Huszonnötödik évfolyam Budapest, 1935 január 2. 1. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

1935

Talán hosszú évtizedek óta nem köszöntött reánk olyan nehéz körülmények között az Újesztendő, mint az 1935. év, amelynek kapujánál várakozó, reménykedő tekintettel áll meg a pesti polgár. Talán évtizedek óta nem szenvedtünk annyit, mint az utolsó esztendőkben és mégis minden pesti polgár tekintetében a bizakodás sugárzik. Nem kell sokat kutatni ennek az oka után. Esztendők során át a legkíméletlenebb megpróbáltatásokon mentünk át és a megpróbáltatások esztendeiben az elhatározó akaratunk, erőnk tudata, munkánkba és erkölcseinkbe vetett hitünk mindinkább fokozódott. Egyrészt tehát a sorsnak reánk mért csapásai kezdenek lanyhábbak, hervadtabbak lenni, másrészt pedig a reménységeink virágzanak ki. Tudjuk nagyon jól, hogy még nagyon sok a borús felleg a fejünk fölött, de ezzel számolunk és éppen azért rendezkedünk be arra, hogy polgárságunkban rejlő hatalmas lelki és erkölcsi erőnk minél jobban megnyilvánulhasson.

Budapest újesztendeje pedig külön beszámítás alá esik. A polgárság bizalmát és reménykedését rendkívüli módon fokozza az, hogy amíg egyrészt továbbra is kezében tarthatja saját sorsának irányítását, addig a főváros élére friss, intakt erők, gazdag tehetségek kerültek. 1935-tel a Sipőcz—Szendy-éra veszi kezdetét. Mindannak a reménységnek, amelyet ennek a két kiváló férfiúnak munkásságához fűzünk, ebben az esztendőben kell kibontakoznia. *Sipőcz* Jenő főpolgármestersége tizenöt esztendő gyönyörű tanulságait állítja elénk és tizenöt esztendő páratlanul sikeres munkáján pompásan lehet megalapozni azt a legújabb Budapestet, amelynek most kell megszületnie. Ennek a legújabb Budapestnek kialakításában pedig oroszlánrésze kell, hogy legyen annak az ifjúi erőkkel ékes polgármesternek, akinek nevét nem nyűtte el a reklám és akinek élete munkája eddig csendben zajlott le, de olyan eredményekkel, hogy a főváros polgárságának meg kellett látnia benne a jövő emberét. Különös véletlen, hogy Budapest legújabb korszaka egy új, egy friss esztendővel kezdődik.

Bármilyen tökéletes bizalommal vagyunk is az új főpolgármester és az új polgármester munkája iránt, az újesztendő küszöbén még sem látunk az ő munkásságukban kápráztató ígéreteket. Ez az esztendő, vagy talán még egy másik is, a munka megalapozásához szükséges. Ha majd lezáródik ez az esztendő, nem sorolhatjuk föl a csodálatos alkotások légióját. A *ma* városvezetőinek az a kötelessége, hogy meg tudják őrizni a meglévő értékeket, fenn tudják tartani régi, gazdag intézményeinket és meg tudják védeni a polgárságot attól, hogy újabb terhek súlyosodjanak vállainkra. A hivatalos program mindehhez hozzáveszi azt is, hogy rendbe kell hozni a főváros háztartását. Amikor Budapest polgársága erre gondol, meg kell állapítania, hogy a főváros vezetősége eddig is töretlenül dacol a gazdasági válsággal, bár el kell ismerni, hogy a főváros gazdasági helyzete sem olyan, hogy tovább is a nagy alkotások folytatására lehetne számítani. Sőt ellenkezően, az általános elszegényedés miatt még mindig számolni kell a bevételek csökkenésével. Számolni kell azzal is, hogy a nagyközönség érdekében a közszolgáltatások árát minél előbb és minél eredményesebben mérsékeljék. Ennél a primitíven egyszerű szanálási grogrammnál gazdagabbat senki sem hozhat létre.

Ugyanakkor pedig a főváros még az idén aligha mehet tovább annál, hogy minden szociális segítséget megad mindenkinek, aki arra rászorul. De nemcsak szociális segítségre, hanem legfőként munkára van szükség. Budapest nem vonhatja ki magát az alól a kötelezettség alól, amelyet az a tény ró rája, hogy ő Magyarország legnagyobb munkaadója. Hogy Budapest új és tiszteletreméltó városvezetőinek mennyiben sikerül majd a munkanélküliséget megszüntetni, vagy csökkenteni, azt nem tudjuk. De hisszük és biztosak vagyunk benne, hogy ebben az irányban úgy *Sipőcz* Jenő főpolgármesterben, mint *Szendy* Károly polgármesterben a legeltökéltebb erő és akarat él. A szanálásnak nem szabad megállania a bölcs takarékosságnál, hanem óvatosan, de egyben elszántan az építőmunkát is be kell állítani a szanálás eszközei közé. Budapestet megmentheti a takarékosság, de új életet csak az építőmunka adhat neki. Ennek a gondolatnak a jegyében kell megkezdeni Isten segedelmével az 1935. esztendőt.

Sipőcz Jenő főpolgármester és Szendy Károly polgármester összhangzatos munkájával megkezdődött a főváros szanálása

Az üzemek területén végrehajtják a kiadások csökkentését — Ugron Gábor a 40 órás munkahét bevezetésének fontosságáról

Az új esztendő beköszöntése úgy a városházi adminisztrációnak az életében, mint a várospolitikai helyzet további kialakulásában új korszaknak a kezdetét jelenti. Az új esztendő első napjaiban megindult teljes erővel a Nemzeti Egység Pártjának fővárosi szervezkedése és ugyancsak a péntek délután iktatja be a főváros közgyűlése *Szendy* Károly polgármestert díszes méltóságába. *Sipőcz* Jenő főpolgármester is visszatért néhány napos üdüléséről és megkezdi azokat a tárgyalásokat, amelyek a szanálási művelet megindításával kapcsolatosak. Nem kétséges tehát, hogy már az új esztendő legelső napjaiban gyors ütemben halad előre az a munka, amely *a pénzügyi és háztartási helyzet megjavítását* célozza. E munkálatok irányelveinek a megállapításánál döntő jelentősége van a Nemzeti Egységpárt fővárosi szervezete állásfoglalásának.

UGRON GÁBOR dr.,
ny. belügyminiszter,

akinél ebben az ügyben érdeklődtünk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Örömmel állapítom meg, hogy a szanálási művelet megindításának az előfeltételei *minden vonatkozásban biztosítva vannak.* Már az új esztendő első napjaiban erős tempóban indulhat meg a szanálás, amelynek sikere felől nincs kétségem főként amiatt, hogy — mint beavatott városházi körökből értesülök —

Szendy Károly polgármesternek is komoly elgondolásai és életrevaló ötletei vannak a szanálás végrehajtását illetően.

Csak örülni lehet annak, hogy a szanálás végrehajtására hivatott főpolgármester, aki tudvalevően ebben a hatáskörében mint a kormány exponense jár el, *a főváros autonómiáját képviselő polgármesterrel karöltve igyekszik szanálni a székesfőváros pénzügyi és háztartási helyzetét.* Ez a harmónikus együttműködés biztosítja legfőképpen a törvényhatósági bizottság közgyűlésének munkaképességét és ugyanakkor a szanálás sikerét is. Már csak azért is megnyugvással tekintek a szanálás várható eredményei elé, hogy

a kezdeményező lépéseket a városházi hatalomnak a birtokosa, vagyis maga a polgármester teszi meg

— természetesen a kormány megbízottjának, a főpolgármesternek a hozzájárulásával és a belügyminiszter intencióinak megfelelően. A végrehajtás módja nyilvánvalóan az lesz, hogy a főpolgármester és polgármester által közösen kigondolt tervek letárgyalása céljából, az *illetékes autonóm fórumok* elé kerülnek.

— Ami a szanálási eszközöket illeti, ezek között — hír szerint — szerepelni fog *a fizetésleszállítás* is. Úgy tudom, hogy a központi igazgatáshoz tartozó tisztviselők fizetését a szanálás nem fogja érinteni, legfeljebb arról lehet szó, hogy

az üzemi tisztviselők és alkalmazottak illetményeit arányba fogják hozni a városházi adminisztráció és a kerületi igazgatás tisztviselőinek az illetményeivel.

Hallottam arról is, hogy *bizonyos pótlékok* a szanálás folytán megszünnek. Tervbe vették az úgynevezett *külön munka-díjaknak a megszüntetését* és a fővárosi üzemek szolgáltatásainál eddig élvezett *kedvezményeknek* a megvonását. Megszüntetik azoknak a *közlekedési pótlékait* is, akiknek valamelyik közlekedési eszközre szabadjegyük van. Csak hallomásból tudok ezekről a tervekről, anélkül, hogy *megvalósításuk szükségességéről a magam részéről meg volnék győződve.* Mindenesetre hangsúlyozni kívánom, hogy az ilyen természetű szanálási eszközöknek az igénybevétele *komoly megfontolást* igényel. Annyi bizonyos, hogy

megtakarításokat csak úgy lehet elérni, ha bizonyos oldalon fájdalmas operációt hajtunk végre.

Remélni szeretném azonban, hogy ezek az operációk nem lesznek erőszakoltak.

— Annyi bizonyos — folytatta *Ugron* Gábor — hogy komoly eredményeket csak *az üzemek területein lehet elérni.* Az új fővárosi törvény is kifejezetten hangsúlyozza, hogy a szanálás legfőbb célja a pénzügyi és háztartási helyzet egyensúlyba hozása, amihez

az üzemek üzletvitelének gazdaságosabbá tételén keresztül

vezet az út. *A központi igazgatás a maga részéről már meghozott minden áldozatot.* Ezeket a fizetéseket már több ízben megnyirbálták. Nincs tehát más mód, mint az üzemek gazdálkodásának alapos megvizsgálása, az üzletvitel egyszerűsítése és ezeken a területeken olyan eszközöknek a megválogatása, amelyek segítségével a jövedelmezőséget fokozni, a kiadásokat pedig csökkenteni lehet.

Nagy eredményeket várok a 40 órás munkahétnek a bevezetésétől is,

mert ezen az úton egész sereg *új munkaalkalmat és kenyérkereseti lehetőséget lehet nyujtani a munkanélkülieknek,* ami egyetlen mód a szociális helyzet megjavítására. Mivel munkanélküli segélyeket a szükséges mértékben osztogatni nem tudunk, új munkaalkalmakat kell teremtenünk, amire viszont a 40 órás munkahétnek a bevezetése a legalkalmasabb eszköz.

A várospolitikai helyzet várható alakulásáról Ugron Gábor a következőket mondotta:

— Az új esztendő első napjaiban teljes erővel megindul a *Nemzeti Egység Pártjának*

Bq 352/68

fővárosi szervezkedése. Az ünnepek alatt természetszerűen szünetelt a szervezkedés, a legközelebbi napokat pedig a berendezkedés gondjai veszik igénybe. Annyit meg lehet állapítani, hogy *Zsitvay* Tibornak a bemutatkozása mindenütt szimpátiával találkozott.

Zsitvay Tibor nagy megértést tanusít a főváros ügyei iránt, amint ez Sipőcz Jenő főpolgármesterrel és Szendy Károly polgármesterrel történt megbeszéléseinek során is kiderült.

Különösen nagy hatást tett *Zsitvay* Tibornak az a kijelentése, hogy *a többi városházi pártokkal karöltve óhajt dolgozni a nagyközönség érdekében.* Ez a kijelentés remélhetően alkalmas lesz arra, hogy a főváros autonóm szerveinek az életében a harmóniát teljes mértékben biztosítsa. Ami a városházi ügyek irányítását illeti, úgy tudom, hogy ebben a tekintetben a Nemzeti Egység Pártja részéről

a ügyvezetést Petracsek Lajos fogja átvenni.

*

Mint a *Fővárosi Hirlap* értesül, *Petracsek* Lajosnak ugyanaz a szerepe lesz, amit eddig az *Egységes Polgári Párt* életében *Payr* Hugó töltött be. A *közgyűlési elnöki tisztség* betöltéséről még nem történt döntés. A helyzet valószínűleg úgy fog alakulni, hogy *Zsitvay Tibor esetről-esetre fog majd megbízást adni ebben a szerepkörben a párt kimagasló tekintélyű tagjainak.*

Takarékos háziasszony

az új esztendőben is csak

gázon főz,

mert a gáz a legjobb, a legtisztább és a legolcsóbb tüzelőanyag.

Látogassa meg bemutató helyiségeinket és gyakorlati főzőelőadásainkat

VI., Vilmos császár-út 3. I. em.

Nyitva: reggel 9-től este 6 óráig.

Előadások:

kedden és pénteken délután 5 órakor. Belépés díjtalan.

Tanfolyamok:

Kezdők főzőtanfolyama.
Különleges főzőtanfolyamok.
Gargon tanfolyamok.
Hogyan főzzünk betegeinknek?
Diétás főzőtanfolyam.
Cserkészlányok főzőtanfolyama.

Budapest Székesfővárosi Gázművei

Megszünt a kálváriajárás az építési engedélyekért

A polgármester reformjai a műszaki igazgatásban

Régi és állandó panasza volt a közönségnek, hogy *az építési engedélyeket túlságos bürokratikusan kezelik* és valóságos kálváriajárás volt, amíg egy-egy építtető hozzájutott az építkezés megkezdéséhez szükséges hatósági engedélyhez és egyéb iratokhoz. Arról pedig hasábokat lehetne írni, mennyi utánjárásba került, *amíg a kérvény bejárta a bürokrácia tekervényes útjait és az engedély megszületett.* A sürgető panaszok hatása alatt a polgármester már hónapokkal ezelőtt utasította a városrendezési és magánépítési ügyosztályt, hogy az ügyek gyorsabb intézése és a felek kényelmesebb szolgálása érdekében *a saját hatáskörében léptessen életbe bizonyos könnyítéseket,* a nagyobb és polgármesteri döntést igénylő rendszerváltoztatásra és egyszerűsítésre pedig tegyen sürgős előterjesztést. A polgármester utasítása nyomán jelentkezett is némi enyhülés, közben az ügyosztály is elkészítette az ügykezelés reformját célő javaslatát és bemutatta a polgármesternek.

Szendy Károly polgármester egyik legelső teendője ennek a sokakat érintő kérdésnek gyors és radikális elintézése volt. Az ügyosztály javaslatát magáévá tette és elrendelte, hogy *az építkezések körül a jövőben a lehető leggyorsabban és legsimábban intézkedjenek,* mert ezzel is elő lehet segíteni az építési kedvet, hiszen sok kisembert, akinek ingatlana és pénze is együtt volt, kizárólag az előtte álló huzavonától való félelmében halogatta vagy hagyta el az építkezést.

Az építési engedélyek kiadása és a műszaki ügykezelés terén életbe léptetett újításokról és reformokról

illetékes helyen

az alábbi tájékoztatást kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— Az életbeléptetett reformok, amelyek a közönség évek óta hangoztatott és jogos sérelmeinek nagymértékü orvoslását jelentik, a következők:

A városrendezési és magánépítési ügyosztály hatáskörébe tartozó minden egyes ügyirat iktatása, további kezelése, valamint az előírt díjak befizetése a jövőben

az ügyosztály segédhivatalában történik.

Ez az új rend az eddigivel szemben óriási előrehaladás. Azt jelenti, hogy *ezentúl egy hivatalban intézik el mindazon ügyeket, amelyeket eddig a központi városháza különböző, egymástól távoleső, más emeleteken található helyeken, öt különböző hivatalban intéztek.* Ezentúl nem kell senkinek a központi iktatóba, az ügyosztályba, onnan ismét a központi segédhivatalba és még egy csomó helyre menni, hanem

kizárólag az illetékes ügyosztályban van dolga

és ugyanott kapja kézbe a szükséges iratokat, ahol a kérelmet benyujtotta.

— A polgármester rendelete szerint *január 1-től kezdve a városrendezési és magánépítési ügyosztály hatáskörébe tartozó ügyiratokat tehát semilyen esetben sem kell a központi segédhivatalban beiktattatni,* hanem az ügyosztály segédhivatalában. Mindenféle díjbefizetés ugyanitt történik.

Itt intézik az összes építési, átalakítási, motor- vagy gépszerelési fütőberendezési, felvonó építési és boltkapuzat állítási ügyeket.

A fizetendő díjakat ugyancsak az ügyosztályban, az iktatás előtt állapítják meg, rövid úton.

Ebből a látszólag kisebb, de a valóságban igen nagyjelentőségü és ezreket érdeklő reformból látszik, hogy *a régi, begyepesedett bürokratikus rendszeren egy kis jóakarattal és hozzáértéssel könnyen lehet változtatni* és olyan eredményeket elérni, amelyek az ügyek intézését meggyorsítják és a közönséget a felesleges zaklatástól megkímélik.

Befejezés előtt az olimpiai méretekkel készülő ifjúsági stadion

Tavasszal megrendezik az első versenyeket — Félmillióba kerül a negyedik éve tartó építkezés

Mialatt különböző fórumok előtt még mindig arról folyik a vita, hogy hol volna legalkalmasabb hely a tervezett *Nemzeti Stadion* megépítésére, azalatt a Népliget árnyas faóriásai között csendben, szakadatlanul már negyedik éve épül a főváros hatalmas *ifjúsági stadionja,* amely nem alkalmas ugyan olimpiász lebonyolítására, de méreteivel hivatott *az olimpiai versenyekre készülő gárda kiképzésére.*

Az ország legmodernebb sporttelepének létesítését félmillió pengős költséggel 1932-ben határozta el a törvényhatósági bizottság. Az építkezést még abban az esztendőben elkezdték, úgyhogy most már negyedik éve épül a hatalmas sporttelep, amelynek a teljes befejezéséhez öt esztendőt szántak. Az építkezés annyira előrehaladt, hogy *a stadiont az idén már át is adhatják rendeltetésének.* Még a jövő évre is maradnak ugyan vissza építkezések, de ezek már csak a telep tökéletességét szolgálják, maga a pálya már az idén olyan állapotban lesz, hogy megrendezhetik az első mérkőzéseket.

A fővárosi és nemzeti sportélet, az ifjúság testi nevelése szempontjából oly nagy jelentőségü stadion építkezésének előrehaladásáról és a további programról

beavatott helyen

a következő tájékoztatást adták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A székesfőváros vezetősége felismerve azt az előnyt, amit nagy sportteljesítmények elérésénél a korai sportszerü nevelés nyujt, elhatározta, hogy a fővárosi tanuló ifjúság számára olyan sporttelepet létesít, amely

a legnagyobb sportesemények és tornaünnepélyek megtartására is alkalmas

és módot nyujt arra is, hogy azokat, akik valamely sportágban különös tehetséget produkálnak, rendszeres, higienikus, sportszerü nevelésben lehessen részesíteni. Az ifjúsági stadion a Népligetben a Simor-utca és a vasúti vonal közötti mintegy *ötven holdnyi területen* épül. Lesz atlétikai küzdőtere, sok tréningpályája, központjába pedig hatalmas 65×110 méter méretü gyepesített futballpálya. A nagy atlétikai pálya minden munkahelyét kötött olimpiai méretekkel építik. A futballpálya körül kapnak helyet a futópályák, a magas- és rúdugrók, a súly-, gerely- és diszkoszdobók helyei. Az óriási méretü atlétikai és futballpályát hatalmas töltés övezi, amelynek belső oldalán

20.000 néző számára készül lépcsőzetes állóhely.

A tribün földszintjén hatalmas fedett tornacsarnok lesz, ugyanitt helyezik el a földszinten és az emeleten *az öltözőket, fürdőket, zuhanyokat,* míg a második emeletet az adminisztrációs irodák foglalják le. A sporttelep másik oldalán, amelyet a nagy pályától a főút választ el, három nagy edzőpálya készül és egy amfiteatrálisan elhelyezett, ülőhelyekkel ellátott tánckör *a ritmikus testedző táncok bemutatására.* A hatalmas telep mindenütt dúsan füves és lombos, ezért nagyszabású öntözőberendezés és vízvezetéki hálózat is épül.

— Az idén kerül sor a program szerint a kétemeletes tribünépület megépítésére, ami egymaga *110 ezer pengőbe kerül,* míg jövőre marad a tréningpályák, a tánckör, a melléképületek, a szabadtéri tornapályák létesítése. A gyönyörünek és tökéletesnek igérkező stadion teljes felszereléséhez, csinosításához, világításának elkészítéséhez, szóval végső befejezéséhez

még körülbelül 80—90.000 pengő szükséges a 450.000 pengő építési költségen felül.

A stadion létesítésével a székesfőváros nagy áldozatot hozott, de ismét olyat alkotott, amelyre nemcsak itthon, hanem az ország határain túl is büszkék lehetünk.

A régi cég a régi címen Alapítva: 1910

Ilkovits Gyula és Lajos

központi fütés és vizvezeték

Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05

DEBRECEN-ÉTTEREM

Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben P 1.20 Minden szerdán disznótoros vacsora pénteken este halászlé

Ba 352/68

PESTI KIRAKAT

Megint győzött a Liget

Siheder-ujságiró koromban a Ligettel még igen komolyan számoltak. Nemcsak, mint igazi törölmetszett pesti szórakozóhellyel, hanem igen komoly politikai vonatkozásokban is. A Liget a maga egészében Vázsonyi Vilmosé volt. Biztos, megtántoríthatatlan tartalékcsapat voltak a „mutatványosok" minden választásnál. Akkor még Helfgott bácsi, a fotográfus volt a vezér, akinek politikai parancsnoksága alatt szervezkedett a Liget. Ezzel szemben azonban a mutatványosoknak is voltak követeléseik. Az, hogy az ő jogaikat, az ő vurstlijukat, az ő városligetüket a maga egészében védje meg a városházi politika minden olyan törekvés ellen, amely szépészeti, vagy kulturális, vagy mit tudom én, milyen szempontból véget akart vetni a ligeti idilli életnek.

Mert ha a Városliget mutatványosainak nem volt is fejedelmi életük, mindig szegény emberek voltak, de a szerény kis ebédjüket romantikus környezetben, tarka jelmezek, mutatós kárpitok és fellengős kulisszák között fogyaszthatták el. Ezt az idilli életet és ezt a kicsike darab kenyeret pedig hosszú-hosszú évtizedek óta mindig újra és újra meg kell menteniök a mutatványosoknak. Valaha, amikor Vázsonyi fiatal politikus volt, nagy ambicióval kezelte az ö hüséges mutatványosainak ügyét, később azonban a szerencsétlen véget ért kitünő Bader József dr. ügyvéd volt a főpatrónusuk. Igazi, maguk közül való vezérük pedig hosszú időn át egy különös, érdekes pesti figura: Kardhordó Árpád. Ők aztán mindig megmentették a mutatványosokat attól, hogy kitelepítsék őket a Városligetből a Népligetbe.

Most aztán kiderült, hogy ez a harc még mindig nem ért véget. Mint minden szerződéslejáratkor, az idén is eltökélték a városházán, hogy a mutatványosok mégis csak menjenek a Népligetbe. Az utolsó órában azonban meggondolták megint a dolgot, megint győzött a Liget, a mutatványosok ottmaradnak. Pedig ma már se Vázsonyijuk, se Kardhordójuk nincsen, de a városházán mindig győz a szociális szellem és az az aggodalom, hogy hátha a Népligetben ezek a fantasztikus foglalkozású, de tisztességes polgáremberek tönkremennének. Ez ugyan nem nagyon valószínű, mert aki le akarja magát gyorsfotografáltatni, aki a körhintán akar száguldani, aki a törpék, óriások, szakállas hölgyek, tüzokádó sárkányok és barlangvasutak mesevilágában akar élni, az követné a mutatványosokat a Városligetből a Népligetbe is. Dehát a rizikó rizikó: aludjunk rá még egyet — mondják a városházán.

Most tehát megint békességben maradnak egy darabig a derék mutatványosok, akiknek hősi harcairól nem érdektelen megemlékezni. Valaha a Kéményseprő vendéglőben tanyáztak, nem nyáron, amikor hajnaltól késő éjszakáig dolgoznak, hanem télen, amikor a maguk ügyét-baját is meghányhatták-vethették. Itt történt azután, hogy egy alkalommal, amikor szintén át akarták őket telepíteni a Népligetbe, Kardhordó Árpád nagyot ütött az asztalra és azt mondta:

— A tekintetes tanács pedig, ha a fejetetejére is áll, nem bír velünk, mert a Városliget a mutatványosoké. A tekintetes tanácsnak nincs joga kitelepíteni a mutatványosokat. Nincs joga pedig azért, mert a Városligetet Grassalkovich herceg azzal a feltétellel hagyta örökül a fővárosnak, hogy az „mindörökkön a nép mulattatására szolgáljon".

A mutatványosok között leirhatatlan volt a lelkesedés. Hiszen ha ez így van, akkor hozzájuk sem ma, sem soha hozzányulni nem szabad. Akkor a liget az övék. Legfontosabb lépés tehát, hogy meg kell szerezni Grassalkovich herceg végrendeletét. Fölküldték hát Bécsbe Kardhordó Árpádot, aki azonban nemsokára meghalt. De a mutatványosok úgy tudták, hogy az udvari levéltárban lemásolta a herceg végrendeletét, de bizony a mutatványos vezér halála után a másolatnak nyoma veszett.

Báder József dr. vette kezébe az ügyet, aki már ügyvédhez méltó komolysággal fogott hozzá a dologhoz. Nem ment Bécsbe, nem is kellett, mert a kitünő Schmall Lajos pompásan megírta a Városliget történetét. Ebből a történetből pedig kiderült, hogy a Városliget fejlesztéséhez sok embernek volt köze, csak éppen Grassalkovich hercegnek nem. A Városliget fejlesztésének, amelyet valaha Uj-Bécsnek, majd később, mikor a polgárság marháit verte ki ide Ochsenried-nek (Ökördülő-nek), végül pedig Uj-Városerdő-nek neveztek, több apostola volt. Elsősorban Boráros János városbirót kell említeni, aki a XVIII. század végén azzal az inditvánnyal lépett a pesti tanács elé, hogy az erdőt a közönség használatára mulató- és üdülőhellyé kell átalakitani. Ez a Boráros-féle inditvány lehetne egyetlen komoly alapja a mutatványosok harcának, de ez is elesik, hiszen a Városliget, amióta a nyulakszigeti apácák kezéből kiesett, a főváros tulajdona, amely úgy intézkedik róla, ahogy akar.

A Boráros-féle terv megvalósítását aztán Batthyány József gróf hercegprímás vette kezébe, aki kibérelte a Városligetet. Bért ugyan nem fizetett, de huszonnégy esztendő alatt köteles lett volna ezt a területet tervszerüen befásitani, ott vendéglőket és majorságokat létesiteni. A prímás korai halála fölborította ezt a tervet, amelynek később József nádor akart életet adni. A nádor állott ugyanis a királyi szépitőbizottság élén és mint ilyen, Nebbien Henrik gazdasági tanácsossal terveket készittetett. Nebbien költségvetése azonban nem kevesebbre, mint hétszázezer forintra rugott. Ennyi pénze pedig sem az épitőbizottságnak, sem a városnak nem volt. Végre azt határozták, hogy mindössze háromszázezer forintot ruháznak be, és azt is tíz év alatt. Ezzel kapcsolatban társadalmi gyüjtést is rendeztek, de ezen az úton ötvenezer forintot sem tudtak összeszedni, pedig a kétforintos adományokat is szivesen fogadták.

Hogy a Kardhordó-féle Grassalkovich-legendából mi volt az igazság, csak annyit kell elmondani, hogy a hercegi család neve még az ilyen kétforintos jegyzések között sem szerepelt. És mégis volt valami köze a Grassalkovich-háznak a Ligethez. Volt a hercegi családnak egy jószágkormányzója, akit Horváth Jakabnak hivtak. 1809-ben halt meg. Ez a Horváth Jakab jobban szerette a Ligetet, mint a Grassalkovich család, mert azt hagyta végrendeletében, hogy őt a Városligetben temessék el. Erre a célra nem kevesebb, mint hétszáz forintot hagyományozott. Hogy pedig nem volt hiú ember, bizonyitja az, hogy bár a tündérszép Városligetben akarta örök álmát aludni, de a hétszáz forintjáért még azt sem kivánta, hogy a nevét révéssék a sirkövére. Pesti emberek, ha a ligetben jártok, megakad a szemetek egy szerény kőpiramison, amelynek ez a felirata: Fuit. Ezalatt nyugszik a derék Horváth Jakab, a Grassalkovichék jószágkormányzója.

Pogány Béla

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETOFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

Océ
A legtökéletesebb fekete fénymásoló papir
Fénymásolat
Piesenberger József
V., Hollán-u 15. Tel.: 19-6-84

Teljes erővel folyik a Nemzeti Egység Pártja szervezési munkája

Uj korszak kezdődött a városháza életében — Kombinációk az időelőtti községi választásról

Az elmúlt karácsonyi ünnepek csupán pillanatokra hoztak szünetet abban a tervszerü nagy munkában, amelyet a *Nemzeti Egység Pártja* indított a budapesti szervezkedés kimélyítésére. A politikai világ és a városházi közélet felfokozott érdeklődése kiséri a *Zsitvay* Tibor irányítása mellett meginditott munkálatokat és általános az a meggyőződés, hogy *a kormány budapesti pártja az eddiginél is erőteljesebb súllyal vesz részt az autonómia irányításában.*

Az *Egységes Községi Polgári Párt* immár a multé és tízéves városházi munkásságát most a *Nemzeti Egyég Pártja* fővárosi szervezete folytatja. A likvidációs munkálatokat *Payr* Hugó, *Petracsek* Lajos és *Usetty* Béla országgyülési képviselők befejezték és a *Polgári Egység Klubja* mult héten történt megszünése folytán, az Akadémia-utcai párthelyiségből

az Eszterházy-utcai palotában folynak az időszerü városházi kérdések előkészítő munkái.

A kerületi szervezkedés teljes egészében megindult és ha az összes körzeti szervezetek megállapították a maguk folyton bővülő létszámát, akkor *az összeirás befejezése után megtörténik a zászlóbontó nagygyülés, amelyen Gömbös Gyula miniszterelnök, Zsitvay Tibor, a fővárosi szervezet elnöke, Sztranyavszky Sándor országos pártelnök, vitéz Marton Béla országos főtitkár és a párt előkelő személyiségei fejtik ki az összefogás szükségességét,* a miniszterelnök eddigi nagysikerü tevékenyégének céljait és a főváros érdekeinek előbbrevitelére vonatkozó terveiket.

A szervezés munkájában a párt összes törvényhatósági tagjai résztvesznek

és minden erejüket a központi irányítás rendelkezésére bocsátják, hogy a zászlóbontó seregszemle a külsőségekben is impozáns legyen.

A városházi fronton a *Nemzeti Egység Pártja* komoly felkészültséggel indul a megoldásra váró feladatok elé. A törvényhatósági bizottság keretében hatvanegy taggal rendelkezik a *Nemzeti Egység Pártja* és így számbeli súlyban mindössze hat taggal marad a *Keresztény Községi Párt* mögött. Budapest közönsége éppen ezért tisztában van a párt erejének jelentőségével és nagyon jól tudja, hogy a *városházán az eredményes és békés munkának új korszaka kezdődik.*

Az új lendületet és a városigazgatás komplikált feladatainak százszázalékos teljesitését igéri az új nagyszerü garnitúra, amely most Budapest kormányzását a kezébe vette.

Sipőcz Jenő főpolgármester személye nagyszerü biztosíték arra, hogy a főváros ügyeinek intézését nem hatalmi szóval, hanem az autonómia alkotmányos működésével fogják irányítani

és bizonyos, hogy az *elmúlt hónapok éles súrlódásai nem ismétlődnek meg.* A közvetlen adminisztráció legfőbb vezetője *Szendy* Károly polgármester, aki viszont *a gyors intézkedéseknek, a tettrekészségnek és a határozottságnak a megszemélyesítése.* Nemcsak a szorosan vett várospolitikusok, hanem Budapest egész polgársága tisztában van azzal, hogy

a Sipőcz—Szendy—Liber—Lamotte vezetőség

harmónikus együttmüködésben stílusos gyorsasággal hajtja végre mindazokat az intézkedéseket, amelyek az önkormányzat javára és Budapest közönségének előnyére fognak jelentkezni.

Politikai vonatkozásban nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a közelmultban felmerült híresztelést, hogy a *községi választásokra a mandátumok lejárta előtt sor kerül.* Tudvalevő, hogy a jelenleg működő törvényhatósági bizottság élettartama 1936-ig terjed és a központi választmány legutóbbi ülésén pozitív formában emlegették bizonyos oldalról, hogy

a kormány idő előtt elrendeli az új választásokat.

A *Fővárosi Hirlap* illetékes helyről nyert információja szerint, *mértékadó körök erről az eshetőségől nem tudnak,* amelyet ilyképen csupán olyan rémképnek kell tartani, amitől egyes politikai csoportok félelme sugárzik ki. A törvényhatósági bizottság összessége — mondották nekünk — fordítsa inkább a figyelmét a megoldásra váró problémákra és *végezze el feladatát azzal a tudattal, hogy a községi választások terminusában időelőtti meglepetéstől nem kell tartani.*

Januárban alpolgármestert, februárban tanácsnokokat választ a közgyülés

Kinevezések a főjegyzői, jegyzői és fogalmazói állásokban

Szendy Károly polgármesterré történt választásával megüresedett a rangsorban második alpolgármesteri állás és így megindul a versengés az előkelő pozició elnyeréseért. Más körülmények között a tanácsnok kivételes képessége a döntő és nem az a azonban *Lamotte Károly dr. pályázatával teljesen egyhangú választásra van kilátás.* A pénzügyi tanácsnok kivétele s képessége a döntő és nem az a körülmény, hogy a rangsorban is az első helyen áll, tehát

a közgyülésnek nem okoz problémát, hogy a főváros kormányzatának előkelő tényezőjét méltó helyre állítsa.

Lamotte Károly megválasztása *befejezett tény* és vele kiegészül az új garnitura, amelytől joggal remél üdvös eredményeket Budapest egész lakossága.

Az alpolgármester-választást minden körülmények között megtartják január folyamán és akkor rövid szünet következik a főtisztviselői állások betöltése körül. Jelenleg két tanácsnoki állás van üresedésben, amelyekhez csatlakozik két kerületi elöljáró nyugdíjazásával további két pozició, úgy hogy

februárban négy vezető főtisztviselő jut magasabb pozicióba.

Értesülésünk szerint még *februárban betöltik a tanácsnoki állásokat,* amelyeknek a pályázata decemberben lejárt és azokra *negyvenegy írásbeli kérvény érkezett a főpolgármesterhez.* Az alpolgármesteri és tanácsnoki állások betöltésével egyelőre lezárul ezekben a fizetési osztályokban az előmenetel lehetősége,

a főjegyzői, a tanácsjegyzői és fogalmazói státusokban pedig fokozatosan történik a kinevezés.

A városházi tisztikar részleges újjáalakítása a kinevezések egész sorát vonja maga után, amelyeknek sorsa érthető várakozásokat és reménységeket ébreszt a tisztviselői társadalomban.

Ne várjon sokáig

Még ma, de legkésőbb holnap kisérelje meg a jó Kathreiner malátakávét és a Franck kávépótlékot. Rögtön megérti, hogy miért is kedvelik annyian már évtizedek óta.

Tizenkét millió pengős deficittel kell számolni a Tabán ujjáépítésénél

A legközelebbi hetekben megkezdik a másfél milliós közmunkát

A Tabán rendezésének sokat vitatott és halogatott kérdése a közelmúlt napokban döntő fordulathoz jutott. Az ujjáépítési terveket a városrendezési ügyosztály a közmunkatanács szempontjai szerint átdolgozta ugyan és az egész előterjesztést a rajzokkal együtt újból be is mutatják, de a fővárosnál máris az a felfogás alakult ki, hogy *a mai időkben a gyönyörü fürdőváros-álmokról le kell mondani,* ha nem akarják, hogy a lebontott városrész helyén gaz terpeszkedjen néhány éven, esetleg évtizeden át.

Szendy Károly polgármester álláspontja győzött, aki azt akarja, hogy megvalósíthatatlan álmok további dédelgetése helyett a tervekből mindössze annyit valósítson meg a főváros, amennyi okvetlenül lehetséges. A polgármester érdeme tehát, hogy *a Tabánban már a legközelebbi hetekben vagy napokban 1000 inségmunkás lát hozzá a terepegyengetési munkához,* s amint ezzel készen lesznek megkezdik a vállalkozók a főútvonal és a közművek kiépítését, a többi területeket pedig birtokba veszik a tavasszal a fásító, ültető kertészek.

Az érdekes fordulatról és a legközelebbi teendőkről

illetékes helyen

következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Tabán összes tervezett útvonalainak és közműveinek megépítése összesen 7.5 millió pengőjébe kerülne a fővárosnak. Ezzel szemben megállapították, hogy *az összes értékesíthető ingatlanok értéke a Tabánban 6—6.5 millió pengő.* Ha tehát valamennyi nélkülözhető ingatlant a ma elérhető legjobb áron el is tudná adni a főváros, még abban az esetben is másfélmillió ráfizetéssel kell számolni. Ha ehhez hozzávesszük az előző kisajátítások 10 millió körüli költségeit,

már a munka megindításának pillanatában közel tizenkétmilliós deficittel kellene számolnia a fővárosnak.

Ezenfelül az ingatlanok eladása miatt a távolabbi jövő tekintetében meg lenne fosztva attól a lehetőségtől, hogy a Tabán területén *Budapest-fürdőváros* nagyszabású elgondolásait valaha is megvalósíthassa.

— Sokkal helyesebbnek látszott tehát ezt a ráfizetést úgy megkerülni, hogy

a másfélmillióból megépítik a Krisztinakörút folytatásaként tervezett és a Döbrentei-térbe torkoló 30 m. széles főútvonalat,

amelyre közlekedési tekintetben is égető szükség van. Ezzel egyidejüen *a Tabán egész területét parkozni fogják* és park marad addig, amíg az új városrész végleges felépítése pénzügyileg és gazdaságilag megoldható, kivihető és végrehajtható lesz. E területek birtokában módjában lesz a fővárosnak a szép terv megvalósítására alkalmas időket bevárni, viszont bármikor a megvalósulás útjára is léphet, ha erre akár a fővárosnak, akár a tervek iránt érdeklődő valamely pénzcsoportnak a szükséges anyagi eszközök rendelkezésére állanak.

— A főváros vezetősége ugyanis — mondotta beavatott informátorunk — nem ragaszkodik mereven ahhoz, hogy maga valósítsa meg a fürdővárosterveket, illetve a gyógyfürdő-programot, *hanem*

hajlandó hazai, vagy külföldi vállalkozókkal megállapodást kötni a tervek megvalósítására.

A főváros ez esetben csak az irányítást és az ellenőrzést tartaná fenn a maga számára. Nincs kizárva, hogy a közeljövőben *megkezdődnek ilyen irányú tárgyalások,* természetesen sok függ attól, hogy milyen eredménnyel járnak azok a forráskutatások, amelyeket a Tabán helyén alkalmas mélyfúrások segítségével hamarosan megindulnak.

— A parcellázás kérdésével a főváros *egyelőre nem foglalkozik* és abba nem is hajlandó belemenni, hogy rendszertelenül induljon meg valami építkezés. Stílusban, kivitelben, mindennek egységesen és a fürdőváros gondolatához alkalmazkodóan kell majd annak idején történni és *az új városrészt a nagyszabású új gyógyfürdőépület, monumentális szálló, kurszalón, szanatórium és fürdőkórház fogják dominálni, az elgondolások szerint.*

Sürgösen meg kell oldani a Döbrentei-térre nézö házcsoport kérdését,

amelynek eltávolítására, úgylátszik, hamarabb kerül a sor, amint azt eredetileg gondolták. Ilymódon a Döbrentei-tér arányai hatalmasan kitágulnak és a fürdővárosból pompás perspektiva nyílik a Dunára, illetve a pesti oldalról a tervezett gyógyfürdőcentrumra.

— A fővárosnak ez a legújabb javaslata már a Közmunka Tanács előtt fekszik és ígéret hangzott el arra nézve, hogy *hamarosan megérkezik a válasz.* Ha a Közmunka Tanács megadja a beleegyezését, ami ezúttal kétségtelen, akkor

a tabáni romok helyén pár héten belül megindul az alkotó munka,

s a főváros ha egyébbel nem, egy nagyszabású szép parkkal és egy impozáns útvonallal lesz gazdagabb.

A megváltozott helyzet folytán az Ipari Munkaszervező Központtól tervezett 7 milliós kölcsönre természetesen nincs szükség, de a másfélmilliós közmunkát mégsem a költségvetés terhére, hanem hitelmüvelet segítségével fogja elvégeztetni a főváros.

Statisztikai beszámoló a budapesti rendőrség gigantikus munkájáról

1.526 razzia, 52.802 közlekedési feljelentés, 87.702 előállítás, 76.000 bűncselekmény és 60.000 bűnözés kinyomozása az elmúlt évben

Nap-nap után közölnek a napilapok híreket bűncselekményekről, melyeket a rendőrség kinyomoz, vagy megakadályoz és a tetteseket az igazságszolgáltatás kezébe adja. Nem egyszer felmerül a gondolat az ember agyában, *mi volna akkor, ha a rendőrség nem állana éberen őrt a társadalmi rend, az emberi élet és vagyon vagy testi épség biztonságának védelmében,* nem örködne a törvények, rendeletek tiszteletben tartása felett, nem tartana rendet az utcai forgalomban és nem teljesítené a maga rendészeti feladatát. Mi volna, ha a gonosz emberi indulatok szabadon érvényesülhetnének, nem volna rend, törvény, szabály, nyugalom és békesség. Ilyenkor *tisztelettel és szeretettel kell gondolnunk a kötelességét teljesítő rendör alakjára.*

A budapesti rendőrség szervezetéről és működéséről sok érdekes adatot tartalmaz *Budapest Székesfőváros Statisztikai Évkönyve,* melynek legújabb kötetét a mult héten adta ki a székesfővárosi statisztikai hivatal nagytudású igazgatója dr. *Illyefalvi* I. Lajos a nagy nyilvánosság számára.

A budapesti rendőrség teljes létszáma — beleértve a tisztviselői és tisztikart, valamint a detektívtestületet — 1933-ban

5.800 személyből állott.

A fenti létszámból többek közt 380-an tartoztak a fogalmazói karban, 105 a felügyelői karba; *606 volt a detektívek száma és 4123 főből állott az őrszemélyzet.*

Egy rendőrre a budapesti fökapitányság körzetének területén *227 lakó esett.* A Budapesten szolgálatot teljesítő 4123 őrszemélyzetből

206-an beszélnek németül, 5-en angolul, 6-an franciául, 17-en olaszul, 150-en beszélnek a környező államok nyelvének egyikén és 43-an egyéb nyelven.

A rendőrszemélyzet között 3418 gyalogos rendőr, 221 lovasrendőr, 85 kerékpáros, 26 motoros, 141 közlekedési, 113 karhatalmi és 119 polgári ruhás rendőr volt.

A budapesti m. kir. államrendőrség detektívtestülete az 1933. év folyamán *115.334 bünügyi nyomozást végzett.* A bünügyi nyomozáson kívül még 45.526 közigazgatási nyomozást is végeztek a detektívek.

Az elmult esztendök folyamán

1526 razzia volt,

melyeken előállítottak 223 körözés alatt álló, 189 kitiltott és 3912 csavargó személyt. A razziákon kívül a detektívek bűncselekmények kapcsán még 15.432 személyt állítottak elő. A rendőrség bünügyi osztálya előzetes letartóztatásba helyezett a mult év során 3953 személyt; *3324 férfit és 629 nőt.* Az előzetes letartóztatásba helyezettnek a legnagyobbrésze nem budapesti. Budapesti közülük csupán 1205 volt, míg vidéki 2629, külföldi pedig 119. *A bűncselekmények miatt letartóztatottak legnagyobbrésze munkás; 3953 közül 2843 tartozik ebbe a csoportba, ezenkívül 545 volt napszámos.* Említést érdemel, hogy 228 magasabb müveltségü egyén, 157 önálló iparos és kereskedő is akadt az előzetes letartóztatásba helyezett személyek között. Az előzetesen letartóztatottaknak csaknem fele *rovottmultú.*

Érdekesek azok az adatok, melyek a rendőri őrszemélyzet működésére vonatkoznak. A budapesti rendőri őrszemélyzet

a közlekedési szabályok áthágása miatt 52.802 feljelentést tett,

melyek közül 21.243 feljelentés történt gépkocsivezetők és 16.806 feljelentés motorkerékpárosok ellen szabálytalan hajtás miatt. Dacára a közlekedési szabályoknak és a rendőrség éberségének mégis *3265 közlekedési baleset történt az 1933. év folyamán.* E közlekedési balesetek közül 1079 automobil és 977 motorkerékpár, illetve kerékpár baleset volt. Az őrszemélyzet a köztisztasági szabályok áthágása miatt 5808 feljelentést, zárőraengedély megszegése miatt pedig 2884 feljelentést, állatkínzás miatt 1653 feljelentést tett. Valamennyi feljelentés száma 91.703 volt.

A rendőr-őrszemélyzet 87.703 személyt állított elő

és kísért be részben utasításra, részben pedig panasz folytán, részben saját kezdeményezésére a rendőrségre. A bekísért személyek közül 10.272 engedély nélküli árusítás, 15.204 közveszélyes munkakerülés, 3.777 büntett, 4.812 vétség, 6.358 pedig a közlekedési szabályok áthágása miatt került a rendőrség elé.

A *bünügyi rendészet* rovatában külön adatok szólanak a rendőrség nyilvántartásába felvett különböző büncselekményekről és bünözökről Budapesten. Az 1933. év folyamán

76.852 büncselekményt és 59.960 bünözőt nyomozott ki a rendőrség.

A bünözők között erösen kiemelkedik a férfiak száma, míg a nők között aránylag sokkal kevesebb a bünözö. A bünözők fenti számának 80.6 százaléka férfi volt. *Szomorú jelenség, hogy a bünözés a fiatalkorúaknál is tapasztalható.* A rendőrség kimutatása szerint 2.679 18 évesnél fiatalabb korú követett el büncselekményt.

A büncselekményeket elkövetök 22 százalékának nem volt semmi foglalkozása. Az előélet tekintetében pedig a kinyomozott bünözök 35.5 százaléka volt már büntetett előéletü.

Legtöbb általában a vagyon elleni büncselekmény, elsősorban a *lopás,* melyet az 1933. év folyamán 16.191-en, második helyen szerepel a *sikkasztás* és zártörés, valamint *hütlen kezelés,* melyet 10.629-en, harmadik helyen szerepel a *csalás,* melyet 7.776-an követtek el.

A *bünözö nök* között aránylag sokkal többen vannak azok, akik lopás miatt kerültek a rendőrség kezére, mint a férfiak között. Míg a kinyomozott férfi bünösök közül 24.9 százalék, addig a női bünözök közül 35.7 százalék állott lopás miatt a rendőrhatóság előtt. Aránylag, még több esetben lopás volt a büne a 18 éven aluli kinyomozott fiatalkorúaknak, kik a bünesetek 49.3 százalékában követtek el lopást. Állami és *társadalmi rend elleni büncselekményt* 661-en, *izgatást* pedig 193-an követtek el. Érdekes, hogy ezek között is

nem csekély számban szerepelnek a nők és a fiatalkorúak.

Hamisan esküdtek és tanúztak 531-en. Kettös házasságot (bigámiát) 32 személy követett el. Még 13 gyermekrabló is volt Budapesten. Gyilkosságot 6-an, emberölést 90-en követtek el. Gyermekét 14 anya ölte meg. *A verekedések következtében elkövetett testi sértések száma 6.372 volt.* Párviadal miatt 158 embert állított elő a rendőrség. A bünözök között erösen kiemelkedik még a *pénzhamisitók, orgazdák és zsarolók* magas száma.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-48.

GRÓSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TELEFON: 86-0-64.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13., III. em. 1. Telefon 84-4-12

Kiss Jenő
okleveles mérnök, épitési vállalkozó
Budapest, V., Zoltán-utca 10. szám
Telefon: 150-81

Borlay Károly
CSATORNÁZÁS
KÖVEZÉS
ÚTÉPÍTÉS
FÖLDMUNKA
okl. mérnök, kövezőmester, épitési vállalkozó
Budapest, XI., Zólyomi-út 120

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

ÚTHENGERLÉST
vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföld-út 1. Tel.: 59-9—68.

Ujévi üdvözlések a fővárosnál

Küldöttség Horthy Miklós kormányzó előtt — A főváros vezetői Gömbös miniszterelnöknél és Keresztes Fischer belügyminiszternél

Sipőcz főpolgármester és Szendy polgármester az esztendő nagy feladatairól

Az új esztendő első napján hagyományos szokás szerint ezidén is felkeresték a főváros vezetőit: a főpolgármestert és a polgármestert a törvényhatósági pártok küldöttségei, a különféle társadalmi egyesületek és a közigazgatás élén álló főtisztviselők, hogy az évfordulón kifejezzék szeretetüket és minél több eredményt kívánjanak az élen állóknak a további munkához és küzdelemhez. Az idén különös jelentősége volt az újévi üdvözléseknek, mert új férfiak jutottak a főpolgármesteri és a polgármesteri méltóságba.

Az új városházán *Sipőcz* Jenő főpolgármesternél a reggeli órákban a tanácsnokok testülete nyitotta meg az üdvözlő küldöttségek sorát. A főtisztviselőket *Szendy* Károly polgármester személyesen vezette a főpolgármester elé, hogy ezzel is hangsúlyozza azt a nagyrabecsülést és harmóniát, amely *a főváros két első polgárát egymáshoz fűzi.* A polgármester meleg szavakkal tolmácsolta a tanácsnokok és főtisztviselők újévi jókívánságait és kijelentette, hogy a főtisztviselők vele együtt a legmesszebbmenően kívánják a főpolgármestert támogatni munkásságában. A legnagyobb harmónia és a szoros összefogás jegyében akarják szolgálni a főtisztviselők a polgármester vezetésével a polgárság és a főváros érdekeit. A főpolgármesternek is ebben a szellemben ajánlják fel vállvetett, odaadó közreműködésüket, annál is inkább, mert *az a másfél évtized, amit Sipőcz Jenő a polgármesteri székben eltöltött olyan mélyrehatóan gyökerezett a tisztviselők lelkében, hogy a fennálló kapcsolatok a főpolgármester, a polgármester és a tisztviselői kar között egészen rendkívüliek. Sipőcz* Jenő főpolgármester meghatott szavakkal köszönte meg munkatársai jókívánságait és különösen jól esett neki, hogy a polgármester szájából elhangzott szavak minden betűjéből a régi kartárs és az igaz barát hangját hallotta kicsengeni. Megnyugvással távozott régi helyéről, a polgármesteri székből, mert tudja, hogy a főváros vezetése jó kezekbe van letéve *Szendy* Károly polgármesternél, és hogy a polgármester mellett lelkes, kitünő tisztviselőgárda sorakozik. További meleg szeretetéről és jóindulatáról biztosította az egész főtisztviselői és tisztviselői kart, és arra kérte őket, legyenek hozzá továbbra is olyan bizalommal, amilyen bizalommal viseltetik ő a főváros kipróbált tisztviselői iránt.

A főváros tisztelgése Horthy Miklós kormányzó előtt

A tanácsnokok távozása után a főpolgármester a polgármester társaságában a Várba hajtatott, ahol már várta őket a törvényhatósági bizottság tizenkét tagú küldöttsége, hogy együtt tisztelegjenek az államfő előtt. Magyarország kormányzója pontban tizenegy órakor fogadta a főváros küldöttségét élén *Sipőcz* Jenő főpolgármesterrel és *Szendy* Károly polgármesterrel. A főpolgármester nemesveretű beszéddel köszöntötte *Horthy* Miklóst, Magyarország kormányzóját, kifejezésre juttatva *a székesfőváros népének újévi jókívánatait és hódoló ragaszkodását.* Isten áldását kérte az államfő életére és cselekedeteire. A kormányzó közvetlen szavakkal köszönte meg a jókívánságokat, majd elbeszélgetve a főváros vezetőivel és a küldöttség tagjaival, *melegen érdeklődött a főváros dolgai iránt.*

Az államfőtől *József* királyi herceghez mentek a főváros vezetői és átadták a népszerü királyi hercegnek a főváros újesztendei gratulációját.

Innen a miniszterelnöki palotában *Gömbös* Gyula miniszterelnöknél tisztelegtek, hogy a főváros nevében köszöntsék az újév alkalmából a kormányelnököt. *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszternél végzett tisztelgő látogatás után a késő déli órákban a főpolgármester és polgármester visszatértek hivatalaikba, hogy folytassák a küldöttségek fogadását.

A Nemzeti Egység Pártja a főpolgármesternél

Egy órakor gyülekezett a főpolgármesteri hivatalban a *Nemzet Egység fővárosi szervezetének* impozáns küldöttsége, amelyet *Usetty* Béla, *Petracsek* Lajos, *Gaár* Vilmos és *Glücksthal* Samu országgyülési képviselők és felsőházi tagok vezettek. *Usetty* Béla volt a küldöttség szónoka, aki beszédében többek között ezeket mondotta:

— Nem vagyunk új emberek Méltóságod előtt, amintahogy főpolgármester úrban is a törvényhatóság, a polgárság régi barátját köszöntjük. A szervezet új névvel, de régi elvekkel, a nemzet és a főváros önzetlen szolgálatának akaratával jelent meg a mostani ünnepi órában, hogy az új esztendő első óráiban *felajánlja munkakészségét, barátságát és szeretetét.* Mi — mondotta — nehéz időkben már sok kemény harcot vívtunk meg együtt *Sipőcz* Jenővel. Méltóságod eddig, mint az autonómia első tisztviselője küzdött velünk tiszta szándékaink sikeréért, amely harcok során sikerült is komoly eredményeket elérni. Hiszen a fővárosban a fejlődésnek és alkotó munkának olyan eredményeit produkáltuk az összeomlás korszaka után, amelyre feifigyelt az egész világ. A főpolgármester most, mint a kormány bizalmának letéteményese áll a törvényhatóság élén, de már székfoglaló beszédében kijelentette, hogy nem akar elszakadni az autonómiától. Ez megnyugvással töltötte el a főváros minden polgárát. *Megnyugvás számunkra, hogy a kormány bölcsesége igazán megfelelő embert választott főpolgármesterül,* mert lelkülete mindig a megértést szolgálta, a harmóniát kereste. És a főpolgármesternek sem lesz nehéz a helyzete, mert a kormány bölcsesége nem kíván tőle lehetetlent, értékeli az autonómia munkáját. Valamennyien át vagyunk hatva attól a tudattól, hogy a fővárosnak milyen fontos a szerepe, hogy nem lehet más, mint a nemzet testének szerves része, az ország lüktető szive, mi tudjuk kötelességeinket az ország, a nemzettel szemben. *Főpolgármester úr az a férfiú, aki legjobban tudja ezt a kapcsolatot ápolni és erősíteni.* Tudjuk, hogy nehéz időket fogunk még megélni, de tudjuk azt is, hogy főpolgármester úr megértésére és támogatására mindig számithatunk, hiszen már főpolgármestersége első hetében kijelentette, hogy *a szanálás komoly és nehéz feladatát a törvényhatósággal összhangban akarja megoldani.* A szónok ezután sorra mutatott rá azokra a nagy kérdésekre, amelyek megvalósulását és megoldását ebben az évben várjuk. Igy elsősorban a Tabán-kérdést, az üzemek racionalizálását, a Beszkárt tervbevett nagy reformjait említette meg sok mással együtt, amelyeket a közeljövőben óhajtanak a való életbe átültetni. *Usetty* azzal fejezte be szavait, hogy talán ez a nemzedék nem tudja teljesen valóra váltani az előtte kibontakozó perspektivát, de legalább meg akarja indítani, hogy *az 1935-ös év maradandó legyen.* Hiszi, hogy maradandó lesz, mert a harmónia, amelynek jegyében a munka megindul, biztosíték erre. Ehhez a nagy munkához felajánlja a főpolgármesternek a párt közreműködését és annak a polgárságnak a teljes támogatását, amely súlyos időkben is mindig tudta a kötelességét. Isten áldását kérte a főpolgármester munkásságára.

Sipőcz Jenő főpolgármester hálásan mondott köszönetet a meleg köszöntésért és a felajánlott támogatásért. — Új minőségemben, a főpolgármesteni székben is — mondotta — a régi lélekkel állok itt. E párt a keresztény községi párttal együtt közel két évtizede a főváros kormányzatának biztos alapja volt, s ha valóban tudtunk eredményeket felmutatni, abban *e pártnak oroszlánrésze volt.* — Majd igy folytatta: — Nagy megtiszteltetés számomra a párt megjelenése, amely a kormány szervezete és a miniszterelnök úr célkitűzéseinek képviselője. Annak a politikának a letéteményese, amely a szentistváni gondolat jegyében kívánja egy nagy reformpolitika megvalósítását, felépítését. Én ezektől a reformoktól sokat várok a főváros és a nemzet számára egyaránt. A főpolgármester hatásköre az új törvény szerint nagyon megnövekedett. A régi, főleg politikai szerep mellé új, adminisztratív jellegű feladatokat ró a főpolgármesterre a szanálás végrehajtásában. Én az új hatáskört, a szanálást, pártoktól függetlenül, de *a törvényhatósági bizottsággal együtt kívánom végrehajtani.* Hangsúlyozni kívánom, — emelte fel szavát a főpolgármester — *tévedés, hogy a főpolgármesteri rendkívüli hatáskörre vonatkozó novella hatályon kívül lett helyezve.* Én a 17-es bizottságot foglalkoztatni kívánom, de ez nem zárja ki azt, hogy *a törvényhatósági bizottság ne keresse maga is a leghelyesebb, legjobb megoldás útjait.* A pénzügyi programot úgy akarom valóra váltani, hogy minél kevesebb fájdalommal járjon. Az operációs kést, mint a modern orvosi terápiában, csak a végső esetekben óhajtom kézbe venni, helyette inkább a belső gyógykezelést keresem és ha az operáció mégis elkerülhetetlen lenne valahol, akkor *helyi érzéstelenítéssel fogom végezni.* Nagy súlyt helyezek — folytatta — a *felügyeleti hatáskörre,* de e felfogásban nem lesz nehéz a helyzetem, mert kiváló polgármester és lelkes tisztviselői kar áll mellettem. Ami a politikát illeti, e területen változott a főpolgármester szerepe. A szanáló főpolgármestert a kormány etekintetben nem kívánta nagyobb mértékben igénybe venni. *A kormánypártnak van vezére a miniszterelnök úr személyében, van városházi vezetője, oly kiváló férfiú, mint Zsitvay Tibor.* A magam politikai feladatát abban látom, hogy a főváros közgyülésében olyan légkört teremtsek, amely alkalmas az alkotó munkára. De súlyt helyezek a bírálatra is és elismerem az ellenzéki pártok kritikájának fontos szerepét, természetesen mégis a két kormányzó pártra kívánok támaszkodni, ezekre helyezem a fősúlyt. Nem helyeslem, ha egyszer az egyik párt van felül, aztán a másik. *Nem szeretem a hinta-politikát, hanem a teljes egyenjogúságot akarnám megteremteni.* Ha igy teszünk és él bennünk a nagy feladatok kötelessége, remélem, hogy minden jószándék sikerülni fog. Mindazt, amit a szónok a megvalósításra váró nagy problémákról mondott, kivétel nélkül magaménak teszem. A Tabánon, az üzemi racionalizáláson kívül megnyugtató helyzetet kívánok teremteni a tarifa-kérdésben is. Én hiszem, — hangoztatta a főpolgármester beszéde végén — hogy az új esztendőben *a lelkekben is beköszönt a megkönnyebbülés.* Ezekben a nehéz napokban nem csak arról bizonyosodtunk meg, hogy milyen elszántak ellenségeink, hanem arról is, hogy vannak nemes barátaink és e napok megtanítottak arra, hogy *a nemzetnek lelki, erkölcsi egységre van szüksége,* hogy eredményeket érhessen el. Önök — mondotta — ezt az eszmét képviselik a nevükben is, ezért üdvözlöm szivből Önöket és köszönöm a felkínált támogatást.

Küldöttségek a polgármesternél

A polgármesternél a tisztelgő küldöttségek közül elsőnek a tanácsnokok és főtisztviselők jelentek meg, majd a tantestület, a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége, a Keresztény Magyar Asszonyok Pártszövetsége következtek. Délben a *Keresztény Községi Párt* monstre küldöttsége tisztelgett *Csilléry* András dr. vezetésével, aki hangoztatta, hogy a párt az új polgármestertől eszméi és célkitüzései megvalósítását várja.

Két óra előtt a *Nemzeti Egység fővárosi szervezetének* küldöttsége járult a polgármester elé. *Harrer* Ferenc tartotta az üdvözlő beszédet. Úgy a párt, mint *Szendy* Károly — mondotta — új helyzetben állanak egymással szemben. Mindketten nagyobb keretbe kerültünk, de a városházán a régiek maradtunk a községpolitikai célkitüzésekben, a főváros szeretetében és egymás megbecsülésében. Ami új bennünk, az a nagyobb hatalmi lehetőség. A polgármester számára ezt az új fővárosi törvény adta meg, amely a polgármestert eddig nem ismert hatalmi tényezővé teszi a főváros igazgatásában. *Számunkra a kormányhatalom támogatása nyujtja munkásságunk nagyobb eredményességének biztositékát.* E lehetőségek kihasználására dinamikus erőként jelentkeznek *Szendy* Károlynál széleskörü tudása, nagy tapasztalata, objektiv közérdekü szemlélete és acélos fiatalsága. Nálunk a főváros életének és a közigazgatásnak teljes ismerete és lelkünk átfütöttsége a polgárság érdekei szolgálatának vágyától. Két ilyen erőforrás összeműködésétől és a közérdek szolgálatára való készségnek attól a telitettségétől, amelylyel munkánkat végezni kívánjuk, *Budapest önkormányzatának újjászületését várhatjuk.* Már polgármesteri székének elfoglalása előtt szinte mottóként hirdette, hogy Budapest boldogulását az önkormányzat szellemében keresi. Hogy meg is találja, ehhez a párt rendelkezésre bocsájtja minden támogatását. Isten áldását kívánta munkásságára. *Szendy* Károly polgármester meghatva köszönte meg az üdvözlést Hangoztatta, hogy különösen jól esett neki ezeket a szép szavakat volt főnöke, *Harrer* Ferenc szájából hallani. Az új fővárosi törvény valóban rendkívüli hatalmat adott a polgármesternek, de ő a helyén elsősorban nem a rendkívüli hatalmat tekinti, hanem *a rendkívüli felelősséget* érzi. Nem állítja, hogyha szükség lesz rá, nem fog élni a hatalmával is, de elsősorban mindig a felelősségérzet lesz ami áthatja és vezérli cselekvéseiben. Amint végignéz a küldöttségen, azt látja, hogy a megjelentek kivétel nélkül polgári családok sarjadékai, amint ő maga is. Tehát természetszerüen mentalitásuknak is egyezni kell. A polgári gondolat, az együvé tartozás érzése fogja irányitani és *a közös együttmüködés szándékától vezéreltetve fog mindig a polgárság, s ezen keresztül a főváros és az egész ország javára dolgozni.*

Ujév másodnapján a *Fővárosi Rovatvezetők Testülete* tisztelgett a főváros vezetői előtt. *Sipőcz* Jenő főpolgármestert *Papp* Jenő köszöntötte a városházi ujságírók élén, *Szendy* Károly polgármester előtt pedig *Paizs* Ödön fejezte ki a sajtó nagyrabecsülését.

*

A *Nemzeti Egység pártjának fővárosi* szervezetében *Zsitvay* Tibor, *Sztranyavszky* Sándor és *Marton* Béla vidéki tartózkodása miatt az üdvözléseket későbbi időpontra halasztották. A *Keresztény Községi Pártban Csilléry* András üdvözölte *Wolff* Károlyt, a párt vezérét, aki nagyszabású beszédben köszönte meg a beléje helyezett bizalmat.

„Antonia" kókuszszappan

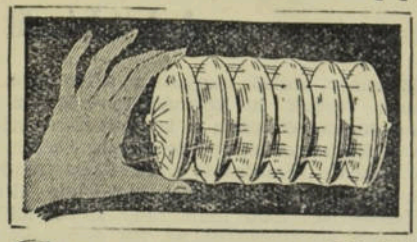

6 darab Kókuszolajból készült cca 4 dekás hófehér és dúsan habzó kézmosó szappan hártyapapirba csomagolva, összesen 25 fill.

Kizárólag az I. emeleti 25 filléres osztályon (Lotz-terem)

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.

Lakóházak felszereléséhez a közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású

kútszivattyúkat

és kútfelszerelési alkatrészeket, házi vízellátóberendezéseket, bor- és savszivatyúkat stb.

Városok és egyéb közületek részére tűzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.

Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett Jobbágy-féle folytonégőkályhák

Legyűrte a főváros a tüdővész terjedését

A vidék megszervezése nélkül nem lehet eredményesen folytatni a küzdelmet

Ankét készül a belügyminiszteriumban

December utolsó napjaiban a főváros felterjesztéssel fordult a kormányhoz és az államhatalom segítségét kérte a legpusztítóbb népbetegség, a *tüdővész elleni küzdelemhez.* Felterjesztésében a főváros rámutatott arra, hogy minden erejét harcba vitte a nemzetsorvasztó kór ellen, amikor kórházaiban több mint 1000 ágyat állított fel tüdőbetegek elhelyezésére és tíz diszpanzert létesített, amelyekben évről-évre több mint *25.000 új beteg részesül kezelésben és évenkint több mint 320.000 vizsgálatot végeznek.* A főváros ezzel a munkával elérte, hogy a budapesti születésű lakosságnak állandó *4% körüli halálozási* aránya az első diszpanzer állomás felállítása óta *másfél százalékra* esett vissza és a javulás egyenletes. A megnyugtató eredményeket azonban újabban erősen veszélyezteti az a körülmény, hogy a főváros erőfeszítésével ellentétben a *vidéken úgyszólván nem történik semmi a komoly védekezés és megelőzés terén.* Ugyanakkor, amikor a főváros a sok kórházi ágyat minden nehézség ellenére rendelkezésre adja és a gondozó intézetek hálózatát a legsúlyosabb időkben is fejleszti, a vidéken ez a munka megállott, sőt a vidéki kórházakban takarékosság kedvéért üresen állnak a tüdőbetegek számára rendelt ágyak. Ennek az a következménye, hogy a vidéken ápolást találni nem tudó betegek tömege a fővárosba áramlik, s ezáltal a nagy áldozattal megszünetett fertőző források helyett újakat nyitnak, eredménytelenné teszik a főváros védekező hadjáratát.

Mivel a főváros ezt az egész nemzet szempontjából súlyos problémát a maga erejével megoldani nem tudja, szükségesnek tartja, hogy a nagy nehézségek enyhítése érdekében *a kormány és a főváros között bizonyos együttműködés létesüljön.* Végül azt kérte a főváros a feliratban, hogy a tuberkulózis elleni védekezés megszervezésének ügyét a kormány mielőbb tüzze napirendre és a tárgyalásokra a székesfőváros képviselőit is hívja meg.

A nagyjelentőségű felirat és vele összefüggő szociálhigieniai kérdések dolgában a tuberkulózis elleni védekező hadjárat vezérkari főnökéhez

PARASSIN JÓZSEF Dr.
egészségügyi főtanácsoshoz,

a fővárosi tüdőbeteg gondozó intézetek központi igazgatójához, a tbc kérdés országos hírű szaktekintélyéhez fordultunk felvilágosításért, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a hozzá intézett kérdésekre a következőket mondotta:

— A védekezés terén a főváros a nagyszerűen kiépített diszpanzér hálózattal megtette a maga kötelességét. A tíz intézet még hosszú időre el tudja jól látni a reá váró munkát. A nehézség ott jelentkezik, hogy *nincs elég kórházi hely a súlyosan fertőző és elkülönítést kívánó betegek elhelyezésére,* mert a nagyszámú kórházi férőhely tekintélyes részét a közkórházakban vidékiek foglalják el. Igy aztán sokszor tehetetlenül kell nézni, hogy a súlyos beteg ott marad sokadmagával az amúgyis egészségtelen szűk lakásban, esetleg másokkal megosztva a férőhelyét. Ilyen esetben hiábavaló a diszpanzér legeredményesebb munkája is, mert a fertőzés tovább terjed. Az volna tehát a legsürgősebb és legfontosabb, hogy

a kormány segítségével a vidéki tüdőbetegek megfelelő és idejében való elhelyezéséről történjen gondoskodás.

Ebben az esetben lesz elég hely a budapestiek elhelyezésére, mert meglevő tüdőbeteg osztályokon felszabadulnak a vidéki betegektől elfoglalt ágyak.

— Egyébként örvendetesen állapíthatjuk meg, hogy a tbc veszedelem az utolsó harminc évben általában csökkent. 1900 óta — amikor átlag 1000 lélek közül 3.8-nak volt tbc-je, sőt ennél magasabb volt az arányszám, 1933-ig *1.62 százalékra* csökkent. Ha a budapesti helyzetet nézzük, azt látjuk, hogy amíg 1902 és 1918 között 3—4 ezrelék között mozgott a halálozási arányszám, addig 1918—1933 között, vagyis a diszpanzér hálózat kiépítése óta a halálozási arányszám *4.23 ezrelékről 1.49 ezrelékre* esett.

— A gondozó intézetek preventiv szervek és csak úgy végezhetnek még eredményesebb, még mélyrehatóbb munkát a jövőben, *ha a fertőző, súlyos betegeket kórházban tudják izolálni.* Az nem lehet eredményes küzdelem, ha csak minden tizedik beteget lehet kellő időben elkülöníteni. A teendő tehát, amivel a kormány a főváros segítségére lehet kettős: folytatni kell a vidéki diszpanzér hálózat kiépítését, mert ma az egész országban csak 66 működik, aminél jóval többre lenne szükség. Ezzel egyidőben *mindenképpen gondoskodni kell a súlyos betegek elhelyezési lehetőségéről a vidéki gyógyintézetekben.* Ne feledjük el, hogy

a rendelkezésre álló kórházi ágyak száma fordított arányban áll a halálozások számával.

Minél több a kórházi hely, annál kevesebb a halott. A székesfőváros e téren is óriásit alkotott. Kórházai tüdőbeteg osztályain annyi ágy áll rendelkezésre, hogy a helybeli betegeket akadály és késedelem nélkül tudjuk ápoláshoz juttatni, ha a vidékiek helye felszabadul. Természetesen egy *óriási* környék minden betegét nem tudja befogadni, s ha befogadja, *úgy ez a helybeliek rovására történik.* Már évekkel ezelőtt sürgette például a főváros, hogy

Pestvármegye végre építessen megfelelő központi kórházat.

Ma annyi a főváros kórházaiban a vidéki beteg, hogy a több ezer ágyas Szent János kórház minden ágyát január egytől december 31-ig lefoglalnák, ha az összes vidékieket ebbe a kórházba koncentrálnák. Ez a példa mindent megmagyaráz.

— Egyébként — fejezte be a beszélgetést *Parassin* főorvos — úgy tudjuk, hogy a *belügyminisztériumban a kérdés már előkészítés alatt áll és a tüdőbetegség elleni védekezés terén szükséges együttműködésre vonatkozó tárgyalások a legközelebbi időben meg is indulnak.*

Szegedy Béla Jenő
okl. gépészmérnök, kövezőmester
út-, vasút-, beton- és mélyépítő vállalkozó
Budapest, I. Alkotás-u 18. II. 1. Tel: 52-8 52

CSUCSHEGYI BAZALTBANYA R.-T.
NEMESGULACS
Központi iroda:
Budapest, VII., Nürnberg-a. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

STEINER ÉS SZIMPER
DISZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői út 57.
Telefon: 30 6-26.

ELEKTROMOTORJA TÖKÉLETESEN MŰKÖDIK, HA: szén- és bronzkefél, kollektorai
MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ÉS BRONZKEFE ÜZEM MŰSZAKI VÁLLALAT-tól
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29. Tel.: 41-3-40
valók.

Színházi válság, vagy csak— a színházigazgatás válsága?

Egyszer már mégis válaszolni kell arra a sok kérdésre, amely mind így kezdődik:

— Miért van Budapesten színházi válság?

Ne tessék rossznéven venni, hogy a kérdésre kérdéssel válaszolunk:

— Hát van Budapesten színházi válság?

Sokan azt állítják, hogy van. Hivatkoznak a mozira, amely elcsábítja a közönség hatalmas rétegét, beszélnek a rádióról, amely némi színház-pótlékot is ad, felhozzák indokolásul az emberek pénztelenségét és végül az egészet be is bizonyítják azzal, hogy szeptemberben kinyitnak a színházak és decemberig már három-négy színházbukást kibicelhet végig a közönség.

Hát igen. Így látszatra mintha igazuk volna. Mert csakugyan Budapest színházai közül a szezón kezdet óta becsukott a Pesti Színház, nincsenek előadások a Király Színházban, mindössze esetről esetre alkalmi előadások vannak csak a Városi Színházban és — kíméletesség okából — ne soroljuk itt fel azokat a színházakat, amelyekben hol játszanak, hol nem játszanak, vagyis a premier előtt rendszerint egy-két hetes szünetet tartanak, mert így olcsóbb.

Igen kérem. Aki kívülről látja a dolgokat, az csakugyan azt hihetné, hogy ez „a színház válsága." Mert hiszen ezek a szimptomák minden szezonban megismétlődnek, ha nem decemberben, akkor márciusban és éppen csak a színházak névsorában van egy kis eltérés a szomorú listán. Tehát mintha a színház-pesszimistáknak igazuk volna. Éppen csak abban a kis mondatban van a hiba. Mert ez kérem még mindig nem a színház válsága. Ez kérem mindössze — „a színházigazgatók válsága."

Mondja, kedves vitatkozó úriember, szereti ön a kávéházat? Úgye, szereti. És ha egy kávéházban feketekávé helyett feloldott medvecukrot adnak, meddig fog ön odajárni? Ha a menű kicsi és drága? Ha a tányérok szélei kicsorbultak? Ha a karosszékből kiállnak a szögek? Ha az asztal lábán a felpattogzott rézpántok összekarcolják a cipőjét? Ha áporodott, rossz a levegő? Ha az étel harmadrendű és a pohár széle piszkos? Ha kevés a villanykörte és lebujszerű félhomály van? Ön kedves uram, kétszer odamegy, de aztán sürgősen keres egy másik kávéházat, ha van megfelelő esze. Viszint egy szóval sem fogja azt állítani, hogy ez „a kávéház válsága." És hogy évente a fenti okok miatt néhány kávéház szintén gazdát cserél, azt legfeljebb úgy fogja nevezni, hogy „a kávéház tulajdonosa került válságba."

Csak nem gondolja, hogy a sokezeréves színház, amely túlélte kultúrák keletkezését és bukását a hellén világtól kezdve, a sokezeréves színház, amely mulattatott és megríkatott görögöket, rómaiakat, frankokat, germánokat, kibírt földrengéseket, harmincéves, napoleoni és egyéb világháborúkat, hogy ez az örökkön élő és örökszép színház pont ezerkilencszázharminc és negyven között és pont Budapest városában fog meghalni?

Naivitás ez kérem. Mert véletlenül egy idő óta hozzánemértő dilletánsok színházat bérelnek, otthagynak egy kis pénzt, adósságot csinálnak és megbuknak, hát ezt ön összetéveszti a színház bukásával?

A lipótkörúti Vígszínházban és a külvárosban lévő Józsefvárosi Színházban és még néhány helyen egyformán jó a színház és jó üzlet is a színház, mert hozzáértéssel csinálják. Mindegyiket a maga műfajában és a maga közönsége számára — jól. Viszint? Ne írjunk ide neveket, mert ez kínos volna. Csak úgy általában nézzünk végig az utóbbi években bukott és bukdácsoló színházigazgatók listáján. Nem a hangosfilm buktatta meg őket. A hangosfilm más műfaj, más szórakozás. Legfeljebb csak annyira konkurrense a színháznak, mint a zenéskávéház, a bár, a lóverseny, a futballmeccs, a weekend, a csónakház vagy a römikártya. Ez mind konkurrens. Egy szórakozás a sok közül. És a rádió? Pótlék. Mindent házhoz szállít, de nem eredetiben, hanem pótlék formájában. Színháztól novelláig és hangversenytől vagy zenéskávéháztól futballmeccsig. Erre is hiába szeretnék rákenni a bukott színházigazgatók az ódiumot. Mindenről beszélnek, csak arról nem, hogy pénz nélkül, tudás nélkül, tapasztalat nélkül, belecsöppenve, hitelbe, luftüzlet-alapon színházat se lehet csinálni.

Mert kérem, olyan cipőt, amely sehol se szorít — akár drága luxuscipőt, akár olcsó bakancsot —, csak az tud valóban csinálni, aki tizenhatéves korában suszterinas lett, aztán cipészsegéd és végül mester. Miért gondolják a színházigazgatói pályára odacsöppent műkedvelők, hogy ők kivételek? A színházigazgatás iskoláját, sőt magasiskoláját, egyetemét is ki kell járni és erre mindössze három pálya van: a színpadi rendező, a színpadi szerző és a hivatásos színházi kritikus pályája. És persze olyan hozzáértő, reális tőkés is álljon mellette, aki akkor is fizetni tudja a színészgázsikat és munkás-béreket, ha az első két bemutatott darab véletlenül nem arat sikert.

De az a trükk, hogy valaki meglobogtat egy takarékkönyvet, amely nem az övé, aztán beül az irodába tőke nélkül, bérbeadja a ruhatárat, a büffét, a hirdetéses vasfüggönyt és a színházjegyirodáktól előleget vesz fel, aztán ezekből az összekapart ezresekből bemutatja az első darabot, — ez kérem még nem színházigazgatás. Ez hazárdjáték. És ahogyan hazárdjátékostól se kérdezi senki a bakkszobában, hogy nappal mi a foglalkozása, úgy az ilyen színházi hazárdőrnél is mindegy, hogy honnan csöppent előlegbe felvett kis pénzekkel, tudatlanul egy színház igazgatói irodájába. Ő csak hazárdot akar játszani. Megkockáztatni néhány tétet. És kinyitja a színházat. Minél olcsóbban. Minél kopottabban. És ha az első két darabja megbukik, akkor adós marad szerzőnek, színésznek, muskásnak, szállítóknak, mindenkinek, veszi a kalapját, kimenekül a színházi kalandból, a színházat bezárják és erre azt mondják, hogy — „a színház válsága."

Nem kérem. A jó színház mindig volt és mindig lesz. Ami pedig itt van, az nem a színház válsága. Ez csak — a színházigazgatás válsága.

BALASSA EMIL

Nagy lelkesedéssel várják a községi pártok a polgármester beiktatását

Hétfőn: installációs közgyűlés

Szerdán délután pecsétes irat érkezett *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármesterhez: *a belügyminiszter közölte a főváros vezetőségével, hogy Horthy Miklós kormányzó legmagasabb jóváhagyását adta a törvényhatóság polgármesterválasztó ténykedéséhez.* Az államfő hozzájárulásával befejeződött a polgármesterválasztás közjogi lefolytatása és mert *Szendy* Károly megválasztása ellen a törvényes határidőn belül fellebbezést nem adtak be, Budapest polgármesteri pozíciója a legközelebbi tisztújításig *jogérvényesen betöltöttnek minősíthető.*

Sipőcz Jenő főpolgármester

hétfőn délután öt órára összehívja a főváros rendkívüli közgyűlését,

amelynek egyetlen teendője *a polgármester ünnepélyes eskütétele és beiktatása.* A díszesen feldíszített közgyűlési terem nagy lelkesedés mellett installálja *Szendy* Károly polgármestert új méltóságába. *Sipőcz* Jenő főpolgármester elnöki megnyitó szavai után felbontja a belügyminiszter leiratát, amely közli *a kormányzói megerősítést. Farkas* Ákos tanácsnok felolvassa a belügyminiszter iratát, majd

Csilléry András vezetésével küldöttség kíséri a közgyűlés elé a díszmagyarba öltözött polgármestert.

A menet élén a főváros és az állam standardzászlóit hozzák és a bevonulás után megtörténik az eskü letétele. Ezt követőleg a főpolgármester üdvözli *Szendy* Károly polgármestert, aki azután elmondja ritka érdeklődéssel várt programbeszédét, amelyben

vázolni fogja, az irányelveken kívül, a megoldásra váró konkrét teendőket is.

Az ünnepélyes közgyűlés tartama alatt megszólal *a belvárosi főplébánia templom úgynevezett polgármesteri harangja,* hogy ebben a formában is tudassa a főváros lakosságával, hogy Budapestnek új polgármestere van.

A törvényhatósági pártok nagy lelkesedéssel készülnek az ünnepi aktusra

és elismerésüknek minden jelével kívánják elhalmozni az új polgármestert, akitől oly sok remény valóraváltását várják.

Közel 300 százalékos munkaszaporulat a tisztiügyészségen

A legmodernebb amerikai kartotékrendszerrel racionalizálják az ügyészségi kezelést

Az új esztendő első napjaiban rendkívüli jelentőségű és mélyreható újításokat léptetnek életbe a *tiszti ügyészség ügykezelésében.* A reformok — amelyektől messzemenő eredményeket várnak az illetékesek — szerves összefüggésben vannak a fővárosi igazgatás egyéb ágazatain küszöbön álló *racionalizálási* intézkedésekkel. Az ügyészségi munkarend megreformálását az tette halaszthatatlanul és sorrendben a másikat megelőzően sürgössé, hogy a *tiszti ügyészség munkája az utóbbi esztendőkben soha nem várt arányokban szaporodott,* anélkül, hogy a személyzet létszámát ennek megfelelően növelték volna. Mivel az ügyészség személyzete ilyen körülmények között túlontúl van terhelve és a takarékosság nem engedi meg a létszámszaporítást, más megoldást kellett keresni, hogy az ügyvitel pontosságának veszélyeztetése nélkül a munkateljesítményt fokozni lehessen.

Az érdekes és nagyjelentőségű újítás iránt

SZEMETHY KÁROLY DR. tiszti főügyésznél

érdeklődtünk, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársát a következőkben tájékoztatta:

— A küszöbön álló reformok azért váltak szükségessé, mert az utolsó tizenöt esztendőben az ügyészség munkája hihetetlenül megsokasodott. A munkaszaporulat bizonyos ügyágazatokban a 250% fölé emelkedett. Célja az, hogy *az ügymenet biztosságának érintése nélkül minél egyszerűbbé tegyük az ügyészségi szolgálatot* és összhangba hozzuk azzal a munkatöbblettel, amely az évek során bekövetkezett és még mindig továbbfokozódik.

— A munkaszaporulatot legjobban illusztrálja néhány példa: A perenkívüli ügydarabok száma 1920-ban 8.437 volt, 1934-ben pedig már jóval a 30.000 felett mozgott. Itt az emelkedés több mint 256%. A perek száma 1920-ban 1.824-re rúgott, míg 1934-ben megközelítette a 200-at, ami több mint 188% emelkedésnek felel meg. 1920-ban 2.319 kihágási ügyet vitt az ügyészség, ezzel szemben 1934-ben 7000-nél több ilyen ügyünk volt, ami 206 százaléknál nagyobb szaporulatot jelent.

— Végzést hozott a tiszti ügyészség 1920-ban 5.688-at, 1934-ben pedig több mint 22.696-ot. *Ez 299 százalék munkatöbblet!* Nem különb a helyzet azoknak a tárgyalásoknak a számában sem, ahol a tiszti ügyészség különböző esetekből kifolyóan képviselte a fővárost.

1920-ban 2.854 tárgyalásunk volt, 1934-ben pedig 7.400 körül volt a számuk.

Itt tehát tööbb mint 157%-ot mutat az emelkedés.

— A hatalmas munkaszaporulattal szemben az ügyészség létszáma alig emelkedett a tizenöt év alatt. 1920-ban a tiszti főügyésszel és a helyettes főügyésszel együtt *összesen 26 végleges és ideiglenes tisztviselő dolgozott az ügyészségen, az utolsó évben pedig 34 volt a létszám.* Tényleg azonban az a helyzet, hogy a végleges állások száma a legutóbbi 1923. évi állásmegszüntetések folytán hárommal csökkent. Kevesebb emberünk van egy ügyésszel, egy alügyésszel és egy fogalmazóval, úgyhogy ma az egyes szakok, az ügyek szerinti csoportok közül nem mindegyiket vezeti ügyész, hanem egyeseket alügyészekre kellett bízni.

— Ami azt a kérdést illeti, hogy mivel magyarázható az ügyészségi munka abnormális megduzzadása, a következőket mondhatom: Az ügyek, perek, tárgyalások, eljárások nagyobbarányú szaporodását

egyrészt a romló gazdasági helyzet magyarázza, másik ok a különféle jogszabályok egyre növekvő komplikáltsága,

ami arra készteti a különböző ügyosztályokat, hogy *mindig több és több ügyben kénytelenek kikérni a tiszti ügyészség jogi véleményét.* A perek szaporodásának egyik speciális oka a baleseti jog mindig fokozódó fejlődése. Egyre többen támadják meg a leglehetetlenebb címeken is a fővárost kártérítési perekkel, különösen az utóbbi időben, amióta a magasabb bíróságok a perek elintézésénél *a méltányossági szempontokat* is mérlegelik. A kártérítési perek vitele az ügyészség munkájának igen jelentékeny részét foglalja le.

— Az újítások lényege a kezelés rendszerében gyökeredzik. Az iktatás régi formáját, amennyire lehet, mellőzzük és áttérünk a legmodernebb kartotékrendszerre. Természetesen tekintettel kell lennünk a velünk kapcsolatos többi szakok: a bíróságok, a telekkönyv, az árvaszék, az ügyosztályok kezelési rendszereire is, ahol nincs kartotékrendszer.

A kartotékrendszer segítségével ezentúl bármikor egypár perc alatt állapítható meg a folyamatos ügyek száma és, hogy azok milyen stádiumban vannak.

Az új rend tehát biztosítja az ügyek mindenkori áttekinthetőségét.

— A racionalizálás kapcsán egyébként az a törekvésünk, hogy minden olyan munkától, amit a kezelő személyzet elvégezhet, *a fogalmazási tisztviselőket mentesítsük.* A kezelési munka azonban az ügyészségen nem egészen egyszerű. Nálunk nem lehet normál kezelés, hanem a segédhivatali tisztviselőknek tisztában kell lenni az árvaszéki, bírósági, telekkönyvi és minisztériumi kezelési rendszerek lényegével és bizonyos jogi fogalmakkal. A tiszti ügyészségen minden ügy határidős, késedelemnek, restanciának nincs helye és akármennyi a munka, bármilyen legyen a torlódás,

el kell intézni minden ügydarabot,

mert a mulasztás súlyos károkat vagy hátrányokat jelenthetne a főváros számára.

— Az ügyészségnek az ügyek különfélesége szerint *tizenkét csoportja van,* ennek megfelelően lesznek a kartotékcsoportok. Minden csoport eltérő színű kartotéklappal dolgozik, tehát nem lehet még véletlenül sem összekeverni a különböző ügyeket. Egyébként mindenütt, ahol lehet

bevezeti az ügyészség a szóbeli elintézést és levelezések helyett, telefonon intézkedik.

Szóval az egész vonalon új formát és tempót kap a munka. A reformoktól igen jelentős eredményeket várok, bár az ügyészség még ezek után is túl lesz terhelve, hiszen ma a tisztviselők a maximális teljesítmény határán járnak.

Kiírták a pályázatot a csatornázási berendezés létesítésére

Az összes fórumok szükségesnek tartják az iszap elgázosítását

Évtizedek óta hangzik Csepel nagyközségnek és közvetlen környékének az a jogos panasza, hogy a központi csatornaszivattyú telepen összegyüjtött és odaszállított büzös iszap *megfertőzi a levegőt.* A község tisztiorvosa több tiltakozásban és felterjesztésben hívta fel az illetékes körök figyelmét erre a tarthatatlan állapotra és kimutatta, hogy a *környék lakosságának közegészségügye állandó támadásnak van kitéve a csatornahulladékok közelsége miatt. A főváros vezetősége teljes mértékben honorálta* ezeket a jogos kifogásokat és várta az alkalmat, hogy valamely más megoldással gondoskodjon a csatornaszenny eltakarításáról, mert a saját szempontjából is túlságosan költségesnek mutatkozik az iszap fuvarozása és a helyszínen való elásása.

A megfelelő megoldások azonban késlekedtek, mert minden elgondolás hallatlan összegeket igényelt. Magyarország legnagyobb és nemzetközi viszonylatban oly kiváló hírnevű iparvállalata:

A Ganz-gyár tanulmányozta ezt a komplikált problémát és megfelelő tervet dolgozott ki a csatornaiszap elgázosítására.

A *Ganz-gyár* terve szerint a csatornaiszapot elgázosítják, amely ennek következtében eredeti mennyiségének egyhetedére zsugorodik össze, tehát a fuvarozás költsége lényegesen olcsóbb. Függetlenül ettől az elgázosított iszap, mint szagtalan trágya *magas áron értékesíthető és így nem kell gondoskodni a fölösleges hulladék sorsáról.* Külön nagy előnye ennek a rendszernek, hogy az eljárással

nagymennyiségű gáz kitermelése biztosítható, amellyel azután a központi csatornaszivattyútelep energiaszükségletének 75%-át lehet fedezni.

A főváros számítása szerint *évente 120.000 pengős megtakarítás várható a Ganz-gyár konstrukciója révén* és így természetesen nagy örömmel fogadták az ajánlatot, amely az elgázosító berendezés létesítésének költségeit mindössze 583.000 pengőben jelölte meg, de ez az összeg is *három éven át, részletekben volna törlesztendő.*

A szakbizottságokban és a közgyülésen *általános tetszés fogadta a Ganz-gyár ajánlatát,*

a bizottsági tagok azonban elvi és politikai szempontból bírálták a kérdést.

A pénzügyi szakbizottság hasonló állásfoglalását nyomon követte a közgyülés határozata, amely *elvben hozzájárult a halaszthatatlan berendezés létesítéséhez* és utasította a polgármestert a nyilvános versenytárgyalás kiírására. *Király* Kálmán tanácsnok, az út- és csatornázási ügyosztály vezetője

1935 február 15-i lejárattal meghirdette a pályázatot,

amely *módot nyujt a Ganz és társa gyárnak arra, hogy ajánlatával a megbizást a maga részére biztosítsa.* A munkálatok gyors lefolytatásával a főváros egy virágzó pestkörnyéki nagyközség jogos követelését fogja honorálni. A megtakarítandó összeg a főváros szempontjából különös előnyöket jelent és bizonyosra vehető, hogy az ilymódon felszabaduló összegekből *tovább folytathatják a csatornatelepek modernizálását.*

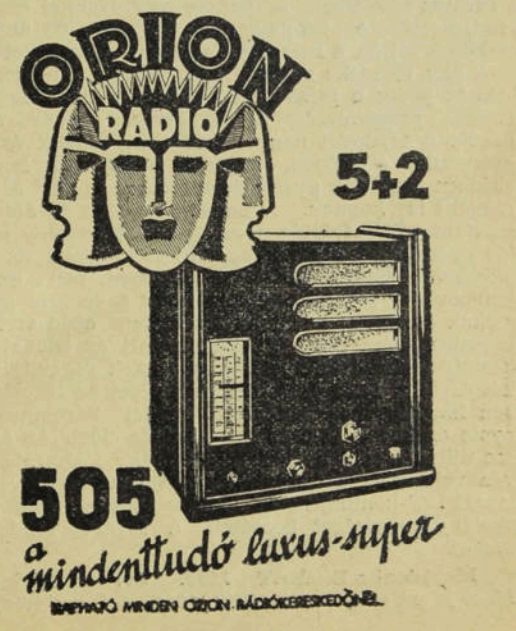

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

B. u. é. k.
FŐVÁROSI HIRLAP
szerkesztősége és kiadóhivatala

A Kormányzóné látogatása a főváros leányárvaházában. *Horthy* Miklósné, a kormányzó felesége a karácsonyi ünnepek alatt meglátogatta a székesfővárosi Erzsébet leányárvaházat és végignézte a növendékek karácsonyfa-ünnepét. A főméltóságú asszonyt *Szendy* Károly polgármester, *Schuler* Dezső szociálpolitikai tanácsnok és *Krén* Margit igazgatónő fogadták. Az ünnepségen ott voltak az árvák hozzátartozóin kívül, a törvényhatósági bizottság nőtagjai és a társadalmi élet számos előkelősége. *Schuler* Dezső tanácsnok köszöntötte a Kormányzó feleségét és meleg szavakkal emlékezett meg arról a nagy szeretetről, amellyel a Főméltóságú asszony a nélkülöző szegény kis gyermekeket, elsősorban az árvákat szívére öleli és arról a határtalan jóságról, amellyel a gyermekek ezreinek gondját viseli. Az árvaház kis ovodásai bájos karácsonyi játékokat, verseket adtak elő, majd *Farkas* Alberik plébános poetikus ünnepi beszéde után a ragyogó arcú gyermeksereg *Roznagel* Matild intézeti tanárnő és Kazacsay Tibor zeneszerző „Mesék karácsonya" című színdarabját játszotta el magyaros ruhácskákban. A színes és hangulatos mesejátékot a kormányzóné nagy érdeklődéssel és látható szeretettel nézte végig és hosszasan idözött a boldogarcú kis árvák között.

A Független Budapest jubileuma. Kiváló lapunk, a *Független Budapest*, most érkezett el fennállásának harmincadik évfordulójához, amely alkalomból tartalomban gazdag, emelkedett szellemü karácsonyi jubiláris számot adott. Az egész magyar sajtó, egyben pedig a nagyközönség széles rétegei is meleg ünneplésben részesítették a *Független Budapest*-et és annak kiváló főszerkesztőjét, *B. Virágh* Gézát, akinek a kommunális ujságírás fejlesztése terén elévülhetetlen érdemei vannak. *B. Virágh* Géza, aki nemcsak mint ujságíró és lapszerkesztő áll közbecsülésben, hanem aki évtizedeken át tevékeny részt vett a magyar politikai és a budapesti törvényhatósági életben is, életének, tevékenységének jelentős mértföldkövéhez érkezett el; de egyben minden méltánylást megérdemel a *Független Budapest* is, amely *B. Virágh* Géza nagyszerü vezetése alatt három évtizede küzd nemes eszményeiért és szolgálja lelkesedéssel a magyar főváros érdekeit. Ez a jubileum jelentős eseménye a magyar sajtó történetének, ami B. Virágh Géza széleskörü és meleg üvdözlésében jutott méltóképen kifejezésre.

Bilkei Pap Lajos dr. — a fővárosi fürdők igazgató-főorvosa. December végén lejárt a fürdőknél müködő orvosszemélyzet felmondása és a polgármester most úgy intézkedett, hogy januártól megállapította a gyógyfürdők orvosi ellátásának új rendjét. A polgármester a fővárosi gyógyfürdők igazgató-főorvosává bilkei *Pap* Lajos dr.-t nevezte ki, a magyar orvostudománynak ezt a kiváló reprezentánsát, akinek müködése a fürdők számára nagy nyereséget jelent. *Benczur* Gyula dr. egyetemi tanárt orvosi propaganda-előadói tisztségre alkalmazták, míg a Gellértfürdőben eddig is kitünő eredménnyel müködő *Simicska* Tibor dr.-t és *Kunszt* János dr.-t helyi vezető-főorvosi minőségben szerződtette a polgármester.

Januártól 18.000 gyermek kap ingyen reggelit a főváros iskoláiban. A főváros már évekkel ezelőtt rendszeresítette iskoláiban a tejakciót, de anyagi eszközök hijján a reászoruló szegény gyermekeknek csak egy töredéke részesülhetett benne, a módosabbaknak pedig a tejadagért fizetniök kellett. *Szendy* Károly polgármester intézkedésére január 7-től kezdve a tejakciót nagy mértékben bővitik és átszervezik, olymódon, hogy az eddig csak ingyen ebédben részesülő gyerekek a jövőben kivétel nélkül reggelit is kapnak. A nagyjelentőségü és áldásos szociális ujitás folytán *naponta 18.000 szegény iskolás gyerek kap ingyen reggelit.* A kiterjesztett tejakcióra különösen azért volt szükség, mert az iskolanővérek megállapították, hogy a serdülő gyermekek ezreinek eddig az az ingyen ebéd volt az egyetlen számottevő tápláléka, amit az iskolai étkeztetési akciótól kapott. A gyerekek reggelijüket: két deciliter tejet és öt deka kenyeret az iskolájukban kapják meg mindennap reggel háromnegyed nyolc órakor, a tanítás megkezdése előtt. Az áldásos ujitás a földmívelésügyi kormány jóakarata révén volt megvalósitható, miután az úgynevezett „ipari tej"-kontingensből kedvezményes áron nagyobb mennyiséget bocsátott a főváros rendelkezésére.

Megjelent a BSzKRT 1935. évi zsebkönyve. Most jelent meg a BSzKRT 1935. évi zsebkönyve, mely érdekes számokat tartalmaz a villamosközlekedés üzemével kapcsolatban. A BSzKRT-nak 1933 decemberének végén összesen 2145 járműve volt és a személyszállítókocsik közül 1933. évben naponként átlagosan 1254 volt forgalomban. A vágányok hossza 421.014 méter, ami összesen 1,415.800 folyóméter sinhossznak felel meg. Egy év alatt a BSzKRT 251,223.000 utast szállitott. Érdekes az a kimutatás, mely a villamoson hagyott tárgyak statisztikáját tartalmazza. 1933-ban 223 órát és ékszert, 2241 pénztárcát, 491 műszert, 2874 irattáskát és nyomtatványt, 2872 ernyőt és botot, 4111 kesztyüt és sokezer egyéb holmit felejtett a közönség a villamoson. A talált készpénz összege 10.293 pengő volt. A zsebkönyv a BSzKRT alkalmazottainak a szolgálat terén hasznos útmutatásokkal szolgál.

Este tíz óra a cukorkaüzletek zárórája. Évek óta áll a harc a cukrászok és cukorkás boltok között a záróra miatt. A cukorkások sérelmezték, hogy az élelmiszerüzletekkel egyidöben kell zárniok, mig a cukrászdák késő éjjelig nyitva maradhatnak. A cukorkások közül sokan úgy kerülték meg a záróra korlátozást, hogy *berendezkedtek cukrászsütemény árusitásra is,* amely esetben nem volt akadálya a nyitvamaradásnak. A főváros közgazdasági és ipari ügyosztálya az ankétek és tanácskozások egész során próbálta a két ellentétes érdekcsoport szempontjait összhangba hozni, de *a teljes megegyezés nem sikerült.* Erre a főváros a cukrászoktól és cukorkásoktól függetlenül fogott hozzá a kérdés rendezéséhez, igyekezve mindkét fél érdekeit kielégiteni. Most készült el a végleges javaslat, amelyet a legközelebb a közgazdasági szakbizottság azután a kereskedelmi miniszter elé terjesztenek. E szerint *a cukorkás boltok zárórája úgy hétköznap, mint vasárnap és ünnepnapokon esti tíz órában állapitják meg.* Ezzel szemben megtiltják a cukorkásoknak a cukrászsütemény árusitást.

A BSE kezelésében marad továbbra is a Hármashatárhegyi turistaház. A főváros kilenc évvel ezelőtt a főváros környékének egyik legmagasabb fennsikján, a Hármashatárhegyen modern turistaházat épittetett a Budapesti Sport Egyesület közreműködésével. A főváros az épület kezelését is a tisztviselők népszerü sportklubjára bizta. A pár év alatt a Hármashatárhegyi menedékház és vendéglője ismert népszerü kirándulóhely lett, amelyet az év minden szakában nagy számban keresnek fel a nálunk megforduló külföldiek is, hogy gyönyörködjenek a páratlanul szép kilátásban. A BSE-vel kötött megállapodás most lejárt, de a főváros vezetősége úgy látta jónak, hogy a turistaház vezetését és gondozását további tiz évre ismét a BSE-re bizza. Egyre többen sürgetik, hogy a menedékházat rendezzék be az osztrák „Alpenhotelek" mintájára éjjeli szállásra és hosszabb tartózkodásra is, de anyagi eszközök híján egyelőre nem tudják megvalósitani a tervet, hogy a menedékházra emeletet épitsenek és kisebb, 20—30 szobás hegyi szállodát berendezzenek. A BSE azonban erősen foglalkozik az idegenforgalmi szempontból is értékes ötlet megvalósításával.

Az ál-matyók alkonya. A főváros vezetősége néhány héttel ezelőtt felterjesztésben javasolta a kormánynak a népmüvészeti háziipari kézimunkák árusitásának szabályozását A hatósági beavatkozást főleg az ál-matyó himzések elburjánzása és a Nemzeti színház környékén önkényesen létesitett matyópiac tette szükségessé. A kereskedelmi miniszter most leiratban közölte a fővárossal, hogy a *tervezethez hozzájárul.* A kormányjóváhagyás értelmében szombaton a polgármester rendeletet adott ki, mely szerint *a vásárigazgatóság legfeljebb 35 árusitási engedélyt adhat ki,* olyanok részére, akik hatóságilag igazolni tudják, hogy az árusitott kézimunkát, himzést, stb. vagy maguk, vagy hozzátartozóik, illetve falubeliek készitik. Az Országos Magyar Iparmüvészeti Társulat és a Budapesti Háziipari Felügyelőség fogják ellenőrizni, hogy a kézimunkák népmüvészeti értéküek-e, illetve valóban háziipari termékek-e. Az árusok kötelesek a két szerv ellenőreinek minden felvilágositást megadni és árusitási engedélyét veszti, aki az ellenőrzést ki próbálja játszani.

Huszonötödik évfolyam

Az újesztendő beálltával a **Fővárosi Hirlap**, mint minden esztendőben, ezúttal is olvasóközönségéhez fordul és kéri továbbra is azt a szeretetteljes jóindulatot és barátságos támogatást, amelyben eddig részesitett bennünket. Esztendőről-esztendőre erőteljesebb és feloldhatatlanabb lett az a kapcsolat, amely a mi ujságunkat a mi közönségünkkel köti össze. Meg van ennek a méltó és könnyen magyarázható oka, és pedig az, hogy a **Fővárosi Hirlap** megtalálta a budapesti polgár érdeklődéskörének legfontosabb pontjait és ezeken a pontokon keresi és találja meg elorizetőivel és olvasóival a közös életformát.

Kétszeres oka van azonban ezúttal a **Fővárosi Hirlapnak**, hogy az új év beálltával olvasóközönségéhez szóljon. A rendes újesztendei üdvözlés mellett ugyanis azt jelenti be a **Fővárosi Hirlap** a maga közönségének, hogy az újesztendővel huszonötödik évfolyamába lép. A negyedszázados mérföldkő nemcsak az embert, de talán még inkább a mai nehéz és változó szellemü időben az ujságot is komoly meggondolásra indítja. Az a negyedszázad, amely alatt a **Fővárosi Hirlap** Budapest székesfőváros kommunális ügyeiről és a magyar gazdasági élet minden megnyilvánulásáról kimeritően és objektiven informálta közönségét, világtörténelmi események ideje volt, olyan időké, amelyekben a világnézetek összeütközéséből új ideológiák, új életformák fakadnak. *Ezt a nehéz huszonöt esztendőt a nyugalom és béke, az emberszeretet, a szociális haladás, a kultúrális értékek megbecsülése hirdetésében töltötte el a Fővárosi Hirlap* és **huszonöt éven** át a legszebb ideálok szolgálatában állott. Ez az ujság ma is az, ami huszonöt esztendővel ezelőtt volt, soha egy hajszálnyit föl nem adott elveiből és meggyőződéseiből. Budapest szeretete, Budapest polgárságának megbecsülése, a főváros lakossága életviszonyainak megjavitása: ezek voltak azok a célok, amelyeknek irányában egyenes vonalban, töretlenül haladtunk. Támogattunk mindenkit, aki jószándékkal és becsülettel ugyanezeket a célokat szolgálta; ellene szegültünk mindenkinek és harcoltunk a lovagiasság szabályai, az urimodor határain belül minden kivel, aki meggyőződésből, vagy elvtelenségből a polgárság érdekei ellen volt.

De a **Fővárosi Hirlap huszonöt évig** nemcsak elveket hirdetett, nemcsak kritizált és kivánságokat juttatott kifejezésre, hanem egyik legfőbb hivatását abban kereste, hogy a polgárságot azokon a pontokon informálja, ahol ennek a polgárságnak az informáltsága legjobban el volt hanyagolva és ahol ennek a polgárságnak a legnagyobb szüksége volt a jólértesültségre. *A magyar sajtóban a Fővárosi Hirlap volt az első, amely a tökéletes városházi riportszolgálatot meghonosította* és olvasóinak hétről-hétre terjedelmesen, részletesen beszámolt mindazokról a tervekről és szándékokról, amelyek a város jövőjét illették, amelyek a főváros közeli, vagy távoli terveire vonatkoztak. Ezekre az információkra, a magyar sajtóból hiányzó eme nagyfontosságú beállitásra nemcsak Budapest iparának, kereskedelmének, vállalkozóinak, egész gazdasági életének volt nélkülözhetetlen szüksége, de magának a legegyszerübb polgárnak is, aki csak adót fizet és a főváros közszolgáltatásaiban részesül. A legpopulárisabb érdekeknek lett szószólójává ezen a réven a **Fővárosi Hirlap, amely huszonöt** éven át mindenről informálta olvasóközönségét, mindenkor minden fontos kérdésben figyelmeztette a polgárságot a közeledő, vagy várható veszedelmekre, de egyben mindig elsőnek szolgált az örömhirekkel is, amelyek a gazdasági élet, vagy az egyén helyzetének javulását jelentette. Ezért forrott össze elválaszthatatlanul a **Fővárosi Hirlap** olvasóközönségével, amely mindenesetre meg fogja érzeni és érteni annak jelentőségét, hogy **huszonöt esztendőn át** dolgoztunk és küzdöttünk valamennyiünk jólétéért és boldogulásáért.

A **Fővárosi Hirlap** *ma nem ünnepel,* csak a huszonötödik évfolyamába való lépés fontosságának tudatában köszönti egy pillanatra az olvasót, hogy az újesztendő mesgyéjén újrakezdje és folytassa a budapesti polgárság érdekében negyedszázadon át kifejtett tevékenységét. Nem kérünk mást olvasóközönségünktől, csak **huszonöt esztendő** hűségének, odaadó szolgálatkészségének megérdemelt és méltányos megbecsülését.

Negyedszázad jólvégzett eredményes munkájának tiszta lelkiismeretével indulunk neki az újesztendőnek.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVALÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Orenstein és Koppel
MAGYAR R.-T., BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31.
Motorosmozdonyok — Útjavitógépek — Kisvasutak — Iparvágányok — Autobuszkarosszériák

Január 3, 6 és 8-án.
délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

Gazdasági Értesítő

Inzolvenciás manőverek teszik lehetővé egyes áruházaknak a dömping árak alkalmazását

A virágzó gazdasági élet azonos fogalmat jelent a kapitalisztikus gazdasági berendezkedéssel és hiába próbálkoznak a hipermodern nemzetgazdászok, vagy a forradalmi szociológusok: *a magántulajdon szentsége és a tőke céltudatos törekvése biztosítja egyedül a gazdasági élet egészséges fejlődését.* Vannak azonban kinövések, amelyek az egészséges fejlődést elsorvasztják, aminek legkézenfekvőbb példája most az áruházak gyilkos konkurrenciájában és egyes gyárak detailárusításában jelentkezik. A tőke szem elől téveszti azt a hivatást, hogy célja nem lehet más, mint az áruházi jelleg megóvása mellett *a közönség szükségleteinek kielégítése,* másik vonatkozásban pedig *az ipari termékek előállítása és annak a legális kereskedelem útján való forgalomba hozása.* A budapesti áruházak és iparvállalatok kereskedelemellenes hadjárata súlyos következményekkel fenyeget és ha egyszer a kiegyensúlyozott gazdasági viszonyok boldog korszakába jutunk: a kereskedelem krónikása meg fogja örökíteni azt a boldogtalan korszakot, amikor *a kereskedői exisztenciák ezrei törtek össze a gazdasági válság legnyomasztóbb éveiben.*

Budapesten ijesztően szaporodnak az üres üzlethelyiségek, amelyeken hiába kínálja magát a „kiadó" jelzésű tábla. *1934 végén az üresen álló boltok száma 2328, a raktáraké 1195 volt* és ami a legbeszédesebb bizonyítéka a kereskedelem romlásának,

mindezek az elhagyott üzletek és raktárak túlnyomórészt az áruházak közelségében találhatók.

Minden előny az áruházak oldalán van, mert *kedvezőbb az adózási rendszerük és egyik-másiknak inzolvenciás művelete révén módja van olcsóbb áron a közönség elé kiállani és hangos propagandájával a vásárlókat a kiskereskedelemtől elcsábítani.* Az áruházak túlnyomórészt korlátolt felelősségű társaságok formájában működnek és az ebben a keretben alkalmazható rugalmasság képesíti őket arra, hogy *az adózás terén példátlan előnyökhöz jussanak.* Teljesen igaza volt a *Baross-Szövetség* illusztris elnökének, amikor a főváros pénzügyi bizottságának ülésén az *áruházi különadók bevezetésére tett indítványt* és

az egész kereskedelem türelmetlenül várja a polgármesternek az intézkedését, amelyet az áruházi különadó előkészítésére megindított.

Az adózásban mutatkozó nagy előnyök és az erősebb tőkefelkészültség nyujt lehetőséget az áruházaknak arra, hogy *visszaéljenek hatalmukkal és a kiskereskedők tömegeit tegyék földönfutóvá.* Külön tanulmányt érdemel az a leleményes hitelszerzés, illetve adósságtól való szabadulás, amelyet egyes áruházak folytatnak, amelyet azonban *a presztizsére féltékeny kiskereskedő sohasem tekinthet követendő példának.* Van olyan budapesti áruház, amely például

milliós inzolvenciát jelentett, majd sietve kiegyezett ötven százalékra és tovább folytatja a maga terjeszkedését.

Ilyen eszközökkel könnyű versenyezni a detailistával, aki *a maga árutartozásának megfizetését becsületbeli tradíciónak tekinti.* Most is híre jár, hogy az egyik magát áruháznak feltüntető vállalkozás, mindent elkövet, hogy *nyolcszázezer pengőre rúgó tartozására magánegyezséget köthessen.* Ha nem sikerül, akkor nem kétséges, hogy következik az inzolvencia, amelynek a kimenetele szintén előnyös, — *nem a hitelezőkre, hanem az úgynevezett áruházra.* Ilyen eszközök mellett nem nehéz a dömpingárak harsonázása, mert nyilvánvaló, hogy

az oly hévvel kínált arucikk a szóbanforgó áruháznak végeredményben ötven százalékkal kevesebbe kerül, mint annak a kereskedőnek, aki hírnevére óvatosan vigyázva, nem csinál inzolvenciás manővereket.

Egy másik áruház tovább folytatja terpeszkedését és hogy a kiskereskedőket a környéken teljesen felrobbantsa, *megvásárolja a szomszédos bérházakat és a vétel perfektuálása után az összes kereskedőknek felmondó leveleket küldözget.* Hogy meddig tart az áruházaknak és a gyáripari vállalkozásoknak ez az eszeveszett hajszája a kereskedők ellen, azt nem lehet tudni, azonban vitán felül áll, hogy *a kormányzati szervek legerélyesebb és legsürgősebb közbelépése nélkül a budapesti kiskereskedelem teljes összeroppanása következik.*

A *Fővárosi Hirlap* változatlan eréllyel folytatja harcát a kereskedelem összezúzására szövetkezett áruházak és gyáripari üzemek ellen, mert törhetetlen meggyőződése, hogy

ennek a nagykiterjedésű társadalmi rétegnek az összeomlása Budapestből temetőt csinál.

*

A *Fővárosi Hirlap* önzetlenül folytatott és évek óta menetelő akciója nagy megelégedést váltott ki a kereskedelmi tömörülések körében, amelynek illusztrálására közöljük a *Fővárosi Kereskedők Egyesületének* lapunk főszerkesztőjéhez intézett alábbi levelét:

Mélyen tisztelt Főszerkesztő Úr!

Hálával telített kedves kötelességének tesz eleget egyesületünk, amidőn még a naptári év bevégződése előtt a legbensőségesebb köszönetét fejezi ki azért a nagyértékű sajtótámogatásért, amiben Nagyságod főszerkesztésében megjelenő nagyszerű lapja, a *Fővárosi Hirlap,* jogos kereskedői akcióink kivívásában mindenkor részesített. Egyesületünk tagjainak százai, de az egész detailkereskedői társadalom egyeteme hálával gondol azokra az értékes cikkekre, melyekkel *az áruházak túltengésének és az illoyális, gyári detailárusítási konkurrenciának intézményes megszüntetése érdekében Nagyságod akciónkat támogatta.* Kérjük a mélyen tisztelt Főszerkesztő urat, hogy nagybecsű lapja szerkesztőségének is méltóztassék tolmácsolni egyesületünk köszönetét és kérjük, hogy az eddigi önzetlen és nagyértékű támogatásával méltóztassék kitüntetni ezután is egyesületünket és rajta keresztül azt a kereskedőtársadalmat, melynek nevében ismételt köszönetünk kifejezésével vagyunk mélyen tisztelt Főszerkesztő úrnak hálás tisztelettel:

Fővárosi Kereskedők Egyesülete:
Vértes Emil elnök.
Dr. *Schmidt* Sándor titkár,

A Ganz-hengerszéktől az Árpád sínautóbuszig

A világhírnév 90 éves jubileuma

Ha a magyar gyáripar mai fejlettsége és előretörése fölött jogos büszkeséget érez a gazdasági élet, akkor az elismerést azok felé kell irányítani, akik a gyáripart itt megteremtették és kivetköztették a gyermekcipőből. Mi volt itt egy évszázaddal ezelőtt? Kis rozzant műhelyek, kezdetleges gépek, berendezések és minden pénz a külföldre vándorolt, ahol már működött a gyáripar, amelyet Széchenyi István álomlátása akart a magyarhonban megeleveníteni. *Ganz* Ábrahám zseniális teremtőereje kellett hozzá, hogy a budai földszintes gyárépületben kifejlődjön a hazai gépipar, amely a méltó utódok kezében világhírt szerzett a magyar névnek. Mind az öt világrész megtanulta ismerni és becsülni a Ganz-nevet és a *Made in Hungary* jelzéssel a magyar ipart.

Kilencven éve, hogy a Ganz-gyár kazánjaiban először izzott a szén és először süvített a sziréna. A jubileum, amit a Ganz-gyár háziünnepségnek rendezett, nem szorítkozhatott olyan szűk körre, mert a magyar gyáripar úttörőjének és büszkeségének ismeri el a Ganz-műveket. A kereskedelmi miniszter *Tóry* Gergely államtitkárral képviseltette magát a hajógyár hatalmas csarnokában, ahol háromezer munkás vonult el *Harkányi* János báró elnök, *Klein* Pál és *Práger* Pál vezérigazgatók, *Hubert* Lipót műszaki igazgató, valamint az igazgatóság és a tisztviselői kar előtt.

Nem érdektelen felelevéníteni, hogy a Ganz-gyár márkáját mikor tanulta megismerni a nemzetközi műszaki világ. A mult század közepetáján a magyar malomipar az egész világon az élen haladt. A Manitoba-liszt még ismeretlen, a legkiválóbb lisztfajták magyar földről özönlöttek a külső országokba. A magyar malmok berendezései általánosan irígyeltek voltak és nagy sikernek számított, amikor a *Wörner-gyár* megbízást kapott az északamerikai Milwauke és Mineapolis környékén néhány gőzmalom gépmunkálatainak elvégzésére. Mindez azonban háttérbe szorult, amikor *Ganz* Ábrahám kijött az új találmányával: *a hengerszékkel,* ami fölöslegessé tette az őskorszakból megmaradt malomkövek használatát. Szédítő fejlődést hozott ez a Ganz-szabadalom, amelynek két, egymással szembe gördülő hengere a lisztfajták egész tömegét tudta a finomság és a szín szempontjából előállítani. Ez volt a mai modern malomiparnak az alapja és a lisztermelés forradalmi újítása, egyúttal a Ganz-gyártmányok hihetetlen térhódítása mindenütt, ahol gyárak keletkeztek és gépeket vásároltak.

A *Ganz* Ábrahám zsenije és *Mechwarth* András teremtő ereje ma is példaként áll az utódok előtt: a Ganz-gyár ma is fogalom és a vezetők, akik ennek a monumentális üzemnek az élén állanak, a régi nagyok szellemét képviselik. A Ganz-gyár villamossági szerkezetei, vasúti kocsijai, hajói, az Árpád sínautóbusz, a Ganz—Jendrassik-féle olajmotorok, az új találmányok, a legkényesebb és legraffináltabb erőművek és minden, ami a *Ganz-táblát* viseli, hirnöke és hirdetője a magyar vasszorgalomnak és életrevalóságnak. A Ganz-gyár jubileuma az alkotó magyarságnak, az eredményekkel büszkélkedő és a jövőben bizakodó magyar gazdasági életnek az ünnepe.

A legjobb sokszorosító gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

FÉNYSZÓRÓ

Rácalmás kisközség,

ott a Duna közelében éli a maga szorgalmas és munkás életét, miközben neve érdekes megjegyzésekre ad alkalmat a közgazdaság és a társadalom köreiben. Ez a virágzó község nem sokat szerepelt eddig a magyar históriában, még kevesebbet a közgazdasági krónikákban és most mégis nevezetességre emelkedett, amit kizárólag Frigyessy Arnoldnak, az Adriai Biztosító Társulat elnökének köszönhet. Mert ezideig senki sem tudta, hogy ennek a derék, magyar helységnek a nevét milyen könnyű a latin-olasz nyelvre átvinni és ha a magyar filológusok eddig hiába törték tudós koponyájukat, hogy Rácalmást miképen mondják klasszikus kiejtéssel: most megtudhatják, hogy Rácalmás olaszul Rattalma névre hallgat. Nemcsak az összehasonlító nyelvészet, a Tudományos Akadémia, a Corvin-társaság, a különböző olasz-magyar kultúregyesületek, földrajzi szakemberek és oknyomozó történészek, hanem az egész magyar és az olasz glóbusz nyilvánvalóan örvendeznek azon, hogy Rattalma tulajdonképen Rácalmást jelenti. Ezt a szabados, ám mindenesetre előkelő elnevezést Frigyessy Arnold, alias Arnoldo Frigessi biggyesztette a neve után, hogy ezzel illusztrálja magyar nemességét, amelyet annakidején őfelsége a király adományozott a számára. Rácalmásból ilyképen lett Rattalma abban a pillanatban, amikor Frigyessy Arnold az Adria Biztosító olaszországi központjának élére került és nemcsak nevét, hanem magyar nemesi predikátumát is olaszossá formálta. Az élénk derültséget keltő név- és nemességváltoztatás abból az alkalomból kacagtatta meg a magyar közvéleményt, amikor a lapokban az Adriai Biztosító soronként fizetett kommünikéi közölték, hogy a magyarországi üzletigazgató januárban nyugalomba vonult és a vezetést a társulat főtisztviselője, Erdős Aladár veszi át. A nevezetes igazgatósági ülésen, amint ezt a hivatalos közleményből tudjuk, Arnoldo Frigessi di Rattalma elnököl. Amellett, hogy ezen az önkényes névváltoztatáson mindenki kacag, általános az a nézet is, hogy ilyen szemérmetlen névbitorlásra nem emlékeznek a legnagyobbszakállú vének sem. Hogy Frigyessy úr a maga családi nevét megolaszosította, ehhez talán joga van, bár nem válnék szégyenére a magyar név viselése sem. A leghatározottabban tiltakozni kell azonban, hogy Rácalmás színmagyar községet Rattalmára átkeresztelje, mert ilyen nevű község Magyarországon nincsen. Ha Frigyessy Arnold netán restelli a rácalmási előnevét, akkor ne bigygyessze olaszos kiejtésű új neve mögé, hanem felejtkezzen el róla, de találjon alkalmat, hogy magyar nemességéről is lemondjon.

Másik pikantériája az Adriai biztosító hivatalos közleményének, hogy ügyvezető igazgatónak Erdős Aladárt nevezték ki, aki pedig valamikor nem volt az a nagy igéret, amely az intézet ügyvezető-igazgatói állására predesztinálta. Ennek illusztrálására a következő épületes esetet elevenítették fel róla, ami akkor esett meg, amikor még Erdős Aladár az Adriai Biztosító miskolci ügynökségének volt a vezetője. Óriási tűzvész pusztított Borsod megyében, ahol egy községben százszámra égtek el a házak, csűrök és pajták. Soksázezer pengőre rúgott a kár, ami érthetően nagy bánatot idézett fel a biztosító társaságok körében. Erdős Aladár az első vonattal robogott Budapestre és lelkendezve állított be Reiner Mihály igazgatóhoz, boldogan dörzsölve kezeit, hogy olyan jó hírt hozott:

— Hála Isten, — mondotta — a nagy tűzvész a mi társulatunkat nem érinti. Egy fillér kárunk sincsen.

Reiner vésztjóslóan nézett maga elé, majd dörgő hangon rárivalt Erdősre:

— A mennydörgös mennykő csapjon az ilyen üzletvitelbe! A maga kerületében leég egy község és nekünk egy fillér kárunk sincs? Ez azt jelenti, hogy egyetlenegy biztosításunk sem volt a községben. Köszönöm az ilyen akvizíciós tevékenységet.

Erdős Aladárt azonnal felmentették a miskolci ügynökség vezetése alól. Ennek köszönheti mai karrierjét, mert visszakerült a budapesti központba, ahol azóta nyilván megtanulta, hogy egy biztosító intézetnél nem baj, ha bizonyos esetekben károkat kell megtéríteni, mert ez azt mutatja, hogy nagy a biztosítási állomány.

A Hirdető Vállalat

nem kapta meg az idei Nemzetközi Vásár hirdetési jogát, mert a vásár elnöki tanácsa, nagyon helyesen, arra az álláspontra helyezkedett, hogy a B. N. V. területén a hirdetési jogot magánvállalkozásnak fogja bérbeadni. A Székesfővárosi Hirdető Vállalat ilyenformán virágzó üzleti lehetőségről kénytelen lemondani, ami okozhat fájdalmat az intézmény vezetőjének, de nyilvánvalóan megnyugvást kelt a hirdetők táborában, akik a Hirdetővállalat mult évi tevékenységét

mint rossz emléket akarják elfelejteni. Sajnálatos körülmény azonban, hogy a közterületeken továbbra is a hatósági üzem rendelkezik, mert nagyon félő, hogy Pogány Zsigmond főkönyvelő ismét elcsufítja az Andrássy-útnak az Oktogon-térről kiinduló hosszú vonalát és telerakja ezt a területet ízléstelen obeliszkekkel, a hősök áhítatos terén ismét monstrumokat állít és ijesztő térfogatú oszlopokat szerel az Andrássy-út előkelő villasorai elé. Az idegenforgalom, a jóízlés és Budapest külső csinossága megköveteli, hogy Pogány Zsigmond főkönyvelőt eltiltsák a tavaszi Budapest elcsufításától.

A pékkartel romboló tevékenysége

nemcsak abban merül ki, hogy a sütőiparban megcsinálták az árvédő egyezmény név alatt működő kartelszervezetet, hanem hogy ezt a példát csakhamar követik a különböző kisiparos ágazatokban is. Hiába tiltakozik a pékipartestület az ellen, hogy az árvédő egyezményt kartelnek tartsák, nem vitás, hogy az egész tömörülés kizárólag a drága sütemény- és kenyérárak állandó épségbentartásáért működik és a legbrutálisabb eszközökkel akadályozza az árak leszállítását azoknak a pékeknek a számára, akik a maguk polgári hasznát olcsóbb árusítás mellett is biztosítva látják. Hallatlanul magas tagdíjakat vetettek ki a pékiparosokra, legújabban pedig minden eladott sütemény után egytized fillért harácsolnak a pékektől, akik nem tudják, hogy a sokszázezer pengőt mire fordítják a kartel vezérei. A kereskedelmi miniszter a polgármesterhez intézett leiratában kimondottan kartelnek minősíti Ruzitska Ede vezetése alatt működő árvédő egyezményt és hogy milyen veszedelmet rejt magában ez a példa, azt misem bizonyítja jobban, mint hogy az elmult napokban 30 ipartestület képviselője tanácskozott a különböző szakmákban létesítendő árvédő egyezmények szükségességéről. A legfelháborítóbb, hogy az idegen ipartestületek ülésén Ruzitska Ede elnökölt, aki nyilván azért hajszolja rohamra a különböző ipartestületeket a fogyasztóközönség ellen, hogy a többi árvédő egyezmények ilymódon igazolják a közönség és a hatóságok szemében a pékkartel létjogosultságát is. Nem hisszük, hogy ez az átlátszó mesterkedés sikerüljön és ha a kereskedelmi miniszter megindította a legszigorúbb vizsgálatot a Ruzitska-féle pékkartel ellen, nyilván nem fog megállni félúton és elvágja az iparvédő egyezmények palántáit, még mielőtt a magasba szökkenve, folyondár módjára kiszívnák a fogyasztótömegek életerejét.

Weiss Fülöp ünneplése 75-ik születésnapján. A magyar pénzintézeti világ nesztora, a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* elnöke, *Weiss* Fülöp hétfőn töltötte be hetvenötödik életévét. Ez alkalommal a fővárosi bankvilág vezérei a TÉBE végrehajtóbizottsága nevében jókívánságaikkal keresték fel őt. A hitelélet vezetőinek érzelmeit *Madarassy Beck* Marcel báró, a Magyar Leszámítoló és Pénzváltó Bank elnök-igazgatója tolmácsolta, aki lelkes szavakkal emlékezett meg arról a nagy pozícióról, amelyet *Weiss Fülöp egész Európa bankvilágában elfoglal* és arról a hatalmas munkáról, amelyet neve és képességei a magyar gazdasági életre nézve jelentenek. *Weiss* Fülöp elnök meghatottan mondott köszönetet a szives figyelemért és azért a megértésért, amellyel munkássága a TÉBE végrehajtóbizottságának kiváló tagjai között találkozik. Úgy az üdvözlő szónok, mint a jubiláns elnök megrendülve emlékeztek meg *a bankmunkát ért merényletről és annak ártatlan áldozatairól.* Délben *Weiss* Fülöp elnök a Pénzintézeti Sportegyletek Ligája küldöttségét fogadta, amelynek élén *Milos* György, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület helyettes vezérigazgatója köszöntötte a hetvenötéves elnököt, aki együttal a banktisztviselők sportjának előmozdítása terén is oly hervadhatatlan érdemeket szerzett magának. *Weiss* Fülöp elnök válaszában gratulált az Országos Központi Hitelszövetkezet győztes csapatának, amelynek a Weiss-kupát ünnepélyesen átadta. Ezért *Schandl* Károly az Országos Központi Hitelszövetkezet alelnök-vezérigazgatója mondott köszönetet és külön kifejezte a bankifjúság háláját azért, hogy Weiss Fülöp neve egyúttal az egész felnövő ifjúság sporttörekvéseinek szimbolumát jelenti. Szilveszterkor a bank háziünnepséget rendezett *Weiss* Fülöp elnökigazgató tiszteletére. *Stein* Emil vezérigazgató üdvözlésére *Weiss* elnökigazgató meghatottan válaszolt, amely alkalommal *azt a szenzációs bejelentést tette, hogy eddigi munkaterületéről visszavonul,* csak az elnöki tisztséget szándékozik megtartani és munkakörének egy részét átengedi a fiatalabb generációnak. Bankkörökben elterjedt hírek szerint, ha az elnök szándékát nem változtatja meg, akkor *Chorin* Ferenc alelnök *Stein* Emil dr. vezérigazgatóval együtt fogja az intézet vezetését vállalni, míg a legfőbb irányítás tovább is *Weiss* Fülöp kezében maradna.

Bánde Béla és Stein Márton jubileuma. A *Magyar-Hollandi Biztosító Rt.* két kiváló igazgatója: *Bánde* Béla és *Stein* Márton most érkezett el szolgálatának negyedszázados fordulójához. Ebből az alkalomból az intézet igazgatósága és tisztviselői kara meleg ünneplésben részesítette *Bánde* és *Stein* igazgatókat. Az ünnepeltek tiszteletére társasvacsorát rendeztek, amelyen több pohárköszöntő hangzott el.

A Jegybank közgyülése. A *Magyar Nemzeti Bank* közgyülésének tizenegyedik rendes évi ülését 1935 február 4-én, hétfőn délután 6 órakor székházának másodikemeleti nagy tanácstermében tartja. A közgyülésen az alapszabályok 12. cikke értelmében csak azok a részvényesek vehetnek részt, akik 25 részvénynek birtokát a banknál 1934 július 31-ig eszközölt letétel útján igazolták és e részvényeket azóta vissza nem vették.

Közgazdasági szaklapok jubileuma. A magyar gazdasági élet eseményeinek és működésének hűséges tükrei: közgazdasági szaklapok ünnepelték jubileumukat az elmult napokban. Tizenöt év nagy munkájára lehet büszke a *Pesti Tőzsde,* amely *Kallós* János főszerkesztő és *Kallós* Albert felelős szerkesztő vezetésével a legnagyobb tekintélyt mondhatja magának a szakirodalom terén. Huszadik évfolyamába lépett *Békeffy* Géza hetilapja: a *Tőzsdei Kurir,* amely két évtizede visz irányító szerepet a közgazdasági fronton és szerkesztőjének nagy közgazdasági ismeretével kivívta az általános megbecsülést. Negyedszázados jubileuma van az *Uj Gazdaságnak, Siebert* Gyula kitünő organumának, amely fáradhatatlan harcosa a magyar gazdasági élet érdekeinek. Mindhárom laptársunkat ünnepük alkalmával őszinte nagyrabecsüléssel üdvözölték a gazdasági világ vezető tényezői.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási megbizások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Kokusztüzelésü berendezések és gázvasalók szállítására a Gázművek részére: Magyar Gázizzófény R. T. 51.133, Prometheus Gázkészülékek Gyára R. T. 7385, Hofherr és Schrantz R. T. 70.499 pengő vállalati áron.

Bútorberendezési munkát a Fenyvesi-úti iskolában: Mucsy Imre 2118 pengő vállalati áron.

Tereprendezési munkát a Bécsi-úti iskolánál: Székely Kálmán 2040 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Horthy Miklós-úti elemi iskolában szükséges bútorberendezési munkákra pályáztak: Polacsek Ede 14.691, Kele Mihály 23.386, Fircsa Béla 20.532, Ribárszky György 11.930, Debreceni hajlított bútorgyár 3091, Brichta József 22.023, Kovács Béla 2804, Gera Lajos 19.382, Kertész Dezső 25.549, Szuromy József 13.896, Lopos Gyula 16.017, Lieszkovszky Gyula 14.612, Dören Henrik 23.775, Rosenfeld Andor 20.698, Fischer András 14.379, Kronstein Albert 7484 pengővel.

A Révész-utcai müszaki telep csökipróbáló állomás létesítésével kapcsolatos különböző munkákra pályáztak: Ilia Ferenc 9432, Pázsy József 9669, Szentpály József 10.190, Váczy István 10.385, Böhm Károly 10.408, Wagner József 10.705, Kapuszta József 10.725, Novák István 10.745, Klauber és Vajda 10.766, Teleki és Katona 10.896, Barta Károly és Bleyer József 11.043, Gát Ödön 11.080, Molnár Sándor 11.262, Vedres Károly 11.394, Román Andor 11.609, Tausz Alfréd 11.666, Wusinszky Lajos 11.836, Enckl Elemér 12.257, Magyar Építő Iparosok szöv. 12.786, Diner Márton 13.089, Gavora Zsigmond 13.107, Paliny Győző 14.219 pengővel. Részleges ajánlatok Seif Gyula 9543.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

Folk István műszaki üzlete
Budapest, VI. Vilmos császár-út 15/d)
Telefon: 240—38. (Bazilikával szemben, bejárat a közből.)

KRAUSZ és SCHOFFER
mindennemü épület és asztalos faanyagok telepe és parkettázási vállalata
Budapest, V., Vág-u. 7. Telefon: 91—8—14

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKÉSZITŐ
Gáz-, víz- és gőzarmaturák
UD APEST, VII., AKÁCFA-UTCA 61. TELEFON: 40-6-44

SALGÓTARJÁNI KŐSZENBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

vitéz BÁCSALMÁSY MIHÁLY
építőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 552—85.

GABRIEL ANTAL
okl. gépészmérnök
villany-, vizvezeték-, központi fütés szerelési vállalata
Budapest, XI., Eszék-u. 18. Tel.: 68-3-26.

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSÜ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ☎ Telefon: 30-8-63.

Szennyvíztisztító berendezések,
SADO rendszerü házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP: VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

Magyarország aranykoszorús cége
JANCSURÁK GUSZTÁV
rézmüves-mester
BUDAPEST, IX., FERENC-UTCA 39. Tel. 30-8-47
Főzőedények — Gőzüzemü főzőkészülékek — Üstök

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Ilkovits J. Budapest
központi fütés- és vízvezetéki vállalata
V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

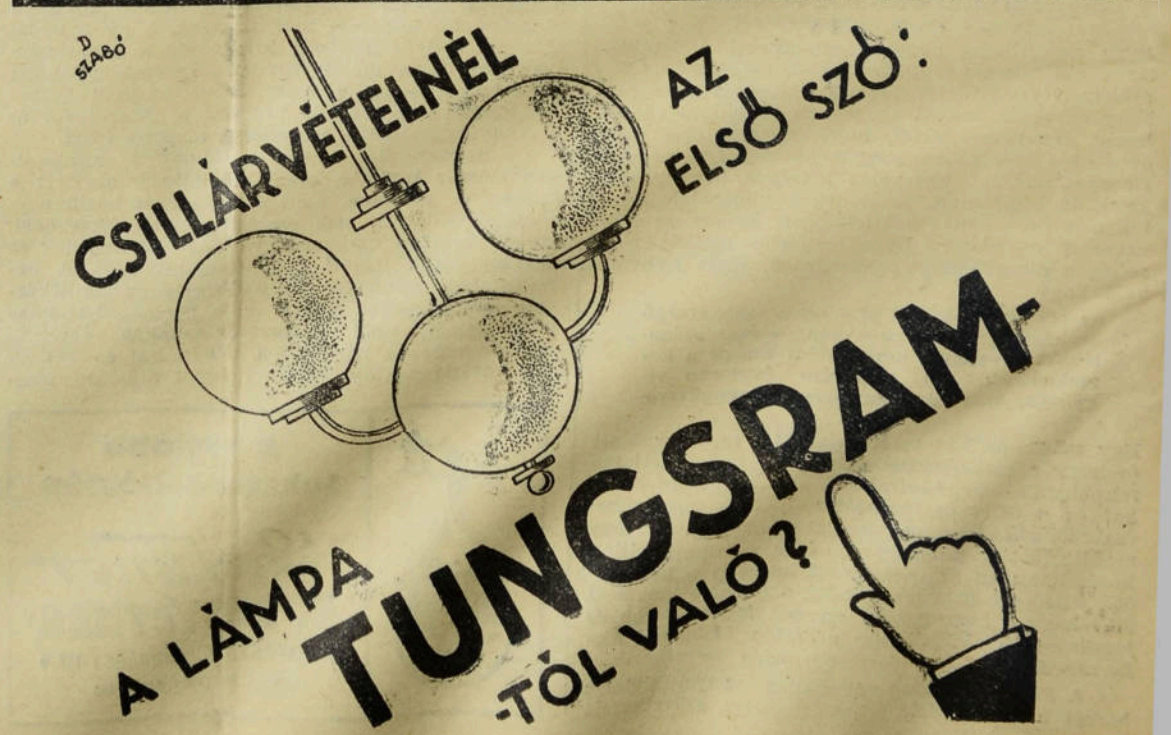

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 január 9. — 2. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A polgármester utja

Amikor *Szendy* Károly, Budapest új polgármestere pénteken bemutatkozó és programbeszédét mondotta, különös dolgok jártak az eszünkben. Hiába, a gondolatoknak nem lehet parancsolni: a legszebb dolgok a legrúttabbaknak emlékét ébresztik, a legéletrevalóbb eszmék a legegyügyűbbeknek adnak tápot. Amíg *Szendy* Károly beszélt, bevalljuk, a „nemzet bárója" járt az eszünkben és az az együgyű, ostoba korszak, amely ezt a figurát kitermelte. Jóságos Isten! Amikor még ez a pomádétól fényes, göndör parókájú, karneolgombos kék selyem-mellényes, sarkantyús lakkcsizmás, vadgalambszín-nadrágos, darútollas Kossuth-kalapos tányérnyaló jelentette még a magyar életet! És ma, amikor Budapest újonnan megválasztott, a remények és jókívánságok áradatában úszó polgármestere az ünnepi beiktatón puritán egyszerüségü, ékszertelen fekete díszmagyarban jelenik meg a tapsok riadó zenéje közepette! Még a kardját is leoldotta, hogy érezzék mindnyájan a fegyvertelen, meztelen, tiszta, bensőségesen meleg kezet, amely a város kormánykerekét eröteljesen, de gyöngéden ragadja meg.

Alig egy évszázad a két kor között a különbség. Bizony nem tudjuk, azok voltak-e a boldog idők, amikor az udvari bolondok és kibicek is jól megéltek a maguk gusztustalan mesterségéből, amikor a társadalom úgy érezte, hogy az ingyenélők megvetnivalók, de tejben-vajban kell őket fürészteni. Nem, szebb ez a mai kor, amikor Budapest polgármestere nem hogy tányernyalókat és ingyenélőket nem tür, de nem engedi, hogy a tulajdon szorgalmas, derék fia mint ideiglenes hivatalnok csekélyke kenyeret keressen a fővárosnál, amelynek legfőbb parancsnoka az édesapja.

Nem tehetünk róla: szebb, emberibb ez a világ, amikor keservesen kell megküzdeni a betevő falatért, de amikor az élet mind tisztább és nemesebb ideálokat termel. Nem kell tovább menni, csak a két fenkölt beszédig, amelyek pénteken *Sipőcz* főpolgármester és *Szendy* polgármester ajkáról hangzottak el. Ebben a két beszédben benne volt nemcsak a főváros két első polgárának nemes önportréja, de az egész mai magyar és budapesti életnek a tükre is. Budapest új polgármestere mélyen a szive belsejében érzi ennek a polgárságnak és munkásságnak minden örömét és fájdalmát, minden félelmét és vágyát. Viszont a polgármesterrel együtt mi pesti polgárok is tudjuk, hogy csodákat müvelni ma nem lehet, de biztos, hogy ez a férfiú megörzi kincseinket, értékeinket, egészen az ősi hagyományokig, amelyek — *Sipőcz* Jenö mondta — ma már eszmévé finomultak. És eszmévé fog finomulni egykoron Budapest történetében az a hősi küzdelem, amelyet az új polgármesternek és az örök polgárságnak most kell majd folytatniok, hogy a gazdasági gúzsbakötöttség ellenére se álljunk meg a világvárosi fejlödés kellös közepén, hanem a reális élet kardnélküli lovagja teremtse meg a lehetetlent: az áldozatos munkát a jövendő boldogság reményében.

Az eszközökkel *Szendy* Károly tisztában van. Nagyon jóltudja, hogy a haladás szekere nem fog beleragadni a tehetetlenség kátyújába, ha a polgárság vállán nem növeli, de könnyíti a terhet. Nem akad meg a munka, hanem gazdagon fejlödik, ha biztosítja a főváros nyugodt életét, szociális békéjét. Nem vet gáncsot a szanálásnak, hanem az igazi, becsületes, stabil gazdasági berendezkedésnek alapjait veti meg, ha sem az ostoba pénzdobálásnak, sem a régen csödöt mondott zsugoriságnak nem lesz hirdetője, hanem a temető csendje helyett az élet munkazajával tölti meg városát. Ne legyen aggodalma egy pillanatra se, ha jövedelmező beruházásokkal élhet, ne kimélje a szociális megsegítésnek a filléreit, amelyek legtöbbször ott fizetödnek vissza, ahol nem is vártuk és ne legyen szükmarkú, amikor a kultúra követel áldozatokat, mert ezek az áldozatok minden kézmozdulatunkban, minden lélekzetvételünkben, minden legkisebb életmegnyilvánulásunkban is megtérülnek.

Az élet, az egyszerü, de tiszta és természetes gondolkodást, az új emberi törekvések megbecsülhetetlen és tökéletes értékü bölcseségét hozta magával a polgármesteri székbe *Szendy* Károly. Csak ez a gyakorlati, és korszerü bölcseség kormányozhatja ma Budapestet, amelynek egész lakossága szentül hiszi, hogy az új polgármester gyorsan eljut a termékeny alkotásnak és a polgári életnívó megjavításának útjára.

Szendy Károly polgármester
nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak
legelső teendőiről és munkájának megkezdéséről

Legfontosabb a költségvetés egyensúlyának biztosítása — A húszmilliós beruházási kölcsön felvétele — Rövidesen döntenek a Tabán sorsáról

Pénteken délután tudatta a belvárosi főplébánia templom ritka alkalmakkor megszólaló harangja Budapest lakosságával, hogy *a fővárosnak új polgármestere van.* Az új városháza közgyülési termének ünnepélyes hangulatából távozott *Szendy* Károly polgármester és késő estig dolgozott hivatali helyiségében, hogy *polgármesteri müködésének első feladatait előkészítse.* A szombati nap a különböző küldöttségek és látogatások fogadásával telt el, hétfön azonban már a munkaasztal aktákkal zsúfolt tornyai között kerültek megvitatásra a különböző ügyek. Reggel nyolc órakor tanácsnoki értekezlet volt és itt letárgyalták a legsürgősebb megoldásra váró ügyeket, amelyek közül számos előterjesztés foglalkoztatja a közeljövőben a közgyülést.

Müködésének első napján kerestük fel a polgármestert, akihez hárdást intéztünk a *legsürgősebb problémák* megoldása iránt.

SZENDY KAROLY DR.
polgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Eredeti elgondolásaimnak megfelelően *rendszeresítettem a tanácsnokokkal a napirenden lévő ügyek megvitatását* és változatlanul híve vagyok annak a rendszernek, hogy

hétfön és csütörtökön kölcsönösen megbeszéljük a felmerült aktualitások teljes anyagát.

A városházi adminisztrációt ebben a pillanatban *a költségvetés egyensúlyának fenntartása foglalkoztatja* és ezt a nem könnyü feladatot remélhetőleg *sikerrel fogjuk megvalósítani.* Megvannak a terveim olyan takarékossági eszközök kimunkálására, amelyekkel

kiegyenlítjük a hiányokat

és minden erőszakosnak minősíthető eszköz félretevésével *nyugalmi helyzetet teremtünk a háztartás egész vonalán.* Ennek a törekvésnek őszinte támogatója *Sipócz* Jenő főpolgármester úr, aki a felügyeleti kormányhatóság képviselőjeként *teljes erejével siet az autonómia segítségére.*

— Ezt a munkát a lehetőség szerint gyors tempóban szeretném tető alá hozni és utána

javaslatot terjesztek a közgyülés elé 20 millió pengős beruházó kölcsön felvételéről,

amely kölcsönből *a munkaalkalmak egész sorát fogjuk megteremteni.* A kezdeményezések ebben a vonatkozásban még *Sipőcz* Jenő polgármesteri működése alatt megkezdődtek és számomra tulajdonképpen *a befejező tárgyalások vannak hátra.* Megítélésem szerint

a beruházó kölcsön felvételére a legrövidebb időn belül sor kerül.

— Változatlanul előtérben áll *a Tabán miként történő felhasználásának megállapítása* és ha a fürdőváros lehetőségének az útjait keressük, ehhez

első lépés a Rudasfürdő átépítése.

Ha ez megtörtént, akkor *újabb szakszerü forráskutatás fogja eldönteni, hogy a Tabánt a reális idegenforgalommal milyen módon hozzuk kapcsolatba.*

— Az üzemi szolgáltatások egységárainak a revíziója folyamatban van és ebben a tekintetben a kiindulási pont

az egységárak rendszerének kereskedelmi alapra való helyezése.

Az eddigi számítások elméletileg azt mutatják, hogy *az üzemek bevételeinek csökkenésétől nem kell tartani,* viszont a fogyasztóközönség érdekei előnyösebb kielégítést nyernek. Nagyjából ezek a legsürgősebb teendők és én remélem, hogy

az elgondolások gyakorlati kivitele általános megkönnyebbülést hoz

úgy a főváros háztartása, mint a lakosság számára.

Szendy Károly polgármester az elmult napokban többször tanácskozott *Sipőcz* Jenő főpolgármesterrel és részletesen tájékoztatta azokról a terveiről, amelyek *nagyjelentőségü eredményeket igérnek az egész vonalon.*

Őszinte összhangzatos együttmüködés a pártok és az adminisztráció között
Minden oldalon bizalommal és fenntartás nélkül támogatják a főváros vezetőit

A várospolitikai élet legkiemelkedőbb eseménye az elmult héten a polgármester ünnepélyes beiktatása és eskütétele volt, amelynek magasztos aktusa láthatóan összeforrasztotta a közgyülési pártokat. A *Keresztény Községi Párt* és a *Nemzeti Egység Pártja* joggal büszkék *Szendy* Károlyra, aki a *polgári eszme hűséges harcosa* és teljes egészében odaadó munkása annak a gondolatnak, hogy

a mai időkben a nemzeti öncélúság gondolatában kell egyesülni az ország érdekeit szem előtt tartó tömegeknek.

A *polgári ellenzék* nagyrabecsüli *Szendy* Károly teljes objektivitását és igazságkeresési törekvéseit, míg a *szociáldemokraták* városházi pártja megelégedéssel állapította meg, hogy *az új polgármester a mai idők tisztult szellemének megfelelően nem ismer és nem is akar különb-*

séget tenni polgár és munkás között. Szendy Károly Budapest lakosságát egyformán *testvérének* érzi és a beszédéből kicsendült megállapítások méltán ragadtatták tapsra és lelkesedésre a feszülten figyelő törvényhatósági bizottságot, valamint a polgármester székfoglaló beszédét oly kíváncsisággal váró közvéleményt.

A polgármesterválasztás tényét és ünnepségét rendkívül értékessé tette, hogy azon részt vett *Zsitvay* Tibor, a *Nemzeti Egység Pártja* fővárosi szervezetének elnöke, aki ezzel a megjelenésével dokumentálni kívánta, hogy

a kormány törekvéseinek teljes képviseletével felruházott Nemzeti Egység Pártja a legnagyobb odaadással és hűséggel kívánja támogatni Szendy Károly polgármestert rendkívül nehéz munkájában.

Zsitvay Tibor személyes részvétele azt is jelenti, hogy *a kormány városházi pártja az autonómia sáncain belül a legteljesebb baráti együttérzéssel fog dolgozni a többi pártokkal* és mindent elkövet, hogy a tornyosuló nehéz feladatok a legsikeresebb megoldást nyerjék. A közgyűlés tagjai nagy rokonszenvvel fogadták *Zsitvay* Tibor tiszteletreméltó személyét és elhalmozták szerencsekívánataikkal abból az alkalomból, hogy *az ő tétovázást nem ismerő és mindig a kiegyenlítődést kereső egyénisége bekapcsolódik a székesfőváros önkormányzatának munkásságába.*

A polgármesterválasztás megmutatta, hogy a városházán

az egymás iránti teljes nyíltság jegyében indult meg az új városvezetés korszaka

Az az örvendetes tény, hogy az államhatalmat a székesfővárosban *Sipőcz* Jenő főpolgármester képviseli, már egymagában biztosítékot nyujt a harmonikus és összhangzatos együttműködésre, az a körülmény pedig, hogy *Szendy* Károly a városházi adminisztráció legfőbb vezetője, megélénkíti a rózsaszínű bizakodást, amely az utóbbi hónapokban oly sajnálatos módon elhalványult a komor kétségek sötétségében. A *Nemzeti Egység Pártja* nyugodt légkörben dolgozik a városházán és minden tárgyi, továbbá személyi kérdésben támogatja *Sipőcz* Jenő főpolgármestert, *Liber* Endre és *Lamotte* Károly alpolgármestereket abban a törekvésükben, hogy *a főváros maga végezze a szanálás nehéz műveletét és teljes sikerrel lerakja a következő esztendők pénzügyi gazdálkodásának szilárd alapjait.*

Negyvenágyas gyógyosztályt rendeznek be a Gellért-szállóban

Kovácsházy Vilmos és bilkei Pap Lajos reform-tervei

Megírta a *Fővárosi Hirlap*, hogy a polgármester a fővárosi gyógyfürdők igazgatójává *bilkei Pap* Lajos dr.-t nevezte ki, aki új hivatalát már elfoglalta és szombaton *Kovácsházy* Vilmos tanácsnokkal, a gyógyfürdő és fürdőváros ügyek legfőbb irányítójával beható tanácskozást folytatott. A tanácsnok vázolta az új igazgató-főorvos előtt a reá váró feladatokat, majd a megbeszélés során, amelybe bevonták *Bánlaky* Gézát, az egyesített gyógyfürdő- és forrásüzem vezérigazgatóját is, nagyjában megállapodtak a munkaprogram sorrendjében is, illetve kiválogatták azokat a teendőket és terveket, amelyeket minden további előkészítés nélkül meg lehet valósítani. Ezekről a tervekről és a megvalósításra váró feladatokról

KOVÁCSHÁZY VILMOS
tanácsnok

az alábbiakat közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— Az új igazgató-főorvos tudásától, rátermettségétől és nagy munkakedvétől igen sokat remél és vár a főváros vezetősége. A közelmúlt napokban folytatott megbeszélések során nagyjában kialakult a legközelebbi teendők sorrendje. Olyan hiányok pótlására törekszünk, amelyeket már régen akartunk orvosolni és nem rajtunk múlott, hogy ezideig késett.

Ilyen elsősorban a Gellért gyógyosztályának sürgős megvalósítása.

A terveket *Bánlaky* igazgató már korábban elkészítette és pénzügyi nehézségek sincsenek. Az orvosi szakkérdések tekintetében most bilkei *Pap Lajos* igazgató-főorvos szempontjai lesznek az irányadók.

A közeljövőben megvalósuló szanatóriumi osztály körülbelül 30—40 ágyas lesz.

Az igazgatósági traktus helyén létesül, a Gellért-hegyre néző oldalon, pompás kilátással, távol a szálló lármásabb részeitől. Az igazgatóság irodáit az Ásványvízüzem épületébe helyezzük át és ezekhez a helyiségekhez hozzácsatoljuk azt a tíz szobát, amelyet eddig a szállodai vendégek rendelkezésére bocsátottunk. Ilyenformán elég helyünk lesz a kisebbméretű, de minden tekintetben a kor színvonalán álló gyógyosztály berendezésére. Ennek a hiányát régen éreztük, mert belföldi és külföldi vendégeink, akik pihenésre, vagy kúrára jöttek a Gellértbe, sok esetben panaszolták, hogy a szállodában nem találják meg a keresett csendet és a zavartalan nyugalmat. Az elkülönített gyógyosztály szerves összeköttetésben áll majd a szálloda többi részével, úgyhogy a közös helyiségek minden kényelmét és szórakozását élvezhetik a szanatórium vendégei is. Másik legközelebbi programpontunk

a fürdő gyógyosztályainak átcsoportosítása.

Már készen vannak a tervek az olyan átalakításra, amelynek segítségével a különböző gyógyosztályok és kezelőhelyiségek szerves összefüggésben lesznek egymással, valamint a thermálfürdőkkel és az orvosi rendelőkkel. Mindezek az átalakítások és új létesítmények nagyrészt házilag és minden nagyobb beruházás nélkül megvalósíthatók, annál inkább, mert orvosi és therápiai szempontból eddig is a legtökéletesebbek közé tartozott a Szent Gellért gyógyfürdő, csak a rendelkezésre álló eszközök nem voltak megfelelően elhelyezve. Most ez is megtörténik.

Érdeklődtünk a Tabáni forráskutatások megkezdése iránt, amelyekre Szendy polgármester székfoglaló beszédében is utalt.

— *Wendl* Aladár dr., müegyetemi professzor, a geológiai tanszék vezetője és *Pávai-Vajna* Ferenc főgeológus a székesfőváros megbízásából elkészítették a forráskutatásokhoz szükséges tudományos szakvéleményt és megtették javaslatukat.

A Tabánban hat helyen fogunk végezni próbafúrásokat,

átlag 200 méteres mélységben. Először két fúrást eszközlünk: az egyiket a Szent Imrefürdő előtt, a másikat kissé távolabb a Fehérsas-téren, vagy a Kereszt-téren, annak a helynek a közelében, ahol a Tabán bontása során egy villanyoszlop kidöntésénél közel 60 fokos melegvíz szivárgott ki a gödörből. Erősen reméljük, hogy a fúrások értékes meglepetésekkel ajándékoznak meg bennünket és nincs kizárva, hogy olyan forró vízre bukkanunk, amely

a fűtés problémáját is megoldja.

A forráskutatások mintegy 40.000 pengőbe kerülnek. A tervek beérkezése után hozzálátunk a Rudas-gyógyfürdő megfelelő átépítéséhez is, s nincs kizárva, hogy már az év végére ez a terv is valósággá válik és ezzel megtörténnek az első komoly lépések a fürdőváros-program megvalósítása felé.

Átment a kötelező közigazgatási szakvizsgán a fővárosi fogalmazók első csoportja

Hetekkel ezelőtt a *Fővárosi Hirlap* megírta, hogy azok a fővárosi tisztviselők, akik még nem érték el a IX. fokozatnál magasabb fizetési osztályt, közigazgatási szakvizsgát tartoznak letenni. Ez a rendelkezés a székesfőváros státusában kilencvennél több gyakornokot, segédfogalmazót és fogalmazót érint, akik számára a vizsga terminusát már kijelölték. A szakvizsgára kijelölt fogalmazók első csoportja — a *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint — már levizsgázott, még pedig csaknem teljes sikerrel, mert a jelentkezők közül mindössze egyet utasítottak kiegészítő vizsgára.

A szakvizsgákra vonatkozólag

FARKAS ÁKOS dr.
tanácsnok,

az elnöki osztály vezetője, akinél ezirán érdeklődtünk, a következő felvilágosítást adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A szakvizsgára utasított fiatal fővárosi tisztviselőknek egy kisebb csoportja már levizsgázott, többen pedig a közelmultban kértek terminust. A jelöltek általában komolyan veszik feladatukat és szorgalmasan tanulnak, hogy a vizsgán mielőtt átessenek.

A vizsga anyaga nem nehéz és túlnyomórészben gyakorlati vonatkozású.

A belügyi és pénzügyi igazgatásból, a vallás- és közoktatásügyi, nevelési, közgazdasági és közlekedési ismeretekből vizsgáznak. Hogy a kormány a vizsgákat mennyire komolyan veszi, azt bizonyítja, hogy a legkitünöbb szakemberekből állították össze az egész országra kiterjedő vizsgáztató bizottságot. Avval a híreszteléssel szemben, hogy a vizsgáztatás túlszigorú, meg kell állapítanom, hogy ennek épp az ellenkezője áll. Messzemenő jóindulattal és megértéssel folyik a kérdezés és az a cél, hogy a jelölt még a vizsgán is gyarapítsa ismereteit. Az eddigi eredményekből arra következtetek, hogy a fiatalság komolyan készül a közigazgatási pályára.

A szakvizsga régen nélkülözött hiányt pótol,

mert bizony eddig minden fiatal tisztviselő, csak önmaga és idősebb társai útján sajátíthatta el azt, amire a gyakorlati téren szüksége van. A székesfőváros vezetősége nagyra értékeli a szakvizsgák jelentőségét és maga is foglalkozik azzal a tervvel, hogy a kezelési szakon már megrendezett továbbképző tanfolyamok mintájára tanfolyamokat állít fel az igazgatás különböző területein dolgozó számvevőségi, adóügyi, fogalmazási és egyéb tisztviselők továbbképzésére.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

LANTOS MIHÁLY
építőmester, házújító vállalata
V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93 6-52

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPÍTŐMESTEREK
TELEP: VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

Océ
A legtökéletesebb fekete fénymásoló papír
Fénymásolat
Piesenberger József
V., Hollán-u. 15. Tel.: 19-5-84

Farkas Béla
VIII., Szentkirályi-u. 35.
Telefonszám: 45-3-72.
mikroszkópok, tudományos optikai műszerek, tanszerek és laboratóriumi felszerelések képviselete. Hazai gyártmányú vetítő készülékek.

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. :: Telefon: 30-8-63.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78
Központi fütés-, vizvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

STREBEL-STRECO-KAZÁN
hazai olcsó daraszenek
gazdaságos, egyszerű, füstmentes
tüzelésére.
STREBEL
STREBELMŰVEK
Budapest, V., Alkotmany-u. 16. Tel.: 16-5-65.
Gyárteleo: Moson.

vitéz BÁCSALMÁSY MIHÁLY
építőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 553—85.

Szennyviztisztító berendezések,
SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-73.

Installáció

Ritkán tapasztalt nagy érdeklődés és a várakozás feszült izgalma előzte meg a törvényhatósági bizottság pénteki ülését. A feldíszített ülésterem padsorai között sötét ünneplő ruhába öltözött városatyák vitatják meg a várható eseményt és minden megnyilatkozás az új polgármester személyével és egyéniségével áll összefüggésben. A jobboldaltól a szélső baloldalig *Szendy* Károly a beszélgetés témája: mindenki elismeréssel adózik kivételes képességeinek, energiájának, széleskörű tudásának és mindenki örül annak a ténynek, hogy *Sipőcz* Jenő öröksége a legméltóbb kézbe jutott.

*

Néhány percig tart csupán a formalitások elintézése. A főpolgármester megnyitja az ülést, *Farkas* Ákos tanácsnok felolvassa a belügyminiszter leiratát, majd a főpolgármester felfüggeszti a közgyülést. A várakozás izgalma a tetőfokra emelkedik. Minden szem a jobboldali bejáró felé szegeződik, ahol majd a *küldöttség kíséretében megjelenik a polgármester.* Mulnak a percek, amíg azután dörgő taps és éljenzés szürődik be a terembe. *Szendy* Károly polgármester délceg alakja fekete díszmagyarban feltünik a bejárónál és a viharos taps csak akkor némul el, amikor *a hivatali eskü komoly szavai* felcsendülnek a polgármester ajkáról.

*

Sipőcz Jenő szónoki remekműve lenyügözi a hallgatóságot. Hivatali és egyéni jogcímen üdvözölte *Szendy* Károlyt, az utódot és átadta az alkotásokat, amelyek a nagy elődök és az ő nevéhez füződnek.

*

Szendy Károly polgármester első szavai után kirobbant az őszinte lelkesedés. Kijelentette, hogy *a város ügyeit izig-vérig magyar, megfontolt, határozott és férfias móddal kívánja intézni.* Megemlékezett három legnagyobb elődjéről: *Kammermayer Károlyról, Bárczy Istvánról és Sipőcz Jenöről,* akiknek példája serkentőleg buzdítja. Megkapó közvetlenséggel utalt arra, hogy *pesti polgári családból származik és hogy lelkirokonságot érez a dolgozó polgársággal és munkássággal.* Mindenki érezte, hogy a maga egyszerü polgári mivoltára oly büszke polgármester a polgárság bizalmának és szeretetének melegitő tüzében veszi kezébe Budapest vezetését.

*

Programmbeszéde világos és áttekinthető ízelitőt adott városvezetésre hivatott tudásából. Utalt arra, hogy *bármilyen égetők is a problémák, azokhoz anyagi előkészités nélkül hozzányulni nem lehet,* mert hozhat ugyan pillanatnyi segitséget, utána azonban az általános gazdasági összeomlás következik. *A problémákat sohasem szabad egyoldalról nézni, mert akkor reménytelen a város vezetése.* Budapest helyzete nem elönytelen, ha a problémákat rendszeresen oldjuk meg. Nem tart szükségesnek *adóemelést,* mintahogy elkerüli a *közszolgáltatások megdrágitását,* ezeken kivül azonban minden más módot igénybevesz *a pénzügyi egyensúly fenntartására. A tisztviselők szeretete* sugárzott ki beszédéből, akiktől azonban fegyelmet és rendkivül szorgalmas munkát követel.

*

Meleg rokonérzéssel nyilatkozott *az ifjúságról,* akiket be kell állitani a nemzeti munkába, miután ez a magyar faj elsőrendü érdeke. Megemlékezett *a háború rokkantjairól,* akiknek helyzete javitásában a főváros példát kiván mutatni. A polgármester ezután végigment az összes ágazatokon és a részletekben is vázolta programmját.

*

Tiszta fehér tógában pályáztam meg a polgármesteri állást — mondotta — a közgyülés egyhangú bizalma állitott erre a helyre és intézkedéseimben *soha semmi más nem fog befolyásolni,* mint a hivatali eskü, a magam lelkiismerete és a szentistváni tradició.

*

Szendy Károly beköszöntője maradéktalan sikert és előlegezett bizalmat provokált a közgyülés és a közvélemény részéről. Az új polgármester azzal a tudattal kezdhette felelősségteljes nagy munkáját, hogy *egyéniségének kiemelkedő értéke előtt tisztelettel hajlik meg Budapest millós lakossága.*

Becr Sándor VÉSNÖK MESTER
V., Gr. Tisza István út 5. sz. ● Telefon: 82-4-29
szivacsalátétes **BÉLYEGZŐJE**
tartós, szép és tiszta

Legszebb, Legjobb, Legolcsóbb
Paplan, Matrac, Chaiselongue, Átvető, Szőnyeg, Takaró, Vas- és Rézbutor, Kórházi- és Szanatórium Berendezés.
GICHNER JÁNOS-nál
Budapest, VII., Erzsébet-krt. 20.
Köztisztviselőknek 5%-os engedmény.

Nagy lelkesedéssel ünnepelték Sipőcz főpolgármestert a Nemzeti Egység fővárosi szervezetének értekezletén

Pártkérdéssé tették a Lamotte Károlyra való szavazást — A gyógyhely bizottságban változatlanul Bánó Dezső a párt hivatalos jelöltje

A *Nemzeti Egység pártja Fővárosi Szervezete* az Esterházy-utcai új párthelyiségben hétfőn este értekezletet tartott, amelyen a párt bizottsági tagjai teljes számban megjelentek. Az ülésen *Zsitvay* Tibor elnökölt, aki mindenekelőtt újévi jókivánságait fejezte ki, majd őszinte szeretettel és nagyrabecsüléssel üdvözölte a fővárosi szervezet értekezletén elsőízben résztvett *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármestert, akit a párt hüséges együttmükodéséről biztosított.

Sipőcz Jenő főpolgármester válaszában kijelentette, hogy nem mint ismeretlenekkel áll szemben az értekezleten résztvevőkkel, mert a főváros érdekében eltöltött 15 évi közös munka füzi őket egymáshoz. Marad a régi, aki volt, és a jövőben is arra törekszik, hogy biztositsa a főváros törvényhatósági életében is annyira szükséges egységet.

A beszéd elhangzása után

az értekezlet páratlanul lelkes ünneplésben részesitette a főpolgármestert.

Az értekezlet ezután áttért a napirendre: a szerdai közgyülés programjának tárgyalására és *az alpolgármesteri választás tekintetében egyhangú határozattal Lamotte Károly mellett foglalt állást.* Az értekezlet általános egyöntetüsége abban is megnyilatkozott, hogy

hivatalosan is pártkérdéssé tették a Lamotte Károlyra való kötelező szavazást.

Zsitvay Tibor ezután a párt összes tagjainak *fokozottabb közremüködését kérte,* ami olyan formában nyilvánulhat meg, hogy a párt tagjai résztvesznek a párt kebelében megalakitandó bizottságok munkáiban. Ezzel kapcsolatban utalt a törvényhatósági bizottságnak a fürdőügyi bizotságba történő delegátus-választásra és

a leghatározottabb formában állást foglalt Bánó Dezső jelölése és megválasztása mellett.

Kijelentette, hogy szélsőséges szempontok ezt a pártot nem vezetik és mert *Bánó* Dezső kiváló szakértője a fürdőügyi- és idegenforgalmi kérdéseknek: jelölését és kiküldetését *pártkérdéssé* teszi. Az értekezlet lelkes helyesléssel fogadta *Zsitvay* Tibor bejelentését.

Zsitvay Tibor elnök a pártvezetés és az adminisztráció menetének formáját ismertette ezután és a tagok tudomására hozta, hogy

helyettesitésére a párt irányitásában Petracsek Lajos dr. országgyülési képviselőt és törvényhatósági bizottsági tagot kérte fel,

mig a maga számára változatlanul fenntartja a *fontosabb elvi kérdések eldöntését.*

Zsitvay pártelnök végül bejelentette, hogy a párt szervezkedése előrehaladott állapotban van, még e hó folyamán megalakulnak a kerületi szervezetek és felállitják a kerületi pártirodákat is.

Budapest legnagyobb áruháza a Központi Anyagszertár lesz

A hivatalok, intézmények és üzemek minden szükségletüket az anyagszertárnál tartoznak beszerezni — Az intézkedés nem sérti a kereskedelem és az ipar érdekeit

A főváros vezetősége a polgármester most kiadott rendelete értelmében a *Központi Anyagszertárra* bizta nemcsak a hivatalok és iskolák, hanem az összes többi üzemek szükségleteinek beszerzését, úgyhogy az Anyagszertár lényegesen megnövekedve a székesfőváros valóságos központi áruháza lesz. Ez az intézkedés azonban nem sérelmes sem az iparosokra sem a kereskedőkre, mert az Anyagszertár mindent a legális ipartól és kereskedelemtől vásárol. Az új rendre azért volt szükség, mert a racionalizálás elvét e téren is érvényesiteni akarják és a sokféle módon történő rendelést, vásárlást egy helyen, központilag kívánják intézni. *Illetékes helyen,* a városgazdasági ügyosztályban érdeklődtünk az érdekes újitás felől, amelyről a következő felvilágositást kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— Az Anyagszertárat már a háború előtt, 1910-ben megszervezte a főváros és az akkori tanács részletesen felsorolta azokat a cikkeket, amelyeket a hivatalok, intézmények és üzemek az Anyagszertár útján tartoznak beszerezni. A megváltozott gazdasági viszonyok következtében a polgármester 1930-ban újabb rendeletet bocsátott ki, amelyben megszigorította az Anyagszertár útján történő beszerzések kötelezettségét. Ezzel a rendelkezésével a polgármester nemcsak az anyagbeszerzést akarta központositani, hanem lehetővé akarta tenni az anyagfogyasztás szigorúbb és állandó ellenőrzését is. Ez a, csak részben megvalósitott központi beszerzés az utolsó négy év tapasztalatai szerint a fővárosra nézve jelentős eredménnyel járt.

A további fokozottabb takarékosság érvényesitése érdekében a polgármester most a központosított anyagbeszerzést általánossá tette.

Kivételes megitélés alá tartoznak a Beszkárt, a Központi müszer- és anyagraktár és az Elektromosmüvek speciális, részben elektrotechnikai, részben orvosi természetü szükségleteik, amelyek továbbra is önállóan beszerezhetők lesznek. Az összes hivatalok, intézmények, iskolák és üzemek azonban tartoznak szükségleteiket kizárólag az anyagszertár útján beszerezni, és ezért a vezetők fegyelmileg is felelősek.

— Minden önálló vagyonkezelésü üzem- és hitelkerettel rendelkező intézmény tartozik 14 nap alatt bejelenteni, hogy a jövő évben előreláthatóan mire és milyen mennyiségben lesz szükség. A bemutatott kimutatások alapján az Anyagszertár megállapitja a főváros előrelátható egész évi szükségleteit és gondoskodik, hogy azokat kellő időben, **versenytárgyalás útján a magánipartól és kereskedelemtől beszerezze.**

A polgármesternek az az utasitása, hogy az előreláthato nagy kvantumokra való tekintettel az Anyagszertár a szállitókkal a beszerzések lebonyolitásánál kötéseket létesitsen.

— Részletes kimutatás, valóságos árjegyzék készült arról, hogy mikről gondoskodik az Anyagszertár és milyen minőségben. Ez a bővitett, óriási lista sok ezer cikket tartalmaz. Az anyaglajstromot 3000 példányban kinyomatva megküldik minden hivatal, iskola, intézmény és üzem vezetőjének. A jegyzékben felsorolt cikkeknek az Anyagszertár megkerülésével való beszerzése azzal a veszéllyel jár, hogy az ilyen rendelést a számvevőség hitelnyilvántartó osztálya nem veszi tudomásul és akkor

a számla kifizetéséért az illető főnök, vagy vezető lesz a felelős.

Az előforduló ilynemü számlákat, vagy előlegelszámolásokat a kirendelt üzemellenőrök fegyelmi felelősség terhe alatt kötelesek a városgazdasági ügyosztálynak azonnal bemutatni.

— A főváros vezetősége a beszerzés központosításától nemcsak előnyösebb vásárlási lehetőségeket vár, hanem biztosra veszi, hogy nagy megtakarítások lesznek elérhetők az anyagfogyasztás tekintetében is.

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók központi fütés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül.
Bővebbet: Palatinus épitő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6.
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

Ilkovits J. Budapest
központi fütés- és vízvezetéki vállalata
V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

Nagyszabású tervek az idegenforgalom előmozdítására

Tarján Vilmos előadása az Idegenforgalmi Tanácsban

Az Idegenforgalmi Tanács legutóbbi ülésén *Tormay* Géza államtitkár meghívására *Tarján* Vilmos, a New-York igazgatója előadást tartott arról, hogy hogyan kellene idegenforgalmunkat fejleszteni.

Abból indult ki, hogy a jól szituált külföldieket, elsősorban *rendkívüli attrakciókkal lehet csak Budapestre csábitani.* A magyar fővárosnak igen előnyös a híre, azt lehet mondani a primadonnája a világvárosoknak, természetadta kincseinél és szépségénél fogva. De különleges attrakciókról kell gondoskodni, hogy az intellektuelek és a vagyonos külföldiek is nagyobb számban idejöjjenek.

Három rendszeres olyan intézményünk van, amely nagyobb számban hozza ide az idegeneket: az egyik a *tenyészállatvásár,* a másik az *árumintavásár* és a harmadik *Szent István hete.* Az utóbbit kellene monumentálissá fejleszteni, valóban az egész nemzet ünnepévé avatni! A Vár, már eddig is *kicsinynek* bizonyult ahhoz, hogy a ceremoniális egyházi és világi felvonulás érdeklődőinek számára helyet adjon. Az egyházi körmenetnek a világiak teljes részvételével a Várból kiindulólag végig kellene vonulnia a Hunyadi János-úton, a Lánchídon a *Bazilikáig.* Itt kellene megtartani évenként az egyházi szertartást, a pápa delegátusának és sok külföldi biboros jelenlétében. Innen a menet folytatná az útját az Ismeretlen Katona síremlékéig és ott megfordulva, felvonulna a parlament előtti térig, ahol a menet feloszlana. Ebben a díszfelvonulásban részt kellene vennie a kormánynak, az egész magyar katolikus papságnak, a tábornoki karnak, a hadsereg képviseletének, a törvényhatóságoknak. Az egyes vármegyék díszbandériumot küldenének és résztvennének benne a földmívelő lakosság férfiai és asszonyai, *festői népviseletükben.* Az útvonal két oldalán tribünöket kellene felállítani; a kordont a rendőrségen kívül a leventék, cserkészek, az egyetemek és középiskolák fiatalsága szolgáltatná. Ennek a felvonulásnak hasonlónak kellene lennie a millenniumi díszfelvonuláshoz. Délután a *Vérmezőn* népies mulatságokat kellene rendezni, sporteseményeket a különböző pályákon, este pedig a Dunán *lapionos hajó felvonulásokat,* a vadevezősök részvételével és ugyanakkor még az eddiginél is gazdagabb tüzijátékkal káprázatossá tenni az éjszakát. Reggel katonazenekarok ébresztővel járnák be a várost, a kávéházak, vendéglők, szórakozóhelyek *bejárata előtt* kora reggeltől egészen az esti órákig az utcán szóljon a zene, az emberek táncolhassanak az utcákon és tereken, úgymint Párizsban a Bastille évfordulóján. Erre az egy napra függesszék fel az összes korlátozó rendelkezéseket, legyen igazi szabadság, mindenki azt csinálhassa a vígság keretében, ami neki jól esik. A tereken körhinták forogjanak és adjunk meg minden lehetőséget arra, hogy a főváros egész **népe a faluról jövőkkel és az idegenekkel együtt** jól, szabadon és olcsón mulathasson. Ez csúcsteljesítménye volna a Szent István napján megrendezendő ünnepségnek. Ha annyi minden történne egy napon, hogy lázban égne az emberek kíváncsisága, hogy tulajdonképpen hová is menjenek, mit nézzenek meg, szinte elképzelhetetlen mozgalmasságot nyerne Budapest tomboló jókedv és felejthetetlen vidámság uralkodnék.

Mindezek megrendezéséhez azonban természetesen tőke szükséges. *Tarján* szerint a bankok hajlandók lennének egy közös alapot adni és a kereskedői és ipari közületek is biztositanák anyagi hozzájárulásukat, mert elsősorban a kereskedői és ipari társadalom anyagi érdeke volna ez a nagy idegenforgalmi megmozdulás.

Tarján előterjesztéséhez elsőnek az elnöklő *Ripka* Ferenc nyug. főpolgármester szólt hozzá. Neki kételyei vannak atekintetben, hogy az egyház hajlandó lesz-e szakítani a hagyományokkal és valószínüleg vonakodnak eltérni attól, hogy a Szent István-napi nemzeti ünnepet a Váron túl kiterjesszék. Báró *Madarassy Beck* Gyulának a szükséges tőke előteremtése tekintetében vannak kételyei. *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok arra hivatkozik, hogy nagyszabású idegenforgalmi események vendég-forgalmának lebonyolítására elégtelenek a meglévő szállodák. *Hallosy* István, az Árumintavásár igazgatója elfogadhatónak és keresztülvihetőnek tartja Tarján tervét és amennyiben az egyház vonakodnék a ceremoniális részt ilyen monumentálissá tenni, úgy azt ajánlja, hogy válasszák el a nemzeti ünnep egyházi szertartását a világi ünnepségektől. *Bársony* Oszkár, az IBUSz vezérigazgatója Tarján tervét megoldhatónak tartja. *Szvicsényi* Zoltán és dr. *Válkay* Bertalan miniszteri tanácsos, a kereskedelmi minisztérium idegenforgalmi osztálya vezetőjének felszólalása után *Tormay* Géza államtitkár enunciálta azt a határozatot, amely szerint *Kovácsházy* Vilmos tanácsnoknak elnökletével *Bársony* Oszkár és *Hallosy* István *Tarjánnal* folytassák a megbeszéléseket, hogy miként lehetne megoldani a nagyszabású tervet.

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKÉSZITŐ
Gáz-, víz- és gőzarmaturák
UDAPEST, VII., AKÁCFA-UTCA 61. TELEFON: 40-6-44

Rövidesen versenytárgyalást hirdetnek az utak portalanítására

Ha nem mérséklik az olajgyárak haszonéhes mohóságukat, a főváros váratlan meglepetést készít elő számukra

Még csak néhány órája, hogy betakarta Budapest arculatát a frissen esett hó és az illetékes hivatalokban máris az eljövendő tavasz és nyár problémái követelnek gondoskodást. A közegészségügyi és köztisztasági ügyosztályban például *előzetes tanácskozásokat folytatnak az utak portalanításáról,* amelyet tudvalevőleg évenkint a nagy olajvállalatok szoktak elvégezni. A nagyközönség általában nem tudja, hogy az utakon felgyülemlett por lekötésére *tulajdonképpen hulladékolajat használnak az ásványolajgyárak, amely hulladékot jobb híján meg kellene semmisíteni, mert minden más célra alkalmatlan.* Minden évben visszatérő jogos panasz és kifogás tárgya, hogy

az olajgyárak óriási összegeket keresnek a legkönnyebb gesztussal ezen a fővárosi közmunkán,

mert hisz ez az olaj alig kerül valamibe nekik és az mint használhatatlan melléktermék csak akadályt okoz a gyárak telepein. Volt idő, amikor a kartelbe tömörült vállalatok *hetven-hetvenkettő pengős egységáron* végezték a portalanítás müveletét és ezzel olyan horribilis hasznokra tettek szert, amelyek túlhaladták a legvérmesebb fantáziát is. Néhány évvel ezelőtt a főváros a sarkára állott és *sikerült lenyomni az egységárat huszonkét pengőre,* de még így is mérhetetlen kereset jutalmazza az élelmes vállalkozók zsebeit.

A hetven pengős olajár mindenesetre távol esik a huszonkét pengős egységáraktól és ez már önmagában is bizonyos felháborodásra készteti Budapest közönségét. Ez a csodálkozó megütközés most még inkább fokozódik, mert kiderült, hogy

a hulladékolajat bizonyos magánvállalkozásoknak 4.35 pengős egységáron adják az olajvállalatok,

vagyis hatszor olyan olcsón, mint ahogy azt évenkint a főváros nyakába sózzák. Figyelembe kell ugyanis venni, hogy az olajnak felteregetése az úttestre, olyan jelentéktelen munka, amely alig jöhet számításba. Az olajvállalatok kalkulációja akkor derült ki, amikor az olajgyárak a pénzügyminisztériumhoz folyamodtak, hogy *engedje el az olajhoz füződő adókat és illetékeket.* A konkrét kérelmet azzal támasztották alá, hogy az aluminiumgyártás fontos iparág és ha az adókkal terhelt fütőolaj megdrágul, akkor a magyar aluminium *versenyképessége illuzoriussá válik.*

A városházán is felfigyeltek erre a nem titokként kezelt esetre és most már eltökélt szándéka a takarékoskodási lehetőségeket kereső fővárosi vezetőségnek, hogy *az idei olajozási beszerzéseknél kíméletlen alkudozásokat folytatnak a jelentkező vállalatokkal.* A főváros nem akar továbbra is az olajvállalatok áldozata maradni és ezért a hulladékolajtól csak abban az esetben szabadítja meg a gyárakat, ha azok ezért a nekik tett szivességért *nem fognak vakmerő ellenértéket követelni.*

Függetlenül az ilyen természetü elhatározásoktól, máris megindultak a portalanítás előkészületei, amelyekkel kapcsolatban

SALAMON GÉZA Dr.
tanácsnok

a következőket mondotta a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— Az ez évi költségvetés még nem nyert jóváhagyást, azonban ettől függetlenül kellő időben gondoskodunk majd az útolajozás kirásáról és a munka tényleges lefolytatásáról. Nem fogunk elkésni az olajozás megkezdésével, mert

a versenytárgyalást olyan időpontban tesszük közzé, hogy bőséges idő álljon rendelkezésre az esetleg jelentkező zavaró momentumok kiküszöbölésére.

Elhatározott szándékunk, hogy *a fővárost megvédelmezzük minden meglepetéstől és a túlzott áldozathozástól.* Nincs kizárva, hogy

a portalanítással kapcsolatban meglepetések történnek,

amelyek természetesen nem azt jelentik, hogy a szóbanforgó makadám-utak porfelhőbe burkolóznak a nyári hónapokban.

Az olajipari üzemek már most dörzsölik tenyerüket a tavaszi zsíros üzlet reményében, értesülésünk szerint azonban *a kilátások számukra erősen megromlottak.* A realitás és a tisztességes polgári haszon érvényesül az idei szállításnál és *visszapattan minden olyan kísérlet, amelyek a fővárost indokolatlan kiadási összegekkel akarják megterhelni.*

Legújabb magyar gyártmányu
TURUL SOKSZOROSÍTÓ GÉP
kellékek és irodafelszerelési cikkek
„JUVENTUS"
Budapest, IV. kerület, Királyi Pál-utca 16 szám

MAROSSI F. LAJOS
szab. márványutánzatu fal és padlóburkolólap
mühö- és cementárugyár, burkoló-vállalat
Budapest, X., Kerepesi-út 73. Tel.: 33-8-84.

ELEKTROMOTORJA TÖKÉLETESEN MÜKÖDIK,
HA: szén- és bronzkefél, kollektorai
MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ÉS BRONZKEFE ÜZEM MÜSZAKI VALLALAT-tól
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29. Tel.: 41-3-40
valók.

SALGÓTARJÁNI KŐSZENBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban . . .	évi telj. kép.	12.000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban . . .	„ „ „	5.000 „
	Dorogon	„ „ „	3.000 „
Téglagyárak:	Buda-Ujlak, Kőbánya Nyergesujfalu évi telj. kép.		60,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak „ „ „		8,000.000 drb.

Tárcaközi értekezleten döntenek a fővárosban elhelyezett délvidéki menekültek sorsáról

Az elszakított Délvidék földönfutóvá tett 3000 magyarja közül ezren élnek már hetek óta Budapesten a székesfőváros gondozása alatt. Az ideiglenes szállásokat már megszüntették, sem a Váci-úti Vöröskereszt menhelyen, sem a Kerepesi-úti menházban nincsenek többé menekültek, hanem két csoportban a Mezőgazdasági kiállítás telepén, valamint a Fehérsas-téri iskolában élnek aránylag türhető viszonyok között. A főváros vezetősége mindkét helyen igyekezett tőle telhetően mindent megadni, hogy a kiüldözöttekkel feledtesse a földönfutás keserü szenvedéseit, de mégis nyilvánvaló, hogy a fennálló állapotot csak átmenetinek lehet tekinteni. A kiüldözöttek túlnyomó része falusi, földmüvelő ember, aki nem érezheti magát otthonosan a nagyváros zajában, nem tud és

nem is akar elhelyezkedni ebben a környezetben

és nem képes megszokni az átmeneti otthon kaszárnyaszerüségét sem, hanem minden idegszálával visszavágyik a földhöz, a faluhoz, ahonnan erőszakosan, ártatlanul elszakították. A polgármester megbizásából *Bártl* Tivadar főjegyző, a szociálpolitikai osztály helyettes vezetője gondoskodik a menekültekről, szinte atyai gyengédséggel és fáradhatatlan jóindulattal. Ő hallgatja meg napról-napra a Mezőgazdasági kiállítás területén elhelyezkedett 400 és a Fehérsas-téri iskolában élő 515 menekült kisebb-nagyobb sirámait és ahol lehet segít, vigasztal, közbenjár.

A főváros szerepe azonban csak a közvetlen gondoskodás, a menekültek sorsának végleges megoldása a kormányhatalomra vár. *Beavatott helyről származó* értesülésünk szerint, ebben az irányban is megindultak már a komoly tárgyalások és valószinü, hogy a hontalanná tett délvidékiek nemsokára, legfeljebb a kora tavaszig maradnak a főváros gyámsága alatt és ha nem mehetnek vissza, falun helyezik el őket, eredeti életüknek, foglalkozásuknak megfelelő környezetben.

A menekültek sorsáról — mondotta informátorunk —

a hét folyamán tárcaközi értekezleten tanácskoznak a minisztériumban.

Elsősorban a vidéki letelepítés lehetőségeit vitatják meg. Örvendetes jelenség, hogy vidéki birtokosoktól, gazdáktól és vállalatoktól napról-napra érkeznek a fővároshoz értesítések, hogy hajlandók menekülteket foglalkoztatni. Ezideig már

mintegy 100—200 menekült elhelyezésének lehetősége van biztosítva,

főleg gazdaságokban, ahol lakásukról is gondoskodni fognak. Zemplénből, Zalából, Fejér, Sopron, Vas, Bács, Szabolcs megyékből érkeztek főleg letelepedésre és munkaalkalomra vonatkozó megkeresések, amelyeket a főváros nyomban a belügyminisztérium illetékes osztályához továbbított.

A menekültek elhelyezése, élelmezése és egészségi állapota egyébként kifogástalan és a főváros igyekszik a ruhabeli hiányosságokat is pótolni. Karácsonytájt pénzt is osztottak szét, ezt azonban sajnos, rendszeresiteni nem lehet. A minisztériumközi értekezlet után történik további intézkedés a menekültek sorsáról, akiknek csak egy kis töredéke marad a fővárosban, azok, akik azelőtt is városi foglalkozást üztek, vagy valamilyen egyéni kapcsolat révén jutottak új exisztenciához.

PESTI KIRAKAT

Délice de Sole B. U. É. K.

Elegáns, finom, művészi kivitelű menükártya. A címlapon habkönnyű, virágfüzéres, sárga selyemruhában vereshajú, aranykoronás, zergelábú leány pezsgőspohárral a kezében. Újesztendei étlap fedőlapja. Az étlapot magyar asszony magyar érzése, magyar büszkesége küldte haza magyar testvéreinek. Az angol főváros egyik legelőkelőbb vendéglőjében, a Hungaria Restaurantban, ahol a walesi herceg is szívesen költi el vacsoráját, töltötték a Szilveszter-estét. Az étlap külön sarkában, a magyar címer, alsó részén a dátum: Londres. 31. Dècembre 1934. Az étlapon is akad magyar vonatkozás, mint például a Frivolitées Hongroises. De a legkedvesebb, a legderűsebb és legérdekesebb az étlap egyik kimagasló programpontja:

Délicie de Sole B. U. É. K.

*A lehető legszabályosabban írva, pontokkal, **sajtóhiba** nélkül: B. U. É. K. Reméljük, finom, ízletes halétel volt a Délicie de Sole B. U. É. K., amelynek íze hosszan visszatér az angol nyelvekre, emlékeztetve a titokzatos névre, hogy B. U. É. K.*

Vajjon érdekelte-e a Hungaria Restaurant előkelő vendégeit, megkérdezte-e, ha éppen ott vacsorázott, a walesi herceg, mit jelent a négy betű? És ha megmondták:

— Boldog újévet, Fenség! —

érezte-e a kedves figyelmet, magyaros baráti melegséget, ami ezekből a szavakból áradt?

Tudja Isten, azt mondják, hogy a házasságot leginkább a férfi gyomrán át lehet megszilárdítani. De vajjon nem lehet-e abban is valami, hogy a londoni Hungaria Restaurant finom, ízes étele, az étel elnevezésében megnyilatkozó kedves szellem eszközévé váljék a nemzetközi barátkozásnak is?

Mi azt hisszük, hogy igen és éppen ezért mi is szeretettel ismételjük: B. U. É. K. a londoni Hungaria Restaurant vendégeinek.

Egy kis valuta titok

A badeni játékkaszinóban vígan folyik a roulette, a chemin és a bakkarat. A jóságos Isten a megmondhatója, hogy mi űzi, kergeti az embereket országhatárokon át egy-egy ilyen ördöngős fosztogató üzem felé? Mindegy, a tény az, hogy a legvadabb orgiái folynak a játékszenvedélynek. És a játékszenvedélytől nem lehetnek mentesek a magyarok sem. Sajnos, nemcsak politikus, de kártyás nép is vagyunk. És nemcsak idehaza fosztogatjuk egymást a kártyaasztal mellett, hanem a játékszenvedély külföldre is kikerget bennünket, hogy az idegenben is kifoszthassanak.

A badeni játékasztal mellett is minden második ember magyar. És tébolyodottan játszanak. Nyernek és vesztenek. Sokkal, de sokkal többet vesztenek, mint nyernek. Nem sajnáljuk őket, mert a saját szenvedélyük rabságában döntik magukat a romlásba. Ámde a nemzeti vagyont pusztítják, dobálják az idegenek zsebébe.

Arra vagyunk kíváncsiak, ki ad nekik erre módot és segítséget? Honnan szerzik a valutát? Mert nekünk ne mondják, hogy ott kint nyerik. Nem. Ennél jobban ismerjük a magyar kártyásokat. Ezt a valuta-titkot azonban meg kell fejteni.

GARAI ERNŐ
PRÄCIZIÓS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 63. TELEFON: 36-7-86

Fürdőkádak, csövek
HASENÖRL, Csengery-u. 53

LUTZ ZOMÁNCOK-FESTÉKEK LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST, VIII. ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präciziós csavarok.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Lamotte Károly az új alpolgármester

Valószínüleg egyhangú választással töltik be a fontos pozíciót — Bódy László, vagy Beliczay Imre kerül a pénzügyi osztály élére

Közvetlenül a polgármesterválasztás lebonyolítása után, gyors tempóban következik a városkormányzók garniturájának kiegészítése. *Sipőcz* Jenő főpolgármester *szerdán délutánra összehívta azt a közgyülést, amely rövid tárgysorozaton kívül azzal a nevezetességgel bővül, hogy megválasztja az új alpolgármestert.* A pályázati terminus lejártakor az alpolgármesteri állásra rangsor szerint

a következők jelentkeztek:

Lamotte Károly, *Duday* Alajos, *Schuler* Dezső, *Némethy* Károly, *Salamon* Géza és *Bódy* László tanácsnokok, akik mindannyian teljes önbizalommal

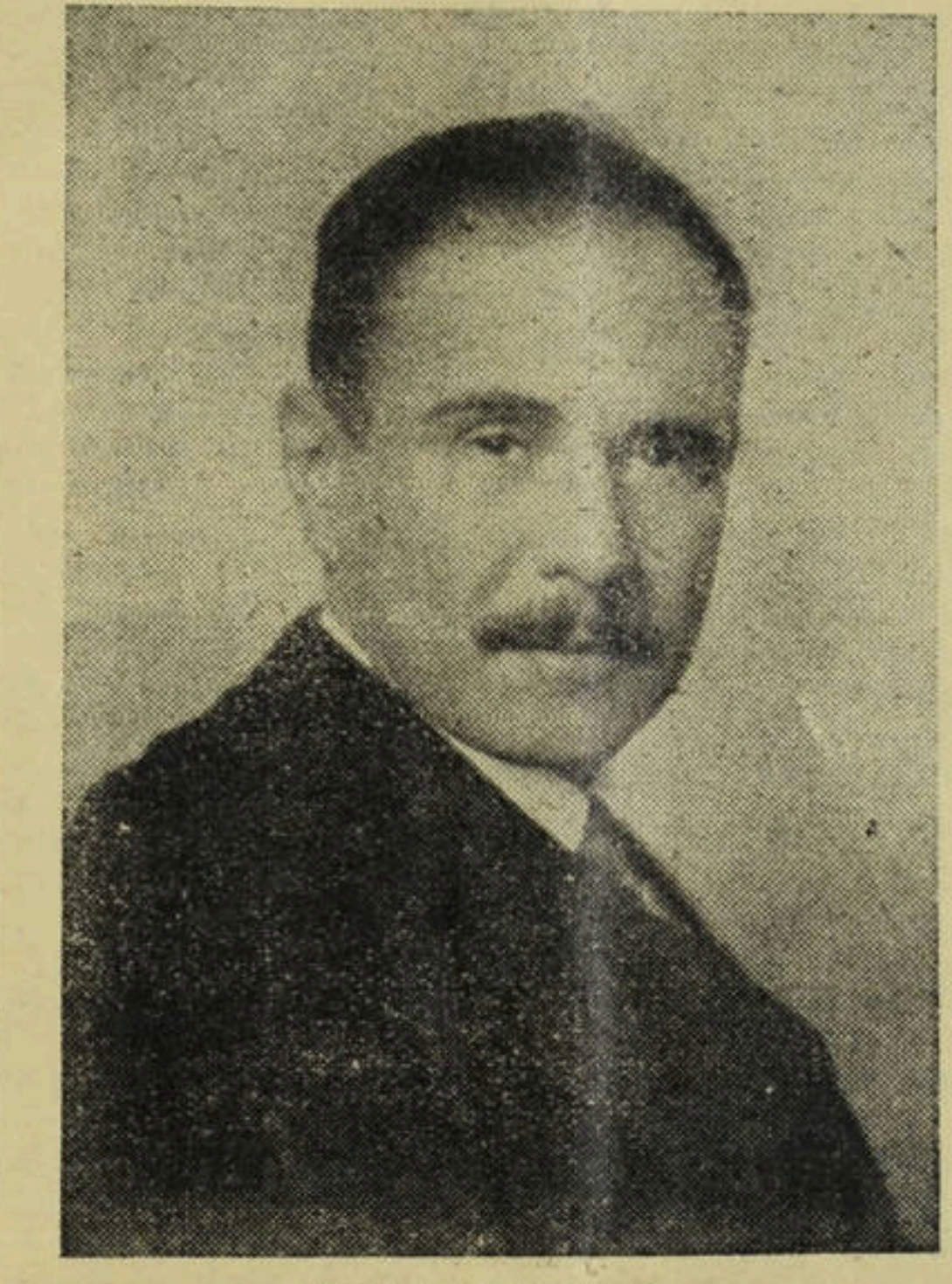

Lamotte Károly dr.

és megérdemelt ambicióval kívánják a vezetői pozició birtoklását. De a közgyülés hangulata már úgyszólván eldöntötte a választás sorsát, mert *semmi kétség sincs aziránt, hogy az alpolgármesteri állásra Lamotte Károlyt választják,* aki méltó tagja lesz annak a vezérkarnak, amely a megújhodott időkben a város élére került.

Az alpolgármesterválasztásnál is teljes mértékben érvényesül az új fővárosi törvénynek az a rendelkezése, amely kimondja, hogy *az alpolgármesterválasztás csupán akkor válik jogérvényessé, ha a kormányzó ahhoz legfelsőbb beleegyezését megadja.* A szerdai alpolgármesterválasztástól számított tizenöt nap szükséges a fellebbezési határidő lejártához, úgy hogy

január végén várható az államfő megerősítő okirata,

amely után *Lamotte* Károly nyilvánvalóan még *február előtt* leteszi a hivatali esküt.

A városházán és a várospolitikai életben sok kombináció hallatszik afelől, hogy *Lamotte* Károly távozása után *ki veszi át a pénzügyi osztály vezetését.* A pénzügyi ügyosztály valóban a legkomplikáltabb ágazata a városigazgatásnak és a mai viszonyok között finom érzékenységű tájékozódás, óvatosság, hallatlan szakismeret és előrelátás szükséges a fővárosi pénzügyek dirigálásához. Az általános hangulat az, hogy

a pénzügyi osztály vezetésére elsősorban Bódy László dr. közlekedési tanácsnok és másodszor Beliczay Imre főjegyző jöhet kombinációba.

Bódy tanácsnok éveken keresztül a költségvetési ügyek referense volt ebben az ügyosztályban és már akkor kitünt értékes munkásságával és nagy gazdasági szakértelmével. Meglehetősen zavaros viszonyokat talált a közlekedési ügyosztályban, mikor annak a vezetését átvette és *hihetetlenül gyors idő alatt rendbehozta a dezorganizált közlekedési vállalatokat.* Új rendszert érvényesített a Beszkártnál, megszervezte a nagystílű autóbuszközlekedést, tető alá hozta az üzemviteli szerződéseket és a rengeteg gazdasági és jogi vonatkozásokban nélkülözhetetlen tudóssá emelkedett. A közlekedési vonatkozásokban még sok nehéz feladatot kell tisztázni és csak elég utalni arra, hogy *a Beszkárt tulajdonképen az adósságok özönében vergődik,* tehát ezen a téren is *Bódy* László erélye és határozott tárgyismerete szükséges. Ez az egy ok hozhatja magával, hogy a városháza legfőbb vezetősége *Bódy Lászlót a milliós értékeket reprezentáló közlekedési vállalatok ellenőrző pozíciójában továbbra is meghagyja.*

Beliczay Imre dr. főjegyző ma a pénzügyi osztály legagilisabb tisztviselői közé tartozik, aki betéve tudja az összes részletkérdéseket és eddig is,

mint Lamotte Károly legbensőbb munkatársa működött.

Teljesen ismeri az eddig követett irányelveket és bizonyos, hogy nála is a legjobb kezekben volna a pénzügyi osztály. Végeredményben a polgármester hozza meg döntését a pénzügyi osztály sorsáról, az azonban minden vitán felül áll, hogy *ebben az ügyosztályban az új vezető Bódy László, vagy Beliczay Imre egyikéből fog kikerülni.*

Lamotte Károly pályafutása, munkái és sikerei

Lamotte Károly életrajza és eddigi városházi hivatali működése a nagy tehetséggel megáldott egyéniségek gyors és megérdemelt pályafutását tükrözteti vissza. Budapesten született 1888-ban. Az evangélikus főgimnáziumban érettségizett és 1911-ben avatták a jogtudományok doktorává. Még tanulmányai közben, 1909-ben lépett a főváros szolgálatába és két évvel később *segédfogalmazónak* választották. 1915-ben fogalmazó, 1918-ban *Bárczy* István mellett polgármesteri titkár, majd *tanácsjegyző* és 1923-ban *főjegyző.* 1924-ben *a főpolgármesteri hivatal vezetésére* nyert megbízást, ezt követőleg pedig két évvel később a polgármester bizalma *az elnöki ügyosztály élére* állította. A főpolgármester 1926-ban *tanácsnok-főjegyzővé* behelyettesítette és még ugyanebben az esztendőben a közgyülés ezt a behelyettesítést választással szankcionálta. Nem sokáig volt azonban az elnöki ügyosztály élén, mert *a polgármester 1927 nyarán a pénzügyi osztály vezetésével bízta meg,* ahol nagyszerű képességeit a mai napig érvényesítette. 1929-ben nagy lelkesedéssel választották tanácsnokká és ezidőszerint *a tanácsnoki rangsor élén áll.*

Mint az elnöki ügyosztály vezetője, tető alá juttatta *az illetmény- és statusrendezést,* megszervezte a *szellemi szükségmunkát,* új alapokra helyezte a *statisztikai hivatalt,* megindította a *Városi Szemlét,* életrehívta a *Fővárosi Alkalmazottak Segítőalapját,* megépíttette a balatonkenesei üdülőtelep további részét. Alig hogy átvette a pénzügyi osztály vezetését, az előrehaladott idő ellenére is a *törvényes határidőben produkálta a költségvetést,* ami évtizedek óta nem történt meg. Az ő működéséhez fűződik a *költségvetés formájának változása,* hogy az szervesen símuljon az adminisztráció tagozódásához és a hitelkezelés érdekében megszervezte a *hitelnyilvántartó* mai rendszerét.

Az utóbbi években a főváros életében kiemelkedő aktus volt a *Községi Takarékpénztár megalkotása,* ami ugyancsak az ő kezdeményezésére létesült. Szabályozta a biztosítékok és letétek körüli eljárást, ujjáalakította *a pénztárvizsgálati szabályrendelet* elavult rendelkezéseit, rendezte az egyéb fővárosi pénzintézeteknek a Községi Takarékpénztárhoz való viszonyát. E mellett törlesztette a pénzügyi osztály régi adósságait: bevezette *a húsfogyasztás adójának súly szerint való lerovását,* a *vámvonalat kihelyezte* a főváros politikai határára és likvidálta a régmúlt időkből származó bírói letéteket.

Abszolut hozzáértése és nagyszerű áttekintése a gazdasági válság bekövetkezésekor érvényesült nagy mértékben. Állandóan nagy súlyt helyezett arra, hogy a *főváros kiadásai a szükségszerinti takarékosság követelményeinek megfeleljenek* és gondosan ügyelt arra, hogy a *főváros vagyoni helyzete és hitele* csorbítatlanul megmaradjon. Ezekben a nehéz időkben *Lamotte* Károly, óvatos előrelátása az első vonalban járult hozzá ahhoz, hogy *Budapest székesfőváros háztartási helyzete változatlanul lehetővé tegye a szerteágazó feladatkörök hiánytalan ellátását.*

Lamotte Károly a szorosan vett hivatali működésén kívül szerepet visz a közéletben más vonatkozásban is. Igazgatósági tagja az *Ipari Munkaszervezőintézetnek* és a *Községi Takarékpénztárnak,* továbbá elnöki tanácstagja a *Külkereskedelmi Tanácsnak.* Élénk részt vesz az egyházi életben, egyháztanácsosa a pesti evangélikus magyar egyháznak. Résztvesz a sportéletben, mert társelnöke a *Budapest Sport Egyesületnek,* a *Magyarországi Kárpát Egyesületnek,* a *Magyar Sí Szövetségnek* és igazgatósági tagja a *Nemzeti Uszósport Alapítványnak.* A társadalmi egyesületek közül társelnöke a *Bethlen Gábor Szövetségnek* és a *Társadalmi Egyesületek Szövetségének.* Érdemei elismeréséül a Kormányzó 1930-ban kelt magas elhatározásával *legfelsőbb elismerésével* jutalmazta.

Január 10 és 13-án
délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Szendy polgármester a kormányzónál. *Horthy* Miklós kormányzó kedden délelőtt féltizenegykor külön kihallgatáson fogadta *Szendy* Károly polgármestert.

Liber alpolgármester átvette hivatalát. Liber Endre alpolgármester háromheti távollét után hétfőn reggel hazaérkezett és átvette hivatala vezetését. Az alpolgármester szabadságidejét részben Sopron környékén, részben Balatonfüreden töltötte és felfrissülten, kipihenve érkezett vissza a fővárosba.

A Magyar Kereskedelmi Csarnok vacsorája Sipőcz főpolgármester tiszteletére. A Magyar Kereskedelmi Csarnok csütörtökön, január 10-én este 8 órai kezdettel Sas-utcai helyiségében ünnepélyes estebédet rendez *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármester tiszteletére. Az ünnepi vacsorán jelen lesz a magyar gazdasági élet legtöbb elökelősége, és a vendéglátó csarnok nevében báró *Madarassy Beck* Gyula elnök fogja tartani az ünnepi felköszöntöt, majd a főpolgármester válaszában nyilatkozik a főváros polgárságát érdeklő aktuális kérdésekről is.

Enyvvári Jenő jubileuma. *Enyvvári* Jenő, a Fővárosi Könyvtár igazgatója, most töltötte be könyvtári szolgálatának harmincadik esztendejét. Ebből az alkalomból a polgármester képviseletében megjelent a Fővárosi Könyvtárban *Némethy* Károly dr. tanácsnok, a főváros többi tudományos intézetének vezetőivel és a könyvtárigazgató üdvözlésére egybegyült tisztviselőkar előtt meleg szavakkal méltatta *Enyvvári* Jenő érdemeit, aki mint filozófiai író és bibliológus az ország határain túl is megbecsült nevet szerzett magának. *Enyvvári* Jenő hosszú pályája alatt végigjárta a könyvtári tisztségek egész skáláját. Ezerkilencszázhuszonháromban aligazgató, majd 1924-ben a könyvtár igazgatójává lett s most már szabadon érvényesíthette mint könyvtárrendezői, mint pedig értékes kiadványsorozatokat létesítő tevékenységét. Vezetése alatt a Fővárosi Könyvtár igazi egyetemes könyvtárrá lett, a legszélesebb tudományágakat átfogó tartalommal és a legszociálisabb kezelésmóddal. *Enyvvári* Jenőnek sikerült céltudatos munkájával elérni, hogy a pompás könyvtár hozzáméltó keretben, az egykori Wenckheim-palotában nyert elhelyezést. Itt az ő művészi ízlésére való környezetben folytatja érdemes és buzgó tudományos könyvtári működését.

Reiter főigazgató nyugalomba vonul. Az új esztendő első napjaiban a boldog békebeli Budapest igen népszerű és köztiszteletben álló tagja távozik a városházi szolgálatból. *Reiter* Ferenc m. kir. kormányfőtanácsos, főigazgató, a központi segédhivatal vezetője végleg nyugalomba vonul. *Reiter* Ferenc több mint egy félszázadot töltött a főváros igazgatásának szolgálatában és a kitünő, mintatisztviselő keze alatt egész hivatalnok-generációk nőttek fel, a mostani vezető tisztviselők közül számosan tőle kapták az első hivatali útmutatásokat. Évtizedeken át vezette kivételes tudással a központi segédhivatal óriási apparátusát. Típusa a régi tisztviselőnek, amelynek második otthona a hivatala volt. Dolgozó szobájának patinás hangulata, a lebontott régi pesti városházáról származó régi biedermeier bútoraival egy letünt kor emlékét ébresztették a belépőben. A mult év utolsó napjaiban az elsőemeleti, úgynevezett templomtraktusból a földszintre költöztették a segédhivatalt. Az új környezetnek nem nagyon örült *Reiter* főigazgató és talán ennek is szerepe volt abban, hogy végleges felmentését kérje. *Reiter* főigazgató szolgálati ideje ugyanis már évekkel ezelőtt letelt, de rendkívüli tudására és nélkülözhetetlen munkabírására kivételes beosztásban mostanáig tovább vezette hivatalát. Utóda *Fennt* Nándor főigazgató.

Ugron Gábor ünneplése az Erzsébetvárosi Körben. Az *Erzsébetvárosi Kör* tagjai igen nagy számban gyültek össze újév napján, hogy a kör elnökét, dr. *Ugron* Gábort üdvözöljék. Dr. *Déri* Ferenc ny. alpolgármester, a kör társelnöke köszöntötte *Ugront* és méltatta az országos és várospolitikai, valamint a kör érdekében kifejtett működését. Büszkeséggel emlékezett meg a 60 éves körről és arról, hogy *Ugron* Gábor áll a kör élén. *Ugron* Gábor nagyszabású politikai beszédben válaszolt. Megköszönte az üdvözlést, rámutatott arra, hogy az újév, annak ellenére, hogy az elmult év külpolitikailag talán a legsúlyosabb volt Trianon óta, nem indul sötét auspiciumok között. Nehéz volt az elmult év, de nem vigasztalan. A fővárosi politikai tárgyalásánál is meg kell csillogtatni a remény sugarát. Kijelenti, hogy a fővárosi autonómia meg fog maradni, a fővárosnak nagy vagyona van, a sebek gyógyíthatók és a gazdasági fellendülés első szelére nyoma sem lesz a deficitnek, mert a gazdasági konstrukció egészséges. A főváros főpolgármestere és egyhangúlag megválasztott polgármestere az autonómia fenntartásának hívei és működésük elé a legteljesebb bizalommal nézhetünk. A beszéd elhangzása után az egybegyültek hosszan én lelkesen ünnepelték *Ugron* Gábort.

Fokozódó gyorsasággal épül a Vízművek Dunaalagútja. A Vízművek Dunaalagútjainak építésénél úgylátszik kijutottak a veszélyes zónából és a főváros vezetőségéhez beérkező jelentések szerint fokozódó gyorsasággal folyik a munka. A szombati jelentés szerint egyetlen napon 2.80 méter alagútat fúrtak és a mult hét végéig már 60 méternél több készült el a folyam medre alatti nagy alkotásból. Ha a munka tempója nem lanyhul, nyárra egészen biztosan készen lesz az első Dunaalagút.

Illés József ünneplése. Az *Ujságkiadó Tisztviselők Egyesülete* nagyszabású társasvacsora keretében ünnepelte az elmult héten *Illés* József, a *Magyar Hirlap* igazgatójának 50 éves szakmai munkásságát. *Simegi* Vilmos nagyhatású beszédben mutatott rá arra az úttörő munkára, amit *Illés* József a magyar lapkiadás felépítése terén végzett. *Márkus* Miksa, a *Magyar Ujságirók Egyesülete* üdvözletét tolmácsolta, majd *Relle* Pál, *Hanák* Nándor és *Pajor* Mátyás beszédei után *Illés* József megköszönte a meleg ünneplést. Az ujságkiadói szakma nagyrabecsült jubilánsát ebből az alkalomból tisztelői és barátai az üdvözlő táviratok és levelek tömegével keresték fel.

Nyugalomba vonuló kórházi főorvosok. A székesfővárosi közkórházak orvosi vezetésében a közelmultban több lényeges változás állott be. Betöltötte szolgálati idejét és nyugalomba vonult okolicsányi *Kuthy* Dezső dr. főorvos, az Uj Szent János-kórház tüdőbeteg osztályának hosszú időn át volt vezetője és a napokban követte őt *Wenhardt* János dr. professzor, a Rókus-kórház belgyógyászati osztályának főnöke, aki éveken át mint központi kórházigazgató is működött. Mind a két kiváló orvos betöltötte a korhatárt.

Petőfi Sándor méltatása olasz nyelven. A Triesztben megjelenő „Il Piccolo della Sera" dec. 18-iki számában Luciano Giuseppe Chiarello megemlékezik vitéz *Horváth* Béla dr. tanácsjegyzőről, aki a „L'Europa Orientale" című olasz folyóiratban hosszú tanulmányt közölt Petőfi Sándorról.

Si-kirándulás Lillafüredre. A kedvező hójelentések folytán az IBUSz autobusz si-kirándulást rendez Lillafüredre, illetve Galyatetőre. Indulás január 11-én visszaérkezés január 13-án este. Részvételi díj a Palota-szállodában való turista-ellátással együtt 33.— pengő, ugyanott kétágyas szobákban 39.— pengő. Jelentkezéseket elfogad az Autobus-Tours iroda, Vörösmarty-tér 2.

Huszonötödik évfolyam

Az újesztendő elején a **Fővárosi Hirlap,** mint minden esztendőben, ezúttal is olvasóközönségéhez fordul és kéri továbbra is azt a szeretetteljes jóindulatot és barátságos támogatást, amelyben eddig részesített bennünket. Esztendőről-esztendőre erőteljesebb és feloldhatatlanabb lett az a kapcsolat, amely a mi ujságunkat a mi közönségünkkel köti össze. Meg van ennek a méltó és könnyen magyarázható oka, és pedig az, hogy a **Fővárosi Hirlap** megtalálta a budapesti polgár érdeklődéskörének legfontosabb pontjait és ezeken a pontokon keresi és találja meg előfizetőivel és olvasóival a közös életformát.

Ezúttal azonban rendkívüli körülmény is arra készteti a **Fővárosi Hirlapot,** hogy olvasóközönségéhez szóljon. Bejelenti ugyanis a **Fővárosi Hirlap** a maga közönségének, hogy az újesztendővel **huszonötödik évfolyamába lépett.** A negyedszázados mérföldkő nemcsak az embert, de talán még inkább a mai nehéz és változó szellemű időben az ujságot is komoly meggondolásra indítja. **Az a negyedszázad, amely alatt a Fővárosi Hirlap Budapest székesfőváros kommunális ügyeiről és a magyar gazdasági élet minden megnyilvánulásáról kimerítően és objektíven informálta közönségét, világtörténelmi események ideje volt, olyan idők, amelyekben a világnézetek összeütközéséből új ideológiák, új életformák fakadnak.** ***Ezt a nehéz huszonöt esztendőt a nyugalom és béke, az emberszeretet, a szociális haladás, a kultúrális értékek megbecsülése hirdetésében töltötte el a*** **Fővárosi Hirlap és huszonöt éven át a legszebb ideálok szolgálatában állott. Ez az ujság** ma is az, ami huszonöt esztendővel ezelőtt volt, soha egy hajszálnyit föl nem adott elveiből és meggyőződéseiből. Budapest szeretete, Budapest polgárságának megbecsülése, a főváros lakossága életviszonyainak megjavítása: ezek voltak azok a célok, amelyeknek irányában egyenes vonalban, töretlenül haladtunk. Támogattunk mindenkit, aki jószándékkal és becsülettel ugyanezeket a célokat szolgálta; ellene szegültünk mindenkinek és harcoltunk a lovagiasság szabályai, az úrimodor határain belül mindenkivel, aki meggyőződésből, vagy elvtelenségből a polgárság érdekei ellen volt.

De a **Fővárosi Hirlap huszonöt évig** nemcsak elveket hirdetett, nemcsak kritizált és kívánságokat juttatott kifejezésre, hanem egyik legfőbb hivatását abban kereste, hogy a polgárságot azokon a pontokon informálja, ahol ennek a polgárságnak az informáltsága legjobban el volt hanyagolva és ahol ennek a polgárságnak a legnagyobb szüksége volt a jólértesültségre. *A magyar sajtóban a Fővárosi Hirlap volt az első, amely a tökéletes városházi riportszolgálatot meghonosította* és olvasóinak hétről-hétre terjedelmesen, részletesen beszámolt mindazokról a tervekről és szándékokról, amelyek a város jövőjét illették, amelyek a főváros közeli, vagy távoli terveire vonatkoztak. Ezekre az információkra, a magyar sajtóból hiányzó eme nagyfontosságú beállításra nemcsak Budapest iparának, kereskedelmének, vállalkozóinak, egész gazdasági életének volt nélkülözhetetlen szüksége, de magának a legegyszerűbb polgárnak is, aki csak adót fizet és a főváros köszolgáltatásaiban részesül. A legpopulárisabb érdekeknek lett szószólójává ezen a réven a **Fővárosi Hirlap, amely huszonöt éven át mindenről informálta olvasóközönségét,** mindenkor minden fontos kérdésben figyelmeztette a polgárságot a közeledő, vagy várható veszedelmekre, de egyben mindig elsőnek szolgált az örömhírekkel is, amelyek a gazdasági élet, vagy az egyén helyzetének javulását jelentette. Ezért forrott össze elválaszthatatlanul a **Fővárosi Hirlap** olvasóközönségével, amely mindenesetre meg fogja érezni és érteni annak jelentőségét, hogy **huszonöt esztendőn át** dolgoztunk és küzdöttünk valamennyiünk jólétéért és boldogulásáért.

A **Fővárosi Hirlap** *nem ünnepel,* csak a huszonötödik évfolyamába való lépés fontosságának tudatában köszönti egy pillanatra az olvasót, hogy az újesztendő elején újrakezdje és folytassa a budapesti polgárság érdekében negyedszázadon át kifejtett tevékenységét. Nem kérünk mást olvasóközönségünktől, csak **huszonöt esztendő** hűségének, odaadó szolgálatkészségének megérdemelt és méltányos megbecsülését.

Nem lesznek többé ízléstelen reklámhirdetések a közterületeken

A budapesti Nemzetközi Vásár gondos előkészületei során bizonyos meglepetést keltett a vásár igazgatóságának az állásfoglalása, hogy a *BNV területén a hirdetési jogot ezúttal magánvállalkozás kezébe adja.* A vásárváros hirdetéseit a mult évben a *Székesfőváros Hirdető Vállalat* birtokolta és nyilvánvaló, hogy a vásár vezetősége nem azért mellőzi most a hatósági üzemet, mert az bármely szempontból nem felelt volna meg hivatásának, hanem *nyilvánvaló oka a változásnak az, hogy a vásárigazgatóság a jövedelmezőség szempontjait helyezte előtérbe.*

Az erről szóló értesüléssel kapcsolatban a *Fővárosi Hirlap* mult heti száma hangot adott annak is, hogy az idén valószínüleg *nem ékesítik fel az Oktogon-tértől kezdődően az Andrássy-utat különféle monstruozus reklámtáblákkal és figurákkal,* hanem messzemenő gondoskodással vigyáznak azon, hogy

Budapestnek ez a reprezentáns útvonala ne hordjon magán rikoltó színeket.

Kívánságunknak gyors eredménye született, mert értesülésünk szerint *a hirdetővállalat városházi felsőbbsége már most olyan értelmü utasítást adott, hogy az Andrássy-útnak a vásár időtartamára való túlzott kihasználása a hirdetések céljaira nem kívánatos és mellőzendő.* A *Fővárosi Hirlap* annakidején azt is kifogásolta, hogy a rikító és a jóízléssel nem egyező reklámok tombolnak Budapest aszfaltjain és ugyancsak örömmel konstatáljuk, hogy

ezt a fajtájú reklámot is törölték a hirdetési vállalat üzletágai sorából.

Teljesen megértjük, hogy a hirdetővállalat mindent elkövet jövedelmezőségének fokozására es talán ez a magyarázata annak, hogy *néha oly túlzásokba téved, amelyek a milliós metropolis összhangzatos külsője szempontjából ártalmasak.* Szerencse, hogy az ügyosztály fölötti irányítást közvetlenül *Némethy* Károly dr. tanácsnok, a közmüvelődési ügyosztály kiváló vezetője intézi, akinek

közismert esztétikai érzéke és csiszolt kultúrája biztosíték arra, hogy a hirdetővállalat ötletrengetegéből sok nem fog megvalósulni

és a jövőben nem kell tartani attól, hogy a benszülött budapestiek és a külföldiek ámuló szemekkel bírálják *Budapest utcáinak reklámorgiáit.*

Gazdasági Értesítő

A magyar államgazdaság új irányítói

Popovics Sándor nyugalomba vonul, Imrédy Béla a Nemzeti Bank új elnöke, a pénzügyminisztérium vezetését Fabinyi kereskedelmi miniszter veszi át

A magyar államgazdaság, legelsősorban az állampénzügyek vezetésében döntő jelentőségű változások álltak be az újesztendőben. A változások sora legnagyobbrészt jelentős nyereséget hozott, sajnálatraméltó csak az, hogy a magyar pénzügyi politika legnagyobb tekintélyének, aki már a békeidők nagy Magyarországának is dísze és büszkesége volt, *Popovics* Sándornak egészségi állapota miatt vissza kellett vonulnia a tevékenységtől. Helyét az az

Imrédy Béla dr. foglalta el a Magyar Nemzeti Bank elnöki székében,

akit zsenije, gazdag tevékenysége és fölülmulhatatlan sikerei a magyar gazdasági élet legkimagaslóbb egyéniségévé avattak. *Imrédy* Béla ma olyan szaktekintély és olyan államférfiúi nagyság, akinek a pénzügyminiszteri székből való távozása nem jelentheti a gazdaságpolitika életéből való legcsekélyebb kikapcsolódását sem. *Imrédynek* nem a nyugalmat, hanem a fokozottabb tevékenységet jelenti és kell, hogy jelentse a Nemzeti Bank élére való állíttatása. De megnyugtató és a közbiztonság érzetét keltő az a megoldás is, hogy

a pénzügyminisztérium vezetését Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter veszi át,

aki a gazdasági kérdésekben annyiszor adta már jelét nagy felkészültségének és kifejlett érzékének. A pénzügyminisztérium adminisztratív ügyeinek vezetése viszont *Jakabb* Oszkár államtitkár kezében összpontosul, aki régi kipróbált és nagytekintélyű vezető egyénisége a pénzügyminisztériumnak.

Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszternél védelmet keresnek a kiskereskedők a vegyészeti gyárak profitéhes üzleti politikájának letörésére

A miniszter nem engedélyezi a fémtisztítószerek, a tinta, a kékítő, az indigó és a bőrpuhítószerek árusításának korlátozását

A *Fővárosi Hirlap* nem kíméli a fáradtságot, hogy állandóan a közvélemény elé tárja azokat a méltatlan törekvéseket, amelyeket néhány gyáripari üzem folytat a kiskereskedelem letörésére. Általánosságban elképzelhető volna, hogy a vásárló és fogyasztó közönséget csupán az érdekelje: *jó és olcsó árut kapjon* és számára teljesen mellékes, hogy ezt az árut *közvetlenül* a gyártól, vagy pedig a *közvetítő kereskedőtől* vásárolja. A helyzet azonban komolyabb megfontolást érdemel, mert általános nemzeti és társadalmi szempontból nem közömbös, hogy az ország egyik legértékesebb társadalmi rétege: *a kiskereskedelem fenntartja-e magát és nem jut-e olyan veszedelembe, ami a tizezernyi üzletek teljes csődjét eredményezi?* Az áruházak és a gyáripari vállalatok látókörét sürű köd homályosítja, ha azt hiszik, hogy

a számukra nem hivatott területen történő erőfeszítés üdvös eredményeket hoz a részükre.

A mai nehéz gazdasági helyzetben a társadalmi rétegek egymásrautaltsága elsőrendüen fontos létkérdés és ha a legális kiskereskedelem tülerőben lévő hóhérai tovább folytatják méltatlan harcmodorukat, akkor *magukra vessenek a nemzeti társadalmat megrendítő következmnyekért.*

A *Fővárosi Hirlap* sorozatos cikkei ráirányították a figyelmet arra a körülményre, hogy *a nagyközönségnek is érdekében áll a kiskereskedelem boldogulása.* Számos konkrét bizonyíték igazolja ezt a tételt és ha most újabb esetet mutatunk be, igazolni kívánjuk, hogy

a kiskereskedők és a fogyasztótömegek között szorosabb érdekközösség áll fenn.

A kereskedelmi miniszter nemrégiben rendeletet bocsátott ki, amelyben *eltiltotta a cipőkrém kimérését és elrendelte, hogy a cipőkrémet csak márkázott dobozokban szabad forgalomba hozni.* A *Magyar Festékkereskedők Országos Egyesülete a Vegyészeti Gyárosok Országos Szövetségének* segítségével most újabb beadványt intézett a kereskedelmi miniszterhez, amelyben ezt a korlátozó intézkedést

a fémtisztítószerekre, a tintára, kékítőre, indigóra, a bőrpuhítószerekre és a kékítő pasztillákra is kiterjeszteni kívánja.

A gyárosok ennek a szükségességét *különböző érvekkel* próbálják alátámasztani és átlátszó tendenciával azt állítják, hogy *a kimért áru és az úgynevezett márkacikk között óriási hátrány mutatkozik az előbbi rovására.* A *Festékkereskedők Gazdasági Egyesülete* beadványa tökéletesen megcáfolja ezeket az állításokat és áttekinthetően illusztrálja, hogy az ismertetett vegyszereknek *márkás dobozokban és üvegekben való árusítása*

a közönség kétszeres-háromszoros megterhelését jelentené.

— Minőségi szempontból — mondja a beadvány — a legtöbb esetben nincs különbség. Erre mutat az a körülmény is, hogy amíg a kimért áru forgalombahozatala a fogyasztást nagymértékben növeli, addig *a márkás áru forgalma egyre csökken.* A márkacikk drága volta és a nagy költségei lehetetlenné teszik, hogy ezeknél a cikkeknél a viszonteladó annyit keressen, mint a kimért áruknál. A márkacikkek árvédelem alatt állanak és *a gyáriparosok megbízottai azsán-provokatőr szerepben ellenőrzik az árak betartását.* A gyáripar részéről célzott ez a fokozott márkacikkeladás a *vevők érdekeit sérti,* mert a kimért áru minőségileg éppen olyan jó és a közönség ma az olcsóságot keresi. Gyakorlati példákkal igazoljuk, hogy például *a fémtisztító bádogtartálya 30 fillérbe kerül, míg a benne elhelyezett áru eladási ára 20 fillér.* Az adjusztált kiállítású fémtisztító *tehát 60 fillérbe kerül a közönségnek,* amikor pedig a magával hozott bádogdobozban *ugyanezt a mennyiséget 20 fillérért is megkapja.* Ugyanez vonatkozik a *tintára* és a *kékítőre* is, amelynek kimért állapotban való árusítási betiltása érzékeny károsodást idézne fel az iskoláztató szülőknek, a hivataloknak, az intézményeknek, vagyis végeredményben a nemzeti kultúra érdekeinek is.

A Festékkereskedők Gazdasági Egyesületében tömörült detailisták népes küldöttsége *Dési* Géza országgyülési képviselő vezetésével a napokban felkereste *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi minisztert. *Berkovics* Mihály, az egyesület főtitkára a miniszter előtt feltárta az ártatlannak látszó gyáripari spekuláció összes titkait és kifejtette azt is, hogy *a kimérés betiltása a kereskedelmi szabadságot is sérti.* A küldöttség nagy megnyugvással vette tudomásul a miniszter határozott kijelentését, hogy

ilyen rendelet kiadásáról nem tud és annak előkészítését a maga részéről nem kívánja.

A vegyészeti gyárak furcsa ötlete tulajdonképpen *az üveg- és bádogdoboz érdekeinek szolgálatán kívül azt a törekvést akarja alátámasztani,* hogy néhány vegyigyár:

a Schmoll cipőkrémgyár, a Sidol fémtisztítóüzem és a Müller tintagyár ilymódon indokolatlan nemzeti ajándékhoz jusson.

A festékkiskereskedők amúgyis legnagyobb aggodalommal tapasztalják üzleti forgalmuk katasztrófális csökkenését, amit az idézett elő, hogy *egymásután alakulnak festékgyári detailüzletek, amelyek illegális módon elvonják előlük a vásárlókat.* Az

Izsák r.-t. és a Krayer-festékgyár fiókjai

fékezhetetlen versenyt támasztanak számukra és mindent elkövetnek, hogy a közönségnek festékárukkal való ellátását kizárólag a maguk számára biztosítsák. Az elkeseredés méltán irányul tehát a szóbanforgó vegyészeti gyárak ellen, amelyek *legújabb akciójukkal a kiskereskedők további áthurkolását és a gazdasági válság nehézségeivel küzdő vásárlóközönség újabb megterhelését akarják keresztülvinni.*

Szombaton a főváros ankétot tart a tüzelőszer-szállítások körül felmerült panaszok orvoslása érdekében

Az őszi és téli hónapokban állandó a közönség panasza a tüzelőszer vásárlásokkal és szállításokkal kapcsolatban észlelhető visszaélések és sérelmek miatt. A közönség panaszai részben arra irányulnak, hogy nem azt a minőséget kapják, amit vásároltak, másrészt azt sérelmezik, hogy a tüzelőszerszállítmányokat megcsonkított súlyban kapják kézhez. Mind a két módon érzékeny anyagi károsodás éri a fogyasztókat és méltányos az a követelés, hogy a visszaélésekkel szemben a hatóságok védelemben részesítsék őket. A főváros felkérésére a téli hónapok alatt a rendőrség fokozottan ellenőrzi a tüzelőszerszállításokat. Külön detektívcsoportot bízott meg *Ferenczy* Tibor főkapitány ezzel a feladattal, s a rendőrség emberei a tüzelőszertelepeken és a csuszdákon tartott rajtaütések következményeképen az eljárások egész sorát már meg is indította. A polgármester egyidejüen utasította a kerületi rendőrbírókat, hogy az ilyen természetü kihágási ügyeket soron kívül intézzék el és szigorú ítéleteket hozzanak. A kérdést azonban nem lehet megnyugtatóan egyedül rendőri intézkedésekkel megoldani, azért a polgármester úgy intézkedett, hogy a tüzelőszer-kérdés problémáinak megvitatására az összes érdekeltségek bevonásával *e hét szombatján ankétet hívjanak össze.* Felkay Ferenc tanácsnok, a közgazdasági és ipari ügyosztály vezetője intézkedett az ankét egybehívása iránt, amelyen jelen lesznek a rendőrség, a bányák, a munkás- és szállítóérdekeltségek, a kereskedők és a gázművek megbízottai.

A nagyjelentőségü ankét programja, előkészületei és várható eredményei iránt

FELKAY FERENC Dr. tanácsnoknál

érdeklődtünk, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának ezeket mondotta:

— Régi és egyre élénkebb panasza a fogyasztó közönségnek, hogy a tüzelőszerbeszerzések körül olyan jelenségek mutatkoznak, amelyek egyrészt a kereskedői tisztesség fogalmát érintik, másrészt érzékenyen károsítják az amúgy is gondokkal küzdő fogyasztókat. A sérelem annál nagyobb, mert a tüzelőszer nélkülözhetetlen szükségleti cikk, akár az élelem.

— A panaszok túlnyomó része a szállítások lebonyolítása ellen irányul, mert a pontosan lemázsált szállítmányok megcsonkítva érkeznek a rendelőkhöz, de

sok a panasz azért is, mert silányabb vagy nedves tüzelőszert szállítanak.

A tüzelőanyagok árusítására a főváros már évekkel ezelőtt kidolgozott egy szabályrendeletet, amit a közgyülés is elfogadott és jóváhagyásra a kereskedelmi miniszterhez felterjesztett. A szabályrendelettervezetnek fontos része volt az a rendelkezés, hogy tüzelőszerszállításoknál csakis büntetlen előéletü, rendőrségi rendszámmal és fényképes igazolvánnyal ellátott munkásokat szabad alkalmazni. A miniszter a tervezetnek ezt a pontját a kereskedelmi érdekeltségek közbelépésére nem fogadta el, s a tervezetet visszaküldte a fővárosnak átdolgozás céljából. A szabályrendelet a mai napig sem léphetett életbe, mert időközben az a felfogás jutott érvényre, hogy az új ipartörvény rendelkezései kizárják, hogy a tüzelőszerkereskedést a főváros szabályrendelettel rendezze. A nagyközönség azonban joggal követelheti, hogy a tüzelőszerszállításoknál felmerült panaszok orvoslást nyerjenek és a visszaélések megakadályozására minden intézkedés megtörténjék.

— Ezért hívta össze a polgármester az ipari és közgazdasági ügyosztály javaslatára a szombati értekezletet, hogy az összes érdekeltségek bevonásával megtárgyaljuk mindazon kérdéseket, amelyek a tüzelőanyagok szállításának ellenőrzésével kapcsolatban szabályozást igényelnek. Az értekezleten kialakuló álláspontnak megfelelően a főváros felterjesztésben fogja kérni a kormányhatóságot, hogy *a tüzelőanyagszállítások hatályos ellenőrzésének mód-*

ját és eszközeit a nagyközönség érdekeinek legteljesebb figyelembevételével rendeleti úton szabályozza.

— Az ankét foglalkozik a tüzelőszer-kiskereskedők ama panaszával is, hogy a bányavállalatok arra kényszerítik őket, hogy

a szénmennyiséggel együtt nagyobb kvantumban brikettet is átvegyenek,

még akkor is, ha azon túladni nem tudnának.

— A főváros az értekezlet elé tervezetet, vagy javaslatot nem terjeszt, hanem meghallgatja és összegezi az elhangzó szempontokat. A főváros egyetlen és legfőbb szempontja a közönség érdekeinek megvédése mindenféle tekintetben, mert

mindegyik érdekelt kategóriának megvan a maga érdekképviselete a bányától a szállítómunkásig, csak a fogyasztóközönség áll védtelenül.

Tehát a hatóság kötelessége, hogy a közönség érdekeinek védelméről gondoskodjon. Hiszem, hogy ez sikerülni fog.

FÉNYSZÓRÓ

A tisztességtelen verseny

bélyege sohasem lehet kellemes viselet a kereskedők számára és valóban a budapesti kiskereskedők — komolyságát díséri, hogy ilyen címen a kereskedő társadalom nem adott sok munkát a bíróságoknak. Az áruházak létjogosultságába beleszédült mohó vállalkozók között viszont számosan akadnak olyanok, akik már több ízben a tisztességtelen versenybe ütköző cselekményük miatt a Kereskedelmi és Iparkamara választott bíróságának tagjaival kerültek szembe. A legújabb ilyen ügy a Fenyves Áruház kétes dicsőségét hirdeti, amelynek egyik reklámtrükkje, hogy 19 pengős egységáron eredeti angol öltönykelmedarabokat ajánl a közönség figyelmébe. Az csak természetes, hogy „angol gyári bélyegző" van minden darabon és hogy mintákat készséggel küld mindenkinek, aki elhiszi, hogy a Fenyves Áruház Kálvin-téri nem túlságosan tűzbiztos szűk helyiségeiben angol szövetek tornyosulnak az állványokon. Az eredeti angol anyag létezését jogosan kétségbe vonják a szabóiparosok, akik a közönség felvilágosítására a Magyar Posztógyár, Dischka dr. nevű igazgatójának nyilatkozatát küldötték el hozzánk. Ez a feltétlenül elsőrendűen tájékozott szakember kijelenti, hogy Fenyvesék reklámjain csak mosolyogni lehet, mert azok a tájékozatlan közönség szédítésére szolgálnak. A szabómesterek azonban tovább mentek és illetékes szervel megindították Fenyves Dezső ellen a szédelgő feldicsérés tényét kimerítő tisztességtelen verseny miatti eljárást. A Kereskedelmi és Iparkamara választott bírósága alapos vizsgálat után meghozta ítéletét, amelyben Fenyves Dezsőt esetenként 1000 pengő pénzbírság terhével a 19 pengős angol szövet hirdetésének beszüntetésére kötelezte. A bíróság ítélete tehát megbélyegezte a Fenyves Áruházat és ime, mégis mi történik? Kezünkben van 1935 január 6-ról keltezett reklámja a Fenyves Áruháznak, amelynek slágerja mi lehet más, mint az eredeti angol öltönykelme 19 pengős kínálgatása. Megállapítjuk, hogy a választott bíróság a mult év november 17-én hozta tiltó ítéletét, amellyel szemben Fenyves Dezső tovább folytatja azt, amit a tiszteletreméltó bírói fórum tisztességbe ütközőnek deklarált. Ez a bátorság és elszántság a Fenyves-féle áruházak fegyvertárához méltó és kitünően odasorakozik az ismert inzolvenciás és kényszeregyezségi manőverek mellé.

Ha már az áruházaknál tartunk

meg kell emlékezni a Baross-téren nemrégiben sátort vert Filléres Divatházról, amely a legnagyobb mértékben a Központi szálloda földszinti üzlethelyiségében terpeszkedik. Nyilvánvaló, hogy a terep kiválasztásánál az a cél vezette a Filléres Divatház csengő pengőkért árusító tulajdonosát, hogy a Keleti pályaudvar környékén sorakozó kiskereskedők forgalmát elhódítsa és a vevőközönséget rikító helyiségébe csábítsa. Lehet, hogy a filléres szó hangoztatása nagy forgalmat biztosít a kereskedők szempontjából közellenségnek számítható vállalkozásnak, mert mindenesetre megállapítható, hogy a Baross-tér körzetében évtizedek óta működő kiskereskedők növekvő nyugtalansággal látják bevételük rohamos visszaesését. Amíg a kormányintézkedés nem rendelkezik az áruházak versenyének korlátozásáról, addig ez az áruház is létezhetik, más kérdés azonban, hogy a helyi hatóságok a tűzvédelem és személybiztonság szempontjából mikor tartják szükségesnek a legenergikusabb közbelépést. Képtelenség és a legnagyobb rejtély, hogy miképpen vehette a bátorságot a Filléres Divatház arra, hogy a Central szálloda melletti ház tűzfalát áttörje és üzlethelyiségét ilymódon megnagyobbítsa. A legnagyobb aggodalommal kell gondolni arra, hogy a Filléres Divatház túlnyomórészt gyúlékony anyagokkal zsúfolt üzlete alá aknázza a nagyforgalmú szállodát és esetleg olyan riadalmat, vagy veszedelmet idézzen fel, ami semmiképpen sem kívánatos itt a főváros legforgalmasabb pontján. A kerületi elöljáróság kötelessége, hogy az esetleges terjeszkedésre kiadott engedélyt visszavonja és a környék lakosságát ilyképpen megnyugtassa a még mindig kísértő áruházi katasztrófák emlékeitől.

Jól megy Pókéknak,

legalább is ezt a látszatot kelti az a táncmulatság, amely GFB-bál elnevezés alatt zajlott le az elmult napokban a Budai Vigadóban Fekete J. Jakab legmagasabb színe előtt. Külön GFB-csárdás vezette be a mulatságot, Pók bálkirálynőt és GFB bálkirálynőt, udvarhölgyeket és egyéb méltóságokat választottak, de volt táncverseny és persze kitünő hangulat, amit nyilván az is előidézhetett, hogy az állandóan harsogó jazzmuzsika elfelejttette a hivatalból kirendelt alkalmazottakkal a havi 25—30 pengős fizetésüket. Mindenesetre nagyon dicséretreméltó, hogy Fekete J. Jakab az alkalmazottak lelki vigasságáról és szórakoztatásáról ilymódon gondoskodik, a szociális érzék és méltányosság szempontjából azonban talán kívánatosabb lenne, ha a még szerénynek sem nevezhető minimális fizetéseket javítaná meg a GFB-diktátor, nehogy úgy járjon, mint az a bizonyos irodafőnök, aki a születésnapját akarta emlékezetessé tenni. Boldogult Vázsonyi Vilmosé a felelősség, aki mindezt elmesélte és talán egyik legnagyobb sikerét aratta ezzel az élcelődéssel. A szobanforgó irodafőnök megkérdezte Vázsonyi Vilmost, hogy miképpen ünnepelje meg a születésnapját úgy, hogy az ne kerüljön sokba és az alkalmazottaknak mégis örömuk legyen. Vázsonyi így felelt: Eridj a Dunának, mert az nem kerül pénzbe és az alkalmazottak is örülni fognak.

Kontárok alkonya a fővárosnál

Készül az ipari kataszter

Piazza Győző, törvényhatósági bizottsági tag, a legközelebbi közgyülésen, interpelláció keretében követelni fogja a középítési ügyosztályban felfektetett iparos-kataszter szigorú revízióját és azt is, hogy

a jogosulatlanokat és kontárokat töröljék a jegyzékből.

Legfőképen *az álszövetkezetekre van panasz.* Azt állítják az érdekelt iparosok, hogy a versenytárgyalásoknál az álszövetkezetek részéről méltánytalan konkurrenciában van részük. Vannak úgynevezett szövetkezetek, amelyeknek csak néhány iparos tagja van. Ezek részben a saját nevük, illetve cégük és a szövetkezetek nevében is ajánlkoznak a közmunkákra és kiszorítják a legális kisiparosokat.

Úgy tudjuk azonban, hogy ez az interpelláció részben túlhaladott sürgetés, mert

a főváros vezetősége már utasítást adott a pontos iparos- és vállalkozó-kataszter elkészítésére.

Ez a kataszter kartoték-rendszerű lesz, s minden iparos és vállalkozó lapján pontosan feljegyzik, hogy mikor, milyen és mennyi értékű munkát kapott, s ezzel kizárják minden visszaélés lehetőségét.

A Baross Szövetség köszönete a Fővárosi Hirlapnak. A *Baross Szövetség* a következő levelet intézte a *Fővárosi Hirlap* szerkesztőségéhez: „Az évforduló alkalmából a Baross Szövetség hálás megemlékezéssel fordul mindazok felé, akik hazafias célokért folytatott munkásságában támogatták. Különös elismeréssel adózik Szövetségünk a magyar sajtónak és a mélyen tisztelt Szerkesztőségnek, mert hosszú időn át mindannyiszor nagyra értékelte azt az érdeklődést és figyelmet, amelyet nemzeti célkitüzéseink iránt tanusitani szívesek voltak. Engedje meg a mélyen tisztelt Szerkesztőség, hogy ezért a közérdekü és kitünteto támogatásért a Baross Szövetség elnöksége nevében legőszintébb köszönetünket fejezhessük ki azzal a kérelemmel, hogy kegyeskedjék megtisztelő jóindulatát a Szövetségünk által képviselt nagy nemzeti célok előmozdítása céljából megőrizni. Budapest, 1935 jan. 3. *Baross Szövetség: Ilovszky* János, m. kir. kormányfőtanácsos, országos elnök; dr. *Domokos* László ny. miniszteri oszt. tanácsos, titkár."

Megalakult a lánckartel. Hosszas tárgyalások után január elsejével megalakult a lánckartel. A artelbe tömörült gyárak a következők: *Stadler Mihály Rt., Haidecker Sándor és Fia, Szász Oszkár, a Deichsel-gyár és a Pécsi fém- és lakatosárugyár.* Mint ez természetes, az új kartelnek első feladata az volt, hogy *felemelte az árakat* és elsősorban a mezőgazdaságban használatos láncok árát drágította meg.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási megbizások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

A Farkasréti temető útjának rendezési munkálatait Vadas Mihály kapta 3326 pengőért.

Lakatosmunkát a Bécsi-úti iskolánál: Jalcs Dezső 1793 pengőért.

Bádogosmunkát a Wesselényi-utcai iskolánál: Fliegl Mihály 3356 pengőért.

Vízmelegítők szállítását a Gázművek részére: Magyar Fém- és Lámpaárugyár 79.826, Magyar Gázizzófény rt. 12.825 pengőért.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Cipők szállítására az egyenruházott alkalmazottak részére. Pályázni lehet január 21-én d. e. 10 óráig a Gazdasági Hivatalban.

Nyomtatványok és könyvek szállítására a HÉV részére. Pályázni lehet január 21-én déli 12 óráig a HÉV igazgatóságánál.

40.000 kg tovotte gépkenőcs szállítására a BSzKR részére. Pályázni lehet január 22-én délelőtt 10 óráig a BSzKR-nál.

5000 köbméter Duna-kavics és 1000 köbméter Duna-homok szállítására a BSzKR részére. Pályázni lehet január 18-án d. e. 10 óráig a BSzKR-nál.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület Baross-utca 77 sz. Telefonszám: 33-6-42.

GRÓSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TELEFON: 86-0-64.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Borlay Károly
CSATORNÁZÁS, KÖVEZÉS, ÚTÉPÍTÉS, FÖLDMUNKA
okl. mérnök, kövezőmester, építési vállalkozó
Budapest, XI., Zólyomi-út 120

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULACS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

Szegedy Béla Jenő
okl. gépészmérnök, kövezőmester
út-, vasút-, beton- és mélyépítő vállalkozó
Budapest, I. Alkotás-u 18. II. 1. Tel: 52-8 52

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13, III. em. 1. Telefon 84-4-12

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

Coradlic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

A régi cég
a régi cimen
Alapitva: 1910

Ilkovits Gyula és Lajos
központi fütés és vizvezeték
Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 január 16. — 3. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Sport

Csordás Elemér, tiszti főorvos, nem szokott megállani jelentéseiben a szokványos számadatok, a sablonos, örök kérdésekre való felelet mellett. Amikor Budapest egészségéről beszél, mélyen bevilágít a rejtett okok mögé is. Azaz, hogy ezek az okok nem is rejtettek, csak nyitott szemmel kell a világban járni, amint azt a tiszti főorvos cselekszi és akkor ezek a rejtett okok kitárulnak előttünk. *Csordás* Elemér jól tudja, nem elegendő, ha ő január havi jelentésében közli, hány ember halt meg szívbajban; neki, hogy az esetleg a háttérben settenkedő bajoknak elejét vegye, kötelessége azt is kutatni, hol vannak az életben olyan jelenségek, elharapódzott szokások, az emberi szervezettel való kíméletlen és megokolatlan visszaélések, amelyek — mondjuk — a szívbajok tömeges elszaporodásának eredményével járnának. Ezúttal is a tiszti főorvos igen komoly nyomra bukkant, amelyet tovább figyelmen kívül hagyni nem szabad. A szervezettel való visszaélések nem mai eredetűek, de ha ez a kiváló közegészségügyi adminisztrátor felemeli mindenkor figyelemreméltó szavát, akkor oka van rá.

Ezúttal mindnyájunk belátó helyeslése mellett azt állapítja meg *Csordás* Elemér, hogy a túlkorai életkorban előzetes orvosi vizsgálat nélkül megkezdett mértékenfelüli sportolás, vagy a túlzásba vitt tréning helyrehozhatatlan károkat okozhatnak és épen az ellenkezőjét eredményezik, mint a sport szolgálni hivatott. Nincs az a sportrajongó, aki a tiszti főorvosnak ebbe a gondosan megfogalmazott, tökéletesen körülbástyázott megállapításába belekapaszkodhatnék. Amit *Csordás* Elemér mondott, az őt nemcsak az emberi egészség, az emberi nem egészséges fejlődésének védőjévé; de az ifjúság és a sport igaz barátjává is avatja.

Röviden azt kell tehát mondanunk a tiszti főorvos felszólamlásának konkluziójaként, hogy *meg kell szüntetni a sporttal való visszaéléseket,* amelyek kétségkívül súlyos, meglevő jelenségei korunknak. Amilyen kétségbevonhatatlan egyén- és nemzetnevelő ereje van a sportak, olyan mérhetetlen veszedelmet jelent a sporttal való visszaélés. Igazán nem akarunk párhuzamot vonni a kettő között; de elriasztó példaként mégis meg kell említenünk azt a nemes fellelkesedést, amely Széchenyi Istvánban élt, amikor sikerült a lóversenyt megteremtenünk és azt az undok játékszenvedélyt, amely ma az alsóbbrendű tömegeket a versenypályára hajtja. Ide talán soha sem jut a sportszenvedély, de kétségtelen, hogy írtani kell a kinövéseket.

Tudni kell azonban, hogy tulajdonképen mi a sport? Van sporttörténet, amely sportnak nevezi az Északamerikában a XVIII. században kifejlett *skalpozást,* az angol-ujguineaiak *goru* nevű, s a dayakok *koppensnellen* nevű embervadászatát, amelyekkel szemben még mindig üde szórakozás a XVIII. században üzött *falraszaladás.* Van sportíró, aki a sportágak közé felveszi a kertészkedést, az ács- és esztergályosmunkát, vagy a fürdést és vándorlást. Ezekkel a szerzőkkel szemben annak a modern angol sportírónak a véleményét kell elfogadnunk, aki arra a kérdésre, hogy *mi a sport,* sokkal természetesebben felel. Sport-e a cricket, a sakk, a csatorna átúszása, az aviatika, a szkiffelés, az északi sark megközelítése, a tengeri moszatoknak albumban való lepréselése? Roppant laza és állandóan változó a sport fogalma. Leginkább olyan *fegyelmezett* időtöltésnek volna mondható, amelynek célja: *a felüdülés.*

Ma tehát minden művelt ember művelője a sportnak, amely azonban — ismételjük — csak addig sport, amíg *fegyelmezett* időtöltés a *felüdülés* szolgálatában. Ennek ellentmondani látszik a rekordok és világbajnokságok kultusza. A rekorderek és világbajnokok azonban inkább a mártírok, az emberi nem hősei sorába tartoznak, akik a faj fejlődése érdekében egyéni testi épségüket és életüket is hajlandók veszélyeztetni. Amilyen tiszteletreméltók azonban a sport hősei, épolyan szánalmasak a sport ripacsai, akik abba a kategóriába tartoznak, ahol a skalpozókat és falraszaladókat említettük. Ezekre nincs szüksége az emberiségnek és a sportot, amennyiben azt nem a rekorderek és bajnokok gyakorolják, vissza kell vinni, annak eredeti céljához a *fegyelmezett* időtöltéshez, amely a *felüdülés* szolgálatában áll. És akkor nem lesznek panaszai a tiszti főorvosnak sem.

Minden részletre kiterjedő városigazgatási programot készít a Nemzeti Egység Pártja

Ugron Gábor a legközelebbi feladatokról

Nagy lendülettel bekapcsolódott a *Nemzeti Egység Pártja* a fővárosi autonómia munkásságába és általános érdeklődés kíséri a városházi politikusok részéről az eredményeket, amelyek e szervezkedés nyomán bekövetkeznek. A községi politika körében érdekesnek tartják azt a jelenséget, hogy *a Nemzeti Egység Pártja szervezési tevékenységének központi irányítása ellenére itt-ott előfordul, hogy odatartozó néhány párttag különálló szervezkedési akciót folytat és mintegy egyéni irányítás alatt tartja a mögéje sorakozó polgárságot.* Ezt azért tartják feltünőnek, mert az *Egységes Községi Polgári Párt Gömbös* Gyula miniszterelnök hivó szavára a legnagyobb egyetértéssel és lojalitással rendelte alá magát a központi vezetésnek, míg a rajtuk kivülálló egyes tényezők, *a látszat szerint,* ragaszkodnak önállóságuk megtartásához.

Ezt a megállapítást a *Nemzeti Egység Pártja* egyik legtekintélyesebb vezető tényezőjének,

Ugron Gábor ny. belügyminiszternek

a figyelmébe ajánlottuk, aki a kérdésről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Nemzeti Egység Pártjának fővárosi szervezkedése gyors ütemben folyik Budapest egész területén. A szervezkedés irányítása az Eszterházy-utcai párthelyiségből egységesen történik és

ha egyes helyeken tapasztalható volna is némi egyéni alapon folyó szervezkedés, ez most már a legrövidebb időn belül megszünik.

A Nemzeti Egység Pártjához tartozó összes szervező tényezők teljes mértékben alárendelik magukat a központi irányításnak. A szervezkedés megindításával párhuzamosan folynak az Eszterházy-utcai párthelyiségben azok az előkészítő munkálatok is, amelyek a Nemzeti Egység Pártja fővárosi programjának kidolgozását célozzák. A fővárosi program kidolgozásának első fázisa

a különböző szakbizottságok megalakítása lesz.

A Nemzeti Egység Pártjának fővárosi szervezetén belül ugyanis ugyanúgy megalakítjuk a különböző szakbizottságokat, ahogyan ezek a szakbizottságok a törvényhatósági bizottság kebelében működnek az egyes ügyosztályok mellett. Ezekben a bizottságokban elsősorban azok kapnak helyet, akik a városházi szakbizottságoknak tagjai. A párt kebelén belül megalakuló szakbizottságoknak az lesz a legelső feladatuk, hogy a maguk területén megállapítsák a Nemzeti Egység Pártjának irányelveit és konkrét terveket dolgozzanak ki a jövőre nézve. *Az egyes szakbizottságokból kikerülő javaslatokból, amelyek a Nemzeti Egység Pártjának a felfogását tartalmazzák, fogjuk majd összeállítani a Nemzeti Egység Pártjának fővárosi programját.* Ez

a minden részletre kiterjedő program útmutatásul szolgál bizottsági tagjainknak

abban a tekintetben, hogy milyen álláspontot kell szem előtt tartani, de másrészről a jövőre vonatkozó feladatokat is meg fogja szabni. A szakbizottságok javaslatai alapján összeállítandó részletes programot először a Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezetének végrehajtóbizottsága elé terjesztjük, azután az egész kérdés a párt plénuma elé kerül.

Érdeklődtünk ezután *Ugron* Gábornál az iránt, hogy a Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezetének vezetői milyen felfogást vallanak a napirendre kerülő városházi problémák megoldása tekintetében. *Ugron* Gábor a következőket mondotta:

— Az új esztendő első hónapjainak legfontosabb feladata a fővárosi pénzügyi helyzet szanálásának az előkészítése lesz. Ugy tudom, hogy *Sipőcz* Jenő főpolgármester gyors tempóban dolgozik azokon a terveken, amelyeknek a megvalósításától a főváros háztartási helyzetének szanálását reméli. Addig azonban nem lehet ezeket a terveket a különböző illetékes autonom fórumok elé terjeszteni, amíg nem érkezik meg a városházára a főváros 1935. évi költségvetésének jóváhagyásáról szóló belügyminiszteri leirat. A belügyminiszter úr döntése ugyanis, amit a költségvetés végrehajtásáról intézkedő leirat fog tartalmazni, nemcsak abból a szempontból jelentős, hogy végre lehet-e hajtani az 1935. évi költségvetés megszavazásával kapcsolatban elfogadott indítványokat, hanem abból a szempontból is, hogy a szanálási művelet megindításánál milyen kormányzati intenciókat kell figyelembe venni. A belügyminiszter úr ugyanis a költségvetés végrehajtásáról intézkedő leiratában nemcsak a költségvetés jóváhagyásáról, vagy egyes tételeknek a megváltoztatásáról fog intézkedni, hanem nyilván ismertetni fogja a szanálást érvényesítő szempontjait is.

A főváros közönségére mindenesetre megnyugtató, hogy Sipőcz Jenő főpolgármester Szendy Károly polgármesterrel és Budapest székesfőváros autonómiájával karöltve óhajtja megállapítani szanálásai terveit.

Megemlítettük *Ugron* Gábor előtt azokat a híreket, amelyek szerint *Keresztes-Fischer* belügyminiszter nem hajlandó jóváhagyni a főváros 1935. évi költségvetését — abban a formában, ahogy azt a közgyülés megszavazta. A közgyülés tudvalevően *Wolff* Károly indítványára kiemelte a költségvetésből a beruházási tételeket és azt határozta, hogy a beruházások fedezésére kölcsönt kell felvenni. *Ugron* Gábor ebben az ügyben a következőket mondotta:

— Végeredményben teljesen mindegy, hogy a belügyminiszter változatlanul hagyja-e az új költségvetést és a főváros vezetősége a költségvetésből kiemelt beruházási tételek fedezésére vesz-e fel kölcsönt, vagy pedig ezek a tételek, a belügyminiszter döntéséhez képest, bennmaradnak a költségvetésben és a főváros vezetősége a deficit fedezésére veszi fel ugyanazt a kölcsönt. Én ennek a kérdésnek különösebb jeletőséget nem tulajdonítok.

Ugron Gábor nyilatkozatának különösen az a része tarthat igényt általános érdeklődésre, amely szerint a Nemzeti Egység Pártjának fővárosi szervezete részleges programmot dolgoz ki, amelyet rövid időn belül nyilvánosságra fognak hozni. A nyilatkozat többi része kimerítően világítja meg a szanálásnál követendő utat.

Véglegesen megállapították a Margithíd kiszélesítésének terveit

Napirendre tűzik az Erzsébethíd pesti feljárójának rendezését is

Szendy Károly polgármester székfoglaló beszédének egyik kimagasló bejelentése a *Margithíd közeli kiszélesítése volt.* Értesülésünk szerint a terv megvalósítása előrehaladott stádiumban van és az a szándék, hogy már a kora tavasszal hozzáfognak az építkezéshez és a hatalmas műszaki alkotást még ebben az évben befejezik. Úgy tudjuk, hogy a polgármester a kereskedelmi minisztériummal folytatott megbeszélések alapján az átépítési terveket már kézhez kapta és a közlekedési ügyosztályt bízta meg a további teendők intézésével.

A főváros vezetősége, mint ismeretes, eredetileg az átalakítás ellen foglalt állást: elvi és gyakorlati okokból az óbudai híd építését tartotta előbbrevalónak. Ez a szempont azonban időközben megváltozott, mert egyelőre a Hungária-körúti híd megvalósítása kialakulatlan, s annak sorsa és közeli megépítése még teljesen bizonytalan. *A Margithídon viszont a közlekedési állapotok annyira megromlottak, hogy annak megjavítása további késedelmet nem szenvedhet.*

Az állami hidak igazgatósága és a főváros közös terveinek részletei iránt *illetékes helyen* érdeklődtünk, ahol a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondották:

— A Margithíd sürgős átépítése mellett — a közlekedési nehézségektől eltekintve — a főszempont az, hogy

a hidat minden körülmények között meg kell erősíteni,

még akkor is, ha a kiszélesítéstől eltekintenénk. A legutóbbi statisztikai vizsgálatok és számítások megállapították, hogy

a Margithíd a mai forgalom mellett sokkal nagyobb terhet hord, mint amennyire konstruálták

és a hídszerkezet feltétlen megerősítésre szorul. Ez a teherbírás fokozását célzó átépítés *3 millió pengőbe kerülne.* Sokkal helyesebb tehát, ha a szerkezeterősítési munkákkal együtt megvalósítjuk a kiszélesítést is, mert ez a kétirányú feladat együtt megvalósítva, takarékossági szempontból is előnyös,

mindössze öt millió pengőt igényel,

de sokkal többe kerülne, ha azt elválasztva, különkülön akarnánk elkészíttetni.

— A híd átépítése után az úttest szélessége 16.5 méter széles lesz a két járda nélkül. Ez figyelemreméltó javulást jelent, ha tekintetbe vesszük, hogy az épülő Boráros-téri híd útteste sem szélesebb 15 méternél. Az átépített Margithídon a villamos-vasúti vágányok középre kerülnek. A vágánypár két oldalán vonul a két úttest az autók és egyéb járművek számára. Az egyiket ezek közül kizárólag a gyorsan közlekedő forgalom számára tartják, a másik a teherjárműveké lesz. A szigeti bejárónál a villamos megállót úgy építik meg, hogy a két vágány között

a fel- és leszállás céljára járdaszigetet építenek,

ahonnan *aluljáró* vezet majd a Margitszigetre.

— A polgármester és a kormány között most folynak a tárgyalások az anyagi feltételek biztosítására, miután

a főváros az átépítés költségeinek felerészét magára vállalta.

Ha a pénzügyi szempontok hamarosan tisztázódnak, akkor a versenytárgyalást a munka kivitelezésére pár héten belül kiírják.

Elkészültek a tervek az Erzsébethíd pesti feljárójának rendezésére

Mint ismeretes, a budapesti Dunahidak közül egyedül a Lánchíd az, amely a pesti oldalról kényelmesen torkollik a híd vonalára, míg a Margithíd, az Erzsébethíd és a Ferenc József-híd nem oldja meg tökéletesen ezt a nagyfontosságú követelményt. Az *Erzsébethíd* környékének a rendezése a legsürgősebb, mert *a pesti oldalon*

még mindig nem sikerült a hídfeljárót kiszélesíteni és a forgalom számára tökéletes biztonságot nyujtani.

A Piarista-épület lebontása tulajdonképen kitünő időpontnak látszott a tervek végrehajtására, sajnálatos módon azonban elhalasztották a rendezést, mert nem kívánták az ősi szépségü belvárosi főtemplom elhelyezését megbolygatni.

Azóta módosult ez a felfogás és a templom restaurálása bebizonyította, hogy

a műemlékszámba menő építmény esetleges áthelyezése semmiféle veszedelmet nem hoz magával.

Értesülésünk szerint *Szendy* Károly polgármester utasította a magasépítési és városrendezési ügyosztályt a tervek kidolgozására, amelyek a térrendezés és a templom áthelyezését biztosítaná. A polgármester az elmúlt napokban felülvizsgálta az előterjesztéseket és *elvileg hozzájárult a kivitel előkészítéséhez.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa *beavatott helyen* érdeklődött a tervek mibenlétéről és a következő felvilágosítást kapta:

— Az Erzsébethíd pesti oldalának rendezését, a hídfő kiszélesítését nem lehet elképzelni *a belvárosi főtemplom áthelyezése nélkül.* A most már rendelkezésre álló tervek szerint

a templomépületet tizenkét méternyi távolságra kellene elszállítani és ugyanakkor gondoskodni az egész talapzat megfelelő magasításáról.

Ez a külföldön rendszeresített műszaki eljárás, továbbá a hídfeljáró és a tér rendezése a számítások szerint *1.2 millió pengőbe kerülne.* A részleteket

a közeljövőben terjesztjük a szakbizottság elé

és végeredményben a közgyülés feladata, hogy a költségek kijelölése mellett a kivitelre az utasítást megadja.

Napirendre kerül tehát ez az érdekes technikai és városrendezési probléma, amelynek megoldására *feltétlenül vállalkozhatik a magyar építési szakma.* A közlekedési szakkörök véleménye szerint ebben az esetben, az Erzsébethíd forgalmának a lebonyolítása elöl *minden nehézség elhárul.*

Korszakalkotó újítás a főváros iskoláiban: bevezetik a filmoktatást

Fokozatosan minden iskolát felszerelnek vetítőgépekkel — A gyakorlati élet szükségleteinek megfelelően átszervezik a polgári iskolák oktatását

A székesfőváros mindig nagy gondot fordított arra, hogy iskoláinak korszerü színvonalát biztosítsa, s azoknak oktató és nevelő munkáját minél hatékonyabbá tegye. Bár az oktatásügy pedagógiai irányítása a kormányhatóságok jogkörébe tartozik, a főváros maga is állandó élénk figyelemmel kísérte a pedagógiai tudomány fejlődését, annak kiforrott újításait készséggel honosította meg iskoláiban és rendelkezésre bocsátotta azokat az anyagi eszközöket, amelyek e kezdeményezések kipróbálását lehetővé tették. A fővárosi iskolák korszerü újításairól és az ezektől várható eredményekről

BABARCZY ISTVÁN dr.
tanácsnok,

a közoktatási ügyosztály vezetője a *Fővárosi Hirlap* munkatársának igy nyilatkozott:

— A székesfőváros a mai nehéz és pénzügyi szempontból erősen korlátok közé szorított körülmények között is minden lehetőt elkövet, hogy iskoláiban is tanujelét **szolgáltassa a kultúrfölénynek,** amelyet a magyar fővárosnak minden ténykedésében és összes intézményei kimagasló színvonalában a nagyvilág előtt kidomborítania kell. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy ez a törekvés teljes mértékben eredményes.

Iskoláink színvonala nemzetközi viszonylatban is első helyen áll

és a pedagógiai eredmény igen megnyugtató. Különös gondot fordít az utóbbi időben a főváros a polgári iskolai oktatásra, mert tisztában van ennek az iskola-típusnak különleges jelentőségével. A gazdasági viszonyok miatt igen sok szülő nem járathatja gyermekeit a középiskolába, tehát a fenevelkedő középosztály nagy részének képzése és az életre való előkészítése a polgári iskolákban történik. A polgári iskola negyedik osztályának elvégzése után a tanulók nagyrészt kikerülnek az életbe. Dolgozni akaró és tudó nemzedéket óhajtunk a magyar nemzeti közösség számára nevelni, a polgári iskola tehát akkor oldja meg jól a feladatát, ha a kellő elméleti oktatás mellett minél több gyakorlati ismeretet nyujt a tanulóknak. Ebben az elgondolásban létesítette a főváros 1932-ben a Mester-utcai *irányító polgári iskolát,* amely az első próbaév után most már végleg kialakult programmal müködik.

A polgári iskolára is nagy gondot kell fordítanunk,

mert ez pótolja az első népoktatást addig is, amíg a nyolc osztályú elemi iskolát rendszeresíthetjük.

Itt említjük meg, hogy *Szendy* Károly polgármester óriási elfoglaltsága mellett is sok időt szakit magának arra, hogy a főváros kultúrintézményeit személyesen meglátogassa. Legelsősorban a tanácsnoki müködése idején általa megszervezett *IX., Mester-utcai irányító polgári iskolát* tüntette ki látogatásával, mely intézménynek hivatása a polgári iskolák fejlődését szolgálni. Az iskolába érkező polgármestert a tanári testület élén *Loschdorfer* János szakfelügyelő-igazgató fogadta s rövid beszédben üdvözölte. *Szendy* Károly két órahosszat tartózkodott az iskolában, ezalatt végighallgatta *Mayer* Blanka tanárnő magyar irodalmi szemináriumi előadását, melynek végeztével megelégedését fejezte ki s melegen érdeklődött az iskola élete iránt.

— A munkaiskolai eljárás

tanítását — mondotta folytatólag *Babarczy* tanácsnok — igen gyakran félremagyarázzák. Azt gondolják ugyanis, hogy az oktatás folyamán csupán a manuális munkát, vagyis a kézimunkáját jelenti. De igen jól értelmezi a munkaiskolai gondolatot Salamon Ferenc történettudósunk; ő már 1872-ben hirdeti az önerönkön való tanulás szükségességét, vagyis, hogy saját tapasztalatunk, saját munkánk alapján való gondolkodás útján jussunk a szükséges ismeretekhez. Ezért teszi a munkaiskolai eljárás a problémát a tanítás alapjává. Nagy nevelő eljárás rejlik ebben a tanítási eljárásban, mert felismerteti *a munka szükségességét, beláttatja a pontos munka fontosságát és megérezteti a sikeres munka örömét.* A tanuló nem a jó osztályzat érdekében, tehát egy külső cél szolgálatában, fejti ki energiáját. Belső hajtó erő, az alkotásra való törekvés készteti arra, hogy a müvelődés terén előbbre jusson. Természetes, hogy az ilymódon megszerzett készségek és ismeretek értékesebbek és maradandóbbak a készen kapott és elfogadott ismereteknél.

— Az iskolai filmoktatás

nagy pedagógiai jelentőségét felesleges különösebben bizonyitani. A székesfőváros közoktatásügyének vezetősége felismerte ennek a tanítási és nevelő eszköznek nagy jelentőségét és már

három évvel ezelőtt megkezdte az iskolai, tüzveszélymentes keskenyfilmek gyártását.

E pillanatban a fővárosi iskolák már több mint 10.000 méter keskeny film birtokában vannak.

Legújabban 30 darab oktatófilm várja a bemutatást.

Külföldi csereakció útján ezeknek az oktatófilmeknek a száma megsokszorozódik. A fővárosi iskolák filmoktatása tehát valóban komoly léptekkel halad előre. Az iskolákat felszereljük megfelelő vetítő gépekkel és filmekkel. A filmoktatás központilag kidolgozott tervezet alapján történik. A legközelebbi jövőben várjuk a belügyminiszter engedélyét és ha ezt rövidesen megkapjuk, akkor

még az idei télen megindul a fővárosi iskolákban a filmoktatás,

helyesebben az egyes tantárgyak keretében a filmek útján történő szemléltetés. Az elméleti oktatás kiegészítéseképen filmeken bemutatásra kerülnek a természetrajz, földrajz, a fizika, a csillagászat, az antropológia, a vegytan, az egészségtan és a testnevelés számos olyan megnyilvánulásai, amelynek igy az oktatást tökéletesebbé és fogékonyabbá teszik. De lesznek olyan iskolai filmek is, amelyek

az ifjúság erkölcsi és hazafias nevelését célozzák.

Az elemi, a polgári és középiskolák más és más filmtananyagot kapnak. Angliában évente többezer iskolát szerelnek fel iskolai filmoktatásra és hasonló a helyzet Németországban is. Hazánk a maga szerény eszközeivel természetesen e téren is lassabban haladhat előre. A főváros a magyar közoktatásügy terén ebben a vonatkozásban is példaadóan tette meg a kezdeményező lépést.

Fokozatosan minden iskolát felszerelnek majd vetítőgépekkel.

A filmoktatás rendszeresítése korszakos újitást teremt a főváros iskolaügyében.

ELEKTROMOTORJA TÖKÉLETESEN MÜKÖDIK, HA: szén- és bronzkefél, kollektorai MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ÉS BRONZKEFE ÜZEM MŰSZAKI VÁLLALAT-tól Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29. Tel.: 41-3-40 valók.

GABRIEL ANTAL okl. gépészmernök villany-, vizvezeték-, központi fütés szerelési vállalata Budapest, XI., Eszék-u. 18. Tel.: 68-3-26.

PESTI KIRAKAT

A polgármester a reggeliző gyermekek között

A Pesti kirakat magába vonzza mindazt, ami nagyon szép történik a városban, hogy példát adjon és dicsekedjék vele; de minden, ami elkerülhetően, kiküszöbölhető módon rossz vagy csúnya is, hogy elriasztó példával szolgáljon.

Szendy Károly, Budapest új polgármestere — úgy látszik — állandó vendége, vagy inkább lakója lesz ennek a rovatnak, mert minden cselekedetében az emberi emelkedettség, stílus, nemesre, jobbra való törekvés rejlik. Ősei — mondotta bemutatkozó beszédében — takarékos, dolgozó pesti polgárok voltak: unokájuk — ezt mi mondjuk — vigyázni fog erre a városra, amelyet ősei örökbe hagytak és ennek minden tradíciójára. Ezek között a tradíciók között van a szegények istápolása is. Csoda-e, ha Szendy Károly egyik legelső intézkedése az volt, hogy egyetlen gyermek se kezdjen tanuláshoz, amíg meg nem reggelizett. A régi pesti patricius sarjnak természetesen első gondja volt az éhező gyermek. Polgármesteri programja, hogy ne legyen éhező ember se a városban, de akkor már az első héten el kell tünnie az élet legszomorúbb, legfájdalmasabb jelenségének: az éhező gyermeknek.

Természetes az is, hogy a polgármester, aki még nem is olyan régen közvetlen „főnöke" volt a pesti gyermekeknek, a maga személyével akart meggyőződni arról, hogy ez a nagyszerű reggeliztetési akció rendben folyik-e? Hát igen, sehol semmi kifogásolnivaló nem akadt. Csoda-e, hiszen ez a tanügyi gárda Szendy Károly keze alatt szokott rendhez, ez a pedagógus társadalom a Szendy Károly szíve szerint tanult és tud gyermeket nemcsak nevelni, de szeretni is.

Cégér a jó bornak

A magyar királyi dohányjövedék vezérigazgatója, Fattinger Sándor miniszteri tanácsosé az érdem, hogy a mai üzleti élet új jelmondatát megtalálta és ennek az üzleti életnek új utat mutatott. Ez a jelmondat pedig az, hogy ma már a jó bornak is kell cégér. Ez az a mondás, amelyet régebben mi még úgy használtunk, amikor nagyszerű kvalitásokkal nem tudtunk érvényesülni, hogy tenoristák vagyunk a pincében. Fattinger Sándor azonban megmondta, hogy értse meg az egész világ, hogy a tenoristákat a pincéből napvilágra kell hozni és a jó bor fölött is ott lengjen a minél csábítóbb, minél izgatóbb, minél vonzóbb cégér. A ma embere hitetlen és ha nem magyarázzuk meg neki, a jó bornál sem hiszi el, hogy jó. Az a kérdés azonban, hogy Fattinger miniszteri tanácsos úr a maga portáján is kellőképen alkalmazza-e ezt az elvet. Kétségtelen, hogy leszámítva a leszámítandókat, a magyar királyi dohányjövedék igen jóminőségű áruval látja el a közönséget. A jó bor, azaz, hogy jó dohány meg volna. De meg van-e a jó bornak, a jó dohánynak a cégére. Fattinger miniszteri tanácsos úr úgy találja, hogy erről a cégérről a kis trafikosoknak kell gondoskodniok. Kétségtelen, hogy ezekre is hárul feladat. Hogy kínálni, rábeszélni nekik is van módjuk. A kereskedő eszközei az ő kezében vannak. Ma azonban a reklám terén a cégér kiválóságának biztosításánál a gyárosé a főszerep. Tessék megnézni az osztrák dohányjövedék áruit, amelyek vetekszenek, sőt néha jobbak, mint a magyar dohányjövedék portékája, mégis a legragyogóbb ötletességgel reklámozzák, cégérezik ezt a kitünő árut, amely amellett a legizletesebb, a legművészibb agyusztálásban jelenik meg a közönség előtt. De ott van a német áru. Egy esztendőben, egy világrészben nem lehet a magyar dohánynemű mellett említeni, a reklámja azonban olyan tomboló, olyan tébolyító, hogy az antinikotinista is felvesztetten rohan vásárolni. A német dohányáruk kiállítása pedig olyan, hogy ha az ember nem szívja el, vitrinbe lehet tenni. Ezzel a két példával szemben ott áll a magyar királyi dohányjövedék kitünő áruja, bizony nagyon szerény, nagyon primitív, a legtöbbször egészen szimpla kiállításban. A reklámot pedig a dohányjövedék száz százalékig a kistrafikosra bízza, akinek igazán nincs más eszköze, minthogy élőszóval ajánlja a portékáját annak, aki véletlenül betéved a boltjába. Mi tudjuk nagyon jól, hogy a multnak ezen a téren igen sok mulasztása van. Fattinger nem régi ember a dohányjövedék élén, nem tudott mindent megváltoztatni. De legfőbb törekvésének kell lennie, hogy ízléses, megvesztegető, művészi agyusztálást teremtsen a dohányjövedék árui számára és hogy a lehető legnagyobb reklámról gondoskodjék. Ne tessék elfelejteni, hogy valaha posta, telefon, vasút, mind egy-egy hivatal volt. Ma valamennyiből üzlet lett. És ha egy országnak a postája, telefonja, vasútja nem mutat fel elegendő hasznot, annak legnagyobb hibája a reklámhiány. Ha pedig ez így van, amint hogy így van, akkor százszorosan, ezerszeresen áll az a tétel a dohányjövedékre nézve. A dohányjövedék áruja kereskedelmi forgalomba kerül, tehát meg nem élhet a legszélesebb reklám eszközei nélkül, még akkor sem, ha — ami nyilván megtéveszti még magát a tehetséges Fattinger vezérigazgatót is — monopólium.

Együttműködik az autonómia és az adminisztráció a főváros biztonságának kiépítésében

Fokozott lendületet adott a törvényhatóságnak a Nemzeti Egység Pártja ujjászervezése

A városháza és az autonómia együttműködése jegyében indult meg az új esztendő és mindkét oldalon a legőszintébb együttérzéssel, továbbá kölcsönös megértéssel kívánják a felmerülő nehéz problémák megoldását. Az új vezetőséggel szemben *az összes pártok a legmesszebbmenő támogatásra állnak felkészülve* és után felül áll, hogy a főváros érdekeit szolgáló különböző javaslatok és előterjesztések az egyhangúság jegyében fognak határozatokká emelkedni.

Erejének teljes érvényesítésével kíván részt venni a városházi autonómia munkájában a *Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezete*, amely

a miniszterelnök politikájának képviseletében ítéli meg a főváros időszerű kérdéseit.

Zsitvay Tibor elnök tiszteletreméltó személye és kimagasló egyénisége szerencsés kézzel irányítja a pártvezetést és a leglelkesebb együttérzés áttekinthető bizonyítéka az a felemelkedett tónusu beszéd, amellyel legutóbb *Sipőcz* Jenő főpolgármester a pártértekezleten őt üdvözölte. Általában a legőszintébb szeretet és nagyrabecsülés övezte a főpolgármestert, aki, mint *a Nemzeti Egység Pártja tagja, elsőizben jelent meg a párt összejövetelén.*

A városházán bekövetkezett jószándékú és őszinte együttműködés ékesen kidomborult a mult héten tartott alpolgármester-választáson, amikor

egyhangúlag emelték erre a fontos pozicióra Lamotte Károly pénzügyi tanácsnokot.

A választás és annak egyhangúsága nagy örömet váltott ki a törvényhatósági bizottságban, ahol *megtanulták ismerni a volt pénzügyi tanácsnok kivételes képzettségeit és nagyon jól tudják, hogy szélesebb hatáskörében az értékes munkának és a gazdag eredményeknek új forrása nyilik. Lamotte* Károly alpolgármester állását hivatalosan január végén foglalja el, amikor a kormányzó legmagasabb jóváhagyása után leteszi a hivatalos esküt. Magától értetődik, hogy

a megüresedett polgármesteri állás betöltése után új csoportbeosztás készül az ügyosztályok felügyeleti hatáskörének szempontjából

és ebben a vonatkozásban *Szendy* Károly polgármester hozza meg döntését, aki erre vonatkozólag megelőzően *Liber* és *Lamotte* alpolgármesterek véleményét is meghallgatja.

A városházi vezetőség teljessététele után megkezdődik *a tervszerű és a célok gyors elérését biztosító eredményes munka.* A városházi vezetőségre kettős feladat hárul: elsősorban rendelkezésére bocsátják munkásságukat *Sipőcz* Jenő főpolgármesternek, aki

a szanálás menetét irányítja,

másrészt gondoskodnak arról, hogy *a rendes adminisztrációs tevékenység zavartalanul folytatódjék a költségvetés keretein belül.* A szanálás végrehajtására már megindultak a döntő tanácskozások és a közeli napokban érvényesülnek a főpolgármester intézkedései, hogy a szükséges megtakarítások a háztartási egyensúly érdekében mielőbb életbe lépjenek. Másik oldalon

a városházi teendők programszerint való megvalósítása indul útjára

és az a dicséretes összhang, amelyet olyan önzetlen összefogással sikerült a budapesti városházán kialakítani: *biztosíték ahhoz, hogy a következő hónapok a polgárság és a közösség érdekeit szolgáló eredményekben fognak megnyilatkozni.*

Kétmillió pengőt fordítanak a Rudasfürdő átalakítási munkáira

Megalakult a terveket felülbiráló bizottság — Az építkezéshez kora tavasszal hozzáfognak

Mint ismeretes, a főváros *Pogány* Móric és *Hültl* Dezső müépítészeket bízta meg a Rudasfürdő átalakítási és átépítési tervének az elkészítésével. Értesülésünk szerint ez a nagyszabású munka már befejezéséhez közeledik és a tervezők müveiket rövidesen bemutatják a főváros illetékes köreinek. A szándék az, hogy a tervek elfogadása esetén még az év elején hozzáfognak a kivitelezéshez, mert *Szendy* Károly polgármester kijelentése szerint a fürdőváros-program első kiindulási pontjának a főváros vezetősége a Rudasfürdő modernizálását tekinti. A középítési ügyosztály máris megalakította azt a zsürit, amely a beérkező terveket elbírálja és a kivitelre legalkalmasabbat kiválasztja. A zsüri elnöke a polgármester vagy helyettese lesz. A tagok: *Kovácsházy* Vilmos és *Wossala* Sándor tanácsnokok, *Harrer* Ferenc, a városfejlesztési bizottság elnöke, *Homonnay* Tivadar és K. *Császár* Ferenc, a városgazdasági bizottság részéről, *Petrovácz* Gyula és *Wellisch* Andor, a magasépítési bizottságot képviselik, továbbá helyet kap a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet egy tagja, a Mérnöki kamara részéről *Walder* Gyula müegyetemi tanár, *Bánlaky* Géza központi fürdőigazgató, a kereskedelmi minisztériumot *Jakabffy* Zoltán miniszteri tanácsos képviseli és külső szakértőként *Szviezsényi* Zoltán, a gyógybizottság igazgatója kap megbízást.

Mint *beavatott helyen* közlik, *Szendy* Károly polgármesternek az a szándéka, hogy a pályaművek elbírálása után haladéktalanul kiírják a versenytárgyalást, mert

az építkezéssel még ebben az évben el akarnak készülni.

A tulajdonképeni fürdőépületen kívül átalakítják a fedett uszodát és az ásványvízüzem épületét is. A gyógyfürdőnek két frontja lesz. Egyik a gyógyudvarra fog nézni, ahol az ivócsarnokok állanak, a másik a Dunapartra. Eldöntött kérdés már az is, hogy

a gyógyfürdő előtt a dunaparti útszakaszt elzárják a kocsiforgalom elől

és azt a Gellért-rakpartra terelik át, a fürdő előtti parkirozásra azonban csak később, a Döbrentei-tér átrendezésével egyidőben kerül a sor.

A Rudasfürdő átépítése a gyógyszálló rész berendezésével együtt mintegy kétmillióba fog kerülni,

amelyre a beruházási kölcsön nyujt majd fedezetet. A Rudas kizárólag gyógyfürdő lesz, a rádiumos és kénes fürdőosztályokkal. A thermálfürdőkből is csak annyi marad meg, amennyi a gyógykezeléshez szükséges.

A fürdőkön kívül természetesen felszerelik a fürdőt az összes gyógytényezőkkel,

amelyek a modern reumagyógyításnál komolyan számításba jöhetnek. *Gondot fordítanak a téli és nyári ivókúrák tartására és a belélegző kúrák lehetőségére.* Megvalósítják a fürdő és a források között a fedett sétáló csarnokot is. Az illetékesek remélik, hogy 1936-ra az összes átalakítási munkálatokkal elkészülnek.

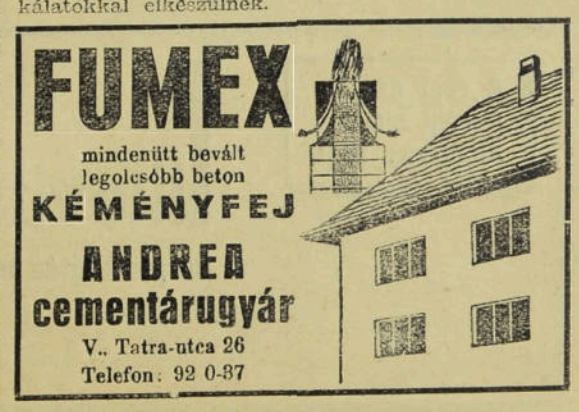

Közös munkára hívják a főváros vezetői a sajtó munkásait

Sipőcz Jenő, Szendy Károly, Liber Endre és Lamotte Károly ünneplése a városházi ujságírók bankettjén

A *Fővárosi Rovatvezetők Testülete* szombaton este ünnepi vacsorát rendezett a főváros legfőbb irányítói: *Sipőcz* Jenő főpolgármester, *Szendy* Károly polgármester, *Liber* Endre és *Lamotte* Károly alpolgármesterek tiszteletére.

Nem az első eset, hogy a városházi sajtó a maga körében üdvözli Budapest vezetőit és az ilyen összejövetelek mindenkor a főváros fejlesztésére és naggyátételére irányuló közös együttműködés érdekeit szolgálják. Különös jelentőséget kölcsönzött a legutóbbi ünnepségnek az a körülmény, hogy ezuttal *az újjáalakított városkormányzás képviselői* jöttek el az ujságírók meghívására, hogy nézeteiket, terveiket és célkitüzéseiket a hivatalos légkör mellőzésének hangulatában kifejezésre juttassák.

A házigazda tisztségét *Schwét* Henrik, a Fővárosi Rovatvezetők Testületének díszelnöke látta el. Töle jobbra foglalt helyet *Sipőcz* Jenő főpolgármester, balra *Szendy* Károly polgármester, *Liber* Endre és *Lamotte* Károly alpolgármesterek *György* Endre, *Rátkay* Károly és *Kelemen* Géza szindikusok között ültek. Szemben velük a budapesti napilapok rovatvezetői és a városházi hetilapok szerkesztői: *Szirmay* Ödön, *Pártos* Szilárd, *Szigeti* Endre, *B. Virágh* Géza, *Paizs* Ödön, *Papp* Jenő, *Fehéri* Armand, *Dacsó* Emil, *Pogány* Béla, *Fodor* Tibor, *Doby* Andor, *Illés* László, *Dunay* Ödön, *Pakots* György, *Lippay* Gyula, *Szerdahelyi* Sándor, *Halász* Árpád, *Pásztor* Mihály, *Radó* Richárd, *Baján* Gyula, *Wertz* Béla és *Gárdonyi* Jenő ültek.

A városházi ujságírók nevében

RÁTKAY KÁROLY dr.,

a testület egyik elnöke üdvözölte a főváros vezérférfiait.

— *A városházi adminisztráció és a városházi ujságírás munkája — mondotta — sok egyező vonást mutat.* A városházi közélet és az ujságírás állandó junktimban vannak egymással. *Az ujságíró érzi, hogy személyes kapcsolatot kell fönntartani a közélet vezető tényezőivel, akiktől azonban*

megkivánja, hogy legyenek bizalommal a nyilvánosság iránt és ne féljenek a kritikától.

Az ujságírót a közfunkcionáriusokkal szemben szinte mindenkor csalhatatlan ösztön vezeti. Legtöbbször első látásra megállapítja az ujságíró, hogy a közéleti embernek van-e bizalma a nyilvánosság iránt. A főváros négy vezetője, akit a városházi ujságírók vendégeikként üdvözölnek, *azok közé a közéleti emberek közé tartoznak, akik soha sem féltek a kritikától és mindig bizalommal voltak a sajtó iránt.* Az idén az új esztendő beköszöntése a városháza életében is új korszaknak a kezdetét jelenti. Az *ujságírók hajlamosak a kritikára és mégis minden városházi ujságíró tele van bizakodással.* Ennek a bizakodásnak

legbiztosabb bázisa az a másfél évtizedes tapasztalatokon alapuló higgadt megfontolás, amely Sipőcz Jenő főpolgármester szelíd előkelőségtől áthatott egyéniségéből árad ki.

Köztudomású, hogy *Sipőcz Jenő főpolgármesternek van érzéke a szép iránt, meri nyiltan hangoztatni az igazságot és szivesen cselekszi a jót.* Rendelkezik tehát azokkal az alapfeltételekkel, amelyek úgy magánéletében, mint a közéletben is boldoggá tehetik. Az általános bizakodásnak másik magyarázata az a gyors és lendületes tempó, amelyet *Szendy* Károly polgármester diktál mindenkinek. Legtalálóbban

a munka emberének lehet nevezni Szendy polgármestert,

akinek ellenállhatatlan erővel dübörgő munkakészsége, expeditív erélye, ragyogó életkedve és vidám optimizmusa talán *még a halottakat is felfogja rázni letargiájukból.* Sipőcz és Szendy

Liber alpolgármester személyében a szív emberét mondhatják munkatársuknak,

aki az ingyenebédek százezreinek a tankjával rohamozza meg az inséget, — *télről-télre elhárítván a fenyegető szociális veszedelmeket.* A bizakodás negyedik pillére

Lamotte Károly alpolgármester kipróbált pénzügyi szaktudása.

Lamotte Károlyt, az általánosan elismert kiváló pénzügyi és közgazdasági szakembert külön is üdvözölte Rátkay a testület nevében abból az alkalomból, hogy a *főváros közgyülése alpolgármesterré választotta.*

Rátkay beszéde végén a városházi ujságírókat a szivárványhoz hasonlitotta, amely *hirdeti, hogy derül az ég és amelyben egyesül az esőcseppek kristályain megtörő napfénynek minden szine.* Az ujságírói működést hatalmas gyüjtőmedencének is lehet hasonlitani, amely *napról-napra felfogja a forrón szeretett város minden reményét, összes vágyait, álmait és könnyeit.* Arra kérte a főváros vezetőit, hogy

vessenek mindennap egy tekintetet erre a gyüjtőmedencére

és *akkor a felszárított könnyek hálájától és a munkához juttatottak diadalénekétől, ettől a két legszebb szimfóniától lesznek hangosak Budapest utcái.*

Az élénk éljenzéssel és tapsszal fogadott nagyhatású beszéd után általános figyelem között

SIPŐCZ JENŐ dr.
főpolgármester

emelkedett szólásra:

— Kettős köszönettel tartozunk: a meghivásért és a szellemi élvezetért — mondotta. Ugylátszik szokássá válik, hogy a főváros új vezetősége mindenkor ilyen sikerült bankett keretében kap üdvözlést a sajtó részéről.

— A főváros új vezetőséget kapott. Sportnyelvet használok, amikor azt mondom, hogy *válogatott csapatnak nevezem ezt a garniturát.* A vezetőségnek összeállitása minden faktor részéről a legharmónikusabban történt és meggyanusitom a sajtót, hogy *ennek a harmóniának az istápolásában neki is nagy része volt.* A sajtó készitette elő ezt a hangulatot eredményes tüzérségi munkával és úgy látom, hogy

ezt az összeállitást mindenki jónak és helyesnek tartja.

A hangulat még ma sem változott, és hálás köszönetünket tolmácsoljuk, hogy mindenki részéről a felfokozott és jogos várakozás sugárzik felénk.

— Mindannyian nagy kitüntetésnek tartjuk, hogy a sajtó bennünket ünnepel. *Az ujságírók szeretik magukat demokratikus gondolkozásúaknak feltüntetni, holott foglalkozásuk a legarisztokratikusabb.*

Az ujságírónak, — nagyon jól tudjuk — nem imponál senki és semmi, csak a tehetség és a szellem.

Ha ebből visszakövetkeztetünk magunkra és e tulajdonságokra, akkor azt kell éreznünk, hogy *olyanok részéről kapjuk az elismerést, akik munkánkat a legközelebbről ismerik.* Mikszáth Kálmán irta egyik ragyogó irásában, hogy a hegyek csak távolról kékek, közelről nem azok, söt nem is hegyek. Ha mégis úgy látják a tisztelt szerkesztő urak, hogy hegyek vagyunk, úgy *ezt hálával és szeretettel nyugtázzuk.* Ünnepeltetésből lehetne elég részünk, de az ilyen spontán elismerés a közvélemény katonáitól, nekünk további erőt ad a munkára és a lelkesedésre.

A főpolgármester azután utalt arra a négylevelü lóheréből összeállított menükártyára, amely kezeiben volt és amelynek mindegyik levelét az ünnepeltek egy-egy képe diszitette és igy folytatta:

— Ez a négylevelü lóhere két kategóriából áll: én és Liber alpolgármester úr a *szeniorokhoz* tartozunk, Szendy polgármester úr és Lamotte alpolgármester úr pedig a *juniorok* csapatába. Meg kell jegyeznem azonban, hogy a *legidősebb és a legfiatalabb között a korkülönbség tiz éven alul van.* (Derültség.) Az ifjúság nem a kortól függ, hanem a lelkesedéstől, és éppen ezért mi magunkat is a juniorok közé sorozzuk, hogy együttesen dolgozhassunk Budapest boldogságának a javára.

— Mi önöket visszaünnepeljük. Köszönetet mondunk a támogatásért, amit nekünk nyujtanak és köszönetet, hogy elismerhetjük azt a nagy szellemi munkát, amit állandóan kifejtenek. Nem is hiszik az urak, hogy bennem milyen mélységes tisztelet és elismerés honol a munka láttán, amit önök naponta, szünet nélkül végeznek.

— Sok a hasonlatosság a sajtó és a közigazgatás munkásai között. Nekünk is gyorsan,

pillanatok alatt kell állást foglalni a problémákkal szemben és úgy, mint önöknek, nekünk sincs hivatalos óránk,

mert az egész huszonnégy óra a közéleté, a fővárosé. Ezért közös a mi sorsunk, a munkánk és az örömünk.

— Bennünk ugyanaz tartja a lelkesedést, mint az ujságíróban: *a hivatás szentsége.* Ez az a lelkesitő izzás, amiben mi találkozunk és összeforrunk Budapest szolgálatában.

önök hallgatják a rotációs gépek zakatolását, a közigazgatás munkásai pedig az irógépek kattogását és a tollak sercegését.

Ebből a dinamikus dübörgésből azonban egyformán halljuk a mi együtes álmunk zenéjét, a boldog Magyarország megszületését.

Viharos taps és szünni nem akaró éljenzés fogadta a főpolgármester nagyhatású beszédét. Utána

SZENDY KÁROLY
polgármester

mondott közvetlen hangú beszédet.

— A sajtó fontosságát és jelentőségét — úgymond — mindig jól ismertem és nagyra értékeltem. Az önök munkájának kettős jelentősége van, *egyrészt tájékoztatják a nagyközönséget az eseményekről és kialakitják a közvéleményt, tehát tulajdonképen pedagógiai funkciót végeznek.* Ugyanakkor azonban,

mint hangszóró továbbitják a polgárság kivánságait és észrevételeit a közfunkcionáriusokhoz.

Erre a szolgálatra nagy szükség van, mert a *sajtó összekapcsol bennünket a közönséggel,* amellyel egyébként közvetlenül állandóan nem érintkezhetünk. Ezek után azt hiszem, felesleges újra hangsúlyozmom, hogy milyen nagyra becsülöm a komoly sajtó munkásait együttesen és személy szerint külön-külön is.

— Beszédem további része a főpolgármester úr öméltóságának szól, akivel *megválasztásom óta ma van alkalmam először a fehér asztal mellett találkozni.* Nem akarok tisztelt személyiségére felköszöntőt mondani, csupán az iránta érzett végtelen nagyrabecsülésemet nyilvánitom.

Ugy vagyok a főpolgármester úrral, mint a fiú az apjával.

Szereti és tiszteli az apját, de igazán csak akkor becsüli nagyon nagyra, ha maga is apa lesz. Most, mint polgármester én is apa lettem és igazán értékelni tudom, hogy *mit jelent tizenöt éven keresztül Budapest polgármesterének lenni.*

A megjelentek hosszantartó tapssal és éljenzéssel fogadták a polgármester beszédét, majd még sokáig együttmaradtak a legjobb hangulatban. A vacsora ötletes és fényesen sikerült rendezése *György* Endre kollégánk fáradhatatlanságát dicséri.

Másfélmilliós útjavitási és kőanyagszállitási munkákra hirdetversenytárgyalást a főváros

A szakmai körök felfokozott érdeklődéssel várják a kiirást

Az új költségvetésben rendelkezésre álló fedezetek lehetővé teszik az ügyosztálynak a halaszthatatlan munkálatok vállalatba adását. Az út- és csatornaépitési ügyosztály a mult heti közgyülésen terjesztette elő *a szennyvíz- és iszapgázositó berendezés létesitésére vonatkozó javaslatát,* amelyhez a közgyülés névszerinti szavazással hozzájárult. A közgyülési határozatot a polgármester már felterjesztette jóváhagyás végett a belügyminiszterhez, aki a létesitmény fontosságára való tekintettel *még ezen a héten megadja az engedélyt a határozat végrehajtására.* Az ügyosztály elöterjesztésére

a polgármester nyomban kiirja a versenytárgyalást,

amelynek új terminusát *március első napjaiban fogják lerögziteni.* A városházán úgy tudják, hogy körülbelül *8—10 ajánlat* beérkezésére van kilátás és ezek között szerepel

a Ganz r.-t. ajánlata is,

amely hitelműveleti alapon ajánlotta fel a komplikált konstrukciót.

A közeli napokban sokkal nagyobbarányú közszállitás és közmunka irányitja a figyelmet az ügyosztály tevékenységére. Az évenkint visszatérő

burkolóanyagszállitás és a kerületi kövezetjavitás munkája kerül végrehajtásra,

amely iránt mindig nagy érdeklődés mutatkozik az érdekelt szakmai körök részéről. A vállalatbaadás értéke ezúttal is komoly munka lefolytatására invitálja a vállalkozókat, mert a polgármester rendelkezésére

az aszfaltjavitás 250.000 pengős, a kövezetjavitás 500.000 pengős, a kőanyag szállitása pedig 690.000 pengős tételeket képvisel.

Értesülésünk szerint a nagyarányú útjavitási munkálatok, burkolási anyagok szállitási kiirása *február elején megtörténik,* mig 1300 vagón zúzottkő szállitására már az ajánlatok is beérkeztek. *Király* Kálmán tanácsnoknak ugyanis az a terve, hogy a karbantartási munkálatokat már a legkorábbi tavaszi időben elvégeztesi.

A régi cég
a régi címen
Alapitva: 1910

Ilkovits Gyula és Lajos
központi fütés és vizvezeték
Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05

Egy hónapon belül megkezdik a budai vízmű építését

A munka vállalatbaadására a versenytárgyalást február 1. lejárattal meghirdették

Hosszú előkészítő munkálatok, tervezgetések és tárgyalások után az új budai vízmű építése végre döntő stádiumba jutott. Elsőnek az a Duna alatti csatorna készül el, amely a szentendrei szigeten levő kutak vizének átvezetésére szolgál A Duna medrében lefektetésre kerülő betoncsatornára, amelyet műszaki nyelven *„bujtató"*-nak hívnak,

a polgármester február 1. lejárattal szombaton meghirdette a nyilvános versenytárgyalást.

Ilyenformán február közepe táján a munka vállalatbaadása is megtörténik és a vállalkozó március első napjaiban már hozzáfoghat a vízátvezető csatorna építéséhez, amelyet három hónapon belül befejezni tartozik, hogy még a nyáron üzembehelyezhető legyen.

A budai rész régi óhajtásának valóraváltásáról beszélgetést folytattunk

DR. MORVAY ENDRE tanácsnokkal,

aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következő érdekes részleteket mondotta el:

— Addig is, míg a tervezett budai vízmű a maga teljes valóságában kiépülhet, átmenetileg a budai vízfogyasztási területeken úgy iparkodunk segíteni, hogy

a szentendrei Dunaág alatt betoncsatornát vezetünk,

amelyet a ma rendelkezésre álló művek vizével fogunk táplálni. A csatorna útján történő megoldást azért választottuk, mert az a legegyszerűbb és a célnak leginkább megfelelő. A vízátvezető csatorna egyik aknája a szentendrei sziget déli csúcsának közelében, a jobbparti pedig a békásmegyeri parton fogja lezárni a „bujtatót." A „bujtató" ilyenképpen evvel a két aknájával együtt a közlekedő edények módszere alapján fog működni. A bujtató két végét lezáró akna belső szélessége négy méter, az egész csatorna hossza 280 méter lesz és

az építés költségei 520.000 pengőbe kerülnek.

A csatornához tartozó gépház versenytárgyalását néhány héttel később fogják kihirdetni. *A szigetről átszállított viznek a hálózatba való továbbítását egyelőre két 30.000 köbméter teljesítményű szivattyú fogja végezni.* A szivattyúk elektromos hajtással működnek, a tartalékok pedig Dieselmotorral lesznek felszerelve. Az új vízátvezető csatorna tulajdonképpen modernizált formája lesz a 30 évvel ezelőtt létesített káposztásmegyeri csatornáknak, amelyek még ma is kifogástalanul funkcionálnak. A budai vízmű és a káposztásmegyeri főtelep között már most olyan összhangzatos műszaki megoldás létesül, hogy evvel a két telep egymást kiegészítő szerkezetnek tekinthető és

egyik a másikat bármikor kisegítheti.

A budai vízművek számára igénybevehető 10 régi kút helyett tavasszal a megyeri vízművek közelében 32 új csőkútat és 2 aknakútat fúratunk.

Megfenekléssel fenyeget a Szent Imre-úti aluljáró építése a Máv magatartása miatt

Egyedül a fővárosra akarják hárítani a közel félmilliós költséget — Nincs pénze a Máv-nak a pályaudvarok átépítésére sem

A hatalmas lendülettel fejlődő főváros mindegyre jobban érzi, hogy mennyi gátlással állnak útjában a kis Budapesthez méretezett vasúti pályatestek, pályaudvarok és egyéb berendezések. Nem akarunk itt újból foglalkozni a lehetetlen ceglédi vasútvonallal, az annyira veszedelmes „halálsorompókkal", az ötödik kerület testébe vadhúsként beleékelődő és a fejlődést teljesen megbénító Nyugati teherpályaudvarral, a Keleti pályaudvaron jelentkező túlterheltséggel és a Déli pályaudvar elavult, kisvárosi és annak a milliós metropolishoz legkevésbé sem méltó körülményeivel. A főváros különböző tényezői és szervei egymásután készítették a szebbnél szebb terveket, de ennél tovább nem is haladtak a dolgok, amelyek rendszerint megfenekléstek a MÁV magatartásán. Igaz, hogy a halálsorompók eltüntetésére a vasútnál is megvolt a hajlandóság, de a főváros a tervezett megoldást nem fogadhatta el, mert az még a mainál is rosszabb helyzetet teremtett volna azzal, hogy

hatalmas vasúti töltés kínai falként elzárja a belső területeket a fejlődő Zuglótól,

az új XIV. kerülettől. Ilyenformán a halálsorompóknál maradt minden a régiben és úgylátszik, hogy e téren hamarosan újabb fordulat nem is várható. Legutóbb a Kelenföldi pályauvaron uralkodó tűrhetetlen állapotokra hívta fel a kereskedelmi minisztérium útján a MÁV figyelmét a főváros törvényhatósága. Rámutatott arra, hogy a Kelenföldi pályaudvaron, ahol az utóbbi években szinte napról napra nő az utasforgalom,

életveszélyes állapotok vannak

és az utasok tömegei a ki- és beszáguldó vonatok között kénytelenek a szabad sínpárokon áthaladni. Ketrecszerüen szük a pályaudvar perronja is és mit sem használtak a mult évben eszközölt kisebb átalakítások, csak annyival javult a helyzet, hogy a forgalmi épületet kicsinosították és most már szemre tetszetősebb a befutó külföldi vonatok utasainak. A főváros legközelebbi terve, hogy a pályaudvar előtt az Attila-teret rendezi, a villamos végállomást átépítteti, annál is inkább, mert

ide fog betorkolni a Boráros-téri hídtól kiinduló sugárút is.

A főváros főleg azt kérte, hogy ha többet nem, legalább aluljárókat építtessen a MÁV a sínek között a publikum biztonságos fel- és leszállására.

A MÁV válasza a napokban érkezett meg és megállapítja, hogy a Kelenföldön tényleg szükség lenne új berendezésekre, de fedezet hiányában azt nem lehet megvalósítani. A kereskedelmi miniszter errevonatkozó leirata így hangzik:

— A főváros október 8-án hozzám intézett felterjesztésére értesítem a közigazgatási bizottságot, hogy magam is

nagy súlyt helyezek a budapesti pályaudvarok, ezek között a kelenföldi pályaudvar modernizálására.

Tény az, hogy a kelenföldi állomás bővítésére már régebben készültek tervezetek, azonban *megfelelő költségfedezet hiányában* ezeknek csak a forgalombiztonsági szempontból és az utazóközönség érdekében legsürgősebb részét sikerült megvalósítani, de még azt sem teljes egészében. A kelenföldi állomásnak

perronaluljárókkal való ellátását magam is kívánatosnak tartom,

miután azonban az államvasutak mai helyzetében ennél sürgősebb munkálatok elvégzésére sem áll rendelkezésre a kellő hitelfedezet, sajnálatomra nem áll módomban, hogy az államvasutakat most az aluljárók építésére kötelezzem.

sik, ugyancsak a MÁV-tól függő probléma is foglalkoztatja a fővárost. Már a mult évben elhatározta a főváros, hogy a XI. kerület villanegyedének főútvonalát

a Szent Imre herceg útját kettészelő vasútvonal átjáróját kiszélesítteti,

mert a mai nem felel meg a megsokszorozódott forgalomnak. A főváros tervei szerint a mostani négyméteres aluljárót az úttest egész szélességében 30 méterre kibővítették volna. Meg is indultak a tárgyalások és az volt az elgondolás, hogy a 250.000 pengőre rugó

építési költség felét a székesfőváros, másik felét pedig a vasút fizeti.

Ilyen értelemben indultak meg az előkészületek és az egész kérdés már annyira előrehaladt, hogy a kora tavasszal hozzá akartak kezdeni az aluljáró, illetve a pályatest megfelelő átépítéséhez. A mult héten volt az utolsó helyszíni szemle, amelyen a MÁV képviselői azt a kijelentést tették, hogy az átépítést nem ellenzik, sőt annak kivitelében közreműködni is hajlandók, de

a költségekben a MÁV nem osztozkodhatik pénzügyi okok miatt, s az egészet viselje a főváros, vagy a Beszkárt,

amelynek érdeke az aluljáró kiszélesítése.

A főváros megbízottai érthető meglepetéssel fogadták a bejelentést. A vasút elutasító álláspontja folytán most egészen új helyzet állott elő. A fővárosnak az a szándéka, hogy *újra tárgyalásokba bocsátkozik a MÁV-val és igyekszik álláspontja megváltoztatására rábirni.* Értesülésünk szerint az ügy máris a *kereskedelmi miniszter elé került* és komoly remény van arra, hogy *a minisztérium megváltoztatja a MÁV állásfoglalását.* A várható megegyezés kedvező kilátásairól egyébként a közigazgatási bizottság hétfői ülésén *Szendy* Károly polgármester is biztató kijelentést tett.

Budapest új légikikötője

Irta: Kempelen Agoston műszaki főtanácsos

A városrendezés egyik legnehezebb feladata, hogy számot vessen a jövőben bekövetkezhető, de egyelőre még teljesen ismeretlen fejlődési lehetőségekkel. A félszázaddal ezelőtt a városépítőknek még nem voltak komoly közlekedési problémáik, mert az autó, villamos, a földalatti vasút és egyéb, ma már nélkülözhetetlen közlekedési eszközök, még ismeretlenek voltak.

A XX. század, amelyet a technika századának neveznek, szinte naponta megajándékozta az emberiséget a legkülönbözőbb technikai újításokkal. *A feltalálók egyik legjelentősebb alkotása a repülőgép megkonstruálása volt.* Aránylag rövid idő alatt annyira tökéletessé vált ez az új közlekedési eszköz, hogy a mindennapi élet számításainál már figyelmen kívül sem hagyható. A legtöbb európai metropolis azonnal felismerte a találmány rendkívüli fontosságát és igyekezett annak használatára lehetőleg tökéletesen berendezkedni. Nálunk, sajnos, ez még mindig nem történt meg. *Fővárosunknak még ma sincs repülőtere.* A 20 év előtti repülőtér helyett, amely a rákosi gyakorló téren volt, ma a sokkal távolabb eső Mátyásföldön van a repülőtér, amely a fővárostól való távolságánál fogva nem a legmegfelelőbb megoldás. A repülőtér új elhelyezésének megoldása tehát halaszthatatlan feladat.

A repülőtér céljára, vízszintes terepalakulatánál fogva elsősorban a pesti oldal jöhet figyelembe. A hely kiválasztásánál meglehetősen nagy, mintegy 1—1.5 négyzetkilométer, lehetőleg négyzetalakú területre volna szükség, amely szerves kapcsolatban állna a város belső részeivel. Ilyen alkalmas terület, amelyen épületek még nincsenek, nem áll rendelkezésre. De ma még volna mód arra, hogy aránylag kevés költséggel, a magánkézben lévő területek megszerzésével és az ott létező épületek lebontásával, alkalmas terület biztosíttassék a repülőtér céljaira. A szükséges terület kiválasztása szempontjából elsősorban figyelembevehető a régebben is repülőtérnek használt *Rákosmező*. Szóbajöhet még a Váci-út közelében elterülő úgynevezett *Alsóbika-rét* mentén fekvő üres terület és a *Csepel*-sziget északi része.

A számbavehető területek közül kétségtelenül *a Rákosmező a legalkalmasabb,* mert a város belsejéhez közel fekszik és azzal a Kerepesi-út révén tökéletes és akadálytalan összeköttetése van. A terep is meglehetősen kedvező alakulatú és kevés költséggel kifogástalanná tehető. A repülőtérrel kapcsolatban szükséges építkezésekhez is elegendő terület áll rendelkezésre. Nem alkalmas azonban a jövőben esetleg bekövetkezhető nagyobb terjeszkedésre, mert körös-körül utakkal és közművekkel ellátott, csaknem teljesen kiépített városrész terül el. Az egyetlen lehetséges terjeszkedési irány az új lóverseny-tér iránya. A másik hátránya, amely már az előzőkből következik és ami részben a többi megoldásnál is fennáll, hogy a környék erős beépítettsége folytán *a terület nem eléggé szembetünő az érkező repülőgépeknek.* Ez a körülmény különösképp télen hátrányos, amikor a kedvezőtlen időjárás és a város felett terjeszkedő füstfelhő a magasból amúgyis fokozza a látási nehézségeket. *A légköri viszonyok a Váci-úton sokkal kedvezőbbek,* viszont ott a rendelkezésre álló terület sokkal kisebb.

A harmadik megoldás: a Csepel-sziget fekvése úgy a szárazföldön, mint a vízen alkalmas a légikikötő megépítésére. A környező gyártelepek füstje és a ködképződés a Dunán azonban itt is kedvezőtlenül befolyásolná a látási viszonyokat, nem is szólva arról a veszélyről, amelyet a magas kémények okozhatnak a ködös időben leszálló repülőgépekre. A repülőtér és a belső városrész közötti forgalom lebonyolítása is nehézségekbe ütköznék a kedvezőtlen közlekedési útvonalak miatt, különösen a forgalom megnövekedése esetén.

A három tervezetet összehasonlítva, *az első és harmadik megoldás között lehetne választani.* A választást azonban sok egyéb, elsősorban városrendezési szempontok fogják eldönteni. Tagadhatatlan, hogy a kérdés napirenden van és az újévben ez lesz az ügyosztály egyik legsürgősebb feladatköre.

LAVER FERENC **Denta** MŰSZERGYÁR
Alapitva 1900
Budapest, VIII., Vas-u. 2. Telefon: 40-4-24
Gépek • Műszerek • Autóalkatrészek

SALGÓTARJÁNI KŐSZENBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Főtisztviselők nyugalombavonulása

Ma már — és ezt nem fájdalommal, nem rezignáltan, hanem az értékes emberi élet őszinte elismerésével mondjuk — nincs a kettő között rangkülönbség, a kor nagy, legyőzhetetlen demokráciája, a VII. kerületnek a közelmultban még elöljárójából és a VII. kerületi elöljáróság segédhivatali főigazgatójából egyaránt *nyugdíjast* csinált. Két nyugdíjas ők, *Hamvasy* István dr., aki az elöljárói székben végezte becsületes, nemes, mindenki által tisztelt és elismert munkáját és *Vaszy* György, aki mint segédhivatali főigazgató marad talán nemzedékeken át példaképe, a kötelességén túl is aktív, művelt, városáért rajongó tisztviselőnek.

Hamvasy István szeretetreméltó, nemes egyéniségét városszerte ismerték, bent a hivatalban pedig tisztviselőtársai bálványozták. Emellett képzett, szorgalmas és, ha kellett, keménykezű vezető egyéniség volt, aki a főváros legnagyobb kerületét bravúros tökéletességgel irányította. Nevéhez a közérdekű intézmények egész sora, az igazságos és méltányos intézkedések állandósága fűződik.

Vaszy György — mint fentebb említettük — kiváló tisztviselő volt, a főváros büszke volt rá többek között azért is, mert kényes és súlyos helyzetekben egyéni bátorságával, az intézkedések biztosságából eredő lélekjelenléttel tudott mindig segíteni. Hivatalbeli kiválóságán azonban messze túlment *Vaszy* György közéleti jelentősége. Kevés embert ismert Budapest polgársága úgy, mint őt, aki évtizedeken át a polgárság legszebb elemei között élt állandó társadami életet és aki a sajtóban is elévülhetetlen érdemeket szerzett. Román nyelvtudása, politikai érzéke és publicisztikai képességei voltak legfőbb segítői ebben a sikeres munkában, amelynek ma is tanui a *Budapesti Hirlap*, az *Egyetértés* és a *Független Magyarország* régi kötetei.

A két nyugdíjast polgártársaiknak szeretete és tisztelete kíséri a pihenésbe, azzal a reménnyel, hogy a társadalmi életben tovább is fiatal energiával szolgálják Budapest nagy érdekeit.

Szendy Károly polgármester intézkedett, hogy *Hamvasy* István helyét a VII. kerület élén *Schmaderer* Oszkár dr. főjegyző töltse be, akit az I. kerület vezetése alól egyidejűleg felmentett. A polgármester az I. kerület vezetésével *Farkas* Lajos dr. főjegyzőt bízta meg, akit a XI. kerület elöljáróságától áthelyezett.

*

A kerületi elöljáróságok vezetésében hétfőn újabb változás állott be. *Bucsánszky* Bertalan dr. tanácsnok, a X. kerületi elöljáróság vezetője nyugdíjazása iránt szintén beadta kérvényét, *Bucsánszky* tanácsnok betöltötte azt a szolgálati időt, amely teljes fizetésével egyenlő nyugdíjat biztosít számára, ezenkívül február 5-én eléri 60-ik életévét is, ami a közszolgálat végső korhatára a törvényes rendelkezés szerint. Hosszú, eredményes és kiváló közszolgálata után *Bucsánszky* elöljáró nyugdíjazása március 1-én lép életbe, de valószínű, hogy a polgármestertől már előbb szabadságot kér.

*

Gárdonyi Albert dr. egyetemi tanár, főlevéltáros nemrégiben elmult hatvan éves, ezenkívül az év végével kitöltötte a 40 éves szolgálati időt is. A kitünő főlevéltáros a törvény rendelkezése szerint nyugalomba vonul és január végével megválik a levéltár élén viselt állásától. A főlevéltáros nyugalomba vonulása után *Budó* Jusztin dr. levéltáros kap megbízást a fővárosi levéltár vezetésére.

Hunyadi János

TERMÉSZETES KESERŰVIZ

AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT

HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN

SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

A földalatti gyorsvasút bemutatója

Néhány héttel ezelőtt jelentette a *Fővárosi Hirlap*, hogy a földalatti villamosvasút hálózati energiáját *ötszáz kilowattra* emelték és ezzel sikerült az *eddigi tizenhétperces Városliget—Vörösmarty-tér közötti útvonal menetidejét tizenhét percről tizenhárom percre csökkenteni.*

A BSzKRt igazgatósága kedden délelőtt mutatta be az illetékes hatóságoknak és a sajtó képviselőinek a modernizált berendezést. A bemutatón résztvett *Usetty* Béla, a BSzKRT elnöke, *Márkus* Jenő dr. helyettes vezérigazgató, *Patz* Sándor dr., *Perczel* Béla és *Köhalmy* József dr. igazgatók, *Rohrmann* István miniszteri tanácsos, *Bódy* László dr. közlekedési tanácsnok, a rendőrség szakértői és a közlekedési szakbizottság tagjai, akik az új szerkezettel ellátott, úgynevezett „Ferenc József kocsin" tették meg az utat a Vörösmarty-tértől a városligeti végállomásig. Érdekes megemlíteni, hogy a *Ferenc József földalatti villamos vasút* 1896-ban történt megnyitásán résztvett Ferenc József király is és kíséretével együtt ők voltak a vasút első utasai, ugyanazon a kocsin, amelyet most átalakítva beállítottak a rendes forgalomba. *Tóbiás* Károly igazgató ismertette az újítást, amelynek eredményeképp *a menetidőt esetleg 11 percre fogják korlátozni.*

A földalatti vasút rekonstrukciója azt a célt szolgálja, hogy egyrészt az erősebb mótorok révén a sebességet növeljék, másrészt, hogy a vasút táplálására eddig használatban álló régi külön áramszolgáltató állomást üzemen kívül helyezhessék.

A *Magyar Brown-Boweri Művek Villamossági Rt.* által szállított 38 kocsimótor teljesítménye 65 lóerő, üzemfeszültsége 550 volt. A mótorokból minden kocsira kettőt szerelnek, úgyhogy a 130 lóerő mótorteljesítménnyel ellátott járművek, a szabványos tramway-hálózotból táplálva, *a mai igényeknek megfelelő utazási sebességgel közlekedhetnek.*

A megjelent szakemberek a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak a reorganizáció tökéletes végrehajtásáról.

Szendy polgármester tisztelgése a hercegprímásnál. *Szendy* Károly dr. polgármester szombaton délelőtt autón Esztergomba utazott, ahol tisztelgő látogatáson jelent meg *Serédi* Jusztinián bíboros-hercegprímásnál.

Az új alpolgármester üdvözlése. *Lamotte* Károly dr. alpolgármestert a napokban a küldöttségek egész sora kereste fel. Ott voltak: a székesfővárosi adóhivatalok és javadalmi őrség tagjai *Honffy* Lajos adóhivatali igazgató vezetésével, a „Budapest" Sport Egyesület küldöttségét *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok vezette; a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége *Duday* Alajos dr. kerületi elöljáróval az élén tisztelgett, a székesfővárosi kerületi elöljárók, a Keresztény Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetsége, a Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár Rt. *Reményi-Schneller* Lajos dr. vezérigazgatóval az élén, a székesfővárosi tüzoltóság *Teasdale* Ottó tüzoltófőparancsnok, a székesfővárosi Vízművei *Mihálkovics* Miklós h. vezérigazgató, a székesfővárosi Élelmiszerüzem *Reich* Samu vezérigazgató, a Nyugdíjas Fővárosi Tisztviselők *Bárczy* István dr., a székesfővárosi Segítőalap küldöttsége pedig *Dulácska* Jenő igazgató vezetésével köszöntötték az új alpolgármestert. Mindegyik napon sok bizottsági tag, a pénz- és bankvilág, a közgazdasági élet számos kitünősége és sok közéleti férfiú is üdvözölte *Lamotte* Károlyt.

Tatits Arkád államtitkár kitüntetése. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Tatits* Árkád dr. államtitkári címmel feruházott belügyminisztériumi miniszteri osztályfőnöknek kiválóan értékes és eredményes szolgálatai elismeréséül a II. osztályú magyar érdemkereszthez a csillagot adományozta.

A belügyminiszter megköszönte a fővárosi alkalmazottaknak a Jugoszláviából elüldözöttek támogatását. A belügyminisztertől leirat érkezett a polgármesterhez, amelyben a miniszter arra kéri *Szendy* Károlyt, hogy a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége vezetőségének a székesfőváros közigazgatási, közkórházi és közoktatási alkalmazottainak, továbbá a főváros kegyurasága alá tartozó plébániák espereseinek, lelkészeinek és segédlelkészeinek azon hazafias és áldozatkész elhatározásukért, hogy január havi törzsilletményeik meghatározott százalékát a Jugoszláviából kiutasítottak támogatására felajánlották, fejezze ki legőszintébb köszönetét.

A TESz üdvözlő küldöttsége a polgármesternél. A Társadalmi Egyesületek Szövetsége vezetőségének nagyobb küldöttség kereste fel *Szendy* Károly polgármestert. A TESz küldöttségét *Baross* Gábor országos elnök vezette, vele együtt *Szörtsey* József ügyvezető elnök és *Mándoky* Sándor tábori esperes, *Rátvay* Imre és *Ambrózy* Géza ny. tábornokok, *Javorniczky* Jenő, vitéz *Pesthy-Müller* József Leó, *Borsody* Gyula, *Lingel* János, *Nagy* Sándor és *Jánosi* Iván, a TESz vezetőségi tagjai jelentek meg a polgármester előtt. A TESz nevében *Baross* Gábor országos elnök üdvözölte a polgármestert, úgyis mint a TESz társelnökét és arra kérte, hogy új méltóságában is a régi szeretettel kezelje a TESz ügyeit és ápolja azokat a célkitüzéseket, eszméket, amelyeket a társadalmi egyesületek lobogójukra tüztek. *Szendy* Károly polgármester válaszában melegen köszönte meg a TESz üdvözlését és kijelentette, hogy változatlan lelkesedéssel és szeretettel karolja fel a Társadalmi Egyesületek Szövetségének célkitüzéseit és a szövetségnek lelkes katonája marad.

Kraus Ede jubileuma. Az *Ujságkiadó Tisztviselők Nyugdíjegyesülete* szombaton este nagyarányú díszvacsora keretében ünnepelte egyik legkiválóbb tagjának negyven esztendős szakmai jubileumát. *Kraus* Ede négy évtized folyamán lelkesedéssel és páratlan szorgalommal teljesítette hivatását és különösen nagy érdemeket szerzett az egyesület halálozási segélycsoportjának megalapítása és felvirágoztatása körül. Az ünnepen, amelyen a magyar ujságkiadás, ujságírás és a budapesti kereskedők számos tagja jelent meg, az ünnepi beszédet *Sümegi* Vilmos elnök mondotta, ünnepelve Kraus Edében a derék, becsületes embert, a magyar ujságkiadásnak régi oszlopos tagját, aki nemcsak a szakmában, hanem a kereskedelem körében is csak szeretetet és nagyrabecsülést vivott ki. Üdvözlő beszédet mondott még *Hanák* Nándor, az egyesület társelnöke, majd dr. *Báthory-Hüttner* János, dr. *Bródy* László, *Hubay* Kálmán, a kereskedők nevében dr. *Barinkay* Ferenc és *Holzer* Emil Zoltán. *Kraus* Ede mélyen meghatva köszönte meg az ünneplést.

Torun lengyel város ősi levéltárában helyezte el Budapest díszes albumát. Az újjászületett lengyel birodalom egyik legősibb városa, Thorn hétszázéves jubileumi ünnepségére meghívta a nyár elején a magyar főváros vezetőségét is. A székesfőváros képviseltette magát jubileumi ünnepségeken és a főváros egyik remekbe készült, gyönyörüen bekötött albumát küldte ajándékba a törvényhatóság vezetőségének meleghangú átirata kíséretében. Erre a baráti megnyilatkozásra most jött meg lengyel részről a nem kevésbé meleghangú és bensőséges rokonérzést elárulo válasz. A napokban a thorni városatanács felkérésére a budapesti Magyar-Lengyel Egyesület és a budapesti lengyel kolónia tagjaiból alakult küldöttség átnyujtotta a *thorni starosta* átiratát és a város ajándékát, egy szépmivü emlékkönyvet. Az emlékirat így hangzik: a Torun (Thorn) városának elöljárósága hálából 700 éves jubileuma alkalmából kifejezett jókívánságokért elküldi annak a könyvnek egy példányát, amely városunk multját és jelen állapotát vázolja. Torun városa felejthetetlen emlékként fogja megőrizni a Magyar-Lengyel Egyesületnek, a Magyar Városok Szövetségének, az Evangélikus Hitközségek Szövetségének és a testvér magyar városoknak közös felhívását. Budapest pompás albumát levéltárunkban helyezzük el más, Magyarországgal való viszonyunkra vonatkozó értékes okmányok mellé, mint az évszázados magyar-lengyel barátság új, szivünknek drága bizonyitékát. És ilyen emlékünk sok van, hogy ezek közül csak Lajos magyar és lengyel király által Torun városának legkegyelmesebben küldött iratokat említsük. Könyvtárunk büszke rá, hogy birtokosa annak a gyönyörü kodexnek, amely a dicső Corvin Mátyás király tulajdona volt. Gimnáziumunk falai között a XVII. és XVIII. századok határmesgyéjén tanárok tanítottak és ifjak tanultak, akik magyar földről jöttek ide. Úgy tudjuk, toruni nemzetségből származott a Bem József tábornok is. Szépséges ajándékukért Torun város nevében az ősi lengyel köszönetet küldöm: Isten fizesse meg. *Bolt* Antal, városelnök." A főpolgármester a küldöttségnek élőszóval, a thorni városfőnek pedig levélben köszönte meg a baráti megemlékezést és hangoztatta, hogy ezt a gesztust is úgy tekinti, mint a két történelmileg egymásra utalt nemzet testvéri szeretetének spontán megnyilatkozását.

Folk István műszaki üzlete

Budapest, VI. Vilmos császár-út 15/d)

Telefon: 240—38. (Bazilikával szemben, bejárat a közből)

Magyarország aranykoszorús cége

JANCSURÁK GUSZTÁV

rézmüves-mester

BUDAPEST, IX., FERENC-UTCA 39. Tel. 30-8-47

Főzőedények - Gőzüzemű főzőkészülékek — Üstök

DEBRECEN-ÉTTEREM

Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06

Déli menü a polgári étteremben P 1.20 Minden szerdán disznótoros vacsora pénteken este halászlé

Január 17 és 20-án délután fél 3 órakor

Ügetőverseny

Gazdasági Értesítő

Bizakodást és erőt merít a kereskedelem Sipőcz főpolgármester hitvallásából

Le kell rombolni a kereskedelem elé tornyosuló akadályokat

Budapest kereskedőtársadalmának nagy ünnepe volt az elmúlt napokban. Ez az ünnep és az abból fakadó bizakodó reménykedés alaposan ráfér erre a társadalmi rétegre, amely *a közelmult időkben annyi nehézséggel és veszedelemmel került szembe.* A gazdasági nehézségek a forgalom csökkenését eredményezték, amely szomorú jelenség azonban *kimélyült az áruházak és a gyárak részéről megindított kiméletlen konkurrenciában.* Rossz idők járnak a kereskedelemre és ebben a sivár korszakban azért számít pirosbetüs napnak a *Kereskedelmi Csarnok* díszvacsorája, mert ott *Sipőcz* Jenő főpolgármester tett őszinte hitvallást *a kereskedelem életjogosultságáról, annak fontosságáról és nemzeti hivatásáról.*

Madarassy-Beck Gyula báró mutatott rá arra a kiváló szerepre, amit a magyar kereskedelem a főváros naggyáfejlesztése körül betöltött.

Sipőcz Jenő főpolgármester tiszteletet adott a kereskedőknek, majd azt hangoztatta, hogy helyesli, ha *a mai nemzedék intenzivebben foglalkozik gazdasági kérdésekkel.* Kijelentette, hogy első a nemzet minden vonatkozásban, ám a nemzettől is elvárjuk, hogy

minden társadalmi osztálynak és minden gazdasági ágazatnak megadja az egyenrangúságot és egyenjogúságot.

— A főváros törvényhatósága az én közreműködésemmel legutóbb *a gazdasági szabadság* mellett foglalt állást — mondotta a főpolgármester. — Elismerem, hogy a mezőgazdaság igen fontos tényezője a nemzet életének. Nem is irigylem azokat a kedvezéseket, amelyeket a mezőgazdaság kapott és nem is fogom irigyelni azokat mindaddig, amíg a nemzet egyetemes érdekeit szolgálják.

A gazdasági ágak között azonban látok egy mostohagyermeket és ez a kereskelelem.

A trianoni bajokon kívül külön speciális bajok is vannak, amelyeknek egyrésze a *külföld elzárkózó politikájából* származik. Ez csaknem vis major, abban azonban nem nyugodhatunk meg, amikor a korlátokat nem a külföld, hanem mi magunk állítjuk a kereskedelem elé. *Amint nincs másodrendü polgár, úgy nincs másodrendü gazdasági ág sem.* Budapest sokat tett a kereskedelemért, a kereskedők viszont sokat tettek a fővárosért és az országért. Mint főpolgármestertől nem veheti tőlem senki rossznéven, ha

meleg szeretettel viseltetem ama polgárság iránt, amely hozzájárult Budapest nagyságának kialakításához.

— A *szabadkereskedelem igazságainak* hirdetése kötelesség. De meg kell találni hozzá a tapintatos módokat, minden kereskedőnek diplomatának kell lennie. El tudok képzelni egy *kommercium militans*-t és hiszem, hogy ennek a küzdelme eredményes lesz. Mindenkinek *nagy nemzeti egységre* kell törekednie. Ez az egység az erkölcsi erők összműködésében nyilvánul meg. Polgármester koromban is mindig a *kiegyenlítődés politikájára törekedtem* és ha alkalmasnak tartottam, hogy közvetítő politikát csináljak, talán

alkalmas vagyok arra a közvetítésre is, hogy az összes foglalkozási és társadalmi ágakat egy nagy értelmi és érzelmi harmóniába egyesítsem.

El kell tünnie minden osztályérdeknek és az egységes nemzeti érdeknek kell érvényesülnie, mert arra, mint ma, *soha nagyobb szükség nem volt.*

Az a zúgó taps és példátlan lelkesedés, amelylyel a főpolgármester szavait fogadták, komoly biztatás és igéret Budapest kereskedőinek arra, hogy *mai lesujtottságuk nem lesz tartós és hogy a budapesti kereskedők cégtáblája újból a tiszteletet fogja követelni a maga számára mindenki részéről.*

Ujabb roham a kiskereskedők exisztenciája ellen

A szezónvégi kiárusítások csak az áruházakban fokozzák az üzleti lehetőségeket

Elérkezett a budapesti kereskedő a *szezonvégi kiárusítások* hatóságilag engedélyezett és megszabott terminusához, ami más években általában a forgalom fellendülését hozta magával. *Január hó 14-től 29-ig* terjed a kéthetes vásár és aki annyi fáradságot vesz magának, hogy a kirakatokon túl is be-benézzen a kereskedő helyiségébe, az *nem tapasztalhatja a vásárlóközönség tömeges jelenlétét.* A detailkereskedő számára nem jelent örömteljes üzleti fellendülést a kiárusítás tizennégy napja. A komoly és szolid kereskedő legfeljebb azzal szórakozhatik, hogy

a közelben fekvő áruházakból kiözönlő közönséget bámulja és visszasírja a multat, amikor még csomagokkal megrakott vevők az ő üzletét hagyták el megelégedett és jóleső érzéssel.

Az áruházak hangzatos és megtévesztő propagandája ezuttal is győzött és a *kiskereskedő a kiárusítás időszakában is tétlenségre van kárhoztatva.*

A szezonvégi kiárusítás alapelve, hogy a kereskedő és ilyenképpen az áruházak is, *eladják a raktáron maradt idényemult portékáikat,* természetesen a normálisnál olcsóbb árakon. Egyes áruházak itt is megtalálják a módját a kereskedők megkárosításának, mert

nemcsak a megmaradt készletüket dobják piacra, hanem újabb és újabb árukat vásárolnak.

Felmerül a kérdés, hogy *milyen forrásból tudják beszerezni ezek az áruházak az olcsó cikkeket?* A rejtélyt nem nehéz megoldani, mert a hivatalos lap csődrovata nap-nap után közli azoknak a kereskedőknek a névsorát, akik elbuktak az áruházak kiméletlen versenye nyomán. A nem szolid bázisra felépített áruházak tehát könnyü helyzetben vannak, mert a rendelkezésükre álló tőkével

megvásárolják az általuk tönkretett kereskedők elárverezett holmiját és ezt mint szezónvégi cikket olcsón tudják a közönség figyelmébe ajánlani.

A tisztességes kiskereskedő ilyen trükköket nem alkalmazhat. A másik kipróbált módszer, amelyet néhány áruház oly ötletesen tud hasznosítani, az *inzolvencia és kényszeregyezség.* Nemrégiben jelentette a *Fővárosi Hirlap,* hogy a *Fenyves Áruház* annakidején kényszeregyezsége révén *ötven százalékos egyezséget kötött, ennyivel olcsóbban adhatja tehát a raktáron levő készleteit* és most halljuk, hogy

példáját követi a Rákóczi-úti Tempó Áruház, amelynek inzolvenciája most került nyilvánosságra.

A kényszeregyezségre minden kilátás meg van és ilyformán *Balogh* László, az áruház tulajdonosa a közeljövőben nyilvánvalóan *dömpingárakat tüntet fel kirakataiban.* Az áruk elosztása és elhelyezése nagy gyakorlatot igényel, ezzel azonban a *Tempó Áruház* tulajdonosa bőségesen rendelkezik még a proletárdiktatura idejéből, amikor *vezetőszerepet töltött be egy ipari elosztó kommünalakulatban.* Szó van egy másik úgynevezett áruház nehézségeiről is, amely állítólag szintén folyamatba tette a magánegyezségi eljárást.

Amint látható tehát, *az áruházak a hitelezők számára meglehetősen veszélyesek,* a veszély másik fajtájának azonban a közönség is ki van téve. Nyilvánvalóan a hatóságok elnézése okozza, hogy

az egyes áruházak tűzbiztonsága nem valami megnyugtató

és ez vonatkozik elsősorban a Baross-téren működő úgynevezett *Filléres Divatházra,* amelyben pengőkért valóban minden vásárolható. Ez az áruház *szenvedélyesen szereti a szálloda-épületeket,* mert csak ezzel magyarázható, hogy

a tér jobboldalán a József főherceg-szálloda földszintjét bérli, a baloldalon pedig a Centrál-szálloda volt kávéházi frontján terpeszkedik.

A *Filléres Divatház* nem elégedett meg e helyiségnek a méreteivel és az illetékes hatóságok érthetetlen elnézésével áttörette a szomszéd ház tüzfalát, ami a legélesebb ellentétben áll a falazat müszaki hivatottságával. Borzalommal kell visszaemlékezni az évtizedek előtti áruházi tüzvészre, amelynek emléke még ma is rettegésben tartja Budapest lakosságát. A hatóságok kötelessége, hogy

helyszini vizsgálatot tartsanak a Barosstéri divatházakban és a közérdekre való tekintettel gondoskodjanak a veszélyes állapotok megszüntetéséről.

Az ilyen áruházaknak nagyobb gondot kell fordítani a városrész és a közönség életbiztonságára, mert nem merülhet ki az árunáz tulajdonosának tevékenysége csupán abban, hogy *olcsó munkabérekért dolgoztassa alkalmazottait, akik nagyobbrészt jobb napokat látott olyan kereskedelmi alkalmazottak, akik a megszünt detailkereskedésekben tisztességes kereset mellett tanulták meg nehéz szakmájukat.*

A hatósági rendelkezéseket nem respektálják a pékkartel vezetői

Miniszteri és polgármesteri rendelet ellenére nem szüntetik meg az ipartestületi összeférhetetlenséget

Az az általános felháborodás, ami a *pékkartel* formájában működő árfelemelő testület garázdálkodásait kísérte, nem múlhatott el a kormányzati szervek energikus beavatkozása nélkül. Élénk emlékezetben van még az a példátlan erőszak és terror, amellyel az úgynevezett *árvédelmi egyezmény* kívánta biztosítani a kenyér és a péksütemények indokolatlan hasznát. Felfogadott bérencek és hivatásos birkózók követték nyomon a különböző kisüzemek árukihordóit és utcai botrányok zajától kísérve kobozták el a kartelároknál olcsóbb péksütemenyeket. Rendöri beavatkozás és büntetőbirósági tárgyalás adatai tárták elő azt a *texaszi módszert,* amelyet a pékkartel alkalmazott és amikor a közvélemény éles felzúdulása a magasba csapott:

jött a kereskedelmi miniszter, aki ezt a kartel-banditizmust sürgős kivégzésre itélte.

Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter mindenekelőtt úgy látta a pékkartel megrendszabályozását keresztülvihetőnek, hogy *közigazgatási úton kereste a megtorlás módozatait.* Leiratot intézett a székesfőváros polgármesteréhez, amelyben

megtiltotta, hogy a pékipartestületnek és a pékkartelnek azonos vezetői és tisztviselői legyenek.

Teljesen indokolt volt a miniszter elhatározása, mert *összeférhetetlen és erkölcstelen az olyan funkció, amely egyrészről hatósági jogkört gyakorol a pékipar területén, másrészről pedig ennek a tekintélynek a palástjában kartelvezető és utcai verekedések jogtalan kezdeményezője.* A miniszteri leirat felhívta a polgármestert, hogy intézkedjék e lehetetlen rendszer megszüntetéséről és mindenekelőtt azt a kikötést tette, hogy

a pékipartestület és a kartel azonos tisztviselői ezt az összeférhetetlen állapotot szüntessék meg.

A polgármester *rövid határidőt* tüzött ki ennek a

FÜRDŐKÁDAK, CSÖVEK
Hasenörl, Csengery-u. 53.

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP: VI., BEKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-39.

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKÉSZITŐ
Gáz-, víz- és gőzarmaturák
UDAPEST, VII., AKÁCFA-UTCA 61. TELEFON 40 6-41

KRAUSZ és SCHOFFER
mindennemü épület és asztalos faanyagok telepe és parkettázási vállalata
Budapest, V., Vág-u. 7. Telefon: 91—8—14

személyi összeférhetetlenségnek a likvidálására, a *végrehajtásról azonban a közvélemény újabb híreket nem kapott.*

A *Fővárosi Hirlap* utánajárt ennek az érdekes ügynek és jól értesült helyen a következő meglepő információt kapta:

— A pékipartestület még nem jelentette be, hogy a kifogásolt kettős állásokat megszüntette, annak ellenére, hogy erre rövid határidőt kapott. A hatóság most a legszigorúbb utasítást fogja kiadni és megsürgeti a rendelet érvényesítését, mert ellenkező esetben a megtorlás eszközei jutnak szerephez.

A legnagyobb felháborodással kell tudomásul venni a pékipartestületnek és a pékkartelnek ezt a szabotázsát, ami

kifejezetten a kormányzati és városi hatóságok ellen irányul.

Ruzicska Ede ipartestületi elnök és társai érthetetlenül túlzott hatalmat képzelnek maguknak és úgylátszik, *fütyülnek minden törvényes intézkedésre, ami végeredményben a péktermékek drágításának megakadályozására irányul.* Nem tartjuk helyesnek, hogy a hatóságok eddig is elnézést tanusitottak a pékek árdrágító szövetkezésével szemben, mert

a fogyasztók milliói a leghatározottabban követelik a rendelkezések érvényesítését.

A pékiparosok magatartása olyan *destruktiv félretolása a tekintélytiszteletnek,* amely a legsúlyosabb büntetést provokálja.

Bankmérlegek publikálása. Értesülésünk szerint a *Nemzeti Bank* e hó 18-án, pénteken, a *Kereskedelmi Bank* és a *Községi Takaréknénztár* e hó 20-án, szombaton tartják mérlegmegállapító üléseiket. Közgyülését a Nemzeti Bank február 4-én és a Kereskedelmi Bank előreláthatóan február 5-én fogja megtartani.

Az Üzlet jubileuma. *A 30 éves Az Üzlet jubileumi száma* igen gazdag tartalommal jelent meg, a gazdasági élet összes ágazatainak különleges gyakorlati ismertetéseket szentelve. Az ünnepi szám Az Üzlet szakirodalmi érdemes multját és sokoldalú értékét tükrözi vissza.

A Baross Szövetség az idegenforgalom fejlesztéséért. Az idegenforgalomban érdekelt kereskedőknek régi panasza, hogy Magyarországra érkező idegenek a valutakorlátozó rendelkezések következtében csak nagyon mérsékelten tudnak költekezni, holott a legtöbb esetben szórakozás céljából érkező külföldiek nagyobb összegü vásárlásokat is szívesen tennének és igy hozzájárulnának az ipari és kereskedelmi élet föllendítéséhez. Miután ez az egyébként nyilvánvalóan a magyar gazdasági érdekeket védő rendelkezés az ipari és kereskedelmi körök súlyos sérelmét jelenti és az idegenforgalomnak nagy akadálya, a *Baross Szövetség* országos idegenforgalmi és fürdőügyi főcsoportja legutóbb tartott elnöki értekezletén memorandumot dolgozott ki és terjesztett elő a Nemzeti Bankhoz. A Baross Szövetség ebben a memorandumban rámutatott a fönnálló rendelkezések „káros" voltára és megjelöli azokat az intézkedési lehetőségeket, amelyeket a magyar idegenforgalom emelkedése és annak megfelelő kiaknázása céljából szükségesnek tart.

Helyreigazító nyilatkozat. Hivatkozással a sajtótörvényre a *Fenyves Áruház R. T.* a következő helyreigazító nyilatkozat közlését kéri: Nem felel meg a valóságnak, hogy a Kereskedelmi és Iparkamara választott bírósága bennünket az angol szövetekre vonatkozó hirdetéstől eltiltott volna, ellenben a valóság az, hogy előzetes intézkedést foganatosítottak az irányban, hogy a „legfinomabb" jelzőt nem szabad használnunk mindaddig, amíg ezen kitétel helyességéről meg nem győződtek. Mi hirdetéseinkben a „legfinomabb" szót elhagytuk, tehát semminemü ítélettel nem helyezkedtünk szembe.

Tisztelettel: **Fenyves Áruház R. T.**

(Közlésünket fenntartjuk és arra visszatérünk.)

VÁLLALKOZÁS

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

1300 vagon zúzottkő szállítására pályáztak: Frank István 18.000, gróf Wenckheim József 16.5000, Várhegyi Andezitkőbánya 37.800, Zebegényi Kőbánya váll. 22.800, Szandai gránitkőbánya 58.500 pengővel.

Talpfa szállítására pályáztak: Kárpáthia ált fakeresk. rt., Havas és Hirschler, Márer Benő, Mezőtúri Kereskedelmi rt., Polacsek J. és Fia, Mautner Viktor, Matzner Ottó, Kostelitz László, Rosner Soma, Nasici Tanningyár rt.

Versenytárgyalási megbizások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

67.000 darab seprő készítését a Köztisztasági Hivatal részére: Grossmann Ferenc 25.125 pengő vállalati áron.

410 darab seprőhenger szállítását ugyanott: Havas Gyula 21.320 pengő vállalati áron.

Iskolai füzetek szállítását az iskolák részére: Centrum Fogyasztási Szövetkezet, Rigler J. Ede, Minerva papiráruház, Moiret F. ödön.

Vasbeton munkát a népligeti sporttelepen: Tóásó Pál 25.944 pengő vállalati áron.

Bádogos munkát a Wesselényi-utcai iskolánál: Fliegl Mihály 3356 pengő vállalati áron.

Csőkipróbáló állomás építését a Gázművek részére: Ilia Ferenc 9432 pengő vállalati áron.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Rakodó munkálatokra a Gázművek telepén. Pályázni lehet február 8-án d. e. 10 óráig. Tisza Kálmán-tér 20.

Pneumatikus munkára a Duna alatti buktató építésénél. Pályázni lehet február 1-én d. e. 10 óráig a Vízművek igazgatóságánál. Egyetem-u. 2.

Salakozási munkára a népligeti iskolai sporttelepnél. Pályázni lehet január 29-én d. e. 11 óráig. Városháza III. em. 350.

Papíráruk szállítására az üzemek és intézmények részére. Pályázni lehet január 30-án d. e. 10 óráig. Városháza II. em. 235.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-45.

Borlay Károly
CSATORNÁZÁS, KÖVEZÉS, ÚTÉPÍTÉS, FÖLDMUNKA
okl. mérnök, kövezőmester, építési vállalkozó
Budapest, XI., Zólyomi-út 120

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULACS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉ I VALL.
TELEFON: 86-0-64.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Szegedy Béla Jenő
okl. gépészmérnök, kövezőmester
út-, vasút-, beton- és mélyépitővállalkozó
Budapest, I. Alkotás-u 18. II. 1. Tel: 52-8-52

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13, III em. 1. Telefon 84-4-12

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföld-út 1. Tel.: 59 9—68

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

Ilkovits J. Budapest
központi fütés- és vízvezetéki vállalata
V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

A legtökéletesebb fekete fénymásoló papir
Océ
Fénymásolat
Piesenberger József
V., Hollán-u. 15. Tel.: 19-5-64

Coradlic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

vitéz **BÁCSALMÁSY MIHÁLY**
építőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 552-85.

Szennyvíztisztító berendezések, SADO rendszerü házi kisderitők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ⁂ Telefon: 30-8-63.

STEINER ÉS SZIMPER
DISZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői út 57. Telefon: 30 6-20.

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 január 23. — 4. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Magyar reformokért

Sok mindent beszéltek már a reformokról, amelyeknek korszakát éljük, az új útról, amelyre reá kell hajlanunk, aztán megint beszéltek arról, amiből nem engedhetünk, amin nem vagyunk hajlandók változtatni. Soha olyan értelmesen azonban, mint a napokban *Sipőcz* Jenő főpolgármester, senki sem beszélt ezekről a problémákról. Értelmesen beszélt, mert egyszerűen, természetesen azt mondta el, ami a szívén feküdt és ami minden őszinte, okos magyar embernek a szívén fekszik.

Hallottuk *Sipőcz* Jenőtől, hogy Magyarország nem nézheti tétlenül, ami a világban körülötte történik. Aki a nagy evulóciókról nem vesz tudomást, annak a nyugalma, a léte esik rendesen áldozatul. Valahogy állást kell foglalnunk, *de a nemzeti eszményektől eltávolodnunk nem szabad.* Nekünk is ki kell vennünk a részünket a korszerű reformokból, amelyek már a kapunkat döngetik, de úgy kell azokat megalkotnunk, ahogy azok a mi magyar lelkünkben benne élnek. És itt következik az, amit a főpolgármester mindnyájunk helyett öltöztetett bölcs szavakba, ha akadna valaki, bárki legyen is az, aki másként gondolkozik, tudja meg, hogy a nemzet lelkével kerül örök és kivédhetetlen összeütközésbe. Tudja meg mindenki, — amint *Sipőcz* Jenő mondta — hogy *ne utasítsunk el semmit, ami magyar és ne fogadjunk el semmit, mert idegen és mert valahol a külföldön bevált.*

Értelmes embernek elég ennyi. Magyar lélekkel, évszázadok hagyományain nevelkedett magyar észjárással el sem lehet képzelni, hogy hűtlenek legyünk a mi ezeréves alkotmányunkhoz, amelyhez hasonló csak egyetlen egy, a nagy angol nemzeté, él még Európában. És élni fog mind a kettő. A nagy szociális és gazdasági problémák kiforgathatták a sarkából hatalmas országok parlamentarizmusát, megváltoztathatták alkotmányát, nálunk, nekünk — ép úgy, mint a hatalmas angol nemzetnek — erre nincs szükségünk. A mi ezeréves alkotmányunk olyan bűvös patika, amelyben minden betegségre, jöjjenek bármilyen korok és idők, meg lehet találni az orvosságot.

És ha patetikusaknak látszunk is, azt kell mondanunk, hogy amig a magyar alkotmány, a magyar szellemnek ez a legtökéletesebb terméke, mindenre megadja a gyógyító írt: addig *a magyarok Istene* megvéd bennünket minden idegenszellemű kisértettől. Mert éppen, amikor a magyar lelkiség megőrzéséről beszélünk, akkor kell megállapítanunk, hogy a magyarok Istene nem frázis, hanem élő valóság. Valaha sokat csúfoltak bennünket éppen a németek a magyarok Istenével, meg *a magyar glóbusszal.* Akkor, annakidején, a mi nagy íróink gyönyörűen bebizonyították, hogy a mi ősi istenhivésünk, ebben az istenhivésben megnyilatkozó tiszta, bölcs felfogásunk, tulajdonképpen a mi nemzeti metafizikánk. A mi Istenünk nem az, akit más nemzetek alkottak a maguk képére és hasonlatosságára. Éppen így a mi alkotmányunk, a mi eszményeink, a mi haladásunk útja, a mi reformtörekvéseink is mások, mint a más nemzetekéi, ha azok bármilyen jól beváltak is — *ott.* „A magyarok Istenének eszméje előtt imádkozva borult le évezredek előtt a Kelet térein élő nemes, tiszta nép és ezt a hitét, ezt a felfogását nem tudta megrontani soha semmiféle érintkezés. Nem győzte le soha az ő Istenét se bálvány, se Buddha, se Allah." És most sem változtathatja meg semmiféle idegen áramlat. A minden elegyedéstől ment theizmus, az alkotó Lélek ideális felismerése a magyarok Istene. Ez a theizmus most is ment marad minden felesleges és rontó elegyedéstől és az alkotó magyar Lélek most is maga alkotja meg a szükséges reformokat.

Legteljesebb mértékben honorálni kívánja a felettes hatóság a deficit eltüntetésére vonatkozó közgyűlési határozatot — mondja Szendy Károly polgármester

A polgármester nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a közlekedési reform lényegéről, amely a viteldíjak leszállítását tervezi, a szűk keretek között mozgó státuszrendezésről, a munkanélküliség enyhítéséről, a diplomás ifjúság elhelyezkedésének megkönnyítéséről és egyéb időszerű városházi kérdésekről

Helyszíni szemlék állandó rendszeresítése az üzemeknél

Úgy a városházi pártok vezetői, mint általában a főváros közönségének legszélesebb rétegei is általános érdeklődéssel várják a szanálási tervek publikálását. Ez a publikálás a városházi pártvezérekből álló 17-es bizottságnak az ülésén történhetik meg, amelyet *Sipőcz* Jenő főpolgármester — hír szerint — február elején hív össze. Addig előreláthatóan nem tart közgyűlést a főváros törvényhatósági bizottsága, éspedig azért nem, mert a főváros vezetősége meg akarja várni az államfői megerősítést *Lamotte* Károly dr. alpolgármesterré történt megválasztása ügyében. *A legközelebbi közgyűlést tehát legkorábban csak január végén vagy február elején hívják össze és ennek a napirendjén első helyen Lamotte Károly alpolgármesteri beiktatása fog szerepelni.* A közbeeső időt úgy *Sipőcz* Jenő főpolgármester, mint *Szendy* Károly polgármester is azoknak a szanálási terveknek a kidolgozására fordítják, amelyek február hó elejétől kezdve fogják foglalkoztatni a különböző szakbizottságokat és a főváros közgyülését.

Szendy Károly dr. polgármester,

akivel ezekről a kérdésekről beszélgetést folytattunk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A különböző szanálási tervek — *Sipőcz* Jenő főpolgármester úr utasításainak megfelelően — az egész vonalon előkészítés alatt állanak. Mint ismeretes, az új törveny a főpolgármester úr hatáskörébe utalta az összes szanalasi kérdéseket, mi csak végrehajtói vagyunk a szanáló főpolgármester rendelkezéseinek. *A szanálás irányának a megállapítása tekintetében jelentős szerepe lehet annak a belügyminiszteri leiratnak, amely az új költségvetés jóváhagyása felől fog intézkedni.* Az új költségvetés jóváhagyását illetően különböző hírek jelentek meg, amelyek azonban legnagyobb részben nem felelnek meg a valóságnak. *Előttem is szóvátették már azt a hírt, hogy a kormány nem fogja jóváhagyni a közgyűlésnek a deficit eltűntetesére vonatkozó határozatát.* Én erről nem tudok, ellenben tudom azt, hogy

úgy a belügyminiszter úrral, mint a penzügyminiszter úrral is tárgyaltam a költségvetésről és mind a két szakminiszter kifejezésre juttatta azt a felfogását, hogy a legteljesebb mértékben honorálni akarja a közgyűlésnek a deficit eltűntetésére vonatkozó óhajtását.

Úgy tudom egyébként, hogy a költségvetés jóváhagyása kizárólag azért nem történt még meg, mert időközben pénzügyminiszter-változás volt, ami egy-két héttel elodázza a jóváhagyás felőli döntést és az erről szóló leiratnak a megszövegezését. Ezidőszerint az a helyzet, hogy

jelenleg a szakminisztériumok különböző osztályai foglalkoznak a fővárosi költségvetéssel.

A deficit kiegyenlítése kétféle módon történik. Az egyik mód *Wolff* Károly indítványának az elfogadása volt, amely úgy szólt, hogy a közgyűlés egyes tételeket kiemelt a költségvetésből és átírt a felveendő beruházási kölcsön terhére, a deficit másik részét pedig úgy küszöbölte ki a közgyűlés, hogy bizonyos kiadási tételeket egyszerűen törölt. Megtörténhetik, hogy egyes tételekre nézve valamilyen észrevételt tesz a belügyi kormányzat, annyi azonban bizonyos, hogy *a közgyűlési határozat foganatosításának a deficit kiegyenlítését illetően nem lesz akadálya.*

Arra a kérdésre, hogy milyen szanálási tervek készülnek és általában milyen feladatok megoldásának az előkészítését tüzte napirendre, Szendy polgármester a következőket felelte:

— Az egyes ügyosztályokban készülő előterjesztések tulajdonképpen egytől-egyig összefüggésben vannak a szanálással. Ma ugyanis nem lehet semmiféle előterjesztést készíteni anélkül, hogy ne kellene tekintettel lenni a szanálásra.

A legközelebbi munkaprogram legkiemelkedőbb része a közlekedési reformok megvalósítása.

Ezek is összefüggésben vannak a szanálással. *A közlekedési reformnak az a lényege, hogy az egységes közlekedési alapelvek figyelembevételével új menetrendet készítünk.* Az új menetrend készítésénél a legfőbb szempont az, hogy *a relációkat megröviditsük és a belső forgalmat sűrűbbé, a külső forgalmat pedig bizonyos vonalakon ritkábbakká tegyük.* Ez elengedhetetlen feltétel, mivel

nem akarjuk emelni a viteldíjakat, ellenkezőleg, különösen a HÉV vonalán, leszállításra gondolunk.

Szóbakerült a Beszkárt részvénytársasági formájának a megszüntetése is. Az erre vonatkozó előterjesztést alapos megfontolásnak és tanulmánynak kell megelőznie, mivel *itt nagy szerepet játszanak a hitelképesség és a kereskedelmi mozgékonyság szempontjai.* Az adminisztráció már foglalkozott ezzel a kérdéssel és rövidesen eldől, hogy megfelelő javaslattal fordulhatunk-e az illetékes autonóm szervekhez.

— Ugyancsak a szanálással függ össze

a státusrendezés kérdése is, amit szintén napirendre tűzünk.

A főpolgármester úr utasítására általános státusrendezést készítünk elő, de már most hangsúlyoznom kell, hogy *ez a státusrendezés pénzügyi okoknál fogva nem lehet olyan nagyméretű, mint ahogyan azt sokan gondolják.*

Esetleg néhány magasabb állás megszüntetése révén mód nyílik alacsonyabb állások megszervezésére,

de ismételten meg kell állapítanom, hogy tévedés volna a státusrendezés előkészítéséből olyan következtetést levonni, amely szerint valamilyen nagyarányú változásra lehetne számítani. *A valóság az, hogy csak szűk keretek között mozgó rendezéséről, vagyis helyesebben bizonyos fennálló aránytalanságok megszüntetéséről van szó.*

— A szanálással függ össze

az üzemi tarifák reviziója

is. *Az Elektromosművek igazgatósága már készített egy tervezetet, amelyet a legközelebbi időben fogok áttanulmányozni.* Általában

több helyszíni szemlét fogunk tartani az üzemeknél

éspedig az összes ügyosztályvezető tanácsnokoknak a bevonásával, mint legutóbb a Vízművek alagútépítésénél történt.

Arra a kérdésre, hogy a főváros vezetősége készít-e valamilyen közmunka-programot a tavaszi hónapokra, *Szendy* Károly polgármester a következőket felelte:

— *A munkanélküliség enyhítése és a diplomás fiatalság elhelyezkedésének a megkönnyítése bennszerepel polgármesteri programomban,* amelyet beiktatásom alkalmával adtam elő. A munkanélküliség enyhítését célozza az a javaslatunk, amelyet a legközelebbi időben terjesztek az illetékes fórumok elé, hogy *sürgősen beruházási kölcsönt vegyen fel a főváros.* Addig is

a kertészet, a köztisztasági hivatal, valamint az útépítési ügyosztály munkálatainak a keretében lehet szó munkások alkalmazásáról.

Amennyiben a beruházási kölcsönt felvesszük, *egész sereg új munkaalkalmat teremthetünk, főként a Tabán újjáépítésének megindításánál.* Ami a diplomás ifjúság elhelyezkedési lehetőségeinek a szaporítását illeti, ebből a szempontból attól a rendelkezéstől várok eredményeket, hogy

a szolgálati idejüket kitöltött tisztviselőket a jövőben visszatartani nem lehet,

hanem ezeknek a helyére fiatalokat kell felvenni és általában a diplomás ifjúságot íróasztalhoz kell juttatni.

Szendy Károly polgármester végül kijelentette, hogy *a különböző hídproblémák megoldásának az előkészítését is napirendre tűzte.* Ez a nyilatkozat nemcsak a szanálásnál követendő útat jelöli meg, hanem egyben felsorolja azokat a feladatokat is, amelyek a legközelebbi jövőben napirendre kerülnek.

Napirendre kerül a főváros erdősítésének nagyarányú fejlesztése

A terv szerint 3—4000 holddal növelik az erdőállományt

Budapest egyik legnagyobb vonzóereje az idegenek előtt a páratlanul pompás dunai panoráma mellett a budai hegyvidék. A magyar főváros szépsége és eredetisége a külföldi turisták szerint az, hogy az Alföld végtelen síkja egy világváros határában ölelkezik az üde budai hegyekkel és a kettőt, mint ezüstabroncs köti össze a hatalmas folyam csíkja. A budai erdőségek kiterjedése azonban még mindig nem olyan arányú, amilyen kívánatos lenne és még mindig érezni a kommün vandál pusztításainak nyomait, habár az erdészeti és mezőgazdasági hivatal évről-évre lankadatlan munkával igyekszik területeit bővíteni. Sajnos, ez a munka igen lassan halad előre, mert az utóbbi időben az erdőfejlesztésre szánt összegeket pénzügyi okokból szinte következetesen törlik a költségvetésből. Legutóbb is negyvenezer pengő szerepelt erdőirtási célokra a tervezetben, de az elfogadott költségvetésből már ez az aránylag igen szerény összeg is kimaradt. Igy azután az erdészet arra van utalva, hogy szinte filléres eszközökkel dolgozzon és a kitermelt fa eladása révén befolyó kevés pénzt forditja programjának továbbvitelére.

Az erdősítési terveket az erdészeti és mezőgazdasági hivatal vezetője, *Csizmadia* László erdőtanácsos már kidolgozta és ebből

KOVÁCSHÁZY VILMOS tanácsnok,

az illetékes városgazdasági ügyosztály vezetője az alábbi részleteket közölte munkatársunkkal:

— Az erdős területek szaporítása elsősorban városszépítési érdek, de fontos abból a szempontból is, hogy a város elhasznált levegőjét javítsa, a város klímáját kedvezően befolyásolja,

az erdő a nagyváros tüdeje.

Az európai nagyvárosok már régen tudatára ébredtek ennek és mindent elkövetnek erdőségeik fejlesztésére.

— Mi is elérkeztünk oda, hogy határozott célkitűzéssel hozzáfogjunk az erdőterületek gyarapításához.

A székesfővárosnak mindössze csak 3898 katasztrális hold erdeje van,

ebből a budai hegyekre 2408 hold esik, Budakeszi határában van 1123 hold, a pesti fásítási öv kiterjedése pedig 367 katasztrális hold. Ezzel szemben a Budapestnél sokkal kisebb Debrecennek 18.689 katasztrális hold, Kecskemétnek 18.754 kat. hold, Sopronnak 10.208 kat. hold erdeje van, sőt még Pécsnek is nagyobb az erdősége, mint a mienk. Nem is szólunk Bécsről, amelyet gyönyörű erdőterület övez és a közelmultban mégis erdőségeinek szaporítása céljából nagyterületű erdőket vásárolt.

— A mult század vége felé a főváros akkori tanácsa már felismerte az erdő nagy fontosságát és ebből az elgondolásból kifolyóan jelentékeny területeket szerzett. Ebben az időben határozták el, hogy a főváros határa mentén a Dunától a Dunáig

száz öl széles erdőpászták fognak létesíteni a rákosi futóhomok megkötésére.

A határfásítási öv terve különböző okok miatt csak részben valósítható meg. A hetvenes években kidolgozott nagyszabású erdősítési tervet évtizedek alatt elhanyagolták és azt ma már, különösen a pesti oldalon, a beépített területek miatt *teljes egészében megvalósítani nem is lehet.* Ilyen körülmények között *a balparti városrészben hozzávetőlegesen mindössze csak 180 kat. holdat, s a budai oldalon szintén körülbelül 180 holdat lehet erdősítésre felhasználni.* Ellenben a városon kívül, de

közvetlenül a határ mellett egyes magánbirtokosoktól, a kincstártól, közbirtokosságoktól még körülbelül 3000—4000 erdő szerezhető meg.

Az erdőterületek megszerzését, fejlesztési program alapján, évről-évre fokozatosan lehetne elérni. A városfejlesztési bizottság ezen túlmenően azt kívánja, hogy a főváros vezetősége sürgősen lépjen érintkezésbe a közmunka tanáccsal és a kormánnyal, hogy a főváros erdőövezetéhez hasonlóan

Nagy-Budapest határa mentén létesítsenek hatalmas erdőövezetet,

ugyancsak félköralakban, a Dunától a Dunáig. Úgy hisszük, hogy ennek a megvalósítása beleilleszthető a kormány által kezdeményezett országos erdősítési programba, annál is inkább, mert az Alföld fásításának problémájával az illetékes körök is komolyan foglalkoznak, már pedig Budapest környékének nagyrésze a Nagyalföld területére esik. Ez a tervezet új erdőövezet higiénikus és levegőjavító hatásaitól eltekintve, gazdasági szempontból sem lenne alárendelt jelentőségű, topográfiailag pedig egységesen lezárná Nagy-Budapest településének határát.

Májusban megkezdik a főváros által felajánlott száz telken a vitézi házak építését

A főváros törvényhatósága a mult évben száz vitézi telket ajánlott fel a Vitézi Rendnek. Megírta a *Fővárosi Hirlap,* hogy a városrendezési ügyosztály a főváros ingatlanai közül hármat talált legalkalmasabbnak vitézi telepek létesítésére. Ezek közül egyik a Rákospatak mentén terül el, a másik a Kerepesi-út és a Hajcsár-út között fekszik, a Horthy Miklós-kertváros tőszomszédságában, a harmadikat pedig a budai Andor-utcában szemelték ki. A Vitézi Szék és a főváros kiküldöttei a helyszínen is megtekintették a szóbanforgó ingatlanokat és ennek a szemlének az eredménye lett, hogy a Budán kijelölt terület helyett másikat kellett keresni, mert a vitézek megbízottai szerint a környék nem alkalmas a tervezett településre. Ebben teljesen igazuk is van, mert az Andor-utcai ingatlan nagy üzemi telepek és az új csatornaszivattyútelep szomszédságában található. A főváros vezetősége a kifejezésre juttatott kifogások tudomásul vétele után, teljes lojalitással hozzáfogott új terület kereséséhez, ami a napokban eredményre vezetett.

A vitézi telkek ügyében beállott új fordulatról *illetékes helyen* a *Fővárosi Hirlap* munkatársának ezeket mondották:

— Az elhangzott és méltányos kifogások tudomásul vétele után nyomban kerestünk megfelelőbb területet a budai vitézi telkek számára, annál inkább, mert az eredetileg kijelölt ingatlan tényleg nagyon közel esik ahhoz a területhez, amelyet a városfejlesztési tervek szerint déli gyáriövezetnek szánnak. Az ujonnan felajánlott ingatlan nincs messzi a régitől. Ez is Kelenföldön terül el, a Fehérvári-út közelében, a Bánát-utca mentén, a most épülő új fővárosi iskola szomszédságában.

A Rákospatak mentén ötven, a Hajcsár-útnál 30, Budán pedig 20 vitézi telek lesz.

A főváros készíti a parcellázási és települési terveket is. A vitézeknek mind a három helyen külön utcáik lesznek.

A tervek szerint csak egylakásos kertes házak épülhetnek.

A főváros annakidején a telkeket úgy válogatta ki, hogy lehetőleg közművek közvetlen közelében legyenek, vagy olyan útvonalon, ahol már ki is épült a kövezet, a gáz-, villany- és vízvezeték. Ez azonban csak részben sikerült. A vitézi telkek parcellázásánál a kijelölt és felajánlott ingatlanokon új utcákat kellett nyitni, ahova be kell vinni a közműveket. Az építkezők ugyanis nincsenek abban a helyzetben, hogy ezeket a költségeket is vállalni tudják. Erre való tekintettel a városrendezési ügyosztály a kész parcellázási és települési terveket a legközelebbi napokban átküldi az út- és csatornaépítési ügyosztályhoz, a további előkészületek és intézkedések eszközlésére. Miután többszáz méter hosszúságban kell kiépíteni az összes közműveket és az útvonalat, több mint

százezer pengős váratlan kiadásról kell gondoskodni.

A vitézi telkek ügye legkésőbb a februári közgyűlés elé kerül, s a kormányjóváhagyás után nyomban megtörténik a telekkönyvi átírás és a birtokbaadás, úgyhogy a *tavaszra nem lesz semmi akadálya az építkezések elkezdésének.*

Atmenetileg csak négy tanácsnoki állás kerül betöltésre

Külön pályázat az ötödik állásra — Március elején választ a közgyűlés

A főváros legfőbb vezetésének átszervezése *Sipőcz* Jenő főpolgármesterré történt kinevezése és *Szendy* Károly polgármesteri megválasztása révén befejeződött, azonban a főtisztviselői karban a személyi változások csak ezután következnek. A városkormányzók legfőbb kollégiuma *Lamotte* Károly alpolgármesterré történt megválasztásával kibővült és már csak *néhány nap választ el attól, amikor a Kormányzó legmagasabb jóváhagyása után az új alpolgármester átvegye hivatásának vezetését.* A törvényhatóság tiszteletreméltó bizakodással várja az államfő ilyenirányú elhatározását és joggal reméli a lendületes munka megindításán kívül a szükségszerű feladatok hiánytalan ellátását, mert

olyan férfiak állanak Budapest élén, akiknek minden ténykedéséből a főváros és az autonómia szeretete sugárzik.

Teljesen komolytalan az a fellebbezés, amelyet egy nyugalmazott székesfővárosi főmérnök szinte máníákusan folytat csaknem minden megválasztott főtisztviselővel szemben, mert a közigazgatási bíróság *az alaptalan kifogásokat amúgy is elutasítja. Lamotte* Károly alpolgármester eskütételi programjában tehát nincsen változás és

a közgyűlés nagy érdeklődéssel várja Lamotte Károly érdekesnek igérkező székfoglalóját.

Szendy Károly polgármester előterjesztésére az egyik legközelebbi közgyűlés elhatározza *Hamvassy* István és *Bucsánszky* Bertalan előljáró-tanácsnokok nyugdíjazását. Ilyen körülmények között *öt tanácsnoki állás van üresedésben,* amelyekre teljes bizakodással pályáznak a főjegyzői kar kiválóságai. *Egyelőre két tanácsnoki állás pályázatai várják további sorsukat* és nyilvánvalóan rövid időn belül további két tanácsnoki állás elnyerésére jelenik meg a szokásos kiírás. Annak ellenére, hogy öt állás üresedett meg,

a polgármesternek az a terve, hogy átmenetileg csupán négy állás betöltésére tesz javaslatot, és az ötödiket a későbbi hetekben tűzi napirendre.

A tisztviselőtársadalom felfokozott izgalommal várja a pályázatok és a választás alakulását, mert sok tekintetben annak kimenetelétől függ *a további előléptetések lehetősége.* Az egész fogalmazói kar megmozdult, hogy jogos érdekeit kielégíthesse és a megüresedő főjegyzői és fogalmazói állásokra a kilátásait növelje. A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint

a négy tanácsnoki állást február—március-ban betöltik

és azt követelőleg a főpolgármester és a polgármester gondoskodnak *a kinevezések végrehajtásáról.*

PESTI KIRAKAT

Milyen idők!

A közéleti tisztaságnak igazán lámpával sem kereshetne Krivoss Árpád rajongóbb híveket, mint amilyenek a magyar sajtó munkásai. Ne csodálkozzék mégse azon, ha a Glücksthal Samu ellen indított összeférhetetlenségi „hadjárat" alkalmával ez a sajtó nem sietett az ő homlokát babérokkal övezni. Pedig a sajtó szangvinikusabb része akár arra is hajlamos, hogy a törvény betűjén túlléve magát, érzelmi alapon tisztogasson. De ez az eset igazán csak csodálkozást válthatott ki: milyen idők, ha már a Glücksthal Samukat is vádakkal illetik? Ha már az ő hozzáférhetetlenségükben és makulátlan becsületükben sem bíznak. Glücksthal Samut a főváros törvényhatósága örökös bizottsági taggá választotta meg és mint a főváros képviselőjét a felsőházba is delegálta. Ma, amikor mindenkinek a becsületét mikroszkópon vizsgálják, egészen bizonyos, hogy nagyon alaposan megfontolták, érdemes-e a multja, élete, működése arra, hogy ezekben a megtiszteltetésekben részesüljön. Budapest közéletében élő személyiség ennek a városnak a közönségétől többet nem is várhat, de nem is kaphat. Glücksthal Samu mindent megkapott, és nekünk fáj, hogy a „Pesti kirakat"-ba olyan csodabogarak is belekerülhetnek, hogy ezt a kivételes tehetségű és kivételes jellemű férfiút, aki sohasem szorult rá semmire a maga becsületes keresetén kívül, a közerkölcsbe ütköző vádakkal illessék.

A K.-rendőr

A pesti utcának immár megszokott és megbecsült alakja a K.-rendőr. Aki kétségkívül sok balesetet hárít el, de valljuk be, hogy egyszersmind sok apró bosszantásban is részesíti a járókelő közönséget. Rettentő nagy hatalom rejtőzködik ugyanis egy-egy ilyen fehér kesztyűben, amely az emberek csoportját állítja meg és indítja el és néha megállítja akkor is, amikor arra semmi különös oka nincs és megindítja, ha úri kedve úgy diktálja. Egyszóval a K.-rendőr hatalmas úr a pesti utcán, egyben azonban el kell ismerni, hogy felelősségteljes feladatkört tölt be. Mi azt hisszük laikus tudásunkkal, hogy jól tölti be, és a balesetelhárítás maximumát éri el. Ha nem így volna, majd gondoskodnak az intézmény megjavításáról azok, akikre az irányítást rábízták. Legelsősorban gondoskodni fog maga Budapest európai látókörű főkapitánya, Ferenczy Tibor, aki ezúttal is egy üdvösnek látszó rendeletet adott ki. A rendeletet mi úgy értelmezzük, hogy a K.-rendőr álljon a helyén, teljesítse kötelességét és ne gondoljon semmi mással kerek e világon. Ha tábornok, ha miniszter megy el előtte, akkor is csak azzal törődjék demokratikus alapon, hogy az, aki előtte elhalad, egyszerű járókelő, akinek a testi épségére vigyázni kell. Tehát ne vágja magát haptákba, ne tisztelegjen, hanem vigyázzon arra, hogy a kegyelmes úrnak, vagy a mosónőnek hajszála se görbüljön meg, amíg átkel a budapesti utcán. Mindez, úgylátszik, nagyon helyes, amiképpen helyes az is, hogy a villamos kocsivezetőnek nem szabad beszélgetni munkaközben, mert különben folytonos veszedelmek lebegnének a levegőben. Ha azonban már őszintén beszélgetünk a K.-rendőrről, mondjuk el azt is, hogy kevéssé parádéssá, egyszerűbbé kellene tenni az egész működésüket, mert bizony nemcsak a cinikus, de az Európát látott ember előtt is néha groteszk a viselkedésük. A rettentő karlendületek és egyéb tornamutatványok nem a lényege annak, hogy hogyan kell megóvni bennünket attól, hogy a villamos elgázoljon. Mi azt hisszük, hogy a pesti közönség elég nagykorú ahhoz, hogy vele is úgy bánjanak, mint Európa egyéb nagyvárosainak közönségével. Már pedig azokat a tornamutatványokat, kesztyűübungokat, amelyeket a pesti utcán látunk, sehol sem tanasztaltunk. A világváros rendőre egyszerű kézmozdulattal int és irányít. A közönség pedig mindenhol a világon csöndesen, nyugodtan, természetesen engedelmeskedik. Ennyi az egész.

Hunyadi János

TERMÉSZETES KESERŰVIZ

AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVALÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT

HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN

SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Idegenforgalmi Könyvtár

Szerkeszti TÁBORI KORNÉL

Új szám

Hogyan lehet Budapest világfürdő?

Irta: Kovácsházy Vilmos székesfővárosi tanácsnok

Kiadja az Idegenforgalmi Szövetség. Kapható a Fővárosi Hirlap kiadóhivatalában és a könyvkereskedésekben

Közmunkák tekintélyes sorozata kerül a megvalósítás stádiumába

Városrendezési kérdésekben teljes az összhang a főváros és a közmunkák tanácsa között — Fridrich Lajos előadása a belvárosi templom eltolásáról

Az építkezési ipar ma ügyszólván foglalkoztatás nélkül van és ennek a sokféle szakmát egyesítő iparágnak a tevékenysége túlnyomórészt a *tatarozásokra szorítkozik.* Új építkezés csak itt-ott akad a különböző kerületekben, az általános építési lendület pedig a jövő álma.

A főváros vezetősége a lehetőségek határain belül mindent elkövet az építkezések fokozására és új munkaalkalmak megteremtésére. Ebben a vonatkozásban összhangzatos együttműködés fejlődött ki a főváros és a Közmunkatanács között és azt remélik, hogy az *építkezési adókedvezmények a jövőben megértőbb elbírálás alá kerülnek.* Teljes komolysággal folynak az előkészítő munkálatok

a belső Erzsébetváros modernizálása érdekében,

mert a Károly-körút, a Király-utca, Dob-utca és a Klauzál-tér által határolt városrészben *30 év óta ismeretlen az épületállvány, a malter és tégla.* A legelmaradottabb városrész újjáépítéséről van szó, amelyet *az Erzsébet-sugárút megvalósítása nélkül* is végrehajthatónak minősítenek.

A *Tabán* megálmodott új parkvárosa ugyancsak a távoli horizonton csillog és egyelőre nem lehet másról szó, minthogy

a Tabán területét kiegyenlítik és ott üde parkot létesítenek.

A telkeknek parcellázása és házhelyekké való kiképzése azért nem időszerű, mert a mai nehéz viszonyok között a főváros részéről felállított egységárakat a telekvásárlók nem tudják megfizetni.

Napirendre került *a Margit-híd kiszélesítése* is olyképpen, hogy a hídat déli irányban 5.40 m.-el kiszélesítik. A villamosvágányokat az úttest közepére helyezik és kiszélesítik a Margitszigeti lejárót is.

Az óbudai híd vonalvezetése ügyében kész a megállapodás az illetékes szervek között.

A legmegfelelőbb megoldásnak a *Rakovszky Iván—Kertész K. Róbert-féle* terv látszik, amely lényegesen módosítja a *Kossalka-féle* elgondolást és az új hídat a *Margit-híd északi csúcsától 150 m. távolságban vezetik át a Dunán.* Ebben az ügyben még további tárgyalások várhatók, annyi azonban bizonyos, hogy *az óbudai híd építése nem kerül le a napirendről.* Az illetékes helyek véleménye szerint a megvalósítás stádiumába 1939-ben jut az óbudai híd.

A felveendő beruházó kölcsön módot nyujt arra, hogy annyi évtizedes *kísérletezés* után

megoldják a Rókus-kórház problémáját.

Az erre vonatkozó városrendezési tervek elkészültek, amelyeknek az a lényege, hogy a Népszínház előtti Blaha Lujza-térről a Rókus-kápolnáig terjedő *azt az épületrészt, amely betolakodik a Rákóczi-útba: lebontják és helyette a Stáhly-utcai fronton építik meg a modern traktust.* Ezzel egyidejüleg a Rókus-kápolnát a Gyulai Pál-utca torkolatába helyezik el, ahol az amugy is jobban érvényesül. *Wossala* Sándor tanácsnok

az összesített terveket

bemutatta *Szendy* Károly polgármesternek és a munkálatok költségét 4 millió pengőben körvonalazta.

A belvárosi templom eltolása

Hozzátartozik a közmunkák sorozatához a *Petőfi-tér rendezése.* A tervek és költségvetések készen állanak, amelyek *összesen 800.000 pengőt követelnek.* Az Erzsébet-híd rendezésének kérdése Budapest egyik legfontosabb városrendezési problémája. Az elgondolások szerint

a Petőfi-tér színvonalát felemelik az Erzsébet-híd nívójáig és a belvárosi templomot eltolják a Piarista-épület homlokzatvonalába.

Ezzel egyidejüleg az Erzsébet királyné-emlékmű is a tér közepére kerül és nagymértékben emeli a dunaparti korzó városképének hatását. A tervek és a műszaki végrehajtás *Fridrich* Lajos műszaki főtanácsos munkásságának eredményei, aki a szenzációs műszaki végrehajtás terveit hétfőn este ismertette nagy sikerrel a *Magyar Mérnök- és Építész-Egylet* szakértő publikuma előtt.

— Magyarország igen szegény eredeti építészeti emlékekben, — mondotta bevezetésül *Fridrich,* — mert a háborúk, a tatár-, török- stb. dúlások és más egyéb sorscsapások mindent elpusztítottak. A hajdani nagyszerű templomokról is csak szórványos feljegyzések tanuskodnak. A középkori Pestnek egyetlen gót-stílusú emléke maradt meg, az is csonkán, mert nagyobbik felét a barokk-kor átformálta.

Ez az egyedüli és legértékesebb középkori műemlékünk: a belvárosi plébánia-templom.

A templom beillesztése az új városszabályozásba régi probléma. 1895-ben, a régi városháza lebontása után néhai *Czigler* Győző műegyetemi tanár kezdeményezésére a mai Kossuth Lajos-utcát egyenes vonalban akarták a Dunáig vezetni, az Erzsébet-hídat pedig a Döbrentei-térre. Ez esetben a templom kérdése is helyes megoldást nyert volna. De nem így történt. A híd elhelyezésekor a templomot lebontani akarták és csaknem megtörtént, hogy legrégibb műemlékünk elpusztul.

A templom környékének rendezésére utóbb számos terv merült fel. Egyik legutóbbi elgondolás szerint a hídfeljárót közvetlen a templom faláig kiszélesíteni akarták és ez a barbár szándék a templomot végleg elsülyesztette volna. 1932-ben tervpályázatot is tartottak, de elfogadható gondolat nem érkezett, a pályázók legnagyobb része a templomot le akarta bontani. A harminc éven át folyó tervezések és kísérletek meddősége mutatja, hogy *csak az egész tér egységes kiképzésével sikerülhet megfelelő megoldást találni.*

A templomot jelenlegi helyéről fel kell emelni és eltolni észak felé,

hogy a piarista-épület esküúti homlokzatával egy vonalba kerüljön. Mivel a templom az épülethez túl közel van, még egy további eltolásra is szükség van a Duna felé. *Felfelé 6 méter magasra kell emelni a templomot, az eltolás pedig északi irányban 12 méter, majd kelet-nyugati irányban 10 méteres lenne. A tér egész szintjét is emelnék, úgyhogy az Erzsébet-emlék 2.5 méterrel kerülne magasabbra.*

A templom ilymódon való elhelyezése az egyetlen megnyugtató megoldás, amely a forgalmi kérdéseket végkép rendezi és a tér kialakulását a legelőnyösebben oldja meg.

A költség 800.000 pengő lenne, amelyből azonban 80 százalék a munkabérre esne. Technikailag a kérdés minden nehézség nélkül megoldható és lényege az, hogy a templom alá erős, egységes betonlapot helyeznének és ezen vinnék odább alkalmas szerkezetekkel, mint valami gigászi tálcán, a templomot.

Az előadást nagy tetszéssel fogadták, amelyhez több hozzászólás is elhangzott. Megemlítést érdemel még, hogy

Fridrich Lajos újszerű megoldását a templom eltolására, szabadalmaztatja.

Erre vonatkozó bejelentését a Szabadalmi Hivatalban már megtette.

Ilkovits J. Budapest

központi fütés- és vízvezetéki vállalata

V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

STREBEL-STRECO-KAZÁN

hazai olcsó daraszenek

gazdaságos, egyszerű, füstmentes

tüzelésére.

STREBEL

STREBELMÜVEK

Budapest, V., Alkotmany-u. 16. Tel.: 16-5-65.

Gyártelep: Moson.

Beterjesztették az óbudai téglagyárak üzemterveiket az agyagbányászásra

Békésen lezárul a sokat hánytorgatott probléma

Évek óta foglalkoztatja a főváros vezetőségét és a különböző hatóságokat, elsősorban a Közmunkák Tanácsát az óbudai téglagyárak bányászatának problémája. A harmadik kerület testébe ékelődő téglagyárak és kibányászott agyagterületek évek hosszú sora óta nemcsak a városrész fejlesztését bénították meg, hanem útjában állanak a már tervbevett városszabályozási munkálatoknak is. A multban sok kifogásra adott okot egyes üzemeknek az az eljárása, hogy a hatósági rendeleteket semmibe se vették és szabálytalanul végezték az üzem fenntartásához szükséges agyagbányászást, valósággal aláaknázták a hegyoldalakat. Ennek tulajdonítható, hogy a mult évben az egyik téglagyár közelében könnyen katasztrofálissá válható hegycsuszamlás jelentkezett, egy másik helyen pedig a városi térképekben szereplő elsőrendü útvonalat egyszerüen elbányászták. Emiatt a téglagyárak ellen több eljárás indult meg, *közben azonban a vállalatok vezetői maguk is jobb belátásra jutottak és ma már adva van a lehetőség a régen óhajtott békés kibontakozásra.* A gyárak igazgatósága is belátta, hogy a teljesen beépített városrész kellős közepén sokáig nem maradhatnak és új területeket kell keresniök. Ezzel szemben *a főváros vezetősége is méltányos szempontokra helyezkedett és nem óhajt semmiféle radikális eszközhöz nyúlni,* vagy a vállalatoknak kárt okozni, hanem mindössze az üzemtervet kívánja szabályozni, és azt a maximális időt óhajtja megállapítani, ameddig a téglagyárak mai helyükön maradhatnak.

Az óbudai és újlaki téglagyárak a főváros által kívánt üzemterveket a közelmultban bemutatták, s megtörtént ezeknek a műszaki felülbírálása is. Ebből az alkalomból érdeklődtünk *illetékes helyen* a várható fejlemények iránt, ahol a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következő felvilágositást adták.

— A harmadik kerületi téglagyárak a hatóságok által kívánt üzemtervet bemutatták. A városrendezési ügyosztály a különféle szempontoknak megfelelőleg elvégezte a műszaki felülbírálást és nemrégiben átküldötte további intézkedés és állásfoglalás céljából a Közmunkák Tanácsához. A közmunkatanács, mint másodfokú városrendezési hatóság, már szintén foglalkozik a téglagyári üzemtervekkel. *Közben bekapcsolódott a kérdés elintézésébe a kereskedelmi minisztérium illetékes osztálya is.* Tudomásunk szerint

egy hónapon belül végleg letárgyalják a kérdéseket és dülőre jut a téglagyárak sorsa.

E pillanatban még akörül vannak nézeteltérések, hogy a bemutatott üzemterv nem időre szól, hanem a még kibányászható agyagmennyiséget tünteti fel. Ez pedig igen tág megállapításra adhat alkalmat, mert minden attól függ, hogy milyen tempóval történik a kibányászás. *Ha gyorsabban bányásznak és termelik ki a téglának való agyagot a hegyekből, akkor néhány év alatt kimerülhet a kibányászható terület,*

lassúbb termelés esetén viszont évtizedekre is elhúzódhatik a bányászás.

Azt hisszük, hogy az igazság itt is a középen van és megfelel a főváros elgondolásának, amely

10—15 esztendőt engedélyez a téglagyáraknak a kibányászásra

és úgy akarja, hogy ezen az időn túl feltétlenül kiköltözzenek és a városszabályozási terveknek megfelelő állapotban hagyják hátra a kibányászott területeket. A főváros másik kívánsága az, hogy a bányászás egyrészt a biztonsági szempontok szigorú betartása mellett történjék, másrészt olyan módon, hogy ne meredek falak támadjanak a hegyoldalakon, hanem

a kitermelés platórendszer szerint, rézsüsen történjen,

hogy a területet később megfelelő fásítással, vagy parkirozással a városszabályozási tervekbe beilleszthessék.

Rendet teremt a főváros a tüzelőszer árusítása és szállítása körül

Az elburjánzott visszaéléseket a legszigorúbban megtorolják

A főváros vezetősége néhány nappal ezelőtt, mint a *Fővárosi Hirlap*-ban előre jeleztük, értekezletet tartott az összes érdekeltségek, a Baross Szövetség, a bányák, a kereskedők, a faaprítók, a szállítók, munkások stb. részvételével a tüzelőszerkereskedelem terén tapasztalható visszásságok és visszaélések megszüntetésére. Az értekezleten képviseltette magát az államrendőrség és a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara is.

A tüzelőszer-ankét után felkerestük

FELKAY FERENC dr. tanácsnokot,

a közgazdasági és ipari ügyosztály vezetőjét és érdeklődtünk a lefolytatott értekezlet várható eredményei iránt.

— A megtartott tüzelőszer-értekezletnek — mondotta a tanácsnok — elsősorban informatív és tanácskozó jellege volt, meg akartuk ismerni a különböző érdekeltségek felfogását és álláspontját, hogy ezek egybevetésével és mérlegelésével a főváros megtehesse a maga javaslatát az illetékes kormánykörök*nek. Az értekezleten tehát semmiféle határozat vagy intézkedés nem történt.* A kamara képviselője az értekezleten azt kívánta, hogy a főváros tartsa függőben az állásfoglalását addig, amíg a kamara részéről delegált vegyesbizottság a felszínre került kérdésben elkészíti a javaslatait.

A kamara kívánságának nem lehetett eleget tenni, miután a probléma időszerű és sürgős.

Természetesen ez nem jelenti azt, hogy a főváros a kereskedelmi és iparkamara időközben meghozott véleményét és javaslatait állásfoglalásánál ne mérlegelje. A bányák képviselői statisztikai adatokkal bizonyították, hogy az év legnagyobb részében semmiféle brikett átvételi kényszer nincs, viszont azokban a hónapokban, amikor a kereslet meghaladja a termelt darbos szén mennyiségét, kénytelenek a fölösleget brikettel pótolni. Ezzel a szénkereskedőknek arra a panaszára feleltek, hogy

a bányák a darabos szén szállitását brikettvásárlási kényszerrel kapcsolják össze.

A magyar szénnek ugyanis az a sajátossága, fejtegette *Vida* Pál, a MÁK igazgatója, hogy a fejtésnél csupán 10—15%-a darabos szén. Gyakorlatban a helyzet tehát úgy alakul, hogy

a bánya napi ötszáz vagon termelésnél csak 75 vagon darabos és kockaszenet tud rendelkezésre bocsátani,

míg a többi aknaszén, amit csak gyári tüzelésnél használhatnak, vagy porszén, amit viszont tojásszénné kell feldolgozni, hogy a háztartásokban használatba vehessék. Az ankét egyik felszólalója szerint

az lehetne a megoldás, ha a főváros és az állam fűtőszerül kizárólag brikettet használna,

ez esetben a fogyasztóknak elég darabos szén jutna. A bányák képviselői hosszasan fejtegették, hogy a brikett semmivel sem kisebb értékü tüzelőanyag, mint a darabos szén, csak meg kell kedveltetni a publikummal.

— Hosszasan

foglalkozott az értekezlet a súlycsonkitások révén tapasztalt visszaélésekkel.

A szénkiskereskedők azt kérték, hogy a rendőrség különös figyelemmel kisérje a tüzelőanyagot szálltó kocsikat, mert

a szállitómunkások egy része lopkodja az árut és azt orgazdák és lelkiismeretlen kiskereskedők útján áruba bocsátják.

Mint mondják, olyan méreteket öltött ez a tolvajlás, *hogy sok régi kereskedő semmiképpen sem tud versenyezni azokkal a tüzelőszer-kiskereskedőkkel, akik métermázsánként egy-két pengőért szerzik bünös úton az árut.*

Felhívták a figyelmet a tüzelőszerrel való házalásra is,

ami a kereskedőket és a fogyasztókat egyaránt károsítja. A fával való házalás dolgában a kamarai bizottság készít javaslatot a földmivelésügyi minisztériumnak, *a szénnel való házalást a rendőrségnek kell meggátolni.* A tüzelőszer-házalás rendszerint úgy történik, hogy a szélhámos házalók különböző csúzdákon

összevásárolják a legsilányabb szeneket és azt mint elsőrendü minőséget adják el.

— Megszivlelésre érdemes javaslat volt az is, hogy a főváros a város különböző részein állitson fel *hidmérlegeket,* ahol a szállítmányokat ellenőrizhetnék. Egyelőre öt helyen elegendő volna ilyen hidmérlegek felállítása.

A súlycsonkítások meggátlására állandó, érdekképviseletközi bizottság létesitését is javasolták,

amely az államrendőrség bevonásával működne. *Ez a bizottság ellenőrizné azokat a kereskedőket, akik ennek a kontrollnak önként alávetik magukat.* Ennek ellenében

ezek a kereskedők erkölcsi minősítést nyernének, amit vevőkörüknek reklámszerüen tudomására is adhatnának.

Az ellenőrzés a minőségre és a súlyra vonatkozkozna. *Az olyan kereskedő, aki az ellenőrzéssel visszaélne, elveszitené azt az erkölcsi bizonyitványt, amit többé vissza nem szerezhetne.* A szakmai képviselők végül határozati javaslatot nyujtottak be, hogy

a minőségi, vagy mennyiségi visszaélést a tüzelőanyagszállításoknál hivatalból üldözendő csalásnak minősitsék.

Az itéleteket minden esetben hirlapok útján publikálják és a cselekmény elkövetőjétől az ipargazolványt nyomban vonják vissza. *A tüzelőanyagokkal való házalást és a tüzelőanyagoknak a főváros területére való szekérrel történő befuvarozását tiltsák el.* Javasolták továbbá, hogy a főváros alakitson a tüzelőszer-kereskedők érdekképviseletének bevonásával *állandó bizottságot* a tüzelőanyag piac rendezésére. Újra felmerült a gondolata a főváros régebben kidolgozott tervének is, hogy a szállítómunkások rendszámot és arcképes hatósági igazolványt kapjanak, mert ma a fuvarosok sokszor olcsó munkabérért rovottmultú embereket fogadnak fel.

— Hogy az értekezleten elhangzott tervekből és javaslatokból mit lehet majd megvalósítani és mit fogunk felhasználni, azt e pillanatban még nem tudjuk. Mindenesetre iparkodunk majd a felvetett gondolatokat oly módon értékesiteni, hogy a közönség panaszai lehetőleg megszünjenek. A rendőrség megjelent képviselője is kijelentette, hogy a beérkezett panaszokat és feljelentéseket soron kívül fogják elintézni és a visszaélések megtorlása iránt a legerélyesebb intézkedéseket léptetik életbe.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-6-43.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó kövezőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-u. 13., III em. 1. Telefon 84-4-12

Borlay Károly
CSATORNÁZÁS, KÖVEZÉS, ÚTÉPÍTÉS, FÖLDMUNKA
okl. mérnök, kövezőmester, épitési vállalkozó
Budapest, XI., Zólyomi-út 120

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

GRÓSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK, ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
TELEFON: 86-0-64.
BUDAPEST, I., BERCSÉNYI-U. 7. II. 3.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

Szegedy Béla Jenő
okl. gépészmérnök, kövezőmester
út-, vasút-, beton- és mélyépitővállalkozó
Budapest, I. Alkotás-u 18. II. 1. Tel: 52-8-52

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül.
Bővebbet: Palatinus épitő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6.
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

Hivatalosan közölték Rákospalotával, hogy bekapcsolják a várost a budapesti vízhálózatba

Hosszú évek óta áll a harc Ujpest képviselőtestülete és a belga tőkések tulajdonába tartozó *Ister vizművek* között. Ujpest lakossága állandóan azt panaszolja, hogy a víz ihatatlan, tele van szennyes lerakódásokkal, amellyel szemben az *Ister* azzal védekezik, hogy *a fennálló szerződése szerint további beruházásokra nem kötelezhető.* Szenvedélyes csatározások közben az ujpestiek azzal kívánták a vízszolgáltató vállalatot megfélemlíteni, hogy *küldöttségeket menesztettek Budapest vezetőihez és kérték, hogy a fővárosi Vizművek gondoskodjon az ujpesti vízszolgáltatás vállalásáról.* A főváros részéről csupán igéretet adhattak, mert köztudomású, hogy

a budapesti ivóvízkészlet egyelőre csak szűkösen elég az igények kielégítésére,

tehát mindaddig szó sem lehet a hálózat kibővítéséről, *amíg a szigetmonostori új kutak működésüket megkezdik.* Nem tudni, hogy miért: talán e fenyegető fellépés, vagy a vármegye erélyes beavatkozása következtében az *Ister-művek* hajlandóknak nyilatkoztak

a vízszűrőberendezés létesítésére

és a káposztásmegyeri lóversenytér közelében új kutak fúrására, amelynek révén *az ujpesti vízmizéria belátható időn belül való megszüntetésére van kilátás.*

Ujpestnél is mostohább helyzetben van a szorosan összeépített testvérváros: *Rákospalota,* amelynek 30 ezer főnyi lakossága *még mindig nélkülözi ezt az elemi higienikus berendezkedést.* Rákospalotán fertőzött vizű, rossz kutak állanak csupán rendelkezésre és a város vezetősége már régebben kérte a fővárost, hogy *vonja be városukat a budapesti vízhálózat keretébe.* A különböző előmunkálatok természetesen komoly befektetést igényelnek Rákospalota részéről és ez volt az oka annak, hogy a főváros nem teljesíthette kívánságukat. Rákospalota képviselőtestületének megbízásából most érdekes átirat érkezett *Szendy* Károly polgármesterhez.

A környéki város vezetősége hivatalosan közölte, hogy az OTI részéről nyujtott kölcsön lehetővé teszi a belső hálózatuk kiépítését

és ezért vízellátásuknak sürgős napirendretüzését kérik. Értesülésünk szerint a Vízművek közölték Rákospalota várossal, hogy *1936 január 1. napjától rendelkezésükre áll a budapesti ivóvíz,* amelyből Rákospalota napi szükséglete mindössze 1000 köbméter. Tekintettel arra a körülményre, hogy a főváros vízmennyisége ugyanettől az időponttól kezdődőleg

napi 20 ezer köbméterrel bővül,

nincs akadálya annak, hogy *a szomszédos Rákospalota a budapesti vízművektől kapja az ő régóta áhított vízellátását.*

Látszólagos sérelmük orvoslására újabb rohamot indítanak a környékbeli községek a főváros ellen

Maguknak követelik a fővárosban dolgozó községi lakosok kereseti adóját

Néhány heti nyugalom és látszólagos megbékélés után a főváros elleni hadakozásban a környékbeli helységek közös összefogásban új akciót indítottak a székesfőváros ellen. Rá kell itt mutatni, hogy a derék környékbeliek ebben a megmosolyogni való béka-egér harcban nem is ötletszegények. Először jöttek a piaci sérelmekkel, azután a tejrendeletet sérelmezték, amelyben a főváros legkevésbé ludas, majd a városi vámok ellen indítottak offenzivát, közben a változatosság kedvéért az őstermelői igazolványok körül kovácsoltak sérelmeket, sőt majdnem casus bellit csináltak a vízművek számára megszerezni kényszerült monostorszigeti kincstári birtok megvásárlásából is. Szóval sehogy sincsenek kibékülve az idősebb testvérrel, aki nélkül pedig végeredményben mozdulni, megélni sem tudnának. Most újra összedugták a fejüket a tisztelt „kupaktanácsok", saját községeik iránti tiszteletreméltó lokálpatriotizmustól vezetve kisütötték a legújabb türhetetlen sérelmet. *Ezúttal a kereseti adózással van baj.* A törvényes rendelkezések szerint a kereseti adót mindenki ott tartozik fizetni, ahol dolgozik, illetve ahol fizetését kapja, hivatalos nyelven a kereseti adót a munkahely és nem a lakóhely szerint illetékes adóhivatalnál kell leróni. Ezt nem hajlandók elviselni a környékbeli községek, amelyek most közös akcióba tömörülve felkérték a pénzügyi kormányt, hogy a mai állapotot változtassa meg.

A környéknek a főváros ellen indított legújabb akciójáról *beavatott helyen* a következőkben tájékoztatták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A fővároskörnyéki városok és községek vezetőségei, elöljáróságai, képviselőtestületei egységes mozgalmat indítottak annak az érdekében, hogy

a környéken lakó, de budapesti munkahelyeken dolgozó tisztviselők és munkások általános kereseti adója minden esetben a lakhely szerint illetékes várost, vagy községet illesse.

A környékbeli városok és községek a 300/1927. PM. számú kormányrendelet 47. §-ának olyképpen való megváltoztatását kívánják, hogy a kereseti adót, ne a munkahely után illetékes városban, illetve ne a fővárosban rójják le. A környékbeliek felterjesztésükben azt hangoztatják, hogy a környező községek visszamaradásának oka a főváros, amely elszedi előlük az adót. A sérelmes kormányrendelet — mondják — az amúgy is

jó anyagi viszonyok között levő fővárost juttatja jogtalan jövedelemhez,

a környéken levő közületeket megfosztja az őket természetszerüleg és igazság szerint is megillető jövedelemtől. Majd így írnak: A főváros környékén levő városokból és községekből naponkint rengetegen járnak be tisztviselők és munkások hivatalaikba, műhelyeikbe, s nemcsak keresetüket költik el Budapesten csaknem teljesen, hanem még kereseti adójuk is legtöbb esetben a fővárost illeti. A legmulatságosabb a panasziratnak az a része, amely így hangzik: *A fővárosban alkalmazott tisztviselők és munkások a lakhelyükön levő kulturális, szociális stb. intézményeket veszik igénybe, anélkül, hogy azok, a közület fenntartásával járó teherviselésben részt vennének és ennek következtében a községben lakó többi adófizetők szinte elviselhetetlen mértékben roskadoznak a közteher alatt.* Különösen súlyos és igazságtalan a mostani rendszer a lakóhelyekre, mert éppen

a fővárosban dolgozók és állásban levők lépnek fel lakóhelyükkel szemben nagy igényekkel

és számtalan esetben az ő érdekükben és követelésükre kénytelenek a városok és községek oly intézményeket létesíteni, amit a községben lakó többi polgár nélkülözni tudna.

— A pestkörnyékiek erről a határozatról értesítették a kerület öt országgyülési képviselőjét is és felkérték őket a közbenjárásra, de hir szerint legkomolyabban az akció mellé állt az a hatósági jellegü állandó bizottság is, amely a pesterzsébeti helyettes polgármester vezetésével a pestkörnyéki problémák közös intézésére alakult.

A környéknek ez az, enyhén szólva, barátságtalan akciója épp olyan igaztalan, mint a multban felhánytorgatott egyéb panaszok voltak. A környék visszaköveteli a kereseti adót, de bölcsen hallgat arról, milyen horribilis jövedelmektől esett el az utóbbi években a főváros azáltal, hogy *bevezették a forgalmi adónál a fázisadót, amelyet a gyártelepek helyén szednek be, tehát*

a környékbeli városok és községek élvezik a hatalmas adóbevételeket, amelyeket azelőtt Budapesten szedtek be.

A hatalmas gyártelepek egész sora tudvalevően a környékre költözött ki az utolsó évtized alatt. De azokkal a nagyon hangoztatott bizonyos kulturális és szociális intézményekkel is sántít valahogy a dolog. Mi úgy tudjuk, *hogy a környék lakossága, tehát egész Nagy-Budapest élvezi azokat a nagyszabású és tökéletes kulturális, szociális, közegészségügyi, közlekedési, biztonsági és minden egyéb intézményeket és berendezéseket, amelyek fenntartásához egyetlen fillérrel sem járul hozzá.* Halgatnak arról is, hogy a főváros számottevő házadó, községi pótadó stb. jövedelemtől esik el, azáltal, hogy igen sokan a vidékre költöztek ki olyanok, akik életükben, exisztenciájukban változatlanul fővárosiak maradtak.

A főváros vezetősége erre az újabb barátságtalan gesztusra elsősorban azzal felelhet, hogy

megszigorítja a saját alkalmazottainak a környékre való kiköltözést, az ottlakást.

Igen jelentékeny számról van itt szó, mert a székesfővárosnak többezer alkalmazottja, munkása és nyugdíjasa él és költi a pénzét a környéken, anélkül, hogy ez ellen bárkinek egyetlen szava lett volna.

A kereseti adófronton indított környékbeli offenzíva ügyében *illetékes helyen* is érdeklődtünk és a következő választ kaptuk:

— Nekünk nincs tudomásunk ilyen akcióról, de ha volna is, nem szabadna komolyan venni. Mi törvényes alapon állunk, amelyet a környéknek is respektálni kell. Egyébként tévedés, hogy minden kereseti adó részesedés a miénk. A törvényes rendelkezés szerint, ha

egy fővárosi munkahelyen ötvennél több ugyanabból a községből való alkalmazott kap fizetést, akkor az illető község kapja a keresetiadó-részesedést.

Ha tényleg van ilyen mozgalom és értesítenek róla, a főváros megfelelő formában fogja rá megadni a választ.

RUDAS SÁNDOR
Budapest, VI., Jókai-utca 2. (Jókai-tér sarok.) Tel.: 18-0-26
dugattyúk, dugattyúgyűrűk, dug. csapszegek
szaküzlete

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKÉSZITŐ
Gáz-, víz- és gőzarmaturák
UDAPEST, VII., AKÁCFA-UTCA 61. TELEFON: 40-6-44

GARAI ERNO
PRÄCIZIÓS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 63. TELEFON: 36-7-86

Legújabb magyar gyártmányu
TURUL SOKSZOROSÍTÓ GÉP
kellékek és irodafelszerelési cikkek
„JUVENTUS"
Budapest, IV. kerület, Király Pál-utca 16 szám

Farkas Béla
VIII., Szentkirályi-u. 35.
Telefonszám: 45-3-72.
mikroszkópok, tudományos optikai műszerek, tanszerek és laboratóriumi felszerelések képviselete. Hazai gyártmányú vetítő készülékek.

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSÜ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. :: Telefon: 30-8-63.

ELEKTROMOTORJA TÖKÉLETESEN MŰKÖDIK, HA: szén- és bronzkefél, kollektorai
MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ÉS BRONZKEFE ÜZEM MŰSZAKI VÁLLALAT-tól
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29. Tel.: 41-3-40
valók.

Océ
A legtökéletesebb fekete fénymásoló papír
Fénymásolat
Piesenberger József
V., Hollán-u. 15. Tel.: 19-5-84

A régi cég
a régi címen
Alapitva: 1910
Ilkovits Gyula és Lajos
központi fütés és vízvezeték
Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05

vitéz BÁCSALMÁSY MIHÁLY
épitőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 552—85.

Események

Fővárosi Hiriap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Patz Sándor dr. kitüntetése. A Kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Patz* Sándor dr., a BESzKÁRt igazgatójának a közlekedésügy terén szerzett érdemei elismeréséül *a m. kir. kormányfőtanácsosi* címet adományozta. *Patz* Sándor magas kitüntetése úgy a BESzKÁRt és a rokonvállalatok kebelében, mint a törvényhatóságban őszinte örömet váltott ki, mert általánosan ismert *az a komoly és szakavatott munka, amit Patz Sándor a főváros belső forgalmának fejlesztése terén évek óta fáradhatatlanul folytat.* Kitüntetése alkalmából őszinte együttérzéssel üdvözölték hívei, barátai és tisztelői.

Kuzsinszky Bálint fővárosi múzeumigazgató nyugdíjba vonul. *Kuzsinszky* Bálint dr., a fővárosi múzeum és az aquinkumi gyűjtemények tudós igazgatója hajlott korára való tekintettel nyugdíjaztatását kérte. A főváros vezetősége rövidesen foglalkozik a múzeumok új vezetőjének kijelölésével. Értesülésünk szerint *Csánky* Dénes dr.-t, a Fővárosi Képtár művész-igazgatóját bízzák meg az összes múzeumok központi vezetésével, míg *Horváth* Henrik továbbra is a Fővárosi Múzeum igazgatója marad, az aquinkumi múzeum élére pedig *Nagy* Lajos dr. kerül.

Megyei főorvossá nevezték ki a bicskei leányotthon igazgatóját. Fehér megye főispánja tiszteletbeli megyei főorvossá nevezte ki *Knoll* Andor dr. igazgatót, a főváros tulajdonát képező bicskei *Horthy Miklósné átmeneti leányotthon* vezetőjét. *Knoll* Andor dr. általános elismerést szerzett a vezetése alatt álló intézménynek és a megyei főhatóság nagy érdemeit kívánta megbecsülni, amikor számára ezt a kitüntető címet és jelleget adományozta.

Hadirokkantak szövetkeznek az autótolvajok ellen. Néhány nappal ezelőtt a Hadirokkantak Nemzeti Szövetsége megkeresést intézett a főváros vezetőségéhez és kizárólagos iparjogot kért egy nagyszabású, *katonásan fegyelmezett gépkocsi- és kerékpárőrző szervezet létesítésére.* Az illetékes hatóságok a tervbevett organizációt jóindulatúan kezelik. A gépkocsi- és kerékpárőrző intézmény tagjai kizárólag igazolt és minden garanciát kibíró hadirokkantak lesznek, akik formaruhát és karszalagot kapnak. Még nincs véglegesen kialakult terv, de nagy vonalakban úgy történik a gazdátlan gépkocsik őrzése, hogy lesznek kijelölt helyek, ahol állandó és váltott őrség vigyáz és esetleg lesznek mozgó, cirkáló autóőrök is, akiknek kisebb forgalmú utcák autóira kell vigyázni. A hadirokkant-szövetség beadványát a főváros már letárgyalta a rendőrséggel és a közmunkatanáccsal. A héten már megtartották a közigazgatási bejárást azoknak a helyeknek a kijelölésére, ahol a hadirokkantak autóőrző állomásai lesznek. Ezeken a parkírozó helyeken az őrző-vállalat emberei éjjel-nappal ott tartózkodnak, a magára hagyott autót *letéti-jegy ellenében átveszik* és csak annak felmutatása után adják ki a tulajdonosnak, vagy kocsivezetőnek. Az őrzési díjakat a hatóság fogja megállapítani. A tervezet szerint egy-egy autó őrzési díja óránkint 30—40 fillér lesz. Színház előtt, sporteseményeknél időre való tekintet nélkül 50 fillér az őrzés díja. Kerékpárok őrzése, ugyancsak időbeli korlátozás nélkül, 10 fillérbe kerül. A közigazgatási bejáráson *egyelőre 12 helyet jelöltek ki autók és kerékpárok parkirozására.* A Hadirokkantak Nemzeti Szövetsége a kért iparjogot még e héten kézhezkapja, úgyhogy rövidesen már el is foglalják helyelket az utcákon és a tereken az egyenruhás autóőrök, akiknek soraiban egy csomó szegény ember talál új exisztenciát.

Az amsterdami villamosvasút igazgatója Budapesten tanulmányozza a kisszakaszt. *Hofmann* Willem, az amsterdami villamosvasutak vezérigazgatója a kisszakaszrendszernek Amsterdamban való bevezetése céljából több napi tanulmányútra Budapestre érkezett. A külföldi vendégnek *Márkus* Jenő vezérigazgatóhelyettes és *Patz* Sándor igazgató adták meg a szükséges útbaigazításokat.

Január 24, 27 és 30-án délután fél 3 órakor

Ügetőverseny

Köztehercsökkentés a tervszerű városfejlesztés eredménye

Ruisz Rezső előadása a Magyar Közgazdasági Társaságban

Nagyszámú és előkelő közönség előtt nyitotta meg *Éber* Antal, a Magyar Közgazdasági Társaság elnöke azt a felolvasóülést, melyen *Ruisz* Rezső, az ismert városfejlesztési szakíró tartott előadást „Budapest települési és közlekedési politikájának befolyása a közteherviselés mérvére" címmel. Az előadó bevezetőben ismertette azokat a lépéseket, melyek Nagy-Budapest létrejöttét jellemzik és rámutatott arra, hogy a főváros felszívó hatása a kilencszázas évek eleje óta egyedül csak annak környékén jut a lakosság számának gyors szaporodásában kifejezésre. *A perifériák háromszor oly nagy tömegeket szívnak fel,* mint Budapest és amíg Budapesten belül roppant nagy üres területek vannak, addig azon kívül nyomortanyákkal ékes községek lánca fejlődik. *A főváros vezetősége igen nagy áldozatok árán hatalmas kiterjedésű modern közműhálózatot épített ki, de ezekre nincs, aki rákapcsolódjék, mert az emberek kihasználva a pestkörnyéki építkezésekben uralkodó anarchiát, kitelepszenek.* Igen világos az, hogy ennek mérhetetlen kihatása van a közüzemek gazdaságosságra, azok sokkal olcsóbban lennének képesek termelni, ha nemcsak a ma Budapesten élő egymillió embernek dolgoznának, hanem másfélmillió embert látnának ugyanazon területen el. A népességnek beköltözése rendkivül kívánatos, mert *a főváros belterületén még kétmillió ember részére van hely,* egészséges kertvárosszerüen elhelyezödve is, hiszen Budapesten akár hétmillió ember is élhetne, mondjuk oly sürüségben, mint a Józsefvárosban.

A kitelepülések legsúlyosabb kára — az előadó szerint — a villamosvasutaknál mutatkozik. A *villamosvasút minden egyes utasra, aki hat kilométernél többet utazik, ráfizet, a ráfizetést az adja, aki ennél kevesebbet utazik.* Minthogy Budapest határai a centrumtól mintegy hat-hét kilométernyire vannak, minden egyes környéki utasra ráfizetés van, amit a budapesti polgárság zsebéből kell kivenni. Nem lehet antiszociálisnak nevezni az olyan tarifarendszert, mely a viteldíjat a távolsággal arányosan szabja meg, mert kevesebb embert sújt ez, mint amennyinek előnyt ad. *Évenként ötmillió pengő ráfizetést jelent a Beszkárt-nak az a félmillió ember, aki Budapesten kívül él, de melyből naponta százezer mégis mindennap bejár.*

Könnyü belátni azt, hogy minél sürübben élne a budapesti lakosság, annál olcsóbb lenne a közigazgatás, közbiztonsági szolgálat, posta, telefon, árukihordás és úgy a közületnek, mint a magángazdaságnak mérhetetlen haszna származnék ebből. Az előadó kiszámította, hogy *háromszázezer ember visszatelepülése esetén a mai 156 pengős fővárosi adóteher 112 pengő lenne csupán, ami huszonnyolc százalékos leszállitással egyenlő.* A visszatelepítésnek meg kell indulni, hiszen a periférikus városok sokkal rosszabb helyzetben vannak, mintsem, hogy ennek elsősorban ne maguk örvendenének. A pestkörnyéki városokban nincs még csatorna, gáz, hiányzik igen sok esetben a vízvezeték is és polgárságuk elégedetlen a helyzetével; visszavágynak a fővárosba, ahol a nagyváros nyujtotta minden előnyt megtalálnak.

Az értékes előadásért *Éber* Antal, elnök mondott köszönetet *Ruisz* Rezsőnek, kiemelve azt, hogy különösképpen nagy örömére szolgál, hogy a fiatal generáció egy képviselője mer ilyen bátran szembeszállni ezekkel a hatalmas problémákkal és kézzelfoghatóan be tudta igazolni azt, hogy a tervszerü várospolitikának igen előnyös pénzügyi kihatásai lehetnének. A hozzászólások után *Harrer* Ferenc vázolta a készülő általános városrendezési törvénynek Nagy-Budapestre vonatkozó részeit, amelyek szerint *mód lesz a kitelepülések korlátozására,* bár megjegyezte, kár, hogy az előadó nem huszonöt évvel előtte állt ki eredményeivel a nagyközönség elé. *Scheuer* Róbert a kérdésnek tarifális vonatkozásairól beszélt. Nyiltan *szembeszállt az egységes tarifarendszernek híveivel* és azt mondotta, hogy *csak akkor lesz egészséges Budapest fejlődése, ha a villamosvasutak a távolsághoz mért tarifarendszerre térnek át.* Szerinte az egyenetlen benépesedés miatt évtizedekig sem lehet szó mélyvasút építéséről, pedig gyorsabb közlekedésre igen nagy szükség van. *Rohringer* Sándor müegyetemi rektor szerint nem lehet a visszatelepítést erőszakolni, *Németh* Béla a budapesti háztulajdonosok nevében szólt a kérdéshez és a *budapesti ingatlanérték megvédését követelte a főváros vezetőségétől.* Amint azt az előadó is kifejtette, abban a pilllanatban, amikor a visszatelepítés érdekében bármi is történik, azonnal *értékesebbek lesznek a budapesti házak és telkek.* Több hozzászólás után *Éber* Antal foglalta össze a vita eredményeit és **kívánatosnak jelezte a Községi Takaréknak a telekspekuláción való fokozott kiegyensúlyozó szerepét.**

Klubot alakított a Keresztény Községi Párt. A *Keresztény Községi Párt* Városház-utcai irodáinak tőszomszédságában *központi klubot* létesített, amelynek helyiségeit e héten avatták fel ünnepi külsőségek között. A gyengélkedő *Wolff* Károly dr. avató beszédét *Nagy* László dr. pártigazgató olvasta fel, majd *Csilléry* András dr. mondott ünnepi beszédet.

Idegenforgalmi előadás a budapesti emléktárgy hiányáról. A Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara idegenforgalmi bizottsága dr. báró *Madarassy-Beck* Gyula elnöklete alatt ülést tartott abból a célból, hogy a kereskedelmi minisztérium felhívására megállapítsa azokat a rendszabályokat, amelyek *a Budapestre érkező külföldiek üzleti vásárlásainak fokozására alkalmasak. Gyömrei* Sándor titkár előadói javaslatában a legfontosabb feladatnak mondotta azoknak a megszorításoknak lazítását, amelyek ezidőszerint *a külföldiek által behozott nemes valutáknak pengőre való átváltásánál fennállanak.* A megindult vitában *Bársony* Oszkár azt kérte a kereskedelemtől és ipartól, állítsa össze azoknak a cikkeknek jegyzékét, amelyeket a külföldieknek mint különösen jellegzetes magyar termékeket ajánlani lehet. *Balkányi* Kálmán a Nemzeti Bank vasárnapi inspekciós szolgálatát sürgette. *Hallóssy* István kérte, hogy már az idegenforgalmi prospektusokban történjék utalás a speciális magyar cikkekre. *Holcer* Sándor a szabott árak fontosságára mutatott rá. *Német* Aladár felszólalása után *Stein* Sándor egyszerű, világos és olcsó kirakatvilágitási tarifát követelt. *Tábori Kornél a spociálisan budapesti emléktárgy hiányát állapította meg. A* felmerült kívánságokat közlik a minisztériummal.

Nem lesz víkend-telep a Viharhegyen. *Lugmayer* József építési engedélyt kért a fővárostól, hogy Viharhegyi nagyobb ingatlanán, amely a fővárosi erdők tőszomszédságában terül el, víkendtelepet létesíthessen. A terv szerint a Viharhegyen egyelőre 80—100 kisebb víkend-ház épülne fel, amelyet rövidebb-hosszabb időre bérbeadnák a nyaralni szándékozóknak. *A főváros a tervet elutasította,* mert a Viharhegyen nincsen sem forrás, sem kút, sem vízvezeték, közegészségügyi és közbiztonsági okokból tehát nem tartja megengedhetőnek a több száz személyre tervezett víkend-telep létesítését.

Hatvan éves az Erzsébetvárosi Kör. A *VII. ker. Erzsébetvárosi Körben Vértes* Emil, a Nemzetközi Vásár ügyvezető alelnöke *„Kereskedők segélykiáltása"* címen január 30-án este 7 órakor, *Ugron* Gábor, a kör elnöke pedig *„Aktuális bel- és külpolitikai kérdésekről"* február 6-án, este 8 órakor tart előadást. Az előadások iránt igen nagy érdeklődés nyilvanul meg a kör tagjai körében. Január 23-án dr. *Doros* György és dr. *Erdély* Dezső, a kör társasvacsorájának borgazdái. A közeli hetekben egyébként széles keretekben megünneplik az *Erzsébtvárosi Kör 60 éves fennállását.*

Beer Sándor
zománctáblái
a legszebbek
Budapest, V., Gr. Tisza István-utca 5. — Telefonszám: 82 4—29.

SALGÓTARJÁNI KŐSZENBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

MAROSSI F. LAJOS
szab. márványutánzata fal és padlóba kalolap
mükö- és cementárugyár, burkoló-vá lalat
Budapest, X., Kerepesi-út 73. Tel.: 33-8-84.

KRISCH FEKETE JÁNOS
TETŐFEDŐMESTER
BUDAPEST, I., KAROLINA-ÚT 16. TELEFON: 69-5-59

Szennyvíztisztító berendezések,
SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY R.-T.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Tel. 54-9-72.

LANTOS MIHÁLY
építőmester, házujító vállalata
V., Báthory-u'ca 5. T.: 26-2-85 v. 93-6-52

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78
Központi fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

GAZDASÁGI ÉRTESITŐ

Gazdasági életünk tükre a Kereskedelmi bank multévi mérlege

Mint minden esztendőben, a gazdasági életben az idén is feszült várakozás előzte meg az ország vezető pénzintézetének, a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* mérlegének a publikálását. A mérlegadatok alátámasztják azt a korlátlan bizalmat, amely a magyar hiteléletnek ezt az erős várát körülövezi, de egyben bizonyságot nyujtanak arról is, hogy *az intézet hatalmas tőkeerejét még a multnál is fokozottabb mértékben bocsátotta a gazdasági élet rendelkezésére.* A számadatokban egyébként a tavalyihoz képest csak jelentéktelen eltolódásokat találunk. Az intézet ügyvezetésében lényeges eltolódás nem fog bekövetkezni. Az intézet legfőbb irányítását továbbra is *Weiss* Fülöp elnök intézi, régi, kipróbált és kitünő munkatársainak közreműködésével, akiknek élén a magyar bankvilág egyik kiválósága, dr. *Stein* Emil vezérigazgató áll.

Az igazgatóság mérlegmegállapító üléséről, valamint az 1934. év üzleteredményéről az alábbi közlemény számol be:

A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* igazgatósága *Weiss* Fülöp elnöklésével e hónap 21-én ülést tartott, amelyben a napirend előtt *Teleszky* János dr. alelnök az igazgatóság nevében meleg szavakban emlékezett meg Weiss Fülöp hetvenötödik születésnapjáról és megragadta ezt az alkalmat is arra, hogy az igazgatóság háláját fejezze ki az elnöknek azért a sikerekben bővelkedő fáradhatatlan munkásságáért, amelyet egy emberöltőn át a bank szolgálatában és érdekében kifejtett. *Weiss* Fülöp meghatottan mondott köszönetet a meleg üdvözlésért s egyben bejelentette az igazgatóságnak azt az elhatározását, hogy korára való tekintettel *a szorosan vett elnöki hatáskörén kívül eső eddig vállalt teendőkkel* tovább nem kíván foglalkozni és elnöki minőségében csak a bank ügyeinek *legfelsőbb irányítását és ellenőrzését vállalhatja.* Az igazgatóság Weiss Fülöp elnök ezen elhatározását — méltányolva bár a felhozott okokat — a legnagyobb sajnálattal vette tudomásul, de egyúttal megnyugvással vette tudomásul azt is, hogy az elnök a legfelsőbb irányítás teendőit továbbra is vállalja. Az igazgatóság a bank ügyeinek vitelével, az adott helyzethez képest *kiterjesztett munkakörrel,* továbbra is megbízta *Stein Emil dr. vezérigazgatót,* aki *az ügyvezetést az ügyvezető igazgatókkal együtt* fogja gyakorolni.

Az igazgatóság ezek után megállapította, hogy az 1934. üzletév 3,284.589.96 P *tiszta nyereséggel* zárult, az előző évi 3,357.162.49 P-vel szemben. A nyereségáthozattal együtt a nyereség 4,640.634.15 P, míg az 1933. üzletévben 4,686.746.94 pengő volt. Az eddigi gyakorlatnak megfelelően több, már lebonyolított üzlet nyereségének elszámolása ezúttal is *későbbi időpontra* tartatott fenn.

Elhatározta egyben az igazgatóság, hogy a február 5-én, délután fél 5 órakor megtartandó 93. rendes évi közgyülésnek javasolni fogja, hogy az 1934. évi osztalék kifizetésére *ugyanúgy, mint tavaly, 1,500.000 P, vagyis részvényenként 3.— P fordíttassék,* továbbá, hogy a *rendes tartalékalap* 1,000.000 P-vel, az intézeti *épületek értékcsökkenési alapja* 200.000 P-vel, az alkalmazottak *jóléti intézményei* pedig 60.000 P-vel javadalmaztassanak, míg az 1935. üzletévre 1,319.136.05 P nyereség *vitessék elő.*

A bank 1934. évi *zárszámadásai* szembeállítva az 1933. évi zárszámadásokkal, a következő jelentősebb változásokat mutatják.

Az 1934. évben elért *tiszta nyereség* a tavalyival szemben mintegy 73.000 P-vel csökkent. A *mérlegszámlán,* a *könyvecskékre elhelyezett takarékbetétek jelentősen, kerek összegben 5,285.000 P-vel emelkedtek,* ezzel szemben azonban a *folyószámlabetétek* mintegy 7,084.000 P-vel csökkentek, úgyhogy a két tétel egybevetett 287,744.785 P-ös végösszege csak 1,798.926 P-vel kisebb a tavalyi 289,543.712 P-ös állománynál. Az *aktivák* között a pénztárkészletek, valamint a pénzintézeteknél és bankcégeknél elhelyezett tőkék állománya 42,617.928 P-ről 34.113.303 P-re csökkent, ami főleg a *kihitelezések* emelkedésével s állami kincstár- és pénztárjegyek átvételével van összefüggésben. Az *értékpapírok* értékelése ez alkalommal is az eddigi konzervatív elvek figyelembevételével történt.

Örvendetes beszámoló a város bankjának hatalmas fejlődéséről

A betétállomány közel 10 százalékkal emelkedett — Fokozta mobilitását a nehéz gazdasági viszonyok ellenére — Növekedtek a kihelyezések

A magyar pénzintézetek mult évi működéséről elsőnek a *Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár* számol be, amikor nyilvánosságra hozza a legutóbbi üzletévre vonatkozó mérlegét. A *Községi Takarékpénztár* munkássága ékes válasz azokra az aggodalmakra, amelyeket az intézmény megalapítása előtt a törvényhatósági bizottságban hangoztattak. Évek óta bizonyítja a *Községi Takarékpénztár,* hogy *létesítésére mulhatatlanul szükség volt* és fontos szerepe a törvényhatósági gazdasági munkásságában nélkülözhetetlen. A *Községi Takarékpénztár* lendületes és mégis konzervatív szellemü irányítása *Reményi-Schneller* Lajos dr. vezérigazgató mindenre irányuló áttekintését, nagyszerű hozzáértését és szaktudását dicséri, aki változatlan kitartással vezeti az intézetet azon az úton, amely a *Községi Takarékot hivatása magaslatára állította.*

Az intézet iránt széles körökben megnyilvánult bizalomra vezethető vissza, hogy *a betétállomány közel 10%-kal emelkedett.* A takarékkönyvek és a folyószámlabetétek az előző 62.9 millióval szemben 62.8 millióra növekedtek és *ez kizárólag a magánosok betéteiből adódik.* Figyelemreméltó az a körülmény is, hogy az intézet e *nehéz időkben a maga mobilitását fokozta* és jelentős összegekkel támogatta a vállalkozásokat.

A *Községi Takarékpénztár* örvendetes mérlegadatairól a következő jelentés ad beszámolót:

A székesfőváros községi folyópénzei és különleges rendeltetésü betéteinek 12.9 milliós összegét is számításba véve. *A Takarékpénztár által kezelt betétek összege meghaladja a 81 milliót.*

A Takarékpénztár által mindenkor követett óvatos és körültekintő üzletpolitika eredményeképpen ez évben is teljes mértékben *sikerült a Takarékpénztárnak mobilitását nemcsak megőrizni, de még fokozni is.*

A Takarékpénztár hitelezési tevékenységének a viszonyok természetesen korlátokat szabtak, *váltótárcájának állománya* mégis az előző évi 47.9 millióról 49 millióra emelkedett. A rövidlejáratú jelzálogilag biztosított kölcsönök és a Budapest székesfőváros intézményeinek nyujtott hitelek és egyéb fedezett hitelek tételei szintén emelkedtek. Figyelemmel arra, hogy az év folyamán történt jelentékeny összegü visszafizetések dacára, *úgy a váltóállománynál, mint az egyéb kihelyezések tételeinél emelkedés mutatkozik,* ez a körülmény kifejezetten igazolja, azt, hogy a Takarékpénztár ez évben is segítségére volt a gazdasági életnek új hitelek nyujtásával.

Külön kell kiemelnünk, hogy a Takarékpénztár a *Boráros-téri Horthy Miklós-híd építésére 1.5 milliós hitelt bocsátott* a kereskedelmi kormány rendelkezésére, hogy így a főváros közlekedése és gazdasági élete szempontjából egyaránt nagy jelentőséggel bíró híd építkezése meggyorsítható legyen. Ugyanilyen közérdekü elgondolástól és a városrendezési tervek előmozdításának fontosságától vezéreltetve, nagyobb hitelt nyujtott a Takarékpénztár a Fővárosi Közmunkák Tanácsának is, hogy az *Andrássy-út tervezett meghosszabbítása* szintén minél hamarább keresztülvihető legyen. Ez év folyamán is mindenkor kielégítette a Takarékpénztár Budapest székesfőváros átmeneti hiteligényeit.

A hosszúlejáratú törlesztéses kölcsönök állománya 20.9 milliót tett ki, amelynél külön kiemelendő az, hogy az év végén fennálló hátralékos annuitások összege, dacára a fővárosi ingatlanok értékében és jövedelmezőségében a mult év folyamán is még fokozódó rossz irányzatnak, most sem haladta meg a normális mértéket. Ez a körülmény újból csak *a Takarékpénztár kihelyezéseinek bonitását bizonyítja.*

Aktiváit a Takarékpénztár a viszonyoknak minden tekintetben megfelelően, gondos értékeléssel szerepelteti mérlegében. *Ez évben sem vette egyáltalában igénybe az értékpapírok értékelésénél a kormányintézkedése kel a mult években is megadott és erre az évre is kilátásba helyezett azt a kedvezményt, amely szerint az értékpapírok a tényleges forgalmi áraknál magasabban is értékelhetők,* sőt ezzel szemben a kimutatott értékekben — 5.79 millió — jelentős tartalékok is rejlenek. Ugyancsak *nagymérvü tartalékok vannak a Takarékpénztár érdekkörébe tartozó vállalatok részvényében is.*

Ingatlanainak értékéből 5.65 (2.6 millió) a viszonyok által megkívánt leírásokat eszközölt a Takarékpénztár.

Az általánosan ismert rossz gazdasági és pénzügyi viszonyok következtében megszükült kamatmarge folytán a Takarékpénztár kamatjövedelmei valamivel csökkentek ugyan (1.639.979 pengő), egyéb jövedelmei azonban a mult évihez hasonló összeget értek el (702.798 pengő) s így végeredményben a Takarékpénztár összes jövedelmei a mult évihez képest csak jelentéktelenül csökkentek. Kiadásai terén a Takarékpénztár a korábban tervbevett és fokozatosan végrehajtott takarékossági intézkedései során ez évben is úgy a személyzeti kiadások, mint egyéb kiadások terén további megtakarításokat ért el.

Minthogy a Takarékpénztár gondos megfontolás után a *belső erők további fokozására* irányuló célt tartja szem előtt, az igazgatóság a székesfőváros vezetőségével egyetértő elhatározás alapján, *osztalék kifizetését nem javasolja.* A megfelelő értékelések és leírások után *kimutatott 88.377 pengő tiszta nyereségnek* az alapszabályszerű levonások után fennmaradó része tekintetében az igazgatóságnak az a javaslata, hogy az a *Takarékpénztár tartalékalapjához csatoltassék.*

FÉNYSZÓRÓ

Nem szabad olcsóbbítani

a péksütemény és a kenyér árát, mert a pékkartel változatlanul ragaszkodik a horribilis hasznokhoz, amelyek egynéhány nagy sütőiparosnak már eddig is vagyonokat, bérházakat és földbirtokokat juttattak. Hiába követeli a közvélemény, hogy a pékiparosok a tisztességes polgári haszon szerényebb korlátai között kalkuláljanak, a pékkartel és a sütők ipartestülete elszánt védekezést folytat minden olcsóbbítási folyamat ellen. A kis péküzemek fokozni kívánják forgalmukat és minden kartelmegállapodás ellenére huszonhat fillérért árusítják a kenyeret, három fillérért a süteményt, mert számításaik azt mutatják, hogy a maguk hasznát az ilyen árak mellett is elérhetik. És mit csinál a pékkartel? Legázolja a kis péküzemeket, megtámadja árukihordóikat és megfojtja életképességüket, csakhogy ne általánosuljon az árolcsóbbodás. Legújabban kollektív szerződéseket akar ráerőszakolni a szakmára azzal a célzattal, hogy az irányárakon alól árusító pékeknél a munkások ne vállalhassanak munkát. Az akció megbukott és következett a második lépés: az Iparkamara választottbirósága elé idéztetik mindazokat, akik olcsóbban merik árusítani a kenyeret és a péksüteményt. Tisztességtelen versenynyel vádolják a tisztességes üzleti politikát folytató szaktársaikat, ami olyan cinikus és elvetemült lépés, hogy undorral fordul el tőle az igazságos és önérzetes közhangulat. A pékkartel ismét az erőszakos diktatura jegyében akarja elsöpörni a polgári haszonnal megelégedő pékiparosokat és a sutba hajítja azt az elvet, hogy a szabad verseny mindenkinek a legelemibb joga. A sütőiparosokat a kartelnak ez a sötét manővere máris több csoportra osztotta és így talán remélhető, hogy szétzüllik a pékkartel, amely elszomorító példát statuál az eddig ismeretlen üzleti eszközökről. A nagyközönség érthető bizalmatlansággal figyeli ezeket a jelenségeket és várva-várja azt a pillanatot, amikor az illetékes hatóságok szétütnek a pékipar dzsungeljében.

Meinl Gyula

céltudatos és szívós munkával meghódította Magyarországot és az osztrák vállalat terjeszkedése tulajdonképpen a magyar gyarmatáruszakmának a szánalmas háttérbeszorítását jelenti. Ezen a sajnálatos körülményen túlmenően van ennek a ténynek másik árnyoldala is, hogy a Meinl-cég nem viszonozza a magyar közönség támogatását azzal a méltányossággal, amelyet a vendégként szereplő vállalkozásoknak mindenütt respektálnia kell. Budapesten és a vidéki városokban terpeszkedik Meinl Gyula magyarországi hálózata és mi sem volna természetesebb, minthogy ez az osztrák vállalat a magyar közönség kiszolgálásához szükséges árucikkeit magyar földön szerezze be. Ezt a kötelezettséget sorozatosan mellőzi Meinl Gyula budapesti helytartója, aki minden ipari cikket a határokon túlról vásárol és egyszerűen szemethuny afölött, hogy Magyarországon is vannak külföldiekkel mindenben versenyképes olyan iparvállalatok, amelyek a Meinl-cég igényeit tökéletesen kielégíthetik. A náci érzelmeiről közismert Meinl-vállalkozás legutóbb aluminium fiolát vásárolt Ausztriában és azt az itteni árucikkei csomagolására használja fel. Más vonatkozásokban is osztrák gyárak küldik a budapesti Meinl-címre a magyar feliratú termékeket és így elmondható, hogy Meinl Gyulának csak a magyar közönség millióira van szüksége, amelylyel szemben a magyar ipar nem létezik a számára. Azok a gazdasági körök, amelyek a külkereskedelmi mérlegünk egyensúlyára hivatottak vigyázni, bátran küldhetnének gyengéd figyelmeztetést Meinl Gyulának, hogy jobban becsülje meg a magyar pénzt, a magyar közönséget és a magyar gazdasági érdekeket.

Legszebb, Legjobb, Legolcsóbb
Paplan, Matrac, Chaislongue, Átvető, Szőnyeg, Takaró, Vas- és Rézbutor, Kórházi- és Szanatórium Berendezés.
GICHNER JÁNOS-nál
Budapest, VII., Erzsébet-krt. 20.
Köztisztviselőknek 5%-os engedmény.

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP: VI., BEKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-79.

Néhány szó az angol szövetről és néhány kérdés a helyreigazító nyilatkozathoz

Valami sántít a Fenyves Áruház kalkulációjában

A *Fővárosi Hirlap* a legális budapesti kiskereskedelem érdekeinek harcos és eröshangú védelmezője és így érthető, ha minden esetet felhasznál arra, hogy a kereskedök boldogulását aláaknázó tényezők kifogásolható tényekedéseit a nyilvánosság elé állítja. Ez vezetett bennünket legutóbb is, amikor megírtuk, hogy a *Fenyves Áruház tizenkilencpengős angol szöveteket hirdet, holott elképzelhetetlen, hogy ilyen áron valódi angol prima áru álljon korlátlan mennyiségben rendelkezésére.* Megírtuk azt is, hogy

a Kereskedelmi és Iparkamara választott bírósága eltiltotta a Fenyves Áruházat attól, hogy tizenkilenc pengőért legfinomabb angol szövetet hirdessen

és *esetenként ezer pengő pénzbírságot* kötött ki, ha ez a reklámozás tovább folytatódik. A kötelező választottbirósági ítélkezés ellenére a *Fenyves Áruház még ma is hirdeti a tizenkilencpengős angol férfiszövetet* és ezt a tényt a *Fővárosi Hirlap* eröteljes *birálatban részesítette.*

A *Fenyves Áruház* a mult héten *helyreigazító nyilatkozatot* küldött hozzánk, amelyet a sajtótörvénynek megfelelően közreadtunk azzal a megjegyzéssel, hogy erre az ügyre még visszatérünk.

A *Fenyves Áruház* azzal védekezik, hogy a választottbirósági ítélet csupán a *legfinomaob* jelző mellozésére kötelezte, azt azonban nem tiltották meg, hogy tizenkilenc pengőért közelebbi megjelölés nélkül angol szövetet hirdethessen. Készséggel elismerjük, hogy a ma is látható reklámokból a „legfinomabb" jelző hiányzik, azonban felvetjük a kérdést, hogy

milyen lehet az angol szövet, amit tizenkilenc pengőért lehet árusitani?

A bíróság megállapította, hogy a *Fenyves Áruház* eljárasa *a tisztességtelen versenyről szóló törveny első szakaszába ütközönek látszik,* mert arra az eljárásra enged következtetést, hogy a tizenkilencpengos legfinomabb angol szövet hirdetésével *uzletebe csábitja a vevöket és ugyanazt a minöségü szövetet magasabb áron próbálja eladni.*

Alábbiakban *szószerint* közöljük az *itéletet,* amely *Fenyves Dezsöt az ellene inditott tisztességtelen versenyperben elmarasztalta.* Felperes a *Budapesti Férjszabók és Férfiruhakészitök Ipartestülete.* A tisztességtelen versenypert a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara választottbirósága *Themleitner* Gyula dr. tanácselnök elnöklésével 1934 november 17-én tárgyalta. Ime az itélet és annak indokolása:

„Alperes az ideiglenes intézkedés iránti kérelmet elutasitani kéri, mert a hirdetései megfelelnek a valóságnak, a „legfinomabb" kifejezés használata kifogás tárgyává nem tehető, *vannak angol szövetei 19, 24, 29 pengös árban, ezek minősége mind egyforma, csak eladhatóság szempontjából különböző.*

Kihirdettetett a következő

végzés:

A választott bíróság alperest ideiglenes visszavonási, de legkésöbb a perben hozandó itélet kihirdetésének időpontjáig, *esetenként 1000 pengő pénzbirság terhével, annak azonnali abbanhagyására kötelezi, hogy 19 pengoért közelebbi megjelolés nélkül legfinomabb angol szövetet hirdessen akkor, amikor ő üzletében ugyanolyan minöségü angol szövetet 24 és 29 pengő méterenkénti árban kinál eladásra.*

Kötelezi az alperest, hogy 8 nap alatt fizessen felperesnek 200 pengő költséget.

Indokok:

Alperes beismerte a tárgyaláson, hogy *19 pengő méterenkénti árban hirdet legfinomabb angol szövetet eladásra s üzletében ezzel ugyanazon minöségü, de eladhatóság szempontjából kelendöbb angol szöveteket méterenkénti 24 és 29 pengös árban kinál eladásra.*"

Fenyves Dezső tehát beismerte, hogy vannak angol szövetei 19, 24 és 29 pengős árban,

ezek minősége mind egyforma,

világos tehát, hogy a 19 pengös árjelzéssel csak csábitja a vevöket, hogy üzletében azokra 24 és 29 pengös árut rásózhasson. Amint ebből látható,

furcsa manövert alkalmaz a Fenyves Áruház és méltán megérdemelte a marasztaló ítéletet, ami úgy a szakmai iparosok, mint a vásárlóközönség körében kinos feltünést keltett.

Ezekután csupán arról kell beszélni, hogy *miképpen ítéli meg a nagyszerüen tájékozott rokonszakma a Fenyves Áruház angol szöveteket kináló reklámjait. A Magyar Posztógyár Dischka dr. nevü igazgatója nem tud arról, hogy a Fenyves Áruház angol posztót vásárolt volna* és azért reklámjait

a tájékozatlan közönség szédítésének minösiti.

A *Hazai Fésüsfonó* nevében *Heltai* Sándor igazgató kijelenti, hogy *nincsen tudomása arról, hogy a Fenyves Áruház Angliából hozatott gyapjút dolgoztatott volna fel valamelyik magyar gyárban.* (Már pedig ha ez megtörtent volna, akkor az ilyen elsörangu szakember bizonyára tudna róla. *A szerk.)* A szakemberek véleményén túlmenöen pedig felvetjük azt a kérdést, hogy *miképpen lehet tizenkilencpengös angol szövetet kináni,* amikor tudvalevöen messzemenö vámvédelem drágitja a behozatalt, és amikor

az igazi angol szövet méterje után, eltekintve a szallitási költségektol, a vámtétel az 587. számu vámtarifa szerint a legtöbb esetben a tizenkilenc pengöt is meghaladja.

Kereskedői nyelven szólva: *valami tehát nem stimmel a Fenyves Áruház angol szövetei körül.*

Március 5.-ére kiírták az iszapgázosító berendezés versenytárgyalását

Király Kálmán tanácsnok, az út- és csatornaépitési ügyosztály vezetője, a polgármester nevében kiírta a pályázatot a csatornaiszap gázositó-berendezésének szállitására.

A pályázat határideje 1935 március 5.

A feltételek szerint *pályázni lehet bármely rendszerrel.* Az ajánlatokhoz csatolni kell a müszaki leirást, a költségvetéseket és a terveket. A polgármester előirta, hogy a pályázók kötelesek egyidejüleg feltüntetni,

a rendszer révén termelhető minimális gázmennyiséget és azok metán-tartalmát.

A városházán úgy vélik, hogy az érdekes müszaki megoldásra *8—10 pályázat várható.*

Versenytárgyalási megbizások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállitásokat a következő cégek kapták:

Gázolaj szállitását a Gázmüvek részére: Antal János 7650.

Gázlámpák szállitását ugyanott: Magyar Fém- és Lámpaárugyár 24.462, Vasúti Jelzőlámpa rt. 24.462.

Güzfözöüst szállitást ugyanott: Czigler János 3916.

Sokszorositógép szállitást ugyanott: Gestetner cég 4650.

Burkoló munkát a Horthy Miklós-uti iskolánál: Janusek Béla 8696 pengő vállalati áron.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

310.000 méter fehérített gaze szállitására a kórházak részére. Pályázni lehet február 1-én d. e. 10 óráig. Nagydiófa-u. 14. I. em.

Borítékok szállitására a hivatalok, iskolák és intézmények részére. Pályázni lehet február 5-én d. e. 10 óráig. Városháza, II. em. 235.

Tej és tejtermékek szállitására a kórházak és népjóléti intézmények számára. Pályázni lehet január 29-én d. e. 10 óráig. Városháza, II. em. 212.

1300 vagón andezit és bazalt kő szállitására a Beszkárt részére. Pályázni lehet február 1-én d. e. 10 óráig. Kertész-u 10., III. em. 378.

Rácsiszapgázositó berendezés létesitésére. Pályázni lehet március 5-én d. e. 10 óráig. Városháza, II. em. 284.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállitásokra a következő cégek pályáztak:

A Fenyvesi-úti elemi iskola udvarberendezési munkáira pályáztak: Méhes Emil 4654, Barcsay Lajos 4660, Gorondy István 5386, Prokisch János 5530, Báthory és Klenovits 6228, Granlits Gyula 6425 pengővel.

Községi Élelmiszerüzem elektromosszerelési munkáira pályáztak: Déri Imre 1104, Hatschek, Gutmann és társa 1115, Csury István 1120, Alexy György 1131, Thermolux 1133, Barta Károly 1151, Novák Pál 1183, Holitscher Zsigmond 1403 pengővel.

A Fenyvesi-úti elemi iskala sodronykerítési munkáira pályáztak: Herman János 2755, Vass és Kovács 2537, Hikker és társa 2854, Kollerich Pál 2727, Hutter és Schrantz Rt. 2610, Halmi Elemér 2644, Witmann János 2728, Haidekker Sándor 2691 pengővel.

A népligeti iskolai sporttelep csatornázási munkáira pályáztak: Klimai Pál 6080, Wasser István 6982, Vasas S. Lajos 6998, Pfeifl Sándor 7440, Szentgyörgyi és tsa 7645, Frank ödön 7930, Lengyel Lajos 8100, Józsa Ernő 8596 pengővel.

A Községi Élelmiszerüzem részére szükséges jékszekrény szállitására pályáztak: Breitner Bernát 2800, Hennefeld Ignác 3910, Wiesel Adolf 3500, Csurgay István 3996, Egyesült Gép- és Fémárugyár rt. 4050 pengővel.

A főváros egyenruházott alkalmazottai részére szükséges textilanyagok szállitására pályáztak: Budakalászi Textilmüvek, Pamuttextilmüvek, Hazai Fésüsfonó, Budapesti Lenárugyár, Gutmann J. és Társa, Magyar Kender, Len és Jutaipar rt., Goldberger Textilmüvek, Freudiger Mózes, Soproni Szőnyeg, Salzmann-féle magyar textilipar, Linum Taussig, Storer Viktor, Kispesti Textilgyár, Kiss és Mahunka, Reinfeld Márkus, Szénássy Gyula.

Nyolc százalék osztalékot fizet a Nemzeti Bank. Február 4-ére hivta össze XI. évi rendes közgyülését a *Magyar Nemzeti Bank.* Ezt megelözoen pénteken delután tartottak *főtanácsülést,* amelyen az 1934. évi mérleget tárgyalták. A főtanácsuléséről különben a következő jelentést adták ki: A *Magyar Nemzeti Bank* főtanácsa pénteken tartott üleseben Pap Elek titkos tanácsos, a bank alelnöke, meleg szavakkal üdvözölte *Imrédy* Béla dr-t, a bank uj elnökét, abból az alkalomból, hogy első izben vezeti a főtanács üléseczését. *Imredy* Béla dr. meghatottan köszönte meg az üdvözlést. Megemlékezett *Popovics* Sándor dr.-nak, a bank visszavonult elnökének maradandó értékü munkásságáról és nemes egyéniségéről s a főtanács támogatását kérte feladatai teljesitéséhez. Ezután a főtanács *Schober* Béla dr. vezérigazgató előterjesztése alapján jóváhagyta a bank mérlegét, valamint nyereseg- és veszteseg-számláját, amelyek szerint az 1934. évi tiszta jövedelem 3,397.943 pengö. A főtanács elhatározta, hogy az elért üzleti eredményból *8 százalékos osztalék* kifizetését fogja a február 4-én tartandó közgyülésnek javaslatba hozni.

Gyászünnep id. Chorin Ferenc elhúnytának 10-ik évfordulóján. Hétfön volt tiz esztendeje annak, hogy id. dr. *Chorin* Ferenc, a *GyOSz alapitója* és a *Salgótarjáni Kőszénbánya* évtizedeken át volt elnöke, 83 éves korában meghalt. Ebből az alkalomból a GyOSz igazgatósága, valamint a Salgótarjáni vezetősége és tisztviselőkara megjelent egykori vezére sirjánál, ahol *Hegedüs* Loránt volt pénzügyminiszter, a TÉBE elnöke és a GyOSz volt igazgatója méltatta Chorin érdemeit, majd a Salgótarjáni igazgatósága és tisztviselőkara nevében *Deszberg* Antal ügyvivő-igazgató fejezte ki a kartársak és alkalmazottak hálaját néhai elnökük iránt, aki nemcsak mint a magyar ipar vezére, hanem mint a képviselőház egykori nagytekintélyü tagja, közjogi téren is nagy érdemeket szerzett.

A nagyvásártelepen gyümölcsmárkázó állomást állit fel a főváros. A polgármester a napokban igen figyelemreméltó utasitásokat adott ki a főváros határában örvendetesen fejlődő gyümölcstermelés megóvása és további zavartalan fejlődése érdekében. A rendelet szerint a fővárosi mezőgazdasági bizottság és az állami ampeológiai állomás szakközegeinek közreműködésével a *legközelebbi napokban megkezdik az összes budapesti gyümölcsösök és ültetvények felülvizsgálatát. Nagyszabásu razzia tesz ez a főváros határában,* a budai hegyekben. Ha valahol megbetegedett gyümölcsöst találnak, azt szoros zár alá veszik a közvetlen szomszédaival együtt és elrendelik a fertötlenitést, mely különböző vegyi anyagokkal történik. A védekezőszereket és a permetezéshez szükséges gépeket a hatóság bocsátja rendelkezésre, de a végrehajtásról maguknak a tulajdonosoknak kell gondoskodni. A termelök védöszerek árának csak egy részét térítik meg. A fertötlenítés után — amelynek lebonyolítása *teljesen hasonló lesz a járványos betegségeknél szokásos lakásfertötlenitésekhez* — később újabb felülvizsgálatok következnek, hogy megállapitsák: bekövetkezett-e a gyógyulás, illetve eredményes volt-e a védekezés? Addig, amig ez be nem következett a gyümölcsből forgalombahozni semmit sem szabad. Ha a tulajdonos többszöri figyelmeztetésre sem hajtaná végre az előirt védekezéseket és a hatósági rendelkezésekkel szembeszállna, akkor *végső esetben hivatalosan kiirtják az egész gyümölcsöst.* A rendelkezések igen keményneek látszanak, de feltétlen szükség van rájuk a magyar, főleg a budai nemes gyümölcsök jóhirének és exportjának megoltalmazása érdekében. *Szerencsére a főváros határában nincsen szó komolyabb veszedelemről.* A hatóságok remélik, hogy a szigorú rendelkezéseknek a legrövidebb időn belül meg lesz a foganatja és az egyre keresettebb Gellérthegyi barack és a többi nemes gyümölcs termesztése még jobban fellendül és e téren fokozódik majd a gyönyörüen induló kiviteli tevékenység is. Itt említjük meg, hogy a főváros vezetősége azzal a tervvel foglalkozik, hogy a jövő idényre már *gyümölcsmárkázó állomást állit fel az élelmiszer nagyvásártelepen* és szakemberek útján ellenörzi az exportra kerülő gyümölcsfajták kiválogatását, szakszerü és izléses csomagolását. Fokozottan kivánja támogatni a főváros a budai gyümölcstermesztést is, és minden vonatkozásban segitségére akar lenni a kertészkedő ingatlantulajdonosoknak, akiknek száma ma már közel jár az ezerhez. *Ujra megrendezik a nyáron a tavalyi nagysikerü gyümölcskiállitást is.*

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 január 30. — 5. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Szanálás

Néhány nap óta mind sürübben és sürübben hallunk ismét beszélni a szanálásról, amit igen helyesnek tartunk. Terveket kolportálnak, amelyek valószínüleg csak részletkérdések, magát a főpolgármester átfogó programját még senki sem ismeri. Legörvendetesebb azonban ebben az egész dologban az, hogy ma senkit idegesség nem fog el a szanálás szóra, amint — valljuk be — vagy félesztendővel ezelőtt mindenki rettegett még ennek a szónak a hallatán is. Ennek több oka van. Az első, hogy annak idején, amikor a kormányzat szándékai nyilvánosságra kerültek, voltak, akik ok nélkül verték a nagydobot és riasztgatták Budapest polgárságát és a főváros tisztviselőkarát. Ma csöndes, nyugodt atmoszférában fog megindulni annak a főpolgármesternek a munkája, akinek Budapest szeretetében, polgárság- és tisztviselőkímélő akaratában, bölcsességében és tetterejében mindenki ezer százalékig megbízik.

Ilyen körülmények között fölösleges és káros munkát végeznek, akik pápábbak akarnak lenni a pápánál, azok az önkéntes alkotmányvédők, akik a mult héten üdvrivalgással adták tovább azt a felelőtlen álhírt, hogy a főváros zárószámadása deficitmentes. A polgármesternek a leghatározottabb formában meg kellett cáfolnia ezt a híresztelést, amelynek semmiféle alapja nem lehet, mert a zárószámadás munkái folyamatban vannak ugyan, de még messze vannak attól, hogy a végleges eredmény nyilvánosságra jusson. De meg kell mondanunk nyiltan és hangosan, hogy ez a zárószámadási eredmény, amelyet megint, ezuttal azután igazán fölöslegesen politikai fegyvernek akarták felhasználni, nem is fontos. Ezek a patentírozott alkotmányvédők tehát ne sajátitsák ki az autonómia védelmét, amely eddig sem volt veszedelemben, de amelyet ők soha olyan lelkes odaadással, hüséggel és szent extázissal nem tudnának védeni, mint azok a férfiak, akik ma a főváros élén állanak. A másik része pedig az a dolognak, hogy szélmalomharcot folytatnak, ha az ellen a bizonyos tízmilliós deficit ellen küzdenek. Hiszen csak komolyan kell a kérdéssel foglalkozni és azonnal tisztában lehet mindenki vele, hogy egy millárdos vagyonú világváros gazdasági életében egy tízmilliós deficit nem hozhat felfordulást.

A szanálásra azonban szükség van és demagógia az, amely vagy azt akarja elhitetni, hogy a főváros nem tud megbirkózni tízmillióval, vagy azt, hogy az egész szanálási akciónak egy költségvetési tétel adott életet. Mindenki tökéletesen tisztában van azzal, hogy magasabb és mélyebbre nyúló szándékok tették szükségessé ezt az akciót. Hiszen nincs senki ebben a városban, aki ne tudná, hogy takarékossági okokból vannak bizonyos korrektivumokra szoruló dolgok, amelyeket el kell intézni. Az első pillanattól kezdve az volt a kormány szándéka, hogy az autonómia közbenjöttével történik meg ez az elintézés, ma pedig *Sipőcz* Jenő főpolgármester személye a legtökélesebb garancia arra, hogy a szanálás nem diktatórikus módon, hanem az autonómia szerveinek közreműködésével fog megszületni. Akik tehát a zárszámadásról elterjesztett híreket forgalomba hozták, tulajdonképpen azt a törvényt akarták diszkreditálni, amely ma életben van és amelynek végrehajtását a főpolgármesterre bízták. Pedig nemcsak joguk, de okuk sem lehet erre, mert végeredményben nem történt semmi más, mint hogy Budapest kormányzása az 1873. évi törvénnyel szemben közeledett a modern városkormányzás alapelveihez. 1873. óta csak a Scitovszky-féle törvény volt olyan kisérlet, amely ezt a célt szolgálta. Ez a törvény azonban nem vált be és azok az alkotmányvédő urak, akik most is csatársorban állanak, voltak vele legelégedetlenebbek. És most is elégedetlenek, amikor legfőbb kívánságuk, hogy a törvényhatósági élet nyilvánossága visszaállittassék, beteljesedett. A nyilvánosság kizárása ellen mindenki egyöntetüen küzdött, de objektív itélettel be kell vallani azt is, hogy a laikus kormányzás csödjét is nyugodtan konstatálhatták azok, akik a törvényt megalkották. Ennek a törvénynek lehetnek, sőt nyilván vannak is hibái, de mindenki tudja, hogy a törvény csak keret, amelyet tartalommal csak a gyakorlat tölt meg. A gyakorlat során majd ki lehet küszöbölni a hibákat, a fontos ma csak az, hogy a városkormányzás terén szilárd alapra jutottunk. Ez a szilárd alap pedig maga a törvény és az a szanáló polgármester, aki az egész város polgárságának bizalmát magáénak vallhatja. Olyan szilárd alap ez, amelyen végre meg kell indulnia a munkának.

Sipőcz Jenő főpolgármester:

Nem ad okot aggodalomra a főváros pénzügyi és gazdasági helyzete

A főpolgármester nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a zárószámadásról, az első szanálási intézkedésekről és az üzemi tarifák módosításáról

Ugron Gábor kijelenti, hogy takarékossági intézkedésekre múlhatatlanul szükség van

A várospolitikai érdeklődésnek a középpontjában két kérdés áll. Az egyik a szanálási rendeletek, a másik a készülő zárószámadásoknak az ügye. A legközelebbi napokban összeül *Sipőcz* Jenő főpolgármester elnöklete alatt a 17-es bizottság, amelynek az a hivatása, hogy a szanálási müveletet ellenőrizze. Szoros összefüggésben áll a szanálással az *1934. évi zárszámadás mérlege*, amelyről a legutóbbi időben különböző hírek jelentek meg. Bizonyos oldalról erősen élezik a zárószámadások jelentőségét és azt állítják, hogy abban az esetben, ha az valóban deficitmentes, akkor elkerülhetetlen a politikai konzekvenciáknak a levonása. A *Fővárosi Hírlap* munkatársa beszélt ebben az ügyben *Sipőcz* Jenő főpolgármesterrel, akihez mindenekelőtt azt a kérdést intéztük, hogy elkészült-e az 1934. évi zárószámadás és mennyiben felelnek meg a valóságnak azok a hírek, amelyek a *zárószámadási mérleg nyilvánosságra hozatalához messzemenő következtetéseket fűznek.*

Sipőcz Jenő dr. főpolgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

Az 1934. évi zárószámadások mérlege még nincsen készen. A zárószámadási munkálatokat legkorábban csak január elsején lehet megkezdeni, az azóta eltelt egészen rövid idő alatt a végleges mérleg még nem alakulhatott ki.

Ezzel megdől minden olyan kombináció, amit e zárószámadások mérlegéhez fűztek.

A helyzet egyelőre az, hogy a zárószámadási munkálatok folyamatban vannak. Tisztán és világosan *még senkisem láthatja előre a végső eredményt.* Azokból az adatokból azonban, amelyek a január elseje óta folyó munkálatok során felvonultak, annyit mindenesetre meg lehet állapitani, hogy

a főváros pénzügyi és háztartási helyzete nem ad okot aggodalomra.

Azt is meg lehet, állapitani, hogy *a pénzügyi és háztartási helyzet kedvezőbb, mint azt a fővárosi törvény tárgyalása idején előre látni lehetett volna.* Azt a következtetést viszont, hogy szanálásra nincsen szükség, egyáltalán nem lehet levonni.

A szanálás végeredményben a takarékossági szempontok hatékonyab érvényesítését jelenti,

már pedig a mai súlyos gazdasági viszonyok között *mindenképpen szigorú takarékoskodásra kell törekedni.*

Sipőcz Jenő főpolgármesternek ez a nyilatkozata egészen más megvilágításba helyezi a zárószámadások ügyét. Kiderül ebből a nyilatkozatból, hogy kialakult mérlegről még egyáltalán nem lehet beszélni, a *deficitmentes mérleghez fűzött következtetések tehát legalább is koraiak. Sipőcz* Jenő főpolgármester egyébként a beszélgetés során nyilatkozott a *szanálás további menetéről* is. Erre vonatkozóan a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A 17-es bizottság már a legközelebbi napokban összeül. Azért hívtam össze ezt a pártok vezetőiből álló bizottságot, hogy bemutassam a szanálási rendelet-tervezeteket.

Ezek a szanálási előterjesztések legnagyobbrészt a városházi tisztviselőket és üzemi alkalmazottakat érintik.

Elkerülhetetlen kényszerűségből kell ezekhez az eszközökhöz nyúlni, amit én abban a meggyőződésben határoztam el, hogy *így sikerülni fog minden csökkentéstől megmenteni a központi igazgatási tisztviselők és az üzemi alkalmazottak törzsfizetését.* A 17-es bizottságot egyébként most már sürűbben fogom foglalkoztatni, amennyiben más előterjesztések is készülnek. Így például

napirendre kerül az üzemi tarifák revíziója és az egységes közlekedési rendnek a bevezetése.

Ez a két kérdés a nagyközönséget érinti, és pedig *előreláthatóan kedvező irányban.* Az üzemi tarifák revíziója olcsóbbodást fog hozni, hasonló irányban folynak az előkészítő munkálatok a közlekedési reformtervek megvalósítása terén is.

A szanálási 17-es bizottság egyelőre *hat* rendeletet ismer meg a közeli napokban, amikor *Sipőcz* Jenő főpolgármester ülésre hívja egybe a bizottság tagjait. A rendeletek közül az

1. **a városházi tisztviselők és az üzemi alkalmazottak gáz- és villanykedvezményének a megvonása;**
2. **az üzemi alkalmazottak helyett teljesített adófizetés megszüntetése;**
3. **a közoktatási személyzet kültelki pótlékának törlése;**
4. **a természetbeni járandóságok megszüntetése;**
5. **az előljáróságokon a helyszíni szemledíjak szétosztási kulcsának a leszállítása és végül**
6. **az egyévi próbaidőre bevezetett kisszakasz-rendszer további fenntartása.**

Megemliteni tartozunk még azt az értesülésünket, hogy *Sipőcz* főpolgármester *az alkalmazottak gáz- és villanykedvezményét érintetlenül szeretné hagyni* és csak elkerülhetetlen esetben fog ehhez a szanálási módszerhez hozzányúlni.

A tervezett intézkedések a főváros háztartását együttesen *több mint két millió pengővel fogják megjavítani.*

Ugron Gábor: A szanálásra mindenképpen szükség van!

A zárószámadások mérlegéhez fűzött politikai természetű következtetésekről megkérdeztük *Ugron* Gábort, a *Nemzeti Egység Pártjának* vezető tagját is. Az iránt érdeklődtünk, hogy az 1934. évi zárószámadások mérlegének esetleges deficitmentessége *mennyiben befolyásolhatja a szanálási műveletet.*

UGRON GÁBOR dr.

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Úgy tudom, hogy a zárószámadási mérleg még nem készült el. Én is hallottam arról, hogy *váratlanul nagyarányú javulás következett be a főváros 1934. évi háztartásában,* ez a javulás azonban nem vonatkozik az egész esztendőre.

Javulásról csak az 1934-es esztendő utolsó hónapjaiban lehet beszélni.

Ezekben a hónapokban jelentkezett ugyanis *nagyobb bevételi többlet* és pedig nemcsak a fővárosnál, hanem állami vonatkozásban is. Az 1934. év utolsó hónapjainak ez a lényegesen kedvező bevételi eredménye *nagyban ellensúlyozta a megelőző hónapok kedvezőtlen eredményeit.* Ennek a kétféle tételnek az egybevetéséből lehet csak következtetéseket vonni a zárszámadások mérlegének a kialakulására.

Valószínűnek tartom, hogy nagy hiány nem fog jelentkezni a zárószámadások mérlegéből.

Ebből azonban semmiesetre sem lehet azt a következtetést levonni, hogy *a városházán ne volna szükség szanálásra.* Talán éppen a szanálási művelet megindítása eredményezte azt a javulást, ami az 1934. évi zárószámadások mérlegében a deficitmentességben, vagy a minimális hiányban fog mutatkozni.

Szanálásra, vagyis takarékosságra a jövőben is szükség van és csak örülni lehet annak, hogy ezt a szanálást, vagyis ezt a takarékoskodási folyamatot Sipőcz Jenő főpolgármester az autonómiával karöltve akarja végrehajtani.

Ezt bizonyítja már maga az a tény, hogy *Sipőcz* főpolgármester a legközelebbi napokban összehívja a 17-es bizottságot az első szanálási tervezetek megvitatására.

Mielőtt sor kerülne a belvárosi templom áthelyezésére, főpróbát tartanak a Flórián-téri kápolna eltolásával

Aggodalmak a műszaki kivitel sikeres megoldása tekintetében — Budapest környékén a közelmultban már áthelyeztek egy templomot — Szakértők nyilatkozata a megoldás lehetősége mellett és ellene

Legutóbbi számunkban ismertettük a Belvárosi főplébánia-templom áthelyezéséről szóló nagyszabású műszaki terveket, megírtuk, hogy *Friedrich* Lajos műszaki főtanácsos az ősi templomot északi irányba 12 méterrel, nyugati irányba 10 méterrel áthelyezni akarja. Ezenkívül az egész építményt 6 méterrel felemelni szándékozik, hogy az a piarista palota Eskü-úti főhomlokzatával és a hídfeljáró úttestével egy magasságba kerüljön. A Magyarországon még eddig páratlanul álló műszaki feladat iránt rendkivüli érdeklödés nyilvánul meg, amelyre már külföldön is felfigyeltek. A hazai szakkörök igen vegyes érzelmekkel vettek tudomást a nagy műszaki feladatról, amelynek kiviteli lehetőségéről erősen megoszlanak a vélemények. Vannak, akik a templom épségét féltik és kockázatosnak tartják a vállalkozást, tekintettel, az építkezés régi voltára és az építőanyag vegyességére. Arra mutatnak rá, hogy az amerikai épületelmozdításokat nem lehet itt példának tekinteni, mert vasbetonvázas épületeknél az ilyen feladatokra könnyebb vállalkozni.

Szombaton délelőtt a *Műemlékek Országos Bizottsága* is foglalkozott a Belvárosi templom eltolásának kérdésével. Ez a nagytekintélyü testület a templom eltolását *elvileg* kívánatosnak tartja, főleg azért, hogy ez a ritka és páratlanul értékes, szép építészeti müemlék minél jobban érvényesüljön. A Müemlékek Országos Bizottsága a leghatározottabban ellenzi azt a tervet, hogy a hídfeljáró úttestét akár üvegbetonnal, akár más megoldással a templom faláig kiszélesítsék és helyesli az eltolás gondolatát. Viszont az erre vonatkozóan *bemutatott műszaki tervek közül egyiket sem tartja elfogadhatónak, Fridrich Lajos műszaki főtanácsosét sem.*

Beavatott helyen érdeklödtünk

A MÜEMLÉKEK ORSZÁGOS TANÁCSA

meglepö állásfoglalásáról, amelyről a következő felvilágositást kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A Tanácsnak föleg

a templom felemelése ellen vannak aggodalmai.

Az aggodalmak részben müszaki természetüek, mert nem látnak garanciát arra, hogy ez a technikai müvelet, a hatalmas templom három irányú megmozditása abszolut biztosan végrehajtható-e, vagy sem. De ettől eltekintve

a városkép szempontjából sem tartanák szerencsésnek a templom felemelését,

mert ez esetben az Eskü-térnek ez a része *négy különböző síkfelületre oszlana.* Más-más magasságban lenne a hídfeljáró, a templom, Az Erzsébet-szobor és a tér hátralévő része, a Piarista-utca. A Tanács felfogása szerint

az ilyen megoldás nyugtalanító városképet nyujtana,

amely mellett nem érvényesülne kellő módon a templom szépsége sem. A Müemlékek Országos Tanácsának álláspontja szerint feltétlenül foglalkozni kell az eltolás kérdésével, de újabb terveket, megfelelőbb technikai megoldást kell keresni.

Felkerestük

NÉMETHY KÁROLY dr. tanácsnokot,

a közmüvelödési ügyosztály vezetöjét is, aki a templom eltolására vonatkozóan a következő észrevételeket tette:

— Az áthelyezés problémáját úgy a restaurálás végrehajtása, a gyönyörü müemlék szépségeinek érvényesitése, mint a további ásatások lehetőségének szempontjából igen kivánatosnak tartom.

Az eltolás esetén nyomban megkezdenék a templom helyén a kutatásokat,

mert a szakemberek véleménye szerint nagy a valószinüség, hogy ott *nemcsak a korábbi román-stílusú templom maradványait találhatjuk meg,* hanem a még *ősibb, római korbeli bazilika maradványait is,* amely már a feltárt római eröd keresztény katonái számára épült. Valószinü, hogy *az Óbudán talált őskeresztény templom mására akadnánk az Eskü-téri ásatásoknál is,* mivel a tapasztalat szerint a különböző korokban a templomokat rendszerint egy és ugyanazon a helyen szokták újraépiteni. Másrészt a templom áthelyezése folytán tovább haladhatnánk a római eröd feltárására irányuló ásatásainkkal és

a már elkészült és megnyitásra váró földalatti müzeumot megnagyithatnánk egészen az Erzsébet-hidig.

A templom restaurálásának terveivel egyébként *Lux* Kálmán müépitész *már teljesen elkészült.* A Lux-féle tervek megvalósitása esetén a Belvárosi templom szépsége teljes egészében kibontakozik.

WOSSALA SÁNDOR

müszaki tanácsnok,

a *középitési* ügyosztály vezetője a Fridrich-féle tervekről munkatársunknak igy nyilatkozott:

— Az egyes oldalakról megnyilvánuló *aggodalmakat technikai szempontból teljesen alaptalanoknak tartom.*

A templom a Fridrich-féle elgondolás szerint, azt merem állitani, abszolut biztossággal bármilyen irányban elmozditható.

Az eltolási müvelet egyébként észre sem vehető lassúsággal történik, *óránként alig egy milliméternyi lenne a mozgás.* Az eltolást

a precizen működő gépek egész sora végezné,

megfelelően kiépitett pályán és a templomot új helyén már készen várná a felemelt alapzat, amelyre simán ráhelyezhető volna. Egyébként a közelmultban *Möller* müépitész az általunk tervezett módszernél sokkal primitivebb módon

az egyik környékbeli községben áthelyezett egy régi templomot

és a müvelet kitünően sikerült.

Értesülésünk szerint a Belvárosi templom áthelyezését megelőzően szó van egy másik, kisebb épület eltolásáról is. Ez tulajdonképpen főpróbája volna a későbbi nagy templomeltolásnak.

Az óbudai Flórián-kápolna áthelyezéséről van szó,

amelyet azért kell felemelni és átépiteni, mert ez lesz a közeljövőben létesülő új budai görög katholikus egyházközség plébánia temploma. A Flórián-kápolnát valószinüleg már a kora tavasszal eltolják mai helyéről.

TUNGSRAM
DUPLASPIRÁLLÁMPA

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okleveles gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., kerület, Baross-utca 77. sz. Telefonszám: 33-5-48.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövezőmester
Epest, IV., Kecskeméti-u. 13. III. 1. Tel.: 84-4-12.

Borlay Károly
CSATORNÁZÁS
KÖVEZÉS
ÚTÉPÍTÉS
FÖLDMUNKA
oki. mérnök, kövezőmester, épitési vállalkozó
Budapest, XI., Zólyomi-út 120

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK
ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, I., Beresényi-u. 7. II. 3. — Telefon: 86-0-64.

ÚTHENGERLÉST
vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel.: 59—9—68.

PESTI KIRAKAT

Possel Száli omnibusza

Túladunai ember, aki pár évtized előtt elszármazott a szükebb pátriájából, csodálkozva dörzsöli meg a szemét, mikor azt olvassa, hogy Komárom vármegye kisgyűlése Duna-Almást üdülőhellyé nyilvánította és a frissen sült üdülőhely felszólítja a budapesti vállalatokat, hogy a dunaalmási padokon teljes gőzzel hirdessenek. Uramisten, hát ilyen rettentően vágtató világban vagyunk, mert mi még arra emlékezünk, amikor Duna-Almást Possel Száli omnibusza tette naggyá. Ma pedig Duna-Almás már üdülőhely és úgy érzi, hogy Budapest fürdőváros meg sem tud moccanni, ha a dunaalmási zöld padokon nem hirdet. Pedig furcsa, öreg, rozoga alkotmány volt a Possel Száli omnibusza, ütöttkopott jószág, igazi Noé-bárkája, félszázad előtt is divatból kiment intézmény. Ez az öreg Noé-bárkája, amelyen a vénleánysorba jutott Száli maga látta el a kalauzi teendőket, azokat a tatatóvárosiakat szállította Duna-Almásra, akik hajón — a Budapest—bécsi vasúti vonal, amely Tatatóvároson megy keresztül, még nem épült meg — vagy a magyar, vagy az osztrák fővárosba akartak eljutni. A dunaalmásiak valószínüleg még azóta ilyen büszkék, merthogy a nagyszerüen haladó életü, nemes vitalitású, bájos Tatatóvárosnak nem volt még vasútállomása, de nekik, dunaalmásiaknak volt egy hajóügynökségük. De hol vagyunk már Possel Száli omnibuszától és hogy legaloppozta azóta már Tatatóváros a tiszteletreméltó, de talán túlbuzgó Duna-Almást.

Azért nem lehet megtagadni, hogy az egyesített Komárom- és Esztergom vármegyék kisgyülésének nemes szive van. Erre vall, hogy adakozó jókedvében üdülőhellyé ütötte a kis Duna-Almást, amely bizony Possel Száli autobusza óta nem igen mozdult meg, ma is a régi kisközség, semmivel sem különb a többi dunamelléki, de kevésbé ambiciózus községnél. Most egyszerre nagyra tör, amihez joga van és amiben igazat is kell adnunk neki. Annál könnyebben tehetjük ezt, mert Budapest fürdővárosnak még hosszú ideig nem lesz komoly konkurrense a kis dunamenti falucska, amelynek ma már az a nevezetessége sincs meg, hogy valaha rajta kellett keresztül menni a világhirü bortermő Neszmélyre, amelynek szőlőjét azonban már évtizedek előtt kiölte a filoxera. Budapest tehát nem fél a konkurrenciától, de az üdülőhellyé fejlődő kis falucskának jó lenne egy kicsit logikát és egy kicsit szerénységet tanulni. Mert mégis csak az a természetesebb, ha ő hirdet Budapesten, ő vár Budapesttől vendégeket és nem képzeli, hogy a világjáró amerikaiak és angolok a dunaalmási padokról fogják tudomásul venni, hogy valahol Magyarország szivében él és virágzik egy gyönyörü város, amelyet Budapestnek hivnak.

A világvárosok Budapesten

Igazán nem lehet mást csinálni, mint örömmel üdvözölni a tervet, amely szerint a világvárosok kongresszusát Budapesten tartanák meg és üdvözölni Sipőcz Jenő főpolgármestert, aki igazán természetszerüen karolta föl ezt az ötletet. Hát a sajtó dicséri is a tervet, imitt-amott azonban megcsúszik a toll és akadnak, akik hamarosan Londont és Párizst vágják a fejünkhöz és gáncsolják azt a fővárosi adminisztrációt, amelyet nem is ismernek. Belerúgnak a villamosközlekedésbe, amelyt a kisszakaszos rndszerrel együtt éppen most tanulmányoz itt az amsterdami villamosvasúti vezérigazgató. Mondanunk sem kell, hogy ebből az alkalomból tökéletesen igazságtalan minden támadás, mert Budapest nem fogja szégyelleni magát, ha majd a világvárosok kongresszusának zsürije előtt elhalad. Lehet, hogy egy kicsi hamupipőkék vagyunk velük szemben, de ennek a szegénységünk és trianoni nyomorunk az oka, nem pedig az, hogy Budapestben nem lenne ambició, energia és tehetség a fejlődésre, hogy ennek a városnak az igazgatásában nem érvényesülne a tudás és a rátermettség. Nekük az a véleményünk, hogy ha a világvárosok ide akarnak jönni és megnéznek bennüket, akkor ezeket a szépségeket, amelyek igenis, megvannak, nem ócsárolni, hanem dicsérni kötelességünk.

SALGÓTARJÁNI KŐSZENBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

Ilkovits J. Budapest
központi fütés- és vízvezetéki vállalata
V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

Keresztes-Fischer Ferenc
belügyminiszter
változtatás nélkül jóváhagyja a főváros költségvetését
Nagy érdeklődéssel várják a leiratot

A törvényhatóság figyelme az elmult napokban *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszternek *Sipőcz* Jenő főpolgármesterrel, *Szendy* Károly polgármesterrel és *Lamotte* Károly alpolgármesterrel lefolytatott, több mint háromórás tanácskozása felé irányult, amelyen a főváros legközelebbi jövőjére

döntőfontosságú ügyeket tárgyaltak.

A tárgyalások anyagáról és azok eredményeiről természetszerüleg a városházi tényezők közlésekbe nem bocsátkoztak és ezért a kombinációk arra szorítkoztak, hogy a megbeszélés *kizárólag a szanálás anyagára vonatkozott.*

A *Fővárosi Hirlap* megbizható és teljesen tájékozott helyről szerzett értesülése szerint a *belügyminiszternél történt tanácskozás három főbb kérdést vetett fel:*

a költségvetés jóváhagyását, a zárszámadás kialakítását és a szanálási intézkedéseket.

A belügyminiszter mindenekelőtt meghallgatta a főváros vezetőinek tájékoztatásait, majd *tüzetesen megvitatta a polgármester részéről előterjesztett rendelettervezeteket,* amelyek a legközelebbi napokban a 17-es bizottság elé kerülnek. A főpolgármester felsorakoztatta a legsürgősebb teendőket és

számszerüleg bebizonyította a várható megtakarításokat.

A zárszámadások ügyét *érdemben nem tárgyalták,* mert ez a hatalmas munka még nem készült el és valószínüleg *március közepe az az időpont, amikor a múlt évi gazdálkodás tényleges eredményei nyilvánosságra kerülnek.*

A belügyminiszternél folytatott tanácskozás legfontosabb eredménye, hogy *Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter közölte álláspontját a hozzá felterjesztett ezévi költségvetés jóváhagyásáról.*

A miniszter kijelentette, hogy csupán lényegtelen észrevételei vannak és ezért a költségvetést a mai formájában jóváhagyja.

Ez a hozzájárulás egyúttal azt is jelenti, hogy *a belügyminiszter helyesnek tartja* a közgyülésnek a költségvetés vitája során elfogadott nagyfontosságú határozatait, amelyek tudvalevőleg *a budget egyensúlyba hozására vonatkoztak.* Értesülésünk szerint *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter az erre vonatkozó leiratát még *február folyamán* eljutatja a főpolgármester útján a városházára, ahol gondoskodnak annak törvényszerű alkalmazásáról. Amennyiben a belügyminiszter változatlanul jóváhagyja a költségvetést, úgy

ezt a tényt a főpolgármester a törvényhatósági bizottságnak egyszerű formában bejelenti,

ha azonban módosításokat rendel a leirat, úgy *a közgyülés külön előterjesztésben tüzi napirendre a változtatások beiktatását.*

A *Fővárosi Hirlap* legmegbizhatóbb helyről szerzett értesülése tehát *megcáfolja mindazokat a jóslásokat, amelyek azt hangoztatták, hogy a kormányhatóság a főváros költségvetését nem fogja jóváhagyni.*

Bódy László pénzügyi, Babarczy István közlekedési, Felkay Ferenc közoktatásügyi tanácsnok
A polgármester a jövő héten intézkedik az áthelyezésekről

Valószinüleg *február 4-én, hétfőn* tartja legközelebbi ülését a törvényhatósági bizottság, amelynek kiemelkedő eseménye *Lamotte* Károly dr. alpolgármester eskütétele és beiktatása lesz. Az új alpolgármester kipróbált munkásságától és lendületes akaraterejétől *nagy eredményeket várnak a törvényhatóság összes pártjai* és bizonyosra veszik, hogy a városvezetők új garnitúrája messzemenő eredményeket produkál a legközelebbi jövőben. *Lamotte* Károly alpolgármesterré történt választásával gazdátlanná válik az igazgatás legfontosabb ágazata: *a pénzügyi osztály tanácsnoki pozíciója,* amelynek betöltéséről az elmúlt napokban

beható tanácskozások folytak Sipőcz Jenő főpolgármester, Szendy Károly polgármester, Liber Endre és Lamotte Károly alpolgármesterek között.

A *Fővárosi Hirlap*-nak módjában van *az új tanácsnoki beosztás* érdekes részleteit közölni, amelyek bizonyára feltünést keltenek úgy a várospolitika, mint a nagyközönség körében. *Beavatott forrásból* szerzett értesülésünk szerint

a pénzügyi osztály vezetője Bódy László dr. tanácsnok,

aki több mint egy évtizedet töltött ebben az ügyosztályban és mint a költségvetés előadója, tökéletes áttekintést nyert *a pénzügyi irányítás minden részletéről és a községi háztartás valamennyi ágazatáról.* Annakidején kizárólag, mint gazdasági szakember jutott a közlekedési ügyosztály élére és nagyszerü energiával rendbehozta a közlekedési vállalatok bonyolult ügyeit.

Sokmilliós értékek fölött diszponált éveken keresztül Bódy László közlekedésügyi tanácsnok

és ha a pénzügyi osztályban csak mint adminisztrátor tünt ki világos okfejtéseivel és mindent átfogó áttekintésével, a közlekedési ügyosztályban, mint ennek a kérdésnek kitünő szakértője vonta magára az elismerő figyelmet. A *legjobb megoldás,* hogy *Bódy Lászlót a pénzügyi osztály vezetésével megbizzák,* mert így minden biztosíték meg van ahhoz, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok között *a tanácsnoki kar legkiválóbb szakembere veszi kezébe a községi háztartás ügyeinek rendbentartását.*

Bizonyára meglepetést kelt a polgármester további intézkedése,

dr. Babarczy István báró tanácsnokot a közlekedésügyi ügyosztály élére állítja.

Babarczy István eddig a közoktatási ügyosztály vezetője volt, ahová *Szendy* Károly alpolgármesterré történt választása után jutott. Elsősorban ennek az ügyosztálynak a neveltje *Babarczy* István báró és univerzális képességeit akkor ismerte meg a törvényhatóság, amikor *tanácsnokká történt megválasztásakor a közgazdasági ügyosztály vezetésére kapott megbizást.* Ebben a reszortban bebizonyította, hogy *a tehetséges köztisztviselő minden pozícióban megállja a helyét* és ezért nem kétséges, hogy a közlekedési ügyosztályban is méltóan fogja betölteni *Bódy* László örökségét.

A tanügyi osztály új tanácsnoka Felkay Ferenc dr.,

aki a közgazdasági ügyosztály éléről került a közoktatásügy irányító pozíciójába. *Felkay* Ferenc egyik legkitünőbb főtisztviselője az önkormányzatnak, aki müködése során túlnyomórésszt az elnöki ügyosztályban dolgozott és *általános megbecsülést szerzett alapos tudásával és példás felkészültségével.* Egyideig az elnöki ügyosztály vezetője volt, majd a racionalizálással összefüggő komplikált ügyek kerültek a resszortjába és ebben a nehéz ügykörben

messzemenő tájékozottságról és mindenre kiterjedő szakismeretről tett tanuságot.

Felkay Ferenc a legkitünőbb adminisztrátorok közé tartozik és *a közoktatási intézmények szerencséjének mondható, hogy az új tanácsnokban a legkitünőbb főnökhöz jutnak.*

A közgazdasági ügyosztály vezetését a legközelebb megválasztandó új tanácsnokok egyikével fogják betölteni, *a fenti áthelyezések azonban már a jövő héten megtörténnek.*

SZŐNYI IMRE koszorús órásmester
V., Csengery-utca 7. Tel.: 44-5-42.
Több fővárosi és állami intézet órása és szállítója

Budapest lakosságának vízellátását a mennyiség és a minőség tekintetében zavartalanul és megfelelő gazdaságos eredménnyel biztosítani kell,– mondja Pap Ferenc a Vízművek új vezérigazgatója

A fővárosi vízművek, a múlt héten nyugalomba vonult *Paulovits* Viktor helyébe, új vezérigazgatót kaptak *Pap* Ferenc okleveles mérnök, m. kir. folyamőrségi műszaki főkapitány személyében. Az új vezérigazgató kiváló egyéniségéhez nagy reményeket füz a főváros vezetősége és töle várja az évek óta tartó és az utóbbi időben már-már idegesítő vízszolgáltatási problémák megnyugtató megoldását. *Pap* Ferenc vezérigazgató elismert vízépítési szakértő, aki a haditengerészetnél is olyan rendkívüli feladatokat oldott meg nagy sikerrel, amilyen például a Karszt nehéz viszonyai között a *pólai hadikikötő ivóvízzel való ellátásának* biztosítása volt. 1919 óta a budapesti nagy kereskedelmi és ipari kikötő munkálatainál működött közre a hovédelmi minisztérium megbizásából, mint az összes külső munkák központi irányitója, majd pedig a kikötő helyettes kormánybiztosává nevezte ki a miniszterelnök. Amikor a Vízművek alagútépítésének odisszeája egyre jobban bonyolódott, a főváros vezetőségének figyelme *Pap* Ferenc felé terelődött és 1933-tól mint szakember működött a Vízművek igazgatóságában, majd 1934-ben a Vízműveknél létesített szakértő bizottság elnökévé nevezte ki a polgármester.

Hivatalba lépése után felkereste

PAP FERENC
vezérigazgatót

a *Fővárosi Hirlap* munkatársa és érdeklődött programjáról, terveiről, valamint arról, hogy miképpen szándékozik a reá váró hatalmas és súlyos feladatokat megoldani. A válasz így hangzott:

— A Vízművek vezetésének átvétele óta több izben intézték hozzám azt a kérdést, hogy mint a Vízművek új vezérigazgatójának mi a programom. Erre a kérdésre minden esetben azzal a lakonikus válasszal feleltem, hogy *a Vízművek vezérigazgatójának önálló programja nincs és nem is lehet,* neki csak feladatai vannak. A fővárosi Vízművekkel kapcsolatban programot a székesfőváros vezetősége állít fel és képvisel. A vezérigazgatónak az a feladata, hogy ennek a programnak az értelmében eljárjon, ami végeredményében oda konkludál, hogy

kötelessége a székesfőváros lakosságának vízellátását, a víz mennyisége és minősége, valamint a szolgáltatás gazdaságossága tekintetében is zavartalanul és megfelelő eredménnyel biztosítani.

Programadásról oly helyen lehet szó, ahol különböző természetű és súlyos kérdések lépnek fel, amelyek időbeli sorrendben való megoldása a kérdések sürgőssége, fontossága és a vezető egyéniségének az elgondolása szerint változhat.

— A Vízműveknek a fentiek szerint mindenkorra határozott feladata van, amely módosításokat csak részletekben enged meg. Évekkel ezelőtt a Vízműveknél is volt ilyen programszerűségbe vágó eljárási lehetőség, amidőn arról volt szó, hogy a *Vízművek teljesitőképességét kell emelni,* s ugyanakkor a vízszolgáltatás gazdaságossága tekintetében is lépéseket kell tenni. Akkor szó lehetett volna arról, hogy a főhangsúlyt a tulajdonképpeni víztermelés fokozására helyezzék elsősorban és ezzel egyidőben a főtelep kútvizeinek a kifogástalanná tételére. Harmadsorban kellett volna csak rátérni a meglevő gépüzemek racionalizálására, mert hiszen a vízszükséglet jelei már akkor mutatkoztak, a régi gépek pedig, ha nem is gazdaságosan, de mindenesetre biztonságosan működtek.

— Az eredetileg megindított munkaprogram szerint eljárva,

a gépüzemek racionalizálása befejezés felé közeledik, sőt egyes telepeken már teljesen elkészült.

Ugyancsak készen van az a berendezés is, amely a kvalitásában nem megfelelő kútvizeket minden tekintetben kifogástalanná teszi azzal a szürőberendezéssel, amelyben a vízben levő vas és mangán klórozás útján való elvonása történik, olyan kiváló eljárással és berendezéssel, amely ma *Európaszerte feltünést kelt.* A meglévő vízszállítóberendezés működésének biztosítása érdekében ugyancsak évekkel ezelőtt

megindult a két alagút építése a váci Dunaág alatt,

tartalékául annak a meglévő két vízszállító alagútnak, amelyek évtizedekkel ezelőtt épültek. A két tartalék alagút közül a déli fekvésü már munkában van és bizonyos nehézségek leküzdése után *nem fér kétség ahhoz, hogy megépitése az északabbra fekvő alagúttal együtt sikeresen befejezhető lesz.*

— Bizonyos tekintetben megkésve foghatott hozzá a főváros *a víztermelés növelésének munkálataihoz,* amelyek a budai oldal számára tervezett új vízmü kiépítését célozzák. Az időbeli megkésés következtében szükségessé vált, hogy

a vízszolgáltatás fokozása érdekében most már nem lehet megvárni az egész vízmű teljes megépítését,

hanem gondoskodni kellett az eredeti munkaprogram bizonyos megváltoztatásával arról, hogy a *budai oldalra az egész vizmü megépitése előtt már megfelelő mennyiségü vizet lehessen átjuttatni.* Ez oly módon válik lehetővé, hogy az eredeti munkaprogramból első izben egy olyan rész épül ki, amely ezt a megoldást biztosítja és ennek megtörténte után bizonyos fokig nyugodtabb tempóban lehet majd a vízmű további részleteit megvalósítani. Az első rész sürgős kiépítése ebben az esztendőben megtörténik. Ennek alkotó eleme az a kisebb szelvényü vízvezető alagútnak, az úgynevezett „bujtató"-nak a megépítése, amelyre a székesfőváros már pályázatot hirdetett. *A mű további része három éven belül kiépül.* Ennek megvalósítása után a székesfőváros vízművei

további összesen 80—90.000 m³ napi vízmennyiséggel többet fognak termelni.

Az egész vízmennyiség a Szentendrei szigeten épülő kutakból az említett tartalék alakutakon és bujtatón keresztül jut úgy a balpartra, a meglévő káposztásmegyeri vízműhöz, mint a budai oldalra, az ott épülő főszivattyútelephez. Ezzel a megoldással *a székesfőváros vízellátása évtizedekre biztositva lesz.*

— Fennmarad még természetesen az a további feladat: a megnagyobbodott vízművek egymással kapcsolatban való működésének megoldása, valamint *az egész vízmüigazgatóság organizációjának odafejlesztése,* hogy a gazdaságosság tekintetében is elérjük azt az eredményt, amelyet a Vízművektől a székesfőváros közönsége jogosan elvár. Minden törekvésem odairányul, hogy a székesfővárosnak ez a nagyszabású intézménye lehetőleg rövidesen odafejlesztessék, hogy az bármely *oldalról jövő, bárminő szigorú kritikát kiálljon* és a lehetőség szerint a székesfőváros egyik mintaintézményévé fejlődjék.

Lekerült a napirendről a nagyüzemek igazgatásának egyesítése

Az új szanálási tervekből törölték ezt a radikális reformot

A szanálási intézkedések első vonalába tervezték annak a gondolatnak a valóraváltását, hogy *egyesitik a Gáz- és Elektromosmüveket.* Néhai *Borvendég* Ferenc főpolgármester kedvenc terve volt a nagyüzemek közös igazgatás alá vonása, mért azzal számolt, hogy a *sok tekintetben azonos adminisztrációs tevékenységet jelentékenyen olcsóbban lehet lebonyolitani.* A teljesen kidolgozott tervek szerint a szanálás, a pénzbeszedés és az anyagbeszerzés közös alapon nyert volna elintézést, ami nagy létszámapasztást tett volna lehetővé. *Borvendég* Ferenc elgondolása volt az is, hogy *megszüntetik a két üzemnek a Tisza Kálmán téren, illetve a Váci-úton működő központi hivatalát és a közös adminisztráció céljara a Rókuskórház mögötti Stáhly-utcában épitenek új székházat.* Beavatott körökben tudni vélték, hogy

az egyesitett üzemek vezérigazgatói állását a törvényhatósági bizottság egyik elismert és kitünő szakemberével töltik be,

akivel erről az ügyről *hosszas és beható tanácskozást is folytattak.*

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint az új városházi vezetőség célkitüzéseiből *hiányzik az üzemek egyesitésének tervezete és a legközelebbi napokban bemutatásra kerülő szanálási intézkedések nélkülözik ennek a régi gondolatnak a keresztülvitelét.* A terv mellőzésének legfőbb oka, hogy

az üzemek egyesítése nem jelent lényeges megtakarításokat,

az pedig egyenesen méltánytalan gesztus volna, hogy *a szerényebb díjazású alkalmazottak nagyrészét elbocsássák. Sipőcz* Jenő főpolgármester adatai szerint *az üzemek területén való takarékoskodást el lehet érni az illetmények méltányos módositásával és egyéb racionális intézkedésekkel,* tehát nem szükséges az olyan radikális reform, ami végeredményben exisztenciák megsemmisülését vonja maga után. A helyzet ma az, hogy

egyetlen illetékes tényező sem foglalkozik a Gáz- és Elektromosművek egyesitésével

és mert a szanálásnak az eredményességhez nincsen szüksége az ilyen radikális reformokra: *az annakidején legkomolyabbnak kigondolt terv véglegesen mellőzöttnek tekinthető.*

Májusra életbelépteti az új lakbérszabályrendeletet

Két esztendeje elmúlt, hogy a főváros vezetősége elkészítette az új lakbérleti szabályrendeletet, amely már annakidején is sürgös volt, mivel a kötött lakásforgalom megszüntetése után a helyzet lényegesen megváltozott. Sok probléma tisztázásra szorult részben a lakók, részben a háztulajdonosok szempontjából. A szabályrendelet életbelépése azonban még mindig késik, mert

a belügyminisztérium és az igazságügyminisztérium nagyszabású változtatásokat tartottak szükségesnek

és igy a tervezet lényeges átdolgozásra szorult.

A kormányhatóság részéről kivánt módositásokat a szociálpolitikai és jogügyi ügyosztályok a kormányleirat szellemében már átdolgozták és a tervezet a legközelebbi napokban újra foglalkoztatni fogja az illetékes szakbizottságokat. Úgy a bizottságokban, mint a közgyülés előtt ismét heves viták fognak lezajlani, mert

úgy a lakók érdekeltségei, mint a háztulajdonosok képviselői kitartanak álláspontjaik mellett.

A főváros vezetősége, a rendőrség és a bíróságok kivánatosnak tartják a rendelet mielőbbi életbeléptetését, mert a mostani jogbizonytalanság főleg *a liftpénzek és a házmesterek, valamint a segédházfelügyelők hatásköre tekintetében rengeteg viszálykodásra és pereskedésre adnak alkalmat.* Mivel a kormány részéről is kivánatosnak tartják a rendelet sorsának végleges eldöntését, a *minisztériumokban ezúttal nem fog elhúzódni a jóváhagyás és igy biztosra vehető, hogy májusra feltétlenül érvénybelép az új lakbérszabályrendelet.*

Szennyvíztisztító berendezések,
SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY RT.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Telefon: 54-9-72.

LEDNICZKY VEJE
HÓDOS ANDOR
LAKATOSIPARI ÉS REDŐNYGYÁRTÓ-ÜZEME
BUDAPEST, IX., TOMPA-UTCA 32. TEL: 39-9 36.

A régi cég
a régi cimen
Alapitva: 1910
Ilkovits Gyula és Lajos
központi fütés és vizvezeték
Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05

Itt a 25 filléres átszállójegy!

A villamosvasút hivatalos előterjesztésben tett javaslatot a viteldíj felemelésére

Usetty Béla, a Beszkárt elnökének nyilatkozata

Budapest belső közlekedésének nagy reformja közvetlen a végrehajtás előtt áll és a nagyközönség körében felfokozott kíváncsisággal várják a rövid relációkra épített új rendszert. Hivatalos helyről nem egyszer jelezték, hogy *a főváros új villamosközlekedése azon az elven alapszik, hogy a végállomásokat lehetőleg a belső városrészek forgalmi gócpontjaira helyezik* és a rövid menetidő ilyképpen biztosítja a sűrű és akadálytalan forgalmat. Eldöntött kérdés, hogy *a villamosközlekedés túlnyomórészt átszállásokra kényszeríti majd a közönséget* és ebben a tekintetben biztosítékot vállal a BESZKÁRT arra, hogy ez a látszólagos kényelmetlenség semmiben sem fogja feltartani a forgalom menetét. Szaporítják a villamoskocsik számát és *nincs szükség arra az aggodalomra, hogy az átszállásoknál tömegtorlódás, vagy fölösleges várakozás támad.*

Egészen más kérdés, hogy

miképen alakul az új tarifa,

amely a közlekedési reformmal egyidejüleg jelentkezik. *A HÉV belső vanalain megszüntetik a 36 filléres jegytipust,* az ilyképpen keletkező jövedelemkiesés ellensúlyozásáról azonban feltétlenül gondoskodni akarnak. Különböző találgatások és kombinációk hallatszottak arról, hogy *ezzel egyidejüleg megdrágítják a BESZKÁRT átszállójegyeket,* végleges bizonyosság azonban eddig nem hozott megnyugtatást. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a közlekedési reformokról és az átszállójegy árának fixírozásáról kérdést intézett

USETTY BÉLA dr.

országgyülési képviselőhöz, a BESZKÁRT igazgatóságának elnökéhez, aki mindezekről a reformtervekről a következő nyilatkozatot tette:

— A BESZKÁRT reformkomplexumát, amely tudvalevőleg három kérdésre vonatkozik, még pedig a tarifareform ügyére, a racionális menetrendre és végül az egységes HÉV-BESZKÁRT menetdíjra, *a főpolgármester úrral sorozatos tárgyalásokon nagyjában megbeszéltük.* Azt is mondhatom, hogy a főpolgármester úr előzetes hozzájárulása biztosítva van és így *a megegyezés is a végrehajtandó rendelkezésekre vonatkozóan érdemben megtörtént.*

— A legutolsó megbeszélésen *Szendy* Károly polgármester úr hozzávetőleges jövedelmezőségi kimutatás elkészítését rendelte el. Ezt is elvégeztük és az erről szóló jelentésünket és kimutatásunkat beküldöttük, így

most már csak a döntés van hátra.

A szanálási törvény alapján tulajdonképpen a *főpolgármester hatáskörébe tartozik a döntés joga.* Ő azonban, mint ezt nekünk mondotta, *a 17-es bizottságnak is bemutatja a megbeszélt anyagot és a kiadandó rendelkezéseket.* Lehet, — ez még nincs eldöntve — hogy a rendelkezések végrehajtása előtt állást foglal a reformtervek ügyében az illetékes szakbizottság is, bár erre a törvény nem kötelezi a szanálás tartama alatt a városháza vezetőit.

— Ami a tarifareformot illeti,

a BESZKÁRT 25 filléres átszállójegytipust javasolt és azt hiszem, ezt elfogadja a főpolgármester.

Az ilyen összegű átszállójegyre azért van szükségünk, mert *a HÉV-vel való egységes menetdíj folytán a HÉV-nek 600.000 pengő kiesése lesz.* Ezt másképen, mint az igazán *mérsékelt tarifaemelés* nélkül, nem tudjuk pótolni. Még így is, az egy filléres áremelés révén, *sem térül meg a teljes 600.000 pengő,* hanem mindössze ezen a címen 400—450.000 pengő bevétel várható.

— A racionális menetrenddel

gyorsabb forgalmat akarunk elérni és reméljük, hogy a hosszú útvonalak rendszere miatt beállott késések elmaradnak.

Ezt a cél fogja szolgálni *a kérőlámpa felszerelése is, amellyel* ugyancsak a gyorsabb forgalmat akarjuk elérni. A kis zöldszínű lámpa felvillanása ugyanis jelzést ad a villanyrendőr kezelőjének arra nézve, hogy az utasok ki- és beszállása megtörtént és hogy a kocsi indulásra készen van. Reméljük, hogy

január végén, mindenesetre azonban február elején a végrehajtásra szóló felhatalmazást megkapjuk

és akkor aránylag rövid idő alatt keresztülvisszük az összes reformokat.

Usetty Béla nyilatkozata bizonyára széles körökben kelt feltünést, mert ebből *minden kétséget kizáróan kiderül, hogy a BESZKÁRT közlekedési reformterve egyúttal a 25 filléres átszállójegytipust hozza magával.*

Gáz- és légvédelmi berendezkedések is követelik a tatarozási kedvezmények kimélyítését

Az építőiparban 8—10 millió értékű munkaalkalom kínálkozik

A háztulajdonosok és az építőipari érdekeltségek a tatarozási és az átalakítási adókedvezmények intézkedéseit rájuk nézve sérelmesnek tartják és annak megváltoztatása érdekében a főváros közbenjárását kérték. *Szendy* Károly polgármester eleget tett az érdekeltségek óhajának és a helyzet megvitatására kedden értekezletre hívta az érdekelteket. Az értekezleten *Felkay* Ferenc tanácsnok, a közgazdasági és ipari ügyosztály vezetője elnökölt. Megjelentek a háztulajdonosok és az ipari érdekképviseletek kiküldöttei, akik megvitatták a sérelmeket és azokat a kívánságokat, amelyek teljesítése alkalmas lenne az építkezési kedv fellendítésére és évekre szóló nagyszabású, tízezreket foglalkoztató munkaalkalom létesítésére.

Az ankétról és annak várható fejleményeiről

FELKAY FERENC dr.
tanácsnok

a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következő felvilágositást adta:

— Az ankét összehivásának indító oka az érdekeltségek kifejezett kívánsága volt. A háztulajdonosok több alkalommal hangoztatták, hogy

az adókedvezmény jelenlegi formájában nem felel meg a hozzáfüzött várakozásnak.

Az ipari érdekeltségek is több alkalommal kérték a főváros intervencióját olyan irányú lépések megtételére, amelyek az építkezési tevékenység fellendítésére alkalmasak.

— Az építőipari érdekeltségek az adókedvezmény megfelelő módosítása mellett azt is kívánatosnak tartanák, hogy a tulajdonosok olcsó kölcsönt kapjanak az átalakítások végrehajtásához. Rengeteg munkaalkalom kínálkozik e téren, mert a házak jelentékeny része elavult építkezésü, hiányában van a modern komfortnak és sok esetben a víz-, gáz- és villamosvezetékek is hiányoznak az egyes lakásokból. De van a kérdésnek egy másik figyelemreméltó szempontja is. Külföldön, így például a hozzánk legközelebb fekvő Csehországban és Németországban *a háztulajdonosok különleges kedvezményekben részesülnek, ha házaikat megfelelő berendezéssel*

légitámadások ellen és gázvédelemre is átalakítják.

De nemcsak az építőérdekeltségek, hanem a többi ipari szakmák is sürgették a kérdés napirendre tüzését, úgyhogy végeredményben több mint

33 különböző ipari szakma

várja a kielégitő intézkedéseket.

— A keddi ankéton a főváros meghivására a kőművesek és építőmesterek érdekképviselete, a háztulajdonosok szövetsége, a magánmérnökök egyesülete, a Kereskedelmi és Iparkamara, a mérnöki kamara képviselői és a különböző hatóságok építész- és mérnöktagjai vettek részt. Az értekezlet számára a fővárosnak javaslatai, vagy előterjesztései nem voltak, csupán hallani akarta a különböző oldalról megnyilvánuló kívánságokat, amelyeket most rövidesen feldolgozunk és megfelelően csoportosítva az illetékes kormányhatóságok elé felterjesztünk. A megoldásra ugyanis a főváros a maga hatáskörében nem illetékes, a probléma messze meghaladja beavatkozási lehetőségét. Viszont azonban kötelessége a fővárosnak, hogy a kívánságokat összegyüjtse és rendszerbe foglalja és tárgyilagosan megállapitsa, hogy azokból reálisan mi volna megvalósitható és milyen irányban kérje a kormány támogatását.

— A kívánságok teljesedése után tagadhatatlanul hatalmas lendületet kapna az építkezés, mert hivatalos megállapitás szerint

a főváros területén még mindig több mint 2000 ház szorul rá az alapos átépitésre,

nem is szólva a lég- és gázvédelemmel kapcsolatos új szempontokról, amelyeknek érvényesitése úgyszólván minden egyes épületen kisebb-nagyobb átépitéseket kellene eszközölni. Ez végeredményben pedig azt jelentené, hogy az építőiparban és a vele kapcsolatos rokonszakmákban hosszú évekre megszünne a munkanélküliség.

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

STEINER ÉS SZIMPER
DISZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

GABRIEL ANTAL
okl. gépészmérnök
villany-, vizvezeték-, központi fütés szerelési vállalata
Budapest, XI., Eszék-u. 18. Tel.: 68-3-26.

Kvisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

WAHL-FERENC lakatos mester
VAS ÉS FÉMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII. Víg-utca 39. Telefon: 316-45

A legjobb sokszorositó gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

Océ
A legtökéletesebb fekete fénymásoló papir
Fénymásolat
Piesenberger József
V., Hollán-u. 15. Tel.: 19-5-84

FÜRDŐKÁDAK, CSÖVEK
Hasenörl, Csengery-u. 53.

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben P 1.20 Minden szerdán disznótoros vacsora pénteken este halászlé

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKÉSZITŐ
Gáz-, víz- és gőzarmaturák
BUDAPEST, VII., AKÁCFA-U. 61. TELEFON: 40-6-44

FUMEX
mindenütt bevált legolcsóbb beton
KÉMÉNYFEJ
ANDREA cementárugyár
V., Tátra-utca 26
Telefon: 92-0-37
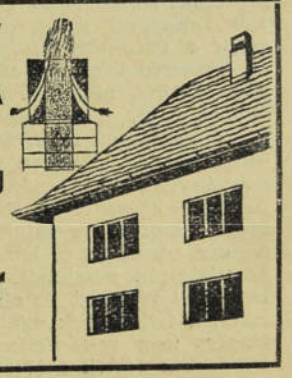

Események

FŐVÁROSI HÍRLAP

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Májusban felavatják az olasz hősi halottak temetőjét

A rákoskeresztúri hősi temetőben külön, díszes parcellában pihennek az olasz hősi halottak. A főváros a budapesti olasz kolónia és az olasz királyi követség támogatásával már évekkel ezelőtt gondosan rendbehozatta és kegyeletesen ápoltatja a magyar földön elhunyt olasz katonák sírjait, amelyek mindegyike fölé fejfát is állítottak. A budapesti hősök temetőjében az olasz katonák eredetileg tömegsírokban voltak elhantolva, de sok olasz katona pihent az ország különböző városaiban és községeiben is. Az olasz kormány a mult évben mindenütt exhumáltatta, hamvaikat Budapestre szállíttatta és itt olasz hősi temetőt rendezett be. A magyar hatóságok legmesszebbmenő előzékenységével ez a kegyeletes munka most befejeződött. Közel 1200 olasz hősi tetemet szállítottak fel vidéki temetőkből és ezidőszerint

1500-nál több hősi sír sorakozik a főváros által rendelkezésre bocsátott olasz katonai temető területén.

Vidéken már csak két helyen maradtak olasz hősi halottak, ott, ahol eddig is csoportosan pihentek: Csóton és Győrött.

Az olasz kormány a budapesti hősi temetőben külön díszes emlékművet is állít

a hazájuktól távol pihenő katonáknak.

A napokban mutatták be a főváros vezetőségének az *emlékmű terveit.* A hősi temető olasz emlékműve nemesen egyszerű, antik római stílusban tervezett hatalmas fehér márványtömb lesz, amelynek *anyagát Olaszországból szállítják hozzánk és Budapesten fogják kifaragni.* Az olasz hősi emlékmű felállítására a tavasszal kerül a sor és felállítása előreláthatóan *május utolsó vasárnapján,* a Hősök Napján nagyszabású társadalmi és katonai ünnepség keretében történik.

Szendy polgármestert és feleségét kihallgatáson fogadta Auguszta királyi hercegasszony. *Szendy* Károly polgármestert és feleségét pénteken külön kihallgatáson fogadta a Szent György-téri palotában Auguszta főhercegasszony. A főhercegnő kitüntető szivélyességgel üdvözölte a tisztelgő polgármesteri párt és a kihallgatás során hosszasan eltársalgott velük. — *Rott* Nándor dr. veszprémi megyéspüspök szombaton hivatalosan meglátogatta a központi városházán *Szendy* Károly polgármestert és melegen üdvözölte abból az alkalomból, hogy átvette a főváros kormányzását.

Bródy Ernőt kitüntették a városházi ujságírók. A törvényhatósági tanács emléke elevenedett fel azon a baráti vacsorán, amelyet a városházi ujságírók rendeztek az elmult napokban *Bródy* Ernő dr. országgyülési képviselő tiszteletére. A törvényhatósági tanács ülései tudvalevőleg nyilvánosságmentesek voltak és az ott történtekről csupán *a hivatalos közlemény* adott tájékoztatót, amely azonban csak az ülés után juthatott az ujságírók kezébe. A városházi ujságíróknak pedig nem volt idejük a hivatalos közleményeket bevárni, mert lapjaik sürgették a városházi eseményekről szóló tudósításokat. Ebben a légkörben állott az ujságírók rendelkezésére *Bródy* Ernő törvényhatósági tanácstag, aki pontos jegyzeteket készített a zárt teremben történtekről. A sajtó hiranyaggal való ellátását tehát *Bródy* Ernő biztosította, aki *régi ujságírói rutinjával és gyorsasággal bocsátotta jegyzeteit a városházi ujságírók rendelkezésére.* Hála és elismerés övezi őt azóta is a városházi ujságírók részéről, akik örömmel ragadták meg az alkalmat, hogy nagyrabecsülésük jeléül *ezüst dísztollat* ajánljanak fel *Bródy* Ernőnek a nehéz időkben teljesített önzetlen szolgálataiért. A Newyork márványtermében rendezett társasvacsorán *Fehéri* Armand köszöntötte *Bródy* Ernőt és kifejtette, hogy *ő volt törvényhatósági tudósítója a sajtónak,* amikor pártatlan és hűséges jegyzetekkel segítette az ujságírók munkáját. *Bródy* Ernő nagyhatású beszéddel válaszolt és elmondotta legbüszkébb emlékét: *a tudósítások miatt soha senkinek kellemetlensége nem volt.* Feljegyzései pontosak voltak és mindenben fedték a történteket. A lelkes éljenzéssel fogadott beszéd után *Rátkai* Károly dr. részleteket adott elő *Fehéri* Armand és a közötte sürün folytatott vitákból, majd *B. Virágh* Géza és *Magyar* Miklós mondottak lelkes beszédeket.

Kétszázhúsz állásra hirdetett pályázatot a főváros. A főpolgármester és a polgármester szombaton 220 üresedésben levő állásra hirdetett pályázatot. Ezek az állások helyettesítés révén már úgyszólván kivétel nélkül be vannak töltve és a végleges kinevezés csak azért késett, mert takarékossági okokból a belügyminiszter egyik régebbi rendeletével megtiltotta a megüresedő állások végleges betöltését. Az adminisztráció zavartalan menete érdekében a főváros vezetősége felkérte a kormányt, hogy ettől a rendeletétől ezúttal tekintsen el. A főváros kérését méltányolták és a kormány megengedte az állások betöltését. A pályázati hirdetmény szerint tíz II. osztályu *főjegyző,* tíz II. osztályu *tanácsjegyző,* tizenegy II. osztályu *fogalmazó,* öt műszaki *főtanácsos,* öt *tanácsos,* négy II. osztályu *főmérnök,* hat *mérnök,* hat *segédmérnök,* két műszaki *főfelügyelő,* három II. osztályu műszaki *felügyelő,* három II. osztályu műszaki főtiszt, hat műszaki II. osztályu *tiszt,* két kórházi *felügyelő,* két kórházi *főtiszt,* két kórházi *tiszt,* egy statisztikai *tiszt,* egy *főkönyvtáros,* egy *könyvtáros,* egy *segéd könyvtáros,* egy *múzeumi tiszt,* egy *közélelmezési főtanácsos,* egy *közélelmezési tanácsos,* két *közélelmezési főfelügyelő,* három *közélelmezési felügyelő,* három *közélelmezési tiszt,* egy *közélelmezési segédtiszt,* öt adóhivatali főtanácsos, hat adóhivatali *tanácsos,* hat adóhivatali *főtiszt,* tíz adóhivatali *tiszt,* egy *főpénztáros,* egy *pénztáros,* egy pénztári *tiszt,* egy végrehajtói *főtiszt,* egy végrehajtói *tiszt,* két köztisztasági *tiszt,* egy *állat- és növénykerti aligazgató,* egy állatkerti *felügyelő,* egy állatkerti *főtiszt,* egy állatkerti *tiszt,* három segédhivatali *főigazgató,* kilenc *sh. igazgató,* tizenhárom II. osztályu *kezelőfőtiszt,* tizenhat *kezelőfőtiszt,* és három *kezelőnő* állás vár betöltésre. Ez a 177 állás betöltése a polgármester hatáskörébe tartozik. A *főpolgármester* tizenkét *segédfogalmazói,* három számvevőségi *főtanácsosi,* hat számvevőségi *tanácsosi,* kilenc számvevőségi *főtiszti* és tizenhárom számvevőségi *tiszti* állásra hirdetett pályázatot, összesen 43 állásra, A 220 állás betöltése valószínüleg február második felében kerül sorra.

Városi hivatalokat telepítenek a Vigadó épületébe. Évtizedes és egyre jobban égetővé váló problémája a főváros vezetőségének a különféle városi hivatalok megfelelő elhelyezése. Többszöri átrendezés és kísérletezés után még mindig sok fővárosi intézmény és hivatal van bérházakban elhelyezve, amelyekért tekintélyes bérösszegeket fizet a főváros. A bérhelyiségekben elhelyezett hivatalok és intézmények összeírására a polgármester néhány héttel ezelőtt rendeletet bocsátott ki és annak a kimutatását is bekérte, hogy a lakbérek milyen összeggel terhelik a főváros háztartását. Most készül ez a kimutatás a városgazdasági ügyosztályban, amelynek különben az a felfogása, hogy leghelyesebb megoldás lenne, ha a magánházakban levő hivatalokat a főváros a saját házaiban helyezné el. Úgy látszik, hogy a polgármester is erre az álláspontra helyezkedett, mert a napokban megjelent újabb rendeletében akként intézkedik, hogy a pesti Vigadó eléggé ki nem használt, vagy pedig bérbeadott helyiségeit fővárosi hivatalokká alakítsák át. Értesülésünk szerint azokat a hivatalokat helyezik a Vigadóba, amelyek nincsenek állandóan kapcsolatban az adminisztráció gépezetével. Többek között tervbevették a hősi temetők felügyelőségének és a testnevelési felügyelőségnek áthelyezését. Helyükbe kerülnek az út- és csatornaépítés, továbbá a városrendezési ügyosztályoknak azok az irodái, amelyek most a Károly-körúton, illetve a Gerlóczy-utcában bérházakban működnek.

Martin János meghalt. *Martin* János székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tag szombaton 56 éves korában elhúnyt. *Martin* János az ország egyik legkitünőbben képzett műszaki szakembere volt, különösen a hídépítési és vasszerkezeti munkákban szerzett érdemeket. Közel kétszáz vasúti és közúti hidat épített nemcsak Magyarországon, hanem Szerbiában, Bulgáriában és Törökországban is. 1908-ban a győri Rábca-hidat teljes egészében szétbontás nélkül szállította át régi helyéről az újra, víziúton. Ezzel a mérnöki bravurral általános elismerést vivott ki és az első ilyen műszaki munkát ő hajtotta végre Magyarországon. Az elhúnyt bizottsági tagot hétfőn délután temették el a Kerepesi-úti temető halottas házából a főváros által felajánlott díszsírhelyen. A temetésen a polgármestert *Lamotte* Károly alpolgármester képviselte. Ott volt csaknem teljes számban a tanácsnoki testület, a Vízművek igazgatósága *Pap* Ferenc vezérigazgató vezetésével és nagy küldöttséggel képviseltette magát a Nemzeti Egység pártjának fővárosi szervezete. *Barkóczy* Sándor zuglói plébános végezte a gyászszertartást, majd a törvényhatósági bizottságok nevében *Bánó* Dezső mondott gyászbeszédet. Az Erzsébetvárosi Polgárok Gazdasági Egyesülete nevében *Benedek* Károly, a Háztulajdonosok Országos Szövetsége nevében *Faragó* István dr., a zuglói iparosok és kereskedők képviseletében pedig *Vass* Kálmán mondott a sírnál búcsúztatót.

Jan. 30-án, febr. 2-án és 3-án délután fél 3 órakor

Ügetőverseny

Döntés előtt a Beketow-cirkusz bérbeadása

A polgármester a Busch-cirkusz ajánlatát elfogadhatónak találja

A napokban döntött *Szendy* Károly polgármester *a Beketow-cirkusz bérbeadásáról.* Mint ismeretes, a bérletre kiírt pályázati feltételeknek megfelelően, a lejárati idő szabályszerü betartásával, mindössze hárman pályáztak, míg a negyedik pályázó, Hagenbeck, a híres amsterdami állatkereskedő elkésve jelentkezett és igy ajánlata már nem volt figyelembe vehető. *Szendy* Károly polgármester előterjesztésében, amely a jövő héten kerül a városgazdasági szakbizottság elé, azt javasolja, hogy a cirkuszt, a felajánlott feltételek mellett egyévi időtartamra,

a nemzetközi vonatkozásban is elismert Busch-cirkusznak adják bérbe,

amely vállalkozás világhírü társulatával most Bécsben játszik.

Nem kétséges, hogy az illetékes városházi fórumok elfogadják a polgármester javaslatát.

Németh Károly dr. tanácsnok spanyol kitüntetése. A hivatalos lap legutóbbi száma közölte, hogy a kormányzó engedélyt adott *Németh* Károly székesfővárosi tanácsnoknak *a spanyol polgári érdemrend középkeresztjének* elfogadására és viselésére. A messzi országból jött kitüntetés honorálni kívánja *Németh* Károly tanácsnoknak a mult évi spanyol hangverseny megrendezése és a spanyol emléktábla leleplezése körül kifejtett érdemeit. A kitüntetés méltó elismerése annak a kultúrmunkának, amelyet *Németh* Károly tanácsnok kifejt Budapest életében.

Zielinszky Tibor főjegyző gyásza. *Zielinszky* Tibor dr. főjegyzőt, a pénzügyi ügyosztály helyettes vezetőjét súlyos csapás érte. Édesatyja, *Zielinszky* Ferenc ny. pénzügyi főtanácsos 77 éves korában elhúnyt. Zielinszky Ferenc az országos vámhivatali szolgálatnak elismert szaktekintélye volt. Hosszabb ideig Fiuméban, Orsován stb. teljesített szolgálatot. *Zielinszky* főjegyzőn kívül másik fia, *Zielinszky* István szföv. közélelmezési tiszt gyászolja. Vasárnap temették nagy részvét mellett a Farkasréti temető halottasházából.

Vitéz Horváth Béla tanácsjegyző írói jubileuma. Nemcsak egyik legkitünőbb tisztviselője, hanem elsőrendü irásmüvelője a főváros tisztviselői karának vitéz *Horváth* Béla dr. tanácsjegyző, aki külföldi útleirásaival, gazdag megfigyeléseivel és értékes megállapításaival elismert írói tevékenységet fejt ki. Negyedszázada annak, hogy vitéz *Horváth* Béla első és feltünést keltő irásmüve megjelent, amely alkalomból a *Pátria Irók és Művészek Klubja,* szombaton társasvacsorát rendezett. A jubileum alkalmából melegen ünnepelték vitéz *Horváth* Bélát, akit a főváros vezető tényezői is felkerestek üdvözlő soraikkal.

Halálozás. *Kovácsy* Andor nyugalmazott székesfővárosi segédhivatali főigazgató 70 éves korában elhúnyt. Hosszú ideig a szociálpolitikai ügyosztályban teljesített szolgálatot. A háború alatt a menekültek tömeges érkezése idején *Liber* Endre alpolgármester, akkori menekültügyi kormánybiztos mellett tevékenykedett és nagy érdemeket szerzett a kiüzött magyarok élelmezése és elhelyezése körül. *Bárczy* István nyugalmazott igazságügyminiszter, volt főpolgármester sógorát gyászolja az elhúnytban.

Előadások a telepítésről. A *Kőbányai Egységes Polgári Pártkör* vitaest keretében foglalkozott a telepítés kérdésével. *Dongó* Orbán elnök üdvözlő beszéde után *Vajna* Zoltán mérnök a telepítés minden részletkérdésére kiterjedően ecsetelte a probléma nagy jelentőségét. Dr. *Usetty* Béla országgyülési képviselő a telepítést nemcsak nálunk, de az egész világon fontos, de egyben a legnehezebb problémának tartja. A telepítésnek lenne feladata az egész ország gazdasági válságának a megszüntetése. Az általános tetszéssel kisért beszédek után *Dongó* Orbán elnök köszönetet mondott az előadóknak és a vitát bezárta.

Hunyadi János

TERMÉSZETES KESERŰVIZ

AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT

HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN

SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Gazdasági Értesítő

Bojkottot indítanak a budapesti kereskedők a detailárusítással foglalkozó gyárak ellen

Önvédelmi harcot sürgetnek a kiskereskedők, hogy megmentsék exisztenciájukat

A budapesti kiskereskedők kétségbeejtő panaszai sokáig süket fülekre találtak minden irányban és állandó jajkiáltásukat vállvonogatással utasították vissza azok a gyárosok, akik a *detailárusítás eszközével segítenek a kereskedőtársadalom sírját megásni.* A *Fővárosi Hirlap* évek óta hangoztatja, hogy az áruházak terjeszkedése és egyes gyáriparosok közvetlen fiókhálózata a budapesti kereskedelem végromlását hozza magával, és a sürgős segítség mintha már most is késönek látszana. Bizonyos reménykedés szállta meg az elkeseredett kereskedöket, amikor a GYOSz kiküldöttei *hajlandóknak mutatkoztak a kérdés barátságos megoldására.* Úgy volt, hogy a textilgyárosok méltányos álláspontra helyezkednek és a megindított közvetlen tárgyalások a legjobb irányban likvidálják mindazt a sok sérelmes keserüséget, amit a kereskedők évek óta hordoznak magukban. A remények azonban szertefoszlottak, mert

a textilgyárosok érdekeinek szolgálatában álló hivatásos főtitkár időszerűtlennek minősítette a megállapodások létesítését.

A helyzet az, hogy a textilfronton változatlanul müködik a gyárosok fiókhálózata azzal az érdekes tünettel, hogy *forgalmuk az utóbbi időben észrevehetően megcsappant.* Valahogyan kezd érvényesülni az a törvényszerü igazság, hogy

az árukat jól elhelyezni és komoly forgalmat biztosítani a kereskedők nélkül nem lehet.

Amikor tehát a gyáros konkurrenciát támaszt a töle vásárló kereskedő-vevőknek, saját helyzetét is annyira megnehezíti, hogy *végeredményben a maga vevőit teszi tönkre.* A gyári konkurrencia természetesen alacsonyabb árakon próbálkozik, mint a kereskedő, ami viszont a kereskedőt kényszeríti arra, hogy minimális haszonra kalkuláljon. Ilyképpen

a gyárosok fióküzletei is kezdik elveszíteni forgalmuk eddigi méreteit,

a kiskereskedő pedig nem találja meg a polgári hasznát sem, vagyis összeségében *a gyáros és a kereskedő is ráfizet az egymással szemben folytatott elkeseredett versenyre.* Az áruházak és a gyárosok annyi előnyben mégis vannak a kereskedőkkel szemben, hogy *nagyobb mennyiségeket tudnak felraktározni* és ha valami előnyös vásárlás, vagy a gyárakban visszamaradt áruk torlódása révén nagyobb árumennyiség halmozódik össze, akkor hangos propagandával kínálják a közönségnek az olcsó cikkeket.

Ez a kiéleződött és elkeseredett helyzet az utóbbi időben már annyira türhetetlenné vált, hogy energikus és határozott lépésre volt szükség. Legújabban Budapest legelőkelőbb selyemkereskedelmi cégei jegyzéket intéztek a hat legnagyobb selyemgyárhoz, amelyben azt követelik, hogy *vevőt semmilyen körülmények között, semmilyen formában ne szolgáljanak ki detailban, sem a gyártelepükön, sem pedig a városi eladási helyiségekben.* A további követelés, hogy

a gyárak sem a saját, sem idegen név alatt detailüzletet és árusítást ne folytassanak.

Ezek a nagy selyemkereskedelmi cégek azt kívánják, hogy *a tilalom kiterjeszkedjen a gyárak és az angroszisták alkalmazottaira is, hogy azoknak családtagjai, rokonságuk, ismerőseik és baráti körük ne részesülhessenek a gyári bevásárlás kedvezményében.* Rámutatnak a selyemkereskedők arra is, hogy milyen károkat okoznak a legális kereskedelemnek a *házaló kereskedők,* akik minden önköltség és adóteher nélkül látogatják meg a divatszalonokat és magánosokat és hihetetlen árrombolást végeznek a piacon. Budapest nagyhírü és forgalmas selyemkereskedőüzletei egyenesen elvárják a gyáraktól, amelyek velük üzleti összeköttetést ápolnak, hogy *kizárólag csak a legszorosabban vett alkalmazottaikat szolgálják ki.* Ezeket is legfeljebb abban a mértékben, amennyire azoknak a sajátmaguk részére szükségük van.

A jegyzéket harminc kereskedő írta alá

és ha kívánságuk nem talál meghallgatásra, úgy a *textilgyárosok saját magukra vessenek a következményekért.*

Budapest legelőkelőbb kereskedőinek ez az erőteljes összefogása *általános megelégedést és örömet váltott ki a kereskedelem körében.* A kereskedők nagyon jól tudják, hogy a komoly figyelmeztetés és a sorok között olvasható retorzió: az egyetlen út, ami a detailárusító gyárosokat visszaszoríthatja legitim munkaterületére. A textilgyárosokon most a sor, hogy megszívleljék a számukra küldött súlyos óvást, mert ha ismét fölényes gesztussal időszerütlennek mondják a kereskedők fellépését,

akkor elkerülhetetlen, hogy az ország vezető cégei szakmánkint tömörülve meg ne indítsák a legelszántabb bojkottmozgalmat.

Megkezdődik a harc és meggyőződésünk, hogy az *érdekelt kereskedelem szívós kitartása diadalmaskodni fog.* A kereskedők nagyon jól tudják, hogy a mozgalom ereje az összefogásban és a kitartásban van. Egyelőre komolyan várják a gyárosok állásfoglalását és ha nem történik méltányos és tisztességes rendszerváltozás, akkor

megjósolhatjuk, hogy az ország kétszáz vezető cége elhatározza, hogy a detailárusító gyárak termékeit mindaddig kizárja üzletéből,

amíg ezek a gyárak végleges szankciókkal meg nem szüntetik kereskedelemellenes hadjáratukat.

Ennek a hangulatnak a jegyében folynak a tanácskozások a kereskedelmi érdekképviseletek között. Az *OMKE,* a *Baross-Szövetség* és a *Fővárosi Kereskedők Egyesülete* közös fellépéssel jár el a gyári detailárusítás kérdésében és azok a tárgyalások, amelyeket az érdekképviseleteknek vezetői, *Ilovszky* János, *Vértes* Emil és *Balkányi* Kálmán egymás között folytatnak, arra engednek következtetni, hogy a *legális kereskedelem a maga exisztenciális ügyét a legerélyesebb önvédelem eszközeivel kívánja megvédelmezni.* A kereskedelmi érdekképviseletek remélik, hogy a belátás végre diadalmaskodni fog a gyári vállalatok önző politikája felett. Ha azonban akciójuk mégis sikertelennek bizonyulna, akkor végső esetben a kereskedelmi miniszterhez fordulnak: *döntsön hatalmi szóval a kereskedelem életlehetőségét veszélyeztető fontos kérdésben.*

Erkölcstelen alakulat a pékkartel, — mondja a bíróság

Az elnökség megfutamodott a bizalmatlansági indítvány elől — Diplomás fiatalemberek pékműhelyt rendeztek be

Recseg-ropog a pékkartel és remélhetőleg most már hamarosan elérkezik az az időpont, amikor *ez az árdrágításra alakult szövetkezés* fölött meghúzzák a lélekharangot. Belső és külső erők döngetik a pékkartel törékeny kapuját és bizonyos, hogy *nemsokára ismét a szabad verseny és a legfontosabb élelmicikkek olcsóbbodása fogja mutatni a pékkartel teljes szétzüllését.*

Belső egyenetlenség gyengíti a pékkartelt és a szakmában gúnyos megjegyzéssel bírálják azt az eljárást, amit a *Ruzsicska* Ede vezetése alatt álló elnökség tanúsított a legutóbbi rendkivüli közgyülésen. Az elnökség jól tudta, hogy kész *a bizalmatlansági inlítvány,* amely öket eltávolítja helyükről és ezért *Ruzsicska* Ede

határozatképtelenség címén nem tartotta meg azt a közgyülést, amelyen több mint kétszáz pékiparos volt jelen.

Nyolc nappal elhalasztották tehát a bizalmatlansági indítvány érvényesítését, ez azonban csak rövid időnyerés, mert nem kétséges, hogy *az elégedetlen pékmesterek elkergetik a pékkartel vezetőségét.* A pékek túlnyomó része nincsen megelégedve az egyezmény müködésével, mert jól látja, hogy *az alakulat fennállása óta folytonos áldozatokat követelnek tőlük.* Elkeseredetten hangoztatják, hogy

az egyezmény tíz hónapi fennállása óta 145.000 pengőt költött el teljesen homályos célokra.

A legközelebbi közgyülésen tehát a bizalmatlansági indítvány mond ítéletet *Ruzicska* és társai müködése fölött.

A pékkartel sorsát hivatott megpecsételni az a *bírósági ítélet,* amelynek megokolása a *klasszikus igazsággal minősíti erkölcstelennek a pékkartel müködését.* A bíróság beavatkozása a pékkartel ügyeibe azért történt, mert egy kispesti pékmester a kartelba való belépési nyilatkozatának *hatálytalanítását kérte.* A jóravaló iparossal elhitették, hogy a kartel által előírt árakon nagyobb forgalmat biztosíthat magának, amikor azonban észrevette, hogy *a vásárlóközönség folyamatosan távolmarad üzletéből, visszaállította a régi olcsóbb árakat.* A kartelszabályok szerint a kispesti pékmester választott bíróság elé került, ahol *200 pengő bírság megfizetésére ítélték.* Az elmarasztalt kisiparos nem nyugodott bele ebbe a döntésbe és pert indított a *Sütők Iparvédő Egyezménye* ellen. Kifejtette, hogy

az okiratot megtévesztés alapján írta alá és ha a kötelezettségét tovább tartotta volna, akkor egész exisztenciája veszendőbe megy.

A központi járásbíróságon *Rátay* dr. járásbíró tárgyalta az ügyet és több tárgyalás után szombaton ítéletet hirdetett. A bíróság *hatálytalannak mondotta ki a pékkartelbe való belépési nyilatkozatot és az indokolásban kifejtette,* hogy a pékkartel, miután a legszegényebb néposztály közszükségleti cikkeinek megdrágítására alakult:

a jóerkölcsökbe ütköző tevékenységet fejt ki, tehát erkölcstelen, illetve a jóerkölcsökbe ütköző a pékkartelba való belépés is.

A bíróság is szankcionálta tehát azt, amit a nagyközönség és a közvélemény már hónapok óta hangoztat, hogy *a pékkartel káros tényezője a mindennapi életnek.*

Az a néhány karteltag, aki még betartja a horribilis árakat, újabb versenytárshoz jut a közeli napokban. A *Turul Bajtársi Szövetség* védnöksége alatt ugyanis müegyetemet végzett diákok pékműhelyt alapítottak, ahol

olcsó és jó péksüteményt és kenyeret fognak előállítani.

Az érdekes szervezkedésben csupa diplomás fiatalember vesz részt, akik mindannyian a szolid polgári haszon kalkulációjával indítják útnak termékeiket.

Beszámol a Pesti Hazai Első Takarékpénztár

Tiszta nyereség 1·19 millió, osztalék 3 pengő

A *Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület igazgatósága* folyó hó 28-án tartott ülésében megállapította az *1934. üzletévi mérleget és nyereség-es veszteség-számlát* és elhatározta, hogy a február hó 12-ére egybehivandó 95. rendes közgyülésnek az 1,192.499 P *nyereség* felosztására nézve a következő javaslatot fogja előterjeszteni:

Fizettessék *osztalékra* minden részvény után *3 P,* 200.000 darab után tehát 600.000 P, fordittassék a *rendes tartalékalapra* 100.000 P, az *ingatlanértékcsökkenési tartalékalapra* 100.000 P, jótékony és alapitványi célokra 22.000 P, a felügyelőbizottság és a választmány tagjainak tiszteletdijára 16.780 P, a tisztviselők külön jutalmazására 70.000 pengő és az alapszabályszerü jutalékok levonása *után megmaradó 227.720 P* az 1935. évi nyereség- és veszteség-számlára *irassék* át.

Az *egyes üzletágakban* az előző évhez képest az általában észlelhető bizonyos mérvü javulás következményeként *emelkedés* állapitható meg, mig egyéb üzletágakra e javulás még nem volt kihatással és ezeknél az álladékok nagyjából változatlanok, egyeseknél pedig még csökkenő irányzatúak. *A betéti könyvecskékre elhelyezett betétek* 71,928.531 P-ről 72,453.021 P-re, *a folyó- és csekkszámlára elhelyezett betétek* pedig 39,545.688 P-ről 40,496.065 P-re emelkedtek, ami az intézettel szemben megnyilvánuló általános bizalmon kívül a takarékossági hajlam feléledésének örvendetes jele. Különösen emlitésreméltó ez évben is a *kisebb betétek számának és összegének további növekedése. Az egyesületnél elhelyezett összes betétek álladéka,* az egyéb átmeneti természetü hitelezőket is ide számitva, az 1933. évi 119,645.540 P-vel szemben 120,984.457 P-t tesz.

A váltótárca álladéka ugyancsak *emelkedést* mutat és a tavalyi 73,329.077 P-vel szemben 75,346.725 P-t tesz. Ez az emelkedés kifejezésre juttatja a takarékpénztárnak azt a törekvését, hogy *új hitelek engedélyezésével* a maga részéről is hozzájáruljon a megdermedt hitelélet újraélesztéséhez, amely törekvést fokozni kívánta azzal is, hogy a *pénzintézeteknél és bankcégeknél* fennálló követelések egy részét is a fent emlitett célzattal a jelentkező legális hitelszükségletek kielégitésére fordította. *Az adósok és értékpapirelőlegek, ugyszintén egyéb adósok tétele* a lefolyt évben számottevően nem változott és 29,046.073 P múlt évi álladékkal szemben az 1934. év végén 28,915.878 P-t tüntet fel. *A jelzálog-kölcsönök álladéka* 52,543.962 P-re szállt alá, a két szövetkezetre *engedményezett jelzálogkölcsönök álladéka* is 9,198.445 P-re csökkent, mig *a forgalomban levő egyesületi záloglevelek* változatlanul 13,507.000 svájci frankot és 3,125.400 dollárt tesznek. Ugyancsak alig változott *a községi kölcsönök álladéka,* amely 8,859.651 P-re rúg. Az intézet *értékpapirtárcája* az 1933. évi 9,175.745 P-vel szemben 8,972.905 P-t tesz, amely apadás, néhány apróbb tétel értékpapirbeszerzése folytán előállott emelkedést figyelembe véve, azért csökkent, mert az intézet *saját tulajdonát* képező értékpapirok a hagyományos szokásoknak megfelelően a 330/1935. sz. rendeletben megállapított *határnál is alacsonyabban* kerültek a mérlegbe.

Régi betongömbvasat,
vasuti sint, drótot, drótkötelet, valamint deszkát keresünk.
Ajánlatok
Mérnöki iroda XI. Kelenhegyi-út 11.
Telefon: 69-5-71.

A nyereség- és veszteség-számla egyes tételeinek összevetése a tavalyit csak alig meghaladó *tiszta nyereség* kimutatását tette lehetővé. Oka ennek azokban az intézkedésekben keresendő, amelyek *a mezőgazdasági adósvédelem* jegyében napvilágot láttak és amelyek nemcsak a pénzintézeteknek a mezőgazdasági adósokkal szemben koncedált ½ százalékos kamatengedmény és a vidéki pénzintézetekkel szemben életbeléptetett visszleszámitolási kamatcsökkenés folytán, hanem a 14.000/1933. sz. rendelet szerint *kötelezővé tett kamathozzájárulási alapba való ½ százalékos beszolgáltatás* folytán az elmúlt évben is fokozottabb terheket róttak az intézetekre, különösen akkor, amikor az utóbbi tételnek megengedett *áthárítása* a gyakorlatban nem jelentett teljes ellensúlyt. *A tisztviselői illetményeknél* mutatkozó apadás kizárólag a szolgálati korhatárt elért tisztviselők nyugdíjazása folytán állt elő. A *dologi kiadások* az előző években életbeléptetett megtakarításokra való tekintettel 771.982 P-ről csak 765.965 P-re voltak csökkenthetők. A lefolyt év általában *élénkebb üzletmenete* és a folyóüzlet leggondosabb ápolása a kedvezőtlenül ható tényezők dacára mégis lehetővé tették a *tavalyinak megfelelő eredmény elérését* és az 1933. évivel azonos osztaléknak megfizetését.

Uj forgalmi rendszer a Calvin-téren

A szennyvíznyomócsőre beérkezett ajánlatok a szakbizottság előtt

Az út- és csatornaépítési szakbizottság kedden délután ülést tartott, ahol beterjesztették *a központi csatornaszivattyútelep új szennyvíz nyomócsövének építésére beérkezett ajánlatokat.* A kétféle méretü nyomócsőre a következők tettek ajánlatot:

Hajnal Imre, Fejér és Dános, László és Blum, Fábián, Somogyi és György, Zsigmondi Béla Rt., Klauber és Vajda, Erdélyi és Vajda, Ganz és Társa, MAVAG és Báthori Oszkár, Gazdaságfejlesztő és Építő Rt., Magyar Építő Rt., Magyar Gazdasági és Kisvasúti Rt. és a Magyar Wayss és Freytag.

Ugyancsak ezen az ülésen tárgyalták *a Balaton felé vezető fővárosi útszakasz építési munkálatait,* amelynek az összege 220.000 pengöre rúg és a *Logodi-utca* rendezését, amelyre 55.000 pengöt irányoztak elö.

Külön tervezetben számolt be az ügyosztály

a Calvin-tér rendezéséről,

amelyben szemléltetően ábrázolja ennek a forgalmi gócpontnak új kialakítását. Emlékezetes, hogy két évvel ezelött tervpályázatot irtak ki a Calvin-tér rendezésére és az ott felmerült elgondolások figyelembevételével készült *az ügyosztály legújabb rendezési terve.* Az új elgondolás alapelve a körforgalmi rendszer, amelyet a belső ellipszis alakú sziget biztosít. Ilymódon lehetővé válik

a villamosvasuti vonalak célszerű összeköttetése,

míg a kocsiközlekedést a belső sziget és a gyalogút között *tizenegy méter kocsiúton egyirányban bonyolitanák le.* Az úttest közepén a Múzeum-körúti és Vámház-körúti villamosforgalom nyer elhelyezést. A gyalogos forgalom a védöszigetek közbeiktatásával egyenes átkelő szakaszon nyer kielégítő megoldást. A *Danubius szökőkut* változatlanul a helyén marad, szükséges azonban, hogy

a Kecskeméti-utcából irányuló belvárosi villamosforgalom megszűnjék

és helyette az autóbuszhálózat terjeszkedjék. A térrendezéssel kapcsolatos útépités várható költsége 100.000 pengö.

KRAUSZ és SCHOFFER
mindennemü épület és asztalos faanyagok telepe és parkettázási vállalata
Budapest, V., Vág-u. 7. Telefon: 91—8—14

vitéz BÁCSALMÁSY MIHÁLY
épitőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 552—85.

LAVER FERENC Denta MÜSZERGYÁR
Alapitva 1900
Budapest, VIII., Vas-u. 2. Telefon: 40-4-24
Gépek • Müszerek • Autóalkatrészek

Folk István müszaki üzlete
Budapest, VI. Vilmos császár-út 15/d)
Telefon 240—38. (Bazilikával szemben, bejárat a közből)

Magyarország aranykoszorús cége
JANCSURÁK GUSZTÁV
rézmüves-mester
BUDAPEST, IX., FERENC-UTCA 39. Tel. 30-8-47
Főzőedények — Gőzüzemü főzőkészülékek — Üstök

FÉNYSZÓRÓ

Talán egy áruházzal kevesebb

lesz a fővárosban és egy ilyen intézmény megszűnése fölött nem érez a legális kereskedelem semmiféle gyászos keserüséget. Budapest lelkének elszürkítéséhez nagyban hozzájárultak a féktelen mohóságú áruházak és számtalan üres üzlethelyiség bizonyítja azt a pusztitást, amit az úgynevezett áruházi tevékenység okozott. Most talán megszűnik egy áruház és mintha ezzel a rózsaszínű reménykedés derengése átszűrődnék az ólmos égbolton. A Calvin-tér rendezése napirendre került és itt az alkalom, hogy a református egyházközség megszabaduljon bérlőjétől. Tudomásunk szerint a Fenyves Aruház a református egyházközséggel oly szerződést kötött, hogy a bérelt üzletház egy évi felmondással kiürítésre kötelezhető és igy a református egyház élni fog szerződéses jogával, hogy aztán a Fenyves Aruház helyén felépithesse monumentális székházát: a Calvineumot, amelynek tervei már régen elkészültek. A klasszikus templom közvetlen szomszédságában uralkodó vásári zaj már régen nem méltó a megszentelt hagyományokhoz és a Budapest szépségéről álmodozó polgár a Calvin-téren egy stilusos palotában székelő egyházi és kultúrintézményt szivesebben látna, mint azt a „pirinyó" áruházat, amely most méltatlanul terpeszkedik a Nemzeti Múzeum és a református templom között. Valószínű, hogy az új Calvin-tér nélkülözni fogja a Fenyves Aruházat, amit azzal a megelégedéssel szeretnénk tudomásul venni, hogy a legális kereskedelem egyik legelszántabb ellensége rövidesen eltünik Budapest képéből.

Tollkiviteli szindikátus

is működik a szabadkereskedelem nagyobb kicsűfolására és ez a szövetkezés természetesen csak a tömörülésben résztvevők érdekeit szolgálja. Ez a szakma sokkal kiterjedtebb, semmint azt a tájékozatlanok gondolják és úgy Budapesten, mint a vidéken többszáz kereskedő foglalkozik az ágytoll beszerzésével és árusitásával. A tollkiviteli szindikátus minden hasznot magának juttat, viszont annál súlyosabb terheket hárit a kisebb kereskedőkre. A kereskedők egyesületének legutóbb tartott ülésén bebizonyitották, hogy a szabadkereskedelem révén több valutát szolgáltathattak volna be az exportőrök, mint a szindikátusi keret fenntartásával. A mezőgazdaság nem nagyon örvendhet ennek a szindikátusnak, mert a környező országokban mindenütt magasabbak a tollárak, mint nálunk. A szindikátusba tartozó nagy vállalatok bevásárlókat alkalmaznak a vidéken, akik lenyomják az árakat és a termelő végül alig kap valamit ezért az értékes cikkért. Nagy felháborodás és elkeseredés uralkodik a kereskedelem körében és indokolt minden olyan követelésük, hogy a bevásárlások megfelelő ellenőrzés alá vonassanak, ugyanakkor pedig érvényesüljön az egyenlő elbánás elve. Amint látható, az ágytoll kitünő üzlet néhány nagykereskedő számára, a kiskereskedők pedig itt is alulmaradnak, mint mindenütt, ahol a nagyobb tőke és a lelkiismeretlen verseny uralkodik.

Szaporodnak a kartelek

és a budapesti polgár bizonyára fájdalmas rezignációval veszi tudomásul, hogy a legközelebbi időben megdrágul a harisnya. A kartelszervezkedés mögött a Textilgyárosok Egyesülete vezérkedik, amely mindent elkövet, hogy a Gutmann és Fekete, a Gerber és Virány, a Heller és Askonas, továbbá a Blumenthal-féle gyárakat kartelegyezmény megkötésére rábirja. Ma az a helyzet, hogy az említett gyárak éles versenyben állnak egymással és ennek a legjobb orvosszere — ügylátszik — a kartelegyezmény, amely egyszerüen felosztja egymás között a detailista-vevőkört. Az csak természetes, hogy ezt követőleg az új árak kötelező betartása van soron, ami azt jelenti, hogy a belföldi vegyianyagból készült imitált selyemharisnya elérhetetlen álomképként fog jelentkezni a szerényebb teherbirású közönség előtt. Mindezek a gyárak messzemenő vámkedvezményeket és egyéb állami támogatásokat élveznek és soha nem remélt gyarapodásuk bekövetkezését arra használják fel, hogy a közönségtől még többet sarcoljanak azért a „selyemharisnyáért", amely soha nem látott igazi selymet, csak cellulozét. Újabb kartel a láthatáron, — örvendezz budapesti polgár!

Újra választják a Kisipari Hitelintézet igazgatóságát és felügyelőbizottságát. A *Székesfővárosi Kisipari Hitelintézet* igazgatóságát és felügyelőbizottságát a mult esztendőben ujjáalakította a törvényhatósági bizottság közgyülése. Néhai *Borvendég* Ferenc főpolgármester a választás eredményét kifogásolta, mert szerinte az *nem állt összhangban a törvény rendelkezésével.* A törvény szerint ugyanis az intézet igazgatóságának és felügyelőbizottságának tagjai *csak egyharmad részben* lehetnek bizottsági tagok, már pedig az új igazgatóságban többen foglalnak helyet a városatyák közül, mint amennyit az arányszám megenged. Értesülésünk szerint a belügyminisztérium a legközelebbi napokban közli döntését ebben a kérdésben a főváros vezetőségével. A *minisztérium Borvendég főpolgármester felterjesztésének ad igazat és a választást érvénytelennek fogja nyilvánitani* és egyben elrendeli az új választás kiirását, illetve az igazgatóság és felügyelő bizottság újbóli megalakitását. Az erre vonatkozó kormányleirat már útban van a városházára. Az új igazgatóság és felügyelőbizottság rövidesen napirendre kerül.

Kinevezések a Kereskedelmi Banknál. A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* igazgatósága *Borovi* András, *Dániel* Ernő, *Howlett* Károly és *Kempfner* Jenő cégvezetőket aligazgatókká, *Gullya* László dr.-t, *Madary* Ferencet, *Meszéna* Ferencet, *Rosner* Ervin bárót és *Vadász* Árpádot cégjegyzőkké, végül *Hazai* Miklós bárót és *Kubinyi* Ernő dr.-t titkárokká nevezte ki.

A Baross Szövetség közgyülése. A *Baross Szövetség* február 6—10-én tartja kongresszusait és XVI. évi rendes közgyülését. A kongresszus tanácskozásain a Szövetség Bástya-utcai székházában az ipar és kereskedelem legfontosabb kérdései kerülnek tárgyalásra, a 10-i vigadói ünnepi közgyülés pedig a gazdasági élet egyik kiemelkedő és impozáns eseménye lesz. Az ünnepi közgyülésen terjesztik elö a kétnapos kongresszus határozati javaslatait, azután *Hóman* Bálint kultuszminisztert, *Sztranyavszky* Sándor ny. államtitkárt, *Szendy* Károly Budapest polgármesterét, *Petrovácz* Gyula orsz. képviselőt, *Légrády* Ottó főszerkesztőt és *Király* Kálmán székesfővárosi tanácsnokot beiktatják a Baross Szövetség levelezőtagjainak sorába. A beiktató beszédet *Wolff* Károly dr. országgyülési képviselő, a főudvarnagyi bíróság elnöke mondja. Az országos kongresszuson és az ünnepi közgyülésen Szeged, Debrecen, Hódmezövásárhely, Pécs, Makó és több vidéki város küldöttségileg jelenik meg. A közgyülés után a Vigadóban *kétezer terítékes estebéd* lesz.

„Kereskedők segélykiáltása" címmel tart előadást az Erzsébetvárosi Körben *Vértes* Emil, a *Fővárosi Kereskedők Egyesületének* elnöke január 30-án, szerdán este 7 órakor. A nagy érdeklödéssel várt előadást társasvacsora követi, amelyen a kereskedelmi élet számos elökelősége fog felszólalni.

A Nemzetközi Vásár tervpályázatának díjnyertesei. A *Budapesti Nemzetközi Vásár* épitkezési tervpályázatáról a zsüri most döntött. Negyvenhét pályamüből tizenhetet díjaztak. Ötszáz pengő értékü pályadíjat nyertek: *Györgyi* Dénes, *Molnár* Farkas, *Fischer* József és *Breuer* Marcel közös pályamunkája, továbbá *Preisich* Gábor, *Vadász* Mihály és *Medgyes* László közös pályamüve és végül *Várady* Sándor és ifj. *Lechner* Jenő közös pályamüve. Háromszáz pengős pályadíjat kaptak: *Major* Máté és *Fekete* Béla, valamint *Vanner* János terve. Százötven pengös pályadíjjal jutalmazták *Lehoczky* György, *Schömer* Ervin és ifj. *Gerő* László pályamüvét. Végül hét darab dicséretben részesült pályamü száz-száz pengő jutalmat kapott. Ezek *Krassói* Virgil, *Vajda* Andor, *Barátosi Szabó* Ferenc és *Oblatt* György közös pályamüve, *Dávid* Károly és *Karvaly* Imre Leó közös pályamüve, *Körner* József, *Wannenmacher* Fábián és *Sós* Aladár közös pályamüve, *Thomas* Antal és *Pán* József pályamüve.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

Szegedy Béla Jenő
okl. gépészmérnök, kövezőmester
út-, vasút-, beton- és mélyépitővállalkozó
Budapest, I., Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52.

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSÜ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ⁂ Telefon: 30-8-63.

ELEKTROMOTORJA TÖKÉLETESEN MÜKÖDIK,
HA: szén- és bronzkefét, kollektorai
MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ÉS BRONZKEFE ÜZEM MÜSZAKI VALLALAT-tól
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29. Tel.: 41-3-40
valók.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főeladósitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 február 6. — 6. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Az építőiparért

A polgármester kívánságára az elmult héten a városházán értekezletre gyültek össze az építőipar és a háztulajdonosok összes képviseletei. Valóságos nyitánya volt ez a közeledő építőszezónnak és egyben kifejezése a főváros ama törekvésének, hogy nemcsak ő maga tesz meg mindent az építőipar fellendítése érdekében, hanem igyekszik megkeresni a módokat és lehetőségeket arra is, hogy a magánépítő tevékenység is bekapcsolódjék abba a munkába, amely tulajdonképpen a munkanélküliség elhárítása, a kenyéradás gondjának megkönnyítése. De nem állunk meg ezen a fronton, mert az építőipari tevékenység minél szélesebb terjedelmü felvétele ennél sokkal többet jelent. Csak *Ilovszky* Jánosnak, a Baross-Szövetség kiváló elnökének azt a megállapítását idézzük, hogy az építőipar harminckét szakmája az általános fogyasztást finanszirozó kulcsipar. Építőipar nélkül romlás fenyegeti az ország iparát, kereskedelmét és egész gazdasági életét.

A városháza a legutóbbi ankéttal, amelyen a panaszok egész áradatát hallottuk, az építőévad közeledtével megtette az első komoly lépést, mert hiszen ennek az értekezletnek és az ezen elhangzott felszólalásoknak nem szabad pusztába hangzott szónak lenniök. Ellenkezően. A főváros mai vezetőségébe vetett bizalmunk alapján biztosra vesszük, hogy ezek a panaszok és ötletek hamarosan a kormányzat elé kerülnek. A kormányban pedig ma az a *Fabinyi* Tihamér vezeti a pénzügyminisztériumot is, aki nem egyszer adott hangot annak a meggyőződésének, hogy hive a tatarozási kölcsönnek és bizonyos területeken a huszonöt-harmincéves rendkívüli házadómentességnek. Nem lehet tehát eredménytelen az iparnak az a fáradozása, hogy a fővároson át a kormányt is meggyőzze a megfelelő intézkedések megtételének szükségességéről és így az építőipar fellendülésének lehetővé tételéről.

Ma a városkormányzásban uralkodó elv az, hogy a főváros nem lehet állam az államban, a főváros és az ország érdekeit nem lehet egymástól különállóan kezelni. Mi úgy érezzük, hogy ennek az elvnek eredményes alkalmazása legelsősorban az építőipari tevékenység fellendítésénél érhető el. A vidéknek rengeteg építeni valója van, ugyanakkor pedig a főváros munkásságából félmillió embert fenyeget a munkanélküliség. A főváros tehát, amikor az adókönnyitések és tatarozási kölcsönök kiverekedésében előljár, tulajdonképpen nemcsak a maga érdekeit, de talán elsősorban az országét viseli szívén. Számos vidéki város szorul közmüvekre, amelyeket ma megépíteni nem tud. Ugyanakkor pedig a magyar üdülőhelyek, legelsősorban a magyar tenger környéke, a Balaton-vidék idegenforgalmi fejlesztése csak akkor képzelhető el, ha a szállodák építésére, a budapesti idegenforgalom hinterlandjának kialakítására a kormány minél nagyobb áldozatokat hoz. A budapesti építőipar tehát nemcsak a maga megélhetéséért, nemcsak a főváros és az ország szociális rendjének megvédéséért küzd, de a budapesti építőipar az, amely az egész ország gazdasági életének előharcosaként jelentkezik.

Az építőipar vezetői nagy gondot vettek vállukra. De el kell ismerni, hogy gondolattermelésükkel máris nagyban hozzájárultak a gazdasági válság megoldásához. Elsősorban ők voltak azok, akik rámutattak arra, hogy az országban egyetlen tőkeforrás ma az OTI és a MABI. Ez a két nagy intézmény az iparos és kereskedőtársadalom filléreiből hozta létre a hatalmas és megmozdítható tőkéit. Természetes tehát, ha az építőiparosság azt kívánja, hogy ezeket a tőkéket úgy használják föl, hogy abból mindazok részesüljenek, akik hozzájárultak ezeknek a tőkéknek és alapoknak megteremtéséhez. Mi nem tartjuk lehetetlennek azt a gondolatot, hogy a Balatonvidék európai nívóra való emelése megvalósítható lenne ezeknek a tőkéknek a bevonásával.

A főváros vezetősége, hitünk szerint, amikor a budapesti építőipari érdekeltségek kívánságait a kormány elé fogja terjeszteni, szintén nem fog megállni Budapest határainál. Hisszük, hogy a polgármesternek ebben az előterjesztésében először fog nagyszabásúan kibontakozni az az elv, hogy a magyar főváros és az ország együtt halad, együtt él, együtt dolgozik és együtt akar új virágzó életbe szökkenni. Az első közös, nagy összefogást az építkezések megindításánál már a tavaszi szezón küszöbén meg lehet és kell valósítani.

Keresztes-Fischer Ferenc

belügyminiszter a Fővárosi Hirlap utján közli, hogy a költségvetési hiányt a minimumra redukálja

Sürgősen gondoskodik a jóváhagyásról

A főváros háztartásának kitszöbön álló szanálása felé az első lépés *a költségvetés kormányhatósági jóváhagyása,* amelyet gyors egymásutánban követnek majd a megfelelő szanálási intézkedések.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt e kérdéskomplexumról beszélgetést folytatni vitéz *Keresztes-Fischer* Ferenc dr. belügyminiszterrel, akitől elsőnek azt kérdeztük, hogy *mikorra várható a főváros költségvetésének jóváhagyása.*

Keresztes-Fischer Ferenc dr. belügyminiszter

erről a kérdésről a következőképpen nyilatkozott:

— Ugyszólván nap-nap után folynak tárgyalások a fővárosi költségvetés rövidesen sorra kerülő jóváhagyásával kapcsolatban. Nekem mindenesetre az a célom és törekvésem, hogy a főváros költségvetése minél sürgősebben jóváhagyható legyen.

Milyen szempontok vezetik Excellenciádat — kérdeztük ezután — a költségvetés jóváhagyásánál?

— A legfontosabb szempont — mondotta a belügyminiszter, — hogy a költségvetés deficitjét lehetőleg kiküszöböljük.

Megvan erre a lehetőség?

— Erre minden remény megvan. Ami már most a deficit százszázalékig való megszüntetését illeti, erre ma még nem tudok válaszolni, de mindenesetre a minimumra fogom a hiányt redukálni.

A belügyminiszternek e biztató kijelentése nemcsak általános érdeklődésre tarthat igényt, hanem alkalmas arra is, hogy *a főváros pénzügyi és gazdasági helyzete szempontjából teljes megnyugvást keltsen és biztositsa az adminisztráció zavartalan működését.*

Alapos megfontolást igényel a tisztviselői kedvezmények csökkentésének szándéka

Sipőcz Jenő főpolgármester nyilatkozik a szanálási bizottság napirendjéről

Wolff Károly — mint elnök — intézkedett a szanálási müveletet ellenőrző 17-es bizottságnak az összehivásáról. A szétküldött meghivókon nem tüntették fel a napirendet és igy érthető, hogy a bizottság tagjai nagy érdeklődéssel várják azokat az előterjesztéseket, amelyek felől a 17-es bizottság ülésén véleményt kell nyilvánitaniok. Annyi bizonyos, hogy *pártkülönbség nélkül minden oldalon általános helyesléssel találkozik a bizottsági ülés összehivása,* aminek az a magyarázata, hogy a pártok vezetőiből álló 17-es bizottság több mint fél év óta egyáltalán nem ülésezett.

SIPŐCZ JENŐ dr.
főpolgármester,

akivel ebben az ügyben beszélgetést folytattunk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

A szanálási bizottság összehivása egyenes következménye annak a régebbi kijelentésemnek, amely szerint *a szanálást az autonómiával karöltve óhajtom végrehajtani.* Az 1934. évi XII. törvénycikk tudvalevően úgy intézkedik, hogy a szanálással összefüggő rendelettervezeteket — végrehajtásuk előtt — be kell mutatni a szanálási művelet ellenőrzésére hivatott 17-es bizottságnak. A bizottság hónapokon keresztül azért nem ülésezett, *mert hivatali előd̈m sajnálatos betegsége és tragikus elhunyta következtében nem készültek el idejében azok a szanálási tervek, amelyek a 17-es bizottságot foglalkoztathatták volna.* Most azonban több ilyen rendelettervezet készül, sőt

egyes ilyen előterjesztések már olyan formát öltöttek, hogy a bizottság elé kerülhetnek előzetes hozzászólás céljából.

— Ami a *február 12-iki ülésnek* a napirendjét illeti, ez még nem alakult ki. Egyelőre csak annyi bizonyos, hogy bemutatom *a kisszakaszrendszer végleges bevezetéséről* szóló rendelettervezetet, amely az általános közlekedési reformnak az első részlete. Az említett fővárosi törvény a tarifák megállapítását a *főpolgármesteri hatáskörbe utalja* éspedig mint olyan rendelkezést, amely összefüggésben van a szanálással. A főváros autonómiáját képviselő pártok vezetőinek ezzel

módot adok arra, hogy a közlekedési reformról véleményüket kifejthessék.

Szó lesz a 17-es bizottság ülésén bizonyos *különmunkadijak és eljárási díjak szabályozásáról* is, amiről szintén szanálási rendelet alakjában fogok intézkedni.

Arra a kérdésre, hogy a február 12-i bizottsági ülésen napirendre kerülnek-e *a városházi tisztviselői kart érintő és az úgynevezett mellékjárandóságokat csökkentő rendelettervezetek is,* *Sipőcz* főpolgármester így felelt:

— *Csak a legvégső esetben óhajtok hozzányúlni olyan eszközökhöz, amelyek a tisztviselői járandóságokat érintik.* Ezek a rendelettervezetek egyelőre *csupán előkészítő stádiumban vannak.*

Itt hosszabb megfontolásra és alapos körültekintésre van szükség.

A tisztviselői kar megnyugtatása érdekében hangsúyozni kívánom, hogy *a szociális szempontokat minden tekintetben érvényesíteni kívánom* és ezzel kapcsolatosan csak megismételhetem azt a többízben tett kijelentésemet, hogy a tisztviselői járandóságok csökkentésének az eszközét csak *abban az esetben fogom igénybevenni, ha az bármilyen okból elkerülhetetlenné válik.*

Sipőcz Jenő főpolgármesternek ez a nyilatkozata tájékoztatást nyujt afelől, hogy a 17-es bizottság ülésén milyen szanálási előterjesztések és rendelettervezetek kerülnek napirendre, amelyen a tisztviselői járandóságok csökkentésére vonatkozó tervezet egyelőre nem szerepel.

Tulajdonjogilag is megszerezni akarja a főváros az államtól a bicskei kastélyt és a volt Holtzspach-üdülőt

Vételárként felajánlja a „hontalanok" egy millió pengőre szaporodott ápolási díját, amellyel a kormány a fővárosnak tartozik

A bicskei kastélyt és a Hidegkuti-úti Holtzspach-féle üdülőt a kormány szociális és gyermekvédelmi célokra a fővárosnak rendelkezésére bocsátotta, de az ingatlanok tulajdonjoga az államé maradt. Mindkét ingatlan használati szerződése 1959-ben, vagyis huszonnégy év múlva lejár. Öt évvel ezelőtt, az átvétel idején a főváros hatalmas összegeket invesztált az ingatlanokba, hogy azok új rendeltetésüknek megfeleljenek, de még mindig sok tennivaló akadna, főleg Bicskén, hogy a főúri kastélynak készült épületet gazdaságosan kihasználhassák. Megfelelően nagyitani, új pavilonnal bőviteni kellene a Hidegkuti-úti intézetet is, de az ideiglenes állapot következtében *tartózkodni kénytelen a főváros a nagyobb összegeket igénylő beruházásoktól,* holott a tervbevett újitások és építkezések szükségessége immár halaszthatatlan. A főváros vezetősége e körülményekre való tekintettel nemrégiben lépéseket tett a kormánynál az ideiglenes állapot megváltoztatására, de egyelőre sikertelenül. *Beavatott helyről* származó értesülésünk szerint a főváros vezetősége most újabb lépésekre készül és reménye van arra, hogy ezuttal sikerül olyan megállapodást létrehozni, amely alkalmas arra, hogy *a főváros minden korlátozás nélkül birtokába vehesse a nagy gonddal berendezett és áldozatkészséggel fenntartott bicskei és Hidegkuti-úti intézeteket.*

— A sikertelenül végződött első tárgyalásokat — mondotta informátorunk a *Fővárosi Hírlap* munkatársának — avval a szándékkal indítottuk meg, hogy a főváros visszaadja az államnak az átépített bicskei intézetet minden felszerelésével és a használatbavétel után épített új, költséges vízvezetékkel együtt. Ennek ellenértékeképen a Holtzspach-üdülőnek a főváros tulajdonába való végleges átadását kértük. A tárgyalások megindításánál az az elgondolás vezette a főváros vezetőségét, hogy *véget kellene vetni annak a bizonytalan állapotnak, amit a határidőhöz kötött szerződés és a vele járó bizonytalan állapot okoz az intézet igazgatásában.* A tárgyalások ebben a formában nem voltak eredményesek, közben pedig a főváros vezetősége maga is belátta, hogy a mai nehéz viszonyok mellett, amikor a hatósági gondozásra szoruló gyermekek száma egyre szaporodik,

nem volna helyes a bicskei intézet megszüntetése,

mert az ottani férőhelyek nagyon hiányoznának.

— Az új tárgyalásokat most olyan formában akarjuk megindítani, hogy

a főváros megvásárolja az államtól az ingatlanokat.

A legközelebbi napokban feliratot intézünk a kormányhoz, amelyben azt kérjük, hogy adja át a két ingatlant örök tulajdonába a fővárosnak 894.000 pengős vételáron. A vétel annak a becslési értéknek a figyelembevételével történt, amelynek alapján annakidején a Népjóléti minisztérium a tulajdonosokkal a vételi szerződéseket megkötötte.

A Hidegkuti-úti ingatlant ilyenformán 394.000 pengőre, a bicskei ingatlant pedig 500.000 pengőre értékeli a főváros.

Ilyen vételár kifizetésére mai körülmények között természetesen pénze nincs a fővárosnak, de más alkalmas megoldás célravezetőnek kínálkozik.

— A főváros szeretetotthonaiban és szegényházaiban évről-évre nagyszámú idegen, ismeretlen illetőségű szegényt, elaggottat ápol és gondoznak, akikért *az állam tartozik ápolási díjat fizetni.* Az elszámolás hosszú évek óta rendezetlen. A főváros követelése ilyen címen már 997.143 pengő 51 fillérre szaporodott.

A „hontalanok" utáni ápolási díjkövetelését ajánlja fel vételárul a főváros az államnak.

Ezen az alapon a főváros és az állam egyformán simán bonyolíthatnák le az intézetek sorsát, anélkül, hogy bármelyik felet kár, vagy hátrány érné.

— A kormánykörökkel folytatott előzetes szóbeli tárgyalások *a főváros ajánlatát barátságosan fogadják és a végleges megállapodásra vonatkozó megbeszélések hamarosan megindulnak.* Abban az esetben, ha a bicskei és Hidegkuti-úti intézetek véglegesen a főváros tulajdonába kerülnek, számos olyan átépítést és bővítést tervezünk, amire az ideiglenes állapot mellett nem kerülhet sor.

— A két intézet osztályainak kölcsönös áthelyezése független a tervezett tárgyalásoktól. Az átköltöztetést már az enyhébb tavaszi idő beálltával, vagy az iskolaév befejeztével végrehajtjuk.

Bicskére az óvodás és elemista gondozottak kerülnek és az intézetnek tisztán árvaház jellege lesz.

A nagyobb leányok átmeneti otthona és a csecsemőosztály a Hidegkuti-úti intézetbe kerülnek. Átalakítás csak a Hidegkuti-úton mutatkozik szükségesnek, de

ez sem kerül többe 26.000 pengőnél.

Az új rend viszont jelentékeny megtakarításokat eredményez, különösen azáltal, hogy a kisegítő-árvaház szerepét betöltő Marczibányi-téri Községi Szeretet Otthont végleg megszüntetjük és az itt elhelyezett gyermekek is a bicskei intézetbe kerülnek. A *Marczibányi-téri régi, elavult épületet valamilyen formában értékesíteni fogja a főváros.*

— A bicskei intézetet már ebben az évben fokozottabb mértékben igénybeveszi a főváros a *gyermeknyaraltatási akció* lebonyolításánál is. E célra az intézet parkjában külön barakkot építtetünk 60—80 gyermek befogadására, háló- és étkezőtermekkel, mosdó- és fürdőhelyiségekkel, betegszobával, felügyelőlakással stb. A nyaraltató barakk építési költsége az eddigi számítások és tervek alapján 35—40.000 pengőbe fog kerülni. A bicskei intézet vezetésében változást nem tervezünk. A Hidegkuti-úti intézet fenntartása az átszervezés után évi 144.807 pengő lesz, a bicskei intézetét pedig 155.969 pengőben szabtuk meg.

Hat helyen a közeli napokban megindítják a tabáni fúrásokat

A belügyminiszter jóváhagyta a Rácfürdő megvételét

A belügyminiszter e napokban küldött leiratában jóváhagyta a Szent Imre-fürdő megvásárlását. A miniszteri jóváhagyás kézhezvétele után a tiszti ügyészség nyomban hozzáfogott a végleges szerződés megszövegezéséhez és még e hét folyamán megtörténik a vételár kifizetése és a fürdőépület átvétele is. *A fürdő vételára 1,700.000 pengő,* amely összegre eddig semmiféle fizetés sem történt. A birtokbavétel után nyomban hozzáfognak a Tabán hidrológiai és balneológiai átkutatásához és föltárásához, amelynek véghezvitelére két kiváló szakember, *Pávai Vajna* Ferenc dr. főgeológus és *Korusitzky* Bálint, a m. kir. Földtani Intézet ny. igazgatójának szakvéleménye áll a főváros rendelkezésére.

Illetékes helyen érdeklődtünk a tabáni forráskutatások munkaterve iránt, amelyről a *Fővárosi Hirlap* munkatársa a következő részleteket tudta meg:

— A tabáni forráskutatásokhoz *még február hónapban* hozzáfogunk. A Korusitczky-féle szakvélemény

hat fúrópontot jelölt meg a Tabán területén,

mint olyant, ahol legnagyobb eshetőséggel, már egy-két száz méter mélységben, magas hőfokú gyógyvíz jelenlétére számíthatunk. Ezek a fúrópontok a Dunától távol esnek és így kézenfekvő az a feltevés, hogy a szondák nyomán sokkal forróbb vizek törnek fel, mint a Rudas-fürdő környékén, ahol a források érintkeznek a folyam vizével. A szakvélemény alapján a királyi Várpalota tövében, a *Palota*-ternél *három* helyen mélyítünk le fúrlyukakat, a negyedik mélyfúrás a hajdani *Virág Benedek*-utcában, a tervezett tabáni Transverzális út vonalában lesz, az ötödik a *Szebenyi Antal*-tér és az *Apród-út* sarkán, végül a hatodik fúrópont a *tabáni görögkeleti templom,* illetve a paplak mögött jelölték ki.

— *A forráskutatások költsége előreláthatóan nem lesz több 30.000 pengőnél.* Ezt az összeget az újonnan létesített gyógybizottság is hajlandó lett volna a fővárosnak rendelkezésére bocsátani, de a főváros vezetősége arra az álláspontra helyezkedett, hogy az aránylag nem számottevő összeg kedvéért nem áldozza fel függetlenségét a gyógyforrások feltárása érdekében már évekkel ezelőtt megindított és eredményesen folytatott munkájában. A Tabán balneológiai és hidrológiai feltárását a főváros minden más szervtől függetlenül, önállóan fogja végrehajtani, úgy, ahogy azt a leghelyesebbnek és legcélszerűbbnek tartja.

— Értesülésünk szerint azonban

a fővárostól függetlenül a Központi Gyógyhely És Üdülőbizottság is fog fúrásokat végeztetni,

még pedig a Pasarét környékén, a Zúgligetben, a Szarvas-vendéglő körül és a Disznófő táján. Ezeken a helyeken ugyanis az egykorú leírásokból és szakvéleményekből az tűnik ki, hogy ott nagybőségű és gyógyhatású forrásvizre kell bukkanni, amelyek az *évtizedek során nem apadtak el, csak valószínűleg eldugultak.* A források feltárása, illetve felkutatása révén rendkívüli mértékben gazdagodna a gyógyfürdő-törvény dülőterületeknek kijelölt helyek értéke.

RUDAS SÁNDOR
Budapest, VI., Jókai-utca 2. (Jókai-tér sarok.) Tel. : 18-0-26
dugattyúk, dugattyúgyűrűk, dug. csapszegek
szaküzlete

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKÉSZÍTŐ
Gáz-, víz- és gőzarmaturák
BUDAPEST, VII., AKÁCFA-U. 61. TELEFON: 40-6-44

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8.
Telefonszám: 38-2-93, 40-3-78.
Közp. fűtés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

WAHL•FERENC lakatos mester
VAS ÉS FÉMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII Víg-utca 39. Telefon: 316-45

Beér Sándor VÉSNÖK MESTER
V., Gr. Tisza István út 5. sz. • Telefon: 82-4-29
szivacsalátétes BÉLYEGZŐJE
tartós, szép és tiszta

LUTZ
ZOMÁNCOK-FESTÉKEK
LAKKOK
ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
Lutz Ede és társa
LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST, VIII. ORNAGY-UTCA

Hrisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

Océ
A legtökéletesebb fekete fénymásoló papír
Fénymásolat
Piesenberger József
V., Hollán-u. 15. Tel.: 19-5-84

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcíziós csavarok.

PESTI KIRAKAT

Tévelygések a fürdőváros körül

Egészen bizonyos, hogy amig valósággá válik az, amit ma szép álmainkban Budapest-fürdővárosnak nevezünk, még sok viz lefolyik a Dunán. Addig még sok ötletet termelünk és sok ötletünk fagy meg a közömbösség dermesztő hidegében, sok ötletünk vágódik a megvalósíthatatlanság kemény szikláiba és hull alá élettelenül. Ezek között az ötletek között lesz sok olyan, amelyért akár gyászfátyolt is érdemes volna viselni, amelyeknek pusztulása fájdalmat okoz, de persze lesz sok olyan is, amelyek után nem érdemes egy könnyet sem hullatni. Az idő, a lehetetlenül és sok életrevaló ötletnek fogja még megásni a sirját. Közben azonban sokat tévelygünk is Budapest fürdőváros gondolata körül. Az ilyen tévelygéseknél azután nekünk magunknak, Budapest polgárainak, elsősorban pedig a budapesti sajtónak lesz a kötelessége, hogy megmutassuk a helyes utat és eltérítsük a tévelygőket a lehetetlen ötletek forszírozásától.

Az ilyen tévelygések egyik iskolapéldája az, hogy újabban nagyon sokat hallunk egy különös tervről. A különös terv szerint a pesti Vigadóból akarnának Kursaalt, kúrszalónt, gyógytermet csinálni. Egészen kétségtelen, hogy maga az épület talán meg is felelne ennek a célnak, szép, hatalmas épület, amelyben a kurkomisszió irodáit éppen úgy el lehetne helyezni, mint a fürdővendégek társalgó, szórakoztató helyiségeit. Csak éppen egy hiba van. Ezt a pesti Vigadót valahogyan a Gellérthegy tövébe kellene átvarázsolni, vagy a Gellérthegyet kellene áthozni a Hangli helyére. Mert ugye, egészen kétségtelen, hogy azok a betegek, akik a budai gyógyszállókban fognak majd lakni, — remélhetőleg rengeteg pénzt elkölteni — azok egy kis muzsikáért, egy kis szórakozásért nem fognak átsétálni, vagy áttaxizni a pesti oldalra. Ezek joggal kívánhatják meg, hogy ők a maguk zenéjét ott, a maguk szállodájában hallgathassák meg és semmiképpen sem lesznek kaphatók arra, hogy a pesti Vigadóba zarándokoljanak.

De meg különben is, azzal az erővel, amig a Vigadóba eljutnak, bemehetnek a legelőkelőbb, legelegánsabb, legkitünőbben fölszerelt, európai színvonalon álló budapesti kávéházba is. Itt is megtalálják ugyanazt a zenét, ha jobbat nem, mint a mit a kúrszalónban szolgáltatnának nekik, itt is megvan mind az a szórakozás, amit egy ilyen intézmény nyujthat és amellett a legpompásabb kiszolgálásban van részük. Ezeknek a kávéházaknak, amelyeknek tulajdonosai súlyos adófizető polgárai a fővárosnak, konkurrenciát állítani igazán nem lehet hivatása a fővárosnak. Ha egy gyógyszállónak kúrszalónja van, az ellen senkinek kifogása nem lehet, de hogy a kúrkomisszió, vagy a főváros, vagy akárki a budai szállodákban tanyázó és költekező vendégeknek a pesti oldalon létesitsen kúrszalónt, ez teljesen lehetetlen ötlet.

»Terülj asztalkám« az Almásy-téren

Az Almásy-tér esztendők óta fogalommá lett Budapest szegényei között. Egy tányér forró leves és egy tányér meleg étel mindenkinek kijár itt, aki megéhezett és akinek nincsen pénze, hogy csak a legelemibb táplálkozásáról is gondoskodjék. Az egy tányér leves és a másik tányér harapnivaló (jó adag tészta és hetenkint háromszor hús is), nagyon szerény és nélkülözhetetlen dolog és mégis vannak — fájdalom, — akik még erről sem tudnak gondoskodni. Ezek azután mindennapi látogatói az Almásy-térnek, ahonnan senkit sem küldenek el üres gyomorral, ahol senkinek sem mondják, hogy elfogyott az étel. Naponta — a mi természetes is — közel ezer ingyen vendége van az Almásy-téri „terülj asztalkám"-nak, amelynek nemesszivü, derék házigazdája Magyar Miklós fővárosi bizottsági tag. Ő az, aki naponta ezer vendéget ebédeltet meg társadalmi és felekezeti különbség nélkül. Ez az igazi demokrácia, amit ez a nagyszerü ember teremteti meg. Csak egyben arisztokrata Magyar Miklós. Abban, hogy amikor fizetni kell, csak egy bugyellárist ismer: a saját magáét. Ha a jó szív nem lenne határtalan, azt kellene mondanunk, hogy Magyar Miklós áldozatkészsége igen-igen sokszor meghaladja azt, amit a tehetős pesti polgártól várni lehet. Sajnos, nem igen akadnak társai, akik szintén olyan lelkesedéssel és szeretettel nyulnának a zsebükbe, mint ő. A napokban azonban akadt egy társa, amit illik feljegyezni. Egyik barátja, Wolff Jenő, a Nova-részvénytársaság elnöke, megtekintette Magyar Miklós Almásy-téri kánai menyegzőjét és úgy föllelkesedett, hogy önként harmincezer ebédet ajánlott fel. Szép és dicséretes cselekedet, amit hálásan kell fogadnia nemcsak azoknak, akik megeszik, hanem azoknak is, akiknek számára a Magyar Miklósok és Wolff Jenők áldozatkészsége a társadalmi rendet védi. Bár sokan akadnának még, akik ezt a szép példát követik és akik átérzik, hogy annál többet kell áldozni a mások éhségének csillapítására, minél több veszteni valója van valakinek.

Uj hatásköri beosztásról intézkedik a polgármester

Lamotte alpolgármester a gazdasági ügyek vezetését veszi át

A szerdai törvényhatósági közgyűlés legnevezetesebb eseménye *Lamotte* Károly dr. alpolgármester ünnepélyes beiktatása, amelyet megelőzött a belügyminiszternek a főpolgármesterhez küldött az a leirata, hogy *Horthy Miklós kormányzó legmagasabb hozzájárulása megtörtént.* A közgyűlésen *Sipőcz* Jenő főpolgármester elnökölt, majd a belügyminiszteri leirat ismertetése után felfüggesztik a közgyűlést. A törvényesen megválasztott és az államfő részéről állásában megerősített alpolgármestert a törvényhatóság küldöttsége kiséri a terembe, ahol *a főpolgármester mond üdvözlő beszédet.* Városházi és várospolitikai körökben

igen nagy érdeklődéssel tekintenek az új alpolgármester bemutatkozó beszéde elé,

mert nagyon jól tudják, hogy *Lamotte* Károly nem a sablonos elgondolások, hanem az egyéni felemelkedettségek szögéből nézi az életet és beszédében nyilvánvalóan visszatükrözteti értékes célkitüzéseit.

A városházi vezérkar teljes kiegészülése után

új ügybeosztás készül,

amely felosztja az alpolgármesterek felügyeleti hatáskörét. Nem kétséges, hogy *Lamotte Károly alpolgármester azt a nagyfontosságú ügykört veszi gondjaiba, amelyet előtte Borvendég Ferenc alpolgármester látott el.* Felügyelete és irányítása alá kerül a *pénzügyi osztály, a közlekedési és közgazdasági ügyosztály, az összes gazdasági természetü tárgyak és végül a nagyüzemek,* amelyeknek kényes ágazatai a legnagyobb tárgyismeretet, elővigyázatosságot és előrelátást igényli. Általában azonban

az alpolgármesteri hatáskörök nélkülözni fogják az eddigi merev, szigorú elhatároltságokat,

mert a kitünően bevált és rendszeresitett tanácsi értekezleteken amugy is együttesen kerül bírálat alá minden fontosabb probléma. Egyébként *Szendy* Károly polgármesternek az a szándéka, hogy a szakbizottságok elnöki teendőit is a két alpolgármesterre ruházza és csupán

fontosabb esetekben tartja fenn a maga számára az elnöklést.

Az új városházi vezérkar munkásságától és lendületétől a legjogosabb remények valóraváltását várja a törvényhatóság és a főváros közönsége.

Tiltakoznak a pártok a tisztviselői kedvezmények megszüntetése ellen

Erőteljes állásfoglalás készül a szanálási bizottságban

Tagadhatatlan, hogy az utóbbi hetekben örvendetes módon elsimultak a várospolitikai ellentétek és úgy az autonómia, mint az adminisztráció a legteljesebb akarással az égető problémák helyes irányú megoldására törekszik. A legfontosabb feladatok élén a szanálás müvelete vezérkedik és mert úgy a kormányzati tényezők, mint a főpolgármester, a legmesszebbmenő együttmunkálkodásra hajlandók az autonómia szerveivel, nem kétséges, hogy a *pénzügyi biztonságot szolgáló elhatározások a minden oldalról jövő megfontolások kohójában válnak értékekké.* Egyetlenegy momentumnál mutatkoznak

bizonyos ellenhatások,

amelyek látszólag megzavarják a közös vonalvezetést: *a tisztviselői kedvezmények megvonása* az ütközőpont, ami e pillanatban az adminisztráció és az autonómia között mutatkozik.

A szanálási akcióval kapcsolatban még *Borvendég* Ferenc főpolgármester kimunkálásán nyugszik az a gondolat, hogy

az alkalmazottak gáz- és villanykedvezménye, továbbá természetbeni járandóságai évente egymillió pengő terhet jelentenek a községi háztartásra.

Kétségtelen, hogy ezeknek a kedvezményeknek a megszüntetése *keserü érzéssel tölti el a szanálásra hivatott tényezőket is,* azonban olyan jelentős összeg kínálkozik ilymódon a megtakarításra, hogy arról lemondani, egyetjelentene a szanálás kilátásainak eredménytelenségével. A községpolitikai pártok a legélesebben ellenzik ezt a tervezetet és minden alkalmat felhasználnak arra, hogy tiltakozásukat még az érdemleges tárgyalás előtt kifejezésre juttassák.

Érdekesen illusztrálja ezt a felfogást

KOZMA JENŐ dr.

országgyülési képviselő, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Úgy látom, hogy a törvényhatóság összes pártjai ellenzik a tisztviselők kedvezményeinek és természetbeni járandóságainak megszüntetését. Álláspontom szerint a *szanálással kapcsolatos ilyen intézkedés végeredményben illetménycsökkenést jelent,* ami súlyosan érinti ezt a kitünő és szorgalmas tisztviselő-társadalmat.

Kereskedői és ipari érdekekből sem látszik kívánatosnak az illetmények ilymódon való lefaragása,

mert végeredményben ezek a termelőrétegek is érezni fogják a *tisztviselők vásárlóképességének hanyatlását.* Nem tudom, milyen számítások képezik a tervezett rendelkezés alapját, arra azonban el kell készülni, hogy a gáz- és villanykedvezményétől megfosztott tisztviselői háztartások

erősen takarékoskodni fognak a közüzemi szolgáltatmányok használatával,

tehát ebben a vonatkozásban feltétlenül jövedelemkiesés fog jelentkezni a gáz- és elektromosmüveknél. A magam részéről a szanálási bizottság ülésein a *leghatározottabban állástfoglalok a tisztviselői érdekek csorbításával szemben.*

Hogy a pártok akciója mennyiben jár sikerrel, azt e pillanatban még nem lehet tudni, bizonyos azonban, hogy *ellenzéki oldalon a parlament nyilvánossága előtt is tiltakozni fognak a városházi alkalmazottak gáz- és villanykedvezményének megszüntetése ellen.*

Régi betongömbvasat, vasuti sint, drótot, drótkötelet, valamint deszkát keresünk.
Ajánlatok
Mérnöki iroda XI. Kelenhegyi-út 11.
Telefon: 69—5—71.

Kunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

Február 7-én és 10-én délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

Ilkovits J. Budapest
központi fütés- és vízvezetéki vállalata
V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

Tervbevették a balatoni és bécsi országutak budapesti szakaszának áthelyezését

Közel egy milliós költséggel 6 kilométeres új útat építenek

A magyarországi idegenforgalom két legnagyobb jelentőségű útvonala *a bécsi és a balatoni országút*. A budapesti szakaszon ezek a műutak rendkívül szegényes, elhanyagolt állapotban vannak. *A kereskedelmi minisztérium és a főváros úgyszólván egyidőben állapították meg, hogy a mai állapotot fenntartani nem szabad és nem lehet.* A székesfőváros a fehérvári út burkolatának kicserélésével és az óbudai kirívó fogyatékosságok foltozgatásával ideiglenesen igyekezett ugyan enyhíteni a helyzeten, de nem sok eredménnyel. Az állam és a főváros műszaki közegei a közelmultban végre megállapodtak a végleges megoldás tekintetében. Befejezett tény, hogy a két útvonal közül előbb a balatoni országút kerül sorra, azt követően átépítik a bécsi műút budapesti szakaszát.

A *tavasszal kezdődő* útépítés részleteit *illetékes helyen* a következőkben ismertették a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A Balatonhoz vezető autóút budapesti szakasza a mait61 teljesen eltérő irányban fog kiépülni, közel öt kilométer hosszúságban. A balatoni út a már készen lévő tervek szerint *Budapest határában a Budaörsi és Kőérberki úton át halad, a MÁV bécsi vonalát és a helyiérdekű vasutat keresztezve, azután a Kamaraerdőn át éri el a főváros határát.* Az építendő új útszakasz hossza a Budaörsi-úttól a Kamaraerdőig, illetve a főváros határáig pontosan 4600 méter. A budaörsi szakasz már készen van, ezt tavaly burkolták a legmodernebb betonos eljárással. Az új balatoni műút 6 méter széles, két oldalán *másfél-másfél méter széles gyalogösvénnyel.* Az úttest trachitalapzaton kátrányos makadámburkolattal készül.

A két vasútvonalat felüljárók építésével szeli az országút.

A tervezett felüljárók 10—10 méter nyílásúak lesznek. Ezenkívül az egyik dülőút keresztezésénél is készül egy kisebb felüljáró és építünk három hidat is. Mindez a fokozódó autóforgalom igényeit szolgálja. A vasuti felüljárók is azért készülnek, hogy az autók szabad száguldását a keresztezett vasuti sorompók ne akadályozzák.

Az útépítés előreláthatő költsége a szükséges műtárgyakkal és kisajátításokkal együtt 650.000 pengő.

A meglévő út 3—4 méter széles, alapzatnélküli, poros makadám, amely keskenysége miatt nem elégíthette ki a közlekedési igényeket. *A közel 700.000 pengős kiadást a főváros vállalja, míg a további útszakaszokat Székesfehérvárig az állam vállalja.*

— Az állami körök elhatározott szándéka a bécsi műút áthelyezése is. Itt kevesebb a főváros tennivalója. Az államnak a Vörösvári elágazástól a meglévő megyei utat hidegkútig, vagy Nagykovácsiig elsőrendű autóúttá kell átépíteni. Amennyiben az utóbbi megoldás mellett dönt a kereskedelmi minisztérium, ez esetben

mintegy hétkilométeres útszakasz újjáépítése a feladat, amiből a székesfővárosra körülbelül egy kilométer megépítése hárul,

a hűvösvölgyi nagyréten át. Ha pedig Pesthidegkúton át vezetnék a bécsi országút befejező szakaszát, akkor a főváros határában a Balázs-féle vendéglőtől, illetve a villamos végállomástól kezdve már készen lévő, tökéletes műút várja a külföldi gépkocsikat és autobuszokat. Mindkét esetben a Hűvösvölgy vadregényes, pompás panorámája fogadja a külföldről érkező utasokat.

Nagyszabású tervek Budapest polgári légvédelmének megszervezésére

Négyszeresre kell felemelni a tűzoltók létszámát — Módosítják az építési szabályrendeletet — A főváros tanulmányoztatta a külföldi légvédelmi berendezkedéseket

A világ összes nagyvárosaival ellentétben, Budapesten a mai napig még semmiféle intézkedés nem történt a főváros légvédelmének megszervezésére. Ez a tény mindennél hangsúlyozottabban bizonyítja Magyarország és a magyar főváros békevágyát és a békébe vetett rendületlen hitét. De ennek ellenére még sem szabad a kérdés felett közönyösen napirendre térni. Ahogyan a nem várt, de feltételezhető elemi csapások, járványok, tűz és árvíz ellen is felkészültünk, gondolni kell egy *harmadik eshetőség* elleni védekezésre, a légvédelem megszervezésére is. A légvédelmi probléma fontossága immár a főváros vezetőségét is foglalkoztatja és néhány kezdő lépés máris történt a védelmi berendezések megvalósítására. A légvédelem fontosságáról több alkalommal szó esett a törvényhatósági bizottság különböző testületei előtt és arról konkrét indítvány is elhangzott. Legutóbb *Petróczy* István ny. ezredes után *Miklóssy* István nyugalmazott ezredesnek a polgármesterhez intézett érdekes beadványa terelte a figyelmet a légivédelem szükségességére.

A légvédelmi tervezet kidolgozására egyrészt *Teasdale* Ottó tűzoltó-főparancsnok kapott a polgármestertől megbízást, de ugyanakkor a középítési ügyosztály *egyik tehetséges, fiatal mérnökét több hetes külföldi tanulmányútra is kiküldte* a főváros, a védelem szempontjából figyelemreméltó és sikeresen alkalmazható építési módszerek megismerésének tanulmányozására.

Beavatott helyen érdeklődtünk a budapesti légvédelem tervei iránt, ahol a *Fővárosi Hirlap* munkatársa az alábbi tájékoztatást kapta:

— A védelemre irányuló intézkedések két irányúak. Egyik oldalon a lakosság kioktatásával, a tűzoltóság megfelelő kiképzésével és a szükséges eszközök beszerzésével a támadások elleni védekezés megszervezéséről kell gondoskodni. Másik feladat az építészekre, a mérnökökre tartozik. Itt az a teendő, hogy az új építkezéseknél *a tetőszerkezeteket olymódon építsék, hogy ellenálljanak a repülőgép vagy a gáztámadásoknak,* másrészt

az épületek alatt gáz- és bombabiztos pincék létesüljenek,

ahol a lakók védelmet találhatnak. A védekezés további módja a régi házak tetőzetének lebontása, átalakítása, illetve a padlásokról a gyulékony anyagok tökéletes eltávolítása. A tűzoltófőparancsnok a közeli napokban már el is készül az általános lég- és gázvédelmi tervezet kidolgozásával. A tervezet rövidesen a polgármester, majd a tanácsi értekezlet elé kerül.

Legnagyobb probléma a lakosság védőálarccal és ruházattal való felszerelése,

mert a gázmaszk legalább 5 pengőbe, a védőruha 8 pengőbe, szóval egy személy felszerelése legkevesebb 13—15 pengőbe kerülne, tehát a főváros egész lakosságának felszerelése sok millió pengőbe kerülne. Ezt a kiadást most fedezni teljesen képtelenség. Más kérdés a tűzoltóság kiképzése és felszerelése. Ez is nagy áldozatot követel, hisz

a tűzoltólegénység mai létszámát a négyszeresére kell felemelni.

A tűzoltóság felszerelése szükség esetén a közbiztonsági hivatal öntözö gépeivel kiegészíthető volna.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt a tanulmányútról hazaérkezett *Lantos* mérnökkel is beszélgetni, aki németországi, párizsi és amerikai tapasztalatairól a következőket mondotta el:

A modern amerikai felhőkarcolók kivétel nélkül úgy épülnek, hogy a jövő légi háborúja esetén teljes védelmet nyujthatnak. A helyiségek különleges tisztító- és szürőkészüléken át kapják az oxigénnel frissített levegőt. Amit az építészeti légvédelem sürgetően követel, azt Newyork, Philadelphia, Washington újabb épületein eszményi megoldásban meg is találhatjuk. Összeköttetéseink és ajánló leveleink révén módom nyilt több hadianyaggyárba is bejutni. Láttam a Longizlandi óriási, tízezer munkást foglalkoztató gázálarc- és oxigéntermelő gyárat. Előzékeny tengerésztiszt vezetőnk arról is felvilágosított, hogy legcélszerűbb, ha

minden ország maga állítja elő gázvédelmi berendezését,

mert csak katonai korrektséggel és szigorúsággal lehet olcsó és jó készülékeket előállítani. A washingtoni szenátusi bizottság magánhadiipart vizsgáló bizottság üléséről a jegyzőkönyveket naponta megkaptam. Ezek a jegyzőkönyvek megdöbbentően beszélnek mindarról, ami a jövő háborújának mozgató erői lesznek. Láttam a párizsi légvédelmi gyakorlat készülődéseit.

Az Eiffel-torony riadó szirénái fülsiketítően zúgtak az éjszakában, a gépfegyverek tömegei őrizték a gigászi tornyot.

A padlások legfelső födémét ezentúl csak vasbeton lemezből építik, fölébe pedig agyag- vagy kavicsréteget terítenek. Minden házban megfelelő pincék állnak rendelkezésre a lakók befogadására. A Louvre és a többi múzeum kincsei számára tit-, kos földalatti termek épülnek.

Hazaérkezve, fokozottan éreztem itthoni védtelenségünket.

A társadalomnak hamarosan rá kell eszmélnie, hogy mi sem maradhatunk tétlenül, meg kell érezni, hogy egy eltünő kor határán járunk s az eljövendő évek új formái közé kell helyezni az életet.

Lantos mérnök terjedelmes tanulmányban számol be a főváros vezetőségének a légvédelemre vonatkozó külföldi tapasztalatokról.

Betón, makadám, aszfalt **felvágásához vegyen**
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., Baross-utca 77. sz. Telefon: 33-5-42

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, I., Bercsényi-u. 7. II. 3. — Telefon: 86-0-64.

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESITŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8 52

SALGÓTARJÁNI KŐSZENBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban . . .	évi telj. kép.	12.000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban . . .	„ „ „	5.000 „
	Dorogon	„ „ „	3.000 „
Téglagyárak:	Buda-Ujlak, Kőbánya		
	Nyergesujfalu évi telj. kép.		60,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak „ „ „		8,000.000 drb.

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ⁂ Telefon: 30-8-63.

Orenstein és Koppel
MAGYAR R.-T., BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31.
Motorosmozdonyok — Útjavítógépek — Kisvasutak — Iparvágányok — Autobuszkarosszériák

A régi cég
a régi címen
Alapitva: 1910
Ilkovits Gyula és Lajos
központi fütés és vízvezeték
Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05

Elriasztotta a fővárosból a vidéki dologkerülőket a kötelező munkaszolgálat

Három hónapon át naponta 2242 inségmunkás dolgozott — Az inségmunkások foglalkoztatásának eredménye — A főváros vezetősége nem helyesli az egyes kerületek területén alkalmazott koldusrendszabályokat

A kötelező munkaszolgáltatás ellenében történő hatósági támogatás kísérletképpen bevezetett új rendszerének *háromhónapos próbaideje a közelmult hetekben lejárt* és elkészítették a kiosztott segélyek és a végzett munkaeredmény mérlegét. Az illetékes tényezőket az eredmény teljesen kielégíti és azt javasolják a törvényhatóságnak, hogy a kísérletképpen bevezetetett módszert véglegesítsék.

A kötelező inségmunkánál szerzett tapasztalatokról a szociálpolitikai ügyosztályban érdeklődtünk, ahol

SCHULER DEZSŐ

tanácsnok

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ha összefoglaljuk az inségenyhítés új rendszerénél szerzett megfigyeléseinket és összehasonlítjuk az új módszert a régebbivel, megállapíthatjuk, hogy

az új rendszer világosabban, megbízhatóbban tárja fel az inségesek helyzetét, mint a régi.

A munkakerülőknek a hatósági segélyezésből való kizárását például csak ezzel az új módszerrel tudjuk megoldani. További megállapításunk, hogy rendszerünkkel

megakadályozhatjuk a vidéki és környékbeli munkanélküliek nagyobb beözönlését.

Ennek az a magyarázata, hogy a legutóbbi időig a fővárosban mindenki ellenszolgáltatás nélkül juthatott segélyhez, a vidéki városokban pedig már régebb idő óta csak munkaszolgáltatás ellenében adtak segélyt. A vidéki dologkerülők tehát úgy játszották ki az ottani rendszabályt, hogy egyszerűen

felvándoroltak a fővárosba.

A rendszer bevezetése óta, vagyis az elmult *három hónap alatt 5370-nel csökkent a hatóságilag segélyezett családok száma*, így szegénynyilvántartásainkban az eddigi több mint 40.000 család helyett, jelenleg csak 36.642 inséges család szerepel.

— A próbaidő elteltével azt is megállapíthatjuk, hogy az inségesek a nekik kiszabott munkát az utóbbi időben már szívesen végezték, ez a rövid foglalkoztatás is megerősítette önérzetüket, felkeltette pusztuló önbizalmukat és fokozta munkakészségüket.

A végzett munka pedig határozott értéket jelent a főváros számára is,

jóllehet csupa olyan munkáról van szó, amelyek költségvetésbe nem állíthatók és amelyekre egyébként nem kerülhetett volna a sor.

— Tudjuk, hogy vannak kezdeti nehézségek és hibák, amelyek kiküszöbölésére gondolunk is. Elsősorban egyszerűsíteni kell a meglehetősen bonyolult adminisztrációt. Az inségeseknek ruhanemüekkel való ellátása sem kielégítő. Ennek a pótlásáról azonban az idei költségvetésben már gondoskodni tudtunk és

módunkban lesz a lerongyolódott inségmunkások nagyobbarányu felruházásáról gondoskodni.

— *Nagy nehézségekbe ütközik az intellektuel inségesek foglalkoztatása.* A tökéletes megoldás az lenne, ha ezeket és az iparos osztályhoz tartozókat fizikai munkával nem foglalkoztatnánk, bár éppen ezek a kategóriák majdnem kivétel nélkül jelentkeznek és szívesen vállalják a nem nekik való munkát.

Egy részüket felügyelői hatáskörrel bíztuk meg.

Nehezen megoldható problémát jelent a családfenntartó nők foglalkoztatása is, akiknek a száma feltünően nagy. Érdekes tünet, hogy igen sok esetben

a behivott férfiak helyett nők jelentkeztek az inségmunkára

és készséggel dolgoztak. Beosztásuk a kerületi népjóléti osztályokon a legnagyobb körültekintéssel és jóindulattal történik. A megoldást könnyíti a fővárosi kertészetnek az az ígérete, hogy az inségmunkás nők számára a tavasztól kezdve egészen könnyü természetü foglalkozást nyujtanak.

— Javasoljuk az inségmunkára behívható egyének korhatárának megváltoztatását is az eddigi 16—60 év helyett 18—55 évre, mert a 16 év körüliek és az 55-ön felüliek a gyengébb táplálkozás folytán fizikai munkára alkalmatlanok.

Érdeklődtünk az *út- és csatornázási ügyosztályban* a próbaidő három hónapja alatt elért eredmények felől és a következő adatokat kaptuk:

— A három havi próbaidő alatt 21.788 embert hívtunk be inségmunkára, ezek közül 12.440-en jelentkeztek. A ledolgozott munkanapok száma összesen 172.610 volt, naponta átlag 2242-en dolgoztak. A *kertészetnél* foglalkoztatott inségmunkásokkal befásítottak hat utcát, parkirozási elömunkálatokat, talajegyengetést stb. végeztek a budai oldalon 21, a pesti oldalon 11, összesen 36 helyen. A kerületi mérnöki hivatalok járható állapotba hoztak inségmunkások közremüködésével 21 utcát, körülbelül 10 kilométer hosszúságban, szinteztek 10 utcát 6.5 kilométer hosszúságban, vízlevezető- és útszegélyárok-tisztítást végeztek 65 utcában, 105 kilométer hosszúságban, gazt irtottak 105 kültelki útvonalon, gyalogutat salakoztak 205 utcában, 140 kilométer hosszban, köteret tisztítottak és kőanyagot válogattak 9 helyen, sarat takarítottak, tisztogattak 50 utcában, végül hóeltakarítást végeztek 40 kültelki utcában.

Munkatársunk érdeklődött, mi a központi közjótékonysági szerv véleménye az egyes kerületekben önállóan kezdeményezett *koldusrendszabályokról.* Erre ezt a választ kaptuk:

— Az egyes kerületek kezdeményezését és önálló tevékenységét a koldus-kérdés rendezése körül, nem tartjuk szerencsés ötletnek.

Ezt a kérdést nem lehet a fővárosban parcellázni,

mert a kerületek külön akciói gyökeresen nem javítanak a helyzeten, sőt ellenkezően ronthatnak és még a mainál is bonyolultabb állapotokat teremtenek. Nem kételkedünk abban, hogy egyik vagy másik kerület a saját területén eredményeket ér el egyéni rendszerével és lehetetlenné teszi a koldulást. A kerületek azonban nem zárt, elhatárolt területek és

a koldusok szereplésük színhelyét egyszerűen átteszik a másik kerületekbe.

A fonák helyzetek úgy születnek, hogy a hatodik kerületben cirkáló szemfüles koldus-ellenőr elől a kéregető egyszerüen átmegy a Király-utca másik oldalára és ott már a VII-ik kerületben tevékenykedik. A főváros vezetősége egyelőre várakozó álláspontra helyezkedik, de igyekszik ezt a súlyos problémát a főváros egész területére generálisan megoldani. A *Kerepesi-úton most épülő óriási menhely megnyitása után alkalom nyilik a radikálisabb fellépésre.* Hangsúlyozni kell, hogy Budapesten a főcél az álkoldusok megrendszabályozása és kiirtása, ezt azonban csak a rendőrség közremüködésével tudjuk dülőre vinni.

Ne várjon sokáig

Még ma, de legkésőbb holnap kísérelje meg a jó Kathreiner malátakávét és a Franck kávépótlékot. Rögtön megérti, hogy miért is kedvelik annyian már évtizedek óta.

Automata-rendszerrel fogják a tantuszárusítást lebonyolítani

Célszerűségi okokból felbontják a trafikokkal kötött megállapodást

Amikor a budapesti villamosokon bevezették a hatfilléres kisszakaszrendszert, a BSzKRt mindössze néhány százezer darab kisszakasz-érmét veretett, mert abban a feltevésben volt, hogy ennek az újrendszerü utazásnak a népszerüsítéséhez hosszabb idő szükséges. A tények azonban rácáfoltak erre a pesszimista várakozásra és ma már többmillió darab tantusz van forgalomban, ugyanakkor pedig *a villamosokon fenntartott kisszakasz-férőhelyek állandóan zsúfolva vannak.* A BSzKRt-nak ez az újítása kitünően bevált és az olcsó utazások révén mutatkozó nagy utasforgalom évenkint komoly tételekkel gyarapítja jövedelmeit.

Emlékezetes, hogy külön nagy probléma volt annakidején a tantuszárusítások megszervezése és

csak félmegoldást jelent, hogy a kisszakaszokat ma a dohánytőzsdékben árulják.

A közönségnek a kisszakasz érmékkel való ellátása még mindig hiányos, mert nehézkes a dohánytőzsdék rendszerint élénk forgalmában a beszerzést lebonyolítani, ugyanakkor pedig *a villamosokon való tantuszvásárlás is feltételekhez van kötve.* Eminens érdeke tehát elsősorban a nagyközönségnek és a BSzKRt-nak, hogy *a tantuszhoz való hozzájutást megkönnyítsék,* mert ez újabb lendületet szolgáltat a filléres utazás lehetőségeinek. A dohánytőzsdék tulajdonképpen nem szívesen árusítják a kisszakasz-érméket, mert mindössze 1.5 százalék jutalékot kapnak, ami végeredményben minimális tételre rúg.

Száz pengőt kell a kis tőkével rendelkező dohánytőzsdéknek befektetnie, hogy egyheti tantuszforgalma után 1.50 pengőt keressen,

viszont a száz pengő értékü kisszakasz eladása 4—500 vevő kiszolgálását jelenti. Ez a magyarázata annak, hogy *számos dohánytőzsde nem foglalkozik a kisszakaszok árusításával* és így elmondható, hogy a hat filléres jegyekhez való hozzájutás végeredményben a közönségnek jelent kényelmetlenséget és időrablást.

Ezeknek a tényeknek a felismerése vezette a BSzKRt arra az elhatározásra, hogy a kisszakaszokat nemcsak a trafikokban, hanem az utcán is a közönség rendelkezésére bocsássa. Az Erzsébet-körút és a Rákóczi-út sarkán *két próbaautomata működik,* amelyek közül az egyik németországi gyártmány, a másik pedig magyar szabadalom. A gyakorlat megmutatta, hogy *a magyar típus a jobb,* amelyet a *Schember Mérleg- és Automatagyár* bocsátott rendelkezésre.

A Beszkárt a tantuszprobléma megoldása érdekében most nyilvános versenytárgyalást hirdetett huszonöt Shember-típusú automata szállítására,

amelynek határnapja *február 19.* Az automatákat a legforgalmasabb gócpontokon kívánják felállítani és remélik, hogy ezzel az újítással a közönség kényelme érdekében messzemenő előzékenységet gyakorolnak. A BSzKRt a legforgalmasabb helyeken felállított 25 ilyen automata beszerzésével arra számít, hogy *az amortizációt teljesen fedezi a dohánytőzsdékben megszüntetendő árusítási jutalékösszeg* és mindezeken túlmenően a közönség komoly előnyökhöz jut. Ebben az esetben legalább a belterületen megszünik a közönségnek az a kényszere, hogy *a villamosutazás előtt dohánytőzsdéi keressen* és ott hosszabb-rövidebb ideig várakozzon, amíg villamosjegyéhez hozzájut. A BSzKRt szakértői megvizsgálták az automatákat és megállapították, hogy azok teljes biztonságot nyujtanak a feltörés ellen, *megkönnyítik az elszámolást és a kezelése is olyan egyszerü, hogy a felülvizsgáláshoz csupán egyszer egy héten való megtekintés szükséges.* A beépített számlálószerkezet az elszámolást automatikusan végzi, az automata a hamis vagy értéktelen pénzeket visszadobja és minden üzemi zavar nélkül végzi a közönség gyors kiszolgálását.

Az automaták 20 fillér bedobása ellenében három kisszakaszt és egy kétfillérest szolgáltatnak.

A teljesen magyar gyártmányú automaták kifogástalan müködése kétségtelenül a tantusz további térhódítására fog vezetni.

„Antonia" kókuszszappan

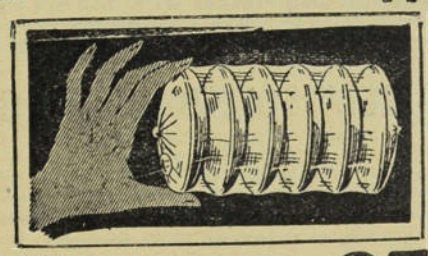

6 darab Kókuszolajból készült cca 4 dekás hófehér és dúsan habzó kézmosó szappan hártyapapirba csomagolva, **összesen 25 fill.**

Kizárólag az I. emeleti 25 filléres osztályon
(Lotz-terem)
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Tanácskozás a városok idegenforgalmáról. A *Magyar Városok Országos Kongresszusának* idegenforgalmi szakosztálya szerdán délután *Kovácsházy* Vilmos szfővárosi tanácsnok elnökletével a Központi Városháza tanácstermében ülést tartott. A kereskedelemügyi miniszteri tanácsos képviselte, ott voltak továbbá az IBUSz, a Weekend Egyesület, a Baross Szövetség és a Nemzetközi Vásár képviselői. A tárgysorozat egyes pontjait *Egyed* Ferenc és *Sik* Lajos előadók ismertették. A kereskedelemügyi miniszter felhívására *a városok kötelesek beterjeszteni az ünnepi hetek rendezésére vonatkozó részletes műsorukat.* Megbízták a városok idegenforgalmi központját, hogy szerkesszen egységes prospektust, továbbá egy tájékoztató füzetet a régészeti ásatások és a művészeti nevezetességek propagálására. A gyülés az autósoknak *meghatározott időre szóló passepartou kiadását javasolta,* hogy a vámhatároknál ne legyenek zaklatásoknak kitéve.

A fővárosi cirkusz ügye. A városligeti Beketow-cirkusz bérletéről hétfőn dönt a városgazdasági bizottság és ezt a döntést ezúttal nagy érdeklődés előzi meg. A bérletre e pillanatban a legkomolyabb pályázó a *Busch*-cirkusz, amely egy évre hajlandó a cirkuszt kibérelni. Kívüle *Fényes* György képviseli a magyar vállalkozást, ajánlata azonban a felkészültség szempontjából a második sorba szorul. A bérleti pályázat határidejének lejárta után, úgylátszik a külföldi artista sajtó elkésve vett tudomást a pályázatról, jelentkezett a cirkusz bérletére két világhírű név: *Hagenbeck,* hamburgi állatkereskedő és Teddy *Ehrenthal,* a Párisban élő magyar származású artistaügynök, az egész világon közismert artistaszervezet vezetője. Annak ellenére, hogy ajánlataik késve érkeztek, *nincs kizárva, hogy a városgazdasági szakbizottság a versenytárgyalást megsemmisíti* és új kiírást javasol a polgármesternek, hogy ilymódon a legkomolyabb és nemzetközi vonatkozásban is elismert pályázók résztvehessenek a versengésben.

Ugron Gábor gyásza. Általános részvétet keltett néhány nappal ezelőtt az a gyászhír, hogy *Ugron* Gábor dr. v. b. t. t., országgyülési képviselő édesanyja 81 éves korában Budapesten elhúnyt. A nagyemlékű függetlenségi politikus özvegyét pénteken délután temették a Kerepesi-temető halottasházából és az elhúnyt nagyasszonyt számos közéleti elökelőség kísérte utolsó útjára. A temetésen résztvett *Szendy* Károly polgármester, *Ripka* Ferenc volt főpolgármester, *Lamotte* Károly alpolgármester, *Szterényi* József báró, *Rakovszky* Iván, *Scitovszky* Béla, *Karafiáth* Jenö, *Wekerle* Sándor volt miniszterek, *Tormay* Géza államtitkár, *Dési* Géza és *Farkas* Elemér országgyülési képviselők, *Erney* Sándor, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár vezérigazgatója és számos közgazdasági és politikai személyiség. A temetési szertartást *Ravasz* László református püspök végezte. *Ugron* Gábort a társadalom minden rétegéből felkeresték ez alkalommal részvétnyilatkozatokkal.

A Beszkárt reformtervei a közlekedési bizottság előtt. A közlekedési bizottság szerdán foglalkozik a Beszkárt reformterveivel. A nagykörúti villamos közlekedés reformja, egyes relációk megrövidítése, a Bart kezelésében levő autóbusz-vonalak tarifájának módosítása és néhány autóbusz-végállomás áthelyezése dolgában fog a szakbizottság állást foglalni.

Az építkezések megindítása mellett foglalt állást Rakovszky Iván, a Közmunkatanács elnöke. Az építőiparban érdekelt iparágak nagyszabású mozgalmat indítottak, hogy még idejében elhárítsák az építkezések megindításának akadályait. Az összes szakmák képviselőiből összeállított küldöttség az elmúlt napokban tisztelgett *Rakovszky* Iván ny. belügyminiszter, a Közmunkatanács elnöke előtt, ahol *Usetty* Béla országgyülési képviselő, *Kovacsek* Ferenc építőmester és *Kovalóczy* Rezsö dr. kérték a Közmunkatanács támogatását. *Rakovszky* Iván válaszában utalt arra, hogy a fővárosban teljesen megszünt az építkezés, holott *az ipari tevékenység és az építőiparral járó pénzforgalom kitünően pótolhatná a mutatkozó adókieséseket.* Téves az a felfogás — mondotta —, hogy az építkezések immobilizálják a tőkét, mert nem a pénzt építik a házakba, söt a töke mozgósítása után *a pénzkörforgás megtermékenyíti az egész gazdasági életet.* A küldöttség legközelebb *Fabinyi* Tihamér kereskedelemügyi minisztert és a főváros vezetöit fogja felkeresni.

A kerületi elöljáróságok szerepe a székesfőváros fejlődésében. A napokban hagyta el a sajtót a székesfővárosi statisztikai hivatal „Statisztikai Közlemények" című sorozatában *Flaxmayer* József dr. tanácsjegyző és *Medriczky* Andor dr. segédfogalmazó *A kerületi elöljáróságok szerepe Budapest székesfőváros közigazgatásában* cimen megjelent munkája. Ez a közigazgatási probléma itt különösen előtérbe lépett azzal, hogy az 1930. évi fővárosi törvény kifejezetten *kötelezi a belügyminisztert a kerületi elöljáróságok reformjáról szóló törvényjavaslat elkészítésére.* Az elöljáróságok kérdése a tudományos közigazgatási szakirodalomban egyáltalában nincsen feldolgozva, holott ezek a szervek rendkívüli nagy szerepet visznek Budapest székesfőváros életében. A szerzök, — a főváros kitünö tisztviselöi — elsösorban ismertetik az elöljáróságok kialakulását, majd az elöljárósági törvény részletes ismertetése után *bemutatják a munkaköröket, a teljes jogszabályanyagot, a lebonyolítás mai módját és rámutatnak egyes hiányosságokra is, amelyekhez az egyszerüsítésre vonatkozó érdekes javaslataikat füzik.* Az egységes közigazgatási irányzatban a legfőbb munkakörök: a közélelmezés, közegészségügy, állategészségügy, müszaki ügyek, gyermekvédelem, közjótékonyság, népjóléti tevékenység. A mindvégig érdekesen megírt munka páratlanul áll a magyar közigazgatási szakirodalomban és nem kétséges, hogy *a külföldi szakkörökben is feltünést fog kelteni, miután a nagyvárosok igazgatása felépítésének kérdése ma mindenütt felszínen lévő probléma.*

Markos Béla dr. előadásai Baselben és Münchenben. A magyar nemzet történelmi szerepét s Magyarország jelenlegi politikai, gazdasági és kultúrális viszonyait ismertette *Markos* Béla dr., Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalának h. igazgatója abban az előadásában, amit a baseli egyetem földrajzi intézetének előadótermében tartott. Fejtegetései során rámutatott azokra a nemzetközi vonatkozásban is jelentős értékekre, amelyekkel a magyar nemzet megajándékozta az emberiséget az ezer esztendő alatt, amióta Európában megtelepedett. A vetített képekkel kísért előadást a közönség nagy tetszéssel fogadta. Ugyanaznap este a svájci Beromünsteri adóállomás Markos Budapestről szóló rádióelőadását is közvetítette. Legutóbb *Markos* Béla dr. a müncheni nemzetközi diákszövetség magyar estélyén is tartott felolvasást Budapest idegenforgalmi jelentőségéről és az 1935. évi idegenforgalmi évad várható eseményeiről, és ezt az előadást az ottani rádió is közvetítette.

Elöljáróhelyettesi áthelyezések. A polgármester *Wirnhardt* Ágoston dr. főjegyzőt a VII. kerületi elöljáróságtól a IV. kerületbe, *Sztankovich* Mihály dr. főjegyzőt a II. kerületből a VII. kerületi elöljáróséghoz, *Benedek* Szabolcs dr. főjegyzőt pedig a IV-ik kerületből a XI. ker. elöljáróságra helyezte át *helyettes elöljárói* minőségben.

Budapest az osztrák iskolai olvasókönyvben. Az összel jelent meg az osztrák elemi iskolai olvasókönyvek új kiadása, melynek harmadik részében, mely az ötödik—nyolcadik osztály olvasmányait tartalmazza, egy háromoldalas olvasmány ismerteti meg a tanulókat Budapesttel. Számtalan panasz hangzott el amiatt, hogy a külföldi iskolai könyvekben Magyarországot sokszor ferdén, nem ritkán rosszindulatúan állítják be. Annál nagyobb örömmel állapíthatjuk meg, hogy az említett osztrák tankönyv csak jót és szépet tud mondani Budapestről. Meglátszik rajta, hogy a szerzője magyar (Kovács Viola), aki igyekezett mindazt, ami Budapestet kedvessé és széppé teszi a külföldiek szemében, híven visszaadni. A szükséges adatokat a székesfőváros bécsi propaganda irodája bocsátotta a könyv szerkesztőinek a rendelkezésére.

Vállalkozás

A Vízműveknél új szakértőbizottságot alakítanak. A múlt év elején, amikor a Vízművek Dunaalagút építésének dolga bonyolódni kezdett, a főváros vezetősége szükségesnek tartotta, hogy az igazgatóság mellé elismert víztechnikusok bevonásával szakértöbizottságot alakítson. A bizottságot kinevezték, tagjai voltak: *Papp* Ferenc okleveles mérnök, folyamőrségi müszaki főkapitány, mint elnök, továbbá *Sajó* Elemér min. tanácsos, *Breitenbach* Károly okl. mérnök és *Martin* János okl. mérnök, bizottsági tag, a kormányt pedig *Joó* István min. tanácsos képviselte. Ennek a szakértőbizottságnak két tagja: *Sajó* Elemér és *Martin* János váratlanul elhúnytak, *Papp* Ferenc pedig időközben a Vízművek vezérigazgatója lett. *Breitenbach* mérnök maradt az egyetlen tag és *Joó* István, a kormány képviselője. Ilyen körülmények között a bizottság átszervezése sürgössé vált és értesülésünk szerint *rövidesen gondoskodni fognak a bizottság ujjászervezéséről.* Az új tagok nevei még ismeretlenek, de komoly kombinációba kerültek *Papp* Ferenc helyére *Joó* István miniszteri tanácsos, a többi helyekre pedig *Becsey* Antal, *Markó-Kléger* Sándor miniszteri tanácsos és *Lőrinczy* Mihály okl. mérnök.

Heten pályáznak a harmadik Dunaalagút építésére. Megírta a *Fővárosi Hirlap,* hogy az új budai vizmü építését a kora tavasszal megkezdik, ezt megelőzöleg azonban a szentendrei sziget kútjait és a jobbparti gépházakat a Duna medre alatt átvezetett hatalmas csövel, az úgynevezett *„bujtató"*-val összekötik, hogy rajta keresztül a vízszolgáltatást a balparti részekre még a vizmü elkészülte előtt megindíthassák. A bujtató építésére kiírt versenytárgyalás szombaton lejárt. Beérkezett a következő hét ajánlat: *Magyar Építő r. t. — Rényi és Rottenstein* együttes ajánlata: 169.327 P; *Magyar Gazdasági és Kisvasúti r. t.:* 454.907 P; *Fehér és Dános:* 217.479 P; *Palatinus r. t.:* 210.180 P; *László és Blum:* 375.842 P; *Somlyó József:* 294.111 P és *Gazdaságfejlesztő és Építő r. t.:* 266.905 P. Az ajánlatok átvizsgálása megkezdödött és a döntés a jövő hétre várható. A munkát a főváros már februárban elindíttatni akarja, hogy a budai vízmüvet még az idén nyáron üzembe helyezhessék.

Uj versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Zománctáblák szállítására a hivatalok és üzemek részére. Pályázni lehet február 16-án d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon. Városháza, II. em. 235.

Nyírfa vesszöseprők szállítására, a hivatalok és üzemek részére. Pályázni lehet február 20-án d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon. Városháza, II. em. 235.

Háztartási textiláruk (surolóruhák, ablaktörlők stb.) szállítására a hivatalok és üzemek részére. Pályázni lehet február 18-án d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon. Városháza, II. em. 235.

Kristályszóda és mosópor szállítására az üzemek és hivatalok részére. Pályázni lehet február 18-án d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon. Városháza, II. em. 235.

Gáz- és vízvezetékberendezési és javítási munkálatokra a főváros különböző épületein. Pályázni lehet február 19-én d. e. 10 óráig a magasépitési ügyosztályon. Városháza, III. em. 350.

Hutaólom szállítására az üzemek részére. Pályázni lehet február 7-én d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon. Városháza, II. em. 235.

Kötél, zsineg és heveder szállítására a hivatalok és üzemek részére. Pályázni lehet február 7-én d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon. Városháza, II. em. 235.

25 drb tanuszárasító automata szállítására a BESZKÁRT részére. Pályázni lehet február 19-én d. e. fél 10 óráig a BESZKÁRT igazgatóságánál. Kertész-utca 10. III. em. 381.

A Néparéna bérletére. Pályázni lehet február 26-án d. e. 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon. Városháza, II. em. 235.

5000 métermázsa kiöntőanyag szállítására a BESZKÁRT részére. Pályázni lehet február 12-én d. e. 11 óráig a BESZKÁRT igazgatóságánál. Kertész-u. 10. III. 378.

LANTOS MIHÁLY
építőmester, házujító vállalata
V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93-6-52

Legujabb magyar gyártmányu
„TURUL" SOKSZOROSITÓ GÉP
kellékek és irodafelszerelési cikkek
„JUVENTUS"
Budapest, IV., kerület, Királyi Pál-utca 16. szám.

Szennyvíztisztító berendezések,
SADO rendszerü házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY RT.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Telefon: 34-9-72.

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

MAROSSI F. LAJOS
szab. márványutánzatu fal- és padlóburkolólap
mükö- és cementárugyár, burkoló-vállalat
Budapest, X., Kerepesi-út 73. Telefon: 33-8-84

GARAI ERNŐ
PRÄCIZIÓS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 63. TELEFON: 36-7-86

vitéz BÁCSALMÁSY MIHÁLY
építőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 552—85.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Megindítják védelmi harcukat a detailkereskedők a kicsinyben árusító gyáriparosok ellen

Megegyeztek a kereskedőkkel, a selyemgyárak beszüntetik a vevőközönség közvetlen kiszolgálását

A gyáripar eltévesztette a maga hivatását, amikor néhány év óta megszervezve vonja érdekkörébe a fogyasztóközönséget és ezzel beláthatatlan károsodást okoz a detailkereskedőknek. Minden vitán felüláll, hogy a *közvetítő kereskedelem exisztenciáját teljesen alászta a mindinkább elharapódzó gyáripari verseny* és amikor a kereskedelem most ennek a rendszernek a megszüntetését követeli, akkor tisztában van azzal, hogy egykönnyen nem tudja jobb belátásra bírni a gyáripar egyes alakulatait. Minden dicséretet megérdemel *Vértes* Emil, a *Fővárosi Kereskedők Egyesületének* elnöke és *Székács* Antal, a *Kereskedelmi és Iparkamara* alelnöke, akik a méltányosság elvi alapján állanak és el akarják kerülni a kormánybeavatkozást, mert az a legélesebb összeütközést provokálná a gyáripar és a kereskedelem között. Az ügy rendezése azonban nem az ő jóakaratukon múlik, mert ebben az esetben

egyes gyáripari vállalatok feltűnő mohóságát kellene megszüntetni,

ám az erről való lemondás nem tetszik bizonyos köröknek.

A szóbanforgó gyárak fióküzleteket nyitottak a főváros különböző pontjain és *a leghangosabb propagandával csábítják üzleteikbe a közönséget.* Bevált rendszer a gyárak részéről, hogy

nagyvállalatokhoz, pénzintézetekhez, biztosítókhoz és közhivatalokhoz elküldik képviselőiket, hogy közvetlen rendeléseket vegyenek fel.

Külön lapra tartozik, hogy saját alkalmazottaiknak a tényleges szükségleten felüli mértékben árusítanak, akik könnyen megtalálják az eszközöket ahhoz, hogy *közvetlen ügynökhálózatot építsenek ki a felekhez.* Ha meggondoljuk, hogy a gyáraknak ez a magatartása végeredményben számukra előnyös és kedvező volt, ha figyelembe vesszük, hogy az utcai fióküzletek berendezése és fenntartása már eddig is komoly befektetésket igényelt és hogy a közvetlen kapcsolat a vevőkkel végeredményben számukra biztosította a közvetítői hasznot, akkor

nem szabad és nem lehet túlzott optimizmussal nézni a most folyamatban lévő béketárgyalások eredményei elé.

A gyárak minden méltányosságot mellőznek a kereskedelemmel szemben és elfelejtik, hogy a mai különleges gazdasági helyzetben *a kényszerű kötött forgalom, a vámvédelem, a gyáripari preperenciák számukra a legkitűnőbb konjunktúrát jelentik.* Nincsen szükségük tehát az olyan területekre való kiruccanásokra, amelyek *nem tartoznak hivatásuk keretébe* és amelynek kiszolgálása a kereskedelem feladatkörébe esik. Tény, hogy a gyáriparnak csupán *húsz százaléka* foglalkozik detailkereskedéssel, ez is elégséges azonban ahhoz, hogy krízisbe döntse a viszonteládrusító kereskedelmet, amelynek súlyosbodása a gyáripar egyetemére is káros visszahatásokat igér. A belátás és a méltányos megértés eddig nem diadalmaskodott a gyáripar részéről és ezért *sok hive van annak a felfogásnak, hogy a kereskedelem indítsa meg a jogos önvédelmi harcát.* Egyedül

a textilipar és a kereskedelem között megindult tárgyalások folynak kedvező mederben

és a belvárosi kereskedelmet képviselő cégek már ott tartanak, hogy a gyári detailárusítások megszüntetése ellenében *bizonyos engedményeket hajlandók adni a detailkereskedők.* A tárgyalások itt kedvező kilátásokat jeleznek, más ágazatokban azonban

még mindig a merev visszautasítás mérgezi a légkört és a megegyezés kilátásait.

Képtelenségnek tartják a szolid kereskedelem részéről azt a gesztust is, hogy egyes gyárak a maguk telepén üzletet nyitnak és *„MARADÉKÁRUSITÁS"* cégtáblával próbálják a vásárlókat megnyerni. Jellemző a közönség megtévesztésére, hogy *a textilanyagokat a vevők előtt vágják le az egész végekből,* tehát *végeredményben megtévesztő célzatú alkalmi árusítást folytatnak.* Bizonyos gyárak detailüzleteikben külföldi cikkeket is forgalomba hoznak és általában teljesen a kereskedői tevékenység kisajátításán működnek. Sok ilyen és hasonló manőverrel csábítják a közönséget és olyan eszközöket vesznek igénybe, amelyek a szolid kiskereskedelemben soha nem kaptak lábra. Minden elkeseredés és felháborodás indokolt a kereskedők részéről, akik

a legszigorúbban szervezik a bojkottmozgalmunkat mindama gyárak ellen, melyek a viszontárusítás teljes alláknázására törekednek.

Ez a méltó válasz a gyáripar egyes tényezőinek jogtalan kirohanása ellen és bizonyos, hogy ebben a sorskérdésben az egész magyar kereskedelem a legnagyobb egyöntetűséget és összetartást fogja tanusítani.

A selyemgyárak beszüntetik a detailárusítást

Legutóbbi számunkban szóvátettük, hogy a selyemárusítással foglalkozó detailkereskedők *tárgyalásokba bocsátkoztak a legnagyobb öt selyemgyárral, hogy azok szüntessék be a kicsinyben való árusítást.* Értesülésünk szerint ezek

a tárgyalások eredményre vezettek.

A selyemgyárak belátták, hogy a saját jól felfogott érdekük ellen cselekszenek, ha közvetlen árusításaikkal elvonják a detailkereskedők vevőkörét és útjába állnak azoknak az exisztenciális érdekeknek, amelyek a kicsinyben való árusítással a kereskedők létfenntartását biztosítják. Az öt selyemgyár:

az Adria selyemszövőgyár r.-t., a Carpathia ipari és kereskedelmi r.-t., a Kispesti selyemszövőgyár r.-t., a Hungária-Jaquard szövőgyár r.-t., a Soproni selyemipar r.-t.

egyezséget kötöttek a detailkereskedőkkel, hogy kicsinybeni árusításaikat a kereskedők kívánságának megfelelően beszüntetik.

A selyemgyárak ezzel a nobilis eljárásukkal követendő például szolgálhatnak mindazon gyáriparosok számára, akik előtt a detailisták jogos felháborodása eddig süket fülekre talált. A kereskedők remélik, hogy a jobb belátás végre mégis felülkerekedik, a többi szakmák gyárosainál is diadalmaskodni fog a józan felfogás és nem fogják a detailkereskedőket önvédelmi harcuk megindítá-

A Nemzeti Bank közgyülése és tanácsülése

Imrédy Béla Popovics Sándor érdemeit méltatta — Schober Béla nyugalomba vonul — Egyébb nyugdíjazások és kinevezések — Uj vezetők az ügyosztályok élén

A Magyar Nemzeti Bank hétfőn délután tartotta meg tizenegyedik rendes évi közgyülését, amelynek rendkivüli jelentőséget kölcsönzött, hogy *ez alkalommal mutatkozott be új minőségében a volt pénzügyminiszter, Imrédy Béla dr., a bank elnöke.* Székfoglaló, nagyvonalú és a gazdasági élet minden területére szétágazó beszéde elején nyugalomba vonult elődjének, *Popovics* Sándor dr. volt elnöknek hervadhatatlan érdemeit méltatta, aki példátlan tehetségével az egész világ tiszteletét és nagyrabecsülését kivivta és a Nemzeti Banknak nemzetközi vonatkozásban is elsőrangú pozíciót biztosított. *Imrédy* beszéde nagy hatást gyakorolt a közgyülésen megjelent politikai, gazdasági és társadalmi előkelőségek sorában.

Imrédy után *Korányi* Frigyes báró, a Pénzintézeti Központ elnöke szólalt fel, aki szintén a legnagyobb elismerés hangján méltatta *Popovics* Sándor érdemeit, amelyet *javaslatára a közgyülés jegyzőkönyvileg megörökített.*

A közgyülés egyhangúlag elfogadta a zárszámadásokat, kimondta, hogy a nyugdíjalap és a tartalékalap 5—5 százalékos javadalmazása után *a részvényeseknek 8 százalék osztalék kifizetése válik lehetségessé.* A közgyülés végül megválasztotta a főtanács és a számvizsgálóbizottság tagjait.

Az eredmény kihirdetése után *Imrédy* Béla bezárta a közgyülést és

a főtanács tagjai tanácskozásra gyültek össze,

amelyen nagyjelentőségü bejelentések történtek.

Az első nagy esemény volt, hogy *Schober Béla dr., a bank vezérigazgatója bejelentette állásáról való lemondását* és nyugalomba vonul. A magyar gazdasági élet nagy veszteségnek tekinti *Schober* visszavonulását, aki nagyszerű képességeivel és kiváló pénzügyi talentumával úgy itthon, mint külföldön nagy tekintélyre tett szert. *Imrédy* Béla elnök és *Iklódy-Szabó* Andor dr. kormánybiztos meleg szavakkal méltatták a távozó vezérigazgató érdemeit, a főtanácsosok nevében pedig *Scitovszky* Tibor dr. fejezte ki köszönetét Schober Bélának a bank alapítása óta kifejtett, eredményekben gazdag működéséért.

A főtanács ezután *a vezérigazgatói teendők ellátásával Lenk Adolf kincstári főtanácsos, igazgatót bizta meg és öt vezérigazgatóhelyettesi címmel ruházta fel.* Tudomásul vette a főtanács, hogy a *jogügyi osztály* vezetésével megbízott *Gesztessy* Ferenc dr. kincstári tanácsos egészségi állapotára való tekintettel, nyugdíjaztatását kérte és a kérést a főtanács, a távozó igazgató érdemeinek elismerése mellett, teljesítette. A jogügyi osztály ideiglenes vezetését *Thallmayer* Alfréd dr., kincstári főtanácsos, igazgató vette át.

A főtanács *Polder* M. János igazgatói címmel felruházott igazgató-helyettest és *Baranyai* Lipót dr. igazgató-helyettest *igazgatókká nevezte ki és őket az üzletvezetőség tagjaivá hívta meg. Igazgató-helyettessé* nevezte ki továbbá *Judik* József dr. jogtanácsost és tudomásul vette, hogy *Polder* M. János igazgató a *hitelügyi osztály, Baranyai* Lipót dr. igazgató a *bankosztály* és *Judik* József dr. igazgató-helyettes a *közgazdasági, tanulmányi és statisztikai osztály* vezetésére kapott megbízást.

Csendélet a pékiparosok berkeiben

Végnélküli botrányok a kenyérdrágítás árnyékában

A sütőiparosság belső élete sürü egymásutánban hangos a botrányoktól, az összecsapásoktól és a pereskedések lavinájától. A pékkartel féltékeny gondossággal akar őrködni az árak betartásán és ebben a törekvésében egyáltalában nem válogatós. Minden eszközt felhasználnak, ha egyik-másik renitens pékmester olcsóbb árat merészel alkalmazni és *a testi fenyítéstől az agent provocateurségig* minden kitelik a pékkartel tehetségéből. Megveretnek pékkihordókat, ha az olcsóbb süteményt szállítják, feljelentik a választott bíróságnál az árleszállító szaktársat és

botrányokat provokálnak mindenütt, hogy a horribilis hasznok épsége ne jusson veszélybe.

A nagyközönség meglehetős undorral szemléli ezt a fenegyerekeskedő mozgalmasságot és érthető ellenszenvvel viseltetik a pékkartellel, a mindennapi kenyér árdrágítójával szemben.

A legújabb esemény a *Perl-kenyérgyár* árleszállítása, ami a kis- és középsütőiparban óriási elkeseredést váltott ki. Több pékmester után *maga a sütőipartestület indított eljárást a Perl-gyár ellen* és a tisztességtelen versenyperekben ítélkező választott bíróság már megkezdte a tárgyalást. Az ipartestület keresete hangsúlyozza, hogy

a Perl-gyár más minőségű kenyeret hozott forgalomba, mint amilyent a kenyér címkéjén feltüntet.

A fővárosi vegyvizsgáló állomáson és a Müegyetemen megvizsgálták a Perl-kenyeret és megállapították, hogy a *hirdetett mennyiségnél több a burgonya és nagyobb a víztartalom.* A bíróság elrendelte a bizonyítást és a pékszakmában érthető érdeklődéssel várják a fejleményeket.

Nem az első eset, amikor a sütőipartestület és a Perl-gyár éles konfliktusba jutnak egymással. Két évvel ezelőtt már addig terjedt a gyülölet, hogy

a pékipartestület titkára, rajtaütésszerüen kikalauzolta a VII. kerületi elöljáróság közegeit a Perl-gyárba,

hogy a helyszínen szerezzenek tapasztalatokat a gyártási szabályok betartásáról. Az eredmény a *717/VII.—1933. számú kihágási eljárás volt,* amelynek egyik jegyzőkönyve többek között ezt tartalmazza: „A Perl-kenyérgyárban az alkalmazottak hajnali félnégy órakor *lovakat ápoltak,* azután a *kenyéráthordást* és a cédulázást végezték. A munkások *körme piszkos volt,* a fürdőhelyiségek falai *szennyesek.* Az öltözőben a ruhák a szekrényen kívül voltak felaggatva, *a sütőipari szabályrendelet nincs kifüggesztve,* továbbá nincsen munkaidőnyil-

vántartás. A munkások Richer Antal munkavezetővel együtt, *valamennyien ing nélkül* dolgoztak."

A kihágási eljárás után az ipartestület kibékült a Perl-gyárral,

ez a harmonikus állapot azonban most megszakadt,

mert a Perl-gyár ismét leszállította az árakat. A választottbíróság fog ismét ítéletet mondani és ez az aktus minden bizonnyal ezuttal is a botrányok és izgalmak jegyében fog lezajlani. Legutóbb a *Favorit-kenyérgyár, Klein* Adolf pékmester ügyét tárgyalták és amikor a választottbíróság kihirdette, hogy Klein Adolfot 860 pengő kártérítés fizetésére kötelezi,

az alperes széket ragadott és azt Trutzl Adolf, a választottbíróság elnökéhez akarta dobni.

A felindult pékmestert lefogták, a pékmester *Klein* Gábor nevü fia azonban odarohant a bíróság asztalához és a *legválogatottabb szidalmakkal illette a választottbíróság elnökét.*

Ilyen a csendélet a pékipartestületben és a pékkartelben. Elérkezett a legfőbb ideje annak, hogy

ezt a kártékony kartelt feloszlassák

és a pékiparosokat a szabad verseny lehetőségéhez, a fogyasztókat pedig olcsóbb kenyérhez juttassák.

Szaporodnak a húskészletek, mert a vágóhidon az amsterdami konzervgyár még nem dolgozik teljes kapacitással

A zsírexport hónapok óta tartó hatalmas lendülete folytán a hütőházakban napról-napra nagyobb húskészletek halmozódnak fel, amelyeket a budapesti piac felvenni és elfogyasztani képtelen. Ezidőszerint már többszáz vagón sertéshús halmozódott fel a hütőházakban, a további mennyiség elhelyezése pedig komoly nehézségekbe ütközik. Különféle tárgyalások indultak meg a hús külföldi piacokon való elhelyezése érdekében, de nem sok sikerrel. Érthető örömmel fogadták ilyen körülmények között az illetékes fővárosi tényezők egy nagy hollandi vállalat, az Amsterdami Poels et Co cég ajánlatát egy nagyobbszabású konzervgyár létesítésére. A főváros a sertésvágóhíd területén helyiségeket bocsátott rendelkezésre, a cég pedig engedélyt kapott a szükséges gépberendezés külföldről való behozatalára. A vállalkozónak az volt a terve, hogy a zsírexport mellett jelentkező húskészletet feldolgozza és a konzervet külföldre exportálja. A külföldi konzervgyár azonban eddig nem tudta beváltani a hozzáfüzött reményeket, mert közel háromhónapos fennállása alatt mindössze két vagón sertéshúst tudott feldolgozni, ami jelentéktelenül kevés.

ROSTA JÁNOS dr.
főjegyzőnél,

a közélelmezési ügyosztály vezetőjénél érdeklődtünk a húskészletek sorsa iránt és az alábbi választ kaptuk:

A Poels-cég egyelőre csak jelentéktelen húsmennyiséget vett át, mert még mindig nem dolgozik teljes kapacitással. A gyár berendezése még nem tökéletes és most tulajdonképpen csak a kísérletezéseknél tartanak.

A megállapodás értelmében a gyár a hús-átvételt jelentékenyen fokozni tartozik.

Tény, hogy a hütőházakban igen nagyok a felhalmozott készletek és emiatt kisegitő hütőházakat is béreltünk, de a hús elhelyezése és felhasználása e pillanatban még nem okoz különösebb gondot, mivel

a szalámigyárak teljes üzemmel dolgoznak.

A probléma a tavaszra lesz komolyabb, amikor a szalámigyárak gyártási idénye véget ér. Reméljük, hogy addig a konzervgyár teljesen üzembe kerül és az export terén is előnyösen megváltozik a helyzet. A húskészletek egyrészét egyébként az étkeztetési akció veszi át.

ELEKTROMOTORJA TÖKÉLETESEN MŰKÖDIK, HA: szén- és bronzkeféi, kollektorai
MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ÉS BRONZKEFE ÜZEM MŰSZAKI VÁLLALAT-tól
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29. Tel.: 41-3-40
valók.

FÉNYSZÓRÓ

Legjobb üzlet

egyes áruházak fizetésképtelenségei és magánegyességi manővere, amely úgylátszik, a legkönnyebb pénzszerzési lehetőséget biztosítja. Valamikor régen a fizetésképtelenség és a kényszeregyesség komoly szánalomra késztette az érdektelen kereskedőket, akik részvéttel és sajnálkozással emlegették, hogy X. vagy Y. kénytelen volt ehhez a gyászos megoldáshoz folyamodni. Egy-egy békebeli fizetési zavar, vagy kényszeregyesség az illető kereskedelmi vállalat bukását is jelentette egyúttal és valóban csak a leromlott erkölcsi mentalitás kellett ahhoz, hogy a bajbajutott kereskedő ilyen züllött hitelműveletekkel próbáljon magának új egzisztenciát teremteni. A kereskedelmi világban teljesen szokatlan és megdöbbentő stílus egyik-másik ál-áruházának, törpe Wanamakernak képzelő élelmes vállalkozónak az a találmánya, hogy eltorlaszolja magát a fizetésképtelenség sáncaiba, csakhogy horribilis pénzekhez jusson a hitelezők kárán. A „nagy" áruház fényes portálokkal és tűzfaláttörésekkel nyitja meg kapuit a nagyközönség előtt, folyton bővíti eladási termeit, majd amikor a berendezésbe és az árukba a jóhiszemű hitelezők befektették tisztességes tőkéjüket: az áruháztulajdonos fizetésképtelenséggel fenyegetődzik, mire a hitelezők, hogy a veszett fejszének legalább a nyelét megmentsék, jelentős engedményekre is kaphatók. Legutóbb is megtörtént: 250.000 pengős tartozását a „divatháznak" 180.000 pengővel sikerült kiegyenlíteni, a tiszta haszon tehát 70.000 pengő volt. Azt mondják, hogy a szóbanforgó áruháztulajdonos fizetésképtelenségének a hírét megbízottai útján terjesztette csak azért, hogy a hitelezők engedményt kínáljanak a számára. Úgylátszik, divatba jön ez a bevált módszer. Kezdte a Kálvin-téri Pirinyó-áruház. Hitelezőivel 30%-ra egyezkedett ki, százezreket keresett az erkölcstelen hitelműveleten, aztán nagyhangon világgá kürtölte, hogy ő mindenkinél olcsóbban árusíthat, mert áruraktárát készpénzen szerzi be. Azt persze elhallgatta, hogy a tőkéjét hitelezőinek jóvoltából gyüjtötte. A jó példa követőkre talál. Most a Rákóczi-úti Tempó Áruház tulajdonosa, a kommunizmus alatt viselt dolgairól közismert Balog László folytatott magánegyesség útján eredményes tárgyalásokat. A jámbor hitelezők futnak a pénzük után és jóindulattal kísérik az „adós" törekvéseit. A tárgyalások befejezést nyertek, a kibontakozás alapja a 25%-os kiegyezés, az adós készpénzzel kiegyenlít. Az összes tartozás összege 117.000 pengő. A Tempó Áruházban most folyik „soha nem tapasztalt olcsó árakon" a végeladás és február végén néhány órára lehúzzák a redőnyöket. A helyiséget a Gólya Áruház tulajdonosa: Bosnyák Izsó már kibérelte, ami azért érdekes, mert eredetileg a Gólya Aruház működött a Tempó Áruház helyén, ahonnét annakidején fizetési zavarok miatt távozott. Amint láthatjuk, ebben az esetben csak átmeneti megszűnésről volt szó és most már csak az a kérdés, hogy a Tempó Áruház más elnevezés alatt mikor és hol nyilik meg a kereskedelmi erkölcs nagyobb dicsőségére.

Kesztyűbe dudálni

csak az szokott, aki alul marad valamilyen vitában, viszont az elmondandó pikáns kis eset azt mutatja, hogy a kesztyűgyárosok élete sem fenékig tejföl. Ezt igazolja az a feltűnést keltő tisztességtelen versenyper, amit Deutsch József budapesti kesztyűgyáros és nagykereskedő nyujtott be a Pók Áruház ellen. Az eset úgy történt, hogy a felperes ajánlatot tett a Pók Áruház főnökének és természetesen mintákat is mellékelt, hogy teljes választékkal álljon a remélt rendelés elnyerésére. A válasz sokáig késett, a minták még lassabban érkeztek vissza. Az első meglepetés az volt, hogy Deutsch József nem kapott megrendelést a kesztyűk szállítására. A másik, hogy a Pók Áruház kirakataiban megjelentek a speciális mintájú új kesztyűk, amelyekről Deutsch József az első pillanatban felismerte, hogy az ő árumintái után készültek. A Pók Áruházak főnöke a felelősségrevonáskor azzal védekezett, hogy tévedésből csináltatta meg az árut, az átvett, de visszautasított minták alapján. Ilyképen beismerődött a minták engedélynélküli felhasználása és most kereskedői körökben azt várják, hogy a tisztességtelen verseny ítélete a Pók Áruházat megtanítja kesztyűbe dudálni.

Nem hozott nemzetgazdasági hasznot az ágytoll-export. Mindenkor nagy exportlehetőségeket jelentett *a magyar ágytoll kivitele,* amelyben egyformán részesültek a nagy- és kiskereskedők. Néhány hónappal ezelőtt szindikátus alakult, amelyben *kizárólag a nagykereskedők tömörültek* és elhatározták, hogy az egész exporttevékenységet a maguk számára korlátozzák. A gazdasági tényezők csupán hozzájárultak a szindikátus létesítéséhez, mert arra számítottak, hogy *az export transzferképes valuta-államokba fog terelődni.* A tollszindikátus ezt a könnyelműen tett ígéretét nem tudta betartani, mert *az export kizárólag Németországba irányult,* holott ez a piac azelőtt is teljes mértékben rendelkezésre állott. Megdöbbentő arányokban bontakozott ki a szindikátus haszna, mert most kiderült, hogy *a múlt évi export 12 millió pengő körül mozgott és ebből a tételből a termelőknek csak nagyon kis töredékek jutottak.* Annak ellenére, hogy az árak emelkedő tendenciát mutattak, a termelők nem élvezték a külföldi export előnyeit, a belföldi kiskereskedők pedig *teljesen kikapcsolódtak a nagy üzletből.* Az elkeseredés olyan nagy méreteket öltött, hogy *a szindikátus sietve békét akar teremteni a belföldi piac rendezése érdekében.* A harc változatlan hevességgel folyik és a kistollkereskedők mindent elkövetnek, hogy *exisztenciájukat a mohó szindikátussal szemben megvédelmezzék.*

Vértes Emil előadása a kereskedelem helyzetéről. A VII. ker. Erzsébetvárosi Kör az elmult hét szerdáján előadóestét rendezett, amelynek keretében *Vértes* Emil, a *Fővárosi Kereskedők Egyesületének* elnöke, ismertette a kereskedelem legsúlyosabb problémáit, létküzdelmeit és sérelmeit. *Dési* Géza országgyülési képviselő, a Kör társelnöke üdvözölte *Vértes* Emilt, valamint az előadás meghallgatására megjelent *Ripka* Ferenc és *Stern* Samu udvari tanácsosokat, vitéz *Barczy-Barczen* Gábor, *Drucker* Géza, *Dán* Leó kormányfőtanácsosokat, *Magyar* Bertalant, *Balkányi* Kálmánt, *Makai* Ernőt és a többi érdekképviseletek kiküldöttjét. *Vértes* Emil azt fejtegette, hogy *a kereskedők végtelenül súlyos helyzetükben is megőrizték optimizmusukat* és csalódásaik ellenére bíznak a jobb magyar jövőben, amelyet *Gömbös* Gyula miniszterelnök és *Bethlen* István fanatikus hittel hirdetnek. Részletesen foglalkozott a trianoni csapás okozta gazdasági egység szétrombolása következtében előállott helyzettel és azokkal a gazdasági megkötöttségekkel, amelyek *a szabadkereskedelem elvébe ütköznek.* Végül az érdekképviseleti rendszer kiépítéséről és a kereskedők szervezkedéséről szólott az előadó, akinek értékes fejtegetéseiért *Dési* Géza, *Ledermann* Mór társelnök és vitéz *Barczy-Barczen* Gábor mondottak köszönetet.

Előléptetések a Phönixnél. A *Phönix Életbiztosító Társaság* magyarországi igazgatósága legutóbb több tisztviselőt léptetett elő. A kinevezettek között van *Bauer* Oszkár, aki igazgatósági titkár és *Andráskó* István, aki a könyvelési osztály helyettes vezetője lett. Az előléptetésekkel az igazgatóság tisztviselői érdemeit ismerte el.

A Magyar Tisztviselők Takarékpénztára R.-T. igazgatósága legutóbbi ülésében megállapította az 1934. üzletévre vonatkozó mérlegét, amely az intézet fejlődéséről tesz bizonyságot. A betétesek bizalmának fokozottabb mérvü megnyilvánulásának jele, hogy *a betétállomány az elmult üzletévben 2,300.000 pengőről 2,600.000 pengőre, mintegy 14 és fél százalékkal emelkedett.* Az intézet kedvezően alakuló viszonyai lehetővé tették, hogy a jelentkező igényeknek megfelelően az intézet kisebb összegü *jelzálogos kölcsönök* folyósítását folytassa és ennek következtében a kihelyezések állománya is emelkedett. A *tiszta nyereség,* a tavalyi 30.000 pengővel szemben *32.500 pengőt* tesz ki, amely ismét előrelátható és óvatos tartalékolások után képeztetett; az igazgatóság a *tavalyi 2 százalékos osztalék* fizetését javasolja a közgyülésnek.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában

Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

Farkas Béla
VIII., Szentkirályi-u. 35.
Telefonszám: 45-3-72.
mikroszkópok, tudományos optikai műszerek, tanszerek és laboratóriumi felszerelések képviselete. Hazai gyártmányú vetítő készülékek.

STREBEL-STRECO-KAZÁN
hazai olcsó daraszenek
gazdaságos, egyszerű, füstmentes
tüzelésére.
STREBEL
STREBELMÜVEK
Budapest, V., Alkotmany-u. 16. Tel.: 16-5-65.
Gyártelep: Moson.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonötödik évfolyam Budapest, 1935 február 13. 7. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Liber Endre

Ha ma azt mondanák nekem, aki foglalkozásom, életem tevékenysége révén a magasabbrendű emberek, az elhivatottak, a valamivé lettek ezreit ismerem: válaszd ki a magyar glóbuszon a *krisztusi szeretet emberét,* habozás nélkül *Liber* Endrére mutatnék. Ma, amikor Budapest népe keresi, kutatja, miként róhatná le háláját Liber Endrével szemben, meg kell torpannia a gondolkodó elmének, miért kivételesebb, miért nemesebb, tisztább, tiszteletreméltóbb ez a ritka Istenteremtménye valamenynyiünknél. A felelet, hogy ő a Jézus embere, az emberi szeretet testet öltött szimbóluma, a millió ésszel gondolkozó Babilon egyetlen nagy, piros, lángoló szíve. Az ő szíve lángol a szegényekért, nyomorultakért, elesettekért. Az ő nagy, meleg érzéséhez fordul a kolléga, aki életét, munkáját, tehetségét adja oda városa felvirágoztatásához. Végül pedig az ő emelkedett, nemes, tiszta szelleme uralkodik fölöttük, amikor ez a szegénységbe süllyedt, de kultúrára éhes világváros elkeseredett harcát vívja az emberi haladás, a szellemi fölemelkedés, a kultúrális érvényesülés, a művészi törekvések végtelen útján.

Hogy nagy az ő közigazgatási tudománya és szervező talentuma, felülmulhatatlan az ő életének gigantikus munkateljesítménye, foltnélküli a tógája, mindez és még sok más is szép és igaz; de hogy egy varázsütésre ez a világváros vetélkedjék, mint rója le háláját Liber Endre iránt, mindez nem lehet élete gazdag tartalmának, csak élete irigyelnivaló *szépségének* az eredménye. A szegény, a sebeiben vergődő Budapest nem Liber Endrét ünnepli, akinek a szerénység drágaköve az egyetlen ékszere, hanem a nyomorúság, a lelki sívárság, a szívek dermesztő tele elől menekül a krisztusi szeretet emberének sugárzó környezetébe. A ma emberénél senki sem érezheti jobban Pál apostol igazságát: „Ha embereknek, vagy angyaloknak nyelvén szólok is, szeretet pedig nincsen én bennem, olyanná lettem, mint a zengő érc és a pengő cimbalom. És ha jövendőt tudok is mondani és minden titkot és minden tudományt ismerek is és ha egész hitem van is, úgy annyira, hogy hegyeket mozdíthatok ki helyükről, szeretet pedig nincsen én bennem, *semmi vagyok.*" Ezek a ma emberei, akik zengő érc és pengő cimbalom, akik talán minden titkot és minden tudományt ismernek és akik — igenis — hegyeket mozdítanak el helyükről, riadtan, áhítozva, vergődve, hisztériásan kergetik a szeretet kristályos forrását.

Liber Endre a nagyváros kőrengetegében ez a szeretetforrás. Hogyan lett azzá? Igen egyszerű: megértette és követte a krisztusi parancsot. Ő megértette, hogy felebarátunk nyomorúságáért mi is, mindnyájan felelősek vagyunk. Ő tudta, hogy a segélykiáltás, amit hallunk, de nem hallgatunk meg, a seb, amelyet látunk, de nem kötözünk be, a lelki elvetemültség, amelyet tudomásul veszünk, de nem igyekszünk meggyógyítani — a mi lelkünkön is szárad. Liber Endre szíve befogadta a krisztusi tant, hogy:

— Maga Jézus hívott el és magasztalt fel őrizőt és legeltető pásztorul. Ha elfogadod ezt a szent kötelességre való elhívást, akkor elhív az ő atyjának áldottaként bírni az Isten országát; ha pedig vonakodol, s nem engedelmeskedel, akkor átkozottként az örök tűzbe küld. Mert *amit az ő kicsinyeivel, szegényeivel, gyámoltalan bárányaival teszel, vagy nem teszel, ő magával teszed, vagy nem teszed.*

És Budapest eljött, hogy kérje a Mindenhatót, engedje Liber Endrét minél tovább gondoskodni Isten gyámoltalan báránykáiról és ennek a világvárosnak tudást, kultúrát, művészetet szomjazó lakosságának tiszta vágyakkal is ékes lelki szükségleteiről.

A főváros vezetősége a kormány elé terjesztette a szanálási és takarékossági rendeleteket

Szendy Károly polgármester nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a kormány tagjaival folytatott tárgyalásairól, az építőipar fellendítésének lehetőségeiről, a Nemzetközi Vásár anyagi és erkölcsi támogatásának jogosultságáról

A városházi élet néhány nap óta rendkívül mozgalmas. Úgyszólván valamennyi szakbizottság ülést tart, hogy megvitassa azokat az előterjesztéseket, amelyek a legközelebbi hetekben *a törvényhatósági bizottság közgyűlése elé* kerülnek. Ülést tartott kedden a szanálási művelet ellenőrzésére hivatott 17-es bizottság is, amelynek rendkívül nagyjelentőségű, éspedig nemcsak a fővárosi és üzemi tisztviselői kar, hanem a főváros közönségét is érintő kérdésekről kell döntenie. Ilyen körülmények között érthető, hogy a főváros vezetői — mielőtt a napirendre kerülő problémák megoldásának az előkészítéséről döntenének — felkeresik az illetékes kormányzati tényezőket. *Szendy* Károly polgármester a legutóbbi napokban egyszerre több szakminiszterrel is tárgyalt, köztük *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszterrel és *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszterrel — úgy is, mint a pénzügyminisztérium ezidőszerinti vezetőjével. Söt kihallgatáson jelent meg *Szendy* Károly polgármester *Gömbös* Gyula miniszterelnökkel is, akivel két órán át tanácskozott.

Szendy Károly dr. polgármester,

akivel a kormányzati tényezőkkel folytatott tárgyalásairól beszélgetést folytattunk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kormány tagjaival letárgyaltam mindazokat a fontosabb kérdéseket, amelyek a legközelebbi időben az autonómia fórumai elé kerülnek végleges döntés céljából. A belügyminiszter úrnak mindenekelőtt *a készülő szanálási és takarékossági rendelet-tervezetekről adtam felvilágosítást* és egyben érdeklődtem az 1935. évi fővárosi *költségvetésnek jóváhagyása* iránt. Azóta, hogy az új költségvetést jóváhagyás céljából felterjesztettük a belügyminiszter úrhoz,

több ízben is folytattunk beható megbeszéléseket az illetékes miniszteriális szervekkel

és minden egyes kérdésre nézve felvilágosítással szolgáltunk. A belügyminisztériummal folytatott tárgyalások során szükségessé vált adatgyüjtés jelentékeny feladatot rótt az elmúlt hetekben a pénzügyi ügyosztályra. Miután a szükséges felvilágosításokat megadtuk, most már egészen *rövid idő alatt megtörténhetik az új költségvetés jóváhagyása,* amit a főváros vezetősége is nagy érdeklődéssel vár éspedig azért, mert

a jóváhagyásról szóló leiratban foglalt rendelkezések esetleg irányt szabhatnak a további szanálási műveletnek.

A költségvetési kiadások fokozottabb ellenőrzése

— A költségvetéssel kapcsolatosan közölhetem még, hogy a főváros háztartásának pénzügyi egyensúlya érdekében elrendeltem *a költségvetés végrehajtásának fokozottabb ellenőrzését.* Ebben a rendeletben az előző évek gyakorlatától eltérően

már nem zároltam 10 százalékkal az 1935. évi költségvetési hiteleket

éspedig azért nem, mert a közgyűlés már maga ilyen mértékű csökkentéssel állapította meg a költségvetést. Ellenben utasítást adtam olyan értelemben, hogy *a kiadási tételek igénybevételénél a legszigorúbb takarékossággal kell eljárni és a hiteleket lehetőleg csak 12 havi egyenlő részletben szabad felhasználni.* A túlkiadásokat minden körülmények között el kell kerülni, ilyesmit csak a legindokoltabb esetekben fogok igazolt eljárásnak tekinteni. E rendelkezések alapján remélem, hogy az év folyamán nem érhet bennünket semmiféle meglepetés.

Megindul az építkezés!

— *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter úrral a *híd-problémák* megoldásának az előkészítését, valamint azokat az intézkedéseket beszéltük meg, amelyek az *építőipari tevékenység* fellendítéséhez szükségesek. A kereskedelmi miniszter úr, aki mindenkor nagy megértést és jóindulatot tanusít a fővárosi kérdések rendezésénél,

nagy súlyt helyez a Margithid kiszélesítési munkálatainak mielőbbi megindítására.

A Margithíd kiszélesítésének a munkálataihoz szükséges fedezet könnyen előteremthető, amennyiben azt *felerészben az állam, felerészben a főváros fogja garantálni.*

— Ami az *építőipari tevékenység* fellendítésének az előmozdítását illeti, a kereskedelmi miniszter úr ebben a tekintetben is *segítségére siet a főváros vezetőségének.* A kereskedelmi miniszter úrral, mint helyettes pénzügyminiszterrel beszéltem ebben az ügyben és azt a benyomást szereztem, hogy

az építőipari szakmák kívánságai a lehetőséghez képest honoráltatni fognak.

Konkrét nyilatkozatot ebben az ügyben egyelőre még nem tehetek, mert hiszen a miniszter úrnak is előbb alapos megfontolás tárgyává kell tennie ezt a kérdést, annyit azonban bizonyosra lehet venni, hogy *a kormány minden rendelkezésre álló eszközt igénybevesz az építkezési mozgalom fellendítése érdekében.* Nem tartom valószínűnek, hogy a kormány *a 30 éves adómentességet az új házakra vonatkozóan Budapest egész területére megadja,* de feltétlenül nyujtani fog az építtetők számára olyan kedvezményeket, amelyek alkalmasak lesznek az építkezési kedv előmozdítására.

A kormány engedélyezi a beruházó kölcsönt

— Kedvező benyomásokat merítettem a kormánnyal folytatott tárgyalások során abban a tekintetben is, hogy

sikerülni fog megszerezni a kormány hozzájárulását a beruházó-kölcsön felvételéhez. Ebből 10 millió pengőt óhajtunk építési célokra fordítani.

Végeredményben tehát minden jel arra mutat, hogy nincsen ok semmiféle aggodalomra. Ellenkezőleg, számitani lehet arra, hogy *a tavaszi hónapokban újult erővel és friss lendülettel indulhat meg az épitkezés és általában az alkotó munka a fővárosban.*

Minden támogatást megkap a Nemzetközi Vásár

Az elmúlt napokban a Budapesti Nemzetközi Vásár vezetősége részéről *Vértes* Emil ügyvezető alelnök és *Hallóssy* István igazgató keresték fel a polgármestert, akit felkértek arra, hogy *az idei nagy ipari seregszemle alkalmából a főváros adja meg mindazt a támogatást, amit a multban is megadott.* A Nemzetközi Vásár jelentőségéről és a főváros támogatásáról a polgármester a következő nyilatkozatot tette:

— A legnagyobb megértéssel fogadtam a Budapesti Nemzetközi Vásár vezetőségének előterjesztését, mert *százszázalékosan értékelem ennek a hatalmas felvonulásnak ipari, kereskedelmi, nemzetgazdasági és idegenforgalmi jelentőségét.* Meggyőződésem, hogy

a Nemzetközi Vásár a székesfőváros érdekeit is szolgálja és ezért a múlt évi összes kedvezményeket kilátásba helyeztem a rendező Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara részére.

A Nemzetközi Vásárt *május 3-tól 13-ig* rendezik és a főváros a vásár területét, úgyszintén a kiállítási csarnokot *díjmentesen* átengedi a vásár céljaira. A park helyreállítási költségeiből 7400 pengőt a főváros terhére átvállaltam, a hirdetési díjaknál, úgyszintén a Vásárt terhelő vigalmi adó mértékének megállapításánál és a borfogyasztási adó elengedésénél a múlt évi mértéket alkalmazom. A Vásár tartama alatt az utcák zászlódiszítését a főváros fogja végezni,

a Vásár készpénztámogatásáról pedig a főváros költségvetésének jóváhagyása után fogok intézkedni.

Remélem, hogy az idei Budapesti Nemzetközi Vásár *ezuttal is nagy élénkséget és mozgalmasságot varázsol a fővárosba.*

Szendy Károly polgármester intézkedése a kereskedelem és ipar körében általános örömet váltott ki, mert ezzel a *Nemzetközi Vásár megrendezésének előfeltételei biztosítva vannak.* A polgármester általában minden lehetőséget felhasznál arra, hogy a termelő osztályok munkáját a maga részéről elősegítse.

Szeptemberben megkezdi működését a zuglói elöljáróság

Városi házba helyezik, amelynek átalakítása 130.000 pengőbe kerül — A tizennégy elöljáróság hálózatának kiépítése két éven belül befejezést nyer

Jövő hónapban elkészül a statuszrendezés

Papíron már ötödik esztendeje tizennégy közigazgatási kerülete van Budapestnek, de a négy új kerületből eddig csak egyet sikerült tényleg felállítani, a XI. kerület elöljáróságát. A múlt év őszén a polgármester utasitására az elnöki és a középitkezési ügyosztályok több szemlét tartottak az új elöljáróságok elhelyezésének elökészitésére és terveket dolgoztak ki, mennyibe kerülne az új kerületek megszervezése, ha új székházban, vagy bérházban, esetleg meglévő városi épületek valamelyikében helyeznék el a hivatalokat. A három alternativ megoldás közül legolcsóbbnak és legegyszerűbbnek azt találták, ha az új elöljáróságok számára városi bérházakat alakitanak át. Ez a megoldás azért is előnyös, mert a városi házakban aránylag igen alacsonyak a házbérek, de legtöbbször még azt is vontatottan fizetik a lakók, úgyhogy az ingatlanok a minimális hasznot sem biztositják. A Zuglóban és az Angyalföldön, illetve a XIV. és XIII. kerületekben már ki is szemelték az alkalmas épületeket, csak a hegyvidéki XII. kerület székházának helye nincs még kijelölve, bár itt is az a legvalószínűbb, hogy ott a régi vámépületet alakitják át erre a célra, esetleg emeletráépitéssel.

Most legközelebb a zuglói XIV. kerület felállitása kerül sorra, amelynek érdekében a polgármester e héten felterjesztést intéz a belügyminiszterhez és bemutatja a költségvetést is. Az új elöljáróság elökészületeiről

FARKAS ÁKOS dr.
tanácsnok,

az elnöki ügyosztály vezetője a *Fővárosi Hírlap* munkatársának a következőket mondta:

— Ügyosztályom a középitkezési osztállyal együtt elkészitette a XIV. kerületi elöljáróság megszervezésének előterjesztését.

Az elöljáróság céljára a Róna-utcai kislakásos bérház egyik szárnyát foglaljuk le.

A háromemeletes bérház Ujvidék-utcai traktusa lesz az új elöljáróság, amelyet teljesen elkülöníthetünk a magánlakásoktól. A napokban mérnökökkel és épitészekkel átvizsgáltattuk az épületet, akik megállapitották, hogy a kivánt célnak teljesen megfelel. Az átalakitás könnyen végrehajtható. A hivatali helyiségeken kivül ülésteremről, kerületi orvosi rendelőről és még több más speciális rendeltetésü helyiségről kell gondoskodni. *Az átépitési és a hivatalok berendezése összesen 130.000 pengőbe kerül* és felsőbb jóváhagyás után nyomban hozzáfognak az átépitéshez. Számitásom szerint

az új elöljáróság szeptember havában már megkezdheti munkáját.

— Ami az elöljárósági személyzetet illeti, azok legnagyobb részben a VII. kerület tisztviselőkarából kerülnek ki, esetleg azonban szükség lesz néhány pótlásra is. A főváros vezetőségének az a terve, hogy folytatólagosan, évenkint egy-egy új kerületet állit fel és igy

1937-re a kerületek tervbevett hálózatát teljesen kiépiti.

Jövő évben a XIII. kerület kerül sorra és végsőnek a XII. kerület felállitása marad. A sorrendnél figyelembevették, hogy a hegyvidék még meglehetősen kiépületlen és a lakosság száma is a legkisebb, amelynek gondozását a budai kerületi elöljáróságok aránylag könnyen elláthatják.

Érdeklődtünk a *státusrendezési* munkálatok előrehaladása iránt is, mire *Farkas* tanácsnok igy válaszolt:

— A státusrendezési munkálatok már meglehetősen előrehaladtak és rövid idő alatt elkészülünk a tervezetekkel, valamint a megfelelő előterjesztésekkel. Azt hiszem, hogy

március elején a státusrendezési javaslatot az illetékes tényezőknek bemutathatjuk.

Az új státusszabályzat tervezetével egyidőben elkészül a *normal-sátus* tervezete is.

Kiszélesitik a Margithíd és Óbuda között a dunaparti útvonalat

Új parkokat létesitenek a Lukácsfürdő előtt és a Lövölde-téren

Nemrégiben beszámoltunk a fővárosba betorkoló két reprezentatív útvonal, a bécsi és a balatoni országutak budapesti szakaszainak közeli átépitéséről. Ez alkalommal egy harmadik, nagyobbszabású útépités tervéről adunk hirt. Az idő enyhülésével ugyanis nyomban megkezdik a budai Dunapart vonalán tervezett útvonal kiépitését, amelynek az lesz a rendeltetése, hogy Óbudát és a Római-fürdőt összekösse a város központjával. Erről a nagyszabású útépitési tervről

KIRÁLY KÁLMÁN
műszaki tanácsnok,

az út- és csatornaépitési ügyosztály vezetője a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondta:

— A tervezett Dunaparti föközlekedési útvonal megvalósitását a polgármester úr szorgalmazza. Ennek a Duna vonalát követő főútvonalnak a teljes kiépitése azonban csak évekre elosztva szakaszonként valósitható meg. Ezúttal a legégetőbb panaszok orvoslását tervezzük. Közlekedési szempontból Óbudának a legnagyobb hátránya, hogy csak a szük Zsigmond-utca kötötte össze a város belső részeivel és ezen a bajon némileg már segitett az út- és csatornaépitési ügyosztály, amikor a közelmúltban

az Üstökös-utcától északra, a Dara-utcáig kiépitette a dunaparti utat.

A múlt évben tovább épitettük ezt az utat és összekötöttük a Margit-rakparttal. Most a polgármester úr elrendelte, hogy

az egész útszakaszt a Pálffy-tértől fel a Dara-utcáig teljes szélességében kiépitsük.

Igy lehetővé válik, hogy az eddigi közlekedési panaszok megszünjenek. A rendőrség ugyanis majd elrendeli az egyirányú közlekedést és kifelé, Óbuda irányába a Zsigmond-utcán, befelé pedig a Dunaparti útvonalon bonyolódik le a forgalom. Egyelőre

a Pálffy-tér és a Zsigmond-tér között készül el a dunaparti műút,

mig a további szakaszokra csak később kerülhet a sor, ha a pénzügyi viszonyok megengedik. De reméljük, hogy a most tervezett útépités is lényegesen megszünteti a panaszokat. Az ügyosztály természetesen a további szakaszok tervein is dolgozik, de most csak a polgármester úr által elrendelt kiszélesitést hajtjuk végre. Ezt a munkát a kora tavasszal nyomban elkezdjük, úgy, hogy addig is, amig a bécsi országút torkolatának áthelyezése megvalósul,

az Ausztria felől érkező autók és autóbuszok a pompás panorámát nyujtó dunaparti útvonalon érkeznek a város belsejébe.

— A budai Dunaparton az idén tavasszal más előnyös változás is történik. A főváros már a múlt évben felmondott azoknak a kotróvállalatoknak, amelyek a Margit-híd közelében rakodóhelyeket béreltek.

Kitelepitették Óbudára a főváros kő- és kavicslerakodó helyét is.

A Lukács-gyógyfürdő és a Császár-fürdő előtt, a Dunapart képe ezáltal teljesen átformálódik. A kora tavasszal hozzálátunk a felszabadult területek kertészeti rendezéséhez. Erre vonatkozó terveink is készen vannak. Néhány hónap mulva

a kőhalmazok és kavicshegyek helyén friss pázsit és derűs virágágyak fognak pompázni.

További érdeklődésünkre elmondotta még a tanácsnok, hogy az ügyosztály tervbevette

a Lövölde-tér közeli parkirozását is.

A térről a piaci bódékat már eltávolitották és az időjárás enyhülésével hozzáfognak a kertészeti munkálatokhoz.

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKESZITŐ
Gáz-, víz- és gőzarmaturák
BUDAPEST, VII., AKÁCFA-U. 61. TELEFON: 40-6-44

STEINER ÉS SZIMPER
DISZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-20.

vitéz BÁCSALMÁSY MIHÁLY
épitőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 552—85.

SZŐNYI IMRE koszorús órásmester
V., Csengery-utca 7. Tel.: 44-5-42.
Több fővárosi és állami intézet órása és szállítója

KRAUSZ és SCHOFFER
mindennemü épület és asztalos faanyagok
telepe és parkettázási vállalata
Budapest, V., Vág-u. 7. Telefon: 91—8—14

LEDNICZKY VEJE
HODOS ANDOR
LAKATOSIPARI ÉS REDŐNYGYÁRI ÜZEME
BUDAPEST, IX., TOMPA-UTCA 32. TEL.: 39-9-36

Folk István műszaki üzlete
Budapest VI., Vilmos császár-út 15/d)
Telefon 240-38. (Bazilikával szemben, bejárat a közből)

Szennyvíztisztító berendezések,
SADO rendszerü házi kisderitők
PRISTER GYÖRGY RT.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Telefon: 54-9-72

SALGÓTARJÁNI KŐSZENBÁNYA R. T.
épitőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban ... évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban ... „ „ „ 5.000 „
Dorogon ..... „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60.000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8.000.000 drb.

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTŰZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. :: Telefon: 30-8-63.

A fővárosi parlamentárizmus

Tulajdonképen a fővárosi „parlamentárizmus"-t idézőjelbe kell tenni. *Sipőcz* Jenő főpolgármester ugyanis a Piarista Diákszövetség összejövetelén rendkívül tartalmas és szellemes beszédben szólott erről a kérdésről. Olyan mondani valói voltak, amelyek — ha pillanatnyilag éppenséggel nem sorsdöntőek, ha inkább elméletiek is — minden budapesti polgárnak a szívéből szóltak.

Mindenek előtt éreznünk kellett a főpolgármester előadásából, hogy fővárosi parlamentárizmus *csak a valóságban van,* mert elméletben nincs. Vagy a főpolgármester szavai szerint: a főváros törvényhatósági életében, ha nem is *jogi,* de az *erkölcsi* értelemben vett parlamentárizmust tapasztaljuk. Ennek pedig magyarázata, hogy bármekkora hatalma legyen is a főváros fölött a kormányzatnak, a kötelességét teljesítő, munkaképes törvényhatóság soha sem fogja érezni ennek a kormányhatalomnak elnyomó, vagy pláne megsemmisítő erejét. Minden kormányban megvan az akarat, hogy a munkaképes törvényhatósággal harmónikusan dolgozzék együtt.

Van tehát, ha nem is jogilag, de erkölcsileg, amit mindenesetre mélyebben gyökerező alapnak kell tekinteni, fővárosi parlamentárizmus. Kétségtelen, hogy a legújabb fővárosi törvény, amely két esztendőre egészen kivételes hatalmat ad a főpolgármesternek, erre az erkölcsi parlamentárizmusra nem sok figyelemmel volt. A törvények azonban aszerint idomulnak, hogy ki és milyen szellemben hajtja végre. A mai kormányzat élén *Gömbös* Gyula miniszterelnökkel, de mellette főként *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszterrel kétségtelenül mindig tiszteletben tartotta volna és tartja is ezt az erkölcsi törvényeken nyugvó fővárosi parlamentárizmust. Ennek semmivel súlyosabb bizonyítékát nem adhatták volna, minthogy *Sipőcz* Jenőt küldték ki szanáló főpolgármesternek, akiben mindnyájan az alkotmányosság szellemének megtestesülését tiszteljük és aki épen most idézett beszédében fejtette ki, hogy ha a fővárosnak valójában nincs is parlamentje, de van parlamenti szelleme, mert ez egyensúlyt és egyensúlyra való törekvést jelent, amellett *magában foglalja a felelősség és közösség érzését is.*

Igen, a felelősség és közösség érzését! És itt egy szóra megint meg kell állanunk, mert büszkén kell elkönyvelnünk, amit a főpolgármester a főváros politikai pártéletéről mondott. Mindenkinek el kell ismernie, hogy bár a főváros választóközönsége világnézeti alapon küldte be az egyes pártokat a törvényhatóságba, mégis minden olyan esetben, ahol nem világnézeti kérdésekről van szó (és az ügyek legtöbbje ilyen), a pártok megtalálják a közös együttműködés lehetőségét.

Végtelenül megnyugtató a főváros közönségére, hogy ez így van és hogy ennek olyan nemes koronatanuja van, mint a főpolgármester. Ebből a tényből látnunk kell és tudomásul kell vennünk, hogy — hála Istennek — van *budapesti* lélek, *budapesti* szellem, ami még a *parlamenti* szellemnél is fontosabb. Budapest népének közös munkája és együttérzése jelenti *Budapest jövőjét.*

Négy, eselleg öt tanácsnokot választ jövő héten szerdán a közgyűlés

Negyvenkét pályázó az öt állásra. — Nagy érdeklődés mellett ülésezett a szanálási bizottság

Megszüntetik a városgazdasági (XI.) ügyosztályt

A városháza új vezetősége most már kiegészült *Lamotte* Károly dr. alpolgármesterrel, akinek ünnepélyes beiktatására szerdán *rendkívüli közgyűlést tart* a törvényhatósági bizottság. Az utóbbi időben megüresedett tanácsnoki állások betöltése szoros függvénye a főbb poziciók tisztázásának és ezért *Szendy* Károly polgármester nem halogatja tovább az ezirányú intézkedéseket. Tudvalevő, hogy a közelmult hónapokban *Gömöry* Albert, *Muzsikó* István, *Hamvassy* István és *Bucsánszky* Bertalan nyugdíjazása következtében *négy tanácsnoki* állás van üresedésben, amelyekhez ötödiknek csatlakozott a *Lamotte* Károly alpolgármesterré választása miatt gazdátlanná vált tanácsnoki állás is. Mind az öt állásra a pályázatokat már régebben kiírták és a

a negyvenkét beérkezett pályázat

azt mutatja, hogy *a főváros főtisztviselői erősen ambicionálják a magasabb rangsorba való elhelyezkedést.*

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint *Szendy* Károly polgármester *döntött a tanácsnokválasztások terminusáról.* A végérvényesnek látszó elhatározások szerint

a jövő hét szerdáján ülést tart a törvényhatósági közgyűlés, amelyen előreláthatólag négy tanácsnoki állás betöltése fölött szavaznak.

Az ötödik állás betöltését egyelőre függőben akarják tartani, nincs kizárva azonban, hogy *a még további megbeszélések addig érlelik ezt a kérdést, hogy a jövő heti közgyűlés mind az öt tanácsnoki pozició sorsát tisztázza.*

A szanálási bizottság zárt ülése

Hosszú szünet után kedden délelőtt összeült a 17-es szanálóbizottság. Az értekezleten jelen voltak: *Wolff* Károly elnök, *Kozma* Jenő, *Ugron* Gábor, *Usetty* Béla, *Payr* Hugó, gróf *Takách-Tolvay* József, *Petrovácz* Gyula, *Rassay* Károly, *Láng* Lajos, *Homonnay* Tivadar, *Friedrich* István, *Lázár* Ferenc, *Csilléry* András, *Müller* Antal, *Büchler* József és *Révész* Mihály bizottsági tagok, *Sipőcz* Jenő főpolgármester, *Szendy* Károly polgármester, *Szemethy* Károly tisztifőügyész, továbbá azok a tanácsnokok és referensek, akiknek ügykörébe a napirenden szereplő szanálási rendelettervezetek tartoznak.

A bizottság elé

18 különféle előterjesztés került,

ezek között voltak: *a közoktatási személyzet különleki pótlékának a megszüntetése, a fővárosi tisztviselők gáz- és villanykedvezményének törlése, a természetbeni járandóságok megvonása, az üzemi tisztviselők helyett teljesített adófizetés megszüntetése, a kisszakaszrendszer véglegesítése és az előljárósági különmunkadijak szétosztásának újabb szabályozása.*

A tanácskozás, amelyen *Wolff* Károly elnökölt, 11 órakor megkezdődött és 2 óráig tartott. A napirenden szereplő tárgysorozatból elintézést nyertek a következő ügyek:

1. *véglegesitik a kisszakaszrendszert;*
2. *a polgári- és a kereskedelmi iskolákban leszállitották a tandijat;*
3. *mérsékelték a csatornaépitési illetéket;*
4. *néhány kórházi szakorvosi állást véglegessé minősitettek át;*
5. *hozzájárultak ahhoz, hogy az ügyosztályok számát eggyel csökkentsék: 11 jogi és 3 müszaki ügyosztály lesz.*

Az 5-ik pont értelmében

[a XI. (városgazdasági) ügyosztály megszünik]

és az odatartozó ügykört más ügyosztályokba elosztják. A *XI-ik ügyosztályi sorszámot a közgazdasági és ipari ügyosztály fogja viselni.*

A napirenden szereplő többi tárgyakat elhalasztották a jövő ülésre, amelyet valószínüleg kedden fognak megtartani.

Befejezett tény az átszállójegyek árának 26 fillérre való felemelése

Rendeleti úton lép életbe a nagykörúti közlekedés új rendje

A közlekedési bizottság az elmult héten tartott ülésén foglalkozott a polgármester előterjesztésével és kimerítően megvitatta a *Nagykörúton tervezett közlekedési újitásokat.* A *Fővárosi Hirlap* még a reformok tervezése idején ismertette az elgondolást, amelynek az a lényege, hogy a Boráros-tér—Nyugati pályaudvar között levő viszonylatban *kizárólag a 6-os jelzésü villamosok bonyolitják le a forgalmat.* Ez azt jelenti, hogy a Budáról érkező 4- és 7-jelzésü járatok a Nyugati pályaudvar előtt a hurokvágányon visszafordulnak a Margit-híd irányába. A hivatalos előterjesztés azzal indokolta a tervezetet, hogy a *Nagykörút forgalmának torlódását a hosszujáratu villamosok közbeékelése okozza.* A budai villamosok tehát megszünnek a közvetlen összeköttetést biztositani a Nagykörúttal, ami azt a kényelmetlenséget vonja maga után, hogy a közönség tömeges átszállásokra kényszerül.

A Beszkárt gondosan kitervezte ugyan a forgalom átalakitását és garanciát vállalt az átszállás gyors lebonyolitására,

azonban a közlekedési bizottság tagjait mindez nem tudta megnyugtatni és ezért *a nagykörúti reformot leszavazta.*

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint a közlekedési bizottságnak ezzel az állásfoglalásával szemben a Nagykörúti reform *továbbra is napirenden marad.* A bizottság ugyanis csupán *véleményadásra* jogosult szerv, amelynek felfogásától függetlenül a polgármesternek joga van a közlekedési intézkedéseket elrendelni.

Szendy Károly polgármester a legközelebbi napokban dönt ebben a kérdésben

és természetesen figyelembe veszi a Beszkárt előterjesztését, az ügyosztály szakvéleményét és a közlekedési bizottság érveléseit. Miután a Beszkárt új közlekedési rendje és tarifapolitikája szerves összefüggésben áll a Nagykörúti rövid relációs rendszerrel, *minden valószinüség amellett szól, hogy a polgármester a saját hatáskörében intézkedik a Nagykörút új forgalmi beosztásáról.*

Ettől függetlenül, a komoly előkészítés stádiumában van a *villamostarifa módositása.* A *Fővárosi Hirlap* egyik legutóbbi számában *Usetty* Béla országgyülési képviselő, a Beszkárt igazgatóságának elnöke azt a nyilatkozatot tette, hogy

a villamosvállalat a 26 filléres átszállójegytípus bevezetésére tett javaslatot a polgármesternek.

Értesülésünk szerint a Beszkárt igazgatósága *még február folyamán letárgyalja az összes kiegészitő javaslatokat és azt a polgármester elé terjeszti.* Ezt követőleg megtörténik a közlekedési bizottság összehivása, ahol azonban ismét *csak véleményadásról* lehet szó, ami a döntést egyáltalában nem befolyásolja. A Beszkárt részéről változatlanul hangoztatják, hogy

a Hév-vonalakon történő tarifaleszállitást pótolni kell és erre egyedül a 26 filléres átszállójegy látszik alkalmasnak.

Ilyen körülmények között befejezett ténynek kell tekinteni, hogy a *Beszkárt-átszállójegyek ára valószinüleg már március folyamán 26 filléres áron kerül a közönség kezébe.*

Magyarország aranykoszorús cége
JANCSURÁK GUSZTÁV
rézműves-mester
BUDAPEST, IX., FERENC-UTCA 39. Tel. 30-8-47
Főzőedények – Gőzüzemű főzőkészülékek — Üstök

WAHL-FERENC lakatos mester
VAS ÉS FEMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII Vig-u ca 39. Telefon: 316-45

LAVER FERENC Denta MŰSZERGYÁR
Alapitva 1900
Budapest, VIII., Vas-u. 2. Telefon: 40-4-24
Gépek • Műszerek • Autóalkatrészek

Kreisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

Ilkovits J. Budapest
központi fütés- és vízvezetéki vállalata
V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

Európa legelső artistaügynöksége is pályázik a Beketow-cirkusz bérletére

A szakbizottság a Busch-cirkusz mellett döntött

A városgazdasági bizottság kedden délután ülést tartott, amelyen többek között a városligeti Beketow-cirkusz sorsáról is döntöttek. Mint ismeretes, a polgármester január 3-i lejárattal nemzetközi pályázatot hirdetett a cirkusz bérletére. A terminus lejártáig három szabályszerű pályázat érkezett be, még pedig az európaszerte híres nürnbergi *Busch-cirkusz*, *Gauthier* mülovar és *Fényes* vendéglős ajánlatai. Elkésve jelentkezett *Hagenbeck*, a híres hamburgi vadállatkereskedő, akinek pályázata azonban a versenytárgyalási szabályok értelmében már nem volt figyelembe vehető.

Az ügyosztályi előterjesztés a Busch-féle ajánlat elfogadását pártolta. A *Busch-cirkusz* próbaképpen csak az idei szezonra béreli ki a cirkuszt, amelyért 7000 pengő bért és a bruttó bevétel 5 százalékát fizeti, minimálisan azonban 13.000 pengő százalékos részesedést ajánl fel a városnak,

összesen tehát legalább 20.000 pengőre rúg a bérösszeg.

A bizottság tagjai egyhangulag a Busch-cirkusz ajánlatát fogadták el, de kikötötték, hogy a vállalkozó műsorának lényeges részét magyar artistaszámokból tartozik összeállítani és a műszaki, valamint a jegykezelő és az istálló személyzet tagjai csak magyarok lehetnek.

A cirkuszbérlet ügyét a pénzügyi bizottság szerdán délelőtt, a közgyűlés pedig szerdán délután tárgyalja. *E két döntő forum meglepetést is szerezhet.* Kedden délelőtt ugyanis a polgármesterhez Párisból a következő távirat érkezett:

— A Beketow-cirkusz bérletére pályázok. Évi bér gyanánt felajánlok fix bérösszeg és a bevétel után százalékos részesedés fejében minimálisan 25 ezer pengőt, amely összeg biztosítására 25 ezer pengő óvadékot a főváros pénztárában a mai napon letétbe helyeztem. Ehrenthal Teddy nemzetközi artistaügynökség, Páris.

A nagytekintélyű, nemzetközi vonatkozásban is előkelő szerepet játszó artistaügynökség pályázata nagy feltűnést keltett a városházán és így nincs kizárva, hogy

a közgyűlés a városgazdasági bizottság döntését elveti.

Ez esetben a cirkusz bérletére rövid lejárattal új nemzetközi pályázatot fognak hirdetni.

Az építési övezetek új rendezésével megszüntetik az építkezési anarchiát

Parcellázási tilalom a külterjes építkezések elburjánzása miatt — Szigorú kikötések a színházak, mozik, mulatók és áruházak elhelyezésénél — Nem engedélyezik az óbudai Columbia textilgyár kibővítését

Az általános városfejlesztési program kidolgozásával megbízott és *Harrer* Ferenc dr. elnöklése alatt működő városfejlesztési bizottság hetek óta, sorozatos üléseken foglalkozik a főváros új építési övezeteinek a megállapításával. A régi városszabályozási tervek szerint az övezetek ugyanis a települési viszonyok megváltozása folytán a kívánalmaknak már nem felelnek meg és gyakran bonyodalmakra is okot adnak. Az építési övezetek kijelölésének kérdésével szerdán végzett a pályaudvarok elhelyezésének problémája kerül szőnyegre.

Illetékes helyen érdeklődött a *Fővárosi Hirlap* munkatársa a szempontok iránt, amelyek a városfejlesztési bizottságot az építési övezetek új kiszabásánál vezették és a következő tájékoztatást szerezte.

— Az övezeti rendszer nyolc kategóriára van osztva.

A mostani tárgyalások során az egyes övezeteknél bizonyos módosítások váltak szükségessé. Így például a negyedik övezet belsőbb részeiben a 20 százalékos beépítési lehetőség és a 11 méteres maximális épületmagasság megtartásával a telkek minimális méretét 600 négyszögölről 300 négyszögölre szállítottuk le, sőt a gyakorlat kialakította úgy a harmadik, mint a negyedik övezetben a 600, illetve a 300 négyszögölnél kisebb telkű, egylakásos családiházak tipusát is. Továbbmenően az összes övezetekben a homlokzati és a beépítési minimális méreteket általában 10, részben 12 ölben állapították meg, sőt a homlokzati méretet a csatlakozó udvarok esetén 7, részben 6 ölre, sőt sorházaknál 5 ölre szállították le. Sok visszásságra ad okot, hogy a nyolcadik övezetben, tehát

a beépítésre még nem szánt etrületen, megengedték egy teleknek több házzal való beépítését is,

ami az Építésügyi Szabályzat szellemével teljesen ellenkezik.

— Régi övezeti rendszerünk, az említett módosításokkal, fenntartható ugyan, csak

az elfajulásokat kell megszüntetni.

Különösen a kerti művelésre és mezőgazdasági célokra kijelölt *nyolcadik övezet telkeinek többszörös beépítését kell megakadályozni. Itt új parcellázási tervet kell készíteni.* Kívánatosnak látszik továbbá, hogy a *hatodik,* az úgynevezett átmeneti villaövezetnek azt a részét, ahol még építkezések nem történtek, *teljesen megszüntessük,* illetve más övezetekbe sorozzuk be. Leginkább az ötödik övezethez lehetne csatolni ezeket a területeket, amely legalkalmasabb *a modern városépítés követelményeinek megfelelő sávos, vagy sorházas építkezésekre.*

— Az övezeti rendszer átformálását természetesen az az álláspont irányítja, amelyet a telepítés kérdésében elfoglalunk. Ugy látszik, hogy

elkerülhetetlen lesz a parcellázási tilalmat azokra a területekre kimondani, amelyeknek beépítését a város fejlődése még nem kívánja.

Az övezeti rendszer általánosságban határozza meg az építési területek beépítési módjait. Vannak azonban különleges problémák is. Ilyenek

a színházak, mozgófényképszínházak, mulatók és áruházak elhelyezésének kérdése.

Idekapcsolódik a felhőkarcoló kérdése is. Nálunk még nagyon hosszú ideig nem lesz szükség ilyenfajta építkezésre. A külső városrészek különleges építési módja: a lakótelepek. Idesorozhatók a kislakás-, a családiház- és a szükséglakás-telepek, továbbá a városszéli telepítés, valamint az egyre népszerűbb *családi kertek és weekend-telepek építkezése.* A telkek nagyságának megszabásánál és az övezetek beosztásának revíziójánál tekintettel voltunk arra, hogy a módosítás ne járjon a telekérték lényeges és tártós devalvációjával.

— Az építkezési anarchiát megszüntetni — mondotta befejezésül informátorunk — és az építkezési rendet minden vonalon beiktatni jogaiba: *ez elmaradhatatlan kötelessége az észszerű városszabályozásnak.* Kielégítő állapotot csak úgy teremthetünk, ha a múltban elkövetett építkezési visszásságok után vonalat húzunk, majd pedig jogszerűvé és hatályossá tesszük az építkezések ellenőrzésének fokozott rendszerét.

Az építési övezetek átcsoportosítása hivatalosége máris új rendhez alkalmazkodik az építési engedélyek elbírálásánál. Igen szigorúan mérlegeli a gyárépítési kérelmeket, vagy a meglévő telepek bővítési terveit és csak olyan helyekre ad ki engedélyt, amelyek beleesnek a főváros déli határának déli részén, a Duna közelében tervezett új gyári övezetbe.

Ebbe a gyárvárosba akarják idővel áttelepíteni az összes gyárakat és ipartelepeket,

amelyek most nem megfelelő helyen működnek. san még nem történt meg, de a főváros vezető- Ezzel az állásponttal magyarázható meg az a hivatalos döntés is, amelyet e héten a városépítési bizottság javaslatára hozott a *Columbia Textilipari r.-t.* építési kérelme ügyében a polgármester. A Columbia Textilgyár Bécsi-út 71. és Lajos-utca 60. szám alatt levő gyárépületeit két emelet ráépítésével akarta kibővíteni.

Az emeletráépítést a város nem engedélyezte

azzal az indokolással, hogy ez a környék nem tartozik gyárövezetbe és az itt működő ipartelepek terjeszkedése nem kívánatos. Óbuda ugyanis az új városrendezési tervek szerint a II. övezetbe tartozik, ahol gyárak építését a jövőben nem engedélyezik.

Pártélet

a Nemzeti Egység fővárosi szervezetében

Szendy Károly polgármester látogatása. A *Nemzeti Egység* fővárosi szervezetének legutóbbi értekezletén megjelent *Szendy* Károly polgármester. *Zsitvay* Tibor elnök üdvözölte a polgármestert. Őszinte és meleg szeretettel fogadja a szervezet minden tagja — mondotta. Jól tudjuk, hogy nálánál senki sem szereti jobban ezt a fővárost. *Szendy* Károly egész élete összeforrott a fővárossal és tudjuk róla azt is, hogy a főváros jó fiából most a főváros legjobb atyja lesz. A párt bízik abban, hogy a polgármester akaraterőtől duzzadó lelkes és lendületes munkásságát siker fogja koronázni. Kéri, fogadja a párt szeretetét úgy, ahogyan a párt nyujtja — minden fentartás nélkül. A polgármester munkásságát nem pártszempontok szerint fogják bírálattal kísérni, hanem az egyetemes nemzeti és a fővárosi érdekek mérlegelésével. Nehéz helyzetben foglalta el helyét, ezért esetleg népszerűtlen feladatokat is kell vállalnia, de mindenkor számíthat a párt százszázalékos támogatására. *Zsitvay* Tibor üdvözlő szavaira *Szendy* Károly polgármester többek között a következőket mondotta: — Tradicionális szokásnak és szive sugallatának tett eleget, amikor megjelent a pártértekezlet előtt, hogy tiszteletét tegye. Az a különleges szerencse, hogy csaknem egyhangúan választatott meg a polgármesteri székbe, nagy erőt és kitüntetést jelent számára, de egyúttal fokozott felelősséget és terhet is. De ha a választás nem is egyhangúan történt volna, a polgármester kötelessége attól a pillanattól kezdve, amikor az esküt letette, az, hogy pártatlanul a főváros minden polgárának a polgármestere legyen. A polgármesteri székben lelkiismeretén kívül csak a fennálló törvények tisztelete és a köz érdeke fogják vezetni. Természetesen mindig ki fogja kérni a kormányzó párt véleményét az egyes kérdésekben és szempontjaikat mérlegelni fogja. Különösen kedves számára az is, hogy a szervezet elnöke, *Zsitvay* Tibor kortárs, akiben fiatalkori barátját tisztelheti. A pártszervezettel való kapcsolatait kellemessé teszi számára az is, hogy itt csupa régen ismert, kiváló férfit lát. Nagy szüksége van — mondotta — e párt támogatására, mert nehéz körülmények között vette át a főváros kormányzását és nehéz feladatok előtt áll, amelyek esetleg nem mindig rokonszenvesek. Súlyos feladatához kéri a Nemzeti Egység mindenkori támogatását. *Zsitvay* Tibor elnök ezután felfüggesztette az értekezletet és a polgármester mintegy fél órán át elbeszélgetett a párt tagjaival, majd eltávozott.

A pártszervezet tizenöt szakcsoportot alakított. A Nemzeti Egység pártjának fővárosi szervezete legutóbbi értekezletén elhatározta, hogy az ügyosztályok mellé rendelt *fővárosi* bizottságoknak megfelelően *tizenöt szakbizottságot alakít a szervezet kebelében,* hogy minél intenzivebben foglalkozhasson a városháza aktuális ügyeivel. A párt szakbizottságainak feladata, hogy az értekezlet elé kerülő ügyeket alaposan előkészítsék és határozathozatal, állásfoglalás előtt a vezetőséget és a végrehajtó bizottságot kellőképpen tájékoztassák. Ilymódon lehetővé teszik a pártnak az egyes kérdésekben mindenkori egyöntetű állásfoglalását és homálynélküli tájékozottságát. A tizenöt bizottság elnökségét a vezetőség felkérésére a következő törvényhatósági bizottsági tagok vállalták: I. Elnöki szakbizottság: vitéz *Lázár* Domokos; II. Út- és csatornaépítési bizottság: *Dorner Gyula;* III. Városrendezési bizottság: *Harrer* Ferenc; IV. Közjogi bizottság: *Andréka* Károly; V. Közlekedési bizottság: *Scheuer* Róbert; VI. Pénzügyi bizottság: *Glücksthal* Samu; VII. Közoktatási bizottság: *Nagy* Zsigmond min. tan., kir. tanfelügyelő; VIII. Közélelmezési bizottság: *Usetty* Béla; IX. Szociálpolitikai és közjótékonysági bizottság: Árvátfalvi *Nagy* István; X. Közegészségi bizottság: Dr. *Barla Szabó* József; XI. Városgazdasági bizottság: Gróf *Takách-Tholvay* József; II. Közüzemi (világítási és vízvezetéki) bizottság: *Becsey* Antal; XIII. Középítési bizottság: *Wellisch* Andor; XIV. Közművelődési és képzőművészeti bizottság: *Ugron* Gábor; XV. Közgazdasági és ipari bizottság: *Nagy* Antal. A szakbizottságok a párt Esterházy-utcai központjában *péntek este tartották alakuló üléseiket* és elhatározták, hogy sorozatos összejöveteleken beszélik meg az aktuális és megoldásra váró fővárosi kérdéseket.

A régi cég
a régi címen
Alapítva: 1910

Ilkovits Gyula és Lajos
központi fűtés és vízvezeték
Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05

Félre kell tolni az akadályokat az építkezés megindításának útjából

Illetékes körök biztató igéretei bizalmat gerjesztenek az építőipari szakmák elcsüggedt lelkületébe

Az összes építőipari szakmák, a hozzákapcsolt ipari szakmák, valamint a ház- és telektulajdonosok érdekképviseletei *Usetty* Béla országgyülési képviselő vezetésével az elmult napokban felkeresték *Sipőcz* Jenő főpolgármestert, *Szendy* Károly polgármestert és *Rakovszky* Iványt, a Közmunkatanács elnökét, hogy támogatásukat kérjék *a tavaszi építőipari tevékenység* megindításához. Az építőipari szakma, amelynek szószólója *Kovacsek* Ferenc, a Kőművesmesterek Szövetségének elnöke volt, jó helyen kopogtatott, amikor a főváros két kitünő vezetőjénél tisztelgett, mert úgy *Sipőcz* Jenő főpolgármester, mint *Szendy* Károly polgármester tökéletesen átérzik a legnagyobb ipari szakmák foglalkoztatásának szükségességét. A küldöttségnek adott válaszok meggyőzhették az az ipari szakmákat arról, hogy a főváros vezetői mindent elkövetnek a munka megindítására és

24 óra sem telt el a küldöttség távozása óta: Sipőcz Jenő főpolgármester és Szendy Károly polgármester már megtették a szükséges előterjesztéseket Fabinyi Tihamér pénzügyi- és kereskedelmi miniszternek.

A főpolgármester a miniszter figyelmébe ajánlotta az építőiparosoknak az *adómentességre* vonatkozó kívánságait és azonkívül letárgyalták a főváros legközelebbi építkezési és beruházási programját is. *Szendy* Károly polgármester azt kérte a minisztertől, hogy még adóáldozatok árán is, de legalább a régi keretek között *adja meg a 30 éves adómentességet, a Madách-sugárúton létesítendő építkezésekre.*

Az építőiparosság többirányú kérést terjesztett az illetékes fővárosi tényezők elé és jogos bizakodással néz a várható eredményekre. Beadványukban rámutatott arra, hogy a belső Erzsébetváros, tehát a Károly-körút, Király-utca, Dob-utca és Erzsébet-körút által határolt városrész rendezésének kérdése

több mint három évtized óta húzódik.

Néhány évvel ezelőtt a Közmunkák Tanácsa és a főváros vezetősége megállapodott a végleges vonalvezetésben és az egész iparosság joggal hitte, hogy *nagyvonalú munkálatokhoz jut.*

A Budapest Belső Erzsébetváros Ingatlantulajdonosainak Egyesülete külön feltárta az illetékesek előtt, hogy három évtized óta építési engedélyeket a szabályozás által érintett útvonalakon nem kaptak. Abból az adómentességi kedvezményből, amely tíz év óta fennáll azzal a céllal, hogy Budapesten új lakások keletkezzenek, *az erzsébetvárosi ingatlantulajdonosok ki voltak rekesztve,* holott a régi és egészségtelen házak, amelyek a területen sorakoznak, már régen megéretteknek a lebontásra. Pontos számításokkal illusztrálják, hogy

a szóbanforgó rozoga házak lebontása révén az összes házbéradóveszteség csupán 200 ezer pengő volna.

Miután azonban az új adómentes házak is fizetnek bizonyos mérsékeltebb adót, *egy-két nagyobb építkezésből már több házadó fog befolyni, mint amennyit a kincstár és a főváros elveszít,* mert a hiányt bőven pótolnák az ingatlanátírási illetékek, a forgalmi és fázisadó, a jövedelem- és vagyonadó, továbbá a különféle hatósági engedély-díjak. Tudni kell azt is, hogy ezen a területen *a helyiségek nagyrésze kiadhatatlanná vált,* a bérek is lecsökkentek, tehát közvetve a kincstárt is károsodás éri a belső Erzsébetváros mai állapota miatt. A kérés tehát az, hogy

a 30 éves adómentességi kedvezményt ezen a területen is engedélyezzék.

Függetlenül az Erzsébetváros újraépítésétől, az építőiparosság és a rokonszakma azt kéri, hogy *az ideiglenes házadómentesség és a tatarozási adókedvezmények mértékének szük keretét mentesítsék a korlátozások alól.* Ezek az adómentességek elég szükreszabottak, de még kisebbek azok a keretek, amelyekben a kedvezmények igénybevehetők. Csupán egyes utcákra, utcarészekre, telkekre vagy egyes régi házakra vonatkoznak, ezenkívül olyan építési, parcellázási és építésrendőri korlátozásokat tartalmaznak, amelyek egyszerüen betarthatatlanok. Ennek a következménye, hogy

a rendeletek alapján új építkezés az utolsó hat hónapban nem létesült.

A tatarozási rendelet ugyancsak a legsúlyosabb műszaki követelményeket támasztja és eltekintve attól, hogy az adójóváírás mértékét is erősen leszállította, a jóváírás is csak öt éven át történik. Az építési szakmák *az adókedvezmények lényeges és tekintélyes kibővítését kérik,* az adómentességi kedvezmény előfeltételeit képező műszaki korlátozások elejtését szorgalmazzák és szükségesnek tartják, hogy

a kiviteli módozatok elbírálása a Közmunkák Tanácsának hatáskörébe tartozzék.

Hasonló mértéket kérnek a tatarozási és átalakítási adókedvezményeknél is és hogy a részvénytársaságok tulajdonában lévő ingatlanok is ugyanolyan elbírálásban részesüljenek, mint az egyéb ingatlanok. A kért módosítások sorába tartozik végül, hogy

a műszaki előírásokat és tévedéseket megváltoztassák.

A közös beadvány a belső Erzsébetváros kiépítését is szorgalmazza, ezen túlmenőleg pedig közérdekünek tartja *a LÁB kölcsönök folyósításának folytatását, az OTI, MABI, valamint egyéb jóléti intézmények és biztosító társaságok tőkéjének építkezések financirozására való fordítását.*

A főváros vezetői és a Közmunka Tanács elnöke teljesen átérzi az építkezések megindításának fontosságát. *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter már tanulmányozza az előterjesztéseket s számításokat folytat a kedvezményeknek a várható kilátásaival, amelyek összhangzásba kell hogy kerüljenek az adókincstár helyzetével.

A döntés mihamarabb megtörténik

és nem kétséges, hogy az összes illetékes tényezők megadják a lehetőségeket arra, hogy *Budapest az építőipari munka lelkesítő zajától legyen hangos.*

Océ
A legtökéletesebb fekete fénymásoló papír
Fénymásolat
Piesenberger József
V., Hollán-u. 16. Tel.: 19-5-64

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESÍTŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII. Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8-52

FÜRDŐKÁDAK, CSÖVEK
Hasenörl, Csengery-u. 53.

Éjjel-nappal dolgoznak a Dunaalagúton, amely április végére elkészül

A napokban döntenek a „bujtató" vállalatbaadásáról — Megindul az eljárás a szigetmonostori gazdák földjeinek kisajátítására — A koronauradalom a fővárosnak eladott erdőségek pótlására Felsőmagyarországon 4000 holdas birtokot vásárolt

Szombaton délelőtt a vízvezetéki és világítási ügyosztály és a vízműigazgatóság tagjai több szakértő társaságában szemlét tartottak a káposztásmegyeri vízművek Dunaalagútjának építkezésénél. A munka gyors tempóban halad előre és most már teljes bizonyossággal számítani lehet arra, hogy az első alagút *április végére már elkészül.*

A Dunaalagút építésének előrehaladásáról

MORVAY ENDRE dr. tanácsnok,

a közüzemi ügyosztály vezetője, a *Fővárosi Hirlap* munkatársát a következőkben tájékoztatta:

— Különféle nehézségek után, karácsony után megkezdték a vállalkozók a Dunaalagút-építés rendszeres munkáját és azóta megszakítás nélkül, váltott munkacsoportokkal éjjel-nappal szakadatlanul dolgoznak, ma már messze a Duna medre alatt.

Szombat reggelre 192.5 méter alagút volt készen

és eddig 523 darab vasbeton-gyürüt falaztak be. Most már naponta legalább öt métert fúrnak. Tekintettel arra, hogy az alagút egész hossza 580 méter, a jelenlegi munkateljesítmény mellett két és fél hónap alatt, vagyis

április végére elkészül az első alagút.

Az alagút szigeti végaknája már tavaly elkészült és ha a Duna medre alól a felszinre kerülnek, már csak a csövek beszerelése következik, ami könnyebb feladat.

A *Fővárosi Hirlap* multheti számában hirül adta, hogy a budai új vízmű létesítéséhez szükséges harmadik, kisebb méretű alagút építésére a versenytárgyalás során heten pályáztak. Érdeklődtünk, hogy a beérkezett ajánlatok felett mikorra várható a döntés.

— A Szentendrei sziget nyugati partja és a jobbparti gépházak között a Dunameder alatt alagút, az úgynevezett „Bujtató" épül. A versenytárgyalásra beérkezett ajánlatok átszámításán a vízművek szakemberei már dolgoznak és a héten sor kerül a döntésre is. Az odaítélés után a vállalkozó köteles lesz haladéktalanul munkához fogni, mert a főváros egyik feltétele, *hogy az építkezést még februárban megkezdeni és a legrövidebb idő alatt befejezni kell.* A főváros azért ragaszkodik ehhez a szigorú feltételhez, mert a vízszolgáltatást már lehetőleg az idei kánikulára zavartalanná akarja tenni.

Kérdezősködtünk a vízműfejlesztési programm további részleteiről és érdeklődtünk a kincstártól vásárolt szigetmonostori sziget felhasználása iránt is.

— Mielőtt a vízműfejlesztési programm további részeinek megvalósítására sor kerülne, — mondotta a tanácsnok — előbb el kell intézni azoknak a parti területeknek a kisajátítását, amelyek a szigetmonostori és más környékbeli gazdaemberek birtokában vannak. A kisajátítási ügyek lebonyolítására a kormány Pest vármegye törvényhatósági bizottságát delegálta.

A vármegye február 20-ra tűzte ki a kisajátítási terv megállapítására a helyszini tárgyalást.

Ez a tárgyalás Szigetmonostoron lesz, amelyen a megyei közigazgatási bizottság *egyeztető küldöttségének* tagjain kívül jelen lesznek a főváros képviseletében *Tóth* Péter dr. tiszti ügyész, *Kubinyi* Imre dr. tiszti alügyész, *Papp* Ferenc, a vízművek vezérigazgatója a vízművek több szakemberével és természetesen az érdekelt gazdák, akiknek földjét a főváros kisajátítja. Legsürgősebb a megyeri főtelepel szemközt fekvő, mintegy 40 katasztrális hold földnek a megszerzése. Itt a főváros mintegy 200 méter széles és 1200 méter hosszú partsávot fog megvenni, azt a területet, amely a szigeti kútcsoportoktól északra a volt koronauradalom határáig terjed. A szentendrei sziget nyugati partján szükséges ingatlanok kisajátítási terve még nem kész, miután a vízműépítési programm módosításokon megy keresztül és bizonyos területeket, amelyekre szükség lett volna, ma már nem kell örökáron megvenni, hanem *csupán szolgalmi jogot szerzünk* az úgynevezett gravitációs csatorna átvezetésére.

A magánkézben lévő szigeti ingatlanokból kereken 200 holdnyi terület kisajátítására lesz szükség.

Egyelőre azonban az emlitett 40 hold kisajátítása a legsürgősebb. A kisajátítás teljesen független a budai vízművek építésétől és az emlitett „bujtató" építésének megkezdésétől is, mert ez fővárosi területről indul ki.

— A közeli hetekben

aktuális lesz a budai vízmű első gépházainak építésére szóló versenytárgyalás kiírása is.

Ennek az építkezésével és felszerelésével ugyanakkorra készen kell lenni, amikorra a bújtató építkezését befejezik.

Eddig szólott az ügyosztályvezető tanácsnok információja. Más forrásból szerzett értesülésünk szerint *a kisajátítási tárgyalásokon érdekes fordulat állott be.* Az első időben a gazdák azzal tértek ki a főváros ajánlata elől, hogy amugy is szükreszabott határukat megcsonkitani nem engedik és földjüket készpénzért sem adják el,

legfeljebb arra hajlandók, hogy földért földet adnak.

Közben azonban a hangulat megváltozott és a kisgazdák ma már cseréről hallani sem akarnak és

földjeiktől készpénzért, még pedig mentől nagyobb összeg árán hajlandók csak megválni.

Ha a közeljövőben lezajló békés tárgyalások nem vezetnek eredményre, akkor a főváros kénytelen lesz *beadni a bírósághoz a kisajátítási keresetet,* mert arról szó sem lehet, hogy a főváros kényszerhelyzetét kihasználni engedje.

Beszélnek egyébként arról is, hogy a kincstár a fővárosnak eladott szigetmonostori birtokot már pótolta. Törvényes rendelkezések szerint ugyanis a koronauradalom teste csonkithatatlan és ha kihasítanak belőle valamit, akkor azt ugyanolyan értékű ingatlannal pótolni kell. A szigetmonostori birtok helyett a kincstár állitólag Csonkamagyarország északi részén már vásárolt 4000 holdas ingatlant, ugyancsak túlnyomórészt erdőterület.

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 68. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben P 1.20 Minden szerdán disznótoros vacsora pénteken este halászlé

Események

Fővárosi Hiriap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Tervpályázatot hirdet a főváros a Szilágyi Erzsébet leányliceum épületére. A főváros vezetősége elhatározta, hogy a Várban levő Szilágyi Erzsébet leányliceum ódon épülete helyett a Mészáros-utca és Koronaőr-utcák sarkán modern intézeti palotát építtet. Az évekkel ezelőtt hozott döntésből azonban mai napig nem lett semmi, sőt az e címen beállított költségvetési összeget is más célra használták fel. A múlt év végén újból szőnyegre került az ügy és a főváros vezetősége azt a megoldást ajánlotta, hogy a kiürített Tabánban feleslegessé vált Fehérsas-téri iskolát bontsák le, mindenfajta anyagát hordják át a Mészáros-utcába és ott építsék fel belőle az új intézetet, amelynek terveit *Szendy* Károly polgármester még tanügyi tanácsnok korában elkészíttette. Ebbe a megoldásba a pénzügyi bizottság többsége nem ment bele és nyilvános versenytárgyalás, ezt megelőzően pedig tervpályázat kiírását követelte. Így határozott a közgyülés is. Az új iskola létesítésére vonatkozó közgyülési határozatot a kormány a múlt héten jóváhagyta, a polgármester pedig április 6-i lejárattal meghirdette a tervpályázatot. Az új iskolának 67 különféle helyisége lesz. Ebből 16 a tantermek száma. Ezenkívül helyet kap az épületben egy tornaterem, színházterem, beépített szinpaddal, úszómedence, megfelelő számú öltöző, külön fizikai és kémiai előadóterem, énekterem, zeneterem, rajzterem, cserkész-otthon, külön tanári és ifjúsági könyvtárterem, orvosi szoba, hét különféle szertár, tanári szobák, igazgatói irodák és külön fogadó szobák a gyermekeiket, vagy a tanárokat látogató szülők számára. Az épület tetőkerttel és terrasszal épül és közös nagy udvara lesz a szomszédos polgári iskolával.

Új versenytárgyalást hirdetnek az 50 autóbusz szállítására. A Beszkárt igazgatósága néhány héttel ezelőtt nyilvános versenytárgyaláson felhívta a hazai gyárakat, hogy tegyenek ajánlatot 50 autóbusz szállítására. A pályázati feltételekben külön kértek ajánlatot a motorok és külön az alvázak, valamint a karosszériák szállítására. Az alvázakra kettő, a motorok szállítására ugyancsak kettő, a karosszériákra pedig öt ajánlat érkezett. Az alvázak szállítására az *Állami Gépgyár*, a *Győri Vagóngyár*, a motorok elkészítésére a *Ganz-Danubius* és a *Láng-gyár*, a karosszériákra ugyancsak a *Ganzgyár* és a *Győri Vagóngyár*, továbbá a *Metallo karosszéria üzem*, az *Orenstein* és *Koppel* cég és végül *Zupka Lajos* és *társa* adtak be ajánlatot, amelyek azonban félmillió pengővel meghaladják azt az összeget, amelyet a Beszkárt kalkulált. A pályázatok szerint körülbelül 58.000 pengőbe kerülne egy autóbusz, holott a Beszkárt csak 50.000 pengőt vett számításba. Kedvezőtlenek a fizetési feltételek is. A Beszkárt a törlesztést 30 havi részletben, 1938-ban akarta megkezdeni. Ezzel szemben az ajánlatot benyujtó gyárak a törlesztés azonnali megkezdését kívánják. Végül nem tudják teljesíteni a gyárak a Beszkárt kikötött szállítási feltételét sem. A közlekedési vállalat azt kívánja, hogy az első kocsik szállítása már hat hónap alatt megtörténjen, ezzel szemben a gyárak egy éves terminust kívánnak. A Beszkárt igazgatósága az ajánlatok felett rövidesen dönteni fog. Hír szerint új versenytárgyalást fognak kiírni. Szó van arról is, hogy a Beszkárt megvásárolja a Bart kocsijait, ami azonban nem volna célravezető, mert ócska autóbuszokkal a forgalmat megjavítani nem lehet.

Jutassy Ödön kitüntetése. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Jutassy* Ödönnek, a Molnárok Lapja szerkesztőjének és kiadójának közhasznú érdemes tevékenységének elismeréséül a *magyar királyi kormányfőtanácsosi* címet adományozta. *Jutassy* Ödön a magyar közgazdasági ujságírásnak egyik előharcosa, régi, tiszteletreméltó ujságírói múlt áll mögötte, a legmagasabb kitüntetés tehát ezeket az érdemeket honorálta.

Almády Géza ny. tanácsnok meghalt. A régi gárda egyik utolsó tagja dőlt ki vasárnap hajnalban az élők sorából: *Almády* Géza, a székesfőváros nyugalmazott tanácsnoka 86 éves korában elhúnyt. *Almády* Géza az elmúlt évtizedek alatt a főváros egyik legagilisabb és legkitünőbb főtisztviselője volt, akinek keze alatt tisztviselő-generációk nőttek fel. Már régebben nyugalomba vonult, de akkor is tovább tevékenykedett. Vezetője volt a városházi nyugdíjas tisztviselők egyesületének, az ő nevéhez fűződik a háztartási alkalmazottak védelmével foglalkozó Márta Egylet megalapítása is. Néhány hónapja betegeskedni kezdett, de senki sem hitte, hogy a még mindig friss, életvidám öregúr számára végzetessé válik mostani gyengélkedése. Utolsó napjaiban is élénken foglalkozott közügyekkel és minden változás érdekelte, ami a városházán történt. Vasárnap hajnalban csendesen elaludt. *Lamotte* Károly alpolgármester az elhúnytban nagybátyját gyászolja. Temetésén a főváros vezetősége és törvényhatósági bizottsága hivatalosan képviseltette magát és koszorút küldött a ravatalára. A gyászbeszédet a székesfőváros nevében *Schuller* Dezső tanácsnok tartotta.

Megalakult az embervédelmi bizottság. A gazdasági viszonyok romlása óta a szociális és karitatív tevékenységgel foglalkozó hatósági és társadalmi szervek mindegyike szükségét érezte, hogy a hatóságok és a társadalom között a szociális és jótékonykodó gondozás egész munkaterületén olyan tervszerű együttmüködés alakuljon ki, amely alkalmas a jóléti gondozás hatékonyságának fokozására. A szép gondolatot a közelmúlt napokban *Szendy* Károly polgármester megvalósította. Megalakult a *főváros embervédő bizottsága*, amelynek fővédnökévé *Horthy* Miklósnét, a kormányzó hitvesét kérték fel. Az alakuló ülésen *Liber* Endre alpolgármester elnökölt. A belügyminisztériumot *Szekeres* János dr. min. tanácsos, *Baján* dr. min. osztálytanácsos, *Antal* József dr. min. titkár képviselték. Ott voltak még *Rottenbiller* Fülöp dr. államtitkár, a fiatalkorúak felügyelőbizottságából, *Németh* Péter tanácselnök, a fiatalkorúak bíróságának vezetője, *Simon* Elemér, a Vörös Kereszt elnöke, *Lukács* Sarolta, a Vörös Kereszt alelnöke, *Keller* Lajos, a Stefánia Szövetség igazgatója, *Klaniczay* Gyula dr., a Gyermekvédő Liga képviselője, *Molnár* Frigyes, a Katolikus Karitász kiküldötte. A székesfőváros vezetői közül *Lamotte* Károly dr. alpolgármester, *Csordás* Elemér dr. tisztifőorvos, *Csorna* Kálmán dr., az Árvaszék elnöke, *Salamon* Géza dr., *Schuler* Dezső és *Babarczy* István báró tanácsnokok voltak jelen. A bizottság sorozatos üléseken beszéli meg a teendőket és különféle szakbizottságokat fog alakítani.

Vállalkozás

Megsemmisítette a polgármester a csatornaszivattyú-telep főcsövére kiírt versenytárgyalást. A főváros vezetősége januárban versenytárgyalást hirdetett a központi csatornaszivattyú-telep szennyvíznyomó főcsövének az építésére. Ezt az építkezést köztudomás szerint különféle hatósági eljárások és pereskedések előzték meg. A csepeli Dunaág halászai bepanaszolták a fővárost, hogy a Dunaágba ömlő szennyvíz elpusztítja a halakat és ezzel a főváros nekik érzékeny kárt okoz. A fellebbezési hatóságok a többé-kevésbé komolytalan feljelentést ugyan elutasították, a főváros higiéniai és biztonsági okokból mégis elhatározta a nyomócső meghosszabbítását. A két és fél méter vastagságú ikercsövet a szivattyú-teleptől, illetve a mai torkollattól közel kétszáz méterrel meghosszabbítják. A hatalmas csövet a Duna medrében mélyen beágyazzák és körülbelül a víz sodrának közepén, alulról ömlik be a folyam medrébe a szennyvíz, amely ott másodpercek alatt összekeveredik a tiszta folyóvízzel és így bakteriológiai tekintetben is teljesen veszélytelenné válik. A szennyvíznyomócső építésére beérkezett 13 ajánlatot a múlt héten tartott szakbizottsági ülésen bírálták el. Az ügyosztály gondos átvizsgálás után a *Fábián, Somogyi és György* cég ajánlatát tartotta a legmegfelelőbbnek. A szakbizottságban azonban nem alakult ki egyöntetü vélemény és úgy a *Zsigmondy Béla r.-t. —Széchy Endre*, mint a *Fábián-féle* ajánlatra heten-heten szavaztak. *Szendy* Károly polgármester *Király* Kálmán tanácsnok referátuma után *szombaton délben úgy döntött, hogy egyik ajánlatot sem fogadja el, hanem a versenytárgyalást megsemmisíti és új, szükebb körü versenytárgyalás kiírását rendeli el.* Az illetékes út- és csatornaépítési ügyosztály nyomban intézkedett a szükkörü versenytárgyalás meghirdetése iránt. A polgármester utasítása szerint a versenytárgyalásban csak az a 13 vállalkozó vehet részt, akik a múlt versenytárgyaláson is pályáztak.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Horthy Miklós-úti elemi iskola kőburkolati munkáira pályáztak: Pluhár Károly 2540, Seenger Béla 2500, Král Gyula 2650, Weisinger György 2852, Eichbaum Mór 2866, Müller Rezső 3292 pengővel.

A budai vízmű tartozékaként a Szentendrei sziget déli csúcsa és a békásmegyeri part között **a Duna alatt létesítendő bujtató építési munkáira pályáztak:** Magyar Építő r.-t. és Rényi és Bottenstein 169.327, Palatinus r.-t. 58.965, Fejér és Dános 217.479, Gazdaságfejlesztő r.-t. 266.935, Somlyó József 294.111, László és Blum 375.874, Magyar Gazdasági és Kisvasúti r.-t. 454.907 pengővel.

1300 vagón bazalt, andezit, vagy annak megfelelő minőségü zuzottkő szállítására pályáztak: Wenkheim József, Haltenberger Vilmos, Frank István, Zebegényi Kőbánya, Szobi Kőbánya, Szandai Gránitkőbánya r.-t., Gyöngyös Sárhegyi Kőbánya, Mikácsi Testvérek, Somoskői Bazaltbánya, Stagi és Späth, Inóci Kőbánya.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Az intézmények és üzemek részére szükséges **papírlemezek és papírok szállítására.** Ajánlat tehető február 26-án d. e. 10 óráig. Városháza, II emelet 235.

Az árvaházak és szeretetotthonok részére szükséges **35.350 kg különböző tésztanemü szállítására.** Ajánlat tehető február 20-án d. e. 10 óráig. Városháza, I. pavillon, I. e. 28.

Az 1935. évi kövezetjavítási és aszfaltjavítási munkákra. Ajánlat tehető március 12-én d. e. 10 óráig. Városháza, II. emelet 284.

A BESZKART alkalmazottai részére szükséges különböző **bélésanyagok szállítására.** Ajánlat tehető február hó 18-án d. e. 9 óráig. Akácfa-utca 15, I. emelet 139.

Ugyanott az **alkalmazottak egyenruháinak konfekcionális munkálataira.** Ajánlat tehető február 25-én d. e. 9 óráig. Damjanich-utca 15.

Február 14-én és 17-én délután fél 3 órakor

Ügetőverseny

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., Baross-utca 77. sz. Telefon: 33-5-42

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK
ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-61.

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföld-út 1. Tel.: 59 9—68

ELEKTROMOTORJA TÖKÉLETESEN MÜKÖDIK,
HA: szén- és bronzkefél, kollektorai
MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ÉS BRONZKEFE ÜZEM MŰSZAKI VÁLLALAT-tól
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29. Tel.: 41-3-40
valók.

GABRIEL ANTAL
okl. gépészmérnök
villany-, vizvezeték-, központi fütés szerelési vállalata
Budapest, XI., Eszék-u. 18. Tel.: 68-3-26.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

FUMEX
mindenütt bevált legolcsóbb beton
KÉMÉNYFEJ
ANDREA cementárugyár
V., Tatra-utca 26
Telefon: 92-0-37

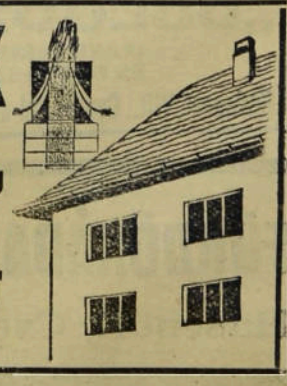

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A kereskedőtársadalom nagy ünnepi eseménye volt a Baross Szövetség kongresszusa

Az ország kereskedő- és iparostársadalma legnagyobb érdeklődéssel kísérte a *Baross Szövetség* országos kongresszusát, amelyen nagyfontosságú problémák kerültek napirendre. *Ilovszky* János országos elnök annak a reményének adott kifejezést, hogy a jövőben az ország gazdasági helyzetén segíteni akaró fontos javaslatok tárgyalását a vidéken is tárgyalni fogják.

Az ünnepélyes záróülést vasárnap este tartották a pesti Vigadóban zsúfolásig megtömött termekben. A záróülésen résztvett *József Ferenc* királyi herceg, *Gömbös* Gyula miniszterelnök, *Fabinyi* Tihamér kereskedelemügyi miniszter, *Sztranyavszky* Sándor a Nemzeti Egység Pártja országos elnöke, *Wolff* Károly, *Baross* Gábor, a TESZ országos elnöke, *Sipöcz* Jenő főpolgármester, *Szendy* Károly polgármester, *Antal* István dr. országgyűlési képviselő, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője, *Senn* Ottó a MÁV elnöke, *Szalay* Gábor báró postavezérigazgató és a közélet, a kereskedelem és az ipar számos előkelő reprezentánsa. *Ilovszky* János megnyitószavai után *Wolff* Károly ünnepi beszéd kíséretében adta át a Baross Szövetség levelező tagságáról szóló díszokleveleket *Sztranyavszky* Sándornak, *Szendy* Károlynak, *Petrovácz* Gyulának, *Légrády* Ottónak és *Király* Kálmánnak. Beszédében többek között azt fejtegette, hogy

a miniszterelnök jelenléte biztosíték arra, hogy a kormány mindent el fog követni az iparos- és kereskedősérelmek orvoslására.

Sztranyavszky Sándor megköszönte az új levelezőtagok nevében a kitüntetést, majd *Gömbös* Gyula miniszterelnök mondott nagyhatású és lelkes éljenzéssel kísért beszédet.

Nagy tetszés mellett utalt arra, hogy a nemzeti öncélúság az eszmeközösségből fakadó önfegyelem, amire a nagy történelmi célok elérése szempontjából feltétlen szükség van. Minden magyar sorsa attól az egy nagy gondolattól függ, hogy *eléri-e a nemzet a célját vagy sem.*

Új magyar életre van szükség,

amely gazdasági, szociális, kulturális és politikai téren biztosítja mindenki érvényesülését. Óriási lelkesedés és frenetikus taps fogadta a miniszterelnök beszédét és *ezzel a felemelő ünnepi aktussal végetért a Baross Szövetség kongresszusa.*

A záróünnep után kétezer terítékes vacsora volt a Vigadóban, amelyen *Fabinyi* Tihamér kereskedelemügyi miniszter mondott beszédet. Bejelentette a jövőben megteendő intézkedések egész sorát, többek között

az angol vizum eltörlését.

Ugyancsak bejelentette a miniszter, hogy az *idegenforgalmi célok érdekében* a kormány messzemenő áldozatokat fog hozni. *Szendy* Károly polgármester a Baross Szövetség ünnepélyének jelentőségét méltatta és hangsúlyozta, hogy *a főváros mindent elkövet az ipar és kereskedelem támogatására.*

A Baross Szövetség kongresszusa a magyar kereskedelem és ipar élniakarásának és erőkifejtésének demonstrációja volt. A kongresszus során ismételten elhangzottak a kereskedelem jogos követelései:

az áruházak háttérbe szorítása, a gyáripari detailárusítás megszüntetése, a záróra kérdés, a tisztességtelen verseny kiküszöbölése

és mindaz, ami annyira sujtja a fővárosi és vidéki legális kereskedelmet. A Baross Szövetség ezirányú memorandumai az illetékes faktorok előtt vannak és remélhetőleg meghozzák a jogos kívánságok sürgős érvényesülését.

Külföldön mindenütt megvédik a kereskedőket az áruházak féktelen versenye ellen

Franciaországban társadalmi védőszövetség alakult az áruházak mértéktelen mohóságának megfékezésére

A legális kereskedelem évek óta verejtékezik az áruházak kegyetlen nyomása alatt és önként érthetően mindent elkövet a maga exisztenciájának megmentésére. Ebben a küzdelemben a közvélemény komoly rokonszenve kíséri, mert a sorsáért aggódó tényezők nagyon jól tudják, hogy a *kereskedelem tizezernyi munkásainak pusztulása a dolgozó társadalom összeomlását is jelenti.* A különböző kereskedelmi érdekképviseletek és a Kereskedelmi és Iparkamara együttesen követelik a *megfelelő korlátozó intézkedéseket,* amely nem arra irányul, hogy az áruházakat egyszerüen becsukják, hanem azt a jogos kívánságot szorgalmazza, hogy *az áruházak hagyjanak fel a kiskereskedői üzletekbe tartozó cikkek forgalmazásával.* Vonatkozik ez elsősorban az *élelmiszerre,* amelynek a közönséghez való juttatása nem tartozik az áruházak hatáskörébe. Felismerték az ilyen módon várható veszedelmet mindenütt a külföldön és gondoskodtak olyan eszközök alkalmazásáról, amelyek

elveszik az áruházak kedvét a kiskereskedelem eltiprásától.

A jelen pillanatban az összes érdekelt tényezők és felügyeleti hatóságok az áruházi különadó lehetőségeit számítgatják. A *Fővárosi Hirlap* készséggel bocsátja rendelkezésre adatait, hogy a *különadó rendszeresitésével éles határvonal teremtödjön az áruházi és kiskereskedői tevékenység között.* A legnagyobb mulja a *francia példának* van, ahol a hatóságok az áruházi különadó bevezetésével kívánták a két versenytársat egymástól elválasztani. A franciaországi áruházi adót már száz évvel ezelőtt intézményesitették. Az adókivetés alapjául főleg az *alkalmazottak száma szolgált* és a törvény kimondotta, hogy ezt az adót minden olyan vállalkozás fizetni tartozik, amely 24 alkalmazottnál többet foglalkoztat. Úgy látszik, hogy az áruházak fejlődését ez a kezdeti adó nem akadályozta és már 1850-ben jött a reform, amely kimondotta, hogy *minden alkalmazott után évi 25 frankot kell fizetni.* Gyors egymásutánban emelték azután a bérleti összeg alapján kivetett adókulcsot, majd

megalakult az áruházak elleni külön társadalmi védőszövetség,

amelynek célja a munka, az ipar és a kereskedelem érdekeinek szolgálata volt. *Ennek a szövetségnek a múlt század végén több mint 33 ezer tagja volt.* A francia áruházi adók kulcsát azóta öt alkalommal emelték, amely igazodott az áruházak for-

az áruházak bérösszege után az adókulcs 33 százalékra emelkedett.

Mindez csak kismértékben akadályozta *az áruházi fiókhálózat létesitését* és ezért a háború előtt bevezették a *fiókadót,* amely különböző pótlékokból tevődik össze. Később áttértek a forgalom alapján való adóztatásra és ezt progresszív kulcs alapján érvényesitették. Az igazságos adórendszernek köszönhető, hogy

Franciaországban a virágzó áruházak sem tudtak a kereskedelemmel szemben romboló versenytársakként megjelenni.

A probléma azonban a külföldön is sok fejtörést okozott és most már látják, hogy *önmagában az áruházi adó nem elégséges a védekezésre.* Svájcban, Ausztriában, Németországban és több nyugati országban tehát az *áruházak terjeszkedését betiltották* és egyszerüen beszüntették az áruházi élelmiszer-árusitást. A Magyarországon alkalmazható legjobb eszközök kettős irányú beavatkozást sürgetnek:

az áruházi különadó azonnali bevezetését és a jövőbeni terjeszkedés megakadályozását.

A *Baross Szövetség* legutóbbi kongresszusán bőségesen foglalkoztak mindezekkel a kérdésekkel és elhatározták, *az egységes front kialakitását, valamint a hatóságoknál az intézkedések megsürgetését.*

Elérkezett az utolsó pillanat, hogy a törvényeink ereje korlátot állitson az áruházi mohóság elé. A halogatásnak már elmult az ideje és remélhető, hogy a *legális kiskereskedelem fellélegzése a legrövidebb időn belül bekövetkezik.*

FÉNYSZÓRÓ

Közlekedési anarchia

uralkodik a Kálvin-téren és ezt a rettenetes káoszt tekintélyes arányokban növeli az ott terpeszkedő áruház vásári képe. A hatóságok elkészitették ennek a forgalmi gócpontnak átépitési tervét és a közeljövőben sok százezer pengős befektetéssel új járdaszigetek, vágányáthelyezések és gyalogátjárók hivatottak kiegyenliteni az eddigi forgalmi zürzavart. Az intézkedésekre valóban elérkezett az utolsó pillanat, mert a Kálvin-tér a maga lehetetlen beosztásával a baleseteknek és szerencsétlenségeknek a gyüjtőhelye. Villamosok, autóbuszok és embertömeg a leglehetetlenebb irányokban kavarognak, kigyóznak ezen a szép térségen, ám ha most a rendcsinálás nagy munkája megkezdődik, az nem végződhet félmegoldással és 50 százalékos eredménnyel. A Kálvin-tér közlekedése mindaddig nem igér komoly javulást, amig a klasszikus templom közvetlen szomszédságában a Fenyves-féle Pirinyó-áruház terpeszkedik és kirakatainak sorozatával és olcsó áron hirdetett cikkeivel a tömegek torlódását provokálja. Hogy a Fenyves Áruház miért képes olcsó áron árusitani, ez nem a közlekedési kódex, hanem a raffinált kényszeregyesség és a hitelműveletek díszes lapjára tartozik, azonban vitán felül áll az, hogy a Kálvin-tér forgalmi újitásai csakis abban az esetben érvényesülhetnek, ha a Fenyves Áruházat a mai helyéről kitelepitik. Nem dicsekedhetik azonban ideális forgalmi beosztással a Baross-tér sem, ahol ugyancsak az áruházi kíméletlenség tombol és rontja a forgalmi lehetőségeket. A Filléres Divatház teherlapján szerepel az a tűzfaláttörés is, ami az üzletház céljaira felhasznált szállodai épületet egy magánbérházzal köti össze, felidézve ilymódon a legszörnyűbb tűzveszedelmek kísérteties emlékeit. Szendy Károly, az erélyeskezű polgármester feladata, hogy az áruházak forgalmát ezeken a veszélyes pontokon megszüntesse és az utcai forgalom biztonságát kiépitse!

Elveszett a német piac

a magyar toll-export számára is, ezért a súlyos veszteségért a tollkiviteli szindikátus a felelős. A magyar ágytoll keresett márkacikk volt a 70 milliós német birodalomban és évenként komoly tételek jutottak ilymódon külkereskedelmi mérlegünk aktiv oldalaira. Ez az eredmény azonban elsorvadt abban a pillanatban, amikor néhány nagykereskedő szindikátusba tömörült és vállalta az export lebonyolitását. Itthon lenyomták a termelői árakat és úgyszólván megfosztották exisztenciájuktól a kiskereskedőket, kint a nemzetközi piacon drágitották az eladási árat és elkedvetlenitették az ottani vevőköröket. A német piac áttért a litván és a lengyel toll vásárlására és szükségletüket fokozottabb mértékben keresik a szomszédos piacokon, ahol alacsony árakkal találkoznak. Felmerül tehát a kérdés, hogy miért volt szükség a tollszindikátus megalapitására, amely úgy külső, mint belső vonatkozásokban mérhetetlen károkat okozott?

A nagy hal

elmélete a sodronyszakmában is érvényesülni akar. A kiméletlen önzés, a legszerényebb kereseti alkalmak elorzása és a gyengébbnek a letiprása a sodronykartel kebelében is divattá vált. A nagy hal elnyeli a kishalakat: — a sodronykartel gyárainál ez a dogma abban mutatkozik, hogy mindent elkövetnek a kartelenkívüli üzemek leállitása érdekében. Két év óta folynak az ilyenirányú kisérletek és ha a kisüzem nem hajlandó magát a karteltől lenyeletni, akkor egész súlyukkal megakadályozzák a kisipari üzemek életlehetőségét. A kartel élén a Stadler-féle gyár vezérkedik, amelyik tűzzel-vassal iparkodik a kisüzemek leszerelésén és a kartel monopóliumának biztositásán. Szerencse, hogy a kartelen kivüli kisebb üzemek elutasitó álláspontra helyezkednek és nem hajlandók magukat pillanatnyi és látszatelőnyök kedvéért a kartelnek eladni. Az egész kérdés hátterében tulajdonképen az áremelés mohósága rejtőzik, mert mindaddig reménytelen a sodronyárak drágitása, amíg az ilyen kisebb üzemek olcsóbb áron kinálják cikkeiket a közönségnek. A magyar közönség tehát joggal elitéli a Stadler-féle aknamunkát és kitartásra buzditja a kisüzemeket, mert ilymódon kilátás van az olcsóbb sodronykerités beszerzésére. A tárgyalások most újból megindultak, de reméljük, hogy a teljes kudarc jegyében végződnek.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Weiss Fülöp ünneplése a Kereskedelmi Bank közgyűlésén

A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* az elmúlt hét keddi napján tartotta az évi közgyűlését, amely teljesen *Weiss* Fülöp elnök ünneplésének jegyében zajlott let. *Teleszky* János ny. pénzügyminiszter jelentette be az igazgatóság nevében *Weiss* Fülöpnek azt az elhatározását, hogy *előrehaladott korára való tekintettel megválik a bank folyóügyeinek intézésétől.*

Teleszky János valóságos történelmi essayt mondott *Weiss* Fülöpnek a Kereskedelmi Bank életében betöltött szerepéről. 15 éve, hogy az elnöki és vezérigazgatói teendőket az ő kezében összesítették és *személyisége annyira összeforrott a bank üzletvitelével, hogy azt most már nélküle elképzelni nem is lehet.* Köztudomású, hogy

Weiss Fülöp és a Kereskedelmi Bank azonos fogalmakat jelent

és ezért bizonyos, hogy *Weiss* Fülöp a maga nyugalmának feláldozásával továbbra is vállalná eddigi munkakörét, ha nem érezné, hogy *a most következő változást bölcs előrelátásával annyira előkészítette, hogy az minden zökkenés nélkül fog végbemenni.* Megnyugvásunkra szolgálhat — mondotta *Teleszky* János — hogy a bank folyó ügyvitelének vezetése *Stein* Emil dr. vezérigazgató kezébe kerül, aki *Weiss Fülöp kipróbált tanítványa.* Az ügyvezetés továbbra is az eddigi nyomokon fog haladni és *Weiss* Fülöp továbbra is a mienk marad. Ha a napi ügyek intézésétől vissza is vonul,

a legfőbb irányításba és ellenőrzésbe továbbra is módjában lesz résztvenni,

ami biztosíték arra, hogy a Kereskedelmi Bank a jövőben is az lesz, ami most és ami volt a múltban.

A beszéd majdnem minden mondatát a közgyűlés közönségének lelkes ovációja kísérte. Általános lelkesedéssel fogadták el azt az indítványt, hogy szavazzanak jegyzőkönyvi elismerést és köszönetet *Weiss* Fülöpnek a bank és *az egész magyar hitelélet érdekeinek szolgálatában kifejtett eredményes és üdvös működéséért.* A javaslatot meleg ünneplés közben emelték határozattá és

ebben az ünneplésben ott volt az egész magyar gazdasági élet.

Weiss Fülöp nagy értéke az országnak és nem kétséges, hogy az ő neve Magyarország hitelképességének biztosítéka marad továbbra is a nemzetközi piacon. *A külföldi pénzvilág teljes mértékben értékeli Weiss Fülöp munkásságát és ezen keresztül a magyar közgazdasági- és hiteléletet.*

A napirend tárgyalása során az igazgatóság részvényenkint *5.— pengő* osztalék kifizetését javasolta. A közgyűlés végül új taggá választotta az igazgatóságban *Mezei* Pál dr. jogtanácsost, a felügyelő bizottságba pedig *Balonyi* Ágostont.

Nagy arányokban fejlődik az Angol-Magyar Bank üzletmenete

A zárszámadás beszámol a betétek emelkedéséről, új kihitelezésekről és a mobilitás növekedéséről

Nagy pénzintézeteink mult évről szóló beszámolójuk sorozatában méltó helyet foglal az *Angol-Magyar Bank* most publikált mérlege, amely eröteljes üzleti tevékenységről tanuskodik és hü képét mutatja, hogy az intézet gazdasági életünkben fontos és eredményes munkát végez.

A zárszámadásról az alábbi közlemény nyujt ismertetést:

Az *Angol-Magyar Bank Rt.* igazgatósága február 9-én tartott ülésében megállapította az 1934. üzletév mérlegét, mely az előző évről áthozott 243.618.11 P betudásával, a folyó üzletben eszközölt 538.000 P (tavaly 320.000 P) leírás, valamint a mérlegen belül keresztülvitt jelentékeny rendkívüli tartalékolások után 1,292.425 P tiszta nyereséget tüntet fel (az előző évi 1,143.618 P-vel szemben).

Bárha a lefolyt évben a gazdasági válság némi enyhülésének jelei mutatkoztak és az intézet alanti mérlegadatai számottevő fejlődésről tesznek tanuságot, az igazgatóság a nagyrészvényesekkel egyetértően ezidén is kitart azon álláspontja mellett, hogy az elért tiszta nyereség az intézet *saját erejének növelésére* használtassék fel és ezért azt az indítványt fogja a *február 28-ára egybehivandó 44. évi rendes közgyülés* elé terjeszteni, hogy osztalékfizetés mellőzésével a rendelkezésre álló összegből *700.000 P a tartalékok, 350.000 P a nyug- és kegydijalapok dotálására* fordittassék, míg a fennmaradó 242.425.64 P az 1935. üzletév számlájára vitessék át.

A mérleg tételei közül kiemelendő, hogy úgy a takarékbetétkönyvekre, mint a folyószámlára elhelyezett *betétek állománya lényegesen szaporodott,* amennyiben a takarékbetétek 28.9 millió pengőről 33.7 millió pengőre, a folyószámla-betétek pedig 38.2 milliőről 40.1 millió pengőre, *az összes betétállomány tehát 67.1 millió pengőről 73.8 millió pengőre,* vagyis 6.7 millió pengővel emelkedett. Figyelembevéve azonban azt a körülményt, hogy külföldi pénzintézeteknek és bankároknak a betétállományban foglalt betétei összege 800.000 pengővel csökkent, a *belföldi betétek szaporodása valójában 7.5 millió pengőre rug.* Ez az összegszerüleg és százalékosan jelentős betétemelkedés annál értékesebb, mert a betevők számának nagy növekedésével jár tegyütt és igy azt igazolja, hogy az abban kifejezésre jutó bizalom a közönség igen széles köréből nyilvánult meg a bank irányában.

Magasabb betétállomány lehetővé tette a Leszámitolóbank üzletkörének kiterjesztését

Nyereség 1·16 millió, osztalék 1·50 pengő

A nagybankok mérlegsorozatában a *Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank* is nyilvánosság elé tárta az elmúlt évről szóló beszámolóját. A Leszámitoló Bank múltévi üzletéve hűségesen visszatükröződik az intézet jelentésében és a nagyszerüen bevált *konzervativ bankpolitika* ezúttal is általános elismerést és tiszteletet váltott ki úgy a közönség, mint a közgazdaság köreiben. *Madarassy-Beck* Marcel báró elnök és *Bun* József vezérigazgató a tradiciós szellemben vezeti ezt a nagymárkájú intézetet és a bank hírneve, valamint az eredmény azt mutatja, hogy *változatlanul helyes úton járnak.* A közönség korlátlan bizalmát mi sem bizonyitja jobban, minthogy *a betétek állandósága és emelkedése a múlt évben is fennállott* és ez a legékesebb igazolása a Leszámitoló Bank iránt megnyilvánult általános elismerésnek.

Az intézet mult évi zárszámadása a következőket tartalmazza:

A *Magyar Leszámitoló- és Pénzváltó-Bank* igazgatósága a folyó hó 7-én báró *Madarassy-Beck* Marcel dr. elnöklete alatt megtartott ülésén megállapította az 1934. üzletév mérlegét és zárszámadásait, amelyek szerint a *tiszta nyereség* 1,162.278 pengő, az előző évi 1,163.273 pengővel szemben. Elhatározta az igazgatóság, hogy a *február 20-án* megtartandó 65. rendes közgyülésen *1.50 pengő osztalék* kifizetését (tavaly is 1.50 P) fogja javasolni, továbbá, hogy az elmult évivel egyenlő összegek, vagyis 200.000 pengő a *tartalékalap* növelésére, 400.000 pengő a *nyugdijtartalék* javára, 50.000 pengő pedig a báró Madarassy-Beck Miksa *segélyalap* javára fordittassék és az 1935. év számlájára 119.370 P (tavaly 116.704 P) vitessék elő.

Az 1934. év zárszámadásai az 1933. év adataival összevetve, a következő eltéréseket mutatják:

A *mérlegszámla* adatai szerint a könyvecskékre elhelyezett betétek összege 60,492.174 P, míg az előző évben 52,550.280 P volt, a folyó- és csekkszámlán elhelyezett betétek összege pedig 56,094.418 P a tavalyi 53,015.548 P-vel szemben. Ilyképpen *az intézetre bizott betétek* az idén 11 millió P tekintélyes szaporulattal 11,586.592 pengő összegre emelkedtek, az 1933. évi 105,565.829 pengővel szemben. Az egyéb hitelezők tétele az 1933. évi 5,428.260 P-ről 4,134.132 P-re csökkent.

A *pénztári készletek* és giroszámlán fennálló követelések állománya az előző évi 8,168.533 pengőről 8,974.762 pengőre, a pénzintézeteknél és bankcégeknél fennálló követelések összege 5,086.270 pengőről 5,216.318 pengőre emelkedett. Jelentékenyebb a gyarapodás a *váltótárcánál,* amelynek állománya 68,454.079 pengőre növekedett az előző évi 51,317.508 pengőről. *Szaporulatot jelez* az adósok tétele is, amely 38,500.132 pengőt mutat ki, míg a mult évi mérleg e címen 31,471.612 pengőről számolt be.

Schober Béla és Erney Károly legmagasabb kitüntetése. A magyar közgazdasági élet két kimagasló tekintélyü vezérfia emelkedett fel az elmúlt héten a legmagasabb polcra, amit a magyar állami életben elérni lehet. A kormányzó *Schober* Bélának, a *Magyar Nemzeti Bank* nyugalombavonuló vezérigazgatójának és *Erney* Károlynak, a *Pesti Hazai Első Takarékpénztár* vezérigazgatójának az I. osztályú magyar érdemrendet adományozta. *Weiss* Fülöpön kívül tehát *Schober* Béla és *Erney* Károly is megkapták a legmagasabb kitüntetéssel együtt járó *kegyelmes* címet és kitüntetésük mindenütt általános megelégedést és örömet váltott ki. *Schober* Béla a *Magyar Nemzeti Bank* vezérigazgatói állásában fejtett ki olyan tevékenységet, amelyért valóban megérdemli a hálát és a kitüntetést. *Erney* Károly 40 éves szolgálata elismeréseül jutott a legmagasabb kitüntetéshez. Eredmények és értékek mutatják munkásságát, amelyeknek során rendkívül sokat tett *a konzervatív közgazdasági szellem* érvényesüléséért. Az utóbbi évtized nehéz pénzügyi és gazdasági viszonyai között nagy körültekintéssel vezette a gondjaira bízott intézetet és a régi tradiciókhoz híven konzerválta azokat a nagy értékeket, amelyeket a közönség bizalma és csaknem egy évszázados szolid üzletpolitika a *Pesti Hazai Első Takarékpénztárnál* fejgyüjtött.

Téves hiresztelések a Meinl cégről. Egyik utóbbi lapszámunkban szóvátettük, hogy a Meinl Gyula R. T. budapesti üzeménél külföldi eredetü csomagoló anyagot használt. Erre a kifogásunkra azt a felvilágositást kaptuk, hogy a vállalatnak korántsem volt szándékában a magyar ipart mellőzni. A *Meinl Gyula R. T.* — amint velünk illetékes helyről közlik — az elmúlt évben néhány köteg aluminium foliot rendelt külföldi gyáraknál, hogy ezeket a higiénikus és tetszetős csomagolásra igen alkalmas, papirra kasírozott vékony aluminium-lemezeket a teacsomagolásnál bevezesse. A rendelésre illetékes helyen természetesen szabályos engedélyt kért, amelyet minden további nélkül megkapott, minthogy az 1934. év elején Magyarország aluminium-folio gyártásával nem foglalkozott egyetlen iparvállalatunk sem. A *Meinl Gyula r. t.* — amelynek munkásai és tisztviselői magyar állampolgárok, és amely elnökének, *Meinl* Gyula főkonzulnak kifejezett utasitására mindent elkövet, hogy beszerzéseit lehetőleg magyar vállalatnak juttassa — *a behozott aluminium mintákat az iparvállalatoknak továbbadta, hogy azok e mintának megfelelő minőségü csomagoló anyagot Magyarországon gyárthassanak.* A minta-küldemények behozásához helytelen információk alapján füzött megjegyzéseink ezek szerint tárgytalanok. Meggyőződést szereztünk arról is, hogy a Meinl céget semminemü politikai és felekezeti elvek nem vezetik és az egyetlen politika amit ismer, az az üzletpolitika, hogy a legjobb minőségü árukat a leghigiénikusabb, a legtisztább kezelésben és a legelőzékenyebb kiszolgálás útján juttassa el vevőihez. A többmilliós magyar-osztrák kereskedelmi mérlegre természetesen a *Meinl Gyula r. t.* által szabályszerüen behozott aluminium-folio néhány száz pengős tétele nem lehet semminemü hatással, mint ahogy a Meinl-cégről elfogult információk alapján itt-ott megjelenő hiresztelések sem befolyásolják a közönség bizalmát a legnagyobb kávébehozatali vállalat szolid és fedhetetlen üzletvezetése iránt.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában

Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.

Lakóházak felszereléséhez a **közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle** kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású

kútszivattyúkat

és kútfelszerelési alkatrészeket, **házi vízellátóberendezéseket,** bor- és savszivatyúkat stb.

Városok és egyéb közületek részére tüzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.

Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett **Jobbágy**-féle folytonégókályhák.

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 február 20. — 8. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Megfontolt reformok

Az elmult héten tartotta második ülését a tizenhetes szanáló-bizottság, amely egyelőre még, úgy látszik, csak tapogatódzik, mielőtt a munka lendületét átvehetné. Ebben a tapogatódzásban azonban egy olyan idea is megszületett, amelynek keresztülvitelét, vagy félretételét igen alaposan meg kellett fontolni. A megfontolás megtörtént és úgy látszik, a terv, amely sehol sem váltott ki lelkesedést, hamarosan le is került a napirendről. A terv, a XI-ik, a városgazdasági ügyosztály megszüntetése volt. Szinte órák alatt mindenki világosan látta azonban, hogy a városgazdasági ügyosztály megszüntetése súlyos hiba lenne, hiszen mindazok az intézmények, amelyeknek igazgatása a városgazdasági ügyosztály fennhatósága alá tartozik, Budapest egyik legnagyobb érdekének, az idegenforgalom fejlesztésének szolgálatában állanak. Egészen természetes, hogy ezeknek az üzemeknek tovább is egy kézben kell maradniok. Ez a belátás hamarosan mindenkire átterjedt és ma már senki sem beszél a városgazdasági ügyosztály megszüntetéséről.

Maga a kérdés tehát tulajdonképpen lezárt akta lenne, de nem érdektelen belőle a tanulságot levonni. Ez a tanulság pedig az, hogy a főváros adminisztrációja nagyszerű multon át jutott el a mai kialakuláshoz és Bárczy Istvántól kezdve igen kiváló közigazgatási szaktekintélyek idomították olyanná, amilyen ma és amire méltán büszkék lehetünk. Az adminisztráció nagy reformját maga Bárczy István hajtotta végre és az úgy kiállotta a tűzpróbát, hogy a legkitünőbb reformerek is alig-alig tudtak rajta változtatni. Csorbításoknak, redukcióknak aligha lesz helye, hiszen sohasem felejtjük el ennek a városnak azt a tragikus sorsát, hogy amíg az ország kétharmadrészét elvették, addig Budapest lakossága rendkívüli módon megnövekedett. Reformokról tehát lehet szó, de csak nagyon megfontolt, bölcs reformokról, amelyek tiszteletben tartják, ami megvan, tiszteletben tartják a tehetséget, a rátermettséget és azt a tényt, hogy nem lehetnek bajok akörül az adminisztráció körül, amely olyan kiváló közigazgatási szaktekintélyeket tudott kitermelni, mint — hogy csak a három vezetőegyéniséget említsük — *Szendy* Károly, *Liber* Endre és *Lamotte* Károly.

De bőségesen lehetne folytatni ezt a sort, mert a főváros büszke lehet főtisztviselőire, de egész tisztviselőkarára is. Ez a tisztviselői kar a legkitünőbb közigazgatási együttest szolgáltatja és a dirigensi pálcának az a legfőbb hivatása, hogy mindenkinek a maga hangszerét adja és ennek a tisztikarnak minden kiváló egyéniségét arra a helyre állítsa, ahová hajlamai predesztinálják, vagy ahol tehetsége máris kivirágzott. Budapest közönsége ismeri és méltányolja ennek a tisztviselői karnak kiváló munkásságát és nagyszerű teljesítményeit. Olyan tisztviselői kar ez, amely minden megvalósítható tervet megvalósít, de amely nem szalad túl a célokon, hanem bölcs reformmunkával érleli Budapest jövendőjét. A polgármester és a két alpolgármester, akiknek kezében a főváros adminisztrációjának irányítása összefut, ebben a tisztviselői karban minden feladatkörre megtalálja az odavaló embert. A polgármester személyében pedig olyan embert látunk, aki harminc esztendő bölcs tapasztalatait nemcsak összegyüjtötte, de azokat okosan alkalmazni is tudja. Kemény munkaakarata bizonyára sokat fog kívánni a tisztviselői kartól, de bölcs belátása és mély kollégiális érzése lesznek a fék, amelyek a haladás iramát szabályozni fogják.

Súlyos problémák kerülnek a szanálási bizottság legközelebbi ülésének napirendjére

Megszavazzák az adókedvezmények és a küllelki pótlék eltörlését — Általános tiltakozás a tisztviselők gáz- és villanykedvezményének megvonása ellen

A szanálási bizottság legutóbbi ülését *általános érdeklödés előzte meg,* ami bizonyos vonatkozásokban nem nyert kielégítést. Ellenzéki oldalon ugyanis erősen kifogásolták, hogy *Sipőcz* Jenő főpolgármester nem terjesztette a szanálási bizottság elé azokat a rendelettervezeteket, amelyek a *tisztviselői járandóságok csökkentésére, valamint különböző kedvezmények megszüntetésére vonatkoznak.* Az első ülés mentes maradt minden különösebb izgalomtól és — úgylátszik — éppen az a körülmény keltett elégedetlenséget az ellenzéki oldalon, hogy élesebb hangú vitára nem nyílt alkalom. Egyesek az új fővárosi törvény csődjéről beszéltek és ezt a következtetést mindössze abból vonták le, hogy a szanálási bizottság első ülése nem foglalkozhatott a tisztviselői kedvezmények megvonásával.

Ugron Gábor dr.
ny. belügyminiszter,

akivel ezekről a kérdésekről beszélgetést folytattunk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Abból a körülményből, hogy a *Sipőcz* Jenő főpolgármestersége alatt tartott első szanálási ülésen nem kerülhetett sor átütő erejű rendelettervezetek bemutatására és megvitatására, *semmiesetre sem lehet azt a következtetést levonni, hogy az új fővárosi törvény kátyúba jutott.* Egyszerűen az történt, hogy a szanálási bizottság első ülésének a napirendjén nyolc tárgy szerepelt, amelyek közül négyet letárgyaltunk, a többi négy szanálási előterjesztésnek a megvitatása a következő ülésre maradt. Tiszta véletlenség, hogy az első négy szanálási előterjesztés könnyebb fajsúlyú volt.

A nehezebb problémák megvitatása a legközelebbi napokban kerül majd napirendre.

A főváros vezetősége nyilván nem akart ajtóstól berohanni a házba és ezért előbb megcukrozott előételeket tálalt elénk. Az első négy szanálási előterjesztés között nagyrészt olyanok szerepeltek, amelyek könnyítéseket hoznak. Ideszámítom például a *kisszakasz-rendszer* véglegesítésére vonatkozó előterjesztést, amely körül élénk közlekedési vita fejlődött ki. Sokan nehézményezték, hogy főként pénzügyi és közgazdasági természetű előterjesztések megvitatására hivatott szanálási bizottságnak olyan apró-cseprő kérdésekkel kellett foglalkoznia, mint amilyen kérdések a kisszakasz-rendszer további fenntartásával kapcsolatosan merülhetnek fel. Koncedálom, hogy a kisszakasz-rendszer további fenntartásáról a szanálási bizottság megkérdezése nélkül is dönteni lehetett volna, abban azonban semmi kifogásolnivalót nem látok, hogy

a szanálási bizottság kénytelen volt a közlekedési jellegű fejtegetéseket végig hallgatni.

Elvégre a szanálási bizottság a pártok vezetőiből áll, tehát leghivatottabb képviselete a főváros közönségének.

Arra a kérdésre, hogy a tisztviselői kedvezmények megvonásáról szóló rendelettervezetek *mikor kerülnek a szanálási bizottság elé* és e rendelettervezetekkel szemben milyen álláspontra heyezkedik, *Ugron* Gábor a következőket felelte:

— Azok az előterjesztések, amelyek bizonyos tisztviselői járandóságok és kedvezmények csökkentésére, vagy végleges megszüntetésére tesznek javaslatot, valóban *komoly megfontolást* igényelnek. Ezek már konkrét és fájdalmas eszközei a szanálási műveletnek.

Súlyos operációról van itt szó és az operálókés bizony sebeket okoz.

Nekünk arra kell törekednünk, hogy az operálókés által okozott fájdalom *minél enyhébb legyen* és minél kisebb területre terjedjen ki. Úgy tudom, hogy azok a szanálási rendelettervezetek, amelyek a tisztviselői természetbeni járandóságok és kedvezmények csökkentésére vagy megszüntetésére vonatkoznak, a *legközelebbi szanálási bizottsági ülésnek a napirendjén fognak szerepelni.* Én a magam részéről feltétlenül elfogadom a főpolgármesternek azt az előterjesztését, amely szerint a jövőben az üzemi tisztviselőknek maguknak kell fizetniök az összes adókat. Az eddigi állapot tarthatatlan volt. Mindentől eltekintve is, régóta rendezésre vár ez a kérdés. Ha ugyanis az üzem fizeti tisztviselői helyett az adókat, akkor a tisztviselőknek annyival több a fizetésük, amennyit az üzem által helyettük fizetett adóknak a végösszege tesz ki.

Ebben az esetben pedig az adók címén kapott fizetés után is adót kellene fizetni, ellenkező esetben az üzemek adócsalást követnek el.

Ezt a szanálási rendelettervezetet, amelynek végrehajtásával a főváros évenkint 400 ezer pengőt fog megtakarítani, *feltétlenül megszavazzuk.*

— Hasonlóképpen indokoltnak tartom a *tanszemélyzet küllelki pótlékának* a megszüntetését is. Ez a küllelki pótlék ma már elavult rendelkezéseken alapszik. Amikor az Angyalföldön még nem járt villamos és ezen a környéken nem lehetett rendes lakást kapni, indokolt volt úgynevezett küllelki pótlékot adni azoknak a tanítóknak és tanítónőknek, akik ilyen vidékeken teljesítettek szolgálatot. Ma már Budapest egész területén megfelelő közlekedési eszközök és lakások állnak rendelkezésre,

az ilyen küllelki pótlékok engedélyezésére tehát semmi szükség nincsen.

Ami a gáz- és villanykedvezmény megvonását illeti, ezt a tervet *nem tehetem magamévá.* Nem teszem magamévá két okból. Az egyik ok az, hogy az 50 százalékos gáz- és villanykedvezményt minden fővárosi tisztviselő és üzemi alkalmazott fizetésszerű járandóságnak tekintette, ha tehát ezt megvonjuk, tulajdonképpen fizetést csökkentünk, amihez sem én, sem annak a pártnak a tagjai, amelyhez tartozom,

semmiféle körülmények között sem vagyunk hajlandók hozzájárulni.

A másik ok, amiért e kedvezmény megvonását ellenzem, — a terv célszerűségének a hiánya.

Hiába vonjuk meg ugyanis ezt a kedvezményt a fővárosi tisztviselőktől, az üzemek nem fognak számottevőbb bevételi többletre szert tenni, mert hiszen *a tisztviselők egyszerűen takarékoskodni fognak a gázzal és villannyal, leszereltetik az autogeizereket, felmondják az összes villanyra, vagy gázra szereltetett háztartási eszközöket és ezzel ellensúlyozni fogják fizetésük megnyirbálását.* Ez nem járható út a szanálás számára. Bizonyosra veszem, hogy abban az esetben, ha a szanálási bizottság

egyhangúlag ellenezni fogja az 50 százalékos gáz- és villanykedvezmény megszüntetését,

— amiben szintén nincs okom kételkedni — akkor a főváros vezetősége maga is belátja, hogy *ezt a tervet nem lehet megvalósítani.*

Ugron Gábor ezekben fejtette ki véleményét azokról a szanálási rendelettervezetekről, amelyek a 17-es bizottság legközelebbi ülése elé kerülnek.

GABRIEL ANTAL
okl. gépészmérnök
villany-, vizvezeték-, központi fűtés szerelési vállalata
Budapest, XI., Eszék-u. 18. Tel.: 68-3-26.

Folk István műszaki üzlete
Budapest, VI. Vilmos császár-út 15/d)
Telefon: 240—38. (Bazilikával szemben, bejárat a közből)

LEDNICZKY VEJE
HÓDOS ANDOR
LAKATOSIPARI- ÉS REDŐNYGYÁRTÓ-ÜZEME
BUDAPEST, IX., TOMPA-UTCA 32. TEL.: 39-9-36

LÁVER FERENC Denta MŰSZERGYÁR
Alapitva 1900
Budapest, VIII., Vas-u. 2. Telefon: 40-4-24
Gépek • Műszerek • Autóalkatrészek

Magyarország aranykoszorús cége
JANCSURÁK GUSZTÁV
rézműves-mester
BUDAPEST, IX., FERENC-UTCA 39. Tel. 30-8-47
Főzőedények – Gőzüzemű főzőkészülékek — Üstök

STEINER ÉS SZIMPER
DISZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

Farkas Béla
mikroszkópok, tudományos optikai műszerek, tanszerek és laboratóriumi felszerelések képviselete. Hazai gyártmányú vetítő készülékek.
VIII., Szentkirályi-u. 35. Telefonszám: 45-3-72.

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKESZITŐ
Gáz-, víz- és gőzarmaturák
BUDAPEST, VII., AKÁCFA-U. 61. TELEFON: 40-6-44

GARAI ERNŐ
PRÄCIZIÓS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 63. TELEFON: 36-7-86

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

Corallic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, IX., MOZSÁR-UTCA 9

Megmarad a városgazdasági, megszűnik a közgazdasági ügyosztály

Megjelent a polgármester legújabb hatásköri beosztása

A szanálási bizottság multheti ülésén a fővárosi adminisztráció szervezetének megváltoztatása is szóbakerült és ennek során olyan javaslatról folytattak elvi tárgyalást, hogy *az ügyosztályok számát csökkentsék.* A vita során felmerült az a kívánság, hogy *a XI. számú városgazdasági ügyosztály hatáskörét a többi ügyosztályokba sorozzák* és a megszüntetése révén a takarékossági szempontokat érvényesítsék. A még kiforratlan tervek szerint a különböző bérházkezelési ügyeket a szociálpolitikai ügyosztály kapta volna, a többi ágazatok az ügyosztályok jellege szerint parcellázódtak volna és úgy tervezték, hogy a legfontosabb hivatás: *az idegenforgalmi és fürdőügyek a közművelődési csoport feladatkörébe jutnak.* A tervezetnek ilyen kialakulása városházi és idegenforgalmi körökben *nagy meglepetést* keltett, mert mindenütt teljes egészében méltányolják

Kovácsházy Vilmos tanácsnok érdemeit, aki fáradhatatlan szívóssággal és le nem becsülhető eredménnyel dolgozott idegenforgalmunk fejlesztésén.

Szendy Károly polgármester a döntést fenntartotta magának és alapos megfontolás után *mellőzte a szanálási bizottságban felmerült elgondolást.* A polgármesteri határozat szerint

a városgazdasági ügyosztály változatlanul megmarad és az eddigi szellemben folytatja tevékenységének ellátását,

közöttük az idegenforgalom nagy érdekeinek képviseletét. A polgármester döntése mindenütt *a legnagyobb örömet és megelégedést keltette.*

A városgazdasági ügyosztály sorsának tisztázása után szombaton jelent meg a polgármester rendelete

az alpolgármesteri új csoportbeosztásról.

Ezek szerint a polgármester *az összes ügyosztályok* felett gyakorolja a felügyeleti hatáskört és magának biztosítja *az elnöki, a pénzügyi, a tanügyi és az üzemi* ügyosztályok feletti felügyeletet. Értesülésünk szerint a polgármester a szanálás megindításával kapcsolatban tartja szükségesnek, hogy ezeket az ügyosztályokat az alpolgármesteri hatáskör mellőzésével egyelőre a maga számára fenntartsa, de mihelyt a szanálás menete a helyes útra terelődött,

a polgármester az illetékes alpolgármesterek hatáskörébe adja ezeket az ügyosztályokat is.

Átmenetileg tehát *Liber* Endre helyettes polgármester revíziója alá tartozik *az elnöki, a közjogi, a közjótékonysági, a közegészségügyi, a közművelődési* ügyosztály *és a közlekedési* ügyosztály, *Lamotte* Károly dr. alpolgármester pedig *a három műszaki ügyosztály, a közélelmezési és a városgazdasági* ügyosztály fölött gyakorolja a felügyeletet. A polgármester legújabb intézkedése szerint

a közgazdasági és ipari ügyosztály visszatér eredeti keretébe, a közlekedésügyi ügyosztályba,

úgyhogy a jövőben *mindössze tizennégy ügyosztály fogja intézni a városházi adminisztrációt.*

Százezer négyzetméterrel kevesebb utat olajoztat az idén a főváros

Március 20-án jár le az olajozási versenytárgyalás — Nyersolajon kívül „vízüveggel" és kátrányozással is kisérletezni fog a Köztisztasági Hivatal

A főváros vezetősége szombaton pályázatot hirdetett az idei útportalanítási munkálatokra. A pályázat határideje: *március 20-án délelőtt 10 óra.* Az ajánlatokat a Köztisztasági Hivatalnál kell benyujtani. Ugyanezen a napon délelőtt 11 órakor felbontják az ajánlatokat és a lehető legrövidebb idő alatt döntenek a vállalatbaadásról, mert az olajozást az utak felszáradása után, kora tavasszal el akarják kezdeni, hogy elkerüljék a múlt években megismétlődött kellemetlen késéseket. A főváros versenytárgyalási felhívásában meglepetést kelt, hogy az idén *százezer négyzetméterrel kevesebb* utat szándékoznak olajozni, mint a múlt évben.

A pályázat ugyanis 600.000 négyzetméterre szól,

holott tavaly még 700.000 négyzetméter útfelületet olajoztak, néhány évvel ezelőtt pedig *az egymillió* négyzetmétert is meghaladó preparálást hajtották végre, miután a vízzel épült, erősen porzó makadámutak terjedelme a főváros határában még mindig közel jár a kétmillió négyzetméterhez. De meglepetést fog okozni az is, hogy a főváros szakított azzal a régi módszerrel, hogy kizárólag olajjal portalanít, hanem

pályázni lehet egyéb pormentesítő anyagokkal is.

A portalanításhoz csak teljesen szagtalan, a célnak megfelelő anyagot szabad használni és a vállalkozónak hitelesen igazolni kell, hogy az alkalmazott portalanító anyag Magyarország területén készült, illetve a magyar ipar terméke. Az ajánlattevők tartoznak megjelölni azt a gyártelepet is, ahol az anyag készül és azt a helyet, ahol a munka végrehajtásához elegendő anyagot tárolni tudnak. A tárolóhelynek Budapesten kell lennie.

Az olajozásra kijelölt utakat a főváros szakértőivel felméreti és ennek az alapján történik az elszámolás. A vállalatba adott munka ellenértékét május elsejétől november elsejéig havi egyenlő részletekben fogja a főváros kifizetni, 10%-ot pedig a végleges elszámolás biztosításául visszatart. Ajánlat tehető az egész útolajozási munkára, vagy annak bizonyos részére, de legalább 100.000 négyzetméterre.

Az útolajozási munkákkal kapcsolatban a *köztisztasági ügyosztályban* érdeklődtünk a lebonyolítás és a tervezett újítás részletei felől, amire az alábbi felvilágosításokat kaptuk.

— Az olajozandó útterület mennyisége azért kisebb, mint az előző években, mert a főváros vezetősége rájött arra, hogy

bizonyos útvonalak olajozása nem gazdaságos,

illetve *sokkal olcsóbban és előnyösebben végeztethető el, ha vízzel öntözik.* Főleg a budai és olyan távolabbi útvonalak szerepelnek elsősorban a portalanításra kiszemelt utcák között, amelyek nagyon távol esnek és így a naponkinti öntözés sokba kerülne. Kísérletképen az idén

pályázatot hirdetett a főváros nem olajjal, hanem a „vízüveg" nevű natrium-silicat oldattal való portalanításra is.

Külföldön több helyen igen jól bevált ez a vízzel hígított oldat, amely a levegő nedvességtartalmából táplálkozik és a port hosszabb időn át tényleg leköti. Kísérletek folynak ezenkívül kátrányozással is.

Útportalanításra alkalmas kátrányos anyagot már több magyar gyár készít.

Nálunk egyedül *Pécsett* végeztek ilyen anyagokkal portalanítást és a beszerzett adatok szerint ott jól bevált. Mielőtt a főváros ilyen újításra határozná el magát, igen alapos próbákra és kísérletekre van szükség, mert nem tudni, hogy a mi éghajlati viszonyaink mellett és a fővárosi forgalomban, hogyan állja meg a helyét.

A Köztisztasági Hivatalnál a napokban jelentkezett egy vállalkozó, aki hajlandó a saját költségén a kijelölt utakat „vízüveg" nevü folyadékkal portalanítani és ha nem válna be, akkor elvégzi a pályázati feltételek előírásai szerint az olajozást is.

A múlt esztendőben már lényegesen olcsóbb egységárak mellett végeztette a főváros az olajozást. 18.02—19 fillér között mozogtak az egységárak, de most azt reméljük, hogy még

ezeket az árakat is sikerül leszorítani.

Úgy a kötelező olajmintákat, mint az egyéb vegyi anyagokat a főváros Útügyi Intézete fogja laboratóriumi úton és gyakorlatilag kipróbálni a döntés előtt.

A szegényház és a gyárkémény

Lamotte Károly alpolgármester beiktatása

Szerdán este ünnepe volt a székesfőváros törvényhatósági bizottságának. Éspedig családi ünnepe. Lamotte Károlyt iktatták be a polgármesteri székbe. Más főtisztviselők is ott nevelkednek a főváros portáján, a többieknek is mindnek szerető gyámolítója a törvényhatóság; de Lamotte Károlyt valahogy külön gonddal, külön ambicióval, a kiválasztott tehetségnek kijáró figyelemmel nevelte a kommunitás. Ha valaha akadt fiatal tisztviselő a városházán, akiről kimondták a próféciát, hogy valaki lesz belőle, akkor az legelsősorban Lamotte Károly volt. Egészen fiatal, kezdő tisztviselő korában már mindenki úgy beszélt róla, hogy: ja, Lamotte, az más, Lamotte nagy jövő előtt áll. Hogy miért volt ez, igen könnyű rá megfelelni és legelsősorban Sipőcz Jenő főpolgármester felelt meg rá, alpolgármesteri beiktató beszédében. Lamotte Károly volt évtizedeken át a városházán az, aki a speciális tudás, a kivételes tehetség és az európai műveltség tekintetében szinte verseny nélkül állott. Ezért mondhatta a főpolgármester, hogy Lamotte olyan férfiú, „aki a pénzügyi és gazdasági szaktudást európai gondolkodással és a külfölddel való érintkezés feltételeivel tudja összekapcsolni!" Lamotte Károly azonban nemcsak a pénzügyek és a gazdasági kérdések nagyszerű specialistája, benne nincs meg a legkiválóbb gazdasági szakemberekek az a szinte általános egyoldalúsága, amely akárhányszor nagy nemzeti érdekek kerékkötője szokott lenni. Ahogy a főpolgármester jellemezte, ő nem tisztán rideg pénzügyi szaktekintély, hanem olyan férfiú, akinek szíve van a nemzet kulturális kérdései iránt és azok iránt a szociális feladatok iránt is, amelyek egyre jobban behatoltak és még ma is behatolnak a főváros életébe.

*

Mindezt pedig a kultúrember nemes szerénységével, a kivételes műveltség sima nyelvén maga Lamotte Károly is kénytelen volt elmondani önmagáról. Annak a bemutatkozó beszédnek, amelyet a múlt szerdán mondott a közgyűlés színe előtt, van egy mondata, amelyet a legridegebb gazdaságpolitikus is nyugodtan aláírhatna, de amelyen át mégis az igazi kultúrember jelentkezik.

— Az én ideálom — mondotta Lamotte Károly, — nem a tizezerágyas szegényház, hanem a füstölgő gyárkémények és a saját erejükből megélni tudó munkások és polgárok. Tudatában vagyok annak, hogy nagy célokat nem délibábos politikával, hanem nyugodt és kitartó munkával lehet csak elérni. Hiszek egy nagy és hatalmas Budapestben.

Aki ezeket elmondotta, annak joga van hinni a nagy és hatalmas Budapestben, amelynek megvalósítását csak az önálló egzisztenciák szaporítása, a nemzetközi viszonyok és nemzeti célok összhangba hozása, a termelési ágak, közületek, érdekeltségek és egyének jogos érvényesülése hozhatja meg. Lamotte Károlynak joga van hinni abban, hogy munkásságával nagyban hozzájárul ennek a hatalmas Budapestnek kiépítéséhez, mert ha nem a tizezerágyas szegényház is az ideálja, de egész lelkével és egész szeretetével azon lesz, hogy a gazdasági fölemelkedés eljöveteléig is tiszteletreméltó szociális viszonyok és magas kultúra jellemezzék továbbra is a magyar székesfővárost. Mérhetetlen szerencse egy világváros számára, ha gazdasági ügyeinek legfőbb intézője nemcsak az ország határain túl is ismert nevű kiváló szakember, de egyben nagyműveltségű kultúrember is, aki Budapest kultúrfölényét minden rendelkezésre álló eszközzel teljes erejéből igyekszik majd kiépíteni.

Ilkovits J. Budapest

központi fütés- és vízvezetéki vállalata

V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

Közlekedési reformtervek és üzemi tarifarevízió a szanálási bizottság előtt

Szendy Károly polgármester nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a pénzügyminisztériumban folytatott fontos tanácskozásokról

A szanálási művelet ellenőrzésére hivatott 17-es bizottság a legközelebbi napokban folytatja a legutóbbi ülés napirendjére felvett rendelet-tervezetek tárgyalását. E szanálási művelet egyes részleteinek előkészítése ügyében *Sipőcz* Jenő főpolgármester a legutóbbi napokban beható tanácskozásokat folytatott *Szendy* Károly polgármesterrel és e tanácskozások során ismertette azokat az intenciókat, amelyeket a rendelet-tervezetek kidolgozásánál érvényesíteni óhajt.

SZENDY KÁROLY dr.

polgármester,

a szanálási művelet további fázisairól a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Mindenekelőtt azzal a beállítással kell harcba szállnom, amely szerint *nem rendelkezünk komoly szanálási tervekkel.* A főpolgármester úr az új törvényben biztosított hatáskörében egész sereg szanálási előterjesztés kidolgozására adott utasítást. E szanálási előterjesztések tekintélyes része már el is készült. *Összesen nyolc ilyen szanálási rendelettervezetet tűztünk ki a legutóbbi 17-es bizottsági ülésnek a napirendjére.* E nyolc szanálási előterjesztés közül csak négynek a megvitatására jutott idő. A főpolgármester úr természetesen a kisebb jelentőségű szanálási előterjesztéseket tűzte napirendre és

most fokozatosan jönnek egymásután a súlyosabbnál-súlyosabb problémák.

Ezek közé tartozik a különböző tisztviselői kedvezmények megvonásáról szóló javaslat, amely körül előre láthatóan élénk vita fog kifejlődni. Éppen azoknak a szempontoknak a jelentőségére való tekintettel, amelyeket a tisztviselői kedvezmények megvonásával feltétlenül mérlegelni kell, *halasztottuk későbbi időpontra ezeket az inkriminált rendelet-tervezeteket.* A legközelebbi ülésen azonban már napirendre kerül úgy *az üzemi tisztviselők helyett teljesített adófizetés megszüntetéséről* szóló előterjesztés, mint *a gáz- és villanykedvezmény* megvonásáról szóló rendeletnek a tervezete is. A főpolgármester úr — tudomásom szerint — meghallgatni óhajtja az összes ellenvetéseket. A különböző ügyosztályokban egyébként más olyan előterjesztések is készülnek, amelyek szoros összefüggésben vannak a szanálással.

Ma tulajdonképpen nincs is olyan elhatározás a városházi adminisztráció körében, amelynél ne kellene figyelemmel lenni a szanálásra.

A konkrét szanálási jellegű és most még előkészítés alatt álló intézkedések közül már is megemlíthetem *a közlekedési reformtervek és az üzemi tarifarevízió kidolgozására adott utasításokat.* Ezeket az előterjesztéseket most sürgősen elkészítjük, ami azt jelenti, hogy a 17-es bizottságnak hosszú ideig igen komoly és felelősségteljes munkája lesz.

Szendy Károly polgármester és *Lamotte* Károly alpolgármester hétfőn délelőtt *beható tanácskozásokat folytattak a pénzügyminisztériumban a költségvetés jóváhagyásáról és a beruházási kölcsönről.* A tanácskozás után a polgármester a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következő nyilatkozatot tette:

— A költségvetés pénzügytechnikai átvizsgálását már nagyjából befejezték a pénzügyminiszterium illetékes főosztályában és most már *nincs akadálya annak, hogy a főváros gazdálkodásának ezévi kerete a belügyminiszter elé kerüljön.* Tudomásunk szerint

jelentőségükben nem fontos változtatások történnek a törvényhatóság költségvetésén

és erősen közeledik az az időpont, amikor a *belügyminiszter jóváhagyó leiratát a fővároshoz eljuttatja.*

— Valószínű, hogy a költségvetési leiratot *egy másik belügyminiszteri leirat fogja megelőzni,* amelyik

hozzájárul a 20 millió pengős kölcsön felvételéhez.

Az erre vonatkozó előkészítő munkálatok részünkről befejezést nyertek és most már csak az szükséges, hogy

az OTI és a MABI a maguk felügyeleti hatóságától, ugyancsak a belügyminiszteriumtól, a szükséges jóváhagyásokat megnyerjék.

A beruházó kölcsönből létesítendő munkálatok sorrendjét összeállítottam és azokat a pénzügyi szakbizottság ülésén bemutatom. Meggyőződésem szerint *a 20 millió pengő a munkaalkalmak egész tömegét juttatja a budapesti építőiparnak, gyáripar nak és vállalkozásnak.*

A polgármester nyilatkozata jogos bizakodással tölti el azokat az érdeketségeket, amelyek nagy várakozással tekintenek a tavaszi munkaalkalmak felé. Tudomásunk szerint *a munkálatok vállalatbaadása nyomban a kölcsön felvétele után megkezdődik* és így már most biztosítottnak tekinthető, hogy a legközelebbi hetekben nagy versenytárgyalási mozgalmasság lesz a városházán.

Glücksthal Samu a főváros és a kereskedelem egymásrautaltságáról

Ha a kereskedelem visszaesik, csökken a főváros életereje

Nagyérdekességű előadást tartott a mult héten a *Fővárosi Kereskedők Egyesületében Glücksthal* Samu dr. felsőházi tag, a főváros ügyeinek egyik legalaposabb tudósa. Előadásában arra utalt, hogy a főváros háztartását csak úgy lehet rendbehozni, *ha a kereskedelmet és az ipart felvirágoztatjuk.* Sajnálkozásának adott kifejezést, hogy itt-ott még mindig felüti fejét a *kereskedelemellenes hangulat,* amelyik azt okozta, hogy a magyar gabonakereskedelem szinte teljesen elpusztult. A lipótvárosi City egyre szűkebb körre szorítkozik és a Belváros virágzó kereskedelmének hanyatlását régi patinás cégek sorozatos bukásai jelzik.

Párhuzamot vont a *kereskedelem összezsugorodása és a főváros pénzügyi helyzete* között, kimutatva, hogy a főváros *bevételei* öt év alatt 208 millióról 142 millióra csökkentek. A *községi közszolgáltatások* 110 millióról 76 millióra, a *forgalmi adó* bevétel 14 millióról 4 millióra, a *községi pótadó* 30 millióról 20 millióra és az általános *kereseti adó* 7 millióról 4 millióra esett vissza.

A bevételek csökkenésének arányában nem lehetett apasztani a kiadásokat és ily módon keletkezett a deficit. A kormány különböző jövedelmeket elvont az állam részére a fővárostól, ami ugyancsak *súlyos veszteségeket okozott.* Kifejtette, hogy *új üzemi politikára* van szükség, mert azok túl vannak adminisztrálva. Az üzemekbe 500 millió pengőt fektetett a főváros, *a jövedelmek azonban 8 millió pengőre rugnak.* Sürgette a *kereskedelmi szellem érvényesülését* és a reformok végrehajtását. Szembeszállott a túlhajtott takarékossággal, mert a főváros ebben az esetben nem tud megfelelni azoknak a követelményeknek, amelyet egy nagy világváros iránt joggal támaszthatunk. Ne álljon meg a gazdasági élet, hanem eszmékkel, komoly hitelorganizációval és helyes adózási politikával teremtsen munkaalkalmakat. *Glücksthal* Samu dr. nagysikerű előadásának az a konklúziója, hogy a kereskedelem felvirágoztatása a főváros boldogulását fogja előidézni.

STREBEL-STRECO-KAZÁN

hazai olcsó daraszenek

gazdaságos, egyszerű, füstmentes

tüzelésére.

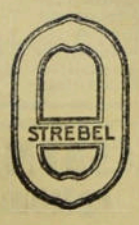

STREBELMÜVEK

Budapest, V., Alkotmány-u. 16. Tel.: 16-5-65.

Gyártelep: Moson.

Február 21-én és 24-én délután fél 3 órakor

Ügetőverseny

Kormányrendelet érkezett a városházára, amely több hatósági üzem sorsáról intézkedik

Bérbeadják a Harmatvíz üzemét, korlátozzák a városházi étkező működését, fenntartják a szappanfőzőt és megszigorítják a temetkezési intézet hatáskörét

Az üzemvizsgáló-bizottság jelentésére érkezett miniszteri leirat annakidején több üzem sorsát függőben tartotta. Ezek közé tartozott a gyógyforrások ásványvízüzeme, a Harmatvíz-üzem, a városházi étkező, a szappanfőzőüzem és a temetkezési intézet. A szóbanforgó üzemek további sorsáról most döntött a belügyminiszter és e héten érkezett leiratában közölte a főváros vezetőségével elhatározását. A kormányleirat hivatkozva a kereskedelmi miniszter és a pénzügyminiszter egybehangzó állásfoglalására, többek között így hangzik:

— A *Hungária-forrásnak*, mint a gyógyfürdők szervesen kiegészítő részének a székesfőváros kezelésében való fenntartását engedélyezem. A *Harmatvíz* elnevezésű, szénsavval telített gyógyvíz további termelését és forgalombahozatalát is szükségesnek tartom. Tekintettel azonban a magánipar és a kereskedelem érdekeire, felhívom a székesfővárost, hogy

az ásványvízüzemnek ezt a részét igyekezzék bérbeadás útján hasznosítani.

A bérbeadásnál természetesen a székesfőváros vagyoni és fürdőügyi érdekeinek a megóvására gondosan ügyelni kell.

A városházi étkezőnek polgári részét meg kell szüntetni.

Azok a viszonyok ugyanis, amelyek ennek az intézménynek a megvalósítását annakidején indokolták, ma már megváltoztak és

az intézmény fenntartása felesleges,

mert ellenkezik a vendéglősipar érdekeivel. A *diétás konyha átmeneti fenntartása ellen észrevételt nem teszek*, mert ez az orvosi felügyelet alatt álló üzem az egészségügyi érdekeket szolgálja és mert magánvállalkozás hasonló, orvosi ellenőrzés alatt álló üzemre ezideig még nem rendezkedett be. Mihelyt azonban az etekintetben felmerülő igényeket a magánvállalkozás is kielégíti, ezt a konyhát is be kell szüntetni. A harmadik üzem, amelynek sorsáról most döntött a kormány: *az állategészségügyi telepen fenntartott szappanfőző*. A

szappanfőző műhely fenntartása szükséges,

mert csakis így lehet biztosítani azt, hogy az elhullott állatok zsírjának felhasználásával visszaélések ne történjenek.

A műhely azonban csak közönséges mosószappant állíthat elő

és gyártmányát csakis a községi élelmiszerüzem útján hozhatja forgalomba.

Végül a *temetkezési intézetről* intézkedik a kormányleirat és a következőket mondja:

— Az intézet jelenlegi formájában való

fenntartása ellen szociális és közegészségügyi vonatkozásokra való tekintettel észrevételt nem teszek.

Az ipar és kereskedelmi érdekeltségek részéről elhangzott panaszok folytán azonban az üzemnek ügyelni kell arra, hogy eredeti rendeltetésétől el ne térjen és működésében a szociális és közegészségügyi szempontokat, valamint a magánipar jogos érdekeit szigorúan tartsa szem előtt.

A belügyminiszter egyébként *az üzem működését korlátozta* is és a következőket rendelte el:

— Az intézet vidéken temetést csakis ott vállalhat, ahol helyben temetkezési vállalkozó nincs,

vagy a vállalkozó a temetés rendezése tekintetében jelentkező igényeket kielégíteni nem tudja. Szállításokat az intézet a jövőben a vidékről a fővárosba ugyanezek mellett a kikötések mellett végezhet. A kerületi elöljáróságoknál, fővárosi kórházakban, szanatóriumokban stb. üzletszerző megbízottat tartani nem szabad. Végül elrendeli a miniszter *a koporsó-díszműhely likvidálását*, miután, szerinte erre semmi szükség sincs.

Városházi *beavatott helyen* a miniszteri rendelkezésre vonatkozólag a következő felvilágosítást kapta a *Fővárosi Hirlap* munkatársa:

— A belügyminiszter rendelkezése, — mondotta informátorunk, — *teljesen megfelel* a főváros vezetősége álláspontjának. Ami a Harmatvízüzem bérlet útján történő hasznosítását illeti, e tekintetben már jóval a kormányleirat kézhezvétele előtt tárgyalásokat folytattunk, egyelőre azonban eredménytelenül. A miniszter e tekintetben nem ad imperatív utasítást, csak azt mondja, hogy

az ásványvízüzemnek ezt a részét igyekezzék a főváros bérbeadás útján gyümölcsöztetni.

A főváros ezt csak akkor teheti meg, ha összeegyeztetni tudja gyógyfürdő és fürdőváros programmjával, hiszen külföldi nagy, világhírű gyógyfürdők külön reklamirozzák, hogy forrásaik állami, vagy városi kezelésben vannak, mert ez a megbízhatóság legfőbb garanciája. Legfeljebb arról lehet szó, hogy a palackozott és ellenőrző szalaggal lezárt üvegek forgalombahozatalát bérbeadja a főváros, ha erre vállalkozó akad.

Ehhez az első lépés már megtörtént,

amikor a Harmatvíz fuvarozását a főváros magánvállalkozóra bízta.

Nehezebb probléma a városházi étkező megszüntetése.

Tudvalévő, hogy itt a tisztviselők százai étkeznek. Ezek a tisztviselők kivétel nélkül kisfizetésű, szegény emberek, akikre nézve nagy jótétemény, hogy megbízható helyen

fillérekért kapnak ízletes, tápláló ebédet.

A hivatalnokok tekintélyes része az étkezési idő után visszamegy a hivatalába, ebből a szempontból is nagy előnyt jelent az étkező közelsége. A diétás étkező fenntartását pedig az egész orvosi kar szükségesnek tartja, mert a középosztály betegei a szanatóriumok és diétás konyhákat fenntartó szállodák árait megfizetni képtelenek.

A kormányrendelet *hat hónap alatt kívánja az elrendelt intézkedések végrehajtását.*

Eltörölték az angol vizumot, amit ki kell terjeszteni a dominiumbeli angol állampolgárokra is

A főváros is bekapcsolódik a Tavaszi Játékok megszervezésébe

A főváros vezetősége és törvényhatósági bizottsága több alkalommal felhívta a külügyi kormány figyelmét azokra a hátrányokra, amelyeket a magyar idegenforgalomnak a mostani vízumrendszer fenntartása okoz. A *vízummentesség* kedvező hatását a legjobban azok az eredmények igazolták, amelyek az osztrák, az olasz és svájci vízum eltörlése nyomán jelentkeztek. Többszörös intervencióra a kormány a múlt esztendőben próbaképen felfüggesztette az angol állampolgárok vízumkötelezettségét is, de csak átmeneti időre. A főváros közigazgatási bizottságában azóta több alkalommal ismételten szóvátették a vízum-rendszer módosításának kívánatosságát és ilyen értelemben több felirat ment a fővárostól a kormányhoz.

Néhány nappal ezelőtt a kereskedelmi miniszter leiratban közölte a fővárossal, hogy a pénzügyminisztérium véleményének meghallgatása után

az idén újra megadja az angol utasoknak a vízummentességet,

mégpedig *március elsejétől kezdve egy esztendőre.* A leirat az egyéves határidőt azzal indokolja, hogy a pénzügyminisztérium szerint egy év eredményeiből nem lehet végleges következtetéseket levonni és csak újabb próbaidő után döntenek majd a tekintetben, hogy Angliával szemben is végleg eltörlik-e a magyar vízumot.

Az újabb vízummentesség és a belőle várható eredmények iránt *illetékes helyen* érdeklődtünk és a következő felvilágosítást kaptuk:

— Az elmult idegenforgalmi szezon alatt, illetve 1934 májusától szeptemberig, amely idő alatt a kormány próbaképen felfüggesztette az angolok vízumkötelezettségét,

a statisztika adatai szerint mintegy ötven százalékkal emelkedett Budapesten az angol utasok száma.

Az említett öt hónap alatt *1400-al többen utaztak hozzánk Angliából*, mint a vízumkönnyítés előtt, 1933-ban. A nálunk töltött napok, illetve éjszakák tekintetében még kedvezőbbnek mutatkozott az eredmény, mert az 1400 utas 7138 éjszakát töltött Budapesten, ami közel 60%-os emelkedésnek felel meg. Ilyen tapasztalatok után érthető örömmel vette tudomásul a főváros vezetősége a kormány elhatározását, hogy az idén is életbelépteti a tavalyi vízummentességet az angol állampolgárok számára. A rendelet értelmezése körül azonban még mindig vannak tisztázni valók. Tavaly ugyanis a külképviseleti és vámhatóságok az angol birodalomhoz tartozó

dominiumokban kiállított útieveleket nem fogadták el angol útlevélnek,

ami igen sok bonyodalomra adott alkalmat. Volt például olyan eset, amikor két testvér indult Budapestre. Az egyik londoni volt, a másik kanadai. Bécsben a főváros idegenforgalmi irodájában nem tudták velük megértetni, hogy miért vízummentes a londoni útlevél és miért kell láttamoztatni a kanadait, hiszen — mondották ők — mind a ketten angol állampolgárok vagyunk és mint az ókorbeli rómaiak, mi is önérzetesen hangoztatjuk: *Civis Britannicus sum!* Az eredmények azt mutatják, hogy a kincstár a vízum-jövedelmének elmaradását bőségesen kárpótolja az az összeg, ami közvetlen adóban és illetékben folyik vissza az államkasszába az olyan összegek után, amit az idegenek elköltenek nálunk.

Érdeklődtünk a tervbevett Tavaszi Játékok iránt is, mivel a Közigazgatási Bizottság legutóbbi ülsén az egyik felszólalónak ilyen irányban élénk aggodalmai voltak.

— A tervezett *Tavaszi Játékokat* nem a főváros rendezi, hanem egy tőlünk független akció.

A főváros azonban rokonszenvvel kíséri a mozgalmat,

résztvesz az előkészületekben, illetve az ünnepi hét megszervezésén dolgozó megbeszéléseken, tanácscsal, tájékoztatással stb. szolgál. A költségek nem a fővárost terhelik, csupán hozzájárulást kérnek. Arról volt szó, hogy

az Idegenforgalmi Tanács és a székesfőváros is adnak 10.000—10.000 pengőt.

Az előkészületek még tartanak és a jelek szerint igen nívós produkció fog kialakulni, amely az egyetemes magyar kultúrának és az idegenforgalomnak egyaránt a hasznára és javára válik. Ismételjük azonban, hogy a fővárosnak nincs döntő befolyása a rendezés körül és legfeljebb segítségére lesz a kezdeményezőknek. Az anyagi hozzájárulás tekintetében sem történt még semmiféle döntés.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., Baross-utca 77. sz. Telefon: 33-5-42

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, ÚT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 870—43.

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

MAROSSI F. LAJOS
szab. márványutánzatu fal- és padlóburkolólap műkő- és cementárugyár, burkoló-vállalat
Budapest, X., Kerepesi-út 73. Telefon: 33-8-84

ELEKTROMOTORJA TÖKÉLETESEN MÜKÖDIK, HA: szén- és bronzkefél, kollektorai
MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ÉS BRONZKEFE ÜZEM MŰSZAKI VALLALAT-tól
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29. Tel.: 41-3-40
valók.

Szennyvíztisztító berendezések,
SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY RT.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Telefon: 54-9-72.

SALGÓTARJÁNI KŐSZENBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

vitéz BÁCSALMÁSY MIHÁLY
épitőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 553—65.

Súlyos sérelem fenyegeti a magyar ipart a köztisztasági járművek átalakításánál

Tiltakoznak a magyar golyóscsapágyüzemek a külföldi gyártmány igénybevétele ellen

Néhány év előtt a köztisztasági szolgálat terén komolyan *tervbevették a portalan szemétgyüjtés bevezetését.* A főváros két kerületének egyes utcáiban megindultak a kísérletek és az volt a szándék, hogy a szemétgyüjtésnek ezt a higienikus módszerét a főváros egész területére kiterjesztik. A Köztisztasági Hivatal az új rendszer bevezetésének költségszámítását is elvégezte, amelynek során kiderült, hogy *az eljárás több millió pengős befektetést igényel,* mert nemcsak sokezer szemétgyüjtőtartályról kell gondoskodni, hanem a lófogatú kocsik helyett át kell térni az autóüzemre is. Sajnos, a főváros egyre nehezedő pénzügyi helyzete a szép és kívánatos terv megvalósítását megakadályozta és most már csak arról lehet gondoskodni, hogy a szemétfuvarozási szolgálatot a lehetőség szerint gazdaságosan folytassák.

Ennek a takarékossági szándéknak a szüleménye, hogy

a két lóval vontatott szemétgyüjtőkocsikat megfelelő berendezéssel egyfogatú kocsikra átalakítják.

Ebben az irányban már folynak a kísérletek, *8—10 szemétgyüjtőkocsit golyóscsapágyú tengelyekkel szereltek fel* és az eddig szerzett tapasztalatok azt bizonyítják, hogy a kísérletek tökéletesen beválnak.

Ötven kocsi átalakításáról van szó és ez összesen mintegy 75.000 pengő befektetést igényel,

ami nem is okozna túlzott kiadást, mert hisz nélkülözhetővé válnék ötven igavonó állat és azoknak az eltartása.

Beavatott helyen szerzett értesülésünk szerint a főváros vezetői a szemétfuvarozó kocsik átalakítását rövidesen megvalósítani fogják. Ezt az elhatározást a magunk részéről örömmel regisztráljuk és ellenvetést csak abban a tekintetben hangoztatunk, hogy

a főváros külföldi gyárvállalatoknak kíván juttatni hatalmas keresetet,

amikor a magyar golyóscsapágy-üzemek mellőzésével a *svéd S. K. F. rendszerü gyártmányok beszerzésére gondol.* Általános törekvés az egész vonalon, hogy belső termelésünk kihasználását kell fokozni és mindent elkövetni azért, hogy külkereskedelmi mérlegünk eredményoldalai ne szenvedjenek bénító megterhelést.

A magyar vasüzemek teljes joggal tiltakoznak a belföldi ipar és a belföldi munkáskéz félretolása ellen,

mert a mai viszonyok között elsőrendü kötelessége különösen a közhatóságoknak, hogy *mindenben a rendelkezésre álló és a külföldi gyártmányokkal teljesen egyenértékü készítmények kerüljenek felhasználásra.* E kötelezettség alól a főváros sem vonhatja ki magát: *nincsen szükség a külföldi származású S. K. F. gyártmányokra, amelyeknek magas árai és beszerzési költségei a külföldnek jelentenek tekintélyes hasznot a magyar ipar rovására.*

Felvetettük azt a kérdést is, mi lesz a teendő, ha a kért szakvélemény *nem lenne kielégitő?*

— A fővárosnak, — mondotta informátorunk, — ebben a nem várt esetben még mindig módjában lenne a kartelbirósághoz fordulni, de reméljük, hogy erre az egyébként törvényesen megengedett útra, nem kerül a sor.

A beszélgetés során más érdekes tervről is tudomást szereztünk. A főváros közüzemei eddig kizárólag öntöttvascsöveket használtak, mig most

acél- és aszbesztcsövek alkalmazásával is kísérleteznek.

Ezek — a próbákon majd kitünik — állitólag, ugyanolyan tartósok, mint az öntöttvascsövek, de lényegesen olcsóbbak.

Az utóbbi hetekben szakkörökben olyan hírek terjedtek el, hogy a fővárosi Gázművek tárgyalásokat kezdett és kooperálni szándékozik a DGT pécsi bányatelepén üzembehelyezett kokszmüvekkel. Érdeklődtünk ennek a hírnek a valódiságáról.

— Semmiféle ilyen tárgyalásról tudomásunk nincs és ilyen tervek fel sem merültek.

A Gázműveknek nincsenek nehézségei a kokszelhelyezés terén.

Tudvalévő, hogy az országnak és a fővárosnak a fütőanyagszükséglet kielégítéséhez külföldi koksz importálására volt szüksége, ami most erősen korlátozva van. A helyzet tehát az, hogy úgy a Gázművek kokszát, mint a pécsi kokszot, könnyen és gyorsan veszi fel a piac. Ellenben tény az, hogy a Gázművek kokszgyártmányainak állandó piacot akarunk biztositani és ezt a célt kivántuk szolgálni, amikor néhány hónappal ezelőtt pályázatot hirdettünk modern kokszfütéses kazánok szerkesztésére. Ez a pályázat a napokban járt le és a legsikerültebb pályaművek beküldöit az üzem felszólította arra, hogy készitsenek és mutassanak be modelleket.

A gyakorlatban legjobban beváló fütőberendezésekből, illetve kazánokból nagyobb mennyiséget szándékoznak gyártatni és a Gázművek ezeket a berendezéseket előnyös feltételek mellett majd a háztulajdonosoknak rendelkezésére bocsátják.

A koksztüzelésü központi fütöberendezések nemcsak a Gázműveknek jelentenének üzleti előnyt, hanem közegészségügyi szempontból is határozottan kívánatosak lennének.

Letörni akarja a főváros a csőkartel mértéktelen árdiktatúráját

Az árelemzőbizottság felülvizsgálja a 3·5 millió pengős csőszállitási versenytárgyalás árait — Acél- és aszbesztcsövekkel kísérletezik a Vízművek — Nincs kooperáció a pécsi kokszgyár és a Gázművek között — A Gázművek kedvező fizetési feltételek mellett kokszfütéses fütőberendezéseket ad a háztulajdonosoknak

A mult esztendő utolsó hónapjaiban a főváros nyilvános versenytárgyalást hirdetett a Vízművek és Gázművek csőszükségletének szállitására. Négy ajánlat érkezett, ezek: a *Friedrich—Siemens vasöntő és hőtechnikai rt.*, az *Első Brünni Gépgyár*, az *Allami Vas-, Acél- és Gépgyár*, valamint az *Óbudai Hajógyár.*

A két legolcsóbb ajánlat a Siemens és a MAVAG volt.

A másik két gyár ajánlata némileg drágább és nem is vonatkozik minden méret szállitására. A döntés különböző okokból késett. A késedelmet főleg az okozta, hogy az ajánlatok összehasonlításánál kiderült, hogy

a legolcsóbb ajánlatok is lényegesen magasabbak a külföldi áraknál,

a fővárosnak indokolatlanul drágán kellene jelentős vascsőszükségletét beszerezni. A főváros vezetősége ilyen körülmények között elhatározta, hogy

erélyesen lép fel a csőkartellel szemben.

Miután a polgármester a saját hatáskörében nem avatkozhatott be a kérdés elbirálásába, úgy döntött, hogy a két legolcsóbb ajánlatot a kereskedelmi miniszter útján *elbirálásra felküldötte az ellenőrző Árelemző Bizottsághoz.* A főváros észrevétele nemcsak az árak magasságára vonatkozott, hanem arra is, hogy a két gyár ajánlata úgyszólván fillérekre egyezett. Az érdekes hírrel kapcsolatban *illetékes helyre* fordultunk felvilágositásért, ahol a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondták:

— Tény, hogy a főváros a karteleket ellenőrző Árelemző Bizottsághoz fordult.

Az árelemző bizottság tudomásunk szerint már foglalkozott a kérdéssel,

de közelebbit még nem tudunk. A főváros kénytelen volt ehhez az eszközhöz nyulni, mert nem kevesebb, mint

3 évi csőszükséglet szállitásáról van szó, amelynek értéke meghaladja a 3.5 millió pengőt.

A mostani lépéssel a jövőre nézve is tiszta helyzetet akarunk teremteni, mert a szóbanforgó rendelésben nem szerepel a Vízművek fejlesztési programmjánál felhasználandó további csőszükséglet. Az új budai Vízmünek ugyanis most csak a főnyomó csöveit kivánjuk beszerezni, de ezeken kívül még nagyon sok más méretü és minőségü csövekre is szükség lesz és ez a rendelés is igen tekintélyes összegre fog rúgni.

Érdeklődtünk, hogy a döntés elhúzódása nem okoz-e az üzemek munkáinál fennakadást? Ezt a választ kaptuk:

— Nem. Semmiféle bonyodalom, vagy késedelem nem fenyeget, mert egyrészt a téli időjárás miatt a munkák az egész vonalon egy darabig még úgyis szünetelnek, másrészt a régi szerződések alapján a főváros bármikor kaphat csöveket, amelyek elszámolása azután az Árelemző Bizottság állásfoglalása szerint történik.

Hunyadi János
TERMÉSZETES KESERŰVIZ
AZ EMÉSZTŐSZERVEK LEGKIVÁLÓBB GYÓGYVIZE. EGY HÁZTARTÁSBAN SEM HIÁNYOZHAT
HATÁSÁBAN FELÜLMULHATATLAN
SAXLEHNER ANDRÁS, BUDAPEST

LANTOS MIHÁLY
építőmester, házujító vállalata
V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93-6-52

RUDAS SÁNDOR
Budapest, VI., Jókai-utca 2. (Jókai-tér sarok.) Tel.: 18-0-26
dugattyúk, dugattyúgyürük, dug. csapszegek
szaküzlete

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ-MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8.
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78.
Közp. fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

Océ
A legtökéletesebb fekete fénymásoló papir
Fénymásolat
Piesenberger József
V., Hollán-u. 15. Tel.: 19-5-84

WAHL-FERENC lakatos mester
VAS ÉS FÉMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII. Víg-u'ca 39. Telefon: 316-45

Krisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ✠ Telefon: 30-8-63.

A régi cég
a régi cimen
Alapitva: 1910
Ilkovits Gyula és Lajos
központi fütés és vizvezeték
Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05

Események

Fővárosi Hiriap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Bärtl Tivadar

Kicsit furcsán, kicsit groteszkül hangzik, de bizony nem lehet rá jobb kifejezést találni: a városháza legdivatosabb ügyosztályáról, a szociálpolitikai ügyosztályról illik így télvíz idején megemlékezni. Ez az az ügyosztály, amely ma a városkormányzás legfontosabb szerve. Itt hullámzik nap-nap után a legnagyobb embertömeg, itt fekete a folyosó a gondgyötörte emberektől, de itt osztják egyben a legtöbb orvosságot a nyomor legégetőbb sebeire is.

Most záródott le annyira-amennyire ennek az ügyosztálynak egyik hatalmas munkája, a jugoszláviai kiutasítottak gondozása, az első segítségben való részesítése, amely páratlan tevékenységet követelt. Olyan alkalom ez, amely megköveteli az objektiv sajtótól, hogy ne csak az ügyosztály vezetőjéről, *Schuller* Dezső tanácsnokról emlékezzék meg, akinek ritka érdemeit amúgy is mindenki ismeri, hanem szóljunk a láthatatlan jó szellemről, az ügyosztály lelkéről, *Bärtl* Tivadarról, akinek a szegényemberek arra sem hagynak időt, hogy pártkörök kilincseit koptassa. Ma ő a legelfoglaltabb ember a budapesti városházán, neki van legkiterjedtebb ismeretsége a magyar fővárosban, de az ő ismerőseinek óriási többsége, akiknek mindnek tengernyi „szivességet" tesz, soha sem tudja majd meghálálni lelkes, nemes, megható emberszeretetét, mélységes felebaráti érzéseit. Az ő hadserege azokból telik ki, akik — pedig ezidőszerint is hatvanötezren ülnek naponta szegényes asztalánál — soha sem tudják őt visszahívni ebédre, akik meleg fedél alá való jutásukat nem visszonozhatják arany cigarettatárca ajándékozásával, akiktől soha semmiféle kamatot nem inkasszálhat az egészen apró, de nélkülözhetetlen pénzkölcsönök után, amelyeket a hivatalos nyelv szociális segélynek hív.

Néma hadsereg ez, amely nem tapsolhatja meg a róluk való szeretetteljes gondoskodást, az éjjel-nappal értük való lankadatlan, soha nem fogyó, mindig növekvő munkát. A hála ezer és ezer szempárban csillan meg hetenkint, de ezeknek a megtörtfényü szemeknek a sugárzása nem látszik messzire, csak magának *Bärtl* Tivadarnak nemes szivét melegítheti.

Most fejezte be nagy munkáját, a jugoszláv kiutasítottak első segélyben való részesítését, amit zaj, a tevékenység izzadó lázának mutogatása nélkül, sőt anélkül végzett, hogy akár a neve szerepelt volna a nyilvánosság előtt. Ez a nagy munka befejeződött, meg kell hajtanunk előtte az elismerés lobogóját; de *Bärtl* Tivadart a főváros közigazgatásának olyan nyugtalan posztjára vetette a sors, ahol egyetlen pillanatra sincs megállás. Senkinek sem olyan sietős a dolga, mint a nyomorgóké. Azok, mikor a főváros konyhájára beállítanak, már régen éheznek, amikor a szegényházba való felvételüket kérik, már régen fáznak és nyomorult kuckókban ténferegnek. Aki ezeknek az ügyes-bajos dolgait intézi, annak pillanatra sincs ideje késlekedni, annak állandóan munkában, üzemben kell állania. Nincs ideje még arra sem, hogy a maga sorsát, a maga jövőjét irányítsa: azoknak kell reágondolni, akik tudják mit jelent egy világváros életében az, hogy kenyeret kapnak az éhezők és hajlékot a hajléktalanok.

A főpolgármester látogatása a hercegprímásnál. *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármester a napokban hivatalos látogatáson volt *Serédi* Jusztinián bíboros hercegprímásnál. A hercegprímás budavári palotájában fogadta a főpolgármestert. *Sipőcz* Jenő dr.-nak főpolgármesteri minőségében ez volt az első hivatalos tisztelgése az egyházfejedelemnél.

Szendy polgármester a szabadelvű pártban. *Szendy* Károly polgármester már hetek óta látogatja a törvényhatósági bizottság pártjait. Ezek a látogatások az összes politikai alakulatoknál igen szivélyes formában játszódtak le és mindenütt ünnepelték az új polgármester udvarias gesztusát. Hétfőn este a szabadelvű pártklubot kereste fel a polgármester. A Nemzeti Szabadelvű Párt nevében *Rassay* Károly üdvözölte a polgármestert, aki közvetlen hangú beszéddel válaszolt, majd hosszasan elbeszélgetett az egybegyült párttagokkal és a vezetőséggel. A polgármester a múlt héten látogatást tett a szociáldemokratapárt városházi frakciójánál is.

Patz Sándor dr. ünneplése. A Beszkárt és a főváros vezetősége lelkes hangulatú vacsora keretében ünnepelte az elmúlt héten *Patz* Sándor dr. igazgatót, abból az alkalomból, hogy kormányfőtanácsosi kitüntetést kapott. *Márkus* Jenő vezérigazgató hatásos beszédben méltatta *Patz* Sándor érdemeit, majd *Usetty* Béla dr., a Beszkárt elnöke az igazgatóság üdvözletét tolmácsolta. A kereskedelmi minisztérium részéről *Rohrmann* István miniszteri tanácsos, a főpolgármester és a polgármester megbízásából pedig *Király* Kálmán tanácsnok fejezte ki elismerését. A beszédek után a forgalmi igazgatás tisztikara egy arany-tantuszt nyujtott át a kisszakasz feltalálójának, aki hálás szavakkal köszönte meg a meleg ünneplést.

Csilléry Béla pénzügyigazgató kitüntetése. *Csilléry* Béla dr. miniszteri tanácsost, a székesfőváros pénzügyigazgatóját a kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére kiváló buzgalommal és szorgalommal teljesített eredményes szolgálata elismeréseül a II. osztályú magyar érdemkereszttel tüntette ki.

József Ferenc főherceg ünneplése a Budapest-Fürdőváros Egyesületben. A Budapest-Fürdőváros Egyesület kedden ünnepelte *József Ferenc* főherceget, aki tíz évvel ezelőtt vette át az elnöki tisztséget. A Gellért-szállodában rendezett jubiláris közgyülésen a főherceg elnöki megnyitója után *Szviezsényi* Zoltán ügyvezető-igazgató beszámolt az elmúlt év munkásságáról, majd hangsúlyozta, hogy a reumakórház felépítése szükséges. Ezután Bársony Oszkár előterjesztésére *Szviezsényi Zoltánt ügyvezető alelnökké választották*, főtitkár lett *Techert* Gyula. Báró *Korányi* Sándor rámutatott arra, hogy a közgyülésnek különös jelentőséget ad a főherceg elnöklésének tízéves jubileuma. *Sipőcz* Jenő főpolgármester köszöntötte ezután a jubiláló főherceget, hangsúlyozva, hogy a tíz évvel ezelőtt szinte haldokló egyesületnek új lendületet, új életet adott. *A fürdőügyet központi kérdéssé állította be, amelyet meg kell oldani.* A főpolgármester ezután átadta az egyesület ezüstdombormüves albumját a főhercegnek, aki meghatottan köszönte meg a díszes ajándékot. Ezután *Scholtz* Kornál, *Tormay* Géza, *Ilovszky* János, *Vámossy* Zoltán, *Kossalka* János és *Tausz* Béla üdvözölték a jubiláló főherceget, akinek tiszteletére a közgyülés után százteritékes bankett volt a Gellért-szállóban.

Pénteken tárgyalják a harmadik alagút építését. A világítási és vízvezetéki ügyosztálynak pénteki ülésén mutatják be a tervezett új budai vízmühöz vezető harmadik Dunaalagút terveit és a versenytárgyalásra beérkezett ajánlatokat, amelyeket múlt számunkban már ismertettünk. A Szentendreisziget nyugati partja és a Római part között március elején megkezdik a müszaki nyelven „bujtatónak" nevezett kisebb méretü vízátvezető alagút építését.

Még Istambulból is jelentkeztek a meghirdetett 210 fővárosi állásra. Az elnöki ügyosztály szombatra készült el a múlt hetekben hirdetett pályázatra beérkezett kérvény-halmazok feldolgozásával. A főpolgármester és a polgármester — mint megírtuk — 210 állásra hirdetett pályázatot és ezekre 3000-nél több jelentkező akadt. Feltünően sok a vidéki pályázó. Az idegen, külső pályázók száma meghaladja a 800-at, s ezek között vannak olyanok, akik *külföldről* nyujtottak be kérelmet. *Az egyik kérelmező állandó istanbuli lakos és a török fővárosból sietett pályázni egy kisebb állásra.* A 12 főjegyzői állásra 55, a 12 tanácsjegyzői állásra 74, a 13 fogalmazói állásra 136, az 5 müszaki főtanácsosi állásra 22, 5 müszaki tanácsosi helyre 35, a 6 főmérnöki állásra 57, a 6 mérnöki állásra 58, a 6 segédmérnöki állásra 198, a 2 müszaki főfelügyelői állásra 7, a 3 müszaki felügyelői állásra 23, a 3 müszaki főtiszti állásra 43, a 2 kórházi felügyelői állásra 33, az 1 közélelmezési főtanácsosi állásra 7, az 1 közélelmezési tanácsosi állásra 13, az 5 adóhivatali főszámtanácsosi állásra 28, a 6 adóhivatali számtanácsosi állásra 46, az 1 főpénztárosi állásra 13, az 1 állat- és növénykerti aligazgatói állásra 6, a 3 segédhivatali főigazgatói állásra 29, a 9 segédhivatali igazgatói állásra pedig 134 pályázat érkezett. A külső, illetve idegen pályázók túlnyomórészben a legalacsonyabb kategóriák elnyeréséért folyamodtak. Az elnöki osztály elkészült a rangsor összeállításával is és valószinüleg már e hét végén, vagy a jövő héten sor kerülhet a jelölésekre, amelyek bemutatása után a főpolgármester és a polgármester döntenek a hatáskörök alá tartozó kinevezésekről. Az óriási kérvényhalmaz benyujtásából az államkincstárnak lesz legnagyobb haszna, mert a kérvényekre és a hozzájuk ragasztott bélyegek értéke igen hatalmas összegre rúg. A pályázók túlnyomó többsége számára azonban meddő próbálkozás a pályázat, amely csalódással fog járni, mert az állások legtöbbjét behelyettesítés formájában már korábban betöltötték. *Farkas* Ákos dr. tanácsnok, az elnöki osztály vezetője a legközelebbi napokban mutatja be a pályázók rangsorát *Sipőcz* Jenő főpolgármesternek és *Szendy* Károly polgármesternek, akik valószinüleg közvetlenül a 27-iki tanácsnokválasztás után döntenek a kinevezések tekintetében.

Tatán állandósítják a szabadtéri játékokat. Hatszázholdas gyógytaváról, Mátyás király korabeli váráról, az Esterházyak csodaszép angolparkjáról eddig is nevezetes volt Tata a turisták és nyaralók előtt. Az utóbbi években nagyban emelték ennek a szép vidéknek az idegenforgalmát a tatai parkban megtartott nagysikerü szabadtéri játékok, amelyeket ezentúl minden évben meg fognak ismételni. A jövőben azonban céltudatos propaganda indul meg Tata idegenforgalmának fellendítésére és ezt a napokban megalakult Tatajárási Idegenforgalmi Szövetség fogja irányítani, amelyet *Reviczky* Tamás tatai járási főszolgabíró ügybuzgalma hívott életre. A szövetség élén *Esterházy* Móric gróf volt miniszterelnök, *Esterházy* Ferenc gróf, a tatai hitbizomány ura, *Vida* Jenő felsőházi tag, *Fellner* Pál, a tatajárási kerület országgyülési képviselője, *Bagossy* Béla, a bánhidai centrálé igazgatója, *Reviczky* István főszolgabíró és *Rehling* Konrád tatabányai igazgató állanak. A szövetség első működéseként a közeli napokban Tatán idegenforgalmi propagandaiskolát fognak megnyitni.

Pártélet a Nemzeti Egység fővárosi szervezetében

Sipőcz főpolgármester lemondott a Saskör elnöki állásáról és belépett a Nemzeti Egység pártjába. A *Saskor* igazgatóválasztmánya vasárnap ülést tartott, amelyen *Nagy* Ferenc elnök bejelentette, hogy *Sipőcz* Jenő, aki mint főpolgármester belépett a Nemzeti Egység pártjába, a *Saskör elnökségéről lemondott.* Az elnök indítványára elhatározták, hogy *Sipőcz* Jenőt felkérik, hogy elnöki tisztét tartsa meg, mert a Saskör társadalmi egyesület és *a politikai pártállást nem tartják összeférhetetlennek a kör tagságával.*

Zsitvay Tibor tárgyalásai a főpolgármesterrel. *Zsitvay* Tibor ny. igazságügyminiszter, a Nemzeti Egység fővárosi szervezetének elnöke csütörtökön délben meglátogatta *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármestert az új városházán. A főpolgármester *Szendy* Károly polgármester társaságában fogadta hivatalában *Zsitvay* Tibort, és hármasban hosszabb időn át tárgyalásokat folytattak az aktuális várospolitikai és adminisztratív kérdésekről. A megbeszélés mindvégig teljesen bizalmas jellegü volt. A pártelnök és a főváros vezetői sorra vették az összes időszerü problémákat, így szó esett a közeli tanácsnok választásokról, a plébánia javadalmak betöltéséről és a sorra kerülő nagyszámú kinevezésekről is.

A délkerületi Nemzeti Egység Pártja az iparosokért. *A délkerületi Nemzeti Egység Pártja ipari osztályában Führer* László főtitkár, a székesfőváros 1935. évi ipari közmunkáit ismertette. Részletesen felsorolta azokat a bővítési-, tatarozási- és egyéb karbantartási munkákat, amelyeknek építészeti része kb. 2 millió pengőt, gépészeti része pedig 1.2 millió pengőt tesz ki, nagyrészt 1—2 ezer pengős tételekben. Rámutatott arra, hogy különösen a kórházak és a vásárcsarnokok házimühelyei még mindig igen nagymértékben végeznek iparosmunkát. Az iparosságot súlyosan érinti, hogy a költségvetés a tavalyival szemben kb. 15—18 százalékkal csökkent a beruházások tekintetében, míg a rendkivüli kiadásokat majdnem teljesen törölték. Az iparosság reménye most a húszmilliós beruházási kölcsön felé fordul. Ennek kapcsán arra kérte az illetékeseket, hogy a negyven iparágat foglalkoztató magasépítés részére megfelelő részt hasítsanak ki. *Perlaky* György volt országy. képviselő az iparosok hitelkérdésével foglalkozott, *Bánóczy* Béla szföv. müsz. tanácsos a müszaki munkák helyes és tervszerü előkészítését hangsúlyozta. *Wellisch* Andor bizottsági tag, a párt szakbizottságának az ügyosztályokkal való intenzív együttmüködésről beszélt. *Szinte* László, müszaki főtanácsos a XIII. ügyosztály helyettes vezetője felszólalásában az ügykezelés gyorsítását és indokolt esetekben — az 1—2 ezer pengös munkáknál, — a keresetek soronkivüli folyósítását helyezte kilátásba. A *kisipari szükségmunkák* kiadását lehetségesnek tartja. Az értekezletet *Usetty* Béla országy. képviselő zárta be, aki hangsúlyozta, hogy a költségvetés még nem végleges. A 17-es bizottság feladata lesz a szanálást célzó törlésekről véleményt mondani. Úgy a szanálás szükségességét, mint az azzal kapcsolatos törlési lehetőségeket túlzottaknak tartja és reméli, hogy a felveendő kölcsön lényeges munkaalkalmat fog nyujtani az iparosságnak.

A terézvárosi egységes párt ünnepli Bethlent. A terézvárosi egységes párt csütörtökön este Andrássy-út 47. számú helyiségében értekezletet tart, amelyen *bizalmának ad kifejezést Bethlen István iránt* abból az alkalomból, hogy Eckhardt Tibor, mint a meghívó mondja: „minden jóízlésü embert megdöbbentő módon" megtámadta.

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
Budapest, V., Gr. Tisza István-utca 5. Telefon: 82-4-29.

GAZDASÁGI ÉRTESITŐ

Elkészült az előadói tervezet, értekezletet tartottak a kereskedelmi minisztériumban az áruházak megrendszabályozásáról

Felülkerekedik a jobb belátás, már tárgyalnak a gyárak a detailárusítás beszüntetéséről

Tűzbiztonsági szempontból felülvizsgálják az áruházakat

Megvédeni a kereskedelmet a fenyegető veszedelmektől: ez volt a *Fővárosi Hirlap* célkitűzése, amikor három évvel ezelőtt kíméletlen hadjáratot indított a detailárusítással foglalkozó *gyárak* és a kiskereskedelmet lehengerelő *áruházak* ellen. A kereskedelem teljes letiprására irányuló kettős támadás veszedelmére talán elsőnek a *Fővárosi Hirlap* mutatott rá és még idejében figyelmeztette az érdekelteket, hogy *egzisztenciájuk megmentésére fogjanak össze.* Akciónk együtthaladt a kereskedői érdekeltségekkel: a *Baross Szövetség*, a *Fővárosi Kereskedők Egyesülete*, az *OMKE* állandóan napirenden tartották a nagyjelentőségű gazdasági problémát, de bevalljuk, nem volt könnyű feladat az illetékes tényezők figyelmét rárányítani e kérdéskomplexum fontosságára. Az elmúlt három év folyamán állandóan rávilágítottunk a kereskedők létérdekeire és a kitartás eredménye, hogy

ma már biztató fények mutatkoznak az eddig oly sötét horizonton.

A kormány ígéretet tett az áruházi terjeszkedés megakadályozására, az élelmiszerárusítás korlátozására és végül a gyári detailárusítás ügyében is diadalmaskodik a kereskedők érdeke.

Kormányintézkedés az áruházak terjeszkedése ellen

A *Baross Szövetség* nagyarányú kongresszusa váltotta ki a megnyugvást keltő ígéretet, hogy

küszöbön a rendcsinálás az áruházi élelmiszerárusítás forgatagában.

A közgyülésen áttekinthető módon illusztrálták, hogy *az áruházak irreális árakkal dolgoznak és üzletpolitikájuk kizárólag a vevők becsalogatására irányul.* Minden eszközt felhasználnak az árak rombolására: összevásároltak másodrendü cikkeket és azt természetesen *olcsóbb áron* kínálták a közönségnek. A kiskereskedelem a legkitünőbbet kínálja, tehát reális kalkulációval nem tudott az áruházakkal lépést tartani. Megkönnyíti az áruházak manipulációját az is, hogy

az élelmiszereket inkább veszteséggel adják el, viszont más osztályok forgalmával kárpótolják magukat.

Tény az, hogy minden áruház élelmiszerosztálya *deficites*, ami önmagában nem volna baj, ám annyira lenyomják az árakat, hogy *a magánkereskedelem sorra lehúzza a redőnyöket.*

Külön előny az áruházak számára az *adókivetés*, amely aránytalanul kisebb, mint a kereskedő közteherviselése. A nagyforgalmú *Corvin Áruház* például 1934-ben 3865 pengő társulati adót fizetett. A *Fenyves Áruház* két év előtti mérlegében 167.000 pengő veszteséggel büszkélkedett, a sikeres kényszeregyezség után következő évben pedig mindössze 2800 pengő volt az adólerovás. Teljesen indokolt volt az összes magyar kereskedelmi testületeknek a *Baross Szövetség* útján is kifejezett az a követelése, hogy *a kormány ne adjon engedélyt újabb áruház alapitására, tiltsa el az áruházakat az élelmiszerosztályok fenntartásától és végül terjesszen törvényjavaslatot a parlament elé az áruházi különadó bevezetéséről.*

Fabinyi Tihamér kereskedelmi miniszter a leghatározottabb formában közölte a Baross Szövetség elnökségével, hogy

14 napon belül intézkedik a határozati javaslatról és már most garantálja, hogy Magyarországon egyelőre több áruház nem létesülhet.

A selyemszakmában megszünt a gyári detailárusítás

Remélhetőleg a közeljövőben megszünik a kereskedőtársadalom másik súlyos panaszáradatának az okozója: *a gyárak detailárusítása.* Az első lépést a béke egyengetéséhez a belvárosi kereskedők tömörülése tette meg, amikor *Brammer* Ödön vezetésével kimondották, hogy a selyemgyáraktól a detailárusítás megszüntetését követelik. A gyárosok és a kereskedők megbizottai összeültek és annak eredménye, hogy

a legelőkelőbb öt selyemgyár máris biztosítékot nyujtott a detailárusítás minden formájának leállitására.

A gyárosokat erre a békülékenységre a jól felfogott érdekük vezette, mert nagyon jól látták a *Fővárosi Hirlap* részéről megjósolt ellenhatást: a bojkottot, amely

országszerte kirobbanóban volt.

Az elvi megegyezés szövege — mint a *Fővárosi Hirlap* mult heti számában jelentette — már elkészült és remélhetőleg *ez a diszonancia végleg lekerül a kereskedők és gyárosok egymásközti viszonylatából.*

Beadják a derekukat a posztógyárak is

Hasonló békekötés készül *a posztókereskedők és posztógyárak* között. Napok óta folynak a tárgyalások a kötszövő-, harisnyagyárak, valamint e cikkek árusításával foglalkozó kereskedők között és a megegyezés kilátásai biztató eredményeket ígérnek.

Egyetlenegy baljóslatú momentum mutatkozik csupán és ez az, hogy a béketárgyalásokat abban a Textilgyárosok Egyesületében folytatják, amelynek Schiller Ottó nevü főtitkára kézzel-lábbal hadakozott a kereskedők követelései ellen.

A retorzió fenyegetéseinek hatása úgylátszik meggyőzte a derék főtitkárt álláspontjának helytelenségéről és talán *mégis sikerül a békét megteremteni, amelynek úgy a gyárak, mint a kereskedők hasznát fogják látni.*

Értekezlet a kereskedelmi miniszteriumban

Kedden délelőtt 10 órára a kereskedelmi minisztériumba az érdekeltségeket váratlanul értekezletre hívták meg, amelyen többek között megjelentek *Ilovszky* János, a Baross Szövetség országos elnöke, *Vértes* Emil, a Fővárosi Kereskedők Egyesületének elnöke és *Balkányi* Kálmán, az Omke igazgatója. A tárgyalást vezető miniszteri tanácsos *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter nevében

előterjesztette az áruházi üzletvezetés túldimenzionáltságáról készült előadói tervezetet,

amely a mindennapi élet nehézségeivel küzdő kiskereskedelmet és kisipart védelmébe kívánja fogadni.

A tervezet lényegesebb pontjai:

Az egyes áruházak jellegzetességéhez tartozó főcikkkek mellett mellékárukat csak megfelelő korlátozással szabad árusitani; új áruházak alapitására engedély nem adható; az élelmiszerárusitás korlátozása és élelmiszerek kiszolgálása csak elkülönitett helyiségben történhetik. A vendéglátó ipar védelmére a tervezet kimondja, hogy

büffét, vendéglőt, kávéházat az áruházakban üzemben tartani tilos

és ezeket 6 hónapon belül be kell szüntetni. Az áruházak a 6 órai zárórát minden vonalon betartani kötelesek és ha a főhelyiségekben tényleg szünetel is az árusitás, tilos lesz 6 óra után az előcsarnokban, vagy az utcai fronton történő eladás is, amit egyes áruházak most gyakorolnak.

Ilovszky János köszönetet mondott a miniszternek azért a jóindulatért, amellyel a kiskereskedelmet védelmébe fogadta, megemlíti azonban, hogy bár teljesen egyetért a tervezet intencióival, annak kibővítését szükségesnek látja. *Ilovszky* az értekezlet során melegen emlékezett meg a *Fővárosi Hirlap* munkájáról, amellyel önzetlenül csatlakozott a kereskedők exisztenciális érdekeinek védelméhez és ebben a kitartó küzdelmében elévülhetetlen érdemeket szerzett.

*

Amint látható, az erélyes összefogás és a kitartás meghozza az eredményeket. A *Fővárosi Hirlap* számára felbecsülhetetlen elégtételt jelent, hogy *állandó ösztönzésünk nem volt hiábavaló és a kereskedelem az utolsó pillanatban öntudatra ébredt.* De megnyugvásunkra szolgál az is, hogy a városházán szintén felfigyeltek intelmeinkre és

tűzbiztonsági szempontból is felülvizsgálják az összes áruházakat,

hogy végre rendet teremtsenek a tűzfaláttörésekkel operáló lelketlen manipulációk és a tűzveszélyes lim-lommal túlzsúfolt raktárak dzsungeljében.

Reményi-Schneller Lajos búcsúlátogatása a polgármesternél. *Reményi-Schneller* Lajos dr., a *Községi Takarékpénztár* volt vezérigazgatója, aki már elfoglalta az *Altruista Bank* vezérigazgatói pozícióját, szombaton délelőtt búcsúlátogatást tett *Szendy* Károly polgármesternél.

Kinevezések a Hazai Takaréknál. A *Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület* igazgatósága folyó hó 18-i ülésében *Fábry* Géza dr. cégvezetőt igazgatóhelyettessé, *Segesváry* Béla cégvezetőt pénztári-főigazgatóvá, *Reiner* Artur pénztári-aligazgatót pénztári-igazgatóvá, *Szalay* István, *Euler* Rezső, *Wydler* Tivadar és *Rieger* Gyula főtisztviselőket pedig cégvezetőkké nevezte ki.

A Pesti Hazai közgyülése. A *Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület* február 12-én tartotta meg *Erney* Károly alelnök-vezérigazgató elnöklete alatt és nagyszámú részvényes részvételével 95. rendes közgyülését. Az igazgatósági jelentéshez dr. *Kövess* Béla részvényes szólt elsőnek, aki a vezetőségnek és a tisztikarnak a közgyülés köszönetét tolmácsolta, majd megemlékezett Erney Károly alelnök-vezérigazgató 40 éves szolgálati, 10 éves vezérigazgatói jubileumáról, valamint az őt az I. osztályú magyar érdemkereszttel legfelsőbb helyről ért kitüntetésről. A felszólaló elismerő szavait a közgyülés osztatlan helyesléssel fogadta és az elnöklőt meleg ovációban részesitette. A közgyülés az igazgatóságnak minden javaslatát egyhangúlag elfogadta és elhatározta, hogy *az 1,192.499.05 pengőt tevő kimutatott tiszta nyereségből részvényenként 3 pengő osztalék* a közgyülést követő naptól kerüljön kifizetésre, a látható tartalékalapokhoz további 200.000 pengő csatoltassék és az alapszabályszerü járulékok és díjazások levonása után megmaradó 227.720.45 pengő az 1935. évi nyereség- és veszteségszámlára vitessék át. A közgyülés a felügyelőbizottság új tagjaiul gróf *Erdödy* Rudolf, dr. *Papp* Antal és *Sárkány* Béla eddigi választmányi tagokat választotta meg, a választmány mandátumának lejárta folytán pedig 27 régi választmányi tag és mint új tagok *Dalmady* Ödön, dr. *Debreczeni* Sándor, *Hoványi* Géza, dr. *Lénárd* János, dr. *Mészöly* László, dr. *Procopius* Béla, báró *Than* Károly, dr. *Verebély* Tibor és *Verzár* Kálmán kerültek megválasztásra.

Csaknem 3 millió pengővel emelkedett a Belvárosi Takarékpénztár betétállománya. A *Belvárosi Takarékpénztár* közzétett zárszámadása elsősorban is annak a bizonyitására szolgál, hogy az előrelátó és óvatos üzletpolitika a közönség bizalmát az intézet iránt a legnagyobb mértékben fokozta. Tagadhatatlan jele ennek, hogy *a betétek a múlt évhez viszonyitva 2½ millió pengővel emelkedtek.* A takarékpénztár 1934. évi mérlege *308.870.45 pengő tiszta nyereséggel* zárult az előzőévi 304.722.68 pengővel szemben. Az igazgatóság azt a javaslatot fogja a közgyülés elé terjeszteni, hogy *az intézet belső erőinek gyarapitása érdekében ezidén is mellőztessék az osztalékfizetés* és a tiszta nyereségből 100.000 pengő a tartalékalap növelésére, 50.000 pengő az Elismert Vállalati Nyugdíjpénztár gyarapitására, 5000 pengő a tisztviselői jóléti alapok javára fordittassék, a fennmaradó 153.870.45 pengő pedig az 1935. üzletévre vitessék át. Az elmúlt üzletévben *némileg javultak a gazdasági viszonyok, ami a Belvárosi Takarékpénztár Rt. zárószámadásaiban is kifejezésre jut.* A takarékpénztár betétállománya az előzőévi 12,765.533.77 pengőről *15.326.361.08 P-re emelkedett,* az emelkedés tehát 2,560.827.31 P (az előző évben 994.338.36 P); ebből 2,440.399 P a takarékbetétállományra, 120.428.31 P pedig a folyószámlabetétállományra esik. *Emelkedés mutatkozik továbbá a pénztárkészletek, zsiró- és bankkövetelések tételénél is,* amelyeknek összege 2,081.083.48 P-ről 2,563.403.76 P-re nőtt, és emelkedett a váltótárca is, amely 11,100.126.77 P-t tesz ki az előzőévi 10,857.668.20 P-vel szemben. Csökkenés mutatkozik viszont a „hitelezők" tételénél, amely 9,832.114.90 P-ről 8,780.237.14 P-re és a törlesztéses jelzálogkölcsönök állományában, amely 19,359.769.51 P-ről 18,108.253.62 P-re apadt. Az „adósok" összege az előző év színvonalán mozog és 8,263.945.03 P-t tesz ki. Az igazgatóság a közgyülést *március 2-ára* hívta össze.

A Salgó 1 pengő osztalékot fizet. A *Salgó-Tarjáni Kőszénbánya R. T.* igazgatósága legutóbbi ülésében megállapította az 1934. évi zárszámadásokat és elhatározta, hogy a február hó 25-ére egybehivandó rendes évi közgyülésnek *részvényenkint 1 pengő* osztalék kifizetését fogja indítványozni.

FÉNYSZÓRÓ

A pászka-váltságdíj

szokatlanul újszerű találmánya a pékkartelnek, amely nyilván megkapja méltó helyét a gazdasági műszavak szótárában. A husvéti rituális kenyér és a váltságdíj olyképen kerültek szoros összefüggésbe, hogy a pékkartel 4000 pengőt követelt a hitközségtől, hogy a sütőüzemekben a pászka elkészítését megengedje. Érthető, hogy a zsidó hitközség megütközéssel fogadta a pékkartel szerénytelen ajánlatát, viszont nem érthető, hogy miért ajánlott fel 2000 pengőt az egyesség megkötése érdekében. Tudomásunk szerint a zsidó hitközségek külön pászkagyártó üzemeket tartanak fenn és így módjukban van hitsorsosaikat teljes mértékben kiszolgálni. Miért kell tehát deferálni és fizetni? A pékkartel legközelebb már levegődíjat is szed és nem elégszik meg a zsemlye és a kenyér horribilis használával! És mire fordítja a pénzt a pékkartel, amikor minden darab péksütemény és minden kilogram kenyér után is illetéket szed az árvédőegyezmény rejtett céljaira? Mikor kap elszámolást a pékipartestület erről a különleges alapról, amelynek rendeltetésével senki sincsen tisztában? Sokkal jobb volna, ha a pékkartel leszállítaná az árakat, mert lassanként elsorvadnak a fogyasztók és inkább a kartelen kívüli péküzemekhez fordulnak, ahol olcsóbb kenyeret és zsemlyét lehet vásárolni. A közönség már kezd tájékozódni és tudja, hogy vannak olcsó és drága péküzletek. Például kitünően oldotta meg a méregdrága péktermékek problémáját a jogászok Werbőczy Bajtársi Egyesülete, amelynek diplomás tagjai pékmühelyt nyitottak és a diákmenza szükségletét biztosítják. Ez a leleményes intézmény már kiseprüzte a folytonosan drágító pékkartelt és dícséretreméltó élniakarással adja tanujelét komolyságának és gazdasági érettségének. Pékkartel, jó lesz vigyázni, mert a példát mások is követni fogják.

A suszter és a kaptafa,

szállóigéjét idézik mostanában a vegyi iparban annak az esetnek a kapcsán, hogy a Beszkárt bitumenes kiöntőanyag versenytárgyalásán olyan cég is jelentkezett, amelynek semmi kapcsolata sincs ennek a szállításnak a jellegzetességéhez. 50 vagón szállítására hirdetett versenytárgyalást a Beszkárt és természetes, hogy az összes előkelő vegyitermékgyárak beadták ajánlatukat. Nagy feltünést keltett, hogy a versenytárgyaláson résztvett a Neuchatel Asphalte Company is, amely talán épithet jóminőségü utakat, de kiöntőanyag előállításával eddig még nem igazolta magát. Ez a külföldi cég most arra vállalkozik, hogy a versenytárgyalásból „kiönti" a magyar vállalatokat és monopóliumot akar szerezni a villamosvasút szükségletének ellátására. Az érdekelt szakmák bizonyosra veszik, hogy a Neuchatel ajánlatát még csak figyelemre sem méltatják a Beszkártnál és olyan magyar cégre bizzák a szállitást, amely már régen bebizonyította, hogy ezt a különleges anyagot kifogástalan minőségben tudja rendelkezésre bocsátani.

A cseh Hutter-Lever

az utóbbi időben azzal népszerütleniti magát, hogy vezérszerepet vállal a szappankartel létrehozásában és az árak megdrágításában. Sikeres működése után megindult a közegészségügy és a higienia megtorpedózása, mert a drágitás következménye nem lehet más, mint a szegényebb néposztályok testi kulturájának visszahanyatlása. Legújabban a cseh konszern koprabehozataláról esik sok szó gazdasági körökben, mert ennek a teljesen mellőzhető kókusztörmeléknek behozatali lehetőségét állami kedvezményekkel biztositották és ily módon lehetővé vált számukra az import lefolytatása. A Hutteréknak juttatott kedvező elbánás újabb terjeszkedést biztosit ennek a külföldi vállalkozásnak és a világhirü magyar szappangyártás még Magyarországon is összezsugorodik, a hazai iparpártolás nagyobb dicsőségére.

Csengő aranyat

és úgynevezett nemes valutát kap néhány magyar magkiviteli vállalat a Németországba irányitott exportért. Az illetékes tényezőkkel kötött megállapodás alapján a magvak egy részét valuta ellenében kell exportálni és ez évente tekintélyes tételeket jelent. A magexportot főleg a Mauthner Rt. és a Monori Magkereskedelmi Rt. foglalta le és mert csupán néhány nagy német céggel állanak összeköttetésben, hiányzik a megfelelő ellenőrzés lehetősége. A Mauthner és a Monori szövetkezése most a termeléssel szemben is monopóliumot teremtett és egyelőre beszüntették a belföldi vásárlásokat, aminek természetes következménye az árzuhanás. A gazdatársadalom tehát alaposan ráfizet a két vállalat export-koncessziójára, de továbbra is nyilt kérdés marad: megtalálja-e számitását ezen az üzleten a magyar külkereskedelmi mérleg?

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESITŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8 52

Kedvező üzleti eredményről számol be a MOKTÁR évi jelentése

A *Magyar Országos Központi Takarékpénztár,* ez a régi és előkelő pénzintézetünk ezúttal is hü maradt tradicionális és előreláthatóan óvatos üzletpolitikájához: ez állapitható meg a nyilvánosságra került tavalyi zárszámadásból. Az intézet mérlege tanuskodik amellett, hogy az óvatos bankvezetést egyesiteni lehet a produktiv gazdasági tevékenységgel. A tavalyit némileg meghaladó nyereségből az intézet ezúttal is *a tavalyinak megfelelő osztalékot fizet,* tartalékait gyarapítja, jelentős összeget visz át a jövő év számlájára, ugyanakkor a nyugdíjalap gyarapitásával szociális érzékéről tesz tanuságot.

A közzétett mérleg az alábbi főbb adatokkal szolgál:

A MOKTÁR 1934-es nyeresége 786.982.58 P, 64.543.10 P-vel több, mint 1933-ban. Az intézet összforgalma 3 milliárd 553 milliót tett ki, 283 millióval többet, mint tavaly. *A takarékpénztárra bizott idegen tőkék* összege 79,597.000 P, ebből a *könyvecskékre* és *pénztárjegyekre* elhelyezett betétek 1,377.700 P-vel haladják meg az egy év előtti állagot. *Folyószámlán* elhelyezett betétek 2,042.600 P csökkenést mutatnak, ami külföldiek követeléseinek visszafizetésével az ország szempontjából kedvező jelenséggel van összefüggésben. Az *„egyéb hitelezők"* tételének 1,148.400 P-vel való növekedése az intézet devizaüzletének nagyobbodására vezethető vissza. A *vagyon-oldalon a pénztárkészlet* a rögtön realizálható zsíró- és bankári követelésekkel együtt 4,017.700 P-t tesz ki, 687.800 P-vel többet, mint tavaly. Államadósságok, közkölcsönök és egyéb értékpapírok összege 3,090.400 P. A törlesztéses jelzálogkölcsönállomány 20,087.000 P. *A MOKTÁR vállalatainak üzletmenete, élükn a Dreher—Haggenmacher-féle sör- és egyéb ipari konszernnel, kedvezőbb volt, mint az előző évben.*

Az üzleteredményszámlán a megtakarítás 83.200 P. A nyereségképpen kimutatott 786.982.58 P-ből az igazgatóság az e hó 26-iki közgyülésnek, úgy, mint az előző évben, egy pengő osztalék kifizetését, 100.000 P-vel a tartalék dotálását, 60.000 P-nek a nyugdíjpénztárba való utalását, 30.000 P-nek a hivatalnokok jutalmazására fordítását, 381.889.49 P-nek új számlára való elövitelét fogja javasolni.

Beszámol mult évi eredményes működéséről a Hazai Bank

A *Hazai Bank* múlt évi zárszámadása az intézet fejlődésének képét tükrözi vissza. A bank az elmúlt évben is fokozta üzleteredményét, megőrizte hagyományos mobilitását, gyarapította nyilt és latens tartalékait, mindez pedig érdeme a gondos és körültekintő vezetésnek.

A nyilvánosságra került mérleg adataiból kiemeljük az alábbi tételeket:

A *Hazai Bank Rt.* igazgatósága *Szécsi* Pál elnök vezetésével tartott ülésében megállapította az 1934. zárószámadásait. A mérleg 344.126.95 P (az előző évben 263.506.04 P) leirás után az előző évi 345.843.49 P-vel szemben *378.448.43 P nyereségel zárul.* Az igazgatóság az e hó 23-i közgyülése elé oly javaslatot fog terjeszteni, mely szerint *részvényenként a tavalyival azonos összegü egy pengő osztalék fizettessék.* A mérleg az előző évinél nagyobb nyereséget tüntet fel, noha a kamat- és szelvényjövedelmek csökkentek és leirásokra nagyobb összeg fordittatott. A jutalékok és egyéb jövedelmek 515.755.17 P összege az előző évi 468.977.68 P-vel szemben *számottevő emelkedést tüntet fel.* Az 1932-ben 762.508.83 P-t kitevő tisztviselői illetmények a lefolyt évben 492.470.01 P-re csökkentek. A *váltótárca* 16,748.410.84 P-t tett ki az előző évi 16,838.240.43 P-vel szemben. A bank a lefolyt üzletévben is igyekezett *új, rövidlejáratú hitelek* folyósításával a gazdasági élet élénkitéséhez hozzájárulni. Ezenkivül résztvett a munkaalkalmak teremtése szempontjából oly fontos tatarozási hitelakcióban is. Úgy a *betétkönyvekre* elhelyezett 8,870.030.21 (az előző évben 8,629.934.57), mint a folyó- és csekszámlákon kezelt 14,520.452.77 (az előző évben 13,100.946.53) betéteknél ezidén is az intézet állandó fejlődésére mutató *örvendetes emelkedés* (21,730.881.10 P-ről 23,390.482.98 P-re) észlelhető.

VÁLLALKOZÁS

Két millió pengő költségvetési hitel maradt a mult évről, amelyet az idén használ fel a főváros

A fővárosi törvény szerint a költségvetési év végéig ki nem utalványozott hiteleket, vagy hitelmaradványokat a következő évben csak akkor szabad felhasználni, ha a közgyülés azt külön határozattal engedélyezi. A mult évi költségvetésből különböző címeken még 2,058.252 pengő áll rendelkezésre, amely összeget a kiszabott idő alatt azért nem használhatták eddig fel, mert az a munka, amelyre hitelként beállították, még folyamatban van.

A mult évről áthozott kétmilliós hitelkeretben az alábbi érdekesebb tételek szerepelnek: A belvárosi plébániatemplom restaurálására 27.000 P, a budavári koronázótemplom restaurálására két részben 248.658 P, a Batthyány-téri Szent Anna-templom restaurálására első részletként 39.812 P, a Szent István-bazilika bádogtetejének vörösrézzel való kicserélésére 8822 P, az erzsébetvárosi plébániatemplom restaurálására első részlet 18.000 P, a kőbányai templom restaurálására ugyancsak első részletként 6732 P. Közcsatornák átépitésére 24.293 P, árvizvédelmi munkákra 40.000 P, a központi csatornaszivattyútelep főnyomó csövének meghosszabbítására 705.680 P, az angyalföldi új csatornaszivattyútelep építésére 188.508 P. Az új városfelmérés alapmunkálataira 10.853 P, kisajátitási célokra 123.596 P, városszabályozási munkákhoz megszerzett ingatlanok vételára 24.670 P. A külső Üllői-úti iskoa bővitésére 22.865 P, a népligeti iskolai sporttelep építési költségének harmadik részlete 53.958 P, a XI. kerületi Soproni-úti elemi és óvoda építésére 94.406 P, a II. kerületi Fenyves-úti iskola építésére 33.214 P. A marhaközvágóhidon új kondenzátorok beszerzésére 45.210 P, a Széna-téri zárt vásár felszerelésére 6300 P, a pasaréti új piac építésére 1862 P. Az Erzsébet Szeretetotthon zárt osztályán fürdő létesitésére 5000 P, a II. kerületi Fő-utcában Gyermekotthon létesitésére 11.000 P, a Városszéli telepen raktárház építésére és kultúrház berendezésére 1090 P. Az Új Szent János-kórház automatikus telefonhálózatának létesitésére 40.545 P. Új erdőterületek vásárlására 40.000 P. A központi városháza udvari homlokzatának tatarozására 8000 P, a Rudas-fürdő új kazánházának építésére 92.090 P, a Fővárosi Képtár Egyetem-utcai palotájának nagyobb átalakitási munkálataira 16,250 P. *Összesen 2,058.252 pengő.*

Versenytárgyalási megbizások

Villanyszerelési munkát ugyanott: Novák Pál 1297,
Kőmives munkát ugyanott: Lukoy Emil 1534,
Kőmives munkát a Németvölgyi-uti iskolánál: Gleviczky Sándor 1989,
Kőmives munkát a Soproni-úti iskolánál: Polacsek és Epstein 1502,
Bádogos munkát a Wesselényi-utcai iskolánál: Fliegl Mihály 3356,
Vastetőzeti munkát a rákoskereszturi temető üvegházánál: Gruiz Károly 2100 pengő vállalati áron.
A fővárosi altisztek, takarítónők részére szükséges cipők szállítására megbizást adtak összesen 120.000 pengő értékben.
50.000 kg. motalkó szállítását az üzemek részére: Hegedüs és Társa 3712, Magyar-Belga Ásványolajipar 7488, Vacuum Oil Co. 7488,
Padlóburkoló munkát a Horthy Miklós-úti iskolánál: Januschek Béla 8696,
Vasbeton munkát a Rudas-fürdőnél: vitéz Lukoy Emil 5440,
Csatornázási munkát a népligeti iskolai sporttelepnél: Wasser István 6982,

Beérkezett ajánlatok

A Budapesti Hév. összes vonalain végzendő különböző munkák biztositására pályáztak: Klauber és Vajda 138.835, Magyar Lóránt 156.641, Barta Károly 159.557, Csengery és Pallay 177.790, Hoffer és Preisich 178.039, Bakács és Szabó 186.080, Hirsch Mihály 179.360, Biró Elemér 179.621, Szepesi János 183.553, Juszt Kornél 188.106, Beermann Miksa 189.529, Szendrő Zsigmond 189.558, Bródy Ernő 190.169, Hajnal Imre 194.448, Fábián, Somogyi és György 196.448, Dolgozzunk ip. term. szöv. 197.913, Benedikt Marcel 204.705, Danubia műszaki váll. 207.499, Visnyevszky és Gráf 209.585, Berzsenyi István 209.788, Szász Albert 211.894, Kovalcsik Béla 213.317, Biró László 217.038, Vadas Mihály 226.105, Wersetz Márton 234.674 pengővel.
5000 q kiöntő anyagnak szállitására pályáztak: Grosit aszfaltipar, Aszfaltozó és Útépitő Iparosok Szöv., The Neuchatel Aszfalt, Magyar Petroleumipar rt., Magyar Aszfalt rt., Aszfalt és Kátrányipar rt., Angyalfi Sándor, Posnánsky és Strelitz, Helvey Tivadar, Biehn János.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

30.00 kg. vaslemez szállitására a Beszkárt részére. Pályázni lehet március 5-én d. e. fél 10 óráig a Beszkárt igazgatóságánál.
12.000 kg. lenolaj szállitására a Beszkárt részére. Pályázni lehet március 1-én d. e. fél 10 óráig a Beszkárt igazgatóságánál.
100.000 kg. öntöttvas féktuskó szállitására a Beszkárt részére. Pályázni lehet március 5-én d. e. fél 10 óráig a Beszkárt igazgatóságánál.
55 drb villamos felsővezetéki idomvasoszlop és 160 drb idomvas oszlopok szállitására a Beszkárt részére. Pályázni lehet március 1-én d. e. negyed 11 óráig a Beszkárt igazgatóságánál.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 február 27. — 9. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A koronatanu

Az első mondatban, amelyet leírunk, leszűrjük a mondanivalónk tanulságát: Prince Edward, az angol trón várományosa, mostantól kezdve koronatanuja Budapest világvárosi mivoltának, ő az, akire az egész művelt világ hivatkozni fog, hogy miért jött Budapestre, s ha Isten segít, a walesi herceg, mint mindenből, *divatot csinái Budapestből is.*

Mi tudjuk, hogy ez nem véletlen. Nem véletlen először azért, mert London és Anglia dédelgetett kedvencének, Prince Charming-nek, akinek szépanyja Rédey grófné volt, ereiben magyar vér is folyik; de családi tradició a magyar rokonszenv, a Budapesten való szórakozás. Hiszen még ma is ezer emléke él a magyar fővárosban dicsőemlékű nagyatyja, VII. Edward, itteni szórakozásainak. VII. Edward walesi herceg korában talán sehol olyan jól nem érezte magát, mint Budapesten az oly népszerű Rudolf trónörökös, Károlyi István gróf és mások társaságában. A mai walesi herceggel is csak ugyanaz esett meg, ami nagyatyjával, persze korszerű változatban. A mai walesi herceg másfél napot szánt Budapestnek és öt napig maradt, nagyatyja a milléniumkor éjfélre fűttette be a különvonatját, de az másnap este is türelmetlenül köhögött a pályaudvaron, mert a Nemzeti Kaszinóban a fejedelmi vendégnek még mindig a fülébe húzta a cigány.

De ha a walesi herceg révén divattá lesz Budapest, azért sem lesz ez véletlen, mert világvárosiasságának nagyszerű koronatanuja előtt alaposan levizsgázott. Levizsgázott legelsősorban a közönség, amely, ha nem viselkedik tökéletes úri rezerváltsággal, a herceg az első féórában itthagyott volna bennünket. Budapest publikuma, amely figyelmes és kedvesen hódoló a herceggel szemben, kivívta a dicsőséget, mert udvariasabb és diszkrétebb, mint Bécs, amelynek kíváncsi közönségét nem egyszer kellett gumibotos rendőrökkel szétkergetni. De kitettek magukért a magyar főváros szállodásai, vendéglősei és mulatótulajdonosai is. A magyar szállodaipar világhírű, most csak növelte ezt a hírnevét, s vele együtt a Gellért-fürdő, amely annyira megnyerte a herceg tetszését. A budapesti vendéglők legkülönbözőbb fajtáját ismerte meg a világhírt jelentő vendég, aki csodálkozva élvezhette a budapesti szakácsművészetet, amely egyaránt elsőrendű, ha nyugati és ha magyar ételeket kell előállítani. És itt kell megemlítenünk a legnagyobb győzelmet, a magyar specialitásokat, amelyek feledhetetlenek lesznek a Prince Charming előtt: kezdve a magyar zenén, a budai vendéglő magyarruhás asztali babáin, folytatva a kaviáros palacsintán, a magyar pezsgőn és sörön és a kecskeméti barackpálinkán. A budapesti mulatóhelyek európai nívóját mutatják, hogy a herceg éjszakáréjszakára meglátogatta őket. És diadalmaskodott az is, ami pedig legnehezebb volt, *a budapesti kereskedelem.* A walesi herceg annyi mindent, oly sokfélét vásárolt, hogy azt lehet mondani, délutánjait a belvárosi boltokban töltötte. Pizsamától, ingektől kezdve a legkülönbözőbb dísztárgyakon és a fütyülő pálinkásüvegen át az ébresztő óráig, mindent vett. Ez a kényes fejedelmi és nyugati ízlésű ember Budapest kereskedelmét igazolta mindenkivel szemben, főleg azokkal az utánzó természetekkel szemben, akiknek semmi se jó, ami itthon készül és amit itthon árusítanak. Nekik semmi sem volt jó, a walesi herceg pedig nem győzött vásárolni.

Büszkékké, nagyon büszkékké, jövőjükben bizókká, ambiciózusokká tett bennünket fejedelmi vendégünk, aki mostantól kezdve nemcsak a magyar főváros világvárosi mivoltának koronatanuja, de egyben a magyar idegenforgalmi aspirációk tündöklő reklámja is lesz.

Keresztes-Fischer Ferenc

belügyminiszter nyilatkozata a Fővárosi Hirlapnak:

A szanálás teljes sikerre fog vezetni!

A költségvetés jóváhagyása közvetlenül küszöbön áll, ez az aktus azonban semmilyen összefüggést sem teremt a szanálás végrehajtásával. Az autonómia és a közvélemény előtt nagy megnyugvást keltett a kormánynak az az állásfoglalása, amely *a főváros gazdasági rendbehozatalát kizárólag az önkormányzat szerveire bizta.* Magától értetődik, hogy ennek az összhangnak a biztosítéka *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter messzemenő jóindulata és *Sipőcz* Jenő főpolgármester kivételes képessége, akik elsősorban teremtették meg a szükséges harmóniát a kormányzat és az autonómia között. A főváros szanálásával ma már nincsen sok gondja az illetékes tényezőknek, mert ezt *vállalja és végrehajtja az adminisztráció,* ahol a legjobban tudják a megtakarítások lehetőségeinek forrásait.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa kérdést intézett

Keresztes-Fischer Ferenc dr. belügyminiszterhez,

hogy *milyen várakozással tekint a szanálás előtt álló főváros háztartásának alakulása elé.*

A belügyminiszter biztató válasza a következőképpen hangzik:

— Meg vagyok győződve arról, hogy a szanálási akció teljes sikerre fog vezetni és olyan helyzetet teremt, amely a deficit gondjaitól megszabadít bennünket és nem kell aggódnunk a főváros jövője miatt.

Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszter a rövid szavak és a pregnáns kifejezések mestere. Kijelentése mindent felölel, ami a főváros szempontjából fontos és megnyugtató: a szanálás útnak indult és annak eredményeit már most *biztosra veszi a belügyminiszter,* akinek kijelentése tökéletes biztosíték arra, hogy a *főváros pénzügyi és gazdasági helyzete rövidesen a teljes biztonság megalapozottságával tökéletesen helyreáll.*

Megvalósul a közmunkaprogram első sorozata:

a sertésközvágóhíd kibővítése, a balatoni útszakasz kiépítése és az elodázhatatlan kövezetjavítás

Szendy Károly polgármester nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a Tabán rendezéséről és a küszöbön álló közlekedési reformokról

Az építőipari szakma küldöttségjárása és a tavaszi kampány felélénkítése érdekében kifejtett mozgalmak után fokozott figyelem fordul a *főváros közmunkaprogrammjának* alakulása felé. A költségvetés keretében kijelölt közmunkák méreteiről az érdekeltek teljesen tájékozva vannak, de a tervbevett útépítkezések, magasépítkezések, csatornázások és más közszállításokon túlmenően *elsősorban az érdekli az ipari szakmákat, hogy milyen rendkívüli munkaalkalmak várnak megvalósulásra* a főváros részéről. Erősíti a reménységeket a húszmillió pengős kölcsön felvételének időszerűsége, amely összeg tudvalevőleg kizárólag *rendkívüli munkaalkalmak* fedezetére hivatott.

A közmunkák megindításának konkrét lehetőségeiről folytatott beszélgetést a *Fővárosi Hirlap* munkatársa

SZENDY KÁROLY dr.
polgármesterrel,

aki a legközelebbi teendőkről a következő kijelentéseket tette:

— Teljesen kidolgozott tervek állanak rendelkezésre *a sertésközvágóhíd kibővítése* céljából, amelyre összesen 1.3 milliló pengő szükséges. Feltétlenül megvalósítjuk ezt a modernizálást, amit az az örvendetes körülmény sürget, hogy

Németország és Anglia irányában állandóan erősödik a magyar sertés- és zsírexport.

már pedig ezeknek a *márkaáruknak kifogástalan és higienikus előállítása követeli,* hogy a feldolgozó üzem minden tekintetben mintaszerű keretben működjön. Másik jelentős munkaalkalomnak kinálkozik a *Balaton felé vezető és a főváros határáig terjedő új útszakasz kiépítése,* amelynek a költsége

több mint 600.000 pengőt igényel.

A kereskedelmi miniszterium ehhez az útépítéshez 150.000 pengő hozzájárulást nyújt és minden előkészület megtörtént a munkálatok gyors megindítására. Ezenkívül a jövő héten már eldöntésre kerülnek a kövezetjavítási munkálatok *750.000 pengő értékben.*

— Hangsúlyozni kívánom, hogy ennek a három jelentős közmunkának

az anyagi fedezete már most biztosítva van és így semmi akadálya nincs a munkálatok haladéktalan megindításának.

A további közmunkaprogram kialakítása érdekében *folynak a tárgyalások* és szilárd elhatározásom, hogy *a legsürgősebbnek minősített közmunkák sorozata halasztást nem tűrő módon kerüljön kivitelre.*

A beszélgetés folyamán megkérdeztük a polgármestert, hogy *mikor kívánja a főváros felvenni a 20 millió pengős kölcsönt,* amelyre vonatkozólag az OTI és a MABI vezetőségével folytak sürü tárgyalások.

— A kölcsön felvételének időszerűsége — — úgymond — változatlanul fennáll, azonban

olyan sürgető momentumot nem látok, ami az azonnali igénybevételt parancsolóan előírná.

Ma még folynak a diszkussziók *a feltételekről* és remélem, hogy sikerül ebben a vonatkozásban *a fővárosnak bizonyos engedményeket biztosítani.*

Újból felvetettük a Tabán sorsát és aziránt érdeklődtünk, hogy *mikor várható valami kezdeményezés az ottani közmunkák és általában a városépítés megindítására.* Műszaki és tervezői körökben sokat beszélnek mostanában *Vágó* József müépítész grandiózus Tabán-tervéről, amely a szabályszerű pályázaton nem vett részt, ám *olyan kedvező megoldást nyujt a Tabán-város kialakításáról, hogy az általános tetszést aratott a városháza legfőbb tényezőinél.* Megkérdeztük a polgármestert, hogy a Tabán legújabb tervezete milyen stádiumban van?

— Tudomásom szerint a közmunkatanács most vizsgálja a pénzügyi tervezeteket és azok megtörténte után kerül az ügy az *illetékes tényezők további elbírálása alá.* Ami egyébként a Tabánt illeti, most csupán átmeneti megoldást választhatunk. Kétségtelen, hogy a mai hepe-hupás üres terület sivár képet nyújt és ezért *feltétlenül szükséges, hogy valamilyen külső köntöst adjunk ennek a frekventált helyen elterülő nagy komplexumnak.* Szó volt arról, hogy a Tabánt begyepesítjük, a kertészeti üzem számítása azonban túlságosan nagy befektetéseket követel. Négyzetmétere a gyepesítésnek ugyanis *4—5 pengőbe kerülne,* ami összevéve hatalmas kiadást jelent és ezért arra a megoldásra jutottunk, hogy

mellőzzük a fűvesítéssel együttjáró talajfeljavítást és lucernával vetjük be az egész Tabán területét.

Ilymódon elérjük, hogy

a Tabánra zöld takaró borul, de egyidejüleg a fásítás munkája is megkezdődik.

A tabáni építkezések elhúzódása természetesen feleslegessé teszi az *Ipari Munkásszervező Intézettől* kért 7½ millió pengő kölcsön felvételét. Ezt az összeget túlnyomórészt a közművek és az utak építésébe kívántuk fektetni, de

ilyen körülmények között eltekintünk a kölcsön felvételétől.

Ezen a címen *évi 700.000 pengős kamatteher szabadul fel* és mindaddig lekerül napirendről a kölcsön felvétele, amíg végleges döntés nem történik a Tabán sorsáról.

Végül megkérdeztük a polgármestert, hogy *mi a véleménye a BESZKART tarifareformjáról és a közlekedési újításokról,* amelyek most oly sürün foglalkoztatják a közvéleményt és a BESZKART igazgatóságát.

— Nem egy akalommal fejeztem ki azt a felfogásomat, hogy *általánosságban ellenzek minden olyan drágítást, amely a közönség teherbirásának igénybevételét fokozza.* A BESZKÁRT most leszállítja a Helyiérdekű Vasutak tarifáját és ezzel kétségtelen, hogy könnyít a külvárosi lakosság helyzetén, azonban a jövedelemcsökkenés kiegyensúlyozására az átszállójegyek és egyéb jegytípusok megdrágítását akarja.

Feltétlenül figyelembe kell venni a BESZKÁRT pénzügyi helyzetét s ezért a legnagyobb gondosságra van szükség, hogy ebben a kérdésben úgy a közönség, mint a BESZKÁRT érdekei megóvassanak.

— Ami a közlekedési újítások egész sorozatára vonatkozik: *minden körülmények között helyeslem a rövid relációk megvalósítását,* mert a ma uralkodó forgalmi viszonyok mellett teljesen indokoltak a kifogások. A hosszújáratú villamosok torlódása okozza a forgalom fennakadását és mindazt a sok késést, ami zavarólag hat a forgalom egyenletes lefolytatására. Éppen ezért

a BESZKÁRT közlekedési reformterveit szívesen látom

és *bizom abban, hogy az átszállások kényszerűsége nem hat bénítólag a közlekedés gyorsaságára és nem befolyásolja a közönség kényelmét sem.*

Szendy Károly polgármester nyilatkozata után már most eldöntöttnek tekinthető, hogy a *BESZKÁRT forgalmi reformtervei föltétlenül megvalósulnak.* Nem lehet ugyanezt állítani a viteldíjak emeléséről, amelyekről *még sok vitatkozás várható a városházi bizottságokban.*

Krisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

WAHL-FERENC lakatos mester
VAS ÉS FEMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII. Víg-utca 39. Telefon: 316-45

Minél előbb, minél több vizet adni Budának: ez a célja a »bujtató« építésének

Pap Ferenc, a Vízművek vezérigazgatója megindokolja, hogy miért kellett az alagút építésénél a drágább ajánlatot elfogadni

A vízvezetéki és világítási kérdéseket intéző közüzemi szakbizottság pénteken tartott ülésében egyhangúan úgy határozott, hogy a tavasszal megépülő új budai vízműhöz szükséges Duna alatti vízátvezető berendezés, az úgynevezett „bujtató" elkészítésére a *Palatinus részvénytársaság* ajánlatát tartja a legmegfelelőbbnek és azt ajánlja elfogadásra a főváros vezetőségének. A közeli napokban várható döntés után nyomban megkezdik az építkezést, hogy legkésőbb az őszre már üzembe állíthassák a budai főtelep szivattyúit.

Az új budai vízmű építkezésének előre megállapított munkaprogramjáról és a megvalósítás kilátásairól

PAP FERENC,
a vízművek vezérigazgatója

a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt a következő felvilágosításokat adta:

— *A budai vízmű most sorra kerülő első részének megépítéséhez mintegy nyolchónapi munkaidőre lesz szükség.* Nem az eredeti terv kerül kivitelre, hanem annak *harmadszor átdolgozott,* leegyszerüsített módozata. Az átdolgozások, módosítások egyetlen szempont kedvéért történtek: hogy

minél előbb, minél több vizet adhassunk Budának,

addig is, amig az egész vízmű kiépül. A legújabb tervezet szerint a budai vízellátás céljára egyelőre tíz olyan kút vizét vezetjük át Budára, amelyek a káposztásmegyeri főtelep I. számú átemelő csoportjához tartoznak. Ennek a végrehajtása után kerül sor a budai új vízmű számára tervbevett III. kútcsoport elkészítésére, vagyis a terv teljes kivitelére. A tíz kút vizét egy 800 milliméteres nyomócső segítségével vezetjük át a szigeten a nyugati partig, ahol ez a főcső a közvetítő akna segítségével betorkolik a gravitációs csatornába, majd ebből

a Duna alatti bujtatón átjut a budai főszivattyútelepig,

amelynek a gépei azután ugyancsak 800 milliméteres nyomócsövön át a krisztinavárosi medencébe szállítják a vizet.

— Eredetileg a szentendrei Dunaág alatt is három méter átmérőjü alagút építését terveztük, amely éppen olyan járható lett volna, mint a váci Dunaág alatt épülő alagút. Ezt a tervet nem is ejtette el végleg a vízmü igazgatósága. Majd később, ha a budai vízmű további fejlesztésére szükség lesz, megépül ez az alagút is. Ma meg kell elégedni egy kisebb szelvényü vzszállító csatornával, a „bujtatóval."

Nagyobb alagútra a budai oldalon ma nincs is szükség,

mert hiszen a *bujtatót a technika mai fejlettsége mellett teljes biztonsággal minden tekintetben kifogástalanul lehet megépíteni.*

Illetékes helyen az iránt is érdeklődtünk, hogy a szakemberek a beérkezett 8 ajánlat közül miért éppen a Palatinus ajánlatát tartották a legmegfelelőbbnek, holott nem ez volt a legolcsóbb?

— A főváros — mondotta informátorunk — ilyen fontos kérdésben nem dönthet aszerint, hogy melyik a legolcsóbb ajánlat. Semmi körülmények között sem volna tanácsos a munkát egyedül az olcsóbb ajánlatra való tekintettel olyan vállalatnak kiadni, amely nem rendelkezik a kellő tapasztalatokkal, mert *valószinü, hogy*

bizonyos nehézségek ennél a munkánál sem lesznek elkerülhetők.

Ilyen esetekben pedig a tapasztalatlanabb vállalkozó olyan nehézségekbe sodródna, aminek konzekvenciái a fővárosra nem lehetnek közömbösek, amint e tekintetben a fővárosnak már szomorú tapasztalatai voltak. *A Palatinus Építő és Ingatlanforgalmi r.-t.* ajánlati végösszege: 210.180 pengő és

a legolcsóbb ajánlattevő 130 napjával szemben 205 nap alatt akarja megépíteni az alagútat.

A vállalkozó hajlandó megfeszített munkával rövidebb idő alatt is befejezni az építkezést, ha minden napra 1500 pengő prémiumot biztosít neki a főváros. Erre azonban semmi szükség nincs, mert a 205 napos munkaidő teljesen megfelel az építési programnak. Az ajánlat elbírálásánál nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a cég a kellő tapasztalatokon kívül rendelkezik az összes gépekkel és felszerelésekkel, úgyhogy a munkát késedelem nélkül megtudja kezdeni. Igaz, hogy a céggel a megyeri Duna-alagút építése során voltak a fővárosnak bizonyos differenciái, de ezek részben megoldást nyertek, másrészt arra is jók, hogy

a jövőben fokozottabban elővigyázatosak legyünk.

A vállalat technikailag kiállotta a próbát, mert a megyeri alagútépítés a kezdeti nehézségek után most már, azt lehet mondani, *bravurosan halad előre.*

Értesülésünk szerint a szerződést még e héten megkötik, az építést azonnal megkezdik és szeptember közepéig be is fejezik. A budai Dunaág alatt az építést a két parton egyidőben kezdik meg és a meder közepén találkoznak az alagút fúrógépei.

Szakemberek véleménye szerint nálunk portalanításra a „vízüveg" nem alkalmazható

Csak március végére várható a portalanítási versenytárgyalás elbírálása, a munkák vállalatbaadása, de a Köztisztasági Hivatal környékén máris szokatlan élénkség tapasztalható. Különösen az a körülmény izgatja a szakmai köröket, hogy a főváros ezidén az olajon kívül egyéb portalanító anyagok alkalmazását is megengedi. Egyik cég, a *Danubia Müszaki Vállalat,* már a versenytárgyalás kiirása előtt jelentkezett a fővárosnál és ajánlatot tett egy különleges vegyioldattal való portalanításra. Ez a „különleges anyag" mint előző számunkban megírtuk, a *vízüveg,* nátrium sylicat-oldat, amelyet külföldön már sok helyen kipróbáltak és állitólag Pécsett is eredményesen alkalmaztak. *A fővárosi anyagvizsgáló intézet egyik szakemberénél érdeklődtünk az újszerü portalanítás iránt* és a következő választ kaptuk

— E percben még teljesen tájékozatlanok vagyunk az állitólag már beérkezett ajánlatot illetően, mert annak részleteit nem ismerjük. Annyit azonban mondhatunk, hogy

nagy elővigyázatosságra van szükség az ilyen újításoknál.

Tudni kell gyanis, hogy ugyanaz az anyag, amely másutt, más viszonyok között beválik, nálunk esetleg teljesen eredménytelen, vagy kevéssé hatásos.

Az eredmény ugyanis szorosan összefügg az éghajlati viszonyokkal és az időjárással.

Tudjuk, hogy külföldön több helyen tényleg jó eredménnyel alkalmaznak olajozásra sylicátos oldatokat, de leginkább ott, ahol a levegő az év nagy részében páradús. Nálunk ezzel szemben a nyári hónapok alatt, amikor leghatásosabb portalanítást akarunk, a levegő rendkívül száraz. Kérdéses tehát: beválnék-e az ilyen vízelvonó, hydroskopikus folyadék nálunk is, amelynek hatásossága attól függ, hogy a levegőből mennyi nedvességet tud kivonni és tartalékolni. Óvatosnak kell lennünk a tekintetben is:

nem ártalmas-e a folyadék az útmenti növényzetre, nem veszélyezteti-e a fák életbiztonságát?

Egy harmadik szempontot sem szabad figyelmen kívül hagyni. Az ilyen folyadékok a felszáradás után kikristályosodnak és ha az anyag *az autógumi, vagy a cipőtalp réseibe kerül, ott lényeges elváltozásokat idézhet elő.* Ha tehát szóba is jöhet ilyen anyagok alkalmazása — ismételjük — igen alapos próbák, kísérletek végrehajtására lesz szükség, mielőtt felelős véleményt mondhat valaki.

A régi cég
a régi címen
Alapítva: 1910
Ilkovits Gyula és Lajos
központi fütés és vízvezeték
Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05

PESTI KIRAKAT

A drágaság a vádlottak padján

Hát ezeket a pesti pékeket se kívánjuk Budapest kirakatába kitenni. Egészen fantasztikus, hogy amig a walesi herceg bárhol, vendéglőben, fürdőben, mulatóban, a kereskedők boltjainak egész tömegében szinte rajtaütésszerűen megjelent, mindenütt a legkellemesebb, Nyugat-Európa számára is irigylésreméltó tapasztalatokra tett szert; addig a magyar főváros legnélkülözhetetlenebb iparában, a pékiparban, valósággal balkáni állapotok uralkodnak. A pékipar botrányait megsokalta a közönség és a zsemlye hitelét vesztette. Nem látunk mást, mint hogy a kartell küzd az egyén gazdasági szabadsága, mindnyájunk zsebe ellen. Nem látunk mást, minthogy a drágaság pénzzel és fütykössel le akarja teperni az olcsóságot. Ezeket az alávaló balkáni eszközöket pedig fillérek miatt mozgósították. Valóban fillérekért-e? Ami bennünket szegény, minden fillért megforgató pestieket illet, csakugyan fillérekről van szó. De vajjon, ha a pékek üzleti könyveibe és telekkönyveibe beletekintünk, akkor is ilyen bagatell összegek mozgósítják a kést, a fütykösöt, a pofont és az erőszak más eszközeit? Aki, vagy akik ellen a terror folyik, valószínüleg nem rendelkeznek Krőzus vagyonával, mert különben — ha ugyan nem volnának a ma ismeretlen szamaritánusok — ők is könnyü szivvel csatlakoznának a kartellhez. Nem, ők is keresni akartak. Olcsóbb áron többet. És ez a megbocsáthatatlan bünük, amiért ki kell irtani őket a föld színéről. Ki kell irtani, mert egyetlen gesztussal leráncották a leplet a pékkartell machinációiról, egyetlen gesztussal megmutatták, hogy lehet olcsóbban is süteményt előállitani, mint azt a pékkartell cselekszi. Ez pedig főbenjáró bün, mert egyszer valahogyan, véletlenül észre talál térni még ez a jámbor pesti közönség is. Egyelőre még csak a vádlottak padjára sikerült ültetni a drágaságot.

Hetz, Tyuhaja

Valami bécsi ember pénzt, sok pénzt akar keresni. És úgy véli, hogy ezt egy „Orig. ungarische Csarda" révén érheti el, ahol minden éjszaka fenemagyar — ahogy az ujsághirdetés mondja — „Hetz, Tyuhaja" járja. Tessék elhinni, nem nemzetgyalázás ez, sőt ellenkezően mi nem bánjuk, hogy a magyar jókedvet, a magyar vidámságot — ha elsősorban a maguk javára is — igy reklámozzák. Hogy nem olyan igazi, szivből jövő, szintiszta városi magyar tyuhaja is ez, mint amilyennel Szinnyei-Merse Félix képviselő úr magát a walesi herceget is elbájolta, arról az a szegény bécsi komédiás, aki bizony nem a városi urak közül való, igazán nem tehet. De ez sem árt, bár egy kis igyekezettel ezt is szabályozni lehetne. Vajjon miért ne sietnénk segitségére a jóigyekezetü bécsi „csardas"-nak, aki bizonyára örülne, ha tényleg valami „orig. ungarische" dolgot adhatna. Legyen élelmes a magyar kereskedelem, ajánljon bécsi barátunknak olcsó, de jó magyar bort, amilyet se Wösslau, se Klosterneuburg nem produkál. Jó magyar asztalos csináljon tulipános padokat, kecskelábú asztalt, az asztalra magyar ruhás babákat, amilyenekkel a walesi herceg szórakozott, fütyülőt kecskeméti barackpálinkával, aztán állitson be egy banda magyar cigányt és a derék bécsinek bombasikere lesz. Akkor hódítani fog a „hetz" nélküli tyuhaja is.

Kulturális, művészeti és idegenforgalmi együttműködés Budapest és Bécs között

Fritz Lahr, Bécs város első alpolgármestere nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a két város idegenforgalmi kapcsolatainak kiépítéséről — A két fővárosban műtárlati csereakciót rendszeresítenek

Az osztrák főváros vezetőségének két előkelő tagja szombaton váratlanul Budapestre érkezett és bárcsak néhány óráig időztek a magyar fővárosban, ezt az alkalmat is megragadták, hogy a magyar főváros legfőbb vezetőinél tisztelgő látogatást tegyenek és egyben *megbeszélést folytassanak a két város idegenforgalmi kapcsolatának mélyrehatóbb kiépítéséről.* Fritz *Lahr* dr., Bécs város első alpolgármestere és tartományi főnökhelyettese és Hermann *Reuther* dr., a városi múzeum és gyüjtemények igazgatója előbb *Szendy* Károly polgármestert keresték föl, majd *Sipőcz* Jenő főpolgármesternél tisztelegtek. A látogatás során az előkelő vendégek úgy a polgármesternél, mint a főpolgármesternél egyelőre csak nagy vonalaiban körvonalazták azokat a lehetőségeket, amelyek idegenforgalmi szempontokból a két főváros érdekeit eredményesen szolgálni hivatottak és ezt a kölcsönösség érvényesitésével mindkét város javára a lehetőség határain belül elömozditsák. Ezek a kezdeményező tárgyalások még inkább felmelegitették azt a barátságos légkört, amely a két város boldogulásának útjait egymás támogatásával egyengetni iparkodik és ami végeredményben mindkét város javára fog szolgálni.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa szombat délben Hungária-szállóbeli lakásukon felkereste a körünkben időző bécsi vendégeket, hogy tájékozást szerezzen budapesti látogatásuk céljáról és a hivatalos körökkel folytatott megbeszéléseikről. Munkatársuk a bécsi városvezetőség két előkelő tagját már útrakészen találta, mert a délutáni gyorsvonattal elutazni készültek, ennek dacára szívesen álltak rendelkezésünkre.

FRITZ LAHR dr.

Budapesten szerzett benyomásairól és a város legfőbb vezetőivel folytatott megbeszéléseiről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Sipőcz* Jenő főpolgármester és *Szendy* Károly polgármester uraknál már a délelőtt folyamán *Reuther* dr. úrral együtt tisztelgő látogatást tettünk. Megbeszéléseink folyamán mindkét helyen azt a benyomást szereztük, hogy nagy megértéssel karolják fel az általunk felvetett eszméket, amellyel

egyrészt kulturális kapcsolatainkat kiépiteni szándékozunk, másrészt a két város idegenforgalmi érdekeit harmónikus együttműködéssel fokozzuk.

Nem szenved kétséget, hogy az egymásrautaltság kihasználása mindkét városnak csak a javára fog szolgálni. A témát csak általános elvi szempontok érintésével tettük szóvá, a részletekre vonatkozólag további beható tanácskozások válnak még szükségessé és erre vonatkozólag

megbeszéltük a közeljövőben tervbevett kölcsönös látogatásokat.

Budapest székesfőváros két legfőbb vezetője szeretetreméltó előzékenységgel fogadta propozicionkat és nagy hálával tartozunk nekik azért a feltétlen megértésért, amelyel kiküldetésünk célját honorálták és azt a maguk részéről minden rendelkezésükre álló eszközzel előmozdítani iparkodnak. Azzal a benyomással távoztunk, hogy becsületes szándékaink nagy hasznára válnak városainknak. Látogatásunk során átadtuk a jelenleg Svájcban időző *Schmitz* főpolgármester üdvözletét, akinek részére megbizásunk van a hasonló meleg viszonzás kifejezésére. Valóságos élmény volt számunkra az a közvetlen, baráti érintkezés, amelyet mindkét helyen tapasztaltunk. A közeli időben megint eljövünk, de látogatásunkat akkor hosszabb időre tervezzük, hogy

alaposan tanulmányozhassuk ennek a magas kulturájú városnak az intézményeit,

amelyek sok tekintetben túlszárnyalják hasonló bécsi berendezkedéseinket.

Megkérdeztük *Lahr* alpolgármestert, hogy rövid budapesti tartózkodásuk alatt megtekintettek-e valamit Budapest kultúrintézményeiből? A válasz igy hangzott:

— Bécs művészeti tanácsának az elnöke vagyok és igy engemet különösen a művészeti kérdések érdekelnek. *Reuther* igazgató urral együtt

megtekintettük az éremgyüjteményt, amely világhirnévnek örvend.

Amit ott láttunk, felülmulta várakozásunkat, bár tudományos irásokból már eléggé tájékozottak voltunk felőle.

Megnéztük az Iparművészeti Múzeumot is.

A tárlaton *Prokopius* Béla dr., az Éremkedvelők Egyesületének alelnöke és *Farkas* Zoltán dr., ugyanannak az egyesületnek a főtitkára, valamint a múzeum részéről *Huszár* Lajos dr. kalauzoltak bennünket és ők szolgáltak felvilágositó magyarázatokkal. Nagy gyönyörűségünkre szolgált ez a szinte páratlanul gazdag múzeum, tudományosan szakszerű remek elrendezésével, *egyedülálló holicsi, továbbá Esterházy- és Bánffy-gyüjteményeivel.* Sajnos, szűkreszabott időnk miatt ezuttal egyéb kultúrintézményeket nem kereshettünk fel, erre majd legközelebb keresünk módot és alkalmat.

— Délben báró *Hennet* osztrák követ úrnál voltunk luncheon. Ezt azért említem meg, mert ott részletesen megbeszéltük, hogy Budapest és Bécs között a már most is fennálló kapcsolatokat még szorosabbra kell fűzni, hogy

a két város felbecsülhetetlen kultúrkincseit hozzáférhetőbbé tegyük a tudományos világ számára.

Ebben a meggyőződésemben szinte megerősítést nyertem, amikor sétára indultunk, bejártuk ezt a gyönyörű várost és élveztük azt a mintaszerű rendet, tisztaságot, azt a jó ízlést, amely lépten-nyomon elénk tárult és amely annyira jellemző a legszebb dunai világvárosban. Bécs ugyanis nem dunai város, — tette hozzá mosolyogva az alpolgármester.

Az alpolgármester azzal fejezte be érdekes nyilatkozatát, hogy a legjobb benyomásokkal távozik Budapestről, amely város minden osztráknak a szivéhez nőtt. Megemlítette még az alpolgármester, hogy az Iparművészeti Múzeumban tett látogatása alkalmával *Farkas* dr. azt a kitünő eszmét vetette föl, hogy a tervbevett szellemi és művészeti együttműködés eleven és propagandasztikus tartalmat legfőként azzal kaphat, ha a magyarok időnként Bécsbe, a bécsiek viszont Budapestre vinnék értékes gyüjteményeiket. Úgymint annakidején a nürnbergiek elhozták Budapestre páratlan pedagógiai gyüjteményüket és világhires Madonnájukat. Majd ezt követően a budapestiek is tárlatot rendeztek Nürnbergben, ami viszont ott szerzett dicsőséget a magyaroknak. *Lahr* alpolgármester a maga részéről ezt a felvetett eszmét helyesnek találta és a két város tudományos csereakcióját megvalósitandónak tartja.

Végül még megemlitjük, hogy *Lahr* alpolgármester és kisérőtársa koszorút helyeztek a hősök emlékművére, hogy kegyelettel áldozzanak az egykori bajtársaknak.

BUSCH

a nagy kvalitások circusza üdvözli Budapestet!

Hálás köszönet az összes hatóságoknak és hivatalos helyeknek, amelyek a Fővárosi Beketow-circusz bérbeadásával lehetővé tették nekem, hogy Magyarország szép fővárosában, a gyönyörű Budapesten vendégszerepelhessek.
A magyar közönségnek olyan circuszelőadásokat rendezek, amelyeknél pompásabbat, nagyszerűbbet és gazdagabbat még sohasem mutattak. Igy tehát a csodaszép dunai világvárosnak nemcsak még soha nem látott művészi attrakciót nyujthatok, hanem a magyar gazdasági élet fellendítéséhez is hozzájárulok, mert nagy vállalatom óriási szükségleteit kizárólag magyar cégeknél fedezem és a circusz technikai és kiszolgáló személyzetét is kizárólag magyarokból állitom össze.
A legmagasabbra fokozott várakozásokban sem fog a magyar közönség csalódni.

J. BUSCH
a J. Busch-circusz igazgatója.

Elkerülhetetlen a tatarozási rendelet enyhítése, mert teljesen elsorvad az építkezési tevékenység

Az építőiparosok érdekében a főváros a kormányhoz intézett feliratban kéri a rendelet sürgős megmásítását

A törvényhatósági bizottság teljes erejével támogatja a főváros vezetőségének az építkezési kedv fellendítése érdekében indított akcióját. Az építési szakmák multheti küldöttségjárása után szerdán a törvényhatósági bizottság rendkívüli közgyülésen foglalkozik a nagyjelentőségü kérdéssel. Nemrégiben a közgazdasági bizottság is foglalkozott az építőipar válságával és a különböző ipari szakmák részéről hangoztatott kivánságok egyebevételével megszerkesztették azt *a felterjesztést, amelyet az elmult hét végén eljuttattak a kormány illetékes tagjaihoz:* elsősorban a belügyminiszterhez, a kereskedelmi miniszterhez és a pénzügyminiszterhez.

A székesfőváros álláspontjáról és a felterjesztés lényegéről *illetékes helyen* a *Fővárosi Hirlap* munkatársát a következőkben tájékoztatták:

— Adójövedelem alakulása tekintetében közvetlen közelről érinti a székesfővárost az adókedvezmények kiterjesztése. A főváros vezetősége és törvényhatósága azonban mégis mindenkor a kedvezmények megadása mellett foglalt állást, mert tisztában volt az építkezés fellendüléséből származó gazdasági és szociális előnyök jelentőségével. A kormány a tatarozási és átalakitási adókedvezményekről kiadott korábbi rendeletét 1935-re is fenntartotta ugyan, de a feltételeket lényegesen megszükitette. A korlátozás rendkivül lehangolóan hatott a háztulajdonosokra. Éppen ezért a főváros vezetősége nyomatékosan kéri a sérelmezett kormányrendelet számos intézkedésének megváltoztatását. A feliratban javasolt változások lényege a következő:

— Kivánatosnak tartjuk a kormányrendelet ama pontjának megváltoztatását, amelyik úgy intézkedik, hogy „utcai vagy udvari homlokzatok megújitása csak akkor szolgálhat jogalapul adókedvezményre, ha a régi vakolatnak legalább egyharmad részét teljesen leverték és ezt hatóságilag igazolták''. Ennek a rendelkezésnek a keresztülvitele rendkivüli nehézségekbe ütközik, mert a hatósági ellenőrzés csaknem lehetetlen és nagyon körülményes a homlokzat pontos felmérése is. E helyett a főváros a régi intézkedés érvénybeléptetését javasolja, amely szerint

a homlokzat megújitása mindenképen jogalapul szolgál.

Kivánatosnak tartja a felirat, hogy az adókedvezményt terjesszék ki *a régi ablakoknak és az ajtóknak kicserélése is.* Kimaradt az új rendeletből *a padlók és burkolatok kicserélése,* ezekre is adómentességet kérünk. Az érvényben levő rendelet szerint a 4. szakaszban biztositott adókedvezményt nem lehet igényelni, ha a bérleményt, lakást stb. a háztulajdonos vagy hozzátartozója használja.

Ezt a rendelkezést igazságtalannak tartja a főváros,

mert nem az a fontos, hogy ki használja a tatarozásra szoruló lakást, hanem az, hogy a tatarozási munkát tényleg elvégezzék. A módositott kormányrendelet megvonja a kedvezményt a „nem gazdaságos'' átalakitásoktól. Ez a megjelölés nagyon sok vitára adhat alkalmat, mert nehéz megállapitani, hogy valamely átalakitásnál, vagy tatarozásnál,

hol kezdődnek a fényüzésnek számitó munkák és modernizálások.

Éppen ezért a főváros *ennek a szakasznak a teljes törlését kéri.* A rendelet azt is kiköti, hogy

függő folyosók létesitésével kapcsolatos költségek nem számithatnak adókedvezményre.

Ez is igazságtalan és hátrányos, mert igen *sok feleslegessé vált nagy lakást csak függő folyosók épitésével lehet kisebb lakásokká átalakitani.*

Adókedvezményt kér a főváros a melegvizszolgáltató berendezések számára

még abban az esetben is, ha nem egyidőben készitik a központi fütőberendezéssel.

— A rendelet szerint adókedvezményt csak abban az esetben igényelhet valaki, ha az utóbbi tiz év alatt semmiféle adókedvezményt nem élvezett. Az adókedvezmények ilyen általánosságban való megtagadása nem méltányos, mert előfordulhat, hogy a háztulajdonos tőkehiány miatt, vagy egyéb méltányos okok folytán a szükséges átalakitási munkálatokat egyszerre nem végezhette el, hanem több évre elosztotta. A fővárosnak az a javaslata, hogy az újabb tatarozási munkálatokra ebben az esetben is adják meg a kedvezményt. Az átalakitási költségösszegek minimális határának megállapitását is túlmagasnak tartjuk és annak lényeges leszállitását kérjük.

— *De legsérelmesebb a kormányrendelet 10. szakasza,* s amennyiben a pénzügyminiszter ennek a rendelkezéseit nem enyhiti,

félni lehet tőle, hogy senki sem fog tatarozztatni.

Ez a szakasz ugyanis olyan nagy megszorítást jelent az előző rendelethez képest, hogy a rendelettel célzott gazdasági előnyt szinte *teljesen illuzórikussá teszi.* Az adókedvezményekről szóló 178.000—1933. számú rendelet értelmében ugyanis az átalakitási és tatarozási munkálatokra befektetett összeg *60%-a térül vissza adómérséklés cimén.* Ezzel szemben a folyó évre érvényes rendelelet *50, illetve 40%-os visszatérítési kulcsot állapit meg.* Súlyosbitja e kikötéseket még az a rendelkezés is, hogy *az átalakitással egyidejüleg végzett tatarozási költség „fele összegének csak 40 százaléka engedélyezhető adókedvezmény cimén.''* Ez a rendelkezés gyakorlatilag azt eredményezheti, hogy

az átalakitás és tatarozás révén befektetett összegnek mindössze talán a 15%-a térül meg adókedvezmény útján.

Ez pedig oly kevés, hogy a tulajdonosnak nem érdemes a rendeletben előirt szabályoknak és bizonytalanságoknak magát alávetni. Különben nagyon nehéz sokszor határozottan megkülönböztetni, hogy valamely munka mikor jelent átalakitást, vagy tatarozást. Hiszen vannak tatarozással egyenértékü átalakitások és átalakitást jelentő tatarozások is.

— Minthogy

a tatarozási és átalakitási munkákat leginkább kisiparosok végzik,

márcsak erre való tekintettel is nyomatékosan kérte a főváros a sérelmes intézkedések megváltoztatását és a *60 százalékos adókedvezmény visszaállitását.*

— A felterjesztésben felhivtuk a pénzügyminiszter úr figyelmét arra is, hogy átalakitási és tatarozási munkák végrehajtásához feltétlenül

szükségesnek tartjuk a mult évben megindított hitelakció kibővitését.

Értesüléseink szerint *a mult évben szervezett hitelakcióból alig félmillió pengő áll még rendelkezésre.* Ez az összeg nagyobbarányú átalakitási és tatarozási munkálat végrehajtásához kevés.

A főváros vezetősége reméli, hogy ennek a felterjesztésnek és a közgyülés feliratának meg lesz a kivánt eredménye, s a kormány a legsürgősebben életbelépteti azokat az intézkedéseket, amelyek alkalmasak lesznek az építkezési kedv felkeltésére.

Márciusban megkezdik a Mátyás-templom tornyának újjáépítését

Helyszini szemle a süttői bányatelepen

Közel egy esztendeje beállványozottan áll a Koronázó Mátyás-templom tornya és a hosszú idő óta a restaurálás megkezdése még mindig késik. A késedelmet azok az ellentétek okozták, amelyek a főváros vezetősége és a magasépitési szakbizottság között támadtak: az új törvény szerint jogosult-e a polgármester az ilyen természetü munkák vállalatbaadására, vagy pedig az a törvényhatósági bizottság hatáskörébe tartozik? A törvénymagyarázat hosszú vitákra adott alkalmat és végül a kormányhoz fordultak, hogy a kérdést eldöntse. A törvénymagyarázat még nem érkezett meg, de közben, bár nagy késéssel, a főváros mégis vállalatbaadta a Mátyás-torony újjáépitéséhez szükséges köszállitási és kőfaragó munkát egy süttői bányavállalatnak. Főleg a vidéki vállalkozó bekapcsolódása bántotta a fővárosi bizottsági tagokat, a főváros vezetősége viszont arra hivatkozott, hogy ez volt a legmegfelelőbb ajánlat. A folyamatban levő munkák megtekintésére a mult héten fővárosi szakemberekből álló bizottság utazott ki Süttőre, amelyhez az *Egyházművészeti Tanács* kiküldöttei is csatlakoztak. A főváros részéről *Wossala* Sándor középitési tanácsnok, *Friedrich* Lajos müszaki főtanácsos, *Szerényi* főmérnök, *Balogh* György főmérnök, továbbá *Szönyi* Ottó pápai kamarás, az Egyházművészeti Tanács igazgatója és *Schulek* Frigyes müépitész-tanár, a restaurálás vezetője vettek részt a helyszini szemlén és bejárták a bányát, ellenőrizték a fejtés és a faragás munkáit.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának a szemle után alkalma volt beszélgetni a *bizottság egyik tagjával,* aki az alábbiakban tájékoztatott bennünket:

— A süttői bányában teljes erővel folyik a munka, hogy a szükséges kőanyagot mielőbb feldolgozhassák. Közel száz munkás fejti a Mátyás-templomhoz szükséges követ. Az építkezéshez a Magyarországon található legkeményebb mészkövet választottuk ki. A faragás munkája párhuzamosan halad a fejtéssel. *Kint a bányában azokat a köröszeket faragják, amelyek egyszerü mérnöki idomok, a diszfaragást budapesti kőfaragók a Várban, a templomnál végzik.*

A Várban tiz vagón kőanyag már kifaragva készen várja a beépitést.

Március első felében, amint az idő enyhül, nyomban megkezdjük a torony újjáépitését és reméljük, hogy a nyár végére elkészülünk. Azon leszünk, hogy a nagy idegenforgalmi szezonra, Szent István hetére a templom már megközelithető legyen.

— A külső restaurálást és a toronyépitkezés befejezését azért is siettetjük, mert

az álványozás eddig egymaga 50.000 pengőbe került

és ezenkivül a kölcsöndijat is fizetni kell. A torony újjáépitése 290.000 pengőbe kerül. A külső restaurálás folytatására erre az évre 100.000 pengőt állitottak be a költségvetésbe.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, UT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-8-85.

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföld -út 1. Tel.: 59 9—68

GABRIEL ANTAL
okl. gépeszmérnök
villany-, vizvezeték-, központi fütés szerelési vállalata
Budapest, XI., Eszék-u. 18. Tel.: 68-3-26.

STEINER ÉS SZIMPER
DISZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-25.

Folk István műszaki üzlete
Budapest, VI. Vilmos császár-út 15/d)
Telefon: 240—38. (Bazilikával szemben, bejárat a közből)

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKÉSZITŐ
Gáz-, viz- és gőzarmaturák
BUDAPEST, VII., AKÁCFA-U. 61. TELEFON: 40-6-44

Magyarország aranykoszorús cége
JANCSURÁK GUSZTÁV
rézmüves-mester
BUDAPEST, IX., FERENC-UTCA 39. Tel. 30-8-47
Főzőedények – Gőzüzemü főzőkészülékek — Üstök

vitéz BÁCSALMÁSY MIHÁLY
épitőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 552—85.

SALGÓTARJANI KŐSZENBANYA R. T.
épitőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban ... évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban ... „ „ „ 5.000 „
Dorogon ..... „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

Szennyvíztisztitó berendezések,
SADO rendszerü házi kisderitők
PRISTER GYÖRGY RT.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Telefon: 54-9-72.

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. Telefon: 30-8-63

Fabinyi Tihamér miniszter elnöklésével csütörtökön döntő megbeszélést tartanak a Margithíd kiszélesítéséről

Juniusban megkezdik és 1937-ben befejezik a munkálatokat

A Margit-híd átépítési munkáinak előkészülete befejeződött. *Fabinyi* Tihamér dr., a pénzügyminisztérium vezetésével megbízott kereskedelmi miniszter, *csütörtök délelőttre döntő jelentőségű értekezletet hívott egybe,* amelyen a kereskedelmi miniszterium, az állami hidak igazgatósága és a székesfőváros képviselői vesznek részt. *A miniszter elhatározott szándéka, hogy a hídmunkálatokat legkésőbb júniusban megkezdeti, de az előmunkálatok már korábban megindulnak,* mert a hídfők egyrészét az építkezés időtartamára le kell zárni és ennek megfelelően a forgalmat onnét másfelé kell terelni. A csütörtöki értekezleten a székesfővárost *Szendy* Károly polgármester személyesen fogja képviselni, de ott lesznek *Bódy* László dr. tanácsnok, a közlekedési ügyosztály vezetője, *Medgyessy* Iván műszaki főtanácsos és a többi szakelőadók, így az útépítési és a városrendezési ügyosztályok kiküldöttei is. A híd átépítési munkáinak ismertetését *Algyai-Hubert* Pál dr., a kereskedelmi miniszterium dunahídépítési szakosztályának vezetője, *hétfőn délelőtt* az arra illetékeseknek, köztük a székesfőváros vezetőségének megküldte.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma nyílott *illetékes helyen* érdeklődni a ma már végleges átépítési program részleteiről és a következő felvilágosításokat kapta:

— A Margit-híd kiszélesítése nemcsak közlekedési, *hanem biztonsági okokból is halaszthatatlan,* a vasszerkezetének állapota nem kielégítő,

a felelősséget a híd biztonságáért tehát tovább vállalni már nem lehet.

— A Margit-hidat *1870 körül a Five-Lille Companie nevű francia cég tervezte és építette.* A híd szerkezete hegesztett vasból készült, amelyet vasszerkezeteknél ma már nem használnak. Ezt az anyagot Franciaországban gyártották és onnan szállították hozzánk.

A vasanyagot minőségi vizsgálat nélkül építették a hídba.

Utólag 1920-ban a vasszerkezetből több próbadarabot kivágtak és megvizsgálták. Ezeknél a vizsgálatoknál kiderült, hogy *a vasanyag már új korában sem volt elsőrangú* és annak minősége még inkább romlott az építés óta eltelt hetven év alatt. A helyzetet súlyosbítja az, hogy

ma sokkal nagyobb a terhelés, mint régebben volt.

Azelőtt nem volt a hídon villamosvasút, most pedig a nehéz villamoskocsik igen sűrűn közlekednek. Korábban faburkolata volt a hídnak, 1921 óta kőkockákkal borították, alatta pedig vastag homokréteg van. Tekintetbevéve a közúti forgalom sűrűsödését, az autoforgalmat és az egyéb körülményeket, nyilvánvaló, hogy a híd biztonsága nem kielégítő. A Margit-híd rekonstrucióját tehát halaszthatatlan még akkor is, ha kiszélesítésről nem kellene beszélni.

A mai állapotok további fenntartásáért a kereskedelmi minisztérium hídépítési szakosztálya a felelősséget magáról a leghatározottabban elhárítja.

Az állapotoknak a megszüntetésére elsősorban vissza kell helyezni a *fakockaburkolatot* és teljesen átszerelni, megerősíteni a híd tartószerkezetét és át kell alakítani a főtartók támasztékait. *Végül ki kell cserélni aszfalttal burkolt vasbetonra a fapadlós gyalogjárókat.*

A hídszerkezet megerősítése és kiszélesítése összesen ötmillióba kerül.

A kiszélesítést a híd déli oldalán hajtják végre, a pilléreket is kiszélesítik és a kiszélesítés vonalába eső új pályatest alatt teljesen új főtartókat helyeznek el. A régi és új pillértesteket erős vasbetonszerkezettel kötik össze. A szobrászati díszeket az összes alapépítményekről még a munkák megkezdése előtt eltávolítják és majd csak a meghosszabbított pillérekre fogják visszahelyezni.

A Beszkárt-vágányokat az úttest közepére helyezik.

A közönség a Margit-szigetre egy járdaszigetről aluljárón keresztül fog bejutni. Ugyancsak

a híd alatt vezetik át a gyalogosforgalmat a pesti hídfőnél is.

Ez az aluljáró a Személynök-utca s a Pozsonyi-út között épül. Az építkezés, amennyiben haladéktalanul hozzálátnak a munkához, 1937 végére teljesen elkészül.

— Az első munkaévben a vasszerkezetek gyártását és a pillérek kiszélesítését végzik el. A második évben felszerelik az első mederág összes nyílásainak új vasszerkezetét, elkészülnek a másik mederág pillérmunkái és az első mederágban a végleges pályaburkolat. A harmadik munkaévre marad a másik mederág nyílásainak vasszerkezetszerelése és a végleges pályaburkolat elkészítése. Végül a harmadik év alatt elkészülnek a régi vasszerkezetek átalakításával, megerősítésével és az egyéb hátralevő munkákkal is.

— *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter *kívánsága,* hogy az építkezést minél hamarabb megkezdjék.

A munkák végrehajtásának ötmilliós költségét a főváros kölcsönképpen előlegezi,

amelynek felét az állam évi törlesztés formájában visszafizeti.

Az építkezés tartama alatt *a híd forgalma úgyszólván akadálytalanul lesz lebonyolítható,* mert a meglévő úttestet mindaddig szabadonhagyják, amíg a kiszélesítendő új rész teljesen elkészül. A *gyalogos forgalmat némileg korlátozzák,* mert az építkezés alatt mind a két irányban az északi gyalogjárón lesz a közlekedés.

Nem fogadhatja el a főváros a monostori gazdák túlzott követelését

200 holdért 1,280.000 pengőt akarnak kicsikarni — Bírói döntést kér a főváros, mert a vitás területre sürgős szüksége van

A *Fővárosi Hirlap* már hetekkel ezelőtt felhívta a figyelmet a szigetmonostori gazdáknak arra a minden látszat szerint mesterségesen szított, feltűnő hangulatváltozásra, amely a vízművek számára szükséges földek kisajátítása körül bekövetkezett. A első időkben a gazdák azzal tértek ki a főváros ajánlata elől, hogy amúgy is szükreszabott határukat megcsonkítani nem engedik és legfeljebb csak arra kaphatók, hogy földjüket földért elcserélik. A főváros méltányolta az ottlakók szempontjait, óriási áldozattal megvásárolta a koronauradalmat, hogy ebből a földből a kisajátítást szenvedő gazdáknak kártalanítást nyujtson. Közben megjött a szigetmonostoriak étvágya. Ma már a cserefőld nem kell nekik, hanem arról álmodoznak, hogy szántóföldjeiket a környékbeli villatelkekhez hasonló áron, 8—10 pengőért négyszögölenkint a főváros nyakába sózhatják. A szigetmonostoriak szinte ellenséges elzárkózottsággal ragaszkodnak ehhez az elképzelésükhöz, amint ez a múlt szerdán tartott kisajátítási tárgyaláson is megnyilatkozott. Az érdekelt gazdák képviselője a tárgyaláson kijelentette, hogy négy pengőnél olcsóbban földjeik négyszögölét nem adják. Egyelőre tehát teljesen bizonytalanok a további tárgyalások kilátásai, mivel a főváros ajánlata és a gazdák követelése között szinte áthidalhatatlan a távolság.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa illetékes helyen érdeklődött a kisajátítás kilátásai iránt, mire a következő felvilágosítást kapta:

— Szó sem lehet arról, hogy a főváros a monostori gazdák túlzott követelését teljesíthesse. Számunkra a helyzet teljesen tiszta. A kereskedelmi miniszter a vízjogi engedély és az ideiglenes kisajátítási jog megadásakor, a mult év végén Pest vármegye törvényhatósági bizottságát delegálta a tárgyalások lefolytatására. Ha ezek a tárgyalások nem vezetnek eredményre,

a fővárosnak a per lefolytatásának bevárása nélkül joga van a kisajátításra kijelölt földek birtokbavétele.

A korábban bemutatott kisajátítási tervekben feltüntette a főváros mindazokat a földeket, amelyekről a mostani vitában szó esik. A birtokbavétel törvényes előfeltétele az, hogy a főváros a földek tiszta jövedelmének húszszorosát bírói letétbe helyezi. Amennyiben tehát a Szigetmonostoron folyó kisajátítási tárgyalások eredményre nem vezetnek, akkor a főváros az illetékes járásbírósághoz fordul,

letétbe helyezi a pénzt és a földeket birtokába veszi.

A főváros ehhez az eszközhöz azonban csak végső esetben nyul és bízik a békés megegyezésben. Csak egy bizonyos, hogy a mai helyzetet tovább fenntartani annál kevésbé lehet, mert

a főváros a kútfúrást haladéktalanul meg akarja kezdeni

és így a földekre feltétlenül szüksége van.

Megkérdeztük, hogy a főváros mai 46 filléres négyszögölenkinti ajánlata és a gazdák négy pengős követelése mellett lehetséges-e a közeledés.

— *Igen.* A főváros vezetőségét ebben az esetben is a legmesszebbmenő méltányosság vezeti, bár a 46 filléres egységárat nem mi, hanem szakértők állapították meg. A főváros azonban hajlandó ennél tovább menni, de hangsulyozzuk, szó sem lehet 4 pengös árakról, hiszen ebben az esetben

6400 pengőt kellene fizetni a földek holdjáért,

ilyen áron szántóföld ma Magyarországon nincs, a legdrágább televény is olcsóbb. Elképzelhetetlen, hogy a fővárossal házhelyként fizettessék meg a monostori földeket, azért, mert a milliós lakosság vízellátására ez a terület bizonyult legalkalmasabbnak.

Ezúttal ugyan mindössze 46 hold kisajátításáról van szó, de összesen még 200 hold földre lesz szüksége a vízműveknek. 6400 pengös földárak mellett tehát

1,280.000 pengőbe kerülne a kisajátítás,

amire a főváros képtelen. Ilyen drága vizet nem bírnak el az adófizetők. Elképzelhetetlen az is, hogy akadjon valamilyen fórum, amely a monostori gazdák magatartásának elismerésével hozzájáruljon az ország fővárosának kiszomjaztatásához.

Február 28-án, márc. 3-án délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

LEDNICZKY VEJE
HÓDOS ANDOR
LAKATOSIPARI ÉS REDONYGYÁRI ÜZEME
BUDAPEST, IX., TOMPA-UTCA 32. TEL.: 39-9-36.

Események

Fővárosi Hirlap
Előfizetési ára:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Sipőcz Jenő főpolgármester a miniszterelnöknél. *Gömbös* Gyula miniszterelnök a legélénkebben érdeklődik a székesfőváros dolgai iránt és ezért időközönkint közvetlenül maga hallgatja meg a főváros vezetőinek jelentéseit. Csütörtökön délben *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármestert fogadta kihallgatáson a miniszterelnök. Az audiencia közel egy óra hosszáig tartott. A főpolgármester a fővárosra vonatkozóan minden részletre kiterjedő jelentést terjesztett a kormányelnök elé.

Az új miniszterelnökségi államtitkár látogatásai a városházán. *Tahy* László v. rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a miniszterelnökség új politikai államtitkára a közelmúlt napokban hivatalos jellegű, bemutatkozó látogatásokat tett a főváros vezetőinél. Az államtitkár csütörtökön *Szendy* Károly polgármestert kereste fel hivatalában, pénteken pedig az Új városházán *Sipőcz* Jenő főpolgármesternél vizitelt. Az államtitkár mindkét alkalommal hosszabban időzött a főváros vezetőinél.

Király Kálmán harmincéves szolgálati jubileuma. *Király* Kálmán tanácsnok az elmúlt napokban töltötte be a főváros szolgálatában eltöltött *harmincadik esztendőt* és ezt az alkalmat tisztviselőtársai, barátai és tisztelői felhasználták arra, hogy *elismerésüket fejezzék ki Király Kálmán iránt.* A jubiláns főtisztviselő nevéhez fűződik a *főváros út- és csatornahálózatának tervszerű fejlesztése,* amelynek irányítására kiválóbb szakember nem jöhetett, mint az a Király Kálmán, aki lankadatlan szorgalommal és tehetséggel valósítja meg Budapest külsejének és életereinek díszítését. *Király* Kálmán legelső munkása ennek a nehéz szakmának és működését úgy a szakkörök, mint a városháza a legnagyobb megbecsüléssel kísérik.

Ruffy Kálmán tanácsjegyző halála. Vasárnap délután kísérték utolsó útjára a Kerepesi-úti temető halottasházából a tragikus hirtelenséggel elhúnyt *Ruffy* Kálmán dr. tanácsjegyzőt. A népszerű, tehetséges és fiatal tisztviselő a múlt kedden még jókedvűen dolgozott hivatalában, este hirtelen vakbélroham támadta meg és még aznap megoperálták. Az operáció után kiderült, hogy egy régebben lappangó bántalom vett erőt az erős fizikumú Ruffy Kálmánon. A betegség tudőgyulladással komplikálódott és a leggondosabb ápolás, a Szent István-kórház orvosainak minden fáradozása sem tudta megmenteni a fiatal, 45 éves tisztviselőt, aki most állott főjegyzői előléptetés előtt. A gyászszertartáson nagy és előkelő közönség vett részt. A székesfőváros képviseletében *Szendy* Károly polgármester és *Liber* Endre alpolgármester jelent meg a temetésen, de ott voltak a főváros minden egyes ügyosztályának vezető tisztviselői, a nagyszámú előkelő rokonság és a városházi ujságírók teljes számmal. A gyászszertartás után a székesfőváros tisztikara nevében *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok búcsúzott el *Ruffy* Kálmántól, a lelkiismeretes, kitünő tisztviselőtől, aki úgyszólván egész működését az inségesek gondozására és a szegények könnyeinek felszárítására fordította. A néhány hónap előtt elhúnyt édesatyja, *Ruffy* Pál államtitkár mellett helyezték el örök nyugalomra.

Új párthelyiség. *A Nemzeti Egység Pártja VI. kerületi szervezetének* a VI., Teréz-körút 21. sz. I. emeletén levő párthelyiséget kedden este 7 órakor adták át rendeltetésének. A megnyitó ünnepségen megjelent *Zsitvay* Tibor dr. nyug. miniszter, akit a kerületi elnökség nevében *Heeger* Árpád Máv. műszaki tanácsos üdvözölt.

Illés József halála. Súlyos veszteség érte a magyar ujságkiadási szakmát. Meghalt *Illés* József kiadóhivatali igazgató, akinek kimagasló szerepe volt a modern magyar lapkiadás megteremtésében. A magyar lapcsinálás hőskorának volt elismert tényezője és újításai általános feltünést keltettek. Működését a *Budapesti Hirlapnál* kezdte, nemsokára a *Magyar Nemzet* kiadóhivatali főnöke lett. Később az Athenaeum főtisztviselői állásából hívták meg az akkor alapított *Az Ujság* kiadóhivatalának élére. Életének utolsó éveiben a *Magyar Hirlap* kiadóhivatalában működött. Alapítója és elnöke volt az *Ujságkiadók Otthonának,* főtitkára a *Magyar Ujságkiadók Országos Szövetségének.* Nagy szaktudással és lendülettel új stílust honosított meg az ujságreklám számára és több tanulmányban hívta fel a figyelmet az ujsághirdetésre, mint a leghatásosabb reklámra. A közelmúltban ünnepelte az ujságkiadói szakma *Illés* József működésének *ötven éves jubileumát,* nem sokkal később azonban betegség támadta meg és a 75 éves öreg úr vasárnap éjjel elhúnyt. Halálát fia: *Illés* László, a *8 Órai Ujság* fővárosi rovatvezetője és a *Fővárosi Hirlap* főmunkatársa, leányai és vejei: *Roóz* Rezső, a *Magyar Hirlap* felelős szerkesztője és *Balassa* Emil, a *Magyar Hirlap* munkatársa gyászolják. Kedden délután fél 4 órakor kísérték utolsó útjára a rákoskeresztúri temetőben. A gyászbeszédet dr. *Hevesi* Iván rabbi tartotta, amelyben kiemelte az elhúnyt közérdekü tevékenységét és nagy érdemeit. A gyászbaborult előkelő család iránt általános részvét nyilvánult meg, amelyhez a *Fővárosi Hirlap* szerkesztősége is meghatottan csatlakozik.

Megszünt a fővárosi alkalmazottak segítőalapjának lapja. A fővárosi alkalmazottak segítőalapja öt év óta lapot adott ki, s ebben a lapban közölték a segítőalap tagjait érdeklő híreket. Tekintettel arra, hogy a segítőalap jövedelme jelentősen csökkent, a lapot megszüntették és *ezentúl körlevélben fogják tájékoztatni a tagokat a segítőalapi rendeletekről és hírekről.*

Az Élelmiszerüzem házimulatsága. Mint minden farsang évadján, a *Községi Élelmiszerüzem* tisztikara az idén is megrendezte zártkörü táncmulatságát. Szombaton este egy Thököly-úti nagyvendéglő különhelyiségében tartották meg a jól sikerült, kabaréval és tombolával egybekötött mulatságot. *Reich* Samu vezérigazgató betegsége miatt nem vehetett részt a mulatságon, de ott voltak *Huck* Antal vezérigazgató-helyettes és az üzem összes férfi és női alkalmazottai, valamint számos városi tisztviselő is, akik mindannyian jó hangulatban egész a reggeli órákig szórakoztak.

Áprilisban újra cirkusz-előadások lesznek a Beketovban. Mióta a *Cirkusz-csillaga* lekerült a müsorról, csendes lett a *Beketov-cirkusz* környéke. Mint értesülünk, *április végén új élet fog a ma kihalt falak közé költözni.* A főváros ugyanis J. *Busch* világhírü cirkuszának *öt hónapra* bérbeadta az épületet. *Busch* igazgató, aki a napokban Budapesten tartózkodott, kijelentette, hogy minden erejével azon lesz, hogy a főváros elölegezett bizalmát teljes mértékben kiérdemelje. *Olyan előadásokat fog produkálni, amelyeknek magas nemzetközi színvonala és gazdag programja, szenzációs számaival a legnagyobb várakozásoknak is meg fog felelni.* „Bár a program nemzetközi lesz, igyekezni fogok — mondta *Busch* igazgató — *magyar artistákat és müvészeket is foglalkoztatni.* Ezenkívül *a többszáz főnyi alkalmazott, technikai és kiszolgáló személyzet egytől-egyig magyarokból fog állni.* A budapesti kereskedők és iparosok részére is sok munkát fog jelenteni a *Busch*-cirkusz bevonulása Budapestre." A *Busch*-cirkusz *április 21-én* kezdi meg vendégjátékát, amely *öt hónapig* tart, minden hónapban új programmal.

Előadás a BSE fényképező szakosztályában. *Aggházy* Kamil honvéd ezredes, a hadtörténeti múzeum igazgatója rendkívül érdekes előadást tartott a Budapest Sportegyesület Fotoszakosztályában a fotografálás történetéről. Bemutatta a Hadimúzeum legszebb daguerrotyp fényképeit, köztük Petőfi Sándorról, Görgey Arthurról és Kossuth Lajosról készült fotografiákat. Az érdekes előadást nagy és előkelő közönség hallgatta végig, soraikban az amatör fotografus fővárosi tisztviselők népes tábora.

Vállalkozás

Három ajánlat érkezett a kisszakasz automaták szállítására

A főpolgármester valószínűleg letiltja a nem égetően fontos befektetést

A mult héten lejárt a BESZKART 25 darab kisszakasz-automatára hirdetett versenytárgyalása, amelyre *összesen három ajánlat* érkezett. A közel hetvenezer pengős szállításra a következő cégek jelentkeztek:

Schember C. Fiai,

amely 1643.20 P-t kér egy-egy felszerelésért úgyhogy a *szállítás összértéke 41.0800— P-re rúgna.* Az évi karbantartási díjat 2080.— P-ben állapítja meg és a *vállalati összeget a szállításkor követeli 5 százalék engedménnyel.*

A másik ajánlat a

Fuchs G. mérleggyáré

1475.— P-s egységáron, a karbantartás évente 2600.— P-be kerül. Az ajánlat egyébként alternatív, mert tároló és adagoló szerkezettel 2200.— P-be kerül egy készülék. *A vállalati összeg átvételkor fizetendő.*

A Telefongyár R. T.

1425.— P-ért akar szállítani; *25 százalék a megrendeléskor fizetendő, a hátralékos 75 százalék havonként utólag az automata bevételéből.*

A BESZKÁRT-nál most tanulmányozzák az ajánlatokat és a számítások azt mutatják, hogy *végeredményben nem rentabilis befektetés a kisszakasz-automaták üzembehelyezése.* Annak ellenére, hogy az *osztrák Schember-cég* budapesti fiókgyártelepének egyik automatája már hónapok óta kifogástalanul működik, nem hagyható figyelmen kívül a másik két magyar vállalat ajánlata sem, mert azok *kedvezőbb feltételeket tartalmaznak.* Függetlenül azonban az ilyen elbírálásoktól,

a Beszkártnál azt vizsgálják, hogy érdemes-e egyáltalában ilyen csekélyszámú automata készülékekkel kísérletezni,

amelyek amúgy is képtelenek a naponként jelentkező nagy igényléseket ellátni. Huszonöt automata kevés erre a feladatra, viszont a feltétlenül szükséges száz készülék horribilis tételekre emelkedne és *a villamos vasútnak most sokkal fontosabb befektetésekre kell felkészülnie.* A közlekedési reform és az ezzel kapcsolatos vágányépítkezésekhez több százezer pengő szükséges és ezért

kevés a valószínűsége annak, hogy a Beszkárt megrendelje a közönség kiszolgálását távolról sem biztosító automatákat.

A kisszakaszok árusítása tehát tovább folytatódik az eddigi keretekben és *az automaták felállítása nyilván arra az időre húzódik, amikor a közlekedési reform meghozza az utasforgalom nagyarányú fellendülését.*

Versenytárgyalási megbízások

A Simor-u. és Villám-u. sarkán épülő transzformátorállomás építési munkálataira megbízást kaptak: **burkoló munkára** Andrea cementárugyár 8961 P-vel; **vízvezetéki munkára** Szekendy György 4232, a **központi fűtési munkára** Rietschel és Henneberg 8143; **köburkoló és aszfaltburkoló munkára** Gravieser Albin 6345; **villámhárító munkára** Thermolux 267; **szobafestő munkára** Török és Juhász 1579; **gummipadozati munkára** Magyar Ruggyantaárugyár 3040; **asbest padozati munkára** Urbán Ferenc 483 és **kertrendezési munkára** Kirchlechner Ernő 624 P-vel. — A II. Fenyves-uti elemi iskola **udvarrendezési munkára** Barcsay Lajos kapott megbízást 4660 P-vel.

Uj versenytárgyalási kiirások

A székesfőváros intézetei és üzemei részére szükséges különféle **papíráruk szállítására** versenytárgyalást hirdet. Ajánlatok március 12-én délelőtt 10 óráig adhatók be a polgármesteri I. ügyosztályban (Közp. Városháza, II. em. 235.).

Budapest Székesfőváros Közlekedési rt. **12.000 kg. kétszer főzött lenolajkence** szállítására. Ajánlatok: 1935 március 1-én délelőtt ½10 óráig.

Budapest Székesfővárosi Közlekedési rt. részére **30.000 kg. 0.5—10 mm vastagságig terjedő 1000×2000 mm. táblanagyságú fekete vaslemez** szállítására. Ajánlatok: 1935 március 1-én délelőtt ½10 óráig.

Budapest Székesfővárosi Közlekedési rt. részére 55 darab **villamos felsővezetéki idomvas-oszlop** és 160 drb. **idomvas-oszlopkar** szállítására. Ajánlatok: 1935 március 1-én délelőtt ¼11 óráig.

A IX. ker. Soroksári-uti központi csatornaszivattyútelep részére **rácsiszapelgázosító berendezések létesítése** munkálataira. Ajánlatok 1935 március hó 5-én délelőtt 10 óráig.

Kövezetjavítási és kisebb kövező munkákra Ajánlatok: 1935 március 12-én délelőtt 10 óráig.

Aszfaltjavítási és kisebb új aszfaltfoltozó munkálatokra. Ajánlatok: 1935 március 12-én délelőtt 10 óráig.

EREDETI ANGOL
TIMKEN-CSAPÁGYAK
DEÁK BÉLA VI., JÓZSEF-TÉR 2. Telefon: 15—1—98

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

A legtökéletesebb fekete fénymásoló papír
Oce
Fénymásolat
Plesenberger József
V., Hollán-u. 15. Tel.: 19-5-84

PARKETTÁZÓ ÉS PADLÓZÁSI VÁLLALAT
LÁNG JÓZSEF kartellen kívül
Budapest, VI., Bajnok-utca 1. Tel.: 199-65 és 181-30.
Uj és javítási munkát szakszerű kivitelben, gyorsan és olcsón készít.

ILYÉS SÁNDOR
ÉPÜLETASZTALOSMUNKAK ÜZEME
BUDAPEST, XI., BUDAÖRSI-ÚT 17. TEL.: 55—2 41.

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESÍTŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8-52

Gazdasági Értesítő

Megkezdődött a magyar gazdasági élet ragadozó harcsáinak, az áruházaknak megfékezése

A kereskedelmi miniszter rendeletének szövege — Az érdekképviseletek mellett a Kamara is állást foglalt az áruházak élelmiszerárusitása ellen A vendéglátó ipar védelme — Hat óra után az áruházak élelmiszereket az előcsarnokban sem árusíthatnak — A polgármester elrendelte az áruházak tűzbiztonsági felülvizsgálását

Három esztendei lankadatlan és kitartó küzdelmet folytatott a *Fővárosi Hirlap* a magyar, elsősorban a budapesti detailkereskedelem érdekében és ebben a harcban természetszerüen erőteljesen, megalkuvást nem ismerő módon követelte a kereskedelem letiprására, vagy elsöprésére alakult áruházak pusztító munkájának megrendszabályozását. Ebben a küzdelemben az érdekképviseletekkel karöltve dolgoztunk és ezeknek a nagytekintélyü érdekképviseleteknek hatalmas erkölcsi erejére támaszkodva, sikerült eredményeket elérni. Ma valósággal ünnepi érzés fog el bennünket, amikor azt

jelentheti a Fővárosi Hirlap, hogy ezen a fronton komoly eredmények, sikerek koronázták munkáját.

Bízva bízunk abban, hogy az első sikert a továbbiak fogják követni és még többször lesz alkalmunk jelenteni, hogy ismét és ismét elhárult egy-egy fenyegető felhő, egy-egy pusztító orkán a magyar állam és a magyar főváros leghűségesebb adófizető közönsége, a detailkereskedelem feje fölül.

Már multheti számunkban beszámoltunk arról, hogy *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter sietve igyekezett érvényt szerezni annak a kijelentésének, amelyet a leghatározottabb formában tett meg a *Baross-Szövetség* elnöksége előtt és amelynek értelmében tizennégy napon belül intézkedik az áruházak ügyében, de máris garantálja, hogy Magyarországon egyelőre több áruház nem létesülhet. A miniszter sietve értekezletet hívott össze a kereskedelmi minisztériumban, amelynek módjában volt letárgyalni az áruházak túlméretezettségének megszüntetéséről szóló tervezetet, amelynek célja, hogy a mindennapi élet nehézségeivel keserves küzdelmet vívó kiskereskedelmet és kisipart védelmébe vegye.

A magyar gazdasági élet ragadozó harcsáinak megfékezése ezzel megkezdődött.

és itt le kell szegeznünk azokat a rendkívüli érdemeket, amelyeket a magyar kereskedelem két vezéralakja, de főként a *Baross-Szövetség* kiváló elnöke, *Ilovszky* János és vele párhuzamosan *Vértes* Emil, a *Fővárosi Kereskedők Egyesületének* elnöke szereztek sorstársaik jobb jövője érdekében kifejtett nagyszabású és lelkes működésükkel.

A *Fővárosi Hirlap* a mult héten elsőnek közölte a rendelkezések lényegét, amelyeket a napilapok átvettek és az érdekelt kereskedők körében nagy megelégedést és megnyugvást keltettek. Most *alkalmunk van ismertetni a rendelet szövegét,* amely szószerint így hangzik:

Itt a rendelet!

A m. kir. minisztérium rendelete a nagyáruházak tevékenységének szabályozása tárgyában

A m. kir. minisztérium a gazdasági és hitelélet rendjének, továbbá az államháztartás egyensúlyának biztosításáról szóló 1931. évi XXVI. törvénycikk 2. és 3. §-ában kapott, az 1932 : VII., az 1933 : X. és az 1934 : XV. törvénycikkben meghosszabbított felhatalmazás alapján a következőket rendeli:

1. §.

A mindennapi élet különböző szükségleteit szolgáló, különféle nemü és fajú árucikkeket a kisipart lényegesen meghaladó keretben forgalombahozó nyilt árusítási üzlet (alábbiakban *nagyáruház*) *csak a kereskedelemügyi miniszter engedélyével létesíthető és a már fennálló is csak így bővíthető.*

2. §.

(1) Jelen rendelet életbelépésekor élelmiszert és élvezeti cikket nem árusító, valamint a jövőben alakuló *olyan nagyáruházban, amelyben a főtevékenység nem az említett cikkek árusítására irányul, élelmiszer és élvezeti cikk nem hozható forgalomba.*

(2) A kereskedelemügyi miniszter méltánylást érdemlő esetekben az előző bekezdés rendelkezései alól *kivételt* tehet.

3. §.

Nagyáruházban élelmiszer és élvezeti cikk árusítására már berendezett üzemet csupán a kereskedelemügyi miniszter engedélyével lehet bővíteni.

4. §.

Vendéglátó (vendéglő, buffetvendéglő, kávéház, kifőzés, korcsma, pálinkamérés, kávémérés), valamint általában képesítéshez kötött ipar *nagyáruházban nem gyakorolható* s az említett iparokat üzlethelyiségében más sem gyakorolhatja.

5. §.

Nagyáruházban a 4. §-ban megjelölt ipar gyakorlását a jelen rendelet életbelépésétől számított hat (6) hónap alatt meg kell szüntetni.

6. §.

(1) *Nagyáruház élelmiszert és élvezeti cikket árusító üzemére (osztályára) ugyanazok a záróra és munkaszüneti rendelkezések nyernek alkalmazást, mint egyéb üzemei tekintetében.*

(2) Egymástól eltérő rendelkezések esetében a szigorúbbat kell alkalmazni.

7. §.

(1) *Élelmiszer és élvezeti cikk árának hirdetése vagy más módon való feltüntetése csupán 1, 5, 10 dekagrammos, ⅛, ¼, ½ és 1 kilogrammos egységekben történhetik.*

(2) Külföldi származású élelmiszer és élvezeti cikk árának hirdetése vagy más módon feltüntetése az eredeti csomagolás, vagy származási hely szerinti súlyegységekben is történhetik.

(3) A kereskedelemügyi miniszter bizonyos élelmiszerek és élvezeti cikkek tekintetében az első bekezdés rendelkezései alól kivételt állapithat meg.

8. §.

Aki a jelen rendelet 1. §-ában, 2. §-ának első bekezdésében, 3., 4., 5. §-aiban, továbbá a 6. §. első bekezdésében megállapított rendelkezéseket megszegi, amennyiben cselekménye súlyosabb beszámítás alá nem esik, *kihágást követ el* és pénzbüntetéssel büntetendő.

A pénzbüntetésre az 1928 : X. tc. rendelkezései irányadók. A pénzbüntetés legmagasabb mértéke az 1931:XXVI. tc. 3. §-ának (1) bekezdése értelmében 8000 pengő. A pénzbüntetés átváltoztatására és a kihágás elévülésére az 1931:XXVI. tc. 3. §-ának (3), illetőleg (4) bekezdésében foglalt rendelkezések nyernek alkalmazást.

Élelmiszer és élvezeti cikk-készlet, amelyre nézve a kihágást elkövették, elkobzandó.

A kihágási eljárás a közigazgatási hatóságok, mint rendőri büntető bíróságok, a 6. §. első bekezdésébe ütköző kihágás a m. kir. államrendőrség működésének területén a rendőrség hatáskörébe tartozik.

Harmadfokon *a kereskedelemügyi miniszter szakelőadójának* részvételével, az 1929:XXX. törvénycikk által a belügyminiszteriumban szervezett Kihágási Tanács bíráskodik.

9. §.

Jelen rendelet kihirdetésétől számított *8 nap mulva lép életbe* és azt a m. kir. kereskedelemügyi miniszter hajtja végre.

Nem alakulhatnak ujabb áruházak

A magyar kereskedőtársadalom ennek a rendelettervezetnek minden kilátásba helyezett intézkedését a legnagyobb hálával veszi. Főként azonban azt kell konstatálnunk, hogy a kereskedelmi miniszter a legteljesebb mértékben átérezte és magáévá tette azt a jogos aggodalmat, amely a magyar kereskedőtársadalmat az áruházak élelmiszerárusítása miatt elfogta. A *Fővárosi Hirlap* számtalanszor hangoztatta, hogy

az áruházak kibírhatatlan konkurrenciájának csak akkor lehet gátat vetni, ha az élelmiszer-árusítás körül a hatóságok rendet teremtenek,

számtalanszor hangoztattuk, hogy *az áruházak irreális árakat szabnak az élelmiszereknél,* aminek egészen átlátszó célja, hogy az olcsó, de erősen alsóbbrendü élelmiszerek segedelmével *a közönséget becsábitsák és azután egyéb, már normális árakkal, esetleg a detailkereskedelem árait fölülmúló árakkal dolgozó más osztályaikon behozzák ezt a veszteséget.* Számtalan esettel igazoltuk, hogy az áruházak élelmiszerosztálya szinte kivétel nélkül deficittel dolgozik, amiért természetesen más osztályok árusítása révén kell magukat *kárpótolniok.* Nem szabad azonban szem elöl téveszteni azt sem, hogy az áruházak ezeket a reklámcélokat szolgáló élelmiszerosztályokat csak a legritkább esetekben bízták igazi szakemberekre, így történhetett meg azután, hogy néhány hét előtt az egyik legnagyobb áruházban a Vegyvizsgáló Intézet vegyészei ellenőrző razziát tartottak és megállapították, hogy

a hatalmas intézetben árusított vaj hamis, maga az egész készitmény a margarinnál is jóval silányabb és gyengébb tápértékü kotyvalék.

A kereskedelemügyi miniszter természetesen lépésről-lépésre halad, de az első lépése, amelyet az élelmiszerosztályok megengedhetetlen konkurrenciája terén tett, *máris erősen megnyugtató jelentőségü.* Az igazi nagy, mindent átfogó eredménye azonban a háromesztendős küzdelemnek az, hogy a miniszter kimondja, hogy *nagyáruház a jövőben csak a kereskedelmi miniszter külön engedélyével létesíthető és a már fennálló ilyen nagyáruházak kibővítése is csak ezen az alapon lehetséges.* Ez a rendelkezés ismét, minden reményünk szerint azt jelenti, hogy

a miniszter természetszerüen csak fentartja magának az engedélyezés jogát, de azzal élni nem fog.

Nem élhet vele, hiszen tökéletesen tisztában van azzal, hogy már a meglévő nagyáruházak is szinte *alapjaikban ingatták meg a magyar társadalom egyik igen kiváló államalkotó rétegét, a kiskereskedelmet és a kisipart.* Belátjuk, hogy a ma meglévő nagyáruházakat egy tollvonással a kereskedelmi miniszter nem törölhette el a föld színéről, de hálásan vesszük tudomásul, hogy *több ilyen, a kereskedelmet ölő nagyáruház létesítése be nem következhetik és a maiaknak kibővítése is a lehetetlenségek birodalmába tartozik.* Nem a nagyáruházak numerus claususa ez, hanem meggyőződésünk és a kereskedelmi miniszter józan belátásába vetett hitünk szerint:

a nagyáruházak lassú kihalásra való ítélése.

A magyar és elsősorban a budapesti detailkereskedelem és kisipar, ha egy csapásra nem szabadulhat is meg a nagyáruházak gyilkos polip-karjaitól, de hálásan veszi tudomásul, hogy *ezeknek terjeszkedése elé szigorúan gátat vetett a magyar kormányzat bölcs belátása és abban reménykedik, hogy üzletét fiainak abban a reményben adhatja át, hogy a jövőben mégis csak sikerül végleg megszabadulni becsületes munkáik legnagyobb ellenségeitől.*

A Kereskedelmi és Iparkamara az áruházak ellen

Itt kell beszámolnunk arról, hogy az elmúlt héten a Kereskedelmi és Iparkamarában különböző érdekeltségek és az áruházak képviselői értekezletet tartottak a készülő rendeletekről. *Ilovszky* János, a *Baross Szövetség* elnöke örömmel állapította meg, hogy a kereskedelmi miniszter méltányolta a kiskereskedők kívánságait, de Ilovszky hangsúlyozta azt is, hogy *a rendelet még számos vonatkozásában kiegészitésre szorul. Hoffmann* Mihály, a *Fűszerkereskedők Országos Egyesületének* elnöke kimutatta, hogy az áruházak a mezőgazdaság érdekeit is destruálják. *Spelter* Henrik a cukrászok, *Farkas* Vilmos az élelmiszerkereskedők, *Németh* Aladár a vendéglősök, *Havas* Ödön a kávések nevében követelte az áruházak korlátozását. *Éber* Antal kamarai elnök elvi szempontból helyesli a rendelet intencióit, de hangoztatta, hogy elsősorban a közpénzekből támogatott alakulatokat kell megszüntetni és azután, vagy

azzal egyidőben szabad megrendszabályozni a magántőke alakulatait, amilyenek az áruházak is.

Balkányi Kálmán az OMKE nevében szintén csatlakozott a nagyáruházak tevékenységének korlátozásához, amelynek keretében adózási téren is rendet kell teremtenie.

A Kamara állásfoglalása teljes egészében az áruházak ellen irányul. *Éber* Antal elnök csupán a sorrendben kívánt változtatást, lényegében azonban

az áruházak letörését és a kereskedelem életfeltételeit követelte.

A további küzdelem tehát a Kamarát is teljes egészében a kereskedelem mellé állította és így *fokozódnak a kilátások az áruházi rémuralom teljes megszüntetésére.*

De vannak más biztató jelek is. A polgármester utasitást küldött az illetékes kerületi elöljáróságoknak, hogy

az építési szempontból és tűzbiztonsági érdekből veszélyes áruházakat sürgősen vizsgálják meg

és foganatosítsák a legszigorúbb intézkedéseket. Elsősorban a *Fenyves Áruházat* és a *Barosstéri Divatházat* érinti a polgármester rendelete, mert ezek az áruházak ebből a szempontból kifogásolhatónak látszanak. A kereskedőtársadalom *nagy érdeklődéssel tekint a hatósági megrendszabályozás elé.*

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben P 1.20 Minden szerdán disznótoros vacsora pénteken este halászlé

FÜRDŐKÁDAK, CSÖVEK
Hasenörl, Csengery-u. 53.

Ballai János központi fütés,
vizvezeték, csatornázás, szivattyutelepek és egészségügyi berendezések
Budapest, IV., Reáltanoda-utca 4. Telefon: 85-2-98.

FÉNYSZÓRÓ

Mérget a gyomorba

nem kíván senki sem a felebarátjának és szándékosan megmérgezné a budapesti polgárt az olyan halmozott bűncselekmény, amely a legelrettentőbb büntetést érdemli. Budapest a maga kiépített hatósági rendészetével vigyáz is arra, hogy az itt forgalomba kerülő élelmiszerek és tápláló anyagok a legkifogástalanabb minőségben kerüljenek az emberek gyomrába. Némi akasztófahumorral azt is mondhatnók, hogyha már nem mindig sikerül jóllakásig tölteni gyomrunkat, legalább az a kevés, ami fizikai fentartásunkhoz szükséges, jó és tiszta legyen. Nem vitás, hogy a közegészségügy első tényezője a tiszta és jó élelmiszer és ezért verekedett a Fővárosi Hirlap, amikor a zúgcukrászdák és a pincefagylaltosok legridegebb ellenőrzését követelte. Most egy törvényszéki tárgyalás kapcsán kiderült, hogy milyen jogos volt a követelés és hogy milyen ártalmas volt a cukrászsütemény, ami emberek tömegeinek a megbetegedéseit idézte elő. Az önérzetében megbántott cukrászmester sajtórágalmazás címén pert indított az egyik előkelő estilap szerkesztője ellen, mert az megírta, hogy a szóbanforgó cukrászüzem piszkos, rendetlen, a személyzet ruházata koszos és minden felszerelés mocsokban fürdik. A bíróság elrendelte a bizonyítást, a bizonyítás sikerült, az ujságírót a tábla jogerősen felmentette. Ime minden ok megvan a további elővigyázatra. Jön a nyár és a hatóságok elemi kötelessége, hogy razziákkal és vegyvizsgálatokkal kipusztítsák Budapest területéről a „rémes-krémes" és a piszkos cukrászsüteményeket.

Malacfogli

ismert öregember volt Tatán, abban a régi jó világban, amikor még béke honolt a földgömbön. Eredeti neve Marastvogl volt az összetöpörödött öreg emberkének, aki egész furcsa foglalkozást üzött a kies tóparti városkában, a vár alatt elterülő csendes kis utcában. A nép röviden és egyszerűen Malacfoglinak hívta ezt az oklevél nélküli vegyészeti kisiparost, aki szegényes otthonában egy kis üstben tintát, suvikszot, fémtisztítószert és kékítőt gyártott. Délelőtt dolgozott, ebéd után pedig nagy kosarat akasztott a karjára és termékeivel végigházalta az egész várost. Malacfoglit mindenki szerette és mindenki vásárolt kitünő áruiból. Vevői közé tartozott az azóta elhunyt Eszterházy Miklós gróf is, aki gyakran sétált a töpörödött egyszerű kisiparossal a tóparton és ott rendszeresen hitvitákat folytatott vele. Hogy kinek sikerült a meggyőzés fegyverével diadalmaskodni, azt nem tudjuk, azonban bizonyos, hogy a tatai kisiparos áruival mindenki meg volt elégedve. Mindezt abból az alkalomból elevenítjük fel, hogy bizonyos vegyészeti gyárak most türelmetlen akciót indítottak a kiskereskedők és a közönség ellen. Rendeletet szorgalmaznak a kereskedelmi minisztériumban, amely előírná, hogy a fémtisztító, a bőrfeketítő, a tinta, a kékítő és az egyéb ilyen cikkek kizárólag gyári dobozokban, kupakos üvegekben, vagy pedig olyan tartályokból hozhassanak forgalomba, amelyeken fel van tüntetve a készítő iparüzem neve. „Márkázott áru", ez az ürügy, amellyel a Sidol és a Müller Testvérek gyárai operálnak és céljuk nem más, minthogy gyártmányaikat magas áron a közönség nyakába varrják, de másrészt lehetetlenné tegyék azokat a kisiparosokat, akik tőke hiányában nincsenek abban a helyzetben, hogy készítményeiket tartályokban árusítsák. A kereskedő eddig a fémtisztítót vagy a tintát a vevő által hozott üvegbe is kiszolgáltatta, ha azonban a rendelet életbelép, a kereskedő kénytelen lesz arra hivatkozni, hogy csak márkázott üvegeket, dobozokat, vagy pedig tartályokat adhat el. Ismét újabb támadás a közönség zsebe ellen és hogy visszatérjünk a tatai kisiparosra: a jó árunak nem kell cégér, mint ahogy ebben az esetben nem is a márkázott áruról, hanem inkább a közönség megsarcolásáról van szó.

Alaptőkeemelés és a tyukszemirtás

olymódon kerültek szoros összefüggésbe, hogy az elmult napokban a Del-Ka cipőgyár elhatározta, hogy a vállalat alaptőkéjét 120.000 pengő értékű részvénykibocsátással 300.000 pengőre felemeli, hogy ezzel kibővíthesse a vállalat üzletkörét. Az ilyen tranzakciót rendszerint meg kell indokolni és ebben a tekintetben a Del-Ka egyedülálló specialitást mondhat a magáénak, mert a friss tőkeszükségét azzal indokolta, hogy a cég üzleteiben többek között a lábápolási és tyukszemirtási üzletágat is meghonosítja. Mindezeken túlmenően a Del-Ka női divatáruk, kötött, szövöttáruk, korcsolya, sportcikkek, kézitáskák, kesztyűk és játékszerek eladását is üzletkörébe iktatta, ami ismét egy veszedelmes lépés az áruházi rendszer felé. A kereskedelmi minisztérium most állított korlátokat az áruházak terjeszkedésének és intézkedésében az agyonnyomott kiskereskedők védelme vezette. A Del-Ka, úgylátszik, nem vett tudomást a magyar kormányzati szervek intenciójáról és áruházi jelleget kölcsönöz magának, csakhogy ilymódon a közönséget a kiskereskedőktől elvonja. Véleményünk szerint Delkáék lábkozmetikája és a lábbelitől távoleső más cikkek árusítása a miniszteri rendelettervezet szellemébe ütközik és ezért a legsürgősebb közbelépésre van szükség.

Hét millió pengővel emelkedett a Magyar-Olasz Bank betétállománya

A *Magyar-Olasz Bank* igazgatósága szombati ülésén állapította meg a múlt évi zárszámadását, amely az intézet kitünő megalapozottságáról, a szakszerü, körültekintő és megbízható vezetésről tanuskodik. Betétállománya, váltótárcája emelkedett, ami a bizalomnak legteljesebb tanujelét szolgáltatja. A mult évben elért kedvező üzleteredmény lehetővé teszi, hogy az intézet bőséges tartalékolások után ugyanannyi (1.50 P) osztalékot fizessen, mint tavaly.

Az igazgatóság mérlegmegállapító üléséről az alábbi közlemény számol be:

A Magyar-Olasz Bank Részvénytársaság igazgatósága a folyó évi február hó 23-án megtartott ülésén előterjesztette az 1934. üzletévi mérlegét, amely 1,043.832 pengő nyereséggel zárult (szemben az előző évi 1,030.452 P-vel).

Amint a mérlegszámla adataiból megállapítható, a takarékbetétek összege 36,731.589 pengő (1933-ban 35,216.894 pengő), a folyószámlán elhelyezett *betétek összege* 40,940.150 pengő (1933-ban 35,310.903 P), a *betétállomány* tehát összesen 77,671.739 pengő (az előző évi 70,525.797 pengővel szemben), míg a nem betétjellegű kötelezettségek összege 7,392.590 pengő (1933-ban 8,615.300 P).

A *váltótárca* összege az előző évi 50,453.533 pengőről 57,280.329 pengőre emelkedett.

Az *értékpapírok és érdekeltségek* a bank mérlegében 3,492.486 pengővel szerepelnek (az előző évi 3,134.382 P-vel szemben).

A *jelzálogkölcsönök* összege 28,501.981 pengőre csökkent (az előző évi 31,696.687 pengővel szemben), míg a forgalomban levő záloglevelek összege 820.475 pengővel, az engedményezett jelzálogkölcsönök összege 634.653 pengővel, a forgalomban levő ötéves kötvények összege 397.373 pengővel apadt.

Az elért üzleteredmény alapján az igazgatóság a folyó évi *március hó 11-ére egybehivandó közgyülésnek osztalék fejében részvényenként 1.50 pengő, összesen 600.000 pengő kifizetését fogja javasolni*, míg a tartalékalap és a nyugdíjasok tartalékának megfelelő dotálása és az alapszabályszerü levonások után fennmaradó nyereségtöbbletnek az 1935. üzletév számlájára való átvitelezését hozza javaslatba.

Az Ipartestületek Országos Központjának javaslatai. Nagyarányú tevékenységet és eredményeket igérő akciókat folytat az *Ipartestületek Országos Központja*, hogy a képviseletére bízott nagy érdekeket szolgálja. Az elmúlt napokban felterjesztést intéztek a kormányhoz a *magyar kézművesiparosság törvényhozási képviseletének intézményes biztosítása* érdekében, az ipartestületi *tagdíjhátralékok* behajtása, az ínségakció keretében végzett *kézművesipari munkálatok*, a kézművesiparosok *biztosítása*, az *IOKSz reformja* és az ipartestületi székházakat terhelő *konverziós kölcsönök* átvállalása tárgyában.

A kamarai és a fővárosi bizottsági tagok a Nemzetközi Vásár értekezletén. A Budapesti Nemzetközi Vásár nagybizottsága szerdán *Székács* Antal felsőházi tag, kamarai alelnök vezetésével ülést tartott. Az elnök megemlékezett a vásár alapítója, *Szénásy* Béla, továbbá *Dános* László és *Pál* Imre kamarai tagok elhúnytáról. *Hallósy* István, a Vásár igazgatója terjesztette be ezután részletes jelentését a Vásár előmunkálatairól. *Ilovszky* János, a Baross-Szövetség elnöke, a Szövetség támogatásáról biztosította a Vásárt, majd *Felkay* Ferenc fővárosi tanácsnok bejelentette, hogy a főváros a Vásár alkalmából gazdasági prospektust bocsát ki. *Csányi* Miklós dr., a Vásár nevelő hatásáról szólott, majd *Lengyel* Géza, *Kovatsek* Ferenc, *Wittenberg* István, *Szilágyi* Aladár, *Ledermann* Mór, *Müller* Antal és *Horovitz* Géza szóltak a jelentéshez. A felszólalásokra és az előterjesztett javaslatokra *Vértes* Emil, a Vásár alelnöke válaszolt.

Közgyülés a Leszámitolóbankban. A *Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbank* e hónap 20-án báró dr. *Madarassy-Beck* Marcel elnöklete alatt megtartott közgyülése elfogadta az 1934. üzletévre vonatkozó mérleget és zárszámadásokat és egyhangúlag hozzájárult az igazgatóság által előterjesztett azon javaslatokhoz, amelyek alapján az *1,162.278.29 pengőt kitevő tiszta nyereségből* a tartalékalap növelésére 200.000 pengő, a nyugdíjtartalékra 400.000 pengő, a báró Madarassy-Beck Miksa-alap javára pedig 50.000 pengő, azaz a tavalyival azonos összegek fordíttassanak és a 65. sz. részvényszelvény *osztalék fejében 1.50 pengővel* kerüljön e hónap 21-től kezdődőleg beváltásra. A felmentvény megadása után a felügyelőbizottság választatott meg 3 évi időtartamra. A részvényesek soraból dr. *Pözel* István ügyvéd, m. kir. kormányfőtanácsos szólalt fel a közgyülésen, aki az igazgatóságnak, a vezetőségnek, valamint a tisztviselői karnak a részvényesek nevében elismerését és köszönetét fejezte ki.

A Hazai Bank közgyülése. A *Hazai Bank Részvénytársaság Szécsi* Pál m. kir. kincstári főtanácsos elnöklete alatt pénteken megtartott XL. üzletévi rendes közgyülése az igazgatóság jelentését egyhangúlag tudomásul vette, az 1934. üzletévre vonatkozó mérleget, valamint az igazgatóság összes javaslatait elfogadta és elhatározta, hogy a kimutatott 378.448.43 pengő tiszta nyereségből — az alapszabályszerű levonás, a tartalékalap és az Elismert Vállalati Nyugdíjpénztár javadalmazása után — *osztalékra részvényenként 1 pengő*, vagyis 250.000 pengő fordíttassék, míg 56.364.43 pengő az 1935. üzletév számlájára vitessék át. Az osztalék a XL. számú osztalékszelvény ellenében a társaság pénztáránál február 25-től kezdődőleg kerül kifizetésre.

A Salgótarjáni Kőszénbánya közgyülése. A *Salgótarjáni Kőszénbánya Rt.* dr. *Chorin* Ferenc felsőházi tag elnöklete alatt hétfőn tartott 67-ik rendes évi közgyülése az 1934. évi zárszámadásokat megállapította és a lefolyt üzletévre *részvényenkint 1 pengő osztalék* fizetését határozta el. A szelvény f. év március hó 2-tól kezdve kerül beváltásra. A felügyelőbizottságba új tagul *Heinrich* József úr választatott meg.

A Meinl Rt. kedvező mérlege. A *Meinl Gyula Kávébehozatali Rt.* árujövedelme a múlt évben 1,621.920 pengő volt. Ebből tiszti fizetésekre és munkabérekre 550.537 pengő, költségre 777.496 pengő, kamatra 128.381 pengő kellett, értékcsökkenésre 161.764 pengőt fordítottak, úgyhogy a tiszta nyereség az 500.000 pengő részvénytőke után 13.787 pengő volt. A mérleg az épületet 1,087.560 pengőre, a berendezést 1,795.865 pengőre értékeli, ezzel szemben az értékcsökkenési alap 1,317.232 pengő, az előző 1,179.469 pengővel szemben. Az árukészlet 1,628.388 pengővel, az adósok tartozása 240.993 pengővel, a hitelezők követelése 2,847.820 pengővel szerepel a mérlegben.

A Járműgyártók Ipartestületének új elnöke. A *Budapesti Járműgyártók Ipartestülete* most tartotta meg 49. évi rendes közgyülését, amelyen *Follinusz* József min. osztálytanácsos átnyujtotta a kereskedelmi miniszter elismerő levelét *Nagy* Géza karosszériagyárosnak. *Usetty* Béla, *Quittner* Ervin és *Vas* Kálmán üdvözlő szavai után elfogadták a jelentéseket és zárszámadásokat, majd köszönetet szavaztak *Misura* Mihálynak tizenhétévi elnöki működéséért. Elnöknek egyhangúlag *Zupka* Lajost választották meg.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

Ilkovits J. Budapest
központi fütés- és vízvezetéki vállalata
V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

LAVER FERENC Denta MŰSZERGYÁR
Alapitva 1900
Budapest, VIII., Vas-u. 2. Telefon: 40-4-24
Gépek • Műszerek • Autóalkatrészek

KRAUSZ és SCHOFFER
mindennemü épület és asztalos faanyagok
telepe és parkettázási vállalata
Budapest, V., Vág-u. 7. Telefon: 91—8—14

SZŐNYI IMRE koszorús órásmester
V., Csengery-utca 7. Tel.: 44-5-42.
Több fővárosi és állami intézet órása és szállítója

ELEKTROMOTORJA TÖKÉLETESEN MÜKÖDIK,
HA: szén- és bronzkeféi, kollektorai
MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ÉS BRONZKEFE ÜZEM MŰSZAKI VÁLLALAT-tól
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29. Tel.: 41-3-40
valók.

FUMEX
mindenütt bevált
legolcsóbb beton
KÉMÉNYFEJ
ANDREA
cementárugyár
V., Tatra-utca 26
Telefon: 92-0-37
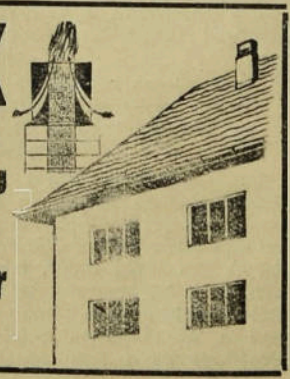

Coradlic
a tökéletes autópneu
Főeldarusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 március 6. — 10. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Tanácsnokválasztás

Pénteken a főváros törvényhatósági bizottsága tanácsnokokat választ. Számszerint négyet. Mindig örülünk, ha a főváros derék tisztviselőkarában az előmenetel lehetőségei megnyíltak. Ez a mostani örömünk azonban nem lehet egészen zavartalan, mert csak négy tanácsnokot választanak akkor, amikor tulajdonképpen öt hely van üresedésben. A főpolgármester bizonyára jószándékú szanáló akarata egy ügyosztályt halálra ítélt. Mindegy, hogy melyik ez az ügyosztály, mindegyikért kár, mert hiszen évek hosszú során kialakult, határozott munkaköre van mindegyiknek, amely munkakör feldarabolása más ügyosztályok között sajnálatos esemény és bizony a széthullott daraboknak az új testbe való beforradása is időbe, imitt-amott fájdalomba is kerül. Nem hinnénk, hogy megérné a megtakarított kis pénz a változások kényelmetlenségét.

Négy tanácsnoki állást azonban betöltenek. Amikor ezeket a sorokat írjuk, a különböző pártokban bizonyára mérlegelnek, latolgatnak, érdemeket hasonlítanak össze és egészen bizonyosak vagyunk benne, hogy igen jószándékkal, becsületes jóindulattal kezelik mindenhol a tisztviselők dolgát és a legérdemesebbeket akarják ezekbe a már igen előkelő pozíciókba helyezni. Itt nem lehet politikai különbség egyetlen párt között sem, mert súlyos figyelmeztető példák merednek elénk a multból, amikor értéktelen emberek csekélyes politikai szolgálatait nagy jutalmakra méltatták. Bizony nem egy eset volt, amikor a törvényhatóság többsége, amelynek akarata érvényesült, nyugodt lélekkel hamut hinthetett saját fejére. Hála a Gondviselésnek, ezeken az időkön már régen túl vagyunk. Ma már minden párt előtt is, amelyeket világok választanak el egymástól, csak tisztviselői érdemek, a munka, a tehetség, a rátermettség jöhetnek számításba. Hiszen emberek vagyunk, ezeknek a legszigorúbb elveknek a felállítása mellett is történhetnek tévedések és akármit csinálunk is, a politikai szempontok mégis csak mindig felbukkannak. Jó, hogy sokkal homályosabb, sokkal határozatlanabb formában, mint a multban.

De nemcsak politikamentességre és az érdemek elismerésére kell tekintettel lenni. A tanácsnoki kar, a polgármester és az alpolgármesterek legbelsőbb munkatársai, a polgármester nagy városkormányzó elgondolásainak ők a végrehajtói. Ők azok, akiknek gondolatokat, ötleteket kell termelniök a polgármester munkája számára és ők azok, akiknek a maguk reszortjában a polgármesterekkel és tanácsnokaikkal teljes összhangban, egyöntetű működéssel kell a nagy adminisztrációs gépezetet irányítani. Akkor tehát, amikor a tanácsnokválasztásról van szó, a közgyülésnek szinte erkölcsi kötelessége, hogy a polgármesternek megadja azt a támogatást, amely szerint *a polgármester legbelsőbb munkatársai azoknak sorából kerüljenek ki, akiknek munkájával a maga elgondolásait tökéletesen végre tudja hajtani.* A pártoknak és a törvényhatósági bizottságnak bizalmából ül a polgármester legmagasabb pociójában, meg kell kapnia tehát a módokat, eszközöket, amelyekkel dolgozhatik és főként azokat az embereket, akiknek munkája, terveinek megvalósításában a saját megítélése szerint a leghasznosabb lehet. Természetes tehát, hogy a törvényhatósági bizottságnak, amikor munkatársakat jelöl ki a polgármester számára, legelsősorban és majdnem azt mondhatnánk, *százszázalékig a polgármester óhaját, kívánságát kell honorálnia.* A régi fővárosi törvény, amelynek szakaszai között — mint azt néhány esztendővel ezelőtt szomorú példákkal láttuk igazolva — könnyü volt a felelősség elől elbújni, sok felelősséget ruházott a tanácsnokokra, a mostani törvény pedig ezzel szemben a felelősségnek szinte egész súlyát a polgármester vállára rakja. Hogyan vállaljon azonban felelősséget a polgármester a főváros mérhetetlen gépezetének vezetéséért, káprázatos anyagi javainak megőrzéséért, ha idegen érdekek szabnák meg, kikkel valósítsa meg terveit.

Hisszük, hogy ennek a gondolatnak jegyében történik meg a pénteki tanácsválasztás és ezzel befejeződik a legfőbb tisztviselői kar újjáalakulása és megindul az a nagy munka, amely igazolni hivatott, hogy jól választott-e a törvényhatóság, amikor nagy reménységgel a mai vezetőséget állította a főváros élére.

Komoly megfontolást igényel a tisztviselők természetbeni járandóságának csökkentése

Szendy Károly dr. polgármester nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a szanálási bizottság legközelebbi ülésének tárgysorozatáról és az aktuális városházi kérdésekről

A főváros vezetősége nagy érdeklődéssel várja a belügyminisztérium költségvetési leiratának a megérkezését. Ennek a nagy érdeklődésnek az a magyarázata, hogy a legutóbbi napokban a főváros vezetősége és az illetékes kormányzati tényezők között beható tanácskozások folytak, amelyeknek kialakulásából arra lehet következtetni, hogy a kormány a költségvetés jóváhagyásáról szóló leiratban olyan rendelkezéseket tesz, amelyek az egész szanálási müvelet további alakulásának új irányokat szabhat. A városházi ügyosztályokban egyébként több olyan előterjesztés készül, amelyek szoros kapcsolatban vannak a szanálással. *A szanálási müvelet alakulását ellenőrző 17-es bizottság már a közeli napokban ülést tart,* amelynek napirendjén nagyjelentőségü szanálási előterjesztéseknek a megvitatása szerepel. Ezekről a kérdésekről, amelyek egyaránt érdeklik mind a városházi adminisztrációt, mind pedig a főváros közönségét, beszéltünk

Szendy Károly dr. polgármesterrel,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A 17-es bizottság legközelebbi ülésének a napirendjén — tudomásom szerint — azok az előterjesztések szerepelnek, amelyek a legutóbbi bizottsági ülésen az idő előrehaladottsága miatt már nem voltak megvitathatók. Szerepel *a tanerők kültelki pótlékának a törlése,* illetve az e címen engedélyezett pótlékok kereteinek a szűkítése. A másik fontos kérdés a napirenden *az üzemi tisztviselők helyett teljesített adófizetésnek a megszüntetése és ezzel kapcsolatosan a vitás természetbeni járandóságok rendezése.* Úgy tudom, hogy az autonómiát képviselő pártoknak a vezetői ebben a kérdésben azonos véleményen vannak éspedig olyan értelemben, hogy

e két rendelettervezetnek a megvalósítása elé nem óhajtanak akadályokat gördíteni.

A napirend harmadik tárgya *a tisztviselők ötvenszázalékos gáz- és villanykedvezményének a megszüntetése,* helyesebben az erről szóló előterjesztés. Ennek az előterjesztésnek a sorsa még bizonytalan. Nem kétséges, hogy e kérdés körül hosszabb vita fejlődik ki, mint ahogy nekem is az a véleményem, hogy

itt komoly megfontolásra van szükség, mielőtt végleges elhatározásra jutnánk.

Arra a kérdésre, hogy készülnek-e a különböző városházi ügyosztályokban más szanálási előterjesztések is, *Szendy* Károly polgármester így felelt:

— Ma alig van olyan városházi kérdés, amelynek ne volna valamilyen kapcsolata a szanálással. *Mindenekelőtt meg kell várnunk a jövő évi költségvetésnek a kormányhatósági jóváhagyását, ami — úgy tudom — már nem késhet sokáig.* A legutóbbi napokban sorozatos megbeszéléseket folytattunk az illetékes kormányzati tényezőkkel a költségvetésről. Igen sok kérdésre kellett feleletet adnunk. Ugyszólván a költségvetés valamennyi fontosabb tételére nézve felvilágosításokkal szolgáltunk. E felvilágosítások megadása után és a lefolytatott tárgyalások alakulásából arra következtetek, hogy

a költségvetés jóváhagyásának most már nem lesz semmiféle akadálya.

Közben természetesen készülnek az ügyosztályokban azok az előterjesztések, amelyek hamarosan ugyancsak a szanálási művelet ellenőrzésével foglalkozó bizottság elé kerülnek. Ezek között az előterjesztések között legjelentősebbnek tartom azokat, amelyek *a közlekedés megreformálását és a nagyüzemek tarifájának a revizióját tartalmazzák.* Ezek a kérdések már nemcsak a tisztviselői kart érintik, hanem a főváros nagyközönségét is. Általában az a célunk, hogy a felmerülő panaszokat, amelyeket a nagyközönség körében már régóta hangoztatnak, megszüntessük. E mellett azonban természetesen

figyelemmel kell lennünk a főváros pénzügyi és háztartási helyzetére,

amelynek megjavítása elsőrendű kötelességünk. Ennek a két szempontnak az összeegyeztetése lehet egyedül irányadó a mi előkészítő mnukálatainknál. *A közlekedési reformtervek között szerepel a HÉV tarifájának a leszállítása.* A HÉV tarifáját leszállítani csak úgy lehet, ha a bevételek kiesését ellensúlyozzuk. Az ellensúlyozás szüksége váltotta ki azt a tervet, hogy

a BESZKÁRT átszállójegyek árát 24 fillérről 26 fillérre kell fölemelni.

Ez a kétfilléres drágítás bizonyos körökben természetesen nem találkozik tetszéssel, de én úgy gondolom, hogy megfelelő felvilágosítás után sikerül az ellenvéleményt leszerelni. *A főváros közönsége ugyanis a belterületen négy szakaszjeggyel rendkivül nagy távolságot utazhat be,* az átszállójegy árának a felemelése tehát tulajdonképpen csak azokat fogja érinteni, akik valamelyik pestkörnyéki városból vagy községből utaznak Budapestre, esetleg Budapesten át más pestkörnyéki városba, vagy községbe. A főváros közönségének a közlekedési panaszait legeredményesebben úgy orvosolhatjuk, ha

a kisszakaszrendszert tovább fejlesztjük.

Ezt a továbbfejlesztést célozza a hosszú járatoknak a megrövidítése. Ezt tartom egyébként a legsürgősebben végrehajtandó reformtervnek. A közlekedési szakbizottság legközelebbi ülésén már be is mutatjuk a főváros egész területére szóló új menetrendtervezetet, amely már

a hosszú járatok általános megrövidítésén alapszik.

Ez lesz az első lépés, azután következik majd a

döntés a HÉV tarifájának a leszállításáról és az új egységes átszállójegyeknek a bevezetéséről. Ezt az egész kérdéskomplexumot egyébként szintén a 17-es bizottság elé visszük előzetes megvitatás céljából és pedig azért, mert az új tarifa megállapítása az 1934. évi XII. t.-c. értelmében főpolgármesteri hatáskörbe tartozik, a főpolgármester pedig a szanálási természetű előterjesztéseket előzetes hozzászólás céljából mind bemutatja a 17-es bizottságnak.

— Hasonlóképpen a szanálási bizottság elé kerül

a gáz- és villanytarifa revíziója is,

ami szintén tarifakérdés lévén, a főpolgármesteri hatáskörbe tartozik és az előbb említett oknál fogva a 17-es bizottság hozzászólását igényli. A közönség egyes rétegeiben sok panasz merült fel az Elektromosművek és Gázművek tarifareviziójának a tervezete ellen. Én a magam részéről csak annyit tartok szükségesnek ezidőszerint hangoztatni, hogy *meg kell várni, amíg a tarifarevizióról szóló előterjesztés hiteles és végleges formában kerül nyilvánosságra.* Egy tarifarendszer ugyanis rendkívül bonyolult valami, ami nagy hozzáértést és előzetes tanulmányozást kíván. A főváros vezetőségéről nem lehet feltételezni, hogy olyan tarifareviziót készít, amely szociális szempontból elfogadhatatlan volna. Lényeges intézkedése lesz a villanytarifa-reviziónak, hogy

megszünteti az úgynevezett büntető tarifát,

ami ellen a legtöbb kifogás merült fel. Eddig azok, akik évenként 2400 hektowattóra áramnál nagyobb mennyiséget fogyasztottak, magasabb egységárat fizettek a többletfogyasztás után, ami — nézetem szerint — joggal keltett visszatetszést. Ezt most megszüntetjük.

Ez az egyetlen szakasz félmillió pengő bevételi kiesést fog eredményezni.

A kisfogyasztók helyzetét egyáltalán nem rontjuk, legfeljebb azok kerülnek hátrányosabb helyzetbe, akik egyáltalán semmit, vagy nagyon keveset fogyasztanak és így a drága felszerelési tárgyakat ingyen kapják.

Ezekben ismertette *Szendy Károly* polgármester azokat az előterjesztéseket, amelyek a különböző városházi ügyosztályokban a szanálással kapcsolatosan készülnek.

Uj parkokkal és játszóterekkel díszítik a főváros külső képét

A Tabán begyepesítése és fásítása 125.000 pengőbe kerül — Háromféle anyaggal lehet pályázni a balatoni útszakasz építésére

Az út- és csatornaépítési ügyosztályban a végrehajtásra megérett tervek sokasága várja a kivitelt. A szakbizottság, majd a pénzügyi bizottság ülései foglalkoznak az előterjesztésekkel és a pénteki közgyűlés nyilvánvalóan megadja a hozzájárulást az ügyosztály terveinek a megvalósításához. A legközelebbi munkaprogramról

KIRÁLY KÁLMÁN
tanácsnok

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Teljesen kész előterjesztés kerül a közgyűlés elé *a Balaton felé vezető fővárosi útszakasz kiépítéséről.* A részleteket már közölte a *Fővárosi Hirlap:* a költségek 800.000 pengőre rúgnak, amelyből 150.000 pengőt megtérít a kereskedelmi minisztérium. A balatoni út építésével kapcsolatban most már csak azt közölhetem, hogy

alternatív kiírásra gondolok oly módon, hogy a munkálatra háromféle anyag jöhet számításba: kátrányos makadám, bazalt kiskő és végül beton.

— A közgyűlés elé kerül *a Tabán ideiglenes kertészeti rendezése is,* amelynek terveit *Morbitzer* Dezső kertészeti igazgató már elkészítette. A lebontott, 152.000 négyszögméter nagyságú terület a város szívében,

városrendezési, de idegenforgalmi szempontból sem maradhat hosszabb időn át rendezetlenül.

Minthogy a végleges szabályozási terv megállapításának ideje teljesen bizonytalan, nem volt más választás a főváros vezetősége számára, mint az ideiglenes kertészeti rendezés. Ennek is a legegyszerűbb módját választottuk. Nem gondolhatunk kertészeti raffinériák csillogtatására, hanem

sima angolkert lesz a Tabán területén,

nagy zöld gyepfelületekkel, amelyeket bokrok és itt-ott fasorok tarkítanak. Ennek a fenntartása aránylag a legolcsóbb. Ez a megoldás illeszkedik bele legharmonikusabban a környezetbe.

A parkozás összes költsége 125.000 pengőre rug,

amit a pénzkészletekből előlegez a főváros, hogy a munkát a kora tavasszal, esetleg azonnal elindíthassuk. Az előlegezett összeget a beruházó kölcsönből azután visszafizetik a főpénztárnak.

Uj parkok és gyermekjátszóterek

Megemlítjük itt illetékes helyen szerzett azt az értesülésünket, hogy Buda egyik legszebb terének, a Horthy Miklós-körtérnek kiképzését is kertészeti rendezéssel kívánja a főváros megoldani. A szemétlerakodónak használt külvárosi „grund" sehogysem illik már ebbe az erőteljesen fejlődő környezetbe és most elhatározták, hogy

egyelőre ott gyermekjátszóteret létesítenek.

A telket nem töltik fel, hanem a lejtőt terraszszerűvé alakítják át és parkírozzák. Magát a teret fásítják, hogy a nap sütésétől lombokkal megóvják a kicsiket. Lesz vízmedence, sokféle torna- és játszószer, a pihenők és a kísérők számára pedig padokkal szegik be az egész teret.

Előnyösen

megváltozik a Thököly-út és Hungáriakörút keresztezésénél elterülő pusztaság képe is.

Ezt is parkírozzák a tavasszal és a 2200 négyzetméteres díszkert közepén ugyancsak *gyermekjátszótér lesz.* Nagyobbarányú kertészeti rendezés készül a Kossuth Lajos-térhez csatlakozó kis parkban is, a Parlament északi, főrendiházi bejárója előtt, ahol a Tisza-szobor áll. A parkot pázsitos területtel megnagyobbítják, a sűrű fákat és bokrokat megritkítják, hogy az impozáns emlékmű minél jobban érvényesüljön. E kisebb kertészeti munkák *összesen csak 15.420 pengőjébe kerülnek a fővárosnak,* de szépségben, értékben annál többet jelentenek.

ELEKTROMOTORJA TÖKÉLETESEN MŰKÖDIK, HA: szén- és bronzkefél, kollektorai MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ÉS BRONZKEFE ÜZEM MŰSZAKI VÁLLALAT-tól Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29. Tel.: 41-3-40 valók.

Százhatvanezer pengős befektetéssel modern szanatóriumi osztályokat rendeznek be a Gellért és a Széchenyi gyógyfürdőkben

A fővárosi gyógyfürdők orvosi vezetésének legutóbb végrehajtott átszervezése után megtörtént a második komoly lépés abban az irányban, hogy Budapest nemzetközi viszonylatban is számottevő gyógyhellyé váljon. *Bánlaky* Géza központi igazgató és *Bilkei Papp* Lajos dr., a gyógyfürdők igazgató-főorvosa, kidolgozták azokat a terveket, amelyek segítségével a Gellértben és Széchenyi-gyógyfürdőben tökéletes gyógyosztályok álljanak az egészségüket kereső betegek rendelkezésére.

Az új gyógyosztályok létesítéséről, a Gellért- és Széchenyi-fürdőkben tervbevett átalakításokról

KOVÁCSHÁZY VILMOS
tanácsnok

a *Fővárosi Hirlap* munkatársát a következőkben tájékoztatta:

— A *Szent Gellért-szállóban* és a *Széchenyi*-fürdőben egy-egy kisebb szanatóriumi osztályt létesítünk, mert a gyógyfürdői kezelést igénylő betegek kifogástalan ellátását és a tudományos orvosi kutatást csak így biztosíthatjuk.

A Gellértben a szanatóriumi osztály teljesen elkülönített szárnyban lesz,

ablakai a Gellérthegyi parkra néznek. A kis szanatóriumnak egyelőre *két* egyágyas, *három* kétágyas, *két* háromágyas szobája és *egy* négy betegre berendezett kórterme lesz. Természetesen külön fürdőszobái, ebédlője, társalgója stb. is lesz a miniatür szanatóriumnak. Szükség esetén azonban további szobák hozzácsatolásával nagyítani fogjuk a szanatóriumi részt. Orvosi felszerelés tekintetében a Gellért gyógyosztályát tökéletesítjük. A kezelésekhez szükséges felszereléseket teljesen felújítjuk és újtípusú gépekkel kiegészítjük. Új röntgenberendezést, legújabb ultra-rövidhullámú kezelőkészüléket is vásárol a főváros. A Zandertermet, amely eddig a szálló első emeletén volt, a földszintre helyezik át a többi orvosi helyiség mellé. A villanykezelő és a gyógymasszázs helyiségeit megnagyítják. Az első emeleti kádfürdőkből speciális fürdőosztály lesz, itt rendezik be a villanyfürdőket, bélfürdőket stb. Megfelelő módon tökéletesítik a laboratóriumot és a gyógyosztályt az összes korszerű diagnosztikai eszközökkel is felszerelik. A *Széchenyi-gyógyfürdő* orvosi berendezéseit és teljesen felújítják és kiegészítik.

Az egyik kádfürdőosztályt átalakítjuk phisiko-therápiás osztállyá.

A Széchenyi-fürdőben mindössze *hat* betegszobát rendezünk be, amelyekben 12 beteg lesz elhelyezhető. A szanatóriumi osztály közös helyiségei a mélyföldszintre kerülnek. *A Rudasban a közeljövőben várható nagyarányú átalakításokra való tekintettel most lényegesebb változtatásokat nem tervezünk,* csupán a phisiko-therápiás osztályt egészítjük ki néhány készülékkel.

Az egész átalakítás a két szanatóriumi osztállyal együtt 160.000 pengőből megvalósítható,

amely összeget póthitel formájában bocsátanak a gyógyfürdők rendelkezésére. Az átalakítást a legközelebbi hetekben megkezdik és a szanatóriumi osztályok *már a tavasszal megnyílnak.*

Küldöttséggel és szakelőadásokkal résztvesz a főváros a londoni nemzetközi lakás- és városépítési kongresszuson

A küldöttséget Szendy Károly, vagy Liber Endre vezeti

A világ minden országának és nagyvárosának érdeklődése mellett megkezdődtek Londonban *a XIV. Nemzetközi Lakás- és Városépítési Kongresszus előkészületei.* Az öt világrész építészeit, mérnökeit és városvezetőit összegyűjtő kongresszus az *angol trónörökös: a walesi herceg védnöksége alatt július 16-án nyílik meg és 20-án zárul.* A kongresszus tiszteletbeli elnöke Sir Edward *Hilton Young* M. P., elnökei pedig Neville *Chamberlain,* Arthur *Greenwood,* a londoni Lord Mayor és a londoni grófság elnöke lesznek. A világkongresszusra meghívták Budapest székesfővárost is. A polgármester a meghívást elfogadta és közölte a londoni központi irodával, hogy a főváros nemcsak képviselteti magát, hanem *szakelőadásokkal is szerepelni fog a kongresszuson.* Még nem biztos, hogy *Szendy* Károly polgármester maga vezeti-e a főváros küldöttségét, vagy pedig *Liber* Endre alpolgármester utazik ki több szakember, köztük *Péchy* László főmérnök kíséretében.

Beavatott helyen érdeklődtünk a nagyszabású kongresszus programja és a fővárosnak ezzel kapcsolatos tervei iránt, mire a következőket közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A polgármester utasította az illetékes műszaki ügyosztályokat, készüljenek fel a kongresszuson való részvételre, sőt a nyilvános szereplésre is. A londoni lakás- és városépítési világkongresszust a Britt Királyi Építészeti Intézet palotájában fogják megtartani. Ez a hatalmas palota a modern London egyik legimpozánsabb épülete, múlt év novemberében készült el és a király személyesen avatta fel.

— A főváros képviselői és a kongresszus összes résztvevői igen sokat tanulhatnak a nyáron Londonban, amely

az utóbbi években óriási építkezések színhelye volt.

Nagyszabású közmunkák: új hidak, sok kilométeres közlekedési föütőerek, a földalatti gyorsvasút, a Tube Railway tökéletes kiépítése, új vízvezetéki vonalak stb. mellett London külterületén Hamsteadban, Finchlyben, Goldes Greenben, Hendonban és a város más perifériáján óriási új lakóháztelepek, többszázezer villaszerű lakóház létesült, azonkívül lerombolták és újraépítettek egész városrészeket.

1914-től 1934. végéig egyedül Londonban 565.000 új lakást termeltek,

egész Angliában pedig több mint 2,330.000-et. Ebből 1.180.000 állami támogatással, 1.150.000 pedig minden támogatás nélkül létesült. A kongresszus résztvevői

megtekintik a Londonkörnyéki pompás új kertvárosokat Letchworth-ot és Welwyn-t,

az új építkezéseket, a British Broadcasting Corporation új rádióadóállomását, majd a vidékre utaznak és *Harrogate, York, Leeds, Manchester, Bolton, Liverpool, Birmingham* városokat tanulmányozzák.

— A székesfőváros a kongresszuson *két előadással fog szerepelni.* Az egyik a lakosság egészségesebb, higiénikusabb lakásokba való áttelepítésére vonatkozó törekvéseket, a másik az időszerű építkezéseket és az új városrendezési terveket fogja ismertetni.

WAHL FERENC lakatos mester VAS ÉS FÉMIPARI VÁLLALATA Budapest, VIII Víg-u'ca 39. Telefon: 316-45

Egy távozó és két új miniszter

A hétfői napon megalakult *Gömbös* Gyula második kormánya, amelynek törekvései elé bizalomteljes várakozással néz az egész ország. Ez a bizalomteljes várakozás pedig legfőként két célpontot lát maga előtt: az egyik a kormány programjában foglalt reformok megalkotása, a másik pedig a politikai élet elcsendesülése, a társadalom megnyugvása, amelyek az annyira szükséges alkotó tevékenység alapjai.

Ebben az alkotó munkában a főváros, de az egész ország lakosságának mély sajnálatára nem vesz részt az a *Keresztes-Fischer* Ferenc, aki a belügyminiszteri székben ötödfél esztendőn át a béke, a nyugalom és igazságosság korszakát tudta megteremteni. Az ő nevéhez fűződik az a nagy munka, amellyel Magyarországot a forrongó világ közepén az irigyelt rend és nyugalom országává tudta tenni. Pártpolitikai különbség nélkül még ellenfelei is mindig elismerték rendkívüli érdemeit, alkotó törekvéseit és az igazságosság jegyében megszületett nyugodt intézkedéseit. Budapest székesfőváros őszinte és lelkes barátját tisztelte benne. Mint mindenhol, a fővárossal szemben is erélyeskezű, de őszinte szeretettől áthatott felügyeleti hatóság volt. Nemes törekvésekkel vigyázott a főváros gazdasági érdekeire, amelynek érdekében számos elhatározó lépést tett. Végre azután sikerült megteremteni azt a nyugalmi állapotot, amelyben a főváros mai vezetősége dolgozhatik és amely bizonyára meghozza a várt eredményeket is. Egyik legszebb érdeme az is, hogy sikerrel igyekezett eltávolítani azt a mérgező anyagot, amelyet a főváros és vidék viszonyába tudatos kezek kevertek bele. A főváros és a vidék békéje ma szilárdabb, mint bármikor volt és elhallgatott a rágalmak özöne is, amelyekkel a fővárost tendenciózusan elárasztották. Budapest mélységesen sajnálja, hogy elvesztette azt a belügyminisztert, akinek ilyen sokat köszönhet.

A belügyminiszteri székben a legnagyobb örömmel látja a magyar közvélemény és Budapest népe vitéz leveldi *Kozma* Miklóst, akinek férfias erélyét, nemes jellembeli tulajdonságait, számtalanszor bebizonyított remek szervezőtehetségét mindenki ismeri. Kétségtelen, hogy az új kormánynak egyik legszínesebb egyénisége és legnagyobb erőssége lesz .Európai kultúrája, a modern élet megvalósításáról való reformgondolatai mindnyájunk előtt ismertek és azt a reményt nyújtják, hogy azokat érvényesíteni fogja Budapest nagyszerű világvárosi fejlődésének érdekében is.

Nagy reményeket fűz Budapest székesfőváros *Bornemissza* Gézának, az új kereskedelmi miniszternek működéséhez is. A belügyminiszteren kívül a kormány kevés tagjának van olyan széles együttműködési területe a fővárossal, mint éppen a kereskedelmi miniszternek. *Bornemissza* Géza fiatal tetterejének, friss tehetségének, alkotó szellemének bőséges alkalma lesz megnyilatkozni ott is, ahol a magyar főváros érdekeit szolgálhatja. Egyébként a főváros érdekében sem homo novus Bornemissza Géza. Politikai élete is a fővárosi törvényhatósági bizottságban kezdődött, amikor 1932-ben a frontharcosok listáján bekerült a közgyűlésbe. A törvényhatósági bizottságban nem a szavak emberének bizonyult, hanem szinte ismeretlenül és láttatlanul dolgozott. Így egyik legfontosabb, a főváros érdekében kifejtett tevékenysége az volt, hogy ő tervezte az úgynevezett Talbot-szerződést, amely a főváros és a Dunántúli r.-t. áramüzemét szabályozza. Annakidején, amikor Borvendég Ferenc lett a főpolgármester, a főváros egyesítendő világítási üzemei élére kombinálták, majd újból akkor találkoztunk nevével, amikor Borvendég Ferenc halála után a főpolgármesteri szék került betöltésre és a kormány őt szerette volna megnyerni erre a méltóságra. Bornemissza Géza akkor nem vállalkozott, most azonban, mint kereskedelmi miniszter, bőségesen érvényesítheti tehetségét, tudását és a főváros iránt való rokonérzését.

A legjobb sokszorosító gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

Európa legmodernebb közélelmezési intézményévé fejlesztik a sertésvágóhidat

Nemzetközi viszonylatban rohamosan nő a vágóhíd forgalma — A napi sertésfelhajtás 7000-ről 18.000-re szaporodott A zsírexport Németország és Ausztria után átterjedt Angliára is — Nem szűnik meg a tétényi sertéshízlaló

Szendy Károly polgármester a *Fővárosi Hirlap* múltheti számában nyilatkozott a húszmilliós beruházási kölcsönből megvalósulásra kerülő rendkívüli munkaalkalmakról és bejelentette, hogy a tavasszal meginduló nagyszabású építkezések között sorrendben a legelsők között szerepelnek azok, amelyek az élelmiszerexport zavartalan lebonyolítását és lehető fokozását célozzák. A munkaprogram egyik legkiemelkedőbb része a sertésközvágóhíd szükségessé vált átépítése lesz. A főváros már néhány évvel ezelőtt bizonyos modernizálásokat végrehajtott és az üzem kapacitását is fokozták, mindez azonban nem elég, újabb bővítésre szorul a vágóhíd, amely a körülmények örvendetes alakulása folytán a kontinens egyik legfontosabb élelmezési állomásává nőtte ki magát. A fővárosi sertésközvágóhíd vasúti rakodóiról naponta indulnak a zsírral, szalonnával, feldolgozott sertésekkel megrakott vagónok Ausztria, Németország, Csehország, sőt újabban Anglia felé, egyik épületében pedig a *Poels et Comp* belga konzervgyár gépei zakatolnak, amely gyárteleprő a szállítmányokat legújabban Kanadába irányítják. Nemcsak a fővárosnak, hanem az egész magyar gazdasági életnek fontos állomása ez a vágóhíd, amelynek átalakítási terveivel már véglegesen elkészült *Rosta* János dr. vezetése alatt a közélelmezési ügyosztály. A tervek szerint, amelyeknek elkészítésénél a középítési ügyosztály mérnökei is közreműködtek, a sertésközvágóhidat a kontinens egyik legtökéletesebb élelmezési intézményévé fejlesztik.

Az átépítésről és a vele összefüggő kérdésekről *beavatott helyen* a *Fővárosi Hirlap* munkatársát az alábbiakban tájékoztatták.

— Elsősorban a sertésközvágóhíd hűtőházát kell megnagyobbítani. A régi hűtőház rakterülete 1700 négyzetméter, az átépítés után pedig ennek a duplájára, 3.400 méterre növekszik a befogadóképessége. A hűtőház bővítése a legfontosabb, mert a jelentékeny készletek feldolgozására a régi berendezés már elégtelen. E pillanatban 280 vagón zsírt és szalonnát tárolnak a hűtőházban, amelynek maximális befogadóképessége mindössze 200 vagón. Már pedig

számolni kell a jelenlegi export fokozódásával is,

mert a Németországba, Ausztriába s Csehországba irányuló exporton kívül igen kedvező irányban haladnak a tárgyalások az angliai piaccal is. A budapesti sertésközvágóhídról *egyelőre két próbaszállítmányt küldtek Londonba*, mindegyik alkalommal másfél-másfél vagón márkázott, elsőrendű árut. Értesüléseink szerint ezt *a három vagón magyar zsírt órák alatt szétkapkodták* és osztatlan sikert vívott ki a magyar sertészsír kitűnő, eredeti íze. Valószínű, hogy

a magyar zsír speciális zamata lesz az a varázs,

amely az amerikai zsírnak erős konkurrenciát fog támasztani.

— Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a vágóhíd forgalma még ma is fokozódik.

Az eddigi napi 7—8000 darabról 17—18.000 darabra emelkedett a felhajtás,

a váratlan fellendülés tehát óriási. Ilyen körülmények között a vágóhidat, de elsősorban a hűtőházakat bővítenünk kell, mert már az adott helyzetben is alig tudjuk a forgalmat lebonyolítani. Bővítjük és

modernizáljuk a zsírolvasztó berendezéseket is.

Nálunk eddig szabadtüzön történt az olvasztás. A nemzetközi piac egy része azonban teljesen íztelen zsírt kíván, amit csak gőzberendezésekkel lehet előállítani. A szabadtüzön olvasztott zsírnak ugyanis egy árnyalatnyi pörkölt íze van, s a magyar zsírnak éppen ez a sajátos, kellemes íze szerzett sok heyen népszerűséget, így például legutóbb Angliában is. A németek ezzel szemben a gőzön olvasztott ízetlen zsírt kedvelik. A most létesülő olvasztóberendezések a higiénia és a technika minden szempontjának kielégítésével készülnek.

— A vágóhíd megnövekedett forgalmára való tekintettel, de

humanitásból is tökéletesítésre vár az állatok leölésének módszere is.

A próbaképen már eddig is alkalmazott *elektromos kábítást a jövőben általánosítjuk*. Most új berendezéseket rendelünk, amelyek az eddiginél is tökéletesebbek. Az új berendezések segítségével a leszúrás pillanatától számított

négy perc alatt forrázva, lekopasztva, tisztára mosva kerül az állat a feldolgozó műhelybe.

Mindent percek alatt végeznek el, úgyszólván emberi beavatkozás nélkül a tökéletes gépek.

— Több új kazán felszerelésével

bővítjük az üzem kazánházát is.

hogy a sertésközvágóhíd ne csak a jelenlegi forgalom lebonyolítására, hanem annak további emelkedésére is berendezkedjék.

A beszélgetés során szóbahoztuk azokat a híreket, amelyek termelői és ipari körökben a főváros kezelésében levő *Nagytétényi Sertéshizlalda közeli likvidálásáról* terjedtek el.

— Ez a probléma már nem mai keletű. A Vásárpénztár válságának megindulása óta foglalkoztatja az illetékeseket, nem volna-e helyesebb a veszteséges intézmény feloszlatása vagy értékesítése. Elhatározás azonban még semmiféle irányban sem alakult ki, annál kevésbé lehet határozott formában beszélni a hizlaló likvidálásáról. Tagadhatatlanul

vannak súlyos érvek a megszüntetés mellett, de ellene is.

A fenntartás mellett döntő jelentőségű érv az, hogy

a hizlaló fenntartása nagymértékben elősegíti a főváros élelmezésének biztonságát.

Nem a normális állapotra gondolunk. A vezetőknek azonban számolni kell minden eshetőséggel. A telep 20.000 hízó sertése minden zavar esetén is elegendő a milliós lakosság 4—6 heti élelmezésére. Ez a biztonságérzet is megér egy kis áldozatot. Egyébként az is megtörténhetik, hogy a hizlalás újra rentabilissé válik. Emlékezzünk csak a budapesti állatvásárok fénykorára, a kőbányai sertés-szállások virulására! Ismételjük, a tétényi hizlaló megszüntetésére nincs semmiféle konkrét elhatározás és a város vezetősége nem is foglalkozik a kérdéssel.

Érdeklődtünk, hogy a zsírszállításokban beállott néhánynapos stagnálás és bizonytalanság érintette-e a fővárost, illetve az export elősegítését finánszírozó Községi Takarékot?

— Az átmeneti nehézségek már megszüntek, — hangzott a válasz — a fővárost pedig semmiképen sem érintették. Legfeljebb annyiban, hogy

a Vásárpénztár a hozzá hitelért forduló exportőröknek újabb kölcsönöket folyósított, kellő fedezet mellett.

A felszámolás alatt levő Vásárpénztár részére ilyen célokra mintegy 150.000 pengőt folyósított a Községi Takarékpénztár. A szállítás fokozott mértékben folyik s ezidő szerint körülbelül 200 vagón zsírt tárolnak a hűtőházakban, amelyek rövidesen szintén útnak indulnak.

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
Budapest, V., Gr. Tisza István-utca 5. Telefon: 82-4-29.

„Matador" borotvapenge
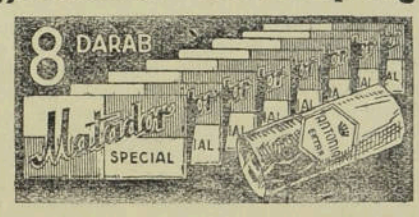

8 darab „Matador" borotvapenge kiváló vékony acélból és 1 mintarud illatos „Antonia" borotvaszappan összesen 25 fill.
Kizárólag az I. emeleti 25 filléres osztályon
(Lotz-terem)
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Tatarozzák és a higiénia követelményeinek megfelelően modernizálják az összes kórházakat

Négyszázezer pengőt meghaladó közmunka a kisiparosoknak

A tervbevett beruházási kölcsön egy részét az évek óta halogatott *kórházépítési program* megvalósítására szeretné felhasználni a főváros vezetősége. A mai viszonyok között nagyobbszabású építkezésekről természetesen nem lehet szó és az illetékesek egyelőre nem gondolnak az új Rókus-kórház megépítésére, vagy a Horthy Miklós-kórház további fejlesztésére. A legfontosabb, hogy *a meglevő intézmények megmaradjanak a mai színvonalon és hogy továbbra is kifogástalanul megfeleljenek fontos hivatásuknak.* A legközelebbi teendőkről kérdést intéztünk a közegészségügyi osztály kiváló és fáradhatatlan vezetőjéhez,

SALAMON GÉZA dr. tanácsnokhoz,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Bár a kórházak folyó évi költségvetése is a legmesszebbmenő takarékosság szemelőtt tartásával készült, mégis módot talált a főváros vezetősége arra, hogy *közkórházait necsak tatarozza, hanem a szükséghez képest egyes osztályait az orvostudomány fejlődésének megfelelően modernizálja is.*

Ezekre a munkálatokra négyszázezer pengőt meghaladó összeget fogunk fordítani.

A nem jelentéktelen munkaalkalmat nyujtó pénzösszeg felhasználásáról javaslatot terjesztettünk a polgármester úr elé, aki azt magáévá tette és most legrövidebb időn belül megkezdődik az egyes kórházcsoportok rendbehozása és fejlesztése.

A Szent Rókus-kórház rendbehozására 76.655 pengőt költ a főváros.

Ebből kicserélik az épület összes külső ablakait, felújítják a tetőzetet, az alagsor és az emeleti folyosókat tatarozzák, a falakat burkolják, a szülészet és gégészet pedig új mütöt kap. *Ujítás lesz a különszobák és az orvosi szobák átcsoportosítása és alapos tatarozása.* Renováljuk a főzőkonyhát, új fürdőszobákat létesitünk és még sok egyéb átalakítás is készül.

A Kun-utcai fiókkórház renoválására több mint ötezer pengőt irányoztunk elő,

ebből a műtermet, a kötözőket renoválják, a kórtermek pedig márványmozaik lábazatot kapnak. A *Gyöngyösi-úti szülő- és nőbetegkórház* már a mult esztendőben részesült bizonyos renoválásban, ezt most folytatják 1500 pengő költséggel. A *Madarász-utcai gyermekkórháznál* szükséges javításokra 5850 pengőt költünk.

Az Uj Szent János-kórház renoválása 67.844 pengőbe kerül.

Több pavillont nemcsak külsőleg, hanem belsőleg is rendbehoznak a János-kórházban, a tüdőbeteg pavillonok pergoláit pedig kicserélik. A főzőkonyhákat több új géppel kiegészitik és a kazánházakat is alapos javitás alá veszik.

Az óbudai Szent Margit-kórház renoválása 8000 pengőbe kerül.

Itt csak a legsürgősebb munkák jöhetnek számba, mert a kórház tervezett kibővítésére nincs pénzügyi lehetőség.

A Szent István-kórházban 93.000 pengős tatarozási program készült.

Renováljuk az I. belbeteg osztály pavillonját, betegfelvonóval szereljük fel és a kórházhoz csatolt új hatalmas területet bekeritttetjük.

A Horthy Miklós-közkórházban 14.000 pengős munka vár végrehajtásra.

A kórtermekben jelzőcsengőket szerelnek fel, a fütőtesteket szaporitják, a betegszobák eddigi régi fayencemosdóit célszerüségi okokból öntöttvasmosdókra cseréljük ki és a diétáskonyhát is tökéletesitjük. *A Bakács-téri szülészeti osztályon végrehajtásra váró munkák értéke 5000 pengő.*

81.295 pengőre rug a Szent László-kórház restaurálása.

A beteglátogatók fertőtlenítésére és kézmosására szolgáló épületet átalakitjuk, a mosoda új teherfelvonót kap, a kazánépületben is alapos javitásokat végeznek, stb. A kisebb munkák mellett igen figyelemreméltó, hogy az idén ismét eggyel kevesebb lesz a fából készült, háborús időkből származó ideiglenes barakkok száma. A XVIII. barakkot felcseréljük a higiénia céljainak minden tekintetben megfelelő köpavilonnal.

A felsorolt munkák összesen 441.000 pengőbe kerülnek.

— A tatarozási programmal nem függ ugyan szorosan össze, de mégis idetartozik az óbudai venereás diszpanzer létesitése, amely a Szent Margit-kórház függeléke lesz. Ennek a nagy és népes városrésznek, ahol nagyon sok szegényember lakik, valóságos áldása lesz ez az intézmény. Különösen megértjük a jelentőségét ennek a létesítménynek akkor, ha tudomásul vesszük, hogy a főváros három gondozójában a mult esztendőben 131.898 nemibeteget kezeltek és 16.093 új beteg jelentkezett. Családvédelmi, társadalmi, közegészségügyi és nemzeti szempontból is óriási jelentősége van ezeknek a diszpanzereknek, ahol minden reászoruló szegényembert nemcsak gyógyitanak, hanem tanácsokkal és útmutatással is ellátják őket.

Egészségügyi kartotékon fog szerepelni a tanulóifjúság minden egyes tagja

Csordás Elemér tisztifőorvos nyilatkozik a vonatkozó rendelet nemzeti és közegészségügyi céljairól

Szendy Károly polgármester a legutóbbi napokban *Csordás* Elemér dr. tisztifőorvos előterjesztésére *rendkivül nagyjelentőségü rendeletet adott ki a sportoló diákok állandó orvosi felülvizsgálata és ellenőrzése céljából.* A rendelet szerint az iskolaorvosok minden esztendőben kötelesek alaposan megvizsgálni azokat a tanulókat, akik az elemi iskola negyedik és nyolcadik, a polgári, vagy a középiskola negyedik, a gimnáziumok nyolcadik és a felsőkereskedelmi iskolák negyedik osztályába járnak. A rendelet szerint ennek az orvosi vizsgálatnak a célja a *tanulóknak az általános testnevelés szempontjából való ellenőrzése,* aki azonban a rendeletet figyelmesen elolvassa, megállapithatja, hogy itt tulajdonképpen magasabb nemzeti és közegészségügyi céloknak a szolgálatásáról van szó.

CSORDAS ELEMÉR dr. tisztifőorvos,

akivel ebben az ügyben beszélgetést folytattunk, a rendelet kibocsátásának okairól és igazi céljairól a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Mindenekelőtt nagy hálával kell megemlékeznem *Szendy* Károly polgármester úrról, aki előterjesztésemet elfogadta és a kötelező orvosi vizsgálatról szóló rendeletet kiadta. Valóban nemcsak a testnevelés és a sportolás szempontjából való fokozottabb orvosi felügyeletet óhajtom megvalósitani, hanem *magasabb nemzetnevelési célokat* is igyekszem szolgálni. Az iskolaorvosok, akik évről-évre megvizsgálják a negyedik és a nyolcadik elemibe, a negyedik polgáriba, a gimnázium negyedik és nyolcadik osztályába, valamint a felsőkereskedelmi iskola legfelsőbb évfolyamába járó tanulókat, nemcsak afelől döntenek, hogy ezek a tanulók a testnevelési órákon résztvehetnek-e, hanem ugyanakkor

minden egyes tanulóról úgynevezett leletet készítenek, amit zárt borítékban az illetékes intézet iskolaorvosának vagy igazgatójának megküldenek.

A megvizsgálás úgy történik, hogy a tüdőgondozó intézetekben a tanulók megvizsgálásának az idejében idegen felnőttek nem jelenhetnek meg.

A tüdőbeteggondozó intézetek kötelesek a tanulók mellkasszerveinek, vagyis a tüdőnek és a szivnek Röntgen-átvilágitását és ezzel kapcsolatos esetleges észrevételeiket az iskolaorvosokkal irásban közölni.

Az iskolaorvosok a kapott Röntgenleletek alapján javaslatot tesznek *a tüdőmegbetegedésben szenvedő tanulóknak a testnevelési órák alól való felmentésére.* A felmentés legfeljebb háromhavi időtartamra szólhat, aminek lejárta után a felmentett tanulót ismét a tüdőbeteggondozó intézetbe kell küldeni. Ez nemcsak azt jelenti, hogy a tüdőmegbetegedésben szenvedő tanulók nem vehetnek részt a testnevelési órákon, hanem egyben azt is, hogy

a többi tanulók megfertőzésének a lehetőségét preventiv úton a minimumra csökkenthetjük.

De jelenti ez a rendelkezés azt is, hogy az érdekelt tanulók tudomást szereznek betegségükről, amiről esetleg eddig semmiféle felvilágositást nem kaptak és jelenti azt is, hogy *a jövőben rendszeres gyógykezelést kapnak.* Az iskolaorvosok ugyanis a Röntgenlelet, illetve saját fizikális vizsgálatuk alapján az összes szervi szivbajos és gümőkóros, vagy arra gyanús tanulókat további vizsgálat és gyógykezelés céljából *belgyógyász szakorvoshoz* küldik és a gyógykezelést ellenőrzik. Ezen a ponton van legnagyobb jelentősége a polgármester úr által kiadott rendeletnek. A belgyógyász szakorvos, ha szükségét látja,

a tanulót a szív-, tüdő- és sportiskolaszakorvosi vizsgálóintézetbe küldi,

amely a VII. kerületi Dohány-utca 32. szám alatt működik. Itt a szakorvos elektrokardiogramfelvételt készit és annak eredményét a belgyógyász szakorvos tudomására hozza.

Arra a kérdésre, hogy milyen eredményeket vár ennek a rendeletnek a szigorú végrehajtásától, *Csordás* Elemér dr. tisztifőorvos a következőket mondotta:

— Kétirányú eredményt várok ezektől a vizsgálatoktól és a sportolás állandó ellenőrzésétől. Az egyik eredmény az, hogy *a testnevelés és a sportolás túlhajtása következtében elszaporodott megbetegedések számát lényegesen csökkenthetjük,* a másik eredmény az lesz, hogy a szivbajok és tüdőmegbetegedések állandó nyilvántartása és szigorú ellenőrzése révén

a közegészségügyi állapotokat tartósan és lényegesen megjavithatjuk.

Figyelembe kell venni ugyanis a rendelet végrehajtásának azt a legközelebbi következményét, amely szerint *az új generáció minden egyes tagjáról hiteles följegyzések készülnek,* amelyek időről-időre feltüntetik az egészségi állapotot, a megbetegedés mérvét és a fokozatos gyógyulást.

Hatalmas kartotékrendszer fog kiépülni, amelyben az új nemzedéknek, a mai tanulóifjuságnak minden egyes tagja szerepelni fog.

Hogy ez mit jelent a tanulóifjúság közegészségügyi viszonyainak megjavitása és a további fertőzések megakadályozása szempontjából, azt fölösleges még a laikusok előtt is különösebben hangsúlyozni.

Csordás Elemér dr. tisztifőorvos ezekben magyarázta meg legutóbb kiadott nagyfontosságú rendeletének a céljait és azokat a feladatokat, amelyeket e rendelet kiadásával maga elé tüzött. A főváros közönsége csak *a legnagyobb hálával és elismeréssel nyilatkozhatik meg a céltudatos munkáról, amit Csordás Elemér dr. tisztifőorvos végez a főváros közegészségügyi állapotainak megjavitása terén.*

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., Baross-utca 77. sz. Telefon: 33-5-42

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULACS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, UT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 80-3-85.

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK
ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

A régi cég
a régi címen
Alapitva: 1910
Ilkovits Gyula és Lajos
központi fütés és vízvezeték
Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05

PESTI KIRAKAT

A pesti kirakat

Ma a pesti kirakatról szól a PESTI KIRAKAT, mert bizony nem ártana, ha néha-napján mi is, de főleg maguk között a kereskedők is beszélnének erről a nagyon hasznos témáról. Hogy mennyire hasznos, az beigazolódott most, a walesi herceg látogatása alkalmával. Általában hallatlanul érdekes, hogy ennek a kivételes egyéniségnek budapesti útja annyi tanulságot termel, hogy igazán könyvet lehetne írni róla. Az is bizonyos, hogyha fél Budapestet külföldre küldtük volna tanulmányútra, maga fél Budapest nem tanulhatott volna annyit, mint amennyit egész Budapest egyetlen embernek a látogatásától tanult.

Levonhatják a tanulságokat a hatóságok, a szállodások, a fürdők, az éttermek, maga a nagyközönség, de talán legesleginkább Budapest tiszteletreméltó, a fejlődés, a tökéletesedés érdekében mindent elkövető derék pesti kereskedővilág. Tökéletesen igaza van annak a megállapításnak, amelyik ezt a kérdést rövidesen úgy fejezte ki, hogy a walesi herceg személyében Európa állott meg a pesti kirakatok előtt. Üljenek össze ezek a kereskedők és a maguk érdekében összegezzenek mindent, ami tapasztalatot a walesi herceg látogatása után nyertek. Üljenek össze és a legtökéletesebb nyiltszivüséggel, eddig talán nem is gyakorolt őszinteséggel cseréljék ki egymással a tapasztalataikat. Mondja el mindegyikük, hogy milyen tanulságokat szürt le, mondja el, akinek üzletébe bement a herceg, de mondja el az is, akinek üzlete előtt szenvtelen arccal, érdeklődés nélkül haladt el. Beszéljenek azok, akiknél sokat vásárolt és tegyenek vallomást azok is, akiknél csak a forma kedvéért vett valamit. Mindennek rengeteg tanulsága lehet. Európával álltak szemben, Európa legkényesebb vásárlója nyitott be a boltjukba vagy kerülte el azt messziről.

Mireánk ezek a részletek nem tartoznak, ezek nagy kereskedői érdekek, amelyeket a budapesti kereskedelemnek céhbeli módon kell elintéznie. A budapesti kereskedők céhe állapítsa meg, hogy hogyan kellett bánni, hogyan kellett beszélni Európa legkényesebb vevőjével és a budapesti kereskedők a jövőben a legkevésbé kényes vásárlóval is úgy bánjanak, mint közülük a legügyesebb, a legeurópaibb bánt a walesi herceggel. A mi feladatunk annak a megelégedettségnek és örömnek a hirdetése, hogy Európának ez a legkényesebb ízlésű vásárlója, a brit birodalom elkényeztetett trónörököse tömegével talál Pesten boltokat, ahova érdemesnek tartotta, hogy benyisson és ahol érdemesnek tartja bőségesen vásárolni. A kirakatok ízléses, művészi elrendezettsége ma a kereskedő legfőbb eszköze, amely a legfinnyásabb vásárlót is az első pillanatra meghódítja. A kereskedőnek tehát művésznek kell lennie, amikor kirakatát megcsinálja, de áldozatkésznek is kell bizonyulnia, mert semmit sem ér a legművészibb kirakat sem, ha annak kerete nem művészi, hanem ízléstelen vagy szegényes. Kiderült a walesi herceg látogatása alkalmával az is, hogy Budapest a legszebb, legművészibb, a leggazdagabb portálék városa, amelyeknek megalkotása nemcsak a kereskedők áldozatkészségére, de a művészlelkű tervezőkre is jó világot vet.

Másik igen fontos mondanivalónk Budapest közönségéhez szól. Ahhoz a közönséghez, amely talán nem is tudta azt, hogy milyen nagyszerű, milyen elsőrendű kereskedő világa van Budapestnek. Ahogy a budapestiek észrevették, hogy a walesi hercegnek ízlik a kecskeméti barackpálinka és ahogy ezt a kedvtelését ma léptennyomon utánozzák, vegyék végre észre azokat a művészi kirakatokat is, azokat a gazdag kereskedelmi házakat, amelyek a művelt, törekvő magyar kereskedő nagyszerű alkotásai és amelyeket talán évtizedeken át egyikük sem vett észre, hanem, ha vásárolnivalója akadt, rohant a külföldre. Mi nem kérkedünk azzal, hogy amit a walesi herceg Budapesten vásárolt, az mind magyar áru volt, de igenis nagyrészt, igen nagyrészt a magyar iparnak jár ki az érdemrend azért, hogy a budapesti kereskedők a walesi herceg ízlését és igényét magyar áruval tudták kielégíteni. De ha vett is külföldi árut a walesi herceg, akkor ez a budapesti kereskedelemnek külön érdeme, mert elmondhatjuk, hogy Budapesten mindent meg lehet vásárolni, ami Európa többi világvárosában kapható. Ezt fontolja meg az a közönség, amely eddig nem ismerte Budapest kereskedőit és a magyar ipart, vagy valamelyik nem hitt, mert nem akart hinni ebben az iparban és ebben a kereskedelemben. Tudják meg végre, hogy 1935 februárjában ez a magyar ipar és magyar kereskedelem Európa előtt kitüntetéssel vizsgázott.

Március 7-én és 10-én
délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

Teljesen bizonytalan a tanácsnokválasztás eredménye

Döntés az utolsó pillanatban várható

Sipőcz Jenő főpolgármester péntek délutánra összehívta a törvényhatósági bizottságot, ahol számos nagyfontosságú napirendi tárgy letárgyalásával *egyidejűleg négy új főtisztviselőt is választanak.* A megüresedett tanácsnoki állásokra 42 komoly pályázó jelentkezett és ezért *nehéz feladat előtt áll a kijelölő választmány és a közgyűlés, amikor a sok kitünő jelentkező közül betölti a tanácsnoki pozíciókat.* Az elmúlt napokban sürü megbeszélések folytak a személyi kérdésekről *Sipőcz* Jenő főpolgármester, *Szendy* Károly polgármester és a pártok vezetői között, ám

e pillanatban még mindig az a helyzet, hogy az ilyenkor szokásos előzetes megállapodás elmaradt.

A főváros vezetőinek és a pártoknak megvannak a maguk jelöltjei, a kívánságok és követelések összeegyeztetése azonban csak *az utolsó pillanatban fog bekövetkezni.* A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint

a négy tanácsnoki állásra egy az elöljáróságon működő főjegyzőt és 3 városházi ügyosztályban működő főjegyzőt fognak megválasztani.

A városházi tisztviselő-társadalom érthető türelmetlenséggel várja a tanácsnoki állások betöltését. A végleges helyzetben ugyanis tisztázódik az ügyosztályok vezetése és *sor kerülhet a bejelentett áthelyezésekre.* A *Fővárosi Hirlap* hetekkel ezelőtt már közölte, hogy a pénzügyi osztályban *Bódy* László, a közlekedési ügyosztályban *Babarczy* István báró, a tanügyi osztályban pedig *Felkay* Ferenc tanácsnok veszi át a legfőbb vezetést. A tanácsnoki állások betöltése ugyanekkor lehetővé teszi az előléptetések és kinevezések eszközlését. A tanácsnoki állások betöltése ugyanekkor lehetővé teszi az előléptetések és kinevezések eszközlését, amiért oly sóvárogva reménykednek az alsóbb kategóriákban.

220 előléptetés, illetve kinevezés közvetlen a tanácsnokok megválasztása után megtörténik

és ezzel, úgylátszik, *hosszú időre megszünnek a tisztviselők előmeneteli lehetőségei.*

Szendy Károly polgármester végleges elhatározása, hogy *a kerületi elöljáróságok élére főjegyzői rangban levő főtisztviselőket állít.* A polgármester a közelmultban megszüntette *az elöljárótanácsnoki címet* és a kerületek vezetői ily módon a régi elöljárói címet használják. Csupán néhány tanácsnoki rangban levő főtisztviselő marad a külső közigazgatásban és mint a X. kerületbe elöljárónak kirendelt *Vigyázó* Géza dr. főjegyző beosztása is mutatja:

a kerületi ügyeket a főjegyzők fogják vezetni.

Más szervezeti változások egyelőre nem történnek a székesfőváros igazgatásában és a tanácsnokválasztások, valamint a kinevezések megtörténte *remélhetőleg nyugalmi állapotot teremt a közigazgatás egész vonalán.*

A budapesti „Fórum" terve

A városrendezési ügyosztály a Bazilika-Kálvintér között elterülő útvonal rendezési terveit az év végéig elkészíti

Átépítik a központi városháza harmadik emeletét

Szendy Károly polgármester még alpolgármestersége alatt utasította a városrendezési ügyosztályt, hogy fogjon hozzá a Szent István-bazilika, a Deák-tér és az Erzsébet-tér által határolt telektömb rendezési terveinek elkészítéséhez és foglalkozzon olyan megoldással is, amely esetleg egészen a Kálvin-térig terjedően átformálná a Belvárosnak ezt az exponált részét. *A terveket rövidesen kell készíteni, mert addig a szóbanforgó területre nem adhatnak ki építési engedélyt.* Már pedig máris akadt jelentkező. A gróf Nemes-család tulajdonában levő Deák-tér 1. számú ingatlanon új bérpalotát akarnak emelni, de *a főváros a kérelem kiadását a tervek elkészültéig megtagadta.*

Most, hogy a polgármester a magasépítési ügyosztályt is utasította, hogy foglalkozzon a Városháza Károly-körúti szárnyának felépítésével, kétszeres indokoltsággal lépett előtérbe a feladat aktualitása, amelyről

KEMPELEN ÁGOSTON
műszaki főtanácsos,

a városrendezési és magánépítési ügyosztály vezetője a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következő felvilágosítást adta:

— Budapestnek — más nagyvárosokkal ellentétben — *igazi központja nincsen.* Pedig akad a fővárosnak több olyan belső területe, amely

alkalmas lenne a nagyszabású városi központ kialakítására.

Ilyen volna elsősorban a belső körútnak a lipótvárosi bazilikánál kezdődő, a Deák-tértől a Dohány-utcáig kitáguló, onnan ismét beszükülő és a Kálvin-térrel lezáródó része. Ezen a területen sorrendben

a következő városépítési problémák várnak megoldásra:

1. a Bazilika kiszabadítása a gyürükként övező épületek közül és a tér bővítése; 2. az Andrássy-út torkolatának átépítése és a Tisza István-úttal való összekapcsolása; 3. az Erzsébet-tér kibővítése egészen a Vilmos császár-útig; 4. a Deák-téri evangélikus templom átépítése; 5. a Deák-tér rendezése; 6. az új városháza; 7. a Madách Imre-sugárút szemben az új városházával; 8. az új Nemzeti Színház elhelyezése a Rákóczi-út és a Kossuth Lajos-utca torkolatának átalakításával.

— Hosszú, évtizedekre szóló városrendezési feladatokról van szó, mert a körvonalazott területbe nemcsak az összes belső fűútvonalak ágaznak be, hanem a véletlen folytán négy vallás főtemplomának, (Bazilika, a Deák-téri evangélikus templom, a Dohány-utcai zsinagóga és a Cálvin-téri templom), továbbá az új városháza, a Nemzeti Színház, az egyetemi épület és a Nemzeti Muzeum problémáit is meg kell oldani.

A tervek elkészítéséhez legalább egy évre lesz szükség.

A nagy munkát már előkészítik az ügyosztály mérnökei és a részletkérdéseknél szoros együttműködést fogunk keresni egyrészt a Közmunka Tanáccsal, másrészt a magasépítési ügyosztállyal.

A központi városházán a folyósókat átalakítják hivatali helyiségekké

Úgyszólván hónapról-hónapra jobban fokozódó problémája a főváros vezetőségének, hogyan és hol helyezze el az eredetileg amúgy is más célra készült központi városháza helyiségeiben a rohamosan fejlődő adminisztráció hivatalait. A városgazdasági ügyosztály, a középítési osztály és a gondnoki hivatal tagjai hosszasan tanácskoztak a legalkalmasabb megoldásról. Több ötlet merült fel. Ezek között a városházutcai főszárny harmadik emeletének teljes átépítését találták a legelfogadhatóbbnak és amellett ez a megoldás, amint a számításokból kiderült, aránylag igen olcsón megvalósítható.

A közeli hónapokban sorra kerülő nagyszabású átalakításról *illetékes helyen* ezekben tájékoztatták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A maj helyiséghiány megoldására a legalkalmasabb megoldási mód az, hogy

a Városház-utcai szárny harmadik emeletén a folyosót megszüntetjük és hivatali helyiségekké alakítjuk át.

Ilymódon ideális, világos, a hivatali szobák egész sora keletkezik. A jelenlegi előszobasorból folyosót létesítünk és ennek két oldalára nyílnak majd az új hivatali szobák. A középre áthelyezett folyosó részben a tejüveges ajtókon kap világosságot, részben mesterségesen világítjuk. Az átalakítással

mindössze 38.750 pengőbe kerül,

23 új hivatali helyiséget nyerünk. Az építkezést főleg a főszámvevő egyik előterjesztése tette sürgőssé. A főszámvevő ugyanis közölte a polgármesterrel, hogy a központi számvevőség egyes osztályai elszórtan vannak elhelyezve, ami az ügymenet gyorsasága és a felek kényelme szempontjából nagyon hátrányos. Különösen

késlelteti az ügymenetet a számvevőségnél, hogy a Hitelnyilvántartó és a Műszaki Érvényesítő osztályok a Gerlóczy-utcai szárny földszintjén vannak,

távol azoktól a hivataloktól, amelyekkel állandóan érintkezésben állanak. Ennek a hátrányos helyzetnek most vége lesz. A Gerlóczy-utcai földszinti helyiségekbe a számvevőség VI/a osztálya kerül, amelyet eddig bérházban helyeztek el.

Ennek az egyetlen számvevőségi osztálynak a bérmegtakarításával 7 év alatt letörlesztik az átalakítási költségeket,

amely ilyenformán a fővárosnak semmibe sem kerül.

Egyelőre nem időszerű a gáz- és villanytarifák reformjának bevezetése

Hat különböző javaslat készül az üzemekben

Közel két éve, hogy a főváros vezetősége utasítást adott az Elektromosműveknek és a Gázműveknek arra, hogy *olyan új tarifatervezetet készítsenek, amely lehetővé teszi a fogyasztás növelését.* Régi megállapítása ugyanis a szakértőknek, hogy a főváros világítási üzemei nincsenek kellően kihasználva, mert a termelt mennyiségek mindig alatta maradnak a mai tényleges szükségletnek. A tarifareform tervezeteit már a mult évben átvizsgálták és azokat újabb módosítások érdekében visszaadták az üzemeknek. Legújabban sürün szerepelt egyes napilapokban a gáz- és villanytarifa módosításának terve és ezek *érthető meglepetést okoztak a nagyközönség körében.* A villanytarifa új skálája különböző fogyasztási méretekhez igazodik és olyan komplikáltnak látszik, hogy azt a *fogyasztók nem matematikus képességekkel rendelkező tömegei nem tudják megérteni.* A tervekről az első pillanatban megállapítható, hogy azok *csak részletek a sok számítástáblázatokból* és még távol vannak attól, hogy a gyakorlatba vitessenek.

Mindenben alátámasztja ezt a feltevést az a nyilatkozat, amelyet

illetékes helyen

mondottak a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— A fővárosi világítási üzemek több tervezetet készítettek a tarifamódosításokról *és a nyilvánosságra került számadatok a legkevésbé sem fedik az üzemek legreálisabb és legjobb számításait.* A nyerstervezetek egyike jutott a nyilvánosság elé, amelyek fölött még sok számítás és módosítás lesz, de megtörténhetik az is, hogy

úgy a gáz, mint a villanyáram ilyen rendszer szerint kidolgozott tarifareformja helyett más elgondolás kerül megvalósításra.

Sajnálatos körülmény, hogy a nagyközönséget tévútra vezetik a közölt számadatok, mert *ezek a legkevésbbé képezhetik az új tarifák alapjait.* Fölösleges minden számítás és latolgatás, mert a nyilvánosságra hozott tervezetek nem véglegesek és *aligha kerülnek komoly tarifareform* alakjában a realitások vonalába.

— Egy tarifarendszer valósággal tudomány, amelyeknek megértéséhez és áttekintéséhez bizonyos előtanulmányra, illetve *a tervezetek közelebbi megismerésére van szükség.* Senki sem tételezheti fel, hogy a mai időkben úgynevezett *szociális tarifát* hozunk, amikor a jövedelmekről nem mondhat le a főváros. Tény az, hogy

az úgynevezett büntető tarifát az Elektromosművek fogyasztói számára megszüntetjük,

ami már önmagában véve is nagy haladás a régi állapottal szemben. *A kisfogyasztók helyzete egyáltalán nem változik,* legfeljebb a minimális fogyasztók számára drágul meg kissé a villanyhasználat az alapdíj révén. Hangsúlyozni kívánjuk, hogy

a fogyasztás senkinek sem fog többe kerülni, mint eddig,

a nagyfogyasztó pedig *kimondottan olcsóbban jut a villanyáramhoz és a gázhoz.*

— A főváros vezetőségének és az üzemeknek egyformán az a törekvésük, hogy

a fogyasztás a mai méreteket lényegesen túlszárnyalja.

Nagyon jól tudjuk, hogy ennek megvalósítása csak úgy érhető el, *ha olcsóbb egységárakat nyujtunk* és ezzel felbiztatjuk a közönséget arra, hogy minden háztartási tevékenységét a villany és a gáz felhasználásával végezze. Éppen ezért

hatféle számítási tervezet készül az üzemekben

és amikor a legmegfelelőbbek kialakulnak, megtörténik az intézkedés a tarifa módosításának gyakorlati érvényesítésére. Magától értetődik, hogy *minden számítás halomradőlhet az illetékes szervek véleményezése és döntése alapján,* azonban bizonyos, hogy úgy a gáz, mint az elektromos áram *még ebben az évben* kedvezőbb egységárakon jut a közönség használatába.

Nem felelnek meg a valóságnak azok a hirek, hogy a *szanálási bizottság csütörtöki ülésén az új tarifák is napirendre kerülnek.* Rengeteg simítás, változtatás és átformálás várja az üzemek számításait és így azok fölött csak a késő őszi hónapokban tehet bírálatot a főváros törvényhatósága.

Beszámoló a főváros úthálózatába fektetett tőkékről és a közutak burkolatáról

Budapest területén 111 millió pengőbe került az utak kiépítése — Az utóbbi három évben 14½ millió pengőt invesztált a főváros

A főváros évente fél millió pengőnél nagyobb összeget költ az útburkolatok javítására és karbantartására. Szakemberek számítása szerint a karbantartási költségek egy részének tőkésítésével tartós, modern és egészséges burkolattal épithetnék ki az összes utakat. Az út- és csatornaépítési ügyosztály már évekkel ezelőtt programot készített, amely szerint a végleges, tökéletes úthálózat 10—15 milliós kölcsöntőkével megvalósítható volna. Most ismét szőnyegre került ez a kérdés, annak a jelentésnek a kapcsán, amelyet *Szendy* Károly polgármester készitett a törvényhatósági bizottság részére a székesfővárosi útburkolatokról, azok építéséről, karbantartásáról és gazdaságosságáról.

A rendkívül érdekes tanulmány megállapításait

illetékes helyen

a következőkben ismertették a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A világvárosi élet, a modern, gyors közlekedés, a gépjárművek rendkívüli elterjedése súlyos próbára teszi az útépítőket. A nagyvárosi lakosság fokozottabb igényeinek, a higiénia és a városi kultúra követelményeinek kielégítésére olyan útépítési módok,

olyan útburkolatok váltak szükségessé, amelyek por- és sármentesek, nehezen kopnak, nem csúszósak s lehetőleg zajtalanok.

A főváros ilyen megfontolással igyekezett úthálózatát reorganizálni és sikerült is több nagyjelentőségű főutat egészen modern elvek szerint átépíteni. Sajnos, az egész program megvalósítására eddig nem nyilott lehetőség.

— A fővárosban a különböző alakú és anyagú *kövezetek* területe 2,923.849 négyzetméter. Az egységárat 18 pengővel számítva, a kőburkolatok beruházott értéke 52.629.282 pengő. *Keramit*-burkolatunk mindössze 516.023 négyzetméter, ennek az értéke 7.740.345 pengő. Még kevesebb az ideális, de túlságosan drága *faburkolat.* Ebből mindössze 14.500 négyzetméter készült. A *faburkolat* összértéke mai becslés szerint 319.000 pengő. Igen nagy mértékben terjedtek el az utóbbi időkben a különféle *aszfaltburkolatok.* Ezeknek a területe 853.988 négyzetméter, értéke pedig 11,101.348 pengő. Ujabban próbaképpen több utcát *bitumenes téglaburkolattal* borítottak. Ilyen burkolatunk mindössze 10.392 négyzetméter készült. Értéke 187.056 pengő.

Legtöbb még mindig a vizes makadámburkolat.

Területe 2,012.742 négyzetméter, összértéke 12,076.452 pengő. *A vizes makadámok egy részét az utóbbi években bitumennel, vagy kátránnyal vonták be.* Ilyen átépített makadámburkolatunk 758.821 méter készült. Értékük 6,070.568 pengő. Az útépítési technika legújabb előrehaladásának az eredménye:

a nagyszilárdságú betonút, amelyet a főváros is alkalmaz.

Beton- és cement-út 64.909 négyzetméter épült, amelynek 778.908 pengő az értéke.

— A székesfőváros területén a felsoroltak szerint

7,155.224 négyzetméter a kiépített kocsiút

s e burkolatok befektetett értéke 90,903.455 pengő. A különféle *gyalogút-burkolatok összterülete 2,529.802 négyzetméter,* összértékük pedig 13,614.330 pengő. 6,503,844 pengő értéket reprezentál az *1,083.974 méter kiterjedésű gyalogútszegélyezés is.*

A főváros úthálózatának beruházott összértéke 111.021.629 pengő.

— *Legdrágább burkolat a fakocka,* amelynek négyzetmétere 22 pengő, utána következik a kockakő, amely négyzetméterenkint 18 pengőbe kerül, harmadik a sorrendben a keramit 15 pengős négyzetméter egységárral. Az aszfaltburkolat négyzetmétere 13 pengő, ugyanennyi a betonburkolat egységára is.

Legolcsóbb, de tartósság szempontjából a legdrágább a vizes makadám,

amely négyzetméterenként 6 pengőbe kerül, a bitumenes makadámok egységára viszont négyzetméterenkint 8 pengő.

— *Ha a kockakő-burkolatokat nem homok, hanem betonalapra építik és bitumenes kiöntéssel kötik össze, akkor a költség jóval több, mint a fenntebb említett 18 pengő, de az élettartam is jóval nagyobb.* Ilyen modernizált eljárással 19—32 pengő között váltakozik az építési költség, az élettartam pedig 30—50 esztendő.

Fenntartás szempontjából legelőnyösebb a kiöntéssel beágyazott ¾-es kockakő,

amelynek évi karbantartási költsége négyzetméterenkint 5 fillér, a bazaltfejkőé 10 fillér, a bazalt kiskőé 20 fillér. A keramit fenntartási költsége évenkint és négyzetméterenkint átlag 25 fillér, a betonburkolaté 15 fillér, az aszfaltburkolaté 20 fillér, bitumenes és kátrányos makadámoké 30 fillér.

A vizes makadámok karbantartási költsége négyzetméterenkint 80—20 fillérek között változik, de ehhez hozzá kell számítani az olajozási költségek is

és tekintetbe kell venni azt, hogy a makadámok élettartama, a többi burkolatok átlagos 20 éves élettartamával szemben, minimális, *évente kell javitani.* Ilyen szempontok mérlegelésével kitünik, hogy

a legdrágább mind között a vizes makadám-burkolat.

Ezek átépítése a legsürgősebb feladat, különösen ott, ahol autóbusz közlekedik.

— Ami a jövőt illeti, a belterületen *mindenütt az aszfaltburkolatnak jut a vezető szerep.*

A nagyforgalmú utak burkolata a betonra épített és bitumennel hézagmentessé tett kockakő lesz.

A kültelki szakaszokon, ahol közművek nincsenek, a betonburkolaté a jövő. Nagyobb forgalmú belső útvonalakon, ahol a zajmentességre kell ügyelni,

jól alkalmazható a bitumentégla,

amint ezt az Adrássy-uton végzett kisérletek igazolják. *A makadámutak átépítésénél igen jól bevált a bazalt kiskockaburkolat.*

— Nagy eredményeket ért el a főváros útépítés terén a szükségmunkák alkalmazásával is.

A szükségmunkák során kiépült utak a következők:

I. ker. Hidegkúti-ut (beton és bazalt kiskő), Kútvölgyi-út (makadám), Nagykovácsi-út (makadám), Németvölgyi-út (bazalt kiskő), II. ker., Gábor Áron-utca (makadám), Pasaréti-ut (makadám), III. ker., Józsefhegyi-utca (makadám), Remetehegyi-út (makadám), Szentendrei-út (beton), V. ker., Korall-utca (aszfalt), VII. ker., Bácskai-utca (makadám), Elemér-utca (aszfalt), Szugló-utca (makadám), Telep-utca (keramit), VIII. ker., Eszterházy-utca (aszfalt), Kálvária-utca (aszfalt), Losonczi-utca aszfalt), Tömő-utca (aszfalt), IX. ker., Gubacsi-út (bazalt), Kikötői főút (keramit), Kinizsi-utca (aszfalt), Páva-utca (keramit), X. ker., Cserkesz-utca (keramit), Hungária-körút (beton), Külső Jászberényi-út (beton), XI. ker., Budafoki-út (aszfalt), Budaörsi-út (beton), Hegyalja-út és Csend-utca (makadám), Horthy Miklós-út (aszfalt gyalogút), Sashegyi-út (kockakő), Szabolcska Mihály-utca (keramit), Fehérvári-ut (bazalt fejkő).

Az új útépítkezés 23.4%-a kockakő, 33.4%-a beton, 16.5%-a keramit, 16.5%-a aszfalt, 5.4-%a kátrányos makadám és 12.7%-a vizes makadám.

Összesen 207.937 négyzetméter új útburkolat épült a legutolsó három év alatt. Vizes makadémot csak ideiglenes burkolatként készítettek ott, ahol feltöltések miatt végleges burkolatot még nem fektethettek.

Az inségmunkák során épitett utak értéke, illetve költsége 4,389.426 pengő.

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESÍTŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII. Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8 52

Parkettázó és padlózási vállalat
LÁNG JÓZSEF kartellen kívül
Budapest, VI., Bajnok-utca 1. Tel.: 199-65 és 1?1-?0.
Új és javítási munkát szakszerű kivitelben, gyorsan és olcsón készít

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizíós csavarok.

Orenstein és Koppel
MAGYAR R.-T., BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31.
Motorosmozdonyok — Útjavítógépek — Kisvasutak — Iparvágányok — Autobuszkarosszériák

LUTZ
LAKKOK
ELSMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST VII. ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

Nagyjelentőségű problémák kerülnek megvitatásra a szanálási bizottság legközelebbi ülésén

Ugron Gábor óvatosságot ajánl a közlekedési reformok és az üzemi tarifák revíziója megvalósításánál

Nemcsak a városházi és üzemi tisztviselői kar, hanem a főváros közönsége is érdeklődéssel tekint a szanálási bizottság legközelebbi ülésének a határozatai elé. A szanálási bizottság ülésének a napirendjén — mint a főpolgármesteri hivatalban a *Fővárosi Hirlap* munkatársával közölték — a következő szanálási előterjesztések szerepelnek:

1. A közoktatási személyzet kültelki pótlékának megszüntetése.

2. Az adókedvezmények és természetbeni járandóságok megvonása, illletve rendezése.

3. A gáz- és villanykedvezmény visszavonása.

4. A HÉV tarifájának leszállítása.

5. A villamosközlekedés reformja és ezzel kapcsolatban az egységes átszállójegy bevezetése.

Valószínű, hogy a 17-es szanálási bizottság ülésén nem jut idő valamennyi előterjesztésnek a megvitatására. Mivel az első három szanálási rendelet-tervezet a tisztviselő kart érinti, bizonyosra lehet venni, hogy a kültelki pótlék, az üzemi tisztviselők helyett teljesített adófizetés, a természetbeni járandóságok, valamint a gáz- és villanykedvezmények megvonásáról, illetve szűkítéséről szóló előterjesztéseket egy ülésben letárgyalják. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa szükségesnek tartotta, hogy a főváros közönségét közelről érintő szanálási előterjesztésekről megkérdezze *Ugron* Gábor dr. volt belügyminiszternek a véleményét, amely kétségtelenül nagy súllyal fog latba esni a határozathozatalnál.

Ugron Gábor volt belügyminiszter

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Rendkívül súlyos problémáknak a megoldásáról van szó ezekben a szanálási előterjesztésekben, amelyek most kerülnek a 17-es bizottság elé. A városházi pártok vezetőiből álló 17-es bizottságnak *nem áll módjában döntő erejű határozatokat hozni,* annyi azonban bizonyos, hogy

a szanáló főpolgármester figyelmébe veszi az ülésen megnyilatkozó véleményeket.

— Ami a közlekedés megreformálását illeti, azt nemcsak az ellenzéki oldalon, hanem a többségi pártok is esztendők óta követelik. A HÉV megváltását éppen azzal indokolta a főváros vezetősége, hogy csak így lehet lefektetni *az egységes közlekedési alapelveket* és csak ezen az uton lehet kiküszöbölni a közlekedési panaszokat. E reformok megvalósításánál két szempont ütközik össze: a közlekedési és a pénzügyi szempont. A közlekedési reformok leglényegesebb része az úgynevezett hosszú relációk megrövidítése. Ezt helyesléssel lehet tudomásul venni, a terv széleskörű megvalósításánál azonban óvatosan kell eljárni.

A főváros vezetősége — nézetem szerint — akkor jár el helyesen, ha előbb kisérletképpen csak egy, vagy két hosszú relációt fog megrövidíteni.

Éppen ezért helyeseltem volna, ha a polgármester még a közlekedési szakbizottság ellenzésével szemben is *előbb a Nagykörút forgalmát reformálta volna meg éppen az említett módon, a Budára közlekedő hosszú viszonylatoknak a megrövidítésével.* Ugyanúgy kell tehát eljárni, mint a kisszakasz-rendszer bevezetésénél történt, amikor csak egyes vonalakon történt kisérletezés után határozta el magát a főváros vezetősége a kisszakasz-rendszer véglegesítésére. Ami a HÉV tarifájának a leszállítását illeti, ezt is csak örömmel lehet tudomásul venni, már csak azért is, mert

meg kell szüntetni Budapest politikai határain belül mindenféle különbséget a közlekedő utasok között.

Az egységes átszállójegy árának a felemelése már szintén a nehezebb kérdések közé tartozik. Annyi bizonyos, hogy a HÉV tarifájának a leszállításával előálló bevételi kiesést *valamiképpen ellensúlyozni kell.* Ebben a kérdésben egyelőre nem tudok végleges álláspontot elfoglalni, mert még nem ismerem azokat a számadatokat, amelyek a felemelést esetleg indokolttá teszik. Én mindenesetre

helyesebbnek tartanám, ha a főváros vezetősége közlekedési vonatkozásokban is az olcsóbbítás terére lépne

és a forgalom növelésével igyekeznék ellensúlyozni a bevételek csökkenését.

— A főváros közönségét erősen érdekli az *Elektromosművek és a Gázművek tarifájának a revíziója is.* Míg az Elektromosművek tarifájának tervezett revízióját hajlandó vagyok helyesléssel tudomásul venni, addig

a Gázművek tarifareformja ellen a legélesebben fogok harcolni.

Helytelenítem mindenekelőtt azt, hogy a *szobák száma szerint akarják az alapdíjat megállapitani.* Másrészről értehetetlennek találom azt az indoklást, hogy *a lakók fokozottabb mérvű gáz-használatra* fognak berendezkedni, ha észreveszik, hogy a többletfogyasztás számukra előnyökkel jár. Úgy látszik, azok, akik ezt a tarifareformot kigondolták, nem tudják, hogy

a fokozottabb mérvű gázfogyasztásra való berendezkedés nem a lakótól, hanem igen nagy részben a háztulajdonosoktól függ.

A mai gazdasági viszonyok között kevés lakónak áll módjában a gáz nagyobbmérvű igénybevételéhez szükséges átalakítási munkálatokat elvégeztetni. Ez a háztulajdonos feladata. Az elméleti indokolást, amivel a gáztarifa revízióját alátámasztani akarják, nézetem szerint, *a gyakorlat nem fogja igazolni.*

Ne várjon sokáig

Még ma, de legkésőbb holnap kisérelje meg a jó Kathreiner malátakávét és a Franck kávépótlékot. Rögtön megérti, hogy miért is kedvelik annyian már évtizedek óta.

Három ajánlat a motorokra, négy ajánlat a karosszériákra: ez az autobusz versenytárgyalás eredménye

Az 50 autóbusz beszerzése 2½ millió pengőbe kerül, amelynek fedezetéről a BESZKÁRT már gondoskodott

Néhány héttel ezelőtt pályázatot hirdetett a BESZKÁRT *ötven új autóbusz alvázának, motorjának és karosszériájának beszerzésére,* a versenytárgyalás azonban eredménytelenül végződött. A felhívott iparvállalatok ugyanis nem tudták teljesíteni a BESZKÁRT ajánlati felhívásában megszabott feltételeket és mert a kiírási körülményektől eltérő ajánlatokat nyujtottak be, *a versenytárgyalást meg kellett semmisíteni.* A BESZKÁRT igazgatóság március elsejére kitüzte az új zártkörü pályázatot és sok tekintetben módosító feltételeket szabott. A módosítások legfontosabb része, hogy *eltekintenek az áruhitelezéstől* és a készpénzfizetést az egyes autóbuszok átvételétől számított *harminc nap alatt* fogják teljesíteni. Megváltozott a szállítási időtartam is olyképen, hogy az autóbuszokat *havonként ötös turnosokban,* legkésőbb 1936 december 1-ig kell eszközölni.

A könnyítések figyelembevételével *március 1-én a következő ajánlatokat bontották fel:*

Mótorokra ajánlatot tettek:

Ganz és Társa rt. ötven darab *Jendrassik-Ganz* rendszerü *száz lóerős* nyersolajmótorra tett ajánlatot, egyenként *13.180 pengős* áron. Öt darab *tartalékmótor* egységárát 12.520 pengőben szabta meg.

Láng L. gépgyár 50 Benz-Mercedes *90 lóerős* nyersolajmótort kinál *11.800 pengős* egységáron, míg a *tartalékmótorok* ára egyenkint 11.300 pengőbe kerülne.

Karosszéria szállításra ajánlkoznak:

Orenstein és Koppel magyar rt. társulva *Metallo Autójavító és Karosszéria üzem* (Piltzer György és Társa) céggel *darabonkint 21.600 pengős áron;*

Ganz és Társa rt. ugyancsak *21.600 pengőért;*

Zupka Lajos és Fia a harmadik ajánlattevő *21.500 pengős egységáron* és végül

Győri vagón- és gépgyár, amely a szállításért egyenkint *21.080 pengőt* kíván.

A BESZKÁRT igazgatósága még nem döntött a rendelkezések kiadásáról, azonban *a mótorok beszerzésére a hangulat a Ganz-féle ajánlat mellett nyilatkozik meg.* A villamosvasút igazgatóságában ugyanis jól tudják, hogy a Ganz-márka mit jelent és utalnak arra, hogy *az eddigi autóbuszpark is a Ganz-gyárnak és rajta kivül az Allami Gépgyárnak a kifogástalan készitményeit dicséri.*

A Ganz-gyár ajánlata a mótorokra viszonylag egyébként is a legolcsóbb,

mert a pályázaton a legnagyobb teljesítményü, *a száz lóerős mótorokra tesznek ajánlatot,* már pedig a biztonság és a gyorsaság a legfőbb kellékei a közúti forgalomnak. A Jendrassik-féle nyersolajmótor a budapesti autóbuszokon szerepelt elsőízben és azóta *a nyugateurópai közlekedési vállalatok is gyors egymásutánban rendelik ezt a mótortipust,* különösen amióta a MÁV „Árpád" sínautóbusza külföldi útjain bebizonyította, hogy ez a mótor a gyors és nagytávolságú közlekedésre is elsőrendüen hivatott.

A karosszériákra vonatkozó megrendelést valószínüleg megosztják a három első helyen említett gyárak között.

Értesülésünk szerint a BESZKÁRT részéről siettetik a rendelések kiadását, mert *minden oldalról sürgetően hangzik az a követelés, hogy az autóbuszhálózatot kibővitsék és bizonyos járatokat sürítsenek.* Elsősorban a Rózsadomb, a Marcibányi-tér, a Pasarét és Kőbánya közlekedését kívánják megszervezni olyan relációk meghúzásával, amelyek

új területeknek nyujtanak gyors közlekedést.

Feltétlenül sürübb járatokhoz jut *a 12-es, az 1-es, a 9-es, a 2-es és a 4-es vonal,* amelyek ma nem képesek a forgalmi igényeket teljes mértékben ellátni. Az új autóbuszok veszik át *a pestkörnyéki közlekedés ellátását* és az ócska típusú „Bart" kocsik helyett a modern, gyorsjáratú járművek futnak majd *Csepelre, Pestújhelyre, Rákospalotára, Budakeszire és a Margitszigetre.*

Az új autóbuszok beszerzési ára kb. 2.5 millió pengőre rúg,

amely összeg előteremtése érdekében *a BESZKÁRT biztató igéreteket kapott.* A tervek szerint *a Községi Takarékpénztár* egymillió pengőt, a főváros az OTI-kölcsönből további egymillió pengőt juttat a villamosvasútnak, a további félmillió pengő pedig a BESZKÁRT saját jövedelméből jut az autóbuszok vételárának kiegészítésére.

GARAI ERNŐ
PRÄCIZIÓS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 63. TELEFON: 36-7-86

A His Master's Voice lemezeiről ismert Teddy Ehrenthal által szerződtetett

MAREK WEBER

világhírü zenekarának premierje

MÁRCIUS 6-ÁN

A

NEW-YORK KÁVÉHÁZBAN

Naponta:
Délután 5-től 7-ig
Este ½10-től 1-ig

Események

Fővárosi Hirlap
Előfizetési ára:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Döntött a főváros kétmillió liter tejszükségletének és más tejtermékeknek a szállításáról

A fővárosi kórházak, intézmények és akciók számára 2,169.200 liter tejre van szükség ebben az esztendőben. A szállítást eddig a Községi Élelmiszerüzem intézte, most azonban a tejvállalatoktól közvetlenül kérték be az ajánlatokat. Az említett 2,169.200 liter kannatejen és 2000 üveg palacktejen kívül 27.290 liter tejfelre, 1.567 liter tejszínre, 9.790 liter Yoghurtra, 500 liter irós vajra, 16.530 kg zsíros tehénturóra, 3.500 kg sovány turóra, 3.856 kg juhturóra, 3.200 kg márkázott vajra, 26.400 kg teavajra, 3.200 kg főzővajra, 1080 kg ementhálira, 1450 doboz csomagolt ementhálira, 19.550 kg óvári sajtra és 1.500 kg egyéb sajtra hirdetett a főváros pályázatot. Az összes pályázók kénytelenek voltak ragaszkodni a kormányrendeletben előírt 32 filléres literárhoz, amelyből a főváros 3% közvetítő és 2% szállítói jutalékot kapott, végeredményben a tej literje kb. 28 fillérbe kerül. A pályázatok felett *szombaton volt a döntés*, amelynél a legfőbb szempont a minőség elbírálására esett.

A 2,169.200 literes tejszükséglet szállítását tíz vállalkozó között osztották meg.

A *Szent István-kórház részére* 292.000 litert szállít a *Korona Tejcsarnok rt.*, 160.000 litert a *Budapesti Központi Általános Tejcsarnok*. A *Szent Rókus-kórház részére* 120.000 litert az *Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ*, 120.000 litert a *Budapesti Központi Általános Tejcsarnok*. Az *Új Szent János-kórház részére* 182.500 litert a *Magyar Tej- és Tejforgalmi rt.*, 182.500 litert a *Fővárosi Tejüzem rt.*, és 145.000 litert az *Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ*. A *Szent László-kórház részére* 186.250 liter szállítására *gróf Károlyi Imre uradalma*, 52.550 liter szállítására az *Egyesült Tejkereskedelmi rt.*, és 51.200 liter szállítására pedig a *Tejtermelő- és Ipari rt.* kapott megbízást. A *Bakács-téri szülészeti osztály* 26.000 liter tejszükségletének szállítását a *Tejtermelő- és Ipari rt*-ra bízták. A *Szent Margit-kórház* 37.000 liter tejkvantumát a *gróf Tisza örökösök uradalma* szállítja. A *Madarász-utcai gyermekkórház* 58.000 liternyi tejszükségletének szállítására a *Magyar Tej- és Tejtermékforgalmi rt.* ajánlatát fogadták el. A *Horthy Miklós-közkórház* 130.000 liter tejéről a *Dánosi-uradalom* gondoskodik. Az *Erzsébet-Szeretetotthon* részére 182.500 litert a *Tejértékesítő- és Tejgazdasági rt.*, 89.500 litert a *Magyar Tej- és Tejtermékforgalmi rt.* szállít, az *Attila-utcai szeretetotthon* részére 52.500 litert a *gróf Karátsonyi-uradalom*, 14.500 litert a *Tejkereskedelmi rt.*-tól szerzik be, a *Kamaraerdei Szeretetotthon* 8.200 liter szükségletét a *Magyar Tej- és Tejtermékforgalmi rt.*, a *Községi Szeretetotthon* 9.000 liter igényét a *gróf Tisza-uradalom*, a *Községi Árvaház* részére 5.000 litert a *Tejértékesítő- és Ipari rt.*, a *József Főárvaháznak* 30.000 litert a *Dánosi-uradalom*, a *Mayer-féle árvaháznak* 7.000 litert a *gróf Tisza-uradalom* és az *Erzsébet Leányárvaháznak* 21.000 litert a *Magyar Tej- és Tejtermékforgalmi rt.* szállít.

16.530 kg zsíros *tehénturó* és 3.500 kg sovány tehénturó szállítására a *Korona Tejcsarnok rt.*, 7.856 kg *juhturó*, 3.200 kg márkázott *vaj*, 26.400 kg *teavaj*, 3.200 kg *főzővaj*, 1.450 csomag *dobozos ementhali* szállítására a *Budapesti Központi Tejcsarnok* és az *Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ* egyenlő arányban megosztva kaptak megbízást. Egyéb tejtermékeket a benyujtott ajánlatok alapján a *Pécsváradi Tejgazdaság*, az *Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ* és még más vállalkozók szállítanak.

Szendy Károly polgármester szombaton Bécsbe utazik. *Szendy* Károly polgármester szombaton Fritz *Lahr* bécsi alpolgármester meghívására kétnapi tartózkodásra Bécsbe utazik. A polgármester a két főváros idegenforgalmának kibővítéséről folytat Bécsben tárgyalásokat, amelyek nemrég Budapesten — mint azt a *Fővárosi Hírlap* Fritz *Lahr* bécsi alpolgármesterrel folytatott beszélgetése során megírta — már megkezdődtek.

Sipőcz Jenő búcsúja, Szendy Károly székfoglalója a Városok Kongresszusában. A *Magyar Városok Országos Kongresszusa* mindenkor Budapest székesfőváros polgármesterét választja meg az elnöki tisztségre. *Szendy* Károly polgármester az elmúlt napokban elnökölt először a kongresszuson és hangoztatta, hogy *az összetartás és a szolidaritás érzését akarja a városok között meghonosítani*, mert ez szükséges elsősorban a közös érdekek és célok megvalósítására. *Nendvich* Andor pécsi polgármester biztosította az új elnököt a többi városok bizalmáról és szeretetéről. A kongresszuson hosszasan ünnepelték *Szendy* Károly polgármestert és *Sipőcz* Jenő főpolgármestert, a kongresszus volt elnökét, aki *tizenöt évi működés után búcsúzott eddigi tisztségétől*. *Sipőcz* Jenő főpolgármester levelet intézett a kongresszus vezetőségéhez, amelyben megállapította, hogy *a magyar városokba vetett nemzeti bizalom nem bizonyult hiábavalónak és a magyar kultúra országos bástyái nagy erőről és történelmi hivatásról tettek bizonyságot*. A magyar városok nemcsak saját életüket rendezték, hanem szilárd bázist adtak az ország politikai, társadalmi és gazdasági megújulásának is.

Schuler Dezső tanácsnok kormányfőtanácsosi kitüntetése. Nagy örömet és megelégedést keltett várospolitikai és társadalmi körökben egyformán az a tény, hogy *a kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére Schuler Dezső dr. székesfővárosi tanácsnoknak, sokévi közszolgálata alatt kifejtett érdemes tevékenysége elismeréséül a m. kir. kormányfőtanácsosi címet adományozta*. A magas kitüntetés nagyszabású érdemeket jutalmaz: *Schuler* Dezső hosszú évtizedek óta dolgozik Budapest szegénytámogatásának irányításában és munkája nyomán volt elérhető, hogy *a fővárosban a szegények és didergők tizezrei támogatásban és segítségben részesülnek*. A kormányzói kitüntetést *Sipőcz* Jenő főpolgármester fogja ünnepélyes formában átnyujtani *Schuler* Dezső tanácsnoknak, akit ebből az alkalomból minden oldalról elhalmoztak őszinte szerencsekívánatokkal.

Gallner Ferenc főjegyző áthelyezése. A polgármester *Gallner* Ferenc dr. főjegyzőt a közlekedési ügyosztályból a városgazdasági ügyosztályba helyezte át és megbízta *Kovácsházy* tanácsnok állandó helyettesítésével. *Gallner* főjegyző *Vigyázó* Géza örökébe került, de nem új ember ebben a munkakörben, mert mielőtt a közlekedési ügyosztályba került, hosszú időn át a városgazdasági ügyosztályban működött. Régi munkakörében mindenki örömmel üdvözli a széleslátókörű és nagytudású, minden jó üggyel szemben készséges *Gallner* főjegyzőt.

Évforduló-ünneplés a XI. kerületi elöljáróságon. Most múlt egy éve, hogy a XI. kerületi elöljáróság a Szent Imre városrészben megkezdte működését. Ebből az alkalomból meleg ünneplésben részesítették a szociális tevékenységéről ismert *Duday* Alajos dr. elöljáró-tanácsnokot. A kerület lakosságának igen élénk érdeklődésével folyt le az ünnepség, amelynek során *Tamásy* Béla dr., a kerület tisztiorvosa tartott előadást a városi lakosság gázvédelméről.

Tiltakoznak a trafikosok a tantusz-automaták felállítása ellen. A *Fővárosi Hirlap* multheti számában közölte, hogy a BESZKÁRT a kisszakaszérmék árusítására automatákat akar felállítani és 25 automata beszerzésére versenytárgyalást hirdetett. Kifejeztük azt az aggályunkat, hogy 25 automata igen csekélynek bizonyul az árusítás lebonyolítására, *többszáz ilyen készülékre volna szükség, ami azonban olyan nagy kiadással járna, hogy a BESZKÁRT pénzügyi helyzete ezt ma nem teszi kívánatossá*. Ez a legfőbb ellenérv az automaták bevezetése ellen, de másrészről a trafikosok is tiltakoznak amiatt, hogy a BESZKÁRT a tantuszok árusításából származó csekély jövedelmet elvonja tőlük. Ebben az ügyben a budapesti trafikosok kedden este a Vasúti és Hajózási Klub helyiségében ülést tartottak, amelyen a BESZKÁRT képviselői is résztvettek. A gyülésen megjelent nagyszámú dohányárusok határozatot hoztak az automaták bevezetése ellen és ezt a tiltakozásukat közölni fogják a BESZKÁRT igazgatóságával.

Csorna Kálmán a brüsszeli gyermekvédelmi kongresszus előadója. *Csorna* Kálmán dr. egyetemi tanár, a székesfővárosi árvaszék elnöke, a Nemzetközi Gyermekvédelmi Egyesület felkérésére előadással fog szerepelni a brüsszeli nemzetközi gyermekvédelmi kongresszuson.

A sporttársadalom vacsorája Szendy polgármester tiszteletére. A Ferencvárosi Torna Club csütörtökön este ünnepi vacsorát rendez *Szendy* Károly polgármester tiszteletére az FTC klubház dísztermében. Ez alkalommal a magyar sport régi, hűséges pártfogóját, aktív sportembert és a FTC társelnökét ünneplik Szendy polgármester személyében. A vacsorán résztvesz a fővárosi sporttársadalom színe-java.

Molnár András ünneplése. A *Nemzeti Hitelintézet rt.* a közelmúltban új vezérigazgatót kapott *Molnár* András személyében, aki egyik legelismertebb tényezője a magyar gazdasági életnek. A *Nemzeti Egység Pártja* terézvárosi szervezete szombaton este ünnepelte *Molnár* Andrást, a párt alelnökét, akit *Halász* Miklós dr. elnök köszöntött meleg szavakkal. A társasvacsora közönsége őszinte lelkesedéssel ünnepelte *Molnár* András vezérigazgatót új pozíciójának átvétele alkalmából.

Kaisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

Veronács Gyula huszonötéves szolgálati jubileuma. *Veronács* Gyula igazgató, a városháza népszerű gondnoka most ülte meg közszolgálata huszonötéves jubileumát. A nevezetes évforduló alkalmából hivataltársai, barátai meleg ünneplésben részesítették a kitünő főtisztviselőt, aki az alája beosztott nagyszámú személyzet előtt a pontosság, a rend és a fegyelem mintaképe. A hivatali ünneplésen kívül társadalmi elismerésből is böven jutott Veronács igazgatónak, rengetegen keresték fel szerencsekívánataikkal a törvényhatósági élet reprezentánsai közül.

Bihari Imre jubiláris ünneplése. *Bihari* Imre negyvenéves ujságírói jubileuma alkalmából az Otthonban az ujságírói intézmények részvételével társasvacsora volt. A vacsorán *Márkus* Miksa, az Otthon és a Magyar Ujságírók Egyesületének elnöke köszöntötte *Bihari* Imrét. Azután *Farkas* Imre és *Szekula* Jenő mondottak derüs és ötletes beszédeket. *Bihari* Imre megilletődötten köszönte meg a meleg és szivböljövő ünneplést ujságíró-kollégáinak.

Javaslat a városok háztartásának rendezéséről. A városok háztartásának súlyos helyzete szükségessé teszi, hogy keressük, kutassuk azokat az utakat, módokat és eszközöket, amelyek segítségével a bajok orvosolhatók és a városi háztartások helyzete rendezhető, vagy legalább is megjavítható. Ebből a célból a Kongresszus pénzügyi, számvevőségi és adóügyi szakosztályainak együttes javaslata alapján *Sebestyén Lajos dr. pécsi pénzügyi tanácsnok*, a Magyar Városok Országos Kongresszusának pénzügyi előadója előadói tervezetet készített a városok háztartásának rendezésére. Sebestyén előadó javaslata három részből áll. Az első a tulajdonképpeni javaslat, a második és harmadik pedig a munka alapvető része: a törvényhatósági és a megyei városok háztartásának helyzete. Az alapvető munka a városok legutolsó zárószámadásai, valamint költségvetései alapján a háztartás legfontosabb adatainak egységes alapon való összegyüjtése és feldolgozása útján készült. Az előadói javaslatot *Szendy* Károly polgármester, a Magyar Városok Országos Kongresszusának elnöke megküldötte minden városnak esetleges észrevételeik, javaslataik és indítványaik előterjesztése végett, azután pedig a beérkező észrevételekkel és javaslatokkal együtt a kongresszus illetékes szakosztályai, majd állandó bizottsága elé terjesztik tárgyalás és határozathozatal végett.

Világszenzációk a Busch-cirkusz műsorán. Április 21-én kezdi meg vendégszereplését a J. *Busch-cirkusz* Budapesten. A J. Busch-cirkusz, mint egyike a világ legnagyobb cirkuszainak, egyszerre több helyen játszik. Busch igazgató már megtette a szükséges intézkedéseket *Párizsban, Berlinben, Varsóban* és több nagy európai városban, ahol a cirkusz legnagyobb számai dolgoznak, hogy *a legszenzációsabb attrakciók a kellő időben a budapesti előadás részére rendelkezésére álljanak*. Busch igazgató a világ egyik legnagyobb artistaszámát is biztosította Budapest részére. Ennek az artistacsoportnak az utazási költsége Párizsból Budapestre egyedül 5000 pengőbe kerül. *Busch* igazgató a napokban Troppauban járt, ahol az ott vendégszereplő állatsereglet tulajdonosától *négy elefántot vásárolt*. Troppauból *Busch* igazgato néhány napra Budapestre jött, hogy személyesen is ellenőrizze a cirkusz átalakítási munkálatait.

Megalakult a Virágkedvelők Egyesülete, amely március 7-én, csütörtökön d. u. fél 5 órakor tartja közgyülését (VIII., Esterházy- utca 4.) alatt. Az egyesület célja elsősorban a főváros ablakait, erkélyeit és kertjeit virágokkal széppé és kedvessé tenni, továbbá oktatni fogják a növények helyes ápolását, ültetését és kezelését is. Az egyesület hivatalos helyisége VI., Podmaniczky-utca 29. szám alatt van, ahol szívesen szolgálnak felvilágositással. (Telefón: 16—3—53.)

Szennyvíztisztító berendezések,
SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY RT.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Telefon: 54-9-72.

Farkas Béla
VIII., Szentkirályi-u. 35.
Telefonszám: 45-3-72.
mikroszkópok, tudományos optikai műszerek, tanszerek és laboratóriumi felszerelések képviselete. Hazai gyártmányú vetítő készülékek.

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a **közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle** kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, **házi vízellátóberendezéseket,** bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tűzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett **Jobbágy**-féle folytonégőkályhák.

Vállalkozási Hírlap

További rendszabályok következnek az áruházak ellen

A kiskereskedők blokkja az áruházak és a fióküzletek külön megadóztatását követeli

Ma már teljes egészében ismeretes a kereskedőtársadalom előtt *a kormánynak az áruházi tevékenység korlátozásáról szóló rendelete,* amelyet múltheti számában terített a közvélemény elé a *Fővárosi Hírlap.* A kormány bölcs belátása és megértése *száz percentig igazolja az áruházak ellen felsorakozott front igazságos célkitüzéseit* és befejezett ténynek lehet tekinteni azt is, hogy az áruházak káros működése elé további gátat emelnek.

Magától értetődik, hogy az áruházak és különösen a magukat pöffeszkedő módon áruháznak nevező vállalkozások *a legnagyobb megdöbbenéssel* fogadták a korlátozó rendelkezéseket. Elhatározott szándéka az áruházaknak, hogy a kereskedelmi minisztert a rendelet megváltoztatására fogják felkérni, azonban aligha van kilátásuk a komoly sikerre, mert

Bornemissza Géza kereskedelmi miniszter ebben a tekintetben teljes mértékben osztja elődjének, Fabinyi Tihamérnak azt az álláspontját, hogy a kiskereskedői réteget meg kell védelmezni az áruházak túlkapásaival és szertelen mohóságaival szemben.

A legjobban fáj az áruházaknak *az élelmiszerárusitás korlátozása és a vendéglői osztályok beszüntetése,* mert ezekben az ágazatokban fejtették ki a legnagyobb versenyt és majdhogynem kisajátították az egész élelmiszerkereskedelmet. Az áruházak kapálódzása azonban teljesen hiábavaló, mert a kormány nem téritteti el magát az eddig követett útról, sőt *továbbmenően gondoskodik a kereskedelem biztonságának további kiépítéséről.*

A budapesti kereskedelmi és iparkamarai választások küszöbén a *Kiskereskedők Blokkja* továbbra is hevesen követeli az áruházi verseny szigorú korlátozását, valamint

az áruházak és a fióküzlethálózatok külön megadóztatását.

A blokknak tulajdonképen ez a programja és nem kétséges, hogy *a kamarai vezetők fokozottabb lendülettel fogják szorgalmazni e jogos és exisztenciális kérdések megvalósitását.* A kereskedők tovább mennek az áruházak megfékezése tekintetében és felhivják a hatóságok figyelmét különböző olyan visszásságokra, amelyek ma bizonyos áruházakban a *biztonságot* veszélyeztetik. Türhetetlennek tartják, hogy a

Baross-téren működő divatház,

amely egy szálloda földszinti helyiségeit foglalta le, csápjait a szomszédos házra is kivetette és a tüzfal áttörésével üzletének szinterét oda is áthelyezte. Most már tehát nemcsak a vásárló közönség, hanem a hatóságok érthetetlen elnézése folytán *a szálloda és a vele szomszédos ház lakói is esetleges veszedelemnek vannak kitéve.* De nem jobb a helyzet a Kálvin-téren sem, ahol viszont a

Fenyves-áruház

túlzsúfolt helyiségei és a közönség biztonságát veszélyeztető torlódás sürgeti a prevencionális intézkedéseket, úgy higiénikus, mint egyéb biztonsági okokból. Rámutat a kereskedők blokkja arra is, hogy

egyes áruházak olcsó árusításának a titka a sorozatos inzolvenciákban leli magyarázatát.

Legutóbb a Rákóczi-úti *Tempó Áruház* 25%-os egyezséget kötött hitelezőivel és az ilymódon a negyedére megcsappant beszerzési költségek révén dobja piacra az egész áruraktárát. Az ilyen és az ehhez hasonló üzleti trükkök miatt vesztik el a szolid kereskedők a tájékozatlan vevőközönséget és ezért *minden erkölcsi alapjuk megvan a kiskereskedőknek ahhoz, hogy az áruházak további háttérbeszorítását követeljék.*

Jelentős fejlődés arányai bontakoznak ki a Hitelbank mérlegében

Közel 3 millió pengő a tiszta nyereség

Komoly várakozás előzte meg ebben az évben is a *Magyar Általános Hitelbank* mérlegét, mert annak eredménye rendszerint hü fotográfiája az ország gazdasági helyzetének. Az elmúlt napokban közzétett mérleg nagy megnyugvást és őszinte megelégedést kelthet gazdasági körökben, mert azt bizonyítja, hogy a magyar gazdasági élet továbbra is az egészséges fejlődés útján van. A Hitelbank továbbra is fenntartja óvatos és körültekintő üzletpolitikáját és ezért az osztalékfizetés helyett a tartalékalapok erőteljes növelésére fordítja üzleti nyereségét. A Hitelbank mérlegéből a régi tradiciók szelleme áramik és az alkotó munka erőteljes, átfogó üzleti koncepcióban nyilatkozik meg. Ennek köszönhető, hogy az *intézet üzleti forgalma az elmúlt évben is lényegesen emelkedett és a betétállomány jelentős mértékben növekedett,* ami lehetővé tette, hogy az elért tiszta nyereség felülmúlja az előző év üzleti nyereségét. A külföldi kötelezettségek apasztása a tartozások visszafizetésével magyarázható, a betétek emelkedése pedig annak a kivételes bizalomnak a jele, amelyben a közönség az intézet és annak kipróbált tehetségü vezetője, *Scitovszky* Tibor vezérigazgató iránt viseltetik.

A nyilvánosságra hozott mérleg főbb adatai a következők: A *Magyar Általános Hitelbank* zárszámadása a tartalékolások és a kétmillió pengőt meghaladó leírások keresztülvitele után a tavalyi 2.547.650 P-vel szemben *2.891.648 P tiszta nyereséget* tüntet fel, amelyből az igazgatóság javaslata szerint 700 pengő a tartalékalapok és 1 millió pengő a nyugdíjalapok javadalmazására fordittatik és a fennmaradó 1.191.648 pengő az 1935. üzletévre vitetik elő. *Osztalékot az idén sem fizet,* mert az igazgatóság alapos megfontolás után arra a meggyőződésre jutott, hogy dacára az utolsó években, különösen pedig 1934-ben elért kedvező üzleteredménynek, még nincsenek adva azok az előfeltételek, amelyek az osztalékfizetés újbóli megkezdését indokolttá tennék, úgyhogy ezúttal is az intézet belső erősbítésének szempontjai voltak irányadók. A tavalyi mérlegadatokkal összehasonlítva, *a takarék- és folyószámlabetétek állománya 168 millióról 181.5 millió pengőre emelkedett.* Az egyéb hitelezők tétele 16.2 millió pengővel, az *adósok állománya 3.3 millió pengővel* csökkent, amivel szemben *a váltótárca 1.3 millió és a pénztári készletek és girókövetelések 800 ezer pengő emelkedést mutatnak. Az üzleti költségeknél közel félmillió pengő megtakarítás volt elérhető. Az intézet érdekkörébe tartozó iparvállalatok forgalma emelkedést mutat és általában üzleteredményük is javult.* E vállalatok — az államközi kereskedelmi forgalomban fennálló számos korlátozás ellenére — gyártmányaik számára új kiviteli lehetőségeket biztositottak és még a legjelentékenyebb nemzetközi viszonylatokban is versenyképeseknek bizonyultak.

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKÉSZITŐ
Gáz-, víz- és gőzarmaturák
BUDAPEST, VII., AKÁCFA-U. 61. TELEFON: 40-6-44

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ-MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8.
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78.
Közp. fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

MAROSSI F. LAJOS
szab. márványutánzatu fal- és padlóburkolólap mükö- és cementárugyár, burkoló-vállalat
Budapest, X., Kerepesi-út 73. Telefon: 33-8-84

Közgyülések

Az Angol-Magyar Bank Rt. részvényeseinek február 28-án *Fleissig* Sándor alelnök elnöklésével tartott 44. évi rendes közgyülése jóváhagyta az 1934. üzletév mérlegét, mely a már közölt jelentékeny leirások és tartalékolások után 1,292.425.64 pengő tiszta nyereséggel zárult. E nyereségre nézve a közgyülés helyeslöen magáévá tette az igazgatóság ama javaslatát, mely szerint — tekintettel a világgazdasági helyzet még mindig bizonytalan voltára — a fenti nyereség teljes összege az előző évhez hasonlóan az intézet saját erejének növelése céljaira fordittassék. Ennek megfelelően a közgyülés elhatározta, hogy a fenti összegből *a rendes tartalékalap* gyarapitására 100.000 pengő, *különféle tartalékolásokra* 600.000 pengő és a *nyug- és kegydijalapok* dotálására 350.000 pengő fordittassék, a fennmaradó 242.425.64 pengő pedig az 1935. üzletév számlájára vitessék át. Az igazgatóság mandátuma lejárván, a közgyülés az igazgatóság tagjaivá három év tartamára a következő urakat választotta meg: *Fleissig* Sándor (alelnök-vezérigazgató), gróf *Andrássy* Géza, *Bark* Péter, *Van der Beugel* Th. M., *Dean* William, *Drucker* Géza, báró *Haupt-Buchenrode* István, *Kálmán* Henrik (vezérigazgató h.), gróf ifj. *Károlyi* Gyula (új), gróf *Károlyi* Lajos, *Koós* Jenő, *Láng* Lajos dr., *Ottlik* Iván, *Palache* Albert és *Ward* Dudley.

A Magyar Országos Központi Takarékpénztár február 26-án tartotta meg *Metzler* Jenő dr. vezérigazgató elnöklete alatt 63. évi rendes közgyülését. A közgyülés az igazgatóság összes javaslatait változatlanul elfogadta és elhatározta, hogy a kimutatott 786.982.58 pengő nyereségből az osztalékszelvényeknek e hó 27-től történő beváltására az előző évhez hasonlóan darabonként egy pengő, vagyis összesen 200.000 pengő fordittassék, a külön tartalékba 100.000 pengő helyeztessék, továbbá 60.000 pengő a takarékpénztár nyugdijpénztárába utaltassék át és 30.000 pengő a hivatalnokok külön jutalmazására fordittassék; a fennmaradó 381.889.49 pengő mint nyereségmaradvány az 1935. év számlájára vezettessék át. A megejtett választások folyamán az igazgatóságba *Bessenyey* Ferenc és *Schrecker* Károly dr. egyhangúlag ismét megválasztatott.

A Belvárosi Takarékpénztár Rt. március 2-án tartotta *Székely* Ferenc m. kir. udvari tanácsos elnöklésével 41. évi rendes közgyülését. A közgyülés egyhangúlag elfogadta az igazgatóság javaslatait és elhatározta, hogy a kimutatott 308.870.45 pengő összegü tiszta nyereségből 100.000 pengőt a tartalékalapra, 50.000 pengőt a nyugdijpénztár javára, 5000 pengőt a tisztviselői jóléti alapok javára fordit, mig a fennmaradó 153.870.45 pengőt az 1935. üzletév számlájára viszi át. A takarékpénztár igazgatósága által előterjesztett jelentés részletes visszapillantást tartalmaz az elmúlt év gazdasági fejlődésére. Megállapitja, hogy az évek óta tartó válság után az elmúlt esztendőben először mutatkoztak némi jelei a kezdődő javulásnak és kimutatja, hogy ez a javulás a magyar pénzintézetek helyzetére is hatással volt. A többi pénzintézethez hasonlóan, a Belvárosi Takarékpénztár forgalma is lényegesen emelkedett, ami az előterjesztett mérleg- és eredményszámla adataiból is kitünik. A jelentés beszámol a takarékpénztár egyes üzletágainak örvendetes fejlődéséről és a betéti és váltóleszámitolási üzleten kivül különösen kiemeli a devizaüzlet szép fejlődését, aminek révén számottevő nyereséget sikerült elérnie. A takarékpénztár 4 budapesti és 5 vidéki fiókja, valamint az érdekkörébe tartozó vidéki pénzintézetek üzletmenetele is kielégitő volt. A közgyülés *Pap* József dr. m. kir. udvari tanácsost, a felsőház tagját a felügyelőbizottság *új* tagjává választotta meg.

A Gschwindt-féle szesz-, élesztő-, likőr- és rumgyár részvénytársaság március 2-án megtartott rendes évi közgyülése az 1934. évre *részvényenként 30 pengő,* hányadrészvényenként 6 pengő osztalék kifizetését határozta el. A szelvények március 4-től kezdve kerülnek beváltásra a részvénytársaság központi irodájában (IX., Ipar-utca 17.) és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál.

LANTOS MIHÁLY
építőmester, házujító vállalata
V., Báthory-utca 5. T.: 26-2-85 v. 93-6-52

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSÜ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ⁂ Telefon: 30-8-63.

RUDAS SÁNDOR
Budapest, VI., Jókai-utca 2. (Jókai-tér sarok.) Tel.: 18-0-26
dugattyúk, dugattyúgyürük, dug. csapszegek
szaküzlete

FÉNYSZÓRÓ

A pékek forradalma

változatlanul tovább tart, mert a pékiparosok túlnyomó része le akarja rázni azt a szörnyű terhet, amit számukra minden elképzelhető módon a pékkartel jelent. Az árvédőegyezmény címen működő kartel a legnagyobb szigorral előírja, hogy a péksüteményeket 5 és 4.5 filléres árakon szabad árusítani, aminek következménye, hogy a vevőközönség mind ritkábban téved be az olyan üzletekbe, ahol a pékkartel árai érvényesek. Maguk a pékiparosok nagyon jól tudják, hogy 3.5 filléres áron is megtalálnák számításukat és szívesen leszállítanák az árakat, ha nem rettegnének a pékkartel szörnyű szigorától, bosszújától és a várható pénzbírságtól. A magas kartelárak tehát rossz üzletet jelentenek a pékiparosok részére és joggal kifogásolják, hogy ezek a horribilis süteményárak csupán azért szükségesek, mert minden egyes darab zsemlye, vagy kifli magában foglalja a kartelilletéket is. A kemencénkint kivetett magas sarcot a pékiparosok pontosan lerójják, mert így diktálja ezt a Ruzicska Ede elnöklete alatt álló pékkartel. Ilyen körülmények között maguk a pékiparosok sem értik, hogy kinek kell a kartel? A közönség utálattal nézi a kartel árdrágító tevékenységét, a pékek pedig saját bőrükön érzik, hogy a drága péksütemény miatt üzleti forgalmuk állandóan szűkebbre szorul. Egy kartel, amelynek senkisem örül és mégis itt van, árdrágít, sápot szed a pékiparosok és a közönség rovására: mikor jön el az az idő, amikor ez a kártékony tömörülés felveszi a néhai nevet?

Jaj a kereskedőnek,

mert nyílik az ajtó és a szigorú ábrázatú idegen vizsgáló tekintettel néz körül a pultokon. Vevők helyett ellenőrök zaklatják a kereskedőket, hogy megtudják milyen tejet árul, mennyiért adja a péksüteményt és legújabban, hogy a színszappan milyen csomagolásban kerül forgalomba. Március elsejétől már a szappanellenőr is rémíti a kereskedőket, akik nem tudják megérteni, hogy mit vétkeztek a világ hatalmasai ellen, amiért állandó kontroll alatt tartják őket. Ezt az ellenőrfajtát a Magyar Vegyészeti Gyárosok Országos Szövetsége állította ki és ezeknek a közegeknek azt kell megtudni, hogy a kereskedők nem hoznak-e forgalomba törtsúlyú szappanokat és hogy a csomagoláson feltüntetik-e a 62%-os színszappan felírást. Az erre vonatkozó rendelet a mult évben lépett életbe és a hatóságok érthetetlen módon megengedték a gyárosoknak, hogy a rendelet betartását maguk ellenőrizzék. Az ország összes kereskedői most reszketnek, hogy a szappanellenőrök mikor jelentik fel őket, mert ha valahol csomagolatlan, vagy széthullott szappantörmeléket látnak, úgy nyomban kész a feljelentés a rendelet áthágása miatt. Az érdekképviseletek úgylátszik hatósági jogokat vindikálnak maguknak és a boldogtalan kereskedők a vevők helyett nemsokára csak ellenőröket láthatnak az üzletükben, akik feljelentik, üldözik és agyonnyomorítják a a legkisebb látszatok miatt. Szegény kereskedők, még az ág is húzza őket!

Száz pengő nem sok pénz

az egyik budapesti kereskedőnek, akit tisztességtelen verseny miatt a Kereskedelmi és Iparkamara választott bírósága elé állítottak. Az élelmes kereskedő táblájára a világhírű külföldi márkát jelző „Etam" szót rögzítette és ezzel éveken keresztül abban a hitben ringatta a vásárlóközönséget, hogy nála ez a külföldi márka vásárolható. A Kamara választott bírósága esetenként száz pengő pénzbírság terhe mellett az „Etam" szó feltűnő használatától eltiltotta a kereskedőt azzal, hogy ezt a szót rikoltóan reklámoznia, vagy kiemelnie nem szabad. Az ítélet szerint Lindemann Miksa üzleteiben nem a külföldi Etam-árut, hanem budapesti szövő- és harisnyagyáraktól beszerzett árukat kínál, tehát a hirdetett védjegy egyszerű félrevezetése a közönségnek és megkárosítása a többi kereskedőnek. Az újabb panaszok nyomán Lindemann Miksa lefizette a száz-száz pengőket, de az inkriminált versenyeselekményt tovább folytatja. Ilyesmi még nem fordult elő a budapesti kereskedelem történetében és Lindemann Miksáé a dicsőség, hogy ez a korszakalkotó újítás az ő nevéhez fűződik. A kereskedők egyelőre tehetetlenek, de már a legközelebbi jövőben olyan törvényes eszközökkel lépnek fel, ami végleg elveszi az Etam-jelzővel visszaélő kereskedő kedvét attól, hogy ezt a szolidnak egyáltalán nem minősíthető játékot zavartalanul tovább folytassa.

Ilkovits J. Budapest

központi fütés- és vízvezetéki vállalata

V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

Hatalmas erőgyüjtés jellemzi a Magyar Általános Takarékpénztár múltévi beszámolóját

Lényegesen emelkedtek a betétek — Uj hitelek folyósítása

A *Magyar Általános Takarékpénztár* közzétett zárszámadása a több mint félszázados multra tekintő intézet további eröteljes fejlődéséről, élénk üzleti tevékenységéről és arról tesz tanubizonyságot, hogy üzletkörének egészséges kiépítését az elmúlt évben is teljes sikerrel oldotta meg. Betétállománya 4½ millió pengővel szaporodott, ami az összbetéteknek 11%-ára rúg. Az összbetét 48 millió pengő, amiből 30 millió pengő állandó természetű betétekre, betéti könyvecskékre esik. Az intézet tőkeerejének gyarapodását úgy a fővárosban, mint a vidéken új hitelek folyósítására használta fel, természetesen ez által a váltóállomány és az adósok tétele is emelkedett. Jelentősen apadtak az intézet költségei, a megtakarítás e címen 250.000 pengőre rúg. Az intézet régi tradíciójához híven és dr. *Horváth* Lipót elnök-vezérigazgató intencióinak megfelelően ezúttal is a legnagyobb súlyt a *mobilitás* megóvására fektette.

A közzétett zárszámadásról az alábbiakban tájékoztatjuk a közvéleményt:

A *Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság* igazgatósága március 2-án tartott ülésében megállapította az 1934. üzletév mérlegét. A nyereség tulajdonképpen *1,210.234.22 P*, amelyből a nyugdíjpénztárnak mérlegen belül *250.000 P-t utaltak át*, *453.331.74 P-t leírásokra és tartalékolásokra* fordítottak, a közgyülés rendelkezésére tehát *506.902.48 P tiszta nyereség* áll. Azonkívül igen jelentékeny belső tartalékolásokat eszközöltek. A kimutatott tiszta nyereség lehetővé tenné, hogy *a március 14-re egybehivandó 53. rendes közgyülésnek* az igazgatóság magasabb osztalék kifizetését javasolja, minthogy azonban az igazgatóság súlyt helyez arra, hogy inkább *a tartalékalapot 100.000 pengővel* növeljék, valamint, hogy a vállalati *nyugdíjpénztár* erősítésére is további *60.000 P* fordíttassék, a közgyülésnek részvényenként — *úgy mint tavaly — 75 fillér osztaléknak* — 300.000 P március 16-tól kezdve való kifizetését fogja indítványozni. A *tartalékalap* ezen dotációja után *13,850.000 pengőre*, az *összes saját tőkék pedig 33.850.000 pengőre emelkednek*.

A mérleg adatai a következő kedvező képet mutatják: *A betétállomány 48,094.650 P-t* tesz ki, amely összegből a *betétkönyvecskékre* 30,000.000 P, azaz *62%* esik. Úgy a *takarékkönyvecskékre, mint a folyószámlán és csekkszámlán elhelyezett betéteknél egyaránt örvendetes emelkedés* mutatkozik és pedig úgy a fővárosban, mint az összes vidéki fiókoknál. A *betétszaporulat 4,640.000 P*, amely összegből 4¼ millió P az állandóbb természetű betétkönyvecskék, 400.000 P pedig a folyó- és csekkszámlák állományát növelte. Ez a betétemelkedés az 1935. év első hónapjaiban örvendetesen fokozódik. Kedvező, hogy a *hiteleznek* tétele a mérleg szerint *8,805.172 P-re* (1923-ban 9,133.639 P, 1930-ban 13,427.454) apadt. Az intézet a betétek emelkedése folytán, továbbá, mert különösen a vidéki fiókok adósai a reméltnél is nagyobb visszafizetéseket teljesítettek, *jelentékeny összegü, új, rövidlejáratú hiteleket bocsátott úgy a fővárosban, mint a vidéken a piac rendelkezésére*. A *váltótárca* és az *adósok tétele 55,397.359 P*. Az intézet *mobilitását és likvidálását* igazolja, hogy a betétállománnyal szemben a *készpénzállomány és a bankári követelések 5,906.647 P-t tesznek ki*.

A takarékpénztárnak *10 budapesti és 21 vidéki fiókja*, valamint *8 affiliált intézete* az elmult évben is megfelelő eredménnyel zárta mérlegét. Külön említést érdemel, hogy a vidéki fiókok és affiliációk kihelyezései megosztott anyagot képviselnek, túlnyomórészt kis összegü hitelekből állanak és jelzálogilag is fedezve vannak.

A takarékpénztár csaknem összes érdekeit vállalata az elmult üzletévben belső gestióját az előző évinél jelentékenyen kedvezőbb eredménnyel végezte.

Az intézetnek *Budapesten 5, vidéken 18, összesen* tehát *23* túlnyomórészt bérházingatlana van, amelyekben központjai és fiókjai vannak elhelyezve és amelyek együttesen *3,731.000 P-vel szerepelnek a mérlegben*.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási megbízások

I., Rudasfürdő átépítésénél **kőműves és vasbetón munka** vitéz Lukóy Emil, II., Hadapród-u. 11/a. 5440. — X., Népligeti isk. sportlelep **csatornázási munka** Wasser István, VIII., József-u. 77. 6982. — XI., Horthy Miklós-úti elemi iskola **padló és falburkoló munka** Janusek Béle. VII., Hernád-u. 23. 8696.40. — II., Budakeszi-úti élelmiszerárusító üzem **ácsmunka** Töke György, V., Ujpesti rakpart 7. 2634.50. — II., Fenyves-u. elemi iskola **udvarrendezési munka** Barcsai Lajos, I., Apród-u. 2. 4660. — II. Fenyves-u. elemi iskola **sodronykerítési munka** Vass és Kovács, II., Fő-u. 48. 2537. — XI., Horthy Miklós-u. elemi iskola **tornaterem berendezési munka** Hlatky Istvánné, XI., Fehérvári-u. 42. 3705. Marx és Mérey, VI., Bulcsu-u. 7. 3684.20, Seffer Antal, IV., Kammermayer Károly-u. 3. 3587. — XI., Horthy Miklós-úti elemi iskola **bútorberendezési munka** Dőren Henrik és Trsa 5778.50, Brichta József 3254, Rosenfeld Andor 4209.50, Fircsa Béla 5359.90, Kertész Dezső 874.50, Hufnágel Imre 1924. — VII., Kazinczy-u. 23. sz. el. isk. hézagmentes **padlóburkolati munkáit** a Hézagmentes padlófekctitő válalatnak 1200, — a II., Batthyány-u. 7. sz. alatti főzőhely **kőműves munkáit** Grandits Gyulának 1068.50, — a IX., Vágóhídi jégraktár **falburkoló munkáit** Fekete Mihálynak 1000, — a Soproni-u. iskola **vízvezetékszerelési többlet munkáit** v. Rozs és tsa cégnek 2259.70. — a Rudasfürdő **burkoló munkáit** Sós Lajosnak 1297.40, — a III., Raktár-u. 41. sz. bérház **kőműves munkáit** Wellner Lászlónak 1894, — az I. Andor-u. kislakásos telep **sodronykerítés munkáit** Halmi Elemérnek 1490. — a Garai-téri piaci hűtőben végzendő **csempejavítási munkákat** Marosi F. Lajos cégnek 1010, — végül a Szt. Rókus-kórház **hűtőberendezés javítási munkáit** Linde Hütőgép rt.-nak 1825 pengővel.

Uj versenytárgyalási kiirások

1600 drb **normál**, 400 drb vicinális vasúti **tölgytalpfa** szállítására a Köztisztasági Hivatal részére. Határidő: 1935. évi március hó 8-án (péntek) délelőtt 10 óra.

Gyapjútakarók és pedig: 1. 600 drb téli takaró, 2. 100 darab nyári takaró, 3. 100 darab gyermektakaró szállítására a Székesfővárosi Kórházi Központi Műszer- és Anyagraktár részére. Határidő: 1935. évi március hó 9-én délelőtt 10 óra.

Papíráruk szállítására a székesfőváros intézetei és üzemei részére. Határidő: 1935. évi március hó 12-én délelőtt 10 óra.

Kocsizzólámpa (30.000 darab 120 voltos, 40 wattos) szállítására a Budapest Székesfővárosi Közlekedési Rt. részére. Határidő: 1935. évi március hó 19-én negyed 10 óra.

Portalanitási munkálatokra a székesfőváros mintegy 600.000 m² makadamútterülete részére. Határidő: 1935. évi március hó 20-án szerdán) délelőtt 10 óra.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

vitéz **BÁCSALMÁSY MIHÁLY**
építőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 552—85.

SALGÓTARJANI KŐSZENBANYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Labatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8.000.000 drb.

Coralic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

STREBEL-STRECO-KAZÁN
hazai olcsó daraszenek
gazdaságos, egyszerű, füstmentes
tüzelésére.
STREBEL
STREBELMÜVEK
Budapest, V., Alkotmány-u. 16. Tel.: 16-5-65.
Gyártelep: Moson.

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 március 13. — 11. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Az urnák elé

Politikai harcok zaja verte fel heteken át a békés polgárság nyugalmát és ennek a békés budapesti polgárságnak tökéletes meggyőződése, hogy az ő nyugodt munkája többet használ az országnak, mint a legkörmönfontabb alkotmányjogi aggodalom. Ma nem élünk a békeidők gondtalan atmoszférájában, ma keservesen meg kell dolgozni minden falat kenyérért: akkor pedig — hát bizony a mai életviszonyokkal szemben szinte szájunkba repült a sültgalamb. Akkor lehetett ideje, kedve a polgárságnak a pártpolitikai harcokra, személyes párviadalok szemlélésére: ma mindnyájunknak egy kötelessége van, hogy a nyomorultul megcsonkított ország védelmében a legszorosabb nemzeti egységbe tömörülve munkáljuk a jobb jövőt. De meg a háború előtti időkben életbevágó kötelessége volt ennek a nemzetnek, ennek a polgárságnak, hogy figyelje és ellenőrizze a politika boszorkánykonyhaját, amely alá bizony nem kis mértékben bécsi kezek fütöttek. De ma a magyar nép bizalmán nyugvó kormányhatalom csak a magyar nemzetnek felel: vajjon mit féljünk hát önmagunktól, miért kell önmagunkkal szemben bizalmatlanoknak lenni?

Fájdalom, mégis pártpolitikai és személyi küzdelmektől volt hangos hetekig a magyar közélet fóruma. Reméljük, hamarosan teljes megnyugvásunkra, a magyar munka nyugodt folytatásának javára tökéletesen elcsendesedik. Nem lehet kétséges, hogy az tesz jót ezzel az országgal, ennek a fővárosnak a népével, aki a teremtő munka éltető elemét, a nyugalmat megteremti. Nyugalmat pedig a megbomlott politikai viszonylatban *csak a tiszta helyzet teremtése hozhat, amelynek egyedüli és legalkotmányosabb eszköze a nép akaratára való apellálás.*

Ezt teszi most a kormány, amely úgy érezte, hogy a régi parlamenttel nem tudta volna megoldani nagy reformterveit, amelyek nemcsak szükségszerű követelményei a nemzet fejlődő életének, nemcsak természetes eredményei a mindig haladó, soha meg nem álló kornak, hanem egyben biztosító szelepjei a vágyakkal, nélkülözhetetlen újításokért való rajongással túlfütött nemzeti akaratnak — egyszóval és magyarán — elhárítói — amitől Isten óvjon — minden forradalmi megmozdulásnak.

Amikor tehát az urnák elé járul a nemzet és elsősorban a főváros polgársága, egyetlen pillanatra ne felejtse el, hogy miről van szó. Szavazatával azt az oldalt kell gazdagítania, amely oldal becsületes szándékkal valóra akarja váltani a tömegek jogos követeléseit, amelynek megvannak a gondolatai, eszméi és tervei a nemzeti megujhodás számára, amely a fejlődő élet elevülhetetlen reformtörekvéseit lelkiismereti kötelességének ismeri. Hiszünk benne, hogy az egységes nemzeti akarat ebben az irányban fog megnyilatkozni és hogy a főváros polgársága, amely mindig első volt a reformok útján, teljes erejével támogatni fogják *Gömbös* Gyula országmentő politikáját. Hinni kell ebben, mert politikusok lehetnek rövidlátók, lehetnek elvakultak, politikusok tévedhetnek is, de a tömegek, maga a nemzet mindig tisztán szokta látni jövőjének egyedül helyes útját.

Az új politikai és egyben nemzeti élet kialakulása a magyarság történelmi és alkotmányos fejlődésének jegyében történik olyan formában, hogy az eseményeknek mindig elébe kell kerülni és idejekorán kell megvalósítani mindazt, amire a természetes evolúciónak szüksége van. Így és csak így lehet elkerülni azt, hogy a nagy és nélkülözhetetlen reformok eltolása miatt kirobbanásoktól kelljen tartani.

És ezen az úton ma generációk fognak egyesülni. Az ifjú nemzedék hevét, lángját bölcsen fékezi majd az idősebb nemzedék tapasztaltsága. Ez a választás be fogja bizonyítani a történetíró nagy következtetését, hogy a közöny nem örök, hogy nép és hagyomány, magas- és mélykultúra szintézise nem álom, hanem megvalósuló szükségszerűség; hogy a formalizmus uralmára eljön, már itt is van az új spiritualizmus nemzedéke, mely eltávolodva mozdulatlanság és forradalom egykép veszedelmes pólusaitól, nemcsak szóban és retorikában, de lélekben és alkotásban is visszatér Széchenyi István örök magyar programjához: ***reform és konzerválás, újítás és hagyomány szintéziséhez, a magyarabb magyarsághoz.***

Nem foglalkozik a kormány a törvényhatóság feloszlatásának tervével

Sipőcz Jenő főpolgármester megcáfolja a híresztelléseket

Utban a költségvetés jóváhagyása

A várospolitikai életben még ma is élénk szóbeszéd tárgya *a székesfőváros törvényhatóságának a feloszlatásáról terjesztett híresztelés.* Az állítólagos jól informáltak tudni vélik, hogy *a törvényhatósági közgyülés feloszlatása közvetlen küszöbön áll* és hogy a közgyülés élettartamának napjai meg vannak számlálva. *Kozma* Miklós belügyminiszter ezt a mesterségesen szított nyugtalanságot már eloszlatta, amikor kijelentette, hogy ezidőszerint ilyen tervei nincsenek kormánynak, *a községi pártok egyrésze azonban tovább kombinálja a várható eseményeket és legújabban április második felét emlegetik,* mint azt a végső terminust, amikor a főpolgármester az erre vonatkozó belügyminiszteri rendeletet végrehajtja.

Minden vitán felül áll, hogy a kormány ilyen irányú terveiről és elhatározásairól *a főpolgármesternek kell elsősorban tudomással birnia* és ezért

Sipőcz Jenő dr. főpolgármesterhez

intéztünk kérdést, aki a következő nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A sajtó nyilvánossága útján is megismétlem azt a kijelentésemet, hogy tudomásom szerint *a kormány a székesfővárosi közgyülés feloszlatásának kérdésével nem foglalkozik,* amiből önként következik, hogy a közgyülés feloszlatására vonatkozó elhatározás *nem szerepel az illetékes tényezők terveiben.*

A főpolgármester fenti nyilatkozata remélhetőleg véget vet a további találgatásoknak és végérvényesen megszünteti az indokolatlan nyugtalanságot.

Megkérdeztük *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármestert, hogy *mikorra remélhető a költségvetés jóváhagyása?*

— Állandóan folynak a tanácskozások — mondotta a főpolgármester — a költségvetés jóváhagyásáról. A polgármester úr és az ügyosztály vezető tisztviselői *tájékoztatják az illetékes minisztériumokat* a különböző tételekről és ez már annyira előrehaladt, hogy *a közeljövőben megtörténik a kormányhatósági jóváhagyás,* amit a belügyminiszter úr leirat formájában fog a főváros közönségének tudomására hozni. *Április elseje* az a terminus, amikor a költségvetés automatikusan életbelép abban az esetben, ha a kormányhatósági jóváhagyás esetleg késik, kijelenthetem azonban, hogy *még a terminus előtt megérkezik az ezirányú intézkedés.*

Erőteljes hangok hallatszanak a községi pártok részéről *a szanálási intézkedések hatályon kivül helyezése érdekében* és a közigazgatási bizottság hétfői ülésén *konkrét inditványt* tettek a szanálás rendelkezéseinek megszüntetése érdekében. *Sipőcz* Jenő főpolgármester erről a kérdésről nagyérdekességü nyilatkozatot adott:

— Mindaddig, amíg az érvényben lévő és tételes törvény meg nem változik, *addig a szanálási rendelkezések kikapcsolásáról nem lehet szó,* mert a törvényt teljes egészében végre kell hajtanunk. A magam részéről mindenesetre *megfelelő tárgyalásokat fogok kezdeményezni az új kormánynál* és ezért nem volt észrevételem a közigazgatási bizottságban beterjesztett felirat ellen, amely a kormányt *a szanálási törvény megváltoztatására* akarja felkérni.

A főpolgármester nyilatkozata minden kétséget kizáróan alátámasztja azt a hitet, hogy *bizakodással néz az autonómiával közösen megindított szanálás eredményei felé* és nem ragaszkodik ahhoz a kivételes hatáskörhöz, amelyet a főpolgármester számára az *1934. évi XII. törvénycikk* biztosított. A főpolgármesternek ezt a megértő és jóindulatú gesztusát bizonyára megérdemelt elismerésben fogja részesíteni az autonómia minden pártja.

Érdem és a rangsor a főszempontok a tisztviselők kinevezésénél

Szendy Károly polgármester a közeli előléptetésről, a Margitszigetről és a tarifák módosításáról

A tanácsnokválasztások most már lehetőséget nyitnak a tisztviselői kinevezések megvalósítására és érthető az a túlfütött izgalom, amellyel a városházi adminisztrációban ezt a ténykedést kísérik. *Kétszázhúsz kinevezés esedékes a közeljövőben és a tisztviselők nyugtalanságát most az fokozza, hogy bizonyos hirek szerint az előléptetések végrehajtása halasztást szenved.*

A kinevezések állásáról és azoknak időpontjáról a legilletékesebb tényezőt:

SZENDY KAROLY dr.
polgármestert

kérdeztük meg, aki a várható helyzetről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Szó sincsen arról, hogy a kinevezéseket elhalasszuk és megnyugtatásul kijelenthetem, hogy *a kinevezések és előléptetések a legsürgősebben megtörténnek.* Az előkészítés már folyamatban van és a tényleges kinevezések a főpolgármester úrral történő megbeszélés után rövidesen napvilágot látnak. Magától értetődik, hogy a hatalmas anyagnak tüzetes áttanulmányozása szükséges és

nem lehet kizárólag ahhoz az elvhez alkalmazkodni, hogy az előléptetéseket szigorúan a sorrend alapján eszközöljük.

— *Súlyos bonyodalmakra vezetne, ha kizárólag a sorrendet vizsgálnók, mert emellett az érdemeket is figyelembe kell venni.* Pontos dá-

tumot ma még nem mondhatok, azonban a kinevezettek névsora *a legrövidebb időn belül* nyilvánosságra kerül.

A tisztifőorvos vádirata a Margitszigetről

Szóvátettük a polgármester előtt azt a feltűnéstkeltő jelentést, amelyet a tisztifőorvos tett *a Margitsziget állapotairól.* A tisztifőorvos tudvalevőleg felhívta a közigazgatási bizottság figyelmét, hogy a Margitsziget főbejáratához közel *az egészségre káros trágyatömegek emelkednek és hogy az ott elhelyezett istállók miatt szaporodnak a legyek és a patkányok.* A Margitsziget állapota nem lehet közömbös a főváros vezetősége előtt, mert az Budapest legvonzóbb pontja és *az idegenforgalom egyik főattrakciója,* amelyet kifogástalan állapotban kell tartani.

— A Margitszigettel szemben eszközölt bejelentés arra indít, — mondotta a polgármester, — hogy *utánanézzek a kifogásolt dolgoknak és meggyőződésem, hogy*

a rendezett állapot sokáig nem várat magára.

— Tudomásom szerint *a Margitszigeti Gyógyfürdő R.-T. igazgatósága már megkezdte a rendcsinálást* és remélem, hogy a panaszok gyorsan megszűnnek.

„Ellenzem a gáz és villany megdrágítását"

A gáz, elektromosáram és a villamosközlekedés tarifája az üzemi választmányok előtt fekszik és rövidesen az illetékes szakbizottság foglalkozik a módosításokkal, amelyek ellen *indokolatlan közhangulatot támasztottak egyes sajtóorgánumok.* Megkérdeztük a polgármestert, hogy *mi az álláspontja* a tervezett reformokkal kapcsolatban?

— A gáz- és elektromosáram tarifájának reformja tagadhatatlanul napirenden van, mert *a mai tarifák egyáltalában nem ismerik a kommerciális jelleget.* Hogy a bizottságnak és a szanáló főpolgármester úrnak mi lesz az álláspontja, illetve, hogy miképen fog rendelkezni, azt én természetesen nem tudhatom, azonban kijelentem:

az én előterjesztésem arra irányul, hogy a lakosság megterhelését elkerüljük.

Egyébként a ma ismeretes tervek *még kezdetleges állapotban vannak,* a végső kifejlés azonban csak azt eredményezheti, hogy *drágítás ne történjék.* A nyugtalanság tehát indokolatlan: tény az, hogy az úgynevezett *büntető tarifát,* ami ellen ezideig a legtöbb kifogás hangzott el, megszüntetjük.

A kisfogyasztók helyzete egyáltalán nem változik, tehát nem érthető a felzúdulás.

Legfeljebb *az alig fogyasztók* számára drágul meg kissé a villanyhasználat, ettől a ritka kategóriától eltekintve azonban *a fogyasztás senkinek sem fog többe kerülni, mint eddig.* Hasonló a helyzet a gáztarifánál, ahol azonos elvek szerint történik majd az új tarifa kialakítása.

Tüzetes vizsgálat készül a BESZKÁRT tarifakalkulációjáról

— A BESZKÁRT igazgatósága most foglalkozik *az átszállójegy reformjával,* ahol tudvalevőleg két filléres felemelés szükséges a HÉV-nél bevezetendő tarifacsökkentés ellensúlyozására. Ebben a vonatkozásban is

a drágítás ellen foglalok állást, azonban nem lehet figyelmen kívül hagyni azt a körülményt, hogy a HÉV. olcsóbb tarifája jelentőségteljes jövedelemkiesést eredményez.

Döntés még nem történt és a kalkulációt tüzetes vizsgálat alá fogjuk vetni.

— A BESZKÁRT tarifareformjával együttjáró intézkedésnek készül *a rövid relációk behozatala,* ami hamarosan napirendre kerül. A rövid relációk mindenütt a világon beváltak. Kinek van például kifogása a 46-os villamos ellen, amely tulajdonképen rövid reláció és tökéletesen beváltotta a hozzája fűzött várakozásokat?

A forgalom meggyorsítása érdekében kell bevezetni a rövid relációkat és megszüntetni azt a szinte egyedülálló budapesti rossz szokást, hogy a hivatalától az ebédlőig közvetlen kocsival akarja magát mindenki vitetni.

Feltétlenül javul a közlekedés a Nagykörúton és azonnal megszűnnek a panaszok, *ha egyedül a 6-os villamosok közlekednek gyors egymásután-ban.* A BESZKÁRT igazgatósága döntése után a közlekedési és tarifareformot a közlekedési bizottság elé terjesztem, ahol

ismertetem a két újítás részleteit.

Amennyiben a bizottság nem méltányolná az előnyöket, úgy *polgármesteri hatáskörömben intézkedem a közlekedés és a villamosforgalom megjavításáról.*

Ezekben vázolta *Szendy* Károly polgármester a legközelebbi fontos teendőket. A tisztviselői kinevezések, a tarifaügyek és a villamosközlekedés újjászervezése: tehát azok a kérdések, amelyek *a legközelebbi hetekben az autonómia szerveit foglalkoztatják.*

A közszolgálatok terén szerzett érdemekért...

Kitüntetések, előléptetések és kinevezések

A közelmult napokban a kitüntetések és kinevezések egész sorozata jelentett őszinte örömet és megelégedést a társadalmi és a gazdasági életnek. A kitüntetések és kinevezések olyan díszeit és értékeit jutalmazták az országnak, amelyek sok évtizedes eredményes munkával vitték előre a magyar érdekeket.

A legmagasabb helyről jött elismerés

Tormay Géza dr. államtitkárnak,

a kereskedelmi miniszter állandó helyettesének a *második osztályú fizetési jelleget adományozta.* A kormányzó ezzel a kitüntetéssel *kegyelmes címmel* ruházta fel *Tormay* Géza államtitkárt, akinek széleskörű munkássága, nagy koncepciója és felkészültsége már régen a legnagyobb elismerést szerezték a közgazdaság, a kereskedelem, az ipar és idegenforgalom szakmái előtt. Általános megbecsülés övezi a kereskedelmi államtitkárt, aki munkájának és *kizárólag a munkájának* révén került fokról-fokra magasabb pozícióba. A messzeható szakismeretein kívül a külföldi nyelvek tökéletes tudósa ez az europeer, aki minden lehetőséget felhasznál arra, hogy az ország kereskedelmi érdekeit előbbre vigye, az ipart fejlessze és az idegenforgalmat gyümölcsöző iparággá növelje. *Tormay* Géza a magyar globusz egyik legnagyobb értéke és fáradhatatlan tevékenységétől joggal vár új eredményeket a termelő osztályok minden rétege.

A második fizetési osztály jellegét adományozta a kormányzó

Blaha Sándor dr. belügyminiszteri államtitkárnak,

aki a legnehezebb pozícióban tartja kezében az ország közigazgatási és rendészeti irányítását. *Blaha* Sándor államtitkár *első munkatársa a belügyminiszternek* és a kitüntetés városházi körökben azért is talált oly meleg rokonérzésre, mert a *főváros ügyeinek revíziója közvetlenül Blaha Sándor államtitkár ügykörébe sorakozik.* Különös szeretettel és megértő jóindulattal viseltetik *Blaha* Sándor a főváros iránt, amely jóindulatot számtalanszor érzi a főváros közönsége.

A kormányváltozás új *egyéniségeket* hozott az *államtitkári* pozíciókba is. A kormányzó

Preszly Elemér dr.

pestmegyei főispánt nevezte ki *a belügyminisztérium államtitkári* székébe. Tizenkét évig állott az ország első vármegyéjének élén *Preszly* Elemér és nehéz időkben mutatta meg közigazgatási készültségét, gazdag tudását és biztos vezetői látását. Típusa a bölcs, energikus, igazi magyar úrnak.

A kereskedelmi minisztérium új államtitkára

Winckler István dr.,

a *Külkereskedelmi Hivatal* eddigi elnöke, akinek nevéhez fűződik az utóbbi idők *minden külkereskedelmi tevékenysége és sikere.* A külföldi államokkal *Winckler* István folytatta le a szükséges tárgyalásokat és jól átgondolt előnyös szerződésekkel biztositotta az ország gazdasági érdekeit. Gyakorlati ember a kereskedelmi szakkérdésekben és ezért *felfokozott bizalommal várják működését a gazdasági élet tényezői.*

A földmívelésügyi minisztérium államtitkárává *Marschall* Ferencet, a kultuszminisztérium államtitkárává *Tasnády-Nagy* Andrást nevezte ki a kormányzó. Mindketten az előbbi kormány idejében is államtitkári pozíciókat töltöttek be és most *kipróbált tudásukat folytatják az állami kormányzat fontos őrhelyein.*

Államtitkári címet kapott

Senn Ottó dr. a MAV elnöke,

akinek nevéhez fűződik az államvasutak nívójának folytonos emelkedése és a magyar vasútügy lelkes fejlesztése. Évtizedek óta ügyszólván a motorja volt a MAV. igazgatóságának *Senn* Ottó, akinek munkásságát nem lehetett nélkülözni az ország vasútjának intézésénél és *Senn* Ottó tárgyismerete, fölényes szaktudása és hozzáértése *mindenkor döntő volt a legnehezebb kérdések megoldásánál.* Néhány évvel ezelőtt került régóta megérdemelt helyére, a MÁV. elnöki állásába és érdemeinek jutalmazása az *államtitkári kitüntetéssel* mindenütt őszinte örömet keltett.

Két nagyrangú kitüntetés a hivatali és közéleti pályafutás érdemeinek az elismerése.

Vargha Imre dr. pénzügyi és Petri Pál dr. kultuszminiszteri államtitkár,

akik mindketten kiváltak a politikai államtitkárok sorából, kiválóan értékes szolgálatuk elismeréséül *az elsőosztályú magyar érdemkeresztet kapták* a kormányzó kegyéből. *Vargha* Imre a legnehezebb időben teljesítette kötelességét a megcsonkított ország gazdasági talpraállításáért és *az állam pénzügyeinek rendezése körül kifejtett nagy munkássága* valóban méltó a lenagyobb elismerésre.

Petri Pál *Klebelsberg* tízéves minisztersége idején fejtette ki államtitkári tevékenységének javarészét, amelyet mindenkor *Magyarország kultúrkorszakának* fognak nevezni. Az alkotások rengeteg sorában benne vannak az ő kalapácsütései is. Az újabb államfői elismerés méltó dicséret *Petri* Pál számára.

Halla Auréll miniszteri tanácsos,

a közgazdasági körökben elismert minisztériumi főtisztviselőt a kormányzó az elmúlt napokban a *másodosztályú érdemkereszttel tüntette ki.* Ez a legmagasabb helyről jött elismerés valóban olyan szakembert ért, aki eddigi működése során szinte napról-napra tanubizonyságát adja széleskörű tudásának és fáradhatatlan munkabírásának.

A kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére *Vajay* Károly dr. miniszteri titkárnak a *miniszteri osztálytanácsosi* jelleget adományozta. *Vajay* Károly dr. a titkári teendőket intézi a belügyminiszter személye mellett és ebben a minőségben a legnagyobb rátermettséggel végzi nehéz feladatát.

LEDNICZKY VEJE
HÓDOS ANDOR
LAKATOSIPARI- ÉS REDŐNYGYÁRI Ó-ÜZEME
BUDAPEST, IX., TOMPA-UTCA 32. TEL.: 39-9 36.

SZŐNYI IMRE koszorús órásmester
VII., Csengery-utca 7. Tel.: 44-5-42.
Több fővárosi és állami intézet órása és szállítója

EREDETI ANGOL
TIMKEN-CSAPÁGYAK
DEÁK BÉLA VI., JÓKAI-TÉR 2. Telefon: 15—1—98

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTŰZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ✻ Telefon: 30-8-63.

Szennyvíztisztító berendezések,
SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY RT.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Telefon: 54-9-72.

vitéz BÁCSALMÁSY MIHÁLY
építőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 552—85.

KRAUSZ és SCHOFFER
mindennemű épület és asztalos faanyagok
telepe és parkettázási vállalata
Budapest, V., Vág-u. 7. Telefon: 91—8—14

WAHL-FERENC lakatos mester
VAS ÉS FEMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII. Víg-u'ca 39. Telefon: 316-45

Magyarország aranykoszorús cége
JANCSURÁK GUSZTÁV
rézmüves-mester
BUDAPEST, IX., FERENC-UTCA 39. Tel. 30-8-47
Főzőedények – Gőzüzemű főzőkészülékek — Üstök

Folk István műszaki üzlete
Budapest, VI. Vilmos császár-út 15/d)
Telefon: 240-38. (Bazilikával szemben, bejárat a közből.)

LAVER FERENC Denta MŰSZERGYÁR
Alapítva 1900
Budapest, VIII., Vas-u. 2. Telefon: 40-4-24
Gépek ♦ Műszerek ♦ Autóalkatrészek

ILYÉS SÁNDOR
ÉPÜLETASZTALOSMUNKAK ÜZEME
BUDAPEST, XI., BUDAÖRSI-ÚT 17. TEL.: 55—2 41.

ELEKTROMOTORJA TÖKÉLETESEN MŰKÖDIK, HA: szén- és bronzkefél, kollektorai
MAGYAR KOLLEKTOR, SZÉN- ÉS BRONZKEFE ÜZEM MŰSZAKI VÁLLALAT-ot
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 29. Tel.: 41-3-40
valók.

PESTI KIRAKAT

Magyarul!

Szerénytelenség nélkül bevalljuk, hogy örök szerelmesei vagyunk a gondolatnak, hogy Budapesten, sőt Magyarországon is helyes magyarsággal beszéljenek az emberek. Harminc esztendő előtt, amikor mi, az ujságirók, elkezdtük, talán meg is esküdtünk rá, hogy megmagyarositjuk ezt a magyartalanságokban tobzódó világot. És ma hova jutottunk? Magunk is bátortalanul vesszük kezünkbe a tollat, kétség és remény között rójjuk egymás mellé a sorokat, nehogy olyasmit irjunk le, amiből kitetszik a magunk magyar nyelvének fertőzöttsége. Mert nincs ma már közöttünk senki, akinek nyelvi tisztaságában tökéletesen meg lehessen bizni. Az Akadémiának van egy ilyen, a magyar nyelv tisztaságán őrködő, a helyes magyarság szabályait megállapitó bizottsága, s mi eskü alatt valljuk, hogy ennek a bizottságnak akad több olyan tagja, akiknél tisztábban, helyesebben beszél magyarul a sarki füszeres is.

Ez azonban semmi. Szégyenkezve kell bevallani, hogy iróink is folyton folyvást merényleteket követnek el nemcsak a magyar nyelvtan, de a magyar nyelv szelleme ellen is. És nemcsak a mai irókról van szó. Nem követünk el kegyeletlenséget, mindenki éppen olyan jól tudja, mint mi, hogy a mi nagy Jókaink igen sokszor valósággal keresztre feszitette a magyar nyelvet, regényeiben hemzsegtek a latinizmusok és a germanizmusok. Olyan korban élt, amikor a latin müveltség emlékei még virultak a magyar közéletben, de vajjon hol ragadtak ennek a tuladunai, komáromi születésü irónak stilusára a kétségbeejtő germanizmusok?

Sajnos, ma már a falusi magyar nép nyelve sem szüz a legszörnyübb jassz kifejezésektől, sőt germanizmusoktól, elferditett groteszkségektől. Azt hiszem, nekünk volt igazunk fiatal nemzedék korunkban, amikor a Budapest megmagyarosodásának korát követő korszakban elkeseredett szenvedéllyel akartuk megvédeni a pesti nyelvet a már akkor megindult szörnyü romlástól. Szép volt ez a küzdelem, de nem volt sok eredménye. Annyira nem volt, hogy a magunk nyelvének tisztaságában sem bizunk többé. Ki beszél ma tökéletesen, tisztán magyarul? Azt hisszük, csak a bukovinai csángók. Senki más.

Hát mit várjunk akkor a politikusoktól és főként mit a tisztviselőktől, mikor a bürokrácia nyelvét a hivatalfőnök urak tudatosan óvták a magyarosságtól. Jaj volt annak a tisztviselőnek, aki értelmes, egyszerü, körmöntfontság nélkül való nyelven akarta magát kifejezni, amikor aktát irt, vagy csak egyetlen „felzetet" szerkesztett. A hivatalos nyelv müvelőinek elengedhetetlen kötelessége volt, hogy lehetőleg meg nem érthető módon fejezzék ki magukat, hogy idegen szavakkal tarkitsák azt a szöveget, amely simán, egyszerüen, érthetően épült volna fel a közönséges magyar szavakból.

Ilyen előzmények után is örömmel olvassuk a főváros elhatározását, hogy csatlakozik a tudományos akadémia nyelvmüvelő bizottságának irányitásával, a magyar nyelv érdekében megindult mozgalomhoz. Szendy Károly polgármester utasította a főváros összes hivatalait, intézményeit és üzemeit, hogy tartsák szem előtt a magyar nyelvhelyesség és a nyelvtisztaság törvényeit. Nem is vártunk mást Szendy Károly polgármestertől. Nem is tehetett egyebet. Budapest polgármesterének minden alkalmat meg kell ragadnia, amikor a magyar nyelv érdekében valamit cselekedhetik. Bevalljuk azonban, hogy nem nagy optimizmussal nézünk a nemes törekvés sikere elé. Ezt a rendeletet kereken harminc esztendő előtt, vagy talán még régebben kellett volna kiadni. Ma már? Istenem, ma már honnan tudjon helyes magyarsággal irni a szegény tisztviselő, akit egy életen át belepofoztak a hivatalos nyelv borzalmaiba. Nehéz volt szegénynek megtanulnia, de el tudja-e ma már felejteni? Aligha. Mert nem itt kell kezdeni a dolgot. Már nem elég rendeletet kiadni, hogy tartsák szem előtt a tisztviselők a magyar nyelvhelyesség és magyar nyelvtisztaság törvényeit. Ma már ott kell kezdeni, hogy meg kell tanitani a tisztviselőket ezekre a törvényekre. De még ez sem elég. Ma már csak a néptanitók kezdhetik el a tisztitó munkát. Nekik kell — sajnos — hozzáfogni, hogy a magyar népnyelvből irtsák ki tüzzel-vassal a magyartalanságokat. Ha ez sikerült, akkor mehetünk tovább. Ámbár kezdjük felülről is, alulról is. Amikor a lateinert a nyelvtisztaság törvényeinek megtartására tanitjuk és szoritjuk, tegyük ezt az iskolásgyermekekkel és a néppel is.

Március 17-én és 20-án délután fél 3 órakor

Ügetőverseny

Parkett- és padlózati vállalat
STERNER G.
Budapest V., Hold-utca 25. Tel.: 10-—59

Bornemisza Géza:

A kereskedők és iparosok jogos igényeit a legmesszebbmenően szem előtt fogom tartani

A kereskedelmi miniszter kijelenti a Fővárosi Hirlapnak, hogy az áruházak tevékenységének szabályozásáról szóló rendelettervezet intézkedéseit helyesnek tartja és annak végrehajtását legsürgősebb teendői közé sorozza

A gyakorlatban teljesen bevált a főváros és a bánhidai centrálé között létrejött szerződés

Három esztendeje mult, hogy megindítottuk erőteljes és kíméletlen harcunkat a kereskedelem létérdekeinek megvédelmezésére, kiindulva abból az egyszerü igazságból, hogy *Budapest kereskedőinek lassú pusztulása a főváros életének elsorvadását hozza magával.* Már akkor napról-napra észrevehető volt az áruházak céltudatos hódító munkája, amely célul tüzte ki a kiskereskedői üzleteknek a vásárlóközönségtől való teljes elszigetelését. Az áruházak a szorosan vett divatcikkek, tömegáruk és textilnemüek árusitásán kívül a napi szükségletek minden fajtáját felvették árusitási programjukba és *különböző müveletek segitségével látszólagos olcsó árakon kinálták portékáikat a nagyközönségnek.* Az eredmény csakhamar jelentkezett: a kereskedők üzletei elnéptelenedtek, az alkalmazottakat elbocsátották, azután jött a csöd és a lehúzott redőnyök sötétséget borítottak az egykor virágzó üzlethelyiségekre. Hétről-hétre meghúztuk a vészharangot és a dübörgő veszedelmet az illetékesek figyelmébe ajánlottuk, hogy *mentsék meg a menthetőt és tartóztassák fel az áruházak mindenre éhes mohóságát.* Kitartó munkánkban erős és eredményes támogatást kaptunk az érdekképviseletek részéről. A *Baross Szövetség* kitünő országos elnöke, *Ilovszky* János állandóan sürgette a különböző fórumokon az áruházi verseny megfékezését, a *Fővárosi Kereskedők Egyesülete* úgyszólván hétről-hétre foglalkozott a kiskereskedelem hanyatlásával és *Vértes* Emil elnök az ankétek sorozatán mutatta ki Budapest kereskedelmének szomorú elsorvadását. Az *OMKE* a maga nagy tekintélyével és kitünő szervezetével küldötte harcba *Balkányi* Kálmán igazgatót, aki a küldöttségek sokaságában tárta föl az illetékes kormányténvezők előtt a kereskedelem nehéz helyzetét. Csatlakoztak a mozgalomhoz a *Kereskedelmi Csarnok, az OKISz, az élelmiszerkereskedők, a fűszerkereskedők, a cukorkakereskedők, az ipari érdekeltségek és még számos más szakmai szervezet,* hogy együttesen masírozhassunk a cél felé. Ma már pillanatnyi megállást és lélekzetvételt jelent a kereskedelem számára a kereskedelmi minisztérium közelmultban kiadott *áruházi rendelettervezete,* amely hivatott lesz megfékezni nyereségvágy és a méltánytalanság rettenetes lendületét. Az áruházak megdöbbenve látják, hogy hova vezetett *kíméletlen hadjáratuk* és talán több belátással viszik tovább az áruházi üzletet, amelynek céltévesztett hivatása semmiképpen sem lehet az, hogy a maga túlméretezett igényeivel a kiskereskedők ezreit eltapossa.

A kereskedelemügyi minisztérium élére új embert állított a kormányzó bölcsessége és *Gömbös* Gyula miniszterelnök emberismerete: *Bornemisza* Géza ennek a fontos ágazatnak a legfőbb irányitója. Ismeri az életet, tisztában van a kereskedelem és az ipar tagozódásával és nagyon jól tudja, hogy *hol kell segiteni, reformálni, új életet inspirálni.* Hivatalbalépése után néhány órával kihallgatásra jelentkeztünk, hogy megkérdezzük súlyos véleményét a kereskedelem égető problémáiról. Azonnal fogadta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát. Közvetlen, mentes minden zavaró merevségtől, amely megnehezitené az ujságiró feladatát. Markáns, erősvonású arca minden kérdésre udvariasan mosolyog, rögtön válaszol. Szakember, akit nem lehet meglepni és úgy látszik jó politikus, akit nehéz kizökkenteni nyugalmából. Amit mond, az határozott, félre nem érthető, őszinte és egyenes minden szava. Amire nem akar válaszolni, arra kertelés nélkül kijelenti:

— *Ezt hagyjuk, erre nem felelek, ezzel még nem foglalkoztam.*

Természetesen első kérdésünk a *Fővárosi Hirlap* nagysikerü akciójával, az *áruházak problémájával* függ össze. Röviden elmondtuk *Bornemisza* Gézának azokat a visszásságokat, amelyek oly súlyosan érintik a kiskereskedők érdekeit. Megemlitettük, hogy *Fabinyi* Tihamér nemrégiben elkészitette a *nagyáruházak tevékenységének szabályozásáról szóló rendelettervezetet,* amelyben korlátozza az áruházaknak, a magyar gazdasági élet e *„ragadozó harcsáinak"* tevékenységét, fékezi és visszaszorítja mohóságukat.

Feltettük a kérdést az új kereskedelmi miniszterhez, hogy mi a véleménye erről a rendelettervezetről: *vajjon fenntartja-e* és szükségesnek látja-e a rendelet kiadását?

Bornemisza Géza kereskedelmi miniszter

válasza igy hangzott:

— Nagyon jól ismerem elődömnek, Fabinyi Tihamér pénzügyminiszter úrnak a nagy áruházak tevékenységének szabályozásáról szóló rendelettervezetét, amely a kereskedelmi miniszter engedélyéhez köti az áruház létesitését és fennálló áruházak bővitését. Tudom, hogy a rendelet az élelmiszereknek és élvezeti cikkeknek forgalombahozását eltiltani kívánja, illetőleg ezek forgalombahozását a kereskedelmi miniszter engedélyéhez köti. Továbbá a vendéglői ipar és általában a képesitéshez kötött ipar nagy áruházban nem gyakorolható. A rendelettnek mindezeket az intézkedéseit és ezen túlmenően a rendelet szankcióit is már csak azért is helyeslem, mert felfogásom teljesen konform elődöm felfogásával.

— A magam részéről egyik legsürgősebb tennivalómnak az e téren való intézkedést tartom.

— Mondanom sem kell, — és ez megnyugtatásul szolgálhat a kereskedelemnek és az ipar illetékes részének, valamint a kiskereskedelemnek egyaránt, — hogy a kérdés rendezésénél a kereskedők és kiskereskedők, valamint az érdekelt iparosok jogos igényeit a legmesszebbmenően szemelőtt fogom tartani.

Bornemisza Géza minden szaváből sugárzik a megértés. Az a határozottság, amivel a kereskedők, kiskereskedők és iparosok érdekeinek megvédését hangoztatta, tanuságot tesz arról, hogy ezeket az érdekeket nem csupán „szivén viseli", hanem a gyakorlatban is *eredményes reálpolitikával fogja megvédeni.*

Ezután megkérdeztük a *Talbot-centráléval* kapcsolatban: igazak-e azok a hirek, hogy a főváros kevés áramot vesz át és ezáltal nem tudják kihasználni az üzem teljes kapacitását? Ha ez fennáll: nincs-e szándékában olyan intézkedésekre gondolni, amelyek révén az eddigi árammennyiségnél többet venne át a főváros?

Bornemisza Géza válasza nagyon rövid és nagyon határozott.

— Ennek a kérdésnek szakértője vagyok, mert a szerződés létrejöttében közreműködtem. Ismerem tehát a kérdéshez fűzött összes szempontokat és tudom, hogy a fővárossal létrejött szerződés a gyakorlatban teljesen bevált. A főváros a ráeső árammennyiséget igénybeveszi. Úgy tudom, hogy a főváros jó tapasztalatokat szerzett úgy az áramfogyasztás, mint egyébb téren is. Jelenleg csak arról lehet szó, hogy az Államvasutak részére szolgáltatandó árammennyiséget állapitsuk meg és vegyük revizió alá.

Ezután megemlitettük, hogy a főváros már évek óta foglalkozik *új repülőtér létesitésével,* minthogy a mátyásföldi repülőtér a kor igényeinek nem felel meg teljesen.

— *Ezzel a kérdéssel még nem foglalkoztam,* — felelte elhárítóan *Bornemisza* Géza.

Végül felvetettük a kérdést, hogy új helyzetében tagja marad-e a törvényhatósági bizottságnak? Utaltunk arra, hogy *Fabinyi* Tihamér megtartotta bizottsági tagságát.

— *Ha a párt úgy kívánja,* — válaszolta a miniszter — *a bizottsági tagságot én is megtartom.*

Az új kereskedelmi miniszter ezzel be is fejezte nyilatkozatát, amelyet a *Fővárosi Hirlapnak* adott és azt mi örömmel tárjuk a nyilvánosság elé.

Erőteljes felkészülődés a képviselőválasztásokra

A pártok hivatalos jelöltjeinek névsora — Budapesten április 6-án és 7-én szavaznak A Nemzeti Egység kerületi helyiségei

A képviselőház feloszlatása után nyomban megindultak a nagy alkotmányos küzdelem előcsatározásai. A házak falain megjelentek a különböző pártok színes plakátjai, a pártirodákban soha nem tapasztalt mozgalmas élet lüktet, a pártok vezérkara alapos megfontoltsággal megejtette a jelölések sorrendjét és vasárnap megindult a korteshadjárat, amelynek első megmozdulása a választógyüléseken elhangzott programbeszédekben zajlott le.

Budapest három kerületben választ. Az *északi kerületben* 10 képviselőt, a *déli kerületben* 9 képviselőt és *Budán* 6 képviselőt. A nyilvánosságra hozott jelölő listák a következők:

Nemzeti Egység Pártja

hivatalos jelöltjei:

Észak: *Fabinyi* Tihamér dr., Bessenyei Zénó, Szurday Róbert, Lédermann Mór, Krompaszky Miksa, Tarcsay Pál, Sárkány Ferenc, Keszey Vince, Tarján Vilmos, Heeger Árpád, Resch Aurél, Varannay István, vitéz Kocsárd Ferenc, Fülöp Endre, Semjén Zsigmond.

Dél: *Hóman* Bálint, Usetty Béla, Pőzel István dr., vitéz Tóth András, Nagy Antal, Niekelszky Zoltán, Reithauser Róbert, Héder Lajos, Kosztondy István, Révay Milán, Pákozdy Árpád, Meister József, Selley Antal, Toray Sándor, Balázs József, Iby Dénesné.

Buda: *Zsitvay* Tibor, Petracsek Lajos, Terbócz Imre, vitéz Árvátfalvy Nagy István, vitéz Komárnoky Gyula, Tóth Gábor, Szilágyi Ferenc, Orova Zsigmond, Porcs István, vitéz Szemlaky György, Szántay András, Gavora Jenő.

Keresztény (Wolff) párt

élén a következők állnak:

Észak: *Wolff* Károly, *Homonnay* Tivadar, *Nagy* László.

Dél: *Wolff* Károly, *Petrovácz* Gyula, *Müller* Antal.

Buda: *Wolff* Károly, *Csilléry* Tivadar, *Toperczer* Ákosné.

Nemzeti szabadelvű (Rassay) párt

Mind a három kerületben *Rassay* Károly a listavezető. Az *északi kerületben* utána következnek: *Vázsonyi* János, *Sándor* Pál, *Gratz* Gusztáv és *Gál* Jenő. A *déli kerületben* a második hely *Vázsonyi* Jánosé, utána jönnek: *Bródy* Ernő és *Magyar* Pál. *Budán* gróf *Apponyi* György van a második helyen.

Friedrich és Griger közös listája

A *keresztény ellenzék* (Friedrich-párt) és a *legitimista néppárt* a főváros három kerületében közös listát állít.

Budán: 1. *Friedrich* István, 2. *Griger Miklós*, 3. *Hüttl* Károly.

Északon: 1. *Friedrich* István, 2. *Tauffer* Gábor, 3. *Griger* Miklós, 4. *Payr* Hugó.

Délen: 1. *Payr* Hugó, 2. *Friedrich* István, 3. *Griger* Miklós, 4. *Takács* István.

Szociáldemokrata párt

Észak: *Peyer* Károly, *Weltner* Jakab, *Györki* Imre, *Kertész* Miklós, *Szepessy* Albert, *Taubner* Vilmos, *Csapó* Sámuel, *Horváth* Pál, *Deák* Lajos.

Dél: *Farkas* István, *Buchinger* Manó, *Kabók* Lajos, *Horovitz* Gábor, *Riesz* István, *Farkas* Zoltán, *Lázár* Emil, *Kristóf* Anna, *Szakasits* Antal, *Dióssy* László.

Buda: *Kéthly* Anna, *Büchler* József, *Bánóczy* László, *Bächtler* Péter, *Blaskó* Artur, *Müllok* Sándor.

Zászlót bontottak még

Nemzeti radikális párt

(egyesülve a Kossuth-párttal):

Észak: *Ruppert* Rezső, vitéz *Bajcsi Zsilinszky* Endre, *Vámbéry* Rusztem.

Dél: *Nagy* Vince, vitéz *Bajcsi Zsilinszky* Endre, *Fójja* Géza.

Buda: vitéz *Bajcsi Zsilinszky* Endre, *Borbás* Gáspár, *Nagy* Vince.

Dolgozó polgárok pártja

az élen *Klár* Zoltán áll, utána *Lengyel* Zoltán következik.

Kispolgárok és munkások pártja

listavezető *Dénesfay-Dinich* Vidor és végül

Nemzeti szocialista párt,

amelynél *Meskó* Zoltán a listavezető.

Kitűzték a választások határidejét

A *Nemzeti Egység Pártja* a legnagyobb lelkesedéssel indul a budapesti választásokba és jogos reményekkel várja a főváros polgárságának kiérdemelt bizalmát. *Zsitvay* Tibornak, a fővárosi szervezet népszerű elnökének *sikerült a hasonló célkitűzésekkel dolgozó különböző frakciókat a legteljesebb harmóniában egyesíteni.*

Zsitvay Tibor munkájának eredménye biztos ígéretet tartalmaz, hogy a Nemzeti Egység Pártja győzelmet arat a budapesti választásokon és a képviselők száma nyilvánvalóan meghaladja a legutóbbi arányokat.

A főváros minden rétege nagy érdeklődéssel várja *Gömbös* Gyula miniszterelnök budapesti agitációs beszédét, amely egyik kimagasló eseménye lesz a választási kampánynak.

A főváros központi választmánya hétfőn délben

április 6. és 7-ik napjára

kitűzte a szavazás időpontját. A három választókerület választási bizottságai elnöki tisztségére *Saly* Árpád miniszteri osztálytanácsost (Buda), *Lázár* Ferenc dr. királyi közjegyzőt (Északi kerület és *Verebélyi* Jenő dr. ügyvédet (Déli kerület) választották meg. A központi választmány állandó permanenciában marad, úgyhogy *a budapesti választások lefolytatása ezúttal is a teljes rendben és körültekintéssel fog történni.*

A Nemzeti Egység fővárosi szervezetének kerületi helyiségei

I., Pauler-utca 10., központi kerületi titkár: *Kováts* István dr., telefon 609—34.

II., Szász Károly-utca 4., titkár: *Hajós* György dr., telefon 574—49.

III., Hajógyár-utca 2., titkár: *Kiss* Károly.

IV., Eskü-tér 8., titkár: *Bánhegyi* B. Géza, telefon 884—49.

V., Alkotmány-utca 27., titkár: *Kende* Béla, telefon 134—55.

VI., Teréz-körút 21., titkár *Ekker* László, telefon 210—15.

VII., Erzsébet-körút 1., titkár: *Kiss* Péter, telefon 449—20.

VIII., József-körút 70., titkár: *Szabó* Endre dr., telefon 311—18.

IX., Üllői-út 115/b., titkár: *Somfay* Géza, telefon 397—70.

X., Belső Jászberényi-út 2., titkár: *Király* Dezső, telefon 481—28.

XI., Verpeléti-út 4—6., titkár: *Somody* Pál, telefon 683—14.

XII., Márvány-utca 40., titkár: vitéz *Kőszeghy* Béla dr.

XIII. Mohács-utca 6., titkár: *Miriszlay* Béla, telefon 986—62.

XIV. Bosnyák-utca 1., titkár: *Varga* István, telefon 966—48.

Ahol a miniszterek fellépnek

Megemlítjük még, hogy a kormány tagjai a következő helyeken lépnek fel:

Gömbös Gyula: Szeged, Abádszalók.

Kozma Miklós: Szombathely.

Fabinyi Tihamér: Kiskundorozsma, Budapest-Észak, Pécs.

Hóman Bálint: Székesfehérvár, Budapest-Dél.

Darányi Kálmán: Balatonfüred.

Bornemissza Géza: Kaposvár.

Lázár Andor: Debrecen, Szentes.

Kánya Kálmán külügyminiszter *nem vállalt jelöltséget.*

Rövidesen döntenek az iszapgázosító berendezés szállításáról

A termelt gáz a gyártelep 600.000 pengős költségét néhány év alatt amortizálja

Vállalkozói és ipari körökben nagy érdeklődéssel várták az *iszapgázosító berendezés szállítására* kiírt versenytárgyalást és az ott kialakult eredményeket. Emlékezetes, hogy néhány héttel ezelőtt az illetékes szakosztály javaslatot terjesztett a pénzügyi bizottság és a közgyülés elé, amelyben felhatalmazást kért ennek a nagyfontosságú gépszerkezetnek a felállítására. *A hivatalos javaslat annakidején a Ganz-gyárra akarta bízni a kompilált munka elvégzését*, a pénzügyi bizottság *és* a közgyülés azonban akként határozott, hogy *szükebbkörü versenytárgyaláson* adjanak lehetőséget a többi iparvállalatnak is a munkához való jelentkezésre. A polgármester ennek megfelelően kiírta a pályázatot és a beérkezett ajánlatokat *március 5-én* bontotta fel a kiküldött bizottság.

Az iszapgázosító berendezés létesítésére összesen hét ajánlat érkezett

a következő összegű sorrendben:

Gazdaságfejlesztő és Építő rt.	512.689 P
Ganz és Társa	596.093 „
Skutetzky és Zboray mérnökök	598.566 „
Láng L. gépgyár	613.927 „
Röck István gépgyár	651.972 „
Farkasvölgyi Villamossági rt.	669 928 „
Magyar Vegyipari Gépgyár rt.	*709.399* „

Az ajánlatok felbontása és általában a rendkívül tekintélyes ajánlati anyag átszámítása *hosszabb időt vesz igénybe* és bizonyos hogy

a végső döntés három-négy hét előtt alig várható.

Az egységárak átszámítása önmagában is hosszadalmas munka, azonkívül beható vizsgálat alá veszik az ajánlatokat abból a szempontból is, hogy *milyen mennyiségü metángáz termelésére vállalnak kötelezettséget.* A versenytárgyalási döntés meglepetéseket aligha hoz magával és már most befejezett ténynek kell tekinteni, hogy

az érdekes technikai berendezés szállítására a Ganz és Társa nyer megbízást.

Az ajánlatok sorrendjében ugyanis ez a gyár majdnem a legolcsóbb és mert kapacitása, valamint tökéletessége a Ganz-gyártmányoknak közismert, nem kétséges, hogy *a főváros a legnagyobb magyar gépgyárra ruházza az iszapgázosító berendezés elkészítését.* Ilyen körülmények között

teljesen igazolva van az út- és csatornaépítési ügyosztály,

amelyik annakidején *versenytárgyalás mellőzésével akarta a megbízást a Ganz-gyárnak juttatni, mert most a versenytárgyalás is azt bizonyítja, hogy az ilyen természetű feladatok megoldására a Ganz-gyárnak alig akadt komoly versenytársa.*

A szállítás odaítéléséről a polgármester a saját hatáskörében fog intézkedni.

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ Budapest, I., Kelenföld-út 1. Tel.: 59 9—68

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, UT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Szegedy Béla Jenő
okl. gépészmérnök, kövezőmester
út-, vasút-, beton- és mélyépítővállalkozó
Budapest, I., Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULACS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

A régi cég a régi címen Alapítva: 1910
Ilkovits Gyula és Lajos
központi fütés és vízvezeték
Andrássy-út 92
Telefon: 212-04 és 05

Kedvező visszhangra találtak az autonómiában a nagy politikai események

Sipőcz Jenő főpolgármester a szanálási felhatalmazást mellőzhetőnek találja — Nem időszerű a törvényhatóság közgyűlésének feloszlatása — Megszünt egy ügyosztály Az új tanácsnokok beosztása — Uj helyettes tanácsnok kinevezése

Átcsoportosították a közigazgatást

Az országos politikában történt nagy események teljes erővel éreztetik hatásukat a városi politikában is. Elsősorban *az országgyülés feloszlatása* jelentett hatóerőt a városházára, mert az autonómia számos országgyülési tagja volt képviselve a felsőházban és a képviselőházban. Budapest székesfőváros autonómiája nehezen választható el az országos politika napi eseményeitől és ha az országgyülés feloszlatásának rezdüléseit vizsgáljuk az autonómiában, akkor azt a megnyugtató megállapitást kell tennünk, hogy

a közelmult napokban lezajlott politikai eseményeket kedvezően fogadták a városházán.

A kormány lemondásának szoros következménye volt *Sipőcz* Jenő főpolgármester elökelő gesztusa, aki magára is vonatkoztatja azt az alkotmányos szokást, hogy *kormányváltozáskor a főispánok felajánlják a lemondásukat.* Annak ellenére, hogy

a törvény szerint Budapest székesfőváros főpolgármesterét egyedül a kormányzó mentheti fel állásától, Sipőcz Jenő főpolgármester levelet intézett a belügyminiszterhez, amelyben állását rendelkezésre bocsátotta.

Vitéz *Kozma* Miklós belügyminiszter azonnal válaszolt és leiratában *felkérte Sipőcz Jenő főpolgármestert, hogy állását tartsa meg és támogassa a kormányt felelősségteljes munkájában.* A belügyminiszter meleghangú leirata hangsúlyozta *a főpolgármester eddigi érdemeinek elismerését is,* amit városházi körökben a legnagyobb lelkesedéssel vettek tudomásul

A városházán tehát továbbra is stabilizálódik az eddigi helyzet és nagy megnyugvás fogadta azt a különben előrelátott kormányzati intézkedést, hogy a főváros élén változatlanul az a *Sipőcz* Jenő főpolgármester marad, akiben

egybehangzóan összpontosul a városházi pártok, az autonómia, a tisztviselőtársadalom és a milliós lakosság korlátlan bizalma.

A városházi önkormányzat munkájának menetét nem zavarja az országgyülési választás és az agitációs harc megindítása. *Szendy* Károly polgármester szokott pontossággal jelenik meg kora reggel a hivatalában és késő estig tanácskozik az adminisztratív teendők gyors elvégzéséről, valamint a közeljövő terveinek megvalósításáról. A szanálás munkája is folytatódik és ez a legnagyobb összhangban történik *Sipőcz* Jenő főpolgármesterrel, aki tudvalevőleg a polgármestertől várja a takarékosságra vonatkozó javaslatok kidolgozását. Nagy a valószínüsége annak, hogy

a szanálásnak rendszabályokkal kiépített hatáskörét nem veszi igénybe a főpolgármester, aki különleges felhatalmazás nélkül is éreztetni tudja kimagasló tekintélyét

és nyilvánvalóan rendbehozza a főváros gazdasági ügyeit anélkül, hogy *különleges felhatalmazásra és hatáskörre volna szüksége.*

A mult hét végén nyugtalanitó hirek jelentek meg *a törvényhatóság közeli feloszlatásáról.* A különböző információk arra utaltak, hogy Budapest székesfőváros közgyülési erőviszonyait is meg kell változtatni és ezért a kormány a feloszlató rendeletet rövidesen kiadja. Ezzel szemben megállapitható, hogy

a kormány ezt a lépést nem tartja szükségesnek és bár teljesen érthető volna, ha az országgyülés átalakitása az ország első törvényhatóságának újjáalakitását is magával hozná, ez az elhatározás a későbbi időkre marad.

Nincs kizárva, hogy az országgyülési választások lefolytatása után *megtörténik a törvényhatóság feloszlatása,* amelyre ebben az esetben május folyamán kerülne sor.

A közgyülés megválasztja az új főtisztviselőket

— A főpolgármester a tisztviselők legfőbb erényéről —

Addig is azonban a közgyülés változatlanul folytatja a maga megszabott munkáját és mint ismeretes, a legutóbb tartott ülésen is gazdag napirendet fogadott el. Megejtették a tanácsnokválasztást is és a közgyülés többségének döntése alapján

Rosta János, Schmaderer Oszkár, Zielinszky Szilárd és Battlay Imre kerültek a diszes poziciókba.

Utánuk a legtöbb szavazatot kapta *Goszleth* Ernő, *Haidekker* János, *Horony-Pálffy* Auréi, *Bärtl* Tivadar és *Boross* Pál, akik mindnyájan kiváló erősségei az adminisztrációnak és ha most lemaradtak is, a legközelebb kínálkozó alkalommal bizonyára több eséllyel indulnak a választási küzdelembe. Megválasztották még az új főlevéltárost is *Budó* Jusztin személyében és ezzel a főtisztviselök kiegészitése egyelőre befejezést nyert.

Az új főtisztviselőkhöz a hivatali eskü elhangzása után *Sipőcz* Jenő főpolgármester intézett buzdító beszédet. A főpolgármester remekbe formált beszéde nemcsak mint szónoki alkotás érdemel említést, hanem azért is, mert gyönyörüen és pregnánsan irta körül a köztisztviselő kötelességeit.

— A törvényhatósági bizottság — mondotta a főpolgármester — magas közhivatalokat töltött be, amelyek hatáskör, hivatás és jelleg tekintetében különbözők és eltérők egymástól. A főlevéltáros például a multban él, a mult nagy hagyományait, elődeink reánk hagyott irásos kincseit őrzi, tudományosan feldolgozza és rendszerbe foglalja. A tanácsnokok munkája ezzel szemben a jelené. Ők a trianoni Magyarország fővárosának bajait és keserveit igyekeznek észrevenni, enyhiteni, orvosolni, a nehéz életet elviselhetőbbé tenni. A főlevéltáros ügyfelei — mondotta később a főpolgármester — az egyes hivatalok, néhány tudós és kutató, a tanácsnoknak pedig ügyfele mindeton egyes polgár, akár gazdag, akár szegény, s annál inkább ügyfele, minél elesettebb, minél nagyobb segitségre szorul valaki.

— A mult és a jelen között azonban nem szabad szakadéknak lenni. A főlevéltáros rosszul töltené be hivatását, ha csak a multba nézne és elfordítaná tekintetét a jelentől, viszont a tanácsnokoknak sem szabad elvágniok maguk mögött a mult szálait, hanem *dpolniok kell az elődök szent tradicióit, a mult hagyományait,* azokat a reánk hagyott erkölcsi értékeket, melyek a főváros tisztviselőkarát eddig mindig olyan magas színvonalra emelték. Ezek az erények: hüség a fővároshoz, becsület a köz- és magánéletben egyaránt, a krisztusi erkölcsön alapuló mély emberszeretet és a hivatás izzó szeretete.

A főpolgármester gondolatokban gazdag beszéde végén felröppentette a derü sziporkázó rakétáját is egy pillanatra a közgyülés termében, amikor a klasszikus ismereteiről és a latin idézeteiről közismert Budó főlevéltároshoz fordult és klasszikus latinsággal szólitotta fel, hogy legyen hüséges és tudós őre „Fidelis ac pertitus custos" a székesfőváros levéltárának.

A közigazgatás új beosztása

A közgyülés pénteken választotta meg az új főtisztviselőket és *Szendy* Károly polgármester nyomban intézkedett az új beosztásokról. Az ügyosztályok számát eggyel lecsökkentik és a jövőben csak tizennégy ügyosztály lesz, aminthogy *a közgazdasági és ipari ügyosztály önálló működését megszüntetik* és ügykörét beosztják a közlekedési ügyosztály hatáskörébe, amelynek új cime ezentúl: *Ipari, kereskedelmi és közlekedési ügyosztály* lesz.

A polgármester rendelete szerint

az ügyosztályok vezetői:

I. Elnöki ügyosztály: doroghi *Farkas* Ákos;
II. Út- és csatornaépités: *Király* Kálmán;
III. Városrendezési ügyosztály: *Kempelen* Ágoston;
IV. Közjogi ügyosztály: *Szepesváry* Pál;
V. Ipari, kereskedelmi és közlekedési ügyosztály: *Babarczy* István báró;
VI. Pénzügyi ügyosztály: *Bódy* László;
VII. Közoktatási ügyosztály: *Felkay* Ferenc;
VIII. Közélelmezési ügyosztály: *Rosta* János;
IX. Közjótékonysági ügyosztály: *Schuller* Dezső;
X. Közegészségügyi ügyosztály: *Salamon* Géza;
XI. Városgazdasági ügyosztály: *Kovácsházy* Vilmos;
XII. Üzemi ügyosztály: *Morvay* Endre;
XIII. Magasépitési ügyosztály: *Wossala* Sándor;
XIV. Közmüvelődési ügyosztály: *Némethy* Károly.

Az elöljáróságok vezetői:

I. kerület: *Farkas* Lajos főjegyző; II. kerület: *Torday* Lajos tanácsnok; III. kerület: *Haidecker* János főjegyző; IV. kerület: *Goszleth Ernő* főjegyző; V. kerület: *Ujlaki-Holtzspach* Ödön tanácsnok; VI. kerület: *Saára* Béla tanácsnok; VII. kerület: *Zielinszky* Tibor tanácsnok; VIII. kerület: *Unger* Béla tanácsnok; IX. kerület: *Bottlay* Imre tanácsnok; X. kerület: *Vigyázó* Géza főjegyző; XI. kerület: *Duday* Alajos tanácsnok.

A polgármester egyuttal felhatalmazást adott *Schmaderer* Oszkár tanácsnoknak, aki eddig a VII. kerület vezetője volt, *a XIV. zuglói kerület* megszervezésére és annak vezetésére.

Uj helyettes tanácsnok

Az üresedésben levő *ötödik tanácsnoki állást* a főpolgármester kedden délben behelyettesítés útján betöltötte és *a helyettes tanácsnoki pozicióra Balogh Hugó főjegyzőt kinevezte,* de hivatali beosztásáról még nem intézkedtek. *Balogh* Hugó jelenleg a X. kerület anyakönyvi hivatalának vezetője, 64 éves és 33 éve áll a főváros szogálatában.

Néhány nap mulva sor kerül a már régebben kiirt és megpályázott

220 tisztviselői állás kinevezésére

és ezzel a már évek óta esedékes tisztviselői előléptetések valósággá válnak.

A megválasztott főtisztviselők rövid életrajza

A négy új tanácsnok nevét jól ismeri a főváros közönsége. A főváros tisztikarának legjobban képzett tagjaira és rangsorban is elökelő helyet elfoglaló tisztviselőkre esett a közgyülés választása.

Rosta János dr. most mult 45 éves és 1910-ben lépett a főváros szolgálatába. Hosszú ideig az elnöki ügyosztályban működött, ahol a tisztviselői kar rokonszenvére méltán rászolgált és soraikből sok barátot szerzett. 1934 április elsején választották meg főjegyzőnek, de már helyettes főjegyző korában a VIII. ügyosztály élére, *Vajna* Ede tanácsnok örökébe került. A közélelmezési ügyosztály óriási kiterjedésü, nagy körültekintést, tudást és biztonságot követelő ügykörét a főváros vezetőségének és a főváros polgárságának legteljesebb megelégedésére intézi.

Zielinszky Tibor dr. tanácsnok, aki szombattól kezdve a VII. kerület új elöljárója, 49 éves és 1911 óta áll a főváros szolgálatában. 1933 nyarán nevezték ki főjegyzőnek és az utóbbi években Lamotte Károly közvetlen munkatársa és helyettese volt a pénzügyi ügyosztályban, ahol kiváló szaktudásával általános elismerést aratott.

Schmáderer Oszkár dr. a közeljövőben felállitandó XIV., zuglói kerületi elöljáróság megszervezésére és előkészitésére kapott különlges megbizást, 52 éves, a fővárost 1904 óta szolgálja. 1931 óta főjegyző és szolgálata túlnyomó részét a kerületi közigazgatás körében töltötte el, melynek egyik legalaposabb ismerője. Hosszabb időn át a VII. kerületi elöljáróság helyettes vezetője, majd *Hamvassy* István nyugalombavonulása óta a kerület önálló vezetője volt.

Batlay Imre dr. a IX. kerület elöljárója, aki ugyancsak 52 éves és 34 éve áll a főváros szolgálatában. Batlayt 1931 júniusában választották meg főjegyzőnek, de már ezt megelözőleg az V. kerületi elöljáróságon a helyettes elöljárói teendőket végezte. *Muzsikó* István tanácsnok nyugdijbavonulása után a polgármester a Ferencváros vezetésével bizta meg és ebben a beosztásban nyerte el a tanácsnokká történt előléptetését.

Az új kerületi elöljárók és tanácsnokok, mint látjuk, valamennyien friss, fiatal erők, akik a reájuk bizott feladatkört a legmesszebbmenő várakozásnak megfelelően fogják betölteni.

Budó Jusztin, az új főlevéltáros 51 éves. Kiváló nyelvész. Két diplomája van: teológiai és bölcsészeti. 1915 óta levéltárnoka a fővárosnak. Szakirodalmi munkássága általános elismeréssel találkozik. Sok értékes müvel gyarapitotta Budapest történetét. Intenzíven résztvesz a fővárosi alkalmazottak nemzeti szövetségének életében, amely szövetségnek hosszú idő óta főtitkára.

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKÉSZITŐ
Gáz-, víz- és gőzarmaturák
BUDAPEST, VII., AKÁCFA-U. 61. TELEFON: 40-6-44

Mázsánként 16 fillérrel drágítja az Elektromosművek szenét a szállítási kedvezmények megvonása

Egyharmadával felemelték az élelmiszerek szállítási díját is

A főváros vezetősége a mult esztendőben részletes felterjesztésben kérte a kereskedelmi kormányt a vasúti szénszállításokról kiadott rendelkezés módosítására és megváltoztatására. Különösen a víziúton való szénszállítás lehetetlenné tételét nehezményezte a főváros és hivatkozott arra, hogy kelenföldi áramfejlesztő telepét azért építette közvetlenül a Duna partjára, mert a víziúton való szénszállítás lehetőségeit találta a leggazdaságosabbnak. Az új kormányrendelet ezt a szállítási módot lehetetlenné tette és a kötelező vasúti szállításhoz ragaszkodik. Kifogásolta a főváros azt is, hogy a vasúti szállítási kedvezmény megadásában is különbséget tettek bányák és bányák között. Ezt a főváros sérelmesnek találta, tárgyalásokat kezdett a MÁV-val, amelynek eredménye az lett, hogy a MÁV a főváros részére érkező

összes szénszállítmányokat, tekintet nélkül a bánya telephelyére, tarifakedvezményben részesítette

és ennek a kedvezménynek volt az eredménye, hogy például a dorogi szénszállítmányok fuvardíja vasúton sem jött többe, mint a víziúton történő szállítás.

Ilyen előzmények után érthető meglepetést keltett, a most kiadott vasúti díjszabás, amely

az összes kedvezményeket megvonta a fővárosi szénszállítmányok után.

A kedvezménymegvonás a főváros közönségét nagyon közelről érinti, mert az Elektromosművek részére a dorogi bányából naponta 18—20, évente 7—8000 vagón szén érkezik Kelenföldre.

az összes szükséglet pedig évi 22.000 vagón.

A főváros természetesen nem nyugszik meg a döntésben, hanem sürgös intervenció történik az intézkedés megváltoztatására.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa *illetékes helyen* érdeklődött a díjkedvezmény-megvonás következményei és a főváros további lépései iránt, mire a következő felvilágosítást kapta:

— A díjkedvezmény megvonása igen kellemetlenül érintette a főváros vezetőségét. A vasúti szállítás érdekében kiadott tavalyi rendelet megjelenése után a főváros tárgyalásokat folytatott a MÁV-val és oly megállapodást kötött, amely körülbelül egalizálta azt a különbözetet, amely a vasúti és a víziúton való szállítás költségei között felmerült.

A hajózás kikapcsolása révén tehát nem érte nagyobb károsodás a székesfőváros háztartását.

Most, ha a MÁV ragaszkodik a díjkedvezmény megvonáshoz, *igen jelentékeny mértékben megdrágulna az Elektromosművek szene.*

A differencia mintegy 16 fillér mázsánként,

ami az Elektromosművek óriási szükségletét tekintve, évente igen tekintélyes összegre szaporodnék. A székesfőváros részéről már a pénteki nap folyamán intervenció történt a kereskedelmi miniszternél és a MÁV-nál. A tárgyalásokat a hét folyamán folytatják. A főváros vezetősége bízik *Bornemissza* Géza kereskedelmi miniszter jóindulatában és reméli, hogy a sérelmes rendelkezést visszavonja.

A tarifakedvezmény megvonása a MÁV üzletpolitikája szempontjából sem előnyös, mert nincs kizárva, hogy a főváros a szénszállításra nézve esetleg más megoldást keres. Végső esetben kénytelen lesz a főváros

újra a víziszállítás módjához fordulni,

aminek a kedvezmények megvonása után most már nincs gyakorlati akadálya.

Megdrágult az élelmiszerek fuvardíja is

Lépéseket tett a főváros a kereskedelmi miniszternél egy másik sérelmes intézkedés ellen is. A MÁV eddig tudvalevően 15% szállítási kedvezményt nyujtott az élelmiszer nagyvásártelepre érkező baromfi, gyümölcs, hüvelyes, füstölt- és pácolthús, tojás, tejtermék, zöldség és főzelékfélék után. Ezt a kedvezményt most 10%-ra csökkentették, vagyis

a szállítási díjat egyharmadával emelték.

Mivel az említett kedvezménycsökkentés tömegélelmezési cikkeket érint, s mivel a kormány éppen a közelmultban értesítette a fővárost, hogy a helyi kikötő részére ugyanolyan kedvezményeket biztosít, mint amilyeneket az állami kikötő élvez, a régi szállítási tételek visszaállítását kérik az élelmiszer nagyvásártelep szállítmányai számára is.

Felterjesztésben kéri a főváros a kormányt a gyári detailárusítás eltiltására

Szendy polgármester: Károsnak tartom a kereskedők kikapcsolását!

A jobb napok rózsaszínű hajnalhasadása mutatkozik az égbolton: a kereskedelem az évek óta tartó áruházi elnyomatás alól felszabadul és amint *Bornemisza* Géza kereskedelmi miniszter lapunk más helyén kijelenti: mindenben osztja a kereskedők érveléseit. Az áruházak korlátozása önmagában nem elégséges a kereskedői érdekek kivívásához, mert

még mindig itt vannak a gyáripari vállalatok, amelyek minden tradicióval és gyakorlattal ellentétben a detailárusítás fiókhálózatait fonják a kereskedők köré.

A *Fővárosi Hirlap* több alkalommal foglalkozott ezekkel a kirívó méltánytalanságokkal és *a legsürgősebb hatósági közbelépést sürgette.* Lehetetlenség, hogy textilgyárosok, tápszerművek, sörgyárak, festékgyárak, hentesárugyárak, vaj- és sajtgyárak a kicsinyben való árusítás üzleteit állítják fel végtelen mennyiségben és ezzel

megfosztják a termelő és a fogyasztó között a közvetítési szolgálattól azt a kereskedőt, akinek ez a hivatása.

A GFB-gyár, a Szent István Tápszermüvek, a Stühmer-cukorgyár, az Izsaák József r. t., a Fleischer-, Zeidl-, Kozma-, Nagy és Eichner-, Brauch- és a többi nagy hentesárugyár a kereskedő helyett önmaga árusít és nem veszi figyelembe, hogy olyan területre merészkedett, ahol nincsen helye.

Az áruházak megrendszabályozása szükségképpen maga után fogja vonni a detailárusítás megszüntetését is.

A főváros közgyülésén a közelmultban azt az indítványt terjesztette elő *Balkányi* Kálmán, az OMKE igazgatója, hogy *a gyáripar kereskedelmi tevékenységének meggátlása érdekében feliratban forduljanak a kormányhoz.* Az indítvány sorsáról

SZENDY KÁROLY
polgármesterhez

fordultunk felvilágosításért, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A gyárosok kereskedői tevékenységének korlátozása ügyében előterjesztett indítványról az a véleményem, hogy

közgazdasági szempontból a kereskedők kikapcsolását magam is károsnak tartom és ezért mindenben helyeslem, hogy a székesfőváros közgyűlése ebben a tárgyban a kormányhoz előterjesztést intézzen.

Az errevonatkozó előterjesztés már készül az illetékes ügyosztályban és *azt a legközelebbi jövőben a kereskedelmi miniszterhez fogom eljuttatni.*

Budapest kereskedő társadalma a legnagyobb örömmel vehet tudomást a polgármester megértő intézkedéséről. *Bornemisza* Géza kereskedelmi miniszter az igazságosság és a méltányosság mérlegéléséből indul ki és ezért nem kétséges, hogy *a megfelelő kormányrendelet a gyárvállalatok detail árusításának a beszüntetését fogja eredményezni*

Közszállítások odaítélésénél százezerpengőig a polgármester saját hatáskörében intézkedik

A főváros vezetősége és az önkormányzat egyes testületei között a közelmultban élénk viták keletkeztek afelett, hogy az új törvény életbeléptetése folytán kit illet meg a döntés joga a nagyobb közszállítások odaítélésénél: *vajjon a polgármestert vagy a közgyülést?* A különféleképen magyarázott törvényes rendelkezéseket a polgármester most végleg eldöntötte azzal a rendelettel, amelyet a napokban adott ki a közszállítások előkészítéséről és vállalatbaadásáról.

A polgármester rendelkezéséről a *Fővárosi Hirlap* munkatársa *illetékes helyen* a következő felvilágosítást kapta:

— Az ügy elbírálásánál minden kétséget kizáróan a polgármester hatáskörébe tartozik a jóváhagyott költségvetés keretén belül elhatározott beszerzések és munkálatok végrehajtásának elrendelése, míg a közszállítási szabályzat az ajánlatok odaítélésére vonatkozó javaslatok szerkesztése céljából külön bizottság alakítását írja elő. Éppen ezért a polgrámester az autonómia megnyilvánult óhajának honorálására, a törvényes rendelkezéseknek megfelelően a következő rendeletet adta ki:

— Az 1934. XII. t.-c. értelmében a polgármester a közgyülés elé terjesztendő ügyekben, valamint ugyanezen törvény 7. §-a szerint reáruházott hatáskörben, az

50.000 pengő értéket meghaladó intézkedéseknél köteles meghallgatni az illetékes szakbizottságokat,

egyéb ügyekben pedig kikéri a szakbizottságok véleményét.

— A törvény szerint a költségvetés keretén belül mindennemü szerződés, vagy jogügylet (így pl. vagyonszerzés, elidegenítés, kölcsön stb.) kötésénél a törvényhatósági bizottság csak akkor határoz,

ha a jogügylet értéke a 100.000 pengőt meghaladja.

A polgármester hatáskörébe tartozik a költségvetés keretén belül 100.000 pengő értéket meg nem haladó mindenfajta szerződés vagy egyéb jogügylet kötése és ugyancsak a polgármester hatásköre, hogy a jóváhagyott költségvetés keretén belül elhatározott mindenfajta beszerzések és munkálatok végrehajtását elrendelje.

— Az 1930. évi fővárosi törvény szerint a költségvetést a polgármester hajtja végre és felelős a költségvetés szoros megtartásáért. A polgármester a költségvetés keretei között gazdálkodik, rendelkezik a hiteleknek a költségvetés keretein belül megjelölt célokra való felhasználásáról, utalványozza a kiadásokat és gondoskodik a bevételek behajtásáról. Vitán felül áll tehát, hogy a százezer pengő értéket meghaladó szerződések és jogügyletek kötése, elhatározása, ilyen összegü hitelek felhasználásának engedélye a közgyülés hatáskörébe tartozik, az ennél kisebb értékü jogügyletek elhatározása, illetve százezer pengőnél kisebb összegü hitelek engedélyezése pedig a polgármester hatásköre. *Ugy a közgyülés, mint a polgármester által elhatározott beszerzések és munkálatok végrehajtása, vállalatbaadása, minden esetben a polgármester hatáskörébe tartozik.* A polgármester azonban ennek ellenére a nagyobb közmunkáknál és beszerzések végrehajtásánál megkívánja hallgatni a szakbizottságokat is, ezért utasította az ügyosztályok vezetőit, hogy az „50.000 pengő értéket meghaladó és a 100.000 pengő értéket el nem érő szerződések és egyéb jogügyletek, közmunkák, közszállítások kérdésében is minden esetben kérjék ki a bizottságok véleményét és a szakbizottság javaslatával együtt terjesszék az ügyet a polgármester elé döntés, vagy 100.000 pengőnél nagyobb ügyekben a közgyülés elé való továbbítás végett."

GABRIEL ANTAL
okl. gépészmérnök
villany-, vizvezeték-, központi fütés szerelési vállalata
Budapest, XI., Eszék-u. 18. Tel.: 68-3-26.

STEINER ÉS SZIMPER
DISZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői út 57. Telefon: 39-6-26.

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók központi fütés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül.
Bővebbet: Palatinus épitő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6.
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

Krisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

Parkettázó és padlózási vállalat
LÁNG JÓZSEF kartellen kivül
Budapest, VI., Bajnok-utca 1. Tel.: 199-65 és 181-30.
Uj és javitási munkát szakszerü kivitelben, gyorsan és olcsón készit.

Ballai János központi fütés,
vizvezeték, csatornázás, szivattyutelepek és egészségügyi berendezések
Budapest, IV., Reáltanoda-utca 4. Telefon: 85-2-98.

Egy éven belül különleges rákgyógyító kórházat létesít a főváros

A polgármester az intézmény orvosi előkészítésével Wolff Károly igazgató-főorvost bizta meg

A statisztika megállapítása szerint hónapról hónapra emelkednek *a rosszindulatú daganatok következtében beállott halálesetek,* amely gyüjtőnév alatt tulajdonképen a rákos megbetegedéseket kell érteni. A halálozások száma februárban túlhaladta a tüdővész pusztítását és ilymódon minden elismerést megérdemelnek az orvostudomány és a közegészségügyi hatóságok, amelyek *fokozott éberséggel igyekeznek gátat vetni az új népbetegség terjedésének.* Több alkalommal szóvátették a törvényhatóság különböző fórumaiban, hogy a fővárosnak gondoskodni kellene a speciális gyógyintézetről, ahol ezt a betegséget gyógyítják és ahol alkalom nyílik az orvosoknak is a komoly kutatás tudományos munkájára. A főváros vezetősége teljes mértékben átérzi a probléma rendkívüli jelentőségét és *olyan intézkedést készit elő, amely közmegnyugvást kelt az egész vonalon.* A készülő tervekről

SALAMON GÉZA dr.
tanácsnokhoz,

a közegészségügyi osztály vezetőjéhez fordultunk felvilágosításért, aki a következőképen nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A főváros vezetősége állandóan figyelemmel kíséri a nyugati nagyvárosoknak a rákbetegség gyógyítására irányuló minden akcióját, hogy az eredményeket a legmegfelelőbben értékesíthessük. Az az érzésem, hogy a mai nehéz pénzügyi helyzet ellenére is

elérkezett az ideje annak, amikor a fővárosnak a rákgyógyítás eredményesebbé tétele érdekében áldozatot kell hoznia.

A legkisebb rádiummennyiség, amely erre a célra nélkülözhetetlen, *körülbelül 2.5 gramm* és ennek az értéke kereken *félmillió pengő.* A szükséges rádiummennyiség beszerzése ügyében már is tárgyalásokat folytatunk a stockholmi *Rádiumhämmettel,* amely ezidőszerint a rákkutatás és a gyógyítás legmodernebb intézménye. Ha a szükséges rádium rendelkezésünkre áll, akkor

valamelyik kisebb közkórházunkat, esetleg esetleg valamelyik nagyobb kórházunk egyik osztályát kizárólag a rádiummal való gyógyítás rendelkezésére bocsátjuk.

Salamon Géza tanácsnok megemlítette, hogy Bécs közkórházai *5 gramm rádiumot vásároltak* és ezzel Közép- és Keleteurópa nagy államaiból sürün keresik fel a betegek az osztrák fővárost. Általában *a nyugati államok nagy városai erősen felkészültek a rákellenes mozgalomra* és az intézmények sokaságát állítják a gyógyítás szolgálatába.

— Természetes, — folytatta — hogy nagy különbség mutatkozik a háborúban győztes, vagy semleges államok és a legyőzött országok városainak erirányú mozgalmai között. *A győzők a békeidők terveit megvalósíthatták és hatalmas rádiumvagyont gyüjtöttek.*

Első helyen áll London, Páris, Brüsszel, Stockholm, újabban pedig Milánó, Róma és Kopenhága törnek előre.

Elgondolásom az, hogyha már a főváros anyagi áldozatokat hoz, akkor mindazt át kell vennie, amit a külföldi komoly intézetek ezen a téren produkáltak. Ha Budapest a nyugati nagyvárosokhoz viszonyítva elmaradt, vigasztalhat bennünket, hogy *minden, amit az orvostudomány legutóbbi éveinek fejlődése eredményezett, azt most teljes egészében átvehetjük és hasznositjuk.* A főváros az új rádiumkórház felállításával a legkomolyabban foglalkozik és

a polgármester az orvosi előkészítéssel Wolff Károly dr. igazgató-főorvost bizta meg, akinek ebben a munkában Kubányi Endre dr. főorvos áll segítségére.

Még nem történt döntés arról, hogy hol létesítik a rádiumkórházat, a valószínű azonban, hogy *a főváros belső területének egyik kórházi szülőosztályát rendezik be erre a célra.* A modern rádiumkórház felállítása *befejezett tény* és az új intézmény egy éven belül megkezdi működését.

Száz vitézi lakóház épül a főváros általingyenadományozotttelkeken

Az ingatlanok összértéke 440.000 pengő, az utak és közművek 450.000 pengőbe kerülnek

Megírta a *Fővárosi Hirlap,* hogy a székesfőváros vezetősége a törvényhatósági bizottság felajánlása folytán a VI. kerületben a Rákos-patak mentén, a VII. kerületben a Horthy Miklós kertváros szomszédságában, a XI. kerületben pedig a Budafoki-út mellett jelölt ki ingatlanokat vitézi telkek számára. A Vitézi Szék az ingatlanok egy részét nem tartotta a kivánt célra teljesen megfelelőnek és a kifogásokat teljes mértékben honorálta a főváros vezetősége is. Erre a városrendezési ügyosztály újabb tervezetet dolgozott ki, amely a Vitézi Székkel összhangban most már pontosan és véglegesen megállapította azokat a helyeket, amelyeket vitézi házak építésére parcelláztat és a kormányzó úr őfőméltóságának adományozás céljára rendelkezésre bocsát. A végleges megoldás szerint az első vitézi telekcsoport a VI. kerületi Béke-utca és Tahi-utca találkozásánál lesz, *ahol 50 ház épül.* A második vitézi házcsoport számára a Zuglóban, a Fogarasi-út és Hajtsár-út sarkán jelöltek ki helyet, *30 ház részére,* végül a harmadik csoport Budán, a XI. ker. Bánát-utca és Nándorfehérvári-út mentén lesz, itt *20 házhelyet hasitottak ki.* Az említett szabályozási tervekhez már hozzájárult a fővárosi közmunkák tanácsa is. *A száz vitézi telek egyenként 100—150 négyszögöles és az egész felajánlott terület nagysága 14.900 négyszögöl, értéke pedig mintegy 440.000 pengő.*

A Vitézi Szék részéről azzal a kéréssel is fordultak a fővároshoz, hogy az említett területeken építse meg az utakat és a közműveket is. A főváros vezetősége ezt a kívánságot is teljesíti, mert hisz a közgyülés eredetileg is úgy határozott, hogy olyan telkeket kell kiválasztani, amelyek már vagy közművekkel rendelkeznek, vagy ilyenek szomszédságában fekszenek.

Az utak és a közművek kiépítése azonban újabb 450.000 pengős kiadást jelent a fővárosnak. A vitézi telkek átadásának lebonyolításáról, a szükséges közművek kiépítéséről és a főváros építkezési feltételeiről

KEMPELEN AGOSTON
műszaki főtanácsos,

a városrendezési és magasépítési ügyosztály vezetője, a *Fővárosi Hirlap* munkatársát az alábbiakban tájékoztatta:

— A három csoportban fekvő száz vitézi telek közművének építési költsége mintegy 450.000 pengő lesz. Minthogy azonban a burkolattal és közművekkel kiépítendő utak túlnyomó részben csak egyik oldalukon érintenek vitézi telkeket, másik oldalukon pedig egyéb, esetleg értékesítésre váró fővárosi telkek fekszenek, így a vitézi telkek terhére a költségeknek csak egy részét lehetne számitani. Az út- és csatornaépítési ügyosztály és a közüzemek hozzávetőleges számításai szerint a 100 telekre mintegy 220.000—240.000 pengő volna áthárítható, szóval

egy-egy vitézi telket átlagban 2200—2400 pengő költség terhelne.

A száz telek, a Vitézi Széktől szerzett értesülésünk szerint, legfeljebb öt, de legkésőbb 10 év alatt épül be, tehát a közműépítési költségek 5—10 év alatt kerülnek felhasználásra. A Vitézi Székkel történt megállapodás szerint

elsősorban a VI. ker. Tahi-utca és Béke-utca mentén épül fel 50 vitézi ház,

mindenekelőtt tehát ezeket a telkeket kell közművekkel ellátni. A fővárosnak ehhez mintegy 180.000 pengőre lesz szüksége két-három éven belül.

— A főváros a vitézi házhelyeket közművekkel ellátva, örök tulajdonul adományozza az Országos Vitézi Széknek, úgy, hogy az adományozott telkeket ilyen címen járulék ne terhelje. A főváros kikötése mindössze az, hogy

a vitézi házhelyeket elsősorban budapesti illetőségű vitézek, vagy azok városmányosai kapják,

családi ház építésére azzal a feltétellel, hogy legkésőbb 10 éven belül a telkeket be kell építeni. Minden egyes teleknek legfeljebb 25%-a építhető be, a telek többi részét kertnek, vagy udvarnak kell meghagyni. *Minden ház villaszerüen, szabadon épül,* zártsorú építkezést nem engednek meg. A telkeken csak egy lakás épülhet és a házak legfeljebb egy emeletesek lehetnek. Az épületek maximális magasságát a vitézi utcákban a földszintes épületeknél 4.5, 5.5, az emeleteseknél 8—9 méterben szabja meg a főváros. Minden ház előtt utcára nyiló kis kert lesz.

A vitézi telkek átadásáról szóló okmányokat a legközelebbi napokban aláírják, azután hozzáfognak az utcák burkolásához, a közművek építéséhez és ennek az évnek a tavaszán lerakják az első vitézi otthonok alapjait is.

A Vitézi Szék legutóbb pályázatot hirdetett kisebb vitézi lakóházak tervezésére. A bírálóbizottság vitéz *Igmándy-Hegyessy* Géza testőrezredes, ügyvezető törzskapitány elnöklésével vitéz *Láczay* Oszkár műszaki főigazgató, *Hoepfner* Guidó felsőházi tag és *Hültl* Dezső műegyetemi tanár építészekből állott. A kitüzött díjakat vitéz *Bácsalmásy* Mihály, vitéz *Irsy* László és vitéz *Nemes* Árpád építészek nyerték el.

A csatornapusztító keserűvíz

4½ millió kárt okozott a fővárosnak

Néhány évvel ezelőtt, amikor Kelenföldön megkezdődött a nagyobb építkezés és a Sósfürdő környékét felparcellázták, a főváros mérnökei meglepetve tapasztalták, hogy a csatornacsövek feltünő gyorsan tönkremennek. Hamarosan rájöttek arra, hogy a csatornákat a sóstartalmú talajvizek pusztítják el. A főváros különleges csatornaépítéseinek szakértője *Szabó* János müszaki tanácsos, aki a közelmultban a Mérnök- és Építészegyletben előadást is tartott a főváros csatornaépítéseiről, különös tekintettel az „agresszív talajvizekre". Az előadás után munkatársunk beszélgetett *Szabó* János müszaki főtanácsossal, aki az érdekes kérdésről a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A kültelkek csatornaépítését igen megnehezítette, hogy egyes helyeken a talajvíz keserü- és glaubersótartalmú, ami a betónra igen ártalmas. Eleinte csak Kelenföldön kellett felvenni a harcot a romboló hatású keserüvizekkel, de hamarosan rájöttünk arra is, hogy a Rákospatak-menti városrészekben is hasonló a helyzet. A drága csatornákat meg kellett óvni a korai pusztulástól. Éppen ezért különleges módszereket alkalmaztunk. Mielőtt a munkákat megkezdtük, 1003 helyen talajfúrást végeztetett a főváros, hogy a csatornák építési anyagát a talaj természete szerint válasszák ki. Ha a keserüvíz kisebb töménységü, akkor a csatornát *bauxit-cementből építjük,* de sokszor ezt is szigeteléssel. Ha a keserüvíz töménysége nagyobb, akkor kőagyagcsöveket és *kétszer égetett Klinker-téglákat kell alkalmazni.* A téglát azonban nem mész-, vagy cementhabarcsba ágyazzák, hanem bitumenes habarcsba rakják. A különleges csatornaépítési program során 33.000 méter hosszú közcsatorna épült és a munka közel két évig tartott. Az új csatornák főleg Kelenföld utcáiban épültek, de a Terézváros és Erzsébetváros külső részeiben is. *Eddig a keserüvizekkel az építkezéseknél nem igen számoltak.* Pedig Budapest keserüvizekben a föld egyik leggazdagabb pontja. A budai dolomitok magnézium és kénvegyületeket tartalmaznak. Ezek cserebomlásából képződnek a keserüvizek, amelyek azután a budaörsi és a kelenföldi nagy, lapos agyagteknőben összegyülnek. Békében a nagy keserüvízgazdagság jelentékeny anyagi haszonnal és nyereséggel járt, mert a 20—25 millió palack kiszállított keserüvizek értéke több mint 15 millió korona volt. *Ma már csak összesen 1.5 milliót reprezentál a keserüvízexport.* A fővárosnak pedig jelentékeny és eddig ismeretlen túlkiadásokat. *A különleges új csatornázás közel 4.5 millió pengő túlkiadást okozott a fővárosnak.*

A legjobb sokszorositó gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ ÉRTÉKESITŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII. Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63 52-8 52

FUMEX
mindenütt bevált legolcsóbb beton
KÉMÉNYFEJ
ANDREA cementárugyár
V., Tatra-utca 26
Telefon: 92 0-37
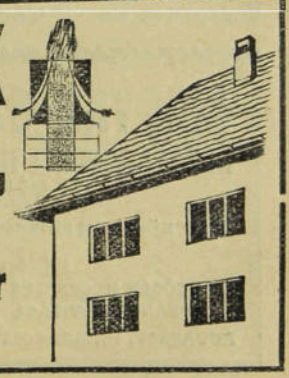

Események

Fővárosi Hiriap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Liber Endre alpolgármester kitüntetése. A főváros társadalmában, a várospolitikai életben és a főváros összes hivatalaiban nagy örömet váltott ki a kormányzónak az az elhatározása, amellyel *Liber* Endre alpolgármesternek értékes és eredményes működése elismeréséül *a másodosztályú magyar érdemkeresztet* adományozta. A magas kitüntetés olyan férfiút ért, akiben Budapest szíve dobog és a mai nagyon súlyos időben ő az, *aki a legközvetlenebb módon gondoskodik a magyar főváros békéjéről, rendjéről és nyugalmáról.* A kormányzó és fennköltlelkű hitvese a legnagyobb figyelemmel kísérik a főváros minden nagy jótékonysági akcióját és azzal, hogy *Liber* Endre alpolgármester a legnagyobb kitüntetések egyikében részesült, *Magyarország kormányzójának legközvetlenebb tényét kell érezni.*

Szendy polgármester elrendelte a fegyelmi ügyek gyors és soronkívüli elintézését. A törvényhatósági bizottság tagjai a közelmúltban több alkalommal kifogásolták, hogy a fegyelmi ügyeket túlságosan lassan intézik el. A polgármester ezekre a panaszokra nyomban kijelentette, hogy az összes folyamatban levő fegyelmi ügyeket sürgősen átvizsgálja és amennyiben szükségesnek látja, radikálisan intézkedik. A vizsgálat megtörtént és az a következőket állapította meg: a múlt év második felében 39 fegyelmi eljárás volt folyamatban. Ezek közül mai napig jogerősen befejeztek tíz ügyet, fellebbezés alatt áll két eset. Tárgyalásra előkészítve vár hat vizsgálat anyaga és 21 esetben még folyik a vizsgálat. A folyamatban levő 21 ügy közül 16 esetben a fegyelmivel egyidejűen bünvádi eljárás is megindult. A bünügyek befejezéséig a fegyelmi eljárást fel kellett függeszteni. A polgármester a kir. ügyészség és a bünügyi hatóságok figyelmét ismételten felhívta arra, hogy törvény szerint a fegyelmi eljárással kapcsolatos ügyeket *soronkívül* kötelesek letárgyalni. Remélhető, hogy a polgármesternek ezt a kérését a bünügyi hatóságok honorálni fogják, mert az ilyen természetű ügyek elhúzódása a főváros igazgatásában esetleg zavarokat is előidézhetnek. A polgármesteri vizsgálat megállapította végül, hogy a fegyelmi ügyeket a városházán késedelem nélkül elintézik. Ennek dacára újabb rendeletet bocsátott ki, hogy adott esetekben a szükséges beavatkozás a lehető leggyorsabban megtörténjék.

A polgármester önkéntességi jogot kért a fővárosi kertészképző iskola végzett növendékei részére. A főváros törvényes kötelezettségen felül létesített és fenntartott különböző iskolatípusai között országszerte elismert nevet szerzett a *Fővárosi Kertészképző Iskola.* Ez az intézet a legmintaszerűbb szakiskolák egyikévé fejlődött, amelyet a szakkörök még az ország határain túl is előnyösen ismernek. Budapest parkjainak világszerte elismert szépsége nagyrészben ennek az iskolának köszönhető, s nemcsak a főváros, hanem az egész ország kertkultúrája számára évente a legjobb szakemberek egész sorát neveli az intézet. A kertészképző iskola tanfolyama négy éves, ennek ellenére a végzett növendékeit nem illette meg eddig a katonaságnál önkéntességi jog. A főváros vezetősége most kárpótolni igyekszik ezt a sérelmet és *Szendy* Károly polgármester a napokban felterjesztést intézett a kormányhoz, hogy a karpaszomány viselési jogát a fővárosi kertészképző iskolára is terjessze ki. A polgármester felterjesztésében hangoztatta, hogy a Magyar királyi kertészeti tanintézet növendékei is jogosultak az önkéntesi szolgálatra. A főváros kertészképző iskolája az említett intézethez teljesen hasonló szervezetű, ezért méltányos, hogy az innen kikerülő okleveles kertészek is megkapják az önkéntesi jogot.

Bécs támogatja a budapesti idegenforgalmat. A Budapest és Bécs gazdasági érintkezésének emelésére *Sipöcz* Jenő dr. főpolgármester elnökletével Budapesten alakult bizottság mintájára Bécsben is, *Schmitz* polgármester meghívására, bizottság alakult, amely célul tűzte ki *a két főváros gazdasági és idegenforgalmi érintkezésének kimélyítését,* valamint *Budapest és Bécs utazási forgalmának előmozdítását.* A bizottság elnöke *Schmitz* polgármester, akit Fritz *Lahr* és *Kresse* dr. alpolgármesterek helyettesítenek. A bizottság tagjai között helyet foglalnak: *Streeruwitz* volt szövetségi kancellár, *Heinl* volt miniszter, *Strafella* dr., az Idegenforgalmi Iroda elnöke és más előkelőségek.

Az új kerületi elöljárók ünneplése. Az elöljáról kar csütörtökön este baráti összejövetelt rendez, amelyen üdvözlik az új kerületi elöljárókat.

Az összeférhetetlenségi bizottság megalakítása. Az új fővárosi törvény a bizottsági-tagok összeférhetetlenségi eseteinek elbírálására az igazolóválaszmányon kívül külön összeférhetetlenségi bizottság alakítását rendelte el. A *kijelölő választmány* pénteki ülésén összeállította az összeférhetetlenségi bizottság névsorát, amelyet a törvényhatósági bizottság közgyülése nyomban megerősített. Az összeférhetetlenségi bizottság tagjai: *Andréka* Károly, *Bánóczy* László, *Bárd* Imre, *Bednárn* Róbert, *Bieber* József, *Bródy* Ernő, *Breszlovszky* Ede, *Csilléry* András, *Dési* Géza, *Dorner* Gyula, *Gerlóczi* Endre, *Gosztonyi* Armin, *Harrer* Ferenc, *Héder* Lajos, *Homonnay* Tivadar, *Koós* Jenő, *Kozma* Jenő, *Lázár* Ferenc, *Lévai* Sándor, vitéz *Mátyásfalvy* Erich, *Pályi* Gyula, *Párkány* Frigyes, *Petrovácz* Gyula, *Petainek* József, *Rassay* Károly, *Ravasz* Árpád, *Scheuer* Róbert, *Bocsári-Hur* Kálmán, *Szőke* Gyula, *Wolff* Károly, lettek. Ezek közül sorsolják ki *esetenkint* az összeférhetetlenségi zsüri tagjait.

Megalakult az Embervédelmi Bizottság albizottsága. *Budapest székesfőváros Embervédelmi Bizottságának* a felnőttek egészségvédelme érdekében létesített albizottsága *Salamon* Géza tanácsnok elnöklete alatt szombaton tartotta alakuló ülését. Az alakuló ülésen a hatóságok képviselőin kívül résztvettek mindazok a társadalmi intézmények és egyesületek, amelyek a közegészségügy előmozdítása terén tevékenységet fejtenek ki. *Salamon* tanácsnok ismertette a bizottság célkitüzéseit és kiemelte a hivatalos szervek és a társadalmi egyesületek együttmüködésének fontosságát, amely biztosítani fogja a hatóság és a társadalom tevékenységének harmónikus és céltudatos eredményességét. A bizottság munkaprogramjához *Lobmayer* Géza dr. egyetemi tanár, igazgató-főorvos, *Emődi* Aladár főorvos, *Hermann* Emil poliklinikai igazgató-főorvos és *Lukács* Sarolta, a Vöröskereszt Egylet ügyvezető elnöknője szóltak hozzá. Az Embervédelmi bizottság közegészségi albizottsága részletes programot fog kidolgozni és a végrehajtás elősegítésére rendszeres üléseket fog tartani.

A II. kerületi Közjótékonysági Egyesület teaestje. A Thorday Ferenc tanácsnok, kerületi elöljáró elnöklésével müködő II. kerületi Általános Közjótékonysági Egyesület jótékonycélú teaestet rendezett a Rajna-park termeiben. Az estélyen megjelent *József Ferenc* dr. királyi herceg is feleségével, *Anna* kir. hercegasszonnyal. Az előkelő vendégeket *Thorday* Alajos elöljáró üdvözölte. Magas színvonalú hangverseny után táncmulatság volt. A jótékony teaest, amelyen részvett a kerület polgárságának színe-java, igen tekintélyes összeget jövedelmezett a kerület szegénysegélyző akciójának.

Házasság. *Winkler* Mária és *Alberowszky* Ede, a Nemzeti Egység Pártja központi titkára, vasárnap délben tartották esküvőjüket a Regnum Marianum Damjanich-utcai házikápolnájában.

Kiépítik a Sashegyre és a Guggerhegyre vezető útvonalakat. A budai hegyvidék legjobban fejlődő és turisztikai szempontból is legjelentékenyebb része a Sashegy és a Guggerhegy. Mind a kettő közelségénél és éghajlatánál fogva ideális hely az állandó letelepülésre, de azonkívül a friss levegőre, üdülésre vágyók ezrei is felkeresik. A közeli hetekben könnyebbé válik a két hegyvidék megközelítése, mert kiépül a Sashegy déli lejtőjének legfontosabb útja, a Dajka Gábor-utca, amely most a már régebben kiépített Sasadi-úttal együtt szép és egészséges városrész gyors fejlődésének alapjait veti meg. A főváros pénzügyi helyzete ugyan nem engedi meg, hogy ezt a nagyon fontos hegyvidéki útvonalat a végleges terveknek megfelelően építsék ki, mégis módot találtak olyan ideiglenes megoldásra, amely egyelőre sokat javít az eddigi helyzeten. Mivel a meglehetős emelkedésekkel létesülő hegyiút egy része töltésekkel épül, ideiglenesen makadámmal burkolják. A Guggerhegy és környéke közlekedésének megoldása szempontjából két fontos útvonalunk van. Az egyik a Zöldmáli-út, amely a Törökvész-dűlőre vezet, a másik pedig a Szépvölgyi-út, amely a Guggerhegy forgalmát is lebonyolítja. Az útepítéshez szükséges költségek egyelőre még fedezetlenek, de a főváros ennek ellenére elkezdi és végrehajtja a munkát, abban a feltevésben, hogy a beruházási kölcsön útépítésre szánt része ennek a két fontos útvonalnak a költségeit is biztosítani fogja.

Újrendszerű kirakatok. A Rákóczi-út és Károly-körút sarkán berendezett *Neumann László-féle üzlethelyiség egészen újrendszerű portálkiképzéssel vonja magára a járó-kelő közönség figyelmét.* Az egész portálfront ízléses, művészi és hatásos kiképzése mellett egy olyan újítással lepte meg a főváros utcai képét, mely eddigelé csak Párisban és Londonban volt látható. Egyik sarokkirakata ugyanis úgy van kiképezve, hogy a kirakati üveg benne eltünik és a mögötte levő áru úgy hat, mintha nem is volna üveg a kirakatban. A közönség szinte önkénytelenül benyúl a kirakatba. A kirakatot állandóan zsúfolt tömeg veszi körül. Ezen angol szabadalom szerint készülő *„Antireflex"* kirakatok licenciáját *Haas és Somogyi* cég szerezte meg.

A Budapest-mohácsi személyhajójáratok megnyitása. A M. Kir. Folyam- és Tengerhajózási R. T. közli, hogy a Budapest és Mohács közötti személyhajójáratokat az egyidejüleg kiadott menetrend szerint a folyó évben akként indítja meg, hogy az első hajó Budapestről Mohácsra március 14-én, Mohácsról Budapestre pedig március 15-én indul. Ezen járatokban a gőzös naponta 22 órakon indul Budapest-Eötvös-térről és a közbenső állomások érintésével naponta 8 óra 30 perckor érkezik Mohácsra. Mohácsról a gőzös 12 órakor indul és ugyanezen állomások érintésével naponkint 4 óra 30 perckor érkezik Budapest-Eötvös-térre. A gőzös Budapest-Nagyvásártelepet szükség szerint érinti.

Filléres hajók Wienbe a tavaszi vásárra és az osztrák-olasz nemzetközi futballmérkőzésre. A tavaszi vásárra március 13-án, a futballmérkőzésre március 21-én délután 17 órakor indul Budapest-Eötvös-térről és március 17-én, illetve 25-én 23 órakor érkezik vissza Budapestre a filléres hajó. Menetdij oda-vissza 12.80 pengő. Részvételi jegyek 4½ napi teljes ellátással és hálóhellyel is kaphatók 43-tól 50 pengőig terjedő árban. A vidékről jövő utasok a MÁV és a Győr—Sopron—Ebenfurti Vasút vonalain kb. 33%-os kedvezményben részesülnek. Két rendőrhatóságilag láttamozott fénykép szükséges. Menetjegyek kaphatók utazási irodákban és a MFTR utazási irodájában. A futballmérkőzéshez tribünjegyekre előjegyzést március 16-ig korlátolt számban elfogadunk.

FÜRDŐKÁDAK, CSÖVEK
Hasenörl, Csengery-u. 53.

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben P 1.20 Minden szerdán disznótoros vacsora pénteken este halászlé

MAGYAR-SZÉN TÜZELÉS
HAZAI SZENEKET TÜZELŐ BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZAB. KÖZPONTI FŰTÉSEK. SZAB. KÁLYHÁK.
Külön osztály:
AUTÓGÉN HEGESZTÉS KAZÁNOK JAVITÁSA | ELAVULT FŰTŐBERENDEZÉSEK MODERNIZÁLÁSA
BUDAPEST, II., BORBOLYA U. 11. TEL.: 57-2-82.

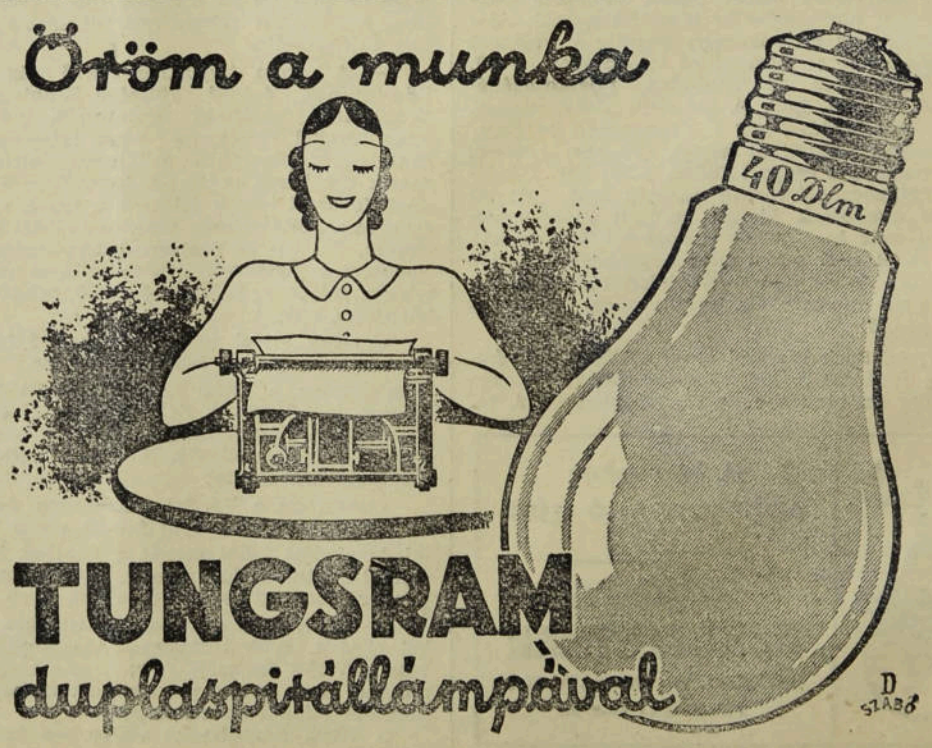

GAZDASÁGI ÉRTESITŐ

Uj adókedvezmények nélkül nem lesz tavasszal építkezés

Elkészült az építkezési adókedvezményekről szóló felterjesztés, amelyet Szendy Károly polgármester személyesen nyujt át a pénzügyminiszternek

A törvényhatósági bizottság két héttel ezelőtt rendkívüli közgyülést tartott az építőipari tevékenység előmozdítása érdekében. A közgyülés megállapította, hogy az építkezés legutóbbi időben rendkívüli mértékben csökkent. Ennek legfőbb oka a multban érvényben volt nagyobbarányú adókedvezmények visszavonása, illetve megszüntetése volt. A főváros vezetősége a közgyülési határozat szempontjainak figyelembevételével *sürgősen elkészítette azt a feliratot, amelyet az adókedvezmények bővítése érdekében* a kormányhoz intéznek. *A feliratot Szendy Károly polgármester a legközelebbi napokban személyesen fogja Fabinyi Tihamér pénzügyminiszternek átnyujtani* és élőszóval is alátámasztja a felirat argumentálását.

Illetékes helyen érdeklődtünk a felterjesztés részletei iránt. A következő felvilágositást kaptuk:

— A főváros törvényhatóságának egyik legfőbb törekvése a munkanélküliség csökkentése, illetve a munkaalkalmak teremtése. Erre legalkalmasabb eszköznek az építőipar fellendítését tartja, amely 30 különféle iparágban a munkások ezreinek ad hosszabb időn át kenyeret. A törvényhatóság az építések terén

bekövetkezett csökkenés legfőbb okát az elégtelen adókedvezményekben látja.

Ezért a kormányt elsősorban ezeknek a kedvezményeknek a kiterjesztésére, illetve a régebbi adómentességek **visszaállítására kéri.**

— A főváros törvényhatóságának az építkezések fellendítésére irányuló törekvése közismert és nem mai keletü. Már a béke éveiben, de különösen a világháború után élénken kivette a részét az építkezési tevékenységből, egyrészt a lakáshiány enyhítése érdekében, másfelől azért, hogy minél több munkaalkalmat nyujtson. A modern kislakásos bérházak egész sorát építette fel a főváros és ezzel

a magántőkét is igyekezett lakóházak építésére serkenteni.

Ez a kezdeményezés sikerrel járt. 1924-től kezdve az új lakóházak építése nagy lendülettel megindult. *Az építkezési kedvet rendkívüli mértékben fokozták a kormány házadómentességet engedélyező intézkedései.* Az adómentesség folytán a magántőke is szivesen helyezkedett el jövedelmező bérházépítkezésekben, mert az adómentesség révén igen előnyös kamatoztatáshoz jutott. Az építkezés fellendülése folytán a fővárosban megszünt az égető lakáshiány, több lett az egészségesebb, modernebb lakás. A fellendülés a múlt év közepéig tartott, amikor az ideiglenes házadómentesség lejárt.

A mult évben a tatarozási adókedvezmények is igen sok elavult lakás modernizálását tették lehetővé.

— Az adómentesség és az adókedvezmények szükítése — hangoztatja a felirat — feltétlenül az építőipar pangásához vezet, amelynek folyományaként emelkedni fog a munkanélküliség, ami egyértelmű azzal, hogy

az államnak és a székesfővárosnak ismét fokoznia kell szociális tevékenységét.

A főváros vezetőségének és törvényhatóságának tehát az a meggyőződése, hogy az építőipari tevékenység folyamatosságát minden eszközzel, adókedvezmények nyujtásával biztositani kell. A gazdasági válság enyhülése alig érezhető, a magángazdaság a munkanélküliek nagy táborát nem tudja foglalkoztatni, tehát

az államnak és a fővárosnak mindent el kell követnie, hogy a munkanélküliségen segitsen.

Az említett adókedvezményekkel hozott anyagi áldozatok az állam részéről csak látszólagosak, mert a munkaalkalmak fokozódása esetén a szociális kiadások lényegesen csökkennek, viszont a fogyasztási-, forgalmi- és egyéb adókból származó jövedelmek emelkednek. Ezért *kéri a főváros törvényhatósági bizottsága a 30 éves házadómentesség további fenntartását Budapest egész területére és kéri a tatarozási adókedvezmények meghosszabbitását.* A törvényhatósági bizottság, mérlegelve az adókedvezményekkel nyujtott pénzügyi kihatásokat, a múlt évben kiadott szükitő rendelkezések oly értelmü megváltoztatását tartja szükségesnek, amelytől az építkezés fellendülését reméli.

Ezek a módositások főleg a következők lennének:

a házadómentesség határvonalát lényegesen ki kellene tolni, körülbelül az első és második építési övezet külső határáig. E kibővített területen 30 éves rendkívüli ideiglenes házadómentességet kellene engedélyezni, ha két évnél nem régebben lebontott ház helyébe emelnek új épületet. 25 éves házadómentességet javasol a főváros azokban az esetekben, ha üres telekre építenek új lakóházat. A belterületen 20 éves adómentesség illesse meg a kettő-négyszobás családi házakat és 15 éves adómentességet adjanak a családi házaknak azokon a helyeken, ahol a közművek közül csupán csatorna és vízvezeték létesül.

— A főváros a felterjesztésben nagymértékü és az építésügyi szabályzaton túlmenő enyhítéseket tart szükségesnek a müszaki előirások tekintetében is.

— A felterjesztés végén a polgármester utal arra a nagy erkölcsi értékre is, amit a becsületes munkával megszerzett kenyér jelent a munkanélküliség folytán egyébként tétlenségre kárhoztatott emberek számára.

Az államnak egyenes érdeke az építkezések mindenáron való megindítása,

mert az iparosság tétlenségét erősen megérzik az adóbevételek is. A miniszterelnök úr a közelmultban nagyon helyesen azt mondotta, hogy ellene van a munkanélküli segélynek, munkaalkalmakkal akar a tömegeken segiteni. Ezt a munkalehetőséget reklamálja az iparosság is.

vágvecsei WELLISCH ANDOR
bizottsági tag, müépitész

véleménye igy hangzik:

— Egzisztenciális és az egész gazdasági életet érintő kérdésről van szó. Gazdasági vonatkozásban 30—40 iparág van foglalkoztatva az építőiparnál. Ezek az iparosok és munkások vásárlásokra fordítják a keresett pénzt, hogy az a gazdasági élet csatornáján tovább forogjon. Ha a fővárosban munka van, jobb árakat érnek el a mezőgazdaságban a termelők is. De sokkal messzebbmenő konzekvenciái is vannak a munka megindításának, mint ezek a gazdasági kérdések. Ha erős lendülettel megindul az építkezés, lesz munkaalkalom,

tág tere nyilik az ifjúságnak is az elhelyezkedésre,

bekapcsolódhatik az országépitő munkába.

— *Hogy az adómentesség milyen éltető ereje* az építkezésnek, legjobban bizonyitják a statisztikai adatok. 1933-ban, amikor még érvényben volt a korábbi adómentesség, épült 709 földszintes, 267 egyemeletes, 92 kétemeletes, 68 háromemeletes, 33 négyemeletes, 27 ötemeletes, 11 hatemeletes ház. Ezzel szemben 1934-ben az adómentesség megszükitése után csak 457 földszintes, 113 egyemeletes, 20 kétemeletes, 10 háromemeletes, 15 négyemeletes, 10 ötemeletes, 8 hatemeletes ház épült.

1933-ban tehát összesen 1207 építés volt szemben az 1934. évi 633-al.

Ha ebből levonjuk a földszintes és egyemeletes házakat, akkor a tényleges eredmény az lesz, hogy 1934-ben már csak 63 házépités volt az 1933. évi 231-el szemben. Érdekes annak a vizsgálata is, miért van nálunk állitólag lakástültermelés, lakásbőség, holott régebben többet építettek. A világháború előtt

évenkint lebontottak, megsemmisitettek átlag 6000 szobát, ma alig 600-at, mert a régi házak élettartamát tatarozásokkal meghosszabbitják.

Menjünk csak végig a nyomortanyákon, a pincelakásokon, a Mária Valéria- és a többi barakktelepeken, a ferencvárosi kiserdőn és láthatjuk az emberséges lakás után síránkozó emberek tömegeit. A nyomortanyákon élő emberek ezrei a főváros egészségének állandó veszélyeztetői.

— A belső Erzsébetvárosban évekkel ezelőtt kimondták az építkezési és parcellázási tilalmat, városrendezésre való hivatkozással. Nem lehet évtizedig fenntartani egy igazságtalan állapotot, amely megakadályozza a tulajdonosokat az építkezésben és saját tulajdonuk értékesitésében. Igy jártak az Erzébet-sugárút vonalába és szomszédságába eső ingatlantulajdonosok, akik

a saját hibájukon kívül elveszitették a 30 éves adómentességet,

holott akkor még akadt pénz az építkezésre. Hallani azt az ellenvetést, hogyha megnyitják az útvonalat, csak néhány ház épül és ott éktelenkednek a lebontott telkek. Ettől nem kell félni. Természetes, hogy nem lehet egy-két év alatt az új városrészt felépiteni, de az biztos, hogyha a kedvezményezés meglesz, a fővárosnak ezek a szennyes, piszkos részei hamarosan eltünnek.

A főváros vezetősége biztosan reméli, hogy a törvényhatósági bizottság mozgalmának eredménye lesz, a kormány megváltoztatja a sérelmezett rendelkezéseket, bővíti a kedvezmények határát és az esetben az ijesztő építési pangás megszünik.

Szakvélemények az építkezési pangás okairól

A felterjesztéstől várható eredmények tekintetében kikértük több szakember véleményét. Elsősorban

BECSEY ANTAL
törvényhatósági bizottsági taghoz,

a közismert mérnöki szaktekintélyhez fordultunk, aki igy nyilatkozott:

— A mindennapi politikának el kell törpülnie amellett a probléma mellett: *vajjon lesz-e építkezés, lesz-e munkaalkalom?* Szerintem ez a milliós főváros legnagyobb és legégetőbb problémája. Ez a kérdés ma már túlnött a munkavállalás, a kereseti lehetőség határán, nem ipari és érdekképviseleti ügy többé, hanem egyetemes problémájává vált mindenkinek. Küszöbön a tavasz, a munkák megindításának ideje és nyoma sincs a mozgásnak. Évek óta nem volt hasonló helyzet. Tudni kell, hogy

ma az építőmunka dominálja a munkapiacot

és ha ez megbénul, az mindenkire kihat.

— Súlyos harcot folytatunk azzal a felfogással szemben, amely lakástúlprodukciótól és a házvagyon devalvációjától fél. Szembe kell szállni ezzel a felfogással, mert egyrészt

nincs a lakásokban túlprodukció,

másrészt az új építkezés nem fenyegeti a házvagyon értékét leromlással. Ellenkezőleg a házvagyon konzerválását jelenti, ha a meglévő régi és valóban elértéktelenedő épületeket modernizálják és gyarapszik a házvagyonban rejlő nemzeti vagyon az új építkezések produktumaival. A most érvényben lévő kormányrendeletek nemhogy ösztönöznének az építkezésekre, hanem ellenkezőleg, azt megbénítják. A tatarozási adókedvezmény pl. az új rendelet szerint 60%-ról 50—40, söt 20%-ra csökkent, jogi személyeknél pedig a 40%-nak csak a felét adják meg kedvezményképen. A sok új rendelkezés bonyodalmakat is támasztott és *jogbizonytalanságot idézett elő,* mert rengeteg paragrafus közt sok a kibúvó és a magyarázási lehetőség. Az építtetők ilyen módon ki vannak szolgáltatva a pénzügyi hatóságok utólagos molesztálásának.

Nagy hiba, hogy a pénzügyi hatóságok müszaki rendelkezéseket is kiadtak.

Ezek a rendelkezések sok esetben ellenkeznek a közmunkatanács előirásaival. A legújabb tatarozási rendelet például gázcsőfektetés esetén csak akkor ad adókedvezményt, ha a csöveket a falba süllyesztik. Ezzel szemben minden mérnök tudja, a legújabb müszaki iránvzat az, hogy minden vezetéket, gázt, vizet, központi fütési csöveket a falon kívül vezessenek, főleg biztonsági szempontokból. Hangsúlyozom, nem pénzügyi kérdés az építkezés megindításának problémája, hanem a kenyér és a munka kérdése. Egyedül finánccszempontok nem bénithatják meg az életet. A főváros 20 millió pengős beruházási kölcsöne sem oldhatja meg a munkaalkalmak problémáját. Tömegépitkezés kell, amelyből százezrek számára jut egy-egy darab kenyér.

Liptay Lajos dr. — a Községi Takarék élén. Amikor *Reményi-Schneller* Lajos vezérigazgató végleg elhatározta távozását a *Községi Takarékpénztár* éléről, megindult a törtető és egyéb aspiránsok vetélkedése az üresen maradt pozicióért. A főváros vezetősége minden közeledést elhárított és már az első pillanatban döntött az utódról. Nem volt nehéz a Községi Takarékpénztár komplikált ügymenetének vezérét kiválasztani abból a kitünő garniturából, amely az intézménynél müködik és amelyben *Liptay* Lajos dr. ügyvezető igazgató kimagasló helyet foglal el. A Községi Takarékpénztár igazgatósága legutóbb tartott ülésén *Liptay* Lajos dr. ügyvezető igazgatót *h. vezérigazgatóvá kinevezte és megbizta a vezérigazgatói teendők ellátásával.* Magától értetődik, hogy ez a választás *a főváros legfőbb vezetőségének előzetes tudtával történt* és általános megnyugvást és örömet keltett úgy a városházán, mint a pénzügyi és gazdasági körökben.

Borsodi Ernő jubileuma. A *Phönix Biztositó* igazgatósága és tisztikara társasvacsora keretében meleg ünneplésben részesitette *Borsodi* Ernő ügyvezető igazgatót 25 éves szolgálati jubileuma alkalmából. Borsodi 1910-ben lépett az intézet szolgálatába. Eleinte Békéscsabán müködött és rövidesen az ottani kirendeltség vezetője lett, majd a háború után Budapestre került, mint szervezési igazgató. Egyideig a Phönix érdekeltségéhez tartozó *Magyar Országos Biztositót* vezette, majd 1923-ban a *Phönix életbiztositási osztályának ujjászervezésére* kapott megbizást. Ennek az üzletágnak nagyarányú fejlődése elsősorban *Borsodi* Ernő kiváló munkájának az eredménye.

FÉNYSZÓRÓ

Kevesebb öngyilkosság várható,

mert a szóda szabad forgalma ellen éles kampányt indítottak a szappangyárak. Ezek az „altruista" intézmények megsokallották a naponta lejátszódó végzetes drámákat és nehogy a szappanfőzésnél is nélkülözhetetlen szóda és marólúg, mint életkioltó eszköz könnyen hozzáférhető legyen: igyekeznek elhitetni minden illetékkessel, hogy a szabad forgalmat azonnal be kell tiltani. Ez a megható gondoskodás természetesen nem irányul másra, minthogy a magánháztartások ne főzhessenek szappant és hogy a kisüzemek kimuljanak. Évi 400 vagón az a zsírhulladék, ami eddig a gyárak megkerülésével változott szappanná és most arról van szó, hogy ez a mennyiség kizárólag a szappangyárak részére álljon rendelkezésre. Magától értetődik, hogy mindez a szappan drágítását célozza és mert a testi kultúra és a szociális viszonyok között összefüggés van, egészen bizonyos, hogy az ország egészségügye fogja meginni ennek a legújabb szappangyári kartelmanővernek a levét. 150 kisüzem van halálra ítélve és ötezer munkás féli a kenyerét a szappankarteltől, amely most lépésről-lépésre alászása ezeket az egzisztenciákat. A nyersanyagot külföldről kompenzációs alapon néhány nagyipari vállalat, a Hutter-Lever, a Meister és az Albus tudja csak behozni, mert a többi termelő hiába kilincsel behozatali engedélyekért. A Hutter-gyár az előállítási költség alatt dolgozik és ma még olcsóbb áron árusít csak azért, hogy letörje a kisebb gyárakat és azután társaival együtt diktálhassa a szappan árát a fogyasztókkal szemben. Legfőbb ideje, hogy a kormány a belföldi ipar és a fogyasztótömegek érdekében megrendszabályozza az aussigi Schicht-gyár budapesti expoziturját. Schichték jobban tennék, ha a magyar piac kizsákmányolása helyett a saját házuktáján néznének körül, ahol az elmult napokban kínos esemény történt. A hatóságok letartóztatták az egyik gyártulajdonost, mert azzal gyanusítják, hogy nemzetellenes akcióban vett részt. Arra valóban nincsen szüksége a magyar gazdasági életnek, hogy ilyen politizáló szappanmágnások uralják a magyar közegészségügyhöz fűződő nagy érdekeket.

Kenyér és tollharc

folyik az ország egyik jelentős kereskedelmi rétegében, az ágytollkereskedők között. Néhány nagykereskedő kiviteli szindikátust alapított és vállalta, hogy a külföldi piac igényeit kielégíti az egész magyar kereskedelmi és termelői szakma megelégedésére. A tollszindikátus tevékenységének következménye, hogy a gazdák az átvételi ár szomorú csökkenését tapasztalják, a kereskedők pedig kinullázva nézik, hogy a szindikátusi vezetők és végrehajtóbizottsági tagok miként „tollasodnak". Négy hónapja működik ez a furcsa szövetkezés és a termelők nem tudnak beleszólni az ügyek vitelébe, még kevésbé a kiviteli tevékenységbe. A kiskereskedők is elégedetlenek, mert tőlük nem vásárol a szindikátus, hanem csak olyanoktól, akik aktív szerepet játszanak a szindikátus ügyeinek intézésében. A kereskedőknek igazuk van, amikor veszendőbe menő kenyerük védelmében mindent elkövetnek, az eredményes megoldás azonban csak az lehet, ha a Nemzeti Bank megvonja a koncessziót és a kivitelt ismét a kereskedők egyéni ügyességére és megbízhatóságára alapítja. Ebben az esetben a termelői árak a megérdemelt nívóra emelkednek, a kereskedelem is visszakapja régi jogait és megszűnik az a kirívó helyzet, hogy az egész magyar ágytollkereskedelem és kivitel néhány nagy vállalat monopóliuma marad. A tollkartelnek egyébként kellemetlensége támadt a Nemzeti Bankkal a valutamegtérítések miatt is. Az exportból származó valutabevételek húsz százalékát ugyanis be kell fizetni a Jegybanknak, ami állítólag megtörtént ugyan, a Nemzeti Bank azonban nem tartja hitelesnek az elszámolásokat és igazolásra hívta fel a kartelben résztvevő vállalatokat. A tollszindikátus védekezik és tévedésre hivatkozik, vitatja, hogy a húszszázalékos beszolgáltatás melyik időponttól érvényes. Egészen bizonyos, hogy a Nemzeti Bank a dátumokat jobban tudja és a tollkartel kénytelen lesz fizetési kötelezettségeit minden kapálódzása ellenére teljesíteni.

A polgármester a gazdasági érdekeltségekkel állandó összeköttetést kíván fenntartani. *Szendy* Károly polgármester az elmúlt napokban értekezletre hívta a kereskedelmi és iparkamara képviselőit, az ilyen kérdésekkel foglalkozó törvényhatósági bizottsági tagokat és azokat a városházi főtisztviselőket, akik kereskedelmi és ipari kérdésekkel foglalkoznak. A polgármester ezzel beváltja azt a hivatalbalépésekor tett ígéretét, hogy *mindenkor a legszorosabb kapcsolatot igyekszik fenntartani a kereskedelem és az ipar képviselőivel.* Az értekezlet megnyitó beszédében kifejtette, hogy közvetlen összeköttetésbe akar kerülni az iparral és kereskedelemmel, hogy ilymódon *megismerhesse ezeknek a társadalmi osztályoknak a kívánságait. Székács* Antal, a Kereskedelmi és Iparkamara alelnöke megköszönte a kezdeményező lépéseket, majd *Ilovszky* János azt fejtegette, hogy a fogyasztóréteg színvonalát kell emelni. *Nagy* Antal szerint a tanácskozásokba rendszert kell vinni és gondoskodni az időszerű gazdasági kérdések napirendre tűzéséről. *Szendy* polgármester azt javasolta, hogy *minden hónap első kedді napján* nagy vonalakban tárgyalják le az aktuális kérdéseket és a kidolgozás munkáját az illetékes ügyosztályok feladatává teszi. *Balkányi* Kálmán a hirdetési díjak leszállítását és a kövezetvám problémájának megoldását kérte, *Tarr* Béla a közmunkák és építkezések gyors megindítását sürgette. *Zimmermann* Dezső a telekértékadó bevezetését kívánta, *Nagy* Ferenc pedig árumintaterem felállítását javasolta. *Vitéz* Aladár felszólalása után *Szendy* Károly polgármester kijelentette, hogy a legközelebbi értekezleten *részletekben is állást foglalnak az elhangzott javaslatok fölött.*

A Magyar-Olasz Bank Részvénytársaság folyó hó 11-én tartott XV. évi rendes közgyülése az igazgatóság valamennyi javaslatát egyhangúlag elfogadta és ennek alapján elhatározta, hogy *osztalék* fejében *folyó hó 12-től kezdődőleg* részvényenként *1.50 P* fizettessék ki.

A Hungária Műtrágya, Kénsav és Vegyipar Rt. igazgatósága 1935 március hó 11-én megtartott ülésén megállapította az 1934. üzetév mérlegét és oly javaslatot tesz a folyó hó 28-ára összehívandó közgyülésnek, hogy az értékcsökkenési alapnak 745.000 pengővel való javadalmazása után fennmaradó 70.421 pengő nyereségből a tisztviselői nyugdíjalapnak 30.000 pengő adassék, míg a fennmaradó 40.421 pengő az 1935. üzletév számlájára vitessék át. Az igazgatóság a már korábban tervezett üzemkibővítések megvalósítását határozta el.

VÁLLALKOZÁS

Kedden délben felbontották a kerületi utak karbantartására beérkezett ajánlatokat

A székesfőváros kerületi útépítési és karbantartási munkáira hirdetett versenytárgyalás kedden délben lejárt. A munkálatokra 43 kövezőiparos és 18 aszfaltvállalat pályázott és köztük több olyan vállalkozó is akadt, akiknek *semmi közük a kövezőiparhoz és úgynevezett „strohmann"-okkal operálnak.* Az ajánlatok felbontásánál már az első látszatra az is feltünt, hogy *a kövezőknél számos irreális pályázat van, amelyek a tabelláris alapárakból a komoly vállalkozókkal szemben túlmagas percentuális engedményt* nyujtanak. Mindezeket a zavaró körülményeket a munkálatok kiadásánál az út- és csatornaépítési ügyosztály természetesen figyelembe fogja venni.

Az ügyosztály nyomban hozzáfogott az ajánlatok átvizsgálásához, mert az a szándéka, hogy a munkálatokra a megbízást még március havában kiadja.

„Kőszivacs", az új magyar szigetelő anyag kiszorítja a magyar piacról a külföldi gyártmányt. A magyar ipar és a magyar tehetség folyton kutatja az új lehetőségeket, amelyekkel *pótolni lehet a külföldi behozatalt és fejleszteni belső erőink teljesítőképességét.* Most újabb szenzációja van a hő- és hangszigetelő iparnak, mert a *Kőszénbánya és Téglagyár Társulat (Drasche)* berendezkedett ennek a nagyfontosságú anyagnak a gyártására. A különleges eljárást a vállalat kitünő igazgatója: *Tribuszer* Károly készítette és mert a kisérletek a legnagyobb igényeket is túlszárnyalták, most gondoskodnak annak forgalomba hozásáról. Az új magyar anyag *„Kőszivacs"* bizonyára gyorsan népszerűséget szerez, mert szakmai körökben nagy jövőt jósolnak ennek az anyagnak. A szakértők megállapítása szerint ugyanis az alacsony térfogatsúly, a nagy hő- és hangszigetelő érték, tűzbiztonság, térfogatállandóság és a hordképesség mind olyan értékek, amelyek *a modern építkezéseknél a „Kőszivacs" alkalmazását teszik lehetővé.* Nem kétséges, hogy *ez az anyag a szigetelőiparban házagpótló szerepet fog betölteni,* már csak azért is, mert rendkívül versenyképes áron kerül forgalomba. Szakmai körökben bizonyosra veszik, hogy a „Kőszivacs", amely kizárólag hazai nyersanyagokból készül, *teljesen háttérbe szorítja a külföldi származású szigetelőanyagokat.* A főváros a maga részéről természetesen az új találmány gyakorlati alkalmazását forszírozza és nyilvánvalóan mellőzi a *Parafakögyár* (Kleiner és Bokmayer mödlingi cég budapesti telepe) termékeit, amelyek eddig a verseny hiánya folytán úgyszólván monopóliumot élveztek a szükséges munkálatoknál. A „Kőszivacs" a magyar ipar új diadala és gyors népszerüségét az a tény is garantálja, hogy e gyártmányok terjesztését és szakszerű kivitelezését az ország egész területére a *Helvey Tivadar vegyészeti gyárra* bízták. Miután a szakmában a *Helvey*-cég vezető pozicióit tölt be, nem kétséges, hogy a „Kőszivacs" csakhamar elfoglalja méltó helyét a magyar műszaki iparban.

Ilkovits J. Budapest
központi fütés- és vízvezetéki vállalata
V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

Uj versenytárgyalási kiirások

Kőanyagok szállítására a székesfőváros útkarbantartási munkáihoz: I. 70.000 drb. 18/18/18 cm. bazalt kockakő, II. 75.000 drb. 18/18/14 cm. bazalt ¾-es kockakő, III. 180.000 drb. 18/18/13—14 cm. bazalt fejkő, IV. 600 tonna 16—18/16—18/12—14 cm. bazalt nyers fejkő, V. 1700 tonna 8—10 cm. bazalt kiskő, VI. 700 tonna 8—10 cm. bazalt nyers kiskő, VII. 16.000 fm. 14—15/24—25 cm. trahit (andezit) hasított szegélykő, VIII. 15.000 drb. 26/26/13 cm. trachit (andezit) gyalogútkő, IX. 70.000 drb. 18/18/13—14 cm. trahit (andezit) fejkő, X. 374 m³ bazalt zúzottkő, XI. 5130 m³ trahit (andezit) zúzottkő, XII. 660 m³ zúzott mészkő, XIII. 910 m³ trahit (andezit) zuzalék, XIV. 3110 m³ trahit vagy mészkő alapzati kő, XV. 12.000 m³ dunakavics. Határidő: 1935. évi március hó 19.

Egy naptári éven belül végzendő **kábelfektetési és egyéb kábelhálózati munkálatok során szükséges járda- és úttest aszfalt helyreállítási** munkákra hirdet versenytárgyalást Budapest szőváros Elektromos Művei igazgatósága. Az ajánlatok március 27-én d. e. 9 óráig dr. Bárdi Lajos főtitkárhoz (V., Váci-út 74. I. 101.) kell benyujtani. Az ajánlatok felbontása d. e. 10 órakor lesz V., Dráva-u. 3. sz. alatt.

700 q nyári minőségü autóbusz motorolaj szállítására hirdet március 19-én 10¼ órára versenytárgyalást a BESZKART.

600 q raffinált nyári gépkenőolaj szállítására hirdet március 19-én 10 órára versenytárgyalást a BESZKART.

8000 kg. nem gyulékony festék- és lakklemarószerek szállítására hirdet március 26-án ½10 órára versenytárgyalást a BESZKART.

Beérkezett ajánlatok

100.000 kg. különféle típusú öntöttvas féktusó szállítására tartott március 5-én versenytárgyalást a BESZKART. Ajánlatot adtak be: Budapest—Salgótarjáni Gépgyár 15.78 P per 100 kg., össz. 15 780 P plusz 3% ázisadó; Hofherr és Schrantz 18.75, össz. 18.750 P, 8 nap, 3% eng.; Oetl Antal 19.60, össz. 19.600 P, 8 nap, 2% eng.; Állami vas-, acél- és gépgyár 19.85 P per 100 kg., össz. 19.850 P, 8 napon belüli fizetésnél 2% eng.; Donáth József 0.21 P per kg., összesen 21.000 P, 8 nap, 2% eng.

4200 kg. 10—15. számú horganylemez szállítására tartott március 5-én szükebbkörü versenytárgyalást a BESZKART. Ajánlatot adtak be: Heinrich A. és fiai 10. sz. 117.70, 11. sz. 16.85, 12. sz. 116, 13—15. sz. 116 P per 100 kg., 30 nap, 2% eng., incl. fázisadó; Termoglobus 10. sz. 117.50, 11. sz. 116.75, 15—15. sz. 116 P, 30 nap, 2% eng., incl. fázisadó; Ulrich B J. 10. sz. 117.70, 11. sz. 116.85, 12—15. sz. 116 P, incl. fázisadó, 30 nap, 2% eng.; Deutsch Ignác 10. sz. 117.50, 11. sz. 117, 12—13. sz. 116 P, 30 nap, 2% eng.; Schopper J. G. 10. sz. 117.70, 11. sz. 116.85, 12—15. sz. 116 P per 100 kg., 30 nap, 2% eng.

12.000 kg. lenolajkence szállítására tartott március 1-én versenytárgyalást a BESZKART. Ajánlatot adtak be: Ponger Adolf egészre 1.08 P per kg., incl. fázisadó, összesen 12.960 P, fizetendő 8 nap, 1% eng.; Dán Adrián egészre 1.12 P, incl. fázisadó, össz. 13.440 P; Schulhof és társa egészre 114 P per 100 kg., plusz 8% fázisadó, összesen 14.664.96 P, ezen végösszegnek 10%-val csökkentett összege után 8 napon belüli fizetésnél 2% eng. ad; Makláry Gyula és társa egészre 111 P per 100 kg., plusz 8% fázisadó, össz. 119.88 P, végösszeg 14.385.60 P; Kun Sándor egészre 119.88 P, incl. fázisadó, össz. 14.385.60 P, 8 napon belüli fizetésnél 3½% eng.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

SALGÓTARJANI KŐSZENBANYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8.000.000 drb.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
fa- és acélredőny,
lakatosáru, napellenző
és fémportál gyártmányai
anyagban és minőségben elsőrendüek
Budapest, VIII., Kisfaludy-u 5. Tel.: 32-3-76, 45-9-86

Coradlic
a tökéletes autópneu
Főáruraktár:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 március 20. — 12. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A reformgondolat városa

A jelöltek százai járják az országot, a programbeszédek ezrei hangzanak el mindenfelé. A kormány tagjai kerületeikben behatóan ismertették a reformprogramot, amelyet meg kell — és pedig sürgősen meg kell valósítani. Budapestnek a közeljövőben való feladatát azonban legerőteljesebben *Zsitvay* Tibor határozta meg, aki azt mondta, hogy Budapest mindig a reformgondolatok melegágya volt. Itt élt és dolgozott Széchenyi, Kossuth és Deák, de különkülön dolgoztak, küzdöttek a nemzetért, nem egységesen. Mi azt akarjuk, — mondotta *Zsitvay* — hogy meg legyen a magyar egység, a nemzeti erőket összefogja, hogy megvalósuljon Széchenyi gazdasági programja, Kossuth Lajos eszméje, amit ma nemzeti öncélúságnak nevezünk és Deák Ferenc politikai célkitűzése, a jogegyenlőség és a jogbiztonság.

Tényleg ez az a három eszme, amely a magyar jövendőt biztosítja. Elengedhetetlen az, amit *Gömbös* Gyula miniszterelnök ajkáról hallottunk, hogy a gazdasági kérdéseknek meg kell előzniök a politikaiakat, a nemzeti öncélúságnak érvényesülnie kell azokban a mérhetetlenül fontos tárgyalásokban, amelyek előtt most áll nemcsak ez a kiesi ország, de maga a hatalmas Európa is. Végül pedig mindent megölünk, mindent kipusztitunk, minden reményünket eltemethetjük, a gazdasági fellendülést csak úgy, mint a nemzeti öncélúság által kivivandó eredményeket, ha nem állunk egész lélekkel, kibontott karral jogegyenlőségünk és jogbiztonságunk védelmében, amely legfőbb biztosítéka a teremtő, az alkotómunkának.

Legfőként azonban azt kell bebizonyítani Budapestnek ezen a választáson, hogy mi vagyunk ma is, mint száz esztendő előtt voltunk, *a reformgondolat városa*. Innen, ebből a világvárosból, amelyet az európai áramlatok szele amúgy is legelőször érint, induljanak el a reformok a magyar sorsközösség jegyében. Itt született meg 1848 március 15-ike és állítjuk, hogy akkor a modern eszmeáramlatoknak a magyar főváros volt a kiindulópontja. Hogy pedig nem ülhetünk fel többé téveszméknek és nem lehetünk kísérleti nyulai szemérmetlen felforgatóknak, az ellen Budapestet kellően bebiztosították azok a keserves tanulságok, amelyeket a kommunista gyilkosok rémuralma alatt szerezhettünk. A magyar öncélúság és a magyar sorsközösség jegyében kell tehát megvalósulniok azoknak a hatalmas reformoknak, amelyeknek méreteiről, komoly, mérsékelt, alkotmányunkat, gazdasági rendünket épségben megőrző voltáról bőségesen meggyőződhetett a választási küzdelemben elhangzott autentikus nyilatkozatokból a főváros polgársága és maga az egész nemzet.

A főváros népének azért kell a Nemzeti Egység zászlója alá tömörülni és szavazataival az ország fővárosában is biztosítani azt az elhatározó győzelmet, amelynek körvonalai az országban máris élesen kiütköznek. Csak a Nemzeti Egység győzelme biztosíthatja, hogy az ország és a főváros továbbra is tapasztalt, megfontolt, lelkiismeretes politikusok kezében marad, akik megingathatatlan hívei a haladó konzervatív politikának, s akik útját szegvén minden oktalan kísérletezésnek, megvalósítják *Gömbös* Gyula miniszterelnök hatalmas reformprogramját.

A körültekintően bölcs, a lehetőségekkel okosan számító, az új idők új szükségleteit kielégítő reformgondolatok városa legyen tehát Budapest, amelyre büszkén nézzen ne csak az ország, de Európa is. Ennek első lépése most az urnák előtt következik.

Gömbös Gyula szegedi vonatán

nyilatkozott a Fővárosi Hirlapnak

Sipőcz Jenő dr. főpolgármester

A főpolgármester kijelentette, hogy a főváros kapcsolatait az ország legnagyobb vidéki városánál erőteljesen kimélyíteni akarja

Gömbös Gyula miniszterelnök vasárnapi szegedi utazása valóságos diadalmenet volt: amerre a vonat ment, a vasúti állomásokon lelkes tömegek várták a miniszterelnököt, hogy fogadalmat tegyenek hűségükről, kitartásukról, és kifejezzék azt a bizalmat, amelyet *a miniszterelnök programja, a reformpolitika iránt éreznek*. Ennek az országos jelentőségű utazásnak, a szegedi programbeszédnek azonban külön jelentősége van a főváros szempontjából, mert hiszen

a miniszterelnököt tudvalevően elkísérte erre az útra Sipőcz Jenő dr. főpolgármester is.

És valóban: a politikai jelentőségen kívül *Sipőcz* Jenő főpolgármester szegedi utazása azt célozta, hogy az ország első törvényhatóságának főpolgármestere ennél a történelmi alkalomnál kapcsolja *még szorosabbra azt a nexust, amely Budapestet az ország legnagyobb vidéki városához, Szegedhez fűzi.*

A miniszterelnök vonatán utazott Szegedre a *Fővárosi Hirlap* munkatársa is, aki

megkérte a miniszterelnök kíséretében utazó főpolgármestert, hogy adjon nyilatkozatot utazása jelentőségéről.

Sipőcz Jenő főpolgármester a következőket mondotta:

— Ez a mai nap ünnepnapja a magyar történelemnek és azért jöttem el a miniszterelnök úrral, hogy ennél a történelmi jelentőségű eseménynél én, mint az ország első törvényhatóságának főpolgármestere szintén jelen lehessek. De kiválóan alkalmasnak tartottam a mai ünnepi eseményt arra is, hogy ellátogassak az ország legnagyobb vidéki városába, amellyel való fővárosi kapcsolatainkat minél inkább ki akarom mélyíteni.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ezután kérdést intézett a főpolgármesterhez, hogy az eddigi jelekből ítélve, mi a véleménye a Nemzeti Egység budapesti választási esélyeiről?

Remélem, — mondotta főpolgármester — **hogy a budapesti országgyűlési képviselői választások eredménye minden tekintetben igazolni fogja Gömbös Gyula miniszterelnök úr reformpolitikájának helyességét és szükségességét.**

Végül kérdést intéztünk aziránt, hogy a törvényhatósági bizottság feloszlatására vonatkozóan történt-e döntés, vagy foglalkoznak-e illetékes fórumok a nagyjelentőségű kérdéssel?

— A törvényhatósági bizottság feloszlatásáról, — válaszolta a főpolgármester — **még nem döntött a kormányzat, így tehát minden erre vonatkozó híradás csak puszta kombináció, amelynek belátható időn belül nem is lehet alapja.**

Sipőcz Jenő dr. főpolgármestert egyébként szegedi útjára a miniszterelnök vonatán a főváros elnöki ügyosztályának vezetője, dorogi *Farkas* Ákos dr. is elkísérte.

N. K.

Őszinteség, igazságosság, a munka megbecsülése és az előjogok háttérbe szorítása fog érvényesülni a főváros közéletének területén, — mondja vitéz Marton Béla

Vitéz *Marton* Béla, a Nemzeti Egység Pártjának ügyvezető országos főtitkára, az elmult pénteken és vasárnap meglátogatta alberti kerületét. Marton Béla szervezte meg az egész országban a nemzeti egység mozgalmát és így a választási kampány megindulásakor óriási munka szakadt rá. Neki kellett megindítania a két évi fáradhatatlan munkával kiépített tökéletes gépezetet. A Ház feloszlatása óta naponként tizenhattizennyolc órát tölt Eszterházy-utcai hivatali helyiségében, ahonnan az egész ország választási küzdelmét központilag irányítja. Óriási elfoglaltsága miatt eddig nem is jutott hozzá, hogy meglátogassa a kerületét, amely olyan egyhangú lelkesedéssel áll volt képviselője mögött, hogy vele szemben egyik ellenzéki párt sem állított ellenjelöltet. Választóinak 95 százaléka már aláírta az ajánlási íveket. Pedig négy évvel ezelőtt, amikor először lépett föl ebben a kerületben, ott egészen más hangulat uralkodott. Ez volt Magyarország egyik legellenzékibb vidéke, ahol *nemcsak szélsőséges politikai felfogásokat, hanem nemzetiségi és felekezeti ellentéteket is le kell győzni.* Marton Béla déli pihenője alatt meglátogatta Albertin fekvő birtokát is, ahol bebizonyította, hogy nemcsak nagyképzettségű, önzetlen politikus, igazi férfi, de kiváló agrár szakember is, amiről tanuskodik gondosan rendbetartott, gyönyörű mintagazdasága. Itt fogadta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát, akinek a kastély parkjában sétaközben

vitéz MARTON BÉLA

a *Nemzeti Egység Pártjának ügyvezető országos főtitkára* a következő nyilatkozatot adta:

— A választási küzdelem még kialakulófélben érte a Nemzeti Egység országos mozgalmának legnagyobb törvényhatósági szervezetét: a

fővárosi szervezetet, emiatt nehezebb küzdelmet kell vívnia, mint az ország többi törvényhatósági városainak. Éppen ezért szellemében és lelkiségében, szervezési és személyi momentumaiban, nem olyan sima és akadálytalan Vezérünk gondolatvilágának százszázalékos győzelme, mint másutt az országban. Mégis *biztos vagyok abban, hogy ez a küzdelem is hozzá fog járulni ahhoz, hogy a nagy magyar gondolat jegyében született elvi harcban a személytelen Nemzeti Egység gondolatvilága maradandóan és értékállóan érvényesülhessen a magyar fővárosban is.*

— Hallott Méltóságod a fővárosi tisztviselők kinevezésének felsőbb befolyásnak tulajdonított elhalasztásáról és más személyi momentumokkal kapcsolatos hirekről?

— Minden választási harcban, különösen ellenzéki oldalon, sokszor különböző légből kapott hírekből igyekeznek a választópolgárok hangulatát befolyásolni. Én ezekre részleteiben válaszolni nem kívánok, csak annak a meggyőződésemnek akarok kifejezést adni, hogy az új magyar élet alapgondolatai: *az őszinteség, igazságosság, a munka megbecsülése és az előjogokat figyelembe nem vevő értékek kiválasztása a főváros közéletének terén is feltartóztathatatlanul minden vonatkozásban érvényesülni fog.*

Evvel vitéz *Marton* Béla be is fejezte a *Fővárosi Hirlapnak* adott rövid nyilatkozatát, amit a nemzeti egység gondolatvilágában tömörült fővárosi polgárok, de főként a székesfőváros tisztviselői megnyugvással vehetnek tudomásul.

Feszült érdeklődéssel figyeli Budapest népe az élénk választási agitációt

A legnagyobb tömegeket a Nemzeti Egység gyűlései vonzzák — Miért szünetel a közgyűlés és a szanálási bizottság munkája

Rövidesen elintézést nyer a tisztviselők kinevezése

Budapest közönsége és annak a nemzeti érdekeit féltő gonddal szívén viselő nagy tömegei változatlan érdeklődéssel figyelik az országgyülési képviselőválasztási agitáció minden mozzanatát. Budapest különböző pontjain napról-napra a gyülések végtelen sorozatai követik egymást és megállapítható, hogy a gyüléseken nagyszámú érdeklődő közönség készít lelkiismereti mérleget az elhangzott beszédekből. A hatóságok és a nagyközönség megállapításai és megfigyelései azt mutatják, hogy a kormányzat reformpolitikája és alkotási tervei iránt széleskörü megértő felfogás uralkodik és ez a magyarázata annak, hogy

a Nemzeti Egység Pártja választási gyülésein az elmult napok folyamán tizezrek helyeselték a különböző nemzetépitő célkitüzéseket.

Fokozza a közönség lelkesedését, hogy Budapest választókerületeiben olyan kormányzati értékek a listavezetők, akiknek eddigi munkássága biztositékot jelent a további nagy eredmények elérésére. A budai kerületben *Zsitvay* Tibor, az északi kerületben *Fabinyi* Tihamér pénzügyminiszter, a déli kerületben *Hóman* Bálint kultuszminiszter nevei díszitik a *Nemzeti Egység Pártja* listáit és a felvilágosodott választóközönségnek ilymódon alkalma nyilik, hogy az ország kormányzásának ezek a nagy tényezői közvetlenül adhatják tudomásul *Gömbös* Gyula miniszterelnök nagyszabású reformelgondolásait. Budapest polgársága nagyon jól tudja, hogy

az országgyülés munkájában kimagasló szerepet visznek a főváros népének képviselői,

tehát mindenképpen indokolt az érdeklődés, amely a fővárosban a választások és a szavazások eredménye felé irányul.

A városházi autonómia munkáját nyilvánvalóan szüneteltetni fogja a választási előkészületek és a szavazás lefolytatása. A törvényhatósági bizottság a közeljövőben nem tart ülést és különben sincs olyan fontos polgármesteri javaslat, *ami a közgyülés összehivását sürgetné.* A tisztviselői kar tekintélyes része a választások előmunkálataival van elfoglalva és ezért

az adminisztráció csupán az előkészitésekre szoritkozik, amelyek nyugalmasabb légkörben kerülnek az autonómia szervei elé.

Nem ül össze a szanálási bizottság sem, mert az oda kivánkozó javaslatok még nem kiforrottak és elintézésük arra az időre marad, amidőn a bizottság tagjai — túlnyomórészt országos politikusok — nyugodtabb légkörben tudnak résztvenni a fontos tanácskozásokon. A közgyülés és a szanálási bizottság átmeneti tünete természetesen nem befolyásolja *Sipőcz* Jenő főpolgármester és *Szendy* Károly polgármester munkásságát, akik *változatlan kitartással dolgoznak a legközelebbi munkaprogram összeállitásán.*

Az elmult napokban olyan hírek láttak napvilágot, hogy *a fővárosi tisztviselői kinevezések bizonytalan időre eltolódnak.* A hírek szerint az elhalasztásnak az a magyarázata, hogy felsőbb helyről nem tartják időszerünek a kinevezéseket, mert az annak nyomán kialakuló hangulat *esetleg* befolyásolná a választások kimenetelét. Ezt a nevetséges argumentumot természetesen nem teszik magukévá a tisztviselők, akik nagyon jól tudják, hogy

220 középrangú állás betöltése önmagában nem alkalmas olyan néphangulatnak az előidézésére, ami megváltoztatná a jobboldali pártok választási esélyeit.

Beavatott helyen közlik a *Fővárosi Hirlap*-pal, hogy a tisztviselői kinevezések előkészítése éppen a választási munkálatok torlódása miatt állott meg és ha ezt az alkotmányjogi aktust Budapest százezres tömegei részére lehetővé tették és a szavazást a maga temérdek gondosságával lezárják, akkor *nyomban napirendre kerül a tisztviselők kinevezése,* amelyet éppen a főváros vezetői tartanak méltányosan sürgősnek.

Politikumot tehát nem lehet keresni ebben az egyszerü tényben

és a kinevezések nyilvánosságra hozása a legközelebbi időben esedékes.

Visszatelepülésre serkenti a főváros a perifériákra elköltözött alkalmazottait

Több ezer városi alkalmazott a környéken lakik — Lényegesen csökkenthető volna a pótadó, ha a környékre kivándoroltak egyrésze visszatérne

A főváros törvényhatóságának az építkezés megindítása, a házadómentesség kiterjesztése és a tatarozási adókedvezmények reviziója érdekében indított mozgalma ráterelte az illetékesek figyelmét a főváros települési viszonyaira, főleg arra az állandó kivándorlásra, amely évek óta szakadatlanul tart a fővárosból a környék felé. Eddig nem sokat törődtek ezzel a figyelemreméltó jelenséggel, amelynek eredményeképpen a közvetlen közelben óriási új települések keletkeztek, minden *egészségügyi, higieniai és egyéb követelmény betartása nélkül.* Ezek az új, rendszertelen és kellően meg nem alapozott települések azonban nem lehetnek közömbösek a fővárosra nézve, mert lakosságuk kenyérkeresete, foglalkozása, hivatása a fővároshoz köti őket, de keresetüket nem itt költik el, másrészt az új települések hiányos közegészségügyi viszonyai rontják és veszélyeztetik a főváros közegészségügyi állapotát is. Végül *nem utolsó szempont az adózás kérdése sem.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt jól értesült helyen kifejtették, hogy *a főváros pótadója nagymértékben leszállitható volna,* ha a kiköltözött lakosság egyrészét visszatelepíteni sikerülne.

— A mostani lehetetlen építkezési és települési rendszer következménye volt, — mondotta informátorunk, — hogy

az utolsó tiz év alatt 300.000 ember költözött el Budapestről a környékre.

Óriási szám ez, amely azért nem válik feltünőbbé, mert a fővárosba irányuló vidéki bevándorlás némileg ellensúlyozta ezt a vérveszteséget. Statisztikai szaktekintélyek kiszámították, hogyha a kiköltözött 300.000 embernek csak egyharmadát, százezer lelket sikerülne a fővárosba visszatelepiteni,

ez a községi pótadó 28%-os csökkentését eredményezné.

Kimutatták azt is, hogy közintézményeinknek milyen óriási káruk származik a kitelepülés folytán, hiszen rengeteg villany- és gázfogyasztót veszítenek el ilyenmódon és az sem titok, hogy a BESZKÁRT csak a belterületen, rövid útvonalakon keres a jegyeken és hat kilométeren túl már minden jegyre ráfizet. A környékről pedig minden utas ennél jóval hosszabb utakat kénytelen megtenni, amig munkahelyére ér. Hivatalos statisztikai megállapitás, hogy a Budapesten dolgozók 40%-a lakik a fővároson kivül, ami elég egészségtelen állapot, hiszen a főváros területe a mainál sokszorosan nagyobb lakosság befogadására is bőségesen elegendő.

Az utóbbi időben oly tömegesen költöznek a környékre és a távolabbi vidékre *a főváros alkalmazottai* is, hogy a főváros vezetősége komoly intézkedésekre készül, hogy gátat vessen ennek az áramlatnak.

Szendy Károly polgármester rendeletére az elnöki ügyosztály összeirta a vidéken lakó tisztviselők és alkalmazottak névsorát.

Kiderült, hogy háromezernél jóval többen laknak a főváros területén kivül. Az elnöki ügyosztály azt is megállapitotta, hogy az egyes környékbeli és vidéki helyekről mennyi idő szükséges a beutazáshoz, mikor indulnak a vonatok, amelyekkel az alkalmazottak a szolgálat megkezdésére beérkezhetnek. E tekintetben az összeállitás meglepő adatokkal szolgált. Kiderült, hogy a vidéken lakók közül

sokan kénytelenek már hajnali három, félnégy órakor kelni,

hogy el ne késsenek. Nyilvánvaló, hogy a túlkorai felkelés és az utazás a nélkülözhetetlen pihenést rövidíti meg, ami a munkateljesítmény rovására esik.

Illetékes helyen érdeklődtünk: készül-e valamilyen intézkedés a vidéken lakók dolgában? A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a következő választ kapta:

— Az összeállítás kész és a jelentést a közeli napokban terjesztjük a polgármester úr elé. Tagadhatatlan, hogy a mai állapot nem egészséges és furcsa, hogy az alkalmazottaknak ilyen nagyrésze a fővároson kivül él.

Van ugyan egy rendelet, amely kötelezővé teszi a helybenlakást,

de a multban minden kiköltözködési kérelmet sablonosan teljesitettek. Az első intézkedés valószínüen az lesz, hogy

a jövőre nézve szigorú tilalmat léptet életbe a főváros.

Azokkal szemben, akik már letelepedtek és berendezkedtek a periférián, nem óhajtunk drasztikus eszközöket alkalmazni, de mindenesetre arra törekszik a főváros vezetősége, hogy lehetőleg minél több alkalmazottját rábírja a visszatelepülésre. Hogy a végleges rendelkezések milyenek lesznek, az e pillanatban még ismeretlen, de *nincs kizárva, hogy a főváros kötelezővé fogja tenni minden alkalmazotja számára, közszolgálati érdekből, hogy bizonyos határidőn, esetleg három, vagy öt éven belül költözzön vissza a fővárosba.*

GARAI ERNŐ
PRÄCIZIÓS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 63. TELEFON: 36-7-86

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók központi fütés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül.
Bővebbet: Palatinus épitő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6.
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8.
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78.
Közp. fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

RUDAS SÁNDOR
Budapest, VI., Jókai-utca 2. (Jókai-tér sarok.) Tel.: 18-0-26
dugattyúk, dugattyúgyürük, dug. csapszegek
szaküzlete

A legjobb sokszorositó gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

Antal István, a szónok

A most folyó választási küzdelemben sokan megnőttek és sokan levitézlettek. Olyan gigantikus fejlődéssel, szinte „kiugrással" azonban, mint amilyennek vasárnap voltunk tanui Jászberényben, nem igen találkoztunk a magyar politikai históriában, amelyet évtizedek óta figyelünk. Dr. *Antal* Istvánt ismertük, mint a miniszterelnök legkiválóbb tanácsadóját, mint sajtófőnököt, aki ezt az előbb szinte törpe kis segédhivatali vezetőszerepet klaszszikus magasságba emelte, a legkomolyabb politikai fórummá tette: most azonban az igazi, vérbeli, egyben fegyelmezett, iskolázott szónok bontakozott ki előttünk. Mindenki tudta, hogy *Antal* István kitünő retor, mégis meglepő volt az a csodálatos kivirágzás, amellyel vasárnap szenvtelen, csöndes jászsági hallgatóit szinte megdöbbentette, barátait pedig, akik Budapestről kísérték, extázisba hozta.

— Így még sohase hallottuk beszélni — ez volt az általános vélemény barátai között.

Olyan volt ez a beszéd, hogy az ember szinte szerette volna a hallgatóságot kicserélni és a jászberényi Lehel-szálló nagytermét parlamentté varázsolni. Az volt az érzésünk, hogy a dolgok fejlődését eddig senki ilyen tisztán nem világította meg, hogy az elkövetkezendő reformok lényegét eddig még ilyen plasztikusan senki sem állította hallgatói, vagy olvasói elé. Ugyanakkor pedig beszédmodora elegánsan szordinós, bár magyarosan úri volt, hangja pedig, ez a hajlékony, behízelgő, jóleső hang, soha nem volt rikoltó, hanem a gondolatok és érzések klimax-szával ért el nagyszerű hatásokat.

És még valami. Nemcsak a müvelt és fegyelmezett politikus, a megdöbbentően éles elme nyilatkozott meg ebben a beszédben, hanem a szív embere, a poéta is. Hallottuk egy hasonlatát az európa-amerikai repülés három mesterséges szigetéről, amellyel szembeállította a mi három természetes szigetünket: a vallást, a hazát és a családot, amelyek biztos bázisai annak, hogy nyugodtan szállhat át a magyar élet az ó-világból az új-világba. Kell-e, lehet-e meggyőzőbben, emelkedettebben megmagyarázni, hogy az útnak, amelyen most megindultunk, nincsenek veszélyei?

Meg a másik remekbe készült hasonlat. A Hradzsinban, Rudolfnak, a hibbant agyú császárnak, ma is mutogatják a szobáját, amelynek falai telve vannak a legkülönfélébb órákkal. A császár egész életét áldozta rá, hogy ezek az órák egyformán járjanak. Nem sikerült neki.

— Minden magyar embernek — füzte tovább Antal István — a gubája, a kabátja alatt szintén van egy ilyen tik-takoló, apró müszer: a szíve. A magyar szíve. Milyen gyönyörü lenne — és ennek kell a magyar jövőnek lennie — ha a magyar szíveknek sikerülne, ami a császár óráinak nem sikerült, ha nyolc és félmillió magyar szív egy ütemre dobogna.

Nem hisszük, hogy a választási küzdelem alatt sok ilyen nemes és szép gondolat hangzott volna el. Bár az is lehet, hogy nehány elkallódott. *Antal* István gyönyörü „kifutásának" tanui voltunk, ezek a gondolatok mélyen a szívünkbe vágtak, kötelességünknek éreztük, hogy megörökítsük: választáson nemcsak a hordóról lehet beszélni, hanem jogai vannak a költészetnek is.

Ilkovits J. Budapest

központi fütés- és vízvezetéki vállalata

V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
Budapest, V., Gr. Tisza István-utca 5. Telefon: 82-4-29.

KARDOS JENŐ
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ, KÖZPONTI FÜTÉS, VÍZVEZETÉK ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Ó-u. 31. Tel.: 17-9-05

Március 20-, 24- és 25-én délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

Bécs és Budapest barátsága komoly hasznot ígér mindkét fővárosnak

Szendy Károly polgármester a bécsi látogatás jelentőségéről

Nagy feltünést keltett néhány héttel ezelőtt Fritz *Lahr* őrnagy, Bécs város helyettes-polgármesterének a magyar sajtóban egyedül a *Fővárosi Hirlap* révén ismeretessé vált nyilatkozata, aki az interviu keretében a két főváros szoros egymásrautaltságáról tett hitet. Kijelentette az osztrák főváros képviselője, hogy *Budapest és Bécs szoros együttmüködésre hivatott, mert erre kötelezi őket a közös mult, az azonos érdekek és az a rokonszenv*, amely Ausztriát és Magyarországot, következésképpen Budapestet és Bécset egymáshoz füzi. A bécsi alpolgármester annakidején hosszabb megbeszélést folytatott *Szendy* Károly polgármesterrel, aki megigérte, hogy a legrövidebb időn belül Bécsbe utazik, hogy ott a megkezdett tanácskozásokat folytassák.

Szendy Károly polgármester látogatása a mult héten megtörtént és *Budapest első polgárát kitüntető szívélyességgel és szeretettel fogadták Ausztria fővárosában.* A két polgármester: *Szendy* Károly és Richard *Schmitz* bécsi polgármester legújabb tárgyalása nagymértékben megkönnyíti Bécs és Budapest közös és különleges problémáinak megoldását. A bécsi magyar követség csütörtökön este vacsorát rendezett *Szendy* Károly tiszteletére, amelyen az osztrák főváros társadalmi előkelőségei vettek részt, élén *Schmitz* polgármesterrel és az összes alpolgármesterekkel. Az ott elhangzott szívélyes felköszöntők Budapest és Bécs együttmüködésének kimélyítését hangoztatták.

Egynapos tartózkodás után érkezett vissza Budapestre

SZENDY KÁROLY dr.
polgármester,

aki a bécsi tanácskozásokról a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A magyar és az osztrák népet, tehát fővárosaikat is, egymásra utalta a sors, ilymódon a gazdasági és a kultúrális kapcsolatok olyan erősek, hogy azoknak megszilárdítása *egyformán érdeke a két nemzetnek.* Kölcsönös függőségben vagyunk politikai és gazdasági vonatkozásban is, tehát

minden ok megvan arra, hogy hasznositsuk ezeket a benső együvétartozásokat.

— Azért mentem Bécsbe, hogy megbeszéléseket folytassunk e kölcsönös függőségből adódó kérdésekről, különösen azért, hogy a *két nép és a két város évszázados hü barátságát ápoljuk és megőrizzük.* Meggyőződésem és ugyanezt a felfogást vallja az osztrák főváros vezetősége is, hogy

a meleg barátság kölcsönös érzése mindkét város lakossága számára haszonnal fog járni.

— Bécsben szívélyes fogadtatásra találtam és örömmel közölhetem, hogy *Schmitz polgármester rövidesen Budapestre érkezik látogatásunk viszonzására.* A tárgyalások egyik legfőbb pontja *az idegenforgalom növelése,* mert az a célunk, hogy

minél több osztrák jöjjön ide, ők viszont a magyarokat várják nagy szeretettel.

Örömmel állapítottam meg, hogy *Budapest divatban van* és a bécsiek szívesen tesznek hétvégi kirándulásokat hozzánk, ahonnan visszaviszik jó hirünket és elismerésüket. Érdeklődtem a gazdasági viszonyok felől és úgy látom, hogy

a helyzet ott is teljesen a mienkével azonos.

A gazdasági helyzet lassú javulása tartósan halad, *a városi bevételek folyamatos, de szerény emelkedése minden téren mutatkozik.* A tárgyalásokkal nagyon meg vagyok elégedve és hiszem, hogy már a közeljövőben mindkét főváros komoly hasznát látja a szorosabb együttmüködésnek.

Szendy Károly polgármester bécsi tartózkodása során megnézte a bécskörnyéki hegyvidéket összekötő új transzverzális utat, amely ott a leghatalmasabb közmunka: *az útépités 11 millió schillingbe kerül.* Kiránduláson vett részt a Kahlenbergen és tüzetesen megszemlélte a bécsi árumintavásárt, valamint a magyar népmüvészeti kiállítást is, amelynek Bécsben tartós és nagy sikere van.

Nagyszabású földalatti villamospályaudvar segítségével akarják a Berlini-tér közlekedési problémáit megoldani

A költségeket a főváros és a BESZKÁRT közösen viselik — 250.000 pengőbe kerül a Kálvin-tér rendezése — A református egyház telkén épült áruházat lebontják — Térrendezés a Boráros-téri híd körül

Több izben irtunk már róla, hogy a BESZKÁRT a közlekedés mai rendje ellen elhangzott panaszát a túlhosszú relációk megrövidítésével akarja elhárítani és így akarja gyorsabbá, sürübbé tenni a villamosforgalmat. Ennek a módositásnak egyik előfeltétele, hogy a főváros fontosabb csomópontjain új végállomásokat, vagy hurokvágányokat létesítenek. A megoldást megkönnyíti az a körülmény, hogy a főváros vezetősége mostanában készül a legforgalmasabb terek:

a Berlini-, a Kálvin-, a Boráros- és a Gellért-tér átrendezésére.

Müszakilag a legnehezebb feladat a Berlini-tér rendezésére hárul, ahová tudvalevően öt nagyforgalmú útvonal torkolik. A BESZKÁRT a Berlini-térnek még a mainál is nagyobb szerepet szán és a legexponáltabb közlekedési csomóponttá akarja fejleszteni. A tervek szerint ugyanis a budai relációknak is itt lenne a végállomása és a Vilmos császár-út felől érkező villamosjáratok sem haladnak tovább Ujpest felé, hanem részben visszafordulnak, vagy elkanyarodnak a Margithid irányában. Ezek a nagyarányú közlekedési változások hasonló méretü technikai berendezéseket követelnek és a tér teljes átformálását teszik szükségessé.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának *bavatott helyen* szerzett értesülése szerint a problémát zseniális ötlettel kivánják megoldani. A tervek már elkészültek és rövidesen az illetékes fórumok elé kerülnek. A nagystilü mérnöki elgondolás lényege a következő:

A Berlini-tér forgalmát két síkban bonyolitják le: *az úttesten és a föld alatt.* Mindenekelőtt az úgynevezett „banán-szigetet" nagy terjedelemben kibővitik; e körül lesz a nagykörúti villamos hurokvágánya.

A járdasziget alatt hatalmas földalatti csarnok épül,

ahonnan az utasok s a járókelők földalatti folyosókon közelithetik meg a tér különböző pontjait. Ugyancsak

a Berlini-tér alatt kolosszális méretü földalatti villamospályaudvart létesitenek,

ahonnan a különböző irányú vonalak kindulnának. Müszakilag mindez könnyen megoldható. A villamoskocsik az úttest közepén, egymásmellé helyezett vágányokon, 100 méter hosszú lejtős bevágáson át jutnak a földalatti csarnokba. Ez a megoldás teljes biztonsággal megoldaná a villamos-, autobusz, lófogatú-, és gyalogos-közlekedést. A földalatti villamospályaudvaron bonyolithatnák le a minden irányba induló villamoskocsikra az átszállást, sőt

közvetlen földalatti folyosó vezetne a nyugati pályaudvarhoz is.

A nagyarányú épitkezés költségei megoszlanának a főváros és a villamostársaság között.

A közeli hetekben eldől a Kálvin-tér rendezésének kérdése is. A terveket a BESZKÁRT és az útépitési ügyosztály együttesen már elkészitették.

A térrendezés és a vágányátalakitás költségei meghaladják a negyedmillió pengőt.

A költségekből százezer pengőt a főváros, 150.000 pengőt a BESZKÁRT visel. A Kálvin-tér képe előnyösen fog megváltozni. A teret több virágos sziget fogja tarkitani, a W. C. a föld alá kerül. A mostani ócska villamos váróbódé helyébe díszes üvegcsarnok épül forgalomirányító toronnyal.

A református egyház telkén épült áruházat lebontják

és helyébe felépitik az egyház hatalmas arányú kultúrházát, a Kalvineumot.

A *Boráros-tér* terveit a Közmunkatanács készitette el. Az új híd feljárója ennek a térnek a képét is teljesen megváltoztatja.

A teret a Ferenc-körúttól kiindulva feltöltik.

A villamosvágányokat és a végállomást teljesen átrendezik. A Mester-utcában villamos fejállomás lesz.

Taxikútakkal tehermentesítik a Vízműveket

Az első terrasz-kút a Rákóczi-téren épül — Ha a kísérlet beválik, a vállalkozók másfélmilliós költséggel a főváros területén száz kutat fúrnak

Néhány héttel ezelőtt, mint annakidején a *Fővárosi Hírlap* megírta, érdekes ajánlat érkezett a főváros vezetőségéhez. Egy építési vállalat engedélyt és koncessziót kért 100 kút fúrására és azt az ajánlatot tette, hogy az ebből termelt olcsó vizet használja a főváros a drága vízvezetéki víz helyett öntözésre, locsolásra, esetleg tűzoltásra is. *A vállalkozók a fővárosnak köbméterenként 6 fillérjével kínálták az így termelt vizet, a 18 filléres vízvezetéki vízzel szemben.*

A főváros vezetősége érdeklődéssel fogadta az eredeti elgondolást és az ajánlat azóta már megjárta a különböző szakhivatalokat, a köztisztasági hivatalt, a kertészetet és a tisztiügyészséget is. Mindenütt arra az álláspontra helyezkedtek és azt a véleményt nyilvánították, hogy az ajánlat elfogadható, ha tényleg sikerül annyi vizet termelni a kutak útján, amennyit a vállalkozók remélnek és

ha a víz közegészségi szempontból kifogástalan lesz.

Ezen a ponton dől el a kérdés. A szakemberek ugyanis megerősítették azt a feltevést, hogy a főváros altalajában, 10—20 méter mélységben nagymennyiségű, bőséges vízmennyiség található, úgynevezett „terrasz-víz", de

félő, hogy a csatornák a vizet megfertőzték.

A vállalkozók ezzel a felfogással szembeállítják azt a körülményt, hogy több budapesti gyárüzem, több pesti oldalon levő magánfürdő, sőt az Állatkert házi vízvezetéke is ugyanezen vízből táplálkozik.

A főváros vezetősége most végül úgy döntött, hogy egy terrasz-kút próbaképeni fúrását engedélyezi és ha az eredmények úgy mennyiség, mint minőség tekintetében igazolják a feltevéseket, akkor tárgyalhatóvá válik a végleges engedély és a koncesszió kiadása. Hosszasan tanácskoztak arról is, hol furják az első kutat. Először az Erzsébet-térre gondoltak, de a főváros szakemberei ezt a helyet nem tartották a kísérletre legalkalmasabbnak, hanem olyan helyet választottak, amely minden tekintetben támpontul szolgálhat a fúrás. Igy

a választás a Rákóczi-térre esett,

ahol rövidesen megkezdik a munkát. A kutat próbaképpen üzembehelyezik, a vizét hosszabb időn át ellenőrzik. Ezek a kísérletek néhány hétig tartanak és ha jó eredménnyel végződnek, úgy nem lehetetlen, hogy

a nyáron már „taxivízzel" öntözik a főváros utcáit és parkjait.

A kút hajtására szolgáló motor és a fogyasztott víz mérésére szolgáló automatikus készülék, amely a bérautók taxamérőjéhez hasonlít, már elkészült és várja a felszerelést. A vállalkozók a koncesszió elnyerése esetén 1.5 millió pengőnyi befektetéssel akarják az öntöző kutakat megvalósítani és azt hiszik, hogy olyan kifogástalan vízzel tudnak szolgálni, amely esetleg tartaléka lehet a vízműveknek is.

Nagyfontosságú időszerű kérdések a városi nagyüzemek adminisztrálásánál

A napokban megkezdik a harmadik Dunaalagút építését — A választások miatt elhalasztották Monostoron a kisajátítási tárgyalásokat — Külföldi szenekből negyedévi tartaléka van a Gázműveknek — A csehországi bányáknál fennálló szénfartozási a Pázmány Tudomány Egyetem javára megítélt követelésből törlesztik — Mélyreható változások készülnek az üzemek gazdálkodásánál

Megírta a *Fővárosi Hirlap*, hogy a megtartott versenytárgyalás alapján a főváros vezetősége a harmadik dunai alagút, az úgynevezett „bujtató" építésével a *Palatinus Építő R. T.*, — *Zsigmondy Béla R. T.* cégeket bízta meg. A tiszti ügyészség a szerződést elkészítette és a vállalkozók azt szombaton aláírták. Minthogy ezzel a munka elkezdése elől minden akadály elhárult, a vállalkozók a jövő hó elején teljes erővel hozzálátnak az építéshez, mert a főváros egyik főkikötése, hogy az alagút ősszel már használatba vehető legyen.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa *illetékes helyen* érdeklődött a Vízművek fejlesztésével és a budai telep építésével szorosan összefüggő szigetmonostori *kisajátítások állásáról* is, amelynek nehézségeit már ismertettük. Értesüléseink szerint a kisajátítások körül most váratlan,

előre nem látott újabb akadály is támadt.

Pestvármegye alispánja, aki a kisajátítási tárgyalásokat vezeti, ugyanis arról értesítette a főváros vezetőségét, hogy az országos választások miatt a most szerdára kitüzött folytatólagos tárgyalást nem tartják meg és azt bizonytalan időre elhalasztják. Minthogy ez a halasztás a főváros vízellátásának biztosításában zavart okozhatna, a főváros vezetősége érintkezésbe lépett a vármegye illetékes tényezőivel és kérte, hogy lehetőleg álljon el ettől a szándéktól, amely esetleg hónapokkal visszaveti a tervezett és sürgős kútfurásokat. Ugyancsak a szombati nap folyamán lépéseket tettek a kereskedelmi miniszteriumban is a kisajátítási eljárás késedelem nélkül történő lefolytatása érdekében. *Bornemissza* Géza kereskedelmi miniszter távollétében *Dálnoki-Kovács* Gyula államtitkárra tárgyaltak és az a remény, hogy *a monostori tárgyalásokat, a választásoktól függetlenül, a kitűzött időben mégis megtartják.*

Tudakozódtunk a megyeri *tartalékalagút* építésének előrehaladásáról, amire a következő választ kaptuk:

— Az I. számú alagút építése minden zökkenő nélkül, gyors menetben halad előre.

Hétfő reggelig az 580 méteres alagútból már 320 métert elkészítettek.

Az alagútnak több mint a fele eszerint elkészült és most már biztosan lehet számítani arra, hogy júliusra a munka befejeződik.

Beszélgetésünk további során a *Gázművek szénellátásának* kérdését tettük szóvá. Tudvalevő ugyanis, hogy a németországi bányákkal kötött szerződés ennek az évnek az első felében lejár.

— A Gázművek szénellátása terén minden a legnagyobb rendben van, — hangzott a válasz. — A szállítások zavartalanul, folyamatosan történnek.

A németországi bányákkal egy évi szükséglet, 150.000 tonna szállítására szerződtünk.

Közben azonban a szállítások eltolódása miatt a tizenkéthónapos szerződést tizennégy hónapra hosszabbították meg. Ez a terminus csak augusztusban jár le. Miután a Külkereskedelmi Hivatal útján minden tekintetben simán történik a lebonyolítás, semmi szükségét nem látjuk annak, hogy az eddigi módszeren változtassunk. A törökországi bányákkal kötött szerződés szerint

a főváros Anatoliából 25.000 tonna gázszenet rendelt,

ennek hátralevő részét a tavasszal vízi úton leszállítják. A mult évben lengyelországi, bulgáriai, sőt angol szenet is vásárolt a főváros, ezekre a megoldásokra most már szükség nincs, mert bőségesen el vagyunk látva. A Gázművek készlete ezidőszerint 5000 waggon, ami negyedévi szükségletnek felel meg.

— A főváros korábbi szénszállítójának, a cseh bányák budapesti képviselőjének, a *Guttmann Testvérek* cégnek, cseh koronákban még tekintélyes összegekkel tartozik. A vásárolt szén árát azonban a főváros annakidején mindig tartalékolta pengőben és az minden pillanatban rendelkezésre áll, csak a fennálló törvényes korlátozások miatt nem lehetett ezt a tartozást eddig átutalni.

Ez a tartozás eredetileg 13 millió cseh-korona volt,

amelyből a főváros eddig 3 millió koronát kifizetett. A fennmaradt 10 millió cseh korona egyharmad részét a Külkereskedelmi Hivatal árucsere útján óhajtja rendezni. A hátralevő kétharmad rész rendezésére viszont kézenfekvő megoldásnak kinálkozik annak a követelésnek a felhasználása, amelyet

a hágai nemzetközi bíróság a budapesti Pázmány Péter Tudomány Egyetem javára ítélt meg

abban a perben, amelyet a budapesti egyetem a nemzetközi bíróság előtt az elszakitott területen levő birtokainak kártalanitása érdekében indított. Most ebben az irányban folynak a tárgyalások.

Az üzemekkel kapcsolatos egyéb aktuális kérdésekről még a következőket tudta meg munkatársunk:

— Az elektromosművek, *az energiatörvény végrehajtásával kapcsolatosan*, a kereskedelmi miniszterhez többrendbeli felterjesztést intéztek és az üzem különleges érdemeire való tekintettel

a végrehajtási rendelet egyes intézkedéseinek módosítását kérte.

Sikerült is elérni, hogy az üzemek érdekében, különösen pénzügyi és üzemgazdasági vonatkozásokban érzékenyen érintő kérdésekben, kielégítő módosítások történtek.

— A közelmultban elkészültek az üzemek az elrendendelt vagyonbecslési és leltározási munkálatokkal és ennek eredményeiről a közeljövőben kap tájékoztatást a főváros törvényhatósága. Sor került az önálló vagyonkezelésü intézményeknél az anyaggazdálkodás megvizsgálására is. Ezzel kapcsolatban az ügyosztály javaslatára a polgármester rendelettel tette

kötelezővé az anyagnyilvántartások átszervezését,

a készletek gazdaságos tárolását és felhasználását. Megvizsgáltuk az önálló vagyonkezelésü intézményeknél *a biztosítási kötvények kezelését*, s e téren is a közeljövőben jelentékeny változások lesznek. A kérdés egységes szabályozásáról szóló rendelettervezet már elkészült.

— Az üzemek ügyvitelének felülvizsgálata során részletes, új üzemfelvétel készült. Az összegyüjtött adatok feldolgozása folyamatban van. Ez a munkálat lesz az alapja azoknak a rendelkezéseknek, amelyek szerint

az egyes üzemeknél az üzemvitel átszervezése megvalósításra került.

Újra dolgozunk az új üzemi szabályzaton. A tervezet már a mult év elején készen volt, de különböző okok miatt nem kerülhetett a sor a letárgyalására. Ezzel a munkával rövidesen elkészül az ügyosztály, azután a törvényhatóság plénuma is foglalkozik a szabályzattal. Remélhető, hogy a kormányjóváhagyás után, még ebben az évben életbeléphetnek az üzemeknél azok a mélyreható változások, amelyek sok tekintetben teljesen átalakítják az üzemek adminisztrálását.

MÁROSSI F. LAJOS
szab. márványutánzatu fal- és padlóburkolólap mükö- és cementárugyár, burkoló-vállalat
Budapest, X., Kerepesi-út 73. Telefon: 33-8-84

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKÉSZITŐ
Gáz-, víz- és gőzarmaturák
BUDAPEST, VII., AKÁCFA-U. 61. TELEFON: 40-6-44

WAHL-FERENC lakatos mester
VAS ÉS FÉMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII. Víg-u'ca 39. Telefon: 316-45

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

Farkas Béla
VIII., Szentkirályi-u. 35.
Telefonszám: 45-3-72.
mikroszkópok, tudományos optikai műszerek, tanszerek és laboratóriumi felszerelések képviselete. Hazai gyártmányú vetítő készülékek.

Parkettázó és padlózási vállalat
LÁNG JÓZSEF kartellen kivül!
Budapest, VI., Bajnok-utca 1. Tel.: 199-65 és 181-30.
Új és javitási munkát szakszerű kivitelben, gyorsan és olcsón készit.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., Baross-utca 77. sz. Telefon: 33-5-42

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, UT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGANYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK
ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

Egy hét Budapest választási történetéből

Az egész fővárosban diadal kiséri a Nemzeti Egység zászlóbontását

Az elmúlt héten teljes erővel indult meg országszerte a választási küzdelem, amelynek során megkapó arányokban nyilatkozott meg a *Nemzeti Egység* hatalmas, imponáló szervezete. Mondani sem kell talán, hogy a választási küzdelemnek egyik legizgalmasabb színtere a főváros, ahol az elmúlt hétnek úgyszólván valamennyi napján voltak választói gyülések, amelyeken a *Nemzeti Egység* jelöltjei kifejtették *Gömbös* Gyula reformpolitikájának főleg Budapestre vonatkozó körvonalait.

A budapesti *déli kerület* józsefvárosi, kőbányai, zuglói és belvárosi körzeteiben az elmúlt hét *keddjének* estéjén több gyülésen fejtették ki a *Nemzeti Egység* jelöltjei programmjukat.

USETTY BÉLA

a gyüléseken a közgazdasági téren tervezett reformok szükségét hangoztatta.

NAGY ANTAL,

az *Ipari és Kereskedelmi Kamara* alelnöke, különösen az ipari tevékenység előmozdításának és a modern birtokpolitikának szükségét hirdette.

Vitéz dr. TÓTH ANDRÁS,

a nyolcadik kerületi frontharcos főcsoport elnöke programbeszédét a belső és külső revízió fejtegetésének szentelte.

Dr. PÖZEL ISTVÁN

a polgárság összefogásának szükségét hirdette, végül *Führer* László, *Gárdos* Béla, *Vizy* Lajos, dr. *Mezey* István és mások biztosították a jelölteket odaadó támogatásukról.

Szerdán újabb gyüléseket tartottak ugyancsak *a déli kerület szervezetei*, mindenütt dr. *Usetty* Bélával az élen. Az előbb említett jelöltek és szónokok egymásután fejtették ki rendkívül nagyszámú hallgatóság előtt *Gömbös* Gyula kormányelnök programját.

A *csütörtöki* nap tulvalevően jelentős etappja volt a Nemzeti Egység mozgalmának:

a frontharcosok budapesti és pestkörnyéki kerületi vezetői ezen az estén értekezletet tartottak, amelyen egyhangú határozattal kimondották, hogy a frontharcosok teljes erővel támogatják a Nemzeti Egységet

s egyben ők maguk is elindulnak a választási küzdelembe, amelynek során régi kiváló vezetőik lépnek fel *Gömbös* Gyula programjával.

Kétségtelen, hogy az elmúlt hét választási mozgalmának kiemelkedő mozzanata volt a *Nemzeti Egység Pártjának*

zászlóbontó nagy gyülése a Budai Vigadóban.

Harrer Ferenc ny. alpolgármester, aki elnökölt, megnyitó szavaiban melegen köszöntötte a gyülésen megjelent *Fabinyi* Tihamér pénzügyminisztert, *Zsitvay* Tibort és az egybegyülteket. *Szilágyi* Ferenc, a budai szervezet elnöke megkapó beszédében érdekes párhuzamot vont az 1848-iki legendás idők reform-nemzedéke és a mai fiatalok közt.

Zsitvay Tibor dr. nyug. miniszter,

a Nemzeti Egység fővárosi szervezetének elnöke, a budai lista vezetője emelkedett ezután szólásra. Köszönetét fejezte ki az ország első választókerületének, Budának, a felajánlott mandátumért, amelyet örömmel vállal — úgymond, — ha tiszta választás útján, tiszta szívből fakadón kap meg. Reméli, hogy

a polgárság túlnyomó többsége a miniszterelnök zászlaja mögé áll és maradéktalanul megvalósul az annyira szükséges nemzeti egység.

A *Nemzeti Egység* megvan, csak akarnunk kell és ha megvan, akkor sok mindent elérünk, amiről eddig még csak nem is álmodhattunk. *Budapest nem maradhat ki, nem zárhatja ki magát ebből a nagyszerű mozgalomból.* A mostani választáson derül ki, hogy Budapest tud-e ma is az első magyar március lelkületével belekapcsolódni a megindult nemzeti mozgalomba. Mert ma ez a kérdés, erre válaszolunk.

A főváros és a vidék harmóniáját akarja Gömbös Gyula maradéktalanul megvalósítani.

A reformpolitika — folytatta *Zsitvay* Tibor, — mint a miniszterelnök úr hirdeti, azt jelenti, hogy

minden reformnak a magyar talajból kell kinőnie

és nem idegen példák alapján, nem forradalmi úton hanem *a haladó konzervativizmus eszközeivel.* Szívvel-lélekkel üdvözölte ezután *Gömbös* Gyula politikáját, amelynek megvalósításához már igazságügyminiszter korában sikerült hozzájárulnia.

Tudvalevően *Zsitvay* Tibor hozta szönyegre *az uzsora és karteltörvényt,* neki sikerült a hitelügyi rendelkezéseket előkészíteni, a túlzott kamatoknak gátat vetni, majd pedig a korlátolt felelősségű társaságokról szóló törvény beiktatásával egészséges szellemet hozott be a magyar kereskedelembe. *Zsitvay* megemlékezett a tőzsdei játék elfajulása és visszaélései ellen indított küzdelméről is, örömmel állapítva meg, hogy *az ő munkája volt, hogy a magyar búza nem lehet többé a tőzsdei spekuláció játékszere.*

Zsitvay Tibor megemlékezett az államfői hatalom gyakorlásáról szóló törvényreformról, amely az új országgyülés egyik első feladata lesz.

A sors kegyelméből a legmagasabb polcra olyan férfiút emelt az ország, akinek kormányzására nyugodtan bízhatja sorsát.

A nagygyülés közönsége itt felállott *és a kormányzó nevének említésénél percekig, tomboló lelkesedéssel éljenezte nagybányai vitéz Horthy Miklóst.*

Zsitvay Tibor ezután a kormány gazdasági reform-terveit ismertette, amelyek közt

első programpontként szerepel a valuta biztonságának megőrzése,

amelyhez nem szabad senkit sem kalanddal, sem spekulációval közel engedni. A kormány azt akarja, hogy *a hitel újra a termelés eszköze legyen.*

Végül a városi politika kérdéseiről szólott Zsitvay Tibor. Azt akarjuk — mondotta —, hogy *a Városháza falai üvegből legyenek;* ami belül történik: azt mind tisztán lássuk. Azt akarjuk, hogy ott minden csak a köz érdekében történjék, és

soha semmi ne legyen többé pártérdekek, paktumok, alkudozások szempontjai szerint.

Legyen pártokon felül álló közigazgatás, ahol *a tisztviselők boldogulása egyedül a rátermettségtől függ és ahol az egyes polgárok ügyét egyedül az igazság dönti el.*

A nagy lelkesedéssel fogadott beszéd után hatalmas taps és éljenzés közben

Fabinyi Tihamér dr. pénzügyminiszter

állt fel szólásra, aki nagyvonalú beszédében elsősorban a reform-program gazdasági vonatkozásait ismertette. Józan,

óvatos szolid valuta-politikát akar a kormány a jövőben is megvalósítani:

ez volt a pénzügyminiszter első megállapítása. Mindenáron *meg akarjuk óvni a pengő vásárló erejét,* a tisztviselőknek pedig — úgymond —, *elsőrendüen fontos érdeke, hogy a pénz vásárlóereje stabil maradjon.* Budán, ahol sok tisztviselő él, bizonyára meg tudják becsülni ennek az elgondolásnak fontosságát. Piac-szerzésre kell törekednünk — folytatta beszédét *Fabinyi* Tihamér dr. pénzügyminiszter —, és

folytatnunk kell a megkezdett óvatos devizapolitikát.

Megállapította, hogy *Gömbös* Gyula politikája igaz *népi politika, amely ennek megfelelően a kisipar és a kiskereskedelem érdekeit szolgálja.* Foglalkozott a reform-nemzedék kérdésével és megállapította, hogy a mai sorsüldözött, törekvő, szorgalmas, tanult, képzett ifjúságnak az idősebbek mellett van a helye, *az ifjúságtól nem félni kell, hanem szeretni kell őket.*

A pénzügyminiszter ezután felsorolta a kormány legközelebb megvalósításra kerülő terveit, *főleg azokat, amelyek a főváros, kiváltképpen pedig Buda lakosságát érintik.* Tavasszal kezdődik meg a Margithíd kiszélesítésének munkálata; a főváros húszmilliós kölcsönt vesz fel és ebből *ötmillió pengőt áldoz erre a célra.* Sorra kerül a Rudas-fürdő átépítése, a Juventus-forrás üzembehelyezése, s ezzel kapcsolatban hatvan újabb szoba építése a fürdőző közönség kényelmére. *A legközelebbi teendők egyike a Tabán újjáépítése* és különösen nagy lendületü fejlődés előtt áll a Kelenföld, tekintve, hogy a Boráros-téri híd legkésőbb 1937-re teljesen elkészül.

Tomboló tapssal, lelkes éljenzéssel, percekig felállva, ünnepelte a Budai Vigadót zsúfolásig megtöltő közönség a pénzügyminisztert, aki után általános éljenzés közepett

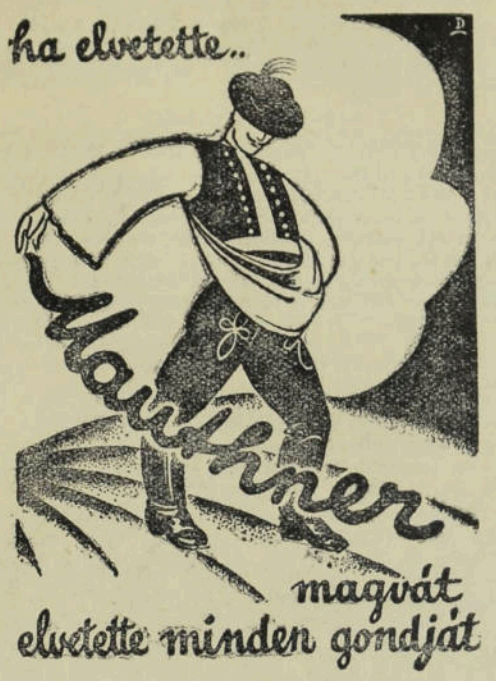

PETRACSEK LAJOS dr.

a kerület volt képviselője emelkedett szólásra. Majd *Terbócz* Imre, a Nemzeti Egység budai listájának harmadik jelöltje, végül vitéz *Komárnoky* Gyula, a lista negyedik jelöltje szólalt fel közkívánatra. A nagygyülés lelkes hangulatban, a Himnusz eléneklésével ért véget.

A *szombati* nap ugyancsak jelentős állomása volt a *NEP* fővárosi mozgalmának. Ezen a napon vette át

báró SZURMAY SÁNDOR altábornagy

az északi választókerület elnökségét. A *Nemzeti Egység* déli kerületének képviselői pedig szombaton este sorra látogatták a kerületben levő telepeket.

Vasárnap: a választási küzdelem nagy napja

Miközben vasárnap az ország minden részében megindult teljes erejével a választási küzdelem, *Budapest is kivette a maga részét a választási mozgalom lüktetéséből.* Az *északi* választókerület nagygyülése délelőtt tizenegy órakor zajlott le óriási tömeg előtt a Király Színházban. Az elnöki emelvényen *Zsitvay* Tibor, *Bessenyey* Zénó, *Szurmay* Sándor, *Szurday* Róbert, *Lédermann* Mór, *Krompaszky* Miksa, *Sárkány* Ferenc, *Körmendy* Elemér, *Sömjén* Zsigmond, *Tóth* József és a kerület körzetvezetői foglaltak helyet. A nagy-gyülést uzsoki báró *Szurmay* Sándor nyitotta meg. *Krompaszky* Miksa, a választói gyülés elnöke és a kerület egyik jelöltje, emelkedett szólásra. Ezután

BESSENYEY ZÉNÓ

beszélt, aki kijelentette, hogy ebben a megtisztelő jelöltségben *politikai missziót lát.* A suttogásokkal, a földalatti aknamunkával foglalkozva megállapította, hogy

csodálkozik, ha valaki bármikor hitelt ad azoknak a pletykáknak, hogy jön a hitrelizmus, a fasizmus, a diktatura.

Aki ismeri *Gömbös* Gyula egyenes, nyilt jellemét, az ő katonás egyéniségét, az nem tételezhet fel ilyent a miniszterelnökről, *nem hiheti el róla, hogy mást akar, mint amit hirdet.* A reformtörekvésekről szólva hangoztatta, hogy minden komoly ember csak örülhet annak, hogy *Gömbös* Gyula a fiatal erőket beviszi a parlamentbe.

Bessenyey Zénó nagy tetszéssel fogadott beszéde után

SZURDAY RÓBERT

szólott a választókhoz. *Zsitvay* Tibor támogatása, — úgymond — olyan erőt jelent, amely mellett bátran fevehetjük a küzdelmet. Megállapította, hogy az ipari és kereskedelmi tömegeknek joguk van ahhoz, hogy az országgyülésen képviseletet nyerjenek.

A kereskedelmet fel kell támasztani, mert a prosperitás az egész ország sorsának javításával egyértelmű.

Zsitvay Tibor beszélt ezután, megemlékezett a nemzeti mozgalmakról és megállapította, hogy *a főváros nem maradhat ki a megújhodásból.*

Ugyancsak vasárnap délelőtt, a Winkler-mozgóban tartott nagygyülést a *Nemzeti Egység Pártja,* amelyen *Piazza* Győző elnök, fővárosi törvényhatósági bizottsági tag nyitotta meg a szónokok sorát. *Szurday* Róbert kormányfőtanácsos programbeszédében visszapillantott eddigi munkásságára, arra, hogy eddig is többezer tisztviselőnek és sokezer munkásnak adott kenyeret *és a parlamentben is ezért akar küzdeni. Hegedüs* Gyula dr. a frontharcosok részéről szólalt fel, *Bessenyey* Zénó pedig a reformpolitika szükségét hangoztatta.

A Nemzeti Egység Pártjának *déli kerületi* pártszervezetei vasárnap délelőtt tartották meg a Városi Színházban harmadfélezer választó részvételével nagygyülésüket, amelyen *Pavlik* Ferenc királyi tanácsos, a IX. kerületi pártelnök üdvözölte

megnyitó beszédében *Zsitvay* Tibort, majd felolvasta *Hóman* Bálint kultuszminiszternek *a betegágyból írt levelét,* amelyet viharos éljenzéssel hallgattak meg.

ZSITVAY TIBOR

szólalt fel ezután, köszöntötte *Usetty* Bélát, ezt — amint mondotta — *izig-vérig jó magyar embert, aki a kereszténységet nemcsak hirdeti,* de élete példájával is tanuságot tesz a keresztény erkölcsök, a felebaráti szeretet gyakorlásáról. *Zsitvay* Tibor végül kérte, hogy a főváros polgársága is a szerte az országban diadalmasan lengő zászló alá sorakozzék, és *ne kövesse a töredék programokat.*

Ezután

USETTY BÉLA

mondta el programbeszédét, amelynek során a kormányzói jogkör kiterjesztésével kapcsolatban

a nagygyűlés perceken át állva éljenezte és tomboló lelkesedéssel ünnepelte nagybányai vitéz Horthy Miklóst.

Usetty után *Pözel* István dr. fejtette ki nagy tetszéssel fogadott programját, vitéz dr. *Tóth* András, a frontharcos- és rokkant-tábor nevében köszöntötte a gyülést, *Nagy* Antal pedig főleg közgazdasági kérdésekkel foglalkozott.

A NEP vasárnap nagyszabású gyülést rendezett *Kőbányán,* a Kőbányai Kaszinó nagytermében. Délután hat órára zsúfolásig megtelt a kaszinó nagyterme, a több mint ezerfönyi közönség lelkesen ünnepelte a gyülésen megjelenő Zsitvay Tibort, a fővárosi szervezet elnökét. A gyülésen *Dongó* Orbán megnyitó beszéde után felszólaltak *Zsitvay* Tibor, *Usetty* Béla, *Pözel* István, vitéz *Tóth* András, *Reithauser* Béla képviselőjelöltek, továbbá *Pintér* József szakmunkás. A gyülés mindvégig példás fegyelemmel és lelkesedéssel zajlott le.

A vasárnapi gyülések egyik kiemelkedő eseménye volt a budai Szent Imre város választói gyülése, amelyen

BECSEY ANTAL

kormányfőtanácsos, kerületi elnök szólalt fel először. A Gömbös-kormány egyik legnagyobb érdeme, — mondotta — hogy odavaló embereket állít a megfelelő helyekre. Húszezer építőiparos, százezernyi építőmunkás és tízezer diplomás szakember vár, kér, sőt *követel munkát.* Nem arról van szó, hogy az éhenhalástól kellene megmenteni az embereket, mert a búzatermő Magyarországon senkinek sem szabad éhenvesznie. De *olyan feladatok és munkák várnak megoldásra, amelyek elvégzése munkához és kenyérhez juttatja ezeket a hatalmas tömegeket.*

Vitéz *Komárnoky* Gyula budai képviselőjelölt, *Terbócz* Imre, majd *Mihajlovics* Antal szólalt fel, végül *Petracsek* Lajos, a Nemzeti Egység budai listájának második helyezettje mondott hosszabb beszédet. Az országos politika hullámveréseit — úgymond — *távol kell tartani a fővárostól, mert*

a szorosan vett fővárosi politika nem egyéb, mint gazdálkodás azokkal a fillérekkel, amelyeket Budapest adóban elvesz polgáraitól.

Nagy Budapest másfélmilliós lakossága csak akkor tud megélni, ha elegendő munkája van. Örömmel tudatom, — fejezte be nagyhatású beszédét —, hogy a házadómentességre vonatkozó kormányrendelet két-három héten belül megjelenik és ez úgyszólván *egycsapásra meg fogja indítani az abbamaradt építkezéseket.*

Tomboló taps és éljenzés közben emelkedett szólásra

ZSITVAY TIBOR,

aki Gömbös Gyula üdvözletét tolmácsolta. A reformpolitikáról szólva azt mondta: *Széchenyi szellemében kell gazdaságilag megújhodnunk, Kossuth lendületével és Deák Ferenc bölcs konzervativizmusával.* A mi pártunk — mondotta —nem hirdet jelszavakat, előttünk a kereszténység sem jelszó, mert *azt nem engedhetjük politikai programmá lealacsonyítani.* Nincsen a felekezetek között különbség abban a tekintetben, hogy *mindnyájan a keresztény kultúrát akarjuk további ezer évre biztosítani.*

Végül *Szántay* István *MÁV*-állomásfőnök, képviselőjelölt tett hűségfogadalmat a nagy számban egybegyült párthívek nevében *Gömbös* Gyula és budapesti helytartója, *Zsitvay* Tibor iránt, majd a nagygyülés a Himnusz eléneklésével lelkes hangulatban végetért.

Választási mozgalom hétfőn

A Nemzeti Egység Pártjának fővárosi szervezetei hétfőn este a főváros összes választókerületeiben tartottak körzeti gyüléseket. A főváros harminc helyén volt gyülés, s mindenütt a legnagyobb lelkesedéssel csatlakozott a polgárság és munkásság a Nemzeti Egység zászlajához.

Az *északi választókerület* hétfőn este a Károly-körúti Werner-étteremben tartotta meg nagygyülését. A vendéglő összes termeit zsúfolásig megtöltötték a kerület kereskedő és iparos választói. Az Erzsébetváros kereskedelmi, ipari, társadalmi tényezői kivétel nélkül megjelentek az ülésen. *Hirmann* Ferenc gyáros, dr. *Vámos* Henrik nagykereskedő, *Leopold* Gyula hirdetési váll. tulajdonos, dr. *Deményi* Aladár, kormányfőtanácsos, ügyvéd, *Bakonyi* Pál ügyvéd és még sokan foglaltak helyet az elnökség asztalánál. Dr. *Hell* Ferenc VII. kerületi elnök bevezető szavai után dr. *Bessenyei* Zénó, volt képviselőházi alelnök fejtette ki a párt programját, utána *Szurday* Róbert gyárigazgató gazdasági kérdésekkel foglalkozott. Felszólalt még *Tarján* Vilmos, *Körmendy* Ferenc, a frontharcosok kerületi elnöke. Dr. *Vámos* Henrik a kereskedők, *Spicz* Lajos a kisiparosok, *Csillag* Árpád főtitkár pedig a frontharcosok nevében.

A NEP északi kerülete ugyancsak hétfőn este a Kossuth Lajos-téri Unio-kávéház különtermében tartott választói nagygyülést, amelyen elsősorban a NEP képviselőjelöltjei: dr. *Bessenyei* Zénó, *Szurday* Róbert, *Krompaszky* Miksa szólaltak fel. Beszédet mondottak még dr. *Varannay* István, az V. kerületi frontharcosok nevében *Kemény* Tibor körzeti vezető, a reform-nemzedék nevében pedig *Kossányi* Dezső. A gyülés mindvégig lelkes hangulatban folyt le.

Értekezletet tartottak hétfőn este a *déli kerületi* oktatók, tanítók, tanítónők és tanárok. Itt *Usetty* Béla, dr. *Pözel* István, *Nagy* Antal kamarai alelnök és vágvecsei *Wellisch* Andor tartottak lelkesítő beszédeket.

Végül nagygyülést tartott a KEKOSZ is *Latinák* Jenő gyáros elnöklete alatt. Többen szólaltak fel és főleg gazdasági kérdésekkel foglalkoztak.

A többi pártok mozgalma

Természetes, hogy a választási küzdelemben teljes vértezettel síkra szállnak a többi pártok is. Agitációs gyüléseket tartottak a *Keresztény Párt,* amelynek szónokai: *Wolff* Károly, *Csilléry* András, *Toperczer* Ágostonné, *Homonnay* Tivadar, *Petrovácz* Gyula, *Bocsáry* Kálmán és a többi jelöltek túlnyomórészt fővárosi ügyekkel foglalkoztak. A *Nemzeti Néppárt Grieger* Miklós, *Payr* Hugó és *Friedrich* István vezetésével ismertette programját, a *Szabadelvű Párt* részéről *Rassay* Károly, gr. *Apponyi* György, *Bródy* Ernő, *Magyar* Pál, *Vázsonyi* János, *Gál* Jenő és *Gratz* Gusztáv tájékoztatták felfogásukról Budapest közönségét. A *Szociáldemokrata Párt* naponta gyülésezik és az időszerű munkáskérdéseket vetíti a hallgatóság elé. A párt vezérszónokai: *Peyer* Károly, *Weltner* Jakab, *Büchler* József és *Révész* Mihály. Több gyülést tartottak a kisebb pártok is, amelyek természetszerüleg erős és nehéz munkát végeznek az ajánlások megszerzése érdekében.

A kormány tagjai a választókerületekben

A kormány tagjai *Gömbös* Gyula miniszterelnökkel az élén az elmúlt vasárnapot a széleskörű agitációra használták fel és mindenütt komoly figyelem mellett fejtegették a kormány céltudatos és eredményt hozó terveit.

KOZMA MIKLÓS
belügyminiszter

Szombathelyen kijelentette, hogy a választások minden kerületben alkotmányos formák között fognak lefolyni és súlyt helyez arra, hogy azoknak *tisztasága teljes mértékben megóvassék.* Hangoztatta, hogy az országgyülés feloszlatását belpolitikai nyugtalanság és bizonytalanság tette szükségessé. *A kormány józan reformpolitikát akar csinálni, alkotmányos szellemben.* Senki ne féljen sötétbeugrástól, olyan próbálkozásoktól, amelyek nem a magyar anyaföld talajából nőttek ki. Kockázatos kísérletektől senkinek sem kell tartania.

FABINYI TIHAMÉR
pénzügyminiszter

Pécsett mutatkozott be a választóközönségnek. Nagy ováció mellett utalt arra, hogy *a nemzetnek egybe kell fornia közéleti tisztességben és közéleti tisztaságban.* A célkitüzések sorába tartozik, hogy megvalósuljon a tőkének és a munkának harmonikus gazdasági rendszere a szolidarizmus és egyetértés szellemében. Kijelentette, hogy *az észszerű takarékosságot fogja érvényesíteni, de nem akadályozza meg, hogy olyan befektetéseket és beruházásokat létesítsenek,* amelyek fokozzák a gazdasági vérkeringést. Kijelentette a pénzügyminiszter azt is, hogy észszerű megnyugvásra kell hozni a kartell- és árkérdéseket, szem előtt tartva a gazdasági törvények józan tiszteletét.

BORNEMISZA GÉZA
kereskedelmi miniszter

Kaposvárott mondott programbeszédet. A magyar fiatalság — mondotta — a történelmi tanulságoktól áthatott konzervatív evolúciós politikához csatlakozott, amely *nem zárkózik el az új korszellemtől.* A kormány feladata az összhang biztosítása a munka és a tőke között. Nem hibáztatja a kartellokat, hanem csupán a visszaéléseket.

LAZAR ANDOR
igazságügyminiszter

Debrecenben mondott nagysikerű programbeszédet. Ő arról beszélt, hogy *a szlávok és a germánok közé beszorított Magyarország csak saját erőire támaszkodva tudja kiélni a maga nemzeti létét.* Addig nem lehet bennünket elnyelnie senkinek, amíg a magyar nemzetnek az aspirációi és jogrendszere a magyar lélekben gyökerezik. Minden gondolat, amely alkalmas arra, hogy ezt a nemzetet részekre tagolja, ellensége az országnak.

SZTRANYAVSZKY SÁNDOR,

a Nemzeti Egység Pártja országos ügyvezető-elnöke sorrajárta választókerületének községeit. Nagy tetszés mellett fejtegette a választók előtt, hogy a belpolitikának egyik legfontosabb feladata a közigazgatás egyszerüsítése, vagyis leszámolás a régi bürokráciával.

Kreisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

Sorozatos gyülések a Nemzeti Egység Pártjában

Az északi és déli kerület kereskedőinek és iparosainak monstre nagygyülése. Azok a kereskedők és iparosok, akik a pesti oldalon, az északi és déli kerületben nagy lelkesedéssel csatlakoztak a nemzeti egység pártjának fővárosi szervezéséhez, *március 19-én, kedden este hét órakor monstre* nagygyülést tartottak az utazók egyesületének székházában (Jókai-utca 4.). A nagygyülésen megjelentek és felszólaltak *Fabinyi* Tihamér pénzügyminiszter, akit még kereskedelmi miniszter korából a főváros kereskedő- és iparostársadalma szeretetébe és megbecsülésébe fogadott. A nagygyülésen felszólalt még a Nemzeti Egység Pártjának fővárosi északi és déli kerületi jelöltjei: *Szurday* Róbert, *Lédermann* Mór, *Reithauser* Róbert, *Nagy* Antal és még sokan mások. A nagygyülés iránt impozáns érdeklődés nyilvánult meg, mert azon ismét szerepelt a vasárnapi gyüléseken oly nagy sikert aratott szavalókórus.

Az első frontharcos dísztáborozás Budán. A budai (I. kerületi) frontharcos tábor nagyszabású összejövetelre készül. *Március 20-án, szerdán este 6 órakor* a Budai Társaskör nagytermében (déli pályaudvar indulási oldal) tartják az első frontharcos dísztáborozást Budán, amelyen megjelenik vitéz *Rátvay* Imre nyugalmazott tábornok a XII. kerület elnöke, és résztvesznek a dísztáborozáson a főváros összes vitéz és frontharcos képviselőjelöltjei, akik a Nemzeti Egység Pártjának listáin szerepelnek. A budaiak frontharcos és hadirokkant társadalma minden előkészületet megtesz, hogy a dísztáborozás impozáns keretek között és a frontharcos fegyelem szellemében rendezzék meg.

A Reformnemzedék budai nagygyülése. Emlékezetes még az az átütőerejü óriási siker, amely a reformnemzedéknek a pesti Vigadóban történt bemutatkozását kísérte. Azok a gondolatok, tervek és eszmék, melyeknek hangoztatása azóta annyi lelkes követőt vonzott a reformnemzedék táborába, igazolást nyertek nemcsupán Gömbös Gyula miniszterelnök reformprogramjában, hanem a legutóbbi képviselőjelölések alkalmával is. Mint értesülünk, a nagysikerü vigadóbeli bemutatkozás után a reformnemzedék újabb megmozdulásra készül. Ugyanis elhatározták, hogy *március 25-én, hétfőn délelőtt fél 11 órai kezdettel* a budai Simplon-mozgóban (Horthy Miklós-út) nagygyülést tartanak, amelyen résztvesznek a reformnemzedékből kikerült összes képviselőjelöltek. A reformnemzedék elhatározta, hogy a nagygyülésre meghívja *Bornemissza* Géza kereskedelmi minisztert, aki az első bemutatkozó-gyülésen az elnöki tisztet töltötte be s aki azóta a reformnemzedék vezetői sorából került a kereskedelemügyi minisztérium élére.

Munkásgyülés a Sósfürdőben. A Nemzeti Egység Pártjának XI. kerületi fővárosi szervezete *március 23-án, szombaton este* nagyszabású munkásgyülést rendez a budai sósfürdőben. A gyülésen a párt több képviselőjelöltje fog felszólalni és ezért a budai munkások érthető érdeklődéssel várják a szombati gyülést, amelynek sikere érdekében minden előkészület megtörtént.

A Nemzeti Egység Pártjának fővárosi gyülésnaptára

Március 19:

Hét órakor: Kereskedők és iparosok monstre nagygyülése (Utazók Egyesületének székháza. Jókai-utca 4.) Felszólalnak: Fabinyi Tihamér, északi és déli kerület jelöltjei.

Március 20:

Hat órakor: Első frontharcos dísztáborozás Budán a Budai Társaskör nagytermében (Vitéz és frontharcos képviselőjelöltek felszólalása).

Hét órakor: Munkásgyülés. Jászberényi-út 2.

Március 23:

Hat órakor: Munkásgyülés a Sósfürdőben.

Március 25:

Fél 11 órakor: A reformnemzedék nagygyülése (Simplon-mozgó. Horthy Miklós-út).

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Két tanácsnok szolgálati jubileuma. A főváros tanácsnoki testületének két kiváló tagja ünnepelte e héten 25 éves szolgálati jubileumát. Az egyik *Felkay* Ferenc dr. tanácsnok, a közoktatási ügyosztály új vezetője, akit régi ügyosztálya a közgazdasági és ipari ügyosztály nevében *Pertik* Béla főjegyző köszöntött. Testületileg jelent meg a jubiláns tanácsnok előtt a FANSz igazgatótanácsa is jókívánságaival. Az elnöki osztály üdvözlő küldöttségét dorogi *Farkas* Ákos dr. tanácsnok vezette az ünnepelt főtisztviselő elé és megemlékezett azokról az érdemekről, amelyeket *Felkay* Ferenc az elnöki ügyosztályban eltöltött 18 éves munkássága alatt szerzett. A Hungária-szálló éttermében társasvacsorát is rendeztek tiszteletére és számos felköszöntőben méltatták a kiváló főtisztviselő érdemeit. A másik jubiláló főtisztviselő *Rosta* János dr. tanácsnok, a közélelmezési ügyosztály vezetője, aki szintén most töltötte be szolgálatának 25.-ik évét. A közélelmezési ügyosztály és a hozzá tartozó üzemek és intézmények tisztviselőkara nevében *Kiss* Zoltán tanácsjegyző, h. ügyosztályvezető meleg szavakkal köszöntötte a jubiláló tanácsnokot, hangoztatva a tisztviselők kettős örömét, miután a tanácsnokválasztás és a szolgálati jubileum úgyszólván egyidőre esett. *Rosta* János dr. tanácsnok hálásan köszönte meg az üdvözléseket és hangoztatta, hogy pályájának sikerét nagyrészt munkatársai odaadó, önzetlen támogatásának, munkásságának köszönheti. Kérte, hogy továbbra is a régi együttérzéssel és buzgalommal müködjenek a főváros szolgálatában.

Lamotte alpolgármester és Szemethy tisztifőügyész Svájcba utaznak a főváros kölcsönügyeinek megbeszélésére. A főváros és a külföldi hitelezők között a kölcsönügyekkel kapcsolatban még számos kérdés elintézetlen. A főváros vezetősége a hitelezők svájci érdekképviseletével már folytatott tárgyalásokat, de ezek félbeszakadtak. *Lamotte* Károly alpolgármester most újból felveszi a megbeszélések fonalát és csütörtökön *Szemethy* Károly tisztifőügyész kíséretében Svájcba utazik. A főváros képviselői *a külföldi hitelezőkkel Zürichben és Báselben fognak közvetlenül tárgyalni* és a megbeszélések során *a kamatkérdések,* az itteni *pengőbefizetések* és a transzferkasszába befizetett összegek egy részének *újbóli felhasználása, esetleg kötvények kibocsátása útján kerül szóba.*

Szendy polgármester a BSE díszelnöke lesz. A fővárosi tisztviselők szépen fejlődő sportalakulata, a BSE csütörtökön délután tartja rendes évi közgyülését a központi városháza tanácstermében. A Budapesti Sport Egyesület tagjai a csütörtöki közgyülésen díszelnökké választják *Szendy* Károly polgármestert, a magyar sport igaz barátját.

Magyar hangverseny Tokióban. A tokiói Magyar-Japán Társaság elnöke, *Naokazu Nabeshima* gróf értesítette a polgármestert, hogy a Magyar-Japán Társaság közreműködésével megrendezték Tokióban az első magyar hangversenyt. A figyelemreméltó társadalmi és zenei eseményt a japán főváros egyik legelőkelőbb helyiségében, a *„Nemesek Klubjában"* tartották meg, az ottani magyar kolónia és a magyar rokonságot ápoló előkelő japáni körök részvételével. Naokazu Nabeshima gróf díszes albumba kötve megküldte *Szendy* polgármesternek a hangversenyről készített fényképfelvételeket is. A képen egyik oldalon a japán, másik oldalon a nemzeti viseletbe öltözött magyar szereplők állanak. Az emelvény fölött látható a felkelő nap országának lobogója és a háromszínü magyar nemzeti zászló. *Szendy* polgármester meleghangú levélben köszönte meg a tokiói Magyar-Japán Társaság megemlékezését.

A székesfőváros kultúrpolitikájának jelentősége. *Némethy* Károly dr. tanácsnok a szabadegyetem mostani szemeszterének megnyitó előadására ezzel a címmel nagyérdekességü tanulmányt készített, amely könyvalakban is megjelent. A mélyenszántó és az egész témát felölelő munka áttekinthető képet nyujt a *székesfőváros kulturális tevékenységéről* és szemléltetően bizonyitja, hogy *Budapest vezetősége valóban szivén viseli a nemzet kultúrájának nagy ügyét.* Konkluziója *Némethy* Károly dr. tanulmányának: a kulturális tevékenységbe bizonyos egységet kell belevinni és ezért *az olasz rendszert ajánlja figyelembe,* amely rendkivül ügyes formában belekényszeriti az egész népet a kultúrával való élésbe. Az izléses kiállitású könyv Budapest gazdag kulturális életét tárja elő.

Uj törvényhatósági bizottsági tag. *Kirchner* Béláné törvényhatósági bizottsági tag tisztségéről lemondott, helyébe az igazoló választmány *Minich* Jenő póttagot hívta be.

Meghonosítják a fővárosnál is a „tiszteletbeli" és „címzetes" állásokat

Ezt a titulust a főváros körül szerzett érdemekért is adományozni fogják — Előrehaladottak a státusrendezés előmunkálatai — Nem lesznek kényszernyugdijazások

Az állammal és más hatóságokkal szemben, talán a székesfőváros az egyetlen közület, ahol nincsenek sem tiszteletbeli, sem címzetes rangok. Sőt nincsenek automatikus előlépések sem. A régi fővárosi törvény egyetlen kivételt ismer, amikor úgy rendelkezett, hogy a rangban legöregebb tanácsjegyzők automatikusan főjegyzőkké lépnek elő. Az új fővárosi törvény ezt is megváltoztatta. A „tb." és „c." állások és rangok hiányát eddig nem is érezték a tisztviselők. Az utóbbi években azonban, amióta nagyon nehezen megy a hivatali létrán az előrehaladás és az egyébként kifogástalan tisztviselők a legtöbbször tiz-tizenöt évig dolgoznak ugyanabban a fizetési fokozatban, felmerült a gondolata annak, hogy az elmaradt tényleges előléptetés helyett erkölcsi elégtételképpen legalább címmel, tiszteletbeli és címzési rangokkal kellene az érdekelteket kárpótolni. A tisztletbeli állások meghonosítása alkalmat adna arra is, hogy ilyen módon a főváros közügyeiben érdemeket szerzett szakembereket, vagy közéleti férfiakat is kitüntethessék.

A közelmultban egyik közgyülésen *Kabakovits* József dr. bizottsági tag — általános helyeslés közepette — indítványozta, módosítsák a központi igazgatásról szóló szabályrendeletet olyképpen, hogy a magasabb állások címe adományozható legyen.

Szendy Károly polgármester a gondolatot magáévá tette és utasitást adott az előkészületek foganatosítására. Értesülésünk szerint a megfelelő szabályrendelet átdolgozása már folyamatban van és a közeljövőben a közgyülés elé kerül. Mivel a törvényhatóság valamennyi pártja rokonszenvvel fogadja a gondolatot, rövidesen megtörténhetnek a tiszteletbeli és címzetes kinevezések.

Munkatársunk érdeklödött az általános státusrendezés előkészületei iránt is.

FARKAS ÁKOS dr.
tanácsnok,

az elnöki ügyosztály vezetője a *Fővárosi Hirlap* munkatársának az alábbi tájékoztatást adta:

— A státusrendezés előmunkálatai igen előrehaladott stádiumba jutottak és rövidesen abban a helyzetben leszünk, hogy a tervezetet bemutathatjuk a főpolgármester és a polgármester úrnak. Rengeteg munkát adó, nagy alaposságot és megfontolást követelő feladat ez, amelyen már hosszú hónapok óta dolgoznak. Arra a kérdésre, hogy az új státusszabályzat a maival szemben lényeges változtatásokat jelent-e? Válaszom az: *igen.* A főváros vezetősége arra törekszik, hogy

a tisztviselők szociális helyzetének javítása mellett a munkateljesítményt fokozhassa és javithassa.

A létszámban is lesz változás, mert tekintettel kell lenni az időközben már felállitott és felállitandó új kerületekre. Az új státusszabályzat egyik leglényegesebb és figyelemreméltóbb intézkdése az lesz, hogy minden szakon, minden munkakörben megszabja a tisztviselői létszámot, megállapitja a normál-státust. Normál-státus eddig a fővárosnál nem volt, hanem a fejlödésnek, a szükségletnek megfelelően,

meglehetősen ötletszerüen és rendszertelenül szervezték meg az egyes állásokat.

A normál-státus véget fog vetni az egyes kategóriák között mutatkozó kirivó aránytalanságoknak is.

Megkérdeztük azt is, mikorra várható *a nyugdijtörvény végrehajtása* a városházán.

— Ennek az előkészitésével is foglalkozunk, sőt itt is annyira haladt a dolog, hogy nemsokára megtörténhetnek a konkrét intézkedések.

Kényszernyugdíjazásokat előreláthatóan nem kell alkalmaznunk,

mert azok közül, akik e tekintetben számbajöhetnének, legtöbben az intézkedés bevárása nélkül, önmaguktól kérik a nyugdíjazást. Ilymódon már több mint 30 alkalmazottat vont a közelmultban végelbánási, illetve nyugdíjazási eljárás alá a főváros.

Teremtsünk munkalehetőségeket. A Budapesti Épitőmesterek Ipartestülete és a Magyar Épitőmesterek Egyesülete a Teremtsünk munkalehetőségeket keretében munkaalkalmak létesitése érdekében előadássorozatot rendez Irányi-utca 17. számú székházában. Az első előadásokat március 21-én vitéz budahegyi *Pauer* János és *Pávai-Vajna* Ferenc dr. tartják, előbbi a Gellérthegy multjáról, illetve a Gellérthegy körüli forrásokról, valamint Budapest-fürdőváros új hő- és gyógyforrási lehetőségeiről. Március 28-án *Tausz* Béla dr. a budai fürdők multjáról és *Tábori* Kornél az idegenforgalomról. Április 2-án pedig *Kotál* Henrik müépitész a Gellérthegy és környékének fürdővárossá való kialakitásáról tart előadást vetitett képekkel.

Átszervezték a Vízművek szakértőbizottságát. A Vizmüvek szakértőbizottsága, amely a múlt évben alakult és *Pap* Ferenc vezetésével nagy érdemeket szerzett a fejlesztési munkák sima lebonyolitása körül, a véletlenek összejátszása folytán a közelmúlt hónapokban önmagától feloszlott. A szakértőbizottság két tagja meghalt, Pap Ferenc pedig a Vizmüvek vezérigazgatója lett. Hosszabb időn át nyilt kérdés maradt, vajjon a Vizmüvek vezetésében beállott változás után szükséges-e új szakértőbizottság alakitása, végül is az a vélemény alakult ki, hogy helyesebb, ha a folyamatban levő és még tervbevett nagyszabású müszaki munkálatokat az üzemi választmány mellett egy szakértőkből álló testület is kontrollálhatja. Ezt a felfogást képviselte maga *Pap* Ferenc, az új vezérigazgató is. *Szendy* Károly polgármester ilyen előzmények után a napokban kinevezte az új szakértőbizottság tagjait. A főváros vezetősége Makó *Kléger* Sándor min. tanácsost, a kereskedelmi minisztérium vizvezetéki- és csatornázási osztályának vezetőjét és *Joó* Istvánt kérte fel a szakértőbizottságban való közreműködésre, a régiek közül pedig *Breitenbach* Mihály okl. mérnök tagja maradt a bizottságnak.

Üdülőhellyé akarják nyilvánitani a Rózsadombot. A Rózsadomb és Vidéke Egyesület választmánya *Harrer* Ferenc dr. felsőházi tag elnöklésével ülést tartott. *Nádas* Béla dr. ügyész-főtitkár programot terjesztett elő és bizonyos eredményekről számolt be: igy különösen a közeljövőben a rózsadombi 11-es autóbuszjáratnak Zárda-utcai meghosszabbitásáról a kétirányú forgalom bevezetésével, a rendkivüli házadómentességnek a Rózsadombra s körzetére kiterjesztése iránti akcióról, a Rózsadombnak üdülőhellyé kijelöléséről, a Törökvész-úti bécsi autóstrada tervéről, a rózsadombi közbiztonság s közvilágitás megjavitásáról.

Ujjáalakitották a közigazgatási bizottság tiz albizottságát. *Sipőcz* Jenő főpolgármester törvényadta joga szerint intézkedett a közigazgatási bizottság kebelében müködő albizottságok ujjáalakitása iránt. A közigazgatási bizottságban *tiz albizottság* müködik, amelyek mandátuma a múlt év végével lejárt. Az új albizottságok névsora a következő: *Fegyelmi választmány:* elnök *Sipőcz* Jenő dr., rendes tagok: *Baróthy* Pál dr. kir. főügyész, *Csilléry* Béla dr. kir. pénzügyigazgató, *Csilléry* András dr., *Dési* Géza dr.; póttagok: *Hann* Arnold dr. és *Nagy* Zsigmond dr. kir. tanfelügyelő. *Gyámhatósági fellebbviteli küldöttség:* elnök a főpolgármester, tagok: *Szendy* Károly polgármester, *Liber* Endre alpolgármester, dr. *Csorna* Kálmán árvaszéki elnök, *Szemethy* Károly dr. tiszti főügyész, *Csilléry* András dr., *Gaár* Vilmos, *Lázár* Ferenc dr., *Bánóczy* László dr.; póttagok: *Peyer* Károly és dr. *Dési* Géza. *Adóügyi albizottság:* elnöke a főpolgármester, tagjai: *Szendy* Károly polgármester, *Szemethy* Károly dr., *Csilléry* Béla dr., *Gaár* Vilmos dr., *Hann* Arnold, *Peyer* Károly, *Petrovácz* Gyula; *póttagok:* Dési Géza, *Lázár* Ferenc. *Gazdasági albizottság:* elnök *Lamotte* Károly alpolgármester, tagok: *Kozma* Jenő, *Pfeiffer* Gyula, *Staub* Elemér, *Czillinger* János, *Wallner* Endre, *Wolff* Károly; a mezőgazdasági ügyek előadója *Pilissy* Géza; az erdészeti ügyek előadója *Székács* Vincze. *Népoktatásügyi albizottság:* elnök *Liber* Endre alpolgármester, tagok: *Nagy* Zsigmond dr. kir. tanfelügyelő, *Csilléry* Béla dr., *Lorberer* Jenő, az Államépitészeti Hivatal főnöke, *Kozma* Jenő, *Wolff* Károly, *Hann* Arnold. *Ötügyi albizottság:* elnök *Lamotte* Károly alpolgármester, tagok: *Szemethy* Károly tiszti főügyész, *Lorberer* Jenő, *Kozma* Jenő, *Wolff* Károly. *Kisajátitási albizottság:* elnök *Lamotte* Károly alpolgármester, tagok: *Szemethy* Károly, *Lorberer* Jenő, *Gaár* Vilmos, *Lázár* Ferenc. *Telepitési albizottság:* elnök *Liber* Endre alpolgármester, tagok: *Szemethy* Károly, *Lorberer* Jenő, *Dési* Géza és *Petrovácz* Gyula. *Közegészségi albizottság:* elnök *Liber* Endre alpolgármester, tagok: *Csordás* Elemér tiszti főorvos, *Csilléry* András, *Gaár* Vilmos, *Bánóczy* László. *Az 1878. V. t.-c. 43. §-a értelmében müködő felügyelő bizottság tagjai: Bánóczy* László, *Csilléry* András, *Dési* Géza, *Gaár* Vilmos, *Hann* Arnold, *Kozma* Jenő, *Lázár* Ferenc, *Peyer* Károly, *Petrovácz* Gyula, *Wolff* Károly. Az ujjáalakitott albizottságokban hivatalból delegált, kinevezett és választott tagok foglalnak helyet. A kinevezés és választás már korábban megtörtént és a *megalakitás csupán az egyik alpolgármesteri szék betöltésének elhúzódása miatt késett mostanáig.*

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben **P 1.20** Minden szerdán **disznótoros vacsora** pénteken este **halászlé**

Napirendre kerül a villamosokon való dohányzás engedélyezése

Közgyűlés tárgyalja az új közlekedési szabályrendeletet

Két évvel ezelőtt legkomolyabb formában tárgyalták a főváros bizottságaiban és a közgyűlésen *a villamoson való dohányzás újból való megengedését.* Támogatta az ezirányú mozgalmat a pénzügyminisztérium is, ahol az a meggyőződés, hogy a villamosokon való dohányzás kedvezően befolyásolná a dohánytermékek kelendőségét. A főváros vezetősége elkészítette *az új közlekedési szabályrendeletet,* amelynek egyik pontja megengedhetőnek tartja a villamospótkocsikon való dohányzást.

A javaslat fölött éles vitatkozás folyt és végül is győzött a közgyülés „dohányellenes" pártja, amely néhány szótöbbséggel visszautasította a közlekedési szabályrendeletnek ezt a pontját. Azóta ez az ügy nem került szőnyegre, most azonban

feltétlenül időszerű a közlekedési szabályrendelet véglegesítése, amelyben ismét ott szerepel a villamosokon való dohányzás.

A szabályrendelettervezet javasolja, hogy *a főváros törvényhatósága járuljon hozzá a közönség kényelmének és igényeinek kielégítéséhez,* mert ebben az értelemben több oldalról komoly sürgető kívánságok érkeztek.

Nem lehet tudni, hogy milyen sors vár erre a megismételt javaslatra. A dohányzók nagy tábora már is szervezkedik, hogy a villamosokon való kényelmes füstölés lehetővé váljon, az antinikotinisták pedig *további éles harcot hirdetnek és argumentumaik támogatására a női utasokra appellálnak,* akik ruhájuk épségét féltik. Nyilvánvalóan nagy vita várható a közgyülésen és ma még csak jóslásokba sem lehet bocsátkozni afelől, hogy ennek az évnek a közepén megengedik-e a villamosutasok dohányzási szenvedélyének kielégítését.

Felterjesztés a halálsorompók megszüntetése érdekében

A polgármester sürgeti a döntést

Az elmúlt esztendők állandóan napirenden lévő problémája *a budapesti perifériák felszabadítása,* amit kizárólag az úgynevezett halálsorompók megszüntetésével lehetne biztosítani. Kőbánya, Zugló, Angyalföld és a Lipótváros északi városrésze azok, amelyeknek villamosforgalmát és kocsiközlekedését teljesen megbénítja a keresztirányban húzódó vasútvonal. A sürün járó vonatok állandóan megállítják a forgalmat és kétségtelenül bebizonyított tény, hogy

mindezek a városrészek azért nem tudnak szervesen bekapcsolódni a főváros szívébe, mert életerejüket elvágja a vasútvonal és a halálsorompó.

A főváros vezetősége, a közmunkatanács és az Államvasutak igazgatósága több tanácskozást folytattak és úgy volt, hogy *három évvel ezelőtt gyors egymásutánban megszünteti ezeket az akadályokat.* A különböző tervek között szerepelt, hogy a vasúti vonalat *kihelyezik a város határain túlra,* ezt a megoldást azonban a horribilis költségek megnehezítik. A másik elgondolás *feltöltéssel volna kombinálva,* föképen, hogy a vasúti vágányokat magas viaduktra emelik és ilymódon biztosítják a zavartalan összeköttetést. Mindezek a tervek azonban megdültek a költségvetések tételei miatt és mint legegyszerűbb terv került előtérbe, hogy

közvetlenül a mai sorompók helyén aluljárót építenek.

A vasútvonalakra merőlegesen futó útvonalakat lemélyítik és ilymódon *aránylag kisebb költséggel biztosítják a főváros régi problémájának megoldását.*

Szendy Károly polgármester az elmúlt napokban elővétette ezeket a terveket a városrendezési ügyosztályban és azok gondos áttanulmányozása után arra a meggyőződésre jutott, hogy

a felveendő beruházókölcsön és a külföldön megindított transzfer-tárgyalások esetén megnyílik a pénzügyi lehetőség a vasúti aluljárók fokozatos megvalósítására.

A polgármester a műszaki és pénzügyi elgondolások összesítését a napokban *felterjesztette a kereskedelmi miniszterhez,* amelyben azt is kérte, hogy mielőbb történjen döntés a halálsorompók megszüntetéséről.

A Nemzeti Egység fővárosi szervezetének kerületi helyiségei

I., Pauler-utca 10., központi kerületi titkár: *Kováts* István dr., telefon 609—34.

II., Szász Károly-utca 4., titkár: *Hajós* György dr., telefon 574—49.

III., Hajógyár-utca 2., titkár: *Kiss* Károly.

IV., Eskü-tér 8., titkár: *Bánhegyi* B. Géza, telefon 884—49.

V., Alkotmány-utca 27., titkár: *Kende* Béla, telefon 134—55.

VI., Teréz-körút 21., titkár: *Ekker* László, telefon 210—15.

VII., Erzsébet-körút 1., titkár: *Kiss* Péter, telefon 449—20.

VIII., József-körút 70., titkár: *Szabó* Endre dr., telefon 311—18.

IX., Üllői-út 115/b., titkár: *Somfay* Géza, telefon 397—70.

X., Belső Jászberényi-út 2., titkár: *Király* Dezső, telefon 481—28.

XI., Verpeléti-út 4—6., titkár: *Somody* Pál, telefon 683—14.

XII., Márvány-utca 40., titkár: vitéz *Kőszeghy* Béla dr.

XIII., Mohács-utca 6., titkár: *Miniszlay* Béla, telefon 986—62.

XIV., Bosnyák-utca 1., titkár: *Varga* István, telefon 966—48.

biztosok kik lesznek, honnan vesszük őket. Az amúgy is megterhelt és létszámában csökkentett adminisztráció az ügyvitel sérelme nélkül *nem nélkülözheti* heteken át a szükséges 200 tisztviselőt. Ennyi hivatalnokot a rendes munkakörtől hosszabb időre elvonni nem lehet. Legfeljebb arról lehetne szó, hogy a tisztviselők a hivatalos időn túl dolgoznának. De ennek is vannak nehézségei, mert

a különmunkát honorálni kellene,

márpedig az Állami Statisztikai Hivatal összeírási ívenkint mindössze *egy-négy fillér írásdíjat fizet,* ami annyit jelent, hogy egy-egy összeíró alig kapna többet 6 pengőnél. Már pedig a munkát távoli, nehezen megközelíthető külterületeken kell elvégezni és a villamos költség is többe kerülne, mint amennyi a honorárium. A statisztikai hivatal kilátásba helyezett jutalmazása a közlekedési költségek töredékét sem fedezné. Mivel állami feladat elvégzéséről van szó, amelyre a fővárosnak egyébként fedezete nincs, most felterjesztésben kéri a főváros vezetősége, hogy

az összeírás költségeit bocsássa a főváros rendelkezésére.

Gyors intézkedésre van szükség, mert a kitöltött ívek beszolgáltatásának határideje március vége.

Lajstromozzák a budapesti gazdálkodók gazdasági felszerelését

26.000 birtoktest adatait kell összegyüjteni — Az összeírás költségeit a főváros a kormánytól várja

A kormány néhány héttel ezelőtt rendeletet adott ki a földbirtokok, gazdasági üzemek, gyümölcsfák, gyümölcsösök, kertek, szőlő- és erdőgazdaságok, állatok, mezőgazdasági gépek, termékészletek stb. pontos lajstromozására és összeírására. A kormány rendelete az egész országra szól és természetszerüen a székesfővárosra is kiterjed.

Az összeírásról és a velejáró munkálatokról az *Ipari-, közgazdasági- és közlekedési ügyosztályon* a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Utoljára 1895-ben volt ilyen összeírás, de a mostaninál kisebb terjedelmü. A világváros életében nem látszik fontosnak az ilyen a mi, pedig nálunk is többezer adófizető polgárt ki vetlen közelről érint. A munka nálunk, a milliós nagyvárosban óriási feladatot ró az adminisztrációra, mert

körülbelül 26.000 birtoktest adatait kell összegyüjteni.

Hogy a nagyszabású munkát pontosan elvégezhessük, a *főváros területét 200 körzetre* kell felosztani, mindenhova külön számláló és összeíró biztost kirendelni. A munka beosztásával és irányításával *Illefalvy* I. Lajost, a statisztikai hivatal igazgatóját bízta meg a polgármester. *E pillanatban még teljesen bizonytalan, hogy a számláló*

STREBEL-STRECO-KAZÁN
hazai olcsó daraszenek
gazdaságos, egyszerű, füstmentes
tüzelésére.
STREBEL
STREBELMÜVEK
Budapest, V., Alkotmány-u. 16. Tel.: 16-5-65.
Gyárteleo: Moson.

RÉVÉSZ ÉS HUSZÁR
autótechnikai cikkek és láncok. Durex-dugattyú vezérképviselet
Budapest, VI., Jókai-tér 7. Tel.: 18-9-54

LAVER FERENC Denta MŰSZERGYÁR
Alapitva 1900
Budapest, VIII., Vas-u. 2. Telefon: 40-4-24
Gépek • Műszerek • Autóalkatrészek

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESITŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel.: 35-5-63, 52-8-52

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, házi vízellátóberendezéseket, bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tűzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett Jobbágy-féle folytonégőkályhák.

Gazdasági Értesítő

Kijátszák a gyárak a kereskedőkkel kötött egyezséget a detailárusítás beszüntetésére

Tisztességtelen verseny becsalogató reklámcikkekkel — Növekednek a fizetésképtelenségek az áruházak kíméletlen versenye miatt

Az áruházi fronton pillanatnyi csend honol és az érdekelt kereskedők feszült kíváncsisággal várják *az áruházi tevékenység korlátozásáról szóló miniszteri rendelettervezet közvetlen hatásait.* Nagy megnyugvást és örömet keltett a kereskedők körében *Bornemissza* Géza kereskedelmi miniszternek a *Fővárosi Hirlap* multheti számában tett nyilatkozata, amelyben

a miniszter bejelentette, hogy teljesen magáévá teszi elődjének az áruházak kíméletlen versengésének háttérbeszorítására tett intézkedéseit.

Az áruházak tehát hiába mesterkednek azon, hogy a rendelettervezetet megmásítsák, mert erre *Bornemissza* Géza kereskedelmi miniszter nem fog módot nyujtani, sőt határozott kijelentése szerint *keresi azokat a lehetőségeket, amelyek révén további könnyítéseket nyujthat a legális kereskedelmi osztálynak.* A *Fővárosi Hirlap* nagy elégtétellel állapítja meg, hogy évek óta folytatott akciója ezt a nagy sikert eredményezte és most már csak az van hátra, hogy elhatározó lépés történjen a kereskedők másik fájó sebének: *a gyári detailárusításnak a tökéletes leépítése terén is.*

Feljelentés tisztességtelen verseny miatt

Amint előrelátható volt, az áruházak most újabb eszközöket keresnek, hogy a rendelet kibocsátása készületlenül ne találja őket.

Ötletben eddig sem voltak szegények az áruházak és különböző raffinált trükkökkel igyekeztek a közönség érdeklődését felkelteni

és mi sem természetesebb, minthogy *háttérbe szorítottságuk láttán nem riadnak vissza a legképtelenebb reklámfogások alkalmazásától.* Tipikus példája a legújabb áruházi manövernek az a hirdetés, amely egy kisebb Andrássy-úti áruháztól ered és amely nem átallotta „becsalogató" cikknek *női tavaszi kabátot 6.80 pengős áron kínálni.* Szakkörökben nagy feltünést keltett ez a propaganda, mert egy ilyen női kabátnak a munkadíja *egymagában 3.30 pengő,* amelyben nem szerepel maga az anyag, a hozzávaló béléáru és az egyéb tartozékok. A női szabók és a konfekciós kereskedők valóságos nyomozást folytattak, hogy ennek a feltünő kínálatnak a hátterét megismerjék. Kiderült, hogy a kabát szabója *nem rendelkezik iparengedéllyel,* a szövet pedig silány pamutanyag. A kabát készítője elmondotta, hogy

mindössze tizenhárom darabot készített ebből a típusból, amelyet az áruház megvásárolt.

A nyomozás során az is megállapítást nyert, hogy *a szenzációsan olcsó árajánlatra tömegesen jelentkeztek vevők, de egyetlen egy kabát sem volt már raktáron.* A hirdetésnek a célja nem volt más, mint becsábítani a vevőt és lehetőleg más cikket a nyakukba sózni. *A Női Konfekciókereskedők Országos Szövetsége* elhatározta, hogy az iparkamara és az *OMKE* közreműködésével megteszi a szükséges lépéseket, hogy a szóbanforgó áruháznak a szakmát súlyosan károsító és

a tisztességtelen verseny tényét kimerítő

gesztusa kellő megtorlásban részesüljön.

Tönkrement kereskedők az áruházak versenye miatt

Az áruházi verseny egymás után szedi áldozatait a kereskedők körében és a hivatalos lap naponkint ismerteti azoknak a kereskedőknek a szomorú névsorát, akik elveszítik exisztenciájukat és magukon kívül alkalmazottaik is a nincstelenségre vannak kárhoztatva. Legutóbb olvastuk, hogy *Garai* Árpád csillár és villamossági cikkek kereskedése a kényszeregyezség megindítását kérte, mert képtelen az üzletét tovább folytatni. Különös szerencsétlensége ennek a *Rákóczi-út 47.* szám alatt lévő üzletnek, hogy

két áruház közé van beékelve, amelyek ezeket a cikkeket is forgalmazzák és természetesen felszívják annak a környéknek a közönségét.

Az egykor virágzó üzlet most 6000 pengős hiány miatt kénytelen redőnyeit lehúzni. Az *élelmiszerszakma* is érzi az áruházak romboló munkáját és annak ellenére, hogy az élelmiszerárusítást az áruházak korlátozni kénytelenek, *még mindig nagyszámban jelentkeznek élelmiszerkereskedők és más rokonszakmák, amelyek az áruházak versenye miatt adják fel a további küzdelmet.* A legnagyobb inzolvenciája a szakmának *Winterstein P. és Fiai* gyümölcsízgyárának fizetésképtelensége, ahol a passziva 108.000 pengőre rúg. Megszünteti üzletét a *Kallus Soma cég* és még

egynéhány budapesti élelmiszerkereskedő,

összesen tizenegy, akiknek hiánya 216.000 pengő. Amint látható, az áruházak rombolnak és ezért a még esedékes korlátozó rendelkezések sürgető feladatot rónak az állami szervekre.

A detailegyezmény kudarca

A gyári detailárusítás ügyében nagy megkönnyebbülést hozott a *Fővárosi Hirlap*-nak az a közlése, amely bejelentette, hogy *a főváros felterjesztést intéz a kormányhoz egyes gyáripari vállalatok kereskedelemellenes tevékenysége miatt.* A gyári detailárusítás a közelmultban annyiban enyhült, hogy a *selyemgyárak* és a *posztógyárak* megállapodást kötöttek a detailárusításra vonatkozólag, a *kötszövögyárak* és a kereskedők között pedig folynak a tárgyalások. Szó van arról is, hogy a *kalapgyárak* és a kereskedők is tárgyalni fogják ezt az ügyet és a megegyezésre komoly kilátások mutatkoznak. A kereskedők tehát itt joggal várnak bizonyos méltányosságot és hiszik, hogy helyzetük a közeljövőben megjavul, azonban

máris mutatkoznak olyan jelenségek, amelyek a részben megkötött, részben pedig megkötendő egyezmények teljes kijátszását célozzák.

A gyárak ugyanis hajlandók színleg a kicsinybeni árusítás beszüntetésére, ugyanakkor azonban *bizományi lerakatokat létesítenek, amelyek a gyár megbízottjának vezetése alatt tulajdonképpen fióküzleti munkakört látnak el.* Különösen lábra kapott ez a szokás a festék- és vegyi szakmában, de folytatja ezt a furcsa játékot a GFB. is, amely most *fiókok helyett gyári lerakatokkal hálózza be a fővárost.*

A kereskedelmi minisztériumban komolyan foglalkoznak a gyári árusítás beszüntetésével

és most nyilvánvalóan gondoskodnak arról, hogy egyes gyárak ilyen lerakatok létesítésével ne folytassák a detailárusítás számukra nem méltó tevékenységét.

A Magyar Általános Takarékpénztár közgyűlése. A *Magyar Általános Takarékpénztár Részvénytársaság Horváth* Lipót dr. elnök-vezérigazgató elnöklete alatt március 14-én tartotta meg 53. rendes közgyülését. A közgyülés megállapította, hogy az 1934. üzletév *tiszta nyeresége* — miután már mérlegen belül a *nyugdijalapot 250.000 P*-vel (1933-ban 151.000 P) dotálták és *leirásokra 453.331.74 P-t* (tavaly 352.000 P-t) fordítottak, valamint ugyancsak mérlegen belül a 330/1935. M. E. számú rendeletnek megfelelő leirásokat több esetben a rendelkezéseken túlmenő mértékben eszközölték — *506.902.48* P (1933-ban 509.447.83 P). A közgyülés elhatározta, hogy a tiszta nyereségből — úgy mint tavaly — *100.000 P* az intézet *tartalékalapjának* növelésére fordittassék, miáltal az *13,850.000 pengőre,* az *intézet összes saját tőkéi* pedig *33,850.000 pengőre emelkednek,* továbbá *60.000 P* (tavaly 50.000 P) a *nyugdijalap* dotálására, *31,902.48 P* pedig *átvitelre* használtassék fel és *osztalék* cimén — úgy mint tavaly — részvényenként *75 fillér* = 300.000 P fizettessék *március 16-tól* kezdődőleg. Az igazgatóság új tagjává választották Gr. Uff. *Sulfina* Michele urat, a Triesti általános biztositó társulat (Assicurazioni Generali) vezérigazgatóját. A felügyelőbizottság új tagjai lettek: Comm. Dr. *Gentilli* Camillo úr, a Triesti általános biztositó társulat (Assicurazioni Generali) igazgatója és *Orova* Károly úr, a takarékpénztár ny. igazgatója.

A Magyar Kereskedelmi Hitelbank-Schopper J. G. Részvénytársaság igazgatósága a közgyülésnek javasolni fogja, hogy az 1934. évi 35.081.08 P tiszta nyereség új számlára vitessék át.

FÉNYSZÓRÓ

Tessék besétálni!

a Corvin Áruház éttermébe, ahol — azt olvassuk a lapokban megjelent hirdetésekben — 60 fillérért reggelit, löncsöt, 1.60 P-ért ebédet és 60 fillérért uzsonnát kínálnak a jámbor publikumnak. Az áruházi tevékenység tehát a vendéglátó ipart is kisajátitja és reggeltől estig a kávéházaknak és a vendéglőknek csinál éles konkurrenciát, mintha az áruháznak az volna a hivatása, hogy a kimondott kávéházi és vendéglői üzletekből a közönséget magához csalogassa. Nincsen korlát és fék az áruházi mohóságban, mert nem elég, hogy az összes szakmai kiskereskedőket teszik tönkre: diszmüárut, cipőt, kalapot, ruhát, szőnyeget, bútort, füstölthust, zöldbabot, esernyőt, játékárut és miegymást kínálnak, amivel a kiskereskedők pusztulását idézik elő. Most a vendéglátó ipar van soron, mert miért menjen tűrhetően a sorsa a szomszédos vendéglőnek vagy kávéháznak, amikor Lewin Miksáéknak is van üres termük, ahová csak asztalok, székek, evőeszközök, néhány pincér és nagyfokú lelkiismeretlenség szükséges. Pusztuljon mindenki, éljen az áruház! Szerencse, hogy Fabinyi Tihamér már elkészitette nagyszerű rendeletét az áruházak tevékenységének szabályozásáról, amelyet tetterős utódja, Bornemisza Géza kereskedelmi miniszter is mindenben magáévá tesz. Ennek a rendelettervezetnek a 4. pontja kimondja, hogy áruházban vendéglátó, valamint általában képesitéshez kötött ipar nem gyakorolható és az emlitett iparokat az üzlethelyiségben más sem gyakorolhatja. A következő pont úgy szól, hogy a fentebb megjelölt ipar gyakorlását a jelen rendelet életbeléptetésétől számitott hat hónap alatt meg kell szüntetni. Miért siet tehát a Corvin Áruház az étterem forszirozásával, amikor a rendelkezés kimulásra itéli? Nyilvánvalóan flottatüntetésről van szó, merész szembeszállásról a rendelettervezet intencióival és ezen a ponton nyilatkozik meg legjobban az a hallatlan tiszteletlenség, amit a pöffeszkedő áruházak saját maguknak engedélyeznek. A rendelettervezet már komoly figyelmeztetést adott az áruházaknak, hogy türhetetlen tolakodásuk megelégeltetett és ez a legújabb gesztus csak azt provokálhatja ki, hogy az érvényessé váló rendelet az éttermi üzemek haladéktalan beszüntetését fogja előirni. Méltányosságnak és elnézésnek nincs és nem lehet helye azokkal az áruházakkal szemben, amelyek fütyülnek a kormányzati ténykedésekre és hencegően rázzák öklüket a legmagasabb hatóságok felé.

Hogy mi a szódavíz

azt az iskolásgyermekek nem tanulják ugyan az oktató intézetekben, azonban tökéletesen tisztában vannak a rendes vízvezetéki viz és a közönséges szénsav keverékével. Általában nem luxus ez a primitiv üditő ital és mégis hovatovább odajutunk, hogy kisigényü polgártársaink kénytelenek lesznek a szódavíz élvezetéről lemondani. A kényszerítő körülményeket maga a szikvízkartel idézi fel azzal, hogy a három és a hat filléres árakat egyelőre öt és tíz fillérre drágitották. Az áremelés még nem érte el a végső kifejlést és most tanakodnak a vízvezetéki víz és a szénsav szorgalmas keverői azon, hogy néhány napon belül a kisüveg árát hat fillérre, a nagyüvegét pedig tizenkét fillérre emeljék. Amint látható, néhány hét alatt pontosan százszázalékos a drágitás mértéke, közben közeledik a feltartóztathatatlan tavasz és nyár. A kánikula idejére drágitanak már a szikvízkartel urai és ebben hűséges társaik a sörgyárak, amelyek őszintén kívánják a szódavíz áremelkedését, hogy ilymódon veszélytelenebb legyen az árpalé versenytársa. A fővárosi ásványvízüzem feladata, hogy Budapest közönsége ne lássa elérhetetlen távolságban maga előtt a szódavizet és mert a hatósági üzem pillanatok alatt berendezhető erre a gyártásra: elsőrendű közérdeket szolgálnak, ha a nyári hónapokban hatósági szódavíz kerülne szolid árakon forgalomba. Mutassa meg a főváros, hogy az indokolatlan árdrágitást eredményesen vissza tudja utasitani!

Magyar Királyi Osztálysorsjáték

A most befejezett 33. sorsjátékon a nagy jutalmat

300.000 P

a legnagyobb főnyereményt

200.000 P

ismét TÖRÖK szerencsés vevői nyerték

Kisérelje meg a szerencséjét

TÖRÖKNÉL

Elérhető legnagyobb nyeremény

500.000 pengő.

Nyereményhuzás már ÁPRILIS 13-án és 16-án

Hivatalos I. oszt. sorsjegyárak:

Egész sorsjegy	Fél sorsjegy	Negyed sorsjegy
P 24.—	P 12.—	P 6.—

TÖRÖK A. és TÁRSA BANKHÁZ RT., Bpest. IV., Szervita-tér 3.

Döntés előtt a kerületek útkarbantartási munkálatainak odaítélése

Csak a régi, megbízható kövezőiparosok számíthatnak megbízásra

Jelentette a *Fővárosi Hirlap*, hogy az út karbantartási versenytárgyalás lejárt és az ajánlatokat nagy érdeklődés mellett bontották fel az illetékes ügyosztályban. A legsürgősebb útépítések és nélkülözhetetlen karbantartások értéke meghaladja a 900.000 pengőt, ami *lényegesen alatta van az évek előtti méreteknek.* Összesen 61 ajánlat érkezett, amelyek közül 43 a közmunkákra és 18 az aszfaltburkoló munkák és javítások végzésére vonatkozik.

Azok a régi cégek, amelyek kipróbált lelkiismeretességgel végzik hosszú évtizedek óta ezt a kisipari munkát, ezúttal is

a legkomolyabb egységárakon pályáztak

és szemléltetően illusztrálták, hogy *miképpen érték el a reális egységárakat.* Tudni kell, hogy az ügyosztály a kövezők ipartestületének meghallgatásával részletesen meghatározta *minden munkanem normális egységárát* a mult évi munkabérek, a fuvarbérek és az anyagárak alapján. A kövező iparosok a maguk kimutatásában bebizonyítják, hogy a *szakmunkások bére emelkedett* és hogy *a takarmányárak* alakulása miatt a fuvardíjak *25%-kal drágultak.* Ez az utóbbi tétel döntő hatást gyakorol az új egységárakra, mert a számlaösszegek közel 40%-a a fuvarköltségekből áll, ami természetesen

kihatást gyakorol az ajánlatok végösszegeire.

A pályanyertes vállalkozók kötelesek *állásnélküli mérnököket* is alkalmazni, akiknek a fizetése, a MABI-illetéke és kereseti adója rezsiemelkedést von maga után. Mindezek a tételek az irányárakon felül 10—12%-os felár hozzászámítását tették volna indokolttá, mégis

a kövezőiparosok csupán egy-két százalékos felárat vettek számításba,

bebizonyítva így, hogy *lelkiismeretes munkaszeretettel akarnak továbbra is a főváros rendelkezésére állani.*

Az összes pályázók közül mindössze öt cég adott be pályázatot felár nélkül, tehát engedménynyel, amelyek azonban *számítási hibán alapulnak, vagy pedig tudatosan irreálisak és amelyeket a döntésnél nem vehetnek figyelembe.* Általában *Király* Kálmán tanácsnok, az út- és csatornaépítési ügyosztály körültekintő vezetője azt a nézetet vallja, hogy

a munkálatokkal továbbra is a régi patinás cégeket bízza meg, amelyek mindenkor a komoly lelkiismeretesség alapján jelentkeztek munkáért

és távol tartanak maguktól minden kísérletezést, ami látszólagos olcsóbb ajánlatokban jutnak kifejezésre. A pályázatok műszaki felülvizsgálata már megkezdődött *és Szendy Károly polgármester néhány napon belül meghozza döntését a kerületi kövezetkarbantartás odaítéléséről.*

VÁLLALKOZÁS

Az iszapgázosító berendezés versenytárgyalásának új terminusa: április 9.

Eredménytelen volt a második árlejtés is

Március 9-én lejárt az iszapgázosító berendezésre hirdetett versenytárgyalás, amelyre összesen *hét ajánlatot* nyujtottak be a vállalkozók. Az ajánlatok átlagban túlhaladták a hatszázezer pengőt és különleges érdekessége volt a versenytárgyalásnak, hogy *a benyujtott egységárak közelfekvően azonos alapokon kerültek kiszámításra.* A vállalkozók azt hitték, hogy az átszámítások után rövidesen megtörténik a döntés és most nyilvánvalóan meglepetésnek számít, hogy *a polgármester a versenytárgyalást eredménytelennek minőtitette.*

Illetékes helyen

érdeklődtünk a váratlan elhatározásról és a következő felvilágosítást kaptuk:

— A polgármester kénytelen volt a pályázatot eredménytelennek nyilvánítani, mert *több olyan körülmény játszott közre, amelyek kötelezővé tették ennek a negatívumnak a kialakulását.* Tudvalevő ugyanis, hogy a törvényhatóság maximálisan 600.000 pengő értékű fedezetet jelölt ki erre a célra,

az ajánlatok pedig túlhaladták ezt az összeget.

Hozzájárult a versenytárgyalás eredménytelenségéhez az is, hogy *az ajánlatok egy része szabálytalan volt,* amelyek ha csupán formahibának is tekinthetők, mégis alkalmasak arra, hogy a közszállítási szabályzat szigorú rendelkezései alapján visszautasításban részesüljenek. Több ajánlatot kellett volna ilymódon mellőzni, mert

alig marad két-három olyan ajánlat, amelyek a mérlegelést megérdemlik.

A főváros érdekeinek a védelme késztette a polgármestert erre az elhatározásra, nehogy azonban a munkálatok késedelmesen elhúzódjanak, már is megtörtént az új kiírás, amely

a határnapot április 9-ben állapítja meg.

Ez a terminus aránylag nincsen messze, de nem is szükséges távoli terminust megszabni, mert *a vállalkozók ismerik az egész anyagot és igy módjuk van gyorsabb ütemben ajánlataikat elkésziteni.*

Különböző okok miatt tehát most már *harmadszor kerül kiírásra az iszapgázosító berendezés szállítása* és remélhetőleg az április 9-iki dátum pontot tesz ennek a közmunkának a sorsára. Nyilvánvaló, hogy a legújabb versenytárgyaláson *mindazok a vállalkozók jelentkeznek, akik eddig is komolyan pályáztak az érdekes technikai létesítmény előállítására.*

Pályafenntartási versenytárgyalás a BESZKART-nál. A BESZKART, a Földalatti, a Bpest—Szentlőrinci, a Bur és a Fogaskerekű vonalainak az 1935. évben végzendő burkolási, vágányátépítési és pályafenntartási munkálatokra versenytárgyalást hirdet *április 2.* déli 12 órai lejárattal. Az ajánlatok a BESZKÁRT igazgatóságánál nyujtandók be. Bánatpénz a I. tételnél 1500, a II. tételnél 1500 és a III. tételnél 1000 pengő.

Ötven autóbuszt és 25 tantusz-automatát rendelt a BESZKART. A BESZKÁRT szombaton megrendelte az 50 új autóbuszt, amelyek forgalombaállításától a közlekedés lényeges megjavulását reméli a főváros közönsége. Az ajánlattevő gyárak és üzemek között a főváros felosztotta a megbízást. Az 50 alváz készítésére az *Állami Gépgyár* kapott megbizást, a mótorokat a *Láng-gyárnál* rendelték meg. A karosszériákat négy cégnél készítik: a *Ganz-gyár, Pilzer* György, *Zupka* Lajos és Tsa és az *Orenstein* és *Koppel* cég. Az első kocsikat az összel, valószínüleg októberben szállítják a gyárak. Azután folyamatosan a többi kocsit, úgyhogy az ötven kocsi *tiz hónap alatt* elkészül. A BESZKÁRT *készpénzért vásárolja az új autóbuszokat* és az átvételtől számított 30 napon belül fizet. A lebonyolításhoz szükséges 2,700.000 pengő egy részét kölcsön útján szerzik meg. Az elgondolás az, hogy 1 millió pengős kölcsönt a MABI-tól szerez a BESZKÁRT, 1 millió pengőt a főváros ad a beruházási kölcsön terhére, a különbözetet, mintegy 6—700.000 pengőt pedig a saját pénzkészletéből fizeti ki a vállalat. Most döntöttek a *kisszakaszautomaták* beszerzéséről is. A *Schember C. és Fia* cég kapott megbízást a 25 tantusz-árusítókészülék szállítására. A gépek darabja 1.640 pengőbe kerül. A szállítást két hónap alatt lebonyolítják és májusra a legforgalmasabb csomópontokon felállítják az automatákat.

Versenytárgyalási megbízások

25. drb. tantuszautomata szállítására: Schember C. és Fia á 1700 pengőért.

Bútorszállítási munkát a Horthy-Miklós-uti iskolánál: Dőren Henrik 5778, Brichta József 3254, Rosenfeld Andor 4209, Fincsa Béla 5359, Kertész Dezső 875, Hufnagel Imre 1924 pengőért.

Padlóburkoló munkát a Kazinczy-utcai iskolánál: Hézagmentes padlófektető vállalat 1220.

Kőmives munkát a Batthyány-utcai főzőhelyen: Grandits Gyula 1068.

Vízvezetékszerelési munkát a Sopron-utcai iskolánál: Rozs és Társa 2259,

Falburkoló munkát a Vágóhidon: Fekete Mihály 1000,

Burkoló munkát a Rudas-fürdőnél: Sós Lajos 1297,

Sodronykerítés munkát az Andor-utcai kislakásos telepen: Halmi Elemér 1490,

Hütőberendezés javitási munkát a Rókus-kórháznál: Linde hütőgép rt. 1825.

Csempejavitási munkát a Garay-téri vásárcsarnoknál: Marossi F. Lajos 1010 pengőért.

Uj versenytárgyalási kiirások

Föld, kőmives és elhelyező munkára a Szent László-kórház kibővitésénél. Pályázni lehet március 26-án d. e. 10 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Öntöttvas zsilipek szállitására a csatornaszivattyútelep új főnyomócsövéhez. Pályázni lehet április 2-án d. e. 10 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztályon.

Közúti vasbetonhid épitésére a Balatonhoz vezető új útvonal mentén. Pályázni lehet április 9-én d. e. 10 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztályon.

A Balatonhoz vezető uj müút **rendezési munkálataira és a szükséges köanyagok szállitására.** Pályázni lehet április 9-én d. e. 10 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztályon.

Kábelfektetési és járdahelyreállitási munkálatokra az Elektromosművek részére. Pályázni lehet március 27-én d. e. 9 óráig az Elektromosművek igazgatóságánál.

Rácsiszapgázositó berendezés létesitésére a központi csatornaszivattyútelepen. Pályázni lehet április 9-én d. e. 10 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztályon.

70.000 kg. különböző vasanyag, vaslemez, szeg szállitására a BESZKÁRT Részére. Pályázni lehet március 26-án d. e fél 10 óráig a BESZKÁRT anyagbeszerző osztályánál.

8000 kg. nem gyulékony festék és lakklemarószer szállitására a BESZKÁRT részére. Pályázni lehet március 26-án d. e. fél 10 óráig a BESZKÁRT anyagbeszerző osztályánál.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL.
Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTŰZELÉSŐ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ⁂ Telefon: 30-8-63

Szennyvíztisztító berendezések,
SADO rendszerű házi kisderítők
PRISTER GYÖRGY RT.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Telefon: 54-9-72

SALGÓTARJANI KŐSZENBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban ...	évi telj. kép.	12.000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban ...	„ „ „	5.000 „
	Dorogon	„ „ „	3.000 „
Téglagyárak:	Buda-Ujlak, Kőbánya Nyergesujfalu	évi telj. kép.	60,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak	„ „ „	8,000.000 drb.

vitéz **BÁCSALMÁSY MIHÁLY**
építőmester
Budapest, II., Margit-körút 54. Telefon: 553—35.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

A régi cég
a régi cimen
Alapitva: 1910

Ilkovits Gyula és Lajos
központi fütés és vizvezeték
Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05

352

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 március 27. — 13. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavilonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

GÖMBÖS GYULA
hívó szózata Budapest népéhez

A választási küzdelem vasárnap elérkezett csúcspontjához, amikor *Gömbös* Gyula miniszterelnök meggyőződéstől és erőtől áthatott szózatot intézett Budapest székesfőváros népéhez. Budapest mindig a haladás városa volt, természetes tehát, hogy ebben a küzdelemben, amelyben a kormányzat nagyszabású reformpolitikát hirdet, ennek a választóközönségnek minden erejével ki kell vennie részét. Ha van az országban egy talpalatnyi föld, amely szomjazik azokra a korszakalkotó reformokra, amelyek az új magyar élet iránymutatói és megalapozói, akkor százszorosan szomjas ezekre az új alkotásokra a magyar főváros termékeny talaja. Ha van választópolgárság ebben az országban, amely a saját bőrén érezte a kispártok harcának szomorú eredményeit, akkor Budapest népe az, amely ezen a választáson erőteljesen tiltakozni fog az ellen, hogy minden jószándék, minden becsületes reform, minden alkotó tevékenység összemorzsolódjék a tülekedő pártok malomkövei között.

Nagy jelentősége volt *Gömbös* Gyula miniszterelnök vasárnapi szózatának abból a tekintetből is, hogy a magyar főváros szónoki emelvényéről beszélt az ország népéhez. A nemzeti egység gondolatának egyik nagyszerű megvalósítása ez a tény, amely erőteljesen hangsúlyozza azt, hogy bármikor és bárkik választófalakat akartak építeni a főváros és a magyar vidék között, ha voltak, akik a vidéket a főváros és fővárost a vidék ellen uszították, ha akadtak rosszindulatú politikusok, akik a testvériesség helyett az ellenségeskedést prédikálták: akkor mindezeknek az alantas machinációknak véget kell vetni *Gömbös* Gyula vasárnapi szózata után. Hiszen határozottan és egyenesen megmondta a miniszterelnök, hogy nemcsak Budapesthez szól, hanem rádión keresztül a vidékhez is, mert a vidéket a fővárostól elválasztani nem lehet és csak *az a helyes politika, amely a magyar fővárost és a vidéket egybekapcsolja politikai, szociális és kulturális téren is.* Budapest népe nagyon jól tudja, hogy a magyar vidék ezekből a szempontokból hosszú évtizedeken át nagyon sokat szenvedett és nagyon sokat nélkülözött. Budapest székesfőváros közönsége szeretettel tárja ki karját vidéki magyar testvérei felé és bocsátja — mint eddig is — rendelkezésére azokat a szellemi, kultúrális és szociális kincseket, amelyeket nagy szorgalommal, nagy önfeláldozással, nagy odaadással gyüjtött hat évtizednél hosszabb multján át.

Ahhoz azonban, hogy a főváros minél nagyobb szeretettel és minél nagyobb eredménnyel emelhesse a vidék kulturális és szociális nívóját, hogy legyen ereje újabb és újabb kincseket termelni, melyeket bőkezűen oszthat meg a magyar vidékkel, ahhoz ezekben a nehéz gazdasági időkben önmagának is erőgyüjtésre van szüksége. Ezt az erőgyüjtést biztosítja *Gömbös* Gyula kormányának a főváros iránt számtalanszor tapasztalt jóindulata, a főváros lakossága iránt tanusított megértő szeretete. Tanusította ezt legelsősorban akkor, amikor a kormány képviseletét a főpolgármesteri székben *Sipőcz* Jenőre bízta, aki a legtökéletesebb garanciája annak, hogy a kormány a főváros érdekében mindent el akar és el fog követni. Ez a személyi garancia sokkal többet ér sok-sok tárgyi garanciánál és Budapest népe ebben a tudatban nyugodtan foghat termelő munkájához. Eredményeket azonban csak akkor érhet el a főváros lakossága, ha megérti a nemzet egységében való tömörülés szükségességét, a magyar sorsközösségben való őszinte felolvadást. A vasárnapi gyűlés annak a jele volt, hogy a főváros közönsége tényleg megértette és követi *Gömbös* Gyula hívó szavát.

Sűrű tömegekben felvonul a közönség

Fél hat órakor már óriási tömeg lepte el a *Nemzeti Lovarda* környékét. Férfiak, asszonyok, fiatalemberek és leányok helyezkednek el a többszörös rendőrkordon mögött. A Lovarda belső területét ugyanis, minthogy *„csak"* háromezer férőhellyel rendelkezik, meghívott vendégek részére tartották fenn. Az előkelőségek részére rendelkezésre álló helyen jóval a kezdés ideje előtt *Kánya* Kálmán külügyminiszter, *Sipőcz* Jenő főpolgármester, *Antal* István dr., a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője és sokan mások jelentek meg. A Nemzeti Egység Pártjának Eszterházy-utcai központi helyisége előtt pedig a tömeggel arányosan percről-percre nő az autópark. Hat órára, amikor az országszerte óriási érdeklődéssel várt nagygyülés megkezdődött, többezer főt meghaladó tömeg lepte el a Múzeumkertet és annak a környékét, ahová megafonon közvetítették a beszédeket.

Néhány perccel a kitűzött kezdési idő után elhelyezkedik a Lovarda rögtönzött emelvényén a Nemzeti Egység Pártjának vezetősége. Az elnöki széket *Zsitvay* Tibor, a fővárosi szervezet elnöke foglalja el. Balján *Fabinyi* Tihamér pénzügyminiszter, a déli kerület listavezetője, jobbján pedig vitéz *Marton* Béla, országos ügyvezető főtitkár ül. Jobboldalt több sorban egymás mögé állított székeket a politikusok foglalják el, míg a baloldalon a nyolcvan főből álló szavalókórus helyezkedik el. Amikor *Zsitvay* Tibor megnyitja az ülést, óriási a lelkesedés. Az éljenzés és a tapsorkán percekig tombol és valahányszor a fővárosi szervezet elnöke kiejti a Nemzeti Egység vezérének nevét, a hallgatóság felállva éljenzi a még távollevő miniszterelnököt.

Zsitvay Tibor megnyitó beszéde alatt, néhány perccel *Gömbös* Gyula előtt *érkezik meg a miniszterelnök felesége.* Egyszerű fekete szalmakalap és fekete kabát van rajta. *Sipőcz* Jenő főpolgármester mellett foglal helyet, szemben az emelvénnyel. Az arcán csodálatos lágysággal, majd keménységgel tükröződnek vissza a szónok szavai. Ha pattogó, kemény mondatok hangzanak el, szinte belepirul az izgalomba és amikor Magyarország nehéz jelenéről és eljövendő súlyos harcairól emlékezik meg a szónok, egy árnyalattal halványabb lesz. Minden egyes szót igaz áhítattal fogad.

— *Éljen a vezér!* — hangzik a fellobogózott Lovarda minden oldaláról, amikor megjelenik *Gömbös* Gyula miniszterelnök. Katonás léptekkel siet fel az emelvényre, ahonnan felemelt kézzel köszöni meg a lelkes ünneplést. A hallgatóság, miniszterelnökből kisugárzó energiától megbabonázva, felugrik helyéről és kalapját lengetve élteti a Nemzeti Egység vezérét.

Amikor a miniszterelnök a pénzügyminiszter nagyszabású beszéde után szólásra emelkedik, az éljenzés ismét elemi erővel tör ki. *Gömbös* Gyula azonban nem ünnepeltetést akar, hanem *szózatot intéz a főváros népéhez.* A zsivajgó lármában halkan kezd beszélni, amit néma, templomi áhítatos csendben hallgat a Lovardában levő háromezer és a Múzeumkertben elhelyezkedett mintegy hétezer főnyi tömeg. A miniszterelnök nyugodt, de szokásos energikus hangján beszél. *Nem szónokol, hanem egybegyüllt magyar testvéreivel beszélget.* Amikor egy szociáldemokrata közbeszólásával megzavarta a csendet, a miniszterelnök mosolyogva köszöni meg, hogy a közbeszóló alkalmat adott neki a munkásság helyzetének megvilágítására. Majd amikor *Gömbös* Gyula politikai ellenfeleiről beszél, jóságos kifejezést ölt az arca és szelíd, enyhítő szavakat használ. Nem védekezik és nem támad.

Zsitvay Tibor: Nem a viszálykodást hirdetjük!

A nagygyülést

ZSITVAY TIBOR dr.
ny. igazságügyminiszter,

a Nemzeti Egység budai listájának listavezetője nyitotta meg nagyszabású beszéddel, amelyben megállapította, hogy most jött el az ideje annak, hogy *a főváros népe is felszabadul a jelszavak terrorja alól.* Budapest kifejezésre juttatja elszánt vágyát és akaratát, hogy nem kíván többé párttöredékek labdája lenni. A főváros népe, igenis, egységes, erös akar maradni, olyan egységes és erős, mint amikor Széchenyi, Kossuth és Deák hirdették itt a nemzetmegváltó eszméiket.

— Nekünk olyan programra van most szükségünk, — folytatta megnyitó beszédét *Zsitvay* Tibor — amely *összefoglalja a három nagy magyar nemes célkitüzést.* Nem a viszálykodást hirdetjük, hanem a magyar jövendő magvait akarjuk újabb évezredre elhinteni. A székesfőváros közönsége nevében köszöntöm Gömbös Gyulát, aki szent hittel, *Istenadta tehetséggel, mérhetetlen szeretettel vette kezébe a magyar nemzet sorsának irányitását és odaadó, önzetlen munkássága valóban sikert is igér.* (Óriási taps, szünni nem akaró éljenzés.)

Fabinyi Tihamér pénzügyminiszter a fővárost érintő problémákról

Ezután a választói nagygyülés közönségének általános figyelme mellett

FABINYI TIHAMÉR dr.
pénzügyminiszter

emelkedett szólásra, aki kijelentette, hogy rászabott kötelességéhez híven most fogja kifejteni azt, amit Gömbös Gyula programjának keresztülvitelében, pénzügyi és gazdasági téren követni óhajtunk és követnünk kell. A pénzügyminiszter hatalmas beszéde során részletesen ismertette a kormány gazdasági programját, főleg a fővárosban a közeljövőben sorra kerülő gazdasági intézkedéseket. Így megemlítette, hogy

javítani kívánják az autóbusz és a villamosközlekedést,

megépitik a Kamaraerdőn keresztül vezető balatoni országutat, a Juventus-forrás felhasználásával kiépitik a Rudas-fürdőt, kiszélesitik a Margithidat, felépitik az új sertésközvágóhidat, azonkivül

Gömbös Gyula miniszterelnök beszéde

— **Magyar Testvérek! Aki végighallgatta Budapest egyik jelöltjének, a pénzügyminiszternek beszédét, az meggyőződhetett arról, hogy a pénzügyminiszter és vele együtt az egész kormány mögött olyan munkateljesítmény áll, amely a nemzet számára biztató lehet a jövőt illetően. Amikor ma itt megjelentem, fel akarom használni az alkalmat, hogy ne csak Budapesthez szóljak, hanem a vidékhez is, a rádió szikraszárnyain. Ebben a pillanatban tehát veletek együtt itt van sok magyar vidékről a tanyák lakója éppúgy, mint a vidéki városoké, és ezzel jelképezni akarom azt, hogy a magyar fővárost a vidéktől és a vidéket a fővárostól nem lehet elválasztani. S az a helyes politika, amely a fővárost, a magyar fővárost, — ezt hangsúlyozom, — és a vidéket szervesen egybekapcsolja, nemcsak politikai, hanem gazdasági, szociális és kulturális szempontból is.**

— **Meg kell szűnnie annak a Magyarországnak, amelyben tere volt a diszharmoniának. Mi, a reformkormány, a harmoniának vagyunk a hirdetői és azt tartjuk, hogy a főváros és a vidék nem élhet külön-külön önös életet, valamennyien a magyar sorsnak vagyunk gyermekei, valamennyien egy nagy magyar cél felé törekszünk és lehetetlen, hogy a főváros, vagy a vidék külön utakon járjon.**

Nem jelszavakra, hanem komoly építőmunkára van szükség

A miniszterelnök ezután megállapította, hogy mindenütt óriási visszhangja van a Nemzeti Egység gondolatának, de speciális politikai szempontból tekintve, különösképp figyelemreméltó, hogy nincsen senki, aki vele s a kormánnyal szemben *ellenprogramot* adott volna a választások idején.

— **Ha már most a választópolgár szemszögéből nézem a dolgot, — folytatta Gömbös Gyula, — azt mondom: rendkívül egyszerű a helyzet. A választóknak valójában egyetlen programot adtak, a Nemzeti Egység programját, ha tehát a választópolgár komolyan akarja gyakorolni a maga jogát, akkor könnyen eldöntheti, hogy melyik programra szavazzon, miután csak egy van. Végigjártam az országot és azt láttam mindenütt, hogy a falu és a város, de azt hiszem a főváros is, ösztönösen érzi, hogy össze kell fogni s az egész nemzet tudja, hogy a független magyar állameszméhez való makacs ragaszkodás mellett nem jelszavakra, hanem komoly építőmunkára, önérzetes magyar külső és belső politikai vonalvezetésre van szükség.**

Döntsön a nemzet

A házfeloszlatás kérdését ismertette ezután a miniszterelnök.

— **Meg kellett szokni, — mondta Gömbös Gyula, — meg kellett tanulni az új stílust. De amikor azt látom, hogy a régi stílus egyik, vagy másik bajvívója állandóan kellemetlenkedett akár az Egységes Párt kebelén belül, akár a parlamentben, akkor a magam részéről azt kell mondanom: elérkezett a választás ideje, a nemzet döntse el, ki mellé áll.**

— **Jellemző politikai partnereimre, — mondta fejtegetései során többek közt a miniszterelnök, — jellemző rájuk, akik velem szemben álltak s akik mindennap bizalmukról biztosítottak, hogy egyikük átment egy velünk szembenálló pártba, pártigazgatónak. Ugyanaz volt ez, aki annakidején, amikor a főváros kérdéseivel mertem foglalkozni, csatlakozott azokhoz, akik az úgynevezett alkotmányvédő blokkból nyíltak felém. Nem tudom, miért félt az illető attól, hogy a kormány foglalkozik a főváros kérdéseivel.**

Elismerés a főváros vezetőségének

— **Magyar Testvéreim! Tőlem úgy-e nem kívánják azt, hogy most a főváros különleges kérdéseivel foglalkozzam? Röviden csak annyit mondok: a főváros jelenlegi vezetőségében bízom, a főpolgármester úr személyes barátom, (Sipőcz Jenőt lelkesen éljenzik és tapsolják) s a polgármester urat is eddig, mint a munka emberét tanultam meg tisztelni. (Éljenzés.) Azt hiszem, hogy a főváros közgyűlése is az új stílus alapján fog a jövőben működni, áthatva attól a tudattól, hogy az ország fővárosának minden körülmények között arra kell törekednie, hogy elsősorban ő legyen a nemzet reprezentánsa.**

Katonai egyenjogúságot Magyarországnak!

A miniszterelnök most általános figyelem közepette az európai helyzetről és az ezzel kapcsolatos *nagy nemzeti kérdésekről tájékoztatta Budapest közönségét.* Németország katonai egyenjogúsági akciójával foglalkozva, megállapította, hogy mi ezen az úton Németországot nem követhetjük, mert Magyarország, — és erre helyezzük a fősúlyt — tagja lévén a Népszövetségnek — *ez elé fog járulni ugyanezzel a kérdéssel.*

— **És mi azt reméljük, — fejezte be gondolatmenetét, — hogy támaszkodva nemes olasz barátainkra és mindazokra, akik eddig barátainknak bizonyultak, célt is fogunk érni. (Szűnni nem akaró éljenzés és taps.)**

A gazdasági és financiális kérdésekkel foglalkozva, *Gömbös* Gyula miniszterelnök megállapította, hogy *szatócskodással nem megyünk semmire,* nagyvonalú megoldásra van szükség. Itt pedig szem előtt kell tartani azokat a nagy külföldi államférfiakat, akiknek kezeiben van Európa sorsa, ezeknek kell bátran és erélyesen, nagy koncepciók útján haladva, megoldani a kérdéseket, *nem szabad egyes államok kicsinyes szempontjait szem előtt tartani.* Ez egyébként megadja a belpolitikai vonalvezetés irányzatát is: *eröket kell halmozni a nemzet számára.*

— **Mi tehát, — folytatta a miniszterelnök, — elsősorban teszünk félre minden kicsinyes, egyéni szempontot. Gyűlölködni a Nemzeti Egység tábora és annak vezére nem is tud. (Nagy tetszés és éljenzés.) Az építőmunkához nyugalomra, békére és teljes harmóniára van szükség.**

Négy esztendő a reformprogram végrehajtására

Az új magyar embertípus kialakulásának szükségességét hangoztatta ezután a miniszterelnök, aki meg is jelölte ez embertípus fejlődésének irányelveit. Elsősorban a kultuszminiszter feladata, hogy *nevelje nem csupán a tömegeket, de az egyéneket is.* De fontos az is, hogy az új embertípus figurája többi közt ne szégyelje atyái foglalkozását.

— **Bármilyen jól megy is valamilyen üzlet, a fiút arra kell nevelni, hogy folytassa apja foglalkozását. Neveljünk olyan embert, aki azáltal lesz büszke, hogy termel, hogy tökéletes munkát végez, hogy éjjel-nappal dolgozik, mert csak így lesz a nemzet napszámosa. Tisztességes, szerény és munkás életet élő fiatalokra van szükség, nem pedig gigerlikre és nyegle frátere-kre, mert az ilyenek mást sem tudnak, mint elherdálni az atyáiktól rájuk maradt vagyont.**

A miniszterelnök végül megállapította, hogy a reformprogram végrehajtását *négy esztendőre kontemplálja,* és ennek a terminusnak célja az, hogy minden munkatársának megadja a penzumot: *mit és mikor kell annak elvégeznie.* Hívó szózattal fejezte be Gömbös Gyula beszédét:

— **Jöjjetek ebbe a táborba, amelyben testvéri egyetértésnek kell uralkodnia, s amely táborban — nemcsak választások idején, de mindig, — a sorsközösség szent érzületének hatása alatt nagy összefogásnak kell kialakulnia. Ez az összefogás alkalmas lesz arra, hogy naggyá, erőssé és lebírhatatlanná tegye a magyart.**

Gömbös Gyula miniszterelnök nagyszabású beszédét számos alkalommal szakította meg a sokezer fönyi közönség hatalmas és lelkes tetszésnyilvánítása. A beszéd végeztével pedig a közönség felugrott helyéről és szünni nem akaró éljenzéssel, kalapot lengetve és tapsolva percekig ünnepelte a miniszterelnököt. Befejezésül az elnöklő *Zsitvay* Tibor felolvasta *Hóman* Bálint kultuszminiszter levelét, amelyben betegségére való hivatkozással kimentette távolmaradását s együttérzéséről biztosította a nagygyűlés közönségét, amely a Himnusz eléneklésével zárta be hétfőn este a késő esti órákban a lelkes hangulatban lefolyt választói népgyűlést. Az óriási közönség a legnagyobb rendben oszlott szét.

(Folytatás a 4-ik oldalon)

SIPŐCZ JENŐ tizenöt esztendeje

Sipőcz Jenö dr. tizenöt esztendeje áll a főváros élén. Előbb kormánybiztos, azután háromizben polgármester, most pedig mint főpolgármester vezeti a főváros ügyeit. Első megbizatásától az utolsóig, amely a mult év novemberének végén következett be, minden alkalommal az volt a helyzet, ami később eröteljesen be is bizonyosodott, hogy *Sipőcz* Jenö személyes kiválósága és kvalitásai azok a tényezök, amelyek a főváros haladását, emelkedését, gazdasági konszolidációját, a polgárság és a kormány felé való viszonyát a legtökéletesebben szolgálhatják. Ez a tizenöt esztendö csodálatos vizsgája volt egy nagyszerü emberi életnek, amely mindenhol a legtökéletesebbet, az állam és a nép javát legjobban szolgálót tudta produkálni. Bárhova állította a polgárság bizalma, vagy a kormányzat érdeke, mindenütt ö volt az a férfi, aki megállta a helyét.

Tizenöt esztendös müködését az utóbbi időben többször módunkban volt méltatni, de most, a nagy emlékezés óráján, semmivel jobban meg nem tudjuk mutatni szerepének fontosságát, tehetségének érvényesülését, munkájának sikerét, mintha egyszerüen szabad szemmel visszatekintünk a multba, tizenöt év elöttre, amikor ez a ragyogó karrier megindult. Nem nehéz az összehasonlitás, hogy milyen állapotok voltak akkor és milyen állapotok vannak ma. A két állapot között való, szinte kiszámithatatlan munka legelsösorban *Sipőcz* Jenö vállaira nehezedett. Az ö kormánybiztosi kinevezése elött néhány héttel hozta a *Fövárosi Hirlap:*

„Összeomlás fenyegeti a főváros háztartását. Többé nem deficitekről van szó, nem a kölcsönök öregbitése a medicina, nem átmeneti, jelentéktelen intézkedések segedelmébe vethetjük jámbor bizodalmunkat: itt gyökeres, mélységes operációra van szükség. Tönkrementünk mindnyájan, tönkrement a főváros is. Ez olyan természetes, mint a kétszer kettö négy. De le kell vonni a konzekvenciákat. Nekünk, büszke magyaroknak, erőskarú, erősakaratú férfiaknak, nem szabad a hisztérikus Bécs példáját követnünk, mi nem mehetünk kolduskörútra a gyülölködö Európába és nem állhatunk ki a világ zsibáruspiacára, hogy értékeinket áruba bocsássuk. Nekünk az amerikai Hoower szavait kell követnünk, aki azt mondta, hogy Európa népei ne várjanak külső segedelmet, hanem Európa népei dolgozzanak. Budapest ezt a módot választja, Budapest dolgozni fog."

És Budapest dolgozott. Dolgozott pedig *Sipőcz* Jenö áldásos vezetése alatt olyan elánnal, olyan odaadó készséggel, amelyet történelmi példává kell avatnunk. Budapestet meg kellett menteni és sikerült is megmenteni és pedig a maga áldozatkész, munkás, városukat rajongásig szeretö polgársága által. *Sipőcz* Jenö érdemei ezen a téren elévülhetetlenek. 1920-ban, amikor kormánybiztosi kinevezése ezelött tizenöt esztendövel megszületett, összeomlás fenyegette Budapest székesfőváros háztartását. Azóta le nem irható, szörnyü gazdasági számum száguldott át az egész világon. Azt kell mondani, hogy ez a számum az egész müvelt földkerekségen mindent megingatott, csak Budapest székesfőváros gazdasági helyzete maradt szilárd, miután *Sipőcz* Jenö vezetése alatt a törvényhatóság tizenkét esztendös odaadó munkával az óvatos, bölcs haladás és fejlödés útján elindulva, eltakaritotta a forradalom romjait és felépitette Budapest gazdasági konszolidációját.

Sipőcz Jenöt, mint kormánybiztost, husvéti ajándékul kapta Budapest székesfővárosa 1920-ban. A kinevezés, amely a Simonyi-Semadam-kormány ténye volt, egy kaotikus állapot végét jelentette. A kormánybiztosi állásért erös versengés folyt és nagy megnyugvást jelentett az, hogy nem idegen, a főváros ügyeit nem ismerö személyiség került az adminisztráció élére, hanem *Sipőcz* Jenö dr., akinek nagynevü apja is jelentös szerepet játszott a főváros életében és aki maga is kebelbeli köztiszteletben álló egyéniség volt. A kinevezés napján a *Fövárosi Hirlap* husvéti vezércikket irt, amelyben a főváros akkori helyzetét igy jellemezte:

„Készül-e ez a város a nagy feltámadásra? Elborulva állapitjuk meg a kétségbeejtö igazságot, hogy nem. Budapest máig sem tudott kievickélni a forradalmak izzó levegöjéből. Budapest idegei ma is gyógyithatatlan betegeknek látszanak, Budapest ma sem dolgozik és Budapest vánvadt testén ma is az uzsorások, a láncosok, a csalók s más élösdiek lakmároznak. Förtelmes tudat ez olyanoknak, akik másnak, ismét nagynak, ismét szépnek, ismét egészségesnek szeretnék látni ezt a várost. Lázasan, idegbetegen, tétlenül hever ez a város akkor, amikor új országépités munkájának ütött az órája és még ha feléledne is újból munkakedve, képtelen volna rá, mert az élösdiek elszivják minden erejét."

És ebből az elalélt, idegbeteg, sorvadó, tétlenül heverö, gyógyithatatlannak látszó városból épitette ki *Sipőcz* Jenö dr. a ma viruló Budapestet, ezt a nagyszerü várost, amelyet egész Európa joggal irigyel, amelynek lakossága boldogan, odaadással, szeretettel dolgozik és áldoz a közügyekért. Ebből az összeroskadt, tehetetlen romhalmazból került ki az új Budapest, amely a még mindig idegbetegségekben rázkódó Európának szanatóriumává, idegenforgalmi gócpontjává lett. Ez az a város, amelynek szilárd gazdasági helyzetére, dolgozó polgárságára, feddhetetlen erkölcseire, nemzeti büszkeséggel telt lakosságára, a magyar sorsközösségért rajongó népére irigykedve tekint az egész müvelt világ. Mindezek az eredmények *Sipőcz* Jenö dr. érdemei, akit a tizenöt esztendös évfordulón szebben és méltóbban nem üdvözölhetünk, mintha néhány sorban felvázoltuk azt, hogy mi volt ez a város, amikor teremtö keze hozzáért és mi ez a város akkor, amikor polgárságának egész szeretete, öszinte rajongása száll feléje.

Budapest hatalmas új légikikötője a megoldás előterébe jutott

Sorozatos helyszini szemléken még a héten kiválasztják a megfelelő területet — A modern nagy légipályaudvar épitkezéséhez már ebben az évben hozzáfognak

A nemzetközi légiforgalomban, központi fekvésénél fogva, évről-évre növekszik a budapesti repülötér jelentösége. Ennek a szerencsés földrajzi helyzetnek köszönhetjük, hogy Budapest már több nagyfontosságú transkontinentális légivonalnak a bázisállomása, amely hivatását a mátyásföldi repülötér berendezése azonban már alig tudja kielégiteni. Új, modern, nagy légikikötöre van Budapestnek szüksége és ez a nagyjelentöségü kérdés már évek óta foglalkoztatja az illetékes állami és fővárosi köröket, de az elméleti tervezgetésnél eddig tovább nem igen jutottak. Most azonban végre komolyan határozni kell, mert a további késlekedés hátrányosan befolyásolhatná azt az elökelö pozicionkat, amelyet a nemzetközi repülöforgalomban betöltünk. A *MALERT* és a *Cidna* járatain kivül itt repülnek át a Holland-Indiai (Amsterdam—Batavia útvonal) óriásgépei. Ennek a járatnak kelet felé a kontinensen Budapest az utolsó állomása, a gép és az utasok itt éjszakáznak és másnap hajnalban indulnak tovább sokezer kilométeres útjukra. Legújabban pedig az angol repülötársaság figyelme is ráterelödött Budapestre, Közvetlen reláció létesült London—Budapest között, amelynek járatai április 1-én megindulnak. Ezek a jelenségek örvendetesen biztatók a jövöre nézve, repülöterünk rövidesen hatalmas forgalmú légipályaudvarrá fejlödik, ahol a Nyugat felöl érkezö utasok a Kelet, Dél és a többi irányba induló légijárművekbe átszállni fognak. Ennek a fejlödésnek a feltételeiről azonban késedelem nélkül gondoskodni kell.

Ezt a célt szolgálja az a leirat, amely a napokban érkezett a kereskedelmi minisztériumból a fővároshoz. A leirat tartalma szerint az új polgári repülötér megvalósitása döntö stádiumba jutott. *Géber* Antal dr. miniszteri tanácsos vezetésével az elmult héten

sorozatos helyszini szemléket tartottak a legalkalmasabb hely kiválasztására.

A szemléken a kereskedelmi minisztérium, a légügyi hivatal, a repülötársaságok, a közmunkák tanácsa és a székesfőváros szakemberei vettek részt. *Beavatott* forrásból származó értesülésünk szerint

a hely tekintetében még nincs végleges állásfoglalás,

de a hét folyamán összeülö ankéten már tisztázódik a kérdésnek ez a része is.

Az új légipályaudvart az állam és a főváros közösen épitik

és *a munkát még ebben az évben elkezdik,* úgyhogy a jövö tavaszra — ha minden simán megy — már az új, modern budapesti repülötér betonján „landol"-nak a különböző égtájak felöl érkezö repülögépek.

A *Fövárosi Hirlap* munkatársa érdeklödött a nagyszabásu terv részletei felöl és a következö felvilágositást kapta:

— Régi dolog, hogy a mátyásföldi repülötér már az eddigi forgalmat is csak nehezen képes lebonyolitani. A forgalmi épület egészen primitiv és a technikai berendezések is kiegészitésre szorulnak. Mátyásföld fejlesztése azonban nem célszerü, mert távol esik a város központjától és sok a panasz amiatt is, hogy a Kerepesi-úti „halálsorompó" elött sokszor 5—10 percig kénytelenek várakozni a repülötérre menö és onnan jövö gépkocsik.

— Az új légikikötö számára már a városrendezési program tárgyalása során több helyet jelöltek ki, a mostani szemléken is

öt különböző megoldással foglalkozott a bizottság,

amely járt Óbudán, a Római-parton, Csepelen, a rákosi mezön, Tétény határában és Albertfalván. Kerestek alkalmas helyet a most épülö és a Kamara-erdön átvezetö Balatoni-müút közelében is, de nem találtak.

Elvetették a csepelszigeti megoldást is,

mert ott a gyártelepek és az állami szabadkikötö továbbfejlödése esetleg megakadályozná a repülötér késöbbi fejlesztését. Legmegfelelöbbnek látszik a Kerepesi-út és a Hajcsár-út között fekvö nagy szabad terület, amely a főváros tulajdonában van. Itt viszont attól lehet tartani, hogy a környék a légikikötö hátrányára túlhamar beépül. Ideális megoldásnak kinálkoznék a főváros déli határában a dunaparti terület, ez azonban már Albertfalvához tartozik.

Itt a Duna közelsége folytán hidroplánok is kiköthetnének.

Ha ezt a terepet választják, akkor sürgösen kiépitik az új dunaparti útvonalat, amely a Müegyetem elött vezetö út folytatása lesz, de a terület ideiglenesen a már kiépült Budafoki-úton is jól megközelithetö. Ez a hely a Gellért-tértöl pár percnyire fekszik.

A közeli napokban eldöl, hogy melyik hely lesz a legalkalmasabb és

rövidesen elkészül Budapest modern légipályaudvara,

hasonlóan a nyugati légikikötökhöz nagyarányú szállodáva, vendéglövel és egyéb szükséges berendezésekkel.

FOLYTATÁS A 2. OLDALRÓL

Nyilatkozatok a miniszterelnök nagy beszédéről

Gömbös Gyula miniszterelnök szózata, amelyet a főváros népéhez intézett, rendkívül mély benyomást tett a hallgatóságra. A beszéd során a miniszterelnök a legnagyobb gondossággal körvonalazta a főváros szerepét nemzetépítő munkájában és egyúttal a kormánynak sorsdöntő jelentőségű elhatározását is bejelentette. A *Fővárosi Hirlap* munkatársának módjában volt a megjelent vezető politikusok közül néhánnyal beszélni, akik a következőket mondották *Gömbös* Gyula beszédéről:

SIPŐCZ JENŐ dr.
főpolgármester:

— Különösen megragadott a miniszterelnök úr beszédének az a kitétele, amelyik *az ország és a főváros kölcsönös viszonyával* foglalkozik. Mi, a főváros vezetősége, tudatában vagyunk annak, hogy Budapest és a vidék érdekei *szorosan összekapcsolódnak*. Örömmel fogadjuk, hogy *Gömbös* Gyula miniszterelnök nemzetépítő munkásságában jelentős szerepet biztosít Budapestnek.

A miniszterelnöknek a főváros vezetőségéről tett kijelentésével kapcsolatban a következőket mondotta a főpolgármester:

— Nagyon meghatottan hallgattam a miniszterelnök úr meleg szavait, amelyekkel *a főváros vezetőségéről megemlékezett*. Én mint Budapest főpolgármestere, továbbra is *híven kívánom szolgálni a magyar nemzet egyetemes érdekeit a milliós város élén.*

ZSITVAY TIBOR,

a *Nemzeti Egység Pártja* budapesti szervezetének elnöke kérdésünkre a következő választ adta:

— A miniszterelnök úr nagykoncepciójú beszédével kapcsolatban, amely *minden magyarra egyformán mély hatást tett*, észrevételeimet, őszinte elragadtatásomat a nagygyülésen elmondott köszönő szavaimban juttattam érvényre.

USETTY BÉLA,

a főváros politikai életének egyik kiváló vezetője, a Nemzeti Egység déli listájának második jelöltje, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlapnak:*

— Gömbös Gyula nagyszabású beszéde valósággal expozé volt, mert olyan nagy jelentőségű külpolitikai kijelentést tett, amely *a legnagyobb örömmel és megelégedéssel tölt el minden magyart.* Igen mély hatással volt valamennyiünkre a minden magyar embert a nemzet és sorsközösségbe belefoglaló enunciáció, amely megteremteni kívánja valamennyi *foglalkozási ág és társadalmi osztály harmóniáját,* különös tekintettel a kisemberekre. A főváros mostani vezetőségére vonatkozó dicsérete a miniszterelnöknek biztosíték arra, hogy *a főváros és a kormányzat a jövőben sokkal szorosabban működik együtt, mint a multban.*

PETRACSEK LAJOS

a következőkben nyilatkozott *Gömbös* Gyula beszédéről:

— A miniszterelnök beszéde remekbe faragott elgondolás a nemzeti erő összefogásáról, egyetlen egy cél szolgálatában, *a jobb magyar jövő kikűzdésére és a magyar vágyak teljesítésére.* Ebben a harcában vezető szerepet vár a főváros polgárságától, amelynek minden érzülete és érdeke azt parancsolja, hogy *tökéletes összhangot* teremtsen a falu magyarságával, mert ez az összhang javára válik a főváros polgárságának, anyagi boldogulásának. Különösen megkapott az a nobilitás, amellyel Gömbös Gyula politikai ellenfeleiről megemlékezett és a mult emlékei közé sorolta a személyeskedést és az apró, kicsinyes politikai civódást.

NEP-gyülések a fővárosban

A kettős ünnep kimagasló politikai eseménye a fővárosban természetesen a Lovardabeli nagygyülés volt, de teljes erővel dolgozott a Nemzeti Egység propaganda-szervezete a fővárosnak úgyszólván minden kerületében. Szombat este igen látogatott választói gyülést tartott a NEP a Nefelejts-utca és István-út sarkán levő Bán-vendéglőben, a Károly-körúti Frankl-vendéglőben, az Aréna-úti Czakó-vendéglőben, a Mohács-utcai párthelyiségben és az Alkotmány-utcai szervezeti központban. A Frankl-vendéglőben *Deményi* Aladár dr. nyitotta meg a gyülést, majd *Szurday* Róbert, a kerület jelöltje rámutatott a kereskedelem és az ipar védelmének fontosságára. Vasárnap az Odeon-mozgóban *Bessenyey* Zénó ismertette programmját, *Szurday* Róbert pedig programmbeszédet mondott. A Nagymező-utcai Turán-mozgóban ugyáncsak *Bessenyey* Zénó és *Szurday* Róbert beszélt a választókhoz. Vasárnap délelőtt egyébként a NEP ötödik kerületi szervezetének keretein belül megalakult a Lipótvárosi Iparosok Érdekképviseleti Szervezete. Sok kisebb körzeti összejövetel mellett öt hatalmas nagygyülésen, 15.000 választó előtt mondták el programmbeszédüket a NEP déli kerületének jelöltjei: *Usetty* Béla, *Pőzel* István, vitéz *Tóth* András és *Nagy* Antal. Vasárnap este a Nemzeti Egység Pártja a Lágymányosón tartott nragygyülést, amelyen *Petracsek* Lajos és *Terbócz* Imre ismertette Gömbös Gyula nemzetépítő reformprogrammját, amelyet nagy lelkesedéssel fogadott a választóközönség.

A Nemzeti Egység Pártjának van a legtöbb ajánlása

A szombati napon adták be az ország legtöbb választókerületében az ajánlásokat. Három megye, továbbá Budapest székesfőváros és néhány vidéki városi törvényhatóság azonban az ajánlásokat kedden nyujtotta be, illetőleg *március 29-én, pénteken* fogja benyujtani. Az eddig beadott ajánlásokból már meglehetősen tiszta kép alakult ki, nagyobb eltolódásokra alig lehet számitani. A *Nemzeti Egység Pártja* hozzávetőleges számitással az összes ajánlások mintegy hetven százalékát kapta meg, míg az összes többi pártra csak harminc százalék jut.

A Nemzeti Egység fővárosi szervezetének kerületi helyiségei

I., Pauler-utca 10., központi kerületi titkár: *Kováts* István dr., telefon 609—34.

II., Szász Károly-utca 4., titkár: *Hajós* György dr., telefon 574—49.

III., Hajógyár-utca 2., titkár: *Kiss* Károly.

IV., Eskü-tér 8., titkár: *Bánhegyi* B. Géza, telefon 884—49.

V., Alkotmány-utca 27., titkár: *Kende* Béla, telefon 134—55.

VI., Teréz-körút 21., titkár: *Ekker* László, telefon 210—15.

VII., Erzsébet-körút 1., titkár *Kiss* Péter, telefon 449—20.

VIII., József-körút 70., titkár: *Szabó* Endre dr., telefon 311—18.

IX., Üllői-út 115/b., titkár: *Somfai* Géza, telefon 397—70.

X., Belső Jászberényi-út 2., titkár: *Király* Dezső, telefon 481—28.

XI., Verpeléti-út 4—6., titkár: *Somody* Pál, telefon 683—14.

XII., Márvány-utca 40., titkár: vitéz *Kőszeghy* Béla dr.

XIII., Mohács-utca 6., titkár: *Miniszlay* Béla, telefon 986—62.

XIV., Bosnyák-utca 1., titkár: *Varga* István, telefon 966—48.

A villamosság pesti regénye

Megjelent „Budapest áramellátásának története"

Gyönyörü kiállitású, impozáns, háromszázoldalas, diszes mü lapjain elevenedik meg szemünk előtt az emberi munkának az az izgalmasan érdekes fejezete, amelyet joggal nevezhetünk *a villamosság pesti regényének.* Regényes ez a történet elsősorban azért, mert eredetével ott gyökerezik a villamosság romantikus hőskorában, amikor még világszerte inkább kuriozum, mint gyakorlati szükséglet lett volna az elektromosság alkalmazása. Jóleső büszkeséggel tudjuk meg ebből a könyvből, amelyet az *Elektromos Művek* adott ki negyvenéves fennállása alkalmából, hogy Budapest nyomban az első európai szárnypróbálgatások után belekapcsolódott abba a technikai világmozgalomba, amely tökéletesen átalakította a századvégi civilizáció képét. Mi nem maradtunk el a kísérletezések hősi idején, mi nem vártuk meg, amíg nagy nyugati városok keserves munkával kitapossák az utat és kitapasztalják a lehetőségeket. Mi nem vártuk meg a kész eredményeket és nem hívtunk ide idegen mérnököket, akik egyszerüen városunkba varázsolták az elektromosság csodavárait. Budapest — a könyv tanusága szerint — *az első térhódítók egyike.*

Akik valamennyire ismerik a villamosság történetét, jól tudják, hogy *1881-ben, a párisi világkiállításon a bámulat milyen frenézisét váltotta ki egy új találmány, amely éppen akkor, azon frissében került ki a laboratóriumból.* Ez

az új csoda az elektromos izzólámpa volt.

Budapest hatalmas lendülettel kapcsolódott bele ebbe a világmozgalomba. Nem szabad azonban azt hinni, hogy már a világkiállitás előtt is ne tudott volna ez a ragyogó város erről az új találmányról. Jóval a világkiállitás előtt,

1878-ban akadtak már vállalkozók, akik kisebb-nagyobb alkalmi és végleges áramszolgáltató berendezéseket kreáltak,

hálózatukat azonban nem terjeszthették, mert *csövek, vezetékek közterületen való fektetésére kizárólagossági joga volt az Allgemeine Österreichische Gasgesellschaftnak.* Elég hosszú idő mulva, csak 1893-ban szabadult meg a főváros e szerződés terheitől s ekkor áramszolgáltatási megállapodást létsitett a *Magyar Villamossági rt.*-gal, amely a *Ganz és Tsa Rt.* leányvállalata volt, továbbá a *Budapesti Általános Villamossági Rt.*-gal, amely az emlitett osztrák gáztársaság leányvállalata volt. Ez utóbbi *egyenáramot* szolgáltatott a főváros közönségének.

Lendület és általános technika-történeti szempontból sokkal érdekesebb volt a *Magyar Villamossági* fejlődése. Ezt ugyanis a világhirü magyar mérnök-trió: *Zipernovsky, Déri* és *Bláthy* irányitotta. Nyomban

az indulás után a modern technika ma is egyedül helyes elvei szerint nagyfeszültségü váltóáramot termeltek, amelyet aztán a Bláthy Ottó által feltalált transzformátorok útján osztottak szét a fogyasztók között.

És ezt a magasfeszültségü váltóáramot

ma is ugyanazok a Bláthy-féle transzformátorok alakítják át háztartásban és üzemben alkalmazható kisfeszültségü árammá, mint negyven esztendővel ezelőtt.

Etekintetben tehát a *Magyar Villamossági R. T.* nemcsak úttörő volt, hanem szinte egycsapásra megmutatta az összes lehetőségek útját. Nagy erénye viszont a *Budapesti Általános Villamossági*-nak az a körülmény, hogy *a belső berendezések terén ő kezdte meg először a modern tüzelési és erőművi eszközök alkalmazását.* Ennek a vállalatnak telepein próbálták ki először a kazánok tüzelésénél *a láncrostélyokat,* amiáltal megvetették a modern *füstemésztős tüzelés alapjait.* De ugyancsak ők épitettek először a generátorok hajtására *gőzturbinákat* és ezzel egyszersmindenkorra megmutatták a fejlődés útját.

Mint ismeretes, a *Magyar Villamosságit* 1914-ben, a *Budapesti Általános Villamosságit* pedig 1918-ban megváltotta a főváros,

azóta Budapest közönsége egy kézből kapja az áramot, amelynek árát maga a fogyasztóközönség, illetőleg annak képviselőtestülete szabja meg.

Már ebbe a korszakba esik a kelenföldi telep létesitése is, amelyről fölösleges külön megemlékeznünk ezeken a hasábokon, mert hiszen a *Fővárosi Hirlap* úgyszólván minden izgalmas, érdekes fordulatáról és etapjáról megemlékezett annak az európai méretekben is nagyszabású fejlődésnek, amely az utolsó tizenöt esztendő alatt a szemünk előtt zajlott le. Csak éppen szemléltetésül jegyezzük meg, hogy 1893 december 15-én mérték először Budapesten a termelt villamosság mennyiségét. Ez akkor *1647.5 kilowatt volt. Ma pedig egyedül a kelenföldi telepen százötvenezer kilowattot lehet termelni.*

Budapest világvárossá való kialakulásának, *Bárczy* István polgármesterségének idején történt a két magánvállalat villamossági berendezéseinek megváltása, amelynél *Buzáth* János alpolgármester — azidőben tanácsnok — játszotta a vezérszerepet, az új telep létrehozását pedig *Stark* Lipót vezérigazgató irányitotta. A világháborút követő években *Sipőcz* Jenő polgármestersége alatt *Borvendég* Ferenc tanácsnok, majd alpolgármester karolta fel azt a hatalmas és a főváros szempontjából is nagy munkát, a most bevégzett bővitési programot, amelyet *Deutsch* Lajos vezérigazgató állitott össze és hajtott végre. E nagy és lelkes irányitó működést megértőn követte az *Elektromos Művek* személyzete, amelyre az előkészités és végrehajtás komoly munkájából igen jelentős rész jut.

És amint e kiváló könyv előszavának utolsó passzusa mondja: *„Adja a Gondviselés, hogy a fejlődés fokozott lendülettel haladjon tovább a megkezdett úton annál is inkább, mert ez szeretett fővárosunk és édes hazánk gyarapodására és boldogulására is szolgálna."*

Manninger Vilmos sebésztanár lesz a fővárosi rádiumkórház vezetője

Pénteken szakbizottság tárgyalja a rákgyógyító intézet létesítésére vonatkozó előterjesztést

Elsőnek jelentette a *Fővárosi Hirlap*, hogy Budapest közegészségügye rohamlépésekben halad a legnagyobb nyugati kultúrvárosok színvonalához: megvalósul a *rádiumos rákkórház*, hogy ezzel a legújabb népbetegség hatásos ellenállással találkozzon. Az ötlet és az elgondolás *Salamon* Géza dr. tanácsnok érdeme, aki messzemenő előrelátással fejleszti Budapest gyógyintézményeit és minden téren a tökéletesítés útján vezeti a kórházi intézményeket. A rákkórház terve is az ő kezdeményezése révén öltött valóságot és ma már az utolsó simítások szükségesek csupán, hogy ez a hézagpótló intézmény mielőbb megkezdhesse működését.

Szombaton szűkebb értekezlet volt *Salamon* Géza tanácsnok elnöklésével, amelyen résztvett *Szécsy* Ernő tisztviselőfőorvos-helyettes, *Manninger* Vilmos egyetemi tanár, a Szent János-kórház sebészeti osztályának vezetője, *Wolff* Károly dr. igazgató-főorvos, *Czumpft* János dr. röntgenológus. Részletesen megvitatták a rákkórház felállításának a módozatait és azt, hogy a szükséges berendezések milyen mértékben és mennyi idő alatt állhatnak rendelkezésre. A döntő tanácskozás után érdeklődtünk

SALAMON GÉZA dr.
tanácsnoknál,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Immár végleges elhatározás, hogy a rádiumos rákkórházat *a Bakáts-téren lévő szülőkórházban fogjuk berendezni.* Ezzel kapcsolatban nem jogosult semmiféle aggodalom, mert

egyetlenegy férőhellyel sem csökken a szülőkórházi létszám,

miután azt teljes egészében áthelyezzük az Új Szent János-kórházba. Egyébként sem hiányzik ebből a körzetből a szülőkórház, mert *a Bakáts-téren rendelkezésre áll az állami klinika,* ahová a jelentkezőket éppen úgy felveszik, mint a fővárosi kórházakba.

— Az értekezlet véleménye szerint

minimálisan három gramm rádiummennyiségre van szükség,

hogy a rákbetegség gyógyítása terén komoly eredményeket remélhessünk. Ennek a csodálatos anyagnak a beszerzése és a Bakáts-téri kórháznak legszükségesebb átalakítása *összesen 700.000 pengőt igényel,* amelyhez a polgármester úr nyilvánvalóan hozzájárul és ilyen alapon kéri a közgyűlés döntését. Az ügyosztályi előterjesztést

pénteken a szakbizottság elé visszük

és a szokásos formaságok megtörténte után szeptemberben átadjuk rendelkezésének a Bakáts-téri rádiumkórházat.

Értesülésünk szerint a székesfővárosi rádiumkórház igazgatói tisztségét *Manninger* Vilmos dr. egyetemi tanár, a rákkutatás európai hírű tudósa fogja betölteni.

Minden pillanatban várható a tisztviselők kinevezésének kihirdetése

Közvetlenül a tanácsnokválasztások lebonyolítása után olyan híresztelésekkel nyugtalanították a főváros tisztviselőtársadalmát, hogy *a régóta esedékes kinevezések elmaradnak.* Köztudomású, hogy *220 megüresedett állás* betöltése esedékes és ezekre az állásokra közel *3000 jelölt pályázik,* akiknek mindegyike jogos reménykedéssel várja a főpolgármester, illetve a polgármester döntését. Bizonyos oldalról politikai hátterű sugalmazás alapján azt a hírt terjesztették, hogy

a kinevezéseket elhalasztják, mert nem akarják, hogy az esetleg mellőzött tisztviselők hangulata károsan befolyásolja a Nemzeti Egység Pártja és a Keresztény Községi Párt választási várakozásait.

Ez a hír az első pillanatban *nevetségesnek látszott,* mert komolytalan olyan képet festeni, hogy a budapesti 324.000 főnyi szavazópolgár akaratát a kinevezések alakulása bármilyen kis mértékben befolyásolni tudja. A *Fővárosi Hirlap* annakidején visszautasította ezt az állítást és jelezte, hogy *kizárólag a tisztviselői rangsor tüzetes áttanulmányozása, illetve a kinevezések előkészítése okoz rövid lejáratú késedelmet.*

Értesülésünk teljes egészében bevált és most örömmel jelentjük, hogy

a tisztviselői kinevezések lebonyolítása néhány óra múlva bekövetkezik.

Sipőcz Jenő főpolgármester és *Szendy* Károly polgármester hatáskörébe tartoznak a kinevezések és természetes, hogy *mindkét tényező az igazságosság, a rangsor és az érdemek elbírálása alapján kívánja a kinevezéseket foganatosítani.*

Az elmúlt napokban teljesen tisztázták a különböző szempontokat és szombaton

a kinevezettek két kategóriájának listáját úgy a főpolgármester, mint a polgármester aláírta.

A kinevezések valószínűleg *még ennek a hétnek a közepéig megjelennek* és a magasabb rangosztályba sorozott tisztviselők *április 1-től* már megkapják nagyobb illetményeiket.

Elkészült a főváros idei gyermeknyaraltatási programja

24.000 üdülésre szoruló gyermeket válogattak ki az iskolaorvosok — Csak 10.000 gyermek nyaraltatására van pénze a fővárosnak — 80.000 gyermek napközi üdültetésben részesül

Már április elején megkezdik az iskolai nyaraltatást

A székesfőváros az idén tizenkettedszer rendezi meg gyermeknyaraltatási akcióját. Az előző évek nyaraltatásainak eredménye a megnehezült körülmények ellenére is, további áldozatkészségre buzdítja a főváros vezetőit. Az elmult évtized nyári hónapjai alatt üdültetett vézna, rosszultáplált, betegségre hajlamos emberpalánták a főváros áldozatossága segítségével megerősödve, megizmosodva fejlődnek tovább és hivatalos orvosi ellenőrzés alapján megállapították, hogy a főváros szociális gondozásában részesült gyermekek szellemi és testi fejlődése aránytalanul felette áll azokénak, akik abban nem részesülhettek.

Az idei évben kereken tízezer gyermek nyaraltatásáról tud gondoskodni a főváros. A gyermeknyaraltatás programja már elkészült és legközelebb az illetékes tényezők elé kerül. Az akcióról, a gyermeknyaraltatás tervbevett újításairól

SCHULER DEZSŐ dr.
tanácsnoknál,

a szociálpolitikai és közjótékonysági ügyosztálynál érdeklődtünk, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársát a következőkben tájékoztatta:

— Az iskolaorvosok már az év első hónapjaiban összeírták az üdülésre szoruló gyermekeket. Megállapították, hogy üdülésre szorul 12.133 szegénysorsú és 5.744 jobb anyagi viszonyok között élő, összesen tehát 17.877 gyermek. A fentieken kívül még 6.581 olyan gyermeket is találtak az iskolaorvosok, akik bár egészségi szempontból nem szorulnak különösképpen üdülésre, de szociális helyzetüknél fogva kívánatos lenne számukra a nyaraltatási akcióban való részesítés, mert félő, hogy enélkül egészségi állapotuk hamarosan leromlik.

Összesen tehát 24.458 gyermek nyaraltatásáról kellene gondoskodni,

de a főváros anyagi eszközeinek korlátozott volta miatt csak tízezer gyermeket tudunk e kedvezésben részesíteni.

— A gyerekek legnagyobb részét vidéken helyezzük el, főleg a főváros saját telepein. A zamárdi telepen öt turnusban összesen ötszáz, Balatonberényben öt turnusban ezer, Zalaegerszegen nyolc csoportban 1.960, Sajóvelezden három csoportban 450, Alpáron három turnusban 300, Babócsán négy turnusban 600, Gödöllőn két csoportban 70, Dédecsen négy turnusban 600, Dubicsányban három csoportban 400, Farkasgyepün két turnusban 500 gyermek nyaral.

Külföldi akcióban száz gyermek vesz részt,

az egyes járások üdülőtelepein 660 gyermeket helyezünk el, az egyházközségek csoportjaiban pedig 2.500 gyermek nyer beosztást. Szó van arról is, hogy

a bicskei gyermekotthonban is nagyobbszámú gyereket nyaraltatunk,

ha a már korábban tervbevett 120 ágyas nyaraltató-barak idejében elkészül.

— Az *üdültetést* a Zalaegerszegi telepen *már április elején megkezdjük.* Itt elsősorban olyan tanulók kapnak helyet, akiknek az egészségi állapota gyenge és az üdülés számukra annyira sürgős, hogy avval az iskolaév befejezéséig sem késhetünk. A zalaegerszegi transzportot az iskolaorvosok már összeállították.

Gödöllőn kimondottan lábadozó gyerekek elhelyezését vettük tervbe.

A többi telepeket fokozatosan helyezi üzembe a főváros, de június közepéig valamennyi telep megnyílik. A Zsófia Országos Gyermekszanatórium Egyesület is azzal a kéréssel fordult a fővároshoz, hogy telepeiken szintén nyaraltasson gyermekeket. A Zsófia 1000 gyermek ellátását vállalná napi 1.60 fillérért, ugyancsak 1000 gyermek nyaraltatására vállalkozik a Gyermekvédő Liga is, napi 1.50 P-ért.

— Az idén is megszervezi a főváros

a napközi nyaraltatást

a svábhegyi Városkutnál és a városligeti Kolegerszky kioszkban. Három csoportban 360 gyermeket helyezünk el a X., Kozma-utcai üdülőben, a hajdani fővárosi szőlőtelepen is. Ez lesz az egyetlen állandó nyaralótelep a főváros határában.

A svábhegyi és hűvösvölgyi napközi üdülőtelepeken felváltott turnusokban összesen 80.000 gyermek nyaral a szünidei hónapok alatt.

— A külföldi csereakciók az idén is *főleg Ausztriára, Németországra és Bulgáriára terjeszkednek ki.*

A vidéki városokkal és járásokkal is fenntartjuk a csereakapcsolatokat,

bár fokozatosan szűkítjük a falusi nyaraltatást, a különféle nehézségek miatt. A járások telepein azonban az idén még tekintélyes számú budapesti gyermek nyaral, ennek viszonzásául a diákszállókban vendégül látjuk a fővárosba ellátogató vidéki tanulócsoportokat.

— A főváros tulajdonában levő telepeken kívül a sajóvelezdi, dédecsi, dubicsányi, babócsai és alpári nyaralóhelyeket béreli ki a főváros és mindenütt maga gondoskodik a telepek berendezéséről és az üdülő gyermekek ellátásáról.

Ilkovits J. Budapest
központi fütés- és vízvezetéki vállalata
V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

Modern lakások kiadók
Bővebbet: V., Rudolf-tér 6. IV. 23.

MAGYAR-SZÉN TÜZELÉS
HAZAI SZENEKET TÜZELŐ BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZAB. KÖZPONTI FŰTÉSEK. SZAB. KÁLYHÁK.
Külön osztály:
AUTÓGÉN HEGESZTÉS KAZÁNOK JAVITÁSA | ELAVULT FŰTŐBERENDEZÉSEK MODERNIZÁLÁSA
BUDAPEST, II., BORBOLYA U. 11. TEL.: 57—2—82.

Andrea mozaiklapja kitűnő
V, Tátra-utca 26 Telefon 920—37

KERÜLETI HIRLAP

A városháza tanácsnokai: Budapest miniszterei. Angol kifejezéssel élve, ők a pacemakerek, az iramvezetők: ők diktálják a főváros életének, boldogulásának és fejlődésének tempóját. Ez a feladatuk szükségszerűen felülemeli őket az élet mindennapi vonatkozásain, mert ha nem állanának fent, nem lenne perspektivájuk. Maga az élet, a mindennapi élet ügyes-bajos dolgai, a kisebb-nagyobb örömök és tragédiák azonban a kerületekben zajlanak le. A kerületi elöljáróságok vezetői a közvetlen kontaktusok a városháza nagy diszciplinái és az adófizető polgár bajai közt. Ők tudják, hogy egy szabályrendeletnek, egy paragrafusnak mi az ekvivalense Adófizető Polgár életében. A Fővárosi Hirlap, amely huszonöt esztendeje szolgálja a főváros polgárságának eminens érdekeit, most megindított új rovatával, a Kerületi Hirlappal a központi adminisztráció szükségszerű távlatát igyekszik közelebb hozni az aktuális élet mélységeihez. A Fővárosi Hirlap munkatársa hétről-hétre végigjárja a kerületeket és ott szerzett közvetlen információi alapján hívja fel a figyelmet az elért eredményekre, a példát mutató újításokra, elsősorban pedig a legsürgősebben megoldásra váró feladatokra.

Terézváros

Első utunk a régi gárda egyik legkiválóbb tagjához,

SARA BÉLA
tanácsnokhoz,

a VI. kerület elöljárójához vezetett, aki úttörő munkát végzett *a koldus-kérdés* megoldása terén és *elsőnek igyekezett önálló eszközökkel elősegíteni hatalmas kerülete szociális problémáinak kielégítő megoldását.* Nem szabad elfelejteni, hogy a hatodik kerület igen számottevő része az *Angyalföld,* Budapestnek úgyszólván legszegényebb vidéke.

— Egyik legnagyobb feladatunk — mondja *Sara* Béla elöljáró —, a kerület inségeseinek lehetőség szerint való ellátása. A szükös pénzügyi viszonyok folytán a mult évben például e célra *mindössze 75.000 pengőt kaptunk,* ezzel szemben a közsegélyre szoruló családok száma 7500, ami körülbelül 35.000 ellátatlannak felel meg. Ilymódon tehát

a hivatalos pénzből mindössze két pengő jutott volna egész évre egy-egy személyre.

A kerület áldozatkész polgárságának érdeme, hogy meg tudtuk oldani a szegények ellátását, a többi közt

egy év alatt negyvenezer pengőt sikerült összegyüjteni az akció javára.

— A hatodik kerületben újításként bevezetett koldusreform ugyancsak jól bevált. A *Terézvárosban* élő koldusok fejenkint tíz-tizenhat pengő havi készpénztámogatást és különféle jótékonysági jegyeket kapnak az elöljáróságon. *A mieink így lassan el is szoknak a koldulástól* és

maguk vigyáznak a legjobban arra, hogy idegen kerületbeli koldusok ne kalózkodhassanak.

Az én kerületemben *a koldus-kérdést megoldottnak lehet tekinteni.*

— Annál kevésbé tekinthetem megoldottnak egyelőre *a nyomortanyák megszüntetésének problémáját.* Tény az, hogy a Hungária-körúttól befelé nyoma sincs már ezeknek az elszomorító tömeglakásoknak, egészségre és erkölcsre ártalmas bódéknak, viskóknak,

kifelé azonban még mindig két-háromszáz bódélakó él,

akiket majd ebben az évben kell másutt tisztességes fedél alá juttatni.

Szent Imre város

A fiatal XI. kerületben, a Szent Imre városban,

DUDAY ALAJOS
tanácsnok

kezében van a vezetés. Óriási kiterjedésü ez a kerület és különleges helyzetet biztosit számára, hogy *itt vannak a nagyértékü gyógyforrások is.* A hatalmas új városrész azonban még elég néptelen, mindössze 55.000 lakosa van. Nagy fejlődés vár azonban a kerületre, *ha két év multva megnyilják az új, Boráros-téri hidat,* amelynek nyilása mentén egész bizonyosan gombamódra szökkennek elő az új utcasorok.

— Egészen furcsa ennek a kerületnek a gazdasági összetétele — mondja *Duday* Alajos tanácsnok —, mert amiközben negyven gyárüzem működik a Szent Imre városban, köztük több új modern gyártelep: a *Franck pótkávégyár,* a *Hydroxigén,* a *Goldberger textilgyár,* a *Felten* és *Guilleaume kábelgyár,* a *Tres,* stb., ugyanakkor

valójában mezőgazdasági jellege is van a városrésznek, amit bizonyit a majorságok, gazdaságok valamint az állatállomány sokasága.

Mindezek ellenére nagy a szegénység és nekünk is *a szociális gondoskodás a legfőbb gondunk.* Egy fontos problémát megoldottunk:

az úgynevezett Jeruzsálem-telepet megszüntettük.

Legközelebbi feladatunk a Lenke-úti állami lakótelep egyik barakcsoportjának *megszüntetése.*

— Szükség lenne minél előbb bizonyos módositásokra *az elöljárósági hivatalok elhelyezése tekintetében.* A közönség például kénytelen irodai ügyekben felmenni a második emeletre, nincs megfelelő anyakönyvi terem, alkalmatlan a második emeleten elhelyezett tisztiorvosi osztály. Kívánatos lenne, hogy az adófelügyelőség is az elöljárósági épületbe kerüljön, a rendőrség pedig a közvetlen közelbe. Ez a néhány adat bizonyitja — mondotta befejezésül *Duday* tanácsnok —, menynyire szükség volt az új közigazgatási kerület megszervezésére.

Kőbánya

Kerületi felderitő utunk harmadik állomása a X. kerület, amelynek vezetője az elöljárói testület legfiatalabb tagja:

VIGYÁZÓ GÉZA dr.

Alig egy hónapja vette át hivatalát, *most ismerkedik tisztviselőivel* és a polgársággal. Programjáról beszél:

— Ebben a gazdagságáról hajdan oly híres kerületben, sajnos, ugyancsak rengeteg a szociális probléma. *Talán a legtöbb.* Ide tartozik az Auguszta-telep és *ide tartozik a városszéli telepités.* Ezidőszerint

15.000 nyilvántartott szegényről gondoskodik a X. kerületi elöljáróság.

A szegénygondozás terén nagy elismerés illeti meg kiváló elődömet, *Bucsánszky* Bertalant, aki rengeteg fáradsággal *mintaszerü szervezet kiépitéséről gondoskodott.*

— Örökké aktuális problémánk *a halálsorompók eltüntetése,* mert hiszen ezek, a már megtörtént és lehetséges szerencsétlenségeket nem tekintve, *megbénítják Kőbányának a főváros felé irányuló fogalmát.* A kerület távolabbi nagy problémája pedig

a sertésszállások kitelepitése.

Ezek a szállások nagyrészt régen üresek, *elvesztették jelentőségüket* és miközben

valaha gazdagságot jelentettek a városrésznek, ma csak akadályozzák annak fejlődését.

Bizonyos terhes szerződés miatt nem bontják le a tulajdonosok, éppen ezért a megnyilvánuló közóhajnak megfelelően proponálni fogom a polgármester úrnak, hogy a már bekebelezett járulékokat engedje el. Ebben az esetben a sertésszállások helyén élénk építkezés indulhatna meg. Részletes programom később fog kialakulni — fejezte be *Vigyázó* Géza —, egyelőre örülök, hogy a lakosság barátsággal fogadott és bizalommal közeledik hozzám. *Most ismerkedünk . . .*

Augusztusban megkezdi működését a XIV. kerület. A *Fővárosi Hirlap* megírta, hogy *Szendy* Károly polgármester, a *XIV.* kerület elöljáróságának megszervezésével *Schmáderer* Oszkár VII. kerületi elöljárót bizta meg, aki az erre vonatkozó munkálatokat már megkezte. *Az új kerület ünnepélyes felavatása augusztus 1-én* lesz, a rendelkezésre álló rövid időt tehát alaposan fel kell használni, hogy az új elöljáróság munkájában ne legyen fennakadás. Az új elöljáróságot az Ujvidék-utcai fővárosi házban helyezik el az épület III., IV. és V. emeletén. Negyvenhét lakónak felmondtak május elsejére, hogy az átalakítási munkákat megkezdhessék.

Vigyázó Géza dr. kőbányai elöljáró ünneplése. A X. kerületi elöljáróság tisztikara *Vigyázó* Géza dr., az új elöljáró tiszteletére társasvacsorát rendezett, amelyen megjelent a kerületi adminisztráció teljes tisztviselői kara. Az elöljárót *Lukácsy* József dr. tanácsjegyző üdvözölte, majd *Vigyázó* Géza elöljáró foglalta össze programját: becsületesen élni, mást nem bántani, mindenkinek megadni azt, ami teljesithető. A zsúfolásig telt teremben hosszasan ünnepelték *Vigyázó* Géza elöljárót.

Elkészült a Közmunkák Tanácsa Óbuda szabályozási terveivel

Évtizedes kényszerü tétlenség után a III. kerületben megindul az épitkezés

A Közmunkák Tanácsa pénteken nagyjelentőségü értekezletre hívta meg a főváros városrendezési szakembereit. Bemutatták az óbudai új szabályozási terveket, amelyeket a Közmunkatanács annyira fontosnak tartott, hogy azt a saját müszaki osztályával készittette el. A terveket rövidesen átküldik a főváros vezetőségének, azután bemutatják a törvényhatósági bizottságnak. Az új tervek elfogadása után megszünik az évtizedes épitési tilalom, amely megakadályozta ennek a néples városrésznek a fejlődését.

Az óbudai városszabályozási tervek és az egyéb aktuális müszaki kérdések felől

KEMPELEN ÁGOSTON
müszaki főtanácsos,

a városrendezési magánépitési ügyosztály vezetője a következőkben informálta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A Közmunkatanács müszaki osztálya elkészitette Óbuda új és már oly régen sürgetett szabályozási terveit. E késedelmet leginkább az okozta, hogy a tervezett Duna-híd tengelye nem volt véglegesen kijelölve. Miután ez most megtörtént, a Közmunkatanács hozzáfogott Óbuda szabályozásának megtervezéséhez. A városrendezési ügyosztály ettől függetlenül, szintén foglalkozott már előzőleg is az óbudai problémával és különböző megoldásokat is dolgozot t ki. A Közmunkatanács ezeket a terveket bizonyos mértékben átdolgozza, azoknak a szempontoknak a figyelembevételével, amelyeket a legutóbbi ülésen ajánlottunk. Amint ez elkészül, az önkormányzat szervei annak rendje és módja szerint letárgyalják. A részletekről még korai volna beszélni, de az már bizonyos.

A tervekről részleteket még nemigen lehet közölni, de annyit már jelezhetünk, hogy a Szentendrei-út mentén

a Pacsirtamező-utca egyik reprezentabilis főútvonala lesz Óbudának.

Főforgalmi útvonalak lesznek még a Bécsi-út és a Lajos-utca és kiépül a Dunaparti-út is. A tervezett új híd tengelye Óbudán tölcsérformájú térbe torkollik, amelynek egyik oldalán a Vörösváry-út, a másikon a Kiscelli-út folytatása következik. A tér közepére, a tervek szerint,

monumentális középület kerül.

— A szabályozási tervek jóváhagyása után Óbudán az épitkezés akadályai megszünnek. Általános épitési tilalom azonban — mint tévesen híresztelték — eddig sem volt, de minden épitési kérelmet fokozott elővigyázatossággal kellett úgy a fővárosnak, mint a Közmunkatanácsnak elbirálni.

A szabályozási terv csak a Filatori-gáton belül eső területre vonatkozik.

A jóváhagyás a tervek befejezése után hamarosan elintézést nyer, úgyhogy

a nyáron már élénk épitési mozgalom indulhat meg a III. kerületben.

Sok, régóta engedélyezett épitkezés megvalósitása esedékes és bizonyára gyors ütemben kivitelre is kerül, ha a főváros felterjesztésében kért adómentességet és egyéb kedvezményeket a kormány engedélyezi.

A budaiak sokat remélnek az épitkezés fellendülésétől és ezt a várakozásukat biztatóan alátámasztja *Fabinyi* Tihamér pénzügyminiszternek a Budai Vigadóban zászlóbontó nagygyülésén tartott beszéde, amelyben az új szabályozási tervek közeli életbeléptetését már jelezte.

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESITŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII. Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8 52

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, UT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 870—43.

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK
ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

Készül a polgármester rendelete a weekendről

Április közepétől októberig terjed a hétvégi pihenés

Meleg fuvallat és azúrkék égbolt jelzi, hogy a tavasz pontosan március 21-én megérkezett. A fővárosi tisztviselők hivatali szobáiba betüz a napsugár és ez akaratlanul is felébreszti a vágyakozást a szabad természet imádatára, amihez megértő alkalmat nyujtott az elmúlt évben a polgármester úgynevezett *weekend-rendelete*. A nagy örömet jelentő rendelkezés lehetővé tette a tisztviselőknek, hogy *szombaton és minden ünnepnap előtt a hivatalos órákat déli 12 órakor befejezzék* és megkezdhessék weekendjüket, amit a tisztviselők túlnyomó része valóban kellemesen töltött el a turisztika és a sport élvezetében.

Vajjon lesz-e az idén weekend?

Ez a kérdés érthetően kíváncsivá teszi a tisztviselőket és alkalmazottakat, akiknek számára azért probléma az idei weekendlehetőség, mert *Szendy Károly polgármester a hivatalos órák betartásának fanatikus híve, aki elsősorban mutat példát a folyamatok, gyors és eredményes munkára.* Olyan aggodalmak hangzottak el a tisztviselőtársadalomban, hogy esetleg módosul ez a lehetőség és a szombati weekendek többé nem térnek vissza.

Megnyugtathatjuk a főváros összes alkalmazottait, hogy

Szendy Károly polgármester feltétlenül engedélyezi a tisztviselőknek a hétvégi pihenés megkönnyítését.

A polgármester maga is sportember, akinek szenvedélye a szabad természet imádata és a vízisport. Visegrádi villájának dunaparti szegélyén ott állanak a polgármester csónakjai és várják a gazdájukat, aki egyike a legismertebb és legvakmerőbb dunai evezősöknek. A polgármester valóban szereti a tisztviselői kart, nem kétséges tehát, hogy a weekend a közeljövőben kezdetét veszi.

Erről a kérdésről tájékozódtunk

Farkas Ákos dr. tanácsnoknál,

az elnöki ügyosztály vezetőjénél, akitől a *Fővárosi Hirlap* munkatársa a következő információt kapta:

— A tisztviselők weekendje kétségtelenül újra érvénybe lép és a *polgármester úr utasítása alapján már készül az erre vonatkozó előterjesztés.* Előreláthatólag

április elejétől október közepéig terjed az idei weekendszezon,

vagyis pontosan igazodik a múltévi keretekhez. A polgármester úr errevonatkozó rendelete *április elején* fog megjelenni.

A weekend életbeléptetése természetesen nem azt jelenti, hogy a különböző hivatalokban senki sem áll szolgálatra készen. *Inspekciós beosztást készítenek az ügyosztályt vezető tanácsnokok és hetenkint felváltva a tisztviselők különböző sorrendben végzik az ügyeletes szolgálatot.*

Ujabb tervek a közellátásra szoruló elszegényedett polgárok elhelyezésére

Háromésfélezerre szaporítják a szeretetotthonok férőhelyét — Új menhelyek a hajléktalanok számára — Negyedmillió pengőbe kerül az emberséges tervek megvalósítása

A milliós Budapest valamennyi szeretetotthona együttvéve 2.480 ápoltat gondoz. Ezzel szemben, hogy a legközelebb eső példára mutassunk, a nem egészen kétszer oly népes Bécs szeretetotthonaiban 8.778 szegény gondozására van hely. Már e két szám összehasonlításából is kitünik, hogy e szociális intézményünk szükreszabott keretei nem kielégitőek, hisz a fővárosban egyre szaporodik azoknak a sajnálatraméltó öregeknek és a magukkal tehetetlen elaggottaknak a száma, akiknek nincs hozzátartozójuk és emiatt a főváros gondozására szorulnak. Uj felvétel azonban manapság csaknem lehetetlen és szinte hihetetlenül hangzik, hogy egészen magas összeköttetéseket és protektorokat mozgatnak meg egy-egy szeretetotthoni ágy elnyeréséért, amely napjainkban sok elesett ember számára minden vágy beteljesülését jelenti. A közelmultban az egyházi karitász-szervezetek és a társadalmi alakulatok is létesitettek apró menhelyeket és ezekben 700 szegényt ápolnak, de még mindig 800-ra tehető azoknak a száma, akiket már a hatóság papiron beutalt ugyan a szeretetotthonba, de tényleg elhelyezni, hely hiányában képtelen.

A főváros vezetősége néhány héttel ezelőtt hozzájárult ahhoz, hogy a helyzet enyhítésére a Széna-téri volt Szent János kórházban 70 ágyas kórházi osztályt létesitsenek és a Lövőház-utcában bérbevegyék a Collegium Marianum épületét, ahol újabb 100 ágy lesz elhelyezhető. A Lövőház-utcai intézetet a kormányzó hitvesének engedelmével *Horthy Miklósné Szeretetotthonnak* nevezik el és felszerelése már folyamatban van. Ennek az intézménynek létesítéséhez a kormány 30.000 pengő államsegélyt bocsájtott a főváros rendelkezésére.

Beavatott helyről származó értesülésünk szerint a főváros vezetősége mindezeken túlmenően a közeljövőben további komoly lépésekre készül, hogy a szegények elhelyezésének kérdését radikálisan megoldhassa.

— A Kerepesi-úti 800 ágyas nagy menház közeli megnyitása után

a Rottenbiller-utcai éjjeli menedékházat is szeretetotthonná alakítja át a főváros,

mondotta informátorunk a *Fővárosi Hirlap* munkatársának. *Itt száz hely lesz* s ezekre főleg olyan munkaképtelen öregeket veszünk fel, akik vagy maguk erejéből, vagy hozzátartozójuk támogatásából havi 20 pengőt tudnak fizetni ellátásukért. További terv a VIII., Alföldi-utcai éjjeli menedékhely átalakitása, ahol ugyancsak 160 ágyas szeretetotthon volna kevés költséggel berendezhető. Szó van a VI. Angyalföldi-út 2. szám alatti menhely átalakításáról is,

itt 270 öreget lehet majd elhelyezni.

Az Alföldi-utcai intézetbe kizárólag nőket utalnak be.

— A tervek megvalósítása esetén a mai 2.480 hely helyett lesz:

Budai szeretetotthonok: 500 férőhely;
Menház-utcai új szeretetotthon 120 férőhellyel;
Kamaraerdei szeretetotthon: 300 hely;
Erzsébet központi szeretetotthon és három fiókja: 1.726 hely;
Rottenbiller-utcai új szeretetotthon 80 hely;
Lövőház-utcai új szeretetotthon: 100 hely;
Alföldi-utcai intézet: 160 hely;
Angyalföldi-úti intézet: 270 hely,

összesen tehát 3.556-ra szaporodna a helyek száma,

ami lényeges javulást jelentene.

— A megszüntetett éjjeli menhelyek helyett

a Kerepesi-úti nagy menház mellett még egy újabb intézmény létesitését tervezi a főváros vezetősége.

Kedvező feltételek mellett *megvételre ajánlották fel a városnak a Lingel-féle bútorgyár VII., Pillangó-utca 13/a szám alatti épületeit.* Itt kisebb átalakitások után

600 személyes menhelyet lehetne berendezni.

Az elgondolás az, hogy az új menhelyen 150 ágyas női, 450 személyes férfi osztály lesz. A kerepesi-úti menházzal együtt tehát

1.400 hajléktalan férfi és nő kapna ellátást és szállást a főváros menhelyeiben,

ami a férőhelyek 350-el való szaporodását jelentené. Az emberséges tervek megvalósításához

251.973 pengőre lesz szükség.

Tekintettel a probléma égetően sürgős voltára, az összeget póthitel formájában teremtik elő. Negyedmillió pengő a főváros mai helyzetében igen nagy összeg, de mégsem lehet elzárkózni a megoldás elől, mert ez a pénz nagyrészt ma is elaprózódik különféle alkalmi támogatások formájában.

Még e héten jóváhagyja a belügyminiszter a költségvetést

Nem változtatják meg az előirányzatokat

Április eleje fontos terminus a főváros háztartásának kialakulása tekintetében, mert akkor az új költségvetés minden körülmények között életbelép. Ma az a helyzet, hogy az ez évi előirányzat *még nem nyert kormányhatósági jóváhagyást* és ezért a kiadási tételek a mult évi keretek határáig terjeszkednek, mert azokon felül utalványozást eszközölni nem szabad. A törvény szerint *a költségvetés jóváhagyásának minden év március végéig meg kell történnie,* ellenkező esetben a költségvetés *automatikusan* használatba kerül. A kormány még nem döntött és nem értesítette a fővárost, ahol pedig egyre fokozódó érdeklődéssel várják a belügyminiszter leiratát.

A jóváhagyás dátumáról érdeklődtünk

illetékes helyen

és a következő felvilágositást kaptuk:

— Az elmult hetekben még folytak tanácskozások a pénzügyminiszteriumban és a belügyminiszteriumban, ahol tudomásul vették a főváros vezetőinek felvilágositásait, kilátásba helyezve, hogy *a jóváhagyó leirat rövidesen elkészül.* Az előzetes tanácskozások során

a kormányhatóságok kifejezték azt a nézetüket, hogy a költségvetés kiadási és bevételi tételein lényeges változtatásokat nem tartanak szükségesnek.

Véleményük szerint a kiadások és a bevételek *reális számitások alapján épültek fel,* az eredetileg mutatkozott deficit kiküszöbölésére pedig *elsőrendűen alkalmas a közgyülési határozat,* amely bizonyos tételek átcsoportositásával tüntette el az előirányzat negativumát. Ilyen körülmények között

nagyon esedékes a költségvetés jóváhagyása

és az utóbbi napokban történt érdeklődésünk mindenben megerősiti azt a feltevésünket, hogy a belügyminiszteri leirat *a legrövidebb időn belül a polgármester kezeibe jut.*

Informátorunk közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy *Kozma* Miklós belügyminiszter, a régi szokásoknak megfelelően, ezúttal is *bizonyos észrevételeket tesz és elmondja véleményét egyes jelenségekről,* anélkül azonban, hogy hozzányúlna a költségvetés számoszlopaihoz. Városházi körök értesülése szerint a költségvetés jóváhagyása *ennek a hétnek a végéig feltétlenül megtörténik.*

KRAUSZ és SCHOFFER
mindennemü épület és asztalos faanyagok telepe és parkettázási vállalata
Budapest, V., Vág-u. 7. Telefon: 91—8—14

LAVER FERENC Denta MŰSZERGYÁR
Alapitva 1900
Budapest, VIII., Vas-u. 2. Telefon: 40-4-24
Gépek • Műszerek • Autóalkatrészek

Parkettázó és padlózási vállalat
LÁNG JÓZSEF kartellen kivül
Budapest, VI., Bajnok-utca 1. Tel.: 199-65 és 181-30.
Uj és javitási munkát szakszerü kivitelben, gyorsan és olcsón készit.

WAHL-FERENC lakatos mester
VAS ÉS FÉMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII. Víg-utca 39. Telefon: 316-45

Szennyvíztisztitó berendezések,
SADO rendszerü házi kisderitők
PRISTER GYÖRGY RT.
Budapest, II., Hunyadi János-út 3. Telefon: 54-9-72.

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKÉSZITŐ
Gáz-, víz- és gőzarmaturák
BUDAPEST, VII., AKÁCFA-U. 61. TELEFON: 40-6-44

Folk István műszaki üzlete
Budapest, VI., Vilmos császár-út 15/d)
Telefon: 240—38. (Bazilikával szemben, bejárat a közből.)

ILYÉS SÁNDOR
ÉPÜLETASZTALOSMUNKAK ÜZEME
BUDAPEST, XI., BUDAÖRSI-ÚT 17. TEL.: 55—2—41.

Magyarország aranykoszorús cége
JANCSURÁK GUSZTÁV
rézműves-mester
BUDAPEST, IX., FERENC-UTCA 39. Tel. 30-8-47
Főzőedények – Gőzüzemü főzőkészülékek — Üstök

Szigorú polgrámesteri rendelet tiltja a szellemi szükségmunkások visszatartását

Április közepén elbocsájtják a négyszáz főnyi uj személyzetet

Mint minden esztendőben, ezúttal is messzemenő gondoskodás vezette a fővárost, hogy a szellemi munkanélkülieknek *átmeneti segitséget* nyujthasson. Valamikor 1500—2000 főnyi szellemi szükségmunkás dolgozott a főváros hivatalaiban, a megnehezedett viszonyok azonban ebben a vonatkozásban is takarékosságot követeltek. Ma az a helyzet, hogy *700 szellemi szükségmunkás áll a főváros rendelkezésére, akiket három havonkinti turnusban fizetnek és vesznek igénybe, a téli hónapokra pedig újabb 400 munkaerőt alkalmaztak, akik azonban április 15-én befejezik működésüket.*

A szellemi szükségmunkások körében most aggódó reménykedésel néznek a jövő elé. Erősen közeledik az április közepe,

amikor 400 szellemi szükségmunkás félti 60—70—80 pengős havi jövedelmét.

A szellemi szükségmunkások remélik, hogy *alkalmaztatásukat meghosszabbitják* és ezzel sok szegény család feje fölül veszik el a sötét gondokat. Sajnálatos körülmény, hogy ebben a vonatkozásban nem tudjuk megnyugtatni az idei szellemi szükségmunkásokat, mert *illetékes helyen* ezt a lehetőséget kizártnak tartják.

— Pontosan körülhatárolt összegek állanak rendelkezésünkre — mondották — és *alig hihető, hogy a főváros pénzügyi vezetősége túltegye magát a kényszerítő körülményeken.* Az előirányzott összeg április közepéig felhasználásra kerül és akkor

a január közepétől dolgozó szellemi szükségmunkások elbocsátás alá kerülnek.

A polgármester szigorú rendelkezést adott ki: *ebből a kategóriából egyetlen egy sem tartható vissza és a programmnak megfelelően április közepén az összes szellemi szükségmunkásokat elbocsátják.*

Az 1100 főnyi személyzet tehát 700-ra olvad a jövő hónap közepén. A továbbra is alkalmazásban maradó szellemi szükségmunkások a népjóléti ügykörben folytatják munkásságukat.

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

József Ferenc királyi herceg negyvenéves. A királyi hercegi család meleg belső ünnepe, a fiatal királyi herceg negyvenedik születésnapja, valójában Budapestnek is ünnepe. Túl a családi keretek, József Ferenc királyi herceg fontos közéleti tényező, akinek élete eseményeit számontartja a nagyközönség. Mint Budapest-Fürdőváros elnöke, rendkívüli agilitásával, áldozatos munkakészségével már eddig is olyan lendületet adott a fürdőváros gondolatának, hogy a tökéletes megoldást valóban csak az anyagiak hiánya késlelteti. Reméljük, hogy az élete delét jubiláló királyi herceg további munkássága még inkább üdvére lesz Budapestnek, amely előbb-utóbb teljesen méltó lesz szép epitetonjára: a Duna királynője díszes címére.

A TESz érdemkereszttel tüntette ki a polgármestert. A Társadalmi Egyesületek Szövetsége ügyvezető igazgatósága *Szendy* Károly polgármestert, a TESz társelnökét, a TESz jubileumi érdemkeresztjével tüntette ki. Az érdemkeresztet a hét folyamán nagyobb küldöttség fogja a polgármesternek a központi városházán átnyujtani.

Nagy Ferenc kitüntetése. A várospolitikai élet egyik legmarkánsabb egyénisége, aki az elmúlt tizenöt évben minden idegszálát a főváros érdekeinek szolgálatában töltötte: *Nagy* Ferenc törvényhatósági bizottsági tag, magas kormányzói kitüntetésben részesült. A miniszterelnök előterjesztésére az államfő *Nagy* Ferencnek *a m. kir. kormányfőtanácsosi* címet adományozta a közélet terén kifejtett buzgó tevékenységének elismeréséül. *Nagy* Ferenc kitüntetését, mindenütt ahol ismerik és becsülik, nagy örömmel és megelégedéssel fogadták.

Ezerötszáz külföldi orvos Budapesten. A *Baross Szövetség* idegenforgalmi csoportjának előadássorozatában legutóbb *Szviezsényi* Zoltán dr. miniszteri tanácsos, a gyógy- és fürdőhelybizottság igazgatója tartott előadást *az idegenforgalom hatásairól az iparra és kereskedelemre.* Hangsúlyozta az idegenforgalmi kérdés magyar szempontból való fontosságát és rámutatott azokra a lehetőségekre, amelyek a budapesti gyógyfürdők révén a magyar ipar és vállakozói szakma szempontjából mutatkoznak. Bejelentette végül, hogy a *gyógyhelybizottság 1500 külföldi orvost hivott meg az idei évben három-három napos ingyen tartózkodásra.* Az előadásért *Köpesdy* Elemér miniszteri tanácsos mondott köszönetet.

Barasits Tivadar gyásza. Súlyos csapás érte *Barasits* Tivadart, az *Uj Magyarság* kitünő közgazdasági szerkesztőjét. Édesatyja, *Barasits* János 76 éves korában hosszú szenvedés után meghalt. Vasárnap délután temették a Kerepesi-temető halottasházából, nagy részvét mellett.

Az Épitőmesterek idegenforgalmi és fürdőügyi ankétja. Csütörtökön, március 28-án folytatják a Budapesti Épitőmesterek Ipartestülete és a Magyar Épitőmesterek Egyesülete ankétjét az Irányi-utca 17. számú székházában. Dr. *Tausz* Béla főorvos a magyar fürdők és üdülőhelyek központi irodájának igazgatója és az idegenforgalmi szövetség alelnöke a „Budai fürdők multjáról" fog beszélni. *Tábori* Kornél főszerkesztő pedig az idegenforgalom és a fürdőváros valamint az épitészet kapcsolatairól. Az előadások 6 órakor kezdődnek.

A Ferenciek-terén és a Deák-téren földalá süllyesztik a W. C.-ket. A város vezetőségének régi terve, hogy a városképet rontó utcai „zöldházikókat" fokozatosan a föld alá süllyeszteti. Eddig részben sikerült ezt a szándékot megvalósitani, de még mindig több olyan exponált helyen, a Deák-téren, a Ferenciek-terén, a Károly-körúton és a Berlini-téren ott éktelenkednek ezek a bódék. A fővárossal szerződéses viszonyban levő *László* Ferenc cég nem zárkózik el, hogy ezeket a W. C.-ket a föld alá helyezze, de tekintettel a nagy költségekre — egy-egy földalatti W. C. berendezése körülbelül 120.000 pengőbe kerül — a fővárostól a költségek felének megtérítését kérte. A főváros méltányosnak találta a vállalkozó kérését és egyelőre a Ferenciek-terén és a Deák-téren mélyitik a föld alá a nyilvános toaletteket, amelyeknek költségeihez a főváros 72.000 pengővel hozzájárul, amely összeget több részletre elosztva fizeti. Az eltávolított bódék közül az egyiket a Farkasréti temető főbejárata közelében, a másikat az Aréna-úti vasúti aluljáró közelében, a Vágány-utcánál fogják újra felállitani.

Huszonnyolc tanfolyamot rendez a főváros a tisztviselők továbbképzésére. A kormánynak az elmúlt évben nagyjelentőségü rendelete jelent meg, amely a közigazgatási tisztviselők számára kötelezővé tette a gyakorlati szakvizsga letételét és ennek eredményétől tette függővé a hivatali előmenetelt. A kormányrendelet szerint minden fogalmazási tisztviselő, egészen a IX. fizetési fokozatig, köteles a vizsga letételére. Az a tisztviselő tehát, aki a IX. fizetési osztálynál nem akar megakadni, vizsgázni tartozik az előtt a bizottság előtt, amelyben az ország és a főváros legkiválóbb közigazgatási szakemberei foglalnak helyet. Elnöke a vizsgabizottságnak dr. *Némethy* Károly nyug. államtitkár, helyettese dr. *Blaha* Sándor államtitkár, a bizottság tagjai között helyet foglalnak: *Agorasztó* Tivadar ny. alispán, *Czettler* Jenő dr. egyetemi tanár, *Harrer* Ferenc ny. alpolgármester, dr. *Jakabb* Oszkár államtitkár, dr. *Ladik* Gusztáv ny. államtitkár, dr. *Mészáros* Károly h. államtitkár és dr. *Vargha* Imre ny. államtitkár; a főváros részéről: dr. *Csorna* Kálmán árvaszéki elnök, dr. *Doroghy Farkas* Ákos tanácsnok, dr. *Lamotte* Károly alpolgármester és dr. *Felkay* Ferenc tanácsnok. A vizsgák már tulajdonképen a múlt év májusában megkezdődtek és ezév július végéig befejezik. A fővárosnál több mint kétszáz fiatal tisztviselőre vár a vizsga letétele, de ezideig még csak szórványosan akadtak jelentkezők és az eredmény sem volt mindig annyira kielégitő, mint az a fiatal nemzedék előmenetele szempontjából kívánatos volna. A vizsgák eredményének előmozdítására *Szendy* Károly polgármester most elhatározta, hogy az Országos Közigazgatási Vizsgáló Bizottság tagjainak közreműködésével tanfolyamokat rendez, amely a vizsgára kiirt jelöltek számára kötelező. A tanfolyamokat, összesen huszonnyolcat, hetenként háromszor, mindig délután, az Újvárosházán tartják meg.

Athelyezik az Élelmiszer-nagyvásártelep hajóállomását. A központi csatornaszivattyú-telep Dunába torkoló szennyvízmyomó főcsövét rövidesen kicserélik. Az épitkezés tartama alatt az élelmiszer-nagyvásárcsarnok hajóállomását át kell helyezni, mert a mai helyen az épitkezés zavarmá a hajóforgalmat. Az új hajóállomáson állomásépületet épitenek, vasúti vágányokat fektetnek le, az új rakodópartot burkolattal látják el, ezenkívül gondoskodni kell közvilágitásról és egyéb berendezésekről is. A hajóállomás áthelyezése, amely közelebb lesz a nagyvásártelephez, 60.000 pengőbe kerül.

Halálozás. Idősb. *Karfner* Jánosné, szül. Müller Teréz 66 éves korában, boldog házasságának 44-ik évében Budapesten elhunyt. Temetése 22-én, pénteken délután 4 órakor volt a kerepesi-úti temetőben a róm. kath. egyház szertartása szerint. Az elhunytban *Karfner* János székesfővárosi müszaki tanácsos édesanyját gyászolja.

A budapest—esztergomi személyhajójáratok megnyitása. A M. Kir. Folyam- és Tengerhajózási R. T. közli, hogy a hajójáratokat Budapest—Esztergom között az egyidejüleg kiadott menetrend szerint akként inditja meg, hogy az első hajó Budapestről Esztergomba március 30-án 14 óra 30 perckor, Esztergomból Budapestre pedig március 31-én 3 óra 40 perckor indul.

Kevés a pénz, jól megnézik mielőtt kiadják. A legtakarékosabb emberek is vesznek osztálysorsjegyet, mert ezáltal reményük van egyszerre nagy vagyonra szert tenni. Rejtély az emberiség sorsa! Véletlen, vak a szerencse! Mindenkinek és minden egyes sorsjegynek egyforma a nyerési esélye! Kisérelje meg ön is! Hátha most sikerül! Rendeljen még ma egy sorsjegyet. Árak: Egész = 24, ½ = 12, ¼ = 6, ⅛ = 3 pengő. Fizetni van ideje legkésőbb az április 13-án kezdődő húzás előtt.

Filléres hajók Wienbe és Pozsonyba. A MFTR közli, hogy április havában a következő filléres hajók fognak indulni: április 2-ától 6-ig, április 10-től 14-ig, április 18-tól 22-ig husvéti kirándulás). Indulás 17 órakor Eötvös-térről. Egységes menetdij oda-vissza 12.80 P. Teljes ellátással és hálóhellyel, wieni állás alatt is, átalányár 42-től 50 P-ig. Két rendőrhatóságilag láttamozott fénykép elégséges a Wienbe utazáshoz. Vidékről jövő utasok 33%-os vasúti kedvezményt élveznek. Jegyek kaphatók az utazási irodákban és a MFTR. utazási irodájában.

A Földhitelintézet közgyülése. A *Magyar Földhitelintézet* március 20-án tartotta ezévi rendes közgyülését, amelyben az igazgatóság az elmult 72-ik üzletévről szóló jelentését és az 1934. évi mérleget terjesztette elő. Az 1934. évi december 31-én fennálló törlesztéses kölcsönök állaga kitett 92,869.065 pengő 53 fillért. A hitelezők — a takarékbetétet is beleértve — 77,853.150 pengő 90 fillért tesznek ki. A mérleg egyik oldala 203,060.466 pengő 43 fillér végösszeget tüntet fel, az évi összforgalom pedig 1.473,603.949 pengő 51 fillér volt. A közgyülés az igazgatóság elnökévé három évi időtartamra újból *Zichy* János grófot választotta meg. A felügyelőbizottság tagjaivá, az újból megválasztott eddigi tagokon kívül, részint a közgyülés, részint az intézet alapitóinak azt megelőzőleg tartott gyülése *Batthyány* Gyula gróf, *Hunyady* József gróf, *Jankovich* Antal dr., *Kovács-Sebestyén* Endre dr., *Orczy* Lőrinc báró, *Sztankovánszky* Pál és *Voinovich* Géza dr. urakat választotta meg.

Március 30-án délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

STEINER ÉS SZIMPER
DISZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

EREDETI ANGOL
TIMKEN-CSAPÁGYAK
DEÁK BÉLA VI., JÓZSEF-TÉR 2. Telefon: 15—1—98

Parkett- és padlózati vállalat
STERNER G.
Budapest V., Hold-utca 25. Tel.: 105—59

Ballai János központi fütés,
vizvezeték, csatornázás, szivattyutelepek és egészségügyi berendezések
Budapest, IV., Reáltanoda-utca 4. Telefon: 85-2-98

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
fa- és acélsodrony,
lakatosáru, napellenző
és fémporták gyártmányai
anyagban és minőségben elsőrendüek
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 5. Tel.: 32-3-76, 45-9-86

Breitner Bernát
Jégszekrények és Hütőkészülékek Gyára
Gyár, raktár és iroda: Budapest, VI., Király utca 36
Alapittatott 1876

FÜRDŐKÁDAK, CSÖVEK
Hasenörl, Csengery-u. 53.

Weiss János, Budapest
Iroda: II., Iskola-u. 47. Műhely: Csalogány-u. 8b
Telefon: 51-2-55
Tervez és készit: Központi fütés, gőzmosodák, gőzkonyhák, vízmüvek, vízvezeték, gázvezeték, fürdőberendezések, csatornázás és szellőző berendezéseket.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Megegyezésre jut a főváros az útolajozó vállalatokkal

Mellőzik az olcsóbb, de ismeretlen porlekötő anyagokat

Az elmult héten, szerdán délben járt le az *olajjal való portalanitásra hirdetett versenytárgyalás,* amelyre az idén is az ajánlatok tömege érkezett. A kiírás szerint *600.000 négyzetméter* terület olajozása szükséges, amely 100.000 négyzetméterrel kevesebb a tavalyi méreteknél, azonban

a fővárosi költségvetés csökkentése írta elő az e téren való takarékosságot is.

A beérkezett ajánlatok a következők:

A *Schwartz Rudolf és Társa* cég a teljes 600.000 négyzetméternyi olajozásra tett ajánlatot 26 filléres egységáron, a *Nyirbogdányi Petroleumgyár* ugyancsak 600.000 négyzetméterre 26.45 fillérrel. A *Hegedüs és Társa* cég 160.000 négyzetmétert 22.80, további 160.000 négyzetmétert 23.50, 180.000 négyzetmétert 24.50, 100.000 négyzetmétert 24.80 fillérért ajánlott. A *Schell Kőolaj* 600.000 négyzetmértert 26.85 fillérért, a *Vacuum Oil* 600.000 négyzetmétert 27 fillérért, a *Magyar Fantómüvek* 400.000 négyzetmétert 26 fillérért, a *Hazai Kőolaj* 600.000 négyzetmétert 25 fillérért, a *Magyar Petroleumipar* 100.000 négyzetmétert 22.50, további 300.000 négyzetmétert 25.50 fillérért ajánlott.

Porlekötő kátrányt ajánlott, egyenként 300.000 négyzetméternek megfelelő mennyiséget: *Helvey* Tivadar, *Biehn* János, a *Magyar Aszfalt rt.;* 100.000 négyzetméternek megfelelő mennyiséget *Spányi* Ernő. Mind a négy cég egységesen 21 fillért kér négyzetméterenkint.

Különleges pormentesítő anyagot ajánlott az *Aszfaltozó és Útépítőiparosok Szövetkezete,* a teljes 600.000 négyzetméter mennyiségben 18.50 filléres egységáron és a *Danubia müszaki vállalat* 100.000 négyzetméterre 18 filléres egységáron.

Az olajozásra érkezett ajánlatok néhány fillérrel felülmulják a mult évi árakat,

de *lényegesen alatta vannak az évek előtti áraknak.* Az olajvállalatok az emelkedést az adóemeléssel, a nyersanyag-drágulással és a valutanehézségekkel okolják, amelyek kétségtelenül olyan ismert szempontok, nogy azok az árváltozás indokolására elfogadhatóknak látszanak. A főváros vezetősége a versenytárgyalást eredménytelennek minősíti és valószinüleg már szerdán

pótajánlat formájában közvetlen tárgyalásokat indít a pályázókkal.

A költségvetésileg rendelkezésre álló összeg *127.000 pengő* és a polgármester ragaszkodik a 600.000 négyzetméter portalanításához. A városháza vezetősége *a legmegfelelőbb megoldásnak az olajozást tartja* és nyilvánvalóan sikerül is olyan megegyesét létesíteni a vállalatokkal, amelyek

fölöslegessé teszi az új és még kellően ki nem próbált pormentesitő anyagok igénybevételét.

A porolajozásra vonatkozó döntés előreláthatóan már a legközelebbi órákban megtörténik.

A Hitelbank közgyülése. A *Magyar Általános Hitelbank* e hó 19-én tartotta *Harkányi* János báró elnöklésével közgyülését, amelyen *Tolnay* Károly államtitkár inditványára, az intézet érdekében kifejtett igen sikeres és eredményes müködéséért az igazgatóságnak és az ügyvezető igazgatóságnak, úgyszintén a tisztviselői karnak *egyhangúlag köszönetet* szavaztak. Az elhangzott elismerő szavakért *Szcitovszky* Tibor dr. vezérigazgató mondott köszönetet és hangsúlyozta, hogy az intézet vezetőségének iparkodása a jövőben is oda fog irányulni, hogy a bank érdekei a közérdekkel összeegyeztetve ápoltassanak. Foglalkozott a vezérigazgató *az osztalék elmaradásának kérdésével* és rámutatott azokra az indokokra, amelyek az igazgatóságot ilyen messzemenően óvatos magatartásra késztették. *Korai volna azt a lálszatot kelteni,* — úgymond — *mintha a válság korszaka már lezáródott és a prosperitás küszöbére érkeztünk volna.* Felszólalását azzal a kijelentéssel zárta le, hogy az intézet mult évi mérlegeredményének kedvező hatása *határozott közeledést jelent az osztalékfizetés elkezdésének időpontjához.* A közgyülés egyhangú helyesléssel fogadta a vezérigazgató bejelentését és hosszasan ünnepelte az intézet vezetőségét. A közgyülésről kiadott hivatalos közlemény igy hangzik: A *Magyar Általános Hitelbank* részvényeseinek e hó 19-én, *Harkányi* János báró, v. b. t. t. elnöklete alatt tartott LXVII. rendes közgyülése jóváhagyta az elmult üzletév mérlegét, mely 2,021.932 P 38 fillér összegü rendkivüli leirások foganatositása után 2,891.648 P 22 fillér tiszta nyereséggel zárul. A közgyülés magává tette az igazgatóság amaz álláspontját, mely szerint dacára azon kedvező eredményeknek, amelyeket az intézet az utolsó években és különösen a lefolyt 1934. évben elért, a jelenlegi viszonyok között a nyereség ebben az esztendőben is a belső erősités céljaira fordittassék. Ennek megfelelően 700.000 pengővel a tartalékalapok, 1 millió pengővel az alkalmazottak nyugdijalapjai javadalmaztatnak, a fennmaradó 1,191.648 pengő 22 fillér pedig az 1935. üzletévre vitetik elő.

Cáfol a Parafakőgyár. Nagy örömmel adott hirt a *Fővárosi Hirlap* az új magyar szigetelőanyagról, amellyel pótolni lehet a külföldi behozatalt és fejleszteni belső erőink teljesitőképességét. A *Kőszénbánya és Téglagyár Társulat* (Drasche) ugyanis berendezkedett ennek a nagyfontosságú anyagnak a gyártására és „köszivacs" néven a *Helvey* Tivadar cég útján olyan anyagot hoz forgalomba, amely lehetővé teszi *a külföldi származású szigetelőanyagok mellőzését.* Közleményünkben megemlítettük, hogy a közhatóságok nyilvánvalóan mellőzik a *Parafakögyár R. T. (Kleiner és Bokmayer módlingi cég budapesti gyártelepe)* termékeit, amelyek eddig a verseny hiánya folytán úgyszólván *monopóliumot* élveztek a szükséges munkálatoknál. Cikkünkre a *Parafakögyár r. t.* helyreigazító nyilatkozatot küldött hozzánk, amelyben *tiltakozik az ellen, hogy ők a Kleiner és Bokmayer módlingi cégnek a budapesti telepe volnának,* mert mint önálló magyar részvénytársaságnak *nincs kapcsolatuk az emlitett ausztriai vállalattal.* Tiltakozik a *Parafakögyár* az ellen, hogy gyártmányaik külföldi származásuak, csupán azt ismeri el, hogy *a parafagyártmányok készülnek külföldi nyersanyagból a budapesti gyárban.* Nem vagyunk abban a helyzetben, hogy a *Parafakögyár r. t.-nak* a sajtótörvényre hivatkozott helyreigazitását leközöljük és *kénytelenek vagyunk fenntartani azt az állitásunkat, hogy ez a vállalat valóban külföldi kezekben van.* Rendelkezésünkre áll ugyanis a *Kallós Kompasz 1934. évi kötete,* amely szerint az 1932. évben alakult Parafakögyár elnöke: *Hohenlohe* Ferenc herceg; igazgatósági tagjai: *Stolle* Henrik, *Plass* Hermann. Igazgató: *Bockmayer* Richárd dr., cégvezetők: *Brandl* Vilmos és *Rössler* Gusztáv. Aki e névsort nézi, az megállapithatja, hogy a szorosan vett főtisztviselői nevektől eltekintve, *az igazgatósági tagságokra a részvényesek által megválasztott urak ismeretlenek Budapesten és Magyarországon.* Nyilvánvalóan osztrák állampolgárok, akik a jól bevált recept szerint *Magyarországon külön részvénytársaságot létesitettek,* kapcsolatukat azonban fenntartják az osztrák központtal. Nem szégyen, ha külföldi cég Magyarországon derekas munkát végez, azonban a magyar ipar védelme elsősorban a magyar gyárvállalatok érvényesitését célozza. Miután a kimutatás is rávilágit a Parafakögyár külföldi jellegére, *nem vagyunk abban a helyzetben, hogy az inkább reklámot, mint cáfolatot tartalmazó helyreigazitást közöljük.*

A Magyar Dunántúli Villamossági R.-T. április 2-án tartja évi rendes közgyülését. A vállalat az elmúlt esztendőről *168.551 pengő* tiszta nyereséget mutat ki, bruttó nyeresége pedig meghaladta *a nyolcmillió pengőt.*

Nem drágul a szikvíz. Legutóbb megjelent számunkban foglalkoztunk a szikvízkartellel kapcsolatban a *szódavízgyártás problémáival,* amelyre most *Schmiedl* Dániel dr., a kartel elnöke, felvilágositó közleményt küldött be hozzánk. A szikvízkartel megnyugtatásunkra közli, hogy *árdrágitásról szó sem lehet, mert az a céljuk, hogy minél nagyobb forgalmat érjenek el.* A legutóbbi drágitás története, hogy a gyógyhelyadó bevezetése miatt ugyanennyivel megdrágult a szikvíz ára, ami természetesen *megengedett áthárítás volt a nagyközönség terhére.* Elmondja a szikvízkartel elnöke, hogy a sörgyárakban, amelyek szikvízgyártással is foglalkoznak, olyan konkurrenciát kaptak, amelyekkel szemben *nehéz felvenni a versenyt.* A sörgyárak készpénzkölcsönökkel támogatják a vendéglősöket és ezt a szikvízgyárosok képtelenek utánacsinálni, tehát egységes frontot alakitva, küzdenek a sörgyárak mögött álló nagytőke elnyomó ereje ellen. A szikvízkartel természetesen *nem helyesli a hatósági szódavizgyár felállitását* és arra hivatkozik, hogy eleget ráfizet a főváros meglévő ásványvizüzemére és igy aligha sikerülne a beavatkozással az árakat lenyomni. A hozzánk intézett felvilágositó irat végül megemliti, hogy *öt évvel ezelőtt 16—20 filléres szikvizárak voltak és a rezsiköltségek növekedése ellenére ma 8—10 filléres árak vannak érvényben.* A szikvízgyárosok, szerintük, anyagi gondokkal küzködnek, de azért megalkudva a mai helyzettel, *nem gondolnak az árak drágitására.*

FÉNYSZÓRÓ

Nem rossz trükk

a vegyészeti gyáraknak az a törekvése, hogy bizonyos cikkeket és gyártmányokat csak csomagolva hajlandók a kereskedők útján a publikumnak eladni. Márkázott áru: ez a jelszó, amelylyel a vegyészeti gyárosok ragaszkodnak a csomagolt, vagy tartályban lévő cikkek forgalomba hozásához és iparvédelmi, illetve minőségvédelmi szempontokra való hivatkozással kérik ehhez a kereskedelmi minisztérium hozzájárulását. A vegyészeti gyárak jó üzletemberek és egy kis ravaszságért nem mennek a szomszédba. Az általuk annyira óhajtott rendelet ugyanis kimondaná, hogy fémtisztitószert, tintát, cipőpasztát (magyarul: subikszot) és kékitőt üvegben, vagy fémdobozban szabad árusitani, vagyis megszünne a kimérés, ami pedig úgy a kereskedőknek, mint a fogyasztóknak egyaránt érdekében áll. A fűszer- és vegyeskereskedők túlnyomórésze ugyanis a szegénysorsú fogyasztókra van utalva, akik a kékitőt és a tintát üvegből kimérve lényegesen olcsóbban árusithatja, mint zárt üvegben. A szegénysorsú vevő tintát és kékitőt a magával hozott üvegbe néhány fillérért vásárolhat, ha viszont zárt üvegben történik az eladás, akkor már 24—30 filléres ráfizetések nyomulnak előtérbe, ami azt jelenti, hogy a legszegényebb sorsú fogyasztók elüttetnek enélkülözhetetlen közszükségleti cikkek beszerzésétől. A kereskedőknek és a fogyasztóknak eminens érdeke tehát, hogy a kékitő és a tinta nyitott árusitása fennmaradjon, mert a tartályokba burkolt árdrágitás a kereskedő forgalmának csökkenését, a fogyasztónak pedig a bevásárlási lehetőségét gyengiti. Reméihetőleg meghallgatja a keresk. minisztérium a kereskedőknek ezirányú felterjesztését és nem adlovat a Müller Testvérek, valamint a Sidol-gyár manőverének, amely a márkázott áru cégére alatt tulajdonképen árdrágitást akar végrehajtani.

Bélyeget sütött a bíróság

a pékipartestület néhány megbizottjának homlokára, vagyis ezúttal a sütés művelete nem hozott hasznot a pékipartestületnek és a pékkartelnek. Botrányos események utójátéka elevenedett meg a bíróság színe előtt, ahol az ipartestületi titkár, két pékmester és a pékipari ellenőr rablás bűntettének vádja alatt védekezett. A pékipartestület tagjai a mult év nyarán behatoltak egy kispesti pékmester üzletébe, a személyzetet kituszkolták és a péksüteményeket tartalmazó kosarakat elkobozták, — mert a „bűnös" pék a kartelároknál olcsóbban árusitott. Másik tagja a pékipartestületnek megfenyegette a Kálvária-téri pékmestert azzal, hogyha nem csatlakozik a budapesti pékmesterek által megállapitott árakhoz, akkor közvetlen szomszédságában konkurrens üzletet nyit és ekzisztenciáját tönkreteszi. A tanuk tömege jelent meg a bíróság előtt és hiába védekeztek a pékipartestület emberei, a bíróság mindegyiket bűnösnek mondotta ki és zsarolás vétsége miatt fogházbüntetést és pénzbüntetéseket állapitott meg itéletében. A társadalom jogos önérzettel veszi tudomásul, hogy a gangszterizmusra irgalmatlan ökéllel lecsap a társadalom lelkiismerete: a bíróság, amely megtorolja a bűnténynek minden fajtáját.

Reményi-Schneller Lajos ünneplése a Községi Takarék közgyülésén

A *Budapest Székesfővárosi Községi Takarékpénztár Részvénytársaság* folyó hó 22-én tartotta meg dr. *Buzáth* János ny. alpolgármester elnöklete alatt 1934. üzletévi rendes közgyülését, amely egyhangulag elfogadta az igazgatóság összes javaslatait.

A közgyülés az igazgatóságba új tagként *Picker* Frigyes urat, a Haes & Sons londoni bankcég budapesti képviselőjét, az újonnan alakult felügyelőbizottságba pedig *Ascher* István, *Erősdy* Sándor, dr. dabasi *Halász* Lajos, dr. *Pető* Ernő és *Sebő* Béla urakat választotta be.

A napirend során dr. *Lamotte* Károly alpolgármester, mint a részvénytöbbségnek Budapest Székesfőváros Törvényhatósági Bizottságának a közgyülés részéről kiküldött megbizottja, *meleg elismerő szavakban emlékezett meg dr. Reményi-Schneller Lajos volt vezérigazgató érdemeiről,* aki az intézetet aránylag rövid idő alatt az ország egyik számottevő pénzintézetévé fejlesztette és *bizalommal köszöntötte dr. Liptay Lajost, a takarékpénztár legutóbb kinevezett vezérigazgatóhelyettesét,* biztositván őt a Székesfőváros mindenre kiterjedő támogatásáról.

Végül a közgyülés az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak, valamint a takarékpénztár *ügyvezetőségének és tisztviselői karának legteljesebb elismerését és köszönetét fejezte ki.*

VÁLLALKOZÁSI HIRLAP

Döntés a kövező- és aszfaltjavítási munkákról

A kövező kisiparosok panasza

Két héttel ezelőtt lejárt a főváros ez évi *kövezetjavítási és aszfaltjavítási* munkálataira hirdetett versenytárgyalás, amelyekre az évtizedes multra visszatekintő és megbizható kövezőmestereken kívül néhány újabb pályázó is jelentkezett. A közel 900.000 pengő értékü munkát nemenkint és kerületenkint csoportositották és *Király* Kálmán tanácsnok előterjesztésére

a polgármester gyors döntést hozott.

A polgármester hü marad ahhoz az igéretéhez, hogy *minden lehetőséget felhasznál a munkaalkalmak gyors megteremtésére és ez a magyarázata annak, hogy a munkák szétosztása a legrövidebb időn belül valósággá vált.*

Az út- és csatornaépitési ügyosztály előterjesztése szerint

a kövezetjavítási munkálatokat

kerületek szerint a következő vállalkozók kapták: I. kerület: *Szegedi* Béla Jenő (4.8% engedmény); II. kerület: *Schaffer* György; III. kerület: *Handl* István; IV. kerület: *Vadas* Mihály; V. kerület: *Obendorfer* József; VI. kerület: *Helfenstein* Károly; VII. belső kerület: *Hoffer és Preisich* (2.7% engedmény); VII. külső kerület: *Reinisch* Tivadar; VIII. kerület: *Schaffer* Károly; IX. kerület: *Heverdle* István; X. belső kerület: *Neumann* Ferenc; X. külső kerület: *Eisner és Simon;* XI. kerület: *Schaffer* Antal.

A kerületi

aszfaltjavítási munkálatokra

a következők nyerték el a megbizásokat:

I. kerület: *Biehn* János (16% felár); II. kerület: *Danubia műszaki vállalat* (13% felár); III. kerület: *Posnansky és Strelitz* (14% felár); IV. kerület: dr. *Helvey* Tivadar (13% felár); V. kerület: *Grozit aszfaltgyár* (14% felár); VI. kerület: *Magyar Aszfalt r.-t.* (16% felár); VII. kerület: *Hirsch Mihály r.-t.* (15% felár); VIII. kerület: *Korek* E. (14% felár); IX—X. kerület: *Neophalt Iparvállalat* (5% felár); XI. kerület: *Bitumen Útépitő r.-t.* (16% felár).

Szakmabeli körökből kapott értesülésünk szerint a kövező kisiparosok körében nagyfokú kiábrándulást okozott a döntés eredménye, amely — szerintük — figyelmen kívül hagyta a polgármesteri rendelkezés munkamegosztási elvét és részben mellőzte a kisiparosságot. *Ez a panasz különösen két kerületnél történt megbizásra vonatkozik.* Az I. kerületre 14 pályázat érkezett, ebből 13 elfogadja a főváros által megállapitott egységárat — az ajánlatok között mindössze csak 2% az eltérés — és csak egy ajánlat ad engedményt a tabelláris egységárakból. Csaknem ugyanez a helyzet a másik engedménnyel kiadott területnél is. A döntés mindkét esetben olyan vállalkozóknak adott megbizást, akik jelentékenyen túlnőttek a „kisiparos" megjelölésen és amely vállalkozók közül az egyik csak a napokban kapott 90.000 pengős megbizást a HÉV-nél, a másik cég pedig a gázmüveknél szintén városi munkát végez. A közszállitási szabályzat kimondja, hogy kisipari munkát csak akkor szabad *nem kisiparosnak* kiadni, ha nincs kisipari pályázó, vagy ha a kisiparos legalább 6%-kal drágább. Ez az eset nem fordult elő egyik esetben sem. Mindkét kerület pályázatánál legalább hat oly kisiparos vett részt, akiknek más városi munkájuk nincs és kizárólag csakis kövezési munkával foglalkoznak. A kövezőkisiparosok ezért bizalommal fordulnak a városhoz és elvárják, hogy nehéz helyzetükben kellő méltánylást gyakoroljanak velük szemben: kereseti lehetőséget kérnek, amiért becsületesen megdolgozni akarnak.

Mennyi volt a csatornázási túlkiadás? A *Fővárosi Hirlap* március 13-án megjelent számában ismertettük a legutóbbi évben lefolyt nagyarányú csatornázási munkálatok menetét és ennek a kapcsán az is szerepelt a közleményben, hogy *a csatornázás közel 4.5 millió pengő túlkiadást* okozott a fővárosnak. A túlkiadás oka, hogy a különleges összetételü talajvíz a maga erős glaubersavas tartalmával *rongálja csatornákat* és ezek ellen különleges anyagokkal kell védekezni. Az út- és csatornaépitési ügyosztály most annak a közlését kéri, hogy *a keserüvízhez hasonló összetételü talajvíz csupán 15%-kal drágitotta meg a csatornázási szükségmunkákat, vagyis a 4.5 millió befektetésből különleges eljárásokra és anyagokra kereken csak 800.000 pengőt kellett fordítani.*

Új hidat épittet a főváros a Rákospatakon. Az Erzsébet királyné-utat átszeli a Rákospatak. A régi híd, amelyen a közúti- és a villamosforgalom lebonyolitódik, mai állapotában veszélyes, mert a vasszerkezet már ócska, elrozsdásodott és a hídfők is rosszak. A főváros elhatározta, hogy az öreg, rozoga alkotmányt a mai forgalomnak megfelelő új híddal kicseréli. Az új híd közel 50.000 pengőbe kerül és néhány hónapon belül elkészül.

Versenytárgyalási megbizások

A kerületi kövezetjavítási munkát a következő cégek kapták: I. ker. Szegedy Béla Jenő 4.8% enegdménnyel. II. ker. Schaffer György 0, III. ker. Handl István 0, IV. ker. Vadas Mihály 0, V. ker. Obendorfer József 0, VI. ker. Helfenstein Károly 0, VII. belső ker. Hoffer és Friedrich 2.7%, VII. külső ker. Reinisch Tivadar 0, VIII. ker. Schäffer Károly 0, IX. ker. Heverdle István 0, X. belső ker. Neumann Ferenc 0, X. külső ker. Eisler és Simon, XI. ker. Schaffer Antal 0% engedménnyel. **Aszfaltozás:** I. ker. Biehn János 16, II. ker. Danubia műszaki váll. 13, III. ker. Posnansky és Strelitz 14, IV. ker. Helvey Tivadar 13, V. ker. Grozit 14, VI. ker. Magyar Aszfalt rt. 16, VII. ker. Hirsch Mihály 15, VIII. ker. Korek E. 14, IX—X. ker. Neophalt iparvállalat kft. 5, XI. ker. Bitumen Útépitő rt. 16% felárral.

Papirszállitást az üzemek és hivatalok részére: Neményi Testvérek 19.176, Hazai Papirgyár 5877, Első Magyar Papiripar 6685, Papir és Nyersfedéllemezgyár 2958,

Borítékok szállitását a hivatalok részére: Andrényi Zsigmond, Vasadi és Vértesi, Rigler J. Ede, Posner Grafikai Müintézet, Dona Dőme és Társa.

Kristályszóda és mosópor szállitását a hivatalok részére: Viktória vegyészeti müvek 4950, Budapesti mosópor és vegyészetigyár 7000.

Kötél és zsineg szállitását a hivatalok részére: Szegedi kenderfonógyár 5714, Pannónia kender- és lenipar 1800, Bleier és Weisz 1557.

Nyirfaseprő szállitást a köztisztasági hivatal részére: Szekrényessy László 4700,

Vászon- és törülközők szállitására a kórházak részére: Minerva textilipar 12.179, Fiedler János lenipari rt. 15.360, Salzmann-féle textilipar 12.720, Magyar kender-, len- és jutaipar 3330, Wein és Társa 5430, Linum Taussig és Fiai 17.000, Ganz György textilipar 6230, Budakalászi textilmüvek 9920 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A főváros útkarbantartási munkáihoz szükséges kőanyag szállitására pályáztak: Fábián és Katanics 5160, Haltengerger Vilmos 13.788, Holzer E. 4080, Budavidéki egyesitett köszénbányák 21.226, Mikácsi Testvérek 18.643, Csúcshegyi bazaltbánya 2010, Dunántúli mész, tégla és kőipar rt. 7500, Fleinschmann Antal 41.400, Badacsonyi bazaltbánya 14.600, Magyar Gazdasági Kisvasút rt. 11.000, Szobi kőbánya 11.500, Stagl és Späth 3000, Zalahalápi bazaltkőbánya rt. 10.100, Sághegyi bazaltbánya 7600, Ritter Antal 22.427, Zinner Manó 5000, Somoskői bazaltbánya 93.600, Inóci Kőbánya 11.519, Schafer Antal 6237, Hubertus kőbánya és útépitési rt. 13.800, Kollmann Árpád 15.844, Klauber és Vajda 23.742 pengővel.

Fogaskerekü villamos mozdonyhoz szükséges **16 darab kapaszkodó fogaskerékkoszorú szállitására** pályáztak: Weiss Manfréd 7008, Magyar Fogaskerék rt. 6088, Waggon és Gépgyár rt. 6142, Ganz és Társa 8289 pengővel.

Egy darab speciális esztergapad szállitására pályáztak: Schuchard és Schütte 9830, Farkas és Erős 22.400, Salgó Imre 4359—11.700 pengővel.

30.000 darab elektromoskocsiizzólámpa szállitására pályáztak: Egyesült Izzó 49.320, Magyar Wolfrám izzólámpagyár 49.320, Lustig Andor 40.320, Metzner Tibor 39.900 pengővel.

A házinyomda részére szükséges **kő- és könyvnyomdai festékek szállitására** pályáztak: Onix Nyomdafesték és Vegyipar 12.814, Lorilleux és társa 13.309, Corvinia 14.678, Lutz Ede 14.073 pengővel.

Egyenruha konfekcionálására pályáztak: Závorszky Ferenc, Szakmándi János, Keresztény iparosok szöv., Csipak S. fia, IOKSZ, Stern Jakab.

1300 darab új bőrből készült kalauzjegytáska szállitására pályáztak: Mészáros József, Munkatermelő szöv., Bőrfeldolgozó kisiparosok term. szövetkezete, Vukovics Gyula, Vida István, Sirák József, Váczi Testvérek, Tudja József, Somogyi József és Lénárt István, Bőr- és Szőrmeipari **term. szöv.**

Uj versenytárgyalási kiirások

Koporsók és szemfedők szállitására a Községi Temetkezési Intézet részére. Pályázni lehet április 6-án d. e. 11 óráig. Kigyó-u. 5.

Papiráruk szállitására a hivatalok részére. Pályázni lehet április 9-én d. e. 10 óráig. Városháza, II. em. 235.

Lábbeli javitási munkákra az alkalmazottak részére. Pályázni lehet április 8-án d. e. 10 óráig. Gazdasági Hivatal, Gyáli-út 3/b.

Versenytárgyalási hirdetmény

A **Községi Temetkezési Intézet** (Budapest, IV., Kigyó-utca 5.) nyilvános versenytárgyalást hirdet

200	drb. különféle méretü	I. oszt. érdiszes keményfa,
500	„ „ „	II. „ keményfa,
600	„ „ „	III. „ „,
700	„ „ „	IV. „ „,
800	„ „ „	V. „ „,
1000	„ „ „	VI. „ „,
1000	„ „ „	VII. „ fenyőfa koporsóra,
80	„	I. o. magasállású, babérlevél disszel és 6 fogantyúval ellátott, úgynevezett V. 36.,
40	„	hozzávaló fejüveges érchetétre,
800	„	V. o. kivert organtin, egyszerü nyomással,
800	„	IV. o. sima lustrin arany, vagy ezüst nyomott,
600	„	III. o. kétfodros lustrin arany vagy ezüst nyomással,
400	„	II. o. kétfodros tullomine, selyem himzett,
250	„	I. o. kétfodros Chrystalin selyem brokát szemfelélekre különféle méretben.

Úgy a keményfa és fenyőfakoporsóknál, mint a szemfedőknél árat csakis a 200 nagyságra kell megadni, de az ajánlat valamennyi nagyságra vonatkozik az árak nagyság szerinti aránylagos meghatározás mellett.

Ajánlatokat részmennyiség szállitására is lehet tenni.

A munkafeltételek teljes szövege, a koporsók müszaki leirása, a szemfedelek méretei és minőségbeli leirása, valamint az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok intézetünk főpénztáránál (IV., Kigyó-u. 5.) kaphatók s a bánatpénz is az általános feltételektől eltérően ott teendő le. A cégnélküli, borítékba zárt és lepecsételt borítékba helyezett ajánlatokat külön-külön a fakoporsókra, érckoporsókra és a szemfedelekre f. évi április 6-án d. e. 11 óráig intézetünk főpénztáránál kell benyujtani. Az ajánlatok a polgármesteri X. ügyosztály hivatalos helyiségében (Közp., Városháza, I. em. 80.) ugyanaznap d. e. 11 óra 45 perckor kerülnek felbontásra, ahol az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1935 március 20.

Budapest Székesfővárosi Községi Temetkezési Intézet.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában

Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

Kreisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ✠ Telefon: 30-8-63.

GABRIEL ANTAL
okl. gépészmérnök
villany-, vizvezeték-, központi fütés szerelési vállalata
Budapest, XI., Eszék-u. 18. Tel.: 68-3-26.

SZŐNYI IMRE koszorús órásmester
VII., Csengery-utca 7. Tel.: 44-5-42.
Több fővárosi és állami intézet órása és szállitója

LEDNICZKY VEJE
HODOS ANDOR
LAKATOSIPARI ÉS REDŐNYGYÁRTÓ-ÜZEME
BUDAPEST, IX., TOMPA-UTCA 32. TEL.: 39-9-36.

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

Coradlic
a tökéletes autópneu
Főeladrualtás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

SALGÓTARJANI KŐSZÉNBANYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

A régi cég
a régi cimen
Alapitva: 1910
Ilkovits Gyula és Lajos
központi fütés és vizvezeték
Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 április 3. — 14. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Száztízezer ajánlás

Az ajánlás még nem szavazás. Sőt az ajánlások rendszere ezen a mostani választáson, ha lehet, még jobban csődöt mondott, mint eddig. Meg kell állanunk mégis annál az impozáns számnál, ahányan a Nemzeti Egység Pártjának budapesti íveit aláírták. Mi tökéletesen tisztában vagyunk azzal, hogy az ajánlási íveket nem a párt vezérei, nem a párt lelkismeretes és tiszteletreméltó oszlopai hordták körül a választók között és kérték őket arra, hogy aláírásukkal a jelölteket támogassák. Tudjuk nagyon jól, hogy különösen a kisebb pártoknál az ügynökök egész serege lepte el a választók előszobáit és tette kellemetlenné napjaikat. Kétségtelen, hogy az aláírások mai rendszere mellett, amely nem ennek a kormánynak az alkotása, sok hiba csúszhatik be; de senki sem kételkedhetik abban, hogy az ajánlási ívek arányszámaiban komoly és relatív tükrét kell látnunk az elkövetkezendő szavazásnak. Ebben a pillanatban nem hasonlíthatjuk össze a Nemzeti Egység Pártjának ajánlási íveit a más pártokéval, mindössze azt szögezzük le, hogy ennél a választásnál nem kevesebben, mint száztízezren írták alá, ami viszonyítva a legutóbbi választás nyolcvanezer aláírásához, harmincezer fönyi emelkedést jelent. Nem vonunk le vérmes következtetéseket ebből, de nem lehet kétség abban, hogy ez az emelkedés büszkeséggel és önérzettel tölti el annak a politikának vezetőit, amely politika a nemzet és a főváros újjáépítésére vállalkozott. Pedig mondanunk sem kell, hogy a Nemzeti Egység Pártjának ellenfelei, minél kisebb egységekre oszlott a táboruk, annál nagyobb igyekezettel láttak, hozzá, hogy a nemzeti egység eszméit diszkreditálják. Hogy eszközeikben mennyire nem voltak válogatósak, csak egyetlen egy hitvány kortesfogást említünk, mely elhíresztelte, hogy a kormány a tisztviselői fizetéseket 10—20 százalékkal csökkenteni akarja. Ilyen és hasonló eszközökhöz folyamodtak, mindez azonban hajótörést szenvedett azon a megingathatatlan ragaszkodáson, amelyen Budapest népe a Nemzeti Egység zászlaját követni akarja és követni fogja.

Sem a csalások, sem a rágalmak, sem a kortesfogások ötletessége, vagy durvasága nem, hogy nem változtatott a helyzeten, de egyenesen azt érték el vele, hogy — amint azt az ajánlási ívek mutatják, — a Nemzeti Egység megerősödve került ki a választási harc első nagy ütközetéből. A második ütközetet a pártok a választási bizottságok előtt vívták meg. Ennek az ütközetnek az eredménye, amire mindenki számított és amit minden jólelkiismeretű ember őszintén kívánt, hogy elhullottak a törpe pártok. Mi, akik Budapest törvényhatósági bizottságának kritikusai vagyunk, számtalanszor hangsúlyoztuk azt, hogy a politikai élet egyik igen súlyos, ártalmas jelensége a kispártok szereplése. Minél inkább nagyobb egységekbe tömörül az ország és a főváros népe, annál jobban megközelíthető a nagy cél, a Nemzeti Egység végleges győzelme. Azok a kis pártok, amelyek a budapesti választásokon semmiféle elvet, semmiféle gondolatot nem képviseltek, hanem csak a személyi érvényesülés eszközei akartak lenni, már a választási küzdelem második csatájában veszteséglistára kerültek.

Természetes ez, hiszen már az ajánlások hatalmas számából, az ajánlásoknak a mult választásokkal szemben való mintegy negyven százalékos emelkedéséből, a kispártoknak a döntő összecsapás előtt való elhullásából világosan és biztatóan bontakozik ki a Nemzeti Egység Pártjának a fővárosban tett nagy előnyomulása. A száztíz aláírás bizonyítja, hogy a Nemzeti Egység gondolata abban a formájában, ahogy azt *Gömbös* Gyula megalkotta és a választóközönség elé vitte, valóban a nagytömegek lelkéből fakadt és alkalmas arra, hogy egységbe kovácsolja össze a lelkileg eddig szétdarabolt fővárost.

A főváros és a vidék teljesen összeforrva viszi előre és segíti döntő győzelemhez Gömbös Gyula zászlaját. Az ország népének szava immár tettekké érett, a lezajlott választások eredménye már kétségtelenné tette, hogy a Nemzeti Egység Pártjának óriási többsége lesz az új magyar parlamentben. A főváros népe most készül az urnák elé. Meg kell mutatnia, hogy szíve egy taktusra dobog az ország szívének népével, meg kell mutatnia, hogy méltó történelmi multjára, arra a történelmi multra, amely mindenkor az ország haladásának, a reformeszméknek volt zászlóvivője.

SIPŐCZ JENŐ FŐPOLGÁRMESTER: Nincsen a zsebemben a közgyűlést feloszlató rendelet!

Kormánykörökben még nem foglalkoztak a községi választásokkal

Nagy megnyugvást keltett a főváros közvéleménye előtt *Kozma* Miklós belügyminiszternek az a méltányos és jóindulatú magatartása, ami lehetővé tette, hogy *a községpolitikai életben a harmónikus együttműködés biztositsa az eredményes munkamenetet.* A mult hét közepén valóben kiélezödött volt a helyzet, mert az ellenzéki pártok *a törvényhatóság közeli feloszlatását befejezett ténynek tekintették* és rendkivüli közgyülésen akartak tiltakozni a ma még érvényben lévő régi névjegyzék alkalmazása ellen. A rendkivüli közgyülés feltétlenül fölösleges izgalmakat provokált volna, mert

a képviselővválasztások közvetlen küszöbén érthetően puskaporos a hangulat.

A főváros békéje és a fölösleges ellentétek kiélezödése nem állott a főváros érdekében és ezért *Kozma* Miklós belügyminiszter *Sipőcz* Jenő főpolgármester finom tapintatára bizta az ellentétek áthidalását. A főpolgármester a legnagyobb megértéssel állott a fővárosi pártok rendelkezésére és sikerült ilymódon a közgyülés összenivását visszavonatni, viszont

minden formai közgyülési tanácskozás mellőzésével megteremtődik az új és kiigazított névjegyzék.

Az útközőpont tehát eltávolittatott az útból és mostmár minden érdeklödés odairányul, hogy: *elrendeli-e a kormány a székesfőváros törvényhatóságának feloszlatását és ha igen, mikor és milyen időpontban?* Hangsúlyozni kivánjuk, hogy kormánykörökben *még nem foglalkoztak ezzel a kérdéssel,* tehát minden erre irányuló kombináció csak feltevés. A törvényhatóság *felosztására* vonatkozó híreket

SIPŐCZ JENŐ dr.
főpolgármester

elé terjesztettük, aki a következő tájékoztatást adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— *Nincsen tárgyi alapjuk* azoknak a híreknek, amelyek szerint a közgyülés feloszlatása elhatárzoztatott és a kormány ehhez a törvényadta jogához fordul.

Még kevésbé igazak azok a hirek, hogy a feloszlatásról intézkedő belügyminiszteri rendelet a zsebemben volna.

Teljesen megértem, hogy két ellentétes irányzat áll egymással szemben; azok, akik a kormány nagyszabású reformkorszakának elindulásakor a *székesfőváros törvényhatóságában is érvényt akarnak szerezni e törekvéseknek* és azok, akik a törvényhatóság *mai összetételéhez ragaszkodnak* a mandátumok lejártáig. Kijelentem, hogy

a kormány még nem tárgyalta és így nem is dönthetett arról, vajjon feloszlatja-e a törvényhatósági közgyülést,

ettől függetlenül azonban folytatódni kell a munkának, amelynek *kimagasló állomása lesz a nagy beruházó kölcsön felvételének elhatározása.*

— Örvendetesnek tartom, hogy *sikerült a választói névjegyzék ügyében mutatkozó ellentéteket gyorsan és simán áthidalni.* A belügyminiszter úrnak is az volt az álláspontja, hogy

a legutolsó összeírás óta bekövetkezett lényeges eltéréseket rendezni kell,

nehogy a hiányos névjegyzék alapján történjen a választójogosultság megállapítása. A főváros magára vállalta a választási névjegyzékek kiigazítását és remélhetőleg *három hét alatt az új névjegyzék rendelkezésre áll.* Szó volt arról, hogy ideiglenes munkaerőkkel végeztetjük el ezt a nagyszabású feladatot, nézetem szerint azonban

feltétlenül esküt tett tisztviselők irányítása szükséges

és ezért úgy képzelem, hogy fővárosi tisztviselők vezetése mellett *államrendőrségi alkalmazottak fogják a kiigazítás munkáját elvégezni.*

Várospolitikai körökben nagy megnyugvással fogadták a döntést és általános az a nézet, hogy *Kozma Miklós belügyminiszter konciliáns magatartása és Sipőcz Jenő főpolgármester sikeres közvetitése továbbra is biztositékot nyújtanak az autonómia és a kormány harmónikus együttműködéséhez.*

Nagy sikere a főváros vezetőségének a költségvetés változatlan jóváhagyása

Zsitvay Tibor: A megtakarításokat nem a személyi kiadások keretében kell biztosítani

Kozma Miklós belügyminiszter az elmult hét péntekjén megküldötte a fővárosnak a költségvetés felülbirálására vonatkozó rendeletét. A városházi adminisztráció nagy sikerének és a kormányzattal szemben kialakult harmónikus együttműködésnek tulajdonitható, hogy a *belügyminiszter teljes egészében méltányolta a közgyülésnek az álláspontját, hogy a szanálást az autonómia kivánja végrehajtani.*

A belügyminiszteri leirat rámutat arra, hogy a költségvetésen kivül gondoskodni kell *az 1933. évről áthozott 1,856.000 pengő zárszámadási hiányról, továbbá a törölt kisebb jellegü beruházási kiadásoknak 3,250.000 pengőjéről és végül azokról a kiadásokról, amelyek a költségvetés elfogadása óta felmerültek. Ezeken a címeken körülbelül 5,500.000 pengőre rúgnak azok a kiadások, amelyeknek fedezetéről pótlólag gondoskodni kell.*

A belügyminiszter súlyt helyez arra, hogy

a szanálást elsősorban az autonómia végezze.

A szigorú takarékoskodás mellett a szanálás irányát a közigazgatás, s a közüzemek racionalizálásában és a főváros pénzügyeinek alaposan megfontolt pénzügyi politikájának alapjaira való helyezésében látja. Különösen rámutat arra, hogy *meg kell vizsgálni a székesfőváros különféle intézményeit abból a szempontból is, vajjon az általuk nyujtott szolgáltatások értéke a fenntartásukra fordított költségekkel arányban álljon.* Hangsúlyozta a miniszter, hogy ezeken a túlmenő utasitások adásával

a törvény által elrendelt szanálásnak szabad mozgását korlátozni nem kívánja, viszont

szükséges a megtakarítások tényleges kimunkálása, a nem kifogásolható illetmények teljes érintetlenül hagyásával.

A belügyminiszter egyúttal költségvetési leiratában értesítette a fővárost, hogy a közmunkák megindítása érdekében *hajlandó az OTI útján 20 millió pengő törlesztéses kölcsön felvételét lehetővé tenni, évi 5.5 százalékos kamat mellett.* Nincs kifogása az ellen, hogy a kölcsönből a következő beruházásokat: a Hungária-úti fögyüjtőcsatornát, az angyalföldi szivattyútelepet, a kőbányai-úti aluljárót, a Balatonhoz vezető utat, különböző kórházakat és iskolákat megvalósitsanak. Ha a kölcsön felvételét a főváros közgyülése elhatározza, akkor

elsősorban a Margithid kiszélesítése vár végrehajtásra,

amelyet a kormány tudvalevően a fővárossal együtt kíván a legrövidebb időn belül megindítani.

Győzött a Nemzeti Egység Pártjának álláspontja

A főváros költségvetésének jóváhagyásával kapcsolatban felkerestük

ZSITVAY TIBOR dr.
ny. minisztert,

a *Nemzeti Egység Pártja* fővárosi szervezetének elnökét, aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A belügyminiszter úr határozata mindenben megegyezik azzal az állásponttal, amelyet *ebben a kérdésben a Nemzeti Egység Pártja elfoglalt.* Teljes mértékben helytállóak viszont a belügyminiszter aggodalmai, aki különböző és a jövőben még mutatkozó hiányok pótlását tartja szükségesnek, ami azt mutatja, hogy

a kormányhatóság a legnagyobb lelkiismeretességgel őrködik a főváros közönségének érdekein.

— Fedezetet kell találnia a fővárosnak az 1933. évi *zárszámadási hiányra* s bizonyos, hogy a főváros vezetősége a tétel pótlására megfelelő javaslatot készít. Nem járult hozzá a belügyminiszter ahhoz, hogy *a hat és fél millió pengőre rugó beruházási tételt töröljék a költségvetésből,* mert ez nem reális gondoskodás a költségvetés egyensúlya tekintetében. Azt a belügyminiszter is elismeri, hogy

ebből a hat és fél millió pengőből legalább három és egynegyed milliónyi összeg elkerülhetetlen beruházás címén fel fog merülni,

viszont a költségvetési fedezetet akkor fel kell tüntetni. Ugyancsak 500—600.000 pengő olyan kiadás is jeletkezik, amire a költségvetés szerkesztése alkalmával még nem lehetett gondolni, például a zuglói elöljáróság felállításával felmerülő összegre, úgyszintén a 20 milliós beruházási kölcsön kamatszolgálataira. Végeredményben tehát a belügyminiszer megállapítja, hogy

a költségvetésben foglaltakon kívül 5.5 millió költségvetésen kívüli további deficit jelentkezik,

amelynek fedezetéről az örkormányzatnak feltétlenül gondoskodnia kell.

— Ha az önkormányzat erről nem gondoskodna, akkor *sor kerül a szanálási törvény alapján való intézkedésekre.* Örömmel látom, hogy a belügyminiszter úr a szanálás tekintetében is a pártunk álláspontját tette magáévá, amikor kimondotta, hogy

a megtakarításokat nem a személyi kiadások keretében kell biztosítani.

Külön megnyugvás az autonómia számára, hogy a törvény által elrendelt *szanálás szabad mozgását* a belügyminiszter nem kívánja korlátozni.

A költségvetés jóváhagyása újabb munkára serkenti az adminisztrációt, amelynek most kötelessége gondoskodni, az ilymódon körvonalazott hiányokról. *Szendy* Károly polgármester utasítására a pénzügyi osztály már is hozzáfogott az új tervek elkészítéséhez, amelyek *a közeljövőben a közgyülés plénumát fogják foglalkoztatni.*

Még e héten megtartják a rendezést igénylő Calvin-tér közigazgatási bejárását

A BESZKÁRT és a főváros késedelem nélkül hozzákezd a nagyfontosságú munkához

Budapest közlekedésének évek óta egyik legégetőbb és legsürgősebben megoldásra váró kérdése a Calvin-tér rendezése. Minden fővárosi lakos jól tudja, hogy a hét utca és két körút torkolatát alkotó hatalmas és szabálytalan térség valóságos melegágya a közlekedési baleseteknek. Hogy a súlyos és végzetes szerencsétlenségek nincsenek napirenden, azt *elsősorban a közlekedési rendörök és a közlekedési eszközöket vezető egyének nagy lelkiismeretességének, hidegvérének lehet tulajdonitani.* Mindazonáltal ez a kérdés most már annyira sürgetővé vált, hogy *a megoldás aktualitását a rossz gazdasági viszonyok sem késleltethetik.* Mint ismeretes, a főváros tervpályázatot hirdetett a tér rendezésére. Meglehetősen szépszámú terv gyült össze, ezek azonban inkább elméleti jelentőségüek voltak, mert házbontással, továbbá gyakorlatilag keresztülvihetetlen sináthelyezésekkel jártak volna. Így aztán az útügyi ügyosztály, valamint a BESZKÁRT mérnöki kara dolgozott ki olyan terveket, amelyeknek egyesítése most lehetővé teszi a gyakorlati megoldást. Jellemző egyébként a probléma rendkívüli aktualitására és fontosságára, hogy a mérnök-egyletben épp a minap tartott nagyszabású előadást *Méhes* Emil dr. mérnök a Calvin-tér rendezéséről.

Az elméleti megoldás

Méhes dr. előadásában nagy alapossággal foglalkozott a tér forgalmának számszerü adataival és bemutatta, *hogy a Calvin-tér forgalmi jelentősége a Boráros-téri híd megnyitása után nagyobb mértékben növekedik.* Kimutatta, hogy mekkora a várható forgalom, amit a Calvin-tér átépítésénél a méretezés alapjául kell venni és tájékoztatta a hallgatóságot, hogy miként lehet valamely közlekedési útvonalat a várható forgalomra méretezni. Az előkészítő adatok felsorolása után ismertette a főváros tervét, amelynek *lényege a tér közepére helyezett perronsziget.* A Kecskeméti-utcai villamosközlekedés a terv szerint megszünik, a Baross-utcai villamosok számára részben a téren elhelyezett egyvágányú végállomási pálya volna a végállomás, részben pedig a Vámház-körút felé haladnának. *Méhes* Emil dr. a hátrányokat abban jelölte meg, hogy *a tervezett vágányhálózat képtelen a tér villamosvasúti forgalmát lebonyolitani,* a szökőkút előtti vágánykapcsolások pedig sok veszélyt rejtenek magukban. A gépkocsik és egyéb járművek körforgalma keresztezéssel vegyes elrendezésü, ami erös rendöri irányitást igényel, de így is minduntalan zavart fog előidézni. A gyalogjárók átjáróinak rendszere bonyolult, és külön hiba, hogy *a terv nem számol a szép városkép követelményeivel.* Felfogása szerint

a legjobb megoldás az elipszis alakú középsziget, amely a Calvin-tér egész belsejét elfoglalná és csak köröskörül hagyna megfelelő széles kocsiutat.

A szökőkutat jelenlegi helyéről a Ráday-utca tengelyébe helyezi át. *A villamosforgalomban két végállomási vágányt létesitene,* amelyek révén a vonal túlterheltsége megszüntethető, sőt a Vilmos császár-út—Múzeum-körút közlekedése is megjavitható. A többi jármü forgalmát az egyetlen nagy középsziget körül bonyolitanák le, míg a gyalogosok számára *négy áttekinthetően elhelyezett széles átjáró szolgálna.*

Az előadást nagyszámú szakértő-közönség nagy érdeklődéssel fogadta. A kérdés fontosságára és a hozzászólásra jelentkezők nagy számára való tekintettel *a szakosztály a legközelebbi jövőben külön ülést rendez.*

A gyakorlati kivitel

Ez a nagyszabású terv, mondani sem kell talán, messze túlhaladja annak a negyedmillió pengős budgetnek kereteit, amelyet olymódon szántak a rendezésre, hogy annak túlnyomó részét,

százötvenezer pengőt a BESZKART vállalja, a hátralevő százezer pengő pedig a főváros háztartását terheli.

Tekintve azonban, hogy, mint fentebb említettük, a mérnökegylet tovább folytatja a vitát, a *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

érdeklődött, hogy ez a vita befolyásolhatja-e a most induló munka elgondolását. A következő választ kaptuk:

— Ami a Calvin-teret illeti, már elfogadott tervvel állunk szemben, amelyet a II. ügyosztály és a BESZKÁRT együttesen készitett. A rendezés kérdése annyira előrehaladott stádiumba jutott, hogy

a BESZKÁRT szombaton beadta a közigazgatási bejárásra vonatkozó kérelmet,

amelyet hétfön nyomban felterjesztettünk a kereskedelemügyi miniszterhez és kértük a legsürgősebb terminus kitüzését. *A közigazgatási bejárás előreláthatóan a hét végén, vagy a jövő hét elején lesz.* Ha a minisztérium a bemutatott megoldást jóváhagyja, úgy a munkát késedelem nélkül azonnal megkezdi a BESZKÁRT a vágányok áthelyezésével, és ezzel parallel megkezdödnek a főváros rendezési munkái is.

Érdeklődtünk, mit szólnak az illetékes városházi körök a Mérnök Egyletben tartott Méhes-féle előadáshoz.

Mi is tudtunk volna — hangzott a válasz — tökéletesebb, egységesebb és tetszetősebb megoldást kidolgozni, ha a pénzügyi szempontoktól eltekintve, *nem lennének olyan különleges problémák, amelyeken egyelőre változtatni nem lehet.* Ilyen például a Baross-utcai villamosvonal, amelynek nem lehet a Calvin-tér torkolatában végállomást csinálni, hanem tovább kell vezetni a Vámház-körút felé. Ilyen az Üllői-út szük torkolata, amelyen most változtatni nem lehet. Tudni kell azt is, hogy

a Vámház-körúton az úttest közepe alatt húzódik a vízvezetéki főcső, ezért nem engedik a villamosvágányok középrehelyezését.

Az adott viszonyok között tehát ez a megoldás a legjobb, amelyet készitettünk, bár tudjuk, hogy vannak hiányosságai, hogy nem tökéletes, de ezen segiteni nem lehet. Ma nincs pénze a fővárosnak háztömbök kisajátitására és lebontására. Az viszont

kétségtelen, hogy az új rendezés összehasonlithatatlanul jobb lesz, mint a mai állapot és hosszú időre megoldja a kérdést.

— A főváros és a BESZKÁRT közös tervének eredeti elgondolásában nem szerepelt a Calvin-téri díszkút áthelyezése, hanem a nagy szökőkút takarékossági okokból a régi helyén maradt volna. Ez most *megváltozott.* A kút ugyanis villamosvágány közé került volna, ami zavarná a szabad kilátást, a tér áttekintését, ezért utóbb

közlekedési és biztonsági szempontból szükségesnek látszott a kút áthelyezése.

A Duna-kút eszerint a mai helyéről *a nagy járdasziget vámházkörúti végére kerül.* Technikailag könnyen meg lehet oldani az áthelyezést, és költségekben sem jelent túlnagy plusz-kiadást.

A szakemberek számitása szerint a Calvin-tér átrendezése két-háromhónapos munka. úgyhogy

augusztusra már minden el is készülhet.

Gondoskodnak arról is, hogy a tér képét pázsitágyakkal és virágokkal élénkitsék. *Magasabb növényzet nem kerülhet a térre,* mert a fontos az, *hogy a járművek vezetőinek szabad kilátását semmisem akadályozza.* E pillanatban még vitás, hogy milyen formában készüljön el a villamosvárócsarnok és hogy a közlekedést szabályozó rendört melyik ponton helyezzék el. Valószinü, hogy

a tér központjában közlekedési tornyot állitanak fel,

innen szabályozzák az egyes utcák torkolatához kerülő jelzőlámpákat és szemafórokat.

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKÉSZITŐ
Gáz-, víz- és gőzarmaturák
BUDAPEST, VII., AKÁCFA-U. 61. TELEFON: 40-6-44

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcziziós csavarok.

A legjobb sokszorositó gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

STREBEL-STRECO-KAZÁN
hazai olcsó daraszenek
gazdaságos, egyszerű, füstmentes
tüzelésére.
STREBEL
STREBELMÜVEK
Budapest, V., Alkotmány-u. 16. Tel.: 16-5-65.
Gyártelep: Moson.

FELSORAKOZÁS BUDAPESTEN A NEMZETI EGYSÉG ORSZÁGOS DIADALMENETÉHEZ

A kis pártok már az indulás előtt elbuktak

Az a mindent elsöprő, hatalmas ujjongás, amely *Gömbös* Gyula miniszterelnök reformtörekvéseit fogadta az egész országban, megnyilatkozott a választások első menetében. Százhetvenöt kerületben mondott véleményt Magyarország népe a kormány nagyszerű politikai célkitüzéseiről és minden rendü és rangú társadalmi osztály a *Nemzeti Egység Pártja hatalmas diadalát vitte sikerre.*

Százhetvenöt kerületben százharminckét mandátumot nyert el a Nemzeti Egység Pártja, tizenegy kerületben lesz pótválasztás, a többi harminckét mandátumon pedig kisebb pártok, főleg pedig párttöredékek osztozkodnak.

Gömbös Gyula reformpolitikája és az ország talpraállítására vonatkozó tervei *meghódították az országot,* amely most diadalmámorban ünnepli a magyar megujhodást.

Magától értetődik, hogy a budapesti képviselőválasztások is *ennek az átütő erejü sikernek a jegyében indulnak.* A pártok képviselői már beadták ajánlásaikat és három kerületben *összesen tizenegy párt ajánlóiveit vették át a választási bizottságok.* Az ajánlás még nem szavazás, de azért az ajánlások hatalmas számaiból is

döntően kibontakozik a Nemzeti Egység Pártjának a fővárosban tett nagy térhódítása.

A három budapesti választókerületben *közel száztizezer aláírás bizonyítja, hogy a nemzeti egység gondolata abban a formájában, ahogy azt Gömbös Gyula miniszterelnök a választóközönség elé vitte, valóban a nagy tömegek lelkéből fakadt* és arra hivatott, hogy lelkiségben összeforrassza az eddig szétdarabolt fővárost. A Nemzeti Egység nagyszabású fölénye a fővárosban

a legszebb reményekre jogositja a nemzeti összefogás híveit,

akik nagyon jól tudják, hogy a kormánynak szüksége van a szilárd támogatásra, hogy munkáját zavartalanul végezhesse az ország minden polgárának javára.

A budai választókerületben

az ajánlások a következő erőviszonyokról tanuskodnak:

Nemzeti Egység	29000
Keresztény Párt	16400
Szociáldemokraták	8000
Szabadelvü-Demokrata	7970
Legitimisták	7514
Nemzeti Szocialisták	6300
Radikális Párt	1500

Az északi választókerületben

az ajánlások megoszlása igy fest:

Nemzeti Egység	37967
Szabadelvü-Demokrata	20000
Keresztény Párt	14000
Szabad Polgári Párt	10000
Szociáldemokraták	8000
Nemzeti Szocialisták	8000
Kispolgárok Pártja	8753
Radikális Párt	7353

A déli választókerületben

is a *kormánypárt tábora a legerősebb,* amint azt az ajánlások alakulása bizonyitja:

Nemzeti Egység	42999
Keresztény Párt	25063
Szabadelvü-Demokrata	9700
Magyar Párt	9633
Szociáldemokraták	8000
Radikális Párt	8883
Legitimisták	6868
Nemzeti Szocialisták	5645

Az ajánlások nagy száma azt mutatja, hogy a komoly tömegekkel nem rendelkező pártok között *mindent elkövettek, hogy minél több aláírást mutassanak be,* ami nem jelenti azt, hogy ezek az aláírások valóban a választóközönség érzelmeit tükrözik vissza. Elképzelhetetlen ugyanis, hogy 324.000 választópolgár közül 317.000 valóban aláírja a jelölőíveket, amikor a választási statisztika azt igazolja, hogy *átlagban a választópolgárok 30—40 százaléka tartózkodik a jelölőívek aláírásától.* A pártok szokás szerint aláírásokat is tartalékoltak a pótlások biztosítására, ami meg is történt olyképpen, hogy vasárnap és hétfőn további 45.000 pótaláírást nyujtottak be, amellyel összesen *362.000 aláírás szerepel a jelölőíveken.* Ezek szerint tehát

sokkal több az aláírás, mint a választók száma, vagyis hamisítások történtek az ajánlások összegyüjtésekor, ami sajnálatos **elferdülését jelenti bizonyos pártok lelkiismereti erejének.**

A felsorolt pártok között az első szempillantásra megállapitható, hogy *alkalmi alakulatok* és kizárólag a reményteljes próbálkozás hevitette őket, hogy mint párt szerepeljenek a választásokon és nem kétséges, hogy *a hamisításokat elsősorban ezeken a listákon kell keresni.* A Nemzeti Egység Pártja és a többi komoly pártok távolállanak minden ilyen manövertől, mert vannak tömegeik, amelyre biztosan számithatnak, nemcsak az aláirásoknál, hanem a tényleges szavazásnál is.

A budai választókerületben az első felülvizsgálat alapján a *Nemzeti Egység Pártja, a Keresztény Párt és a szocialisták* ajánlásait fogadták el, mig *a Szabadelvü Párt, a Keresztény Ellenzéki Legitimistákat, a Nemzeti Szocialistákat és a Radikális Pártot* kisebb-nagyobb tételek pótlására utasitották. Ennek a felhivásnak vasárnap estig könnyüszerrel tett eleget a Rassay-féle Szabadelvü Párt és a Keresztény Ellenzéki Legitimista Párt, természetes azonban, hogy a nyilaskeresztesek és a radikálisok is uj jelölőíveket hoztak. A választási bizottság azóta fokozott ütemben dolgozott a pótlások elbirálásán és *kedden délben kimondták a döntést,* hogy milyen pártok vehetnek részt a szavazáson. Komoly mérlegelések és becslések alapján

a budai kerületben a következő pártok startolnak:

Nemzeti Egység Pártja,
Keresztény Párt,
Szociáldemokraták,
Szabadelvü-Demokraták,
Keresztény Ellenzéki Legitimisták,

míg a *Nemzeti Szocialisták és a Radikális Párt* a budai szavazólapokon nem tud helyet biztositani magának.

Az északi kerületben oly nagyméretü a hamisítások száma, hogy a választási bizottság valóban a legnagyobb erőfeszitéssel tudta az aláírásokat különválasztani. Elfogadták a *Nemzeti Egység, a Keresztény Párt, a Szabadelvü-Demokraták és a Szocialisták ajánlásait,* pótlásra utasitották a *Kispolgári, a Szabadpolgári, a Nemzeti Szocialista, a Keresztény Ellenzéki és a Radikális Pártot.* A pótajánlások elbirálása után

az északi kerület választási küzdelmében a következő pártoknak van indulási bizonyosságuk:

Nemzeti Egység Pártja,
Keresztény Párt,
Szabadelvü-Demokraták,
Szociáldemokraták,
Keresztény Ellenzéki Legitimisták,

a többi pártoknak pedig *a legnehezebb nehézség elhárítása jut feladatul,* hogy ajánlóivei hitelessége minden kétséget kizáróan bebizonyitható legyen.

A *déli választókerületben* négy párt ajánlásai jutottak át a szigorú rostáláson. Itt sem volt kifogás emelhető a *Nemzeti Egység Pártja, a Keresztény Párt, a Szabadelvü-Demokraták, valamint a Szocialisták* ajánlóíveivel szemben. Azok a pártok, amelyeknek pótlásokról kellett gondoskodni, a *Keresztény Ellenzéki Legitimisták, a Nyilaskeresztesek és a Magyar Párt,* időközben benyújtották a pótlásokat, ezeknek felülvizsgálata azonban a legnagyobb figyelmet és időt igényeli, úgy hogy valószinüleg szerdán hirdetik ki a választókerület érvényes listáit.

A déli választókerület polgársága előrelátható an az alábbi pártok listái között válogathat:

Nemzeti Egység Pártja,
Keresztény Párt,
Szabadelvü-Demokraták,
Szociáldemokraták,
Keresztény Ellenzéki Legitimisták,

ezeken túlmenően pedig további listák elfogadása valószinütlen meglepetés volna.

Amint látható tehát, Budán, északon és a déli választókerületben mindenütt

öt párt jut a közvetlen szavazásig,

ami egyértelmü azzal, hogy Budapest választótömegei *komoly tagozódásban és felkészülten fogják szavazataikat az urnákba helyezni.* A budapesti választás *április 6-án, szombaton és április 7-én, vasárnap* történik és nem kétséges, hogy

a magyar főváros ugyanazzal a lelkesedéssel és szeretettel sorakozik Gömbös Gyula miniszterelnök politikája mellé, mint amilyen erővel az ország minden részében megmutatkozik a szilárd hit,

a jobb és boldogabb nemzeti ideálok mellett.

Ilkovits J. Budapest

központi fütés- és vízvezetéki vállalata

V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESITŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8 52

PESTI KIRAKAT

Nyelvtudó kalauzok

Napról-napra születnek az idegenforgalmi ötletek, valamennyien, akiket csak egy kicsit érdekel ennek a fővárosnak és ennek a magyar földnek a sorsa, állandóan azon törjük a fejünket, hogy a világvárosok és az országok legujabb modern kenyérkeresetét, az idegenforgalmat miként hódithatjuk meg legkönnyebben és legbiztosabban a magunk számára. Nem panaszkodunk, hogy ötletszegények volnánk, nem állitjuk, hogy nincsenek kidolgozott nagy terveink, nincsenek nagy vágyaink, álmaink. Kétségtelen azonban, hogy a legegyszerübb, a legtermészetesebb dolgok mellett, a kézenfekvő, az adott lehetőségek mellett legtöbbször behünyt szemmel megyünk el.

Most például azt olvassuk a lapokban, hogy a m. kir. Államvasutak németül, franciául és olaszul tanittatja a kalauzokat, a forgalmi tisztviselőket, sőt uram bocsáss, — a pénztárosnőket is. Ha nem olvasnánk most, hogy nemrég kezdődtek ezek a kurzusok, akkor azt kellene hinnünk, hogy az Államvasutaknak oly modern gondolkozású mai vezetősége már régesrégen gondoskodott arról a lehetetlen helyzetről, hogy a magyar kalauzok és pénztárosnők a magyar nyelven kivül más nyelvet is tudjanak. Igazán meg vagyunk róla győződve, hogy a MÁV. kiváló vezetőségét nem kell meggyőzni arról a szomorú tényről, hogy milyen elszigetelt nyelv a magyar és arról a másik tényről, hogy az idegen jogosan megköveteli annak az országnak, ahova ellátogat, a vele legtöbbet érintkező közegeitől, hogy kérdéseire olyan nyelven feleljen, amelyet ő, a pénzét hozzánk hozó idegen is megért. Sajnos, ez a nyelv nem a magyar nyelv. Ilyenformán, ha az Államvasutak tényleg magyar üzem akar lenni és az ország rendkivüli érdekeit akarja használni az idegenforgalom fejlesztése terén, akkor minél nagyobb mértékben, minél nagyobb szigorúsággal kell ezt a nyelvoktatást forszíroznia. Itt nem elegendő az, hogy önkéntes jelentkezőknek ingyen tanitják az európai nyelveket, hanem igenis, lassankint kötelezővé kell tenni, hogy az Államvasutaknak minden olyan alkalmazottja, aki közvetlenül érintkezik a közönséggel, látogasson valamelyik modern nyelvkurzust és egy-egy kalauzt csak akkor lehessen a külföld felől közlekedő gyorsvonatokon alkalmazni, egy-egy pénztárosnőt csak akkor lehessen valamely nagyobbforgalmú jegypénztárba beültetni, ha már nemcsak a kötelező udvariasságot tanulta meg, hanem valamely világnyelvet is türhetően beszél.

Tessék példát venni a budapesti államrendőrségről, amely mind nagyobb iramban válogatja ki a nyelvtudó rendőröket és azokat a leglátogatottabb posztokra állitja, karján jelezve a nyelvet, amelyet beszél. De tanulhatna a BESZKART is, amelynek kalauzai csaknem száz százalékig arra vannak utalva, hogy egy-egy átszállójegyet is csak akkor tudjanak eladni a külföldi utasnak, ha a villamos valamelyik magyar utasa tolmácsként jelentkezik.

Általában az az érzésünk, hogy Budapest és Magyarország idegenforgalmának fejlesztése és az idegenforgalmi eredmények megtartása csak akkor lehetséges, ha igen gyorsan a legnagyobb szigorúsággal és a legnagyobb erőfeszitéssel nekifogunk az idegenekkel közvetlen érintkezésbe jutó mindennemü alkalmazottaknak nyelveket való tanitásához. Ez az idegenforgalom számára éppen olyan alapvető tétel, mint hogy az utcákat világitani kell és hogy a vendéglőkben nem szabad piszkos asztalkendőt tenni az idegen elé.

Orenstein és Koppel

MAGYAR R.-T., BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31.

Motorosmozdonyok — Útjavitógépek — Kisvasutak — Iparvágányok — Autobuszkarosszériák

Ne várjon sokáig

Még ma, de legkésőbb holnap kisérelje meg a jó Kathreiner malátakávét és a Franck kávépótlékot. Rögtön megérti, hogy miért is kedvelik annyian már évtizedek óta.

KERÜLETI HIRLAP

A Fővárosi Hirlap legutóbbi számában indítottuk útjára új rovatunkat, a Kerületi Hirlapot. Amit ezen a helyen a Kerületi Hirlap szükségességéről és missziójáról írtunk, az a legtökéletesebb megértésre és a legnagyobb visszhangra talált a kerületekben. A szimpátiamegnyilatkozások egész sora bátorít bennünket a további munkára, arra, hogy megismertessük a központi adminisztráció legfőbb vezetőivel azokat a sepciális helyi kívánságokat és bajokat amelyek sürgős teljesítése, elintézése és orvoslása nem szenvedhet pillanatnyi halasztást sem. Ujabb két fővárosi kerület életének hű keresztmetszete az alábbi két nyilatkozat.

Belváros

Lakosainak számát és területi határát tekintve: a Belváros Budapest legkisebb kerülete. Ha azonban fontosságát tekintjük, ha például a Váci-utcára gondolunk, ha az idegenforgalom főleg itt lebonyolódó jelenségeit vesszük számba, akkor a Belváros: *Budapest kirakata.* Végül, ha nem feledkezünk meg arról, hogy ebben a kerületben vannak az idegenforgalom gócpontjai, az előkelő szállodák, éttermek, kávéházak, a korzó, de ebben a kerületben vannak azok a régi, lebontásra rég megérett viskók is, amelyek manapság már lakót sem találnak, akkor nyilvánvaló, hogy a Belváros Budapest egyik legérdekesebb kerülete.

GOSZLETH ERNŐ dr.,
elöljáró,

aki ennek a kerületnek minden ügyes-bajos dolgát intézi és aki — némi túlzással szólva — ennek a kerületnek minden benszülöttjét személyesen ismeri, a következőkben ismertette a Belváros problémáit:

— Igen érdekes és egészen furcsa kerület ez a mienk, — mondja *Goszleth* Ernő elöljáró, — egészen különleges a kerület élete, összetétele s ezért igen szétágazó az itt felmerülő probléma is A felszínes szemlélők általában *gazdag* kerületnek tartják a Belvárost és vannak, akik azt képzelik, hogy itt az élet csupa gondtalanság, jólét. Pedig a fényes Váci-utcának van folytatása is, amelyről mindezt nem lehetne elmondani. A Belváros ódon házai, keskeny sikátorai rengeteg szegény embernek nyujtanak szállást és bizony itt is igen sok a nélkülöző ember.

A kerületben 350 család, többezer lélek szorul állandó hatósági támogatásra.

Az öreg házakban, a régi utcákban nagyon sok, valamikor jobb napokat látott magatehetetlen öreg ember él. Ezek még a régi világban megszokták a Belváros levegőjét és nem tudnak elszakadni töle. Viszont az is igaz, hogy az ódon házakban majdnem olcsóbban laknak, mint a perifériákon. Akad olyan ház is, amely annyira elavult, leromlott, hogy a centrális fekvés ellenére egyáltalán nem talál lakót. Pedig, mint már említettem, a Belvárosban aránytalanul olcsóbbak a bérek, mint más kerületekben.

— Az egyik legfontosabb feladat tehát mindenekelőtt a városrész megfiatalítása volna:

a házadómentességet és az építkezési kedvezményeket feltétlenül ki kell terjeszteni a Belvárosra is, hogy lendületet kapjon az építkezés.

A kerületben rengeteg ház már régen megérett a lebontásra, még pedig csupa olyan ház, amelynek a fenntartását, kímélését sem várostörténeti, sem más érzelmi szempontok nem indokolják. Feltétlenül

szükséges a Kaplony-utca meghosszabbítása, illetve megnyitása a Múzeum-körútig.

Sorrendben talán legelőször kellett volna említenem a Dunapart problémáját. A Belvárosnak ez a része.

az idegenforgalom centruma.

Elkerülhetetlen véleményem, hogy *a villamosvasúti vágányokat a korzóról minél hamarabb eltávolítsák.* Hasonlóképen *a legrövidebb időn belül ki kell telepíteni az alsórakpartról a hajósvállalatok kikötőépületeit és raktárházait.* A Lánchíd és a Ferenc-József-híd között *csak a személyhajóállomások maradhatnak* meg, de

az állandó kikötési helyet már távolabb kell helyezni, mert a hajókémények füstje ellen komoly panaszok hangzanak a parti hotelek külföldi vendégei részéről.

A villamosvasút eltávolítása után a korzót — amint az erre vonatkozó tervet már el is képzelték — ki kell szélesíteni, virágágyakkal lehet élénkíteni, díszíteni. *Parkirozásra vár a Dunapart Ferenc József-híd és Erzsébet-híd közötti szakasza is,* amely esetben *önként kínálkozik a lehetőség, pompás specialitásunk: a korzó meghosszabbítására.*

— A belvárosi kereskedők sürgető kérése az autobusz-probléma megoldása is. A Váci-utca sétáló, vásárló és szemlélődő közönségét *idegesíti és zavarja a hatalmas kocsik száguldása,* amelyek közül egyik-másik a keskeny járdán csaknem súrolja a járókelőket. A kereskedők azt panaszolják, hogy

az autóbusz bevezetése óta erősen csökkent a Váci-utcai üzletek forgalma.

Legkézenfekvőbbnek látszik az a megoldás, hogy *az 1-es autobusz a Ferenc József-hídról Buda felől jövet egyenesen lekanyarodjon a Dunapartra és ott haladjon végig, a 9-es és 15-ös vonalak pedig a Mária Valéria-utcán közlekedhetnének.* Sürgősen rendezni kell a Veres Pálné-utca, Irányi-utca és Papnövelde-utca közötti részén a közlekedést, mert itt valósággal életveszélyes a helyzet és csoda, hogy eddig nem történt baleset. A keskeny utcában kétirányú villamosközlekedésen kívül autobuszforgalom is bonyolódik le, ami tarthatatlan.

A beszélgetés végén a Belváros két egészen speciális problémájáról esett szó: az egyik a *kolduskérdés,* a másik az évek óta fel-felröppenő *verébprobléma.*

— Szinte tehetetlenek a hatóságok — mondotta *Goszleth* elöljáró, — a Váci-utcát és a Dunakorzót ellepő erőszakos koldusrajokkal szemben. Meg kell állapítanom, hogy ezeknek a koldusoknak a kilencvenkilenc százaléka nem belvárosi lakos, hanem idejönnek az összes többi kerületekből, sőt a környékbeli helyiségekből is, mert kitapasztalták, hogy a Belváros igen megfelelő terület a kéregetők számára és a dunaparti nagy hotelek környékén érdemes megkockáztatni a rendőri igazoltatást is. A főváros vezetősége állandóan tárgyal a rendőrhatóságokkal és most már valószínű, hogy az *összes generálisan megoldják Budapest egész területén a kolduskérdést* és ezzel önmagától megszünik a Belváros e kellemetlen problémája is.

— A másik hasonlóan kínos ügye a Belvárosnak *a verébinvázió.* A Váci-utca és

a Dunapart fáin, főleg a platánokon a verebek tizezrei tanyáznak.

Az Eskü-tér sarkánál levő villamosmegállónál egyenesen *veszedelmes a várakozás a verebek miatt.* Az eddigi kísérletek nem vezettek eredményre,

nem sikerült a verebeket elriasztani.

Egyedül a Vörösmarty-téren javult a helyzet, mert *az egyik palota tornyában nemrégiben egy vércsecsalád rakott fészket.* Azóta ezen a tájon nem igen látni verebet. Van a verébkérdésnek kellemetlen mellékhajtása is: a járdák tisztántartása. Egyik-másik helyen

valóságos guano-réteg képződik,

amelyet egyszerű sepréssel nem lehet eltávolítani. A házurak, illetve a házmesterek azt mondják, nem kötelesek a járda mosására, *erre nem is kényszeríthetjük őket,* viszont a köztisztasági hivatal sem rendezkedhetik be erre a munkára. Így azonban nem maradhat, a problémát meg kell oldani.

Józsefváros

Ellentétben a Belvárossal, a Józsefváros sorrendben a második legnagyobb és legnépesebb kerülete Budapestnek. A Baross-utcai impozáns székházban

UNGER BÉLA dr.
tanácsnok-elöljáró

kezébe futnak össze a szálak, amelyekből errefelé képződik az élet bonyodalma. A tanácsnok mindenekelőtt elismerését fejezi ki a *Fővárosi Hírlapnak,* hogy máris népszerű új rovatát, a *Kerületi Hírlapot* kreálta:

— Őszinte örömmel üdvözlöm — mondotta *Unger* elöljáró — magam nevében is a *Fővárosi Hírlap* új akcióját.

Nagy jelentőségűnek tartom, hogy a kerületek problémáit nyilvántartják és hogy a közvélemény reflektorával rávilágítanak a városrészek bizonyos tekintetben egészen speciálls és sok vonatkozásban szinte önálló, körülhatárolt életére, amiről eddig nem sok szó esett.

Ami kerületünk problémáit illeti, csak egészen röviden akarom megjelölni azokat a kívánságokat és tennivalókat, amelyek a Józsefváros szempontjából igen nagyjelentőségüek. Ilyen elsősorban a *Teleki-tér kitelepítése és rendezése.* A Teleki-téren tanyázó kubikusok más alkalmasabb helyre való áttelepítése, a Teleki-téri teherkocsiállomás áthelyezése. A kerület egyik nagy kiterjedésü része a legsürgősebben rendezésre szorul.

A zsákutcák egész sorát, így pl. a Visy Imre-, a Beniczky-, a Szeszgyár- stb. utcákat mielőbb meg kellene nyitni.

A Schmidt- és Császár-malom környékét, a Krausz—Moskovits-gyár környékét s a régi Misuragyár környékét feltétlenül rendezni kell. Ezek a gyárak nagyrészt már hosszabb idő óta üzemen kívül állanak. Sürgösen át kell alakítani számos utcát, elsősorban a Nap-utcát, a Gólya-utcát stb. Az Orczy-úton ki kell egészíteni a csatornázást. Ma még hiányos állapotok vannak ezen a környéken s ezért

rengeteg a patkány, amelyek kiirtása viszont egyetemes érdek.

A Fiumei-út profilja is rendezésre vár. Különösen a Festetich-utca és Salgótarjáni-út közötti szakaszon sok a baj a keskeny kocsiút miatt. Itt van a Józsefvárosi teherpályaudvar, itt vannak a csuzdák, óriási a teherforgalom, amit a keskeny úton bajos lebonyolítani. Nem kielégítő a közlekedés sem:

szükség lenne tranzverzális autóbuszvonal létesítésére, amely a Szigony-utcán, vagy a Nagyfuvaros-utcán át haladna a Luther-utcáig, illetve a Rákóczi-útig, esetleg a Romanelli-utcán, vagy a Dankó Pista-utcán át.

Nélkülözhetetlennek tartom a Józsefvárosban a népfürdő létesítését is, amelyet a Kálvária-téren kellene felépíteni.

— *Igen súlyosak a Józsefváros szociális problémái is.*

A kerületben 7000 család, több mint 18.000 lélek szorul állandó hatósági támogatásra.

A rendelkezésre bocsátott szük pénzügyi keretek között csak a legnagyobb nehézséggel tudjuk a jelentkező igényeket kielégíteni. A Józsefvárosban rengeteg a munkanélküli és a kolduszegény ember, amit jellemez az is, hogy

a kerületben hét népkonyhán főzet a főváros a nincsteleneknek, a hajléktalanoknak három otthont tart fenn a Vöröskereszt is, azonkívül 14 kisebb szeretetotthon gondoskodik a magatehetetlen elaggottak gondozásáról.

— Nem hallgathatom el a városrész egyik legtürelmetlenebb kívánságát sem, amely

a Népszínház-utca mellékutcáit ellepő prostituált világ megrendszabályozására és lehetőség szerinti sürgős kitelepítésére vonatkozik.

Az alvilág lakóitól ellepett környék polgári lakosságának életét *valósággal megkeseríti a mai helyzet, amelynek megváltoztatásán egyébként a rendőrség is szakadatlanul fáradozik.*

A kerületi elöljárók ünnepi vacsorája. A székesfővárosi kerületi elöljárók a *Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége* Mária-utca 10. szám alatti helyiségében *Liber* Endre és *Lamotte* Károly dr. alpolgármesterek, *Farkas* Ákos dr., *Felkay* Ferenc dr., *Király* Kálmán tanácsnokok, *Szécsi* Ernő dr. tiszti főorvoshelyettes, *Budó* Jusztin dr. főlevéltáros és több főtisztviselő jelenlétében a nyugalombavonuló és az új kerületi elöljárók tiszteletére, március 26-án este ünnepi társasvacsorára gyültek össze. A vacsorán lelkes szavakkal méltatták a nyugalombavonuló *Hamvasy* István dr. és *Bucsánszky* Bertalan tanácsnokok, kerületi elöljárók érdemeit és köszöntötték a helyükbelépő *Battlay* Imre, *Schmaderer* Oszkár dr, *Zielinszky* Tibor tanácsnokokat és *Farkas* Lajos dr., *Vigyázó* Géza dr. tanácsi főjegyző, kerületi elöljárókat. A búcsúzó tanácsnok-elöljárók meghatódva mondtak köszönetet volt munkatársaiknak azért a lelki harmoniáért, amelynek nemcsak hosszú szolgálatuk alatt, de most nyugalombavonulásuk után is, csaknem tradicionálisan, részesei lehetnek. Valóban jóleső érzéssel állapítható meg és fővárosunk közigazgatási szempontjából sem közömbös, hogy a *székesfőváros központi és kerületi vezetősége között oly őszinte kollegiális, sőt baráti kapcsolat áll fenn, amelyet még a nyugalombahelyezés sem szakít meg.* Ugyancsak a vacsorán emlékezett meg *Liber* Endre alpolgármester *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármester 15 éves polgármesteri működéséről, amit a jelenlévő főtisztviselők lelkes örömmel fogadtak s a főpolgármestert lelkesen ünnepelték.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., Baross-utca 77. sz. Telefon: 33-5-42

CSUCSHEGYI BAZALTBANYA R.-T.
NEMESGULACS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, UT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 80-3-85.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8.
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78.
Közp. fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

Farkas Béla
VIII., Szentkirályi-u. 35.
Telefonszám: 45-3-72.
mikroszkópok, tudományos optikai műszerek, tanszerek és laboratóriumi felszerelések képviselete. Hazai gyártmányú vetitő készülékek.

KARDOS JENŐ
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ, KÖZPONTI FÜTÉS, VIZVEZETÉK ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Ó-u. 31. Tel.: 17-9-05

Búcsú egy üzemigazgatótól

Az elmult hétnek egy csendes és negatív eseménye volt. Az ember szinte szeretné elhallgatni, mert magának a hírnek a közlése is veszedelmesen ártalmas a székesfőváros egyik legnagyobb, legtisztességesebb üzemére, az élelmiszerüzemre. Hiszen ennek a városnak apraja-nagyja tudja azt, hogy *a Községi Élelmiszerüzem egy volt Reich Samuval;* az egész üzem nagyszerű tevékenysége, szociális és közegészségügyi eredményei, kereskedelmi sikerei, mind-mind *Reich* Samu nevéhez fűződnek. Ami közel negyedszázad óta ebben az üzemben történt és minden, aminek áldását a nagyközönség legszélesebb rétegei érezték, *Reich* Samu személyes ténye volt. És most ez a *Reich* Samu távozik a vezérigazgatói állásból, távozik váratlanul, úgy hogy betegszabadságra megy, majd egy évi felmondási idő eltelte után nyugdíjba vonul.

Nem tér többé vissza az üzembe, amelynek egész életét és egész nagyszerű munkásságát szentelte. *Reich* Samut elkedvetlenítették, kedvetlenül pedig nem lehet azt a munkát végezni, amelyet olyan tökéletesen végzett mindenhol. Befejezett tények elé állított bennünket a fővárosi üzemek eme legkiválóbb adminisztrátora és leginkább kereskedelmi szellemű és szociális érzésű vezetője, ilyenformán nem akarunk senkinek szemrehányást tenni, vagy senki ellen vádat emelni. Győzedelmeskedtek azonban azok, akik hosszú időn át támadták *Reich* Samut és akiknek támadása mutatta meg Budapest közönségének, hogy mi is az az élelmiszer-üzem és ki az a férfiú, aki annak élén áll. Ezek a támadások mutatták meg mindig leginkább *Reich* Samu erényeit és ezek tették népszerűvé nemcsak Budapest legszegényebb néprétegei előtt, de a középosztály előtt is, amelynek viszonyai számára áldás volt, hogy a legelsőrendű és legegészségesebb árut olcsó pénzen szerezhesse be.

Ezek mellett szinte másodrendű kérdés az, hogy amikor *Reich* Samu, Bárczy István és Folkusházy Lajos bizalmából, akik Hollandiából hívták öt haza, átvette ennek az üzemnek vezetését, ez az üzem aligha volt nagyobb, mint egy jobb sajtosbolt, vagy tojáskereskedés. Ma, amikor *Reich* Samu búcsút mond személyes, egyéni nagy művének, 700 alkalmazottat és közel 200 ezer métermázsa évi forgalmat hagy maga után. Ezt a csodát azonban csak úgy lehetett megcsinálni, hogy a főváros népének bizalmát munkájával, üzleti becsületességével, az elsőrendű áruk közcikké tételével maga felé irányította. Ezért támadták öt és ha most ellenfelei győztek, az nagyon súlyos következményekre vezethet.

Reich Samu két irányban hozott nyugati szellemet, nemcsak az élelmiszerüzembe, hanem az egész magyar élelmiszerkereskedelembe. Az egyik irány az árszabályozás volt. Az élelmiszerüzem 23 éven át volt vezérigazgatója rendíthetetlen szilárdsággal állott a helyén és letört minden árdrágító kisérletet, a legegyszerűbb, a legtisztább, a legnemesebb fegyverekkel. Azzal, hogy utolérhetetlenül kitünő árut adott és azzal, hogy üzeme megelégedett a legminimálisabb haszonnal, amelyet azonban mindig bőségesen pótol a rendkívülire emelkedett forgalom. A másik példátlanul nagy hatása volt *Reich* Samu müködésének az, hogy megtanította a magyar húsipart a maga mesterségére. Megtanította arra, hogy kitünő, ízletes, tiszta, egészséges, vagy ahogy kereskedelmi nyelven mondják, prima árut kell a közönségnek adni. A leghitványabb hazugság az, hogy *Reich* Samu ellensége volt az iparnak. Nem igaz, ellenkezőleg, ő keltette életre, ő tette naggyá, megbizhatóvá, kitünővé a magyar húsipart. Hiszen az ö hatása alatt történt az, hogy amikor még fővárosi bizottsági tagságot viselő hentesmestereket a háború alatt is élelmiszerhamisításért ítéltek el, akkor ma, *Reich* Samu hatása alatt, virágzó nagyvállalatok a hentesipar remekeivel árasztják el Budapestet.

Ha ezeken kívül még valamit megemlítünk, akkor hivatkoznunk kell a háborúban szerzett rendkívüli érdemeire is. Budapest népe élénken emlékszik azokra a zsámolyokra, amelyeken százával ültek hajnalonkint a községi élelmiszerüzem boltjai előtt. Ezeknek a zsámolyoknak ezreit ma babérkoszorúval kellene ékesíteni. Mert ezek a zsámolyok voltak a szimbólumai annak, hogyha meg kellett is küzdenie Budapest népének a mindennapi betevő falatáért, de ez a mindennapi betevő falat egyetlen egy napon sem hiányzott senkinek a szájából. Nem hiányzott akkor sem, amikor már Európa összes nagyvárosainak lakossága kegyetlenül éhezett és a német falvakban is a legnemesebb eledel a lekvár volt. Hogy nekünk nem volt részünk az effajta nyomorúságban, mindez *Reich* Samu nagyszerű élelmezési politikájának eredménye, amelyet ma, amikor távozik rendkivüli sikereinek színhelyéről, öszinte megbecsüléssel, elévülhetetlen érdemeinek nyugtázásaképpen Budapest minden polgárának emlékezetébe kell idézni.

(p. b.)

Beér Sándor VÉSNÖK MESTER
V., Gr. Tisza István út 5. sz. ● Telefon: 83-4-29
szivacsalátétes **BÉLYEGZŐJE**
tartós, szép és tiszta

Szendy Károly háromhónapos polgármesteri működésének fényes eredménye a komoly beruházási program

A legrövidebb időn belül megkezdődik a 21 milliós kölcsön felhasználása

Szendy Károly polgármester mindössze három hónapra visszanyuló munkásságának értékes eredménye az a nagyarányú közmunkaprogram, amely a közeljövöben a közgyülés elé kerül. A fedezetet ezekre a hatalmas alkotásokra kölcsönből fedezi a főváros, mert a belügyminisztertől kapott felhatalmazás alapján *21 millió pengő jut a főváros rendelkezésére, valóban kedvezőnek mondható 5.5%-os kamatszolgálat ellenében.* A beruházó program magában foglalja a legszükségesebb létesítményeket, amelyek mindegyike a főváros új korszakának első lendületét jelképezi. A beruházó program végleges összeállítása a következő:

A Margit-híd kiszélesítése	5,000.000
A Budapesti Egyetem tüdőbeteg osztályának építése	800.000
A balatoni út útszakaszának építése	650.000
A Hungária-körúti főgyüjtőcsatorna és az angyalföldi szivattyútelep építésének költsége	5,400.000
A Tabán rendezése és parkozása	1,275.000
A kőbányaiuti aluljáró építése	600.000
A sertésközvágóhíd modernizálása	1,300.000
A nagyvásártelepi raktárház építése	600.000
Az Új Szent János-kórház nőgyógyászati pavillonja	600.000
A Szent László-kórház két barakkjának építése	150.000
A Rudas-fürdő bővítése és modernizálása	1,325.000
Iskolaépítések	1,300.000
A XII. és XIII. elöljáróságok felállítása	500.000
Az autóbuszok szaporítása	1,500.000
Pengő	21,000.000

A beruházó program végrehajtásáról és annak részleteiről

SZENDY KÁROLY dr.
polgármesterhez

fordultunk felvilágositásért, aki a következőkben válaszolt a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Alapos és megfontolt elökészületek után állítottam össze a beruházó programot, amelyeknek a megvalósításával tovább nem késlekedhetünk, *ha valóban vigyázunk Budapest világvárosi szinvonalára.* A tervezett létesítmények mindegyike nélkülözhetetlen, mert a mai berendezések sok tekintetben hiányosak és

nem mellőzhetjük a folyton fejlődő nagyváros legelemibb kivánságait.

Magától értetődik, hogy a közmunkaprogram a maga részletes indokolásával a közgyüléstől várja a szentesitést és én hiszem, hogy *az autonómia szivesen fogadja a polgármester munkaalkalmakat teremtő javaslatait.*

— Nem lehet tovább várni a *Margithid kiszélesitésével,* mert ott a forgalom rövidesen megbénul. A tervek készen állanak és a költségek felét a kereskedelemügyi minisztérium vállalta. Nemcsak arról van szó, hogy a hidat közel hat méterrel kiszélesitjük és a villamosvágányokat középre helyezzük, hanem a rekonstrukció keretében a híd anyagának egy részét is kicseréljük. Elhangzottak

olyan aggodalmak, hogy a Margithid immár elhatározott kiszélesítése letaszitja a napirendről az annyira sürgetett óbudai híd létesitését,

amire kijelenthetem, hogy *a Margithid kiszélesitése teljesen független az óbudai híd megvalósitásától.* Az óbudai híd tervei ki vannak dolgozva, az anyagi fedezetet pedig továbbra is az eddigi forrásból: az ingatlan átirási illetékek felemeléséből meritjük. Az óbudai híd tehát mielőbb a megvalósulás stádiumába jut és bizonyos, hogy a Margithid zavartalan forgalmával együtt *a Duna két partján elterülő északi városrészek közvetlen összeköttetéshez és gyors fejlődési lehetőséghez jutnak.*

— A budapesti egyetemi klinika tüdőbetegosztályának létesitése *800.000 pengőbe kerül,* a költségek egyrésze itt is az államtól esedékes. A főváros kétségtelenül áldozatot hoz, azonban szivesen teszi ezt egyrészt, hogy a népbetegség leküzdésére újabb arzenált teremtsen, másrészt, hogy

tiszteletét fejezze ki ezzel a gesztussal a háromszázéves jubileumát ünneplő Pázmány Péter Tudományegyetem iránt.

— Idegenforgalmi és közlekedési szempontból rendkívül jelentőségteljes *a Balaton felé vezető fővárosi útszakasz,* ami fokozott lehetőséget nyit a magyar tenger gyorsabb megközelitéséhez.

Nemcsak kifogástalan autostrada, hanem közvetlenebb összeköttetés is létesül

a Balatonhoz, ami bizonyára hozzájárul a Balatonkultusz növeléséhez.

— A legnagyobb közmunkakomplexum *a Hungária-körúti főgyüjtőcsatorna és az angyalföldi szivattyútelep* épitése és az ezzel kapcsolatos kültelki csatornázás. Nemcsak a lakosság testi épségének védelme, hanem

közegészségügyi szempontok is indokolják

ezeknek a berendezéseknek a sürgös üzembehelyezését.

— Megépitjük *a Tabánon átvezető széles főútvonalat és parkirozzuk az egyelőre üresen álló hatalmas területet,* hogy ezzel előkészitsük e helyen a városrendezést és hogy a budai városrészek centrumában fekvő völgy zöld fütakarójával mutasson üde benyomást.

— A halálsorompók problémáját mindannyian ismerjük és azok eltüntetésének fontosságát nem kell kiemelni. Meggyőződésem, hogy

a kőbányai városrész ilymódon közelebb jut a főváros szivéhez

és mintegy *nyitányát jelenti a többi halálsorompók végleges lebontásának.*

— A mezőgazdasági export fejlesztésére irányul *a sertésközvágóhíd megnagyobbitása és modernizálása.* Zsirexportunk tartósan fejlődik, szükséges tehát, hogy

higiénikus keretben történjen a külföldi kivitelre váró exportcikk feldolgozása.

Bekapcsolódik az exportba *a nagyvásártelep* is, ahol a beruházó program keretében külön raktárház épül.

— Az Új Szent János-kórház valóságos városjellege betetőzödik *a szülészeti és nőgyógyászati pavillonnal,* ami azt jelenti, hogy

ez a kórházkomplexum a gyógyitás összes feltételeit igy elnyerni fogja.

Régi szükséglet a Szent László-kórház *két új pavillonjának* építése, hogy ott a férőhelyek miatti panaszok megszünjenek. Világvárosi jelentőséget hoz a *Rudas-fürdő modernizálása és a rheumaszanatórium,* amelyek már a fürdőváros első komoly megnyilatkozásai.

— Néhány iskola épitése elmaradhatatlan követelmény, a további épitkezések pedig akkor lesznek esedékesek, amikor

az autóbuszok szaporitására most kihelyezendő másfél millió pengőt a BESZKÁRT-tól visszakapjuk

és azt az iskolaépitési program fejlesztésére fordítjuk. Megvalósul *a hegyvidéki és az angyalföldi elöljáróság is,* amelykkel eleget teszünk az öt évvel ezelőtt hozott törvény intencióinak, ahol tudvalevőleg tizennégy közigazgatási kerület felállítása van előírva. Kibővül az autóbuszközlekedés és ebben a vonatkozásban úgyszólván

a tökéletességig emeljük e modern járművek forgalmát.

— Minden törekvésem arra irányul, — fejezte be a polgármester, — hogy *a munkálatok a legrövidebb időn belül* megkezdődjenek és a tavaszi hónapokban a munka zajától, az épitőmunka mozgalmasságától, az ipari üzemek és a gyárvállalatok gépeinek zakatolásától legyen hangos Budapest élete.

A polgármester harmincéves jubileuma

Bizonyára a nehéz idők és az új, a Szendy-féle stilus eredménye, hogy az elmult héten a magyar közélet egyik legkiválóbb pozicióját betöltő férfiúnak harmincéves jubileumát kétperces ünnepségen végezték el. Valaha a magyar lakodalmak egy hétig tartottak és bizonyos, hogy az ötven, negyven, harminc, huszonöt, tiz, öt és harmadféléves jubileumok szintén meglehetős időbe, pénzbe, szónoklatba és lakomába kerültek. A minapi jubiláns, aki nem volt más, mint maga *Szendy* Károly polgármester, azon kezdte jubileumának megünneplését, hogy egyszerüen megfeledkezett róla. Talán ő volt leginkább meglepve, amikor a tanácsnoki értekezleten *Liber Endre* alpolgármester öszinte meleg szavakkal ünnepelte öt és megemlékezett arról, hogy kereken harminc esztendeje foglalta el helyét, egy másodéves fiatal jogászgyerek a főváros segédhivatalának tintás, kopott iróasztala mellett. *Szendy* Károly röviden és melegen köszönte meg a kitüntető megemlékezést és elövette a soron következő aktát, amelyet a tanácsnoki értekezlet tárgyalni kezdett.

Ha a polgármester elveivel ellenkezik is, hogy még egy kis időt és papirost „fecsréljünk" erre a jubileumra, de kötelességünknek érezzük, hogy elmondjuk: nemcsak a tanácsnoki testület, de Budapest népe is öszinte tisztelettel állt meg egy percre munkájában, amikor ennek a harminc esztendőnek a hirét olvasta az ujságban. Erről a jubileumról igenis, beszélni kell, mert példának kell ott állania ennek a harminc esztendőnek nemcsak a főváros tisztviselői kara, de Budapest egész lakossága előtt. Mert *Szendy* Károly három évtizede kivételes három évtized volt. Nem a kényszer, nem a szigorú főnökök, hanem a saját maga lelkiismerete zsúfolta tele munkával és ő maga töltötte meg az alkotások vágyával. A segédhivatali kis jogászgyerek útja a polgármesteri székig megható és követésre méltó példa, mert ez a harminc esztendő minden reklám és minden önadminisztrálás nélkül telt el, de olyan munkában, amelyet meg kellett látnia, észre kellett vennie mindenkinek.

Fel az urnákhoz!

A szavazólapokon meg van jelölve a körzet, ahol szavazni kell

Szombat és vasárnap az urnák elé megy Budapest népe, hogy alkotmányos jogát gyakorolja. A főváros három választókerületre oszlik: Budára, az északi és déli kerületre. Az első választókerület (Buda) *hat*, a második választókerület (Észak) *tíz* és a harmadik választókerület (Dél) *kilenc* országgyülési képviselőt választ.

A választókerületek székhelye:

I. KERÜLET (BUDA) II. ker. Szilágyi-tér 5. A választási bizottság rendes tagjai: dr. *Kuncze* Lajos, *Morvay* Zsigmond, dr. *Sárközy* Sándor, dr. *Hergloz* István. Választási főbiztos: *Dusárdy* István.

II. KERÜLET (ÉSZAK) V., Honvéd-utca 20. A bizottság tagjai: dr. *Doroghy* Kálmán, dr. *Kartsoke* Alajos, dr. *Haldsz* Aladár, dr. *Zarándy* Aladár. Főbiztos: *Móra* Mihály.

III. KERÜLET (DÉL) IV., Váci-utca 64. (Újvárosháza). A bizottság tagjai: dr. *Cseh* András, dr. *Erössy* Sándor, vitéz *Ivatson* Ferenc dr., *Jeszenszky* Jenő. Főbiztos: dr. *Leitner Emil.*

A Nemzeti Egység Pártja képviselőjelöltjei

I. kerület (Buda)

Zsitvay Tibor dr., Petracsek Lajos dr., Terbócz Imre, vitéz árvátfalvi Nagy István dr., vitéz Komárnoky Gyula, Tóth Gábor, Szilágyi Ferenc, Orova Zsigmond dr., Porcs István dr., vitéz Szemlaky György, Szántay István, Gavora Jenő.

II. kerület (Észak)

Fabinyi Tihamér dr., Bessenyei Zénó dr., Szurday Róbert, Lédermann Mór, Krompaszky Miksa, Tarcsay Pál, Sárkány Ferenc, Keszey Vince, Tarján Vilmos, Heeger Árpád, Resch Aurél dr., Varannay István dr., vitéz Kocsárd Ferenc, Fülöp Endre, Sömjén Zsigmond, Klein Antal, Scossa Gyula, Sarkady Sándor.

III. kerület (Dél)

Hóman Bálint dr., Usetty Béla dr., Pözel István dr., vitéz Tóth András dr., Nagy Antal, Nikelszky Zoltán, Reithauser Róbert, Héder Lajos dr., Kosztandy István, Révai Milán dr., Pákozdy Árpád, Meister József, Sélley Antal, Toray Sándor, Balázs József, Iby Dénesné, Kéry Ignác, Kerekes József, Rozga István Sándor és Schnabel János.

A főváros 250 szavazókörzetre oszlik, amelyek a tizenegy közigazgatási kerületben vannak elosztva. Alant felsoroljuk a közigazgatási kerületeket és utcák szerint feltüntetjük a szavazókörzeteket. A szavazólapokon fel van tüntetve, de a házakban is kifüggesztették, hogy melyik számú szavazókörzetben kell szavazni.

A szavazóhelyiségek a következők:

I. közigazgatási kerület. 1. Iskola-tér 1. 2. Attila-u. 105. 3. Krisztina-tér 4. 4. Attila-u. 1. 5. Koronaőr-u. 3. 6. Czakó-u. 6. 7. Döbrentei-tér 6. 21. Márvány-u. 32. 22. Márvány-u 32. 23. Fery Oszkár-u. 40. 24. Németvölgyi-út 46. 25. Diana-u. 4. 26. Virányos-út 9. 27. Labanc-út 31. 28. Városmajor-u 59. 29. Ráth György-u. 20. 30. Attila-u. 103.

II. közigazgatási kerület. 31. Fő-u. 8. 32. Toldy Ferenc-u. 9. 33. Szalag-u. 15. 34. Vérmező-út 1—3. 35. Donáti-utca 46. 36. Jurányi-u. 1—3. 37. Medve-u. 5. 38. Fő-u. 68. 39. Görgey Artúr-u. és Jurányi-u. sarok. 40. Margit-körút 19—21. 41. Margit-körút 2. 42. Zárda-u. 2. 43. Keleti Károly-u. 37. 44. Fillér-u. 29. 45. Fenyves-u. 1—3. 46. Pasaréti-út 25.

III. közigazgatási kerület. 47. Ürömi-utcai székesfővárosi iskola. 48. Ürömi-utca székesfővárosi iskola. 49. Zsigmond-u. 31. 50. Bécsi-út 33—35. 51. Bécsi-út 52. 52. Lajos-u. 71. 53. Templom-u. 11. 54. Timár-u. 13. 55. Kiscelli-u. 78. 56. Vörösvári-u. 19. 57 Kórház-u. 9. 58. Raktár-u. 1. 59. Kórház-u. 35. 60. Vörösvári-u. 93. 61. Keve-u. 41. 62. Szentendrei-úti székesfővárosi iskola.

IV. közigazatásgi kerület. 63. Váci-u. 43. 64. Sörház-u. 3. 65. Cukor-u. 6. 66. Cukor-u. 6. 67. Reáltanoda-u. 16. 68. Reáltanoda-u. 7. 69. Sütő-u. 1. 70. Piarista-u. 1.

V. közigazgatási kerület. 71. József-tér 1. 72. Bálvány-u 2. 73. Szent István-tér 14. 74.. Nádor-u. 24. 75. Szabadság-tér 18. 76. Bank-u. 5. 77. Szemere-u. 5. 78. Balaton-u. 2. 79. Honvéd-u. 27. 80. Sziget-u. 10. 81. Visegrádi-u. 16. 82. Pannónia-u. 14. 83. Pozsonyi-út 14. 84. Pozsonyi-út 37. 85. Csáky-u. 28. 86. Ügynök-u. 12. 87. Váci-út 32. 88. Visegrádi-u. 66. 89. Csáky-u 82—84. 90. Vésző-u. 5. 91. Vésző-utca 5.

VI. közigazgatási kerület. 92. Nagymező-u. 1. 93. Andrássy-út 25. 94. Paulay Ede-u. 11. 95. Andrássy-út 24. 96. Jókai-u. 4. 97. Jókai-u. 14. 98. Vilmos császár-út 39. 99. Lovag-u. 9. 100. Berlini-tér 1. 101. Vilmos császár-út 15d. 102. Szondy-u. 40. 103. Izabella-u. 61. 104. Aradi-u. 21—23. 105. Vörösmarty-u. 49. 106. Podmaniczky-u. 33. 107. Csengery-u 68. 108. Szív-u. 6. 109. Izabella-u. 46. 110. Szondy-u. 41. 111. Bajnok-u. 18. 112. Bajza-u. 31. 113. Szinyei Merse-utca 7—9 114. Szív-u. 19. 115. Munkácsy Mihály-u. 5—7. 116. Bulyovszky-u. 26. 117. Munkácsy Mihály-u. 26. 118. Erzsébet királyné-útja 2. 119. Erzsébet királyné-útja 14. 120. Tatai-u. 1553/60. hrsz. elemi iskola. 121. Babér-u. 1527. hrsz. óvoda. 122. Tomori-u. 70. 123. Lomb-u. 20. 124. Petneházy-utca 83. 125. Szent László-u. 59—61. 126. Üteg-u. 13. 127. Országbíró-u. 12—14. 128. Váci-út 57. 129. Váci-út 27. 130. Hungária-felső körút 71. 131. Váci-út 21. 132. Váci-út 21.

VII. közigazgatási kerület. 133. Dob-u. 16. és Királyutca 13. sz. közötti átjáróház. 134. Wesselényi-u. 7. 135. Dohány-u. 32. 136. Kazinczy-u. 23. 137. Wesselényi-u. 38. 138. Kertész-u. 30. 139. Wesselényi-u. 44. 140. Wesselényi-u. 38. 141. Nyár-u. 9. 142. Dohány-u. 65. 143. Alsóerdősor 3. 144. Rózsák-tere 6—7. 145. Almássy-tér 9. és Tivadar-u. 2. sarok. 146. Barcsay-u. 5. 147. Wesselényi-u. 52. 148. Csengery-u. 11. 149. Dob-u. 85. 150. Dob-u. 95. 151. Izabella-u. 11. 152. Rottenbiller-u. 37. 153. Rottenbiller-u. 37. 154. Vilmakirálynő-út 17—19. 155. Damjanich-u. 43. 156. Aréna-út 60. 157. Murányi-u. 29. 158. Péterffy Sándor-u. 38. 159. Hernád-u. 46. 169. Peterdy-u. 17. 161. Bethlen Gábor-u. 2. 162. István-út 2. 163. Bethlen Gábor-u. 5. 164. Hernád-u. 3. 165. Murányi-u. 10. 166. Murányi-u. 10. 167. Aréna-út 6. 168. Stefánia-út 10. 169. Gizella-út 46. 170. Szabó József-u. 3. 171. Thököly-út 48—50. 172. Ajtósi Dürrer sor 37. 173. Erzsébetkirályné-útja 31—33. 174. Miskolci-u. 65—67. 175. Telep-u. 32/b. 176. Bosnyák-u. 1/a. 177. Angol-u. 25. 178. Kerepesi-út 50.

VIII. közigazgatási kerület. 179. Szentkirályi-u. 17. 180. Szentkirályi-u. 12. 181. Rökk Szilárd-u. 13—15. 182. Sándor-tér 3. 183. Horánszky-u. 11. 184. József-u. 20. 185. Szentkirályi-u. 47. 186. József-körút 65. 187. Népszínház-u. 4. 188. Népszínház-u. 17. 189. Tisza Kálmán-tér 4. 190. Mosonyi-u. 8. 191. Kun-u. 8. 192. Homok-u. 9. 193. Erdélyi-u. 6—8. 194. József-u. 60. 195. Német-u. 44. 196. József-u. 26. 197. Rigó-u. 16. 198. Tavaszmező-u. 17. 199. Dankó Pista-u. 31. 200. Kálvária-tér 18. 201. Magdolna-u. 51. 202. Örömvölgy-u. 2—4. 203. Kálvária-u. 14. 204. Baross-u. 119. 205. Jázmin-u. 6—12. 206. Thék Endre-u. 17. 207. Mária Terézia-tér 9. 208. Práter-u. 13. 209. Práter-u. 11. 210. Práter-u. 31. 211. Dugonics-u. 21. 212. Sárkány-u. 12/b.

IX. közigazgatási kerület. 213. Török Pál-u. 1. 214. Bakáts-tér 14. 215. Lónyay-u. 34. 216. Lónyay-u. 6. 217. Kinizsi-u. 31. 218. Knézits-u. 17. 219. Bakáts-tér 12. 220. Mester-u. 8. 221. Páva-u. 2. 222. Ferenc-u. 23. 223. Mesterutca 46. 224. Mester-u. 25. 225. Mester-u. 60—62. 226. Mester-u. 56. 227. Szvetenay-u. 26. 228. Tűzoltó-u. 75/a. 229. Telepy-u. 17. 230. Ernő-u. 3. 231. Mester-u. 67. 232. Gyáli-út 25/b. 233. Üllői-út, Mária Valéria-telep, főbejárati épület. 234. Soroksári-út 75—77.

X. közigazgatási kerület. 235. Lengyel-u. 15. 236. Álmos vezér-tér 2. 237. Pongrác-út 7. 238. Szörény-u. 2. 239. Kerepesi-út 33. 240. Golgota-u. 9—11. 241. Elnök-u. 3. 242. Üllői-út 118. 243. Pongrác-út 19. 244. Füzér-u. 32. 245. Liget-u. 19. 246. Füzér-u. 43. 247. Kápolna-tér 4. 248. Kada-u. 27—29. 249. Ihász-u. 25—27. 250. Maglódi-út 8.

XI. közigazgatási kerület. 8. Avar-u. 21/a. 9. Nagyboldogasszony-útja 45. 10. Horthy Miklós-út 27. 11. Horthy Miklós-út 27. 12. Lenke-út 97—99. 13. Budaörsi-út 17. 14. Kende-u. 3. 15. Budafoki-út 10/c. 16. Bicskei-út 4. 17. Fehérvári-út 8—10. 18. Tétényi-út 12—16. 19. Kelenföldi-út 19. 20. Budaörsi-út 64.

Budapest egyik fővonzóereje a filléres utazás és olcsóság

Budapest fürdőváros a nagy beruházási program legközelebbi terveinek tükrében

Három esztendeje, hogy Bécsben a Kärtner Strassen először gyúlt ki ragyogó neonbetükkel ez a szó: *Budapest*. Ez a három év: csupa ragyogó eredmény és a kézzelfogható valóságon túl rengeteg iránytmutató értékes tapasztalat. A székesfőváros bécsi idegenforgalmi propagandájáról, a bécsi iroda müködéséről és eddigi eredményeiről

KOVÁCSHÁZY VILMOS
tanácsnok

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Magyarország idegenforgalmi értékei között kétségtelenül

az egyik legfőbb szerepet játszotta a mult évben az itthoni abszolut rend és politikai nyugalom.

Bécsi irodánk igyekezett hirdetni és kihasználni ezt a tényt és azt nem kevésbé, hogy Budapest ma középeurópa egyik legolcsóbb városa. Az olcsóság hirdetése ma, a „filléres idegenforgalom" korában nem megvetendő előny. Bécsi irodánk nemcsak a budapesti tartózkodás, élelmezés és szórakozás olcsóságát hirdethette, hanem a Bécs—budapesti *utazását is*. A Máv igazgatósága elismerésre méltóan, minden nevezetesebb idegenforgalmi esemény alkalmával jelentékeny menetdíjkedvezmény nyújtásával igyekezett fokozni az utazási kedvet, a hajózási vállalatok „filléres hajókat" járattak és nem maradtak le ebben a versenyben az autóbuszvállalatok sem:

volt olyan társasautóbusz-utazás, amelyen egy személy utiköltsége oda-vissza 20 schilling körül mozgott.

Nagy mértékben fokoztuk a plakátakciót. Nemcsak az osztrák postákon, pályaudvarokon, vasúti kocsikban helyeztünk el nagyszámban vonzó plakátképeket, hanem sok egyesületen és klubon kívül 120 osztrák közép- és főiskolában is.

Budapesti számolócédulákat használnak a fizetőpincérek 16 bécsi kávéházban, 12 vendéglőben, nyolc mulatóhelyen stb.

Csaknem valamennyi osztrák városban, üdülőhelyen stb. ott vannak prospektusaink a szállodákban, utazási irodákban és mindenütt, ahol idegenek megfordulnak. Egyedül Bécsben 20 utazási irodában, 186 szállóban és penzióban, 854 orvosnál, szerte Ausztriában pedig 332 helységben 610 idegenforgalmi alakulatnál és 265 orvosnál láthatók prospektusaink.

— Az autósokat Budapest felkeresésére buzdítja a szép Szent Kristóf-plakett, amelyet az autók hütőjére lehet erösíteni. Tavaly 1.400 plakettet osztottunk ki. A propaganda eredményessége mellett szól, hogy

tavaly 18.598 gépkocsi érkezett hozzánk Ausztria felől, szemben az előző évi 16.170-el

További nagy könnyítés, hogy a kereskedelmi miniszter rendelkezésére

egy pengőért egy napra is megválthatják a külföldi autósok a kötelező triptiquet.

Különösen a hétvégi budapesti kirándulásokra volt máris és lesz a jövőben fokozottan ösztönző hatással az a *„filléres határátlépés"*-i lehetőség.

— *Az Österreichischer Bundesverlag für Unterricht, Wissenschaft und Kunst* anyagot kért bécsi irodánktól az *új osztrák* elemi iskolai olvasókönyv számára. Az olvasókönyv az ősz folyamán meg is jelent és

az V—VIII. osztályosok olvasmányai között három és fél oldal Budapestről szól.

Híven, dícsérő jelzőkben sem fukarkodva, ismerteti fővárosunkat az osztrák iskolás gyerekekkel. Ennek az olvasmánynak a megjelenése nemcsak idegenforgalmi, hanem nemzeti szempontból is nagy haladást jelent. Nagy sikere volt a többszáz vetítetképes propaganda előadásnak is, amelyet kitünő és lelkes idegenforgalmi tisztviselőink rendeztek.

— Hatvan különböző ország utasai keresték fel a mult évben a bécsi irodát, *a legtöbb azonban mégis osztrák volt.* 1933-ban *22.939* osztrák fordult meg Budapesten, 1934-ben pedig már több mint *24.740*. Ez az óriási emelkedés *kétségtelenül a bécsi iroda mnukájának a sikere.* A főváros bécsi irodájának sikerült Ausztriában Budapest és Magyarország iránt minden várakozást felülmuló tömegérdeklődést felkelteni.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa azután megkérdezte *Kovácsházy* Vilmos tanácsnokot, hogy a nagy beruházási programnak a fürdőváros kialakítására kontemplált összegéből milyen terveket valósítanak meg legközelebb. A tanácsnok errevonatkozóan a következő felvilágosítást adta:

— A polgármester úr részéről összeállított beruházási program 1,325.000 pengőt irányoz elő, a Rudasfürdő kibővítésére és modernizálására. Ez az összeg teljesen elég ahhoz, hogy az újjáépítésen túlmenően *a berendezést is felújítsuk és a közelben lévő forrásokat a biztonság érdekében kiképezzük.*

— Emlékezetes, hogy a Rudasfürdő tervpályázatának döntése a közeljövő feladata és az előzetesen legmegfelelőbbnek minősített

Pogány—Hültl-féle együttes terv áll a megvalósítás előterében.

A legközelebbi jövőben kerül ez a terv a zsüri elé és bizonyos, hogy *a polgármester úr döntése nem fog meglepetést kelteni.* A tervek elfogadása után következik az árlejtések meghirdetése s a munkák kiadása után a kora őszi hónapokban *megindul a Rudasfürdő modernizálása.* Miután a felveendő kölcsönből fedezet a rendelkezésre áll, gyorsított ütemben végezhetjük a munkát, úgy, hogy

mire a tavaszi szezón beáll: 1936 elején használatba adhatjuk a Rudas-fürdőt, modern kiképzésü, tetszetős frontjával,

és megkezdi müködését a *rheuma-szanatórium*, amely komoly feladatot hivatott betölteni Budapest fürdőváros keretében.

A régi cég
a régi címen
Alapítva: 1910

Ilkovits Gyula és Lajos
központi fütés és vizvezeték
Andrássy-út 92
Telefon: 212-04 és 05

Egy esztendővel kitolódik a Vízművek fejlesztése

A monostori gazdák ellenállásán meghiusultak az újabb tárgyalások

A monostori gazdák makacs magatartása és a kisajátítási tárgyalások elhúzódása *végleg meghiusította* a főváros vezetőségének azt a tervét, hogy *az idei kánikula bőséges vízellátását biztosítani tudja*, egyben pedig gondoskodjék a budai hegyvidék vízszükségletéről. Meg kell azonban állapítani, hogy *a főváros előzékenységben elment a legvégső határig*, a legmesszebbmenő méltányossággal igyekezett egyengetni a megegyezés útját, és

talán túlzott jóindulattal, kissé sok engedményt is tett.

Ettől kaptak vérszemet a gazdák, akik eleinte *földért földet* akartak, majd pedig, amikor a főváros megvette a Korona-uradalmat és felajánlotta a cserét, *egyszerre pénzt kívántak*. A főváros a meghallgatott szakértők véleménye alapján

a legkiválóbb magyarországi szántóföldek árának megfelelő összeget ajánlott fel,

a gazdák azonban hallani sem akartak arról. Minimum *négy pengőt* követeltek négyszögölenként, miközben *hangsúlyozták, hogy a környező weekend-telepeken tízpengős árak vannak*. Ilyen súlyos anyagi terheket nem vállalhatott a város, éppen ezért *újabb tárgyalásra tüzött ki terminust*. Az országos választások miatt elmaradt a március 20-i megbeszélés, ellenben

szerdán, április 3-án tartják meg azt a tárgyalást,

amelyen a fővárosnak *illetékes helyről* tett ígéret szerint meghozzák a döntést. A *Fővárosi Hírlap* munkatársa ezzel kapcsolatban

beavatott helyen

érdeklődött, ahol is az eddig folytatott türelemjáték várható végéről a következőket mondották:

— A főváros vezetősége *az utolsó percig bízik a békés megegyezés lehetőségében* és ez ma is a legfőbb törekvése. A tárgyaláson közreműködő fővárosi megbízottak *utasítást kaptak további engedményekre*, ha eredményre van kilátás, mert

újabb áldozatok árán is a kölcsönös megértést akarja a főváros vezetősége.

Ha azonban minden hiábavalónak bizonyul, úgy

nyomban beadjuk a bírósághoz a kisajátítási keresetet, letétbe helyezzük a szóbanforgó földek kataszteri tiszta jövedelmének negyvenszeresét, amely esetben jogosult a főváros arra, hogy a bírósági eljárás befejezésének bevárása nélkül a földeket haladéktalanul birtokába vegye.

Tovább várni nem lehet, mert a dolog elhúzódása miatt *máris le kell tenni arról a tervről, hogy a nyári kánikulára megszünnek a vízmizériák*, s bőséges vízzel látjuk el a budai részeket is. A tárgyalások több hónapos elhúzódása a munkálatokban közel egyéves késedelmet okoz, amit behozni már nem igen lehet.

— Örömmel közöljük azonban, hogy ott, ahol a fővárosnak nincsenek mesterséges akadályai, *késedelem nélkül halad előre a munka*. A kisebbméretü budai alagút építését, — amely a békásmegyeri telepet, az új budai *vízművet* fogja táplálni — a legutóbbi napokban a legnagyobb csendben, minden feltünés nélkül *megindítottuk*. A „bujtató" építését a békásmegyeri parton kezdték el. Egyelőre az akna készül, de néhány hét mulva már itt is bent lesznek a meder alatt. Ez

a munka szeptember végére, októberre teljesen elkészül.

Akkorra megépül a parti gépház is a szükséges csőhálózattal együtt.

Hat dizőz a NEW-YORK BÁRBAN

Sonja (orosz-német) paródiák slágere: „Nichts ist definitiv."
Leda Ray (amerikai) jazzstílus, slágere: „Miss Otis"
Mezei Mária (magyar) drámai sanszon, slágere: „Cocain"
Márkus Mária (magyar) sex appael 1935, slágere: „Cucaracha"
Szentgyörgyi Imola (magyar) lirai sanszon, slágere: „So schön wie Du"
Avar Antónia (magyar) apacsstílus, slágere: „Én és a kisöcsém"

Heves ostrom a Községi Élelmiszerüzem vezérigazgatói állásáért

Érdekes nevek a kombinációk sorában — A zsírexport újabb fejleményei — Megélénkült a helyi kikötő forgalma

Mint ismeretes, a *Községi Élelmiszerüzem* legfőbb vezetésében és irányításában jelentős fordulat következett be: *Reich* Samu, az üzem felvirágoztatója és európai méretekben is nagyvonalú irányítója, a minap,

egészségi állapotára való hivatkozással, benyujtotta nyugdíjaztatási kérelmét, amelyet a polgármester elfogadott.

Lapunk más helyén méltatjuk a távozó vezérigazgató érdemeit, amelyekkel kitörülhetetlenül beleírta nevét Budapest történetébe. A *Fővárosi Hírlap* munkatársa ezzel kapcsolatban felkereste

ROSTA JÁNOS dr. tanácsnokot,

a közélelmezési ügyosztály vezetőjét, aki a következőket mondotta:

— *Reich* Samu vezérigazgató úr megrongált egészségi állapotára hivatkozva nyugdíjazását kérte, amit a polgármester úr *elfogadott*. A vezérigazgató az ügyek vezetését a legközelebbi napokban

átadja helyettesének, Huck Antal igazgatónak, aki további intézkedésig önállóan fogja vezetni az üzemet. Reich vezérigazgató pótlásáról, a vezérigazgatói szék betöltéséről egyelőre nem történt gondoskodás.

Érdeklődtünk, hogy a főváros vezetőségének van-e valamilyen elgondolása a vezérigazgatói hely betöltése tekintetében, illetve menynyiben helytállóak az ezzel kapcsolatban megindult kombinációk.

— Tudomásom szerint — hangzott a válasz — a főváros vezetősége egyelőre még nem foglalkozott ezzel a kérdéssel, s *így mindenféle kombináció időelőtti*.

A *Fővárosi Hírlap* munkatársának, *más forrásból származó értesülése szerint*, máris megindult az ostrom a *Községi Élelmiszerüzem* vezérigazgatói székének elnyeréséért. A nevek egész sorát lanszírozzák a városházi körökben. A rengeteg kombináció között legkomolyabbnak látszik az, informátorunk szerint, hogy

a Külkereskedelmi Intézet egyik kitűnő és nemzetközi viszonylatokban is elismert képességü magasállású tisztviselője kerül az Élelmiszerüzem élére.

Jelenleg a főváros vezetősége részéről semminemü lépés nem történt és *behelyettesítésről sem lesz szó*, hanem a polgármester egyelőre *Huck* Antal igazgatót ruházza fel a vezérigazgatói teendők ellátásával is.

A sertésvágóhíd

Érdeklődtünk *Rosta* tanácsnoknál a főváros *egyéb időszerü közélelmezési kérdéseiről is*, így elsősorban azt tudakoltuk, hogy a fővárosi beruházási program hivatalos ismertetése után most már *mikorra várható az óriási forgalmat lebonyolító és a magyar zsírexport centrumában álló sertésközvágóhíd kibővítése, az ottani hütőház megépítése?*

— A mi részünkről — mondotta *Rosta* tanácsnok. — az előkészületekkel készen vagyunk. A tervezés megtörtént, a hütőház gépeit már előzőleg megvásároltuk és mindent előkészítettünk a munkák kiirására is. Amint a fedezet kérdése eldölt és a polgármester úr kiadja az utasítást, másnap már meghirdetjük a versenytárgyalást és néhány hétre azután megkezdjük a munkálatokat is, amelyek három-négy hónapig tartanak. Ha minden simán megy, úgy

már a nyár végére átadhatjuk rendeltetésének a nagymértékben bővített és modernizált sertésvágóhidat.

A zsírexporttal kapcsolatos tevékenységről a következő felvilágositást kaptuk:

— A vágóhíd forgalma változatlanul élénk. A szúróhelyeken, a feldolgozóhelyiségekben úgyszólván szünet nélkül folyik a munka. A teljes német zsírkontingensből *még 540 vagónt kell leszállítani az év hátralévő hónapjaiban*. Ami az *Angliába* irányuló zsírexportot illeti, ennek még vannak bizonyos nehézségei, tisztázatlan kérdései, de reméljük, hogy ezt is sikerül előnyösen megoldani. Eddig 96 vagón zsírt exportáltak a sertésközvágóhídról Angliába, de egyelőre elszámolatlanul, mert bizományba küldték. Arra a kérdésre, hogy mi lesz a *felhalmozódó sertéshúskészletekkel*, — azt válaszolhatom, hogy egyelőre *ilyen készletek, szerencsére nincsenek*. A hatalmas

exportra készülő szalámigyárak eddig minden mennyiséget felvettek és a gyártási idény csak most fejeződik be.

Poels & Co. akkorra már valószinüleg teljes kapacitással dolgozik. Bár eddig még inkább próbaüzemről lehetett szó, *máris jelentékeny mennyiségü konzervált húst exportáltak, mégpedig javarészt a tengerentúlra.*

A helyi kikötő

Befejezésül érdeklődtünk azoknak a tárgyalásoknak az állása iránt, amelyek a főváros és a kereskedelemügyi minisztérium, illetve az állami kikötő kormánybiztossága között indultak meg a közelmult hetekben a *fővárosi helyi kikötő* további sorsáról.

— Ezekről a tárgyalásokról — hangzott a válasz — egyelőre nem sokat mondhatok. A megbeszélések valóban megkezdődtek és igen *jó irányban haladnak*. Miután mindkét fél messzemenő megértést tanusit, komolyan remélhetjük, hogy a kivánt eredményt sikerül elérni. Alternatív megoldásokról lehet szó, hogy ezek közül melyik érvényesül, azt előre tudni nem lehet. *Szó lehet a két kikötő szoros kooperálásáról*, de

elképzelhető olyan megoldás is, hogy a helyi kikötőt kezelésbe, vagy teljesen átveszi az állam.

Tévedés azt hinni egyébként, hogy a helyikikötőt semmire sem használjuk. Annak ellenére, hogy a fővárosi helyikikötő, elhelyezésénél fogva, aránytalanul hátrányosabb helyzetben van, mint a nagy kikötő, mégis

aránylag igen élénk forgalmat bonyolit le.

Tekintélyes mennyiségü *só-, fa-, papir- és piritszállitmányok* kerültek kirakodásra, s a nagy raktárház egy részét az élelmiszer nagyvásártelep cégei foglalták le. Az elmúlt évben

a helyi kikötőnek már 40.000 pengő tiszta jövedelme is maradt.

Ez az összeg ugyan aránytalanul elenyésző a kikötőbe fektetett óriási tökék mellett, de mindenesetre amellett szól, hogy *a kikötőben van forgalom és van mód arra, hogy életképessé legyen.*

PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Események

Fővárosi Hírlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . 24 pengő
fél évre . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Az élet miniszterelnöke

Három nap óta mindenki erről beszél, a lapok erről írnak, még a választási ajánlások esélyeinél is jobban érdekli az embereket az emberi szív regényének az a finom, megható kis fejezete, amelynek hősei: Kovács Ferenc állásnélküli kirakatrendező és a családja, továbbá — Gömbös Gyula miniszterelnök. A történetet nyilván mindenki ismeri. A kirakatrendezőt, aki hónapok óta állás nélkül van, feleségestől, beteg gyerekestől kirakta az utcára a háziúr, egy ügyvéd, akinek a történet szempontjából, de talán általában is, nem fontos a neve. A szerencsétlen ember nem tudta már, kihez forduljon, hová apelláljon, erre gondolt egy nagyot, és expresszlevelet írt Gömbös Gyulának. Néhány sorban előadta panaszát és néhány óra mulva már fedél alatt volt családjával együtt. Gömbös Gyula, aki állandóan a bürokrácia kiirtásáról beszél, ezzel az egyetlen cselekedetével jobban és kézzelfoghatóbban bizonyította be szándékai őszinteségét, mint bárki más elődje valaha. Gömbös Gyula az élet miniszterelnöke, nem pedig a ködös távlatokban születő és fontoskodó rendeleteké. Gömbös Gyula nem teketóriázott, nem írt alá aktát és nem dobott aktát a bürokratikus gépezet sokezerszeres sokszorosítójába. Kovács Ferencnek nem kellett családostól a Dunába urgani és nem kellett elhantolása alkalmából végighallgatnia egy elkésett akta ostoba történetét. Ő expresszlevelet írt, a miniszterelnök pedig még az expresszlevélnél is gyorsabb alkalmatossággal: magyar szíve dobbanásával válaszolt, egy magyar család vergődő jajszavára. Ennyi az egész, de érdemes arra, hogy egy iciny-piciny kis széljegyzet legyen abban a műben, amely egykor megörökíti Gömbös Gyula és vele az ország történetét.

Sipőcz Jenő köszönete a sajtónak. Szombaton délben meleg, háziünnepség színhelye volt a főpolgármester Újvárosházbeli hivatala. *Sipöcz* Jenő dr. főpolgármester magához kérette a sajtó képviselőit és meghatott hangon köszönetet mondott nekik azért a kivételes elismerésért, azokért a nemes hangon megírt méltató cikkekért, amelyekkel az ujságírók ünnepelték öt a lapok hasábjain tizenötéves működése alkalmából. Most utólag, az ünneplés után, amelyből mi is kivettük részünket, megállapíthatjuk, hogy *Sipöcz* Jenő érdemeinek méltatása a szép ünnepi fordulón nem volt valami nehéz feladat. Spontán jöttek a szavak, az elismerésnek és a továbbiakra vonatkozó szerencsekívánatnak szavai, mert hiszen mindazok, akiknek módjában volt megismerni *Sipöcz* Jenőt, megtanulták öt nem csupán becsülni, hanem szeretni is. Azok a cikkek, amelyeket *Sipöcz* Jenő szombaton köszönt meg, ennek a szeretetnek sugallatára iródtak és talán a szeretet adta valamennyinek azt a közös átütő erőt, amely *Sipöcz* Jenőt különösképp meghatotta és amely arra inditotta, hogy egy kis családias összejövetel keretében köszönje meg a róla írt meleg sorokat. Mondani sem kell talán, hogy ezzel a kedves és egyben előkelő gesztusával csak még inkább megerősítette és összekovácsolta az igaz barátságnak azt a láncát, amely a sajtó munkásait az ő kivételesen szeretetreméltó egyéniségéhez füzi.

Liber Endre alpolgármester rádióelőadása. *Liber* Endre alpolgármester hétfőn este nagyérdekességü előadást tartott a rádióban Budapestről, mint egyetemi városról. Előadásában meleg méltatással emlékezett meg a Pázmány Péter egyetem nagy kulturális jelentőségéről és külön kiemelte, hogy az ősi Alma Mater az idén üli meg 300 éves jubileumát, amely ünnepségekbe a székesfőváros is bekapcsolódik. Kegyeletes és hazafias érzéssel szólott a már csaknem feledésbe ment és a Pázmány Péter egyetemnél is kétszáz évvel idősebb budai egyetemről, amely nemcsak Magyarország, hanem egész Európa egyik legrégibb alapítású föiskolája volt. Beszédes bizonysága ez annak, hogy a kulturális berendezkedések terén a nyugati nagyvárosok időbelileg sem előzték meg a magyar fővárost. — Itt említjük meg, hogy *Sipöcz Jenő főpolgármester meleghangú beszéd kíséretében szerdán nyujtotta át Liber Endre alpolgármesternek a Magyar Érdemkereszt második osztályú keresztjét,* amellyel öt a kormányzó a közelmultban kitüntette.

A közigazgatási bizottság hétfőn nem tart ülést. Ritka eset, ha a közigazgatási bizottság rendes havi ülése elmarad. A törvényhatóságnak ez a szerve az, amely állandóan permanenciában van, nem ismer nyári szünetet, sőt még a közgyülési feloszlatás sem érinti. Az április havi ülés most mégis elmarad, illetve eltolódik. Igaz, hogy csak tehnikai okok miatt. Az országgyülési választások szavazatainak összeszámlálása ugyanis 8-án és 9-én lesz és 8-án lett volna a közigazgatási bizottság e havi ülése is. A bizottság számos tagja e napon az összeszámlálással lesz elfoglalva és az Újvárosházán az ülésteremre is szükség lesz, ezért *Sipöcz* főpolgármester úgy intézkedett, hogy a bizottság ülését április 15-ére elhalassza.

Továbbra is lesz zene a Gellértfürdő terraszán. A városgazdasági bizottság legutóbbi ülésén élénk vita folyt arról, hogy a Gellért-szálló és fürdő terraszán szóljon-e a zene, amely a panaszok szerint zavarják a pihenők és betegek éjszakai nyugalmát. A bizottság minden oldalról megvilágította ezt a látszólag nem nagy problémát és felsorakoztak az érvek, ellenérvek, amelyek a zene létjogosultságát, vagy annak fölösleges voltát akarták igazolni. Nem kétséges, hogy *a hullámfürdő hatalmas vonzóereje és idegenforgalmi jelentősége megköveteli, hogy külföldi mintára zene is szórakoztassa a fürdővendégeket* és ez annyira hozzátartozik az ilyen előkelő nyitott fürdő jellegéhez, hogy annak megszüntetése valóban oktalan kárt és hiányosságot jelentene. Az idegenforgalmi érdekek, a fürdő látogatottsága és a hullámfürdő szórakoztató színvonala egyaránt megköveteli a zenét és a táncot, ami nélkül *ma modern és előkelő luxusfürdő el sem képzelhető.* A bizottság döntése végül is megtalálta a kivezető utat: *Bánlaky* Géza vezérigazgató vállalkozott arra, hogy *Gundel* Károly vendéglőssel egyetértően szalón-zenekart fognak szerepeltetni, hogy ez a halk muzsika ne zavarja a szállóban pihenők nyugalmát. A Gellért-szálló európaszerte elismert, kitünő vendéglősének, *Gundel* Károlynak lejárt szerződését egyébként a bizottság a régi feltételekkel két évre meghosszabbította.

A főpolgármester átnyujtotta Nagy Ferencnek a kormányfőtanácsosi kinevezésről szóló okiratot. Megírtuk, hogy a kormányzó *Nagy* Ferenc törvényhatósági bizottsági tagot *kormányfőtanácsossá* nevezte ki. A kinevezésről szóló legmagasabb okiratot *Sipöcz* főpolgármester *Nagy* Ferencnek szerdán meleghangú beszéd kíséretében átnyujtotta.

A vendéglátóiparra és a kereskedőkre is kiterjesztik az idegenforgalmi illetéket. A budapesti szállodások fellebbezéssel fordultak a mult év végén a belügyminiszterhez, a külfödi propaganda céljára szedett idegenforgalmi járulék ellen. Most érkezett le ebben az ügyben a kormány döntése. A belügyimniszter a szállodások fellebbezését elutasitotta és megállapitotta, hogy a főváros a mai viszonyok között a járulékból származó jövedelmet nem nélkülözheti. A miniszter leiratában azonban felhívta a főváros vezetőségének figyelmét arra, foglalkozzon azzal a gondolattal, nem lenne-e helyesebb és méltányosabb az idegenforgalmi járulék fizetését a vendéglősökre, kávésokra, mulatóhelyekre és azokra a kereskedőkre is kiterjeszteni, amelyek az idegenforgalmi propaganda előnyeit szintén élvezik. A főváros vezetősége rövidesen foglalkozik a kormányleirat észrevételeivel.

Fürdőügyi és idegenforgalmi előadások. A Budapesti Építőmesterek Ipartestülete és a Magyar Építőmesterek Egyesülete a „Teremtsünk munkalehetőségeket" akció keretében Budapest-Fürdőváros címmel előadásokat rendez. A napokban *Tausz* Béla dr. főorvos, az Idegenforgalmi Szövetség alelnöke tartotta az előadást *Buda régi fürdőiről.* Vetített képek kíséretében vázolta a római, középkori- és későbbi fürdőéletet, a régi, részben eltünt és újonnan föltárt források jelentőségét, Buda ritka gyógyvíz-gazdaságát és a jövő lehetőségeit. Maga az előadó is nyomára akadt egy elpusztult és betemetett fürdőnek, ezenkívül még több elfelejtett és kihasználatlan fürdőértéke van Budapestnek. *Tábori* Kornél főszerkesztő „Fürdőváros és idegenforgalom" címmel, főképp az építészet nézőpontjait és újabb tennivalóit világította meg. Az első, ami nélkül Budapest nem lehet, a reumások s hasonló betegek világfürdője: a fürdőkórház fölépítése Budán és a fürdőszálló Pesten, a Széchenyi fürdőnél. Idén már 8 különvonat, illetve társasutazás szervezése folyik Münchenben, ugyanannyi Berlinben, eddig 4 francia különvonat, 11 angol különvonat, több svájci, hollandiai és olasz cserevonat és társasutazás várható Budapestre. A Balaton mellé főleg Ausztriából, valamint Bajor- és Poroszországból jönnek nagyobb csoportok. Az eddiginél tehát jobban föl kell készülnünk és az előadó ismertette azt, hogy milyen új építkezésekre, főképp vidéki átalakításokra van szükség. Tábori 8 pontból álló javaslatot tett, a többi közt arról, hogy az építészeti szervek gondoskodjanak pályázat kiírásáról olyan újabb tervekre nézve, melyek a nehéz viszonyok között is megvalósíthatók. Javasolta, hogy szervezzenek nemzetközi építészeti kongresszust, amelyre Európa minden országát meghívják, 1936-ra Budavára visszafoglalásának és a főváros újjáépítésének 250-ik évfordulója alkalmából. Indítványokat tett a külföldi propaganda és az idegenvezetés reformálásáról is. Az előadások sorozatát április 2-án befejezték. Ez alkalommal *Kozál* Henrik müépítész a Gellérthegy és környéke fürdővárossá történő kialakításáról értekezett.

Elkészült a budapesti angol díszalbum. A velszi herceg látogatása adta az impulzust *Kovácsházy* Vilmos tanácsnoknak, az idegenforgalmi ügyek intézőjének ahhoz, hogy *szélesebb körben felhívja az előkelő angol társadalmi körök figyelmét a magyar fővárosra.* Díszes kiállítású 144 oldalas album készült Budapestről, amelyet az előkelő londoni társadalmi kluboknak és India legfelsöbb köreinek küld meg a főváros vezetősége. A nyomdai müvészet minden tökéletességével előállított albumot *a legközelebbi napokban juttatják rendeltetési helyére.*

Busch-világszenzációk Budapesten. A főváros közönsége páratlan atrakcióval gazdagodik a közeljövőben, amikor megnyitja kapuit a *Busch-féle Fővárosi Cirkusz.* Budapesten kényes és nagyigényü a közönség és ezért kockázatos vállalkozás egy átlagmüsort az érdeklődők elé állítani. Volt cirkusz a multban is Budapesten, ahol a megszokott kép várta a közönséget: idomított lovak, müloвarnők, néhány közepes állatszám, szokványos bohócjelenetek, mérsékelt tudású akrobaták és erőmüvészek, ami lehetett pillanatnyilag szórakoztató, de *átütő erejü élményt nem jelentett a közönség számára és bombasikert nem hozott a cirkuszi vállalkozónak.* A Busch-cirkusz a világ legnagyobb ilynemü vállalkozása. Állandó állomásai *Bécsben, Varsóban, Berlinben, Nürnbergben és Dortmundban* vannak, ezenkívül vándortársulatai bejárják az egész világot, Ausztráliától Szibériáig. A vándortársulatok természetesen külön *Busch-vonatokon* utaznak és a ponyvasátrak alatt például 12.000 főnyi nézőközönség foglalhat helyet. Ezek a méretek mutatják, hogy Budapesten nem egy középminőségü cirkuszvállalkozás nyitja meg kapuit, hanem az a *Busch-világmárka,* amely mindenben a legszebbet, a legnagyobbat, a legfrappánsabbat és a legmeglepőbbet nyujtja. Budapestnek komoly szenzációja a Busch-cirkusz, amelynek első programjába halmozódnak a lenyügöző látnivalók és a cirkuszi müvészet minden kirobbanó változatai. *A Fővárosi Busch-cirkusz* átalakított nézőtere *április 20-án, Nagyszombaton* nyilik meg a közönség számára, amelyen személyesen résztvesz J. *Busch* igazgató-tulajdonos, akinek budapesti helyettese, Dolly A. *Back* készíti elő a cirkuszművészet nálunk még soha nem látott eseményeit.

— **Máról-holnapra** gazdag ember lehet, ha kihúzzák a sorsjegyét egy főnyereménnyel. Uj sorsjáték, új remény-ség! Április 13-án kezdődik az új m. kir. osztálysorsjáték, melyen 300.000, 200.000, 100.000 pengő is nyerhető. Összesen 42.000 nyereményt sorsolnak ki közel 8 millió pengő készpénzben. A sorsjegyek ára egy-egy osztálya: egész 24, fél 12, negyed 6, nyolcad 3 pengő, az összes főárusítóknál. Mindenkinek és minden egyes sorsjegynek egyforma a nyerési esélye.

Magy. királyi
Osztálysorsjáték
főárusítói kérik
hogy
mindazok,
akik a postán
küldött sorsjegyek
árát még nem egyenlítették ki, szíveskedjenek
a megfelelő összeget azonnal
megfizetni, mert a nyereményigény
csak úgy biztosítható, ha a sorsjegyek ára az előírt 30 fillér költséggel
együtt a húzás előtt kiegyenlíttetett.

Aki azonban bármely oknál fogva a sorsjegyet nem akarja megtartani, küldje azonnal vissza az illetékes helyre, mert az idejében ki nem fizetett sorsjegyek semmi jogot nem biztosítanak, a főárusítóknak azonban kárt okoznak, ha azokat nem kapják vissza.

Április 4-én és 6-án
délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

LUTZ zománcok-festékek lakkok elismert legjobb minőségben
Telefon: József 93-46
Lutz Ede és társa lakk és festékgyár r.t.
Budapest VII. Örnagy-utca 4. szám

Breitner Bernát
Jégszekrények és Hütőkészülékek Gyára
Gyár, raktár és iroda: Budapest, VI., Király ucca 36
Alapittatott 1876

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5.
IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Ujabb csalódás vár a kereskedelemre a husvéti vásár idején

Az áruházak az utolsó pillanatig kihasználják a „szédítő" forgalmat

Általános megnyugvás fogadta a közelmultban *Bornemisza* Géza kereskedelmi miniszternek azt a bejelentését, hogy első teendői közé sorozza *az áruházak korlátozásáról szóló rendelet életbeléptetését,* mert ebben a tekintetben mindenben egyezik felfogása elődjének, *Fabinyi* Tihamérnak azzal az álláspontjával, hogy *a kereskedői tömegeket meg kell menteni a végpusztulástól.* Nagy megkönnyebbüléssel és reménykedéssel várják a kereskedők tízezrei a kormányrendelet életbeléptetését, amelyre feltétlenül és rövidesen sor kerül annak a felfogásnak a szellemében, amit éppen a *Fővárosi Hirlap* hasábjain fejtegetett az energikus kezű új kereskedelmi miniszter. Az országos választások mindent lefoglaló tevékenysége késlelteti ugyan a rendelet kiadását, ez azonban

a legtávolabbról sem ébreszthet az áruházakban azt a hitet, hogy a minisztérium kikapcsolja programjából ennek az égető kérdésnek a rendezését.

Addig is azonban, amíg a rendelet pontot tesz az áruházak terjeszkedése elé, következik *a húsvét,* a tavaszi bevásárlások és beszerzések várvavárt időszaka, amikor a vásárlóközönség tavaszi és nyári szükségleti cikkekkel látja el magát. Két kiemelkedő mozgalmassága van a budapesti kereskedelmi életnek: *a karácsony és a húsvét.* A karácsonyi reményeket alaposan lefogyasztotta az áruházak jól megszervezett és a hiszékeny közönségre hatást gyakorló propagandája és

most itt a húsvét, amitől szintén nem sok remény beteljesülését várhatják a kereskedők.

Az áruházak hangosabbak, mint valaha. Talán soha ilyen merész reklámokkal és szédítően alacsony árakkal nem próbálkoztak, mint most, hogy utoljára elszedjék a tejfölt a kereskedők elől.

A Baross-téri Filléres áruház

nem elégszik meg azzal, hogy a Baross-tér *összes szállodáiban* terpeszkedik, hanem még *három további fióküzletet nyitott az érdekelt környék kereskedőinek legnagyobb rémületére.*

A Gólya-áruház

már hirdeti Rákóczi-úti poraiból újra feltámadt áruházát annak a Tempó-áruháznak a helyiségeiben, amelyet a közelmultban bekövetkezett előnyös fizetésképtelenség az üzlet átadására kényszerített.

A Fenyves-áruház

változatlanul hirdeti *19 pengős angol szövetjét,* amelyről kitudódott, hogy ez az egységár *még a vámilletéket sem fedezi.* Ezek az üzleti fogások feltétlenül megtévesztő hatást gyakorolnak a közönségre, amely bemegy az áruházakba és megnézi az oly olcsón kínált cikkeket, azután csalódva távozna, ha útközben el nem csípi

az inspekciós rábeszélő,

aki édeskés mosollyal invitálja más pultok és más osztályok felé. Az olcsó cikkekkel üzött propaganda nem más, mint becsalogatás, az a bizonyos mézesmadzag, amelynek révén a közönség más cikkek beszerzésére is hajlamossá válik.

A Corvin-áruház

az éttermet reklámírozza és dömpingárakon kínálja a reggelit, ebédet, uzsonnát, ugyanakkor pedig a *szomszédos kávéházak az árverezés fenyegető közelsége előtt állanak.* Hogy mi köze a vendéglátó iparnak az áruházhoz, ezt nehéz volna megmagyarázni, bizonyos azonban, hogy erre a magyarázatra már nem kíváncsi a kormány, amelyik éppen

az áruházi működést korlátozó rendelet-tervezetében egyenesen megtiltja a vendéglátó ipar gyakorlását.

A húsvét tehát még az áruházaké, ezt a sajnálatos veszteséget azonban *túl fogja élni a legális kereskedelem.*

Útban van az igazságos és méltányos kormányrendelet,

amely visszaállítja a kereskedők tízezreinek megingatott existenciáját és a boldogulásba vetett hitét.

Lamotte alpolgármester és Szemethy főügyész Svájcba utaztak. Már hetekkel ezelőtt megírtuk, hogy a főváros külföldi hitelezőinek svájci érdekcsoportjával a kölcsönök kamatszolgáltatása érdekében tárgyalásokat kell folytatni. Ennek az ügynek likvidálására pénteken reggel *Lamotte* Károly dr. alpolgármester és *Szemethy* Károly dr. tiszti főügyész Bázelbe, illetőleg Zürichbe utazott. A két főtisztviselő svájci tartózkodása előreláthatóan 6—8 napig tart.

Április 12-én dönt a közgyűlés a beruházó kölcsön felvételéről. A törvényhatósági bizottság április 12-én, pénteken délután ülést tart, amely dönteni fog a 20 millió pengős beruházási kölcsön felvételéről, illetve meghatalmazást ad a polgármesternek a kölcsönügylet lebonyolítására. Az előzetes tárgyalásokat a főváros vezetősége a Társadalombiztosító Intézettel már lebonyolította és a kölcsön felvételéhez a kormányhatóság is hozzájárult, a kölcsön igénybevétele tehát akadálytalanul megtörténhetik.

A Köztisztviselők Fogyasztási Szövetkezetének közgyűlése. A *Magyar Köztisztviselők Fogyasztási, Termelő és Értékesítési Szövetkezete* báró *Perényi* Zsigmond elnöklete alatt és *Sztamorai* János kormánybiztos, a Közérdekű Vállalatok Felügyelő Hatóságának elnöke jelenlétében tartotta meg ezévi közgyűlését, amelyen elfogadták az igazgatóság javaslatait, jóváhagyták a zárszámadást és megválasztották az új igazgatóságot és felügyelőbizottságot.

Az Acélárugyár beszámolója. A *Magyar Acélárugyár R. T.* 11.98 millió pengős vagyont és 780.839 pengő bruttó bevételt mutat ki. Múltévi tiszta nyeresége 56.352 pengőben, tőketartalékai 3 millióban, értékcsökenési tartalékai 3.82 millióban, hitelezői 2.47 millióban vannak feltüntetve. Adó és illeték címén 97.562 pengőt számol el a közel 12 millió pengő cselekvő vagyonnal szemben.

22.000 pengő a Kohó multévi nyeresége. A *Felsőmagyarországi Bánya és Kohó R. T.* 2.94 millió pengős vagyonnal szemben az adósokat 1.16 millióval, a hitelezőket 557.794 pengővel mutatja ki. Bruttó bevétele 175.216 pengő, tiszta nyeresége pedig 21.860 pengő volt.

GARAI ERNŐ
PRÄCIZIÓS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 63. TELEFON: 36-7-86

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ✠ Telefon: 30-8-63.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban	évi telj. kép.	12.000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban	„ „ „	5.000 „
	Dorogon	„ „ „	3.000 „
Téglagyárak:	Buda-Ujlak, Kőbánya Nyergesujfalu	évi telj. kép.	60,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak	„ „ „	8,000.000 drb.

RUDAS SÁNDOR
Budapest, VI., Jókai-utca 2. (Jókai-tér sarok.) Tel.: 18-0-26
dugattyúk, dugattyúgyűrűk, dug. csapszegek
szaküzlete

WAHL-FERENC lakatos mester
VAS ÉS FÉMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII. Víg-utca 39. Telefon: 316-45

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉSEK RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

FÉNYSZÓRÓ

Művészek kenyerét

és fokozottabb kereseti lehetőségét bénította meg kalandosan szövevényes magatartással a Corvin Áruház. Létezik egy nagy külföldi gramofonlemezgyár, amely Budapesten önálló üzemet kívánt felállítani és nyilvánvalóan bőségesen igénybevenni a magyar énekeseket, színészeket, zenekarokat és cigánymuzsikusokat. Mit tesz azonban a Corvin Áruház? Engedély nélkül kiárusítást hirdetett a közelmultban és a szóbanforgó gyár gramofonlemezeinek 1.95 pengős árát 95 fillérrel, majd 45 fillérrel szerepeltette és ezzel árrombolást, a művészi hírnevére és nívójára féltékeny gyárnak pedig olyan presztizskopást szerzett, hogy most fűstbement a gyáralapítás terve. A gyár budapesti képviselője tisztességtelen verseny címén pert indított a Corvin Áruház ellen és a tárgyalás során kiderült, hogy az áruház 1.30 pengőért kapta a lemezeket és csupán azért tért át a 45 filléres árusításra, hogy a vevőket odacsábítsa és más cikkek eladásával kárpótolja az e címen mutatkozó ráfizetést. A szóbanforgó lemezek márkacikkek voltak, azonos áron kerültek forgalomba minden más üzletben, míg most a Corvin Áruház akciója a gyár eladási lehetőségeit és ezzel magyarországi letelepedését is tönkretette. A törvényszék megállapította a tisztességtelen versenyt, pénzbírság mellett utasította a Corvin Áruházat a kiárusítás beszüntetésére, mert az vevőcsábítás célzatával történt. Végtelenül sajnálatos, hogy az áruházak semmiféle szempontra sincsenek tekintettel, csakhogy minél nagyobb vevőközönséget toborozzanak. Különösen fájdalmas ez a káros gesztus a Corvin Áruház részéről, amely úgy tünteti fel magát, mintha legalább is egyenrangú volna az amerikai Wanemakerrel, a berlini Wertheimerrel, a párisi Louvre-vel, vagy a londoni Haroddal és Seelfriedssel, holott olyan kicsinyes és alantas eszközökkel dolgozik, hogy annak kárát most nemcsak a magyar művészek, hanem a munkáskezek tömegei is sirathatják.

A nevető harmadik

ezúttal a kávéház ott valahol a Nagykörút és a Rákóczi-út környékén. Az illető kávéház is érzi a gazdasági viszonyok gyengülését és így nem csoda, hogy hosszabb idő óta tartozásban van a házbérrel. Már-már odáig fajultak a dolgok, hogy a háztulajdonos a kilakoltatásra és az árverezésre gondolt, amikor váratlanul megjelentek a mentőangyalok, amelyek a megijedt kávéháztulajdonos markába öntötték a pénzt, hogy a hátralékos házbérét akadálytalanul lefizethesse. Mi történt? Két majdnem szomszédos nagy áruház tanácskozásra ült össze és előteremtette a hátralékos bért, nehogy az üressé váló nagy kávéházhelyiségben a Calvin-térről kitelepítésre ítélt harmadik áruház kapjon hajlékot. Ez a legújabb történet, amely oly sok mulatságos megítélésre ad alkalmat a pesti kereskedővilágban. A nevető harmadik természetesen a kávéház, amelynek megszűntek a házbérgondjai, a bosszankodó negyedik pedig a Calvin-téri áruház, amely mahelnap elhagyja régi helyét és nem tud megfelelő bolthelyiségre szert tenni.

Nem fontos a közegészségügy

azoknak az áruházaknak, amelyek az olcsó árak szédítő kicsinyességével akarják a publikumot a pultokhoz beinvitálni. Nem fontos, hogy a közönség olcsón mit vásárol, mert *fő,* hogy forgalom legyen, még akkor is, ha a haszon egy-egy fillér, vagy még kevesebb. Létezik a Baross-téren valamilyen filléres áruház, amely az életbiztonság fontosságának mellőzéséről tanuságot tett már akkor, amikor befészkelte magát a szállodaépületbe és ott a tűzfalon áthatolva a szomszédos bérházba is letelepedett és így megnagyobbította helyiségét a hatóságok érthetetlen elnézése révén. Legújabban egészségügyi cikkek kaphatók 18 fillérért ebben a filléres áruházban: szájvíz, fogkrém, puder, brillantin, ránceltüntető, szárazkrém, zsiroskrém és mindenek fölött a Bruns-féle gyapot, amelyről tudni kell, hogy karbolos oldattal van fertőtlenítve. A kozmetikai gyárak, a gyógyszertárak és a droguisták a legnagyobb megdöbbenéssel látják ezt a könnyelmű reklámozást, amely könnyen arra vezethet, hogy a filléres árakért a közönség nem antiszeptikus cikkeket és fertőtlenített vattákat vásárol, hanem olcsó félgyártmányokat, melyek nem bírják el a legminimálisabb bírálatot sem. Amíg fillérekért árusítottak textilbóvlikat, ruhaneműeket és egyéb használati cikkeket, addig a közegészségügy nem volt veszélyeztetve, most azonban olyan térre merészkedett az olcsóbbítási folyamat, hogy ott már a közegészségügy védelmében kell alapos ellenőrzést és tisztogatást rendezni.

Vállalkozási Hirlap

Készen állanak a tervek az út- és csatornaépítési program azonnali végrehajtásához

Részletekben adják vállalatba a szivattyútelep és a főgyüjtő hatodfélmilliós munkálatait

A beruházó kölcsönnek pontosan egyharmada *az út- és csatornaépítési ügyosztálynak jut,* hogy abból a már régebben elhatározott halaszthatatlan munkák kivihetők legyenek. Nyolcmillió pengő kerül ilymódon felhasználásra, amely összeg teljes egészében *az útépítők, a gyáripar és a kisipar útján jut a gazdasági élet felfrissítésére.* Megvalósításra kerül ilymódon a Balaton felé vezető székesfővárosi útszakasz, a hungáriakörúti főgyüjtőcsatorna és az angyalföldi szivattyútelep, a kőbányaúti vasúti aluljáró, végül a Tabán rendezése és parkozása. A munkálatok megindításáról érdeklődtünk

KIRÁLY KALMÁN
tanácsnoknál,

aki a nagyszabású tervek végrehajtásáról a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nem késlekedünk a munkálatok azonnali kiadásával, mihelyt a szükséges előfeltételek rendelkezésünkre állanak. A beruházási programban szereplő teendők közül *a Tabán kertészeti rendezése már folyamatban van, a balatoni útszakasz versenytárgyalási kiírása pedig megtörtént.* A többi tervek is előrehaladott stádiumban vannak, úgyhogy a munkálatok megindítása a leggyorsabb tempóban fog történni.

— Az első kiírás, amit fokozott gyorsasággal kívánunk teljesíteni, a szivattyútelep és a főgyüjtő építésére vonatkozik.

A versenytárgyalási kiírást nem egyszerre, hanem *részletekben* fogjuk végezni, ahogy azt a különböző munkanemek csoportosítása lehetővé teszi. A fővárosnak régi tartozása törlesztődik ezzel a nagyszabású létesítménnyel, mert lehetetlenség, hogy *a Hungária-körút környéke és az Angyalföld lakossága minden nagyobb esőzés esetén vízáradásnak és elöntésnek legyen kitéve.*

— *A kőbányai vasúti aluljáró* építése tulajdonképpen

az első lépés az úgynevezett halálsorompók megszüntetéséhez

az azon kívül fekvő városrészek felszabadításához. A kőbányai aluljáró ügye *még további részletes előkészítést* igényel, mert tárgyalásokat kell folytatnunk az államvasutakkal, a BESZKART-tal és különböző helyszíni bejárások szükségesek a végleges tervek kialakításához. Az már eldöntött kérdés, hogy itt vasúti aluljáróval oldjuk meg a közlekedés folytonosságának biztosítását,

ez azonban nem jelenti azt, hogy a többi halálsorompóknál is ezt a megoldást tartjuk szem előtt.

A kőbányai sorompók között ugyanis *nemcsak egyszerű átmenő vasúti közlekedés bonyolódik le, hanem a teherpályaudvar közelsége miatt állandó tolatás folyik,* úgyhogy a megoldást csakis az aluljárórendszer oldhatja meg. A többi halálsorompó eltüntetésénél különféle megoldások jöhetnek számításba: a szükség szerint az átjáró felemelésére, süllyesztésére, esetleg a vasúti vágányok kihelyezésére lehet gondolni. Végeredményben örvendetes, hogy

annyi esztendő kísérletezése után végre eltűnik az akadály,

ami Kőbányát eddig fejlődésében és terjeszkedésében megbénította.

Az ügyosztály tervezőirodáiban lázas munka folyik, hogy a nagyszabású tervek mielőbb teljesen készen álljanak. Az irányítást *Király* Kálmán tanácsnok végzi, aki a legaprólékosabb szempontok tüzetes megvizsgálása után dönt az elgondolások precíz és pontos kijelöléséről.

Még e héten kiirják a versenytárgyalást a Margithíd kiszélesítésére. A *Fővárosi Hirlap* multheti számában megírtuk, hogy *Fabinyi* Tihamér dr. pénzügyminiszter bejelentette a Margithíd kiszélesítésének napirendre tüzését. Az erre vonatkozó tanácskozásokat, amelyeket több helyszíni szemle egészített ki, a múlt héten *befejezték,* a beruházási kölcsönből a szükséges összeg rendelkezésre áll, úgyhogy *még e héten kiirják a versenytárgyalásokat és legkésőbb június elején feltétlenül megkezdik a munkálatokat. Illetékes helyen* közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy a munkálatok megkezdésének nem lehet akadálya az, ha a főváros csak részletekben utalja ki a kontemplált *ötmillió pengő* beruházási költségeket. *Az első esztendőre ugyanis elegendő másfélmillió, a többit pedig 1937. végéig részletekben is rendelkezésre lehet bocsátani.* Ami mármost a munkálatok gyakorlati keresztülvitelét illeti, kezdetben az a terv merült fel, hogy a teherforgalom lebonyolítására a Balaton-utca magasságában *gőzkomp-járatot rendeznek be* a munkálatok idején, a gyalogjárók viszont propelleren fognak közlekedni. *A műszaki előkészítő bizottságnak azonban sikerült olyan tökéletes tervet kidolgozni, amely lehetővé teszi, hogy a hídszélesítés munkálatait anélkül bonyolíthatják le, hogy emiatt a Margithíd forgalmát lényegesen befolyásolnák.* Arról azonban mindenesetre szó esett már, hogy az építkezés tartamára, a Margitsziget zavartalan megközelítésének érdekében *újra üzemre helyezik az évekkel ezelőtt beszüntetett hajójáratokat.*

Beérkezett ajánlatok

A Gyáli-úton levő Szent László-kórház **kézmosóépületének kibővítésénél szükséges különböző munkákra** pályáztak: Gorondy József 5527, Wagner József 6038, Tamás Emil 6311, Balogh Gyula 6438, Böhm Károly 6444, Ilia Ferenc 6456, Keresztes Emil 6531, Hoffer Gyula 6677, Nagy Sándor 6644, Mérő Vilmos 6761, Karnek József 6762, Szentpály József 6822, Faragó Rudolf 6857, Rácz Ferenc 6918, Urbán Konrád 6936, Novák István 6941, Kapuszta Gusztáv 6972, Gavora Zsigmond 6975, Egervári Jenő 7059, Bier Mihály 7079, Wittinger Ferenc 7258, Engel Zoltán 7367, Kolény Oszkár 7403, Kettler Jenő 7417, Budapesti építő szöv. 7525, Bakonyi András 7572, Építőiparosok szöv. 7729, Volentics Lajos 7781, Marton és Szalka 7789, Markó Elek 7798, Varjas Gyula 7842, Barcsay Lajos 7936, Tausz Alfréd 7735, Wanner Henrik 7767, Tömpe és társa 7979, Tőke György 8136, Prucha József 8190, Kocsis Károly 8309, Dengler Lajos 8390, Váczi István 8403, Fülöp Dezső 8148, Jakobovits Gyula 8625, Buzadics Ignác 9083, Munkavállalók term. szöv. 9125, Keppinger János 9259 pengővel.

A Szent László-kórház **kőműves munkáira** pályáztak: Balogh Gyula 3490, Szeitz Richárd 4301, Wührl Géza 3600, Dreiacker Ödön 3940, Fónagy Béla 4059, Németh Emil 4438, Gavora Zsigmond 4320 pengővel.

Ugyanitt **ácsmunkára:** Kara János 2481, Ertl József 2670, Kurtán Gyula 2905, Huszti Sándor 2445, Czippaier László 3222, Sághy Gyula 3165 pengővel.

Ugyanitt **burkoló munkára:** Sós Lajos 5583, Marosi Lajos 5559, Piazza Antal 5397, Kraszner György 5485, Schillinger Vilmos 5642, Cristofoli Vince 5619, Cristofoli Vince 4092, Nagy István 5667 pengővel.

A fővárosi útcsatornázási munkához szükséges **kerámittégla szállítására** pályáztak: Kőszénbánya és Téglagyár Társulat 16.200, Magyar kerámia gyár 19.190 pengővel.

A Községi Élelmiszerárusítóüzem részére szükséges **10 drb. hentesüzleti gázfőzők szállítására** pályáztak: Edinger Artur 6900, Sperling Jenő 7600, Molnár József 11.400, Berkes Jenő 11.000 pengővel.

70.000 kg. rúdvas, abroncsvas, vaslemez, stb. szállítására pályáztak: Kontinentál vaskereskedelmi társaság Ulrich B. J., Schopper J. G., Heinrich A. és fia, Schleesinger Lajos, Ferroglobus.

A fővárosi kertészet részére szükséges **pázsitverőkaró szállítására:** Rónai Béla 4850, Libán Manó 5000, Kurzweil Vilmos 5400, Ládagyár és fakeresk. rt. 5850, Tisch és Társa 6100 pengővel.

700 q autóbusz motorolaj szállítására pályáztak: Gróf Sándor, Székely Gyula, Magyar Petroleumipar, Koszteán Testvérek, Vacuum Oil Co., Nyirbogdányi, Glória Kőolaj iroda, Fantó rt., Hazai Kőolaj, Antal János, Sebők Géza, Schwartz Rudolf és társa.

600 q raffinált nyári gépkenőolaj szállítására pályáztak: Shell Kőolaj rt., Glória Kőolaj Iroda, Hegedüs és társa, Vacuum Oil Co., Steaua, Magyar Petroleumipar rt., Hazai Kőolaj, Antal János, Sebők Géza, Nyirbogdányi, Schwartz Rudolf és társa.

8000 kg. nem gyulékony festék szállítására pályáztak: Kromfag, Szabó és Társa, Ellinger Béla, Wagner Vince, Makláry Gyula, Győri Lakkgyár, Ponger Adolf.

Uj versenytárgyalási kiirások

Gummipadló burkoló munkára a Horthy Miklós-uti iskolánál. Pályázni lehet április 16-án d. e. 10 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Papíráruk szállítására az üzemek részére. Pályázni lehet április 16-án d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Különféle ruházati cikkek szállítására az egyenruházott alkalmazottak részére. Pályázni lehet április 13-án d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Nyári ruhák varratási munkáira az egyenruházott alkalmazottak részére. Pályázni lehet április 11-én d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Sapkák és kalapok szállítására az egyenruházott alkalmazottak részére. Pályázni lehet április 12-én d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Kőmíves munkára a Szent László-kórházban. Pályázni lehet április 16-án d. e. 10 óráig a magasépítési ügyosztályon.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

RÉVÉSZ ÉS HUSZÁR
autótechnika cikkek és láncok. Durex-dugattyú vezérképviselet
Budapest, VI., Jókai-tér 7. Tel.: 18-9-54

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, **házi vízellátóberendezéseket,** bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tűzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett **Jobbágy**-féle folytonégőkályhák.

Kreisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

Parkettázó és padlózási vállalat
LÁNG JÓZSEF kartellen kívül
Budapest, VI., Bajnok-utca 1. Tel.: 199-65 és 181-30.
Új és javítási munkát szakszerű kivitelben, gyorsan és olcsón készít.

Köztisztviselők régi kedvelt bevásárló helye a
„TRIBON" RUHÁZATI R. T.
BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-UT 14. TEL.: 392-85 és 312-97.
Az ország egyik legrégibb és legnagyobb ruházati intézete
Mérsékelt árak
Megbízható minőség
Pontos kiszolgálás
Legkedvezőbb fizetési feltételek
Tavaszi kabátok, szövetek, selymek és egyéb tavaszi divatujdonságok minden igényt kielégítő választékban. Mintákkal és ajánlattal készséggel szolgálunk

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 április 10. — 15. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Nemzeti megujhodás

A győzelem, amelyet a Nemzeti Egység Pártja a választáson aratott, könnyű győzelem volt. A két vezető gondolat: a nemzet egészét egybekapcsoló magyar sorsközösség és a reformeszmék sürgős megvalósításának szükségessége ebben az országban mindenkinek mélyen átérzett óhajtása, természetes tehát, hogy az alkotmányos küzdelem csak győzelmet hozhatott annak a kormánynak és annak a pártnak, amely ezeket a hódító eszméket zászlójára írta. Azt érezzük, hogy az ország és a főváros népe egyformán hitet tett a haladás gondolata mellett, amelynek érvényesülése ma évtizedes elmaradottságból emeli ki a magyar életet. Mert megállva a választási győzelem pihenőpontján, el kell mondanunk, hogy a heteken át folyt küzdelem az eszmék tisztázását, a célok világos kibontakozását hozták meg. A kormányzat, a jelöltek és a választók egyaránt annak a vágyuknak és kívánságuknak adtak kifejezést, hogy a kipróbált, évezredes magyar alkotmányosság útján, a konzervatív haladás politikájának kell érvényesülni. Amikor pedig reformokról beszélünk, *nem felforgató, forradalmi reformok készülnek betörni a békés, nyugodt polgári munka otthonába,* hanem a kormány és az új országgyülés meg fogja valósítani mindazt a korszerű reformot, amely más országokban már régen kiállta a próbát, s amelyek már réges-régen jogos és természetes követelései a magyar népnek. *Nem idegenből portált rendszereket és módszereket kíván a nemzet megnyilatkozása,* hanem olyan reformokat, amelyek nélkül megáll az élet, a munka, amelyek nélkül a szociális gondolkodás csödöt mond és a jövő kimüvelése kátyuba jut.

Ha akadtak jószándékú hazafiak, akik a magyar élet mozdulatlan nyugalmát, amely a megfenekeléssel fenyegetett, kívánatos állapotnak tekintették, mert — úgy vélték — nem rejt veszedelmeket magában: ezeknek is érezniök kell a megújhodásnak azt az örömét és őszinte bizakodását, amely az egész nemzetet áthatja. Ma biztos talajon állunk, az ország akaratának fölényes megnyilatkozása elsősorban a nyugodt, magabiztos, a nemzet felhatalmazásának felemelő érzésével rendelkező kormányzat számára az állandóságot, a stabilitást biztositotta, amely nélkül nincs igazi alkotó, teremtő munka. Az erös, az alkotmányos tényezők bizalmával tökéletesen rendelkező, munkára, reformokra kész kormány pedig a polgárság, az ország lakossága, az egész nép számára adja meg a nyugodt, békés, testvéri érzésben felolvadó tevékenység lehetőségét. Ma már mindenki látja, hogy a nyugalom mozdulatlanságának látszó álombaszenderedést, amely édestestvére a halálnak, sürgősen fel kellett váltania az új magyar élet, az új magyar vetés tavaszi zsendülésének.

Az ország rendkivül sokat remél az új korszaktól, de Budapest még többet. Elmondtuk már, hogy ez a város a haladás szülőágya volt minden időkben, ez a mostani választási győzelem, az új reformkorszak Budapest számára új lehetőségeket, új emelkedést, új virágzást fog hozni. De az új magyar élet Budapest számára nemcsak az önmaga iránt való kötelezettségeket irja elő, hanem azt is, követeli tőle, hogy kincseiben részesítse a magyar vidéket is. A magyar sorsközösségnek le kell rombolnia a főváros és a vidék között ma már alig látható elválasztó falakat: a vidék friss energiájának, a népi öserőnek, a magyar föld sugárzó vitalitásának Budapest vérkeringésébe kell új életet vinnie, a magyar fővárosnak pedig a kultúra, a müvelödés, a szociális haladás áldásait kell szerteszórnia a magyar föld termékeny humuszán.

Uj élet kezdődik a magyar földön és a magyar fővárosban. *Gömbös* Gyula józan haladást, bölcs előretörést hirdető reformeszméi egy új kor kapuját nyitják meg a nemzet előtt.

Bornemisza Géza

kereskedelmi miniszter

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a 21 milliós beruházási programról

Biztosítottnak látom a fővárosnál az élet és a munka folytonosságát — mondja a miniszter

A fővárosi adminisztrációnak kimagaslóan nagy sikere a beruházó program, amely 21 millió pengő értékben juttat bőséges munkaalkalmat a budapesti iparosságnak, a vállalkozóknak és a szállítóknak. Az adminisztráció ugyanis gyors és tökéletes munkát végzett, amikor végrehajtotta *Szendy* Károly polgármesternek azt az utasítását, hogy a *közmunkaprogram megindításához a szükséges műszaki előfeltételeket biztosítsa.* A hatalmas közmunka, amely felöleli az építkezési és gyáripari tevékenység majdnem minden ágazatát,

a polgármester legszemélyibb elgondolása,

hisz ismeretes, amikor négy hónappal ezelőtt tartott programbeszédjében erőteljesen kihangsúlyozta, hogy a lüktető és termelő életet kívánja Budapestnek megteremteni. Hivatalbalépése után nyomban ennek a megvalósítása volt a polgármester lagfontosabb tennivalója és az ügyosztályvezetőkkel a lehetőségek határain belül pontról-pontra letárgyalta a kivitelezhető munkákat. Késő éjszakába nyúló tanácskozások, számítások, kalkulációk és a lehetőségek mérlegelésétől volt hangos a polgármesteri hivatal és amikor már minden terv a polgármester előtt volt:

elkészült a nagy beruházó program, amely valóban hivatott arra, hogy a munka és a termelés bevonuljon a főváros gazdasági életének vérkeringésébe.

Minden elismerést és tiszteletet megérdemel a polgármester lendületes aktivitása, aki rövid hetek alatt a kereseti alkalmak tömegével ruházza fel Budapestet.

A beruházó program, amint azt múltheti számunkban már közöltük, ismeretes. Egymás után kerül kivitelre a *Margithid kiszélesítése, az egyetem tüdőbeteg-osztályának, a Balatoni-út fővárosi szakaszának, a Kőbányai-úti aluljárónak, a nagytétsárteleni raktárháznak, a kórházi pavillonoknak, az iskoláknak építése, a Hungária-körúti főgyüjtőcsatorna és szivattyútelep megvalósítása, a Tabán rendezése, a sertésközvágóhíd modernizálása, a hegyvidéki és angyalföldi kerületek felállítása, a Rudasfürdő bővítése és az autóbuszok szaporítása,* amelyek végeredményben olyan 21 millió pengőt igényelnek, amely összeg a párhuzamosan folytatott tárgyalások révén az OTI-tól valóban rendelkezésre áll. A munkálatok a legrövidebb időn belül megkezdődnek és

ez a legnagyobb értéke Szendy Károly polgármester átütő erejű vonalvezetésének.

Bornemisza Géza kereskedelemügyi miniszter és *Antal* István dr., a a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője a mult héten különböző vidéki városokba utaztak. A miniszter és a sajtófönök azért keresték fel a exponált képviselőválasztó kerületeket, hogy az elfajult ellenzéki választási módszerekkel szemben személyes jelenlétükkel garantálják a választás tisztaságát. *Ezen az utazáson résztvett a Fővárosi Hirlap munkatársa is.* Az érdeklödést természetesen a választások foglalták le, hazafeléjövet azonban a politikán túlmenően szó esett a közeljövőben megoldandó gyakorlati problémák egész seregéről.

Bornemisza Géza kereskedelemügyi miniszter szalónkocsijában fogadta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát, aki *Antal* István dr. sajtófönök jelenlétében kérdést intézett a miniszterhez: *melyek azok a problémák, amelyeket a fővárossal kapcsolatban a legközelebbi jövőben kíván a kormány megvalósítani.*

**BORNEMISZA GÉZA,
kereskedelmi miniszter**

kérdésünkre a következő nagyérdekességü nyilatkozatot tette:

— Az ujságolvasó közönség előtt ismeretes, hogy *Szendy* Károly polgármester úr nemrégiben ismertette a főváros tavaszi beruházási programját és részletesen felsorolta mindazokat a nagyszabású munkálatokat, amelyek részben már megindultak, részben pedig a legközelebbi napokban megindulnak. Ehhez a polgármesteri bejelentéshez hozzá kell fűznöm, hogy annak megtörténte előtt

magamhoz kérettem a polgármester urat és vele mindent a lehető legrészletesebben letárgyaltam,

megállapitottam az anyagi lehetőségek határait és a gyakorlati megoldás kereteit. Ezután átbeszéltem az egész komplexumot *Sipőcz* Jenő főpolgármester úrral és miután meggyőződtem, hogy a programnak megvan a maga teljes realitása,

hozzájárultam azok végrehajtásához.

— A polgármester úr részéről bejelentett program *tehát az én előzetes hozzájárulásommal született meg,* következésképpen ahhoz nincs mit hozzátennem és nincs mit elvennem belőle.

A meglehetősen nagyarányú program megvalósítása, amint ez köztudomású, már folyamatban van

és ezzel biztosítottnak látom a fővárosnál az élet és a munka folytonosságát.

*

A főváros törvényhatósági bizottsága a jövő héten foglalkozik a 21 milliós beruházási programot felölelő polgármesteri előterjesztéssel és bizonyára *egyhangú lelkesedéssel megszavazza az OTI-kölcsön fevételét.* A fővárosnak az a terve, hogy a hitelkeretet részletekben veszi igénybe és szeptember végéig a teljes összeget a megjelölt létesítménye céljaira fordítja.

A mult hét közepén *Gömbös* Gyula miniszterelnök *Szendy* Károly polgármestert kihallgatáson fogadta. A polgármester a székesfőváros gazdasági ügyeiről számolt be a kormányfő előtt, aki nagy megértéssel és igen behatóan érdeklödött a polgármester által a közgyülés elé terjesztendő széleskörü beruházási program minden egyes részlete iránt.

Budapest területén már az őskorban is virágzó metropólis volt

Amfiteátrum az óbudai Királyhegy alatt — Árpádházi özvegyek lakóhelyére bukkantak — Nagyszabású ásatások a budai oldalon

Óbudán a közeli hónapokban nagyszabású városrendezési munkálatok indulnak meg, a tervezett új híd építése kapcsán pedig egész háztömböket mozgatnak meg. A kínálkozó alkalmat

felhasználja a főváros vezetősége arra, hogy ezt a történelmi szempontból különösen érdekes területet ásatások segítségével alaposan felkutassa.

A tudósok és kutatók véleménye szerint *a mai Óbuda alatt sokkal érdekesebb ókori és középkori maradványok rejtőznek, mint az aquincumiak.* A tervbevett ásatások programja és feltevései iránt

NÉMETHY KÁROLY dr. tanácsnoknál,

a közművelődési és művészeti ügyosztály vezetőjénél érdeklődtünk, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársát a következőkben tájékoztatta:

— A tervezett óbudai ásatások központja a III. kerületi Királyhegy lesz. A történelemtudósok már régebben megállapították, hogy

a Királyhegynek nevezett emelkedés nem természetes domb, hanem valamilyen ókori, vagy középkori erődítmény, esetleg egyéb nagyobbszabású épület rejlik a mélyében,

amelyet az évszázadok során betemetett a föld. Igen sok pozitív adatunk szól ama feltevés mellett, hogy a Királyhegyen esetleg hatalmas római amphiteatrumra bukkanunk. Az pedig egyenesen történelmi tény, hogy

ezen a helyen valamikor a magyar királyok nyári palotája volt.

Egyes adatok szerint a Királyhegy volt az árpádkori királyok özvegyeinek állandó lakóhelye.

— Komoly eredménnyel biztatnak ugyancsak az óbudai Kálvin-utcában kezdett ásatások is. Itt építkezés közben, véletlenül bukkantak középkori építkezési maradványokra, amelyekről hamarosan

kiderült, hogy azok a hajdani híres óbudai prépostság romjai.

A római helytartó

— A harmadik igen érdekes ásatás a Hüvösvölgyben kezdődött meg, a *Szép Juhásznő* környékén. Eredetileg magánkutatásról volt szó, amelybe belekapcsolódott a fővárosi múzeumok igazgatósága is, annál inkább, mert kiderült, hogy itt viszont a hajdani Pálos-kolostor és templom romjait sikerült feltalálni. Az ingatlan *Légrády* Ottóé. A főváros tárgyalásokat indít, hogy a területet megszerezhesse, lehetőleg csere útján. Ebben az esetben az ásatások területét a szomszédos erdőőri lak kertjéhez csatolják és nyilvános parkká alakítják át, hogy a közönség a romokat megtekinthesse.

— Az elsőnek említett királyhegyi ásatásokhoz hasonló jelentőségű és értékű az a kutató munka, amely *Csánky* Dénes és *Nagy* Lajos egyetemi tanár, az aquincumi múzeum igazgatójának irányítása mellett indult meg. Néhány héttel ezelőtt, amikor hozzáfogtak a lebontott Tabán egyengetéséhez, *a kirendelt földmunkások napról-napra több régészeti szempontból érdekes apróságra bukkantak.* Ettől függetlenül régóta tudott tény, hogy

a Tabán történi és települési szempontból egyik legérdekesebb terepe Budapestnek.

A kedvező alkalmat most felhasználta a fővárosi múzeum vezetősége az egész terület alapos átkutatására. Az előre haladott stádiumban levő ásatásokat

Liber Endre alpolgármester vezetése mellett bizottság szemlélte meg és az egész magyar tudományos élet nagy figyelemmel kíséri a munkálatokat.

Az egész területet, sajnos, nem lehet hiánytalanul átkutatni, mert az épületmaradványok és a pincék a földben maradtak. Így is számottevő és gazdag eredményt produkáltak az ásatások, amelyek településtörténeti szempontból igen figyelemreméltó adatokat szolgáltattak. A különböző rétegekben három-négy különböző kor maradványait találtuk. A legalsóban késő bronzkori tüzhelyek nyomaira bukkantak, edénytöredékekkel, ételmaradékokkal. A felette levő rétegben a római kor nyomai jelentkeztek. Sok edénymaradványt és római téglát találtak *Frigeridus vp. Dux* bélyegzővel. A téglák jelzéséből pontosan kiderül, hogy Krisztus után 300 körül már állandóan lakott hely volt Budának ez a része, mert Frigeridus, *I. Valentinianus* császár idejében, Krisztus után 374—77-ben Pannonia katonai helytartója volt.

Az őskori mocsár

— A felsőbb rétegekből nagy számban kerültek elő árpádkori nyomok. Sűrűn egymás mellett kerek tüzhelyeket találtak s a tüzhelyek maradványaiban a honfoglaláskori kerámia nagyszámú példányait. Egyik mélyebb veremben például több, mint harminc jellegzetes edényre bukkantak. Volt köztük vékonyfalú, fehérre égetett anyagú bögre, külső fenekén az árpádkori kereszt-bélyeggel. Akadt köztük talpas pohár, korsó, fedő, sőt persely is. Ugyanott találtak XI—XII. századból származó pénzdarabokat. Bár nem ennyire ép állapotban, de hasonló edények kerültek elő más tüzhelymaradványok környékén is. Az Árpád-kori tüzhelyek mellett, részben azok felett a XIV—XVI. századból származó települések nyomai mutatkoztak. Falat, vagy más szilárd építmény nyomait, amelyekből az Árpád-kori, vagy a középkori eredetre következtethettek volna, nem találtak a kutatók. Így valószínű, hogy

ebben az időben a Tabán helyén inkább ideiglenes, mozgó jellegű tábor volt.

— Az ásatások központja a tabáni plebániatemplom átellenében van. A templomtól délnyugatra eső domb déli és nyugati oldalán az őskorban mocsár lehetett, amelyet a Duna vize táplált. Az említett domb védett fekvésénél és kiemelkedő voltánál fogva ideális lakótelepül kínálkozott az őskori ember számára. Könnyen talált élelmet a közeli folyamból, a környező dombosvidék bőven ellátta vaddal. Ezen a dombon a rómaiak már nem telepedtek meg állandóan. Az az erőd, amelynek előretolt sáncait a pesti Eskü-téren sikerült megtalálni, a Dunához közelebb lehetett s nyomai valószínűleg a plebániatemplomot körülvevő háztömbök alatt rejtőznek. Az Árpád-kori tüzhelyek környékén talált római téglák valószínűleg szintén ebből az erődből származnak, innen kerülhettek oda. A régi Buda középületei, az előkelőségek lakásai a templom körül lehettek, az egykori római vár területén. A városon kívüli dombon sátrakban élt a lakosság nagyobbik része, legalább is erre utalnak a legrégibb Árpád-kori tüzhelyek. A sűrűn egymásmellett felállított nemez-sátrak közepén földbeásva volt a tűzhely. Az egyik tűzhely szélein a sátorcölöpök nyomait meg lehetett találni.

— Érdekes, hogy a török-korszak emlékeit nem sikerült ezen a helyen megtalálni, amit azonban megmagyaráz az, hogy a régi templom helyére a törökök mecsetet állítottak s annak a környékét vallási szempontból üresen hagyták. Az Attila-körút csak a XVIII. század elején épült ki, addig ez a domb a plebániához tartozott és temetőhöz. A dombon a XVIII. század húszas éveiben kezdték meg a temetkezést. Nehány évtizeddel később kezdődött a most lebontott városrész építése.

— Az ásatásokat a lehetőség szerint még folytatják és remélik, hogy további érdekes és értékes leletekre bukkannak, bizonyságául annak, hogy a főváros helyén a legősibb települések idejétől fogva állandó lakosság élt és hogy Budapest nem olyan fiatal város, mint amilyennek általában hiszik, hanem Európa egyik legrégibb metropolisa.

Ujjáépített Állatkert — deficit nélkül

A Budapesti Állat- és Növénykert, amely 15—20 évvel ezelőtt még Európa legmodernebb és legújabb Zoo-ja volt, a háború alatt és az utána következő időkben meglehetősen leromlott. Az állatállományt már az előző években sikerült a fővárosnak nagy áldozatkészséggel pótolnia és kiegészítenie, de *az épületek és az utak állapotában még nagyon sok kifogásolni való maradt.* Nadler Herbert

az Állatkert igazgatója az igazi természetbarát leikesedésével látott hozzá az újjáépítéshez

és minden erejével azon fáradozik, hogy kivívja a budapesti Állatkert reneszanszát. A főváros vezetőségének megértő támogatása segíti őt ebben a törekvésében s *a közeljövőben a nagyszabású építkezések egész sorát hajtják végre az Állatkert felújítása érdekében.* Ezekről a tervekről

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A legutóbbi években már történtek bizonyos átalakítások, így például sikerült a sziklák belsejében elhelyezett oroszlánházat úgy átépíteni, hogy levegősebbé és naposabbá vált, de *ezzel meg is akadt a munkaprogram végrehajtása.* Csak most nyílik alkalom a folytatásra. Mindenekelőtt

a majomház megnagyobbítására és átalakítására kerül sor.

A pavillont teljesen átépítik, úgyhogy tágasabb, világosabb és szellősebb lesz. Nemcsak az épület befogadóképessége lesz nagyobb, nemcsak a ketreceket szaporítják, hanem egyik főcél az, hogy az épületet higiénikusabbá tegyék és

az értékes állatok élettartamát ilymódon meghosszabbítsák.

Ugyancsak kibővítésre és átalakításra vár *a kisragadozók* háza. Itt is kettős szempont vezeti az Állatkert vezetőségét: a tágasabb és egészségesebb elhelyezés biztosítása. Ennek

a két épületnek bővítése 100.000 pengőbe kerül.

Az állatkert, mint tudjuk, éveken keresztül jelentékeny deficittel küzdött, ez az utóbbi időben lényegesen csökkent ugyan, de a vezetőség arra törekszik, hogy *teljesen eltünjön* és

az intézmény necsak fentartsa magát, hanem lehetőleg még hasznot is produkáljon.

A közönség érdeklődése örvendetesen növekszik az intézmény iránt, aminek *különösen a mult nyáron láttuk élénk jeleit.* Remélhetően az idén ez az érdeklődés és szeretet még fokozódik. A napokban írta alá a főváros a szerződést a *Budapesti Szimfónikus Zenekarral* a népszerű nyári hangversenyek rendezésére. Ez

a zenekar az esti jegybevétel 75%-át kapja részesedésként.

Az új szerződés lényegesen előnyösebb a tavalyinál, amikor *az előző évben szereplő zenekar a bevételek 82%-át kapta.* A főváros a *Budapesti Szimfónikus Zenekarral* ötven hangversenyre kötött szerződést. Az esti koncertek június 12-én kezdődnek.

LÁVER FERENC **Denta** MŰSZERGYÁR
Alapitva 1900
Budapest, VIII., Vas-u. 2. Telefon: 40-4-24
Gépek • Műszerek • Autóalkatrészek

Ballai János központi fűtés,
vizvezeték, csatornázás, szivattyutelepek és egészségügyi berendezések
Budapest, IV., Reáltanoda-utca 4. Telefon: 85-2-98.

Magyarország aranykoszorús cége
JANCSURÁK GUSZTÁV
rézműves-mester
BUDAPEST, IX., FERENC-UTCA 39. Tel. 30-8-47
Főzőedények – Gőzüzemű főzőkészülékek — Üstök

GABRIEL ANTAL
okl. gépészmérnök
villany-, vizvezeték-, központi fűtés szerelési vállalata
Budapest, XI., Eszék-u. 18. Tel.: 68-3-26.

Weiss János, Budapest
Iroda: II., Iskola-u. 47. Műhely: Csalogány-u. 8b
Telefon 51—2—55.
Tervez és készít: Központi fűtés, gőzmosodák, gőzkonyhák, vízművek, vízvezeték, gázvezeték, fürdőberendezések, csatornázás és szellőző berendezéseket.

STEINER ÉS SZIMPER
DISZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

Parkett- és padlózati vállalat
STERNER G.
Budapest, V., Hold-utca 25. Tel.: 105—59

SZŐNYI IMRE koszorús órásmester
VII., Csengery-utca 7. Tel.: 44-5-42.
Több fővárosi és állami intézet órása és szállítója

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, UT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

Andrea mozaiklapja kitűnő
V, Tátra-utca 26 Telefon 920—37

PESTI KIRAKAT

Az angol óra

Egyetlen egy angol órát fog adni a magyar rádió és mi úgy érezzük, hogy ez az egy angol óra értékben szinte fölér majd egész esztendős idegenforgalmi propaganda-tevékenységünkkel. Meg kell azonban állapítanunk azt is, hogy ez az áldásos angol óra viszont maga is ennek a gazdag idegenforgalmi tevékenységnek lesz az eredménye.

Történt ugyanis, hogy az angol rádiótársaság levélben fordult a magyar rádió vezetőségéhez és kifejezte azt a kívánságát, hogy június hónapban egyórás helyszíni riportot szándékozik adni a magyar főváros életéről. Jelezte egyébként a levél azt is, hogy az angol rádiótársaság eme tervének keresztülvitele érdekében a műsor összeállításának megbeszélésére Budapestre küldi Maschwitz nevű műsorigazgatót.

Miközben boldogan várjuk Maschwitz urat, eszünkbe kell jutni, hogy mit jelent ez a mérhetetlen, megfizethetetlen propaganda és hogy kinek, minek köszönhetjük ezt. Nem lehet senki ellenvéleményen, ha megállapítjuk, hogy az angol rádiótársaság érdeklődését kétségkívül a walesi herceg budapesti tartózkodása, kellemes szórakozása váltotta ki. Ez az eredmény, ez a siker csak leszámítolása annak a szinte legendákba lendülő híradásoknak, amelyeket jogosan kapott az angol sajtó a walesi herceg feledhetetlen budapesti napjairól.

Hogy pedig mit jelent az angol rádiótársaság akciója? Röviden ezzel felelhetünk rá: a hatmilliónyi angol rádióközönség június hónapban egy órát töltt Budapesten. A közvetítést megelőzően és azt követően a milliós példányszámú angol lapok sok-sok sorban, számtalan képben emlékeznek majd meg erről a nagyon érdekesnek és eredményesnek ígérkező helyszíni közvetítésről. Az angol rövidhullámú adóállomások, amelyek rendszerint átveszik a birodalmi műsorok minden érdekes műsorszámát, valószínűleg mind az öt világrész számára hozzáférhetővé teszik a nagy érdeklődéssel várt budapesti helyszíni közvetítést.

Így mondják ezt rádió-szakkörökben és mi hozzátehetjük, hogy nemcsak a nagyérdemű magyar rádiónak, de a magyar élet minden faktorának, sőt minden magyar agyvelőnek gondolkodnia, cselekedie, dolgoznia kell, hogy ezt az alkalmat, amilyen még soha az életben nem kínálkozott, minél jobban ki tudjuk használni a magyar főváros, a magyar hírnév számára.

Máris értesülünk róla, hogy a magyar rádiónak tiszteletreméltó tervei vannak. E szerint a budapesti helyszíni közvetítés, amelynek konferálására egy, de valószínűleg két angol rádióriporter érkezik majd Budapestre, bemutatja a magyar főváros, a fürdőváros egyik legérdekesebb szórakozóhelyét, a pezsgőfürdőt (júniusban talán már a hullámfürdőt is lehetne!), ízelítőt ad valamelyik nyári étterem cigányzenés hangulatából. Az eddigi tervek szerint az angol rádió riportere a Gellérthegy tetejéről beszámol sokmillió hallgatóságának a tündéri panorámáról, amelyet a kivilágított város, a Dunát környező ezernyi fény nyújt. Résztvesz az angolok mikrofonja a sétahajó egy útján.

Egyelőre eddig van. Az emberben követelően tör fel az érzés: nem kellene-e a magyar kultúra minél magasabbrendű produktumaival felvonulni ez egy óra alatt? Vagy a népi élet kuriózumaival szórakoztatni az angolokat? De azt hisszük, itt olyan megfontoltsággal kell dolgozni, mint amikor az ember a főnyereményt akarja megütni. Ha valaha szükség volt az idegenforgalomra, az angol pszihé ismerőseinek tudományára, akkor most érkeztünk el ehhez az időponthoz. Most kell kitapogatni, hogy miyel lehet idevonzani az angolt: Bartókkal és Kodállyal, Gyöngyös bokrétával, Magyari Imrével, barackpálinkával és a Ritz koktail-receptjével, vagy sok minden más eredeti magyar specialitással.

Amelyiket kívánja, azt kell adni neki. Ha mind akarja, akkor mindet. De a főnyereményt most meg kell csinálnunk: van hozzá sorsjegyünk.

Hatalmas erőtöbbletet gyüjtött Budapesten is a Nemzeti Egység

Gömbös Gyula kormánya megkezdi az új országépítés munkáját

A budapesti képviselőválasztások befejeződtek és e pillanatban nagyjából ismeretesek az eredmények. Budapest önálló ítéletü és a nemzeti célokért hevülő polgársága *a legellentétesebb kortesjelszavak pergőtüzében is megőrizte a maga higgadtságát és példás önfegyelemmel alátámasztotta azt az országépítő célkitűzést, amelyet Gömbös Gyula miniszterelnök erős hittel és tetterővel kíván megvalósítani.* A budapesti szavazatok arányszáma azt mutatja, hogy

ebben a sokféle felfogást valló polgári társadalomban is győzött az összetartásra buzdító szó,

ami a Nemzeti Egység országos sikereinek is az alapja volt. Ma már elmondható, hogy *bizonyos ellenzéki körök a budapesti eredményekkel kívánták ellensúlyozni a Nemzeti Egység hallatlan diadalát,* ez a számításuk azonban éppen úgy kudarcot vallott, mint minden vágyuk arra vonatkozólag, hogy a titkosan szavazó kerületek a nemzeti pártjának csalódást okozzanak. Azt természetesnek kell tartani, hogy annyi párt tusája részekre szelte a főváros polgárságát, azt azonban

bebizonyította ez a szavazás, hogy a budapesti választók hatalmas tömegekben nyujtották át bizalmi votumokat Gömbös Gyula miniszterelnöknek és a mögötte felsorakozó Nemzeti Egység Pártjának.

Budán, Északon és Délen mindenütt imponáló számarányokban bontakozott ki a Nemzeti Egységhez való ragaszkodás átütő ereje, amelynek révén Budapest polgárságát értékes és komoly erők fogják képviselni a törvényhozás házában.

Ha a nyilvánosságra került eredményeket vizsgáljuk, akkor azt látjuk, hogy Budapest legnagyobb két kerületében, ahol az ellenzéki baloldali pártoknak is van némi talajuk, *a Nemzeti Egység Pártja az, amely a legtöbb szavazatot mondhatja magáénak.* Az *északi* kerületben a *Nemzeti Egység Pártja* lényegesen felülmúlja a ker. községi párt arányait, a *déli* kerületben pedig az összes pártok élén ez a párt nyerte el a legtöbb szavazatot. *Budán* a keresztény párttal egyenlő erőtényező a *Nemzeti Egység Pártja* és mindezek az eredmények

tökéletesen igazolják azt a várakozást, hogy Gömbös Gyula miniszterelnök lángoló hazafisága jelentékeny erőtöbbletet hozott a legutóbb lefolytatott választások óta.

Ennek a ténynek a felbecsülhetetlen értéke akkor látszik teljesen a maga nagyszerűségében, ha figyelembe vesszük, hogy *a többi pártok szokatlanul hangos, sokszor meg nem engedett kortéziát és agitációt folytattak.* Még az utolsó pillanatokban is, a szavazás menete alatt röpcédulákkal, agitációs iratokkal és egyéb hangulatkeltő eszközökkel provokálták magukra a választók figyelmét és valóságos közelharcot folytattak egy-egy szavazat megszerzéséért.

Velük szemben a Nemzeti Egység Pártja méltóságteljes nyugalommal, erejének fölényes tudatában, kizárólag a becsületes program erejére támaszkodva vívta ki budapesti diadalát,

amely egyszersmindenkorra végetvet annak a mesterségesen terjesztett feltevésnek, hogy *a fővárosban nem sarjadzik ki olyan mértékben a kormány iránti ragaszkodás, mint ahogy az ország többi részeiben szinte elementáris erővel sugárzik a nemzeti egység irányába.* A választás eredménye egyúttal komoly leszámolás mindezekkel a tévtanokkal, mert a titkosan szavazó budapesti polgárság bebizonyította, hogy *mindenben alátámasztja Gömbös Gyula miniszterelnök országépítő tevékenységét,* amely Budapest érdekében is a komoly cselekedetek képében fog már *a közeljövőben* megnyilatkozni.

A budapesti képviselőválasztások eredményei alapján

a mandátumok megoszlása

a következőképen alakul:

Nemzeti Egység Pártja:	**6 mandátum**
Keresztény párt	**6 „**
Szociáldemokraták	**6 „**
Szabadelvű Párt	**5 „**
Friedrich Párt	**1 „**
Kossuth Párt	**1 „**

Ennek megfelelően a *Nemzeti Egység Pártja* budapesti képviselői:

BUDÁN:
Petracsek Lajos
Terbócz Imre

ÉSZAKON:
Bessenyei Zénó
Szurday Róbert

DÉLEN:
Usetty Béla
Pözel István

A *Keresztény Párt* mandátumainak birtokosai: *Wolff* Károly, *Csilléry* András, *Homonnay* Tivadar, *Petrovácz* Gyula, *Müller* Antal, *Szabó* József, a *Szabadelvű Párt* képviselői: *Apponyi* György gróf, *Sándor* Pál, *Vázsonyi* János, *Bródy* Ernő és *Magyar* Pál, *szociáldemokrata* képviselők: *Kéthly* Anna, *Weltner* Jakab, *Peyer* Károly, *Farkas* István, *Buchinger* Manó és *Kabók* Lajos, a *keresztény ellenzéket: Friedrich* István, a *Kossuth pártot* pedig *Rupert* Rezső képviselik.

A végleges eredmény ugyan még hiányzik, de a budapesti képviselők listája csaknem bizonyosan a föntiek szerint alakul.

Még egynehány vidéki kerület van hátra és ezzel befejeződnek *az 1935. évi képviselőválasztások,* amelyek

a Nemzeti Egység Pártja imponáló fölényét emelték pajzsra az egész országban.

Vidéken, falvakban, városokban és az ország szívében a *Nemzeti Egység* sziklaszilárd erejére építve várja Magyarország népe a feltámadás megvalósulását.

Ilkovits J. Budapest

központi fütés- és vízvezetéki vállalata

V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKESZITŐ
Gáz-, víz- és gőzarmaturák
BUDAPEST, VII., AKÁCFA-U. 61. TELEFON: 40-6-44

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben **P 1.20** Minden szerdán **disznótoros vacsora** pénteken este **halászlé**

EREDETI ANGOL
TIMKEN-CSAPÁGYAK
DEÁK BÉLA VI., JÓZSEF-TÉR 2. Telefon: 15—1—98

MAGYAR-SZÉN TÜZELÉS
HAZAI SZENEKET TÜZELŐ BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZAB. KÖZPONTI FÜTÉSEK. SZAB. KÁLYHÁK.
Külön osztály:
AUTÓGÉN HEGESZTÉS KAZÁNOK JAVITÁSA | ELAVULT FÜTŐBERENDEZÉSEK MODERNIZÁLÁSA
BUDAPEST, II., BOREOLYA U. 11. TEL.: 57—2—82.

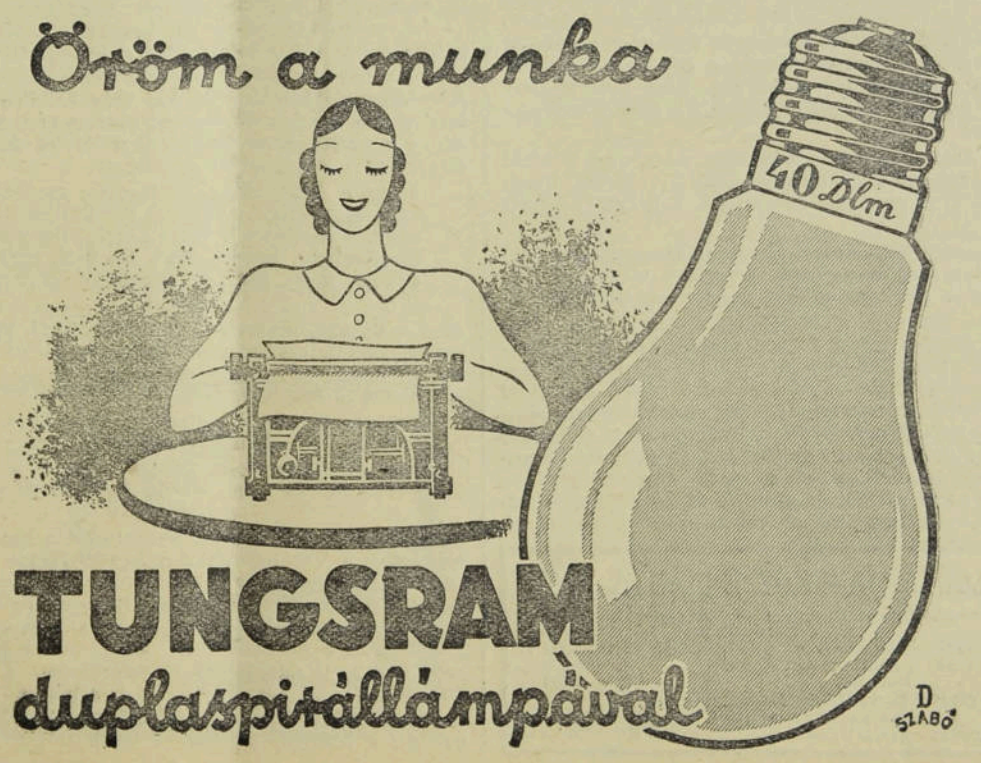

KERÜLETI HIRLAP

A Fővárosi Hirlap két héttel ezelőtt indította meg új rovatát: a Kerületi Hirlapot, de ez a rövid két hét elegendő volt arra, hogy fővárosszerte a legszélesebb körökben visszhangra találjon az a törekvésünk, hogy az élet közvetlen panaszát eljuttassuk az illetékes, a legmagasabb fórumok elé. Ennek tulajdonítható, hogy a Kerületi Hirlap anyaga hétről-hétre nő, a megoldandó és sürgetendő problémák sokasodnak, a feladatok szélesülnek és az elöljárók, a kerület lakosságával közvetlen érintkező vezetők egyre tágultabb keretek közt mutatnak rá azokra a feladatokra, amelyek parciális megvalósítása Budapest totális érdeke. Alább közöljük a két, talán legheterogénebb városrész, az Erzsébetváros és a Vár égető kérdéseit, amelyekre ez a két városrész a legsürgősebben vár feleletet.

Erzsébetváros

Terjedelmére és lélekszámára nézve Budapest legnagyobb kerülete Erzsébetváros, amelynek új elöljárója,

ZIELINSZKY TIBOR dr.
tanácsnok,

alig néhány hete vette át hivatala vezetését. Tele munkakedvvel, nagy ambicióval, rendkívüli energiával és hatalmas hozzáértéssel kezdte meg kerülete ügyeinek sokrétű és meglehetősen szétágazó intézését. Nyilatkozatát így kezdi:

— A VII. kerület: *a kispolgárok kerülete.* Úgy a belső területeken, mint a külső részeken, amelyek *a közeljövőben elszakadnak tőlünk*, úgyszólván kivétel nélkül *kispolgár él.* A városrész

lakosságának túlnyomó része kisiparos, kiskereskedő, a külvárosrészben pedig nagyon sok a vasutas, a postás, az állami és egyéb közalkalmazott,

akiknek letelepedése folytán szinte gombamódra nőtt ki a *Zuglónak* nevezett hatalmas városrész, amely a legközvetlenebb és legújabb problémája *a szétválasztás sima és zavartalan lebonyolítása.* Ennek előkészítésén dolgozom teljes erővel, *Schmaderer* tanácsnokkal együtt, akit a polgármester úr a XIV. kerület megszervezésének előkészítésével megbízott. A kilátások szerint

a nyár végére, vagy az őszi hónapokra a szétválasztás már teljesen lebonyolódik,

s ezzel az Erzsébetváros strukturája teljesen megváltozik. A szétválasztás kapcsán részben

megoldódik az elöljárósági hivatalok elhelyezésének problémája

is. A törvényhatósági bizottság, mint ismeretes, megvásárolta az elöljáróság mai épületét, amelyet *azelőtt hosszabb időn át csak bérelt a főváros.* A régi épület nem túlságosan ideális elöljárósági székháznak, de reméljük, hogy a már megkezdett átalakítások folytán sikerül elfogadható állapotot teremteni, különösen akkor, ha a hivatalnokok létszáma a kettéválasztás után lényegesen megcsappan. Beköltöztetjük a központba azokat a kerületi hivatalokat, amelyek eddig bérházban voltak, így például a vásárfelügyelőséget. Alkalmasabb elhelyezést tudunk biztosítani majd a tisztiorvosi hivatalnak is, hogy a *szegény betegek vizsgálatára és kezelésére megfelelő helyiségek álljanak rendelkezésre.* További probléma a népjóléti osztály elhelyezése, amely eddig abban az ideiglenes bódéban volt, amelyet az elöljárósági épülettel szemközt lévő fővárosi telken emeltetett a főváros. *Felmondtunk az elöljáróság épületében lévő üzlethelyiségeknek is, hogy ezeket is hivatali helyiségekké alakíthassuk át.*

— Ami a szociális helyzetre vonatkozó kérdést illeti, — folytatta *Zielinszky* elöljáró — a VII. kerületben bizony meglehetősen súlyos a helyzet. Körülbelül

húszezer lélek szorul hatósági támogatásra, ami a mai korlátozott pénzügyi viszonyok között nem jelent kis gondot az elöljáróságnak.

— Életbevágóan fontos problémája a kerületnek az Erzsébet-sugárút, illetve most már *Madách Imre-út* ügye. A kerület belső része *Budapest egyik legsűrűbben lakott, legrendezettlenebb, legegészségtelenebb, levegőtlen területe, ahol évtizedek óta nem volt semmi építkezés.* Óriási telekkomplexumok tömkelege ez a rész, amelyet napfény nélküli, szűk sikátorok szelnek át és az egyes telkeken valóságos *udvar-labirintusok vannak.* A telektulajdonosok nagy része is türelmetlenül várja a döntést és

sok helyütt igen számottevő építkezésre volna kilátás, ha a kezdeményezés megtörténnék.

Az egész kerület, mondhatnám, mint egy ember, *türelmetlenül várja a tervezett gyönyörű sugárút kibontakozását,* amely a városrész számára a fejlődés hatalmas prespektíváját nyitja meg. Az új Madách Imre-úton, amely remélhetően Budapest egyik legélénkebb és legdominálóbb útvonala lesz,

a kereskedők ezrei találnak boldogulást, az üzletek beláthatatlan sora nyílik meg, az építkezés révén pedig rengeteg ember jut munkaalkalomhoz.

— Rengeteg tennivaló volna városrendezési szempontból a kerület *Csikágónak* nevezett részében, továbbá a Grassalkovich-utca, Bem-utca stb. környékén, amely vidék minden tekintetben legszomorúbb, legsivárabb része a fővárosnak.

— A régi lóversenytér rendezése is fontos feladat lenne. *Az itteni nyomortanyákat nagy nehézségek árán sikerült végre megszüntetni* s most a hatóságok fokozott éberséggel ügyelnek arra, hogy újabb önkényes letelepülések ne történhessenek.

— Ami egyéni programomat illeti, — fejezte be beszélgetését *Zielinszky* elöljáró — csak annyit mondhatok, hogy

meleg szeretettel és megértéssel fogtam hozzá a kerület ügyeinek intézéséhez.

Rendelkezésére állok bárkinek, akinek ügye-baja van és meghallgatok minden panaszt; ha szükségét látom, *magam interveniálok, személyesen intézkedem.* Azt

szeretném, hogy az elöljáróság és a kerület lakossága között necsak a szokásos hivatalos kapcsolatok legyenek meg, hanem a polgárság azzal a tudattal léphetné át mindig az elöljáróság küszöbét, hogy ott nem bürokrata-gépeket, hanem érző, megértő polgártársakat, barátokat talál a hivatali szobákban.

Ezt a szellemet akarom érvényesíteni minden vonalon. Végül *nem hagyhatom szó nélkül azokat a gyönyörű eredményeket, amiket a VII. kerületi leventeegyesület produkált az iskolánkívüli testnevelés terén.* Minden erömmel azon leszek, hogy a leventesportnak ezt a nívóját a jövőben ne csak megtartsuk, hanem lehetőleg még fokozzuk.

— A kerület a szétválasztás után is még mindig Budapest egyik legnagyobb kerülete marad. A lakosság kétharmadrésze továbbra is a VII. kerület kötelékébe tartozik és *lélekszáma a megcsonkítás után sem lesz kevesebb, mint 120.000.*

Vár

A Vár: Budapest I. kerülete, de *nem csupán a számozás sorrendjében, hanem karakterében is.* Nem egyedül a külsőségek, az ódon utcák, a történelmi levegőt árasztó régi házak és patinás paloták kölcsönzik a városrésznek ezt a különleges jellegzetességet, hanem az itt élő emberek is. Az elöljáróság: *a hajdani budai városháza.* A tető fölé kiugrik a kis harangtorony, amely negyedóránkint jelzi az időt. Az épület sarkán Budapest egyik legrégibb szobrászati emléke: a várost védő *Pallas Athene* képmása díszeleg. Az elöljáró:

FARKAS LAJOS dr.
főjegyző,

külső megjelenésében, egyéniségében, modorában, beszédének halk tónusában is visszatükrözi elökelő kerületének patinás karakterét. Ezeket mondja:

— A kerületnek a XI. kerület kiválása után még mindig óriási kiterjedése a közeljövőben várható és papíron már meglévő átszervezés révén, *jelentékenyen kisebb lesz.* Ma még 115.000-nél több lakósa van a városrésznek és *bizony nagyon fáradságos a távoli hegyvidékekről a Várba feljönni az ügyes-bajos polgároknak.* Addig is.

amíg a hegyvidéki elöljáróság megvalósítása aktuálissá válik, igyekszünk a lakosságnak segítségére lenni abban, hogy ezt a fáradtságos, hosszú utat, ha kell, eredményesen járja meg és felesleges utakat ne tegyen.

Ami a kerület centrumát, a Várat illeti, itt gondosan ügyelünk arra, hogy *minden tekintetben méltó legyen ahhoz az elökelő szerephez, amelyet a főváros életében betölt.* Hiszen

itt van a királyi palota, a Kormányzó úr állandó otthona, itt székel a kormány elnöke, itt vannak a minisztériumok, a követségek és az ország elökelőségeinek palotái.

Egy-két évtizeddel ezelőtt szerencsétlen módon megbontották a Vár harmónikus egységét, ide nem illő bérpalotákat építettek, de *a jövőre nézve gondoskodás történt arra vonatkozóan, hogy az új építkezések olyanok legyenek, amelyek harmónikusan alkalmazkodnak a környezethez.* Az új budai leánygimnázium közeli felépülésével *felszabadul a Szilágyi Erzsébet-liceum régi épülete* s ez alkalmat ad arra, hogy idehelyezzük át a várbeli elemiskolát és az óvódát, a Mátyás-templom tőszomszédságában lévő ideiglenes barakok pedig *megszűnjenek.* A felszabaduló terület a főváros vezetőségének elgondolása szerint

egyelőre park lesz, de ez a hely tulajdonképpen az új prímási palota céljára van fentartva.

További programja a kerületnek *a Horthy Miklós-bástyasétány megnyitása.* Ebben az ügyben a közelmúltban már több tárgyalás és helyszíni szemle volt a városrendészeti ügosztály és a Közmunkatanács közbenjöttével. Egyelőre még vannak kisebb akadályok, de reméljük, hogy

még ebben az évben alkalom lesz arra, hogy a Horthy Miklós-bástyát, amely lehetővé teszi, hogy a Dunára néző oldalon szabadon végigjárhassanak, — megnyílik.

Idegenforgalmi szempontból is igen érdekes és eredeti látnivaló az

a barlanglabirintus, amely a Vár alatt húzódik.

Egy kis részét ezeknek a barlangpincéknek már sikerült feltárni és rendbehozni, világítással ellátni. Most az a terv, hogy az egészet járhatóvá teszik, amiáltal a magyar középkor számos eddig rejtett érdekessége tárul majd a látogatók elé.

— A köztudatban általában úgy szerepel a Vár, mint a legexkluzívebb városrész, ahol csak jólét és gazdagság tanyázik. Ez azonban tévedés, mert a kerület egyéb részeit nem tekintve, még a Várban is nagyon sok szegényember lakik és többszáz a hatósági gondozásban részesülő családok száma, sokezer emberről kell havonta gondoskodni

— Fokozott figyelemmel leszünk a jövőben a Vár oldalában történő építkezésekre. A pesti lejtő egy részére

az építési tilalmat is kimondotta a főváros vezetősége, amíg a végleges szabályozási terv elkészül.

Városrendezési szempontból legnagyobb problémája a kerületnek *a hajdani Tabán területének sorsa.* Az újjáépítésre váró területek, a rendezési zóna *egészen a Vár tövéig nyúlik* s így kívánatos, hogy bármilyen alkalmas formában, de *mielőbb megoldódjék a jobbparti városrész szívében levő területek sorsa.* Élénk kívánsága a kerületnek az is, hogy *a budai Dunapartot sétánnyá alakítsák át* s ez legyen majdan a „Fürdőváros" korzója.

Felállítják a XI. kerületi tűzőrséget. Az új XI. kerületnek még önálló tűzőrsége nincs, bár a nagykiterjedésű Kelenföld már akkor is érezte ennek a hiányát, amikor még az I. kerülethez tartozott. Tüz esetén most a távoli Mészáros-utcai és a IX. kerületi tüzőrségeket riasztják. A főváros vezetősége rövidesen pótolja ezt a hiányt. Értesülésünk szerint egy Fehérvári-úti garázsépületre alkuszik a főváros és ha a vétel megtörténik, itt állítják fel a XI. kerületi tüzőrséget.

A kerületek versengése a Nemzeti Stadionért. Budapest sportvárosi jellegének kidomborítása érdekében már hosszabb idő óta aktív munkát fejtenek ki a különböző sportfórumok és a főváros vezetőségében meg is van a hajlandóság, hogy *az állammal együttesen áldozatokat hozzon a stadion érdekében.* A kőbányai kerület polgársága most újabb akciót indított, hogy a stadiont az ott rendelkezésre álló területen építsék meg és ebben az értelemben *terjedelmes beadványt intéznek a polgármesterhez.* Ugyanekkor *Óbudán* is komoly mozgalom indult és ott már bizonyos tervek is készen állanak arra, hogy a stadion és a sportváros Óbuda területén hirdesse a magyar testi kultúra életrevalóságát. Kétségtelen, hogy úgy Kőbányán, mint Óbudán *megfelelő területek vannak a sportváros számára,* viszont érthető, ha minden kerület ezt a nagy forgalmat jelentő intézményt a maga számára szeretné biztosítani. Ha a stadion anyagi előfeltételei biztosítva lesznek, akkor megindul a nemes versengés, amelyben egyforma eséllyel vesz részt *Óbuda, Kőbánya, Lágymányos és a budai hegyvidék közigazgatása* és polgársága.

Vadon Géza főjegyző 25 éves jubileuma. A lipótvárosi elöljáróság kitünő helyettes vezetője: *Vadon* Géza dr. főjegyző, az elmult napokban ünnepelte 25 esztendős fővárosi szolgálatát. *Vadon* Géza főjegyző a főváros egyik legkiválóbb közigazgatási szakembere, aki évtizedekkel ezelőtt a a magyar sport komoly büszkesége is volt. Tisztviselőtársai a jubiluem alkalmából díszes állóórát ajándékoztak népszerü kartársuknak.

Elöljárók ünneplése. Kőbánya polgársága a Kőbányai Kaszinóban többszázterítékes vacsorán búcsúztatta el *Bucsánszky* Bertalant, a nyugdíjba vonuló X. ker. elöljárót és ünnepelte *Vigyázó* Gézát, az új elöljárót. A Nemzeti Egység Pártja részéről megjelentek a vacsorán *Usetty* Béla dr. és *Pözel* István dr., akik tetszéssel fogadott felszólalásukban méltatták az elöljárók érdemeit. — A budapesti I. ker. áll. *Verbőczy István reálgimnázium Volt Növendékeinek Köre* a legközelebbi osztályközi összejövetelt (vacsora, ill. sörözés) 1935 április 10-én (szerdán) este fél 9 órakor rendezi a budai Zöldfa-vendéglő (I., Krisztina-tér 9.) különtermében. Ezen az összejövetelen üdvözlik a volt iskolatársak *Farkas* Lajos dr.-t, az I. kerület elöljáróját.

SALGÓTARJANI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8.000.000 drb.

Folk István műszaki üzlete
Budapest, VI. Vilmos császár-út 15/d)
Telefon: 240—38. (Bazilikával szemben, bejárat a közből)

A nagyságos fejedelem

Most volt kétszáz esztendeje, hogy rodostói magányában meghalt a bujdosó II. Rákóczi Ferenc, a magyar nemzet örök nagyságos fejedelme. Az egész ország meghatottan, kegyeletes mély érzéssel ünnepelte meg ezt a napot, a Rákóczi-esztendő első nagy ünnepét. A Rákóczi-esztendő második ünnepe az lesz, ha majd beszámolhatunk, hogy eleget tettünk Horthy Miklós kormányzó szentistvánnapi kívánságának, amely így szól:

— Szívbéli óhajtásom, hogy II. Rákóczi Ferenc fejedelem dicső emléke a parlament előtti térség déli oldalán, lovas érckoszorral örökíttessék meg. Hirdesse ott a szobor örök időkre a magyar nemzet soha el nem múló háláját és tiszteletét II. Rákóczi Ferenc nagy történelmi alakja iránt.

Az évforduló elmúlt, a nagyságos fejedelem szobrának most már nem szabad soká késlekednie.

*

Közel három évtizedes kép elevenedik meg előttünk. A kassai vasútállomás mellett fölállított díszsátorban az ország nagyjai közül előlép és megáll a bujdosó koporsója előtt Thaly Kálmán, II. Rákóczi Ferenc ősz történetírója és remegő hangon szólítja meg a szent csontokat:

— Néhai édes jó urunk, dicsőséges Fejedelmünk, a dicsőségben halhatatlan II. Rákóczi Ferenc!

Akkor minden magyar úgy érezte, hogy a rodostói különvonaton nem a halott, az élő Rákóczi érkezett. Az Országház előtt felállítandó lovasszobornak pedig az örökké élő Rákóczinak kell lennie. És az örökké élő vezérlő fejedelemnek sok mondanivalója lesz a nemzet számára.

A fejedelem jelmondata ez volt: Nihil privatum est. Igen, Rákóczi szobrának elsősorban ezt kell hirdetnie. Ebben az országban, amelynek ma, hogy reményei élhessenek, a tiszta lelkek, az önzetlen jellemek, az önfeláldozó vértanúk országának kell lennie, senkinek sem szabad vétenie önző érdekből a szent kötelesség ellen, amelynek utólérhetetlen példaképe volt II. Rákóczi Ferenc. Senki ne jusson vagyonhoz, ranghoz, fényhez azon az áron, hogy az ország békéjét, nyugalmát, szabadságát, önállóságát sodorja veszedelembe. II. Rákóczi Ferenc mindent áldozott és mindenről lemondott. Volt káprázatos neve, mérhetetlen vagyona és több jobbágya, mint sok európai fejedelemnek alattvalója. Nem kellett volna mást cselekednie, mint ahogy sükét maradjon népe jajkiáltásaival szemben. Mégis mindent odadobott, föláldozta a vagyonát; nem vezette személyes becsvágy sem: elhárította magától a királyi koronát, mert csak nemzetéért küzdött, nem önönemelkedéséért. És amikor fegyvereinek szerencsecsillaga lehanyatlott, önként állt be bujdosónak, mert nem hitt abban, hogy akik ellen küzdött, épségben tartják az ország szabadságát és meghagyják annak törvényeit. Elvesztette hatalmát, vagyonát, földönfutó lett, rodostói számüzetésében asztalt esztergályoz s „az ő gyönyörü szakálla tele forgáccsal, hogy maga is neveti magát"; de hűtlen nem lett az eszméhez, amelyért harcba vitte nemzetét.

És hirdeti a kétszáz éves évforduló és hirdetni fogja a szobor azt is, hogy csak a test porlad el, a bitó megfojthatja, a zsarnokság hontalanná teheti a testet, de a nagy lélek, amely eszméket képvisel és eszméket hintett el, mindig és mindenhol győzedelmeskedik és győzelmesen vonul be a nemzet örök tiszteletébe és rajongó szeretetébe.

Magasztos alakján elénk tünik a hatalmas vagyon ura, fejedelmi lénye, aki udvarában maga köré gyüjtötte az arisztokrata és nemesi házak ifjúságát, szervezte a „nemesi társaságot", a „gavallérok kompániáját" hogy jobbágyaiért, a leglesujtottabb magyarokért harcba induljanak zászlaja alatt. Őszintén irhatta emlékirataiban, hogy a szabadság szeretete és a zsarnokság lerázása sarkalták cselekedetre. És még valami: az az elhivatottság, amely lelkét a nemzete való aggódás fölé, az emberszeretet, az általános emberi érzések legmagasabb régiójába ragadták. Ezt a nagy lelki emelkedettséget dicsőitik a „Rákóczi rézdobjá"-nak örökéletü sorai, amelyeket a népszerető fejedelemért való rajongás szült:

Szeret Magyarország,
Óhajt Erdélyország,
S holtig szán, holtig bán,
Még a gyermök is
Tudom, visszakiván.
Mikor rég elmentem,
Visszasóhajttatok.
Mikor rég megholtam,
Akkor is sirattatok,
Haló poromból is
Feltámasztanátok, —
Összeszednétek még
Porhanyó csontimat...

Ime, a vezérlő fejedelem, aki megtestesülése a nihil privatumnak, a magyar egységnek, az általános emberi érzéseknek, a társadalmi békének.

p. b.

Elkészült az ujonnan átdolgozott költségvetés

Gondoskodás történt a hiányok pótlásáról

Abban az órában, ahogy leérkezett a városházára a belügyminiszternek a költségvetés jóváhagyására vonatkozó leirata, nyomban akcióba lépett a pénzügyi osztály. *Bódy* László dr. pénzügyi tanácsnok irányításával kezdetét vette a költségvetés átdolgozása, hogy *a belügyminiszter intencióinak megfelelően a költségvetés egyes tételeit megváltoztassák* és ennek megfelelően új egyenleget állítsanak a tervezett végösszegek helyébe. A belügyminiszter mindenekelőtt azt kivánta, hogy a kisebb beruházó jellegü kiadásokat állitsák vissza a költségvetésbe, többek között *az 1,800.000 P-re rugó 1933. évi zárószámadási hiányt és töröljék azt a 209 ezer pengőt,* amelyet a belügyi kormány mint fölösleges kiadást mellőzhetőnek minősített.

Az átdolgozott költségvetésről kérdést intéztünk

BÓDY LÁSZLÓ dr.
pénzügyi tanácsnokhoz,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A törvényhatóság részéről elfogadott költségvetés tudvalevőleg *4450 P felesleget* mutatott, a mostani átdolgozott költségvetés viszont *3,632.102 P hiánnyal* zárul. A községi alap új költségvetése 148,478.219 P kiadást és 144,842.117 P bevételt tüntet fel. A deficit fedezésére az az elgondolása a polgármester úrnak, hogy

a kincstár és a főváros között megindult kompenzációs tárgyalások révén 2 millió pengő, az üzemi gazdálkodásban történő reformok pedig 1.6 millió pengő megtakarítást eredményeznek.

Ez a két tétel pontosan kiadja a hiányt, amely ily módon egyenlegbe hozza a községi háztartás ezévi előirányzatát.

Szóvátettük a pénzügyi osztály vezetője előtt azokat a híreket, hogy *a főváros pénzügyi helyzete kedvező alakulást mutat,* mert 2.5 millió pengővel több adó folyt be március végéig, mint a mult év első negyedében.

— A helyzet helyes megitéléséhez tudni kell — mondotta *Bódy* László dr. tanácsnok, — hogy ez a bevételi többlet nem az 1935. évre esedékes adóbevétel megnövekedésének következménye. A kimutatott többlet onnan származik, hogy

a Máv. részéről még az előző évben beszedett városi vámból 2.8 millió pengő csak most nyert elszámolást.

Nem az 1935. évre esedékes adóbevétel emelkedett tehát, hanem csupán az előző évben befolyt adóbevételt számolták el ebben az évben és ez magyarázza a számadásszerü többletet. Ily módon *ebből a tényből a főváros pénzügyi helyzetének javulását illetően messzebbmenő következtetést levonni nem lehet.*

A belügyminiszter rendelkezésével egyidejüleg megváltozott egyes üzemek és intézmények költségvetése is. Az újjáalakított költségvetésbe *5.5 millió pengő beruházási jellegü kiadást iktattak,* kivétel nélkül mindazokat a kiadásokat, amelyeket a közgyülés a deficit eltüntetésére törölt. Ez a beruházás a következőképpen tagozódik:

új utak épitése	**235.000 P**
útépitési anyagok	**275.000 P**
útburkolatok javitása	**400.000 P**
új csatornák épitése	**160.000 P**
kisajátitásokra	**500.000 P**
Gellért-fürdő szanatóriuma	**160.000 P**
új elöljáróságok	**150.000 P**

A különböző üzemeknél pótlólag beiktatott kiadási tételek a következők:

Elektromos Müvek hálózatbővités	**600.000 P**
közvilágitás fejlesztése	**300.000 P**
Gázmérők beszerzése	**100.000 P**
csőhálózat bővitése	**250.000 P**
új bérleti tárgyak beszerzése	**150.000 P**

E kiadási tételek az üzemeket terhelik és ezért a három nagyüzem *összesen 1,390.000 P-vel kevesebb felesleget fog juttatni a községi háztartásnak,* mint amennyit ilyen címen előirányoztak. A teljesen átdolgozott költségvetést a szerdán tartandó törvényhatósági közgyülés fogja tárgyalni.

Budapest fürdővárosnak centruma lesz a tabáni Lakatos-szanatórium

A főváros örömmel fogadta a nagyvonalú ajánlatot, amely azonban egyelőre halasztást szenved a Közmunkatanács új városrendezési tervei miatt

Érdekes, figyelemreméltó és nagyvonalú ajánlat érkezett a minap a főváros vezetőségéhez: az abbáziai és badeni *Lakatos*-féle szanatóriumok nevében *Lakatos* Viktor dr. főorvos a lebontott Tabán centrumában ezer négyszögöl nagyságú ingyen telket kért a fővárostól. *Lakatosék* ennek ellenében

hatalmas, európai színvonalú reuma-szanatóriumot hajlandók felépiteni a gyógyforrások közelében és ezt a szanatóriumot ötven esztendő után ingyen átengednék a fővárosnak.

Mondani sem kell talán, hogy a főváros vezetősége *a legnagyobb örömmel értesült erről a nagyvonalú ajánlatról,* amelynek teljesitése lehetővé tette volna Budapest Fürdőváros igazi, európai színvonalú kialakulását. Most van folyamatban a Rudas-fürdő átépitése és a Gellért-fürdő modernizálása, nyilvánvaló tehát, hogyha a fővárosnak ezekhez a meglevő komplexusaihoz hozzácsatlakozik a *Lakatos*-féle pompás szanatórium, akkor

Lakatosék kiváló európai és tengerentúli összeköttetéseivel úgyszólván egyik évről a másikra a reuma-betegek Mekkájává lehetne varázsolni Budapestet.

A főváros annál inkább szimpatikusan fogadta az ajánlatot, miután a Tabán újjáépitése tudvalevően egyre késik, tekintve, hogy *egyrészt nincs pénz, másrészt egymásután buktak meg a tervpályázatok.* Jelenleg az a helyzet, hogy a főváros kertészete a legnagyobb sietséggel dolgozik azon, hogy a lebontott házak helyén pázsit-területeket és virágoskerteket létesitsen. Mindebből nyilvánvaló, hogy épitkezésről egyelőre szó sem lehet, másképp nem dolgoznának ilyen hosszülejáratú problémák megvalósitásán. A Lakatos-féle szanatórium épitkezése lehetne az egész tabáni probléma kiindulási pontja, de egyben olyan kiindulás, amely *a végleges tabáni megoldásban később is dominálna.* Sajnos, ebben a pillanatban a főváros vezetősége nem dönthet *Lakatos* Viktor dr. főorvos ajánlatáról, mert a Közmunkatanács épp a napokban értesitette a fővárost, hogy nemcsupán a tabáni alsó területre akar újabb terveket készitteni, hanem *módositásokat tervez a Hegyalja-utcan kivül eső részeken is,* ami egyértelmü azzal, hogy

egyelőre a Tabán egyetlen pontján sem engedhető meg az épitkezés.

A hétfői napon egyébként Budapestre érkezett

LAKATOS VIKTOR dr.,
a badeni és az abbáziai Lakatos-szanatóriumok igazgató-főorvosa,

aki ajánlatáról, elgondolásáról és annak várható jövőjéről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Általánosságban tett ajánlatomat benyujtottam a főváros vezetőségéhez és most várom az elvi döntést, hogy számithatok-e a Tabán területén igényelt területre. Ha a főváros propozicióimat tárgyalás alapjául elfogadja, akkor *bemutatom az épitendő szanatórium tervét.* Minthogy tőkecsoportom a szükséges tőkét minden korlátozás nélkül rendelkezésemre bocsátja, elgondolásom az, hogy

hatalmas, minden luxus-igénynek megfelelő szanatórium-palotát épitünk,

legalább 150 különszobával, azonkivül több kórteremmel, amelyben átlag 6—8 beteget helyezhetnénk el. *A szanatóriumot a modern kor igényeinek és a higiéna minden követelményének megfelelően a legtökéletesebben felszerelnénk* és olyan reumagyógyintézetet rendeznénk be, amely az egész világon párját ritkitaná. Propaganda-eszközeinkkel módunkban állna a reumabetegek figyelmét Budapestre ráterelni és a magyar főváros gyógytényezőit annyira közismertté tenni, hogy

a reumabetegek a világ minden tájáról ide-özönlenének.

Egyelőre több mondanivalóm nincs, most várom a főváros határozatát.

Coralic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Elfogadja-e a főváros a Kiscelli-úti kastélyt?

Schmidt Miksa végrendeletének hiteles magyar fordítása után döntenek az értékes hagyaték sorsáról

Mint ismeretes, *Schmidt* Miksa, a romantikus életű műgyűjtő, meghalt és a főváros vezetősége érthető meglepetéssel értesült sajátkezüleg német nyelven írt végrendeletéről, amelyben

a Kiscelli-úti kastélyt rengeteg értékes és összes műtörténeti rekvizitumával együtt a fővárosra hagyta.

Emlékezetes, hogy *Schmidt* Miksa már életében oda akarta ajándékozni csodálatos kastélyát a fővárosnak, sajnos azonban, olyan kikötései voltak, amelyek teljesítése *pénzügyileg nem volt megoldható.* Igy a többi között feltételül szabta, hogy a főváros a kastély körül Attila hún fejedelem emlékére hatalmas parkot létesítsen, mintegy száz holdnyi terjedelemben. A tárgyalások annakidején megszakadtak és *Schmidt* Miksa visszavonult. Most, halála után derült ki, hogy

a magyar fővárosnak ez a rajongó szerelmese nem sértődött meg, nem óhajtotta elherdálni életének ezt a remekművét, hanem továbbra is a fővárost nevezte meg örökösévé.

Sajnos, most is van valami kis baj a végrendelet körül, amelyet azonban valószínüleg sikerül áthidalni. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

a következő megbizható és feltétlenül hiteles értesülést nyerte:

— Ebben a pillanatban még nem ismerjük *Schmidt* Miksa végrendeletének pontos szövegét. A *Schmidt*-család ügyvédje azonban kijelentette, hogy

két-három napon belül benyujtja a főváros vezetőségének a hiteles magyar fordítást,

amelynek alapján aztán eldönthetjük, hogy *a fővárosnak módjában van-e elfogadni a nagylelkü ajándékot.* Értesülésünk szerint ugyanis *Schmidt* Miksa végrendeletében kikötötte, hogy a főváros köteles *iparmüvészeti* múzeumot létesíteni a kiscelli kastélyból. Amennyiben ez a feltétel szóról-szóra értendő,

a fővárosnak nincs módjában elfogadni a hagyatékot,

tekintve, hogy nem áll rendelkezésére az a hihetetlenül nagyszabásu iparmüvészeti anyag, amellyel megtölthetné a Kiscelli-úti kastély végeláthatatlan teremsorait. Ha azonban az *„iparmüvészeti"* szónak nincs döntő jelentősége, hanem a *müzeumon* van a hangsúly,

akkor a legnagyobb örömmel átvesszük a kastélyt.

Ez esetben ugyanis méltó helyet találna a *Fővárosi Müzeum* páratlanul értékes gyüjteménye, amely egyrészt a világkiállitás idejéről ittmaradt városligeti pavillonban poriadozik, másrészt és pedig nagyrészt *ládákban és csomagokban, az érdeklődök tekintetétől hermetikusan elzártan várja a méltó keretet,* hogy a világ ámuló szeme előtt mutatkozzék. Figyelemreméltó, hogy az óbudai híd megnyitásával új, ragyogó városrész keletkezik ezen a helyen rövidesen, ilymódon tehát a Kiscelli-úti kastély a saját értékein kivül még a fejlődő városrész helyzeti energiájával is gyarapodnék. Könnyen elképzelhető, hogy

a kastély idegenforgalmi attrakcióvá avanzsálna,

nyilvánvaló tehát, hogy a *főváros mindenáron azon van, hogy megszerezze ezt a páratlanul értékes hagyatékot.*

Néhány napról van szó mindössze, ezután dől el, hogy a romantikus lelkü mügyüjtő és ajándékozó kiváló hagyatékával nem rótt-e olyan terhet a fővárosra, amelynek teljesítése a mai világban, a mai gazdasági körülmények között lehetetlen.

A pályázat éppen azt tüzte ki célul, hogyan lehetne mindezekre a problémákra megoldást találni. Az elgondolás a következő:

a dunaparti villamost le kell süllyeszteni a mai viadukt alatti raktárházak helyére egy ablaksorral ellátott fal mögé,

amely védené a pályát *az igen gyakori áradásoktól.* A csatlakozást a földalatti vasúttal földalatti megállóhely segitségével lehet megoldani, amely a Vigadó-tér szintje alatt épülne meg. A Vigadó-tér alatt kisebbméretü földalatti pályaudvar létesülne, ahonnan *a különböző irányba haladó villamosokat közös perronról lehetne elérni.* A korzó a villamos eltávolitása révén *a mainak kétszeresével lenne szélesebb,* amelyet a sivár aszfalt helyett parkíroznának. A Vigadó-tér és a Vigadó épületének hatásosabb kihangsúlyozása kedvéért a terv megbontja a korzó egyenes vonalát és a Vigadó-térnél egy erkélyszerü árkádsorra állított kiugrással a korzón túl, további tízméterrel bővitené a teret. Ez a kiugrás, amely az egyetlen lenne az egész Dunapart mentén, *szükségképpen magára vonja a szemlélő figyelmét és innen lenne legjobban élvezhető az egész Duna-vonal és a budai panoráma.* A terv gondoskodik arról is, hogy az alsó rakparton vezetett autóút és autobusz-megállóhely a korzóról könnyen megközelithető legyen. A hajóállomások természetesen megszünnének, ezek helyett motoroshajó-állomások létesülnének. A terv egyik érdekes előnye az is, hogy

nemcsak gyalog, vagy autóról volna zavartalanul élvezhető az egész dunparti panoráma, hanem még a lesüllyesztett villamosból is.

Az ismertetett pályanyertes terv egyelőre nem hivatalos formában kerül a főváros illetékes tényezői elé, de valószinü, hogy a legrövidebb időn belül komolyan foglalkoznak a korzó kérdésével, mert az idegenforgalmi érdekeltségeken kivül a kormánykörök is szorgalmazzák a megfelelő döntést.

Hogyan alakítja át a korzót a Mérnökegylet eszmei terve

Földalatti perron, a korzó alatt futó villamos, parkírozás és egyéb szellemes megoldási lehetőségek

Mint ismeretes, a *Magyar Mérnök- és Építészegylet* nemrégiben eszmei pályázatot hirdetett *a Vigadó-tér* és ezzel kapcsolatban *a korzó* rendezésére. Budapestnek ez az a része, ahol a pénz és a hirnév szempontjából számottevő idegenforgalom *javarészt lezajlik,* érthető tehát, hogy a főváros hivatalos vezetői és nemhivatalos rajongói állandóan azon fáradoznak, hogyan s miként lehetne eltávolitani e festői útvonalról a csengő-zörgő villamosokat, a kietlen dunaparti raktárházakat, a bódékülsejü hajóállomásokat, főleg pedig az ottveszteglő és kormot, füstöt okádó gőzhajókat. A most említett eszmei pályázaton *Aghy-Benkhard* Ágost és *Cserba* Dezső építészmérnök nyerte meg az első díjat azzal a tervvel, amely szellemesen, olcsón és a helyiviszonyok teljes és szakszerü ismeretében, kézenfekvő megoldással igyekszik lehetővé tenni a korzó méltó kiépitését.

AGHY-BENKHARD ÁGOST

dijnyertes tervét a következőkben ismertette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Budapest Európa egyik legszebb városa, a legszebb dunamenti város. Szerencsés településénél fogva *egy helyen van itt összpontositva mindaz, ami egy várost széppé, kellemessé, vonzóvá teszi.* Elvárhatjuk, hogy Magyarország idegenforgalma ne elsősorban a hortobágyi csikósoktól és népies specialitásoktól függjön, mert ezek csak ideig-óráig, vagy csak egyetlen alkalommal bírják a külföldiek érdeklődését lekötni. Joggal kivánhatja mindenki, aki ezt a várost szereti, hogy Budapest fejlődésének iránya úgy alakuljon, hogy *egységes szépségével és hibátlanságával az idegenek ittartózkodása minden alkalommal a legkellemesebbé váljon.*

— Vitathatatlan, hogy a főváros egyik legszebb pontja a korzó és a *Vigadó-tér:*

idegenforgalmi jelentőségük óriási.

A nálunk megforduló külföldiek idejük *számottevő részét a korzón, vagy a korzó környékén töltik el.* Itt vannak a nagy, előkelő hotelek, innen élvezhető legzavartalanabbul az egész budai panoráma, s a korzónak szánt ajándék:

az esti kivilágitás és minden ami szép, a tüzijáték, a virágos csónakkorzó, a sétahajók stb.

Ezzel szemben mi ma a helyzet? A páratlanul szép kilátást füstölgő hajókémények és percenként csörömpölő villamosok zavarják. A Vigadó-tér, a Hanglit körülvevő kis kert fái pedig Európa egyik legnevesebb, legszebb épületét, a magyar architektúra büszkeségét, *a Vigadót takarják el a szemlélő elől.* Az úttest olyan szük és annyira felaprózott, hogy

nemcsak a kávéházak áhitoznak több hely után, hanem a sétálók is.

A korzó közönsége egymás hegyén-hátán szorongva szivhatja nyári időben a forróra tüzesedett úttesten a hajófüstös levegőt. Ezért tüzte ki a *Mérnök- és Építészegylet* az idén az eszmei tervpályázat tárgyául a korzó és a Vigadó-tér rendezésével kapcsolatos városrendezési és közlekedési problémákat. Régóta

szükségét érzik annak is, hogy a korzót, különösen a Vigadó-teret a város többi részeivel közlekedésileg is szorosabb kapcsolatba hozzák.

A szük mellékutcák miatt azonban *sem autobuszjáratokat, sem villamosvonalakat létesiteni nem lehetett.* Csak egy teljesértékü megoldás kinálkozott volna: a földalatti villamos meghosszabbitása olymódon, hogy a dunaparti villamoshoz csatlakozzék. Ennek pedig

legfőbb akadálya az, hogy a Dunapart mentén, a földalatti vasút pályamagasságában húzódik végig Budapest egyik főgyüjtőcsatornája, amelynek áthelyezésére gondolni sem lehet.

Ezerházas tisztviselőtelepet épit az OTI Kőbányán

Érdekes ingatlancserék a fővárosnál

Beadvány érkezett a mult héten a főváros vezetőségéhez az *Országos Társadalombiztositó Intézet* igazgatóságától, amelyben bejelenti, az *OTI,* hogy a X. kerületi Ujhegy-dülőben

nagyszabásu tisztviselőtelepet óhajt a közeljövőben épiteni.

Az épitkezés céljára a *Társadalombiztositó Intézet* hatalmas,

17.931 négyszögöles ingatlant kér a fővárostól.

A fővárosnak a szóbanforgó ingatlanokért más, kincstári telkeket ajánlott fel cserébe a Társadalombiztositó. Az *OTI* ajánlatát a városházán *annál kedvezőbben itélik meg,* mert

az említett újhegyi ingatlanokat eredetileg is telepités céljára szánták és már évek óta szó van arról, hogy azon a vidéken állami, vagy fővárosi épitkezést kezdenek.

A részletes terveket csak akkor mutatja be a *Társadalombiztositó,* ha a főváros elvileg döntött atekintetben: hajlandó-e elfogadni a cserét? Miután vagyonelidegenitésről van szó, az ajánlat a közeli közgyülések egyike elé kerül.

Beavatott helyről

származó értesülésünk szerint

a OTI még ebben az évben meg akarja kezdeni az épitkezést az Ujhegyen, még pedig rendkivüli nagy arányokban, mert a tervezett tisztviselőtelepen ezer kertes családi házat épitenek.

Megválik a főváros a közeljövőben a Honvéd-utca és a Szalay-utca sarkán álló telkétől is. Az ingatlan egy részét, *mintegy 450 ölet, a Református egyháznak engedi át a főváros,* itt épül meg a lipótvárosi református templom, másik felét pedig eladják egy érdekcsoportnak, amely az ingatlanon öröklakásos bérházat épit.

WAHL-FERENC lakatos mester
VAS ÉS FÉMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII. Víg-u'ca 39. Telefon: 316-45

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók központi fütés és melegvizszolgáltatással — vagy anélkül. Bővebbet: Palatinus épitő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6. Telefon: 12-1-45, 12-3-85

FÜRDŐKÁDAK, CSÖVEK
Hasenörl, Csengery-u. 53.

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és millimeter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizios csavarok.

Általános megnyugvást keltett a tisztviselők kinevezése

Kedden délelőtt mint egy örömhír száguldott végig a városházán, az elöljáróságokon a hír, hogy hosszú idő után bár, de megjelentek a várva várt kinevezések. A kinevezettek közül a polgármester a tanácsjegyzőket, fogalmazókat, műszaki főtanácsosokat és tanácsosokat, főmérnököket, mérnököket, segédmérnököket, műszaki főfelügyelőket, felügyelőket, főtiszteket, tiszteket, kórházi tisztviselőket, statisztikai tiszteket, könyvtári tisztviselőket, múzeumi tiszteket, közélelmezési, adóhivatali, pénztári, végrehajtói, köztisztasági, állatkerti, segédhivatali tisztviselőket és kezelőtiszteket, a főpolgármester pedig a segédfogalmazókat, a számvevőségi főtanácsosokat, számtanácsosokat és számvevőségi tiszteket nevezte ki. A kinevezéseknek nemcsak maga a ténye keltett általános megelégedést, hanem az is, hogy minden vonalon az igazságosság és méltányosság érvényesült. Általános az öröm tehát a főváros tisztviselői között, akik egyszersmind láthatják azt is, hogy az utolsó hetekben csúf manövert használtak velük szemben, amikor elhíresztelték, hogy részben a kinevezések késleltetését politikai okok idézik elő, másrészt pedig, hogy a kinevezések körül politikai szempontok fognak érvényesülni. Ez a lista, amelyik alább következik, mindezeknek a rágalmaknak eleven cáfolata.

FŐJEGYZŐK LETTEK:

Bärtl Tivadar, Szvoboda K. Endre dr., Horony-Pálfy Aurél dr., Beliczay Imre dr., Boross Pál dr., Gergelyi Ernő dr., Garancsay László dr., Vitéz Vécsey Kálmán dr., Rimanóczy Olivér dr., Homolyai Rezső dr., Szentmiklósi József dr., Csanády Gusztáv dr.

TANÁCSJEGYZŐK:

Kállay József, Horváth Vidor, Pachler Béla dr., Orbay Dénes dr., Lehoczky Iván dr., Szécsy Andor, Vásárhelyi Leó, Schön Elemér, Kégl Elemér dr., Bernáth Gusztáv dr., Nyers László dr., Keil Tibor dr., Hegedüs Sándor dr., Reminiczky Lajos.

FOGALMAZÓK:

Salamonfay Nándor dr., Széll Lajos dr., Dorogsághy Győző dr., Korenchy László dr., Lukács Ödön dr., Tomcsány Tamás dr., Szitnyai Béla dr., Schreyer Imre, Kenessey Elek dr., Fodor Kálmán, Wurmb Gyula dr., Turcsányi Elek dr., Szalai József dr., Hajnos László dr., Csizéri Ferenc dr., Zakariás Gerő dr.

MŰSZAKI FŐTANÁCSOSOK:

D'Ouvencu Roland, Varga Lajos, Medgyessy Iván, Kazinczy Gábor dr.

MŰSZAKI TANÁCSOSOK:

Hollós Dezső, Jánosfi Emil, Krafner János, Dörre Endre, Müller Ferenc, Katolnay János.

FŐMÉRNÖKÖK:

Székely Ádám, Hadházy László, Földeák Zoltán, Meleghy Gyula, Vértesi László, Orczy Gyula.

MÉRNÖKÖK:

Burián Ákos, Polyák Jenő, Halászy Ferenc, Gáspár Géza, Glósz Lajos, Flatt Ágoston.

SEGÉDMÉRNÖKÖK:

Sadeczky Ferenc, Gyalokay Géza, Kelényi Ödön, Korb Ignác, Merza Dezső, Zala Pál.

MŰSZAKI FŐFELÜGYELŐK:

Vitéz Telepy Miklós, Mottl János.

MŰSZAKI FELÜGYELŐK:

Száray Lőrinc, Bánóczy Béla, Grolig Ernő.

MŰSZAKI FŐTISZTEK: Rékei Ödön, Auguszt József, Adamek Ferenc.

MŰSZAKI TISZTEK: Endrényi József, Salamon László, Szendefi József, Fraknói József, Deák Endre, Farkasvölgyi István.

KÓRHÁZI FELÜGYELŐK: Póznem Iván, Pátzer József.

KÓRHÁZI FŐTISZTEK: Jókuthy Elek, Édes Vince.

KÓRHÁZI TISZTEK: Iván Endre, Tiry Géza.

STASZTIKAI HIVATALI TISZT: Fábián István.

FŐKÖNYVTÁROS: Vitéz Homa Gyula dr.

KÖNYVTÁROS: Witzmann Gyula dr.

SEGÉDKÖNYVTÁROS: Szőke Imre dr.

MÚZEUMI TISZT: Kopp Jenő dr.

KÖZÉLELMEZÉSI FŐTANÁCSOS: Ostián Ferenc.

KÖZÉLELMEZÉSI TANÁCSOS: Vitéz Korány János.

KÖZÉLELMEZÉSI FŐFELÜGYELŐK: Vitéz Vass István, Kraft Béla.

KÖZÉLELMEZÉSI FELÜGYELŐK: Valkó Andor, Várnay Levente, Becker Sándor.

KÖZÉLELMEZÉSI TISZTEK: Feichtinger Sándor, Szentpály Jenő.

KÖZÉLELMEZÉSI SEGÉDTISZT: Papp Pál.

ADÓHIVATALI FŐSZÁMTANÁCSOSOK: Noszlopi Aladár, Fekete Ödön, Kozáry Gyula, Esztergályos Adolf, Dancs Szilveszter, Kleisz Alajos.

ADÓHIVATALI SZÁMTANÁCSOSOK: Mutzer György, Bakó Vince dr., Bacsinszky Béla, Kiss György dr., Majorossy Géza, Fekete Emil dr.

ADÓHIVATALI FŐTISZTEK: Steyrer Ferenc, Molnár Tivadar, Tarlós Béla, Györgyi Kálmán, Kölbing Endre, Urbán János, Kovachich Károly, Honfy Zoltán.

ADÓHIVATALI TISZTEK: Somogyi Béla, Lengyel László, Zimányi János, Dancsa Imre, Waginger Mihály, Herpka Károly, Uti István, Horváth József dr., Bencsó Nándor.

FŐPÉNZTÁROSOK: Maros György, Rupp István, Bohutinszky Ernő.

PÉNZTÁROSOK: Rozgonyi Ferenc, Bene Ferenc, Ráttay Béla.

PÉNZTÁRI TISZTEK: Nagy György, Endrődi Aladár, Kelemen László dr.

VÉGREHAJTÓ FŐTISZT: Horkay Ferenc.

VÉGREHAJTÓ TISZT: Kéri Árpád.

KÖZTISZTASÁGI TISZTEK: Vitéz Kovács Arnold, Lucz Gyula.

ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYKERTI ALIGAZGATÓ: Zoltán Ernő.

SEGÉDHIVATALI FŐIGAZGATÓK: Gyulai József, Wessetzky József, Herold Antal, Vadkerty Gyula.

SEGÉDHIVATALI IGAZGATÓK: Hajós József, Guttay Ferenc, Vida József, Tölgyes Vilmos, Pán Vilmos, Lantosy Károly, Pogány László, Hornyák János, Bor Dezső, Manchen Frigyes.

KEZELŐ FŐTISZTEK: Ambrus Manó, Fáy Ferenc, Szabó Sándor, Szilágyi Géza, Balogh János, Tiringer István, Kunyári László, Dány Aladár, Olay Béla, Bánhegyi Kálmán, Bártfay Gusztáv, Gárdonyi Pál, Kapolyi Károly, Helfy Mihály, Kenessey Gizella.

KEZELŐTISZTEK: Éless László, Baranyai Ferenc, Bajor Gyula, Cséfalvay Géza, Raj István, Tallum László, Varga István, Sárai Béla, Langfait Antal, Götz Sándor, Kelemen Lajos, Tolnay Gyula, Jákity Gyula, Lovag Kempski Alfréd, Szántó József, Schottola Kálmán, Dlugolinszky Simon, Makay Tibor.

KEZELŐNŐK: Erxa Margit, Stadler Józsefné, Paskutz Gizella.

SEGÉDFOGALMAZÓK: Buzáth Imre, Pászthy Károly, Fabianek József, Séthy Béla, Szigethy István, Huszár László, Nagy-Józsa György, Farkas László, Okolicsányi Pál, Bárány István, Szászy Lajos, Geiger Gyula, Uhl Raul, Kugler Albert és Halmay Zoltán.

FŐSZÁMTANÁCSOSOK: Pillér Géza, Zsigmond Boldizsár, Benes István, Vidéky Ödön, Rajháthy Győző, Plaht József, Krónics Imre.

SZÁMTANÁCSOSOK: Huszka Viktor, Felsőőry Jenő, Rózay Jenő, Huber Ervin, Telegdy György, Pokorny József, Poczonyi Béla, Amigó József, Vigyázó Lajos, Bánfalvy Béla.

SZÁMVEVŐSÉGI FŐTISZTEK: Kern Vilmos, Stanck Ferenc, Kiss József, Villányi Gyula, Pálovits István, Hajós József, Kemenes Frigyes, Jünker Gyula, Varga Lajos, Kovács Béla, Évinger Ernő, Krumpholz Mihály, Szendeffy István.

SZÁMVEVŐSÉGI TISZTEK: Anka János, Laukó László, Sántha István, Málik Sándor, Falvy Jenő, Biró János, Szabó Ferenc, Detre Nándor, Bory István, Kelyhessy Béla, Maróth Andor, Siminszky Géza, Garády János, Végh István, Antal Gábor, Gabnay Ferenc, vitéz Pintér Lajos, Görög Sándor.

Gyorsteherautó

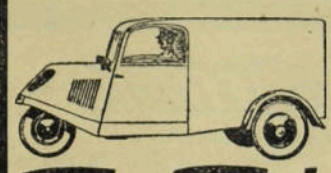

750 kg
lengő tengely
50 km sebesség
Tempo-Front Gazdaságos

BÁRDI Ügynök ucca 5

Nagy sikere van Londonban a magyar idegenforgalmi propagandának

Winchkler István államtitkár az idegenforgalmi ügyek irányítója

Április közepén megrendezik Brüsszelben *az idegenforgalmi propaganda kiállítást,* amelyen természetszerűleg komoly felkészültséggel vesznek részt a világ mindazon városai, amelyek idegenforgalmi szempontból vonzóerőt mondhatnak magukénak. A brüsszeli világkiállításon Budapest és tizenkét magyar város vesz részt, valószínű azonban, hogy ez a jelentkezési keret lényegesen megnövekedik. A kereskedelmi minisztériumban most folynak az erre vonatkozó tárgyalások és a minisztériumnak az a törekvése, hogy *mindazok a városok felvonuljanak a brüsszeli világkiállításon, amelyek a magyar idegenforgalom érdekében attrakciónak számítanak.*

A kereskedelmi minisztériumban nagyfontosságú tárgyalások folynak olyan irányban, hogy

a magyar idegenforgalom egységes irányítását Winchkler István kereskedelmi államtitkár vállalja, aki külföldi tárgyalásai révén tökéletes tájékozottsággal rendelkezik az összes részletkérdésekről.

Magától értetődik, hogy Budapest kimagasló szerepet vindikál magának az idegenforgalom megszervezésében és különösen örvendetes, hogy *London máris teljes egészében értékelik Budapest idegenforgalmi jelentőségét* és az itteni gyógyintézmények páratlan gyógyhatását. Az utóbbi hetekben az angol fővárosban folytatott ilyen irányú tárgyalásokat *Szviezsényi* Zoltán dr. miniszteri tanácsos, a budapesti gyógybizottság igazgatója, aki

az angol illetékes körök figyelmét a világ legnagyobb fürdővárosára irányította.

Nagyjelentőségű megállapodások történtek Londonban, amelyeknek alapján a két legelőkelőbb angol utazási és idegenforgalmi iroda: a *Dean & Dawson* és a *Thos. Cook & Son* hatalmas lendülettel bekapcsolódik a magyar idegenforgalom propagálásába. A két londoni világcégnél *külön magyar orvos fogja tájékoztatni a feleket a magyar fürdők gyógyhatásáról* és érdekes, hogy a *Daily Mail* meghívására

egyedül Magyarország vesz részt az Ideal Home kiállításon,

amely minden évben az angol ipar káprázatos felvonulása. Ezen a kiállításon, — amely május 17-ig tart — Magyarország nagyszabású idegenforgalmi kollekciót fog bemutatni.

BUSCH a nagykvalitások CIRKUSZA

A világ minden tájáról származó hatalmas személyzetével és óriási állatállományával bevonul **Budapestre**

A jelenkor legnagyobb méretű

CIRKUSZ-SZENZÁCIÓJA

A legjobb müsor, melyet Budapesten valaha láttak. Minden szám

UTÓLÉRHETETLEN

Megnyitó előadás a

Fővárosi Cirkuszban

Igazgatósági telefon: 18-3-35

április 20-án

Jegyelővétel kizárólag Központi Szinházjegy Irodában, VI., Teréz-körút 5.

Telefon: 11-1-11, 11-1-12, 11-1-13, 20-0-00, ahol kívánságára jegyét egyszerű telefonmegrendelésre is címére küldik.

Cirkuszpénztár: Telefon 20-0-11 naponta 10 órától állandóan nyitva.

ESEMÉNYEK

FŐVÁROSI HÍRLAP

Előfizetési ára:

egész évre . . . . 24 pengő
fél évre . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Németh Imre. A most lefolyt választások során Köszeg mandátumát egy fiatal és tehetséges magyar ujságiró, *Németh* Imre szerezte meg éles választási harc után. *Németh* Imre Köszegen született, ott is nevelkedett, ebben az ősi magyar katholikus kultúrcentrumban, a magyarság és a német ajkú magyarok testvéri együttélésének e történelmi városában. A háború és az ezt követő forradalmak után került Budapestre, ahol mint hirlapíró, közöttünk, *városházi hirlapirók között kezdte el magasraívelő hirlapirói pályáját.* Mint hirlapíró és kollega egyaránt kedvelt és szimpatikus volt, s rövid évek alatt ujságírói befolyása túlnőtt a napi várospolitika keretein. *Felelős szerkesztője lett a Magyar Távirati Iroda konszernjéhez tartozó Magyar Országos Tudósitónak,* amely Budapest székesfőváros félhivatalos hirlaptudósitója. Mint publicista a legelőkelőbb politikai napilapokba dolgozott és írt számtalan feltünést keltő cikket, melyekben *azokat a reformokat sürgeti, amelyeket a mai Gömbös-kormány vett fel programjába. Németh* Imrét, az ujságírót, a politika területére nem a reformhullám hozta és nem ez a hullám emelte magasba, hanem ellenkezőleg: ő volt az elsők egyike, aki a reformmozgalmat, amely nem csupán politikai, hanem elsősorban szellemi megújhodásra törekszik, — elindította útjára. *Németh* Imrének a parlamentben a helye. Hisszük és reméljük, hogy nem búcsúzunk töle mint ujságírótól, hisszük és reméljük, hogy a parlamentben az ujságirótársadalom számára oly aktuális és sorsdöntő kérdésekben azzal a szeretettel és lelkesedéssel lesz mellettünk, magyar ujságirók mellett, mint amilyen szeretettel és lelkesedéssel kisérjük mi őt most induló politikai pályáján.

A Saskör testületileg csatlakozott a Nemzeti Egység Pártjához. A *Saskör,* amely ezideig a kereszténypárttal tartott fenn szorosabb kapcsolatokat, hétfőn nagyobb küldöttség útján bejelentette *Sipőcz* Jenő főpolgármesternek, a kör díszelnökének, hogy *testületileg csatlakozik a Nemzeti Egység Pártjához.* A főpolgármester örömmel vette tudomásul a Saskör állásfoglalását, amely annak a jele, hogy a polgárság megértette a Nemzeti Egység gondolatának átütő erejét és lelkesen követi *Gömbös* Gyulát a nemzeti reformok útján.

Szerdán: közgyűlés. A törvényhatósági bizottság szerdán közgyülést tart, amelyen a 21 milliós beruházási kölcsönről, az új vásárpénztárról, a költségvetés módositásáról, a Margithíd kiszélesítéséről, az új angyalföldi csatornaszivattyú-telep létesitéséről döntenek. Ugyanekkor tárgyalják a BESZKÁRT múltévi zárószámadását is.

Zsitvay Tibor a józsefvárosi iparos-kereskedők vacsorán. A Józsefvárosi Iparosok és Kereskedők Köre csütörtökön vacsorát rendezett díszelnöke, *Usetty* Béla és elnöke, vitéz *Tóth* András tiszteletére. Megjelent a vacsorán *Zsitvay* Tibor, a Nep fővárosi szervezetének elnöke, továbbá *Pözel* István és *Nagy* Antal. *Wieselmann* Rezső üdvözlő szavai után *Zsitvay* Tibor szólalt fel. Azt hangsúlyozta, hogy *a miniszterelnök reformprogramja során elsősorban a gazdasági életben akar harmóniát teremteni* és ennek révén újra fel akarja emelni a dolgozó osztályok millióit. *Usetty* Béla beszélt ezután, majd vitéz *Tóth* András a józsefvárosi választóközönség ragaszkodásáról biztosította *Zsitvay* Tibort, végül *Nagy* Antal gazdasági és ipari kérdésekkel foglalkozott.

Kreisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

Parkettázó és padlózási vállalat
LÁNG JÓZSEF kartellen kívül
Budapest, VI., Bajnok-utca 1. Tel.: 199-65 és 181-38.
Új és javitási munkát szakszerű kivitelben, gyorsan és olcsón készít.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
fa- és acélredőny,
lakatosárú, napellenző és fémportál gyártmányai
anyagban és minőségben elsőrendűek
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 5. Tel.: 32-3-76, 45-9-86

Pártos Szilárd dr. gyásza. Súlyos csapás érte *Pártos* Szilárd dr.-t, a *Függetlenség* közgazdasági szerkesztőjét: édesanyja, özv. *Pártos* Ádámné, néh. *Pártos* Ádám gyógyszerész özvegye elhúnyt. A megboldogult úriasszony ismert volt jótékonyságáról, előkelő gondolkodásáról. Nagy szerepet töltött be a társadalmi életben és mindenütt szeretet és megbecsülés vette körül. Gazdasági és politikai életünk előkelőségei keresték fel *Pártos* Szilárd dr.-t részvétükkel, amelyhez kollégiális együttérzéssel a magunk részéről is csatlakozunk.

Főtisztviselők nyugdíjazása. *Balogh* Hugó helyettes tanácsnok 37 évi szolgálat után nyugalomba vonul. A polgármester azt javasolja, hogy engedélyezzék részére a tanácsnoki fizetés után járó nyugdíjat. — Hosszú és érdemes szolgálat után ugyancsak nyugállományba megy *Reiter* Ferenc főigazgató, a központi segédhivatal vezetője is.

Házasság. *Medriczky* Andor dr. fővárosi fogalmazó és *Magyar* Kató szombaton házasságot kötöttek. Tanúk voltak *Liber* Endre alpolgármester és *Magyar* István dr. ny. koronaügyész.

Gyorsabb lesz a budapesti villamos. A főváros közönségének a villamos vasúti közlekedés elleni panaszai között sokszor szerepel az a kifogás, hogy túl lassan haladnak a kocsik, ott is, ahol a pálya szabad és nincs semmi torlódás. A BESZKÁRT vezetősége maga is tisztában volt a panasz alaposságával, söt ennek pozitív kárát is látta, mert lassú közlekedés mellett több kocsi kellett az egyes útvonalakon és emiatt szaporodott a kocsikilométer. A lassúságnak kettős oka volt. Részben a régi, gyenge teljesítőképességű mótorokban volt a hiba, de az elavult forgami szabályzatban is, amely csak minimális sebességet engedélyezett. A villamosvasút vezetősége már hónapokkal ezelőtt kérte a kereskedelmi minisztert, hogy változtassa meg a szabályzatot és engedje meg a járatok sebességének fokozását. Most érkezett meg a miniszter döntése, amely teljes egészében honorálta a felsorakoztatott indokokat, amelyek a BESZKÁRT és a nagyközönség szempontjából egyaránt kívánatossá teszik a gyorsabb közlekedés rendszeresítését. A kocsik mótorjait már túlnyomó részben kicserélték olyanokra, amelyek 40 kilométerrel is futhatnak. A minisztérium azonban csak maximálisan 30 kilométeres sebességet engedélyezett a Vasúti és Hajózási felügyelőség szakvéleménye alapján. A földalatti után tehát rövidesen gyorsabban utazhat a publikum a földfeletti villamoson is.

Kibővitik a rózsadombi gyermeküdülőt. A főváros a múlt évben villát örökölt a Rózsadombon és abban gyermeküdülöt rendezett be, amelyet az ajándékozó neve után *Mahunka Imre gyermeküdülőnek* nevezett el. Eddig mindössze 24 gyermek számára volt hely az intézetben, ahova 3—6 éves gyermekeket vettek fel, három-három hetes üdülésre. Most az épületet 30.000 pengő költséggel átalakitják és kibövitik, úgyhogy ötvenre szaporodik a férőhelyek száma és így évente ott mintegy 500 gyermek gyógyüdültetése válik lehetövé.

Budapest idegenforgalmi propagandája Bécsben. Ezzel a címmel izléses, tartalmas füzet jelent meg *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok szerkesztésében. A füzet ismerteti a Budapest idegenforgalmi propagandájának bécsi müködését, a bécsi iroda információs tevékenységét, rámutatva arra, hogy milyen plakátokkal, hirdetésekkel, prospektusokkal, számolócédulákkal, autóspropagandával, vetítettképes előadásokkal, társasutazásokkal és más eszközökkel érik el, hogy az idegenek tömegesen keresik fel Budapestet. Kimutatták, hogy hatvan különböző nemzet fiai keresték fel a bécsi irodát, a látogatók legnagyobb része azonban osztrák volt. Amig 1932-ben negyven százalék volt az osztrákok arányszáma, akik a bécsi irodát felkeresték, addig a múlt évben *hatvannégy százalékra* emelkedett ez a szám.

Négy évi részletfizetésre vásárolják a rákkórház rádiumanyagát. A pénzügyi bizottság és a törvényhatósági közgyülés ezen a héten tárgyalja a rádiumkórház felállítására vonatkozó polgármesteri előterjesztést. A főváros vezetőségének a legnagyobb gondot *a rádium beszerzése okozza,* amelyet sikerült most megfelelő módon megoldani. A rádium kitermelésével és közvetlen forgalombahozásával Európában egyedül a belga bányavállalat, az *Union Miniere du Hant Katanga,* foglalkozik, amely messzemenő előzékenységgel hozzájárult ahhoz, hogy a főváros *négy év alatt törlessze a szükséges rádiummennyiség 700.000 pengős vételárát.*

Mozgalom a nyugati pályaudvar forgalmának visszaállításáért. A Terézváros és a Lipótváros kereskedői a legnagyobb sajnálattal tapasztalják, hogy a nyugati pályaudvar gyorsvonatforgalmának megszüntetése óta *a környék forgalma lényegesen megcsappant.* A kereskedők elpanaszolják, hogy ezen, az egykor virágzó körzetben, *tétlenségre vannak kárhoztatva* a kereskedők és mindaddig nincsen reményük a forgalom élénkítésére, amíg a nyugati pályaudvart meghagyják mai mostoha helyzetében. A pályaudvar környékének kereskedői az illetékes elöljáróságok támogatásával *beadványt intéztek a polgármesterhez* és a MÁV igazgatóságához, amelyben kérésük teljesítését szorgalmazzák.

Új utcanevek. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa a Királyhágó-utcának a Böszörményi-út és Németvölgyi-út között haladó szakasz térszerű részét *Királyhágó-térnek,* a Kelety Károly-utcának a Margit-körút és Bimbó-utca közti szakaszát, a Bimbóutcát a Mész-utcáig, magát a Mész-utcát és végül ismét a Bimbó-utcának az Endrődy Sándor utcáig terjedő részét egységesen *Bimbó-útnak* nevezte el, tehát a Bimbó-utca elnevezés ezentúl csak a Budai László-utcától a Bimbó-útig terjedő kisebb útra korlátozódik. A népligeti lengyel-légionista szobor körüli parkutat „Lengyel-sétány"-nak, a X. ker. Óhegyi-utcát *Sibrik Miklós-útnak,* a III., Farkastorki-útnál kiinduló és annak folytatásaképpen már régebben megépült utat *Jablonka-útnak,* a Remetehegy-útból kiinduló, majd északnyugati irányba forduló dülöutat *Erdőalja-útnak* s ugyancsak a közelben elvonuló kisebb dülőutat *Verhovina-utcának,* a VI. kerületi esztergomi vasútvonal mentén tervezett útból északnyugati irányban kiinduló 10 méter szélességű névtelen utcát *Toborzó-utcának* s végül a XI. ker. Ballagi Mór-utcából északnyugati irányban kiinduló és a Horthy Miklós-útig terjedő névtelen utcát *Thallóczy Lajos-utcának* nevezte el

Húsvéti ajándék az inségeseknek. A főváros vezetősége elhatározta, hogy a húsvéti ünnepek előtt, a rendes segélyezésen felül, 10.000 csomagban vajat, kenyeret és burgonyát oszt szét az inségesek között.

Útban Budapest felé a Busch-cirkusz. Nemsokára bevonul Budapestre Európa legelső cirkusza, amely a városligeti Fővárosi Cirkusz épületét soha nem látott szépségben és gazdagságban nyitja meg a főváros közönsége előtt. Párizsi, brüsszeli, berlini, varsói vendégszereplése rekordszámokat jelent a látogatottság méreteiben. A magyarázat egyszerű: *Busch* igazgató évtizedeken át kitartóan arra törekedett, hogy müsora a százszázalékos tökéletesség, a lenyügöző látnivaló és meglepő attrakciók sokaságát tömörítse egy-egy előadás keretében. Ennek jegyében nyílik meg e hó 20-án, szombaton, *Busch-Fővárosi Cirkusza!*

Különleges ételek olcsó elkészitése. Érdekes újítást vezettek be a *Gázművek* a főzőelőadásaikon. Eddig a polgári háztartásokban általánosan használatos nyersanyagokból állították össze az étrendet, s bizonyították be gyakorlatilag, hogy egy négyszemélyes család napi ellátása gáztüzelés mellett a legolcsóbb. A jövőben, hogy háziasszonyaink ismeretét bővítsék, és hogy az étrendet még változatosabbá tegyék, a tavaszi friss zöldségfélék- és böjti ételek változatos elkészitési módját, anyagérték és tápérték (kalória) számítással is bemutatják háziasszonyainknak. A főzőelőadásokat *minden kedden és pénteken* VI., Vilmos császár-út 3. sz. I. emeleten tartják, délután 5 órai kezdettel, s azokon mindenkit szívesen látnak. Belépődíj nincsen, ruhatár díjtalan.

Filléres hajók Wienbe és Pozsonyba. A MFTR közli, hogy legközelebb a következő filléres hajók fognak indulni: április 10-től 14-ig, április 18-tól 22-ig (husvéti kirándulás). Indulás 17-kor az Eötvös-térről. Egységes menetdíj oda-vissza 12.80 P. Átalányár teljes ellátással és hálóhellyel, a wieni állás alatt is 43-tól 50 P-ig. Vidékről jövő utasok 33%-os vasúti kedvezményt élveznek. Jegyek kaphatók az utazási irodákban és a MFTR. utazási irodájában.

Turistahajójáratok a Dunán. A M. Kir. Folyam- és Tengerhajózási R. T. közli, hogy a Budapestről 8 óra 30 perckor Esztergomba, Esztergomból pedig 17 órakor Budapestre esedékes kisdunai személyhajójáratot április hó 14-én megindítja. Egyben közli, hogy a Budapest-Eötvös-térről a nagy Dunaágban Esztergomba rendszeresített turistahajójáratokat április hó 14-től vasárnaponkint ez évben is fenntartja. A turistahajó az egyidejüleg kiadott menetrend szerint minden vasárnap 6 óra 30 perckor indul. A turistahajóra szóló egységes osztályú menettérti jegyek ára 1 P 80 fillér.

Breitner Bernát
Jégszekrények és Hütőkészülékek Gyára
Gyár, raktár és iroda: Budapest, VI., Király ucca 36
Alapittatott 1876

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ⁑ Telefon: 30-8-63.

KRAUSZ és SCHOFFER
mindennemű épület és asztalos faanyagok telepe és parkettázási vállalata
Budapest, V., Vág-u. 7. Telefon: 91—8—14

LEDNICZKY VEJE
HÓDOS ANDOR
LAKATOSIPARI- ÉS REDŐNYGYÁRTÓ-ÜZEME
BUDAPEST, IX., TOMPA-UTCA 32. TEL.: 39-9-36.

ILYÉS SÁNDOR
ÉPÜLETASZTALOSMUNKÁK ÜZEME
BUDAPEST, XI., BUDAÖRSI-ÚT 17. TEL.: 55—2-41.

Április 11-én és 13-án délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Munkát és keresetet vár az egész ország építőipara a kormánytól

Zsitvay Tibor képviseli az építőszakma érdekeit a kormány előtt — Százfagú küldöttség Zsitvay Tibor vezetésével még a héten átnyujtja a kormány tagjainak a határozati javaslatot

Múlnak az évek és az annyira ígért építkezési lendület nem akar vagy nem tud jelentkezni az iparágak tömegét foglalkoztató építési szakmában. A különböző érdekképviseletek hiába kérvényeztek a legmagasabb hatóságoknál, az ígéreteket nem követte a komoly cselekvés és ma ott tart az építőipar, hogy *a tavasz beállta a semmittevést és a kényszerpihenést juttatta számukra osztályrészül.* Ilyen körülmények között az iparos érdekeltségek vezetői: *Szurday* Róbert, a Magyar Munkaadók Központjának elnöke, vágfalvi *Quittner* Ervin építész, *Nagy* Antal iparkamarai alelnök, *Kovatsek* Ferenc, a Magyar Kőművesmesterek Országos Szövetségének elnöke, *Haverland* Antal, a Lakatos Ipartársulat elnöke, *Boross* András dr., a Budapesti Villanyszerelők és Műszerészek főjegyzője, *Füredy* Lajos, az Asztalosmesterek szövetségének főtitkára, *Garai* Nándor, a szobafestők és mázolók társelnöke, *Stulcz* Ferenc, a kőművesmesterek és kőfaragók ipartestületének elnöke és *Hirsch* József, az üvegesek ipartestületének elnöke nagygyűlésre hívták iparostársaikat, hogy ott az építőipari szakma érdekében a komoly mozgalmat valóban megindítsák. A nagygyűlés többszáz fönyi közönsége teljesen megtöltötte a kereskedelmi utazók Jókai-utcai nagytermét, amelynek komolyságát és fényét emelte az a jelentőségteljes körülmény, hogy azon *mindvégig résztvett Zsitvay Tibor volt igazságügyminiszter, a Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezetének elnöke és Bessenyey Zenó, a képviselőház volt alelnöke, akik a legkomolyabban vállalták ennek a nagyszabású akciónak a sikerre juttatását, mert ők is át vannak hatva attól a tudattól, hogy a munkanélküliség leküzdése csakis az építőipar, az út- és csatornaépítkezések, valamint az egyéb beruházások soronkívüli elrendelésével érhető el.*

A nagygyülésen *Kovatsek* Ferenc előadó rámutatott minden részletre kiterjedő beszédben, hogy a kormány megértő jóindulattal biztosítva van és evvel a támogatással

minden komoly és céltudatos akarat keresztülvihető.

Kiemelte, hogy a mai harmincéves adómentességi rendszert ki kell terjeszteni mindazon építtetők számára, akik az építkezést még ebben az évben megkezdik, azonkívül az építési munkalehetőségek számára *új kedvezmények is szükségesek.* Kifejtette, hogy a tatarozási adókedvezmény 65 milliós munkát eredményezett és sürgette a LÁB 8.5 milliós kölcsönének mozgósítását, amelynek révén 17 millió értékü munka volna megvalósítható. Sajnálatal állapította meg, hogy a pénzügyminiszter csak 5 millió pengőt hajlandó engedélyezni, holott *az építőiparosság általános foglalkoztatása csak komoly tőkék felhasználásával képzelhető el.* Örvendetesnek minősítette a 21 milliós fővárosi beruházóprogramot, viszont

sajnálatos ebből a szempontból, hogy az ott felsorolt munkák két évi időbeosztásra vannak előkészítve.

Sürgette *a belső Erzsébetváros rendezését,* mert az ott végrehajtandó munkák öt évig tartó állandó foglalkoztatáshoz juttatnák az építőipart. *Az OTI és a MABI óriási tőkével rendelkeznek,* tehát nincs akadálya annak, hogy biztos építőipari befektetések történjenek. Inkább építsen az OTI és a MABI és ne vásároljon bérházakat, mert abból a köznek különösebb haszna nincsen. Utalt arra, hogy a mai rendkívüli gazdasági helyzetben

az iparosságnak szervezkednie kell,

mert csak ezzel az erővel lehet keresztülvinni, hogy az építkezési lendület valósággá váljon. Elmondotta, hogy Olaszországban a megszervezett ipar követelésére 350.000 házat lebontottak és 450.000 új épületet emeltek. Most követi ezt a példát Németország, Ausztria és a Balkán-államok, ahol az építőiparosság mindenütt a felvirágoztatás felé halad. *Zsitvay* Tibor és *Bessenyey* Zénó a népgyülés hallgatósága előtt egyértelműen hangoztatták, hogy az építőipar kívánságait jogosnak tartják és arra törekednek, hogy

a kormány soronkívüli intézkedésekkel gondoskodjon az építőipar talpraállításáról.

Ezután előterjesztette *Kovatsek* Ferenc a *határozati javaslatot,* amely kimondja, hogy az építőipari nagygyülés az egész ország építőiparossága nevében a legmélyebb tisztelettel felkéri *Gömbös Gyula* miniszterelnököt, *Fabinyi* Tihamér pénzügyminisztert és *Bornemissza* Géza kereskedelemügyi minisztert, hogy a Nemzeti Egység pártjának gazdasági programjához híven

haladéktalanul intézkedjenek az építészi és beruházási munkálatok soronkívüli megindításáról

és soronkívül gondoskodjanak az építési munkaalkalmak elömozdításáról. Szükségesnek tartják *a harmincéves rendkívüli házadómentességet, a 25 éves házadómentességet, a 35 éves rendkívüli ideiglenes házadómentességet, a régi épületek átalakítására és tatarozására vonatkozó adókedvezményeket* és olyan irányú rendelkezés kibocsájtását, hogy az OTI és a MABI a rendelkezésre álló tőkéket építési és beruházási munkálatok céljaira fordítsa. Feltétlenül szükségesnek tartja a határozati javaslat, hogy *a pénzügyminiszter műszaki kikötései ne kerüljenek ellenkezésbe a meglévő építésügyi szabályzatokkal, valamint a Közmunkatanács rendelkezéseivel.*

A határozati javaslatot a következő szakmai érdekeltségek írták alá: Ipartestületek Országos Központja, Ipartestületek Országos Szövetsége, Magyar Kőművesmesterek Országos Szövetségének központja, Asztalosmesterek Országos Szövetségének Központja, Magyar Szobafestő, mázoló, aranyozó, címfestő, fényező, stb. Országos Szövetsége, Lakatosmesterek Országos Szövetsége, Magyar Ácsmesterek Országos Szövetsége, Budapesti Kőművesmesterek, Kőfaragómesterek Ipartestülete, Budapesti Asztalosmesterek Ipartestülete, Budapesti lakatos-, késes-, köszörüs-, stb. mesterek Ipartestülete, Budapesti villanyszerelő, műszerészek, látszerészek Ipartestülete, Budapesti szobafestő-, címfestő-, mázoló stb. mesterek Ipartestülete, Budapesti Ácsmesterek Ipartestülete, Budapesti tetőfedő-, kályhás-, kútcsináló- stb. mesterek Ipartestülete, Budapesti bádogos- és szerelőmesterek, Budapesti Épületburkolók Ipartestülete, Budapesti Fémművesek Ipartestülete, Budapesti Kövezőmesterek Ipartestülete, Budapesti üvegesek és rokonszakmák Ipartestülete, Kispesti Általános Ipartestület, Pestszenterzsébeti Általános Ipartestület, Ujpesti Általános Ipartestület, Budafoki Általános Ipartestület, Csillaghegy és környéke Általános Ipartestület, Gödöllő és vidéke Általános Ipartestület, A Magyar Kőművesmesterek Országos Szövetségének budapsti csoportja, Pestszentlőrinci Általános Ipartestület, Magyarországi iparoskörök Központja, Soroksár és vidéke Általános Ipartestülete.

A nagygyülés egyúttal felkérte *Zsitvay* Tibort, a Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezetének elnökét, hogy

a memorandumot az ipartestületek vezetőségeiből alakított százfagú küldöttség élén még e hét folyamán a miniszterelnök, a pénzügyminiszter és a kereskedelemügyi miniszter elé terjessze.

A nagygyülés lelkesedéssel elfogadta a határozati javaslatot és a legnagyobb komolysággal bízik abban, hogy *a soronkívüli intézkedésekkel az építőipari munkák a legközelebbi hetekben megindulnak.*

Amikor az Adriai biztosító a valorizációs fillérekre utazik

Erdős Aladár legújabb trükkje

A választási kampány alaposan igénybevette a pártok milliós kortesiratai révén a posta munkaerejét, az *Adriai Biztosító* pedig kíméletlenül fokozta ezt a túlfeszített kézbesítési szolgálatot. Az *Adriai Biztosító* felcsapott agitátornak éppen a legrosszabb időpontban és *a biztosítási ügyfelek hatalmas tömegeit árasztotta el egy körlevéllel, amelynek értelmezéséhez sok szó fér.* A biztosítótársaságok egyes kategóriái egy időben nem voltak válogatósak üzletszerzési eszközeikben, a mértékadó intézeteknél az utóbbi időben azonban *mégis kialakult valami méltóságteljesebb gyakorlat* és megszületett például olyan együttetü határozat, hogy

a valorizáció lebonyolítását nem használják ki üzletszerzésre.

Maga a valorizáció ugyanis *súlyos károsodást jelent a biztosítottak számára,* nem ízléses fegyver tehát ezt az alkalmat a közönség hiszékenységének kiaknázására felhasználni. Ezt az elvet azonban az Adriai Biztosító egyszerüen mellőzte és az *Erdős Aladár-féle új stílus* bevezetőjeként megrohamozta az ügyfeleket egy körlevéllel, amelynek a lényege az, hogy

a valorizációs igény átruházása és megfelelő új életbiztosítás kötése esetén a kifizetésre kerülő felértékelési összeg kétszeresét fizetik ki.

Először az új életbiztosítási kötvény beváltásával egyidejüleg, *másodszor* pedig, amikor a kötendő új életbiztosítás tőkéje esedékessé válik. A többi már ismeretes: „*amennyiben t. c.* — mondja a körlevél — *ezen kivételes előzékenységünket igénybe kívánja venni, ajánlatunk részletes megbeszélése céljából stb. illetékes tisztviselőinek útján a nap bármely órájában stb. örömmel állunk nb. rendelkezésére, stb., stb.*" Nem hisszük, hogy az Adriai Biztosítónak ez az átlátszó taktikázása nagy vonzóerőt gyakorol a közönségre, amely nagyon jól tudja, hogy

ezek az annyira hirdetett kedvezmények kizárólag az Adria számára jelentenek előnyöket.

Miről van itt szó? Arról semmiesetre sem, *hogy az Adriai kétszer fizessen. Egyszer sem fizet,* mert különben ráfizetne az üzletre, ez pedig érthető ellentétben áll *Erdős* Aladár ügyvezető igazgató új stílusával. A valorizációs összeg ugyanis csupán *néhány pengő,* amelyet az Adriai „kivételes előzékenységgel" bevételez, de azonnal ottartja díjfizetés címén. Nem jelent különös kegyet és kedvezményt, hogy az új életbiztosítás lejártakor *mindenkinek igérik az első évi díjat, mint elérési jutalmat,*

mert ezt minden különös kedvezmény nélkül is megkaphatja bárki, aki közvetlenül, tehát ügynök- és jutaléktmentesen jutott az Adriaival összeköttetésbe.

A másodszori kifizetés ígérete szánalmas mosolyra késztet minden szakembert, mert *a biztosító azért biztosító, hogy kifizesse az új életbiztosítás tőkéjét, amikor az esedékessé válik.*

Az új vezérigazgató tehát jól akar seperni és csak csodálatos, hogy a trieszti fővezérigazgató nem tiltakozik az ilyen *olcsó üzleti fogások* ellen. Úgylátszik *Arnoldo Frigessi di Rattalma* (Erdősék önként így olaszosították rácalmási Frigyessi Arnold nevét) sem olyan kényes és

azt hiszi, hogy a körlevelek tízezrei valami csodás fellendülés előszeleként futnak végig a magyar piacon.

Legfőbb ideje, hogy a biztosítótársaságok valamilyen formában *pönálé-alapot létesítsenek* és ott szabatosan lerögzítsék a tisztességes verseny kritériumait, nehogy a *magyar biztosítási ügyfelek bizalmát ismét megingassa az olyan üzleti szellem, amely nem méltó magukat nagynak és jelentékenynek minősítő intézetekhez.*

Szakemberek a képviselőházban. Az imént lezajlott képviselőválasztások a gazdasági élet komoly egyéniségeit juttatták mandátumhoz, akiknek mindegyike bizonyára nagy tudással fogja szolgálni az ország egyetemes gazdasági érdekeit. Az új törvényhozásban a gazdasági szakemberek sorában helyetfoglalnak: *Baross* Endre, a Szőlősgazdák Egyesületének igazgatója, *Baross* Gábor, a postatakarék volt vezérigazgatója, *Bud* János volt kereskedelmi- és pénzügyminiszter, *Czermann* Antal ny. pénzügyminiszteri tanácsos, *Fellner* Pál, a gyáripar egyik vezetője, *Görgey* István, a kereskedelmi tárca költségvetésének volt előadója, *Hunyadi* Ferenc, a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetének igazgatója, *Iványi* Béla volt földmívelésügyi miniszter, *Kenéz* Béla volt kereskedelemügyi miniszter, *Knob* Sándor dr., a GyOSz titkára, *Krudy* Ferenc, az árelemző bizottság tagja, *Kühne* Lóránt mezőgazdasági gépgyári igazgató, *Lakatos* Gyula dr., nagyhírű kereskedelmi jogász, vitéz *Mecsér* András, a mezőgazdasági kérdések kiváló szakértője, *Reményi-Schneller* Lajos, az Altruista Bank nagytudású vezérigazgatója, *Schandl* Károly, az O. K. H. vezérigazgatója, *Teleky* János gróf, a MATEOSz vezérigazgatója, *Temesváry* Imre, a pénzügyi költségvetés volt főelőadója, *Zsindely* Ferenc ny. pénzügyminiszteri titkár, *Kállay* Miklós volt földmívelésügyi miniszter, *Biró* Pál, a Rimamurányi Vasművek elnöke és *Ebér* Antal, a Budapesti Kereskedelmi- és Iparkamara elnöke. A gazdasági életnek tehát minden szakmája képviselőt kap az országgyülésen, ami a gazdasági kérdések mai fontossága idején nagy nyeresége az egész közéletnek.

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESÍTŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8 52

FÉNYSZÓRÓ

Nem létező engedélyekkel

komoly nagy vállalatok nem szoktak operálni, mint ahogy az emelkedett szellemű kereskedelmi tényezők mindenben és mindenkor a korrekt eljárást tartják szem előtt. Minderre azért kell hivatkozni, mert a legnagyobb felháborodás uralkodik az ólomcsőgyárak között és a felzúdulás kereszttüzében oly komoly vállalat áll, amely a szakmában elismert tekintélyre tett szert. Az ólomcső körül tudvalevőleg nagy verseny folyik az érdekelt gyárak között, mert növekedik a szükséglet és az jár jól, aki a legolcsóbb. Olcsóbb áron árusítani pedig csak olyképpen lehet, — ez is furcsa mentalitás! — ha a szabványos méretekből elvesznek és kevesebb pénzért kevésbé biztonságos csöveket kínálnak. A gyárak között az Ulrich B. J. vonta magára a figyelmet ezzel a cselekményével, kínálva derűre-borúra a szabványos előírásnál vékonyabb vastagságú ólomcsöveket, mondván, hogy az ilyen szabálytalan ólomcső forgalombahozatalára gratis és frankó, egyenesen a polgármestertől kaptak engedélyt. A konkurrens gyárak utánajártak és kideritették, hogy Ulrichék az általuk hirdetett polgármesteri engedélyt nemcsak, hogy nem kapták meg, de épp ellenkezőleg: a polgármester a szóbanforgó cső használatának engedélyezését külön végzéssel megtagadta. A leleplezésre az Ulrich J. B. cég azt válaszolta, hogy az engedélyt a Vízművek adták és továbbra is forgalombahozzák azt a vékonyabb falvastagságú ólomcsövet, amelyet a szerelők a főcsöveknél bekapcsolásra alkalmaznak, de amely eljárás biztonsági szempontból kifogásolható. A konkurrencia most újabb nyomozást indított a Vízművek engedélyének felkutatására és ha Ulrichék itt is kudarcot vallanának, nagy kíváncsisággal várják a választ arról, hogy Ulrichék vajjon milyen hivatal engedélye alapján árusítanak mégis szabálytalan méretű árukat. A válasz előreláthatóan nem lesz kielégítő, de addigra már az Ulrich-féle vékony csövek üzemben vannak, amiért a felelősséget nem lehet átháritani valamely harmadik, vagy ki tudja hányadik hatóságra!

A cipőgyári igazgató

szereti a magyar pénzt, de annyi fáradságot nem vesz magának, hogy megtanulja annak az országnak a nyelvét, amelynek vendégszeretete számára megélhetést, jólétet és bőséges keresetet juttat. A Del-Ka cipőgyár Klentner nevű igazgatója Budapestre jött, itt körülnézett, látott és győzött, addig azonban nem jutott, hogy a legegyszerűbb magyar kifejezéseket ajkára tudná venni, még kevésbé ambicionálja, hogy valamely ügyes és tehetséges tanitótól magyarnyelvű oktatást kérjen. Furcsa és groteszk Klentner igazgató szereplése a Magyar Cipőkészitők Egyesületében, ahol sűrűn szerepel és pattogó észak-német stilusban világitja meg a tiszteletreméltó szakma aktulális problémáit. Klentner igazgató nemcsak azért jött Budapestre, hogy itt irányító szerepet arrogáljon magának a Cipőkészitők Egyesületében, hanem azért is, hogy a kiskereskedőket az egész vonalon tönkretegye. Mert a Del-Ka fiókjaiban nemcsak cipőket, hanem harisnyákat, női fehérneműeket, bőrdiszműárukat és egyéb szükségleti cikkeket is árusitanak, ami végeredményben kijátszása a Del-Ka engedélyének, mert az nyilvánvalóan csupán cipőgyártmányok eladására vonatkozik. A kiskereskedőknek éppen elég keserves a nagyáruházak irtó versenye és ezért nincsen szükség arra, hogy a külföldi tőkeérdekeltségű Del-Ka cipőgyár külföldi igazgatója az áruházaknak nyujtson segitőkezet a legális kereskedelem eltiprására folytatott munkához.

Félmillió pengővel létesül az új vásárpénztár

Az új intézmény a Községi Takarékpénztár keretében működik

A Vásárpénztár felszámolásának befejezése óta a folyamatban lévő ügyeket a *Községi Takarékpénztár* intézi. A törvényhatósági bizottság már korábban arra az elhatározásra jutott, hogy a nagyfontosságú monopóliumot nem adja ki a kezéből és a Községi Takarékpénztár keretébe helyezi át a Vásárpénztár ügykörének ellátását. A mai átmeneti állapotot azonban állandósitani nem lehet és ezért *a főváros vezetősége a Községi Takarékpénztár égisze alatt új vásárpénztár alapitását javasolja a törvényhatósági bizottságnak.*

A Vásárpénztár felszámolásának elengedhetetlen feltétele — mondották illetékes helyen —, hogy a likvidációs tömegből *a monopólium kérdésében* döntés történjen. Miután a főváros közélelmezésének érdeke feltétlenül azt kívánja, hogy a monopólium továbbra is a főváros kezében maradjon és mert a Községi Takarékpénztár bebizonyitotta, hogy nála jó kézben van a Vásárpénztár intézése,

a polgármester azt javasolja, hogy a közgyülés a Vásárpénztár monopóliumát szerződésileg adja át a Községi Takarékpénztárnak, illetve az égisze alatt alapitandó új részvénytársaságnak.

Az új részvénytársaság szükségességét az indokolja, hogy nem célszerű a Községi Takarékpénztár ügykezelését a vásárpénztári üzletekkel megbolygatni, viszont *az új részvénytársaság összes részvényei a Községi Takarékpénztár tulajdonában maradnak*, az ügyvitelről pedig szintén az intézmény igazgatósága gondoskodik.

Az új Vásárpénztár alaptőkéje 500.000 pengő.

A főváros, a Községi Takarékpénztár és az új Vásárpénztár között kötendő szerződés nagyjában azonos azzal, amelynek révén a főváros korábban is hasznositotta a vásárpénztári monopóliumot.

Nyugdíjazták Fehér Jenő Beszkárt-igazgatót. A villamosvasút igazgatósága legutóbbi ülésén hozott határozatával legteljesebb elismerését nyilvánította *Fehér* Jenő dr. igazgatóhelyettes személye és munkássága iránt és ugyanekkor tudomásul vette a nyugdijazás iránti kérelmet. *Fehér* Jenő dr. mint ujságiró működött hosszú éveken át és *elismert tényezője volt a budapesti sajtónak.* Irodalmi téren is nevet szerzett magának és lirai költeményei általános feltünést keltettek. Először a Városi Vasút szolgálatában állott és a villamosvasutak egyesitése alkalmával került a BESZKÁRT-hoz, ahol mint vezértitkár és később igazgatóhelyettesi minőségben a kedvezményes jegyügyek intézését irányitotta. Ebben a pozicióban utódja *Saly* Géza vezértitkár lett, akit új beosztásában a hirdetési és propagandaügyek vezetésével is megbiztak.

A Dunántúli villamossági rt. közgyűlése. A napokban tartotta a *Magyar Dunántúli Villamossági Részvénytársaság* közgyülését. Nagy érdeklődéssel várták a közgyülés lefolyását, mert ezen történtek meg azok a bejelentések, amelyek a Dunántúli Villamossági Rt. aktivitását, rentabilitását igazolják. Mint ismeretes, a társaság befejezte a vasúti villamositás nagy munkáját. 1930-ban helyezték üzembe a bánhidai erőmütelepet és a múlt évben megkötötték a szerződést a székesfőváros elektromos áramszolgáltatására vonatkozóan a BESzKÁRT-tal és az Elektromos Müvekkel és ezenkívül a Győri Ipartelepek Rt-gal is szerződést kötöttek Győr városa áramszükségletének fedezésére. *Az 1934. évben 129.000 pengő tiszta nyereséget mutat ki a Dunántúli Villamossági Rt. és ezen felül 720.000 pengővel dotálta az újitási tartalékalapot.* A Villamossági Erőmű minden tekintetben eleget tett az angol kincstárral szemben és egyéb angol hitelezőkkel szemben fennálló és a kötvényszolgáltatásból folyó törvényes kötelezettségének.

A Fővárosi Kereskedők Egyesületének közgyűlése. A Fővárosi Kereskedők Egyesülete szerdán este tartotta meg XXXVIII. évi rendes közgyülését *Vértes* Emil elnökletével, aki részletesen beszámolt az egyesület egyévi működéséről és a kereskedelem érdekében folytatott küzdelemről.

A Nemzeti Takarékpénztár és Bank mérlege. A *Nemzeti Takarékpénztár és Bank Rt.* igazgatósága legutóbb tartott ülésében megállapitotta az április 16-án megtartandó közgyülés elé terjesztendő 1934. üzletévi mérleget, mely belső tartalékolások után 10,188.63 pengő nyereséggel zárult. Egyúttal elhatározta az igazgatóság, hogy a közgyülésen a tartalék- és nyugdíjalap megfelelő javadalmazása után részvényenként — úgy mint múlt évben — *50 filler osztalék* kifizetését fogja inditványozni.

A Kőbányai Polgári Serfőző és Szent István Tápszerművek Rt. április 15-én tartja évi rendes közgyülését. A vállalat az elmúlt évről 125.683 P tiszta nyereséget mutat ki, 10.000 pengővel többet, mint az előző esztendőben. Bár a sörfogyasztás mindenütt csökkent, a Polgári Serfőző igazgatósága helyes és gyakorlati üzleti érzékkel áttért egyéb tápszerek gyártására is, amelyekkel a vállalat forgalmát nagymértékben fokozta és a mai nehéz viszonyok között is 1200 munkásnak és tisztviselőnek nyujt állandó kenyeret.

VÁLLALKOZÁS

Kiadták az útportalanitási munkákat. Jelentette a *Fővárosi Hirlap*, hogy az idei útolajozási versenytárgyalás eredménye nem fedte a városházi körök várakozásait. Az útolajozó vállalatok ugyanis az anyagdrágulás és a valutáris nehézségek, valamint az adótöbbletek kényszerítő ereje folytán *harminc százalékkal magasabb ajánlatot nyujtottak be, mint az elmúlt évben.* A közegészségügyi ügyosztály 600.000 négyzetméter felület portalanitását vette tervbe és természetszerüleg szigorúan ragaszkodott a költségvetésben e cimen rendelkezésre álló 127 ezer pengős korlátozáshoz, *az ajánlattevők pedig önköltségi áron alul vállalkoztak volna, ha 20 filléres egységárak alatt vállalják ezt a munkálatot.* Hosszas tárgyalások után megkötötték a szerződést a *Hegedüs és Társa* céggel, amely 500.000 és a *Magyar Petróleumiparral*, amely 100.000 négyzetméteres útterület portalanitására kapott megbizást 20.5 filléres egységáron. *A szóbanforgó vállalatok teljes egészében méltányolták a fővárost érintő kényszerítő körülményeket és példaadó előzékenységgel vállalták az idei útportalanitást, ami számukra nem jelent hasznos és nyereségekkel záruló munkaalkalmat.* Az útolajozást májusban megkezdik, a főváros részéről kijelölt területeken.

Kőszállitás a fővárosi útvonalak karbantartásához. A fővárosi útvonalak kővel való burkolására kiirt kőszállitási versenytárgyalása alapján most történt meg a szállitások odaitélésére a döntés. A pályázók közül a következő vállalatok kaptak megbizást: *Badacsonyi Bazaltbánya Rt.* 84.069 P 10 f, a *Budavidéki Egyesitett Kőbányák* 14.463 P, a *Dunántúli Mész-, Tégla- és Kőipar Rt.* 9.120 P, a *Fábián és Katanics* cég bazaltbányája 5.160 P, *Fleischmann* Antal Dunakotró vállalata 41.400 P, dr. *Frank* István vállalkozó 22.813 P, *Inóczi Kőbánya és Ipartelepek rt.* 22.396 P, *ifj. Ritter* Antal 14.022 P, a *Sághegyi Bazaltbánya Rt.* 10.100 P, *Schaffer* Antal 470 P, a *Somoskői Bazaltbánya Rt.* és *Hofbauer* 263.652 P 70 f, *Stáger* és *Páth* kőbánya vállalata 6.363 P és végül a *Szobi Kőbánya Rt.* 23.867 P értékben.

Beérkezett ajánlatok

A BESZKÁRT különböző **vasútvonalain az 1935. évben végzendő burkolási, vágányátépitési és pályafenntartási munkákra pályáztak:** Urbach és Tafler, Trepelka Agoston, Hajnal Imre, Krausz Ferenc, Barta József, Kőnig József, Medvegy János, Klauber és Vajda, Szegedy Béla, Biró László, Amon Antal, Spányi Ernő, Schäffer Károly, Rozsnyai György, Visnyovszky és Gráf, Magyar Lóránt, Szendrő Zsigmond, Hollós Ferenc, Havas Lajos, Hoffer és Reinisch, Pataki Ferenc, Bakács és Szabó, Hirsch László, Wohl József, Rajk Sándor, Szász Albert, Gravieser Albin, Castelli Adolf, Neumann Ferenc, Neumann Miksa, Barta Károly, Vadas Mihály, Szepesi János, Just Kornél, Danubia műszaki váll. A vállalkozók az egyes munkanemeknél az alapárból 2%-tól 30%-ig terjedő engedményt nyujtottak.

A központi csatornaszivattyútelep új nyomócsövében elhelyezendő öntött vaszsilipek munkáira pályáztak: Verdes Jenö 48.003, Röck István és Első Brüni Gépgyár 51.442, Ganz és Társa 53.552 pengővel.

Kábelfektetési és hálózati munkák során szükséges járda és úttest aszfaltozási munkákra pályáztak: Épitőipar rt., The Neuchatel, Útépitő és Aszfaltozási vállalat rt., Magyar Aszfalt rt., Danubia műszaki vállalat, Hirsch Mihály, Fried Márkus, Helvey Tivadar, Murt Magyar Útépitési rt., Neofalt ipari váll., Korek E., Blehn János, Csató Pál.

15.000 kg. faféktuskóhoz való telitőanyag szállitására pályáztak: Schwartz Rudolf és társa, Gróf Sándor, Shell Kőolaj rt., Fantó Egyesült Ásvány, Hegedüs és társa, Hazai Kőolaj.

6000 kg. különleges gépkenőcs szállitására pályáztak: Holi Zsigmond, Schwartz Rudolf és Társa, Mitéfosz, Gróf Sándor, Shell Kőolaj rt., Láng és Lovas, Fantó, Hegedüs és társa.

20 000 kg. gázolaj szállitására pályáztak: Schwartz Rudolf és társa, Fantó, Hegedüs és társa, Antal János, Hazai Kőolaj, Shell Kőolaj rt., Magy. Petroleumipar rt., Nyirbogdányi Petroleumgyár rt., Steaua, Glória Kőolaj rt., Vacuum Oil.

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

Köztisztviselők régi kedvelt bevásárló helye a

„TRIBON" RUHÁZATI R. T.

BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-ÚT 14. TEL.: 392-85 és 312-97.

Az ország egyik legrégibb és legnagyobb ruházati intézete

Mérsékelt árak
Megbizható minőség
Pontos kiszolgálás
Legkedvezőbb fizetési feltételek

Tavaszi kabátok, szövetek, selymek és egyéb tavaszi divatujdonságok minden igényt kielégitő választékban. Mintákkal és ajánlattal készséggel szolgálunk

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 április 17. — 16—17. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavilonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Föltámadás

A Fővárosi Hirlap számára írta

Sipőcz Jenő dr.
főpolgármester

Föltámadunk! Ezt búgják a harangok, ez vibrál a tavaszi zsendülés fölfelé törő páráiban és ez a sóhajtás száll a szívekből a Magasság felé. És megtelik a lelkünk a Föltámadás szent misztériumával, hiszünk szent hittel és a Föltámadás örök, diadalmas szimbóluma megjelenik a magyar ég kárpitján is.

A hittel, az istenivel egyesül az, ami, bár gyarló emberi életünk tartozéka, de e tartozékok között legdícsőbb, legnemesebb: a haza sorsának, a nemzet föltámadásának áhítatos gondolata. A magyar föltámadásban tehát soha olyan mélyen gyökerező hittel nem hittünk, mint ma, amikor a tavaszi nedvkeringésben új erők, új energiák életrekelése, egykor fonnyadt és reménytelen csonkok kivirágzása ejti csodálatba a lelkünket.

Tegnap még a nagyhét borús hangulata nehezedett a nemzet szívére, ma gazdag remények ébredeznek benne. Mintha sohasem élt volna a nemzet, a magyar szívekben olyan megingathatatlanul a magyar akarat, hogy föl kell támadnunk, mint ma, amikor a magunk, eddig talán elrejtett, ki nem használt lelki energiaforrásai tárulnak föl a nemzet új történelme számára.

Nem véletlen, de nemesen szép szimbólum él abban, hogy az ország alkotmányos küzdelmét a föltámadás ünnepén, a husvéti szép napokon piheni ki a nemzet és veti mérlegre az eredményeket. Amikor pedig ez történik, mindnyájunknak éreznie kell, hogy itt nem pártküzdelmekről, nem politikai győzelemről van szó. Ez a most lezajlott választás a nemzet egységének megnyilatkozását, a keresztény és nemzeti gondolat föltámadását és megerősödését, a megfontolt bölcs haladás tavaszi megújhodását hozta meg számunkra. A nemzet föltétlen bizalma nyilatkozott meg a kormányhatalommal szemben, amely ennek a bizalomnak birtokában szilárdan áll és jogot, hivatást érez nagy terveinek megvalósítására, az igazi, a grandiózus országépítő munka megkezdésére.

Erős, a nép, a polgárság bizalmában gyökeredző kormányzat vezetése mellett azután a nemzet, az ország és talán legelsősorban Budapest székesfőváros lakossága lélekben megfrissülve, a maga jövőjében bizakodva örömmel köszönti az alkotó, a teremtő munka immár biztosított légkörét. A nemzet egységének impozáns megnyilatkozása — amint az máris számos jelből látható — erőt és tekintélyt ad az országnak, a nemzetnek kifelé, komoly súlyt biztosít számára ott, ahol nemzetek, országok és népek sorsáról döntenek. Idehaza pedig bent, ennek a sokat szenvedett, de nagylelkéről, hősies béketüréséről, áldozatkész önfeláldozásáról számos tanuságot tett főváros falain belül pedig a nemzet egységes megnyilatkozása, a reformgondolat mellett való hittétele azt jelenti, hogy Budapest polgársága és munkássága is alkalmazkodott az ország akaratához, hogy a föld népének és a világváros lakosságának szíve egy ütemre dobogott és egy ütemre fog dobogni a jövőben is.

Ennek a nagyszerű harmóniának, ennek a csodálatos husvéti ragyogásnak és bizakodásnak meg kell maradnia a lelkekben, hogy a keresztény és nemzeti gondolat, a bölcs haladás jegyében meginduló nagy munkánk meghozza végre, meghozza biztosan a magyar Föltámadást.

Számomra nem volt meglepetés a Nemzeti Egység döntő budapesti sikere, — mondja Antal István

Marton Béla: Megteremtjük a főváros és a vidék teljes lelki egységét

Gömbös Gyula miniszterelnök, valamint pártja és kormányzati programja elhatározó, szinte példátlan győzelmet aratott az országban és a fővárosban egyaránt. Hogy alakulhatott ki ez a nagyszerű siker, erre a kérdésre adja meg a feleletet az alábbi nyilatkozatban két olyan kiváló és nagytekintélyű politikai faktor, mint *Antal* István dr. min. tanácsos, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője és vitéz *Marton* Béla, a NEP országos főtitkára.

A válaszok igazolják azt, amit az alkotmányos küzdelem első napja óta hangoztatott a *Fővárosi Hirlap:* Budapest székesfőváros lakossága egész lélekkel áll a miniszterelnök zászlaja alá, nemcsak *Gömbös* Gyula világvonatkozásban is rendkívülire nőtt tekintélyének és ellenállhatatlanul vonzó egyéniségének hatása alatt, hanem azért is, mert programja hódító erejű. Ez a város mindig a reformok, a haladás, a fiatal energiák városa volt. Most olyan tanuságot tett erről Budapest, amilyet senki nem várt, csak az, aki igazán ismeri ennek a városnak a lelkét és aki ismerte azt a csodálatos és sikert sikerre halmozó, gyorsan ható szervezési munkát, amelyet a szervezés nagymesterei, *Sztranyavszky* Sándor, vitéz *Marton* Béla és *Zsitvay* Tibor irányítottak.

Az országos és budapesti győzelemről szóló két nagybecsű nyilatkozatunk itt következik:

Antal István:

— A *Nemzeti Egység Pártjának* választási győzelme, különösképp pedig az a győzelem, amelyet a fővárosban, általában a titkos kerületekben ért el, *engem a legkevésbé ért váratlanul.* Magyarázatul rá kell mutatnom három tényezőre, amelynek elvitathatatlan velejárója a hatalmas győzelem. Az

első tényezője maga a miniszterelnök személye.

A *másik tényező* a miniszterelnök programja, végül *a harmadik* a pártszervezet kiváló működése.

— Ami a miniszterelnök személyét illeti, látjuk és tudjuk, hogy

neki ma az országban olyan óriási átütő ereje, egymagában álló és szinte példa nélkül való tekintélye van, hogy ez önmagában titka és biztosítéka a választási sikernek.

Én, aki a választási kampány során beutaztam az egész országot, mindenütt ezt tapasztaltam és e tapasztalat birtokában jelenthetem ki, hogy

megtörtént az a példa nélkül álló eset, hogy nem a párt vitte diadalra a miniszterelnök zászlaját, hanem a miniszterelnök egyedül, a maga személyével vitte diadalra a párt zászlaját.

Szilárd meggyőződésem, hogy

ha Budapesten a miniszterelnök lett volna a listavezető, akkor a Nemzeti Egység Pártja legalább 50 százalékkal több szavazatot kapott volna,

jóllehet így is döntő sikert ért el a párt.

— Ami viszont a pártprogramot illeti, azt is mindenki tudja:

Gömbös Gyula miniszterelnök programja az egyetlen átfogó, egyetemes, a nemzeti élet minden problémáját felölelő politikai program,

ezzel szemben *minden egyéb párt csak olyan programmal jött, amely a nemzet összes problémáinak csak egy parciális töredéke,* valamely osztálynak vagy kategóriának az érdekeire vonatkozik.

— Végül, ami a pártszervezetet illeti, most történt meg először Magyarországon, hogy egy politikai párt *nem inszurrekciós kalandozással, hanem komoly, céltudatos munkával és nem csupán a választási kampány idejére, hanem a jövőre, az állandóságra bazirozva vitte véghez feladatát és hozta meg a sikert.* Nem alakult ki valamilyen pártbürokrácia, hanem az agitáció lendületével végre bebizonyították, hogy

nem igaz az, hogy a magyar népet nem lehet megszervezni, főleg, hogy nem lehet egységbe szervezni.

A *Nemzeti Egység Pártja* a nyugati modern államok tudatosan, sőt tudományosan felépített pártszervezeteinek mintájára, *olyan tökéletes és az egész nemzetet egybefogó szervezetet létesített, amely az első választási küzdelem során bebizonyította sikerével nagyrahivatottságát és életrevalóságát.*

vitéz Marton Béla:

— A fővárosi szervezetek kiépítése csak kevéssel a választások kiírása előtt kezdődött meg. Az a hatalmas arányú szervezési munka, amely *Zsitvay* Tibor ny. igazságügyminiszter irányítása alatt, *Kauser* István dr. ügyvezető igazgató, régi, kipróbált munkatársam vezetésével alig néhány hónapja folyik, *a rendelkezésre álló rövid idő alatt is minden várakozást kielégítő eredményeket mutat fel.* Budapest öntudatos polgársága nagy örömmel fogadta azt az erőteljes szervező munkát, amelyet az országban immár két és fél éve folytatunk a magyar testvériség gyakorlati megvalósulásáért és amely

mindenkinek módot nyújt az ország érdekében való önzetlen kötelességteljesítésre.

Tizennégy kerületi szervezet működik a fővárosban és e szervezetekben — úgyszólván néhány hét alatt —

a nemzeti szellemű polgárok hatalmas tömegei tömörültek.

Sikeres építőmunka folyik a különböző szellemi, ipari és kereskedelmi foglalkozásúakat tömörítő szervezetekben, valamint a *NEP* fővárosi női táborában is.

— Most, a választások után még tágabb tér nyilik az eddig megalapozott értékálló eredmények továbbfejlesztésére. A *Nemzeti Egység* diadalmas eszméje napról-napra növeli fővárosi táborunkat, melynek egyik legjelentősebb feladata: *megteremteni a főváros és a vidék teljes lelki egységét.* Azt a régen sürgetett alkotó összhangot, mely az új magyar élet felépítéséhez mulhatatlanul szükséges.

Budapest-világgyógyfürdő a külföld érdeklődésének előterében

Lamotte Károly alpolgármester az idegenforgalom nagyszerű kilátásairól

Mint valami csodálatos megváltó eröre, úgy tekint Budapest az idegenforgalom fejlödésére. A mai gazdasági nehézségek között változatlanul megtartotta vonzóerejét az utazás és ezért elmondható, hogy *az idegenforgalomban komoly és reális a fantázia.* Budapest idegenforgalmának értékes nyeresége *Lamotte* Károly dr. alpolgármester bekapcsolódása, aki a közelmultban átvette a városgazdasági ügyek felügyeletét is és ezzel egyik *döntő faktora lett az idegenforgalmi vonatkozásoknak.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

LAMOTTE KÁROLY dr.
alpolgármestert,

aki nagy lelkesedéssel vette kezébe ennek a nehéz ágazatnak az intézését és természetesen komoly elmélyüléssel foglalkozik azzal a kérdéssel, hogy *a budapesti idegenforgalom méretei valóban megérdemelt magasságokba emelkedjenek.*

— Sokat jártam külföldön — mondotta — és azt a megfigyelést tettem, hogy *Budapest a külföldiek számára verhetetlenül a legolcsóbb város.* A külföldön mindenütt olyan vendégnek tekintik az idegent, akinek sok pénze van és sokat költ,

nálunk pedig szerényebb a megítélés és a várakozás is.

Mindezektől eltekintve, *Budapest többet nyujt, mint bármely más külföldi nagyváros,* mert itt nem csupán a modern metropolis, a természeti szépségek, a dunai panoráma és minden ehhez kapcsolt részlet ad lenyügöző benyomást, hanem komoly értéket rak az idegenek elé *gyógyfürdőink sorozata,* amelyeknek vizei lassan-lassan

a nemzetközi elismertetés értékes megítélésében részesülnek.

Budapest szépségének és a rendelkezésre álló gyógyfürdőknek erőteljes kiaknázása lehet egyedül az az irány, amelyen haladva megszerezheti Budapest a *világgyógyfürdő* presztizsét.

— A főváros legközelebbi tervei szorosan simulnak ahhoz a törekvéshez, hogy *Budapest az idegenforgalmat növelje és az ebből származó gazdasági előnyöket biztosítsa.* A Tabán rendezése a fürdőváros érdekeit szolgálja és *erőteljes lendületet ígér az idegenforgalom érdekeinek szolgálatában*

a Rudas-fürdő mellé tervezett reumaszanatórium, amelynek épitési terveit a közelmultban állapitottuk meg.

Komoly befektetés ez a reumaszanatórium, egyúttal azonban komoly elindulás is ahhoz, hogy az elsőrendű gyógytényezőknek minősített fürdők a gyógyítás szolgálatába állíttassanak.

— A legközelebbi jövő nagy eseménye a *Nemzetközi Vásár,* ahol joggal várjuk az idegenforgalom szezonjának megindulását. Ezt követi a *Júniusi Hét,* zsúfolt programjában a zenei és művészi eseményekkel, majd következik a *Szent István-ünnepségek* időszaka, ami évenként Budapestre vonzza az idegeneket. Függetlenül ezektől a kimondott atrakcióktól, amúgy is megindul a tavaszi idegenjárás és mert

a holtszezonban kifejtett propaganda mindinkább több és több barátot szerez a magyar fővárosnak, jók a kilátások ahhoz, hogy Budapest idegenforgalma ebben az évben az előbbieknél kedvezőbb számszerű eredményt hozzon.

— A propaganda ugyanis az egyetlen, amellyel Budapest jelentőségét mindinkább ki tudjuk domborítani a külföld előtt. A *bécsi iroda* rendkívül hasznos munkát végez és meggyőződésem, hogy a *Velencében tervezett „Budapest" iroda* is eredményes figyelmeztetéssel szolgálhat az ott megforduló százezreknek arra, hogy

Budapest a Dunavölgye legpompázóbb és legértékesebb metropolisa.

— Immár évek óta erőteljesen bővíti idegenforgalmunkat a *filléres vonatok* intézménye, amelyek olcsó ideutazást biztosítanak a vidék és a külföld számára. Minden elismerést megérdemel az Államvasutak ezért a nagyszerűen bevált ötletért, azonban

valamilyen formában lehetőséget kellene találnia arra, hogy a filléres kirándulások állandó és rendszeres összeköttetést teremtsenek Budapesttel.

Ma az a helyzet, hogy az olcsó és filléres vonatok lökésszerűen zsúfolttá teszik a budapesti szállodákat és vendéglátó helyeket, amelyek azonban néhány óra leforgása után már ismét üresen tátonganak. A férőhelyek jobb kihasználására a tömeges és *hosszabb ittartózkodást kellene megszervezni,* hogy Budapest minden értéke feltáruljon és az idegenek ne kényszerüljenek a kötött időpontban való elutazásra. Érzésem szerint

az ilyen társasutazások kimélyitése messzemenő újabb eredményeket produkálhat Budapest számára.

A főváros egész vezetősége a legnagyobb lelkesedéssel dolgozik az idegenforgalom érdekében és ha sikerül nagyobb tételekkel dotálni a propagandaköltségeket, akkor *az idegenjárás felbecsülhetetlen előnyei minden várakozást felülmúlóan fognak jelentkezni.*

Elkészült a státusrendezés a közérdek legteljesebb figyelembevételével

Véglegesen különválasztják a közigazgatási és üzemi tisztviselőket — Megszünnek az ideiglenes állások

Sok izgalom forrása volt tisztviselői körökben a több mint egy éve folyamatban levő és küszöbön levő székesfővárosi státusrendezés. Mivel ismeretlen forrásokból ellenőrizhetetlen hirek kerültek forgalomba az egyes tisztviselői csoportok sorsáról,

doroghi FARKAS ÁKOS DR.

tanácsnokhoz, az elnöki ügyosztály vezetőjéhez fordultunk felvilágositásért, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a hozzá intézett kérdésekre ezeket mondotta:

— A mostani státusrendezés tulajdonképpen több idevonatkozó közgyülési határozat eredménye, de szükségessé tették az ujabb fővárosi törvény végrehajtási utasitását is. A főváros vezetősége azonban mindezektől függetlenül is már régen látta

a fővárosi tisztviselői státus fennálló rendszerében jelentkező hiányokat és már korábban foglalkozott a most megvalósitás előtt álló fontos reformmal.

Az előkészités hosszú hónapokig tartott, mert hiszen *helyes státusrendezést nem lehet elképzelni sem az egyes státusok történelmi kifejlödésének ismerete nélkül.* A munkálatok első etapja éppen ezért abban merült ki, hogy figyelemmel kisértük és lehetőség szerint

megállapitottuk minden egyes tisztviselői csoport kialakulását.

A történeti adatok ismeretében fogtunk hozzá a felmerülő szükséglet megállapitásához, *a mindenkori helyzetnek megfelelően.* Ezek

az előkészítő munkálatok már minden egyes tisztviselői kategóriára vonatkozóan teljesen elkészültek.

Az igy szerzett megállapitások, valamint *a felmerült követelmények és szükségletek egybevetése alapján készül most a polgármester úr végleges javaslata a fővárosi tisztviselők státusának végleges átszervezéséről.* A

részletekről egyelőre nem nyilatkozhatom.

Csupán azokat a szempontokat világitom meg, amelyek a státusrendezés előkészitésénél vezettek bennünket.

— Ilyen elsősorban a *takarékossági szempont.* Feltétlenül

csökkenteni akarjuk a közigazgatás személyi kiadásait,

bár *nem osztom teljesen azoknak a felfogását, akik a mai adminisztrációt kizárólag a személyi kiadások mértéke alapján bírálják el* és akik a takarékosságot kizárólag vagy tulnyomó részben a személyzeti kiadások rovatánál kivánják érvényesiteni. Nem szabad ugyanis figyelmen kivül hagyni, hogy

a főváros alkalmazottainak fizetését az utolsó néhány esztendőben már négyizben csökkentették jelentős mértékben.

E téren tehát tovább menni alighá volna lehetséges. A státus alapos átvizsgálása azonban mégis lehetőséget nyujt esetleg arra, hogy *a tisztviselők egyéni érdekeinek sérelme nélkül is lehessen megtakarítást felmutatni.*

— A másik szempont, amelyet érvényesiteni kivánunk: *a közigazgatás általános irányának fejlődése, amely feltétlenül a szakszerűség felé halad.* Ezen a téren is összhangba akarjuk hozni a tisztviselői igényeket a polgárságnak a közigazgatással kapcsolatban támasztott igényeivel.

— Harmadik szempont az egyes tisztviselői szakok érdekeinek *fokozottabb védelme.* Lehetővé akarjuk tenni azt, hogy

a főváros tisztviselői karában a kiválóbb képességgel rendelkező tisztviselők előlépési lehetőségei könnyebbek legyenek és ezáltal a tisztviselői kar szellemi nivója is felfrissüljön, az utánpótláshoz pedig mindenkor az egyes szakmák legkiválóbb munkaerőit lehessen a székesfőváros szolgálatába állitani.

Tudatában vagyunk annak, hogy *jó közigazgatást csak megelégedett, hozzáértő, szakképzett és törekvő tisztviselőkkel lehet biztositani.* A státusrendezési javaslat minden irányban igyekezett összhangba hozni az érdekeket, amelyek sokszor különböznek egymástól. A javaslat elkészitésénél pedig szemem előtt lebegett a régi igazság, hogy

a közérdek mindenek előtt, mert a közigazgatás a közönségért van

és igy a jogos igények kielégitése mellett a közönség teherbiróképességét és kivánságait is figyelembe kell vennünk.

— A státusrendezés egyik legfontosabb újitása az lesz, hogy

az üzemi tisztviselőket teljesen különválasztja a közigazgatástól.

A multban e téren egészen zavaros volt a helyzet, ami rengeteg bonyodalomra adott okot. A közigazgatásnál szolgáltak üzemi alkalmazottak, akik onnan is kapták a fizetésüket, de *sok esetben volt fordítva is.* Most ez *megszünik.* A másik nagyjelentőségü újitás, hogy

az összes ideiglenes állások megszünnek.

Természetesen *nem B-lista vagy elbocsátások révén, hanem átszervezéssel, illetve véglegesités révén.* A multban az egyes állásokat ötletszerüen szervezték és nem egy esetben még az illetékeseknek is nehéz volt megállapitani, hogy ebben vagy abban a kategóriában mennyi a szervezett állás, azt sem ismertük, hogy egyik vagy másik állás, mikor és miért milyen körülmények között szervezteteti. *Most minden rendszerbe lesz foglalva és*

csak a normál státus keretén belül történhetnek változások.

Farkas Ákos tanácsnok a beszélgetés végén még megemlitette, hogy elkészült és *már üzemben is van az új modern, központi személyzeti nyilvántartó,* amely percek alatt nemcsak az egyes tisztviselőkről, hanem az egész tisztviselői karról és az összes alkalmazottról kimerítő és pontos adatokkal szolgálhat a legmodernebb kartotékrendszer segitségével.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., Baross-utca 77. sz. Telefon: 33-5-42

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, UT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

LAVER FERENC Denta MŰSZERGYÁR
Alapitva 1900
Budapest, VIII., Vas-u. 2. Telefon: 40-4-24
Gépek • Műszerek • Autóalkatrészek

Breitner Bernát
Jégszekrények és Hűtőkészülékek Gyára
Gyár, raktár és iroda: Budapest, VI., Király ucca 36
Alapitiatott 1876

RUDAS SÁNDOR
Budapest, VI., Jókai-utca 2. (Jókai-tér sarok.) Tel.: 18-0-26
dugattyúk, dugattyúgyürük, dug. csapszegek
szaküzlete

ÚTHENGERLÉST
vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföld-út 1. Tel.: 59-9-68.

Munkában nem lesz hiány

A Fővárosi Hirlap számára írta

Szendy Károly dr., Budapest polgármestere

Engem megtiszteltek azzal a jelzővel, hogy a munka polgármestere vagyok. Ez a jelző, azt hiszem, hogy nemcsak megtiszteltetést, hanem kötelességet is rejt magában, mégpedig nemcsak a magam számára, hanem a munkatársaim, a tisztviselői kar, az összes alkalmazottak és az egész adminisztráció számára. S mivel tudom, hogy nemcsak én vágyom a munkára, hanem minden egészséges embernek a munka a hivatása: el akarom érni, hogy necsak én, mint polgármester tudjak szakadatlanul dolgozni ebben a fővárosban, hanem annak minden polgára, s minden munkára vágyó kéz megkapja azt, amire szüksége van a munka révén: a mindennapi kenyeret.

Miután így gondolkozom, egy cseppet sem lehet meglepő, hogy a legerélyesebben szorgalmaztam az új beruházóprogram összeállítását és nyélbeütését. Az én szerény nézetem szerint a mai világban kedvesebb husvéti ajándékkal nem lephettem meg a főváros lakosságát, mint ezzel a munkaprogrammal, amelyik széles területeket ölel át és számtalan érdekeltségen keresztül a munkáskezek tízezreit foglalkoztatja. Én a szakadatlan munkában látom a feltámadás egyik formáját, a folytonos megújhódás egyúttal az erők konzerválását és fejlesztését is jelenti és ha túl leszünk ezen a mostani 21 millió pengős beruházáson, akkor sem állhatunk meg, folytatnunk kell az igények kielégítését és mondanom sem kell, hogy a magam munkaprogramjának csak kezdetét jelzem ezzel a 21 millió pengős beruházással. Nem félek attól, hogy kiapadnak a források, Budapest lakossága rendkívül szorgalmas, lelkiismeretes és szeret áldozatokat hozni akkor, amikor tudja, hogy ezek az áldozatok nem hiábavalóak, a vérkeringést biztosítják, az egészséges forgalmat tartják fenn és minden pengő visszakerül azokhoz, akik azt a főváros pénztárába befizetik. Már pedig az eddig nyilvánosságra hozott program épp azt bizonyítja, hogy a beruházásokat a legszigorúbb gyakorlati és gazdaságossági elvek figyelembevételével szabta meg a főváros vezetősége: minden kiadott fillér a köz érdekét szolgálja és a munkaalkalmakat növeli.

E pillanatban még nem tudom megmondani, hogy melyik irányban fogjuk folytatni az építőmunkát, amelynek egyes tételei élénken beszélnek a beruházási programban. De bármelyik területre is dirigáljuk át a főváros filléreit, az adófizetők nyugodtak lehetnek: *haszontalan célokra soha nem fogjuk elpazarolni a főváros millióit.* Küszöbön állnak olyan nagyfontosságú városrendészeti feladatok, amelyeket részben a multtól vettünk át örökségképen, részben pedig az újonnan felmerült szükségletek hozták magukkal. Nem akarom idő előtt felfedni ezeket a feladatokat, mert még tartanak a tárgyalások. Annyit azonban már most megmondhatok, hogy a husvét utáni időkre és a mostani beruházóprogram keretén kívül is maradt még munka és mihelyt ezt nyilvánosságra hozhatjuk: nemcsak nekünk, a főváros vezetőségének, hanem a főváros egész lakosságának is kellemes meglepetéssel szolgálhatunk.

Nem leszek érdemetlen arra a megtisztelő jelzőre, amellyel engem kitüntettek és nyugodt lelkiismerettel vállalom, hogy amíg én vagyok a főváros polgármestere, addig hasznos munkában egyetlen kéz sem fog szűkölködni Budapesten.

Mit valósít meg Budapest a nemzeti reformprogramból

A Nemzeti Egység Pártjának képviselői elmondják, hogy milyen célokért akarnak küzdeni a parlamentben

Zsitvay Tibort, a *Nemzeti Egység Pártja* fővárosi szervezetének elnökét, kecskeméti útjára, ahová mandátumának átvételére ment, elkisérte a párt hét ujonnan megválasztott képviselője is: *Bessenyey* Zénó, *Szurday* Róbert, *Petracsek* Lajos, *Usetty* Béla dr., *Pözel* István dr., *Terbócz* Imre és vitéz *Tóth* András dr. A főváros képviselői ezt az alkalmat is felhasználták arra, hogy *megvitassák az időszerü budapesti problémákat és lefektessenek bizonyos programpontokat, amelyek kivétel nélkül a főváros fejlesztésére és a lakosság megélhetésének könnyitésére vonatkozhat.* Komoly, alapos és lelkiismeretes egyéniségek a *Nemzeti Egység Pártjába* tartozó budapesti képviselők, akiknek munkásságától kézzelfogható eredményeket remélnek minden vonatkozásban.

A hét budapesti NEP képviselő közül *Usetty* Béla és *Petracsek* Lajos régi ismerősei a főváros közönségének.

USETTY BÉLA dr.

a déli kerület úgyszólván minden polgárának ismerőse és barátja. Mindenkin segit, mindenkinek gondját magára veszi, mindenkiért lót-fut, csakhogy *segitsen és támogasson mindenkit,* aki azt megitélése szerint megérdemli. Az ügyvédi foglalkozás nála inkább hivatás, mert irodájában több a nem fizető ügyfél, mint az olyan, akinek honoráriumot felszámit. A *BESZKART elnöke* és szakértője a közlekedésnek, lelkes sportember, aki a *Magyar Labdarugók Szövetsége* élén is eredményes munkát folytat.

PETRACSEK LAJOS dr.

agilis vezére a kormány mögé felsorakozott budai polgárság hatalmas táborának. Immár a második ciklusban képviselő és néhány évi működése során szeretik és tisztelik egyenességéért, jóságáért és igazságosságáért. *A NEP budai vezéralakja,* köztiszteletben álló ügyvéd, akinek minden ténykedését budai érdekek szolgálata hevíti.

SZURDAY RÓBERT

most először képviselő és mint az egyik legnagyobb magyar iparvállalat vezére, nagy szerep vár reá *a gazdasági kérdések megvitatásánál.* Felfogása szerint mindent be kell váltani, amit a választási agitáció során a polgárságnak igért, mert *nagy a nyomor és a munkanélküliség.* Boldognak érzi magát, hogy képviselő lett, nem a diszes cimért, hanem azért, hogy *a kisemberek sorsán segithet.*

TERBÓCZ IMRE

rengeteget dolgozott, hogy a fővárosban a Nemzeti Egység diadalát biztositsa. A budai kerület képviselője és ezért *nem csinál titkot abból, hogy elsősorban Buda választóinak érdekeit kivánja szolgálni* úgy az országos, mint a fővárosi politikában. A tettek emberének ismerik és nagy várakozással tekintenek szimpatikus egyénisége felé a politikai életben.

PÖZEL ISTVÁN dr.

a kispolgárok igazi barátja, aki minden vonatkozásban a szegények és elesettek talpraállitását akarja valóra váltani. Ismeri az összes részletkérdéseket és tudja, hogy *hol és milyen eszközök a segités tényezői.* Küzdeni akar többek között az *állásnélküli magántisztviselők elhelyezése érdekében* és nem titkolja azt a felfogását, hogy áldozatokat kellene hozni azoknak a vállalatoknak, amelyek az 1931-ben életbeléptetett devizakorlátozások folytán nem várt mértékben gyarapodtak. *Bátor és szókimondó* az új budai képviselő, akinek szavát sokszor fogjuk hallani a törvényhozás terméből.

BESSENYEY ZÉNÓ dr.

csak Budapesten új képviselő, mert eddig Sátoraljaújhely követe volt az elmult országgyülésben. Nagy tudása, felkészültsége és az ügyek általános ismerete *kimagasló tekintélyt biztositottak a számára* és ezzel magyarázható, hogy személyével töltötték be *a képviselőház egyik alelnöki* poziciójat is. A székesfővárosnak nagy nyeresége az északi kerület új képviselője, aki ismeretes erélyével fog harcolni a nyomor, a szegénység és a nincstelenség megszüntetése érdekében.

vitéz TÓTH ANDRÁS dr.

a budapesti ügyvédi kar egyik legszimpatikusabb tagja. A tettek embere, mint ahogy tettekkel bizonyitotta lángoló szeretetét a haza iránt a világháborúban is. Mottója: *a becsületesség és az őszinteség.* Ragyogó szónok, kitünő debatter és mindenbe elmélyülő egyéniség, aki a déli kerület sokasok bajára és kivánságára fog orvoslást hozni úgy az országgyülésben, mint a székesfőváros törvényhatóságában.

Zsitvay Tibor kecskeméti útján a *Fővárosi Hirlap* munkatársa is résztvett, akinek alkalma nyilott Budapest új képviselőit megszólaltatni arról, hogy *mi a programjuk a főváros problémáival kapcsolatosan az elkövetkező törvényhozói működésük során.* A nyilatkozatok igy hangzanak:

Bessenyey Zénó dr.:

— Mint budapesti képviselő

ugyanazok a politikai szempontok irányitanak, mint eddigi vidéki képviselői minőségben.

Minden lokális érdeknél *fontosabbnak tartom az országos politikai szempontokat,* mert meg vagyok győződve, hogy *az egyik magyar, vagy a másik magyar érdeke között ezekben a kérdésekben nincs különbség.* Természetes azonban, hogy az a bizalom, amelyet velem szemben Budapest székesfőváros polgársága mutatott, viszonzást kiván és

azt a rajongást, amelyet Budapest iránt mindenkor éreztem, most kötelességtudássá és reális munkássággá kivánom átformálni.

Olyan nagy ez a feladat, hogy csak néhány szempontot emelek ki. Mindenekelőtt

erősen fejlesztendőnek tartom az idegenforgalmat és ebből a szempontból minden akadályt elháritandónak tekintek.

Ki kell emelnem a vizum-kérdést, amelynek kötelező volta és főleg drágasága *megszüntetendő,* de legalábbis csökkentendő lenne.

— Kiegyenlitendőnek tartom azokat *az ellentéteket, amelyek a vidéki termelő lakosság és a budapesti fogyasztók érdekei között vannak.* Ezért

a budapesti vámsorompók leépitésével, a fogyasztási adók és az árusitási költségek csökkentésével szeretném közelebb hozni a termelők és fogyasztók érdekeit.

Nem szabad arról elfeledkeznünk, hogy *Magyarország legnagyobb fogyasztópiaca Budapest* és a termelői érdekek figyelembevétele mellett tekintettel kell lenni arra is, hogy *a fogyasztót olcsó élelmiszerrel láthassuk el.* Nagy

hivatást érzek a budapesti kereskedő- és kisiparostársadalom érdekeinek megvédésére,

olyan nagyszámú és hivatása magaslatán álló magyar állampolgár érdekeiről van ezen a téren szó, hogy ezek védelmét képviselői működésem külön feladatául tekintem. Ami a lokális vonatkozású érdekeket illeti, a legtöbb tennivalót kerületem *legelhagyatottabb részében,*

az Angyalföldön látom, amelyet most ismertem meg és ahol közlekedési, közbiztonsági, épitkezési és szépészeti feladatok egész tömege vár megoldásra.

Ezt a városrészt a nemzeti eszmékhez való hü ragaszkodása érdemessé teszi arra, hogy törődjünk a sorsával és elhanyagolt állapotából a fejlődés útjára vezessük.

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben P 1.20 Minden szerdán disznótoros vacsora pénteken este halászlé

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ-MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8.
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78.
Közp. fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

FÜRDŐKÁDAK, CSÖVEK
Hasenörl, Csengery-u. 53.

Petracsek Lajos dr.:

A választási eredmény fényesen igazolta a miniszterelnök elgondolásának helyességét. A Nemzeti Egység Pártja fővárosi képviselőinek feladata, hogy *a kormány reformprogramjában helyet biztosítson Budapestnek is.* A főváros legégetőbb problémája, amelyet orvosolni kell, *az adókérdés:*

Budapest polgársága rendkívül magas adót fizet az ország többi részéhez arányítva.

Ehhez járul, hogy új intézkedések következtében *a város huszonnyolc millió pengővel kevesebbel fordíthat a maga céljaira, mint eddig.* Az adóterheken való könnyítéshez tartozik *a burkolt adó fokozatos megszüntetése.* Ez különösképpen vonatkozik a fogyasztási adókra, a tejrendeletre, a fakartelre és a szénárak megállapítására. A legsürgősebben megoldandó kérdések közé tartozik

a házadómentesség kiterjesztése és a tatarozási kedvezmények fokozása.

Különösképpen támogatnia kell a kormánynak *a családi házak építését.* Ugyancsak idetartozik a Tabán felépítésének, a Víziváros elavult részeinek *és Óbuda szabályozásának problémája.*

Pözel István dr.:

— Az *üzemi kérdés* a legérdekesebb fővárosi problémák egyike, amelyet meg kell oldani. Egyéni felfogásom az, hogy az üzemek általában véve megszüntetendők, kivéve a közélelmezési üzemet, amelynek árnivelláló szerepe mellett a köz ellátása szempontjából is fontos hivatása van. A

legelső teendők közé tartozik az építkezések előmozdítása, én azonban a belső területekre helyezem elsősorban a súlyt, mert a külső területek óriási költségeket jelentenek a fővárosra nézve,

a közművek és a világítás bevezetése miatt. Szükségesnek tartanám — hogy konkrét tényekről beszéljek elsősorban — *a régi Vásárpénztár felállítását,* mert ennek egy mozgékony szervnek kell lennie és nincs semmi szükség arra, hogy a Községi Takarékkal és bizonyos bürokráciával megterhelten működjék. Az

egyes üzemeknél, ha fenmaradnak, különösen a magasabb pozíciókban fizetésredukcióra van szükség.

Általában keresztül kell vinni az összes üzemek jövedelmezőségének revízióját.

Nem szabad hozzányulni a tisztviselői testület fizetéséhez, mert ezt már amúgyis erősen redukálták.

— Utaink, járdáink eléggé rendben vannak, a város parkírozása is elsőrangúan van megszervezve, ami fontos, mert idegenforgalmi téren az eddiginél jóval nagyobb érdeklődés várható Magyarország iránt. *Minden összeget érdemes az idegenforgalom növelésére befektetni, mert ezek az összegek megsokszorozódva térülnek vissza.*

— Jelenleg

kevés az az összeg, amelyet az állam és a város idegenforgalmi propagandára költ.

Ennek a többszörösére van szükség és *minél több olyan alkalmat kell keresni évenként, mint amilyen a tavaszi mezőgazdasági kiállítás, valamint a Budapesti Nemzetközi Vásár.* Mint sportember, kijelentem, hogy Magyarországnak minden áldozatot meg kell hoznia, — *vonatkozik ez persze a fővárosra is* — hogy *sportját minél magasabb nívóra fejlessze.* Befejezésül még azt óhajtom mondani, hogy

a fővárosi tisztviselők előmenetelét nem szabad pártérdekek szerint elbírálni,

függetleníteni kell a tisztviselőket a politikai pártoktól és előmenetelüknél nem a politikában, hanem az íróasztalnál szerzett érdemek legyenek irányadók.

Terbócz Imre:

— A főváros legelsősorban megoldandó kérdésének egyike az üzemi gazdálkodás *racionalizálása.* Véleményem szerint *óriási lehetőségek állnak fenn a megtakarításokra.* Ez egyrészt a főváros polgársága terheinek megkönnyítését jelenti, másrészt beruházási lehetőségeket foglal magában. Minden pénzt, ami fölösleges, *az idegenforgalom elömozdítására kell fordítani.* Ez

a láthatatlan import a főváros lakosságának egyre több kereseti lehetőséget nyujt.

Mint a budai választókerület képviselője, legfontosabb teendőnek természetesen az óbudai híd megépítésének elkezdését és a Margit-híd kibővítésének munkálatait tartom, amely a közeljövőben már meg is valósul. Végre kell hajtani a Tabán rendezését is és a közönség szempontjából fontos a budai közlekedés reorganizálása, amelynek teljesen a budai lakósok igényeihez kell idomulnia A fővárosi tisztviselői probléma tekintetében nekem is az az álláspontom, hogy

a fővárosnak pártpolitikától mentes tisztviselői karra van szüksége,

függetleníteni kell tehát a tisztviselőket minden külső politikai hatástól, mert csak így dolgozhat nyugodtan, ideálisan a városháza.

vitéz Tóth András dr.:

— A Józsefváros a választások során *megmutatta, hogy mit tud.* És behozott engem a harmadik helyen. Ennyit a személyemről, de különben sem óhajtok sokat és előre beszélni. Leszögezem, hogy *Budapest nem folytathat külön és önálló politikát és*

Gömbös Gyula politikájának vonalvezetésével, tehát az országos politikával teljesen összhangban kell a fővárosnak is működnie.

Ezt dokumentálja az a tény, hogy a déli kerület polgársága és a perifériák munkássága is *egyöntetűen a miniszterelnök népi politikája mellé állott.* A frontharcos-társadalom is — mutatja közben a gomblyukába tűzött frontharcos-jelvényt vitéz Tóth András — *a szintén frontharcos miniszterelnök táborába szegődött* és reménykedve várja minden problémájának végleges megoldását.

Szurday Róbert

úgy mondta a vasúti fülkében, hogy életének első interjuját adja. *A „szüzinterjú" így hangzik:*

— M., új fővárosi képviselők kész programmal megyünk a parlamentbe és *a program alapjai Gömbös Gyula nemzeti munkatervében vannak lefektetve.* A magam részéről

minden törvényjavaslatnál a kisexisztenciák sorsának javítását igyekszem előtérbe helyezni.

Ezek a megerősödött kis exisztenciák ugyanis *az ország legbiztosabb támaszai.* Nekem is meggyőződésem, hogy

a tőke nem cél, hanem eszköz.

Eszköz arra, hogy az általános jólét emeltessék. Szükséges tehát az összes jóléti intézményeknek minél hathatósabb fejlesztése. *A tőkének van erre legelsősorban szüksége.* És a mai világban

a tőkének amellett, hogy saját funkcióit el kell végeznie, áldozatokat is kell hoznia azoknak az érdekében, akik a tőke termelő munkájának résztvevői.

Egyik sürgősen megoldandó feladat — *a kisiparos- és a kiskereskedelem támogatásával kapcsolatosan mondom ezt — a kisiparosoknak és kiskereskedőknek az aggkori biztosítása.* Ez országos érdek, figyelembevéve különösen azt, hogy a kiskereskedők és a kisiparosok is alkalmazottaikat biztosították az OTI-ban és a MABI-ban,

méltánytalan tehát az, hogy sajátmaguk aggkorukra esetleg ellátatlanok maradjanak.

Ebben az akcióban természetesen számolnunk kell az érdekeltségek áldozatkészségével is, mert az állam egyedül nem tudná ezt a kérdést olyan gyorsan megoldani, mint amilyen gyorsasággal ennek a szükségessége mutatkozik.

Jól esik hallani ezeket a szavakat éppen *Szurday* Róbert szájából, aki a nagytőkét képviseli és elnöke a munkaadók szövetségének, amely háromszázezer munkáskéznek, tehát

a családtagokkal együtt több mint egymillió embernek nyujt kenyeret.

— *Minél több kenyér biztosítása* — mondja *Szurday* Róbert — ez a célunk, a *munkásságot pedig polgárosítani kell,* s ez is az elkövetkező reformkorszak feladata.

Usetty Béla dr.:

— *Az új huszonegymilliós beruházás a fővárosban óriási lehetőségeket nyujt munkaalkalmak teremtése terén.* A Tabán problémájának nagymértékben való előrevitele Budapest-fürdőváros kifejlődése szempontjából bír jelentőséggel, mert

minden remény megvan arra, hogy ezzel az első lépéssel rövid időn belül valósággá válik az új fürdőváros,

amitől az ipar és kereskedelem nagymérvű fellendülését is várja Budapest közönsége a beruházásokkal kapcsolatosan. A külföldi gazdasági szerződések megkötése remélhetőleg rövid időn belül megtörténik, ami elsősorban a budapesti kereskedelem szempontjából nagyjelentőségű. *A német zsír- és szalonna-exportunk igen szép fellendülést hozott a húsiparban,* s megvan a biztatásunk arra is, hogy ez tovább folytatódik, sőt Csehország felé is hasonló irányú exportlehetőség nyílik. A főváros

ezért ruház be 1,300.000 pengőt a vágóhidakba.

A déli választókerületnek a beruházási kölcsönből elsősorban a kőbányai aluljáró megépítésére fordított összeg jelent forgalmi szempontból és munkaalkalmak teremtése szempontjából is eredményt. Kőbányát

az aluljáró megépítése lényegesen közelebb hozza Pesthez.

Ha a fejlődés itt továbbfolytatódik, természetes, hogy

a sertésszállásokat is ki kell telepíteni.

— Nagy fejlődés előtt áll a IX. kerület a Boráros-téri hídnak a forgalomba való bekapcsolásával, ami másfél év múlva már megtörténik. Akkor nyílik majd lehetőség arra is, hogy

a Boráros-tértől a Vámházig terjedő Dunapartot rendezzék és egybekapcsolják a korzóval, ami a fővárosnak egyik szépsége lenne,

de fontos ennek a dunaparti résznek a parkírozása azért is, mert a IX. kerületnek aránylag a legkevesebb a tere és a parkja. *Évtizedes mulasztást kell tehát ezen a téren pótolni.*

— A IV. kerület *különösen a fürdőváros fejlődésétől vár nagyobb lendületet.* Mert az lesz hivatva a kerületben minden igényt kielégítő ipar és kereskedelem felvirágoztatására és foglalkoztatására. Zugló felé aránylag jó a közlekedés, *ezen a részen is szorgalmazni kell azonban parkok, terek és fásított utak létesítését,* ami ugyan nagyobb áldozatot követel a fővárostól, de nem lehet előle kitérni még a mai nehéz gazdasági viszonyok között sem.

Egyéni ambíciók helyett nemzeti reformprogram

Szörtsey József nyilatkozata

Az új képviselőház rendkívül értékes munkaerővel gyarapodik, amikor tagjai között felsorakozik *Szörtsey* József, a *Társadalmi Egyesületek Országos Szövetségének* ügyvezető elnöke. A nemzeti erők összefogása és mindenek felett az ország érdekeinek erőteljes szolgálata: ez *Szörtsey* József eddigi munkásságának története. Nem kétséges, hogy a képviselőházban *Szörtsey* József az általa eddig megtett úton halad tovább és *a nemzeti érdekek komoly kimunkálását* fogja sürgetni a törvényhozás házában. *Szörtsey* József a képviselőház megbízása után elrendelt pótválasztáson lép fel *Szentesen,* ahol megválasztása annál is inkább befejezett ténynek mondható, mert *az alföldi város közönsége a legnagyobb lelkesedéssel vette tudomásul, hogy a Nemzeti Egység Pártja Szörtsey Józsefet tekinti hivatalos jelöltjének.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ezúttal Budapest politikai husvétjéről intézett kérdést *Szörtsey* Józsefhez, akinek nyilatkozata a következőképpen szól:

— Budapest husvétja mozgalmas napok után köszönt be és hoz pihenőt. Ezt az alkalmat meg kell ragadni és Budapest józanul gondolkozó és nemzeti érzésü hazafias közönsége előtt rá kell mutatni arra, hogy azt a politikát, amelynek hangoskodó, müviharokat támasztó szellemében nem egyetemes nagy programok terjednek, hanem egyéni ambiciók sütkéreznek. *Európa legszebb, legdérüsebb városának életéből ki kell kapcsolni.*

Budapest ne feledje el, hogy nem városrészek és utcarészek aszfaltnagyságaiért él, hanem egy megesonkított, de a nemzeti tradiciókhoz minden erejével ragaszkodó nemzet fővárosa.

Ez a nemzet pedig az egységet akarja, *a nemzet egységét,* hogy a nemzeti erők termelése és fokozása megindulhasson. A nemzet *ezért elvetette az egyének ambicióit és helyébe a nemzet reformprogramját helyezte.*

— Budapest ennek a reformprogramnak szülőhelye. A reformprogramot csak a nemzeti egység teremtheti meg. Ezért *Budapest népe forrjon ezen a husvéton a Nemzeti Egységbe.*

WAHL-FERENC lakatos mester
VAS ÉS FÉMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII. Víg-utca 39. Telefon: 316-45

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTŰZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ✠ Telefon: 30-8-63.

Budapest, mint egyetemi város

A főváros 800.000 pengős jubileumi adománya

Irta: Liber Endre alpolgármester

Amikor Heidelberg, Halle, Göttingen és a többi német város nevét halljuk, képzeletünkben mindig megjelennek a diáksapkás egyetemi hallgatók, mint az említett városok karakterisztikus figurái. Ugyanezt nem mondhatjuk a mi fővárosunkról, Budapestről, noha Budapestnek sokkal mozgalmasabb egyetemi élete van, mint a felsorolt régi, egyetemi, német városoknak.

Fővárosunk, mint egyetemi város is igen szép multtal dicsekedhetik. Ma általában csak a Pázmány Péter Tudományegyetemre, mai egyetemünkre és büszkeségünkre gondolnak az emberek, ha egyetemről esik szó, pedig nemcsak 300 éve, hanem ennél sokkal régebben állott már egyetem, főiskola a magyar fővárosban. Zsigmond német-római császár és Magyarország királya már 1388-ban megalapította Óbudán a „Sigismundea" nevü egyetemet. Erről a főiskoláról — sajnos — semmiféle adat sem maradt fenn az utókorra, mindazonáltal tudunk a létezéséről, sőt azt is tudjuk, hogy a konstanzai zsinaton, 1414-ben hat tanár, köztük két jogtudós, egy hittudor és egy orvos képviselte az óbudai egyetemet. Hol volt az egyetem épülete, kik voltak a tanárai, mennyi volt a diákja és hogy mikor, miért szünt meg, sajnos, ismeretlen előttünk, ezeket az emlékeket és adatokat elmosta a viharos magyar évszázadok vérözöne.

Mátyás király 1465-ben alapította meg Budán a theológiai főiskolát. Corvin Mátyás Vitez János érsek ösztönzésére II. Pál pápától kapott engedélyt egy új egyetem alapitására, amely a különböző tudományok között a theológiára is kiterjeszkedett. Ez a főiskola, amely 1467-ben megnyilt és több külföldről behivott jeles tanárral dicsekedhetett, Vitéz János érsek halálával 1473-ban megszünt. Maga Mátyás király ennél egy sokkal nagyobb tudományos intézet alapítását tervezte, amely az egész magyar tanulóifjuság nevelöintézete lett volna. A roppant épületnek azonban, — amely 40.000 tanuló és rengeteg tanár befogadására lett volna alkalmas, nem épült meg soha, csak az alapfalai készültek el a budai vár lábánál, a mai Vizivárosban. Mátyás király az osztrák háború révén hosszasan időzött az ország határain kivül és nagyszerü tervét nem fejezhette be.

300 év előtt

Ezek a főiskolák bizonyára sokkal jótékonyabb és tartósabb hatással lettek volna az akkori időben úgy a fővárosunk, mint hazánk kulturális állapotára, ha a XVI. és XVII. századbeli török uralom és az országos viszályok azokat legszebb fejlödésükben el nem fojtják. Azalatt, amig nemzetünk fegyverrel a kezében harcolt a barbárság ellen s védöbástyaként védelmezte Európa kulturáját, amig a külföldi egyetemek akadály és nehézség nélkül virultak, fejlödhettek, azalatt Magyarország területének legnagyobb részét elfoglalva tartotta a győző ellenfél és Budavár tornyán a félhold csillogott. Pázmány Péter, Magyarország nagy bíboros-prímása 1635-ben alapította a nagyszombati akadémiát, amely alapja lett a most 300 éves jubileumát ülö budapesti tudományegyetemnek. Ezt a főiskolát, amely eleinte csak hittudományi és bölcsészeti karból állott, később, 1667-ben jogi karral egészitették ki. A közbejött háborús korszak alatt az egyetem több alkalommal szünetelt, míg t. i. végre Mária Terézia 1769. július 17-én kelt kéziratával az érseki egyetemet királyegyetemmé emelte és elrendelte a még hiányzó orvosi kar felállítását. 1677-ben a királynö az egyetemet Nagyszombatról Budára helyezte és 1780 március 15-én kiadta az egyetem szabadságlevelét, a „Diploma inaugurale"-t, amelyben az egyetemet régebbi jogaiban és kiváltságaiban, alapítványaiban megerősítette, új jószágokkal gazdagította, az egyes karokat és azok tanácsát pedig külön címerrel és hiteles pecséttel ajándékozta meg. 1784-ben II József császár az egyetemet, a hittudományi kar kivételével, Budáról Pestre helyezte át, majd két év mulva a hittudományi kart is visszacsatolta az egyetemhez.

Az autonómia

Az 1848-ik évi XIX. t.-c. a pesti egyetemet a tanszabadság elvén álló modern főiskolává avatta. 1849-ben azonban a bekövetkezett abszolutizmus megszorította az egyetem önkormányzati jogát és az az előadás nyelvévé a régebbi latin helyett a németet jelölte meg. 1860-ban végre újra visszanyerte az ösi egyetem régi jogait s vele azt a szervezetet, amelynek keretei között lényegileg ma is müködik. A magyar főváros tudományegyetemének multjára visszapillantva, büszkeséggel állapithatjuk meg, hogy e tekintetben is az elsök között áll az európai nagyvárosok között. Az úttörö olasz és francia egyetemek nyomán a közelebbfekvö országok területén csak két régebb egyetem van még a budapestinél, a prágai és a bécsi egyetem, míg a többiek közül csak a heidelbergi és kölni egyetemek elözik meg, az elöbbi 3 évvel, az utóbbi egy évvel a budai egyetem felállitását, míg Ehrfurt és Lipcse egyetemei már fiatalabbak. A magyar szellemi életnek a világfolyamatba való bekapcsolódása megérdemli, hogy kellö nyomatékkal hangsúlyozzuk és hirdessük: mindenkor együtt jártuk az utat a nyugattal és nem riadtunk vissza a kezdet nehézségeitől, sőt azt lehet mondani, az úttörök szerepétől sem.

Mátyás király nagyszerü álma, a 40.000 hallgatót befogadó budai tudományegyetem, amelyről az egykorú leírás feljegyzi, hogy egész külön egyetemi város épült volna, nemcsak a diákok lakókamráival és tanárok házaival, hanem külön épületekkel az orvosdoktorok, patikárosok, borbélyok számára is, külön kórházzal, az élelmiszerárusok, boltosok, müvesek mühelyével, konyhákkal, mészárosokkal, kenyérsütökkel és külön vásárral, — sajnos, nem valósult meg. A szép álom egy hirtelen pusztulásba hanyatló kor áldozata lett, de ez a nagyszerü elképzelés is bizonyítéka Mátyás király eszmei emelkedettségének, a magyar kultúra akkori fejlettségének. De ha nem is valósíthatta meg Mátyás király ezt a világra szóló tudományos intézetet, egy fél ezreddel ezelött, a jubileumát ülö Pázmány Péter Tudományegyetem örököse és kitermelője azoknak a gondolatoknak, érzéseknek, amelyeknek a budai egyetemi városban kellett volna 1500 körül kibontakozni. A mai tudományegyetem nemcsak alapitója, Pázmány Péter nevét örzi és hirdeti kegyelettel, hanem az ösi budai és óbudai egyetemek hagyományait is ápolja.

Ebből a vázlatszerü elmefuttatásból is nyilvánvaló, hogy az egyetem és a magyar főváros között mit jelentenek és milyen mélyek a kapcsolatok. Elképzelhetö-e, hogy egy egyetem, melynek falai között Pázmány Péter szelleme él, amelynek katedráin Katona István, Révay Miklós, Toldy Ferenc, Greguss Ágoston, Gyulay Pál, Kitaibel Pál, Eötvös Lóránt, Than Károly, Semmelweiss Ignác, Fodor József, Korányi Frigyes és még a ragyogó elmék egész sora tanított és munkálkodott, ne legyen hatással egy város szellemi életére, ne nyomja rá bélyegét, ne igyekezzék maga körül a saját magas világszemléletét az egyetem falain túl is elterjeszteni.

Az ötvösmesterek és aranyművesek ismerik a próbakövet, amellyel megérintik a fémtárgyat s a próbakö megmutatja, igazán arany-e és mennyire tiszta. A mi városunk lelki értékeinek finomságát a legvilágosabban az egyetem mutatja. Megérintett bennünket és reméljük, hogy Budapest kiállotta a próbát. Egy egyetem nött nagyra falaink között, ugyanz alatt az idö alatt Budapest is felnött, egyeteméhez méltóvá lett. Frigy létesült közöttük s az eltelt, eredményes évtizedek, évszázadok jelölik ki elkövetkezendö idök útját.

A székesfőváros közönsége a legbensöségesebb érzéssel és dédelgetö szeretettel kapcsolódik bele a budapesti tudományegyetem 300 éves fennállásának jubileumi ünnepségeibe. A maga háláját és elismerését igyekszik azzal az adománnyal leróni, szemléltetni, amelyet éppen pénteken szavazott meg a törvényhatósági bizottság, amikor kimondotta, hogy a 21 milliós beruházási kölcsönböl 800.000 pengöt az egyetemi tüdöbeteggyógyító intézet létesítésére ajánl fel. A főváros az egész összeget rendelkezésre bocsátja, hogy a régóta nélkülözött intézet megépülhessen és új erössége épüljön a tudomány fellegvárának. Egyedül a főváros mostani súlyos anyagi helyzete késztette a törvényhatósági bizottságot annak a feltételnek a kikötésére, hogy az állam ennek a 800.000 pengönek a felét a székesfővárosnak vissza fogja téríteni. A 400.000 P azonban a főváros adománya lesz, abban a reménységben, hogy majdan, ha jobb napok virradnak e hazára és erre a fővárosra, továbbfejlödik az egyetem, abban az irányban, ahogyan Corvin Mátyás megálmodta.

CUSTODIS ALPHONS

MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉSEK RÉSZÉRE

ALAPÍTÁSI ÉV 1870

BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19.
TELEFON: 12—0—07

Gyárkéményépités, Gözkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

Budapest randevúra készül

Budapest szerelmeseinek megint forrót dobban a szivük. Valahogy úgy, mint amikor az ember alig várja, hogy eljöjjön már a randevú napja.

Mert Budapest randevúra készül. Kéthetes randevúra, júniusban. A külföld jön el hozzánk látogatóba és nekünk, akik szerelmes fanatizmussal szeretnök ezt a várost a legszebbé, legboldogabbá varázsolni, különös izgalmat jelent ez a nagy randevú. Meg tudjuk-e magunknak örökre hódítani azt a sokezer idegent, aki idejön? Meg tudjuk-e hódítani, úgy hogy ezentúl minden esztendöben idekivánkozzék?

„Júniusi hetek", ez lesz a neve annak a két hétnek, amikor Budapest ünnepi pompában feltárja minden világvárosi érdekességét, romantikus szépségét, fürdöinek csodáját és müvészi életének gazdagságát az idegenek elött. Mindössze két hét. Június 6-tól június 20-ig. A „jöjjön három napra Budapestre" helyett most kéthetes randevúra várjuk a külföldet. És tizenöt nap alatt meg kell hódítanunk a magunk számára a szeretetét, a rajongását.

Amit *Fellner* Alfréd, az ünnepi hetek bizottságának ügyvezetője mond, az tele van lelkesedéssel:

— Budapest világvárosi hivatottságát hirdetjük. Tehát a lényeget nem a zenei események és elöadások adják, hanem a magyar föváros. És éppen ezért a kitüzött eseményeknek nem is az a rendeltetésük, hogy eszmei összefüggésben egymást kiegészítve, magyar ünnepi játékká avassák a „Júniusi hetek"-et, hanem hogy idegenforgalmunkat alátámasszák. Budapest: délelött fürdöváros, délután világváros, este a zene városa.

És valóban vállaljuk büszkén, hogy — mint a csodatevö — mind a három kivánságot teljesíteni tudjuk. Gyógyfürdöink és strandfürdöink híre és értéke ma már világviszonylatban is a legjobb. Délutáni sportversenyeink, látványosságaink, szórakozásaink és mindaz, amit ez a nagyváros a maga forgalmával és nyugateurópai kultúrájával a szemnek, az értelemnek és a kiváncsi kedélynek adni tud, a világvárost reprezentálják. Estére pedig csodás müvészi hangversenyek várják a zenei élvezetre szomjas füleket. Lesz minden. Négy szenzációszámba menö hangverseny, hat operaelöadás, két színházi elöadás, a nevek élén *Dohnányi, Hubay, Bartók, Kodály, Szigeti, Weiner, Basalides, Németh Mária, Fischer Annie, Telmányi, Liszt Ferenc Koronázási miséje* az esztergomi bazilikában, a *Tannhäuser* szabadtéri elöadása a tatatóvárosi parkban; lillafüredi, balatoni, mezökövesdi kirándulás és még sok minden, ami a külföldet érdekli, különösképpen pedig az angolokat. És ahogyan *Fellner* Alfréd egy Londonban tett nyilatkozatában mondja: számos érintkezési pont kinálkozik az angol—magyar kapcsolatok kimélyitésére, a legfontosabb pedig a müvészet és a sport. Budapestet Londonban föként a zenekedvelök és sportrajongók városának ismerik. Ami a müvészetet illeti, *Fellner* Alfréd felsorolja azoknak a magyar muzsikusoknak, íróknak, festöknek, szobrászoknak a neveit, akik maradandó emléket hagytak a londoni közönségben. Az állandóan erösbödö Liszt-kultusz és Apponyi emlékiratainak ragyogó sikere is növeli a magyar név dicsöségét. Szóval a légkör nem kedvezötlen és most az adottságok gyakorlati kihasználásáról lesz szó.

Mindezekhez pedig legyen szabad hozzátennünk a magunk néhány csendes gondolatát, szerény óhaját, amely minden budapesti polgár óhaja, gondolata. Hiszen mi józanul tudjuk, hogy nincsen a világnak olyan városa, — akár eldugott fészek, akár metropolis — ahol a romantikus szív ne találna valami szépet. És az ilyen szépségekkel úgy van az ember, hogy minél többet keres, — annál többet talál. Tehát nincs rangsor. Ahány város, annyiféle szépség, érdekesség. Nápolyban más és Sztambulban is más és Párizsban is, Salzburgban is, Veronában is, Budapesten is más és más. És éppen ebböl következik, hogy ha a mi Budapestünk elragadó szépségeit, kultúrális értékeit, szórakoztató forgatagának kellemességeit magas talpazatra akarjuk állitani, hogy mindenki messziről meglássa, akkor *nem vagyunk rászorulva arra, hogy más városokkal hasonlitsuk össze.*

Csak bátran és büszkén állitjuk, hogy ha *Salzburg* — Reinhardt és az osztrák müvészet segitségével — meg tud élni a nyári ünnepi játékok idegenforgalmából, ha *Verona* mostanában rendezkedik be olasz Salzburggá, — és még néhány európai várost tudnánk ebben a kategóriában felsorolni — akkor Budapest világhírnevének, söt jövedelmi forrásainak is jelentékeny tétele lehet az a két hét, amikor *a mi városunk lesz a szinpad és Európa mindenhonnan ideözönlö népe lesz a nézöközönség.* Mert mi hozzámellékelünk még egy csodálatos értéket: *a fürdövárost*, az élvezetek és szórakozások mellé a gyógyító Budapestet is, a ragyogó világváros keretében.

Aggodalmak hát nincsenek. Még kételyek sem. A hatalmas idegenforgalmi szinjátékban mindegyik föszereplö remekül el fogja játszani a maga szerepét, a muzsika, a fürdö, a sport és bizton tudjuk, hogy hangos tapsokat fog aratni az a mindig jelenlévö föszereplö is, „akit" *természeti szépségnek* hivnak.

A mi csendes gondolatunk, szerény óhajunk a mellékszereplökre irányul. A kis szereplökre, az epizodistákra, ebben a pompás szinjátékban. Azokra a kicsikre, akiket rendszerint parányi betükkel jelez, vagy néha meg sem említ a színlap. Akiknek nincs is nevük, akik nem jelentenek reklámot. De tudjuk, hogy néha mégis milyen fontosak ök. Mert ök adják meg egy-egy szóval, egy-egy néma figurával a miliönek, az egésznek a hangulatát, a karakterét. Ök az úgynevezett kicsiny, utolsó ecset-

Jóságos császári-királyi kiváltságos adománylevél Pestváros országos vásárainak engedélyezéséről

— Néhány szó a székesfővárosi levéltár rendeltetéséről —

Irta: dr. BUDÓ JUSZTIN főlevéltárnok

Igen gyakran fordul elő, különösen egy nagy világváros életében, hogy a fejlődése során szerzett jogait bizonyítania kell. Így van ez most a főváros vásártartási jogával. A főváros közélelmezési ügyosztályának vezetője, dr. *Rosta* János tanácsnok fiatalos agilitással ehhez a kérdéshez is hozzányult, hogy azt minden tekintetben tisztázza. Ennek során került szorosabb kapcsolatba velem, aki a törvényhatósági bizottság kitüntető bizalmából legfőbb őre vagyok a főváros írásos kincseinek. Ez alkalommal a vásártartással kapcsolatos királyi kiváltságlevelet kívánok magyar fordításban leközölni, amiből hitem szerint minden olvasó azt a konkluziót fogja levonni, hogy igazuk van a német tudósoknak, mikor az archivumot úgy határozzák meg, hogy „das Archiv ist ein *historisches* und *juristisches Zeughaus*, das alle ruhenden Schriftstücke in sich aufnimmt und verwahrt". Egy ilyen oklevél egymagában is az *evidencia lenyűgöző erejével* bizonyítja a levéltár helytörténeti jelentőségét — elsősorban. Ime az oklevél.

Mi *Lipót*, Isten kegyelméből mindig felséges választott római császár és Német-, Magyar-, Csen-, Dalmát-, Horvát- és Tótország stb. királya: Ausztria főhercege, Burgundia, Brabantia, Stajer, Karinthia, Karniol hercege, Morvaország őrgrófja, Luxemburg, Felső- és Alsó-Szilézia, Wurtemberg és Theka hercege, Svaborszag fejedelme, Habsburg, Tirol, Ferretum, Kiburg és Gorz grófja, stb. adjuk emlékezetül ezeknek rendjén jelentvén mindenekkel, kiket illet, hogy hiveinknek, ugyanazon nevü vármegyében fekvő Pest szabad királyi városunk polgárainak és a többi esküdt polgárainak és lakóinak Felségünk elé terjesztett alázatos kérelmére, de meg az említett városnak, valamint magának Pest vármegyének és más szomszédos helyeknek, városoknak és községeknek nyujtandó nagyobb előny okából is császári és királyi különös kegyünk folytán ugyanazon polgárok részére

azt tartottuk kegyesen megengedhetőnek és engedélyezendőnek, hogy nevezetesen négy-negy szabad- vagy országos vásár, meg pedig az első szent József napján, március 19-én, a második szent Medard ünnepén, június 8-ik napján, a harmadik Keresztelő szent János lefejeztetése napján, augusztus 29-én, végül a negyedik szent Lipót napján, november 15-én tartatni szokott ünnepeken,

mely vásárok jóakaratú értesülésünk szerint a régi időkben ugyanabban a városban megvoltak, de be-

---

vonások a nagy festményen. Ők a szint adó második hegedük, a kontrások a nagy violinszóló mellett.

Mondjuk meg már nyiltan: *milyen szép volna, ha az idejövő idegenek észrevennék azt is, amit nem hirdetünk attrakciónak.* Azt a sok kicsi szépséget, amit talán már a pesti ember észre sem vesz, mert megszokta. Ahogyan a nizzai bennlakó közömbösen ronan el a palma mellett, az abbáziai polgár napokig nem néz a tengerre, a párizsi lakósnak eszébe se jut, hogy délelőtt kiüljön a „Café de la Paix" terraszára, bámulni a boulevard forgatagát, ahogyan a született svájci csak rohan a dolga után és soha nem bámul fel álmélkodva a havas hegycsúcsra.

Lássák meg a hatalmas díszletek és világhírű attrakciók mellett ennek a városnak a lelkét is.

Hallgassák csak egyszer az Országház árkádjai tövében, a vén Duna partján a habok barátságos muzsikáját. Nézzék el a Hármashatárhegy tetejéről ennek a terjeszkedő metropolisnak napfényben csillogó háztetőit. Szívják magukba csak egyszer alkonyattal a budai kis utcák csendjét, ott, ahol összebújnak a parányi házak és ablakaik mögött öreg pesti polgárok ölelik lelkükre ezt a várost Viduljon a szemük a korzó drága, jókedvű könnyedségén, a pesti kávéház meghitt búgásából csendüljön a szivükbe a pesti ember szellemes kedélye és sétáljanak a Várhegy oldalán, ahol évszázadok története dalol.

A sok ünnepség és szórakozás között, a hegyek és vizek pompázó panorámájának aljában, *lássák meg ők a pesti embert is*, az egymillió kicsi, névtelen pesti embert, akit szeretni lehet, akit becsülni kell, mert okos, jó és minden szépre szomjas.

És ha majd elmennek innen, őrizzék meg magukban nemcsak a panorámák látképét, nemcsak az elegáns esték hangulatát, de emlékét annak a pesti embernek, aki megérdemli, hogy városából az legyen, amit ő szeretne.

Balassa Emil

következett zavarok és az idők mostohasága, nem különben annak következtében, hogy maga *a város is a török által leigázva tartatott, megszkittattak és az erről szóló kiváltságlevelek elvesztek*, miután pedig

Isten kegyelmével a török jármot már lerázták s maga a város is felszabadult a török zsarnokság alól,

igazságos és győzelmes fegyvereink által elűzetvén a török kegyetlenség és teljes bizonyossággal reámagyogván a helyreállítási jog: az említett szent József, szent Medard, Keresztelő szent János lefejeztetése és szent Lipót ünnepekre és ez ünnepeket megelőző és közvetlenül követő, erre a célra szükséges, alkalmas és elegendő más napokra megszabva, minden esztendőben teljesen ugyanazon szabadságok és előjogok alatt, melyek mellett más szabad királyi városaink, valamint más városok és helyek szabad- vagy országos vásárai megtartatnak, említett Pest városában, mely megnevezett ugyanazon nevü vármegyében fekszik, megújítható, visszaállítható és mindig megtartható legyen és ezenfelül

bármilyen állatok is egy nappal a vásárnapok előtt hasonlóképen szabadon árusíthatók legyenek.

Sőt megengedjük és engedélyezzük, megújítjuk és visszaállítjuk a jelen oklevél ereje által, mindazonáltal bármely más szomszédos helyek szabad vagy országos vásaraink sérelme nélkül.

Ennek következtében *minden vájatokat és az egyes kereskedőket, kalmárokat és piaci embereket, valamint minden utazót ezeknek rendjén kegyelmesen biztositunk, megnyugtatunk és bizonyossá teszünk, hogy az általunk megnevezett Pest városában az említett módon megujított és visszaállított és mindenkor tartandó engedélyezett és megengedett említett szabad- vagy országos vásárokra minden árukkal, dolgokkal és javakkal szabadon, biztosan és minden félelem vagy személyetekre, dolgaitokra és árutokra vonatkozó aggály nélkül jöjjetek*, siessetek és közeledjetek és miután ugyanott összes kereskedéseiteket befejeztétek, ismét a saját tartózkodási helyeitekre vagy ahová inkább akartok, menjetek és térjetek, biztonságban lévén mindig személyetek és dolgaitok jóságos védelmünk és különös oltalmunk alatt maradva. És akarjuk, hogy mindezek a vásárokon és egyéb nyilvános helyeken közhírré tétessenek. Jelen oklevelünket pedig, amelyet függő titkos pecsétünkkel, amelyet mint magyar király használunk, megerősítettünk, elolvasás után a bemutatónak ismét visszaadatni akarjuk és parancsoljuk.

Kelt ausztriai Bécs városunkban, az Urnak ezerhatszázkilencvennegyedik évében, március hó 12-én,

római uralkodásunk harminchatodik, magyar és egyéb uralkodásunk harminckilencedik, cseh uralkodásunknak pedig harmincnyolcadik évében. *Lipót s. k. Jaklin* Balázs nyitrai püspök s. k. *Mednyánszky* Pál s. k. 1694. április hó 19. napján nemes Pest, Pilis és Solt egyesített vármegyéknek Pest szabad királyi városában tartott közgyülésén az 1694. évi március hó 12-ről keltezett, a fentemlített évben Ausztria Bécs városában függő, titkos pecsét alatt Pest szabad királyi város részére a bent felsorolt szentek ünnepein és más ez ünnepepet megelőző és közvetlenül utánuk következő napokon tartandó négy-négy vásárra vonatkozólag *kegyesen engedélyezett jelen jóságos császári-királyi kiváltságos adománylevél* az alulírott hites jegyző által ünnepélyesen kihirdettetett s a vármegye nemes közönsége által tisztelettel, alázattal és hódolattal elfogadtatott. *Laczkovicz* István hites jegyző s. k.

KARDOS JENŐ
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ, KÖZPONTI FŰTÉS, VÍZVEZETÉK ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Ó-u. 31. Tel.: 17-9-05

LEDNICZKY VEJE
HÓDOS ANDOR
LAKATOSIPARI ÉS REDŐNYGYÁRI Ó-ÜZEME
BUDAPEST, IX., TOMPA-UTCA 32. TEL.: 39-9 36.

Weiss János, Budapest
Iroda: II., Iskola-u. 47. Műhely: Csalogány-u. 8b
Telefon 51—2—55.
Tervez és készít: Központi fűtés, gőzmosodák, gőzkonyhák, vízművek, vízvezeték, gázvezeték, fürdőberendezések, csatornázás és szellőző berendezéseket.

ILYÉS SÁNDOR
BUDAPEST, ÉPÜLETASZTALOSMUNKAK ÜZEME
XI., BUDAÖRSI-ÚT 17. TEL.: 55—2 41.

Parkett- és padlózati vállalat
STERNER G.
Budapest V, Hold-utca 25. Tel: 105—59

Folk István műszaki üzlete
Budapest, VI. Vilmos császár-út 15/d)
Telefon 240—38. (Bazilikával szemben, bejárat a kőzből)

KRAUSZ és SCHÖFFER
mindennemü épület és asztalos faanyagok telepe és parkettázási vállalata
Budapest, V., Vág-u. 7. *Telefon: 91—8—14*

Farkas Béla
VIII., Szentkirályi-u. 35.
Telefonszám: 45-3-72.
mikroszkópok, tudományos optikai műszerek, tanszerek és laboratóriumi felszerelések képviselete. Hazai gyártmányú vetítő készülékek.

SALGÓTARJANI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban . . . évi telj. kép.	12.000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban . . . „ „ „	5.000 „
	Dorogon . . . . . „ „ „	3.000 „
Téglagyárak:	Buda-Ujlak, Kőbánya Nyergesujfalu évi telj. kép.	60,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak „ „ „	8,000.000 drb.

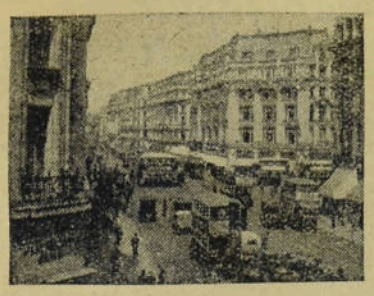

LONDON

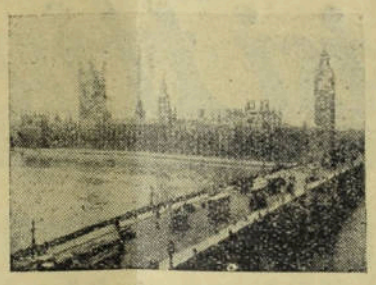

A jubileumi tavasz

— Londoni levél —

London, április.

A legöregebb londoni bennszülöttek sem emlékeztek annyi pompára, cécóra, látványosságra, amennyit a City mutatott Marina királykisasszony esküvője előtt és az esküvő napján. Világraszóló ünnep volt ez az esküvő, ma már azonban tudják, hogy csupán London, vagy mondjuk Anglia háziünnepe volt. A jubileumi év káprázatos előkészületei máris messze túlszárnyalták arányaiban, méreteiben, külsőségeiben és az érdeklődés lázas szenzációiban Kent hercegének esküvőjét. Marina esküvőjére Anglia felutazott Londonba, most a földkerekség társas kirándulást szervez Angliába. Ezt szó szerint kell érteni. Nem ezrek jönnek, nem tizezrek, és nem százezrek, hanem milliók. Még a maharadzsák is huszasával jönnek. Ez a húsz maharadzsa, udvartartásával és szolgahadseregével egymagában legalább ötezer vendéget jelent.

Isten valaha a délvidék önkéntelen gazdagságába plántálta az Éden kertjét. Ádám és Éva, a két szerencsés munkanélküli, jól élt, amíg bűnbe nem esett. Ekkor, mint tudjuk, kiüzettek és munkára kényszeríttettek. Kénytelenkelletlen munkát vállaltak, ugyanezt tették gyermekeik, unokáik, mígnem az Úr megbocsájtott nekik és megengedte a kései utódoknak, hogy újra megalapítsák az ősök paradicsomát. Anglia az újkori világ Édenkertje.

A világ kavarog, a népek miniszterei összevissza utazgatnak, állítólag háborúról, békéről döntenek, legalább is erre kell következtetni azokból a többé-kevésbé rövid híradásokból, amelyek a londoni lapokban úgynevezett világeseményeket jelentenek. Többé-kevésbé rövidek ezek a híradások, mert e boldog nép napi krónikásai azoknak a szép, gyönyörű, fiatal úrikisasszonyoknak izgalmas napjairól közölnek bőséges és kimerítő tudósításokat, akik nehány nap mulva, pontosan április huszonnyolcadikán, vasárnap az udvari bálon debütálnak.

Lehet háború, lehet béke, de Londonnak mindig ez a nagy tavaszi szenzációja. Különösképen nagy szenzáció ez az idén, amikor a király, az istenített „The King" uralkodásának huszonötödik évfordulóját ünnepli.

Látszott ez már a „levé"-n, a fogadáson, amelyen pedig gyengélkedése miatt nem is a király, hanem a velszi herceg vett részt. A Charming Prince szédületes gyorsasággal, egy óra alatt, féltizenkettőtől félegyig pergette le a Saint James Palaceban ezt a legkiemelkedőbb társadalmi eseményt, de nem is az volt a fontos, hogy mindenkivel, akivel kezet szorít, el is beszélgessen. A levé ugyanis introdukció csupán ahhoz, hogy aki ott megjelenik, annak a lányát, abban az esztendőben az udvari bálon bemutatják a királynak. És aki fiatal lányt tavasszal bemutatnak a királynak, aki fiatal lány belépőjegyet kapott a Buckingham palotába, az egyszersmind belépőjegyet kapott az élet napos oldalára.

Nagy kavarodás van most Londonban. Az idén kétezer fiatal lányt, kétezer gyönyörű, fiatal angol lányt mutatnak be a királynak és a kétezer gyönyörű fiatal angol lány finom angol családja már itt van Anglia és a világ fővárosában. Akár vidéken, akár a gyarmatokon lakik a család, amelynek fiatal virágát fogadja a király erre az alkalomra eljön Londonba. És a család vagy a saját házában lakik, vagy bérel egy kis palotát.

Boldog ország ez az Anglia, minden bizonnyal az újkori világ Édenkertje: minden esztendőben akad olyan kétezer családja, amely úgy ezer font körül megriszkálhatja a londoni séjour költségeit. Ez több, mint húszezer pengő.

Miközben a lányos mamák interparlamentáris vacsorákat rendeznek, amelyeken a kétezer lány közt szép hivatalos jegyzékben felosztják a számbajöhető húszezer gavallért, miközben az előkelő Angiának ez a nagyszabású családi ünnepe zajlik, ugyanakkor tizezrével özönlik máris a gazdag idegen Londonba. A május 6-iki jubileumi menet valójában az idei season igazi és rendkívüli eseménye. London a világ legnagyobb városa, de még az itteniek sem tudják elképzelni: hol helyezik el a rengeteg vendéget. Mondani sem kell talán, hogy a legelőkelőbb nagy hotelek szobáit máris túljegyezték. A Savoy-Hotel és a többiek, a May-Fair, a Grosvenor House, a Park Lane, a Ritz, a Claridge, a Dorcester-House, a Piccadilly, a Langham, a Regent-Palace, az Imperial, a Strand-Palace, a Cumberland, a Hyde-Park Hotel, a Boarding-housok százai és ki tudná felsorolni a többi nagy hotel és megszálló hely ezreit: már mind valamennyien bejelentették a telt házat.

De ez csak a szállásokra vonatkozik. Sokkal megkapóbb az a szám, amely a május 6-iki menet látványosságának pénzösszegét mutatja. Ezen a napon körülbelül egymillió fontot, vagyis több, mint húszmillió pengőt fognak kiadni tribün- és ablakbérletekért, hogy megnézhessék a díszmenetet, amelyen az uralkodó a Buckingham-palotából a St. Paul's Cathedral székesegyházban tartandó ezüstjubileumi istentiszteletre vonul. Már építik a tribünöket. Százötvenezer tribünülés lesz és egy-egy ülés ára átlag hat-hét font. A szerencsés lakók, akiknek ablaka a díszmenet útvonalára nyílik, az ablakon át való kinézésért húsz-ötven fontot kérnek. A legérdekesebb az, hogy azt a tenger sok pénzt esetleg hiába adják ki a kíváncsiak, mert a király állítólag puritán egyszerűségü menetet kíván, amelyet csak két hintó és a lovastestör-kiséret alkotna. Egyes ujságok híradása szerint György király kijelentette, hogy a jubileumi istentisztelet tisztára „családi ügy közte és népe között".

Hajókon, vonatokon, automobilokon és repülögépeken özönlik a földkerekség népe Anglia, vagy pontosabban London felé. Itt vagyunk egy újkori népvándorlás centrumában. És ennek a népvándorlásnak nincsenek a történelemből ismert barbár külsőségei, részletei: ez a boldogságért szomjuzó emberek népvándorlása. A boldogság, a gazdagság, az erények, a naiv és tiszta lelkesedés csodálatos világbirodalma.

*

A fénynek, pompának és gazdagságnak ebben a káprázatos forgatagába, hála Istennek, belevegyült egy kis speciális magyar öröm is. Szép és figyelemreméltó sikere volt a Daily Mail által az Olympiában rendezett „Ideal Home" („ideális otthon") kiállításon bemutatott négy magyar pavillonnak. A magyar osztálynak állandóan sok a bámulója és erre méltán büszke lehet *Szviezsényi* Zoltán, a budapesti gyógyfürdő bizottság igazgatója, aki a pompás rendezésben személyesen is közreműködött és *elsősorban a budapesti gyógyfürdőkre igyekezett a látogatók figyelmét felhívni.* A pavillon-csoport *Szabó* Ödön budapesti építésu tervei szerint készült, a homlokzatot *Bazilidesz* Barna nagyszerű freskói díszítik. Az iparművészeti társulat kiállításának rengeteg gyönyörü magyar hímzése, magyar faragása és magyar ötvösművészeti terméke *Jászay* Jolán odaadó buzgalmát és nagy hozzáértését dícséri. A másik két magyar pavillont a magyar bornak, a Dohányjövedéknek, a világhíres herendi porcellánnak, a magyar élelmiszereknek és konzerveknek tartották fenn. A tokaji bornak Angliában már régóta nem kellett különösebb propaganda, ellenben a magyar élelmiszereket most ismerték meg valójában s a tömegben elhangzott megjegyzések szerint kitünő piacot találhatnak Angliában. És ezzel kapcsolatban még egy apró bűbáj: a látogatók nagy élvezettel kóstolgatják a velszi herceg kedvenc italát, a kecskeméti barackpálinkát.

Harry Morrisné,
(Nyiri Dacsó Irén)

PESTI KIRAKAT

Nockit

A korral haladó emberek vagyunk, szeretjük a technika és a higiénia új és új vívmányait, de őszintén bevalljuk, még ebben a pillanatban sem tudjuk egészen határozottan és biztosan, hogy mi az a nockit. A háziurak azonban már tudják. Lehet, hogy ők sem egészen biztosak, hogy miféle szerzet a nockit, azzal azonban egészen határozottan tisztában vannak, hogy a nockit halálos ellensége a háziuraknak. Halálos ellensége, mint például a poloska, vagy talán még annál is szörnyübb. A poloska ugyanis csak a lakó vérét pusztítja, a nockit azonban az istentelenül, a mérhetetlenül drága vizet. Azt olvassuk, hogy a Ház- és Telektulajdonosok Országos Egyesülete keresztesháborút hirdet a nockit ellen.

Hát most már mégis illenék tudni, mi az a nockit, amely annyira a gyomrára ment a HATOÉ-nek. Azt mondják először is, hogy nockitnak rettenetes propagandája folyik most Magyarországon. Ezt ugyan nem igen vettük észre, de hagyjuk. A háziurak a nockitról mindössze annyit árulnak el azonban, hogy nem egyéb, mint úgynevezett maszirozó készülék, amely „apró gumikorongokat hoz vibrációs mozgásba." Hát az a vibrációs mozgás még nem csábít bennünket, hogy sürgősen nockittal szereljük föl a fürdőszobánkat, a háztulajdonosok pedig nagy óvatosan nem árulnak el többet, csak ami őket érdekli, hogy tudniillik „e készülék üzemanyaga a vízvezetéki víz, amelyet a háztulajdonos fizet meg drága pénzért." Azt azonban bölcsen elhallgatják, hogy ezt a drága vizet még drágábban kalkulálják bele a házbérbe, amelyet viszont a lakó fizet és a háziúr gombol be.

Hátha most sem dül össze a világ, akkor már sohasem. Mert azt mondják a háziurak, hogy „nem terjedhet ki a háztulajdonos vízszolgáltatási kötelezettsége arra, hogy a bérlő által használt gyógykészülékek üzemanyagát a háztulajdonos fizesse." Megszakad a szívünk fájdalmában a szegény háztulajdonosokért, akiket el fog tiporni a nockit. De lássuk most már a számítást.

Azt mondják a háziurak: „Számításunk szerint minden bérlő, aki ilyen készüléket használ, havonta könnyűszerrel (l. könnyűszerrel!) öt pengő kárt okozhat a háztulajdonosnak, ami egy húszlakásos bérháznál évente ezerkétszáz pengőt tesz ki és igy elviselhetetlenül súlyos újabb terhet ró a házbirtokra." Megfogadjuk, hogy ezentúl minden kalkulációnkat csak a háztulajdonosokkal csináltatjuk, akik ilyen remekül tudnak kalkulálni, de megfogadjuk, hogy nem nockit, hanem nockitrészvényeket veszünk, mert a háztulajdonosok szerint ennek nagyobb jövője van, mint a mindennapi kenyerünknek. Kenyeret talán nem fog enni Budapest minden lakósa, de, hogy az utolsó munkanélküli is a közeljövőben már nockit-tal fogja gyúratni a hátát és vibráltatni idegeit, az most már egészen bizonyos.

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
Budapest, V., Gr. Tisza István-utca 5. Telefon: 82-4-29.

A legjobb sokszorositó gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

Ilkovits J. Budapest
központi fütés- és vízvezetéki vállalata
V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

Andrea mozaiklapja kitűnő
V, Tatra-utca 26 Telefon 920—37

Vállalkozási Hirlap

Május 6-án döntenek a Margithíd kiszélesítésére beküldött ajánlatokról

Június 15-én kezdik a munkát, amelyet 1937 szeptember 30-ig be kell fejezni

A főváros kiküldötteinek részvételével az elmult héten a kereskedelemügyi minisztériumban újabb ankét volt, amelyen *végleg megállapitottak a Margithid kiszélesitésének és átépitésének munkaprogramját.* Miután a főváros közgyülése a híd megerősítéséhez és szélesítéséhez szükséges 5 millió pengőt pénteken megszavazta, ezzel az utolsó akadály is elhárult a munkák megindításának utjából. *Beavatott helyről* származó értesülésünk szerint a kereskedelemügyi minisztérium teljesen elkészült a híd építésének előkészületeivel, sőt

a napokban megtörtént a pillérek építésére és a pályaburkolat elkészítésére a versenytárgyalás kiírása is.

— Befejezett tény — mondotta informátorunk, — hogy a Margithíd építkezését *legkésőbb június 15-én megkezdik. A minisztérium kikötése szerint az építkezést 1937 szeptember 30-áig be kell fejezni.* A kereskedelemügyi minisztérium

az összes munkálatokat egy, vagy legfeljebb két vállalkozó cégnek akarja kiadni

és a vállalkozók is ilyen formában nyujthatják be ajánlataikat. A munkák *A) csoportjába* tartozik a középpillér, a középpillérrel szomszédos egy-egy pesti és budai mederpillér összes munkája, valamint a hídnak a feljárókon belül, teljes hosszában gyalogjáróval és kocsipályaburkolattal való teljes ellátása, beleértve a fakockaburkolatot is. A *B) csoport* magában foglalja az alapépítményi munkák többi részét, tehát az emlitetteken kivül a pillér- és hídfőmunkákat, a parti feljárók munkálatait, ideértve a burkolások és gyalogjárók elkészítését is. A munkálatokra.

az ajánlatokat május 6-án délelőtt 11 óráig kell a kereskedelemügyi minisztériumban benyujtani.

Ugyanezen a napon megtörténik az ajánlatok felbontása is. A vállalkozóknak, illetve az ajánlattevőknek a vállalati összeg ½%-át bánatpénzül kell letenni.

A vasszerkezeteket az állami gépgyárak készitik.

— A híd építési munkáit — mint a *Fővárosi Hirlapot* informálták — a budai oldalon kezdik meg. A hídfő környékét már a jövő hónapban lezárják, bekerítik és az alsó rakparton csak annyi utat hagynak szabadon, ahol a helyiérdekü vonatok közlekednek és amelyen a teherforgalmat lebonyolithatják. A Margit-rakpart és az Ujlakirakpart forgalmának ideiglenes lebonyolítására az aluljáró alatt hat méter széles, a hídtól északra és délre fekvő partrészeken pedig legalább 10 méter széles kocsipályát hagynak szabadon a vasúti vágányok mentén. *A híd déli oldalán, az alsó rakpartra vezető lejáró út és a híd környezetében levő alsó rakpartrész forgalmát a munkálatok alatt beszüntetik.* E forgalmi korlátozások figyelembevételével az építkezéshez szükséges területet 2½ méter magas deszkakerítéssel veszik körül, a tetejébe pedig dróthuzal kerül, hogy

avatatlan emberek a munkahelyet meg ne közelithessék.

Az építkezéseknek átmenetileg *áldozatul esik a budai hídfő melletti park is, amelynek a növényzetét, bokrait, stb. eltávolitják, természetesen az idősebb, nagyobb fák kiméletével.* A pesti oldalon, az építkezés tartama alatt

a híd környékén teljesen szünetel a forgalom.

Elzárják a híd déli oldalán az alsó rakpartra vezető lejárót is, az északi oldalon lévő lejáró és a rakparti aluljáró azonban az építkezés alatt is szabadon marad. A parkok sorsa az építkezés tartamára azonos lesz a budaiakéval. Ezeket is lezárják és *megszüntetik az átépités befejezéséig.*

— A hídon a munkálatok ideje alatt a forgalmat kisebb mértékü, időnkint bekövetkező korlátozások kivételével *megszakitás nélkül fenntartják.* A déli gyalogjáró forgalmának biztositására a mai járda elbontása előtt ideiglenes fa gyalogjáróról gondoskodnak. Ezt a gyalogjárót

két és félméter magas deszkapalánkkal zárják el a munkahelytől, nehogy a kiváncsiskodó emberek az építkezésnél bámészkodjanak és csoportosulással akadályozzák a híd forgalmát.

Az építkezés idejére lefoglalják a Margithid déli csúcsán lévő alsó partot is, ahol homokot, kavicsot és kőanyagot fognak felhalmozni. A kiszélesítés

óriási előnye, hogy az építkezés ideje alatt nem kell a forgalmat megszüntetni,

mig abban az esetben, ha a híd vasszerkezetét cserélték volna ki, *a hidat három évre teljesen le kellett volna zárni.* Már pedig — mint a *Fővárosi Hirlap* már előző közleményében megirta, — a vasszerkezetet minden körülmények között újjal kell pótolni, mert a régi szerkezet olyan rossz állapotban van és annyira elhasználódott, hogy a híd biztonságáért a szakemberek a további felelősséget nem vállalták. A hídszerkezet kicserélése kb. 3 millióba került volna, a kiszélesitéssel együtt sem kerül többe az egész építkezés 5 milliónál, tehát *ez a megoldás aránytalanul előnyösebb,* hiszen úgyszólván két hidat kap az eddigi egy helyett a főváros forgalma, mert *az új Margithid szélessége kereken kétszerese a mainak.*

Huszonhét vállalkozó pályázott a balatoni útépítés fővárosi szakaszára. A balatoni vasút Budapest területén fekvő szakaszát, mint ezt már részletesen ismertettük, a főváros épitteti meg. Az új útvonal építésére a főváros nyilvános versenytárgyalást hirdetett, amely e hó 9-én járt le. A versenytárgyalás feltételei szerint három szakaszra osztották fel az épitendő útvonalat, amelyekre a burkolat anyagára és a kivitelre nézve a vállalkozók alternatív ajánlatokat nyujtottak be. Az **I. szakaszra** beérkezett ajánlatok: *Kátrányos makadám burkolatra:* König Román és Stein 117.652.30 P, Szász Albert 126.226.— P, Barta Károly 137.418.90 P, Hakker Emil 137.596.— P, Hajnal Imre 138.142.70 P, Schäffer Károly 138.957.30 P, Hollós Ferenc 139.312.20 P, Klauber és Vajda 141.232.90 P, Spányi Ernö 143.249.50 P, Magyar Útépitési Rt. 143.463.— P, Danubia Müszaki Váll. 144.989.— P, Ámon Antal és Fiai 163.869.— P, Útépitő- és Aszfalt Váll. 186.202.90 P, Magyar Asphalt Rt. 189.389.50 P. *Kötőzuzalékos makadám burkolatra:* Szász Albert 133.030.20 P, Juszt Kornél 142.889.60 P, Hakker Emil 147.676.— P, Magyar Útépitési Rt. 156.945.— P, Schäffer Károly 157.857.30 P, Ámon Antal és Fiai 166.389.— P. *Betonburkolatra:* Magyar Általános Útép. Rt. 279.134.0.5 P. *Bitumenes téglaburkolatra:* Útburkoló és Epitőanyaggyár 338.022.80 P, Schäffer Károly 349.253.20 P. *Kisköburkolatra:* König Román és Stein 125.953.30 P, Szász Albert 139.255.20 P, Hakker Emil 140.668 P, Gravieser Albin 145.060.80 P, Hajnal Imre 149.916.95 P, Barta Károly 153.888.20 P, Danubia Müszaki Vállalat 155.416.— P, Schäffer Károly 156.875.30 P, Hollós Ferenc 160.012.20 P, Just Kornél 160.142.10 P, Spányi Ernö 163.193.10 P, Klauber és Vajda 168.760.90 P, Grósz és Somosköi Rt. 189.397.— P, Schäffer Antal 192.225.— P, Helfenstein Ferenc 192.819.— P. **II. szakasz.** *Kátrányos makadám burkolatra:* König Román és Stein 126.008.60 P, Szász Albert 138.283.40 P, Barta Károly 139.987.60 P, Hakker Emil 141.709.— P, Hollós Ferenc 142.616.— P, Gravieser Albin 146.677.90 P, Danubia müszaki váll. 147.731.70 P, Just Kornél 155.536.— P, Magy. Gazd. kisvasút 156.851.— P, Spányi Ernö 157.493.— P, Schäffer Károly 158.328.30 P, Magyar útépitési rt. 158.422.65 P, Hajnal Imre 160.346.60 P, Klauber és Vajda 162.894.30 P, Ámon Antal és Fiai 184.217.— P, Obendorfer Rudolf 184.502.— P. **III. szakasz.** *Kátrányos makadámburkolatra:* Szász Albert 75.269.60 P, König Román és Stein 80.342.70 P, Hakker Emil 83.081.— P, Schäffer Károly 85.562.60 P, Klauber és Vajda 86.490.80 P, Barta Károly 87.584.90 P, Magyar útép. rt. 88.008.60 P, Danubia müsz. váll. 89.874.— P, Spányi Ernö 94.396.80 P, Hajnal Imre 95.502.70 P, Gravieser Albin 96.221.— P, Ámon Antal és Fiai 97.960.— P, Útép. és aszfalt váll. 110.610.90 P, Magyar Aszfalt rt. 112.334.— P. *Kötőzuzalékos makadámra:* Szász Albert 79.589.60 P, Juszt Kornél 90.564.50 P, Hakker Emil 91.881.— P, Magyar útépitő rt. 96.588.60 P, Schäffer Károly 97.482.60 P, Ámon Antal és Fiai 99.560.— P, Gravieser Albin 103.421.— P. *Kisköburkolatra:* König Román és Stein 84.798.70 P, Szász Albert 85.441.60 P, Gravieser Albin 85.770.— P, Hakker Emil 87.448.— P, Danubia müsz. váll. 93.150.10 P, Székely Kálmán 95.655.— P, Hollós Ferenc 95.889.— P, Barta Károly 98.725.80 P, Klauber és Vajda 99.656.80 P, Schäffer Károly 100.437.10 P, Juszt Kornél 102.164.50 P, Hajnal Imre 104.261.— P. Döntés a husvéti ünnepek után lesz.

Versenytárgyalási megbizások

Főzőüst ónozási munkát a kerületi főzőhelyeken: Jónász és Weiner, Czigler János, Reisz Sándor, Vályi József. I., Mészáros-utca: K. É. Ü. árusító üzlet **burkoló munka.** Schillinger Zsigmond VI., Izabella-u. 71. 1926.50 P. — XI., Rudasfürdő **palackmosóberendezés átalakitás és kondenzszivattyú szerelési munkálatai.** Tollár Lajos I., Attila-u. 67. 1678.32 P. — Ugyanott **gőzfejlesztő berendezés,** Gyöngyösi István IX., Lónyai-u. 16. 1977.75 P — XI., Horthy Miklós-úti elemi iskola **köburkoló munka,** Seenger Béla II., Kisrókus-u. 21. 2500 P. — Ugyanott különleges **üvegezési munka,** Hochhauser István II., Fő-u. 11. 2298 P. — XI., Sopron-, Bánát-uti elemi iskola és óvoda, **üvegezési munka,** Braun Sándor II., Batthyány-u. 2. 7099.50 P. — X., Népligeti sporttelep futópálya **salakozási munka,** Székely Kálmán V., Visegrádi-u. 3. 6060 P. — I., Mészáros-utcai K. É. Ü. elárusító üzlet részére **jégszekrény szállitása,** Breitner Bernát VI., Király-u. 36. 2800 P. — I., Budavári Koronázó Főtemplom, toronysisak **burkolási munka,** Makovszky László VII., Columbus-u. 37. 1400 P. — XI., Horthy Miklós-uti elemi iskola, aszfaltbarakott **tölgyfa-padozati munka,** Honi faipar rt, V., Mérleg-u. 3. 1296, Schmergel Géza V., Alkotmány-u. 4. 5456, Fircsa Béla VIII., Rákóczi-út 13. 5526 P. — Községi élelmiszerárusító Üzem részére **500 drb. hússzállitó láda** készitése, Propper Ede VI., Gömb-utca 14. 2350 P.

Uj versenytárgyalási kiirások

Kőmives munkára a Szent István-kórháznál. Ajánlat tehető április 23-án d. e. 10 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Burkoló munkára a Szent István-kórháznál. Ajánlat tehető április 23-án d. e. 10 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Vaskályha javitási és karbantartási munkákra az összes fővárosi épületeknél. Ajánlat tehető április 24-én d. e. 10 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Cserépkályha javitási és karbantartási munkákra az összes fővárosi épületeknél. Ajánlat tehető április 24-én d. e. 10 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Napszám és kordélyfuvarozási munkákra a kertészetnél. Ajánlat tehető április 23-án d. e. 10 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztálynál.

Kőmives munkára az Ujvidék-utcai előljárósági épitkezésnél. Ajánlat tehető április 23-án d. e. 10 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Burkoló munkára a Szent László-kórházban. Ajánlat tehető április 25-én d. e. 10 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Csatornázási vasszerelvények szállitására. Ajánlat tehető április 26-án d. e. 10 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztályon.

A Rákospatak-híd építkezésére az Erzsébet királyné úton.. Ajánlat tehető május 7-én d. e. 10 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztályon.

Beérkezett ajánlatok

A Kerepesi temető kertészeti telepén **vasbeton munkára** pályáztak: Böhm Károly 2219, Novák István 2673, Lang Adolf 3052, Hoffer Gyula 3234, Mészáros Sándor 3465, Müller Rezső 3877, Dittler Ferenc 3926, Dobrovits Ferenc 4455, Pruscha József 4620, May Imre 5610 pengővel.

A Soroksári-úti csatornaszivattyútelep **iszapelgázositó berendezés munkára pályáztak:** Farkasvölgyi vill. rt. 623.709, Prister György 589.202, Röck István 625.154, Magyar Vegyipari rt. 694.978, Láng Gépgyár 538.427, Mérnökök és Epitőmesterek Ipari Szöv. 522.103 pengővel.

Ugyanitt új **szennyviznyomócső letesitési munkáira pályáztak:** Gazdaságtejesző és Épitő rt. 630.171, Klauber és Vajda 545.782, Fejér és Dénos 608.455, Magyar Epitő rt. 615.595, Zsigmondy Béla 726.466, Fábián, Somogyi és György 603.800, László és Blum 575.375 pengővel.

Kőérbereki-úton **vasbetonhid építésére pályáztak:** Schäfer Károly 44.661, Heverdle Károly 49.969, Wersetz Márton 47.760, Wittinger Ferenc 42.269, Gyárfás László 39.269, Csillag Ferenc 39.272, Szász Albert 42.367, M. Gazdasági és Kisvasút rt. 41.388, Korda István 41.393, Nagy Jenő 41.388, Hajnal Imre 46.707, Biró László 42.706, Lieber Gyula 42.820, Barta Károly 44.573, Rozsnyai és Enökl 42.435, Balogh Gyula 54.899, Pittel és Brauswetter 50.784 Wanner Henrik 42.104, Wohl József 47.393, Spányi Ernő 49.144, Haluska Sándor 46.099 pengővel.

A Balatonhoz vezető Kőérbereki-út **rendezési munkáira és kőanyag szállitására pályáztak:** Helfenstein Ferenc 192.819, Schäffer Antal 192.225, Székely Kálmán 95.853, Magyar Útépitési rt. 143.463, Just Kornél 142.889, Heverdle Károly 105.507, Badacsonyi Bazaltbánya 6050, Útburkoló és Epitőanyaggyár rt. 338.022, Klauber és Vajda 141.232, König, Román és Stein 117.652, Zalahalápi bazalt bánya 39.000, Szász Albert 85.441, Magyar Ált. Epitő rt. 279.134, Somoskői bazaltbánya 189.397, Magy. Gazdasági és kisvasút rt. 156.851, Hollós Ferenc 95.889, Hajnal Imre 95.916, Magyar Aszfalt rt. 112.334, Danubia müsz. váll. 93.150, Schaffer Károly 100.473, Hacker Emil 87.440, Gravieser Albin 137.695, Ámon Antal 97.960, Wohl József 119.119, Spányi Ernő 157.394, Fábin és Katanics 19.500 pengővel.

Fakoporsók szállitására pályáztak: Nagy Dénesné, Bálint Lajos, Varga Zoltán, Pályi Zoltán, Czéh Sándor, Munka Term. Szöv., Gebauer Károly, Horváth Péter, Marx és Grossmann, Benisch József, Friss Zsigmond, Doktor Guidó, Palágyi és Társa.

30.000 kg. padlóportalanitó olaj szállitására pályáztak: Schwartz Rudolf és társa, Hazai Kőolaj, Vacuum Oil Co., Shell, Nyirbogdányi Petróleum Ipar, Hegedüs és társa, Steaua, Fantó.

GARAI ERNŐ
PRÄCIZIÓS MECHANIKAI GYÁR
BUDAPEST, VII., DOB-UTCA 63. TELEFON: 36-7-86

GABRIEL ANTAL
okl. gépészmérnök
villany-, vizvezeték-, központi fütés szerelési vállalata
Budapest, XI., Eszék-u. 18. Tel.: 68-3-26.

Kvisck Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

STEINER ÉS SZIMPER
DISZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-20.

Gazdag képzőművészeti program a főváros idei munkatervében

Budapest tereit számos új művészeti alkotás fogja díszíteni
Megszervezik az egyházművészeti múzeumot

Alig egy éve, hogy megnyitották az egykori gróf Károlyi-palotában a *Fővárosi Képtár* kapuit, de ez a rövid idő elegendő volt ahhoz, hogy a főváros magas művészi színvonalat, értéket és gazdag kultúrát reprezentáló gyüjteményének hírét az ország határain túl is megismerjék. Alig fordul meg művészeti kérdések iránt érdeklődő külföldi az utóbbi időben Budapesten, aki az Egyetem-utcai képtárt fel ne keresné, mert sok szépet és elismerőt terjesztettek róla azok, akik előzően megtekintették. A hazai közönség soraiból is egyre tömegesebben látogatják a képtárt, ami beszédesen bizonyítja, hogy a művészet iránti érdeklődés felkeltése terén is jelentőségteljes érdemei vannak a képtárnak, amelynek létesítését annakidején sokan feleslegesnek mondották. A Fővárosi Képtár azonban anyagában és rendezésében egészen más természetű kíván maradni, mint a Szépművészeti Múzeum. A *képzőművészet népszerűsítését* akarja szolgálni a képtár, ahol a főváros hatalmas képzőművészeti gyüjtésének válogatott darabjait mutatják be, olyan megoldásban, hogy *a látogató rövid séta során gyors áttekintést kaphat az utolsó félszázad képzőművészetéről.* Ebből a szempontból a külföld felé propagandajelentősége is van a főváros képtárának.

A képtár belső tartalmával, artisztikus szépségével szemben azonban disszonánsan hatott a palota kopott külseje, különösen az Egyetem-térre és a Kaplony-utcára néző szárny ormótlan tűzfala. Ezért a főváros vezetősége már az év elején elhatározta *a szárnyépület átformálását.*

NÉMETHY KÁROLY
tanácsnok,

a közművelődési és művészeti ügyosztály vezetőjét, aki a képtár-palota átépítésének tervéről és a főváros ezévi művészeti programjáról a *Fővárosi Hirlap* munkatársának így nyilatkozott:

— A *Fővárosi Képtár* átépítésére zártkörű pályázatot hirdettünk. A beérkezett tervek közül a bíráló bizottság *Wälder* Gyula müegyetemi tanár, a kiváló műépítész és restaurátor pályázatát találta a legjobbnak. Már folynak a tárgyalások a végleges tervek elkészítéséről és amennyiben a kidolgozott tervhez a Müemlékek Országos Bizottsága hozzájárul, úgy arra törekszik a főváros vezetősége, hogy *az építkezés mielőbb megindulhasson.* A épület érdekes megoldása és jellegzetes stílusa a leggondosabb elökészítést követeli, mert az a célunk, hogy *a képtár külső képe teljes harmóniában legyen a belső tartalommal.* Későbbi terv *a központi fütés és a tökéletes világítás megvalósítása,* hogy a képtár minden időben egyformán használható legyen. A művészi rendeltetésen kívül más rendeltetése is lehet a palotának. A székesfővárosnak más nagyvárosokkal szemben nincsenek reprezentációs helyiségei és ennek a hiányát az utóbbi években számos alkalommal erősen érezni lehetett. Nagyobb események alkalmával, mint egyetlen alkalmasabb helyet, a Gellért-fürdő csarnokát, vagy a szálló termeit használta fel a főváros vezetősége. Ez azonban nem volt minden esetben megfelelő.

A képtár helyiségei ünnepi fogadások rendezésére tökéletesen alkalmasak.

Bizonyságunk erre a *tavaly őszi nemzetközi jogászkongresszus,* amikor a világ minden részéből idesereglett tudósok és államférfiak számára a képtár-palotában rendezett estélyt a főváros és az igényes külföldi vendégek elragadtatással nyilatkoztak a látottakról. A palotát hasonló célokra a jövőben rendszeresen igénybe veheti a főváros. Az átépítés révén rendelkezésre álló újabb helyiségek egy részét a bővülő modern gyüjtemény számára tartjuk fenn, nehány termet alkalmi kiállításoknak szánunk és valószínüen ide helyezzük

a tervezett egyházművészeti múzeumot,

amelyet a budapesti templomok müzeális értékeinek felhasználásával szeretnénk létrehozni. A templomok kincseinek, ritkaságainak és régiségeinek összeírása már egy évvel ezelőtt megkezdődött az egyházi hatóságok közreműködésével.

— Ami az új esztendő művészi programját illeti, örömmel állapíthatom meg, hogy az a nehéz viszonyok ellenére is meglepően gazdag. A társadalom áldozatkészsége ezen a téren a mult esztendőben igen örvendetes volt és reméljük, ez megmarad a jövőben is. A megvalósítandó nagyobb szobrok közül elsőnek kell említenem *Rákóczi Ferenc* nagyszabású lovasszobrát. *Pásztor* János már elkészült az emlékmü kis vázlatával és azt a szobortalapzata, maga a szobor, ifjú *Vastagh* György alkotása is készen vár a felállításra. A *tüzérek háborús emlékmüvének* mintáját röviddel ezelőtt fejezte be *Ligeti* Miklós. Az emlékmü faragása most kezdődik meg. *Márton* Ferenc és *Siklódy* György a *müszaki csapatok háborús emlékmüvének* terveit dolgozták ki és rövidesen kiírjuk a *Madách Imre-emlékmü* pályázatát is, mivel a megkezdett gyüjtés máris igen szép eredménnyel járt. Ugyancsak társadalmi úton állítják fel *a világháborúban elesett lovak emlékét, Mészáros* László újszerü elgondolása szerint. Nem hiányzik a programból *Liszt Ferenc emlékének* méltó megörökítése sem.

borbizottság átvette. Épül *Görgey* Arthur, a szabadságharc nagynevü tábornokának szobortalapzata, maga a szobor, ifjú *Vastagh* György alkotása is készen vár a felállításra. A *tüzérek háborús emlékmüvének* mintáját röviddel ezelőtt fejezte be *Ligeti* Miklós. Az emlékmü faragása most kezdődik meg. *Márton* Ferenc és *Siklódy* György a *müszaki csapatok háborús emlékmüvének* terveit dolgozták ki és rövidesen kiírjuk a *Madách Imre-emlékmü* pályázatát is, mivel a megkezdett gyüjtés máris igen szép eredménnyel járt. Ugyancsak társadalmi úton állítják fel *a világháborúban elesett lovak emlékét, Mészáros* László újszerü elgondolása szerint. Nem hiányzik a programból *Liszt Ferenc emlékének* méltó megörökítése sem.

— A társadalmi segítséggel készülő alkotások mellett a főváros is igyekszik programba vett művészi terveit valóra váltani. A *Mikszáth Kálmán-kút, Kallós* Ede alkotása már készül és a gyermekjátszóterek *hangulatos kútjai* is kettővel szaporodnak. A kutakat a gyermekek kedvenc állataival díszítik. Az egyik ivó kutyát, a másik pedig vízparton álldogáló gólyát ábrázol. Közeli megvalósításra váró szép elgondolás a *Kazinczy-emlékkút* is, amely a Bécsi kapu-tér hangulatos báját fogja emelni. Amint látható ebből a pár példából, állandóan és kitartóan folyik a munka, hogy fővárosunk ékességeit még gazdagabbá tegyük.

Nincs akadálya a belvárosi templom eltolásának

Idegenforgalmi szempontból haladéktalanul renoválni kell az értékes műemléket

Több mint két éve húzódik a Belvárosi Főplébánia templom restaurálásának ügye, azóta éktelenkedik omladozó falaival, levert vakolatával a gyönyörü müemlék a főváros legexponáltabb helyén. Az öreg templom azonban, úgy látszik, *nem olyan türelmes, mint a főváros vezetősége, kezdi megúnni a huza-vonát.* Hivatalos jelentés érkezett, hogy

a templom megbontott falairól tégladarabok, törmelékek hullanak, mintegy figyelmeztetésül, hogy tenni kell valamit.

Liber Endre alpolgármester elnökletével nemrégiben szakértőbizottságot hivtak össze, hogy a legsürgősebb teendőket megbeszéljék. Az ülésen a székesfőváros illetékes tanácsnokain kívül jelen volt *Fodor* Sándor miniszteri tanácsos, a Közmunka Tanács alelnöke, Gerevich Tibor a Müemlékek Országos Bizottságának elnöke és az Országos Egyházművészeti Tanács képviselője is. A tanácskozáson a végleges restaurálás kérdésében nem volt döntés, de felkérték a főváros vezetőségét, hogy késedelem nélkül végeztessen el mindent, ami a templom épségét és állandóságát biztosítja, mert ellenkező esetben az értékes müemléket komoly bajok érik, amik esetleg később pótolhatatlanok lesznek. A bizottság ülése után

illetékes helyen

érdeklődtünk a főváros vezetőségének intézkedései iránt és az alábbi tájékoztatást kaptuk:

— A megbeszélésen részletesen letárgyalták a belvárosi plébánia-templom kérdését. Egyhangulag megállapították a szakemberek, hogy

idegenforgalmi szempontból a templomot haladéktalanul restaurálni kell, mert mai állapotában nem méltó a fővároshoz.

A restaurálási tervek elkészítésével *Lux* Kálmánt bízták meg, aki már eddig is sokat dolgozott a muemlék körül. A főváros vezetősége megbízta *Lux* Kálmánt a gipsz-modell elkészítésével is. Ha mindez elkészül, csak akkor döntik el, hogy a templom a mai helyén maradjon-e vagy sem. Egyelőre

a középítési ügyosztály utasítást kapott mindazoknak a munkáknak az elvégzésére, amelyek a resturálás megkezdéséig a templomot a további pusztulástól megóvják.

Ezeket a javításokat, megerősítéseket a közeli hetekben megkezdik, de ezek a munkák semmi összefüggésben sem lesznek a későbbi renoválással, amely után teljes szépségében bontakozik ki a templom sok elrejtett s időközben elrontott építészeti szépsége. A restaurált belvárosi templom szépségében méltó párja lesz a budavári Koronázó templomnak.

Felkerestük

FRIDRICH LAJOS
műszaki főtanácsost,

az eltolási tervek készítőjét s megkérdeztük, mit szól a templom elmozdításával szemben felmerült ellenvéleményekhez?

— Téves az a felfogás — hangzott a válasz — hogy a Mérnök és Építész Egylet tervemmel szembehelyezkedett volna. Csupán egyesek voltak más véleményen. Szerintem azonban,

az eltolás ellenzői nem ismerik a kérdést. s a dolgok kellő ismerete nélkül nyilatkoztak.

— Az eltolás egyébként, véleményem szerint, nem feltevésektől függ, nem elmélet, hanem a komoly számok dolga. Biztosra veszem, hogy

módszeremmel a feladatot egészen biztosan meg lehet oldani.

— Nemrégiben fejezték be az *Amsterdam* pályaudvar eltolását is. *Ez az óriási épület is vegyes anyagból épült,* különböző terhelésekkel kell lett számolni, az épület egy része emeletes, más része földszintes, sőt tornya is volt. Ennek ellenére

az eltolás olyan simán, mondhatni észrevétlenül történt, hogy a falra függesztett óra sem állt meg.

A belvárosi templomot — állítom — *nyugodtan, felelősség mellett el lehet mozditani a helyéről s csak ily módon lehet a páratlan müemléket teljes szépségében érvényesiteni.*

Beszámoló
Budapest lakásviszonyairól

Budapesten még mindig érezteti hatását az a nagy építkezési hullám, mely az 1920-as évek végén és az 1930-as évek elején kulminált és amelynek folyamán az új lakások ezrei keletkeztek. A lakástermelés utóbb már lényegesen meghaladta a tényleges lakásszükségletet, aminek következtében az üres lakások száma 1933. évi augusztusi bérnegyedben már több mint 12 ezer lakás állott üresen. A napokban tette közzé a székesfővárosi statisztikai hivatal kitünő igazgatója, dr. *Illyefalvi* I. Lajos a budapesti lakásüresedések legújabb adatait, melyek szerint az elmült 1934. esztendő utolsó, vagyis novemberi bérnegyedében 9.688 üres lakás volt Budapesten. Ez a szám az összes budapesti lakások mintegy 260 ezernyi tömegének 3.7%-át képviseli, másszóval minden száz lakás közül 3—4 lakás üresen áll.

Az augusztusi bérnegyedhez viszonyítva jelentékeny csökkenés mutatkozott az üres lakások számában. 2033-al kevesebb lakás maradt kiadatlan mult év novemberében, mint az előző bérnegyedben. Ez a csökkenés magyarázatát azonban a téli időszak beállításában leli, mert hasonló jelenség mutatkozott az 1933. év téli hónapjaiban is, amikor az augusztusi bérnegyed 12 ezernyi létszámáról 9.700-ra fogyott az üres lakások száma, majd ezután 1934 augusztusáig 11.700-ra emelkedett, hogy novemberre újból 9.688-ra csökkenjen.

Budapest egyes kerületeiben különbözőkép alakul az üres lakások száma. A kerületek nagyságától eltekintve, a budai oldalon viszonylag is jóval kevesebb lakás áll üresen, mint a pesti oldalon. Míg a budai kerületekben átlag minden száz lakásra 2.8 lakás esik, addig a pesti oldalon a IV., V., VI. és IX. kerületekben 3.2—3.6, a VIII. kerületben 3.9, a X. kerületben 4.6, a VII. kerületben pedig 5.3 üres lakás esik száz lakásra. Ha figyelembe vesszük azt, hogy a legutóbbi építkezések aránylag a budai oldalon folytak a legnagyobb mértékben, kitünik, hogy a lakosság jelentékeny része régi lakását otthagyva, ezekbe az új lakásokba húzódott. Eltekintve a város lakosságának tehetősebb és jobbmódú részétől, mely a modern, kényelmi és higiénikus igényeket jobban kielégítő új lakásokban helyezkedett el, a lakosság többsége a nehéz gazdasági viszonyok következtében lakásigényeit is redukálni volt kénytelen. Érthető, hogy a lakosság az alacsonyabb bérre való tekintettel a válság idején a nagyobb lakásokból inkább a kisebb, illetve kevesebb szobából álló lakásokba költözött át. A statisztikai adatok szerint a budapesti lakások 11.7%-a háromszobás és 9.5%-a háromszobásnál nagyobb. Ezzel szemben az üres lakások 13.8%-a háromszobás és 11.3%-a háromszobásnál nagyobb. A nagyobb lakások között tehát viszonylag több áll üresen, mint a kis lakások között. E jelenség dacára mégis a lakásbőség mellett szól az, hogy igen sok az üres kislakások száma is. A legutóbbi bérnegyedben például 9.688 üres lakás közül 4.679 (48.3%) volt egyszobás és 2.576 (26.6%) volt kétszobás.

SZŐNYI IMRE koszorús órásmester
VII., Csengery-utca 7. Tel.: 44-5-42.
Több fővárosi és állami intézet órása és szállítója

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKÉSZITŐ
Gáz-, víz- és gőzarmaturák
BUDAPEST, VII., AKACFA-U. 61. TELEFON: 40-6-44

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A FŐVÁROSI HIRLAP husvét hetében, a husvéti nyomdaszünet miatt, nem jelenik meg. Legközelebbi számunkat mához két hétre, május 1-én, szerdán reggel adjuk.

A főváros husvétja. Husvét hetében hagyományos nyugalom váltotta fel a városháza utóbbi hónapokban mozgalmas életét. A főváros vezetői kevés kivétellel rövid pihenőre vonultak, hogy friss erőt gyüjtsenek a további munkához. *Sipőcz* Jenő főpolgármester gellérthegyi villájában ünnepel. *Szendy* Károly polgármester hétfőn délben elutazott és csak husvét után szerdán érkezik haza. *Liber* Endre alpolgármester Balatonfüreden tölti a husvéti ünnepeket, ahová szerdán délután már elutazott. A városháza kormányzása *Lamotte* Károly alpolgármesterre hárul. Sokan elutaztak a tanácsnokok közül is, de husvét után mindnyájan ujra munkába állanak.

Budó Jusztin lemondott a FANSz főtitkárságáról. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének tisztviselői osztálya péntek délután tartotta *Duday* Alajos dr. tanácsnok, majd *Liber* Endre alpolgármester elnöklésével ebben a ciklusban utolsó igazgatótanácsi és választmányi ülését a szövetség Mária-utcai székházában. Az ülésen *Liber* alpolgármester meleg szavakkal üdvözölte az újonnan előléptetett *Schmaderer* Oszkár dr., *Battlay* Imre, *Zielinszky* Tibor, *Rosta* János dr. tanácsnokokat és külön köszöntötte *Budó* Jusztin főtitkárt abból az alkalomból, hogy őt a közgyülés a közelmultban a székesfőváros főlevéltárosává választotta. Az alpolgármester javaslatára az igazgatótanács és a választmány egyhangúan elhatározta, hogy *Budó* Jusztin dr. főlevéltárost, aki az ülésen hosszú évek óta viselt főtitkári tisztségéről lemondott, a FANSz tiszteletbeli tagjává választják meg.

Papp Ferenc, a Vízművek vezérigazgatója — folyamőr vezérkapitány. A kormányzó *Papp* Ferenc folyamőr, műszaki főkapitánynak, a Vízművek vezérigazgatójának a katonai szolgálattól való megválása alkalmából a *folyamőr vezérkapitányi* címet adományozta.

A polgármesteri hivatal új vezetője. *Szendy* Károly polgármester a legutóbbi napokban több áthelyezés iránt intézkedett. *Szentmiklóssy* József dr. főjegyzőt, a polgármesteri hivatal eddigi vezetőjét a XII. közüzemi ügyosztályba helyezte át a polgármester, ahol *Morvay* Endre ügyvezető tanácsnok helyettese lett. *Orbay* Dénes dr. tanácsjegyzőt a polgármesteri hivatalból az elnöki ügyosztályba helyezték át, innen viszont *Lázár* Imre dr. tanácsi fogalmazó a polgármesteri hivatalba került, ahol eddigi munkakörét, a közgyülési ügyek intézését is megtartja. A polgármesteri hivatal új vezetője *Keil* Tibor dr. tanácsjegyző lett, aki a X. ügyosztályból a polgármesteri hivatalba kapott áthelyezést. Vitéz *Kende* Gusztáv dr. h. segédfogalmazót az elnöki ügyosztályból a X. ügyosztályba, innen *Varga* Zsigmond dr. segédfogalmazót viszont az elnöki ügyosztályba helyezte át a polgármester.

Nemzetközi reumakutató-intézet Budapesten. A Budapesti Központi Gyógy- és Üdülőhely Bizottság meghívására szombat este Budapestre érkezett Jan van *Breemen* reumaspecialista, az amszterdami reumakutató intézet igazgatója, aki főtitkára a Nemzetközi Reumaellenes Ligának. A kiváló holland tudós látogatásának célja *a magyar főváros gyógyfürdőinek tanulmányozása* és hogy tárgyalásokat folytasson egy Budapesten létesítendő *nemzetközi reumakutató intézet felállításáról*. Breemen professzor hétfőn este a Gellért-szállóban előkelő szakközönség jelenlétében előadást tartott a reuma ellenes liga működéséről. Breemen csütörtökig marad körünkben és még több előadást szándékozik tartani.

Szurday Róbert ünneplése. A *Magyar Pamutipar tisztviselői* főnökük, *Szurday* Róbert vezérigazgató képviselővé választása alkalmából ünnepi vacsorát rendeztek a Pannonia télikertjében. A vacsorán dr. *Quittner* Loránt üzemigazgató és *Ausch* igazgató köszöntötte fel Szurday Róbertet, *Aronffy* ny. ezredes pedig a tisztviselők és munkások ezüstserlegét adta át. *Lehrbaum* cégvezető beszéde után *Szurday* Róbert mondott köszönetet az ünneplésért.

XI. kerületi levente-otthon és lövölde felavatása. Az új Szent Imre város közintézményeinek fejlesztése során a kerületi elöljáróság szép tervet valósított meg azzal, hogy a főváros támogatásával és a testnevelési felügyelőség áldozatkészségével megépítette a leventék otthonát és házi lövöldéjét. Az új intézményt dr. *Duday* Alajos tanácsnok szerdán este 8 órakor szép és meleg ünnepség keretében adta át a hatóságok képviselői és nagyszámú előkelő közönség jelenlétében Damó Jenő tanácsosnak, a XI. kerület testnevelési vezetőjének. A főváros polgármesterét dr. *Tőkés* Gyula tanácsjegyző, a testnevelési felügyelőséget *Szobovits* Sándor főtanácsnok, a rendőrhatóságot dr. *Bartha* Gyula főtanácsos képviselte. Az előkelőségek között ott voltak *Galánthay Glock* Tivadar tábornok, országgyülési képviselő, *Dudkay* Béla és *Kovács* József tábornokok, *Lukács* Pál testnevelési bizottsági tag, *Csiky* János, *Balázs* Pál gyárigazgatók és *Gyárfás* Gyula, a XI. kerület fogalmazói és tisztviselői élén pedig dr. *Benedek* Szabolcs főjegyző. A felavatott ünnepély keretében löverseny volt, amelynek értékes tiszteletdíjat *Oláh* Lajosné, dr. *Varjas* Lászlóné, *Vida* László, *Damó* Jenő, *Kádár* Endre és vitéz *Domján* Gábor nyerték el.

KERÜLETI HIRLAP rovatunk helyszüke miatt e számunkból kimaradt.

Az Elektromos Művek személyzeti osztályának új vezetője. A polgármester *Schöberl* Ferenc ny. tanácsnok, az Elektromos Művek igazgatójának állását 1936 április 30-ára felmondotta. Schöberl tanácsnok évek óta az Elektromos Művek személyzeti osztályának vezetője volt. *Szendy* Károly polgármester egyidejüleg az Elektromos Művek személyzeti osztályának vezetőjévé *Mártonffy* Máriusz dr. székesfővárosi tanácsjegyzőt nevezte ki. Mártonffy Máriusz május elsejével veszi át új hivatala vezetését. Mártonffy mostanáig a világítási és vízvezetéki ügyosztály h. vezetője volt és ebben a munkakörben általános elismerést vívott ki magának.

Harmadik szálló épül a főváros kenesei üdülőtelepén. A fővárosi alkalmazottak betegellátásáról és szociális szükségleteiről gondoskodó *Segítő Alap* munkaterülete és hatásköre *rövidesen nagymértékben bővülni fog*. A különféle intézmények és üzemek alkalmazottainak a Segítő Alap kötelékébe való bekapcsolása a közeljövőben megtörténik. Ebben az esetben 3296 üzemi tisztviselővel és 1560 altiszttel szaporodik a Segítő Alap máris 10.000-et meghaladó taglétszáma. A várható szaporulattól eltekintve a meglévő forgalom is kívánatossá tette a kitünően vezetett balatonkenesei üdülő-telep nagyobbarányú *kibővítését*. Arról van szó, hogy *egy harmadik, kisebb szállót is létesítenek 50 szobával*. Végül azt is tervezik, hogy Balatonfüreden, Hévizen és Harkányban 20—20 személyes üdülőházakat rendeznek be, ott helyezik el megfelelő gondozást és orvosi felügyelet mellett gyógyulást kereső tagokat.

Megkezdődik a Busch-cirkusz jegyárusítása. A *Busch-cirkusz* igazgatósága közli, hogy nagyszombaton a megnyitóelőadásra és folytatólag az elővételi jegyárusítás április 15-én megkezdődött. Jegyek előre válthatók a központi jegyirodában (Teréz-körút 5., 11-1-11, 11-1-12, 11-1-13.) és a *Fővárosi Cirkusz* pénztáránál, délelőtt 10 órától egész nap. Telefon: 20-0-11.

Mózes kosár. Előkelő vendégek jelenlétében „Mózes kosár" néven rendezte meg a Szent Imre-városi Vörös Kereszt fiókegyesülete április hó 10-én a Gellért-szálló márványtermében fényes műsorral egybekötött havi teadélutánját, amelynek jövedelméből a XI. közigazgatási kerület szegénysorsú családjaiban született újszülött gyermekek babakelengyéit szerzik be. A kerület előkelőségei a fiókegyesület elnökének, dr. *Duday* Alajos tanácsnoknak, a XI. kerület elöljárójának hívó szavára tömegesen jelentek meg, hogy a nemes célt hathatósan elömozditsák. Ott voltak többek között: vitéz *Simon* Elemér főispánt, mint a Magyar Vörös Kereszt egylet országos elnöke, báró *Radvánszky* Albert, az Egylet helyettes elnöke, *Lukács* Sarolta alelnök, a szociális osztály vezetője, vitéz *Gátföldy* Egonné, főmegbizott. *Galánthay Glock* Tivadar ny. tábornok, országgyülési képviselő, *Bartha* Gyula dr. főtanácsos, *Balázs* Pál, *Gyárfás* Gyula, dr. *Duday* Alajosné, *Bronts* Gézáné, dr. *Gyürky* Tiborné, dr. *Varjas* Lászlóné, *Krén* Margit, *Adorján* Gézáné, *Zboray* Jenőné stb. A hangversenyen nagy sikerrel közreműködtek *Kazatsayné Lázár* Jolán, *Sebestyén* Erzsébet és *Simenszky* Valéria.

A Wagons-lits új utazási irodája. Ünnepélyes bemutatása volt a napokban a *Wagons-lits (Cock) társaság* új utazási irodájának, amely a Váci-utca 6. szám alatt nyilott meg. Az ünnepélyes bemutatáson megjelent *Tormay* Géza kereskedelemügyi államtitkár, *Antal* István dr. miniszteri tanácsos, a miniszterelnökség sajtóosztályának vezetője, a MFTR képviseletében *Domony* Móric vezérigazgató és *Komarniczky* Gyula igazgató, a Dunagőzhajózási Társaság részéről *Dormándy* Géza ny. tábornok, a Társaság magyarországi képviselője. Megjelentek ezenkivül a bemutatáson a budapesti utazási irodáknak és a szállodások ipartestületének képviselői is. Az érkező vendégeket a Társaság részéről *Forster* Jenő báró, a nemzetközi vasúti hálókocsitársaság magyarországi képviselője és *Ludwig* Alfréd, a Társaság magyarországi igazgatója fogadta és a megjelent vendégeknek bemutatták az iroda modern ízléssel berendezett helyiségeit.

Az Elektromos Művek felhívása a költözködőkhöz. Budapest Székesfőváros Elektromos Művei figyelmezteti a májusi negyedben lakást változtató fogyasztóit, hogy a költözések nagy tömegére való tekintettel a folytatólagos áramszolgáltatást csak az esetben tudja biztositani, ha a fogyasztók a költözködést legalább két héttel előbb személyesen jelentik be az Elektromos Művek Bejelentési osztályánál: *V., Honvéd-utca 22. sz. alatt*. A helyes adatok könnyebb megszerzése végett célszerü, ha a fogyasztó az utolsó havi áramszámlái egyikét magával hozza. Ha a fogyasztó a bejelentések elvégzésére megbizottját küldi el, a megbizottnak irásbeli felhatalmazást kell felmutatnia.

Vendégszobákra van szükség a Nemzetközi Vásár látogatóinak elszállásolására. A Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal felhivást intézett Budapest lakosságához, amelyben a május 3-án megnyiló vásárra érkező idegenek számára *alkalmas lakások bejelentését kérte*. A vásár idegenforgalmának várható méreteiről érkező legújabb jelentések szerint azonban oly sok vásárlátogató érkezésével kell számolni, hogy a vendégek elszállásolásának zavartalan lebonyolítása céljából a rendelkezésre álló szállodai és pensioszobákon kivül, előreláthatólag *a szokottnál lényegesen több magánlakás igénybevételére lesz szükség*. Az elszállásolást intéző Budapesti Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal ezért most *ismételt felhivással fordul mindazokhoz a budapesti főbérlőkhöz, akik a vásár nemzetközi közönségének befogadására alkalmas, a vásár idejére nélkülözhető tiszta szoba felett rendelkeznek, hogy jelentsék be kiadó szobájukat legkésőbb ápr. 18-ig* a hivatal IV., Deák Ferenc-utca 2. szám alatti irodájában.

EREDETI ANGOL
TIMKEN-CSAPÁGYAK
DEÁK BÉLA VI., JÓKAI-TÉR 2. Telefon: 15—1—98

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESÍTŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8-52

Április 18-án és 30-án délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

Magyarország aranykoszorús cége
JANCSURÁK GUSZTÁV
rézmüves-mester
BUDAPEST, IX., FERENC-UTCA 39. Tel. 30-8-47
Főzőedények - Gőzüzemű főzőkészülékek — Üstök

RÉVÉSZ ÉS HUSZÁR
autótechnikai cikkek és láncok. Durex-dugattyú vezérképviselet
Budapest, VI., Jókai-tér 7. Tel.: 18-9-54

Parkettázó és padlózási vállalat
LÁNG JÓZSEF kartellen kivül
Budapest, VI., Bajnok-utca 1. Tel.: 199-65 és 181-30.
Uj és javitási munkát szakszerü kivitelben, gyorsan és olcsón készit.

Ballai János központi fütés,
vizvezeték, csatornázás, szivattyutelepek és egészségügyi berendezések
Budapest, IV., Reáltanoda-utca 4. Telefon: 85-2-98

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
fa- és acélredőny, lakatosáru, napellenző és fémportál gyárimányai
anyagban és minőségben elsőrendüek
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 5. Tel. 32-3-76, 45-9-86

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók központi fütés és melegvizszolgáltatással — vagy anélkül.
Bővebbet: Palatinus épitő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6.
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

Gazdasági Értesítő

A GAZDASAGI KIBONTAKOZÁS ÚTJA

Hosszúlejáratú kereskedelmi váltók állami garanciával megindíthatják a beruházásokat

A törvényhatósági bizottság pénteki közgyülése példát mutató egyöntetüséggel és *lelkes egyhangúsággal szavazta meg a 21 millió pengős beruházási kölcsönt*, amelyből az idén és az utána következő esztendőkben a nagyszabású alkotások egész sora fog megvalósulni. A beruházási kölcsön jelentőségéről

BECSEY ANTAL

törvényhatósági bizottsági tag, a városházi élet egyik legkiválóbb, gyakorlati szakembere a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— Természetesen a legnagyobb örömmel üdvözlöm a 21 millió pengős beruházási kölcsönt és helyeslem azt a programot, amelyet ebből a pénzből akarnak megvalósítani. Hiba volna azonban, ha most illuziókba ringatnánk magunkat és pillanatra is azt hinnök, hogy ennek a kölcsönnek felvételével a dolog nehezén már túl vagyunk és most már tartós, vagy számottevő enyhülést várhatunk a gazdasági életben, az iparban és a kereskedelemben. Legyünk tisztában azzal, hogy

ez a 21 millió pengő, amelyet a főváros örömest és áldozatos készséggel, frissítő injekcióként bocsát a gazdasági élet vérkeringésébe, csupán pillanatnyi injekció lesz, de ennél nem szabad megállni,

hanem *szisztematikusan, más utakon kell keresnünk további lehetőségeket és kell kutatnunk olyan megoldásokat, amelyektől tartósabb javulást várhatunk.* Az utóbbi hetekben a *Magyar Mérnök- és Építész-Egylet* sorozatos ankéton vitatta meg a *beruházások közgazdasági jelentőségét.* Bár ez a vita még nem zárult le, annyit máris megállapithatunk, hogy

a magyar mérnöktársadalom a közgazdasági kibontakozás útját az okosan irányított beruházó politikában látja.

Hasonló eredményre jutott egykori pénzügyminiszterünk, *Hegedüs* Loránt is, aki egy nemrégiben megjelent nyilatkozatában a gazdasági válság és kibontakozás problémájáról szólva, arra a következtetésre jutott, hogy *Magyarországon is az egész gazdasági politikát annak az egy kérdésnek megoldására kell összpontositani, hogyan lehetséges a széles néprétegeknek közmunkát adni, anélkül, hogy pénzünk vásárlóereje megromlana.*

— Hovatovább minden kisérlet és minden elméleti okfejtés ahhoz az egyértelmü megállapításhoz jutott, hogy

a gazdasági válság megoldásának egyedüli célravezető útja a termelésnek a fogyasztáson keresztül való fellendítése.

másszóval a kibontakozást nem a termelőknek nyujtott közvetlen támogatás, igy pl. agrársegitség, állami áremelés, stb. módszerében kell keresni, hanem *a fogyasztás, illetve a vásárlóképesség felfokozása útján.* Ezt pedig csakis a kereseti lehetőségek erőteljes és céltudatos megszervezésével lehet biztositani.

— Ma már nem vitatható, hogy ebben a szervező munkában az államnak és a közhatóságoknak, igy természetesen vezető helyen *a magyar székesfővárosnak is, döntő szerepet kell betöltenie.* Munkához. beruházó program végrehajtásához azonban *pénzre,* illetve minél *hosszabb lejáratú hitelre* van szükség. De nálunk legjobb esetben minden ilyenirányú elgondolásnak útját állja az a negatív megállapitás, hogy: *nincs pénz.* Már pedig a modern kapitalista gazdasági rendben *a pénz termelőeszköz, amely nélkül produkció el nem képzelhető.* A probléma tehát végső elemzésében az, hogy tudjuk-e a gazdasági élet egyéb területeinek veszélyeztetése nélkül ezt a termelőeszközt oly mértékben biztositani produktiv beruházások céljaira, amilyen mértékben arra szükségünk van.

— Tőkeszegények vagyunk, ez igaz. De a német munkaügyi miniszter egyik legutóbbi nyilatkozatából megállapitható, hogy 1933 elején, amikor a német gazdasági élet szervezése megindult, *Németország sem rendelkezett pénztartalékokkal,* sőt kölcsön szerzése sem volt lehetséges. Az egyedül helyes és lehetséges megoldás:

rendes kereskedelmi váltók segélyével való manőverezés volt, oly módon, hogy a váltók 1938. végéig való fokozatos beváltására az állam vállalt kezességet.

Az állam ilyen garanciája folytán *a birodalmi bankra nézve lehetővé vált ezeket a munkaszervező váltókat rediscotálni* és a szükséges pénzt az akció rendelkezésére bocsátani. Ha az abból eredő fizetési kötelezettségekhez még hozzászámitjuk a Németországban ugyancsak munkaszervezés céljára időközben bevezetett „Steuergutschein"-ek összegét, kiderül, hogy ilyen formában *a német birodalomban 1934—1938 közötti öt éven át kb. ¾ milliárd márka kiadási többlet keletkezett.* Ezzel a kétségtelenül bátorságot igénylő elhatározás kockázatával szemben állanak a munkaalkalom révén felfrissitett gazdasági fellendülés várható konjukturális előnyei, amelyek 1934. évre 1 és ¼ milliárd márkára voltak becsülhetők. Számolni kell továbbá a munkanélküli segélyezés terén várható megtakarításokkal is, úgyhogy

végeredményben az évi ¾ milliárdra rugó új tehervállalással szemben 2 és ¾ milliárdra értékelhető Németországban az állam nyeresége.

Amennyire imponáló a német elhatározásban megnyilvánuló bátorság, annyira bámulatraméltó az a sokoldalúság is, amely ebben a pénzügyi koncepcióban megnyilatkozik. A példa és annak eredményei előttünk állanak, *le kell vonnunk azok tanulságait.*

— A német gazdasági statisztika anyagával bizonyitja a birodalmi munkaügyi miniszter, hogy a közmunkák vázolt végrehajtása és finanszirozása *eröteljesen felfokozta a tömegek keresetét és növelte a takrékbetétek állományát,* igazolva minden vonalon az elgondolás helyességét. Az emlitett módszer Németországban nem maradhatott hatás nélkül a tőkepiac fejlődésére sem és

megnyitotta a lehetőségét annak, hogy a rövidlejáratú munkaváltók fokozatosan hosszúlejáratú beruházókölcsönökké alakuljanak át.

A magyar gazdaságpolitika sürgös feladata, hogy ezeket a tanulságokat a hazai gazdasági élet fellendítésére értékesitse. A főváros természetesen önmagában nem elég erös egy ilyen hatalmas reform megvalósitására és lebonyolitására, de nem is feladata, mert hiszen *ehhez a kormány kezdeményezése szükséges.* Azonban *a főváros területein belül is vannak lehetőségek,* amelyek módot nyujtanak arra alkalmas megoldás kidolgozása révén, hogy minél nagyobb rétegek, minél állandóbb és tartósabb munkaalkalomhoz jussanak. Az emlitett 21 millió pengős beruházási kölcsön kezdetnek mindenesetre jó és elfogadható, de ennél — mint már emlitettem és hangsúlyoztam — *tovább kell mennünk* és többet kell tennünk. A főváros ezen a téren is kezdeményező szerepet vállalhat a maga tekintélyével és gazdasági erejével.

Biztosító intézetek ügyfélfogdosása szédítő igéretekkel

Aladár és Rezső mottója: Nesze semmi, fogd meg jól!

Nagy feltünést keltett a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában az *Adriai Biztositó* valorizációs manöveréről szóló közlésünk, amely pontosan kimutatta, hogy ez az üzleti fogás a közönség számára egyet jelent azzal, hogy *nesze semmi fogd meg jól.* A körlevelek tizezrei rohamozták meg a jóhiszemü biztositó ügyfeleket, akik álmélkodva olvasták, hogy az *Adria* ügyvezetö igazgatója: *Erdös Aladár, megható jószivüséggel gondoskodik róluk.* A körlevél ugyanis újabb életbiztositások kötésére buzditja az ügyfeleket és kilátásba helyezi, hogy az *Adria* ebben az esetben a kifizetésre kerülő felértékelési összeg *kétszeresét* fogja juttatni számukra. *Először,* amikor az új életbiztositási kötvényt beváltják, *másodszor,* amikor az életbiztositás tőkéje esedékessé válik.

A magyar biztositó piac felvilágosult közönsége nem dől be ennek az ügyfélszerző hadjáratnak, mert nagyon is tisztán látja, hogy a közönség számára hirdetett kedvezmények egyenértékűek a semmivel

és előnyöket az egész manipuláció csupán az *Adriának* hozhat. Nem hisszük, hogy akad olyan naiv ügyfél, aki sietett valorizációs igényét az *Adriára* ráruházni és az egész ügyfélberuválási kampánynak egyetlen egy sajnálatos hatása mutatkozott: *a hirnevükre féltékeny biztositó intézetek aggódva figyelik ezeket a jelenségeket, amelyek nagyon is alkalmasak arra, hogy a biztositó intézmények komolyságába és a közönségnek a biztositás szükségességébe vetett hitét újból megingassák.*

Erdös Aladár üzletfélfogási manövrirozását különben megirigyelte a *Victoria Általános Biztositó* magyarországi igazgatósága, mely intézmény *most már kevésbé óvatos* a Berlinben székelő anyavállalatra való hivatkozással. A Victoria ugyanis a nácimozgalom és a gleichscheitolás kezdeti szakában szükségesnek találta, hogy cégének propagálásánál a „Berlini" jelzést elhagyja, újabban azonban ismét *Berlini Victoria* néven szerepel és ezerszámra küldözgeti szét körleveleit, amelyek *Erdös* Aladár patentje szerint ugyanazt tartalmazzák, amit az Adria ajánlott.

A Berlini Victoria is tetszeleg az önzetlenség fehér tógájában

és természetes, hogy ő is kizárólag ügyfelei érdekeit tartja szem előtt, amikor azzal az ajánlattal szolgál, hogy azonnal kifizetik a valorizált kötvények értékét, ha a t. c. *új életbiztositást köt* és annak kötvényét beváltja, majd aztán a biztositás lejártakor ugyanazt az összeget mégegyszer kifizeti.

Rávilágitottunk már arra, hogy mi ez a másodszori kifizetés. A tisztelt biztositott ügyfél a *valorizált összeget nem kapja kézhez, mert az ottmarad a biztositónál a díjfizetés első részlete címén,* a másodszori visszafizetést meg azért téritik meg, mert az ügyfél az életbiztositást *ügynök nélkül,* tehát közvetlenül kötötte a biztositóval. Ezt megteszik az összes biztositók abban az esetben, ha a biztositási ügyletet nem terheli ügynöki jutalék.

vagyis az Adriai és a Berlini Victoria nem nyujt előnyt és nem ad olyan ajándékot, amit más biztositó éppen igy ne adna mindenkinek, aki közvetlenül jelentkezik életbiztositás megkötésére.

A különbség csak az, hogy *a többi biztositók nem küldenek ilyen átlátszóan csábító körleveleket,* mert tartják magukat ahhoz az etikai elvhez, hogy komoly intézetekhez az ilyen játék *nem méltó.* Ha *Erdös* Aladár, nyilván *Arnoldo Frigessi di Rattalma* (értsd: rácalmási Frigyessi Arnold) trieszti vezérigazgató engedélyével és tudtával, ilyen manipulációkhoz fordul, ám vállalja érte a felelősséget, de ne csodálkozzon, ha intézete a közönség előtt *furcsa megitélésben részesül.* A *Victoria* utánozza ezt a minősithetetlen példát és

Rózsa Rezső igazgató versenyez abban, hogy a biztositásügy hitele berozsdásodjon.

A közönség tisztában van ezekkel a „szédítő" kedvezményekkel és nyilván az a véleménye a *Victoriáról,* hogy azt, amit csinál, Berlinben „Bauernfängerei" néven ismerik.

A Kőszén osztaléka: tiz pengő. A *Magyar Általános Kőszénbánya Rt.* igazgatósága e hó 10-én tartott ülésében megállapitotta az 1934-i üzletév mérlegét, amely a szokásos leirások után 3,298.483.13 pengö (1933-ban 3,268.430.32 pengö) tiszta nyereséggel zárul. Az igazgatóság április 27-ére hivja egybe a rendes évi közgyülést, amelynek indítványozni fogja, hogy az 1934. üzletévre — a tartalékok és alapok dotálása után — *részvényenként* (mint az előző évben) *tiz pengö osztalék állapittassék meg.*

A Felsőmagyarországi Bánya- és Kohómű rt. (a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* érdekeltsége) a múlt évben 154.422 P bruttóbevétel mellett *42.654 pengő tiszta nyereséget* ért el és két év alatt 300.000 P-vel csökkentette tartozásait. A leányvállalatok részvényeinek értéke a mérlegben — 1,076.506 P-vel szerepel.

A reform-épitészet a Nemzetközi Vásáron. Péntekhez három hétre nyilik meg a Budapesti Nemzetközi Vásár. Természetes, hogy ma már az Iparcsarnok körül a pavillonok egész tábora épült fel és hogy a munkások százai dolgoznak a vásár előkészületein. A vásár vezetőségének intézkedése folytán *az idei Nemzetközi Vásár nemcsak anyagában és csoportositásában fog meglepetést hozni, hanem felépitésének stilusában is.* A vásár vezetősége ugyanis a februári épitkezési pályázat első dijat nyert épitészei közül többet megbizott az ezévi Nemzetközi Vásár reprezentatív épitményeinek megtervezésével. Az épitészeknek ez a csoportja, a magyar „CIRPAC"-csoport hetek óta a vásár területén tanulmányozza a terepet és az épitészeti lehetőségeket, hogy a nyugateurópai, modern épitkezési iskola eredményeit a magyar viszonyoknak legjobban megfelelő módon és stilszerüen illessze be a Budapesti Nemzetközi Vásár egészébe. Az épitkezés, mint kiállitási anyag is nagy szerepet fog játszani a vásáron, amelynek területéből jelentékeny részt fog lefoglalni a ház- és útépitési anyagok kiállitása, a mintautak, a gáztámadások kivédésére épitendő mintalétesitmények és az a minta-családiház, amelynek felépitése már 8—9000 pengőért megvalósitható.

FÉNYSZÓRÓ

Tyúkszemére léptek

az egyik filléres áruháznak, amely a legnagyobb mértékben felháborodott azért, mert a közelében lévő kisebb ruhaüzlet áruház elnevezésű cégtáblát illesztett az ajtó fölé. Furcsa és irónikus, hogy a pert a szóbanforgó „áruház" tisztességtelen verseny címén indította és arra kérte a bíróságot, hogy állapítsa meg, vajjon milyen terjedelmű és forgalmú üzlet használhatja jogosan az áruház elnevezést? A felperes keresetében arra hivatkozott, hogy az alperes jogosulatlanul használja ezt a megkülönböztető címzést, mert üzletének terjedelme meg sem közeliti az olyan üzletekét, amelyek erre jogosultak. A szegény és szánalomraméltó Baross-téri Filléres Divatház tulajdonosa elpanaszolta, hogy alperes üzletét áruháznak nevezi, tehát a vásárlóközönséget forgalmának fokozása céljából abban a téves hitben tartja, hogy nála olyan olcsón vásárolhat, mint az igazi áruházakban. Természetes, hogy a Filléres Áruház kártérítési követelést is támasztott, ezt azonban a Kúria a leghatározottabban elutasította, viszont eltiltotta a szóbanforgó üzletet attól, hogy magát áruháznak titulálja. A legfőbb bíróság ítéletével ez az ügy befejezést nyert, viszont érdekes tanulságok adódnak abból, hogy milyen veszedelmes lejtőre tévedt a budapesti kereskedői szellem, amikor egymásután termelte ki az úgynevezett áruházakat. Egészen bizonyos, hogy a panaszos szerepét játszó Baross-téri Filléres Divatház is kicsibe kezdte és csak a hatóságok türelmes elnézése tette lehetővé a szállodaépület tűzfalának áttörését, amelynek révén átrándult a szomszédos házba is és ma a Filléres Divatház két fronton is terpeszkedik a Baross-téren. Szerintünk nincsen igaza a Filléres Divatháznak, mert minden kereskedő jogosult ahhoz, hogy üzletét kibővítse és ha megfelelő méretű pultokat tud beállítani, akkor épp úgy, mint a Filléres: díjmentesen adományozhatja önmagának az áruházi elnevezést. Tudomásunk szerint a Baross-téren több nagyterjedelmű üzlet működik és nagyon csodáljuk, hogy mindezek nem bővítik helyiségeiket és nem szaporítják annyira a személyzetük számát, hogy jogosan felvehessék az áruház címét és jellegét. Néhány szabálytalan tűzfal kiemelésével, üresen álló üzlethelyiségek olcsó kibérlésével a Baross-téren majdnem minden üzlet — áruház lehetne és ha igaz az, hogy a Filléres Divatház jól jövedelmező vállalkozás, úgy arra buzdítjuk a Baross-téri összes kereskedőket, hogy bővítsék üzleteiket, vegyenek fel minél több alkalmazottat és öles betűkkel hirdessék, hogy üzletük áruház, ahol minden kapható. Monopóliumot egyetlenegy üzlet sem szerezhet, még akkor sem, ha Filléres Divatháznak hívják.

A hazárdjátékok ellen

mindig erőteljesen intézkedett az illetékes rendészeti hatóság és általános megnyugvást kelt, hogy az úgynevezett sötéthirű kártyabarlangok ma már nem veszélyeztetik a budapesti társadalom épségét. A hazárdjáték teljes sikerrel végrehajtott visszaszorítása idején viszont nagy megütközést kelt a pesti kávéházak és kaszinók helyiségeiben felállított automata rulettgépek tömeges felsorakozása, amelyek hatósági engedélyre hivatkozva ébresztik föl az ösztönösen lappangó nyerési szenvedélyt. Ezek a Já-Gó elnevezésű golyós és számozott gépek megfelelő összeg bedobása esetén működésbe lépnek és ma valóságos Jágó-láz dühöng a fővárosban. Magas tétekben megy ez a játék és ha X. Y. budapesti polgár örömmel látja, hogy kártyakedvtelésének kielégítésére ma már nincsen titkos rulettbarlang, vagy kártyaklub, akkor önkéntelenül is beleütközik ezekbe a hatóságilag engedélyezett rulettgépekbe, amelyek mohón szívják magukba az áldozatok pénzét és bankjegyeit. Ismeretlen források azt a hírt terjesztették, hogy a rulettgépek tulajdonképen olyan tiszteletreméltó tömörülések tulajdonai, mint a Magyar Nemzeti Szövetség, vagy a Falu Szövetség, amelyek azonban nyomban tiltakoztak az ilyen rosszhiszemű beállítások ellen. Kiderült, hogy a budapesti polgárság könnyelműségének és nyerési vágyakozásának vámszedője valami Engel Jenő nevű volt pékiparos, aki a közelmultban még a Glasner sütőüzemben működött, most azonban a kiflik és péksütemények után az arany és ezüstgolyók hazárdériájából akar újabb vagyont gyüjteni. Csodálatos, hogy a hatóságok ezt az ártatlannak látszó és mégis veszedelmes játékot engedélyezték és ezzel újabb tápot adtak a hazárdszenvedélynek, amelynek nyomán pedig eddig is túlontúl sok könny és tragédia játszódott le.

SEMPERNOVA
ELSŐ MAGYAR NEMESVAKOLATGYÁR
BALOGH GÉZA
VII., LÖVÖLDE-TÉR 4. TELEFON 213—66.

Tőkét emel a Kisipari Hitelintézet. A beruházó kölcsön tárgyalása során *Éber* Antal erőteljesen követelte, hogy fordítsanak bizonyos összeget a magángazdaság terén működő kisemberek, különösen a kereskedők és kisiparosok megsegítésére. A beruházási kölcsönből bizonyos hitelkeretet kellett volna juttatni, — mondotta — a fővárosnak oly kitünően működő intézményének, a *Kisipari Hitelintézet* számára, amely az érdekelteknek teljes megelégedését vivta ki. *Éber* Antal felszólalását már is megszívlelték a városháza vezetői, mert *a polgármester előterjesztést készített a Kisipari Hitelintézet ötszázezer pengős alaptőke emelésére.* A főváros elő akarja segíteni ezzel az anyagbeszerzési kölcsönök kiterjesztését, amely 100—150 pengő fedezetlen hitelek nyujtását célozza.

Helyreigazító nyilatkozat. *Medvigy* Gábor dr. ügyvédtől április 11-iki kelettel a következő levelet kaptuk: „Nagyságos Bacsó Emil felelős szerkesztő úrnak. Helyben, VI., Andrássy-út 60. — Az Ulrich B. J. budapesti cég megbizásából kérem, hogy a „Fővárosi Hirlap" legközelebbi számában az idezárt helyreigazító nyilatkozatot szíveskedjék közzététetni. Tisztelettel: Olvashatatlan aláírás, ügyvéd." Dacára, hogy a Fővárosi Hirlapnak Bacsó Emil nevü felelős szerkesztője nincsen, előzékenységből megfelelünk a kívánságnak: *Helyreigazító nyilatkozat.* A „Fővárosi Hirlap" Budapesten 1935. április hó 10. napján megjelent 15. számának 10. oldalán „Nem létező engedélyekkel" címmel megjelent közleménynek azon állitása, mintha cégem a szabványos előirásnál vékonyabb vastagságú ólomcsöveket kínálna, annak ellenére, hogy a Polgármester úr a szóbanforgó cső használatának engedélyezését megtagadta. — valótlan. Ezzel szemben a való az, hogy a Neolum-csövekkel folytatott kisérletek eredményére történt hivatkozással Budapest Székesfőváros Polgármestere a 233.237/1933—XII. ü. o., valamint a 140.371/1934—XII. ü. o. számú határozatában a „Neolum" jelü ólomcsövek használatát külön szabványok előirása mellett a Székesfőváros területén vízvezetéki csövek céljaira engedélyezte. Budapest, 1935. április 12. Olvashatatlan aláírás. — *(A nyilatkozatra visszatérünk.)*

A Kammer Testvérek és a Richards Richard osztaléka. A vezető textilvállalatok közül elsőnek a *Kammer Testvérek* és leányvállalata, a *Richards Richard Győri Finomposztógyár* tették közzé mérlegüket. A *Kammer Testvérek* 16 P osztalékot fizetnek és a kimutatott 200.000 pengös nyereség kétségtelenül bő tartalékolások és leirások után keletkezett. A magyar textilipar virágzó konjunktúráját hirdetik a mérleg adatai, amelyek arról számolnak be, hogy a vállalat bruttó gyártási jövedelme 1,063.000 pengöről 1,562.000 pengőre emelkedett, *értékcsökkenési leírásra pedig a vállalat két és félszer annyit fordított, mint amennyi a tiszta nyeresége.* A *Richards Richard* nyeresége csak kevéssel marad az anyavállalat nyeresége alatt, miután az értékcsökkenési alapra és leirásra ez a vállalat majdnem a nyereséggel egyenlő összeget: *161.000 pengőt fordított.*

A képesített könyvvizsgálók névsora. A Magyar Hites Könyvvizsgálók Egyesülete kiadta és szétküldötte tagjainak névsorát a hites könyvvizsgálói intézmény munkakörének rövid összefoglalása kapcsán. A hites könyvvizsgálók munkássága súlyos felelősséggel jár és nagy szaktudást igényel. Vállalatok állandó, vagy esetenkénti revíziója, vagyoni helyzet, likviditás, hitelképesség, rentabilitás, kalkuláció, ügykezelés és üzletvitel felülvizsgálása, organizációs és racionalizálási tanácsok, a vállalat könyvelésének és ügykezelésének a megszervezése, vagy újjászervezése, egy vállalat fennállásában életbevágóan jelentős kérdések. Ezeknek a feladatoknak az elvégzésére ma már ép úgy nélkülözhetetlen a képesített szaktudás, mint ahogy nélkülözhetetlen a jogi tanácsadáshoz az ügyvédi diploma, a müszaki kérdéseknél a mérnöki és az egészségügyi kérdéseknél az orvosi oklevél. Éppen ezért minden vállalat, cég és ügyvédi iroda részére hasznos szolgálatot tesz a hites könyvvizsgálói névsor.

A házbirtokosok a rendkívüli házadópótlék eltörlését követelik. A *Ház- és Telektulajdonosok Országos Egyesülete* (HÁTOE) abból az alkalomból, hogy központi helyiségét V., Aulich-utca 4. szám alá helyezte át, gróf Somssich Tihamér országos elnök elnöklésével helyiségavató tagértekezletet tartott. *Szende* Péter Pál, a HÁTOE ügyvezető-elnöke tartotta a helyiségavató beszédet, amelyben kifejtette, hogy *a házadó rendkivüli pótlékának eltörlése* nemcsak a házbirtok rentabilitásának és életképességének előfeltétele, hanem az egész nemzeti és gazdasági életünknek is érdeke.

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

MAGYAR-SZÉN TÜZELÉS
HAZAI SZENEKET TÜZELŐ BERENDEZÉSEK VÁLLALATA
SZAB. KÖZPONTI FŰTÉSEK. SZAB. KÁLYHÁK.
Külön osztály:
AUTÓGÉN HEGESZTÉS KAZÁNOK JAVITÁSA | ELAVULT FŰTŐBERENDEZÉSEK MODERNIZÁLÁSA
BUDAPEST, II., BORBOLYA U. 11. TEL.: 57-2-82.

Krausz Ferenc
bronzöntő Budapest, VI., Babér-utca 80. Telefon: 932—26

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 & 25-5-56.

ADAMITZ LÁSZLÓ
központi fütés, melegvízberendezés, gáz, vízvezeték, csatornázás és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, II., Halasz-utca 2. Tel.: 51-7-34.

Corda1ic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

1000 VILLATELEK
ELADÓ Mátyásföldnél
150—300 négyszögölesek,
6—8 pengő négyszögöle
50 havi 20 és 40 P-s részletre

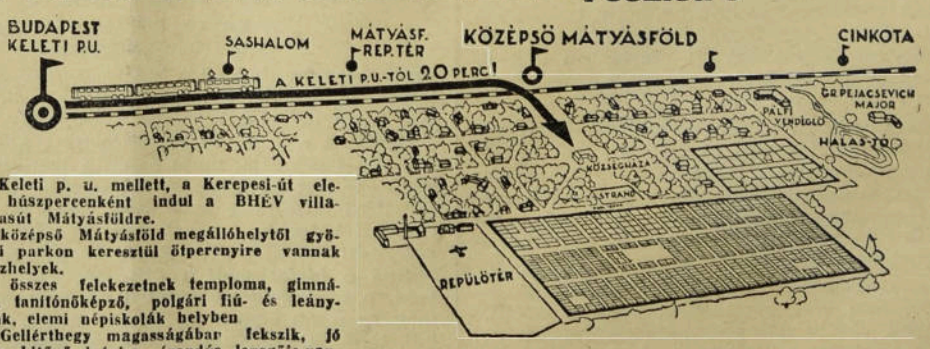

A Keleti p. u. mellett, a Kerepesi-út elejéről húszpercenként indul a BHÉV villamosvasút Mátyásföldre.
A középső Mátyásföld megállóhelytől gyönyörű parkon keresztül ötpercnyire vannak a házhelyek.
Az összes felekezetnek temploma, gimnázium, tanitónőképző, polgári fiú- és leányiskolák, elemi népiskolák helyben
A Gellérthegy magasságában fekszik, jó földje, kitünő ivóvize, ózondús levegője van.
Bővebben tájékoztat helyszínen

Özv. gróf Pejacsevich Márkné birtokának házhelyparcellázási irodája

Levélcím: Mátyásföld

Közalkalmazottak építkezéshez a „Láb"-tól lakbéröknek tizedrészét kapják kölcsön.
8000 P-ért gyönyörű, 3 szobás komfortos, 15 évig adómentes villa építhető.

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 május 1. — 18. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGO
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Most Budapesten a sor

Előkészületek a választási küzdelemre — Lázas tevékenység az Eszterházy-utcai fellegvárban — Elkészült a N. E. P. választási menetrendje — A Nemzeti Egység Pártja Budán 35, a pesti kerületben 73 jelöltet állít

Döntés előtt Gömbös Gyula miniszterelnöknek bemutatják a jelöltek listáját

Ma már pontos számadatok állanak előttünk, amelyekben nem lehet kételkedni és amelyekkel nem lehet vitatkozni. Ezek a pontos számadatok pedig azt mutatják, hogy az országgyülési választáson a *Nemzeti Egység Pártja* csaknem 50 százalékkal multa felül a régi kormánypárt egykori választási eredményét. Nem kell optimistának lenni akkor, ha azt mondjuk, hogy a törvényhatósági választásnál ez az eredmény még igen jelentősen fokozódni fog, hiszen Budapest szavazópolgársága, az ország egységes akaratának csak az imént elhangzott impozáns verdiktjének hatása alatt, nagyon jól tudja, mit kell cselekednie. Levitézlett, letört jelszavak romhalmazán új életnek kell kivirulnia, mert így kívánja ezt nemcsak a főváros és az ország, de az emberiség egyetemes fejlődésének érdeke is. Ma már érzi, tudja, vallja a főváros polgársága és legszélesebb munkásrétege is, hogy csak akkor élvezheti a biztos fejlődés csendjét és nyugalmát, ha a mindent magába foglaló, mindent átölelő nagy nemzeti összefogás minél tökéletesebb formáját tudják elérni. Ebben a nagy nemzeti átalakulásban, a magyar történelem új fordulójánál, sorsdöntő és sorshatározó órákban teljes lelki vértezettségben kell a küzdelemben résztvennie a főváros népének, amelynek biztosítania kell, hogy a nagy világnézeti küzdelem a budapesti városházán a nemzeti egység kivételes győzelmével végződjék.

Ma nevek keringenek és hullámzanak a levegőben. A pártok versengeni szeretnének azon a téren is, hogy a névsorok, amelyekkel a választóközönség elé állanak, minél díszesebbek és vonzóbbak legyenek. Ez mindenesetre nemes törekvés, tiszteletreméltó verseny. A küzdelmet azonban az egyik oldalon pártok és egyének érvényesülési szándéka és sokszor könyörtelen, kiméletet nem ismerő érvényesülési dühe irányítja. A másik oldal a fegyelemnek, az elv mindenhatóságának, az egy akarat kiteljesülésének zászlaja alatt indul, hogy a napi és egyéni célokat messze eldobva magától, hozzáfogjon a városházán is építő, reformokat létesítő, összefüggésében megingathatatlan világnézeti front kiépítéséhez. A nemzet égető szükségletei, a nép ellenállhatatlan ösztöne és a főváros haladni, békén dolgozni és építeni akaró, a bizonytalan jövőt kivédeni hivatott, lelkes és tetterős polgársága egyaránt ezt követeli.

Eddig talán elegendő volt ahhoz, hogy valaki Budapest kormányzatában részt vegyen, hogy szeresse ezt a várost és örömmel fogadjon minden olyan javaslatot, tervet és gondolatot, amely ennek a nagyszerű metropolisnak jövendőjét munkálni látszott hivatottnak. Ma nem elég ez: ma mindenkinek, aki ország- vagy városkormányzásra vállalkozik, ott ragyogjon a homlokán az elhivatottság, a magabízás, a nemzet jövőjébe vetett hit csillaga. Igen nagy hivatás, igen nagy felelősség súlyosodik azoknak a vállára, akik ma, talán soha nem látott nehéz időkben, egy új ezer év megalapozásának vajúdó korszakában, arra vállalkoznak, hogy a haladás, az építés, az erkölcsi megtisztulás, a puritán emberiesség, a szociális fölény és a kultúrális emelkedettség apostolai legyenek.

Budapest népe ezt várja azoktól, akik ma a városkormányzást kezükbe fogják venni.

Hogy kik lesznek ezek? Nem nehéz eldönteni. A tegnap tanulságai, a holnapnak a ködből kibontakozó csillogása nyiltan rámutatnak arra, hogy csak egy lehetőség van. Egy lehetőség: az, hogy a városházán is egyetlen nagy párt kormányozzon. Az a párt, amelyet a történelmi szükségesség, a népakarat kitörő ereje, az idők súlyossága, a reformok után áhítozó lelkek követelése és főként a diadalmas világnézet hívott életre.

Ennek beteljesülését várja mindenki a most elkövetkezendő választástól. Ez lesz a második nagy győzelem, amely hosszú időre biztosítja a nemzet és a főváros jövőjét.

Gömbös Gyula a monstregyűlés vezérszónoka

A főváros valamennyi pártja készül az elkövetkező nagy választási kampányra, azonban a közgyűlés váratlan feloszlatása és a választásnak gyors kiírása

a pártok keretein belül teljes fejetlenséget idézett elő.

amit tetéz az a végeláthatatlan személyi torzsalkodás, ami minden pártban felütötte a fejét. Megindult tehát a harc: *mindenki mindenki ellen a biztos helyért.* Amíg a baloldali pártok egymásközt torzsalkodnak, s amíg a kereszténypárt sem tudta a jelölések kérdését nyugvópontra juttatni, éppen a személyi kérdések elintézetlen volta miatt, addig

a Nemzeti Egység Pártjában kezdettől fogva céltudatos, erőteljes és a többi pártokhoz mérten előrehaladott munka folyik Zsitvay Tibor legfőbb irányításával és Kauser István dr. pártigazgató vezetésével.

Az eddig teljesen a központba koncentrált és onnan irányított munkát *decentralizálták* a tizennégy kerületre és

kerületenként 150—150 ember készül a nagy választási kampány lebonyolítására.

Ettől a céltudatos munkától

még az országgyűlési választásokon elért sikernél is nagyobb eredményeket várnak a fővárosban.

A *Nemzeti Egység Pártjában*, az Eszterházy-utcai palota emeleti helyiségeit már több, mint félév óta kizárólag a fővárosi szervezkedés céljaira foglalták le, de ez az óriási apparátust magában foglaló teremsorozat is *kicsinek bizonyult és megindult a gyors átalakítási munka a* volt Eszterházy-palota legfelső emeletén is, ahol *hét új,* teremnek beillő szobát rendeztek be s onnan, mint

a párt fellegvárából irányítják a választás előkészítését és lebonyolítását célzó munkálatokat.

Az új helyiségben nyert elhelyezést a *propagandaosztály,* a női osztály, az ifjúsági osztály, a kereskedelmi és az ipari csoport, amelyeknek deputációi nap-nap után keresik fel, úgyszólván óránkint 50—60-as csoportokban a párt fővárosi szervezetét, hogy *a jelölések tekintetében kívánságaikat tolmácsolják.*

A községi választások tervszerű előkészítésének és programszerű végrehajtásának legfőbb akadálya az, hogy a *választói névjegyzék teljességgel tökéletlen és óriási nehézségekbe ütközik a szavazási lehetőség biztosítása.* A lakásváltozásokkal kiigazított névjegyzék sem tökéletes, de mégis ehhez mérten készítik a kerületi kartotékokat s igyekeznek elérni azt, hogy

a Nemzeti Egység Pártjának minden nyilvántartott tagja a szavazási urnákhoz járulhasson

a fővárosi választások napján. Tízezrével sorakoznak a központban a kartotékok, amelyeket *a választások előtt és a bolettagyüjtések idején kerületenkint decentralizálnak.* A kerületi titkárokat úgyszólván nap-nap után oktatják a központban, hogy *akkor, amikor a boletták elkészülnek, kerületenként rajokban árasszák el a választókat a bolettagyüjtés keresztülvitelére.* A választási hadjárat egyik előkészítő etapjához tartozik *a plakátragasztás munkája,* ami teljes erővel megindul abban a pillanatban, amikor a jelöltek listáját nyilvánosságra hozzák.

A jelöltek listája, a *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint, már

elkészült, Zsitvay Tibor bemutatta a párt országos elnökének, Sztranyavszky Sándornak és legfőbb jóváhagyás végett a jelöltek listája most Gömbös Gyula miniszterelnök elé kerül.

A miniszterelnök dönt abban az elvi kérdésben is, hogy *indulhatnak-e azok az országgyűlési képviselők is a fővárosi választási küzdelemben, akik éppen a fővárosban nyertek mandátumot.*

A Nemzeti Egység pártja összesen 108 jelöltet indít, akik közül a budai öt kerületben 35-en, a pesti kerületekben pedig a törvényben megállapított szám szerint, 73-an vesznek részt a küzdelemben.

A párt propagandairodájában készen áll a választási harcnak úgynevezett *menetrendje*, amely az agitációnak és a propagandisztikus munkának minden etappját felöleli.

Ennek a menetrendnek legkiemelkedőbb pontja az a monstregyűlés, amelynek Gömbös Gyula miniszterelnök lesz a vezérszónoka.

A választási agitációban résztvesz a párt valamennyi képviselőtagja és egészen bizonyosra veszik várospolitikai körökben, hogy

a választás legfőbb irányítója Zsitvay Tibor pártelnök

a választások után nemcsak „a falakon kívül" lesz a városi politika irányítója, hanem a Nemzeti Egység Pártjának községi politikáját a városházán is diadalra viszi.

Megbukott a közös ellenzéki front

A *Nemzeti Egység Pártja* eröteljes és mégis nyugodt készülődéseivel szemben *tétova kapkodás észlelhető a többi pártnál. Wolfféknál még nem alakult ki* véglegesen a helyzet, de rövidesen várható a jelölések precizirozása. Ezzel szemben a *szabadelvü-demokrata* fronton felvetették a baloldali pártok koncentrációját és büszkén hirdették, hogy az egész ellenzék együtt indul a szavazószelvényekért és közös listán kéri a polgárság támogatását. Ezt

a törekvést az első pillanatban meghiúsította a szociáldemokraták állásfoglalása.

A szocialisták a leghatározottabban kijelentették, hogy *önálló listával indulnak és nem hajlandók csatlakozni ilyen felemás társuláshoz.* A *demokratapárt* könnyen hajlott arra, hogy a szabadelvü párthoz csatlakozzék és hosszabb csete-paté után *Rupert* Rezsö és *Bajcsy-Zsilinszky* Endre is megelégedett meglehetösen bizonytalan helyekkel. *Friedrich* Istvánnal is tárgyaltak, a megegyezés azonban, minden fáradozás ellenére, meghiusult és ma az a helyzet, hogy

Friedrich István, otthagyva a baloldali blokkot, önálló listával vesz részt a választáson.

A közös listán, az eddigi megállapodások szerint, *Payr* Hugó Köbányán, *Scheuer* Róbert pedig a Lipótvárosban kap megfelelő beosztást.

Figyelemreméltó, hogy miután *Scheuer* Róbert kilépett a *Nemzeti Egység Pártjából*, a Lipótvárosi Polgári Kaszinó, amelynek elnöke volt, izgalmas választmányi ülésen, 73 szóval 33 ellenében, úgy határozott, hogy

kitart hiven a Nemzeti Egység Pártja mellett és teljes szívvel követi Krompaszky Miksa tankerületi főigazgatót, aki valószinüleg a Lipótváros NEP-listájának egyik vezetője lesz.

A Lipótvárosi Polgári Kaszinó új elnökévé, hír szerint, *Szurday* Róbert országgyülési képviselöt fogják megválasztani.

Megalakultak a választási bizottságok

Amíg a pártok az előkészületek lázas forgatagában izgulnak, addig az igazolóválasztmány teljes apparátussal dolgozik a választás előkészítésén. *Csilléry* András elnök irányításával folyik a hatalmas munka, amelynek első állomása a választói névjegyzékek korrigálása volt. Ezt követte az igazolóválasztmány mult heti ülése, amelyen

megválasztották mind a tizennégy közigazgatási kerület választási bizottságát.

Az I. választókerület választási bizottságának elnöke *Nagy* István dr., h. elnöke *Takách* Gyula.
II. választási bizottság elnöke *Lédeczy* Sándor, h. elnöke *Tasnády-Kovács* József.
III. ker. elnöke *Kocsán* Károly, h. elnöke *Pólya* Antal dr.
IV. választó kerület elnöke *Meizler* Károly dr., h. elnöke *Gunszt* Lajos dr.
Az V. kerület elnöke *Horváth* István dr., h. elnöke *Kártsoke* Alajos dr.
A VI. kerület elnöke *Nagy* Mihály dr., h. elnöke *Walter* Károly dr.
VII. kerület elnöke *Ocskay* Rudolf, h. elnök *Szemerjay* Petrán Tibor.
VIII. kerület elnöke vitéz *Vajthó* Tivadar dr., h. elnöke *Szalóky-Mészáros* Gyula.
IX. kerület elnöke *Stéger* Béla dr., h. elnöke *Héger* Arthur.
X. kerület elnöke *Viczián* István, h. elnöke *Zilahy-Sebes* Andor.
XI. kerület elnöke *Herglósz* István, h. elnöke *Ceitler* Károly.
XII. kerület elnöke *Fritz* Béla, h. elnöke Dominits Gyula.
XIII. kerület elnöke vitéz *Dancsfalvy* Lajos, h. elnöke *Zakariás* Árpád.
XIV. kerület elnöke *Ajtay-Kovács* József, h. elnöke *Hamvassy* István dr.

Az igazoló választmány ezenkívül minden egyes kerületi választási bizottságba négy rendes és négy póttagot választott.

A választási elnökök a közeli napokban leteszik a törvényben előírt esküt és *nyomban megkezdik az előmunkálatokat*, hogy maga a tényleges szavazás a legteljesebb rendben kerüljön lebonyolításra.

Mikorra várható a tisztújítás

A városi politikában bekövetkezett jelentőségteljes változások természetesen *a szorosan vett városházi kormányzást is közvetlenül érintik.* A választások befejezése után ugyanis *általános tisztújítást* ir elö a törvény, ami azt jelenti, hogy

újraválasztják a polgármestert, az alpolgármestereket, a tiszti főügyészt és az árvaszéki elnököt.

Maga az a tény, hogy választás útján betöltik a főváros legfőbb vezető pozicióját, *érthetően élénk mozgalmasságot igér a választások utáni időkre,* mert a főváros munkásságának alakulása végre is attól függ, hogy kik azok, akiknek kezében összpontosul a városvezetés hatalma és felelössége. A tisztújítás terminusa természetesen szorosan igazodik a községi választások befejezéséhez, mert a *megválasztott törvényhatóság mindaddig nem teljes, amig nincs tisztázva a polgármesterkérdés megoldása.*

A tisztújítás terminusára vonatkozólag több elgondolás merült fel és azt júniusra vagy szeptemberre találgatják.

A pontos terminust a választások után összeülö *pártközi konferencia* fogja kijelölni és addig minden jósolgatás csupán felesleges és tárgytalan kombinációt jelent.

A Nemzeti Egység Pártja Székesfővárosi Szervezetének kerületi helyiségei és központi kerületi titkárai

Cim:	Központi kerületi titkár:
I. Pauler-u. 10. Telefon: 609-34.	Kováts István dr.
XI. Verpeléti-út 4/6. Telefon: 638-14.	Somody Pál
XII. Márvány-u. 40.	v. Kőszeghy Béla dr.
II. Szász Károly-u. 4. Telefon: 574-49.	Hajós György dr.
III. Hajógyár-u. 2.	Kiss Károly
V. Alkotmány-u. 27. Telefon: 134-55.	Kende Béla
VI. Teréz-krt. 21. Telefon: 210-15.	Ekker László
VII. Erzsébet-krt. 1. Telefon: 449-20.	Kiss Péter
XIII. Mohács-u. 6. Telefon: 986-62.	Miniszlay Béla
IV. Eskü-tér 8. Telefon: 884-49.	Bánhegyi B. Géza
VIII. József-körút 70. Telefon: 311-18.	Szabó Endre dr.
IX. Üllői-út 115/b. Telefon: 397-70.	Somfay Géza
X. Belső Jászberényi-út 2. Telefon: 481-28.	Király Dezső
XIV. Bosnyák-u. 1. Telefon: 966-48.	Varga István

Vasárnap kezdődik a második magyar nemzeti útügyi kongresszus

A székesfőváros, a *Magyar Mérnök- és Építész-Egyesület*, a különböző hatóságok, a *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara*, a *Városi Mérnökök Országos Szövetsége*, a hazai automobilklubok és az érdekeltségek közreműködésével

vasárnap, május 5-én kezdődik Budapesten a háromnapos II. magyar nemzeti útügyi kongresszps,

amellyel kapcsolatban kiállítást is rendeznek a legújabb útépítési eljárások és módszerek bemutatásával. A nagyjelentőségü kongresszus rendezőbizottsága élén *Benke* István min. tanácsos, *Király* Kálmán székesfővárosi tanácsnok, az út- és csatornaépítési ügyosztály vezetője, *Lux* Ernö, a *Magyar Mérnök- és Építész-Egylet* útépítési szakosztályának elnöke állanak. A kongresszus május 5-én délelött 11 órakor nyilik meg a Müegyetem dísztermében ünnepélyes üléssel, amelyen megalakitják a *Nemzetközi Útügyi Kongresszus Állandó Bizottsága* magyar nemzeti szervezetét. Ugyanaznap délután 4 órakor a Nemzetközi Vásár területén megtekintik az útügyi kiállitást, este 9-kor pedig ismerkedővacsora lesz a Gellért-szállóban. Hétfön délelött 9 órakor kezdödnek az Urániaszínházban a kongresszusi előadások s ezt *kedden délelött is folytatják.* Hétfön délután a kongresszus résztvevöi megtekintik a budapest—kecskemét—szegedi állami útépitést, kedden délután pedig a főváros fontosabb útépitkezéseit szemlélik meg, majd uzsonna lesz a jánoshegyi vendéglöben. A kongresszus során *Király* Kálmán székesfővárosi tanácsnok a főváros kilencmilliós szükségmunkáiról, *Benke* István min. tanácsos az útügyről, mint állami feladatról, dr. *Metzler* Jenő, a *Moktár* vezérigazgatója az útépítés pénzügyi vonatkozásairól, *Sámy* Sándor ny. min. tanácsos az újabb útépítési rendszerekről, dr. *Jáky* József müegyetemi magántanár a talajfizikai vizsgálatokról tartanak előadást.

1000 VILLATELEK

ELADO Mátyásföldnél
150—300 négyszögölesek, 6—8 pengő négyszögöle 50 havi 20 és 40 P-s részletre

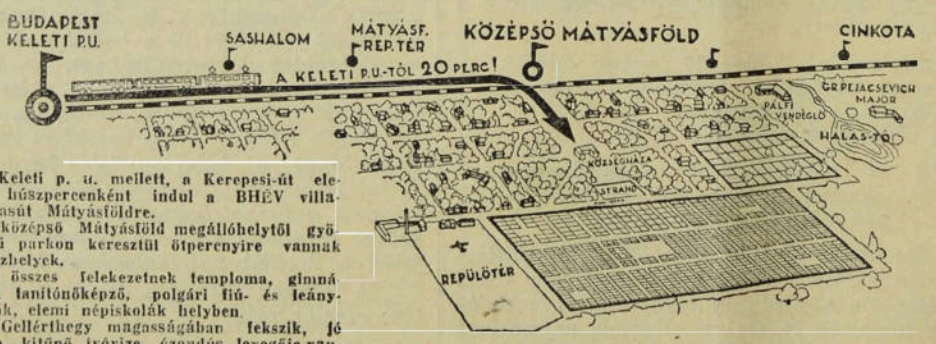

A Keleti p. u. mellett, a Kerepesi-út elején húszpercenként indul a BHÉV villamosvasút Mátyásföldre.
A középső Mátyásföld megállóhelytől gyönyörü parkon keresztül ötpercnyire vannak a házhelyek.
Az összes felekezetnek temploma, gimnázium, tanitónőképző, polgári fiú- és leányiskolák, elemi népiskolák helyben.
A Gellérthegy magasságában fekszik, jó földje, kitünő ivóvize, ózondús levegője van.
Bővebben tájékoztat helyszinen

Özv. gróf Pejacsevich Márkné birtokának házhelyparcellázási irodája

Levélcím: Mátyásföld

Közalkalmazottak építkezéshez a „Láb"-tól lakbérüknek tizedrészét kapják kölcsön. 8000 P-ért gyönyörü, 3 szobás komfortos, 15 évig adómentes villa építhető.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 870—43.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, UT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGANYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

ÚTHENGERLÉST vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel.: 59-9—68.

ZSITVAY TIBOR:

Igyekezetünk az, hogy társadalmi rétegeződés és foglalkozási ágak szerint Budapest összetételének megfelelően képviseljék a bizottsági tagok a főváros közönségét

A fővárosi választások irányítása éppenúgy, mint az elmúlt hónapokban lefolyt szervezkedés munkájának a szálai mind a NEP fővárosi szervezete elnökének, *Zsitvay* Tibornak a kezében futottak és futnak össze és *Zsitvay* Tibor az, aki úgyszólván éjt-napot egybetevő fáradsággal gondoskodott a jelöltek listájának összeállításáról. Természetesen ez a munka az országos párt munkájával teljes konszenzusban folyik és *Zsitvay* Tibor a jelöltek listájának összeállításánál figyelembe vette és felhasználta a fővárosi képviselők helyi ismereteit és összeköttetéseit is. *Zsitvay* Tibor legutóbb több helyen elhangzott beszédében annak a biztos reményének adott kifejezést, hogy a Nemzeti Egység Pártja a községi választásokon is nagy fölénnyel fog kikerülni a választási harcból.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt beszélgetni a választásokkal kapcsolatos kérdésekről

ZSITVAY TIBORRAL,

aki kijelentette, hogy természetszerűleg a jelölés előkészítésének munkájában rengeteg erő mérkőzik és igyekszik érvényesülni.

— A jelölést előkészítő munka során — mondta Zsitvay Tibor — a központnak az az igyekezete, hogy a kerületek kívánságait lehetőleg teljes mértékben honorálja és társadalmi rétegeződés, valamint foglalkozási ágak szerint Budapest összetételének megfelelően képviseljék a törvényhatósági bizottsági tagok a főváros közönségét.

Zsitvay Tibor előszobájában egyik küldöttség a másiknak adja a kilincset, mindegyik küldöttség egy-egy újabb kívánságot tolmácsol, ezeknek a kívánságoknak a kielégítése a választások sikerének biztosítékát jelentik.

Üzent a miniszterelnök

Arra kell törekedni, hogy a kormány pártja vegye át Budapest kormányzatát, mert a főváros nem lehet pártok és pártocskák játékszere

A *Nemzeti Egység Pártja* az elvi és személyi kérdések letárgyalása után rögtön megindította választási agitációját. Az első nagyszabású gyülést szombaton tartották a déli kerületben, ahol melegen ünnepelték a kerület képviselőit: *Usetty* Bélát, *Pözel* Istvánt és vitéz *Tóth* András. A Ferencvárosi Kaszinóban tartott ezerteritékes ünnepi vacsorán *Pavlik* Ferenc, *Tötössy* Miklós, *Szentessy* József, *Sánta* Antalné, *Göde* Jenő, *Dongó* Orbán és *Latinák* Jenő szólaltak fel, majd vitéz *Tóth* András, *Petracsek* Lajos és *Terbócz* Imre országgyülési képviselők üdvözölték *Usetty* Bélát. Lelkes éljenzéssel és a szeretet minden megnyilvánulásával fogadták *Zsitvay* Tibort, a fővárosi pártszervezet elnökét, aki

nagyfontosságú üzenetet hozott Gömbös Gyula miniszterelnöktől,

amely szinte vezérfonál a Nemzeti Egység fővárosi munkaprogramjához. A miniszterelnök üzenetét

ZSITVAY TIBOR dr.
pártelnök

a következőkben tolmácsolta:

— Ha az országos választásokon megmutattuk, hogy tudunk és akarunk cselekedni és sikert elérni, *akkor még fokozottabb mértékü munkát fejtsünk ki most, amikor a főváros törvényhatóságának megújításáról van szó.* Azt akarja a vezér és azt akarjuk budapesti józangondolkodású polgárok, hogy

a fővárosban is olyan hatalmas döntőerejü pártra támaszkodhassék a miniszterelnök úr a Nemzeti Egység programjának keresztülvitelében, mint amilyen többsége van az országgyülésben.

A Nemzeti Egység Pártjának *a fővárosban csak egy pártja van és ennek az egy pártnak kell a kezébe vennie a kormányzatot.* Meggyőződésem, hogy a főváros népe a községi választáson is diadalra viszi *Gömbös* Gyula lobogóját. A miniszterelnök úr ma odaállhat a világ elé azzal, hogy az egész ország mögötte van, de nem állhat még oda azzal, hogy az egész főváros törhetetlen híve az ő politikai vonalvezetésének. A négy év előtti választásokon a kormány pártja a negyedik helyen volt a fővárosban, ma pedig *a képviselőválasztások eredménye szerint a legelső. Ez azonban még nem elegendő és*

arra kell törekedni, hogy a kormány pártja vegye át a főváros kormányzatát is.

Ezért áll élünkre a miniszterelnök úr és velünk együtt akar küzdeni a fővárosért, hogy meglegyen az az eredmény, melyről lemondani hajlandók nem vagyunk. *A főváros nem lehet pártok és pártocskák játékszere, Budapest érdekeivel nem lehet labdázni.* Bízom abban, hogy teljes siker fogja koronázni törekvéseinket és amíg

Gömbös Gyula és kormánya száz százalékig helytáll a nemzet érdekeiért,

ugyanúgy a főváros polgárságának is teljes odaadással melléje kell állnia a küszöbön lévő községi választásokon, amelyen döntő erőt kell mutatnunk.

A közönség példátlan lelkesedéssel és szünni nem akaró éljenzéssel fogadta a miniszterelnöknek *Zsitvay* Tibor útján küldött üzenetét és hosszasan éljenezte a kormány és a Nemzeti Egység Pártját.

Usetty Béla meghatottan köszönte a feléje áradó jókívánságokat és kifejtette, hogy a déli kerület polgársága most is elöl halad annak az eredménynek a kiharcolásában, amelyet a miniszterelnök és *Zsitvay* Tibor a főváros népétől és az ország érdekében elvár. *A miniszterelnök a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a déli kerület választóinak a közelmultban teljesitett munkájáról,* amelynek meg kell hoznia a döntő sikert a városházán is. A déli kerület Nemzeti Egység Pártja a Józsefvárosban is ünnepségeket rendezett a párt vezetőinek tiszteletére.

Programszerű előkészítés után megindul a 21 millió pengős beruházás

Szendy Károly polgármester kijelenti, hogy a belügyminiszter hozzájárulása nem kétséges és a felhatalmazás minden pillanatban leérkezhetik a városházára

Általános öröm és megelégedettség fogadta *Szendy* Károly polgármesternek a 21 millió pengőre rugó beruházási program megvalósítására irányuló előterjesztését, amit a törvényhatóság utolsó közgyülése egyhangú lelkesedéssel megszavazott. A beruházó program részleteiről annakidején pontos ismertetést adott a *Fővárosi Hirlap* és jelezte, hogy az összes munkálatok költségvetései készen állanak. Ezek a megcáfolhatatlan tények sem elégségesek azonban arra, hogy bizonyos politikai csoportokat meggyőzzenek a közmunkák lebonyolításának komolyságáról és ezért hangzottak el a napokban furcsa kritikai éllel füszerezett támadások, amelyek *a beruházások elodázását jósolgatják.*

A beruházó program és a kölcsön felvételének állásáról kérdést intéztünk

SZENDY KÁROLY dr.
polgármesterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A közgyülés határozatát jóváhagyás végett felterjesztettük a belügyminiszter úrhoz, aki tudatában van a munkaalkalmak fontosságának és maga is *a legerőteljesebben támogatta a fővárost ezirányú törekvésében.* Az természetes, hogy a minisztérium pontosan átvizsgálja az egész tervezetet és minden részletre vonatkozóan megteszi azokat az észrevételeket, amelyek a felügyeleti hatáskörből kifolyólag rá tartoznak.

— A belügyminisztérium jóváhagyása azonban nem kétséges és tudomásom szerint

rövid időn belül megkapjuk a felhatalmazást a program végrehajtására.

Nem helytálló az a feltevés, hogy a jóváhagyás megérkezéséig *káros időveszteség* áll be, mert addig a városházi ügyosztályok elkészítik a sok alaposságot igényelő versenytárgyalási kiírásokat és megteszik a szükséges számításokat. Több vonatkozásban már

készen állanak a pályázati feltételek,

más ágazatokban azonban ez a munka folyamatban van, mire azonban a törvényes felhatalmazás hozzánk érkezik, a munkák kiadása haladéktalanul útjára indulhat. A beruházó kölcsön 21 milliós tétele ügyében ugyancsak a belügyminisztérium foglal állást és az a jóindulat, ami ebben az irányban megnyilatkozott *mindenképpen bizonyossá teszi, hogy a 21 millió a legkedvezőbb feltételek mellett fog rendelkezésünkre állni.*

Késedelem nem érintheti a közmunkák menetének beosztását, mert a közgyülés részéről elfogadott határozat is feltünteti, hogy az OTI-kölcsön első részletének felvétele szeptember 1-én esedékes,

vagyis akkor jutunk abba a helyzetbe, hogy a már ténylegesen rendelkezésre álló kölcsönkészletből a közmunkákat alimentáljuk. A főváros teljesen felkészülten várja ennek az időpontnak a bekövetkezését és kioldja azt a közmunkasorozatot, *amelyhez hasonlót már régen volt alkalma Budapest fejlesztése érdekében megindítani.*

Szendy Károly polgármester nyilatkozata a legfényesebb cáfolat a különböző vádaskodásokra. A közmunkák elkészítése és a belügyminiszteri felülvizsgálat egyidejü lefolytatása a közeljövőben véget ér és akkor programszerüen megindul a közmunkáknak az a sorozata, amely a fővárost már régóta nélkülözött alkotásokkal gazdagítani fogja.

Ne várjon sokáig

Még ma, de legkésőbb holnap kisérelje meg a jó Kathreiner malátakávét és a Franck kávépótlékot. Rögtön megérti, hogy miért is kedvelik annyian már évtizedek óta.

Május 9-én
délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

Becér Sándor VÉSNÖK MESTER
V., Gr. Tisza István út 5. sz. ● Telefon: 82-4-29
szivacsalátétes BÉLYEGZŐJE
tartós, szép és tiszta

„SANIT-ANTIFRIG" — 20 C-ig
FAGYMENTES vakolást, betonozást biztosit
Posnansky és Strelitz Rt.
Budapest, V., Sólyom-utca 13. sz. Telefon 2-28-29, 2-82-85.

MEGNYÍLT AZ
ALPESI FALU
Nemzetközi varieté-müsor. Újdonság!
Az egyes szinpadi számok között
a közönség táncol
Elsőrangú konyha Polgári árak
Kitünő jazz és parkett

Megvalósulás előterében a reuma-kórház

Szendy Károly polgármester nagyfontosságú bejelentése a balneológiai kongresszuson

Pénteken délelőtt nyílt meg a Gellért-szálló dísztermében az *Országos Balneológiai Egyesület* idei, háromnapos kongresszusa. A kongresszus megnyitó ülésén *Szendy* Károly polgármester az egybesereglett hazai és külföldi balneológusok előtt nagyszabású előadást tartott „Budapest fürdőváros *jövőjéről*". A polgármester előadásának legfontosabb és legkiemelkedőbb momentuma az a bejelentés volt, amely szerint

a főváros a legkomolyabban foglalkozik a reumakórház létesítésével és azt a legrövidebb időn belül megvalósítja.

Szendy Károly polgármester többek között a következőket mondotta:

— Budapest fürdőváros gondolata ma már nem álomkép, hanem reális gazdasági és városfejlesztési program, emellett pedig *fontos nemzeti érdek*. A mai komoly időkben elérhetetlen célokat nem kergethetünk, de

a munka megindításával késlekednünk nem szabad.

— Gyógyforrásaink, ha nem is csodavizek, gyógyérték tekintetében *bátran felvehetik a versenyt az elismert külföldi világfürdők thermálvizeivel*. A legelső balneológiai tekintélyek, mint Forescue Fox, Dietrich, Strasser, Mazaran, Mache és több más orvosi kiválóság megállapította, hogy gyógyforrásaink kimeríthetetlen bősége, továbbá az a körülménye, hogy a gyógyvizek mellett a nagyváros magas kultúrája, az elsőrendű egyetemi klinikák egész sora, a legképzettebb orvosi kar, magas színvonalú közegészségügyi intézmények állanak a betegek rendelkezésére,

Budapestnek az elismert, híres külföldi gyógyfürdők között is különleges helyzetet biztosítanak.

A legutóbbi napokban itt járt Dr. Van Bremen, a nemzetközi rheumaellenes liga főtitkára és megszervezője, ismételten kifejezte azt a meggyőződését, hogy Budapest egy fürdőkórház és kutatóintézet felállításával, nagyszerű fürdőivel

predesztinálva van arra, hogy a reumakutatás és kezelés nemzetközi központja legyen.

Minden feltétel és adottság megvan tehát ahhoz, hogy egységes, átfogó fürdőfejlesztő terv fokozatos kiépítésével a fürdővárosgondolat valósággá váljon.

A 21 millió pengős beruházó kölcsönből a főváros csaknem 4 millió pengőt szánt részben a gyógyfürdők fejlesztésére, részben ezekkel kapcsolatos intézmények létesítésére. A legközelebbi időben megkezdik a Rudas-fürdő teljes átépítését és *az ott éktelenkedő kazánház rövid időn belül eltünik*. A Gellért- és Széchenyi-fürdők gyógyberendezéseit a legtökéletesebben kiegészítjük és mindkét fürdőben szanatóriumi osztályt nyitunk. A Rudas-gyógyfürdő átépítését *Hültl* Dezső dr. müegyetemi tanár tervei szerint végeztetjük el 1,325.000 pengő költséggel. Ez a munka a közeli hónapokban megkezdődik. A monumentális fürdőpalota mellett modern ivócsarnokot létesítünk, a Dunaparton pedig gyógysétányt.

— Gondoskodtunk a Széchenyi-fürdő mellett egy újabb mélyfúrás költségfedezetéről. A sikeres fúrás nem csupán a fürdő thermál vízellátását fogja bőségesen biztosítani, hanem a természetes melegvízfűtést is megvalósítja. Ezenkívül komoly, hydrológiai és geológiai feltevések alapján reményünk van arra is, hogy

a mélyfúrás során különleges gyógyértékű jódos, konyhasós vizet is kapunk.

— A Tabánban most meginduló forráskutató munka eredménye alapján fogjuk megállapítani *a városrész végleges terveit* és ettől függ a Szent Imre-fürdő további sorsa, valamint az is, hogy

a Tabán területét milyen mértékben és milyen rendeltetéssel építjük be.

Az egyik elgondolás az, hogy itt létesülne *a reumakórház és reumakutató intézet*. Ezenkívül helyet kívánunk biztosítani a Tabánban a magánvállalkozásnak és a külföldi tőkének. Ilyen irányú konkrét érdeklődés máris jelentkezett.

Beszéde végén a polgármester újból hangsúlyozta, hogy a reumakórház gondolata a legkevésbé sincs eltemetve. A kivitelt egyelőre az késlelteti, hogy

még nem történt végleges döntés a hely kiválasztása tekintetében.

A Tabán mellett kombinációba vették a Gellért-fürdő mellett a közeljövőben felszabaduló nagyobb ingatlanokat. *Nincs kizárva, hogy*

a főváros az OTI-val karöltve létesíti a reumakórházat, még pedig egészen rövid időn belül.

A polgármester bejelentését a balneológiai kongresszus a legnagyobb örömmel és lelkesedéssel vette tudomásul s az egyesület nevében *Vámossy* Zoltán dr. egyetemi tanár mondott köszönetet.

A kongresszus során *Bánlaky* Géza, a székesfővárosi gyógyfürdők és gyógyforrások központi igazgatója is nagyon érdekes előadást tartott a fürdők fejlesztésének lehetőségéről, *Simicska* Gábor dr., a Széchenyi-fürdő főorvosa pedig a reumagyógyításról tartott tudományos előadást. A balneológiai kongresszus résztvevői szombaton délelőtt szakszerű vezetés mellett megtekintették a budapesti gyógyfürdőket és gyógyforrásokat s a legnagyobb elismerésüket nyilvánították a látottak felett.

Magyar nevet a magyar fővárosnak!

Irta: SZÉLL SÁNDOR dr., a TESz központi főtitkára

Bármely nép öntudatra ébredésének első jele mindig abban szokott megnyilvánulni, hogy külsőségekben is igyekszik kidomborítani nemzeti mivoltát. A történelemben ilyenre sok példát látunk. Igy keletkezett a francia forradalom hatása alatt a francia trikolór, amely kiszorította a Bourbonok liliomos kék lobogóját. Így került a harmadik birodalom lobogója mellé a horogkeresztes lobogó. A nemzeti öntudat egyik elmaradhatatlan jele minden népnél, hogy azokat a helységeket, ahol lakott, a saját nyelvén nevezte el. Ha pedig annak a helységnek valamilyen más nép már előtte nevet adott, a régi nevet elhagyja és saját nyelvén kereszteli el megfelelő névvel.

Legkiválóbb példái ennek nálunk az Árpádkorabeli települések magyar elnevezései. Bár ezek közül sok később a betelepülők révén elszlávosodott. Például Benefalva—Benice, Tomkaháza—Tomcsin, Gyula-Falva—Dulice, Keve-Falva—Kevice stb. Sőt igen sok tősgyökeres magyar családnak van ezen a réven idegen hangzású neve: Beniczky, Tomcsányi, Rudnyánszky, Podmaniczky, Rakovszky stb. A magyarság valamilyen érthetetlen nemtörődömséggel kezelte sokszor ezeket az idegen, vagy elmagyartalanított elnevezéseket.

A legkiáltóbb példái ennek a magyar főváros: Buda, közvetlen közelében lévő helységek: Pest és Visegrád, amelyeknek szláv hangzású nevük van, holott a sokkal később betelepülő németségnek első dolga volt, hogy ezeket a helységeket a maga nyelvén keresztelje el.

Pest egykor a Gellérthegy és a mai Várhegy vidékén terült el. A hegy neve: Mons Pestiensis az okmányokban. Nevét a források vize által lerakott mészégető kemencétől kapta. Pest (Pecz) jelentése ugyanis kemence. A tatárdúlás után IV. Béla építtette újra a várost, amelyet a köznép azelőtt Pestnek nevezett, de azután Új-Budának nevezik, szemben Ó-Budával, amely helység északabbra feküdt. A köznép nyelvében a Pest név továbbra is fennállhatott, mert azt átvette a IV. Béla által betelepített német népesség is, sőt azonnal lefordította a maga nyelvére és így született meg az *Ofen* elnevezés. A *Pest* elnevezés később átvitetett a túlsó partra, az áttelepüléssel sőt a nevet a magyarság Pest fejlődésével évszázadokon keresztül megőrizte. Ennek a szláv névnek német alakja pedig ráragadt Budára. IV. Béla által épített erősség neve egészen a várnak a töröktől való visszafoglalásáig latinul „Castrum *Novum Montis Pestiensis*" volt, de magyarul *Buda-Vár*-nak nevezték, mint ahogy azt a részt még ma is így hívják.

A *„Buda"* névhez nyolcszázesztendős dicsőséges magyar mult minden hagyománya fűződik. Keleten még ma is így hívják a magyar fővárost.

Nézetem szerint teljesen felesleges volt 1872-ben, a három város egyesítésekor, a neveket is egyesíteni. Erre semmi szükség sem volt. De ha tanulmányozzuk a régi városi írásokat és látjuk, hogy a pesti polgárság, amely nem is magyar eredetű, sokszor milyen gyülölettel viseltetett a magyarsággal szemben, akinek pedig mindenét, létét köszönhette, megértjük azt, hogy még 1872-ben sem igen volt a polgárságnak érzéke ahhoz, hogy ilyen kérdésben helyesen, a magyar öntudatnak és a magyar nyelvérzéknek megfelelően foglaljon állást. Csak így történhetett meg, hogy ez a csunya hangzású szláv szó becsúszott a magyar főváros nevébe, holott ezt a nevet már az új város alapításakor, 1245-ben, el kellett volna dobni, mint ahogy eldobta az önérzetes németség és vett fel helyette német nevet (Ofen). Pedig menynyi keserves piszkálódásnak voltunk e név (Pest) miatt kitéve. Amikor a 17. és 18. században Németország minden zúgából összeszedték a nincstelen zselléreket és azokat idetelepítették, ezek a németek azt hitték, hogy a híres magyar Kánaán földjére jöttek, ahol gondtalanul megélhetnek és ehelyett a török által agyonsanyargatott, kifosztott és tönkrement országot találtak. *Takáts* Sándor írásai bizonyítják, hogy a vendégtelepesek „hóttkódisok" voltak és sokan közülük még a 17. század elején mezítláb jártak Pesten és Budán. Nem is olyan nagy csoda, hogy Magyarországot *Hungernland*-nak, Pestet pedig *Peststadt*-nak (Éhségország és Dögvészvárosnak) nevezték, bár ilyen körülmények között saját hazájukban sem élhettek volna jobb sorsban.

A németség azonban később is csúfolkodott a Pest-Stadt névvel. Ez még ma is fennáll. Sok idegen kérdezte tőlem, hogy miért hívják ezt a várost Pestnek, talán a pestisjárvány emlékére? Arról hallottak t. i., hogy valahol a pestisjárvány emlékére egy szobormű áll, valószínüen innét van a dolgok összekeverése.

Azonkívül idegenek állandóan összetévesztik a két nevet: *Bukarest* és *Budapest*. Külföldi menetjegyirodáktól is láttam levelet így címezve: *Bukarest Hongrie* és *Budapest Roumania*. Mindeme okok amellett szólnak, hogy gyorsan, minden különösebb okoskodás nélkül változtassuk meg a magyar főváros nevét.

Javaslatom az, hogy legyen neve az, ami többszáz évig volt: Buda. A „Buda" név ősrégi, a magyar hagyományok által megörökített név, személynévként Indiában ma is használatos. A „Buda" név mellett a legdöntőbb érv a történelmi hagyomány és dicsőség. Ehhez járul még a rövidség, továbbá az, hogy más névvel nem tévesztető össze és hogy — mint személynév — nem fordítható le más nyelvre. Személynévnek helységnévként való használata a magyar nyelvben nem is szokatlan; példa erre: Csanád, Csaba, Jenő, Gyula, Solt stb.

Nálunk tulajdonképpen mindenki helyesli a Pest név elvetését. Csak az új név tekintetében eltérök a vélemények. Vannak, akik azt ajánlják, hogy legyen a főváros neve: *Budavár*. Ez is helyes volna, annál is inkább, mert ez feltétlenül ősmagyar név lenne. Indiában ma is ismert helységnév Budawar, melynek magyar jelentése: ó-város. Ilyen név nálunk is ismeretes. Példák erre Szebenvár, Temesvár, Sárvár, Marosvár, Szigetvár stb. Azonban ezzel a névvel szemben is az az érv áll meg, hogy nem rövid, már három szótagú és újkeletü (legalább is hivatalosan), míg *Buda* hivatalosan is régi és történelmi patinával bíró név. A Budavár elnevezést fenn lehetne tartani és pedig a magyar főváros ama részére nézve, amelyet mi úgyis Budavárnak nevezünk.

Pest a maga önös érdekeit és érzéseit hatvan esztendő alatt teljesen elvesztette, régen egybeolvadt már a főváros egyes alkotórészeinek minden érdeke és érzése. Ha azonban a tradiciókra való tekintettel egyes civisek mégis ragaszkodnának a Pest névhez, ám legyen, hívjuk Pestnek azt a részt, amit eredetileg is Pestnek hívtak, a mai Belvárost, mert ezt a részt nevezték tulajdonképpen Pestnek. Azonban ne akarjuk ezt a rosszhangzású nevet mindenáron a város többi részeire is rákényszeríteni.

A nemzeti öntudatnak abban a formában való megnyilvánulása, hogy az egyes népek olyan városneveket, melyek idegen hangzásúak vagy eredetüek, saját névre cserélik fel, igen gyakori. De fővárosnál is van példa erre. Amikor a háború után legázolt török nemzet a nagy török hazafi, Mustafa Kemal pasa vezetése alatt öntudatra ébred, első dolga, hogy a főváros nevét: Konstantinápolyt megváltoztatja, így lett belőle Istanbul. Ugyanígy változtatták meg Christianiát; lett belőle Oslo, Petersburgból Leningrad stb.

Most, a reformkorszak hajnalán, íme, itt a legkönnyebb és legsürgősebb reform, amely visszavezet bennünket a régi magyar dicsőség nagyszerű hagyományaihoz. Tessék keresztülvinni!

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ⁂ Telefon: 30-8-63.

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESÍTŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8-52

WAHL FERENC lakatos mester
VAS ÉS FÉMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII. Víg-utca 39. Telefon: 316-45

SALGÓTARJANI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban ... évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban ... „ „ „ 5.000 „
Dorogon ..... „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

Szaktekintélyek ellenőrzik az üzemek racionalizálását

Elkészült az új üzemi pragmatika

A főváros vezetőségét a szanálási törekvésekkel párhuzamosan már hosszabb idő óta intenziven foglalkoztatják azok a kérdések, amelyek az önálló vagyonkezelésü intézmények, az üzemek szervezetének és belső ügyvitelének korszerü és a racionális üzemvezetés elveinek megfelelö átalakításával vannak kapcsolatban. Ezeknek a munkáknak előmozdítása érdekében delegálta a polgármester különleges hatáskörrel már egy évvel ezelőtt egyik legkitünőbb pénzügyi és gazdasági szakemberét, dr. *Szél* Jenöt, a *Budapesti Kisipari Hitelintézet* vezérigazgatóját a *Vizmüvekhez,* az üzem vitelének tanulmányozása és olyan javaslat kidolgozása végett, amely a Vízmüvek kezelését a modern kereskedelmi elvek szerint alakítaná át. Ezzel egyidőben az üzemi ügyosztály szüntelenül dolgozott a korszakos változást jelentő üzemi szabályzat elkészitésén is, amely munka — értesülésünk szerint — ugyancsak közeláll a befejezéshez.

Az üzemi racionalizálás, az új üzemi szabályzat és az ezekkel összefüggö egyéb kérdések iránt

MORVAY ENDRE DR.

tanácsnoknál, a közüzemi ügyosztály vezetőjénél érdeklödtünk, aki *a Fővárosi Hírlap* mutkatársával a következőket közölte:

— Az üzemek szervezetének és belső ügyvitelének korszerü átalakítására és a racionalizálás elveinek érvényesítésére vonatkozó munkálatok *folyamatban vannak.* Különösen

szélesebb keretben indultak meg az ilyenirányú munkálatok a Vízműveknél, ahol a kereskedelmi adminisztráció egyes ágazataiban már eddig is számos célszerü, gazdaságos újítás életbeléptetését eredményezte a megkezdett akció.

Az átfogó, szerves, az üzemigazgatás minden ágára kiterjedő megoldások azonban igen súlyos problémák körül forognak és *ezeknek az előkészitése még igen sok tanulmányt és vizsgálódást kíván.* Az üzemi kérdések intézésével megbízott vízvezetéki- és világítási ügyosztály azzal a tervvel foglalkozik, hogy

az egyes önálló vagyonkezelésü intézményekhez elismert szaktekintélyekből álló három-négy tagú bizottságokat delegáltat és ezekkel az elsőrangú szakemberekkel biztosítja a modern szellemü üzemigazgatás intézményes kialakítását, az üzem-organizáció reformját és racionalizálását.

— Az üzemi szabályzatra vonatkozó kérdésre azt válaszolhatom, hogy az ügyosztály már teljesen elkészült az önálló vagyonkezelésü intézmények igazgatásáról szóló új üzemi szabályzatok tervezeteivel. Az új üzemi szabályzat, hogy úgy mondjam, *az intézmények és üzemek korszerü pragmatikáját. új alkotmányát tartalmazza.* A tervezetek, mint már mondottam, elkészültek és

kellő előkészítés után az ujonnan összeülő törvényhatóság egyik első közgyülése elé kerülnek.

— A tervezetek elkészitésénél az a szempont volt az irányadó, hogy *az üzemigazgatásnak az önkormányzattal való szerves kapcsolatát intézményesen* biztositsuk, anélkül, hogy ezzel az üzemvitelnél nélkülözhetetlen mozgási szabadság, *az iniciativ és kommerciális szellem,* bármilyen tekintetben is feszélyezve lenne. Ezt a célt az új üzemi szabályzatok úgy közelítik meg, hogy az üzemek megszokott ügyleteinek lebonyolításában az üzemvezetöségek hatáskörét a legszélesebb keretek közt biztosítják, viszont az önkormányzatnak az üzemi választmányokban tömörülő képviselete az ügyvitel minden részletébe a legteljesebb betekintést nyerheti, ami a főváros ellenörző jogkörének hatékony gyakorlását biztosítja. Az új üzemi szabályzat részleteire ezúttal nem óhajtok kiterjeszkedni, csak annak a reményemnek adok kifejezést, hogy általuk *eredményes új korszak és fokozódó felvirágzás származik a székesfőváros legértékesebb vagyontárgyaira, az üzemekre.*

Eredménytelenül végződtek a szigetmonostori kisajátítási tárgyalások

A főváros a kereskedelmi miniszternél megfellebbezte a vármegye döntését — Egyelőre nem javulhat a vízszolgáltatás Befejezéshez közeledik az első Dunaalagut fúrása

Az országos választások miatt egyidőre szünetelt a vizmüvek fejlesztésének egyik legfontosabb és egyúttal legbonyolultabb részét jelentő kisajátítási eljárás, amelynek egyes fázisait a *Fővárosi Hírlap* annakidején részletesen ismertette. A választások lezajlása után folytatták a vármegye kiküldötteinek vezetésével ezeket az egyezkedéseket, sajnos, most sem sikerült előbbre vinni a kívánt békés és sima megoldást. Az eredménytelen egyezkedés után a vármegyei kisajátító bizottság hozott döntést, amelyet a főváros megfellebbezett. Amíg ez eldől, a tervbevett munka *késik* és mostmár kétségtelen, hogy

a nyárra várt javulás a vízszolgáltatásban a legjobb szándékok mellett sem következik be.

Az időjárás szeszélyétől és a Duna vízállásától függ tehát az idei nyári hónapokban, hogy a milliós nagyváros kaphat-e elég vizet a tikkasztó kánikulában.

A dolgoknak erről a meglepő új fordulatáról

beavatott helyen

ezeket mondották a *Fővárosi Hírlap* munkatársának:

— A közvetlen tárgyalások — mondotta informátorunk — a kisajátítási eljárás lebonyolítása során, sajnos, a kívánt eredmény nélkül végződtek. A vármegye közigazgatási bizottságának kisajátítási albizottsága erre megállapította a kisajátítási tervet és megküldte egyrészt a kisajátításnál érdekelt kisbirtokosoknak, valamint a székesfővárosnak is. A vármegyei kisajátítási bizottság döntését a székesfőváros elfogadhatatlannak találta és *megfellebbezte a kereskedelemügyi miniszterhez.* De megfellebbezte a véghatározatot az érdekelt kisbirtokosság is. Ilyenformán

kétoldalú fellebbezés támadta meg a kisajátítás lebonyolításával megbízott vármegyei hatóság intézkedését.

E pillanatban még nem tartunk ott, hogy a kisajátítás összegszerüségéről beszéljünk, mert már annál a pontnál megakadtak a tárgyalások, hogy *mekkora legyen a kisajátítandó terület.* A fővárosnak egyenlőre *45 holdra* van szüksége, ezzel szemben a vármegye még *további 65 holdat* akart a székesfővárossal kisajátíttatni. Az indokolás az volt, hogy a szóbanforgó 45 holdnyi terület birtokbavétele folytán a többi megmaradó ingatlan elveszti értékét és mezőgazdasági művelésre való alkalmasságát.

— A fellebbezés a kereskedelemügyi miniszter előtt fekszik. Több alkalommal megsürgettük a döntést, tekintettel arra, hogy a késedelem máris igen komoly nehézségeket jelent a vízellátás biztosításánál. Reméljük, hogy a kormány a főváros részéről felsorolt fontos, közérdekü szempontok méltánylásával hamarosan meghozza a döntést. Amíg ez meg nem történik, addig az újabb kútcsoportok fúrásához hozzákezdeni nem lehet, már pedig ez a fejlesztés egyik legfontosabb aktusa.

— A megyeri I. számú Duna-alagút építése egyébként közeledik a befejezéshez:

a 600 méteres alagútból már 500 méter elkészült.

A munka zavartalanul és gyors ütemben halad előre, úgy, hogy *ez az alagút május végére, június elejére el is készül.* E héten már hozzáfogtak a vállalkozók a II. számú alagút építéséhez is, úgy, hogy

most már parallel folyik a két alagút építkezése a Duna alatt.

A II. sz. alagút az I.-hez hasonlóan *pneumatikus eljárással* készül. A korábban elkészített aknából már megkezdték a fúrást, egyelőre kézi erővel. A napokban érkeztek meg az alagútépítésénél használt acélpajzsok és egyéb speciális berendezések, ezek beszerelése is folyamatban van. A szakemberek szerint

a II. sz. alagút építése 300—350 munkanap alatt történik meg.

A budai vízmü építése is program szerint halad előre. A Szentendrei-sziget déli csúcsa és a békásmegyeri part között átvezető kisméretü alagút építése *március 18-án kezdődött meg.* A megyeri parton a 13 méter mélységü végakna *már készül.* Folyamatban vannak mind a két parton a gépházépítkezések, melyekben azokat a kompressziós gépeket helyezik el, amelyek a meder alatti munkaterületek víztelenítéséhez szükséges sürített levegőt szolgáltatják. Megkezdödött a Nánási-úton az új budai vízmütöl bevezető főcső fektetése is. A budai Dunaalagút építése mintegy 200 napig tart, tehát a késő összel lesz készen.

Antal István, az államtitkár

Gömbös Gyula miniszterelnök céltudatos munkával készül fel az alkotásokra, amelyek ma már az ő számára történelmi kötelességet jelentenek. Ennek a munkának egyik eszköze a friss erejü, teremteni kész parlament, a másik pedig a gigantikus munkát simán, könnyedén előkészítő, megágyazó kormányzat. A mai kabinet a tetterős férfiak, a kor követelményeit mélyen érző lelkek és az alkotásokra kész, termékeny elmék kormánya. Ez a kormány most kapta meg egyik legerősebb, legnagyobb jövőjü, legtehetségesebb és legmunkabíróbb tagját: *Antal* István igazságügyi államtitkár személyében. Aki sajtófőnöki munkásságát ismeri, aki tudja, hogy szelleme, szinte korlátokat nem ismerö energiája szinte beláthatatlan horizontban olvasztotta fel hivatását, az tudja, hogy mit jelent az ő emelkedése olyan országban, ahol a nemzet a maga elesettségében termékenyítő csodákat, Carlyle-féle hősöket vár. Hirtelen és páratlanul emelkedő karrierje, munkásságának meglepő ívelése *Antal* Istvánt azok közé állítja, akik előtt ma nyitva áll a halhatatlanság kapuja. Szinte azt mondhatnánk, hogy többé nem tehetségétől, amelynek ezer bizonyságát adta, sem lelkierejétől, amelyet mindnyájan csodálunk, függ az, hogy át tud-e lépni ezen a kapun, hanem a szerencsés vagy szerencsétlen véletlentől, a vak szerencsétől, a végzettől. A sors már kedvezett az országnak, hogy azokat a kvalitásokat, azt az erőt és szellemi kivételességet, amellyel *Antal* István rendelkezik, az alkotó munka síkjába állította be. Régen akadt ennek a népnek olyan fia, mint ő, akinek minden lépését, minden cselekedetét várakozással, reménykedő érdeklődéssel figyeli az ország. Az államtitkárság csak stáció az ő pályáján, amely nem ismer mérföldköveket, csak egyenes, nyilt, megszakítás nélkül való fölfelé ívelést, hogy minél gazdagabb erővel szolgálhassa nemzetét és vezérét, akinek nincs nála hübb barátja és katonája.

LUTZ
ZOMÁNCOK-FESTÉKEK
LAKKOK
ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa
LAKK ÉS FESTÉKGYÁR R.T.
BUDAPEST-VII. ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

Párisi Nagy Áruház

Néhány napon belül megkezdik a Kálvin-tér rendezését

Döntés a belvárosi villamosvonalak sorsáról — Üveges viadukt, aluljáró, vagy vágányáthelyezés az Erzsébet-híd pesti hídfőjénél

A *Fővárosi Hirlap* egyik legutóbbi számában részletesen ismertettük a Kálvin-tér átalakítási terveit és megírtuk azt is, hogy a *BESZKÁRT* a székesfőváros útján sürgősen kérte a kereskedelemügyi miniszteriumot a közigazgatási bejárás megtartására. Értesülésünk szerint *a közigazgatási bejárás e héten megtörténik* és már

május első felében megkezdik a Kálvin-tér teljes átépítését.

Ezzel megoldódik a főváros közlekedésének egyik legrégebben húzódó és legégetőbb problémája. A tér átrendezése közel 200.000 pengőbe kerül, amelynek fele a BESZKÁRT terheli.

A kereskedelemügyi minisztérium a napokban *döntött a belvárosi villamos vonalak sorsa felett is.* A főváros már évekkel ezelőtt meg akarta szüntetni a szük, keskeny belvárosi utcákon kanyargó vonalakat, amelyek közlekedési szempontból nem fontosak és annakidején is *csak a két villamos vasúti társaság versengésével voltak megmagyarázhatók.* Két évvel ezelőtt a kereskedelemügyi minisztérium még nem volt hajlandó beleegyezését adni e vonalak megszüntetéséhez, most már azonban más álláspontra helyezkedett és

és hozzájárult ahhoz, hogy az Irányi-utca, Veress Pálné-utca, Papnövelde-utca és Kecskeméti-utcai villamosvonalak megszünjenek.

Az itt közlekedő relációk *ezentúl a Dunaparton fognak haladni, a 14-es vonal pedig az Erzsébet-híd helyett a Ferenc József-hídon át megy Budára.*

A Kálvin-tér rendezésével egyidejüleg akarják megoldani *az Erzsébet-híd pesti hídfőjének* közlekedési nehézségeit is. A szük úttesten közvetlenül egymás mellett haladó vágánypár a közlekedés biztonsága szempontjából *nem kielégítő.* Ezért azzal a tervvel foglalkoznak, hogy itt

a vágányokat az úttest közepéről az út szélére helyezik,

még pedig úgy, hogy a hídfeljáró templom felöli oldalán *a gyalogjárót megszüntetik* s ennek a helyén vezetik az új villamosvágányt. A megoldás még nincs véglegesen tisztázva és szorosan összefügg azzal, hogy mi lesz a hídfő korábban tervezett teljes átépítésével, amely a Közmunkatanács feladata. Amennyiben a templom felöli járdát megszüntetik, újra

előtérbe kerül az a megoldás, hogy helyébe egészen a templom faláig üveggel burkolt viaduktot építenek

a gyalogosok közlekedésére. Ezenkívül *aluljárót* is terveznek, amely *a Budáról érkező gyalogosokat az úttest alatt vezeti át az Eskü-térre.* Sürgősen el kell dönni mindezekkel összefüggően annak is, hogy a belvárosi főplébánia templom a helyén marad-e, vagy pedig odább tolják a nagyértékű műemléket.

Az Erzsébet-híd pesti feljárójának átalakítása körül erősen megoszlanak a vélemények. A szakemberek egy része élesen ellenzi az egyik gyalogjáró megszüntetését és a vágányok áthelyezését. Az a felfogás, hogy abból a pénzből, amibe a vágányáthelyezés kerül,

bőségesen ki lehet szélesíteni az Eskü-utat üvegburkolatú járdával,

amelyet *a templom és a mai úttest közé illesztenének.* Ez esetben a hídfeljáró ugyanolyan szélessé válnék, mint az Eskü-út és megszünnék a közlekedés szempontjából kifogásolt állapot.

Összezsugorodott és összevont

alapítványokból szociális intézményeket létesítenek

Több mint négyszáz jótékony alapítványa van a fővárosnak

A székesfőváros birtokában és kezelésében *közel félezer különféle alapítványt tartanak nyilván a számadások.* Az alapítványok száma még ennél is *nagyobb* volt, de igen sokat töröltek részben azért, mert az idők mulásával céltalanná váltak, de azért is, mert értéküket, vagyonukat elvesztették. Sok kisebb alapítványt össze is vont a főváros vezetősége. Ezekről már csak a levéltár szekrényeiben őrzött régi okiratok beszélnek. A meglévő és fennmaradt alapítványokat összegyüjtve, a fővárosi levéltár szokta időközönkint ismertetni. Az alapító oklevelek gyüjteménye *utoljára 1905-ben* jelent meg, a *közben eltelt 30 esztendő* változásairól, egészen a legutóbbi napokig, nem volt pontos kimutatás.

Most az alapítványok kezelésével megbizott szociálpolitikai ügyosztály vezetője, *Schuler* Dezső dr. tanácsnok, állitott össze igen érdekes kimutatást a fővárosi alapítványokról. Ez a gyüjtemény összesen 417 alapítványról beszél. A szám azóta valamivel növekedett, mert az összeállítás az 1932. évi álapotot tünteti fel.

BEAVATOTT HELYEN

érdeklödtünk az érdekes jelentés részletei iránt és ezeket tudtuk meg:

— A jelentésből kitünik, hogy az *Erzsébet-leányárvaház* céljára a székesfőváros 6, mások 32 alapítványt létesítettek. Az

alapítók között szerepel Deák Ferenc is.

A „haza bölcse", 1861 július 10-én kelt levelében, az arcképeinek árusításából befolyt összeget adományozta a székesfőváros árvaházainak. Nem tudjuk, milyen összegü volt az adomány, de igen tekintélyes lehetett, mert *a devalvációk után, még ma is 8978 pengő a vagyona.* A nemes adományozók sorából nem hiányzik

Erzsébet királyné

sem, aki 1883-ban ajándékozott nagyobb összeget a róla elnevezett leányárvaháznak. Ez is igen értékes alapítvány lehetett, mert *mai vagyona 4275 pengő.* Igen érdekes

Bécs fő- és székváros

hasonló célú alapító oklevele:

„Bécs fő- és székváros községtanácsa 1885 május 27-én elhatározta, hogy a bécsi községtanács tagjainak nyujtott vendégszeretetért Budapestnek legöszintébb köszönetét nyilvánítja és egyuttal 2000 forintot küld a főváros jótékony céljaira, azzal, hogy ezt az összeget a főváros legjobb belátása szerint használja fel."

A székesfőváros Bécs város ajándékát az Erzsébet-leányárvaház javára gyümölcsözteti. Ennek az alapítványnak a vagyona 4702 pengő.

— A *József-fiúárvaház* alapítványainak száma, a székesfőváros öt alapítványával együtt, 54. Ebből a sorból szintén nem hiányzik sem *Deák* Ferenc, sem *Erzsébet* királyné neve. A többi alapító szerény kispolgár, patricius, civis; vegyesen fel a legmagasabb arisztokráciáig. A *Mayer Ferenc-fiúárvaház* 10, a *Bernfeld Mór-féle fiúotthon* 2, a *Községi Szeretetház* 3, a *Szeretet-otthonok* 34, a *Gyermekmenhelyek* 11 alapítványt mondhatnak a magukéknak. A székesfőváros 1879 január 22-én, Ferenc József és Erzsébet ezüstmenyegzője alkalmából, *100.000 forintos alapítványt* létesitett községi gyermekmenhely létesítésére. Ennek az alapítványnak 68.428 pengő a mai vagyona. *Szegénysorsú özvegyek, árvák, vakok* stb. felsegélyezésére 31 alapítvány létesült. *Hajléktalanok menhelyére a Pesti Hazai Első Takarékpénztár* létesített 1891-ben, *50 éves fennállásának emlékére,* 250.000 forintos alapítványt, amely a „Menház a szenvedő emberiségnek" nevet viselte. *Szegény urinők otthonára* ketten létesítettek alapítványt; a *fővárosi alkalmazottak özvegyeinek és árváinak* támogatására pedig hárman gondoltak. A *kiházasítási alapítványok* száma hét. Ezek közül érdekes Sieber Károlyé, aki 1883-ban kelt végrendeletével 2000 pengő forintot hagyott Buda szabad királyi városnak azzal a rendeltetéssel, hogy évente egy „hűséges, erkölcsös cselédet házasitsanak ki."

Az ifjú pár köteles volt, az alapító kívánsága szerint, az esküvőt az I. kerületi *Ferenchalmán levő kápolnában június 6-án megtartani.*

— Különféle jótékony alapítvány 24 szerepel a kimutatásban; a *jutalom- és ösztöndij-alapítványok száma* 60. Tanulók, tanárok, tanítók özvegyei és árvái felsegélyezésére 22-en létesitettek alapítványt. A kórházi alapítványok száma 39. Ezek közül a legrégibb *Heinrich* Lajosé, aki 1847-ben Budán 10.000 bécsi értékü forintot hagyott „helybeli városi polgári kórház céljára". Érdekes *Haris* Pál alapítványa is, aki 4000 forintot adományozott, hogy abból itt lakó, vagy átutazó, szegény, *beteg görög embereket gyógykezeljenek.* „E célra két külön ágyat kell, az ajándékozó szerint, rezerválni, tisztességes ellátással, világos, csendes, tiszta helyen". Szomorú sorsra jutott *Lánczy* Leó és Janka, 1918 június 17-én létesitett, *másfélmillió koronás alapítványa* is, amelyből *Munkás Gyermekkórházat* kellett volna létesiteni. A pénz elértéktelenedése folytán ennek a hatalmas alapítványnak a vagyona *ma mindössze 209 pengő. Romich* János bécsi orvos 1885-ben 5000 forintot hagyott a fővárosi *„lábbeteg kórház"* létesítésére. *Thanhoffer* Pál, Pest szabad királyi város volt főbirája, 1885-ben 2000 forintot hagyott a „tisztesb osztályhoz tartozó szegény betegek számára". Az újabbak közül *Wodianer* Albert báró 100.000 forintos alapítványa érdemel említést, amelyet „üdülő kórház" létesitésére hagyott. Ebből létesült az Uj Szent János-kórház Wodianer-alapítványa.

— Különféle kultúrális, társadalmi, szociális és egyéb célokra 17 alapítvány létesült, 41-et pedig sírok, sírboltok és siremlékek fenntartására hagytak különböző adományozók.

— Azokat az alapítványokat, amelyek vagyonuk elértéktelenedése következtében a kijelölt célnak többé nem felelhetnek meg, a főváros, a 11.500/1926. M. E. számú kormányrendelet értelmében, összevonta. A többi alapítvány jövedelmét a főváros vagy az alapítóoklevélben feltüntetett célra fordítja, vagy ha a jövedelem már túlcsekély és a kitüzött célt nem szolgálhatja, *az alapítványt tőkésíti.* A *Közalapítványok Felügyelő Bizottsága* a főváros felterjesztéséhez hozzájárult több azonos célú alapítvány vagyonának összevonásához s ebből a tőkéből *a főváros egy vagy két nagyobb, szociális intézményt szándékozik létesiteni.*

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN (DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉSEK RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

KARDOS JENŐ
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ, KÖZPONTI FŰTÉS, VIZVEZETÉK ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Ó-u. 31. Tel.: 17-9-05

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—01.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és millimétermenettel raktáron. Saját gyártmányu präcziziós csavarok.

Orenstein és Koppel
MAGYAR R.-T., BUDAPEST, VI., VIGMOS CSÁSZÁR-ÚT 31.
Motorosmozdonyok — Útjavítógépek — Kisvasutak — Iparvágányok — Autobuszkarosszériák

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó Budapest, VIII., Baross-utca 77. sz. Telefon: 33-5-42

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, házi vízellátóberendezéseket, bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tűzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett Jobbágy-féle folytonégőkályhák.

„KURKOMISSIO" BUDAPESTEN

Világvárosi attrakcióval gazdagodott Budapest-Fürdőváros

Szombaton délben nyitotta meg *Kozma* Miklós belügyminiszter a *Budapesti Központi Gyógy- és Üdülőhelyi Bizottság* világvárosi attrakciónak számító Vigadó-téri pazar irodáját, az úgynevezett *Kurkomissiont*. Ezzel az aktussal *Budapest-Fürdőváros* aktívan belépett az internacionális szempontból számottevő nagy fürdőhelyek sorába. Amint a belügyminiszter megnyitó beszédében mondta volt, alig néhány napja, hogy itt járt Budapesten *Van Breemen* professzor, a nemzetközi *Reumakutató Intézet* főtitkára, aki áttanulmányozván Budapest gyógyforrásainak karakterét és viszonyait, kijelentette, hogy

Budapest kell legyen a reumabetegek Mekkája.

És valóban szinte véletlenül esik egybe a holland tudós megnyilatkozása a budapesti szakemberek és a főváros lelkes barátainak nagyszerű akciójával. Ez a *Kurkomission,* — amelynek létrehozásában *döntő szerepe van* vezetőjének, *Szviezsényi* Zoltán dr. miniszteri tanácsosnak, — rendkívül jelentőségre hivatott.

Sipőcz Jenő főpolgármester, aki a bizottság elnöke, felavató beszédében mondta a következő megszívlelésre alkalmas szavakat:

— Budapest az ország gazdasági központja és bármiként is állapították meg országunk határait,

élni akarunk, élni akar ez a főváros és kell, hogy a természet által megáldott kincseivel a fürdőügyek központjába kerüljön ...

Valóban: a nemzet élniakarásának egy egészen remek és pazar etappja a Vigadó-téri *Kurkomission,* amely nyugati modern attrakcióival a legvilágvárosibb elképzeléseket valósítja meg a Budapesten gyógyulást keresők számára. Akármilyen furcsán hangzik is, az effajta pompás elképzeléseket tulajdonképpen megcsonkítottságunk és világtörténelmi tragédiánk varázsolta valósággá. Erről beszélt *Kozma* Miklós belügyminiszter is, amikor ezeket mondotta:

.... Lehetetlen fel nem ismerni, hogy minden nehézség mellett és ellenére fokozatosan és egyre észrevehetőbben nő a nemzet ellenálló ereje, amely dacol minden nehézséggel és bajjal ... A csonka magyar földön és földben még sok felhasználatlan és a jövőben felhasználható érték nyugszik.

Megjelent a lélekemelő ünnepségen *József Ferenc* királyi herceg is, valamint mindazok a notabilitások, akik Budapest fürdőváros eszméjének évtizedek óta propagálói.

Figyelemreméltó, hogy a bizottság máris szétküldött nyolc világnyelven készült és orvosi véleményekkel ellátott prospektust 250.000 példányban. Végül rá kell mutatnunk arra a zseniális ötletre, amely a hatékony propagandának ezt a kiváló lehetőségét tető alá hozta. Ez az ötlet pedig nem más, mint az, hogy

minden üveg ásványvíz után egy fillér adót kell fizetni: ebből a pénzből fedezik a bizottság költségvetését.

Mondani sem kell talán, hogy a budapesti gyógybizottság megnyitása, majd megtekintése után *a belügyminiszter a legmelegebb elismerésének adott kifejezést a látottak felett.*

Félmillió pengő bevétellel zárult a benzolgyár első évi működése

Az üzem jelentékeny mennyiséget exportált külföldre is
A koksztüzelés fokozásának előmozdítása

A napokban készült el a fővárosi gázművek mellett létesített benzolgyár mult évi beszámolója. A jelentés szerint a székesfővárosnak ez a fiatal üzeme rövid fennállása óta gyönyörű eredményt ért el. Nemcsak mennyiség tekintetében imponáló az eredmény, hanem azért is, mert az előállított termékek minősége olyan kiváló, hogy egyre nagyobb a külföldről megnyilvánuló érdeklődés.

BEAVATOTT HELYEN

közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával a benzolgyár eddigi munkásságának eredményeit, amelyet az alábbiakban ismertetünk:

— A benzolgyár, azt lehet mondani, *100 százalékosan beváltotta a létesítéséhez fűzött reményeket.* A gázművek melléktermékeinek feldolgozása a legtökéletesebben sikerült. A mult évben 13.000 métermázsa nyersbenzolt, 10.000 métermázsa motorbenzolt és 2000 métermázsa toluolt termelt az üzem. Termelvényeinknek maradéktalanul sikerült piacot szerezni. Nemcsak az Államvasutak és a légiforgalmi vállalatok jelentkeztek állandó vásárlónak, hanem ezenfelül

sikerült tekintélyes mennyiséget külföldre is exportálnunk.

Nagyobb tételt szállítottunk a *Balkánra,* ahol *Románia* is számotttevő mennyiséget vásárolt. A fővárosi benzolgyár termékei iránt *még mindig fokozódik a külföldi érdeklődés.*

— A benzolgyár berendezése, mint ismeretes, egymillió pengőbe került és már az *első év bruttó bevétele kereken 464.000 pengőre rugott.* Ez az eredmény fényesen igazolja azt a feltevést, hogy

a berendezés tíz év alatt amortizálni fogja önmagát és a főváros valóban jó üzletet csinált, amikor a benzolgyár létesítését elhatározta.

A koksztüzelés érdekében

A fővárosi gázművek másik nagy hasznothajtó melléktermékе a koksz. A gázművek igazgatósága igyekszeik ezt a nagyértékü tüzelőszert a közönség körében fokozottabban népszerüsíteni, s különösen a központi fütéseknél meghonosítani. Nemrégiben beszámoltunk annak a pályázatnak az eredményéről, amelyet kokszfütéses kazánok szerkesztésére és gyártására hírdetett a főváros, azzal a célzattal, hogy a legalkalmasabb és leggazdaságosabb tipust szériákban gyártatja és előnyös feltételekkel a háztulajdonosok rendelkezésére bocsátja. A propagandának eddig igen komoly akadálya volt, — mondotta informátorunk — hogy *a kokszra nem vonatkoztak azok a kedvezmények, amelyeket a hazai tüzelőanyagoknak, elsősorban a magyar származású barnaszeneknek adott a kormány.* De nem vonatkozott a tatarozási adókedvezmény azokra a központi fütőberendezésekre sem, amelyek kokszfütésre készültek. A főváros most felterjesztéssel fordult a kormányhoz és arra kérte a kereskedelmi minisztert, hogy

a magyar kokszra is terjessze ki ugyanazokat a kedvezményeket, amelyek a hazai barnaszeneket megilletik.

Megtakarítás a gázszénfuvarozásnál

A mult esztendőben sok vita és vihar volt a gázgyár számára érkező szénszállítmányok kirakásának vállalatbaadása körül. A törvényhatósági bizottság tagjainak tekintélyes része élesen kifogásolta, hogy ezt az egész évre szóló és nagyon sok munkást foglalkoztató feladatot *olyan szövetkezetre bízták, amely úgyszólván kivétel nélkül vidéki munkásokat foglalkoztatott.* A napokban dőlt el az idei kirakási munkákra hírdetett versenytárgyalás sorsa, amely iránt munkatársunk ugyancsak *illetékes helyen* érdeklődött és megtudta, hogy

a gázművek igazgatósága ezúttal nagyobb körültekintéssel járt el.

A kirakási munkákat a legolcsóbb budapesti ajánlattevő, *Kaltsukker és Társának* adták vállalatba 28.000 pengőért.

Hangli-kert a Dunapart szenzációja!

Kijelölték az új repülőtér székhelyét

A modern állomást a budaörsi határban rendezik be

Az egyre jobban fejlödő aviatikának minden európai metropolis azzal igyekszik az útját egyengetni, hogy minél tökéletesebb repülőállomást építtet. Berlinben, Londonban, Párisban, mint a legforgalmasabb pályaudvarról idulnak a világ minden tája felé a repülögépek, a római repülötér szállodával, pénzintézettel a hangárok mellett, a világ egyik legtökéletesebb repülőállomása s miután főleg a Kelet felé irányuló forgalomban a magyar főváros centrális fekvésénél fogva egyre nagyobb jelentőségre tett szert, előtérbe nyomult az a törekvés, hogy Budapesten is tökéletes repülőállomást létesítsenek. A mátyásföldi repülötér nem felel már meg a magyar főváros nemzetközi hivatásának, távolesik a fővárostól és a Mátyásföldre vezető út sem elégíti ki a modern szempontokat. Arról a tervről, hogy új repülöteret keresnek Budapest számára, a *Fővárosi Hirlap* már több izben megemlékezett és közölte azokat a kombinációkat is, amelyek szerint Albertfalván, az alsórákosi réteken, a Csepelsziget északi csúcsán, Óbudán a Kaszásdülöben, vagy a Kerepesiút és a Hajtsár-út szögletén, végül, hogy a Fehér-út mellett elterülö rákosi katonai gyakorlótéren igyekeztek alkalmas helyet találni az új repülötér számára.

Ezek a kombinációk információink szerint különböző akadályok miatt mind megbuktak és legutóbb arról kezdtek tárgyalni, hogy a főváros és

a budaörsi határ között elterülő sík területet a Kőérbereki-út végében rendezzék be repülötérnek.

Ennek a terepnek megvan az az elönye, hogy nem hepe-hupás, hanem teljesen sík és mai állapotában is átadható repülöállomás céljaira. Az illetékes hatóságok — értesülésünk szerint — már több izben tartottak helyszíni szemlét, sőt véglegesen

meg is állapították az új repülőtér körvonalait.

A kereskedelmi minisztérium megadta már a kisajátítási jogot a mintegy 100 holdnyi magánkézben lévő földek kisajátítására. A jövő héten kezdödö tárgyaláson négyszögölenkint 3 pengö 50 fillérért vásárolják meg az új repülötér területét.

A repülötér mellett vezet majd el a balatoni müút, amely az eddigi tervek szerint éppen harmadában keresztezné a repülöteret. Az új repülötéren

még ebben az évben megakarják kezdeni a modern aviatikai követelményeknek megfelelően az építési munkálatokat.

A repülötér alig 6 km.-nyi távolságban lesz a Gellértszállótól, ahonnan a legszebb útvonalon át lesz megközelíthető.

RUDAS SÁNDOR
Budapest, VI., Jókai-utca 2. (Jókai-tér sarok.) Tel. : 18-0-26
dugattyúk, dugattyúgyűrűk, dug. csapszegek
szaküzlete

A legjobb sokszorosító gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

Ilkovits J. Budapest
központi fütés- és vízvezetéki vállalata
V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

Események

Fővárosi Hiriap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A kormányzó és feleségének látogatása a székesfővárosi kertészet központi telepén. A kormányzó és felesége meglátogatta a székesfővárosi kertészet Vágány-utcai telepét. A főváros részéről *Szendy* Károly polgármester, *Király* Kálmán tanácsnok, *Morbitzer* Dezső gazdasági tanácsos, kertészeti igazgató és *Szilágyi* József kertészeti főfelügyelő fogadták. *Morbitzer* Dezső kertészeti igazgató és *Szilágyi* József kertészeti főfelügyelő kalauzolása mellett megtekintették az üvegházakban lévő egzotikus növényeket, a szabadba kiültetett évelő növények és az épen most virágzó tulipánok tömegét. A kormányzó és felesége hosszabb ideig tartózkodott a telepen és a látottak felett elismerésüket fejezték ki *Szendy* Károly polgármesternek és *Morbitzer* Dezső igazgatónak.

Bécs polgármestere Budapestre jön. Néhány héttel ezelőtt *Szendy* Károly polgármester Bécs és Budapest idegenforgalmi együttműködésének kimélyítése érdekében fontos tanácskozásokat folytatott az osztrák fővárosban *Schmitz* Richárd polgármesterrel, aki kilátásba helyezte, hogy a látogatást viszonozza és Budapesten fejezi be ezeket a tárgyalásokat. Bécs polgármestere most arról értesítette a fővárost, hogy *e hét szombatján Budapestre érkezik*, résztvesz a BNV megnyitásán és három napot tölt a magyar fővárosban. A főváros Schmitz polgármester tiszteletére különböző ünnepségeket rendez.

Az adminisztráció vezetőinek tanácskozása a főpolgármesterrel. *Sipöcz* Jenő dr. főpolgármester az elmúlt héten megbeszélést folytatott a főváros vezetőivel. Először *Szendy* Károly polgármestert fogadta, akivel több mint félórán át tanácskozott. Utána *Liber* Endre és *Lamotte* Károly alpolgármesterek jelentek meg a főpolgármesteri hivatalban és referáltak a főváros időszerű kérdéseiről a főpolgármesternek.

Liber Endre alpolgármesternek nincs szándékában nyugalomba vonulni. A múlt héten az egyik hétfői lapban a törvényhatósági bizottság újjáalakításával kapcsolatos törvényhatósági választásokról szóló tudósításban olyan állítások láttak napvilágot, hogy *Liber* Endre, a főváros első alpolgármestere a legközelebbi időben megtartandó polgármesteri, illetve alpolgármesteri választáson nem vesz részt, hanem nyugdíjazását fogja kérni. Ezzel a híradással kapcsolatban illetékes helyen kijelentették, hogy *a hír mindennemű alapot nélkülöz. Liber* Endre alpolgármester, aki szolgálati idejét még nem töltötte ki és rendkívül felelősségteljes munkásságát teljes ambicióval végzi, a törvényhatóság megújításával kapcsolatos főtisztviselőválasztáson természetszerűen *résztvesz és nyugdíjazását kérni nincs szándékában.*

Véssei és Plósz. A világítási üzemekben uralkodott hosszú interregnum végre végetért. *Szendy* Károly polgármester az elmúlt héten aláírta *Véssei* Ede dr. és *Plósz* Pál vezérigazgatói szerződését. Ezzel a legjobb, legméltányosabb és legegészségesebb megoldás jutott érvényre, amit mindenki, aki a két kiváló férfiú hosszú és tiszteletreméltó munkásságát ismeri, csak megnyugvással és örömmel fogad. *Véssei* Ede, aki már évek óta nagy szakértelemmel önállóan vezette a Gázműveket, nagy elődöknek lett most méltó utóda. Bőségesen rászolgált erre a díszes pozicióra, mert a Gázműveknél nemcsak azt biztositotta, hogy a fővárosnak egyik leghatalmasabb üzeme a haladás minden eszközétől szinte órák alatt tudomást szerezzen és megvalósítsa azokat; hanem olyan ritka kereskedelmi szellemet honosított meg üzemében, amely kereskedelmi szellem gazdag eredményeket hozott. *Plósz* Pál, az Elektromosművek új vezérigazgatója kiváló szakember, aki Deutsch Lajos mellett és az ő halála után teljes elismerésre munkálkodott. Alkotó tevékenységet is böven fejtett ki, mert nagyrészt az ő nevéhez fűződnek mindazok a nagy beruházások, amelyeket az Elektromosművek a közelmúltban eszközöltek és folytatnak még ma is.

Szendy polgármester megnyitotta az idegenforgalmi fényképkiállítást. Kedden délután *Szendy* Károly polgármester nyitotta meg nagy és előkelő közönség, a szakemberek, az idegenforgalmi érdekeltségek képviselőinek jelenlétében a Pesti Vigadó termeiben rendezett idegenforgalmi fényképkiállítást. Az Idegenforgalmi Hivatal, az Állatkert, a Segítő Alap kenesei üdülőtelepe és a BSE fényképpályázataira beérkezett gazdag anyagot, elsősorban a díjazott képeket mutatják be kiállítás keretében a nagyközönségnek.

Napokon belül elkészül a státusrendezési javaslat. Az elnöki ügyosztályban *Farkas* Ákos tanácsnok irányítása és *Flaxmayer* József tanácsjegyző vezetése alatt befejezéshez közeledik a tátusrendezés hatalmas tervezete. A normálstátus megállapitását tudvalevőleg a belügyminiszterium irta elő, mert az a cél, hogy *állandó jellegü keretben megállapított létszám a megtakarítások lehetőségét* is vezetése alatt befejezéshez közeledik a státusrendevonatkozó javaslat május 10-ike táján teljesen kész formában a polgármester elé jut és nyilvánvalóan az újonnan összeülő közgyülés feladata, hogy ezt az ügyet teljes egészében letárgyalja.

Teljesen fedezi a szociálpolitikai szükségleteket az inségadó. A múlt év őszén engedélyezte ismét a pénzügyminiszter az inségadó kivetését és beszedését, amelynek révén körülbelül 6—7 *millió pengős* bevétel esedékes. Az inségadó beszedése azóta folyamatban van és a téli hónapokban sikerrel lehetett fedezni ebből a szociálpolitika és a szegénytámogatás összes kiadásait. A most elkövetkező hónapokban csökken a támogatás mértéke, *a nagy erőpróbát azonban kiállotta a főváros szociális szervezete*, amely az elmúlt nehéz időszakban az összes igényeket kielégítette az inségadó jövedelmeiből.

A zárszámadás késedelmének oka. Az 1930. XVIII. t.-c. szerint a főváros zárszámadását minden évben legkésőbb április 15-ig polgármester elé kell terjeszteni, aki azután azt megfelelő jelentés kíséretében a közgyülés tárgysorozatára kitüzi. A törvényhatósági bizottság viszont legkésőbb május 15-ig tartozik a megvizsgált zárszámadás és vagyonmérleg felett határozni. Előre nem látott események miatt az idén ezt a terminust betartani nem lehet. *Sebő* Béla főszámvevő betegsége ugyan nem okozott komoly késedelmet, mert *Klázer* Kálmán helyettes főszámvevő a zárszámadást már a múlt hetekben, husvét előtt a polgármester elé terjesztette. Közben azonban a belügyminiszter életbeléptette az 1934. XII. fővárosi törvény 2. §-át és a törvényhatósági bizottság mandátuma ezzel megszünt. A közgyülés tehát május 15-ig nem ülhet össze s a zárszámadás letárgyalása már az új törvényhatósági bizottság feladata lesz. A főváros vezetősége reméli, hogy a zárszámadást még a nyári szünet előtt, júniusban letárgyalhatják. A napokban intézkedik a polgármester az 1936. évi költségvetés összeállításának megkezdése iránt. A bevált gyakorlatnak megfelelően az idén is június közepéig kell az egyes ügyosztályoknak a részletköltségvetés tervezeteket elkészíteni és az adatokat a pénzügyi osztály rendelkezésére bocsájtani, hogy a nyáron azt feldolgozhassa és a tervezeteket szeptember 15-re a törvényhatósági bizottság elé terjeszthesse.

Tisztújítás a nyugdíjas fővárosi tisztviselők egyesületében. A *Nyugdíjas Fővárosi Tisztviselők Egyesülete* évi rendes közgyülése elhúnyt elnöke, *Almády* Géza utódjául *Kovács* Jenő dr. kormányfőtanácsost, árvaszéki elnökhelyettest választotta meg. Az elhúnyt elnökről, aki az egyesület megalapitója volt, *Horváth* Cyrill dr. h. elnök, tankerületi főigazgató, a M. T. Akadémia rendes tagja emlékbeszédet tartott, amelyben Almády Gézáról, mint a nyugdíjasok és özvegyek érdekében szinte a tragikus hősök hitével harcoló kiváló emberről rajzolt mesteri képet. *Ágh* Géza dr. tankerületi főigazgató, ügyvezető elnök évi jelentése után, társelnökökké választották *Végh* János dr. egészségügyi főtanácsost és *Szente* Miklós tanácsnokot; számvizsgálóvá *Sztarill* Endre közélelmezési főtanácsost és jogtanácsossá *Reichl* Károly dr. tiszti ügyészt. Ezenkívül újra választották az igazgatótanács egyharmad részét.

Eltiltották az iskolaszakorvosokat a délelőtti mellékfoglalkozástól. A polgármester szombaton rendeletet adott ki és szabályozta az iskolaszakorvosok mellékfoglalkozását. A polgármester megszorította a korábbi rendelkezéseket és úgy intézkedett, hogy az iskolaszakorvosoknak és iskolafogorvosoknak a szakorvosi rendelés ideje alatt, vagyis *reggel 8 órától délután 2 óráig, időhöz kötött más elfoglaltságuk nem lehet.* A polgármester felhívta az iskolaszakorvosokat, hogy a rendeletbe ütköző mellékfoglalkozásokat augusztus 31-ig szüntessék meg.

Ezerszáznál több üzemi alkalmazott előléptetése. A főváros két világítási üzeménél, a gáz- és elektromos műveknél tulajdonképpen már 1931 óta nem volt általános előléptetés. Annál nagyobb örömet okozott *Szendy* Károly polgármester hétfőn nyilvánosságra jutott döntése, amely szerint 1115 üzemi alkalmazott előléptetéséről intézkedett. Az Elektromosműveknél 673, a Gázműveknél 351 alkalmazott lépett elő magasabb fizetési fokozatba, ezenkívül a villamosműveknél 88, a gázműveknél pedig 3 alkalmazott címzetes előléptetésben részesült. Az elektromosüzem új műszaki igazgatója, értesülésünk szerint, *Szaszovszky* Ottó lesz. Az előléptetésre vonatkozó polgármesteri határozatot nyomban felterjesztik jóváhagyás végett a Közérdekeltségek Felügyelő Hatóságához. A magasabb illetményeket a felügyeleti hatóság jóváhagyása után fogják az előléptetett alkalmazottaknak folyósítani.

Elutasította a polgármester Gálócsy-féle gáztermelő-telepre tett ajánlatot. A távfütéssel kapcsolatban sürün szerepelt *Koller* Károly és vitéz *Gálócsy* Árpád magánmérnök terve, akik az általuk készített városfütési és ipari gázellátási tervezet ügyében *újabb beadványt* intéztek a polgármesterhez. A vállalkozók visszavonták a koncesszióra vonatkozó előbbi kérelmüket és bejelentik, hogy most *teljesen oxigénes elgázosítás útján nyerhető gáztermelő-telepet akarnak létesiteni az Elektromos Művek kelenföldi telepén.* A koncessziót *15 évre* kérik és azután az egész létesítményt a főváros tulajdonába adják. A polgármester az újabb beadványt a magasépítési ügyosztálynak és a gázgyárnak továbbította beható átvizsgálás céljából és a vélemények beérkezése után most azt a döntést hozta, hogy *a tervezetet elutasítja.* Az erre vonatkozó határozat hangoztatja, hogy a vállalkozók nem tudják megjelölni a fogyasztókhoz eljuttatandó gáz *összetételét*, ami pedig a főváros lakosságának biztonsága érdekében a legfontosabb feltétel. Az Elektromos Művek állást foglalt az ellen, hogy a létesítendő generátor-telepet a kelenföldi áramfejlesztő közvetlen szomszédságában állítják fel, *mert ez üzembiztonságukat veszélyeztetné.* A vállalkozóknak azt a kívánságát, hogy az ipari és fütőgázszolgáltatásra *kizárólagossági jogot*, ingyen telket kapjanak, 15 éven belül mindennemü illeték alól mentesüljenek, a polgármester nem tartja teljesithetőnek. Végül anyagi hátrányt jelentenek a fővárosra, *ha olyan gázüzem működne, ami a Gázműveknek okozna indokolatlan versenyt.* A polgármesternek ezzel a döntésével a Koller—Gálocsy-féle terv meghiusultnak tekinthető.

Budapest új szenzációja: a Busch-Cirkusz. Páratlan sikerrel kezdte meg budapesti szezónját a *Busch-Cirkusz* az átalakított *Fővárosi Cirkusz* épületében. A naponta kétszer bemutatásra kerülő csonkitatlan müsor általános tetszést vált ki a közönség ezreiben, akik mindannyian megcsodálják a legtökéletesebb teljesítményeit. Budapest világvárosi keretéből eddig valóban hiányzott *a nagy kvalitások cirkusza* és ha a fővárosunk eddig is világhirü specialitásokkal rendelkezett, úgy ehhez méltán sorakozik a *Busch-Cirkusz*, amelyhez hasonló Európában alig található. A tíz nap óta működő cirkusz megnyitó müsora már olyan, hogy a nagy szezónban sem lehetne különbet elképzelni, Busch igazgató azonban *a következő müsorok szenzációinak állandó fokozását vette tervbe.* A megnyitó müsor minden száma felejthetetlen élmény: az oroszlánok, medvék, jegesmedvék, pumák, vérebek közös csoportja lenyügöző, a lóidomitások szenzációsak, a zsonglőrfókák bravúrosak, az elefántrevü pedig csodálatszámba megy. A humoros számokon kivül indiai büvészcsoport, egyensúlyozó művészek, clownok, erőművészek és lovastömegjelenetek tartják a müsor magas színvonalát, amely mindenben méltó a *Busch-világmárkához.* A cirkuszmüvészet és cirkuszi kultúra páratlan demonstrációja a Busch-Cirkusz minden egyes előadása, ami egyszerü magyarázata úgy a közönség fokozott érdeklődésének, mint az átütőerejü sikernek.

Megnyilt a Császárfürdő iszapfürdője. Az Irgalmasrend képviseletében a Császárfürdő igazgatósága csütörtökön délután mutatta be a budapesti gyógyító-intézmények és a sajtó képviselőinek a Császárfürdő újjáépített iszapfürdőjét. Az új osztályban egyszerre száz személy kaphat helyet. Gyógyvizét a 63 fokos Mária-forrásból nyeri. A Császárfürdő Budának legdúsabb vízü gyógyfürdője: naponta 15 millió liter, különböző hőfokú forrásvizet ad, és ebből majdnem 10 millió liter folyik naponkint a Dunába használatlanul, úgy, hogy ennek a melegével az egész kerület is könnyen fütheto volna. A fürdő bemutatása alkalmával a budapesti gyógyító intézmények megjelent képviselőinek nevében *Csia* Sándor dr. MÁV igazgató-főorvos fejezte ki teljes elismerését az új iszapfürdő szakszerü berendezéséért. Az iszapfürdő reggel hat órától esti hétig áll nyitva, külön-külön férfiaknak és nőknek.

Filléres hajóutazás Bécsbe. A MFTR. közli, hogy május 3-tól 6-ig kedvezményes hétvégi filléres társasutazást rendez Wienbe és Pozsonyba. A hajó május 3-án 17 órakor indul Budapestről és május 6-án 23.45 órakor érkezik vissza Budapestre. Egységes menetdij oda-vissza: 12.80 P. Összköltség: menetdij, hajón hálással és az összes étkezésekkel, borravalóval együtt 39 P. A Wienbe utazáshoz két rendőrhatóságilag láttamozott fénykép elégséges. Vidékről jövő utasok 33%-os vasúti kedvezményben részesülnek. Menetjegyek az utazási irodákban és a MFTR utazási irodájában kaphatók.

Farkas Béla
VIII., Szentkirályi-u. 35.
Telefonszám: 45-3-72.
mikroszkópok, tudományos optikai müszerek, tanszerek és laboratóriumi felszerelések képviselete. Hazai gyártmányú vetitő készülékek.

ADAMITZ LÁSZLÓ
központi fütés, melegvizberendezés, gáz, vizvezeték, csatornázás és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, II., Halász-utca 2. Tel.: 51-7-34.

Kreisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

Parkettázó és padlózási vállalat
LÁNG JÓZSEF kartellen kivül
Budapest, VI., Bajnok-utca 1. Tel.: 199-65 és 181-30
Uj és javitási munkát szakszerü kivitelben, gyorsan és olcsón készit.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Legmagasabb elismerés gazdasági érdemekért

Balogh Elemér, Madarassy-Beck Marcell és Vida Jenő kitüntetése

A legnagyobb kitüntetés dísze sugárzott az elmúlt napokban a magyar gazdasági élet három oszlopos tagjára: a Kormányzó az *I. osztályú magyar érdemkeresztet* adományozta almási *Balogh* Elemérnek, a *Hangya Szövetkezet* elnökének, *Vida* Jenőnek, a *Magyar Általános Kőszénbánya* vezérigazgatójának és *Madarassy-Beck* Marcell bárónak, a *Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank* elnök-vezérigazgatójának. A három új kegyelmes úr dísze és büszkesége annak a magyar gazdasági életnek, amelynek a fejlesztéséért és naggyátételéért a kitüntetettek odaadó és fáradhatatlan munkát áldoztak.

Ha végignézzük a magyar gazdasági élet e vezéralakjainak pályafutását, akkor azt látjuk, hogy *mindhárom az ernyedetlen kötelességteljesítés jegyében indult és jutottak a legmagasabb polcióig.*

ALMÁSI BALOGH ELEMÉR DR.

a *Magyar Országos Központi Takarékpénztárnál* kezdte hivatalnoki pályáját. A magyar szövetkezeti mozgalom vezérének, *Károlyi* Sándor grófnak a figyelme ráterelődött a fiatal *Balogh* Elemérre, akit felhívott arra, hogy legyen munkatársa a hazai szövetkezeti hálózat kiépítésében. *Balogh* Elemér a magyar gazdaszövetség keretén belül alakult *Hangya Szövetkezet* megszervezését vállalta és működése nyomán néhány hét alatt már 30 szövetkezet működött a Hangya kötelékében. Nem sokkal később a Hangya ügyvezető igazgatójává nevezték ki, megalapította a *Hangya raktárházat*, majd tervei szerint kiépült a *Hangya Ipari Rt.*, amely azóta is tömegfogyasztási cikkekkel látja el az egész országot. A főváros ellátása érdekében később megszervezte a *Háztartás fogyasztási szövetkezetet*, majd a külföldi kapcsolatok helyreállítása érdekében résztvett a *Futura* alapításában. Kezdeményezésére alakult a *Közgazdaságtudományi Egyetem*, amely később elismerése jeléül *tiszteletbeli doktorrá* avatta. Gazdasági főtanácsos, a Felsőház örökös tagja, a *Külkereskedelmi Tanács* elnöke és természetesen legfőbb irányítója a Hangya Szövetkezetnek.

VIDA JENŐ

felsőházi tag, a *Magyar Általános Kőszénbánya* vezérigazgatója, a *Leipziger szeszgyár* gyakornoka volt és munkásságának első hónapjaiban már megszervezte a magyar szeszipar nak a keleti piacot. Nem sokkal később meghívást kapott a *MÁV-hoz*, amely akkor kezdte európai hírű tatai szénbányászati üzemét. Gyors ütemben haladt előre ennél a nagy vállalatnál és a háború előtt már *vezérigazgatói* tevékenységet fejtett ki. Több mint két évtizede nyugszik *Vida* Jenő vállain a hatalmas vállalat, valamint a hozzákapcsolódó más iparvállalatok vezetése. Meghonosította a karbidgyártást és kezdeményezte az ipari robbantóanyagok, a porcellán, a köedény és a bauxit-cement belföldi előállítását. *Üzemei ma Magyarország széntermelésének 35 százalékát, mésztermelésének 50 százalékát, cementtermelésének 60 százalékát végzik.* Felbecsülhetetlen szolgálatot tett a háborúban, a *felsőgallai cementgyár* építésével, úgy hogy az üzem a hadvezetés érdekeinek szolgálatára állhatott. Humánus érzülete az alkalmazottak és munkások, *számtalan szociális intézményét hívta életre* és közben folyton terjesztette a vállalat érdekeltségét. A *Magyar Általános Hitelbank* igazgatósági és végrehajtóbizottsági tagja, a *Bauxit Trust* elnöke, gazdasági főtanácsos, felsőházi tag és számos széntermelésből élő nagyközség *díszpolgára*. Elnöke a *Magyar Bánya- és Kohóvállalatok Egyesületének, a Cementgyárak és Mészégetők Országos Szövetségének, a Gyosz-nak és a Magyar Kémikusok Egyesületének.*

Báró madarasi MADARASSY-BECK MARCEL DR.

pályáját végig a *Leszámitolóbank* kötelékében futotta meg. Mint fiatal tisztviselő megszervezte az intézet jelzálogosztályát, nem sokkal később az agrárhitel ellátás terén jutott vezető szerephez, később az intézet igazgatója, majd vezérigazgatója lett. A *Leszámitolóbank*, illetve *Madarassy-Beck* Marcel üzleti politikája *a régi tradiciókon* nyugszik, követi atyjának, *Madarassy-Beck* Miksának hagyományait, aki mindig az óvatos, körültekintő és szolid üzleti felfogását tartotta szemelőtt. Hallatlan méretű tevékenységet fejt ki a közgazdaság területén. Főtanácsosa a *Magyar Nemzeti Banknak*, helyet foglal a *Pénzintézeti Központ* vezetőségében, elnöke a *budapesti Giro és Pénztáregyletnek*, igazgatósági tagja a *Magyar Investment Rt.*-nak, a *Külkereskedelmi Intézetnek, a Zentral-Europäische Länderbanknak és a Banque des Pays de l'Europe Centrale-nak.*

Gazdasági életünk valódi alkotóeröi jutottak méltán megérdemelt elismerő kitüntetéshez és az őszinte öröm, ami gazdasági körökben megnyilvánult, hűséges képet mutat a kitüntetettek iránt élő osztatlan tiszteletről.

Szeptemberben életbelép az áruházak üzleti működésének korlátozásáról szóló szabályrendelet

Az áruházi kérdés megoldása változatlanul igatja a tisztességesen küzködő kereskedők tízezreit, akik nagyon jól látják, hogy exisztenciájuk további sorsa az áruházak tevékenységének megfelelő visszaszorításától függ. A *Fővárosi Hirlap* esztendők óta folytatja közérdekű hadakozását az áruházak ellen és a kereskedői érdekképviseletekkel együttesen kivívta azt az eredményt, hogy *elkészült az áruházak működésének korlátozásáról szóló kereskedelmi miniszteri rendelettervezet.* Az életbeléptetés még hátra van, ez a késedelem azonban

pillanatra sem ébresztheti az áruházakban azt a hiú ábrándot, hogy a kérdés feledésbe ment és nyugodtan folytathatják értékromboló műveleteiket.

A kormány minden oldalról tájékozódott és a lefolytatott vizsgálatok megerősitették azt a tényt, hogy a *budapesti kereskedők mértéktelen leromlásának oka az áruházak kiméletlen versenymanővereivel indokolható.* Nincsen olyan szakmai árucikk, amely ne sorakozna fel az áruházak és az áláruházak pultjai mögött és nincsen olyan kereskedő, aki ne érezné, hogy az áruházak ilyformán mindegyikük exisztenciája ellen dolgozik. Az áruházak ravasz beosztással minden szakmát szerepeltetnek bizonyos olcsó és reklámárusitás keretében és ezzel elérik, hogy *a közönség időszakonként teljesen figyelmen kivül hagyja a szakmabeli kereskedőket.*

Az áruházak számítása bármilyen ravasz, mégis egyszerű: az egyik napon olcsóbban árusítja például a cipőt, csakhogy az olcsóság köpenye alatt becsalogatott vevőt más cikk vásárlására is csábitsa.

Állandóan változnak a leltári tárgyak, a különböző kiárusítások és hangzatos elnevezésű szezonvásárok propagandái és a vevőközönség mindenképpen áruval megrakottan jön ki az áruház kapujából. Nem bánják az áruházak, *ha egyes cikkekre ráfizetnek*, mert a másikon úgyis nyerészkednek, az egyiket olcsón adják, a másikon pedig annyit keresnek, hogy bőven kárpótolják magukat. Ez a tulajdonképpeni álolcsóság megtéveszti a közönséget, amely nem jár jobban, mintha a megszokott szakmabeli kereskedőnél vásárolja azt az árut, amit a kereskedő *szavatossággal és lelkiismeretességgel* tesz eléje. Külön büne az áruházaknak, hogy

kisajátitották a vendéglátó ipart és ma alig van áruház, amely az élelmiszerárusitáson túlmenően nem rendezkedett volna be ebéd és uzsonna kiszolgálására.

A kereskedőkön kivül tehát az élelmiszerárusok, a vendéglők és kávéházak is részesei az áruházi verseny minden lesujtottságának és ha ezek most panaszkodnak és segitséget kérnek, úgy *a kormány valóban nem tehet mást, minthogy energikus gesztussal megfegyelmezi az áruházakat.*

Értesülésünk szerint *Bornemisza* Géza kereskedelmi miniszter mindvégig állja azt, amit a *Fővárosi Hirlap* egyik utóbbi számában az áruházi problémáról bejelentett. A kereskedelmi miniszter a kereskedői érdekek védelmét tartja szemelőtt és

nemcsak, hogy teljes egészében végrehajtja a rendelettervezetet, hanem azt bizonyos tekintetek érdekében jelentékenyen megszigoritja.

Az áruházak működésének korlátozásáról szóló rendelet tehát megváltozik, még pedig olyan értelemben, hogy az a kereskedelem jogos érdekeit fogja még biztosabb szankciókkal körülbástyázni. A rendelet e pillanatban tehát átdolgozás alatt áll és a miniszter felfogásának megfelelően, — amint erről a kereskedelmi miniszter közvetlen környezetéből értesülünk, — *szeptemberben feltétlenül életbelép.*

Helyzetjavulás a biztosítási üzlet területén

Az önsegélyző biztosítási alakulatok alkonya

Április 30-án, kedden tartotta a *Biztositó Intézetek Országos Szövetsége Gergely* Tódor gazdasági főtanácsos elnöklésével idei közgyülését, amelyen részletesen beszámoltak úgy a biztositási szakma múltévi helyzetéről, mint az érdekképviseletnek lefolytatott tevékenységéről. *Kutasi* Elemér dr. igazgató előterjesztette a Biosz évi jelentését, amely megállapitja, hogy

a biztosítási üzlet helyzete az előző évekhez képest bizonyos javulást mutat.

A díjbevételek állandóan lefelé irányuló tendenciája megszünt, sőt néhány ágazatban szerény díjszaporulat is mutatkozik. Ezzel szemben a *tüz- és jégbiztositási* ágazatokban a díjbevétel csökkenése tovább folytatódik.

A BIOSz jelentésében beszámol arról az eredményes intervenciójáról is, amely beszüntette az utóbbi években tömegesen alakult *kormányhatósági engedély nélkül működő kisebb szervek működését.* A BIOSz előterjesztéseinek eredményeként

a belügyminisztérium rendeletet adott ki, amely szerint ezek az önsegélyző alakulatok az egyesületi jogszabályok hatálya alá helyeztetnek és cimükben a biztositó elnevezést nem használhatják.

A középiskolai tanterv reformjával kapcsolatban a BIOSz lépéseket tett a kultuszminisztériumnál, hogy az új tanterv által kötelezőleg előirt gazdasági ismeretek tanitása keretében a biztositás alapismeretei is kellő oktatásban részesüljenek.

Külön fejezetet szentel a jelentés az *életbiztositással kapcsolatos* kérdéseknek, közöttük az idegen valuta számolási értékének kötött biztositások beszüntetéséről. E mellett számos argumentum, elsősorban

a pengő belső vásárlóerejének szilárdsága szól,

ugyanakkor, amikor a legszilárdabbnak hitt külföldi pénznemek értékében egymásután nagyarányú eltolódások állanak be. Az elmúlt évben az egyes társaságok még nem tudtak megegyezni ennek a kérdésnek végleges rendezésében, azonban *elvben már megállapodtak abban, hogy az idegen valutákban kötött életbiztositásokat lehetőség szerint csökkentsék.* Az életbiztositási üzletág fejlődésének elömozditását célozta a BIOSz-nak a pénzügyminiszterhez felterjesztett az a kérése, hogy az életbiztositási díjakra fordított jövedelem *évi 600.— pengő erejéig a jövedelemadó alól mentesittessék.* Ez a kérdés a készülő új adókódexben nyer majd megfelelő szabályozást.

Minthogy *Rainer* Mihály alelnök visszavonult, helyébe alelnöknek egyhangúlag *Lugos* Jánost, a Generali vezérigazgatóját választották meg.

Ünnepi hangulat a TÉBE közgyülésén

Elnöknek újból Hegedüs Lórántot választották meg

A *Takarékpénztárak és Bankok Egyesülete* az elmúlt szombaton tartotta évi rendes közgyülését *Hegedüs* Lóránt dr. elnöklésével. *Hegedüs* Lóránt üdvözölte *Fabinyi* Tihamér pénzügyminisztert, *Imrédy* Bélát, a Nemzeti Bank elnökét, *Lenk* Adolf vezérigazgatóhelyettest, *Korányi* Frigyes bárót, a PK elnökét, *Balogh* Jenő volt igazságügyminisztert, a Tudományos Akadémia képviselőjét, *Jakab* Oszkár államtitkárt, *Iklódy-Szabó* Andor miniszteri osztályfőnököt, *Pásztor* Miksát, a PK. vezérigazgatóját, aki éppen a mai napon vonult nyugalomba, továbbá angol nyelven Royal *Tylert*, a Nemzetek Szövetsége képviselőjét s H. J. *Brucet*, a Nemzeti Bang tanácsadóját. Az üdvözlések után *Hegedüs* Lóránt *Popovits* Sándorról, a Magyar Nemzeti Bank nagynevű elnökéről tartott emlékbeszédet, amit a közgyülés közönsége mély meghatottsággal hallgatott végig. Az évi jelentések és a különböző számadások elfogadása után a közgyülés elismerését és köszönetét nyilvánította *Kresz* Károly dr.-nak és *Nyulászy* János dr.-nak, a TÉBE igazgatóinak, *Nyári* Pál dr. igazgatóhelyettesnek, *Görög* Frigyes dr. előadónak, *Jármay* Pál dr. főtitkárnak és *Némethy* Kálmánnak.

Ezután *Fleissig* Sándor, az Angol-Magyar Bank alelnök-vezérigazgatója tartotta meg előadását, amelyben érdekesen foglalkozott azzal, hogy

a nagyközönség érdeklődését fel kell kelteni a pénzvilág szervezeteire.

Nagyhatású előadásában azt fejtegette, hogy *nincsen rejtegetni való*, söt a munka első és legfontosabb feltétele a világosság, a napfény és a mindenkor bevált megértő, magyar józan ész.

A napirend utolsó pontja az *elnökválasztás* volt. *Weiss* Fülöp, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnöke méltatta *Hegedüs* Lóránt nagy érdemeit és indítványára

a közgyülés egyhangú lelkesedéssel újból Hegedüs Lóránt dr.-t választotta meg elnöknek.

Hegedüs Lóránt megköszönte a választást és köszönetet mondott a végrehajtóbizottságnak és annak elnökének, *Weiss* Fülöpnek a TÉBE vezetőségével való együtthaladó munkásságáért, amely azt eredményezte, hogy *a magyar hitelélet számos problémáját sikerült közmegnyugvásra megoldani.*

Harmincéves jubileumán a B. N. V. tüneményesen túlszárnyalta minden előző attrakcióját

Rendkívül gondos előkészítés után pénteken megnyílik az ország ipari és kereskedelmi fejlettségének évenkinti nagy vizsgája: *a Budapesti Nemzetközi Vásár.* Három évtizeddel ezelőtt *Tavaszi Vásár* néven nyitotta meg kapuit az érdeklődő bel- és külföldi közönség előtt, amely intézmény azóta évről-évre fejlődött fel olyan magasságra, hogy ma már valósággal *európai esemény* a budapesti BNV. Az idei jubiláris vásáron másfélezer kiállító vesz részt. Hét külföldi állam külön pavillont állít, Magyarország legnagyobb iparágai pedig oly nagyméretü kiállításra vonulnak fel, amely nemzetközi viszonylatban is rendkívüli teljesítményt jelent. A vásár szenzációi a *repülőgépkiállítás, a divatrevü, a mintacsaládiház, a lég- és gázvédelmi kiállítás, a gumi, üveg és acél mintautak, a cseppfolyós gyümölcs és a gépipar számtalan ujdonsága.* A közönség napokra szóló látványosságot talál a vásár területén és így érthető az a monumentális érdeklődés, ami az Iparcsarnok és környékére a közeli napokban oly nagyszerü mozgalmasságot igér.

A jubileum alkalmából felkerestük

HALLÓSY ISTVAN igazgatót,

a vásár fáradhatatlan szervezőjét, aki a jubiláris kiállítás alkalmából a következőket mondotta:

— A békeévek teljében nött ki az első magyar vásár a Vigadó ruhatárában, ma pedig százezer négyzetméter területen, *ezerötszáz kiállító reprezentálja gazdasági életünk fejlődését.* A vásár feladata az volt, hogy a mindenkori viszonyoknak megfelelően szolgálja a magyar ipart és kereskedelem fejlesztését. A BNV szerves fejlődés útján jött létre minden hatósági támogatás nélkül. Elvitathatatlan, hogy a magyar kormány és a főváros jóindulata, továbbá a kereskedelmi és iparkamara önzetlen gondozása nagy szerepet játszott a vásár intézményének naggyá fejlesztésében. Különösen áll ez az utolsó öt év lendülete, fejlődése tekintetében, amikor az *Éber* Antal vezetése alatt álló kamara, a *Chorin* Ferenc elnöklete alatt müködő GYOSZ-szal felismerték a nemzetközi vásár közérdekü jelentőségét és a legnagyobb céltudatossággal tették programjukká, hogy a *vásárban rejlö nagy propaganda erőket az ország gazdasági életének javára kifejlesszék.* A BNV esztétikai szempontból is Európa egyik legszebb vására, amely minden tavasszal újra kivirágzik és újabb lehetőséget nyújt a zseniális magyar építészeknek, iparmüvészeknek és tervezőknek, hogy *új kreációkkal gazdagitsák az intézményt.* Az idei vásár még egységesebb, színesebb és nagyobb, mint a legutóbbi volt. Fő jellemvonása a *magyar tömeggyártó iparoknak nagy egységekbe való összefoglalása,* hogy a bevásárolni szándékozó belföldi és külföldi kereskedők gyorsan áttekinthessék a kiállítást. A Budapesti Nemzetközi Vásár Budapest gazdaságföldrajzi helyzetének, a magyar ipar fejlődésének és a magyar tranzitó kereskedelemnek közös eredője, amelyre *az idén is büszkén tekinthet a magyar gazdasági élet.*

Nyugalomba vonult Pásztor Miksa, a PK vezérigazgatója

Utódja Posch Gyula lett

A *Pénzintézeti Központ* április 29-én tartotta báró *Korányi* Frigyes dr. nyug. m. kir. pénzügyminiszter elnöklete alatt XVIII. rendes évi közgyülését. A közgyülésen, amelyen a pénzügyminisztert *Iklódy-Szabó* Andor dr. miniszteri osztályfőnök képviselte, a budapesti és vidéki pénzintézetek kiküldöttei nagyszámban jelentek meg. Az igazgatóság jelentését *Pásztor* Miksa vezérigazgató terjesztett elő. A közgyülés tudomásul vette az 1934 december 31-iki mérleget, amely *1,555.545.66 pengö tiszta nyereséget* eredményezett. A közgyülés a pénzintézeti üzletrészek után az alapszabályszerü maximális *6%-os osztalékot,* a kincstári üzletrészek után pedig *4%-os osztalékot* állapított meg.

A közgyülés új tagokként megválasztotta a megüresedett igazgatósági tagsági helyekre *Milos* György kormányfőtanácsost, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület vezérigazgatóhelyettesét, *Lukács* Antal dr.-t, a „Hermes" Magyar Általános Váltóüzlet Rt. ügyvezető igazgatóját és *Tyrnauer* Samu gazdasági főtanácsost, a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége ügyvezető igazgatóját, a megüresedett választmányi tagsági helyre *Halom* Dezső dr. főtanácsost, a Magyar Általános Ingatlanbank Rt. alelnök-vezérigazgatóját, a felügyelőbizottságba pedig *Alapi* Bélát, a Belvárosi Takarékpénztár Rt. ügyvezető igazgatóját, *Déri* Vilmost, az Angol-Magyar Bank Rt. igazgatóját és *Barta* László dr.-t, a Magyar-Cseh Iparbank Rt. igazgatóját.

A közgyülés után a Pénzintézeti Központ igazgatósága tartott ülést, amelyen báró *Korányi* Frigyes dr. elnök bejelentette, hogy *Pásztor* Miksa vezérigazgató egészségi állapotára és hosszú szolgálati idejére való hivatkozással azt a megmásíthatatlan elhatározását közölte, hogy e hónap végével nyugdíjba lép. Az elnök meleg szavakkal mutatott rá, hogy *mily rendkívül nagy érdemei vannak Pásztor Miksának a magyar hitelügy egyeteme terén* és különösen a Pénzintézeti Központ létesitése, megszervezése és egész működése körül. Az igazgatóság *Milos* Györgynek, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület h. vezérigazgatójának és *Kozma* Ferencnek, a Szeged-Csongrádi Takarékpénztár vezérigazgatójának hozzászólása után egyhangúlag sajnálattal vette tudomásul Pásztor Miksa vezérigazgató elhatározását, azzal, hogy Pásztor Miksa iránti nagyrabecsülésének, szeretetének és kiváló érdemei iránti elismerésének a mai ülés jegyzőkönyvében ad kifejezést.

Az igazgatóság ezután báró *Korányi* Frigyes dr. elnök javaslatára a pénzügyminiszter hozzájárulásával egyhangúlag *kinevezte a társulat vezérigazgatójává Pósch Gyula dr. kincstári főtanácsost,* a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület ügyvezető igazgatóját.

Megakadályozza a kormány a benzinárak felemelését

A petróleumtermékek meglepetésszerü áremelése az érdekelt fogyasztók körében nagy visszatetszést keltett. Hétfőn ebben az ügyben jelentős fordulat történt:

a kereskedelmi miniszter elrendelte a benzinárak emelésének sürgős megvizsgálását.

A minisztérium illetékes szakosztálya közölte az ásványolajfinomítókkal, hogy az áremelést a legélesebben ellenzi és *felhivta őket a régi árak azonnali visszaállítására.*

A két legnagyobb vállalat máris hajlandónak mutatkozott a felhívás teljesítésére.

A tárgyalások folynak.

Azok a közlemények, hogy az áremelés bármely hatóságok előzetes hozzájárulásával történt, nem felelnek meg a valóságnak.

Illetékes helyen ezúttal is hangsúlyozzák, hogy *a kormány szükség esetén a legszigorúbb intézkedésekkel is meg fogja akadályozni az indokolatlan áremeléseket.*

Nyolc pengős osztalékot fizet az Első Magyar Biztosító. Az *Első Magyar Általános Biztosító Társaság* április hó 27-én tartotta 1935. évi rendes közgyülését, amely az 1934. évi nyereséget 283.541.29 pengőben, *az osztalékot pedig 8.— pengőben* állapitotta meg.

Részvénytársaság Villamos és Közlekedési Vállalatok számára (Trust). Az április 27-én tartott közgyülés jóváhagyta az 1934. évi mérleget és elhatározta, hogy a részvények 6. számú osztalékszelvénye folyó évi április 29-től kezdve *4.— pengővel* váltassék be a Magyar Általános Hitelbanknál.

A Magyar Általános Kőszénbánya közgyülése. A *Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat* szombaton tartotta évi rendes közgyülését *Berzeviczy* Albert elnökletével. Az igazgatóságnak a közgyülés elé terjesztett évi jelentése szerint a vállalat széntermelése 1934-ben 16.98 millió métermázsa volt az előző évi 16.08 millió métermázsával szemben. A nagyobb széntermelés dacára a bányák kapacitása 1934-ben is csak részben volt kihasználható. A cementfogyasztás az előző évi mélypont után mintegy 10 százalékkal emelkedett és az áramfogyasztásban is némi emelkedés jelentkezett. Szociális célokra a társaság 3.2 millió pengőt fordított. A közgyülés ezután jóváhagyta a nyereség felosztására vonatkozó javaslatot, amely szerint az értékcsökkenési tartalékra fordított 2,600.000 pengő, az ipari üzemek értékcsökkenési tartalékára fordított 1.200.000 P és az igazgatóság, valamint a tisztviselők jutalékára fordítandó 73.987.63 P levonása után a múltévi nyereségáthozattal együtt elért 3,308.545.50 P (tavaly 3,279.050 P) tiszta nyereségből az általános tartalékra 350.000 P, az alkalmazottak nyugdijalapjára 300.000 P, munkásüdülési célokra 100.000 P, kulturális célokra 50.000 P, osztalékul pedig részvényenként 10 P (mint tavaly) fordíttassék és a fennmaradó 88,545.50 P új számlára vitessék át. A közgyülés az igazgatóság tagjaivá gróf *Esterházy* Ferencet, *Kovács* Gézát és *Melczer* Lászlót, a felügyelőbizottság tagjaivá pedig *Körmendy-Ékes* Lajost és báró *Radvánszky* Albertet újból megválasztotta. A közgyülést követő igazgatósági ülésen dr. *Berzeviczy* Albert elnökké, *Vida* Jenő felsőházi tag, vezérigazgató pedig alelnökké újból megválasztatott.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete e hó 26-án tartotta az 1934. üzletévre vonatkozó rendes közgyülését dr. *Pesthy* Pál elnöklete alatt. A közgyülés elé terjesztett igazgatósági jelentés szerint az intézet likviditása az elmult évben további 643.000 pengővel emelkedett. A járadékhátralékok a gazdavédelmi intézkedések következtében 10%-kal csökkentek s erre való tekintettel az intézet a múlt év végén kis kölcsönök folyósítását újból elkezdte. Az intézet a vele összeköttetésben álló vidéki intézetek rendes hitelkereteit az elmúlt évben is változatlanul fenntartotta. A személyzeti kiadások az előző évi 709.522.96 pengőről 497.378.— pengőre, a dologi kiadások 212.059.66 pengőről 202.501.75 pengőre, az igazgatósági és felügyelőbizottsági tiszteletdíjak pedig 29.733 pengőről 11.905 pengőre csökkentek. Az intézet az elmúlt évben 62.252 drb. gazdaváltót számitolt le 99.185.425 pengő értékben. E váltók átlaga 1600 pengőn alul marad, ami bizonysága annak, hogy az intézet változatlanul a kisgazdaközönség hiteligényeinek kielégítésére helyezi a súlyt. Az intézet pénztárforgalma 92.255.196 P volt, *a tiszta nyereség 162.475.78 pengő.* Alelnökké újból dr. *Pesthy* Pál választatott meg és egyúttal az elnöki teendők ellátásával is megbizatott. Igazgatósági tagokul újból megválasztattak: dr. *Hajós* Kálmán ügyvéd és dr. *Mutschenbacher* Emil, az OMGE igazgatója, és mint új tagokul beválasztattak az igazgatóságba *Csizmadia* András országgyülési képviselő, *Lukács* Béla földbirtokos, országgyülési képviselő, dr. *Reményi Schneller* Lajos, a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége vezérigazgatója és *Haypál* István földbirtokos.

A Nagybátony-Ujlaki Egyesült Iparművek Rt. igazgatósága megállapította az 1934. évre vonatkozó zárószámadásokat, melyek az értékcsökkenési tartalékalapnak megfelelő összeggel való dotálása után 264.683.54 pengő nyereséget eredményeztek és az 1935 május hó 9-ére összehívandó közgyülés elé azt a javaslatot terjeszti, hogy osztalékul a multévivel azonosan 5%, vagyis részvényenkint 0.75 pengő fizettessék ki.

A Beocsini Cementgyári Unió R.-T. május 14-én tartja évi rendes közgyülését. A vállalat az elmúlt esztendőben 102.103 pengőt keresett meg tisztán, míg bruttó jövedelme 423.030 pengő volt, tehát csak egy árnyalattal maradt alatta az előző esztendő hozadékának.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási megbízások

I., Mészáros-u. Közs. Élelmiszer üzletben elektromos **világítási munka** vállalatba adása. Déri Emil és Alfréd VII., Thököly-u. 8. 1.098.10. — I. ker. ingyenes **Duna-uszoda felállítása,** Aschenbrenner János VII., Zugló-u. 46. 3.189.70. — IV. ker. uszoda **faanyagszállítási munka** Polacsek J. és Fia, IX., Soroksári-u. 146. 4.954.50. — IX. Szent László közkórház kézmosóépületben **ácsmunka,** Kara János VIII., Thököly-u. 104. 2.481.50. — II., Batthyány-téri Szent Anna-templom **állványozó munka,** Marton László V., Ujpesti rkp. 1418. 2.680. — IX., Szent László-kórház kézmosóépület **föld-, kőmüves- és elhelyező munka,** Ilia Ferenc VII., Eötvös-u. 26/a. 6.456.30. — III. ker. ingyenes **Duna-uszoda felállítása,** vitéz Nagy József V., Kárpát-u. 33. 2.600.—.

Az ingyen Duna-uszoda felállítási munkáit v. Nagy József kapta 2600 pengőért.

A kórházaknál kiselejtezett anyagok megvásárlására Havas Samu és Társa ajánlatát fogadták el.

Kőmüvesmunkát a Szent László-kórháznál: Ilia Ferenc 6456 pengőért.

Ácsmunkát ugyanott: Kara János 2481 pengőért.

Uj versenytárgyalási kiírások

Villamosszerelési cikkek szállítását a hivatalok és üzemek részére. Pályázni lehet május 15-én d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Gumipadlóburkolási munkára a Sopron—Bánát-utcai iskolánál. Pályázni lehet május 14-én d. e. 10 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Vízvezeték- és csatornázási munkára az Ujvidék-utcai elöljárósági építkezésnél. Pályázni lehet május 7-én d. e. 10 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Burkoló munkára a Rókus-kórháznál. Pályázni lehet május 7-én d. e. 10 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Beérkezett ajánlatok

Az összes kerületekben lévő iskolákban, kórházakban vaskályhajavítási- és karbantartási munkára pályáztak: Négyökrű Vince, Jónász és Weiner, György, Bruckner és Orolin, Barna Márton, Berkes Jenő, Guiz Károly, Knausz Gyula, Koja Lajos, Wagner Géza, Gebei Ferenc, Halász Gyula, Lőrinc Pál és Vince, Munkácsy Gyula, Sági István, Zeiser és Kremsier, Kovács Sándor, Pázdán Lajos, Kremsier Pál, Péter Artúr, Kajtár Lajos, Felber Rezső, Mészáros Lajos, Avár György, Steinbach János, Gáspár Sándor, Szokolai József Geiger Gyula, Hermann László, Göttler Manó, Madarassy László, Pascha és Társa, Németh Ferenc, Wahl Ferenc, Szabó Frigyes, Rajcsányi János, Zsédely Károly, Nagy Gyula.

A budakeszi úti illemhely építési munkáira pályáztak: Böhm és Kállay 5170, Varsa János 5465, Kapuvári Gusztáv 5578, Wihart Ferenc 5860, Méhn Károly 6353, Darvas Testvérek 6389, Beetz Vilmos 6473, László Ferenc 6678, Ertl József 6784, Heverdle János 6819, Pruscha József 5761 pengővel.

Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

SEMPERNOVA
ELSŐ MAGYAR NEMESVAKOLATGYÁR
BALOGH GÉZA
VII., LÖVÖLDE-TÉR 4. TELEFON 213—66.

Krausz Ferenc
bronzöntő Budapest, VI., Babér-utca 80.
Telefon: 932—26

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKÉSZÍTŐ
Gáz-, víz- és gőzarmaturák
BUDAPEST, VII., AKÁCFA-U. 61. TELEFON: 40-6-44

RÉVÉSZ ÉS HUSZÁR
autótechnikai cikkek és láncok. Durex-dugattyú vezérképviselet
Budapest, VI., Jókai-tér 7. Tel.: 18-9-54

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8.
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78.
Közp. fűtés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

Cordatic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 május 8. — 19. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGO
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavilonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Boldog, erős, tündöklő Budapesthez vezet a Nemzeti Egység

Bornemisza Géza kereskedelmi miniszter kijelenti a Fővárosi Hirlapnak, hogy a budapesti országgyűlési képviselők megtartják törvényhatósági mandátumaikat. — Általános rokonszenv fogadta a Nemzeti Egység listáit — Nehézségek és széthúzás a baloldali pártok területén

Sipőcz Jenő főpolgármester az új törvényhatóság működésének megindulásáról

A budapesti törvényhatósági választások előkészületei eljutottak abba a stádiumba, ahol az erők kimunkálása a legteljesebb mértékben megindult. Maga az a tény, hogy a Nemzeti Egység Pártja nyilvánosságra hozta jelölt-listáját, annak a bizonyítéka, hogy a párt teljesen tisztában van harci taktikájával és azokkal a módszerekkel, amelyekkel a főváros közönségének bizalmát, szeretetét és a cselekvésre felhatalmazó akaratát a nemzeti egység gondolata és annak nagynevű vezére, *Gömbös* Gyula miniszterelnök mellé állítja. Ez a jelölt-lista mély megfontolások eredménye, amely azt mutatja, hogy a Nemzeti Egység Pártja a budapesti kerületek kívánságait, amennyire csak emberileg lehetséges, teljes mértékben honorálta. A választások eredményeképpen a Nemzeti Egység Pártjának városházi frakciója kifejezésre juttatja majd Budapest székesfőváros lakosságának társadalmi rétegeződését és minden foglalkozási ágnak, minden néposztálynak meg lesz a módja ahhoz, hogy a főváros ügyeinek vitelében hozzászólhasson és cselekvő akaratának kifejezést adjon. A cél, ami remélhetőleg a legtökéletesebb módon sikerül, az volt, hogy ez a jelölt-lista, valamint ezt követőleg majd a párt törvényhatósági bizottsági csoportja, hű tükörképe legyen Budapest közönségének és becsületes szószólója azoknak a kívánságoknak, amelyeket akár egyes társadalmi rétegek, akár egyes kerületek és városrészek jogosan táplálnak.

A legnagyobb jelentőségű ténye azonban mindenekfölött a jelölt-listáknak az, hogy maga *Gömbös* Gyula miniszterelnök, a Nemzeti Egység Pártjának vezére, odaállott az élre és így a Nemzeti Egység Pártjára az a kötelesség is hárul, hogy a miniszterelnök személyes győzelméért is harcba szálljon. Maga az a tény, hogy a miniszterelnök erre vállalkozott, azt mutatja, hogy a legnagyobb mértékben súlyt helyez arra, hogy amint az országban döntő és elhatározó győzelmet aratott a Nemzeti Egység Pártja, úgy a fővárosi törvényhatósági választásokon is ezt a helyzetet kell valóra váltani. Budapest székesfőváros közönsége már az országgyűlési képviselőválasztásnál hitet tett a Nemzeti Egység Pártja mellett, mikor annak mandátumai számát a negyedik helyről az első helyre emelte. Itt azonban megállás nincs és nem is lehet, mert Budapest székesfőváros kormányzását egyetlen pártnak kezébe kell letenni, a kormány pártjának kell átvennie Budapest életének irányítását és ennek a pártnak kell megvalósítani a főváros belső életében is azokat a reformeszméket, amelyeket *Gömbös* Gyula kormánya zászlajára írt. Budapest népének meg kell mutatnia, hogy a nemzeti egység gondolata a fővárosi törvényhatósági bizottság termében éppen olyan többségre támaszkodik, mint amilyennel az országgyűlés képviselőházában viszi majd sikerre a kormány akaratát.

Mindez legelsősorban a főváros közönségének legnagyobb érdeke. Ez a közönség a maga kárán tanulhatta meg, hogy mit jelent kis pártok, párttöredékek, rivalizáló csoportok és világnézeti harcok bonyodalmaiban elvesző energiák játékszereinek lenni. Ez a közönség természetszerűen vágyik arra, hogy egy, az egész lakosság egyetemes érdekeit állandóan szem előtt tartó és becsületes sikerekre vágyó többség vegye át ügyeinek intézését. Budapest székesfőváros polgársága és munkássága éppen olyan nyugalommal teheti és teszi le jövőjének irányítását a Nemzeti Egység kezébe, mint ahogy azt áradó lelkesedéssel az egész ország cselekedte. Ez a választás lesz záloga azután annak is, hogy a nemzet nagy egységéből ne hiányozzék többé ennek az egységnek egyik legdrágább kincse, maga Budapest, amelyet elidegeníthettek és külön testté tehettek a párttorzsalkodások és a világnézeti harcok, de amelyet egybeolvaszt a nemzettel és az országgal az a melegen izzó szeretet és alkotni vágyó erő, amelyet a Nemzeti Egység képvisel.

Bornemisza Géza kereskedelmi miniszter nyilatkozik a mandátumok sorsáról

A *Nemzeti Egység Pártja* méltóságteljes nyugalommal készül a törvényhatósági választásra és nem zavartatja emelkedett szellemű agitációját azoktól a kicsinyes kritikáktól, amelyek itt-ott elhangzanak az ellenzéki frontokról. A fővárosi jelölőlistákat *a kormány tagjainak bevonásával állították össze* és természetesen résztvett a listák felülvizsgálatában *Bornemisza* Géza kereskedelemügyi miniszter is, akinek *kettős jogcíme* van a fővárosi politika irányításához. *Bornemisza* Géza nemcsak a kormány tagja, hanem mint volt törvényhatósági bizottsági tag, már az elmult ciklusban is *kiemelkedő értéke volt az autonómiának.* A kereskedelmi miniszter véleménye a községi választásokról tehát *messzehangzó csengéssel bizonyíthatja, hogy a Nep-listák magukon hordozzák Budapest legértékesebb neveit,* akikre nyugodt lelkiismerettel bízhatja sorsát a milliós főváros lakossága.

A törvényhatósági választási előkészületekkel kapcsolatban felkerestük

BORNEMISZA GÉZA
kereskedelmi minisztert,

aki a következő nyilatkozatot adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Meggyőződésem szerint a *Nemzeti Egység Pártjának* listái teljesen megnyerik a főváros lakosságának tetszését. Ezeken a listákon a társadalom valamennyi rétege képviselve van. A régi kimagasló várospolitikusok neve mellett

helyet biztosítottunk az ifjúságnak,

köztük a frontharcosoknak, a tisztviselőknek, a kereskedőknek, az iparosoknak és a munkásságnak, akikre együttvéve igen fontos szerep vár a főváros újjáépítése körül. Igyekeztünk a listákon az egyes érdekcsoportok legkiválóbb harcosainak helyet adni. Azt akarjuk, hogy a törvényhatósági bizottságba is csak olyan ember kerüljön be, akinek tényleg ott van a helye. Azt hiszem,

listáinkon sikerült oly neveket összegyüjtenünk, amelyek a társadalom minden rétegében a legmelegebb visszhangot keltik

és a különböző érdekcsoportok a legnagyobb lelkesedéssel állnak a Nemzeti Egység zászlaja alá.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ezután felhívta a kereskedelemügyi miniszter figyelmét azokra az elterjedt hírekre, amelyek szerint a *Nemzeti Egység Pártja* listáin szereplő képviselők állítólag nem tartanák meg törvényhatósági mandátumaikat. *Bornemisza* miniszter ezzel kapcsolatban a következő nagyjelentőségű kijelentést tette:

— *A Nemzeti Egység Pártjának képviselői feltétlenül megtartják majd törvényhatósági mandátumukat is,* mert az a meggyőződésünk, hogy

a közgyűlésnek és az országgyűlésnek szoros összeköttetést kell egymással fentartani.

Nagy nemzeti érdek fűződik ahhoz, hogy Budapest székesfőváros problémáinak igazi ismerői ott üljenek a képviselőházban is, ahol lelkesen harcolhatnak ennek a városnak eminens érdekeiért. A két testület összműködése biztosítja csak teljesen a főváros jogos követeléseinek teljesítését és ez a két nagytekintélyű testület küzdhet majd eredményesen Budapest szebb jövőjéért.

— Ha a törvényhatósági választáson a *Nemzeti Egység Pártja* az országos választásokhoz hasonló nagy győzelmet arat, — amint ez előrelátható — akkor

megindulhat a város parlamentjében is Gömbös Gyula reformprogramjának megvalósítása.

Én a magam részéről, mint a kormánytagja is, a legteljesebb odaadással és szeretettel fogom támogatni a közgyűlés alkotó munkáját, amely a milliós város jöbb jövőjét hivatott életre kelteni.

Bornemisza Géza kereskedelmi miniszter fenti nyilatkozata sok félreértés eloszlatására alkalmas és előrevetíti azt a szilárd törekvést, hogy *az új közgyűlésben nem lehet más vezérlő gondolat, minthogy Budapest erőteljesebb lépésekkel haladjon a fejlődés útján.*

Sipőcz Jenő főpolgármester:

Még nem alakult ki az új törvényhatóság összeülésének terminusa, de a törekvés az, hogy a halaszthatatlan ügyek elintézése érdekében mielőbb megtörténjék

A törvényhatósági választásokat június 2-án és 3-án tartják és a szavazás lefolytatása után az új törvényhatósági közgyülés hivatása, hogy Budapest érdekében folytassa az eredményeket igéró komoly munkát. A pártok éles felsorakozása még távolról sem mutatja az erőviszonyok majdani megoszlását és csupán az jelent bizonyosságot, hogy *a főváros közgyülésén ismét a nemzeti alapon álló jobboldal lesz a döntő tényező.* Már most, a választások előtt, felmerül a kérdés, hogy *mikor kezdi meg tevékenységét az új közgyülés* és mikorra várható a személyi kérdések megoldása, amelyek iránt felfokozott várakozás mutatkozik nemcsak a városházán, hanem a polgárság körében is.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

SIPŐCZ JENŐ dr.

főpolgármestert,

aki ezekről a kérdésekről a következő nyilatkozatot tette:

— Még nem alakult ki teljesen az új törvényhatósági bizottság összeülésének terminusa, a törekvés azonban olyan irányú, hogy a *halaszthatatlan ügyek elintézése mielőbb megtörténjen.* Figyelembe kell azonban venni, hogy

a választást júniusban tartják és azután a megalakulásnak vannak olyan függvényei, amelyeket a törvény szerint le kell bonyolítani.

Bizonyos idő szükséges a mandátumok igazolásához, továbbá az érdekképviseleti tagok megválasztásához, ami könnyen azt jelentheti, hogy

a végleges megalakulás éppen a nyári hónap szünetére kitolódna.

— Ilyen körülmények között *ma még bizonytalan, hogy mikorra jut a közgyülés abba a helyzetbe, hogy a tisztújítást elvégezze, ami pedig fontos az adminisztráció folyamatos és zökkenőmentes munkásságának a biztosításához.* Érzésem szerint

a törvényhatósági bizottság megválasztása után dönt ebben a kérdésben

és természetesen meghallgatom a pártok vezetőinek véleményét, akikkel, a régi szokásnak megfelelően *pártközi konferenciákon* tisztázzuk a felmerülő problémákat.

Sipőcz Jenő főpolgármester fenti nyilatkozata rendkívül érdekes abból a szempontból is, hogy hozzávetőleges tájékoztatást nyujt a közgyülés munkásságának megindításáról. E pillanatban *olyan törekvések vannak, hogy a közgyülés összel végezze el a reá váró feladatokat, másfelől pedig azt kivánják, hogy a törvényhatóság még a nyári szünet előtt kezdje meg működését.* Amint a főpolgármester nyilatkozata mutatja: *döntés ebben a vonatkozásban még nem történt* és a megalakulásról a választások után fognak dönteni a hivatalos és várospolitikai tényezők.

Szerdán kezdődik a NEP körzeti propagandája

Kedden délben 12 órakor kezdődött meg a Nemzeti Egység Pártjának országos értekezlete és ugyanebben az időben csendesedtek el az Eszterházy-utcai pártpalota első emeletének azok a hatalmas termei, melyek az utolsó két hétben valóságos népvándorlás színhelyei voltak. *Öt perces turnusokban, közel két héten át fogadta Zsitvay Tibor, a Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezetének elnöke a küldöttségeket, amelyek taglétszáma öt és kétszáz tag között váltakozott.* Az elmult héten már gyorsítani kellett a tempót, de viszont lehetővé kellett tenni, hogy mind a tizennégy kerület megszervezettei, iparosküldöttségei, képzőművész, deputációi, az egyes kaszinók, a női szervezetek és természetesen magánegyének, a közélet és a társadalom vezető egyéniségei megjelenhessenek *Zsitvay* Tibor elnök előtt, hogy néhány szóval tolmácsolhassák hűségüket és ragaszkodásukat a Nemzeti Egység Pártjához.

Figyelemreméltó a Nemzeti Egység Pártjának rendkívül erős térhódítása a munkásság körében:

a mult héten egymásnak adták át a kilincset a a legkülönbözőbb munkásszervezetek tagjai, akik türelmesen várakoztak, gyakran az éjfélbe nyuló órákig, csakhogy ragaszkodásuknak kifejezést adhassanak.

Hétfőn délelőtt deputációztak az utolsó megmaradt szervezetek, hétfőn délután már csönd volt, mert hiszen a párt valamennyi politikusa a parlamentben volt, hogy meghallgassa a költségvetési expozét.

Kedden aztán végleg befejeződött a nyilvános munka a párt községi frakciójában, tekintve, hogy

szerdán indul meg a kerületi körzetekben a nagy munka.

Zsitvay Tibor szerdától kezdve már nem is fogadja a jelölteket, mert hiszen az ő és *Kauser* István dr. pártigazgató egész munkásságát lefoglalja a központi irányítás vezetése. Tudni kell ugyanis, hogy az egyes körzetekben, most először a magyar politika történetében, nem egyéni korteskedéssel, nem trükkökkel és nem mindenki a saját feje szerint végzi a szervezést, hanem kizárólag *Zsitvay* Tibor és *Kauser* István irányítása szerint.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ezzel kapcsolatban azt az információt kapta, hogy az egyik déli lap hétfőn megjelent számában azt irta, hogy a községi szervezés központi irányítását állitólag ifj. *Sándor* László dr. végzi. Ez azonban, bár *Sándor* László dr. lelkes híve a pártnak, *nem felel meg a valóságnak.* A pártban illetékes helyen a legerélyesebben cáfolják ezt a beállitást, amelynek célja nem lehet más, mint zavarkeltés.

Szerdán kezdődnek meg a körzeti ülések, a körzeti elnökök vezetésével,

azokban a szervezeti helyiségekben, vendéglőkben és egyéb helyeken, amelyeket erre a célra már kijelöltek.

A most következő hét tehát a körzeti propaganda hete lesz,

a jövő héten aztán, pontosan szombaton, *május 18-án megkezdődnek a kerületi nagygyülések.*

Mind a tizennégy kerületben lesz egy-egy monstre-gyülés, amelynek vezérszónoka Zsitvay Tibor lesz,

de ezeken a nagygyüléseken résztvesznek és felszólalnak a Nemzeti Egység Pártjának Budapesten megválasztott országgyülési képviselői is. Végül

lesz egy általános budapesti nagygyülés is, amelynek vezérszónoka Gömbös Gyula miniszterelnök lesz.

Kedden este 7 órakor egyébként a pártban propaganda-értekezletet tartottak, amelyen részletesen megvitatták a budapesti községi választások propaganda módszereit.

A Nemzeti Egység Pártjának esélyei egyre inkább kidomborodnak, de ebben jelentős része van annak a céltudatos munkának is, amellyel a szervezést irányítják. Szombat este óta

naponta tizenöt-húszezer válaszlevelezőlapos levelet küldenek szét a Nemzeti Egység Pártjának tagjaihoz.

A válaszlevelezőlapon a párttag közli, hogy a párt embere mikor jelenjék meg lakásán a boletták átvétele céljából. Szombat este adták postára az első tízezres csomagot, ami azt jelenti, hogy a posta azt hétfőn délelőtt kézbesitette ki. *A pártfegyelem azonban oly tökéletes, hogy a hétfői kikézbesités ellenére, kedden reggel 6 órakor már ezer válaszlevelezőlap befutott és a nap folyamán az egyes postai küldemények háromszázas és ötszázas stokkokban ontották a beérkezett újabb válaszlevelezőlapokat.*

Mint ismeretes, *a boletták kikézbesitését eredetileg hétfőn, május 13-án akarták megkezdeni, de közbejött technikai akadályok miatt ezt elhalasztották 17-re.* Ily módon tehát a boletták gyüjtése nyilvánvalóan csak a jövő hét legvégén, vagy az azután következő hét elején kezdődhetik meg.

Sztranyavszky Sándor, – a képviselőház elnöke

Az ujonnan összegyült országgyülés képviselőháza elnökévé választotta *Sztranyavszky* Sándor dr. ny. belügyi államtitkárt, a *Nemzeti Egység Pártjának* volt országos elnökét és a választás mindenütt *a legőszintébb lelkesedést és elismerést váltotta ki.* A magyar újjászületésbe vetett hit leglelkesebb katonája *Sztranyavszky* Sándor, aki fáradhatatlan buzgalommal, hallatlan tehetséggel, lelkének minden atomjával

a nemzeti összefogást segitette valósággá váltani.

Sztranyavszky Sándor emelkedett egyéniségének méltó kifejezője volt az a néhány szuggesztiv erejü mondás, amit az üdvözlésére sietett sajtótestületeknek mondott. *Megértést kérek, megértést hirdetek és megértést adok,* — mondotta és ebben a kijelentésben minden benne van, ami *Sztranyavszky* Sándor múltját és jövő munkásságát jellemezi.

A képviselőház új elnöke dísze és büszkesége a mai magyar közéletnek

és bizonyos, hogy ebben a pozicióban a haza és a nemzet leglelkesebb katonája marad az a *Sztranyavszky Sándor, akinek neve elválaszthatatlan a nemzeti egység beteljesülésétől.*

Nehézségek a baloldali pártoknál

A baloldali polgári pártok meglehetősen nehéz előkészités után összeállitották listájukat, amely szerint *minden kerületben felveszik a küzdelmet a törvényhatósági mandátumokért.* A szabadelvü-, demokrata-, Kossuth-párt, radikális-párt együttes listáján *túlnyomórészt ismert városatyák szerepelnek,* akik eddig is résztvettek a törvényhatóság munkájában.

A közös ellenzéki lista mellett

külön listák is indulnak, amelyek természetszerüleg a baloldali pártok szavazatainak szétforgácsolását fogják eredményezni.

A Józsefvárosban *demokrata polgárok pártja* cim alatt indítottak mozgalmat és külön listával szándékozik résztvenni a választáson *Hüvös* Iván is, aki legutóbb ugyancsak önálló listán szerzett magának mandátumot. A *Háztulajdonosok Országos Szövetsége* gazdasági érdekeinek fokozottabb védelme érdekében *Házbirtokosok gazdasági pártja* néven állit külön lajstromot. A pesti kerületek egy részében *szabad polgári párt* néven a független frontharcosok és az ellenzéki csoportok alapitották szövetséget, hogy a bolettákat megszerezhessék. Ugyancsak a pesti oldalon indul *a kispolgárok és munkások nemzeti pártja* és végül a Józsefvárosban kimondottan középosztálybeli elkülönüléssel alakult meg a *Józsefvárosi polgárok nemzeti pártja.*

Amint látható,

ellenzéki oldalon nincsen meg az az egység, ami nélkül a választások komoly eredményeket igérnének.

Valószinü, hogy az összes kerületekben tiz-tizenkét lista próbálkozik, ezek közül azonban többen elhullanak a bolettaszerzés nehéz küzdelmei során.

(Folytatás az 5-ik oldalon)

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
fa- és acélredőny,
lakatosáru, napellenző
és fémporlál gyártmányai
anyagban és minőségben elsőrendűek
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 5. Tel.: 32-3-76, 45-9-86

Weiss János, Budapest
Iroda: II., Iskola-u. 47. Műhely: Csalogány-u. 8b
Telefon 51—2—55.
Tervez és készit: Központi fütés, gőzmosodák, gőzkonyhák, vízmüvek, vízvezeték, gázvezeték, fürdőberendezések, csatornázás és szellőző berendezéseket.

Krausz Ferenc
bronzöntő Budapest, VI., Babér-utca 80.
Telefon: 932—26

Parkett- és padlózati vállalat
STERNER G.
Budapest, V., Hold-utca 25. Tel.: 105—59

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

KARDOS JENŐ
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ, KÖZPONTI FÜTÉS, VIZVEZETÉK ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Ó-u. 31. Tel.: 17-9-05

PESTI KIRAKAT

Megint a játékkaszinó

A jó Isten tudja, hogy hányadszor vetik már föl a gondolatot, hogy Budapestnek játékkaszinóra van szüksége. Mindez természetesen minden alkalommal úgy történik, mintha a főváros és a magyar idegenforgalom ügyéért aggódó lelkek ötlenék ki ezt az immár halálosan unalmas kísérletezést. De talán van valami tendencia is abban, hogy szajkómódra újra és újra addig ismétlik az ostoba szólamot, míg a korlátoltabbak, a jóhiszeműségükben gyámoltalanok, a tehetetlenségükben is alkotni vágyók — ahogy Pesten mondják — „mellre szívják". Ki tudja, akadhat kevéssé lucidens elme, akár magasabb és felelősebb helyen is, amely egyszer mégis csak azt fogja mondani: ej, ej, ez a játékkaszinó ötlete addig vándorol, addig bujkál, míg egyszer csak mégis megvalósul, meg kell valósulnia, mert nyilván azért nem tud meghalni, azért bolyong lidércfényként az ötlet lelke, mert jó üzlet rejtőzik mögötte.

Hát lehet, hogy jó üzlet. De nem a köznek. Nem az államnak. Nem a fővárosnak. Nem az idegenforgalomnak. Nem a magyar erkölcsnek és a magyar becsületnek. Hanem jó üzlet egyeseknek, gründolóknak és pinkabérlőknek, akik az idegent nem mint barátot, hanem mint kifosztásra ítélt alanyt kezelik. Hát nekünk elég volt a kártyabarlangokból, a kis fosztogató kaszinókból, politikai pártkörök cégére alatt működő apró zsiványtanyákból, semmi szükség sincs arra, hogy ezek helyett valami olyan gigantikus fosztogató intézmény létesüljön, amely ezeknek az apró gazságait egyesíti és ha eddig a kis zsiványtanyák miatt csak idehaza szégyeltük magunkat, ez a nagy játékkaszinó, amelynek ötlete megint kísért, az egész világ előtt állítson bennünket pellengérre. Semmi szükség nincsen arra, hogyha eddig idehaza, kicsinyben, krájzleros hazardőrséggel fosztogattuk egymást, most a külföldieket csábítsuk ide, hogy kifoszthassuk őket és hogy ennek a gyalázatos molochnak a karjaiba dobjuk oda a magunk polgárait, a magunk erkölcseit és a magunk becsületét is.

Ha a számtalan érv mellé, amelyet a játékkaszinó gondolata ellen az idők során már felhoztunk, még valamit lehetne állítani, akkor elmondjuk még azt is, hogy bármi komoly idegenforgalomemelést egy ilyen bűnbarlangtól nem remélünk, de arra az idegenforgalomra, amilyet egy játékkaszinó szokott csinálni, igazán nincsen szükségünk. Lehet, hogy a játékkaszinók vonzóerővel vannak gyöngébb jellemű gazdag emberekre is, de egészen bizonyos, hogy seregestől csődítené a magyar fővárosba azt a szörnyű nemzetközi csőcseléket, a szélhámos hadnak azt a keselyű-falkáját, amely a könnyen eldobott pénz szagára a világ minden játékbankjában gyülekezni szokott. Ezzel a szemétnéppel ne gazdagodjék Budapest idegenforgalma és az a kormányzat, amely a keresztény nemzeti gondolat jegyében vezeti az ország ügyeit, ezek ellen és a játékkaszinó vállalkozói ellen állítson föl olyan vesztegzárat, amelyet semmiféle hatalom meg ne nyithasson.

Budapestnek meg vannak a maga példátlan, vonzó erői, amelyekkel talán a kerek világon egyetlen város sem rendelkezik. Nem kell itt mást csinálni, minthogy ezeket a vonzó erőket a legtökéletesebben kifejleszteni, bő áldozatkészséggel olyan tökéletességre emelni, hogy mindenki, aki szépségre és kultúrára éhes, a magyar fővárosért lelkesedjék és a magyar fővárosba tóduljon. Ennek a városnak lakosságában szunnyadó nemes erőket kell kifejleszteni, ennek a városnak a fiait kell minél tökéletesebb kultúrára nevelni, a jó modor és a nyelvtudás áldásait kell ennek a városnak minden fiára kiterjeszteni. Akkor aztán verhetetlen lesz Budapest, akkor aztán az idegenforgalom terén nem lehet többé vele versenyezni.

És ha már magáról a nagy szörnyetegről van szó, beszéljünk a kisebb, elszórtan még mindig található szipolyozókról is. Budapest lakosságának erkölcsi emelkedettsége, amely hála Istennek állandóan javul, már nagyrészt megfullasztotta azokat a kis kártyabarlangokat, amelyek egy időben valósággal elárasztották az egész fővárost. De ha vannak még csökevényei, azokat is irgalmatlanul ki kell irtani, ha vannak még üszkös sebek, azokat is kíméletlenül ki kell égetni. És még egyet. A külföld csábításától is meg kell védeni ennek a városnak, ennek az országnak könnyelmű lakosságát. Mert ne tessék elfelejteni azt, hogy Badenben, a Semmeringen, Kitzbühelben és a többi játékbankban még mindig nagyon sűrűn fordulnak elő magyarok és még mindig igen sok apró magyar pengő vándorol az ördög kasszájába. A kormánynak módjában van, hogy ezt megakadályozza és meg is kell akadályozni. Olvasunk máris arról, hogy a magyar pengő kivitelét igen helyesen meg akarják akadályozni. Mélységes nemzeti és erkölcsi kötelesség ma az, hogy minden pengőt háromszor is megforgassanak az illetékesek a kezükben, amíg megadják rá a kiviteli engedélyt. A magyar pengő és a magyar erkölcs védelme parancsolóan követeli ezt.

(p. b.)

Szendy Károly polgármester

a Fővárosi Hirlap útján elsőnek ismerteti

a státusrendezés szenzációs részleteit

Sérelmeket akarok orvosolni és egyúttal megtakarítást igyekszem elérni, — mondja a polgármester

Egyéb időszerű kérdések megvilágítása

Mialatt a városházi pártok vezetőit a jelöltlisták összeállítása foglalkoztatta, *Szendy* Károly polgármester *rendkívül nagyjelentőségű előterjesztések* kidolgozását rendelte el. A közeledő törvényhatósági választásokat megelőző izgalmas hangulat a városházán is észlelhető ugyan, de nem olyan mértékben, hogy a főváros közönségét érintő problémák megoldásának az előkészítését hátráltathatná. Ez elsősorban *Szendy* Károly polgármesternek az érdeme, akit az öt jellemző eréllyel és munkakészséggel dolgozik kora reggeltől késő estig. A városházi pártok vezetői kétségkívül csak a legnagyobb helyesléssel vehetik tudomásul *Szendy* Károly polgármesternek azt a szándékát, hogy *a választási agitáció hangulatától függetleníti magát és sorra előkészíti mindazokat a polgármesteri előterjesztéseket, amelyekkel az új törvényhatósági bizottságot óhajtja foglalkoztatni.*

Szendy Károly polgármester,

akivel ezekről a kérdésekről beszélgetést folytattunk, a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának.

— Úgy dolgozom, mint hogyha nem is volna kitűzve az új községi választás. Nekem az a feladatom, hogy a városházi adminisztráció munkálatait irányítsam és én ezt a feladatot teljes egészében végrehajtani igyekszem. Természetesen *sok munkát ad magának a választásnak az előkészítése.* Ezzel a közjogi ügyosztály foglalkozik, amelynek személyzetét, a nagy munkaanyagra való tekintettel, kénytelen voltam felduzzasztani. A többi ügyosztályokat nem érdekelhetik a választási előkészületek. Kezdettől fogva arra törekedtem, hogy

a városházi ügyosztályok személyzetét függetlenítsem a közeledő választások hangulatától.

Ez teljes mértékben sikerült, aminek legfőbb bizonyítéka az a sok előterjesztés, amelyeknek elkészítő munkálatai *befejezéshez közelednek.* Ezeket az előterjesztéseket már *az új törvényhatósági bizottság* fogja megvitatni.

Elkészült a státusrendezés

Arra a kérdésre, hogy, *melyek azok a fontosabb előterjesztések,* amelyeknek az előkészítését rendelte el, *Szendy* Károly polgármester a következőket felelte:

— A készülő előterjesztések közül

a státusrendezésről szóló polgármesteri előterjesztés

adja a legtöbb munkát. Olyan nagyarányú státusrendezést készítünk elő, amilyenre 25 év óta nem volt példa. A legutolsó ilyen természetű és ennyire széleskörű státusrendezést *Bárczy* István készítette. Az azóta eltelt negyedszázad igen sok új igényt támasztott. A státusrendezésnél a következő alapelveket fektettük le:

1. A középső állások csökkentése.
2. Az alsó állások arányosítása.
3. Az ideiglenes állásoknak a lehetőség szerint való megszüntetése.

— Számomra, mivel a pártatlan, igazságos, gyors és egyszerű közigazgatást rendkívül fontos tényezőnek tekintem a nemzeti életben, rendkívül *nagy horderejű feladatot jelent ennek a hosszú időre szóló státusrendezésnek az előkészítése.*

Rendet akarok teremteni ezen a téren, amelyen oly sok visszásság mutatkozik esztendők óta.

Ugyanakkor, amikor sok sérelmet akarok orvosolni, egyuttal igyekszem *megtakarításokat is elérni.* Nézetem szerint *legalább 100 ezer pengőt fog kitenni az az összeg, ami megtakarításként fog jelentkezni.*

Mindenekelőtt átszervezek 35 segédfogalmazói állást. Az ideiglenes állások számát a minimumra csökkentem.

Természetesen sok függ attól, hogy milyen *pénzügyi lehetőségekkel számolhatok.* Az alacsonyabb rendű állásoknál mutatkozó aránytalanságokat megszüntetem és ezzel sok panaszt orvosolok.

Három műszaki tanácsnoki állás

— További jelentős változást hoz a státusrendezésnek az a része, amely a *tanácsnoki állások számának végleges megállapítását tartalmazza.* Eziőszerint 21 tanácsnoki állás van. A 21 tanácsnok közül 13 a központi városházi adminisztrációban működik, mint osztályvezető, nyolcan pedig előljáróságok élén állanak.

A tanácsnoki állások számát kettővel szaporítjuk. A két új tanácsnoki állás közül az egyiket jogi, a másikat műszaki minősítéshez kötjük. Összesen tehát 23 tanácsnoki állás lesz, amelyek közül három lesz műszaki minősítésű.

Ma 19 jogi minősítésű és két műszaki minősítésű tanácsnoki állás van megszervezve. Jelentős változás lesz a tanácsnoki állások fizetésének újabb megállapításánál.

Hét címzetes alpolgármester

A tanácsnokok a III. fizetési fokozatban kezdik működésüket. Itt két *alcsoport* lesz. A kezdő tanácsnoki fizetés 792 pengő marad, ami automatikus előlépésnél 880 pengőre emelkedik. Ebből a fizetési fokozatból

a tanácsnokok a II. B. fizetési fokozatba léphetnek elő, de csak közgyűlési választások útján. A II. B. fizetési fokozat alsó csoportjában 1056 pengő, felső csoportjában pedig 1296 pengő lesz a tanácsnokok fizetése. Azoknak a tanácsnokoknak, akiket a közgyűlés választás útján a II. B. fizetési fokozatba léptet elő, alpolgármesteri cím jár. Összesen hét ilyen címzetes alpolgármesteri tanácsnoki állást szervezünk.

A tényleges alpolgármesterek a II. A. fizetési csoportban 1400 pengő havi fizetéssel kezdik pályájukat, ami 1700 pengőig emelkedhetik. Azért van szükség erre az átszervezésre, mert a közgyűlés most a tanácsnokokat életfogytiglan választja, tehát módot kell nyujtani arra, hogy *megfelelő működés alapján előlépésben részesülhessenek. Erre az előlépésre, amivel az alpolgármesteri cím jár, tíz évi tanácsnoki működés után kerülhet sor, de minden egyes esetben a közgyűlés hozzájárulására lesz szükség.*

A II. B. fizetési osztályba sorozzuk egyébként a tisztifőügyészi, a tisztifőorvosi és az árvaszéki elnöki állásokat is,

míg ezeknek a helyettesei a III. fizetési osztályba fognak tartozni.

Az új közgyűlés elé kerül a közlekedési reform

Szendy Károly polgármesternek ez a bejelentése nagy feltűnést fog kelteni az érdekelt városházi tisztviselők körében. A beszélgetés további során érdeklődtünk *Szendy* Károly polgármester *egyéb munkatervei* iránt is. *Szendy* Károly polgármester a következőket mondotta:

— Legközelebbi munkaterveim között szerepel a *közlekedési reformtervek* megvalósítása is. A közlekedési reformtervekről szóló különböző előterjesztések teljesen elkészültek és csak azért nem valósulhattak meg, mert a törvényhatósági bizottság megbizatása lejárt. Továbbra is arra az álláspontra helyezkedem, hogy

ezeket a közlekedési reformterveket csak az autonómia illetékes szerveinek a hozzájárulása után valósíthatom meg. Ezek közé számí-

tom az ideális menetrend életbeléptetését, a HÉV-tarifa leszállítását és az egységes villamos-átszállójegynek bevezetését.

A közlekedési reformtervek közé tartozik *az autobuszközlekedés megjavítása is.* Összesen 50 új autobuszt rendeltünk meg. Tévedés volna azt hinni, hogy az 50 új autobuszkocsi beszerzése *új vonalaknak* a beállítását jelenti. Ezeket az új autobuszkocsikat elsősorban *a jelenlegi vonalak sűrítésére* használjuk fel. Több új autobuszkocsira van szükségünk azért is, mert a régiek lassankint használhatatlanokká válnak. Természetesen

egy-két új autobuszjárat beállítását is tervezzük.

de vigyázni fogunk arra, nehogy deficitesek legyenek ezek az új relációk.

Szeptemberben esedékessé válik az OTI-kölcsön első részlete

— Legközelebbi feladataink között szerepel *a közgyűlés által elhatározott közmunkák és beruházások megindítása.*

A 21 millió pengős beruházási kölcsön felvételét célzó tárgyalások befejeződtek.

Ezt a beruházó kölcsönt részletekben veszszük fel és pedig aszerint, amint ennek szüksége mutatkozik. Az első részletet, 4 millió pengőt, *szeptember elsején* vesszük fel, addig a rendelkezésünkre álló pénzkészletből folyósítjuk a folyamatban lévő közmunkák és beruházási munkálatok költségeit. Azért választottam a pénzügyi elintézésnek ezt a módját, mert *a kamatoknál lényeges megtakarításokat igyekszem elérni.* A fővárosnak mindig van annyi forgótőkéje, hogy az éppen folyamatban lévő beruházási munkálatokra fedezetet találjon.

— Azok között a beruházási munkálatok között, — folytatta *Szendy* Károly polgármester — amelyeket a közgyűlési határozat értelmében már megindítottunk, első helyen kell megemlítenem *a Tabán tereprendezési munkálatait.* Erre több mint 100 ezer pengőt költünk.

Másfélmillió pengőt fordítunk a a Rudas-fürdő átépítésére.

Itt egyelőre az előkészítő munkálatoknál tartunk, magának az átépítésnek a munkája csak ősszel fog megindulni. Megkezdtük az *angyalföldi csatornázás munkálatait* is. Erre az célra *ötmillió pengőt* fordítunk, természetesen fokozatosan, aszerint, hogy mekkora fedezet áll rendelkezésre. Iskolaépítési munkálatokat is megindítottunk. Csak a fontosabb és nagyobb terjedelmű beruházási munkálatokat említem meg, de már ezekből is meg lehet állapítani, hogy

a főváros igen sok új munkaalkalmat teremtett.

Az üzemi tarifák revíziója

— A jelentősebb munkatervek között kell még megemlítenem az *üzemi tarifák tervezett revízióját.* Az erről szóló polgármesteri előterjesztés is elkészült már.

A tarifarevizió életbeléptetésére azonban csak akkor kerülhet sor, ha az új törvényhatósági bizottság már megalakult

és az autonómia fórumai a tervezetet letárgyalták.

Ezekben ismertette *Szendy* Károly polgármester legközelebbi munkaterveit és azokat a készülő előterjesztéseket, amelyekkel az új törvényhatósági bizottságot foglalkoztatni óhajtja. Hatalmas munkaanyag ez, ami amellett bizonyít, hogy *Szendy Károly polgármester továbbra is azzal az erővel, céltudatossággal és lankadatlan szorgalommal dolgozik, amelyről már hivatalba lépésének első napjaiban is tanuságot tett. Szendy Károly polgármester nyilatkozatának különösen az a része fog a szenzáció erejével hatni, amely a státusrendezéssel kapcsolatos terveiről számol be.* Örülünk, hogy a *Fővárosi Hírlap* ezeket a nagyjelentőségű státusrendezési terveket *elsőnek ismertetheti a városházi adminisztráció tagjaival és a főváros közönségével.*

FÜRDŐKÁDAK, CSÖVEK
Hasenörl, Csengery-u. 53.

Tisztaságot és rendet követelnek

a hatóságok a vendéglátó intézményektől

Kartoték készül az összes budapesti hotelekről és panziókról

A kormány a mult évben elrendelte, hogy a szállodák és panziók helyiségeiket a leggondosabban tisztántartani és minden esetleges fogyatékosságot haladéktalanul megszüntetni tartoznak. A *Budapesti Szállodások és Vendéglősök Ipartestülete* nemrégiben azzal a kérelemmel fordult a polgármesterhez, hogy az idegenforgalmi érdekekre való tekintettel a főváros minél előbb szerezzen érvényt ennek a rendeletnek. A cél elérése érdekében az Ipartestület a főváros területén lévő valamennyi szálló előzetes szakszerű felülvizsgálatát tartotta szükségesnek és közölte, hogy tagjai soráből készséggel bocsát szakértőket a főváros rendelkezésére.

A polgármester e héten intézkedett a rendelet végrehajtása iránt és *Pertik* Béla dr. főjegyző, *Kállay* Albert dr. tanácsjegyző, továbbá *Zoltay* Pál fogalmazó részvételével bizottságot alakított, amelyben a tisztifőorvosi hivatal egy tagja, az illetékes kerületi elöljáróság kiküldöttei és az Idegenforgalmi Hivatal egyik tisztviselője és a szállodások részéről delegált szakértők vesznek részt. A bizottság a napokban már megkezdte a szállodák felülvizsgálatát és *egyelőre három kisebb szállodát vizsgált meg.* A szállodákban tapasztalt állapotokról a bizottság jegyzőkönyvet készít és pontos adatokat gyűjt, amelyek alapján az összes budapesti szállókról és panziókról kartoték készül a közgazdasági és ipari ügyosztályban. Ez a kartoték nagyjelentőségű és hézagpótló, amelynek hiányát már eddig is erősen érezték a hatóságok.

Illetékes helyen

érdeklődtünk a folyamatba tett szállodavizsgálatokról és a következő választ kaptuk:

— A szállodák most megkezdett generális felülvizsgálata nem érinti azt az állandó ellenőrzést, amely a kerületi elöljáróságok feladata. A bizottság ezúttal nemcsak a tisztasági követelményeket ellenőrzi, hanem általában mindazt, amiből megállapítható, hogy

az egyes szállodák berendezése, vezetése, színvonala milyen mértékben felel meg a vendéglátóipar és elsősorban az idegenforgalom érdekeinek.

A nagyszállodákat a mostani eljárás tulajdonképen nem érinti, csupán a másod-harmadrendű és még ennél is kisebb fokozatú hotelekről és panziókról van szó, ezeknek az alapos átvizsgálása viszont nagyon fontos, *amikor a külföldi idegenforgalom örvendetes módon állandó emelkedést mutat.* A budapesti szállodák túlnyomórésze vizsgálat nélkül is kiállja a legerősebb kritikát és nemcsak felveszi a versenyt a külföldi nagyvárosok hoteljeivel, hanem legtöbbször kényelem és rendtartás tekintetében túlszárnyalja azokat. A hatóságok ezzel a mostani lépéssel a magyar szállodaipar sok fáradsággal, és nagy áldozatokkal kivívott *kitűnő hírnevét akarja megóvni és megerősíteni.*

Félmilliós fővárosi hozzájárulással még az idén megépül az új repülőpályaudvar

A budaörsi határ és a Kőérberki-út között létesül Budapest nagyszabású légikikötője — A beállott fordulat szükségessé teszi a balatoni műút terveinek átdolgozását, amelyre aztán új versenytárgyalást hirdetnek

Elsőnek adtunk hírt a budapesti új légi kikötő gyors megvalósítása érdekében indított akcióról és legutóbbi számunkban közöltük azt is, hogy a kombinációba vett nyolc hely közül a szakértők a Kamaraerdő és a budaörsi határ közötti tágas síkot találták a legalkalmasabbnak, amelynek kisajátítására már meg is történtek a hivatalos intézkedések.

A kisajátítást nem a főváros, hanem a kincstári jogügyi igazgatóság intézi. Az új légi pályaudvar létrehozása körül azonban a fővárosnak döntő szerepe lesz, s

a kilátásba helyezett hatalmas anyagi hozzájáruláson kívül gondoskodik a repülő pályaudvar megközelítéséről, a kor követelményeinek megfelelő útvonalakról is.

A miniszteriális bizottság legutóbbi ülésén, amelyen *Géber Mihály dr.* miniszteri tanácsos, a kereskedelmi minisztérium hajózási osztályának vezetője elnökölt, személyesen résztvett *Szendy Károly polgármester, aki bejelentette, hogy*

utólagos jóváhagyás reményében a székesfőváros részéről 500.000 pengő hozzájárulást ajánl fel az új repülő-pályaudvar megvalósításához.

Az előkészítés munkálatai olyan ütemben haladnak előre, hogy bízni lehet a közeli megvalósulásban és nincs kizárva, hogy *már ebben az évben a pompás budai repülőtéren „landolnak" a világ minden égtája felől érkező hatalmas gépmadarak.*

A városházán

BEAVATOTT HELYEN

érdeklődtünk az új légi kikötő előkészületei iránt és a következő felvilágosítást kaptuk:

— Most már befejezett tény, hogy az új repülőpályaudvar a budaörsi határ és a Kőérberki-út között elterülő mintegy 120 hold nagyságú síkságon épül meg, gyönyörű környezetben és közel a város szívéhez. Szakemberek elragadtatással beszélnek erről a választásról és azt hangoztatják, hogy

ideálisabb helyet repülő-pályaudvar céljára álmodni sem lehet.

A hely fekvése, környezete olyan — mondják —, hogy Európa egyik legszebb és legtökéletesebb kereskedelmi repülőtere lesz a mienk. A kiszemelt terület túlnyomó része a főváros határán van, de *egy csücske átnyúlik Budaörs község határába.* Az illetékesek remélik, hogy a kisajátítást sikerül simán és gyorsan lebonyolítani, mintegy *három pengő körüli négyszögölenkénti egységáron.* Nincs kizárva azonban, hogy itt is megismétlődik valamilyen formában a szigetmonostori eset, mert

egyes budaörsi gazdák máris 10—15 pengős ölenkénti árakról álmodnak.

A hatóságok erélyes föllépése minden bizonnyal elhárítja ezeket a mohó, túlzott követeléseket is.

— Az új repülőtér 110 hold nagyságú lesz és a budapest—wieni vasútvonal hajlása, a Kőérberki-út és Budaörs határa között terül el. A főváros hozzájárulása körülbelül elegendő lesz a kisajátításhoz, míg *a pályaudvar felépítményeit az érdekeltségek, a repülőtársaságok létesítik.* Az építkezésre — értesülésünk szerint — rendelkezésre is áll a szükséges összeg, úgyhogy a földmunkák elvégzése után az építkezést is hamarosan elkezdik.

— Az új repülőtér kijelölése folytán *lényegesen megváltozik az új balatoni műút eddig kijelölt vonala.* Az volt az elgondolás, hogy az új útszakaszt a már kiépített Budaörsi-út és a Kőérberki-út folytatásaként építik ki a Kamaraerdő érintésével. Ez az irány azonban éppen kettészelte volna a repülőtérnek kijelölt területet, s ezért

a balatoni autóutat most másfelé terelik.

Azt az elgondolást valósítják meg, amely a tervezés során eredetileg is *a legalkalmasabbnak és legelőnyösebbnek látszott* és csak azért mellőzték, mert ez a megoldás valamivel drágább a másiknál. A most folyamatban levő tervezés szerint a balatoni út fővárosi szakasza beljebb, a Budaörsi-út és Sasadi-út kereszteződésétől fog kiindulni és mondhatni töretlen, egyenes vonalban halad az Örmezőn, a Dobogón és Páterhegyen át dél felé a Kamaraerdőig és annak legmagasabb pontján áthaladva, éri el a főváros határát és csatlakozik az állami útszakaszhoz. Ez az új útirány szinte természetesen adódik és kisajátítások nélkül, dülőutak átépítésével valósítható meg.

— A balatoni műút megépítésére, mint ismeretes, már megtörtént a versenytárgyalás, sőt a beérkezett ajánlatok elbírálása is. A megváltozott helyzet folytán, úgyszólván

az utolsó percben tartották vissza a vállalatbaadás odaítélését.

Most dolgoznak az új részletterveken és vagy *új versenytárgyalás lesz,* vagy az előző versenytárgyalás résztvevőit szólítjuk fel új ajánlattételre. A változás azonban nem okoz számottevő késedelmet és egy-két hónapon belül a munkát megkezdik. Természetesen külön utat építenek az új repülőpályaudvarhoz is, mégpedig a Kőérberki-út külső szakaszának áthelyezésével.

A modern, új repülő-pályaudvar, értesülésünk szerint, összesen *2,500.000 pengőbe kerül.*

Andrea mozaiklapja kitűnő
V, Tátra-utca 26 Telefon 920—37

Rövidesen megkezdik a ligeti új artézi-kút lemélyítését

A Széchenyi-fürdő főbejárata mellett fúrják a kútat, amely 75° C vizet szolgáltat

A közeljövőben kezd hozzá a főváros a Széchenyi-fürdő mellett tervezett új mélyfúrás végrehajtásához. Már két évvel ezelőtt elhatározták, hogy itt újabb fúrást végeznek, mert az 50 év előtti Zsigmondy-féle kút, amelynek béléscsövei fenyőfából készültek, nem nyújt abszolút biztonságot, *bár ma még változatlan bőséggel ontja a vizet.* De ezenkívül is nagyjelentőségű volna egy új kút feltárása, egyrészt a strandfürdő medencéjének thermálvízzel való ellátása miatt, másrészt azért, mert a főváros kedvező esetben megvalósíthatná a gyógyfürdő természetes melegvízfűtését, úgy, hogy a szénfűtés teljesen mellőzhető volna és így

évenkint kereken 100.000 P-t takaríthatna meg.

A közelmúlt hónapokban a Széchenyi-fürdő körül is *újabb kutatásokat* és méréseket végzett *Pávay-Vajna* Ferenc és *Wendl* professzor és ezek eredményéről most számoltak be a polgármesternek. *A fúrás végleges helyéül* a Széchenyi-fürdő főbejáratától jobbra eső területet jelölték ki, a fürdőépület és a Hermina-út között. A rendelkezésre álló adatok alapján biztosra vehető, hogy

itt, 1000 m. mélységben legalább 75%-os vizet találunk, de komoly adatokból következtetnek arra is, hogy 5—600 m. mélységben erős töménységű konyhasós vizet is lelnek.

Erre különben nemcsak a mostani kutatások adnak támpontot, hanem annak idején *Zsigmondy* is beszámolt arról, hogy ebben a mélységben talált sósvizet, de nem gondolt a felhasználására, mert melegebb vizet kutatott. A mélyfúrás technikai lebonyolításáról

ILLETÉKES HELYEN

a *Fővárosi Hirlap* munkatársát az alábbiakban tájékoztatták:

— *A fúrást nem a kormány által felajánlott Rotary-berendezéssel készítik,* mert ezt az óriási gépezetet Hajdúszoboszlóról kellene felszállítani, ami jelentékeny költséggel járna és a készülék másik hátránya az is, hogy *a közbeeső rétegeket nem lehetne alkalmazása esetén kellően megfigyelni s ellenőrizni,* tehát a közben előtörő esetleges sós, vagy más ásványvizeket sem. A Rotary-berendezést egyébként *Magyarországon még nem is próbálták ki* és a városligeti fúrásnál lenne *első* komoly alkalmazása.

A városligeti mélyfúrást Magyarországon már jól bevált rendszerű eszközökkel hajtják végre, a furókészüléket *gőzgép* fogja hajtani. Ezzel a módszerrel *egy évig tart a munka,* míg a Rotary beállításával négy-öt hónap alatt elkészülnének az 1000 méteres mélyfúrással. A fővárosnak azonban

a munka ilyen gyors tempóban való elvégzése nem sürgős, annál kevesebb, mert az idén mindössze 300.000 P áll rendelkezésre a felveendő beruházási kölcsönből, a visszamaradó költség a jövő esztendőre marad.

Az új 1000 méteres mélyfúrás a gyógyfürdő csővezetékének megfelelő bővítésével, átalakításával és az egyéb berendezésével együtt 550.000 pengőbe fog kerülni.

Olaszországban a magyar főváros hivatalosan vesz részt a Tüköry és Bontini emlékünnepeken

Budapest értékes telekadománnyal előmozdítja az olasz-magyar kultúrintézmény megvalósítását

A főváros vezetősége erőteljesen óhajt belekapcsolódni az olasz-magyar kultúrkapcsolatok kimélyítésére és erősítésére szolgáló mozgalmakba. Ezek között szerepel egy Budapesten létesítendő olasz-magyar intézet létesítése, ahol helyet kapnának azok az olasz főiskolai hallgatók, fiatal művészek, írók, tudósok is, akik tanulmányaikat Budapesten óhajtanák folytatni és a magyar tudományos, vagy művészeti életet akarnák tanulmányozni. *Az intézet létesítésére vonatkozó tárgyalások már megindultak* és

a főváros a legteljesebb készségét fejezte ki atekintetben, hogy a maga hathatós támogatásával is sietteti a tervezett intézmény létrejöttét.

Az olasz-magyar kultúrkapcsolatok kimélyítésére szolgálnak azok a nagyszabású ünnepségek is, amelyek május második felében, illetve június első napjaiban zajlanak le Olaszországban. Palermoban május 27-én ünneplik a legendás *Garibaldi* táborok bevonulásának 75. évfordulóját. A nagyszabású ünnepségek keretében

megemlékeznek az olasz szabadságharc nagy hősének egyik legközelebbi munkatársáról és az olasz szabadságharcban küzdő magyar légiók parancsnokáról, Tüköry Lajos ezredesről, az olasz szabadságharc egyik híres vezéralakjáról is.

Palermo városa a budapesti olasz királyi követség útján *baráti hangú átiratban meghívta a májusi ünnepségekre Budapest székesfőváros vezetőségét is.* A székesfőváros a meghívást *elfogadta* és azon képviselteti magát. A palermoi *Garibaldi—Tüköry*-ünnepségekre *Szendy Károly polgármester személyesen akart leutazni,* de a közbejött választási események miatt ez lehetetlenné vált, így *Némethy* Károly dr. tanácsnok, a közművelődési és művészeti ügyosztály vezetője utazik Palermoba, *Zakariás* Sándor dr. tanácsi fogalmazó kíséretében.

A palermoi ünnepségek fővárosi vonatkozásairól kérdést intéztünk

SZENDY KÁROLY

polgármesterhez,

aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— Személyesen akartam Palermoba utazni és súlyt helyeztem arra, hogy a székesfőváros részvétele az olasz nemzet nagyszabású hazafias ünnepelyen minél impozánsabb módon domborodjék ki. Ez meg is történik. Sajnos, személyesen nem utazhatom le, mert a törvényhatósági választások alatt a polgármesternek itthon a helye. A székesfőváros képviselői útján

értékes ajándékot is küld Tüköry Lajos ezredes sírjára; egy nagyméretű, díszes, művészi kivitelű bronz fogadalmi lámpát,

amely *Ohman* Béla szobrászművész alkotása. Ezt az örökmécsszerű díszlámpát a legendáshírű magyar ezredes síremléke előtt állítják fel.

A palermoi ünnepségen kívül résztvesz a főváros küldöttsége az *Ascoli-Piceno-i Bontini*-ünnepségen is. Június 1-én lepleznek le *Bontini*nek, Mátyás király nagynevű olasz történetírójának szobormüvet, Ascoli-Piceno-ban, a tudós szülővárosában. A felállítandó szobrot a székesfőváros, *Farkas* Zoltán, az alkotómüvész, és *Festetich* Domonkos gróf ajándékozta Ascoli városának. Ez a szobor pontos másolata annak a szobormunek, amelyet nemrégiben a királyi várban állítottak fel és lepleztek le a kormányzó jelenlétében.

Befejezésül hangoztatta a polgármester, hogy

a székesfőváros hathatósan kívánja előmozdítani a Budapesten tervezett olasz-magyar kulturintézmény megvalósítását és valószínűleg értékes ingatlant fog felajánlani az építendő intézet céljára.

Érdeklődtünk

NÉMETHY KÁROLY dr.

tanácsnoknál is az indulás időpontja felől, mire a következő választ kaptuk:

— A palermoi és az Ascoli-i ünnepségeken való részvétel előkészületei befejeződtek. Az indulás pontos időpontja e pillanatban nem biztos. A napokban jártam ebben az ügyben az olasz királyi követségen, *Colonna* herceg olasz követ azonban ezidőszerint nincs Budapesten, csak a napokban érkezik meg, az ő visszatérése után fogjuk megállapítani pontosan a fővárosi küldöttség indulásának időpontját, ami *valószínűleg május 20. körül lesz esedékes.*

Négy millió a záró-számadási hiány

A mult évi gazdálkodás eredményeit még e héten ismerteti a polgármester

Felfokozott kíváncsiság várja a főváros múlt évi zárószámadásának nyilvánosságra hozatalát, amely tulajdonképpen csorbítatlan kifejezője *a múlt évi gazdálkodás tényleges eredményeinek.* Amíg a mindenkori költségvetés csupán tervezet, amely keretet jelent a kiadások és bevételek számára, addig a zárószámadás már *befejezett tényeket ismertet* és útmutatással szolgál a főváros háztartásának alapos megítéléséhez.

A zárószámadást a törvény szerint minden év május 15-éig kell tárgyalni a törvényhatóságnak és ugyancsak ennek a hónapnak a végén kell bemutatni a belügyminiszternek. Tekintettel arra, hogy a törvényhatóság működése megszünt,

a polgármester nem készít előterjesztést, hanem bejelentette a miniszternek, hogy a törvényhatóság tárgyalása nélkül közvetlenül kívánja bemutatni a mult évi gazdálkodás eredményeit.

Sebő Béla főszámvevő teljesen befejezte a zárószámadás összeállítását és azt bemutatta *Szendy* Károly polgármesternek, aki néhány napon belül gondoskodik annak megfelelő publikálásáról.

Várospolitikai körökben nagy várakozásokat fűznek a zárószámadás adatainoz, mert annak összegező tételeit

politikai hadakozásra kívánják felhasználni bizonyos oldalról.

Így volt ez a múlt évben is, amikor *Borvendég* Ferenc főpolgármester irányította a gazdálkodás menetét és ujabb agitációra készülnek a baloldali pártok most is, amikor a fővárosra kedvező, vagy kedvezőtlen gazdasági helyzet birálatával kívánnak a közvéleményre hatni. A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint

A zárószámadás néhány napon belül ismertté válik és nyilvánosság elé jut a deficit mértéke is, amely körülbelül négymillió pengő körül mozog.

Nagy érdeklődéssel tekintenek a városházán *Szendy* Károly polgármester zárószámadási jelentése felé, amely teljes részletességgel felöleli a múlt év eredményeit és leszögezi a legközelebbi jövőre vonatkozó kilátásokat.

Ballai János központi fűtés, vízvezeték, csatornázás, szivattyutelepek és egészségügyi berendezések
Budapest, IV., Reáltanoda-utca 4. Telefon: 85-2-98

LAVER FERENC **Denta** MŰSZERGYÁR
Alapítva 1900
Budapest, VIII., Vas-u. 2. Telefon: 40-4-24
Gépek • Műszerek • Autóalkatrészek

Breitner Bernát
Jégszekrények és Hűtőkészülékek Gyára
Gyár, raktár és iroda: Budapest, VI., Király ucca 36
Alapíttatott 1876

WAHL-FERENC lakatos mester
VAS ÉS FÉMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII. Víg-u'ca 39. Telefon: 316-45

TARJÁN
újjá varázsolt mondain nyári étterme
(L u k á c s f ü r d ő)
május 9-én (csütörtökön) nyilik
Mándits zenekara
és
VÉCSEI ERNŐ játszik
Délben: Ebéd
Délután: Öt órai tea tánccal
Este: Souper dansent
Napsütés, eső, vihar ellen a motorikus erőre berendezett, az egész helyiséget betődő ponyva-szerkezet nyújt védelmet.
Telefon:
57—4—06 és 56—0—80.

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKÉSZÍTŐ
Gáz-, víz- és gőzarmaturák
BUDAPEST VII., AKÁCFA-U. 61 TELEFON: 40-6-44

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Újlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Újlak „ „ „ 8.000.000 drb.

FOLYTATÁS A 2. OLDALRÓL

A Nemzeti Egység Pártjának fővárosi listája

Gömbös Gyula miniszterelnök a mult hét csütörtökjén magához kérette *Zsitvay* Tibort, a Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezetének elnökét és áttanulmányozta a budapesti kerületekben inditandó listák névsorát.

A miniszterelnök mindenben honorálta Zsitvay Tibor előterjesztéseit és hozzájárulása után nyilvánosságra került a NEP budapesti törvényhatósági listája,

amely a főváros ismert és értékes egyéniségeinek személyiségeivel jogosan várja a polgárság bizalmának megnyilatkozásait.

A kerületek listavezetőinek sorrendje a következő:

I. kerület:

Gömbös Gyula miniszterelnök, *Bornemisza* Géza kereskedelemügyi miniszter, *Somogyi* Béla, *Pályi* Gyula ügyvéd, *Tóth* Gábor kereskedő, *Nyulászy* Alajos, *Munkó* Rezső.

II. kerület:

Zsitvay Tibor, *Harrer* Ferenc, *Terbócz* Imre, *Szilágyi* Ferenc, *Fluck* András, *Juhász* Ödön, *Grenyó* Bertalan.

III. kerület:

Zsitvay Tibor, *Andréka* Károly, *Orova* Zsigmond, *Sárközy* Sándor, *Komárnoky* Gyula tanár, *Zajzon* Sándor, *Halmann* Sándor.

IV. kerület:

Zsitvay Tibor, *Nagy* Ferenc fuvarozó, *Bernáth* István, ifj. *Sándor* László, *Pákozdy* Árpád, *Feszler* Károly, *Mihályhegyi* Géza dr., *Katser* Árpád.

V. kerület:

Zsitvay Tibor, *Dési* Géza, *Krompaszky* Miksa, *Lóskay* István, *Nyáry* Miklós, vitéz *Szalay* István és *Sömjén* Zsigmond.

VI. kerület:

Zsitvay Tibor, *Veress* Gábor, *Sárkány* Ferenc, *Wittenberg* István, *Boros* András, *Bihar* Tibor, *Groák* László, *Homola* Rezső, *Raffay* István.

VII. kerület:

Bessenyey Zénó, *Müller* József Leó, *Deményi* Aladár, *Körmendy* Elemér, *Benesch* Ferenc, *Elek* Artur, *Rendek* Károly, *Tóth* József, vitéz *Kocsárd* Ferenc.

VIII. kerület:

Usetty Béla, *Gazdy* Jenő, *Katona* János, vitéz *Hajnóczy* Béla, *Füredy* Nándor, *Szüsz* Ödön, *Bolyos* István, *Biró* Károly, *Dániel* Áron, *Vaszary* István, *Csillag* Pál.

IX. kerület:

Usetty Béla, *Szentesi* József, *Büben* Miklós, *Wellisch* Andor épitész, *Lázár* Béla, *Kemény* Ödön, *Krausz* Gusztáv, vitéz *Fodor* Árpád.

X. kerület:

Usetty Béla, *Pözel* István, *Halter* Károly, *Dongó* Orbán, vitéz *Berencsy* Béla, *Gáspár* Béla, *Reithauser* Róbert.

XI kerület:

Becsey Antal, *Szántay* István, *Vályi* Lajos, vitéz *Nagy* Iván, *Boer* Lajos, vitéz *Olchváry* Jenő, *Schwarz* Samu.

XII. kerülete:

Petracsek Lajos, vitéz *Barczy-Barczen* Gábor, vitéz *Juhász* Jenő, *Demel* Aladár, *Tóthy* János, *Dörögdhy* Antal, *Petrovics* Ferenc.

XIII. kerület:

Zsitvay Tibor, *Bessenyey* Zénó, *Hegedüs* Bertalan, *Babitz* Gyula, *Susztrovics* Károly, *Kossányi* Dezső, *Csurgay* Ernőné.

XIV. kerület:

Usetty Béla, *Bényi* Károly, *Kertész* Elemér, *Meister* József, *Kovács* Gusztáv Mihály, *Révay* Milán, *Szécsy* Mihály.

Néhány életrajzi adat a jelöltekről

Bessenyey Zénó dr., az országgyűlés harmadízben megválasztott tagja, az elmúlt ciklusban a képviselőház alelnöke volt. Most vállalt először Budapesten mandátumot, bár már régebb óta intenzíven foglalkozik a főváros problémáival. Ismertnevű budapesti ügyvéd.

Usetty Béla dr. országgyűlési képviselő, a törvényhatósági bizottság örökös tagja. Egyike a legkiválóbb várospolitikusainknak, a Beszkárt elnöke, a déli kerületnek kimagasló vezéralakja. Ügyvéd és ismert sportvezér.

Dési Géza dr. kormányfőtanácsos, ügyvéd, volt országgyűlési képviselő. Egyike legnépszerűbb politikusainknak, az elmúlt választásokon azért nem lépett fel, mert idejét teljesen a várospolitikának akarja szentelni.

Terbócz Imre dr. országgyűlési képviselő, részvénytársasági igazgató, ügyvéd, ny. főszolgabíró, egyik legkomolyabb ígérete a politikai életnek.

Petracsek Lajos dr. Buda másodízben megválasztott országgyűlési képviselője, ügyvéd, Buda számos társadalmi egyesületének vezetője, lelkes vezére az összefogás gondolatának.

Pözel István dr., most választották meg első ízben országgyűlési képviselővé, kormányfőtanácsos, a Magyar Hockey Club elnöke, előkelő társadalmi reprezentáns.

Deményi Aladár dr. kormányfőtanácsos, népszerű ügyvéd, volt bizottsági tag, várospolitikával állandóan és behatóan foglalkozik.

Kronpaszky Miksa c. tankerületi királyi főigazgató, a Markó-utcai reálgimnázium igazgatója, a legkiválóbb magyar pedagógusok közé tartozk.

Ifj. Sándor László dr. ügyvéd és hírlapíró, a várospolitika elméleti részével régebb idő óta foglalkozik.

Körmendy Elemér, a K. F. T. igazgatója, a Frontharcosok VII. kerületi szervezetének egyik vezetője, a NEP lelkes harcosa.

Wittenberg István kereskedő.

Boros András dr. okl. közgazda, ipartestületi főjegyző, az ipartestület szaklapjának szerkesztője.

Hegedüs Bertalan dr. ügyvéd, a frontharcosmozgalom egyik megindítója és jelenleg is lelkes vezetője.

Groák László dr. ügyvéd. A Nemzeti Egység Pártja VI. ker. szervezetének munkájában aktiv szerepet vállalt és a kerületben sok híve van.

Loskay István m. tisztviselő, a Dunapalota-szálló alkalmazottja. A hadirokkantmozgalom egyik irányítója és a Honsz tagjai között igen nagy pártja van.

Andréka Károly ny. rendőrfőkapitányhelyettes. Hivatalból ő vezette a munkaadók és a sztrájkoló munkásság között a tárgyalásokat. Még ebből az időből szeretik és ragaszkodnak hozzá a munkások. A törvényhatósági bizottság örökös tagja.

Orova Zsigmond dr. ügyvéd, az óbudai neológ hitközség elnöke. A kispolgárság körében számos híve van.

Veress Gábor Máv. üzletigazgató. A Máv. hivatalnokok és alkalmazottak körében igen népszerű.

Vályi Nagy Lajos ügyvéd. Lelkes híve a nemzeti egység mozgalmának.

Tóth Gábor kereskedő. A református egyházközség vezetője az I. kerületben. A budai polgárság körében közkedveltségnek örvend.

Bihar Tibor dr. ügyvéd. A NEP lelkes harcosa, a VI. kerületi szervezet propagandaosztályának vezetője.

Studinka Béla dr. ügyvéd, kormányfőtanácsos. A Ferencvárosban a munkásság és a polgárság körében egyaránt népszerű.

Bényi Károly dr. póstafőigazgató. A póstatisztviselők és alkalmazottak egyik közszeretetben álló főnöke, aki a Nemzeti Egység Pártjának régi, lelkes tagja.

Nagy Ferenc szállítmányozó. A Kereszténypárt egyik vezetője volt. Híveivel együtt csatlakozott a nemzeti egység mozgalmához és annak igen értékes harcosa.

Sárkány Ferenc iparvállalati igazgató, a Honsz országos társelnöke a Nemzeti Egység Pártja VI. kerületi szervezetének elnöke.

Feszler Károly női szabó, a munkásság körében igen népszerű.

Vitéz Komárnoky Gyula tanár. A Hegyvidéki Szövetség elnöke, a frontharcos párt egyik vezetője. Sokat harcol a hegyvidék föllendítéséért.

Dörögby Antal póstatakarékpénztári tanácsos. Ugyancsak a hegyvidéki szervezet egyik igen értékes munkása.

Vitéz Somogyi Béla dr. v. országgyűlési képviselő, ügyvéd. Évek hosszu során át képviselte Zalamegye egyik kerületét, idén azonban nem vállalt jelöltséget, mert munmunkásságát teljes egészében a fővárosnak akarja szentelni.

Krausz Gusztáv kereskedő, komerciális körökben igen népszerű.

Pályi Gyula dr. ügyvéd. A frontharcosok egyik jelöltje, az I. kerületben rendkivül népszerű.

Nyulászy Alajos dr. ügyvéd, érdekképviseleti jogtanácsos. A NEP I. kerületi szervezetének alelnöke.

Katona János mérnök, a VIII. kerület ismert és népszerű agilis politikusa.

Harrer Ferenc ny. alpolgármester, felsőházi tag. Értékes várospolitikus, közismert személyiség, volt bizottsági tag.

Raffay István kéményseprősegéd. A Kéményseprők Szövetségének ügyvezető alelnöke.

Vitéz Kocsár Ferenc kályhásmester, a VII. kerületi kisiparosság közkedvelt jelöltje.

Juhász Ödön dr. pénzügyi titkár. A frontharcosok vezetője a XII. kerületben. Frontharcos körökben óriási népszerűségnek örvend, a frontharcos szövetség jelöltje.

Fejes Ferenc dr. ügyvéd, a VII. kerületi NEP-szervezet egyik vezetője.

Petrovics Ferenc dr. orvos, a lipótmezei tébolyda főorvosa. Több körzet szervezője.

Vitéz Tóthy János testnevelési titkár. A XII. kerületben főleg az ifjuság problémáival foglalkozik.

Vagvecsei Wellisch Andor épitész, a közgyülés v. tagja, a Ferencváros egyik tekintélyes politikusa.

Szentessy József épitész, részvénytársasági igazgató, a IX. kerületben érdemes szociális tevékenységet fejt ki.

Révay Milán dr. orvos, a Nemzeti Egység Pártjának régi harcosa a XIV. kerületben.

Babitz Gyula vendéglős, régóta értékes szervező munkásságot folytat az Angyalföldön. A vasutasok között igen népszerű.

Süsz Ödön szikvízgyáros, a NEP lelkes híve.

Tomai Nándor, a Zugligeti Polgárok és Gazdák Egyesületének elnöke. Ebben a minőségében igen nagy népszerűségre tett szert.

Boér Lajos dr. ügyvéd, többszörösen kitüntetett főhadnagy, a NEP ideálokért küzdő önzetlen harcosa.

Meister József ládagyáros, Zugló egyik NEP-szervezője.

Csörgey Gábor lakatosmester, munkáskörökben igen nagy pártja van.

Flutzk András dr. pénzügyi titkár, a racionalizálási ügyosztály vezetője, a reformszövetség egyik irányítója.

Vitéz Hajnóczy Béla iparos. Frontharcos, igen agilis és közismert fiatal politikus.

Kertész Elemér lapkiadóhivatali igazgató, a frontharcos szövetség ügyvezető alelnöke.

Bolyos István iskolaigazgató. A NEP VIII. kerületi szervezetének legagilisebb harcosa, főleg munkáskérdésekkel és a munkásifjak nevelésével foglalkozik.

Vitéz Nagy Iván dr. miniszteri titkár, a Mefhosz volt elnöke, az ifjuság egyik vezére, a piros-fehér-zöld blokk kiváló harcosa volt.

Büben Miklós dr. ügyvéd, kerületében közismert agilis szervező erő és tekintélyes jogász.

Demmel Aladár dr. közgazdász, ügyvéd, vezérigazgató.

Grenyó Bertalan kőmüvesmester, a Kőmüvesek Országos Szövetségének elnöke. A II. kerület iparosságának vezetője.

Szilágyi Ferenc vámszaki tanácsos. A NEP II. kerületi szervezetének elnöke, igen népszerü többszörösen kitüntetett százados.

Benesch Ferenc vállalkozó, a VII. kerület középiparosságának képviselője, régi várospolitikus.

Hiveth Dezső dr. pénzügyi titkár. Évek óta irányítja a II. kerület mozgalmait.

Vitéz Barczy-Barczen Gábor, részvénytársasági igazgató. A frontharcosok egyik vezetője, a törvényhatósági bizottság egyik igen értékes tagja. Az új mozgalmaknak is igen népszerü alakja.

Reithauser Róbert iparos, a kőbányai iparosság nagy tábora áll mögötte.

Mihályhegyi Géza dr. főorvos, a XII. kerület egyik közismert politikusa.

Kemény Ödön ny. Hangya-propagandafőnök, a IX. kerületben igen népszerű.

Vitéz Berencsy Béla Máv. gépgyári tanácsos, a reformnemzedék tagja. A munkásság között nagy tábora van.

Gaupp József vállalkozó, Dunagőzhajózási ny. főfelügyelő, csónakháztulajdonos, a reformnemzedék tagja.

Csurgay Ernőné középiskolai ideiglenes tanár, az angyalföldi szervezet vezetőnője, aki most építi ki Angyalföldön a NEP női táborát.

Sesztak József kereskedő, a reformszövetség tagja, népszerű a VIII. kerület kereskedői között.

Halter Károly kormányfőtanácsos takarékpénztári vezérigazgató. Kőbányán mindenki ismeri, puritán egyéniségéért közszeretetben áll.

Dongó Orbán középiskolai tanár, címzetes igazgató, a NEP kőbányai szervezetének elnöke. Szintén nagy közkedveltségnek örvend.

Füredi Lajos az Asztalosok Ipartestületének főtitkára és az asztalosok szaklapjának szerkesztője.

Munkó Rezső pénzügyi számvevőségi tanácsos, az I. kerületi Frontharcosok vezetője.

Vitéz Pestny Müller J. Leó rt. igazgató, kormányfőtanácsos, régi ismert pesti család tagja.

Bernáth István dr. gyógypedagógiai tanár, a NEP tanügyi szervezetének igazgatója.

Schwarz Samu rt. igazgató.

Biró Károly dr. ügyvéd, a reformnemzedék egyik kiváló harcos tagja.

Lázár Béla MÁV. főtiszt., állomásfőnök. Vasutas körökben igen kedvelt.

Vitéz Fodor Árpád papirkereskedő, nyomdatulajdonos, a IX. kerület iparosságának képviselője. Tabody Tibor régi híve.

Becsey Antal mérnök, kormányfőtanácsos, a törvényhatóság örökös tagja, a legnépszerűbb várospolitikusok közé tartozik.

Vitéz Olchváry Jenő épitész, a Magyar Lengyel Társaság ügyvezető igazgatója, a fiatalság egyik agilis harcosa.

Szécsy Mihály tanár, Rákosfalván régóta vezeti a NEP szervező munkásságát.

Gazdy Jenő ny. postafőigazgató, a VIII. kerületi szervezet alelnöke, Usetty Béla régi bizalmasa.

Gáspár Béla ref. lelkész, a X. kerület egyik legagilisebb politikusa.

Szántai István MÁV. főtiszt, a Kelenföldi p. u. állomásfőnöke. Egész Kelenföldön közismert és igen népszerű.

Kovács J. Mihály filmlaboratóriumi igazgató, a zuglói munkásság pártfogója és szervezője.

Az északi kerület képviselőinek ünneplése

A *Lipótvárosi Társaskör csütörtökön* este fél 9 órakor az északi kerület ujonnan megválasztott képviselői tiszteletére, *ünnepi vacsorát* rendez. A vacsorán a magyar politikai és közélet sok kitünősége vett részt, így *Sztranyavszky* Sándor, a képviselőház elnöke, *Zsitvay* Tibor ny. igazságügyminiszter, a NEP fővárosi szervezetének elnöke, *Kozma* Miklós belügyminiszter, *Fabinyi* Tihamér pénzügyminiszter, *Bornemisza* Géza kereskedelmi miniszter, *Sipőcz* Jenő főpolgármester, *Szendy* Károly polgármester és a társadalmi előkelőségek hosszú sora.

A Nemzeti Egység Pártja Székesfővárosi Szervezetének kerületi helyiségei és központi kerületi titkárai

Cím:	Központi kerületi titkár:
I. Pauler-u. 10. Telefon: 609-34.	Kováts István dr.
II. Szász Károly-u. 4. Telefon: 610-37.	Hajós György dr.
III. Hajógyár-u 2. Telefon: 630-07.	Kiss Károly
IV. Eskü-tér 8. Telefon: 884-49.	Bánhegyi B. Géza
V. Alkotmány-u. 27. Telefon: 134-55.	Kende Béla
VI. Teréz-körút 21. Telefon: 210-15.	Ekker László
VII. Erzsébet-körút 1. Telefon: 449-20.	Kiss Péter
VIII. József-körút 70. Telefon: 311-18.	Szabó Endre dr.
IX. Üllői-út 115/b. Telefon: 397-70.	Somfay Géza
X. Belső Jászberényi-út 2. Telefon: 281-28.	Király Dezső
XI. Verpeléti-út 4/6. Telefon: 638-14.	Somody Pál
XII. Márvány-u. 40. Telefon: 609-45.	v. Kőszeghy Béla dr.
XIII. Mohács-u. 6. Telefon: 986-62.	Miniszlay Béla
XIV. Bosnyák-u. 1. Telefon: 966-48.	Varga István

A kerületi központokban a választásokra vonatkozó mindenféle felvilágosítást megadnak.

MODERN három és négyszobás lakások kiadók központi fűtés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül. Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6. Telefon: 12-1-45, 12-3-85

Hajduszoboszlón a Segítő-Alap üdülőtelepet szándékozik létesíteni

Erélyesen megcáfolják a gyógyfürdő megvásárlásának hírét

A közelmúlt napokban az a hír terjedt el a városházán, hogy a főváros megvásárolja a hajduszoboszlói gyógyfürdőt, melynek csodás hatású és valóban egyedülálló gyógyvizeit csak kis részben és egészen kezdetleges módon használja ki az ottani érdekeltség. A hír valószínűségét fokozta az a körülmény, hogy csütörtökön a *Fővárosi Alkalmazottak Segítő Alapjának* több vezetőségi tagja, továbbá *Liber* Endre alpolgármester és dorogi *Farkas* Ákos dr., az elnöki osztály vezetője és *Dulácska* Jenő, a *Segítő Alap* igazgatója tényleg Hajdúszoboszlóra utaztak.

LIBER ENDRE
alpolgármesterhez,

a Segítő Alap intéző bizottságának elnökéhez: van-e valami alapja a fürdővásárlási híreknek és a Segítő Alap, vagy a főváros folytat-e vételtárgyalásokat a hajduszoboszlói fürdőérdekeltséggel?

— Ezt *a leghatározottabban megcáfolhatom* — válaszolta az alpolgármester, — semmiféle

fürdővásárlásról szó sincs.

Ellenben tényleg igaz, hogy a fővárosi alkalmazottak szociális és egészségügyi gondozását ellátó *Segítő Alap* igazgatójával és *Farkas* Ákos tanácsnokkal megtekintettük a szoboszlói gyógyfürdőt és gyógyforrásokat, továbbá

szó lehet arról is, hogy ezt a fürdőt is besorolja az intézmény azon gyógyhelyek közé, ahová tagjait kezelésre küldi.

Döntés azonban még ilyen irányban sincs, ez az igazgatóság feladata lesz.

— Amennyiben az előfeltételek tisztázva lesznek, a segítő alap vezetősége azokat a betegeit küldené Hajduszoboszlóra, akiknek e csodálatos erejű és összetételű, 75 fokos víz gyógyító hatására szükségük lesz. Azt ugyanis a szakemberek már határozottan megállapították, hogy

ezek a gyógyforrások semmiképen sem azonos összetételűek és hatásúak a mi nagyszerű budai thermálvizeinkkel.

Egyelőre tehát csupán annyiról van szó, hogy a segítőalap betegeket küld Szoboszlóra és gondoskodik megfelelő elhelyezésükről.

A *Segítő Alap* gyógytelepeinek decentralizációjáról az igazgatóság egyik tagja így nyilatkozott a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— Semmi kivetni valót sem lehetne találni abban sem, ha a fővárosi alkalmazottak Segítő Alapja vidéken, a jelen esetben Hajduszoboszlón tagjai számára létesítene gyógyhelyet. Kenese ellen sem volt és nincs ma sem kifogása senkinek, sőt

a főváros büszke lehet arra, hogy megteremtette a Magyar Tenger legmodernebb üdülőtelepét és ezzel példát mutatott, milyen irányban kell haladni a Balaton fejlesztésének.

Szó sincs a szoboszlói források, vagy a fürdő megvásárlásáról, ellenben csak helyeselni lehet az olyan gondolatot, *ha külföldi gyógyfürdők helyett, itthon keres a főváros hasonló, vagy jobb hatású gyógyhelyet betegeinek.* Ha tényleg erről van szó, nem is maradhatna el egy kisebb, panziószerű épület létesítése, amelynek fürdőszobáiba bevezetnék a gyógyvizet és ezzel téli-nyári kúrákra alkalmassá tennék a fürdőt, ahol eddig csak nyáron lehetett a gyógyvizet használni. A hajduszoboszlói utazás most csak egyszerű tanulmányút volt, amelynek tapasztalatairól majd beszámolnak az intézmény vezetőségének.

A Segítőalap egyébként nemcsak Hajduszoboszlón akar gondoskodni tagjai megfelelő elhelyezéséről, hanem szó van arról is, hogy a gyógykezelésre szoruló tagok számára *Balatonfüreden, Harkányban és Hévizen is létesítenek kisebb üdülő- és gyógyotthonokat.*

Reuma-kórház a Fehérsas-téri iskola átalakított épületében

Szendy Károly polgármester elrendelte a tabáni gyógyforrások felkutatását

A lebontott Tabán helyén elterülő, közel 100 holdnyi pusztaságon hetek óta serényen és szakadatlanul dolgoznak a főváros munkásai és kertészei, hogy minél hamarabb eltüntessék a hely mostani sivárságát és megvalósítsák azt a pompás, hatalmas parkot, amelyet *Morbitzer* Dezső, a főváros kertészeti igazgatója álmodott a Tabán helyére. A munka ezidőszerint a Palota-tér irányában folyik, hogy a királyi várból nyíló kietlen képet mielőbb megváltoztassák. Már

eddig is több, mint 10.000 rózsatőt ültettek el,

óriási területeket vetettek be fűmaggal, de folyamatban van a fák és a bokrok ültetése is. A munkálatokat sajnálatosan késlelteti a hideg időjárás. Mostmár azonban hamarosan zöldbeborul a hajdani Tabán nagy része s ezzel eltünik a mai lehangoló pusztaság. A főváros vezetősége sürgősen hozzá akar fogni a Döbrentei-téri park bővítéséhez is, miután az ott lebontott házak helyén hasonlóan sivár és rendezetlen területek éktelenkednek az idegenektől látogatott főútvonalak és gyógyforrások közvetlen közelében.

A Tabán rendezésének végleges kialakítását jelentékenyen késleltette a Rácz-fürdő megvásárlása körül keletkezett bonyodalom is. *A főváros a múlt esztendőben,* mint ismeretes, *megvásárolta ezt az öreg fürdőt,* főképpen azért, hogy szabad kezet nyerjen a Tabánban a további forráskutatásokhoz. A fennálló törvényes rendelkezések szerint ugyanis a magántulajdonban lévő fürdő ezideig joggal tiltakozhatott a főváros forráskutatásai ellen, mert a *Rudas-fürdő és a Rácz-fürdő forrásainak védett területe közös volt.* Emiatt számtalan bonyodalom keletkezett, legutóbb a közelmúltban, a *Juventus-* és az *Attila*-források feltárása idején. Tulajdonképpen az ekkor támadt viták adták a végső impulzust a fővárosnak ahhoz az elhatározásához, hogy

a szabad rendelkezési jogot még áldozatok árán is megszerezze és biztosítsa.

A Rácz-fürdő átvétele azonban a közgyülés határozata s a kormány jóváhagyása ellenére, mainapig sem történhetett meg, mert *az objektumnak több, mint 20 tulajdonosa volt, ezek közül több kiskorú és több külföldi.* Árvaszéki beavatkozásokra is volt szükség, úgy, hogy a tiszti ügyészség csak hónapokig tartó kemény munkával tudta kibogozni ennek a vételi ügyletnek bonyodalmas, kusza szálait. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

BEAVATOTT HELYRŐL

származó értesülése szerint

a végleges aláírás és az átvétel e héten megtörténik, utána nyomban dönt a főváros vezetősége atekintetben, hogy mi legyen a fürdő további sorsa.

Értesülésünk szerint a szakemberek felfogása az, hogy a *Rácz-fürdőt fenntartani nem érdemes.* Ahhoz, hogy jövedelmezővé tegyék és gyógyfürdő niívójára emeljék, több mint százezer pengő befektetésre lenne szükség, annál is inkább, mert *még a fürdő lepedői és hasonló felszerelései is annyira leromlott állapotban vannak, hogy belőlük úgyszólván egyetlen darab sem ép.* Legszimpatikusabb és leggazdaságosabb megoldásnak az látszik, hogy

a fürdőt lebontják, a középső kupolás rész kivételével, ahol ivócsarnokot vagy kisebb fürdőmúzeumot lehet majd berendezni.

Az épületnek ez a része ugyanis több százéves, müemlék.

*

A balneológiai kongresszus múltheti megnyitó ülésén, — mint annak idején megírtuk, — *Szendy* Károly polgármester határozott formában bejelentette, hogy *a főváros vezetősége a legrövidebb időn belül meg akarja valósítani a reuma-kórházat,* amely elengedhetetlen feltétele annak, hogy Budapest, világhírű gyógyforrásaihoz méltóan, nemzetközi fürdőcentrum és egyúttal a reumakutatás centruma is lehessen. Az illetékesek sorozatos megbeszéléseket tartottak arról, hogyan épüljön meg a reuma-kórház. Alkalmas megoldásnak kínálkozott a Gellért-szálló tulajdonában lévő szomszédos telek, amelynek a Horthy Miklós-útról is van bejárata, továbbá a Császár-fürdő melletti ingatlan, ahol az a szükséglakásul szolgáló barakk áll, amelyet júniusra bontanak le a hatóságok. Mindakettő alkalmas is a tervezett reumakórház elhelyezésére, a főprobléma az, honnan tudná előteremteni a főváros az intézmény létesítéséhez szükséges *minimálisan 2 millió pengőt.* Ezért

újra előtérbe került a Fehérsas-téri iskola átalakításának és reuma-kórházként való felhasználásának lehetősége.

— A Fehérsas-téri iskola ellen — *mondotta informátorunk* — az egyik főkifogás az, hogy stílusával és hatalmas méreteivel sehogyan sem illeszkednék bele a parkszerű tabáni fürdővárosba. Ez azonban *nem megoldhatatlan kérdés.* A szakemberek megállapították, hogy az épületet igen könnyen és aránylag kevés költséggel lehetne átalakítani kifogástalan fürdőkórházzá. Az elgondolás az, hogy

az épületről egy emeletet lebontanak s tető helyett lapos tetőterrasz kerül az emeletek fölé.

Az épület külső stílusát is átformálják, úgy, hogy nyugodt vonalaival, egységes, síma felületeivel és a falak színével *harmónikusan alkalmazkodjék a környezethez.* A termeket, amelyek egészségesek, naposak, világosak, csupán linoleumpadlóval kellene borítani s jutna elég hely a laboratóriumoknak, kezelőhelyiségeknek, különszobáknak, irodáknak, gazdasági helyiségeknek is. Óriási előny, hogy az épület centrális fekvésű, teljesen jókarban van, *rendelkezésre áll egy kifogástalan állapotban lévő központi fütő és melegvizet szolgáltató berendezés,* amelyek mind olyan körülmények, amelyek mellett egyszerűen elsiklani nem lehet. Legkisebb akadály az épület mai stílusa. A modern építészet számtalan bravurjáról tudunk, amikor a legöregebb épületeket külsőleg és belsőleg tetszésszerinti, legmodernebb módon formálták át. A Fehérsas-téri iskola felhasználásával

néhány százezer pengő áldozat árán megvalósulhatna, aránylag igen rövid időn belül a reuma-kórház és tudományos kutató intézet,

amelyet budapesti tartózkodásakor *Breemen* professzor, hollandi orvostanár, a nemzetközi reumakutatás egyik világhírű szaktekintélye anynyira sürgetett.

*

A Rácz-fürdő közeli napokban történő átvétele után nyomban megkezdik a Tabán hydrológiai felkutatását is. *Szendy Károly polgármester kiadta a rendeletét a Tabán egész területének a próbafúrásokkal való felkutatására.* A főváros a kutatásokat *Pávay-Vajna* Ferenc főgeológus, m. kir. bányafőtanácsos és *Vendl* Aladár dr. professzor, a Müegyetem geológiai tanszékének vezetője szakvéleményei nyomán hajtja végre. A szakértők szerint a Tabán hydrológiai viszonyainak tisztázása és az ott feltárható thermálvizek megállapítása céljából hat, körülbelül 200 méter mélységű kutató fúrásokra van szükség. De ugyanilyen értelemben nyilatkozott *Horusiczky* Henrik dr., a m. kir. Földtani Intézet ny. igazgatója is.

Ezeknek a kutató forrásoknak a költsége mintegy 40.000 pengőre rúg. Miután az idei költségvetésben erre a célra fedezet nincs, ezért egyelőre csak két mélyebb, mintegy 200 méter és négy kisebb, kb. 50—60 méter mélységű próbafúrás végrehajtását rendelte el a polgármester. Ez a munka 18.000 pengőbe kerül.

Az első próbafúrást — mondotta informátorunk, — az egykori Fehérsas-téren, az iskolaépület közvetlen közelében hajtják végre és

az itt szerzett geológiai és hydrológiai eredményektől teszik függővé a további fúrások helyeit.

Valószínű, hogy a Vár-bazárnál és a Palota-téren is végeznek egy-egy próbafúrást. Ezeket a tudományosjellegű kutatásokat a főváros házilag végezteti el és reméli, hogy mire a Rudas-fürdő átépítése megindul, már az eredmények nagyrésze rendelkezésre áll.

A fúrások befejezése után fogják kijelölni annak a nagy tranzverzális útvonalnak végleges irányát, amely a Döbrentei-térből fog kiindulni és a leendő fürdőváros főútvonala lesz.

DEBRECEN-ÉTTEREM
Rákóczi-út 88. Tel.: 31-5-66, 34-3-06
Déli menü a polgári étteremben P 1.20 Minden szerdán disznótoros vacsora pénteken este halászlé

Május 9-én
délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

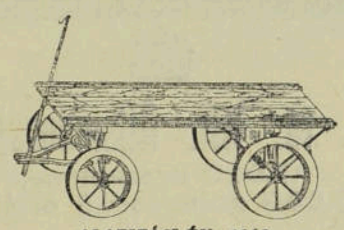

ALAPITÁSI ÉV: 1868.
Szőke Gyula
kocsigyártó
Budapest, VII., Kisdiófa-utca 5. sz.
Telefon hivó: 40-0-57.
Készítek mindenfajta két- és négykerekű kézikocsit, melyek a Budapesti Nemzetközi Vásáron is megtekinthetők.

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Sipőcz főpolgármester emlékbeszéde Tisza Istvánról

Nemcsak kegyeletes és bölcs dolog, de egyben a nemzet nevelése szempontjából rendkívüli hatású és eredményes gondolat, hogy *Tisza* István emlékezetét nem hagyják kihúnyni. Azét a Tisza Istvánét, akiről *Sipőcz* Jenő főpolgármester állapította meg multheti ragyogó beszédében, hogy fenséges példája volt a magyar erőnek, férfibátorságnak és lelkinagyságnak. Ma a nemzet legjobb fiai számára is eszménykép Tisza István, akinek emlékét idézni kötelesség. És erre a kötelességre szinte nem az emberi akarat, hanem a kor jelöli ki, az idők adják meg a rátermett szónokot. A magyar élet hullámzása, az események magukkal ragadó ereje jelöli ki minden esztendőben azt a szónokot, aki kezében a Tisza-serleggel, elmondja az emléklakoma nagy szónoki produktumát. Nem véletlen az sem, hogy az idén ez a szónok a főpolgármester volt: ebből a tényből azt kellett kiéreznünk, hogy nemcsak a mának egyik legklasszikusabb szónokát keresték ki, hanem azt a férfiút bízták meg a Tisza-emlékbeszéd elmondásával, aki azoknak a mérhetetlen férfierényeknek, amelyeket a magyar életben Tisza István képviselt, ma leginkább reprezentál. Igenis, ma a magyar közélet, a magyar erőnek, a férfibátorságnak és a lelkinagyságnak egyik legtisztább képviselőjét Sipőcz főpolgármesterben látja. Az ő személye politikusok előtt csak úgy tiszteletben részesül, mint ahogy megbecsülik az egész magyar társadalmi életben. *Sipőcz* Jenő alakja ma kimagasodott kortársai közül és ha fizikailag nem is, de lélekben kalaplevéve, tisztelettel meghajolva köszöntik az utcán járó polgártársai is.

Ez a *Sipőcz* Jenő mondotta a Tisza-emléklakomán elhangzott klasszikus beszédében, hogy új honfoglalásra van szükség. Mi boldogan látjuk, hogy az új honfoglalás élén olyan vezéregyéniségek haladnak, mint amilyennek Sipőcz Jenőt tiszteli és ismeri ez a város és ez az ország. Ilyen körülmények között ez az új honfoglalás a magyar szív, a becsület, a férfiasság és hazaszeretet honfoglalása lesz.

Szendy Károly polgármester kitüntetése. A *Társadalmi Egyesületek Szövetsége* a mult héten 80 tagú küldöttséggel kereste fel *Szendy* Károly polgármestert. A küldöttséget *Szörtsey* József kormányfőtanácsos, a TESz országos ügyvezető elnöke vezette. *P. Uszdóczy-Zadravec* István püspök, a TESz társelnöke költői szárnyalású beszéd kíséretében átnyujtotta a polgármesternek *a TESZ jubileumi emlékkeresztjét, rámutatva arra, hogy Budapest első polgára eddig is hervadhatatlan érdemeket szerzett működésével a közélet terén. Szendy* Károly polgármester hazafias lelkesedéstől áthatott beszédben mondott köszönetet a küldöttségnek, amely őt hosszasan és melegen ünnepelte.

A főkapitány szigorú rendelete a Já-Gó játék ellen. A *Fővárosi Hirlap* két héttel ezelőtt *egyedül és elsőnek* emelte fel tiltakozó szavát a vendéglőkben, kávéházakban és kaszinókban elburjánzott *Já-Gó* nevű hazárdjátékok ellen, amelyen kisexisztenciák, munkások, sőt *gyermekek is elvesztik egész pénzüket, keresetüket.* Rámutattunk, hogy ennek a hazardirozási szenvedélynek vámszedője valami *Engel* Jenő nevű volt pékiparos, aki nemrég még a *Glasner-féle* Király-utcai sütőüzemben működött, de, úgy látszik, jövedelmezőbbnek tartotta tisztes ipara gyakorlásánál az emberek nyerészkedési vágyának üzleti kihasználását. A *Fővárosi Hirlap* tiltakozása nem volt pusztában elhangzott szó: *Ferenczy* Tibor főkapitány nagyon bölcsen felismerve az elburjánzott hazardirozásban rejlő veszedelmet, vasárnapi *napiparancsában utasította a detektivtestületet és a rendőrlegénységet, hogy a legszigorúbban ellenőrizzék ezután a nyilvános helyeken jágózókat és akadályozzák meg, hogy a jövőben fogadásokat kössenek erre a játékra.* Ugyanekkor, igen helyesen, a helyiségek tulajdonosait teszi felelőssé azért, ha előfordulna, hogy *18 éven aluliak játszanának a Já-Gó-asztalon.*

Erdős Lajosné jubileuma. A székesfővárosi gázgyár vezetősége és tisztikara őszinte nagyrabecsüléssel és meleg szeretettel ünnepelte az elmúlt napokban egyik legkiválóbb fötisztviselőjét: *Erdős* Lajosnét abból az alkalomból, hogy *most töltötte be gázgyári szolgálatának 25. évfordulóját.* Az ünnepségen — amelyet a virágokkal dúsan feldíszített igazgatósági tanácsteremben tartottak meg — megjelentek *Véssey* Ede dr. vezérigazgató, a gázgyár összes igazgatói és fötisztviselői, továbbá *Ripka* Ferenc dr. ny. főpolgármester, aki tudvalevőleg hosszú ideig a gázgyár irányítója, vezérigazgatója volt és akinek Erdős Lajosné, a főpolgármesteri hivatalban titkárnője volt, amely minőségben szeretetreméltó előzékenységével mindenki tiszteletét és nagyrabecsülését vívta ki magának. *Erdős* Lajosnét *Véssey* Ede vezérigazgató üdvözölte és a megjelentek lelkes ünneplése közben mutatott rá arra, hogy *Erdős* Lajosné mintaképe a kötelességtudó, hűséges és buzgó tisztviselőnek, aki valóban példát adott mindenkor a tisztviselői lelkiismeretességről. A beszéd után átnyujtotta az ünnepeltnek a tisztviselői kar ajándékait. *Erdős* Lajosné meghatottan köszönte meg az üdvözlést, ami számára a kitüntetésen kívül további lankadatlan kötelességteljesítési fogadalom a jövőre nézve. Erdős Lajosnét a jubileum alkalmából a társadalom minden rétegéből elhalmozták szerencsekívánatokkal.

Szolgálati jubileum. *Czebe* Jenő dr. tanácsi főjegyzőt, abból az alkalomból, hogy hivatali szolgálatának 25-ik évét betöltötte, szeretetteljes ünneplésben részesítette a polgármesteri IV. ügyosztály személyzete. Az ünnepeltet a polgármester és kartársai nevében *Szepesváry* Pál dr. tanácsnok lelkes beszédben üdvözölte s átnyujtotta az ügyosztály által felajánlott emléktárgyat. Az ünnepelt meghatott szavakkal mondott köszönetet a megnyilvánult elismerésért és ragaszkodásért.

A NEP VIII. kerületi szervezetének majálisa. A *Nemzeti Egység* VIII. kerületi szervezete jövő szombaton, május 18-án, délután 6 órai kezdettel, a II. Olasz fasorban lévő Rajna-parkban *zártkörü majálist rendez.* A rendezőség kéri mindazokat, akik meghívót igényelnek, címüket mielőbb közöljék a József-körút 70. sz. alatt levő irodával.

Ifjúsági szervezkedés a Józsefvárosban. A *Nemzeti Egység* VIII. kerületi szervezetében e héten alakult meg a *NEP* józsefvárosi ifjúsági szervezete. Az igen népes ülésen megjelent *Katona* József mérnök, kerületi társelnök, *Szabó* Endre dr. kerületi központi titkár. *Károlyi* Ferenc dr. és *Kovács* Gyula dr. lelkes beszédei után *Katona* János a magyar ifjúság nemzeti egységbe való tömörülésének szükségességéről beszélt. A közelgő törvényhatósági választásokra kijelentette a szónok, hogy azoknak kell bejutniok a törvényhatóságba is, akik *szivükön viselik és ismerik a mai fiatalok sorsát.*

Uj varrógépmodellek a Singer varrógép r.-t. kiállításán

Uj varrógépmodelleket mutat be a **Singer varrógép részv. társ.** a nagy iparcsarnokban, háztartási és ipari célokra. Ezek a világhírű Singer varrógépgyárak 1934. évi gyártmányai. Itt van elsősorban az új Singer 200 osztályú **univerzális gyorsvarrógép,** amely éppúgy alkalmas **háztartási,** mint **hivatásos varrási munkákra:** a vele járó varrási, hímzési és tömési munkálatokon kívül ezen az új Singer varrógépen gomblyukak is köthetők, előállíthatók rajta a különféle fajtájú burok- és díszkötések is, továbbá a női divatruhákon annyira kedvelt sodrott szélek és kagylópikók, cakk-hímzések, csipkeapplikálások, cakk-szegések, zsinór-varratok, hernyóvarratok és trikószegélyek, sőt még gombokat is lehet vele felvarrni. A milliméterfinomságú, hajszálpontos cikk-cakk-öltés lehetővé teszi a legfinomabb habosszövetek eldolgozását és játszi könnyüséggel lehet ezzel az új univerzális varrógéppel divatos apróságokat elkészíteni, mint: női gallérokat, öveket és hasonló más dolgokat. Mindezeket a munkákat a Singer-kiállításon gyakorlatilag is bemutatják.

Haladást jelent az új Singer 201. osztályú Singer családi varrógép is, mely a korábbi szerkezetekkel szemben vízszintesen elhelyezett körforgó szálfogóval van ellátva, amelynek szellemes megoldása a technikailag legtökéletesebbet adja.

A legújabban annyira divatossá vált Rya, bordás- és rojtmunkák előállításához szolgáló új **Singer villavezető** a hölgyközönség körében az otthon feldíszítése terén a legnagyobb tetszésre talált. Ezeket a hasznos munkákat is, amelyekre minden háziasszony szeme felcsillan, az egyéb varrási, hímzési és tömési munkák mellett a Singer-kiállításon gyakorlatilag bemutatják.

A székesfőváros idegenforgalmi fényképkiállításának nyertesei. Legutóbbi számunkban megírtuk, hogy *Szendy* Károly polgármester hatalmas érdeklődés mellett nyitotta meg a Vigadó termeiben a székesfőváros *II. Idegenforgalmi Fényképkiállítását,* amelyen bemutatták azokat a felvételeket is, amelyek a fővárosi állat- és növénykert, a fővárosi segítőalap kenesei üdülőtelepe és a *BSE* fotópályázatain részesültek díjazásban. 700 szebbnél-szebb amatőr felvételt mutattak be a nagyszabású kiállításon, ahol a kiállítók sorában nemcsak a főtisztviselők egész sora szerepel müveivel, hanem *versenyen kivül kiállította 7 páratlanul szép felvételét Szendy Károly polgármester is,* aki szintén lelkes amatőr fotografus. A *Liber* Endre alpolgármester vezetése alatt bíráskodó zsüri a díjakat a következő kiállítóknak ítélte oda: **I. díj:** *Dulovits* Jenő, *Pénzes* József dr., *Szaszovszky* Ottó, *Buzay* Béla, *Schuszter* Ferenc, *Simonffy* János, *Havlin* Károly dr., *doroghi Farkas* Ákos, *Reminiczky* Lajos, *Bressey* Leonard, *Szamkó* Tibor, *Gabnay* Ferenc, *Klell* Kálmán, *Csanády* Gusztáv dr., *Papp* László, *Kósa* József. — **II. díj:** *Gárdonyi* Jenő, *Csorna* Antal, *Hangel* László, *Kazinczy* Gábor dr., *Boor* Dezső, *Zaitz* László, *Kurfürst* Istvánné, *Zimányi* János, *Zombori* Vilmos, *Goszleth* Ernő dr., *Károlyi* Árpád, *Zubriczky* Sándor, *Felkay* Ferenc dr., *Makos-Hettyey* Pál, *Hoskens* József, *Bártfai* Péter. — **III. díj:** dr. *Szentmiklósi* Józsefné, *Schmeis* Béla, *Csármann* Ferenc, *Oszoly* Kálmán, *Kellermann* Magda, *Flaxmayer* József dr., *Mika* Klára, *Andrássy* Gyula, *Kiss* Ferenc, *Mihálka* Ernő, *Nedbal* Ignác, *Borsos* István, *Illés* Aladár, *Kánya* István dr., *Lenhardt* Vilmos, *Csákvári* Péter.

Nyári főzőtanfolyam Budán. A *Volt Iskolatársnők Szövetsége* tagjai és a budai úriasszonyok és leányok részére — a székesfővárosi Gázművek támogatásával — a *II. Batthyány-utca 8. sz. alatti polgári leányiskola épületében* főzőtanfolyamot rendez. A 4 hetes különleges tanfolyam a legfinomabb ízlésű főzésre, sütésre, tálalás módozataira és az asztalterítés művészetére tanítja meg a résztvevőket. A főzőtanfolyam réztvevői tandíjat nem fizetnek. A beiratási díj 5 P, az anyaghozzájárulás esetenként 50 fillér. A 4 hetes tanfolyam *május 7-én kezdődik,* minden kedden és csütörtökön délután 5—8 óráig tart. Jelentkezni lehet: minden hétköznap 9—10 óra között II. Batthyány-u. 8. sz. alatti polgári leányiskola igazgatói irodájában. Ugyanebben az időben az érdeklődőknek ott telefonon is (51-8-60.) felvilágosítással szolgálnak.

64. M. Kir. Államsorsjáték
17.000 nyeremény, 250.000 aranypengő értékben
Főnyeremény:
40.000 aranypengő

NYERELMÉNYEK:

20.000	aranypengő
10.000	aranypengő
2-szer 5.000	aranypengő
4-szer 2.500	aranypengő
6-szor 2.000	aranypengő
110-szer 1.000	aranypengő

és még több nyeremény, amelyek mind **készpénzben fizettetnek ki.**

Húzás június 12-én

Sorsjegy ára:
Egész P 3.— Fél P 1.50

Kapható minden bankban, főárusitónál, dohánytőzsdében. Póstai rendeléseket a pénz előzetes beküldése után azonnal teljesit a M. Kir. Pénzügyigazgatóság Budapest, V., Szalay-utca 10.

STEINER ÉS SZIMPER
DISZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30-6-26.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 43. Tel.: 970—43.
Telefon: Tapolca 2.

SZŐNYI IMRE koszorús órásmester
V., Csengery-utca 7. Tel.: 44-5-42.
Több fővárosi és állami intézet órása és szállítója

Szegedy Béla Jenő
okl. gépészmérnök, kövezőmester
út-, vasút-, beton- és mélyépítővállalkozó
Budapest, I., Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52.

Folk István műszaki üzlete
Budapest, VI. Vilmos császár-út 15/d)
Telefon 240—38. (Bazilikával szemben, bejárat a közből.

Gazdasági Értesítő

Jelentékeny nemzeti vagyon fekszik Budapest és az ország közúti hálózatában

Az állam tíz év alatt 7500 kilométer műutat épít

A székesfőváros közreműködésével rendezett *II. Magyar Útügyi Kongresszus és Kiállítás* — amelynek programját előző számunkban már részletesen ismertettük — *vasárnap délelőtt nyílott meg és kedden este ért véget.* A kongresszuson nemcsak a fővárosi és az ország minden részéből felutazott szakemberek vettek részt, hanem *igen szép számmal voltak külföldiek is.* A Műegyetem aulájában tartott megnyitóülés után, amelyen *Albrecht* királyi herceg, a kongresszus fővédnöke mondott nagyszabású beszédet az útépítés nemzeti jelentőségéről, közlekedési, közgazdasági és idegenforgalmi vonatkozásokban, a kiállítás megtekintése következett, amelyet az Iparcsarnok mögötti, úgynevezett kiscsarnokban rendeztek. Az útügyi kiállítás a csarnok déli felén három részre tagozódott. Az első termet a kereskedelemügyi minisztérium, a második termet a főváros, a harmadik termet pedig a vállalkozók igen szép és tanulságos anyaga töltötte meg.

A székesfőváros érdekes szemléltető módon mutatta be az útügyek fejlődését, a modern útépítéseket stb. Az Iparcsarnok déli oldalán a székesfőváros több vállalkozóval minta-útszakaszokat építtetett. A legmodernebb útburkulatok: az acélrostély, az acéllemez és az üveganyag mellett bemutatásra kerültek a keramit, az aszfalt, a beton, a kátrány és a makadám-burkolatok. A nagysikerű kiállítás megrendezése *Király* Kálmán székesfővárosi tanácsnok szakértelmét dicséri, aki mellett *Viola* Rezső dr. és *Kempelen* Ágost székesfővárosi műszaki főtanácsosok, az állam részéről pedig *Benke* István min. tanácsos és *Lux* Kálmán államvasúti igazgató, továbbá *Elischer* Pál műszaki tanácsos, vitéz *Vásárhelyi* Boldizsár és *Gáll* Imre mérnökök szereztek maguknak elismerésreméltó érdemet.

A kongresszuson rendkívül tanulságos, magasszínvonalú és a laikusok számára is érdekes előadások hangzottak el. Laborfalvi *Benke* István min. tanácsos ismertette a magyar úthálózat időszerű kérdéseit. Érdekes volt előadásának az a része, amely beszámolt arról, hogy a magyar állami úthálózat jelenlegi hossza 4385 km, amelyből 1427 km-t a modern közúti forgalom igényeinek megfelelően már átépítettek. 2958 km még makadámút, amely nem teljesen kielégítő. Ez a hálózat a közúti közlekedés állandóan növekvő fontossága mellett nem csak az építés módja miatt, hanem azért sem megfelelő, mert egyrészt az állami úthálózat az ország megcsonkítása folytán elvesztette korábbi egységét, másrészt pedig a hálózat kiegészítésére hivatott alsóbbrendű közutak *nem illeszkednek bele szervesen az úthálózat egyetemébe, az országos közlekedés szempontjából.* Az ország főközlekedési úthálózatából tehát hiányzik az egységes vonalvezetés és az a kiegészítési rendszer, amely a forgalmi, gazdasági és egyéb követelményeknek megfelel. Ezeknek a szempontoknak a figyelembevételével készült el az 1928-i forgalomszámlálás adatainak figyelembevételével most

az új útépítési program, amely az állami úthálózat hosszát kereken 9000 km-en állapította meg.

Ebből 3900 km az elsőosztályú, 4500 km a II. osztályú és 1400 km a III. osztályú út. Ebből a 9000 km-ből már elkészült, vagy most épül, tehát

még 7500 km úthálózat építése marad hátra,

amelynek megvalósítása a mai árakkal számítva, hozzávetőleg

200 millió pengő beruházást igényel.

Az építkezést 10 év alatt szándékoznak végrehajtani.

Király Kálmán székesfővárosi tanácsnok, az út- és csatornaépítési osztály vezetője a székesfőváros közelmultban végzett 9 millió pengő értékű szükségmunkájáról tartott nagyszabású előadást, amely szükségmunka nagy részét az utak és csatornák építésére és helyreállítására fordították. *Király* Kálmán többek között a következőket mondotta: — A székesfőváros tudatában van annak, hogy közegészségügyi és közforgalmi szempontból milyen fontos az út- és csatornahálózat fejlesztése és ezért hosszú idő óta *évenkint többmillió pengőt fordított erre a célra.* Az általános gazdasági viszonyok 1931-ben bekövetkezett kedvezőtlen alakulása arra késztette a főváros vezetőségét, hogy *a kiadásokat redukálja.* Így aztán a költségvetésben előirányzott út- és csatornaépítések *elmaradtak.* Csakhamar kitűnt azonban, hogy

hosszabb időre sem az út, sem a csatornaépítést elodázni nem lehet.

Másik döntő szempont volt a munkanélküliség *fokozódása.* Erre a törvényhatóság közgyűlése, hogy a bajon némileg segítsen, *9 millió pengőt engedélyezett út- és csatornaépítési szükségmunkák elvégzésére.* Ezt a munkát 1932 őszén kezdték meg és két év alatt nagyjában be is fejezték. A rendelkezésre álló 9 millió feléből főgyűjtőcsatornákat, két kisebb szivattyútelepet és sok mellékcsatornát építettek. A megmaradt 4 és félmillióból elsősorban *a végleges burkolattal el nem látott főkivezető utat építették ki ideiglenes makadám helyett, bazalt-, betón- vagy más modern, tartós és szilárd burkolattal.* Kiépítettek, illetve rendbehoztak rengeteg kisebbforgalmú útvonalat is. A végrehajtott út- és csatornaépítések révén a főváros út- és csatornahálózatának értéke, beleértve a szivattyútelepeket, kereken *kétszázmillió pengőre emelkedett.*

Király Kálmán nagysikerű előadása után *Koltay* Mátyás vezérigazgató, az utak nemzetközi vonatkozásáról tartott előadást, majd *Schiffer* Miksa, a Magánmérnökök Országos Egyesületének elnöke beszélt. Kedden délelőtt folytatták a tudományos előadásokat.

*

Az *útügyi* kiállításon résztvevő

intézmények és vállalatok,

amelyek a kiállítás anyagát szolgáltatták és a mintautakat építették, a következők:

Magyar Kerámiai Gyár R.-T., Shell Kőolaj R.-T., Magyar Asphalt R.-T., Magyar Wayss és Freytag R.-T., Magyar Általános Útépítő R.-T., Palatinus Építő R.-T., Levit Aszfalt és Kátrány Vegyitermékgyár, Fábián, Somogyi és György építési vállalkozók, Szobi Kőbánya R.-T., Inóci Kőbánya és Ipartelepek R.-T., Frank-féle visegrádi kőbánya, Magyar Útépítési R.-T., Magyar kir. Állami, Vas-, Acél- és Gépgyárak, Magyar Gazdasági és Kisvasúti R.-T., Danubia Műszaki Vállalat, Egercsehi Kőszénbánya és Portlandcementgyár, Gróf Wenckheim József Nagyoroszi uradalmi bányája, Kőszénbánya és Téglagyár Társulat, Rimamurány-Salgótarjáni R.-T., László és Blum, Helfenstein Károly kövezőmester, Zalahalápi Bazaltbánya R.-T., Somosköi Bazaltbánya R.-T., Biehn János, Neophalt Iparvállalat, Nagybátony-Újlaki Egyesült Iparművek, Posnansky és Strelitz R.-T., Kiss J. Jenő építési vállalkozó, Badacsonyi Bazaltbánya R.-T.

Rekordteljesítménnyel ünnepli a B. N. V. 30 éves jubiláris esztendejét

A csodás látványosságok nemzetközi vonatkozásban is feltűnést keltenek

A *Budapesti Nemzetközi Vásár* immár harmincadszor nyitotta meg kapuit az érdeklődő tömegek előtt, hogy bemutasa a magyar alkotóerő ragyogó termékeit. A legújabb jubiláris vásár az alkotások hangos szavával hirdeti, hogy *a magyar mérnökök, iparosok, munkások felveszik a versenyt a világ minden népével.* A Budapesti Nemzetközi Vásár dicsőséges gazdagsága annál értékesebb, mert a magyar iparnak tulajdonképpen *nincsenek a messzi multba visszanyúló hagyományai* és hátrányt jelentenek a csonkaországban a természeti és gazdasági adottságok is, amelyek korlátokat állítanak például a nyersanyagellátás terén. Mindezek ellenére a magyar ipar versenyképes, ötletes és állandóan fejlődő, ami külön bizonysága annak a vitalitásnak, amely a magyar népet mindenben díszíti.

A Budapesti Nemzetközi Vásárra, amely immár *harmincadszor* ad hajlékot a magyar iparnak, büszkén tekinthet fel mindenki, aki érzékeny és hiú a nemzet kincseire. Az idei vásár újból a meglepetés erejével hat, amely magával ragadja a nézőt és új ötletekre sarkalja a résztvevőket. *A mult év óta hatalmasan megnőtt a kiállítók száma és tornyosodott az értékek halmaza, amelyet az 1500 kiválogatott magyar iparos és kereskedő elhozott, hogy termésének javát megmutassa.* Megújhodtak a pavillonok külső formái és tökéletes korszerűségükben hangsúlyozzák a reformoknak azt a szellemét, egyúttal pedig megmutatják, hogy *a megújhodás egyet jelent az alkotással és a maradandó értékek termelésével.* Ez a vásár a maga sokféleségével, rengeteg *Made in Hungary* jelzésű árujával elsőrendüen gazdag ahhoz, hogy megnyugvással állapítsuk meg fejlettségünket, tudásunkat és élniakarásunkat.

Hetven holdon terül el a vásárváros, amely három évtizeddel ezelőtt kis falunak indult és azóta világvárossá fejlődött. Modern, nagyon célszerű és mégis dekoratív a pavillonok és csarnokok megjelenése. Hatalmas csarnokban kapott otthont *a magyar textilipar,* ahol a legfinomabb selyemárutól a legolcsóbb pamutig látható a magyar ipar mindenfajta terméke. *A külföldi nemzetek csoportjában a balti államok épülete kelt feltűnést.* Rendkívül szemléltető a *magyar gyáripari reklámtorony,* amely a magyar gyáripar utolsó tízéves fejlődéséről számol be. Az *olasz, osztrák, braziliai pavillonok a maguk sajátos termékeikkel keltenek általános feltűnést.* Az Iparcsarnok előtt egykilométeres hosszúságú mintautak huzódnak *gumiból, acélból, kőből és üvegből.* Mögöttük csoportosulnak a legfinomabb és legdrágább arucikkek, továbbá a *gépszörnyetegek,* majd az *élelmiszerek* mindent elárasztó, hatalmas tömegei. Mindent együttvéve, a budapesti Nemzetközi Vásár *magában egyesíti a huszadik század csodáit és minden csoda a magyar ötlet és tudás bizonyítéka.*

A megnyitáson *Horthy* Miklós kormányzót, aki a felesége kíséretében jelent meg, a vásár vezetősége: *Éber* Antal elnök, *Chorin* Ferenc társelnök, *Vértes* Emil, a vásár alelnöke és *Hollósy* István igazgató fogadták. *Bornemisza* Géza kereskedelmi miniszter üdvözölte az államfőt és lendületes beszédben mutatott rá a magyar ipar és kereskedelem nagyszerű fejlődésére. Mint a magyar ipar és kereskedelem első szolgája, büszkén jelentette, hogy *a magyar nemzet nem félkarú óriás többé és iparával, kereskedelmével méltó versenytársa a nagy nemzeteknek.* A kormányzó ezután megadta az engedélyt a vásár megnyitására és megtekintette az egész kiállítást, majd *a legnagyobb elismeréssel nyilatkozott a látottakról. Kifejezte megelégedését a vásár vezetőségének és hangoztatta, hogy a látottak büszkeséggel töltik el, mert a magyar ipar valóban teljes vértezettel illusztrálta lendületes felfelévelését.*

Barangolás a meseországban

A vásár sokezer látnivalóiról pontos képet rajzolni szinte lehetetlen, az alábbi kiállítók gyártmányaira mégis szükségesnek tartjuk az olvasók figyelmét felhívni:

Halaman János asztalosárugyár (Budapest, III., Szőllő-utca 27) „Pompadour" nyugszéke nagy érdeklődést váltott ki a közönség körében. Ez az ötletesen megszerkesztett bútordarab kényelmes karosszéket, hintaszéket és nyugágyat egyesít és az abban pihenő egyén *minden külön segítség nélkül, automatikusan változtathatja ülő- vagy fekvőhelyzetét.* A Halaman-féle asztalosárugyár ezt a legújabb szabadalmát a mai viszonyokhoz mérten olyan olcsó árakon szabta meg, hogy a kevésbé tehetős közönség számára sem jelent nagy áldozatot. A *Pompadour-nyugszék* komoly sikere a magyar bútoriparnak és mindenben indokolt az az érdeklődés, amellyel a vásár közönsége ezt a találmányt állandóan megfigyeli.

Gergye József festékszóró berendezések üzeme (Budapest, VIII., József-utca 29) különböző újrendszerű festékszórókkal jelentkezett a kiállításon. Litografusoknak, plakáttervezőknek, grafikusoknak, iparművészeknek, szobafestőknek, keramikusoknak, üvegfestőknek egyaránt nélkülözhetetlenek a különböző méretű *Gergye-féle festékszórók,* amelyek megkönnyítik a munka precíz és gyors lefolytatását, amellett rendkívül olcsóak. A kiállítás közönsége nagy tetszéssel fogadta az új magyar találmányt.

Fekete János (Budapest, VI., Andrássy-út 8.) bemutatta a kiállításon a *„Turán"* szénsavval működő és szénsavgázt fejlesztő poroltó-tüzoltókészülékét, amelynek rendkívüli előnye, hogy *univerzális hatással az összes előfordulható tüzeket tökéletesen és gyorsan oltja.* Ezek a készülékek valóban nélkülözhetetlenek háztartásokban, üzletekben, raktárakban, hivatalokban, múzeumokban, vasútakon, laktanyákban, gyáraban, szállodákban és mindenféle motoros járműveknél. A *Turán* tüzoltókészülékek sokoldalúsága mellett rendkívül olcsóak és ily módon mindenütt könnyen üzembehelyezhetők.

Kövesi József ezüstárugyára (Budapest, IV., Reáltanoda-utca 16) megkapóan finom kivitelű művekkel mutatja be sokoldalúságát és művészi érzékét. *Kövesi* József, aki *Magyarország koszorús mestere,* ezúttal is pompás tálak, tálcák, kávé- és teakészletek, kenyérkosarak, gyümölcstálak, cukor- és dohányszelencék, dohányzó- és likőrkészletek, versenydíjak és evőeszközök, ezüstből faragott gyö-

nyörü garnitúráit tárja a szemlélők elé. A kivitel elsőrangú és a kiállítási csarnokban szikrázó ezüstáruk megkapó képet nyujtanak.

László István Első Kispesti Takaréktüzhely, Vas- és Lemezáru üzeme (Kispest, Klapka-utca 58) saját készítményeivel aratott nagy sikert. Az úgynevezett *asztaltüzhely* elegáns, ízléses kiállításban reprezentálja a konyha legfontosabb berendezését, amely mindenfajta tüzelőanyagra egyformán alkalmas. A *Columbus Pax* nevü folytonégő kályha remek külsejével és fütőképességének erejével keltett feltünést. A *Columbus Duplex* kétaknás, folytonégő kályha arról nevezetes, hogy por-, vagy daraszénnel füstmentesen ösztől tavaszig üzemben tartható. A kiállítás közönsége a legnagyobb elismeréssel állapitja meg, hogy a kispesti üzem az ország első iparvállallatainak nivójára emelkedett.

Fennállásának 15 éves évfordulója alkalmából a **Magyar Lajos gépszíj- és műszaki bőrárugyár rt.** bemutatja, hogy mit fejlödött ezen idö alatt a gépszíj és müszaki böráruk gyártása. A szíjgyártásra felhasznált börök nedves nyujtása és a különböző minöségi szíjgyártmányoknak bevezetése jelzik a cégnek azóta sokak által utánozott, úttörö tevékenységét. További eredményei: a fejlödö textilipar szükségleteinek ellátása céljából a pickergyártás bevezetése, cylinder-börhüvelyek és fátyolosztószijak gyártása. A pár év előtt piacra hozott Triumphflex-gépszijakról az objektív anyagvizsgálat állapitotta meg, hogy minöségileg, különösen pedig teljesítmény szempontjából a legjobb külföldi gyártmányokat is felülmulják. A cég a vásáron bemutatja, miként történik gyárában a böröknek nedves nyujtása.

Egyesült Kefegyárak rt. Debrecen, díszes kiállítású pavillonnal szerepel a Nemzetközi Vásár idei jubiláris kiállításán. A gyárat *Knoll* Bertalan kefekötömester alapította 1865-ben, s így a gyár az idei Nemzetközi Vásár keretében egyúttal fennállásának 70 éves jubileumát is ünnepli. Az *Egyesült Kefegyárak* egyébként is kiváló gyártmányai közül magasan kiemelkednek a *Tip-Top fogkefék*, melyek nemcsak itthon, hanem nemzetközi viszonylatban is a legelső helyet foglalják el a hasonló gyártmányok között. A gyár *Falk* Pál vezérigazgató hozzáértő vezetése mellett úgy itthon, mint a külföldön nagy megbecsülésnek örvend.

Szegő Vilmos bör- és gépszíjgyára (Pestszenterzsébet) az iparcsarnok főépületében egy hallatlanul impozáns és érdekes kiállítással szerepel. A szakkörökben közismert cég bemutatott gyártmányai között feltünést keltettek a *„Szevi"*, *„Record"*, *„Favorit"* és *„Globus"* nevü géphajtószijak, kruponok, mindenfajta pickerek, textiltechnika és gazdasági börgyártmányok. Az impozáns kiállítást megtekintette a kormányzó úr és teljes megelégedését fejezte ki.

Macskásy Árpád
okl. gépészmérnök, műszaki vállalata, tervez, szerel és szállit vizvezetéki, csatornázási és gázberendezéseket, szivattyútelepeket, mindennemü központi fütést, kazánházi- és szellőzőberendezéseket.
Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. Telefon: 27-6-70.

EREDETI ANGOL
TIMKEN-CSAPAGYAK
DEÁK BÉLA VI., JÓZSEF-TÉR 2. Telefon: 15—1—98

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, UT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MESZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ✻ Telefon: 30-8-63.

ILYÉS SÁNDOR
ÉPÜLETASZTALOSMUNKAK ÜZEME
BUDAPEST, XI., BUDAÖRSI-ÚT 17. TEL.: 55—2—41

Kreisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

LEDNICZKY VEJE
HÓDOS ANDOR
LAKATOSIPARI ÉS REDŐNYGYÁRTÓ-ÜZEME
BUDAPEST, IX., TOMPA-UTCA 32. TEL.: 39-9-36.

Parkettázó és padlózási vállalat
LÁNG JÓZSEF kartellen kivül
Budapest, VI., Bajnok-utca 1. Tel.: 199-65 és 181-30.
Új és javitási munkát szakszerü kivitelben, gyorsan és olcsón készit.

Sztranyavszky Sándor ünneplése a Baross Szövetségben. A *Baross Szövetség* országos elnöki tanácsa ülést tartott és egyhangú lelkesedéssel üdvözölte a Szövetség illusztris levelezőtagját, *Sztranyavszky* Sándort abból az alkalomból, hogy a képviselőház elnökévé megválasztották. Az ülésen *Ilovszky* János országos elnök bemutatta annak az *idegenforgalmi levélpapirnak* a mintáját, amelyet a Szövetségbe tartozó iparosok és kereskedők külföldi levelezésükben fognak felhasználni. *Purébl* Győző ügyvezető igazgató bejelentette, hogy a pénzügyminisztérium a Szövetség közbenjárására a *hatósági cukorárak* május 1-ére tervezett életbeléptetését további intézkedésig *elhalasztotta*.

Ötvenéves szolgálati jubileum. A Wolfner Gyula és Tsa cég igazgatója, *Faragó* Pál a napokban ünnepelte ötvenéves szolgálati jubileumát. A kiváló képességeinél fogva nagy megbecsülésnek és közszeretetnek örvendő igazgatót a cégfőnökök, valamint az igazgatói és tisztviselői kar meleg ünneplésben részesitették.

A legszigorúbban be kell tartani a tejcsempészés ellen kiadott rendeletet. A külföldi nagyvárosok, fejlödésük bizonyos stádiumában, a tejkérdést az egészségügyi követelményeknek megfelelően egyszersmindenkorra *megoldották*, így mindenesetre kiküszöbölték a *tejbatyuzást*. A főváros vezetősége és a közegészségügyi hatóságok nálunk is már régóta tisztában voltak a követendő útiránnyal, sőt tény az is, hogy a főváros már évek óta szorgalmazza a milimárik kitiltását a fővárosból és nem rajta múlt, hogy ez már évekkel ezelőtt nem történt meg végleges formában. Végre megjelent a most érvényben lévő *tejrendelet*, amely *papiron* tulajdonképpen nyugati mintára teljesen megoldotta a tejkérdést: a milimárikat kitiltotta és a milimári-községekben tiszta, kellően felszerelt és iskolázott szakemberek által vezetett *tejgyüjtő csarnokokat* létesített. A tejforgalomnak a tejrendeletben elgondolt rendezése azonban *csak egész rövid ideig valósult meg*, mert lassankint újra lábra kapott a *csempészés*, amely ma már *egészen nyiltan* folyik. Ujra igen nagy mennyiségben hozzák be a fővárosba a „milimárik" a *kezeletlen*, tisztátalan, minden ellenőrzést elkerülő, legtöbbször *hamisitott*, esetleg tisztátalan útszéli vízzel meg is *fertözött* tejet, tejszint és tejfelt, többnyire olyan edényekben, amelyeket hol tejszállításra, hol más célokra használnak. Ez a helyzet, amelyet egyetlen modern egészségügyi igazgatás alatt álló városban sem türnének meg, a főváros közönségére komoly veszélyt jelent. Bizonyos az, hogy ezt a kérdést *soronkivül, legsürgősebben és gyökeresen* rendezni kell, gondoskodni kell arról, hogy a főváros lakossága *csak abszolút megbizható, higiénikusan kezelt*, egészségre *veszélytelen* és mindenekfelett *hamisitatlan* tejet kapjon, ellenkező esetben állandóan meg lesz a legsúlyosabb betegségek, járványok (tifusz, tüdővész, száj- és körömfájás stb.) behurcolásának lehetősége.

Az Ingatlanbank beszámolója. A *Magyar Általános Ingatlanbank rt.* május 14-ére hivta össze évi rendes közgyülését. Az intézet mérlegéből azt a következtetést vonhatjuk le, hogy az építkezési depresszió már véget ért, legalább is erre utal az a körülmény, hogy az Ingatlanbank mérlege különösen sikerült és egymillió pengőt meghaladó bruttó hozadék mellett, amiből a házak és telkek bérjövedelem 603.000 pengöt tesz ki, a kimutatott tiszta nyereség 86.184 pengő. Feltünően kedvező a betétállomány alakulása, amennyiben az 1933. évi mérlegben a könyvecskékre és folyószámlára elhelyezett betétek tétele 1,661.792 pengö volt, most pedig 1,704.045 pengő, ami az intézet iránt megnyilvánuló bizalmat mutatja.

A „Szikra" Magyar Gyujtógyárak R.-t. igazgatósága a társaság ezévi rendes közgyülését folyó évi május 24-ére hivta egybe. A mérleg 387.221.59 P tiszta nyereséggel zárult, amely összegből az „A" sorozatú részvények után 12 P osztalék kerül kifizetésre. Ugyanaznap tartja rendes közgyülését a *Magyar Általános Gyufaipari R.-t. is.* E társaság tiszta nyeresége 112.718.82 P, melyből részvényenként 9 P osztalék fizettetik.

Újjászervezték a Hangya vezetőségét. A *Hangya szövetkezeti központ* május 4-én tartotta ezévi rendes közgyülését. Az igazgatóság jelentésében beszámolt azokról a mélyreható személyi változásokról, amelyek az utolsó üzletév folyamán a Hangya vezetésében beállottak. Almási *Balogh* Elemér, aki 36 esztendőn keresztül vezette a Hangyát, nyugalomba vonult és helyét dr. *Wünscher* Frigyes foglalta el, akit a Magyar Távirati Iroda ügyvezetői igazgatói székéből hivtak meg a Hangya élére. Beszámol a jelentés azokról az intézkedésekről, amelyeket az állam a Hangya érdekében foganatosított, hogy további munkáját elősegítse és biztos alapokra fektesse. A közgyülés az elnöki tisztségtől megváló gróf *Zichy* Aladárt a Hangya diszelnökévé választotta meg. Az elnöki teendőket a jövőben *Balogh* Elemér látja el. Az igazgatóságba új tagokként báró *Perényi* Zsigmond, a Köztisztviselők Szövetkezetének elnöke, gróf *Teleki* István, a Köztisztviselők Szövetkezetének alelnök vezérigazgatója, *Darányi* Béla, a Futura igazgatója és dr. *Wünscher* Frigyes, a Hangya vezérigazgatója választattak meg.

Ilkovits J. Budapest
központi fütés- és vizvezetéki vállalata
V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási megbizások

Futóhorgváz építésére a közvágóhidaknál, megbizást kapott Latinák Jenő 8960 pengő vállalati áron.

Pályafenntartási munkákra az 1935. évre a BESZKART, a Fogaskerekü és a Földalatti Vasút vonalain megbizást kaptak: Bermann Miksa, Pataki Ferenc, Just Kornél és Szász Albert.

Uj versenytárgyalási kiirások

Tehén- és borjúbőrök, szíjbőrök szállitására a BESZKART részére. Pályázni lehet május 14-én d. e. 9 óráig a BESZKART igazgatóságánál, Kertész-utca 10. III. 378. sz.

Benzin szállitására a hivatalok és üzemek részére. Pályázni lehet május 14-én d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

1800 q bitumen szállitására az Útügyi Intézet részére. Pályázni lehet május 16-án d. e. 10 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztályon.

3900 tonna andezit zuzalék szállitására ugyanott. Pályázni lehet május 16-án d. e. 10 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztályon.

2800 drb hosszú, 350 drb rövid bárány bőrbunda, 250 drb irhabunda, 150 drb bárány bőrmellény és 2200 drb bárány bőrsapka javitására. Pályázni lehet május 27-én d. e. 9 óráig a BESZKART igazgatóságánál, Akácfa-utca 15. I. 139. sz.

Összes épitési ipari munkára a Békásmegyer határában épülő új budai viztermelő telep gépházának épitésénél. Pályázni lehet május 18-án d. e. 11 óráig a Vizművek igazgatóságánál, Egyetem-utca 2. II. 25. sz.

Beérkezett ajánlatok

Az Uj Szent János kórház **támfalburkolási munkáira** pályáztak: Lukoy Emil 3206, Gavora Zsigmond 3384, Seif Gyula 3429, Radó Sándor 3676, Markó Elek 3967, Strausz József 4280, Deutsch Hermann 4985, Fábián István 5064, Gorondy István 5171, Barcsay Lajos 6770 pengővel.

A Szent László kórház **burkoló munkáira** pályáztak: Janusek Béla 6489, Porta épületburkoló szöv. 6725, Refle Miklós 7305, Tafler Oszkár 7355, Kraszner György 7362, Hoffer Gyula 7380, Piazza Antal 7455, Marosi F. Lajos 7775, Ceglédi Jenő 7750, Nagy István 7680, Walla József 7880, Somogyi Béla 8701, Fekete Mihály 8110, Cristofoli Vince 8207, Schillinger Vilmos 8325, Nekolny Antal 8487, Neuhauser Miksa 8760 pengővel.

A Kerepesi-úti menhely **vízvezetéki és csatornázási munkáira pályáztak:** Orcsó Gyula 8730, Moczár Gábor 9482, Juhász József 10.903, Harsányi Testvérek 11.705, Ilkovics Gyula 11.977, Gross Charles 12.223, Kovács Ödön 12.713, Lucz és Ujváry 12.834, Hranda Károly 16.192 pengővel.

A Szent Anna templom **kőműves munkáira** pályáztak: Poros István 3799, Németh Emil 3853, Hoffer Gyula 3897, Foerk Ernő 3905, Nekolny Antal 4588, Gavora Zsigmond 4658, Paulheim és Weininger 4832, Nagy József 4879, Kapuváry Gusztáv 4959, Radó Sándor 5630, Márton Ferenc 5632, Szüts Jenő 5811, Wihardt Ferenc 5834, Grandics Gyula 7951 pengővel.

Ugyanitt **bádogos munkára:** Margittay Gyula 3194, Kocsner Antal 3296, Frey István 3304, Tollár Lajos 3337, Vicen Ádám 4029, Lorencz Dániel 4135 pengővel.

A Sopron- és Bánát-utca elemi iskola **burkolómunkáira** pályáztak: Balog Ferenc 14.332, Ceglédi Jenő 14.890, Nagybátony, Ujlaki 16.009, Pregitzer Ferenc 16.305, Marossi Lajos 16.544, Tafler Oszkár 16.574, Andrea rt. 16.801, Piazza Antal 16.910, Kraszner György 17.193, Nauhauser Miksa 17.390, Refle Miklós 17.454 pengővel.

Az Ujvidéki-utcai előljáróság **villanyszerelési munkáira** pályáztak: Farkas Jenő 5949, Nedelkovits és Társa 6057, Keller István 6204, Kafka és Wagner 6326, Szabó László 6693, Hungler István 7020, Barta Károly 7231, Nagy István 8297 pengővel.

A budai vízmű **vízvezető csatornaépitési munkáira** pályáztak: Teleki és Katona 65.354, Fábián, Somogyi és György 70.679, Schäffer A. 71.466, Klauber és Vajda 72.939, Fejér és Dános 72.160, Biró László 80.852, Hajnal Imre 73.600, Magyar Épitő rt. 81.074, Wersetz Márton 81.402, Rozsnyai és Enökl 85.664, Halász Hubert 86.779, Skuteczky és Boray 88.774, Erdélyi és Vajda 90.800 pengővel.

A Községi Élelmiszerárusító üzem budakeszi piacán az elárusító üzletben szükséges **hütőberendezési munkára** pályáztak: Brück Gyula 8134, Wirsch Adolf 8870 pengővel.

Vásárcsarnokok **csatornatisztitási munkáira** pályáztak: Schlachta Mihály 1595, Francsis Imre 2618, Seley Mihály 2800, Gutwillig E. 3260, Friedmann Ignác 3700, Strasser Marcel 3820, Urreni Károly 3945.

Öntöttvas csatornázási **vasszerelvény szállitására** pályáztak: M. kis. vas-, acél- és gépgyár Kellermann Lipót, Hofher és Schrantz, Magyar vagón- és Gépgyár, Friedrich és Siemens, Ulrich J. Budapesti, Salgótarjáni Vasöntöde rt., Donáth József, Oetl Antal.

Az Uj Szent János kórház **főzőkonyhája** részére szükséges **gázsütőkemencék szállitására pályáztak:** Molnár József 6045, Molnár Lajos 6325, Berkes Jenő 6450, Edinger Artúr és Társa 6715 pengővel.

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, IX., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 május 15. — 20. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Budapest jobb jövőjét biztosítja a NEP győzelme a törvényhatósági választáson

A hét végére nyilvánosságra hozták az összes pártok azokat a listákat, amelyekkel a községi választásban indulni kívánnak. Ha imitt-amott egyik, vagy másik párt változtatni is fog még, utolsó simításokat eszközöl is ezeken a listákon méltányolva bizonyos partikuláris érdekeket, lényegében körülbelül tisztán áll előttünk, hogy kik lesznek ennek a választási küzdelemnek a zászlóvivői. A *Nemzeti Egység Pártja* és mindazok, akik a nemzeti egység gondolatában látják a jobb jövő megvalósulásának zálogát, büszkén tekinthetnek arra a listára, amellyel a NEP indul a küzdelembe. Maga *Gömbös* Gyula miniszterelnök és politikájának legmeghittebb kimagasló alakjai, elsősorban *Zsitvay* Tibor, a fővárosi szervezet elnöke állottak oda, hogy diadalra vigyék a nemzeti egység zászlaját. A többi pártok is igyekeztek kielégíteni azokat az érdekeket, amelyeket egyes csoportok velük szemben támasztottak, helyesebben ezek a listák úgy tevődtek össze, hogy ezek a pártok egyes csoportoknak, apró érdekeknek kötelezték el magukat ahelyett, hogy a nagy világnézeti eszmeáramlatba kapcsolódtak volna. És éppen ez az igazi nagy és legyőzhetetlen ereje a Nemzeti Egység Pártjának, amely nem személyekkel, nem nevekkel, nem részletérdekekkel, nem kis guerilla-csapatokkal, hanem a tömegek nagy, egységes megnyilatkozásával kíván részt venni a küzdelemben. Ennek a küzdelemnek minden egyéni érdeknek áldozatául kell esnie, ennek a harcnak lehetnek egyéni áldozatai, akik valósággal hősei az eszménynek, mert le tudnak mondani nemcsak magánérdekekről, de érvényesülésükről és karrierjükről is akkor, amikor az egység gondolatának mindent elsodró nagy föltörekvését segíthetik elő a maguk erejével is.

Hetekkel ezelőtt a Nemzeti Egység Pártja páratlan győzelmet aratott az országban, azok, akik a fővárosi választást irányítják, abban a tudatban végzik lelkes munkájukat, hogy a budapesti községi választás győzelme minden eddigi diadalt fölül fog mulni. Meg van erre minden ok. Legelsősorban az, hogy a nemzeti egység gondolatának győzelme egyrészt a magyar föltámadást, másrészt Budapest ujjászületését jelenti. Ahogy *Zsitvay* Tibor, a fővárosi szervezet elnöke az elmult héten egy páratlan lelkesedésű gyülésen kijelentette, hogy Budapest e megujhodásának a béke, a szeretet, a testvériség és az alkotó munka jegyében kell megszületnie. Soha jobban nem határozták meg még azokat a vágyakat és törekvéseket, amelyek ennek a nagyszerű városnak nagyszerű polgárságát eltöltik. Budapest népe a béke, a szeretet, a testvériség és az alkotó munka jegyében akarja látni a jövendő fényes kapuját. Ezen a fényes kapun, amely a többé-kevésbé sivár, terméketlen és torzsalkodások által zilált multból a tiszta és reményteljes jövőbe vezet, a *Zsitvay* Tibor jelszavainak kell mutatni az irányt, amelyen haladnunk kell és amelyen haladni fogunk. Apró politikai harcok, kis csoportok torzsalkodása hiusította meg mindig ennek a fővárosnak a békéjét, a szeretet hiánya, a testvériség gondolatának nem ismerése és a gyülölködés húztak kordont a társadalmi rétegek közé csak éppen úgy, mint az egyének közé. Pedig el kell jönnie annak az időpontnak és nem szabad már messzi lennie, amikor mindez már másképen lesz, hiszen maga *Gömbös* Gyula miniszterelnök hirdette egyik első miniszterelnöki beszédében: „Kaotikus világnézeti küzdelmek közepette csak nagy elhatározásokkal lehet célt érni és én meg vagyok róla győződve, hogy a polgári társadalom, amelybe a magyar tőkét is bele számítom, megérti az idők intő szavát és megérti azt, hogy abból a komplikált óraszerkezetből, amelyet a magyar társadalom alkot, nem hiányozhat a munkásság kereke sem." Ez a gondolat a vezető gondolata a mostani választási küzdelemnek is, amely a polgárságot csak éppen úgy a nemzeti egység zászlaja alá vezérli, mint ahogy mind nagyobb tömegekben oda tömörül a józan, a lejárt idiológiáktól megszabadult magyar munkásság is. Ennek a városnak a polgársága megértette a munkássággal együtt, hogy együtt kell dolgozni a nagy célért, a nemzetért, mert minden olyan politikai világnézet, amely nem erre épül föl, meddő és a társadalom erejét fogyasztja.

Mindezekután pedig a Nemzeti Egység legfőként az alkotó munka jegyében látja magának, Budapest székesfővárosnak, de az egész társadalmi rétegződésének jövendőjét is. Azok, akik a nemzet egységét fel akarják építeni, tökéletesen tudatában vannak annak, hogy csak az alkotó munka lehet egy nagy világváros igazi kifejlődésének alapja. Nem jelszavak, nem pártküzdelmek, nem személyes csetepaték a jövő álmai, hanem az, hogy minden dolgozó kéznek jusson munka, mindenki, aki tagja ennek a milliós város egyetemének, keresethez, megélhetéshez jusson. Amint azt a kormányzat országos vonatkozásban a birtokos osztállyal teszik, Budapest új kormányzatának, új vezetésének kötelessége lesz ennek a városnak minden termelő egyedét megmenteni és a mai viszonyokhoz mért szerény, de becsületes jólélthez juttatni. Az igazságosság uralmának kell elkövetkeznie, ezért küzd a Nemzeti Egység Pártja, ami azt jelenti, hogy a kapitalisztikus rendszer fenntartása mellett a magántulajdon tökéletes védelmével ugyan, de a javaknak és kereseteknek igazságosabb megosztását fogja megvalósítani a lehetőségek keretein belül. Ezeket a törekvéseket olyanoknak kell tekintenünk, amelyek tökéletesen egybe forraszthatják a nemzetet. Ezek azok az irányelvek, ezek azok az ideálok, amelyek kiölik az emberekből az irigységet, a testvérgyülöletet, az egészségtelen versenyt. És ezek azok, amelyek a békét, a szeretet, a munka után való vágyat és a társadalom jövőjében való bizalmat megerősítik.

Budapest képviselői a választás kilátásairól és a törvényhatóság első tennivalóiról

Mialatt a különböző frakciókra szakadozott ellenzék elkeseredett küzdelmet folytat a boletták megszerzéséért, *a Nemzeti Egység Pártjának választási agitációja nyugodt és méltóságteljes keretek között halad kitüzött célja felé.* A választási harc kimenetelét illetően még ellenzéki oldalon is az a vélemény, hogy

a küzdelemből győztesként, mint legnagyobb párt: a Nemzeti Egység Pártja fog kikerülni.

A Nemzeti Egység Pártjának vezető tagjai elsősorban éppen azt a célt tüzték maguk elé, hogy a választási agitáció során elhangzó felvilágositó beszédeikben a *NEP győzelmének szükségességére hívják fel a közfigyelmet.* Ezért a győzelemért a NEP fővárosi szervezete céltudatos program alapján indította meg a harcot. A NEP fővárosi szervezetének vezető tagjai bizonyosra veszik, hogy *az új törvényhatósági bizottságba a NEP fog legnagyobb pártként bevonulni* és ezzel átveszi az irányító szerepet. Ezekről a győzelmi kilátásokról, a NEP fővárosi szervezetének célkitüzéseiről, az új törvényhatósági bizottság legsürgősebb feladatairól és általában a városházi helyzet alakulásáról megkérdeztük *a NEP fővárosi szervezetének vezető tagjait,* akiknek nyilatkozatait a következőkben közöljük:

Bessenyey Zénó:

— A főváros nyugalmának, fejlődésének és egészséges gazdasági életének az érdekei kivánják meg elsősorban azt, hogy *a most előkészités alatt álló községi választásokon a Nemzeti Egység Pártja többséget kapjon vagy legalább is annyi mandátumra tegyen szert, hogy ezzel Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságának legnagyobb pártjaként vonulhasson be az uj közgyülésbe.* Úgy a székesfőváros gazdasági életének irányitása tekintetében, mint a személyi kérdések rendezésénél is

mindenkor érezhető volt az a hátrány, hogy a vezető pártok esetenként voltak kénytelenek paktumokat kötni és megegyezéseket létesiteni a mindenkori többség pillanatnyi megszerzése és biztositása érdekében.

Ezeknek az esetenkénti paktumoknak a következménye volt azután az, hogy *igen sokszor nem az elhivatottság, a rátermettség és a szakszerüség döntött a különböző állásoknak a betöltésénél, hanem a pártpolitikai érdek.* Remélem, hogy az a döntő többség, amellyel az ország a Nemzeti Egység zászlaja alá tömörült, hatást gyakorol a székesfőváros választóközönségére is és meg fogja adni a kormány pártjának azokat az eszközöket, amelyek szükségesek ahhoz, hogy

a székesfőváros igazgatásának a területén a nyugodt fejlődés lehetőségét biztosithassuk.

Nem kétséges, hogy komoly eredményeket csak *erős többség* érhet el, olyan többség, amely *cselekedeteiért száz százalékig vállalhatja a felelősséget.* Nincs kétségem afelől, hogy ez a községi

választás betetözi az országos választásokon elért eredményeket és ezzel szeretett fővárosunk szebb jövőjének lesz első állomása.

Petracsek Lajos:

— A községi választásokon nekünk egyetlen célunk lehet: *eggyel több mandátumot szerezni, mint a törvényhatósági bizottság bármelyik más pártja.* Ebben én nem is kételkedem. A NEP fővárosi szervezetének valamennyi vezető tagja, akik a mai hangulatot ismerik, bizonyosra veszik, hogy

a Nemzeti Egység lesz a legnagyobb párt Budapest székesfőváros új törvényhatósági bizottságában.

Komoly, reális és céltudatos munkaprogram alapján indulunk küzdelembe. *A NEP fővárosi munkaprogramjának a kidolgozása már folyamatban van.* Ennek a programnak végleges megszövegezése és a részletek kidolgozása érdekében értekezletet hívunk össze.

Ezen az értekezleten fog végleges formát ölteni a Nemzeti Egység Pártjának várospolitikai programja.

Ezt a programot a NEP vezére, *Gömbös* Gyula miniszterelnök *május 25-én* tartandó nagygyülésünkön fogja kifejteni.

Pözel István:

— A főváros életében számos gyökeres ujítás és változtatás kívánatos. A Nemzeti Egység Pártjának a fővárosi reformokra vonatkozó tervei köztudomásuak, tehát azok ismertetésébe nem akarok bocsátkozni, hanem inkább azt a néhány főbb kérdést ragadom ki az átfogó programból, amely az öt év óta folytatott várospolitikai munkásságom alatt a legjobban foglalkoztatott. Igy meggyőződésem szerint az új törvényhatóság egyik legfontosabb feladata, hogy likvidálja mindazokat a városi közüzemeket, amelyeknek nem a közszolgáltatás a rendeltetésük. Természetesen ennek a likvidációnak csak akkor szabad megtörténni, ha az üzemek tisztviselőiről és munkásairól már előzetesen megtörtént a kellő gondoskodás, mert a mai nehéz időkben nem szabad senkit sem kenyértelenné tenni.

Nemcsak a leépítésnek, de a fizetésredukciónak is a legnagyobb ellensége vagyok.

Ha fizetésredukció egyáltalán szóbakerülhet, ugy az csak az egyes üzemek vezetőinél jöhet számításba, de ott sem sértheti a kishivatalnok érdekeit.

A főváros éltető érdekeit az idegenforgalom kifejlesztésében látom

és ezért ennek a fellendítésére az eddiginél nagyobb összeg fordítását tartom szükségesnek. Budapestet a mainál is ragyogóbbá kell varázsolnunk és erre a Duna két partján fekvő milliós világvárosra fel kell hívnunk a külföld figyelmét. Ebben látom Budapest polgársága anyagi jólétének biztosítását és ezt tartom a főváros részéről is a legjobb befektetésnek.

Terbócz Imre:

— A legszebb kilátásokkal vesszük fel a választási küzdelmet. Meg vagyok győződve arról, hogy ennek a választásnak az eredménye *lényegesen megerősíti a Nemzeti Egység Pártjának fővárosi szervezetét.* Minden kerületben, sőt minden körzetben is hétről hétre sorozatos gyüléseket és értekezleteket tartunk, amelyeken ismertetjük a Nemzeti Egység Pártjának várospolitikai programját.

Ez a várospolitikai program szerves egységben május 25-én fog először megszólalni vezérünknek, Gömbös Gyula miniszterelnöknek az ajkáról,

azon a hatalmas választói gyülésen, amely ennek a most folyó küzdelemnek kiemelkedő eseménye lesz. Az új törvényhatósági bizottságban egyébként *elsősorban a takarékossági szempontok érvényesítésére fogunk törekedni.* A közigazgatás gyorsításán és egyszerüsitésén kivül

célul tüztük ki az üzemek racionalizálását és annak a rendszernek a megszüntetését, amely éveken át pártpolitikai alapon töltötte be a városházi állásokat.

Itt kell keresni annak a sok bajnak és visszásságnak a kútforrását, ami *az utóbbi időben annyi gondot okozott úgy a főváros vezetőinek, mint a kormányzati tényezőknek egyaránt.*

Véget fogunk vetni a pártok diktatúrájának,

ami esztendőkön keresztül *nyomasztó erővel bénított meg minden fejlődést és előrehaladást.*

Ezek a nyilatkozatok, amelyeket a NEP fővárosi szervezetének vezetőtagjai tettek a *Fővárosi Hirlap* számára, híven tükrözik vissza azt a hangulatot, amely a választóközönség soraiban tapasztalható.

Vitéz Tóth András:

— Budapest székesfőváros autonom életében ugyanazoknak a vezérelveknek kell érvényesülniök, mint amelyeket a kormány és a kormányzópárt a nemzet egyeteme számára kijelölt. Budapest autonomiájának feltétlen tiszteletben tartása nemcsak tradició, de a haladó nemzet és polgárság számára modern szükségesség is.

A reformok ugyanolyan mérvben, mint az országos politikában, az autonom főváros életében is be fognak következni.

Ezek a reformok azonban teljesen más természetüek, mint az országos politikáé. A főváros számára az újitások nem jelenthetnek megrázkódtatást, mert hiszen a reformok terén, amelyek alatt itt a legszélesebb értelemben vett kultúrális és világvárosi reformokat értem, Budapest mindig az élén haladt. Ha a mi fővárosunk nem lett volna a háborút megelőző időkben is a modern és nyugati haladás úttörője, soha ily hatalmassá és világvárosiassá nem fejlődhetett volna.

Ezt a haladó politikát fokozott mértékben kell szolgálnunk,

mert az ország nagy reformjai mellett a székesfőváros speciális reform-szükséglete egymillió ember állandó életszükséglete.

Szurday Róbert:

— Mint Budapest egyik képviselője a kisexisztenciák sorsának javitását igyekszem előtérbe helyezni. A megerősödött kisexisztenciák ugyanis az ország és a főváros legbiztosabb támaszai. Egyik

legsürgősebb feladat a budapesti kisiparosok és kiskereskedők aggkori biztosítása,

mert kiáltó méltánytalanság, hogy ők, akik alkalmazottaikat biztositották, saját maguk öregkorukra ellátatlanok maradjanak.

Minél több kenyér biztosítása,

ez legyen a főcél és ebben a törekvésben mindig együtt haladok a főváros törvényhatóságával.

Usetty Béla:

— A főváros valamennyi választókerületében rendkívül kedvező hangulat nyilvánul meg a NEP programja iránt. Nincs semmi kétségem afelől, hogy

a kormány politikáját képviselő törvényhatósági bizottsági tagok száma erősen megnövekedve fog visszatérni a közgyűlési terembe.

A harc főként azért folyik, hogy *az új községi választásokon mi szerezzük meg a legtöbb mandátumot,* vagyis mi legyünk — a választott tagok számát illetően is — *legnagyobb pártja* az új törvényhatósági bizottságnak.

— Ami az új törvényhatósági bizottság legsürgősebb feladatait illeti, ezek közül

első helyen a tisztújítást kell megemliteni.

Úgy gondolom, hogy *június hó folyamán csak a polgármesterválasztást lehet lebonyolitani, a többi vezető állásoknak a betöltését őszre kell halasztani.* Az új törvényhatósági bizottságnak a *közmunkák megindításának* további előkészitését kell sürgetnie. Az utolsó közgyülés felhatalmazást adott a főváros vezetőségének arra, hogy a 21 millió pengős kölcsönből különböző beruházási terveket valósitson meg és több olyan közmunkát indítson meg, amelyek

új kenyérkereseti lehetőségek megteremtését eredményezik.

A fővárosi iparosok hónapok óta várják ezeket az új munkaalkalmakat, amelyeknek a megteremtése tekintetében már eddig is bizonyos késedelem mutatkozik. Ezeknek a közmunkáknak a megindítása halaszthatatlanul sürgős feladat. Én bízom abban, hogy *Szendy* Károly polgármester minden rendelkezésre álló eszközt felhasznál e közmunkák mielőbbi megindítása és általában a beruházási tervek sürgős megvalósítása érdekében.

Minden egyéb tervnek és előterjesztésnek a megvitatását őszre lehet halasztani.

Júliusban és augusztusban a törvényhatósági bizottság nem ülésezhetik, tehát már csak emiatt is *szeptemberre marad mindazoknak a problémáknak a megoldása, amelyek a főváros közönségét érintik.*

Menetrend a legközelebbi NEP-gyűlésekről

A törvényhatósági választások előkészítő munkájának színhelye a Nemzeti Egység Pártja szervezetének Eszterházy-utcai központi helyiségéből a kerületi és körzeti irodákba tolódott át. Az elmult héten a listák kiigazításával és az ajánlóivek közjegyzői hitelesitésével a központi szervezet munkájának nagyrésze befejeződött. A továbbiakban csak az ajánlásokat felkínáló levelezőlapokat szortírozzák és dolgozzák fel, valamint a központból irányitják a körzetek és kerületek munkáját. *Csütörtökön küldte szét a Nemzeti Egység Pártja az utolsó 15 ezer körlevelét* és

pénteken reggelig már húszezer fővárosi választópolgár kínálta fel ajánló szelvényét a Nemzeti Egység Pártjának.

Az elmult héten valamennyi körzeti szervezet megtartotta első gyülését. Ugyanakkor *a kerületi szervezetek baráti társasvacsorát rendeztek az ujonnan megválasztott képviselők tiszteletére. Kedden* bontott zászlót a Józsefváros polgársága; *szerdán* alakult meg ünnepélyes keretek között a nemzeti egység orvoscsoportja. A Józsefváros, a Ferencváros és Kőbánya polgársága vacsorát rendezett, amelyeken a kerületi képviselők tartottak beszédet. *Csütörtökön* az V. kerületi szervezet ünnepelte képviselőjét. Ezen az ünnepségen

Zsitvay Tibor nagyobbszabású beszédben ismertette az elmult választás jelentőségét.

Ugyancsak csütörtökön ünnepelte a VII. kerület *Usetty* Bélát és *Pözel* Istvánt. Szombaton a Belváros polgársága rendezett társasvacsorát. A budai választókerület a budai Vigadóban nagyszabású müvészestet tartott.

A Nemzeti Egység Pártja e hét folyamán négyötszáz terítékes vacsorákon *megkezdi a propaganda-gyülések egész sorozatát.* Ezeknek a rendezése, éppen úgy, mint az egész szervezés munkája, *Kauser* István dr. pártigazgató fáradhatatlan munkáját dicséri.

TIZENÖTÖDIKÉN, szerdán este fél 7 órakor, a kerületi központban a XII. kerület női tábora tart gyülést. Az északi választókerület V. kerületi központjában *este 7 órakor a frontharcosok gyülekeznek.* A déli választókerületben este 8 órakor ,a Limanova-kávéházban, vitéz *Tóth* András országgyülési képviselő tart beszédet. Ugyancsak 8 órakor a VIII. kerületi központ is gyülést tart, amelyen *több jelöltön kivül* vitéz *Tóth* András is felszólal. A kereskedők és iparosok Népszinház-utca 33. szám alatt lévő helyiségében este 8 órakor a listavezetőkön kivül *Usetty* Béla országgyülési képviselő is felszólal.

TIZENHATODIKÁN, csütörtökön este 7 órakor a XIV. kerület női tábora tart gyülést a kerület központi helyiségében. Nyolc órakor az Erzsébet királyné-úti Singer-féle sörkertben körzetgyülés lesz.

TIZENHETEDIKÉN, pénteken, a Városi Színházban este fél 7 órakor ünnepélyes tagavató nagygyülést tart a Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezete. Ezen a gyülésen

több országgyülési képviselő és Zsitvay Tibor tart nagyobbbszabású beszédet.

A XIV. kerületben, a Komócsy-út 42. szám alatt levő Csöpögő-vendéglőben este 8 órakor tartandó körzeti gyülésen *Usetty* Béla, *Pözel* István és *Tóth* András szólalnak fel.

TIZENNYOLCADIKÁN, szombaton, a Budai Színkörben este 7 órakor az I. és XII. kerületi szervezetek tartanak nagygyülést. Nyolc órakor a X. kerületi Tisztviselőtelepi Kaszinóban a 241-es körzet társasvacsorát rendez.

TIZENKILENCEDIKÉN, vasárnap,

az egész főváros területén nagygyüléseket tart a Nemzeti Egység Pártja.

Ezeken a fővárosban megválasztott *összes NEP-képviselők, továbbá Zsitvay Tibor és Bornemisza Géza mondanak beszédeket.* Tizenegy órakor a Sósfürdőben, ½11 órakor a budai Vigadóban, 11 órakor a Kőbányai Kaszinóban és ½11 órakor a Homeros-mozgóban lesz nagygyülés.

HUSZADIKÁN az összes kerületekben tartanak összejöveteleket, amelyeken megjelennek a kerületi listavezetők. A gyülések színhelyét és az időpontot az egyes körzetek körlevelekben közlik a választópolgárokkal.

HUSZONEGYEDIKÉN az Erzsébet királyné-út 82. alatti vendéglőben tart a XIV. kerületi körzet gyülést. Azonkívül még számos más helyen tartanak választási összejöveteleket.

A NEP kerületi helyiségei és központi kerületi titkárai

Cím:	Központi kerületi titkár:
I. Pauler-u. 10. Telefon: 609-34.	**Kováts István dr.**
II. Szász Károly-u. 4. Telefon: 610-37.	**Hajós György dr.**
III. Hajógyár-u. 2. Telefon: 630-07.	**Kiss Károly**
IV. Eskü-tér 8. Telefon: 884-49.	**Bánhegyi B. Géza**
V. Alkotmány-u. 27. Telefon: 134-55.	**Kende Béla**
VI. Teréz-körút 21. Telefon: 210-15.	**Ekker László**
VII. Erzsébet-körút 1. Telefon: 449-20.	**Kiss Péter**
VIII. József-körút 70. Telefon: 311-18.	**Szabó Endre dr.**
IX. Üllői-út 115/b. Telefon: 397-70.	**Somfay Géza**
X. Belső Jászberényi-út 2. Telefon: 281-28.	**Király Dezső**
XI. Verpeléti-út 4/6. Telefon: 638-14.	**Somody Pál**
XII. Márvány-u. 40. Telefon: 609-45.	**v. Kőszeghy Béla dr.**
XIII. Mohács-u. 6. Telefon: 986-62.	**Miniszlay Béla**
XIV. Bosnyák-u. 1. Telefon: 966-48.	**Varga István**

A kerületi központokban a választásokra vonatkozó mindenféle felvilágositást megadnak.

Több közgyűlést tart a nyári szünet előtt az új törvényhatóság, de feladatköre valójában csak az ősszel fog kibontakozni

Szendy Károly polgármester kijelenti a Fővárosi Hirlapnak, hogy legsürgősebbnek a közmunkák vállalatbaadását tartja, amelyre a felhatalmazást az előbbi közgyűlés már megadta

Szendy Károly polgármester a *Fővárosi Hirlap* utóbbi számában részletesen ismertette *státusrendezési tervezetét*, amelynek letárgyalása az új törvényhatósági bizottságra vár. A státusrendezési tervezetnek a *Fővárosi Hirlap*-ban történt publikálása általános feltünést keltett. A napilapok, a *Fővárosi Hirlap* közlése nyomán, részletesen foglalkoztak ezzel a tervezettel, amely a *városházi adminisztrációnak úgyszólván valamennyi tagját közelről érinti*. A polgármesterrel folytatott beszélgetés során érdeklődtünk azok iránt az előterjesztések iránt is, amelyek ezidőszerint előkészítés alatt állanak és az új törvényhatósági bizottság megalakulása után az illetékes fórumok napirendjére kerülnek. *Szendy* Károly polgármester a státusrendezésen kívül *a közlekedési reformok megvalósítását, a beruházási kölcsön felvételét, a nagyszabású közmunkák megindítását és az összes tarifák revízióját* jelölte meg legközelebbi feladatául. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa újból felkereste *Szendy* Károly polgármestert és ezuttal aziránt érdeklődött, hogy az előkészítés alatt álló előterjesztések közül *melyik fog még a nyári szünet előtt az új törvényhatósági bizottság és ezt megelőzően a különböző szakbizottságok elé kerülni* megvitatás céljából.

Szendy Károly
polgármester

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A törvényes rendelkezések szerint júliusban és augusztusban nem gyűlésezik a törvényhatósági bizottság közgyűlése. Csupán a közigazgatási bizottság szokott ebben a két nyári hónapban ülést tartani. Ez természetesen

nem jelenti azt, hogy sürgős szükség esetében ne lehetne a törvényhatósági bizottság közgyűlését és ezt megelőzően az illetékes szakbizottságokat foglalkoztatni.

A törvény kifejezeten csak *rendkívüli közgyűlés* összehívását tiltja meg ez alatt az idő alatt. A főváros vezetősége azonban, az eddigi gyakorlatnak megfelelően, arra az álláspontra helyezkedik, hogy *júliusban és augusztusban a lehetőség szerint nem hívja össze az autonómia fórumait*. Igy tehát még június hó folyamán dönteni kell azoknak az előterjesztéseknek a sorsáról, amelyeknek az elintézését *sürgősnek* tartjuk.

A legsürgősebb teendőnek mindenkor a közmunkák vállalatbaadását tartom.

Ez annak a közgyűlési határozatnak az alapján, amelyet a megelőző törvényhatósági bizottság hozott, *akadálytalanul történhetik*. Az előző törvényhatósági bizottság utolsó közgyűlése megszavazta a *beruházási programot* és felhatalmazást adott a közmunka-program fedezetéül szolgáló kölcsönnek a felvételére. Mint a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában elmondottam, a beruházási program első részletét, 7 millió pengőt, csak szeptemberben óhajtom felvenni, mert a kamatoknál megtakarítást igyekszem elérni. Addig is

programszerűen folynak a beruházási munkálatok a rendelkezésre álló pénzkészletből.

Ezen a téren tehát nincs szükség sürgős törvényhatósági elhatározásra.

— Ami a *közlekedési reformtervekneк* a megvalósítását és az *üzemi tarifák revízióját* illeti, mind a két kérdés olyan természetű, hogy *sürgős intézkedést nem igényel*. Ugy a közlekedési reformtervekről szóló előterjesztéseket, mint az üzemi tarifa revíziójáról szóló javaslatot is

ősszel tűzi napirendre a főváros vezetősége.

Hasonlóképpen őszre marad az *1934. évi zárószámadásoknak* a letárgyalása is. A számvevőség befejezte a zárószámadások összeállításával kapcsolatos munkálatokat és már kialakult a végleges eredmény.

Arra a kérdésre, hogy megfelelnek-e a valóságnak azok a hirek, amelyek szerint *az 1934. évi zárszámadások négymillió pengő hiányt* tüntetnek fel, *Szendy* polgármester így felelt:

— *A zárószámadási jelentést a legrövidebb időn belül nyilvánosságra hozom.* A sajtó útján informálni fogom a nagyközönséget az 1934. évi háztartás zárószámadásairól. Nincs még előttem a részletes kimutatás, de úgy tudom, hogy

a zárószámadások mérlege nem tüntet fel nagyobb hiányt, mint legfeljebb kétmillió pengőt.

Nekem az a tervem, hogy a zárszámadási jelentést *ősszel a költségvetéssel együtt kell a törvényhatósági bizottság illetékes fórumai elé terjeszteni*. Júniusban már semmiesetre sincs idő arra, hogy

az illetékes szakbizottságok és a közgyűlés is megvitathassa a zárószámadási jelentést.

Mivel pedig a nyári szünet előtt semmiképpen sem lehet a zárószámadások tudomásulvétele tekintetében döntést hozni, semmi akadályát sem látom annak, hogy a zárószámadásokat az új törvényhatósági bizottság a jövő évi költségvetéssel egyidőben tárgyalhassa.

Érdeklődtünk a tisztújítás iránt is. *Szendy* polgármester így felelt:

— A tisztújításról az új törvényhatósági bizottság illetékes szervei fognak dönteni. Sem elvileg, sem gyakorlatilag

nem látok semmiféle akadályt abban a tekintetben, hogy a tisztújítás még a nyári szünet előtt lebonyolítható legyen.

Abban az esetben ugyanis, hogyha a polgármesteri, az alpolgármesteri, a tisztifőügyészi és az árvaszéki elnöki állásokra más-más személyek pályáznak, akkor a a *fellebbezési határidőt betartani nem szükséges*.

Szendy Károly polgármesternek ebből a nyilatkozatából megállapítható, hogy a nyári szünet előtt csak az új törvényhatósági bizottság megalakulásával kapcsolatos formaságok intézhetők el, a főváros közönségét közelről érintő problémáknak a megoldása őszre marad. Ezt az elhatározást megnyugvással lehet tudomásul venni, mert hiszen a *legfontosabb kérdésben: a közmunkák megindítását illetően már az előző törvényhatóságtól szélesköru felhatalmazást kapott a főváros vezetősége*. Természetesen az új törtörvényhatósági bizottság még a nyári szünet előtt több közgyűlést fog tartani, amelyeken a sürgős elintézésre váró polgármesteri előterjesztéseket fogják letárgyalni.

Közel három millió pengőt fordít a főváros iskolaépítésre

A kultúrprogram megvalósítása még további öt millió pengőt igényel

A főváros régi tradicióihoz híven, a nehéz pénzügyi viszonyok ellenére is minden áldozatot meghoz, hogy iskoláinak európai viszonylatban elismert magas színvonalát megőrizze és lehetőleg emelje. Az egyik legújabb iskolát, a hüvösvölgyi Fenyves-út sarkán létesített új négy tantermes elemit

ezen a héten vette át az építésztől a főváros, most folyik a berendezés és rövidesen átadják rendeltetésének.

Közeledik a befejezéshez a Kelenföldön a Soproni-utca és a Bánát-utca sarkán épült hatalmas elemi iskola és kisdedóvó, elkészült a Mester-utcai irányító polgári iskola kibővítése, épül a Hengermalom-úti elemi iskola s

a nyáron elkészül a főváros legmodernebb sporttelepe, a középiskolai tanulók edzésére és testnevelésére szánt népligeti ifjúsági sportstadion.

A Hengermalom-utcai régi barakkiskolákat lebontják és a Zuglóban állítják fel újra, hogy elhelyezzenek benne egy kisegítő iskolát. Ugyancsak az ősszel kezdik el a Koronaör-utcai leánygimnázium építését, amely a főváros egyik legmodernebb középiskolája lesz. Ezen az *1,300.000 pengős* programmon kívül előkészületben van egy másik iskolacsoport létesítése, *1,500.000 pengő* költséggel. A 2,800.000 pengő a főváros 20 milliós beruházási kölcsönében talál fedezetet. Sajnos azonban még ez az összeg sem elég a jelentkező szükséglet kielégítésére. Összesen

5 millió pengőre volna szükség, hogy a főváros iskolaépítési programját maradéktalanul megvalósíthassa.

Az iskolaépítési program végrehajtása és a közoktatásügy egyéb aktuális kérdései iránt

Felkay Ferenc
tanácsnoknál,

a tanügyi osztály vezetőjénél érdeklődtünk, aki a következőkben tájékoztatta a Fővárosi Hirlap munkatársát:

— A beruházási kölcsön terhére kontemplált 2,800.000 pengős iskolaépítések jelentékeny része *még az idén, vagy a jövő tanévben megtörténnek*. Ezúttal a valóban égető és nélkülözhetetlen hiányok pótlására törekedtünk és

úgyszólván kivétel nélkül a népesedő perifériákon építünk új iskolákat.

Hogy a további igények és szükségletek kielégítésére mikor kerül a sor, ezt e pillanatban még nem tudhatjuk és minden elsősorban a főváros pénzügyi helyzetének alakulásától függ. Még volna elég tenni való. *Szükség lenne a külső Váci-úton, a Tatai-úton egy-egy iskolára, a Ceglédi-úton óvóda kellene és a Zugló is iskolát kér*. Ha a Koronaör-utcai iskola elkészül és a várbeli elemi és ovóda beköltözhet a gimnázium régi épületébe, akkor a Szentháromság-téren felszabaduló szétszedhető baraképületekkel és a Kelenföldön feleslegessé váló iskolabarakokkal, úgy, ahogy orvosolni próbáljuk a hiányokat. Már

készen van a fővárosnak ez a nagyobb iskolaépítési programja is, amelyben minden szükséglet szerepel.

Ennek a megvalósításához azonban körülbelül 5 millió pengőre volna szükség, ami *egyelőre* — sajnos — *hiányzik*.

— A főváros szükös anyagi helyzetében gondol *az iparos tanonc-kérdés további megoldására is*. Az eddig létesített önálló iparostanonciskolák és tanoncinternátusok kitünően beváltak a most záruló iskolaévben is és *minden bizonnyal komoly tényezői lesznek a magyar iparosképzésnek*. A közelmúltban megnyitotta a főváros az első fővárosi leánytanoncotthont is a VII. kerületi Hernád-utcai iskolaépületben, ahol

45 szegénysorsú, megfelelő lakással nem rendelkező leánytanonc talál ellátást és gondozást.

A beszélgetés során a tanácsnok utalt arra, hogy a kultuszkormány rendelete folytán *az idén korábban kezdődnek az iskolákban a tanév bezárása előtti és a vizsgákat pótló osztályozások és a középiskolai vizsgák*. A pedagógusok azonban a szünidő meghosszabbodásában a gyermekek testi és lelki rugalmasságának és erőgyüjtésének lehetőségét látják és éppen ezért szívesen üdvözlik a kultuszkormány ilyenirányú újitását.

Végül érdeklődtünk, hogy a főváros készül-e további lépésekre a próbaképen létesített új iskolatípus, a nyolcosztályú elemi fejlesztése terén.

— A főváros vezetősége évekkel ezelőtt kísérletképen meghonosította a nyolcosztályú elemi iskolatípust, de

eddig nem jelentkezett olyan arányú érdeklődés, amely indokolttá tenné további iskolák átszervezését.

Egyelőre a főváros vezetősége *a polgári iskolák fejlesztésére helyezi a hangsúlyt*, addig, amíg a kormány másképp nem intézkedik. *A most szőnyegen lévő közoktatásügyi törvényjavaslat lesz a mérvadó minden tekintetben a főváros további elhatározásaihoz.*

Ilkovits J. Budapest

központi fütés- és vízvezetéki vállalata

V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

Gömbös Gyula miniszterelnök az első kerület listavezetője

Elkészült a NEP bizottsági tagjelöltjeinek listája
A többi polgári párt is nyilvánosságra hozta jelöléseit

Mint ismeretes, az elmúlt héten gondos és körültekintő munkával elkészült a jelöltek végleges listája, amellyel a Nemzeti Egység Pártja most indul a fővárosi törvényhatósági bizottsági választás harcába. A listák összeállításánál elsősorban a kerületek kívánságai voltak az irányadók, ugyanekkor pedig figyelemmel voltak arra, hogy a jelöltek közt a társadalom minden rétege képviselve legyen.

A *Nemzeti Egység Pártjának* múlt héten közölt listája nagyjában változatlanul megmaradt. Érdekesebb eltolódás csak a XII. és a IV. kerületben mutatkozik. A *XII. kerületben*

Barczy-Barczen Gábor visszalépett a jelöltségtől és helyette a párt vezetősége, a budai választókerület polgárságával egyetértve, Henz Lajos dr. postaigazgatót jelölte.

Henz Lajos dr. a pártnak régi, igen agilis és előkelő tagja. A XIII. kerületi szervezetnek *ő az alelnöke.* Értékes munkásságot fejtett ki legutóbb is az országgyűlési képviselőválasztások során. A *IV. kerületben*

ifj. Sándor László dr. helyett Girárdi Tibor került a listára és új tagként szerepel Szende Dezső dr. is.

Girardi Tibor a *Nemzeti Egység* régi kipróbált harcosa, a IV. kerületi polgári kör elnöke. Kerületében, főleg kereskedelmi körökben és társadalmi téren rendkívül népszerű. *Szende* Dezső dr. ügyvéd, nagy közéleti tevékenységet fejt ki, *több nagy vállalat ügyésze, Pestvármegye tiszteletbeli főügyésze.* A *Nemzeti Egység Pártja* kereskedő táborának ügyésze.

A végleges lista tehát a következő:

I. kerület: vitéz jákfai *Gömbös* Gyula miniszterelnök, *Bornemisza* Géza kereskedelmi miniszter, vitéz Somogyi Béla dr. közjegyző, Pályi Gyula dr. ügyvéd, Tóth Gábor kereskedő, Nyulászy Alajos dr. érdekképviseleti jogtanácsos, Munkó Rezső pénzügyi számv. főtanácsos.

II. kerület: *Zsitvay* Tibor dr. ny. igazságügyminiszter, *Harrer* Ferenc dr. ny. alpolgármester, *Terbócz* Imre országgyűlési képviselő, sz. Szilágyi Ferenc vám. tanácsos, Raggambi Fluch András dr. tb. főszolgabíró, Juhász Ödön dr. pü. titkár, Grenyó Bertalan kőmívesmester.

III. kerület: *Zsitvay* Tibor dr. ny. igazságügyminiszter, *Andréka* Károly ny. rendőrkapitány helyettes, *Orova* Zsigmond dr. ügyvéd, Sárközi Sándor dr. kir közjegyző, vitéz Komárnoky Gyula tanár, Ganpp József DGT-felügyelő, Kézdy-Kovács László festőművész.

IV. kerület: *Zsitvay* Tibor dr. ny. igazságügyminiszter, *Nagy* Ferenc szállítási vállalkozó, *Girardi* Tibor női szabóiparos, *Szende* Dezső dr. rt. igazg., Pest vármegye tb. főügyésze, Bernáth István tanár, Feszler Károly női szabó, Pákozdy Árpád mérnök.

V. kerület: *Zsitvay* Tibor dr. ny. igazságügyminiszter, *Dési* Géza dr. ügyvéd, *Krompaszky* Miksa tankerületi főigazgató, Loskay István magántisztviselő, Nyáry Miklós dr. ügyvéd, v. Szalai László házfelügyelő, Sömjén Zsigmond rt. igazgató.

VI. kerület: *Zsitvay* Tibor dr. ny. igazságügyminiszter, *Veress* Gábor dr. MÁV-igazgató, Sárkány Ferenc iparüzemtulajdonos, a HONSz országos társelnöke, Wittenberg István kereskedő, Boros András dr. okl. közgazda, ipartestületi főjegyző, Bihar Tibor dr. ügyvéd, Groák László dr. ügyvéd, Homola Rezső állomásfőnök, Raffay István kéményseprősegéd.

VII. kerület: *Bessenyey* Zénó dr. országgyűlési képviselő, vitéz *Pesthy Müller* József Leó rt. igazgató, *Deményi* Aladár dr. ügyvéd, Körmendy Elemér kft. igazgató, Benesch Ferenc vállalkozó, Rendek Károly dr. ügyvéd, Elek Artur bornagykereskedő, Tóth József asztalosárugyáros, vitéz Kocsárd Ferenc kályhásmester.

VIII. kerület: *Usetty* Béla dr. ügyvéd, *Gazdy* Jenő ny. postafőigazgató, Katona János mérnök, vitéz Hajnóczy Béla dr. iparos, Füredy Lajos asztalos ipartestületi főtitkár, Süsz Ödön szikvízgyáros, Bolyos István iskolaigazgató, Biró Károly dr. ügyvéd, Molnár László dr. orvos, Zsigmond László dr. postatanácsos, özv. Karkas Rezsőné, sz. Lukács Irma tanácsnok özvegye.

IX. kerület: *Usetty* Béla dr. országgyűlési képviselő, Szentesi József dr. igazgató, Büben Miklós dr. ügyvéd, Wellisch Andor építész, Studinka Béla dr. ügyvéd, Lázár Béla MÁV-főintéző, áll. főnök, Kemény Ödön ny. Hangya propagandafőnök, Krausz Gusztáv kereskedő, vitéz Fodor Árpád papírkereskedő, nyomdatulajdonos.

X. kerület: *Usetty* Béla dr. országgyűlési képviselő, *Pőzel* István dr. országgyűlési képviselő, *Halter* Károly takarékpénztári vezérigazgató, *Dongó* Orbán tanár, vitéz Berencsy Béla áll. gépgyári tanácsos, Gáspár Béla ref. lelkész, Rothauser Róbert iparos.

XI. kerület: *Becsey* Antal mérnök, Szántay István MÁV-állomásfőnök, Vályi Lajos dr. ügyvéd, MTA ügyész, vitéz Nagy Iván dr. miniszteri segédtitkár, Boér Lajos dr. ügyvéd, vitéz Olchváry Jenő építőmester, Schwarcz Samu rt. igazgató.

XII. kerület: *Petacsek* Lajos dr. országgyűlési képviselő, ügyvéd, Hencz Lajos dr. postaigazgató, vitéz Nemes Juhász Jenő dr. ügyvéd, vitéz Tóthy János testnevelési titkár, Dörögdhy Antal tanácsos, Petrovich Ferenc dr. főorvos, Gábor-Szabó József dr. OTI-tisztviselő.

XIII. kerület: *Zsitvay* Tibor dr. ny. igazságügyminiszter, *Bessenyey* Zénó dr. országgyűlési képviselő, Hegedüs Bertalan dr., a Frontharcos Szövetség ker. elnöke, Babicz Gyula vendéglős, Susztrovics Károly ipari munkás, Molnár Péter szabász, Csurgay Ernőné (Baum Viktória) szőv. ideiglenes tanár.

XIV. kerület: *Usetty* Béla dr. országgyűlési képviselő, Bényi Károly dr. postafőigazgató, Kertész Elemér lapszerkesztő, frontharcos ü. v. alelnöke, Meister József faárugyáros, Kovács Gusztáv Mihály igazgató, Révai Milán dr. orvos, Szétsi Mihály felsőkereskedelmi iskolai tanár.

Igy jelölt a többi polgári párt

Meglehetős hosszadalmas előkészítés után nyilvánosságra kerültek a többi pártok jelölőlistái is. Hogy mi okozta a késedelmet, azt pontosan nem lehet tudni, nyilvánvaló azonban, hogy a *posszibilis helyekért sokáig éles verseny folyt a jelöltek és a pártvezetőség között.*

A Keresztény Községi Párt listáját

mind a tizennégy kerületben *Wolff* Károly vezeti, aki nyilvánvalóan a krisztinavárosi mandátumot tartja meg és a többi kerületekben lemond az utána következő jelöltek javára. *Wolff* Károly után tehát a *Keresztény Községi Párt* listavezetői a következők: I. kerület: *Bocsáry-Spur* Kálmán dr., II. kerület: *Molnár László,* III. kerület: *Kuncze* Lajos dr., IV. kerület: *Szőke* Gyula dr., V. kerület: *Nagy* László dr., VI. kerület: *Szakáll* Antal dr., VII. kerület: *Szabó* Imre, VIII. kerület: *Müller* Antal, IX. kerület: *Verebély* Jenő dr., X. kerület: *Szabó* József, XI. kerület: *K. Császár* Ferenc, XII. kerület: *Cselényi* Pál dr., XIII. kerület: *Homonnay* Tivadar dr., XIV. kerület: *Mihalovics* Zsigmond dr.

Az egyesült polgári ellenzék

név alatt induló Szabadelvű—Demokrata—Kossuth—Radikális Párt együttes listája *magán viseli a pártszövetség kissé egzotikus jellegét.* Az I. kerületben nem indítanak külön listát és a pártszövetséget képviselő *Apponyi* György gróf a második helyen szerepel, azon a listán, amelynek *az élén Ripka Ferenc ny. főpolgármester neve olvasható, aki azonban nem tartozik a pártszövetséghez.* A II., III., IV., V., IX., X., XI. és XIV. kerületekben *Rassay* Károly a listavezető, aki után következnek kerületenkint *Pfeiffer* Ignác, *Vörösváry* Miklós, *Láng* Lajos, *Sándor* Pál, *Diószeghy* János, *Payr* Hugó, *Kabakovits* József, *Hahn* Arnold és *Bródy* Ernő. A VI. kerületben *Vázsonyi* János, a VII. kerületben *Rupert* Rezső, a VIII. kerületben *Bajcsy-Zsilinszky* Endre a listavezetők.

A Friedrich-párt

mind a tizennégy kerületben önálló listát állított, miután *a baloldali ellenzéki pártokkal való együttműködés terve meghiusult.* A Keresztény Ellenzék listavezetője mindenütt *Friedrich* István.

Hatalmas visszhangja támadt a Nemzeti Egység fővárosi agitációjának

Imponáló tömegek csatlakoznak a NEP-hez az összes kerületekben

A *Nemzeti Egység Pártja* már a mult héten megindította a választási agitációját és minden kerületben felhívta a polgárságot *Gömbös Gyula* miniszterelnök nemzetmentő munkájának támogatására. Mindenütt, ahol a NEP jelöltjei elmondották programbeszédjüket, páratlan lelkesedés jelentkezett és már ezek a tünetek is bizonyossá teszik, hogy a NEP a fővárosi választásokon döntő sikert arat.

Zsitvay Tibor a főváros újjáteremtéséről

Csütörtökön este fényes banketten ünnepelte a *Nemzeti Egység Pártja V. kerületi szervezete* az északi kerület képviselőit a Lipótvárosi Társaskörben. *Dési* Géza elnök meleg szavakkal köszöntötte *Zsitvay* Tibort, a Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezetének elnökét, *Bessenyey* Zenó és *Szurday* Róbert országgyűlési képviselőket.

ZSITVAY TIBOR

lenyügöző hatású beszédben mondott köszönetet az üdvözlésért és utalt arra, hogy *a mostani választásoknak meg kell hozni Budapest megújhodását a béke, a szeretet, a testvériség és az alkotómunka jegyében.* Az országos választás az eszmék jegyében zajlott le, az ország megmutatta akaratát, a verdikt pedig azt mondja, hogy a magyar nép nem akar paktumos kormányzást, *nem akart elavult jelszavak körül folyó értéktelen és eredménytelen csatározást.* Az országos választási eredmény jogossá teszi azt a reményt, hogy a főváros közgyülésében is vezető lesz a Nemzeti Egység Pártja, amely párt a fővárosnak békét, nyugalmat és munkát fog adni. *Munkát nemcsak a törvényhatóság termében, hanem munkát mindenütt, ahol ma szünetel, vagy kevés a munka.* Budapest közgyülésének nemcsak az a feladata, hogy a közigazgatást jól ellássa, hanem, hogy megteremtse a megélhetés feltételeit is mindenki számára.

Zsitvay Tibor nagy tapssal és éljenzéssel fogadott beszéde után *Bessenyey* Zénó országgyülési képviselő felhívta a figyelmet arra az igazságra, hogy a Nemzeti Egység Pártjában nincsenek társadalmi és felekezeti különbségek. *Szurday* Róbert országgyülési képviselő a hölgyeket üdvözölte és arra kérte őket, hogy támogassák a Nemzeti Egység Pártjának munkáját. *Ortvay* Rezső apátplébános és *Krompaszky* Miksa felszólalásai fejezték be az ünnepélyes összejövetelt.

Gömbös Gyula, a 4999. számú tagsági igazolványú bajtárs, az I. kerület listavezetője

Pénteken este a Debrecen-étterem különtermében többszáz terítékü társasvacsorát rendezett a NEP VII. kerületi szervezete, amelyen elsőnek *Ferenczy* Zoltán ny. alezredes köszöntötte a megjelent országgyülési képviselőket és törvényhatósági jelölteket. Vitéz *Pesthy-Müller* Leó József nagyhatású programbeszéde után *Demény* Aladár dr. arra kérte a kerület képviselőit, hogy vegyék gondjaikba az Erzsébetváros jogos kívánságait. Kijelentette, hogy *a főváros közgyülési termében nem a pártpolitika, hanem az alkotó munkának akar szószólója lenni.* A Nemzeti Egység Pártjának nagyarányú megerősödése szoros összefüggésben van a főváros lakossága művelődésének és elemi nívójának fejlődésével. *Körmendy* Elemér a Frontharcos Szövetség kerületi elnöke azt hangoztatta, hogy *Gömbös* Gyula miniszterelnök, *a 4999. számú tagsági igazolványú bajtárs,* akinek zászlója alatt lelkesen küzdenek a magyar jövő megteremtéséért. *Bessenyey* Zénó utalt arra, hogy a listák összeállításánál *a rátermettség, a tehetség és a munkaszeretet* volt irányadó. *Szurday* Róbert országgyülési képviselő azt fejtegette, hogy a főváros megújhodását várja az új törvényhatósági bizottságtól.

Lelkesen megéljenezte a társasvacsora közönsége

ZSITVAY TIBORT,

amikor szólásra emelkedett. Az a küzdelem, amely elé most megyünk — mondotta — sorsdöntő a fővárosra. Meg kell szünnie annak a lehetelen helyzetnek, hogy *a fővárosi polgárság városházi képviselete és a kormány között nem volt meg a kellő harmónia.* A kormány súlyt helyez Budapestre és pártja nemcsak hivatalosan bontott zászlót a fővárosban, hanem maga a miniszterelnök állott a fővárosi párt élére. A városházán a reformokat alkotó stílust akarja bevezetni a miniszterelnök és e törekvése támogatására köréje kell seregleni Budapest népének. A társasvacsora közönsége hosszasan ünnepelte *Zsitvay* Tibort.

A Várban

A budai I. kerületi bizottsági jelöltek: vitéz *Somogyi* Béla dr., *Pályi* Gyula dr., *Tóth* Gábor *dr., Nyulászy* Lajos dr. szerdán megjelentek a *Nemzeti Egység* budavári körzetében, ahol a választópolgárok a legnagyobb lelkesedéssel fogadták őket. *Gyurmán* Jenő dr. körzeti elnök lelkes szavakkal üdvözölte a jelölteket és a közönség nagy tetszése mellett biztositotta őket a támogatásról. A jelöltek nevében vitéz *Somogyi* Béla dr. szólalt fel, kérve a választók bizalmát ahhoz *az újszerű és nagy munkához, amelyet a városházán is Gömbös Gyula szellemében óhajtanak kifejteni. Több felszólalás után a gyülés lelkes hangulatban ért véget.*

(Folytatás a 6-ik oldalon)

Lajstromozza és fedél alá juttatja a főváros a hajléktalanokat

Megvalósulás előtt a százágyas „Irgalom-háza" — Nagyarányú szociális tevékenység — Gondoskodás a gyógyíthatatlan betegek elhelyezéséről — A bicskei és hidegkuti-uti gyermekotthonok szerepcseréje és kölcsönös áthelyezése

Nagyjelentőségű szociális újításra készül a főváros vezetősége. A polgármester a legrövidebb időn belül megszervezi és megnyitja a hajléktalanok központi nyilvántartóját. *Szendy* Károly polgármester

utasította a szociálpolitikai és népjóléti ügyosztályt olyan intézmény létesítésére,

ahol azokat fogják nyilvántartani, akik a hajléktalanok menhelyei, a népszállók, népház és az egyéb menedékhelyek között vonszolják életüket. Erre az intézkedésre különösen azért volt szükség, mert a főváros segélyezési rendszere is lehetetlenné tette, hogy azok a nélkülözők is kapjanak a fővárostól segélyt, akiknek nincsen állandó, rendes, bejelentett lakásuk. *A polgármester intézményesen akar gondoskodni,* hogy ezek a hajléktalanok is részesüljenek a társadalom és a hatóság mindennemű adományában és segítségében. A hajléktalanok központi nyilvántartó irodáját az éjjeli menedékhelyek központi irodája mellett fogják felállítani.

A legnyomorultabb szegények érdekében történő szociális újításról

ILLETÉKES HELYEN

a *Fővárosi Hirlap* munkatársát a következőkben tájékoztatták:

— A hajléktalanok központi nyilvántartó irodája a legközelebbi hetekben *megkezdi működését* és figyelme ki fog terjedni a hajléktalanok életének alakulására, körülményeire. Az éjjeli menhelyek központi irodája, — amelynek az új szerv kiegészítő része lesz — szerény keretek között már eddig is igyekezett gondoskodni a társadalom leggyengébb tagjairól és a jövőben még fokozottabb mértékben, kenyér- és élelmiszer-utalványokon kívül

esetleg egyéb segélyekkel is lehetővé fogja tenni a hajléktalanok legégetőbb szükségleteinek kielégítését.

Az új iroda létesítésének, a szociális szempontoktól eltekintve, azért lesz nagy jelentősége, mert

az a hajléktalan, akit itt lajstromoznak, a jövőben Budapest bejelentett állandó lakójává minősül és megszűnik eddigi jogbizonytalansága.

Sajnos, igen magasra rúg azoknak a száma, akik erre a listára kerülnek és alig van kilátás arra, hogy az itt szereplők közül számosabban újra vissza tudják küzdeni magukat arra az életnivóra, ahonnan lesodródtak.

*

A főváros törvényhatósági bizottsága nemrégiben hozzájárult ahhoz, hogy a gyermekvédelem szolgálatában álló *bicskei* és *hidegkuti-úti* intézetek szerepét felcseréljék. A terv az volt, hogy az átmeneti leányotthon és az egészen apró kicsikék védőintézetet Bicskéről a hidegkuti-úti intézetbe helyezik át, a bicskei intézetet viszont a jövőben fiuk számára rendezik be árvaháznak, illetve árvaház jellegű átmeneti otthonnak, nevelőintézetnek. Érdeklődtünk, hogy mikor lesz aktuális ez az átcsoportosítás, mire a következő választ kaptuk:

— Erre vonatkozóan *még nincs határozott és végleges intézkedés.* Az iskolaév befejezését azonban minden körülmények között meg kell várnunk és legjobb esetben a nyáron kerülhet sor az átcsoportosítással kapcsolatos építkezésekre, átalakításokra, úgy hogy az intézeteket új formájukban legkorábban csak a jövő tanév elején nyithatjuk meg.

A továbbiak során érdeklődtünk a közeli hetekben kezdődő *iskolai gyermeknyaraltatás* lebonyolításáról:

— A gyermeknyaraltatás nagy általánosságban a tanév bezárása után kezdődik, de

lényegében már április 1-én megindult, sőt már haza is érkezett négyheti üdültetés után a zalaegerszegi üdülőtelepről az első 180-as gyermekcsoport.

A gyermekek állapota kifogástalan és *átlagban mindegyik másfél kilóval gyarapodott.* A nyaraltatási akcióra egyébként minden előkészület megtörtént és az egyes üdülőtelepek felkészülve várják az előre megállapított sorrendben érkező csoportokat. A tízezernyi gyermek beosztása és az útnak induló csoportok sorrendjének megállapítása már előre megtörtént, úgy hogy az idén is minden a legteljesebb rendben és zökkenő nélkül történik meg.

A főváros közegészségügyi és szociális szolgálatának egyik régóta vajudó és igen kényes kérdése

a gyógyíthatatlan betegek elhelyezése.

Megfelelő állami, fővárosi intézmény elhelyezésükre nincs, a San Marco-utcai Irgalom-háza, amelyet alapítványból tartanak fenn, nem elégíti ki az igényeket. Ezek túlnyomórészt egészen szegény, magatehetetlen, sőt nagyrészben hozzátartozók nélküli, szerencsétlen emberek, a kórházak ágyainak számottevő részét foglalják le és a főváros vezetőségének állandó gondja, mimódon lehetne tőlük a közkórházakat tehermentesíteni. Egy időre a Szent László-kórház egyik barakképületét rendezték be gyógyíthatatlan betegek befogadására, de most, hogy a kórház átépítésével a barakokat lebontják, *ez a lehetőség is megszűnik.* A közkórházak számára viszont a gyógyíthatatlan betegek nemcsak azért jelentenek terhet, mert gyógyulásuk reménytelen és a hosszú ápolás jelentékeny költségtöbbletet jelent, hanem azért is, mert

elfoglalják a helyet azok elől a betegek elől, akiket rövidebb gyógykezeléssel visszaadhatnak a munkás társadalomnak.

Mivel a gyógyíthatatlan betegek problémája inkább szociális, mint közegészségügyi kérdés, a szociálpolitikai ügyosztályra hárul a feladat oroszlánrésze. Erről *informátorunk* a következőkép nyilatkozott

— *A szociálpolitikai ügyosztály a közegészségügyi osztállyal karöltve dolgozik a gyógyíthatatlanok elhelyezésének kérdésén.* Az az elgondolás, hogy

százágyas osztályról gondoskodik a főváros, ahol ezek a szerencsétlenek megfelelő ápolásban és gondozásban részesülnének,

tehermentesítve a többi gyógyintézeteket. A legkézenfekvőbb megoldás az, hogy az Irgalomháza egy meglévő intézmény fejlesztése útján létesül. Az Erzsébet-szeretetház 500 ágyas kórházi osztályát bővítse ki a főváros erre a célra. Ez a terv annál kézenfekvőbb, hiszen az itt ápoltak túlnyomó része máris gyógyíthatatlan beteg, s rendelkezésre állanak a szükséges berendezések a különleges rendeltetésre. Ma az ápoltak aggok, *ez azonban nem zárja ki, hogy ne ugyanitt ápolják, gondozzák a gyógyíthatatlan betegségben szenvedő fiatalokat is.* Az

a fő nehézség, hogy a szeretetotthonok a mai férőhely mellett sem tudják befogadni a jelentkezőket és igen lényeges bővítésre volna szükség.

Reméljük azonban, hogy a Kerepesi-úti és a Pillangó-utcai tömegmenedékházak teljes berendezése és végleges megnyitása után — a kettőben 1500-nál több hajléktalan kaphat szállást — a főváros belterületén lévő hajléktalan menhelyeket, a Rottenbiller-utcait, az Alföldi-utcait, az Angyalföldi-útit stb. gyors egymásutánban *átalakíthatjuk szeretetotthonokká,* ez esetben alkalom nyilik az Erzsébet-szeretetház kórházi osztályának bővítésére és így megvalósul a százágyas gyógyíthatatlan betegek kórháza. Ettől a tervtől függetlenül készül a főváros a budai oldalon a régi János-kórház átalakítására, ahol szintén a szeretetházi ápoltak kórházi elhelyezéséről gondoskodnak.

Végleges burkolat a vizes makadam-utak helyett

Viola Rezső előadása az útépítési kongresszuson

Multkori számában a *Fővárosi Hirlap* már beszámolt a nagysikerü Útépítési Kongresszusról, amelynek utolsó napján *Viola* Rezső dr. műszaki főtanácsos érdekes előadást tartott a *székesfőváros ujabb útépítéseiről.*

Az előadó kidomborította a székesfőváros különlegesen fontos helyzetét az országos és nemzetközi úthálózatban és hangsúlyozta, hogy a budapesti idegenforgalom növelése érdekében mennyire szükséges *közlekedési rendszerünknek harmonikus megalapítása.* *Viola* kifejtette, hogy az útépítés technikája évezredes stagnálás után az utolsó évtizedekben, a közlekedésnek gyökeres átalakulása következtében, oly nagyszabású átváltozáson ment keresztül, amely igen nehéz technikai, de különösen súlyos gazdasági feladatok elé állította az intézkedő hatóságokat.

— A székesfőváros útügyi politikáját — mondotta *Viola* —, tehát egész útépítési tevékenységét, az úthálózatának a mai modern felfogásnak megfelelő átalakítása, valamint úttechnikai szempontból a modern, új útépítési eljárásoknak alkalmazása és a nagyszilárdságú útépítési anyagoknak felhasználása jellemzi. A székesfőváros ujabb útépítései már ezeknek az elveknek céltudatos keresztülvitelét igazolják; a modern útépítés a székesfőváros területén, úgy a tervezés, mint végrehajtás tekintetében, számos szép példában mutatható be. A székesfőváros útügyi tevékenységében keresztülvitte és alkalmazta a modern útburkolás alapvető szabályait.

Újabb útépítéseit a nagy szilárdság, portalanság, hézag- és síkosságmentesség, kapaszkodásra való alkalmasság és zajtalanság jellemzi.

A székesfőváros kocsiút-burkolatai 1896-tól, a millenium évétől, mostanáig 3,800.000 négyzetméterről 7,200.000 négyzetméterre emelkedett, tehát *ez a terület úgyszólván 100 százalékkal növekedett.* Ez az emelkedés annál inkább fontos, mert míg a milleneumi években a mai modern értelemben vett burkolatok mennyisége felkerekítve sem érte el a 8 százalékot, addig ma ez a székesfőváros nagy kiterjedésű úthálózatának már 70 százaléka. De nem kevésbé kell hangsúlyozni a székesfőváros tevékenységénél azt az örvendetes tényt, hogy

főkivezető útvonalai, amelyek az országos hálózatba kapcsolódnak, valamint fontos forgalmi összekötő útvonalai, mind modern, végleges útburkolattal vannak ellátva,

továbbá az utóbbi négy esztendőben a nagyvárosi igényeknek és forgalomnak megfelelő jó burkolattal *600.000 négyzetméter vizes makadámburkolatot építettek át.*

Viola Rezső előadását a szakemberekből álló hallgatóság nagy tetszéssel fogadta.

FÜRDŐTELEP MEGNYILT
RENDKIVÜL OLCSÓ ELŐIDÉNYI ÁRAKKAL!
Szobarendelés SIÓFOK. Telefon: 1-es.
Budapest, VII., Károly király-út 3/a
Telefon: 45-2-02 és 30-6-54

Beér Sándor VÉSNÖK MESTER
V., Gr. Tisza István út 5. sz. ● Telefon: 82-4-29
szivacsalátétes BÉLYEGZŐJE
tartós, szép és tiszta

A legjobb sokszorosító gép a Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

A LEGKEDVESEBB PESTI HELY AZ
ANGOL PARK
Uj tarka élet és nagy meglepetések. A nyár művészi életének szenzációi. Minden csütörtökön hazai és nemzetközi művészekkel nagy elite-esték. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenyei. A Budapesti Szimfónikus zenekar koncertjei. Berkes Béla 50 tagú cigányzenekarával és kedvenc művészekkel nagy magyar esték. The Great Melody Band monstre jazz tarka műsorai. Katonazene a rendőrzenekarral. Gyermekdélutánok. A ma emberének szórakozóhelye!

FOLYTATÁS A 4-IK OLDALRÓL

Választói gyűlések a déli kerületekben

A Józsefvárosban *szerdán* este több agitációs gyülést tartott a Nemzeti Egység Pártja. A józsefvárosi polgárok és iparosok körében *Gazdy* Jenő, *Katona* János, vitéz *Hajnóczy* Béla, *Füredi* Lajos, *Süss* Ödön, a Ferencvárosi Kaszinóban *Usetty* Béla, *Szentessy* József, *Büben* Miklós dr., *Wellisch* Andor és *Studinka* Béla dr. mondták el programbeszédeiket.

A Gyarmat-utcai Schrott-féle vendéglőben tartott nagygyülésen *Usetty* Béla és *Pözel* István országgyülési képviselők, továbbá *Bényi* Károly és *Kertész* Elemér törvényhatósági bizottsági tagjelöltek szólaltak fel. A mindvégig lelkes hangulatú gyülésen felszólalt még *Göde* alelnök és *Toray* Sándor. A beszédek után a nagyszámú közönség *lelkesen ünnepelte a miniszterelnököt és a megjelent politikusokat.*

A kőbányai szervezet *szerdán* a Kőbányai Kaszinóban ünnepelte a déli kerület képviselőit: *Usetty* Bélát, *Pözel* Istvánt és vitéz *Tóth* Andrást. *Dongó* Orbán iskolaigazgató üdvözlőszavai után *Usetty* Béla dr. szólalt fel, akit tüntető szeretettel üdvözöltek. Beszéde elején *Zsitvay* Tibor üzenetét közvetitette a déli kerület polgárságának, majd arról beszélt, *hogy a kormányzópártnak nemcsak az országos politikában, de a városi politikában is a legerősebbnek kell lennie.* *Halter* Károly takarékpénztári vezérigazgató üdvözölte ezután a képviselőket, majd *Pintér* József a kőbányai munkásság nevében mondott felköszöntőt. Zajos taps fogadta *Pözel* István dr. országgyülési képviselőt, aki fogadalmat tett, hogy hüséges bizalommal kivánja szolgálni képviselőtársaival együtt a főváros népének ügyeit. Az új képviselőknek könnyü a helyzetük, mert *olyan mintakép áll előttük, mint Usetty Béla, aki a politikai tisztesség, hüség és becsület megszemélyesitője.* Vitéz *Tóth* András dr. általános helyeslés közben az öszszefogás szükségét hangoztatta. A siker előfeltétele, hogy az ország és a város parlamentjében *kövessék Gömbös Gyula kormányelnököt, akinek nemes intencióit, jószándékát és tetterejét ellenfelei sem vonják kétségbe.*

Csütörtökön este a VII. kerületi Abonyi-kávéházban rendezett társasvacsorán *Usetty* Béla dr. és *Pözel* István dr. országgyülési képviselők vettek részt. *Usetty* Béla hálásan megköszönte a választáson iránta tanúsitott jóindulatot és hangoztatta, hogy *a jobb jövő* érdekében össze kell fogni. *Pözel* István dr. kifejtette, hogy a Nemzeti Egység testvéri összefogása egyedül alkalmas az ország jólétének, biztonságának és jövőjének elérésére. *Kertész* Elemér hatásos programbeszéde után a társasvacsora közönsége lelkesen ünnepelte a nemzeti egység gondolatát.

Szombaton az Állami gépgyár munkásaiból rekrutálódott munkások a MÁV Kolónia disztermében vacsorát rendeztek a kerület képviselői *Usetty* Béla, *Pözel* István és vitéz *Tóth* András tiszteletére. A többszáz fényi munkástömeg nagy melegséggel ünnepelte a képviselőket.

Vasárnap délután a zuglói Homéros-moziban a XIV. kerületi egységpárti jelöltek mondották el programbeszédjüket. *Göde* Jenő, *Lengyel* Rezső és *Bényi* Károly dr. beszédei után *Usetty* Béla hangsúlyozta, hogy kötelességüknek tartják *a teljes és maradéktalan egység megteremtését.*

A hétfői gyülések

Hétfőn este a NEP VII. ker. központja gyülést tartott, melyen *Deményi* Aladár, *Hevesi* rabbi, *Körmendi* Elemér, *Pesti Müller* Leó és *Lédermann* Mór szólaltak fel. *A NEP tanügyi szervezete* fővárosi tagozatának *VIII. ker.* csoportja szintén nagygyülést tartott, amelyen *Bolyos* István, *Usetty* Béla, *Gazdy* Jenő, *Katona* János, *Füredi* Lajos és *Szüsz* Ödön mondottak beszédet. — Lágymányoson *Szántay* István és vitéz *Nagy* Iván dr. mondtak programbeszédet a női tábor gyülésén. — A *Verpeléti-út 4. szám* alatt a II. ker. *házfelügyelői* gyülésezték. A gyülésen *Fáy* Lajos mondott beszédet. A *Lipótvárosi női tábor* nagygyülésén *Gyimessy* Piroska orvosnőt, *Nyári* Miklósnét, *Wotiz* Pálnét és *Kovács* Ibolyka dr.-nét választották meg vezetőnek. A VI. ker. központjában *Ecker* László, *Eperjessy Nánássy* Miklósné és *Endrődy Jánosné* mondottak beszédet.

Gondos mérlegeléssel elkészült a NEP kerületi választmányának listája

A fővárosi törvényhatóság újjáalakitásáról szóló törvény rendelkezései alapján *egyidőben kell megválasztani a közgyülési tagokat és a kerületi választmányi tagokat.* A *Nemzeti Egység Pártja* a törvényhatósági jelölésekkel egyidejüleg elkészitette a kerületi választmányok jelölőlistáit is, amelyekben a különböző foglalkozási ágakhoz tartozó polgárok vannak képviselve. A kerületi választmányok jelölőlistája a következő:

Az első kerület jelöltjei:

Halwa Sándor puskaműves, *Dimsics* Miklós igazgató, *Kosztolányi* Gusztáv tanár, vitéz *Mányi* Sándor banktisztviselő, *Fére* Kálmán dohánykisárus, *Vargha* Gyula törvényszéki hites szakértő, *Rebenyák* István hadirokkantcsoport elnöke, *Machák* Otmár villanyszerelő, *Kozányi* Pál dr. közjegyző, *Ajtay Kovách* Gyula tanár, *Hurm* Jenő festőmester, *Bodócsy* István mérnök, *Perity* József vendéglős, *Feketekuthy* Béla tisztviselő, vitéz *Kasznár* Ferenc vendéglős, *Mikler* Mátyás dr. ügyvéd, *Rehák* Sándor építészmérnök, *Máday* László gyógyszerész, *Romhányi* Oszkár nyug. min. számvizsgáló, *Helzer* Fülöpné háztartásbeli, *Szászváry* Ferenc kőfaragómester, *Assermann* Ferenc cipészmester, *Horváth* Kálmán nyug. számvevőségi tanácsos, *Burghárdt* Gyula szinpadi munkás, *Huszár* Lajos magántisztviselő, *Fischl* János vendéglő-üzletvezető, *Kovács* József ingatlanügynök, ifj. *Goschy* Miklós műasztalos, *Seress* Rezső postaellenőr, *Ebert* Lajos lakberendező, *Szalay* István hadirokkant árus, *Bartuschek* Rezső kőműves.

A második kerület jelöltjei:

F. *Szilágyi* Ferenc vámszaki tanácsos, *Ibert* Rezső dr., pénzügyi titkár, *Lendvay* Béla állami tisztviselő, *Dullien* Tibor vállalkozó, *Királyfalvy* Gusztáv tanító, *Jancsó* Lajos kereskedő, *Cservenkay* Károly szék. főv. tanító, *Marczell* Lajos vegyész, *Klaniczay* László rt. főtisztviselő, idősebb *Funcsler* György vállalkozó, *Gaszner* Aurél rt. igazgató, *Papp* Károly dr. tisztviselő, *Pongrácz* Lajos vaskereskedő, *Kolumbán* István elemi isk. igazgató, *Rainer* Kálmán nyug. felügyelő, *Rohonczy* Hajek Zoltán dr. pénzügyi fogalmazó, *Unger* Ernő OTI tanácsos, *Szlukovinyi* Ferenc állami hivatalnok, *Zombory* József mérnök, *Rumsauer* György tervező épitész, *Siegler* Béla főv. tanitó, *Heigl* József trafikos, *Lampel* József kereskedő, *Linke* Károly kereskedő, *Balassa* Jakab kocsmáros, *Budaváry* József Máv. főintéző, *Klárik* László épitész, *Jaszovszky* Miklós dr. tanár, *Gróf* Endre tanár, *Mohácsi* István tanár, *Olbert* Károly ny. tisztviselő, *Lábaska* József kereskedő.

A harmadik kerület jelöltjei:

Halaman János asztalosmester, *Nádas* Béla dr. nyug. biró, ügyvéd, *Olaj* Jánosné háztartásbeli, *Tóth* Ede kir. fővegyész, *Rózsa* Zsigmond dr. nyug. póstaigazgató, ügyvéd, *Prosz* István kereskedő, *Kunst* Ferencné óvónő, *Gyalmos* János iskolaigazgató, *Szendrey* Zsigmond Beszkárt állomásfőnök, *Andor* Mihály iskolaigazgató, *Gonda* Béla tanitó, *Szánthó* József főv. tisztviselő, *Székány* Béla dr. tanár, *Pörge* Gergely főv. tisztviselő, *Vladár* Pál dr. tanitó, *Ölveczky* Vilmos állami könyvelő, *Lipter* Elek dr. magántisztviselő, *Marczinkech* Ferenc fuvaros, *Buzál* Pál cipészmester, *Hörcher* Elemér épitőmester, *Háberl* Andor műszaki ellenőr, *Menyhért* József asztalosmester, *Baksa* Mihály vendéglős, *Szederkényi* József főv. tisztviselő, *Fried* József kereskedő, *Mihalkó* Gyula magántisztviselő, *Moró* István magántisztviselő, *Bodó* Rezső magántisztviselő, *Hammer* Rezső villanyszerelő, *Faragó* Mihály géplakatos, *Bánky* Károly műszerész, *Horváth* Lajos tisztviselő.

A negyedik kerület jelöltjei:

Csukássy Lóránt dr. gazdasági főtanácsos, ügyvéd, *Ember* Károly dr. orvos, özv. *Bakó* Gézáné földbirtokosnő, a szoc. misszió IV. ker. elnöknője, *Németh* Antal dr. ügyvéd, *Sik* László kereskedő, *Surcsa* Árpád kéményseprőmester, *Szemere* Ignác kereskedő, *Schäffer* Károlyné mérnök neje, *Utech* Rezső egészségügyi szerelő, *Nagyiván* Mihály kereskedő, *Biróczky* Károly női szabó, *Roin* Benedek szállodai főnök, *Bedics* Mária állami reálgimn. tanárnő, *Kádár* Dezső dr. földbirtokos, ügyvéd, *Wehrmann* Zoltán szabómester, *Viviaczky* Pál dr. tisztviselő, ifj. *Némethy* Ferenc kereskedő, *Körmendy* Géza női szabómester, *Musicz* Géza gyógyszerész, *Hanuczek* János órásmester, *Vajna* József dr. gyógyszerész, *Havas* Aladár kereskedő, *Kiss* János szerszámkészitő, *Loocz* Gyula nyug. ezredes, *Sándor* Emil nyug. felügyelő, *Goldschmidt* Márton kereskedő, *Geréb* Gyula ékszerész, *Tomka* Kálmán gazdatiszt, *Madácsy* István házfelügyelő, *Bojás* István villanyszerelő mester, *Kiss* István trafikos, *Azalai* József házfelügyelő.

Az ötödik kerület jelöltjei:

Zarándy Aladár dr. ügyvéd, *Géber* Mihály dr. ügyvéd, *Radnóthy* István, a Magyar Külkereskedelmi Hivatal főelőadója, *Molnár* Dezső dr. ügyvéd, *Karczag* Vilmos gyáros, *Bálint* Károlyné ügyvéd neje, *Horti* József asztalosmester, *Radnai* Ernő dr. az IGE főorvosa, *Nösner* Oszkár igazgató, *Bárwig* Ödön dr. ügyvéd, *Barsi Rónai* Jenő dr. ügyvéd, *Alexi* György gépészmérnök, *Gruber* György mérnök, *Dombay* Miksa Ágoston nyug. ezredes, *Lajkó* Pál dr. orvos, *Csorba* Zsigmond dr. ügyvéd, *Lauffer* Antal kereskedő, *Boross* Jenő tisztviselő, *Csányi* Ede dr. OHE szakértő, *Vigh* Géza magántisztviselő, *Vizkeleti* Imre dr. ügyvéd, *Murin* György rt. igazgató, *Csillag* Iván gépgyáros, *Kronstein* István dr. ügyvéd, *Deutsch* György dr. orvos, *Gerő* Zoltán tisztviselő, *Lakos* László BHV felügyelő, *Nemes* Frigyes dr. ügyvéd, hites könyvszakértő, *Gábor* Ernő dr. droguista, *Marits* Béla házfelügyelő, *Szathmáry* Ferenc magántisztviselő, *Andor* Jenő bankfiókfőnök.

A hatodik kerület jelöltjei:

Resch Aurél dr. áll. reálgimn. igazgató, *Dóczy* Lajos dr. nyug. közegészségügyi főfelügyelő, *Békeffy* László, Szinészszövetség elnöke, *Berdin* Kálmán dr. ügyvéd, *Mikler* Sándor csemegekereskedő, *Schneider* István Máv. főszertáros, *Horváth* László szék. főv. tanár, *Turzó* Rezső fémárugyáros, *Takács* Ferenc dr. tanár, *Eperjesi Nánássy* Miklósné háztartásbeli, *Wolf* Géza műszaki vállalkozó, *Katona* Géza Máv. felügyelő, *Kisgömöry* László dr. fogorvos, *Sávoly* Emil nagykereskedő, *Endrődy* János Máv. főintéző, *Focher* László dr. főorvos, *Szánthó* György sütőmester, *Földessy* Imre órásmester, *Kontra* János menhelygondnok, *Ammer* Ágost trafikos, nyug. gazd. főintéző, *Csányi* István kőművesmester, *Láng* János fogtechnikus, *Neumann* Károly magántisztviselő, *Falussy* Károly Máv. főintéző, *Fuhrmann* Mátyás középisk. tanár, *Árvay* Béla tanitó, *Reichel* László nyug. detektiv, *Réh* Gyula gazd. kertész, *Simon* Sándor asztalosmester, *Bergler* Nándor kereskedő, *Herum* János tisztviselő, *Szikszay* József magántisztviselő.

A hetedik kerület jelöltjei:

Méhes Gyula egyetemi magántanár, *Tarján* Vilmos rt. igazgató, *Ferenczy* Zoltán nyug. alezredes, *Leopold* Gyula hirdetési vállalkozó, *Ferencz* Gábor dr. orvos, *Tóth* József asztalosáru gyáros, *Kocsárd* Ferenc kályhásmester, *Semjényi* István dr. magántisztviselő, *Takács* Zoltán miniszteri számtiszt, *Mészáros* Miksa mérnök, *Nagy* Ignác póstafelügyelő, *Radnay* Sándor dr. fogorvos, *Wenszky* Elemér nyug. számvevőségi tanácsos, *Gábor* Vilmos ékszerész, *Fülöp* Bertalan kereskedő, *Váradi* Győző kereskedő, *Vass* Imre nyug. szövőgyári igazgató, *Székely* Simon ingatlanügynök, *Szebedics* Ferenc szabómester, *Kapocsy* Sándor dohánytőzsdés, *Ságodi* Ferenc magántisztviselő, idősebb *Megyery* Mihály nyug. gázgyári ellenőr, *Babos* Mihály drogéria tulajdonos, *Richter* István szobafestő mester, *Altmann* Lőrinc bádogos és szerelő, *Mentzer* Elemér magántisztviselő, *Sárossy* Győző kötszövőiparos, *Bartó* György szabász, *Braun* Sebestyén vendéglős, *Stréminger* Hugó tisztviselő, *Stern* Mór ügynök, *Egri* Elemér magántisztviselő.

A nyolcadik kerület jelöltjei:

Ságváry Sándor dr. honvédségi védő, vitéz *Kapuvár* Gusztáv épitőmester, *Wagner* Gyula dr. Máv. felügyelő, özvegy *Szlovák* Jenőné, szék. főv. tisztviselő özvegye, *Huz* Imre dr. orvos, *Balázs* József dr. ügyvéd, *Nagy* Mór Marcell droguista, *Kristóff* Lujza magántisztv., *Komlós* L. László hadirokkant kereskedő, *Horváth* János hadirokkant kereskedő, *Neumann* Ferenc nyug. állami vasgyári intéző, *Pál* Henrik MFTR főintéző, *Kisvölgyi* Miron Mihály gyógyszerész, *Marschalkó* Gyula nyug. póstafőfelügyelő, *Bereczky* Jenő szövetségi osztályfőnök, hentesmester, *Roskay* Ernő szobafestő, *Timár* Mihály póstatisztviselő, *Udvardy Cserna* Károly nyug. kir. főigazgató, *Vass* Mihály cipészmester, *Krump* György szobafestő és mázolómester, *Belaváry* Vendel asztalos, *Lantos* Emil bádogos és szerelőmester, *Adamák* János faiparos, *Barcsák* István fogtechnikus, *Hullán* Mihály géplakatos, *Baluha* István fűszerkereskedő, *Berényi* Sándor pincéregyesületi titkár, *Tollner* István kerékgyártó, *Holländer* Lajos cipészmester, *Gárday* István asztalosmester, *Miskovszky* Ferenc szabó, *Mikulás* Benő pincér.

A kilencedik kerület jelöltjei:

Oláh Imre dr. MÁV titkár, *Budinszky* László dr. ügyvéd, *Krausz* Gyula kereskedő, *Sántha* Antalné háztartásbeli, vitéz *Zentay* Ágoston dr. főtisztviselő, *Kintzler* Gyula kéményseprőmester, *Mohay* Rezsőné háztartásbeli, *Mihalicsek* Aurél dr. orvos, vitéz *Sághelyi* Alajos dr. székesfővárosi szakfelügyelő, *Szemerei* Roboz Károlyné háztartásbeli, *Buzáth* Béla magántisztviselő, *Batorfi* Hamerák Izabella dr. tanárnő, *Frank* László magántisztviselő, *Zsingor* Károly tanár, *Metzler* Béla fodrászmester, *Gressel* Rezső női szabómester, *Sandó* József ipartestületi elnök, *Vincze* László államrendőrségi tisztviselő, *Stumpf* Imre kocsigyártó, *Gudenus* Hugó nyugalmazott főtanácsos, *Tomaschoff* Sándorné háztartásbeli, *Mészáros* Dezső gazdasági kárbecslő, *Kuppert* Mihály nyugalmazott székesfővárosi altiszt, *Krizbay* István kereskedő, *Varga* Antal székesfővárosi altiszt, *Kanya* József állami nyugdijas, *Szabó* Árpád tanitó, *Dlugomszky* Simon székesfővárosi kezelőtiszt, *Szőllősi* Elemér tisztviselő, *Nagy* Sándor székesfővárosi tisztviselő, *Borzsey* Józsefné háztartásbeli, *Kollár* Ferenc üvegessegéd.

A tizedik kerület jelöltjei:

Fiberth Imre nyug. Máv. főfelügyelő, idősebb *Franciscy* Béla nyug. magántisztviselő, *Ajkay* József dr. okl. közgazdász, kereskedő, *Joba* László kórházi hivatalnok, özv. *Lengyel* Arturné dohánykisárus, *Ács* Béla főkönyvelő, *Morich* Ervin tanár, *Marsalek* Zoltán dr. pénzügyi segédtitkár, *Bajor* Károly Máv. szakmunkás, *Kisbaczoni Benedek* Jenőné háztartásbeli, *Marschal* Nándor banktisztviselő, *Apáthy* Pál gondnok, *Mátyási* Antalné tisztviselő, *Koncz* András gépkocsivezető, műszerész, *Pecsváry* Antal szakmunkás, *Füzessery* Tibor dr. pénzügyi tisztviselő, *Szeminy* Béla Beszkárt állomásfőnök, *Tuzony* Gyula kereskedő, *Mattan* Endre mérnök, *Katona* Károly házfelügyelő, vitéz *Legrády* Károly Máv. segédtiszt, *Budiczy* Jenő magántisztviselő, *Lemmich* Lőrinc kőművesmester, *Darang* Ferenc nyug. állami altiszt, *Németh* Jenő vasesztergalyos, *Petrányi* Jakab földmíves, *Király* Ferenc épitési munkavezető, *Kéry* Ignác gazda, *Juhász* József gyármunkás, *Szabady* Lajos kocsmáros, *Scherfeli* Gusztáv okl. gazda, *Laky* Sándor Beszkárt tiszt.

A tizenegyedik kerület jelöltjei:

Mikecz Károly takarékpénztári igazgató, *Tóbiás* Kornél dr. kerületi miniszteri segédtitkár, *Ulmer* Ágoston dr. nyug. Máv. tanácsos, *Kolling* Oszkár vendéglős, *Szabó* Béla dr. pénzügyi tanácsos, *Eross* Jenő rt. igazgató, *Tihanyi* Sándor Máv. intéző, *Kun* Zoltán magy. kir. államnyomdai művezető, *Márton* Pál okl. gépészmérnök, *Fieger* Dezső kereskedő, *Szinczy* József nyug. Máv. főintéző, *Pfeiffer* Győző lakatos, *Geszlessy Balogh* Gábor dr. földbirtokos, nyug. pénzügyi titkár, *Kovács* Pál hentesárugyáros, *Tejfalussy Szabó* Ferenc nyug. számvevőségi tanácsos, *Páref* László dr. orvos, *Nemes* István dr. egyetemi tanácsos, *Szirt* Miklós szék. főv. tanár, *Molnáros* Ferenc Máv. hivatalnok, *Janszky* Béla műépitész, *Kapossy* József hódatiszt, *Szentistváni* István műszaki tisztviselő, *Majzik* József PK. revizor, *Csukaray* József Beszkárt kocsivezető, *Bajcsi* Lajos nyug. Máv felügyelő, *Medve* József lakatosmester, *Dancs* József büntetőtörvényszéki szakaltiszt, *Amfer* József munkás, *Fodor* István kalauz, *Szalay* József pénzintézeti altiszt, *Nagy* Lajos postaműszerész, *Németh* István Máv. malmhazó.

A tizenkettedik kerület jelöltjei:

Porcs István dr. egyházmegyei ügyész, *Budinszky* Sándor mérnök, *Kovász* László cukrásziparos, *Szücs* József nyug. magántisztviselő, *Dénes* János Máv. tiszt, *Tóth* István szerelő, *Palazsa* László dr. rt. igazgató, *Bocz* Lajos dr. ügyvéd, *Havas* Gyula dr. orvos, *Kriszt* Ferencné háztartásbeli, *Haber* Ilona magántisztviselő, *Landesz* Józsefné főv. tisztviselő, *Jellinek* Vilmosné vállalkozó, *Jung* József szkv. százados, *Kelemen* József min. tisztviselő, *Marschall* Gerhardt dr. orvos, *Fetter* József magántisztviselő, *Halik* Károly nyugdijas, vitéz *Herczegházy* Károly dr. főorvos, *Hajdu* Sándor dr. orvos, *Szakálly* Mária ápolónő, *Szepessy* Elek nyug. Máv segédtiszt, *Morvay* Ignác állami altiszt, *Polgár* Károly ápoló, *Marosy* Jenő főápoló, *Vegváry* Ferenc állami altiszt, *Dunst* Andor gépészmérnök, *Czakó* Pál magántisztviselő, *Szőllőssy* Andor tanitó, *Harasztos* Ferenc postafelügyelő, *Major* Mihály állami altiszt, *Friedrich* József állami altiszt.

A tizenharmadik kerület jelöltjei:

Susztrovits Károly ipari munkás, *Sarkady* Sándor főgépész, vitéz *Balkay* Andor gépészmérnök, *Kovács* László konzervkészitő, *Molnár* Péter szabász, *Wieser* Lajos villanyszerelő, *Tamássy* Sándor postatakarékpénztári számvizsgáló, *Szebeni* Ernő okleveles gépészmérnök, *Hock* Árpád tisztviselő, *Planovszky* Alajos magánzó, *Mazuch* János vendéglős, *Ihring* József BSzKRT gépkocsivezető, vitéz *Tóth* Lajos magánzó, *Dávid* István székesfővárosi tisztviselő, *Wischet* János kórházi tisztviselő, *Varga* Imre székesfővárosi tanitó, *Baumi* Károly szabósegéd, *Lindmayer* Ferenc asztalosmester, *Tarlter* Károly magántisztviselő, *Krucsó* Lajos MÁV nyugdijas, *Szabó* Péter művezető, *Tarrody* Géza gépmunkás, *Perlaky* János MÁV nyugdijas, *Kiss* Ernő nyugalmazott MÁV segédtiszt, *Bódy* László székesfővárosi tanitó, *Pintyóke* János sodronykészitő, *Bagó* József hentesmester, *Pók* Kálmán magántisztviselő, *Tóth* Imre autóbuszkalauz, *Sárik* Dániel vendéglős, *Pordán* János nyugdijas, *Dávid* István székesfővárosi hivatalnok.

A tizennegyedik kerület jelöltjei:

Kubinyi László dr. OTI titkár, *Kosztandi* István nyug. Máv. alkalmazott, vitéz *Rákosfalvy* János gazda, vitéz *Tömössy* Miklós szövetkezeti osztályvezető, *Lukács* György kőművesmester, *Anda* Géza iskolaigazgató, *Tóth* Béla Beszkárt tisztviselő, *Schack* Ferencné háztartásbeli, *Stanczel* Gyula cégvezető, *Kiszely* Endréné dr.-né háztartásbeli, *Hudacsek* Jusztin épitész, lovag *Hutschenreiter* Sándor nyug. detektivfőfelügyelő, *Macsek* József kertész, *Gabris* Ferenc nyug. Máv műszaki segédtiszt, *Fodor* József magántisztviselő, *Schalk* Ferenc PK. főrevizor, *Farkas* János tanitó, *Opoczky* Andor Beszkárt nyug. alkalmazott, *Karasz* József segédhivatali igazgató, *Cigány* László okl. gazda, tisztviselő, *Hahn* Frigyes dr. ügyvédjelölt, *Albert* Lóránt fővárosi tanitó, *Takács* János Beszkárt kocsimester, *Pajger* Ferenc autószerelő, *Csáky* Ágoston asztalosmester, *Takács* Imre gépkocsivezető, *Mednyánszky* József kábelszerelő, *Matyasovszky* József dr. vámszaki felügyelő, *Pongrácz* Sándor mérnök.

Fagykár címén árdrágítást nem tűrnek a hatóságok

Folytatják a nagyvásártelep tökéletesítését: épül már az export-gyümölcs márkázó és csomagoló helyisége

Alig egy hete, hogy alattomosan visszalopódzott a zöldülő tavaszba a tél és a váratlan, kegyetlen fagy néhány óra alatt elpusztította az ország termésígéretének jelentékeny részét. Felkerestük.

ROSTA JÁNOS DR.

tanácsnokot, a *közélelmezési ügyosztály vezetőjét* és érdeklődtünk: jelent-e a főváros közélelmezése számára komolyabb nehézségeket, drágulást, vagy más veszedelmet a fagypusztítás és a várható szükösebb terméskilátás valamilyen formában jelentkezhet-e a fővárosi élelmiszerpiacon?

— Még nincs tisztázva, — hangzott a válasz, — hogy a csapás tényleg olyan hatalmas-e, mint amilyennek az első pillanatban látszott. Máris

biztató jelek vannak arra nézve, hogy a rémület első perceiben túlozva látták a dolgokat az egyes vidékek termelői és a baj nem olyan súlyos és általános, mint amilyennek látszott.

A bajban még szerencsének nevezhetjük azt, hogy a *fagy inkább a gyümölcsökben garázdálkodott*, míg az elsőrendű és a tömegélelmezésre szolgáló kerti veteményekben, főzelékfélék, burgonya, stb. jobban, sőt *sok helyen minden komolyabb károsodás nélkül állta a fagy váratlan támadását.* E pillanatban

a fővárosi piacokon még semmiféle jele vagy következménye nem lehet a fagykároknak,

mert hiszen tavalyi készletek kerülnek forgalomba, *a primőrök nagyrésze pedig külföldről származik.* Nem észlelünk drágulást sem, de

drágítást fagy címén nem is találnának a hatóságok indokoltnak.

Reméljük, hogy az optimista felfogásnak lesz igaza és az időjárás, valamint a termelők szorgalma túlnyomórészt pótolni fogja azt, amit a természet kegyetlensége néhány fagyos éjszaka alatt elpusztított.

Megkérdeztük a tanácsnokot, hogy a 20 millió pengős beruházási kölcsönből tervbevett nagyvásártelepi építkezésnél tekintettel lesznek-e azoknak az export-igényeknek a kielégítésére, amelyeket gazdasági körök a nagyvásártelep megnyitásának első percétől kezdve szorgalmaztak és hangoztattak.

— A beruházó kölcsönből a nagyvásártelepi raktárház építésére

600.000 pengőt hasított ki a törvényhatóság akarata.

Ebből a pénzből természetesen *nem valósítható meg minden*, amire még az egyre élénkülő és fokozódó forgalmú vásártelepnek szüksége lenne, így *ezúttal nem gondolunk a nagy hűtőház megépítésére sem, hiszen ahhoz milliók kellenének.* De a most megépülő nagy 17.000 m² kiterjedésű raktárház létesítésénél feltétlenül

gondoskodunk azokról a csomagoló, szortírozó és feldolgozó helyiségekről, amelyeket a gazdasági élet exponensei régóta hiányoltak.

A raktárház hatalmas földszintes épület lesz, ahol megfelelő modern berendezések állanak majd rendelkezésére azoknak a nagykereskedőknek, vagy termelőknek, akik a nagyvásártelepen keresztül bonyolítják le külföldi exportjukat. Itt történik alkalmas módon, elsősorban *a gyümölcsfélék válogatása, minősítése, márkázása és szakszerű csomagolása.* A főváros vezetőségét ugyanis kezdettől fogva az az elgondolás vezette, hogy

a nagyvásártelepet ne csak a helyi szükséglet kielégítésére létesítse, hanem az egész ország gazdasági életének szolgálatában az exporttevékenység egyik számottevő empóriumává fejlessze.

A hűtőházban *a nagykereskedők és termelők hosszabb időn át megőrizhetik készleteiket* és

nem lesznek kénytelenek a romló árut akár árrombolással is, a nagyobb veszteségek elkerülési kedvéért piacra dobni.

Az export tevékenységből viszont a vásárló publikumnak annyi haszna is lehet, hogy a külföldi szállításra alkalmatlan, de egyébként kifogástalan árut olcsóbban kapja kézhez.

Végül érdeklődtünk a *sertés-zsírexport* körül időközönkint felbukkanó ellentétes híresztelések alaposság felől.

— A sertésközvágóhídon — mondotta a tanácsnok — *változatlanul élénk az élet.* A nagyarányú németországi zsírexport mellett

jelentékeny mennyiségű zsírt szállítanak Angliába is.

Hogy ennek az angliai exportnak az üzleti része miképpen alakul, arra vonatkozóan pontosabb, részletekbe menő értesüléseim nincsenek, mert *ez nem is tartozik a fővárosra.* Tény az, hogy én az első perctől kezdve azon a véleményen voltam, hogy az angliai zsírexport nem nyugszik túlerős alapokon és hogy *az angol piacon mi addig tarthatjuk magunkat, amíg a hatalmasabb, erősebb, amerikai export ezt megengedi, és amíg onnan ki nem szorít bennünket.* Mindenesetre nagyon örülünk, hogy van angliai zsírexport és örülnének annak, ha állandósulna, de bennünket

elsősorban közelebbi piacok érdekelnek.

Éppen az angliai zsírexport bizonytalansága miatt ejtettük azt a tervet, hogy új zsírelőállító módszerre térünk át, nagy költséggel gőzölő és préselő eljárással előállított zsírt gyártunk a nálunk divó sütéses módszer helyett.

Tudomásom szerint ma az exportörök 1.20 pengőt kapnak az angliába szállított zsírért, amelynek azonban 50%-a szabad font s így a valóságban magasabb árat érnek el 1.20 pengőnél is. Az is igaz, hogy túlsokan kezdtek foglalkozni zsírexporttal és a túlzott konkurrencia bizonyos mértékben az árak leszorítására vezetett. Ma már azonban egy-két „erős kézbe" került az angliai zsírkivitel irányítása, úgy, hogy *az alákínálások megszünnek.*

— Ami a zsírexport kapcsán jelentkező *húsfeleslegek* elhelyezésének kérdését illeti, erre vonatkozóan

megbeszélések folynak a székesfőváros, a Külkereskedelmi Hivatal és a földmívelésügyi minisztérium között.

A hús értékesítését a főváros a maga erejéből nem tudja teljesen megoldani, itt állami beavatkozásra van szükség. A kilátások szerint rövidesen meg is lesz a megfelelő megoldás. Eddig még nem voltak nehézségek, mert

a teljes üzemmel és hatalmas exportokra dolgozó szalámigyárak minden mennyiséget felvettek.

Miután a szalámigyártás idei szezónja végetért, *most már más módon kell a megoldásról gondoskodni.* A sertésvágóhíd telepén létesült belga húskonzervgyár teljesítménye is *fokozódik*, bár még mindig nem érte el azt a kapacitást, amelyre számítottunk.

Elvileg nincs semmi akadálya a rádium-kórház megvalósításának

Helyszíni szemle a Bakáts-téri szülészeti kórházban, amelyen a belügyminisztérium képviselője is megjelent

A főváros hivatalosan képviseltetí magát a római nemzetközi kórházi kongresszuson

A fővárosi rádium-kórház létesítésének kérdése élénken foglalkoztatja az illetékes kormányköröket is, mert nyilvánvaló, hogy országos vonatkozásban milyen nagyjelentőségű lesz, ha Budapesten a rákbetegek gyógyítására egy minden vonatkozásban és minden tekintetben legelsőrendű, tökéletes rádiumkórházat létesít. A törvényhatósági bizottságnak a rádiumkórház felállításáról hozott határozatát már hetekkel ezelőtt felterjesztették a kormányhoz *jóváhagyás végett* és ez értesülésünk szerint *néhány napon belül meg is érkezik.* Szombaton a rádiumkórház ügyében nagyjelentőségű fordulat történt, amennyiben

a belügyminisztérium részéről Dávid Mihály dr. min. tanácsos és több szakértő, Salamon Géza dr., a közegészségügyi ügyosztályt vezető tanácsnok társaságában szemlét tartott a rádiumkórház számára kiszemelt Bakáts-téri szülészeti osztályon,

és elvben ott a helyszínen megállapították, milyen átalakítások szükségesek az átcsoportosítás során ahhoz, hogy a szülészeti és nőgyógyászati ágyak száma a Bakáts-téri szülészeti osztály megszüntetésével se csökkenjék, sőt lehetőség szerint *gyarapodjék.* A miniszteriális szemle után érdeklődtünk

SALAMON GÉZA DR.
tanácsnoknál,

aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A rádiumkórház ügye eszerint a belügyminisztériumban van *felülbírálás, illetve jóváhagyás végett.* A kormány a legmesszebbmenő jóindulattal és megértéssel kezeli a kérdést és

a szokásos formaságokat is mellőzi az ügy minél gyorsabb elintézése érdekében.

Ezt a célt szolgálta a leiratok és felterjesztések küldözgetése helyett *Dávid* min. tan. minapi személyes tárgyalása, amelyen leszögeztük mindazokat az irányelveket, amelyek a rádiumkórház létesítésével kapcsolatos kórházi átcsoportosítás során mérvadók lesznek. Azok

a hiresztelések, mintha az új rádiumkészlet már megérkezett volna Budapestre, nem felelnek meg a valóságnak.

Még az sem biztos, hogy *a 3 gramm körüli rádiumot hol rendeli meg a főváros. Több világhírű céggel állunk tárgyalásban.* Ma már biztosra vehetjük, hogy *a rádiumkórház a Bakáts-téri szülészeti osztály épületében lesz.* Az erre vonatkozó előtanulmányok már megtörténtek. Az előkészületekkel *Manninger* Vilmos dr. professzort és ifj. *Wolff* Károly dr. egyet. tanár, igazgató-főorvost bízta meg a polgármester. Ifj. *Wolff* Károly igazgató-főorvos rövid tanulmányúton a mult hetekben Bécsben tartózkodott és az ottani rádiumkórház, a Schönbrunn-Schloss-intézet berendezését tanulmányozta, amelynek öt gramm rádiumja van.

— A Bakáts-téri épület felhasználásával szemben megnyilvánuló ellenvéleményeket sikerült eloszlatni és ma már mindenki megegyezik abban, hogy *ez az épület látszik legalkalmasabbnak egy ilyen speciális gyógyintézet céljára*, mert a város szívében van és mindenhonnan egyformán lehet megközelíteni. Az pedig

elképzelhetetlen, hogy olyan kényes műszer, mint amilyen a „rádiumágyú", kórházról-kórházra szállíttassék az egyes betegek kezeléséhez.

A rádiumterápiára szoruló betegeket *feltétlenül egy-egy kisebb kórházban kell összegyüjteni*, ahol azután megkaphatják a gyógykezelésnek megfelelő ápolást és ellátást is. *Centralizálás nélkül komoly rádiumkezelést el sem lehet képzelni.*

— A jóváhagyás megérkezése után az átalakításokat a legrövidebb időn belül elkezdjük és

nem lehetetlen, hogy a rádiumkórház még ebben az évben megkezdi áldásos tevékenységét.

A rádiumkórház létesítésétől fővárosi vonatkozásokon túlmenően *országos, nemzeti szempontból is igen sokat remélhetünk.* Keleten eddig sehol sem létesült a Budapesten tervezett rádiumkórházhoz hasonló gyógyintézet és az ilyen speciális kúrát igénylő betegeknek Dél- és Délkeleteurópából, a Balkánról legalább Bécsig, vagy még ennél messzebb kellett utazniok. Az utódállamok magyarságán kívül tehát

a balkáni országokból is jelentékeny beteganyagra számíthatunk,

úgy hogy a kórház állandóan foglalt lesz. Máris nagy az érdeklődés.

— Újból nyomatékosan *szét kell oszlatni azokat az aggodalmakat*, hogy az új rádiumkórház a szülő- és nőbeteg-osztályok befogadóképességének rovására létesülne. Az Új Szent János-kórház új szülő- és nőbetegosztályának létesítésére 600.000 P-t szánt a törvényhatósági bizottság. Az új pavillon építésével felszabadul a mostani régi nőgyógyászati épület, ennek első emeletén tbc-s osztály létesül, földszintén pedig egy kisebb bőr- és nemibeteg osztály. Az új nőgyógyászati pavillon építése kapcsán gondoskodunk az Új Szent János központi Röntgen-laboratóriumának megfelelő elhelyezéséről. Ma ugyanis a *Röntgen-laboratórium* igen messze, a telep hátulsó részén fekszik és sokszor nagyon körülményes egyes betegeket a távolabbi pavillonokból vizsgálatra átszállítani. Különösen a sebészeti esetekben merült fel e tekintetben számos kifogás. Most *ez a helyzet is javul* és a panaszok orvosolva lesznek. Ugyanezen építkezés kapcsán oldjuk meg az *orvosi laboratórium-kérdést*, mert a laboratórium mai elhelyezése szintén nem megfelelő. Az új pavillon *100 ágyas lesz.* Ezenkívül jelentékenyen bővítjük a Kun-utcai kórház nőbeteg osztályát is, amely a rádiumos kezelést igénylő betegek részére volt eddig túlnyomórészben lefoglalva.

A beszélgetés végén *Salamon* tanácsnok elmondotta munkatársunknak, hogy

a székesfőváros képviselteti magát és résztvesz a júniusi római nemzetközi kórházi kongresszuson,

amelyen a világ minden részéről összesereglő orvosok és szakemberek *az összes kórházi adminisztrációs, orvosi, kórházépítési és technikai kérdéseket megvitatják.* A kongresszuson a polgármestert *Salamon* Géza dr. tanácsnok és *Wossala* Sándor műszaki tanácsnok, a középítési ügyosztály vezetője képviselik, akik az alkalmat felhasználják arra is, hogy a modern, legújabb rendszerű és világviszonylatban is mintaszerű olasz kórházakat, valamint gyógyintézeteket *tanulmányozzák.*

A CSÁSZÁRFÜRDŐ
thermál uszodái megnyíltak.
Egész nap nyitva

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Ünnepélyesen díszdoktorrá avatták Sipőcz Jenőt. Vasárnap délelőtt zajlott le a Pázmány Péter Tudományegyetem 300 éves jubileumának nemzeti ünnepsége. *Kenyeres* Balázs dr. rektor nyitotta meg az ünnepélyes közgyülést, amelynek lélekemelő aktusai során a díszdoktorrá avatott *Sipőcz* Jenő főpolgármestert beiktatták az egyetem díszdoktorainak fényes sorába. Figyelemreméltó, hogy *Sipőcz* Jenőt *az orvosi kar* választotta díszdoktorrá és *ezidőszerint a főpolgármester a fakultás első és egyetlen díszdoktora. Sipőcz* Jenő meghatott szavakkal mondott köszönetet a megkülönböztető kitüntetésért és hangoztatta, hogy a főváros tudatában van annak a szellemi, erkölcsi és gazdasági erőnek, amelyet az egyetem jelent számára.

A lipcsei főpolgármester Budapesten. Lipcse város Budapesten tartózkodó főpolgármestere, Karl *Goerdeler* pénteken délelőtt tizenegy órakor tiszteigő látogatáson jelent meg előbb *Szendy* Károly polgármesternél, majd ezt követően *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármesternél. *Szendy* polgármester dolgozószobájának ajtajában fogadta lipcsei vendégét, akivel rendkívül szívélyes hangulatban hosszasan elbeszélgetett. A polgármestertől *Goerdeler* főpolgármester *Keil* Tibor tanácsjegyzőnek, a polgármesteri hivatal vezetőjének társaságában az Újvárosházára ment, hogy *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármestert is meglátogassa. A látogatás a főpolgármesternél közel háromnegyed óra hosszat tartott és a lipcsei vendég a beszélgetés során behatóan érdeklődött a magyar főváros ügyei iránt. A főpolgármesternél tett látogatása után Goerdeler a miniszterelnökségre hajtatott, ahol háromnegyed egy órakor vitéz jákfai *Gömbös* Gyula miniszterelnök fogadta magánkihallgatáson. Szombaton a *Magyar Külügyi Társaság* parlamenti tanácstermében *Goerdeler* előadást tartott: *Wirtschaft und Arbeitsbeschaffung in Deutschland* címmel. Az előadó azt hangoztatta, hogy a gazdasági életet erkölcsi principiumokra kell alapítani. *Senkinek sincsen joga mások rovására fényüző életmódot élni;* aki nem dolgozik, annak nem lehetnek igényei sem. Ármegállapító tevékenysége során elsősorban arra törekszik, hogy az árak a kereslet és kínálat örök törvényei szerint alakuljanak ki. *Magyarország évszázadokon keresztül védelmezője volt a nyugati civilizációnak* és éppen ezért erkölcsi lehetetlenség, hogy a jövőben is ne tarthatná meg azt az előkelő pozíciót, ami az európai népek családjában joggal megilleti. Az előadásért a Magyar Külügyi Társaság nevében az elnöklő *Lukács* György külön is meleghangú köszönetet mondott.

Sebő főszámvevő meggyógyult. *Sebő* Béla, a székesfőváros főszámvevője hónapokig tartó súlyos betegségéből teljesen felépült. A kitünő főtisztviselő legutóbb a balatonfüredi szanatóriumban kúrázott, ahonnan már hazaérkezett Budapestre és friss egészségben, régi munkaereje maradéktalan birtokában e héten újból elfoglalja hivatalát.

A polgármester rendeletet bocsátott ki a jövő évi költségvetés összeállításáról. *Szendy* Károly polgármester szombaton kiadott rendeletével intézkedett a jövő évi fővárosi költségvetés összeállítása iránt. A polgármester elrendelte, hogy az ügyosztályok a költségvetési előirányzatokat a kísérő jelentéssel együtt *legkésőbb július 1-ig* a pénzügyi osztálynak átadni köteles, amely ezután nyomban hozzáfog a budget összeállításához, hogy szeptember 15-én a törvényhatósági bizottság közgyülése is megkezdhesse a költségvetés tárgyalását. A költségvetés összeállításánál — mondja a rendelet — a szanálási rendeletben foglalt irányelveket kell szem előtt tartani. Eszerint a költségvetés egyensúlya és a teherviselő polgárság érdekében a *székesfőváros háztartásában és üzemi gazdálkodásában még az eddiginél is fokozottabb takarékosságnak kell érvényesülnie.* A polgármester főleg a dologi kiadások apasztására helyezi a hangsúlyt és elrendeli, hogy a szükségletek megállapításánál a legszigorúbb mértéket kell alkalmazni, *esetleg más, új rendszer bevezetésével* a kiadásokat gazdaságosan csökkenteni kell. Az egyes kiadási tételek csak alaposan indokolt, rendkívüli esetekben haladhatják meg az 1934. évi tényleges szükségleteket. Ezért a kiadásokat az *1934. évi hitelnyilvántartó lapok figyelembe vételével kell előirányozni. A bevételek előirányzásánál* pedig az idei tényleges bevételek alapul vételével a *legnagyobb realitásra kell törekedni.* A költségvetési előirányzatokat kísérő jelentésben az egyes ügyosztályoknak részletesen ismertetni tartoznak az *1936. évi munkaprogramok.*

Magyar nevet a magyar fővárosnak! Komoly feltünést és általános érdeklődést keltett *Széll* Sándor dr., a TESz központi főtitkárának a *Fővárosi Hirlap* május 1-i számában megjelent az a mélyen szántó fejtegetése, hogy *Budapest neve egyszerüen és magyarosan a Buda névre változzon meg.* Ez megfelel az ősi magyar hagyományoknak és kikapcsolja azokat a félreértéseket, amelyek a külföldön még mai s gyakran összetévesztik a magyar fővárost idegen országok hasonló hangzású városaival. A *Fővárosi Hirlap*-ban megjelent cikknek több oldalról támadt visszhangja és ezek között különös érdeklődésre tarthat számot az a levél, amelyet egy Budapesten élő angol ujságíró intézett a cikk szerzőjéhez.

Tisztelt Uram, — írja — olvastam a *„Fővárosi Hirlap"*-ban a magyar főváros nevével kapcsolatban irt cikkét. Emlékszem magam is, hogy évekkel ezelőtt — akkor még nem is álmodtam arról, hogy valaha itt fogok élni — *ez a kettős név sokszor zavarba ejtett.* Az volt sokáig a gondolatom, hogy ez két egymás mellett fekvő *különálló* város, majd azt gondoltam, hogy az egyik a *magyar*, másik a *német* neve a városnak. Három vagy négy évvel ezelőtt kaptam egy levelet a Népszövetség titkárságától, mely igy volt cimezve: *Budapest, Rumania.* Éppen ezért meg vagyok győződve, hogy az ön javaslata, hogy hagyjuk el a „Pest" szót a főváros nevéből kétségtelenül a város érdekében való, nemcsak történelmi szempontból, hanem *a külfölddel való kapcsolatokra való tekintettel is.* Akciójához, amellyel ezt a kérdést az illetékes hatóságok és a közönség tudomására hozza sok sikert kívánok és remélem, hogy ezt komoly megfontolás tárgyává fogják tenni. Őszinte tisztelettel *Gordon Ross* Alex., a The Finantial Times szerkesztője.

Megalakult a Magyar Városok Országos Szövetsége. Huszonhat évvel ezelőtt megalakult a *Magyar Városok Országos Kongresszusa*, amely eddig kongresszusi jelleggel, tehát alapszabályok nélkül működött. A belügyminiszter nem régiben leiratban felszólította a kongresszust *alapszabályainak megalkotására* és ennek következményeként a városok polgármesterei elhatározták, hogy *a kongresszust alapszabállyal működő szövetséggé átalakitják*, amely szerint a magyar városok érdekeltsége folytatja működését. A *Magyar Városok Országos Szövetsége* az elmúlt évben tartotta alakuló közgyülését, amelynek elnökévé *Szendy* Károly polgármestert választották, aki hangoztatta, hogy tömöríteni akarja a magyar városokban lévő erőket. *Várhidy* Lajos határozati javaslata után a szövetség elnöke utalt arra, hogy a maga részéről *minden olyan alakulást támogat, ami a városi és megyei tisztviselők érdekeit előbbre viszi.* Az alakulás után alelnökökké választották *Liber* Endre alpolgármestert, *Nendtvich* Andor pécsi, *Semsey* Aladár újpesti polgármestereket, *Lukács* Ödön és *Márkus* Jenő miniszteri tanácsosokat. A Szövetség igazgatója *Várhidy* Lajos, ügyészet *Szemethy* Károly fővárosi tiszti főügyész, titkára dorogi *Farkas* Ákos székesfővárosi tanácsnok. A Magyar Városok Országos Szövetsége a megalakulás után *Szendy* Károly vezetésével küldöttségileg kereste fel *Gömbös* Gyula miniszterelnököt és *Kozma* Miklós belügyminisztert, akiket felkértek arra, hogy a Szövetség célkitüzéseit támogassák. Úgy a miniszterelnök, mint a belügyminiszter kilátásba helyezték a magyar városok ügyeinek leghatékonyabb felkarolását.

Remete tanácsjegyző kitüntetése. A Társadalmi Egyesületek Szövetségének elnöksége *Remete* Viktor székesfővárosi tanácsjegyzőnek a TESz jubiláris érdmkeresztjét adományozta. Az érdemkeresztet *Borsody* Gyula, a TESz társelnöke ünnepélyes keretek között adta át a TESz székházának dísztermében.

Kezelésébe vette a főváros a Szent Imre fürdőt. Közel egy esztendeje, hogy a főváros megvásárolta a Szent Imre fürdőt azzal a célkitüzéssel, hogy annak értékes gyógyforrásait bekapcsolja *a fürdőváros általános elgondolásaiba.* A vételt nemrégiben jóváhagyta a belügyminisztérium s igy most már semmi akadálya sincs annak, hogy a főváros a fürdőt birtokába vegye. A városgazdasági ügyosztály tisztviselői és központi gyógyfürdőigazgatóság megbizottai *szombaton és hétfőn megjelentek az öreg Rác-fürdő épületében, ahol a megadott leltár szerint a főváros tulajdonába vették át az ingatlant és az összes ingóságokat.* A Szent Imre fürdő hétfőtől kezdődően a főváros kezelésében működik és sorsáról akkor történik végleges döntés, amikor az átépített Rudas-fürdő is rendelkezésre áll.

Idegenforgalmi rekordot hozott a Nemzetközi Vásár. A BNV befejezése után most már tiszta kép áll az Idegenforgalmi Hivatal előtt az elmúlt két hét nagyarányú forgalmáról. Az összeállított statisztikai adatok szerint *Budapesten kétszerannyi belföldi, megszállott területi és külföldi idegen volt, mint az elmúlt évben a vásár idején.*

Haidekker elöljáró névmagyarosítása. *Haidekker* János dr., a III. kerület népszerü elöljárója megmagyarosította a nevét és belügyminiszteri engedéllyel ezentúl a *Hanthy-Haidekker* kettős családi nevet használhatja.

Beszámoló a nagysikerü gyermekhétről. A székesfőváros gondoskodásának, áldozatkészségének és szociális törekvéseinek fényes bizonysága volt az idei Nemzeti Gyermekhét. A székesfőváros vezetősége az idén is megrendezte ezt a nagyjelentőségü, mozgalmat, hogy felhivja a közfigyelmet a társadalom legnagyobb erősségére, a családra és a nemzet jövőjének zálogára, a gyermekre. A Nemzeti Gyermekhét *Horthy* Miklósné, a kormányzó fenkölt gondolkozású hitvesének védnökségével a Budai Vigadóban rendezett díszgyüléssel kezdődött, amelyen *Sipőcz* Jenő főpolgármester *Szendy* Károly polgármester és *Tasnády Nagy* András kultusz áll. titkár tartottak ünnepi beszédet, a mozgalom célkitüzéseit pedig *Liber* Endre alpolgármester ismertette. A megnyitó díszgyülésen *Sipőcz* főpolgármester a nyilvánosság színe előtt elismerését és köszönetét fejezte ki *Liber* Endre alpolgármesternek, aki tíz évvel ezelőtt a gyermekért folytatott mozgalom lelke és annak megteremtője volt. A gyermekhét kiemelkedő eseménye a Zeneművészeti Főiskola dísztermében rendezett nyilvános családvédelmi ankét volt, amelyen *Szendy* Károly polgármester tartott nagyhatású beszédet, de ugyancsak nagy érdeklődés fogadta *Csorna* Kálmán egyetemi tanár, székesfővárosi árvaszéki elnök szakszerü fejtegetéseit is. A gyermekhét többi napjain a népmüvelési bizottság a budapesti gyermekek tízezreit részesítette sokféle örömben és a valóságban boldog hetet szerzett a kicsinyeknek. A színházakban, mozikban mindenütt gyermekelőadásokat redeztek, sőt az Operaház is megnyitotta kapuit a kicsinyeknek. Az előkelő zsöllyesorokban árvaházi növendékek, külvárosi gyerekek és a városszéli telep apró csemetéi ültek, elbüvölt boldogságban és gyönyörködtek a nagy müvészek előadásában. A főváros 25 gyermekjátszóterén minden nap mesedélutánok, ünnepségek voltak, zeneszó harsogott, s a terített asztalok körül csillogó szemü gyerekek élvezték a kakaót, a sokféle süteményt és habos édességet. Nem feledkezett el a gyermekhét rendezősége a kórházak apró kis betegeiről sem és őket is felkereste ajándékaival, örömeivel. A társadalmi elismerésre méltóan vette ki részét a mozgalomból és igy sikerült a gyerekek ezreit megvendégelni, megajándékozni. A gyermekhét alatt *Liber* alpolgármester rádióbeszédet is tartott a gyermekhét jelentőségéről és *Király* Kálmán és *Némethy* Károly tanácsnokok kíséretében sorra járta a játszótereket, ahol személyesen is ellenőrizte intézkedéseinek foganatosítását.

Tilos hetibéres szellemi munkásokat a városnál alkalmazni. *Szendy* Károly polgármester feltünést keltő rendeletet adott ki. A polgármester tudomást szerzett arról, hogy egyes hivatalvezetők előzetes polgármesteri hozzájárulás nélkül, fizikai munkát végző napszámosok és munkások létszámára felvettek hivatalnokokat és fizetésüket a heti bérfizetési jegyzékben számolták el. A polgármester most figyelmezteti a hivatalvezetőket, hogy előzetes hozzájárulás nélkül csakis fizikai munkával foglalkozó munkásokat alkalmazhatnak és ezeket irodai, vagy altisztek által ellátandó teendőkre felhasználni tilos. Az igy kifizetett bérekért a polgármester anyagilag teszi felelőssé a hivatalvezetőket.

Az érvényben lévő lakásbérleti szabályok. A lakásbérleti szabályok különféle rendeletekben vannak elszórva. Ezt az anyagot összegyüjtve és egységes szerkezetbe foglalva állította össze *Pongrácz* Jenő dr. új könyve. A könyv az érvényben lévő jogszabályok szövegén kívül annak magyarázatát, a teljes joggyakorlatot, nemkülönben a házfelügyelőkre vonatkozó összes szabályokat tartalmazza. Az 1000 bírói határozatot tartalmazó könyv ára 2 P és minden könyvkereskedésben kapható.

A fővárosi altisztek hangversenye. A *Fővárosi Altisztek Közművelődési és Nyugdijpótló Egyesülete* május 15-én, szerdán este 8 órakor a Városi színházban hangversenyt rendez. Az estélyen közreműködnek: *Déry* Margit operaénekesnő, *Melles* Béla, az Opera hangversenymestere és az *Állástalan Szimfónikusok Zenekara*, továbbá *Ujj* József dr. zenetanár, az egyesület karnagyának vezényletével a *Fővárosi Altisztek Dalkara.* Jegyek kaphatók az összes hivatalokban az altiszteknél és a Központi Városháza kapusainál. Jegyigénylések és egyéb postai megrendelések *Viasz* Gyulához, az egyesület elnökéhez intézendők, Központi Városháza, I. emelet. 91.

Államsorsjáték. A Székesfővárosi M. Kir. Pénzügyigazgatóság felkéri az igen tisztelt közönséget, hogy a címükre küldött állami sorsjegyeket, ha megkívánják tartani, a mellékelt póstatakarékpénztári befizetési lapnak felhasználásával azok árát mielőbb fizessék be. Akik a részükre küldött sorsjegyeket nem kívánják megtartani, szíveskedjenek a küldött portómentes küldésre jogositó visszboríték felhasználásával visszaküldeni ahhoz, akitől kapták. Az *állami sorsjáték* jótékonycélt szolgál s akik a megtartani nem kívánt birtokukban lévő sorsjegyet vissza nem küldik, a jótékonycélt károsítják meg. A sorsjegyek visszaküldése díjtalan.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.

építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

Május 16-án délután fél 3 órakor

Ügetőverseny

Gazdasági Értesítő

Messzekiható és a főváros fejlődését szolgáló intézkedések az állami költségvetésben

Építési adómentesség, városfejlesztés, idegenforgalmi propaganda

Az új képviselőház első, valóban nagy eseménye a költségvetés benyujtása és ennek kapcsán *Fabinyi* Tihamér pénzügyminiszter imponáló expozéja volt, amelyben ismertette a nemzeti fejlödést szolgálni hivatott értékes kormányzati kezdeményezéseket. Az expozé pontosan körülhatárolta a *követendő pénzügyi és gazdasági politikák alapelveit* és nagyon határozottan leszögezte, hogy

a reformpolitika vonalvezetése a gazdasági erők kiegyensúlyozására, valamint a társadalmi élet nyugalmára törekszik.

Az expozé a kormány szilárd elhatározásának adott hangot azzal a kijelentéssel, hogy a nemzet élni akar és a nemzet élni fog. *Fabinyi* Tihamér pénzügyminiszter expozéja bizonyságot tett arról, hogy *az új költségvetés az életet kívánja szolgálni és hogy a tervezett gazdasági reformok az élet által támasztott konkrét igényeknek maradéktalanul kielégítését célozzák.* A kiadási oldalon mutatkozó huszonöt milliós növekedés tulajdonképen az a munkatöbblet, ami a gazdasági tevékenység és a forgalom növekedésének fedezete. Keretei között *több mint 80 millió pengőt állit be kimondottan munkaalkalmakat teremtő beruházási célokra*, amelyeknek mindegyike közgazdasági előnyöket nyujt. Ez a nyolcvanmilliós beruházás egyelőre kezdet ahhoz, hogy alátámassza a gazdasági életet. A költségvetési előirányzat az élet igényeinek készült és

az adott viszonyok között megadja a mai magyar élet számára a fenntartás és az izmosodás minden lehetséges eszközét.

Budapest székesfőváros szempontjából rendkívül nagy jelentősége van annak a pénzügyminiszteri bejelentésnek, hogy *az épületek átalakitására és tatarozására vonatkozó kedvezményeket egységesitette és lényeges adómentesség-kiterjesztéseket engedélyezett.* Mihelyt az óbudai városrendezési terv elkészül és kialakul a Boráros-téri híd budai környéke, továbbá időszerüvé válik az Erzsébet-sugárut, további körzeti adómentességek következnek.

A miniszter hajlandó 30 évre terjedő adómentességet adni az Erzsébet-sugárút körzetének azzal a feltétellel, hogy a tőke teljes erővel bekapcsolódik az épitkezésekbe.

Hangoztatta a pénzügyminiszter, hogy *modernizálni kell a székesfővárosi épitésügyi szabályzatot* a városrendezési törvényjavaslattal. Idekapcsolódik az építöipari törvénytervezet is, amely mielőbb jogerőre emelkedik.

Rendkívüli jelentősége van a pénzügyminiszteri expozénak abból a szempontból is, hogy

sikerült megteremteni hosszú évekre terjedő biztonsággal az idegenforgalomnak és propagandájának pénzügyi megalapozását.

A vidék és a főváros együttes akciója révén erre a célra most évi *1.2 millió pengő áll rendelkezésre*, ami teljesen elegendő és világviszonylatban is tekintélyes összeg. Ezzel együtt jár az, hogy *Budapest fürdőváros, amelyről tiz éve beszélünk, végre a reális megvalósitás stádiumába lép.*

Külön *foglalkozott Fabinyi Tihamér pénzügyminiszter a főváros költségvetésével* és hangoztatta, hogy megfelelő intézkedésekkel

teljesen és intézményesen ki lehet küszöbölni a hiányokat.

Fabinyi Tihamér pénzügyminiszter expozéja indította útjára a reformkormány első gazdasági ténykedését és bizonyos, hogy *a bejelentett üdvös elgondolások a legrövidebb időn belül konkrét formát öltenek.* A gazdasági javulás üteme bizvást erőteljesebbé válik és az ország reális utakon halad a fokozatos erősbödés útján.

Megbízást kapott a Ganz-gyár az iszapgázosító berendezés szállítására

Vállalkozói és iparos körökben egyformán nagy érdeklödéssel várták a polgármester döntését *az iszapgázositóberendezés ügyében.* Emlékezetes, hogy a főváros út- és csatornaépitési ügyosztálya már évek óta foglalkozik azzal a gondolattal, hogy az összegyülemlett csatornaiszapot olcsóbban eltávolitja, sőt gázfejlesztésre használja föl, amelyet azután a központi csatornaszivattyútelep üzemben tartására értékesiteni lehet. Az elgondolás végrehajtását megkönnyitette, hogy a *Ganz Rt. világhirü tervezőmérnökei olyan szerkezetet konstruáltak, amely mindenben alkalmas a meglehetősen komplikált feladatok megoldására.* A főváros számára rendkivül előnyöket jelent a berendezés üzembe helyezése, mert *ilymódon*

évente százötvenezer pengő megtakarítás jelentkezik,

tehát néhány év alatt az egész befektetés megtérül.

A polgármester ez év elején olyan előterjesztést tett, hogy a munkálatok elvégzésére a Ganz Rt. kapjon közvetlen megbizást. Az illetékes szakbizottságok és a közgyülés elvi álláspontra helyezkedett, amikor nem fogadta el az előterjesztést és *nyilvános versenytárgyalás kiirását követelte.* A versenytárgyalást megtartották és azon a Ganz-gyár eredeti ajánlatát nyujtotta be, a többi öt vállalkozó pedig részben drágább, részben olcsóbb pályázattal szerepelt. Alaki formaságok hiánya miatt

a versenytárgyalást megsemmisitették

és március végére kiirták az új pályázatot, amelyre ugyancsak *hat vállalkozó jelentkezett*, természetesen módositva az előbbi kalkulációkat, hogy ilymódon reálisabb számitások alapján remélhessék a munka megszerzését. A *Ganz-gyár ekkor is változatlanul megtartotta eredeti árajánlatát és valószinü volt, hogy a többi versenytársakkal szemben a legnagyobb magyar vállalat kerül ki győztesként a nagy versengésből.*

Szendy Károly polgármester hétfön hozta meg döntését ebben az ügyben és

elfogadva a Ganz-gyár 591.000 pengős ajánlatát, megbizást adott a munka végrehajtására.

A Ganz-gyár telepein nyomban hozzáfognak a technikailag rendkívül érdekes konstrukció megépitéséhez és *még az ősz folyamán üzembehelyezik a csatornaiszapot elgázositó berendezést.*

Kinevezték a BESZKÁRT új vezérigazgatóját

Márkus Jenő szerződését meghosszabbitották

A BESZKÁRT igazgatósága *Usetty* Béla országgyülési képviselő elnöklésével legutóbb tartott ülésén megkötötte a szerződést *Perczel* György dr. új vezérigazgatóval és meghosszabbította *Márkus* Jenő dr. helyettes vezérigazgató lejáró szerződését. Az igazgatóság az előterjesztett javaslatnak megfelelően *Perczel* Györgyöt választotta a vállalat *vezérigazgatójává* és a titkos szavazással történt választás után meleg ünneplésben részesitette *Perczel* Györgyöt és *Márkus* Jenöt.

Bonyhádi *Perczel* György dr. minden társadalmi és politikai befolyástól mentesen került magas pozíciójába. *Kitünő közlekedési szakember, aki több mint három évtizede áll a vállalat szolgálatában.* Mint közlekedési jogász, ő végezte a jogi természetü ügyeket a villamosvasút megváltásakor, *résztvett a BESZKÁRT megszervezésében és vezette éveken át a BESZKÁRT általános igazgatási és jogügyi szolgálatát.*

Kivételes szaktudása és érdemekben gazdag munkássága emelték a BESZKÁRT vezérigazgatói székébe.

A nagyközönség számára rendkívül megnyugtató a BESZKÁRT vezérigazgatói pozíciójának ily módon történt rendezése, mert *joggal remélhető, hogy felelős vezérigazgató irányitásával a BESZKÁRT végrehajtja a jobb közlekedés érdekében mulhatatlan reformokat.* Külön megnyugvás a BESZKÁRT hatalmas alkalmazottlétszáma szempontjából *Perczel* György dr. vezérigazgatói megválasztása, mert ezt az eseményt azzal a megnyugvással fogadják, hogy végre a BESZKÁRT a maga tisztikarából emelt megfelelő férfiút a legmagasabb pozícióra. Személyében olyan vezérigazgatót kapott a BESZKÁRT, aki *az ország második legnagyobb közlekedési vállalatának egész konstrukcióját, óriási adminisztrációját és a legkomplikáltabb technikai problémáit is tökéletesen ismeri.*

Márkus Jenö dr. helyettes vezérigazgató, mint kiváló pénzügyi szakember szerzett érdemeket a vállalat fejlesztésében. Közel hat esztendeje, hogy *Márkus* Jenő bekapcsolódott a BESZKÁRT irányitásába és ez idő alatt teljes odaadással, tárgyismerettel és szakértelemmel vezette az ügyeket,

különös nagy felelősséggel azóta, amióta Folkusházy Lajos távozása óta a vezérigazgatói teendőkkel is meg volt bizva.

Perczel György és *Márkus* Jenő együttes munkálkodása a BESZKÁRT élén *általános megnyugvást jelent Budapest jövő közlekedési fejlődése szempontjából.*

*

A BESZKÁRT és érdekkörébe tartozó közlekedési vállalatok tisztviselői és alkalmazottai szombaton délben ünnepélyes keretek között üdvözölték *Perczel* Györgyöt, a BESZKÁRT új vezérigazgatóját. *Verebély* Jenő felsőházi tag, a BESZKÁRT alelnöke mondotta az üdvözlőbeszédet, dr. *Márkus* Jenő miniszteri tanácsos, vezérigazgatóhelyettes a tisztikar és a személyzet nevében beszélt és hangsúlyozta, hogy a tisztikar és a személyzet körében őszinte örömet keltett Perczel kinevezése. Az új vezérigazgató meghatott hangon válaszolt az üdvözlésekre.

*

A BESZKÁRT egyébként *május 22-én* tartja ezévi rendes közgyülését, amelyen beszámolnak a vállalat elmúlt évi működéséről és bemutatják a pénzügyi és közlekedésügyi szempontból mindinkább biztató eredményeket.

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSÜ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ☎ Telefon: 30-8-63.

Az elmúlt esztendőben 250 vagón budai keserüvizet exportáltunk. Nem sok szó esik arról, hogy Budapest a magyar ásványvizexport központja. A budai gyógyvizek kiviteli akciói ugyan eddig nem sok gyakorlati sikert eredményeztek, de a világhirü keserüvizekből változatlanul tekintélyes szállitmányok indulnak a világ minden tája felé, amint ez a Balneológiai Társaság most összeállitott kimutatásából kitünik. *A rekordot változatlanul a Saxlechner-cég Hunyady János keserüvize, a külföldön népszerü „Zsánosz"-viz tartja. A mult évben 250 vagón ásványvizet szállitottunk külföldre,* 1.050.000 pengő értékben. Ezzel szemben mindössze 94 vagón gyógyvizet importáltunk, 206.000 pengő értékü. Ezeknek az importált gyógyvizeknek számottevő része is az elszakitott területekről került az anyaországba. Ilyenformán ásványviz kereskedelmi mérlegünk erősen aktiv. A szénsavas ásványvizek fogyasztása erősen emelkedik, egyedül Budapesten 16 millió liter fogyott el. Ásványvízkereskedelmünk révén 6.500.000 pengő került a közgazdasági élet vérkeringésébe.

Uj aligazgatók a Kereskedelmi Bankban. A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* igazgatósága tegnap megtartott ülésében *Farkas* József és *Lányi* József dr. cégvezetöket *aligazgatókká* nevezte ki.

Véget ért az épitőipari kongresszus. A kömüvesmesterek által rendezett országos épitöipari kongresszus szombaton befejezte tanácskozásait. *Kovacsek* Ferenc elnöki megnyitója után *Freund* Dezső a tatarozási adórendeletet tette kritika tárgyává, *Strausz* Tibor a házadómentességi rendeleteket ismertette, *Györbiró* István az épitőmunka pénzügyi feltételeiről tartott előadást, majd *Kovacsek* Ferenc elnök zárószavaiban bejelentette, hogy az ország épitőiparosai a kömüvesmesterekkel és a mérnökökkel karöltve akciót indítanak a hasznos közületi beruházások és a magánépitő tevékenység pénzügyi feltételeinek megteremtése érdekében.

A Magyar Hites Könyvvizsgálók Egyesülete most tartotta rendes évi közgyülését *Kuncz* Ödön dr. egyetemi tanár elnöklete alatt, akinek megnyitó szavai után *Konkoly-Thege* Pál főtitkár ismertette az egyesület múlt évi tevékenységét.

Goldberger Sám. F. és Fiai R. T. *Buday-Goldberger* Leó dr. elnöklete alatt május 11-én tartotta meg rendes évi közgyülését. A közgyülés az igazgatóság jelentése és a mérleg tudomásulvétele után elhatározta, hogy az elmúlt üzletévre részvényenként *3 P, azaz 3 pengő osztalékot fog fizetni.* A szelvények 1935 május hó 13-tól kezdve kerülnek beváltásra a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank és a vállalat pénztárainál. A közgyülés végül új igaz-

gatósági tagokul megválasztotta ifjú vitéz nagybányai *Horthy* Miklóst, *Kenéz* Béla dr.-t és *Szüllő* Gézát.

A Gyapjúmosó mérlege. Az *Első Magyar Gyapjúmosó és Finomposztógyár* 1934. évi mérlege az előző évivel szemben lényeges javulást mutat. Ez a javulás nemcsak a tiszta nyereségnek 62.459 pengőről 118.703 pengőre való emelkedésében jut kifejezésre, hanem abban is, hogy a vállalatnak sikerült a lefolyt évben áru- és anyagkészletét 2.4 millióról 1.9 millió pengőre csökkentenie, ami a kötelezettségek hasonló arányú apasztását tette lehetővé. Ilyenmódon a hitelezők 2.4 millióról 1.8 millió pengőre kisebbedtek. Ezzel szemben az Ipari Jelzálogintézettől felvett dollárkölcsön változatlan 2.8 millió pengős összeggel szerepel a mérlegben. E mérlegtételnél figyelembeveendő azonban, hogy ezt a kölcsönt a dollár aranyparitásos árfolyamán értékeli a vállalat, amivel szemben egyrészt a dollár értékcsökkenése, másrészt az Ipari Jelzálogkötvények jóval a névérték alatti árfolyama következtében a vállalatnak ez a terhe ténylegesen a kimutatott összegnek csak egy részét képviseli, úgyhogy a tehertétel mögött igen jelentős belső tartalék húzódik meg. Értékcsökkenési leírás címén az eredményszámla 140.000 pengőt számol el, miáltal ez a tartalék 760.000 pengőre emelkedett. Osztalékot a vállalat a lefolyt évre sem fizet.

VÁLLALKOZÁS

Emelkednek a fővárosi közmunkák méretei

A tavaszi évszak bekövetkezése élénken megnyilvánul a fővárosi közmunkák méreteinél is, mert *az összes ügyosztályok és üzemek vállalatba adják az ilyenkor elvégezhető munkákat.* A polgármester kimutatása szerint az április folyamán kiadott közmunkák megoszlása a következő:

út- és csatornaépítkezések	550.566 P
közélelmezési munkálatok	1,127.475 „
közegészségi intézményeknél	281.078 „
városgazdasági ügyosztály keretében	389.382 „
magasépítkezések	679.847 „
vízművek	324.000 „
gázművek	400.000 „
elektromosművek	350.000 „
Beszkárt	400.670 „
Autóbuszüzem	2,937.169 „
Összesen:	7,440.187 P

A fenti közmunkák keretében még nem szerepelnek a *beruházási program elvégzendő feladatai,* amelyek az összel indulnak meg és nyilvánvalóan rekordot hoznak az idei közmunkák méreteiben.

Rendezik a Horthy Miklós-híd feljáróit. A Közmunkatanács *Rakovszky* Iván ny. belügyminiszter elnöklésével értekezletet tartott a Boráros-téri *Horthy Miklós-híd* pesti és budai hídfőjének építéséről. A híd építése annyira előrehaladt, hogy *1937-ben a forgalomnak átadják,* addig is azonban a hídfeljárókat fogják megépíteni. A Közmunkatanács elhatározta, hogy kidolgoztatja a *Boráros-téri villamos hurokvágány megfelelő megoldását és a budai oldalon is gondoskodik a villamosforgalom leggyakorlatibb megoldásáról.* A terveket annakidején a kereskedelmi miniszterhez terjesztik fel jóváhagyás céljából.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Keramittégla szállítást a fővárosi útépítésekhez: Kőszénbánya s Téglagyár Társulat Pesten 17.925 pengőért.

Csatornaépítést a Virágároknál: Klauber és Vajda 3982 pengőért.

Kőművesmunkát a Ferenc József laktanyánál: Koncz Lajos 2103 pengőért.

Gyapjútakaró szállítást a kórházak részére: Fehér Lajos és Fia 16.810 pengőért.

Irószerek szállítását a hivatalok részére: Schuler József r. t. 8917, Pauker papíráruház 845, Riegler J. Ede r. t. 3725,, Centrum fogyasztási szövetkezet 1500, Stalla Lajos 2870, Teisler Gyula 2160 pengőért.

Uj versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Papíráruk szállítására a hivatalok és üzemek részére. Ajánlat tehető május 21-én délelőtt 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Beérkezett ajánlatok

A Kerepesi-úti lajléktalanok menhelyének átalakítási munkáira pályáztak: Zilahi Balogh Gyula 12.289, Urbán Konrád 14.875, Lázár Géza 21.991, Faragó Rudolf 17.011, Rácz Ernő 14.498, Hengl Andor 19.619, Marton és Szalka 22.783, Pink Béla 19.817, Ilia Ferenc 18.163, Hajós Sándor 28.423, Boghen György 21.352, Belinszky János 19.450, Tausz Alfréd 19.993, Tóth József 14.806, Kárász Géza 21.525, Sándor Károly 22.091, Volentics Lajos 17.339, Petra Építő szöv. 27.172, Buzádics Ignác 14.998, Hlavay Károly 21.283, Wittinger Ferenc 18.906, Nagy Sándor 16.740, Reischig Gyula 19.436, Dittler Ferenc 18.482, Novák István 18.245, Pruscha József 20.379, Farkas Dénes 23.610, Ertl József 22.429, Tóth Pál 19.985, Szakáll Lukács 14.910 pengővel.

A Rókus-kórház tatarozásával kapcsolatban burkoló munkára pályáztak: Tafler Oszkár 10.715, Balogh Ferenc 11.518, Kraszner György 10.616, Cristofoli Vince 10.350, Fefle Miklós 10.484, Piazza Antal 10.222, Nagybátony-Ujlaki 10.353, Pregitzer Ferenc 10.933, Marossa Lajos 10.750, Fekete Mihály 10.715, Somogyi Béla 10.988, Sós Lajos 12.100 pengő.

Az Ujvidék-utcai kislakásos bérház elöljárósági épületét való átalakításához szükséges vízvezetéki és csatornázási munkára pályáztak: Kardos Lipót 7999, Wolff Márk 9927, Janisch János 8892, Bátorfi János 8789, Weinberger Mór 9605, Tollár Lajos 11.652, Kovács Ödön 9181, Kosa Antal 11.769, Csépai Jenő 9915, Simkó Béla 10.719, Egri és fia 9412, Gerő László 7797, Róth Vilmos 8746, Lakos Jenő 11.546, Ilkovits Gyula 10.800, Keller Pál 10.067, Ecser és Vaska 8782, Torma Dezső 9378, Török Sándor 9682, Orsó Gyula 8164, Klement János 11.509, Lucz és Ujvári 11.005, Tremmel János 7894, Moczár Gábor 8256, Frank Ödön 8722, Deutsch Kálmán 12.938, Farkas Izor 9819, Füzi Imre 9337 pengővel.

Az Erzsébet királyné-úti közúti Rákospatak-híd építési munkáira pályáztak: Wohl József 22.821, Szász Albert 22.978, Rozsnyai György 25.080, Csengery és Pallay 26.859, König, Román és Stein 27.487, Bartha Károly 27.000, Hajnal Imre 27.639 pengővel.

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., Baross-utca 77. sz. Telefon: 33-5-42

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKÉSZITŐ
Gáz-, víz- és gőzarmaturák
BUDAPEST, VII., AKÁCFA-U. 61. TELEFON: 40-6-44

RUDAS SÁNDOR
Budapest, VI., Jókai-utca 2. (Jókai-tér sarok.) Tel.: 18-0-26
dugattyúk, dugattyúgyűrűk, dug. csapszegek
szaküzlete

Keisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

RÉVÉSZ ÉS HUSZÁR
autótechnikai cikkek és láncok. Durex-dugattyú vezérképviselet
Budapest, VI., Jókai-tér 7. Tel.: 18-9-54

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföld-út 1. Tel.: 59-9-68

ADAMITZ LÁSZLÓ
központi fütés, melegvízberendezés, gáz, vízvezeték, csatornázás és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, II., Halász-utca 2. Tel.: 51-7-34.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉSEK RÉSZÉRE
ALAPITÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

KARDOS JENŐ
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ, KÖZPONTI FŰTÉS, VÍZVEZETÉK ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Ó-u. 31. Tel.: 17-9-05

SEMPERNOVA
ELSŐ MAGYAR NEMESVAKOLATGYÁR
BALOGH GÉZA
VII., LÖVÖLDE-TÉR 4. TELEFON 213—66.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, UT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8.
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78.
Közp. fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

Krausz Ferenc
bronzöntő *Budapest, VI., Babér-utca 80. Telefon: 932—26*

„SANIT-ANTIFRIG" — 20 C-ig FAGYMENTES vakolást, betonozást biztosit
Posnansky és Strelitz Rt.
Budapest, V., Sólyom-utca 13. sz. Telefon 2-28-29, 2-82-85.

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

WAHL-FERENC lakatos mester
VAS ÉS FÉMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII. Víg-utca 39. Telefon: 316-45

Parkettázó és padlózási vállalat
LÁNG JÓZSEF kartellen kivül
Budapest, VI., Bajnok-utca 1. Tel.: 199-65 és 181-30.
Uj és javitási munkát szakszerű kivitelben, gyorsan és olcsón készit.

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESITŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8 52

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 49.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

A régi cég
a régi címen
Alapitva: 1910

Ilkovits Gyula és Lajos
központi fütés és vízvezeték
Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 május 22. — 21. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Gömbös miniszterelnök a pénteki monstregyűlésen kifejti városházi vonalvezetésének irányelveit

A NEP választási győzelmének hatalmas arányai napról-napra erőteljesebben bontakoznak ki

A NEP erőteljes, mind magasabban ívelő választási agitációja végső kifejlődéséhez közeledik és minden nap, amely elszáll fölöttünk és amely közelebb visz bennünket a választás terminusához, élesebb és tisztább színekkel állítja elénk a győzelmet, amely elmaradhatatlan és amely nézetünk szerint felül fogja mulni az országgyűlési képviselőválasztáson kivívott diadalt. Az elkövetkezendő hét pedig — mint a jelek mutatják — *a budapesti törvényhatósági választások nagyhete lesz.* Budapest polgárságának és munkásságának azokat a rétegeit mozdítja meg ez a hét, amelyek eddig a megszokott, a régihez, az erkölcsi kötelékeket nélkülöző megkötöttséghez ragaszkodtak és amelyeknek szemét fel kell hogy nyissa a tömegmegmozdulásnak az a fergetege, amilyenhez foghatót eddig igazán nem láttunk. Semmi sem bizonyítja ezt jobban, mint azok a meglepő és sokatjelentő csatlakozások, amelyek az elmult napokban történtek. Áll ez elsősorban a magyar munkásságra, amely szinte egy csapásra érezte meg az új idők szelét és érezte meg, hogy a társadalmi rétegek között való meddő harc helyett, amelyet évtizedeken át rákényszerítettek, az osztályok között való megértés, az egész nemzetnek egységbe való olvadása sokkal inkább szolgálja a munkásság szociális igényeinek kielégítését is. Ezt értette meg a budapesti munkásság és ezért lett ismeretlen fogalom a szociálista gyűlések mindinkább gyérülő közönségének lelkesedése. A szavazásnál pedig — a legtapasztaltabb jósok szerint — ők lesznek azok, akiket a legnagyobb meglepetések érnek. A munkástömegek megértő csatlakozása mellett az ál-liberális és ál-demokrata politika hályogja is kezd lehullani az emberek szeméről és azok közül, akik eddig a lejárt, idejüket mult jelszavak kábulatában éltek, érezni kezdik, hogy a nemzeti haladás, a magyar főváros boldog jövője, az ország boldogulása, a jobb gazdasági és szociális viszonyok csak ott lelhetők majd fel, csak ott fejlődhetnek ki teljes egészében, ahol az egész nemzet erejét akarják és fogják egybekovácsolni az egész nemzet újjászületése érdekében.

Nem is csoda, ha ez a jobb meggyőződés mind diadalmasabban kerekedik felül Budapest lakosságában. Elsősorban eredménye ez a nemzeti egység gondolatában rejlő, mindenkit magával ragadó agitatív erőnek; ugyanakkor azonban nem szabad megfeledkezni arról az elévülhetetlen érdemről, amely a NEP központjának és fővárosi szervezetének hatalmas szervező erejéből fakadt. A budapesti községi választások körül egyaránt klasszikus munkát végzett *Marton* Béla országos főtitkár és *Zsitvay* Tibor, a fővárosi szervezet elnöke, valamint agilis, lelkes, munkabírásban utolérhetetlen remek vezérkaruk, amely a siker oroszlánrészét könyvelheti el a maga javára.

A NEP nagyszerű agitációja és szervező munkája azonban nem is álmodhatott volna különb és nagyobb sikert biztosító segítőtársról, mint amilyennek a boletta-játék szenvedélyeiben elmerült és a játék izgalmaiban elernyedt ellenzék bizonyult. Ezeknek a bolettahazardőröknek a harsogása tölti be a levegőt és meg kellett érnünk azt, hogy azok, akik a bukás és kudarc biztos reményével indulnak a küzdelemben, végső elkeseredésükben, tehetetlen dühükben még a magyar élet legtöbbet és legáltalánosabban dicsőített intézményét, a m. kir. postát is szeretnék a vádlottak padjára ültetni. Ebben a drámaias szerepükben nevetségessé váltak és Budapest közönsége szánó mosollyal fordít hátat azoknak, akik tajtékozva, dühöngve szeretnének mindenkit megvádolni, aki hátatfordít üres jelszavaiknak, raktári szellemeskedéseiknek és múzeumba való elv-dzsungeleiknek.

Amíg az ellenzék meddő játékokkal szórakozik és lejárt jelszavakkal csalogatja magához a választóközönséget, addig a *Nemzeti Egység Pártja* a konkrétumokkal áll ki a pódiumra. Ahány beszéd, ahány miniszteri megnyilatkozás, valamennyi a budapesti polgárság vágyainak kielégítését jelenti. Az utolsó napokban *Fabinyi* Tihamér pénzügyminiszter és *Bornemisza* Géza kereskedelemügyi miniszter szóltak két ízben is a főváros közönségéhez és ugyanakkor *Ivády* Béla, a NEP országos elnöke fejtette ki, hogy Budapest nemcsak az ország kulturális, társadalmi és gazdasági centruma, hanem a nemzet szíve is.

A nemzet szíve, a főváros, pedig bizonyára örömmel dobban meg arra a hírre, hogy pénteken *Gömbös* Gyula miniszterelnök fog szólani Budapest népéhez, amely a választási küzdelem alatt csak egyszer, a Nemzeti Lovardában mondott beszédében hallotta megnyilatkozni a nemzet vezérét. A pénteki beszéd elé a legnagyobb várakozással tekint mindenki és kétségtelen, hogy a miniszterelnök szava döntően fogja befolyásolni a választók elhatározását, akik a miniszterelnök páratlanul közvetlen, őszinte, becsületes szavaiból meg fognak győződni arról, hogy a Nemzeti Egység tábora szerzi meg Budapest számára a szebb és boldogabb jövendőt.

A miniszterelnök a Nemzeti Lovardában pénteken este 7 órakor szózatot intéz Budapest népéhez

A választási küzdelem elérkezett végső kulminációjához: ezen a héten még tartanak gyűléseket, lesznek szónoklatok, az agitáció most éri el csúcspontját, de

a hét végén mindennek vége lesz, jön a néma hét, amely után az urnák elé járul Budapest választópolgársága,

hogy döntsön további sorsáról. Kétségtelen, hogy a parlament költségvetési tárgyalásán és a hét politikai eseményein túlmenően a most elkövetkező napok igazi nagy politikai szenzációja

a budapesti nagygyűlés lesz, amelyen Gömbös Gyula miniszterelnök fejti ki fővárosi programját és elgondolásait

Budapest választópolgárai előtt. Mint emlékezetes, az országgyűlési választások idején is *mindössze egyszer* szólt Budapest népéhez a miniszterelnök. A *Nemzeti Lovarda* hatalmas helységében zajlott le ez a választói nagygyűlés, amelyen az elkövetkezendő esztendők magyar politikájának körvonalait rajzolta meg *Gömbös* Gyula. A budapesti országgyűlési választások eredményei igazolták, hogy a miniszterelnök ez egyetlen programbeszédének milyen átütő sikere volt. A miniszterelnök, aki a Nemzeti Egység Pártjának vezére,

magas közjogi méltóságában a községi választások alkalmával is megőrizte méltóságteljes rezerváltságát: nem avatkozott bele magába a választási küzdelembe, hanem a legmagasabb csúcsról nézve, figyelve és irányítva az eseményeket, megvárta, amíg gondolatának, a nemzeti egységnek átütő ereje beleszívódik az egész fővárosi választópolgárság lelkületébe. És most, a lasztási küzdelem végén, amikor a főváros egész lakossága türelmetlenül várja a Vezér megnyilatkozását, odaáll Budapest közönsége elé és rávilágít azokra a hatalmas kérdésekre, amelyek az ország szívének, Budapestnek életében, a legközelebbi jövőben feleletre várnak.

Budapestnek ez az arányaiban eddig példátlanul álló impozáns és monumentális nagygyűlése *pénteken este 7 órakor kezdődik a Nemzeti Lovardában,* amelynek helyiségei aligha tudják befogadni azt *a máris mintegy tizezer főt számláló óriási választópolgári hallgatóságot, amely a pártban bejelentette igényét, hogy résztvehessen a vezér megnyilatkozásának estéjén.* Nyilvánvaló, hogy mint az országgyűlési választások alkalmával, most is *a tömegek nagy része kiszorul az utcára,* ahol megafónok közvetítik *Gömbös* Gyula nagyszabású beszédét. Ezen

a zárógyűlésen, amelyen egyetlen alkalommal szól Gömbös Gyula Budapest népéhez, felszólal természetesen Zsitvay Tibor, a NEP fővárosi szervezetének elnöke, továbbá Fabinyi Tihamér és Bornemisza Géza miniszter is.

A nagygyűlésen jelen lesznek a *Nemzeti Egység Pártjának* Budapesten megválasztott *országgyűlési képviselői is*, valamint a *NEP* egész vezérkara.

Pénteken este lesz ez az összefoglaló s kampányzáró nagygyűlés, ettől függetlenül azonban a pénteket megelőző napokon hatalmas kerületi gyűlések lesznek, amelyeken a *Nemzeti Egység Pártjának* és a kormánynak exponensei *precizírozni fogják azokat a programpontokat, amelyek megvalósítása a Nemzeti Egység Pártjának fővárosi elgondolásait alkotják.*

SZERDÁN,

május 22-én, este nyolc órakor lesz a Király Szinházban az a monstre-nagygyűlés, amelynek során

Zsitvay Tibor a VI. kerület választóközönsége előtt körvonalazni fogja a Nemzeti Egység Pártjának fővárosi programját, különös tekintettel a kereskedelemre.

Ugyanezen az estén a XIII. kerület választópolgárai előtt a Winkler-moziban *Zsitvay* Tibor és *Bornemisza* Géza mond programbeszédet. Figyelemreméltó, hogy ebben a kerületben, ahol főleg *munkások és vasutasok* laknak,

Bornemisza Géza, mint a kereskedelemügyi és az iparügyi minisztérium vezetője, azokról a kereskedelmi és ipari kérdésekről fogja tájékoztatni a kerület speciálisan tagozódott lakosságát, amelyek az országos vonatkozáson túl, elsősorban a fővárost érdeklik.

Végül szerdán este a XII. kerület választói számára a Diana-úton a *Vadásztanya* vendéglőben *Petracsek* Lajos, *Henz* Lajos és a kerületi jelöltek fogják a választópolgárság jelenlétében letárgyalni *a kerület óhajait és várospolitikai kivánságait.*

CSÜTÖRTÖKÖN,

május 23-án nevezetes napja lesz a *NEP* eddigi mozgalmának. Ennek a napnak estéjén hét órakor a Nemzeti Egység kerületi központjának Eskü-tér 8. szám alatti nagytermében *Zsitvay* Tibor szólal fel, majd pedig utána

a betegségéből felgyógyult Hóman Bálint kultuszminiszter most először az egész választási harc során, programbeszédet tart, amelynek külön jelentőséget kölcsönöz az a körülmény, hogy a kultuszminiszter a IV. kerületi gyűlésen elsősorban a főváros tanügy-politikai kérdéseivel foglalkozik.

A csütörtöki nap másik eseménye a *Vasuti és Hajózási Klub* Csengery-utcai nagytermében tartandó nagygyűlés, amelyen résztvesznek a *vasutasok, a postások s a BESZKART-alkalmazottak.* Ezen a gyűlésen *Zsitvay* Tiboron kívül felszólal

Bornemisza Géza, aki a főváros közlekedési és forgalmi embereinek problémáit, kivánságait és megoldandó kérdéseit fogja megvilágítani.

Ezután már csak a pénteki nagygyűlés következik, a közbeeső időben azonban a kerületi körzetekben százas és kétszázas csoportokban tovább folynak a propaganda-gyűlések, amelyeken az egyes érdekeltségi frakciók speciális kivánságait tárgyalják le. A különleges kérdéseknek megfelelően már eddig is bejelentették részvételüket ezekre a körzeti gyűlésekre *a kis- és nagykereskedők, a magántisztviselők és köztisztviselők, a női táborok, a frontharcosok, a textilesek, a mérnökök, az orvosok* és mindazok a foglalkozási ágak, amelyek részt akarnak venni Budapest jövőjének boldogabb felépítésében.

Miniszterek a választók előtt

Fabinyi Tihamér a főváros fejlesztéséről, Bornemisza Géza az óbudai problémák megoldásáról beszélt

Az e héten folytatódott agitációs kampány kimagasló eseménye volt a lipótvárosi és óbudai nagygyülés, ahol a kormány két kiváló tagja: *Fabinyi* Tihamér pénzügyminiszter és *Bornemisza* Géza kereskedelemügyi miniszter jelentek meg a választók előtt, ékes bizonyságot szolgáltatva arról, hogy a kormány elsősorban Budapest lakosságának megélhetését akarja megkönnyíteni, amikor előttük a gazdasági miniszterek fejtik ki a kormány ilyenirányú terveit. *Fabinyi* Tihamér és *Bornemisza* Géza minisztereket páratlanul lelkes fogadtatás és szakadatlan ünneplés érte, meggyőző érvelésük pedig megtalálta az utat a hallgatóság lelkületéhez.

Ragyogó külsőségek között tartotta a *Nemzeti Egység Pártjának* II. kerületi szervezete vasárnap délelőtt nagygyűlést *a budai Vigadó dísztermében.* A gyülést a nemzeti *Hiszekegy* elmondása után *Harrer* Ferenc nyitotta meg.

Ezután általános érdeklődés közepette

Fabinyi Tihamér
pénzügyminiszter

mondott nagyhatású beszédet. Rámutatott arra, hogy az ország életében fellendülés mindig akkor következett be, amikor *a nemzet erős vezetés mellett egységes volt.* A főváros lakosságának példát kell mutatnia az egység megteremtésében. A kormány számít a főváros támogatására. Ezután rámutatott arra, hogy a főváros fejlődése már eddig is

nagyrészben Gömbös Gyula kormányának az érdeme.

A *Tabán* rendezése, az ősi *Rudas-fürdő* átépítése, a *Császár-fürdő* környékének rendezése, *az új Dunahíd* megépítése, a *Lágymanyos* várható fellendülése, a pompás új balatoni műút megépítése és a modern légikikötő létesítése, bár csak kiragadott részletei az óriás programnak, mutatják, hogy *a főváros a nehéz viszonyok között is a kormány elgondolásában mindent megkap, hogy az idegenforgalom centruma legyen.*

— *Gömbös* Gyula — mondotta a közönség tomboló tetszése közepette, — ereje a kormánynak, az ő fanatizmusa, hite és energiája lendíti előre a kormány munkáját.

Szünni nem akaró taps és éljenzés kisérte a pénzügyminiszter beszédét.

*

Az óbudai *Korona Vigadó* dísztermében hétfőn este a *Nemzeti Egység Pártja* III. kerületi szervezete nagyszabású gyülést rendezett. *Andréka* Károly nyitotta meg a nagygyülést és üdvözölte *Bornemissza* Géza kereskedelemügyi minisztert és *Zsitvay* Tibort.

Zajos taps és éljenzés köszöntötte

Bornemisza Géza
kereskedelmi minisztert,

aki hosszabb beszédet mondott.

— Budapest legtörténelmibb városrésze Óbuda, — mondotta a többi között — úgy építészeti, mint kulturális, gazdasági és közlekedési vonatkozásokban is a hamupipőke szerepét játszotta, amiben — ezt be kell ismernie minden óbudai lokálpatriótának is — része van annak az elzárkózásnak, amelyet az óbudaiak tanusítottak Budapest többi, ragyogó fejlődésnek indult kerületeivel szemben. A magyar nemzet kormánya — amikor az ország egyöntetűen megnyilatkozott egy reformpolitika mellett — nem nézheti, hogy

Budapest várospolitikájában eddig megalkuvások, apró megegyezések s összepaktálások játszanak szerepet,

ugyanakkor, amikor országos vonatkozásban valóban hatalmas alkotó munka indult meg.

— *Ismerem Óbuda problémáit, rossz közlekedési viszonyait, a Budapest határából e kerületben kivezető utak rendszertelenségét, a hídépítés szükségességét és az évtizedes mulasztásokat, amelyeknek pótlásához örömest segédkezet nyujtok.* Merem hinni, hogy a most következő választásokon Óbuda népe dokumentálni fogja, hogy szakít a multtal és fenntartás nélkül csatlakozik az új és fölfelé haladó, gondosan előkészített és megfeszített erővel kivitelre kerülő magyar munka programjához.

A nagygyülés közönsége percekig éljenezte *Bornemisza* Gézát beszéde befejeztével. Utána *Zsitvay* Tibor megköszönte a miniszternek, hogy kilátásba helyezte a III. kerület érdekeinek felkarolását.

IVÁDY BÉLA:

Budapest a nemzet szíve,

amelynek felvirágoztatásában szivesen vesz részt a vidék

Ivády Béla, a *NEP* országos elnöke, a főváros és a vidék egyetértéséről a következő nagyjelentőségü és a legnagyobb mértékben megszívlelést érdemlő kijelentést tette:

— A kormányzatnak, pártunknak és a parlamentnek visszhangot és ösztönzést kell kapnia a városok, elsősorban a főváros és a vármegyék közgyűléseiből, mert

a törvényhatóságokkal való összhang és együttműködés nélkül nem tudjuk az egész ország jólétét előmozdító törekvéseinket megvalósítani.

Budapest nemcsak az ország kultúrális, társadalmi és gazdasági centruma, hanem

a nemzet szíve is, amelynek felvirágoztatásában készséggel működik közre a vidék is.

Reprezentánsa a külföld szemében az egész magyar nemzetnek és *ezért nem lehet oly jogos érdeke, amelyet a vidék nevében a vidéki képviselők ne támogatnának.*

A mandátumok egyharmadára biztosan számít a NEP

A boletták tömegesen érkeznek naprólnapra a *Nemzeti Egység Pártjának* kerületi körzeteibe, ahonnan ugyszólván óránkint jönnek a telefonjelentések az Eszterházy-utcai központba, ahol *falnagyságú táblázatokon mindenkor lehet látni a pillanatnyi helyzetképet.* Ez

a pillanatnyi helyzetkép azonban most már stabilizálódni kezd,

és a keddi napon elérkezett az az időpont, amikor már nem puszta jóslat: *meghatározni, előrelátni a fővárosi községi választás eredményét.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársa erre vonatkozóan kérdezte meg

Petracsek Lajos dr.

országgyűlési képviselő, a NEP fővárosi szervezetének egyik legbefolyásosabb és legagilisabb tagját, aki a következő nyilatkozatot adta a *Fővárosi Hirlapnak:*

— A budapesti közönség már véleményt mondott pár héttel ezelőtt az országgyűlési választásokon. Bár a budapesti közönség nem változtat gyorsan véleményt és nagyjában el van helyezkedve a pártok közt, mégis világosan látszik, hogy a Nemzeti Egység Pártjának frontján lényegesen javuló hangulat mutatkozik: főleg nagy tömegek hagyják el a kis pártokat. Ma az az érzésem, hogy a mandátumoknak közel egyharmadát nyeri el a Nemzeti Egység Pártja, vagyis számszerint körülbelül harminckét-harmincnégy mandátumot fogunk kapni.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 870—43.

Parkett- és padlózati vállalat
STERNER G.
Budapest, V., Hold-utca 25. Tel.: 105—59

Krausz Ferenc
bronzöntő Budapest, VI., Babér-utca 80.
Telefon: 932—26

Ballai János központi fütés,
vizvezeték, csatornázás, szivattyutelepek és egészségügyi berendezések
Budapest, IV., Reáltanoda-utca 4. Telefon: 85-2-98

IDEGEN TESTVÉR-FORGALOM

Irta: TŐRS TIBOR országgyűlési képviselő,

a Budapesti Hirlap politikai főmunkatársa

Sok szó esik mostanában — különösen azok részéről, akik Budapest szépen fejlődő idegenforgalma felett őrködnek — a külföldi utazásokkal kapcsolatos valutakorlátozásokról. Mint minden korlátozó intézkedés, természetesen ez se népszerű a társadalom egy bizonyos rétegében — abban, amelynek még a mai nehéz gazdasági viszonyok között is módja volna a kétségtelenül legszebb, legtanulságosabb s legtöbb értéket jelentő, de egyben legköltségesebb passzióra, a külföld látogatására. Nem népszerű azonban a valutamegszorító rendelkezés azok előtt sem, akik attól félnek, hogy ha az államhatalom — kényszerűségből — gátat vet a magyar utazók külföldre áramlásának, ezzel a viszonosság alkalmazását hívja ki a külföldi országok idegenforgalmának irányítói részéről és Magyarország elveszti az idegenforgalomban azt a pozícióját, amelyet nehéz munkával, ötletességgel és erőnket szinte túlhaladó költséggel az utóbbi egy-két évben megszereztünk.

Az első megítélésre alaposnak látszik ez az aggodalom. Nem szabad azonban elfelejtenünk, hogy a gazdasági élet megkötöttsége époly kevéssé ismeretlen egyéb országokban, mint nálunk és époly kevéssé ismeretlen a gazdasági élet más vonatkozásaiban is, mint az idegenforgalomban. A képviselőházban az ipari minisztériumról szóló törvényjavaslat vitájánál a gazdasági megkötöttség és szabadság elvéről érdekes és értékes vita folyt a gyakorlati és elméleti szakemberek között, de még azok is, akik a szabadforgalom hívének vallották magukat, elismerték, hogy a mai gazdasági világirányzat mellett legkevésbé a mi kicsiny csonkaországunk helyezkedhetik szembe a hatalmas és nagy országok által követett elvekkel. Már pedig, ha az általános megkötöttségek között — nyilvánvalóan parancsoló szükség folytán — nekünk is életbe kell léptetnünk a külföldre kivánkozókkal szemben a valutakorlátozást, ez nem válthat ki ellenünk retorziós intézkedéseket, annál kevésbé, mert a világ, vagy mondjuk csak Európa, nagy idegenforgalmában a magyar utazók számának megcsappanása jelentékenyen aligha érezteti hatását. Azután számíthatunk a jobb valutájú és velünk szemben barátságos indulatú országok belátására is, de számíthatunk végül arra is — s talán nem utolsó sorban —, hogy t. i. itt nem udvariassági látogatások visszaadásáról van csupán szó, hanem arról is, hogy a külföld valóban érdeklődik-e irántunk vagy sem?

S itt örömmel és elégtétellel állapítjuk meg, hogy szemlátomást gyarapodó idegenforgalmunk az okosan alkalmazott propaganda hatása alatt a legszebb reményekre jogosít. Ez a barátságos és kulturált ország a maga rokonszenves, vendégszerető népével méltán felkelti a külföld figyelmét s méltán ide vonzza az idegeneket, bár Szent István birodalmának turisztikailag legértékesebb területeit el is veszítette. Budapest egymaga istenadta természeti helyzetében és az idegenek számára pompás atmoszférájában Kelet-Európa idegenforgalmi központjává válhat — minden valutakorlátozás ellenére is. És ha a főváros vezetősége azon az úton halad tovább, amelyet olyan szerencsésen és tapintatosan megkezdett, még a megkötöttségek se fogják hátráltatni világvárosi forgalmának továbbfejlődésében.

*

Van azonban ennek az egész valutakorlátozási kérdésnek másik oldala is. És bátran azt merem mondani, hogy jó oldala. Természetesen nem állampénzügyi okokra gondolok, amelyeknek jogos és észszerű voltát nem lehet kétségbe vonni, hanem idegenforgalmi okokra. Helyesebben belső forgalmi tényezőkre. Nem szabad ugyanis megfeledkeznünk arról, hogy mi lesz az első természetes következménye a külföldre való utazás megnehezülésének? Nyilvánvalóan az, hogy jelentékenyen megnövekedik azoknak a száma, akik itthon nyaralnak, a hazai fürdőhelyeke keresik fel és a magyar vidékeket utazzák be. Egészen biztos, hogy az itthoni nyaralóhelyek látogatottsága végre-valahára megindítja a fejlődést ebben az irányban is és megszakad a circulus vitiosus, amely kényesebb ízlésű és több kultúrát kereső magyar nyaralóközönséget — hiába tagadnánk — sokszor viszszariasztotta a magyar fürdőktől és nyaralóhelyektől.

Sokszor hallottuk azt a panaszt, hogy a mi nyaralóviszonyaink primitivitása nem nyujt pihenésre és üdülésre lehetőséget. Igaz, de hogyan lehessen tőkét és munkát befektetni a nyaralók és fürdők színvonalának emelésébe, ha még az alatt a rövidke két nyári hónap alatt se keresi fel a magyar közönség a hazai helyeket? A közönség tehát húzódozott a magyar fürdőhelyektől, a fürdőhelyek pedig — számításukat nem látva reálisnak — nem hoztak áldozatokat vendégeik kényelmének. Most talán másképen lesz. Nagyobb lesz a hazai forgalom és a forgalom növekedése magával fogja hozni a nyaraló- és fürdőkultúra emelkedését is. Megindul tehát az az egészséges vérkeringés, amely új és friss életet visz a nyaralások és — nem utolsó sorban a weekendek rendszerébe. Hogy mit jelent ez anyagi szempontból a magyar vidékek számára, ezt könnyű elképzelni. S könnyű elképzelni azt is, hogy a vidék forgalmának fellendülése nem marad visszahatás nélkül a főváros forgalmára se. Mert hiszen az az anyagi és szellemi kapocs, amelynek kiegészítésén annyit és annyira hiába fáradoztunk, nemcsak a főváros lakosságának a vidékre való áramlását eredményezi, de elősegíti, hogy a vidék is mentől jobban törekedjék a magyar városok városának, a külföldiektől is annyira megcsodált Budapestnek, látogatására.

*

És ne feledjük, hogy ennek a belső és kölcsönös forgalomnak az anyagi előnyök mellett messzemenő erkölcsi kihatásai is vannak. A magyar idegenforgalom egyik legkitűnőbb vezetőembere, *Bársony* Oszkár, egyik tanulmányában Lord Derby-nak, az angol idegenforgalmi szövetség vezetőjének szavait idézi. „Az idegenforgalom — mondja Lord Derby — elősegíti a nemzetközi megértést és alkalmat ad országok és népek megismerésére." Amennyire elfogadott megállapítás ez a nemzetközi forgalomra, annyira találó, némi módosítással, egy ország belső forgalmára is. S ha van ország, amelyben ezt különösen hangsúlyozni kell, úgy az éppen Magyarország. Való igaz, szükségünk van országok és népek megismerésére, de legjobban a saját országunk és népünk megismerésére van szükség.

Merem állítani, hogy sok világot járt magyar utazó van, aki úgy ismeri Párizst, mint a tenyerét, otthonosan mozog a londoni utcák forgatagában, vagy a Forum Romanum évezredes márványtömbjei között, de sohase látta a magyar történelem dicsőséges korszakának megszentelt helyeit, az ősi és hősi Egert, a józan és megnyugtató Civitas fidelissimát: a pompás fenyőerdők alatt elterülő Sopront, a kálvinista Rómát: Debrecent, a veszprémi püspökvárat s amit legelsősorban kellene említenünk: az esztergomi bazilika tövében a romjaikban is büszke vármaradványokat, köztük azt a gótikus toronyszobát, amelyben, a monda szerint, első apostoli királyunk született. És ahogy nem ismerik a multról regélő köveket, úgy nem ismerik azt a népet sem, amelyik ma e kövek körül a maga küzdelmes életét éli.

Aki Németországban hosszabb utazást tett, az tapasztalhatta, hogy a németek legelső feladatuknak a saját országuk és saját népük megismerését tekintik. A kedélyes és pohos bajor testi és lelki kínok közt is, hajóra száll, hogy a viharos Északi-tengeren átkeljen Helgoland szigetére s a hirtelenszőke, nyurga plattdeutsch Berlin aszfaltját először a Délnémet-Alpesekkel cseréli fel, mielőtt a velencei lagunákra ereszkednék. Kisebb-nagyobb csoportokban, 600—800 embert szállító különvonatokkal utazzák be a saját hazájukat, éspedig nemcsak most, a valutakorlátozások ideje óta.

Amit nálunk ebben az irnányban a filléresgyorsok bevált intézményével az utóbbi időben megindítottak, az kell, hogy az eddiginél is nagyobb mértékben tovább fejlődjön. A véletlen gazdasági kényszerűség a maga hátrányai mellett legalább ebben — segítségünkre is fog jönni s a szükségben talán közelebb hozza egymáshoz a várost és a falut, az egyik vidéket meg a máikat s megteremtődik a — sajnos — sokszor divat alá vetett idagenforgalom mellett a magyar *testvérforgalom*.

Ujra megsürgeti a kereskedelmi miniszternél a főváros a kedvezményes szénszállítási tarifa visszaállítását

Ha a mérsékelt vasuti díjszabást nem engedélyezik, az elektromosművek szénszükségletét víziúton fogják szállítani

A *Fővárosi Hirlap* számolt be elsőnek arról a meglepetésről, amely a főváros vezetőségét a *MÁV* idei tehertarifájának nyilvánosságra hozásakor érte. A főváros elektromos művei ugyanis régóta *különleges kedvezménnyel szállították* a kelenföldi telep kazánjainak táplálásához szükséges dorogi szenet, évente több mint 10.000 vagónt. *Ezt a kedvezményt megszüntették,* ami lényeges megterhelést jelent a fővárosnak, hiszen a régi és az új tarifa között felmerült differencia métermázsánkint mintegy 10 fillérrel drágította meg a szenet. Az új díjszabás közlése után a főváros vezetősége nyomban lépéseket tett a *MÁV*-nál, majd a kereskedelemügyi minisztériumhoz fordult a sérelmes rendelkezés megváltoztatása érdekében.

Most, amikor küszöbön van a főváros szénszükségletének beszerzésére irányuló versenytárgyalás kiírása, sürgössé vált a tarifakérdés eldöntése is. Értesülésünk szerint éppen ezért a közeli napokban a főváros vezetősége ujra a kereskedelemügyi minisztériumhoz fordul, hogy tisztázza a helyzetet. A kedvezményes tarifa megvonásáról és az ilyenformán keletkezett bonyodalmakról, valamint a főváros további lépéseiről

ILLETÉKES HELYEN

a következőkben tájékoztatták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A székesfőváros elektromos művei óriási szénszükségletének kielégítésére tekintélyes mennyiségben dorogi szenet használnak, főleg azért, mert *a bánya közelsége igen sok előnyt nyujt.* A tarifakedvezmény megvonása teljesen érthetetlen a főváros vezetősége előtt, annál is inkább, mert

annakidején a tarifamérséklést a MÁV részéről ajánlották fel, amikor a főváros a vasúti szállítás helyett az olcsóbb víziutat akarta választani.

Tudni kell, hogy *a dorogi szenet könnyen és főleg olcsón lehet Dorogról a kelenföldi centráléhoz uszályokon szállitani.* A kedvezményes díjszabás révén a főváros ugyanannyiért kapta eddig a vasúton a szenet, mintha hajón szállították volna. Az új tarifa életbeléptetése után a főváros nyomban lépéseket tett annak megváltoztatása érdekében és több felterjesztést intézett a kereskedelemügyi minisztériumhoz is, de ezek mostanáig elintézetlenek maradtak. Erre való tekintettel

a főváros a legközelebbi napokban közvetlenül Bornemisza Géza kereskedelemügyi miniszterhez fordul a kérdés rendezése érdekében.

A főváros vezetősége reméli, hogy a miniszter ebben az esetben is szokott jóindulatával és megértésével karolja fel a főváros szempontjait. Ha a főváros

még sem érne célt és nem kapná vissza a kedvezményes tarifát, kénytelen lesz a víziszállításra áttérni,

amely esetben a kelenföldi telep mellett megfelelő kikötőhelyről és kirakodóról gondoskodik.

Érdeklődtünk a szénszállítási versenytárgyalások iránt, mire az alábbi választ kaptuk:

— Az Elektromos Művek 22.000 vagónt kitevő szénszükségletére a közeli napokban írja ki a főváros a versenytárgyalást. Az eddigi szerződés *márciusban járt le,* s ezért sürgössé vált az új szerződés megkötése. Eddig

a szükséglet felét Tatabányán, a másik felét pedig Dorogon és néhány kisebb bányában fedezték.

Reméljük, hogy az új szerződéseket az eddiginél előnyösebb feltételek mellett sikerül majd megkötni a bányákkal.

— A jövő heti tárgyalások során a főváros kérni fogja a kereskedelemügyi minisztert

a gázgyári koksz kedvezményes vasúti szállításának engedélyezésére is.

A pécsvidéki bányák koksza tudvalevően kedvezményes tarifát élvez és a vasút ugyanannyiért szállítja, mint a hazai barnaszenet. Ezzel szemben *a budapesti gázgyári kokszra ugyanaz a tarifa érvényes, amellyel a külföldi importszenet szállítják,* tehát jóval drágább, ami a pécsi koksz vasúti szállításával szemben igen hátrányos helyzetet teremt. A főváros vezetősége azt kéri, hogy a budapesti gázművek kokszterméke is *ugyanazt a vasúti díjszabást kapja, amely a pécsi kokszra vonatkozik.*

Ezres tömegek fényes tagavató ünnepsége a Városi Színházban

Pénteken este fél hétkor kezdődött a Városi Színházban a *Nemzeti Egység Pártjának* hatalmas, minden eddigi méretet túlszárnyaló tagavató ünnepsége, amelynek során *Zsitvay* Tiborral az élen a *Nemzeti Egység Pártjának* fővárosi vezérkara mintegy hétezer lelkes választópolgárt avatott a *NEP* tagjává, miközben az új tagoknak átnyujtották a párt jelvényét. A több, mint hétezer embert befogadó óriási nézőteret zsúfolásig megtöltötte a választó polgárság. A nézőtérre csak jeggyel lehetett bejutni, így aztán óriási tömegek szorultak ki az elöcsarnokba és az utcára. A nézőteret a *Nemzeti Egység* jelvényei díszítették: a páholysor fölött köröskörül a *NEP* címerpajzsai függtek, amelyeken különböző jelmondatokat lehetett olvasni:

Nemzeti Egység — Ragyogó Budapest
Nemzeti Egység — Gazdag Budapest
Nemzeti Egység — Boldog Budapest

A közönség gyülekezése közben a zenekar indulókat és hazafias dalokat játszott. Végül fél hétkor megkezdődött az imponáló méreteiben szinte példa nélkül való választói ünnepség. Ekkor foglalt helyet a színpadon felállított asztalnál *Zsitvay* Tibor, a *NEP* fővárosi szervezetének elnöke, továbbá az országgyülési képviselők: *Bessenyei* Zénó, *Usetty* Béla, vitéz *Tóth* András, *Tarbócz* Imre, *Pözel* István, *Szentpály* Jenő, *Huszovszky* Lajos, valamint *Kauser* István, a fővárosi pártszervezet igazgatója és még számosan a választási vezérkar tagjai.

Zsitvay Tibort és a bevonuló képviselőket percekig tartó tomboló éljenzés és taps fogadta.

A fényesen kivilágított és gazdagon feldíszített színpad közepén ékeskedett a főváros címere, amelynek két oldalán a tizennégy kerületi pártszervezet zászlótartói sorakoztak fel. *Zsitvay* Tibor emelkedett szavakkal nyitotta meg az avató gyülést és felszólította a hallgatóságot, hogy a zenekart kísérve énekeljék el a *Magyar Hiszekegyet*. Ezután a zenekar intonálta a lélekbemarkoló imádságot, amelyet a sokezer fönyi közönség felállva énekelt el. Most

Zsitvay Tibor

mondta el avató beszédét az egybesereglett választópolgársághoz:

— Ünnepies formák közt, — mondta *Zsitvay* Tibor nagyszabású, gyakran viharos tapsokkal és éljenzésekkel megszakitott beszédében, —

a Nemzeti Egység Pártjának tagjaivá avatunk benneteket.

E pártban — mint Rákóczi Ferenc mondotta, —, nincs semmi privátum, a párt nem tekint mást, mint az integer nemzet egyetemes érdekét és

örömmel üdvözöllek benneteket, akik önként álltatok be közkatonának abba a táborba, amely az ország jobb jövendőjét munkálja.

Történelmi példákkal mutatva be a magyar nemzet hatalmas és elvitathatatlan jogát az élethez, így folytatta:

— Őseink több, mint ezer esztendővel ezelőtt Pusztaszeren közös fejedelmet választottak egy szabad nép szabad akaratából és ezzel

nemcsak nemzeti egységet teremtettek, hanem nagyszerű demokratikus — igenis, demokratikus — és alkotmányos egységbe forrasztották a magyarságot, példát adva az akkori európai népeknek...

Magyarország történelmének *mélypontjai mindig azok voltak, amikor felbomlott ez a nemzeti egység, és dicsősége teljében állott a világ előtt, valahányszor felülről és alulról egységes akarattal tökéletes nemzeti egységet teremtettek meg.*

Nagyhatású beszédét így fejezte be *Zsitvay* Tibor:

— Köszöntelek benneteket Vezérünk nevében is, *(percekig tartó éljenzés és taps)*

a minszterelnök úr üdvözletét küldi nektek, új tagtársainknak és tőlem átveszitek az ő kézszorítását is.

A jelvény, amelyet gomblyukatokba tüzünk, mindenkor hirdesse, hogy

magyar testvér és testvér között nincs ellentét, de nem is lehet...

Amikor a Magyarok Istenétől áldást kérek a Nemzeti Egység mozgalmára, és áldást kérek valamennyitekre. Isten áldását kérem sokat szenvedett hazánkra...

A tagavató nagygyülés közönsége percekig állva, tomboló lelkesedéssel éljenezte most *Gömbös* Gyula miniszterelnököt és *Zsitvay* Tibort, aki ezután felkérte a kíséretében volt képviselőket, hogy *a miniszterelnök nevében fogadják tagtársakul az ujonnan belépő fővárosi polgárokat.* Az ünnepi beszéd után

nyomban megkezdődött a tagavatás közel egy óráig tartó felemelő aktusa.

A párttagok a zenekar felett négy hídon át vonultak végeláthatatlan sorokban a színpadra, ahol az avatók feltüzték a felsorakozó polgárok gomblyukába a *Nemzeti Egység* jelvényét és *mindegyikkel kezet szoritottak.* Az avatási szertartás befejezése után

BESSENYEY ZÉNÓ

intézett záróbeszédet a hallgatósághoz.

— Boldogan és büszkén vettem részt ezen a gyönyörü hazafias ünnepségen. Hála és

elismerés illeti ezt a polgárságot és munkásságot, amely húsz esztendő megpróbáltatása után ilyen hatalmas hazafias érzésről, izzó lelkületről és erőről ad tanubizonyságot.

Végül arra kérte a megjelenteket, hogy a gyönyörü ünnepségből, erőt, lelkesedést merítve, vigyék szét azt mindenfelé. A nagygyülés közönsége a Himnusz eléneklése után a Rákócz-induló hangjai mellett, *Gömbös* Gyula miniszterelnök, a *Nemzeti Egység*, valamint *Zsitvay* Tibor és a többi képviselő éltetésével lelkes hangulatban szétoszlott.

Visszaélések és csalafintaságok az ellenzéki bolettagyüjtések körül

Hiteles jegyzőkönyvek százai igazolják a bolettakufárok minősitheteilen eljárását

A bolettával üzött visszaélésektől voltak hangosak az elmult héten a lapok hasábjai és az igazoló választmány pénteki ülésén az erőszakoskodások, brutalitások és egyéb meglepő manöverek sorozatáról számoltak be. Az ilyen természetü gyanúsítások *óvatosan megkerülték a címzetteket,* hallatszottak azonban bátortalan hangok, amelyek azt suttogták, hogy *az ajánlási szelvények megszerzése érdekében a NEP kortesei mutatnak rossz példát az egész vonalon.* A *Nemzeti Egység Pátrja* a maga hatalmas fölényének tudatában egészen

az igazoló választmány-ülésen elhangzott támadásokig méltóságteljes nyugalommal utasította vissza az ellene hangoztatott vádaskodásokat és fölényes biztonsággal haladt a maga útján.

Amikor azonban ezek a vádak túllépték az egyszerü politikai kortesfogások szabta határokat,

a NEP kerületi szervezetei elhatározták, hogy pillanatok alatt leszámolnak ezekkel az inszinuációkkal.

A leszámolás annál könnyebben ment, mert hiszen *valójában a gyengébb és kevésbbé biztonságos pártok bolettagyüjtői követték el nap-nap után azokat a kisebb erőszakoskodásokat, jelentéktelen csalafintaságokat és törvényesen súlyos visszaéléseket,* amelyekkel foglalkozni egy ideig nem is tartotta érdemesnek a *NEP* hatalmas szervezete, amely *fölényes nyugalommal nézte el a boletta-orvhalászok mesterkedéseit.* Pénteken volt az igazoló választmány ülése, de

szombaton este már a NEP emberei rendőrkézre juttatták azokat a boletta-svindlereket,

akik először jelentkeztek az iránt, hogy *a NEP számára beszerzett bolettákat két-háromp engős áron megvásárolják az Egyesült Ellenzéki Lista számára. Orosz* János és *Halmos* Tibor, a *NEP* bolettagyüjtői jelentették a *NEP* központjában, hogy *Gottlieb* Náthán és *Bobrics* Zoltán nevü ellenzéki bolettagyüjtő felkereste őket, ajánlatot tett nekik *a bolették két-három pengő ellenében való átvételére,* amibe ők *szinleg bele is egyeztek.* Ezután jelentést tettek a *NEP.* központjában, ahonnan *Kauser* István pártigazgató és általában

a NEP fővárosi vezetőségének tagjai kimentek szombat este a belvárosi bolettagyüjtők börzéjére, a Károlyi-kertbe.

Itt hamarosan lefülelték *Bobricsot,* akit

Nyerges István 2355. számú rendőr igazoltatott

és aki beismerte, hogy *Gotlieb Náthán fögyüjtő ideiglenes alkalmazottja, akinek megbizásából tette az ajánlatot.*

Ezzel természetesen nem merült ki az ellenzéki bolettagyüjtők visszaéléseinek sora, mert hiszen

valamennyi kerületben tudtak eddig is hasonló manipulációkról,

csak éppen nem tartották szükségesnek törvényesen fellépni az ilyenfajta kicsinyes mesterkedésekkel szemben. Most azonban a támadásokra való tekintettel, nem maradnak meg a puszta jegyzőkönyv felvételeknél, hanem *megteszik a szükséges lépéseket.*

A Fővárosi Hirlap munkatársa hétfőn és kedden végigjárta a kerületi pártirodákat, ahol hiteles jegyzőkönyvek százait mutatták be:

ezek a jegyzőkönyvek egytől-egyig arról szólnak, hogy *az egyesült ellenzéki front balettagyüjtői a családtagok távollétében a cselédleányt, vagy az otthonlevő gyerekeket megtévesztve, nem csupán a bolettát vitték el azonnyomban, ahogy a postás átadta azokat,* hanem

többnyire még a szavazószelvényeket is magukkal vitték, ami által lehetetlenné akarták tenni, hogy a NEP beszervezett választópolgára élhessen szavazati jogával.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának különösképp figyelemreméltó, szinte mulatságos élményben volt része a *Nemzeti Egység Pártjának VIII. kerületi szervezetében, a József-körút 70. számú házban.* Itt egész sereg fiatalember ácsorgott, részint a kapu alatt, részint pedig az elsőemeleti párthelyiség előtt a lépcsőházban és

a legnagyobb nyugalommal érdeklődtek, hogy hol szereztek a NEP emberei bolettákat, átadnák-e a címeket, de átadnák-e egyáltalán a bolettákat is.

Amikor erről értesült a VIII. kerületi szervezet agilis, fiatal titkára,

Szabó Endre, anélkül, hogy rendőri segitséget vett volna igénybe, saját személyében kiment a folyosóra és rendkívül erélyesen elzavarta a tolakodó bolettaspekulánsokat.

A *Fővárosi Hirlap* terjedelme nem engedi meg, hogy azoknak a jegyzőkönyveknek, amelyekre itt aludáltunk, *akárcsak a névadatait is közöljük,* mert ezek az adatok *hasábokat, sőt oldalakat töltenek be,* éppen ezért ismételjük, jó lesz vigyázni a burkolt vádaskodásokkal, mert a *hiteles jegyzőkönyvek és a hatósági eljárások keserves leckét szolgáltatnak majd a vádaskodóknak.*

Az előljáróságoknál kell jelentkezni a szavazójegyért

A törvényhatósági választások szavazójegyeinek kézbesitése a posta útján ma befejeződött. A postáról visszaérkezett és kézbesithetetlen szavazójegyeket a törvény értelmében az igazolóválasztmány elnöke az illetékes kerületi előljárókhoz juttatta. A kerületi előljárók a szavazójegyeket csakis személyesen jelentkezőknek adhatják át, sajátkezü aláírás és a személyi adatok bemondása alapján. Az igazolóválasztmány elnöke közli azokkal a választókkal, akik szavazójegyüket május 18-áig nem kapták kézhez, hogy a névjegyzékben feltüntetett, *lakások szerint illetékes kerület előljárójánál jelentkezzenek.* Azok a választók azonban, akiknek a névjegyzékben feltüntetett lakása a választókerületi beosztásnak megfelelő olyan közigazgatási kerületek valamelyikében van, amely közigazgatási kerületek beosztása még nem lépett életbe, tehát a XII., XIII. és XIV. közigazgatási kerületekben, — azok az alábbi kerületi előljáróknál vehetik át szavazójegyüket:

A XII. választókerületnek megfelelő hegyvidék területén, vagyis a *Krisztinavárosnak* a *Délivasút* vonalán túl eső és a *Krisztina-körút* középvonalán kívül eső területen lakók az I. kerületi előljárónál (I., Szentháromság-utca 2.); A XIII. választókerületnek megfelelő *Angyalföld* és *Löportár-dülő* területén lakók az V. kerületi előljárónál (V., Honvéd-utca 20.); végül a XIV. választókerületnek megfelelő *Zuglő, Hermina-mező, Törökőr, Istvánmező, Alsórákosi-rétek* és *Rákosfalva* területén lakók a VII. kerületi előljárónál (Csengery-utca 11.) vehetik át.

A kézbesithetetlen szavazójegyeknek az érdekeltek részére való kiadása a kerületi előljáróságokon a választás első napját megelőző napig, tehát június 1-éig bezáróan tart. Végül azok a választók, akik szavazójegyüket sem postán, sem az illetékes kerületi előljáróságon nem kapták kézhez, — amennyiben megállapitást nyert, hogy a törvényhatósági választók névjegyzékében szerepelnek, — a kerületi előljárók útján jelentsék az igazolóválasztmány elnökének, aki a megfelelő intézkedéseket azonnal meg fogja tenni.

„DOLGOZZUNK“
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESITŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8-52

Breitner Bernát
Jégszekrények és Hütőkészülékek Gyára
Gyár, raktár és iroda: Budapest, VI., Király ucca 36
Alapittatott 1876

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5.
IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

Krisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

Középre helyezik a nagykörúti villamossíneket

Húsz millió pengő és négy-öt év kell a BESZKART hatalmas programjának végrehajtásához — A rekonstrukció után a vállalat költségvetése évi 2 millió pengővel javul

A villamosvasuti közlekedés megjavítását célzó racionalizált menetrend, — amelyről már olyan sok vita hangzott el és amelyet lapunkban is több alkalommal ismertettünk, — még mindig késik, *söt a törvényhatósági bizottság illetékes faktorai sem állapították meg pontosan e nagyszabású program részleteit.* A racionalizált menetrend megvalósításának egyik legfőbb akadálya az volt, hogy a villamosvasút vezetősége mindezideig nem ismerte pontosan azokat az adatokat, amelyekből kitünik, hogy tulajdonképpen mennyibe kerül a racionalizálással járó müszaki beruházás megvolósítása. A *BESZKART* müszaki osztályai a közelmultban elkészítették a részletes terveket és bemutatták a közlekedési ügyosztálynak, amely az útépítési és városrendezési ügyosztállyal közösen végzi a felülbírálás munkáját, majd az egész komplexumot a polgármester elé terjeszti további intézkedés végett. A tervek és számítások szerint

több évre terjedő óriási munkaalkalomról van szó, amelynek megvalósításához 20 millió pengőre lesz szüksége a vasútválalatnak.

ILLETÉKES HELYEN

érdeklődtünk a BESZKART megvalósítására váró munkaprogramja iránt s a következő felvilágosításokat kaptuk:

— Valamennyi munkálat közül legsürgősebb a Calvin-tér átrendezése, mert itt már *valósággal életveszélyessé válik a közlekedés,* amint ezt a közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén többen is szóvátették. A BESZKART a Calvin-tér átrendezésére vonatkozó terveket már átküldötte a fővároshoz és a polgármester sürgősen megkereste a kereskedelemügyi minisztériumot a közigazgatási bejárás megtartására, de a válasz még mindig késik, úgyhogy *a főváros vezetősége most újra megsürgeti,* mert még az idén hozzá akarnak fogni a tér átrendezéséhez, ami rendkívül komplikált mérnöki feladat lesz. Az átrendezés főbb irányelvét a közlekedési rendőrséggel karöltve állapították meg. A már benyujtott terveken a legutóbbi napokban egy igen érdekes módosítást eszközölt a BESZKART vezetősége. Az Üllői-út és a Baross-utca torkolatában lévö torlódások megszüntetésére,

mind a két helyen egyirányú forgalmat akarnak megvalósítani, amihez egy hurokvágányra van szükség.

Mivel a két utcát elválasztó épülettömbök bármelyikének kisajátítása és lebontása óriási költséggel járna, ezért *a BESZKART mérnökei egészen új, szinte amerikaias elgondoláshoz folyamodtak.* A BESZKART tárgyalásokat kezdett a Baross-utca—Calvin-tér és Üllői-út összetorkolásánál álló palota tulajdonosával, a Magyar—Hollandi Bankkal a terv megvalósítása érdekében. Az elgondolás az, hogy

a palota földszintjének egy erre alkalmas részén, mintegy 14 méter szélességben és megfelelő magasságban alagútszerűen képeznék ki és itt vezetnék át az említett hurokvágányt.

A mérnökök szerint ez nagyon könnyen megoldható. A palota földszintje oly magas, hogy a villamos kocsik kényelmesen áthaladhatnak a tervezett nyiláson, amely úgy épülne, hogy egyébként minden maradna a régiben *és a villamos viadukt felett lakások maradnának az emeleteken.* A ház lakóit a villamosok áthaladásával járó lárma sem háborítaná, mert az

épületben az egész pályát gumialapokra helyeznék.

Érdekes, hogy a villamosvasut gumialapépítménynyel a dunaparti viadukt egy részén már kísérleteket is végeztet a BESZKART, ezek a kísérletek állítólag igen kielégítő eredménnyel is jártak. Amennyiben a palota tulajdonosával kezdett tárgyalások eredményesek lesznek, úgy ezt az érdekes építkezést hamarosan elkezdik.

A másik nagyszabású építkezés

a nagykörúti villamos vágányoknak az úttest közepére való áthelyezése.

Ez azért vált időszerűvé, mert a Margit-híd kiszélesítésekor a Lipót-körúton minden körülmények között rövidesen középre kell helyezni a sineket, mert az átépített hídon is középen helyezik el a villamospályát. Ugyanez lesz a helyzet a Boráros-térnél is, ahol az új hídon szintén középre kerülnek a villamossinek. Itt, a BESZKART-nak egyébként több, mint két és fél km hosszú új vágányt kell építeni, mert a Nagyköruti vonal a Horthy Miklós-híd megnyitása után nem végződik a Boráros-téren, hanem Budára vezetik át, ahol a Horthy Miklós-úti villamosvonalhoz fog csatlakozni. A Margit-híd és a Boráros-téri híd építkezése révén tehát *a Nagykörút két tekintélyes szakaszán elkerülhetetlen a vágányok áthelyezése* és így

az egyöntetűség és a gazdaságosság kedvéért a körút egész hosszában áthelyezik a vágányt, ami egyébként elsőrendű közlekedési érdek is.

— A racionalizált menetrend megvalósításához a főváros belső területén *több hurokvágány és fejállomás létesítése szükséges.* Igy hurokvágány épül a Deák-téren és nagyobbszabású átrendezésre van szükség a Berlini-téren, ezenkívül a fővárosnak még néhány fontosabb forgalmi gócpontján. Ugyancsak közeli program a *Gellért-téri helyiérdekü végállomás kihelyezése,* amit a Horthy Miklós-hid megnyitásával egyidőben akarnak végrehajtani, tehát *már a jövő esztendőben.* Nemkülönben aktuális a Pálffy-téri *HÉV* végállomás kihelyezése Óbudára. A programhoz tartozik még

a Szent Imre herceg-úti vasúti aluljáró kiszélesítése, amelynek költségei a MÁV-val kötött megállapodás szerint felerészben a főváros, felerészben a villamosvasútat terhelik.

A munkálatok teljes végrehajtása 20 millió pengőt igényel, amelyből *8 millió pengő a végleges beruházás, 12 millió pengő pedig az újítás.* Az elkészített tervezet részletesen kimutatja, hogy az abban foglalt beruházások elvégzése esetén

A BESZKART üzemfenntartási költségei 1.2 millióval csökkennének és a vonatok közlekedési sebességének növelése folytán a bevételek mintegy 800.000 pengővel emelkednének,

úgyhogy évi 2 millióval javulna a BESZKART költségvetése. Ez az összeg megfelel a 20 millió beruházási kölcsön tíz százalékának, tehát az amortizációra elegendő. A 20 milliós költségből mintegy 16.5 milliót *vállalati* munka révén, 3.5 milliót pedig *házimunkák,* anyag és munkabérköltség címén használna fel a BESZKART.

A BESZKART elgondolása szerint ezeket *a munkákat részben már az idén megkezdik,* de az egész programot *négy-öt évre elosztva fogják végrehajtani.* A szükséges beruházási tőke nem áll rendelkezésére a vállalatnak, hanem kölcsön formájában szándékozik előteremteni, aminek nincsenek nehézségei, mert hasznothajtó, gyümölcsöző beruházásokról lesz szó.

Téves kombinációk a státusrendezés elgondolásairól

Szendy polgármester: A tervezet nem előterjesztés

Illetékes helyen a következő közleményt adták ki:

— Több napilapban közlemények jelentek meg a székesfővárosi alkalmazottak *státusrendezéséről.* Ezekkel kapcsolatosan szükségesnek tartják kijelenteni, hogy *a státusrendezés egyelőre még a tervezés, az előkészítés stádiumában van* és a polgármester előterjesztése még nem készült el. Az ügy részleteiről közölt adat tehát — így a *címzetes alpolgármesteri állásokra* vonatkozóan is — csak elgondoláson alapulhatnak, amelyek azonban ezidőszerint még *nélkülözik az előterjesztésre illetékes polgármester hozzájárulását.*

A hivatalos nyilatkozat a félreértések eloszlatását célozza és arról tájékoztatja a közvéleményt, hogy a státusrendezési elgondolásokban lefektetett érdekességek csupán *tervek,* amelyek bőséges megvitatás és átszürés után kerülnek a polgármester elé. Nyilvánvaló, hogy *Szendy* Károly polgármester szokott alaposságával áttanulmányozza a tisztviselői kar jövőjére oly nagyfontosságú kihatást gyakorló tervezetet és

előterjesztését oly formában véglegesíti, hogy az a törvényhatóság felfogásával mindenben megegyezzen.

A hivatalos nyilatkozat mindenesetre *komoly figyelmeztetés* arra, hogy nem végleges előterjesztésről van szó, mert vitán felül áll, hogy ilyen nagyfontosságú javaslatban akadhatnak olyan elképzelések, amelyek *papíron jól festenek, a gyakorlatban azonban nem realizálják a hozzáfűzött várakozásokat.*

A státusrendezés messzemenően érdekes részleteit és a tervezet alapvető célkitűzéseit a *Fővárosi Hirlap* két hét előtt megjelent számában ismertette *Szendy* Károly polgármester és nyilatkozatában súlyt helyezett annak a kidomborítására is, hogy nem végleges javaslatról van szó. A polgármesteri nyilatkozatban foglalt részletek azonban

olyan közérdeklődést keltettek a várospolitikai élet egész vonalán és a tisztviselői kar minden rétegében, hogy a Fővárosi Hirlap közlése nyomán a napilapok komoly szenzációként ismertették a státusrendezés rendelkezéseit.

és bőséges kommentárokkal látták el hiradásunk nyomán összeállított tudósításaikat. Ez a túlzottan kiélezett felszerelése a tulajdonképpeni státusrendezési elgondolásnak keltette azután a tévedések sorozatát, a helytelen konzekvenciák levonását és a kombinációk széles áradatát, úgy, hogy illetékes helyen szükségesnek tartották a fenti nyilatkozat kiadását, alátámasztva ezzel a *Fővárosi Hirlap*-nak a polgármesteri nyilatkozathoz fűzött azt a megjegyzését, hogy *nem előterjesztésről, hanem csupán tervezetről van szó.*

A státusrendezési hírekkel kapcsolatban felmerült jelenségekről beszélgetést folytattunk

SZENDY KÁROLY
polgármester

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Magától értetődik, hogy ilyen nagyfontosságú szervezés a leggondosabb előkészítést igényli és ezért *a státusrendezéssel foglalkozó munkatársaim felsorakoztatták azokat a lehetőségeket, amelyekből a a megvalósítás formája kialakulhat.* A tervezet ebben a formában valóban rendelkezésre áll és

arra szolgál, hogy a javaslatot tüzetesen átnézzem és olyan módosításokra adjak utasítást, amelyek megfelelnek a komoly céloknak és a törvényhatóság felfogásának.

Ha véglegesen kialakul a státusrendezés formája, akkor elkészítem a szükséges előterjesztést és azt a törvényhatósági szervek véleményezése alá bocsátom.

A polgármester nyilatkozata is mindenben megcáfolja a státusrendezés véglegesítésére vonatkozó feltevéseket és így nyilvánvaló, hogy *az őszi hónapok előtt elkészített formában nem foglalkoztatja az autonómiát az adminisztráció újjászervezése.*

Május 23-án 29-én
délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

Macskásy Arpad
okl. gépészmérnök, müszaki vállalata, tervez, szerel és szállít vízvezetéki, csatornázási és gázberendezéseket, szivattyútelepeket, mindennemű központi fűtést, kazánházi- és szellőzőberendezéseket.
Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. Telefon: 27-6-70.

SZŐNYI IMRE koszorús órásmester
VI., Csengery-utca 7. Tel.: 44-5-42.
Több fővárosi és állami intézet órása és szállítója

FÜRDŐKÁDAK, CSÖVEK
Hasenörl, Csengery-u. 53.

Szines falburkoló csempe.
Alkalmi tételek.
»CALCIUM«
építésianyag termelő és kereskedelmi részvénytársaság
Budapest, VI., Jász-utca 42. Telefon: 907-42.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
fa- és acélcedőny,
lakatosárú, napellenző
és fémportál gyártmányai
anyagban és minőségben elsőrendűek
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 5. Tel.: 32-3-76, 45-9-86

PESTI KIRAKAT

Ötszáznegyvenen

A jó üzemigazgatáshoz nemcsak szakértelem és kereskedelmi szellem kell, hanem valami más is, valami összefogó szellem, az alkalmazottak, tisztviselők és munkások nagy lelki egységének megteremtése. Ennek a nagyszerű összefogó, lelkeket egyesítő munkának példás eredménye az, amit Véssei Ede dr., a Gázművek kiváló vezérigazgatója ért el. Nem kevesebb, mint ötszáznegyven gázgyári alkalmazott magyarosította meg nevét. Nem presszió, vagy parancsszóra, hanem a vezérigazgató által meghonosított nemes, lelkes, magyar szellem hatása alatt. Sok üzemigazgató követhetné Véssei Ede dr. nagyszerű példáját, aki amellett, hogy mintaüzemet vezet, még az alkalmazottak lelkiségének is ápolója és gondozója.

Közjótékonyság - erőszakkal

Nem, ne tessék rossz értelemben gondolni: az utóbbi időben nagyon divatba jött az öreg Harun al Rasid. Különösen Szendy Károly polgármester az, aki szeret itt is, ott is rajtaütésszerüen megjelenni. Azt hiszem, ha nem Mátyás királytól tanulta, akkor a háború alatt jött rá erre a gondolatra, amikor úgy kipucováltak egy-egy hadikórházat, valamelyik főherceg, vagy főhercegnő érkezésének hírére, hogy a szegény sebesültek önmagukat sem ismerték meg, nemhogy a szomszédjuk kilétét tudták volna megállapitani. Pedig az az igazi hadikórház, amely nem tudja, hogy jön a főherceg, az az igazi hivatal, amely akkor is munkája maximumát adja, ha nem sejti, hogy a polgármester közeledik.

A multkor egyik ilyen rajtaütésszerü kirándulása alkalmával Szendy polgármester a városháza udvarán, a transzformátor-ház falánál rongyokban üldögélő embereket talált, akik igyekeztek melegedni. Kiderült, hogy a melegedők mind hajléktalanok. A polgármester azonnal intézkedett, hogy valamennyien fedél alá jussanak. Ez szép és nemes cselekedet, több: kötelessége a polgármesternek. De kiderült az is, hogy a hajléktalanok legtöbbje nem budapesti. Vidékről jöttek, hátha itt jobb lesz. Ebben az esetben súlyos veszedelem fenyeget, mert ha a vidéki szegényemberek megtudják, hogy milyen jószivü polgármestere van Budapestnek, rajokban fognak Budapestre tódulni.

De van a dolognak még egy fintája. És pedig sajnos az, hogy nem minden szegény ember gondolkozik olyan nemesen, mint a polgármester, vagy mint Liber Endre alpolgármester, aki egyszer már megjárta velük. Liber Endre a múlt évben egy alkalommal váratlan koldus-razziát tartott a körúton. A koldusok tudvalevően elárasztották akkoriban a legelőkelőbb városrészeket: ezen a bajon segiteni kellett. Az alpolgármester minden koldust megszólított, kikérdezett. Összesen a körúton nem kevesebbet, mint negyvenkilencet. Aztán valamennyinek cédulát adott, hogy azzal jelentkezzenek a IV. kerületi elöljáróságon, ott majd gondoskodnak róla, hogy fedél alá kerüljenek és élelemhez jussanak.

Másnap reggel — negyvenkilenc szegény ember egymás hegyén-hátán tolongott az elöljáróságon?... Dehogy. Szó sincs róla. Mindössze egyetlen egy jelentkezett az alpolgármester cédulájával. Ezt az egyet aztán beutalták a menhelyre. A menhelyre, ahova azonban már ez sem jutott el. Útközben meggondolta a dolgot: visszament koldulni a körútra.

Szomorú intő példa, amiből az következik, hogy a közjótékonyságot is erőszakkal kell gyakorolni.

LAVER FERENC **Denta** MŰSZERGYÁR
Alapitva 1900
Budapest, VIII., Vas-u. 2. Telefon: 40-4-24
Gépek • Műszerek • Autóalkatrészek

Weiss János, Budapest
Iroda: II., Iskola-u. 47. Műhely: Csalogány-u. 8b
Telefon 51—2—55.
Tervez és készit: Központi fütés, gőzmosodák, gőzkonyhák, vízművek, vízvezeték, gázvezeték, fürdőberendezések, csatornázás és szellőző berendezéseket.

Folk István műszaki üzlete
Budapest, VI. Vilmos császár-út 15/d)
Telefon 240—38. (Bazilikával szemben, bejárat a közből.

WAHL•FERENC lakatos mester
VAS ÉS FEMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII Víg-u'ca 39. Telefon: 316-45

Parkettázó és padlózási vállalat
LÁNG JÓZSEF kartellen kivül
Budapest, VI., Bajnok-utca 1. Tel.: 199-65 és 181-30.
Uj és javitási munkát szakszerű kivitelben, gyorsan és olcsón készit.

Júniusban lesz a polgármesterválasztás

A tisztújítás további sorozata esetleg őszre marad

A feszült várakozás, mely a községi választások várható eredményei felé fordul, nem homályositja el a várospolitikai életnek azt a felfogását, hogy *az igazi alkotó munka megindítása a tisztújítással áll szoros összefüggésben.* Általánosságban nem volt tisztult a helyzet abban a tekintetben, hogy a polgármester és az alpolgármesterek választása mikor történik: *közvetlenül a júniusi községi választások után, vagy pedig a nyári szünet elmúltával, szeptember folyamán.* Az egyik nézet azt erősitgette, hogy a törvényhatósági választások után a különböző formaságok és a mandátumok igazolása igénybevesz néhány hetet, majd ezt követi a szokásos nyári szünet, úgyhogy

a polgármesterválasztást őszre kell halasztani.

Ezzel szemben sokan kifejezést adtak annak a felfogásnak, hogy *a törvényhatósági munka megindulása és az eredmények gyors kimunkálása szoros függvénye a polgármesterválasztásnak,* mert a törvényhatóságnak tisztában kell lennie azzal, hogy kire bizza az adminisztráció vezetését és az összes problémák felelős előkészitését. Úgy volt, hogy ebben a kérdésben döntés csak a választások után történik, amikor is a pártközi konferencia fog határozni a tisztújítás időpontjáról.

Az összes pártok megegyeznek abban, hogy a tisztújítás mellőzhetetlen teendő, tehát a késlekedés károkat és késedelmességet idézhet fel a törvényhatóság működésében.

Pártközi konferencia nélkül is tisztán látják, hogy *a polgármesterválasztás mintegy a nyitánya az új törvényhatóság munkájának, amit nem lehet és nem szabad távolabbi terminusra halasztani,* nehogy a bizonytalanság érzete az adminisztráció munkateljesitményében jelentkezzen. Ezek az okok azok, amelyek a vezetőpártokban máris megérlelték azt a felfogást, hogy *a tisztújítás az első feladat, ami elől kitérni a legnagyobb hiba volna.*

Értesülésünk szerint az egyes pártok vezetőinek felfogása abban tömöríthető, hogy

a júniusi községi választások után a polgármesterválasztást minden körülmények között lefolytatják.

Hasonló álláspontja van a kormányzati szerveknek is, ahol nem szívesen látnák, sőt egyenesen kárhoztatnák autonómia tevékenységének megbénitását a polgármesterválasztás elhalasztásával. Éppen ezért már most befejezett ténynek mondható, hogy *a polgármestert június folyamán megválasztják és esetleg csupán arról lehet szó, hogy az alpolgármestereket és a tisztújitás alá kerülő főtisztviselőket az őszi hónapban választja meg a törvényhatósági bizottság.*

Szemét-krematórium helyett pilisvörösvári bányagödrök

Érdekes terv a főváros háziszemetének elhelyezésére — Ujpest is szemétgondokkal küzd

A főváros köztisztasági szolgálatának valóságos tengeri kigyójává válik lassankint az évente óriási tömegekre, több millió métermázsára rugó háziszemét és utcai hulladék elhelyezésének kérdése. Megirtuk, hogy a *szemétégetés problémája, a jelek szerint, végleg lekerül a napirendről,* annál is inkább, mert a külföldi tapasztalatok nem a legbiztatóbbak és több nagy város, amely óriási áldozatokkal rendezkedett be a szemétégetésre, *már felhagyott ezzel a módszerrel.* A budapesti szemétégetés problémája véglegesen az összel Budapesten összeülő köztisztasági kongresszuson fog eldölni, de ettől függetlenül, már most gondoskodni kell megfelelő szemétlerakodóhelyek szerzéséről és kijelöléséről. Az évtizedek óta használt pestszentlőrinci területek úgyszólván teljesen megteltek és

az ott emelkedő gigászi szeméthegyeket a környező városok fejlődése és állandó tiltakozása miatt tovább növelni nem lehet.

A szemét tekintélyes részét *máris a főváros belső területén levő mélyebb részek töltésére használják fel.* Igy például a pesti oldal hulladékának nagy részét a *Vizafogó-düllő gödreibe hordják,* Budán pedig *a Lágymányosi-tó környékén* rakják le a szemetet. Néhány hónappal ezelőtt a Drasche-féle téglagyárral is kezdtek tárgyalásokat, hogy Köbányán a téglagyár által kibányászott gödreit használják fel a szemétlerakás céljára. Ez a megoldás igen megfelelőnek látszott, mert a közelség megkönnyitette volna a kiszállitást és *az óriási üregekben évtizedekig elég helyet találtak volna a hulladéktömegek lerakására.* Ezek a tárgyalások azonban félbeszakadtak, mert Budán a hasonló körülmények között megkezdett probalerakások *nem váltak be.* A téglagyárak bányagödreiben — mondották

ILLETÉKES HELYEN

a *Fővárosi Hirlap* munkatársának — ugyanis mindenütt sok a talajvíz, amely elősegíti a szemét gyors bomlását, ez pedig kellemetlen szagképződéssel jár. Igy van ez Budán is, ahol emiatt állandóan *kétharmadnyi földdel* kell keverni a gödrökbe kerülő szemetet, úgy hogy a *szagtalanitás igen jelentékeny költségtöbblettel jár.* A város belső területén levő szemétlerakásról ezek után le kellett mondani és a főváros másutt keres a környéken alkalmas területet. A közelmultban

Pilisvörösváron kezdtek tárgyalásokat az ottani régi bányagödrök megszerzésére.

A *Köztisztasági Hivatal* szakemberei a legközelebbi napokban Pilisvörösvárra utaznak a bányagödrök megszemlélésére és *ettől függ a további tárgyalások sorsa.* Amennyiben a pilisvörösvári megoldás kielégitő lesz, úgy

rövidesen oda irányitják a szemétszállitmányok legnagyobb részét, még pedig vasúton.

A pilisvörösvári megoldásnak természetesen egyik feltétele az is, *hogy a főváros meg tudjon egyezni a MÁV-val megfelelő olcsó, kivételes tarifában.*

— Valószínű, hogy ebben az esetben *az újpesti szemetet is Pilisvörösvárra szállitják.* Ujpestnek ugyanis a fővároshoz hasonlóan súlyos problémája a szemételhelyezés. Nemrégiben a megyeri Dunapart közelében jelöltek ki új szemétlerakodóhelyet. Ez ellen azonban

a főváros a legerélyesebben tiltakozott, mert a terület a vizművek közvetlen szomszédságában van és veszélyben forgott a kutak tisztasága.

Az ujpesti városháza elismerte a főváros érveit és hajlandó lemondani a megyeri szemételepről, *ha a főváros más alkalmas helyet jelöl ki.* A főváros vezetősége a pilisvörösvári szemle eredményéről értesiteni fogja Ujpest város vezetőségét is, megegyezés esetén *közösen bonyolitják le a hulladék kiszállitását.*

A NEP kerületi helyiségei és központi kerületi titkárai

Cim:	Központi kerületi titkár:
I. Pauler-u. 10. Telefon: 609-34.	Kováts István dr.
II. Szász Károly-u. 4. Telefon: 610-37.	Hajós György dr.
III. Hajógyár-u. 2. Telefon: 630-07.	Kiss Károly
IV. Eskü-tér 8. Telefon: 884-49.	Bánhegyi B. Géza
V. Alkotmány-u. 27. Telefon: 134-55.	Kende Béla
VI. Teréz-körút 21. Telefon: 210-15.	Ekker László
VII. Erzsébet-körút 1. Telefon: 449-20.	Kiss Péter
VIII. József-körút 70. Telefon: 311-18.	Szabó Endre dr.
IX. Üllői-út 115/b. Telefon: 397-70.	Somfay Géza
X. Belső Jászberényi-út 2. Telefon: 281-28.	Király Dezső
XI. Verpeléti-út 4/6. Telefon: 638-14.	Somody Pál
XII. Márvány-u. 40. Telefon: 609-45.	v. Kőszeghy Béla dr.
XIII. Mohács-u. 6. Telefon: 986-62.	Miniszlay Béla
XIV. Bosnyák-u. 1. Telefon: 966-48.	Varga István

A kerületi központokban a választásokra vonatkozó mindenféle felvilágositást megadnak.

STEINER ÉS SZIMPER **DISZ-, TEMPLOM-, SZOBAFESTŐK ÉS MÁZOLÓK**
Budapest, IX., Üllői-út 57. Telefon: 30 6-26.

Váratlan fordulattal birtokába vette a szigetmonostori kútfúró területeket a főváros

Több pestkörnyéki város vízellátását a fővárosi vízművek útján akarja biztosítani

A szigetmonostori kisajátítások odisszeájának első felvonása szombaton végetért. Az eredménytelenül félbeszakadt tárgyalások után meghozott vármegyei döntést, mint ismeretes, úgy a főváros, mint a gazdák megfelebbezték a földmívelésügyi miniszterhez. A *minisztérium*, a vízellátás fontosságához fűződő nagyjelentőségű szempontok ismeretében, rövid idő alatt meghozta a döntést, még pedig úgy, hogy

a gazdák felebbezését elutasította és a főváros érveit elfogadta.

Ilyen fordulat után nem maradt más hátra, minthogy a főváros a kisajátítási törvény rendelkezéseinek megfelelően, a *bírósághoz forduljon*. Ez meg is történt. A főváros benyujtotta az illetékes szentendrei kir. járásbíróságnál a kisajátítási keresetet, egyidejüleg

bírói letétbe helyezte a szóbanforgó 46 kataszrális hold föld tiszta jövedelmének negyvenszeresét, 22.000 P-t.

Pénteken már meg is tartotta a bíróság az első tárgyalást és ennek eredményeképpen

szombaton a főváros megbizottai birtokba vették a vitás területet, amelyen a közeli napokban már meg is kezdik a kutak fúrását.

A kisajátítási ügynek erről a meglepő fordulatáról és a várható további lépésekről

MORVAY ENDRE DR.
tanácsnok,

a közüzemi ügyosztály vezetője, a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A kisajátításra vonatkozó bírói eljárás megindult. Szombaton megtörtént a 46 holdnyi terület birtokbavétele is. A bíróság *később fogja megállapitani*, a kisajátítási eljárás során, *a pontos kártalanitási összeget*, amelynek biztosítására, a törvény előírása szerint, *deponáltuk a szükséges összeget*. Hangsúlyozni kívánom, hogy

a főváros megértést fog tanusitani az érdekelt gazdák iránt és nemcsak a reális tényeket birálja, hanem tekintettel lesz a szociális problémákra is.

A minisztérium gyors döntését a főváros közönsége lesz hálás, mert *hamarabb tudjuk megoldani a vízszolgáltatás régóta húzódó problémáját*, amelyet az eddigi tárgyalások halogatása meglehetősen hátráltatott. A birtokba vett területen

52 kutat fúrnak a vízművek és ezek vizét a megyeri főtelep tartályaiba vezetik,

viszont a régi kutak közül *tiznek a vize*, a most épülő bujtató segítségével, a *jobbparti vizellátás megjavitására fog szolgálni*.

— Most *a kisajátitás újabb fázisa következik*, amely a szentendrei sziget nyugati oldalán lévő, a koronauradalomtól délre eső, mintegy 300 holdnyi terület megszerzésére irányul. *Itt 124 kút készül, részben a kisajátitandó ingatlanon, részben a már megszerzett koronauradalmi területen.* Ezeknek a kutaknak a megépítése lesz sorrendben a következő, azzal a gravitációs csatornával együtt, amely a kutak vizének összegyüjtésére fog szolgálni. Békásmegyer fölött, a Lupa-sziget táján, fog megépülni a harmadik kútcsoport. Ennek a megépítését azonban későbbre kellett halasztani, mert a terület kihasználása és a kutak létesítése folyamszabályozási kérdésekkel van összefüggésben.

Érdeklődtünk az új budai vízművek építésének kilátásai iránt is, mire a következő választ kaptuk:

— A főváros most irta ki a pályázatot az új budai vízmű békásmegyeri gépházainak építésére. A gépházak építését rövidesen, *még a nyáron elkezdjük*. Készül, sőt már jódarabon el is készült az épülő vízmű főnyomócsöve is, amely a *budai, illetve a békásmegyeri vizművet az újlaki szivattyúteleppel fogja összekötni*. Ehhez a csőfektetéshez a szükséges csöveket *a főváros már évekkel ezelőtt megvásárolta* s emiatt annakidején több felszólalás is elhangzott. A csövek a Római-fürdő és a Szentendrei-út mentén voltak felhalmozva, most már azonban nagyrészt eltüntek, mert a fektetési munkálat meglehetős gyors ütemben halad. A Nánási-útnak Békásmegyer községhez tartozó részén

a csőfektetésnek egyelőre akadályai vannak, mert itt az útvonalat előbb szabályozzák és bizonyos területek kisajátítása is szükségessé válik.

A kisajátítást Békásmegyer község hajtja végre. A főváros — mondotta *Morvay* tanácsnok — *20.000 pengővel hozzájárul a Nánási-út megyeri szakaszának kiépitéséhez*, hogy ezzel is minél jobban megkönnyitse és meggyorsitsa a terv végrehajtását. Minthogy azonban félni lehet attól, hogy a község részéről a kisajátítás végrehajtása esetleg elhúzódik, a főváros, illetve a vízművek az egyes *ingatlantulajdonosokkal közvetlen tárgyalásokat is kezdtek* és ezuton igyekeznek, szolgalmi jog biztosításával, a kérdést mielőbb dülőre juttatni, mert a főnyomócső fektetését akadálytalanul és gyorsan akarjuk elvégeztetni.

— Szorosan összefügg, sőt leglényegesebb része a budai vízmű építésének a Szentendrei-sziget és a jobbpart közötti kisméretü Duna-alagút, az úgynevezett bujtató építése, amelyen a szigetről a vizet a budai vízmű gépházához átvezetjük. Ennek a bujtatónak a munkálatait már két héttel ezelőtt szintén megkezdték, s ezidőszerint az aknák építése folyik pneumatikus módszerrel. A végaknák *egy hónap* alatt elkészülnek, azután

nyomban hozzálátnak a Duna-meder alatti fúráshoz, amelynek szeptemberre szintén készen kell lennie.

Egyelőre az aknautak vizét vezetjük át az új budai gépházhoz, ez napi 25—26.000 m³ vizzel fogja növelni a jobbparti városrészek vízszolgáltatását.

— A kisajátítási eljárások elhúzódása — sajnos — lehetetlenné tette annak a szándéknak a megvalósulását, hogy már az idei nyárra minden tekintetben megnyugtató állapotot teremtsünk a vízszolgáltatásban. Eredetileg joggal reméltük, hogy a nyár közepére elkészülünk. Ha ez sikerült volna, úgy a kánikula, a legnagyobb vízfogyasztás idejére már tökéletesen elegendő vizet adhattunk volna Budának. A hatósági eljárás azonban, mint említettem, nagyon elhúzódott a kisajátítások körül, és csak most, május végén foghatunk hozzá a munkához. Ez azt jelenti, hogy a nyárra azt az 52 kutat, amelyre szükség lett volna, elkészíteni már nem lehet és

el kell készülni arra, hogy szárazság vagy tartós hőség esetén a nyáron még, sajnos, vízhiány is léphet fel a fővárosban.

A Vízművek igazgatósága természetesen azon lesz, hogy a nehézségeket a legtávolabbi lehetőség határáig kiküszöbölje, őszre pedig egészen biztosan készen lesznek mindazokkal a munkálatokkal, amelyek hosszú időre nyugvópontra juttatják a főváros vízellátás nehéz problámáját.

A fővárosi vízművek bekapcsolódnak a pestkörnyéki városok vízellátásába

A környékbeli városok évek óta tárgyalnak a fővárossal, hogy kapcsolják be őket a budapesti vízművek hálózatába. Különösen Ujpest és Rákospalota szorgalmazzák a megoldást, mert a két hatalmas város több, mint százezer lakója emberemlékezet óta *egészséges ivóviz nélkül tengődik*. Az utóbbi időben egyre jobban kiélesedtek azok az ellentétek is, amelyek Ujpest és a vízszolgáltatásra kötelezett „Iszter" vállalat között támadtak. Ez a részvénytársaság szolgáltatja az ujpesti lakosság számára az ivóvizet, de

a víz annyira élvezhetetlen, hogy egészen primitiv módon, hordóban, kocsikkal szállitják ki éleimes emberek Budapestről Ujpestre a vizet és drága pénzen házalnak vele.

Ujpest és Rákospalota vezetőségének *Borvendég* Ferenc főpolgármester közvetlenül halála előtt határozott igéretet tett arra nézve, hogy a környékbeli városok vízproblémájuk megoldásánál számithatnak a székesfőváros segitségére. Most a minden oldalról megnyilvánuló panaszok és sürgetések hatása alatt *a kormány is bekapcsolódott a pestkörnyéki városok vizellátását célzó tárgyalásokba:*

a belügyminisztérium kiküldötteinek részvételével a jövő héten fontos, döntő jelentőségü tárgyalások lesznek a főváros, Ujpest és Rákospalota megbizottai között.

A tárgyalásokról

BEAVATOTT HELYEN

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A székesfőváros azon az álláspontón van, hogy *vízfeleslegével készséggel rendelkezésre áll a környéki városoknak*. Ahhoz azonban, hogy feleslegge rendelkezzék, feltétlenül szükséges a Vízművek tervbevett kibővítésének végrehajtása. Hogy a főváros

a környék rendelkezésére állhasson, igényt tart a kormány támogatására, a szentendrei-szigeten történő kisajátítások lebonyolitásánál.

— Arról van szó, hogy *Ujpest, a MAV Istvántelki telepe* és *Rákospalota* kapjanak fővárosi vizet. Ezek napi szükséglete mintegy *20.000 m³*. Ezt az igényt a mai viszonyok között nem tudná a vízmű kielégiteni, mert

a főváros lakossága ilyen nagy mennyiséget nem nélkülözhet.

Ha azonban a szentendrei-szigeten megépülnek az új kútcsoportok, úgy a mai állapottal szemben *mintegy 80.000 m³-rel lesz naponta több vize a vízműveknek*, amelyből a szükséges 20.000 m³-t könnyen át tudja adni Ujpestnek és Rákospalotának.

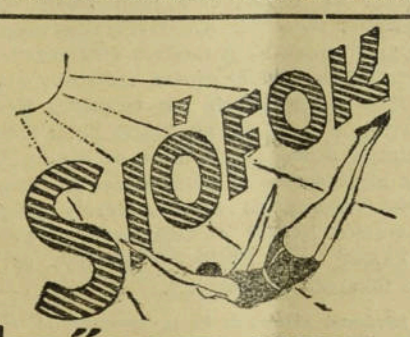

FÜRDŐTELEP MEGNYILT
RENDKIVÜL OLCSÓ ELŐIDÉNYI ÁRAKKAL!
Szobarendelés SIÓFOK. Telefon: 1-es.
Budapest. VII., Károly király-út 3/a
Telefon: 45-2-02 és 30-6-54

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók központi fütés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül.
Bővebbet: Palatinus épitő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6.
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

Egyelőre lezárult a nyugdijazások sorozata

Nincsen szó kényszernyugdíjazások megindításáról

Az utóbbi napokban nyugtalanitó hirek terjedtek el a városházi tisztviselők körében, hogy *megkezdődtek a tömeges nyugdijazások* és úgy a közigazgatásban, mint a tanszemélyzetnél a szolgálati idő végleges befejezésére történnek intézkedések. Az általános ijedelmet fokozta az a körülmény is, hogy a szórványosan nyugdíjazottak sorában *akadtak olyanok is, akik sem az előirt korhatárt, sem a teljes szolgálati időt nem érték el* és alacsonyabb százalékú nyugdíjilletménnyel távoznak a főváros szolgálatából. Olyan hirek hallatszottak, hogy a mult évben életbeléptetett törvény alapján *feltünés nélkül végrehajtják a kényszernyugdijazásokat*, ami érthető megdöbbenést keltett a tisztviselők körében.

ILLETÉKES HELYEN

érdeklődtünk a szóbanforgó nyugdíjazások hátteréről és a következő felvilágositást kaptuk:

— Emlékezetes, hogy néhány hónappal ezelőtt a főváros valamennyi tiszviselőjének és alkalmazottjának *a minősitési táblázatát* elkészitette az elnöki ügyosztály, amelyben felsorakoztatta a családi és anyagi viszonyokról, a kulturális életnívóról és a jövedelem megoszlásáról adatokat is. Ettől függetlenül, *a hivatalvezetők is adatokat szolgáltattak* a hivatali működésről és az elnöki ügyosztály feldolgozta az ilymódon rendelkezésre bocsátott tájékoztatásokat.

— Elismerjük, hogy

történtek és folyamatban vannak nyugdíjazások, ezek azonban nem lépik túl a megszokott mértéket.

Megtörténhetik az is, hogy olyanokat is nyugdíjaznak, akik talán nem töltötték be a szolgálati idejüket, körülményeik azonban mentesitik őket az anyagi gondoktól. Mindenekelőtt a tisztviselők és alkalmazottak hivatali működését veszik figyelembe és természetesen a mérlegelés alapjául szolgálnak a minősitési iven szereplő adatok is. Mielőtt azonban bármely tisztviselő nyugdíjazása felett döntenének, *a hivatalfőnökök, illetve az egyes tisztviselőkategóriák vezetőit újból meghallgatják és az ilymódon elhangzott véleményeket is figyelembe veszik*. Ez a magyarázata annak, hogy

esetleg olyanok is a nyugdíjkategóriába kerültek, akiknek működése a hivatali szolgálat szempontjából nem került az első osztályú minősités alá.

Nem kerüli el az illetékesek figyelmét az olyan eset sem, amikor az illető tisztviselő és az élettársa is közhivatali pályán működnek, tehát *számukra a nyugdíjazás kockázatot nem jelent*.

Informátorunk hozzáfüzte még ehhez azt is, hogy az ilyképpen történt

aránylag csekély számú nyugdíjazások sorozata lezárult

és ezért tömeges elbocsátások, vagy nyugdíjazások nem fenyegetik többé a tisztviselői társadalmat.

Események

Fővárosi Hiriap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Szerencsekívánatok tömegével köszöntik a díszdoktorrá avatott főpolgármestert. *Sipőcz* Jenő főpolgármestert a Pázmány Péter tudományegyetem most felavatott díszdoktorát *tömegesen keresik fel szerencsekívánatokkal.* Az első gratulálók között szerepeltek: *Lázár* Andor igazságügyminiszter, *Bornemisza* Géza kereskedelmi miniszter, *Kornis* Gyula dr., a képviselőház alelnöke, *Szendy* Károly polgármester, *Ferenczy* Tibor főkapitány, *Karay-Krakker* Kálmán Pestvármegye főispánja, *Balogh* Elemér, *Liber* Endre, *Lamotte* Károly *Dési* Géza, *Homonnay* Tivadar, *Kisparty* János piarista házfőnök, *Usetty* Béla, *Mészáros* János érseki helynök, *Chorin* Ferenc, *Rottenbiller* Fülöp, *Petri* Pál, *Kaan* Károly államtitkárok, *Tóth* István min. tanácsos. Meleghangú átiratban gratulált a kitüntetéshez a *TESz.* Kifejezték ezenkívül szerencsekívánataikat a Budapesti Tanárok és Tanítók Testülete, *Csorna* Kálmán árvaszéki elnök, *Farkas* Ákos, *Némethy* Károly, *Schuler* Dezső, *Babarczy* István báró, *Király* Kálmán, *Kempelen* Ágoston, *Morvay* Endre tanácsnokok, *Szél* Jenő dr. vezérigazgató, *Budó* Jusztin főlevéltáros, a Magyar Orvosok Nemzeti Egyesülete, az elöljárói testület, a mentők, *Reményi-Schneller* Lajos, *Pesthy* Müller Leó és még sokan mások a társadalom és a politikai élet elökelőségei.

A belügyminisztérium városi főosztályának új vezetői a városházán. *Janda* Károly min. tanácsos, a belügyminisztérium városi főosztályának új vezetője, helyettese *Sass* Elemér min. osztálytanácsos társaságában hivatalos látogatáson voltak e héten *Sipőcz* Jenő főpolgármesternél és *Szendy* Károly polgármesternél. A két látogatás rendkívül szívélyes lefolyású volt, s a város vezetőivel megbeszélték ezalkalommal az időszerű fővárosi kérdéseket is.

Szendy polgármester bejelentette a tanügyi kinevezések közeli végrehajtását. A *Budapesti Tanító Testület* e héten tartotta közgyülését a Pesti Vigadó nagytermében. A pedagógusok seregszemléjén a kultusztminisztert *Bereczky* Elemér dr. miniszteri tanácsos képviselte. Ott volt *Szendy* Károly polgármester, *Nagy* Zsigmond miniszteri tanácsos, a főváros tanfelügyelője, *Lányi* Árpád, a TESz ügyvezető igazgatója, *Felkay* Ferenc, a székesfőváros tanügyi tanácsnoka és még sokan mások. *Ölveczky* Pál igazgató-szakfelügyelő megnyitó beszédében arra kérte a polgármestert, nyugtassa meg a tanítóságot a kinevezések körül keringő hirek alaptalansága felől. A magyar tanítóság azt akarja, hogy zavartalan lélekkel, nyugodt körülmények között teljesíthesse nemzetnevelő feladatát. *Szendy* Károly polgármester felszólalásában hangoztatta, hogy úgy, mint a múltban, a *jövőben is a tanítóság anyagi és erkölcsi érdekeit fogja szolgálni.* Reméli, hogy a fővárosi választások után az összeülő törvényhatóság magáévá fogja tenni ezirányú javaslatait. Bejelentette, hogy *még ebben az évben betöltik az üresedésben levő állásokat.* Az időpont még nem biztos, mert *az igazságos kinevezéseket jól kell elökészíteni. Bereczky* Elemér kultuszállamtitkár Hóman Bálint kultuszminiszter üdvözletét tolmácsolta. A reformkormány egyik legfontosabb programjának — mondotta — a nevelésügyet tekinti és a legnagyobb szerepet szánja a magyar tanítóságnak. Mindenki szeme *azon a példaadáson függ, amelyet a budapesti tanítóság az ország tanítóságának mutat. Nagy* Zsigmond tanfelügyelő, *Felkay* Ferenc tanügyi tanácsnok, *Lányi* Árpád, a TESz kiküldötte szóltak még a tanítósághoz.

A székesfőváros megkoszorúzta Gerlóczy Károly síremlékét. Május 18-án múlt száz éve, hogy *Gerlóczy* Károly, a székesfőváros nagyhírű, első polgármestere megszületett. A centenáriumról *Szendy* Károly polgármester már a csütörtöki tanácsi értekezleten kegyeletes szavakkal megemlékezett. Szombaton pedig, a születési évfordulón, a Kerepesi-úti temetőben bensőséges ünnepséget tartottak Gerlóczy Károly síremlékénél. A polgármestert *Némethy* Károly tanácsnok, a közművelődési ügyosztály vezetője képviselte, aki a székesfőváros nevében hatalmas babérkoszorút helyezett az emlékmüre.

Lakóépületeket létesítenek az üzemek. A polgármester nemrégiben rendelettel kötelezte a vidéken lakó alkalmazottakat, hogy *záros határidőn belül költözzenek vissza a fővárosba,* mert a folytonos utazgatás károsan befolyásolja munkateljesítményüket. Különösen az üzemi alkalmazottak közül érint sokat ez a rendelet, amelynek végrehajtását az is megnehezíti, hogy *az alkalmazottak számára, különösen az üzemek közelében, nincs elég alkalmas, egészséges és olcsó lakás.* Elsőnek a BESZKÁRT alkalmazottai fordultak ily irányú kérelemmel az igazgatósághoz, amely hajlandónak mutatkozott lakóházakat emelni végállomások közelében. A nyugdíjalap tartaléka bocsájtja rendelkezésre a szükséges tőkét. Munkáslakások építésére készülnek a *Gázművek* is. Már a tavalyi zárszámadási feleslegből 200.000 pengőt tartalékoltak építésre, s ezt az összeget még kiegészítik. A *Gázművek* munkáslakásait *az óbudai telep szomszédságában építik.*

A gyalogosok szabálytalan közlekedésének megakadályozása. A közúti közlekedés szabályozása tárgyában a főkapitány a következőket teszi közhírré: A közúti közlekedési rend szabályozása tárgyában kiadott rendeletnek a gyalogosokra vonatkozó rendelkezéseit ezideig a közönség csak szórványosan tartja be. Állandóan tapasztalható, hogy a kocsiúttesteken nem az erre kijelölt helyeken és az előírt módon kelnek át rendszerint a gyalogosok. Mivel a gyalogosok szabálytalan magatartása számos súlyos balesetnek volt az előidézője, de közuti járóműforgalom lebonyolitását is akadályozza, a főkapitány utasította a kerületi kapitányságok vezetőit és a rendőrőrszemélyzet főparancsnokát, hogy *június 1-től kezdve a gyalogosok közlekedésére fordítsanak különös figyelmet* és ellenőriztessék, hogy a gyalogosok a közlekedési szabályokhoz alkalmazkodnak-e és a rendőrőrszemek jelzéseit figyelembe veszik-e. A főkapitány figyelmezteti a közönséget, hogy az 1930. évi január 1-én életbeléptetett közúti közlekedési szabályok végrehajtására *további türelmi időt adni nem hajlandó.* Hangsúlyozottan kéri tehát Budapest lakosságát, hogy a közlekedési szabályokhoz és a rendőrök jelzéseihez saját jól felfogott érdekében annál is inkább alkalmazkodjék, mert azok ellen, akik a szabályokat megszegik, vagy a rendőrök jelzéseihez nem alkalmazkodnak, a *kihágási eljárást minden esetben haladéktalanul folyamatba tételi.*

Budapest Fürdőváros — Virágos Budapest. Az egyideig szünetelt *Virágos Budapest — Virágos Magyarország*-mozgalom új erőre kapott. Az akció nagybizottsága hétfőn délután *Liber* Endre alpolgármester elnöklésével a Kertészeti Egyesület helyiségében népes ülést tartott és ezen különféle érdekes indítványok hangzottak el. *Liber* alpolgármester elnöki megnyitójában utalt a rossz gazdasági viszonyokra és ezzel kapcsolatban megemlítette, hogy kevés anyagi áldozattal is lehet ápolni a virágkultuszt. Különféle bemutatókat és előadásokat kíván tartani a nagybizottság, hogy a virágápolás minden fázisát elsajátítsa a virágkedvelő közönség. Az elnöki megnyitó után *Morbitzer* Dezső székesfővárosi kertészeti igazgató előadói beszámolója következett az elmúlt évek munkásságáról és az akció további terveiről. Az egyéb bizottsági jelentések után kiosztották a múltévi ablakdíszítési verseny díjait. *Liber* Endre ezután indítványozta, hogy a VIBUMA olvadjon bele az Országos Kertészeti Egyesületbe, s mint annak önálló hatáskörrel bíró szakosztálya fejtsen ki további működést. Ugyancsak az alpolgármester javaslatára az ülés társelnökökké választotta: *Szendy* Károly polgármestert, *Lamotte* Károly alpolgármestert, gróf *Ambrózy* Lajost, gróf *Széchenyi* Károlyt és *Király* Kálmán fővárosi tanácsnokot.

A fővárosi altisztek hangversenye. A *Fővárosi Altisztek Közművelödési- és Nyugdíjpótló Egyesülete* a múlt hét szerdáján a Városi Színházban nagysikerü hangversenyt rendezett. A hangversenyen nagy és előkelő közönség jelent meg és képviseltette magát a főváros legfőbb vezetősége is. Ott volt *Szendy* Károly polgármester, *Liber* Endre alpolgármester, *Schuler* Dezső, *Király* Kálmán és *Felkay* Ferenc tanácsnokok, *Csorna* Kálmán árvaszéki elnök, *Szokolay* Leó elnökhelyettes és számosan a főtisztviselők közül. A magasnívójú művészi program általános tetszést aratott. Közreműködött az Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara, *Melles* Béla vezényletével, *Déry* Margit operaénekesnő és a *Fővárosi Altisztek Dalkara, Ujj* József dr. zenetanár vezetésével. A zongorakíséretet *Weninger* Károly látta el és nagy sikerük volt a bájos koszorúslányoknak: *Kiss* Mancinak és *Bikó* Margitnak. *Szendy* Károly polgármester és a főváros többi vezető tisztviselői teljes megelégedésüket és szerencsekívánataikat fejezték ki *Viasz* Gyula elnöknek a hangverseny művészi nívójáért.

Átmenetileg visszavetette a rossz időjárás az idegenforgalom fejlődését

Rosszul kezdődött a strandfürdők szezonja

A meglepetésszerüen felújult hideg időjárás minden tekintetben érezteti hatását. A főváros üzemei is érzik az abnormális hőmérsékletet és különösen sajnálatos a zord időjárás *a strandfürdők tekintetében,* amelyeknek kezdeti szezonja más években mindig komoly jövedelmezőséget biztosított. Az idén úgy a *Széchenyi strandfürdő,* mint a *Gellért hullámfürdő* hiába várja a fürdővendégek tömegét, csak elvétve akad egy-egy elszánt vízimádó, aki a hidegben fürdésre vállalkozik. Megnyilvánul a májusi fagy minden hátránya *az idegenforgalom terén is,* ahol bár vannak örvendetes jelenségek, mégsem az igazi szezon, amikor az idegenek nagy tömegére lehetne számítani.

— A budapesti május általában idegenforgalmi szempontból komoly eseménynek számit — mondotta nekünk *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok — most azonban megérezzük, hogy az időjárás rakoncátlankodik. A Nemzetközi Vásár lényegesen nagyobb eredményt hozott, mint a múlt évi idegenjárás volt és *minden reményünk meg volt ahhoz, hogy a május tovább lendíti az idegenforgalom mértékét.* Ez a várakozás nem vált teljesen valóra, mert

a külföldi utazópublikum ilyen viszonyok között inkább a déli országok tájait keresi fel, ahol valódi tavaszt élvezhet.

Végeredményben azonban *átmenetinek tartom ezt a lanyhulást,* mert közeledik a pünkösd, ami mindenkor kiemelkedő mozgalmasságot jelent az idegenforgalom alakulásában. Valószínű, hogy a pünkösdi idegenforgalom megszakítás nélkül áthuzódik a további időre, mert

nyomban következnek a Júniusi Hetek,

amikor Budapesten a művészi események sorozatai kerülnek bemutatásra. Ilyformán kiegyenlítődik ez a mostani hiányosság és az egész évi átlagot nem fogja befolyásolni az a néhány nap, ami most az idegenforgalmat rontja. A kilátások jók, az eddigi eredmények túlszárnyalják a múlt évi méreteket, ugyhogy az *évvégi statisztika nyilvánvalóan kedvezőbb eredménnyel zárul, mint a tavalyi.*

A legközelebbi napokban csoportos társasutazások érkeznek Ausztriából, Olaszországból, Svájcból, Hollandiából és egy nagyobb társasutazás jelezte jövetelét Franciaországból és Angliából. A *Júniusi Hetek* előkészületei befejeződtek és az ott bemutatásra kerülő művészi események nemzetközi viszonylatban is kimagasló szenzációknak igérkeznek.

Leszállították a gáztüzhelyek havi bérletét. *Budapest székesfőváros gázművei* értesíti a fogyasztóközönséget, hogy a polgármester *a gáztüzhelyek havi bérleti díját június hó 1-től 1.60 pengőről 1 pengőre szállította le.* Egyben felhívja a háziasszonyok figyelmét, főleg az új fogyasztókat, hogy VI., Vilmos császár-út 3. sz. I. emeleti bemutatótermünkben minden kedden és pénteken délután 5 órakor gyakorlati főzőelőadást tartanak a gázkészülékek helyes kezeléséről és a takarékos főzésről. Belépődij nincs.

Társaskirándulás MFTR. hajón Bécsbe és az Aldunára. A MFTR. közli, hogy az „Erzsébet királyné" társashajó legközelebbi útjai a következők: 1. VI. 6—12-ig. Pünkösdi kirándulás „filléres" útban Pozsonyba és Wienbe 12.80 P egységes menetdíjjal. 2. VI. 12—23-ig. Társashajókirándulás Kazánszoroson, Vaskapun át az Aldunára. Hajó menetdíj 86 P-től. Kirándulási lehetőség Konstantinápolyba 2443 Leva (cca 102.60 P), Várnára 1537 Leva (cca 64 P), avagy Konstanzába 2596 Lei (cca 112 P).

VADÁSZ GYULA
mozaiklapgyára és épitési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

MATHERN RŐBERT
FÉMÁRUKÉSZITŐ
Gáz-, viz- és gőzarmaturák
BUDAPEST, VII., AKÁCFA-U. 61. TELEFON: 40-6-44

LEDNICZKY VEJE
HODOS ANDOR
LAKATOSIPARI ÉS REDŐNYGYÁRTÓ-ÜZEME
BUDAPEST, IX., TOMPA-UTCA 32. TEL.: 39-9-36.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, UT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

ILYÉS SÁNDOR
ÉPÜLETASZTALOSMUNKAK ÜZEME
BUDAPEST, XI., BUDAÖRSI-ÚT 17. TEL.: 55—2-41

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTŰZELÉSŐ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ❖ Telefon: 30-8-63.

Gazdasági Értesítő

BORNEMISZA GÉZA
kereskedelmi miniszter
az áruházak terjeszkedésének és működésének korlátozásáról
Szeptemberben életbelép a rendelet, amely megvédi a kereskedelem és ipar érdekeit

Az áruházi kérdés rendezése változatlanul szerepel a kereskedelmi kormány programjában és a megrendszabályozás ma is a döntés stádiumában van. A politikai élet mozgalmassága egyidőre elvonta a figyelmet ettől a rendkívül fontos problémától, azonban *biztató kezdeményezésnek számit a választások előtt lefolytatott ankét, amelyen a kereskedelmi minisztériumban a megfelelő javaslatot a sérelmek orvoslására előkészitették.* A *Fővárosi Hirlap* hároméves akciójának eredményeként nagy elégtétellel állapitjuk meg, hogy időközben

hivatalos vizsgálat indult az áruházak ellen felmerült panaszok ellenőrzése érdekében.

Ma már az összes illetékes kormányszervek tisztán látják, hogy az áruházak a maguk telhetetlen terjeszkedésükben és kiméletlen modszereikkel *legfőbb akadályozói a kereskedelem boldogulásának.* Nem változtatta meg ezt a hitet, hogy az áruházak az utóbbi időben taktikát változtattak, pillanatnyilag háttérbe szoritották az élelmiszerek propagálását és inkább a dömping-iparcikkek favorizálására helyezték a súlyt. A magyarázat nagyon egyszerű:

az áruházak megfigyelhették, hogy az élemiszerkereskedelemben folytatott taktikájuk, felismertté tette azt a törekvésüket, hogy az olcsó élelmiszerrel tulajdonképpen vevőket akartak becsalogatni üzleteikbe,

hogy ott aztán más árucikkek forgalmazását erőltessék. Az új vevőcsábitásra való áttérés, azonban nem érte el a szándékolt határt. Napnál fényesebben beigazolódott, hogy a *detailkereskedelem panasza mennyire helytálló,* szinte alátámasztást nyert az általános felzudulás, amely a kereskedelem részéről annyira jogos volt. Ma már tökéletes tájékozottság uralkodik mértékadó helyeken afelől, hogy

az áruházak úgynevezett tömegárusitásai kizárólag a vevők becsalogatására irányulnak,

tehát az áruházaknak nemcsak az élelmiszerkereskedést kell korlátozni, hanem minden más üzletágat, amelyek a kereskedelemre bénitó hatást gyakorolnak.

Amint a *Fővárosi Hirlap* annakidején elsőnek jelentette, még *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter gondoskodott a rendelettervezet elkészitéséről, (szövegét szó szerint közöltük!) amely az aruházi verseny megfékezésére irányul és ugyancsak a *Fővárosi Hirlap* március 13-iki számában közölte

Bornemisza Géza
kereskedelmi miniszter

nyilatkozatát, amely igy hangzott:

— Nagyon jól ismerem elődömnek, *Fabinyi* Tihamér pénzügyminiszter úrnak a nagy áruházak tevékenységének szabályozásáról szóló rendeletterevezetét, amely a kereskedelmi miniszter engedélyéhez köti az áruház létesitését és fennálló áruházak bővitését. Tudom, hogy

a rendelet az élelmiszereknek és élvezeti cikkek forgalombahozását eltiltani kivánja.

illetőleg ezek forgalombahozását a kereskedelmi miniszter engedélyéhez köti. *Továbbá a vendéglői ipar és általában a képesitéshez kötött ipar nagy áruházban nem gyakorolható.* A rendeletnek mindezeket az intézkedéseit és ezen túlmenően a rendelet szakcióit is már csak azért is helyeslem, mert

felfogásom teljesen konform elődöm felfogásával.

A magam részéről egyik legsürgősebb tennivalómnak az e téren való intézkedést tartom. Mondanom sem kell, — és ez megnyugtatásul szolgálhat a kereskedelemnek és az ipar illetékes részének, valamint a kiskereskedelemnek egyaránt, — hogy *a kérdés rendezésénél a kereskedők és kiskereskedők, valamint az érdekelt iparosok jogos igényeit a legmesszebbmenően szem előtt fogom tartani.*

Bornemisza Géza kereskedelmi miniszternek ez a nagyon határozott nyilatkozata kereskedelmi körökben általános megnyugvást keltett és mint-hogy a kereskedelmi miniszter közvetlen környezetéből időközben az a hir is kiszivárgott, hogy

a rendelet szeptemberben életbelép,

a meggyőtört detailkereskedelem türelmesen várja azt az időpontot, amikor az áruházi kérdés mindenképen kielégitő megelégedést fog nyerni.

Nem sok idő kell tehát addig, hogy az áruházak a maguk mértéktelen zsákmányolási hadjáratát befejezni kényszerülnek. Megszünik az az idő, amikor a Baross-téren tüzfalat áttörnek és az életbiztonság követelményeinek teljes mellőzésével, *két szállodaépületben folytatják az élelmiszerek, textil- és egyéb árucikkek kiszolgálását.* Véget ér az a rendszer is, hogy az áruházak kijátszák a hatóság rendelkezéseit. Megtörtént a múlt évben, hogy az egyik áruházban betiltották az élő baromfi árusitását és most mégis megtörténik, hogy *ugyanez az áruház újból hirdeti a baromfiárusitást a tetőterrasszon berendezett nyilt helyiségben.* Végeszakad annak a visszataszitó helyzetnek is, hogy

az áruházak vendéglátó ipart tartsanak üzemben és ezzel tönkreteszik a körzetben levő kávéházakat és éttermeket.

Pontot tesznek az olyan rendszer mögé, hogy mint például a Calvin-téren teszik, bővli áruk hirdetésével becsalogatják a közönséget az áruházba és ott más cikkek vásárlására beszélik rá a vevőket. Tilos a jövőben a terjeszkedés és az az uzus, hogy

egy áruház négy bérházban töret át falakat és sorakoztatja helyiségeit egymásmellé, csakhogy minél imponálóbb külsőségek között fogadhassa a vevőket.

Teljes erővel érvényesülni fog a külföld észszerű áruházkorlátozó intézkedése, ahol már évek óta körülbástyázzák a kiskereskedelem jogos érdekeit. Németországban most jelent meg az a törvény, amely *novembertől megtiltja az étkezőüzemek fenntartását és frissitők kiszolgálását az áruházakban.* Érvényesül az a humánus belátás, hogy

egy-egy áruház vagy magát áruháznak feltüntető vállalkozás nem azért van, hogy ezer és ezer kiskereskedőt megsemmisitsen, hanem azért, hogy a tisztességes verseny keretein belül megtalálhassa a maga szolid polgári hasznát.

A trükkökkel és egyéb manőverekkel dolgozó áruházi rendszernek befellegzett és jön az a korszak, amikor a kereskedelem munkásai nem lesznek kiszolgáltatva az áruházi mohóság végtelenségének.

A Baross Szövetség köszönete a Fővárosi Hirlapnak

A *Baross Szövetség Dacsó* Emil lapunk főszerkesztőjéhez a következő levelet intézte:

Mélyen tisztelt Főszerkesztő Úr!

Évek óta küzd a Baross Szövetség a nagyáruházaknak a kereskedelemmel szemben kifejtett versenye ellen és ebben a küzdelemben mindenkor rendkivül értékes alátámasztást nyert a Fővárosi Hirlap kitünő cikkeiben. A Szövetségünkben tömörült kereskedők hálásan vették tudomásul, hogy a Fővárosi Hirlap állandó rovatot nyitott az áruházak elleni küzdelem eseményeinek. Jelentékeny részben ennek a sajtóharcnak az eredménye az, hogy a kereskedelemügyi kormányzat immár a legkomolyabban foglalkozik a kérdés megoldásával és rendeletben kivánja korlátozni a nagyáruházak tevékenységét.

Amidőn a küzdelemnek ezen stádiumában megállapitjuk az eddigi sikerben a Fővárosi Hirlap értékes támogatását, inditatva érezzük magunkat, hogy Szövetségünk nevében igen tisztelt Főszerkesztő Úrnak hálás köszönetünket nyilvánitsuk a közérdekű ügy hathatós és lelkes felkarolásáért, egyben tisztelettel arra kérjük, méltóztassék úgy az áruházak elleni küzdelemben, mint a hasonló jelentőségű közérdekű ügyekben ismert pártatlanságával és agilitásával a magyar kereskedelem és ipar érdekeit a jövőben is szivén viselni.

Budapest, 1935 május 18.

Hazafias üdvözlettel:

(A Baross Szövetség hivatalos pecsétje)
Ilovszky János s. k.
m. kir. kormányfőtanácsos, orsz. elnök.
dr. Domonkos László s. k.
ny. miniszteri oszt. tanácsos, titkár.

Köszönettel és hálával fogadjuk a *Baross Szövetség* elismerő levelét, amelyet szerény érzésünk szerint is, kiérdemeltünk azért a harcért, amit a kiskereskedők boldogulása érdekében folytatunk. Mindaddig, amig a detailkereskedelem értékes tömegei vissza nem nyerik hitüket és bizakodásukat, változatlan kitartással küzdünk a győzelemért.

BESZÁMOLÓ
a BESZKÁRT múltévi működéséről
A bevételek 2·17 százalékkal emelkedtek — Megnövekedett az utasforgalom — A kisszakaszrendszer új munkaalkalmakat teremtett — Az autóbuszforgalom javult, a HÉV-nél csekély visszaesés tapasztalható

A BESZKÁRT szerdán tartja ezévi rendes közgyülését és a multévi működéséről szóló jelentések felé ezúttal is komoly érdeklődés irányul. Az igazgatóság jelentésének legkiemelkedőbb tétele, hogy *a mult évben a bevételek 2.17 százalékos emelkedést mutatnak az előző évi eredménnyel szemben.* A bevételek alakulásának ez a biztató irányzata csak részben vezethető vissza az általános gazdasági viszonyok árnyalatokban mutatkozó enyhülésére, mert az

elsősorban annak a mélyreható tarifális reformnak az eredménye, amely a lakosság széles rétegei számára lehetővé tette az olcsóbb utazást és egyúttal a vasútvállalat bevételeinek fokozását is szolgálta.

A naponta üzemben tartott kocsik átlagos számát 1250-ről 1328-ra, a *kocsikilométerteljesitményt* pedig 76,669.843 kocsikilométerről 80,410.399-re emelték. A bevételek kielégitő alakulása mellett továbbra is változatlanul fenntartották mindazokat a *takarékossági rendszabályokat,* amelyek a bevételek apadásának ellensúlyozására már az előző években életbeléptettek.

Az utasforgalom jelentékeny mértékben megnövekedett.

Megállapitható, hogy a kisszakaszutasok legnagyobb része egy kisszakasztávolságot utazik, kevesebben tesznek meg két kisszakasztávolságot, míg három kisszakaszra az utasoknak aránylag kis része utazik. Részben a teljesitmény növelése, részben pedig a személyzeti létszám természetes apadása következtében beállott hiány pótlása céljából *az elmúlt évben 458 forgalmi alkalmazott felvétele vált szükségessé, a kisszakaszrendszer életbeléptetése tehát új munkaalkalmakat is teremtett.*

A hálózat fejlesztése terén megvalósult a földalatti vasút vonalán a felépitmény teljes felújitása. A farkasréti és zugligeti vonalon az eddig alkalmazott sinek helyett új összetételü sineket fektettek. A borárostéri híd épitésével kapcsolatban megváltoztatták a hurokvágány-elrendezést és a főváros egész területén, továbbá a környéken számos új járdaszigetet létesitettek.

A múlt évben a BESZKÁRT összes energiaszükséglete 87,183.685 kilowattóra volt.

A vasútvállalat üzemi alkalmazottainak létszáma a mult évben 9690-ről 9779-re emelkedett. Elkészitette a BESZKÁRT az új illetményszabályzat és státus tervezetét, amelyet a polgármester elé terjesztett. Az autóbuszszolgálat teljesitménye a lefolyt évben 6,538.813 hasznos kocsikilométer, a szállitott utasok száma 24,654.151 volt, a bevétel pedig 6,340.404.— pengőre rúgott. Az autobuszközlekedés fejlesztése érdekében elhatározta a BESZKÁRT az új autobuszok beszerzését, amelynek révén

megnyilik a lehetősége annak, hogy a Rákóczi-úton autóbuszközlekedést léptessenek életbe és hogy a 12-es viszonylatot a déli vasútig meghosszabbitsák.

A BESZKÁRT pénzügyi üzleteredménye olyképpen alakul, hogy *az összes bevétel 47,299.193.— pengő, szemben a multévi 45,798.200.— pengővel, vagyis a bevételek, az előző évhez viszonyitva, 1,500.992.— pengő emelkedést mutatnak.* A személyszállitási bevétel emelkedésének százalékos arányszáma 2.17 százalék. Az *autóbuszforgalom* az

előző évvel szemben mutatkozó emelkedés 265.607.— pengő, ami 4.4 százalékos arányt mutat.

A Helyiérdekü Vasutaknál némi csökkenés mutatkozik. A mult évben a HÉV 23,316.697 utast, tehát az előző évhez viszonyítva 363.361 utassal többet szállított.

Általánosságban tehát

kitünően érvényesült az elmult évben a tarifamódositás észszerü végrehajtása,

amiért minden elismerés megilleti *Usetty* Béla elnökkel az élén a BESZKART igazgatóságát, *Perczel* György dr. vezérigazgatót és *Márkus* Jenő dr. helyettes vezérigazgatót, akiknek irányításával a villamosvállalat a mai viszonyok között imponáló fejlődést ért el.

Eisler Béla nyugalomba vonult. A *Salgótarjáni Kőszénbánya r. t.* épitő osztályának, a nemrégiben még *Egyesült Tégla- és Cementgyár r. t.* cég alatt müködött vállalatnak vezérigazgatója, *Eisler* Béla a jövő hónapban nyugdijba vonul. *Eisler* Béla elismert tényezője az épitőanyagpiacnak, aki nagy szeretettel és lendülettel müködött közre az épitőipar helyzetének fellendítésén. Munkásságát évtizedekkel ezelőtt a Salgótarjáni Kőszénbányánál kezdte, ahol lelkiismeretessége és szorgalma révén fokról-fokra emelkedett, amíg elérte az igazgatói rangot. Amikor az *Egyesült Tégla- és Cementgyár* a Salgó érdekkörébe került, az anyavállalat öt tette meg vezérigazgatónak, hogy erös kézbe juttassa a vállalat irányítását. Negyven évi szolgálat után friss erőben és egészségben megy most nyugalomba *Eisler* Béla, akinek fáradhatatlan munkásságát a közgazdasági területen remélhetően még viszontlátni fogjuk.

Láng János dr. előadása a Nemzeti Egység Pártjában. A múlt héten is folytatta előadássorozatát a Nemzeti Egység országos központja: *Láng* János dr. tartott előadást a *kapitalizmusról és a liberalizmusról.* Hangoztatta, hogy a kapitalizmus és a gazdasági liberalizmus között sok olyan szerves kapcsolatot látnak, amelynek alapján egyik a másiktól nem függetleníthető. A nagy tetszéssel fogadott előadáshoz elsönek *Váry* Albert szólott hozzá, kifejtve, hogy a tökének az a baja, hogy visszavonul. *Baross* Endre felszólalásában üdvözölte a Nemzeti Egység előadássorozatát, amely nagymértékben hozzájárult a mai élet fontos fogalmainak tisztázásához. *Béldy* Béla és *Rácz* Kálmán szóltak még hozzá a mindvégig nagy érdeklődést keltő előadáshoz.

VÁLLALKOZÁS

Magánmérnökökkel terveztetik a főváros négy nagy építkezését. A főváros épitési programjának előterében a Rudas-fürdő renoválása, a Szilágyi Erzsébet leánygimnázium új palotájának épitése, a Szt. János kórház női pavillonjának elkészítése és a Fővárosi Képtár Egyetem-utcai palotájának homlokzatátépítése szerepel. A Rudas-fürdő részletterveinek elkészítésére a tervpályázat nyertese, *Hültl* Rezső professzor *kapott megbízást* a polgármestertől. Az új Koronaör-utcai leánygimnázium épitési terveit a pályázat I. díjának nyertese *Weichinger* Károly és a harmadik díjjal kitüntetett *Hübner* Tibor együttesen készítik a főváros megbízásából. Az új Szent János kórház női pavillonjának megtervezésére *Csáky* István gróf kapott megbízást. A Károlyi palotából átalakított Fővárosi Képtár palotájának renoválását és a Kaplonyi-utcai, illetve Egyetem-téri szárny új homlokzatának stilszerü kiképzését *Wälder* Gyula tanár tervei szerint hajtják végre. Figyelemreméltó, hogy a hatalmas épitési feladatok megoldására *kivétel nélkül magánmérnököknek adott a főváros megbízást,* míg ezelőtt a részletterveket fővárosi mérnökök készítették a pályanyertes tervek nyomán. A mostani megbízások a Mérnök- és Épitész Egylet régi kivánságának honorálását jelenti és a fővárosnak azt a készségét, hogy a magánmérnököket minél nagyobb számban foglalkoztassa.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Az egyenruházott alkalmazottak részére szükséges **ruházati anyagok szállítását** a következő cégek kapták: Budakalászi textilmüvek 5955, Burián Ernő gumikeresk. rt. 412, Freudiger Mózes és Fiai 1731, Steiner Zsigmond és Társa 300, Kőszegi sisak- és fémárugyár 2640, Mátrai Antal és Társa 1532, Kiss Endre és Mahunka Ferenc 1372, Soproni szönyeg és textilmüvek 717 pengőért

Az egyenruházott alkalmazottak nyári ruháinak **varratási munkáit** a következő cégek kapták: Munka termelő szövetkezet 4270, IOKSZ 696, Országos Ruházati rt. 4335 pengőért.

Az alkalmazottak részére szükséges **sapkák és kalapok szállítására** megbízást kaptak: IOKSZ 11.684, Steiner Zsigmond és Társa 270, Kotrás Antal 691 pengőért.

Az alkalmazottak részére szükséges **cipők és csizmák szállítására** megbízást kaptak: Czompó Imre, Györgyjakab Ferenc, Horgány Jenő, Suskó János, Pál József, özv. Gara Menyhértné.

Fővárosi Közmunkák Tanácsa 2626/1935. sz.

Telekeladási hirdetmény

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa a kezelése alatt álló Fővárosi Pénzalap alább felsorolt épitési telkeinek eladására versenytárgyalást hirdet.

Eladásra kerülnek, az V. kerület Pozsonyi-út, Ipoly-utca és Ujpesti-rakpart között fekvő:

25337/2.	hrsz.	279.9	négysz. öles	25337/10.	hrsz.	149.0	négysz. öles
25337/3.	„	150.2	„ „	25337/11.	„	104.9	„ „
25337/4.	„	147.3	„ „	25337/12.	„	113.8	„ „
25337/5.	„	144.5	„ „	25337/13.	„	93.7	„ „
25337/7.	„	141.6	„ „	25337/14.	„	169.6	„ „
25337/8.	„	138.7	„ „	25337/15.	„	110.9	„ „

telkek

Az irásbeli ajánlat 2.— pengős okmánybélyeggel ellátva, zárt borítékba helyezendő, a boriték a Fővárosi Közmunkák Tanácsának címezve „Ajánlat telekvételre" felirással látandó el és az igy kiállított ajánlat legkésőbb **1935. évi május 28. (kedd) déli 12 óráig** a Fővárosi Közmunkák Tanácsa segédhivatalában **(I., Döbrentei-tér 4. sz. I. em.)** hétköznapokon, a hivatalos órák alatt nyujtható be.

Az ajánlathoz az ajánlattevő által aláírva csatolandó az eladási feltételek egy példánya, mely a fent megjelölt helyen hétköznapon a hivatalos órák alatt díjtalanul kapható; ugyanitt rendelkezésre bocsáttatnak a venni szándékozók részére az összes eladás alá kerülő telkeket feltüntető helyszínrajz és homlokzati rajzok, amelyekért együttesen 10.— pengő fizetendő.

Több telekre együtt, avagy minden egyes telekre külön-külön is tehető ajánlat. Ajánlattevő minden egyes telekre tett ajánlata után az Eladási feltételekben meghatározott bánatpénzt tartozik a fentebb megjelölt határidőig és helyen a tanács házipénztárába lefizetni.

Az eladásra kerülő telkek a pénzügyminiszter úr 65.500/1934—VII. a., illetve 58.181/1935—VIII. a. számú rendeletének megfelelően rendkivüli ideiglenes házadómentesség mellett épithetők be.

Az ajánlatok 1935. évi május hó 28-án délután 1 órakor nyilvánosan fognak a tanács üléstermében (I. ker. Döbrentei-tér 4. szám I. em.) felbontatni és felolvastatni.

Budapest, 1935. május 16-án. **FŐVÁROSI KÖZMUNKÁK TANÁCSA**

A Községi Élelmiszerárusító Üzem telepén szükséges **kőmüves munkát** Váczi István kapta 2600 pengőért.

Ugyanott a **burkoló munkát** Marosi F. Lajos kapta 2160 pengőért.

A XIV. kerületi új elöljáróság átalakításával kapcsolatos **kőmüves munkát** Wihart Ferenc kapta 10.082 pengőért.

A rákoskeresztúri temető menedékházánál **föld- és kőmüves munkáit** Szvetics József kapta 1609 pengőért.

A ferencvárosi kikötő **csatornaépitési munkáit** Szegedy Béla Jenő kapta 1745 pengőért.

A Községi Élelmiszerárusító Üzem Mészáros-utcai épületének **villanyszerelési munkálatait** Alexy György 1033, Déri Emil és Alfréd 1098 pengőért kapták.

Közvágóhidak részére **futókorongváz szállítása.** Latinák Jenő, (X., Monori-u. 2/4.) 8.960.—. — X., Ferenc József laktanya XVII. sz. kocsiszinben **kőmüves munka.** Koncz Lajos, (X., gr. Gvadányi-u. 32.) 2.103.90. — V. ker., Ingyenes **Duna-uszoda felállitási munka.** Erdei Lajos, (IX., Telep-u. 22/a.) 3.250.80. — V., Szent István Bazilika **kőmüves- és elhelyező munka.** Poros István, (IV., Városház-u. 16.) 2.796.—. — IX., Soroksári-u. Közs. Élelmiszerárusitóüzem **ládamosó áthelyezés, víz-, gőz- és kondenzvezeték szerelési munka.** Cross Charles E. utódai (VIII., Kisfaludy-u. 7.) 3.090.61. — II., Szent Anna róm. kath. plébánia templom **kőmüves munka.** Hoffer Gyula, (I., Lejtő-u. 10.) 3.797.50. — X., Kerepesi temető kertészeti-telep **vasbeton munka.** Novák István, (X., Kada-u. 135.) 2.475.—. — Községi élelmiszerárusító **autóköpeny és tömlő szállítása.** Cordatic Magyar Gummiabroncs vállalat. (VI., Mozsár-u. 9.) 10.160.90. — II., Szent Anna r. k. templom **bádogos munka.** Margittay Gyula, (XI., Verpeléti-u. 5.) 3.194.95. — IX., Szent István kórház C. pavillon **burkoló munka.** Tafler Oszkár, (VII., Kertész-u. 43, sz.) 24.226.—. — I., Uj Szent János kórház **burkoló munka.** vitéz Lukóy Emil, (I., Hadapród-u. 10/a.) 3.206.—.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Föld-, kőmüves- és elhelyező munkára a Szt. László-kórházban épitendő új pavillonnál. Pályázni lehet június 4-én d. e. 10 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Asztalos munkára ugyanott. Pályázni lehet június 4-én d. e. 10 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Burkoló munkára ugyanott. Pályázni lehet június 4-én d. e. 10 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Textilanyagok, kötöttáruk, gummipelenkák és lábbelik szállítására a gyermekfelruházó akciók részére. Pályázni lehet június 18-án d. e. 10 óráig a szociálpolitikai ügyosztályon.

Portlandcementcsövek és idomdarabok szállítására. Pályázni lehet június 4-én d. e. 10 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztályon.

Kőanyagcsövek szállítására. Pályázni lehet június 4-én d. e. 10 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztályon.

Csatornázási munkára a Törökbálinti-úton. Pályázni lehet június 4-én d. e. 10 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztályon.

Betegfelvonó szerelésére és szállítására a Szent István-kórházban. Pályázni lehet május 28-án d. e. 10 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Téli posztó, szövet és bélésanyagok szállítására. Pályázni lehet május 31-én d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Útrendezési munkára a Fodor-utcában. Pályázni lehet május 31-én d. e. 10 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztályon.

Útrendezési munkára a Lógodi-utcában. Pályázni lehet május 31-én d. e. 10 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztályon.

Útrendezési munkára a Lenke-úton. Pályázni lehet május 31-én d. e. 10 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztályon.

Hutaólom szállítására az üzemek részére. Pályázni lehet május 27-én d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Gépház épités összes munkáira a Vizmüvek részére. Pályázni lehet május 31-én d. e. 11 óráig a Vizmüvek igazgatóságánál.

Cordatic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a székesfőváros Gyermekfelruházása, Csecsemőkelengye ellátása stb. részére szükséges textilanyagok, kötöttáruk, gummipelenkák és lábbelik közszállitására.

A beszerzendő mennyiség a következő:

1.	Nyomott parchend, sötétkék fehérpettyes	3200	m
2.	Télikabát-szövet, szürke és barna szinben	1000	„
3.	Strux fiúnadrágra, szürkeszőldes szinben	4300	„
4.	Tenisflanell, világoskék szinben	2000	„
5.	Gyermekszwetter 6—16 évig	1800	drb.
6.	Harisnya, gyermekeknek	5000	pár
7.	Börcipő box, 24—44 számig	5000	„
8.	Pólyahuzat-vászon	1660	m
9.	Pelenkavászon	12500	„
10.	Dupla flanell	1350	„
11.	Tenisflanell világoskék és rózsaszinben	600	„
12.	Flanelltakaró világoskék és rózsaszinben	2500	drb.
13.	Kötöttrékli	2000	„
14.	Gummirozott vászonpelenka	5000	„
15.	Fehérvászon	2500	m
16.	Pelenkavászon	3600	„
17.	Fehér köper	140	„
18.	Dupla flanell	230	„
19.	Nyomott karton	900	„
20.	Kötöttrékli	350	drb.
21.	Fehér köper	900	m
22.	Nyomott karton	4000	„
23.	Cloth bélésnek	800	„
24.	Vattelin	100	kg
25.	Molinó	5000	m

A közszállitás költségei biztositva vannak.

Ezen közszállitásból a kisipar körébe tartozó munkák a Közszállitási Szabályzat 51. §-a értelmében kisiparosok, kisiparosok szövetkezete, alkalmi egyesülete, szállitócsoportjai részére van fenntartva, másnak csak akkor lehet odaitélni, ha elfogadható kisipari ajánlat nincs.

A különböző iparágakhoz artozó cikkekre külön-külön kell ajánlatot tenni.

Az aláirt és megfelelően elkészitett ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva az Inségesek Székesfővárosi Hatósági Foglalkoztatónál (VIII. ker., Dologház-utca 3. szám alatt) **1935. évi június hó 18. napján délelőtt 8—10 óra között** személyesen, vagy megbizott útján kell benyujtani.

Az ajánlatokat tartalmazó borítékra a következő cim irandó: „Ajánlat a Székesfőváros Gyermekfelruházása, Csecsemőkelengye Ellátása, stb. részére beszerzendő textil és egyéb cikkek szállitása tárgyában". A borítékon külön fel kell tüntetni, hogy a pályázat 1. textil és gummiáru, 2. kötöttáru, 3. lábbeli szállitására vonatkozik.

Az ajánlati minta, a feltételek, költségvetési ürlap és árumintáik az Inségesek Székesfővárosi Hatósági Foglalkoztató helyiségében: VIII. ker., Dologház-utca 3. szám alatt a hivatalos órák alatt megtekinthetők és díjtalanul megszerezhetők.

Ugyanott nyerhetők a szükséges felvilágositások a közszállitással kapcsolatban felmerülhető kérdésekre.

A szerződési illetéket a vonatkozó pénzügyi szabályok szerint kell leróni.

Budapest, 1935. év május hó 15-én.

A székesfőváros polgármestere.

Ilkovits J. Budapest

központi fütés- és vízvezetéki vállalata

V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

EREDETI ANGOL
TIMKEN-CSAPÁGYAK
DEÁK BÉLA VI., JÓKAI-TÉR 2. Telefon: 15—1—98

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 május 29. — 22. szám

Fővárosi Hírlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Gömbös Gyula:

Feladatom meghódítani Budapestet,

az ország szívét. A szívet pedig csak szeretettel lehet meghódítani és azzal a lelkesedéssel, amellyel minden nagy ügyet szolgálni kell

Az országos párt és vele az egész ország azt kívánja, hogy Budapest az ország szíve legyen: erősen dobbanó magyar szív

Még néhány nap és az urnák elé járulhat Budapest népe és pedig először úgy, hogy társadalma, osztályai egységbe olvadva, eleget tegyen *Gömbös* Gyula miniszterelnök ama kívánságának, amelyet a pénteki monstre-gyűlésen oly erőteljesen fejezett ki: *forrjon össze egységben, alázatos lélekkel, de dacos magyarsággal nemcsak a mi táborunk, hanem az egész ország is.*

Meghódítani Budapestet, az ország szívét! — adta ki a vezéri jelszót a miniszterelnök és meghatározta az eszközöket is, amikor mindenki okulására, az eljövendő új városháza legszebb programpontjaként kijelentette azt is, hogy *a szivet pedig csak szeretettel lehet meghóditani* és azzal a lelkesedéssel, amellyel minden nagy ügyet szolgálni kell. Budapest választóközönsége ezuttal tényleg a legmagasabb lelkesedéssel fogja szolgálni mindnyájunk nagy ügyét, a politikamentes, a szeretet, a béke, a munka, a nyugalom, a nép jólétéről való gondoskodás városházának megépítését. A tömegek lelkesedéssel indulnak a szavazóurnához, aminek első nagy sikere, hogy a NEP a főváros minden kerületében indul és pedig Budapest népességének minden rétegéből gondosan és igazságosan összeválogatott tekintélyes és vonzó listával. Az utolsó héten még a pártok, a győzelem reményében, az utolsó erőfeszítésekkel fognak élni, de mindez nem érinti a Nemzeti Egységet, amely tökéletes szervezettségében, lelkes táborának összetartásában bízva, akár azonnal indulhatna az urnák elé.

A szervezettségnek, a lélekben való egybeforrásnak, a lángoló együttérzésnek felemelő példáját mutatta az a nagygyűlés, amelyen *Gömbös* Gyula miniszterelnök pénteken, a Nemzeti Lovardában szólt Budapest népéhez. De ezen a gyűlésen minden eddiginél élesebben bontakozott ki a nagyközönség előtt az a kép, hogy mi a NEP fővárosi politikája és mit jelent az a friss szellem, amelyet a NEP a városházán akar megvalósítani. Ha akadtak volna még kételkedők, akik nem voltak tisztában azzal, hogy itt nem egy új politikai hatalmaskodásnak, hanem testvéri megértésnek korszaka következik el: most meggyőződhettek róla. Nyugalmat, rendet, békét akarunk a városházán, — hallottuk már számtalanszor, de ennek eddig nem voltak meg a szükséges és elmaradhatatlan eszközei. Most hiszünk benne, hogy elérkezünk oda, hogy a tisztviselői kar minden politikától mentesen állhasson a főváros egész lakosságának szolgálatára. Hinni kell azt is, hogy a jövőben a tisztviselői kar előmenetele kizárólag tehetség és a becsületesen végzett munka eredménye lehessen. A munkához, a közönség pártatlan kiszolgálásához meg kell, hogy legyen a tisztviselői karnak a jövőben a szükséges nyugalma és biztonsága. Erre garancia az, amit *Zsitvay* Tibor, a fővárosi szervezet elnöke, a pénteki gyűlésen mondott és amely szerint *a szanálást úgy fogják végrehajtani, hogy a tisztviselők fizetésére abból semmiféle kár ne származzon.* De szólott a pártelnök a *státusrendezésről is,* amelyet szintén közeli feladatnak minősített és amellyel vonatkozásban hangoztatta, hogy a NEP *nem hatalmát, hanem igazságérzetét akarja megmutatni a főváros alkalmazottaival és tisztviselőivel.*

Emellett *Zsitvay* Tibornak, a NEP-nek, a fővárosi frakciónak nagyon szép, szociális lélekkel telt, magas, kultúrális törekvésekkel ékes programja van, amelynek részleteit több izben hallottuk a választási agitáció során. Mindennek megvalósításánál pedig már nem a *polgári,* hanem a *nemzeti* gondolat jegyében fog a városháza dolgozni. Az összeolvadó osztályok, a leomló válaszfalak, a magyar munkásság exkluzív és éppenséggel nem felemelő különállásának megszüntetése immár igen közeli feladat. Ennek, a munkásság felszabadításának első nagy lépése *az érdekképviseleti törvény gyors megalkotása.* Budapest közvéleménye ettől a törvénytől a munkásságnak a kasztszellemből való kiszabadítását várja. Magának a munkásságnak már széles rétegei megérezték ezt és megkezdődött a munkásság nagy részének a Nemzeti Egység mozgalmához való csatlakozása. Igy megnövekedett erővel és táborral indulunk neki az utolsó hétnek, az utolsó rohamnak Budapest meghódításáért.

ZSITVAY TIBOR:

A főváros és a kormány között nincsenek ütközőpontok

„A Nemzeti Egység, amelynek vezetőszerepet kell elfoglalni a főváros parlamentjében, nem gyülöletet és harcot, hanem békét, munkát és szeretetet visz be a közgyülés termébe"

A *Nemzeti Egység* gondolatának diadalmas előretörése a főváros törvényhatósági életében kétségkívül a legnagyobb reménykedéssel tölti el Budapest polgárságát, mert hiszen

a kormányzó pártnak gyors, modern és minden bürokratikus sallangtól ment alkotni tudása már bebizonyosodott az országos politikában.

Budapest, az ország szíve — életének a vidékéhez viszonyítva lázasabb tempójú lendületében — szükségképpen még inkább várja a gyors cselekvést, mint az ország bárminő más vonatkozású része. A várospolitikának ezekről *a legsürgősebben megoldandó feladatairól* a következő rendkívüli fontosságú kijelentéseket tette

ZSITVAY TIBOR,

a *Nemzeti Egység Pártja* fővárosi szervezetének elnöke:

— Ilyen elsősorban megoldandó probléma a szanálás, amelyet azonban úgy akarunk végrehajtani, hogy a tisztviselők fizetésére abból semmiféle hátrány ne származzék. A másik legközelebbi feladat a státusrendezés, amelynek nem az a célja, hogy új stallumokat létesítsünk, hanem az, hogy a fővárosnál elhelyezkedett fiatal, becsületes munkaerők számára az előmenetel lehetőségeit biztosítsuk. Nem fogunk ismerni protekciót, hanem kizárólag a tehetség, rátermettség és a főváros ügyeinek becsületes szolgálata lesznek a döntő szempontok. A NEP nem hatalmát, hanem igazságérzetét akarja megismertetni a főváros alkalmazottaival és tisztviselőivel a Városháza parlamentjében. A főváros és a kormány között

etekintetben, de más tekintetekben sincsenek ütközőpontok és megvan a lehetőség a legteljesebb összhangra, a zavartalan kooperációra.

Közmunkák teremtésével és az idegenforgalom fejlesztésével kapcsolatban *Zsitvay* Tibor a következőket mondotta:

— A városszépítés és városrendezés terén is sok a tennivaló, hogy kireperáljuk azt a sok tévedést és bűnt, amit az elődök, nyilván jóhiszeműen, az istenadta szépségek ellen elkövettek. Természeti kincseink kihasználása, az idegenforgalom fellendülése olyan piacokért is kárpótolhat bennünket, ahova ma még nem tudjuk eljuttatni agrártermékeinket. A leggyümölcsözőbb városfejlesztési beruházás pedig az lesz, ha omladozó háztömbök lebontásával egészséges parkokat és gyermekjátszóterek százait létesíti a főváros. A huszonegy milliós beruházási programon kívül, amelyet a kormány már jóváhagyott, sok állami közmunka is lesz a fővárosban, amely mind munkaalkalmat biztosít.

A szociális kérdésekkel, főleg a munkáskérdéssel kapcsolatban *Zsitvay* Tibor a következő nyilatkozatot tette:

— A Nemzeti Egység olyan nagy átmérőjű kör, amely nem ismer különbséget munkás és polgár között. Azt akarom, hogy a munkásság felszabadulljon a szakszervezetek terrorja alól. A mi harcunk a munkásság felszabadulását fogja jelenteni. A Nemzeti Egység, amelynek vezetőszerepet kell elfoglalnia a főváros parlamentjében, nem gyűlöletet és harcot, hanem békét, munkát és szeretetet visz be a közgyűlés termébe.

BORNEMISZA GÉZA:

Budapest népe sem követhet más utat...

A kereskedelemügyi miniszter nyilatkozata a Fővárosi Hirlapnak a szavazás várható eredményéről

A választási agitáció széles terjedelmű munkájában kimagasló szerepet vitt *Bornemisza* Géza kereskedelmi miniszter, aki *a kormány tagjai közül a legtöbb választói gyűlésen vett részt és ismertette a hallgatósággal a kormány célkitűzéseit.* A kereskedelmi miniszter ilyformán teljesen áttekinthető képet nyert arról a hatásról, amit a *NEP komoly és reális programja* a főváros közönségére gyakorolt. Közvetlen közelségből tapasztalhatta, hogy a Nemzeti Egységben való hit és reménykedés átitatódott Budapest lelkületébe, amelynek visszhangja a NEP győzelmében fog kifejezést nyerni.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa kérdést intézett

Bornemisza Géza
kereskedelmi miniszterhez,

aki a szavazás előtti kilátásokról a következő nyilatkozatot tette:

— A fővárosi választások küszöbén *legnagyobb reménységgel* nézek a választás eredménye elé. A Nemzeti Egység Pártjának alapos és lelkiismeretes szervezési munkája úgy az országgyűlési képviselőválasztások idején, mint a mostani választásokat megelőzően olyan eredményeket *produkált*, hogy azokban

biztosítékát látom az újabb sikernek.

— Budapest népe jól ismeri a Nemzeti Egység célkitűzéseit és legutóbb megismerhette azokat a miniszterelnök beszédéből. Meg vagyok győződve arról, hogy

a magyar főváros azonosítja magát ezekkel a célkitűzésekkel és igazolni fogja az eredményeket, amelyeket országos viszonylatban a nemzeti egység gondolata eddig elért.

És most, amikor az urnák elé járul ismét a főváros szavazóközönsége, erről bizonyára tanuságot is fog tenni.

— Mi, akik kezdettől fogva a széles néprétegek,

a kisegzisztenciák, a kiskereskedők és kisiparosok érdekében sürgős tennivalókat és reformokat hirdetünk,

hittel és meggyőződéssel reméljük, hogy *Budapest népe nem követhet más utat, mint amit számára az egész ország csak legutóbb mutatott meg. Ezen az úton az ország fővárosa találkozni fog a falu népével.*

A kereskedelmi miniszter meggyőződését valóra fogja váltani a választások végső eredménye, amely Budapestnek a fejlődést, a felfelé ívelést és a boldog jövőt fogja meghozni.

A NEP győzelme után új szellem vonul be a városháza ódon falai közé

A befejezéshez közeledő budapesti választási agitáció legnagyobb eseménye az a megnyilatkozás volt, ami *Gömbös* Gyula miniszterelnök részéről hangzott el a mult hét péntekjén a Nemzeti Lovarda tízezeres hallgatósága előtt. A miniszterelnök őszinte szívből fakadó fejtegetései a maguk egyszerű tisztaságukkal megtalálták az utat Budapest közvéleményének a lelkületéhez és bizonyos, hogy *Gömbös* Gyula miniszterelnök beszéde emlékezetes marad, mert mintegy irányító fáklya világít a főváros jövő útjára.

A miniszterelnök átütőerejű nagy beszédéről kérdést intéztünk a főváros Nemzeti Egységpárti országgyűlési képviselőihez, akik felfogásukat az alábbiakban fejtették ki a *Fővárosi Hírlap* munkatársa előtt:

Petracsek Lajos:

— Rendkívül magasröptű politikai fejtegetést hallottunk a miniszterelnöktől, ki a maga realitások iránti érzékével *az ország közvéleményének kialakulásában nagy szerepet vivő Budapest közönségének meghódítására indult a lovardai felszólalásával.* Az a spontán és ismételten megnyilatkozó tetszésnyilvánítás, amelyre a beszéd meghallgatására egybegyültek ragadtatták magukat, igazolja, hogy

Gömbös Gyula beszédével megfogta a lelkeket

és híveit az eddiginél is fokozottabb mértékben nyerte meg *a nemzeti egység gondolatkörének és reformterveinek.*

Pőzel István:

— Budapest polgárságában a miniszterelnök úr szavai a legélénkebb visszhangra találtak és különösen *Gömbös* Gyula beszédének bevezető része, amelyben

általánosságban magáévá tette Zsitvay Tibor nagyvonalú fővárosi programját.

Az a tény, hogy *Gömbös* Gyula jelöltséget vállalt a törvényhatósági tagságra és most pedig maga is a választók elé lépett, hogy bizalmukat és támogatásukat kérje, azt a biztos reményt kelti, hogy *a főváros és a kormány között a szívélyes együttműködés, a baráti viszony erős gyökereket ver és az államhatalom képviselőjében a főváros érdekei meleg szószólóra találnak.* Az állam és a kormány támogatására igen nagy szüksége lesz a fővárosnak,

különösen az idegenforgalom fejlesztése, Budapest-Fürdőváros megvalósulása és Nagy-Budapest megteremtése érdekében.

Ezeket a problémákat, valamint a nagyvonalú egyéb fővárosi vonatkozású elgondolásokat *a kormányhatalom részéről való megértés és hozzájárulás nélkül nem tudnánk megvalósítani.* Minden pártpolitikától menten, higgadt megfontolással és tárgyilagossággal meg kell állapítani, hogy

a főváros és kormány harmonikus munkája

feltétlenül szükségessé teszi a nemzeti egység erőteljes kialakulását a város parlamentjében is.

Terbócz Imre:

— A miniszterelnök beszédének nagy jelentősége abban van, hogy *Zsitvay* Tibor, a fővárosi szervezet vezetője által elmondott nagyszabású várospolitikai programot *elvileg ma gáévá tette* és így megadta a komoly lehetőségét annak, hogy

a törvényhatóság összeülése után megindulhat a komoly munka.

amely hivatott lesz Budapest közgyűlését új alapokra fektetni és a város fejlődését egy szebb jövő felé irányítani.

— A Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezete is bebizonyította teljes egészében vitalitását, ami kifejezésre jut elsősorban azáltal, hogy *az összes fővárosi pártok között a legtöbb ajánlást a Nemzeti Egység Pártja kapta.*

A Nemzeti Egység jelöltjeit 50.000 fővárosi választó ajánlotta.

Ez az óriási szám egymaga garancia arra, hogy *a fővárosi választásoknál a Nemzeti Egység Pártja imponáló eredményeket ér el.*

— Minden kerületből azonban csak 1500 ajánlást nyujtottunk be a választási bizottságnak, holott a legkisebb kerületben is a szükséges ajánlások számának háromszorosát gyüjtöttük össze. Az eddigi eredmények feljogosítanak minket arra, hogy *a törvényhatósági választások el éa legnagyobb bizalommal tekintsünk.*

vitéz Tóth András:

— *Gömbös* Gyula miniszterelnöknek a Nemzeti Lovardában tartott nagy beszéde, annak rendkívüli politikai fontosságán kívül, nagy megnyugvást és örömöt nyujtott a főváros lakosságának is. *Budapest népe megelégedéssel láthatja, milyen szeretettel és jóindulattal kezeli a miniszterelnök és kormánya a fővárost.* Ezen a gyűlésen *Zsitvay Tibor, a NEP fővárosi szervezetének elnöke, hatalmas, átfogó programot adott a kommunális tennivalókról.* Erre

a programra ott a választóközönség színe előtt jelentette ki a miniszterelnök, hogy ahhoz elvben hozzájárul.

Aki ismeri — aminthogy ma már az egész magyarság ismeri — *Gömbös* Gyulát, tudja, mit jelent az. Röviden: Budapest életének, fejlődésének új, nagy lendülettel való fejlődését.

Usetty Béla:

— A miniszterelnök beszédét két szempontból tartom nagyjelentőségűnek: az első az, hogy hitvallást tett Budapest választóinak ezrei előtt *a fővárosi ügyek szeretetteljes felkarolása és annak a széles perspektivájú városépítő programnak a támogatása mellett, amelyet Zsitvay Tibor, mint a fővárosi pártszervezet elnöke hirdetett.* De nagyjelentőségűnek tartom a beszédet *a nemzeti egység eszményeinek* és célkitűzéseinek propagálása szempontjából is.

Gömbös Gyula Budapest népét választotta ki ezúttal annak a fórumnak, amely előtt messzehangzó politikai enunciációkat tett.

Ezekben bejelentette azt a készségét, hogy „minden magyar lélek kapuján kopogtat", hogy megnyerje a nemzet egyetemét szolgáló terveknek azokat is, akik még közömbösek, vagy szemben állnak vele. Jó hatást keltett, hogy egész beszédét *a békülékenység szelleme hatotta át* s ezzel a baráti jobbot nyujtó tendencián nem változtatott néhány ironikus megjegyzés sem.

Sok realitás hangzott el a Nemzeti Lovardában tartott többi beszédekben is.

Az egészséges optimizmus jele, amelynek során olyan messzemenő terveknek az eszméi is felvetődtek, amelyeknek megvalósítása a legközelebbi jövőben nem várható ugyan, de érlelésük és előkészítésük *mindenesetre a közérdeket szolgálják.*

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., Baross-utca 77. sz. Telefon: 33-5-42

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ-MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8.
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78.
Közp. fűtés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

Kreisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KŐVEZŐMESTEREK, UT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

A VEZÉR SZAVA

A két választási küzdelem alatt, az országgyülési és a kommunális választási harc hevében pénteken találkozott másodszor Budapest népe Gömbös Gyula miniszterelnökkel. Ezuttal is a Nemzeti Lovarda volt a nagy esemény színhelye. Magára a közönségre is rányomta bélyegét az a szellem, amelyet Gömbös Gyula képviselt. Soha még magyar gyülésen, akár a vidéken, akár Budapesten olyan fegyelmet, olyan rendet, olyan katonás drillt, mint ezen az ülésen, még nem láttunk. A rend és fegyelem azonban egy pillanatig sem jelenti a lelkesedés, a szivből jövő kitörések halálát, vagy csak megfékezését is.

Gömbös Gyula megjelenése már maga is megfogta ezt a közönséget. Szürke ruhában, kezében szürke kalappal egészen váratlanul bukkant fel az emelvényen, hogy úgy mondjuk, ott termett hallgatói előtt. És már abban a pillanatban köszöntésre lendült föl a karja, mire a tizezres tábor szintén kézfelemeléssel üdvözli a Vezért. Egy pillanat és összeforrott a szónok és közönsége. Tele könnyedséggel, közvetlenséggel magával ragad mindenkit. Hivatásának tudatában hangzik el mondanivalója, vannak lelkes kitörései, vannak szinte nehezen kisérhető lendületei, de a következő pillanatban már megint közvetlen barát, bajtárs, testvér.

Maga a beszéd csupa béke, nyugalom, derü. Tele bizakodással, reménységgel. Semmi abból, amit szemére szoktak hányni. Nem forradalmár, hanem alkotó. Ahányszor csak tudja, maga is hangoztatja, hogy miután semmit sem akar elhamarkodottan cselekedni, semmiben nem hajlandó olyan eszközökhöz nyulni, amelyek rombolnának. Amíg nincs új alkotás, addig csak a régit akarja javítani. Vonatkozik ez elsősorban a fővárosra is, amelyet szintén nem kiván a reformok elől elzárni, egyelőre azonban még csak annyit jelentett ki, hogy azokat a kérdéseket, amelyek Zsitvay Tibor nagyszabású programjában foglaltatnak, elvileg elfogadja.

A pénteki nap különben különösen érdekes politikai nap volt. Ez a beszéd, amelyet most hallottunk Gömbös Gyula szájából, huszonnégy órával előbb még nem születhetett volna meg. Huszonnégy órán belül vetődött fény ugyanis bizonyos ellenzéki megmozdulásra, bizonyos ellenzéki frontalapító kisérletre. A késő esti lapok voltak azok, amelyekből a közönség mindenről értesülhetett. De mindenki ismeri Gömbös Gyulát, a nagyszerü taktikust, a friss elmét, akinek szelleme állandóan védekezésre és támadásra kész penge. Ezúttal is mindenki kérdőjelként meredt a miniszterelnökre, mintha mindenkinek a szemében ez a kérdés kiváncsiskodott volna:

— Fog-e felelni, fog-e válaszolni?

Még csak órákkal előbb robbantak ki bizonyos hirek és mégis ezek a kérdések önmagukban hordták a feleletet. Mindenki ismeri annyira Gömbös Gyulát, hogy egy-egy földobott labdát azonnal elkap, hogy egy-egy kérdésre, amely még csak a közvélemény mélyén kering, azonnal válaszol. Ezúttal is szinte az első mondatok után, már a vérbeli politikus, az edzett harcos ugrott ki beszédéből. Hadakozott, vágásokat adott, talán el sem hangzott vádakat parirozott ki, ott vivott a közönség előtt izgalmas, elegáns tempóban a láthatatlan ellenfelekkel. Egy-egy bevágása, egy-egy bravuros támadása, egy-egy finom szellemessége, sohasem bántó, mindig elegáns csipkedése egyik forró sikert a másik után hozta. A közönség éljenzett, tapsolt, szinte azt láttuk a szemekből, hogy mindenki a magáénak vallja a győzelmet, amelyet a nagyszerü bajvivő itt, előtte a pódiumon folytat.

Aztán megint meleg, szép tirádák, egy zengő magyar lélek nagyszerü szólamai, amelyek tapsorkán szárnyain szálltak ki a Nemzeti Lovarda ünnepi teréből.

A miniszterelnök azonban siet, öt perc mulva már máshol van nagyon fontos dolga, búcsúzik melegen, szeretettel és a közönség áradó tapsai követik, amint eltünik hátul, az emelvény mögött.

VADÁSZ GYULA
mozaiklapgyára és épitési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

Kortesfogás a választás elhalasztásáról elterjedt hír,

jelenti ki a Fővárosi Hirlapban Kauser István, a NEP igazgatója

A fővárosi törvényhatósági választások előestéjén vagyunk, néhány nap választ el attól, hogy Budapest népe az úrnák elé járuljon és megválassza törvényhatósági képviselőit. Az elmúlt többhetes küzdelemben az agitáció minden eszközét felhasználták a pártok és tovább tart ez az agitáció most is, miután bizonyossá vált, hogy

nem lesz úgynevezett néma hét.

A pártok már mind beadták bolettáikat, tehát ezek számadatai alapján bizonyos előzetes kép máris kialakult a pártok erőviszonyairól. A *Nemzeti Egység Pártja*, hatalmas fővárosi szervezetének fáradságot nem ismerő munkája révén, nagy mértékben előre tört ebben az agitációs munkában és az ajánlások terén is. Minden jel arra mutat, hogy

az országos eredmények meg fognak ismétlődni a fővárosi viszonylatban is,

noha itt egész más szemszögből és más összehasonlítás alapján kell a várható eredményeket elbirálni. Nem szabad ugyanis elfeledni, hogy míg egyrészt a régi Kozma-féle pártnak százötven bizottsági tagsági hely közül tizenkilenc hely jutott a választások eredményeképpen, addig most csupán száznyolc bizottsági tag megválasztására kerül a sor, ami azt jelenti, hogy *ez az említett tizenkilences szám, arányositva a mai helyzethez, tizenháromnak felel meg.*

A *Nemzeti Egység Pártjának* hatalmas előretörését az fogja bizonyitani, hogy szemben a legutóbbi választások eredményével, *hány taggal tudja növelni ezt a tizenhármas számot.* A *Fővárosi Hirlap* már megírta *Petracsek* Lajos országgyülési képviselő, bizottsági tagjelölt nyilatkozata alapján, hogy

legalább harminc-harminckét tagsági helyre számit a Nemzeti Egység Pártja, ami közel háromszoros emelkedésnek felel meg.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste hivatali helyiségében dr. *Kauser* Istvánt, a *Nemzeti Egység Pártja* fővárosi szervezetének agilis és a legutóbbi választási eredmény alapján nagy tekintélynek örvendő igazgatóját, hogy tőle felvilágositást kérjen a boletták benyujtásáról, a várható eredményről és arról a mai napon felmerült hirről, hogy a választásokat elhalasztják. *Kauser* István igazgatót éppen nagy munkában találtuk, dolgozószobájában egymásután jelentek meg a kerlüeti titkárok, szervezési vezetők. Ezt az óramüpontossággal dolgozó szervezetet hallatlan nyugalommal, tájékozottsággal és alapossággal dirigálja a párt népszerü és nagytekintélyü igazgatója.

Kauser István dr.

igazgató kérdéseinkre a következő nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* számára:

— A Nemzeti Egység Pártja a mostani ajánlások idején *ötvenötezer bolettát* gyüjtött és *ebből a nagy számból kerületenként egységesen 1500—1500 darabot nyujtottak be.* A boletták egy könyvbe kötve, pontosan sorszámmal ellátva adtuk át, hogy a külsőségekben is dokumentáljuk a rendet és a fegyelmet. A választási bizottságok véleménye alapján a Nemzeti Egység Pártjának boletti voltak a legrendesebbek, a legáttekinthetőbbek. Ennek természetes eredménye az volt, hogy a választási bizottságok, kivétel nélkül, az összes kerületekben ajánlásainkat elfogadták.

A fővárosi választás várható eredményéről kérdeztük meg *Kauser* igazgatót, aki ez alkalommal számszerü kalkulációt nem tartott még időszerünek, s ezért általánosságban az alábbiakban körvonalazta nézetét:

— A boletták összegyüjtésekor megnyilvánult közhangulat, melynek eredménye az ötvenötezres, tehát minden párt gyüjtését messze felülhaladó szám volt, előre biztos reményét adja annak, hogy — mint az elmult országgyülési választásokon, — *a törvényhatósági választásokon leadandó szavazatok közül is a Nemzeti Egység Pártja fogja a legtöbbet elkönyveltetni.*

Megemlítettük még *Kauser* István igazgatónak azt a legfrissebb és egyáltalán nem bizonytalan eredetü hirt, amely arrról szól, hogy *a fővárosi választások elhalasztását tervezik. Kauser* István csodálkozással hallotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársától az újabban lanszírozott híreket, majd határozott hangon ezeket mondta:

— Egyáltalán nem tudok erről, ez a hír teljesen alaptalan. De nem is egyéb, mint az ellenzék kortesfogása.

*

A *Nemzeti Egység Pártjában* tovább folyik a munka. Sürgés-forgás mindenütt, itt a központban sürüsödik össze annak az életnek szakadatlan lüktetése, amely a főváros minden kerületében a Nemzeti Egység gondolatát hirdeti. Ebben a fárasztó és nagy körültekintést kívánó munkában ott tevékenykednek a titkárok és a propaganda-szervezet kitünő vezetői, akik agilis, precíz és minden elismerést megérdemlő munkájukkal a legnagyobb mértékben megkönnyitik a Nemzeti Egység hatalmas gondolatának páratlan népszerüsitését.

Megtörténtek az előkészületek Budapest sorsának eldöntéséhez

A főváros minden kerületében indul a NEP listája

Nagy harci zaj és lármás készülödés jegyében indult a törvényhatósági választási előkészület. A kétségtelenül tömegekkel rendelkező pártokon kivül egész sereg törpepárt, frakció és csoportosulás kezdte döngetni a városháza kapuit, hogy néhány mandátumot szerezzen és mint hangos „tényező" vonuljon be a főváros parlamentjébe. *Sokszor megtévesztő, gyakran nevetséges és komolytalan elnevezésü pártok alakultak egy-egy elhagyott kerületi kaszinóban, vagy valamelyik kávéház homályos sarkában* és néhány akarnok kidolgozta a haditervet, amellyel meg lehet vívni a sikeres csatát.

Alakultak pártok, amelyek nem átallották elnevezésükbe az egységes jelzőt is beleveni, csakhogy ily módon megtévesszék a közönséget és esetleg azt a látszatot ébresszék, hogy valamilyen formában közük van a Nemzeti Egység Pártjához.

A NEP nagyszerüen müködő propagandája széjjelfújta ezeket a szánalmas próbálkozásokat és ez a magyarázata annak, hogy *a szombati napon esedékessé vált ajánlási felvonulásból hiányoztak a naiv kisérletezők.*

Az ajánlások benyujtásával eldölt az a kérdés is, hogy *milyen pártok támaszkodhatnak valóban a tömegekre és milyen pártok azok, amelyek verejtékes kinlódással tudták összeszedni a kerületenként előirt ezer ajánlási szelvényt és ugyanannyi hiteles aláirást.*

A Nemzeti Egység Pártja imponáló egyszerüséggel jelent meg a választási elnökök előtt és minden kerületben egyformán ezerötszáz ajánlást nyujtott be, amely íveken Budapest polgárságának értékes nevei olvashatók.

A Nemzeti Egység Pártjának nem kellett harcolnia, nem kellett trükkökkel és egyéb elitélendő eszközökkel dolgoznia, nem kellett a választópolgárokat molesztálni, mert olyan tömegekben jelentkeztek a kerületi pártirodákban a NEP hivei, hogy *az úgynevezett boletták néhány óra alatt bőségesen biztositva voltak a szükséges mennyiségnél jóval nagyobb méretekben.* Valószinüleg nem okozott nehézséget az ajánlások megszerzése a *Keresztény Községi Pártnak sem,*

a többi pártok azonban már kénytelenek voltak lemondani olyan kerületekben való indulásról, ahol számukra a közönség rokonszenve és bizalma hiányzott.

Amint látható a jobboldali pártok mellett Budapest választópolgárságának túlnyomó része tett hitet és különösen *megkapó az a hatalmas lelkesedés, ami a Nemzeti Egység Pártja mozgalmát végig kisérte.*

A választási bizottságok vasárnap este ültek össze, hogy átvegyék az ajánlásokat. Ott, ahol hiányzott a kellő számú ajánlás, a pártokat *pót-*

lásra utasitották. A hétfő esti újabb ülésen azután a benyujtott pótlások alapján

döntöttek a pártok indulásáról,

majd pedig *sorsházás útján az egyes kerületekben a pártok sorszámáról.* Figyelemreméltó, hogy a *Nemzeti Egység Pártjának listája Budapest valamennyi kerületében indul.* A választási bizottságok végleges döntése a következő:

I. kerület:

1. Ripka-párt
2. **NEMZETI EGYSÉG PARTJA**
3. Kereszténypárt

II. kerület:

1. **NEMZETI EGYSÉG PARTJA**
2. Szociáldemokratapárt
3. Kereszténypárt
4. Egyesült ellenzék

(A keresztény ellenzék nem pótolt.)

III. kerület:

1. Egyesült ellenzék
2. III. kerületi Reformpárt
3. Szociáldemokratapárt
4. Kereszténypárt
5. Keresztény ellenzék
6. **NEMZETI EGYSÉG PARTJA**

IV. kerület:

1. **NEMZETI EGYSÉG PARTJA**
2. Egyesült ellenzék
3. Kereszténypárt

V. kerület:

1. **NEMZETI EGYSÉG PARTJA**
2. Szociáldemokratapárt
3. Kereszténypárt
4. Egyesült ellenzék

VI. kerület:

A választási bizottság átvette ugyan a jelenlevő pártmegbizottaktól a pótajánlásokat, döntésre azonban lapunk zártáig nem került sor. Ebben a kerületben *nem sikerült a pótlás Klár Zoltán pártjának.*

VII. kerület:

1. Kereszténypárt
2. Szociáldemokratapárt
3. Egyesült ellenzék
4. Keresztény ellenzék
5. Szabadság Front
6. **NEMZETI EGYSÉG PARTJA**

VIII. kerület:

1. Kereszténypárt
2. Szociáldemokratapárt
3. Egyesült ellenzék
4. **NEMZETI EGYSÉG PARTJA**

IX. kerület:

Lapunk zártáig nincs sorsolás. Indul: a **NEMZETI EGYSÉG PARTJA,** a kereszténypárt és a szociáldemokratapárt.

X. kerület:

1. Szociáldemokratapárt
2. Egyesült ellenzék
3. Kereszténypárt
4. **NEMZETI EGYSÉG PARTJA**

XI. kerület:

1. Szociáldemokratapárt
2. Egyesült ellenzék
3. Kereszténypárt
4. **NEMZETI EGYSÉG PARTJA**
5. Keresztény ellenzék

XII. kerület:

Lapunk zártáig nem történt meg a sorsolás ebben a kerületben, azonban csak a **NEMZETI EGYSÉG PARTJA** és a kereszténypárt indult.

XIII. kerület:

1. Szociáldemokratapárt
2. **NEMZETI EGYSÉG PARTJA**
3. Kereszténypárt

XIV. kerület:

1. Kereszténypárt
2. Szociáldemokratapárt
3. Egyesült ellenzék
4. **NEMZETI EGYSÉG PARTJA**

Színes falburkoló csempe.
Alkalmi tételek.
»CALCIUM«
építésianyag termelő és kereskedelmi részvénytársaság
Budapest, VI., Jász-utca 42. Telefon: 907-42

RÉVÉSZ ÉS HUSZÁR
autótechnikai cikkek és láncok. Durex-dugattyú vezérképviselet
Budapest, VI., Jókai-tér 7. Tel.: 18-9-54

WAHL-FERENC lakatos mester
VAS ÉS FÉMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII. Víg-utca 39. Telefon: 316-45

Parkettázó és padlózási vállalat
LÁNG JÓZSEF kartellen kívül
Budapest, VI., Bajnok-utca 1. Tel.: 199-65 és 181-30.
Új és javitási munkát szakszerű kivitelben, gyorsan és olcsón készit.

Gömbös Gyula miniszterelnök

Budapest népéhez intézett szózatát tizezres tömeg mámoros lelkesedése ünnepelte

A NEP választási mozgalmának jelentősebb eseményei az elmult héten

Pénteken este zajlott le a Nemzeti Lovardában az a nagyszabású választói nagygyülés, amely most a törvényhatósági választás küszöbén a *Nemzeti Egység* táborába sorakozott polgárság és munkásság szinte példátlanul impozáns és fényes seregszemléje volt. Már hat óra előtt jóval sürü sorokban gyülekezett a polgárság a Lovarda környékén. A rend biztositása érdekében az Eszterházy-utcának a Sándor- és Múzeum-utca között levő szakaszát már a kora délutáni órákban kordonnal vették körül. *Ferenczy* Tibor fökapitány személyesen irányitotta a rendőrség felelősségteljes munkáját, a kivezényelt rendőrlegénység fölött pedig *Markovich* Tivadar dr. rendőrtanácsos és *Barta* Jenő rendőrfelügyelő rendelkezett. A csarnokban *Szacsvay* András rendőrfőtanácsos és *Szentirmay* Endre dr. rendőrkapitány intézkedett. A Lovarda előtt a NEP nemzetiszinü kraszalagos rendezői irányitották a minden oldalról szakadatlan sorokban érkező tömegeket. Jóval hét óra előtt kiderült, hogy

a hallgatóság nem fér be a hatalmas csarnokba, éppen ezért választópolgárok leptek el a Lovarda két udvarát és több ezren szorultak ki a környező utcákra, ahol megafonon hallhatták a nagygyülés szónokait.

Még mielőtt a nagygyülés megkezdődött volna, meglepte a megjelenteket az a fényes, káprázatos diszités, amellyel a Nemzeti Lovarda csarnokát felékesitették. Az elnöki emelvény mögött pompás szimbolikus háttérben Budapest székesfőváros óriási méretü címere mögül *a Nemzeti Egység jelvénye világlott ki.* Még hátrább a parlament sziluettje látszott, fölötte pedig egy épülő világváros gigantikus téridomainak merészen modern kontúrjai. Az egész csoportozatot a nemzeti trikolór övezte.

Az emelvény két oldalán a *NEP* szervezeteinek lobogóerdeje sorakozott fel: a zászlókat egyenruhás frontharcosok és a NEP nemzetiszinü karszalagos zászlótartói emelték magasba. Az előtérben a *Nemzeti Egység* diszzászlóit tartotta egy-egy magyarruhás férfi. Reflektorok egész sora szolgáltatta az emelvény káprázatos illuminációját, a falakon pedig köröskörül ott diszelegtek a Nemzeti Egység címerpajzsai, amelyeken ezeket a felirásokat lehetett olvasni:

Nemzeti Egység — a jövő
Nemzeti Egység — a munka
Nemzeti Egység — az erő
Nemzeti Egység — az élet
Nemzeti Egység — boldog Budapest
Nemzeti Egység — ragyogó Budapest
Nemzeti Egység — a fejlődő Budapest

A hallgatóság soraiban nagy számmal jelentek meg a *Nemzeti Egység* országgyülési képviselői, a főváros vezetői, a kerületi szervezetek elnökei és irányitói, valamint a főváros minden társadalmi rétegének igen sok előkelő reprezentánsa. Ott volt a többi közt vitéz *Marton* Béla, a *NEP* országos főtitkára, *Bessenyey* Zénó, *Terbőcz* Imre, *Sipőcz* Jenő, *Usetty* Béla, *Petracsek* Lajos, *Pözel* István, *Árvátfalvi Nagy* István, *Bárczay* János, *Harrer* Ferenc, *Andréka* Károly, *Glücksthal* Samu, *Németh* Béla, *Dorogi Farkas* Ákos, báró *Babarczy* István, vitéz *Pesti Müller* József Leó, *Ledermann* Mór és még nagyon sokan. Jelen voltak természetesen az összes listavezetők és a törvényhatósági bizottsági tagjelöltek. Az első sorban,

az országgyülési képviselők közt ott ült Zsitvay Tiborné is.

Pontban hét órakor érkezett meg a nagygyülésre vitéz jákfai *Gömbös* Gyula miniszterelnök *Antal* István államtitkár, sajtófőnök kíséretében, A csarnok bejáratánál vitéz *Marton* Béla és *Ferenczy* Tibor fökapitány fogadta a miniszterelnököt, aki *Zsitvay* Tibor, *Iványi* Béla és *Marton* Béla kíséretében lépett be a terembe és sietett fel gyors léptekkel az elnöki emelvényre, amiközben a hangszórók a *Nemzeti Egység indulóját harsogták.*

A kormányelnököt tomboló tapsvihar és szünni nem akaró éljenzés fogadta, amikor a terembe lépett.

Valósággal orkánná fokozódott az ünneplés, amelynek lelkes zaja csak percek mulva csitult, amikor is *Zsitvay* Tibor, a *NEP* fővárosi szervezetének elnöke megnyitotta a nagygyülést. Megnyitóbeszédében, mint ismeretes, végigvezette a polgárságot a kormány egész fővárosi elgondolássorozatán és a közönség mindvégig lelkes tapssal, éljenzéssel és szünni nem akaró tetszésnyilvánitással fogadta *ezt a valóban nagyszabású alkotóprogramot. Zsitvay* Tibor nagyhatású beszéde után, amelyet a hallgatóság tomboló tapssal köszönt meg, vitéz jákfai *Gömbös* Gyula miniszterelnök emelkedett szólásra. Percekig nem jutott szóhoz a hatalmas tapsviharban és a szünni nem akaró éljenzéstől. Aztán elmondta azt a beszédet, amely Budapest életében történeti dátummá avatta a pénteki napot. A nagygyülés közönsége

perceken át viharosan ünnpelte a miniszterelnököt, rendkivül mély benyomást keltő beszéde befejeztével.

A lelkes ováció, az egyre megujuló éljenzés és taps mindaddig tartott, amig *Gömbös* Gyula le nem lépett az elnöki emelvényről. *Mosolyogva, szivélyesen búcsút intett a sokezer főnyi tömegnek,* majd *Antal* István kíséretében elhagyta a Lovardát. Ekkor már felcsendült a szavalókórus hatásos müsorszáma, végül *Iványi* Bélának, a *NEP* országos elnökének záróbeszéde után *a Himnusz eléneklésével végetért a páratlanul nagyszabású gyülés.*

A NEP menetrendje a záróráig

Mint ismeretes, a belügyminiszter úgy rendelkezett, hogy *nem lesz néma hét,* miután

az új fővárosi törvény a kommunális választásokkal kapcsolatban nem ir elő ilyen tilalmi időt.

Ennek megfelelően ezen a héten is javában folynak a körzeti és kerületi nagygyülések egészen péntekig, amikor is lezárul az agitáció és

a néma hét helyett mindössze egyetlen néma nap lesz.

Szombaton már nem szólalnak fel a jelöltek és támogatóik, ellenben *este 6 órakor életbelép a szeszt tilalom, amely hétfőn éjfélig tart:* közben

vasárnap és hétfőn járul az urnák elé Budapest népe.

A *Nemzeti Egység Pártjának* agitációs menetrendje egyébként ez utolsó három napon a következő:

SZERDA:

Este 8 órakor: a XIV. kerületben, a Milenáriusvendéglőben a kerületi házfelügyelők gyülésén *Szurday* Róbert és *Ledermann* Mór szólal fel.

Fél 9 órakor: a kerületi központban: húsiparosok nagygyülése.

ALDOZÓCSÜTÖRTÖKÖN:

8 órakor: a kerületi központban pártvacsora, amelyen felszólal *Szurday* Róbert és *Bessenyey* Zénó.

9 órakor: Lenkey-kávéházban kereskedők vacsorája, amelynek szónokai *Szurday* Róbert és *Ledermann* Mór.

PÉNTEK: (Zárónap)

8 órakor: a XIII. kerületben, az Uzsoki-utca 40. számú épületben a *Mozdonyvezetők Országos Egyesületének nagygyülése.* Az ünnepi szónokok: *Zsitvay* Tibor és *Bornemisza* Géza.

*

Mondani sem kell talán, hogy számos körzeti gyülés egészíti ki ezt a menetrendet. Ezeken a gyüléseken a jelöltek foglalkoznak a kerületek speciális kérdéseivel.

A NEP kerületi helyiségei és központi kerületi titkárai

	Cím:	Központi kerületi titkár:
I.	Pauler-u. 10. Telefon: 609-34.	Kováts István dr.
II.	Szász Károly-u. 4. Telefon: 610-37.	Hajós György dr.
III.	Hajógyár-u. 2. Telefon: 630-07.	Kiss Károly
IV.	Eskü-tér 8. Telefon: 884-49.	Bánhegyi B. Géza
V.	Alkotmány-u. 27. Telefon: 134-55.	Kende Béla
VI.	Teréz-körút 21. Telefon: 210-15.	Ekker László
VII.	Erzsébet-körút 1. Telefon: 449-20.	Kiss Péter
VIII.	József-körút 70. Telefon: 311-18.	Szabó Endre dr.
IX.	Üllői-út 115/b. Telefon: 397-70.	Somfay Géza
X.	Belső Jászberényi-út 2. Telefon: 281-28.	Király Dezső
XI.	Verpeléti-út 4/6. Telefon: 638-14.	Somody Pál
XII.	Márvány-u. 40. Telefon: 609-45.	v. Kőszeghy Béla dr.
XIII.	Mohács-u. 6. Telefon: 986-62.	Miniszlay Béla
XIV.	Bosnyák-u. 1. Telefon: 966-48.	Varga István

A kerületi központokban a választásokra vonatkozó mindenféle felvilágositást megadnak.

Percnyi késedelem nélkül megindul a beruházások végrehajtása, -

mondja Szendy Károly polgármester

A belügyminiszter jóváhagyta a főváros 21 milliós beruházó kölcsönét

A főváros legújabb korszakának történetében nagyjelentőségű esemény az a szombaton érkezett *belügyminiszteri leirat*, amely teljes egészében felhatalmazza a polgármestert a beruházási program végrehajtására. A főváros nagy alkotásainak sorozatában a közelmult évek kényszerű szünetet jelentettek, mert a gazdasági viszonyok megakadályoztak minden nagyarányú munkaprogramot. *Közel tíz esztendeje már, hogy a főváros kénytelen volt lemondani a nagyobbarányú és sorozatos közmunkákról, mert hiányzott a pénzügyi fedezet biztosítása.*

Sipőcz Jenő polgármester maradandó becsű érdeme, hogy hivatalba lépésének első öt esztendejében helyrehozta a háborús mulasztásokat és a forradalmak pusztításait, a hatalmas gépezet ismét hibátlan működésbe jött, újabb alkotások azonban nem következhettek be, éppen a gazdasági kényszer folytán.

Szendy Károly polgármester működésének rövid néhány hónapja alatt előkészítette *a legújabb közmunkákat és a főváros nevében a kormányhoz fordult, hogy a szükséges fedezet megszerezhető legyen.* Az Országos Társadalombiztosító Intézet 21 milliós kölcsönét már a kormányhatóságok messzemenő jóindulata juttatta a fővárosnak, most pedig

a beruházási program tételeinek tüzetes és gyors felülvizsgálata mutatja, hogy a kormány valóban mindent elkövet a főváros dolgozó társadalmának foglalkoztatása érdekében.

Munkaalkalmat teremt, a kenyérkereseti lehetőséget fokozza és Budapest fejlesztésének lehetőségeit a legteljesebb mértékben elősegíti.

Kozma Miklós belügyminiszter leirata most már elhárította az összes akadályokat a beruházások végrehajtása elől, amelyeknek megindításáról

Szendy Károly
POLGÁRMESTER

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kormányhatósági jóváhagyás megérkezett és most az előre megállapított sorrendben megkezdődik, sőt részben már megindult a munkák végrehajtása. A *Tabánban* például már teljes erővel folyik a terep egy nivóra hozása és ezzel egyidejüleg a kertészeti munkák folyamatos elvégzése. Mindent előkészítettem, hogy

percnyi késedelem se legyen a munkák végrehajtásánál,

ez azonban természetesen nem jelentheti azt, hogy valamennyi munkához egyszerre fogunk hozzá.

— A beruházási program keretében 500 ezer pengőt fordítunk a *XII. és XIII. kerületi új elöljárósági épületek emelésére;* 5,100.000 pengőt a *csatornahálózat* modernizálására és kibővítésére; 1,125.000 pengőt a *Tabán rendezésére* és parkozására; 650.000 pengőt a *kőbányai-úti halálsorompó* megszüntetésére; 650.000 pengőt a *balatoni-út* fővárosi szakaszának kiépítésére; 5,000.000 pengőt a *Margit-híd kiszélesítésére;* 2,500.000 pengőt *ötven új autóbusz* beszerzésére; 1,300.000 pengőt és a később felszabaduló tételekből újabb 1,500.000 pengőt *iskolaépítésekre,* ezenkívül közel 2,000.000 pengő jut a *sertésközvágóhíd és a nagyvásártelep* kibővítésére, 300.00 pengő *új artézikút* fúrására, a többi tételek pedig *új kórházi pavillonok* építésére szükségesek.

— A munkák tervezésénél és kiírásánál mindenütt betartjuk a szükséges határidőket.

A szóbanforgó 21 millió pengőt mintegy két évre beosztva használjuk fel.

Gondoskodtam arról, hogy *egyetlen egy közmunka elvégzésénél se hátráltassa adminisztrációs nehézség a munka menetét, mert rendkívül fontosnak tartom, hogy az új közmunkákkal minél előbb és minél több munkaalkalmat teremtsünk.*

Az összes városházi ügyosztályokban fokozott ütemben történik a megtervelt munkálatok előkészítése. A programnak vannak egyes részletei, amelyeket az új törvényhatóság fog tárgyalni, függetlenül ettől azonban *a már határozatilag elfogadott egyes munkálatok a versenytárgyalás stádiumában vannak.*

A beruházó kölcsönnel kapcsolatos munkákhoz tartoznak azok a közmunkák is, amelyekről a *Fővárosi Hirlapban* több alkalommal részletesen beszámoltunk. Felemlítjük e munkák sorozatában a *Rudasfürdő* ujjáépítését, a *fővárosi képtárnál,* a volt Károlyi-palota Kaplony-utcai szárnyát új homlokzattal díszítik, az *Uj Szent János-kórházban* új nőgyógyászati pavillon készül és még ebben az évben hozzáfognak a Koronaőr-utcában a *Szilágyi Erzsébet-leánygimnázium új palotájának* építéséhez is.

A nagyszabású építkezések kiviteli terveit a főváros magánmérnökökkel készítteti el.

A Rudasfürdő részletterveit a tervpályázat nyertese, *Hültl* Dezső professzor készíti, az új leánygimnázium építési terveinek kidolgozására a pályázat első díjának nyertese, *Weichinger* Károly és a III. díjjal kitüntetett *Hübner* Tibor együttesen kaptak megbízást, az Uj Szent János-kórház női pavillonjának tervezését *Csáky* István grófra bízta a főváros vezetősége, a Fővárosi Képtár új homlokzatának stílszerű kiképzését pedig *Wälder* Gyula professzor tervei szerint hajtják végre. A főváros e hatalmas építési feladatok megoldására kivétel nélkül magánmérnököknek adott megbízást, amivel honorálta a mérnöki karnak több alkalommal kifejezett régi kívánságát.

A Közmunkatanács nem fogadta el a Calvin-tér rendezési terveit

Uj terveket, más megoldásokat kell bemutatni — Átdolgozzák Óbuda szabályozási tervét is — Rövidesen sor kerül az Andrássy-út meghosszabbítására

A Calvin-tér rendezésének érdekes elgondolásait, — amelyeket legutóbbi számunkban részletesen ismertettünk — multheti ülésének napirendjére tűzte a Fővárosi Közmunkák Tanácsa. A BESZKART és a főváros műszaki adminisztrációja egyformán nagy érdeklődéssel várta a Közmunkatanács állásfoglalását, annál is inkább, mert ma már a vasút, a közönség, a közlekedési rendőrség egyformán érzi a veszedelmesen kusza helyzet tarthatatlanságát. A várvavárt döntés azonban ezúttal is elmaradt.

A közmunkatanács véleménye szerint a bemutatott tervek nem megfelelőek

és ezért részletes bírálatba sem bocsátkozott, hanem úgy határozott, hogy műszaki osztályára bízza a bonyolult problémát, új terveket készíttetett és az eddigiektől eltérő más megoldásokat keres. Ez a váratlan fordulat természetesen hónapokkal, esetleg egy egész évvel késlelteti az építkezést s szinte biztosra vehető, hogy ebben az évben már nem javul a helyzet a főváros legveszedelmesebb közlekedési zónájában. Igaz, hogy ezzel szemben hivatkoznak arra, hogy a közmunkatanács jóváhagyása után sem indulhatott volna a munka, mert a fővárosnál hiányzik rá a fedezet. Ez az ellenérv azonban nem komoly, mert *Szendy* Károly polgármester a legsürgősebb feladatok közé sorolta a Calvin-tér rendezését, a BESZKART pedig már tárgyal a nagy beruházó kölcsönről, amelyből a racionalizálást és az új építkezést akarja végrehajtani.

Ugyancsak

a közmunkatanács fokozott óvatossága késlelteti az óbudai városszabályozást is.

Ennek az évtizedek óta megbénított és építési tilalom alá vont hatalmas városrésznek rendezési terveivel már foglalkozott a tanács ülése, de különböző oldalról felmerült szempontok és kívánságok mérlegelése után a tervek átdolgozása vált szükségessé. Ez a munka most már meglehetősen előrehaladt és valószínüleg

júniusban újra napirendre kerülnek Óbuda ujjáépítésének tervei.

A közmunkatanács azután leküldi a terveket a fővároshoz, hogy a törvényhatóság is megtehesse észrevételeit. További módosításokra azonban valószínüleg nem lesz szükség, mert a terveket a városrendezési ügyosztály közreműködésével készítik a közmunkatanács mérnökei.

Beavatott helyről származó értesülésünk szerint

rövidesen sor kerül az Andrássy-út meghosszabbítására is.

A terv már régi, s ezért építették át néhány évvel ezelőtt a városligeti tó feletti hidat. Az Andrássy-út új szakasza közel négy kilométer hosszú lesz, amelyet

helyenkint a Köröndhöz hasonló terek fognak megszakítani.

A főváros határáig terjedő útvonalnak egyelőre csak az első szakasza nyílik meg, a Hungária-körútig. *Az Andrássy-út meghosszabbítására engedélyezett hitelkeret, mondotta informátorunk, egyelőre 650.000 pengő.* A terveket már két évvel ezelőtt elkészítették. A közmunkatanács már meg is kezdte az útépítéshez szükséges kisajátításokat Az új Andrássy-út keskenyebb lesz, mert most csak a fele szélességben építik ki. Idővel azonban Európa egyik legimpozánsabb sugárútja lesz az Andrássy-út, amelyet végig villasorral fognak beépíteni.

„SANIT-ANTIFRIG" — 20 C-ig FAGYMENTES vakolást, betonozást biztosít Posnansky és Strelitz Rt. Budapest, V., Sólyom-utca 13. sz. Telefon 2-28-29, 2-82-85.

Bcér Sándor VÉSNÖK MESTER V., Gr. Tisza István út 5. sz. ● Telefon: 83-4-29 szivacsalátétes BÉLYEGZŐJE tartós, szép és tiszta

ADAMITZ LÁSZLÓ központi fütés, melegvízberendezés, gáz, vízvezeték, csatornázás és épületbádogos munkák vállalata Budapest, II., Halász-utca 2. Tel.: 51-7-34.

CUSTODIS ALPHONS MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉSEK RÉSZÉRE — ALAPÍTÁSI ÉV 1876 — BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. TELEFON: 12—0—07 — Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

MARX és MÉREI tudományos, elektromos műszerek és feszmérők gyára Budapest, VI., Bulcsu-utca 7. sz.

A legjobb sokszorositó gép Gestetner D. GESTETNER BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9 TELEFON: 19-2-20

A LEGKEDVESEBB PESTI HELY AZ ANGOL PARK

Uj tarka élet és nagy meglepetések. A nyár művészi életének szenzációi. Minden csütörtökön hazai és nemzetközi művészekkel nagy elite-esték. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenyei. A Budapesti Szimfónikus zenekar koncertjei. Berkes Béla 50 tagú cigányzenekarával és kedvenc művészekkel nagy magyar esték. The Great Melody Band monstre jazz tarka műsorai. Katonazene a rendőrzenekarral. Gyermekdélutánok. A ma emberének szórakozóhelye!

Százhúsz tanügyi állásra hirdet pályázatot a főváros

Ujra megnyitják a Pedagógiai Szemináriumot — Érdekfeszítő filmek az oktatás szolgálatában

Néhány hét választ el bennünket az iskolaév végétől, tekintve, hogy az idén a kultuszminiszter rendelkezése folytán korábban kezdődik a vakáció. Az időelőtti nyári szünet nemcsak a tanulók számára jelent rendkívüli izgalmat, hanem a tanszemélyzet számára is. Amíg azonban a gyerekek izgalma az örömből, a vakáció-várásból táplálkozik, addig

a pedagógusokat főleg az a kérdés izgatja, hogy mi lesz a régóta várt és annyira esedékes tanügyi kinevezésekkel.

A fővárosnál ugyanis a tavalyi és az időközi tanügyi kinevezések ellenére *még igen sokan vannak régóta szolgáló ideiglenes tanerők,* hosszú évek óta működő helyettesek, közöttük nem egy olyan, akinek *hamarosan korengedélyhez kell folyamodnia, ha véglegesítésre kerül a sor,* pedig tíz-tizenkét esztendeje foglal helyet a katedrán. A tanügyi kinevezések és az egyéb aktuális közoktatási kérdések iránt

Felkay Ferenc
tanácsnoknál,

a közoktatási osztály vezetőjénél érdeklődtünk, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— Tény, hogy a tanügyi állások között meglehetősen sok van olyan, amely korábban megüresedett, illetve helyettesekkel van betöltve. *Elég sok a nyugdíjazások folytán megüresedett állások száma is.* Mintegy

120 állásról van szó, amelyekre a polgármester úr valószínüleg még a törvényhatóság nyári szünete előtt ki fogja hirdetni a pályázatot.

A nyugalmasabb nyári hónapok alatt a közoktatási osztálynak elég ideje lesz az előreláthatóan igen nagyszámú pályázatot alaposan feldolgozni, átvizsgálni és a rangsort összeállítani. Hogy mikor történik meg az állások betöltése, mikor kerülnek sorra a kinevezések, azt ezidőszerint *még nem lehet tudni,* de nincs kizárva hogy már az ősz folyamán, de egész biztosan ebben az évben. A tanszemélyzet valóban türelmetlenül várja a kinevezéseket,

az az állítás azonban, mintha a kinevezések és véglegesítések tekintetében a közoktatási személyzet hátrányban volna a közigazgatási üzemi személyzettel szemben, nem helytálló.

Az üzemeknél például *hosszú éveken át nem volt egyetlen előléptetés, vagy kinevezés,* ezzel szemben a tanügyi személyzet státusában állandóan volt fluktuáció, ami egyébként természetes is. Minden bizonnyal örömmel üdvözli a nagyközönség, a fiatal tanítónemzedék és az iskolák tanszemélyzete azt a hírt, hogy

a főváros az ősszel újra megnyitja a Pedagógiai Szemináriumot, még pedig 25 férfi és 15 nő számára.

A Pedagógiai Szeminárium már hosszabb idő óta szünetelt, most azonban újra lehetőség nyílik tanerőink továbbképzésére. A Pedagógiai szemináriumba való felvételre a napokban jelent meg a pályázat és június 30-án jár le, hogy *azok is benyújthassák folyamodványukat, akik most szerzik meg a diplomát.* A pályázathoz oklevelet, születési bizonyítványt és a budapesti helybenlakást igazoló lakbizonylatot kell csatolni. A Pedagógiai Szemináriumot a székesfőváros a mostani nehéz gazdasági és pénzügyi helyzet ellenére is megnyitja, mert azt akarja, hogy az iskolákban működő tanerők megfelelő továbbképzésük mellett elnyerhessék azokat *a különleges ismereteket is, amelyeket a tanítóképzőben nem tanítanak* s amelyek a fővárosi iskolák speciális igényeinél és körülményeinél fogva a tanító számára nélkülözhetetlenek. A Pedagógiai Szeminárium multja a legbiztatóbb jövőt ígéri a most megnyíló tanfolyamok számára is.

— A székesfőváros iskoláiban már valószínüleg a jövő tanévben

rendszeresen bevezetik a legmodernebb tanítási módszert a filmoktatást,

amelyet *kiserletképpen néhány iskolában* már eddig is alkalmaztak. A közelmult napokban a filmoktatásról *nagyfontosságú értekezlet volt a kultuszminisztériumban,* amelyen ismertették a székesfővárosnak erre vonatkozóan kidolgozott terveit. A közoktatásügyi minisztériumban a legnagyobb megértéssel, jóindulattal és elismeréssel találkoztak a főváros ezirányú törekvései és ígéretet kaptunk arra nézve is, hogy a minisztérium fokozott formában segítségünkre jön és megkönnyíti munkánkat. A kultuszminisztérium *már készíti a filmoktatásra vonatkozó rendelettervezetet,* amelyet hozzászólás végett rövidesen leküldenek a fővárosnak. A filmoktatási rendelet részleteiről nyilatkozni idő előtti lenne, annyit azonban mondhatok, hogy a közoktatásügyi kormány és a polgármester úr legteljesebb támogatásával valószínüleg már a jövő iskolaévben *rendszeres filmoktatás* lesz a székesfővárosi iskolák jelentékeny részében. Az oktatáshoz szükséges filmek előkészítése *máris megkezdődött.* Külön bizottság dolgozza ki az egyes filmek témáját, szövegét, a kész filmeket pedig a kultuszminisztérium cenzurázza. A filmoktatás

nem normálfilmekkel fog történni, hanem keskeny filmekkel, amelyekhez megfelelő különleges szerkezetü vetítőgépeket szerzett be és fog beszerezni a főváros.

Eddig 18 oktató film készült el. A filmek a beszéd- és értelemgyakorlattól kezdve a történelmen és természettudományon át a legkülönbözőbb gyakorlati kérdésekig úgyszólván *minden ismeretkört felölelnek.* Így például filmet csináltak arról, *hogyan készül a könyv.* Egy másik film az *első segélynyujtás* elemi ismereteire tanít, a harmadik oktat és szórakoztat is, bemutatja *az utazást, a pályaudvari életet.* A negyedik a pósta munkáját tárja a gyermek elé s a „levél útjáról" szól. A forgalmas utcákon való járás-kelésről, az *utca veszedelmeiről* is készült egy oktatófilm. A földrajzi ismereteket öleli fel *a főváros vizrajzáról* készült film. Felnöttek számára is érdekes látnivaló az a film, amely *Budapest földalatti világán kalauzolja végig a nézőt.* A filmoperatör

csónakba szállva, Budapest csatornahálózatáról készített többszáz méter hosszú, érdekfeszítő felvételt.

Higiéniára tanít a fogápolásról készült film, külön filmje van a tornának és *mozgóképsorozat tanítja a leendő háziasszonyokat a lakás tisztaságára.* Igen érdekesek a budapesti kereskedelmi és ipari kikötők és az élelmiszer nagyvásár életét szemléltető felvételek. A természettudomány körébe tartozik a tiszavirág életéről készített film, a fizikai ismereteket gyarapítja a jéggyártás filmje és a bánhidai villamos centrálé ismertetése. Van több hazafias és néprajzi film is, az egyik az elveszett Erdély és az ottani népszokásokat ismerteti meg a tanulóifjúsággal.

— A filmoktatás bevezetése természetesen jelentékeny áldozattal járt, a székesfőváros azonban ebben is példát akar mutatni és vezető szerepet vállalt, hogy a magyar iskola minél tökéletesebben tudja betölteni nemzetnevelő és hazafias hivatását.

Megtalálták az óbudai Királyhegy alatt a római amphiteatrum falait

Rendkivüli eredménnyel biztatnak a megkezdett ásatások — Még a nyáron átépitik a fővárosi képtár palotájának homlokzatát — Rövidesen eldől a Schmidt-kastély sorsa

A *Fővárosi Hirlapban* hetekkel ezelőtt elsőnek számoltunk be azokról a páratlanul érdekesnek igérkező ásatásokról, amelyeket a főváros az óbudai *Királyhegy* területén tervezett. Az ásatások a mult héten megindultak és már az első napok eredményei is igazolni látszanak az archeológusoknak és történelemtudósoknak azt a feltevését, hogy

Aquincum nagyobbik része, a tulajdonképpeni város a mai Óbuda alatt terült el és a korábbi ásatások területe a Római-fürdő mellett valójában Aquincum villanegyede lehetett.

A királyhegyi ásatásokrórl és a főváros ezirányú további terveiről

ILLETÉKES HELYEN

a következőket mondották munkatársunknak:

— Régi feltevése volt a főváros régészeinek, hogy az Aquincumban kezdett ásatásokat Óbuda területén lehetne eredményesen folytatni. Különösen a Királyhegy izgatta az archeológusok fantáziáját, miután azt is pontosan megállapították, hogy ez nem természetes dombalakulat, hanem *mesterséges feltöltés.* A Fővárosi Múzeumok központi igazgatója, *Csánky* Dénes, *Pálóczy* Edgárral és *Nagy* Lajossal, az Aquincumi Múzeum igazgatójával részletesen elkökészítette a királyhegyi ásatások terveit, amelyek egyelőre kutatójellegüek és a rendszeres ásatás csak ezután fog megindulni. De

máris megtalálták a második amphiteátrum egy külső és egy belső falát.

A jelekből következtetve, biztosan remélhetjük, hogy *ez az amphiteatrum sokkal nagyobbszabású és sokkal érdekesebb lesz, mint a Római fürdőben kiásott kisebb aréna.* Az is valószínünek látszik, hogy a hatalmas épület viszonylag *épen kerül elő a föld alól* és a közönség számára is hozzáférhetővé válik. A kutatóárkok elkészítése után a közeli hetekben kezdik meg *Nagy* Lajos egyet. m. tanár, az Aquincumi Múzeum vezetőjének irányítása mellett, a rendszeres ásatásokat, amelyek igen nagyszabásúnak igérkeznek és jelentékeny költséget igényelnek. Az ásatásokat *több évre* tervezik s

az egész Királyhegy környékét feltárják, úgyszólván az egész „hegyet" elhordják.

Ha a várakozások valóra válnak, *úgy Budapest hallatlanul eredeti és érdekes idegenforgalmi látványossággal lesz gazdagabb,* amelyhez hasonló, Franciaországot és Olaszországot kivéve, sehol sem található.

A polgármester a napokban irta alá azt a határozatát, amellyel a fővárosi képtárnak berendezett hajdani Károlyi-palota külső restaurálási terveinek elkészítésével *Wälder* Gyula professzort bízta meg. Érdeklődtünk, mikorra várható a képtárpalota építkezésének megkezdése:

— A Károlyi-palota külsőleg meglehetősen rossz állapotban van s nem egyszer hallottuk külföldi vendégeink szájából, hogy

az utcai rész elhanyagolt állapota disszonánsan elüt a palota gyönyörü termeiben felhalmozott művészi és kultúrális értékektől.

A főváros vezetősége maga is tisztában volt ezzel és *kizárólag anyagi körülmények késleltették a renoválást.* Egyelőre nem kerülhet a sor az egész palota külső renoválására, hanem csupán a *Kaplony-utcai tüzfalat építik át ugyanolyan homlokzattá, amilyen az Egyetem-utcai.* Mivel azonban a tüzfal mögött elég nagyméretü belső udvarok vannak, ezeket átalakítják kiállítási termekké. Ilymódon nagy, tízméteres teremmel bővül a palota és összesen 14—15 helyiséggel lesz több, a Kaplony-utcai homlokzatra kerülő ablakok segítségével. A palota külső képe természetesen semmit sem változik, hanem *szigorúan ragaszkodnak a renoválás során a meglévő régi neoklassziku stílushoz.* Az épület maga jóval régibb, a mai homlokzatot azonban az 1830-as évek ízlése szerint építették. *Wälder* tanár a tervekkel legkésőbb egy hónap alatt elkészül és utána a főváros nyomban pályázatot hirdet a munka végrehajtására, amely minden bizonnyal még a nyáron megkezdődik. A külső restaurálásra *100.000 pengőt szánt a főváros vezetősége.* A renoválás három évre elosztva készül. A Kaplony-utcai homlokzat után a Károlyi-utcai szárnyra, *végül az Egyetem-utcai főhomlokzatra kerül a sor.* A Kaplony-utcai szárnyon keletkező új termeket elsősorban

a mai modern piktura, az élő művészet gyüjteményének bővítésére használják fel,

annál is inkább, mert a fővárosnak idetartozó gazdag, nagyértékü képanyaga egyelőre ládákban, raktárakban van elhelyezve.

Érdeklődtünk aziránt is, mi van a főváros gazdag örökségével, a Schmidt-féle kiscelli kastéllyal?

— Egyelőre a leltározás munkája folyik s amíg ezzel el nem készülnek, addig a főváros nem is nyilatkozik, hogy elfogadja-e, vagy sem az örökséget. A palota

átvétele és fenntartása ugyanis csak akkor képzelhető el, ha az örökösök nem támasztanak a fővárossal szemben igényeket, ha az ingatlannak nincsenek terhei és nem merülnek fel olyan momentumok, amelyek az átvételt lehetetlenné teszik.

A főváros a legteljesebb hálával átérzi a mecénás *Schmidt* Miksa nobilitását és az örökhagyó elgondolásához és akaratához híven, *elsősorban iparművészeti múzeumot akar berendezni a kastélyban,* de arról is lehet szó, hogy odahelyezik át a Stefánia-útról a Fővárosi Múzeum városhistóriai anyagát. A milleniumi évekből maradt ideiglenes jellegü pavillon ma már szük az évről-évre gazdagodó s a maga nemében páratlanul érdekes múzeális anyag rendszeres bemutatására, míg a *Schmidt*-kastélyban, ahol közel 100 terem sorakozik, bőségesen van hely. A kastély távolsága nem lehet komoly ellenérv, mert Óbuda—Hungária-körúti híd megépítésével *a városrész úgyszólván teljesen átépül,* óriási fejlődés centruma lesz és

a közlekedési viszonyok is olyan előnyösen változnak, hogy negyedóra alatt a város centrumából is meg lehet közelíteni a kastélyt.

Igen érdekes az az elgondolás is, amely a *Schmidt*-kastélyt a Gellért szállóval a Naphegyen, Rózsadombon és Szemlőhegyen át vezető sétaúttal köti össze.

Ezáltal a Tabán helyén létesülő fürdőközpont vendégei számára érdekes kirándulási lehetőséget nyujtanak. A Schmidt-féle örökség ügye szintén a kora ősszel dől el, reméljük, olyan formában,

Nagy-Budapest a megvalósulás előtt

Beszélgetés Zsitvay Tibor bejelentéséről Harrer Ferenccel

Mint ismeretes, a *NEP* pénteki nagygyülésén *Gömbös* Gyula miniszterelnök jelenlétében *Zsitvay* Tibor bejelentette, hogy a kormányprogram egyik lényeges pontja: *Nagy-Budapest megvalósítása.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ezzel kapcsolatban felkereste

HARRER FERENC DR.

nyugalmazott alpolgármestert, *Bárczy* István közvetlen munkatársát, aki évek óta, mint a városfejlesztési bizottság elnöke dolgozik Nagy-Budapest megvalósítása érdekében és megkérdezte, mi a véleménye *Zsitvay* Tibor bejelentéséről és a kormány szándékairól:

— Felesleges hangoztatnom — mondotta —, hogy a bejelentést rendkivül nagy jelentőségünek tartom, annál is inkább, mert *az a kormányelnök jelenlétében hangzott el,* aki ugyanott, nyomban kijelentette, hogy *Zsitvay fejtegetéseivel elvben egyetért.* Mivel

a problémát csak a kormánnyal szoros egyetértésben oldhatjuk meg, fel kell tételeznem, hogy ez a támogatás most már nem marad el.

A főváros legmesszebbmenő és legfontosabb kérdéseit öleli fel ez a terv, amelyet részletezni ezúttal nem óhajtok. Budapest és környéke a rohamos települések révén furcsa nagyvárossá vált. Lakosságának élete, körülményei, feltételei úgyszólván azonosak. A másfélmilliós lakosság sorsközösségben él, csupán a közigazgatás tagoltsága választja szét különálló részekre. Budapest és könyéke eme viszonyának mindkét fél számára voltak előnyei és vannak hátrányai. Eleinte *az olcsó építkezés, az olcsó lakás és a főváros intézményeinek tehermentes élvezése előnyt jelentett a környék lakóinak,* utóbb azonban a telepek növekedésével, városiasodásával

primitív közműberendezéseket, súlyos terheket, rosszabb közellátást, következésképp kedvezőtlenebb megélhetési feltételeket jelentett, mint amilyenek a fővárosban vannak.

A fővárosnak pedig azzal a problematikus előnnyel szemben, hogy megszabadult a lakosságának egy részéről való gondoskodás terhétől, azt eredményezte ez a rendezetlen állapot, hogy intézményeit, elsősorban kórházait és iskoláit *olyanoknak kellett nagymértékben rendelkezésre bocsátani, akik a főváros közterheinek viselésében nem vesznek részt.* A primitívebb állapot pedig egyéb tekintetben is veszedelmeket jelent a kedvezőtlenebb közegészségügyi és közbiztonsági viszonyok folytán. Az első lépés a multban Nagy-Budapest gondolatának megvalósításához *az államrendőrség egyesítése volt.* Tényleges kapcsolat van a főváros és környéke között annyiban is, hogy *Budapest adja Ujpest és Kispest gázszolgáltatását,* ezenkívül tárgyalások indultak meg a vízszolgáltatás érdekében is, legutóbb Ujpest és Rákospalota, valamint a MÁV istvántelki fömühelye részéről.

— Budapest és környéke szervezeti összekapcsolásának megvalósítása négyféle módon képzelhető el:

1. egyes közös érdekű közigazgatási feladatok megoldására való együttműködés;
2. egyes közös érdekű közigazgatási feladatok egységes megoldásának intézményes biztosítása;
3. a környék városainak és községeinek önállóságuk meghagyásával a főváros törvényhatóságához való átcsatolása;
4. a fővárosnak és a szomszédos városoknak teljes bekebelezése.

— Hogy a kormány ezek közül melyiket fogja bölcs megfontolás után választani, természetesen nem tudom, értesülésem szerint azonban egyelőre átmeneti intézkedésről lesz szó,

olyan közös szerv segítségével, amely a főváros és a környék városfejlesztési és közüzemi kérdéseit együttetűen fogja irányitani.

Legkézenfekvőbb és legalkalmasabb erre a feladatra a *Közmunkák Tanácsa.* Érdekes, hogy Nagy-Budapest gondolata, a legfontosabb kérdés, a szabályozás tekintetében nagyon korán, még a főváros egyesítése előtt felmerült. Az 1870:X. tc. 15. §-a ugyanis kimondta, hogy

„amennyiben azon munkálatok, amelyeknek tervezése és vezetése e törvény szerint a Közmunka Tanácsot illeti, a fővároson túl terjednének, e terület az említett szabályozási munkákat illetően a Közmunka Tanács hatósága alá rendeltetik és az egyes esetek elbírálásánál az illetékes helyi hatóságokat előzetesen meghallgatják."

— A Közmunka Tanács azonban e törvényes rendelkezés alapján sem fejlesztette ki szabályozási fennhatóságát a környék felett. Ezt a 65 éves késedelmet fogja pótolni a mostani kormány intézkedése, amelyet *a legnagyobb örömmel és hollyesléssel üdvözlök.*

Ujra napirendre került a pályaudvarok kihelyezése

Megkondult a vészharang a halálsorompók felett — Utban a nagyvasuti probléma rendezése

Bornemisza Géza kereskedelemügyi miniszter utasítására az Államvasutak igazgatósága hozzáfogott a főváros testét vasgyürüként szorító vasútvonalak és a város testébe ékelt pályaudvarok problémájának megoldásához, mivel a kormány négyéves programjának ez a kérdés is egyik lényeges részét képezi. Az Államvasutak mérnökei valószínüleg már az összel abban a helyzetben lesznek, hogy a tervek vázlatát közölhetik a Közmunkatanáccsal és a fővárossal. A vasutak és a pályaudvarok kérdésének generális rendezése révén természetesen önmagától megoldódik az úgynevezett *halálsorompó-kérdés,* ezzel kapcsolatosan a ceglédi vasúti vonal ügye is, amely évtizedek óta foglalkoztatja már a főváros vezetőségét. A rendezés lehetőségei iránt

BEAVATOTT HELYEN

érdeklődtünk, ahol a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondották:

— Az Államvasutaknál megkezdett elömunkálatok lényegét sem ismerjük még, a részletkérdésekre pedig legjobb esetben csak az év végefelé kerülhet a sor, az irányelvek azonban, amelyekből a tervek kidolgozásánál a MÁV kiindulhat, ismeretesek. A mult évben ugyanis az Államvasutaknál már foglalkoztak ezekkel a kérdésekkel és tanulmányt dolgoztak ki, amelyet hozzászólás végett megküldtek úgy a fővárosnak, mint a Közmunkatanácsnak. E tanulmány szerint a személypályaudvari kérdés két formában oldható meg. Az egyik lehetőség az, hogy

a Nyugati- és a Keleti-pályaudvart megszüntetik és ezek helyett három új átmenő pályaudvart létesítenek.

Az egyik pályaudvar a Szegedi-út és a Hungária-út környékén, a másik a régi Lóversenytéren, vagy annak a környékén, a harmadik pedig a Népliget tájékán épülne fel. Mind a három új pályaudvar a fővárosba vezető valamennyi vasútvonallal összeköttetésbe kerülne, úgyhogy mindegyik különkülön is bármely irányban használható lesz.

Abban az esetben pedig, ha meg akarják tartani a fejpályaudvarokat, a következő megoldás lehetséges: A Nyugati pályaudvar területén új, a maihoz hasonló pályaudvar épülne, amelynek az összes Budapestre beágazó vonalakkal közvetlen kapcsolata volna. A Keleti pályaudvart esetleg teljesen megszüntetnék, helyette, mint említettük, a Lóversenytéren épülne átmenő pályaudvar, amelyen a Rákos, Cegléd és Ferencváros felől jövő összes vonatok áthaladva futnának a Nyugati fejállomásra. Egy másik megoldás szerint megmaradna a mai Keleti pályudvar, de oda csakis a Rákoson és Ferencvároson át közlekedő helyi vonatok futnának be, míg a többi vonatok a Ferenc József-laktanya környékén tervezett új pályaudvaron áthaladva jutnának a Nyugati pályaudvarra. Megszünne a Déli pályaudvar is, ehelyett

a Fehérvári-útnál épülne meg az új budai személypályaudvar,

a kelenföldi pályaudvarnak pedig, mint rendező- és teherpályaudvar, továbbra is szerepe maradna. A Nyugati pályaudvar új felvételi épülete hátrább, a Csengeri-utca vonalába kerülne.

Uj teherpályudvar épülne Rákosrendezőn,

a kőbányai alsópályaudvar helyett a Kuttó-dülőben, az Apaffy-utcánál tervezik a pályaudvart. *Városrendezési okokból meg akarják szüntetni a dunaparti teherpályaudvart.* Terveze van még két rendező-pályaudvar: az északi és déli. Az előbbi Pestújhely és Rákosszentmihály között a körvasút mellett lenne, az utóbbi pedig Soroksár állomás mögött, a zimonyi vasútvonal mentén.

— Amennyiben a vasútvonalak kérdése rövidesen megoldódik, erősen meg kell fontolni, — mondotta beavatott informátorunk — érdemes-e a fővárosnak a 21 millió pengős beruházási programban szereplő kőbányai aluljárót 600.000 pengő költséggel megépíteni. Ha ugyanis a ceglédi vasútvonal megszünik, úgy ez az aluljáró teljesen felesleges lesz, ha pedig a vasútvonal megmarad, akkor a tervezett keskeny aluljáró nem tudja kielégíteni a fokozódó forgalmi igényeket. Egyébként sem kívánatos, hogy olyan főútvonalon, mint amilyen a Kőbányai-út, amely a X. kerületnek a város központjával való kapcsolatában egyetlen főütőereje, 300—400 méter hosszúságban az út szélességére redukálják a forgalmat és a fővárosnak ezt a fontos közlekedési útvonalát 5—6 méter mélységre süllyesszék le és elzárják a többi főútvonalakkal való csatlakozást.

A pályaudvarok és a vasútvonalak rendezését minden nagyobb megterhelés nélkül anyagilag is meg lehet oldani,

mert például a Podmaniczky-utca mentén, a Baross-térnél, a Krisztina-körútnál olyan hatalmas területek szabadulnának fel, amelyek értékesitése esetén bőséges fedezetet találnának az átépítéssel és áthelyezéssel járó kiadásokra. Szakemberek szerint egyedül a Déli pályaudvar megszüntetésével 2 millió pengő értékü ingatlan válik Budán értékesithetővé. A Déli pályaudvar megszüntetése ellen azonban máris nagyon sok az ellenvetés. Igen komoly érveket sorakoztatnak fel amellett, hogy a Déli pályaudvar megszüntetése helyett a mai állomástól beljebb, az Alagút közelében, modern új pályaudvart kell létesiteni, ahova az összes dunántúli vasútvonalak befutnának. Ez lenne az olaszországi vasúti forgalom végállomása is. A mai Déli pályaudvar semmiképpen sem tartható fenn és nem alkalmas nemzetközi forgalom lebonyolitására. A Déli pályaudvar fenntartása, illetve újjáépítése mellett szól az a körülmény is, hogy egy fejlődő világvárosnak, mint Budapest, feltétlenül szüksége van legalább három pályaudvarra, amelyeket átmenő állomásokkal, amilyen például a fehérvári-úti lenne, pótolni nem lehet.

Krausz Ferenc
bronzöntő Budapest, VI., Babér-utca 80. Telefon: 939—26

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSÜ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ☎ Telefon: 30-8-63.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 45.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

A régi cég a régi címen Alapitva: 1910
Ilkovits Gyula és Lajos
központi fütés és vizvezeték
Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A képviselőház új elnöksége a főpolgármesternél. *Sztranyavszky* Sándor, a képviselőház új elnöke, *Kornis* Gyula és vitéz *Bobory* György alelnökök társaságában a héten hivatalos látogatáson volt *Sipőcz* Jenő főpolgármesternél. A képviselőház elnökségének látogatása közel fél óra hosszat tartott és igen szívélyes lefolyású volt.

Júniusban állítják fel a FANSz székházában Sipőcz főpolgármester szobrát. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének megbízásából *Törzsök* Károly szobrászművész elkészítette *Sipőcz* Jenő főpolgármester mellszobrát és plakettjét. Mindkettő kitünően sikerült, a tehetséges fiatal művész megszólalásig hüen mintázta a főpolgármester szobrát, amelyet a tizenöt éves jubileum alkalmából júniusban állítanak fel nagyobb ünnepség keretében a FANSz Mária-utcai székházában.

Liber Endre alpolgármester országzászlót avatott Halason. Az Országzászló nagybizottság felkérésére *Liber* Endre alpolgármester, a nagybizottság társelnöke vasárnap felavatta Kiskunhalas országzászlaját. A nagyszabású ünnepségre *Liber* Endre *Karay-Krakker* Kálmán Pestvármegye főispánja társaságában utazott le Halasra, ahol a polgármester és a város vezetősége fogadta őket. *Liber* alpolgármester nagyhatású beszédében hangoztatta, hogy a Nagymagyarországot félárbócon gyászoló lobogó nem a csüggedés, hanem a magyar élniakarás, a jobb jövőbe vetett hit szimboluma.

Zimmer Ferenc hármas jubileumának ünneplése. A Magyar Távirati Iroda Rt. igazgatósága és szerkesztősége szombaton meleg ünneplésben részesítette *Zimmer* Ferenc kormányfőtanácsost, a Magyar Távirati Iroda felelős szerkesztőjét, aki most töltötte be *életének 50-ik, ujságírói működésének 30-ik és felelős szerkesztői tevékenységének 15-ik évfordulóját.* Az igazgatóság nevében *Láng* József m. kir. gazdasági főtanácsos, a szerkesztőség nevében pedig *Herczegh* Elemér szerkesztő üdvözölte a jubilánst. *Zimmer* Ferenc meghatottan mondott köszönetet az ünneplésért.

Vöröskeresztes kitüntetések. A Budapesten rendezett *Nemzetközi Mentésügyi Konferencia* alkalmából a belga királyi vöröskereszt *Dulin* Elek dr. miniszteri osztálytanácsosnak, *Ranschburg* Pál, a Magyar Ruggyantaárugyár igazgatójának, *Röck* István vezértitkárnak, *Salaczi* Tibornak és *Vermes* Gyulának, a Touring Club elnökének az I. és II. osztályú érdemkeresztet adományozta.

Felkay tanácsnok felmentést kapott a racionalizálási munkák alól. *Felkay* Ferenc tanácsnok, a főváros racionalizálási biztosa, néhány hónappal ezelőtt a tanügyi osztály élére került és ott oly nagy elfoglaltsága van, hogy most a racionalizálási munkák alól felmentését kérte. A polgármester a kérést teljesítette és egyúttal *teljes elismerését és őszinte köszönetét nyilvánította Felkay Ferencnek,* akit továbbra is megbízott a státusrendezési javaslatok előkészítésében való közreműködéssel.

Őszre marad a zárszámadás közgyülési tárgyalása. A júniusban összeülő új törvényhatósági közgyülés csak a legszükségesebb teendők elvégzésére szorítkozik és az érdemben való munkát az őszi szezonban fogja megkezdeni. A főváros háztartásának alakulásában oly nagyfontosságú *múltévi zárószámadás ilyenformán csak szeptember végén foglalkoztatja a közgyülést,* ahol azt a polgármester jelentésével kapcsolatosan teszik vita tárgyává.

A főváros részvétele a Tüköry emlékünnepen Palermóban. A *Fővárosi Hirlap* megírta, hogy a főváros képviseletében *Némethy* Károly dr. tanácsnok vezetése mellett küldöttség utazott Olaszországba, hogy ott résztvegyen a *Garibaldi* és *Tüköry* ezredes emlékére rendezett ünnepségen. Jelenleg a küldöttség Palermóban, Szicilia fővárosában tartózkodik és vasárnap délelőtt a Rotoli-temetőben koszorút helyezett el Sziciliában elhúnyt magyar hadifoglyok emlékművén. A küldöttség onnan a Tüköry ezredesről elnevezett laktanyához vonult, amelynek falában elhelyezett *Tüköry-emléktábla leleplezési ünnepségén vett részt.* Az ünnepély után a palermói Pantheonban szentmise volt Tüköry sírja előtt, majd *Némethy* Károly tanácsnok felavatta a síron elhelyezett emléklámpát.

Május 29-én
délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

Megindult Budapesten a nagy tavaszi idegenjárás

Nagy sikerrel folytatja propagandáját a gyógyhelybizottság

Budapesten megindult a tavaszi idegenjárás és teljes egészében mutatkozik az eredménye annak a hatásos propagandának, amelyet a nemrégóta működő *gyógyhelybizottság* a székesfőváros idegenforgalmi tényezőivel együttesen folytat, hogy a külföldiek figyelmét Budapest gyógykincseire és a főváros szépségeire felhívja. Néhány nap múlva érkezik *a bécsi sajtó 15 előkelő tagja, június elején pedig 30 svéd és norvég ujságíró.* A külföldi ujságírókat a gyógybizottság a Margitszigeten látja vendégül és bizonyos, hogy lapjaik révén szívesen hívják fel olvasóik figyelmét Budapest fürdővárosra. Ugyancsak a gyógyhelybizottság meghívására hétfőn érkezett Budapestre

a gráci orvosok 160 főnyi csoportja,

közöttük számos európai hírü professzor. Hétfőn este a Gellért-szállóban ünnepélyes fogadtatás volt, ahol *Szviczsényi* Zoltán miniszteri tanácsos, *Bilkey-Papp* Lajos egyetemi magántanár és *Frank* Miklós dr. főorvos tartottak előadást Budapest érdekességeiről.

Különlegesen érdekes eseménye lesz a budapesti idegenforgalomnak egy egzotikus fejedelmi család tagjának itt tartózkodása. Néhány nap mulva a magyar főváros vendége lesz *E. Saud,* Ibn Saud hedzsaszi királynak a fia. Az arab birodalom trónörököse 34 éves és jelenleg egyik legnagyobb tartomány kormányzója.

Az arab trónörökös európai útján Olaszországot, Franciaországot, Németországot és Magyarországot fogja felkeresni.

A trónörökös kíséretében érkezik Faud *Hamza* külügyminiszter és több államhivatalnok. Az arab trónörökös budapesti látogatását *József Ferenc* főherceg készítette elő, aki szívélyeshangú levélben hívta meg E. Saudot a magyar főváros megtekintésére.

A *júniusi hetek* egyébként is közelednek és előre vetítik árnyékát az idegenforgalom nagy méreteinek. Amióta a gyógyhelybizottság megkezdte működését, azóta szemmel láthatólag fokozódik Budapest propagandája is így

valósággá válik az az elképzelés, hogy Budapest Közép-Európának egyik legkeresettebb idegenforgalmi gócpontjává nőjje ki magát.

Az idegenforgalom előretörésének megteremtésében az érdem *Szviczsényi* Zoltán miniszteri tanácsosé, aki életrevaló és ötletes munkával dolgozik fáradhatatlanul, hogy Budapestet külföldön még jobban ismertté tegye.

Lengyel Aurél dr. miniszteri tanácsos hatezer pengős adománya a főváros szegényeinek. *Lengyel* Aurél dr. miniszteri tanácsos minap elhúnyt felesége emlékére 6000 pengőt bocsátott a főpolgármester rendelkezésére azzal a kéréssel, hogy e pénzből 1000 pengőt utaljon át a polgármesterhez sokgyermekes szegény anyák segélyezésére, 1000 pengőt juttasson el *Bitter* Illés apát ciszterci főgimnáziumi igazgatóhoz a szegénysorsú diákok közötti szétosztás céljából; további ezer pengőt bocsásson az alapítványi fiúárvaház céljára, ezer pengőt kapjon az *Országos Iskolaszanatórium Egyesület,* ezer pengőt a gyógyithatatlan betegek irgalomháza, végül ezer pengőt utaljon ki a szeretetkórház szegény betegeinek támogatására. A főpolgármester melegen megköszönte a példátadó nemes adományt és nyomban megtette a szükséges intézkedéseket.

Montgomery amerikai követ a Vas-utcai kereskedelmi iskola katedráján. Figyelemreméltó és szokatlan ünnepi aktus színhelye volt a napokban a Vas-utcai székesfővárosi „Gróf Széchenyi István" felsőkereskedelmi fiúiskola. A Rotary Club elnöksége néhány hónappal ezelőtt az intézetben pályázatot hirdetett olyan iskolai dolgozat készítésére, amely az Északamerikai Egyesült Államok és Magyarország gazdasági, történeti, valamint művelődési kapcsolatait öleli fel. Erről a témáról a pályázatot megelőzően az Északamerikai Egyesült Államok budapesti követe, John Fluornoy *Montgomery* előadást is tartott az intézet ifjúsága előtt. Az Unio meghatalmazott miniszterének látogatása, előadása és a Rotary Club pályázata páratlan érdeklődést váltott ki a diákok soraiban és a fiúk egymással vetélkedve, az értékesnél értékesebb, figyelemreméltóbb pályamunkák egész sorát készitették és nyujtották be. *Montgomery* követ a pályázati díjakat szombaton délben osztotta ki az intézet tornacsarnokában a nyertesek között. Az ünnepségen a kultuszminisztert *Szily* Kálmán államtitkár, a Rotary Clubot *Kresz* Károly dr., a polgármestert és a fővárost *Felkay* Ferenc tanácsnok, a közoktatási ügyosztály vezetője képviselte. Nagyszámmal jelentek meg az ünnepségen a Rotary Club budapesti tagjai és az amerikai követség tisztikara. *Montgomery* amerikai követet az egybesereglett tanulóifjúság meleg ovációban részesítette, amikor beszédet intézett hozzájuk. Hosszasan és részletesen foglalkozott az Északamerikai Egyesült Államokban letelepedett magyarság sorsával, életkörülményeivel, elhelyezkedésével és boldogulásának lehetőségeivel. Majd az északamerikai államok egymás közötti viszonyáról beszélt és azt hangoztatta, hogy az amerikai példát követni kellene az európai államoknak is. Érdekes példának említette meg, hogy *Texas, amely nagyobb egész Középeurópánál Franciaországgal együtt, nem tart hadsereget.* A nemzetek, országok, államok közötti megértést hirdeti és ezen fáradozik — mondotta — a *Rotary Club* is. Az amerikai követ beszéde után személyesen osztotta szét a pályadíjakat a nyertesek között. A diákok egész sora részesült pénzjutalomban, a többiek pedig kitüntető oklevelet kaptak.

Új templom épül a Ferencvárosban. Az elmúlt héten megkezdődött a középső ferencvárosi plébánia-templom építkezése. Az új templomot *Fábián* Gáspár építőművész tervei szerint régi keresztény bazilika stílusban külön harangtoronnyal építik fel. A templom külső burkolata *terméskőből* készül. A 2000 hívő befogadására alkalmas templom a Hallertéren lesz és főhomlokzata a Mester-utca tengelyében áll. A templom építése 480.000 pengőbe kerül. Az építkezés négy évig tart. *Az idei építkezés költsége megközelíti a 250.000 P-t.* Az építkezés további része a következő évek költségvetésében kap majd fedezetet.

Júniusi műsor a Busch-cirkuszban. Hat héttel ezelőtt nyitotta meg kapuit a művészi stílusban átalakított *Fővárosi Cirkusz,* amelyben *Busch J.* igazgató világvárosi műsort nyujt Budapest közönségének. A közönség folyton fokozódó látogatottsága arra enged következtetni, hogy a Busch-Cirkusznak a népszerüséget egyszerre sikerült kivívnia, amit méltán meg is érdemel ragyogó teljesítményeiért. *Nagyban folynak már az előkészületek az új júniusi műsorra,* amelynek keretében a különböző tipikusan cirkuszi számok mellett „A fehér arany" című látványos nagy *pantomim* is színre kerül. A közönség részéről felfokozott érdeklődéssel várják *a Busch-Cirkusz júniusi atrakcióit.*

Rendelet a tanév befejezéséről. *Hóman* Bálint kultuszminiszter szombaton közölte *Szendy* Károly polgármesterrel rendelkezését a folyó tanév befejezéséről és a jövő tanév megnyitásáról. A miniszter döntése értelmében *az iskolai év záróünnepélyét június 17-én, a tanulók beirását június 18 és 19-én kell megtartani, a jövő tanév ünnepélyes megnyitása szeptember 9-én, a rendes tanitás megkezdése szeptember 10-én lesz.*

Elnémítják a kuglipályákat. Állandó panaszok özöne érkezik a különböző hatóságokhoz a kuglipályák dörömbölő hangzavara miatt. Legújabban *a Marcibányi-tér körül és a Rózsadomb tövében húzódó utcák lakói fordultak panasszal a közigazgatási hatóságokhoz,* hogy a környéken elhelyezett néhány kuglipályát vagy szüntessék meg, vagy pedig kötelezzék a tulajdonosokat zajtalan golyók, vagy pedig ami szintén alkalmazható, zajtfogó pályatest használatára. A rendőrség és a fővárosi hatóságok intézkedését fokozott türelmetlenséggel várják az érdekelt környékek agyonsanyargatott lakói.

Hogyan főzzünk betegeinknek? Betegélelmezési tanfolyam. A Kat. Háziasszonyok Orsz. Szövetsége és az *Iskolánkívüli Népmüvelési Bizottság, Budapest Székesfőváros Gázmüveivel karöltve* május 28-án (kedden) újabb betegélelmzeési tanfolyamot kezd meg, melyen az általános betegélelmezésre vonatkozó tudnivalók mellett a speciális betegek, úgymint gyomor-, vese-, cukorbetegek, a soványító- és hizlalókúrák változatos étrendjeit ismertetik, az egyes ételek gyakorlati bemutatása mellett. A tanfolyam négyhetes, heti két napon délután 5 órai kezdettel. A tanfolyam részvételi díja 5.— pengő. A nyersanyag beszerzéshez hozzájárulás esetenként kb. 30 fillér. A tanfolyam helye és jelentkezés: Budapest Székesfőváros Gázmüvei propagandahelyiségei és bemutató termei, VI., Vilmos császár-út 3. sz., I. emelet. Jelentkezőket csak korlátolt számban vesznek fel.

Dunai társashajóutazások. A MFTR. „Erzsébet Királyné" termesgőzös legközelebbi társashajóútjai a következők: 1. Június 6—10. Pünkösdi kirándulás Wienbe és Pozsonyba. Egységes menetdij 12.80 P. 2. Június 12—23-áig a Kazánszorosón és Vaskapun át az Aldunára. Hajórészvételi díj Rustsukig 86 P-től. Kirándulási lehetőség Konstantinápoly (összköltség dunai úttal 185 P-től), Várnára (150 P-től), Konstantzaba 219 P-től. Visszafelé a Deutsche Lufthansa repülőjárata méltányos ráfizetéssel igénybe vehető.

A **CSÁSZÁRFÜRDŐ**
thermál uszodái megnyíltak.
Egész nap nyitva

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKÉSZITŐ
Gáz-, víz- és gőzarmaturák
BUDAPEST, VII., AKÁCFA-U. 61. TELEFON: 40-6-44

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Ujból esedékes az ostendei egyezmény tőketörlesztése

Június elsején 2 millió értékü kötvénnyel fizet a főváros

Az Ostendében kötött kölcsönmegállapodási egyezmény értelmében 1934. évig Budapest székesfőváros csupán *a kamatok fizetésére* volt kötelezve, két év óta azonban esedékessé vált a *tőkeszolgálat* is. A külföldi hitelezők mindenben elismerték a főváros fizetési készségét és képességét, tehát

nem kötöttek olyan feltételeket, amelyek esetleg nagy súllyal nehezedtek volna a főváros gazdasági helyzetére.

A túlnyomórészt békebeli származású kölcsönök visszafizetése tehát az ostendei egyezmény alapján indult meg és az elmúlt két esztendő folyamán a főváros hiánytalanul eleget tett fizetési kötelezettségének.

A megegyezés értelmében

A főváros minden év június és december első napjaiban 2—2 millió pengőt fizet tőkeszolgáltatás címén

a hitelezők közös kasszájába. Független ettől a kamatszolgálat, ami természetesen most már évről évre csökken olyan arányban, ahogy a tőke a visszafizetés után kisebbedik. A tőkevisszafizetés részletének legközelebbi terminusa június első napja, amikor *2 millió pengő értékü kötvény jut a hitelezők tulajdonába.* A kötvényeket a főváros rendszeresen vásárolja és a kötött gazdasági rendelkezések maradéktalan figyelembevételével bocsátja azokat a hitelezők diszpozíciója alá. Nagy sikere a főváros vezetőségének, hogy

a hitelezők részéről egyetlen reklamálás sem érkezik

és teljes egészében megnyilvánul a főváros fizetési készsége, ami ma a legjobb ajánlólevél és megbecsülési alap a külföldi pénzpiacokon.

Emelkedik a magyar vajexport, de csökken a belföldi fogyasztás

A mezőgazdaság sürgeti a margarinrendelet kiadását

Az elmúlt napokban jelent meg a tejtermékek ellenőrző állomásának müködésére vonatkozó jelentés, amelyben *Löcherer* Béla gazdasági főtanácsos ad beszámolót a magyar tejgazdálkodás fejlődéséről. Ismeretes, hogy

a magyar mezőgazdasági cikkek márkázására

megindult akció során elsőnek a vajmárkázást valósították meg. *A vajmárkázás olyan eredményekre vezetett, hogy 1934-ben közel 700 vaggón exportképes vajat állítottak elő Magyarországon és ebből 353 vaggón kivitelre is került.* Ez idő alatt a márkázásra jogosult üzemek száma 14-ről 40-re emelkedett. A márkajegyek kiadása az állomás hatáskörébe tartozik.

az elmult gazdasági évben a belföldi forgalom részére 685.000, a külföldi forgalom részére pedig 975.000 márkajegyet adott ki az állomás.

A mült évben a legnagyobb vásárló *Anglia* volt, anova több mint 2 millió kilogram márkázott vajat szállítottunk. A második helyen áll *Németország*, majd *Olaszország, Franciaország, Csehszlovákia és Svájc.*

Rendkívül örvendetesnek tartjuk, hogy a valóban elsőrangú minőségü magyar vaj iránt oly előszeretettel érdeklődik a külföld,

ez azonban még egymagában nem elég, hogy tejgazdaságunk prosperitása biztosítható legyen.

Amennyire emelkedik a külföldiek magyar vajfogyasztása, annyira *stagnál a vaj belföldi forgalma*, aminek egyedüli oka, hogy a margaringyárak állandóan lekonkurrálni igyekeznek mesterséges zsiradékú készítményeikkel a színtiszta vajat és mert a hatóságok türelemmel nézik folytonos terjeszkedésüket.

Ilyenformán nincs kilátás a margarinfogyasztás háttérbe szorítására, illetve a vaj belföldi forgalmának növelésére.

Tudomásunk szerint a margarinrendelet tervezete teljesen készen áll és ezért *mindenben indokolt a mezőgazdasági érdekeltségeknek az a követelése, hogy a rendelet távolítsa el a magyar gazdasági életből a túlnyomórészt külföldi érdekeltségekhez tartozó margarinüzemeket.*

54 millió a BESZKÁRT mult évi bevétele

Fokozatosan emelkedik az utasforgalom

A *Budapest Székesfővárosi Közlekedési Részvénytársaság*, amelynek kezelésében van a volt *Közúti* és *Városi Vasút* hálózatán kívül a *BUR*, a *Földalatti* és a *Szentlőrinci* vasút, a *Svábhegyi Fogaskerekü* Villamos Vasút, a *Budai Hegypálya* (Sikló) és az *autobuszüzem*, ezenkívül érdekkörébe tartozik a *Budapesti Helyiérdekü vasutak Rt.* és a *Haraszti-Ráckevei HÉV Rt.* május 22-én tartotta XII. évi rendes közgyülését *Usetty* Béla dr. országgyülési képviselő, törvényhatósági bizottság tag, a társaság elnökének vezetésével. A közgyülés elfogadta az igazgatóságnak az 1934. üzleti évről előterjesztett jelentését, megállapította a mérleget és zárószámadást s az igazgatóságnak és a felügyelőbizottságnak megadta a felmentést. A közgyülésen a székesfőváros közönségének képviseletében *Liber* Endre alpolgármester jelent meg, aki *a székesfőváros nevében teljes elismeréssel emlékezett meg a vállalat vezetőségének az 1934. évben kifejtett eredményes tevékenységéről.* Megállapította a székesfőváros képviselője, hogy a BESZKÁRT igazgatósága, ügyvezetése, tisztikara és személyzete minden tekintetben megfelelt a müködéséhez füzött várakozásoknak és ezért a székesfővárosnak, mint a vasutak tulajdonosának nevében őszinte köszönetét és elismerését nyilvánította *Folkusházy* Lajosnak, a BESZKÁRT 1934 augusztusában nyugalomba vonult vezérigazgatójának és *Márkus* Jenő dr. vezérigazgatóhelyettesnek, aki a folyó év májusáig vezette a vállalat ügyeit, továbbá a szolgálati ágazatokat vezető igazgatóknak, a tisztikarnak és a személyzetnek.

*

A BESZKÁRT jelentésének adataiból már közöltünk érdekes részleteket legutóbbi számunkban és most kiemeljük, hogy *a bevételek emelkedése a mult évhez képest 2.17 százalék.* Az adatokból kitünik, hogy a közönség körében oly népszerü kiszakaszrendszer a megromlott kereseti viszonyok következtében elvesztett utasok egy részét *ismét visszahódította*, a személyszállítási bevételeket pedig növelte. 1934-ben több mint 73 millióval növekedett a kisszakasz-utasok száma. A kisszakaszrendszer életbeléptetésén kívül *jelentékeny tarifaleszállítást hajtott végre a BESZKÁRT a svábhegyi fogaskerekü vasútnál.* Az utasok száma majdnem 27 százalékkal emelkedett, ennek a fellendülésnek a hatása azonban a bevételek terén az alacsonyabb viteldíjak miatt eddig nem érvényesült. Jól beváltak az óbudai temetőhöz vezető útvonalon üzembehelyezett *troleibuszjáratok* is. A közönség megkedvelte ezt a modern közlekedési eszközt és a troleibusz a mult évben *135 ezer utassal többet szállított, mint az előző évben.* Befejezést nyert a földalatti vasút teljes rekonstrukciója. A régi kocsimótorokat újrendszerü nagyobb teljesítőképességü mótorokkal cserélték ki és azóta *a földalatti vasút lényegesen gyorsabban közlekedik.* Az autobusznak az elmúlt évben 24.5 millió utasa volt, bevétele pedig 6,340.000.— pengőre emelkedett. A közlekedés fejlesztése érdekében a mult évben elhatározta a BESZKÁRT *ötven új autobusz beszerzését*, amelyek a jövő év őszétől kerülnek fokozatosan használatba. Nagy gondot fordít a BESZKÁRT *a racionális anyaggazdálkodásra* és ezen a téren a célszerü ügyvitel és ellenőrzés, valamint a modern statisztikai gépek használata igen figyelemreméltó eredményeket produkált. *A BESZKÁRT multévi bevétele 54,040.169.— pengőt eredményezett.* Miután a lefolyt üzleti év kezelési feleslegét a székesfőváros intencióinak megfelelően az értékcsökkenési tartalékalap szükséges javadalmazására fordította a vállalat, a kiadások is ugyanolyan méretekre rúgnak.

Látogatás a bánhidai centrálé telepén. Az OMGE jólsikerült tanulmányi kirándulást rendezett *a Salgótarjáni Kőszénbánya dorogi bányatelepére és a bánhidai erőmüvek megtekintésére.* A tanulmányi csoportban résztvett *Sommsich* László gróf, az OMGE elnöke, *Szabó* Gusztáv dr. egyetemi tanár, *Mutschenbacher* Emil dr., *Rothmeyer* Imre és a magyar gazdavilág számos más vezetője, akiket *Chorin* Ferenc, a Salgótarjáni elnöke, *Reimann* Ernő dr. és *Schmindt* Sándor dr. igazgató fogadtak. A szemle után a társaság a villamos centrálé megtekintésére Bánhidára utazott, ahol *Tormay* Géza dr. államtitkár, *Verebély* László dr. egyetemi tanár, *Feyér* Gyula miniszteri tanácsos és *Bagossy* Béla igazgató mutatták be a magyar mérnöki munka hatalmas alkotását.

Ismét Frigessi. Hangzatos közlemények adják hírül Budapest könnyen lelkesülő publikumának, hogy az *Adria Biztosító* központi elnöke *Arnoldo Frigessi di Rattalma* néhány napot a fővárosban töltött. Rendkívül megható és lenyügöző tudat, hogy *ráczalmási Frigyessi* Arnold kitünően olaszosított személyiségével megtisztelte a magyar fővárost és itt tartózkodását felhasználta arra, hogy intézete magyarországi érdekeltségeinek aktuális ügyeiről megbeszélést folytasson. *Erdös* Aladár, az Adria budapesti igazgatója kolportáltatta az elnök budapesti sejourját, hogy ezzel is kedvében járjon legfőbb fönökének, aki *talán nem is örül annak, hogy gyakori budapesti utazásainál a túlbuzgó Erdös Aladár mindig felfedi inkognitóját és oly sokszor világgá kürtöli olaszra átidomított magyar nemesi elönevét.*

Készül a tejrendelet. A földmivelésügyi minisztériumban az elmult héten nagyfontosságú értekezletet tartottak a készülő tejrendeletről. Az értekezleten résztvett *Marschall* Ferenc földmivelésügyi államtitkár, *Lenck* Jenő miniszteri tanácsos, *Baross* Endre, *Krüger* Aladár, *Mocsáry* Dániel, *Marasztony* László, *Szabó* Imre országgyülési képviselők, *Ásvány* József, a NEP országos központja részéről, *Fodor* Zsigmond és *Keller* Béla, a Nemzeti Egység választókerületi elnökei. Az értekezlet résztvevőinek meghallgatása után az elnöklő államtitkár kijelentette, hogy *a kérdés megoldásánál a termelők és fogyasztók érdekeinek összeegyeztetését fogja szem előtt tartani.*

Kereskedő- és iparosgyülések. A Magyar Kézmüiparosok és Kereskedők Országos Szövetsége *Usetty* Béla dr. elnöklésével június 4-én este 6 órakor a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara épületében tartja 1935. évi küldött-közgyülését. — A *Fővárosi Kereskedők Egyesületének* szerdai ülésén *Dán* Leó elnöklete alatt a Nemzetközi Vásár, a valutarendelet, az ipartörvény-revizió és a vámeljárások ügyét vitatták meg. Az egyesület figyelmezteti tagjait, hogy a szombat délutáni üzletzárás ügyében eddig semmiféle megegyezés nem jött létre

Generali is köt kis életbiztosításokat. A *Trieszti Általános Biztosító Társaság* (Generali) felvette üzletágai közé az úgynevezett *kis életbiztosítások kultiválását is.* A kis életbiztosítások lényege abban áll, hogy a biztosítottak néhányszáz pengös biztosításokat kötnek és ezeknek *díjait hetenként fizetik.* Céljuk ezeknek a biztosításoknak az, hogy a szegényebbsorsú osztályhoz tartozók részére halálesetnél legalább a temetkezési költségek biztosítva legyenek.

Elhalasztották a Szikra kozgyülését. A Szikragyufagyár péntekre összehivott közgyülésének megtartását *későbbi időpontra halasztották.* A közgyülés dátumának néhányheti eltolódása a svéd gyufatröszt kérésére történt, mert magyarországi képviselőjüknek, *Levenhaupt* grófnak váratlan elhúnyta folytán a központi igazgatóság egyik tagját óhajtják a közgyülésre kiküldeni, aki *csak június folyamán* utazhat Budapestre.

Magyar Ruggyantaárugyár Rt. A vállalat igazgatósága elhatározta, hogy a közgyülésnek az elmúlt üzletévre *2 pengő osztalék* kifizetését fogja javasolni

Az Európai Áru- és Poggyászbiztosító 1934-es üzletéve. Június 6-án tartja az *Európai Áru- és Poggyászbiztosító R. T.* idei közgyülését. Az intézet 1934. évi mérlege 45.088 pengő üzleti felesleggel zárul, amely nyereség majdnem pontosan egyezik az 1933. évben kimutatásra került tiszta nyereséggel. Az intézet gesztióját az üzletállományok stabilitása jellemzi.

KARDOS JENŐ
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ, KÖZPONTI FÜTÉS, VIZVEZETÉK ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Ó-u. 31. Tel.: 17-9-05

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

RUDAS SÁNDOR
Budapest, VI., Jókai-utca 2. (Jókai-tér sarok.) Tel.: 18-0-26
dugattyúk, dugattyúgyürük, dug. csapszegek
szaküzlete

Vállalkozási Hirlap

Két fellebbezés az iszapelgázositó munkálatok döntése ellen

A kereskedelmi minisztériumban sürgősen felülbírálják az aktákat

Megemlékezett multheti számában a *Fővárosi Hirlap* arról, hogy a polgármester a csatorna iszapgázosító berendezése előállítására és szállítására a legnagyobb magyar iparvállalatnak: a *Ganz-gyárnak adott megbízást*. A polgármester döntése szakmai körökben nem keltett meglepetést, mert bizonyos volt, hogy

ezt a rendkivüli teljesitményü munkát egyedül a Ganz-gyár állithatja elő azzal a biztonsággal, amit a mű szerkezete valóban megkövetel.

A döntés azért is szólott a Ganz-gyár javára, mert ajánlatuk mindhárom versenytárgyaláson — mint ismeretes, két izben megsemmisitették a versenytárgyalást — egyformán azonos volt, tehát nem éltek azzal az előnnyel, hogy *más vállalatok nyilvánosságra került ajánlati összege után igazodva, kergessék a megbízás elnyerését.*

A polgármester döntése még nem jogerős, mert azt *két fellebbezéssel* támadták meg az érdekeltek. Fellebbezést nyujtott be a *Prister János cég*, amely azt az ajánlatot tette a fővárosnak, hogy felépiti és sajátmaga tartja üzemben a berendezést, a megtakarítások összegét, vagyis évi 150.000 pengőt magának követeli és *tiz év leteltével a létesitményt a főváros rendelkezésére adja.* A másik fellebbező a *Mérnökök Szövetkezete*, amely azért tartja megtámadhatónak a döntést, mert mint *legolcsóbb ajánlattevő*, joggal számított a megbízás elnyerésére.

A főváros vezetősége a két fellebbezést szabályszerüen felterjesztette a belügyminisztériumhoz, ahonnan

az összes irásokat és aktákat áttették a kereskedelmi minisztérium közszállitási osztályába.

Értesülésünk szerint a minisztériumban teljesen tájékozva vannak a munkálatok halaszthatatlan sürgősségéről és ezért *soronkivül foglalkoznak a fellebbezések elbirálásával.* Beavatott helyről kapott információnk szerint

a minisztérium néhány napon belül meghozza döntését

és azután akadálytalanul megindul a főváros szempontjából annyira nélkülözhetetlen felszerelés előállitása.

Kiirják a pályázatot az angyalföldi szivattyútelep vasbeton munkáira

Pályázati határidő: június 21

Még a kormányhatósági jóváhagyás megérkezése előtt megkezdte az út- és csatornaépitési ügyosztály *az angyalföldi csatornaszivattyútelep munkálatainak előkészitését.* Ez az alkotás hivatott arra, hogy az elhanyagolt városrész kiáltó hiányosságait pótolja és mentesitse az esőzések okozta áradásoktól, valamint a higiénia hiányainak következményeitől. Az Angyalföld és környéke türhetetlen közegészségügyi viszonyai sok tekintetben azzal magyaráznatók, hogy

megfelelő csatornázás hiján a fertőzőbetegségek itt termékeny talajra találnak

és a statisztikai kimutatások igazolják azt a régi tételt, hogy *ahol nincs csatorna, ott elháritathatlan a betegségek terjedése.*

Az angyalföldi csatornaszivattyútelep létesitésének az összköltsége kereken *5 millió pengő*, amelyet megfelelő részletekben adnak vállalatba. *Király* Kálmán tanácsnok sürgös intézkedéseket tett, hogy a közmunkáknak ez a része mielőbb megindulhasson és megtörténjen az első lépés a városrész megfelelő csatornázására.

— Az angyalföldi csatornaszivattyútelep munkálatai tulajdonképpen három részre oszlanak — mondotta *Király* Kálmán tanácsnok. — Első feladat a *vasbetonmunkák* elvégzése, amelyet nemsokára követ a *gépészeti* berendezések gyártása és végül a magasépités.

Egyelőre a vasbeton versenytárgyalás kiirása vált a legsürgősebbé, amit a polgármester úr el is rendelt.

A versenytárgyalás határnapja *május 21* és remélem, hogy addig az időpontig *a legkitünőbb szakmabeli vállalatok ajánlatai kerülhetnek döntés végett a polgármester úr elé.*

Távfűtési ajánlatot nyujtott be a MÁV Gépgyár a fővároshoz. A távfütés évek óta vajudó kérdése most új fázishoz érkezett. A múlt héten a MÁV Gépgyár megkeresést intézett a fővároshoz és az iránt érdeklődött: kapna-e koncessziót Kőbányai-úti telepén egy városfütési központ létesitésére és ha igen, a város hajlandó lenne-e a fütési célokra gőzt vásárolni? A beadvány utal arra, hogy a MÁV Gépgyár Kőbányai-úti telepe csak részben van kihasználva és a meglévő kazánokat könnyen lehetne hőfejlesztő centrummá átalakitani. A MÁV városfütési ajánlata sorrendben az ötödik. Az utóbbi években úgyszólván szabályos időközökben érkeznek különböző vállalkozóktól és csoportoktól ajánlatok, a főváros vezetősége azonban eddig egyiket sem találta elfogadhatónak, és egymásután szakadtak meg az ilyen irányban megkezdett tárgyalások a tröszttel, Gálócsy mérnökkel, Marik Ernővel, legutóbb pedig egy Szücs Jenő nevü vállalkozóval, aki a háziszemét elégetésével akart távfütő berendezést létesiteni. *Illetékes helyen* közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával, hogy a MÁV ajánlata valóban megérkezett a középitési ügyosztályhoz, de érdemben még nem foglalkoztak vele. Természetesen ezt az ajánlatot is alaposan meg fogja vizsgálni és mérlegelni a főváros müszaki ügyosztálya, azután teszi meg a polgármesternek javaslatát. A MÁV arra bazirozza ajánlatát, hogy a kőbányai telep közelében van a Szent István-kórház, a Szent László-kórház, a közegésségtani, a bakteriológiai intézet és több más közintézmény, amelyek a környéken épülő centrumból csővezeték útján könnyen és aránylag nagyobb költség nélkül volnának hőenergiával elláthatók. A főváros állásfoglalása természetszerüen ma még ismeretlen, de nem valószinü, hogy ez az ajánlat kedvezőbb elbirálásban részesülne, mint elődei, mert a főváros vezetősége a közelmultban szögezte le azt az álláspontját, hogy amennyiben a távfütés aktuálissá válik, elsősorban sajátmaga akar kisérleteket végezni valamelyik használaton kivül helyezett elektromos centraléja felhasználásával.

Két héten belül elkészül az első Dunaalagút. A káposztásmegyeri vizmüvek Dunaalagút épitése gyors tempóban közeledik a befejezéshez. A napi előrehaladás ma már meghaladja a hat métert, a falazással és a vasbetongyürük beépitésével együtt. Ezidőszerint már 550 méter hosszúságban áll készen az alagút és két héten belül elkészül. Az alagút teljes hosszúsága 608 méter lesz. Az első alagúttal párhuzamosan dolgoznak a megyeri második alagút és a budai Dunaalatti „bujtató" épitkezésén is.

Kiirják a pályázatot a balatoni út következő szakaszára. A magyar tenger felé vezető fővárosi útszakasz épitési munkálatai már megindultak és olyan ütemben folynak, hogy *az útépitésü ügyosztály ezen a héten kiirja a pályázatot a következő útszakasz létesitésére.* A polgármester versenytárgyalási hirdetménye már a legközelebbi napokban megjelenik.

Versenytárgyalási megbizások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállitásokat a következő cégek kapták:

Festékszállitást a Házinyomda részére: Lorilleux Ch. és Társa Rt., Corvina Nyomdafestékipar, Onyx Nyomdafesték és Vegyipari kft.

Illemhely áthelyezési munkát: Böhm Károly és Kállay Géza 5170 pengőért.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Tölgyfapadozati munkára a Sopron-, Bánát-uti iskolánál. Pályázni lehet június 11-én d. e. 10 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Alapépitményi munkára az angyalföldi szivattyútelepnél. Pályázni lehet június 21-én d. e. 10 óráig az út- és csatornaépitési ügyosztályon.

Vízvezető csatorna épitésére a Vizmüvek fejlesztésével kapcsolatban a szentendrei szigeten. Pályázni lehet június 6-án d. e. 10 óráig. Egyetem-utca 2., II. 25.

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel.: 59-9-68.

Beérkezett ajánlatok

A budai vízmütelepen emelendő **gépház épitési munkáira** pályáztak: Pruscha József 133.122, Teleki László 137.840, Csengery Árpád 136.424, Tausz Alfréd 140.714, Fejér és Dános 137.815, Koch Károly 142.309, Katona, Székely és Molnár 144.565, Román Andor 147.926, Palatinus 149.575, Wohl Károly 150.403, Nagy Testvérek 151.768, Nagy Jenő 154.974, Skuteczky és Boray 155.974, Bier és Wersetz 155.617, Mester István 159.644, Havas Sándor 165.114, Schäfer Antal 171.182 pengővel.

A lágymányosi élelmiszerpiac **kőmüves munkáira** pályáztak: Böhm Károly 4429, Balogh Gyula 4862, Kárász Géza 5300, Lehotzky József 5394, Karnok József 5491, Radó Sándor 5649, Biró Jenő 5777, Méhes Emil 6193, Havas Sándor 6762, Olchváry Jenő 6943 pengővel.

Ugyanitt **ácsmunkára:** Kozma Pál 7033, Buza István 8951, Ertl József 8986, Dombi Gyula 11.777, Töke György 13.192, Helmrich János 13.193, Kurtán Gyula 13.029 P-vel.

Ugyanitt **vasredőny munkára:** Engel Ignác 6630, Halász és Herrlinger 6700, Csöbös Lajos 6752, Hermann János 1788, Skolkay Mátyás 7202, Módos Andor 7332, Polgár Ignác 7405, Rajcsányi János 7595, Kellner és Sándor 7685, Holzmann Gyula 9724 pengővel.

A gyermeknyaraltatási akció kapcsán épitendő **bicskei nyaraló pavillonjának különböző munkáira** pályáztak: Sádly József 15.009, Balogh Gyula 17.251, Németh Emil 17.673, Prokisch János 17.989, Foerk Ernő 18.195, Grandics Gyula 19.303, Teleky László 19.759, Mester István 23.723, Hellebrándt Ödön 9468, Sághy Gyula 9523, Kovács Sándor 10.160, Erdei Lajos 10.757, Szabó Imre 12.543, Kurtán Gyula 13.202, Sramó Lajos 16.529 pengővel.

A Kun-utcai tüzőrségi épület **parketta munkáira pályáztak:** Luft Károly 7044, Steiner G. 7485, Schmergel Géza 7060, Láng József 7255, Bauer Zsigmond 7410, Kircsa Károly 7481, Terhes Károly 9586 pengővel.

A központi városháza folyosóinak átalakitásával kapcsolatos **kőmüves munkára** pályáztak: Böhm Károly 7394, Vágó Pál 9519, Nekolny Antal 8490, Wagner Sándor 8188, Mészáros Sándor 9702, Sarló László 8256, Stern Imre 8510, Grazer János 10,875 pengővel.

Burkoló munkára: Cristofoli Vince 6669, Melocco Péter 6109, Pregitzer Ferenc 6211, Sós Lajos 6771, Andrea rt, 6345 pengővel.

Vasszerkezeti munkára: Galanbos Jenő 5478, Ajax Acélmüvek 3900, Haas és Somogyi 4820, Márkus Lajos 3600, Kajtár Lajos 3320 pengővel.

Az útügyi intézet munkáihoz szükséges **bitumen szállitására** pályáztak: Shell Kőolaj rt., Nyirbogdányi petroleumgyár, Magyar Petroleumipar rt,

2 vagón hideg bitumen, 2500 kg. mészkőliszt és 600 mm. dunakavics szállitására pályáztak: Helvey Tivadar, Salgótarjáni Kőszén, Adlar H., Fleischmann Antal, Nagybátony-Ujlaki.

Villanyszerelési anyagok szállitására pályáztak: Hatschek, Gutmann és tsa 12.344, Szalay István 13.045, Hantay Ödön 12.756, Frontharcosok Munkatermelő Szövetkezete 13.187, Erőátviteli és világitási rt. 12.551, Farkasvölgyi-féle vill. rt. 12.712, Engel Károly 11.668, Kerti Lajos 11.699, Déri Emil 12.903, Pál Imre 10.683, Bak Testvérek 12.391, Reich Miklós 11.695, Hajós és Szánthó 11.776 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL

Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában

Felelős vezető:

NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

Ilkovits J. Budapest

központi fütés- és vizvezetéki vállalata

V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

SEMPERNOVA

ELSŐ MAGYAR NEMESVAKOLATGYÁR

BALOGH GÉZA

VII., LÖVÖLDE-TÉR 4. TELEFON 213—66.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN (DRASCHE)

BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.

TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 & 25-5-56.

Szegedy Béla Jenő

okl. gépészmérnök, kövezőmester

út-, vasút-, beton- és mélyépitővállalkozó

Budapest, I., Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52.

Coralic

a tökéletes autópneu

Főelárusitás:

BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 június 5. — 23. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Döntő győzelmet aratott a Nemzeti Egység Pártja

Kétszeresénél többre emelkedett a NEP községi mandátumainak száma — A két nagy jobboldali párt a százhetvenöt mandátum közül hatvankettőt nyert el

Kedden a kora reggeli órákban futottak be a pártkörökbe a budapesti községi választás eredményéről szóló hírek. A NEP Eszterházy-utcai helyiségében reggel hat órakor még élénk élet uralkodott, amikor percről-percre világosabbá lett, hogy a nemzeti egység a budapesti törvényhatósági választásokon is döntő győzelmet aratott. Ez a győzelem számban kifejezve annyit jelent, hogy a törvényhatósági bizottság százhetvenöt választott tagja közül titkos választással a NEP programja alapján huszonkilenc városatyát fog számlálni. Hogy mit jelent ez a szám, könnyű megérteni, ha elmondjuk azt, hogy a mostani községi választáson egyedül a NEP tört előre hatalmas arányokban és pedig olyanformán, hogy az 1931-iki választás mandátumainak számát jól megkétszerezte. Számokban kifejezve mandátumainak száma a multtal szemben 2.3-szeresre emelkedett, vagyis kétszázharminc százalékkal több, mint amennyi 1931-ben az Egységes Községi Polgári Pártnak jutott. A mult alkalommal ugyanis százötven választott tag közül az Egységes Községi Polgári Párt összesen tizenkilenc mandátummal szerepelt, tehát pontos matematikai számítás szerint ez most a százhetvenöt madátumnál 13.7 mandátumnak felelne meg. A 13.7 mandátum helyett azonban a kedd éjszakai döntő győzelem a NEP számára huszonkilenc mandátumot biztosított, ami 2.3-szerese a multban nyert mandátumok számának.

Kétségtelen, hogy a városházán a helyzet kulcsa ezzel a győzelemmel határozottan és végleg a NEP kezébe került. Ez a győzelem azt jelenti, hogy többé a budapesti városházán a NEP akarata ellen semmi nem történhetik. Érvényesülni fog tehát az a mély szociális és kulturális gondolatoktól áthatott program, amely a NEP országos politikájában is tökéletesen érvényesül és érvényesülni fog az a népi politika, amely hivatott a nemzeti egységet megvalósítani és ennek a nemzeti egységnek vezető tényezőjévé tenni a magyar fővárost, amely multjánál és jelenénél fogva egyaránt méltó erre a vezető szerepre.

Dús gyümölcsöket hozott tehát az a nagyszerű temperamentumos és lelkes harc, amelyet a Nemzeti Egység Pártja az utóbbi hetekben a most erőteljesen túlszárnyalt baloldallal szemben kifejtett. Ennek a harcnak döntő tényezője volt az a hatalmas beszéd, amelyet az utolsóelőtti héten *Gömbös* Gyula miniszterelnök a Nemzeti Lovardában tartott és amely a szeretet jegyében szólította a NEP zászlói alá Budapest választóközönségét. De eredménye ez a győzelem annak a kitartó, nagystílű munkának, amelyet a NEP fővárosi szervezete élén, *Zsitvay* Tibor nyugalmazott igazságügyminiszterrel, a NEP fővárosi szervezetének elnökével kifejtett. Zsitvay Tibor, aki látszólag csak az utolsó hónapokban foglalkozott a főváros ügyeivel, olyan klasszikus, mindenre kiterjedő gondosságú, a NEP országos politikájával tökéletesen egyenrangú fővárosi programot adott, amelynek vonzó hatása nem maradhatott eredmény nélkül. De rendkívüli érdemei vannak annak a szinte korlátokat nem ismerő, lélekkel telt nagyszerű szervező munkának is, amelyet a NEP fővárosi szervezete, *Kauser* István dr. vezetése alatt folytatott és emelt tökéletes színvonalra. De részesei a győzelemnek mindazok a jelöltek is, akik a NEP zászlaja alatt indultak és akik kitartó munkával győzték meg a választóközönséget arról, hogy a NEP városi politikája a jövő igazi politikája és hogy a NEP-nek a városházára való győzelmes bevonulása új korszakot jelent nemcsak a főváros történetében, de a főváros népének életében is. Ez a huszonkilenc új városatya a legtökéletesebben képviseli Budapest lakosságának rétegződését és jelenti a polgárságnak a munkássággal való teljes egybeolvadását, jelenti a kormány népi politikájának, szociális elgondolásainak, nagyszabású kulturális törekvéseinek a budapesti városházán való teljes érvényesülését.

A mandátumok megoszlása kerületek és pártok szerint:

NEMZETI EGYSÉG PÁRTJA: 29.

Keresztény Párt (Wolff) 33.
Egyesült Polgári Ellenzék: 18.
Friedrich-párt: 4.
Ripka-párt: 2.
Szabadságfront: 1.
Szociáldemokratapárt: 21.

Budapest székesfőváros új törvényhatósági bizottsága a tizennégy kerületben a következőképpen alakult ki:

ELSŐ KERÜLET:

Az első kerületben összesen leadtak 7088 szavazatot, ebből 6749 volt érvényes, 339 érvénytelen. A 964-es osztószám alapján így oszlik meg a hat mandátum:

NEP 2 mandátum (egy egész és 361 jó töredék).
Ripka-párt két mandátum (egy egész és 910 jó töredék).
Wolff-párt három mandátum (2 egész és 658 jó töredék).

A kerület bizottsági tagjai:

Gömbös Gyula (*Somogyi* Béla),
Bornemisza Géza (*Pályi* Gyula),
Ripka Ferenc,
Apponyi György gróf,
Wolff Károly,
Bocsári Spur Kálmán,
Pakányi Ferenc.

MÁSODIK KERÜLET:

A második kerületben összesen leadtak 14.500 szavazatot, ebből érvényes 13.979, érvénytelen 521. A kétezres osztószám alapján így oszlanak meg a mandátumok:

NEP 2 mandátum (573 rossz töredék).
Wolff-párt 3 mandátum (2 egész és 979 jó töredék).
Szocialisták egy mandátum (1816 jó töredék).
Rassay-párt egy mandátum (647 rossz töredék).

A kerület bizottsági tagjai:

Zsitvay Tibor (*Terbócz* Imre),
Harrer Ferenc,
Wolff Károly (*Divényi* Károly),
Toperczer Ákosné,
Molnár László,
Peyer Károly,
Rassay Károly (*Pfeiffer* Ignác, illetve *Rátkai* Béla).

HARMADIK KERÜLET:

A harmadik kerületben a leadott szavazatok száma 12.645, ebből érvényes 12.390, érvénytelen 255. Osztószám 1806. *A mandátumok megoszlása a pártok között:*

NEP egy mandátum (771 rossz töredék).
Wolff-párt 2 mandátum (egy egész és 1376 jó töredék).
Friedrich-párt egy mandátum (1838 jó töredék).
Nemzeti Reformpárt nem kapott mandátumot (988 rossz töredék).
Rassay-párt egy mandátum (1084 jó töredék).
Szocialisták 2 mandátum (1 egész és 1274 jó töredék).

A kerület bizottsági tagjai:

Zsitvay Tibor *(Andréka* Károly örökös tag *Orova* Zsigmond jut be).
Wolff Károly (*Gáldy* Béla),
Kuncze Lajos,
Friedrich István (*Hüttl* Károly),
Rassay Károly (*Vörösváry* Miklós),
Büchler József,
Millok Sándor.

NEGYEDIK KERÜLET:

A negyedik kerületben a leadott szavazatok száma 7014, ebből érvényes 6094, érvénytelen 920. Osztószám 970.

A mandátumok megoszlása:

NEP 2 mandátum (egy egész és 900 jó töredék).
Wolff-párt 3 mandátum (két egész 703 jó töredék).
Rassay-párt 2 mandátum (2 egész és 281 rossz töredék).

A kerület bizottsági tagjai:

Zsitvay Tibor (*Girardi* Tibor),
Nagy Ferenc,
Wolff Károly (*Miklós* Ferenc),
Raffay Sándor,
Szőke Gyula,
Rassay Károly, *(Szegő* Béla),
Láng Lajos.

ÖTÖDIK KERÜLET:

Az ötödik kerületben összesen leadtak 17,620 szavazatot, ebből érvényes 17.368, érvénytelen 252. Osztószám: 2485.

A mandátumok megoszlása:

NEP egy mandátum (510 rossz töredék),
Wolff-párt 2 mandátum (egy egész és 1053 jó töredék),
Rassay-párt 3 mandátum,
Szocialisták egy mandátum (905 rossz töredék.)

A kerület bizottsági tagjai:

Zsitvay Tibor, *(Dési* Géza),
Wolff Károly, *(Koós* Jenő),
Lázár Ferenc,
Rassay Károly, *(Párkány* Frigyes),
Sándor Pál,
Gál Jenő,
Györki Imre.

HATODIK KERÜLET:

A hatodik kerületben összesen leadtak 23.573 szavazatot. Osztószám: 2619.

A mandátumok megoszlása:

NEP 2 mandátum (egy egész és 1646 jó töredék),
Rassay-párt 3 mandátum (3 egész, 85 rossz töredék),
Szocialisták 2 mandátum (egy egész és 1314 jó töredék),
Friedrich-párt egy mandátum (1578 jó töredék),
Wolff-párt egy mandátum (egy egész, 613 rossz töredék).

A kerület bizottsági tagjai:

Zsitvay Tibor, *(Sárkány* Ferenc),
Veress Gábor,
Vázsonyi János,
Bródi Ernő,
Pollacsek Elemér,
Györki Imre, *(Pollák* Ferencné, szül. *Stern* Szerén),
Halász Alfréd,
Friedrich István, *(Tauffer* Gábor),
Wolff Károly, *(Szakáll* Antal).

HETEDIK KERÜLET:

A hetedik kerületben a mandátumok így oszlanak meg:
NEP 2 mandátum,
Wolff-párt egy mandátum,
Rassay-párt 2 mandátum,
Friedrich-párt 1 mandátum,
Szabadságfront 1 mandátum,
Szocialisták 2 mandátum.

A kerület bizottsági tagjai:

Bessenyey Zénó,
Deményi Aladár dr.,
Pesthy Müller József Leó,
Wolff Károly, *(Szabó* Imre),
Rupert Rezső,
Bródy Ernő (*Magyar* Miklós),
Friedrich István, *(Landy* István),
Klár Zoltán
Peyer Károly (*Lévai* Sándor)
Deutsch Jenő

NYOLCADIK KERÜLET

A nyolcadik kerületben a mandátumok így oszlanak meg:
NEP 3 mandátum
Wolf-párt 3 mandátum
Rassay-párt 2 mandátum
Szocialisták 3 mandátum.

A kerület bizottsági tagjai:

Usetty Béla (*Hajnóczy* Béla)
Gazdy Jenő
Katona János
Wolff Károly (*Krizs* Árpád)
Müller Antal
Baján Ferenc,
Fábián Béla,
Vitéz Aladár,
Esztergályos János,
Horovitz Gábor,
Bóloczy László.

KILENCEDIK KERÜLET

A kilencedik kerületben az összes szavazatok száma 20.317, érvényes szavazatok száma 19.820, érvénytelen 497. Osztószám 2211.

A mandátumok megoszlása:

NEP 3 mandátum
Wolff-párt 3 mandátum (2 egész és 887 jó töredék),
Rassay-párt egy mandátum (794 rossz töredék),
Szocialisták 2 mandátum (391 rossz töredék).

A kerület bizottsági tagjai:

Usetty Béla,
Szentesi József,
Büben Miklós,
Wellisch Andor,
Wolff Károly (*Csoma* Zsigmond),
Verebély Jenő,
Aichner Albert,
Rassay Károly (*Diószeghy* János),
Eszetgályos János (*Lázár* Emil),
Révész Mihály.

TIZEDIK KERÜLET

A tizedik kerületben összesen leadtak 13.079 szavazatot, ebből érvényes 12.791, érvénytelen 287. Osztószám 1827.

A mandátumok megoszlása:

NEP 2 mandátum (2 egész és 466 rossz töredék),
Wolff-párt 2 mandátum (2 egész és 159 rossz töredék),
Rassay-párt egy mandátum (1707 jó töredék),
Szocialisták 2 mandátum (egy egész és 1324 jó töredék).

A kerület bizottsági tagjai:

Usetty Béla (*Halter* Károly)
Pőzel István,
Wolff Károly (*Szabó* József),
Viczián István,
Rassay Károly (*Payr* Hugó),
Esztergályos János (*Farkas* Zoltán),
Reiss Mór.

TIZENEGYEDIK KERÜLET:

A tizenegyedik kerületben összesen leadtak 11,722 szavazatot. Érvényes 11,459, érvénytelen 263. Osztószám 1634.

A mandátumok megoszlása:

NEP 2 mandátum (egy egész és 1565 jó töredék).
Wolff-párt 2 mandátum (777 rossz töredék),
Friedrich-párt egy mandátum (1202 jó töredék),
Rassay-párt egy mandátum (1302 jó töredék),

A kerület bizottsági tagjai:

Becsey Antal örökös tag,
Szántay István,
Vályi Lajos,
Wolff Károly (K. *Császár* Ferenc),
Csilléry András,
Friedrich István (*Halmay* Zoltán),
Rassay Károly (*Kabakovits* József),
Peyer Károly (*Bechtler* Péter),

TIZENKETTEDIK KERÜLET:

A mandátumok megoszlása:

NEP 3 mandátum.
Wolff-párt 4 mandátum,

A kerület bizottsági tagjai:

Petracsek Lajos,
Hencz Lajos,
Nemes Juhász Jenő,
Wolff Károly, *(Mohaupt* Gyula),
Cselényi Pál,
Kassics Margit,
Vály (Snassel) Ferenc,

TIZENHARMADIK KERÜLET:

A tizenharmadik kerületben összesen leadtak 11.305 szavazatot, ebből érvényes 10.849, érvénytelen 457. Osztószám 1550.

A mandátumok megoszlása:

NEP 2 mandátum (egy egész és 1018 jó töredék).
Wolff-párt 2 mandátum (2 egész és 124 rossz töredék),
Szocialisták 3 mandátum (3 egész és 456 rossz töredék),

A kerület bizottsági tagjai:

Zsitvay Tibor *(Hegedüs* Bertalan),
Bessenyey Zénó *(Babitz* Gyula),
Wolff Károly *(Uhlár* Béla),
Homonnay Tivadar,
Peyer Károly *(Csapó* Sámuel),
Szepessy Albert,
Steinherz Simon,

TIZENNEGYEDIK KERÜLET:

A mandátumok megoszlása:

NEP 2 mandátum.
Wolff-párt 2 mandátum,
Rassay-párt 2 mandátum,
Szocialisták 2 mandátum,

A kerület bizottsági tagjai:

Usetty Béla (*Kertész* Elemér),
Bényi Károly
Wolff Károly (*Mihalovics* Zsigmond),
Petrovácz Gyula,
Rassay Károly *(Bródy* Ernő, illetve *Boros* László),
Pásztor Imre.

KAUSER ISTVÁN
a választás vezetője
a Fővárosi Hirlap útján mond köszönetet Budapest közönségének

A *Fővárosi Hirlap* multheti számában közöltük azt a nyilatkozatot, amelyben *Kauser* István, a *NEP* fővárosi szervezetének igazgatója kifejtette optimista álláspontját. Ez

az egy hét előtt még optimista állásfoglalás a mai nappal reális valósággá vált:

a *Nemzeti Egység Pártja olyan hatalmas győzelmet aratott a fővárosi községi választásokon, amelyre az utóbbi községi választási ciklusok során nem volt példa.*

Egy hét előtt optimizmus volt *Kauser* István nyilatkozata, ma pedig a nagy győzelem,

a nemzeti egység gondolatának budapesti megvalósulása az a pár markáns mondat, amelyben Kauser István, a Fővárosi Hirlap munkatársa előtt a választást követő kedden a hajnali órákban vázolta,

összegezte a választást és megvilágította annak a nemzeti egység szempontjából való döntő jelentőségét:

— A választás eredménye — mondotta *Kauser* István — *a jobboldali világnézet hatalmas előretörését igazolja.* Az eredmény mindenesetre

sikere annak a reformkormánynak, amelyet Budapest népe és ifjúsága teljes meggyőződéssel és lelkesedéssel támogat.

A választás eredménye *igazolja az országos választások reális voltát.* Ha figyelembe vesszük, hogy a kormánypártnak az arányosítás alapján mindössze tizenkét választott bizottsági tagsága volt a mostani választást megelőzően és

most ez az arányszám a háromszorosára emelkedett.

Beteljesedve látjuk mindazokat a reményeket, amelyeket a mostani előkészítőmunka és az országos választásokat követő hangulat után a mostani választás eredményéhez reálisan fűztünk.

— Emeli ennek a választási eredménynek értékét az a körülmény, hogy azok a fiatalabb korosztályok, amelyek mindenképen a *Nemzeti Egység Pártja* mellett nyilatkoztak volna meg, a választási névjegyzékek kiigazításának hiánya miatt *a mostani választáson nem vehettek részt.* Ez

az igen nagy számot jelentő szavazótömeg, amelyre joggal számíthattunk volna, a választásból kimaradt.

— Ha a választás eredményének mérlegét fel akarjuk állítani, úgy ebben a mondatban foglalhatjuk össze:

a Nemzeti Egység Pártjának és általában a jobboldalnak nagyarányú előretörése jellemzi ezt a választást, és ez az eredmény teljes mértékben hozzásimul a mai korszellemhez és ennek követelményéhez.

Az egész világon a *nacionalizmus,* a nemzeti érzések pregnáns megnyilatkozása az uralkodó szellem, s az, hogy *Gömbös* Gyula reformpolitikája és a fővárosban hirdetett reformeszméi ezt a kormányszellemet képviselik, *kétségtelenné tették ennek az eredménynek bekövetkezését,* amire bizton számítottunk és amiért,

ezúton is köszönetet mondunk a főváros hűséges közönségének.

AZ UJ TÖRVÉNYHATÓSÁG

A Nemzeti Egység Pártjának tagjai

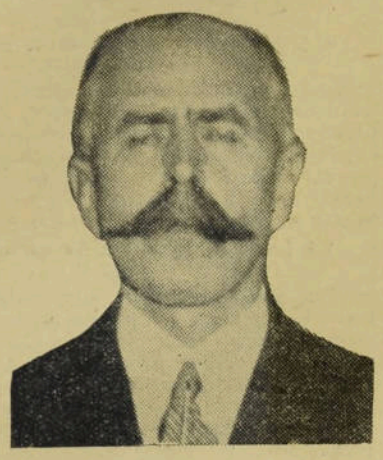

ZSITVAY TIBOR

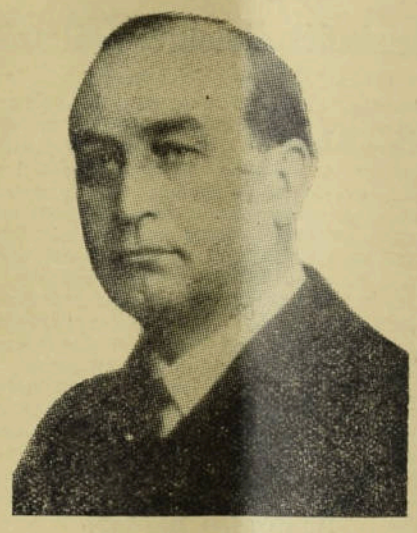

GÖMBÖS GYULA

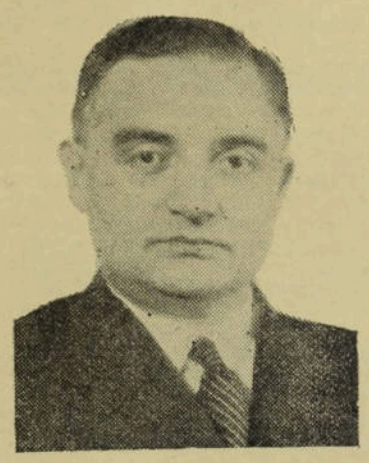

BORNEMISZA GÉZA

Somogyi Béla

Pályi Gyula

Terbócz Imre

Harrer Ferenc

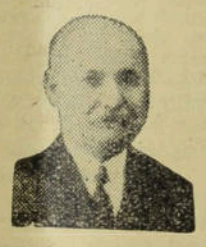

Andréka Károly

Orova Zsigmond

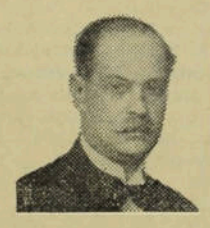

Girardi Tibor

Nagy Ferenc

Dési Géza

Sárkány Ferenc

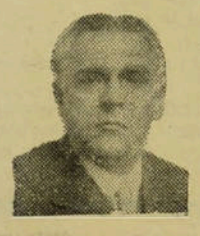

Veress Gábor

Bessenyey Zeno

Pesthy Müller Leó

Deményi Aladár

Usetty Béla

Gazdy Jenő

Szentesi József

Büben Miklós

Wellisch Andor

Halter Károly

Pözel István

Becsey Antal

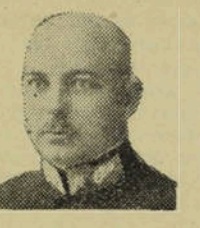

Szántay István

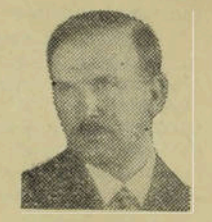

Vályi Lajos

Petracsek Lajos

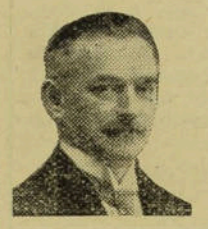

Hencz Lajos

Juhász Jenő

Kertész Elemér

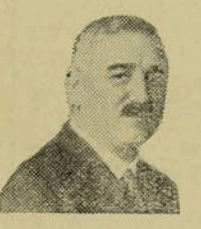

Bényi Károly

Vitéz **SOMOGYI BÉLA dr.** v. országgyülési képviselő, ügyvéd. Evek hosszú során át képviselte Zala megye egyik kerületét, idén azonban nem vállalt jelöltséget, mert munkásságát teljes egészében a fővárosnak akarja szentelni.

PÁLYI GYULA dr. 37 éves budapesti gyakorló ügyvéd, a világháború befejezése után a budapesti egyetem jogi fakultását végezte el, és már joghallgató korában élénk részt vett *Bornemisza* Géza és *Antal* István társaságában a közéletben. 1932 óta élénk részt vett a főváros politikai életében. A *Frontharcos Szövetség* országos ügyésze, s ott is értékes tevékenységet fejt ki.

ANDRÉKA KÁROLY, 1874-ben Tápióbicskén született. Középiskolai és jogi tanulmányait Budapesten végezte, 1894 augusztusában lépett a rendőrség szolgálatába, hol a világháború alatt az államrendészeti osztály vezetője lett. 1928 óta, mint a főkapitány helyettese müködött, majd tavaly nyugdíjba vonult. 1925 óta tagja a fővárosi törvényhatósági bizottságnak és 1931 óta örökös tag. Számos kitüntetés tulajdonosa.

HARRER FERENC DR. 1874-ben az óbudai városházán született, mint Härrer Pál Óbuda első és utolsó polgármesterének fia. Budapesten végezte gimnáziumi és egyetemi tanulmányait. *Kisajátítási jog* című művével egyetemi pályadíjat nyert és egészen fiatalon magára terelte a főváros figyelmét. A kommün bukása után mint alpolgármester teljesen önállóan vezette a főváros ügyeit. Hivatali müködése mellett a közigazgatási és városépitési problémákkal foglalkozott. A Pázmány Péter Tudományegyetem magántanára, a leégett Gyöngyös város volt kormánybiztosa és 1918-ban bécsi magyar rendkivüli követ, meghatalmazott miniszter volt.

OROVA ZSIGMOND dr., 1882-ben Óbudán született. A háború utáni második ciklusban a külső lipótvárosi kerületben első póttag lett, később, mint az *Egységes Községi Polgári Párt tagja,* bekerült a törvényhatósághoz. Egyébként elnöke az *Óbudai izraelita hitközségnek.*

GIRARDI TIBOR 1888-ban született. Az 1925. évi községi választásokon megválasztották és abban a ciklusban, mint bizottsági tag, *közismerten értékes munkásságot fejtett ki.* A *Kisipari Hitelintézet* alelnöke, a *Budapesti Iparbank* elnöke, ügyvezető elnöke a *Belvárosi Polgári Körnek,* ahol élénk szerepet visz a Belváros politikai és társadalmi életében. Kormányfőtanácsos.

NAGY FERENC szállitmányozó, 1884-ben Budapesten született. 1910-ben a Belvárosban kezdte megszervezni a *Keresztény Polgári Pártot.* Mint a keresztény gondolat harcosa, azóta is élénk részt vesz a főváros politikai életében. Mint törvényhatósági bizottsági tag, a különböző gazdasági természetü bizottságok egyik legszakképzettebb és legagilisabb tagja. Elnöke a *Saskörnek.* A Belvárosnak ez az elökelő társadalmi közülete legutóbb *Nagy* Ferenc vezetése alatt a NEP-hez csatlakozott.

DÉSI GÉZA dr. kormányfőtanácsos, ügyvéd, volt országgyülési képviselő. Egyike legnépszerübb politikusainknak, az elmült választásokon azért nem lépett fel, mert idejét teljesen a várospolitikának akarja szentelni. Neves védőügyvéd.

SÁRKÁNY FERENC született 1882-ben Komáromban. Az országosan ismert *Sárkány Vegyitermék Vállalat* ügyvezető beltagja. A *HONSz* egyik alapitója, a hadigondozás terén kifejtett érdemes munkásságáért a kormányzó a *Signum Laudis*-szal tüntette ki. A Terézváros polgárságának egyik nagyrabecsült vezetője.

VERESS GÁBOR dr. Kolozsváron 1885-ben született. Okleveles gépészmérnök, a *MÁV* igazgatóságában a kereskedelmi főosztály igazgatója. A szegedi egyetemen a közlekedési politika meghivott előadója, több tudományos és társadalmi egyesület elnöke és választmányi tagja.

DEMÉNYI ALADÁR dr., 1884-ben Nyitrán született. Budapesti gyakorló ügyvéd, 1928-ban bekerült a törvényhatósági bizottságba, amelynek két éven át tagja volt. 1929-ben kormányfőtanácsossá nevezték ki. Főleg nemzetgazdasági és pénzügyi problémákkal foglalkozik és ezen a téren figyelemreméltó irodalmi tevékenységet is kifejt.

Vitéz **PESTHY MÜLLER J. LEÓ** rt. igazgató, kormányfőtanácsos, régi ismert pesti család tagja.

GAZDY JENŐ ny. postafőigazgató, a *Nyugalmazott Postások Országos Egyesületének* elnöke. A *NEP* törvényhatósági csoportjának megalakulása óta annak tagja, a *NEP* józsefvárosi szervezetének társelnöke.

KATONA JÁNOS mérnök, a VIII. kerület ismert és népszerű agilis politikusa.

SZENTESI JÓZSEF 1893-ban született Budapesten. 1918-ban mint főhadnagy szerelt le. Több harctéri kitüntetés és vitézségi érem birtokosa. *A ferencvárosi pártszervezetnek nyolc évig volt főtitkára, azóta alelnöke.*

KÖVESLIGETI BÜBEN LÁSZLÓ dr. 1895-ben Budapesten született, budapesti gyakorló ügyvéd. *A reformnemzedék egyik agilis tagja.* Több, mint két éve vesz részt a *NEP* fővárosi megszervezésében.

WELLISCH ANDOR (vágvecsei) 1887-ben Budapesten született. A kir. József Műegyetemen építészi oklevelet nyert s azóta önálló gyakorlatot folytat. Hites szakértője a székesfőváros Árvaszékének és több magánvállalatnak. A háború kitörésétől kezdve 1918-ig katonai szolgálatot teljesített, mely időből 24 hónapot a fronton töltött és főhadnagyi rangot nyert el. Számos magas katonai kitüntetés tulajdonosa. 1925 óta a törvényhatósági bizottság tagja. Igen nagy társadalmi munkásságot fejt ki.

HALTER KÁROLY 1873-ban született Kőbányán. A *Kőbányai Takarékpénztár* vezérigazgatója, negyvenéves szolgálati jubileumán közgazdasági tevékenységének elismeréséül a kormányzó *kormányfőtanácsosi címmel tüntette ki.* 1924-től 1930-ig *Kőbánya polgárságának buzgó és érdemdús képviselője volt a főváros törvényhatóságában.*

BECSEY ANTAL 1871-ben született Pozsonyban. A budapesti József Műegyetemen gépészmérnöki oklevelet nyert. Eleinte műegyetemi tanársegéd volt, majd a székesfőváros gépészmérnöki osztályába került. 1903 óta önálló vállalkozó. A törvényhatósági bizottságnak 1912 óta tagja és 1931 óta örökös tag. Nagy közéleti tevékenységet fejt ki kerületében és számos társadalmi egyesületnek vezetője. A másodosztályú polgári érdemkereszt tulajdonosa és kormányfőtanácsos.

SZÁNTAY ISTVÁN 1890-ben született Sajószentpéteren, *MÁV* főfelügyelő, a kelenföldi pályaudvar népszerű állomásfőnöke. A Kelenföldi Társaskör alelnöke, a Kelenföldi Polgári Kör társelnöke. Mint ügyvezető elnök, *megszervezte a NEP XI-dik kerületét.*

VÁLYI LAJOS dr. született 1895-ben Mezőkövesden. Az olasz és az orosz harctéren küzdötte végig a világháborút. A *Magyar Ügyvédek Nemzeti Egyesületének* társelnöke, ugyanitt a jogpolitikai és sajtóbizottság elnöke. Az *Országos Ügyvédszövetség* budapesti osztályának ügyvezető alelnöke. A *Nemzeti Reformszövetség* igazságügyi szakosztályának igazgatója. Több jogi szaklap szerkesztőségi tagja és munkatársa.

HENCZ LAJOS született 1882-ben Gyulán, főiskolai tanulmányait Budapesten végezte el. Nagyváradon, mint ujságíró fejtett ki elismert munkásságot. A magyar királyi postatisztképző tanfolyamon *a postatörténet és politika rendes tanára tizennégy év óta.* Jelenleg postaigazgató, számos országos postásszervezet megalapítója és elnöke, *a XII. választókerületet ő szervezte meg.*

Vitéz nemes **JUHÁSZ JENŐ** dr. született Sátoraljaújhelyen, 1884-ben. Gazdasági főtanácsos, Győr tisztifőügyésze, a Dunántúli ref. egyházkerület központi ügyésze, alapítója és társelnöke a *Hadviselt Közszolgálati Alkalmazottak Bajtársi Szövetségének.*

HEGEDÜS BERTALAN dr. ügyvéd, a frontharcosmozgalom egyik megindítója és jelenleg is lelkes vezetője.

BABITZ GYULA vendéglős, régóta értékes szervező munkásságot folytat az Angyalföldön. A vasutasok között igen népszerű.

KERTÉSZ ELEMÉR, a *Magyar Front* felelős szerkesztője, a magyar frontharcos mozgalom kezdeményezője, a *Frontharcos Szövetség* ügyvezető alelnöke. *A kommunisták halálra ítélték,* Erdélybe menekült, majd 1920-ban átszökött a demarkációs vonalon és *jelentkezett a Nemzeti hadseregnél szolgálattételre.* A *MOVE* és a *Frontharcos Szövetség* örökös tagja, a Turul tiszteletbeli dominusa, a *TESZ* érdemkeresztjének tulajdonosa, legutóbbi kitüntetése: az *Olasz Koronarend* tiszti lovagkeresztje volt.

BÉNYI KÁROLY dr. 1881-ben, Szobon született. Mint postafőigazgató körülbelül *hétezer postaalkalmazott főnöke,* akik erélyes, de igazságos és emberszeretettől áthatott munkájáért a legnagyobb tiszteletben tartják.

LEDNICZKY VEJE
HÓDOS ANDOR
LAKATOSIPARI- ÉS REDŐNYGYÁRTÓ-ÜZEME
BUDAPEST, IX., TOMPA-UTCA 32. TEL.: 39-9-36.

Breitner Bernát
Jégszekrények és Hűtőkészülékek Gyára
Gyár, raktár és iroda: Budapest, VI., Király utca 36
Alapíttatott 1876

LAVER FERENC **Denta** MŰSZERGYÁR
Alapitva 1900
Budapest, VIII., Vas-u. 2. Telefon: 40-4-24
Gépek • Műszerek • Autóalkatrészek

Megvalósítják a rövid relációkat és életbeléptetik a 18 filléres villamosjegyet

A közlekedés átalakításáról szóló javaslatot elsőnek targyalja a közgyűlés

Közvetlenül a törvényhatósági bizottság megszünése előtt a legkomolyabb formájában állott a megvalósítás előtt *a közlekedési reform nagy komplexuma.* A BESZKÁRT kidolgozta a terveket és ennek keretében bejelentette, hogy a Helyiérdekü Vasutak belső vonalain megszünteti a 36 filléres szakaszjegyet, ugyanakkor azonban egységes 26 filléres viteldijat állapit meg Budapest egész területére. A szünetelő törvényhatóság nem juthatott abba a helyzetbe, hogy e nagyfontosságú kérdésekben állást foglaljon és ez a magyarázata annak, hogy *a közlekedési reform átmenetileg lekerült a napirendről.* Ebből a tényből sokan azt a következtetést vonták le, hogy a közlekedési reformra és a tarifák megváltoztatására sokáig nem kerül sor és hogy *a BESZKÁRT lemondott a közlekedés átalakításának gondolatáról.*

A közlekedés reformjának mai állásáról érdeklődtünk

ILLETÉKES HELYEN

és a következő felvilágositást kaptuk:

— A helyzet az, hogy a közlekedési reform teljesen kidolgozott tervezete *Szendy* Károly polgármester előtt van, aki a törvényhatóság szünetét felhasználta arra, hogy *az összes részletkérdéseket alaposan áttanulmányozza.* Nagy tévedés volna azt hinni, hogy a közlekedés újjáalakitása holtpontra került, sőt az történt, hogy

az egész elgondolás közelebb jutott a tényleges megvalósításhoz.

Voltak részletek, amelyek nem mindenben fedték a polgármester álláspontját és voltak újitások, amelyekkel szemben aggodalmak merültek fel. A polgármester sürün foglalkozott a közlekedés reformjával, úgyhogy *az újonnan összeülő törvényhatóság szerveinek egyik legelső feladata annak az előterjesztésnek a megvitatása, amit a polgármester a villamosforgalom megjavitása érdekében fog bemutatni.*

— Mindenekelőtt a legfontosabb, hogy a rövid relációk a gyakorlatban megvalósuljanak és ebben a tekintetben

a polgármester meghozta a maga végleges döntését.

Budapest egész területén *a rövid relációkat befutó villamoshálózat lép érvénybe,* amelyek kivánatossá teszik a szükséges gócpontokon a hurokvágányok épitését. Bizonyos viszonylatokban *2—3 perces indítási közök* lesznek és a közönség nem kerül abba a helyzetbe, hogy a végállomásokon sokáig várakozik a legközelebb induló villamosra.

Új beosztás készül a kisszakasz-utazásoknál is,

mert a rövid relációk alkalmazása esetén meg kell változtatni a kisszakaszos utazást is, ami természetesen *nem jelenti azt, hogy az utazóközönség e reformrészletnél hátrányba jut.* A kisszakasz-utazások torlódásának meggátlása érdekében *különleges elgondolások* vannak előtérben, amelyek a kényelmet és a gyorsaságot kivánják biztositani.

— A rövid relációk életbeléptetésével egyidejüleg módosul a villamostarifa is. Ebben a vonatkozásban változatlanul

a 26 filléres jegytípus áll előtérben,

ami nem jelent újabb terhet a közönség részére, viszont alkalmas a HÉV tarifacsökkentés hiányainak pótlására. Szó van arról is, hogy a 6 filléres kisszakasz, a 16 filléres szakaszjegy és a 26 filléres átszállójegy közé

18 filléres jegytipust iktatnak,

ami átszállással kombinált kisebb távolságok beutazására jogositja az utasokat.

— A rövid relációk *a műszaki beruházások sokaságára kötelezik a BESZKÁRT* és a tervek immár a kereskedelmi minisztérium, a rendőrség és a Közmunkatanács előtt fekszenek. Történhetnek kisebb változtatások, lényegében azonban

érvényesül a BESZKÁRT műszaki elgondolása,

amely szorosan simul a tarifarendszerhez és végeredményben a gyors közlekedést honositja meg a főváros trületén.

Elkészült a Szent István-hét teljes programja

A budapest idegenforgalom a tényleges tavasz bekövetkezése után most már komoly lendülettel kialakult és a *Júniusi Hetek* külföldi propagandája a legszebb eredményeket ígéri. Budapest idegenforgalmának ez a nagy eseménye kétségtelenül kedvezően formálja az idegenforgalom arányait, *a legnagyobb feladat azonban a Szent István-hét sikeres lebonyolitása,* amely iránt úgy a vidéken, mint a megszállott országrészeken és a külföldön hatalmas érdeklődés tapasztalható. *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok és az Idegenforgalmi Hivatal máris teljes gőzzel dolgoznak, hogy az elkövetkezendő nagy napok mindenben kielégitsék a vendégek várakozását.

Érdeklődtünk a Szent István-heti előkészületekről, amelynek programjáról

ILLETÉKES HELYEN

a következő felvilágositást kaptuk:

— A Szent István-heti ünnepségek előkészitése folyamatban van. A külföld számára az általános prospektusok nagy példányszámban szétküldésre kerültek és most van nyomdában a *Gyöngyös Bokréta*-előadások szokásos részletes prospektusa is, melyet az idegenforgalmi hivatal a közel jövőben fog expediálni. A Gyöngyös Bokréta egyébként a *Júniusi Hét* programjában is szerepel pünkösd vasárnapján és hétfőn a Városi Színházban.

— A Szent István-hét lényege és legfőbb eseménye természetesen az idén is a Várban megtartandó Szent Jobb-körmenet,

amely iránt világszerte mélyreható érdeklődés mutatkozik. A felemelő egyházi ünnepség köré csoportosuló világi program legjelentősebb eseménye a *Gyöngyös Bokréta* csoportjainak bemutatkozási a Városi Színházban. Abból a tiz csoportból, amelyik *Paulini* Béla rendezésében *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok kezdeményezésére öt évvel ezelőtt először bemutatkozott Budapesten, ma már *Országos Magyar Bokrétaszövetség* lett, amelynek keretében több mint 50 népi csoport tartozik az ország minden részéből. A magyar falusi népesség dísze-virága *augusztus 14—28-ig* fogja bemutatni a Városi Színházban az ősi magyar táncokat és népszokásokat. Ugyanezen idő alatt

a bokrétás-csoportok művészeti termékeiből változatos kiállitás ad ízelitőt a külföldi közönség számára,

egy másik kiállitásban pedig a magyar kertészeti kultúra magas fejlettségéről fognak vendégeink meggyőződést szerezni.

— Ezúttal is megrendezésre kerül a dunai evezősök *virágos csónakfelvonulása,* a Szent István-*esti tüzijáték,* amely káprázatos színekbe öltözteti egy estére az éjszakai Dunapartot és természetesen lezajlanak *a szokásos sportesemények is,* amelyek között a Szent István-díj lefutása évenként különleges társadalmi esemény.

WAHL-FERENC lakatos mester
VAS ÉS FEMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII Vig-u'ca 39. Telefon: 316-45

KIRCHLECHNER
kertépitő
Budapest, II., Julia-utca 2. (Budakeszi-ut sarok)
Kertépitő iroda telefonja 55—8—53 szám

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKÉSZITŐ
Gáz-, viz- és gőzarmaturák
BUDAPEST, VII., AKÁCFA-U. 61. TELEFON: 40-6-44

Krausz Ferenc
bronzöntő *Budapest, VI., Babér-utca 80.*
Telefon: 932—26

Weiss János, Budapest
Iroda: II., Iskola-u. 47. Műhely: Csalogány-u. 8b
Telefon 51—2—55.
Tervez és készit: Központi fütés, gőzmosodák, gőzkonyhák, vízművek, vízvezeték, gázvezeték, fürdőberendezések, csatornázás és szellőző berendezéseket.

Orenstein és Koppel
MAGYAR R.-T., BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31.
Motorosmozdonyok — Útjavitógépek — Kisvasutak — Iparvágányok — Autobuszkarosszériák

PESTI KIRAKAT

Belügyminiszter és útkaparó

Egy-két beszéd, egy-két nyilatkozat és egy csomó cselekedet és már mindenki tisztában volt vele, hogy Kozma Miklós belügyminiszter nem politikai ravaszkodások és nem is a hivatalokbeli vaskalaposságok iskoláját járta. Nem a furfangok és cselszövések alagútjaiból, vagy a bürokrácia dohos hivatalszobáiból került elő, hanem a friss, a levegős, a napfényes élet országútján érkezett meg, s útjában mindent hallott, mindent látott, mindent észrevett, amire az országot kormányzó államférfiúnak szüksége van.

Akkor álmélkodtunk el először, amikor az ellenzék oldalán előállottak valami kívánsággal. Valaha, talán évszázadokon át az volt a stílus, hogy amit az ellenzék mond, az nem lehet igaz, amit az ellenzék kíván, azt nem lehet teljesíteni. Most egyszerre nagyot fordult a világ. Az ellenzéki kívánságra Kozma Miklós belügyminiszter a legtermészetesebb módon azt válaszolta, hogy az uraknak tökéletesen igazuk van, kívánságukat teljesíteni fogja. Az ellenzéki urak első pillanatra abban kezdtek kételkedni, hogy csakugyan ellenzékiek-e ők, ha a belügyminiszter magáévá teszi az álláspontjukat és csak azután jöttek rá, hogy mégis csak az a világ legtermészetesebb és legnépszerűbb kormányzási módja, ha a miniszter pártszempontok fölött keresi és találja meg az igazságot.

Ezek az első elálmélkodásaink jutottak eszünkbe most, amikor megint arra ébredt föl a közvélemény, hogy a miniszternek is szabad melegszívű, őszinte embernek lenni. Sőt jobb és szebb, ha ilyen, mint ha a hatalom súlya alatt megmerevedik az arcán a mosoly és kihül szívében a szeretet melege. A nyolcvanéves szegedi útkaparó föllebbezésének sorsa őszintén meghatott mindenkit. Az öreg Papp Mihály útkaparó negyven esztendeig hűséggel, becsületes munkájával szolgálta Szeged városát, dolgozna ma is, de kiöregedett, hát elküldték. No nem éppen nyugdíjba, csak nyugállományba — szóval pénz nélkül. Most derült ki ugyanis, hogy nem volt tagja a nyugdíjalapnak, tehát természetesen nem kaphat egy vasat se. Hacsak kegydíjat nem... Megfolyamodta hát a dolgot, de Szeged város kistanácsa elutasította a kérelmét. Az öreg útkaparó tehát a belügyminiszterhez fordult. Kozma Miklós, aki az élet iskoláját járta, nagyon jól tudja, hogy ha egy útkaparó kivénül a mesterségéből, aligha vonulhat vissza a birtokára, amelyet abból a pénzből vásárolt, aminek nem tudott a nyakára hágni. Az ilyen nyolcvanéves, derék, dolgos útkaparó ilyen esetben vagy éhen pusztul, vagy a nyakába akaszthatja a koldus-tarisznyát. Már pedig Kozma Miklós úgy véli, hogy aki negyven esztendeig dolgozott egy közület érdekében, az a két sors közül egyiket se érdemelte ki.

Nem hatalmi szóhoz, hanem az emberi megértés bölcs szavához fordult azonban a belügyminiszter. Leírt a szegedi kistanácsnak, hogy fontolja meg még egyszer az öreg útkaparó kérését és ő, a belügyminiszter előre biztosítja az urakat, hogy jóváhagyja a határozatukat. Persze a derék, de kissé skrupulózus szegediek, siettek eleget tenni a miniszter kívánságának és Papp Mihály bácsi újra városi pénzből eszegeti a szegényes kenyeret és tömögeti a pipáját.

Olyan egyszerű, olyan természetes ez az egész történet, hogy mindenki, aki elolvassa, azt mondja rá mély meggyőződéssel, hogy: hát persze, én is ezt cselekedtem volna. Hát igen, most mindenki ezt mondja; de nekünk van egy furcsa kérdésünk: ha olyan nagyon egyszerű és természetes a dolog, akkor mint van az, hogy Magyarországnak 1867-től máig uralmon volt harmincöt belügyminisztere közül mégis Kozma Miklós, a harminchatodik volt az első, aki így cselekedett?

p. b.

Szerdán meghirdetik a polgármesteri pályázatot

Két hét a jelentkezési határidő — Június 12-én lesz az alakuló közgyűlés — A nyári szünet előtt három közgyűlést tartanak

Az új törvényhatóság összetétele

Lezajlottak a törvényhatósági választások és az eredmények ismerete után most már a törvényhatóság munkabeosztása érdekli leginkább a várospolitikát. Különböző találgatások és feltevések vannak forgalomban afelől, hogy *mikor kezdi meg működését az új törvényhatóság*, amelyre a feladatok sokaságának megoldása hárul. A legfontosabb kérdés a *polgármesterválasztás* terminusának megállapítása volt, ami körül egymásnak ellentmondó híresztelések láttak napvilágot. Sokan tudnivélték, hogy a polgármester megválasztására csupán az őszi hónapokban kerül sor, míg másik oldalon annak az értesülésnek a valódiságát kolportálták, hogy *a polgármestert nyomban megválasztják és ezzel megadják az irányt az adminisztráció munkamenetének.* Mindezeket a találgatásokat megcáfolja az a tény, hogy *Sipőcz* Jenő főpolgármester *nyomban a törvényhatósági választások után, tehát szerdán gondoskodik a polgármesteri állás pályázatának kiírásáról.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

A LEGILLETÉKESEBB FORRÁSBÓL

a következőkben ad tájékoztatást a legközelebbi teendők sorrendjéről:

— A törvényhatósági bizottság megalakulásával bizonyos formaságok járnak, mint például a *mandátumok igazolására*, amihez feltétlenül idő szükséges. A most már véglegesen kialakult tervek szerint

a törvényhatósági bizottság június 12-én, szerdán délután, tartja alakuló közgyűlését, ahol Sipőcz Jenő főpolgármester üdvözli nagyobb beszédben a közgyűlés tagjait, majd bejelenti, hogy kiírta a pályázatot a polgármesteri állás betöltésére.

Tekintettel arra a körülményre, hogy a *polgármesteri állás betöltése elsőrendű fontosságú követelmény, késlekedésnek vagy halasztásnak az adminisztráció látná kárát, tehát a pályázati határidő a legrövidebb terminusra szól.* A polgármesteri pályázat *két heti időt ad a jelentkezésekre*, úgy, hogy

június 19-én, szerdán már lejár a polgármesteri állásra való jelentkezés határideje és ezt követőleg a közgyűlés feladata a polgármesteri állásnak választás útján való betöltése.

Ezzel egyidejűleg befejeződik a mandátumok igazolása és áttérhet a közgyűlés *az érdekképviseleti tagok megválasztására.* Az Ügyvédi Kamara három, a Közjegyzői Kamara egy, a Mérnöki Kamara három, az Orvosszövetség három, a Gyosz kettő, az Iparkamara négy és a Mezőgazdasági Kamara két taggal lesz képviselve a közgyülésen.

— Az alapvető kérdések elintézése után csupán

egyetlenegy közgyűlés van még hátra a nyári szünet előtt, ahol a 21 milliós beruházási programra vonatkozó polgármesteri előterjesztést fogják tárgyalni.

Ennek a határozatnak a meghozatala után a közgyülés *megkezdi a nyári szünetet és az új ciklus szeptember második felében indul meg.*

— Hangsúlyozni kívánjuk, — mondotta informátorunk —, hogy személyi kérdésekben és vezető pozíciókban *csupán a polgármester megválasztása bizonyos*, míg

az alpolgármesterek és főtisztviselők megválasztására az őszi hónapokban kerül sor.

Egészen bizonyos, hogy a vezető pozíciók betöltését *nem fogja kiélezett korteskedés megelőzni, mert a törvényhatóság összessége tisztában van azoknak a személyiségeknek egyéni értékével, akik jelenleg is a főváros irányításában résztvesznek.*

Elnökség, örökös tagok, tisztviselők, érdekképviseleti tagok az új közgyűlésen

A választásokkal most már teljesen kialakult az új közgyülés összetétele és megkezdődik az új ciklus, amelynek feladata, hogy rendezze a függő ügyeket, megalapozza a legközelebbi teendőket és a fejlődés útjára indítsa Budapestet. A hat évre megválasztott törvényhatósági bizottság a megválasztott 108 bizottsági tagon kívül a következőképen fest:

Elnök: *Sipőcz* Jenö dr. főpolgármester.

Tagok: *Szendy* Károly polgármester, *Liber* Endre alpolgármester, *Lamotte* Károly dr. alpolgármester.

Örökös tagok: *Andréka* Károly, *Bárczy* István, *Becsey* Antal, *Bednár* Róbert, *Botzenhardt* János, *Csepreghy-Horváth* János, *Csilléry* András, *Ernst* Sándor, *Gaár* Vilmos, *Glücksthal* Samu, *Hufnagel* Imre, *Ilovszky* János, *Kállay* Tamás, *Koós* Jenö, *Kozma* Jenö, *Lampel* Vilmos, *Lázár* Ferenc, *Ledermann* Mór, *Németh* Béla, *Petrovácz* Gyula, *Petzrik* Jenö, *Pompéry* Elemér, *Raffay* Sándor, *Rassay* Károly, *Schmiedt* Richárd, *Sümegi* Vilmos, *Toperczer* Ákosné, *Ugron* Gábor, *Usetty* Béla, *Viczián* István, *Wolff* Károly.

Hivatalból: *Schuler* Dezső, *Wossala* Sándor, *Kovácsházy* Vilmos, *Némethy* Károly, *Farkas* Ákos, *Szepesváry* Pál, *Salamon* Géza, *Bódy* László, *Király* Kálmán, *Babarczy* István báró, *Felkay* Ferenc, *Rosta* János, *Morvay* Endre, *Duday* Alajos, *Holtspach Ödön*, *Schára Béla*, *Battlay Imre*, *Schmaderer* Oszkár, *Zielinszky* Tibor tanácsnokok, *Szemethy* Károly tiszti főügyész, *Csordás* Elemér tiszti főorvos, *Illyefalvy* I. Lajos statisztikai igazgató, *Sebő* Béla főszámvevő, *Budó* Jusztin fölevéltáros, továbbá *Ferenczy* Tibor főkapitány, *Csilléry* Béla pénzügyigazgató, *Papanek* Ernő számszéki igazgató, *Pintér* Jenö tankerületi főigazgató, *Nagy* Zsigmond tanfelügyelő, *Rakovszky* Iván, a Közmunkatanács elnöke, *Korányi* Sándor báró, a Közegészségügyi Tanács elnöke és *Huszár* Aladár, az OTI elnöke.

Érdekképviseleti tagokat választ: a Budapesti Ügyvédi Kamara (3 tag), a Közjegyzői Kamara (1), Mérnöki Kamara (3), Orvosszövetség (3), GyOSz (2), Kereskedelmi és Iparkamara (4), Mezőgazdasági Kamara (2), a Vitézi Szék kiküldöttje. Az érdekképviseleti tagok megválasztása *az első közgyülés feladata* és ennek megtörténte után teljes létszámban megindíthatja munkásságát Budapest új közgyülése.

Érdekesen alakul a közigazgatási bizottság átmeneti müködése. A helyzet az, hogy az új törvényhatóságot már megválasztották, de nem alakult meg az egyik legfontosabb szerv: *a közigazgatási bizottság és ilyformán hétfőn még a múlt közgyülés közigazgatási bizottsága tartja júniusi ülését.* Ez az ülés utolsó ténykedése a régi közgyülés szervének, mert *júliusban* már az új közigazgatási bizottság intézi a feladatkörébe utalt ügyeket.

Június 6 és 8-án délután fél 3 órakor

Ügetőverseny

Ballai János központi fütés,

vizvezeték, csatornázás, szivattyutelepek és egészségügyi berendezések

Budapest, IV., Reáltanoda-utca 4. Telefon: 85-2-98

Törvényrengetegben biztos vezető a

BIHARI INDEX JURIS HUNGARICI

Magyar jogmutató

A Magyar Törvénytár (Corpus Juris), Budapesti Közlöny, Magyarországi Rendeletek Tára, Belügyi Közlöny, Igazságügyi Közlöny, Pénzügyi Közlöny, Polgárijogi Határozatok Tára, Büntetőjogi Határozatok Tára, Közigazgatósági Bíróság Közigazgatási Osztályának Döntvényei. Közig. Bíróság Pénzügyi Osztályának Döntvényei és a többi hivatalos lap útján kihirdetett

JOGSZABÁLYOK

betüsoros név- és tárgymutatója 1000—1934

Pótfüzet kétévenkint. Pótkötet évtizedenkint.

Szerkesztő: DR. BIHARI KÁROLY főrevizor.

Társszerkesztő: DR. BIHARI BÉLA budapesti ügyvéd.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, IV., Bécsi-utca 4.

Csak előfizetők részére jelenik meg. Kérjen ismertetőt!

Tartós és maradandó értékek,

bérmálási emléktárgyak, a legjobb órák, versenydijak, különösen serlegek, amelyek a hires eredeti Schönwald-féle minták szerint kaphatók

GARZÓ *ékszerüzletében szerehetők be*

Arany és ezüst tárgyakért, ékszerekért, zálogjegyekért (lejártakért is) csoda magas árakat fizetek.

IV., Veres Pálné ucca 4.

Apponyi térnél

a hadtestparancsnoksággal szemben.

Első eredménye a kormányzóné balatoni körútjának:

kibővitik a gyermeknyaraltatási akciót

Szendy Károly polgármester az üdülőtelepek férőhelyeinek szaporításáról

A szegény pesti gyermekek számára minden esztendőnek legnagyobb élménye a nyaralási akcióban való részvétel, ami a legsikerültebb alkotása a főváros szociálhigiéniai tevékenységének. Évente a sápadtarcú iskolásgyermekek tizezrei mennek a főváros jóvoltából a fenyvesek közé, az Alföld napsütötte rónáira és a Balaton mellé, hogy néhány hétig élvezzék mindazt, amit számukra a sors egyébként nem tud juttatni. A fővárosnak remekül berendezett és felszerelt üdülőtelepei vannak különösen a Balaton partján és ebben a tekintetben *a budapesti gyermeknyaraltatási akció mintaképül szolgálhat a nyugati államok részére is.*

Mint minden emberbaráti mozgalmat, úgy a gyermeknyaraltatási akciót is jóságos figyelemmel kíséri az ország fenkölt gondolkozású nagyasszonya: *Horthy* Miklósné, aki az elmult napokban azt a kívánságát fejezte ki, hogy szeretné megtekinteni a Balaton partján lévő fővárosi gyermeküdülő telepeket. A Főméltóságú Asszonyt elkísérte körútjára *Szendy* Károly polgármester és *Petik* Kálmán igazgató, a budapesti gyermeknyaraltatási akció vezetője. A kormányzó feleségének balatoni körútja újabb lendületet biztosít az akciónak és bizonyos, hogy az idén lényegesen nagyobbszámú szegénysorsú iskolásgyermek fogja meglátni az annyira áhitozott magyar tengert.

A pénteki ellenőrző szemle eredményeiről kérdést intéztünk

Szendy Károly
polgármesterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kormányzóné Őfőméltósága kíséretében felkerestük az összes balatonmenti gyermeküdülő telepeket és tüzetesen megvizsgáltuk Zamárdi, Lelle, Fonyód, Boglár telepi berendezéseit és természetesen a veszprémi és zalai partok mindazon községeit, amelyek *esetleges újabb gyermeküdülők felállítása tekintetében szóba jöhetnek.*

Mindenütt a legnagyobb rendet, tisztaságot, higieniát és tökéletes felszerelést láttunk

és megállapítottuk, hogy mindezek a telepek teljes felkészültséggel várják az idei nyaralócsoportok ezreit.

— A fővárosi gyermeknyaraltatás tökéletesen megszervezett intézmény és most minden törekvés arra irányul, hogy *az üdültetésre küldhető szegény gyermekek létszámát növeljük.* Ma az a helyzet, hogy kénytelenek vagyunk rövid turnusokba beosztani a nyaralásra besorozott csoportokat, mert

nincs annyi férőhely, hogy a nyaraltatás időtartamát hosszabb hetekre biztosithassuk.

Megfelelő, nem is túlságosan jelentős befektetésekre van szükség, hogy új férőhelyeket építsünk és ebben a vonatkozásban a *főváros sohasem volt szükkeblű.* Módot és alkalmat fogok keresni arra, hogy a közgyűlésnek előterjesztést tegyek *a meglevő telepek kibővítésére és ilymódon a nyaraltatható gyermekek létszámának emelésére.* Ebben az évben a szükséges építkezési munkálatok már nem végezhetők el, azonban úgy tervezem, hogy

a rendelkezésre bocsájtott fedezet erejéig végrehajtjuk a telepek megnagyobbitását

és a jövő év végén *lényegesen nagyobb gyermekcsoportokat küldünk a magyar tenger üdítő partjára.*

— A kormányzóné Őfőméltósága a legnagyobb jóindulattal támogatja a főváros ezirányú célkitűzéseit és a körút alkalmával *többször kifejezte megelégedését a látottak fölött.*

Szendy Károly polgármester már is utasítást adott a műszaki ügyosztálynak, hogy a gyermeküdülőtelepek kibővítésére készítsenek terveket és azokat sürgősen mutassák be, hogy a költségfedezet ügyében a megfelelő előterjesztés mihamarabb elkészülhessen.

BEFÁSÍTJÁK A RÉGI LÓVERSENYTERET

A Közmunkatanács elkészítette az Attila-park tervét — A Schmidt Miksa hagyaték 200.000 pengős forgalmiadó terhét és az örökösödési illeték elengedését kéri a főváros — Szent István napjára elkészül a Mátyás-templom tornya — A napokban kiirják az új artézi kút fúrására a versenytárgyalást

Lamotte alpolgármester nyilatkozata

Lamotte Károly alpolgármester ügyosztályaiban serény munka folyik. Lamotteról ismeretes, hogy a legkisebb ügyek iránt is behatóan érdeklődik és az alája tartozó ügyosztályokra a leglázasabb munkatempót diktálja. Ennek a gyorsiramú munkának az eredménye az, hogy most, amikor a belügyminiszter jóváhagyta a főváros beruházó programját, azok a beruházások, melyek Lamotte alpolgármester ellenőrzése alatt álló ügyosztályok irányitása mellett fognak elvégeztetni, már *teljesen elő vannak készitve.* Ezek közé tartozik elsősorban a városligeti új artézi kút fúrása.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste hivatalában

Lamotte Károly dr.
alpolgármestert,

akinél érdeklődött a főváros idöszerü ügyei iránt és elsősorban *az új artézi kút* fúrása felöl.

— A beruházó programban — mondotta munkatársunknak *Lamotte* Károly alpolgármester — tudvalevőleg 300.000 pengöt irányoztunk elő az új artézi kút fúrására. Természetesen *előre pontosan nem számitható ki, hogy mennyibe fog kerülni a kútfúrás,* ez azonban rövidesen eldöl a megtartandó versenytárgyaláson.

Már utasitottam a városgazdasági ügyosztályt, hogy irja ki a versenytárgyalást a városligeti új artézi kút fúrására.

Néhány napon belül ez megtörténik. Az a hely, ahol az új kutat fúrják, meg van állapitva:

a Széchenyi-fürdő bejáratától jobbbra állitjuk fel a fúrógépet.

Az új artézi kút fúrása feltétlenül hasznos beruházás. A régi kút nem tudja elegendő mennyiségü forró vízzel ellátni a fürdőt és a strandfürdő alatti kismélységü kutakból nyert vizet vesszük igénybe a medencék megtöltésénél. A víz felmelegitése sokba kerül és ezt az összeget meg fogjuk takaritani, ha az új artézi kút elkészül. Ha, amire minden remény megvan, az új artézi kút megfelelő melegvizet eredményez, a Széchenyi-fürdő fütési költségeinél *évi 54.000 pengő megtakarítást lehet elérni.*

Hat év alatt tehát a kútfúrásba befektetett tőke teljesen amortizálódik.

Városrendezési kérdésekről érdeklődtünk ezután. *Lamotte* Károly alpolgármester, amióta a városrendezési ügyosztály irányitását átvette, *Kempelen* Ágoston főtanácsossal valamennyi városrendezési problémát legrészletesebben megbeszélt.

— Behatóan foglalkozom a régi lóversenytér rendezésének kérdésével.

Nem lehet tovább a mai állapotában meghagyni a régi lóversenyteret és megengedhetetlen, hogy a város szivében, nagyrészt villáktól körülépitve, ilyen rendezetlenül maradjon ez az óriási terület.

Többizben kint voltam a régi lóversenytéren, mindent megnéztem és az a tervem, hogy

az egész területet befásitjuk.

Természetesen *nem gondolunk olyan nagyszabású parkirozásra, mint amilyent a Tabánban hajtunk végre.* Egyszerü eszközökkel, minél kisebb költséggel kell befásitani a régi lóversenyteret, ha nem lehet egyszerre, akkor részletekben. Hogy a fásitást megkezdhessük,

őszre felmondjuk a régi lóversenytéren levő bérleteket.

Nagyobbrészt kertészek telepei vannak a bérletekben. A lóversenytér ilyen rendezésének megvan az az előnye, hogy

a jövő városrendezési terveit nem zavarjuk meg

és ha városrendezési szempontból valamilyen célból szükség lesz a régi lóversenytér területére, az beépitetlenül, de rendezett állapotban és befásitva rendelkezésre fog állani.

Az *Attila-park* kialakitása felöl érdeklödtünk ezután. *Lamotte* Károly alpolgármester erről a főváros szempontjából fontos problémáról a következőket mondotta:

— Schmidt Miksa örökségének leltározása most folyik. A főváros a Kiscelli-úti kastélyon kivül örökségképpen megkapja a kastély körüli, legnagyobbrészt beépitetlen területet. Az örökhagyó Schmidt Miksának egyik feltétele az, hogy a területet parkszerüen képezzük ki. *A Közmunkatanács éppen a napokban küldte át a fővároshoz a Kiscelli-úti kastély környékének városrendezési tervét.* Mivel itt parkot kell létesitenünk,

mérlegelnünk kell, ne módositsuk-e az utak vezetését.

Ez a kérdés rövidesen eldől és mire az örökségi ügy lebonyolódik, *teljesen elkészül a Kiscelli-út környékének és az Attila-parknak rendezési terve.* A főváros örökrészét egyébként tekintélyes költségek terhelik. A kastélyban létesitendö müzeum fenntartása ugyan nem fog jelentös összeget felemészteni, ellenben

a fővárost körülbelül 200.000 pengős forgalmi adóteher terheli az örökségből kifolyóan, továbbá az örökösödési illeték.

A főváros álláspontja az, hogy mivel az örökség *közcélú* és emellett fenntartása is pénzbe kerül, *a kincstár maga is járuljon hozzá a park és müzeum létesitéséhez,* a forgalmi adóteher és az örökösödési illeték elengedésével.

Kérni fogjuk a kincstárt éppen ezért, hogy a 200.000 pengős forgalmi adóterhet és az örökösödési illetéket engedje el a fővárosnak.

A magasépitési ügyosztály munkái felöl érdeklödtünk ezután:

— A költségvetésben előirt tatarozások folyamatban vannak. *Gyors ütemben halad a Mátyás-templom toronysisakjának újjáépitése.* Előreláthatóan

július végére elkészül a Mátyás-templom toronysisakja.

A munka legnagyobb részén már túl vagyunk.

Szent István napjára feltétlenül eltakaritjuk az állványokat is

és a Szent István-napi körmenetet semmi sem fogja zavarni.

Végül szóvátettük azt, hogy az utóbbi időben előfordult *fagykárok és jégesök* következtében bizonyos élelmicikkek ára emelkedett. Felvetettük a kérdést: vajjon nem fogja-e megsinyleni a főváros közönsége ezeket a természeti csapásokat?

— A közélelmezési ügyosztály állandóan figyelemmel kíséri az élelmiszerárak alakulását. Amennyire eddig megállapitható, *nem annyira a vetések, mint inkább a gyümölcsök szenvedtek kárt a fagy és a jégverések miatt.* A gyümölcs tulajdonképpen

nem népélelmezési cikk.

Ami a zöldségnemüeket illeti, a helyzet, sajnos, az, hogy Ausztriával szemben exportunk *csökkent* a mult évhez viszonyitva s igy

nem valószinü, hogy áruhiány lépne fel.

A főváros lakosságának az élelmiszerárak komoly megdrágulásától tehát nem kell tartania.

FÜRDŐKÁDAK, CSÖVEK
Hasenörl, Csengery-u. 53.

VADÁSZ GYULA
mozaiklangyára és épitési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók központi fütés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül. Bővebbet: Palatinus épitő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6. Telefon: 12-1-45, 12-3-85

Különleges magyar sajátosságok gyakorolják a legnagyobb idegenforgalmi vonzóerőt

Németh Imre országgyűlési képviselő az idegenforgalom új útjairól

Meglehetősen elhanyagolt probléma volt a közelmult időkig az idegenforgalom intézményes felkarolása és ugyanakkor, amikor a főváros korlátozott anyagi eszközeivel mindent elkövetett, hogy ezt a rendkívüli jelentőségű ipart fellendítse, *az állami és társadalmi tényezők meglehetős passzivitással nézték a főváros erőfeszítését.* Ügyes intézkedés volt a budapesti gyógyhelybizottság megalakítása, amely kellő hozzáértéssel és a rendelkezésére bocsátott anyagi eszközökkel megindíthatta a komoly propagandát és ennek eredményei máris jelentkeznek. Mindazok, akik az idegenforgalom kiszélesítésében komoly értékeket látnak és valóban nemzetgazdasági nézőszögből ítélik meg az ezzel összefüggő kérdéseket, nagy örömmel látják, hogy *a törvényhozás tagjainak figyelme mindinkább erőteljesebben fordul az idegenforgalmi problémák felé.* A kormány egyik sarkalatos programjává emelte az idegenforgalom fejlesztését és örvendetes, hogy ebben a törekvésében maga mögött tudja a *Nemzeti Egység Pártja* összességét.

Budapest idegenforgalmi kérdései valószínűleg állandósulnak a Nemzeti Egység Pártja és a kormány programjában és ebből a szempontból nagyjelentősége van annak, hogy *az új képviselők a maguk gazdag gyakorlati tudásukkal a leglelkesebben sietnek a kormányzati szervek segítségére.* Az idegenforgalmi problémák egyik legkitűnőbb ismerője, *Németh* Imre országgyűlési képviselő, akihez kérdést intéztünk, hogy miképpen látja realizálhatónak a magyar és a budapesti idegenforgalom kialakítását.

Németh Imre
országgyűlési képviselő

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Hogy megérthessük azt, mit jelent az idegenforgalom egy ország gazdasági életében, néhány adatot szeretnék ismertetni. A nagy amerikai krach előtt, 1929-ben az amerikai turisták és látogatók, akik átjöttek Európába, *négymilliárd pengő értékű dollárt hagytak itt az óhazában és az európai nemzetek egymásközti idegenforgalma is elérte az egymilliárd pengőt.* Tehát

összesen ötmilliárd pengő cirkulált Európában az idegenforgalom révén.

Ez az összeg *több volt, mint Európa összes államainak adósságkamata Amerikával szemben és több mint az Amerikai Egyesült Államok külkereskedelmi mérlegének aktív tétele.* Sajnos, Magyarországnak ebből a horribilis összegből *csak tízmillió pengő jutott* és az is főleg a megszállt területek lakóitól. Ezzel szemben

a külföldön nyaraló magyarok nyolcvanmillió pengőt vittek ki egy év alatt hazánkból.

Az idegenforgalmi mérlegünk tehát hetven millió passzivát számol be. 1929-től kezdve Európa idegenforgalma rohamosan visszaesett. Ezt egyrészt a amerikai krach idézte elő, másrészt az általános gazdasági leromlás szomorú következménye. Ma *Európa idegenforgalma alig hozza meg az 1929. évi ötmilliárd pengős cirkulációnak a felét.* Csodálatos módon azonban

Európa idegenforgalmának visszaesésével egyidőben indult meg Magyarország idegenforgalmának növekedése.

— Az öt év alatt annyira megváltozott a helyzet, hogy *tíz millióról harminc millióra emelkedtek idegenforgalmi bevételeink.* A külföldre kivitt nyolcvan millió pengő pedig *negyven millióra csökkent.* A helyzet tehát

évi hatvanmillió pengővel javult.

Idegenforgalmi mérlegünk *azonban még mindig tíz millió pengő passzivával zárul.*

Érdekes megjegyeznünk, hogy egész búzaexportunk értéke körülbelül hatvanmillió pengő: tehát ugyanannyi, mint amennyivel külkereskedelmi mérlegünk 1929 óta javult.

— Ha annak az okát keressük, hogy szinte egész Európával szemben hogyan állhatott elő idegenforgalmi mérlegünk javulása, két dolgot kell megállapítanunk. Az egyik az, hogy külföldi nyaralási és üdülési lehetőségeink a nehéz gazdasági viszonyok miatt és az ezekből következő valutakorlátozások folytán *erősen megcsappantak.* A befelé irányuló idegenforgalmunk javulásának azonban főleg és elsősorban az volt az oka, hogy *az utóbbi években megváltozott az idegenforgalom egész karaktere.* A háború előtti években és a háborút követőkben, az úgynevezett újjáéledés idejében, az európai és amerikai prosperitás napjaiban

főleg az ortodox kapitalizmus nagy gazdagjai utaztak és voltak az idegenforgalom legjelentősebb tényezői.

Ha egy évben csak néhány ilyen nagy gazdag megszállt valamely fürdőhelyen, úgy az egyszerre fellendült és éveken át, pénzszóró vendégeinek távozása után is virágzott. Ezeknek a vendégeknek főleg a bulvárok nagy fénypompája, az éjszakai élet számos attrakciója és a mondain fürdőhelyek luxusa kellett. A standardizált luxus volt a legfőbb igényük. Ugyanazt a luxust, fényüzést és kényelmet követelték meg maguknak akár a Szahara közepén is, mint amilyenben Londonban éltek. Ezt mi itt Budapesten sohasem tudtuk nekik nyujtani és nem is nyujthattuk volna, mert hiszen a mi legkiválóbb és legragyogóbb szállóink is polgáriak, Montecarlo, Svájc és Párizs grandhoteljei mellett. Az utóbbi esztendőben azonban megfordult a helyzet és

a kevésszámú, de sok pénzt szóró gazdag helyett a tömegek, amelyek főleg a kispolgárság széles rétegéből toborzódtak, kezdtek utazni.

Ezeknek az érdeklődése is természetesen egészen más. Ezeket nem a luxusnak és a mondain életnek attrakciói, hanem az idegen nemzetek sajátságai, jellegzetes tájai, az övéktől eltérő kultúra, esetleges nemzeti és faji egzotikumok érdeklik s ezeket keresik utazásaikban. Ezt a feltétlenül inkább polgári jellegü idegenforgalmi tömeget, mintha valami nagy ismerkedési és tájékozódási vágy hatotta volna meg. *Talán éppen a reakciója ez annak az autarchikus törekvésnek, ami az államok politikai és gazdasági vezetésében nyilvánul meg.*

— Ennek a változásnak köszönhetjük, hogy fellendült idegenforgalmunk. A kétségtelenül megnövekedett és megerősödött propagandát megnövelték ezek az idehozott idegenek, akik mint barátaink távoztak el tőlünk, felénk fordította az érdeklődést. Valószínűleg Európa más nációitól eltérő tulajdonságainak, életmódunk, életgesztusunk és különlegességeink vonzák Magyarországba az idegeneket. Amikor azt látjuk, hogy ennek az új idegenforgalomnak, amelynek a lehetőségei most kezdenek csak kibontakozni, ezek az igények, akkor

nekünk arra kell törekednünk, hogy a mi különleges nemzeti sajátságainkat, értékeinket, művészetünket és kvalitásainkat a maguk reprezentáló értékében és megnyilvánulásaiban tudjuk az idegeneknek megmutatni.

Ez a kérdés az egész idegenforgalmi szervezetünkben *a legjobban elhanyagolt és a legkevésbé tudatos.*

— *Hungarialógiai studiót kellene felállítanunk,* amelyben az egyetemről kiközönlő magasképzettségü fiatalság szakértőinkkel és kutatóinkkal karöltve a magyar sajátosságok megismerésével foglalkoznának. Meggyőződésem, hogy

ennek a nagyfontosságú intézménynek a felállítása mindössze pár ezer pengőbe kerülne.

Itt azután, mint egy laboratóriumban, *kikristályosíthatnánk a magyar művészetet és a magyar életet és azt a maga teljes tisztaságában adhatnánk idegenforgalmi szerveinknek,* amelyek aztán tudnák, mit kell megmutatniok az ideigeneknek.

— Igen nagy szükség van arra, hogy a legszebb vidékeken s a leggyönyörübb vidéki városainkban *nem különleges luxussal épített, de a polgári ízlésnek megfelelően lakható szállodák legyenek.* Nemcsak az idegenek miatt fontos ez, hanem *a hazai nyaraltatás szempontjából is.* Ma alig nyaralhat valaki Magyarországon, csak a polgári ízlésnek és kényelemszeretetnek megfelelő szállodában. Igen

nagy örömmel vettem tudomásul a kereskedelmi miniszter bejelentését, hogy Kozma Miklós belügyminiszter a hazai idegenforgalmi problémákat ismerve, a legnagyobb megértéssel elhatározta, hogy az OTI pénzein a Balaton mellett két nagy szállodát épittet.

— Ami Budapestet illeti, *a legfontosabb az lenne, hogy nem egy huszonötszobás, hanem két-három olyan nagy reuma szállodát épitsen, amilyen sehol a világon nincsen, mert a reuma gyógyfürdő létesítésére megfelelő hely nincs az egész világon.* Nincs hálásabb befektetés, mint egy bőséges gyógyforrásokkal rendelkező világváros közepén reuma-kórházat létesíteni. A betegek itt megtalálják egyetemi klinikánk kiváló orvosait és világhírű professzorait, egy világváros kultúráját, egy gyönyörü fürdőváros fekvését és számos szórakozási lehetőségét. Természetesen

ebbe az iparba is befektetés kell, éppen úgy, mint minden másba s akkor, mint mondottam, nagy pénzügyi és gazdasági jelentőségü idegenforgalmunk óriási mértékben fellendül.

Meggyőződésem, hogy *rövid időn belül idegenforgalmi mérlegünk harminc-negyven millió pengő aktivát is elérhet.*

A Nemzeti Egység tanügyi szervezeteinek munkássága

A Nemzeti Egység Pártjába belépett tanárok, tanítók, óvónők és iskolaorvosok figyelemreméltó munkásságot fejtettek ki az Eszterházy-utcai párthelyiség falain belül. Közel három éven keresztül minden gátlás dacára, a legnagyobb szívóssággal, hihetetlen energiával és kitartással folyt a tervezési munka, amelynek eredménye, hogy

a fővárosi pedagógusok többsége belépett a NEP kötelékébe.

Külön szervezetbe tömörültek, csak azért, hogy a Nemzeti Egység ideális célkitüzéseit diadalra segítsék és a NEP keretén belül a *„tanügyi egységet"* megteremtve, a tanügyi érdekeket az eddiginél hathatósabban megvédjék.

Külön kiemelendő az a körülmény, hogy

a NEP tanügyi szervezetében minden iskolatipus pedagógusa képviselve van,

az óvónőktől a főiskolai tanárokig. Magyarországon ez az egyetlen szervezet, ahol egy kézből nyer irányitást a pedagógus munkája. A NEP átütő ereje tette lehetővé, hogy a tanár a tanítóval egy táborba jöjjön és egymással kezetfogva, együtt dolgozzanak a nagy integer Magyarország feltámasztása érdekében. Nincs a pedagógusoknak még egy olyan közülete, amely így összefogni tudná a pedagógus társadalmi réteget.

A NEP az első, amely lehetővé tette, hogy a pedagógusok beleszólhassanak ügyeik intézésébe és részt kapjanak sorsuk intézéséből. A NEP az első, amely mint politikai közület is belátta, hogy nem lehet közömbös a nemzetre a pedagógustársadalom lelki *kiegyensúlyozatlansága,* más szóval, hogy a tanítóság, tanárság, milyen lelki atmoszférában él. Lehetővé teszi a NEP, hogy az érdekképviseleti harcokban a pedagógus is hallassa szavát és kívánságát — a tőle megszokott szerénységgel — illetékes helyre juttassa el. Ugyancsak tanujelét adta a NEP, hogy a főváros parlamentjében: a törvényhatósági bizottságban a pedagógusok is helyet kapjanak. Igy került a belvárosi listára *Bernáth* István dr., a Nemzeti Egység Tanügyi szervezetének ügyvezető igazgatója, mint annak exponense, aki egyébként a tanügyi szervezetnek megalapitója és lelkes vezetője. Még Tabódy Tibor idejében kapott szervezői megbízást *Dávid* Antal dr., egyetemi magántanár, aki a székesfővárosi könyvtár aligazgatója és Bernáth István dr., tanár, hogy nyerjék meg a fővárosi pedagógusokat a Nemzeti Egység munkájában való aktiv részvételre. Gyönyörü példáját adták a főváros területén müködő pedagógusok az ő intenzív munkájuknak, mert a NEP vezető szervezői között igen sok pedagógus van. Az ajánlások összegyüjtésénél pedig emberfeletti munkát végeztek, nemcsak az országgyülési választások alkalmával, de a most lefolyt törvényhatósági megmozdulással kapcsolatban is.

A Fővárosi Tanügyi Szervezet kiépítése után az Országos Tanügyi Szervezet kiépítése is megtörtént, amely *Csik* József dr., országgyülési képviselő elnöklete alatt figyelemreméltó munkásságot fejt ki. Minden iskolatípus önálló szakosztály keretében végzi a szervezési munkákat. Nagy súlyt helyez a NEP arra, hogy a pedagógusokat *ne csak látszólag, hanem lelkileg is megnyerje* a nemzeti megujhodást hirdető Nemzeti Egység Pártjának. Ezt azzal is lehetővé tette, hogy sehol semmiféle pressziót senkire nem gyakorolt s nem is engedett gyakorolni alárendelt szervei által sem.

Tiltakozást jelentettek be az ellenzéki sajtó azon beállítása ellen, hogy őket bárki is befolyásolná, annál is inkább, mert a pedagógusok ma már a politikai öntudat oly magas fokán állnak, hogy egy esetleges terrorisztikus módszer éppen az ellenkező hatást váltaná ki. De erre igazán nincs is szükség, mert a nemzet vezére *v. Jákfai Gömbös* Gyula originális pedagógus vénából való lelki nagyság, akinek szíve-lelke a tanárságért, tanitóságért dobog.

ÜVEGCENTRUM
TAKÁCS IMRE TÁBLAÜVEG-SZAKÜZLET
BUDAPEST, II., ZSIGMOND-UTCA 24. SZ.
SÜRGÖNYCIM: ÜVEGCENTRUM. TELEFON: 666—00.

Kétezerötszáz véglegesített állás lesz az önálló vagyonkezelési intézményeknél

Tizenegy fizetési osztály, 40 éves szolgálati idő — Nem lesz különbség az üzemi és a közigazgatási jövedelmek között

Partot ért az I. számú Dunaalagút

Szerdán késő este nevezetes fordulathoz ért a Vízművek évek óta tartó fejlesztési munkája. *Az első számú Dunaalagút bonyodalmas és annyit vitatott fúrása befejeződött.* Az érdekes és fontos mozzanatról s az üzemek egyéb időszerű problémájáról

Morvay Endre dr.
tanácsnok,

a közüzemi ügyosztály vezetője, munkatársunknak a következőket mondotta:

— Az első számú alagút valóban elkészült. A Magyarországon szokatlan és talán egyedülálló munka eleinte, — mint tudjuk, — *meglehetősen sok zökkenővel és bonyodalommal járt.* Ami érthető is, mert hiszen ilyen méretű vízialagút nálunk még soha nem készült. Ezidőszerint a falazás folyik. Az alagutat egyideig még magas légnyomás alatt tartják, azután *fokozatosan csökkentik a légnyomást, úgy, hogy körülbelül június közepére lesz járható.* A hó vége felé kezdik meg a hatalmas vízvezetéki csövek fektetését, amelyeket már előzőleg beszereztek a Vízművek. Elkészültek az alagút külön gépházai is, úgyhogy

számításom szerint szeptemberre már az új tartalék-alagút segítségével hozhatjuk át a káposztásmegyeri főtelepre a vízszükséglet tekintélyes részét.

A második számú alagút megkezdett építkezése az elsőnél szerzett tapasztalatok felhasználásával, zökkenő nélkül, *meglehetősen gyorsan halad előre,* de ez csak a jövő év elejére készül el. Ellenben már a nyárra készen lesz a budai vízmühöz vezető kisebbméretű vízátvezető „bújtató", amely ugyancsak alagútszerüen épül a Duna medre alatt. Az első számú alagút üzembehelyezése után *a régi ikercsatorna* közül az egyiket nyomban vizsgálat alá vesszük. Ez úgy történik, hogy a csatorna két végét légmentesen elzárják, a vizet pedig kiszivattyúzzák, illetve sürített levegővel kinyomják. A sürített levegővel megtöltött csatornába azután

behatolnak a munkások, hogy pontosan átvizsgálják a közel ötven éves építményt, amelyet annak idején még téglából készítettek, éppen ezért abban a korban bravúros műszaki teljesítmény volt a létrehozása.

Azok az aggodalmak, hogy a víz eltávolítása után ez *a régi alagút a Duna alatt összeroppan, teljesen alaptalan,* azonban fölös óvatosságból *mégis pneumatikus töltéssel végzik az átvizsgálást, mert nincs kizárva, hogy egyes helyeken beszivárog a víz.* A csatornát teljesen kijavítják, kitisztítják, betonnal, vagy vasbetonnal megerösítik, azután újra beeresztik a vizet.

*

— A napokban elkészült az *üzemi státus* tervezete, amelyet pünkösd után terjesztenek a polgármester elé, jóváhagyás végett. Az üzemi státus *megállapítása, illetve approbálása lesz az összeülő új törvényhatóság egyik legelső feladata.* A státusszabályzat pontosan megállapítja az üzemi alkalmazottak számát, jogviszonyát, munkakörét, az egyes vezetők hatáskörét, stb. Az újonnan lerögzített normálstátus pontosan megállapítja azt is, hogy az egyes fizetési fokozatokban hány alkalmazott lehet. Az

önálló vagyonkezelésü intézmények véglegesített, illetve rendszeresített állásban lévő tisztviselői és egyéb alkalmazottainak száma kereken 2500 lesz.

— Az üzemi szabályzattal kapcsolatos *illetményszabályzat* nivellálja az alkalmazottak fizetését és egyéb illetményeit. Ezzel az intézkedéssel

megszünnek az üzemi és közigazgatási fizetések között fennálló eddigi aránytalanságok,

amelyek sokszor éles kritikára is adtak alkalmat. Az *üzemeknél tizenegy fizetési osztály lesz.* A I.-be tartozik a vezérigazgató, a II.-ba a kereskedelmi és műszaki igazgató, a III.-ba az osztályvezető igazgatók, a IV—XI. osztályokba pedig a főtanácsosoktól lefelé a többi alkalmazottak.

— Az *üzemi szabályzat* pontos előírásokat tartalmaz a normál üzemvitel tekintetében, megállapítja, az egyes faktorok hatáskörét és jogkörét. A *vezérigazgató kinevezése a polgármester hatásköre lesz,* a többi állást a polgármester megerösítésével részben a vezérigazgató fogja betölteni. Megállapítja az üzemi szabályzat a közgyülés és az üzemi választmányok hatáskörét is. Az említett két üzemi szabályzattal

egyidőben készül el és kerül az illetékes tényezők elé az új üzemi nyugdíjszabályzat,

amely szintén azonos a közigazgatási személyzetre vonatkozó rendelkezésekkel. *A szolgálati idő az üzemeknél 40 év, a korhatár pedig 65 esztendő.*

Érdeklődtünk a bonyodalmas kisajátítások után birtokba vett szigetmonostori területek felhasználása iránt is. Erre vonatkozóan *Morvay* tanácsnok így nyilatkozott:

— A bíróság döntése alapján a birtokbavétel már két hete megtörtént, de a kisajátítási tárgyalás még nem fejeződött be, a bíróság csak később fogja megállapítani a pontos kártalanítási összeget, amely a fővárost a korábbi tulajdonosokkal szemben kötelezi. A birtokba vett területen a legközelebbi napokban *52 kút fúrását* kezdik el a vízművek, nagyrészt házilag, miután ehhez a különleges természetü munkához az üzemnek megvannak a szükséges felszerelései és a tapasztalt, gyakorlott munkásai,

a munka egy részét azonban vállalatba adják.

Igy pl. a kutak vizét összegyüjtő úgynevezett *gravitációs csatornákra már meg is volt a versenytárgyalás.* Összesen 14 ajánlat érkezett, ezek a következők: Feleki és Katona, — Fábián, Somogyi és György, — Schäfer és Gyárfás, — Klauber és Vajda, — Fejér és Dános, — Hajnal Imre, — Biró László, — Magyar Építő r.-t., — Versec Márton, — Pittel és Brausewetter, — Rozsnay és Enökl, — ifj. Halász Hubert, — Skutenszky és Boray, — Erdélyi és Vajda. Az ajánlatok átvizsgálása folyamatban van és a jövő héten terjesztjük a polgármester elé döntés céljából, amelynek megtörténtte után haladéktalanul vállalatba adjuk a munkát.

Meglepő kincsekre bukkantak a főváros kegyúri templomaiban

A négy év óta tartó tudományos kutatás eddigi eredményei — Hogyan kerülhettek ősi kegyszerek a műkereskedőkhöz?

Néhány nappal ezelőtt betörők jártak az egyik óbudai templomban és feltörték a sekrestye szekrényeit, kárt tettek a templom kegyszereiben. A betörésnek nem csupán rendőri jelentősége volt, hanem az első órákban aggodalommal töltötte el a székesfővárost és az Országos Egyházmüvészeti Tanács vezetőségét is, amelyek attól tartottak, hogy a rablók magukkal vittek olyan nagyértékü, főleg kultúrális szempontból és müzeális vonatkozásban felbecsülhetetlen szertartási tárgyakat, amelyek rendszeres összeírását és lajstromozását már négy évvel ezelőtt elhatározta és megkezdte a főváros. Ebből az alkalomból érdeklődtünk a közmüvelödési és müvészeti ügyosztályban a székesfővárosi kegyúri plébániák müvészi és müvelödéstörténeti érdekességü tárgyainak összeírása felől.

ILLETÉKES HELYEN

a következőkben tájékoztatták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Az óbudai betörés kibogozásán még dolgozik a rendörség, de az máris biztosra vehető, hogy

közönséges bűncselekményről volt szó, amely nem irányult a muzeális értékek megszerzésére.

Ehhez egyébként sem juthattak volna hozzá, mert más helyen őrzik, így csak a mindennapos használat, újabb, s kisebb értékü tárgyaink egy része került a betörök kezébe. Ami az egyházmüvészeti müzeális értékek összeírását illeti, *ez a munka teljesen csendben, de pontosan a megállapított programhoz hiven halad előre.* Az összeírásnak és a templomok birtokában lévő müzeális anyagnak rendszeres, tudományos feldolgozása nemcsak fővárosi és hazai vonatkozásban rendkivüli jelentőségü, hanem *felkeltette a külföldi tudományos körök érdeklödését is.* Pest és Buda kultúrális és müvészeti életének legjellegzetesebb megnyilatkozásai ugyanis

a török hódoltságból való felszabadulás utáni időkben az egymásután épülő templomokba kerültek, amelyeket a vallásos érzelmü polgárság buzgón és tőle telhetően gazdagon felékesített a korszak és az ország müvészi színvonalon álló tárgyakkal.

Oltár- és falfestmények, szobrok, oltárszekrények felszerelési tárgyak, gyertyatartók, ereklyetartók, örökmécsek, csillárok, kelyhek, misekönyvek, egyházi ruhák, szentségtartók gazdag változatosságban maradtak ránk az előző századokból a székesfőváros templomaiban. Ha ezek között nincsenek is abszolút müvészi mérték szerint való kimagasló alkotások, a város müvelödéstörténete szempontjából feltétlenül nagy figyelmet érdemelnek. A székesfőváros törvényhatósági bizottságának megbízásából *Schoen* Arnold dr. mütörténész és iró fogott hozzá nagy alapossággal és tudományos felkészültséggel a hatalmas feladathoz. *Schoen* Arnold dr. az emlékekben leggazdagabb budai templomokban kezdte meg munkáját négy évvel ezelött és éppen

a közelmult hetekben végzett a budai templomok felkutatásával, kivéve a koronázó Mátyás-templomot.

A templomok raktárainak átvizsgálása során kiderült, hogy az összeírásra, feldolgozásra annál is inkább szükség volt, mert nem egyszer megtörtént, hogy *valamely megállapított származási helyü templomfelszerelési tárgy mükereskedelmi forgalomba került.*

— A főváros összeírása elő akarja mozditani ezeknek a tárgyaknak a megbecsülését, megállapítja származásuk idejét, müvészi jelentőségét, a készitő mestert, stb. Ez az összeírás azonban nem csupán az egyes tárgyak egyszerü leltárba foglalását, leirását jelenti, hanem ezzel egyidejüleg az okmányszerü kutatásokat, azok származása és *egyéb közelebbi meghatározása érdekében.* Éppen ez a leltári kutatás, amely a levéltárak adatain kivül kiterjed a plébániák és szerzetesrendek irattáraira is,

hivatott arra, hogy Buda és Pest müvelődéstörténetében kiegészitsen több hiányos adatcsoportot s új ismereteket nyujtson a mult századok lokális müvészetéről és becsületes, értékes munkát nyujtó mestereiről.

— Az egyházmüvészeti kincsek összeírása és feldolgozása természetesen az egyházi hatóságokkal és az *Országos Egyházügyi Tanáccsal* összhangban történik. Az ellenőrzést külön bizottság végzi, amelynek *Gárdonyi* Albert egyetemi tanár, a székesfőváros ny. főlevéltárosa, *Szönyi* Ottó, a Müemlékek Országos Bizottságának igazgatója, *Bárczy* István örökös törvényhatósági bizottsági tag, ny. főpolgármester és *Bednárz* Róbert esperes a tagjai. Hogy a munka meddig tart, az kiszámíthatatlan, mert hiszen *minden templomban új meglepetések érhelik a kutatót.* Egyedül

a Mátyás-templom szakszerű feldolgozása több évig fog eltartani.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy a publikum addig is ne juthasson hozzá a páratlanul érdekes és ritka gyüjtemény megtekintéséhez. A fővárosi Müzeum vezetősége azt tervezi, hogy az *Egyházmüvészeti Tanács* és az egyházak közremüködésével

rövid időn belül kiállítást rendez az eddig feldolgozott és összegyüjtött anyagból

a *Fővárosi Képtár* termeiben. A kiállítás megrendezésére a rövidesen sorrakerülő átalakítás után nyilik lehetőség. Ez a kiállítás azonban nem állandó, mert a tárgyak az egyes templomok tulajdonában maradnak.

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESITŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63. 52-8 52

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

Parkett- és padlózati vállalat
STERNER G.
Budapest V., Hold-utca 25. Tel: 105—59

PAWLIK ÁGOSTON MESTER
IPARI GÁZTŰZELÉSŐ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. :: Telefon: 30-8-63.

Események

Fővárosi Hiriap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Szendy Károly polgármester körútja a könyvnapon. A hétfőn kezdődött magyar könyvnap első látogatói közé tartozott *Szendy* Károly polgármester, aki a délelőtti órákban felkereste az összes árusító sátrakat és behatóan érdeklődött a mutatkozó érdeklődés méreteiről. A polgármester szívélyesen elbeszélgetett a könyvsátrakban tartózkodó magyar írókkal és a maga számára jelentős mennyiségű új magyar könyvet vásárolt.

Némethy tanácsnok ünnepi beszéddel felavatta Bonfini szobrát az olaszországi Ascoliban. Hétfőn volt az olaszországi *Ascoli-Piceno* városkában Mátyás király nagynevű történetírójának, *Antonio Bonfini* olasz származású magyar históriku szobrának felavatása hatalmas kulturális és hazafias ünnepség keretében. Az emlékművet a székesfőváros, gróf Festetich Domokos és Farkas Zoltán szobrászművész együttesen ajándékozták a tudós szülővárosának. Az ünnepségen képviseltette magát a magyar királyi kormány és Budapest székesfőváros. A főváros küldöttségének tagjai *Némethy* Károly közművelődési tanácsnok és *Zakariás* Sándor tanácsi fogalmazó voltak. A szobrot *Némethy* tanácsnok nagyhatású olasznyelvű beszéddel avatta fel és többek között ezeket mondotta: — Néhány nap előtt ünnepeltük Palermóban Tüköry, Garibaldi ezredeseink emlékét, aki kardjával írta bele a nevét Itália történelmébe. Bonfini, Ascoli szülötte 450 évvel ezelőtt Magyarország legfényesebb korában volt Mátyás király történetírója. Ma egy megcsonkított, szegénnyé tett nemzet fiai zarándokoltak ide, átadni Ascoli városának Bonfini szobrát, amely nemcsak a közös múlt emlékét hirdeti, de egyúttal a közös jövő, az olasz-magyar barátságnak is záloga.

Ifj. Wolff Károly dr. a közkórházak központi igazgatója. A főpolgármester a székesfővárosi közkórházak központi igazgatói teendőinek ellátásával ifj. *Wolff* Károly dr. rókus-kórházi igazgatófőorvost bízta meg.

A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének közgyűlése. A Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségének tisztviselő osztálya csütörtökön délután hat órakor tartja az Ujvárosháza közgyülési termében rendes közgyülését. Az elnöki megnyitót *Liber* Endre mondja, megemlékezve II. Rákóczi Ferenc értékeiről is. Ezután *Budó* Jusztin dr. főlevéltárnok, a szövetség főtitkára teszi meg évi jelentését. A közgyülést társasvacsora követi a fővárosi tisztviselők Mária-utca 10. szám alatti kaszinójában, amelynek folyamán ünnepélyesen átadja a szövetség *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármesternek a róla mintázott emlékplakettet.

Esküvő. *Schlanger* Mór, a *Pesti Tőzsde* igazgatójának leánya, *Klári*, *Reich* Tibor cégjegyzővel házasságot köt június 9-én, pünkösd vasárnapján déli 12 órakor a Dohány-utcai templomban.

Bővítik az újpesti gázhálózatot. Évtizedek óta nem fejlödött az újpesti gázhálózat, mert a Gázművek igazgatóságának feltételeit a pestkörnyéki város nem tudta teljesíteni. Hosszas tanácskozások után most *végre megállapodás jött létre a Gázművek és Újpest város vezetősége között*, amelynek alapján már a gázhálózat kibővítésének terve is elkészült. A tervek szerint a gázhálózatot egyelőre a Horthy Miklós-útra és ennek északi mellékutcáira terjesztik ki, amelynek költségeit a Gázművek viselik. E jelentékeny költségvállalás ellenében a Gázművek igazgatósága kikötötte, hogy *az utcai csőhálózat lefektetésekor felbontásra kerülő kövezetet a város állítsa helyre.*

Újabb ötlet a budapesti háziszemét lerakódására. Mint ismeretes, a főváros vezetőségének, főleg pedig a *Köztisztasági Hivatalnak* egyik legsúlyosabb gondja a budapesti háziszemét eltakarítása. Hírt adtunk arról, hogy a szemét-krematórium terve alighanem *megbukott* és a főváros már arra gondol, hogy a kiöregedett pilisi bányák gödreit töltse meg az elfuvarozott hulladékkal. A *köztisztasági ügyosztálytól* nyert értesülésünk szerint a főváros legutóbb tárgyalásokat kezdett *nagyobb alföldi szikes terület igénybevételére*, amelyet termőtalajjá lehetne átalakítani a háziszemét keverésével. Berlin és London tapasztalatai bizonyítják, hogy *a legsivárabb talaj is kitünő humusszá alakul át a háziszeméttel való keverés révén.* Tény az, hogy késlekedésre sok idő nincs, mert két-három éven belül helyszüke miatt már azokra a területekre sem lehet lerakni a hulladékot, ahová eddig is csak kényszerüségből és a közegészségügy veszedelmére rakodtak.

Az orbánhegyi autóbuszjárat. Az Orbánhegyi-úton közlekedő *19-es autóbusz ingajárat* csak ideiglenes jellegü, mert a véglegesitést a forgalmi eredményektől tették függővé. A kísérleti időt a polgármester többször meghosszabbitotta, legutóbb június 30-ig, mert kilátás van a bevételek fokozatos javulására. Június 30-án döntik el, hogy *az orbánhegyi járatot egyáltalában fenntartják-e.*

Magyar Jogmutató cimmel értékes könyv áll rendelkezésükre mindazoknak, akik a jogszabályok rengetegében el akarnak igazodni. Az 1000—1934. években kihirdetett magyar törvények, kormányrendeletek és bírósági döntvények betüsoros mutatóját készitette el dr. Bihari Károly főrevizor és dr. Bihari Béla budapesti ügyvéd. A mü terjedelme az eddig ismert legbővebb magyar jogi tárgymutatókénál 2—3-szorta nagyobb. Két kötetben, kedvezményes áron kizárólag az 1935 július végéig jelentkező előfizetőknek jelenik meg. Ismertetőt kívánatra díjmentesen küld a Bihari Index Magyar Jogmutató kiadóhivatala Bécsi-utca 4.

Sétahajózás a Dunán. A Magyar Kir. Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság közli, hogy a kis sétahajók, amelyek a székesfőváros dunai részét utazzák be június hó 1-től kezdődőleg megindultak. Indulás Vigadó- és Pálffy-térről naponta 16.30, 17.30, 18.30, 19.30 és 20.30 órakor. Menetdíj utanként és személyenként 40 fillér.

Kirándulások a Dunán. A MFTR. közli, hogy az „Erzsébet királyné" legközelebbi útjai a következők: 1. Június 6—10-ig. Pünkösdi filléres kirándulás Wienbe és Pozsonyba. Egységes menetdíj: 12.80 P. 2. Június 6—10-ig. Társasutazás a Wachaun át Linzbe. Részvételi díj 62 P-től. 3. Július 1-től 7-ig egy heti nyaralás a Dunán (Felsőduna). Összköltség: 112 pengőtől. Felvilágositások és részvételi jegyek az utazási irodákban és a Mefter utazási irodájában.

Schuler Dezső tanulmányai:

A hajléktalanság kérdése és az alapitványok gyüjteménye

A közelmultban hagyta el a sajtót a statisztikai hivatal kiadásában *Schuler* Dezső dr. szociálpolitikai tanácsnok nagyszabásu tanulmánya, a *„Hajléktalanság kérdése a székesfővárosban"* cimmel. A szociálpolitikai ügyosztály vezetője valóban a leghivatottabb arra, hogy ezt a kérdést a közvélemény figyelmébe ajánlja, kiindulva abból az egyszerü igazságból, hogy *a lakás egyike a legfontosabb fizikai szükségleteknek.* Az otthon alapja a családi életnek és elvesztését csaknem minden esetben a család tagjainak szétszóródása követi. *A közhatóság a maga családvédelmi feladatának és programjának akkor tud eleget tenni, ha a hajléktalanság ellen folytat küzdelmet.*

Schuler Dezső dr. tanulmánya pontosan kimutatja a fővárosnak a *hajléktalanság megszüntetése* érdekében inditott mozgalmát. Ismertette a burkolt lakáshiány korát, amikor a világvárosi fejlödés kezdetén a fővárosban fellépő lakáshiány és egészségtelen túlzsúfoltság volt. A második rész a hajléktalanság kérdésével foglalkozik, ami *a háború előtti időkre esik*, megcsappant az épitkezési kedv és a kislakásokban a zsúfoltság egyre nagyobb méreteket öltött. A mai időkben az üresen álló lakások száma növekszik, viszont *Olandóan emelkedik a hajléktalanná vált családok száma a gazdasági válság nyomán.* A főváros megalapitotta a menhelyeket, később a kislakásokat szaporitotta és *ma már tizennégyezerre emelkedett a főváros által kezelt bérleményekk száma. Schuler* Dezső tanácsnok könyve abban az elismerő megitélésben részesült, amely minden komoly munkának valóban kijár.

Néhány nappal ezelőtt jelent meg *Schuler* Dezső dr. tanácsnok második könyve, Budapest székesfőváros által kezelt *„Alapitványok és alapitványszerü juttatások gyüjteménye"* cimen. A vaskos kötet magában foglalja a főváros kezelésében lévő valamennyi, szám szerint *406 alapitványnak* az ismertetését. Az alapitványok jövedelme többféle célt szolgál. Igy létezik *árvaházak fenntartására hagyott alapitvány, gyermekmenhely, szegénysorsú özvegyek, árvák, vakok segélyezésére tett alapitvány, kiházasitási alapitványok és még ezen kivül 24 különböző jótékonycélú alapitvány. Számtalan jutalom- és ösztöndij alapitvány, 22 alapitvány tanulók, tanárok, tanitók özvegyei és árvái segélyezésére, 39 kórházi alapitvány* és még több különböző közmüvelödési és közegészségügyi célt szolgáló alapitvány jövedelme felett rendelkezik a főváros.

A főváros részéről elfogadott és kezelt alapitványok okleveleit a Fővárosi Levéltár összegyüjtve, könyvalakban már kiadta. Ezek az alapitványok azonban időközben elértéktelenedtek és igy megsemmisültek. *Schuler* Dezső dr. tanácsnok könyve magában foglalja az alapitványszerü juttatásokra és *alapitványokra vonatkozó törvények és jogszbályok teljes gyüjteményét.* Ha a könyvet átolvassuk, látjuk, hogy Budapest székesfőváros lakossága mindig sokat áldozott jótékonycélra. Több olyan alapitvány volt, amelynek alapitó oklevele még nem készült el, mert vagyona az inflációs idők következtében nagyrészt elértéktelenedett és igy céljának nem tud megfelelni. Ezek alapitó oklevelét a főváros most elkészíti és valamennyit rendeltetésének megfelelően pályázat útján kiosztja. A könyv felsorolja a nagyobb alapitványokat és teljes áttekintést nyújt a főváros ezirányú munkásságának egész területéről.

Az elegáns világ fogasa
egyedárusitója
DIOSY JÁNOS
Budapest, VII., Rákóczi-út 24.

Kreisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

Színes falburkoló csempe.
Alkalmi tételek.
»CALCIUM«
épitésianyag termelő és kereskedelmi részvénytársaság
Budapest, VI., Jász-utca 42. Telefon: 907-42

EREDETI ANGOL
TIMKEN-CSAPÁGYAK
DEÁK BÉLA VI., JÓZSEF-TÉR 2. Telefon: 15—1—98

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, UT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTŐ-UTCA 10. — TELEFON: 80-3-85.

1000 VILLATELEK
ELADÓ **Mátyásföldnél**
150—300 négyszögölesek,
6—8 pengő négyszögöle
50 havi 20 és 40 P-s részletre

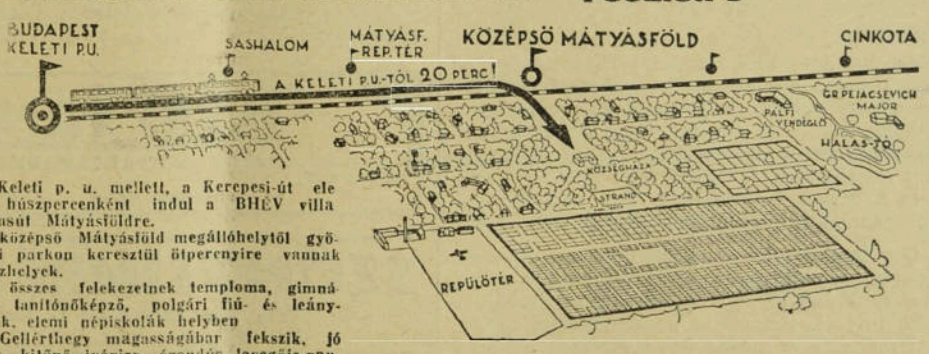

A Keleti p. u. mellett, a Kerepesi-út elején húszpercenként indul a BHÉV villamosvasut Mátyásföldre.
A középső Mátyásföld megállóhelytől gyönyörü parkon keresztül ötpercnyire vannak a házhelyek.
Az összes felekezetnek temploma, gimnázium, tanitónőképző, polgári fiu- és leányiskolák, elemi népiskolák helyben
A Gellérthegy magasságában fekszik, jó földje, kitünő ivóvize, üdülés levegője van.
Bővebben tájékoztat helyszinen

Özv. gróf Pejacsevich Márkné birtokának házhelyparcellázási irodája

Levélcim: **Mátyásföld**

Közalkalmazottak épitkezéshez a „Láb"-tól lakbérüknek tizedrészét kapják kölcsön.
8000 P-ért gyönyörü, 3 szobás komfortos, 15 évig adómentes villa épithető.

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Mit vár a közép- és kisipar Bornemisza Géza kereskedelmi minisztertől

Irta: Korányi Béla, a Józsefvárosi Iparosok és Kereskedők Köre társelnöke

Júniusban megkezdi müködését az ipari minisztérium és a törvényt, amely a minisztériumot életbelépteti, csupán keretnek nevezik, amelynek a tartalmat a viszonyok fogják megadni. *Bornemisza* Géza kereskedelmi miniszter figyelmét kívánjuk felhívni néhány olyan fontos és sürgős megoldást igénylő problémára, amelyek az új ipari minisztérium legsürgősebb feladatát jelentik. Köztudomású, hogy Olaszországban, Németországban és Ausztriában a kis- és középipar a *mindenkori kormányok védelme alatt áll*, amit a legjobb akarat mellett sem lehet a magyar kis- és középiparról elmondani. Biztató, hogy

a reformkormány kereskedelmi minisztere volt az, aki először hangoztatta, hogy a kis- és középipart meg kell segiteni

és meg kell óvni a további lecsuszástól, ami viszont a kormány beavatkozása nélkül el nem képzelhető.

A teendők első vonalába tartozik *a kontárkérdés megoldása*. A kisipart sorvasztják az állástalan ipari szakmunkások, akik kényszerhelyzetükben iparengedély nélkül vállalnak munkát, hogy magukat fenntarthassák. Velük szemben mindenesetre a leghumánusabb eljárás indokolt. Sokkal nagyobb veszedelem a kisipar számára azoknak a nagyipari vállalatoknak a tevékenysége, *amelyek*

kisajátitják a kis- és középipar munkaterületét,

vállalnak épületeken asztalos, lakatos, parkettás, redőny- és kályhamunkákat, velük szemben pedig a kis- és középipar hitel nélkül vergődik. A nagy gazdasági gépgyárak, amelyek kompenzációs alapon behozott olcsóbb anyaggal dolgoznak, ilymódon *nagy előnyben vannak a százezernyi kisiparos tömeggel szemben, akiknek fennmaradása pedig elsőrendü nemzetgazdasági és szociális érdek*. Az ipari minisztérium első teendője tehát, hogy a gyárakat eltiltsa az építőipari munkák vállalásától.

Ugyanigy

eltiltandók a biztositótársaságok is az ipari munkák javitásától

és ezeknek biztosítási ügyletként való kezelésétől. Sehol a világon nem létezik, hogy biztosító intézetek biztosítás ürügye alatt karbantartási munkákat vállaljanak és elvegyék az ipartól az amúgy is kevés munkaalkalmat.

Be kell szüntetni a fegyencek ipari kiképzését, mert nem engedhető, hogy néhány protekciós vállalkozó napi 40—50 fillérért bérbevegye a fegyencek munkaerejét. Helyes intézkedés volna, ha elrendelnék, hogy három évig nem szabad fegyenceket szakipari munkásokká kiképezni.

Nem gépsegélyt, hanem *pénzsegélyt*, vagyis

hitelellátást kér a kis- és középipar.

Nem volna nehezen keresztülvihető, hogy az ingatlan, vagy gépberendezéssel bíró iparosság ezeknek 60 százalékos értékéig 5 százalékos kamat mellett tízéves kölcsönhöz jusson. Azoknak a kisiparosoknak pedig, akiknek megfelelő fedezetük nincsen, *az elnyert munkára kell előleget juttatni* anyagban, hogy a munkát befejezhessék.

Az OTI és a MABI túlméretezéséről és az iparosságot annyira sújtó terheiről valamilyen más formában kell intézkedni, hogy

az illetékek leszállithatók legyenek.

A kis- és középipart a közmunkák vállalásánál 5000 pengő vállalati összegig mentesiteni kell mindenféle OTI, MABI és adólevonástól. A kisiparos ma csupán *5—10 százalék haszonra tud kalkulálni*, ami felemészti az esetleges kölcsön terheit, vagy pedig visszatartja a közmunkáktól való részvételtől.

Nem volna eredménytelen

az ipari numerus clausus átmeneti bevezetése,

amit a külföld számos államaiban kényszerintézkedésnek alkalmaztak, hogy a meglévő iparosságot védelmezzék. Szabad iparról a mai viszonyok mellett nem lehet beszélni és *a kisiparosságnak valóban érdeke, hogy helyzetét az ilyen intézkedésekkel megkönnyitsék*.

Kormánybeavatkozással kell a

tisztességtelen versenyt letörni,

hogy ebbe a dzsungelbe a kormány a különféle ipartestületek védekiáltása ellenére eddig nem nyult bele, annak a szabad verseny hangzatos jelszava az oka. Ilyen védekező intézkedésre sürgős szükség van, mert *már sokezer iparos vérzett el az esztelen és gyilkos verseny folytán*.

Az épitkezésekhez szállított ipari munkák az iparosok számlakövetelésének biztosítása, vagy az új ipartörvény keretében, vagy novelláris úton okvetlenül rendezendő. Erre vonatkozólag a német *Baurecht* és a mult évben életbelépett csehszlovák építési számlák védelmi törvénye lehetnek irányadók. Nálunk eddig az építési vállalkozó vagy építtető büntető úton való utólagos felelősségre vonására történt intézkedés, ami soha nem hozott megnyugtató eredményt. Az ipar védelmére hivatott ipari miniszter ne türje tovább, hogy

az iparos pénze mások számára felhasználható legyen

és a legjobb megoldás az építkezési pénzeknek valamilyen altruista pénzintézetnél való deponálása.

Ezek a legégetőbb kérdések, amelyek az iparosságot érdeklik és *remélhetőleg az új minisztérium megtalálja az eszközöket, hogy az iparostársadalom elérhesse a boldogulás útját*.

VÁLLALKOZÁS

Kiterjesztik az útolajozási területet. Az idei útolajozást a kedvezőtlen, esős időjárás miatt még el sem kezdték, de az illetékeseknek máris gondot okoz, hogy a megszabott, szük keretek között jelentkező szükségleti igényeket kielégithessék. A tavalyi 750.000 négyzetméterrel szemben ugyanis ezidén csak 580.000 négyzetméter útfelület olajozására engedélyezett a főváros vezetősége fedezetet. Úgy gondolták, hogy a hiányzó 170.000 négyzetmétert vízzel portalanitják és elsősorban csak azokat a távolabb eső útvonalakat olajozzák, ahol drága lenne a locsolás. A portalanitásra váró utak és utcák átvizsgálása során azonban kiderült, hogy az olajozást a megszabott keretek között eredményesen végrehajtani nem lehet. Az idegenforgalom és közegészségügy nyomos szempontjai annyira előtérbe nyomultak, hogy végül is kénytelen lesz a főváros vezetősége az olajozást kiterjeszteni, legalább a tavalyi mértékig. Ehhez az engedélyezett összegen felül 75.000 pengőre volna szükség, amit póthitel formájában fedeznének. Az erre vonatkozó döntés sürgös, mert az olajozást már a legközelebbi napokban megkezdik.

Versenytárgyalási megbizások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Kőmives munkát a Szent István-kórházban: Tamássy Emil 8000 pengőért.

Burkoló munkát a Szent László-kórházban: Porta épületburkoló szövetkezet 6725 pengőért.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

850 irógép karbantartására. Pályázni lehet június 24-én d. e. 9 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Lakatos munkára a Sopron-, Bánát-utcai iskolánál. Pályázni lehet június 18-án d. e. 10 óráig a magasépitési ügyosztályon.

Kábelfektetési és ezzel kapcsolatos **föld, burkolathelyreállitási munkákra.** Pályázni lehet június 24-én d. e. 9 óráig az Elektromosmüvek igazgatóságánál. Váci-út 74. I. 101.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában

Felelős vezető:

NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

Ilkovits J. Budapest

központi fütés- és vizvezetéki vállalata

V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.

építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban . . .	évi telj. kép.	12.000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban . . .	„ „ „	5.000 „
	Dorogon	„ „ „	3.000 „
Téglagyárak:	Buda-Ujlak, Kőbánya Nyergesujfalu	évi telj. kép.	60,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak	„ „ „	8,000.000 drb.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH

fa- és acélkefény, lakatosáru, napellenző és fémporlál gyárimányai

anyagban és minőségben elsőrendüek

Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 5. Tel.: 32-3-76, 45-9-86

ILYÉS SÁNDOR

ÉPÜLETASZTALOSMUNKAK ÜZEME

BUDAPEST, XI., BUDAÖRSI-ÚT 17. TEL.: 55—2 41

SZŐNYI IMRE koszorús órásmester

VII., Csengery-utca 7. Tel.: 44-5-42.

Több fővárosi és állami intézet órása és szállitója

Macskásy Arpád

okl. gépészmérnök, műszaki vállalata, tervez, szerel és szállit vizvezetéki, csatornázási és gázberendezéseket, szivattyutelepeket, mindennemü központi fütést, kazánházi- és szellőzőberendezéseket.

Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. Telefon: 27-6-70.

Coradlic

a tökéletes autópneu

Főelárusitás:

BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Nem köt termelési egyezményt a Gázművek a pécsi kokszgyárral. Nagy feltünést keltett szakkörökben az a hir, hogy *a fővárosi Gázművek* tárgyalást folytat a *Pécsi Kokszművekkel* termelési egyezmény ügyében. A tárgyalások a hirek szerint arra irányulnak, hogy *a gyárak között ár- és termelési megállapodás jöjjön létre*, ami természetesen élénk nyugtalanságot is keltett a fogyasztók körében. A *Fővárosi Hirlap* illetékes helyen érdeklödött és azt a felvilágositást kapta, hogy *a koksztermelési egyezményről elterjedt hirek nem felelnek meg a valóságnak*.

A Fonciére Általános Biztositó Intézet június 14-ére hivta össze évi rendes közgyülését. A társaság az elmúlt évben is jelentős és eredményes tevékenységet fejtett ki. Forgalma az elmúlt üzletévben is növekedett, díjtartalékai pedig jelentős mértékben emelkedtek. A Fonciére az 1934-es üzletév után is *2.50 pengő osztalékot fizet*, ami a részvények 5 százalékos jövedelmezőségének felel meg.

Az Oesterreichische Creditanstalt — Wiener Bankverein igazgatótanácsa folyó évi május 31-én *Weidenhoffer* Emanuel dr. ny. miniszter elnöklete alatt ülést tartott. Az elnök mindenekelőtt meleg szavakkal méltatta a május 24-én hirtelen elhúnyt Heinsheimer Alfréd igazgatósági tag érdemeit. Egyes folyó ügyek elintézése után előterjesztették az 1934. üzletév mérlege, mely S 151.916 nyereséggel zárul. Az igazgatótanács elhatározta, hogy e mérleget az 1935 június 21-ére összehivni szándékolt rendes közgyülésnek jóváhagyás végett bemutatja. A *magyarországi fióktelep továbbfejlesztése* állandó gondoskodás tárgya.

Az OMTK közgyülése. Az *Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ* Schandl Károly dr. elnökletével szerdán tartotta évi rendes közgyülését. Az igazgatóság jelentése beszámolt arról, hogy a központ kötelékébe tartozó tejszövetkezetek száma 389-ről 427-re emelkedett, a tagok száma pedig 65.492. A központ telepei 1934-ben 82 millió liter tejet szállitottak, miután azonban a központon kivülálló szövetkezetektől is vettek át tejet, körülbelül *110 millió liter tejet hozott forgalomba az OMTK*. A *vajexport* örvendetesen emelkedett és 40 százalékkal haladta meg az 1933. évit.

Huszonötödik évfolyam | Budapest, 1935 június 12. | 24. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A belügyminiszter a fővárosért

A törvényhatósági választás lezáródott és a megnyugtató, szép eredményen túl azt kell megállapítanunk, hogy ez a választási harc tiszteletreméltó fegyverek alkalmazásával folyt le. Mi és velünk Budapest egész lakossága, kétségkívül legmaradandóbbnak azt tartjuk ebből a választási küzdelemből, amit a NEP hirdetett: a békét, a szeretetet, a munkát. Az új közgyűlés hamarosan össze fog ülni és ha ma még viharzanak is imitt-amott az ellentétek, ha még imitt-amott sértődöttség mutatkozik és talán a sebek is sajognak: hiszünk benne, hogy a közgyűlési terem fogja elsősorban a példát produkálni a békéből, a szeretetből és a munkából.

Hogy ez így lesz és ennek így kell lennie, annak tanubizonysága az a nagyszabású beszéd, amelyet *Kozma* Miklós belügyminiszter a költségvetési vita során a képviselőházban mondott. Ebből a beszédből látnia kell mindenkinek, hogy a kormányzat milyen szeretettel, jóindulattal és megbecsüléssel foglalkozik a főváros ügyeivel és nemcsak azt kívánja, hogy a főváros ne legyen az országgal szemben corpus seperatus, hanem maga a kormány is fokozott gondossággal és jóindulattal igyekszik a főváros ügyeit a magáévá tenni A nemzet egységbetömörítésének napjaiban örömmel kell vennünk a belügyminiszternek azt a kijelentését, hogy meggyőződése szerint a kormányzat a fővárossal a legnagyobb egyetértésben fog működni, mire annál nagyobb szükség van, mert a főváros lakossága az ország lakosságának egynyolcadrészét teszi ki és azért is, mert vagyonban még ennél is sokkal nagyobb százalékot jelent. Azt a jóindulatot és megértést, amely a főváros felé a kormány felől irányul és amely éppen a főváros közvetlen felügyeleti hatóságának, a belügyminiszternek ajkán nyer kifejezést, Budapestnek köszönettel, megértéssel és azonos szellemű jószándékkal kell fogadnia. Elsősorban tehát a főváros közgyűlési termében kell megindulnia az alkotó munkának, hogy az alkalmat, lehetőséget adjon a főváros vezetősége számára, amelynek a reformokra, az alkotásokra való készsége mindig megvolt és ha valami ezekben a törekvéseiben akadályozta, akkor az az anyagi eszközök hiányán kívül csak a közgyűlési teremből kiáradó politikai szellem volt. A politika füstjét levegőjének többé nincs helye a közgyűlési teremben, mert elhervasztja az alkotásnak még a vázát is. Vegyen példát a közgyűlés a belügyminisztertől, aki mindig és tökéletesen el tudja önmagát és cselekedeteit vonatkoztatni a pártérdektől és kizárólag, szinte csodálatos tökéletességgel az emberi mértéket meghaladni igyekvő módon az igazságot és méltányosságot kívánja szolgálni.

A belügyminiszter beszédének azonban más vonatkozásban is nagy jelentőségű részletei vonatkoztak a fővárosra. Elsősorban az, amelyben a szanálásról nyilatkozott. Ebben a tekintetben elmondta a belügyminiszter, hogy a szanálási törvény egy éven belül lejár és hogy a szanálást a törvény alapján a főpolgármester, illetőleg az autonómia fogja végrehajtani. A miniszter semmi okot nem lát arra, hogy a szanálást abbahagyják. Tökéletesen igaza van, ebben a formájában a szanálás teljesen megnyugtató lehet a főváros lakosságára és vezetőségére nézve egyaránt. Nem kétséges, hogy annakidején, amikor a szanálási törvényt megalkották, más atmoszféra uralkodott a kormányzat és a főváros között. És itt legelsősorban személyi kérdésekre kell rámutatnunk, mert egészen bizonyos, hogy a mély igazságérzettel rendelkező *Kozma* Miklós belügyminiszter és a főváros autonómiájából kikerült, a főváros szeretetében megedződött *Sipőcz* Jenő főpolgármester tovább is olyan észrevétlen, fájdalommentes operációval fogják kezelni azt a törvényt, amely bizony nem igen igérte ezt a fájdalommentességet. Jólesik azt mondani, hogy észre sem vesszük, hogy a szanálás folyik, jólesik konstatálni, hogy a szanálási törvény végrehajtása az autonómia jogait egy hajszállal sem csorbította és jólesik biztosnak lenni abban, hogy ennek a szanálásnak tökéletes és becsületes sikere lesz. Erre azután minden remény meg is van, hiszen csak pünkösd hetében hozta nyilvánosságra a polgármester a mult évi zárószámadást, mely élő kifejezése annak, hogy a főváros vezetősége a szanáláson túl is szanál, a törvényhatósági bizottság által engedélyezett és *a felügyeleti hatóság által jóváhagyott költségvetési túllépést is 80 százalékkal csökkentette.*

Ilyen körülmények között a szanálás sikere el nem maradhat és Budapest jövőjének kialakulását a komoly reformok és nagy alkotások idejének megkezdését semmi sem akadályozhatja.

Sipőcz Jenő főpolgármester:

Meggyőződésem, hogy a Budapest iránti rajongásban az összes pártok egyesülnek

A főpolgármester nyilatkozata a közgyűlés harmonikus együttműködéséről

A választási harc befejeződött és esedékes a törvényhatósági közgyűlés munkábaállása, amelytől függővé van téve Budapest sorsának további alakulása. A választási harcot sohasem vívják kesztyüs kézzel, ám békejobbot nyujtanak az ellenfelek abban a pillanatban, amikor *a választók képviseletében a lelkiismeretes munka megindítása elérkezik.* Vannak hitetlenkedők, akik úgy látják, hogy az új törvényhatóság nem lesz munkaképes, mert *túlnagyok az ellentétek és azok a szakadékok, amelyek a pártokat egymástól elválasztják.*

Ennek a megítélésére nincsen hivatottabb tényező, mint *Sipőcz* Jenő főpolgármester, aki hivatalból elnöke a törvényhatósági bizottságnak, személy szerint pedig a becsülés és a tisztelet központjában áll. Felkerestük a főpolgármestert és feltettük a kérdést: *munkaképes lesz-e ez a közgyülés, amely kétségtelenül viharos választási harc után jutott el a megalakulásig?*

Sipőcz Jenő dr.
főpolgármester

a következő nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— *Feltétlenül bizakodással* tekintek az imént megválasztott törvényhatósági bizottság sikeres munkássága felé, mert a pártok tagjait a főváros szeretete, fejlődésébe vetett hite és az az ambició hatja át, hogy Budapest lakossága számára megteremtsék mindazt, *ami a mai nehéz időkben az életlehetőségek könnyítésére, a kereseti alkalmak fokozására és a mindennapi gondok enyhítésére vezet.*

A törvényhatósági bizottságnak a mult ciklusból visszatérő tagjai bebizonyították, hogy minden jóért és szépért lelkesednek, az újakat pedig éppen úgy áthatja az a szellem, amely őket a főváros érdekeinek előmozdítására sarkalja.

— Előfordulhattak a heves választási agitáció sodrában *látszólagos ellentétek* az egyes pártok között, *mindezek azonban a versengés hangulatában juthattak kifejezésre.*

Meggyőződésem. hogy a Budapest iránti rajongásban az összes pártok egyesülnek

és ezért nem kétséges előttem, hogy *az új törvényhatósági bizottság harmonikus együttmunkálkodása Budapest érdekeit fogja a siker jegyében szolgálni.*

Eddig szól *Sipőcz* Jenő főpolgármester nyilatkozata, amelyhez további kommentárt fűzni fölösleges. Megindul a törvényhatóság munkája és ez a munka nem lehet más, minthogy *Magyarország fővárosa szebb, reményteljesebb, nagyobb és boldogabb legyen.*

NEM TÉVED A MATEMATIKA: a NEP lesz a közgyűlés legnagyobb pártja

A községi választások után mindössze egy-két napig tartott, amíg a baloldali sajtó a bukás leplezését számokkal való zsonglörködéssel akarta eltussolni. Természetesen a legügyesebb és legraffináltabb számtani produkcióval sem lehetett elhomályosítani azt a valóságot, hogy *a NEP nyolcvan százalékos előretörést ért el a törvényhatósági választásokon.* Maga az a tény, hogy a NEP az egyetlen párt, amely ilyen hatalmas lépéssel haladt előre és mellette csak a Keresztény Községi Párt tudott kisebb arányú emelkedést felmutatni, a többi pártok pedig 23—90 százalékos eséssel kerültek ki a választásból, biztosítja a Nemzeti Egység számára a közgyülésben való vezető szerepet. Kézenfekvőnek látszik, hogy

a jobboldali pártok együttműködése ki fog alakulni a közgyülésen,

egyelőre azonban ebben az irányban lépések nem történtek, mindössze a Keresztény Községi Párt egyik vezető egyénisége az, aki az együttműködés szükségességét nyilatkozatában hangoztatja. *A közeli napok azonban kétségkívül biztosan kialakítják a törvényhatósági bizottság jövendő működésének képét.*

Egyelőre még az erőviszonyok sem alakultak ki teljesen. Az ugyanis, hogy a Keresztény Községi Párt a választáson harminchárom mandutámot nyert, nem jelenti azt, hogy a *Wolff* Károly vezetése alatt álló párt lesz a közgyülés legnagyobb csoportja, annál is inkább, mert hiszen a NEP-nek mindössze négy madátumával van kevesebbje, mint a Keresztény Községi Pártnak. Az erőviszonyok kialakulása nemcsak a választott bizottsági tagok számától függ, hanem nagyban befolyásolja ezt az örö-

kös tagok, a hivatali állásuk címén törvényhatósági tagok és az érdekképviseletek közül választott tagok pártállása is.

Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságának

ezidőszerint 31 örökös tagja van,

a harminckettedik örökös tagsági hely *Joanovits* Pál halálával megüresedett és azt az új törvény értelmében már nem töltötték be. Az örökös tagok közül a mult közgyülésen a NEP-hez, illetve a NEP-hez csatlakozott Egységes Községi Polgári Párthoz tizennégyen tartoztak, míg a Wolff-pártnak tizenöt örökös tagja volt a közgyülésben. Ezenkívül *Sümegi* Vilmos pártonkívüli, *Rassay* Károly pedig baloldali örökös bizottsági tagok voltak. Az új közgyülésben a vezető párt között talán lesz némi eltolódás az örökös tagok számában, amennyiben a NEP egykét örökös bizottsági tagot nem számít majd hívei közé, akik közül azonban csak *Ugron* Gábor kiválása vehető bizonyosra, viszont ugyanakkor a Keresztény Községi Párt is van egy-két olyan örökös tagja, akik esetleg a NEP-hez fognak csatlakozni.

Az örökös bizottsági tagok körül tehát a helyzet számbelileg körülbelül a régi marad.

Azok, akik hivatalbeli állásuk címén voltak tagjai a közgyülésnek, legnagyobbrészt a NEP-hez tartoztak és tartozni fognak a jövőben is. Közülük heten: *Ferenczy* Tibor főkapitány, *Csilléry* Béla dr. pénzügyigazgató, *Pintér* Jenő főigazgató, *Nagy* Zsigmond dr. tanfelügyelő, *Rakovszky* Iván, a Közmunkatanács elnöke és *Huszár* Aladár, az OTI elnöke, valamint *Samarjai* Lajos, aki a Vasúti és Hajózási Főfelügyelőséget képviselte, párttagjai voltak a Nemzeti Egység Pártjának. Ebből a csoportból ketten: *Papanek* Ernő, a fővárosi számszék igazgatója és *Korányi* Sándor báró dr. egyetemi tanár, a közegészségügyi tanács képviselője nem voltak egy pártnak sem a tagjai, de kétségkívül a jobboldalt gazdagították tekintélyükkel és szavazatukkal. Ezt a csoportot *talán egy ember kivételével* a jövőben is

teljes egészében a NEP fővárosi csoportjához lehet elkönyvelni.

Döntő jelentősége lesz azonban a pártok számarányának kialakulásánál az érdekképviseleti választásnak. Az érdekképviseleti bizottsági tagok közül a multban kilencen tartoztak a Nemzeti Egység Pártjához és kilencen a keresztény párthoz, míg a Vitézi Szék kiküldöttje, vitéz *Lázár* Domonkos tábornok formálisan egyik pártnak sem volt tagja.

A Nemzeti Egységnek minden reménye megvan arra, hogy az érdekképviseleti választásoknál a mostani arány javára fog eldőlni

és ebben az esetben nemcsak utolérheti, de esetleg pár mandátummal meg is haladhatja a Keresztény Községi Párt mandátumainak számát. Minden valószínüsége meg van tehát annak, hogy

a NEP lesz a közgyülés legnagyobb pártja

még akkor is, ha a törvényhatósági pártban helyet foglaló huszonegy főtisztviselőt nem osztályozzuk politikai pártok szerint, pedig kétségtelen, hogy a szavazásoknál a tisztviselők fölényes többsége a NEP oldalán fogja jogait gyakorolni.

DARÁNYI KÁLMÁN
újra összehivatja a „kerekasztal konferenciát"

Van-e konkrét sérelme a környéknek: ezt a kérdést tisztázza majd a főváros és a termelők megbeszélése

A földmivelésügyi tárca tárgyalása során egyes környékbeli országgyülési képviselők ismét szóbahozták a vidéki termelők állítólagos sérelmeit, a vámrendszer hibáit és sürgették az orvoslást. *Darányi* Kálmán földmüvelésügyi miniszter válaszában — a főváros iránti bölcs megértéssel — kijelentette, hogy *a vidék panaszait és hangoztatott sérelmeit meg fogja vizsgálni,* azok

orvoslása érdekében tárgyalást kezd a fővárossal és újra összehivatja az úgynevezett „kerekasztal" konferenciát, amely hivatva lesz a fennálló ellentétek tisztázására.

A környék képviselőinek felszólalásai egyébként kissé időszerütlenül hatottak, annál inkább, mert az utóbbi időben

a gazdaérdekeltségek több alkalommal határozott köszönetüket és megértésüket fejezték ki a főváros megértő magatartása fölött.

A földmivelésügyi miniszter részéről kilátásba helyezett *kerekasztal konferencia* és a képviselőház költségvetési vitájában hangoztatott fővárosi sérelmek elsősorban a közélelmezési ügyosztály munkáját érintik, másodsorban a városi vámok és illetékek rendszere ellen irányultak. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa éppen ezért a legilletékesebb helyekre fordult felvilágositásért. Első útunk

ROSTA JÁNOS DR.
tanácsnokhoz,

a közélelmezési osztály főnökéhez vezetett, aki a hozzá intézett kérdésekre a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőkben válaszolt:

— Őszintén szólva, nem nagyon értem, miféle sérelmekről van szó. Annál kevésbé, mert az utóbbi időben, főleg azóta, amióta az ügyosztály élén állok, semilyen komolyabb panaszról nem szereztem tudomást. Ellenkezőleg:

elismerést, köszönetet kapott a főváros több olyan intézkedésért, amelyet a vidéki árusok és termelők kéréseinek méltánylásával léptetett életbe.

A környékbeli termelőkkel és hatóságokkal való közvetlen eszmecserét, a földmivelésügyi miniszter úr által kilátásba helyezett konferenciát *a magam részéről örömmel üdvözlöm, s bizonyára ugyanezen a véleményen van a polgármester úr is, aki a nyilt és egyenes tárgyalásokat hivé.* Nem hiszem azonban, hogy olyan okok forognának fenn, amelyek a fővárost eddigi álláspontjának megváltoztatására szoritsák rá. Mi

rá vagyunk utalva a környékbeli termelőkre: tudjuk, hogy a piac nélkülük elképzelhetetlen

és ezért nemcsak szivesen látjuk őket, hanem tőlünk telhetően a kedvükben is járunk. Az azonban

lehetetlen, hogy egy milliós város élelmezését száz százalékosan attól tegyük függővé, hogy hány termelőnek van kedve bejönni a piaci és vásári napokra.

Egy világváros élelmezése nagy előrelátást és kiépitett organizációt kiván, ez pedig elképzelhetetlen a közvetítő kereskedelem kikapcsolásával. Azt sem kívánhatják a vidéki termelők, hogy ők, akik a budapesti közteherviselésből nem veszik ki részüket, korlátlan szabadságot és nagyobb előnyöket élvezzenek, mint a súlyos adókkal terhelt élelmiszerkereskedők. Az egyenjogúságot a termelők számára nemcsak biztositottuk, hanem *némely előnyöket is élveznek.* Emellett az is elképzelhetetlen, hogy a piacokon és élelmiszervásárokon bizonyos rendet ne tartsunk és az őstermelők ott áruljanak, ahol akarnak. Ez az áralakulás tekintetében aránytalanságokra és még ennél is súlyosabb eredményekre vezetne. Sajnos,

arra sincs módja a fővárosnak, hogy a vidéki termelőket mentesítse a városi vámok és illetékek alól,

mert ezek *a főváros költségvetésében pénzügyi zavarokat idéznének elő.* Legyenek meggyőződve a vidéki termelők a főváros vezetőségének baráti érzéséről, aminek *igyekszünk a kilátásba helyezett kerekasztal-konferencián is nyomatékosan hangot adni.*

Ezután felkerestük

LAMOTTE KÁROLY dr.
alpolgármestert,

akinek felügyeleti hatáskörébe tartozmak a közélelmezési ügyek, hogy öt is megkérdezzük a *kerekasztal-konferencia* és a környékbeli panaszok kérdéseiről. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a következő felvilágositást kapta:

— Én csak annyit mondhatok — felelte az alpolgármester —, hogy

az első „kerekasztal konferencián" sem tudtak konkrét sérelmeket felhozni a főváros ellen.

A legtöbb panasz az illetékek és a városi vámok ellen irányul. *Ennek a megszüntetéséről azonban nem lehet szó* és ilyen szándékai tudomásom szerint a kormánynak sincsenek. A *kerekasztal konferencia* összehivása ellen *a székesfővárosnak kifogása nincs és nem is lehet,* szivesen hallgatunk meg minden észrevételt és örömest tárgyalunk. Várjuk a konkrétumokat, azután megteszszük rá az észrevételeket. Sokszor kifogásolták különböző helyeken a fővárosi vámok rendszerét. Ezzel kapcsolatban megjegyezhetem, hogy *a városi vámok szabályzatának reviziójával a pénzügyi osztály elkészült és az errevonatkozó munkálatokat már akkor befejezte, amikor még az ügyosztály az én vezetésem alatt állott.* A régi, elavult szabályzaton nagyon sok lényegbevágó módositás és arányositás mutatkozott szükségesnek. Ez nagyon komoly és alapos körültekintést igénylő kérdés, amelyet annakidején le kell majd tárgyalni, *nemcsak a környékbeli termelőkkel, hanem a kereskedelmi, ipari, hajózási érdekeltségekkel és az Államvasutakkal is.* Minden valószinüség szerint a kora ősszel fogja a főpolgármester és a polgármester megtenni az errevonatkozó intézkedéseket. Ezeknek a tárgyalásoknak a során természetszerüen alkalmuk lesz a környékbelieknek is rámutatni a maguk szempontjaira.

Megalakul a héten a NEP fővárosi frakciója

Ugyanakkor döntenek a kettős mandátumok sorsáról — Miniszterek részvételével élénk klubélet keretein belül biztosítják az állandó kontaktust a kormányzat és a főváros között

Egy héttel ezelőtt választották meg a főváros törvényhatósági bizottságának tagjait és már az első héten megindult az a munka, amelyet programbeszédeik során a *Nemzeti Egység* jelöltjei kilátásba helyeztek. A megválasztott *Nemzeti Egység Párt*-i bizottsági tagok az elmult héten ott voltak kerületeikben,

a kerületi központokban fogadták a legkülönbözőbb érdekeltségek és társadalmi rétegek deputációit,

hogy meghallgassák és megismerjék a kerület speciális kivánságait. Ezt a munkásságukat honorálandó,

a választópolgárság viszont estéről-estére pártvacsorákon ünnepelte a megválasztott NEP-tagokat.

A *NEP* részéről egyébként ezen a héten, mégpedig nyomban a hét elején, megindult *az erőteljes törvényhatósági munka.* Ezen

a héten alakul meg a NEP fővárosi frakciója, amelynek klubhelyiségét most fejezték be az Eszterházy-utcai országos párthelyiség palotájában.

A meghivókat *ma, de legkésőbben holnap kikézbesitik a megválasztott tagoknak* és az örökös tagoknak is, nemkülönben a jelöltlistákon szereplő ama tagoknak, akik *a listavezetők lemondása folytán előreláthatóan mandátumhoz jutnak.* Ezen a frakció-alakuló ülésen dől el ugyanis az a kérdés, hogy

ki tartja meg mandátumát, ki mond le és melyik mandátumról mond le.

Ily módon tehát a fővárosi politika mostani hetének *kiemelkedő eseménye nyilvánvalóan ez az alakuló ülés lesz,* amely után

közzéteszik a végleges listát, amely azt a huszonkilenc nevet tartalmazza, akik valóban a kerületek képviselői lesznek

a közgyülési teremben. Ez a huszonkilenc bizottsági tag természetesen kivétel nélkül egytől-egyig résztvesz *az új törvényhatósági bizottság alakuló közgyülésén, amely, mint ismeretes, e hónap 18-án délután ül össze az új városháza közgyülési termében.*

Figyelemreméltó, hogy a *Nemzeti Egység Pártja* egész nagyvonalúan készülödik a törvényhatósági munkára. Minden módon

gondoskodás történt azirányt, hogy az Eszterházy-utcában a fővárosi frakció tagjai körében a legélénkebb klubélet fejlődjék ki,

amelynek során *a bizottsági tagok állandó kontaktust tarthatnak a polgársággal.* De ezen túlmenően gondoskodás történt arról is, hogy *a fővárosi frakció állandó és élő kontaktusban legyen az országos kormányzattal.* Evégből hetenkint

pártvacsorákat fognak tartani, amelyeken előre megállapitott sorrend szerint hétről-hétre résztvesznek a miniszterek,

akik ilymódon *közvetlen barátságos eszmecsere útján fogják megismerni a főváros időszerü problémáit.*

VADÁSZ GYULA
mozaiklapgyára és épitési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

PROTIWINSKY és BRAUN
parket és padlózási vállalat
Budapest, V., Csáky-utca 27. II/9. Telefon: 92-0-56.

TAMÁSSY EMIL
épitőmester
Budapest, VI., Eötvös-utca 43. szám. Telefon: 14-5-80.

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESITŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8-52

PESTI KIRAKAT

A jövedelmező idegen

Úgylátszik, szisztematikus, kemény munkával, odaadással, mélységes akarattal elérkeztünk végre a minden idegenforgalmi törekvés végső céljához: a jövedelmező idegenhez. Nem azt mondjuk ezzel, hogy nekünk már elég jövedelmező idegenünk van, hanem azt, hogy ma már nemcsak a befektetések korát éljük, nemcsak a pénzbe kerülő idegen forog Budapesten, hanem jönnek olyanok is, akik pénzt hagynak itt. Zilahy Dezső, Budapest székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalának igazgatója és Markos Béla dr. helyettes-igazgató most napvilágot látott évi jelentése élénk dokumentuma ennek. Hogy csak egyetlen számot emeljünk ki, meg kell említenünk, hogy 1934-ben 582.263 külföldi vendége volt Budapestnek, akik mintegy huszonhat millió pengőt hagytak itt. Bizony, a magyar idegenforgalom hőskorában szintén nem panaszkodtunk arról, hogy nem voltak vendégeink, de ezek legnagyobb részben a szó szoros értelmében vendégek voltak: nemfizető vendégek. Nem szabad azonban ezért a multnak szemrehányást tenni, söt éppen ezt a multat kell dicsérnünk, amely ezeknek a vendégeknek a révén, akikre bizony alaposan ráfizettünk, csinálta meg az igazi nagy magyar idegenforgalmi propagandát, Budapest rendkivüli külföldi népszerüségét. Ha ma egy-egy idegen átlagban harminc pengőt hogy a magyar fővárosban, a multban bizony az volt a helyzet, hogy nekünk került egy-egy ilyen „propaganda idegen" legalább harminc pengőbe. Igazán nem volt kár a pénzért, mert az eredmény azt mutatja, hogy Budapestnek az idegenforgalommal foglalkozni nemcsak erkölcsi, nemcsak nemzeti, de gazdasági érdeke is.

Ma már azon a ponton vagyunk, hogy az az összeg, amit az idegenek Budapestre hoznak, nemcsak Budapest polgárságának a zsebét táplálja, hanem a köznek is jut belőle. Ma az idegenen már nemcsak a vendéglős, a szállodás, a színházigazgató, a lokáltulajdonos keres, hanem igen nagymértékben Budapest székesfőváros is. Hiszen ebből a 26 millióból már adót is fizetnek böven a budapesti polgárok, ebből a 26 millióból villamoson és autóbuszon is járnak a vendégek, ebből látogatják a főváros fürdőit, ebből fogyasztanak villanyt, gázt, vizet. Az idegenforgalomra ma már nemcsak Budapest nem fizet rá, de haszna van belőle a székesfővárosnak magának is. Amit idegenforgalmi propaganda célokra a főváros áldoz, az ma már teljes összegében megtérül, söt egészen bizonyos, hogy ezen felül is bőségesen van haszna a fővárosnak belőle. Az az érzésünk és valószinüleg velünk érez Budapest egész lakossága is, amikor azt mondjuk, hogy minél többet áldoz a főváros propagandára, annál nagyobb a jövedelme, amelyet az idegenek nyujtanak. Rosszul cselekszik, a főváros ellen cselekszik tehát mindenki, aki ennek a jövedelmező befektetésnek fölösleges korlátokat akar szabni. Nem észnélkül való pénzpocsékolást prédikálunk, hanem csak azt mondjuk, hogy az okszerü és a szakemberek számításán alapuló befektetések semmi esetre sem számithatók a haszontalan kiadások közé. A budapesti városházán elsőrendű szakemberek kezelik az idegenforgalom kérdését. Kovácsházy Vilmos tanácsnok gazdag tapasztalatokkal áll ennek a kérdésnek az élén, Zilahy Dezső, az Idegenforgalmi Hivatal igazgatója pedig európai szaktekintély, míg Markos Béla dr., az előretörő fiatal nemzedék egyik legtehetségesebb és legképzettebb képviselője. Ezek a kiváló emberek gazdag és bő programját adják az idegenforgalomnak, de mindenkor szükségünk van arra, hogy a törvényhatóság átérezze munkájuknak jelentőségét, megértse azt a rendkivüli erkölcsi és anyagi hasznot, amely munkájukból a fővárosra hárul.

Székesfővárosi Pavillon

Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

Ilkovits J. Budapest
központi fütés- és vízvezetéki vállalata
V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

KOZMA MIKLÓS

a szanálási törvény végrehajtásáról, a kormány és a főváros együttműködéséről és a főváros autonómiájának épségben tartásáról

Budapest-környék rendezésének egyetlen lehetősége: megfelelő bizottság tárgyalja le a közös ügyeket

Kozma Miklós belügyminiszter a képviselőházban a belügyi tárca költségvetésének vitája során nagyszabású beszédet mondott, amelyben az aktuális belügyi és népegészségügyi kérdések mellett foglalkozott a főváros egyik legfontosabb problémájával, a szanálás kérdésével. Ugyanekkor nyilatkozott arról a zavartalan harmóniáról, amely a kormányzat és a főváros együttműködésében megnyilatkozik. Végül Budapest-környék kívánságának megoldására mutatott rá. Beszédének ezt a részét, amely méltán tarthat számot a főváros közvéleményének legszélesebbkörü érdeklődésére, alább közöljük.

— Rövid belügyminiszterségem óta — mondotta *Kozma* Miklós, —

a legnagyobb harmóniában és a legjobb együttműködésben élek a fővárossal és nem merült fel még olyan kérdés, amely kontroverziára, vagy vitára is adott volna alkalmat.

— A főváros szanálásának kérdése az előző kormány szemében *pénzügyi kérdés volt.* Ez a szanálás *nem azt jelenti, hogy a főváros autonómiáját bárki is bántani akarta volna.* Azt állítják, hogy a főváros autonómiáját megnyirbálták. Kénytelen vagyok kijelenteni, hogy *ez nem történt meg.* Annál kevésbé van tehát szükség arra a javaslatra, hogy a főváros autónómiája törvénnyel állíttassék vissza. A törvény időtartama még egy esztendő. Az 1933-ik évben az a hiány, amely áthozatként szerepel, mintegy 1.850 ezer pengőt tett ki. Ennek a számadatnak alapján kénytelen voltam a deficitet 3,600.000 pengőben megállapitani.

Hangsúlyozni kívánom, hogy a főváros igen ügyes és jóakaratú gazdálkodása folytán ebből a deficitből, úgy tudom, kétmillió pengő máris előirányoztatott

és abban a rendeletben, amelyet a székesfővárosnak kiadtam, külön hangsúlyoztam, hogy a megtakarítást *a dologi kiadások és az üzemek költségeinél kell elérni* és lehetőleg

nem szabad hozzányúlni szociális okokból a kisemberek illetményeihez.

— A fővárossal kapcsolatban kijelentem tehát, hogy a szanálási törvény egy éven belül lejár és a főpolgármester úr abban a szerepben, amelyet neki a törvény alapján kijelöltek, *a szanálást végre fogja hajtani,* illetőleg maga az autonómia hajtja végre. Nincs tehát semmi ok arra, hogy dezavuálják az előző intézkedést és

nem is tudom, milyen okot lehetne felhozni egyáltalán arra, hogy a szanálást abbahagyjuk.

— A szanálás tovább folytatódik. Meg vagyok róla győződve, hogy

a kormányzat a fővárossal a lehető legnagyobb egyetértésben fog működni.

— A fővárossal kapcsolatban rá kívánok térni arra, hogy Budapest körül kifejlődött egy periferiális városgyűrű, amely több, mint négyszázezer embert foglal magába. Ezek a megyei városok, községek stb., a legszorosabb kapcsolatban vannak mind földrajzilag, mind pedig egyéb tekintetben a fővárossal, *helyzetük azonban rendezetlen és*

rendezetlen azért, mert egy önállóság sok más önállósággal szemben súrlódási felületet képez.

— Három idea merült fel a helyzet rendezésére. Az egyik: *a Nagy-Budapest gondolata,* ez pénzügyi okokból *megvalósíthatatlan.* A másik: törvényhatósági gyűrűalak, ezt földrajzilag abszurdumnak és *megvalósíthatatlannak tartom.* Az

egyetlen lehetőség az, hogy megfelelő bizottság tárgyalja le a közös ügyeket,

megállapodják a közlekedési és egyéb közös kérdésekben és akkor *az egész probléma az érdekeltek között a legamibilisabb módon megoldható.*

Néhány nappal eltolódik a polgármesterválasztás

Június utolsó napjaiban választ a közgyűlés

A *Fővárosi Hirlap* multheti száma közölte elsőnek, hogy *Sipőcz* Jenő főpolgármester *június 19-i* határidővel kiírta a pályázatot *a polgármesteri, az alpolgármesteri és a mindenkor választás útján betöltendő tiszti főügyészi és árvaszéki elnöki állásokra.* Ez az intézkedés általános megnyugvást keltett mindenütt, mert közóhajnak számít az a felfogás, hogy *a főváros vezetésében semmiféle imterregnum ne következzen be.* Hozzájárul a megelégedettség érzetéhez az is, hogy a fővárosi pártok pillanatig sem tétováztak annál az elhatározásnál, hogy *a polgármesteri állásra újból Szendy Károlyt választják,* aki az elmult féléves müködése folyamán a főváros nagy ügyeinek tökéletes gondozójává bizonyult. Befejezett tény az is, hogy az alpolgármesteri állásokra az eddig kipróbált erőket: *Liber* Endrét és *Lamotte* Károlyt választják és ugyancsak nincs nézeteltérés abban a tekintetben sem, hogy a főváros tiszti főügyésze *Szemethy* Károly, az árvaszék elnöke pedig *Csorna* Kálmán marad.

A polgármesterválasztás időpontjáról *téves hirek* kerültek forgalomba és ezért

ILLETÉKES HELYHEZ

fordultunk, ahol a következő felvilágosítást kaptuk:

— A főpolgármester pályázati hirdetménye a határidőt *június 19-én déli 12 órában* szabta meg, vagyis eddig az időpontig kell jelentkezni azoknak, akik a fenti állásokra pályáznak.

Egyelőre nincsen biztos terminus arról, hogy a polgármesterválasztó közgyülést ennek a hónapnak melyik napján hívják össze.

A június 19-én délutánra kombinált közgyülés időpontja még nem végleges, söt *nagy a valószínüsége annak, hogy a polgármesterválasztásra, június 22-én, 24-én, esetleg 26-án kerül a sor.* Ebben az értelemben még végső elhatározás nem történt, figyelembe kell azonban venni, hogy

a polgármesterválasztást számos különböző ténykedés fogja megelőzni.

A közgyülés müködésének ugyanis első előfeltétele *a mandátumok igazolása, a különböző bizottságok, elsősorban az igazoló választmány, a központi választmány és a közigazgatási bizottság megalakítása, majd a kijelölö választmány tagjainak megválasztása,* amelyre az a feladat hárul, hogy például a polgármesteri pályázók közül a közgyülés számára hármas jelölést végezzen. Mindehhez pedig idő kell és ezért valószínü az a feltevés, hogy

a polgármesterválasztás június utolsó napjaiban

foglalkoztatja a közgyülést.

Az alpolgármesterek és a szakhivatalok vezetőinek megválasztása változatlanul az őszi hónapokban van tervbevéve és nyilvánvalóan *az első szeptemberi közgyülés fogja a polgármester első munkatársait fontos poziciójukra állitani.*

LUTZ ZOMÁNCOK-FESTÉKEK LAKKOK ELISMERT LEGJOBB MINŐSÉGBEN
TELEFON: JÓZSEF 93-46
Lutz Ede és társa LAKK ÉS FESTÉKGYÁR R.T. BUDAPEST VII. ÖRNAGY-UTCA 4. SZÁM.

Ne várjon sokáig

Még ma, de legkésőbb holnap kisérelje meg a jó Kathreiner malátakávét és a Franck kávépótlékot. Rögtön megérti, hogy miért is kedvelik annyian már évtizedek óta.

Hatszáz férőhelyes új gyermeküdülőt létesít a főváros

A Balaton mellett építik fel az új nyaralót — 15-ik esztendejébe lép a gyermeknyaraltatási akció

A Czukor-utcai iskola első emelete ezekben a napokban leginkább főhadiszálláshoz hasonlít, ahol pontosan kidolgozott fölvonulások tervei fölé hajolva *dolgoznak, intézkednek a fővárosi gyermeknyaraltatási akció központjának tisztviselői.* Interurbán telefonok csengenek, táviratok érkeznek, futárok indulnak, az udvarokon szállítmányok, ágyak, élelmiszerek vannak felhalmozva, hogy néhány nap mulva, amikor az iskolai év bezáródik, szinte percnyi késedelem nélkül útnak indulhassanak a nyaraltatási akcióban részesülő gyermekcsoportok és élvezhessék a nap, a friss levegő és a bőséges táplálék testet, lelket erősítő áldását.

A nyaraltatásra előkészített telepeket nemrégiben látogatásával tüntette ki *Horthy* Miklósné, a kormányzó hitvese, aki *Szendy* Károly polgármester és *Schuler* Dezső szociálpolitikai tanácsnok kíséretében végigjárta a balatonmenti telepeket, elsősorban azokat, ahol már a gyermekek nyaraltatása megkezdődött.

Az akció megindításának küszöbén fölkerestük a Czukor-utcai főhadiszállást és

PETIK KALMAN
főigazgatónál

érdeklődtünk az idei nyaraltatás részletei, programja iránt, amire a következő felvilágosításokat kaptuk:

— Az idén a főváros gyermeküdültetési akciója 15-ik esztendejébe lép. Ezalatt az idő alatt Budapest közönségének áldozatkészsége révén

kereken negyedmillió sápadt, rosszultáplált, betegségre hajlamos gyerek részesült a nyaraltatás áldásaiban.

— A székesfőváros a falusi elhelyezések rendszerével immár úgyszólván teljesen szakított és mindenütt — egy-két kivétellel — *saját telepein helyezi el az üdülő gyerekeket.* A Balaton mellett Zamárdiban, Almádiban és Balatonberényben vannak telepeink, Zalaegerszegen szanatóriumszerű intézményt tartunk fenn, ezenkívül *Babocsán* és Csonka-Felsőmagyarországon, *Sajóvelezden* és Putnok mellett, *Dubicsányban* vannak üdülőtelepei a fővárosnak. Az egyes üdülőtelepekre a gyerekek egészségügyi szükségleteinek megfelelően történnek a beutalások.

— A székesfőváros akcióját néhány héttel ezelőtt az a kitüntető megtiszteltetés érte, hogy vitéz nagybányai *Horthy* Miklósné, a kormányzó hitvese személyesen végigjárta a balatoni üdülőtelepeket, mert maga akart meggyőződni arról, hogy a gondoskodását és szeretetét élvező gyerekek milyen körülmények közt üdülnek. A Főméltóságú Asszony a legnagyobb megelégedéssel nyilatkozott a látottakról. Az üdülőtelepeken lévő vidám gyermekek ujjongó örömmel fogadták a Főméltóságú Asszony szeretetteljes látogatását.

A Főméltóságú asszony egyetlen megjegyzése a szegény gyerekek fogyatékos, hiányos öltözékére vonatkozott és a polgármester nyomban intézkedett, hogy az üdülő helyek gyermekei haladék nélkül megfelelő ruhát is kapjanak.

— Az üdülésre szoruló nagyszámú gyermekek elhelyezése a meglevő üdülőtelepek mellett egyre nagyobb gondot okoz a fővárosnak és azért

örömmel közölhetem a nyilvánossággal, hogy a polgármester úr szemleútja után egy újabb üdülőtelep felállítását határozta el. Az új üdülőtelep ugyancsak a Balaton mellett létesül,

feleslegessé váló iskola-barakok felhasználásával. Az új telepen — amelynek előkészítő munkálatai máris megindultak — *hatszáz gyermeket lehet elhelyezni.* Reméljük, hogy ezt az üdülőtelepet a jövő évben már megnyithatjuk. A külföldi cserenyaraltatás az idén, sajnos, *szükebb keretekre szoritkozik:*

egyedül Bulgáriával és Ausztriával sikerült létesíteni ilyen kapcsolatot.

— Az iskolaorvosi sorozás, sokkal több beteg vagy betegségre hajlamos gyenge gyermeket talált, mint amennyit az üdültetési akció szükreszabott kereteibe beilleszteni lehetett. Éppen ezért

vidékre csak a legjobban rászorulók utaztak, míg a kevésbé gyenge, de mégis üdülést kívánó gyerekek erősítéséről a főváros határában létesített telepek segítségével gondoskodik a főváros.

Az úgynevezett napközi nyaraltatás a hűvösvölgyi nagyréten, a svábhegyi városkútnál és a városligeti Kollegerszki-kioszkban berendezett telepek segítségével bonyolítja le a főváros. Ezekre a helyekre tanítók felügyelete mellett kora reggel mindennap kimennek a gyermekek és késő estig tartózkodnak a szabad levegőn, majd újra felügyelet mellett hazatérnek. A távolabbi helyekre az utazás villamoson történik. Mindenütt naponta ebédet és uzsonnát kapnak a gyermekek. Ilyen kirándulásban *a nyár folyamán nyolcvankétezer gyermek részesül.*

Egyelőre azonban csak az említett rövidebb szakaszról van szó s ez annál könnyebben megtörténik, mert sem jogi, sem technikai, sem pénzügyi akadályok nincsenek.

Beszélgetésünk további során megtudtuk, hogy újra komoly formában szőnyegre került a *Rákóczi-út Kossuth Lajos-utcára nézö torkolatának kiképzése, kibővítése.* A kérdés a régi Fehér Hattyú-szálloda épületének közeli lebontásával és a *helyére tervezett bérpalota* építésével van szoros összefüggésben.

— A régi Fehér Hattyú-szálloda helyén létesülő bérház már olyan formában épül, — hangzott a felvilágositás, — hogy szervesen beleillik a Rákóczi-út térre kiszélesedő torkolatába. Még mindig

vitás azonban, hogy mi lesz a Károly-körút sarkán álló egyemeletes gróf Vigyázó-palota sorsa, amelyet legutóbb az Akadémia örökölt.

Az útrendezésnek ez a palota valószínüleg teljes egészében áldozatul esik, *az Akadémiát más ingatlannal kell majd kárpótolni.* A Rákóczi-út torkolatának rendezését

sürgeti a Nemzeti Színház közeli százéves jubileuma is, amikorra fel akarják építeni az új Nemzeti Színházat,

amelyet eredetileg a lebontott Grassalkovich-féle bérpalota helyére terveztek. Nem valószínü, hogy az akkori Vágó-féle megoldás kerüljön kivitelre, hanem valószínübb az, hogy *az új Nemzeti Színház a körút sarkán keletkező nagy térség közepére kerül a Rákóczi-út tengelyébe.*

— A Belvárosban is készül egy érdekes új épület. A mult hetekben adtak engedélyt a Türr István-utcában egy *nyolcemeletes modern bérpalota építésére,* amely a Vadászkürt-szálloda szomszédságában lesz a régi Horváth Nándor-féle ház helyén, melynek lebontásával a régi *Belváros újra egy régi, patinás szeglettel lesz szegényebb.*

Horthy Miklós-bástya: a budai látványosságok új attrakciója

Tervezgetés a százéves Nemzeti Színház elhelyezéséről — Megoldatlan városrendezési problémák

Már békében híres és népszerű korzó volt a budai Bástya-sétány, az utóbbi években pedig szakszerű átalakitáskor, hű restaurálás és a történelmi emlékek kihangsúlyozása révén olyan páratlanul szép sétaúttá változott a bástya, amelyhez hasonló kevés van az egész világon. Különösen a primásbástya megnyitása óta bontakozott ki teljes szépségében, ami a Kapisztrán-téri Nádorkaszárnya, az államnyomda és az Országos levéltár udvarainak megnyitása révén vált lehetővé. A kormányzó jubileuma alkalmából határozta el a főváros törvényhatósága, hogy a Várból nyíló remek panorámát kelet felé is hozzáférhetővé teszi, rendbehozatja a bástyautat a Bécsikapu-tértől egészen a várkertig, illetve Szentgyörgy-térig s *az új útvonalat Horthy Miklós-bástyának nevezi el.* Az elgondolás minden vonalon a legnagyobb tetszéssel találkozott és már tavaly meg is nyitották volna, ha néhány ingatlantulajdonos nehézkes magatartása nem okozott volna késedelmet. Ezek

a nehézségek most már teljesen elhárultak, úgy hogy az építkezés megkezdéséhez a legközelebbi jövőben hozzá is fognak.

Kempelen Ágoston

műszaki főtanácsos, a városrendezési ügyosztály vezetője, a Horthy Miklós-bástya megnyitásáról a következőket közölte a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A Horthy Miklós-bástya terveit ügyosztályunk már tavaly elkészítette és egyidejüleg tájékoztató megbeszéléseket kezdett az érdekelt ingatlantulajdonosokkal. Meg kell jegyeznem, hogy

a telekkönyvi hivatalos feljegyzésekből megállapitottuk, hogy a megnyitáshoz szükséges területek túlnyomó része köztulajdon,

a fővárosé, tehát *nincs szükség kisajátitásra, ellenkezőleg: mások részéről történt — jóhiszemü — elbirtoklásokról van szó.* Ezeket kell tisztázni, miután egyesek az ottálló házak tulajdonosai közül *abban a hitben rendezkedtek be, hogy a terület felett kizárólag saját maguk rendelkeznek.* Mind az egyes tulajdonosok, mind a főváros, kölcsönös méltányossággal akarják a terv megvalósitását elősegiteni. A Közmunkatanács a fővárosi terveket a *mult héten küldte* vissza a városházára és

igen lényeges változtatásokat eszközölt.

Igy például kimondotta, hogy a Bécsikapu-tér és a Halász-bástya között a kisajátitási eljárást nemcsak a bástyavonalba eső területekre kell lefolytatni, hanem *kibővitette a hegyoldalra, egészen a Hunyadi János-útig.* Egyelőre csak a Halász-bástya és a Bécsikapu-téri közötti szakasz megnyitásáról van szó, ami — nézetem szerint — *néhány hónapon belül, esetleg már a nyáron megtörténik.* A Horthy Miklós-bástya természetesen nem lesz a Halász-bástyához hasonló figurális épitmény, hanem *folytatása lesz a primás-bástya nemesen egyszerü vonalának* s tulajdonképpen nem történik más, mint a régi bástyafalak pótlása és megerősítése.

— Az egyes házak előtt mindenütt megmaradnak az elökertek, a sétaút szélessége is változó lesz, az úttest egyes szakaszait sem vezetjük azonos magasságban, hanem nivódiferenciával, sőt, az angol követség palotája előtt kiugró is készül. Mivel a Halász-bástya most már az Ibolya-utcáig van nyitva, *a Horthy Miklós-bástyát is csak idáig kell kiépiteni.* További elgondolás, hogy

a sétányt a miniszterelnöki palotáig hosszabbitjuk meg.

RUDAS SÁNDOR
Budapest, VI., Jókai-utca 2. (Jókai-tér sarok.) Tel. : 18-0-26
dugattyúk, dugattyúgyűrűk, dug. csapszegek
szaküzlete

RÉVÉSZ ÉS HUSZÁR
autótechnikai cikkek és láncok. Durex-dugattyú vezérképviselet
Budapest, VI., Jókai-tér 7. Tel.: 18-9-54

„SANIT-ANTIFRIG" — 20 C-ig
FAGYMENTES vakolást, betonozást biztosit
Posnansky és Streitz Rt.
Budapest, V., Sólyom-utca 13. sz. Telefon 2-28-29, 2-82-85.

ÁMON ANTAL ÉS FIAI
KÖVEZŐMESTEREK, UT-, CSATORNA- ÉS BETON ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓK, FÖLDMUNKA, VÁGÁNYFEKTETÉS, MÉSZKŐBÁNYA
VIII., FUTÓ-UTCA 10. — TELEFON: 30-3-85.

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, házi vízellátóberendezéseket, bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tűzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett Jobbágy-féle folytonégőkályhák.

FUMEX
mindenütt bevált legolcsóbb beton
KÉMÉNYFEJ
ANDREA cementárugyár
V., Tátra-utca 26
Telefon: 92-0-37

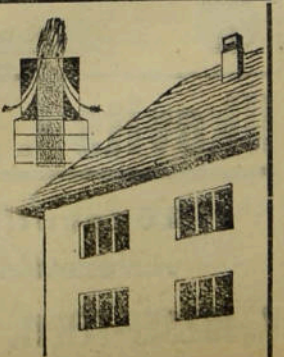

Új üdülőtelepek és gyógyhelyek a városi alkalmazottak számára

Liber Endre alpolgármester nyilatkozik a felügyeleti hatáskörébe alá tartozó ügyosztályok időszerű munkaprogramjáról

Fényes jubiláris ünnepségek Pest-Budának a török hódoltság alól való felszabadításának emlékére

Hetekkel ezelőtt elsőnek számolt be a *Fővárosi Hirlap* a székesfővárosi segítőalap nagyszabású fejlesztési terveiről és megírtuk azt is, hogy *Liber* Endre alpolgármester vezetésével bizottság szemléli meg azokat a helyeket, amelyek új üdülő- vagy gyógyítótelepek létesítésére alkalmasnak látszanak. A körút e héten véget ért és

a Segítő Alap intézőbizottsága hozzáfogott a rendelkezésére álló adatok alapján a végleges fejlesztési terv kidolgozásához.

A tisztviselők és alkalmazottak ezreit közvetlenül érintő nagyarányú szociális és egészségügyi program részletei és a fővárosi igazgatás egyéb, időszerű kérdései iránt

Liber Endre

alpolgármesterhez fordultunk tájékoztatásért, aki hozzá intézett kérdéseinkre a *Fővárosi Hirlap* munkatársának ezeket mondotta:

— *A Fővárosi Alkalmazottak Segítő Alapja* intézőbizottságának az a szándéka, hogy tagjai számára *idehaza biztosítsa a szükséges gyógykezelési és üdülési lehetőségeket* s az alkalmazottak egészségének megóvása, erősítése érdekében meghozza a szükséges áldozatokat. A már eddig is nyujtottakon felül olyan üdülő- és gyógyhelyeken való tartózkodást is lehetővé kíván tenni, ami eddig nem volt módjában. A *Segítő Alap* intézőbizottságának tagjai bejárták *Csonkamagyarországnak* mindazokat a helyeit, amelyek számba jöhetnek. Így

megtekintettük Hajdúszoboszlót, Harkányt, Sikondát, a borsodmegyei Görömböly—Tapolca-fürdőt és a Bükkhegységben levő Újhutát,

amely a *Csonkaország legmagasabb fekvésü faluja.*

— *Lamotte* alpolgármester vezetésével egy másik bizottság a *Dobogókőt* és a *Börzsönyt* szemlélte meg üdültetési lehetőségek tekintetében. Még megnézi a bizottság az Alpesek magyarországi nyúlványát Sopron mellett és leutazik Hévízre is.

— A bizottság a szemleutak tapasztalatai alapján rövidesen az *Intézőbizottság* elé terjeszti jelentését, javaslatát, *azután határoznak, hogy hol és hogyan létesítsenek üdülési, gyógykezelési helyeket.* Különös jelentőségünek látszik *Hajdúszoboszló,* amelynek 75 fokos konyhasós, jódos forrása *páratlan gyógyértéket jelent* sok olyan betegségre, amelynek eddig Európában alig akadt gyógyhelye. A

Hajdúszoboszlóra való betegbeutalás iránt feltétlenül javaslatot fogok tenni.

— Nehéz probléma csonka hazánkban a magaslati üdültetés, amelyre pedig igen sok embernek van szüksége. A Fővárosi Segítő Alap az utóbbi években *etekintetben talán a legtöbb nehézséggel küzdött.* Erre a célra

legalkalmasabb helynek kínálkozik a Bükkhegységben levő Újhuta község,

ahol az intézmény *erdei üdülőt kíván létesíteni.* A kiszemelt hely Lillafüredtől 6 kilométer távolságban fekszik, dús fenyőerdő közepén, körülbelül 700 méter magasságban. Orvosi megállapítás szerint

feltétlenül alkalmas gyógyhely lesz belőle minden olyan esetben, amikor szubalpin tartózkodás, kúrázás, üdülés indikált.

A tervet

legmelegebben támogatja Borbély-Maczky Emil, Borsod vármegye főispánja is.

Mivel olcsó kő és fa a helyszínen található, *az üdülő nem kerül többe 200.000 pengőnél.* Egyébként nincs szó arról, hogy mindenütt építkezzék az intézmény: elsősorban megfelelő elszállásolási lehetőségről akarunk csupán gondoskodni a fővárosi alkalmazottak számára.

Hajdúszoboszlón már találtunk is megoldást.

— A balatonkenesei üdülőtelep átalakítási munkái már *megkezdődtek,* sőt júliusra *el is készülnek.* Egyelőre a vendéglőépület és a konyha átalakításáról van szó. A különálló épület zárt folyosókkal lesz összekötve a két szállodával, úgyhogy télen, egész éven át egyformán használhatóvá válik. A *harmadik,*

új szálló építésére csak az üzemi alkalmazottak csatlakozása után kerül a sor.

Ez valószínűleg a jövő tavaszra lesz aktuális. Székház vagy önálló kórház építésére nem gondol a segítő alap, erre nincs is szükség. A tervezett beruházások kivétel nélkül kamatot hajtók lesznek és *tetemesen növelik az intézmény vagyonát.*

Munkában az ügyosztályok

Az egyes ügyosztályok időszerű kérdéseiről az alpolgármester így nyilatkozott:

— A közlekedés nagy és fontos reformjai az előkészítés stádiumában vannak. Rengeteg tennivaló vár elintézésre s remélem, hogy az egységes vitel-díjtól kezdve a dunaparti villamosig és a közlekedés megjavításáig, *az összes problémák sorra kerülnek már a kora ősszel* és az új törvényhatósági bizottság első feladatai között fognak szerepelni. A nagyszabású munkaterv végleges összeállítását *Perczel* György dr. vezérigazgató személyesen intézi.

— A tervbevett és soron következő iskolaépítési programm legkiemelkedőbb pontja a Szilágyi Erzsébet leánygimnázium új palotájának létesítése lesz. A pályázatra beérkezett terveket a zsüri felülbírálta és a polgármester úr már meghozta a döntést. A polgármester *Weichinger* és *Hübner* építészek közös tervét fogadta el és nekik adott megbízást az építkezésre. A Koronaőr-utcai iskola *építkezését már július 1-én megkezdik és*

1936-ban a főváros legmodernebb iskolapalotáját átadják rendeltetésének.

Az iskola régi épületét a Várban elemivé és egyházi hivatalokká alakítják át. Ugyanakkor a Mátyás-templom tövében disztelenkedő iskola-barakok feleslegessé válnak, a perifériákra kerülnek,

a helyet pedig parkiroztatja a főváros.

— A közjótékonysági és a szociálpolitikai ügyosztályon változatlan erőfeszítéssel folyik a munka a súlyos szociális nyomor enyhítése érdekében. Az étkeztetési akció konyháin valamivel csökkent az igénylő inségesek száma, de

a forgalom még ma is nagyobb, mint évekkel ezelőtt a nyári hónapok alatt.

— A nyaraltatási akció a szünidő beáltával, 15-ike után teljes erővel megindul és szeptember 10-ike után zárul. Az akcióban körülbelül 10.000 gyermek részesül. Folyik a Kerepesi-úti nagy központi menhely átalakítása és a Pillangó-utcai menhely berendezése is megkezdődött, *a volt Lingel-féle bútorgyár épületeinek felhasználásával.* Őszre már ezt a két hatalmas méretü és közel 2000 ember befogadására alkalmas hajléktalan menhelyet tartjuk üzemben, míg az Angyaföldi-úti, Rottenbiller-utcai, Alföldi-utcai stb. menhelyeket

aggok-házává, szeretet-otthonokká szervezi át a főváros.

A kora őszre marad két nagyfontosságú kérdés szerves rendezése és az új lakásbérrendelet életbe léptetése.

— A közművelődési ügyosztály igen nagyjelentőségü jubileum előkészitésén dolgozik. *Jövőre lesz Budavár visszafoglalásának, a török hódoltság letörésének jubileuma,* amelyre *méltó módon kíván emlékeztetni a főváros.* Az évforduló annál nagyobb figyelmet érdemel, mert köztudomású, hogy

Buda és Pest az ostrom és a megszállás alatt csaknem teljesen elpusztult,

rombadőlt. A megsemmisitett testvérvárosok üszkös romhalmazából fakadt ki új, friss hajtásba az elpusztíthatatlan magyar élet. Budapest kultúráját tulajdonképpen a felszabadítás idejétől lehet számítani, ez volt a főváros újjászületésének ideje, amelyet illő, hogy méltó módon megünnepelje az utókor. Az egész esztendőre tervezett ünnepség-sorozat részletes terveit ugyancsak az összel fogja bemutatni a közművelődési ügyosztály.

Teljes megnyugvást keltettek a mult évi zárószámadás adatai

916 millió pengő a főváros tiszta vagyona

Szendy Károly polgármester nyilvánosságra hozta *a mult évi zárószámadást,* amely áttekinthető képet nyujt a főváros gazdálkodásának tényleges eredményeiről. A zárószámadás minden adata meszszemenő megnyugvást nyujt Budapest polgárságának afelől, hogy *a törvényhatóság gazdálkodása a legszigorúbb takarékosság és megfontolt irányítás mellett végzi hatalmas munkateljesítményét.*

A költségvetési tervezet előirásával szemben

a megtakarítás 10.4 millió pengő,

ami az év kezdetén életbeléptetett takarékossági rendszabályokra vezethető vissza. Ezen túlmenőleg a polgármester *zárolta a dologi kiadások tíz százalékát is* és a zárolt összegek felhasználását megtiltotta, hogy ilymódon a pénzügyi egyensúlyt biztosítsa. A zárószámadási eredmények azt mutatják, hogy ezeket a rendelkezéseket a hivatalok megtartották, kiadásaikat minden irányban megszorították, aminek következtében

a dologi kiadásoknál 9.53 millió, a személyi kiadásoknál pedig 882.000 pengő megtakarítás volt elérhető.

Nem érdektelen rámutatni arra, hogy 1930 óta a dologi kiadások 28.62 millióval, a személyi kiadások pedig 14.26 millióval csökkentek. A multévi bevételek *5 millió pengővel haladják túl az előirányzatot,* amelyből az adóbevételekre egymagában 1.8 millió jut. Mindezeknél fogva *Sebő* Béla főszámvevő

a költségvetési előirányzás útján megtérítendő hiányt 2,161.311 pengőben állapitja meg.

A székesfőváros üzemei a mult évben a beruházott tőke törlesztése és kamatjai, üzleti fölösleg és természetbeni szolgáltatások címén *együttvéve 24.20 millió pengőt juttattak a községi háztartásnak.* Ebből a gyógyfürdők és gyógyforrások, valamint a lóhúsüzem 1.26 millió pengős együttes veszteségét leszámítva,

az üzemek hozzájárulása a községi háztartáshoz tisztán 22.94 millió pengő volt.

A székesfőváros *összes vagyona* az üzemekben fekvő vagyonnal együtt 1 milliárd és 623 millió pengő, ami természetesen a közvetlen hasznot nem hajtó iskolákat, árvaházakat és szeretetotthonokat is magában foglalja. E vagyonértékkel szemben a főváros terhe 707 millió pengő, vagyis *a tiszta vagyon 916 millió pengőre rúg.*

A zárszámadás nagyszerü eredményeiről beszélgetést folytattunk

Szendy Károly
polgármesterrel,

aki a következőképpen nyilatkozott a Fővárosi Hirlap munkatársának:

— Nyugodtan dícsérhetem a zárszámadást, mert az végeredményben nem az én polgármesteri működésem alatt alakul, hanem *Sipőcz* Jenő főpolgármester körültekintő előrelátása révén keletkezett, aki mellett mint alpolgármester dolgoztam a mult évben. Kétségtelenül örvendetes az eredmény, ez azonban

nem jelentheti, hogy túlságos optimizmusra van szükség.

Lelkiismeretesen megállapíthatjuk, hogy *aggodalomra nincsen ok* és hogy továbbra is mindent elkövetünk a főváros háztartásának a biztonsága érdekében.

— Budapest polgársága azt a tanulságot vonhatja le ebből az eredményből, hogy

a főváros vezetősége tisztességgel és becsülettel sáfárkodott az adófizető polgárok pénzével.

Nem érdektelen összehasonlítást tenni Budapest és a nagy nyugati metropólisok pénzügyi helyzete között: *Bécsben 20 millió, Berlinben 90 millió a deficit és ezen összegek mellett Budapest 2 milliós hiánya valóban eltörpül.* A főváros vezetősége mindent elkövetett, hogy megtakarításokat érjen el.

nem a túlzott takarékosság, hanem az óvatos és megfontolt pénzügyi politika révén és ez a törekvés teljes mértékben sikerült.

Az idei esztendőben hasonló irányban folynak a főváros pénzügyi gazdálkodásának célkitűzései és remélem, hogy *az ezévi zárszámadás sem hoz kellemetlen meglepetést.*

ZÖLD JÓZSEF lakatos és kazánkovács mester.
Budapest, VI., Szent László-utca 4/b. Telefon : 91-2-39
Készít: Boilereket, viztartányokat, gőz-, melegvíz- és engedélymentes kazánokat, ellenáramu készülékeket stb.

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
Budapest, V., Gr. Tisza István-utca 5. Telefon: 82-4-29.

Június 27-én
délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

A CSÁSZÁRFÜRDŐ
thermál uszodái megnyíltak.
Egész nap nyitva

MINDEN VÁRAKOZÁST felülmult Pünkösd idegenforgalma

Az esti kivilágitás: a külföldieket vonzó főattrakció — A londoni jubileumi ünnepségek után idejönnek az angolok

A „Júniusi Hetek" a világ érdeklődésének homlokterében

Az elmúlt hét csütörtökjén kezdődtek a *Júniusi Hetek* ünnepségei, s ezzel megindult a budapesti nyári idegenforgalmi főszezón, amelyet ma már az egész világon nyilvántartanak és programjukba illesztenek a nagy nemzetközi idegenforgalmi irodák. A pünkösdi ünnepek alatt felkerestük

Kovácsházy Vilmos

tanácsnokot, aki *Zilahy* Dezsővel, a *Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal* igazgatójával együtt hetek óta úgyszólván állandó permanenciát tart, hogy a magyar főváros idegenforgalmi nagyhetei alatt minden óramüpontossággal müködjék, az idegenek a legjobban érezzék magukat és az itt töltött idő feledhetetlen élménnyé váljék számukra.

— A *Júniusi Hetek* gondolatát — mondotta *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok a *Fővárosi Hirlap* munkatársának — a székesfőváros vezetősége az első perctől kezdve nagy rokonszenvvel fogadta és felkarolta, *teljes erejével segitségére volt a mozgalom elismerésreméltó rendezőinek.* Az ünnepi hetek magas színvonalú, gazdag programja beszédes dokumentálása annak, hogy

ennek a népnek olyan kultúrértékei vannak nagy leigázottsága és csonkasága ellenére is, amelyek méltóvá teszik arra, hogy előkelő helyet foglaljon el a nemzetek rangsorában.

A *Júniusi Hetek* Budapest pompázó szépsége mellett hivalkodás és nagyzolás nélkül meg akarják mutatni belső értékeinket, azokat a kulturális kincseinket, amelyeket nem vehetett el tőlünk semmiféle erőszak, Trianon és megcsonkitottság. Az idei mozgalom tulajdonképen az első *kisérlet, amelynek igazi arányai csak a későbbi években fognak kibontakozni teljes egészükben.* Hisszük, hogy a budapesti *Júniusi Hetek* évről-évre

megismétlődő világeseményei lesznek hamarosan a nemzetközi kultúrának.

A külföld érdeklődését legjobban jellemzi *az eddig kiadott több, mint 4000 utazási igazolvány,* amelyből *a Cook-iroda mintegy 700 előjegyzéssel szerepel.* A külföldi sajtó is felfigyelt a *Júniusi Hetekre,* az angol vezető lapok, a bécsi sajtó, a prágai ujságok mind külön cikkekben foglalkoznak vele. A neves külföldiek közül Basil *Maine,* a neves angol zeneesztéta, a londoni *Observer,* a newyorki *Musical Amerika* és a *Cristian Science Monitor* kritikusa, Hollandiából dr. van *Hutten,* a *de Telegraaf* és a *Hep Volk* munkatársa, Olaszországból Albergo *Passigli,* a firenzei *Maggio Fiorentino* elnöke és több osztrák, német stb. kiválóság jelezték érkezésüket. A *Júniusi Hetek*-ért

elsősorban Ugron Gábort és Fellner Alfrédot illeti elismerés és köszönet.

— A *Júniusi Hetek* és a pünkösdi ünnepek fokozott idegenforgalmát *előnyösen érezte az egész város.* A nagy, idegenforgalomra berendezett szállodák teljesen megteltek és *kénytelenek voltak sok jelentkezést visszautasitani:*

az Idegenforgalmi Hivatal természetesen mindent elkövetett, hogy az összes jelentkező igényléseket kielégitse, s bőven jutott vendég a penzióknak is.

A mostanihoz hasonló idegenjárások idején egyre hangsúlyozottabban érezzük, *mennyire szükség lenne még néhány kisebb, nem luxus, hanem polgári igényekre berendezett, komfortos, higienikus, olcsó, polgári erszényekhez mért szállodára.* Az idegenjárás főleg a két pünkösd alatt kulminált. Megtörtént, hogy egy külföldi kiránduló társaság, amely kötött program nélkül, a külföldön oly népszerü *„Fahrt ins Blaue"* utitervvel érkezett,

csak úgy kapott szállást, hogy rögtönözve négy személygőzhajót alakitottak át úszó szállodává.

Bajorországból, Frankfurtból, Breszlauból, Grázból, Svájcból, Olaszországból, Bulgáriából és máshonnan is érkeztek nagyobb csoportok. *Egyedül Wienből 19 kiránduló csoport érkezett, körülbelül 1200 résztvevővel, 38 autóbuszon.* Ünnep előtti szombat este érkezett Wienből egy különhajó 500 résztvevővel. Bajorországból és Frankfurtból 200—200 vendég érkezett. Volt egy nagyobb autóskiránduló csoportunk 32 kocsival és 100 utassal. Számszerüen még nem tudjuk pontosan, hány idegen fordult meg Budapesten, de

amit láttunk, felülmulta a várakozást.

Az *Idegenforgalmi Hivatal* az ünnepek alatt és előtt állandó, éjjel-nappali szolgálatot tartott és a pályaudvarokon, hajóállomásokon, vámoknál kirendeltségeket állitott a külföldiek fogadására és tájékoztatására.

— Angliából egyelőre nem érkeztek nagyobb számban látogatók, aminek az a magyarázata, hogy *Londonban is most zajlik a királyi jubileummal fokozott, ragyogó főszezón.* A Szent István hétre azonban igen sok angol vendéget várunk, aminek biztató előjele, hogy

a Waggon Lits-Cook Vállalat londoni irodája egyedül a Gyöngyös-Bokréta ismertető füzetéből sürgősen és pótlólag 3000 darabot kért.

— A külföldiek számára legvonzóbb látványosságnak az esti díszkivilágitás bizonyult, *ezért erre különös figyelmet fordítunk és a lehetőségig még fejleszteni akarjuk.* A közeljövőben *újra teljes pompában lesz látható a Mátyás templom, fényszórókkal megvilágitottuk a királyi palota középső kupolarészét is, amely meseszerüen hatott.* A királyi palota kivilágitását állandósítjuk és az a tervünk, hogy a hidakat is kivilágitjuk. Az Állami Hidak Igazgatóságával egyetértve az Erzsébethidon kezdtük meg errevonatkozó kisérletünket, amely igen *jól bevált. A gyönyörü alkotás az ivlámpák sejtelmes kék fényében impozáns látvány.* Most a Lánchíd kerül sorra. Ha pénzügyi és egyéb szempontok lehetővé teszik az erre vonatkozó elgondolás kivitelét, az éjszakai Budapest káprázató színfolttal lesz gazdagabb.

Nyolcvan millió pengőt juttatott a BESZKÁRT a fővárosnak

A villamosvasút biztos alapokon folytatja hivatását

Sürün elhangzik a kritika, hogy a BESZKÁRT nem eléggé rentábilis és hogy tulajdonképpen az a veszély fenyegeti, hogy *a legközelebbi jövőben komoly deficitek állanak elő.* Ezek a kritikák sürün szerepeltek a törvényhatóság különböző szakbizottságában és a közgyülésen, ahol különösen a költségvetéssel és a zárószámadással kapcsolatban fejtegették az ilyen természetü aggodalmakat.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt erről a problémáról beszélgetést folytatni

Perczel György dr.
BESzKÁRT vezérigazgatóval,

aki a következő nyilatkozatot tette:

— Távolról sem helytálló az a kifogás, hogy a BESZKÁRT nem eléggé rentábilis vállalat. Nem akarok annak a *80 millió pengőnek* a részletezésébe bocsátkozni, amit eddig a BESZKÁRT 11 éves fennállása alatt a székesfőváros részére fizetett, csak azt említem fel, hogy a BESZKÁRT alapításánál az eredeti elgondolás az volt, hogy *a rendelkezésére bocsájtott üzemviteli koncesszióval és félmillió pengőt el sem érő alapitási készpénztőkéjével váltsa meg és rekonstruálja a háború és az azt követő forradalmak alatt lerongyolódott közúti és városi vasutakat* és a régi vállalatoknál súlyosabb karbantartási felvételek mellett fizessen méltányos területhasználati díjat. Ezen körülmények figyelembevételével az 1931. évben végzett összehasonlító számítások szerint

a BESZKÁRT-ban fekvő székesfővárosi vagyon hozama 3.96 százalékot tett ki a jogelőd részvénytársaságok 3.93 százalékos rentábilitásával szemben.

— Leszögezem, hogy a BESZKÁRT hét év leforgása alatt az alapszerződésben lefektetett mértéken túl *összesen 11.1 millió pengő rendkivüli területhasználati díjat is fizetett a fővárosnak.* Ezt természetesen nem panaszkép említem fel, mert a székesfőváros szuverén gazdája a BESZTKÁRT-nak és meg vagyok győződve arról is, hogy ezen tőkeelvonást parancsoló várospolitikai megfontolások tették szükségessé. Ki kell még emelnem, hogy

a régi részvénytársaságok gazdálkodásában jelentékeny szerepet játszott a részvénytársaságok magánvagyonának hozadéka, illetve nyeresége.

Rá kell mutatnom arra, hogy egy közüzemnek, mely elsősorban a város közlekedési politikáját szolgálja és amelynek vezetésénél nem a magángazdasági, hanem a köz-, illetve a városgazdasági és szociális szempontok jutnak elötérbe, a rentábilitás másodsorban jöhet csak tekintetbe. Nyilvánvaló, hogy

a BESZKÁRT nem folytathat olyan nyeresékedésre irányuló telekpolitikát, mint a magánvállalatok

és e célból nem állanak rendelkezésre olyan tőkék, amelyekből a magánvállalatok annak idején bérházépitést, vagy ipari vállalkozási befektetéseiket finanszirozták.

A Beszkárt tehát a fentiek figyelembevételével biztonságos alapon gazdálkodik

és a jövőben éppen úgy, mint a multban, egyformán szolgálja a városfejlesztés, a közlekedés érdekeit és mindenkor szem előtt tartja a szociális szempontokat.

Perczel György dr. nyilatkozata sok félreértés eloszlatására alkalmas és nyilvánvalóan komoly megnyugvást hoz azokban a körökben, ahol a villamosvállalat pénzügyi helyzetéről tájékozatlanságban voltak.

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel.: 59-9-68.

MARX és MÉREI tudományos, elektromos műszerek és feszmérők gyára Budapest, VI., Bulcsu-utca 7. sz.

Kreisch Fekete János TETŐFEDŐMESTER Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

CUSTODIS ALPHONS MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉSEK RÉSZÉRE ALAPÍTÁSI ÉV 1876 BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19. TELEFON: 12—0—07 Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8. Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78. Közp. fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T. építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

A régi cég a régi címen Alapitva: 1910 Ilkovits Gyula és Lajos központi fütés és vízvezeték Andrássy-ut 92 Telefon: 212-04 és 05

Események

Fővárosi Hiriap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Csütörtök este lesz a NEP tanügyi szervezetének monstre gyűlése

Csütörtökön este 7 órakor kezdődik az Eszterházy-utcai pártpalota márványtermében a NEP tanügyi szervezetének monstre-gyülése, amelyen megvitatják mindazokat a reformokat, amelyek megvalósítása akár pedagógiai, akár szociális szempontból aktuális. A nagyfontosságú gyülésen megjelenik a kormányzat és a párt számos elökelősége, elsősorban *Ivády* Béla országos elnök és *Zsitvay* Tibor, a fővárosi szervezet elnöke.

A széles skálát felölelő program előadói a magyar pedagógia jelesei, nevezetesen: *Dávid* Antal dr. egyet. m. tanár, a *NEP* tanügyi szervezetének elnöke, *Bernáth* István dr. országos ügyvezető igazgató, *Csik* József dr. orszgy. képviselő és országos elnök, *Pintér* László, a vidéki tagozat tanügyi elnöke, *Hlavaty* Imre országos főtitkár és *Miklós* Béla fővárosi főtitkár.

Az egyes témákhoz hozzászólnak: *Németh* Gyula dr. egy. m. tanár, a középiskolai szakosztály elnöke, *Rákosi* Zoltán, a polgári iskolai szakosztály elnöke, *Galla* Endre, az elemi iskolai szakosztály elnöke, *Hlavathy* Imre országos főtitkár és *Miklós* Ernöné, a szakiskolai tagozatok, illetve a női csoport nevében.

A székesfőváros pünkösdi díszebédje a hercegprímás tiszteletére. A Székesfőváros, mint fökegyűr a pünkösdi bérmálások befejezése alkalmából hagyományos szokás szerint, ünnepi ebédet rendezett *Serédi Jusztinián biboros-hercegprímás* tiszteletére. A díszebédet a főváros képviseletében *Sipőcz* Jenő főpolgármester és *Szendy* Károly polgármester rendezték a bérmálást végző egyházfejedelem tiszteletére, amelyen ott voltak még *Hóman* Bálint vallás- és közoktatásügyi miniszter, *Angelo* Rotta érsek, pápai nuncius, *Nemes* Antal dr. c. püspök, *Mészáros* János dr. érseki helynök, *Tahy* László követ és meghatalmazott miniszter, Tasnádi *Nagy* András kultuszállamtitkár, *Janda* Károly dr. és *Sas* Elemér dr. miniszteri tanácsosok, *Ripka* Ferenc dr. felsőházi tag, ny. főpolgármester, *Liber* Endre és *Lamotte* Károly alpolgármesterek, doroghi *Farkas* Ákos tanácsnok, *Bednárz* Róbert, *Molnár* László, esperesek, *Uhlár* Béla dr., *Hamvas* Endre dr. szentszéki tanácsos és még többen más elökelőségek.

Némethy Károly tanácsnok Mussolininél. *Mussolini* miniszterelnök kihallgatáson fogadta *Némethy* Károly székesfővárosi tanácsnokot, aki a palermói és ascoli olasz—magyar ünnepségeken képviselte a magyar fővárost. Az olasz király *Némethy* tanácsnoknak az olasz koronarend parancsnoki keresztjét, kíséröjének: *Zakariás* Károly fővárosi fogalmazónak pedig a rend tiszti keresztjét adományozta. *Némethy* tanácsnok hétfön hazaérkezett és a lélekemelő ünnepségekről beszámolt *Szendy* Károly polgármesternek.

A BNV vezetősége a polgármesternél. Szombaton *Vértes* Emil, a Budapesti Nemzetközi Vásár ügyvezető alelnöke és *Hallóssy* István dr., a BNV igazgatója felkeresték *Szendy* Károly polgármestert, hogy egyrészt köszönetet mondjanak azért az erkölcsi és anyagi támogatásért, amelyben a székesfőváros a most lezajlott BNV megrendezését támogatta és ezzel hozzájárult a vásár fényes sikeréhez, másrészt a jövőre nézve is kérték a polgármester és a főváros támogatását. A polgármester a vásár rendezőinek elismerését fejezte ki és biztosította öket a főváros további jóindulatáról.

A FANSz ünnepi közgyülése után felavatták Sipőcz Jenő főpolgármester mellszobrát. Csütörtökön tartotta a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége ötszáz tisztviselő részvételével tizennegyedik évi rendes közgyülését, amelyet *Liber* Endre alpolgármester, a FANSz elnöke magas színvonalú beszéddel nyitott meg. *Budó* Jusztin dr. főlevéltárnok, az évi jelentést terjesztette elő. Este a tisztviselők Mária-utcai kaszinójában ünnepi vacsora volt, amelynek keretében felavatták *Sipőcz* Jenő főpolgármester mellszobrát, *Törzsök* Károly szobrászmüvész alkotását. A vacsorán az ünnepi beszédet *Szendy* Károly polgármester tartotta, az ünnepelt főpolgármestert *Liber* Endre üdvözölte. Végül *Sipőcz* Jenő mondott magas szárnyalású beszédet, amelyben hangoztatta, hogy jobb idök felé haladunk.

Házasság. *Széll* Lajos dr. fővárosi fogalmazó szerdán tartotta esküvöjét a Szilágyi Dezső-téri református templomban *Kollár* Alicével. Tanúk: *Dorogi Farkas* Ákos dr. tanácsnok és *Kail* Loránd dr. voltak. *Széll* Lajos testvérbátyja, *Széll* Rózsának, a főpolgármesteri hivatal népszerü titkárnöjének.

A Lipótvárosi Társaskör közgyülése. A *Lipótvárosi Társaskör Dési* Géza elnöklésével rendes évi közgyülést tartott, amelyen az évi jelentés és a zárszámadások elfogadása után megválasztották az új tisztikart. Elnök *Dési* Géza, társelnökök *Kádár* Gusztáv kincstári főtanácsos, *Krompaszky* Miksa tankerületi főigazgató és *Szurday* Róbert országgyülési képviselő, helyettes elnökök *Bónis* Henrik dr., *Horváth* Miksa, *Lányi* Móric dr., *Lengyel* Lajos dr., *Stern* Sándor, *Tyrnauer* Samu és *Winter* Rudolf dr., alelnökök *Baránszky* Nándor, *Dávid* Sándor és *Róth* Manó, főtitkár *Gombos* Gyula dr., titkár *Boronkay* Antal, háznagyok *Bruck* Andor és *Gombos* Sándor dr. Az elnöki tanács tagjai: *Bartos* Adolf dr., *Beck* Jenö, *Hlavatky* Imre, *Horváth* Lajos, *Kresz* Károly dr., *Krudy* Andor, *Lazarovits* Lajos dr., *Vadász* Aladár dr. és *Zsigmond* Gyula dr.

A rózsadombi Gül-baba és a mohamedán világ. A *Rózsadomb és Vidéke Egyesület* június 15-én tartja közgyülését, amelyen *József Ferenc* főherceg is részt fog venni. A közgyülést *Harrer* Ferenc elnökletével a Lukácsfürdö fehértermében fogják megtartani, ahol a közgyülés befejeztével *Germanus* Gyula dr. egyetemi tanár „A mohamedán világ és a rózsadombi Gül-baba" címen tart előadást. Utána társasvacsora.

Melly Béla halála. A békebeli Budapestnek, a világvárossá fejlödö fővárosnak egyik legkiválóbb munkása: *Melly* Béla dr. nyugalmazott székesfővárosi tanácsnok, 71 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Melly Béla 17 éves korában állott a főváros szolgálatába és 1904-ben a közélelmezési ügyosztály tanácsnoka volt, majd 1910-ben az árvaszék elnökévé választották, amely pozícióban tíz éven keresztül müködött. 1920-ban ment nyugdíjba és azután egy ideig a vásárpénztár elnöke volt. Halálát fiai, *Melly* Béla dr. és *Melly* József dr. föorvosok és leánya, dr. *Csekö* Gyuláné gyászolják. Az elhúnyt nyugalmazott árvaszéki elnököt hétfön délután fél 5 órakor temették a Kerepesi-úti temetöben, a főváros által adományozott díszsírhelyre. A temetésen *Szendy* polgármester vezetésével a főváros főbb tisztviselöi megjelentek. A temetésen a búcsúztatót *Csorna* Kálmán árvaszéki elnök mondotta, a főváros közönsége, a tisztviselöi kar, az árvák és az Országos Gyermekvédö Liga nevében. Utána a főváros nyugdíjasai nevében *Bárczy* István búcsúztatta *Melly* Bélát.

Jönnek a világító házszámtáblák. Évek óta állandóan felszinen van az az új rendszer, hogy *kötelezövé teszik a házak számtábláinak kivilágitását.* Elsönek a főváros foglalkozott a kérdéssel és néhány évvel ezelött úgy látszott, hogy az erre vonatkozó rendeletet életbeléptetik, az elintézés azonban megakadályozta a különböző vállalatok koncessziós rohama. Beavatkoztak a dologba az érdekelt háztulajdonosok is és tiltakoztak a világító házszámtáblák kötelezövé tétele ellen, mert ezt jelentös kiadásnak tartották. A különböző érdekeltségek most ujból mozgalmat kezdtek és beadvánnyal fordultak nemcsak a fővároshoz, hanem az illetékes minisztériumokhoz is. A beadványok a különböző hatóságoktól felkerültek a miniszterelnökségre is, ahonnan a napokban leiratot küldöttek a közmunkatanácshoz azzal a felhívással, hogy a *világító házszámtáblák kérdését tüzzék napirendre.* A Közmunkatanács azt az álláspontot foglalja el, hogy *az építésügyi szabályzat küszöbön álló reformja kapcsán a sürün lakott és bérházakkal teleépült városrészekben tegyék kötelezövé a világító házszámtáblák alkalmazását,* azonkívül olyan föútvonalakon is, amelyek a perifériákon húzódnak végig. A Közmunkatanács határozata alapján tehát a közeljövöben arra kényszerülnek a háztulajdonosok, hogy a világító házszámtáblákkal lássák el ingatlanaikat.

Orvosi reuma továbbképző tanfolyam a budapesti gyógyfürdökben. Az orvosi továbbképzés központi bizottsága által e hó 13-tól 15-ig hirdetett *reuma*-tanfolyamra, melyet bilkei *Pap* Lajos dr. vezet, *350 orvos jelentkezett.* A Budapesti Központi Gyógy- és Üdülöhely Bizottság *120 vidéki résztvevö számára 3 napon át díjtalan lakást és ellátást nyujt.*

Hodászi testnevelési igazgató szolgálati jubileuma. Meleg ünneplésben részesitette a tantestület *Hodászi* Miklóst, a székesfőváros testnevelési igazgatóját szolgálati jubileuma alkalmából. Ugyanakkor ünnepelték *báró Proff Kocsárdné* és *Mezey* Ferenc testnevelési szakfelügyelöket, akik szintén most töltötték be közszolgálatuk jubileumát. Az ünnepi vacsorán valamennyi sportszövetség képviseltette magát.

SEMPERNOVA
ELSŐ MAGYAR NEMESVAKOLATGYÁR
BALOGH GÉZA
VII., LÖVÖLDE-TÉR 4. TELEFON 213—66.

Vállalkozás

Öt hatalmas bérpalota épül az Orczy-ház telkén. Az építkezési ipar élénkítése szempontjából komoly méretü munkálatokról tárgyalt a mult héten a Közmunkatanács. Ismételten a plénum elé került a Károly király-út és a Király-utca sarkán lévő híres és legendás Orczy-ház lebontása, illetve beépitése, amelyre vonatkozólag a tulajdonos *Helvetia R. T.* nyujtotta be lényegesen átdolgozott terveit. Az új elgondolások szerint a félköralakban húzódó és a Király-utca páratlan oldalán megszakadó Ankerköz tovább folytatódik köralakú kiképzésben és szorosan simul a tervezett sugárút vonalába. A Helvetia R. T. közölte, hogy ezidöszerint csupán *az Orczy-épülettömb Király-utcára néző frontját kivánja lebontani és az ott rendelkezésre álló 2200 négyszögölböl 2000 négyszögölet beépiteni* olyképpen, hogy 200 négyszögöl a közterület számára legyen átadható. A Közmunkatanács megadta az engedélyt ahhoz, hogy a szóbanforgó területen a lebontást megkezdjék és ezt követöleg a többmillió pengő értékü építkezést elindítják. *Öt hatalmas bérpalota épül ezen a fronton olyképpen, hogy a Károly király-útra húzódó sorrendben öt-, hat- és hétemeletes épületek kerülnek a rozzant Orczy-ház helyére.* A hétemeletes bérpalota pontosan harmonizál a Wesselényi-utca sarkán épitett, ugyancsak magas szintü bérpalotával, amelyek ilymódon a sugárútnak a torkolatát fogják alkotni, a közöttük kiképzendö stilusos térséggel együtt. Az építtető részvénytársaság a munka megkezdésére garanciát vállalt és a bontási munkálatokat nyomban megindítja, mihelyt a 30 éves adómentességről készülöben lévő pénzügyminiszteri rendelet érvénybe lép. A házak frontját *Wälder* Gyula tervei szerint alakítják ki. *Az Orczy-ház helyén épülő házak építésére nyolcmillió pengőt szánnak.* A Király-utcai házak építésére a Közmunkatanács már megadta az elvi engedélyt. Összel felmondanak az Orczy-ház lakóinak és jövö év tavaszán megkezdik az építkezést.

Sorra kerül a budai főgyüjtő-csatorna építése. A jobbparti városrészek közül csak Kelenföld, a XI. kerület kapott modern csatorna hálózatot. A többi budai kerület csatornázása túlnyomórészt hiányos, elavult. Nincs egységes hálózat, hanem a szennyvíz a város belterületén több helyen közvetlenül a Dunába ömlik. A higiéniai és közegészségi szempontból tarthatatlan helyzet megszüntetését már évekkel ezelött elhatározta a törvényhatósági bizottság, de a megvalósításra eddig nem kerülhetett a sor. Az út- és csatornaépítési ügyosztály *Király* Kálmán tanácsnok utasításai szerint most dolgozik a budai általános csatornázás, elsösorban a dunaparti főgyüjtő terveinek megszerkesztésén, mert a Hungária-körút és Mexikói-úti főgyüjtök elkészítése után nyomban ez a feladat kerül kivitelre. A budai főgyüjtő építése különösen azért fontos, mert enélkül nem hajthatják végre a Tabán végleges rendezését, vagy annak újjáépítését. A Hungária-körúti főcsatorna és a hozzá csatlakozó hálózat már épül. Június 21-én jár le az Angyalföldi szivattyú-telep építésére hirdetett versenytárgyalás, amelynek az építését még a nyáron megkezdik. Gépház, homokfogó, transzformátorház, szürő- és zsilipház készül és a szivattyúberendezés másodpercenkint 10.000 liter víz átnyomására lesz alkalmas. A szivattyútelep 3.500.000 pengőbe kerül, a Hungária-úti főgyüjtő építési költsége pedig a Mexikói-úti főcsatornával együtt 1.600.000 pengöre rúg. A budai általános csatornázás költségelöirányzata még nem készült el, de elöre látható, hogy ennek a hatalmas, több évig tartó építkezésnek a megvalósításához több mint 10 millió pengöre lesz szükség.

Versenytárgyalási megbízások

Fuvarozási munkára szerződést kaptak a Kertészeti Hivataltól: Roszmann Bálint, Roszmann Ferenc, Gáll Henrik, Györszigeti Jánosné, ifj. Hoyer Antal, Tiszta József, özv. Fruh Mártonné, Gattein Henrik, Szabó Mihályné, Hahn Nándor, Gubó Ferenc, dr. Gugi Alajos.

Lakatos munkát a Szent István-kórháznál: Hódos Andor 5168,

Mázoló munkát ugyanott: Tomi Sándor 3971,

Vízvezetéki és csatornázási munkát a Kerepesti-úti menhelyen: Orcsó Gyula 8730, a **XIV. kerületi elöljáróságnál:** Móczár Gábor 7241,

Villanyszerelési munkát ugyanott: Farkas Jenő 5949 pengő vállalati áron.

XI. Lágymányosi élelmiszerpiac **kövezetbontási és kövezési m.** Kimberger Géza, X., Cserkész-u. 30. 4029.30 P. — Ugyanott **földmunka,** Obendorfer Rudolf, II., Fő-u. 8. 2340.50 P. — Ugyanott **csatornázási munka.** Szegedy Béla, I., Alkotás-u. 18. 3760.15 P. — IX. Szent László-kórház **kézmosó épület mosdó- és melegvízkészitő berendezés,** Macskássy Árpád, VI. Dessewffy-u. 5. 8067.75 P. — Szent László-kórház **kézmosó épület** és XVIII. sz. pavillonban **burkoló m.** Porta épületburkoló és építési anyagbeszerző szövetkezet, Gr. Tisza István-u. 1. 6725 P. — IX. Szent István-kórház C. pavillon, **kőműves m.** Tamássy Emil, VI., Eötvös-u 43. 8001 P. — V. Bazilika **mükö munkái,** Marossi F. Lajos, IX., Angyal-u. 35. 1264 P. — IX. Szent István-kórház **asztalos munkái,** ifj. Scheidt Antal, VII., Mexikói-út 14. — I. Uj Szent János-kórház részére **új gázsütő kemence szállitása,** Molnár Lajos, X., Korponai-u. 12. 6325 P. — IX. Szent István-kórház **lakatos m.** Hódos Andor, IX., Tompa-u. 32. 5168 P. — X. Kerepesi-út 29. menhely **vízvezetéki és csatornázási munka,** Orcsó Gyula VIII., Üllöi-út 12. 8730.03 P. — IX. Szent István-kórház **mázoló munka,** Tomi Sándor, VIII., Pál-u. 6. 3971.80 P. — XIV. ker. elöljáróság **vízvezetéki és csatornázási munka,** Móczár Gábor, VIII., Magdolna-u. 4. 7241.30 P. — Ugyanott **villanyszerelési munka,** Farkas Jenő, VI., Andrássy-út 62. 5949.41 P. — Uj Szent János-kórház támfal **kőműves munka,** v. Lukóy Emil, I., Hadapród-u. 10/a. 3206 P.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Mit vár az iparosság az ipari minisztertől?

Irta: KORÁNYI BÉLA,
a Józsefvárosi Iparosok és Kereskedők Köre társelnöke

II.

Az alábbiakban folytatólagosan következnek azok a fontos teendők, amelyek hivatottak az iparosságnak a prosperitását lehetővé tenni és amelyek megmentik ezt a hazafias és értékes társadalmi réteget a proletársorba való lecsúszástól.

A kisipar elviselhetetlen túladóztatásának revíziója és csökkentése! Amíg a részvénytársaságoknak megvan az az előjoga, hogy az általa kiállított mérleg alapján fizetnek adót, addig a kis- és középipar mérlegeit sohasem fogadják el az adóhatóságok megbízhatónak, hanem könyvvizsgálatot tartanak. Nem veszik figyelembe az esetleges veszteséget és

az adóhátralékot részletben csak akkor lehet fizetni, ha a folyó adó pontos törlesztésben van.

Az ipari miniszter karöltve a pénzügyminiszterrel arra a belátásra kell hogy jusson, hogy az adóhátralékos iparosság képtelen a mai lerongyolt állapotában az adóhátralékot és azonkívül a folyóadóját törleszteni. Legfőbb ideje, hogy a hátralékos iparos és kereskedő adóhátralékára *háromévi adóamnesztiát* kapjon.

Az általános munkanélküliség ellenszere a munkaalkalmak megteremtése! A fővárosnak és a kormánynak első kötelessége olyan munkaalkalmakat teremteni, amelyek a majdnem negyedmilliós szakmának állandó kenyeret tud biztosítani.

Meg kell indítani a magasépítési kampányt, amely hivatott negyven különféle építőipari szakmán, továbbá az építőanyaggyárak munkásain segíteni.

Ennek az előfeltétele a pénzügyi alátámasztás és a házadómentességi rendelet kibővítése, amely nélkül nincs építkezés.

A 25—30 éves rendkívüli teljes házadómentesség kibővítése nem jelenti azt, hogy azt minden vonatkozásban életbe kell léptetni. Olyanok is élvezték a közelmultban a házadómentességet, ahol közművek nem voltak. A komoly építési szakkörök ezt mindig ellenezték, mert ez csupán néhány spekulánsnak és parcellázó vállalatnak az érdekeit szolgálta.

A fővárosban

csak az Erzsébet-sugárúton, az új Horthy Miklós-híd pesti és budai környékén, mindkét oldali Dunaparton, az újonnan tervezett bécsi országút közművekkel bíró részén, a Németvölgyi-úton, a Pasaréti-úton és a Rózsadomb felszerelt területein, továbbá az Aréna-úttól a Dunáig az új Lipótvárosban, a Rakovszky-parkon túl a malmokig, a Józsefváros bizonyos részében és a Tabán fürdővárosban tartjuk indokoltnak a 25, illetve a 30 éves adómentesség megadását.

Kétféle házadómentességet a vidéki városoknak! Azoknak a vidéki fürdőhelyeknek és balatonmenti telepeknek, továbbá a komfortos házakat építeni akaró gazdatársadalomnak

joga van házadómentességhez.

Hasonlóképpen házadómentesség jár azokban a vidéki városokban, ahol komfortos szállodákban és bérházakban nagy a hiány.

Javaslat a lakástúlprodukció megakadályozására! Budapesten ötezer fából összetákolt baraklakásban laknak ma is családok összezsúfolva. Ezenkívül négyezer olyan pinceraktár és műhely szolgál lakásul, amelyek terjesztik a piszkot, a ragályt és a betegséget.

Ha egy miniszteri rendelet azonnali hatállyal eltiltaná,

hogy ebben az egészségtelen kilencezer helyiségben lakni nem szabad, akkor az OTI és a MABI többszázezer pengőt megtakaritana betegápolási költségek címén.

Exportkiviteli piacokat a versenyképes építőiparnak! A jelenlegi szükreszabott házadómentesség nem jelent számottevő munkaalkalmat, a háztatarozási rendelet pedig csak néhányszáz kőművesnek, szerelőnek, mázolónak, festékkereskedőnek és építőanyagkereskedőnek ad munkát, de nem tudja az építőipart teljes egészében foglalkoztatni.

Az állam szükreszabott budgetje, valamint a főváros beruházó programja aránylag kevéssé foglalkoztatja a magas építkezést,

tehát a legmesszebbmenő mértékben elő kell mozdítani az államnak nagyobb exportprémiumok, szállítási kedvezmények és exporthitelekkel az ipari exportot, amelyben eddig csupán a textilipar tudott eredményeket elérni.

Az exportipar és kereskedelem érdekeit kell szolgálnia diplomáciai képviseleteinknek! Minden magyar követségen és konzulátuson mérnököket, ipari és kereskedelmi attasékat kell alkalmazni, akik kötelesek felderítő munkát végezni a magyar ipar érdekében.

Az iparfejlesztés mellett is óvakodjunk a melegházi iparoktól! Az utóbbi esztendőben gombamódra elszaporodtak az úgynevezett „új iparágak",

melyeknek egyáltalában nincs létjogosultságuk,

miután a nyersanyag, amelyet külföldről hoznak, 90 százalék és csak 10 százalék a munka. Ezekre nincsen semmi szükség.

A magas vámtételek revíziója és csökkentése! Aki a vámtételek labirintusában járatos, megütközéssel tapasztalhatja, hogy amíg a mammutvállalatok félgyártmányai teljes vámvédelmet kapnak,

addig a kész vasáruk csupán 20—25 százalékos védelemben részesülnek.

Nem helyes és nem igazságos, hogy amikor a belga és luxemburgi vasat a határállomáson 15.— pengőért kínálják, miért kell nekünk a magyar vasért 30.— pengőt fizetnünk métermázsánként?

Ezeket ajánlom a létesítendő új minisztérium figyelmébe és bizonyosra veszem, hogy a bölcs intézkedések után a magyar kis- és középipar talpraállása feltétlenül bekövetkezik.

A jövő héten aláírják az OTI-kölcsönszerződést. A főváros és az OTI között a 21 milliós beruházási kölcsön folyósítására vonatkozólag úgy szól a megegyezés, hogy az OTI 20 év alatt beváltandó aranypengőre szóló kötvényeket vesz át a fővárostól. A szerződésben hivatkozás történt az *1931. évi kormányrendeletre, amely szerint az aranypengő 0.2631 gramm arany értékének felel meg* és hogy az OTI követelése ilyen aranyértékben lesz visszafizetendő. A belügyminiszter a szerződésnek ezt a pontját törölte, az OTI viszont ragaszkodott az eredeti szöveghez. *Az ellentéteket most már sikerült kiküszöbölni úgy, hogy a kölcsönszerződést a polgármester a jövő héten aláírja és a kölcsön első részlete szeptemberben már a beruházási programm rendelkezésére fog állni.*

Megjelent a kamara évi jelentése. A *Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara évi jelentése* az 1934. évi működéséről most jelent meg. A jelentés különös gondot fordított arra, hogy az érdekképviselet hagyományosan kialakult gondolatához híven, egyeztető álláspontját a jelentésben érvényesítse. A munka, mely közgazdasági életünk összes jelentős tényezőinek és elismert szakembereinek bevonásával készült, úgy a magángazdaságok, mint a hatóságok előtt kidomborítani törekszik azokat a szempontokat, amelyek az összes szakmák gazdasági érdekeinek legjobban megfelelnek s a legkevesebb érdeket sértik. A jelentést szakembereken kívül politikusok, közgazdák és ujságírók is állandó forrásul és tájékoztatóul használhatják. A munka a Grill-féle könyvkereskedés rt. útján kerül forgalomba. Ára 4 pengő.

Új aligazgató a Magyar-Cseh Iparbankban. A Magyar-Cseh Iparbank igazgatósága *Frey* Endre cégvezetőt *aligazgatóvá* nevezte ki. A népszerű aligazgató előléptetését úgy a tőzsdén, mint bankkörökben egyaránt szimpátiával fogadták.

A Telefongyár június 6-án tartotta ezidei rendes évi közgyülését. A nehéz viszonyok dacára *kedvező eredményt ért el a gyár*, bár mérlege még nem nyereséges. Az igazgatóság *Scheitel* Antalt, a vállalat érdemes főtisztviselőjét *cégvezetővé* nevezte ki.

Az Országos Magyar Tejszövetkezeti Központ *Schandl* Károly dr. elnöklésével szerdán tartotta évi rendes közgyülését. Az igazgatóság jelentése beszámolt arról, hogy a központ kötelékébe tartozó tejszövetkezetek száma 389-ről *427-re emelkedett*, a tagok száma pedig 65.492, a központ telepei 1934-ben 82 millió liter tejet szállítottak, miután azonban a központon kívülálló szövetkezetektől is vettek át tejet, körülbelül *110 millió liter tejet* hozott forgalomba az OMTK. A közgyülés résztvevői élénk helyesléssel vették tudomásul a jelentést és meleg elismeréssel emlékeztek meg az OMTK vezérigazgatójának, *Düsing* Miksa gazdasági főtanácsosnak eredményes munkásságáról.

A Hazai Fésűsfonó- és Szövőgyár Rt. az 1934. üzletévet az elöhozatal tekintetbevétele nélkül 171.349.11 P tiszta nyereséggel zárta. A június 3-án megtartott igazgatósági ülés elhatározta, hogy az ezévi június 21-re egybehivott XIII. rendes közgyülésnek *5 százalék osztalék*, illetve részvényenként 0.80 P kifizetését fogja javasolni.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

KARDOS JENŐ
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ, KÖZPONTI FŰTÉS, VÍZVEZETÉK ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Ó-u. 31. Tel.: 17-9-05

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKÉSZÍTŐ
Gáz-, víz- és gőzarmaturák
BUDAPEST, VII., AKÁCFA-U. 61. TELEFON: 40-6-44

PAWLIK ÁGOSTON MESTER
IPARI GÁZTŰZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ✠ Telefon: 30-8-63.

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

WAHL-FERENC lakatos mester
VAS ÉS FÉMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII. Víg-utca 39. Telefon: 316-45

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

ADAMITZ LÁSZLÓ
központi fütés, melegvízberendezés, gáz, vízvezeték, csatornázás és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, II., Halász-utca 2. Tel.: 51-7-34.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56.

Krausz Ferenc
bronzöntő Budapest, VI., Babér-utca 80.
Telefon: 932—26

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, IX., MOZSÁR-UTCA 9

A legjobb sokszorosító gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 június 19. — 25. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A maradandó alkotások ideje

Kedden este megalakult a NEP fővárosi közgyülési frakciója. Ez az alakulás lényegében bármennyire formalitás volt is, Budapest székesfőváros kommunitásának jövendő sorsára döntő jelentőségü lesz. Ünnepi aktus volt ez az alakulás, nyitánya a megindítandó munkának és első megnyilatkozása annak a szellemnek, amelynek egy férfias erejü, az élettel kapcsolatos szociális gondolatokban elmélyülő, szellemi és lelki motivumokon alapuló nemzeti újjászületést kell létrehoznia. Azzal a lelkes csoporttal, amely a NEP jelvényével a közgyülési terembe bevonul, új szellemnek is kell a törvényhatóságban érvényre jutnia.

Erről az új szellemről vitéz *Marton* Bélának, a Nemzeti Egység Pártja országos főtitkárának multheti parlamenti beszédében olyan gazdag és olyan plasztikus meghatározást találunk, amelyet **meg kell szívlelnie** mindenkinek, aki a főváros új törvényhatósági bizottságának munkája elé bizalommal és szeretettel tekint. Vitéz *Marton* Béla ebben a beszédében *Gömbös* Gyula történelmi jelentőségü politikai irányzatáról szólott, amely szakított azzal a felfogással, hogy a kormány csak materiális vonatkozásban lehet vezetője a nemzetnek. A régi felfogás — mondotta *Marton* Béla — még kulturális vonatkozásban is csak kereteket, intézményeket tudott alkotni; vezető szellemet, amely kitölti a kereteket, nem tudott produkálni és igy, amig ezerféle vélemény között tántorgott, könnyü prédájává vált, többször egyéni ugródeszkául szolgáló társadalmi, vagy választási szervezkedésnek is. A kereteket kitöltő szellem az, amelyet a nemzeti egység hoz és amely az egyet akaró és egyet cselekvő nemzetet kialakitja. Ebbe a nemzeti egységbe, a magyar állami és társadalmi élet belső revíziójába kell belekapcsolódnia Budapest székesfővárosnak is azon a szerven keresztül, amelyet az új törvényhatósági bizottság jelent.

Jelentőségteljes az az időpont is, amikor a NEP fővárosi frakciója bevonul a közgyülési terembe és amikor megkezdi, bizonyára gazdag tevékenységét a székesfőváros törvényhatósági bizottságában. Jelentős ez az időpont, mert — hogy ismét vitéz *Marton* Béla szavaival éljünk — most érkezett el a maradandó alkotások ideje. Ezeknek a maradandó alkotásoknak kell egybe kovácsolniok az egész nemzetet, ezeknek kell olyanoknak lenniök, hogy a székesfőváros és az ország testvéri egységét végre tökéletesen megvalósitsa. Hiszünk benne, hogy ez nem lesz nehéz dolog, hiszen az egész ország, maga a főváros népe is át van itatva a nagy nemzeti, kulturális, szociális és gazdasági reformok vágyától. Nem lesz nehéz, mert ma már minden magyar lélek vágyódik az egység után és minden magyar szivben el van ültetve a magyar öncélúság gondolatának magva. Ebben a kedvező lelki atmoszférában kezdi meg munkáját a székesfőváros új törvényhatósági bizottsága, amelynek nem kell mást cselekednie, mint bölcsen követnie *Gömbös* Gyula kormányzati politikáját, amely, ha telve van is a reformtörekvések tüzével, nem a rögtönzésből táplálkozik, hanem irányitója a higgadt megfontoltság és az ezer esztendős jogfejlődés tradíciójának tisztelete. Ezeknek az elveknek és ezeknek a módszereknek kell a főváros törvényhatósági bizottságában is tökéletesen érvényre jutniok.

Az új törvényhatósági bizottság munkáját megkönnyiti az is, hogy erős, alapjaiban megingathatatlan, népszerüségében folytonosan emelkedő kormányzat jóindulata és szeretete áll mögötte. Ez a kormány az egész ország egybekapcsolódását, együttes vállvetett munkáját akarja, törekvéseiben benne él az, hogy a főváros nemcsak irigyelt, káprázatos világváros legyen a vidék szemében, hanem kulturális és szociális kincseiben testvérien részesitse a magyar vidéket is. És ha ez igy van, *Gömbös* Gyula és kormánya mégis többet jelent a magyar főváros számára, mint azok a kormányzatok, amelyek egyoldalúan és a magyar vidék irigylésére engedték fejlődni Budapestet. A Nemzeti Egység gondolata, igenis, meg fogja valósitani azt a még mainál is szebb, gazdagabb, boldogabb, világvárosibb, modernebb, kulturális és szociális intézményeiben hatalmassá fejlődő Budapestet, amely azonban édes testvére lesz az ország legkisebb falvának is és amelyre nem irigykedve, hanem büszkén fog tekinteni az egész ország.

Gömbös miniszterelnök és Bornemisza Géza

lemondanak fővárosi mandátumukról

Bornemisza kereskedelmi miniszter nyilatkozata a Fővárosi Hirlapnak

Június 25-ikén alakul meg a főváros új törvényhatósági bizottsága. Addig el kell dőlnie a miniszteri, valamint a kettős mandátumok sorsának és a közgyűlési terembe mindenki bevonul, aki a közgyülés munkájában részt fog venni. Régóta híre járt, hogy *Gömbös* Gyula miniszterelnök és *Bornemisza* Géza kereskedelmi miniszter nem tartják meg fővárosi mandátumukat, hiszen a választási listákon is csak azért szerepeltek, mert a NEP-nek ebben a nagy erőpróbájában aktív részt akartak venni. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa, hogy a közvélemény tiszta képet nyerjen, ezekre a kérdésekre vonatkozólag kérdést intézett

Bornemisza Géza kereskedelmi miniszterhez,

aki a következő választ adta:

— *A fővárosi törvényhatósági bizottsági tagságot sem a miniszterelnök úr, sem én nem tartjuk meg.* A magam részéről *már el is juttattam Csilléry Andráshoz, az igazolóválasztmány elnökéhez, lemondólevelemet.*

— *Gömbös* Gyula miniszterelnök úr azért mondott le mandátumáról, mert miniszterelnöki méltóságával a tagságot nem tartotta összeegyeztethetőnek, miután *a főváros legfőbb felügyeleti joga a kormányt illeti.* Felügyeleti jogom a főváros fölött nekem is van. Alám, mint szakminiszter alá tartozik a főváros közlekedési ügyeinek és az üzemeknek legfelsőbb felügyelete. Az új fővárosi törvény a réginél lényegesen nagyobb befolyást biztosit számomra a fővárosi ügyekben. Én ezzel a jogommal, miután az új törvényhatóság megkezdte munkáját, fokozottabb mértékben kívánok élni. Ez okoknál fogva nem tartottam összeegyeztethetőnek, hogy mint kereskedelemügyi miniszter, a város parlamentjének munkájában is résztvegyek. Igy tehát le kellett mondanom arról, hogy az I. kerület polgárságát képviseljem. Ez azonban, mint mondottam, nem azt jelenti, hogy a fővárosi ügyekkel nem kívánok behatóan foglalkozni. Éppen ellenkezőleg, *fokozottabb tevékenységet kívánok kifejteni a milliós város boldogulása érdekében.*

Bornemisza Géza nyilatkozata most már nem hagy kétséget: a miniszterek fővárosi mandátumának sorsa eldőlt, átengedik helyüket a soron következő jelöltnek. Ebben az esetben tehát bizottsági tagságot nyernek: vitéz *Somogyi* Béla dr., aki *Gömbös* miniszterelnök mandátumát kapja, míg *Bornemisza* mandátuma *Pályi* Gyula dr.-nak jut. Részben már eldőlt, másrészt a legközelebbi napokban nyilvánosságra kerül a kettős mandátumok sorsa is.

Jövő kedden: alakuló közgyűlés

Csütörtökön: polgármesterválasztás

Sipőcz főpolgármester a közgyűlés munkarendjéről

A várospolitikai életet elsősorban az a kérdés érdekli, hogy *mikor kerül sor a megalakulásra, a törvényhatósági bizottság érdekképviseleti tagjainak megválasztására és a főtisztviselői állások betöltésére.* A találgatások különböző terminusokra szorítkoztak, mindezek azonban nem nyertek megerősitést illetékes helyen és igy változatlanul kérdőjel maradt, hogy az új közgyülés mikor kezdi meg az alkotó tevékenységét.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a legmértékadóbb tényezőhöz:

Sipőcz Jenő dr.
főpolgármesterhez

fordult felvilágositásért, aki a következő nyilatkozatot tette:

— Az új törvényhatósági bizottság megalakulását sürgősnek tartom, mert elsőrendű érdekek fűződnek ahhoz, hogy

az autonómia szerveinek működésében hézag ne támadjon.

A megalakulás terminusának pontos kitűzése eddig azért késett, mert az egyik érdekképviseleti szerv:

az Ügyvédi Kamara csak most fejezte be választásait

és a névjegyzéket, amelynek alapján a közgyűlés választ, csak elkésve kaptuk kézhez.

— Most már végérvényes az elhatározás, hogy az új törvényhatósági bizottság

június 25-én, a jövő hét keddjén délután tartja alakuló közgyűlését,

amikor *az érdekképviseleti tagok megválasztása is esedékes.*

A polgármesterválasztás két nappal később, június 27-én, csütörtökön lesz

és ezzel a közgyűlés megkezdheti egyik legfontosabb teendőjének, *a szakbizottságoknak az összeállitását.* Véleményem szerint

július első napjaiban még egy közgyűlésre van szükség, hogy a polgármester úr részéről előterjesztendő sürgős tárgyakban határozat hozassék.

Ezt követőleg megkezdődik *a nyári szünet,* amely a mult szokásoknak megfelelően, szeptember első feléig tart.

PESTI KIRAKAT

A vizirendőrök világsikere

Aki valaha hitt a magyar élniakarásban, a magyar életerőben, a magyar tehetségben, az már számtalanszor vehette észre, hogy vannak ennek a kicsiny, de értékes magyar életnek olyan zugai, amelyekről mi magunk alig-alig veszünk tudomást, de amely, ha egyszer a világ szeme elé kerül, rendkívüli sikereket tud felmutatni. Nemcsak azokra a kivételes magyar tehetségekre gondolunk, akiket, sajnos, idehaza valahogy nemtörődömségből, szegénységből, vagy talán éppen a jóakarat hiányából elhanyagolunk és akikre akkor kezdünk csodálkozva felnézni, amikor a külföld, mint világhíres embereket adja vissza nekünk. Azaz, hogy dehogy adja. Megtartja magának. A legtöbb esetben, sajnos, ezek a fiaink keserűségükben még magyar voltukat is elfelejtik és hálából a felfedező, az élet útjára eligazító nemzet fiának vallják magukat. Ez a fájdalmasabbik eset. Vannak azután olyan esetek, amikor magyar intézmények idehaza, szinte észrevétlenül, óriási fejlődést érnek el. Ezekről mi magunk alig szerzünk tudomást, egyszerűen elintézzük őket azzal, hogy tudomásul vesszük, ha becsületesen teljesítik a kötelességüket. Amikor azután ezek az intézmények, szervezetek, embercsoportok munkájukkal és teljesítményeikkel nemzetközi fórumok ítélőszékei elé kerülnek, akkor látjuk, hogy halk munkájukkal milyen nevet és dicsőséget szereztek a magyar nemzetnek.

Ilyen esetük volt a magyar vizirendőröknek a mult hetekben. Ezekről a derék vizirendőrökről a magyar, sőt a budapesti közvélemény is, majdnem, hogy tudomást sem szerzett. Csak néha egy-egy életmentési akciójuk sikerét olvassuk szerény beállításban az ujságok hasábjain, vagy ha történetesen arra vezet az utunk, magát az életmentés nagyszerű, felemelő emberi tényét is látjuk. Pedig ezek az életmentések nem is olyan szórványosak. A külföld illetékes szervei már nagyon jól tudják, amit talán a magyar közönség most vesz észre, hogy ez az új rendőri szerv nyolcesztendős fennállása alatt közel ezer fuldoklót mentett ki a Dunából és ebből mindössze két százalékot tesz ki az eredménytelen mentési kísérlet. Május hónapban azután a Vöröskereszt Nemzetközi Liga kongresszusán, a második nemzetközi balesetvédelmi értekezleten az idesereglett szakemberek elámulva látták a magyar rendőrök braváros életmentő munkáját. A budapesti dunai mentőőrség szolgálatának gyakorlati bemutatóján ugyanis huszonkét külföldi állam szakértő-kiküldöttje és a Népszövetség három delegáltja gyönyörködött rendőreink mintaszerű, gyors munkájában. Most azután három hét multán jelentős és figyelemreméltó, magyar propaganda szempontból megbecsülhetetlen értékű eredményhez jutottunk. A Vöröskereszt Nemzetközi Ligája ugyanis értesítette a budapesti főkapitányságot, hogy a kongresszus határozata értelmében a Népszövetség útján kötelezni fogják az összes dunai államokat, hogy a budapesti mentőőrségi szolgálat pontos mintájára egy éven belül szervezzék meg a dunai mentőállomásokat. A Liga vezetősége arra is kérte a főkapitányságot, hogy a szervezési szabályzatot küldje el az érdekelt államoknak és kérte, hogyha a szomszédos államok rendőrhatóságai Budapesten akarják tanulmányozni a nagyszerű rendőri szerv munkáját, a szakértő vendégeknek álljunk rendelkezésére. Természetesen ezeket a kívánságokat a legnagyobb örömmel fogja a főkapitány teljesíteni és ha a szomszédos államok szakértői megtisztelnek bennünket, a legteljesebb magyaros vendégszeretettel fogunk rendelkezésükre állani.

Itt azonban nem egyszerű nemzetközi sikerről van szó, hanem arról, hogy Magyarország az embervédelmi intézmények terén elöljárt az egész világon. És legfőképpen arról van szó, hogy Magyarország ismét hatalmas példáját adta kultúrfölényének és büszkék vagyunk arra, hogy elsősorban azok a dunai államok, amelyek legtöbbször ellenséges indulattal viseltetnek irántunk és amelyek a maguk kultúráját igazságtalanul és jogtalanul a miénk fölé szeretnék helyezni, ismét meggyőződhetnek arról, hogy Magyarországban csodákat teremt az emberszeretet és Magyarország tud olyat produkálni, amely méltó arra, hogy az egész világ utánozza.

Ilkovits J. Budapest

központi fütés- és vízvezetéki vállalata

V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

Szendy Károly polgármester

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

a közmunkák nyári menetrendjéről, a Margithíd munkáinak reális vállalatbaadásáról, a vállalkozók komolytalan fellebbezéséről, a borravalókérdés tapintatos megoldásáról és a nyári szabadságolások beosztásáról

A jövő hét elején megalakul az új törvényhatósági bizottság és ezt követőleg a legelső feladat, hogy *megválasszák Budapest polgármesterét.* Mindenképpen helyeselhető, hogy az autonómia vezetői, egyetértésben a főpolgármesterrel, nem késlekednek az adminisztráció legfőbb pozíciója körüli bizonytalanságot megszüntetni, mert végeredményben *az egész közigazgatási apparátus működése függ a polgármesterkérdés megoldásától.*

Közvetlenül a polgármesteri állás betöltése előtt általában izgalmas légkör szokott uralkodni a városházán.

A nyugtalanság ezúttal nem tapasztalható,

aminek az a magyarázata, hogy az összes faktorok tisztában vannak a polgármester személyével, kit a közgyülés nyilvánvaló egyhangúsággal erősít meg újból fontos poziciójában. A polgármesteri hivatalban is olyan a hangulat, hogy a zökkenőmentes és folyamatos munka további menetét semmi sem akadályozhatja.

Szendy Károly polgármester reggeltől estig foglalkozik az összes jelentősebb ügyekkel

és minden megfontolást érdemlő ügyben fenntartja magának a döntés jogát. Ezért van az, hogy a polgármester tökéletesen tájékozott, gyakran kisebb reszortügyekről is, és *tiszta képe van mindazokról a problémákról, amelyek az aktualitások előterében állanak.*

Nem lesz késedelem a közmunkák kiadásánál

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste *Szendy* Károly polgármestert és szóvátette előtte azt az aggodalmat, hogy *a nyári szünet folyamán esetleg késedelmet szenvednek a közmunkák,* amelyeknek folyamatossága pedig elsőrendü érdeke a budapesti iparnak és vállalkozásnak.

Szendy Károly polgármester

erről a kérdésről a következő nyilatkozatot tette:

— Az összes közmunkák előkészítése folyamatban van és így *semmi ok sincsen annak a feltételezésére, hogy a törvényhatóság nyári szünete bizonyos mértékig káros kihatást gyakorol a munkálatok kiadására.*

Az összes ügyosztályok befejezték a következő két hónapban esedékes közmunkák előmunkálatait és gondoskodtak a kiírásról,

magam pedig minden ügyben *soronkívül hozom meg a döntéseket.* Befejezést nyert a beruházó program végrehajtása is és csupán a közgyűlési jóváhagyás, valamint az OTI-kölcsön részleteinek a folyósítása szükséges ahhoz, hogy ez

a hatalmas méretű befektetés

az előírt sorrendben végrehajtásra kerüljön.

Nincs szabálytalanság a Margithíd munkálatainak odaitélésénél

Szóvátettük a polgármester előtt, hogy a képviselőház legutóbbi ülésén interpelláció formájában került napirendre a *Margithíd kiszélesítésével kapcsolatos munkálatok kiadása.* Ellenzéki oldalról azt kifogásolták, hogy nem a legolcsóbb pályázónak, hanem a *Zsigmondy*-részvénytársaságnak, továbbá a *Fábián, Somogyi* és *György* cégnek adták a megrendelést, ami 280 ezer pengővel drágább volt, mint a legolcsóbb ajánlat. *Bornemisza* Géza kereskedelmi miniszter válaszában többek között arra is utalt, hogy az ügy döntésével szemben a polgármester sem emelt kifogást.

— A Margithíd kiszélesítési munkálatait *két csoportba* osztva adták ki az említett cégeknek — válaszolta a polgármester — és az idő rövidsége miatt volt szükség arra, hogy a munkálatokat megosszák.

Az ajánlatok elbírálását tíztagú zsüri végezte és egyhangúan hozta meg döntését.

A zsüri határozata ellen természetesen kifogást nem emeltem és meggyőződésem, hogy *ez a fontos munkálat mielőbb megvalósítja a Margithídon való normális közlekedés helyreállítását.*

Közelharc a közmunkákért

Az utóbbi időben valóságos gyakorlattá válik, hogy *a közmunkák odaitélésénél hozott döntéseket a mellőzött vállalkozók megfellebbezik és ezzel komoly késedelem származik a munkák megkezdésében.* Erről az eljárásról *Szendy* Károly polgármester a következő véleményt formálja:

— A valóság az, hogy egy munkát csupán egy vállalkozónak lehet odaitélni, a gazdasági viszonyok azonban

valóságos közelharcra kényszerítik a pályázókat, hogy egy-egy munkát elnyerhessenek.

A városházi ügyosztályok gondosan előkészítik az ajánlatok átvizsgálását, megformálják a véleményüket a legmegfelelőbb pályázatról és magam *a legkörültekintőbb gondossággal hozom meg a döntést.* Az bizonyos:

a legolcsóbb ajánlat nem jelentheti mindig egyúttal a legjobb ajánlatot is,

és ezért alakulhat ki olyan téves és ferde felfogás, hogy *esetleg érdemtelen mellőzés történt.* A versenytárgyalások fölötti döntés végeredményben

olyan, mint az ítélet,

amellyel egyesek mindig elégedetlenek.

Óvatosságot a borravaló körül!

Sürün foglalkoztatta a napisajtót és az érdekelteket a *borravalókérdés,* amelynek eltörlése érdekében a közigazgatási bizottság ismételt felterjesztésekkel fordult a kereskedelmi miniszterhez. A főváros álláspontja ismeretes: *megszüntetni a mai rendszert* olyképpen, hogy abból az érdekeltekre kár vagy visszahatás ne származzon.

— A borravalórendszer mai formája kétségtelen reformra szorul, — mondja *Szendy* Károly polgármester, — azonban vannak olyan szempontok, amelyek komoly figyelmet érdemelnek. Nem vitás ugyanis, hogy *a borravalórendszer megszüntetése esetén a főpincéreket súlyos károsodás éri,* már pedig az elmult évtizedek folyamán túlnyomórészt a főpincérek avanzsáltak vendéglősökké és a maguk rutinjával igyekeztek hozzájárulni a budapesti étkezőhelyiségek jó hírnevének megalapításához. Ha a főpincérek elesnek a borravaló révén számukra juttatott kétségtelenül jövedelmező keresettől, akkor

nem fejlődnek tovább egyéni vállalkozókká és ily módon szakemberek helyett tőkés vállalkozókból fognak kikerülni az új éttermi tulajdonosok.

Elképzelhető, hogy ilymódon az Aschingerek, Duvalok és Lyonsok rendszere érvényesül, mint Berlinben, Párizsban és Londonban, ami aztán megszünteti a *budapesti publikumtól annyira megszokott egyéni ízlést és kiszolgálást.* Ilymódon megszűnne a pincérek jó hírneve és

nem jönnének új vendéglős-generációk,

amelyek az öröklött szellemben gondoskodnának a tradiciós üzletvezetés fenntartásáról. *Ez az árnyoldala a borravalókérdés eltörlésének és ezért az érdekek komoly összeegyeztetésére van szükség,* hogy károk egyik oldalra se származzanak belőle.

A polgármester nyári szabadsága

Végül megkérdeztük a polgármestert, hogy *miképpen alakul a városházi vezetőség nyári beosztása?*

— A tanácsnoki szabadságolások beosztása már elkészült — úgymond — és az alpolgármester urak is felváltva mennek szabadságra.

A magam számára szabadságidőt még nem állapítottam meg,

mert az a tervem, hogyha lehet, elmegyek pihenni, *de mindig itt leszek, ha szükség van a polgármester jelenlétére.*

Szendy Károly polgármester nyilatkozata komoly megnyugvást jelent arra, hogy *a nyári szünet nem jelenti a városházi élet elhalkulását,* mert az ügyek éppen olyan ütemben kerülnek elintézésre, mintha nyári szünet nem is volna a törvényhatóságban.

ZSITVAY TIBOR:

A miniszterelnök programja és a mienk egyaránt a haladó konzervatívizmus,

amelynek keretében a jobb- és baloldali szélsőségekkel szemben állunk

Kedden este megalakult a Nemzeti Egység Pártjának fővárosi törvényhatósági szervezete

Kedden délután 6 órakor kezdődött a *Nemzeti Egység Pártjának* Eszterházy-utcai palotájában, a harmadik emeleten újonnan és gazdagon berendezett klubteremben az a tagértekezlet, amelyen

megalakult a Nemzeti Egység Pártjának fővárosi törvényhatósági szervezete.

Az ülésen, *Sipőcz* Jenő főpolgármesterrel az élén, megjelent a *NEP* valamennyi megválasztott s örökös törvényhatósági bizottsági tagja, négy kivételével, akik távolmaradásukat nyomós megokolással kimentették. Nagy lelkesedéssel fogadták

Zsitvay Tibort, a fővárosi szervezet elnökét,

aki megnyitóbeszédében a következőket mondotta:

— Isten áldását kérve munkálkodásunkra, a Nemzeti Egység Pártja törvényhatósági bizottsági tagértekezletét megnyitom. Meleg barátsággal és testvéri érzéssel köszöntelek benneteket, akik ennek a pártnak zászlaját becsülettel és sikerrel képviseltétek. Meg vagyok róla győződve, hogy ebben a tevékenységben, amelyhez hozzáfogunk, valamennyien beleviszitek lelketeket, törekvésetek legjavát. Mi

becsülettel akarjuk szolgálni a Nemzeti Egység gondolatát, annak reformprogramját

és ebben a programban, amely mellé olyan jelentékeny nagy számban állt a főváros népe, mi olyan irányt kívánunk megvalósítani, amelyre vonatkozólag állandóan hangoztattam és hangoztattátok, hogy *nem indulunk semmiféle párt ellen és személyek ellen, nem ismerünk pártoskodást, nem ismerünk személyeskedést és pártcélokat.* Mi az egyetemes nemzeti célt szolgálva akarjuk ennek a fővárosnak az ügyét előbbrevinni, de

ismerjük hűségünket a párt országos vezéréhez és imerjük hűségünket a mi elvi programunkhoz.

Meggyőződésem, hogy ezért állt ötvenezernél több fővárosi polgár a választáson a mi pártunk mellé. És amikor majd rátérek arra, hogy az adott eredmények következtében a modus procedendis és a modus vivendi a városházán hogyan alakulhat ki, akkor annakidején ismételten hangsúlyoznunk kell, hogy

mi nem akarjuk semmiféle párttal szemben a harcos párt jelszavait hangoztatni, még kevésbé a harcos küzdelmet felvenni.

Tisztelt Barátaim! Nem kérdéses, hogy a fővárosban megtörtént törvényhatósági bizottsági választások *egy tekintetben világos verediktumot tartalmaznak.* Ez a verediktum abban áll, hogy a főváros népe azokkal a pártokkal szemben, amelyeknek mandátumai és szavazói jelentékenyen lecsökkentek, kinyilvánította ítéletét, hogy

nem óhajt baloldali szélsőségek felé haladni, de nem akar haladni egyáltalában semmiféle szélsőségek felé.

Ennek előrebocsátása mellett konstatálom, hogy az a többség, amely a szavazatok számából kibontakozott, *kétségtelenül jobboldali többség:*

a Nemzeti Egység és a keresztény Budapest jegyében kialakult egy erős jobboldali többség.

Hangsúlyoznom kell, hogy *a mi pártunk jobboldali párt a maga legjobb értelmében.* A miniszterelnök úr programja és a mi programunk egyaránt a haladó konzervativizmus, amelynek keretében *minden szélsőséggel,* akár jobbról, akár balról jöjjön is, *egyformán szembeállunk.*

Teljes lojalitás, teljes paritás . . .

— Meggyőződésem, hogy ezeken az elvi alapokon

mód és alkalom kínálkozik arra, hogy baráti együttműködésre lépjenek a közgyűlés jobboldali pártjai.

El nem tudom képzelni és

helyeslem is, ha a teljes lojalitás és a teljes paritás alapján a másik nagy jobboldali párttal együtt dolgozunk, azonban én nem is akarok megállni a másik nagy jobboldali pártnál, hanem helyesnek tartanám az egész jobboldal együttműködését.

Itt hangsúlyozom azt, amit a miniszterelnök úr a fővárosi nagygyűlésen tartott beszédében mondott, hogy *ő változatlanul tovább kopogtat minden egyes magyar polgár szívén és minden magyar ember lelkiismeretéhez egyaránt szól.*

— A magam részéről tehát *kész vagyok a jobboldal másik nagy pártjával máris együttműködni,* a teljes lojalitás és a teljes paritás alapján *abban a feltevésben, hogy azokat az egyes párttagjainkat, akik korábban abban a pártban voltak és akik átjöttek hozzánk, nem fogják üldözni.*

A magam részéről

nem tudok együttműködést elképzelni egy párttal, amely olyan embereket üldöz, akik az ő kötelékéből a Nemzeti Egység Pártjába átjöttek.

A mi pártunkat nem a terror, s nem a pártfegyelem tartja össze, hanem *a meggyőződés.* Elvárjuk azonban mindazoktól, akik velünk együttműködni akarnak, hogy ugyanerre az alapra helyezkedjenek, annál is inkább, mert meggyőződésem, hogy azok a pártok, amelyekkel esetleg együttműködünk, *elsősorban a Keresztény Községi Párt,* amelynek vezére iránt változatlan és állandó nagy tisztelettel viseltetem az ő képességeinél és érdemeinél fogva, megértő lojalitást fog gyakorolni azokkal szemben, *akik a velünk való együttműködést nemcsak abban a pártkeretben, hanem a mi pártunk keretébe átlépve akarják folytatni.*

A magam részéről

sohasem fogok akadályt gördíteni az elé, aki a mi pártunkból esetleg más pártba akar átmenni.

Mert *én nem akarok lélektipró lenni,* hiszen a Nemzeti Egység eszménye olyan hatalmas és olyan erős, hogy *egyáltalában nincs szükségünk ilyen hozzánk méltatlan eszközök alkalmazására.* A mi pártunk tehát a hozzánk hasonló felfogású pártokkal együtt egy bizonyos reálprogram alapján kívánja a miniszterelnök úr célkitüzéseit követni. Ezt a reálprogramot a kormánnyal egyetértésben a közelmultban a fővárosi nagygyülésen voltam bátor előadni:

Ehhez a reálprogramhoz a miniszterelnök úr és a kormány teljes mértékben való támogatását helyezte kilátásba, ennek következtében ez az a program, amelynek elvi alapján együtt tudunk működni másokkal.

— Örömmel *köszöntöm Sipőcz Jenő főpolgármester urat,* továbbá az újonnan megválasztott bizottsági tagokat, örömmel köszöntöm a régi örökös tagokat, úgyszintén köszöntöm mindazokat az igen tisztelt urakat, akik a szakszerüség révén kerültek tagjaink sorába és akikre vonatkozólag

nagy sajnálattal látom, hogy az új törvény lehetővé teszi ugyan az ő megjelenésüket és felszólalásukat a törvényhatósági bizottságban, ugyanakkor azonban szavazati jogot nem ad nekik.

Ez ellen fel kell a szavunkat emelni, megfelelő lépéseket is kell tennünk.

Az örökös tagok sorában örömmel üdvözlöm Ilovszky János őméltóságát (Éljenzés.)

— Felkérem *Hajnóczy* Béla dr. barátomat, akit egyúttal az ülés jegyzőéül is felkérek, hogy legyen szives *Ilovszky* János őméltóságának hozzám intézett belépő levelét felolvasni. *A levél felolvasása után Zsitvay* Tibor elnök:

Felvetem a bizalmi kérdést magammal szemben...

— Eszerint a főpolgármester úrral és velem együtt összesen 52 tagunk van. Ehhez járulnak még az érdekképviseletek soraból választott tagok, akiknek megválasztása paritásos alapon fog megtörténni.

— Fel kell vetnem már most egy olyan kérdést — mondotta az elnök —, amely számomra lelkiismereti kérdés és amelynek feltevéséről mindazok, akikhez fordultam, *lebeszéltek.* Felvetem azonban azt a kérdést, hogy a főváros törvényhatósági bizottsági csoport tagjai *bizalommal viseltetnek-e velem szemben* (Felkiáltások: *Éljen Zsitvay!*). Ez megfelel az alkotmányos és parlamentáris felfogásnak és emellett megegyezik a miniszterelnök úrnak azzal az álláspontjával, hogy *a párt vezetőségének elsősorban az országos pártvezér bizalmát is bírnia kell.*

— Ezért természetesen megbízatásomat, amelyet tőle kaptam, *a választás után rendelkezésére bocsátottam.* Ő megújította megbízatásomat, én pedig

külön felvetem itt a bizalmi kérdést és arra kérem a tisztelt törvényhatósági tag urakat, méltóztassanak ebben a kérdésben az én távollétem alatt határozatot hozni.

Nagy tapssal és éljenzéssel fogadták *Zsitvay* Tibor beszédét, aki ezután átadta az elnöklést *Bárczy* István ny. polgármester, korelnöknek. *Bárczy* István, megnyitotta az ülést, majd *Bessenyey* Zénó azt indítványozta, hogy az egybegyült törvényhatósági bizottsági tagok — bizalmuknak adva kifejezést —, *egyhangúlag vegyék tudomásul a Gömbös Gyula álta adott megbízást, amelylyel Zsitvay Tibort bizta meg továbbra is a székesfővárosi szervezet elnöki tisztével.* Bessenyey Zénó hangsúlyozta, hogy *Zsitvay* Tibor, mint a székesfővárosi szervezet elnöke és *Kauser* István, a székesfővárosi szervezet ügyvezető igazgatója, olyan hathatós és áldozatos munkát végzett a fővárosi választásokon, hogy *Zsitvay Tiborról hivatottabb férfiú nem is vezethetné a székesfővárosi szervezet ügyeit.* Indítványára a közgyülés tagjai egyhangú lelkesedéssel a fővárosi tagozat elnökévé választották *Zsitvay* Tibort, akiért háromtagú deputáció ment: *Kállay* Tamás, *Terbócz* Imre és *Sárkány* Ferenc. A delegátusok felkérésére *Zsitvay Tibor visszament az ülésterembe.*

Folytatás a 6-ik oldalon

ILYÉS SÁNDOR
ÉPÜLETASZTALOSMUNKAK ÜZEME
BUDAPEST, XI., BUDAÖRSI-ÚT 17. TEL.: 55—2 41

LAVER FERENC Denta MŰSZERGYÁR
Alapitva 1900
Budapest, VIII., Vas-u. 2. Telefon: 40-4-24
Gépek • Műszerek • Autóalkatrészek

Gyermekek Eldorádója volt Budapest a gyermekhéten

Liber Endre alpolgármester beszámolója a gyermekvédelmi akció nagyszerű eredményéről

A székesfőváros társadalma és az egész nemzeti társadalom nagyszerű áttekintéssel tudja, hogy a magyar sors alakulása a jövő generációtól függ. Az évenként rendezett *Nemzeti Gyermekhét* külső demonstrálása annak a munkának, amelyet a székesfőváros népművelési bizottsága a társadalom közreműködésével kifejt. A Gyermekhétről most készítette el beszámolóját

Liber Endre
alpolgármester,

a nagybizottság elnöke, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának kérésére a nagyarányú mozgalom eredményeit a következőkben vázolta:

— Az immár tradicionálissá vált *Gyermekhét* és az ehhez fűződő eredményekért

elsősorban a Kormányzó úr hitvesét, a Főméltóságú asszonyt illeti köszönet, aki a legfőbb védnökséget vállalta sok, felmérhetetlen szeretettel.

Elismerés és köszönet illeti továbbá *Sipöcz* Jenő főpolgármestert és *Szendy* Károly polgármestert, *Némethy* Károly tanácsnokot és munkatársait, akik mindenben készséges és megértő patrónusai voltak a gyönyörű mozgalomnak.

— A kettős célkitűzésnek megfelelően a Nemzeti Gyermekhétnek kettős feladatot kellett megoldania:

egyrészt a társadalom érdeklődését felhívni a gyermek sorsával kapcsolatos jogi, társadalmi, egészségügyi és nevelésügyi kérdésekre, másrészt örömet szerezni a gyermeknek, nevelő értékű élmények formájában.

A Gyermekhét során rendezett díszülésen és nyilvános értekezleten résztvett és beszédet mondott *Sipöcz* Jenő főpolgármester, *Szendy* Károly polgármester, *Tasnády-Nagy* András, *Hóman* Bálint kultuszminiszter képviselője, valamint *Csorna* Kálmán árvaszéki elnök és számos más lelkes támogatója a mozgalomnak.

— A székesfőváros népművelési bizottsága kiterjesztette munkáját a fővárosi játszóterekre is, amelyek létesítése és mintaszerű berendezése körül *Király* Kálmán műszaki tanácsnok szerzett elismerésre méltó érdemeket. A népművelési bizottság 25 játszótéren szervezte meg a rendszeres gyermekfoglalkoztatást. Hatvannyolc vezető felügyelete mellett

hatvannyolc csoportban folyt a tereken a játék, szállt a labda, forgott a karika, zajlott a sok vidám verseny, zengett a dal, hangzott a mese, hogy felejthetetlenné tegye a nagyváros kisgyermekeinek ezeket a derűs, napos délutánokat.

Egyedül a Gyermekhét alatt 29.504 gyermek vett részt a játszóterek játékaiban. A *Nemzeti Gyermekhét* alatt *10.000 uzsonnát osztott szét a főváros a gyerekek között,* akik süteményt, kakaót és édességet kaptak. A kerületi bizottságok ezenkívül 9340 uzsonnát osztottak ki, amelyben elismerésre méltó szerepe volt a társadalomnak. Az uzsonnákon felhasznált élelmiszereket túlnyomórészt kisiparosok, kiskereskedők, pékek, cukrászok, fűszeresek adták össze. Tudunk egy egyszerű munkásról, aki úgy akarta kivenni a részét a szép mozgalomból, hogy *a Gyöngyösi-úti gyerekek részére egy halom perecet vásárolt* és nem felejtjük el annak a hölgynek a nevét, aki rózsadombi villájában gyönyörű asztalt terittetett a környékbeli szegény gyermekeknek és habos kávéval vendégelte meg őket. Minden

elismerés azé a nagy dunaparti hotelé is, amelynek hosszú asztalai mellett azon a délutánon nem előkelő hölgyek és urak foglaltak helyet, hanem szerény ruházatú kis küllelki gyerekek.

— Látni kellett volna mindenkinek azt a sok boldog és hálás gyermeket az Opera nézőterén is, ahol a „Jancsi és Juliska", valamint a „Babatündér" játékát végignézték. Az ámuló szemű boldog nézősereg soraiban a külső Jászberényi-úti városszéli telep kis gyermekei, a fővárosi árvaházak növendékei, a napközi otthonok és gyermekvédelmi intézmények pártfogoltjai foglaltak helyet, akiket a tündéri látvány és a muzsika dallama igazán a mesék birodalmába ringatott néhány órára.

— Igen elismerésre méltó, szép munkát végzett a népművelés két meseszínháza is. Az egyik a *Budai Apollóban,* a másik az *Uránia*-színházban tartotta előadását. Voltak pedagógiai értékű apróbb egészségügyi és ismeretterjesztő és mesefilmek is a programon. Az előadásokat élvező gyermekek soraiban ott voltak a Jugoszláviából kiüldözött apró gyermekek is, akik *közül sokan még sohasem láttak mozit, vagy színházat.* A kerületi bizottságok érdeme, hogy több más mozi, mint a *Kaszinó,* a *Royal Apolló,* a *Glória,* a *Simplon,* a *Hunnia* és a *Kultúr* mozgószínházak is ingyenes gyermekelőadásokat rendeztek közel 4000 résztvevővel. Megnyitotta kapuit a kicsikék előtt a *Székesfővárosi Állat- és Növénykert is a Gyermekhét tartamára,* ide 5000 gyermek kapott nagyrészt ingyenjegyet. 2500 gyermek vett részt az ingyenes cirkuszelőadáson és élvezte végig az Angolpark látnivalóit. Megható módon még a „Vurstli" mutatványosai is bekapcsolódtak a mozgalomba s a Gyermekhét alatt ingyen mutatták a kicsinyeknek a barlangvasút tündérvilágát, a törpék színházát, a bábszínházat és sok más látnivalót.

E vázlatos felsoroltak alapján megállapítást nyert, hogy e szép mozgalom terén ismét továbbmentünk egy lépéssel, hogy ez mindig erősebb gyökeret ver a magyar társadalomban, visszhangja egyre szélesebb lesz és lépésről-lépésre közeledik a társadalom és a hatóságok megértő támogatásával célja minél tökéletesebb megvalósítása felé.

Csak a pedagógusok termelhetik ki az igazi nemzeti egységet

Megindult a pedagógusok nemzeti szervezkedése — Nagygyűlés a Nemzeti Egység Pártjában

A *Nemzeti Egység Pártjában* tömörült tanárok, tanítók és pedagógusok csütörtökön este a Párt Esterházy-utcai helyiségének márványtermében tanügyi nagygyűlést tartottak, amelyen többszázan vettek részt. A nagygyülésen megjelent a párt központi vezetősége részéről dr. *Kauser* István igazgató is. Dr. *Dávid* Antal egyetemi magántanár, a szervezet elnöke, néhány meleg szóval üdvözölte a nagy számmal megjelenteket, majd ezt követőleg dr. *Bernáth* István, a tanügyi szervezet ügyvezető-igazgatója tartott érdeklődéssel kísért előadást *a tanítói érdekképviselet létesítésének szükségességéről és jogosságáról.*

Bernáth István dr.

előadásában hangoztatta, hogy manapság a különböző foglalkozási ágak világszerte igyekszenek megvédelmezni érdekeiket. A pedagógusoknak is

önvédelemre van szükségük, nem is annyira a saját érdekükben, mint inkább az egyetemes magyarság szempontjából.

A nemzet jövőjére nézve nem lehet közömbös, hogy a tanító miképpen végzi fontos munkásságát. A nemzet lelki megújhodása a tanítóság segítsége nélkül nem válhat valóra. Ápolni kell az összetartás érzését, mert

Gömbös Gyula a nemzeti egység gondolatával örök időkre szóló ideált tűzött ki a magyarság elé,

a magyarság sorsa *ezzel a programmal áll vagy bukik...* Erős magyar nemzedéket csak erős tanítóság nevelhet. Az érdekképviseleti törvény hosszú időkre eldönti a tanítóság sorsát, ezért a pedagógusok szervezetének mindenképpen arra kell törekednie, hogy fajsúlyához méltó képviselethez jusson. A részletek megvitatása és kidolgozása, valamint a pedagógusok kívánalmainak memorandumba foglalása végett *állandó bizottság megalakítását indítványozza.*

Dávid Antal dr.

elnök a tanügyi közigazgatási törvény végrehajtási utasításáról tartott figyelemreméltó előadást.

A nemzeti lelki válság megoldása — úgymond — elsősorban nevelésügyi feladat. A reformkormány éppen ezért egyik legelső feladatának tekintette a tanügyi közigazgatás újjáalkotását. Az előadó röviden ismertette a törvényt s ezzel kapcsolatban történeti visszapillantást vetett Magyarország tanügyi helyzetének kialakulására. Rámutatott, hogy a kultuszminiszter intenciója az volt, hogy ez a törvény már az 1935—1936. tanévben életbelépjen. Ez

a törvény azonban egyelőre csupán — keret s hogy a keret milyen tartalommal telik meg, ez elsősorban a kultuszkormányon, másrészt a tanítóságon és tanárságon múlik.

A pedagógusokban meg kell lennie a jóakaratnak, hogy *kitermeljék azt a világnézeti egységet, melynek biztosítását tüzte ki legfőbb céljául ez a törvény.* Éppen ezért a kultuszkormány minden pedagógust szerettel felhív, foglalja mindenki röviden írásba alapos észrevételeit, életrevaló tervét vagy elgondolását, hogy e szervezet vezetősége az arra méltó és alkalmas tervezeteket minél sürgősebben eléje terjeszthesse. *Hóman* Bálint a legnagyobb jóindulattal minden életrevaló ötletet igyekszik megvalósítani a törvény végrehajtásának keretei között.

Kauser István dr.

pártigazgató szólalt fel ezután közkívánatra. Nagy figyelemmel hallgatott beszédének lényege ez volt:

— A *Nemzeti Egység Pártja* s elsősorban a párt fővárosi szervezete nevében szeretettel üdvözlöm az itt nagy számmal megjelent pedagógus-kartársaimat. Kollégának érzem ugyanis magamat, mert *nemcsak nekem, de feleségemnek is tanári oklevele van.* A választások „csatazaja" elnémult: most a komoly, nyugodt munka ideje következik. A párt

a tanügyi szervezet megindult komoly munkásságát a legnagyobb szeretettel támogatja.

Itt minden egyes pedagógus előállhat *közérdekü és jogos kívánságaival,* indokolt javaslataival, mert az ilyeneket minden erőnkkel igyekezni fogunk megvalósuláshoz segíteni. Itt egyetlen életrevaló ötlet sem kallódhatik el.

— *Gömbös Gyula* miniszterelnök úr eszméinek megvalósításában igen nagy munka, fontos feladat hárul a pedagógusokra. A

nemzetmentő gondolatokat csakis a pedagógusok konzerválhatják.

Bízom a magyarok Istenének segítségében, *bízom e munka sikerében!*

Az országos nagygyülés résztvevői *Kauser* István dr. pártigazgató lelkes szavait hosszasan megtapsolták. A gyülés, amelyen nemcsak a Nemzeti Egység Pártjához tartozó pedagógusok, hanem a pártkereten kívül álló tanárok, tanítók is feltünően nagy számban vettek részt, végül egyhangúlag elfogadta dr. *Bernáth* Istvánnak állandó bizottság kiküldésére irányuló javaslatát. Az országos nagygyülés a késő esti órákban lelkes hangulatban fejeződött be.

Algebra, fizika és irodalom

a BESZKÁRT kalauzainak továbbképző tanfolyamán

A BESZKÁRT tiszteletreméltó népművelési munkát végez évek óta munkástovábbképző-tanfolyamok rendezésével. Az idei vizsga e héten lesz. A meglepően eredményes és nagy kultúrjelentőségü akcióról

Márkus Jenő dr.,

a *BESZKÁRT* h. vezérigazgatója, a *Fővárosi Hírlap* munkatársának ezeket mondotta:

— Százhuszonegy hallgató vizsgázik szombaton a *BESZKÁRT* továbbképző-tanfolyamán, amelyet annakidején a *Mérnök- és Építész-Egylet* kezdeményezésére létesített a vállalat.

— A munkástovábbképző-tanfolyam négy tagozatra oszlik: kezdő, haladó és két különleges szaktanfolyamra. A kezdők tanfolyamán számtant, természettant, magyar nyelvtant és helyesírást tanítanak. A tananyag azonban részletesen bővebb, mint az elemi iskolában és körülbelül a polgári iskoláéval azonos. A *haladók* tanfolyamán a számtan már kiterjed a térfogat, a hatvány, a gyök és a logaritmus számítására is, a kamatoskamatra, valamint a mértan különböző ágaira. Természettanban

megtanítják a kalauzokat, kocsivezetőket és egyéb alkalmazottakat a villamosság ismereteire és alaptörvényeire,

az elektromos gépek munkájára stb. A magyar nyelv tanítása viszont a helyes fogalmazásra is kiterjed. *A két különleges tanfolyam* közül az egyiken elektrotechnikát, számtant, kocsiszerkezettant és irodalmi olvasmányokat tanítanak.

— A második különleges szaktanfolyam tulajdonképpen főiskolaszámba megy a BESZKÁRT alkalmazottainál. Itt ipartörténetet, mechanikát, vasútépítési ismereteket és irodalmat tanítanak. Tanítják az ipar fejlődését, *külön fejezetben ismertetik a posta és a vasút történetét és a budapesti közúti vasút történetét.* A mechanikai szeminárium az előző tanfolyamok kiegészítése, itt már tanítják az egy-, két- és háromfázisú áramfejlesztőgépeket, a váltóáram keletkezését, a mótorokat, a transzformátorok müködését stb. A vasútépítési ismeretek előadásai kiterjednek a különböző felépítményi rendszerek ismertetésére, az alapépítményekre, a vágánykapcsolásokra, a vasútépítési tervezésre, helyszíni rajzokra stb. Az irodalmi órák során az előző tanfolyam anyagát kibővítik, többek között a magyar színmü-irodalom és színészet történetét is tanítják.

A *BESZKÁRT* vezetőségét a továbbképzőtanfolyamok rendezéséért különös elismerés illeti, nemcsak, mert alkalmazottai hatalmas táborának kultúrnívóját és szellemi értékét fejleszti, hanem az egyetemes magyar kultúra szempontjából is. Ez a munka egyébként csak egyik ága annak a hatalmas és gyönyörü teljesítménynek, amelyet a *BESZKÁRT* önképzőköre produkált. A tanfolyam előadói *Horváth* Zoltán dr. főtitkár, *Devecis* Mihály műszaki főtanácsos, *Kormányos József* mérnök, *Liptáh* Dezső főmérnök, *Szente* Tibor főmérnök, *Jancsek* Károly mérnök és *Stolte* Lénárt tanár voltak.

Őrszentmiklóson a főváros és az állam közösen folytatják a földgázkutatást

Egymillió pengő befektetéssel három évig tartanak a kutatómunkálatok

A főváros törvényhatósága már évekkel ezelőtt elhatározta, a biztató geológiai szakvélemények alapján, hogy Budapest környékén földgázkutatásokat végeztet. A mélyfúrás, amelyről a *Fővárosi Hirlap* annakidején részletesen beszámolt, a *Földtani Intézet* útmutatásai és irányítása szerint *két év előtt Őrszentmiklós határában megkezdődött és a mult évben komoly eredményeket produkált.* A fúrócsőből nagy erővel óriási mennyiségben ömlött ki a földgáz.

Mielőtt azonban a főváros egy félbenhagyott artézi kút helyén a további mélyfúrást megkezdte volna, a *pénzügyminiszteriumhoz fordult a szükséges koncesszió megszerzése érdekében* A földgáz és olajkutatás ugyanis az egész országra kiterjedően *a kincstár kizárólagos monopóliuma.* A városházán biztosra vették, hogy csupán egyszerű formalitásról van szó, annál nagyobb volt a meglepetés, amikor rövidesen megérkezett a miniszterium válasza, amely a *további földgázkutatást és mélyfúrást megtiltotta azzal, hogy ez nem tartozik a főváros feladatai közé.* A székesfőváros vezetősége ilyen körülmények között a további munkát azonnal beszüntette és a gépeket leszereltette,

A kincstár tilalmát a főváros annál kevésbé értette, mert a kutatás a kincstár érdekeit nem sértette, egyébként *komoly eredmény esetén az egyetlen fogyasztó csak a főváros lehetett volna,* amely főként

a külföldi szénbehozatal csökkentése érdekében szorgalmazta a kutatást.

A kormány másik ellenvetése annakidején az volt, hogy *a főváros környékén nem várható komoly eredmény.* Most, úgy látszik, megváltozott ez a felfogás. Amint a *Fővárosi Hirlap* munkatársa

beavatott helyen

értesült, a Geológiai Tanácsadóbizottság, *Teleky* Pál gróf egyetemi tanár, a világhírű tudós elnöklésével a napokban értekezletet tartott a pénzügyminiszterium bányászati szakosztályában az ország különböző részein folytatott kutatásokról, Az értekezlet *Pap* Károly egyetemi tanár javaslatára egyhangú határozatot hozott, amely

az őrszentmiklósi gázmedence rendszeres feltárását és a gázkutatás folytatását javasolta.

— A mélyfúrások költségeit — mondotta informátorunk — *a pénzügyminiszterium, a földmívelésügyi miniszterium és a főváros* együtt fogják fedezni. A fővárossal a gázkutatásokra vonatkozóan még nem történt megállapodás, de máris valószínű, hogy

a költségekben való részesedés kapcsán a fővárosnak bizonyos feltételei is lesznek.

A főváros ugyanis nem mondhat le szerzett jogairól és azokról a tekintélyes költségekről, amelyeket az előző fúrásokra már kiadott.

Az őrszentmiklósi földgázkutatásokról

Becsey Antal
törvényhatósági bizottsági tag,

aki a kérdésnek egyik legalaposabb ismerője, a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— Az őrszentmiklósi földgázkutatás új fázisáról van tudomásom. Az 1935. évi fővárosi budgetvita alkalmával javaslatomra a közgyülés egyhangúan kimondotta, hogy a kormánynak a fúrások folytatása ellen irányuló elhatározását megfellebbezi és tárgyalásokat kezd az illetékes tényezőkkel arra vonatkozóan: miképpen lehetne a közös munkára kooperációt létesíteni? A tárgyalások tényleg megindultak és a pénzügyminisztérium kijelentette, hogy hajlandó a fővárossal együttműködni. A gázművek legutóbbi választmányi ülésén *Morvay* Endre dr. tanácsnok beszámolt a tárgyalásokról és a kooperáció feltételeiről. E szerint

az állam és a főváros egyenként 150.000—150.000 pengőt bocsájtanak évenkint a gázkutatás folytatására.

A megállapodás egyelőre három évre szól. Ilyenformán közel

egymillió pengő áll a kutatás rendelkezésére.

A főváros részéről az első 150.000 pengőt a jövőévi költségvetésben már biztosítják. Én erősen és változatlanul hiszem, hogy a kutatás eredményes és eredményeiben gazdaságos lesz. Az állam és a főváros között létrejött megállapodás egyébként méltánylása és elismerése a főváros költségén végzett elömunkálatoknak és azok eredményének. A kutatás egyelőre tudomanyos jellegü lesz. A szóbanforgó terület rétegeinek felkutatására számos szondázó fúrást végeznek.

Tovább csökkent a magánháztartásokban a gáz- és villanyáram fogyasztása

A tarifák reformját csak óvatosan lehet végrehajtani

A zárószámadás adatai közül különös figyelem fordul a *világítási üzemek eredményei* felé, amióta állandóan napirenden van az üzemi tarifák módosítása. A gáz és villany egységárainak megváltoztatása ugyanis e nagyüzemek évi eredményeitől is függ, tehát az alapvető számítás azon múlik, hogy *ezek az üzemek megtalálhatják-e reális számításaikat abban az esetben, ha a tarifákat a fogyasztók számára kedvezően megváltoztatják.*

Ebből a szempontból figyelemreméltó

az Elektromos Művek zárószámadása,

amely megállapitja, hogy az árambevételek emelkedéséből a gazdasági helyzet általános javulására következtetni nem lehet. Az árambevételi többlet ugyanis *kizárólag az erőátviteli fogyasztás, tehát nem a háztartási fogyasztás emelkedéséből származik* és így alá van vetve a mindenkori konjunkturának.

A háztartási fogyasztás csökkenése folytatódott és ez súlyosan érinti az Elektromos Műveket.

A fogyasztók száma a mult évben 243.053 volt, a bevételek 41 millió pengőre emelkedtek a multévi 39.8 millióval szemben. A háztartási fogyasztásból eredő bevétel *25.2 millió* volt, míg az előző évben ezen a címen az Elektromos Művek *26.1 millió* pengőt mutattak ki. Nyilvánvaló tehát, hogy a mótorikus fogyasztás hozta a bevételek általános emelkedését, viszont a háztartási tömegfogyasztás további visszaesését megállítani nem lehetett.

A Gázművek 33.6 millió pengőt bevételeztek,

kiadásuk 32.6 millió volt, a tiszta nyereség 928.503 pengő. Feltünő, hogy a Gázgyár az *előző évi 1.5 millió fölösleggel szemben az idén több mint 600.000 pengővel kevesebb fölösleget tudott kimutatni.* A Gázművek is panaszolják, hogy

a fokozatos visszaesése a gázfogyasztásnak még nem állott meg

és hogy nagyobb visszaesés nincs, az *kizárólag az eredményes propagandatevékenységnek köszönhető.* Az elmult évben 88 millió köbméter gázt adtak el, 1.77%-kal kevesebbet, mint az előző évben. A háztartási gázfogyasztás csökkenését többek között azzal is indokolják, hogy

a főváros területén sok az üres lakás, vagyis a perifériákra és a környékre való kiszivárgás következtében a gázfogyasztó lakosság száma kevesebbé vált.

A *kokszforgalom* kielégítő volt, a kátránytermékek forgalma is megfelelően alakult, az ammoniáktermékeket pedig részben külföldre szállították. A benzolgyártó üzem az egész év folyamán kitermelte a megfelelő mennyiségeket.

Ezek az adatok azt mutatják, hogy *a világítási üzemek rentabilitása nem a legkedvezőbb,* aminek magyarázatául feltétlenül megfelel, hogy Budapest közönsége ezen a téren is takarékosságra kényszerül.

Óvatos és fokozatos üzemi tarifamódosításra van szükség,

amely fokozza a fogyasztást, viszont megóvja minden meglepetéstől a fővárosnak ezeket az imponáló nagyméretü vagyonértékeit.

A Gázművek magánfogyasztásának visszaesését figyelemreméltó szempontokkal mérlegelik a városházi intéző körök. Megállapitást nyert ugyanis, hogy bizonyos élelmes vállalkozók

Petrofor, Kronprinz és más elnevezés alatt petroleum háztűzhelyeket adnak el nagy tételekben, ami azután a gázfőzés használatának mellőzésében jut kifejezésre.

Felmerült az a gondolat, hogy *főváros monopóliumának védelme érdekében felterjesztést intéznek a pénzügyminiszterhez, amelyben a petroleumfőzők külön megadóztatására kérnek engedélyt.*

Erőteljes készülődés a beruházóprogram azonnali megindítására

A városházi ügyosztályok közül pillanatnyilag az út- és csatornaépitési ügyosztály szorgoskodik leginkább a reája háruló közmunkák előkészitésén. Az ügyosztály mérnökei és a jogi alosztály tisztviselői *a különböző versenytárgyalási kiirások technikai és formai feltételeit sorakoztatják fel,* hogy mire a nagy beruházások ideje elérkezik, teljesen készen álljon minden a munkálatok haladéktalan elkezdésére.

Az ügyosztály munkásságáról kérdést intéztünk

Király Kálmán
tanácsnokhoz,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Mindent előkészitünk, hogy a munkálatok kiadása körül késedelem ne történjen, mert végre akarjuk hajtani a polgármester úrnak azt a határozott utasitását, hogy *a közmunkák megindítása ma a legsürgősebb feladat.* Az ügyosztályra nagy kötelezettség hárul a beruházási program keretében, amelynek legnagyobb tétele az út- és csatornaépitések keretébe sorakozik. A 21 milliós beruházási kölcsönből tudvalevőleg 5 millió jut a Margit-hídra, az ilymódon fennmaradó 16 millió 50 százaléka, vagyis

8 millió pengő az ügyosztályi intézkedések keretébe tartozik.

A beruházási programból már folynak munkálatok: a *Tabán ideiglenes rendezése* már a felveendő kölcsön fedezésére készül és a nagykiterjedésü terepen naponta 600 munkás dolgozik. Folytatjuk a *balatoni müút* kiépitését, amelynek érdekében újabban további útszakaszt adtunk vállalatba. Előkészületben van *az angyalföldi szivattyútelep épitése,* amelynek tervei teljesen készen várják a kivitelt. Ugyancsak komoly munkát ad a *Hungária-körúti főgyüjtőcsatorna* megvalósitása, ami a beruházások egyik lényeges tételét jelenti.

A munkálatok menetéről állandóan referálunk a polgármester úrnak,

aki személyesen ellenőrzi az ütemet és az előhaladás minden fázisáról teljesen áttekinthető képpel rendelkezik.

Tudvalevő, hogy a beruházási program egyes részleteit a közgyülés határozat formájában lerögzitette, vannak azonban olyan pontok, amelyek *még nem foglalkoztatták a törvényhatósági bizottságot.* A polgármesterválasztás és általában az alakulás befejezése után valószinüleg *július elején* a közgyülés dönt a beruházások összes tételeiről.

Az elegáns világ fogasa
egyedárusitója
DIOSY JÁNOS
Budapest, VII., Rákóczi-út 24.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
fa- és acélredőny,
lakatosáru, napellenző
és fémportál gyárimányai
anyagban és minőségben elsőrendüek
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 5. Tel.: 32-3-76, 45-9-86

FOLYTATÁS A HARMADIK OLDALRÓL

Ez a párt új érát teremt

Bárczy István a következő beszéddel üdvözölte az értekezletre visszatért *Zsitvay* Tibor elnököt:

— Nagyméltóságú elnök úr! Kívánságodra a törvényhatósági bizottsági csoport tagjai

egyhangú lelkesedéssel, teljes bizalommal és nagy szeretettel kérnek arra, hogy az elnöki tisztet továbbra is elvállalni méltóztass.

Mindnyájan meg vagyunk győződve arról, hogy úgyszólván gondviselésszerű előrelátással rendelkeztek azok, akik téged erre a tisztre annakidején felkértek, mert *a bekövetkezett események igazolták azt, hogy senkisem lett volna annyira képes ezt a nehéz feladatot ellátni, mintahogy te elláttad azt kezdettől fogva.* Nemcsak az előzetes szervezésnél, hanem a választások vezetésénél és annál a programnál fogva, amelyet te a becsületes magyar szíveddel és a főváros iránt való szeretetteddel előadtál, s amelyben egészen világosan megjelölted valamennyiünk egyöntetű érzése szerint azt az irányt, amelyben haladnunk kell, *egyhangú szeretettel kérünk, hogy ennek a programnak alapján vállald el ezt a tisztséget valamennyiünk, különösen a székesfőváros érdekében.*

Zsitvay Tibor meghatva a lelkes üdvözléstől a következőket mondotta:

— Tisztelt Barátaim! Hálásan köszönöm bizalmatok megnyilvánulását. Remélem, hogy

együttműködésünk a fővárosra nézve termékeny és hasznos lesz.

Kérem, hogy *amig a miniszterelnök úr és e párt megtisztelő bizalmát bírom* és amíg pártprogrammunkat, ideáljainkat és a reálprogrammot szolgálhatom, hogy abból semmit feláldozni nem kell, *addig az időpontig minden erőmet megfeszítve szolgálni fogom szeretett fővárosunkat, az ország szívét, amelyről a miniszterelnök úr oly szépen mondotta, hogy csak szeretettel lehet meghódítani.* Kell, hogy ez a munka a miniszterelnök úr intenciója szerint tovább folytatódjék,

nem azért, hogy hatalmunk növekedjék, hanem azért, hogy a béke és a szeretet növekedjék

és hogy *munkánk áldásthozó gyümölcsei megérlelődjenek a köz javára.* Meg vagyok győződve arról, hogy

ez a párt új érát fog teremteni a fővárosban,

mert kizárólag a köz érdekét fogja szolgálni és így *sokkal több eredményt tud majd felmutatni, mint a korábbi pártharcok korszaka,* amely a főváros bizonyos időszakaiban fennállott. Nagyon hálás vagyok bizalmatokért és igérem azt, hogy arra érdemes leszek. (Éljenzés és taps.)

Beszéde további során kijelentette, hogy

még a törvényhatósági közgyülés összehívása előtt a párt megnevezi delegátusait az egyes szakbizottságokba.

A kérdéshez hozzászólt *Kertész* Elemér, aki *a szakembereknek szükséges mivoltát hangoztatta a szakbizottságokban.* Végül *Zsitvay* Tibor kilátásba helyezte, hogy *a szervezet tagjai intenziv klubéletet fognak folytatni,* majd zárószavaival *az alakuló közgyülés igen bizakodó és lelkes hangulatban végetért.*

Szendy, Liber és Lamotte személyében tökéletes az egyetértés a két nagy párt között

Elhatározásaikban a „jobboldali paritás" elve fog érvényesülni

A klubteremből kitóduló bizottsági tagok előtt a *Fővárosi Hirlap* munkatársa szóvátette *Wolff* Károlynak azt a beszédét, amelyet *Wolff* vasárnap este a *Keresztény Községi Párt* XII. kerületének szervezetében egy ünnepi vacsorán mondott. Mint ismeretes, *Wolff* Károly kijelentette, hogy az ő pártja szívesen kooperál a *Nemzeti Egység Pártjával,* hozzátette azonban azt is, hogy *a főtisztviselők megválasztásánál a keresztény párt akarata fog érvényesülni.* Miután ez a mondat félreértésre adhatott volna alkalmat,

a Fővárosi Hírlap munkatársa főleg erre a mondatra vonatkozólag intézett kérdést a bizottsági tagokhoz.

A *legelőkelőbb* nemzeti egységespárti *várospolitikusok* körülbelül a következőkben foglalták össze véleményüket:

— *Zsitvay* Tibor mai beszédében

pontosan megjelölte a nagy jobboldali front kialakulását és a két nagy párt közt való kooperáció lehetőségét.

E tekintetben tehát *Wolff Károllyal tökéletesen egyetértünk.* De egyetértünk kritikus mondatával is, mert hiszen

a főtisztviselők megválasztása tekintetében valóban érvényesül az ő pártjának akarata, csak azt nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy ez az akarat azonos a Nemzeti Egység Pártjának akaratával is.

— Azt hisszük, *a közvéleményt nem éri meglepetésként* az a közlésünk, amely szerint

Szendy Károly polgármesterségében, továbbá Liber Endre és Lamotte Károly alpolgármesterségében mindkét vezető párt részéről tökéletes és teljes az egyetértés.

Mindezen túl nem szabad figyelmen kívül hagyni azt, hogy néhány napon belül *megtörténnek az érdekképviseleti tagválasztások.* Ez pontosan

a polgármesterválasztó közgyülés és a következő közgyülés közt fog megtörténni.

Ekkor, amint ez ma már világos, a két párt úgyszólván teljesen egyforma erőt fog reprezentálni, következésképp

elhatározásaiban a „fity-fifty" elve fog érvényesülni,

a jobboldali paritás elve: *egyik akarata pontosan olyan intenziven érvényesül, mint a másiké.* Hogy végül a törvényhatóságnak lesz-e módjában a nyári szünet előtt lényeges munkát végezni, az teljesen bizonytalan, tekintve azt, hogy *nem lehet még tudni, mikor kezdődik a szünet.* Egyelőre csak az bizonyos, hogy tanácsi határozat értelmében *a főtisztviselők, tehát a polgármester, az alpolgármesterek és tanácsnokok, július 12-ike előtt nem kezdhetik meg szabadságukat.*

Kik jöttek be a főváros parlamentjébe a többszörös mandátumok listáin

Mint ismeretes, a többszörös mandátumok sorsa mind a legutóbbi időkig nem volt eldöntve, így tehát *a bizottsági tagok végleges listája is csak kombináció volt.* Kedden végre ez is tisztázódott és információnk szerint *a következő behelyettesítések történtek:*

Gömbös Gyula miniszterelnök és *Bornemisza* Géza kereskedelemügyi miniszter helyett *Somogyi* Béla és *Pályi* Gyula került a város parlamentjébe.

Zsitvay Tibor a IV. kerületi mandátumát tartotta meg

a többiről lemondott, ilymódon tehát helyére a II. kerületben *Terbócz* Imre, a III. kerületben *Andréka* Károly, illetve, miután *Andréka* örökös tag, tehát ő is lemondott, végül is *Orova* Zsigmond került. Az V. kerületben *Zsitvay* Tibor helyére *Dési* Géza, a VII. kerületben *Sárkány* Ferenc, végül a XIII. kerületben *Hegedüs* Bertalan került.

Ugyancsak

rengeteg helyet biztosított Usetty Béla,

aki szintén *örökös tag* lévén, *valamennyi mandátumáról lemondott. Usetty* Béla helyére a VIII. kerületben vitéz *Hajnóczy* Béla, a IX. kerületben *Wellisch* Andor, a X. kerületben *Halter* Károly, végül a XIV. kerületben *Kertész* Elemér került.

Bessenyey Zénó megtartja XIII. kerületi mandátumát, ellenben lemondott a VII. kerületben nyert mandátumáról, amelyet ilymódon, *Deményi* Aladár nyert el.

A többi megválasztott bizottsági tag névsorát egyébként a *Fővárosi Hirlap* a választást követő napon, mint emlékezetes, *elsőnek közölte teljes egészében, a megválasztottak arcképével és rövid életrajzával.*

Nincs reverzális — jelenti ki Ilovszky János a Fővárosi Hirlapban

A keddi nap szenzációja egyébként *Ilovszky* Jánosnak, a *Baross Szövetség* illusztris elnökének, a *Nemzeti Egység Pártjába való belépése volt.* A levelek, amelyekben *Ilovszky* a Wolff-pártból való kilépését és a *NEP*-be való belépését bejelenti, *már ismeretesek.* Amikor az alakuló közgyülés végetért,

a Fővárosi Hirlap munkatársa a közgyülési teremből mosolyogva távozó Ilovszky Jánoshoz csatlakozott,

akit megkért, hogy *válaszoljon az egyik esti lapnak éppen ebben az ügyben megjelent ama közlésére,*

amely szerint őt reverzális köti

a *Wolff*-párthoz.

ILOVSZKY JANOS

a *Fővárosi Hírlapban* a következőkben válaszolt az esti lap cikkére:

A Nemzeti Egység Pártjához intézett belépőlevelemben hangsúlyoztam, hogy

országos politikai vonatkozásban már régebben a Nemzeti Egység Pártjához tartozom.

Gömbös Gyula őexcellenciájához igen meleg kapcsolat és őszinte tisztelet fűz. És úgy érzem, hogy *ma minden nemzeti alapon gondolkozó polgárnak kötelessége elősegiteni a kormány nagyvonalú és céltudatos munkáját,* amellyel a mai nehéz és súlyos viszonyok között a kivezető utat akarja megteremteni. Az egyik esti lap szerdai számának

az a közlése, hogy én akár a NEP-nek, a választás idején, akár a Keresztény Községi Pártnak az örökös tagsággal kapcsolatban reverzálist adtam volna, teljesen téves, mert ha ez így lett volna, akkor szabadságom föllött nem rendelkezhetnék.

— A *Nemzeti Egység Pártjába* való várospolitikai belépésem *véget vet annak a fonáksságnak, amelyet különösen a legutóbbi országgyülési választások óta éreztem.* Ezt a tiszta helyzetet meg kell teremtenem és így

nem érhet gáncs semmilyen oldalról, hogy pártköteléki bizonytalanság állana politikai ténykedésem mögött.

Elvi felfogásom természetesen változatlan, *célkitüzéseim egy jottányit sem változtak* és legfőbb törekvésem az marad, hogy *az ipar és kereskedelem érdekeit ugyanazokon a vágányokon szolgáljam, mint amelyeken eddig is haladtam.*

Vidám hajókirándulás

A pártban egyébként a késő esti órákban még mindig igen vidám volt a hangulat, mert most beszélték meg azokat az apró részleteket, amelyek *a csütörtöki pompásnak igérkező viziünnepségre vonatkoznak.* Ezen a napon 8—12-ig sétahajózás lesz a Dunán és ennek a vizi gardenpartinak házigazdái a most megválasztott törvényhatósági bizottsági tagok lesznek. Már eleve gondoskodtak a vidámságról, lesz kabaré, lesz zene és előreláthatóan emelkedett hangulat. A meghívottak azok a kitűnő budapesti polgárok és hölgyek, akik önzetlen munkájukkal elősegítették a NEP fővárosi választási győzelmét.

FÜRDŐKÁDAK, CSÖVEK
Hasenörl, Csengery-u. 53.

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKÉSZITŐ
Gáz-, viz- és gőzarmaturák
BUDAPEST VII., AKÁCFA-U. 61. TELEFON: 40-6-44

VADÁSZ GYULA
mozaiklapgyára és pitési anyagtelepe
Budapest, II., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon 62-9-06.

Breitner Bernát
Jégszekrények és Hűtőkészülékek Gyára
Gyár, raktár és iroda: Budapest, VI., Király ucca 36
Alapittatott 1876

LEDNICZKY VEJE
HODOS ANDOR
LAKATOSIPARI ÉS REDŐNYGYÁRTÓ-ÜZEME
BUDAPEST, IX., TOMPA-UTCA 32. TEL.: 39-9-36.

KIRCHLECHNER
kertépitő
Budapest, II., Julia-utca 2. (Budakeszi-ut sarok)
Kertépitő iroda telefonja 55—8—53 szám

Gazdasági Értesítő

Felmentette a bíróság a cikkírót, aki a Fővárosi Hirlapban

leleplezte a pékipartestület és a pékkartel titkos összefüggéseit

Annak a közéleti harcnak, amelyet a *Fővárosi Hirlap* évtizedek óta folytat mindennemü visszásság, visszaélés és a köz érdekét sértő bárminemü megnyilatkozással szemben, egyik nem szokatlan, de jelentős etapja volt az a bírósági tárgyalás, amely szombaton délelőtt zajlott le a budapesti tüntetőtörvényszék *Schadl*-tanácsa előtt. A nagy érdeklődéssel kisért sajtópör keretén belül

ismét a pék-kartel foglalkoztatta a bíróságot.

Ezúttal azonban a pékipartestület szerepelt főmagánvádlóként, a vádlott pedig *Hajnal* Andor volt, aki ez év januárjában

éles támadást intézett a Fővárosi Hirlap hasábjain a pékipartestület vezetői ellen.

Cikkében szóvátette, hogy *az ipartestület több vezetője áll egyúttal a pék-kartel élén.*

„Rendőri beavatkozás és büntetőbirósági tárgyalás adatai tárták elő azt a texasi módszert — hangzott a *Fővárosi Hirlap* cikke —, amelyet a pékkartel alkalmazott és amikor a közvélemény éles felzúdulása a magasba csapott:

jött a kereskedelmi miniszter, aki ezt a kartel-banditizmust sürgős kivégzésre ítélte.”

Cikke további során megállapítja, hogy „a miniszter rendeletére *a polgármester rövid határidőt tűzött ki az összeférhetetlenség likvidálására, a közvélemény azonban újabb híreket nem kapott*”. „A legnagyobb felháborodással kell tudomásul venni a pékipartestületnek és a pékkartelnek ezt a szabotázsát — úgymond a cikk —, ami *kifejezetten a kormányzati és városi hatóságok ellen irányul.*

Ruzicska Ede ipartestületi elnök és társai érthetetlenül túlzott hatalmat képzelnek maguknak és, úgy látszik, fütyülnek minden törvényes intézkedésre,

ami végeredményben a péktermékek drágításának megakadályozására irányul. *Nem tartjuk helyesnek, hogy a hatóságok eddig is elnézést tanusitottak a pékek árdrágító sövetkezésével szemben,* mert a fogyasztók milliói a leghatározottabban követelik a rendelkezések érvényesítését. A pékiparosok magatartása

olyan destruktív félretolása a tekintélytiszteletnek, amely a legsúlyosabb büntetést provokálja.”

A pékipartestület *Dóczy* Sámuel dr. útján rágalmazási pert inditott a cikk szerzője, *Hajnal* Andor ellen, akit a bíróságon *Faragó* Andor dr. ügyvéd védett. *Hajnal* kijelentette, hogy

igazat írt és kérte, hogy a bíróság rendelje el a bizonyítást.

Faragó Andor dr. terjesztette elő ezután a bizonyitási indítványt, amely szerint

az összeférhetetlenség esete még ma is fennál

és kérte, hogy a bíróság ez ügyben hallgasson ki tanukat. *Felkay* Ferenc székesfővárosi tanácsnok, tanu előadta, hogy a hivatalos titoktartás alól *nincs felmentve.* Annakidején *a kereskedelmi miniszter és a polgármester utasitása alapján járt el ebben az ügyben,* de amíg a felmentést meg nem kapja a titoktartás alól, addig *nem tehet tanuvallomást.*

A következő tanu *Ruzicska* Ede pékmester,. *Schadl* tanácselnök kérdéseire válaszolva elmondta, hogy *kisebb tisztviselők és gépirónők összeférhetetlenségét tényleg megszüntették* és csak egyik állásukban engedték őket dolgozni. Ekkor aztán

a tárgyalóterem legnagyobb meglepetésére Ruzicska kijelentette, hogy ő nemcsak az ipartestület elnöke, hanem a pék-kartelé is, de ez utóbbi minőségét a kereskedelmi minisztériumban tudomásul vették.

Dóczy Sámuel szigorú büntetést kért, míg *Faragó* Andor szerint

a bizonyítás tökéletesen sikerült,

tehát *felmentést kért.*

— Kiderült a mai tárgyaláson — mondta *Faragó* dr. —, hogy

a pékipartestület elnöke ugyanaz a személy, aki a pék-kartelnek is vezetője.

Ez teljes mértékben *összeférhetetlen,* mert hiszen

a pékipartestület elnökének ellenőriznie kellett volna azokat a machinációkat, amelyek többek között a kispesti erőszakosságokra vezettek,

de, *mint a kartel elnöke nem tartotta szükségesnek, hogy a kispesti dolgokat lefujja.*

Az inkriminált cikkben nem az a fontos, amit a sértettek inkriminálnak, hanem az, amiről hallgatnak.

Súlyos vádakkal illeti ebben a cikkben a vádlott a pékkartelt és a pékipartestületet, *de ezek miatt a kitételek miatt nem emeltek ellene vádat. Felmentést kérek.*

A bíróság rövid tanácskozás után kihirdette az ítéletét, amelyben

felmenti a vádlottat azzal a megokolással, hogy a valóság bizonyítása teljes mértékben sikerült.

Ha igaz az, amit *Ruzicska* tanu mondott és a kereskedelmi minisztérium engedélyezte az ő kartelelnöki szerepét, erről a vádlott nem tudhatott és *cikkét jóhiszemeün irta meg.*

Az ítélet ellen a sértettek felebbezést jelentettek be.

ANTONIA
MALÁTA
KÁVÉ
1 kiló 40 fillér
EGYEDÁRUSITÓ
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Tervezet a gazdaadósságok rendezésére és a pénzforgalom növelésére

Gundel Károly érdekes javaslata szakkörökben komoly feltünést keltett

Az elmult napokban rendkívül érdekes beadvány került az illetékes szervek elé *a gazdaadósságok rendezéséről és a pénzforgalomnak inflációmentes emeléséről.* Az alapos szaktudásra és a gazdasági élet ismeretére való tanulmány szerzője *Gundel* Károly, Budapest méltán legjobb nevü vendéglőse, aki a maga elgondolásait az ország nemzetgazdaságának javára és ezzel együtt az idegenforgalom emelésére kívánja gyümölcsöztetni. A *zálogbankjegy* megvalósításánál *Gundel* Károly a következő feltünést keltő tervet készitette:

— Attól az igyekezettől vezettetve, hogy pangó gazdasági viszonyainkon — melyek apró és gyorsan javuló javuláshullámoktól eltekintve évek óta állandó hanyatlás vonalát mutatják — némileg lendítsünk, a következő tervezetet ajánlom megfontolásra. A cél egyrészt *a gazdaadósságok rendezésének* előbbrevitele, másrészt a *bankjegyforgalomnak inflációmentes emelése.* Elgondolásom a következő: Bocsásson ki az állam vagy az általa megbízott pénzintézet (Nemzeti Bank) 500—1000 P értékü (nagycímletü) zálogbankjegyeket s ezek kibocsátásával

konvertálja azon gazdáknak a tartozásait, akiknek eladósodottsága a szanálást lehetővé és indokolttá teszi.

A kisebb összegü és nagyobb számú hitelezők helyébe: egy hitelező, maga az állam, illetve a kibocsátással megbizott pénzintézet lép, elsőhelyen való, a birtok jelenlegi — viszonylag alacsony — értékének, cca 50%-a erejéig terjedő *illetékmentes betáblázással,* mely betáblázás a kibocsátandó zálogbankjegyek 200%-os fedezetét képezi. Miután a hitelező nem tőkét nyujt, csak mintegy kezességet vállal zálogbankjegy kibocsátásával, mely lényegében tulajdonképpen az adósnak

az állam garanciájával ellátott váltója

és amely ilyformán közforgalom tárgyát képezheti, kockázatmentes lévén a névtelen forgató szempontjából, — ez a tranzakció lehetővé teszi a gazdák adósságának a kamattehertől való megszabadítását és igy a törlesztést még a jelenlegi súlyos gazdasági helyzet mellett is. A gazdaadós tartozása után évi 6%-ot fizetne, melyből 2% a kibocsátó intézetet illetné meg kezelési költség és a csekély kockázat ellenében, míg 4% a törlesztésre esne olykép, hogy a zálogbankjegyek összességének *4%-a évente bevonatnék és vagy újabb szanálások céljára lenne fordítható, vagy pedig megsemmisittetne.* Ez utóbbi esetben 25 esztendő alatt a zálogbankjegyek intézménye megszünne, de biztosan remélhető, hogy a viszonyok bármilyen lassú javulása esetén is akkorára *feleslegessé* is válna és

a forgalomból való fokozatos elvonás

egyéb természetes úton lesz pótolható. E zálogbankjegy érvénye csak a belföldi forgalomra korlátoztatnék.

— A bankjegyszaporítás ellenzőinek legerősebb és legigazibb érve, hogy infláció esetén az infláció fokozásának korlát nem szabható, mert *a kibocsátott bankjegyeknek nincsen fedezetük,* ez esetben elesik, mert a korlátot a hitelre képes és érdemes földbirtokok területe, értéke és rentabilitása állitja fel, míg

a fedezetet e szigorú határvonalig a földbirtokokra való bekebelezés nyujtja.

A pénzforgalom elégtelenségéről nem kell vitatkozni. Lehetetlen 350 millió körül mozgó bankjegyforgalommal évi kb. 1500 milliót állami és kommunális buget-tömeget kielégiteni úgy, hogy ezenfelül a gazdasági élet normális vérkeringésére is elegendő bankjegymennyiség álljon rendelkezésére. Ennek szomorú következménye

az inflációs és deflációs jelenségek ölelkezése,

mely beteges viszony lehetetlen s régente elképzelhetetlen helyzeteket és viszonylatokat teremt és egész közgazdasági életünket súlyosan beteggé teszi.

Pénzügyi és gazdasági körökben rendkívül érdekesnek tartják *Gundel* Károly gondolatainak a gyakorlati életbe való átültetését és kedvezően ítélik meg a várható lehetőségeket. A téma mindenesetre olyan, hogy komoly megvitatásra alkalmas és úgy véljük, hogy a *Fővárosi Hirlap* jó szolgálatot tesz az ügynek, amikor *készséggel felajánlja hasábjait a szakszerü hozzászólások ismertetésére.*

A Magyar—Francia Biztositó július 22-én tartja évi rendes közgyülését. Ez az előkelő és tekintélyes biztositó társaság, amely a súlyos gazdasági viszonyok között is terjesztője a biztositási eszmének, kitünő eredménnyel zárta üzletévét, növelte állományait, megfelelően duzzasztotta tartalékait és valószinü, hogy *a folyó üzletévben még a mostaninál is sikeresebb eredményt fog kimutatni.* A Magyar—Francia Biztositó a piacon olyan különleges márkát jelent, hogy a felek a legnagyobb megelégedéssel nyilatkoznak *a társaság előzékeny eljárásáról és arról, hogy az újitások, valamint a közönség érdekében álló reformok mennyire közkedveltté váltak.* A kitünő ügyvezetés *Kende* Artúr dr. vezérigazgató, *Balabán* György ügyvezető igazgató és az irányitásuk alatt müködő kitünő vezérkar érdeme, mert komolyan, szolidan és mindig a polgári haszonhoz igazodva bonyolitják le a kiterjedt ügyleteiket. Az intézet biztositási kötvényekre nyujtott és jelzálogkölcsönök állománya *3.1 millió* pengő, az életágazat díjtartalékai meghaladják a *7.3 millió* pengőt. Az elemi osztály nyeresége *63.900 ezer* pengő volt. A közgyülés napirendjén igazgatósági, felügyelőbizottsági és választmányi tagok választása is szerepel.

Bud János a Gyapjúmosó Rt. új elnöke. Az *Első Magyar Gyapjúmosó- és Finomposztógyár* 66. évi rendes közgyülése elé terjesztett 1934. évi mérleg 250.796 pengő leírása után, 61.266 pengő tiszta nyereséggel zárul. A közgyülés elhatározta, hogy a mult évről áthozott nyereséggel együtt — az alapszabály szerinti levonások után fennmaradó — 114.415 pengő jövő évi számlára vitessék át. Az igazgatóságba a közgyülés a következő új tagokat választotta: *Bud* János dr. ny. miniszter, *Fejér* Ottó dr. ny. államtitkár és *Beöthy* Andor dr. ny. miniszteri tanácsost. A megtartott igazgatósági ülésen a vállalat elnökévé *Bud* János dr. ny. minisztert választották meg.

A Pamutipar osztaléka 4 pengő. A *Magyar Pamutipar Rt.* igazgatósága e hó 13-án tartott ülésén elhatározta, hogy a közgyülésnek javasolni fogja a megfelelő leírások után megállapított 398.346.54 pengő nyereségből részvényenként *4 pengő osztaléknak* 1935 július 6-tól kezdve való kifizetését. A szelvények a *Magyar Általános Hitelbank* pénztáránál kerülnek beváltásra.

Magyar Ruggyantaárugyár Részvénytársaság. A közgyülés az 1934. üzletévre *2 pengő osztalék kifizetését határozta el.* A 9. számú szelvények június hó 17-től kezdve a társaság pénztáránál és az Oesterreichsche Creditanstalt — Wiener Bankverein budapesti főpénztáránál válthatók be.

MODERN három és négyszobás lakások
kiadók központi fütés és melegvízszolgáltatással — vagy anélkül.
Bővebbet: Palatinus építő és ingatlanforgalmi r. t. V. kerület, Rudolf-tér 6.
Telefon: 12-1-45, 12-3-85

Krausz Ferenc
bronzöntő Budapest, VI., Babér-utca 80.
Telefon: 932—26

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

Kreisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

Szegedy Béla Jenő
okl. gépészmérnök, kövezőmester
út-, vasút-, beton- és mélyépítővállalkozó
Budapest, I., Alkotás-u. 18. II. 1. Tel.: 52-8-52.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., Baross-utca 77. sz. Telefon: 33-5-42

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47.
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 870—43.

WAHL-FERENC lakatos mester
VAS ÉS FÉMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII. Víg-u'ca 39. Telefon: 316-45

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

Események

Fővárosi Hirlap
Előfizetési ára:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Megállapították az új repülőtér területének nagyságát. Hétfőn délelőtt a kereskedelmi minisztérium, a Légügyi Hivatal és a főváros kiküldötteinek részvételével újabb szemle volt azon a területen, amelyet a légikikötő számára a különböző hatóságok egyöntetűen kiszemeltek. A szemlén a Légügyi Hivatal bejelentette, hogy az új légikikötőnek egy négyzetkilométer területre lesz szüksége. A szükséges területek megszerzésére irányuló kisajátítási eljárás egyébként, mint a *Fővárosi Hirlap* munkatársa beavatott helyen értesült, már megindult és a szóbanforgó területekre *a kisajátítási jogot telekkönyvileg bekebelezték.* Az új légikikötő mielőbbi megvalósítását minden hatóság, a repülőtársaságok és az idegenforgalmi érdekeltségek egyformán sürgetik. *Szendy* Károly polgármester illetékes helyen bejelentette a főváros legteljesebb készségét a légikikötő létesítéséhez. A fontos kérdés az új törvényhatósági bizottság egyik legelső közgyülésén napirendre kerül és valószínüleg a főváros gondoskodik a szükséges terület megszerzéséről. A beavatottak szerint már az összel megkezdik a különféle munkálatokat, elsősorban a talaj egyengetését.

Atszervezik és összpontosítják az egész számvevőséget. A közeli hetekben, a törvényhatóság nyári szünete alatt hozzáfognak a városházán azoknak az átalakításoknak a végrehajtásához, amelyek segítségével a mai túlzsúfoltságot enyhíteni akarják. A központi városháza Városház-utcai szárnyának egész harmadik emeletét átépítik, úgyhogy a mai előszobasor falainak áttörésével új középfolyosót létesítenek és a régi folyosót átalakítják világos, szellős hivatali szobákká. Az építkezés befejezése után az egész számvevőséget átcsoportosítják. A tizennégy különféle alosztály, a műszaki számvevőség, a hitelnyilvántartó, a tanügyi számvevőség ma szétszórtan, egymástól távol működik a hatalmas épülettömb különböző részein. Most az egész számvevőség a III. emeletre kerül, amelyet a II. emelet templomtraktusával kiegészítik. Az őszre várják a számvevőségnél esedékes személyi változásokat is. Nyugalomba vonul többek között *Klazer* Kálmán helyettes főszámvavő, akinek utóda minden valószínüség szerint *Grosszmann* Béla számvevőségi főtanácsos lesz. Most tölti be a korhatárt és a szolgálati időt *Szemes* Ferenc főszámtanácsos, a számszék helyettes vezetője is, akinek utódául *Gabora* Ferenc főszámtanácsost emlegetik.

A tabáni új plébános beiktatása. Az elmúlt vasárnap iktatták be ünnepies formák között a Tabán új plébánosát, *Tille* Gyula dr.-t. A beiktatást *Molnár* László pápai kamarás, budai esperes végezte.

Bódy Tivadar szobra. A Svábhegyi Egyesület elhatározta, hogy egykori nagynevü elnökének, *Bódy* Tivadar ny. polgármesternek szobrot emel, hogy ezzel is kiemelje háláját a svábhegyi érdekek sikeres előmozditásáért. A szobrot ünnepélyes keretek között a fogaskerekü végállomása előtti téren fogják a közeljövőben felállítani.

Előljáró-helyettesi megbízás. A polgármester *Laczó* Viktor dr. tanácsjegyzőt *Unger* Béla tanácsnok-előljáró és *Michál* Jenő főjegyző nyári szabadsága idejére a VIII. ker. helyettes előljárói teendőinek ellátásával megbizta.

Az Ibusz Sporklub július 4—7-én rendezi az óbudai rakparton lévő sporttelepén *a Magyar sajtó Lawn-tennisz-versenyt.* A verseny iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

Június 27-én délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

A „Rózsadomb és Vidéke Egyesület" rendes közgyülését szombat este tartotta meg *Harrer* Ferenc felsőházi tag, ny. polgármester elnöklésével. A közgyülésen *József Ferenc* dr. kir. herceg, az egyesület fővédője és *Bárczy* István dr. ny. igazságügyminiszter, volt főpolgármester, az egyesület örökös díszelnöke is részvettek. Az elnöki megnyitó után *Nádas* Béla dr. ügyész-főtitkár számolt be részletesen az egyesület mult évi működéséről. A közgyülés köszönetet szavazott az elnökségnek és a főtitkárnak az eredményes működésért, majd *Hoffmann* Károly pénztáros jelentésének elfogadása után kiegészitette a választmányt. A közgyülést *Germanus* Gyula dr. egyetemi tanár érdekes előadása követte: „A mohamedánvilág és a rózsadombi Gülbaba" címmel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

Fülöp Dezső
épitőmester
Budapest, VII, Aréna-út 11
Telefon: 35—5—84

Macskásy Árpád
okl. gépészmérnök, műszaki vállalata, tervez, szerel és szállit vízvezetéki, csatornázási és gázberendezéseket, szivattyútelepeket, mindennemü központi fütést, kazánházi- és szellőzőberendezéseket.
Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. Telefon: 27-6-70.

„SANIT F" habarcs- és beton vízhatlanit
Gyártja **Posnansky és Strelitz R. T.**
aszfalt-, fedéllemez- és kátránvegyitermék-gyár
Központi iroda **Budapest, V., Sólyom-utca 13.**
Telefon: 22-8-9, 78 2-85

Parkett- és padlózati vállalat
STERNER G.
Budapest V., Hold-utca 25. Tel.: 105—59

Weiss János, Budapest
Iroda: II., Iskola-u. 47. Műhely: Csalogány-u. 8b
Telefon 51—2—55.
Tervez és készit: Központi fütés, gőzmosodák, gőzkonyhák, vízművek, vízvezeték, gázvezeték, fürdőberendezések, csatornázás és szellőző berendezéseket.

Ballai János központi fütés,
vízvezeték, csatornázás, szivattyutelepek és egészségügyi berendezések
Budapest, IV., Reáltanoda-utca 4. Telefon: 85-2-98

SZŐNYI IMRE koszorús órásmester
V., Csengery-utca 7. Tel.: 44-5-42.
Több fővárosi és állami intézet órása és szállitója

ÜVEGCENTRUM
TAKÁCS IMRE TÁBLAÜVEG-SZAKÜZLET
BUDAPEST, II., ZSIGMOND-UTCA 24. SZ.
SÜRGÖNYCIM: ÜVEGCENTRUM. TELEFON: 666—00.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és millimétermenettel raktáron. Saját gyártmányu präcisiós csavarok.

EREDETI ANGOL
TIMKEN-CSAPÁGYAK
DEÁK BÉLA VI., JÓKAI-TÉR 2. Telefon: 15—1—98

Coradlic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

A LEGKEDVESEBB PESTI HELY AZ
ANGOL PARK
Uj tarka élet és nagy meglepetések. A nyár művészi életének szenzációi. Minden csütörtökön hazai és nemzetközi művészekkel nagy elite-esték. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenyei. A Budapesti Szimfónikus zenekar koncertjei. Berkes Béla 50 tagú cigányzenekarával és kedvenc művészekkel nagy magyar esték. The Great Melody Band monstre jazz tarka műsorai. Katonazene a rendőrzenekarral. Gyermekdélutánok. A ma emberének szórakozóhelye!

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 június 26. — 26. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Egységes jobboldal

Budapest székesfőváros parlamentjének nagy hete van. Az új törvényhatósági bizottság összeülése, bemutatkozása mellett ez a hét adja meg a főváros új vezetőségét, amely a csalhatatlannak látszó jelek szerint a régi lesz. Amily örvendetes az, hogy a régi, tapasztalt, a főváros életét, adminisztrációját tökéletesen ismerő várospolitikusok mellett számos friss erő kapott helyet a közgyűlésben, ép olyan megnyugtató, hogy az új törvényhatósági bizottság bizalommal van azzal a főtisztviselői karral szemben, amely a multban is tökéletes odaadással, lelkesedéssel, tudással és tehetséggel szolgálta Budapest népét.

Az új közgyűlés összeülése ünnepi esemény, mert új korszak megnyílását jelzi a magyar főváros életében. Az új korszak mélyebb gyökereket ver a keresztény világnézetbe, mint valaha és nemzetibb, a magyar sorsközösséget erőteljesebben átérző lesz, mint bármikor volt; pedig a budapesti városháza a vörös rablókaland leverése óta hűségesen őrködött minden forradalmi, felforgató és erkölcsökben labilis irányzat betörésével szemben. Most azonban hatalmas, kompakt többség veszi kezébe az uralmat. Büszke önérzettel töltheti el Budapest sokszor megvádolt és bizalmatlanul fogadott polgárságát, hogy a keresztény erkölcs és a nemzeti megújhódás alapján történt nagy politikai megállapodás éppen a magyar főváros községi politikáján keresztül fog átmenni az ország vérkeringésébe. Budapest számára azonban legfőbb értéke annak a természetszerű megegyezésnek, amelyet *Gömbös* Gyula miniszterelnök, a Nemzeti Egység vezére kötött *Wolff* Károllyal, a Keresztény Községi Párt elnökével, hogy a jövőben állandóan elhatározó, döntő többség intézi a főváros sorsát, amely biztos és határozott, tömör egységével fölöslegessé teszi a kompromisszumos, tehát megalkuvásokkal számoló politikát.

A *Fővárosi Hirlap*, amikor a községi választás lezárásának hajnalán közölte az örvendetes eseményt, az első pillanattól kezdve *a jobboldal győzelmét hirdette*, amelyet a Keresztény Községi Párt, de főként a NEP hatalmas előretörése tett lehetővé. Nem tettünk mást, mint hangot adtunk Budapest közvéleményének, amely elképzelhetetlennek tartotta a két nagy világnézeti párt elkülönülését; vagy még inkább egymással való szembefordulását, amit pedig a politikai intrika és mesterkedés minden eszközzel el akart érni. Az intrika fölött azonban győzött az erkölcsi erő, a lebirhatatlan és kikerülhetetlen lelki egység, világnézeti összetartozandóság. Győzni kellett, hiszen hónapok előtt a Baross Szövetség közgyűlésén megtörtént *Gömbös* Gyula és *Wolff* Károly testvéri kézfogása és be kellett bizonyosodnia, hogy megegyezések, amelyeket férfiak kötnek egymással, nem lehetnek politikai cselszövések prédái.

A győzelmes példák most a kereszténysi szeretet és a nemzeti megújhodás jegyében veszik kezükbe az uralmat. Ez az uralom Budapest polgárságának és munkásságának megbecsülésén alapszik és olyan reformpolitikát akar jogaiba iktatni, amely a terhek csökkenését, a megélhetési viszonyok javulását, a szociális, kulturális és higiénikus gondolkodás minél messzebbmenő fokozását kívánja megvalósítani. Békét, nyugalmat, szeretetet és munkát akar az új rezsim adni Budapest népének, amelynek legőszintébb vágya és reménye, hogy az új közgyűlés is ezeknek az érzelmeknek, erényeknek és lehetőségeknek jegyében kezdje meg tevékenységét.

Budapest szeretetének jegyében megalakult az uj törvényhatóság

Az érdekképviseleti tagokkal teljessé válik a közgyülés — Csütörtökön polgármestert, pénteken alpolgármestereket választanak

Hétfőn este a NEP értekezletén döntöttek az érdekképviseleti és a szakbizottsági mandátumok sorsáról

A hétfői nap várospolitikai eseménye *a pártközi értekezlet* volt, amelyet megelőzőleg a legkülönfélébb kombinációk cirkuláltak az érdekképviseleti tagok számának megoszlásáról. A *Fővárosi Hirlap* közvetlenül a közgyűlés előtt, elsőnek közli a hiteles számadatokat, amelyek szerint *a Nemzeti Egység Pártjához nyolc érdekképviseleti mandátum csatlakozik, Wolffékhoz kilenc, azonkívül egy pártonkívüli is helyet foglal a közgyűlésben.*

A hétfői nap pártközi tanácskozásainak eredménye, mint a *Fővárosi Hirlap*

beavatott helyről

értesül, a következő:

— Hétfőn délben, a pártközi értekezlet után *tanácskozások indultak meg a Nemzeti Egység Pártjának fővárosi szervezetében.* E tanácskozások körvonalazták annak a konferenciának anyagát, amelyet hétfőn délután tartottak meg. Ez a konferencia meglehetősen hosszú ideig, közel három óra hosszat tartott: fél hétkor kezdődött és negyed tízkor ért véget. A konferencián *Zsitvay* Tibor, a NEP fővárosi szervezetének elnöke elnökölt és résztvettek a konferencián *Kauser* István dr., a NEP fővárosi szrvezetének igazgatója, *Terbócz* Imre, *Usetty* Béla és vitéz *Somogyi* Béla országgyűlési képviselők. A konferencián egyrészt a párt belső ügyeit beszélték meg, másrészt több fontos határozatot hoztak. E határozatok egyike kimondja azt, hogy a Nemzeti Egység Pártjának fővárosi szervezete

az érdekképviseletek tagjai közül kiket delegál a közgyűlésbe.

Ez a lista nem azonos azokkal az eltérő listákkal, amelyek a napilapok híradásaiban eddig napvilágot láttak. Ugyancsak a hétfő esti konferencián határozták el, hogy a párt kiket fog delegálni *az egyes szakbizottságokba.*

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint *Zsitvay* Tibor nem kívánta publikálni hétfőn ezeket a határozatokat, hanem arra az álláspontra helyezkedett, hogy

a határozatok közvetlenül a kedden délután öt órakor összeülő alakuló közgyűlés előtt kerüljenek nyilvánosságra.

A keddi közgyűlésen mutatkozik be először a főváros parlamentjében a Nemzeti Egység Pártjának fővárosi szervezete és ezt az alkalmat használja fel *Zsitvay* Tibor arra, hogy

nagyszabású beszéd keretében ismertesse a közgyűlési teremben a Nemzeti Egység Pártjának programját és általános célkitűzéseit.

A közgyűlés elé ilymódon tehát a legnagyobb érdeklődéssel tekint a főváros választó polgársága.

Polgármestert, alpolgármestereket és főtisztviselőket választ a közgyülés

A főváros legközelebbi jövőjére kiható nagyfontosságu aktus játszódik le kedden délután a közgyülési teremben. Megalakul az új törvényhatóság, hogy az eljövendő hat év alatt *Budapest sorsát intézze* és folytassa azt a munkát, amit az elődök végeztek buzgó fanatizmussal a főváros naggyátétele érdekében.

Sipőcz Jenő főpolgármester hétfőn délben pártközi konferenciát tartott, ahol megállapitották az e heti közgyülések napirendjét. A konferencián részt vett a *NEP* részéről *Zsitvay* Tibor, a Kereszténypárt részéről *Nagy* László dr., továbbá jelen volt *Rassay* Károly, *Büchler* József, *Bánóczi* László, *Halmay* Zoltán és *Ripka* Ferenc. A végleges megállapodás szerint *június 25-én, kedden délután történik az alakulás,* amikor *megválasztják együttal az érdekképviseletek tizennyolc tagját.* Az ilymódon teljessé vált közgyülés *csütörtökön polgármestert választ* és a következő napon, *pénteken, betölti az alpolgármesteri, a tiszti főügyészi és az árvaszéki elnöki állásokat.* Az alakulás befejezése után *július 1-én,* hétfőn érdemleges közgyülés lesz, amelyen *a polgármester legsürgősebb tárgyai fölött határoznak.* Az eddigi tervek szerint ezzel az aktussal *a törvényhatóság egyelőre befejezi munkásságát és a nyári szünet után, szeptemberben indul meg az új kampány.*

Az a tény, hogy a vezető pozíciókért példás önmegtartóztatással nem küzdenek egymással szemben a főváros legkitünöbb vezető tényezői, elmaradnak az izgalmak a polgármesterválasztó közgyülésen. Ennek a rendkívüli felelősségteljes állásnak egyedüli jelöltje

Szendy Károly,

aki évek óta komoly ígéret volt arra, hogy kezébe vegye a fővárosi adminisztráció legfőbb irányitását. Kezdő tisztviselő kora óta *mintaképe az ideális hivatalnoknak* és a ranglétrán feljebb jutva, állandó bizonyítékokat szolgáltatott rendkívüli tehetségéről és ritka rátermettségéről. Amikor tanácsnok lett és különböző ügyosztályok élén müködött, mindenütt reorganizált, újitásokat rendszeresitett, gyorsitotta az ügymenetet és tétovázás nélkül végrehajtotta a helyesnek vélt rendelkezéseket. A mult évben választották alpolgármesterré és senki sem csalódott a kitünő organizátorban, aki mint a polgármester egyik legelső munkatársa,

szinte órák alatt teremtett új intézkedési rendszert az alája tartozó ügycsoportokban.

Pontosan hat hónapja polgármestere Budapestnek *Szendy* Károly, és ha most, a törvényhatósági

választások befejezése után, újból polgármestert kell választani, *más valóban nem jöhetett számításba:*

Szendy Károly első, az elsők között

Az *első alpolgármesteri* állásra

Liber Endre

az egyetlen jelölt. Róla nem lehet újat mondani, mert egész élete, munkássága *nyitott könyv a főváros törvényhatósága és Budapest közönsége előtt.* Annak ellenére, hogy számos különböző ügycsoport tartozik felülvizsgálata alá, a munkásságának oroszlánrésze a szegényügy hatalmas komplexumával áll összefüggésben és ha Budapest elmondhatja, hogy az elmult évtizedek során *a szociális rend legnagyobb ellensége:*

a nyomor nem okozott nyugtalanságot és zavart ennek a városnak a mindennapi életében, úgy ezért Liber Endrét illeti minden dicséret és korlátlan elismerés.

Az első alpolgármester egyénisége annyira köztiszteletben áll mindenki előtt, hogy *megválasztását az őszinte öröm feltörő akkordjai kísérik.*

Lamotte Károly

a második alpolgármester, aki a polgármesterváltozás óta vette át a városházi vezetés súlyos reszortjait. Pályafutása során *majdnem minden ágazatban működött* és nem volt olyan ügyosztály, ahol ne tünt volna ki gyors áttekintésével és ritka határozottságával. Amikor az elnöki ügyosztály vezetésével bízta meg a polgármester, *a reformok egész sorát hajtotta végre és többek között létrehozta a balatonkenesei üdülőtelepet, amely ma nemcsak a munkában elfáradt fővárosi tisztviselők ideális üdülőhelye, hanem büszkesége a balatoni fürdőkultúrának is.* Munkásságának leghosszabb ideje a pénzügyi és gazdasági kérdések irányításában telt el, ahol

nem kisebb feladat jutott a számára, mint hogy a gazdasági válság bekövetkezésekor megóvja és konzerválja a főváros vagyonértékeit.

Hihetetlen ismeretgazdaság, nagy gyakorlati tudás és biztonságérzet kellett ahhoz, hogy *a főváros kiállja a legnagyobb erőpróbákat* és változatlan értékállandósággal vezesse a gondozására bizott értékeket. *Lamotte* Károly legnagyobb sikere, hogy

e nehéz esztendők folyamán minden megrázkódtatás nélkül vezette a főváros gazdasági ügyeit

és bebizonyította elhivatottságát a legfelelősségteljesebb pozíciókra.

A főváros tiszti főügyészi állására *Szemethy* Károlyt, az árvaszéki elnöki állásra pedig *Csorna* Kálmánt választja meg a közgyülés: *mindketten nagyszerű értékei a városházi adminisztrációnak, akik ismételten bizonyságot tettek kivételes felkészültségükről.*

Szendy Károly, *Liber* Endre és *Lamotte* Károly megválasztásáról szóló közgyülési határozatot *Sipőcz* Jenő főpolgármester a belügyminisztérium útján

a kormányzóhoz fogja felterjeszteni megerősítés céljából.

A határozat a 15 napos fellebbezési határidő lejárta után válik jogérvényessé és így valószínüleg július közepén érkezik meg az államfő legmagasabb megerősítő okirata.

Az installációs közgyülést, a tervek szerint szeptember folyamán fogják megtartani,

hogy azután megindúljon *az újabb alkotómunka a magyar főváros és Budapest boldogulásáért.*

Megalakulnak a szakbizottságok

Az új törvényhatóság müködésének ünnepélyes megnyitása tulajdonképpen nem kedden, hanem *csütörtökön* történik, amikor már az érdekképviseleti tagokkal teljessé vált a közgyülés, amelyen

Sipőcz Jenő főpolgármester mond nagy beszédet.

A főpolgármester üdvözölni fogja az új ciklust és vázolja azokat a teendőket, amelyek a törvényhatóság munkássága során várnak elintézésre.

A csütörtöki közgyülés már érdemben is komoly feladatokat végez, amikor

megválasztja a szakbizottságokat

és a többi albizottságokat, valamint az üzemi választmányokat.

A megalakításra kerülő bizottságok a következők:

Elnöki, út- és csatornaépítési, városrendezési, közjogi és illetőségi, közlekedési és ipari, pénzügyi, közoktatásügyi, közélelmezésügyi, szociálpolitikai, közegészségügyi, városgazdasági, vízvezetéki és világítási, magasépítkezési és közmüvelődési szakbizottságok.

Vagyis 14 bizottság, amelynél a tagok létszáma *egyenkint tizenöt.*

Egyidejüleg megválasztja a közgyülés a következő bizottságok tagjait:

Közigazgatási bizottság (10 tag), igazolóválasztmány (8), ellenőrzőbizottság (17), kegyúri bizottság (31), központi választmány (24), 13 adófelszólamlási bizottság (5—5 tag), városfejlesztési bizottság (15), sportügyi bizottság (15), népszínházi bizottmány (8), fellebbezési albizottságok (4—4), segítőalap intézőbizottsága (6) és az összeférhetetlenségi bizottság (30).

Ugyancsak kicserélendők a nem kereskedelmi formában müködő üzemek választmányai is olyképpen, hogy azokba a törvényhatóság

négy-négy tagot delegál és mindegyikbe két-két külső szakértőt választ.

A bizottságok és az üzemi választmányok megalakítása után a törvényhatósági apparátus a maga teljes beosztásával megkezdheti müködését.

Csilléri András dr., az igazolóválasztmány elnöke csütörtökön

napirendre tűzi a községi választások ellen beadott peticiók tárgyalását.

Összesen tizenöt panaszt nyujtottak be a polgármesterhez.

Az érdekképviseleti városatyák

A keddi közgyülés a minden valószínüség szerint a következő érdekképviseleti tagokat választja a törvényhatóság tagjaivá:

A *NEP* kötelékében: *Gerlóczy* Endre (Ügyvédi Kamara), *Szlávik* Ferenc (Orvosszövetség), *Dorner* Gyula (Mérnöki Kamara), *Staub* Elemér (Mezőgazdasági Kamara), *Orphanides* János, *Burchard-Bélaváry* Rezső (GyOSz), *Nagy* Antal (Iparkamara).

A *Keresztény Községi Párt* kötelékében: *Janits* Imre (Közjegyzői Kamara), *Kossalka* János, *Schodits* Lajos (Mérnöki Kamara), vitéz *Mátyásfalvy* Erich (Ügyvédi Kamara), *Windisch* Ödön, *Szabó* Géza Orvosszövetség), *Struczky* Sándor, *Jakab* János (Iparkamara).

Kijelölték a szakszerűségi bizottsági tagokat

A belügyminiszter a székesfőváros törvényhatósági bizottságban *szakszerüségi képviselőknek* névszerint a következőket jelölte meg:

Ferenczy Tibor dr., a m. kir. államrendőrség budapesti főkapitánya, *Csilléry* Béla dr. miniszteri tanácsos, székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgató, *Papanek* Ernő dr., a székesfővárosi számszék igazgatója, *Pintér* Jenő dr. budapesti tankerületi m. kir. főigazgató, *Nagy* Zsigmond dr. miniszteri tanácsos, budapesti kir. tanfelügyelő, *Rakovszky* Iván dr., a fővárosi közmunkák tanácsának elnöke, (helyettese: *Czabalay* Kálmán dr., a fővárosi közmunkák tanácsának alelnöke), *Korányi* Sándor báró egyetemi tanár, az Országos Közegészségügyi Tanács elnöke, (helyettese: *Bakay* Lajos dr. egyetemi tanár, az Országos Közegészségügyi Tanács alelnöke), *Huszár* Aladár dr., az Országos Társadalombiztosító Intézet elnöke, (helyettese: *Horváth* István dr., az Országos Társadalombiztosító Intézet alelnöke), *Megay-Meissner* Ernő gazdasági főtanácsos, budapesti kerületi m. kir. gazdasági főfelügyelő.

A „kettévágott" Ilovszky nyilatkozata

Az a megegyezés, amely szombaton jött létre *Gömbös* Gyula miniszterelnök intervenciójára a Nemzeti Egység fővárosi szervezetének és a Wolff-pártnak közös, nagy jobboldali városházi frontot kialakító munkájára vonatkozólag, mint ismeretes, többi közt *Ilovszky* János személyére vonatkozóan is megegyezésre vezetett. *Ilovszky* János országos politikai vonatkozásban a NEP tagja, a kommunális kérdésekben azonban, mint a Wolff-párt tagja, szabad kezet kap. Egyes lapok jónak látták ebből az alkalomból, hogy *Ilovszky* János személyével bőségesen foglalkozzanak. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste *Ilovszky* Jánost, aki az ellene indított politikai hajszára — legnagyobb meglepetésünkre, — nem is tartotta érdemesnek, hogy komoly választ adjon.

— Miután nekem mindezideig olyan közéleti pozícióim voltak, — mondotta —, amelyek egy fillért sem jövedelmeztek, hétfőn délután a legnagyobb meglepetéssel arra jöttem rá, hogy *a jó reklám milyen hasznot hajt a közéleti embernek.* Tudnivaló, hogy az a délutáni lap, amely már hetek óta támad, hétfőn megírta, hogy *országos politikai vonatkozásom és városházi pártállásom következtében én „kettévágott" ember vagyok.* Ez volt a legjobb reklámcikk, amellyel nekem különös szolgálatot tettek. Nekem ugyanis porcellán kereskedésem van és hétfőn délután egyszerre csak észrevettük, hogy *vásárlóink száma rendkívüli módon megszaporodott.* Egyre-másra jöttek a vevők, akik vásárlás közben hátra somfordáltak, ahol az én kis üzleti irodám van. Ott bekukucskáltak, hogy *lássák a „kettévágott" Ilovszkyt.* A vevők persze csalódtak, mert kettévágottságom ellenére teljes épségben láthattak — nem túlságosan deprimált hangulatban. Hát búskomor nem vagyok és közölhetem, hogy *erre nincs is semmi okom.*

Halasztást nem tűrő reformok

Terbócz Imre a legsürgősebb városházi teendőkről

Kedden délután indult meg a főváros parlamentjében az újonnan megválasztott törvényhatóság munkája és ezen az alakuló közgyülésen mutatkozott be a főváros közönségének a legifjabb, de egyben legtetterősebb párt, a *Nemzeti Egység Pártja.* Most indul meg tehát az a munka, amelynek során a Nemzeti Egység Pártjának törvényhatósági szervezete igyekszik megvalósitani azokat a programpontokat, azokat a reformokat, amelyeket *Gömbös* Gyulával, *Bornemisza* Gézával és *Zsitvay* Tiborral az élén a NEP fővárosi jelöltjei részint körvonalaztak, részint pedig preciziroztak a most lezajlott választási kampány során.

A közgyülési terem új színnel gazdagodott:

bevonult a Nemzeti Egység Pártja.

Mi a hivatása ennek a pártnak, melyek a legközelebbi célkitüzései: ezek azok a kérdések, amelyek *elsősorban érdeklik* Budapest választópolgárságát? A *Fővárosi Hírlap* munkatársa éppen ezért még a közgyülés előtt felkereste

Terbócz Imre

országgyülési képviselőt,

a Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezetének egyik prominens tagját, aki a következőkben válaszolt kérdéseinkre:

— Hogy mi a mi hivatásunk a városházán, azt röviden jellemezhetném *Zsitvay* Tibor mondásával: „Ez a párt új érát fog teremteni a fővárosban." Ezt a fővárost pedig *Gömbös* miniszterelnök szavai szerint „csak szeretettel lehet meghódítani". Ez az a két mondat, amelynek alapján megindítjuk a munkát a budapesti városházán. A problémák nagy tömegéből kiragadhatom azt a néhányat, amelyet a *Nemzeti Egység Pártja* elsősorban tart sürgősnek, fontosnak, főként pedig gazdaságosnak.

— Elsősorban a *nagyüzemek* régóta vajúdó kérdésére mutatok rá. Elvitathatatlan tény és szilárd meggyőződésünk, hogy a Gázmüvek és az Elektromosmüvek igazgatóságának a *Bornemisza* Géza által elgondolt egyesítéséből igen jelentékeny anyagi előny származik, amely — szerény nézetem szerint — *évi 3—4 millió pengős megtakarítást jelenthet.*

— A nagyüzemek problémakörébe tartozik a *villamosvasúti viteldíj* kérdése. Elodázhatatlanul szükséges a tarifarevizió, amelynek azt az elvet kell érvényrejuttatnia, hogy rövid útért alacsony díjat, hosszabb útért magasabb viteldíjat fizessen a közönség. Ez felel meg az osztó igazság gondolatának. Ezzel kapcsolatos egyébként a közlekedés általános kérdéséhez tartozó az a fontos probléma, amely *a Belváros és főként a Duna-part közlekedési rendjét hivatott megoldani.*

— Rá kell mutatnom a korán elhúnyt főpolgármester, *Borvendég* Ferenc kiváló érdemeire, ezeknek kapcsán *a vízmüvek korszerű kibővítésére.* Most, hogy Budapestet nem fenyegeti a vízhiány réme, a lehető legsürgősebben *rá kell térnünk a vízértékesítésre,* amely a fővárost éppen annyira érdeklő finánciális kérdés, mint amennyire fővárosi és országos vonatkozásban közegészségügyi probléma. A környező városrészek fővárosi vízzel való ellátása, illetve ennek fontossága ugyancsak annyira kézenfekvő, hogy tágabb keretü megokolását fölöslegesnek tartom.

— Fölösleges lenne most ez alkalommal külön hangsúlyoznom *a főváros idegenforgalmának* egyre fokozódó jelentőségét. Elegendőnek tartom annak megállapitását, hogy véleményem szerint az idegenforgalomra költött pénz jó és jövedelmező befektetés, ily módon tehát meg kell hoznunk minden áldozatot, hogy Budapest a világ idegenforgalmában elfoglalja az őt méltán megillető domináns helyet.

— Sajnálattal kénytelen vagyok végül megállapitani, hogy *a főváros müszaki igazgatása,* illetőleg az úgynevezett müszaki osztályok nem állanak hivatásuk magaslatán. Megfelelő átszervezéssel, *célszerübbnek és helyesebbnek tartanám, ha visszatérnénk a régi mérnöki hivatal rendszerére.* A mai müszaki ügyosztályok nem szolgálják kellőképpen a főváros érdekeit, éppen ezért kitünő és arra hivatott *középitési igazgatóval az élén,* aki teljes jogú tagja a tanácsnak és felelős vezetője a főváros egész müszaki igazgatásának, valami módon *meg kell szervezni a mérnöki hivatalt.*

— Ez természetesen csak néhány kiragadott probléma — fejezte be nyilatkozatát *Terbócz* Imre —, de reméljük, hogy ezeket a problémákat épügy, mint az egyéb sürgös kérdéseket, sikerül megoldanunk azzal a szeretettel, amelyet *Gömbös* Gyula tüzött ki eszköznek és azzal az önzetlenséggel, amely — *Zsitvay* Tibor elnökünk szerint — szükséges ahhoz, hogy valóban új érát teremtsünk a fővárosban.

WAHL·FERENC lakatos mester
VAS ÉS FÉMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII. Víg-utca 39. Telefon: 316-45

Deficitmentes lesz az új költségvetés

A tervezetben új beruházás nem szerepel — Még a budget-tárgyalás előtt rendezik a kormánnyal a függő kérdéseket — A jövő évben megkezdik a közkórházi alap 17 milliós deficitjének a törlesztését

Szendy Károly polgármester rendelkezéséhez híven, az ügyosztályok és önálló vagyonkezelésü intézmények *július elsejére elkészültek az 1936. évi költségvetési adatok összegyüjtésével.* Nyers tervezeteiket e héten benyujtották a pénzügyi osztálynál, ahol nyomban hozzáfognak az új budget összeállításához. A pénzügyi osztály addig nem is kezdi meg nyári szabadságát, amíg ezt a munkát be nem fejezik, mert

a költségvetési vitát szeptember 15-én késedelem nélkül meg akarja kezdeni az új törvényhatósági bizottság.

Bár az új költségvetés adatairól, alakulásáról hivatalosan nem adnak tájékoztatást, az alábbiakban nyujtunk némi útmutatást a budget várható alakulásáról:

— Az 1936. évi költségvetést — mondotta informátorunk — előreláthatóan

sikerül deficit nélkül megszerkeszteni,

annak ellenére, hogy *a budgetet több olyan új tétel fogja terhelni, amely eddig nem szerepelt.* Igy a jövő évi költségvetést terheli az 1934. évi zárszámadás 2,160.000 pengős hiánya, ezenkívül

a jövő évi költségvetésben kezdik meg, a főszámvevő sürgetésére, törleszteni az évekkel ezelőtt már megszüntetett közkórházi alap 17,000.000 pengős deficitjét.

Egyedül ez a tétel 2,000.000 pengő körül mozog, ha valóban felveszik a költségvetésbe. Új tétel lesz az idén felvett 21 millió pengős beruházási kölcsön annuitása, amely körülbelül 500.000 pengőre rúg egy évben. Ezzel szemben remélik az illetékesek, hogy a költségvetés letárgyalásáig *sikerül a kormánnyal rendezni az összes függőben lévő pénzügyi kérdéseket* és ilymódon több számottevő tételhez jut hozzá a főváros, illetve sikerül nagyobb tehertételeket kiküszöbölni. A jövő évi költségvetésben sem szerepelnek új beruházások, hanem

a felvett, vagy az esetleg még felveendő kölcsön összegéből végzik el a szükségesnek mutatkozó, vagy tervbevett közmunkákat.

Igy *a jövő évi költségvetésben sem szerepel a főváros úthálózatának teljes átépítése,* ha csak nem sikerül valamilyen megoldást találni *a 15 millió pengő körüli tőkeszükséglet kielégítésére.* A főváros vezetősége nagyon szeretné, ha mód kínálkoznék ennek megoldására, ami által feleslegessé válnék az útolajozás, s megtakaríthatnák a makadámutak hatalmas karbantartási költségeit. Áruhitelezéses útépítkezésekre azonban semmi körülmények között sem gondol a főváros, mert *ez a rendszer, a közelmult évek tapasztalatai szerint nem vált be.*

Nemcsak a vízdíj, az útburkoló- és a csatornázási járulék is köztartozás

Ismeretes, hogy a székesfőváros tiszti ügyészsége milyen kemény jogi csatát vivott a bíróságok előtt a vízdíj jellegének megállapítása körül. Az alsóbíróságok ingatlanárverések alkalmával a székesfőváros vízdíjkövetelését úgy minősítették, hogy az a fővárosnak egy közönséges magánjogi követelése és emiatt a főváros nagyon sokszor elesett a vízdíj követelésétől, mert az előtte álló hitelezők kielégítésével elfogyott az árverési vételár és a fővárosra a vízdíj fejében már nem jutott egy fillér sem. Dr. *Szemethy* Károly tiszti főügyész nagy jogi tanulmánynak beillő felfolyamodással vitte fel a vízdíj-ügyet a Kúria elé, ahol végső fokon és jogerősen megváltoztatták az alsóbíróságok döntéseit és kimondták, hogy

vízdíjkövetelése a fővárosnak köztartozás jellegű és előnyös tételként kezelendő az ingatlanok árverési vételárának felosztása során.

Azóta az alsóbíróságok is követik a Kúria e joggyakorlatát és a főváross vízdíjkövetelése mindenütt teljesen biztositva van.

Most ehhez az ügyhöz egészen hasonló másik jogkérdés merült fel a budapesti kir. törvényszék előtt.

Egy ingatlan árveréssel kapcsolatban a fővárossal szemben álló érdekeltek kifogást emeltek amiatt, hogy a tiszti ügyészség az útburkoló és csatornázási járulékot úgy akarta érvényesíteni, hogy azok előnyös kielégítési sorban szerepeljenek.

A *budapesti központi járásbíróság, mint telekkönyvi hatóság azonban a főváros álláspontjára helyezkedett és ezeket a követeléseket előnyös tételként fogadta el.* A végrehajtási ügy szereplői a járásbíróságnak ezt a döntését felfolyamodással támadták meg és igy került az ügy a törvényszék elé. A fellebbviteli tanács a felfolyamodás elutasításával kimondotta, hogy az új bírói gyakorlat értelmében

az útburkoló járulékok, valamint a csatornázási járulékok is előnyösen kielégítendő köztartozásnak minősítendők és ennek megfelelően kezelendők.

A törvényszék fellebbviteli tanácsának ez a döntése jogerőssé vált, úgyhogy ezek után nemcsak a vízdíj, hanem az útburkoló- és csatornázási járulék követelései a fővárosnak is megfelelő és teljes biztositást nyertek.

Hatalmas ütemben folynak az útépítési és csatornázási munkák

Az összes városházi ágazatok között az út- és csatornaépítés adja a legtöbb munkát a vállalkozásnak és iparnak. Itt összpontosulnak a legfontosabb közmunkalehetőségek és ez a magyarázata annak, hogy itt mindenütt szorgos előkészítése folyik a még hátralevő nagyfontosságú versenytárgyalásoknak. Felkerestük

Király Kálmán
tanácsnokot,

az ügyosztály vezetőjét, aki a közeljövőben megkezdésre váró és folyamatban lévő munkálatokról a következő tájékoztatást adta a *Fővárosi Hirlapnak*:

— A főváros külterjes fejlődése maga után vonja, hogy az út- és csatornaépítési munka gyors egymásutánban végrehajtásra kerüljön. Annak ellenére, hogy a rendelkezésre álló költségvetési hitelkeretet csökkenteni kellett, mégis *számos nagyjelentőségű munka folyik Budapestnek úgyszólván minden részében.*

— Az útépítések között a legnagyobb munka

a második kerületi Törökvész-út rendezése a Nagybányai-úttól a Kapi-utcáig. A munkát a mult év végén kezdtük és a jövő hónapban befejezzük. Ennek a révén *Buda legszebb része jut közlekedésre alkalmas útvonalhoz és egyúttal megépül a Törökvész-út utolsó szakasza is.* Ez az útvonal, meggyőződésem szerint,

Budapest legszebb kilátó útjává alakul

és már most rengeteg kiránduló keresi fel a készenlévő gyalogutat, akik nem győzik eléggé dicsérni az eléjük táruló pompás panorámát. Nagy előnye ennek az útnak, hogy *a város belsejétől enyhe emelkedésü főútvonalon megközelíthető.*

— Nagyon fontos az Attila-körút folyamatban lévő átrendezése. Ez a munka a Tabán szélén vonul el és mivel a tabáni főút rendezése egyelőre nem hajtható végre, *Szendy* Károly polgármester úr addig is

az Attila-körutat kívánja a forgalom lebonyolítására felhasználni.

Az eddig befejezett *Szent János-tér—Bethlen-udvar* közötti szakasz lényeges forgalmi könnyitést jelent, mert a villamosvágányok a középre kerültek, a kiszélesített kocsiúton pedig a vágányoktól jobbrabalra széles teherautók is kényelmesen elférnek.

— E két legnagyobb munkán kívül folyamatban van a Sirály-utcának a Németvölgyi-árok és a Fürj-utca közötti szakaszának, a Levendula-utca, Inceút, Nárcisz-út közti szakaszának, a Fadrusz-utcának, a Mogyoródi-út és a Kanizsai-út közti szakaszának, az Endrődi Sándor-utcának és az Irhásároknak, továbbá a Galántai-utcának a rendezése.

Kiszélesítjük a nagyforgalmú Fiumei-út kocsiútját

a Baross-tér és a Juranits-utca között, bazaltkövel kicseréljük a Szépvölgyi-út, a Hungária-körút makadám útjait.

— A közeljövőben megkezdjük az útrendezéseket az első kerületi Borhy Sándor- és Vöröskő-utcában, a második kerületi Dóczi Lajos-utcában, Logodi-utcában, Fodor-utcában, Érdi-úton, Lenke-úton, Erőd-utcában, a harmadik kerületi Vörösvári-úton, Pacsirtamező-utcában és Szépvölgyi-úton, a tizedik kerületi Külsőjászberényi-úton, végül a tizenegyedik kerületi Eszék-utca, Bánát-utca és Soproni-utcában.

— A csatornázási munkálatok közül

odaitélés alatt áll a központi csatornaszivattyútelep *gáziszapelgázositó berendezése.* A közeljövőben megkezdjük ugyancsak a Soroksári-úti főgyüjtőcsatornánál *a csatornaszivattyútelep nyomócsövének meghosszabbitását.* Ezt a 600.000 pengőre rugó munkát versenytárgyalás útján a legmegfelelőbb ajánlattevőnek, a *László és Blum* vállalkozócégnek a polgármester úr már odaitélte. A folyamatban lévő munkák közül a legnagyobb *az angyalföldi szivattyútelep épitése,* azonkívül versenytárgyalást hirdettünk a *Figyelő-utcai főgyüjtőcsatornára, valamint kiirtuk a Balatoni-út fővárosi szakaszának útrendezését.*

— A kertészeti munkáknál

a legnagyobb a Tabán parkozása, amely állandóan több, mint ezer munkást foglelkoztat. Túlnyomórészt elkészült *a Rudolf-rakpart, a Lövölde-tér, a Thököly-út, Hungária-körút keresztezésének parkozása és folyamatban van az óbudai Vérhalom-tér, valamint a Szent Imre-városi Lenke-tér rendezése.*

Ezekben vázolta *Király* Kálmán tanácsnok a vezetése alatt álló ügyosztály hatalmas munkateljesitményét. Meggyőződésünk szerint Budapest közönsége a legnagyobb elismeréssel tapasztalja, hogy *Király* Kálmán és kitünő munkatársai, a pénzügyi helyzet nehézségei ellenére, a legnagyobb pontossággal munkálják Budapest higiénáját és útkultúráját.

Megbirságolják a nemszavazókat

275.000 pengőbe került a képviselői és törvényhatósági választás

Lezajlottak az országgyülési és a törvényhatósági választások, az eredmények ismeretesek, az új képviselők és városatyák mandátumaik alapján hivatottsággal dolgoznak a reájuk hárult feladatok elvégzésén. A választások befejezése azonban nem jelenti azt, hogy a főváros közjogi ügyosztálya tovább ne dolgozzon az elmult választásokkal kapcsolatos teendőkön.

Szepesváry Pál dr.
tanácsnok,

a közjogi ügyosztály vezetője, a választások pénzügyi elszámolásairól és büntetőjogi kihatásairól a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az országgyülési képviselőválasztások során 115.000 pengő olyan kiadás merült fel, amelyet a főváros előlegezett az államkincstárnak. Ezt a nagy tételt póthitel útján vettük igénybe és

az állammal történő elszámolás során gondoskodunk annak megtérítéséről.

A képviselőválasztásokon közel *75.000 budapesti polgár nem élt szavazati jogával,* akik közül mindazokat, akik nem igazolták távolmaradásukat, *1—10 pengőig* terjedő pénzbírsággal fogják büntetni.

— A törvényhatósági választás 160.000 pengő mozgósítását igényelte, ami kizárólag a főváros pénztárát terheli. A községi választásokon 70.000 szavazó nem jelentkezett és itt a büntetés mértékét a törvény magasabbra minősitette.

Előfordulhat, hogy a pénzbirság 100 pengőig terjed, amit csak abban az esetben szabad elengedni, ha komoly igazolás bizonyitja a szavazástól való tartózkodást.

Az igazolások most vannak folyamatban és azok befejezése után a büntetések behajtására kerül sor.

Értesülésünk szerint az elöljáróságok büntetőbiróságai *méltányosan bírálják el az eseteket és minden elfogadható igazolást tudomásul vesznek.*

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
Budapest, V., Gr. Tisza István-utca 5. Telefon: 82-4-29.

Székesfővárosi Pavillon
Weingruber
Városliget
Naponta katonazene

Hopp, a fejemen egy koppanás!...

A nyugalmazott tanácsnok felesége hatezer pengő tőkét és négyszáz pengő havi életjáradékot követelt kártérítésül a Segítőalaptól — A bíróság a keresetet elutasította

A kártérítési perek gazdag krónikájában, érdekességénél és különlegességénél fogva, külön fejezetet érdemel az a per, amelyet *Bárdi* István nyugalmazott székesfővárosi tanácsnok felesége, született *Bokor* Szilvia indított a Székesfővárosi Alkalmazottak Segítő Alapja, mint a kenesei üdülőtelep tulajdonosa ellen. A felperesnő a mult év elején indította meg a pert, amelyben

kártérítésül 6000 pengő összeget s ezenfelül havi 400 pengős járadékot követelt az alperes Segítőalaptól.

Követelésének jogalapja és a tényállás, amelyet a felperesnő előadott, már szokatlanságánál fogva is érdekes.

— A Segítőalap üdülőtelepén kívántam eltölteni harmadfél esztendővel ezelőtt a karácsonyi ünnepeket, — kezdte kereseti tényállításait a felperesnő. — Ünnepek után, pontosan december 28-án

a Segítőalap hibájából súlyos és végzetes szerencsétlenség ért.

Az egyik pavillonnak a folyosójáról nyíló félreeső helyén tartózkodtam, amikor *hirtelenül és váratlanul isszonyú ütés ért a fejemen.* A félreeső hely víztartójának nehéz, keményfából készült fedődeszkája rámzuhant és

katasztrofálisan megsebesültem.

Ez a baleset nemcsak külső sérüléseket okozott, hanem belső és maradandó bajokat is eredményezett.

Orvosi bizonyítványokat csatolt a felperesnő, amelyek tanúsították, hogy *Bárdiné* csakugyan komoly beteg: idegsokkot kapott, azonkívül agyvelőrázkódást szenvedett. Elvesztette testi egyensúlyozóképességét is, ami agyvelőlabirintusának sérülése folytán következett be.

A Segítőalap jogi képviselője, *Várady* Jenő dr. székesfővárosi tisztifőügyészhelyettes, a megindult bírósági tárgyalások kezdetén, inkább csak jogi óvatosságból, tagadta a felperesnő összes kereseti tényállításait. Ezzel kötelességévé tette *Bárdinénak,* a felperesnőnek, hogy bizonyítson mindent, amit a perben állít. De közben olyan jelenségek merültek fel, amelyek arra késztették *Várady* Jenő dr. főügyészhelyettest, hogy e különös perben

igen beható és minden körülményre kiterjedő magánnyomozást indítson.

Gyanút fogott a főügyészhelyettes főként amiatt, mert a felperesnő már a kezdet elején elárulta, hogy fél az orvosoktól. Nem engedi magát megvizsgáltatni. A megindult magánnyomozás során kiderült adatok birtokában *Várady* Jenő dr. szenzációs bejelentést tett a bíróság előtt. Jegyzőkönyvre adta a következőket:

A felperesnő keresete mindenben alaptalan és elutasítandó. Az sem igaz, hogy balesetet szenvedett! Koholt mese az egész előadása.

Bárdiné önérzetesen tiltakozott:

— Hiszen még most is beteg vagyok! Legutóbb háromszor összeestem az utcán, úgy hogy a mentők szállítottak haza.

— Ha csakugyan beteg a nagyságos asszony, — riposztozott a főügyészhelyettes — akkor ez a betegsége már régi keletü. Beteg volt már a kenesei kirándulás előtt is.

Bárdiné rögtön kész volt a válasszal. Szinte kérkedve mondta:

— A kenesei szerencsétlenség előtt makkegészséges voltam. Söt testileg, edzett, hires tornász és atléta voltam. Mindenki tudja rólam, hogy Budapestről Szentendréig eveztem a Dunán, s ezt a nagy sportteljesítményt még azzal tetéztem, hogy utána rögtön *Szentendréről Budapestre úsztam rövid két óra alatt!* Azt is bizonyítani tudom, — folytatta — hogy a kenesei balesetet megelőző napokban *síugrással rekordot javítottam.*

— Azt állítja tehát, — kérdezte *Várady* dr. — hogy a kenesei baleset előtt mindig egészséges volt?

— Állítom, mert így igaz! — válaszolt a felperesnő.

Ezt követőleg *Várady* Jenő dr. a Segítőalap képviseletében igen terjedelmes és széleskörü bizonyítási indítványt terjesztett a bíróság elé. Bejelentette, hogy

a felperesnő öt esztendővel ezelőtt hasonló természetű követelést támasztott a Fonciére Biztosítóintézettel szemben.

Mint biztosított, bejelentette, hogy baleset folytán agyrázkódást szenvedett és nagyobb összegü kártalanítást kért. *A biztosítóintézet, hogy a perlekedést elkerülje, egyezséget kötött Bárdinéval, akinek 3000 pengő baleseti kártalanítást folyósított.*

— Én hajlandó vagyok elhinni, — argumentált *Várady* dr. főügyészhelyettes — hogy a felperesnő 1930-ban is makkegészséges volt, amikor agyrázkódás címén baleseti kártalanításul 3000 pengőt vett fel a biztosítótól.

Ádám András dr. budapesti királyi törvényszéki bíró, az előterjesztett bizonyítási indítvány alapján, egész sereg tanút hallgatott ki. E vallomásokból tényként állapította meg a törvényszék, hogy

az állítólagos kenesei baleset megtörténte után Bárdiné egy rokona kíséretében a közös étteremben ebédelt, de egy szóval sem tett említést a férje előtt arról, hogy a fejére zuhant valami és megsebesült.

Kiderült, hogy *napokkal később az OTI-orvossal vizsgáltatta meg magát, de annak sem engedte meg, hogy a fejét megvizsgálja.* Az OTI-orvos mégis, *Bárdiné* figyelmét elterelve, módját ejtette annak, hogy az asszony fejét megérintse és átvizsgálja. Ekkor *megállapította, hogy Bárdiné fején semmiféle daganat, vagy sérülési nyom nem volt.* Az egyik orvost, aki *Bárdiné* sérüléseiről, illetve megbetegedéséről bizonyítványt állított ki, nem lehetett kihallgatni, mert az idézéssel nem találták meg. *Bárdiné* szerint külföldön tartózkodik, akinek kihallgatását ő nem kívánta. A törvényszék elrendelte, hogy *Minich* Károly dr. egyetemi tanár, törvényszéki orvosszakértő mondjon véleményt: *milyen sérülés érte és milyen baja van a felperesnőnek?* De

Minich professzor nem vizsgálhatta meg a felperesnőt, mert ez a felhívás ellenére sem jelent meg nála.

Igy a törvényszéki orvosszakértő csak a becsatolt orvosi bizonyítványok adataira támaszkodhatott, s ezekből megállapította, hogyha a felperes elszenvedte a panaszolt balesetet, *akkor ennek a jelentősége egészen alárendelt.* A beszerzett és az iratokhoz csatolt fedődeszka méretéből és súlyából is megállapította a törvényszéki orvosszakértő, hogy *Bárdiné* a legrosszabb esetben is csak nyolc napon aluli egészségháborítást szenvedhetett.

Kihallgattak még egy csomó közvetett tanút és most

a bíróság kihirdette az ítéletet, amely Bárdinét keresetével elutasítja és arra kötelezi, hogy a Segítőalapnak 1200 pengő perköltséget 15 nap alatt és végrehajtás terhe mellett fizessen meg.

Az ítélet indokolása leszögezi, hogy a beszerzett adatok nem szolgáltattak kétségtelen bizonyítékot arra, hogy a felperesnő által panaszolt baleset ténylegesen megtörtént. De ettől függetlenül, egyéb jogi okokból is elutasította a bíróság a keresetet, mert hiszen *a Segítőalap, mint alperes, az üdülőtelep berendezésével és az alkalmazottak nagy számával mindent teljesített, amit az ilyen üzem leggondosabb vezetése megkíván.* Vétkesség tehát a Segítőalapot semmi körülmények között és semmi irányban nem terheli, s igy kártérítési felelössége meg nem állapítható.

A keresetével elutasított felperesnőnek 15 nap áll rendelkezésére, hogy a törvényszék ítélete ellen felebbezést adjon be.

Milyen feladat hárul a fővárosra a légvédelem megszervezésénél

A polgármester már megbízta Füzy Rezső műszaki főtanácsost az előkészítő munkálatokkal

A főváros lakossága megnyugvással vette tudomásul néhány nappal ezelőtt, hogy elkészült a polgári légvédelem törvénytervezete. Mivel az illetékes nyilatkozatok szerint a törvény végrehajtása nagyrészben a törvényhatóságok feladata lesz,

BEAVATOTT HELYEN

érdeklődtünk a székesfőváros ezirányú elgondolásai és tervei felől.

— A főváros polgármestere — mondotta informátorunk —

Füzy Rezső műszaki főtanácsost, a Középítési és Gépészeti Ügyosztály egyik alosztályának vezetőjét bízta meg ennek a kérdésnek az előkészítésével

és az ezzel kapcsolatos teendők ellátásával. A megbízatás kézhez vétele után *Füzy* főtanácsos azonnal hozzáfogott a nagyobbszabásu tervezet kidolgozásához, amely nagy vonalakban már el is készült. Ez azonban nem tekinthető hivatalos tervezetnek, annál kevésbé, mert a légvédelmi törvény végrehajtási utasítása még nem jelent meg és csak ennek az ismerete után lehet majd a további lépéseket megtenni. Teljesen bizonytalan még e pillanatban,

milyen szerep vár a székesfővárosra a polgári légvédelem megszervezésében és fenntartásban.

Lehet, hogy óriási ügykör kialakulásáról lesz szó, amelynek nemcsak az lesz a dolga, hogy a törvényben előirt óvóhelyeket, gáz- és légitámadásmentes védő pincéket ellenőrizze, hanem a védőalakulatok megszervezéséről, házitüzőrségek alakításáról és a szolgálat megszervezéséről, figyelő és riasztó szolgálat létesítéséről, a lakosság kioktatásáról és kiképzéséről is ezen túlmenően,

a védő álarcok hatósági gyártásáról is kell gondoskodni.

A védekezés építészeti megoldása a legkevésbé súlyos probléma. A nyilvános óvóhelyeket a hatóságoknak kell megcsinálni, az egyes épületekben pedig *a tulajdonosok maguk gondoskodnak ilyenekről a hatósági előírás szerint.* Egyelőre, ismételjük, semmilyen irányban sem történt konkrét lépés, a tervezet mindenesetre készen van és várjuk a törvényt, illetve a végrehajtási utasítást.

Felkerestük

Némethy Károly
tanácsnokot

is, akinek felügyelete alá a tüzoltóság tartozik.

— Hozzám — hangzott a tanácsnok válasza — csak annyiban tartozik a kérdés, amennyiben a székesfőváros tüzoltóságát érinti. Kétségtelen, hogy úgy, mint minden nagyvárosban,

nálunk is fontos szerep jut a légvédelem szolgálata körül a hivatásos tüzoltószervezetnek

A székesfőváros elismerten kiváló tüzoltósága e téren eddig sem volt tétlen, hanem a lehetőségekhez mérten már foglalkozott a kérdéssel és a jövőben is megtesz mindent, amit reábíznak.

A magánépítési ügyosztályban aziránt érdeklődtünk, hogy az újabb építkezéseknél tekintettel voltak-e a tervezők és az építtetők erre a problémára és kértek-e ilyen építési engedélyt.

— Tudomásom szerint — hangzott a válasz — *csak egy-két esetben szerepelt a tervekben gázvédelemre alkalmas helyiség létesítése.* Hogy ezek a helyiségek mennyiben felelnek meg a célnak, azt nem is vettük bírálat alá, miután eddig az ilyirányú hatósági előírások hiányoztak. Valószínü, hogy a Közmunkatanács a közeljövőben foglalkozik majd ezzel a kérdéssel, de lehet az is, hogy csak az összel, az új középítési szabályzat letárgyalása során történik állásfoglalás a légitámadásokkal kapcsolatos építési előírások tekintetében. *A főváros magánépítési ügyostálya azonban máris előterjesztést készített* erről a problémáról a *Közmunkatanács* számára, kérve, tegye kötelezővé egyrészt a védőpincék építését, másrészt azt, hogy a tetőszerkezeteket *ne fából, vagy gyulékony anyagból, hanem tüzbiztos módon készítsék.*

ZÖLD JÓZSEF lakatos és kazánkovács mester.
Budapest, VI., Szent László-utca 4/b. Telefon: 91-2-39
Készít: Boilereket, viztartányokat, gőz-, melegvíz- és engedélymentes kazánokat, ellenáramu készülékeket stb

VADÁSZ GYULA
mozaiklapgyára és építési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

„SANIT-ANTIFRIG" — 20 C-ig
FAGYMENTES vakolást, betonozást biztosít
Posnansky és Strelitz Rt.
Budapest, V., Sólyom-utca 13. sz. Telefon 2-28-29, 2-82-85.

A régi cég
a régi cimen
Alapitva: 1910

Ilkovits Gyula és Lajos
központi fütés és vizvezeték
Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05

Sikerült elhelyezni a zsírexport révén mutatkozó húsfeleslegeket

Július elején megkezdik a sertésvágóhíd átépítését — Rövidesen döntenek a ferencvárosi helyikikötő sorsáról

A külföldre irányuló magyar zsírexport változatlanul élénk forgalmat jelent a székesfővárosi sertésközvágóhídnak. A zsírexport megindulásától kezdve komoly problémát jelentett az illetékesek számára *az itthonmaradó húskészletek elhelyezése.* A mult hónap végéig, amíg a szalámigyárak teljes üzemben voltak, nem okozott nagyobb nehézségeket a hús elhelyezése, mert *a szalámigyárak szintén fokozott üzemmel dolgoztak és számottevő exportra készültek fel.* Az illetékesek aggodalma főleg azokra a hónapokra irányult, amikor a szalámigyártás szünetel. Felkerestük

Rosta János
tanácsnokot,

a Közélelmezési Ügyosztály vezetőjét és szóbahoztuk a húsfeleslegek felhasználásának kérdését. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ezt a választ kapta:

— A székesfőváros közélelmezési helyzete általában a legkifogástalanabb. Az összes élelmiszerekből bőséges készleteket hoznak fel, úgyhogy mennyiség tekintetében

a tavaszi elemi csapásoknak semmiféle következménye eddig nem mutatkozott és reméljük a jövőben sem fogjuk tapasztalni.

A kedvezőtlen időjárás, a pusztító fagy és jégverés hatása *némi áremelkedésben jelentkezik* a székesfővárosi élelmiszerpiacokon, főleg azért, mert több cikkben éppen az említett körülmények folytán nincsen az előző években jelentkezett, árromboló túlkínálat.

— A zsírexport folytán itthonmaradó húskészletek elhelyezése és felhasználása dolgában is sikerült a kormánynak és a fővárosnak olyan megoldást találni, amely a célnak megfelelő és gazdasági tekintetben is megnyugtató. Ezidőszerint

napi nyolc vagón húsról van szó, amelyet részben felhasznál a helyi fogyasztás, részben pedig kisebb üzemek vesznek át

és dolgoznak fel. A készlet egy részét a szociális intézményeknél a székesfőváros veszi igénybe. Minden ilyen irányú aggodalom tehát teljesen alapnélküli.

Rosta tanácsnok a beszélgetés során közölte munkatársunk érdeklődésére, hogy

a sertésközvágóhíd nagyszabású modernizálása,

kibővítése, az új hűtőház létesítése a legközelebbi hetekben megkezdődik. A kereskedelmi minisztérium műszaki osztálya a bemutatott tervekről a napokban már nyilatkozott és a székesfőváros értesülése szerint

még e héten a belügyminisztérium is meghozza a döntést.

Utána azonnal megkezdik az építkezést és azt részben még a nyáron, vagy az ősszel befejezik. A beálló változások eredményeivel nemcsak az exporttevékenység mai arányát tudják majd kifogástalanul lebonyolítani, hanem a mostaninál lényegesen nagyobb forgalomra is alkalmassá válik a fővárosnak ez a fontos gazdasági és élelmezési üzeme.

*

Értesülésünk szerint a közeli hetekben eldől

a ferencvárosi helyikikötő

régóta húzódó ügye is. A kereskedelmi minisztériummal, illetve az állami kikötők igazgatóságával folytatott tárgyalások során a kérdés elvi részét túlnyomó részben sikerült tisztázni s most az a helyzet, hogy

a főváros várja az összegszerű ajánlatot az állam részéről.

Erre vonatkozó érdeklődésünkre *Rosta* tanácsnok a következőket mondotta:

— A ferencvárosi kikötő kihasználására a minisztériummal, illetve az állami kikötővel már korábban megindultak a tárgyalások és ezek jó mederben haladnak. A főváros a maga részéről a legkonciliánsabban kezeli ezt a kérdést, mert tisztában van azzal, hogy

a közel 10,000.000 pengő költséggel épített ferencvárosi kikötőben csak akkor lesz számottevő élet és úgy válik az jövedelmezővé, ha létrejön az együttműködés az állami kikötővel, vagy a kikötőt teljesen átveszi az állam.

Az állami kikötő igazgatósága sem idegenkedik a gondolattól, mert a kikötő raktárházai olyan hatalmas forgalmat bonyolítanak le, hogy jó hasznát tudnák venni a ferencvárosi kikötő minden tekintetben korszerű, kitünő berendezéseinek. Jóslatokba bocsátkozni természetesen nem lehet, mert a kérdés még tárgyalás alatt áll, de *reméljük, hogy mindkét fél kölcsönös megértésével rövidesen sikerül a helyi kikötő ügyét is jó irányba terelni.*

Nem kelt meglepetést az Élelmiszerüzem vezérigazgatói állásának betöltése

Július közepén tartják meg az újabb kerekasztalkonferenciát

Még mindig nem történt intézkedés a *Községi Élelmiszerüzem* vezérigazgatói állásának betöltéséről, holott a főváros érdekei úgy kívánják, hogy egy ilyen komplikált intézmény ne nélkülözze hosszabb ideig a kinevezett vezető tényezőt. A *Fővárosi Hirlap* mukatársa

ILLETÉKES HELYEN

érdeklődött erről a kérdésről és a következő felvilágositást kapta:

— Különböző kombinációk kaptak szárnyra az elmúlt időkben arról, hogy kik azok a személyek, akik a Községi Élelmiszerüzem vezető állására szóbajöhetnek. *Befejezett tényekről is hallatszottak hangok, pedig a döntés még hátra van.* Megállapithatjuk, hogy a Községi Élelmiszerüzem vezérigazgatói állásával kapcsolatos személyi kombinációk nélkülözik a reális valóságot, mert

a polgármester a döntését csak a legközelebbi napokban kívánja meghozni.

Az üzem vezérigazgatói állásának betöltése *nem fog meglepetést kelteni,* mert oda olyan szakember kerül, akinek kinevezése a legérthetőbb és legtermészetesebb várakozást kelti.

A kinevezés még a nyári szünet előtt megtörténik.

*

Érdeklődtünk informátorunknál a *pestkörnyéki probléma mogoldásáról* és az úgynevezett kerekasztalkonferencia továbbfolytatásáról, amely hivatott volna a még nyitott kérdéseket megszüntetni.

— Éppen a *Fővárosi Hirlap* jelezte, hogy *Darányi* Kálmán földmívelésügyi miniszter újból foglalkozik a főváros és a pestkörnyék ügyeinek rendezésével és ebből a célból a közeljövőben behaló megbeszélések várhatók. A főváros a maga részéről a legnagyobb készséggel vesz részt minden olyan tárgyaláson, ami ezt a sokáig izgatójellegü problémát lezárja, azonban

nem mehet túl azon a határon, ameddig idáig is elérkezett.

A legnagyobb vita az őstermelők fővárosi árusítási engedélye körül forgott és még ma is az a kívánság, hogy *Budapest elsősorban az őstermelők részéről produkált élelmicikkek vásárlására rendezkedjen be.* Ezt a követelést ezúttal is kénytelen lesz a főváros, amint eddig tette, *elutasitani,* mert gyakorlati tapasztalatunk azt mutatja, hogy *kizárólag őstermelői ellátásra nem lehet és nem szabad egy milliós főváros élelmezését alapozni.* Más vonatkozásokban a *kövezetvám eltörlése* van előtérben, amihez ugyancsak *nem adhatja beleegyezését a főváros,* mert ebben az esetben jövedelmeinek jelentős részétől válna meg. A főváros elment az engedékenységgel, ameddig pénzügyi érdekei lehetővé tették, tovább azonban *képtelen saját érdekei ellen cselekedni.*

— Az őstermelők müködésének kiszélesítése és a kövezetvám további leszállítása az a két pont, amelyen

a főváros újabb méltányosságot nem gyakorolhat.

Más vonatkozásokban a legnagyobb készséggel áll a pestkörnyéki érdekeltségek rendelkezésére és mindent elkövet, hogy *a fővároshoz simuló testvérvárosok boldogulását elősegítse.*

Értesülésünk szerint a legújabb kerekasztalkonferenciát *július közepetáján* hívja össze *Darányi* Kálmán földmívelésügyi miniszter és ott részletesen megvitatják a pestkörnyéki városok és községek kívánságait, ugyanakkor pedig teljes egészében figyelembe veszik a főváros álláspontját.

VIDÉKRE TELEPÍTIK a délvidéki menekülteket

A mult év végén, amikor tömegesen utasították ki a délvidékről magyar családokat, a menekültek közül közel ezer Budapestre került, ahol a székesfőváros, a társadalom és az állam támogatásával, meleg szeretettel és áldozatkészséggel karolta fel a szerencsétlen földönfutók sorsát. Szállásul

az üresen álló Fehérsas-téri iskola épületét rendezték be számukra, itt élnek a menekültek ma is,

nagyon kevés kivétellel, akiknek sikerült régi otthonukba visszautazni, vagy más módon elhelyezkedni.

Most különösen aktuálissá tette a kérdést a Fehérsas-téri iskola közeli lebontása. A Tabán folyamatban levő rendezési munkálatai sürgetik az épület eltávolítását, ami a közeli napokban már meg is történik. Ezzel kapcsolatban

ILLETÉKES HELYEN

érdeklődtünk, hogyan történik a Fehérsas-téri iskolában elhelyezett menekültek végleges letelepítése, s melyek azok a tervek, vagy intézkedések, amelyekre az állam vagy a székesfőváros készül.

— A délvidéki menekültek elhelyezése és végleges letelepítése dolgában — mondották munkatársunknak — a közelmult napokban *értekezlet volt a belügyminisztériumban,* ahol sorra vették a különböző lehetőségeket. A székesfőváros ebben az akcióban közvetlenül nem vesz részt, s a menekültek nem is maradnak nagyobb számban Budapesten, mivel túlnyomórészük földmíves. Tudomásunk szerint a belügyminiszter körrendeletet intézett az összes törvényhatóságokhoz és felhívta őket, hogy sürgősen nyilatkozzanak, hány családot tudnak területükön elhelyezni és letelepíteni. Az erre vonatkozó válaszok most érkeznek be *Ashbáh* miniszteri tanácsoshoz, s azok áttekintése után történik meg az intézkedés. A főváros vezetősége úgy tudja, hogy ez

egy-két hét alatt megtörténik és nem lesz szükség a Fehérsas-téri szállás fenntartására, nem kell elhalasztani az iskolaépület lebontását.

*

A továbbiakban érdeklődtünk, milyen stádiumban van a főváros nagyszámú hajléktalanjának és a szegényházi ápolásra szoruló elaggott polgárok elhelyezésének már korábban ismertetett munkaprogramja:

A Kerepesi-úti

nagy központi menhely

átépítési munkái folyamatosan tartanak és még ebben az évben elkészülnek. Egy másik nagy menhely céljára vásárolta meg, mint ismeretes, a főváros a Pillangó-utcai Lingel-gyár épületeit. Ennek jóváhagyását éppen a napokban sürgették meg az illetékesek a belügyminisztériumban. Amint a jóváhagyás megtörténik, azonnal hozzáfognak itt is az átalakításokhoz, úgy hogy a hideg őszi, téleleji időre már

háromezer hajléktalan állandó elhelyezéséről tud gondoskodni a főváros.

A két nagy központi menhely megnyitásával egyidőben a különböző kerületekben lévő apróbb menhelyek sorra megszünnek és a főváros korábbi tervéhez híven, ezeket kivétel nélkül szeretet-otthonokká alakittatja át. Ilymódon

a szeretetotthonok férőhelye 6—700-al szaporodik,

ami, ha nem is oldja meg a szegénysorba jutott elöregedett polgárok elhelyezésének kérdését véglegesen, mindenesetre lényegesen enyhíti a mai állapotot.

Június 27-én
délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
TELEFONSZÁM: 25-5-54, 25-5-55 & 25-5-56.

A CSÁSZÁRFÜRDŐ
thermál uszodái megnyíltak.
Egész nap nyitva

Tilos az építkezés a Várhegy keleti oldalán

Kiírták a versenytárgyalást a «Bécsi Kapu» újjáépítésére — Megóvják a Vár régi szépségeit

A budai vár és a városlakok beépítése terén egészen a legutóbbi időkig a legnagyobb rendszertelenség uralkodott. A korábbi intézőkörök figyelmen kívül hagyták ennek a gyönyörű városrésznek páratlan szépségeit és így történt hogy a háború előtt érthetetlen barbarizmussal lebontottak többszázéves palotákat, érdekes műemlékeket és a várban stílustalan négy-ötemeletes bérházakat építettek. A világháború kényszerű pangása akadályozta meg ezt a pusztító folyamatot, amelynek a vár nagyrésze áldozatul eshetett volna. Ugyanez volt a helyzet az egyre sűrűbben beépülő városlakon is. Nem voltak tekintettel az építkezők és az építkezési engedélyt kiadó hatóságok még a Halászbástya szépségeire sem s az egymásután épülő bérkaszárnyák a bástya gyönyörű panorámáját megrontották, részben el is takarták. A díszkivilágítások rendszeresítése és az idegenforgalom fellendülése óta terelődött rá komolyabban a közfigyelem Budavára patinás szépségeire és minden elismerést megérdemel a Közmunkatanáccsal együt a főváros vezetősége azért, hogy ebben a kérdésben erélyes kézzel intézkedett.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa most foglalkozott újra ezzel a kérdéssel, amelyről

BEAVATOTT HELYEN

munkatársunknak a következőket mondották:

— A Várhegy Krisztinára néző nyugati oldalára a Közmunkatanács, a fővárossal egyetértve, már megállapította a beépítési módot, megszabta az egyes útvonalakon a maximális épületmagasságot és kimondotta, hogy

a legmagasabb ház peremének is öt méterrel alacsonyabbnak kell lenni a várbástya falánál.

Ennek az akaratának a hatóság érvényt is szerzett, több ház építését elrendelte, ami részben már meg is történt. Sokkal rosszabb volt a helyzet a Dunára néző keleti oldalon, ahol éppen ezért radikális eszközöket kellett alkalmazni: Építési tilalmat mondottak ki, mindaddig, amíg az új rendezési tervek el nem készülnek. A Közmunkatanács és a főváros most dolgozik ezeken a terveken, amelyek hamarosan elkészülnek. A főváros ezen az oldalon egy épületet már kisajátított és lerombol-tatott, pusztán azért, hogy a Halász-bástyára való kilátást a pesti oldalról szabaddá tegye.

De ez még mindig nem elég és még több ház eltávolítása volna kívánatos. Ha ez gazdasági okokból nem is lehet kétséges, legalább arra törekszenek a hatóságok, hogy *egyes házak felső emeletét, vagy tetejét távolítsák el.* Mindenesetre az új szabályozási tervek úgy készülnek, hogy új ház ne ronthassa a várra nyíló pompás kilátást és lehet, hogy bizonyos területekre egyáltalában nem adnak többé építkezési engedélyt.

— A Közmunkatanács legutóbbi ülésében a várral kapcsolatban másik érdekes kérdéssel is foglalkozott. Elhatározta, hogy

jövő évre, Buda visszafoglalásának 250 éves jubileumára, újjáépítteti, illetve restauráltatja a lerombolt „Bécsi Kaput."

A restaurálási terveket *Lechner* Jenö már el is készítette. A terv szerint a bécsi kapu magas boltíves építmény lesz, stílszerű tetővel és a régi sarokbástyák helyreállításával. Az építkezést valószínüleg még ebben az évben elkezdik. Munkálataira *a szükebbkörü árlejtést már a közelmult napokban kiírták.* Szoros összefüggésben van a „Bécsi kapu" újjáépítése a kormányzó jubileumára elhatározott *Horthy Miklós-bástya megnyitásával, amelynek terveit a Közmunkatanács jóváhagyta és szombaton küldte le a városházára.* A Közmunkatanácsnál elfogadott megoldás szerint csak egy ingatlannál lesz szükség kisajátításra, viszont a többinél a fővárosnak fel kell használni az eddig is tulajdonában volt területet, az angol követséget pedig újonnan építendő függőbástyával kerülik meg. A megnyitás előtt álló új bástyasétány mentén báró *Hatvany* Józsefnénak, az *angol követségnek,* özvegy kútvölgyi *Fellegi* Viktornénak, *Diewald* Henriknek, *Cartier* Lajosnak, gróf *Zichy* Rafaelnak, özvegy gróf *Apponyi* Albertnénak, *Párdány* Oszkárnak és a kincstárnak vannak ingatlanai. Az érdekelt tulajdonosokkal a sétány megnyitásához szükséges területek átengedésére a tárgyalást már megkezdték és a legrövidebb időn belül befejezik. Az építést még a nyáron megkezdik. Az új bástyafal az angol követség kertje és az Ibolya-utcai szakaszon fog megépülni.

Nagy sikerrel zárult a fővárosi tisztviselők továbbképző tanfolyama

Az illusztris előadóknak száznál több hallgatójuk volt — Rendszeresítik a tanfolyamokat

A főváros vezetősége, mint ismeretes, különböző tanfolyamokat szervezett a modern közigazgatás színvonalának emelése és a tisztviselők ismereteinek gazdagítása érdekében. E héten voltak a tíz hétig tartó tanfolyam záróelőadásai. Ez alkalomból felkerestük

Felkay Ferenc
tanácsnokot,

aki a továbbképző-tanfolyam vezető pozicióját *Szendy* Károly polgármester kívánságára a racionalizálási teendők alól történt felmentése után is megtartotta.

— A továbbképző-tanfolyamon — mondotta *Felkay* tanácsnok — *száz tisztviselő vett részt.* A hirdetett előadások iránt mindvégig a legnagyobb érdeklődés nyilvánult meg. A továbbképző-tanfolyam hallgatása csak azokra volt kötelező, akiknek állami közigazgatási gyakorlati vizsgát kell letenniök, tehát a kilencedik fizetési osztályig bezáróan. Örömmel láttuk azonban, hogy nemcsak vizsgára kötelezett fogalmazóink, hanem a magasabb kategóriákból is nagyon sok tisztviselő látogatta az előadásokat. Hogy a tanfolyam menynyire beváltotta a hozzáfüzött reményt, azt legjobban bizonyítja az, hogy

már a tanfolyam alatt is több fővárosi tisztviselő tette le sikeresen az előírt vizsgát.

Az előadók nagyrészt azok, akik a közigazgatási szakvizsgának is cenzorai és a legkiválóbb gyakorlati vagy elméleti szakemberek. A fővárosiak közül *Schuller* Dezső tanácsnok szociálpolitikát adott elő, *Csorna* Kálmán árvaszéki elnök a gyámügyi tudnivalókat ismertette, *Felkay* Ferenc tanácsnok a központi igazgatás szervezetéről tartott előadásokat, *Szokola* Leó árvaszéki ülnök a gyermekvédelem körüli tudnivalókról tartott szemináriumot, a statisztikai tudnivalókat *Illyefalvi* Lajos, a fővárosi statisztikai hivatal igazgatója tanította, *Szemethy* Károly tiszti főügyész magánjogot adott elő, *Pertik* Béla főjegyző az ipari közigazgatás tudnivalóit ismertette, *Magyary* Zoltán egyetemi professzor a magyar közjog szervezetéről tartott előadást, *Barkóczy* László miniszteri tanácsos a rendőri büntetőbíráskodást ismertette, *Mészáros* Károly helyettes államtitkár szemináriuma a közalapítványi és vallásügyi igazgatásról szólott, *Kósa* Kálmán miniszteri tanácsos a közoktatásügyi igazgatás munkakörét ismertette, *Szitás* Jenő miniszteri tanácsos a polgári peres és perenkívüli eljárás közigazgatási kapcsolatairól adott elő, míg *Dorning* Henrik nyug. h. főkapitány előadása a magyar büntetőjog és büntetőtörvénykönyv közigazgatási kapcsolatairól szólott. *Halla* Aurél miniszteri tanácsos a kereskedelmi és közlekedési igazgatás ismereteit tárta a hallgatók elé, *Szöllösy* Alfréd miniszteri tanácsos igazgatási és közbiztonsági rendészet címen tartott előadásokat, a földmüvelésügyi igazgatás előadója pedig *Máthé* Imre miniszteri titkár volt. A közigazgatási bíráskodás és a hatáskört bíróságok szervezetéről és eljárásáról *Borsos* Endre közigazgatási bíró tartott magas színvonalú előadásokat. *Szász* Lajos miniszteri tanácsos az állami költségvetés és zárszámadás rendszerét ismertette, *Mártonffy* Károly miniszteri titkár a közszolgálati jogról adott elő, *Pilisy* Lajos közigazgatási bíró előadásai a pénzügyi igazgatásról szólottak. A társadalombiztosítás és rokkantbiztosítás körüli tennivaló előadója *Kádár* Levente miniszteri tanácsos volt. Az állampolgárság és községi illetőség sokszor bonyodalmas eljárásait *Némethy* Imre törvényszéki bíró ismertette, a székesfővárosi számvitelt *Koronthály* Kálmán főszámtanácsos adta elő, a közegészségügy közigazgatási vonatkozásairól *Aczél* Elemér miniszteri tanácsos tartott előadásokat, vitéz *Szilágyi* László miniszteri titkár közjogi előadásokat tartott, az anyakönyvi ügyek teendőinek előadója *Szvoboda* Kálmán főjegyző volt, a székesfővárosi költségvetés rendszerét *Homolyai* Rezső ismertette, végül *Kálnay* Miklós miniszteri tanácsos a honvédelmi igazgatásról tartott előadást.

— Ebből a felsorolásból látjuk, hogy a tanfolyam a magyar és elsősorban a fővárosi közigazgatás minden ágára kiterjed és a hallgatók számára lényegesen megkönnyítette a közigazgatási szakvizsgát, amelytől egyesek annyira rettegtek. A polgármester úr további terveit még nem ismerjük — mondotta további érdeklődésünkre *Felkay* tanácsnok —, de valószínü, hogy

a továbbképző tanfolyamokat folytatja, sőt rendszeresíti a főváros.

Szó van arról, hogy a fogalmazási tisztviselőkéhez hasonló tanfolyamokat állítanak fel *a müszaki, a közélelmezési, a számvevőségi és adóügyi tisztviselők* számára is.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Hirdetési oszlopok szállítását a Hirdető Vállalat részére: Magyar Vegyipari Gépgyár 150 drb-ot á 352, favédőrács hirdető oszlopot Gaugusch Sándor 200 drb, Jalcs Dezső 100 drb és Geiger Gyula 100 drb-ot á 55.50 pengős egységáron.

Ács munkát a bicskei gyermekotthonnál: Sági Gyula 9523, a Külső Jászberényi-uti városi telep újonnan épülő házainál: Hellebrand Ödön 8550, Szabó István 4520, Győrfy Ede 4560,

Föld, kőmíves és elhelyező munkát ugyanott: Szabó István 4560, Kurcsák Gergely 4680, Popják Pál 4760, Prusca József 4800, Sajgó Róbert 4800, Szvetics József 4960, Szentpáli József 4980,

Vízvezeték, csatornázási és melegvízberendezési munkát a Szent László-kórháznál: Juhász József 7064, Komor László 3008,

Szobafestő munkát a Horthy Miklós-kórházban: Kneisz Gergely 2340 pengő vállalati áron.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Sopron- és Bánát-utcai elemi iskola **lakatos munkáira** pályáztak: Kollerich Pál 6038, Haidekker Sándor 6068, Vas és Kovács 6479, Hutter és Schrantz 6500, Kellner Sándor 6800, Galambos Jenő 8919, Csörgey Gábor 6995, Jonász Vilmos és Weiner Ferenc 12.660, Knausz Gyula 8040, Dencs János 9513, Soty Zoltán 7710, Harangozó Imre 10.275, Egyed János 9200, Kajtár Lajos 7375, Skolkay Mátyás 8490, Polgár Ignác 7872, Agután Viktor 7493, Madarász László 8585, Geiger Gyula 7585, Éliás Béla 9642, Wagner Géza 8425, Wahl Ferenc 9095, Dobó Gyula 9955, Polgár Károly 9050, Pajor Gábor 9726 P.

A Gubacsi-uti sertésvágóhidi épületen végzendő **kátránypapír fedési munkára** pályáztak: Gosztonyi és társa 2640, Gruber János 2640, Schmidek Sándor 2648, Posnansky és Strelitz 2856, Grozit 2856, Urbancsek János 2880, Kirschner Ignác 2904, Helvey Tivadar 3300 pengővel.

SEMPERNOVA
ELSŐ MAGYAR NEMESVAKOLATGYÁR
BALOGH GÉZA
VII., LÖVÖLDE-TÉR 4. TELEFON 213—66.

MATHERN RÓBERT
FÉMÁRUKÉSZÍTŐ
Gáz-, víz- és gőzarmaturák
BUDAPEST, VII., AKÁCFA-U. 61. TELEFON: 40-6-44

RÉVÉSZ ÉS HUSZÁR
autótechnikai cikkek és láncok. Durex-dugattyú vezérképviselet
Budapest, VI., Jókai-tér 7. Tel.: 18-9-54

ADAMITZ LÁSZLÓ
központi fütés, melegvízberendezés, gáz, vízvezeték, csatornázás és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, II., Halász-utca 2. Tel.: 51-7-34.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
KEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-u. 47
Telefon: Tapolca 2. Tel.: 970—43.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., Baross-utca 77. sz. Telefon: 33-5-42

ÚTHENGERLÉST
vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel.: 59-9-68

Gazdasági Értesítő

Ha nincs osztalék a részvényesek számára, nincs elnöki járandóság sem!

A cégbíróság megsemmisítette az Országos Iparbank közgyűlési határozatát

Részvényjogi és közgazdasági szempontból egyaránt érdekes az a határozat, amelyet *Zsentkó* Gyula dr. budapesti királyi törvényszéki bíró hozott az Országos Iparbank Részvénytársaság ügyében. Ez a pénzintézet a tavasszal tartotta meg évi rendes közgyülését, amelynek határozatait a törvény előírásához képest beterjesztették a cégbírósághoz. A megejtett bírói felülvizsgálat folytán a cégbíróság többféle intézkedést tett és ezekről szól az a végzés, amelyet alább ismertetünk.

A törvényszék mint cégbíróság tudomásul vette és a cégkönyvbe bejegyezte, hogy

az Országos Iparbank Részvénytársaság tizezer darab 25 pengő névértékü új társulati részvény kibocsátása által az alaptőkéjét 250.000 pengővel felemelte.

Ehhez képest módosult e részvénytársaság alapszabálya is, mégpedig aképp, hogy *az Országos Iparbank Részvénytársaság alaptőkéje egymillió pengő*, amely negyvenezer darab teljesen befizetett és egyenkint 25 pengő névértékü részvényre oszlik.

De hivatalból megsemmisitette a törvényszék a közgyülésnek azt a határozatát, amely az 1934. évi üzleti nyereség hovafordítására vonatkozik és

megsemmisitette azt a közgyülési határozatot is, amely báró Szurmay Sándor elnöki járandóságait és dr. Bruck Sándor ügyvédi díjait állapitja meg.

Leszögezi a királyi törvényszék, hogy a részvénytársaság *az 1934. évi üzletévre osztalékot nem fizetett.* Ilyen körülmények között *az igazgatóság, a végrehajtó- és felügyelő-bizottság, valamint a tisztviselők számára külön javadalmazásokat és járandóságokat megállapitani nem lehet.* Egyébként is — igy mondja a törvényszék végzése — a tartalékolástól eltekintve, a nyereséget csak akkor lehet átvinni a következő üzleti évre, ha külön javadalmazásokat a közgyülés nem állapit meg.

De kifogást emelt a cégbíróság az ellen is, hogy ezeket a járandóságokat, illetve javadalmazásokat úgy szavazták meg, hogy a közgyülés tárgysorozatára nem szabályszerüen tüzték ki ezt a kérdést. „Esetleges indítványok" gyüjtőfogalma alá nem lehet csoportositani az ilyenféle határozatokat már fontosságuknál fogva sem, mert azokat külön és kifejezetten meg kell hirdetni. Utasította a törvényszék az igazgatóságot, hogy

pénzbirság terhe mellett hivjon össze új közgyülést,

amelyen a megsemmisitett határozatok helyett alapszabályszerü határozatokat hozzon.

Néhány napon belül életbelép az áruházak működését korlátozó kormányrendelet

Hivatalának elfoglalása után néhány nappal *Bornemisza* Géza kereskedelemügyi miniszter áttanulmányozta minisztériumának függőben maradt ügyeit és ezeknek sorában komoly figyelmet szentelt *az áruházak működését korlátozó rendelettervezetnek.* Ezt a rendkivül nagyfontosságú intézkedést annak idején *Fabinyi* Tihamér készitette elő, azzal a jól átgondolt alapossággal, hogy

a gazdasági nehézségek következtében amúgy is súlyos helyzetbe jutott kereskedők exisztenciáját az áruházak túlzottan mohó versenyétől megóvja.

A rendelettervezet hónapokkal ezelőtt a *Fővárosi Hirlap* közléséből jutott a nyilvánosság elé és természetesen vegyes érzelmeket váltott ki az érdekeltek sorában. A kereskedők tömegei nagy megkönnyebbüléssel tapasztalták, hogy *a kormány figyelme ráterelődött erre a súlyos problémára* és elérkezett az az időpont, amikor hatalmi szóval állitanak gátat az áruházak fölösleges és kártékony terjeszkedésének. Nagy megnyugvás és elégtétel a legális kereskedelem számára, hogy érdekeikre a hivatott tényezők vigyáznak és

nem engedik elsorvasztani azt a foglalkozási ágazatot, amely derekasan hozzájárult Budapest nagyátételéhez.

Másik oldalon az áruházak riadtan állapitották meg, hogy a mértéktelen nyerészkedési vágyuk nem nőhet az égig és hogy a kormányhatalom ereje megálljt int további tevékenységük túlméretezése elé.

Az országos és községi választás, valamint a halaszthatatlan resszortügyek késleltették eddig az áruházi rendelet érvénybeléptetését. *Bornemisza* Géza kereskedelmi miniszter az elmult napokban

alaposan megvizsgálta a rendelkezésre bocsátott adatokat és megállapitotta, hogy a rendelet érvénybeléptetésének elérkezett a legutolsó időpontja.

Értesülésünk szerint az áruházi rendelet *még a nyári szezón előtt életbelép* és változatlanul érvényesiti a következő intézkedéseket:

tilos az áruházak további terjeszkedése, új áruházak nyitása, az áruházi éttermi üzletek fenntartása és végül az élelmicikkeknek utcán át való árusitása.

A rendelet a további vonatkozásokban körülirja a korlátozások mértékét, *az „áruház" elnevezés használatának feltételeit* és megfelelő büntető szankciókat helyez kilátásba *a rendelet ellen vétőkkel szemben.*

A Magyar-Francia Biztositó osztaléka 1.50 P. A *Magyar-Francia Biztositó Részvénytársaság* június 22-én tartotta közgyülését. Az 55,390.97 pengő tiszta nyereségből részvényenként *1.50 pengő osztalék* kerül kifizetésre. Az évi jelentés számadatai arról tesznek tanuságot, hogy a Magyar-Francia Biztositó R. T. vezetősége az elmult évben is *konzervatív és előrelátó üzletpolitikát folytatott.* Az intézet elmult évi díjbevétele meghaladja az 1933. évit és a kifizetett károk összege, *amelyeknek likvidálásánál a legnagyobb előzékenységet gyakorolja,* nagyobb volt az elmult esztendőben, mint 1933-ban. Az intézet egész üzleti gesztiója általában *a fejlődés és nagyvonalú vezetés képét mutatja,* amely elsősorban *Kende* Artur dr. gazdasági főtanácsos, vezérigazgató és *Balabán* György igazgató érdeme.

Július 6: az Angol—Magyar Bank elnökválasztó közgyülése. Az *Angol—Magyar Bank* elhatározta, hogy elnöki tisztségét felajánlja *Schober* Bélának, a Magyar Nemzeti Bank ny. vezérigazgatójának, aki e tisztség vállalására hajlandóságát kifejezte. A bank vezetősége úgy döntött, hogy *július 6-ára* rendkivüli közgyülést hiv össze, amelyen az ünnepélyes elnökválasztás megtörténik.

Alaptőkeleszállitás után tőkeemelés a Magyar Fém- és Lámpaárugyárnál. A *Magyar Fém- és Lámpaárugyár rt.* igazgatósága a július hó 2-ára összehivott közgyülésen javasolni fogja, hogy az értékcsökkenési tartalékalapnak 232.000 P-vel való javadalmazása és kb 800.000 P rendkivüli leirás keresztülvezetése után az 1934 december 31-i mérlegben mutatkozó 1,630.000 P veszteség a tartalékalap felhasználásával, valamint *az alaptőkének 720.000 P-re való leszállitása útján fedeztessék, tőleg 1,440.000 P-re való felemelését* olymódon, Egyúttal javasolni fogja az alaptőkének *ezt követő*ig 1:1 arányban 50.000 P n. é. új részvények bocsáttassanak ki 75.— P árfolyamon, miáltal 360.000 P új tartalékalap létesül. *Az új részvények átvétele biztositva van.*

Előléptetések. Az *Aluminiumérc Bánya és Ipar Rt.* igazgatósága e hó 18-án tartott ülésén *Gábor* Béla aligazgatót igazgatóvá, *Galgóczi* István és *Hiller* Géza főtisztviselőket cégvezetőkké nevezte ki.

A Bauxit Trust A.-G., Zürich igazgatósága megállapitotta az 1935 január 31-én lezárt üzletév mérlegét és a Zürichben ez év július havában megtartandó rendes évi közgyülésnek indítványozni fogja, hogy részvényenként *1.20 svájci frank osztalék* fizettessék.

A Magyar Cukoripar-Részvénytársaság szombaton tartott közgyülése *az osztalékot 7.50 pengőben* állapitotta meg, mely folyó hó 24-től a Magyar Általános Hitelbanknál, Budapesten kerül kifizetésre.

A budapesti bankok 1934. évi egyesitett mérlege. Mint minden esztendőben, az idén is, összeállitotta a *Gazdasági Világ* a TÉBE kötelékébe tartozó budapesti pénzintézetek egyesitett mérlegét. Egyedülálló és nélkülözhetetlen tájékoztató ez a részletes kimutatás a pénzintézetek mérlegadatairól, mert gyors, alapos és pontos tájékozást nyujt pénzintézeti szervezetünk helyzetéről. Az összesitett mérleg főbb tételei szerint a budapesti pénzintézetek *mérlegeinek 1végösszege* 1934. évben változatlan maradt, mint amekkora 1933-ban volt: 2362 millió, a nyereségnél viszont 14.3 millió helyett 15.1 millió szerepel ezúttal, amíg 1931-ben még a pénzintézetek nyeresége 22.2 millió volt. Ez a nagy nyereségcsökkentés mutatja, hogy a kamatmarge milyen mértékben kisebbedett. A magyar pénzintézeti szervezet teljes képét mutatja a belföldi és külföldi közönségnek a *Gazdasági Világ* táblázata, amelyet a pénzintézeteknek és érdeklődőknek rendezésére bocsájt. A táblázatos kimutatás kapható a *Gazdasági Világ* kiadóhivatalában (V., Falk Miksa-utca 7., telefon: 156—70.).

Szövetkezeti ismeretek

Pártos Szilárd dr. és Szilágyi László dr. könyve.

A Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége megbizta *Pártos* Szilárd dr.-t és *Szilágyi* László dr.-t, hogy szövetkezeti kézikönyvet irjanak, amelyet a magyar gazdasági élet és szakoktatás régóta nélkülözött. A 378 oldalas, nagyszabásu munka *Szövetkezeti ismeretek* cimmel most jelent meg és szellemi, valamint gyakorlati értékénél, úttörő jelentőségénél fogva méltó feltünést fog kelteni a tudományos könyvpiacon. A munka a szövetkezeti ismereteknek népszerü nyelven megirt, teljes, rendszeres és átfogó magyar kézikönyve, amelynek az a célja, hogy a nagyközönség széles rétegei számára nevelő és felvilágositó anyagul, a középfokú oktatás és gazdasági szakoktatás részére pedig forrásmunkául és vezérfonalul szolgáljon.

Meg kell állapitani, hogy a könyv ezt a kettős célt százszázalékban eléri. *Áttekinthető, egyszerü, uj és világos rendszerben* ismerteti a szövetkezet lényegét, a külföldi és hazai szövetkezeti mozgalom történetét, a szövetkezet szervezetét és életmüködését, a szövetkezetek egyes fajtáit: a hitel, termelési, értékesitő és fogyasztási szövetkezeteket. Különösen nagy érdeme a könyvnek, hogy *alapos tudományos felkészültséggel,* de egyben minden nagyképüség nélkül, a külföldi és magyar szövetkezeti mozgalom széleskörü elméleti és gyakorlati ismeretében iródott s a *gyakorlati élet* szemüvegén keresztül nézi és tárgyalja az *elméleti tudnivalókat.* A munka tehát az oktató tankönyv és praktikus kézikönyv kettős jellegét egyesiti magában: nemcsak tudnivalókat ad elő, nemcsak ismereteket tár fel, hanem érinti a szövetkezeti mozgalom napi problémáit és *tárgyilagos, meggyőző feleletet ad sok oly kérdésre,* amelyet a mindennapi élet vet fel. A könyv anyagát dús statisztikai anyag támasztja alá, minden kérdésnél megtaláljuk a hazai és külföldi adatokat, vonatkozásokat. Tömören, átfogóan adja elő mondanivalóit, amellett bevilágit a legapróbb részletkérdésekbe is.

A munkához *Kuncz* Ödön dr. egyetemi tanár, a Magyarországi Szövetkezetek Szövetsége által a könyv birálatára kiküldött bizottság elnöke irt előszót, amelyben elismeréssel méltatja a mü értékét és jelentőségét és hangsúlyozza, hogy annak megirásával a szerzők igen nagy szolgálatot tettek a köznek s a szövetkezeti mozgalomnak. A könyv szerzői a magyar ujságolvasóközönség előtt is tökéletesen ismertek. *Szilágyi* László dr. kiváló szaktudása az egész gazdasági világ tiszteletét vivta ki. *Pártos* Szilárd dr. elsősorban mint a budapesti napi sajtó egyik legképzettebb közgazdasági vezetőegyénisége szerzett megbecsült nevet magának és az egész magyar ujságirótársadalom szeretetét váltotta magához. Emellett a szövetkezeti mozgalomban való munkája nemcsak elméleti, de igen komoly, igen jelentős gyakorlati eredményeket is tud felmutatni.

MARX és MÉREI
tudományos, elektromos műszerek és feszmérők gyára
Budapest, VI., Bulcsu-utca 7. sz.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8.
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78.
Közp. fütés-, vizvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

Kreisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

RUDAS SÁNDOR
Budapest, VI., Jókai-utca 2. (Jókai-tér sarok.) Tel.: 18-0-26
dugattyúk, dugattyúgyürük, dug. csapszegek
szaküzlete

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Frontharcos városatyák tisztelgése a Hősök Emlékkövénél. A székesfőváros kedden összeülő közgyülését megelőzőleg az Országos Frontharcos Szövetség kebelébe tartozó törvényhatósági bizottsági és kerületi választmányi tagok hétfőn este kegyeleti tiszteletadást teljesítettek a Hősök Emlékkövénél, frontharcos szokás szerint első ténykedésükkel az elesett hős bajtársak emlékének áldozva. A Frontharcos Szövetség elnöksége részéről gróf *Takách Tolvay* József ny. altábornagy, országos elnök és *Engelbach* Alajos ny. ezredes, országos alelnök vettek részt a központi osztályvezetőkkel az ünnepségen. A bizottsági és választmányi tagok koszorúját nagyszámú közönség jelenlétében *Kertész* Elemér székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tag, a Frontharcos Szövetség ügyvezető alelnöke helyezte el, a díszőrség és a fővárosi frontharcos főcsoportok tisztikara által körülvett Hősök Emlékkövén. Fogadalmat tett, hogy a frontharcos bizottsági és választmányi tagok mindenkor hűséggel és kitartással fogják szolgálni működésükkel a frontharcos és ezzel azonos egyetemes nemzeti érdekeket. Az ünnepséget a frontharcos kürt imája fejezte be.

Az Eszt Orvosszövetség vezetőségének budapesti tanulmányútja. Az *Eszt Orvosszövetség* vezetősége a *Gyógyhelyi Bizottság* meghívására megtekintette a budapesti gyógyfürdőket és behatóan tanulmányozta az eszt betegek budapesti gyógykezeltetésének lehetőségeit. Az eszt orvosok meglátogatták a *Szent Gellért-*, a *Szent Lukács-*, a *Szent Margitsziget-* és a *Széchényi-gyógyfürdőt*, valamint a *Császárfürdőt*, ahol részletes tájékoztatást nyertek a Budapesten alkalmazott gyógyeljárásokról. A *Saxlehner*-keserüvíztelep meghivására világhírű keserüvízforrásainkat is megtekintették és látogatást tettek a *Svábhegyi Szanatóriumban* is. *Lübek* dr., az Eszt Orvosszövetség elnöke a legnagyobb csodálkozás és elismerés hangján nyilatkozott a budapesti gyógyfürdőkről és hangoztatta, hogy az eszt orvosok teljes mértékben meggyőződtek a budapesti gyógyfürdők páratlan gyógyhatásáról és hazájukba visszatérve, a legnagyobb propagandát fogják kifejteni betegeik között, hogy a jövőben gyógykezeltetés végett kizárólag Budapestre utazzanak, ahol egyrészt a gyógyulás lehetőségét a thermálvizek bősége és minősége miatt a legnagyobbak, másrészt pedig egy olyan országban tartózkodnak, amelynek lakossága iránt az eszt nemzet évszázadok óta testvéri és baráti érzelmeket táplál. *Az Eszt Orvosszövetség elnöke ilyen értelemben felhivást intézett a Szövetség 1800 tagjához, akik minden bizonnyal örömmel fogják a budapesti gyógyfürdőket betegeiknek ajánlani.*

Mikor szabad az Előljáróság folyósóit takarítani? A VIII. kerület Előljáróságán az volt a rend, hogy délben egy és két óra között, amikor lényegesen meggyérül az épületben a forgalom, megjelennek a folyósókon a takarítóasszonyok és munkához látnak. Tisztogatnak és fölmossák a folyósókat. Így történt ez 1933 december hó 9-én is, de ebből a fővárosnak kártérítési pere keletkezett. *Grünfeld* Andor ügyvédjelöltnek hivatalos dolga akadt az előljáróság emeleti folyósóján, ahol már javában dolgoztak a takarítóasszonyok. *Az ügyvédjelölt a frisen felmosott folyósón elcsúszott és komoly sérüléseket szenvedett.* Kártérítési pert indított a főváros ellen. A központi járásbíróság azonban *az ügyvédjelölt keresetét elutasította, mert a baleset miatt a főváros felelössé nem tehető.* Grünfeld Andor azonban föllebbezett és a törvényszék az első bíróság ítéletét közbenszóló ítélettel megváltoztatta és kimondotta, hogy *a balesetért Budapest székesfőváros közönsége kártérítési kötelezettséggel tartozik.* Az ítélet megállapítja, hogy a baleset idején a felmosott folyósórész nemcsak nedves és sikos, hanem vékony jégréteggel borított is volt. A főváros rovására irta a törvényszék, hogy a folyósó takarítását olyan időben engedte meg, amikor az ügyfélforgalom még nem szünt meg teljesen és a felmosott területet a felszáradás idejére nem zárták el a forgalomból. Most visszaküldik az iratokat a járásbírósághoz, hogy állapítsa meg összegszerüleg, mennyi kár érte a felperest.

Kártérítési pert indított a főváros ellen a kórházi ápolónő

A bíróság elutasította keresetével

Elvi fontosságú az az ítélet, amelyet most hirdetett ki a budapesti kir. törvényszéken dr. *Balogh* Árpád bíró. A pert *Nick* Anna ápolónő indította Budapest székesfőváros alperes ellen és 3400 pengő kártérítési igényt támasztott keresetében. Az ápolónő ezt a követelését a következő tényállás előterjesztésével indokolta:

— Tizennégy év óta álltam a Szent János-kórház kötelékében, mint ápolónő. A mult nyáron egész váratlanul felmondott az igazgatóság. Közölték velem, hogy tizennégyévi szolgálat után tizennégynapi felmondási idő elteltével elbocsátanak. Nem is indokolták ezt a felmondást és a két hét letelte után kifizették illetményeimet, s kénytelen voltam elhagyni szolgálati helyemet. Értesültem — folytatta a felperes kereseti tényállításait —, hogy a Rókus-kórházban megüresedett egy ápolónői állás. Sietve adtam be pályázatomat, de nem vettek fel. Utóbb megtudtam, hogy miért utasitották el ajánlkozásomat. A Rókus-kórház igazgatósága információt kért felőlem a János-kórház vezetőségétől és a legnagyobb csodálkozásomra kedvezőtlen, sőt rossz információt adtak. Azt írták a megkeresésre válaszul, hogy súlyos szabálytalanságok miatt bocsátottak el állásomból. Ezzel a rossz információval elérték, hogy engem nem alkalmaztak, tehát megkárosítottak és a 3400 pengőben felszámított kárigényemet Budapest székesfőváros közönsége, mint a kórházak tulajdonosa, megtéríteni köteles.

Dr. *Fertsek* Leó tiszti ügyész a székesfőváros képviseletében a kártérítési kereset elutasítását kérte. Azzal érvelt, hogy ha való lenne mindaz, amit felperes keresetében állit, vagyis, ha az egyik kórház igazgatósága a másik kórház igazgatóságához átiratot intézett, amely tudtul adja, hogy Nick Anna ápolónőt súlyos szabálytalanságok miatt bocsátották el: ez a cselekmény a főváros kártérítési kötelezettsége alapjául nem szolgálhat. Egyébként is a főváros diszkrecionális joga annak megállapítása, hogy valamely alkalmazottja teendőit szolgálata által megkivánt módon látja-e el, vagy sem, és magaviselete a szolgálati követelményeknek megfelel-e, vagy sem. Az elbocsátott alkalmazottra vonatkozó kifogásait a tulajdonát képező kórházak tudomására hozni jogosult volt a főváros, éppen azért, hogy a kifogásolt alkalmazottat egyik szolgálati helyről történt elbocsátása után a másik szolgálati helyen ne alkalmazzák újból.

A kir. törvényszék a tiszti ügyészség e jogi álláspontját teljes egészében magáévá tette és a kihirdetett végítélet *felperest keresetével elutasította és elmarasztalta a felmerült perköltség megfizetésében.*

Összel megkezdődik a rendszeres filmoktatás. Hetekkel ezelőtt elsőnek számolt be a *Fővárosi Hirlap* a székesfőváros modern pedagógiai újításáról, a filmoktatás rendszeresitéséről. Megirtuk, annak idején azt is, hogy a filmoktatás körül kooperáció készül a főváros és az állam között. A nagyszabású újitást a *Magyar Film Iroda* Hungária-úti telepén pénteken mutatták be a nyilvánosságnak. *Taubinger* Zoltán dr. a MFI. igazgatója és *Felkay* Ferenc dr. tanácsnok, a közoktatásügyi osztály vezetője. A filmoktatás teljesen tüzbiztos vetitőkészülékkel, az egyes osztályban történik. A tanév megnyitása előtt a tanerőket a készülékek kezelésére külön tanfolyamokon fogják begyakorolni.

A XI. kerületi NEP-szervezet juniálisa. A *Nemzeti Egység Pártja* XI. ker. szervezete Péter-Pál napján, jövő szombaton, az Erzsébet-sósfürdő parkjában nagyszabású kerti ünnepélyt rendez. A juniális délután négy órakor kezdődik gazdag müsorral és reggelig tart.

Új Főváros címen indította meg két kitünő ujságíró: *Rátkai* Károly dr. és *Ludvig* Dénes a legújabb városházi hetilapot, amelynek első száma minden tekintetben megérdemli a legnagyobb elismerést. Izléses kiállítás, remek ujságírói munka és az események érdekes csoportosítása mutatja, hogy valóban elsőrangú munkásai a sajtónak azok, akik az *Új Fővárost* megindították és megajándékozták az olvasóközönséget egy olyan orgánummal, amely százszázalékosan Budapest érdekeit fogja szolgálni. Huszonöt évvel a hátunk mögött, szeretettel köszöntjük ifjú laptársunkat és bizalommal nyujtjuk kezünket feléjük abban a munkában, amelyet Budapest fejlesztéséért most már együttesen fogunk kifejteni.

Megkezdték a Bakács-téri szülőosztály kiürítését. A rádiumkórház számára kijelölt Bakács-téri szülőosztály kiürítése e héten megkezdődött. Az intézetbe új betegeket már nem vesznek fel és a kiürülő termeket fokozatosan átépítik új rendeltetésének megfelelően. A rádiumkórház építkezése és berendezése *Manninger* Vilmos dr. és ifjú *Wolff* Károly dr. központi kórházigazgató irányítása szerint történik.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL

Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában

Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

Ilkovits J. Budapest
központi fütés- és vizvezetéki vállalata
V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

A legjobb sokszorositó gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESITŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8-52

PROTIWINSKY és BRAUN
parket és padlózási vállalat
Budapest, V., Csáky-utca 27. II/9. Telefon: 92-0-56

KARDOS JENŐ
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ, KÖZPONTI FÜTÉS, VÍZVEZETÉK ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Ó-u. 31. Tel.: 17-9-05

TAMÁSSY EMIL
építőmester
Budapest, VI., Eötvös-utca 43. szám. Telefon: 14—5—80.

Krausz Ferenc
bronzöntő Budapest, VI., Babér-utca 80.
Telefon: 932—26

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉSEK RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

FUMEX
mindenütt bevált legolcsóbb beton
KÉMÉNYFEJ
ANDREA cementárugyár
V., Tátra-utca 26
Telefon: 92-0-37

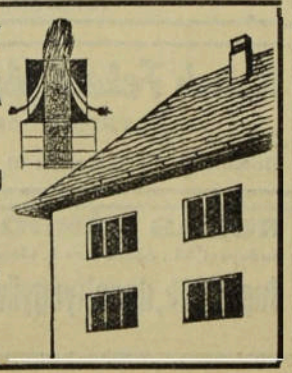

Cordalic
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, IX., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 július 3. — 27. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGO
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Uj idők — régi becsület

Budapest népe boldog örömmel veheti tudomásul, ami az elmult héten történt. Mindenekelőtt megalakult a főváros új törvényhatósági bizottsága. Ha talán számszerűen vennénk, kétharmadrésze, vagy háromnegyedrésze a régi bizottsági tagokból telik ki ennek a közgyűlésnek, amely mégis teljes joggal viseli az *új* jelzőt. Mert valójában új ez a közgyűlés, mert ízét, jellegét, természetét az az egyharmad vagy egynegyedrész adja meg, amely a friss emberekből telik ki. Nincsenek sokan és nem hangosak, nem történnek és nem keltenek feltűnést, hanem komoly munkakészséggel várják a jövendő tevékenységet. Ami pedig a legfontosabb és legdöntőbb jelentőségű: hogy a friss szellem, az új idők kibontakozó alkotó ereje a jobboldal, elsősorban a *Nemzeti Egység* táborában érvényesül. Ez azt jelenti, hogy ezek az új erők, ez a friss szellem, ez az alkotni vágyó akarat meg is fogja találni a maga érvényesülésének útját.

Az új időket azonban továbbra is a régi becsület fogja áthatni. Ennek pedig a legfőbb garanciája az, amit az új idők szellemétől áthatott friss többség szólított maga mellé; annak a főtisztviselői karnak nem megtartása, hanem bizalomban való megerősítése, amely eddig is büszkesége volt a magyar főváros nagyszerű adminisztrációjának. Komoly meggyőződéssel telített bizalmat látunk megnyilatkozni abban a tényben, hogy a kormányzói megerősítés után újból a régi legfőbb tisztviselők veszik kezükbe a főváros vezetését. Elsősorban megnyugtató és örömet keltő tény az, hogy *Sipőcz* Jenő főpolgármester továbbra is tökéletesen birtokosa a kormányzat bizalmának. Biztonságban érezheti a város adminisztrációját Budapest minden lakosa, amikor az új idők új szellemének, a póznélküli munkának, a féket nem ismerő erőfeszítéseknek olyan képviselője ül a polgármesteri székben, mint *Szendy* Károly és amikor Budapest alpolgármesterei: a szívjóságában, kulturájában, szociális érzésében oly tökéletes *Liber* Endre és műveltségében, ritka gazdasági szaktudásában oly magaslaton álló *Lamotte* Károly. Mindezek kiegészítéseképpen, még örömmel üdvözli a főváros vezetésének másik két fontos posztján, a főügyészi és árvaszéki elnöki székben a nagy jogászi képzettségű *Szemethy* Károlyt és a mindenki által tisztelt és megbecsült *Csorna* Kálmánt.

Ilyen férfiak vezetése mellett be fog teljesülni *Sipőcz* Jenő főpolgármester nemes elgondolása, aki a polgármesterválasztó közgyűlésen kifejtette, hogy a magyar főváros mindenkor a törvény és a jog bástyáján állott és az *irott* törvény uralma az *élő* jogrend hatalma mellett *a lélek iratlan törvényei,* a közerkölcs tízparancsolata, istenfélelem, hazaszeretet, emberszeretet az élet valóságával érvényesültek közületi működésében. Valahogy úgy érezzük, hogy amit a főpolgármester egész Budapestre mondott, az áll a főváros új törvényhatóságára is, de áll — s erre a mult nagyszerű bizonyítékokat szolgáltatott — az ujonnan és újból megválasztott főtisztviselőkre is. Az élet, az erkölcs, az isten-, haza- és emberszeretet iratlan törvényei, amelyek a szívben, a lélekben gyökereznek, megtartják, megerősítik uralmukat a város fölött. A város fölött, amely az új időket is régi becsülettel harcolja meg.

Megváltoztatják a részvénytársaságok igazgatóságának és az üzemi választmányoknak mai összetételét

A pénteki közgyűlésen választják meg az adófelszólamlási bizottságokat — A NEP nyári munkája

Az újonnan megválasztott törvényhatósági bizottság a főtisztviselők és a szakbizottságok megválasztása után *pénteken,* a szezonzáró közgyülésen letárgyalja a napirenden szereplő tárgyakat, majd pedig

megválasztja az adófelszólamlási bizottságokat.

Budapest közönsége érthető érdeklődéssel tekint tehát a pénteki közgyülés elé, mert hiszen ezen a közgyülésen állapitják meg a közönséget úgyszólván közelebbről érdeklő bizottságok, *az adófelszólamlási bizottságok névsorát.*

A közgyülést megelőzően *szerdán a közlekedési szakbizottság, pénteken* délelőtt pedig *a pénzügyi szakbizottság* tárgyalja le a polgármester sürgős előterjesztéseit.

Ily módon tehát *a valóságban szombaton kezdődik meg a városháza nyári szünete.* Mondani sem kell talán, hogy *ez a vakáció egyáltalán nem nem vonatkozik a Nemzeti Egység Pártjának fővárosi szervezetére,* amelynek kiváló vezetősége, élén *Kauser* István dr. pártigazgatóval, *még csak ki sem veszi a szokásos nyári szabadságot,* hanem akárcsak a választási kampány idején, a csekély ebédidőt leszámítva, valamennyien

reggeltől-estig benn dolgoznak az Eszterházy-utcában, ahol rendkívüli agilitással készitik elő a NEP őszi munkatervét,

amelynek homlokterében *az üzemi politika megreformálása és a nagy szociális kérdések megoldása áll.*

Az első őszi közgyűlésen új igazgatóságot delegálnak a BESZKÁRT-hoz, a Községi Takarékhoz, a Kisipari Hitelintézethez

Megalakult a törvényhatósági bizottság, ettől függetlenül azonban tovább működnek *az önálló kereskedelmi részvénytársaságok igazgatóságai, valamint az üzemek választmányai,* amelyeket tudvalevőleg még *a régi közgyülés* küldött a különböző fővárosi tulajdonban lévő vállalatokhoz és üzemekhez. A helyzet ma az, hogy a részvénytársaságok igazgatóságaiban és az üzemi választmányokban olyan delegáltak is helyet foglalnak, akik *időközben megszüntek városatyák lenni, sőt kívül vannak a mai közgyülésben képviselt pártokból is.* Önként értetődik tehát, hogy a közgyülési pártok új igazgatóságok és üzemi választmányok megalakítására gondolnak és ennek érdekében a közeljövőben megfelelő intézkedések várhatók.

Az igazgatóságok és *üzemi* választmányok újjáalakításáról

beavatott helyen

a következőkben informálták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— Nem vitatható a közgyülési pártoknak az a joga, hogy az igazgatóságokba és üzemi választmányokba *azokat az aktiv tagjaikat delegálják, akik pártjuk kereteibe tartoznak.* A fővárosi ügyekért, tehát a vállalatok vezetéséért és működéséért

az autonómia felelősséggel tartozik,

következésképpen biztositani akarja beleszólási jogát az üzemek ügyvitelébe is, ami a mai összeállítás alapján azért lehetetlen, mert *számos pártonkivüli vagy párton kivül maradt igazgatósági és választmányi tag funkcionál.*

— A részvénytársaságok igazgatóságait és az üzemek választmányait a közgyülés küldötte ki, tehát

a közgyülésnek joga van ahhoz, hogy a most működő ilyen szerveket azonnali hatállyal visszahivja.

Ez a feltétel egyébként az annakidején hozott közgyülési határozatban is szerepel, úgyhogy a most esedékes újjáalakitást megtámadni nem lehet. Valószínű, hogy *a legelső őszi közgyülésen megtörténik a Beszkárt, a közlekedési vállalatok, a Községi Takarékpénztár és a Kisipari Hitelintézet igazgatóságainak, továbbá az üzemi választmányoknak a visszahivása és ezzel egyidejüleg az új szervek megválasztása.* Végérvényesen elhatározott szándéka a közgyülési pártoknak, hogy

az igazgatóságok és üzemi választmányok mai összetételét meg kell változtatni

és az ezirányú előkészületek már most folyamatban vannak.

A jobboldal tárgyilagossága a harmónia biztosítéka

A múlt héten megalakult a törvényhatósági bizottság és ezzel útjára indult Budapest életének egy új ciklusa, ami remélhetőleg a fejlődési lendület új korszakának nyitánya lesz. Minden ok fennáll erre a bizakodásra, mert a törvényhatósági bizottság munkaszeretete, párosulva az adminisztráció alaposan kitervelt javaslataival, valóban hivatott a legszebb remények felkeltésére. Az újjáalakulás nagy eseménye volt a Nemzeti Egység Pártjának, bevonulása a törvényhatóságba, mert ez a párt *a Budapest iránti szeretettől átitatva nyújt segitő kezet a főváros fejlesztéséhez.* Megállapitható, hogy

Budapest közönsége messzemenő elégtétellel és szeretettel látja a NEP domináló szerepét a főváros ügyeinek vitelében.

A választások eredménye teljes mértékben igazolta *Gömbös* Gyula miniszterelnöknek azt a célkitüzését, hogy megnövekedett méretekben vállalja a felelősséget Budapest sorsáért *a jobboldali többség,* amelyben közel egyenlő arányban vesz részt a NEP és a Keresztény Községi Párt. A legnagyobb rokonszenv és tisztelet övezi *Zsitvay* Tibort, a NEP fővárosi szervezetének elnökét, aki

állásfoglalását mindig az igazságosság és tárgyilagosság jegyében érvényesiti és konciliáns magatartással munkálja az együttműködés talaját a közgyülés többi pártjával.

A kilátások a harmónikus összmunkára a lehető legjobbak és nem kétséges, hogy *Budapest lüktető életereje nagyszerű perspektivát nyit az előttünk álló hat esztendő számára.*

Most már véglegesen kialakult a közgyülési pártok taglétszáma:

Nemzeti Egység Pártja 51,
Keresztény Községi Párt 57,
Szabadság Párt 19,
Keresztény Ellenzék 4,
Pártonkívüliek 5,
Szociáldemokraták 21.

A jobboldali többség hatalmas erővel jelentkezik a városháza életében, ez az erő azonban *mindig az alkotmányosságot és a tökéletes tárgyila-*

gosságot tartja szem előtt. Ékes bizonyítéka ennek a megértő magatartásnak a szakbizottságok megválasztása, ahol

a többségi pártok pillanatig sem gondoltak arra, hogy erőtöbbletüket túlzottan éreztessék.

Az alkotmányos felfogás száz százalékos tiszteletbentartása magyarázza, hogy *a szakbizottságokban az ellenzéki pártok számarányuknak pontosan megfelelő helyekhez jutottak* és egyhangúlag hozták meg a szakbizottságok összeállítására vonatkozó közgyülési szavazást. *Megbuktak mindazok a jóslások, amelyek azt hirdették,*

hogy a jobboldal élni fog domináló erőtöbbletével és kénye-kedve szerint határoz a törvényhatóság szerkezetének összeállításáról és minden más alapvető kérdésről.

A Nemzeti Egység Pártja a fővárosi parlament tradicióinak megfelelően *a közös együttműködést szolgálja és már eddigi magatartásával is kivívta a közgyülés minden pártjának tiszteletét és elismerését.*

Bevonult a magyar szén a főváros gázgyárlásába

Már le is kötöttek 1500 vagón magyar szenet — Az idén olcsóbban kapjuk a német szenet és Anatóliából is jön szállítmány

A székesfőváros közüzemeinek esztendőről esztendőre komoly gondot okoz a hatalmas szénszükségletek beszerzése. Főleg a gázgyárt érinti közelről ez a kérdés, amelynek magas kalóriájú gázszénre van szüksége, mert a gyengébb hazai barnaszenek erre a célra eddig nem voltak alkalmazhatók. A Gázművek igazgatósága hónapokig tartó előkészületek után

e héten megkötötte a külföldi szénszállításokra vonatkozó megállapodásokat.

A szénszállítások lebonyolításáról

illetékes helyen

munkatársunknak a következőket mondották:

— A fővárosi *Gázművek* szénszükségletének *túlnyomó többségét jövőre is a német bányavidéken szerzi be.* A szállításra vonatkozó szerződést a Ruhrvidéki bányákkal megkötötték. Jövőre

12.000 vagón antracitet vásárolunk Németországban, 3000 vagónnal kevesebbet, mint az előző évben.

A szerződés feltételei is előnyösebbek a réginél. A szenet *35 pfenninggel olcsóbban vásároljuk tonnánként,* mint eddig. A szénszükséglet egy részét,

1000 vagónt Törökországból, az anatóliai bányákból szerezzük be.

Az erre vonatkozó tárgyalások még folynak. *Kilátás van arra, hogy ezt a szállítást kompenzációs alapon sikerül lebonyolítani.* Örvendetes jelenség, hogy

a gáztermelésben már a közeljövőben nagyobb szerep jut a hazai szeneknek.

Évek óta folynak laboratóriumi kísérletek, *hogyan lehetne magyar szénből megfelelő világítógázt előállítani.* Legnagyobb akadály a hazai szenek magas kéntartalma volt. Értesülésünk szerint a kísérletek olyan előrehaladt stádiumban vannak, hogy

csaknem befejezett ténynek lehet tekinteni a magyar szénből való gáztermelés lehetőségét.

A Gázművek legalkalmasabbnak a nagymányoki bánya szenét találták. *Ebből a szénfajtából 1500 vagónt vásárolt a Gázgyár, tehát az egész szükségletnek kereken 10%-át,* ami igen nagy eredményt jelent. Egyelőre keverik a magyar szénből előállított gázzal a külföldi szenek termékét és remélik, hogy a kísérletek további során még pozitívabb eredményeket érnek el a Gázművek vegyészmérnökei.

— Az Elektromos Művek most hirdettek pályázatot 230.000 tonna hazai daraszén szállítására a kazánok fűtéséhez. Ez a pályázat július 16-án jár le. *Lehet kétévi szükséglet szállítására is ajánlatot tenni.* Kedvező úton haladnak a tárgyalások a kereskedelmi minisztériummal, a fővárosi szénszállítmányok megvont tarifális kedvezményeinek visszaszerzése érdekében is.

Még e héten megkezdik működésüket a szakbizottságok

Valamennyi párt arányos képviselethez jutott

A mult hét péntekjén tartott alpolgármesterválasztó közgyülés egyidejüleg megválasztotta a szakbizottságokat is, amelyekben arányszámuknak megfelelően vannak képviselve az összes közgyülési pártok. A szakbizottságok kimagaslóan fontos hivatást töltenek be az önkormányzat müködésében, mert feladatuk, hogy az összes határozatokat igénylő ügyekben állástfoglaljanak és szaktudásukkal olyan véleményt formáljanak, ami a közgyülés számára a határozathozatalt és a döntést megkönnyíti. A bizottságok tagjai a következők:

Elnöki szakbizottság: *Baján* Ferenc, *Cselényi* Pál, *Hatolkay* Kázmér, *Molnár* László, *Verebély* Jenő, *Gazdy* Jenő, *Harrer* Ferenc, *Hencz* Lajos, vitéz *Lázár* Domokos, *Nagy* Ferenc, *Gál* Benő, *Gyürey* Rudolf, *Lévai* Sándor, *Payr* Hugó, *Vörösváry* Miklós.

Út- és csatornaepítési szakbizottság: *Bényi* Károly, *Dorner* Gyula, *Nagy* Antal, *Pály* Gyula, *Petzrik* Jenő, K. *Császár* Ferenc, *Gyurkovics* Henrik, *Kuncze* Lajos, *Müller* Antal, *Németh* Gyula, *Bechtler* Péter, *Millok* Sándor, *Pásztor* Imre, *Pfeiffer* Ignác, *Szegö* Béla.

Városrendezési szakbizottság: K. *Császár* Ferenc, *Hufnagel* Imre, *Lampel* Vilmos, *Miklós* Ferenc, *Schodits* Lajos, *Harrer* Ferenc, *Katona* János, *Petracsek* Lajos, *Wellisch* Andor, *Zsitvay* Tibor, *Blaskó* Arthur, *Büchler* József, *Farkas* Zoltán, *Nagy* Andor, *Payr* Hugó.

Közjogi szakbizottság: *Andréka* Károly, *Désy* Géza, *Gerlóczy* Endre, *Orova* Zsigmond, *Divényi* Károly, *Hedry* Aladár, *Mohaupt* Gyula, *Szakáll* Antal, *Viczián* István, *Farkas* Zoltán, *Révész* Mihály, *Szepessy* Albert, gróf *Apponyi* György, *Rupert* Rezső, *Hüttl* Károly.

Közlekedési, közgazdasági és ipari szakbizottság: *Büben* Miklós, vitéz *Hajnóczy* Béla, *Pompéry* Elemér, vitéz *Somogyi* Béla, *Veress* Gábor, *Bocsáry-Spur* Kálmán, *Botzenhardt* János, *Cselényi* Pál, *Homonnay* Tivadar, *Koós* Jenő, *Lázár* Emil, *Lévai* Sándor, *Millok* Sándor, *Kabakovics* József, *Magyar* Miklós.

Pénzügyi szakbizottság: *Bessenyey* Zéno, *Deményi* Aladár, *Harrer* Ferenc, *Kozma* Jenő, *Petracsek* Lajos, vitéz *Somogyi* Béla, *Terbócz* Imre, *Zsitvay* Tibor, *Csilléry* András, *Ernszt* Sándor, *Lázár* Ferenc, *Müller* Antal, *Raffay* Sándor, *Szöke* Gyula, *Temesváry* László, *Wolff* Károly, *Bánóczy* László, *Büchler* József, *Horovitz* Gábor, *Payr* Hugó, *Révész* Mihály, *Rassay* Károly, *Láng* Lajos, *Bródy* Ernő, *Párkány* Frigyes.

Közoktatási szakbizottság: vitéz *Juhász* Jenő, *Kertész* Elemér, *Nagy* Ferenc, *Pály* Gyula, *Terbócz* Imre, *Bednárz* Róbert, *Csoma* Zsigmond, *Gáldy* Béla, *Kasics* Margit, *Raffay* Sándor, *Bánóczy* László, *Pollák* Ferencné, *Szepessy* Albert, gróf *Apponyi* György, *Vitéz* Aladár.

Közélelmezési szakbizottság: *Sárkány* Ferenc, *Staub* Elemér, *Schmidt* Richard, *Usetty* Béla, *Zsitvay* Tibor, gróf *Eszterházy* Móric, *Pakányi* Ferenc, *Temesváry* László, *Vály* Ferenc, *Viczián* István, *Deutsch* Jenő, *Lévai* Sándor, *Reisz* Móric, *Vass* Imre, *Vázsonyi* János.

Közjótékonysági szakbizottság: *Gaár* Vilmos, *Hegedüs* Bertalan, *Nagy* Ferenc, *Szentesi József*, *Sárkány* Ferenc, *Aichner* Albert, *Mihalovics* Zsigmond, *Nagy* László, *Szabó* Imre, *Toperczer* Ákosné, *Gál* Benő, *Halász* Alfréd, *Pollák* Ferencné, *Vörösváry* Miklós, *Hüttl* Károly.

Közegészségügyi szakbizottság: *Egerváry* Tibor, *Lédermann* Mór, *Szántay* István, *Szentesi* József, *Vályi* Lajos, vitéz *Csik* László, *Csilléry* András, *Krizs* Árpád, *Szabó* Géza, *Windisch* Ödön, *Berkes* Jenő, *Lázár* Emil, *Pollacsek* Elemér, *Diószeghy* János, *Tauffer* Gábor.

Városgazdasági szakbizottság: *Becsey* Antal, *Gazdy* Jenő, *Glücksthal* Samu, vitéz *Juhász* Jenő, vitéz *Posthy-Müller* József, *Bocsáry-Spur* Kálmán, *Koós* Jenő, *Nagy* Mihály, *Homonnay* Tivadar, *Szakáll* Antal, *Halász* Alfréd, *Horovitz* Gábor, *Reisz* Móric, *Boros* László, *Ripka* Ferenc.

Vízvezetéki és világítási szakbizottság: *Becsey* Antal, *Deményi* Aladár, *Petracsek* Lajos, *Petzrik* Jenő, *Veress* Gábor, *Gidró* László, *Kossalka* János, *Strucky* Sándor, *Szabó* József, *Uhlár* Béla, *Pásztor* Imre, *Szepessy* Albert, *Steinherz* Simon, *Pfeiffer* Ignác, *Szegö* Béla.

Magasépitési szakbizottság: *Burghardt-Bélaváry* Rezső, *Dorner* Gyula, *Katona* János, *Németh* Béla, *Wellisch* Andor, *Hufnagel* Imre, *Kronberg* József, vitéz *Mátyásfalvy Erich*, *Petrovácz* Gyula, *Schoditsch* Lajos, *Blaskó* Artúr, *Gyürey* Rudolf, *Steinherz* Simon, *Diószeghy* János, *Vázsonyi* János.

Közmüvelődési szakbizottság: *Bárczy* István, *Büben* Miklós, *Haller* Károly, *Orphanides* János, *Terbócz* Imre, *Bednárz* Róbert, *Divényi* Károly, *Lázár* Ferenc, *Petrovácz* Gyula, *Ugron* Gábor, *Bánóczy* László, *Deutsch* Jenő, *Révész* Mihály, *Boros* László.

Közigazgatási bizottság: *Bessenyey* Zénó, vitéz *Somogyi* Béla, *Terbócz* Imre, *Csilléry* András, *Lázár* Ferenc, *Petrovácz* Gyula, *Wolff* Károly, *Bánóczy* László, *Peyer* Károly, *Fábián* Béla.

Igazoló választmány: *Pályi* Gyula, *Petracsek* Lajos, *Usetty* Béla, *Viczián* István, *Bocsáry-Spur* Kálmán, *Diószeghy* János, *Farkas* Zoltán, *Vörösváry* Miklós.

17-es ellenőrző bizottság: *Bessenyey* Zénó, *Glücksthal* Samu, *Gaár* Vilmos, *Pösel* István, *Usetty* Béla, *Zsitvay* Tibor, *Csilléry* András, *Homonnay* Tivadar, *Lázár* Ferenc, *Müller* Antal, *Petrovácz* Gyula, *Wolff* Károly, *Büchler* József, *Peyer* Károly, *Révész* Mihály, *Ugron* Gábor, *Payr* Hugó.

Városfejlesztési külön bizottság: *Harrer* Ferenc, *Bényi* Károly, *Dorner* Gyula, *Zsitvay* Tibor, *Veress* Gábor, K. *Császár* Ferenc, *Ilovszky* János, *Lampel* Vilmos, *Petrovácz* Gyula, *Schoditsch* Lajos, *Blaskó* Artúr, *Büchler* József, *Farkas* Zoltán, *Bánóczy* László, *Pollacsek* Elemér.

Sportügyi bizottság: vitéz *Juhász* Jenő, *Petracsek* Lajos, *Pösel* István, vitéz *Somogyi* Béla, *Homonnay* Tivadar, *Botzenhardt* János, vitéz *Csik* László, *Gidró* László, *Mihalovits* Zsigmond, *Berkes* Jenő, *Szepessy* Albert, *Szegö* Béla, *Vitéz* Aladár, *Halmay* Zoltán.

Népszinházi bizottmány: *Bárczy* István, *Harrer* Ferenc, *Kozma* Jenő, *Bocsáry-Spur* Kálmán, *Ilovszky* János, *Koós* Jenő, *Bánóczy* László, *Pollacsek* Elemér.

Segitőalap intézőbizottsága: *Andréka* Károly, vitéz *Hajnóczy* Béla, *Bednárz* Róbert, *Nagy* László, *Büchler* József, *Kabakovics* József.

A szavazatszedő küldöttség elnöke: *Pösel* István, helyettese: *Szakáll* Antal, tagok: *Kertész* Elemér, *Vályi* Lajos, *Bajdn* Ferenc, *Ilkovits* Henrik, *Hüttl* Károly, *Kabakovics* József, *Payr* Hugó, *Steinherz* Simon, *Bechtler* Péter.

A bizottságok közül számosan még ezen a héten ülést tartanak, hogy a közgyülés elé kerülő tárgyak megfelelő előkészítésben részesüljenek. A többi szakbizottságok megalakulására csak az őszi hónapokban kerül sor.

Újra szőnyegen a Nemzeti Stadion ügye

A magyar sportvilág egyre nehezebben nélkülözi a nemzeti stadiont. Ma már az európai országok között *ügyszólván az egyetlen a székesfőváros, ahol nincsen modern, olimpiai versenyekre is alkalmas stadion.* A főváros vezetősége, sportügyi- és városfejlesztési bizottsága már a múlt évben hosszasan foglalkozott ezzel a kérdéssel és a hely kiválasztására nézve megbeszéléseket folytattak a *Közmunkák Tanácsával* is. A városfejlesztési bizottság — mint annak idején beszámoltunk — nyolc helyet talált alkalmasnak a budai és pesti oldalon a nemzeti stadion megvalósítására. Errevonatkozó megállapításait és javaslatait még a múlt év végén átküldték a sportügyi bizottságnak, hogy testnevelési- és sportszempontból tegye meg rá az észrevételeit. A városfejlesztési bizottság részéről előterjesztett alternatívákra a Közoktatási Ügyosztály utasítására *Hodászi* Miklós fővárosi testnevelési igazgató most elkészítette azt az előterjesztést, amelyet rövidesen a polgármester és a sportbizottság elé terjesztenek.

— Az előterjesztés — közölték

beavatott helyen

munkatársunkkal — *két alternatív megoldást ajánl,* mint legalkalmasabbat. Az egyik hely

az újpesti népszigettel szemközti terület, amely a főváros és részben a Közmunka Tanács tulajdona.

Nagy előnye, hogy *közel van a központhoz,* jó a közlekedése, közművei vannak és közvetlenül a Duna partján terül el, így *kitünő lehetőség kinálkozik a viziversenyek lebonyolítására is. A Népszigeten viszont az Olimpiai falut lehetne ideálisan felépíteni.* A

másik megoldási lehetőség a Népliget, illetve az ehhez kapcsolódó fővárosi terület felhasználása.

Emellett szól az, hogy itt épül és befejezéshez közeledik a főváros hatalmas, olimpiai méretekkel tervezett *legmodernebb ifjúsági stadionja,* amelyet

könnyen lehetne olimpiai stadionná kifejleszteni.

A Népligetben alkalmas futó-, tenisz- és egyéb pályák is rendelkezésre állanak, aránylag közel van a Duna s a közlekedése is kifogástalan. Közvetlenül a stadion mellett halad a vasúti fővonal s így

lehetőség volna arra is, hogy külön állomást létesítsenek az olimpiai mérkőzésekre.

Mindezekkel a kérdésekkel az ősz folyamán foglalkoznak az illetékes tényezők és lehetséges, hogy *az állam és a főváros együttmüködésével már ebben az évben hozzálássanak a nemzeti stadion alapjainak lefektetéséhez.*

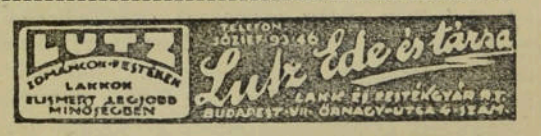

LEDNICZKY VEJE
HODOS ANDOR
LAKATOSIPARI- ÉS REDŐNYGYÁRI Ó-ÜZEME
BUDAPEST, IX., TOMPA-UTCA 32. TEL.: 39-9 36.

LÁVER FERENC **Denta** MŰSZERGYÁR
Alapitva 1900
Budapest, VIII., Vas-u. 2. Telefon: 40-4-24
Gépek ♦ Műszerek ♦ Autóalkatrészek

SZŐNYI IMRE koszorús órásmester
V., Csengery-utca 7. Tel.: 44-5-42.
Több fővárosi és állami intézet órása és szál itója

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és millimeter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizlós csavarok.

Macskásy Arpad
okl. gépészmérnök, műszaki vállalata, tervez, szerel és szállit vizvezetéki, csatornázási és gázberendezéseket, szivattyútelepeket, mindennemü központi fütést, kazánházi- és szellőzőberendezéseket.
Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. Telefon: 27-6-70.

A legjobb sokszorositó gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

AZ INDULÁS

Az indulás komoly, méltóságteljes, mégis vidám, mindenképpen bizakodó volt. Három közgyülés egy héten, csupa kánikulai nap, csak a harmadikon kerekedett egy kis vihar, az is csak az utcán, a közgyülési teremben meg sem érezte senki: ott ment vidáman, simán, gördülékenyen, észrevétlenül minden, mintha az új közgyülés már régi lenne, mintha esztendők alatt tanultak volna össze, mintha évtizedek óta tudná mindenki a leckéjét.

Hát hiszen nem is olyan nagyon régi ez a közgyülés, az újak és legeslegfőként a fiatalok a NEP padsorait töltik meg. Máshol a változás igazán édeskevés, legfeljebb, hogy a baloldal érzékenyebb, szemmelláthatóan erősen megfogyatkozott. Az elhelyezkedés körülbelül a régi. A közgyülési terem négy körcikke, a *Keresztény Párt*, a *NEP*, a polgári ellenzék és a szociáldemokraták között oszlik meg. Bár a városatyák számát leszállították, a kereszténypárt és a NEP padsorai egyformán tömöttek, a polgári ellenzék a harmadik körcikkben zsúfolódik össze, természetesen megfelelő hézagokkal, ahogy az egyes pártok egymástól elkülönülnek, míg a szociáldemokraták kis csoportja fölött hatalmas üres padsorok tátonganak.

Amikor először szólal meg *Sipőcz* Jenő főpolgármester csengője, mindenki együtt van már, csak a kereszténypárt tanácskozik közgyülési párthelyiségében, de ők is hamarosan bevonulnak és ellepik az első körcikket. Itt legnagyobbrészt csupa régi ember, maga *Wolff* Károly, akinek tekintélyes alakját állandóan csoportok veszik körül: *Csilléry* András, *Szőke* Gyula, *Petrovácz* Gyula és *Lázár* Ferenc. A legagilisabb itt dr. *Nagy* László, akinek fiatalos megjelenése, kellemes simasága, ügyes és tevékeny forgolódása mutatja, hogy nagy szerepe van a párt életében. Vannak, persze, a Wolff-párton új emberek is, akik közül leginkább *Uhlár* Béla, az angyalföldi esperes tünik fel hatalmas mellkasával, vörös cingulusával, markáns férfiarcával, amelyet sokan Vass Józseféhez hasonlítanak.

A kereszténypárt fiataljainak számát azonban élénken meghaladja a NEP fiataljainak száma. A NEP a második körcikkben helyezkedik el, előttük tanácsnoki székek, amelyekben *Németh* Károly, *Salamon* Géza és *Bódy* László tanácsnokok ülnek. Közmüvelődés, közegészség és pénzügyi szakértelem, mint hármas pajzs, ez a három férfiú a NEP csoportja előtt. A bizottsági tagok első sorában az első helyen, szinte szemben az elnöklő főpolgármesterrel *Zsitvay* Tibor ül, akit természetesen mindenki úgy ismer itt ebben a közgyülési teremben, mintha soha politikával nem foglalkozott volna, mintha soha a visegrádi hegyeket nem járta volna, hanem mindig itt ült volna a városházán. Szomszédja, miként a választási küzdelemben is volt, *Bessenyey* Zéno, aki mellett *Usetty* Béla, majd *Petzrik* Jenő és *Kállay* Tamás örökös tagok ülnek. Mintha a második padsor már a fiataloké lenne, a szélen *Terbócz* Imre ül, majd mellette, körülötte változnak az arcok, mert az ismerkedés bent az ülésteremben is folyik. A fiatalok másik része *Pőzel* István körül csoportosul, míg a régi emberek inkább fölszorultak a hegyoldalba. Ahogy viselkednek, ahogy némán szerepelnek, ahogy a keresztény párton és az ellenzékkel való ismerkedés folyik, őszinte és meleg szimpátia árad az új csoport felé, amelynek föllépése szerény, de férfias, komoly és úri. Ma még csak csöndben beszélgetnek róla, hogy egy-egy ismeretlen név mögött egészen kivételes tehetség rejtőzik. Tehetségek, amelyek hamarosan kivirágzanak és amelyektől majd csak akkor kapja meg igazi színét és igazi hangját a főváros új közgyülése.

A polgári ellenzék körcikkje nem sokban alakult át. A vezető helyen ma is a hetvenkét éves *Sümegi* Vilmos ül: Kossuth-szakálla, gomblyukbeli tulipánja és vidámsága a régi. Csak a szomszédja új és érdekes: *Ripka* Ferenc telepedett le melléje, aki nemcsak ellenzéket jelent a mai közgyülésben, hanem egyszersmind a pártonkívüli szétszórt csoport állandó képviselője is. Mögöttük *Rassay* Károllyal kezdődik a liberálisok csoportja, fönt pedig, mint kis hegypárt, *Friedrich* István ül negyedmagával, de gyakran lelátogat a NEP csoportjához, ahol hosszan elbeszélget az új emberekkel.

A szocialisták változatlanok, aminthogy végeredményben nincs itt semmi fölfordulás, nincsenek forradalmi újítások, csak becsületes munkakedv, amelynek első megnyilatkozása, hogy az első hét elintézte a tisztújítást csöndben, nyugodtan, a régi tisztviselőkkel szemben érzett meleg és őszinte bizalommal.

Modern lakások kiadók
Bővebbet: V., Rudolf-tér 6. IV. 23.

Budapest újonnan megválasztott főtisztviselői nyilatkoznak

programjukról és a szükséges reformokról

A mult hét közgyülésein a főváros parlamentje megválasztotta Budapest főtisztviselőit. Ellenjelölt nélkül indult a választásba *Szendy* Károly polgármester, akit kiváló érdemei elismeréséül *a közgyülés ismét polgármesterré választott.* Ezzel a ténnyel

egy kiváló munkásélet nagyszerű eredményeit honorálta csupán a főváros közgyülése,

amelynek tagjai, *pártkülönbségre való tekintet nélkül,* nem felejtették el a tanácsnok *Szendy* Károly érdemeit, főleg pedig még frissen előttük volt a polgármester *Szendy* Károly munkássága, amely *egyenes vonalban, zökkenő nélkül folytatta nagy elődjének, Sipőcz Jenőnek, a jelenlegi főpolgármesternek nagyszabású célkitüzéseit.*

Az újabb közgyülés szintén nem hozott meglepetést: a második közgyülésen a két volt alpolgármester: *Liber* Endre és *Lamotte* Károly nyerte el újra a főváros parlamentjének bizalmából ezt a két magas állást. *Liber* Endre és *Lamotte* Károy érdemeit felesleges lenne ebből az alkalomból felsorakoztatni. *Liber* Endre szociális érzése, páratlan humanitása, amellyel sok tizezer szegény ember veszendő életét mentette meg a magyar társadalom számára, szinte

életre szóló determinálás arra, hogy a csonka ország fővárosának egyik prominens irányítója legyen.

Lamotte Károly pedig szaktudásának rendkívül széles skálájával, kivételes pénzügyi tehetségével megmutatta: hogyan lehet egyre romló gazdasági viszonyok közepette, amikor az egyéni leg vezetett magánvállalatok egész sora omlott össze, *sikerrel fenntartani egy nyomorúságokkal megtépázott* ország fővárosának életszínvonalát, gazdasági nívóját.

A főváros tiszti főügyésze ismét *Szemethy* Károly lett, ez a kiváló jogász, akinek vezetése alatt a tiszti ügyészség, amint az évvégi statisztikákból azt jól tudjuk, *évenkint sok százezer, sőt sok millió pengőt mentett meg a főváros adófizető polgárságának.*

Végül, de nem utolsó sorban *Csorna* Kálmán, az árvák ügyeinek lelkes és megértő intézője, évtizedes és szeretetteljes teli munkájával ugyancsak a legteljesebb mértékben kiérdemelte a közgyülés bizalmát.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa újra való megválasztásuk alkalmából felkereste Budapest új főtisztviselőit, akiktől rövid programot kért és néhány szavas nyilatkozatot legközelebbi terveikről. *Az alábbiakban közöljük ezeket a nyilatkozatokat:*

Szendy Károly polgármester:

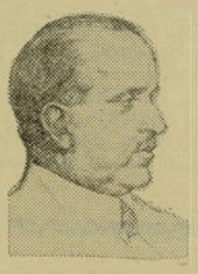

— Őszinte örömmel és hálával tölt el a törvényhatósági közgyülés kitüntető bizalma, amely a valóban oly ritka egyhangúsággal nyilatkozott meg. Részletes programot természetesen csak az őszi eskütétel után mondhatok, addig is azonban talán szabad hivatkoznom arra a régebbi célkitüzésemre, hogy a mai viszonyok között mindent el kell követni Budapest lakosságának jobb sorsáért. *Meggyőződésem szerint az új közgyülés olyan szeretettel és lelkesedéssel viseltetik a főváros ügyei iránt, hogy ebben az atmoszférában nem lesz nehéz feladat szépet, jót, tökéleteset és értékeset alkotni.*

Liber Endre
alpolgármester:

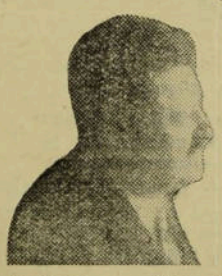

— Hálával fogadva a törvényhatóság megtisztelő bizalmát csak annyit mondhatok, hogy továbbra is, életem utolsó percéig ugyanaz maradok, aki voltam: a székesfővárosnak, ennek a mi gyönyörü Budapestünknek *sohasem szünő rajongója, a főváros egyetemének hüséges szolgálója és a legelesettebbek, a szegények, a küzködők, az életben hajótöröttek együttérző segítője.* Lényegében tehát semmi sem változott. Ami a programra vonatkozó kérdést illeti, válaszom az, hogy az alpolgármesternek programja sohasem lehet, hanem *a polgármester programjának segítőtársa, a rábízott ügyosztályok, ügycsoportok irányítója.*

— Befejezésül azt ismételhetem, amivel kezdtem, hogy *a reám ruházott munkakörben a régi lelkesedéssel és szeretettel fogom és akarom szolgálni a fővárost.*

Lamotte Károly dr.
alpolgármester:

— A főváros legfőbb vezetésének nehéz feladata a polgármester hatáskörébe tartozik és így ő illetékes megállapitani a legközelebbi jövő programját és annak beosztását. Magától értetődik, hogy az ügyek előkészitésében az alpolgármesterek is résztvesznek és természetesen odaadó hüséggel állanak a törvényhatóság rendelkezésére, hogy megvalósulhassanak a főváros fejlesztésére irányuló tervek és elgondolások. Egy életerőtől duzzadó és élni akaró világvárosban úgyszólván

nap-nap után merülnek fel olyan problémák, amelyek sürgős megoldást követelnek és ennek felismerésében tökéletes összhang kialakulását látom az autonómia és az adminisztráció között.

Ez a záloga a jobb jövőnek, amelynek bekövetkezésében pillanatig sem kételkedem.

Szemethy Károly dr.,
tiszti főügyész:

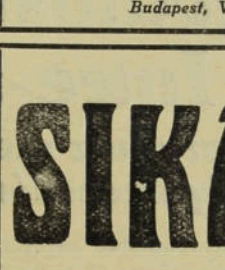

— A tiszti főügyész a törvény szavai szerint a székesfőváros jogtanácsosa, a törvények és rendeletek őre. Ennek a nagy kötelezettséggel és felelősséggel járó díszes mandátumnak úgy mint a múltban, újjáválasztásom után is a legteljesebb mértékben igyekszem megfelelni, eleget tenni. Ami a programot illeti, a tiszti főügyésznek a programját az események szabják meg. Általában tapasztalható, hogy

az ügyészség munkája egyre fokozódik és már-már olyan mértéket ölt, hogy lelkiismeretes elvégzése igen nagy mértékben igénybe veszi a tiszti ügyészség személyzetének munkabirását.

Éppen ezért már korábban megkezdtem az *ügyészségi ügyvitel racionalizálását a legmodernebb amerikai kartotékrendszer alapján,* amely reform nemsokára teljesen el is készül. Nagyon sokat

Ilkovits J. Budapest
központi fütés- és vízvezetéki vállalata
V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

Váczy István
okleveles épitészmérnök és épitőmester
Budapest, VIII., Baross-utca 82. Telefon: 40-8-54

SIKA
„Normálisan és gyorsan kötő változatokban"
„Vízhatlanná tesz betont és vakolatot"
„Véd minden nedvességokozta rongálódás ellen"
Vezérképviselet: SZABÓ GYULA ÉS TÁRSA
Budapest, V., Vilmos császár-út 68. T.: 25-4-33

KIRCHLECHNER kertépitő
Budapest, II., Julia-utca 2. (Budakeszi-ut sarok)
Kertépitő iroda telefonja 55—8—53 szám

Az elegáns világ fogasa
egyedárusitója
DIOSY JÁNOS
Budapest, VII., Rákóczi-út 24.

várok ettől az újítástól, nem csak a munkateljesítmény fokozása, hanem az elért és elérendő eredmények tekintetében is.

A nehéz viszonyok között élő emberek igen hajlamosak arra, hogy a székesfővárossal szemben alaptalan igényekkel lépjenek fel. Nem egyszer

abban a tudatban teszik ezt, hogy a székesfőváros hajlandó esetleg kisebb-nagyobb áldozatot hozni, csakhogy megszabaduljon az alaptalan igénnyel járó zaklatástól.

A rossz gazdasági viszonyokban gyökerező és a jog minden terén megnyilvánuló ilyen felfogás a tiszti ügyészség feladatkörét annyira bővíti, hogy a reá háruló feladatokkal csak erejének megfeszítése mellett tud megbirkózni.

— Mint már említettem, a főváros szeretetétől áthatva és a reámruházott magas tisztség súlyának és jelentőségének legteljesebb átérzésével fogok hozzá újjáválasztásom után újból a munkához, abban a hitben és meggyőződésben, hogy *e szerény közreműködésemmel hasznára leszek a főváros egyetemének.*

Csorna Kálmán dr.,
árvaszéki elnök:

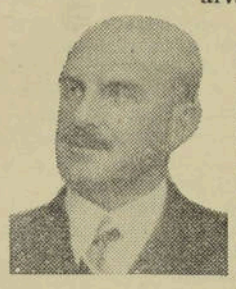

— Két év óta vezetem a székesfőváros árvaszékét, melynek elnöki székében mindig előttem lebegett az, hogy nem könnyű feladat olyan elődök örökében tovább munkálkodni, mint *Sipöcz* László, *Melly* Béla és *Ágoston* Géza, akiknek mindegyike reányomta egyénisége bélyegét arra az időre, amelyet az árvaszék élén eltöltött.

— Az általam felismert és célul tűzött feladatkör egyrésze abból áll, hogy elődöm megkezdett konzerválási és racionalizálási munkásságát folytassam. Másrészt az a törekvésem, hogy az erősen megváltozott gazdasági és társadalmi életviszonyok nyomásával számolva, az új életszükségletek követelményeinek ellátására is alkalmassá tegyem az árvaszék intézményét. Nevezetesen új jogszabályok intézkedései folytán, de

az élet átalakulása következtében is rendkívül mértékben szaporodik, észleletem szerint, a gyámhatóságoknak az a feladatköre, amely a törvényes gyermek tartásának és elhelyezésének gyors és célszerű szabályozására irányul.

— Fontos szempont, amely a társadalom részéről is egyre élénkebb visszhangra talál: a *magyar családvédelem.* Ennek a megszervezését tartom én legsürgősebb szükségességnek, annál is inkább, mert a hatóságok körében, a társadalomban és az egész közvéleményben egyre erősebben nyilvánul meg az ilyen irányú követelmény. De a kormány is egyre határozottabban belátja, hogy

a gyámhatóságok szervezeti feladatkörét és eljárását minél hamarább meg kell reformálni.

Ezt a felfogást vallom én is és magam is minden erőmmel igyekezem, iparakodom a reform helyes megvalósításába befolyni. Ez tehát az egyik célkitüzésem.

— Másik életcélom az elképzelésemben élő és célul kitüzött, modern, gyors, hatásos, gyámügyi közigazgatást ellátni tudó, *új tisztviselőgeneráció nevelése.* Ezt a célt szolgálja eddigi tevékenységemnek az a része, mely arra irányult, hogy alkalmas tisztviselőimmel a gyámsági jognak, illetve gyámsági eljárásnak számos, még át nem kutatott területét felderíttessem és az anyagot teljes üléseken letárgyalva, állandó gyakorlattá tegyem. Az árvaszék kitünő képességü tagjainak egyike-másika máris igen szép eredményt produkált ezen a téren. Másik tevékenységem ezirányban az volt, hogy *megírtam a gyámsági jognak és jogszolgáltatásnak átfogójelentőségü kézikönyvét, amely a napokban jön ki a sajtó alól és hivatva lesz* nemcsak a gyámsági jogot tanuló, de azt juris diktio útján ellátó új és régi generációnak vezérfonalául szolgálni.

Az építési kérelmet a közeli jövőben elbírálják és valószínű, hogy annak helyt is adnak, annál is inkább, mert

az új házcsoport megalkotásával biztosítva lenne a Madách Imre sugárút első szakaszának teljes kiépítése,

miután *az ingatlanok a sugárút tervezett vonalába esnek* és az Orczy-ház helyén tervezett építkezésekkel együtt nemcsak a Károly-körúti torkolat és a Király-utcai szárny épülhetne ki, hanem *az útvonal mindkét oldala egészen a Rombach-utcáig.*

A fővárosnál az építkezés tervét rokonszenvesen fogadták és valószínüleg nem fogják ellenezni a *Közmunkák Tanácsánál* sem.

Dorogi Farkas Ákos
kormányfőtanácsos

Magyarország kormányzója a miniszterelnök előterjesztésére dorogi *Farkas* Ákos székesfővárosi tanácsnoknak kiváló hivatali müködése elismeréséül a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet adományozta. Az egész magyar társadalom, amelynek széles rétegei tökéletesen ismerik dorogi *Farkas* Ákosnak a budapesti városháza érdeklődéskörét messze túlhaladó hazafias müködését, őszinte örömmel fogadta ezt a legmagasabb helyről származó kitüntetését. Dorogi *Farkas* Ákos társelnöke a TESz-nek s mint ilyen országosan ismert és tisztelt nevet szerzett, amelyet előkelően fényesit ez a mostani kitüntetése. A kitüntetés *Farkas* Ákost a főváros érdekében kifejtett müködéséért érte, de az egész ország tudatában van annak, hogy az ő személye egyik jelentékeny megteremtője a *Gömbös*-kormány ama nemes törekvéseinek, amely a főváros és a vidék kölcsönös egymás-megértésére irányul. Talán természetes az is, hogy dorogi *Farkas* Ákos magas kitüntetése alkalmából megemlítsük azt, hogy egyike volt azoknak, akik a budapesti városházán a leggyorsabb, legszebb, sőt legreményteljesebb karriert futották meg. Igazán természetesnek kell ezt tartanunk egy olyan kivételes egyéniségnél, mint dorogi *Farkas* Ákos, aki tehetségén túl páratlan munkabírását és szaktudását vitte harcba városáért és az ideálokért, amelyekért hosszú éveken át lelkesedéssel küzdött vezére, *Gömbös* Gyula mellett.

Nem lesznek címzetes alpolgármesterek
A tervet végleg elejtették — Ősszel tárgyalja a közgyülés a status-javaslatot

Nagy feltünést keltett néhány héttel ezelőtt a *Fővárosi Hirlap* ama közlése, amely hírül hozta, hogy a statusrendezési javaslat elkészült és annak rendelkezései a közeljövőben megvitatás alá kerülnek. A legilletékesebb helyről származott értesülésünk szerint részletes beszámolónkban jeleztük azt is, hogy érdekes újításra készül az új szervezési szabályzat, amikor kimondja, hogy *az alpolgármesteri címet nemcsak a ténylegesen megválasztott alpogármesterek használhatják, hanem a kiváló minősitésü és hosszabb tanácsnoki szolgálatra visszatekinthető ügyosztályvezetők is.* A statusrendezés elgondolásai szerint

a tanácsnoki kar hét olyan tagja, akik tíz évig dolgoztak felelősségteles beosztásukban, a törvényhatósági bizottságtól elnyerhetik az alpolgármesteri címet,

ami természetesen a méltóságos címmel is együttjár. Nagyon érdekesen alakult volna ilyformán a fővárosi vezérkar, amely ebben az esetben magáénak mondhat két címmel és jelleggel, valamint teljes hatáskörrel felruházott kitüntetett tanácsnokot. Megállapitható, hogy a főváros tisztviselői kara *örömmel fogadta a tervezet ilyen újitását,* mert meg lett volna a lehetőség ahhoz, hogy kiváló képességü tanácsnokok is elérhessék az alpolgármesteri címet, ha az események és a közgyülés választása ténylegesen nem segiti őket az előkelő alpolgármesteri poziciókba.

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint a statusrendezési tervezet teljesen elkészült, az újabb áttanulmányozás után azonban

az alpolgármesteri címek adományozására és kitüntetésére vonatkozó szakaszt végleg mellőzték.

Az illetékes tényezők felfogása szerint ugyanis az alpolgármesterségek számának ilyen látszólagos szaporitása *a tényleges alpolgármesteri állás tekintélyének a rovására menne és ezenkivül kiélezné a versengést, ami a közhivatalnoki pályán a szolgálat érdekében nem kivánatos.* A statusrendezési javaslatot a szeptemberben összeülő elnöki szakbizottság fogja tárgyalni és az rövidesen a közgyülés elé kerül.

Megvalósulás előtt a Madách Imre-út első szakasza
Az Orczy-ház mellett hatalmas háztömb épitkezésére kértek engedélyt

A vajudó Madách Imre-út (Erzsébet sugárút) közeli megnyitását nagyban elősegitené az a nagyszabású épitkezés, amelynek elvi engedélykérelmét *a napokban nyujtották be a Magánépitési és Városrendészeti Ügyosztályhoz.* Az építkezési terv mögött egy régi per bonyodalmai húzódnak meg. A *Horizont Ingatlan RT.*, amely a *Leblank*-család tulajdona, évekkel ezelőtt nagyobb fontkölcsönt vett fel a Király-utca 3—5. és Rombach-utca 14—16. számú házakra. A tulajdonos RT. és a takarék között differenciák támadtak, mert *az amortizációt nem tudták rendszeresen teljesiteni,* mire per indult meg, amelyben a *Községi Takarékpénztár* keresetének adott helyt a bíróság. Az ítéletet foglalás, majd áprilisban árverés követte. Az

egyetlen árverező a Községi Takarékpénztár volt, amely 1,400.000 pengőért meg is vásárolta a hatalmas ingatlan-komplexumot.

Az árverés ellen a tulajdonosok fellebbezést adtak be, annak hangoztatásával, hogy az ingatlan sokszorosan többet ér, mélyen áron alul kelt el, ezenkivül különböző alaki és egyéb kifogásra is hivatkoztak. A bíróság a *Horizont RT.* fellebbezését elfogadta, az árverést megsemmisitette és igy

az ingatlanok visszakerültek a családi részvénytársaság tulajdonába.

A szerencsés fordulatot a *Horizont RT.* igyekszik a maga szanálására kihasználni és gyorsan parcellázási terveket készitett, egyúttal elvi épitési engedélyt kért a fővárostól, egyidejüen pedig újabb egyezkedési tárgyalásokat kezdett a *Községi Takarékpénztárral* is.

Kreisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK
ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

Breitner Bernát
Jégszekrények és Hütőkészülékek Gyára
Gyár, raktár és iroda: Budapest, VI., Király ucca 36
Alapittatott 1876

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-utca 47. Telefon: 970—43.
TELEFON TAPOLCA 2

Orenstein és Koppel
MAGYAR R.-T., BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31.
Motorosmozdonyok — Útjavitógépek — Kisvasutak — Iparvágányok — Autobuszkarosszériák

Ballai János központi fütés,
vizvezeték, csatornázás, szivattyutelepek és egészségügyi berendezések
Budapest, IV., Reáltanoda-utca 4. Telefon: 85-2-98

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

Naturáliákban és pótlékokban 20 százalékos túlkiadást jelent az üzemeknél a 48 órás munkahét bevezetése

„Nincs kizárva, hogy a közüzemekre vonatkozóan speciális intézkedések látnak napvilágot"

Hetek kérdése, hogy a kormány törvényhozási úton rendezi a munkaidő kérdését azon az alpon, ahogy a harminchármas bizottság az országgyülésben már megnyilatkozott. A kormánynak a 48 órás munkahét bevezetésére vonatkozó, korszakot jelentő, reformja igen közelről érinti *a székesfővárost is, mint a csonka ország legnagyobb munkaadóját.* Most, hogy küszöbön áll a munkaidő szabályozásának törvényes rendezése, a *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

érdeklődött, milyen változásokat, új intézkedéseket jelent a székesfővárosra nézve a reform és érdeklődtünk azután is, hogy a székesfőváros üzemeivel kapcsolatban jelent-e majd komolyabb eredményt a munkanélküliség enyhítése tekintetében.

— A 48 órás munkahét törvényes rendszeresítése — hangzott a válasz — a székesfőváros üzemeinél és intézményeinél mélyebbreható változásokat *nem jelent.* Vannak olyan üzemek, illetve egyes munkaágak, ahol a közérdekü szolgálat pontos és hiánytalan ellátása érdekében *nem is lehet szó a munkaidő pontos szabályozásáról.* A 40 órás munkahét kérdésével a főváros egyébként már évek óta foglalkozik. Főleg szociáldemokrata oldalról tették szóvá ismételten ezt a problémát a törvényhatósági közgyülésn, az 1935. évi budgettárgyalás során pedig *Spur* Kálmán dr. terjesztette elő nagyérdekességű tanulmányát a munkaalkotmányról, a szükségesnek mutatkozó munkakódexről és a munkaidő szabályozásáról. A főváros több felterjesztésben hívta fel a kormány figyelmét ezekre a kérdésekre, egyidejüleg a polgármester elrendelte az üzemeknél az adatgyüjtést arranézve, hogy mit jelentene az ilyen gyökeres változtatás fővárosi vonatkozásban. A polgármester az üzemektől nemcsak a szolgálat ellátása tekintetében kért véleményt és adatokat, hanem az adatgyüjtés kiterjeszkedett a pénzügyi vonatkozásokra és a magániparral és gazdasággal való viszonyra is.

— *Az adatgyüjtés most készült el* és megállapítható — mondotta informátorunk —, hogy

az üzemek vezetősége nemcsak, hogy nem lelkesedik a munkaidő korlátozásáért, hanem határozott averziót mutat a reformmal szemben.

A 40 órás munkahét bevezetését pedig úgy elvi, mint gyakorlati szempontból lehetetlenségnek tartják.

— A közüzemeknél bizonyos munkaágazatokban nem is lehet korlátozás, nem lehet 40 órás, sem 48 órás munkahét, mert a dolgok természeténél fogva a megkezdett munkát sokszor közbiztonsági és egyéb közérdekü okok miatt abbahagyni nem lehet, s így nem lehet a napi munkaidőt 8 órára korlátozni. Vannak azonban a közüzemeknek és a többi intézményeknek kétségtelenül olyan ágazatai, ahol meg lehet honosítani a 48 órás munkahetet. *Ma általában 56 órás munkahét van az üzemeknél.* Most három turnusban dolgoznak a munkások,

a 48 órás munkahét bevezetése esetén pedig négy turnussal keliene dolgozni.

— Munkabérben a szabályozás nem jelentene többkiadást, ellenben feltétlenül *számottevő új megterheléssel* járna az üzemekre és intézményekre a reform, az *egyéb üzemi kiadások terén.* Eddig a munkások ugyanis számottevő részben túlóráztak,

ha ez megszünik, akkor megfelelő számú új munkást kell alkalmazni.

Miután pedig minden munkás kap bizonyos naturáliákat, családi pótlékot, közlekedési pótlékot, ezenkívül kiadással jár az új munkások munkaruhával és szerszámgarnitúrával való felszerelése is, így

a nagy közüzemeknél 80—100.000 pengős túlkiadásra kell számitani.

— Az összmunkásság létszáma a fővárosnál ezidőszerint kereken, mintegy *húszezer,* ebből *tizennyolcezer az órabéres alkalmazott,* akikre a 48 órás munkahét vonatkozna. Tekintetbe véve a mostani túlórázásokat, illetve a váltásokkal járó munkaveszteséget,

a fővárosnál körülbelül 15—20%-kal kell szaporítani a munkás létszámot.

— Nem lelkesednek a 48 órás munkahétért az érdekelt munkások sem, akik keresetük egy részétől, *a túlórázástól esnek el.* A túlórázás az üzemeknél kb. 7—*10%*.

— Amíg a 48 órás munkaidőre vonatkozó törvényes intézkedések életbe nem lépnek, a főváros üzemeinél sem történik semmi ezen a téren. Minden esetre figyelemmel kísérik a kérdést és valószínüleg az ősz folyamán kerül a sor ennek a problémának rendezésére. Nincs kizárva az sem — mondotta informátorunk —, hogy *a közüzemkre nézve speciális intézkedések látnak napvilágot.*

ANTONIA
MALÁTA KÁVÉ
1 kiló 40 fillér
EGYEDÁRUSITÓ
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Ősszel Budapestre jön a palermói főpolgármester

Némethy Károly tanácsnok elmondja olaszországi útjának érdekes impresszióit

A közelmult hetekben lezajlott olaszországi *Garibaldi—Tüköry-* és *Bonfini*-ünnepségeken a magyar székesfőváros az olasz kormány meghívására küldöttséggel képviseltette magát. *Szendy* Károly polgármester — mint annakidején a *Fővárosi Hirlap* megírta — személyesen akart leutazni Itáliába, de a politikai fordulat s az új választások miatt nem mehetett, ezért *Némethy* Károly tanácsnokot, a Közművelődési ügyosztály vezetőjét küldte le a maga képviseletében. Valószínünek látszik, hogy a polgármesteri választás nem véletlenül esett *Némethy* Károly személyére, aki *a világháború egyik legszebben dekorált katonája,* volt huszárszázados és azok közé a kevesek közé tartozik, akiket néhai Károly király megkoronázásakor *aranysarkantyús vitézzé* avatott. *Némethy* tanácsnok tehát úgy a katonai jellegü palermói ünnepségeken, mint Mátyás király történetírója szobrának Aascolii leleplezésén, ezen a nagyszabású olasz-magyar kultúrünnepségen egyaránt méltóan képviselhette a fővárost.

Némethy Károly
tanácsnok

nemrégiben érkezett haza, többhetes küldetéséről, amelyről részletes jelentést terjesztett a polgármester elé. Hazaérkezése után felkerestük a tanácsnokot és hosszabb beszélgetés során érdeklődtünk olaszországi impresszióiról, az ünnepségek során tapasztalt észleleteiről.

— A magyarok iránti szeretet kifejezését — mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának — egyformán volt alkalmam hallani a legegyszerűbb emberek szájából éppen úgy, mint akár a *Pápa őszentsége* vagy *Mussolini,* a *Duce* ajkáról. A két nép jellemző rokonvonásait sokan vélik felismerni és az ünnepségek során sokszor hallottam egyszerü emberek örömteljes kifakadását, amikor észrevették, hogy *az olasz- és a magyar lobogó színei azonosak.*

— Palermo városa különösen kedves meglepetéssel szolgált. *Ezer és ezer plakáttal teleragasztották a várost,* amelyeken *„Éljen Magyarország!" „Éljen Budapest!", a Garibaldista Palermo üdvözli magyar vendégeit* — volt a felírás. Ezek a feliratok köszöntöttek bennünket s lépten-nyomon felhangzott a kiáltás, amerre jártunk: „Eviva l'Ungharia". De a Palermónál sokkal kisebb Ascoli-Piceno városa, *Bonfini* szükebb hazája sem maradt hátra a magyar barátság demonstrálása tekintetében Palermo mögött. A hatóságok jártak elől jó példával, de érezni kellett az olasz nép spontán szeretetét is.

— *Palermo főpolgármestere — igérete szerint — az ősszel akarja látogatásunkat viszonozni.* Előre félek tőle, hogyha bármilyen szívesen fogadjuk is, viszonozni tudjuk-e ugyanolyan arányokban a vendéglátást, mint amilyen mértékben ők rokonérzésüknek ottlétünkkor kifejezést adtak.

— Érdekes élmény volt számomra *Zio Garibaldi* tábornokkal való találkozásom, aki néhány évvel ezelőtt a vezérlete alatt álló garibaldisták egy csoportjával Budapesten is járt. A nagy

Garibali késői unokája minden alkalmat felhasznál arra, hogy kifejezésre juttassa szimpátiáját Magyarország iránt.

Ismételten hangoztatta, hogy vele együtt az olasz garibaldisták

alig várják az alkalmat, amikor tettekkel tehetnek tanubizonyságot baráti érzéseikről.

— *Tüköry* ezredesről, a magyar szabadságharc vitéz katonájáról, *Garibaldi* tábornok egyik alvezéréről, aki hetvenöt évvel ezelőtt az olasz unióért vívott harcokban Palermo bevételekor elesett — idehaza édeskevesen tudnak valamit.

Olaszországban könyvek jelennek meg róla és Palermóban hatalmas laktanya viseli a nevét.

Az olasz szabadságharc magyar hősének a palermói pantheonban impozáns síremléket emeltek. Erre állítottuk a főváros ajándékát, a *művészi kivitelü kovácsoltvas fogadalmi lámpát.*

— Az ünnepségeken közreműködő olasz funkcionáriusoknak Budapest plakettjét adtuk át ajándékul a polgármester nevében. A plakett, *Szántó* Gergely művészi alkotása, őszinte örömet szerzett azoknak, akik megkapták. Érdekes, hogy Ascoli alpolgármestere hatalmas kötetet írt Bonfiniről, amelyben

a magyar történelemben való csodálatos tájékozottságáról tett bizonyságot.

— Találkoztam *Romanelli* ezredessel és egykori budapesti munkatársával, *Giussi* marchese-vel, akik

most is a régi szeretetet és barátságot érzik irányunkban.

Az olasz munka impozáns eredményei, nagyszabású alkotásai őszinte meglepetéssel szolgáltak. Látni kell Littorio kiszárított mocsárterületének nagyszerü mezőgazdasági kulturáját, a különböző új alkotások mellett az olasz nép szorgalmáról tanuskodó pár négyzetméternyi apró termőföld terraszokat, az Appeninek vagy az Abruzzok meredek hegyoldalain.

Igen érdekes dolgokat mondott el *Némethy* tanácsnok a nálunk is annyira sürgetett *csendrendeletről.*

— A csendrendelet Olaszországban már teljes sikerrel müködik. Az autók *napközben sem tülkölhetnek,* nem adhatnak semmiféle hangjelzést. Még a velencei gondolások is letompitják mélyen búgó kiáltásaikat, amikor egy-egy calea sarkára érnek. Az autóforgalom és a sofőrök ügyessége *egyenesen bámulatos.* Csak a párisiak mérkőzhetnek még az olaszokkal.

— Az olasz idegenforgalom lényegesen visszaesett a régebbi évekhez képest, de azért még így is jó volna nekünk idegenforgalmuk egy töredéke, főleg a következménye: *az általános olcsóbbodás.*

Némethy tanácsnok a főváros művészeti és kulturális ügyeinek intézője, természetesen felhasználta az alkalmat arra is, hagy ha futva is, felkeresse a világhírű olasz múzeumokat és képtárakat.

— Az olasz kultúráról — mondotta — talán nem is kell beszélni. A múzeumok, képtárak százai kápráztatnak s a régi vagy modern mesterek müveiből rendezett kiállítások hatalmas forgalma, rendkívüli eredményei *legfeljebb irigységgel tölthetnek el bennünket a gyönyörüség mellett, amit nyujtanak.* A *Corregio*-kiállítás Pármában s a *Tizian*-kiállítás Velencében, felejthetetlen emlékek maradnak. Meglepő, hogy

mennyi olasz embert érdekelnek a tudományos intézmények s a művészeti kérdések.

Talán részben a *Dopolavoro* ügyes végrehajtása is közrejátszik ebben.

— Szemünk és fülünk — mondotta a beszélgetés végén *Némethy* tanácsnok — szomjasan issza fel a sok gazdag élményt, nagyszerü impresszióit és mégis, amikor hazaérkezünk, boldogan állapitjuk meg, hogy *Magyarország sincs visszamaradva s Budapest talán mégis a világ egyik legszebb városa.*

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
fa- és acélredőny,
lakatosárú, napellenző
és fémportál gyártmányai
anyagban és minőségben elsőrendűek
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 5. Tel.: 32-3-76, 45-9-86

Útban az átszállójegy
az autobuszról a villamosra
Új tervek a közlekedési reformban

A kereskedelmi minisztérium néhány nappal ezelőtt leiratban értesítette a főváros vezetőségét, hogy *felülvizsgálta és megfelelőnek tartja a villamosközlekedés reformálására bemutatott terveket.* Az errevonatkozó híradás publikálása után olyan téves hírek terjedtek el, hogy *rövidesen megkezdik a racionalizált közlekedés alapvető munkálatait* és ezt követőleg már életbeléptetik a rövid relációkra alapított új közlekedési rendet, ami teljesen új villamosközlekedést teremt Budapesten.

— *Mikor lép életbe az új közlekedési rendszer?* — ezzel a kérdéssel fordultunk

a BESZKÁRT vezetőségéhez,

ahol a következő érdekes felvilágosítást kaptuk:

— A közlekedési reformtervek nem ismeretlenek az ujságolvasó közönség előtt, mert annak részleteit annakidején kimerítően tárgyalták a lapok hasábjain. A lényeg az, hogy a főváros különböző körzeteiben megfelelő közlekedési gócpontokat létesítünk, igy *a Berlini-téren, a Gellért-téren, a Széll Kálmán-téren, a Szent István-kórház előtt, a Baross-téren, az Eskü-téren és valószínüleg a Boráros-téren is.* Mindenütt hurokvágányok biztosítják a villamosok visszafordulását és azt a rendszert, hogy az új relációk lehetőleg

minél rövidebb távolságokra terjedjenek.

Ezek a tervek, amelyeket a kereskedelmi minisztérium illetékes osztálya most jóváhagyott és felhatalmazta a BESZKÁRT-t a forgalom ily módon való átalakítására.

— Időközben újabb tervek kerültek felszínre az általános közlekedés átalakítása szempontjából,

amelyek még nem jutottak odáig, hogy a közlekedési bizottságot foglalkoztassák és természetesen távol vannak attól, hogy az illetékes felügyeleti hatóság bírálatát kikérjék. A legújabb elgondolások szerint szó sem lehet arról, hogy

megvalósítjuk az autóbusz-villamos átszállójegytipust,

olyképpen, hogy *ez az átszállási lehetőség egyelőre egyirányú lehet.* Olyan kombinált jegyek bevezetéséről tárgyalunk, amelyek lehetővé teszik, hogy az autobuszutasok a keresztező irányokba átszállhassanak a villamosokra és tetszés szerint folytathassák útjokat. Hangsúlyozni kívánjuk, hogy az autobuszok egyelőre korlátozott száma következtében csupán ezt a kötött átszállást tudják biztosítani, mert

a jóval nagyobb tömeget jelentő villamosutasok átszállását az autobuszokra képtelen volna az Autobuszüzem lebonyolítani.

Nézetünk szerint ez az új átszállási rendszer *a racionalizált menetrenddel egyidejüleg volna életbeléptethető.*

— Változatlanul foglalkoztatja a BESZKÁRT igazgatóságát *a HÉV tarifájának leszállítása* és ezzel egyidejüleg az egységes viteldíj bevezetése. Ebben a vonatkozásban ma is *a huszonhatfilléres viteldíj áll előtérben,* újabban azonban olyan hangok és argumentumok hangzanak, amelyek alapos megfontolásra késztetik az intézkedő szerveket. Tudvalevő, hogy a huszonhatfilléres BESZKÁRT-viteldíj hivatott arra, hogy a kétfilléres többlet révén ellensúlyozza azt a tíz fillért, amennyivel a HÉV-jegyek a főváros belső határáig olcsóbbakká válnak. Különböző számítások és megfigyelések azt a tapasztalatot idézik fel, hogy

az ily módon tervezett tarifareform esetleg kínos meglepetéseket okozhat.

Számolni kell ugyanis azzal, hogy *az utazóközönség kétféle formában fogja leszámitolni a tarifák változását.* Régi tapasztalat a felemelt viteldíjak hatása alatt a publikum kisebb méretekben jelentkezik és ezért valószínű, hogy *a BESZKÁRT-vonalakon utaskieséssel kell számolni.* A másik vonatkozásban viszont úgy jelentkezik a hatás, hogy a HÉV-vonalon megnövekedik az utasok száma, hogy az olcsóbb utazásokat fokozottabban kihasználja. Mi várható ebben az esetben?

Utaskiesés áll be a jövedelmezőnek tudott BESZKÁRT-vonalakon, viszont több utas jelentkezik az amúgy is deficites HÉV-en, tehát a BESZKÁRT nem éri el azt a célját, hogy a tarifareform révén pénzügyi számításait biztosítsa.

Nagyon meggondolandó tehát, a huszonnégyfilléres BESZKÁRT-jegynek huszonhat fillérre való drágítása és ezért *a BESZKÁRT igazgatóságának több tagja nem csinál titkot abból a szándékából, hogy a legélesebben küzd a tarifamódosítás ellen.*

Szendy Károly polgármester előtt fekszik a tarifareformra és a közlekedés átalakítására vonatkozó hatalmas anyag, aki nyilván megtalálja azt a megoldást, ami a legjobban megfelel úgy az utazóközönség, mint a BESZKÁRT érdekeinek.

Megnyílik a Gellért-fürdő szanatórium osztálya
Szanatóriuma lesz a Széchenyi-fürdőnek is — Októberben megkezdik a Rudas átépítését

A polgármester, mint annakidején megírtuk, *Hültl* Dezső müegyetemi professzor, müépitészt bízta meg — pályanyertes terve alapján — *az ujjáépitendő Rudas gyógyfürdő részletterveinek kidolgozásával. Szombaton délelőtt*

a főváros szakértőjének részvételével a részlettervek dolgában fontos megbeszélés volt Hültl professzor irodájában,

amely alkalomból

illetékes helyen

érdeklődtünk a Rudas-fürdő ujjáépítésének kilátásai és a gyógyfürdő egyéb időszerű problémái iránt és a következő felvilágosítást kaptuk:

— *Hültl* professzor az elfogadott pályamű alapján erősen dolgozik a Rudas részletterveinek kidolgozásán. Ezzel a munkával két-három héten belül elkészül. Valószínüleg

július első napjaiban fogja átnyujtani a terveket a polgármesternek.

A középitési ügyosztály ezután rövidesen intézkedik az épitési versenytárgyalás kiírása iránt és minden valószinüség szerint *szeptember közepén* döntenek arról, hogy ki kapja a nagyszabású épitkezésre a megbízást. A főváros vezetőségének és a szakemberek véleménye szerint

a Rudas újjáépitését legkésőbb október elején vagy közepén megkezdik.

Az épitést úgy akarják elvégezni, hogy a fürdőüzem zavartalan legyen. De leginkább a páratlanul népszerüvé vált *rádiumos osztályt akarják nyitvatartani.* Úgy tervezik, hogy az épitkezést egész télen át folytatják és

tavasszal már az új fürdő egyrészét megnyitják.

— E héten hozzáfogtak a *Szent Gellért Gyógyfürdő és Szálló* korábban elhatározott *szanatóriumi osztályának* megvalósításához is. Az eredeti terveket kissé szükitették. Egyelőre csak a Gellérthegyre néző szárny második emeletét rendezik be szanatóriumi osztálynak, az igazgatósági traktus, illetve az orvosi rendelők felett. Ezt

teljesen elkülönitik a szálloda többi részétől és minden tekintetben biztositani fogják a gyógyulást kereső betegek zavartalan nyugalmát.

A szanatóriumi osztály egyelőre hat szobából fog állani, 12—14 ággyal. A szükségletnek megfelelően azonban később tovább fejlesztik az első emelet felhasználásával, mely esetben az igazgatóság irodáit máshová helyezik, ahogy azt eredetileg is tervezték. *A Gellért szanatórium osztálya még a nyáron megnyilik.* Ebben az évben berendezik a Széchenyi-gyógyfürdő hasonló méretü szanatóriumi osztályát is, hogy az intézmény jövedelmezőségét evvel fokozzák s

a nagyhatású gyógyfürdőt teljes mértékben rendelkezésére bocsássák a gyógyulást keresőknek.

A szanatórium és a gyógyosztály megnyitása esetén számitani lehet a *MABI* és az *OTI* betegek egyrészének beutalására is.

Csökkentik a vidéken lakó fővárosi alkalmazottak lakbérilletményeit

Hónapokkal ezelőtt jelentettük, hogy a polgármester véget akar vetni annak, hogy a főváros alkalmazottainak tekintélyes része állandóan vidéken éljen és nagy távolságokról, 30—40, sőt 60 km-nél hosszabb utak megtételével járhasson be szolgálatába. Az errevonatkozó rendelet már meg is jelent és figyelmeztette az alkalmazottakat, hogy *a lehető legrövidebb időn belül igyekezzenek Budapestre visszaköltözni.*

az újabb kintlakási engedélyeket pedig a polgármester teljesen beszüntette.

Ezek a rendelkezések, különösen a kisebb kategóriák körében meglehetős riadalmat keltettek, mert sokan szereztek a környéken családi házakat, amelyek kedvéért vállalták a tarifa es utazgatásokkal járó nehézségeket és kellemetlenségeket. Az álláspont merev betartása sokakat *egzisztenciálisan érintett volna,* ezért

a polgármester elhatározta, hogy a legnagyobb megértéssel, jóindulattal és az esetek egyéni elbirálásával rendezteti a kérdést.

Az elnöki ügyosztály most újabb kimutatást készített arról, hogy a vidéken lakók közül *kiknek van saját háza és kik élnek bérelt lakásokban.* A visszatelepítést

elsősorban azoktól követelik meg szigorúan, akik vidéken bérben laknak.

Ezek ugyanis *fővárosi lakbért* élveznek, tehát *nincs akadálya annak, hogy visszaköltözzenek Budapestre.* A visszaköltözésre *legfeljebb féléves határidőt adnak* és azoknak, akik a mostani felhivás dacára sem költöznek vissza, *egyéb konzekvenciákat is vállalniok kell.*

A legkomolyabb formában foglalkozik a főváros vezetősége azzal a tervvel, hogy

azoknak a lakbérét, akik mindenáron vidéken maradnak leszállítják arra a mértékre, amilyen kategóriába az illető vidéki város, vagy község tartozik.

Mivel ez a lakbér lényegesen kevesebb a budapestinél, *minden valószinüség szerint jobb belátásra fogja birni a makacs vidéken lakókat és rövid időn belül visszaköltöznek Budapestre.*

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a **közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle** kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, **házi vízellátóberendezéseket,** bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tűzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett **Jobbágy**-féle folytonégőkályhák.

Weiss János, Budapest
Iroda: II., Iskola-u. 47. Műhely: Csalogány-u. 8b
Telefon 51—2—55.
Tervez és készít: Központi fütés, gőzmosodák, gőzkonyhák, vízművek, vízvezeték, gázvezeték, fürdőberendezések, csatornázás és szellőző berendezéseket.

WAHL-FERENC lakatos mester
VAS ÉS FÉMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII. Víg-u'ca 39. Telefon: 316-45

Parkett- és padlózati vállalat
STERNER G.
Budapest V., Hold-utca 25. Tel.: 105—59

Krausz Ferenc
bronzöntő *Budapest, VI., Babér-utca 80. Telefon: 932—26*

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

50.000 pengős munkaügyi pert vesztett el a Vásárpénztár

Amikor az igazgató magánfélként vesz részt vállalata tranzakciójában

Azt lehet mondani, hogy a Vásárpénztár összeomlásával kapcsolatban minden bírói fórumnak dolga akadt. A sajtópereken, különböző rágalmazási és egyéb bünügyi eljárásokon kívül a polgári perek töméntelen sokasága pergett már le a Vásárpénztárral kapcsolatban, de *sok magánjogi és vagyoni per még most is folyamatban van.* A budapesti királyi törvényszék fellebbviteli tanácsa, mint munkaügyi bíróság, *Bándy* Zsigmond dr. elnökletével most hirdette ki közbenszóló ítéletét egy érdekes munkaügyi perben, ahol a Vásárpénztár is alperesként szerepelt.

Vámos Jenő a *Mészárosok Egyesülése Részvénytársaságnak* volt ügyvezető igazgatója. Ez a részvénytársaság voltaképpen *a Budapesti Székesfővárosi Vásárpénztár Rt.* tulajdona volt. 1930. év őszén *Vámos* Jenő ügyvezető igazgató és a Vásárpénztár vezetősége között igen súlyos konfliktus keletkezett, úgyannyira, hogy *Vámos* ügyvezető igazgatónak ezirányú működése és tevékenysége hirtelen megszünt. Utóbb azután *Vámos* Jenő munkaügyi pert indított, amelyben

közel ötvenezer pengő tőkét és ennek járulékait követelte.

Vámos Jenő a bírói kérdésekre így adta elő a tényállást: 1930 október 18-án történt, hogy a Vásárpénztártól hozzánk delegált *Pápa* Miksa nevezetü cégvezető olyan jelentést tett *Ereky* Károlynak, a Vásárpénztár alelnökének, hogy én valami súlyos és jelentös kárt okozó szabálytalanságot követtem el. A jelentés nyomán közölték velem, hogy

könyvvizsgálatot foganatosítanak, amelynek időtartamára engem a szolgálat alól felmentenek.

Tudtul adták, hogy a vizsgálat eredményéről értesíteni fognak. A könyvvizsgálattal egyidejüleg a fizetésemet is beszüntették. Engem azonban sem a vizsgálat eredményéről nem értesítettek, sem pedig rögtöni hatállyal el nem bocsátottak, úgy hogy *jogi álláspontom alapján a szolgálati szerződést utólag, több mint egyesztendei meddő várakozás és hiábavaló sürgetés után, én mondottam fel.*

Ezzel szemben *Ereky* Károly és *Pápa* Miksa cégvezető egész másképen vallottak a bíróság előtt. *Ereky* Károly vallomásának lényege az, hogy

magához hivatta a felperest, aki előtte a terhére felhozott szabálytalanságokat beismerte.

— Ezek után én — vallotta *Ereky* — rögtöni hatállyal *felfüggesztettem az állásától*, megtiltottam, hogy a hivatalába bemenjen és *dühösen még azt is megmondtam a felperesnek, hogy többé az életben nem kívánom őt látni.*

Közben az ügyben szereplő ügyvédek egész sereg tanú kihallgatását és különböző okiratok beszerzését kívánták. A járásbíróság a tanúkat kihallgatta, az okiratokat beszerezte és ezt követöleg

kihirdette az ítéletet, amely Vámos Jenőt ötvenezer pengős keresetével elutasította.

A bejelentett fellebbezés folytán így került az ügy a törvényszék felebbviteli tanácsa elé. A törvényszék elsösorban azt az ügydöntő kérdést bírálta el, hogy az

az Ereky Károly vallomásában foglalt rögtöni hatályú elbocsátás jogos okból történt-e, vagy sem.

Megállapította a törvényszék, hogy az a szabálytalanság, amely a Pápa-féle jelentésben az igazgatóság elé került és a konfliktust és a rögtöni hatályú elbocsátást kirobbantotta, *tulajdonképpen egy részvényvásárlási ügyletre vonatkozik.* Ebben a részvényvásárlási tranzakcióban *Vámos* Jenő ügyvezető igazgató nem úgy szerepelt, mint a Mészárosok Egyesülésének vezetője, nem is alkalmazotti jellegü tevékenységet bonyolított le, hanem a szolgálati viszonyon kívül, mint teljesen önálló és független ügyletkötő fél szerepelt. *Nyilvánvaló ennélfogva* — állapitja meg a törvényszék, *hogy*

a részvényvásárlásból kifolyólag Vámos Jenő gesztióját a munkaadó semmiképpen sem sérelmezheti.

Ilyenformán egyik alperesnek sem sikerült a felperes rovására *elfogadható elbocsátási okot* igazolni, úgy hogy

a törvényszék az Ereky-féle rögtöni hatályú elbocsátást jogtalannak és indokolatlannak minősítette.

Azt is leszögezte közbenszóló ítéletében a törvényszék, hogy *Vámos* Jenő és a *Mészárosok Egyesülése Rt.* között a szolgálati viszony 1930 október 20. napjával szünt meg, de mert a rögtöni hatályú megszüntetés jogos ok nélkül történt, az ügyvezető igazgató felperest esetleg megillető járandóságokért úgy a *Mészárosok Egyesülése*, mint *a Vásárpénztár* egyetemleges kötelezettséggel felelös.

Az iratokat most a törvényszék visszaküldi a munkaügyi bírósághoz, *az ügy további összegszerü tárgyalása végett.*

Ne várjon sokáig

Még ma, de legkésőbb holnap kisérelje meg a jó Kathreiner malátakávét és a Franck kávépótlékot. Rögtön megérti, hogy miért is kedvelik annyian már évtizedek óta.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Szent Rókus-kórház **víz- és gázszerelési munkáira** pályáztak: Komor László 6032, Macskásy Árpád 6329, Lucz Sándor 6521, Kolbányi és Pákozdy 6897, Juhász József 6961, Kovács Ödön 6962, Rietschel és Henneberg 7577, Knuth K. 11.059 pengővel.

A Sopron- és Bánát-u. elemi iskolában szükséges **bútorberendezési munkára** pályáztak: Rosenfeld Andor 30.782, Kertész Dezső 28.266, Hufnagl Imre 35.560, Dören Henrik 20.676, Brichta József 20.956, Hlatky Károly 14.882, Szuromy József 14.128, Debreceni hajlított bútorgyár 2204, Fircsa Béla 9918, Gombos András 10.915, Polacsek Imre 11.571, Liptay Dezső 25.241 pengővel.

Az Uj Szent János-kórház tüdőbetegosztályán létesítendő **szigetelési munkára** pályáztak: Helvey Tivadar 10.393, Sándor Arnold 10.771, Posnansky és Strelitz 11.038, Blehn János 11.056, M. hőszigetelő váll. 11.882 pengővel.

Az angyalföldi szivattyútelep **alépítményi munkáira** pályáztak: Fejér és Dános 651.794, Skuteczky és Boray 693.140, Pittel és Brausewetter 710.421, Építőipari rt. 744.953, Hajnal Imre 779.740, Magyar Építőipar rt. 781.494, König, Román és Stein 793.467, Bíró László 794.191, Polacsek, Epstein és Weisz Mihály 789.955, Palatinus rt. 846.798, Hacker Emil 854.452 pengővel.

Alacsonyfeszültségü kábelek fektetési és ezzel kapcsolatban föld-, illetve burkolathelyreállítási munkára pályáztak: Borlay Károly Oberdorfer Rudolf, Szöllősi Imre, Schaffer György, Hirsch Mihály, Grosz Frigyes, Hirsch László, Neumann Ferenc, Wohl József, Reinisch Tivadar, Vadas Mihály.

450.000 darab égetett agyagtégla és 3000 darab talpas betoncső szállítására pályáztak: Walla József, Tolnai Testvérek, Müller László, Drascho, Melocco Péter, Magyar Kerámiagyár, Bohn Testvérek, Delta salak és homokterm. váll., Mezőgazdasági ipar term. fogy. szöv.

Textilnemüek szállítására pályáztak: Magyar Pamutgyárak száll. társ., Kiss és Machunka, Freudiger Mózes, Magyar Pamutipar. Mechanikai szövőgyár rt., Storer Viktor, Reinfeld Márkus, Magyar kender, len és jutaipar, Pamuttextilmüvek, Kammer Testvérek, Kispesti, Ujpesti tarkán szövő, Kispesti textilipar, Goldberger M., Gráb féle textilipar rt., Pamutipar.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Bontási munkákra a Fehérsas-téri iskolánál s a Mészáros-utcai óvódánál. Pályázni lehet július 16-án d. e. 10 óráig. Városháza, III. em. 350.

Papíráruk szállítására az üzemek részére. Pályázni lehet július 16-án d. e. 10 óráig. Városháza, II. em. 235.

Beton kocsiút építésére a Külső Jászberényi-úton. Pályázni lehet július 16-án d. e. 10 óráig. Városháza, II. em. 284.

Keramit kocsiút és öntött aszfalt gyalogút építésére az Eszék-utcában. Pályázni lehet július 16-án d. e. 10 óráig. Városháza, II. em. 284.

25 vagon faszén szállítására a BESZKART részére. Pályázni lehet július 12-én d. e. fél 10 óráig. Kertész-utca 10. III. em. 378.

900 vagon szén szállítására a BESZKART részére. Pályázni lehet július 12-én d. e. fél 10 óráig.. Kertész-utca 10. III. em. 378.

450 hosszú és 25 darab rövid báránybunda posztóhuzatára és bélelésére. Pályázni lehet július 5-én d. e. 10 óráig a BESZKART-nál. Damjanich-utca 15. I. em. 2.

230.000 tonna daraszén szállítására az Elektromosmüvek részére. Pályázni lehet július 13-án d. e. 9 óráig. Váci-út 74. I. em. 101.

Útépítő és kövező munkára a Vízmüvek Váci-út 23. sz. alatti telepén. Pályázni lehet július 23-án d. e. 11 óráig. Reáltanoda-utca 1—3. I. em. 16.

Sztamorai Jánost a MFTR kormánybiztosává nevezték ki. A pénzügyminiszter *Sztamorai* Jánost, a Közérdekeltségek Felügyelő Hatóságának elnökét a *Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság* kormánybiztosává kinevezte.

A Victoria Biztosító f. évi június 18-án megtartott rendes évi közgyülésén ismertették a társaság elmúlt üzleti évének eredményeit, amelyek szerint a biztositási állomány 104 millió márka új szerzeménnyel 1032 millió márkára emelkedett. A tiszta nyereség 6,291.397 márka volt, amelyből a társaság üzletfeleit 5,726.171 márka osztalékban részesítette. A részvények osztaléka az idén is részvényenként 75 márkát tett ki. A társaság müködési területe 22 államra terjed ki. A magyarországi igazgatóság élén *Rózsa* Rezsö ügyvezető igazgató áll, aki az üzleti eredmény ily kedvező alakulásához nagy mértékben hozzájárult.

Fleissig Sándor ünneplése. Az Angol Magyar Bank július 5-én ünnepli azt, hogy *most 25 éve, hogy Fleissig Sándor, a bank alelnöke az intézet szolgálatába lépett. Azonkivül ugyancsak most 10 éve annak, hogy átvette a legfelsőbb üzletvezetést.* Ezekről az évfordulókról ünnepélyes igazgatósági ülés keretében fognak megemlékezni, amelyen *Ottlik* István, a bank igazgatóságának legrégibb tagja fogja Fleissig munkásságát méltatni. Az igazgatósági ülést követően, az ügyvezetők és a tisztviselők nevében *Kálmán* Henrik vezérigazgató fogja méltatni Fleissig érdemeit.

A Hofherr—Schrantz—Clayton—Shuttleworth Magyar Gépgyári Müvek RT. mult üzletévében forgalmát főleg új piacok megszerzése útján emelte, míg a belföldi és szomszédos piacok felvevőképessége alig javult; ennek tulajdonítható, hogy az 1934 december 31-ével lezárt mérleg az értékcsökkenési tartalékalapnak 252.843.93 P-vel való dotálása után *920.360.83 P veszteséggel zárult.* Az igazgatóság a július 8-án tartandó közgyülésnek javasolni fogja a veszteségnek a tartalékalapból való leirását. A folyó üzletévben *a forgalom tovább emelkedett.*

Schiller Ottó jubileuma. A Textilgyárosok Egyesülete meleg ünneplésben fogja részesiteni főtitkárát, *Schiller* Ottó dr.-t abból az alkalomból, hogy húsz év óta szolgálja teljes odaadással az Egyesület és a magyar textilipar érdekeit. A magyar textilipar húsz év alatt a fejlődés igen értékes útját tette meg és ebben jelentös része van *Schiller* Ottó dr. rátermettségének és tudásának. *Schiller* Ottó dr. a magyar textilipari kérdések egyik legalaposabb ismerője és húszéves szolgálati jubileuma nemcsak a textiliparnak, hanem az egész magyar gazdasági életnek kedves eseménye.

Az Anglo-Danubian Lloyd Általános Biztosító Rt. a mult esztendöben díjak és kamatok fejében 3,817.000 schillinget vett be és 52.044 schilling tiszta nyereséget mutatott ki. A biztosító az 1934. üzletévre 5 százalék osztalékot fizet.

Reményi Schneller Lajos és dr. Grecsák Richárd a Fonciére igazgatóságában. A Fonciére közgyülésén az igazgatóság tagjainak sorába választották *Reményi Schneller* Lajos országgyülési képviselőt, a felügyelőbizottságba pedig annak elnökéül dr. *Grecsák* Richárd országgyülési képviselőt.

A rokkantegylet közgyülése. A Magyar Rokkantsegélyző és Nyugdíjegylet e hó 28-án, pénteken este tartotta meg ezidei rendes évi közgyülését *Sarlós* Lajos ny. nyomdaigazgató elnöklete alatt. A közgyülésen részvett fővárosi és vidéki küldöttek a tagok több mint 90%-át képviselték. Az évi jelentést *Bárdos* Ferenc igazgató terjesztette elö. A jelentés szerint az egylet bevétele 1934-ben 1,346.408 pengő volt, a különböző segélyekre pedig 817.437 pengöt fordítottak. Az egylet vagyona 8 millió pengöt tesz ki, ami nagyrészt ingatlanokban van. A jelentést a közgyülés egyhangúan tudomásul vette. Ezután elhatározták az alapszabályok olyan irányú kiegészítését, amely az egyletnek módot ad arra, hogy a járadékokat viszontbiztositsa, hogy azok a jövöben leszállithatók ne legyenek. A közgyülés a vezetőség éltetésével a legjobb hangulatban ért véget.

Tisztviselők és munkások kitüntetése. Az Országos Iparegyesület *Haas* és *Somogyi Rt.* speciális üveg- és vasszerkezeti gyárának mindazon alkalmazottait, akik egyhuzamban 25 évnél hosszabb időt töltöttek a vállalatnál, nyilvános kitüntetésben részesítette és pedig: ezüst éremmel: *Bargiel* János cégvezetőt, *Haas* Vilmos üzemvezetőt, *Schreiber* Ágoston mérnököt, *Renner* Ferenc könyvelőt; bronzéremmel: *Schönberger* András müvezetőt, *Léb* József főszerelőt, *Kalocsay* Artur tisztviselőt, *Führinger* András gépészt, *Perger* Gyula üvegest. A kitüntetéseket az illető alkalmazottaknak az Országos Iparegyesület elmúlt hó 29-én tartott ünnepi közgyülésén adták át.

PAWLIK ÁGOSTON MÉRNÖK
IPARI GÁZTÜZELÉSŰ BERENDEZÉSEK
VIII., József-utca 66. ⁂ Telefon: 30-8-63.

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Dacsó Emil, a Fővárosi Hirlap felelős szerkesztője, néhány hétre elutazott a fővárosból. Távollétében a szerkesztésért Pogány Béla szerkesztő felel.

Wolff Károly nagy kormányzói kitüntetése. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére németprónai *Wolff* Károlynak, a főudvarnagyi bíróság nyug. elnöke, országgyülési képviselőnek mind a bírói pályán, mind a közélet terén kifejtett kiválóan értékes és eredményes szolgálatai elismeréséül az I. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta.

Kinevezések a miniszterelnökségen. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Barsy* Aladár dr. miniszteri osztályfőnöki címmel felruházott miniszterelnökségi miniszteri tanácsosnak a miniszteri osztályfőnöki jelleget adományozta, lánci és rákóczi *Rákóczy* Imre dr. miniszteri tanácsosi címmel felruházott miniszterelnökségi sajtóelőadót miniszteri osztálytanácsos sajtóelőadóvá, vitéz nádudvari *Kiss* Lajos dr., a miniszterelnökséghez szolgálattételre beosztott miniszteri titkári címmel és jelleggel felruházott honvédelmi miniszteri segédtitkárt a miniszterelnökséghez miniszteri titkárrá, *Dulin* Elek dr. miniszteri osztálytanácsosi címmel felruházott miniszterelnökségi sajtóelőadót miniszteri titkár-sajtóelőadóvá, *Körmendy-Ékes* Sándor dr. miniszterelnökségi miniszteri fogalmazót miniszteri segédtitkárrá és *Bathó* László dr. miniszterelnökségi sajtóelőadót miniszterelnökségi miniszteri segédtitkár-sajtóelőadóvá nevezte ki.

A polgármester és az alpolgármesterek üdvözlése. A városházi hirlapírók hétfőn délben testületileg felkeresték *Szendy* Károly polgármestert, hogy megválasztása alkalmából üdvözöljék és munkásságához további őszinte sikert kívánjanak. *Kelemen* Géza szindikus vázolta a polgármester előtt az ujságírói kar örömét, hogy a következő hat esztendőre a közgyülés bizalma *Szendy* Károly személyében összpontosult, akinek minden eddigi ténykedése odairányult, hogy a budapesti polgár helyzetét megkönnyítse. *Szendy* Károly polgármester válaszában hálásan megköszönte a városházi ujságirók jó kívánságait és kifejtette, hogy *továbbra is az életet kívánja szolgálni* azzal az egészséges lendülettel, amelyet a magáénak mondhat. Elmondotta a polgármester, hogy a legfontosabb teendője és egyik legnagyobb munkája *az adminisztráció új alapokra való helyezése,* amelyet remélhetőleg a jövő év elejéig sikerül végrehajtani. Az ujságírók lelkesen ünnepelték a polgármestert, majd felkeresték *Liber* Endre és *Lamotte* Károly alpolgármestereket, akik előtt ugyancsak őszinte tiszteletüket és szeretetüket tolmácsolták.

Csak peres úton tudta megszerezni a főváros a neki ajándékozott betétkönyvet. Harmadfélesztendővel ezelőtt *Deutsch* Malvin felvételre jelentkezett a főváros tulajdonában lévő Erzsébet-szeretetotthon kórházába, ahol azóta ápolás alatt áll. Az idős nőt igen gondos és figyelmes ápolásban részesitették, aki annyira megszerette a szeretetotthont, hogy felgyógyulása után is ottmaradt. 1933 augusztusában, hogy háláját és szeretetét bizonyitsa, hivatalosan bejelentette a vezetőségnél, hogy a tulajdonát képező, a *Pesti Hazai Első Takarékpénztár* által kiállított és 2.535 pengőről szóló betétkönyvet *a szeretetotthonnak adományozza.* Később váratlan komplikációk keletkeztek. *Deutsch* Malvin nővére, *Stein* Ferencné a takarékkönyvet, amikor testvérét a szeretetotthonba szállították, magához vette és *most megtagadta annak kiszolgáltatását.* Azt vitatta, hogy a betétkönyv az övé, mert testvére még 1931 tavaszán neki ajándékozta. *Deutsch* Malvin szelíden tiltakozott testvére állításával szemben és tagadta az ajándékozást. Mivel békés úton nem tudták elintézni az ügyet, *Ercsényi* Sándor dr. tisztiügyész Budapest székesfőváros közönsége nevében a budapesti királyi törvényszék előtt beperelte *Stein* Józsefné háztartásbeli asszonyt a 2530 pengő értékü takarékbetéti könyv kiadása és járulékai iránt. A királyi törvényszék *Isépy* Andor dr. ítélőtáblai bíró elnöklete mellett most hirdette ki ebben az ügyben a végítéletet, amely végrehajtás terhe mellett *kötelezi az alperest a takarékpénztári betétkönyv kiadására.* Az ítélet indokolása hangsúlyozza, hogy Deutsch Malvin ajándékozó irásbeli végrendeletet tett, amelyben mindennemü ingó vagyonát és igy különösen a meglevő készpénzvagyonát is csakugyan e perben alperesként szereplő testvérére hagyta. De mert e halálesetre szóló rendelkezést érvényes módon *bármikor visszavonható* és megmásitható, a törvényszék a bizonyitási anyag alapján megállapította, hogy *Deutsch* Malvin ajándékozó utólag ezt a betétkönyvet nem a testvérének, *hanem a szeretetotthonnak kívánta adományozni.*

Megkezdődött a városháza nyári vakációja

Még egyszer kigyulladnak a szikrázó csillárok a közgyülési teremben, hogy a legsürgősebb polgármesteri előterjesztések fölött döntés történjen, a közgyülés azonban csakhamar megkezdi nyári szünetét. A városházi adminisztráció vezető tagjai ettől függetlenül, *túlnyomórészt megkezdték a számukra beosztott szabadságidő igénybevételét* és ügyosztályaik vezetését helyetteseikre bizták. E pillanatban az a helyzet, hogy helyén van és július közepéig nem is megy szabadságra *Szendy* Károly polgármester, aki nyári üdülését egyébként is úgy kívánja beosztani, hogy szükség esetén mindig Budapesten lehet és csak napokra vonul vissza visegrádi kúriájába. Az alpolgármesterek közül *Lamotte* Károly megy szabadságra még ezen a héten. *Liber* Endre alpolgármester pedig augusztusban veszi ki szabadságát.

Az ügyosztályvezető tanácsnokok közül már a szabadság gyorsan múló gondtalanságát élvezik: *Schuler* Dezső, *Kovácsházy* Vilmos, *Szepesváry* Pál, *Bódy* László, *Király* Kálmán, *Felkai* Ferenc, *Morvay* Endre, akiket *Némethy* Károly, *Babarczy* István báró, *Rosta* János, *Wossala* Sándor, *Salamon* Géza és *Kempelen* Ágoston helyettesítenek.

A polgármesternek az a terve tehát teljes mértékben sikerül, hogy szeptemberben a városházi apparátus ismét teljes erővel müködjön és gyors egymásutánban előkészitse mindazokat a fontosabbnál fontosabb ügyeket, amelyek az őszi közgyülés napirendjére kerülnek.

Tisztelgések Szendy Károly polgármesternél. *Szendy* Károly polgármestert, ujbóli egyhangú megválasztása alkalmából számosan keresték fel üdvözletükkel. Az elsők között voltak *Liber* Endre és *Lamotte* Károly alpolgármesterek, utánuk a tanácsnoki kar kereste fel a polgármestert. Ezt követően *Duday* Lajossal az élükön a kerületi előljárók fejezték ki szerencsekivánataikat, ezután *Papanek* Ernő számszéki igazgató, *Csordás* Elemér tiszti főorvos, *Illyefalvy* Lajos, a Statisztikai Hivatal igazgatója, *Budó* Jusztin főlevéltárnok, *Sebő* Béla főszámvevő jelent meg a polgármesternél. Az üzemek képviseletében *Schön* Győző és *Véssey* Ede, a tisztiügyészség képviseletében *Szemethy* Károly dr. tiszti főügyész és *Várady* Jenő tiszti főügyészhelyettes keresték fel *Szendy* Károlyt. A Vízművek igazgatója, *Papp* Ferenc is felkereste a polgármestert, megjelent *Plósz* Pál, az Elektromos Müvek vezérigazgatója is. A közoktatási ügyosztály küldöttsége *Felkay* Ferenc tanácsnok vezetésével tisztelgett. A polgármesteri hivatal előszobájában százszámra irták alá az üdvözlőíveket és rendkívül nagyszámú távirati és levélbeli üdvözlés is érkezett.

Ifj. Wolff Károly, a fővárosi közkórházak új központi igazgatója. Mint ismeretes, a főpolgármester ifj. *Wolff* Károlyt, a kiváló orvost nevezte ki *a fővárosi közkórházak központi igazgatójává.* Szerdán délelőtt volt az ünnepélyes aktus, amikor is ifj. *Wolff* Károly *Sipőcz* Jenő főpolgármester előtt *letette a hivatali esküt.* Nyomban ezután *átvette felelősségteljes hivatalának vezetését.*

A székesfőváros a szélhámos hirdetésszerzők ellen. A székesfőváros gazdasági hivatala a következő figyelmeztetést teszi közzé: *A székesfővárosi gazdasági hivatal nevében szélhámosok járják végig a fővárosi vállalkozókat és kisebb-nagyobb összegeket vesznek fel hirdetési és egyéb címeken.* A legtöbb helyen arra hivatkoznak, hogy őket a gazdasági hivatal küldi a vállalkozókhoz. A székesfővárosi gazdasági hivatal vezetősége ezuton is figyelmezteti a vállalkozókat, hogy akik a hivatal nevében ilyen ürügyekkel az iparosoknál jelentkeznek, közönséges szélhámosok és felkéri mindazokat, *akiknél bárki ilyen címen megjelenik, a hivatalra hivatkozik és pénzt kiván felvenni, azt azonnal adják át a legközelebbi rendőrnek.*

A HONSz terézvárosi választmányi ülése. Díszes külsőségek között zajlott le a HONSz terézvárosi választmányi ülése, amelyet *Sárkány* Ferenc elnöknek törvényhatósági bizottsági taggá történt megválasztása alkalmából tartottak. Az ünnepelt munkásságát *Cseh-Szombathy* László országgyülési képviselő méltatta. A választmányi ülés után 150 teritékes bajtársi vacsora volt, amelyen többek között résztvettek *Kátay* Béla dr., a terézvárosi plébánia lelkésze, *Cseh-Szombathy* László dr. országgyülési képviselő, *Schara* Béla kerületi előljáró, *Vázsonyi* János dr. országgyülési képviselő, *Hegedüs* Bertalan dr. törvényhatósági bizottsági tag, *Boross* Miklós ügyv. igazgató, *Nánássy* Miklósné, a NEP terézvárosi elnökasszonya, *Deutsch* Miksa dr. ügyvéd.

Németországi tanulmányút. A „Turul" Szövetség, a magyar egyetemi és főiskolai bajtársi egyesületek országos központja, augusztus 3—16-ig tanulmányutat rendez Németországba München, Heidelberg, Mainz, Köln, Hamburg, Berlin, Leipzig, Passau, Wien-en keresztül. A tanulmányút részvételi dija utazási költséggel, teljes ellátással, autócarral és programköltséggel személyenkint 298 P. Jelentkezés július 23-ig. Részletes tájékoztatót díjtalanul küld a **„Turul"** Szövetség Külügyi és Utazási Osztálya, Budapest IV., Semmelweis-utca 2. félem. Tel.: 854—24 délelőtt 10—1-ig.

Társasutazások Mftr. hajókon. A MFTR „Erzsébet királyné" legközelebbi társasutazásai a következők: 1. Július 1—7-ig filléres hajó Wienbe és Pozsonyba. Egységes menetdij 12.80 P. 2. Július 8—15. Társasutazás az Aldunára a Vaskapun és a Kazánszoroson át Rustsukig. Részvételi dij: 86 P-től. 3. Egyheti ideális nyaralás a Dunán júl. 1—7, júl. 8—15, aug. 3—10, aug. 11—18. 112—130 P összköltséggel. Felvilágositások és jegyek kaphatók az utazási irodákban és a MFTR utazási irodájában.

Fülöp Dezső
építőmester
Budapest, VII, Aréna-út 11
Telefon: 35—5—84

ÜVEGCENTRUM
TAKÁCS IMRE TÁBLAÜVEG-SZAKÜZLET
BUDAPEST, II., ZSIGMOND-UTCA 24. SZ.
SÜRGÖNYCIM: ÜVEGCENTRUM. TELEFON: 606—00.

VADÁSZ GYULA
mozaiklapgyára és épitési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESITŐ
ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8 52

Július 4-én délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

EREDETI ANGOL
TIMKEN-CSAPÁGYAK
DEÁK BÉLA VI., JÓKAI-TÉR 2. Telefon: 15—1—98

FÜRDŐKÁDAK, CSÖVEK
Hasenörl, Csengery-u. 53.

ILYÉS SÁNDOR
ÉPÜLETASZTALOSMUNKAK ÜZEME
BUDAPEST, XI., BUDAÖRSI-ÚT 17. TEL.: 55—2—41

NAGY LAJOS
okleveles mérnök, épitési vállalata
BUDAPEST, VII., JÓSIKA-UTCA 15.
Telefon: 45-3-28

A LEGKEDVESEBB PESTI HELY AZ
ANGOL PARK
Uj tarka élet és nagy meglepetések. A nyár művészi életének szenzációi. Minden csütörtökön hazai és nemzetközi művészekkel nagy elite-esték. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenyei. A Budapesti Szimfónikus zenekar koncertjei. Berkes Béla 50 tagú cigányzenekarával és kedvenc művészekkel nagy magyar esték. The Great Melody Band monstre jazz tarka műsorai. Katonazene a rendőrzenekarral. Gyermekdélutánok. A ma emberének szórakozóhelye!

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 július 10. — 28—29. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGO
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

NYÁR

Nyár van, a közgyülési terem ajtói nem nyílnak meg az őszig, a főtisztviselők egymásután mennek szabadságra, a budapesti városháza egy hatalmas választási küzdelem és a csendesen, de erőteljesen megindult munka után megszünt eseményeket termelni. Ez a nyár azonban mintha más lenne, mint a többi szokott lenni ez a nagy munkára, a lázas tevékenységre, a modern világváros életében soha nem nélkülözhető alapvető, komoly reformokra való készülődés nyara. Ezekben a napokban, amikor a nyári pihenés kezdődik, megelégedéssel pillantunk vissza az utolsó hetek eseményeire. Mindenekelőtt magára a választásra, amely meghozta a kívánt és várt sikert: a Nemzeti Egység jelentős előretörését, a két nagy világnézeti párt együttes döntő győzelmét. Ezután a győzelem után még néhány mérgezett nyíllal próbálkoztak a választási harc vesztesei. A peticiók nyilzáporát zúdították az igazoló választmányra, de a manöver csúnyán csődöt mondott. A sebesültek, súlyosan, kiheverhetetlenül sebesültek azok lettek, akik másokon akartak sebeket ejteni. Senki sem kel a bolétták védelmére, mert ez a kellemetlen örökség senkinek sem kell, mert mindenki tisztában van vele, hogy ez a különös intézmény valósággal izgat a visszaélésekre. Ha szórványos visszaéléseket láttunk volna, nem is lenne ma szavunk róluk. De a petició-áradatból a bünügyek tömege maradt csak meg és akik a sértettet, az üldözöttet, az elnyomottat akarták játszani, önmagukról bizonyították be azt, hogy milyen eszközökkel vettek részt a választási küzdelemben.

Az utolsó hetek másik nagy eseménye a két nagy jobboldali párt együttmüködésének tökéletes biztosítása. Messze a választások előtt megvetette ennek az együttmüködésnek alapjait Gömbös Gyula miniszterelnöknek és Wolff Károlynak a magyar politika-történetnek majdan kimagasló jelentőségü tárgyalása. Sipőcz Jenőnek főpolgármesterré történt kinevezésének pillanatában már élő valóság volt a két párt együttmüködése, amelyet utólag igyekezhettek felborítani azok, akiknek érdekében lett volna, hogy a városházán tovább uralkodjék az örökös politikai alkudozásoknak ez a rendszere, amely most, amikor a Nemzeti Egység és a Keresztény Községi Párt kezükbe veszik az uralmat, végleg el fog tünni. A megállapodások férfiak között jöttek létre, apró intrikákkal nem lehetett azokat megingatni. Az együttmüködés meglesz, söt máris megkezdődött és ennek az együttmüködésnek nyugalmat, békét, munkát, megelégedést, tiszta erkölcsöt, emelkedett, nemes gondolkodást, szociális gondoskodást, kultúrális fejlődést és gazdasági fellendülést kell biztosítania a főváros népe számára.

És megtörtént a tisztújítás is. Kétségtelen, hogy a régi főtisztviselőknek újból való megválasztása a legteljesebb megnyugvást hozta a főváros lakosságának. Kipróbált, kiváló erők, akiknek munkáját nemcsak Budapest népe, de az ország és a müvelt külföld is őszintén méltányolja. Az új rezsim bölcsen tett hitet amellett, hogy nem hajlandó nélkülözni azokat a férfiakat, akik a multban is tökéletes odaadással, lelkesedéssel, tudással és tehetséggel szolgálták városunkat.

Végül pedig a nyári közgyülésen, néhány igen eleven életü bizottsági ülésen bemutatkozott az új törvényhatóság, amely máris bebizonyította, hogy buzog benne a munkavágy és megmutatta, hogy a friss tehetségek és a régi tapasztalt egyéniségek közös és harmonikus munkájából áldásnak kell fakadnia.

A főváros reform-parlamentje most pihen, nyilván erőt gyüjt és gondolatokat termel az őszi nagy munkára. A pihenésnek is termékenynek kell lennie, mert az új közgyülés tagjai, de főként a főváros vezető tisztviselői nagyon jól tudják, hogy a mai nagy időkben grandiózus reformokra van szükség. De tisztában vannak azzal is, hogy az alkotómunkának, a reformtevékenységnek nagy akadályokkal, súlyos nehézségekkel kell megküzdenie. Ezért fontos az, hogy ma állandó, elhatározó nagy többség tartja kezében a városházán a gyeplőt. A haladás, a reformok jegyében született meg az az együttmüködés, amely meg fog küzdeni minden akadályokkal, gáncsvetéssel — származzék az akár gazdasági, akár politikai forrásból. Ennek a nagyszerű világvárosnak, amely minden nap jobban meghódítja a földkerekség minden nemzetét, biztos, nyugodt, békés fejlődésének el kell következnie.

Karay-Krakker Kálmán, Pest vármegye főispánja

Nagy-Budapestről, a főváros és Pestkörnyék nagy kérdéseiről

— Nincs vármegyei közgyülés, kisgyülés, közigazgatási bizottsági ülés, söt gyakran szakbizottsági ülés, hogy Pestkörnyék valamely panasza szóba ne kerüljön — mondja *Karay-Krakker* Kálmán dr. Pest vármegye új főispánja, akit a budapesti és pestkörnyéki közös problémák dolgában felkerestünk.

— Egészen állandósultak ezek a panaszok, amelyek sorában *a Hév-tarifa, az ostermelői kérdések* s ezek sorában a nagycsarnok elleni kifakadások, vagyis a *piacok szabadságának visszaállítása* szerepelnek leggyakrabban. Minél sürübbek és minél súlyosabbak a panaszok, annál nyilvánvalóbb, hogy a helyzetet:

a székesfőváros és Pestkörnyék viszonyát rendezni kell.

A főispán ezzel a kijelentésével már mentesített attól, hogy kérdéseket szögezzünk neki. Egyszeriben a probléma-komplexum közepére jutottunk s a konkluziót is levontuk: *a kérdéseket sürgősen rendezni kell.* De mi legyen a rendezés legcélravezetőbb módja? A főispán erre is megadta a legegyenesebb választ.

— A helyzet feszült, a kérdések gyors megoldást kívánnak, tehát azonnal segíteni, vagy legalább is enyhíteni kell a bajokon. *A gyors segítség csak átmeneti intézkedések útján történhetik meg,*

a radikális és végső megoldás azonban nem lehet más, mint Nagy-Budapest.

Ezt le kell szögezni, de a kérdéssel, mint időszerű feladattal most foglalkozni nem akarok, nem is óhajtanék felsőbb intézkedéseknek elébe vágni, csak mint az egészséges fejlődés útját jelölöm meg Nagy-Budapestet.

— És mi lenne az ideiglenes, de gyors orvoslás útja?

— A már ismert terv Budapest és Pestkörnyék közös érdekü ügyeinek együttes intézésére, de ennek a tervnek kialakulását sem óhajtom bevárni. *Sürgösen, még a nyár folyamán érintkezésbe óhajtok lépni a főváros vezetőségével,* hogy a legégetőbb kérdéseket megbeszéljük és, ahol lehet, segítsünk. *Szendy* Károly polgármester úrral már tárgyaltam ebben az ügyben és megállapítottam, hogy benne is minden készség meg van arra, hogy az orvosló folyamat megkezdődjék. Azt hiszem,

legközelebbi tanácskozásunkon, amelyen az ő felhívására elébe tárom a vármegyének Pestkörnyéket illető kívánságait, eredményeket is fogunk elérni.

Csupa tetterő, munkakészség és megnyugtató jóakarat csendült ki a főispán határozott kijelentéseiből, amelyek után néhány, úgynevezett égető kérdés került szóba. Így mindenekelőtt a *kövezetvám* kérdése.

— A pesti kövezetvám ellen — mondta a főispán — nagyon sok és indokolt a panasz. *Nemcsak a környékbeli termelőket, hanem a kisiparosságot is sujtja a vám,* amellyel szemben a főváros vezetőségének ellenérve sem csupán a vámbevétel, hanem az a felfogás is, hogy a budapesti kisipart védi a környékbelivel szemben a vám. Ha ez az érv megállna, akkor

egy napon például a Józsefváros is előállhatna azzal, hogy Kőbányán kedvezőbbek a termelési feltételek, tehát a kerületek érdekeit is vámmal kell megvédeni.

— Ezen a vámon — ha a fővárosnak nincs módjában teljesen kiküszöbölni — *mindenesetre enyhíteni kell.* Nem az autózók vámjára gondolok, hanem arra, amely *közszükségleti cikkeket drágít meg,* s a mindennapi kenyér kérdésébe ütközik azoknál, akik mezőgazdasági vagy ipari termeléssel foglalkoznak s a mai viszonyok között nehezen küzködnek ezért a kenyérért.

A másik ilyen állandóan napirenden levő kérdés *a HÉV drága tarifája.*

— *Ez a tarifa* — mondja a főispán — *alig elviselhető.* A környéknek azt a részét, ahova villamos nem jár, elsorvasztja és a fővárost megduzzasztja, ami Budapestnek nem érdeke. Már volt egy megállapodás, de ennek egyik feltétele volt a villamosátszállójegyeknek két fillérrel való emelése. Ez olyan ellenséges érzületet váltott ki Budapest lakosságában a környék ellen, hogy el kellett állni a tervtől. Más megoldást kell tehát találni, *de a tarifát mérsékelni kell.*

Magát Budapestet kevésbé érdekli, de a környéket annál jobban foglalkoztatja a *víz-kérdés,* amely Ujpestnek napirenden levő, nagy problémája.

— Ujpestnek — ez a főispán határozott felfogása — *a maga meglévő vízvezetékét kell megjavítania.* Ha a főváros vizét akarná igénybevenni, meg kellene váltania az ISTER-t, ami három és fél milliót és külön öt százalékot igényelne. Hol van ma ennyi pénz? Azután meg kérdés, hogy *el tudná-e látni a főváros vízzel Ujpestet.* A mai helyzetben igen, de az ellátás lehetősége mintegy három év mulva állhatna be, s kérdés, hogy azalatt Budapest hova fejlődik, mennyire terjeszkedik ki a budai hegyvidék és más irányok felé s nem lesz-e szüksége sajátmagának a vizére, amely a kánikula napjaiban egyes helyeken most sem volt mgnyugtatóan bőséges.

A víz kérdésében, amint ez közismert, *Karay-Krakker* Kálmán dr. főispán véleményére igazán építeni lehet. Mint volt váci polgármester, városát a legideálisabb vízvezetékkel, csatornázással látta el, ugyanakkor, amikor a pompás útburkolatot is megcsinálta. Nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy a váci ivóvizet, amely a dunai Buki-szigetről fakad, mint üdítő italt lehetne árusítani. Ez

az ország legjobb ivóvize: folyékony kristály,

aminek semmi salakja, semmi mellékize nincsen, s ha hetekig elteszik, akkor sem marad az üvegben üledék. Annakidején kalandos tervnek tartották, amikor az akkori váci polgármester, alighogy beült hivatali székébe, közmüvekről és útburkolásról állított össze programot. De leszerelte a kétkedést csakhamar, mert huszárosan, radikálisan megcsinált mindent. Nem hiába volt huszár, mielőtt a közigazgatás terére lépett.

Mostani bejelentései is, amelyeket a *Fővárosi Hirlap* útján vesz tudomásul a nyilvánosság, arról tanuskodnak, hogy a pestkörnyéki kavarodásba is erőteljesen fog beleszólni és ahol kell, gyorsan segít.

Elnököket választanak az üzemi választmányok és a nyári szünet után megkezdik működésüket

Az elmult pénteken tartotta első és a nyári szünet előtti utolsó érdemleges ülését a törvényhatósági bizottság, amelyen letárgyalták a legsürgősebb napirendi tárgyakat és ezzel *az új közgyülés munkája egyelőre befejeződött.* A törvényhatósági választási előkészületek, valamint a megszüntetett törvényhatósági élet kényszerszünete bizonyos tétlenségre kényszerítette a városházi adminisztrációt, ám most gyors egymásutánban érlelődnek a fontosabbnál-fontosabb ügyek és előterjesztések, amelyek majd a közgyülés döntése alá tartoznak.

Az összes ügyosztályokban rengeteg előterjesztés készül, a polgármester számos tervet véglegesít, új ötletek és elgondolások alakulnak az autonómia bizottságaiban is, úgy hogy a nyári szünet után eröteljes fellendülés következik a törvényhatóság munkamenetében.

A helyzet az, hogy három-négy hónap az újjáalakítás következtében úgyszólván kiesett Budapest életéből és ezért sok pótolnivaló akad. Az már most kétségtelen, hogy az *őszi kampány feltünően eröteljes és permanens munkát igényel a szakbizottságoktól és a közgyülléstől.*

A legutolsó közgyülés tovább folytatta az új autonómia kialakítását. Megalakultak a szakbizottságokon kívül *az összes üzemi választmányok, az adófelszólamlási bizottságok és a közigazgatási bizottság fellebbezési albizottsága is.* A közgyülés részéről választott legújabb szervekben

a Nemzeti Egység Pártja számarányának megfelelő képviselethez jutott,

hasonlóan a másik jobboldali párt arányaival, míg az ellenzéki pártoknak meg kellett elégedni az erőmegoszlás következtében számukra kijelölt tagságokkal.

Az új szervek a következők:

Elektromos Müvek: *Steinherz* Simon, *Kossalka* János, *Büben* Miklós, *Magyar* Miklós, *Füredi* Lajos, *Presztер* Rezső.

Gázmüvek: *Horovitz* Gábor, *Becsey* Antal, *Nagy* László, *Pfeifer* Ignác, *Lillin* József, *Finály* István.

Vízmüvek: *Szepesi* Albert, *Szőke* Gyula, *Henz* Lajos, *Szegő* Béla, *Domonkos* Gyula, *Farkas* Kálmán.

Gyógyfürdők és gyógyforrások: *Lázár* Emil, *Kállay* Tamás, *K. Császár* Ferenc, gróf *Apponyi* György, *Izsák* Gyula, *Veszelszky* Gyula.

Községi élelmiszerárusító-üzem: *Reisz* Móric, vitéz *Nemes Juhász* Jenő, *Pakányi* Ferenc, *Nagy* Andor, *Pető* Béla, vitéz *Fehér* Xavér Ferenc.

Községi kenyérgyár: *Lévai* Sándor, *Gyurkovits* Henrik, *Szentessy* József, *Vitéz* Aladár, *Szilágyi* Ferenc, ifj. *Pfeifer* János.

Községi lóhúsüzem: *Reisz* Móric, *Struczky* Sándor, *Hegedüs* Bertalan, *Vass* Imre, *Lóskay* István, *Wayand* Miklós.

Községi temetkezési intézet: *Halász* Alfréd, *Kertész* Elemér, *Krizs* Árpád, *Kabakovits* József, *Kosztandy* István, *Seidl* József.

Hirdetővállalat: *Deutsch* Jenő, *Szakál* Antal, *Katona* János, *Vörösvári* Miklós, *Munkó* Rezső, *Magyary-Kossa* Aladár.

Adófelszólamlási bizottságok: *I. kerület.* Rendes tagok: *Pakányi* Ferenc, *Fenyő* József, vitéz *Mátyásfalvy* Erik, *Beliczey* Géza. — *II. kerület.* Rendes tagok: *Blaskó* Artúr, *Jancsó* Lajos, *Dembitz* Gyula, *Latkóczy* Imre, *Éber* Ernő. — *III. kerület.* Rendes tagok: *Vörösvári* Miklós, *Gebhardt* József, *Hokki* István, *Pető* Béla, *Prack* László. — *IV. kerület.* Rendes tagok: *Nagy* Ferenc, *Lajtha* Rezső, *Vucsenik* István, *Ötvös* Tibor, *Gayllhoffer* István. — *V/a kerület.* Rendes tagok: *Nagy* Andor, *Szurday* Géza, *Félix* Aladár, *Horváth* Sándor, *Kaffka* Dezső — *V/b kerület.* Rendes tagok: *Hüttl* Károly, *Karczag* Vilmos, *Strauss* István, *Acsay* Tihamér, *Krause* Kornél. — *VI/a kerület.* Rendes tagok: *Szakál* Antal, *Hoffmann* Mihály, *Olbrich* Lőrinc, *Gonda* Béla, *Papp-Szász* Tamás. — *VI/b kerület.* Rendes tagok: *Tauffer* Gábor, *Lisznyay* Simon, *Domonkos* Lajos, *Várkonyi* Kálmán, *Polnik* Zoltán. — *VI/c kerület.* Rendes tagok: *Szepesi* Albert, *Arany* Lajos, *Babitz* Gyula, *Ligeti* Miklós, *Szigeti* Pál. — *VII/a kerület.* Rendes tagok: *Lédermann* Mór, *Messik* Ödön, *Tóth* József, *Hámor* Ármin, *Schöffer* Pál. — *VII/b kerület.* Rendes tagok: *Lévai* Sándor, *Kovács* Hermann, *Zvejanov* Vladimir, *Frey* Ottó, *Geiger* Jenő. — *VII/c kerület.* Rendes tagok: *Schoditsch* Miklós, *Perl* Jenő, *Reinisch* Tivadar, *Rendek* Károly, *Jeszenszky* Pál. — *VIII/a kerület.* Rendes tagok: *Baján* Ferenc, *Gombos* András, *Füredy* Lajos, *Ocskay* Rezső dr., *Kokovay* József. — *VIII/b kerület.* Rendes tagok: *Müller* Antal, *Rabinovits* Bernát, *Debreceni* Árpád, *Ries* István, *Tokaji Nagy* László. — *IX/a kerület.* Rendes tagok: *Révész* Mihály, *Marschalek* István, *Vágó* Jenő, ifj. *Springer* Ferenc, *Vantsó* Gyula. — *IX/b kerület.* Rendes tagok: *Diószeghy* István, *Spiegel* Nándor, *Jauernik* Ferenc, *Studinka* Béla, *Rege* Károly. — *X. kerület.* Rendes tagok: *Farkas* Zoltán, *Kutasy* Jenő, *Ruszinkó* Béla, *Rédly* Gyula. — *XI. kerület.* Rendes tagok: *Halmay* Zoltán, *Ammer* János, *Laiszky* Jenő, *Kabakovits* József, *Károlyi* Rezső.

Az I. fellebbezési albizottság rendes tagjai: *Wolff* Károly, *Lázár* Ferenc, *Harrer* Ferenc, *Farkas* Zoltán.

A II. albizottság rendes tagjai: *Csillér* András, *Gerlóczy* Endre, *Dési* Géza, *Diószeghy* János.

Az üzemi választmányok és az adófelszólamlási bizottságok a nyári szünet után kezdik meg müködésüket. Első teendőik

az elnökök és helyettes elnökök megválasztása

lesz, egyidejüleg pedig áttérnek a reszortügyek intézésére.

Az ujjáalakult szakbizottságok elnökei, helyettes elnökei és előadói

A polgármester rendeletet adott ki az ujjáalakult fővárosi szakbizottságok elnökeinek, helyettes elnökeinek és előadóinak kijelöléséről. A rendelet szerint

az elnöki szakbizottság elnöke *Liber* Endre alpolgármester, helyettes elnöke *Farkas* Ákos tanácsnok, előadója *Horony Pálfi* Aurél főjegyző,

az út- és csatornaépítési szakbizottság elnöke *Lamotte* Károly alpolgármester, helyettes elnöke *Király* Kálmán tanácsnok, előadói *Zaitz* László és *Wiola* Rezső müszaki főtanácsosok.

A városrendezési és magánépítési szakbizottság elnöke *Lamotte* Károly, helyettese *Kempelen* Ágoston, előadója *Széchy* Jenő müszaki főtanácsos.

A közjogi, katonai és illetőségi szakbizottság elnöke *Liber* Endre, helyettese *Szepesvári* Pál tanácsnok, előadója *Czebe* Jenő főjegyző.

Az ipari, kereskedelmi és közlekedésügyi szakbizottság elnöke *Liber* Endre, helyettese *Babarczy* István báró tanácsnok, előadója *Pertik* Béla főjegyző.

A pénzügyi szakbizottság elnöke *Lamotte* Károly, helyettese *Body* László tanácsnok, előadója *Beliczay* Imre főjegyző.

A közoktatásügyi szakbizottság elnöke *Liber Endre,* helyettese *Felkay* Ferenc tanácsnok, előadója *Boros* Pál főjegyző.

A közélelmezési szakbizottság elnöke *Lamotte* Károly, helyettese *Rosta* János tanácsnok, előadója *Kiss* Zoltán tanácsjegyző.

A közjótékonysági és szociálpolitikai szakbizottság elnöke *Liber* Endre, helyettese *Schuler* Dezső tanácsnok, előadója *Bärtl* Tivadar főjegyző.

A közegészségügyi szakbizottság elnöke *Liber* Endre, helyettese *Salamon* Géza tanácsnok, előadója *Rostagni* Achilles főjegyző.

A városgazdasági szakbizottság elnöke *Lamotte* Károly, helyettese *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok, előadója *Gallner* Ferenc főjegyző.

A vizvezetéki és világitási szakbizottság elnöke *Lamotte* Károly, helyettese *Morvay* Endre tanácsnok, előadója *Szentmiklósy* József főjegyző.

A magasépítési szakbizottság elnöke *Lamotte* Károly, helyettese *Wossala* Sándor tanácsnok, előadói *Füzy* Rezső és *Szinte* László müszaki főtanácsosok.

A közmüvelődési szakbizottság elnöke *Liber* Endre, helyettese *Németh* Károly tanácsnok, előadója *Antalffy* Géza főjegyző.

Több mint 145 millióval csökkent az újrabecsléssel a fővárosi üzemek vagyona

A fürdők és a lóhúsüzem kivételével, jól jövedelmeztek az üzemek

A polgármester a mult év elején elrendelte az üzemek, az önálló vagyonkezelésü intézmények vagyonának újrabecslését, miután az üzemek megszerzése és felállítása óta eltelt hosszabb idő alatt a gazdasági helyzet és a pénzügyi viszonyok változása folytán, a reális értékek tekintetében meglehetős eltérések mutatkoztak, amelyek a főváros költségvetéseiben és zárószámadásában nem mindig érvényesültek, úgy hogy a törvényhatósági bizottság, illetve a főváros vezetősége bizonyos mértékben *fiktiv számokkal volt kénytelen operálni.* A *Fővárosi Hirlap* néhány héttel ezelőtt jelezte, hogy az üzemek vagyonbecsülési munkája megtörténtt s az erről szóló jelentést bemutatták a a polgármesternek. Az üzemek vagyonának újrabecsüléséről s a beállott változásokról

illetékes helyen

a *Fővársoi Hirlap* munkatársával a következőket közölték:

— A becslési munkák során pontosan megállapitották az üzemekben beruházott vagyon eredeti beszerzési értékét, valamint a használat következtében beállott természetes értékcsökkenést s az adatok egybevetésével állapitották meg a jelenlegi reális értéket. Az eredeti beszerzési értékek megállapitása azonban nem történhetett minden esetben könyvszerü adatok alapján, *hanem szakértői becslést is* igénybe kellett venni, főleg olyan vagyonrészeknél, amelyek eredeti beszerzési értéke nem volt ismeretes, vagy pedig amelyeket az 1914—1925 közötti időkben szereztek meg, amikor *a beszerzési ár, a pénz értékének állandó változása következtében, nem felelt meg a vagyontárgyak tényleges értékének.* Az önálló vagyonkezelésü intézmények beruházott vagyona az

1933 december 31-i vagyonmérlegben 369,884.075 pengő értékkel szerepel.

Ez az érték azonban sem a beszerzési, sem a használati, sem pedig a forgalmi értéknek nem felelt meg a valóságban.

Az újrabecslési eljárás során az üzemek értékét 383,212.560 pengöben állapitották meg, amelyből 169,180.186 pengöt kellett leírni természetes elhasználódás következtében beállott értékcsökkenés cimén. Igy az üzemek beruházott vagyonának tényleges értéke ezidőszerint *224,032.373 pengő.*

Ez az összeg az 1933. évi vagyonmegállapitással szemben 145,851.702 pengővel kevesebb, amire fedezetül szolgált az értékcsökkenési tartalék, amely célra az üzemek 1934. év januárjáig 108,209.401 pengőt összegyüjtöttek, a hiányzó 37,142.301 pengőt pedig az üzemeknél a székesfőváros befektetett tőkéjéből kellett leírni.

A jövőre nézve a fővárosi számszék igazgatója azt ajánlja a főváros vezetőségének, hogy a beruházott vagyon nyilvántartását továbbra is a leggondosabban vezessék és *minden változást azonnal feltüntessenek.*

— Mult esztendőben egyébként a fővárosi üzemek vagyona új beruházások révén *12,348.066 pengővel gyarapodott.* Az üzemek és önálló vagyonkezelésü intézmények beruházott vagyona, 1934 december 31-i helyzetük szerint, 227,225.042 pengő, saját tőkéje 230,601.827 pengő. Az üzemek saját tőkéje a beruházott vagyonnál 3,376.785 pengővel több. *Az üzemek összes bevétele, a BESZKART ide nem számitva, a mult évben 110,135.531 pengő volt, 2,646.405 pengővel több a várt eredménynél.* A BESZKÁRT bevétele 61,910.463 pengő volt, *itt a bevételi emelkedés 1,611.451* pengöben mutatkozott. Az üzemek hozadéka a fővárosi háztartás javára a mult évben *22,038.370 pengő volt.* Ez az eredmény *768.550 pengővel volt kedvezőbb* az előirányzottnál.

Az egyes üzemeknek a székesfőváros tőkéjéhez viszonyított hozadéka 1934-ben igy alakult: Elektromos Müvek + 11.75%, Gázmüvek +10.61%, Vízmüvek + 5.54%, Gellért-szálló és fürdő — 0.24%, Széchény-fürdő — 4.02%, Rudas — 2.03%, Élelmiszerárusító Üzem + 15.11%, Kenyérgyár + 14.85%, Lóhúsüzem — 44.46%, - Hirdetővállalat + 38.18%, Temetkezési Intézet + 23.32%.

Amint látjuk,

az üzemek nagyon tisztességes hasznot hajtottak a fővárosnak.

a fürdők és a lóhúsüzem kivételével, amelynél a legnagyobb volt a ráfizetés. Ezt a szociális rendeltetésü intézményt azonban amúgy sem tekintette a főváros sohasem jövedelmező intézménynek.

Összeköltözik

a fővárosi gyógyáru raktár a közkórházi anyagraktárral

A kormány kívánságának megfelelően és a szanálási rendelet szellemében *a főváros tavaly megszüntette a közkórházakat ellátó gyógyszerüzemet, a müszerüzemmel együtt,* de engedélyt kapott arra, hogy közérdekből mind a kettőt továbbra is fenntarthassa *gyógyáru, illetve kórházi müszer és anyagraktár formájában.* A két intézmény most *egy épületbe költözik.* A gyógyáru raktár eddig az Aggteleki-utcában volt egy bérelt lakásban, ahol elegendő hely hijján a gyógyszerek egy részét összezsúfolva voltak kénytelenek felhalmozni és nem lehetett a vegyvizsgálatokhoz, továbbá a gyógyszeres készitmények előállításához szükséges laboratóriumot sem berendezni. Márpedig

ilyen laboratórium berendezésére a központi gyógyáru raktárt a belügyminiszter a mult évben külön rendelettel kötelezte.

A müszerüzem megszüntetése folytán az intézmény *Nagydiófa-utcai* házának több helyisége *felszabadult* s a főváros vezetősége *most ideköltözteti a kórházi gyógyáru raktárt és a laboratóriumot.* A meglehetősen rosszkarban lévő épületet azonban

alaposan renoválni kell és bizonyos átalakitások is nélkülözhetetlenek.

Ezek a munkálatok az új laboratórium berendezésével együtt *100.000 pengőbe kerülnek.* Az épitkezést még a nyáron megkezdik.

FUMEX
mindenütt bevált legolcsóbb beton
KÉMÉNYFEJ
ANDREA
cementárugyár
V., Tatra-utca 26
Telefon: 92-0-37
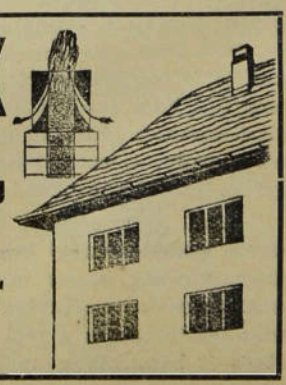

A Nemzeti Egység őszi szervezkedése

Kauser István dr. pártigazgató nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak az újjáéledő pártélet munkásságáról

A Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezetének központi helyiségében a nyári hónapok alatt is serény munka folyik. A szabadságolásokat a szervezet úgy bonyolítja le, hogy munkarendjében a legkisebb fennakadás se álljon be. A párttitkároknak egy része már viszsza is tért a szabadságáról és *Kauser* István dr., a fővárosi szervezet igazgatója, az idén egyáltalán nem megy szabadságra, hogy az alig egy féléve megkezdett szervezési munkát a nyári hónapok alatt is folytathassa.

Kauser István dr., a fővárosi szervezet igazgatója, a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a párt nyári- és őszi munkatervéről a következő felvilágosítást adta:

— A Nemzeti Egység Pártjának fővárosi szervezete körülbelül félévvel ezelőtt alakult meg. A még egészen fiatal szervezetet rendkívül erős megpróbáltatásoknak tette ki a gyorsan, egymásután lezajló két választás. A választások ideje alatt a szervezési munka természetesen megakadt, mert minden erőnket a pártok egymásközti mérkőzésére kellett koncentrálnunk. Most, hogy a nyugodt munkalehetőségünk megint megvan,

fokozott erővel folytatjuk szervezeteink kiépítését.

— A nyáron a kerületekben és a körzetekben nem akarunk nagyobbarányú munkát kifejteni, részben a kerületi titkárok szabadságolása miatt, részben pedig azért, mert a központban akarunk nagyobb átfogó őszi munkatervet kidolgozni a választásokon nyert rendkívül értékes és sokoldalú tapasztalataink felhasználásával. Ugyancsak még a nyáron intézzük el

a kerületi szervezetek vezetőségében mutatkozó szükséges személyi változásokat.

— Az őszi szervezési munka két irányban fog haladni. Az egyik a kerületi szervezeteink és ezeken belül a körzeti szervezeteink további kiépítése lesz. A Nemzeti Egység híveit be akarjuk kapcsolni a körzetek munkájába, hogy ezen az úton állandó és közvetlen kapcsolatot tarthassunk fenn velük. A szervezésnek másik iránya, amelyik az előbbivel párhuzamosan halad majd, a társadalmi szervezés. Különösen központi helyiségünkben, az Eszterházy-utcában akarunk

nagyarányú és intenzív társadalmi életet kifejleszteni.

Rendszeres klubéletet és baráti összejöveteleket valósítunk majd meg úgy itt, mint a kerületi párthelyiségeinkben.

— A választások alatt a Nemzeti Egység Pártjának szakcsoportjai igen jól beváltak s ezért ezeknek a továbbfejlesztésével is foglalkozunk. Minden hivatásnak megvalósítjuk a maga szervezetét, amely részben a szakma problémáival, részben pedig egyetemes várospolitikai és politikai kérdésekkel foglalkozik majd. Az a meggyőződésem,

ha a propagandamunkát változatlan energiával folytatjuk, egy éven belül a Nemzeti Egységnek mindent átütő erejű szervezetei lesznek,

amelyek minden körülmények között megállják helyüket és sikereket tudnak felmutatni.

Véglegesíteni kell

a főváros ideiglenes hivatalnok-ügyvédeit

Szemethy Károly dr. tiszti főügyész a Fővárosi Hirlapban fejti ki a jövőre és a szükséges reformokra vonatkozó álláspontjait

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában nyilatkoztak a főváros újonnan megválasztott főtisztviselői jövő programjukról és a legközelebb megvalósítandó reformokról. A főtisztviselők között *Szemethy* Károly dr. tiszti főügyész is nyilatkozott, azonban a körintervjú sajátossága nem adta meg azt a lehetőséget, hogy megfelelő keretek közt fejthesse ki elgondolásait. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa, éppen a nyilatkozatában rejlő perspektívák miatt, felkereste

Szemethy Károly dr.
tiszti főügyészt,

aki koncepcióját az alábbiakban körvonalazta:

— A főváros tiszti ügyészségének fogalmazói személyzete, a számomra személyes elintézés végett fel nem tartott ügyeket és pereket, azok természete szerint különböző ügycsoportokban intézi. Ügycsoportok alakítását, a perek sokfélesége és az ügyek elbírálásánál figyelembe veendő jogszabályoknak a leromlott gazdasági viszonyok folyományaként jelentkező szaporodása és gyakori módosítása tette szükségessé. Ezenfelül az ügycsoportok alakításánál azt is szem előtt tartottam, hogy az azonos elbírálás alá eső ügyeknek ugyanazon ügycsoport keretén belül való intézését, — éppen úgy, mint a bíróságnál, —

a jogszabályokat egységes szellemben alkalmazzuk.

Az egyes ügycsoportokra háramló feladatok nagysága és az intézésükkel járó felelősség súlya megokolná, hogy az ügycsoportokat tiszti ügyészek vezessék. Minthogy azonban

csak hét tiszti ügyész van,

és mert a problémák sokfélesége miatt az ügycsoportok számát tizenegynél kisebb számban nem állapíthattam meg, ahhoz a szükségszerű megoldáshoz folyamodtam, hogy

az egyes alügyészeknek is ügycsoportvezetési megbízást adtam.

Azokat a hiányosságokat, amelyek a tiszti ügyészség szervezetében az egyre szaporodó munka következtében jelentkeznek, a közelgő, státusrendezés során szeretném a székesfőváros pénzügyi helyzetének legmesszebbmenő figyelembevétele mellett megoldani.

— Hiányosságot mutat a tiszti ügyészség szervezete abban is, hogy *munkájának vezetését, irányítását és ellenőrzését csak a tiszti főügyész helyettes úrral oszthatom meg.* Már a multban felmerült annak szükségessége, hogy

még egy tiszti főügyész-helyettesi állást szervezzenek.

Ez a szervezés azonban *elmaradt*, annak ellenére, hogy a törvényhatóság illetékes szervei *már több, mint egy évtizeddel ezelőtt a tiszti főügyész-helyettesi állás szervezését megokoltnak és szükségesnek tartották.* Remény van arra, hogy ennek a régvárt tisztségnek megszervezése a státusrendezés során meg fog történni, annál is inkább, mert

a velejáró költségtöbblet elenyészően csekélynek mutatkozik azzal a biztonságérzettel szemben, amely a tiszti ügyészségre háramló feladatok megfelelő és kielégítő ellenőrzésében jelentkezik.

— A tiszti ügyészség fogalmazói személyzete körében sok olyan van, aki régóta ideiglenes hivatalnoki státusban foglal helyet és akinek emellett ügyvéd és bírói vizsgája is van. A székesfőváros pereinek megfelelő viteléhez fűződő érdekek megokolttá tennék, hogy ezek az ideiglenes hivatalnok-ügyvédek a lehetőséghez képest s amennyire azt a főváros pénzügyi érdekei megengedik,

végleges állásba kerüljenek.

Ebben az irányban is a státusrendezéstől várom a kielégítő és olyan megoldást, amely *a tiszti ügyészség szervezetének kialakítását a fokozatosan bővülő és egyre súlyosodó munkához viszonyítottan fogja eszközölni.* Ha a tiszti ügyészség szervezetének megfelelő kialakítására vonatkozó elgondolásaim valóra válnak, meggyőződésem, hogy Budapest székesfőváros közönsége tovább is nyugodt lélekkel bízhatja ügyeit arra a tiszti ügyészségre, amelynek vezetésével, irányításával és ellenőrzésével a törvényhatóság immár harmadízben bízott meg.

A CSÁSZÁRFÜRDŐ
thermál uszodái megnyíltak.
Egész nap nyitva

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
Budapest, V., Gr. Tisza István-utca 5. Telefon: 82-4-29.

Krausz Ferenc
bronzöntő Budapest, VI., Babér-utca 80.
Telefon: 932—26

PROTIWINSKY és BRAUN
parket és padlózási vállalat
Budapest, V., Csáky-utca 27. II/9. Telefon: 92-0-56.

ZÖLD JÓZSEF lakatos és kazánkovács mester.
Budapest, VI., Szent László-utca 4/b. Telefon: 91-2-39
Készít: Boilereket, víztartányokat, gőz-, melegvíz- és engedélymentes kazánokat, ellenáramu készülékeket stb.

Gavora Zsigmond
okl. mérnök, építőmester
Bpest, I., Enyedy-u. 12. Telefon 562-47

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

KARDOS JENŐ
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ, KÖZPONTI FŰTÉS, VÍZVEZETÉK ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Ó-u. 31. Tel.: 17-9-05

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESÍTŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8 52

TAMASSY EMIL
építőmester
Budapest, VI., Eötvös-utca 43. szám. Telefon: 14—5—80.

Ilkovits J. Budapest
központi fütés- és vízvezetéki vállalata
V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

A legjobb sokszorosító gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-90

Engedélyt adott a belügyminiszter a zárószámadás közgyűlési tárgyalásának elhalasztására

Az új törvényhatóság megalakulása után azt tervezték a városházi körök, hogy *a múlt évi zárószámadást még a nyári szünet előtt letárgyalják.* A megalakulás és a különböző választások azonban már a nyári hónapokra is átterjedtek, úgy, hogy nem látszott célszerűnek a zárószámadás napirendretűzése, amely kétségtelenül *széleskörű és hosszantartó vitára adott volna alkalmat.* A zárószámadás megvitatása azonban elmaradt és bizonyos oldalon *törvényellenes eljárásnak* akarták beállítani, hogy a főváros gazdálkodásának ezt az alapvető ügyét egyelőre elvonták a törvényhatóság hozzászólása elől. A *Fővárosi Hirlap* szükségesnek tartotta, hogy ebben az ügyben

Szendy Károly
polgármesterhez

kérdést intézzen, aki a zárószámadás ügyéről a következőket mondotta munkatársunknak:

— A székesfőváros zárószámadási munkálatai a törvényes határidőn belül elkészültek és mert időközben a törvényhatósági bizottság közgyűlése is ujjáalakult, arra kérem a főpolgármester urat, hogy *tűzze a zárószámadást a törvényhatósági bizottság első rendes közgyűlésének a napirendjére.* A főpolgármester úr azonban

a pártok részéről felmerült egyhangú kívánsághoz képest akként intézkedett, hogy a zárószámadást a nyári szünet utáni első rendes közgyűlés tárgyalja

egyrészt, hogy az új közgyűlés *minden részletében* alaposan megismerkedhessék a főváros háztartásával, másrészt, hogy a zárószámadás nyugodt tárgyalására a pártoknak *kellő idő álljon rendelkezésre.* A főpolgármester úr ezen intézkedését jóváhagyás végett

a belügyminiszter tudomására hozta,

aki a maga részéről *hozzájárult a zárószámadás tárgyalásának elhalasztásához.*

Teljesen szabályszerű és méltányos volt a főváros vezetőségének ez az intézkedése, mert ilymódon *az új közgyűlés alaposan tanulmányozhatja a zárószámadás érdekes adatit és teljes felkészültséggel teheti meg észrevételeit Budapest gazdasági problémáiról.*

Nyolc évig tart a koronázó templom teljes restaurálása

Az új torony már augusztus 15-ére elkészül

A budavári koronázó templom karcsú, csipkés, gótikus tornyának restaurálási munkálatai még mindig tartanak. Idegenforgalmi szempontból is nagyon sürgős már ennek a munkának a befejezése, mert még mindig csak állványok meredeznek az ég felé és a csonka templomtorony nagyon lehangoló látvány azok számára, akik a templom és a halászbástya szépségében akarnak gyönyörködni. Egyre többen vannak a Budapestre érkező külföldiek között, akik határozottan kijelentették, hogy legelsősorban a halászbástya, a citadella, a vár kivilágításának tündéri látványossága vonzotta vissza őket Budapestre. A magyar fővárosban most zajlik az idegenforgalmi főszezon örvendetes hullámzása, amely pünkösdkor kezdődött, a júniusi ünnepi hetekkel fokozódott és Szent István-hétkor éri majd el tetőpontját. Éppen ezért kérdést intéztünk

dr. dorogi Farkas Ákos
tanácsnokhoz,

az elnöki ügyosztály vezetőjéhez, akihez a kegyúri ügyek, így a templom renoválása is tartozik, történtek-e intézkedések a toronyépítkezés és a Mátyás-templomnak az állványhálózatból való sürgős kiszabadítása érdekében. *Farkas* Ákos tanácsnok a *Fővárosi Hírlap* munkatársának a következő választ adta:

— Megnyugtatásul közölhetem, hogy a koronázótemplom tornyának építése már a befejezéséhez közeledik és éppen az idegenforgalmi szempontokra való tekintettel

a középítési osztály már korábban utasítást kapott, hogy a munka tempóját fokozza.

Ha annakidején nem húzódott volna el a vita az építkezéshez szükséges kőszállítás körül, ma már sokkal előbbre volnánk. Erről azonban nem tehetünk. Tény, hogy a lebontott torony nagyobb része már újra felépült. A felső galérián felül falaznak már a munkások. A tornyot díszítő szobrászati részek már a helyükön vannak, körülbelül húszméternyi falazás van még hátra a torony sisakján. Ez azonban már a munka kisebbik része, mert a toronysisak fokozatosan keskenyedik. Legkésőbb augusztus 15-ére az új torony már állni fog, az állványokat lebontják és lehetővé válik a fényszórókkal való megvilágítás. Sajnos, az egész állványt még nem távolíthatjuk el, mert az első falrészeket is rendbe kell hozni. Általában

még nyolc évig tart a templom restaurálása és az egész költség körülbelül 700—800.000 pengőre rúg.

Az idén még elkészül a főhomlokzaton lévő kisebb torony, az úgynevezett lépcsőtorony restaurálása is. Elkerülhetetlen azonban az egész templom renoválása, mert

a 40 évvel ezelőtt történt renoválás nem bizonyult elég tartósnak.

Akkor kolozsmegyei bácstoroki-kőből faragták a templom díszeit, ennek azonban nagyon minimális volt az ellenálló képessége. Már 1918-ban ki kellett cserélni a torony egyes részeit, ekkor Gyulafehérvár vidékéről, Magyarigen községből hozattak követ. Sajnos, ezeket a köveket is túlrövid idő alatt kikezdte a főváros levegőjének korma, füstje és erős kénsavtartalma. Ez a panasz azonban nemcsak a Mátyás-templomnál áll meg, hanem így van minden faragott budapesti épületnél, elsősorban parlamentünknél, amelynek szintén most folyik a renoválása. A főváros hasonló okok miatt ugyancsak most kénytelen nagy költséggel restaurálni a Rózsák terén lévő plébániatemplomot, a Bakáts-téri plébániatemplommal együtt. Reméljük, hogy a most alkalmazott, kemény, süttői kő nagyobb ellenállású lesz. Eredetileg arra gondoltunk, hogy műkőből vagy betonból végeztetjük a helyreállítást, de ez ellen művészi szempontból merültek fel komoly aggályok és ellene volt a megoldásnak a *Műemlékek Országos Bizottsága* is.

Eltolják a belvárosi templom egyrészét

A Mátyás-templom restaurálásával kapcsolatban érdeklődtünk *Farkas* tanácsnoknál a szomorú állapotban lévő belvárosi főplébániatemplom sorsa iránt is. A főváros legexponáltabb helyén álló templom mai állapotában igen siralmas képet nyujt, szinte düledezni látszik, aminek okát nehéz megmagyarázni a környéken nagy tömegben megforduló tájékozatlan külföldi látogató előtt. Érdeklődésünkre a tanácsnok a következő felvilágosításokat adta:

— Köztudomású, hogy a főváros vezetőségének elhatározott szándéka, legrégibb pesti műemlékünk, a XII—XIII. századból származó belvárosi főplébániatemplom méltó helyreállítása. Hogy máig nem történt semmi, ez főleg azon mult, hogy a szakértők nem tudtak megállapodásra jutni a megoldási formák és a mód tekintetében. *Friedrich* Lajos műszaki főtanácsos eltolási-felemelési terve annakidején széles körben keltett élénk feltűnést és *Szendy* Károly polgármester érdeklődését, hajlandóságát is nagymértékben kiváltotta. Közben komoly szakemberek szájából

olyan ellenvélemények hangzottak el, amelyek előtt meg kell hajolni a főváros vezetőségének is és ekkor az eltolás tervét az illetékesek elejtették.

Egyidejüleg a főváros megbízta *Lechner* műépítészt, hogy dolgozzon ki részletes tervezetet a restaurálás megfelelő lebonyolítására.

— A közelmultban a különböző műszaki és egyéb fórumok, mint a Műemlékek Országos Bizottsága, az Egyházművészeti Tanács, a Közmunkák Tanácsa, a főváros, ismételten foglalkoztak a belvárosi templom restaurálásának kérdésével és ekkor ismét a radikális megoldás jutott előtérbe. Most arról van szó, hogy *a templomot mégis eltolják.* De csak a régi, ősi, gótikus részt, a hozzáépített későbbi hajót és a tornyokat lebontják. A gótikus rész eltolásának és felemelésének technikai nehézségei lényegesen kisebbek, mert az egész azonos anyagból, köből épült és kisebb terjedelmű is. Ha a gótikus rész eltolása megtörtént, akkor

a hajót újra felépítik, de nem a mostani barok ízlés szerint, hanem a régi gótikus résszel azonos stilusban.

Ebben az esetben a templom eredeti gótikus szépsége maradéktalanul érvényesülne. Az eddig eszközölt számítások szerint, úgylátszik, hogy *a gótikus rész eltolása és a hajó lebontása, majd újjáépítése sem kerülne többe, mintha az egész templomot elmozdították volna.* Az összköltségek végösszege 1,200.000 pengő körül mutatkozik. A nyáron egyébként a templom körül már nem történik semmi s csak az ősszel kerülhet sorra újból ez a kérdés s ekkor dől el, hogy a főváros milyen álláspontra helyezkedik.

Minden esetre sürgős, hogy akárhogyan, de most már döntés történjen a templom sorsa tekintetében, mert a mai állapot nemcsak unesztétikus, hanem kegyeletsértő is, másrészt az Erzsébet-hídfőnél egyre jobban jelentkező közlekedési nehézségek is sürgetik a kérdést, mert a hídfejlesztés kiszélesítésével tovább késlekedni nem lehet.

Iskolaszanatórium épül a budai hegyek között

Az *Iskola Szanatórium Egyesület,* — amelynek szentgotthárdi intézete már évek óta működik áldásos eredménnyel a tüdőbeteg gyermekek megmentése érdekében, — elhatározta, hogy a főváros közelében építi meg második iskola szanatóriumát. A székesfőváros melegen támogatja a tervet és *többezer négyszögöles területet fog az intézmény rendelkezésére bocsátani.* Az új iskolaszanatórium a budai hegyek között, valószínűleg a Csillagvizsgáló Intézet fölött épül meg a Svábhegyen, de az sincs kizárva, hogy a Budakeszi határán lévő városi erdőből hasítanak ki e célra nagyobb területet.

„SANIT F" habarcs- és beton vízhatlanító
Gyártja: Posnansky és Strelitz R. T.
aszfalt-, fedéllemez- és kátrányvegyitermék gyár
Központi iroda: Budapest, V., Sólyom-utca 13.
Telefon: 22 8-29, 28 2-85

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföld-út 1. Tel.: 59-9—68.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-utca 47. Telefon: 970—43.
TELEFON TAPOLCA 2

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK ÉPÍTÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

MARX és MÉREI
tudományos, elektromos műszerek és feszmérők gyára
Budapest, VI., Bulcsu-utca 7. sz.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉSEK RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
Telefonszám: 25—5—54, 25—5—55 és 25—5—56

Kreisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

MEGOLDHATÓ Budapesten a kolduskérdés

A Fővárosi Hirlapban ismerteti és megvilágítja ezt a kérdést: BAKSA JÁNOS főkapitányhelyettes

A *Fővárosi Hirlapban* már többízben beszámoltunk azokról a többé-kevésbbé sikerült parciális kísérletekről, amelyekkel agilis elöljárók igyekeztek kerületükben megoldani a kolduskérdést. A világváros Budapestnek valóban egyik rákfenéje a kolduskérdés, amelynek egyes jelenségei Victor *Hugo* „Nyomorultak"-jának felejthetetlen és megrázó fejezeteire emlékeztetnek. Ezt a parciálisan, főleg pedig akcidentálisan többször megoldani vélt kérdést hivatott *véglegesen rendezni* az a memorandum, amelyet

Baksa János

rendőrfőkapitányhelyettes, a közigazgatási osztály vezetője nyujtott be a belügyminiszterhez, aki — a *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint — a legnagyobb jóindulattal és megértéssel karolta fel a memorandumban foglalt problémákat. A memorandum lényegesebb megállapításai a következők:

Az első és figyelemreméltó megállapítás az, hogy

az éhező szájnak nem gummibot, hanem kenyér kell:

következésképp az aggoknak, a betegeknek ágyra van szükségük, nem toloncházi fapriccsre. Mindebből nyilvánvaló, hogy a koldulást a jelen körülmények között hatalmi szóval megoldani nem lehet. Mivel pedig ezek szerint a kolduskérdés elsősorban és háromnegyed részében szociális kérdés,

a karitatív tényezők és a rendőrség nem dolgozhatik külön-külön,

hanem csakis vállvetve, közös erővel állandóan együtt munkálkodva. Sajnos *a karitatív működést nem irányítja egységes szellem*, egységes vezetés. Szembe kell néznünk a valósággal: kétszáznál jóval több a törvényesen működő jótékony egyesület, ennek ellenére

egyre nő a koldusok száma.

Ugyanekkor természetesen *egyre csökken a közönség áldozatkészsége*, elannyira, hogy Budapest lakossága ma már többnyire részvét nélkül halad el az igazi nyomor mellett is, az elsőrendű szociális célokat szolgáló egyesületek urnái mellett is.

A Budapesten

hatóságilag számontartott inségesek száma mintegy harmincnyolcezer család,

ami átlagszámítással *100.000-en felüli léleknek* vehető. A nincsteleneknek ezt a hatalmas tömegét a memorandum célszerűségi szempontból négy csoportba osztja, de négy csoportba osztja a problémák megoldásával megbízott funkcionáriusokat is. Ezek a csoportok a következők:

1. *Közveszélyes munkakerülő koldusok, akik nagyobbrészt színlelik nyomorék voltukat, akik túlnyomóan munkabírók, de valamennyien irtóznak a munkától.*

2. *Elaggott, nyomorék, beteg és munkaképtelen koldusok, akik mindenféle foglalkozásra képtelenek.*

3. *Egészséges munkanélküliek, testi munkások, akik munkát keresnek és akiket ez a kényszer hajt ki az utcára.*

4. *Munkanélküli szellemi munkások, akik elhelyezkedésre várnak.*

Az első csoportba tartozók megrendszabályozása

teljes egészében a rendőrség feladata.

A második csoportba tartozók elhelyezése és ellátása a *főváros és bizonyos karitatív egyesületek feladatkörébe esnék.* A harmadik és negyedik csoportba tartozókról csak az állam, az egyház, a főváros és a társadalmi egyesületek *közös munkája gondoskodhatik.*

Itt természetesen leglényegesebb a keresztülvitel miként je. Elsősorban végre kellene hajtani az 1913. évi XXI. törvénycikknek

a dologházak felállítására vonatkozó rendelkezéseit.

Ez a törvény módot nyujt ugyanis a közveszélyes munkakerülők felett ítélkező királyi bíróságnak, hogy

elzárás helyett egytől öt évig terjedhető időtartamra dologházba utalják a munkakerülőt.

Miután pénz hiányában dologházak felállítására aligha kerül a sor, a megfelelő belügyminiszteri rendelet alapján újra felállítandó

internáló táborba kellene utalni a közveszélyes munkakerülő koldusokat,

mindaddig, *amíg rendszeres munkára rá nem szoknak.* Kényszermunkahelyek felállítása nélkül tudniillik a kolduskérdés *megoldhatatlan.*

A nyomorékok és aggok számára újabb menhelyek felállítása szükséges. Legnehezebb természetesen a testi és szellemi munkanélküliekről való gondoskodás, ez azonban elsősorban a hatóságok és a társadalom közös feladata.

Baksa János főkapitányhelyettes memoranduma további során ismerteti a különböző koldus-ellenőri rendszereket, bemutatja azok előnyét és hátrányait. Nem tartja helyesnek többi közt a koldus-tantusz rendszert sem, mert hiszen annak ellenőrzése és elöljárósági érvényesítése *rendkívüli megnövekedett adminisztrációt kívánna.* A tantusz ezzel szemben igen jó villámhárító volna a szédelgések megakadályozására, különösen pedig a környékről és vidékről beözönlő koldusok agnoszkálására. A lényeget végül abba foglalja össze a memorandum, hogy

az egész komplexust egységesen kell elintézni,

mert például a második és hatodik kerületnek koldus-ellenőri és alamizsna-megváltási módszere a valóságban *nem mentesíti a közönséget az elkerülhetetlen zaklatástól.* A főváros

évente tizenötmilliót költ karitatív célokra,

körülbelül ugyanennyit tesz ki a jótékony egyesületek adománya, amiből is az következik, hogy ezt a hatalmas összeget *nagyszerüen fel lehetne használni, ha a célok és elgondolások sokféleségét nem aprózná fel.*

A belügyminiszter hivatott dönteni *Baksa* János memoranduma fölött, amelynek figyelemreméltó elgondolásait a fentiekben ismertettük.

Tavasszal üzembehelyezik az új, modern repülőteret

A NEP első nagy közgyűlési sikere — Illetékes cáfolat az aggodalmakra és kitogásokra

A törvényhatósági bizottság a nyári szünet előtt elintézte az utóbbi évek egyik legnagyobb szabású alkotásának megindítását: *a nemzetközi repülőtér létesítését*, amely arra hivatott, hogy Budapestet bekapcsolja a nemzetközi légiforgalomba olyan repülőállomás rendelkezésre bocsátásával, amely méltán felveheti a versenyt a legmodernebb külföldi intézményekkel. Rendkívül sajnálatos körülmény, hogy a közgyűlés egyes pártjai *a fedezet tekintetében nehézségeket akartak támasztani* és olyan aggodalmakat hangoztattak a várható további ismeretlen terhek jóslásával, amelyek könnyen azt a látszatot kelthették, hogy Budapesten nem mindenki méltányolja a maga valóságában a nemzetközi repülőtér szükségességének fontosságát. A pénzügyi szakbizottság ülésén *majdnem felborult a pártok között kialakult együttműködési harmónia*, a jobboldali pártok összefogása azonban biztosította a javaslat bizottsági és közgyülési elfogadását.

A pénzügyi bizottság ülésén aratta első komoly sikerét a Nemzeti Egység Pártja, amikor arról volt szó, hogy a repülőtér megszerzéséhez szükséges 600 ezer pengős fedezetet honnan teremtsék elő.

A polgármester javaslata úgy szól, hogy ezt az összeget *a 21 milliós beruházási program kereteiből bocsássák rendelkezésre olyképpen, hogy a Kőbányai-úti halálsorompó megszüntetésére előirányzott 600 ezer pengőt egyszerüen a repülőtér költségeire fordítsák. Zsitvay* Tibor, a NEP fővárosi szervezetének elnöke, komoly és méltóságteljes beszédben fejtegette, hogy

pártja egyik sarkalatos programjának tűzte ki a halálsorompók fokozatos megszüntetését

és ezirányban kötelező igéretet tett Kőbánya polgárságának. Éppen ezért *nem hajlandó a repülőteret a kőbányai halálsorompó rovására megszerezni* és azt indítványozta, hogy a régebbi függőkölcsönökből megtakarított összeget vegyék igénybe a repülőtér számára és változatlanul hagyják meg az új beruházó programban a halálsorompó eltávolítására megjelölt fedezetet.

Szendy Károly polgármester legnagyobb megértéssel fogadta az indítványt és ily módon a szakbizottság, majd a közgyűlés megnyugvással adták hozzájárulásukat a repülőtér költségeinek engedélyezéséhez.

Zsitvay Tibor átgondolt és bölcs javaslata általános tetszést aratott és Budapest polgárságát még inkább megerősíti abban a hitében, hogy *a NEP városházi munkássága mindenkor a közérdeket fogja szolgálni.*

A nemzetközi repülőtér területének megszerzésére a közgyülés széleskörü felhatalmazást adott a polgármesternek, aki már is utasította az illetékes ügyosztályokat a szükséges lépések megtételére. A tanácskozások már folyamatban vannak, és

az őszi hónapokban a polgármester a további intézkedésekre kér felhatalmazást a közgyűléstől.

Minden kilátás megvan arra, hogy a budaörsi repülőtér már a jövő esztendő első felében a légiforgalom rendelkezésére állhat.

Megcáfolják illetékes helyen a budaörsi repülőtér ellen felhozott aggodalmakat

A kiválasztott hely ellen tudvalevően élénk aggályok hangzottak el, a budaörsi határ mentén kiszemelt területet többen nem tartották alkalmasnak és volt olyan felszólaló is, aki azt az állítást kockáztatta meg, hogy a Kőérberki-út szomszédságában a kiszemelt terület repülési szempontból egyenesen hátrányos és azt kérdezte, hol van a légi forgalmi szakértők véleménye.

A főváros törvényhatósági bizottságának nagy többsége lelkesen megszavazta ugyan az új légikikötő területének megszerzéséhez szükséges összeget, mégis szükségét érezzük annak, hogy meghallgassuk

az illetékes tényezők

és szakemberek véleményét arról, hogy valóban alkalmas-e a budaörsi fensík légikikötőnek, hogy ezzel végleg eloszlassuk a kételkedők jószándékú aggályoskodását.

— Az utóbbi években — mondotta beavatott informátorunk — amióta a különböző fórumok az új légikikötő problémájával foglalkoznak, nagyon sok megoldás merült fel. Kombinációba vették a nagy Rákost, a kisrákosi réteket, a Zuglónak a Hajtsár-úton túl terjedő részét, Csepel-sziget északi csúcsát, az albertfalvai Dunapartot, sőt még a Svábhegynek a Normafa feletti részét is. Mindezeket a helyeket szakemberek alaposan tanulmányozták és végeredményben minden esetben az volt konkluzió, hogy *igazán tökéletes s modern repülőállomásnak egyik sem alkalmas.* Szinte a véletlen vezette rá az illetékeseket a mostani megoldásra, amely az említett helyek között feltétlenül a legalkalmasabb. Első és legfontosabb elvi feltétele Budapest repülőterének, hogy *a város központjából könnyen és jól legyen megközelíthető*, főútvonal mentén legyen s természetesen terep és légviszonyai is megfeleljenek a követelményeknek. A kijelölt terület

talaja teljesen jó repülőtér céljára és csak kevés egyengetés szükséges; a szomszédos, hozzácsatolt termőföldek pedig könnyen lesznek gyepesíthetők.

Az a kifogás sem helytálló, hogy messzi van a város közepétől, mert *mindössze hat kilométer, ami gépkocsival ma már alig ¼ órás távolságot jelent.* Mindenképen hiba volna azt kívánni, hogy a repülőkikötő a város belsejében legyen. Ellenkezőleg, Budaörs mellett szól az is, hogy

a légi forgalmat teljesen a városon kívüli légkörben lehet majd lebonyolítani, ami a repülőforgalom biztonsága tekintetében nagyon lényeges.

Az utóbbi években ugyanis nem egy külföldi városban előfordult, hogy motorhiba miatt kényszerleszállást végező gépek beépített területen, utcán voltak kénytelenek a leszálláshoz helyet keresni, ami *ijedelmet és kárt is okozott.* Nálunk is gyakran előfordult, hogy rossz időben a gépek alacsonyan kénytelenek átrepülni a város felett, hogy a repülőtérre vezető utat követhessék.

— A budaörsi repülőtér megrövidíti a Wien—Budapest és Zágráb—Budapest közötti légi utazást is.

— Az új repülőtér ellen azt a kifogást is emelték, hogy köröskörül magasabb hegyek emelkednek, amelyek a repülőtér látási viszonyait és a rádióval való irányítás lehetőségét rontják. Ezek azonban *mind technikailag megoldható kérdések.* Más országokban elhelyezett hegyi repülőterek sokkal rosszabb

EREDETI ANGOL
TIMKEN-CSAPÁGYAK
DEÁK BÉLA VI., JÓKAI-TÉR 2. Telefon: 15—1—98

elhelyezés mellett is nagyon jól működnek. Kétségtelen, hogy

szükségessé válik a repülőteret környező magasiatoknak és akadályoknak vörös jelzőlámpákkal való ellátása, a repülőtér határát lámpasorral jelölik meg, magát a leszállóhelyet pedig reflektorokkal fogják megvilágítani.

Valószínű, hogy az új repülőtér megépülésekor a Naphegyen és a Vadászhegyen fognak forgó, villanó reflektorokat felállítani, hogy már messziről *támpontot nyujthassanak a ködben, vagy éjszaka érkező pilótáknak.*

— Közlekedési szempontból az új repülőtér kifogástalan lesz. A hozzávezető útvonal a Budaörsiútig már készen van, innen fogja a leágazást a légikikötőig a főváros, a mai út áthelyezése után kiépíteni. Közvetlen közelében van a wieni vasúti fővonal megállója, mellette halad a Hév. törökbálinti szárnyvonala, tehát úgy teher, mint személyforgalom tekintetében *elsőrendü megoldás lehetséges*, maga az autóút elsőrendü betonburkolattal készült, amelyen az Apponyi-térről, vagy a Gellért-térről percek alatt lehet megközelíteni az új légikikötőt.

Érdeklöktünk az építkezés megindításának időpontja iránt is, amire a következő választ kaptuk:

— A főváros állásfoglalása, illetve a légikikötő létesítéséhez szükséges terület megszerzésének biztosítása után most már

az első feladat az egy négyzet km.-nyi terület kisajátításának lebonyolítása lesz.

A kisajátítási jogot a szóbanforgó ingatlanokra bírói úton már bekebelezték a m. kir. légügyi hivatal javára. Ezt a bekebelezést most valószínüleg megváltoztatják és *a székesfőváros javára írják át, miután a repülőtér a főváros tulajdona lesz.* Az érdekelt tulajdonosokkal a kisajátítási tárgyalásokat rövidesen megkezdik s amennyiben az egyezkedési tárgyalások nem vezetnének eredményre, úgy a bíróság közbenjöttével történik itt is a kisajátítás, úgymint a szigetmonostori esetben volt. Ha a tárgyalások előbb le is zárulnának, *öszig a főváros, illetve a légügyi hivatal semmiképen sem veszi birtokba a területet,* mert annak

egy része mezőgazdasági művelés alatt áll és a termények betakarítását meg kell várni.

Reméljük azonban, hogy még az ősz folyamán nemcsak a föld egyengetési munkái kezdödnek meg, hanem *a repülőállomás berendezéseinek, épületeinek létesítése is megindul.* Kedvező esetben

az új repülőteret már a jövő tavasszal átadják rendeltetésének.

A felépítmények: hangárok, üzemi és műhelyépületek, a pályaudvar forgalmi pavillonja, várócsarnokokkal, vendéglővel, vendégszobákkal stb. Igen tetemes összegbe kerülnek, amelyek költségeiről a légügyi hivatal gondoskodik, de lehetséges az is, hogy bizonyos berendezések létesítésének költségében osztoznak az egyes légivállalatok is.

— Az új repülőpályaudvar *minden tekintetben a legmodernebb lesz,* hogy a légi utasok kényelmét és igényeit leghiánytalanabbul kielégíthesse. Így pihenőszobák, fürdők, olvasó és írószobák stb. állnak rendelkezésre és ezenkívül külön higiénikusan berendezett szállás lesz az ott éjjelező, átutazó repülőgépek személyzetének, pilótáinak számára is.

Négy millió a júniusi közmunka mérlege

Az elmult hónapban erőteljes közmunkaprogram folyt a főváros intézményeinél és üzemeinél. A *Vizművekné*l folytatták a régi kazánok bontását, az átemelő telepen üzembehelyezték az új gépeket és a tartalékalagútak másik üregét közel 600 méterig beépítették. A *Gázművek* 1565, az *Elektromosművek* 1760 munkást foglalkoztattak a múlt hónapban. Az *út- és csatornaépítésnél* a budai oldalon az útrendezési munkák haladnak előre, amelyeknél 1230 munkás jutott keresethez. A csatornaépítéseknél a Lágymányoson végeztek különböző munkálatokat, folyamatban van az angyalföldi szivattyútelep bővítése és a telep gépészeti berendezése.

Júniusban

a következő közmunkák

és közszállítások kerültek kiadásra:

Út- és csatornaépítkezések	**307.295 P**
Közélelmezés	**934.678 „**
Kórházak, egészségügyi munkák	**256.432 „**
Városgazdasági hatáskörben	**462.613 „**
Magasépítezések	**464.470 „**
Vízművek	**74.000 „**
Gázművek	**268.000 „**
Elektromosművek	**500.700 „**
BESZKART	**372.373 „**
Autóbuszüzem	**99.649 „**
Összesen	**3,922.71 P**

A *magasépítési ügyosztály* elvégezte a Szent Anna templom és az Uj Szent János kórház falburkolásait, a XIV. kerületi elöljáróság Gyarmat-utcai bérházának átalakítását, a városszéli telep harmadik épületcsoportjának épitését és számos más munkálatot.

Húszezer pengőre zsugorodott a 377 ezer pengős követelés

Esztendök hosszú sora óta különböző bírói frontokon hadakozott a székesfőváros tiszti ügyészsége azokban a perekben, amelyeket a temetés községesítése miatt a különböző temetkezési vállalatok tulajdonosai indítottak Budapest székesfőváros közönsége ellen. Az egyik ilyen nagyszabású kártérítési per most nyert végső befejezést azzal a kúriai ítélettel, amelyet *Hutás* József dr. kúriai tanácselnök vezetésével tartott tárgyalás után hirdettek ki.

A keresetet özv. *Járosz* Jánosné indította, aki kettös követelést támasztott a főváros ellen. Azt kérte, hogy a bíróság semmisítse meg azt az egyességet, amely közte és a főváros között a vállalatának megváltása ügyében 13 esztendövel ezelött jött létre; másik kereseti kérelme pedig úgy szólt, hogy a bíróság

kártérítés címén 377 ezer pengő fizetésére kötelezze a fővárost.

A per során a felperes, aki ez ügyből kifolyólag többféle pert is indított a főváros ellen, *hat ügyvédet foglalkoztatott,* akikkel szemben Budapest székesfőváros jogi képviseletében *Szemethy* Károly tiszti föügyész járt el. A széles keretekben lefolytatott bizonyitási eljárás után a Kúria az egész ügykomplexumra vonatkozó tényállást a következőkben állapította meg: A proletárdiktatura idején a vörösök minden magántemetkezési vállalatot elvették a tulajdonosoktól. A kommun bukása után,

ami még megmaradt ezekből a vállalatokból, azt Budapest székesfőváros törvényhatósága magának megtartotta.

Bizonyos, hogy az 1926. év folyamán a kötelező ravatalozás tárgyában alkotott szabályrendelet, illetve *a temetkezés községesítése a magánfeleknek ilyen ipar üzését lehetetlenné tette.* A főváros természetesen elismerte, hogy a magánosokat ezért kártalanitani köteles *és az érdekelt magánfelekkel sorra kiegyezett.*

Most előállott annyi esztendö után a felperes és azt állítja, hogy az egyesség, amely közte és a főváros között 13 esztendövel ezelött létrejött, érvénytelen, semmis. Ezt az álláspontját azzal indokolja, hogy az egyesség megkötésekor szorult anyagi helyzetben volt és a főváros, közhatósági jellegéből kifolyólag, gazdaságilag összehasonlíthatatlanul erősebb volt nálánál. Megállapította a Kúria, hogy a perben szereplő felperes annakidején egyességi ajánlatában kártérítésül egymillió koronát kért. A főváros ezzel szemben 600.000 koronát ajánlott fel.

A székesfőváros, illetve a tiszti ügyészség maga is azon az állásponton volt, hogy a felperest kártalanitani kívánja. De kifogást emelt a kár összegszerüsége ellen. A felperes által követelt és peresített

377 ezer pengőt túlzottnak, indokolatlanul magasnak taksálta.

A bíróság a kárigény összegszerü megállapitása érdekében *szakértői bizonyitást rendelt el.* Ámde a szakértők egymással homlokegyenest ellentétben álló véleményt deponáltak a bíróság előtt, úgy hogy *a szakvéleményekre ítéletet alapitani nem lehetett.* Éppen ezért a Kúria, valamennyi szakvélemény félretételével, a legjobb belátása szerint maga állapította meg a kártérítési összeg mértékét. Gondos és preciz, minden irányban kiterjeszkedő számítások és mérlegelések után arra az álláspontra jutott a m. kir. Kúria, hogy

a felperes által követelt 377 ezer pengőnyi kártérítés helyett mindössze 20.000 pengő itélhető meg a felperes javára.

A kir. Kúria ennélfogva az alsóbíróság ítéletének megváltoztatásával *a marasztalási összeget 20.000 pengőre leszállította.*

Átépítik a Károlyi-palota külső frontját

A főváros vezetősége tavaly elhatározta, hogy megszünteti azt a kirivó és kellemetlen disszonanciát, amely az Egyetem-utcai, hajdani Gróf Károlyi-palota, a fővárosi képtár belső pompája s ragyogó tartalma és külsője között tapasztalható, A restaurálás terveit *Wälder* Gyula müépitésszel, a müemlékek egyik legkitünőbb szakemberével készítette el a főváros, mielött azonban megvalósíthatták volna, ki kellett kérni a *Müemlékek Országos Bizottságának* hozzájárulását, lévén a Károlyi-palota egyik legértékesebb és legrégibb épitészeti emlékünk. A bizottság szombaton foglalkozott a Károlyi-palota bemutatott restaurálási terveivel s ahhoz

egyhangúan megadta a hozzájárulást.

A palota külső átépítésének ezzel minden akadálya elhárult. Az építkezés és restaurálás megindításáról

illetékes helyen

kijelentették, hogy miután speciális munka végrehajtásáról lesz szó, *elmarad a nyilvános versenytárgyalás, csupán szükebbkörü ajánlati felhivást bocsájt ki a főváros.* Az új homlokzat külső képe *azonos lesz az Egyetem-utcaiéval s a régi stílushoz szigorúan alkalmazkodik.* Az idén egyébként a renoválásnak csak egy része készül el. Az Egyetem-utcai és Károlyi-utcai szárnyak átépítésével, továbbá a földszinti helyiségek átalakításával

a képtár területe több mint kétszeresére fog növekedni és ezenkívül alkalmat ad a főváros több más nagyszabású művészi és kulturális tervének megvalósítására is,

amelyek egyelőre *nem érettek a publikálásra.*

Váczy István
okleveles épitészmérnök és épitőmester
Budapest, VIII., Baross-utca 82. Telefon: 40-8-54

Nincsen szó koksztüzelési kényszerről

A közigazgatási bizottságban és más fórumokban is szóbakerült a fővárosnak állitólagosan tervezett olyan intézkedése, amellyel *a háztulajdonosokat arra akarja kényszeriteni, hogy központifütéses kazánjaikat kizárólag koksztüzelésü kazánokra cseréljék át.* A kényszerítő rendelkezés hire érthető nyugtalanságot váltott ki a budapesti központifütéses házak tulajdonosainál, mert joggal tartottak attól, hogy az ilyen hatósági rendelkezés az amúgy sem virágzó háztulajdon-konjunktúrát még inkább elsorvasztja. Más oldalon viszont a gépgyárak és a különlegesen kazángyártással foglalkozó üzemek *örömmel hallották a számukra nagy munkalehetöséget igérö rendeletet* és azt hitték, hogy már a nyári hónapokban nagymennyiségü megrendelésre számithatnak. A *Fővárosi Hirlap*

illetékes helyen

érdeklödött és a következő felvilágositást kapta:

— Ebben az ügyben az a tényállás, hogy a tüzelöanyaggazdálkodás kérdéseibe a *főváros hatalmi szóval nem kiván beavatkozni.* Egészen más a helyzet az állami szerveknél, ahonnan számos olyan intézkedés látott napvilágot, amely a hazai szénbányák támogatása érdekében

egyéb tüzelőanyagok használatát lényegesen korlátozta.

Ezek a rendelkezések a legtöbbször súlyosan érintették a Gázmüvek és a főváros érdekeit is azáltal, hogy *a gázgyári koksz elhelyezését megnehezitették.* A főváros úgyszólván állandóan tiltakozott, hogy a gázgyári koksz hátrányára a barnaszeneket elönyben részesitik és számos esetben intézett felterjesztéseket az iránt, hogy

a különböző belföldi származású tüzelőanyagok minden tekintetben egyenlő elbirálás alá kerüljenek,

a hazai gázgyárak által termelt koksz pedig olyan *hazai széntermékneknek* minősittessék, amelyre a hazai szénbányászat érdekében adott kedvezmények teljes mértékben érvényesülhetnek.

— Ennek az évnek az elején elkészült a pécsi kokszolómü, amelynek évi termelése mintegy 7000 vagónra becsülhető. Ilyen mennyiségü koksznak a piacon való megjelenése, a kokszfogyasztást korlátozó intézkedések miatt,

rendkívül nyomasztóan hat a kokszpiacra.

A nehézségeken csak úgy lehet segiteni, hogy a *tüzelőanyaggazdálkodás kérdéseibe a mesterséges beavatkozást megszüntetik* és a fogyasztóknak szabad kezet adnak abban a tekintetben, hogy milyen tüzelöanyaggal kivánnak füteni.

— Nincsen tehát arról szó, hogy a fogyasztókat és a háztulajdonosokat kokszfogyasztásra kényszerítsük, a főváros csupán azt a kívánságát hangoztatja, hogy

a hazai kokszszal való tüzelés akadályokba ne ütközzék és azt akarja elérni, hogy a saját üzemében termelt kokszot nehézségek nélkül, tisztességes áron elhelyezhesse.

Ezzel a fürdőváros érdekeit is hathatósan szolgálja, mert a főváros levegöjének szennyeződése, a korom- és füstképződés legnagyobbrészben *a kéntartalmú barnaszenekkel* való fütés nagyarányú elterjedésének következménye.

A főváros most újból megsürgeti a minisztériumokban kívánságának teljesítését és bizonyosra veszi, hogy kérését méltányolják az illetékes hatóságok.

Gazdasági Értesítő

Tilos a természetes jég használata

A kormány sürgősen intézkedik a főváros kívánságának teljesítéséről

Régi követelése a fővárosnak és a főváros közönségének, hogy végre *rend teremtődjék a jégkérdésben.* A bakteriológiai kimutatások állandóan hagsúlyozzák, hogy a Budapesten forgalombahozott természetes jég *fertőzéseket okozott* és nem egy esetben súlyos esetek jelentkeztek. Úgy látszik, hogy végre elhatározó lépés történt a jég forgalmának szabályozása érdekében, mert a főváros legújabb felterjesztése

a kormánykörök gyors intézkedését provokálja.

Az úgynevezett jégrendelet módosítása útban van és Budapest közönsége megszabadul attól a veszedelemtől, amit számára a természetes jég jelentett.

Illetékes helyen

a főváros kívánságait a következőkben ismertették a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A jég forgalombahozataláról szóló multévi kormányrendelet módosítása érdekében a polgármester a következőket kérte: *Budapest területén természetes jeget termelni nem szabad, illetve az illetékes közegészségügyi hatóságok természetes jég termelésére engedélyt nem adhatnak. Felhatalmazást kell adni a polgármesternek ahhoz, hogy az idegen törvényhatóságok területéről behozni szándékolt természetes jég behozatalát megtilthassa.*

— Ez a lényege a főváros kívánságának és nem kell magyarázni, hogy milyen mélyenfekvő okok teszik szükségessé a jégrendelet módosítását.

A befagyott Dunából és egyéb állóvizekből a tél folyamán kivágott jegek magukban hordozzák a legveszedelmesebb bacillusokat,

amelyek, ha étellel érintkeznek, vagy könnyelmű módon hüsítő italba kerülnek, a veszedelmek és a ragályos betegségek végtelen sorozatát idézhetik fel. Elérkezett a legfőbb ideje annak, hogy *a természetes jég számüzessék a milliós nagyvárosból,* ahol a fogyasztás, különösen a mai időkben, rendkívül nagyméretű és ahol éppen ezért könnyelmű vagy lelkiismeretlen egyének megfertőzhetik a lakosságot.

— A polgármester a maga felterjesztését a kereskedelmi miniszterhez intézte, a másolatot azonban megküldötte a belügyminisztériumnak is azzal a kéréssel, hogy a kedvező elintézését a társminisztériumnál támogassák. Kozma Miklós belügyminiszter leiratában arról értesítette a polgármestert, hogy

a felterjesztésben foglaltakat teljes egészében magáévá tette,

és a szóbanforgó rendeletnek módosítása iránt átiratot intézett a kereskedelmi miniszterhez.

A fentiekből nyilvánvaló, hogy Budapest jégellátása a higiénia szempontjából a közel jövőben kedvező átalakuláson megy keresztül.

Közel 89.000 vizsgálatot végzet mult év alatt a fővárosi Közegészségtani és Bakteorológiai Intézet

Ströszner Ödön dr., a Székesfővárosi és Bakteriológiai Intézet igazgatója részletes tanulmányban számolt be az intézet múlt évi nagyértékü munkásságáról. Az intézet a múlt esztendőben is felbecsülhetetlen szolgálatokat tett a járványok leküzdése és a betegségek megelőzése terén, a főváros közegészségi helyzetének emelése érdekében. A színvonal megtartása csupán az intézet tagjainak áldozatos és odaadó munkásságával volt biztosítható, annál is inkább, mert a kiterjesztett, nagyobb munkakört az intézet a régi létszámmal végezte el. Az év folyamán 88.875 vizsgálatot végzett az intézet, amelyből 12.778 hygiéniai és 76.097 bakteriológiai vizsgálat volt. Vizsgálatot végzett az intézet 11.716 esetben, élelmiszert 215-ször vizsgáltak, 787 levegővizsgálatot végeztek, 60 vizsgálat pedig kórvegytani természetü volt.

Vállalkozás

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Az I. ker. Fodor-utca, a megépített rész és Orbánhegyi-árok közötti szakaszának **makadám útépítése.** Böhm Gyula vállalkozó 7086 P 60 f.

Az I. ker. Lógody-utca, Gránit-lépcső és Körmöci-utca közötti **aszfalt zuzalékos burkolására** Útépítő és Aszfalt Vállalat rt. 26.940 P.

A XI. ker. Érdi-út, Németvölgyi-út és Izr. temető közötti szakaszának **makadám útépítése.** Klauber és Vajda vállalkozó 7770 P.

A XI. ker. Lenke-útból kiágazó Névtelen-utca, Váli-út és Lenke-út közötti szakaszának **zuzalékos aszfalt útépítése.** Szász Albert vállalkozó 14.891 P 20 f.

XI., Lágymányosi élelmiszerpiac **kőműves m.** Böhm Károly, XI., Lenke-u. 65. 4429.29 P.

Ugyanott **ács m.** Kozma Pál, VII., Öv-u. 183. 6993 P.

Közp. Városház III. em. **folyosó átalakítás vasszerkezeti munka.** Márkus Lajos, VI., Hun-u. 4. 3600 P.

Ugyanott **ács m.** Id. Ertl József, X., Hajtsár -út 77/79. 1773.50 P.

Ugyanott **tölgyfapadozati munka.** Bauer Zsigmond, VII., Erzsébet-körút 58. 2685.50 P.

Ugyanott **kőműves munka.** Böhm Károly, X., Kőbányai-út 43/c. 7349.20 P.

Bicskei gyermekotthon barakképítés, **kőműves munka.** Ifj. Schádli József, Bicske. 15.100.30 P.

Városmajori tenniszpálya öltözőépület **föld-, kőműves-, elhelyező munka.** Barcsay Lajos, I., Apród-u. 2. 6438 P.

IX., Szent László-kórház, **kőműves munka.** Kapuszta Gusztáv, IX., Mester-u. 45. 8897 P.

XIV. ker. elöljáróság, **mázoló munka.** Balczó Sándor, VIII., Vas-u. 7. 2290.40 P.

Ugyanott **asztalos munka.** Nyitray Károly, VII., Kazinczy-u. 9. 5016 P.

Ugyanott **lakatos munka.** Ozsváth István, VIII., Gyulai Pál-u. 10. 1564.20 P.

Ugyanott **parketta munka.** Simon János, VI., Aradi-utca 16. 2121 P.

Ugyanott **burkoló munka.** Czeglédi J. Jenő, VIII., Kistemplom-u. 7. 11.354 P.

Horthy Miklós-út 141. elemi iskola, **gummipadlóburkoló munka.** Magyar Ruggyantaárugyár rt., X., Kerepesi-út 17. 6650 P.

X., Kerepesi-úti menhely átalakításának **kőműves munkái.** Buzadics Ignác, VI., Váci-út 121. 15.144.60 P.

IV., Közp. városház III. emeleti folyosó átalakítás, **burkoló munka.** Porta burkoló és építőanyagokat beszerző szövetkezet, V., Gr. Tisza István-u. 1. 5947.50 P.

A kegyúri, katonai, közoktatási, ipari stb. épületek vízvezetéki berendezéseinek **karbantartása** 1935 VII. 1.—IX. 30-ig. Vízművek, 11.305 P.

VIII., Kun-u. tüzőrségi laktanya, **parketta munka.** Luft István, VIII., Futó-u. 40. 7044 P.

VII., Thököly-u. 101. sz. ház **bontása.** Kovács Artur, V., Hollán-u. 15., bevétel 6833 P.

XI., Lágymányosi nyilt élelmiszerpiac, **vasredőny m.** Kellner és Sándor, IX., Tompa-u. 26. 5896 P.

Ugyanott Községi Élelmiszerüzem fiókban **kőműves m.** Wermescher Emil, II., Kapi-u. 5. 2716.95 P.

Vasbetonhíd építési munkát az Erzsébet királyné-úton: Wohl József 22.821 pengőért.

Fuvarozási munkát az útügyi intézet részére: Böschatt Károly, MATEOSZ, Killián József, Gugi Alajos dr.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Gyáli-úti Szent István-kórház **bádogos munkáira** pályáztak: Feith Mór 2857, Schreil János 2881, Fliegl Mihály 3150, Kallós József 3833, Lacskó István 3926, Csizly Mihályné 3999, Fráter Samu 4258, Fürst Mihály 4292, Schwartz József 4836 pengővel.

A Margit-kórház **különböző munkáira** pályáztak: Wersetz Márton 7895, Szabó Árpád 8173, Seitz Richárd 8312, Fónagy Béla 8312, Balás Farkas 8366, Vaits Sándor 8897, Radó Sándor 9016, Karnik József 9074, Grandits Gyula 9895, Kraszner György 3050, Higiénia ép. rt. 3050, Gerber József 3060,, Relle Miklós 3310, Pregitzer Ferenc 3372, Somogyi Béla 3476 pengővel.

A Gyáli-úti gazdasági hivatal **kazánházának szerelési munkáira** pályáztak: Rietschel és Henneberg 3084, Balázs István 3185, Cross Charles 3186, Ilkovits Gyula 3191, Törs és Ormai 3267, Körting B. és E. rt. 3621, Gyöngyösi István 3628, Fort-Oszkár 3649, Szentgyörgyi és társa 3725 pengővel.

A Figyelő-u. és Béke-tér, valamint a Hungária felső körút között lévő szakaszának **csatornázási munkáira** pályáztak: Halász Hubert 107.997, Skuteczky és Boray 109.968, Szász Albert 112.114, Hacker Emil 114.071, Hajnal Imre 114.488, König, Román és Stein 116.122, Molnár Kálmán 117.099, Béky Barna 117.575, Danubia műszaki rt. 120.971, Fejér és Dános 121.868, Wihart Ferenc 122.561, Havas Lajos 122.896, Hirsch Mihály 131.371, Borlay Lajos 143.658 pengővel.

A Fogarasi-út, Kövér Lajos-u. és Hajtsár-út között lévő szakaszának és a mellette nyitandó utcák **csatornázási munkáira** pályáztak: Halász Hubert 32.065, Molnár Kálmán 32.395, Béky Barna 33.881, König, Román és Stein 33.906, Szász Albert 34.769, Ámon Antal 37.941, Klauber és Vajda 38.078, Biró László 38.976, Fejér és Dános 39.168, Liska Jenő 39.324, Obendorfer József 39.997, Danubia műszaki rt. 40.380, Építőipari rt. 47.721 pengővel.

A Kelenföldi-út, Horthy Miklós-út és Etele-tér között lévő szakaszának **csatornázási munkáira** pályáztak: Gravieser Albin 8493, Klauber és Vajda 10.114, Spányi Ernő 11.154, Ámon Antal 11.474, Szász Albert 11.574, Kis Jenő 12.317, Grosz Frigyes 13.091, Danubia műszaki rt. 16.207 pengővel.

A főváros útkarbantartásához szükséges **kőanyag szállítására** pályáztak: Badacsonyi bazaltbánya 28.628, Klauber és Vajda 7002, Zinner Manó 9280, Frank István 10.440, Inoczi Kőbánya 8458, Nemesgulyácsi bazaltbánya 29.865, Zalahalápi bazaltbánya 18.550, Kolmann Árpád 11.026, Hubertus kőbánya 13.800, Schafer Antal 420, Rózsa Ernő 36.655, Szobi kőbánya 38.610, Ritter Antal 21.244, Somoskői bazaltbánya rt. 21.758, Csücshelyi bazaltbánya 3060, Budavidéki kőbányák 21.758, Gyöngyös-Sarhegyi kőbánya 21.762, Solymosi és Farkasmályi kőbánya 6142, Fábián és Katanincs 825 pengővel.

A székesfőváros intézetei részére szükséges **50.000 kg. szesszel kevert benzin szállítására** pályáztak: Fantó Egy. Magyar Asványolaj rt. Oleum Műsz. Ker., Nyirbogdányi Petroleumipari rt., Hegedüs és társa, Shell Kőolaj, Finomított olajok keresk. rt., Steaua, Antal János, Vacuum Oil Co.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Az I. ker., Fehérsas-téri kétemeletes iskolaépület és az I. ker., Mészáros-utca 5. szám alatti egyemeletes óvodaépület **bontási munkáira.** Ajánlatokat IV. ker., Városház-utca III. em. 350. ajtószám alatt 1935 július 16-án délelőtt 9—10 óra közt személyesen vagy megbízott útján kell benyujtani.

Papíráruk szállítására. Az ajánlatokat Budapest székesfőváros központi anyagszertárába 1935 július 16-án d. e. 10 óráig kell benyujtani.

A Balatonhoz vezető új út székesfővárosi szakaszának **útrendezési munkáira,** a szükséges 6900 tonna **bazalt kiskő szállítására** és vasbeton **útfelüljáróinak építésére.** Ajánlatokat1935 július 12-én délelőtt 10 óráig kell a Központi városháza II. emelet 284. ajtószám alatt benyujtani. Az ajánlatok felbontása ugyanaznap délelőtt 11 órakor lesz a Központi városháza II. emelet 285. ajószámú helyiségben, ahol a magukat igazoló ajánlattevők, vagy azok meghatalmazással ellátott képviselői jelen lehetenk.

A X. ker., Külső Jászberényi-út Máv. keresztezéstől mintegy 1000 fm. hosszban való **beton kocsiút építési munkáira** nyilvános versenytárgyalást. Ajánlatokat 1935 július 16-án délelőtt 10 óráig kell a Központi városháza II. emelet 284. ajtószám alatt benyujtani.

A XI. ker., Eszék-utca, Fehérvári-út és Fadrusz-utca között lévő szakaszának **keramit kocsiút** és öntött **aszfalt gyalogút burkolási munkáira** külön-külön nyilvános versenytárgyalást. Ajánlatokat 1935 július 16-án délelőtt 10 óráig kell a Központi városháza II. emelet 284. ajtószám alatt benyujtani.

250 drb. ágy szállítására a gyermekotthonok és árvaházak részére. Ajánlat tehető július 25-én d. e. 10 óráig. Városháza, I. pavillon I. em. 28.

Föld-, kőműves-, elhelyező- és ács munkákra a Szent János kórházban építendő szülészeti és nőgyógyászati pavilonnál. Ajánlat tehető július 23-án d. e. 10 óráig. Városháza, III. em. 350.

270.000 métermázsa keményhasáb és dorong tüzifa szállítására. Ajánlat tehető július 30-án d. e. 10 óráig. Tisza Kálmán-tér 20.

RÉVÉSZ ÉS HUSZÁR
autótechnikai cikkek és láncok. Durex-dugattyú vezérképviselet
Budapest, VI., Jókai-tér 7. Tel.: 18-9-54

WAHL-FERENC lakatos mester
VAS ÉS FEMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII. Víg-u'ca 39. Telefon: 316-45

Július 11, 18 és 20-án délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

SEMPERNOVA
ELSŐ MAGYAR NEMESVAKOLATGYÁR
BALOGH GÉZA
VII., LÖVÖLDE-TÉR 4. TELEFON 213—66.

VADÁSZ GYULA
mozaiklapgyára és építési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8.
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78.
Közp. fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

RUDAS SÁNDOR
Budapest, VI., Jókai-utca 2. (Jókai-tér sarok.) Tel.: 18-0-26
dugattyúk, dugattyúgyürük, dug. csapszegek
szaküzlete

STEINER ISTVÁN FIAI
FÉMÁRUGYÁR
Budapest, V., Kádár-utca 6. Telefon: 22-9-63
Gyártmányok: Fényvető vízállásmutató készülékek. Próba- és jeleresztő csapok, olajozók, szelepek, gőzcsapok, vízállásmutatók

ADAMITZ LÁSZLÓ
központi fütés, melegvízberendezés, gáz, vízvezeték, csatornázás és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, II., Halász-utca 2. Tel.: 51-7-34.

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Dacsó Emil, a Fővárosi Hirlap felelős szerkesztője, néhány hétre elutazott a fővárosból. Távollétében a szerkesztésért Pogány Béla szerkesztő felel.

Alulírott városházi hetilapok a törvényhatóság nyári szünetére való tekintettel augusztus hónap végéig minden második héten jelennek meg.

Fővárosi Hirlap, Független Budapest, Uj Budapest, Uj Főváros.

„ST. STEPHEN'S WEEK"

A székesfőváros a Szent István-heti ünnepségekre és a „Gyöngyösbokrétára" már néhány éve külön prospektusban hívja fel a külföld figyelmét. Ezeket a prospektusokat az *Idegenforgalmi Hivatal* Angliába, Németországba és Olaszországba, legnagyobbrészt *egyéni címekre küldi szét.* A kitünő propagandagondolat az elmúlt évek során igen jól bevált és nagymértékben hozzájárult ahhoz, hogy a Szent István-hét ma már *idegenforgalmi évünk legkiemelkedőbb eseménye lett.*

Az idei Szent István-heti prospektusok már elkészültek és szétküldésük serényen folyik. A gyönyörű, mélynyomású füzetecske angol nyelven huszonötezer, német nyelven tizenkétezer, francia és olasz nyelven pedig hatezerötszáz-hatezerötszáz példányban készült.

Sajnos, az idei prospektus terjedelemben kisebb s kiállításban egyszerűbb, mint az 1934. és 1933. évben szétküldött Szent István-prospektusok. A fővárosnak ugyanis az idén erre a célra jóval kisebb összeg állt rendelkezésére, mint az előző években. Mindamellett — ha színes rajz és többnyomású szöveg nincs is az 1935-ös prospektusokban, mégis meg kell állapítanunk, hogy *az abban foglalt elsőrangú művészi fényképek és az óriási gonddal összeállított szöveg hatásosan fogja szolgálni idegenforgalmi propagandánkat.*

Kovácsházy Vilmos, a városgazdasági ügyosztály vezetője, ez alkalommal is megmutatta, hogy szerény anyagi eszközökkel is hathatós idegenforgalmi propagandát fejthetünk ki, ha kellő szakértelemmel és szeretettel szolgáljuk a Duna koronázatlan királynőjét, Budapestet.

A főváros vezetőinek szabadsága. A hétfői közigazgatási bizottsági üléssel végkép bezáródott a törvényhatóság nyári szünet előtti élete. A főváros vezetői megkezdték üdülésüket. *Szendy* Károly polgármester visegrádi kuriájában tölti szünidejét, ahogy évtizedek óta szokta, *Lamotte* Károly pedig leányfalusi villájában élvezi a pihenés napjait. A főváros ügyeit *Liber* Endre h. polgármester irányítja a szünidő alatt.

Orvosi kinevezések. *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármester *Korniss* Nándor dr., *Szerb* György dr. segédorvosokat alorvosokká, *Baló* Lajos dr., *Biró* János dr., *Szilágyi* Pál dr. és *Kolosy* Béla dr. orvosokat pedig segédorvosokká a közkórházak kötelékébe kinevezte.

Csorna Kálmán könyve a gyámsági jogról és jogszolgáltatásról. *Csorna* Kálmán dr. egyetemi magántanár, a székesfővárosi árvaszék kitünő elnöke húszéves gyakorlati munkásságát és egyetemi előadásait könyvbe foglalva kiadta, amely a napokban hagyta el a sajtót. Háromszázoldalas hatalmas kötetben tette közzé *Csorna* árvaszéki elnök több, mint húszesztendős gyakorlati munkásságának, irodalmi tevékenységének és egyetemi előadásainak eredményét: *Gyámsági jog és jogszolgáltatás* címen. *Csorna* müve rendszeresen és kimerítően tárgyalja elsősorban a személyi és családi jognak gyámhatóság által ellátott részét, a nemzetközi magánjognak idevágó anyagát és a gyámhatóságok gyermekvédelmi feladatkörét. Részletesen ismerteti *Csorna* az egész gyámhatósági szervezetet. Közli a gyámhatósági eljárás jogszabályait teljes rendszerbe foglalva és kiterjeszkedve a jogsegélyre és gyámpénztári kezelésre is. *Csorna* Kálmán könyve nemcsak elméleti, de a jórészt elavult kézikönyvek mellett *hézagpótló gyakorlati értékkel is bir,* ami a bonyolult és széttagolt anyagban biztosan követhető vezérfonalat nyujt. Nemcsak a szakemberek: gyámhatósági tisztviselők, közjegyzők, tiszti ügyészek, bírák, ügyvédek, de a közigazgatás egyéb ágainak tisztviselői, *elsősorban a jegyző-társadalom nélkülözhetetlen kézikönyvet nyert a munkában.*

Nyári szünet a Fővárosi Könyvtárban. A Fővárosi Könyvtár központja július 1-től 31-ig nyári szünetet tart. Ezidő alatt a Reviczky-utcai palotában a könyvkölcsönzés szünetel és az olvasó termek is zárva lesznek. A már kiadott könyveket délben 12—½14 óra között lehet visszaszolgáltatni.

Becsey Antal ünneplése a kelenföldi Társaskörben. Meleg ünneplésben részesitette a kelenföldi Társaskör *Becsey* Antalt, a kerület népszerü törvényhatósági bizottsági tagját, 30 éves közéleti szereplésének jubileuma alkalmából. Az ünnepi beszédet *Dorner* Gyula miniszteri tanácsos, a kör ügyvezető elnöke tartotta, majd meleg ováció közben leleplezték *Becsey* Antal jólsikerült arcképét, amely bethlenfalvi *Paál* Ákos festőmüvész sikerült alkotása. Az ünnepi gyülés után társasvacsora volt, amelyen *Becsey* Antal meghatottan köszönte meg polgártársai szeretetének megnyilvánulását. Az ünnepségen és a vacsorán résztvett *Petracsek* Lajos és *Klein* Antal országgyülési képviselő is.

A főváros ingatlant ad a mérnöki kamara székház-épitkezéséhez. A *Budapesti Mérnöki Kamara* arra kérte a fővárost, hogy az új kamarai- és nyugdij-intézeti székház céljára megfelelő telket adományozzon. A főváros annakidején ingyentelket adott az *Ügyvédi Kamara* és a *Kereskedelmi Kamara* székházainak épitéséhez is, tehát nem zárkózik el a mérnökök kérelmének teljesítése elől sem. A Mérnöki Kamara új székháza azonban nem az emlitett másik két kamara közelében létesül, hanem *Budán épül fel, a Müegyetem mellett.* A főváros a Bertalan-utca és Budafoki-út sarkán lévő nagyértékü telkét ajánlotta fel a *Mérnöki Kamarának,* azzal a kikötéssel, hogy három éven belül köteles az új székházat felépiteni, az úrijog elismerése fejében pedig évenként *egy húszkoronás aranyat fizet a fővárosnak.*

A Horthy Miklós-körtéren épül fel a XI. kerületi tüzőrség. A főváros legújabb kerülete, a XI. kerület *rövidesen önálló tüzőrséget kap.* Ez azért sürgős, mert a *Szent Imre* várost, ahol újabban nagy gyártelepek is létesültek, tüz esetén a tüzoltók csak nehezen tudják megközelíteni, mert az egyik szomszédos tüzőrség a pesti oldalon a Közraktár-utcában van, a másik pedig Budán, még messzebb, a II. kerületi Koronaőr-utcában. Eleinte meglévő épületet akart vásárolni a főváros és több ingatlantulajdonossal tárgyalt is, de ezek nem vezettek eredményre. Ezért most az az elhatározás, hogy a XI. kerületi tüzőrség *új épületet kap,* mégpedig a Horthy Miklós-körtéren, ahol a fővárosnak megfelelő ingatlana is van, e célra.

Újjá épitik a Margitszigeti MAC-pályát. A *Magyar Atlétikai Club* margitszigeti sportpályáját teljesen újjáépitteti és ehhez a főváros támogatását kérte. A margiszigeti *MAC*-pálya fekvésénél és elhelyezésénél fogva nemcsak Budapest legszebb sportpályája, hanem olyan környezetben van, amelylyel nagyon kevés világváros dicsekedhet. A *MAC*-pálya újjáalakitása idegenforgalmi szempontból is fontos, mert *mert az ott tartott versenyeket a nálunk időző külföldiek is szivesen látogatják.* Az átalakitási terv szerint a pályát három oldalról arénaszerü nézőtérrel veszik körül, *a régi, rozzant fatribünöket pedig lebontják.* Az épitkezési költségekhez a székesfőváros nagyobb összeggel járul hozzá s *az ehhez szükséges pénzt rövid időn belül rendelkezésre bocsátja.*

Beboltozzák a németvölgyi árkot. A főváros vezetősége már évekkel ezelőtt megkezdte a budai hegyvidéket átszelő árkok és szakadékok beboltozását. Ezidén a németvölgyi árokra kerül a sor, amelynek rendezése különösen sürgős, mert a szeszélyesen futó árok a legfejlődöbb villanegyedeket szeli át. *A beboltozást fokozatosan hajtják végre.* Egyelőre a Böszörményi-út és Törpe-utca közötti szakaszon tüntetik el a németvölgyi árkot. Foglalkozik a csatornaépitési ügyosztály az Ördögárok problémájával is, amelynek át kell helyezni a Tabánt átszelő beboltozott medrét *az ott megkezdett városrendezés miatt.*

Hétfőn tárgyalják Klár Zoltán összeférhetetlenségi ügyét. *Szendy* Károly polgármester megvizsgálta a *Klár Zoltán* közgyülési mandátuma ellen tett összeférhetetlenségi bejelentés adatait és jelentését áttette az igazolóválasztmányhoz, amely hétfőn délben tartandó ülésen tárgyalja az ügyet.

Újabb tárgyalás a pestkörnyéki községekkel. A közigazgatási bizottság hétfői ülésén úgyszólván dominált Budapest és a környék egymás közötti viszonyának problémája, amellyel kapcsolatban a polgármester bejelentette, hogy *a koraőszi hónapokban újabb értekezleten keresik a kibontakozást.* A környéki városok és községek kivánságait Pest vármegye összefoglalja és azokat a polgármester elé terjeszti, aki a főváros álláspontját a jelzett konferencián fogja kifejteni.

Napirendre kerül a pályaudvarok kihelyezése. Az utóbbi napokban sürü tanácskozások folytak a főváros és a MÁV között *a pályaudvarok rendezése* kérdésében. A fővárosnak az az álláspontja, hogy a Déli pályaudvart meg kell szüntetni és feltétlenül rendezést igényel a Kelenföldi pályaudvar is, amely erőteljesen akadályozza a környék fejlődését. A MÁV részéről azt az érdekes bejelentést tették, hogy *a holt Dunaág feltöltésének befejezése után erre a területre kivánják összpontositani a Déli-vasút és a Kelenföldi pályaudvar személyforgalmát,* amely esetben a mai Kelenföldi pályaudvar csupán kisméretü teherpályaudvarrá változik. A két pályaudvar megszüntetése tehát nyomban időszerüvé válik, mihelyt a lágymányosi Dunaág feltöltését befejezik.

Nem kap támogatást a fővárostól a tabáni szabadtéri színpad. Néhány nappal ezelőtt megalakult a tabáni szabadtéri színpad tervét pártoló társadalmi egyesület azzal a célkitüzéssel, hogy ezt a feltétlenül érdekes gondolatot a megvalósulás útjára segítse. A színpadot tulajdonképen nem a Tabánban, hanem a Gellérthegy északi lejtőjén akarják megépiteni, kérdéses azonban, hogy *anyagi támogatás nélkül van-e reális alapja az egész elgondolásnak. Szendy* Károly polgármester ugyanis hivatalosan közölte, hogy a maga részéről ezt a vállalkozást pénzügyi támogatásban nem tudja részesiteni, mert a jelenleg müködő állatkerti és margitszigeti szabadtéri játékok is deficitesen dolgoznak.

Elkészült a HÉV tarifamódosítási terve. A BESZKÁRT igazgatósága több ülésen foglalkozott a HÉV—fővárosi határ közötti útvonalak tarifájának kérdésével és úgy határozott, hogy *az eddigi 36 filléres menetdijat 26 fillérben kivánja rögziteni.* Az erre vonatkozó előterjesztés párhuzamos a BESZKÁRT-nak az egységes tarifára vonatkozó javaslatával, amelyek együttesen az első őszi közlekedési bizottság ülésének napirendjére kerülnek.

Újszerű nyaralás a Dunán. A MFTR. az „Erzsébet királyné" egy hetes társasutazásaival elsőrangú üdülési lehetőséget nyújt azoknak, akik szabadságukat a pormentes Dunán óhajtják eltölteni. A hajó fedélzetén nap- és zuhanyfürdőzésre és mindenféle egyéb szórakozásra van alkalom. Legközelebbi út július 8-tól 15-ig az Aldunára, a vadregényes Kazánszoroson és a világhirü Vaskapun át vezet. Összköltség 130 pengő. Felvilágositások és jegyek kaphatók az utazási irodákban és a MFTR. utazási irodájában.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL

Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában

Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, VIII., Baross-utca 77. sz. Telefon: 33-5-42

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban . . .	évi telj. kép.	12.000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban . . .	„ „ „	5.000 „
	Dorogon	„ „ „	3.000 „
Téglagyárak:	Buda-Ujlak, Kőbánya Nyergesujfalu	évi telj. kép.	60,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak	„ „ „	8,000.000 drb.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

A régi cég
a régi címen
Alapitva: 1910

Ilkovits Gyula és Lajos
központi fütés és vizvezeték
Andrássy-ut 92
Telefon: 212-04 és 05

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 július 24. — 30—31. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A belügyminiszter

A mult napokban voltunk egy sajtóankéton, amelyen *Kozma* Miklós belügyminiszter adott felvilágosításokat egyes, tárcája körébe tartozó fontos kérdésről. Nem vagyunk vak hívői az ankétek eredményességének, de azok a gondolatok, tervek, gondoskodások, amelyek a belügyminiszter hivatali szobájában ezúttal szavakba öntődtek, telve voltak az élet illatával, az emberiesség nemes melegével. Ami itt elhangzott, szinte minden szó a budapesti ember mindennapi életének kérdéseivel foglalkozott és egy pillanatig sem éreztük, hogy az a férfiú, akinek kristályos bölcsessége szétsugárzott közöttünk, tulajdonképpen miniszter, hatalmas közéleti, politikai faktor. Csak a budapesti polgár, a főváros őszinte barátja gondolkozott és beszélt közöttünk. Legfőként az utca rendjéről, egyszerűnek, szimplának látszó kérdésekről mondta el véleményét, végeredményben pedig azt éreztük, hogy ez a szélesmellű, kemény, nagy ember, ez a magaskultúrájú, világlátott férfiú kézenfogja a gyámoltalanul tipegő, a gigászi forgalom rendjének említésétől is megrémült kis pesti polgárt és átvezeti a mai kamasz-városból az igazi világvárosba.

A sajtón át széles körben értesült a pesti közönség ennek a belügyminiszteri megnyilatkozásnak bő tartalmáról. Valahogy azonban azt éreztük, hogy szinte Budapest minden polgárának hallania kellett volna a hangot, amely bátorságot és biztonságot nyujt ennek a városnak minden elképzelhető körülmények között. Látnia kellett volna ennek a férfiúnak rendíthetetlen nyugalmát, becsületes hitét, emberséges életfelfogását. Az igazi *belügyminisztert* láttuk *Kozma* Miklósban, akinek ébersége, férfiassága, egyben derűs életbölcsessége őrködik a polgárság nappala és éjszakája fölött.

Ezúttal a polgárság nappalának és éjszakájának csak nyugalmáról és bizonyos vonatkozásban életbiztosításáról volt szó. A csend és az utcai közlekedés rendje félszázaddal ezelőtt még komikus aggodalom lett volna, ma azonban csaknem olyan tényező az ember életében, mint talán maga a mindennapi kenyér. Holnap pedig, amikor megsokszorozódik a közlekedési eszközök száma, közlekedésének gyorsasága és amikor az élet forgataga száz- és százféle zajban, ordításban, üvöltésben, csengetésben, tülkölésben, dudálásban és kipuffogatásban nyilatkoznék meg, kenyérrel és kenyér nélkül egyáltalán elviselhetetlenné válna a világvárosban való lét. Testi épségünk és idegeink őre tehát ma is a belügyminiszter, amikor meg akar bennünket menteni a magunk okozta könnyelmű elgázoltatás veszedelmétől és amikor az idegeinket védi meg minden felesleges zajtól. De a belügyminiszter egyik legnyugatibb szellemű kultúrembere ennek az országnak és így képzeletében már előretükröződik a tíz vagy húsz esztendő mulva autókkal, autóbuszokkal és a közlekedés Istentudja minémű eszközeivel túlzsúfolt és a lármacsinálásra, idegbomlasztásra alkalmas eszközöktől halálrarémült Budapest képe. *Kozma* Miklós már ma kezdi rendezni, tisztogatni a pesti utcát a húsz esztendő alatt kifejlődő közlekedés számára, ma kezdi tanítani a közönséget, hogy mint védje meg életét az eljövendő gigantikus forgalomban. Végül pedig a belügyminiszter már ma gondoskodik arról, hogy a lakosság idegeit megóvja attól a ma még szinte el sem képzelhető zajorgiától, amely talán állandó mennydörgéssé növekednék a jövő Budapestje fölött, ha az erős rendőri kéz nem gyomlálna a dudák, kipuffogók és hangszórók pokoli világában.

A belügyminiszternél jobb barátja kevés lehet Budapestnek, mert ő az, aki nemcsak a ma, de a holnap nyugalmát és életbiztonságát is biztosítani kívánja számunkra.

Liber Endre alpolgármester a Fővárosi Hirlap útján válaszol Éber Antalnak

Éber Antal, miután a törvényhatósági bizottságból kimaradt, most az egyik napilap hasábjain fejtegeti közismert, egyoldalú-tendenciózus nézeteit. Az elmúlt héten két cikkben is foglalkozott a város gazdálkodásával, különösen az üzemi kérdéssel. Cikkeiben a legalaptalanabb támadásokban részesíti a főváros kíváló, minden elismerést megérdemlő vezetőségét.

Az üzemi kérdésről írva, az egyik városatyának arra a kijelentésére támaszkodik, hogy *az autonómia nem ismeri az üzemeket.* Ebből a téves megállapításból hosszadalmas és messzemenő következtetéseket von le. Kifejti, hogy miután a főváros nem tud vállalataival helyesen gazdálkodni, sokkal célszerűbb lenne, ha üzemeit magánvállalatoknak adná át. Hivatkozik Angliára, ahol „irtóznak az állami vagy városi pénzügyeknek a közüzemek gazdasági ügyeivel való összebonyolításától és arra, hogy Anglia el akarja kerülni, hogy a munkások az ilyen üzemekben állami vagy városi alkalmazottakká váljanak és bérkövetelésüknek politikai fegyverekkel adjanak nyomatékot."

Másik cikkében az adóterhekről szólva, a következőket írja:

— Szörnyűséges elgondolni, amit az adóstatisztika mutat ki, hogy 1913-ban a Nagy-Magyarország boldog fővárosának egy-egy lakosát évi 30 pengő, a Csonkaország elszegényedett fővárosának egy-egy lakosát pedig 1932-ben évi 60 pengő városi közteher sujtotta. Vagyis a háború utáni korszak 100 százalékkal fokozta a lakosság fejenkénti adóterhét, — rettenetes elszegényedés az egyéni jövedelmek szörnyű lerongyolása idején.

A továbbiakban bírálja az újabb tisztviselőfelvételeket s kifejti, hogy a főváros túlnagy adminisztrációval dolgozik. Hangsúlyozza, hogy ő nem tartozik azok közé, akik délelőtt az adminisztráció lecsökkentését követelik racionalizálás szempontjából, délután pedig tisztviselőfelvételt a diplomás munkanélküliség megszüntetésére. Végül még élesen bírálja a hídépítkezéseket.

Liber Endre alpolgármester,

aki a polgármester és főpolgármester távollétének ideje alatt a város ügyeit vezeti, a *Fővárosi Hirlap* munkatársának *Éber* Antal támadásaival kapcsolatban a következőket mondotta:

— Először is le kívánom szegezni, hogy őszinte nagyrabecsüléssel viseltetem *Éber* Antal kiváló szaktudásával szemben. Mindig élvezettel hallgattam bizottsági tag korában széles látókörre való felszólalásait és egyéni bírálatait. Mióta nem városatya, az egyik napilap hasábjain fejti ki érdekes várospolitikai elgondolásait. Sajnos, ezekre most óriási elfoglaltságom miatt, amelyet a város ügyeinek irányítása rám ró,

nem válaszolhatok érdemlegesen,

— bármennyire szeretném is — hanem

be kell érnem azzal, hogy az általános irányelveket összefoglaljam.

— Éber Antal városatya korában is éles ellenfelem volt. Számos felszólalására reflektáltam. Beszédeiben majdnem szószerint ugyanazt hangoztatta, mint amit most cikkeiben: *az üzemeket át kell adni a magángazdaságnak.* Ez

feltétlenül igen tiszteletreméltó álláspont, főként akkor, ha tekintetbe vesszük, hogy Éber Antal a kereskedelmi kamarának az elnöke.

Ő hivatásánál fogva a szabad gazdálkodásnak a híve. Nekünk azonban, a főváros vezetőségének

nemcsak a kereskedő- és iparostársadalomra kell figyelemmel lennünk, hanem a fővárosnak mind az egymillió polgárára.

Az ipar felkarolása részünkről soha semmi körülmények között sem történhetik úgy, hogy *szem elől tévesszük a más hivatásuak érdekeit.* Erről a kérdésről egyébként sem a főváros vezetőségének kell döntenie, hanem a törvényhatósági bizottságnak. Ha a törvényhatósági bizottság azt tartja helyesnek, hogy az üzemek házikezelésünkben legyenek, úgy a mi kötelességünk csak egy lehet, hogy a lehető legjobban irányítsuk ezeknek a munkáját.

— Teljesen helyt nem álló az az okfejtés, hogy az autonómia maga sem ismeri az üzemeit. Hát még hogy ismerhetnék azokat mások. *Éber* Antal itt teljesen megfeledkezik arról, hogy

az üzemek a legteljesebb nyilvánossággal számolnak el és számadásaikba a törvényhatóság minden egyes tagja betekintést nyerhet.

Azt sem tartom kizártnak, hogy az üzemek magánkézben jobban jövedelmeznének, mint házikezelésben, de hiszen éppen az a feladatuk, hogy a köz érdekeit szolgálják és

ténykedésük ne az egyéni haszonlesésben merüljön ki.

Amíg a törvényhatósági bizottság nagy többsége

az üzemek fenntartása mellett szavaz, addig Éber Antal bírálatát egyéni felfogásnak kell tekintenünk.

— *Éber* Antal

magasnak találja az adóterheket. Igaza van. Mi is magasnak találjuk,

de az adott helyzetben csak igen keveset tehetünk az adóterheken való könnyítés érdekében. Elhiheti nekünk, hogy *Budapestnek még nem volt olyan felelős tényezője, amelyik ne igyekezett volna az adókat minimálisra csökkenteni.* A főváros jelenlegi vezetősége is szinte emberfeletti küzdelmet folytat, hogy könnyítsen Budapest agyonnyomorított polgárságán. Itt azonban meg kell állapítanom azt is, hogy Éber Antal meglátása kissé egyoldalú.

Csak azt látja, hogy az adókat nem tudjuk leszállítani, de azt már nem látja, hogy milyen féltő gonddal őrködünk Budapest polgárságának a zsebe fölött.

Szinte *abban a pillanatban, hogy az élelmiszerárdrágítás felütötte a fejét, a legnagyobb erélylyel jártunk el* s azonnal kivívtuk a legmagasabb tényezők közbelépését is. Ezzel a főváros lakosságát

igazságtalanul súlyos megadóztatástól mentettük meg.

Tehát nem lehet a szemünkre vetni, hogy nem követtünk el mindent a polgárság érdekében.

— A cikkek a továbbiakban a fővárosnak számos olyan intézkedéseivel foglalkoznak, amelyeknek a foganatosítása nem is tőlünk ered. Igy például a hídépítési és *üzemi kérdésekben a kereskedelemügyi miniszter dönt.* A főváros vezetősége a kormányzat és a törvényhatóság által előre meghatározott úton halad. S úgy a kormányzatnál, mint a törvényhatósági bizottságban *terveink mindig megértésre találnak, aminél semmi sem bizonyítja jobban, hogy tényleg a főváros polgárságának igazi ügyét szolgáljuk minden tudásunkkal és erőnkkel.*

Nem tűri a főváros az élelmiszer-drágitást

Ingyenes raktárakkal, szükség esetén pedig intervenciós vásárlásokkal fogja szabályozni a piacot

A főváros közönségének érdeklődését hetek óta legélénkebben a piacokon bekövetkezett nagyarányú *drágulás* és a bizonyos fokban jelentkező *élelmiszerhiány* foglalkoztatja. Az idegesitő tünetekre felfigyelt maga a kormány és *Bornemisza* Géza kereskedelmi miniszter az elmúlt hét csütörtökjén ankétra hivta össze a székesfővárost, a vasúti és hajózási vállalatokat, valamint a termelői és kereskedői érdekeltségek kiküldötteit. Az ankét súlypontja a *székesfőváros képviselőinek állásfoglalása és szakvéleménye volt.* A kormány és a törvényhatóság egyöntetű fellépésének máris jelentkeznek kedvező eredményei,

az utóbbi napokban már bizonyos olcsóbbodás tapasztalható, a további drágulást pedig meg fogja akadályozni a főváros fokozott ellenőrzése és az uzsorabiróság erélyes beavatkozása.

A közélelmezés helyzete, a főváros további lépései és a kereskedelmi minisztériumban tartott ankét várható eredményei iránt

Rosta János dr.
tanácsnoknál,

a közélelmezési ügyosztály kitünő vezetőjénél érdeklődtünk, aki a hozzáintézett kérdésekre munkatársunkat az alábbiakban tájékoztatta:

— Az utóbbi időben a budapesti piacokon egyes tömegfogyasztási cikkeknél valóban *szokatlan és nagyarányú áremelkedés jelentkezett,* amelyet

nagymértékben előidézett a tavaszi fagy- és jégkár, de még sem lehetett teljes egészében elfogadhatónak tekinteni.

Ezért a kereskedelmi miniszter ankétot hivott össze, amelyen a fővároson kivül megjelentek a gazdasági minisztériumok, a külkereskedelmi hivatal, a MÁV., a hajózási vállalatok, az *OMGE,* a Mezőgazdasági Kamara, a Budapesti Kereskedelmi Kamara, az Árelemző Bizottság stb. megbizottai. Az ankéten meghallgatott különféle vélemények után

a hatóságok megállapitották azokat az intézkedéseket, amelyek alkalmasak lesznek minden indokolatlan drágitási kisérlet megakadályozására.

— Az ankét óta mindössze egy-két nap telt el, de *az eredmények máris jelentkeznek.* A főváros minden ilyen kísérlet csirájában való elfojtására ezentul még fokozottabban fogja ellenőrizni a piaci árak alakulását,

visszaélés esetén pedig kíméletlenül és azonnal megvonják az árusitási engedélyt

az indokolatlan árdrágitótól, akár helybeli, akár vidéki az illető.

— A főváros vezetősége gondoskodni fog arról is, hogy megfelelő módon, rendelkezésre álló, kipróbált szerve segítségével szükségképen közbelépjen, ha főzelék-, zöldség- és gyümölcsfelhozatalban *netalán rendszertelenségek mutatkoznának* és gondoskodni fog arról, hogy mindig megfelelő áru álljon a fogyasztók rendelkezésére.

— A főváros vezetősége — mint ezt az ankéten is bejelentettük — gondoskodik arról is, hogy

a termelők részére ingyenes raktárhelyiségek álljanak rendelkezésre olyan élelmiszerek tárolására, amelyek a felhozatal napján nem keltek el.

E célra átadják a vágóhiddal kapcsolatos *régi marhavásártelep teljesen átépitett és rendbehozott nagykiterjedésü raktárházait,* ezenkívül szükség esetén rendelkezésre állnak a Ferencvárosi pályaudvar melletti, illetve a Mester-utca és Pálya-utca között lévő területen álló *régi közraktári barakok.* Beraktározó hely tehát úgyszólván korlátlan mértékben áll rendelkezésre.

— Ami a felhozatal szabályozását illeti, a *főváros egyelőre nem szándékozik közvetlenül beavatkozni,* de ha szükség lesz rá, nem maradnak el e tekintetben sem az intézkedések és máris megtörténtek a szükséges előkészületek, amelyeket indokolt esetben nyomban alkalmazhatunk.

— „Élelmiszerhiányról" egy percig sem lehetett szó és a csökkenés is szerencsére csak egészen rövid átmeneti jelenség volt, úgyhogy az elmúlt napokban már örvendetesen emelkedett a felhozatal s

a mult szombaton a legfontosabb cikkekből 15-ször annyi felhozatal került piacra, mint tavaly.

— Azok az érvek, amelyeket bizonyos oldalról a főváros ellen olyan értelemben hoztak fel, hogy a drágaságot a vidéki termelőknek az élelmiszer nagyvásártelepre való koncentrálása, a helypénzt a következtem idézte volna elő, — *teljesen alaptalan és komolytalan.* A piaci és csarnoki

helypénzeket a főváros többször leszállította, a következtem az élelmiszereket mázsánként töredék fillérekben is alig terheli, a termelők pedig bármelyik piacot felkereshetik, ha kicsinyben árusitanak,

csupán a nagybani árusításnál alkalmaztak rendszabályokat, amelyek a helybeliekre ugyanúgy vonatkoznak, mint a vidékiekre. Ezekre a piacrendészeti intézkedésekre éppen a közélelmezés zavartalan és zökkenésmentes biztosítása érdekében volt szükség, tehát *semmiképpen sem igaz az az állitás, hogy a főváros ezekkel az intézkedésekkel előidézője lett volna bármiféle drágitásnak.*

Befejezésül a tanácsnok kijelentette, hogy *a főváros közélelmezése szempontjából a helyzet teljesen megnyugtató,* bőségesen gondoskodnak a mindenkori szükségletkielégitésről és arról is, hogy

az árak ne lépjék túl a megengedett határokat.

Megkérdeztük még, hogy milyen kilátás van azoknak az ellentéteknek az elsimitására, amelyek a Sportcsarnoknak szánt Batthyányi-téri vásárcsarnok átadása körül az *OTT* és a főváros között felmerültek.

— A törvényhatósági bizottság közgyülése szabta meg azokat a feltételeket, amelyek mellett a Batthyányi-téri csarnokot — amelyet tőle testnevelési és sportcélokra kértek — *átengedheti.* Hivatalos tudomása még nincs a főváros vezetőségének arról, hogy ezeket *bármely oldalról visszautasitották volna, vagy a csarnok átvételét megtagadnák.* Ha vannak is ellentétek, *biztosra veszem,* hogy ezek olyan átmeneti jelenségek, amelyek *elsimithatók.* A főváros, mint mindenben, itt is elmegy a méltányosság legszélső határáig. A csarnok átadásának időpontja *egyelőre bizonytalan,* de máris gondoskodtunk arról, hogy az ottani árusokat más úton juttassuk helyhez. Ezidőszerint 38—40 árus foglal helyet a csarnokban, akik adott esetben a Krisztina-körúti zártvásáron, az új Horthy Miklós-körtér és esetleg a Németvölgyi-úti vagy a Szép Ilonai új piacteleken kapjanak helyet.

Lebontják a Bethlen-udvart

Hét ajánlat a Fehérsas-téri iskola lebontására

A főváros június elején versenytárgyalást hirdetett a Tabán lebontásával néptelenné vált Fehérsas-téri iskola kétemeletes épületének lebontására. A teljesen jókarban lévő,

úgyszólván egészen modern épület lebontását különböző tervek előzték meg,

igy többször felmerült az a gondolat, hogy reumakórházzá alakitják át. Sokan kardoskodtak amellett is, hogy ide helyezzék át a Várban lévő Szilágyi Erzsébet-leánygimnáziumot, amely esetben *feleslegessé vált volna az új épitkezés.* Végre el kellett ejteni az összes megoldási terveket, mert sehogyan sem tudták az iskolaépületet beleilleszteni a fürdővároscentrummá átalakuló hajdani Tabán, a már-már kibontakozó grandiózus park környezetébe, ellenkező,

komoly tárgyalások folynak arról is, hogy nemcsak a Fehérsas-téri iskolát távolitják el, hanem legalább részben lebontják a nem messze álló Bethlen-udvart is.

A versenytárgyalásra, amely a mult héten járt le, *hét cég adott be bontási ajánlatot.* Ezek közül a lebontandó épület anyagáért a legtöbbet: *72.800 pengőt, a Fejér és Dános-cég ajánlották fel* a fővárosnak. Annak idején, amikor a lebontást elhatározták, a főváros alternativ megoldást készitett, mégpedig úgy, hogy a lebontott épület anyagát esetleg felhasználják az újonnan épülő Koronaör-utcai leánygimnáziumnál. Éppen ezért

a versenytárgyalási felhivás a vállalkozóktól ajánlatot kért arra is, hogy az épületből kikerülő téglát, lépcsőket, műkőanyagot, vasanyagot stb. milyen áron adnák el a fővárosnak.

E tekintetben sok meglepetéssel szolgáltak a beérkezett ajánlatok. *Az egyes vállalkozók a használt bontási anyagért olyan hatalmas összegeket kértek, hogy a főváros máris lemondott arról, hogy a Fehérsas-téri iskola anyagából épittesse fel az új leánygimnáziumot.*

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
Telefonszám: 25—5—54, 25—5—55 és 25—5—56

SZŐNYI IMRE koszorús órásmester
VII., Csengery-utca 7. Tel.: 44-5-42.
Több fővárosi és állami intézet órása és szállítója

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-utca 47. Telefon: 970—43.
TELEFON TAPOLCA 2.

Gavora Zsigmond
okl. mérnök, épitőmester
Bpest, I., Enyedy-u. 12. Telefon 562-47

ZÖLD JÓZSEF lakatos és kazánkovács mester.
Budapest, VI., Szent László-utca 4/b. Telefon: 91-2-39
Készít: Boilereket, viztartányokat, gőz-, melegvíz- és engedélymentes kazánokat, ellenáramu készülékeket stb.

STEINER ISTVÁN FIAI
FÉMÁRUGYÁR
Budapest, V., Kádár-utca 6. Telefon: 22-9-63
Gyártmányok: Fényvető vizállásmutató készülékek. Próba- és jeleresztő csapok, olajozók, szelepek, gőzcsapok, vízállásmutatók

ÚTHENGERLÉST vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel.: 59—9—68.

Weiss János, Budapest
Iroda: II., Iskola-u. 17. Műhely: Csalogány-u. 8b
Telefon 51—2—55.
Tervez és készit: Központi fütés, gőzmosodák, gőzkonyhák, vizművek, vízvezeték, gázvezeték, fürdőberendezések, csatornázás és szellőző berendezéseket.

Betón, makadám, aszfalt feivágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, XI., Szüret-utca 5/7. Telefon: 59—2—96

RUDAS SÁNDOR
Budapest, VI., Jókai-utca 2. (Jókai-tér sarok.) Tel.: 18-0-26
dugattyúk, dugattyúgyűrűk, dug. csapszegek
szaküzlete

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZMÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8.
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78.
Közp. fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

NAGY LAJOS
okleveles mérnök, épitési vállalata
BUDAPEST, VII., JÓSIKA-UTCA 15.
Telefon: 45-3-28

BÁRCZY ISTVÁNNÁL

A romantikát nem kapni ingyen. Lépcsőn kell felmenni érte a Gül Baba-utcába. De megéri bőségesen a kis fáradtságot az üdítő érzés, amellyel eltelünk a játékos formájú régi házak között, amelyek úgy ágaskodnak egymás fölé, mintha az éjszaka egyet gondoltak volna, s mire reggel lett, felmentek a hegyre, látogatóba Gül Babához, aki a hegy tetején lakik mesebeli kastélyában. A mályvaszínbe öltözött lányok az apró erkélyek és virágos ablakok mögött, meg lenn a pincékben foltozó kézművesek észre se vették a csodát, ami éjszaka történt a mesében.

Mi pedig most már keressük a meséhez Gül Baba kastélyát, ahova a házak felfelé indultak. S rá is akadunk az utca legfelső fokán. Ott uralkodik a felfelé ágaskodó házak felett. Nem éppen százszobás kastély, amilyet a mesékben is bizonyára csak a bankvezérek építtettek maguknak — de nagyon kedves, finom lakocska, melynek fehér ajtajára ki van írva: *Bárczy István.*

Itt lakik, a 27-es szám alatt a nyugalmazott igazságügyminiszter, aki Budapestnek főpolgármestere, sőt polgármestere volt. Hol nem volt... Ma, a sivár színűre fakult életben, mikor a gondok láthatatlan terhétől nyikorognak az üres kocsik, itt, a romantika-utcán felrajzik előttünk a mese. A kocsik köveket vittek fel a hegyre és a síkságra a nagy vizen túl és mire reggel lett, felépültek ezren a házak, a paloták és iskolák, tele épültek egész hegyek tornyos házakkal és széjjel, mindenfelé, mint a hold körül az udvara, színes, apró otthonok, sok ezerszámra. És ligetek és kertek és rózsák mindenfelé kinn és benn a kőfalak között, mert ez is hozzátartozott a nagy ültetéshez, amelyben — akárcsak Gül Babánál — bölcsesség, varázsló hatalom és a rózsák szeretete egyformán szerepet játszott.

És mire reggel lett, megszületett a mesében ide varázsolt és mégis bölcsen megformált, köből és virágból megépített *nagy Budapest.* S most azért állunk a fehér ajtó előtt, hogy Bárczy Istvánt, a bölcset, a varázslót és a kertészt megkérdezzük arról a Budapestről, amely az övé körül, az övé miatt kinőtt a felparcellázott homokból, s mind türelmetlenebbül új bölcset és új varázslót sürget: *Nagy-Budapestről.*

— A kegyelmes úr korán kel és korán elmegy itthonról — hangzik a válasz a fehér ajtóban.

— Tudom, éppen azért jöttem negyedkilenc órakor.

— Már elment. Félkilenc órakor minden nap a Lukács-fürdőben van.

— Csak nem beteg?

— Dehogy. Az irodában van. Az elnöki irodában dolgozik.

Visszafelé a Gül Baba-utcában megtudjuk, hogy minden reggel itt megy végig a kegyelmes úr, s délben a száz lépcsőfokon kapaszkodik visszafelé. Bírja.

A Lukács-fürdő Rt. elnöki irodáját az előszobában egy hófehérre őszült, kis komornyik őrzi és csak meggyőző érvek ellenében hajlandó bejelenteni a kegyelmes úrnak. Nagyon sokan keresik, lehetetlen kívánságokkal kínozzák, mint mindenkit, akinek a főváros szövevényéhez valamilyen köze van. Hogy a nyugalmazott főpolgármesterben vagy az aktív bizottsági tagban keresik a kapcsolatot, nincs felderítve, de az bizonyos, hogy sokan keresik.

Mi tagadás, mi is kapcsolatot és támogatást keresünk nála a problémához, amely a legutóbbi napokban eleven erővel tört elő. *Mi a nézete Budapest egykori nagy polgármesterének Nagy-Budapestről,* amelyről olyan sokan elmondták egymással pontosan szembenálló véleményüket.

— *Nagy-Budapest* — mondja Bárczy István, messze-messze elnézve íróasztala felett, s nem tudni, hogy a multba vagy a jövőbe néz-e — *Nagy-Budapest, ez már nem probléma többé. Ezt nem lehet akarni, ezt nem kell megcsinálni. Nagy-Budapest élő valóság, amely meg van,* ami semmiféle mesterséges életrekeltésre nem szorul, de amelynek a létét letagadni, sem párt- vagy egyéb szempontból kétségbevonni nem lehet. Nagy-Budapest meg van, azt *csak organizálni kell.* Mégpedig minél előbb, mert a helyzet így parancsolja s mert ma talán könnyebb, mint holnap.

Most megint messzire elnéz, amikor mondja:

— *Már mi is meg akartuk csinálni, már akkor kellett volna, de egy és más közbejött...*

Egy és más közbejött. Úristen, nem is olyan sok idő telt el azóta, amióta „ők is meg akarták csinálni", de ami közbejött, évszázadok történetének is elég lett volna, szomorúságnak pedig évszázadokra is sok. De Budapest, amely bölcsességgel, varázslattal és virágokkal naggyá épült, kiállotta a csatát és hol belül, hol kívül duzzadt jobban, csak annyi bizonyos, hogy a nagy komplexum összenőtt, csupán organizálni kell.

— Organizálni kell ezt a kétségbevonhatatlan egységet, — mondja Bárczy István — amelyben az emberek egymásra utalt, közös életet élnek. Benn dolgoznak és kinn laknak, kinnről behozzák az iparcikkeiket és terményeiket, behozzák a betegeiket és viszont itt benn sem közömbös, hogy milyen az egészségügy a környéken. Ezt organizálni kell.

— De hogyan, hogy alakuljon ki az a Nagy-Budapest, előbb átmenetileg, külön maradva, közös bizottság egyenlítse ki az érdekeket, vagy pedig egyesüljön egy közigazgatási közösségbe az egész?

— Megmondom őszintén, *ehhez, a kialakulás rendjéhez és formájához én most, ebben a pillanatban nem értek.*

Ezt mondja Budapest egykori nagy polgármestere. És ő a kevesek közül való, akinek ebben a kérdésben, organizáció formájának kérdésében nincsen véleménye, amikor olyan sok embernek határozott véleménye van. Ezt azért mondja ekkora őszinte szerénységgel, mert ez nem is *csak* szerénység, hanem annak bevallása, hogy még mindig nem szakadt el a polgármesteri gondoktól s ismeri azt az ezer szempontot, amely ennek a kérdésnek megoldásánál a mérlegbe fog kerülni. Az ezer szempont közül ebben a pillanatban eszünkbe jutott egy, amelyet a minap vetett fel előttünk a pestkörnyéki összes gazdakörök vezére, *Varga P.* Vince gazdálkodó és megyebizottsági tag. „Talán el sem hiszi senki, hogy mi gazdák is szívesen belemennénk abba a Nagy-Budapestbe. De lehet azt kívánni, hogy egyforma kulcs szerint járuljunk a közterhekhez. Ha megcsinálják a Nagy-Budapestet, perifériánkint csak más és más adókulcs szerint lehet megcsinálni." Ezt ezúttal hallottuk először a nagy probléma keretében. Megáll-e, nem áll-e az elmélet, ne kutassuk. De bizonyság ez a kijelentés is arra, hogy nem csak ezer, hanem legalább ezeregy szempont él, amit a nagy kérdésnél számba kell venni. Aki igazán ért a dologhoz, nem mondhat úgy hirtelenében egyebet, mint Bárczy István:

— Én most, ebben a pillanatban nem értek hozzá.

— De a mai városházát alkalmasnak találja-e a nagy kérdés megoldásához. És általában mi a nézete a törvényhatósági bizottság akcióképességéről, a két jobboldali párt együttműködéséről, az országos politikáról, amely...

— *Politikáról és pártokról nem szeretek beszélni* — adta meg a hosszú kérdésre a rövid választ Bárczy István, aki most a követelve csengő telefon hallgatójához nyult.

Jogos haraggal néztünk a telefonra. A rövid kihallgatás elején is valaki percekig lefoglalta a telefonon át a kegyelmes urat, s most ime, ismét elveszik tőlünk. Hát ne haragudjunk?

Nem, nem lehetett haragudni. Ezúttal Bárczy István így üdvözölte a csengetést:

— Csókolom a kezeit!

És mosolygott örök fiatal, üde mosolygással, amelyről eszünkbe jutott egy régi kép. A *Sybill* című operett viharzó diadalának napjaiban történt. Bárczy István, aki csodálatosan finom átérzéssel zongorázik, művésztársaságban a zongoránál ült és a divatos darab híres levélíriáját játszotta. *Fedák* Sári könnyes elragadtatással hallgatta és a végén a darab népszerű hőse után *kinevezte Fő Petrovnak.* Különböző érdemek után *Kis és Nagy Petrov* címeket osztott akkoriban a művésznő s Bárczy lett a *Fő Petrov.*

Akkor is így mosolygott Bárczy István s még ma sem fogyott ki belőle. Pedig egy és más közbejött azóta...

LOSONCZY ZOLTÁN

Nők a politikában

Írta: dr. Kováts Istvánné, a NEP női táborának elnöknője

A legutóbbi idők a nőket a politkai élet küzdőterére állították. A nők ma már a férfiakkal együtt küzdenek a közös célért: az ország boldogulásának előmozdításáért.

Jóleső érzéssel állapíthatjuk meg, hogy a nők munkája a lezajlott választásokon nemcsak észrevehetően nyilatkozott meg, hanem jelentős eredményeket is hozott. A kitartó női agitáció, a komoly felvilágosító munka ezreket győzött meg arról, hogy csak a nemzeti összefogás hozhat áldásos gyümölcsöket, hogy a jelenben mindenkinek támogatnia kell a kormányt holnapot formáló munkájában. A nők agitatív tevékenysége nagy tömegeket mozgatott meg, közte a legszegényebb néposztályokat is. Bebizonyosodott, hogy ott, ahol a féfiakarat és tudás meddő maradt, a női szívből kisugárzó melegség hatására kisarjadtak a szeretet magvai.

A nők a magyar politikába új színt, új életet vittek. Megteremtették a szociális belátás, a szociális megértés politikáját, azt a cselekvő munkát, amely nem ismer pártkeretet akkor, ha a szenvedő istápolásáról és az elesettek felemeléséről van szó. A női politika ezen sajátosságánál fogva belopja magát a lelkekbe és kitörülhetetlenül befészkeli oda magát.

A NEP-ben tömörült nők tanulmány tárgyává tették a kisemberek életkörülményeit és foglalkoztak apró-cseprő bajaikkal, gondjaikkal és igyekeztek azokat a lehetőséghez képest elintézni. Nem a pártember kopogtatott be a kisember ajtaján, hanem az együttérző nő, aki rövid idő alatt bebizonyította, hogy nemcsak akkor kell megtalálni a kispolgárt, amikor szavazatára van szükség, hanem képviselni kell gondjaiban, bajaiban.

A választások kedvező eredményei a kispolgárok és a nők szavazataiból tevődnek össze, ami nagyrészt a nők által kifejtett agitációs munkának az eredménye.

A nők munkássága azonban csak akkor lehet állandó jellegű és eredményes, ha azt alátámasztják az illetékes körök azáltal, hogy az általuk hirdetett eszmék, gondolatok, javaslatok a gyakorlatban is valóságot öltenek. Nem szabad annak megtörténni, hogy elalszik a női propaganda. A kisembereknek állandóan érezniök kell, hogy ott állanak mellettük őrködve a nők, akikre bármikor számíthatnak. A nők az alkotó politikát hirdetik és gyakorolják. Hangsúlyozzák, hogy a nemzeti alapról soha nem térhet le a nemzet, ugyancsak nem téveszthet el szem elől a valláserkölcsi parancsokat sem.

A NEP-ben tömörült nők kitartó, lankadatlan munkával igyekeznek a nemzeti összefogás számára a talajt megművelni. Tartózkodnak azonban a délibábos képek elővarázsolásától, mert a túlzott igéretek meg nem valósulás esetén csalódást, kiábrándulást váltanak ki. A nők reálpolitikát hirdetnek. Olyan politikát, amely számol a nehéz gazdasági helyzettel, az adottságokkal, a körülményekkel. A való képet tárjuk a nagyközönség elé, ezáltal megnyerjük bizalmát, amely nélkül állandó kapcsolat el sem képzelhető.

A lezajlott választások bebizonyították, hogy a női választói tömegek nélkül nem érhető el választási győzelem. Bebizonyosodott, hogy a nők nemcsak megérdemlik a politikai jogokat, hanem azzal élni is tudnak. Ugyancsak bebizonyosodott az is, hogy a nők agitatív tevékenysége — sok esetben — a férfiakét is túlhaladja, mert nemcsak a nők, hanem sokszor a férfiak politikai elhatározásaira is döntő befolyást tudtak gyakorolni.

A magyar nők szívvel-lélekkel vesznek részt a politikai életben, ez azonban nem jelenti azt, hogy női hivatásukat egy pillanatig is szem elől tévesztenék.

ÜVEGCENTRUM
TAKÁCS IMRE TÁBLAÜVEG-SZAKÜZLET
BUDAPEST, II., ZSIGMOND-UTCA 24. SZ.
SÜRGÖNYCÍM: ÜVEGCENTRUM. TELEFON: 666—00.

FUMEX
mindenütt bevált legolcsóbb beton
KÉMÉNYFEJ
ANDREA cementárugyár
V., Tátra-utca 26
Telefon: 92-0-37

Ilkovits J. Budapest
központi fütés- és vízvezetéki vállalata
V., JÓZSEF-TÉR 11. TELEFON: 811-54

100.000 pengőt kérnek a fővárostól a Nemzeti Színház renoválásához

Készpénz nincs, legfeljebb állami tartozások leírását vállalja a főváros

A Nemzeti Színház új igazgatója, *Németh* Antal dr., hivatalbalépése után nyomban hozzálátott a *Nemzeti Színház* ideiglenes hajlékául szolgáló hajdani Népszínház színpadának és nézőterének alapos átépítéséhez, renoválásához, modernizálásához. Bár ez elhatározás előtt *a főváros véleményét nem kérték ki és a tervek elkészítésében sem volt szerepe a fővárosnak,* mégsem emeltek kifogást a tervezett renoválás ellen, azokra a magasabb művészeti és kultúrszempontokra való tekintettel, amelyek az új igazgatót elhatározásában vezették. Arról azonban

annak idején szó sem volt, hogy a renoválást a főváros költségére végezzék el.

Annál meglepőbb az a leirat, amely a mult héten érkezett a kultuszminisztériumból a székesfővároshoz a színház átépítésével kapcsolatban. A leirat közli, hogy

a színpad és nézőtér modernizálása, renoválása 157.000 pengőbe kerül és a minisztériumnak az a kívánsága, hogy a főváros ebből az összegből vállalja magára a nagyobbik részt, adjon 100.000 pengő hozzájárulást.

A városházán beállott nyári szünet és a főváros vezetőinek távolléte miatt *az átirat érdemleges elbirálása és megválaszolása későbbre marad,* de az máris bizonyosnak látszik, hogy

a fővárosnak a hozzájárulás dolgában komoly ellenvetése lesz.

és hogy a minisztérium részéről elhangzott kívánságnak *a leiratban foglalt formában nem lesz módja eleget tenni.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

beavatott helyen

érdeklődött a székesfőváros várható állásfoglalása iránt s a következő fölvilágositást kapta:

— A kultuszminisztérium leirata azt kivánja, hogy a főváros, illetve a Népszínházi-alap *100.000 pengővel járuljon hozzá a folyamatba tett renoválási munkákhoz.* Ebben a formában teljesithetetlennek látszik a kérés, annál is inkább, mert

az állami színházak és a főváros közötti elszámolás még mindig nem történt meg és igen tekintélyes összegek várnának megtérítésre.

A főváros illetékes szervei lesznek hivatottak annakidején *a hozzájárulás kérdésében állástfoglalni,* mégis elképzelhetőnek látszik, hogy

a főváros, magasabb kulturális és méltányossági szempontokra való tekintettel, nem zárkózik el teljesen a kérés elől, hanem valamilyen formában keresi a megoldást.

Legelfogadhatóbb az lenne véleményem szerint — mondotta informatorunk —,

ha a kért 100.000 pengős hozzájárulást a főváros fennálló követeléséből levonják.

A székesfőváros mai súlyos pénzügyi helyzetében igy is igen jelentékeny áldozatot hozna, mert *a 100.000 pengő a népszínházi alap vagyonának jelentékeny része,* másrészt máskép nehezen is volna elképzelhető a hozzájárulás kérdésének megoldása, mert *ilyen nagyösszegü készpénz a fővárosnak nem áll rendelkezésére.*

Négy év múlva dől el, mire használhatják a koronauradalom 720 holdját

Parlagon hever a szigetmonostori birtok — Parkváros, kisérleti kútcsoport, határozatlanság

Hónapokig tartó vita és rengeteg szócsata előzte meg annakidején a szentendrei szigeten lévő koronauradalom megvásárlását, amelyet a Vízművek fejlesztésének céljára szerzett meg a főváros. Az ingatlan megszerzésének eleinte törvényes és elvi akadályai voltak — miután a törvény szerint koronabirtokot nem szabad csonkitani s eladni is csak akkor lehet, ha helyébe a kincstár ugyanolyan azonosértékü ingatlant vásárol. Ezért nem sikerült azt a kisebb területet megszerezni, amire a fejlesztésre szükség lett volna, hanem a főváros kénytelen volt az egész 800 holdas területet több mint egy millióért megszerezni, holott az új kútcsoportok létesítéséhez mindössze 80 holdnyi területre volt szüksége.

A főváros törvényhatósága annakidején a vételhez azzal a feltétellel járult hozzá, hogy

azt a területet, amely a Vízművek számára szükséges részen túl felesleges marad, parcellázás útján, vagy egyéb módon értékesiti a főváros.

Ugyanakkor felmerült a gondolata a szentendrei szigeten egy ideális. közeli parkváros létesítésének. A birtokbavett hatalmas területet egyelőre az erdőgazdasági hivatal kezeli, de a fenntartás meglehetősen nagy költséggel jár. A szigeten lévő erdőség ugyanis nem olyan természetü, hogy kitermelése hasznot hajtana, de mégha igy volna, *akkor is meg van kötve részben a főváros keze,* mert

a terület vadászati jogának régi bérlője a kincstárral kötött szerződés szerint továbbra is birtokban maradt

és nem lehetett felmondani azoknak a többi bérlőknek sem, akik minimális összegért használják a terület egyes részeit.

Önkéntelenül felmerül tehát a kérdés, hogy mit szándékozik tenni a főváros a fennmaradó 720 katasztrális holddal, mert *az abbafektetett ¾ millió pengő tőkét nem lehet sokáig parlagon hevertetni.* Miután a szentendrei birtokot már közel egy éve birtokba vette a főváros és még mindig nem történt semmi lépés a fennmaradó területek hasznosítására, egyik legutóbbi közigazgatási bizottsági ülésen is fevetődött a kérdés, mit szándékozik tenni a főváros a hatalmas szentendrei területtel?

illetékes helyen

érdeklődtünk a főváros céljai és szándékai iránt, a hajdani koronauradalom felhasználása tekintetében, ahol érdeklődésünkre a következő felvilágositást kaptuk.

— Sem parcellázásról, sem értékesitésről, vagy valamilyen irányú felhasználásról nem lehet szó ezidőszerint, mert

van egy újabb terv, amely szerint nemcsak a parti sávot, hanem a szigeten belsőbb eső területeket is vízszerzésre, kutak fúrására fogják felhasználni a Vízművek.

Amennyiben ez az elgondolás kivihetőnek és eredményesnek mutatkozik, *a Vízművek bővitését sokkal olcsóbban meg lehetne oldani* és el lehetne kerülni, hogy a sziget partjain még további, távolesö, egész Vácig felnyúló újabb ingatlanokat kelljen megszerezni.

— Hogy ez az új elgondolás a gyakorlatban beválik-e, csak akkor döl el, *ha a parti kutak már megépültek és bizonyos ideig már üzemben lesznek, működésük által a talajvíz mozgásában egyensúlyi helyzet áll elő.* Ekkor lehet majd csak elvégezni azokat a próbaszivattyúzásokat, amelyekből megállapitható, hogy a belső területeken tényleg van-e lehetőség alkalmas szivattyútelepek létesítésére. Mindaddig azonban, amíg ez a kérdés nem tisztázódik, a koronauradalmi területek értékesítésének ügyében nem szabad olyan intézkedéseket tenni, amelyek a kitüzött cél megvalósítását már eleve meghiusithatják. Ennek a kérdésnek a tisztázása a már folyamatban lévő bővítési munkálatok programjával összefüggően *3—4 éven belül fog megtörténni.*

— A koronauradalom nagyobb részének jövő sorsáról tehát csak a munkálatok befejezése, tehát legjobb esetben négy év múlva lehet dönteni. Ha a sik részeken szivattyútelepek létesülnének, abban az esetben természetesen a beljebb eső magasabb területeket sem szabad beépiteni, sem mezőgazdasági müvelés alá venni, nehogy a kutak vizét bármiféle szennyeződés veszélyeztesse, vagy a kutak vizének valamilyen megromlása következhessék be.

*

A törvényhatósági bizottság ezt a magyarázatot nem fogadhatja el teljes megnyugvással és kmooly kétségek merültek fel atekintetben, hogy az említett belső területen lehet-e kifogástalan és bőséges vizet találni, másrészt felmerül a kérdése annak, hogy nem lesz-e túlságosan drága víz, ha néhány kútcsoport kedvéért egy 800 holdas területet időtlen időkre kihasználatlanul hagynak.

Kérdést intéztünk egyik közismert vízépitési kitünőségünkhöz, aki a felmerült tervekkel kapcsolatban hozzáintézett kérdéseinkre a következőkben válaszolt:

— Nem ismerem a Vízművek vezetőségének müszaki terveit, igy a kérdésre határozott formában válaszolni nem is tudok. Nem hallgathatom azonban el azt a nem mai eredetü aggályomat, amelyet a Duna vizéből mai rendszer szerint való vízszerzéssel szemben táplálok. Kétségem van azirányban is, hogy a sziget belső, alacsonyabbfekvésü részein tényleg akadnak-e bőséges és kifogástalan minőségi vízszerzőterületekre, miután

a korábbi próbafúrások ezt nem igazolták.

Másrészt alapvetően nem tudom helyeselni a régi rendszerhez való ragaszkodást, amelyet állandóan veszélyeztet a Duna vízállása s a víz sodrának szeszélyes alakulása, valamely bekövetkező újabb eliszaposodás, amely egyik napról a másikra megronthatja, mangánossá, vasassá teheti az új kutak vizét is. Ha már mindenáron egyedül a Dunára akar támaszkodni a főváros a Vízművek táplálásánál,

sokkal egyszerübb megoldás a mesterséges szűrés, amely a Vízművek tapasztalata szerint is igen jól bevált a gyakorlatban, az eliszaposodás, mangánosodás folytán hasznavehetetlenné vált kútcsoportnál.

Úgylátszik, nem lehet megváltoztatni a Vízművek felfogását azirányban sem, hogy ne hagyják számitáson kivül a budai hegyek óriási bőségü karsztvizeit, amelyek rendelkezésre állnak. *Felesleges e karsztvizekkel szemben az aggodalom.*

— Véleményem szerint ezek a karsztvizek, melyek a budai hegyek mélyében kimeríthetetlen tömegben állnak rendelkezésre, teljesen azonosak a budai Dunapart mentén fakadó forrásvizekkel, igy például a Római-fürdő forrásaival, amelyekből napról-napra felhasználhatatlanul óriási víztömegek ömlenek a Dunába. Vitatni lehet tehát, hogy az új budai Vízmü épitésénél is nem lett volna-e az okosabb, hasznosabb megoldás, hogy Dunaalatti drága épitkezések helyett a budai hegyekben szereztek volna vizet.

CSEMPÉVEL BURKOLJÁK és fényesen kivilágítják az alagútat

Neon-reklámok a csempe fölött — Kivilágitott Erzsébet-híd

A budai alagút ellen az autó és autobuszforgalom fellendülése óta *nagyon sok panasz hangzott el.* Ezt a rendkivül élénkforgalmú közlekedési útvonalat ugyanis

meglehetős gyéren világitották, az úttest burkolata pedig rendkivül poros volt,

ezzel szemben a falak nedvessége olyan nagy volt, hogy *csöpögött róluk a víz.* A nagy por miatt *a gyalogosok számára különösen kellemetlenné vált az alagútban való közlekedés.* Éppen ezért a kereskedelemügyi minisztérium az alagút viztelenitési munkálatain kivül, amelyek már közelednek a befejezéshez.

elhatározta az alagút korszerübb világitási, szellőztetési, burkolási stb. munkáinak végrehajtását is.

A munkákat egyelőre az alagút egyik szakaszán, *próbaképpen hajtják végre* s erre már a versenytárgyalási kiirások is megtörténtek. Az alagútat,

beavatott helyről

származó értesülések szerint, egész terjedelmében *körülvakolják s mintegy négy méter magasságban mosható, fehér csempével borítják.* A mostani hiányos világitást *nagy fényerejü ivlámpákkal cserélik fel,* amelyek minden időben nappali világitást biztositanak. A szellőztetésről

speciális légszivó ventilátorok segitségével gondoskodnak, az uttestet pedig zaj- és pormentes burkolattal látják el.

Az alagút átépitésével kapcsolatosan felmerült az az érdekes terv is, hogy az alagutat, *mint modern hirdetési objektumot is kihasználják.* Arról van szó, hogy

az alagút falain ízléses, feltűnő neoncsöves hirdetéseket helyeznek el.

Az alagút átépitéséhez *rövidesen hozzáfognak* és *a munkálatokat valószinüleg ennek az évnek a végéig befejezik.* Igen élénk munka folyik az állami hidakon is. Ezidőszerint egyszerre öt hidon dolgoznak: *az új Horthy Miklós-híd első ívének szerelési munkáival csaknem készen vannak,* ezenkivül teljes erővel megindult a Margit-híd kiszélesitése, most dolgoznak a Lánchid festésén és világitásának megerősitésén. Az Erzsébet-hídon és a Ferenc József-*hídon a gyalogjárót aszfaltozzák* és a világitást tökéletesitik. Az Erzsébet-híd festése a közelmultban készült el és az a terv, hogy *ezt a hidat olyan lámpákkal szerelik fel, hogy a híd szépsége az éjjeli órákban is hatásosan érvényesüljön.*

PESTI KIRAKAT

A megfejelt Károly-kaszárnya

Új „központi" városházáról utoljára Bárczy István polgármestersége idején ábrándoztunk. Káprázatosan szép terveket tártak elénk. Aztán megint minden feledésbe merült, mígnem most megint új terv merült föl, a — megfejelt Károly-kaszárnya terve. Nem írunk valami nagy elragadtatással erről a gondolatról, amely — ha kegyeletes is, most az invalidusok házának Városház-utcai részét műemléknek is hagyja meg — csak egy fronton ad új városházát a világvárossá lett Budapestnek. Alig lehet hinni, hogy a Friedrich-féle terv, amelynek művészi részéhez nem is szólunk hozzá, megvalósuljon. Ez a megoldás túlságosan hasonlít a kommün „félpofájú" bunkóihoz: a milliós Budapest megérdemelné, hogy olyan városházat kapjon, amely elöl is városháza, meg hátul is.

Talán inkább várjuk meg, amíg ilyet építhetünk.

De talán érdemes egy kicsit körülnézni a pesti városházák körül. Városházák: így, amikor végeredményben egy sincs.

*

A pesti városházépítési láz ott kezdődött, hogy 1848 júliusában a „Spiegel" című lap biztos forrásból jelentette, hogy Pesten városházát akarnak építeni nagy tanácskozóteremmel. A városház helyéül már ki is tűzték a telket az alsó Dunasoron, a plébánia-templom közelében. Az üres telek a város tulajdona. Az új épületet nagyon díszesnek tervezik, s azt akarják, hogy Pestnek egyik ékessége legyen. Pedig akkor még egészen fiatal volt az az 1844-ben Kasselik Ferenc által épített városháza is, amelynek negyvennégy méter magas tornya egyik jellegzetessége volt a régi Pestnek. Itt volt a Városház-tér, amelyet 1848-ban, a márciusi események hatása alatt, Petőfi indítványára, egyideig „Szabadság-tér"-nek neveztek. Ez a tér ott volt, ahol később a piaristák új székháza épült fel. A mai Eskü-út felé nézett a tornyos városháza és erre a térre torkollott a Kígyó-utca, mellette, a mai Haris-köz helyén, a Haris-bazár átjáróház. A tér ma már teljesen a multté, de amíg élt, az egész nagy térséget ellepték a bódék, amelyekben gyümölcsöt, zöldséget, virágot, húst, halat, hentesholmit, baromfit és kenyeret árultak.

Közben megtörtént a három város egyesítése, amikor is hamarosan kiderült, hogy a hivatalok nem férnek el a városháza épületében. Fölépítették hát (1876) a Lipót-utcában az úgynevezett „Új városházát", amely azonban nem hozta meg a réginek kellő tehermentesítését, és csak úgy lehettek tető alatt az összes hivatalok, hogy azokat egy csomó magánházban helyezték el. 1889-ben elhatározta tehát a közgyűlés a Károly-kaszárnya megvételét és a városháza hivatalainak ott leendő elhelyezését. 1897-ben kezdődött meg a hivatalok átvándorlása a Károly-kaszárnyába, míg végül megtartották a régi városházán az utolsó tanácsülést (1900 február 8.), amely után a tanács is átvonult a Károly-kaszárnyába. Pár hónap mulva le is bontották a régi városházát, mert az Eskütéri híd (ma Erzsébet-híd) felé vivő útvonal szabályozása ezt szükségessé tette.

*

Az „Új városháza" is régi ma már. Amikor megépült (1867—1875), a Váci-utcát még Lipót-utcának hívták. 1867-ben mondta ki Pestvárosi közgyűlése, hogy a Lipót- (ma Váci)-utcai Sörház-kaszárnya és a mellette lévő Sponner-telken díszes palotát épít a hivatalok elhelyezésére. Eredetileg a fenyítőtörvényszéket és a rendőrséget akarták ide beszállásolni, de közben államosították a törvénykezést és így közigazgatási hivatalok és a közgyűlési terem került az új palotába. Az építkezést, amelynek pazar volta és lassúsága miatt a sajtóban éles támadások jelentek meg, a Szentkirályi Mór elnöklése alatt álló bizottság vezette. Az első közgyűlést 1875 március 24-én tartották a mai közgyűlési teremben. A kora reneszánsz-ízlésű épületet, amelyben ötágú vasszerkezetű fölépcső vezet, Steindl Imre építette. Két emelet magas, imponáló közgyűlési terem, amelynek egyik ékessége a kötartókon nyugvó márványkarzat, akusztikáját néhány év előtt megafonnal javították meg. A közgyűlési teremben vannak Lotz Károly freskói: az igazságosság, ipar és kereskedelem allegóriái.

*

Az „invalidusok házát", a „Károly-kaszárnyát", ma „Központi városházának" hívják. Ez az elnevezés 1900-ból származik, amikor a Károly-kaszárnya egykori épületében levő „ideiglenes városházát" jelölték meg vele. Amikor a régi, tornyos városháza lebontása szükségessé vált, a régi Károly-kaszárnya épületét vette meg az államtól 5,600.000 forintért a főváros, hogy itt a hivatalokat „ideiglenesen" elhelyezze. Azonnal hozzáláttak a végleges városház-épület megtervezéséhez, született is sok szép terv, de Budapest világváros voltát reprezentáló pompás városháza építésére mindmáig nem jutott pénz. 1897-től 1900-ig tartott a városi hivataloknak a régi városházáról a „központi" városházába való átköltözése.

A hatalmas Károly-kaszárnyát különben III. Károly, Savoyai Jenő herceg kívánságára, Kollonich és Széchényi György érsekek nagy anyagi támogatásával, Martinelli Anton Erhard császári építőmester tervei szerint, 1716—28-ban négyezer személyre, a török háborúban megrokkantak kórházának építtette. Középső főkapuja oromzatában a világegyetemet hordó Atlasz szobra áll. A tetőpárkányon helyezték el azokat a szobrokat, amelyeket a régi városházáról hoztak át. 1785—1817-ig gránátos laktanya volt, majd 1842-ig ismét invalidusok háza lett. 1842-től Károly-kaszárnya néven laktanya céljaira szolgált, egészen 1894-ig. Amikor a főváros az államtól a kaszányaépületet megvette, Hegedüs Armin építész tervei szerint alakitották át, hogy a városháza céljait szolgálja. Ennek az épületnek II. emelet 241. számú szobájában született 1804 november 18-án Klauzál Gábor, amely eseményt emléktáblával örökítették meg. A Központi városháza a három nagy udvarral együtt 43.259 négyzetméter.

A Károly király-útra nyíló frontja, amelyet most akarnak átépíteni, 1868-ban, középső templomszárnya pedig (a mai házinyomda) 1735 után épült.

*

Már 1908-ban elkészítette Heuffel középítési igazgató az új Központi városháza terveit, de azt anyagi okok miatt három évtized alatt sem lehetett megépíteni.

Azóta is földozgatásokkal dolgoznak. A legnagyobb ilyen földozás az volt, amikor a háború alatt a magánlakásokat át akarták adni hivatásuknak, a fővárosi hivatalokat, amelyek eddig bérházakban nyertek elhelyezést, a Károly-kaszárnyában három barakpavillont építettek, amelyek még ma is ezt a hivatásukat töltik be.

1914-ben készült el a nagy előterjesztés, amely szerint az új Központi városházát vagy az Erzsébet-téren, vagy a mai helyén, vagy a Károly-körúton akarták elhelyezni. Az egész kérdést akkor kapcsolatba hozták részben az Erzsébet-sugárút (ma Madách Imre-út) kiépítésével, részben az Andrássy-út meghosszabbításának tervével. Emlékszem, hogy még a középítési bizottság is letárgyalta ezt az alternatív tervet és amellett foglalt állást, hogy az új városházát a Károly-körúton, a mai épülettel szemben, kell felépíteni.

Most eljutottunk a nagyszabású, nyolcmilliós kaszárnya-megfejelési tervhez, amelyben aztán megvan minden, amire csak szükségünk lehet: tizennégyemeletes torony, árkád és Rathauskeller.

POGÁNY BÉLA

Teljes erővel készíti az új költségvetést a főváros adminisztrációja

Megszünik a kiadási tételek tíz százalékos zárolása. — A budget-tervezet az új tarifákon épül fel

A fővárosi törvény előírja, hogy a költségvetés tervezetének *október 15-ig* teljesen készen kell állania, hogy a felügyeleti hatóságoknak idejük legyen az alapos áttanulmányozásra és az észrevételek megtételére. A főváros minden évben komoly igyekezettel törekszik a terminusok betartására és ezért a nyári szünetet használja fel a pénzügyi osztály a költségvetés összeállítására. Az összes ügyosztályok, hivatalok és üzemek már befejezték jövő évi költségelőirányzatuk megszerkesztését és a hatalmas füzetek napról-napra sokasodnak a pénzügyi osztály hivatalos szobáiban.

A költségvetés vezérfonala ezúttal is *a takarékosság*, azonban lényegbevágó eltérések mutatkoznak a multtal szemben, aminek magyarázata *a legutóbbi zárószámadás kedvező eredményeiben* rejlik. *Szendy* Károly polgármester fokozott takarékosságra intette az összes ügyosztályokat, ezen túlmenően azonban

mellőzte a kiadásoknál évek óta szokásban tíz százalékos zárolást,

ami örvendetesen meglepő esemény a főváros gazdálkodásánál. A zárolás mellőzése azért is feltünő, mert a 21 millió pengös beruházás kapcsán *új tételek kerülnek a költségvetés kiadási oldalaira.* Elég csak utalni arra, hogy *a kölcsön kamatszolgálata önmagában közel félmillió pengő* és új kidásokat igényel maga a beruházás ténye is, mert a létesítendő új iskolák, kórházak és egyéb építmények a multtal szemben új fenntartási költségeket is kívánnak. Mindezek ellenére a zárolást mellőzi a polgármester, mert

joggal számít az adóbevételek stabilitására, ami az elmúlt év tényleges eredményeiben is állandósultnak van feltüntetve.

A közterhek jövedelme tehát nem csökken a városházi vezetőség számítása szerint és ezért *a legtávolabbról sem kerül kombinációba olyan elgondolás, amelyik egyes adónemek felemelésére vonatkozna.* Nagy sikere a főváros pénzügyi irányitásának, hogy az évek óta érezhető gazdasági nehézségek sem késztették az adók súlyosbítására, mert a mindenkori takarékosság kitünően ellensúlyozta a bevételek visszaesését. A városi vámoknál esetleg várható bizonyos eltérés, itt is azonban a főváros rovására, mert a polgármester elhatározása szerint *a környék kívánságainak megfelelően bizonyos kívánságokat honorálnak, a kiesés azonban nem olyan méretü, hogy annak ellensúlyozására adók vagy illetékek felemeléséhez nyúlnának.* A pestkörnyéknek szánt kedvezményes tarifák kizárólag a gazdák és a kis iparosok előnyét szolgálja és megkönnyíti számukra a Budapesten való boldogulást.

A többletkiadások fedezetéről azonban már most gondoskodni kell és

a legkézenfekvőbb megoldásnak kínálkozik az üzemi tarifák megváltoztatása.

Tagadhatatlan, hogy a főváros az üzemektől nagyobb hozzájárulást igényel és ennek alapjául szolgál az üzemi tarifák reviziója olyan alapon, hogy a fogyasztás méretei növekedjenek. Ehhez az szükséges, hogy a közönséget a nagyobb igénybevételre *kedvezményes tarifával* ösztönözzék és amint az eddigi tervek mutatják, a gáz- és villanynál komoly törekvések vannak előtérben. A 17-es szanálási bizottság szeptember első napjaiban ülést tart és

ott tűzi napirendre a világítási üzemek javaslatait, valamint a közlekedési viteldíjak egységesítését.

Magától értetődik, hogy ezek a kardinális tételek pontos beillesztést kívánnak a költségvetésbe, amely tehát mindaddig nem ölthet végleges formát, *amíg ezek a fontos kérdések az összes fórumokat meg nem járták.* A főváros vezetőségének számítása szerint október első napjaira teljesen kialakul az üzemi tarifák sorsa, úgyhogy ezt követőleg megindulhat a költségvetés közgyülési vitája. A közgyülési kampány ezidén különösen érdekesnek ígérkezik, mert az új pártok és új emberek teszik meg észrevételeiket a főváros gazdálkodásáról.

Mihálka és Társai
beszélő- és szerszámáru iparvállalat k. f. t.
Budapest, V., Zápolya-utca 34. Telefon: 92-4-98.

Az elegáns világ fogasa
egyedárusítója
DIÓSY JÁNOS
Budapest, VII., Rákóczi-út 24.

A **CSÁSZÁRFÜRDŐ**
thermál uszodái megnyíltak.
Egész nap nyitva

KIRCHLECHNER
kertépítő
Budapest, II., Julia-utca 2. (Budakeszi-ut sarok)
Kertépítő iroda telefonja 55—8—53 szám

A LEGKEDVESEBB PESTI HELY AZ
ANGOL PARK
Uj tarka élet és nagy meglepetések. A nyár művészi életének szenzációi. **Minden csütörtökön** hazai és nemzetközi művészekkel **nagy elite-esték. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenyei. A Budapesti Szimfónikus zenekar koncertjei. Berkes Béla 50 tagú cigányzenekarával** és kedvenc művészekkel **nagy magyar esték. The Great Melody Band** monstre jazz tarka műsorai. Katonazene a rendőrzenekarral. Gyermekdélutánok. **A ma emberének szórakozóhelye!**

A BUDAPESTI polgárság 126 millió munkásság 7 millió évi adót fizet

A háztulajdonosok fizetik a polgárság adójának 58%-át. Kik fizetnek legtöbb adót, kik a legmódosabb emberek Budapesten? — Az egyes polgári foglalkozások jövedelmi viszonyai az adóstatisztika tükrében

Budapest Székesfőváros Statisztikai Hivatalának kiadásában hatalmas munka hagyta el mostanában a sajtót A kiadványt a hivatal kitünő igazgatója, *Illyefalvi* I. Lajos dr. szerkesztette mintegy a budapesti munkásosztály szociális viszonyairól néhány évvel ezelőtt kiadott nagy feltünést keltő munkájának párjaként. A mostani kiadvány címe és tárgya: *A főváros polgári népességének gazdasági és szociális viszonyai.* Benne a főváros polgárságához tartozó különböző rétegek szociális helyzete mellett a könyv dicséretes gonddal és szakértelemmel szerkesztett részében rendkívül értékes adatokat találunk a *polgárság adózási viszonyairól is.*

Megtudjuk, hogy az 1932. évben 232.869 polgári osztályhoz tartozó adózója volt a fővárosnak (a jogi személyeket figyelmen kívül hagyva). A nem polgári foglalkozású (fizikai munkás stb.) adófizetők száma kereken 154.000. Ez a két társadalmi réteg összesen 133 millió pengő adót fizetett 1932-ben. Ebből

csak 7.2 millió pengő a munkásosztály által viselt adóteher, 126 millió a polgári osztály adóinak összege.

A kiadvány bőséges részletezéssel közli foglalkozási csoportonkint is a polgári adófizetők számát és az általuk fizetett adók összegét. Ezek az adatok bizonyára nemcsak érdeklődést, hanem feltünést is fognak kelteni a főváros adózó polgársága körében. Az adóstatisztikát minden oldalról állandóan sürgetik. Ennek ellenére is aránylag ritkán van módja az adófizető közönségnek megbizható, részletes adóstatisztikai összesítésbe betekinteni.

Igazságos, helyes adórendszer mellett az adózás mértéke az adózók jövedelmi helyzetéről, vagyoni viszonyairól a legjellemzőbb — ha nem is a legpontosabb — felvilágosítással szolgál. Ha foglalkozásonkint vizsgáljuk a budapesti adózók adóterhét, *Illyefalvi* I. Lajos dr. kitünő kiadványából a következő áttekintést nyerjük:

Foglalkozási csoport	*Adózók száma*	*Évi összes adó (1932) 1000 P*	*Fejenkénti átlagos évi adó*
I. Őstermelés	1195	1327	1118 P
II. Bányászat és kohászat	109	91	838 „
III. Ipar			
A) Önállók	29.847	9047	303 „
B) Tisztviselők	16.463	4665	240 „
VI. Kereskedelem és hitel			
A) Önállók	28.234	9239	327 „
B) Tisztviselők	29.143	13.587	466 „
C) Segédszemélyzet	11.883	1159	98 „
V. Közlekedésügy			
A) Önállók	1442	355	246 „
B) Tisztviselők	9669	1153	119 „
C) Segédszemélyzet	3042	152	50 „
VI. Közszolgáltatás és szabad fogl.			
A) Önállók és tisztv.	26.751	7895	295 „
B) Segédszemélyzet	27.605	2030	74 „
C) Véderő	89	51	578 „
VII. Egyéb foglalkozások	26.976	72.703	2692 „
VIII. Nyugdíjasok	20.421	2370	116 „
Mindössze polgári népesség	232.869	125.824	540.50 P
Nem polgári népesség	154.000	7203	4780 „
Általában	386.869	133.027	343.80 „

A fejenként való átlagokból az „egyéb foglalkozások" feltünő magas átlaga emelkedik ki közel 2700 pengővel. Az e csoportba tartozó 27.000 adózó 72.7 millió pengővel a budapesti polgári személyek által fizetett 125.8 milliónyi adónak 57.7%-át fizette.

Joggal kelthet érdeklődést a kérdés, kik azok, akiket a népesség foglalkozási csoportosítása a semmitmondó „egyéb foglalkozásúak" körébe soroz. Akik,

bár az összes adóalanyoknak számszerint még 12%-át se teszik, az adótehernek mégis 58%-a reájuk nehezül.

Legnagyobb részük budapesti *háztulajdonos* (18.920) *vagy telektulajdonos* (6175). Számításba adózási szempontból leginkább csak a háztulajdonosok jöhetnek, akik összesen 71 millió pengővel részesültek az 1932. évi adófizetésből, tehát fejenkénti átlagos adóterhük 3750 pengő. (A telektulajdonosok már csak 84 pengő átlagos adót fizetnek.)

Budapesten száz ember fizet ötvenezer pengőnél több adót

Egyenesadórendszerünk mellett természetes, hogy a fővárosban legtöbb értéket képviselő házvagyon viseli az adóterheknek tekintélyes részét. Évi

50.000 pengőnél több adót viselő adófizető polgár (természetes személy) mindössze száz van Budapesten.

Ezek között 79 *háztulajdonos.* A 10.000—50.000 pengő évi adót fizető 3050 budapesti polgár közül is mintegy 80% a háztulajdonosok közé tartozik. Van azonban sokszáz, söt sokezer olyan kisebb háztulajdonos is, akinek évi adója mindössze néhányszáz pengő vagy még a száz pengőt sem éri el.

Az itt közölt kimutatásban az *őstermeléssel* foglalkozók 1118 pengős átlaga következik a második helyen. Ezt azonban a Budapesten lakó és itt adózó 19 nagybirtokos adója emeli ilyen magasra, amely *átlag 22.450 pengő, tehát hatszor magasabb, mint a háztulajdonosoké.* A középbirtokosok és haszonbérlők már csak 1650, illetőleg 1040 pengő átlagos évi adót fizetnek.

Az önálló iparosok között a gyártulajdonosok adója a legmagasabb. 238 budapesti gyáros évi átlagos adója 3732 pengő, kb. ugyanannyi, mint egy budapesti háztulajdonosé. Ez az átlag azonban mindkét csoportban nagy szélsőségeket takar.

A gyárosok között csak kettő van, aki 100 ezer pengőn felüli évi adót fizet, a háztulajdonosok között nyolc.

Évi 2000 pengőt meghaladó adót a többi foglalkozási ágak képviselői közül csak a kereskedelem- és hitelügyi, biztositási vállalatok igazgatói (2552 pengő), az alkalmazott iparvállalati igazgatók (2260 pengő) és *az egyetemi, főiskolai tanárok fizetnek.* Ez utóbbiak évi adója 2316 pengő, általában a kereskedelem- és hitelügyi, valamint az ipari nagyvállalatok igazgatóinak adója között áll. Ezek szerint vagyonuknak, jövedelmüknek is ilyen határok között kellene állani. De ez legalább is — vitatható...

A kisember adója

A budapesti *kisiparosok* között — adófizetésük nagysága után ítélve — a monopolisztikus helyzetben lévő kéményseprőknek, továbbá a szállodásoknak, a pékeknek, építési vállalkozóknak, kávéháztulajdonosoknak, vendéglősöknek, hangszerkészitőknek, henteseknek és ékszerészeknek van legnagyobb vagyonuk, illetve évi jövedelmük. Velük szemben legszerényebb jövedelmi viszonyokkal a varrónők, a kádárok, faesztergályosok, borbélyok, fodrászok, a kávémérők, férfiszabók, szobafestők és mázolók, valamint a villanyszerelők bírnak. Ezekben a szakmákban a sok önálló iparüző mellett a jövedelmi lehetőségek is igen sokfelé oszlanak. Nem is csoda, ha

adóra havi 10—12 pengőnél többet alig fizetnek.

A *kereskedelem* önálló keresői között *a bankárok emelkednek ki 853 pengős évi adójukkal,* amely megfelel a magasabbrangú fővárosi tisztviselők, az egyetemi adjunktusok és tanársegédek fixfizetése után, hivatalból levont adónak.

De a közszolgálatban álló ügyészek (évi átlagos adó 1958 P), a közjegyzők (1591), a főiskolai végzettségü állami tisztviselők (1194 P), az állatorvosok (1077 P), a birák (1032 P) átlagos évi adója már

jóval meghaladja az önálló bankárok által fizetett adó átlagát

(nem is szólva az egyetemi tanárok már említett adójáról, amely csaknem háromszor magasabb, mint a bankároké).

A kereskedelem körében a bizományosok és szállítók 400—600 pengős adója, a bankhivatalnokok és a kereskedelmi magántisztviselők 300—500 pengős évi adója, az értelmiségi foglalkozásúaknál megfelel az orvosok (445 P), bírósági és ügyészségi tisztviselők (520 P), lelkészek (533 P) és gyógyszerészek 400—600 pengős adóterhének. Ezek szerint jövedelmi és vagyoni viszonyaiknak is általában egyezni kellene.

A kereskedelmi vállalatok

cégvezetői körülbelül annyi átlagos adót fizetnek (751 P), mint az ügyvédek (703 P), a magánmérnökök és vegyészek (732 P).

A közlekedési vállalatoknál — jórészt közszolgálatban — alkalmazott tisztviselők szerény jövedelmi viszonyaira jellemző, hogy évi adójuk még a házaló őszeresek 98 pengős adóját sem éri el. Igy a posta és távirda tisztviselők 66, a mozdonyvezetők, kalauzok, vasúti segédhivatalnokok mindössze 50 P évi adójának megfelelő jövedelemmel bírnak. De nem sokkal magasabb a 4—8 középiskolai végzettséggel bíró közszolgálati alkalmazottak évi jövedelme sem. Az óvónők 43, szülésznők 51, az OTI tisztviselők 69, a tanszemélyzet általában 89 P átlagos évi adót fizet. Az elemi iskolai tanítók és magántanítók 106—107 P-t. *Alig többet, mint a minden magasabb kvalifikációt nélkülöző őszeresek.*

Keisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

EREDETI ANGOL
TIMKEN-CSAPÁGYAK
DEÁK BÉLA VI., JÓKAI-TÉR 2. Telefon: 15—1—98

Beér Sándor VÉSNÖK MESTER
V., Gr. Tisza István út 5. sz. ● Telefon: 83-4-29
szivacsalátétes BÉLYEGZŐJE
tartós, szép és tiszta

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESITŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII. Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8 52

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
fa- és acélredőny,
lakatosáru, napellenző
és fémportál gyártmányai
anyagban és minőségben elsőrendűek
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 5. Tel.: 32-3-76, 45-9-86

Fülöp Dezső
épitőmester
Budapest, VII, Aréna-út 11
Telefon: 35—5—84

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban ... évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban ... „ „ „ 5.000 „
Dorogon ..... „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉSEK RÉSZÉRE
ALAPITÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

Új képe lesz a Berlini-térnek

a BESZKÁRT-féle közlekedés ireform első gócpontjának

Augusztusban már csak a 6-os jár a Nagykörúton. Kényelmes átszállás, gyors közlekedés

A *Fővárosi Hirlap* jelentette, hogy a BESZKÁRT a villamosforgalom javítása érdekében *több reformot készített elő.* Az úgynevezett racionális menetrend első próbája a nagykörúti közlekedés megreformálása lesz, ahol

az eddigi 6—4—7—7a jelzésű relációk helyett egyedül a 6-os fog közlekedni két pótkocsival a Boráros-tér és Berlini-tér között,

míg a Budáról érkező másik három reláció kocsiai ugyancsak a Nyugatinál *visszafordulnak.* Ezekkel az újításokkal a BESZKÁRT azt akarja bebizonyítani, hogy *sokkal gyorsabb és sűrűbb közlekedést lehet rövid relációk létesítésével biztosítani* s csak így tudják kiküszöbölni mindazokat a panaszokat, amelyek a hosszú relációkkal együtt jártak: a kocsik csoportos közlekedését, a negyedórás, húszperces szüneteket és a torlódásokat.

A Berlini-téren szombaton kezdték meg a szükséges vágányátalakítások építését, amelyekről

illetékes helyen

a következőket mondották a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Berlini-téri vágányépítés munkálatai három-négy hét alatt elkészülnek, úgyhogy

az új rend már augusztusban életbelép.

A nagyközönség meglehetős bizalmatlanul és aggodalommal néz az újítás elé, de biztosak vagyunk benne, hogy *ezek csakhamar eloszlanak és a publikum be fogja látni, hogy a jelentkező előnyök kedvéért érdemes vállalni a kényelmes átszállással járó némi fáradtságot.*

— A kereskedelmi minisztérium hozzájárulásának leérkezése után *a mult héten meg volt a közigazgatási bejárás* és e héten megkezdődött az építkezés, vágányáthelyezés, amely egyelőre *kísérletnek számít.* A 6-os reláció kocsijai jövőben is ugyanúgy közlekednek, mint eddig, a változás és

újítás mindössze az, hogy a Budáról jövő kocsik a Nyugati főhomlokzata előtt épülő új vágány segítségével bekanyarodnak ugyanarra a hurokvágányra a két Máv. Igazgatósági épület között, amelyen eddig a 6-os fordult vissza.

A Berlini-téren lévő járdaszigetet megfelelően kiszélesítik, úgyhogy

az átszállás közös járdaszigeten történik a 6-osról a Buda felé induló kocsikra.

A járdaszigetet *négy méter széles lesz.* Az úttest, ahol a többi jármű közlekedik, *ezáltal nem lesz keskenyebb, mert a 11-es régi vágányrészt felszedik és a kocsiút olyan széles marad, hogy legalább négy kocsisor forgalmát tudja biztosítani.* A tér közepén lévő nagy járdaszigetet,

az úgynevezett banán-sziget megmarad,

csupán az északi végéből vesznek el egy darabot, mert erre a helyre szükség van annak az új vágány elhelyezésére, amelyen *a 4-es és 7-es kocsik visszakanyarodnak Buda felé.*

— A racionalizálást nem tekintve, azért is elkerülhetetlenné vált ez az újítás, mert

a Boráros-téri híd építése teljesen új helyzetet teremtett.

A hídfő építése a Boráros-tér képét teljesen átalakítja és *ott lehetetlenné válna négy viszonylat fenntartása.* Több hurokvágányt kellett volna létesíteni a Boráros-téren, hogy a forgalmat fenntarthassuk, ezt pedig nem tehetjük, hiszen csak *nagynehezen tudtuk megtalálni ezt a megoldást is, amely a nélkülözhetetlen egy hurokvágány fenntartását lehetővé tette.* Az újítás egyébként rövidesen be fogja bizonyítani, hogy

a gyors és jó közlekedést főútvonalakon csak úgy lehet biztosítani, ha egyetlen reláció közlekedik megfelelő sűrűséggel és gyorsasággal.

Meg fognak szűnni a nagytávolságról, különböző végállomásokról induló relációknál elkerülhetetlen torlódások, a kocsik csoportos közlekedése, amivel együtt jár az is, hogy *utánuk egy bizonyos ideig egyáltalában nem érkezik kocsi.* Gyorsabb lesz a közlekedés azért is, mert a 6-os nemcsak sűrűbben jár, mint eddig, hanem kizárólag hármas kocsikkal fog járni, amelyből egy, vagy kettő *kizárólag kisszakasz utasok rendelkezésére fog állani.* Az egyirányú fel- és leszállás biztosításával *a kocsik várakozási ideje is lényegesen megrövidül.* Nagy előnye ennek a megoldásnak az is, hogy

a publikumnak az átszállásnál nem kell a nagyforgalmú Berlini-teret gyalogosan átszelni, hanem a fel- és leszállás ugyanazon a helyen történik.

Megszűnik végül az egyes kocsik túlzsúfoltsága is. Nem történik meg, hogy az egyik reláción fürtökben lógnak az utasok, a másik pedig üresen jár.

— A Berlini-téri új renddel egyidőben lépteti életbe a BESZKÁRT azokat az egyéb újításokat, amelyek a közlekedés megjavítását célozzák.

— Így a nagykörúton közlekedő kocsikon már a jövő hetekben

használatba veszik az új indító jelzőlámpákat, amelyekkel a kocsivezető kontaktust tart fenn a közlekedési rendőrrel.

Ezek a sárgajelzésű lámpák a kocsi elején vannak elhelyezve *s a közlekedési rendőr figyelni tartozik, mikor gyullad ki, eszerint váltják át a közlekedés irányát.* Ezzel megszűnnek a csomópontnál lévő hosszas várakozások. A másik újítás az a jelzőlámpa, amely *a lépcsőknél van elhelyezve.* A lecsengetés után

a kocsik lépcsőjénél egy kis piros lámpa gyullad ki, ami arra figyelmeztet, hogy a kocsi indul, felszállni már nem szabad.

Ha valaki mégis megkockáztatja, *a saját felelősségére teszi.* Most helyezzük üzembe *a vészjelző készülékeket a kocsikon,* amely gombnyomásra *éles búgással figyelmezteti a vezetőt, ha valamilyen baj van.* Mindezek az újítások csak ízelítői azoknak a reformoknak, amelyeket a BESZKÁRT már előkészített és *rövidesen életbe is akar léptetni* a közönség kényelmére és a közlekedés javítására.

— A Berlini-tér egyébként a közeljövőben további átalakulásokon megy át. Így valószínűleg

rövidesen lebontják az ottlevő reklámtornyot

és föld alá helyezik az utcai W. C.-et, amelyek *akadályozzák a tér szabad áttekintését, a közlekedési rendőr munkájának biztosságát.*

NINCS NYÁRI SZÜNET a rádium-kórház ügyében

Számos külföldi tudós vesz részt a szeptemberi megnyitón

A főváros adminisztrációja a nyári hónapok alatt csak látszólag pihen, mert az egyes ügyosztályokban a megvalósításra váró nagyjelentőségű problémák egész sorának megoldásán és előkészítésén dolgoznak a tisztviselők változatlan, sőt talán még fokozott ügybuzgalommal. Ezek közé az ügyosztályok közé tartozik a közegészségi osztály, ahol

a készülő események központjában kétségtelenül a rádium-kórház áll,

amelynek munkálatai minden feltűnést kerülve, úgyszólván titokban folynak s az óriási horderejű, nemcsak fővárosi, hanem országos, sőt nemzetközi jelentőségű új gyógyintézetet már a kora ősszel, *előreláthatóan szeptemberben,* a gyógyulást kereső, szenvedő emberiség rendelkezésére akarják bocsátani. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

Salamon Géza dr.
tanácsnoknál,

a közegészségügyi osztály vezetőjénél érdeklődött a rádium-intézet munkálatainak előrehaladása iránt s a következőket tudta meg:

— A rádium-kórház létesítésére vonatkozó fővárosi határozatot a kormány jóváhagyta. Az intézet számára kiszemelt Bakács-téri szülészeti osztály kiürítését *már a mult hónapban megkezdtük,* oly módon, hogy ez a kórház munkáját lehetőleg minél kevésbé zavarja. Ez az észrevétlen, fokozatos kiürítés úgy történt, hogy

az elbocsátott betegek helyébe újakat már nem vettek fel, az egyes kiürülő kórtermeket pedig ugyancsak fokozatosan alakítják át az új rendeltetésnek megfelelően.

— A fővárosnak a rádium-kórház megvalósítására irányuló munkáját *a kormány is a legnagyobb figyelemmel és jóindulattal kíséri.* Erről a belügyminisztériummal folytatott tárgyalások alatt volt alkalmunk meggyőződni. A belügyminiszter s a minisztérium összes funkcionáriusai, kivétel nélkül, át vannak hatva a rádium-kórház létesítésének nagy fontosságától.

— A kórház munkássága háromirányú lesz: a rádiumkezelésre szoruló, fekvőbetegek ápolása, egy nagyarányú ambulancia, a harmadik feladat pedig — ezt kellett volna talán elsősorban említeni — *komoly és alapos kutatómunka megindítása lesz.* A rádium-kórház felszerelése ezért úgy készül, hogy

a kórháznak tudományos intézet jellege lesz, az egész emberiséget érintő kutatómunkára a legnagyobb gondossággal berendezkedünk és az orvosoknak az ehhez szükséges laboratóriumok, különféle felszerelések rendelkezésére fognak állani.

Biztosra vesszük, hogy *intézetünk felkelti maga iránt a külföldi orvostudósok érdeklődését is és*

máris biztosan számíthatunk több világszerte ismert kapacitás látogatására.

— A rádium-kórháznak *négy és fél gramm* tiszta rádiumkészlete lesz, de ebből

csak másfél grammot vásárolunk, milligramonként körülbelül 35 dollár értékben,

a többit bérbevesszük, megfelelő használati díj ellenében. A kölcsönvett rádiumért *az érték 4%-át fogjuk fizetni használati díj címén.* Miután a főváros pénzügyi helyzete nem engedi meg, hogy egyszerre nagyobb mennyiséget vegyünk, ehhez a megoldási formához kellett folyamodni,

célunk azonban az, hogy évről-évre fokozatosan nagyobb mennyiséget szerezzen be a főváros.

Ezidőszerint Budapesten *egészen jelentéktelen mennyiségű rádium áll a kórházak rendelkezésére,* ebből is 200 milligramm volt a főváros tulajdonában. Ezt a mennyiséget *a közelmultban platinatükbe újra foglaltattuk,* de

komoly terápiát csak azzal a mennyiséggel lehet végezni, amelynek beszerzését a főváros vezetősége elhatározta.

Mindezekben a kérdésekben szakadatlanul folyik a munka,

a rádium-kórház kérdésében nincs nyári szünet.

Beszélgetésünk végén érdeklődtünk a tanácsnoknál a római nemzetközi kongresszuson szerzett impressziók és tapasztalatok iránt is, mire a következő választ kaptuk:

— Első és leghatározottabb impresszióm a kongresszuson látottak alapján az, hogy

betegellátás, felszerelés, orvosi kezelés, kórházi színvonal tekintetében nincs okunk a restelkedésre vagy a túlzott szerénységre.

Tagadhatatlan, hogy az Olaszországban épített új kórházak minden tekintetben a legtökéletesebbet, legmodernebbet nyujtják, de *ami a gyógyítás lényegét illeti, a mieink sem maradnak azok mögött.* A kongresszus a kórházadminisztráció egyes ágazataival külön alcsoportokban foglalkozott. Hosszú tanácskozások folytak a betegélelmezés és orvosi ellátás, a műszer-, gyógyszer-beszerzés kérdéseiről. A főváros kiküldöttei az albizottságok munkájában intenzíven résztvettek és a jelenlévő, különböző országokat képviselő delegátusokkal élénk eszmecserét fejtettünk ki. Itt is azt láttuk,

kórházaink e téren sem maradtak el a külföldiek mögött.

A kongresszuson összesen 400 delegátus vett részt. Igen felemelő élmény volt, mikor a pápa fogadta a kongresszus tagjait, akikhez *háromnegyedórás beszédet intézett,* amely a közegészségügy egész területére kiterjedt, *sőt orvosi problémákat is érintett.* Róma kormányzója garden-partit rendezett a kongresszus tiszteletére a kapitóliumi múzeum helyiségeiben.

HEINICKE H. R.
Gyárkéményépítés, kazánbefalazás, kemenceépítés, hőszigetelés
BUDAPEST, V. AKADÉMIA-U. 6
Telefon: 22—6—20

RÉVÉSZ ÉS HUSZÁR
autótechnika cikkek és láncok. Durex-dugattyú vezérképviselet
Budapest, VI., Jókai-tér 7. Tel.: 18-9-54

MARX és MÉREI
tudomanyos, elektromos műszerek és feszmérők gyára
Budapest, VI., Bulcsu-utca 7. sz.

PROTIWINSKY ÉS BRAUN
parket és padlózási vállalat
Budapest, V., Csáky-utca 27. II/9. Telefon: 92-0-56.

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK
ÉPÍTÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

KARDOS JENŐ
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ, KÖZPONTI FŰTÉS, VÍZVEZETÉK ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Ó-u. 31. Tel.: 17-9-05

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Dacsó Emil, a Fővárosi Hirlap felelős szerkesztője, néhány hétre elutazott a fővárosból. Távollétében a szerkesztésért Pogány Béla szerkesztő felel.

Alulírott városházi hetilapok a törvényhatóság nyári szünetére való tekintettel augusztus hónap végéig minden második héten jelennek meg.
Fővárosi Hirlap, Független Budapest, Uj Budapest, Uj Főváros.

A kormányzó megerősítette Szendy Károly polgármester megválasztását. *Szendy* Károly polgármesterré történt ujjáválasztása ellen egyetlen fellebbezést sem nyujtottak be, mire a főváros a közgyülés határozatát kormányzói megerösítés céljából nyomban felterjesztette a belügyminiszterhez. Szombaton érkezett meg a legmagasabb leirat, amely közölte, hogy *a kormányzó a belügyminiszter előterjesztésére Szendy Károly megválasztását megerösitette.* A nyári szünetre való tekintettel az ünnepélyes beiktatás és az eskütétel az első szeptemberi közgyülésen fog megtörténni.

Angol mérnökök tanulmányozták a budapesti közlekedést. Az elmúlt héten érdekes vendégei voltak a *BESZKÁRT*-nak. Az angliai közügyi közlekedés két legkiválóbb szakembere: Van *Morland*, a manchesteri városi vasutak vezérigazgatója és Harold *Bacon* mérnök érkeztek Budapestre, hogy az itteni közlekedést föleg a külföldön is jólismert kiszakaszrendszert tanulmányozzák. Az angol közúti vasutak kiküldöttei először *Liber* Endre h. polgármesternél tisztelegtek, majd *Csilléry* Dezső *BESZKÁRT*-igazgatót keresték fel, aki a szabadságon lévő vezérigazgató és h. vezérigazgató helyett a BESZKÁRT ügyeit intézi. A BESZKÁRT természetesen a legnagyobb készséggel állott az angol szakemberek rendelkezésére, akik több napon át, benn a központban és kint a vonalakon tanulmányozták a budapesti villamosközlekedést és az adminisztráció müködését, elsősorban a kisszakasz kérdését.

Hamvai Sándor előljáró emlékezete. Most múlt július 20-án tiz esztendeje, hogy *Hamvai* Sándor kerületi előljáró, a főváros közigazgatásának egyik legkitünöbb, legtehetségesebb és érdemeiben leggazdagabb alakja meghalt. A főváros vezetősége az évfordulón kegyeletes emlékünnepet rendezett *Hamvai* Sándor sirjánál, ahol testületileg megjelentek a kerületi előljárók. A polgármester nevében *Liber* Endre alpolgármester koszorúzta meg *Hamvai* Sándor síremlékét, hangoztatva, hogy a főváros közigazgatásának ez a korán kidölt oszlopos tagja alkotásaiban még ma is él és nagyon sokáig élni fog.

A Szent László-kórház új igazgatója. A főpolgármester *Furka* Sándor dr. egyetemi tanár nyugdíjazása folytán megüresedett igazgató-főorvosi állásra *Bézi* István dr. c. rk. egyetemi tanárt nevezte ki a Szent László-közkórház igazgató-főorvosává. Az új igazgató a járványos betegségek gyógyításának egyik legkitünöbb szakembere, aki eddig közkórházi főorvosi rangban müködött.

Antalfy Géza dr. lett az V. kerület új előljárója. Ujlaki *Holtzspach* Ödön tanácsnok, az V. kerület előljárója, miután betöltötte 35. szolgálati évét, *nyugalomba vonult.* A polgármester *Antalfy* Géza dr. főjegyzőt nevezte ki a kerület új elöljárójává, aki *új beosztását már a múlt héten el is foglalta.* Az V. kerület lakossága őszinte rokonszenvvel fogadta az új előljárót, aki *a székesfőváros egyik legjobban képzett, nagymüveltségü, szerény és páratlanul rokonszenves főtisztviselője. Antalfy* Géza dr. főjegyző éveken át a közmüvelődési ügyosztály helyettes vezetője volt, *kiváló közigazgatási szakember,* aki legutóbbi beosztását megelőzően a városrendezési ügyosztály jogi osztályának vezetője volt és az ebben a pozíciójában eltöltött évek igazolták nagy szaktudása mellett kiváló gyakorlati érzékét is.

A központi adóhivatal új h. igazgatója. A polgármester *Honffy* adóhivatali igazgató szabadsága idejére és esetleges akadályoztatása esetére *Kleisz* Alajos adóhivatali főszámtanácsost, a központi adószámviteli hivatal állandó h. vezetésével bízta meg.

Áthelyezések a városházán. A polgármester a közmüvelődési ügyosztály helyettes vezetőjévé *Garancsik* Géza dr. főjegyzőt nevezte ki, aki eddig a közegészségügyi osztályban a köztisztasági ügyek előadója volt. A közegészségügyi osztályban a köztisztasági ügyek intézését vitéz *Bárány* László dr. vette át, aki eddig a köztemető és temetkezési ügyek referense volt.

Eljegyzés. *Zilahy* Máriát, *Zilahy* Dezső, a székesfőváros idegenforgalmi hivatal igazgatója és felesége *Rákossy* Eugéna leányát eljegyezte ifjabb *Gerő* László építészmérnök, *Gerő* László dr. ny. mérnökkari alezredes és *Saly* Lucia fia.

Pályázat színész ösztöndíjakra. A főváros négy évvel ezelőtt határozta el, hogy *tehetséges, fiatal magyar színművészek számára ösztöndíjat létesit,* hogy ezzel továbbfejlődésüket elősegítse. Az idei színészeti ösztöndíjakra hirdetett pályázat pénteken, július 26-án jár le. Négy, egyenkint 750 pengös ösztöndij kerül kiosztásra fővárosi színpadokon müködő színésztehetség támogatására. Az ösztöndíjban csakis olyan művészek részesülhetnek, akik *35. évüket még nem töltötték be* és a legutóbbi évben Budapest valamelyik színpadán önálló színészi feladat sikeres teljesítésével rendkivüli képességükről adtak számot. A pályázat hangoztatja, hogy a főváros az ösztöndíjat a fiatal színészeknek tudásuk és képességeik fejlesztésére, a magyar színpadi kultúra fellendítésére és erősítésére akar módot adni. Az ösztöndíjakat tiz tagú zsüri ítéli oda, amelynek *Liber* Endre alpolgármester az elnöke, tagjai pedig *Némethy* Károly közmüvelődési tanácsnok, a közmüvelődési bizottság hat tagja, ezenkívül a *Budapesti Színészek Szövetségének,* a *Magyar Színpadi Szerzők Egyesületének* és a *Színházi Kritikusok* szindikátusának egy-egy tagja foglal helyet.

Négyszáznál több pályázó negyven pedagógiai-szemináriumi helyre. Hetekkel ezelőtt jelentette a *Fővárosi Hirlap,* hogy több évi szünet után a *Pedagógiai Szeminárium* újra megnyitja kapuit a magukat továbbképezni óhajtó tanítók és tanítónök számára. A szeminárium kényszerü szünetelésének az volt az oka, hogy a főváros, mint iskolafenntartó, nem tudta az onnan kikerülő fiatalokat állásba juttatni, *márpedig a szeminárium végzett növendékeinek elsősorban lehet igénye ahhoz, hogy álláshoz jusson.* A fővárosi tantestületben már megindult nyugdíjazások révén *jövőre számottevő változások lesznek.* Nyilván ez inditotta *Szendy* Károly polgármestert arra, hogy a *Pedagógiai Szeminárium* tanfolyamát az összel *újból megnyissa* és erre a pályázatot meghirdesse. A szemináriumban megüresedő 40 hely elnyerésére óriási versengés indult meg. A 20 férfi hallgató helyére kereken 100, a 20 női helyre pedig 312 pályázat érkezett. A tanügyi osztály már megkezdte a pályázatok feldolgozását *és a felvételekről a tanfolyam megnyitása előtt történik döntés.*

Meghosszabbitották a gellérthegyi sikló előmunkálati engedélyeit. A kereskedelmi miniszter még 1929-ben engedélyt adott egy vállalkozónak, a *Schock* és *Grossmann* cégnek, a Gellérthegyre tervezett villamosüzemü sikló létesítésére. Ebből a tervből, sok más tervvel együtt mai napig nem lett semmi és már-már úgylátszott, hogy egészen el is alszik az ötlet, mikor *a vállalkozók most az előmunkálati engedély meghosszabbitásáért folyamodtak a kereskedelmi miniszterhez.* A minisztérium a méltánylást érdemlő körülményekre való tekintettel a tervezett sikló előmunkálati engedélyeit most egy évre újból meghosszabbította. Más kérdés, hogy a sikló megépítéséről ebben a formában — ahogy annakidején elképzelték — egyáltalában szó lehetett. 1929-ben a Tabán ujjáépitését ugyanis még egészen másképpen képzelték el, szó sem volt a mostani nagyszabásu parkról és *ma már a geológiai adatok ismeretével elképzelhetetlen az is, hogy a sikló megépítése érdekében a hegybe alagutat vagy liftaknát fúrjanak.* Felmerült ezzel szemben újból az a gondolat, hogy a Gellérhegyről nyiló páratlan szép panoráma könnyü megközelitését *sodronypálya építésével oldják meg.*

Budapest Székesfőváros Elektromos Müvei figyelmezteti az augusztusi negyedben lakásváltoztató fogyasztóit, hogy a költözködésnek nagy tömegére való tekintettel a folytatólagos áramszolgáltatást csak az esetben tudja biztositani, ha a fogyasztók a költözködést legalább két héttel előbb személyesen jelentik be az Elektromos Müvek Bejelentési osztályánál: *V., Honvéd-utca 22. sz. alatt.* A helyes adatok könnyebb beszerzése végett célszerü, ha a fogyasztó az utolsó havi áramszámlái egyikét magával hozza. Ha a fogyasztó a bejelentések elvégzésére megbizottját küldi el, a megbizottnak irásbeli felhatalmazást kell felmutatnia.

Szük az Újtemető. Az óriási kiterjedésü rákoskeresztúri újtemető közel áll ahhoz, hogy *teljesen megtelik sirokkal,* ezért szükségessé vált, hogy *a temetőt bővitsék.* A Rákoskeresztúr határánál lévő köztemető bővítésére a főváros már évekkel ezelőtt megszerezte a nagyobbításhoz szükséges területet, úgy, hogy *a bővítésnek akadályai, vagy nehézségei nincsenek.* Szükséges azonban, hogy a bővítés céljára kijelölt területet megfelelően rendezzék és *temetések céljára alkalmassá tegyék.* Uj utakat kell létesiteni, nagyobb földterületet kell egyengetni, *a vízvezetéket is ki kell vezetni, hogy a sirhalmok öntözése lehetővé váljék.* Ezeket a munkákat tulajdonképen a múlt évben már el is kezdték, de befejezés előtt abba kellett hagyni, mert elfogyott a rendezéshez szükséges pénz. Most folytatják újból a temető bővitési munkáit és ehhez a szükséges költségeket a polgármester póthitel formájában bocsátja rendelkezésre, a közgyülés és a kormány hozzájárulásával.

Jánoshegy: a magyar Semmering. A magyar Semmering álma lebeg *Bánó* Dezső, Balatonfüred volt vezérigazgatója előtt, aki nagyszabású vállalkozás megvalósításán fáradozik. A terv az, hogy *Zugligetből a Jánoshegyre függővasút épüljön és igy a budai hegyvidék legszebb része az idegenforgalom központja lehessen.* Arról van szó, hogy a Jánoshegyet komoly *magaslati gyógyhellyé* formálják Budapest mellett, amihez elsősorban *jó közlekedés* és a legmesszebbmenő kulturális igényeket kielégítő *gyógyszálló* szükséges. Értesülésünk szerint jelentékeny tőkeérdekeltségek hajlandók bekapcsolódni az életrevaló elgondolás realizálásába és nem idegenkedik a terv támogatásától a főváros sem, amelynek elsőrendü érdeke, hogy *Budapesten új idegenforgalmi nevezetesség létesüljön.* A főváros azért is szivesen látná a Jánoshegy kiképzését, mert ilymódon könnyen értékesitheti a HÉV-től átvett jánoshegyi *400.000 öl terjedelmü villatelket,* ami a Községi Takarék parcellázása révén hatalmas jövedelmet igér. A jánoshegyi függővasút és gyógyszálló gondolatát *Szendy* Károly polgármester is melegen támogatja és legutóbb részletes tervet kért az egész komplexumról.

HÉV-vel a szabadba. Rendkivül szép és értékes kis propaganda füzetet bocsátott ki a HÉV. Tulajdonképpen ez a füzet egy kis prospektus, amely felhivja a városi lakosság figyelmét a fővárost környező szebbnél-szebb tájakra. Mély nyomású, müvészi képek, amelyek a HÉV kiadványát diszitik s az igen ügyesen összeállitott szöveg tényleg hathatós propaganda szolgálatában áll.

A MFTR. „Erzsébet királyné" társasgőzös legközelebbi útjai: 1. Júl. 16—20. „Fillércs" hajó Pozsonyba és Wienbe 12.80 P egységes menetdíjjal. A hajóút alatti ellátás pengőben előre befizetendő. 2. Aug. 3—10. Aldunára a vadregényes Kazán-szoroson és világhirü Vaskapun át, Belgrád, Ada-Kaleh, Vidin stb. megtekintésével. Kitünő alkalom egyheti hajónyaralásra. Bekapcsolható 23 napi várnai nyaralás. Hajórészvételi díj 108 P-től. Egyhavi várnai nyaralás 277 P-től. 3. Aug. 11—18. Felsődunára, a gyönyörü Wachau-n át Passau-ig 87 P-től. 4. Aug. 21.—szept. 1-ig. Aldunára, Konstaninápolyba és Várnára. Részvételi díj 86 P-től, Konstantinápolyba 187 P-től, Várnára 150 P-től. A várnai és konstantinápolyi kirándulók ráfizetéssel Sofián át repülőgéppel is visszatérhetnek. Közelebbi felvilágositás utazási irodánkban és a MFTR utazási irodájában.

Parkett- és padlózati vállalat
STERNER G.
Budapest V., Hold-utca 25. Tel.: 105—59

Macskásy Árpád
okl. gépészmérnök, műszaki vállalata, tervez, szerel és szállit vizvezetéki, csatornázási és gázberendezéseket, szivattyútelepeket, mindennemü központi fütést, kazánházi- és szellőzőberendezéseket.
Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. Telefon: 27-6-70.

Ballai János központi fütés,
vizvezeték, csatornázás, szivattyutelepek és egészségügyi berendezések
Budapest, IV., Reáltanoda-utca 4. Telefon: 85-2-98

Július 25, 27 és 31-én délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

Ilyés Sándor
ÉPÜLETASZTALOSMUNKAK ÜZEME
BUDAPEST, XI., BUDAÖRSI-ÚT 17. TEL.: 55—2 41

TAMÁSSY EMIL
építőmester
Budapest, VI., Eötvös-utca 43. szám. Telefon: 14—5—80.

LEDNICZKY VEJE
HODOS ANDOR
LAKATOSIPARI ÉS REDŐNYGYÁRI Ó-ÜZEME
BUDAPEST, IX., TOMPA-UTCA 32. TEL.: 39-9-36.

Breitner Bernát
Jégszekrények és Hütőkészülékek Gyára
Gyár, raktár és iroda: Budapest, VI., Király ucca 36
Alapittatott 1876

Földváry Ernő
okl. gépészmérnök preciziós mechanikai üzeme
Budapest, VII., Tábornok-utca 20. — Telefon: 97—1—65
Preciziós gépalkatrészek és gépek készitése és javitása

Krausz Ferenc
bronzöntő Budapest, VI., Babér-utca 80.
Telefon: 932—26

Gazdasági Értesítő

Schóber Béla az Angol-Magyar Bank elnöke

Fleissig Sándor kegyelmes úr lett

Az *Angol Magyar Bank* életében hétfőn jelentős esemény játszódott le. Az intézet rendkívüli közgyülése az igazgatóság tagjává választotta *Schóber* Béla dr.-t, a Magyar Nemzeti Bank volt vezérigazgatóját, akit a közgyülést követőleg az igazgatóság az intézet *elnökévé* választott meg. Ugyanezen a napon vált köztudomásúvá, hogy a Kormányzó úr *Fleissig* Sándornak, az intézet alelnök-vezérigazgatójának az *I. osztályú polgári érdemkeresztet adományozta.*

Schóber Béla dr. elnökké választása nagy értékkel gyarapította az intézet vezetőségét, amely ezt a kipróbált kitünő szakférfiút most a maga élére állította. Schóber Béla dr. a Pénzügyi Központ megalakulása óta a Magyar Nemzeti Bank alapításáig a PK vezérigazgatója volt és kiváló szervezőképességével, fáradhatatlan ügybuzgóságával és hozzáértésével ezt az intézményt kitünően megalapozta és a magyar hitelszervezet biztos támaszává fejlesztette. Ezzel a munkával oly tekintélyt és tisztetet vivott ki magának, hogy amikor a törvényhozás a *Magyar Nemzeti Bankot* megalkotta, ennek vezérigazgatói székébe más, mint Schóber Béla nem is került kombinációba. Hogy néhai Popovics Sándor elnök oldalán milyen nagy és eredményes munkát fejtett ki az ország jegybankjának vezetésében, az nemcsak a magyar közvéleményben, hanem a külföldi pénzügyi és gazdasági körökben is közismert. Amikor Popovics halála után Schóber Béla dr. saját kérelmére nyugdíjba vonult, mindenki tisztában volt azzal, hogy ez nem jelentheti az örökké dolgozó és tevékeny férfiú részére a tétlenséget és nyugalmat. A magyar hitelszervezet nem nélkülözhette nagy tudását, tapasztalatait, vezetőképességeit és az Angol-Magyar Bank külföldi nagy részvényesei a magyar részvényesekkel egyetértésben felajánlották neki az intézet elnöki állását, amelyre nálánál érdemesebb és alkalmasabb egyéniséget valóban nem találhattak. Bizonyos, hogy *Schóber* Béla dr. nagy külföldi összeköttetéseit és egyéniségének egész súlyát a magyar hitelélet javára fogja latba vetni az új vezetőpozíciójában is.

Fleissig Sándor az intézet élén most ünnepelte meg negyedszázados szolgálati jubileumát. A legfelsőbb kitüntetést egy puritán, fáradhatatlan férfiú nagy munkásságának szól, aki intézetének vezetésén kívül vállalta a budapesti érték- és árutőzsde elnökének nehéz tisztét és akinek vezetése alatt ez az intézmény a magyar gazdasági élet megbízható és a nehéz viszonyok ellenére is számottevő tényezője tudott maradni. Fleissig Sándor a tőzsde elnöki székében megőrizte elődeinek nemes tradícióit és különös érdeméül kell betudni, hogy a tőzsdei üzlet tisztességét és szolidaritását megőriznie, sőt fokoznia sikerült. A „kegyelmes" titulus, amelyet a kormányzói kegy most neki juttatott, az ő személyében igazi polgári érdemeket jutalmaz és ezért ez a legfelsőbb kitüntetés a legszélesebb körökben élénk örömet és megelégedést váltott ki.

Ujabb csalódást hozott a kiskereskedelemnek a nyári olcsó vásár

A kereskedelmi minisztériumban teljesen előkészítik az áruházi kérdés megoldását

Nagy rikító táblák adják tudomásul Budapest népének, hogy *megkezdődött a 14-napos leltári kiárusítás és a szezoncikkek olcsóbb áron kaphatók.* Az egy év óta érvényben lévő kormányrendelet pontosan szabályozza az ilyenfajta különleges vásárok terminusát, hogy ezzel elejét vegye az áruházak ama káros és mindenképpen elítélendő manőverének, hogy állandóan és különböző címeken *egész éven át olcsó vásárokat tarthassanak.* Kétségtelen, hogy az összes divatcikkekkel foglalkozó üzletekben élénkült a forgalom, mindez azonban *távolról sem olyan méretü, hogy a detailkereskedelem jogosan könyvelhetné el a sikeres eredményeket.* A hatóságilag megszabott leltárkiárusítás

inkább az áruházaknak jelent rekordforgalmat, mert most a hatósági engedély sáncai mögött a dömpingáruk tömegét dobják a piacra.

Tömegcikkekkel és ehhez szabott alacsony árakkal operálnak, aminek titka könnyen megfejthető, ha emlékezetünkbe idézzük, hogy az áruházak nagy tételekben és lehetőleg tönkrement kereskedők raktáraiból halmoznak fel árukat, vagy pedig sikeresen végrehajtott *kényszeregyezségi manipulációk* után olcsón adhatja azt az árut, amely a hitelezők jóindulata következtében valóban olcsó beszerzés volt.

Az általános kiárusítás tehát nem jelent izmosodást a kereskedők tízezrei számára, hanem újabb csalódást és újabb süllyedést az anyagi leromlás útján.

A budapesti kereskedelem ugyanekkor azt olvassa a lapokban, hogy *a svájci szövetségtanács az áruházak és egységárusító üzletek alapítására és nagyobbítására vonatkozó tilalmat 1937 végéig meghosszabbította.* Más külföldi államokban: Németországban, Olaszországban, Ausztriában és a Skandináv államokban mindenütt alkalmazzák a kereskedők védelmére szolgáló rendelkezéseket és nem kétséges, hogy

az ezirányú elgondolások minálunk is mihamarabb éreztetik hatásukat.

Az áruházi érdekeltségek mindezekkel szemben előszeretettel hivatkoznak. *Anglia példájára,* ahol nincs áruházi törvény és teljes egészében virágzik a szabad kereskedelem. Meglehetősen ismerjük az angliai viszonyokat és ezért nem nehéz feladat rámutatni arra, hogy *a legnagyobb kereskedelmi szabadság hazájában azért nincs szükség korlátozásokra, mert ott a tisztességesen és emberiesen gondolkozó áruházak nem tévesztik össze a szabadságot a szabadossággal.*

Londonban például a Warenhouse elnevezést csak az a cég használhatja, amely ténylegesen nagyban árusít.

Ezekben a hallatlanul nagy, többezer alkalmazottal dolgozó áruházakban csakis azokat szolgálják ki, *akik hitelesen igazolják, hogy detailkereskedéssel foglalkoznak és nem egyéni használatra van szükségük az árukra.* Ezek az áruházak teljesen berendezkedtek különleges hivatásukra: az egyikben selyemáru kapható, a másikban szabókellékek, női ruhák, vagy háztartási cikkek, vagyis a londoni Warenhouse *egy-egy szakmának a nagy beszerzési forrása.* Másik tipusa a londoni áruháznak a hires, több utcára nézö, 8—10 emeletes üzletek (Seelé fridge, Harrod és mások), amelyek detailárusitással foglalkoznak, ahol minden kapható kicsinyben,

azonban olyan árakon, hogy ezzel a kiskereskedelemnek kárt és veszteséget nem okoznak.

A különbség tehát az, hogy amig Budapesten az áruházak a kiskereskedelem kiirtására szövetkeztek, addig *Angliában az áruházak olyan hivatást töltenek be, ami valóban szükségszerü és nem árt a kiskereskedők tömegeinek.* A magunk részéről szivesen látnók ezt az emelkedett szellemü angol példát, erre azonban, a jelek szerint, semmi kilátás sincsen.

Az áruházak célttévesztett és évek óta tartó ellenséges magatartása sokáig már aligha érinti a detailkereskedelmet.

A nyári politikai szünetet használja fel Bornemisza Géza kereskedelmi miniszter arra, hogy az áruházi kérdést teljes egészében áttanulmányozza és kivizsgálja mindazokat a károkat, amit az áruházi név mögé rejtőző vállalkozók a kereskedőtömegek rovására okoztak.

Utban van az áruházak müködését korlátozó rendelet és amint a *Fővárosi Hirlap*-ban elsőnek közölt szövegből kitünik: végeszakad annak a rendszernek, amely exisztenciákon keresztül kiméletlenül törtet célja felé.

ADAMITZ LÁSZLÓ
központi fütés, melegvizberendezés, gáz, vizvezeték, csatornázás és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, II., Halász-utca 2. Tel.: 51-7-34.

Orenstein és Koppel
MAGYAR R.-T., BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31.
Motorosmozdonyok — Útjavitógépek — Kisvasutak — Iparvágányok — Autobuszkarosszériák

SIKA
„Normálisan és gyorsan kötő változatokban"
„Vízhatlanná tesz betont és vakolatot"
„Véd minden nedvességokozta rongálódás ellen"
Vezérképviselet: SZABÓ GYULA ÉS TÁRSA
Budapest, V., Vilmos császár-út 68. T.: 25-4-33

Modern lakások kiadók
Bővebbet: V., Rudolf-tér 6. IV. 23.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

A legjobb sokszorositó gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-60

A régi cég a régi címen
Alapitva: 1910
ILKOVITS GYULA és LAJOS
központi fütés és vízvezeték
Andrássy-út 92
Telefon: 212-04 és 05

Nem vonják vissza a margarin fogyasztási adóztatására vonatkozó rendelkezéseket

A magyar mezőgazdaság joggal számít a belföldi vajfogyasztás emelkedésére

Külföldi országokban általános elismerés dícséret és kitüntető fogadtatás övezi *a magyar márkázott vajat* és, mint a legutóbbi hivatalos kimutatások igazolják, a magyar exportvaj kelendősége állandóan emelkedik. Mezőgazdaságunk nagy sikere a magyar vaj elismertetése és egyúttal igazolása annak, hogy *a jól megszervezett tejszakma a világhírű dán vajjal szemben is felveheti a versenyt.* Amilyen méretekben növekszik a magyar vaj külföldi térhódítása, annyira *stagnál a belföldi fogyasztás,* aminek egyszerű magyarázata, hogy a vajra külsőleg hasonlító, tápértékben azonban össze sem hasonlítható *margarin,* a vajnál olcsóbb áron juthat a fogyasztók elé. A *Fővárosi Hirlap* a magyar mezőgazdaság védelmében több alkalommal rámutatott ezekre a káros jelenségekre és követelte

a margarinforgalom megrendszabályozását, valamint olyan fogyasztási adónak az érvényesítését,

ami a margarin kelendőségét háttérbe szorítja és a vajat segíti népélelmezési cikké való feltörésében.

Akciónkat most komoly siker koronázta, mert *a 33-as bizottság felhatalmazta a pénzügyminisztert a margarin, a mesterséges ételzsír és az ételolaj után fizetendő új fogyasztási adó kivetésére.* A pénzügyi kormányzat elhatározott szándéka, hogy a legközelebbi napokban kibocsátja azt a rendeletét, amely

a fentemlített cikkeket kilogramonként 40 filléres fogyasztási adóval sujtja.

Külön örvendetes, hogy a vajat mentesítik a fogyasztási adó alól és ezzel *a belső fogyasztás jelentékeny megerősödését biztosítják.* A készülő rendelet az érdekelt iparágakban érthetően nagy izgalmat keltett és táviratban kérték a miniszterelnök közbelépését, hogy *változtassa meg az illetékes minisztériumok álláspontját.* Értesülésünk szerint a kormányelnök maga is helyesnek tartja a mezőgazdasági érdekek védelmét célzó új fogyasztási adó bevezetését és ezért

a távirati kérelemnek nem adott helyet.

A magyar mezőgazdasági érdekek komoly alátámasztását biztosítja a margarinfogyasztási adó, mert ilymódon *joggal lehet számítani az immár világhírű magyar vaj belföldi kelendőségére is.* Közegészségügyi szempontból is üdvös hatást várnak a vaj elönyomulásától, mert az mindenben fölötte áll a mesterséges zsiradéknak, még akkor is, ha néhány cukrásziparos a margarint részesíti nagyobb előnyben. Állítólag van olyan cukrásztermék, amelyet a margarin állóképesebbé tesz, ezt a feltevést azonban minden kétséget kizáróan megcáfolták a szakemberek, akik bebizonyították, hogy

az abszolút minőségű teavaj sokkal hatékonyabb konzerváló anyag, mint a margarin.

A fogyasztóközönség szempontjából egyenesen előnyös, hogy élelmicikkeit kizárólag a táperőt tartalmazó vajjal gyártják, úgyhogy *a margarinfogyasztási adó ténylegesen csak azt a néhány gyárat és kisüzemet érinti, amelyik nem arrogálhatja magának, hogy tényezőnek tekintsék a magyar gyáriparban.* Nem kétséges, hogy az új fogyasztási adó nyomán ezek a margarinüzemek gyors sorvadásra vannak ítélve, ebből azonban hátrány a közre nem származik. A vaj forgalmának emelkedése ugyanis üzemterjeszkedést igényel, tehát

a margaringyárakban fölöslegessé váló munkások a maguk szakmai felkészültségükkel könnyű elhelyezkedést találhatnak.

Felbecsülhetetlen eredménye a kétségtelenül magas fogyasztási adónak, hogy megizmosodik a vajgyártás, ami úgy mezőgazdasági, mint egészségügyi érdekből a legmesszebbmenő módon kívánatos.

Szalay Gábor báró nyugalomba vonult. Ha a magyar posta újra fogalmat jelent, a rend, a megbízhatóság, a teljesítmény legmagasabb színvonalának fogalmát, akkor ez elsősorban *Szalay* Gábor bárónak az érdeme, aki hét éven keresztül állott a magyar posta élén. *Szalay* Gábor báró, a magyar posta újjászervezője, vezetője annak a mintaszerű gárdának, amit a posta húszezer fönyi személyzete jelent, most nyugalomba megy, elhagyja eddigi tevékenységének színterét. Beteltek szolgálatának évei, a fiatalok serege ellenállhatatlan erővel nyomul előre és az évek parancsszavával nem lehet szembeszállani. A postát nem féltjük, az a nagyszerű hadsereg, amelynek megszervezésében éppen a búcsúzó elnöknek olyan hatalmas része van, kitermeli magából azt az értéket, akire szükség van és akinek vezetése alatt a nagyszabású intézmény zökkenés nélkül futja tovább pályáját és folytatja munkáját. De lehetetlenségnek érezzük, hogy az egész magyar közvélemény nevében újra meg ne hajtsuk a tiszteletnek, az elismerésnek, a nagyrabecsülésnek a zászlaját az előtt a búcsúzó elnök előtt, akinek munkáját ezen a helyen eddig is annyiszor méltányolhattuk és dícsérhettük.

Reményi-Schneller Lajos dr. lesz a háztulajdonosok országos elnöke. A Háztulajdonosok Országos Szövetsége az üresedésben lévő országos elnöki tisztségre *Reményi-Schneller* Lajos dr. országgyűlési képviselőt, az Altruista Bank vezérigazgatóját kérte fel, aki a felkérésnek eleget tett és az elnöki állás betöltésére hajlandóságát kifejezte. Az Országos Szövetség igazgatósága és választmánya nagy örömmel fogadta ezt a nagyjelentőségű fordulatot, mert *Reményi-Schneller* Lajos dr. közgazdasági pozíciója és eddigi működése biztos reménységet nyujtanak a háztulajdonosi érdekeltségnek arra, hogy érdekeiknek igen nyomatékos vezetőjét és előmozdítóját találták meg új elnökük személyében.

Vajda Ákos dr. a Pesti Hazai új ügyvivő igazgatója. A Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület igazgatósága *Vajda* Ákos dr.-t, a Pénzintézeti Központ volt igazgatóját az egyesület ügyvivő-igazgatójává szerződtette. *Vajda* Ákos dr., aki új állását augusztus közepén fogja elfoglalni, a Pénzintézeti Központ jogi osztályának volt a h. vezetője, ahol nagy tudásával szolgálta e fontos pénzügyi intézményt. *Új pozíciójában szintén fontos szerepkör vár rá, amelynek kétségkívül a legteljesebb mértékben meg fog felelni.*

A textilgyárosok közgyűlése. A Magyar Textilgyárosok Országos Egyesülete, mint a Fővárosi Hirlap már jelentette, Szurday Róbert elnöklete alatt tartotta meg negyvenegyedik rendes közgyűlését. A szokásos formalitások után a közgyülés megejtette az alapszabályszerű választásokat. Társelnökök lettek: Szurday Róbert és Buday-Goldberger Leó dr. A közgyülés köszönetet szavazott az Egyesület vezetőségének az elmúlt évben kifejtett munkásságáért és ugyancsak jegyzőkönyvi köszönetét és legteljesebb elismerését fejezte ki Schiller Ottó főtitkárnak húsz éves szolgálati jubileuma alkalmából. Tudomásul vette a közgyülés, hogy a Textil Egyesület keretében működő Munkaadó Szövetség elnökévé Kammer Hugó vezérigazgatót fogja megválasztani. Végül Szurday Róbert átadta az elnöki széket Buday-Goldberger Leó dr. elnöktársának, aki mint soros elnök a jövő évben az Egyesület elnöki teendőit intézi.

A Budapesti Kisipari Hitelintézet közgyűlése. A minap tartotta a *Budapesti Kisipari Hitelintézet* rendes évi közgyülését, amelyen a fővárost *Babarczy* István báró képviselte. A közgyülésen ismertették az intézet mérlegét, amely 22.140.83 P tiszta nyereséget tüntet fel. Aki ismeri az intézet altruisztikus célkitüzéseit és *Szél* Jenő vezérigazgató szinte páratlan agilitását, amellyel a főváros kisiparos társadalmának munkalehetőségeit a legmesszebbmenő, amellett bölcs hitelakció keretén belül képviseli, jóleső érzéssel állapítja meg, hogy ez a mérleg ekvivalens azzal az áldozatos és nemzetmentő munkával, amelyet a *Budapesti Kisipari Hitelintézet* évek hosszú sora óta a magyar nemzeti társadalom egyik legértékesebb rétegének érdekében kifejt.

A Generali mérlege. A Triesti Általános Biztosító társulat (Assicurazioni Generali) triesti főintézete az 1934. évben 120 millió líra alaptőke mellett 30,293.035 líra tiszta nyereséget ért el az előző évről áthozott 2,809.077 líra nyereségmaradványon kívül. A mostoha viszonyok dacára kielégítő eredményről számol be a budapesti fiókigazgatóság is. Ennek mérlege szerint a magyarországi üzlet 100 ezer P alaptőke mellett 18.381 P tiszta nyereséget ért el, díjtartalékai és díjátvételei a viszontbiztosított résznek levonásával kereken 13 millió pengőt tesznek ki.

Az IBUSz közgyülése. Pénteken, július 5-én tartotta az *IBUSz* ezidei évi rendes közgyülését *Jakabffy* Károly dr. kormánybiztos jelenlétében. A közgyülés az igazgatóság által előterjesztett mérleget egyhangú helyeslésssel vette tudomásul és ugyancsak egyhangúlag fogadta el úgy az igazgatóság, mint a felügyelőbizottság felmentésére, nemkülönben a nyereség alapszabályszerű felhasználására vonatkozó összes javaslatokat.

A Soproni Selyemipar Rt. közgyülése. A *Soproni Selyemipar Rt.* a múlt év folyamán is jelentékeny fejlődést ért el. Uj beruházásokra mintegy 300.000 pengőt fordított a vállalat, a tiszta nyeresége pedig 1 millió pengő alaptőke mellett 139.038 pengő az előző évi 98.000 pengővel szemben. *Az osztalék 8 pengő.* Leírásokra 246.513 pengőt fordított.

A Weiss Manfréd Rt. közgyülése. A *Weiss Manfréd Acél- és Fémművei Rt.* 1934. üzletévi mérlegében 8.49 millió pengő alaptőke mellett 504.282 pengő *tiszta nyereséget* mutat ki, szemben az előző évi 335.902 pengővel. Értékcsökkenésre 353.096 pengőt fordított.

A Magyar-hollandi biztosító rt. közgyülése. A *Magyar-hollandi biztosító rt.* mérlege ismét aktív egyenleggel zárul. Az intézet díjtartalékjai emelkedtek és az ingatlanvagyon is gyarapodott. Az intézet részvénytőkéje 800.000 P, melyhez még tekintélyes tartalékok is járulnak.

Alaptőkét emelt a Freudiger-gyár. A Freudiger Mózes és fiai cég érdekkörébe tartozó Kelenföldi Posztógyár és Textilipar Rt. alaptőkéjét 100.000 pengőről 160.000 pengőre emelte fel.

A Pénzintézetek Országos Biztosító Rt. mérlege. A Pénzintézetek Orsz. Biztosító Rt. 252.903 P elemi díjbevétel mellett 12.696 P tiszta nyereséget ért el. Az életüzletnél a díjbevétel összege 354.326 P. volt. Az ingatlanértékcsökkenés címén az intézet 11.000 pengőt leírásokra fordított. Az intézet céltudatos vezetése folytán az összes üzletágak kielégítő fejlődést mutatnak.

VÁLLALKOZÁS

Megfellebbezték a csatorna főnyomócső versenytárgyalását. A központi csatornaszivattyútelep új főnyomócsövének versenytárgyalásáról a polgármester úgy döntött, hogy a 600.000 pengős közmunkát a *László és Blum* cégnek ítélte. A polgármesteri döntést a *Fábián-Somogyi és György* cég megföllebbezte, amely fölött a közeli napokban történik döntés a kereskedelmi minisztériumban. A nagyarányú közmunka ilyen körülmények között a koraőszi hónapokban fog megindulni.

Uj versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Az üzemek részére szükséges **pergamenpótló papiros szállítására.** Pályázni lehet augusztus 7-én d. e. 10 óráig. Városháza, II. em. 235.

Az üzemek részére szükséges **csomagolópapiros szállítására.** Pályázni lehet augusztus 9-én d. e. 10 óráig. Városháza, II. em. 235.

Az üzemek részére szükséges **benzin szállítására.** Pályáni lehet augusztus 6-án d. e. 10 óráig. Városháza, II. em. 235

Az üzemek részére szükséges **papíráruk szállítására.** Pályázni lehet augusztus 12-én d. e. 10 óráig. Városháza, II. em. 235.

A Szent János-kórház nőgyógyászati pavillonjának **különleges vasszerkezeti munkáira.** Pályázni lehet augusztus 8-án d. e. 10 óráig. Városháza, III. em. 350.

A Kelenföldi-út **útrendezési munkálataira.** Pályázni lehet augusztus 2-án d. e. 10 óráig. Városháza, II. em. 284.

A Törökbálinti-út **útrendezési munkálataira** Pályázni lehet augusztus 2-án d. e. 10 óráig. Városháza, II. em. 284.

A szeretetotthonok, menhelyek **textilanyag szükségletének szállítására.** Pályázni lehet augusztus 13-án d. e. 10 óráig. Városháza, I. pavillon, I. em. 28.

A ferencvárosi gázgyár **bontására** és a kikerülő anyag megvételére. Pályázni lehet július 29-én d. e. 10 óráig. Tisza Kálmán-tér 20.

A Köztisztasági Hivatal részére szükséges 3600 q **zab szállítására.** Pályázni lehet július 26-án (péntek) délelőtt 10 óráig a Köztisztasági Hivatal igazgatóságánál, VIII., Kún-utca 8.

A Köztisztasági Hivatal részére szükséges 3000 q **szalma szállítására.** Pályázni lehet július hó 26-án délelőtt 10 óráig, Kún-utca 8.

A Köztisztasági Hivatal részére szükséges 2500 q **széna szállítására.** Pályázni lehet július 26-án d. e. 10 óráig, Kún-u. 8.

A Széchényi-gyógyfürdőnél 1000 méteres **mélyfúrási munkákra.** Pályázni lehet július 30-án délelőtt 9—10 óra között, Városháza, III. em. 342.

A Horthy Miklósné-gyermekotthon részére szükséges 100 darab, valamint a József-fiúárvaház részére szükséges 150 darab, összesen 250 darab **ágy beszerzésére.** Pályázni lehet július 25-én délelőtt 9—10 óra között, Városháza, I. pav., I. emelet 28.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL

Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában

Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

VADÁSZ GYULA
mozaiklapgyára és építési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

„SANIT-ANTIFRIG" — 20 C-ig FAGYMENTES vakolást, betonozást biztosít
Posnansky és Sirelitz Rt.
Budapest, V., Sólyom-utca 13. sz. Telefon 2-28-29, 2-82-85.

SEMPERNOVA
ELSŐ MAGYAR NEMESVAKOLATGYÁR
BALOGH GÉZA
VII., LÖVÖLDE-TÉR 4. TELEFON 213—66.

Váczy István
okleveles építészmérnök és építőmester
Budapest, VIII., Baross-utca 82. Telefon: 40-8-54

WAHL-FERENC lakatosmester
VAS ÉS FÉMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII Vig-u'ca 39. Telefon: 316-45

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 augusztus 7. — 32—33. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavilonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Félrevert harangok

Kereken két hete tart, hogy makacsul, mindennap félreverik a harangokat. Ez a kusza és ijesztő harangozás baloldali politikai berkekből hangzik. Riasztgatják a főváros tisztviselőit ahelyett, hogy a nyugalmas, békés munka feltételeit igyekeznének biztosítani számukra. Napnap után, mintha diadalt arattak volna, hatalmas szenzációs címbetükkel közlik, hogy nagyarányú kényszernyugdíjazásokra készül a főváros és rögtön maguk konstatálják, hogy a kényszernyugdíjazás hirtelen felbukkant rémhíre reszketésben tartja a tisztviselőket. Mindezekből a rémhírekből pedig csak annyi igaz, hogy van egy törvény, az 1934. évi I. tc., van azonkívül egy belügyminiszteri rendelet, amelyeknek száma 670/1934., amelyeket végre kell hajtani. Ezt a törvényt és ezt a rendeletet mindenki ismeri és mindenkire kötelező. Meglepetésről, rémületről, vagy nagyarányú kényszernyugdíjazásokról tehát beszélni sem lehet. Még csak azt sem mernénk mondani, hogy ez a törvény új, mert hiszen a múlt esztendő július 1-ével életbe is lépett. Ennek a törvénynek a végrehajtásáról van csak szó, ezenkívül semmiféle veszedelem a főváros tisztviselőkarát nem fenyegeti, sőt ellenkezőleg: még ennek a törvénynek a végrehajtásában is az illetékesek a legnagyobb méltányossággal kívánnak eljárni.

Ahhoz a nyugdíjtörvény kétségkívül fájdalmas operáció, de végre is meg kell értenie mindenkinek azt, hogy ebben a szerencsétlen korban, amikor az ifjuság elhelyezkedése oly mérhetetlenül nehéz, azoknak, akik kiöregedtek a munkából és amellett sem jelentettek a székesfőváros számára egészen kivételes értékeket, azoknak bizony helyet kell adniok az ifjuságnak. Ehhez még csak azt tehetjük hozzá, hogy a harangok félreverői még csak újdonsággal sem szolgáltak, mert hiszen az 1934. I. törvénycikket már végre is hajtották. Hogy a főváros vezetői ehhez a művelethez nem ütötték a nagydobot, amint azt most a tisztviselői kar izgatására vállalkozók teszik, ez csak egészen természetes. A minden méltányosság figyelembevételével történő nyugdíjazások igenis, állandóan folynak, hiszen minden tisztviselő tudja, az is, akinek ideje lejárt, az is, aki előre szeretne haladni, hogy az 1935. esztendő első felében a közigazgatási személyzetnél csak úgy, mint a tanszemélyzetnél, a múlttal szemben lényegesen emelkedett a nyugdíjasok száma.

Az úgynevezett kényszernyugdíjazások is végbementek már, ami még hátra van, igazán nem lesz olyan jelentőségű, hogy a legkisebb elkeseredést is kiválthatna a főváros tisztviselői karából. Mindezt nem mi mondjuk el most először, de megnyugtató szavak hangzottak el Liber alpolgármester szájából is, aki mint a fővárosi tisztviselők bálványozott vezére, igazán hivatott volt arra, hogy a tisztviselői kart megnyugtassa. De a Fővárosi Hirlap mai számában közöljük Szendy Károly polgármester nyilakozatát is, aki kijelenti, hogy neki, mint polgármesternek semmiféle nyugdíjazásra irányuló szándéka nincsen. A törvényt, a miniszteri rendeleteket azonban neki is végre kell hajtania és végre is fogja hajtani. Megnyugtatja azonban a polgármester is itt, ezeken a hasábokon a fővárosi tisztviselőket, hogy a legteljesebb méltányosság és igazságosság alapján fognak eljárni.

Aki mindezt nem érti meg, vagy félremagyarázza, az vagy elvakult a pártpolitikától, vagy tudatosan politikai ellentéteket szít. Nincs igazuk tehát még azoknak a jószándékú embereknek sem, akik most kiállanak a fővárosi tisztviselők védelmére, hangoztatván, hogy milyen megbecsülendő ez a tisztviselői kar és milyen munkát végez a főváros szolgálatában. Ezt soha senki sem tagadta, sőt mindenki megerősíti, aki azonban a tudatos baloldali ferdítések közepette védőbeszédet mond, az önkéntelenül is beleesik abba a hibába, hogy tápot ad a híresztelésekneK.

Tudjuk mi is, hogy a tisztviselői sors sem irígylésreméltó. Nekik is meg vannak a maguk bajai. Valaha talán azt hitte a tisztviselő, aki bevette magát a központi városháza másfél méter vastag falai közé, hogy jöhet vízözön, vagy földrengés, de a fővárosi tisztviselő elsején megkapja a fizetését, aztán jön az előlépés, majd a nagykilincselés, hogy magas állásba válasszák meg és végül jön a biztos, sziklaszilárd nyugdíj. A régi tisztviselő még, amikor bőven jutott az embereknek állás és munkaalkalom, ettől a sziklaszilárd nyugdíjtól is menekülni akart. Úgy gondolkozott, hogy azért vannak az embernek érdemei, sőt összeköttetései, hogy a nyugdíjazás időpontjának elérkezése után visszatarttassa magát. Azóta azonban sok víz folyt le a Dunán, éspedig nem valami csöndesen, hanem sokszor áradássá dagadva. Azóta egy-két fizetéscsökkentés is ráköszöntött a főváros tisztviselőire és eljött végül a nyugdíj-törvény is, amely bizony kemény, tréfát nem ismerő törvényalkotás és amely szigorúan helyet követel a fiatalságnak. De ez még mindig jobb, mint amilyen helyzete van igen sok fővárosban, sőt világvárosban a tisztviselőknek. Budapesten még mindig tartjuk a régi tradiciót, hogy a tisztviselő elsején halálos biztonsággal megkapja fizetését, de tartunk még egyet, hogy a főváros tisztviselőinek politikai okokból soha a hajukszála sem görbül. És ez így lesz mindaddig, amíg egy igazságos, méltányos, a keresztény erkölcs alapján álló többség kormányozza a városházát és amíg a fővárosnak az élén olyan befolyásolhatatlan, őszinte tisztviselő-barát vezéregyéniségek állanak, mint Sipőcz Jenő főpolgármester, Szendy Károly polgármester és a két alpolgármester: Liber Endre és Lamotte Károly.

A NEP FRISS ERŐI

vallanak a Fővárosi Hirlapnak

a munkáról, amellyel a fővárost akarják szolgálni

A kánikula kellős közepén vagyunk. Az álmos nyugalom azonban nem zsibbasztja el jótékonyan a lelkeket. A távoli horizontra háborús vészjelek rajzolódnak fel s a Nemzetek Szövetsége, mint közlekedési rendőr integet balra-jobbra, hogy az összeütközés elkerülhető legyen. De nem hagy nyugodni a saját háborúnk sem, amelyet a gondokkal, a szociális bajokkal vívunk meg, másrészről pedig rakosgatjuk az építőkockákat, amelyek friss gondolatok, szép tervek képeit vetítik elénk. Nem lehet pihenni, a jó és rossz gondolatok nem hagynak megnyugodni senkit, aki a közéletbe belekerült, de talán azokban forr legerősebben a munka vágya most a nyári szünet béklyói alatt, akik először állanak a közéleti csatasorban. Igen jelentős az „új embereknek", a NEP friss erőinek száma, de a szokottnál nagyobb is a várakozás, amely feléjük tekint. Bizonyos, hogy nem hiába. Csupa érték csillog abban a sorban, amelyet a NEP a budapesti városháza számára összeválogatott. Ez a csapat nemcsak az új emberek fiatalos lendületét, hanem a gyakorlati valóságot is hozza a nemes és hódító idealizmus mellett. Hogy ennek bizonyságát is szolgáltassuk sorjában (a sorrend az, ahogy a mai kánikulában elérhetők) megszólaltatjuk

a NEP friss erőit,

a NEP-hez tartozó új fővárosi bizottsági tagokat.

Itt következnek az „első sorozatbeliek" válaszai arról, hogy ki milyen elhatározással vesz részt a főváros összel megindulo munkájában.

Büben Miklós dr: Mindent megelőző feladat a szociális bajok enyhítése

Büben Miklós dr. ügyvéd éppen elég munkához jutott, amikor a közlekedési és közgazdasági, továbbá a közmüvelödési és kegyúri bizottságba választották be, s a tetejébe elnökhelyettese lett az Elektromos Müvek üzemi választmányának. Most, amikor felkerestük, is az Elektromos Müveknél töltötte délelöttjét, délután pedig, ügyvédi irodájának forgalmát messze túlhaladva ezzel, ügyes-bajos emberek seregét fogadta, mintha valami szociális rendelöi intézetet tartana fenn. Ez a tevékenysége nem újkeletü, — legfeljebb most a főváros irányában összpontosul, — a keresztény nemzeti fronton dolgozott az ellenforradalom óta, miután elöbb mint hadnagy a másik véres fronton küzdött, majd a reformnemzedék különböző egyesüléseiben töltött be vezetöszerepet. *Gömbös* Gyula miniszterelnökkel régi kapcsolatot tartott fenn, s kormányralépése óta tagja a Nemzeti Egység Pártjának. *Bornemisza* Géza kereskedelemügyi miniszterhez külön bizalmas kötelék füzi. A fővárosi bizottsági tagság útjára nem üres tarsolyval indul, amit nyilatkozata is elárul.

— *A mindent megelőző, legfőbb feladat* — mondja — *a szociális bajok enyhítése.* Ez ma a gazdasági kérdések helyes útra terelése és megoldása. A helyes utat, a kiegyenlítődést kell megtalálni, mert nagy eltolódások vannak. Mérhetetlenül sok a szegény ember és kevés a dúslakodó. Gazdasági nyelven:

a jövedelem eloszlása helytelen.

— A gazdasági élet másik vetületén úgy mutatkozik ez, hogy nagy a nyílása az agrárollónak. *Vannak, aki az igát húzzák: a termelők és az iparcikkek előállítói.* Ezek mind a legroszszabb helyzetben vannak, míg a kevesek, akik az árakat tudják irányítani, meg akik belekapcsolódnak a termelő és fogyasztó közé: a közvetítők, *húzzák mindennek a hasznát.* Normális viszonyok között ez nem olyan kiütköző, de most tűrhetetlenül az, s ebben a vonatkozásban

lehet és kell a bajokon segíteni. *Ebben az irányban*

lehet várni még fokozottabb ütemet, hogy a szociális kérdések nyugvópontra jussanak,

mert amíg ez nem történik meg, a nagyobb alkotások nem kezdődhetnek el.

— Egy irány mégis kínálkozik, amelyben késedelem nélkül fejleszteni lehet a fővárost, s ez az *idegenforgalom.* A befektetést ugyanis nyomban gyümölcsözővé teszi. Példa a múltévi idegenforgalom, amely harmincmillió pengő bevételt eredményezett. Amint mezőgazdasági téren többtermelésre és exportra kell törekedni, fővárosi viszonylatban — noha ez az országra is vonatkozik —

mentől nagyobb idegenforgalom elérése a cél.

Budapest-Fürdőváros frázis, de mingyárt nem frázis ha valóra válik. *Ebben van fantázia és gyakorlati városfejlesztés.*

— Mégis itt is, mint mindenütt, az a vezérelv, hogy *először és mindenekfelett a lakosság megélhetésének biztosítása* és azután a pompázó épületek és közintézmények. Egész elgondolásom erre vonatkozólag az, hogy

csakis szociális kérdések vannak, többi minden más ennek alárendeltje.

— *A közlekedési és közgazdasági bizottságban mégis fokozott tevékenység indul.* Hiszen a közlekedési problémák megoldása ilyen nagy városban alapfontosságú. Mert a főváros jó közlekedése úgy a személy-, mint a teheráruforgalom szempontjából közgazdasági tényező. A közlekedési forgalom szabályozása és rendbentartása annyira közgazdasági probléma, mint az út, a járda, a közlekedési rendőrség, az útadó. S ebben a bizottságban, amelybe még az iparügyek is tartoznak, elgondolható, milyen állandó elfoglaltsággal kell az ügyeket vinni.

— **Az iparos és főleg a kisiparos helyzetének felkarolása a második legfontosabb közgazdasági probléma,**

amely már majdnem a szociális kérdés komplexumába tartozik, hiszen annyira nehéz helyzetben vannak kisiparosaink. A nemzeti politikának pedig, főleg, ha a kormánypártban van az ember, a legszélesebb rétegekre kell vetítenie a figyelmét. Mert nem lokális s nem egyes kategóriák érdekének szemszögéből kell nézni a dolgokat s nem ilyen értelemben folytatni tevékenységet, hanem az összesség szempontjából, ebben az esetben pedig

a menetrend mindig úgy szól, hogy az alsóbb rétegeket kell felkarolni és megerősíteni,

mert azok szorulnak rá az államhatalom támogatására.

— De ezt írja elő *a keresztény világnézlet is,* amely a szolidarizmust a legerősebb formában akarja keresztülvinni. A puffogó, nagyhangú, régi liberális jelszavak helyett *a puszta, egyszerű, de igazi felebaráti szeretet zászlajával indul mindenfelé a közéleti tevékenység.*

Eddig a programvallomás, amely után egyszerre érthetővé lesz, hogy miért keresik fel olyan sokan életgondjaikkal *Büben* Miklós dr.-t.

Gazdy Jenő: Az idegenforgalom és a külföldi kultúrába való bekapcsolódás a legnagyobb érdekünk

Gazdy Jenő nyugalmazott postafőigazgató neve nem ismeretlen a közéletben. Hivatalos működése a postavezérigazgatóságnál jóval túlnőtt az iroda zárt keretén, s egyenrangú volt hatáskörben a diplomatákéval, akik a nemzetközi fórumok előtt dolgoznak hazájuk érdemeiért. S mint a nyugdíjas postások egyesületének elnöke, a múltban is és ma is hatalmas tömeg életérdekét, szociális jólétét gondozta és a postástábor helyzetének sok vívmánya fűződik a nevéhez.

Imponáló események sorakoznak fel, amint hivatalos működésére visszatekint: A postavezérigazgatóságnál a nemzetközi távíró, telefón- és rádióügyosztály vezetője volt, s ebben a minőségében hat nemzetközi konferencián vett részt. Mint a Dunabizottság tagja, megjelent a bukaresti tanácskozáson. Nevezetes az a gazdasági konferencia, amely Portoroseba hívta. Ez volt az első tanácskozás a háború után a nemzetközi forgalom újból való felvételére, aminek azután a gyakorlati keresztülvitele rendkívüli munka volt. Legutóbb a párizsi világkonferencián a Távíró Unióban szerepelt hetvenkét nemzet kiküldöttjével egyetemben. Tizennyolc állam megalakította a kisebbségi csoportot, amelynek elnökévé választották. A párizsi telefónvilágkonferencián már ebben a minőségében vett részt. Varsóban az első egyezményt azután ő kötötte meg.

Amikor erről a nagyvonalú és széleskörű hivatali és közéleti szerepléséről beszélünk, szerényen mondja:

— Mindezeket azért tartom szükségesnek fölemlíteni, mert azon a területen, ahova a főváros polgárságának bizalma küldött,

hasznát tudom venni külföldi tapasztalataimnak.

Sokat láttam a világvárosokban, s nem voltam felületes szemlélő, mert mindenben a kapcsolatokat, az analógiákat kerestem Budapesttel. Mint a városgazdasági bizottság tagjának, úgy érzem, most módom lesz tanulmányaimat haszonra váltani.

— Szinte természetes, hogy

mindenekfelett az idegenforgalom érdekel.

Rendkívüli jelentőséget látok az egyre jobban lendülő idegenforgalomban úgy a főváros, mint az ország szempontjából. Nemcsak a kézenfekvő *anyagi haszon* adja ezt a nagy jelentőséget, hanem *a kulturális és civilizációs mozgalmakba való bekapcsolódás is.*

— A városgazdasági ügyosztály hatáskörébe tartoznak a *sporttelepek* és ide tartoznak a *gyógyfürdők.* Mind a kettőnek megvan a kapcsolata az idegenforgalommal is. A gyógyfürdők kifejlesztése terén nagyszerű tervek kínálkoznak és sok munka vár a fővárosra, ha mint fürdőváros akar szerepelni a világversenyben.

— Tagja vagyok az elnöki bizottságnak is, amely előtt

a státusrendezés van előtérben.

A kérdés kora ősszel fogja foglalkoztatni a bizottságot. Örülök, hogy ezekben a munkákban résztvehetek, s mindazt, amit hivatali működésem alatt gyüjtöttem: a külföldi tapasztalatokat most felhasználhatom Magyarország és a főváros javára. Minden érzésem, minden gondolatom Budapesthez fűz. Itt születtem, az apám is Budapesten volt ügyvéd, ide köt minden szeretet Budapestemhez.

Még elmondta *Gazdy* Jenő, hogy *a főváros legközelebb egy monumentális, szép épülettel gazdagodik.* Ősszel megkezdik a Szent Domokos-utcában *a nyugdíjas postások otthonának* építését. A pasaréti templom építőjének, *Rimanóczy* müépítésznek pályanyertes terve szerint épül az otthon a postajóléti alapítvány által engedélyezett 350.000 pengőből.

Sárkány Ferenc: Szeretetet és megértést kér Budapesttől a hadigondozottak számára

Sárkány Ferenc, régi vegyi ipari üzem társtulajdonosa, bár a neve jól ismert a szakmában, mint a Magyar Vegyipari Szövetség társelnökéé, a mindennapi foglalkozása mellett *külön élethivatást választott magának,* amelyről lelkesen és meggyőzően beszél. Egy nagy gondolatnak agitátorává szegődött, amikor *országos alapító társelnöke lett a HONSz-nak* s mint maga is háborús nyomokat viselő emléklapos főhadnagy, jó szelleme lett a hadirokkantaknak, özvegyek- és árvák ügyének. Az úttörők közül való, aki abból az alantas nívóból, melyben a hadirokkant mint alkalmatlan kéregető, munkakerülő és elégedetlen elem szerepelt, kiemelte ezt a társadalmat. Küzdelmes munkájában két malomkő közé került, mert lefelé a tömeg elégedetlenségével, felfelé pedig azzal a látszattal kellett megbirkózni, hogy szítani akarja az elégedetlenséget. Sok taktikával, gazdasági tudással kellett a megindult lavinában rendet teremteni s a társadalom figyelmét a hadirokkantakon kívül, az addig figyelemre alig méltatott hadiözvegyekre és hadiárvákra is ráterelni. A nagy munka — bár sok feladat vár még megoldásra — sikerült és *Sárkány* Ferenc az országos társelnökségen kívül a legnagyobb *HONSz*-tábort, a budapesti VI. kerületét is, mint elnök vezeti.

Ezen a téren kapcsolódott be legerősebben a közéletbe, bár mint a Statisztika és Értékmegállapító Bizottság szakértője, az OTI budapesti választmányi tagja és a Vegyipari Szövetség társelnöke és sokágú munkása volt e közérdeknek. Nála igazán adva van az út, amelyen a legtöbbet fog járni új pályáján, a főváros törvényhatósági bizottságában. S csakugyan a várt hangot üti meg, amikor az új működési területről ezeket mondja:

— Az autonómia őszi munkájától igen sokat vár Budapest közönsége. A közelmúltban lezajlott választási harcok alatt a ma már aktív városatyák, pártpolitikai különbség nélkül, oly megdönthetetlen érvekkel és bölcs meglátással tárták fel a polgárság előtt a mindennapi élet bajait, ostorozták a hibákat, csillogtatták meg a szebb magyar jövőbe vetett bizalom reménysugarát és tettek ígéretet a középosztály és a kisemberek javára szolgáló önzetlen, egyéni és pártpolitikai munkásságukat illetőleg, hogy, szerény véleményem szerint,

a legerőteljesebb albizottsági és közgyűlési tevékenységre lesz szükség, hogy egyrészt a közelgő tél nehézségein Budapest népét átmentsük, másrészt az autonómia alkotó munkájának eredményét biztosíthassuk.

— Örömömre szolgál, hogy mindkét albizottság, úgy a *közélelmezési,* mint a *szociálpolitikai,* alkalmat fog részemre nyujtani, hogy hosszú éveken át folytatott társadalmi tevékenységem tapasztalatait munkásságomba belevigyem. A gazdasági élet forgatagában élek és így teljes mértékben átérzem mindazokat a nehézségeket és panaszokat, amelyekkel a mai kor dolgozó emberének meg kell küzdenie.

— Alapjában véve kettős minőségben kívánom munkásságomat kifejteni a főváros parlamentjében. Az egyik Budapest és polgártársaim érdekeinek szolgálata minden vonatkozásban, a másik, amit már nyolc éve csinálok, *a magyar hadigondozott társadalom helyzetének megjavítása és jogainak megvédése.*

— Vezérem, a magyar miniszterelnök, bár a legnehezebb időben, *megalkotta a hadirokkant-törvényt.* Saját szavait idézem akkor, amidőn azt mondom, hogy a hadirokkant-törvény csak az alapját rakta le annak a nagy nemzeti hálának, amely a hadigondozattakat megilleti. A törvény paragrafusainak betartása, azok jóindulatú végrehajtása, már nem a kormányzat dolga, hanem *a hatóságok és a magyar társadalom erkölcsi kötelessége.*

— *Sipőcz* Jenő dr., Budapest székesfőváros főpolgármestere, az ő meleg szívével és őszinte, megértő lélekkel állott már évekkel ezelőtt a hadirokkantak, hadiözvegyek és hadiárvák tábora mellé és bölcs rendelkezései még a hadirokkant-törvény megszületése előtt is *lehetővé tették, hogy bajtársaim és bajtársnőim a főváros üzemeinél kenyérhez jussanak.*

— A súlyos gazdasági viszonyok és a munkanélküliség következtében azonban valahogy úgy adódott a helyzet, hogy mint a HONSZ országos társelnöke kénytelen vagyok megállapítani, miszerint

sem a főváros, sem pedig Budapest polgári társadalma nem érzi át olyan mértékben a hadigondozott ügy rendkívüli fontosságát, mint ahogy azt egyes vidéki városaink teszik.

— Bizton remélem és hiszem, hogy *Szendy* Károly polgármester, akiben a hadigondozott társadalom szintén megértő barátot ismert meg, meleg megértéssel fog azzal a nemzetvédelmi üggyel is foglalkozni, amelyhez semmi más nem kell, mint *szeretet, szív* és *megértő lélek.*

KARDOS JENŐ
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ, KÖZPONTI FŰTÉS, VIZVEZETÉK ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Ó-u. 31. Tel.: 17-9-05

ADAMITZ LÁSZLÓ
központi fütés, melegvízberendezés, gáz, vizvezeték, csatornázás és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, II., Halász-utca 2. Tel.: 51-7-34.

WAHL-FERENC lakatos mester
VAS ÉS FÉMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII. Víg-utca 39. Telefon: 316-45

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban ... évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban ... „ „ „ 5.000 „
Dorogon ..... „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

Vályi Lajos dr.: Magyarságunkban kell testvéri megoldást találni minden problémának és ellentétnek

Vályi Lajos dr. ügyvéd irodájának polcáról egy kis könyvecskét vett le. Válasz volt ez a kérdésünkre, hogy az elmult időkben miképen kapcsolódott be a közéleti mozgalmakba. *Magyar Világnézet* a kis könyv címe, a tartalma pedig a *Sol Club* hitvallása. „A Sol Club célja a történelmi erejü nemzeti öntudat megteremtése és fejlesztése a magyar lelkekben" — mondja a hitvallás, amely kijelenti, hogy ez az egyesülés se nem párt, se nem frakció, hanem a történelmi rajongók tábora, amelynek hite az egész magyar faj múltja és jövője.

1930-ban jelent meg ez a hitvallás, amely szinte költői megsejtése volt a Nemzeti Egységnek, amely azóta meg is született s meg is hódította a nemzetet. Szinte természetesen adódott az út, amely *Vályi* Lajos dr.-t, aki ennek a hitvalló társaságnak egyik alapítója és oszlopa, a Nemzeti Egység táborába vezette. Megelőzően a II. kerületi Keresztény Nemzeti Párt titkára volt, s így a politikai életben is részt vett, de igazi működési területe az egész magyar egységet átfogó nemzeti társadalom szervezése. Úgy a Sol Clubban, amelynek választmányi tagja, mint a Reformszövetségben, amelynek, mint igazgató, igazságügyi szakosztályát vezeti, nemkülönben irodalmi munkássága körében bőven talált eszményének hirdetésére alkalmat. Választmányi tagja az Ügyvédi Kamarának, társelnöke és a jogpolitikai és sajtóbizottságban elnöke a Magyar Ügyvédek Nemzeti Szövetségének s ügyvezető alelnöke az Ügyvédszövetség budapesti osztályának. Jogi és szociális problémák mellett gazdasági kérdésekkel is foglalkozik s most új területen, a főváros törvényhatósági bizottságában érvényesíti tehetségét. *Mint jogászt, a közegészségügyi bizottságba választották be,* de ez nem jelenti nála azt, hogy csak mint résztvevő fogja a bizottság munkáját nézni. Itt következő nyilatkozata elárulja, hogy kész, gazdag programmal indul neki a bizottsági munkának.

— A nemzeti egység számomra nem jelszó, — mondja *Vályi* Lajos dr. — hanem hosszú éveken át, még politikai jelentőségének felismerése előtt tanulmányozott és átérzett szükségesség és a magyar sors jobbrafordulásának egyedüli záloga. Megvalósulni azonban csak akkor valósulhat meg, ha belső feltételei is adva vannak, azaz, ha meg lehet találni azt az alapot, amelyben minden becsületes magyar törekvés és érdek összhangba kerül. Ez a *mindenekfelett való magyarság,* amely másodlagossá, vagy tizedrangúvá degradálja azokat az ellentéteket, amely minden nemzeti lelkületű magyar embert elválaszt. Először legyünk magyarok és azután legitimisták, vagy nem legitimisták, katolikusok vagy protestánsok,

a magyarságunkban kell természetes testvéri megoldást találni a szociális problémáknak és kiegyenlítődni minden ellentétnek.

— *Gyakorlatilag minden dolgozni akaró magyar embernek munkával és kenyérrel való ellátását tartom a legfontosabb és legelsőbbrendű feladatnak.* Egy körülzárt várban vagyunk, amelyben ki kell tartani, erre pedig csak akkor lehet remény, ha minden katonának megvan a mindennapi fejadagja. Egység is csak akkor lehetséges, ha különböző érdekek és jogos igények összhangba kerülnek, tehát a mindennapi munka és a mindennapi kenyér általános megnyugvást hozhat létre.

— Végtelen volna ezen a téren a gondolkodni és tennivaló. S természetes, hogy nemcsak országos viszonylatban, hanem

a fővárosi közéletben is nem lehetne eléggé kidomborítani a befektetésjellegű közmunkák fontosságát és azt, hogy ezeket mindenekelőtt és mindenáron meg kell és meg is lehet valósítani.

— Rendkívül érdekel e tárgykörben *a félbemaradt intelligens fiatalság problémája.* Azoknak a reménytelen, szerencsétlen fiatal testvéreinknek a sorsa, akik a középiskola befejezése után sem tanulmányaikat folytatni, sem álláshoz jutni nem tudtak. A munkáskérdés a maga természetes súlyával, helyesen állandóan előtérben van és közfigyelemben részesül. Az állástalan diplomások is meg vannak szervezve és hovatovább reájuk is tekintettel vannak. De

hiányzik a megfelelő gondoskodás az általam említett fiatalok sorsa fölött, akik ezen az úton csak a kétségbeesés és a pusztulás útjára kerülhetnek.

— A véletlen úgy hozta magával, hogy a törvényhatósági bizottság a *közegészségügyi szakbizottságba* választott be és bár jogász vagyok, mégis erősen ambicionálom, hogy ebben a beosztásomban érdemleges munkát végezzek. Régi meggyőződésem, hogy *a magyar faj sorsának egyik legfontosabb alapja a közegészségügy, a nép egészségének a biztosítása,* amelyik számos olyan problémát vet fel, amihez nemcsak orvosok, hanem szociálpolitikusok is hozzászólhatnak. Még mielőtt székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tag lettem volna, már intézőbizottsági tagjává választott az Egészségpolitikai Társaság is, ami legjobban jellemzi, hogy fentebb ismertetett álláspontom nem mai keletű. Általában

a preventív rendszabályoknak és elsősorban a népélelmezés megfelelő biztosításának vagyok a híve.

— De érdekel a közegészségügyi probléma a kerületem, a *Szent Imre*-város szempontjából is. Ez a hatalmas ívben fejlődő, nagyszerű kerület ugyanakkor, amikor a világhírű gyógyvizek termőtalaja, közegészségügyi szempontból erősen el van hanyagolva. Nincs a kerületben egy szülőotthon, nincs közkórház, sőt, ami igazán csak egy bosszantó apróság, jóformán egyáltalában nincsenek a kerületben nyilvános illemhelyek.

— Általában az az érzésem, hogy önzetlen jóakarattal mindenütt munkát, tennivalót és észszerű racionalizálási alkalmat fog találni az a nemzedék, amely most a helyes és a nemzet érdekében álló reformok szükségességének a hitével lépett be a fővárosi közéletbe.

Ne várjon sokáig

Még ma, de legkésőbb holnap kísérelje meg a jó Kathreiner malátakávét és a Franck kávépótlékot. Rögtön megérti, hogy miért is kedvelik annyian már évtizedek óta.

SZENDY KÁROLY:
Megnyugtatok minden tisztviselőt...
A polgármester megcáfolja a tömeges kényszernyugdíjazásokról terjesztett politikai rémhireket

Két héttel ezelőtt egyik baloldali lapról a másikra futótűzként terjedt át a hír, hogy a főváros nagyarányú kényszernyugdíjazásokra készül. Mindezeknek a híreknek más alapja nem volt, minthogy az 1934. évi I. törvénycikk intézkedéseinek végrehajtását, amely már több, mint egy esztendeje folyik, politikai célokra használják ki. *Liber* Endre alpolgármester sietett ezt a rémhírterjesztést az igazság megismerésével lokalizálni. A *Fővárosi Hírlap* mai vezércikkében foglalkozik a kérdéssel és

megvilágítja azt a mesterkedést, amelyet a politikai boszorkánykonyha szakácsai hetek óta végeznek.

Ezek a rémhírkotyvasztók nem átallották még *Liber* Endre alpolgármester bölcs nyilatkozatát is arra felhasználni, hogy *a fővárosi tisztviselők között nyugtalanságot keltsenek.* Igen átlátszó mesterkedés volt azonban ez, mert a fővárosi tisztviselők természetszerüen tisztában vannak azzal, hogy *érvényben lévő törvényeket végre kell hajtani.* A fővárosi tisztviselők megnyugtatására azonban módunkban volt a szabadságát egy napra megszakító

Szendy Károly polgármesterhez

fordulni, aki a *Fővárosi Hírlap* útján a következő megnyugtató kijelentéseket hozza nyilvánosságra:

— Nekem, mint polgármesternek egyénileg semmiféle nyugdíjazásokra irányuló szándékom nincsen, a vonatkozó kormányrendeletet azonban végre kell és végre fogjuk hajtani. Megnyugtatok azonban minden tisztviselőt és alkalmazottat, hogy ez a művelet a legmesszebbmenő méltányosság és igazságosság alapján fog történni.

HÚSZEZER FIX PONTJA
lesz az újonnan felmért fővárosnak
Közmunkatanácsi feladat most már a Madách Imre-út megnyitása — Elkészült Óbuda városrendezési terve

A *Fővárosi Hírlapban* megírtuk, hogy a főváros nagyszabású, világraszóló ünnepségekkel szeretné megülni Budavára visszafoglalásának jövő évi kétszázötven éves jubileumát. A nagyszabású ünnepségek hatását fokozná az az elgondolás, hogy *részvételre hívják fel mindazokat a nemzeteket, amelyek fiai a nagy ostrom alatt a magyar csapatokkal együtt harcoltak és véreztek Buda falai alatt.* A főváros vezetősége már a mult évben utasította a közművelődési ügyosztályt megfelelő programtervezet kidolgozására, amely már el is készült, de mielőtt letárgyalásra került volna, *máris sokban egyszerüsíteni kellett a főváros és az ország jelenlegi helyzetére való tekintettel.* Az ünnepségek azonban a maguk méltóságteljes egyszerüségükben is *feltétlenül nagyméretüek és nagyhatásúak lesznek.* A felszabadulás kétszázötven éves évfordulóját méltóképpen akarja emlékezetessé tenni a fővárosi közmunkák tanácsa is azzal, hogy *elhatározta a félig-meddig még fentmaradt bécsi kapu újjáépítését,* amelyet ötven évvel ezelőtt romboltak le. A gondolat annál rokonszenvesebb, mert a Vár többi kapujának *még a helyét sem lehet jóformán megtalálni,* annyira tekintet nélkül voltak a korábbi városrendezők a Várban végrehajtott építkezések kijelölésénél. A főváros városrendezési bizottsága hétfőn tárgyalta a bécsi kapu újjáépítésének ügyét és

Lechner Jenő műépítész terveit kisebb módosításokkal elfogadta, az építési engedélyt pedig kedden a polgármester kiadta.

A városrendezési bizottság *előzőleg kikérte a közlekedési ügyosztály véleményét,* ami helyesnek is bizonyult, mert kiderült, hogy *az eredetileg öt és fél méter szélesre tervezett várkapun nem lehetne lebonyolitani a meglehetősen sürü közlekedést,* annál kevésbé, mert a bécsi kapun át járnak a 16-os autobuszok is. A terveket tehát úgy módosították, hogy *a kocsiút hat és negyed méter lesz,* a gyalogjáró két oldalt 1.30 méter széles lesz. Ez a méret elegendő ahhoz, hogy a forgalmat biztonságosan bonyolithassák le. A bécsi kaput mészkőből építik. Pontosan a régi rajzok alapján történik a restaurálás. A kapu három ívre tagozódik,

a középső alatt fut a kocsiút, oldalt a két kisebb boltozaton át vezetik a gyalogjárót.

A kapu fölött *lapos bástya lesz, amely később a Primásbástyát fogja összekötni a tervbevett Horthy Miklós-bástyával.* A Közmunkatanács már korábban versenytárgyalást hirdetett az építkezés végrehajtására, a megbízást is kiadták, úgyhogy *a munkát e héten már elkezdik.*

Az ügyosztályban

Kempelen Ágoston
vezető főtanácsosnál

érdeklődtünk a városfelmérési munkák előrehaladása iránt is, mire az alábbi felvilágositást kaptuk:

— A városfelmérés háromszögelési alapmunkái *a helyszínen elkészültek.* Most az irodákban történő számitások vannak hátra. A szintezési munkálatok első része e héten ugyancsak elkészül. A másodrendü magassági pontok megállapitása még tart és valószínüleg *ez év végére lesz készen.* Még az ősz folyamán hozzálátnak a mérnökök *a sokszögelés*

ÜVEGCENTRUM
TAKÁCS IMRE TÁBLAÜVEG-SZAKÜZLET
BUDAPEST, II., ZSIGMOND-UTCA 24. SZ.
SÜRGÖNYCIM: ÜVEGCENTRUM. TELEFON: 666—00.

munkájához is, amely mintegy két-három évet vesz igénybe. A harmad-, negyed-, ötöd- stb. rendü háromszögelési pontok és magassági pontok kijelölése után *még legalább hat-nyolc évig tart, amig teljesen elkészülnek ezzel az óriási munkával és papiroson is elkészitik a főváros új térképét,* amelynek

érdekessége és egyben óriási előnye a régi állapottal szemben az lesz, hogy nemcsak papirra vagy vászonra rajzolják, hanem a számadatokat úgy sorolják fel és csoportosítják, hogy azok alapján bármikor meg lehet rajzolni a térképeket, vagy azok bármely részletét, ha az eredeti rajzok elpusztulnának.

A városmérés rendkivül alaposan és nagy körültekintéssel történik. Összesen 20—22.000 fixpontja lesz a fővárosnak, amelyet a felmérés alkalmával *mind pontosan megjelölnek.* Az általános felmérés után kerül a sor az egyes birtoktestek felmérésére, ezt követően pedig a földalatti méréseket eszközlik. Felmérik és elkészítik az összes földalatti közmüvek és müszaki teljesitmények térképeit is.

Végül megkérdeztük, mi a helyzet a Madách Imre-út megnyitása tekintetében.

— Ez az ügy — hangzott a válasz — voltaképpen teljes egészében a Közmunkatanácsra tartozik. A főváros a maga részéről már megtette a szükséges előkészületeket és minden körülményt tisztázott a Közmunkatanáccsal. Úgy tudom, hogy ezidőszerint a pénzügyminisztériumban foglalkoznak az üggyel és a minisztériumban meg van minden hajlandóság az útvonal megnyitásának, az épités megkezdésének elősegitésére és ilyen irányban a minisztérium és a Közmunkatanács között *permanens megbeszélések folynak.* Mint nagyszabásu városrendezési feladatot említhetem még meg

Óbuda új szabályozási terveit, melyet a Közmunkatanács készitett el

és átküldött a fővároshoz. Az ügyosztály a nyári hónapok alatt dolgozza fel a terveket és készíti el javaslatát, amelyet a polgármester valószinüleg már szeptemberben, az első őszi közgyülés elé fog terjeszteni, hogy semmi se akadályozza ennek a nagyjövőju városrésznek az újjászületését.

VILÁGÍTÓ UTCATÁBLÁK

Kötelező lesz a világító házszám is

Néhány hónappal ezelőtt egy vállalkozó: *Komlós* Rezső mérnök, kérelemmel fordult a fővároshoz, *engedje meg, hogy az utca kereszteződéseknél világító utcajelző táblákat helyezhessen el saját költségén.* A főváros az érdekes ajánlatot bírálat alá vette és rövidesen pártolóan terjesztette fel a *Közmunkák Tanácsához,* ahol az ötletet — amely a fővárosnak semmiféle megterhelésével nem jár — *elfogadhatónak találták és megadták a hozzájárulást.* A főváros *Komlós* mérnökkel az utcajelző táblák felállitására

a napokban megkötötte a szerződést s kiadta az engedélyt, ügyhogy az újszerü utcajelzőket rövidesen láthatjuk a főváros utcáin.

Az érdekes és eredeti újitás lényege — mint

beavatott helyen

a *Fővárosi Hirlap* munkatársával közölték, — a következő:

— Az utcakereszteződéseknél az engedélyes vállalkozó a saját költségén, falból kiugró utcajelzőket helyez el, amelyen

nemcsak az útvonal neve lesz olvasható, hanem az is, hogy az egyes utcaszakaszokon milyen irányban, milyen számú házak állanak.

A tábla többi része kockára van felosztva, amelyen a közérdekü tudnivalók mellett, mint például: hol van a legközelebbi rendőrőrszem, tüzjelző, gyógyszertár, orvos, stb., *üzletek, cégek hirdetései lesznek elhelyezve.* Ennek

hirdetéseknek a jövedelméből készülnek az utcajelzőtáblák is,

amelyeket természetesen teljesen ingyen és díjtalanul bocsátanak a főváros rendelkezésére, *sőt a vállalkozó még pénzt is fizet a hirdető vállalatnak* és pedig *minden kocka hirdetés után évi 4 pengőt.* Este és éjjel a táblákat kivilágitják.

A reklámötletből született világító utcajelzőtáblák engedélyezése újra aktuálissá tette *a világító házszámtáblák kérdését,* amelynek elintézése már közel tiz esztendeje van függőben. Annakidején *Csárman* Ferenc müszaki tanácsnok hatalmas tanulmányt dolgozott ki a világító házszámtáblákról, amelyek felszerelését szabályrendeletben akarták kötelezővé tenni és főleg azért nem lett belőle semmi, mert *nem sikerült megállapodást létrehozni a tekintetben, hogy a világító házszámtáblák költségei a fővárost, vagy a háztulajdonosokat terheljék-e.* Az ingatlantulajdonosok egyrésze ugyanis vonakodott az új költségtől, viszont a fővárost igen tetemesen terhelte volna közel harmincezer világító házszámtábla rendelése és üzembentartása. Nem sikerült annakidején tisztázni azt sem, hogy a világító táblák számára a villanyáramot a háztulajdonos terhére szolgáltassák-e, vagy pedig az utcavilágitás rovására.

Hosszú szünetelés után a *Közmunkatanács* egyik legutóbbi ülése foglalkozott újra a világító házszámok ügyével és úgy határozott, hogy a most készülő új épitésügyi szabályzat reformja során elintézik ezt a kérdést is, mégpedig valószinüleg abban a formában, hogy

a sürün beépitett városrészekben, tehát egyelőre az első és második épitési övezetekben kötelezővé teszik a világító házszámtáblák alkalmazását,

a többi épitési övezetben pedig *csak a főforgalmi útvonalak házain lesz kötelező a világító házszámtábla.*

A világító házszámok ügyében kérdést intéztünk a városrendezési ügyosztályhoz is, ahol a következő felvilágositást adták:

— A világító házszámtáblák tekintetében a fővárosnak az a kialakult felfogása, hogy ennek az újításnak a bevezetése ma nem időszerü, mert *nem lehet újabb teherrel sújtani az amúgyis sok gonddal küzdő háztulajdonosokat.* A világító házszám dolgában állandóan érkeznek a fővároshoz ajánlatok, de a főváros nem javasolta a kérdés napirendre tüzését. A Közmunkatanács állásfoglalása nem jelenti azt, hogy a világító házszámtáblák rákerülnek a házak kapuira máról-holnapra. A Közmunkatanács ugyanis *csak az új épitési szabályzatban rendelheti el a világitótáblák kötelező alkalmazását,* később megállapitandó módozatokkal. Egyelőre azonban még a szabályrendelet is az elökészítés stádiumában van. Világító táblák iránt természetesen igen nagy a szakmai körök érdeklődése, mert

a 30.000 tábla gyártása és felszerelése hatalmas üzleti alkalomnak kinálkozik.

Eddig a fővároshoz *több mint negyven ajánlat futott be* és igen sok különféle szerkezetet és ötletet ajánlottak fel a fővárosnak. Hogy ezek közül annakidején melyik kerül kivitelre, az majd csak a szabályrendelet életbeléptetése után dől el, amikor a főváros illetékes tényezői *érdemben foglalkoznak a világitó házszámtáblák ügyével.*

Ivlámpa oszlopokra szerelik az új nyilvános órákat

Állandó és régi panasza a főváros közönségének, hogy *kevés és rosszul látható az utcákon, közterekben a nyilvános óra.* Az órák pontatlansága elleni régebbi panaszokat megszüntették azáltal, hogy a magyar Rádió és Telefonhirmondó r. t. kezelésére bizták az utcai órákat, amely azokat *elektromos szerkezettel a központból irányitja.* Hasztalan azonban a legpontosabb óra is, *ha nem látható.* A nyilvános órákat tudvalevően hirdetőoszlopok tetejére helyeztette el a főváros, ami meglehetősen

szerencsétlen ötlet volt, mert az utcai fák a legtöbb esetben eltakarják az óra-számlapokat.

Igy van ez az Andrássy-úton, az Apponyi-téren, a Szabadság-téren, Lipót-körúton és *a főváros legexponáltabb helyein úgyszólván kivétel nélkül.* A főváros közönsége osztatlan örömmel fogadta azt a hirt, hogy

a közeljövőben a nyilvános órák számát 17-el szaporitják, de a szakkörök is és a városháza vezetője egyrésze szintén ellenzi azt a megoldást, hogy az új órákat is hirdető oszlopokra szereljék.

A hirdetővállalat a közeljövőben ugyanis 150-nel szaporitja a hirdetőoszlopok számát, ezek egyrészét akarják nyilvános órákkal kombinálni. Szakemberek szerint

sokkal helyesebb volna, ha az órákat külföldi mintára 4—5 méter magasan az utcai ivlámpák oszlopain szerelnék fel.

Ez esetben például az Apponyi-téren minden oldalról pontosan lehetne megállapitani az időt, mig ma *úgyszólván meg kell keresni a nyilvános órát, a Klotild-palota mellett álló akácfa mögött.* Ez a megoldás nem járna több költséggel, mint a hirdetőoszlopok igénybevétele, sőt, a főváros jobban járna, ha a hirdetőoszlopok tetejére óra helyett világítóreklámot helyezne, amiért a hirdetők fizetnek. A publikum másik kivánsága az, hogy

az órák számlapjait újból világitsák meg éjszaka.

Itt említjük meg, hogy a hirdetővállalat az említett 150 nagy hirdetőoszlopon kívül 400 kisméretü hirdetőoszlopot is állit az utcákon, amelyeket az utcai fák törzse köré szerelnek fel, védőrács helyett.

PROTIWINSKY és BRAUN
parket és padlózási vállalat
Budapest, V., Csáky-utca 27. II/9. Telefon: 92-0-56.

Breitner Bernát
Jégszekrények és Hütőkészülékek Gyára
Gyár, raktár és iroda: Budapest, VI., Király ucca 36
Alapittatott 1876

Weiss János, Budapest
Iroda: II., Iskola-u. 47. Műhely: Csalogány-u. 8b
Telefon 51—2—55.
Tervez és készit: Központi fütés, gőzmosodák, gőzkonyhák, vizművek, vízvezeték, gázvezeték, fürdőberendezések, csatornázás és szellőző berendezéseket.

STEINER ISTVÁN FIAI
FÉMÁRUGYÁR
Budapest, V., Kádár-utca 6. Telefon: 22-9-63
Gyártmányok: Fényvető vizállásmutató készülékek. Próba- és leeresztő csapok, olajozók, szelepek, gőzcsapok, vízállásmutatók

NAGY LAJOS
okleveles mérnök, épitési vállalata
BUDAPEST, VII., JÓSIKA-UTCA 15.
Telefon: 45-3-28

ILYÉS SÁNDOR
ÉPÜLETASZTALOSMUNKAK ÜZEME
BUDAPEST, XI., BUDAÖRSI-ÚT 17. TEL.: 55—2—41

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK
ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-61.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizlós csavarok.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-utca 47. Telefon: 970—43.
TELEFON TAPOLCA 2.

„SANIT F" habarcs- és beton vízhatlanító
Gyártja: **Posnansky és Strelitz R. T.**
aszfalt-, fedéllemez- és kátrányvegyitermék-gyár
Központi iroda: Budapest, V., Sólyom-utca 13.
Telefon: 22-8-29, 28-2-85

Ballai János központi fütés,
vizvezeték, csatornázás, szivattyutelepek és egészségügyi berendezések
Budapest, IV., Reáltanoda-utca 4. Telefon: 85-2-98

MARX és MÉREI
tudomanyos, elektromos müszerek és feszmérők gyára
Budapest, VI., Bulcsu-utca 7. sz.

Krausz Ferenc
bronzöntő Budapest, VI., Babér-utca 80.
Telefon: 932—26

Parkett- és padlózati vállalat
STERNER G.
Budapest, V., Hold-utca 25. Tel.: 105—59

Macskásy Árpád
okl. gépészmérnök, müszaki vállalata, tervez, szerel és szállit vizvezetéki, csatornázási és gázberendezéseket, szivattyútelepeket, mindennemü központi fütést, kazánházi- és szellőzőberendezéseket.
Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. Telefon: 27-6-70.

RÉVÉSZ ÉS HUSZÁR
autótechnika' cikkek és láncok. Durex-dugattyú vezérképviselet
Budapest, VI., Jókai-tér 7. Tel.: 18-9-54

Fülöp Dezső
épitőmester
Budapest, VII, Aréna-út 11
Telefon: 35—5—84

ÚTHENGERLÉST
vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföld.-út 1. Tel.: 59—8—68

Lamotte Károly alpolgármester

az építkezési lendületről, a Szent István-hétről, a sportcsarnok visszautasításáról és az új hídépítkezésekről

Hatalmas munkateljesítménye után *Szendy* Károly polgármester nyári szabadságát élvezi, *Liber* Endre alpolgármester pedig augusztus elsején utazott üdülésre. A főváros ügyeinek legfőbb vezetője e pillanatban *Lamotte* Károly dr. alpolgármester, aki a városháza sokrétű feladatkörében megteszi a szükséges intézkedéseket. Magától értetődik, hogy *Lamotte* Károly alpolgármester figyelemmel kíséri az összes jelenségeket, amelyek a főváros szempontjából érdeklődésre tarthatnak számot és szükség esetén sietteti a teendőket. Az alpolgármester felügyelete alá tartoznak az összes építkezési ügyek és ebből a szempontból *rendkívül örvendetes, hogy a budai és pesti oldalon váratlanul megélénkült az építőipari tevékenység.* Ennek a jelenségnek a hátteréről kérdést intéztünk

Lamotte Károly dr.
alpolgármesterhez,

aki a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Véleményem szerint a jól csoportosított és területileg kitünően beosztott adókedvezmények éreztetik a hatásukat, ami különösen megnyílvánul a régi Víziváros telkein. Gyors egymásutánban tünnek el a Tabánra emlékeztető viskók és helyükbe *modern bérpaloták nőnek ki a földből, meglepő gyorsasággal.* Az építtető közönség most már teljesen tisztában van, hogy befektetése meghozza a remélt gyümölcsöző hasznokat és ezért

a budai oldalon említett területek újjáépítése modern városrészt és szép városképet ígér.

Ugyancsak erőteljes építkezés folyik a pesti oldal perifériáin: *Zuglóban, Kőbányán és Angyalföldön.* A főváros lakosságának szempontjából rendkívül kedvező ez a lendület, mert *az iparosság és a munkásság végre komoly munkaalkalomhoz jut.*

Megemlitettük az alpolgármester előtt a közelgő *Szent István-hét iránti érdeklődést,* ami arra mutat, hogy a méretek és az idegenforgalom felülmúlja a múlt év kereteit.

— Az előjelek szerint — mondotta *Lamotte* Károly alpolgármester — valóban *nagystílű idegenforgalom színhelye lesz Budapest.* Az idegenforgalmi hivatal kellő időben tájékoztatta a külföldet és az ország lakosságát a Szent István-hét nagy eseményeiről és

az érdeklődés már most érezhető.

A polgármester úrnak az volt a terve, hogy *a Szent István-ünnepségeket még nagyobb külső fénnyel és látványosságszámba menő kivilágítással kell fokozni, ezt a törekvést azonban az idén csak részben tudjuk megvalósítani.*

Az idő rövidsége miatt ugyanis lehetetlen a nagyobb előkészületeket igénylő világítási effektusokat felszerelni,

azonban így is megkapó és tündéri fényárban fog úszni a dunaparti panoráma.

Nagy meglepetést keltett, hogy az Országos Testnevelési Tanács *nem reflektál a Batthyány-téri vásárcsarnokra, ahová az évek óta annyiszor sürgetett fedett sportcsarnok került volna elhelyezésre.* A váratlan állásfoglalásról *Lamotte* Károly alpolgármester így nyilatkozott:

— Ha a Testnevelési Tanácsnak az az álláspontja, hogy a *főváros részéről felajánlott épületet nem fogadja el,* akkor

nincs más hátra, minthogy a polgármester úr az ügyet újból a közgyűlés elé vigye.

A fővárosi törvényhatóság a sport szeretetétől áthatva tette meg ajánlatát, amelyet, ha az OTT kedvezőtlennek minősít, úgy *azon a módosításokat csupán a közgyűlés fóruma hajthatja végre.*

Végül érdeklődtünk a hídépítkezésekről és ennek kapcsán arról, hogy *az óbudai tervezett híd helyett két parallel alagút építésére gondolnak,* amely a Duna medre alatt nyújtana lehetőséget a személy, a közúti és egyéb járművek forgalmának lebonyolítására.

— A helyzet ma az, — úgymond — hogy egyelőre az óbudai Óbuda—Hungáriakörút közötti híd költségfedezete sem áll rendelkezésre és nyílvánvalóan komoly feladatot igényel majd a költségek biztosítása. A Horthy Miklós-híd munkában van, a Margit-hidat is szélesítik és

amíg mindezek teljes befejezést nem nyernek, addig az óbudai híd építésének terminusa bizonytalan marad.

A magam részéről *nem tudom elképzelni, hogy az óbudai híd helyett alagút épüljön a Duna alatt, mert ez három-négyszer többe kerül, mint a felépítményes híd építése.*

*

A folyamatban lévő hídépítkezések költségei teljesen tisztázódtak. A kereskedelmi minisztérium a felemelt ingatlanátírási illeték bevételeire *kölcsönt vett igénybe a Pénzintézeti Központtól* és abból folyósítja a munkálatok kiadásait.

ANTONIA
MALÁTA
KÁVÉ
1 kiló 40 fillér
EGYEDÁRUSITÓ
PARISI NAGY ÁRUHÁZ

Vásározók hangulatának

tükörképe a faluk millióinak gondolkozása

„A mai kormány szívén viseli a kisemberek bajait" — A kereskedőkön át kell rendszabályozni az élelmiszer-árak alakulását

Májusban vette át vitéz *Tóth* András dr. országgyülési képviselő az *Egyesült Piaci és Vásáros Iparcikkereskedők Ipartársulatának* vezetését. Rövid idő alatt az országos vásárok kereskedőinek tekintélyes részét megnyerte a mozgalom számára, most pedig néhány napja

a budapesti élelmiszerkereskedők is csatlakoztak

az Ipartársulathoz. Különös jelentőséget kölcsönöz ennek a megmozdulásnak a fővárosi piacokon mutatkozó *drágaság.* Az *Egyesült Piaci- és Vásáros Iparcikkereskedők Ipartársulatának* célkitüzései között ugyanis

több olyan pont szerepel, amely a vásárosok és élelmiszerkereskedők tisztes hírnevének megóvását célozza.

Az Ipartestület nagy gonddal és meglehetősen szigorúan ellenőrzi tagjait, hogy így is növelje megbecsültetésüket.

A mozgalom ismertetése végett és különösen ennek fővárosi jelentősége szempontjából a *Fővárosi Hirlap* munkatársa fölkereste

vitéz Tóth András dr.
országgyülési képviselőt,

az *Egyesült Piaci- és Vásáros Iparcikkereskedők Ipartársulatának* országos elnökét, aki a következőket mondotta:

— Magyarországon megközelítően hetvenezer azoknak a száma, akik a vásárokból és piacokból élnek. Ezzel szemben mindössze körülbelül kétezer vásári- és piaci kereskedő tagja valamilyen testületnek. A többi rengeteg vásárból élő ember ezer városban, községben, faluban szerte-szórva

soha, semmiféle módon nem szólhat bele sorsának intézésébe és nem tud hangot adni kívánságainak és panaszainak.

— Ez a kétezer — a vásárosok óriási tömegeihez mérten elenyészően kis számú — egyesületekbe tömörült piaci kereskedő és vásáros *képtelen kellő erővel képviselni kartársai érdekeit.* Ez a kétezer szervezett vásáros is mintegy nyolc különböző egyesületben oszlik el. Mi

mind a hetvenezer embert egységes érdekképviseleti szervezetbe kívánjuk tömöríteni.

— Amikor a vásározók ügyét magamévá tettem és amikor elhatároztam, hogy minden rendelkezésemre álló eszközzel segítségükre sietek, akkor azt abban a meggyőződésben tettem, hogy

a falusi milliók évszázados üzleti kapcsolatait a vásározók sorsának alakulásától elválasztani nem lehet.

A vásári kereskedők évszázadok erős hagyományai alapján a magyar falu gazdasági életének legjobb ismerői, a falusi közvélemény legközvetlenebb befolyásolói, alakítói és *így az ő rossz, vagy jó sorsuk, bizakodó vagy elkeseredett hangulatuk észrevétlenül átragad, rátapad a falu lelkére és gondolkozás-módjára.* Országos érdek tehát, hogy minél több, sorsával elégedett vásározón keresztül érezzék meg a falusi milliók, hogy

a mai kormány szívén viseli a kisemberek bajait és minden tőle telhetőt megtesz a bajok enyhítésére.

— De nemcsak ezek vezettek, amikor elvállaltam az *Egyesült Piaci- és Vásáros Iparcikkereskedők Ipartársulatának* elnöki tisztségét. A főváros közönségének érdekét is szolgálja az, ha a most ellenőrzés nélkül való élelmiszerkereskedők helyett *egy ipartársulat ellenőrzése és védelme alatt álló kereskedőtársadalomtól szerezheti be napi szükségleteit.* Így

elejét vehetjük esetleges újabb lelkiismeretlen árdrágításnak és biztosíthatjuk a piacokat, hogy csak hivatásos és hivatásuk magaslatán álló kereskedők foglalnak majd ott helyet.

— Jelenleg a vásárosok a vasuton személypoggyászonkint 40 kg-nyi árut vihetnek magukkal, többi poggyászuk pedig 50 százalékos fuvardíjkedvezményben részesül. *Az élelmiszerkereskedők ezekben nem részesülnek.* Az Államvasutak *csak 25 kg élelmiszer szállítását engedik meg és sem a hajótársulatok, sem a MATEOSz, sem pedig a MÁV nem ad az élelmiszerszállításra fuvarkedvezményt.*

— Az élelmiszerkereskedők számára *elsősorban a kedvezményes szállítási lehetőséget kívánjuk biztosítani.* Természetesen ebben a kedvezményben csak az *Egyesült Piaci- és Vásáros Iparcikkereskedők Ipartársulatának* tagjai részesülnek majd.

— Közvetett úton ezzel is a főváros közönségének érdekét szolgáljuk, olcsóbbá tesszük az élelmiszerek fölszállítását és így lehetőséget nyujtunk arra, hogy a fogyasztók olcsóbb áron juthassanak hozzá. Szent István hetében

mintegy negyvenezer vásározó kisiparos, kiskereskedő és élelmiszerkereskedő panasznapot tart Budapesten.

Ezen a panasznapon megjelenik *Bornemisza* Géza kereskedelmi miniszter úr is, vagy ha ő akadályoztatva volna, úgy a képviselője. Azt hiszem, a kereskedelmi miniszter úr személyében *megértő pártfogóra találunk,* úgy, hogy rövidesen Budapest piacait megszervezett és az érdekképviselet felügyelete alatt álló élelmiszerkereskedők látják el.

A CSÁSZÁRFÜRDŐ
thermál uszodái megnyíltak.
Egész nap nyitva

Augusztus 8, 13 és 22-én
délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

Idegenforgalmi attrakció lesz az ősszel megnyíló magyar Folies Bergéres

Ehrental Teddy beszél a Fővárosi Orfeum világvárosi programjáról

Művészi és egyéb szempontokból mindig lehet vitatkozni egy-egy orfeum, varieté-vállalkozás létesítésénél, csak az nem vitatható, hogy egy világvárosnak szüksége van rá.

Ez úgy hozzátartozik az általános világvárosi képhez, mint akár a hideg-melegvíz szolgáltatás a szállókban, a sima modorú és udvarias pincér a vendéglőkben, autó, fürdő és minden más.

Budapestnek, a még csak gyermekcipőkben járó világváros jelöltnek meg volt a maga varieté színháza, a Waldmann-mulató és később a Fővárosi Orfeum. Az operettszínházá lett épületben októbertől kezdve ismét varieté lesz, még pedig, az előjelek szerint olyan, *amilyen Magyarországon még nem volt, amilyen Párisban a Folies Bergéres.*

A varieté létesülése feltűnően nagy hullámokat keltett nemcsak színházi körökben, hanem a fővárosnál is, ahová deputációk mentek az operettirodalom megmentése érdekében. Nem kívánunk beleszólni a művészi vitába, még akkor sem, ha az volna a véleményünk, hogy az operett válságát magának az operettirodalomnak elsekélyedése okozta, csak arra akarunk rámutatni, hogy *a főváros szempontjából sokkal hasznosabb egy élő és virágzó, előkelő nívójú varieté, mint egy bezárt operettszínház.* Nem szólunk arról, hogy sem a varieté vállalkozás jelentkezése előtt, sem utána, *egyetlen olyan komoly anyagi erővel rendelkező színházigazgató sem akadt,* aki csak némi garanciával szolgálhatott volna egyetlen szezon zavartalan végigküzdéséhez.

Filléres igazgatók csináltak ott már hosszú idő óta filléres színházat és a hozzánk érkező idegen még magát a színháznak gyönyörű belsejét sem láthatta, mert nemcsak Budapestnek, hanem Európának ez az egyik legszebb színháza zárva volt.

Ehrental Teddy karrierje

Amióta befejezett ténnyé vált a színháznak verieté célokra szolgáló bérbeadása, annyit beszélnek a vállalkozás igazgatójáról, *Ehrental* Teddyről, mint valami ekzótikus idegenről. Pedig *Ehrental* Teddy budapesti fiatalember. Szüleinek két nagy mozijuk volt a békeidőben, ma is moziengedélyesek. Fiúk, Teddy artistának ment és olyan szédületes karriert futott be, hogy ma *Párisban neki van a legnagyobb és legtekintélyesebb artistaügynöksége.*

Artista körökben nemcsak nagy tisztelettel, hanem szeretettel is beszélnek róla, mert még nem került hozzá magyar artista, akinek kenyeret ne szerzett volna. Vagyona? Nem állnak rendelkezésünkre számadatok, csak az az egyetlenegy, ami viszont teljesen hiteles, hogy nagy revüjének kifizetett díszletei negyedmillió frankot érnek.

Ügynökségének hitelére pedig eléggé jellemző az a körülmény, hogy a budapesti bárok, amióta *Ehrental* Teddy irodája küld nekik egy-egy számot, zsúfolva vannak. A bárok elöre még azt sem kérdezik, hogy mit és kit kapnak, mennyit fognak fizetni értük. Vakon bíznak meg benne.

Krajcároskodást nem ismer. Nem vesz fel óvadékos alkalmazottat, nem adja bérbe a ruhatár jövedelmét s még a jegyirodáknak ajánlatát is elhárította a jövendő üzlet reményében, amikor hatvanezer pengőt ajánlottak fel.

Budapesten még nem volt ilyen varieté

Maga *Ehrental* Teddy vállalkozásáról a következőket mondotta:

— Talán nem kell hangsúlyoznom, hogy nekem nem volt szükségem erre a vállalkozásra. Főképpen azért csinálom, mert *itthon is szeretnék dolgozni s szeretnék olyasmit létesiteni Budapesten, amilyen még nem volt.*

— Budapest napról-napra örvendetesebb mértékben hódítja meg az idegeneket. A város szépsége világhírű, fürdői ugyancsak s mégis, az *itt időző idegennek kevés alkalma nyílik a szórakozásra.* Nyelvünket nem értik, nem élvezhetik tehát ragyogó színházkultúránkat, legjobb esetben is csak halvány fogalmat alkothat róla s filmszínházaink külföldi műsorát még otthon látta. Nem marad más hátra számukra, mint a bárok látogatása, ahová azonban akkor is elmennek, ha előbb máshol töltötték estéjüket.

— A világ minden városában talál az idegen nemzetközi műsorral szolgáló varietét, *csak nálunk nem.* Az is igaz, hogy világvárosi műsorral szolgálni nem könnyű, mert ennek a kedves, de rendkívül szigorú kritikájú Budapestnek csak olyan attrakcióval lehet szolgálni, amely óriás összegbe kerül. *Budapest igényeiben messze túlszárnyalja Bécset.* Az osztrák fővárosban sikerrel szereplő artisták közül itt nem egy megbukott. Párisi ügynökségem lehetővé teszi, hogy a világ legszebb artistaszámaival szórakoztathassam a főváros közönségét és az ideegeneket.

— Elhatározott szándékom, hogy minden műsorban *kétszer annyi magyar művészt szerepeltetek, mint amennyi idegent,* de bemutatom a külföldön világhírre jutott magyar artisták produkcióját is.

— Bemutató revünket Párisban állitottam össze s a zürichi *Corso Theater*-ben mutattam be állandó táblás házak mellett. A bemutató nyomán az összes nagyvárosok varieté színháza lekötötte. Augusztus 31-én mutatja be a bécsi *Ronacher. Erre a bemutatóra készséggel meghivom és elviszem a magyar sajtó képviselőit.*

— A színház épületét teljesen felfrissitettem, harminctagú zenekart szerződtetek. A müsor magyar részére vonatkozólag tárgyalok mindazokkal, akik a magyar kabaré életben márkát jelentenek, de természetesen nagyon szivesen adok teret új magyar tehetségeknek is.

— Gazdasági igazgatóm, *Németh* Nándor, akit külföldön ismertem meg. Téves az az állitás, mintha anyagiakban is társam lenne. Nekem csak kitünő szaktudására és agilitására van szükségem.

— A varieté színház — fejezte be nyilatkozatát — nem filléres színház lesz. A dolog természetéből folyik, hogy filléres alapon a rendkívül nagy költségeket jelentő artista számokat nem mutathatnám be. A szegényebb osztály számára természetesen gondoskodunk olcsóbb helyekről is. A színház renoválási munkái a jövő héten megkezdődnek. Legtöbb átalakitási munkára a színpadnak van szüksége, amelyet teljesen új világitással látok el, forgó színpadot szereltetek rá s alkalmassá teszem vizi- és tüzijátékok számára, röviden technikailag olyan tökéletesen kívánom felszerelni, ami nélkül a budapesti *Folies Bergéres* nem felelhetne meg kitüzött programomnak.

Túlitatásért, állatkínzásért kihágási és közigazgatási eljárás

Utána bűnper felmentéssel, majd 30.000 pengős kártérítési per a főváros ellen

Három esztendővel ezelőtt a *Fővárosi Közvágóhidak* igazgatósága jelentést tett Budapest székesfőváros VIII-ik ügyosztályának, hogy kilenc borjún a megejtett hatósági húsvizsgálat *erőszakos túlitatást állapitott meg.* E jelentés alapján sürgős vizsgálatot tartottak, amelynek kezdetén megállapitották, hogy a mészáros, aki a túlitatott borjúkat a közvágóhidon levágatta, ezeket az állatokat *Steiner* Dezső örkényi kereskedőtől vásárolta. Kétségtelen bizonyossággal megállapitotta a hatósági vizsgálat azt is, hogy *Steiner* Dezső

a szopós borjukat mesterséges súlygyarapodás elérésének nyilvánvaló célzatával és erőszakos módon itatta túl.

Ez a cselekmény *állatkinzásnak minősül* és ezt *Steiner* terhére az ügyosztály a vizsgálat befejezése után meg is állapitotta. De kiderült az is, hogy a borjúk marhaleveleire *Steiner* hamis nevet irtatott. Az ügyosztály végházatozatot hozott, amely *Steiner Dezső kereskedőt a budapesti állatvásárok területéről egyévi időtartamra kitiltotta.*

Az ügyosztály külön intézkedett, hogy a tiszti ügyészség tegyen a marhalevelek meghamisitása miatt bünvádi eljárást folyamatba *Steiner* ellen *közokirathamisitás cimén,* indítasson eljárást a kihágási rendörkapitányságon *állatkinzás miatt.* Az okirathamisitási bünpörben

Steinert vád alá helyezték, de a bíróság fölmentő ítéletet hozott, mert nem volt elegendő bizonyíték.

Az állatkinzásért a kerületi kapitányság rendöri büntető bírája 100 pengő pénzbüntetéssel sújtotta *Steinert,* aki föllebbezéssel élt és a főkapitány, mint másodfokú rendöri büntetőbíró áttette a kihágási ügyet érdemleges elbirálás okából a büntető járásbirósághoz. Itt az ügyészi megbizott elejtette a vádat, ügyhogy a *kihágási ügyben is Steiner lett pernyertes,* mert büncselekmény hiánya cimén megszüntették ellene az eljárást.

Ezekután *Steiner* lépett föl a főváros ellen. A budapesti királyi törvényszék előtt

30.000 pengős kártérítési pert indított Budapest székesfőváros ellen.

Keresetében előadta, hogy a VIII-ik ügyosztály végházatozatának a rendelkező része, amely őt az állatvásárok területéről kitiltotta,

jogtalan, az indokolása pedig merőben alaptalan.

Friedrich Péter budapesti kir. törvényszéki bíró tüzte ki a tárgyalást a kártérítési pörben. A tiszti ügyészség a főváros képviseletében a kereset elutasitását kérte és a következő jogi védekezést terjesztette elő. *Steiner* Dezső felperes az általa sérelmesnek tartott végházatozat ellen jogorvoslattal nem élt. Az 1930. évi 18-ik törvénycikk úgy intézkedik, hogy

a kártokozó önkormányzati tisztviselő ellen csak akkor lehet kártérítéssel fellépni, ha a tisztviselő sérelmesnek vélt intézkedésével szemben az ügyfél az összes jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.

Miután *Steiner* elmulasztotta a kitiltó határozat ellen a fellebbezés benyújtását, ezzel a végházatozatból eredő esetleges káráról *lemondottnak kell őt tekinteni.* De különben sem fordulhat perrel Budapest székesfőváros közönsége ellen, mert a sortartás rendje szerint először azok ellen az önkormányzati tisztviselők ellen kell fordulnia, akik állitólag hivatali kötelességük vétkes megsértésével okoztak neki kárt. Ha a bíróság az önkormányzati tisztviselő vétkességét megállapitja és kártérítés fizetésére kötelezi, úgy a felperes *az elmarasztalt köztisztviselőkön behajthatja a megitélt követelését.* Ha igazolja, hogy ezeken a tisztviselőkön a bíróság által megitélt követelés vagyontalansági vagy más egyéb ok miatt be nem hajtható, akkor léphet fel a károsult a székesfőváros közönsége ellen. A királyi

törvényszék teljes egészében magáévá tette a tiszti ügyészség jogi védekezését, Steiner Dezső felperest keresetével elutasította

és *kötelezte, hogy a főváros számára hatszáz pengő perköltséget fizessen.* Az elutasító ítélet ellen a felperes fellebbezéssel élt, úgyhogy ezzel az üggyel a királyi ítélőtábla a törvénykezési szünet eltelte után foglalkozik.

FUMEX
mindenütt bevált legolcsóbb beton
KÉMÉNYFEJ
ANDREA cementárugyár
V., Tátra-utca 26
Telefon: 92-0-37

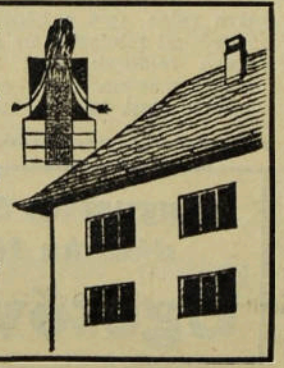

Földváry Ernő
okl. gépészmérnök preciziós mechanikai üzeme
Budapest, VII., Tábornok-utca 20. — Telefon: 97—1—65
Preciziós gépalkatrészek és gépek készítése és javítása

Gavora Zsigmond
okl. mérnök, épitőmester
Bpest, I., Enyedy-u. 12. Telefon 562-47

TAMASSY EMIL
épitőmester
Budapest, VI., Eötvös-utca 43. szám. Telefon: 14—5—80.

HEINICKE H. R.
Gyárkéményépités, kazánbefalazás, kemenceépités, hőszigetelés
BUDAPEST. V. AKADÉMIA-U. 6
Telefon: 22—6—20

ZÖLD JÓZSEF lakatos és kazánkovács mester.
Budapest, VI., Szent László-utca 4/b. Telefon: 91-2-39
Készit: Boilereket, viztartányokat, gőz-, melegvíz- és engedélymentes kazánokat, ellenáramu készülékeket stb

VADÁSZ GYULA
mozaiklapgyára és épitési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

KOVÁCS A. ÖDÖN GÉPÉSZ-MÉRNÖK
Budapest, VIII., Bezerédy-utca 8.
Telefonszám: 38-2-93, 40-8-78.
Közp. fütés-, vízvezeték-, csatornafelszerelési vállalata

A JÁNOSHEGY A BÜKK ELLEN

Irta: Pogány Béla

A *Fővárosi Hirlap*, majd utána a *Budapesti Hirlap*, a *Magyarság* és több más napilap is megemlékezett arról, hogy a Fővárosi Alkalmazottak Segítőalapja új üdülőhelyet szándékozik teremteni a beteg, vagy üdülésre szoruló fővárosi tisztviselők számára. A balatonkenesei üdülőtelep kitünően bevált, nagyszerű vezetéssel, modern kényelemmel, tökéletesen szolgálja célját. Ez a cél azonban nem merit ki mindent. A mai orvostudomány, de az egészségével törődő laikus ember is tökéletesen tisztában van azzal, hogy a síkföldi, a víz mellett való üdülés csak bizonyos embereknek, csak bizonyos betegségeknek való, csak bizonyos szempontok szerint való üdülést szolgál. Sajnos, a gyöngélkedő és üdülésre szoruló emberiség nagyobbik fele nem találja meg a kivánt fölfrissülést, vagy gyógyulást a síkföldi, vagy vízmenti üdülőhelyeken. Bizonyos kor elérése után, ha az emberi test kissé meg akar újulni, föl akar frissülni, akkor *hegyi levegőre van szüksége*. De fiataloknál is a légiszervek megbetegedéseit csak a hegyi levegő gyógyítja. Egy olyan hatalmas intézménynek tehát, mint a Fővárosi Alkalmazottak Segítőalapja, erre is gondolni kellett. Gondoltak is rá. *Liber* Endre alpolgármester egy bizottsággal az élén bejárta az ország hegyvidékeit, amelyek alkalmasnak látszottak arra, hogy a subalpin levegővel gyógyítsák a fővárosi alkalmazottakat.

Akik ismerjük ezt a megmaradt kis csonka országot, tudjuk, hogy ezekben a helyekben nincs hiány. Legelsősorban ott van a Mátra, amely tiz esztendő alatt a maga egészében az üdülőközönség szolgálatába állott és hatalmas virulásnak indult. Ma is terjeszkednek itt, mert hiszen Mátraháza, a mátraházai Tiszti-üdülő, a mátraházai állami szanatórium, a kékesi lukszusszálló, az alacsonyabban fekvő enyhe Mátrafüred és az ugyancsak idetartozó Parádfürdő mellett most a Gallyatetőn szándékoznak üdülőhelyeket létesiteni. A Mátrában azonban egyelőre a főváros nem igen tudja elhelyezni üdülőtelepét, mert előbb föl kell emelni vízzáró-gátak emelésével az elfogyasztható vízmennyiséget, ami bizony rengeteg pénzbe kerül.

De nyugodtan lehet gondolni ilyen üdülőtelep megvalósításánál a Mecsekre is, ahol van már egy Turista-szálló, ahol ott van Harkányfürdő és Sikondafürdő. Ezek azonban alacsonyabb fekvésüek. A Börzsöny-hegység már nehezebben volna alkalmas, mert hiszen még alig tett egy pár kapavágást az emberi kultúra, bár itt is épen most igyekeznek igen komoly terveket megvalósítani. A főváros kutató deputációja tehát a Bükk-hegységben találta a legalkalmasabb helyet, nem messze Csonkamagyarország felvidékének székvárosától, Miskolctól, valamivel Lillafüred fölött. *Liber* Endre alpolgármester nem egyszer hangoztatta, hogy a fővárosi üdülőtelep számára legalkalmasabb hely Újhuta község, amely Magyarország legmagasabban fekvő községe. Körülbelül elhatározott dolog az is, hogy a Fővárosi Segitőalap magaslati üdülőtelepét itt létesitik, amennyiben *Borbély-Maczky* Emil főispán jóvoltából már arra is igérete van a fővárosnak, hogy az üdülőtelepet a vármegye kellő menynyiségü vízzel fogja ellátni. Hogy milyen tökéletes volt ez a választása az alpolgármesternek, semmi sem bizonyitja jobban, mint hogy azóta már számos magánvállalkozó jelentkezett, hogy szanatóriumot, üdülőtelepet, penziót létesitenek Újhután, amely egyébként már ma is igen keresett nyaralóhelye a budapesti közönségnek.

Szinte meglepetésszerüen és meglehetősen agresszív módon támad néhány epés sorban a főváros alkalmazottainak magaslati üdülőtelepe, illetve annak újhutai megoldása ellen Rassay Károly estilapja. Az összefüggést nem nagyon nehéz megkeresni, mert hiszen e sorok szerény irója folytatott már személyes vitát *Kabakovics* József bizottsági taggal, aki legalább olyan jóbarátja Rassay Károly estilapjának, mint a fővárosi tisztviselőknek. Tiszteletreméltó és tekintélyes szerepet játszik a Segitő Alapnál, ahol a magaslati üdülőtelepnek Budapest határában való elhelyezését szorgalmazza. Egészen bizonyos, hogy ez az ő álláspontja keresett most nyomtatott sorokban is nyilvánosságot, aminek viszont valószinüleg az az oka, hogy nem sok hive lehet a Segitő Alapnál a *Kabakovics*-féle megoldásnak. *Kabakovics* friss, egészséges ember, akinek a turisztikához sem igen van köze és aki jólmenő ügyvédi irodájának ablakából nézi a világot. Ezért születhetett meg ez a gondolata, amelyről, ha nagyon jót akarunk mondani, akkor mint fél megoldást kezeljük. Bár meggyőződésünk az is, hogy a semmittevés is többet ér a fél megoldásoknál. *Kabakovics* a Jánoshegyen, vagy a Hármashatárhegyen képzeli a magaslati üdülőt. De engedje meg nekünk azt, hogy mi, akik vele együtt rajongunk ezért a szép Budapestért és akik regiment számra szeretnénk a külföldieket ideterelni, a fővárosi tisztviselők magaslati üdülőtelepét el sem tudjuk képzelni Budapest határában.

Orvosi véleményt sem kell kikérni arról, hogy a pihenésnek első feltétele a megszokottból, a mindennapi munkából, az állandó környezetből való kikapcsolódás. Hogy kapcsolódik ki azonban mindennapi robotjából, környezetéből az a fővárosi tisztviselő, aki a Jánoshegyen üdül és akit rokonai, barátai minden negyedórában zaklathatnak. De még hacsak a barátokról és rokonokról volna szó: sokkal valószinübb, hogy a hivatali főnökök és az ügyfelek is napi jelentkezők lennének a Jánoshegyen, vagy a Hármashatárhegyen. Sokkal fontosabb azonban az, hogy a négyszázegynehányméter magas Jánoshegy, vagy Hármashatárhegy, nem hogy nem subalpin-levegőjü, de tulajdonképpen nem is magaslat. Hat-hétszázméternél kezdődik az a levegő, amely gyógyit és üdit. Sajnos, a megcsonkitott Magyarországban ezer méternél magasabb helyünk nincs. Az ezerméteres Kékes és a néhány méterrel alacsonyabb Gallyatető után kétségkivül kizárólagosan Újhutára lehet gondolni.

Mindig örülünk, ha baráti hangokat hallunk Budapestről. Boldogok vagyunk, ha budapesti lélek megnyilatkozásával találkozunk, de éppen úgy szeretjük ennek a csonka országnak más gyönyörü vidékeit is, amelyekből csodálatos szépségü kultúrhelyeket lehet varázsolni. És ez is feladatai közé tartozik a magyar székesfővárosnak. Népesitsük mi be a Jánoshegyet és a Hármashatárhegyet külföldiekkel, a tisztviselőinket pedig, akiket ki akarunk kapcsolni a mindennapi élet forgatagából, akiknek bronhitisét ki akarjuk kúrálni, akiknek öregedő tüdejét ki akarjuk szellőztetni, *ezeket vigyük*, — ahogy *Liber* Endre szándékozik — *a Bükkbe, Újhutára, ahol hitünk szerint egy kis tót faluból egy évtized alatt országoshirü üdülőt lehet varázsolni.*

VILLANYFÉNYBEN SZIKRÁZÓ

tündérváros lesz Budapest a Szent István-héten

JUBILÁL A BUDAPESTI DISZKIVILÁGITÁS

A Dunapart díszkivilágitása *az idén jubilál*. Szent István hetében lesz *tiz esztendeje*, hogy a jánoshegyi Erzsébet királyné kilátótorony épületének körvonalait villanykörte füzérekkel övezték át és a langyos nyári éjszakában ragyogón kigyulladtak a torony körül az első villanylámpák. Annak idején ámulatbaejtő attrakció volt a kivilágitott Erzsébet kilátó, amely a lombos hegytetőt mint valami gyémánt diadém koronázta. Az utána következő években sorra egymásután valósitották meg, előbb kezdetleges eszközökkel, majd a nagy siker láttán végleges berendezéssel a Citadella, a a Halászbástya, a Mátyás-templom, a Szent Anna-templom és a helyőrségi templom megvilágitását, majd hosszabb stagnálás következett, jóllehet mindenki tudta, hogy *az esti kivilágitás olyan látványossággal szolgál, amilyennel a világ egyetlen nagyvárosa sem tud bennünket utánozni.*

Szendy Károly polgármester alkotó kedvének köszönhető, hogy a díszkivilágitás az idei jubileumi esztendőben, új, hatalmas lendületet kapott.

A polgármester szándékainak megvalósitására *Szaszovszky* Ottó, az *Elektromos Müvek* új helyettes vezérigazgatója vállalkozott, aki

nem mérlegelte bürokratikus fontoskodással, hogy milyen műszaki feladatot jelent az Elektromos Müveknek a világitás, hogyan lehet a kábeleket, vagy a fényszórólámpákat kicserélni, hanem azt tekintette egyedül, hogy milyen nagy érték a magyar főváros szépségeinek kidomborítására a díszkivilágitás tündéri látványossága.

Felkerestük

Szaszovszky Ottó

helyettes vezérigazgatót,

aki a kivilágitások fejlődéséről és további terveiről a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A jánoshegyi kilátótorony megvilágitásával kezdődött tulajdonképen a mai díszkivilágitás. Azt megelőzően alkalomszerü, ideiglenes kivilágitások voltak, amelyek sikere is igen mérsékelt volt. A jánoshegyi kilátó körvonalait 457 lámpával világitották meg és az izzó gyöngysorként ragyogó távoli torony szépsége adott tulajdonképen impulzust a további kisérletekre. Rá három évre, 1929-ben került sor a Citadella megvilágitására 89 reflektorral. Néhány hónappal később készült el a Gellért-szobor, a Halászbástya és a Mátyás-templom megvilágitása s rá egy évre szerelték fel a budai Szent Anna-templom és a Várban lévő helyőrségi templom reflektorait. Régi és

sok oldalról megnyilvánult kivánságot teljesitett Szendy Károly polgármester, amikor elrendelte a budai Várpalota középső kupolájának megvilágitását, miután ahhoz előzőleg legfelsőbb engedélyét adta a Kormányzó úr is.

Ez a megvilágitás *különösen hatásos*. A Várpalota patinás bronzkupolája, csúcsán a magyar szent koronával, úgy tündöklik az éjszakában, mint valami izzó drágakő, mint egy hatalmas smaragd diadém. Abban a kérdésben, hogy a Várpalota kivilágitása megmarad-e mostani formájában, vagy kiterjesztjük az oldalszárnyakra is, *még nem történt végleges döntés*. A mai megoldás hatása intimebb, talán müvészibb, *a másik megoldás pedig kétségtelenül grandiózusabb*. Türelmes próbák fogják eldönteni, hogy melyik mellett maradunk.

— Augusztus 15-ére lebontják a Mátyás-templom újjáépitett tornyának állványait, úgyhogy Szent István hetére ezt is újból megvilágithatjuk. A hatás kétségtelenül szebb lesz, mint eddig volt, mert

az új torony fehér kövei a reflektorok fényében úgy tündöklenek, mintha az egészet hóból, vagy cukorból faragták volna.

— Az utóbbi időben sok birálat hangzott el pro és kontra a pesti Dunaparton felszerelt ünnepi füzér-világitással kapcsolatban. Félreértések és további eszmecserék elkerülése érdekében szükségesnek tartom hangoztatni, hogy

a pesti Dunapart füzérvilágitása alkalmi jellegü, nem végleges.

Csupán a Szent István-hét alatt alkalmazzuk, azért, hogy *az ünnepségek idején a városkép élénkségét ezzel is fokozzuk.*

— Különböző ötletek és javaslatok hangzottak el olyan irányban is, hogy a díszkivilágitás fokozására egyszinü világitás helyett *különböző fényforrásokat kellene alkalmazni*. Az erre irányuló kisérletek azonban *nem váltak be*, illetve az ilyen világitást is csak alkalomszerüen lehet alkalmazni, de mint állandó díszvilágitás ez a mód nem kivánatos és *tényleg nem illenék abba a fenséges, ünnepi panorámába, amelyet a fehér fénnyel való világitás a Dunapartokon teremt*. Általában napról-napra rengeteg levél és propozició érkezik hozzánk, ami mind arra mutat, hogy a *közönség mennyire szereti a kivilágitást, mennyire érdeklődik annak további lehetőségei iránt*. A füzérvilágitásssal szemben

állandó marad a Parlament kivilágitása,

amely a Halászbástyához és a Citadellához hasonlóan szintén nagy fényerősségü *fehér fényü reflektorokkal történik*. A mult héten tartottuk meg az errevonatkozó próbákat. A Parlament *középső nagy kupolája lesz egyelőre kivilágitva*. Bármennyire igyekszünk is,

ez a kép nem lesz olyan hatásos, mint a királyi palotáé, mert kupoláját csak részben borítja vörösréz,

viszont az alapborítás nem érvényesül eléggé. A Parlament három Dunára néző árkádsora is díszkivilágitást kap. A földszinti, északi és déli és az emeleti középső árkádok belső világitást kapnak, rejtett fényforrásokból. A világitásnak ez a módja *erősen kirajzolja az épület körvonalait* és

igen festőien érvényesül a kivilágitott Parlament tükörképe a Duna vizében is.

— A Szent István-hetében próbaképen díszvilágitást kap a Hősök Emlékműve, illetve a Millenniumi emlék és fényszórókkal világitják a Keleti p. u. főhomlokzatát. Általában azonban nem szabad megfeledkezni arról, hogy

a kivilágitást nem kell és nem lehet túlzásba vinni és nem minden objektum alkalmas a megvilágitásra.

A túlzott kivilágitás egyhangúvá válna, *egyik a másiknak a szépségét rontaná le*. Amit megvilágitunk, az körülbelül éppen az a mérték, amit be kell tartani. Igy is olyat nyujt a főváros látogatóinak, külföldi vendégeinek, amit más városok utánozhatnak, de amihez hasonlót fővárosunk páratlanul szép fekvésénél és természetadta lehetőségénél fogva produkálni úgy sem tud.

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Dacsó Emil, a Fővárosi Hirlap felelős szerkesztője, néhány hétre elutazott a fővárosból. Távollétében a szerkesztésért Pogány Béla szerkesztő felel.

Alulírott városházi hetilapok a törvényhatóság nyári szünetére való tekintettel augusztus hónap végéig minden második héten jelennek meg.

Fővárosi Hirlap, Független Budapest, Uj Budapest, Uj Főváros.

Sipőcz Jenő főpolgármester külföldre utazott. *Sipőcz* Jenő főpolgármester félbeszakította zebegényi villájában megkezdett szabadságát és a napokban feleségével Marienbadba utazott, ahol gyógykúrát tart. A polgármester augusztus közepén érkezik haza Budapestre.

A kormányzó megerősítette Liber és Lamotte alpolgármesterek újjáválasztását. A kormány leiratban közölte a főváros közönségével, hogy Magyarország kormányzója a belügyminiszter előterjesztésére *Liber* Endre és *Lamotte* Károly alpolgármesterek újjáválasztását *jóváhagyásával megerősítette.*

Winchkler István és Szalay Gábor kitüntetése. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Winchkler* István dr. államtitkárnak a külkereskedelem terén szerzett kiváló érdemei elismeréséül a II. osztályú magyar érdemkeresztet a csillaggal adományozta. — A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Szalay* Gábor báró államtitkári címmel felruházott postavezérigazgatónak értékes és eredményes szolgálata elismeréséül nyugalombavonulása alkalmából a II. osztályú magyar érdemkeresztet a csillaggal adományozta.

7000 felszólamlás a választói névjegyzék ellen. A központi választmány a héten tárgyalja azokat a felszólamlásokat, amelyeket Budapest 7000 polgára a képviselőválasztók 1936. évi névjegyzéke ellen adott be. Ez a szám a múlt évi 4500-hoz viszonyítva örvendetesen nagy, s azt bizonyítja, hogy a közönség fokozottabban érdeklődik politikai jogai iránt.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, XI., Szüret-utca 5/7. Telefon: 59—2—96

SEMPERNOVA
ELSŐ MAGYAR NEMESVAKOLATGYÁR
BALOGH GÉZA
VII., LÖVÖLDE-TÉR 4. TELEFON 213—66.

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESÍTŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8-52

Modern lakások kiadók
Bővebbet: V., Rudolf-tér 6. IV. 23.

A legjobb sokszorosító gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-80

BUDAPEST „SEMMERINGJÉT" tervezi a Börzsöny-ben a BSE

A fővárostól 60 kilométerre épül az új Hegyi Szálloda

A csonkaország megmaradt hegyes vidékeinek eddig ismeretlen és rejtett szépségeire *egyre inkább ráterelődik a közönség figyelme.* Csak néhány héttel ezelőtt adtunk hírt arról, hogy a segítőalap Lillafüred felett, a Bükk-hegység fenyveseiben, *Újhuta* község mellett, rövidesen üdülőházat építtet tagjai és a szerényebb tehetségű, magaslati üdülésre szoruló polgári közönség részére, *most pedig a BSE hasonló kezdeményezéséről számolhatunk be.* A főváros alkalmazottainak ez a sokoldalú és egyre jobban izmosodó sportegyesülete fokozott figyelmet akar fordítani a turisztika kultiválására is, ezért

elhatározta, hogy valamelyik hegyvidékünkön modern berendezésű menedékházat épít.

A *BSE* volt az, amely mintegy tíz évvel ezelőtt felvetette a hármashatárhegyi menedékház gondolatát és azt *a főváros segítségével meg is valósította.* Azóta ez a menedékház nemcsak a turistáknak, hanem *a Budapestre látogató külföldieknek is egyik legkedveltebb kirándulóhelye lett.* Most nagyobszabású tervvel foglalkozik a *BSE:*

meg akarja teremteni Budapest Semmeringjét.

A *BSE* vezetősége a múlt héten bejárta a tervezett menedékház céljára alkalmasnak látszó helyeket és

a Börzsöny hegységet találta erre legmegfelelőbbnek.

Az érdekes helyszíni szemlén, amelyen résztvett *Zsitvay* Tibor ny. igazságügyminiszter, a Magyar Turista Szövetség elnöke is, a *BSE*-t *Salamon* Géza tanácsnok, az egyesület társelnöke képviselte. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

beavatott helyen

érdeklődött az érdekes terv részletei iránt és a következőket tudta meg:

— A *BSE* a turistasport fejlesztése érdekében több menedékházat akar létesíteni, de ugyanakkor

szolgálni akarja a csonkaország megmaradt hegyvidékeinek kultúráját és elő akarja segíteni a közönség hazai üdülésének lehetőségét.

Ezúttal sokkal többet akar produkálni a *BSE,* mint a hármashatárhegyi menedékház, pedig rövid fennállása óta *itt is gyönyörűt produkált.* A *BSE* első menedékháza, amely szállodával lesz egybekötve, *a Börzsöny legszebb pontján épül, 800 méternél magasabb helyen.* Páratlanul szép környezetben, ahonnan

északra ellátni messze, az Ipolyon túl, a Magas Tátra felé, kitünően lehet látni egész Budapestet és félkörben szebbnél-szebb panorámák váltakoznak a szemlélő előtt.

A menedékház, illetve a hegyi szálló Budapestről mindössze hatvan kilométerre fekszik Nagyinód mellett, *az úgynevezett Hangyás Tetőn.* Köröskörül

Huszár Tibor 6000 holdas erdeje terül el, amelyet a turisták és üdülők rendelkezésére bocsátott a tulajdonos,

aki *maga is melegen támogatja a szép terv megvalósulását.* Egyetlen probléma *az odavezető útszakasz megépítése, de Nógrád vármegyében erre meg is van a hajlandóság.* A másik nagy nehézséget máris megoldották. A közelben lévő forrás kis tisztítással *percenként 30 liter vizet szolgáltat, csekély bővítéssel pedig megsokszorozza a vízhozamot.* Sem az útépítés, sem a menedékház létesítése nem jár különösebb nehézséggel, mert az építéshez szükséges kőanyagot helyben, úgyszólván ingyen lehet kitermelni. A *BSE* vezetősége már megindította a szükséges tárgyalásokat és nagy lelkesedéssel dolgozik a menedékház megvalósításán, amely körül *a BSE reménysége szerint hamarosan Budapest Semmeringje fog kibontakozni.*

Harmincnégy pályázat érkezett a színészeti ösztöndíjakra. A polgármester július elején hirdetett pályázatot a szokásos színészeti ösztöndíjakra. Szombaton járt le a pályázati határidő *s ezideig harmincnégy kérvény futott be* a városházára, de lehet, hogy postán feladott kérvények is útban vannak, úgy, hogy a pályázók száma esetleg még szaporodik. Az eddigi pályázók a következők: *Dobay* Livia, *Orosz* Julia, *Lendvay* Andor, ifj. *Toronyi* Gyula, *Harangozó* Gyula, *Hámori* Imre, *Vitéz* Tibor, az Operaház tagjai, *Pogány* Margit, *Szörényi (Lers)* Elvira, *Juhász* József, *Tapolczay* Gyula, *Vizi* Béla, *Major* Tamás, a Nemzeti Színház tagjai, *Márkus* Margit, *Kovács* Károly, *Bognár* Elek, *Bondy* István, *Csók* István, a Vígszínház tagjai, *Bársony* Erzsi, *Bilicsi* Tivadar, *Fáy* Béla, *Szakács* Zoltán, a Magyar Színház tagjai, *Keresztesi* Mária, *Nagy* György, a Belvárosi Színház tagjai, *Szatmári* Margit, *Hernádi* Gizi, *Havas* József dr., a Kamara Színház tagjai, *Körösi* Zoltán, a Király Színház tagja, *Moizer* Margit, *Érdi* Pál, a Városi Színház tagjai, *Lengyel Ibolyka,* a Terézkörúti Színpad tagja, *Kishonti* József, a Budai Színkör tagja és *Tóth* Gabriella operaénekesnő.

Öt leány kapott kiházasítási alapítványi díjat a fővárostól. A polgármester nemrégen pályázatot hirdetett kiházasítási alapítványok kamataira. A beérkezett pályázatok alapján a *Machovszky* Amália-féle alapítványt *Vas* Margit, a négy darab Mária-Valéria főhercegnőről elnevezett kiházasítási alapítványt *Joó* Margit, *Szász* Aranka, *Boborik* Ilonka és *Fehér* Gizella *kapták.* Egy-egy alapítványi díj 150—165 pengő.

Összeállítják a zuglói elöljáróság személyzetét. A belügyminisztertől leirat érkezett a polgármesterhez, amelyben a miniszter hozzájárult a székesfőváros előterjesztéséhez, hogy a XIV. kerület elöljárósága október elsején kezdje meg működését. A rendelkezés vétele után nyomban megindultak a munkálatok arranézve, hogy *az új zuglói elöljáróság hivatali személyzetét kellő időre összeállítsák.* A tisztviselők javarésze a VII. kerület elöljárósági személyzetéből kerül ki, új tisztviselők felvételére nem jut sor.

A Házinyomda vezérigazgatójának jubileuma. *Kurfürst* István, a Székesfővárosi Házinyomda kitünő és rokonszenves vezérigazgatója, *most ünnepelte szolgálatának 25 éves jubileumát.* A polgármesteri elnöki ügyosztály nevében *Horony-Pálfy* Aurél dr. főjegyző üdvözölte a jubilánst a polgármester megbízásából és hangoztatta, hogy a vezérigazgató páratlan érdemeket szerzett a Házinyomda mintaszerű vezetése, fejlesztése és művészi színvonalának állandó emelése körül. A Házinyomda kiváló produktumai *messze külföldön is a legteljesebb elismerést szerezték meg a fővárosnak.* A nyomda tisztviselői személyzete nevében *Klaudi* József igazgató, majd *Krámer* Dezső köszöntötte a népszerű főnököt, akinek egy gyönyörű ezüstserleget ajándékozott a személyzet a jubileum alkalmával. *Kurfürst* István vezérigazgató meghatottan köszönte meg a polgármester elismerését, szükebb kartársi megemlékezését: az ezüst serleget és a pompás díszoklevelet, amely *Richter* Aladár grafikus-művész alkotása.

Uj iskolaigazgatók a fővárosnál. A főváros polgármestere a közoktatásügyi ügyosztály előterjesztésére több új iskolaigazgatót nevezett ki és bízott meg egyes iskolák vezetésével. A rendelet szerint *Marüt* Gyula polgári iskolai igazgatót a honvédutcai polgári iskola, *Dallos* Sándor polgári iskolai igazgatót a századosúti polgári leányiskola, *Havas* Mihály polgári iskolai igazgatót a századosúti polgári fiúiskola, *Palatz* Endre polgári iskolai igazgatót az elnökutcai polgári fiúiskola, *Simon* Lajos polgári iskolai igazgatót a Rottenbiller-utcai polgári fiúiskola, vitéz *Zsiray* József polgári iskolai ideiglenes igazgatót a mesterutcai irányító polgári iskola vezetése alól *felmentette* a polgármester, egyidejüen *Simon* Lajost a Rottenbiller-utcai, *Zsiray* Józsefet a honvédutcai, *Pirovszky* Lajost az elnökutcai, *Hilvert* Károlyt a századosúti iskola igazgatójává nevezte ki. *Czimerer* Béla a mesterutcai irányító polgári iskola igazgatója lett. Változás állott be a községi Iparrajz iskola vezetésében is. *Vidéki* Emil főigazgatót állásától a polgármester felmentette és az iskola vezetésével *Zombori Moldován* Bélát nevezte ki.

HÉV-vel a szabadba. Rendkivül szép és értékes kis propaganda füzetet bocsátott ki a HÉV. Tulajdonképpen ez a füzet egy kis prospektus, amely felhívja a városi lakosság figyelmét a fővárost környező szebbnél-szebb tájakra. Mély nyomású, művészi képek, amelyek a HÉV kiadványát díszítik s az igen ügyesen összeállított szöveg tényleg hathatós propaganda szolgálatában áll.

A M. F. T. R. hajókkal utazók menetdíjkedvezménye az osztrák vasutakon. A M. F. T. R. az elterjedt téves hirekkel szemben közli, hogy az Ausztriában nyaralók abban az esetben is élvezik az osztrák vasutaknál fennálló utazási kedvezményeket, ha a Magyarországból Wienbe és Wienből Magyarországba való utazásuk a M. F. T. R. hajóin történik.

Társashajóutazások a Dunán a M. F. T. R. „Erzsébet királyné" termesgőzösével. Augusztus 11. Filléres hajóút Wienbe és Pozsonyba. Egységes menetdíj 12.80 P. Augusztus 21—september 1-ig 12 napos társas kirándulás a vadregényes Kazánszorosón és Vaskapun át Rustsukig konstantinápolyi, vagy várnai kirándulás lehetőségével. Hajórészvételi díj 86 pengőtől. Szeptember 3—10. Társasutazás a gyönyörű Wachaun át a Felsődunára Passauig, egynapos salzkammerguti kirándulással. Részvételi díj 68 pengőtől. A társashajók fedélzetén sok szórakozásra, strandolásra és zuhanyfürdőzésre nyilik alkalom. Felvilágositások és részvételi jegyek kaphatók az utazási irodájában.

Orenstein és Koppel
MAGYAR R.-T., BUDAPEST, VI., VIGMOS CSÁSZÁR-ÚT 31.
Motorosmozdonyok — Útjavitógépek — Kisvasutak — Iparvágányok — Autobuszkarosszériák

Gazdasági Értesítő

Per az Elektromosművek ellen, mert drágán számította a villamos áramot

A törvényszék elutasította az Esplanade-szálloda keresetét

Különös perrel támadta meg az *Esplanade-szálloda* r.-t. Budapest Székesfőváros Elektromosműveit. A budapesti kir. törvényszékhez benyújtott keresetlevelében a következőket terjesztette a bíróság elé a felperes.

Az Esplanade-szálló részére az Elektromosművek szolgáltatja a villamosáramot, — így kezdődik a kereset, — de *a fennálló és alkalmazandó árszabást velünk szemben túllépte és számunkra drágábban számította az áramot esztendőkön keresztül.* Mi minden hónapban teljes összeggel kiegyenlítettük a villanyszámlát. Tudjuk azt, hogy az elektromosművek bizonyos nagyfogyasztók részére kedvezményes egységár mellett szolgáltatja a villamosáramot és

minden naptári év végén visszatéríti a rendes áron beszedett áramdíjból azt a különbözetet, amely a kedvezményes árszabás szerint mutatkozik.

Keresetének további részében az Esplanade-szálló felállítja a következő tételt: Az Elektromosművek

közmű és mint ilyennek kötelessége, hogy a fogyasztó kérelme nélkül is a legkedvezőbb árszabású egységárat alkalmazza.

Éppen ezért tartozik visszatériteni a mi túlfizetéseinket.

Kiszámította az Esplanade és errenézve havi beosztással kimutatást is készített, hogy *8817 pengővel többtt fizetett a villanyáramért, mint amenynyit kellett volna.* Ezt az összeget perli és annak megítélését kívánja.

Az Elektromosművek képviseletében *Günther* Ferenc dr. a kereset elutasítását kérte. Védekezése rövid és egyszerű volt. Az Elektromosművek

nem számított magasabb egységárat, hanem csak olyan összeg szerint állította ki a számlákat, mint amilyenhez az Esplanade-szálló által is aláírt szerződés értelmében jogosítva volt.

Az általános és szokásos szerződés ellenére *jogosult ugyan* kedvezményt nyujtani az Elektromosművek, de ez *semmiképpen sem kötelessége. Günther* dr. egyúttal bekapcsolta azt a szerződéspéldányt, amelyet az Esplanade-szálló annak idején, amikor a villanyórát és az áramszolgáltatást megrendelte, *aláírt.*

Pethő Kornál dr. budapesti kir. törvényszéki bíró most hirdette ki ebben az ügyben az ítéletet, amely

az Esplanade-szálló keresetét elutasítja

és arra kötelezi, hogy a felmerült 470 pengő perköltséget 15 nap alatt fizesse meg az Elektromosműveknek. Az ítélet indokolása kiemeli, hogy a törvényszék álláspontja szerint

a villamosáram díja tekintetében a szerződésekben feltüntetett árszabás az irányadó.

Az Elektromosművek Budapest székesfőváros közönségének magángazdálkodása, amelyet *a törvény szerint a kereskedelmi üzleteknél szokásos szabályok szerint kell kezelni* és reá a magánjogi és kereskedelemjogi szabályok is irányadók. A fogyasztóval kötött szerződéses megállapodásoktól a fogyasztók előnyére *eltérni az Elektromosműveknek csupán joga, de semmikép sem kötelessége.*

Változások a MFTR vezetésében. A pénzügyminiszter *Sztamorai* János m. kir. kormányfőtanácsost, a Közérdekeltségek Felügyelő Hatósága elnökét a MFTR kormánybiztosává nevezte ki. A MFTR igazgatósága elhatározta, hogy *Domony* Móric miniszteri tanácsossal, a részvénytársaság vezérigazgatójával fennálló szolgálati megállapodását, miután 32 évi szolgálat után nyugállományba kíván vonulni, felbontja. Az igazgatóság őszinte sajnálatának adva kifejezést, hogy *Domony* Móric nagy munka és alkotóerejét és kiváló munkaképességét a jövőben a tényleges szolgálatban nélkülözni lesz kénytelen. Végül elhatározta, hogy a vezérigazgatói teendők ellátásával *Komarnicki* Gyula miniszteri tanácsos, igazgatót bízza meg.

*

Domony vezérigazgatónak nagy érdemei vannak a magyar hajózás fejlesztése körül és távozása nagy vesztesége a dunai közlekedésnek. Harminckét évig szolgálta a *MFTR* ügyét, előbb szerény munkása, majd később irányítója lett a magyar dunai hajózás fejlődésének. Különösen nagy feladat hárult rá az összeomlás után, amikor Trianon külföldi kézre juttatta a magyar hajópark értékeit. Mindenkor európai nívón vezette a nagy magyar hajózási vállalatot, amelynek megújhodása fűződik az ő nevéhez. Külön kell megemlékezni arról a szociális érzésről, amellyel *Domony* Móric a MFTR alkalmazottainak megélhetési viszonyait emberhez méltó szintre emelte.

Az Első Magyar Általános Biztosító a bécsi Heimat biztosítónál *Popovics* Sándor halálával megüresedett igazgatósági tagsági tisztet *Balabán* Imrével, az Első Magyar ügyvezető igazgatójával töltötte be.

Az IOKSZ új elnöke. Érdekes közgazdasági vonatkozású kinevezés történt a napokban: a kormányzó a kereskedelmi miniszter előterjesztésére *Laky* Dezső műegyetemi ny. r. tanárt, az Árelemző Bizottság elnökét az *Iparosok Országos Központi Szövetkezetének* elnökévé kinevezte. A kézművesiparosság körében nagy feltűnést keltett ez az érdekes kinevezés. A kézművesiparosok remélik, hgy az új elnök személyes garancia lesz arra, hogy az *IOKSZ erőteljesen állástfoglaljon az ipari érdekek mellett.*

Haas Zsigmond kinevezése. A *Pénzintézetek Országos Biztosító Intézete* igazgatósága legutóbb tartott ülésén *Haas* Zsigmondot, az intézet kiváló főtisztviselőjét az *igazgatói* címmel tüntette ki. A kitüntetés és előléptetés méltó érdemeket jutalmazott, mert *Haas* Zsigmond kimagasló érdemeket szerzett az intézet irányításában és azonkívül is, mint ember mindenki szeretetét és nagyrabecsülését magáénak mondhatja. *Haas* Zsigmond előléptetése őszinte örömet keltett úgy a gazdasági élet, mint a társadalom széles rétegeiben.

A Phönix Életbiztosító Társaság közgyűlése. A társaság 52. évi rendes közgyűlését 1935. évi július 20-án tartotta meg. Európa és a közel kelet 23 államában a Phönix biztosítási állománya 1934. év végén *888.916 darab kötvényből* áll. Ezek a kötvények összesen 2,943.828.880 schilling biztosított tőkéről és 5,373.664 schilling évjáradékról szólnak. A díjbevétel az elmúlt évben 152,309.772.51 schillinget tett ki, a tőkebefektetések hozadéka 36,185.280.84 schilling. A biztosítottak és azok hátramaradottai részére teljesített fizetések 82,537.425.58 schillingre rugtak. Adók és egyéb köztartozások címén 8,240.922.31 schilling fizettetett ki. *Munkaalkalmak teremtésére* 3,014.529.—, jóléti célokra 234.327.— schillinget fordított az intézet. A biztonsági alap 82,563.838.95 schillinggel 699,026.751.99 schillingre emelkedett. A Phönix *ingatlanállománya* 13 államban 1934. év végén 156 házból és több háztelekből áll, amelyek értéke 103,877.661.06 schilling. A jelzálogállomány 508 darab, összesen 45,098.678.92 schilling jelzálogkölcsönből. *A saját kötvényre* nyujtott kölcsönök összege 65,790.561.40 schilling, az *értékpapírállomány* könyvszerinti értéke — 336,461.949.75 schilling, amelyből 91.7% fixkamatozású érték és 8.3% különböző részvényekből és 9 európai államban biztosítótársasági részesedésekből áll. A csoportbiztosítási ágazatban (a Metropolitan Life Insurance Compagny, Newyorkkal együttesen) *45.947, alkalmazott és munkás van kereken 108 millió schilling tőkére biztosítva.* A közgyűlés osztalék gyanánt, úgy mint az előző évben, az alaptőke *5%-ának,* összesen 200.000 schillingnek kifizetését határozta el; elhatározta továbbá a zárszámadás szerinti tiszta nyereségből a *tőketartaléknak* 350.000 schillinggel való dotálását és 187.147.48 schillingnek új számlára való átvitelezését. A közgyűlés az igazgatóságba új tagul megválasztotta *Botho Coreth zu Coredo und Starkenberg* grófot, az osztrák államtanács tagját, földbirtokost, *Vida* Jenő felsőházi tagot, a Magyar Általános Kőszénbánya alelnök-vezérigazgatóját és *Wirtinger* Wilhelm dr. udvari tanácsos, egyetemi tanárt, az osztrák tudományos akadémia rendes tagját.

Az elegáns világ fogasa
egyedárusítója
DIÓSY JÁNOS
Budapest, VII., Rákóczi-út 24.

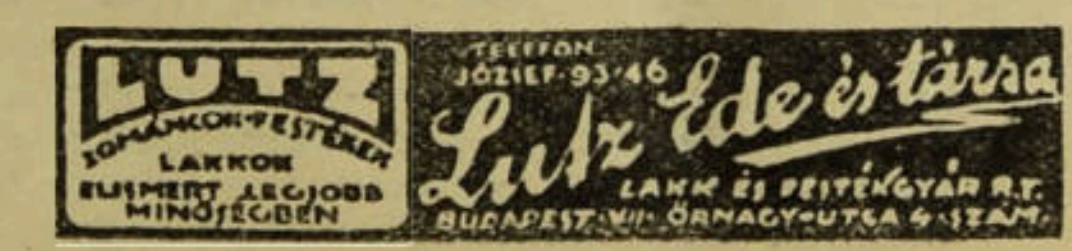

Emelkedett az Izzó nyeresége. Az Egyesült Izzólámpa- és Villamossági Rt. augusztus 1-én tartotta meg közgyűlését, amely az előző évvel szemben újabb jelentős fejlődésről tanuskodik. Áll ez elsősorban a tiszta nyereségre vonatkozóan, amely az előző évi 840.262 P-vel szemben 1,289.377 P-t tett ki. A vagyonmérleg adatainak összehasonlításából megállapitható, hogy az aktívák 62 millió 810.000 pengőnyi végösszege 1,732.000 pengővel emelkedett, ugyanakkor pedig a hitelezők 3,894.000 pengős tétele csupán 378.000 pengővel több az előző évinél. A gyári telek, épületek és berendezés értéke 23,860.000 pengő, amivel szemben az értékcsökkenési tartalék 18,280.000 pengő. A vállalat az idén is 5 pengő osztalékot fizet részvényeseinek.

A Magyar-Cseh Iparbank R. T. mérlege. A *Magyar-Cseh Iparbank R. T.* megtartotta XXV. évi rendes közgyűlését, amelyen a vállalat 1934. évi tiszta nyereségét 25,464.90 pengőben állapították meg. A közgyűlés határozata folytán ezt az összeget teljes egészében új számlára viszik át.

Az Első Dunagőzhajózási Társaság egyszerre teszi közzé 1931/1934. évi zárószámadásait. Az 1931. évi központi mérleg még 18.86 millió schilling részvénytőke mellett 11,115.516 schilling veszteséget mutatott ki, az 1934. évi pedig 11.6 millió schilling részvénytőke mellett *79.551 schilling veszteséget* számol el. A magyarországi üzemek 1931. évi külön mérlege a bennük elhelyezett 16.3 millió P részvénytőke mellett a központtal való elszámolás kiegyenlítése képen 38.677.316 P, az 1934. évi pedig 17,186.671 P-t mutatnak ki. A zárószámadásokban a Mohács-pécsi vasút 8.14 (1931-ben 12.46), a bánya 30.89 (42.02), a hajógyár 1.55 (2.25) millió P értékkel szerepelnek.

A Magyar Gabonakereskedelmi Rt. első évi működéséről kiadott mérlege kedvező eredményről számol be. A vállalat közgyűlését augusztus végén fogja megtartani.

Az Anker mérlege. Az *Anker Általános Biztosító Rt.* az 1934-es üzletévben, az előző esztendővel szemben, gyarapította üzletállományát. A közel 200 ezer schillinges tiszta nyereségből fokozott óvatossági szempontok tekintetbe vételével osztalékot nem fizetnek, hanem azt részben a tartalékok dotálására fordítják, a fennmaradó összeget pedig a következő évre könyvelték át. Az *Anker* budapesti fiókigazgatósága idei üzleteredményét a közeljövőben fogja publikálni.

A Brassói Cellulozegyár Rt. közgyűlése. A Brassói Cellulozegyár július 26-án tartotta meg rendes évi közgyűlését. A vállalat veszteségei kiküszöbölése céljából pár évvel ezelőtt nagyobb tőkeleszállítást hajtott végre, amelynek előnyös hatása mutatkozik az 1934. év mérlegében. Ez év vesztesége ugyanis mindössze 11.813 pengő.

Nemsokára megkezdi működését a szappankartel. A nagy és kis szappangyárak csoportjának harca véget ért. Az érdekeltek között létrejött a megegyezés a kartel megújítására vonatkozóan s csak egyes részletek kidolgozása van hátra. Értesülésünk szerint az a határozat, hogy az új kartelmegállapodás *három hónap mulva* lép életbe. Addig bőven van idő a részletkérdések teljes kidolgozására is.

SZŐNYI IMRE koszorús órásmester
VII., Csengery-utca 7. Tel.: 44-5-42.
Több fővárosi és állami intézet órása és szállítója

BALOGH GYÖRGY
Budapest, II., Olasz-fasor 31 Tel.: 55-6-86
vizsgázott tetőfedő mester

Szép, olcsó, jó **KERET** *csak a* **Pollák-féle lehet**
Üzlet: Budapest, VII., Király-utca 89. sz.
Gyár: VII., Almássy-tér 2. Telefonszám: 33—4—62

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
Budapest, V., Gr. Tisza István-utca 5. Telefon: 82-4-29.

KIRCHLECHNER
kertépítő
Budapest, II., Julia-utca 2. (Budakeszi-ut sarok)
Kertépítő iroda telefonja 55—8—53 szám

Gyári lerakat Telefon: 411-31
NYULASSY JÓZSEF
parkett és padózati vállalat
Bpest, IX., Dandár-u. 24. Vállal új és régi fektetést és mindenféle padozat munkát a legolcsóbban.

CZUCZOR LÁSZLÓ
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST
II., Török-utca 4
Telefonszám 574-23

Vállalkozás

Drágák az új artézi mélyfúrás ajánlatai

Évekig tartó előkészületek után *küszöbön áll a második városligeti mélyfúrás.* A Széchenyi-fürdőt tápláló régi, ezer méter mély artézi kút, — amely annak idején csodaszámba ment és Európa leghatalmasabb mélyfúrása volt — az elmúlt ötven év alatt s napjainkban is kifogástalanul működik, bőségesen ontja a hetven foknál melegebb forró vizet, mégis kellett pótlásról gondoskodni, mert a fürdő azóta nagyarányban fejlődött, emellett állandóan tartani kell attól, hogy a régi kút fenyőfából készült béléscsövei ásványos lerakodások folytán előbb vagy utóbb eldugulnak, ami *komoly bonyodalmakat idézne elő.*

Szendy Károly polgármester, megválasztása után azonnal programba vette a második mélyfúrás megindítását és *azt most meg is valósítja:*

a húszmilliós beruházási kölcsönből készül a második artézi kút, amely a fürdő főbejáratától balra lesz.

Először úgy volt, hogy az Állatkert területén fúrnak, de erről a tervről le kellett mondani, mert *az Állatkertben amúgy sincs elég hely.* A múlt hónapban hirdetett versenytárgyalásra öt ajánlat érkezett: *Lapp* Henriké, aki 331.000 pengőért hajlandó elvégezni a mélyfúrást, a *Zsigmondi*-féle vállalaté, amely 344.000 pengöről szól, a harmadik ajánlkozó *Mazalán* Pál 358.000 pengővel, a negyedik ajánlat a *Bengyel-Lefebre* Ágoston-féle kútfúró vállalattól érkezett 349.000 pengös összeggel. Az ötödik ajánlatot *Stein* Miksa küldte, ez azonban nem jöhet számításba, mert *elkésve érkezett.*

A felsorolt négy ajánlat közül kettő többékevésbé szabálytalan, úgy, hogy végeredményben *a Lapp* és a *Zsigmondi* ajánlatok között kellene dönteni a főváros vezetőségének. A döntésre azonban a közeli jövőben valószínüleg *mégsem kerülhet sor,* főleg azért, mert

a legolcsóbb ajánlat is 31.000 pengővel drágább annál a keretnél, amelyet a főváros a kútfúrási költségekre kijelölt.

A közgyülés által elfogadott beruházási programba ugyanis *500.000 pengővel állították be a városligeti mélyfúrás költségeit.* A Vízmüvek közreműködésével a főváros szakemberei egyelőre az ajánlatok átszámításán dolgoznak és erről szeptember első napjaiban tesznek jelentést a polgármesternek, azután dől el, hogy új versenytárgyalást hirdet-e a főváros a mostani megsemmisítésével, vagy pedig, ha valamelyik ajánlat reálisnak mutatkozik, póthitellel gondoskodnak a hiányzó különbözetről.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

A Nagydiófa-u. 14. sz. alatti Műszer- és Gyógyszerüzem átalakításánál szükséges **kőműves munkákra.** Ajánlat tehető augusztus 16-án d. e. 9—10 között Központi Városháza, III. emelet 350.

Ugyanott **központi melegvízfütőberendezési munkára.** Ajánlat tehető augusztus 16-án d. e. 9—10 között, Központi Városháza, III. emelet 350.

A Branyiszkó-út, Fenyves-utca és Virágárok között 264 fm. hosszú, 40 cm. belméretű **kőagyagcsőcsatorna építési munkálataira.** Ajánlat tehető augusztus 21-én d. e. 10 óráig a Központi Városházán, II. emelet 284 sz.

Az Uj Szent János-kórház mosódája részére szükséges **új gőzmosó- és öblítőgép szállítására és felszerelésére.** Ajánlat tehető augusztus 21-én 9—10 óra között a Központi Városházán, III. emelet 350 sz.

Iskolai bútorokra (fa, vas és hajlított bútorok), nevezetesen: szekrények, asztalok, iskolapadok, táblaállványok, táblalapok, lócák, támláspadok, fogaslécek, képtartólécek, hajlított fabútorok, vasvázú kerti padok és vasvázú székek stb. Ajánlat tehető augusztus 12-én d. e. 10 óráig Budapest Székesfőváros Gazdasági Hivatalánál, Gyáli-út 3/b., I/7 szám.

Textilanyag szállítására a szeretetotthonok, menhelyek, árvaházak, gyermekotthonok és a Népszálló számára. Ajánlat tehető augusztus 13-án d. e. 9—10 óra között a Központi Városházán, I. pavillon I. emelet 28 sz.

6500 métermázsa zab szállítására a Köztisztasági Hivatal részére. Ajánlat tehető augusztus 16-án d. e. 10 óráig. Kun-utca 8.

10.500 métermázsa széna szállítására a Köztisztasági Hivatal részére. Ajánlat tehető augusztus 16-án d. e. 10 óráig. Kun-utca 8.

10.000 métermázsa szalma szállítására a Köztisztasági Hivatal részére. Ajánlat tehető augusztus 16-án d. e. 10 óráig. Kun-utca 8.

Autobuszüzemi raktár és műhely építésére. Ajánlat tehető augusztus 28-án d. e. 11 óráig. Akácfa-utca 15. III. em. 312.

Ilkovits J. Budapest

központi fütés- és vízvezetéki vállalata

II., ATTILLA-UTCA 29. TEL.: 615-04

Versenytárgyalási megbizások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

A Fehérsas-téri iskola **bontási munkálatait** a Fejér és Dános cég kapta 72.850 pengőért.

A sertésközvágóhidi **szivattyuk szállítását** az Állami Vas-, Acél- és Gépgyárak kapták 3190 pengőért.

A Margit-kórház **burkoló munkálatait** a Higienia épületburkoló szövetkezet kapta 3050 pengőért.

Az Útügyi Intézet részére szükséges **4000 tonna andezit zuzalék szállítására** a Szobi Kőbánya és az Inóczi Kőbánya kaptak megbizást 32.000 pengőért.

Ugyanitt **bitumenszállításra** a Shell kőolaj r.-t. kapott megbizást 21.300 pengőért.

Csatornaépitéshez szükséges **saválló téglák szállítására** a Magyar Kerámiaigyár kapott megbizást 4055 P-ért.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Széchényi-fürdő **mélyfúrási munkáira pályáztak:** Lapp Henrik 331.778, Zsigmondy Béla 344.502, Mazalán Pál 358.560, Bengyel, Lefèber Ágoston 349.000 pengővel.

A Vizművek raktártelepén végzendő **útépítő és kövező munkákra pályáztak:** Petra Kisiparos szöv. 10.639, Just Kornél és Székely Károly 12.378, Hollós Ferenc 13.543, Szendrő József 14.139, Ámon Antal 14.659, Neumann Ferenc 14.910, Prunner Béla 14.998, Kiss J. Jenő 19.275, Keresztes Vilmos és Gravieser Albin 19.526 pengővel.

A székesfővárosi Horthy Miklós gyermekotthon részére szükséges **1000 drb.** és a József fiúárvaház részére szükséges **150 drb. ágy szállítására pályáztak:** Haidekker Sándor, Bruck Henrik, Hutter és Schrantz, Kollerich Pál, Hicker Gyula, Stadler Mihály, Steiner Ödön, Zirkelbach Ernő, Goór N. Illés.

A Kútvölgyi-uti Szent János-kórház **új szülészeti épület föld-, kőmüves- és elhelyező munkáira pályáztak:** Bácsalmásy Mihály 203.079, Méhes Emil 227.423, Morbitzer Nándor 230.152, Boghen György 231.786, Balogh Gyula 237.829, Fejér és Dános 241.145, Tausz Alfréd 244.985, Koch Károly 247.481, Csengery Árpád 247.838, Pruscha József 264.904, Pollacsek és Epstein 248.353, Sarló László 265.149, Wihart Ferenc 276.595, Lukoy Emil 282.211, Radó Sándor 276.831, Németh Béla 342.246, Nagy Testvérek 285.600, Marton és Szalka 342.725, Háborút viselt iparosok szövetkezete 387.155 pengővel.

Tüzifa szállítására pályáztak: Barta József, Winter Hermann, Strém Károly, Herzog Ede, Fuchs A. és Fia, Nagy Lajos és társa, Rockstroh kft., Márer Benő és társa, Csarnavölgyi fatermelő váll., Teichner és Grosz, Ajkai kőszénbánya rt., Polgár Testvérek, Egri Erdő- és Faipari rt., Magyar Erdőbirt. faért. rt., Hönig Mór, Stropek Mátyás, Földes E. Ödön, Faforgalmi rt.

2500 mázsa széna, 3600 mázsa zab, 3000 mázsa szalma szállítására pályáztak: Rotter Zsigmond, Gláz Béla, Klein Lajos, Schreier Béla.

Ugyanitt **ácsmunkára:** Fritz József 8368, Ridl Bertalan 8375, Biró László 8453, Aschenbrenner János 8793, Hellebrandt Ödön 8988, Szabó István 9010, Eckhardt István 9345, Nagy István 9761, Kara János 9885, Nagy Sándor 9675, Buza István és Molnár Géza 9939, Ertl József 9994, Németh Lajos 9998, Domokos Béla 10.297, Szász Imre 10.475, Sághy Gyula 10.921, Kozma Pál 10.943, Marton László 11.442, Németh Ferenc 11.602, Horváth Gyula 12.737. Háborút viselt iparosok szöv. 19.270 pengővel.

Ugyanitt **palafedő munkára:** Kresch Fekete János 5340, Rau József 5393, Szemes János 5411, Balogh György 5411, Magyar Ferenc 5802, Biberál Józsefné 6052, Bory Antal 6052, Sporik Ferenc 6141, Árvay László 6230.

Ugyanitt **bádogos munkára:** Keller Pál 4175, Tollár Lajos 4559, Theimer József 4882, Korcsner Antal 5004, Csihák Károly 5014, Lackenbacher Ferenc 5198, Hoffmann Dénes 5391, Lőrencz Dániel 5839 pengővel.

Ugyanitt **szigetelési munkára:** Helvey Tivadar, 2652, Csathó Pál 2683, Posnánsky és Strelitz 2753, Sándor Károly 2769, Schimedek Sándor 3120, Biehn János 3244, Korek E. 3432 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában

Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

Kresch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

EREDETI ANGOL
TIMKEN-CSAPÁGYAK
DEÁK BÉLA VI., JÓKAI-TÉR 2. Telefon: 15—1—98

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉSEK RÉSZÉRE
ALAPITÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

SIKA
„Normálisan és gyorsan kötő változatokban"
„Vízhatlanná tesz betont és vakolatot"
„Véd minden nedvességokozta rongálódás ellen"
Vezérképviselet: **SZABÓ GYULA ÉS TÁRSA**
Budapest, V., Vilmos császár-út 68, T.: 25-4-33

Mihálka és Társai
beszélő- és szerszámáru iparvállalat k. f. t.
Budapest, V., Zápolya-utca 34. Telefon: 92-4-98.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
Telefonszám: 25—5—54, 25—5—55 és 25—5—56

Váczy István
okleveles épitészmérnök és épitőmester
Budapest, VIII., Baross-utca 82. Telefon: 40-8-54

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a **közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle** kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, **házi vízellátóberendezéseket,** bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tűzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett **Jobbágy**-féle folytonégőkályhák.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
fa- és acélredőny, lakatosáru, napellenző és fémportál gyártmányai
anyagban és minőségben elsőrendűek
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 5. Tel.: 32-3-76, 45-9-86

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5.
IRODA VI., SZONDY-U. 34,
TELEFON: 18-8-59.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

A LEGKEDVESEBB PESTI HELY AZ
ANGOL PARK
Uj tarka élet és nagy meglepetések. A nyár művészi életének szenzációi. Minden csütörtökön hazai és nemzetközi művészekkel nagy elite-esték. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenyei. A Budapesti Szimfónikus zenekar koncertjei. Berkes Béla 50 tagú cigányzenekarával és kedvenc művészekkel nagy magyar esték. The Great Melody Band monstre jazz tarka műsorai. Katonazene a rendőrzenekarral. Gyermekdélutánok. A ma emberének szórakozóhelye!

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 augusztus 21. — 34—35. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Szent István

Szent István vándorai megint eljöttek közénk és amikor ezeket a sorokat írjuk, Budapest székesfőváros tele van külföldiekkel és itt vannak nagy tömegben elszakadt véreink is. Szent István hazavezényelte elszakított testvéreinket, akik jönnének maguktól is mindig és minél többször, de a Szent király ennél nagyobb csodát is művelt: ismét elhozta közénk a Nyugatot. Valaha, dicsőséges életében a Nyugat eszméit, gondolkodását, intézményeit telepítette át hozzánk, most a Nyugat embereit vezérli magyar földre.

A mai napon még korai lenne tanulságokat levonni Szent István-hetének eseményeiből, de viszont ahhoz már késő van, hogy tanácsokkal lássuk el Budapest népét, hogyan kell az idegent fogadni, az idegen szeretetébe belevésni a budapesti napok emlékét és hogyan kell olyan hatást gyakorolni a külföldire, hogy visszatérjen, hogy barátja és ügynöke legyen a magyar idegenforgalomnak.

Az az érzésünk azonban, hogy ez ma már fölösleges is. Amióta Szent István-hetéből nemzetközi atrakció lett, amióta a szent király ünnepe szellemi erejével, vallásos áhitatával tömegesen vonzza ide a külföldieket, amióta ezen a héten a külföldiek tartózkodását nemcsak kellemessé akarjuk tenni, de tudjuk azt is, hogy a magyar szellemi élet tökéletességével kell varázslatot gyakorolni fölöttük; azóta Budapest közönsége óriási átalakulásokon ment keresztül. Azok a panaszok, amelyek valaha özönével bukkantak föl, hogy a külföldi vendéget egyesek kihasználták és a gyors meggazdagodás, a mohó haszonlesés eszközeivel kerítették hálójukba: mindez már régen a multé.

Ma világjelenség az idegenforgalom hasznosítása. Az ember többé nem helyhez kötött, nem mozdulatlan, a patriotizmus, a nemzeti szellem nem abban nyilatkozik meg, hogy az emberek az országuk határait nem lépik át, hanem ez a nemzeti szellem sokkal magasabb, sokkal gazdagabb területeket keres a maga számára. Ma mindenkinek lelkiségéhez, műveltsége emeléséhez tartozik az, hogy a külföldet járja. Az esztendő kellemesebb időszakaiban mérhetetlen tömegek mozdulnak meg, hogy helyüket változtassák, hogy idegen földet lássanak, hogy külföldi tapasztalataik alapján tudásukat, ismereteiket kiszélesítsék. Óriási az a verseny, amely az országok és a nemzetek között megindult annak érdekében, hogy ezeket a nyarankint vándorló rendkívüli tömegeket minél nagyobb mértékben magukhoz vonzzák. Ebben a versenyben egy pillanatra sem szabad a magyar nemzetnek, Magyarországnak és legelsősorban Budapest székesfővárosnak elmaradnia. Állnunk kell a versenyt. Azok a szerveink és azok a hatóságaink, amelyek a magyar idegenforgalom emelését tűzték ki nemes és becsületes munkásságuk területéül, bizonyára mindent megtesznek és különösen, amikor a székesfőváros idegenforgalmi szerveire gondolunk, a legnagyobb elismeréssel kell róluk szólanunk.

Munkába kell állania Budapest egész polgárságának, mindenekfölött pedig a polgárság ama rétegének, amely a magyar szellemi előkelőséget képviseli. Mi tudjuk, hogy ez a mi szellemi arisztokráciánk milyen mérhetetlen kincseket reprezentál, mi tudjuk, hogy ha a magyar szellem, a magyar művészi törekvések és maga a magyar művészet egész erejével, egész lelkesedésével a legjobbat és a legszebbet fejti ki, akkor ezek a szentistváni napok messze túl fogják haladni világhírességükben azokat a nagy külföldi atrakciókat, amelyeket már évtizedek óta bevezettek a világ kultúrközönségének tudatába. Mi egy kicsit megkésve érkeztünk, de ezt a késést lendülettel, tehetséggel, tudással kell pótolni és szent a meggyőződésünk, hogy pótolni is fogjuk.

József Ferenc kir. herceg

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

a Szent István-hét mindegyre impozánsabb nemzetközi térhódításáról

Szviezsényi Zoltán dr. az idegenforgalom fejlesztéséről és annak gazdasági jelentőségéről

A pesti utcák benépesülnek kaláris-fökötőkkel, pörge kalapokkal, ragyogó rámáscsizmákkal, bokorugró szoknyákkal és sok-sok egészséges vidéki magyar arccal. A nagyszállodák vidékén másfajta alkalmi népvándorlást lát az ember: *külföldieket.* Sokat, a világ minden részéből. Vezetőkkel, térképekkel, fényképezőgépekkel felfegyverkezve járják a szentistváni nagy napra készülődő várost. Megcsodálják szépségét és istenadta gazdagságát, amely nemcsak hegyek, ligetek és világszép kilátások formájában kínálkozik, hanem mérhetetlen gyógyító erőkkel is, amelyek Gasteinnél, Karlsbadnál, Nauheimnél is gazdagabban ontják a magyar földből a beteg ember számára az egészség reményét.

Ez az egyetlen pillantás a lobogódíszben viruló Budapestre minden szónál világosabban megmondja, hogy mit jelent a magyar főváros számára a szent király ünnepe. *Nemzeti egybeforrást és a becsületes gazdagodás lehetőségét.* Az, hogy a vidék népe ma már százezerszámra özönlik Budapestre, a nemzet megszilárduló egységének a bizonyítéka. A szállodákat az utolsó helyig megtöltő idegenjárás: figyelmeztető arra, hogy Budapestet céltudatos munkával Európa legelőkelőbb fürdőhelyévé, legkedveltebb idegenforgalmi gócpontjává kell fejlesztenünk.

A Szent István-hétnek ez a *kettős jelentősége* domborodik ki az alábbi két nyilatkozatban, amelyeket az erősödő idegenforgalom felkarolására irányuló mozgalom két előkelő képviselője tett a *Fővárosi Hirlap* számára.

József Ferenc dr. királyi herceg: A Szent István napja az egységre törekvő nemzeti érzés ünnepe

József Ferenc dr. királyi herceg, aki nagy lelkesedéssel, tanácsokkal és aktív munkával támogatja Budapest-Fürdőváros gondolatát, a *Fővárosi Hirlap* útján rámutat a Szent István-nap nemzeti jelentőségére és eléggé felül nem becsülhető idegenforgalmára:

— Szent István hetének óriási vonzóereje és döntő jelentősége van az egységes nemzeti érzés kialakítása, megerősítése tekintetében. Magyarországon eddig hiányzott az az alkalom, ahol az egyszerű nép és az intellektuális elem a nemzeti gondolat jegyében közvetlenül találkozhatott, teljesen összefoghatott volna. Ez az alkalom a Szent István-hét.

— A nemzeti ünneppel kapcsolatos ünnepségeknek kétségkívül felbecsülhetetlen idegenforgalmi jelentőségük van, de ennél lényegesen nagyobb jelentősége van a Szent István-hétnek az egységre törekvő nemzeti érzés dokumentálása szempontjából. Igen helyesen jártak el az arra hivatottak, amikor ebből az alkalomból nagy súlyt fektettek arra, hogy a falut összehozzák a várossal. A Gyöngyös Bokréta táncaiban és népi motívumaiban a magyar vidék lelke szólal meg. Ez természetes, nagyszerű idegenforgalmi propaganda, mert az idegen a Bokréta attrakcióiban látja, hogy itt, Magyarországon még hamisítatlan népi és zenei kultúra virágzik.

— A mai kor túlfinomodott kultúrájú embere nemcsak szereti, hanem keresi is az ősi szellemi megnyilvánulásokat és ha a magyar nép ősi kultúrájából Budapesten nem is lehet túlsokat mutatni, a nemzeti lélek eredeti és tiszta megnyilvánulása feltétlenül lenyűgözi, elbájolja az idegent.

— Amit a külföldi Szent Istvánkor Budapesten láthat, olyan mélyértelmű jelképe egy nemzetnek, hogy azt nyugodtan állíthatjuk bármelyik külföldi nép kultúrája mellé.

A Szent István-hét programja már csak minőségi fejlesztésre szorul

Szviezsényi Zoltán dr., miniszteri tanácsos kérdésünkre a Szent István-napi idegenforgalom eddigi *eredményeiről* és a *továbbfejlesztés* lehetőségeiről az alábbiakat mondotta el:

— Minden ország, amely az idegenforgalomra, mint gazdasági ágazatra különös gondot fordít, nem elégszik meg a megszokott utazási propaganda egyszerű eszközeivel, hanem arra törekszik, hogy

bizonyos alkalmakra koncentrálja az idegenforgalmat.

Gazdasági szempontból természetesen az egyenletesen erős idegenforgalom volna a kívánatos. Az ország népszerűsítése tekintetében azonban feltétlenül szükség van arra, hogy bizonyos napok, ünnepségek alkalmával erőteljesebb propaganda-teljesítmények hívják fel a figyelmet. Példa erre a *salzburgi* ünnepi hét, a *Primavera Siciliana,* a *bécsi ünnepi hét* és sok más. A külföldi idegenforgalmi irodák kirakataikat elsősorban ilyen alkalmakra szokták átrendezni és friss anyaggal megtölteni.

— Nálunk az idegenforgalomnak ez a különleges eseménye a Szent István-hét. A társasutazások zöme, a tömeges látogatás ezeken a napokon szokott lejátszódni. A jelek szerint

a magyar vendégforgalomnak ez az időszaka már el is érkezett a mennyiségbeli fejlődés határához.

Nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy a továbbfejlesztés ebből a szempontból nem is kívánatos, mert *félő, hogy az idegeneket még nagyobb látogatottság esetén már el sem lehetne szállásolni.* A szállodák, sőt a rendelkezésre álló magánszállások ilyenkor annyira túl vannak zsúfolva, hogy további tömegeket csak akkor lehetne elhelyezni, ha a budapesti szállodások újabb fogadókat nyitnának.

— A Szent István-hét továbbfejlesztésének most már inkább

minőségi téren

kell megnyilvánulnia. Fontos, hogy a hét programja *tényleg egy hétre szóljon* s az egész idő alatt bősé-

gesen gondoskodjék a vendég szórakoztatásáról. Olyan számokat kíván az egyheti program, amelyek ingyen és közvetlenül állanak az idegen rendelkezésére. Az első lépés ebben a tekintetben a *dunai csónakkorzó* rendszeresítése. Ez azonban még nem elegendő. Kívánatos volna, hogy

a fővárosi dalárdák és zenekarok a fontosabb idegenforgalmi helyeken az egész héten hangversenyeket rendezzenek.

Ehhez nem szükséges különösebb anyagi áldozat és a zenei atrakciók megszervezése sem okozna gondot.

— A program gazdagításának nagy akadálya, hogy ilyenkor sem színház, sem az Operaház nem működik. Éppen ezért szükség volna arra, hogy az említett egyéb kulturális események tegyék külsőségekben is gazdagabbá a Szent István-hetet. Forgalmi szempontból már elértük a maximális teljesítőképességet, most már csak arról van szó, hogy a Szent István-hét tényleg világraszóló eseményekkel tartsa fogva a vendéget.

— Sajnos, az idén a főiskolai bajnokságoktól eltekintve még nem volt olyan teljes egyheti program, amely a külföldi szemével nézve is kulturális eseménnyé emelte volna a budapesti programot.

Szeged egészen elsőrendű példát adott az idén.

Az ünnepi játékok naponta olyan kiváló teljesítményeket nyujtanak, hogy azok a főváros idegenforgalmának is becsületére válnának.

— Üdvös volna éppen ezért, ha

állandó Szent István-hét Rendező Bizottság alakulna,

amelynek sorában írók, művészek is helyet foglalnának, hogy ötleteikkel gazdagítsák a nyári attrakciókat. Meg vagyok győződve arról, hogy Budapest ihlete, ötletessége és energiája valóban világhírű kulturális eseménnyé emelné nemzeti ünnepünket.

*

Amidőn e két érdekes nyilatkozattal regisztráljuk a budapesti idegenforgalom és a legnagyobb nemzeti ünnep szép kilátásait, nem elégedhetünk meg azzal, hogy a vitathatatlanul nagy fejlődést hangsúlyozzuk. Budapest nemcsak untig hangoztatott természeti adottságai miatt új célpontja világlátóknak, hanem lelkileg is alkalmas erre. A főváros közönsége szereti az idegent, készségesen segít rajta, útbaigazítja, ellátja tanáccsal, ha kell. Ez legalább is akkora tényező, mint a jól megszervezett propaganda. Nem szabad azonban elfelednünk, hogy *az idegenforgalom is divatkérdés.* Ma Budapest a nagy divat, de egyszer elkövetkezhetik az is, hogy az érdeklődés másfelé fordul. A mostani kedvező konjunktúrát tehát teljes mértékben ki kell használnunk és kulturális teljesítményeinkkel, fürdőink nagyarányú kiépítésével *stabilizálnunk kell az idegenforgalmat.*

o. i.

VADÁSZ GYULA
mozaiklapgyára és építési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

Váczy István
okleveles építészmérnök és építőmester
Budapest, VIII., Baross-utca 82. Telefon: 40-8-54

ILYÉS SÁNDOR
ÉPÜLETASZTALOSMUNKAK ÜZEME
BUDAPEST, XI., BUDAÖRSI-ÚT 17. TEL.: 55—2—41

TAMÁSSY EMIL
építőmester
Budapest, VI., Eötvös-utca 43. szám. Telefon: 14—5—80.

BALOGH GYÖRGY
vizsgázott tetőfedő mester
Budapest, II., Olasz-fasor 31 Tel.: 55-6-86

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESÍTŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8-52

Modern lakások kiadók
Bővebbet: V., Rudolf-tér 6. IV. 23.

Halló, igazgató úr! — Tornádó, Táifun!...

Érdekes és izgalmas mentőszolgálatot végzett a fővárosi kertészet a nagy vihar után

A vihar, amely végigjárta boszorkánytáncát Budapesten, kisebb-nagyobb károkat okozott az épületekben is, de a legádázabban annak rontott neki, ami a kővárosban a természetet jelenti. A pusztulás szomorú nyomait viselik a parkok és utak fái: *új ligetet lehetne állítani abból, amit az orkán leterített.* Szintén fájóbb látvány, mint a rombadőlt falak, mert élet hever a földön, még zöldelő lombokkal, törzsében, ágaiban keringő nedvekkel halálra ítélve.

A fővárosi kertészet halottai ezek a kitépett fák, amelyek már nem fekszenek haldokolva az utakon, mert gyors iramban elszállította a *mentő szolgálat.* Hogy ez is van, hogy a fővárosi kertészet nemcsak ültet, hanem *viharok alkalmára mentő készenlétben van, erről a főváros közönsége mit sem tud.* Pedig nagyon fontos berendezkedés ez, amely a minapi vihar alkalmával kitűnően levizsgázott s nem kevésbé érdekes a munkája.

Megindul a mentőszolgálat

Kezdődött pedig úgy, hogy a veszedelmes napon este fél 7 órakor megszólalt *Morbitzer* Dezső kertészeti igazgató Mátyás király-úti lakásán a telefon. A fővárosi kertészet jelentkezett.

— Halló, igazgató úr? Itt a munkaelosztó. *Az emberek egy része már bejött. A kocsik is... Az első csoportok már ki is mentek. Indítjuk a többit is.* Kérjük igazgató úr további parancsait.

— De mi történt? — kérdezte meglepetten az igazgató.

— Hát a vihar. *Tornádó, tájfun! Rettenetes pusztítás! Ilyen még nem volt Budapesten...* De igazgató úr nem tudja?

Morbitzer igazgató eddig nem tudta, mert a viharvonal az ő városrészét elkerülte és csak zuhogó záport látott örömmel a szárazság után. De a következő percben már rohant, autóba vetette magát s hajtatott a munkaelosztó telepre, ahol ilyen esetekben tisztviselőknek, munkásoknak, kötelekkel, létrákkal és mindenféle szükséges eszközökkel felszerelt fogatoknak jelentkezniök kell.

A gépezet, amelyet évek óta nem kellett igénybevenni, kitünően müködött. *Mindenki szabályszerüen bejött és sokan már el is indultak* a nem mindennapi szolgálatra a ligetekbe, parkokra, útvonalakra, ahol a vihar kidöntötte a fákat.

Ennek a mentőszolgálatnak az a feladata, hogy forgalmat akadályozó, épületeket, vezetékeket veszélyeztető fákat távolítsák el. S mikor az igazgató maga is kirobogott a pusztítások színhelyére, emberei már munkában voltak. *Különösen sok dolog akadt a Városligetben, a Stefánia-úton, a Váci-úton, Lehel-uton, a Népligetben, ahol a forgalmat elzárták az úttesten keresztül fekvő, gyökerestől kicsavart fák.* Másfelé épületekre zuhantak; az Esküuton pedig *a villamos vezetékre dőltek,* bár a kocsik a fák alatt közlekedni tudtak.

Fájó szívvel látta *Morbitzer* igazgató a pusztulást, de nem ért rá keseregni, hanem személyesen vezette a munkálatokat éjfél utáni két óráig. Megfeszített erövel folyt a munka s másnap reggelre a főforgalmi vonalakon szabaddá tették az utat. Estére pedig sehol sem akadályozta semmi a közlekedést.

A vén topolyák és a nyolc évesek

Jogos büszkeséggel emlékezik meg erről a nagy munkáról

MORBITZER DEZSŐ
kertészeti igazgató,

akit a fővárosi kertészet vesztesége alkalmából felkerestünk.

— *A Városligetben és Népligetben* — mondja — *mintegy háromszáz fa esett a viharnak áldozatul, s az összes kidöntött fák száma közel ötszáz lehet.* Kétféle fában okozott legtöbb kárt a vihar. Nagyon sok *öreg topolyafát* döntött ki, köztük számos harminc-negyvenéves fát. Ezek látszólag egészségesek voltak, de belül korhadtak. Ez az eset is igazolja, hogy mennyire nincs igaza a közönségnek, amikor vén, beteg fák kivágását ellenzi. A kertész szíve legjobban méri a fát, de ha kivágásra ítéli, nem szabad ellene szegülni. A vén topolyafák mellett főképen *a nyolc év előtt ültetett fákkal* végzett a vihar. Nyolc év alatt ezek a fák elterebélyesedtek, a törzsük azonban aránylag nem elég erős még a nagy koronához. Úgy látszik, viharral szemben ez a fák között *a veszedelmes évjárat.*

— A virágültetvényekben alig tett kárt a vihar. Nagy aggodalommal siettem ki a városligeti nagy virágcsoportokhoz, ahova legtöbb növényt ültettünk ki, de ott sem volt baj. A virágkiállításban esett kisebb kár, de azt hamar rendbehoztuk. A minket ért súlyos csapás közepette is örülök, hogy a szolgálatunk ilyen derekasan müködött s hogy a munkások élén tisztviselőim permanens szolgálatban a helyükön voltak.

A „csapásról", a „veszteségről" *Morbitzer* igazgató olyan meghatottan beszél, hogy az ember önkéntelenül arra gondol, hogy kondoleálni kellene neki, ha nem érezné a gyöngéd örömet, a kertész szív boldogságát kicsendülni abban, hogy van vigasztalás is: a mentőszolgálat kitünő volt s hogy a virágültetvényekben nem esett kár.

A vihar pusztít, de a kertész tovább üllei

Szép tervek a főváros díszítésére

Hogy a dolgok napos oldalába is belenézzünk, a fővárosi kertészet új terveiről is megkérdeztük *Morbitzer* Dezső igazgatót. Elfelejtettük a vihar pusztítását, amikor felsorakozott előttünk mindaz, ami Budapest szépítésére most folyik s amit a közel jövőben zöldben, virágpompában kapunk.

— Harminc év óta nem volt a kertészetnek olyan nagyarányú munkája — halljuk — mint *a Tabán kertészeti dekorációja.* Harmincnyolc holdnyi terület az, amelynek a Hadnagy-, Czakó-utcák, Gellérthegy és Attila-körút által határolt része az őszre már készen pompázik. Még néhány nagy épület rontja a kilátást, de remélem ezek sem maradnak a helyükön. Az összel vesszük munkába a Gellérthegynek a Hegyaljai-út feletti részét, amely felvezet az Orom-utcáig s ezzel el is készültünk az egész Tabánnal.

— *A régi tabáni ráctemető* kertészeti rendezése kívánkozik most. Az utak, lépcsőzetek elkészültek. A temető szép, régi fáit mind felhasználjuk a tervezett parkhoz, de hogy ehhez mikor kezdhetünk hozzá, az a pénz kérdése.

— *A városmajori temető ligetszerü parkirozásának* terve is elkészült. Kilátó pontok is vannak a tervben, amelynek érdekessége egy szabad terület, amelyen *a temetőben talált érdekes sírköveket úgy állítjuk fel, mintha múzeum lenne.* A temetőben nyugvó *nevezetes halottak sírkövei a helyükön maradnak* s így a liget emlékkertje lesz a fővárosnak. A hegyes-dombos területet a terv beleilleszti a liget kiképzésébe.

A fenekellen tó

— *A Lenke-tér is park lesz* gyermekjátszótérrel a közepén. A terület egy részének forgatási munkálataival már elkészültünk.

— *A kelenföldi fenekellen tó,* amely, mint a Drasche-téglagyár agyaggödre maradt meg soha ki nem apadó vizével itt a közelben, park környezetbe kerül. A tavat dekorativ kiképzéssel, sással körülültetve nagyszerüen felhasználjuk s hozzá alkalmazzuk a park növényzetét. Ez azonban még csak gondolatban élő terv, de bízzunk benne, hogy meg is valósul.

Rózsakert a Rózsadombon

— *A Veronika-kápolna,* a Rózsa-domb II. kerületbe eső részén kedves környezetbe jut. *Rózsakertté varázsoljuk* annak emlékére, hogy *itt nyiltak a közelben nyugvó Gül Baba rózsái.* Szép szerpentinnel, lépcsővel lehet megközelíteni a rózsakertet, amelynek hatását teljessé teszi majd a kápolna restaurálása. Tudomásom szerint ez meg is fog történni. A Rózsadombon a Zárda-utca Margit-parkja után ez a második szép alkotás.

— *A Vérhalom-térnek,* a Rózsadomb III. kerületi részén, a felét már zöldbe és virágdíszbe öltöztettük, s összel hozzálátunk a másik feléhez is, úgy, hogy tavaszra a legfelsőbb Rózsadomb lakosságának átadhatjuk az árnyas fáival ezt a kedves pihenőhelyet.

— Természetesen *sok utca fásítása* is programban van, de természetes, hogy mindenhez pénz kell. Éppen ezért sok nagyszabású tervemről, amellyel fővárosunkat még szebbé szeretném tenni, nem is beszélek. Pedig bevallom, nemcsak beszélni szeretnék róluk, hanem sok mindent megvalósítani, úgy, a szivem szerint.

Ez már vallomás számba megy, a kertészeti igazgató vallomása a fővároshoz, amelyet az öt év alatt, amióta ezt a szép poziciót betölti, nagy hozzáértéssel, ízléssel, szívvel és munkával olyan búfelejtetően felékesített. Hátha még megvolna hozzá a pénz... A pénz, amennyit erre a szépitésre szeretne...

Losonczy Zoltán

MATOVICS FERENC
lakatos és villanyszerelő mester
Budapest, I., Lágymányos-utca 5
Telefon: 69-3-37

PESTI KIRAKAT

Nemzeti zászlók

Szent István Hetének idegenforgalomban bővelkedő napjai a gondolkozó budapesti polgárt állandó elmélkedésre késztetik. Bár mindenki nyilvánosságra hozná azokat a gondolatait, azokat az ötleteit, amelyek a szentistváni jelenségekkel kapcsolatban lelkükben megérnek, fölmerülnek. Rengeteg haszna volna a magyar idegenforgalomnak abból, ha a legegyszerűbb, legprimitívebb elképzelések is hozzá járulnának a jövendő nagy terveihez. Nem kell mindjárt világmegváltó ötletekre gondolni, elég, ha egészséges gondolatok és tiszta szándékok gazdagítanák a magyar tervek arzenálját.

Ahogy csak fölületesen végigszaladunk a városon, az első, amit meglátunk, hogy évről-évre szaporodnak a zászlók a pesti házakon, a pesti útvonalakon; de a mi érzésünk mégis az, hogy mindez nem elegendő. Budapestnek Szent István Hetére zászlóerdőbe kellene burkolódznia. Szerény felfogásunk szerint a kormány, amely tele van nemcsak jószándékkal, de a nemzeti élet kifejlesztésének legkomolyabb törekvéseivel is, hamarosan radikális intézkedésekkel fogja megoldani, különösen egyes háztulajdonosok nemtörődömségének elhárítását. Számos jelét láttuk már annak, hogy a kormánykörökben elhatározások fognak megszületni arra vonatkozólag, hogy törvényben, vagy rendeletben kötelezzék a háztulajdonosokat arra, hogy nagy nemzeti ünnepeken, de akkor is, amikor ez a város és az ország hatalmas idegenforgalmi lendülete felé tekint, tökéletes zászlódíszt varázsoljon a maga ékes ruházására.

Ezenkívül azonban van egy másik futó megjegyzésünk is, amelyet ezekben a szentistváni napokban sürgősen el kell mondanunk. Mi magyarok is nagyon jól tudjuk, hogy ha külföldön járunk, milyen jólesik, hacsak egy étlapon is a magyar szalámit, a szegedi paprikát, a tokaji bort, vagy a magyar görögdinnyét látjuk. Még jobban megejt bennünket az, ha ott, ahol mi, magyarok megjelenünk, a lelkünkből lelkedzett magyar trikolort látjuk fejünk felett megjelenni. De így van ezzel más nemzet is. Az angol, a francia, a német, az osztrák, az olasz csak éppen úgy szereti, ha megtisztelik a saját színeivel, mint ahogy a svéd, a holland, az amerikai, de még az egzotikusabb nemzetek is örömmel látják, ha a maguk zászlaja leng ott, ahol kocsiba ülnek, vagy ahol a terített asztal szólítja őket magához. De praktikus céljai is vannak ennek. Milyen kedves figyelem volna, ha az idegeneket szállító és Budapestet bemutató autocarokon és autotaxikon annak a nemzet lobogója lengne, amelynek fiait a kocsi viszi. De egyszersmind a budapesti közönség is látná, hogy most az angolok, olaszok, vagy franciák érdeklődő szeme tekint végig a városunkon. Ugyanennek a gondolatnak kellene érvényt szerezni akkor is, amikor külföldi vendégeink asztalhoz ülnek. Kétségtelen, hogy megelégedéssel és hálával vennék ezek a külföldi vendégek, ha a terített asztalokon, amelyeken kitűnő, ízes magyar ételeket szolgálnak fel, ott lenne kis nemzeti zászlójuk, amely egyszersmind a magyar közönséggel is tudatná: vigyázz, tiszteljétek, barátságos nemzetek látogattak el hozzánk, ezek a mi vendégeink, becsüljétek meg, szeressétek őket, mert ennek a szegény hazának sok baráti szívességet tehetnek még.

Nem tudjuk, ha majd egyszer a zászlórendelet, vagy a zászlótörvény megszületik, maradjon-e ez meg azon a ponton, hogy a magyar nemzeti zászlóval kell üdvözölni a házak ormain a külföldi vendégeket. Vajjon nem volna-e bölcs dolog, ha ez a zászlórendelet, vagy zászlótörvény azt is magába foglalná, hogy ott, ahol — mondjuk — tíz külföldi vendégünk ül be egy kocsiba, vagy ül le egy asztal mellé, tiszteljük meg őket a maguk nemzeti lobogójával.

WITTMANN ERNŐ tisztelettel közli, hogy cége
Fatermelő- Építő- és Fűtőanyag Kereskedelmi r. t.
V., Bodor-utca 1—3—5. sz. alatt megnagyobbított gőzfavágó iparvágányos telepén összes építési, épületfa és tüzelőanyagokkal bőven felszerelt raktárával a legversenyképesebb árakon áll tisztelt vevő rendelkezésére.

A NEP KOHÓJÁBAN

izzó tűzzel forrnak a városfejlesztési, szociális és idegenforgalmi eszmék

A Fővárosi Hirlap legutóbbi számában megkezdtük azt a sorozatot, amelyben a NEP friss erői jövendő terveikről beszélnek. Rendkívül tartalmas, gazdag vallomások ezek arról a munkáról, amellyel az új városatyák a fővárost akarják szolgálni. Tudatában voltunk annak, hogy ezek az új emberek, akiket a társadalom minden rétegéből válogatott össze a NEP fővárosi szervezetének vezetősége, igen sok értéket hoznak majd a közgyűlési terembe. Őszintén megvalljuk azonban, hogy örvendetes meglepetés volt az a felkészültség, a tudásnak és jószándéknak az a rendkívüli arzenálja, amelyeket a NEP új bizottsági tagjainál találtunk, amikor szeretettel és tiszteletteel vallatóra fogjuk őket terveik és szándékaik felől.

Az első sorozatban Büben Miklós dr. ügyvéd, Gazdy Jenő nyugalmazott postafőigazgató, Sárkány Ferenc, a Magyar Vegyiipari Szövetség társelnöke és Vályi Lajos ügyvéd nyilatkoztak. A mai sorozatban Bessenyei Zéno országgyülési képviselő, a képviselőház volt alelnöke, Bényi Károly dr. postafőigazgató, Hegedüs Bertalan dr. ügyvéd, a frontharcosok kerületi elnöke és Tóth Gábor kereskedő, a Fűszerkereskedők Országos Egyesületének társelnöke nyilatkoznak az alábbiakban:

Bessenyey Zénó: Az idegenforgalom, a városszépítés és az olcsó népélelmezés érdekel legjobban

Bessenyey Zénó dr. országgyülési képviselő, a képviselőház volt alelnöke régen foglalkozik Budapest nagy problémáival s nemcsak foglalkozott, hanem kiváló szakértője ezeknek a kérdéseknek, amit már felismertek akkor, amikor *Ripka Ferenc kormánybiztossága előtt őt szemelte ki az akkori kormány a nagy hatalommal és nagy felelősséggel járó tisztségre.* A politika akkor úgy fordult, hogy *Bessenyey* Zénó nem kapcsolódhatott be a főváros ügyeinek intézésébe, az új törvényhatósági bizottságban azonban, mint a *NEP* táborának nagytekintélyü, oszlopos tagja érvényesítheti tehetségét, amellyel sok, friss tetterő és a főváros meleg szeretete párosul.

Elárulja ezt alábbi, nagy koncepciókat csillogtató nyilatkozata is, amelyet azon a napon kaptunk tőle, amikor üdülését megszakítva, a *Nemzeti Egység Pártjának* értekezletére hazajött. Hívei kihasználták az alkalmat, s ügyvédi irodájában egymásnak adták a kilincset a vendégek, akikkel a tanácskozások most már nemcsak az országos politikáról, hanem az új munkaterület: a főváros ügyeiről is folytak.

Erről az új, de *Bessenyey* Zénó előtt mégis jól ismert munkaterületről, a legközelebbi idők terveiről a következőket mondta a *Fővárosi Hirlapnak:*

— Nagy hálával vettem a főváros választóközönségének azt a megtiszteltetését, hogy két kerületben, a VII. és XIII. kerületben mandátumhoz juttatott és ezt csak azzal hálálhatom meg, hogy tőlem telhetőleg mindent elkövetni igyekezem a főváros fejlesztése, szépítése, egészségesebbé tétele és lakosságának jobb megélhetése érdekében.

— A tervek, amelyek elsősorban érdekelnek, a következők. Rendkívüli lehetőséget látok a szépen megindult idegenforgalom további kifejlesztésében. Az a reménységem, hogy nemcsak számban fog emelkedni az idegenforgalom, hanem az úgynevezett akciós látogatások nyomán meg fognak indulni a magánutazások is, amelyek természetesen nagyobb bevételi lehetőséget nyujtanak. Továbbra is vigyáznunk kell arra, hogy az idegenek jól érezzék magukat nálunk és minden intézkedésünk megtételénél ügyelnünk kell erre.

— Szeretettel kívánok foglalkozni a főváros külső szépítésével. Az a véleményem, hogy ebben a tekintetben eddig száz százalékig csak a fővárosi kertészet tette meg a magáét. Utak és utcák szabályozása, a forgalom könnyebbé tétele, régi és mohó fölületességgel épített háztömböknek szép és célszerű épületekkel való kicserélése terén még rengeteg a teendő. Kívánatosnak tartanám azt, hogy a város belső területében is, így például az Erzsébet- és Terézvárosban létesíttessenek nyilvános parkok, amit egy-két öreg bérház lebontásával, nem is túlnagy áldozat árán el lehet érni.

— Végül nagy feladatot ró reánk a népélelmezésnek olcsóbbá tétele. Itt át kell hidalnunk azokat a nehézségeket, amelyeket egyrészt a piaci helypénz, a különböző költségek, másrészt a termelők természetes érdekei és a budapestkörnyéki lakosság kívánságai jelentenek. Tudomásom szerint már a legközelebbi időben megtartják ezekben az ügyekben az illetékes, döntő konferenciákat. Magam részéről rendkívül kívánatosnak tartom, hogy még a tél beállta előtt ezen a téren döntő lépések történjenek.

— Egyebekben már bizottsági tagságom rövid ideje alatt örömmel állapíthatom meg, hogy a fővárosi adminisztráció még sokkal jobb, mint amilyennek feltételeztem és igazi példája egy nyugodt, céltudatos kultúrközigazgatásnak. Minden vonalon nagy megértésre, szíves támogatásra találok, aminek bizonyítékául csak egyetlen példát hozok fel:

— A pünkösdi ünnepek alatt Hegedüs Bertalan bizottsági tagtársammal együtt megindított segélyakció aktáit a VI. kerület előljárósága huszonnégy óra alatt dolgozta fel. A gyors eredmény érdekében még éjjel is a hivatalban maradtak.

Bényi Károly dr.: Fürdőváros, Kelet-Nyugat forgalmi központja legyen az új rendezési törvény szerint épülő Budapest

A budai postavezérigazgatóság hatalmas palotájának hatodik emeletére visz fel az örökmozgó lift. Ebben a kisebb heggyel felérő magasságban van a hivatala *Bényi* Károly dr. postafőigazgatónak, a budapesti postaigazgatóság főnökének. Nagy távlatok nyílnak innen, s miközben a titkári szoba ablakán kinézünk, arra gondolunk, hogy *talán nem is haszon nélkül való egy városatyának, ha a hivatali szobájából így felülről és ilyen messzire tud nézni.*

Néhány perc mulva, amikor szemben ülünk *Bényi* Károly dr.-ral, már elégtétellel kell megállapítani az ujságírói megérzés igazát. A főigazgató csakugyan *a széles távlatok, a nagy koncepciók embere* s ez nemcsak a természetéből fakad, hanem abból a széles látókörből, sok értékes meglátásából, amelyhez a magas hivatalával együttjáró sok külföldi út tapasztalatai juttatták. *Budapestet lelkében a nagy nyugati metropólisok mellé állítja* s ebből a szemszögből kívánja előrevinni oda, ahova a bizalom állította, a főváros törvényhatósági bizottságában.

— Új ember vagyok a fővárosnál — mondja —, még csak ezután fogok belekapcsolódni a munkába, amelyet elsősorban a városrendezési, az út- és csatornaügyi bizottságban lesz alkalmam kifejteni. Azt hiszem, korai a nyilatkozat, legfeljebb annyit mondhatok, hogy a városrendezés éppen az a terület, amelyen a legnagyobb kedvvel tudok majd dolgozni. Itt kínálkoznak a legszebb tennivalók, amelyek Budapest fejlődésének irányát szabják meg.

Az új városatya küszködő szerénysége ellen, érezzük, ezen a ponton indulhat meg az attak, s *Bényi* Károly dr. szinte észrevétlenül már a fejlődés nagy irányvonalait rajzolja meg, amikor mondja:

— A fejlődés irányánál mindenekelőtt a város földrajzi és gazdasági helyzetére kell figyelemmel lenni. Budapestet a két elv figyelembevételével

mint fürdővárost kell kiegészíteni.

S ez annál inkább kézenfekvő, mert a befektetés meghozza a hasznát: a beözönlő idegen pénz a gazdasági helyzeten segít. A másik nagy feladat, hogy

Budapestet forgalmi központtá tegyük európai viszonylatban is

úgy, hogy a Nyugat és Kelet között a közvetítő szerepét játssza. Ehhez a tranzitóforgalomra való berendezkedés szükséges úgy a vasúton, mint a Dunán. Utóbbi megvan ugyan, de még erős fejlesztésre szorul.

— További feladat a közvetlen környezet,

Pestkörnyék ügyeinek rendezése,

ami másfélmillió ember érdeke. A részletekre, amelyek itt nagy bőségben kínálkoznak, nem terjeszkedem ki, csak példának említem meg a fővárost környező gyáraknak olyan elhelyezését, hogy a kereskedelmi forgalomba jobban bekapcsolódhassanak. De figyelemmel kell lenni itt az egészségügyre is, amire eddig kevés tekintettel voltak, s a gyárakat úgy kell elhelyezni, hogy a füstjüket az általános észak-

nyugat—délkeleti széljárás tova vigyen s ne a fővárosnak jusson.

— *Ami a szorosan vett, belső városrendezést illeti,*

az én ideálom a hatalmas, sokemeletes háztömbök építése, olyan megoldással, hogy ezek a tömbök minden oldalról térre nézzenek.

Ki lehet számítani, hogy ezzel az építkezéssel egyenlő területen ugyanannyi lakást lehet nyujtani, mintha szük utcasorokat építünk be. Ha az épületkolosszusok térre néznek, ez levegőt jelent s a lakásokból szabad kilátást a terekre telepített parkokra. Közművekben, a parkok gondozásában ez egyúttal megtakarítás és elérjük egyúttal azt, hogy a lakosságnak szabad levegőért nem kell a perifériákra menni. Sőt ellensúlyozzuk azt is, hogy a környező városokba és községekbe vándoroljon a lakosság, ami Budapestnek nagy kára. Hiszen ezek az emberek itt dolgoznak, itt keresik meg a kenyerüket, s a pénzüket máshol költik el.

— *Mindezeken az előnyökön kivül az építkezésnek ez a rendszere nagy mértékben hozzájárul a főváros külső képének szépítéséhez is. S itt még egy gondolatot kell leszögezni: a hosszú utcasorok helyett a tervszerüleg, artisztikusan megtört utcák barátja vagyok. Változatosabbá, szebbé teszi a város képét, s az épületek maguk is jobban érvényesülnek.*

Ezután *Bényi* Károly dr. szükebb érdeklődési területére, a *Zuglóra* tért át a beszélgetés, amelynek polgársága a törvényhatósági bizottságba küldte.

— *Zugló — mondta — fejlődésében egy régi mag körül kialakult új város. Szinte nem is városrész, mert egészen külön élete és lélektana van. Tulajdonképpen három részre oszlik ez a Zugló. Az egyik, a Városliget tájékán a parádés rész, finom villákkal, pompás parkokkal, a másik, a régi mag, a 69-es villamos végállomása táján, a harmadik, a rohamosan kifejlödött új Zugló, amelyben kispolgárok, szerényebb tisztviselők, iparosok, vasuti, postai altisztek, rendőrségi, villamos alkalmazottak és hasonlók laknak, sokan küzdelemmel épitett saját hajlékukban. Csupa jóravaló, dolgozó ember, békés, megbizható rétege a főváros lakosságának.*

— *Utak rendezése, utcák kikövezése, járdák építése, csatornázás, vizvezeték, jobb közlekedés azok a teendők, amellyel ennek a fejlödő városrésznek hóna alá kell nyúlni. És mindenekfelett olyan programmal kell Zuglót fejleszteni, hogy*

Zugló Budapest villavárosává legyen

úgy, ahogy már teljesen ilyen jellegü a villákkal benépesitett, előkelő fertálya s amint a fejlődés irányát megmutatja a pompás, szemnek, léleknek kedves kertváros. Ezen a példát adó területen sürgős feladat az utak rendbehozatala, hogy ennek elvégzése után megkezdődhessék az utcák fásítása.

— *A ráfordított gondot és jóakaratot meghálálja Zugló: virágos, fás oázisa lesz Budapestnek.*

Hegedüs Bertalan dr.: Legfontosabb feladat a szerény magyar kenyér szociális megosztása

A Lehel-úti ház előtt a reggeli órákban nagy csoportosulás. Látványnak nem kellemes, mert csupa vedlett ruhájú, szegény asszony, többnek a karjában pólyásgyerek, másoknak a szoknyáját húzzák sápadt apróságok. A nyomorúságnak az a képe, amelyet az elöljáróságokon, a szegényügyi előadók és tisztiorvosok folyosóján látunk. Itt azonban nincs hivatal, a sorban állók *Hegedüs* Bertalan dr. fővárosi bizottsági taghoz, a frontharcosok kerületi elnökéhez igyekeznek bejutni. *Ő tart hivatalt* — amilyen rendszeresen, olyan önkéntesen — naponta a reggeli órákban: *a szegénységet fogadja az Angyalföldről, meg a VI. kerületből*, de nem veszi észre, ha akár az V. kerületből kopogtatnak is be hozzá.

Rendkivüli segélyezések ügyét intézi, munkaalkalmat, pénzt szerez, számontartja a munkanélküli tábort, amely magában a XIII. angyalföldi kerületben *5000 főre* rug. Van nap, amikor 50 a számuk ezeknek a klienseknek, akik miatt bizonyára sok másféle klienst szalaszt el *Hegedüs* Bertalan dr., aki *mellékesen ügyvéd is.*

Van azután még egy kiadós foglalkozása: az *Országos Frontharcos Szövetség* VI. és XIII. kerületi főcsoportjának vezető tiszt-elnöke. Bár látszólag az erőt és egészséget lehetne mintázni róla, maga is, mint harctereket megjárt, emléklapos százados, 75 százalékos rokkant, akit *ötnegyed év alatt tizenötször operáltak meg.* A frontharcosoknak kezdettől fogva egyik buzgó szervezőtisztje, s mint ilyen jutott — amikor rendkivüli agilitását és szónoki tehetségét felismerték — polgártársai bizalmába. Másodiknak jelölték és vitték be a törvényhatósági bizottságba a *NEP* listáján *Bessenyey* Zénó dr. mellett, miközben nagy tevékenységgel szolgálta pártját mind az országos, mind a fővárosi választáson, amely utóbbi 135 százalékkal több szavazót hozott a *NEP*-nek a XIII. kerületben, mint az *Egységes Pártnak* a legutóbbi választás.

— Megválasztatásom után — mondja *Hegedüs* Bertalan dr., s a reggel látott szegényklientura után ez olyan természetesen hangzik — *legelőször az angyalföldi nyomortelepeket látogattam meg.* A helyszínen szerzett tapasztalataim alapján a legnagyobb nyomorban sínylődő magyar családok részére *több ezer pengő rendkivüli segélyt eszközöltem ki.*

— Minden erőmmel arra törekszem, hogy a borzalmas munkanélküliséget munkaalkalmak szerzésével és amig ez kellő mértékben nem lehetséges, a legsúlyosabb helyzetben lévő családok segélyezésével enyhitsem.

Erre a nyomorra jellemző, hogy van a segélyezésre összeirottak között *90 olyan családunk*, amelynek alig dolgozik egy-két tagja, *az élő gyerekek száma pedig 601.* Nem egy családban *10—13 gyermek* éhező szája várja a segítséget.

— Küzdelmes munka ez, amit végzek, de szeretettel csinálom, s nagy erősségem, hogy mindenben ott látom az erős kezét *Bessenyey* Zénónak, aki mint listavezető lett a törvényhatósági bizottság tagja, örömére és díszére a XIII. kerületnek.

— A főváros törvényhatósági bizottságában a *szociális bizottságba* delegáltattam, tehát pontosan arra a területre, ahol legelsősorban akarok és tudok használni szomorú sorba jutott választóimnak s többi embertársaimnak is, tekintet nélkül pártállásra vagy kerületre.

— S mi érdekli ezen a nagy munkakörén túl? — kérdeztük.

— *Minden, ami a főváros javait szolgálja.* De a mostani, nehéz időkben, ha le is kell mondanom üdítőbb területekről, amelyek felé érdeklődésem vonzana, *a legfontosabb, a legsürgősebb feladatul a szegény magyar kenyérszerzés megfelelő megoszlását tűztem ki.*

Tóth Gábor: Elsőrendű feladat, hogy Budapest jó és olcsó élelmiszerekkel legyen ellátva

Tóth Gábor kamarai tagot a budai előkelő Pauler uccában, a füszerüzletében kerestük fel. A finom bolt pénztárában fehér munkaköpenyében ült a városatya, aki népszerü a boltjában és népszerü a kerületében, a kereskedők társadalmában pedig közismert tekintély, aminek jele a kamarai tagságán kivül az is, hogy a Füszerkereskedők Országos Egyesületének társelnöke.

Az üzletnek, úgy látszik, előkelő vevőköre van, mert egymásután három olyan vásárlónak csomagoltak, akiknek a csomag mellé méltóságos cím járt. A bolt tehát az előkelő budaiakat élelmezi, de mi a másfajta élelmezésre voltunk kiváncsiak, amely a szociális feladatok közé tartozik, s amely — feltesszük — Tóth Gábort, a szakembert magasabb szempontokból érdekli a főváros törvényhatósági bizottságában.

— *Csakugyan a közélelmezés érdekel a legjobban,* — felelte — ez a rendkivül fontosságú kérdés, amellyel szemben a főváros vezetőségénél a legjobb indulatot és szándékot látom, s bizonyára csak az anyagiakon mulhatott, hogy ezen a téren nem jutott teljesen tökéletes eredményekhez.

— *Elsőrendü feladat, hogy Budapest közönsége jó és olcsó élelmiszerekkel legyen ellátva,* s ez a törekvés nyilvánult meg akkor is, amikor megépitették a csepeli *Nagyvásártelepet.* A kitünő intézménynek egy hiányossága van: *nincsen hütőház*, ahol megfelelő mennyiségü élelmiszert tárolni lehetne.

— Sokat változtatna a mai állapotokon, hogy a közélelmezés jövő feladatai közül csak egyet említsek meg, ha

a Székesfővárosi élelmiszerüzem ügykörébe vonná az élelmiszerek összegyüjtését és elosztását s ezzel szabályozni tudná az árakat.

Ebben látnám hivatásának méltó betöltését, nem pedig kizárólag abban, hogy a fogyasztókat közvetlenül kiszolgálja. Új szerepével nagy szolgálatot tenne a termelőnek is, akit ma az egész ország megsegiteni kivan. Ez egyben annak az igazságnak is felismerése, hogy az ország csak akkor boldogulhat, ha termelőjének jóléte biztositva van.

— Hogy kerületem szükebbkörü érdekére is rátérjek, egy országos kérést kell megemlitenem. Mert, ami most kerületem érdeke, egyúttal nagy, országos érdek:

Budapestnek valójában fürdővárossá avatása és a Tabánnak fürdőteleppé való kiépitésével.

Ez volna a módja annak, hogy Istentől áldott gyógyvizeinket megismertessük az egész világgal. S amikor ez hasznára válna az országnak, elsősorban felemelné ezt a kerületet, amelyet kissé elnéptelenített a Tabán lebontása és forgalmát is apasztotta. Ha e nagyszerü tervet valóra tudjuk váltani s *a Tabánból kinőnek a fürdők és gyógyszállók*, s megindul a köréjük özönlő forgalom, akkor *Buda boldog napoknak nézhet elébe.*

Krisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

„SANIT F" habarcs- és beton vízhatlanító
Gyártja: **Posnansky és Strelitz R. T.**
aszfalt-, fedéllemez- és kátrányvegyitermék-gyár
Központi iroda: **Budapest, V., Sólyom-utca 13.**
Telefon: 22-8-29, 28-2-85

Gyári lerakat Telefon: 411-31
NYULASSY JÓZSEF
parkett és padózati vállalat
Bpest, IX., Dandár-u. 24. Vállal új és régi fektetést és mindenféle padozat munkát a legolcsóbban.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-utca 47.
Telefon: 970—43.
TELEFON TAPOLCA 2.

ÚTHENGERLÉST vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföld-út 1. Tel.: 59-9-68.

Macskásy Árpád
okl. gépészmérnök, műszaki vállalata, tervez, szerel és szállit vízvezetéki, csatornázási és gázberendezéseket, szivattyútelepeket, mindennemü központi fütést, kazánházi- és szellőzőberendezéseket.
Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. Telefon: 27-6-70.

Ballai János központi fütés,
vízvezeték, csatornázás, szivattyutelepek és egészségügyi berendezések
Budapest, IV., Reáltanoda-utca 4. Telefon: 85-2-98

Mihálka és Társai
beszélő- és szerszámáru iparvállalat k. f. t.
Budapest, V., Zápolya-utca 34. Telefon: 92-4-98.

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VALL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

Szép, olcsó, jó **KERET** *csak a* **Pollák-féle lehet**
Üzlet: Budapest, VII., Király-utca 89. sz.
Gyár: VII, Almássy-tér 2. Telefonszám: 33—4—62

MARX és MÉREI
tudományos, elektromos müszerek és feszmérők gyára
Budapest, VI., Bulcsu-utca 7. sz.

Gavora Zsigmond
okl. mérnök, épitőmester
Bpest, I., Enyedy-u. 12. Telefon 562-47

ADAMITZ LÁSZLÓ
központi fütés, melegvízberendezés, gáz, vízvezeték, csatornázás és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, II., Halász-utca 2. Tel.: 51-7-34.

Parkett- és padlózati vállalat
STERNER G.
Budapest, V., Hold-utca 25. Tel.: 105—59

Földváry Ernő
okl. gépészmérnök preciziós mechanikai üzeme
Budapest, VII., Tábornok-utca 20. — Telefon: 97—1—65
Preciziós gépalkatrészek és gépek készitése és javitása

Legjobban az új rendszer biztosítja a Nagykörút egyenletes és gyors forgalmát

Márkus Jenő dr., BESZKART helyettes vezérigazgatója, a Fővárosi Hirlapban felel a nagykörúti reform ellen elhangzott panaszokra

Mint ismeretes, a Nagykörúton életbeléptetett közlekedési reform a sajtó egyes organumaiban *szenvedélyes kritikára* adott alkalmat. Egymást érték a *BESZKART* ellen indított támadások, amelyek lényege az, hogy a reform egyrészt nem hozta meg a kívánt javulást, másrészt pedig a Berlini-téren olyan zsúfoltságot idézett elő, hogy a Nyugati pályaudvaron túl akár egyik, akár másik irányba utazó közönség, az átszállási lehetőségek nehézsége folytán *jóval hosszasabban utazik, mint utazhatott a reform előtt.* A panaszok valódiságának megállapítására *Szendy* Károly polgármester helyszíni szemlét tartott, majd a *BESZKART* igazgatóságával közölte észrevételeit. F *Fővárosi Hirlap* munkatársa mindezekre való tekintettel felkereste

Márkus Jenő dr.
helyettes vezérigazgatót,

aki alábbi nyilatkozatában reflektál a támadásokra és megvilágítja egyben a szakember pontos számszerű adataival a reform okozta változásokat:

— A mult héten életbeléptetett nagykörúti új közlekedési rend eredményeként az első heti tapasztalatok alapján máris megállapítható, hogy a *Nagykörúton a közlekedés lényegesen meggyorsult és sikerült azt teljes mértékben egyenletessé tenni.* Ezzel karöltve épp a vonatok egyenletes közlekedése folytán megszünt az utazóközönségnek és a vonatoknak a megállóhelyeknél eddig tapasztalt kényszerű vesztegléseː

— A Nagykörúton ma az a helyzet, hogy

a nap minden szakában a vonatok átlagosan 2 percenkint rendszeres időközökben közlekednek és hogy a közönségnek nem kell várakozni a kocsikra,

amelyeknek túlzsufoltsága is megszünt, úgyhogy jóformán *mindenki ülőhelyhez* jut. A 3 kocsiból álló vonatok motorkocsija teljesen a kisszakasz-utasok rendelkezésére szolgál és ezeknél a fel- és leszállás az első, illetve hátsó, tehát két külön ajtón történik, ami *nagymértékben elősegíti a közlekedés gyorsaságát* és egyenletességét és a kisszakaszos utasok kényelmére szolgál. A Berlini-téren egyelőre mutatkozó kisebb zavarok *részben a kezdet nehézségeinek* és a megszokottság hiányának, részben pedig annak tulajdonítható, hogy a Lipót-körúti és Margit-hídi útvonalon a közlekedés egyelőre a régi rendszer szerint történik. Ha a rövid viszonylatok rendszerét kiterjesztik erre a vonalrészre, illetve a vasúthálózat egész területére, *az esetben a 4-es és a 7-es viszonylatban ezidőszerint időnként jelentkező egyenlőtlenségek, kényszerű vesztegelések és tapasztalható zsúfoltságok is meg fognak szünni.* A 4-es és a 7-es viszonylat forgalmára zavarólag hat a Margit-híd folyamatban lévő átépítése és a Margit-körúton folyó nagyarányú magánépítkezés. Többoldalról felmerült panasz, hogy a Berlini-téren *a 4-es és a 7-es kocsik a gyalogló közönséget keresztezik.* Ez az eset a város egyéb helyein: így az Apponyi-téren, továbbá a Margit-körút és Zsigmond-utca sarkán, továbbá a Kálvin-tér és Üllői-út sarkán, valamint az Erzsébet-híd budai hídfőjénél szintén fennforog. Ezek

kétségtelenül veszélyes kereszteződési pontok, azonban a tények azt igazolják, hogy éppen ezeken a helyeken az utazóközönség, valamint a kocsivezetők fokozott óvatossága következtében a legritkább esetben történik baleset.

Az első hét eredményei alapján megállapítható, hogy *a nagykörúti kocsikra felszerelt új fényjelző berendezés is gyakorlatilag teljes mértékben bevált.* Az utazóközönség biztos jelzést kap a fel- és leszállás lehetőségéről, a közlekedési rendőrök pedig a vonat elindíthatóságáról. E tekintetben a rendőrség a legnagyobb készséggel áll rendelkezésünkre és a közlekedési rendőrközegek közvetlen értesülésünk szerint nagy hasznát látják az indító jelzőlámpáknak, mert megkönnyítik számukra a szolgálatot.

— *Szendy* Károly polgármester úr, aki a pénteki nap folyamán a helyszínen huzamosabb időn át tanulmányozta az új közlekedési rendet és a Berlini-téri hurokvágány forgalmát, helyszíni szemléje után ellátogatott a BESZKART igazgatósági épületébe. Ez alkalommal közölte velünk a helyszínen szerzett tapasztalatait és a további intézkedések tekintetében beható eszmecserét folytatott velünk, amelynek alapján akként

intézkedett, hogy egyfelől a Berlini-téri budai járatok megfelelően sűrittessenek, másfelől, hogy az átszállás sima lebonyolításának biztosítása céljából a Berlini-térre ügyeletes forgalmi tisztviselőt rendeljünk ki.

Ennek megfelelően mindkét irányban a szükséges rendelkezéseket már megtettük és egyben a polgármester úr utasításához képest, a kisszakaszos utasok feltűnő tájékoztatása céljából a nagykörúti viszonylatban a kisszakaszos utasok részére szolgáló mótorkocsikra *„kisszakasz"* felírással szembeötlő jelzőtáblákat fogunk a legrövidebb időn belül felszereltetni.

— Természetesen minden törekvésünk odairányul, hogy a kezdetben jelentkező zavarokat és panaszokat teljesen kiküszöböljük, ezért a nagykörúti és Berlini-téri forgalmat állandóan éber figyelemmel kísérjük. Úgy véljük, hogy az adott körülmények és viszonyok között

az életbeléptetett új rendszerrel lehet a legjobban biztosítani a Nagykörút gyors és egyenletes forgalmát

és reméljük, hogy az utazóközönség megértő jóindulatával segítségünkre lesz közérdekű célunk elérésében.

*

Eddig szól a nyilatkozat, amelyhez valójában semmiféle hozzáfüznivalónk sincs. Itt most nem a szenvedély és nem a kákán csomótkeresés izgalma, hanem *a számok, a stopperral szigorúan lemért időpontok és a statisztikák beszélnek.* Mindebből tehát kitünik, hogy a reform valóban elérte célját: *a közlekedés gyorsabb lett* és a Nagykörúton úgyszólván máris megszüntek a közlekedési mizériák. Azok az építkezések viszont, amelyek akadályozzák a Buda felé irányuló forgalmat, *nem hozhatók junktimba a reformmal.* És amennyiben ezek az építkezések némi kényelmetlenséget okoznak, ezeket igazán türelemmel kell fogadni, mert hiszen *a Margit-híd szélesitése éppen annak érdekében történik, hogy a jövőben a fővárosnak ez a hatalmas útvonala kielégithesse a modern közlekedési igényeket.*

Nem tartozik a főváros kártérítést fizetni,

ha a síkos kocsiúton baleset éri a gyalogjárót

Molnár Anna varrónő magasösszegű kártérítési életjáradékot követelt Budapest székesfőváros közönségétől és a törvényszék elé terjesztett keresetében így indokolta meg peres igényét:

— Ez év március 9-én az Andrássy út legelején, a Vilmos császár út kereszteződésénél az egyik oldalról át kellett mennem a másikra. Óvatos és rendszerető egyén vagyok — mondotta a felperes, — pontosan akkor indultam át, amikor a közlekedési lámpa az átkelést jelezte. A gyalogjárók számára kiszögezett útvonalon haladtam a kicsiúton, azonban ez *a hely síkos, fagyos volt és emiatt elestem.*

Eltört a karom, nem tudok dolgozni.

A főváros kártérítéssel tartozik, mert elmulasztotta kötelességét: a síkos járdát nem hintette fel azon a helyen, amely a gyalogjárók közlekedésére van kijelölve.

A tiszti ügyészség a főváros képviseletében a felperes keresetének elutasítását kérte, azzal az indokolással, hogy nincs semmiféle kötelező szabály, amely a fővárost kötelességévé tenné, hogy a kocsiúttestnek azt a részét, amely a gyalogközlekedésre van az átjárásnál kijelölve, síkos és fagyos időjárás esetén felhintesse. A felperesnő ezzel szemben azt az érvet tárta a bíróság elé, hogy a belváros területén a főváros felhinteti az ilyen kocsiút részeket, hogy a közlekedésre azt alkalmassá tegye.

Dr. *Mészáros* Béla kir. törvényszéki bíró a tiszti ügyészség álláspontjára helyezkedett és

a felperest keresetével elutasította.

Az ítélet indokolása aképpen szól, hogy nincs arra semmi néven nevezendő szabály, hogy a főváros a kocsiútnak a gyalogátkelésre szánt részét sikosság esetén felhinteni tartoznék. Az ilyen helyeken a gyalogjárók fokozottabb elővigyázatosságot tartoznak kifejteni.

Ha valaki fagyos időben a kocsiúton halad át, akkor az illetőnek az úttest fagyos voltáról tudnia kell

és számolni kell azzal, hogy a gyalogosok részére kijelölt részen sincs az úttest felhintve. Ha ilyen helyen baleset történik, ezért a főváros kártérítésben nem marasztalható el.

A CSÁSZÁRFÜRDŐ
thermál uszodái megnyíltak.
Egész nap nyitva

Az elegáns világ fogasa
egyedárusítója
DIÓSY JÁNOS
Budapest, VII., Rákóczi-út 24.

PROTIWINSKY és BRAUN
parket és padlózási vállalat
Budapest, V., Csáky-utca 27. II/9. Telefon: 92-0-56.

Diera Ignácz
szobafestő és mázoló mester
BUDAPEST, V., CSÁKY-UTCA 49
Telefon: 91—7—42

Augusztus 22 és 29-én délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

Beér Sándor VÉSNÖK MESTER
V., Gr. Tisza István út 5. sz. ● Telefon: 83-4-29
szivacsalátétes BÉLYEGZŐJE
tartós, szép és tiszta

ÜVEGCENTRUM
TAKÁCS IMRE TÁBLAÜVEG-SZAKÜZLET
BUDAPEST, II., ZSIGMOND-UTCA 24. SZ.
SÜRGÖNYCIM: ÜVEGCENTRUM. TELEFON: 606—00.

Erzsébetvárosi Építőanyag Raktár
MOZAIK- ÉS BETONLAPOK,
ETERNIT- ÉS BETONCSÖVEK stb.
Farkas J. tetőjókarbantartási vállalata Bpest, Akácfa-utca 14. — Telefonszám: 43-3-1.

Ilkovits J. Budapest
központi fűtés- és vízvezetéki vállalata
II., ATTILLA-UTCA 29. TEL.: 615-04

A LEGKEDVESEBB PESTI HELY AZ
ANGOL PARK
Uj tarka élet és nagy meglepetések. A nyár művészi életének szenzációi. Minden esütörtökön hazai és nemzetközi művészekkel nagy elite-esték. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenyei. A Budapesti Szimfónikus zenekar koncertjei. Berkes Béla 50 tagú cigányzenekarával és kedvenc művészekkel nagy magyar esték. The Great Melody Band monstre jazz tarka műsorai. Katonazene a rendőrzenekarral. Gyermekdélutánok. A ma emberének szórakozóhelye!

ESEMÉNYEK

FŐVÁROSI HÍRLAP

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Alulírott városházi hetilapok a törvényhatóság nyári szünetére való tekintettel augusztus hónap végéig minden második héten jelennek meg. E megállapodásnak megfelelően legközelebbi számunk szeptember 4-én, azontúl pedig hetenkint a rendes időben jelenik meg.

FŐVAROSI HIRLAP, FÜGGETLEN BUDAPEST, UJ BUDAPEST, UJ FŐVÁROS.

Mérnöki munka a nagyvárosban

Állandó panasza a magyar műszaki karnak, különösen a köszolgálatban állóknak, hogy *a mérnök a jogásszal szemben mindig háttérbe szorul.* Jogászállam vagyunk, minden kérdésben *legfőbb szakértő és döntő tényező a jogász,* legyen akár lokomotívról, akár útépítésről, akár bármi más műszaki kérdésről szó. Erről a problémáról tartott a napokban rendkívüli figyelemreméltó előadást a rádióban *Méhes* Emil dr. mérnök, aki elsősorban bemutatta a régi és a mai város közti különbséget. A régebbi időben valóban az adta meg a város *városi* mivoltát, hogy különböző jogi kiváltságokat élvezett:

a város lényegét a jog adta meg.

Így volt ez nemcsak nálunk, hanem mindenütt Európában, *egészen körülbelül a mult század utolsó harmadáig.*

A gőzgép feltalálásával megindult hatalmas technikai fejlődés azonban tökéletesen átváltoztatta ezt az állapotot. A városi igazgatás feladatai megváltoztak. *A jogi különbségek város és vidék közt megszüntek és*

ma már nem a kiváltságok vonzzák a vidékek népét a városokba, hanem elsősorban azok a műszaki berendezések és előnyök, amelyek szebbé és kényelmesebbé teszik a városi ember életét.

És etekintetben végig az egész vonalon *a mérnök munkájának eredményeit látjuk.*

Méhes Emil igen tökéletesen elvezette a rádióhallgatót a városi ember reggeltől estig tartó útjain és bemutatta, hogy a közlekedési eszköztől kezdve a víz, gáz és villany használatán keresztül, az építkezés sokaságában, a telefon és távíró használatában, a tisztálkodásban, az étkezésben, a ruházkodásban és életének mindennemű megnyilatkozásában, ott vannak a segítő eszközök, azok a produktumok, amelyek a mérnöki munka eredményei. A

mérnök nélkül egyszeriben megbénulna a városok élete, nem is szólva arról, hogy a fejlődés egyenesen az ő kezükben van letéve.

Érthető tehát, állapította meg *Méhes* Emil, hogy a nagyvárosi igazgatásban *domináns szerep jut a mérnök munkájának.* Huszonnégy európai nagyváros adatait vizsgálta meg és mindenütt azt találta, hogy *a költségvetési összeg egyharmada és fele közötti rész esik a műszaki igazgatásra.*

Az értékes előadáshoz mindössze annyit fűzünk hozzá, hogy *a magyar mérnöki karnak valóban megvan a joga ahhoz, hogy elérje formailag is azt a döntő szerepet, amelyet a valóságban amúgy is betölt.*

A polgármester tisztelgő látogatása a kormányzónál. *Szendy* Károly polgármester szombaton délelőtt Gödöllőre ment, ahol tisztelgő látogatáson jelent meg a kormányzó előtt. A polgármester megköszönte az államfőnek, amiért őt a törvényhatóság választása alapján polgármesteri állásában megerősítette.

Szendy Károly polgármester külföldre utazik. Mint ismeretes, *Szendy* Károly polgármester szabadsága augusztus 26-án jár le, ennek ellenére a polgármester az elmúlt héten úgyszólván mindennap benn volt a városházán, hogy fenntartsa a folytonosságot az aktuális problémákkal. Hétfőn is benn volt hivatalában, ahol fogadásokat is tartott. A polgármester Szent István napján még Budapesten lesz, a következő napon azonban előreláthatóan külföldre utazik. Egész rövid ideig tart ez a külföldi tartózkodás, ami után *Szendy* Károly polgármester hazajön és 26-án elfoglalja ismét hivatalát.

Az alpolgármesterek munkarendje. *Liber* Endre alpolgármester, miután egy hónapon át vezette a városháza ügyeit, augusztus 1-én szabadságra ment, amelyről csak szeptember 15-én tér vissza. *Liber* Endre alpolgármester, értesülésünk szerint, szabadságát felhasználja arra is, hogy elökészítse a *Fővárosi Segítő Alap* szanatóriumának építését. Az alpolgármester, a megfelelő szakemberek társaságában, végleg kijelöli Újhután azt a helyet, ahol a szanatóriumot felépítsék. Távolléte alatt, mint ismeretes, *Lamotte* Károly dr. alpolgármester vezeti a városháza adminisztrációját.

Eljegyzés. *Zilahy* Máriát, *Zilahy* Dezső, a székesfőváros idegenforgalmi hivatal igazgatója és felesége *Rákossy* Eugénia leányát eljegyezte ifjabb *Gerő* László építészmrnök, *Gerő* László dr. ny. mérnökkari alezredes és *Saly* Lucia fia.

A főváros új számszéki igazgatója: Veres Imre dr. A belügyminiszter augusztus 13-án *Papanek* Ernő székesfővárosi számszéki igazgatót kiváló buzgalommal, odaadással és szakértelemmel teljesített szolgálatának elismerése mellett állásától, saját kérelmére, *felmentette* és egyidejüleg *Veres* Imre dr., legfőbb állami számvevőszéki tanácsost székesfővárosi számszéki igazgatóvá kinevezte. Az új számszéki igazgató pénteken tisztelgő látogatáson jelentkezett *Szendy* Károly polgármesternél, majd a fogadás után nyomban megkezde hivatali működését a fővárosi számszék élén.

A Szent István-heti zászlódísz nagy részét tönkretette a vihar. A szerdai, augusztus 14-i orkán tudvalevően sokezerpengős kárt okozott a főváros kertészetének. Ezzel azonban nem merült ki a pusztítások sora. Szent István hetére zászlódíszbe öltözött Budapest és *Veronács* Gyula, a városháza gondnoka, a minap végigjárta azokat az utcákat, amelyeket a főváros zászlóival díszítettek. Megállapította, hogy a 100.000 pengő értéket képviselő fővárosi zászlópark 25 százalékát foszlánnyá silányította a szerdai tornádó. Jelentést tett a pusztításról *Kovácsházy* Vilmos tanácsnoknak, aki nyomban intézkedett, hogy legalább a főbb útvonalakon pótolják a tönkrement zászlókat.

Egyesült a háztulajdonosok két érdekképviselete. A *Háztulajdonosok Országos Szövetsége Jankovich* Oszkár elnökhelyettes elnöklésével, a *Ház- és Telektulajdonosok Országos Egyesülete (HATOE)* gróf *Somssich* Tihamér elnöklésével rendkívüli közgyüléseiken jóváhagyták a két eddig különállóan működött országos érdekképviseletet. Az ilymódon egyesült szövetség elnöke *Reményi-Schneller* Lajos, elnökhelyettesei: *Jankovich* Oszkár és *Szende* Péter Pál, elnöki tanácsának tagjai pedig, beckói *Biró* Gyula, báró *Lukachich* Géza és gróf *Somssich* Tihamér társelnökök lettek.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

WAHL-FERENC lakatos mester
VAS ÉS FEMIPARI VÁLLALATA
Budapest, VIII. Víg-utca 39. Telefon: 316-45

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
fa- és acélredőny,
lakatosárú, napellenző
és témportál gyártmányai
anyagban és minőségben elsőrendűek
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 5. Tel.: 32-3-76, 45-9-86

RÉVÉSZ ÉS HUSZÁR
autótechnika cikkek és láncok. Durex-dugattyú vezérképviselet
Budapest, VI., Jókai-tér 7. Tel.: 18-9-54

Krausz Ferenc
bronzöntő Budapest, VI., Babér-utca 80. Telefon: 932—26

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
Telefonszám: 25—5—54, 25—5—55 és 25—5—56

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Kőmívesemunkát a Horthy Miklósné leányotthonnál: Méhes Emil, 18.528 pengőért.

Acsmunkát ugyanott: Riedel Bertalan és Fia, 3451 pengőért.

Burkolómunkára a Községi Élelmiszerárusító üzemnél: Janusek Béla 1406 pengőért, az Aréna-úti iskolánál: Janusek Béla 1860 pengőért

Bontási munkát a Fehérsas-téri iskolánál: Fejér és Dános 72.850 pengő térítés ellenében.

Szobrász- és festőművészeti munkára a Sopron- és Bánát-utca sarkán épülő iskolánál: Márton Ferenc 800, Ispankk József 2500, Szabados Béla 2500, Hende Vince 450, Kontuly Béla 1200, Lehoczky György 500, Hiesz Géza 1300 pengőért.

Uj versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Zsilipberendezési és szerelési munkára Soroksári-úti szivattyútelepen. Pályázni lehet szeptember 3-án délelőtt 10 óráig. Városháza, II. em. 284.

A Ceglédi-úti volt szállástelep **bérletére.** Pályázni lehet szeptember 14-én délelőtt 10 óráig. Városháza, II. emelet 194.

Lábbelik szállítására az egyenruházott alkalmazottak részére. Pályázni lehet augusztus 29-én délelőtt 10 óráig. Gazdasági hivatal, Gyáli-út 3/b. I. 7.

Téli ruhák, sapkák, bundák szabómunkálataira. Ajánlat tehető augusztus 26-án délelőtt 10 óráig. Városháza, II. em. 235.

Ruha és cipő szállítására az árvaházak részére. Ajánlat tehető augusztus 28-án délelőtt 10 óráig. Városháza, I. pavillon, I. em. 28.

Benzin szállítására a hivatalok és üzemek részére. Ajánlat tehető augusztus 27-én délelőtt 10 óráig. Városháza, II. em. 235.

Bontási, föld-, kőműves-, elhelyező-, vasbetón-, vasgerenda-, vasszerkezeti, asztalos-, mázoló-, üveges-, hézagmentes padló-, felvonó-, központi fűtési, vízvezeték-, csatorna- és melegvízberendezési munkálatokra, a Csáky-utcai áramfejlesztő-telepnél. Pályázni lehet augusztus 28-án délelőtt 9 óráig. Váci-út 74. I. em. 101.

Betón-, szifonesö-, csatorna- és gyüjtőaknа építési munkákra a Szentendrei szigeten létesitendő vízmünél. Pályázni lehet augusztus 22-én délelőtt 10 óráig. Egyetem-utca 2. II. em. 25.

KIRCHLECHNER kertépítő
Budapest, II., Julia-utca 2. (Budakeszi-ut sarok)
Kertépítő iroda telefonja 55—8—53 szám

Breitner Bernát
Jégszekrények és Hűtőkészülékek Gyára
Gyár, raktár és iroda: Budapest, VI., Király utca 36
Alapíttatott 1876

KARDOS JENŐ
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ, KÖZPONTI FŰTÉS, VÍZVEZETÉK ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Ó-u. 31. Tel.: 17-9-05

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, XI., Szüret-utca 5/7. Telefon: 59—2—96

Fülöp Dezső
épitőmester
Budapest, VII, Aréna-út 11
Telefon: 35—5—84

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34,
TELEFON: 18-8-59.

SEMPERNOVA
ELSŐ MAGYAR NEMESVAKOLATGYÁR
BALOGH GÉZA
VII., LÖVÖLDE-TÉR 4. TELEFON 213—66.

SIKA
„Normálisan és gyorsan kötő változatokban"
„Vízhatlanná tesz betont és vakolatot"
„Véd minden nedvességokozta rongálódás ellen"
Vezérképviselet: SZABÓ GYULA ÉS TÁRSA
Budapest, V., Vilmos császár-út 68, T.: 25-4-33

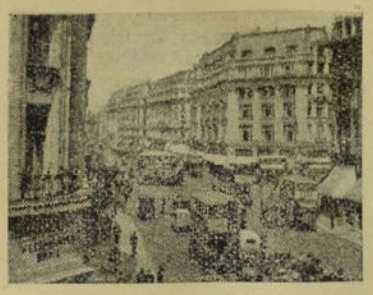

LONDON

Miért indult augusztus 10-én Ostendéből ötnegyedórai késéssel az Orient-expressz?

»Ha a Cook-iroda valamit elad, azt természetesen szállítja is«

Ha az ember Londonban jár, lépten-nyomon meglepődik és elcsodálkozik akkor is, ha olyan jelenségeket tapasztal, amelyeket londoni levelekből, londoni riportokból és Londont járt utazók előadásából már jól ismerünk. Az írott szó és az elhangzott szó mindenesetre csak gyenge és színtelen fotográfiája a csodálatos valóság. Londonban mindig lát és tapasztal az idegen olyan érdekességeket, amelyekről érdemes lenne írni. De most mégsem kívánok foglalkozni ezekkel a kuriózíumokkal.

Minek írjunk a londoni City bankünnepéről, a Bank holidayről, amely évenként augusztus első hétfőjére esik. Mindenki tudja, hisz számtalanszor megírták már a mi lapjaink is, hogy ilyenkor temetői csend borul a világ legforgalmasabb üzleti negyedére, a bankok, vállalati irodák, a hatalmas áruházak, a biztosító társulatok irodái, színházak, mozik zárva tartanak és a milliós tömegek, amelyek itt élnek, sürögnek-forognak, elhagyják kenyérkereső helyüket, hogy két-három, vagy több napra is megszabaduljanak a világváros zajától, gondjaitól. *Ki a szabadba!* — jelszóval eltávoznak, hogy néhány napig, végig a Themze partjának üdülőtelepein családi, vagy baráti körben szórakozzanak.

Nem írunk György király jubiláris ünnepeinek záróakkordjairól: az angol hajóhad flottaünnepségeiről és a repülőgépeket kutató fényszórókról, amelyek éjszaka sugárkévéikkel bevilágítják az égboltozatot. Most nem emlékezünk meg a 21 nemzet részvételével lezajlott International Folk Dance Festivalról sem, ahol a magyar Gyöngyösbokréta résztvevői oly nagy sikert arattak. Nem részletezzük a hetenként visszatérő weekend gondtalan örömeit, amikor London a szabadban, a világhíres Brigthonban, vagy Cliftonvillében, Margateben, Westcliffben, vagy Southendben, Bornemouthban és sokszáz kisebb-nagyobb tengeri fürdőhelyen, Maidenhaidben, Great Forstersben, a londonkörnyéki Black Forestben és más kirándulóhelyeken áldoz a semmitevésnek, élvezi a hétvégi gondtalan pihenés örömeit. Hagyjuk békén most a Brithish Museumot is, térjünk el a Piccadilly színházaitól, távozzunk a Hyde-parkból, ne írjunk a világ legnagyobb dockjainak elképzelhetetlen forgalmáról, a Buckingham-palota őrségváltása, vagy a China Town, a kínai városrész misztikus élete se érdekel bennünket. Eltekintünk a képtáraktól és nem nézzük meg a Westminstert, a St. Paul Catedrált, nem rándulunk ki Windsorba, a királyi nyaralóba, vagy Wright szigetére. Térjünk felettük napirendre.

*

London, a hatalmas zajával, forgalmával a hátunk mögött van. Kimegyünk a Viktoria Stationra, ahonnan délután három órakor elindulunk Doverbe, hogy átkeljünk a Csatornán és az Orient-expresszel Ostendéből elutazzunk. Szárazon, minden kommentár nélkül, kezdenek peregni az események.

A vonat menetrendszerűen megérkezik Doverbe, ahonnan *délután 4.55-kor indul az a hajó, amelynek — háromórai tengeri út után — este nyolckor kell megérkeznie Ostendébe.* Itt a tengerparton már várja az Orient-expressz, az utasok éppen csakhogy átrakodhatnak és máris indul a vonat. *Pontosan este 8.30-kor.* Igy van ez, amióta az Orient-expresszt, a Train bleu-t beállították a forgalomba. Tudnivaló, hogy az Orient-expressz a világ legpontosabb vonata: ha valakinek menetrend van a kezében és nézi az állomásokat, akkor a menetrend alapján nyugodtan beállíthatja óráját az Orient-expressz után. *Augusztus 10-én este azonban 8 óra 30 perc helyett 9 óra 45-kor indult el Ostendéből az Orient-expressz.* Mi volt ennek a példátlan késésnek az oka? Ezt akarom elmondani.

A doveri pieren sétáltam, ott vesztegeltek indulásra készen a csatornajáró nagy hajók, végre megkérdeztem a Cook-iroda egyik egyenruhás emberét, hogy melyik gőzössel mehetek át Ostendébe. A Cook embere udvariasan megmutatta a hajómat, amelyre kényelmesen felszálltunk, elhelyeztük podgyászainkat, majd felmentünk a fedélzetre és nyugágyra dülve, kedvtelve nézegettük a hatalmas kikötő mindig színes, elbüvölő mozgalmasságát.

Telt, múlt az idő, egyik hajó a másik után indult útjára. Valamennyi rendkívül zsúfolt volt, örültünk, hogy mi magunk meglehetősen kényelmesen, úgyszólván egyedül vagyunk a nagy gőzösön.

Amikor már három indulásra kész hajó közül csak a mienk volt még a kikötőben, ide is szállíngózni kezdtek az utasok, észrevettük, hogy örömünk korai volt, mert félórán belül zsúfolásig megtelt ez a hajó is. De már régen elmult a 4.55 perces indulási idő és hat órakor hajónk még mindig ott vesztegelt a kikötőben. Ez aggodalommal töltött el, mert ismerve a hajójáratok menetrendjét, bajosan hittem, hogy nyolcra odaát leszünk a Csatorna másik oldalán. Sőt teljesen kizártnak tartottam ezt, amikor végre, a hajó indulásának pillanatában megnéztem órámat, elképedve láttam, hogy már fél hét van. Mindazáltal elképzeltem, hogy talán valami gyorsjáratú gőzösön vagyok, amely a kellő időre mégis megérkezik Ostendébe. Egy órai utazás után azonban rá kellett eszmélnem, hogy szó sincs ilyen lehetőségről.

*

Ekkor már elvesztettem nyugalmamat és a zsúfolt hajón érdeklődni kezdtem, hogy mi történt hát tulajdonképpen. Itt is ráakadtam a Cook-iroda egyik tisztviselőjére, aki megnézve a Cook-iroda által kiállított hajójegyemet, így szólt:

— *Rossz hajóra szálltak.* A másikkal kellett volna elutazni, amely tényleg pontosan, 4.55-kor indult el a doveri kikötőből. Természetesen lekésett az Orient-expresszről mert ez a hajó csak féltíz után érkezik Ostendébe.

— Ez igen nagy bajnak ígérkezett, mert tudvalevően az Orient-expressz két naponkint, helyesebben kedden, csütörtökön és szombaton közlekedik csupán, emellett a hálófülkénk is le volt foglalva. Késésem tehát azt jelentette volna, hogy csak kedden utazhatom tovább és elvesztem a részemre fenntartott hálófülke árát is.

— Ön a jegyemet — mondottam — a Cook-cégnél vásároltam és engem a kikötőben szolgálatot teljesítő tisztviselőjük kalauzolt erre a hajóra, ilymódon tehát önök felelősek a tévedésért.

A hajón levő Cook-ember rám nézett, majd megkérdezte:

— Biztos ön abban, hogy Cook-emberrel beszélt?

— Természetesen.

— Nos, hát — mondta határozottan, — tudnia kell önnek, *hogyha a Cook-cég valamit elad, azt szállítja is.* Tessék itt várni.

Ott maradtam a hajókorlátho támaszkodva és vártam a fejleményeket. Tíz perc sem telt el, jött az emberem vidáman.

— Nincs semmi baj. Rádiogramot küldtem Ostendébe, hogy az Orient-expressz várja meg Önt. Intézkedtem azirán is, hogy itt a hajón, soronkívül lebélyegezzék az útlevelét, hogy ezzel is nyerjünk valami időt és az Orient-expressz ne legyen kénytelen még tovább várakozni, *hisz így is csak ötnegyed órai késéssel indul.*

*

Kár folytatni ezt a napnyugati tündérmesét. Mondani sem kell talán, hogy *az Orient-expressz megvárt engem.* És amint közben felszálltam a vesztegtő előkelő nemzetközi vonatra, eszembe jutottak azok a parlamenti támadások, amelyekkel Tisza Istvánt illették annakidején azért, mert megrántotta a vészféket, hogy egy kis állomásnál leszállhasson a gyorsvonatról.

Kilencnegyvenötkor, egy és negyedórás késéssel indult el az Orient-expressz, mert *„ha a Cook-cég valamit elad, azt természetesen szállítja is."* Feltartóztatja a világ legpontosabban közlekedő vonatát is, hogy a cég megbízhatósága csorbát ne szenvedjen.

És végül még csak annyit: a veszteglő vonaton senki nem zugolódott, igaz, hogy nem is volt oka rá. Pár óra mulva már ismét az Orient-expressz után lehetett igazítani az órát: az ötnegyed órai késést behozta. **(D. E.)**

Szerdán döntenek a balatoni műút építésének vállalatbaadásáról

3300 munkás építi Budapest útait és csatornáit

Szerdán délelőtt tíz órakor ül össze a főváros út- és csatornaépítési *szakbizottsága,* amelynek tárgysorozatán *a Balatonhoz vezető új út Székesfővárosi szakaszának, valamint a Külső Jászberényi-úi építési munkáinak vállalatbaadása szerepel.* Komoly, nagy munka a balatoni müút vállalatbaadása, mint ismeretes,

erre a célra hétszázezer pengőt szavazott meg a közgyülés.

A megejtett versenytárgyalásra összesen *száz ajánlat érkezett,* amelyek közül azonban *huszonnyolcat nem lehetett elfogadni,* mert szabálytalan volt. A többi ajánlat elbírálása *már megtörtént és elkészült az ügyosztály javaslata is,* amely szerint a müszaki szempontok kellő mérlegelése után *három szakaszra osztották fel* az építendő utat. Az első és második szakaszon a lejtési viszonyok figyelembevétele miatt *betonutat javasol az ügyosztály,* a harmadik útszakaszon pedig a lejtési viszonyok inkább *a kisköburkolat* alkalmazása mellett szólnak. A szabályoknak megfelelően *a legolcsóbb és egyben legmegbízhatóbb cégek fogják megkapni a megbízatást.* Erre vonatkozóan is megvan a javaslat, amely szerint az útrendezés költsége a következő volna:

I. szakasz: beton: *König, Román és Stein* . .		223.101 P 50 f
II. szakasz: beton: *Építőipar rt.*		215.974 P — f
III. szakasz: kisko: *Amon és fiai* (munkabér) .	149.975 P	
Somosköi-Hofbauer (anyag) . . .	91.321 P	241.296 P — f
Összesen:		680.371 P 50 f

Az út- és csatornaépítési ügyosztálynak természetesen nem csupán ezek a munkái vannak folyamatban, éppen ezért a *Fővárosi Hírlap* munkatársa felkereste

Király Kálmán
tanácsnokot,

az ügyosztály vezetőjét, aki az alábbiakban ismertette azokat a nagyobbszabású munkálatokat, amelyek tárgyi fontosságuknál és a szociális szempontok következtében egyaránt különösképp figyelemreméltók:

— A legnagyobb munkálataink közé tartozik, — mondotta a tanácsnok, — az *angyalföldi szivattyútelep építése,* amelyre a *21 milliós beruházási kölcsönből 3.5 milliót jelöltek ki.* A munkát nyilvános versenytárgyalás kiírásával hajtjuk végre és

mihelyt leérkezik a belügyminisztériumból a tervek jóváhagyása, nyomban intézkedünk a vállalatbaadás iránt.

Ugyancsak megszereztük már a *Hungária-úti főgyűjtőcsatorna első szakaszára* vonatkozó ajánlatokat. Ezeket a munkákat a fentiekkel egyidőben kívánjuk vállalatba adni. *A fedezet az egész munkára 1.6 millió pengő.* A belügyminisztériumban ezenkívül két nagy munkára vonatkozó iratok vannak felülbírálás alatt. És pedig: a központi szivattyútelepen létesítendő *gázosító berendezésre* és a *nyomócső átépítésére* vonatkozók.

— A balatoni úton kívül számos útépítést kívánunk a közeljövőben megkezdeni. Ezek között a legnagyobb *a X. Külső Jászberényi-út betonburkolása,* a vasuttól, kifelé a városszéli telepitésig. Ez az útvonal

a főváros egyik nagyon fontos kivezető útja és így végleges rendezése kívánatos.

(Itt egyébként a *Magyar Asphalt Rt.* 67.547 pengős ajánlatát javasolja elfogadásra az ügyosztály.)

— A folyamatban levő útépítések közt *legnagyobb a II. Törökvész-út rendezése,* a Nagybányai-út és a Kapy-utca között. Itt a vállalati összeg *167.000 pengő.* Maga az út a napokban elkészült, most már csak a csatlakozások kiképzése van hátra. A környék lakóinak nagy örömére,

az úttestet átadtuk a forgalomnak és ezzel Budapest egyik legszebb kilátóútja nyert rendezést.

Az útnak előreláthatóan igen nagy átmenőforgalma lesz.

— Az ügyosztályban az útépítésnél 1300, a kertészetnél 1000, a csatornázásnál és a vízi építési munkáknál ugyancsak 1000,

összesen 3300 munkás van alkalmazásban.

Mindezekből az adatokból kitűnik, hogy a főváros vezetősége tisztában van e munkák fontosságával, úgy forgalmi, mint egészségi, mind pedig munkaalkalmi szempontból. Éppen ezért *rendelkezésre is bocsátja a megfelelő anyagi eszközöket,* az ügyosztály pedig azon van, hogy ezeket az összegeket a célnak legmegfllőbben, leghelyesebben használja fel.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

A piaci árusok harmincezer pengő tiszteletdíjat követelnek a Vásárpénztártól

A törvényszék az igénylők keresetét elutasította

Emlékezetes még, hogy a piaci kereskedők és árusok esztendőkkel ezelőtt *a székesfővárostól félmillió pengő kölcsönt* kaptak. Városházi ügyekkel foglalkozók előtt az is ismeretes, hogy bizony *ez a nagy összeg majdnem teljes egészében odaveszett.* Ezt a szomorú emlékű tranzakciót egy különös per tette aktuálissá, amely most a budapesti királyi törvényszék előtt befejezést nyert.

De el kell mondani sorjában a történteket. A székesfőváros vásárcsarnokaiban és piacain működő és ott árusitóhelyeket bérlő piaci árusok és kereskedők 1928. év elején mozgalmat inditottak és eljártak Budapest székesfőváros akkori vezetőinél, hogy közérdekből a főváros segitse meg őket. A főváros eleinte idegenkedett a kölcsönnyujtás gondolatától, majd mégis elhatározta, hogy a Vásárpénztár részvénytársaságnak ötszázezer pengőt bocsájt rendelkzésére oly célból, hogy a részvénytársaság saját felelőssége mellett ezt az összeget kisebb részletekben kölcsönkép bocsássa a szóbanforgó csarnoki és piaci árusok és kiskereskedők rendelkezésérére. Az ügy lényegéhez tartozik, hogy egy cenzurabizottságot létesitettek, amelynek az volt a hivatása, hogy szigorúan felülbirálja, melyik kölcsöntkérő kaphat és milyen összegü kölcsönt a félmillió pengőből. Ennek a cenzurabizottságnak tagjai lettek azok a piaci árusok, illetve kereskedők is, akiket a különböző érdekképviseletek delegáltak.

Ennek a cenzurabizottságnak a tagjai közül egynehányan, névszerit: *Kiss* József, *Molnár* László, *Koós* Jenő, *Busch* János piaci árusok és *Garai* Ernő kereskedő külön-külön

bepereltél a felszámolás alatt lévő Budapest Székesfővárosi Vásárpénztár rt.-ot és az egyik háromezer pengőt, a másik hétezret, a harmadik meg tízezret és végső összegben együttvéve harmincegyezer pengőt követeltek

azon az alapon, hogy nekik, mint a cenzurabizottság delegált tagjainak kifejtett munkásságukért és érdemleges tevékenységükért ellenérték, illetve tiszteletdíj jár. A törvényszék előtt megtartott tárgyaláson a Vásárpénztár jogi képviselője részletesen kifejtette, hogy a felperesként fellépő cenzurabizottsági tagoknak a keresete alaptalan és a követelt jogalapon *egy fillér sem jár nekik.* Azt elismerte, hogy a Vásárpénztár igazgatósága a cenzurabizottság tagjainak és közöttük a felpereseknek is háromszáz pengőt meghaladó karácsonyi jutalmat engedélyezett a behajtott kölcsönösszegek arányában, azonban ez a juttatás minden jogi kötelezettség nélkül történt. A karácsonyi jutalmakat a hitelakció reménybeli nyereségének terhére előlegül folyositották. Ezt követőleg előadta az ügyvéd azt is, hogy ez a reménybeli nyereség azonban elmaradt. Ellenkezőleg, komoly, súlyos és nagy veszteségek keletkeztek. Már az első üzletév után megállapitották, hogy a Vásárpénztárnak e félmilliós üzlete révén kétszázezer pengőnyi vesztesége van.

Dr. *Fodor* Lajos kir. törvényszéki biró

a lefolytatott bizonyitási eljárás után valamennyi felperest elutasította keresetével

és mindegyiket kötelezte a felmerült költségek megfizetésére. A törvényszék megállapitotta, hogy a felperesként fellépő piaci árusokat az egyes érdekképviseletek jelölték ki a cenzurabizottsági tagságra. Bizonyos — mondja az itélet —, hogy ez a tagság munkával és időveszteséggel jár, azonban az egész hitelakció lényegében szociális jellegü volt, ennélfogva a felperesek tevékenysége is nyilván ingyenesnek tekintendő. Nincs a perben bizonyiték arra, hogy akár a főváros, akár pedig a Vásárpénztár a cenzurabizottsági tagoknak dijazást kivánt volna adni. De mindettől függetlenül alapvető feltétele a kereseti követelésnek az, hogy a szóbanforgó kölcsönakciónál veszteség ne mutatkozzék. Utal az itélet a közben elhunyt *Marher* Aladár ny. székesfővárosi tanácsnok eskü alatti vallomására, aki a Vásárpénztárnak igazgatósági tagjá volt és e minőségbol kifolyólag tudja, hogy a félmillió pengőnyi összegből már az első üzletév végén több mint kettőszázezer pengő elveszett. Ilyen körülmények között a cenzurabizottsági tisztség ellátásáért dijat vagy ellenértéket követelni nem lehet, úgyhogy a törvényszék tehát a felpereseknek kereseti igényét teljesen alaptalannak és indokolatlannak tartja.

A cégbiróság jóváhagyta a Mauthner Testvérek és Társai R. T. alaptőkéjének leszállitását. A *Mauthner Testvérek és Társai részvénytársaság* ezévi rendes közgyülésén alapszabályainak módositását határozta el, mert ugyanez a közgyülés a társasági alaptőkének leszállitására vonatkozóan is határozatot hozott. Amikor beterjesztették a közgyülés iratait a cégbirósághoz, a kereskedelmi törvény rendelkezéseihez képest a törvényszék az alaptőke leszállitásának jóváhagyása előtt a hitelezők érdekeinek védelmére ügygondnokot rendelt ki, majd szakértőket hallgatott ki és legvégül tárgyalást tüzött ki az érdekeltek meghallgatására. Az igy lefolytatott eljárás után most vitéz *Zsakó* Gyula dr. kir. törvényszéki biró végzést hozott és a közgyülés által elhatározott alapszabálymódositást, illetve alaptőkeleszállitást tudomásul vette és elrendelte az ezekre vonatkozó adatok feljegyzését. A Mauthner rt. alaptőkéje ennélfogva 1 millió 20 ezer pengő. Az igazgatóság kérelmére egyidejüleg bejegyezte a cégbiróság dr. *Simontsits* Elemér, *Conrád* Ottó, *Kohner* Artur dr. és *Schön* Gyula igazgatósági tagok e minőségét és cégjegyzési jogosultságát. A törvényszék a cégiratokból, a szakértői és az ügygondnoki jelentésből, valamint egyéb cégadatok egybevetése alapján úgy találta, hogy a vállalat a lecsökkentett alaptőkével is eleget tud tenni vállalt kötelezettségeinek. Azt is megállapitotta a törvényszék, hogy a vállalat vagyontételeiből az alaptőkeleszállitás által semmit sem von el, tehát *a hitelezők érdeke nincs veszélyeztetve.* Bárcsak a vállalat főhitelezője, a *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* járult hozzá az alaptőkeleszállitáshoz, a cégbiróság tekintettel arra, hogy a hitelezők érdekeinek képviseletére kirendelt ügygondnok sem ellenezte kifejezetten az alaptőke leszállitását, ezt a törvényszék engedélyezte és a módositott alapszabályok szövegét a cégiratoknál följegyezni rendelte.

A Dunagőz kiterjesztette üzemi ágazatát. Az *Első Dunagőzhajózási Társaság* magyarországi képviselősége bejelentette a budapesti kir. törvényszéknél, mint cégbiróságnál, hogy a főtelep ezévi rendes közgyülésén alapszabályainak módositását határozta el. Ennek megfelelően a cégbiróság a módositásokat bejegyezte. Az újonnan szövegezett alapszabályok tanusitják, hogy a Dunagőzhajózási Társaság kiterjesztette üzemi ágazatát. A DGT üzeme a módositott alapszabály szerint a főtelepre vonatkozóan most már a következőképpen szól. Az üzem tárgya: utasoknak és árusnak saját vagy idegen járművekkel folyókon, csatornákon és a tengeren szállitása; hajók, hajógépek, mindennemü kazánok épitése és javitása; bánya és azzal összefüggő vasutak üzembentartása; elektromosáram előállitása és szolgáltatására szolgáló telepek létesitése és üzembentartása; szállitmányozók, bizományosi és áruberaktározási üzletek folytatása; raktárházak és szabadmagánraktárak létesitése. *Az alapszabályok egyik pontja szerint minden bankügylet folytatása ki van zárva.* Ugyancsak az alapszabálymódositással áll kapcsolatban a DGT új részvénytőkéjének a megállapitása, amely a most módositott alapszabályok értelmében 11 millió 600 ezer Schilling, amely 58 ezer darab teljesen befizetett, egyenként 200 Schilling névértékü felmutatóra szóló részvényre oszlik.

Új épitőipari szövetkezet. *Munkaszervező-, Mérnöki- és Épitőipari Szövetkezet* bejegyzett céggel új épitőipari vállalat alakult, amelynek székhelye XI., Horthy Miklós-út 1. Az igazgatóság tagjai: *Becsey* Antal, *Görög* Samu dr., *Haverland* Antal, *Kármán* Norbert, *Sulner* Márton és *Barta* Károly.

Pénzintézeteink szerepe az ország gazdasági életében. A könyvpiacon alapvető és igen fontos munka jelent meg, amely *Pénzintézeteink szerepe az ország gazdasági életében* cimen a magyar pénzintézeti szervezetek müködését és szerepét teszi vizsgálat tárgyává. A mü a legszélesebbkörü statisztikai adatokkal és mérlegvizsgálatokkal kimutatja a bankok és pénzintézetek tevékenységét. *Häutler* Géza dr. és *Kármán* Aladár, a kitünő könyv szerzői, valamint a *Gazdasági Világ*, amely a munkát kiadta, nagy szolgálatot tettek a gazdasági irodalomnak, de a politikai és gazdasági közvéleménynek is.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSO EMIL
Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

ZÖLD JÓZSEF lakatos és kazánkovács mester.
Budapest, VI., Szent László-utca 4/b. Telefon: 91-2-39
Készít: Boilereket, víztartányokat, gőz-, melegviz- és engedélymentes kazánokat, ellenáramu készülékeket stb

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉSEK RÉSZÉRE
ALAPITÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépités, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék épitése és tervezése

CZUCZOR LÁSZLÓ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST II., Törő-utca 4
Telefonszám 5?4-?3

EREDETI ANGOL
TIMKEN-CSAPÁGYAK
DEÁK BÉLA VI., JÓKAI-TÉR 2. Telefon: 15—1—98

A legjobb sokszorositó gép a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 8
TELEFON: 19-2-80

HEINICKE H. R.
Gyárkéményépités, kazánbefalazás, kemenceépités, hőszigetelés
BUDAPEST. V. AKADÉMIA-U. 6
Telefon: 22—6—20

STEINER ISTVÁN FIAI
FÉMÁRUGYÁR
Budapest, V., Kádár-utca 6. Telefon: 22-9-63
Gyártmányok: Fényvető vizállásmutató készülékek. Próba- és leeresztő csapok, olajozók, szelepek, gőzcsapok, vizállásmutatók

FUMEX
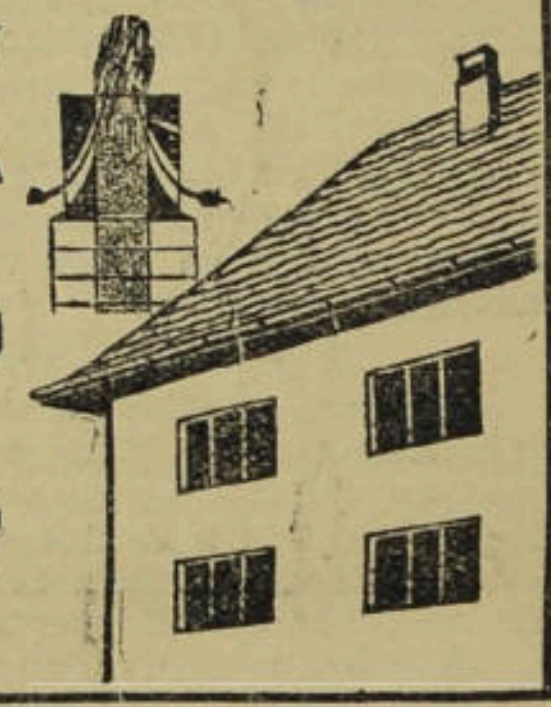
mindenütt bevált legolcsóbb beton
KÉMÉNYFEJ
ANDREA cementárugyár
V., Tátra-utca 26
Telefon: 92-0-37

Weiss János, Budapest
Iroda: II., Iskola-u. 47. Műhely: Csalogány-u. 8b
Telefon 51—2—55.
Tervez és készít: Központi fütés, gőzmosodák, gőzkonyhák, vizművek, vizvezeték, gázvezeték, fürdőberendezések, csatornázás és szellőző berendezéseket.

NAGY LAJOS
okleveles mérnök, épitési vállalata
BUDAPEST. VII.. JÓSIKA-UTCA 15.
Telefon: 45-3-28

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonötödik évfolyam Budapest, 1935 szeptember 4. 36. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

SIPŐCZ JENŐ tizenöt esztendeje

1920 szeptember 1-én, most tizenöt esztendeje választotta meg Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottsága *Sipőcz* Jenő dr-t Budapest székesfőváros polgármesterévé. 1920 szeptember 1-én foglalta el Budapest mai főpolgármestere Kammermayer Károly, Márkus József, Halmos János, Bárczy István és Bódy Tivadar díszes székét. A polgármesterré történt választást öthónapos kormánybiztosi működés előzte meg és ma, amikor tizenöt esztendős páratlan érdemekben gazdag és a magyar főváros lakosságának szeretetét tökéletesen kiváltó munkásságát ünnepeljük, már több, mint tíz hónapja, mint főpolgármester áll a főváros élén. Úgy érezzük, hogy mégis ez az igazi jubileuma *Sipőcz* Jenőnek. Ez az igazi jubileuma, mert a polgármesteri székből való távozása és főpolgármesterré történt kinevezése nem szakította ki őt abból a tevékenységből, amely tizenöt éven át mindig Budapest naggyá tételét és a főváros lakosságának békés, nyugodt munkájának biztosítását célozta. Ha a kormány bizalma és Budapest lakosságának eminens érdekei azt kívánták is *Sipőcz* Jenőtől, hogy a szebbet cserélje föl a fényesebbel, a mélyebbet a magasabbal: ennek a másfél deceniumnak minden nagy alkotása, a lelkek békéjének megteremtése, a főváros gazdasági rendbehozatala, szociális és kulturális emelkedése mégis csak úgy foglalható össze, hogy mindez *Sipőcz* Jenő polgármestersége alatt történt. Ha *Sipőcz* Jenő ma csöndesen, nyári pihenőjén gondol is a tizenöt év előtti nagy napra, Budapest közönsége mélyen érzi, hogy az a tizenöt esztendő előtti nap történelmi dátuma a magyar székesfővárosnak. Ennek a városnak élniakarása nyilatkozott meg abban a tényben, hogy ezt a férfiút, akit akkor még alig ismert a város közönsége, aki szerény munkásságban töltötte ifjú éveit, ki tudta választani és az élre tudta állítani. Ez a tizenöt esztendő valóban Budapest újjászületésének nagy korszaka volt és a tizenöt év lezáródásával meleg szeretettel köszönti Budapest egész népe a nagy polgármestert, akinél tökéletesebben férfiú még nem oldotta meg azt, amit vállalt.

*

Mert mit vállalt ma tizenöt esztendeje *Sipőcz* Jenő?

Vállalta először is azt, amiről ma már nem kell beszélnünk többé, amit igazán ezerszázalékosan váltott be, hogy „egész Budapest polgármestere akar lenni, mert a főváros egész polgárságának érdekeit viseli szívén."

De ennél sokkal többet, sokkal merészebbet is vállalt és azt is megvalósította. Ezek voltak a bemutatkozó szavai:

— Budapest ma erkölcsi és anyagi romokban hever, pénzügyi egyensúlya megbontva, közművei megzilálva, a munkafegyelem meglazulva. Én, tisztelt közgyűlés, nem ebben az állapotban akarom majd utódomnak átadni, hanem én egy új, nagy, újraépített és minél hamarabb fölépített Budapestet akarok majd méltó kezekbe letenni.

Aki emlékszik azokra a szörnyű időkre, azokra a megtépett és megcsúfolt állapotokra, amelyek között *Sipőcz* Jenő a polgármesteri széket elfoglalta, csodálkozással állhat meg a hitnek és a becsületes önbizalomnak e páratlan példájánál. Ahogy visszatekintünk a tizenöt év előtti szeptemberre, az első kép, amely szemünk elé tárul a pusztulás szimbólumaiból, a hunyó parázsból, a hamuból és a pernyéből áll. A pusztulás romjai fölött, a sötét magyar éjszakában a gyűlölet lidérclángjai szálltak és ma szinte azt mondanánk, hogy ez az ifjú férfiú, aki nekiindult ennek az éjszakának, világosságot teremteni, valósággal vakmerő volt. De tudta, hogy mit cselekszik, mert ismerte önmagát. Ismerte szívének tiszta lelkesedését, lelkének makulátlanságát és ismerte lényének azt a lenyügöző erejét, amellyel tizenöt esztendő alatt politikai különbség nélkül mindenkit meghódított a maga számára, hogy mindenkit a közérdek szolgálatába állítson.

Ma már könnyű elmondani róla, hogy eszközei a kötelességtudás, az elvhűség, a páratlan puritánság, a lelki emelkedettség és a megingathatatlan jogtisztelet volt. Ezt könnyű ma utólag konstatálni és utólag tisztelettel emelni meg ezek előtt az eszközök előtt a kalapot. De milyen mérhetetlen rátermettség, milyen csodálatos lelki berendezettség kellett ahhoz, hogy a tizenöt év előtti *Sipőcz* Jenő, aki sohasem forgolódott a fórumon, aki sohasem kilincselt protekcióért, aki sohasem udvarolt a hatalomra jutásért, káprázatos tisztasággal lássa meg az utakat, amelyeken el kellett indulnia és amelyeken tántoríthatatlanul haladnia kellett.

*

A budapesti embernek ma nem kell elmondani, hogy mit alkotott *Sipőcz* Jenő. Mi azt érezzük kötelességünknek, hogy ezen a nagy évfordulón visszaidézzük a budapesti ember emlékezetébe azokat az állapotokat, amelyek között 1920 szeptemberében *Sipőcz* Jenő dr. átvette a polgármesteri hatalmat, a polgármesteri kötelességeket, a polgármesteri díszt és a polgármesteri töviskoszorút.

Egyről azonban nem emlékezünk meg ma. Ezen az ünnepnapon nem vetünk egyetlen tekintetet sem a tizenöt esztendő előtti közgyűlési teremre, ahol talán ünneprontóan vígasztalan képet látnánk. De emlékezzünk csak vissza arra, hogy ma tizenöt esztendeje a gyerekek nem kaptak tejet, a felnőttek éhesen botorkáltak a városban, rongyosak voltak a ruhák, megviseltek az arcok, álltak a gyárak, kifosztottan, de vevő nélkül tátongtak az üzletek, kétségbeesett munkanélküliek sóhajtoztak a betevő falat után és az éhes, a lerongyolódott főváros pályaudvarain zsúfolva sorakoztak a vagónok tele menekültekkel, akik hajlékot, kenyeret és megélhetést kértek. A külföldi missziók, amelyek szociális akciókat indítottak, nem tudtak megküzdeni a szegénység és nyomor tengerével. A mesterségesen ápolt csecsemők hetven százaléka meghalt a menhelyeken. Hiányzottak a csecsemőtápszerek, nem volt tehéntej, úgy, hogy az anyák egy éven túl is száraz emlőiken táplálták gyermekeiket.

A kórházakban vígasztalan állapotok voltak. Féktelen rendetlenség, óriási helyhiány, pedig a betegek sokkal nagyobb tömegekben tódultak a kórházak felé, mint normálisabb időkben. Anyagban, fölszerelésekben kimerülve és pénzügyileg teljesen lerongyolva kellett megkezdeni a kórházak gyors talpraállítását.

A város közlekedése valósággal összeomlott. A közúti vasútak szinte kifosztott állapotban dolgoztak, hiányoztak az üzemanyagok, rossz volt a pálya, kopott a vezeték, a kocsik betört ablakokkal jártak, az áramfejlesztő telepek alig voltak üzemképesek. Az Elektromos Művek, a Gáz- és Vízművek valósággal emberfölötti küzdelmet folytattak, hogy a rendes szükségletet ki tudják elégíteni és hogy rendbehozzák a maguk rettenetesen megviselt üzemi berendezéseiket. Alig tudták biztosítani a szükséges összegeket a maguk mindennapi munkájára, néha a rendes kifizetések is nehézséget okoztak, sztrájkok, behozatali és egyéb akadályok miatt az üzemi anyagokból való készlet sokszor huszonnégy óráig is alig volt elegendő.

Ezekből a valóban züllött állapotokból varázsolta elő *Sipőcz* Jenő az alkotások mérhetetlen során át ennek a szorgalmas polgárságnak áldozatos, de bölcsen és igazságosan fölhasznált sok-sok száz millió pengőjéből a mai tündöklő, békéjében, nyugalmában az egész világon irígyelt Budapestet. Sivár kilátások, üres lelkek, kiirtott önbizalom üszkei között indult el a polgármester, aki tizenöt év alatt megteremtette a lelkek békéjét, magasra emelte a főváros tekintélyét, bizalommal, reménnyel töltötte meg kongó hitünket és gazdag lelkének sugárzása szerte a városban eleven életet teremtett, magát Budapestet pedig megtöltötte az alkotások tömegével.

*

Az alkotások és az eredmények rövid ismertetése is valósággal köteteket foglalna el. De mindenki tisztában van azzal a páratlan munkával, amit *Sipőcz* Jenő tizenöt éves érája Budapestért végzett. Talán legelsősorban azt a gigantikus szociális munkát kell említeni, amellyel egész Európa előtt büszkélkedhetünk. Ma Budapest népe igazán nyugodtan nézhet minden esztendőben a tél elé, mert fedél nélkül senki sem marad és senki sem éhezhetik. Étkeztetési, ruházási akciók, melegedő szobák, szén-, fa- és kokszsegélyek mellett óriási szolgálatokat tesznek a szociális tevékenység során az árvaházak, gyermek-otthonok, népházak, népotthonok, szegényházak, menházak és szükséglakások. A nyomorenyhítés és szociális megsegítés igazi eszköze azonban az volt *Sipőcz* Jenő kezében, hogy évről-évre mindig fokozódó mértékben szaporodtak a beruházások, épültek a kislakásos telepek, iskolák, kórházak és templomok. A közlekedés és közélelmezés tökéletesítése terén rendkívüli eredményeket értünk el, mindezt csak a közegészségügyi szolgálat európai nivója múlhatja fölül. És itt nemcsak a kórházakra és egyéb orvosi intézményekre, hanem a köztisztaság bámulatos fejlesztésére is, a betegségek preventiv megelőzésének eszközeire is gondolunk. De a közegészségügy fejlesztése még ennél is korábban kezdődik: ott, hogy a jövő nemzedék egészségét veszi védelmébe a főváros páratlanul nagyszerű eszközökkel és intézményekkel. Másik hatalmas munkálkodási területe volt a tizenöt esztendős rezsimnek Budapest fürdővárossá való fejlesztése és az idegenforgalom ritka eredményességű megszervezése. Lelkes munkával, odaadó szeretettel és rengeteg áldozattal sikerült a főváros összes üzemeit olyan állapotba hozni, hogy azok a legmodernebb módon szolgálják ki a főváros közönségét és teljesítő képességüket olyan mértékben sikerült fölfokozni, hogy a világváros minden igényét kielégíthetik.

A csatornázás útján újabb és újabb területeket kapcsolt be a főváros a lakhatóság szempontjából és ezeket a területeket egyéb közművekkel is ellátta. Páratlan az a tevékenység, amelyet a főváros az útépítés terén fejtett ki, ugyanakkor pedig a főváros házikertészete Európa legszebb kertvárosává tette Budapestet, amelynek parkjai, terei, ligetei egymással versenyeznek szépségben. Ebben a lázas tevékenységben, amely egyrészt a szociális gondok elüzését, másrészt pedig a világváros célja felé való öntudatos haladást szolgálta, nem feledkezett meg *Sipőcz* Jenő fővárosa azokról a nagy tradiciókról sem, amelyek azt írták elő, hogy Budapest székesfővárosának kulturális kérdésekben is nemcsak az országban kell előljárnia, de a külföld nagy metropolisaival is meg kell mérkőznie. A tudásért, a művelődésért, a művészetekért óriási áldozatokat hozott a főváros, amely a magyar államon kívül a legnagyobb szeretettel és legnagyobb áldozatkészséggel szolgálja azt a nagy célt, hogy a magyar kultúrfölény magasan lobogó fáklyája világítson a külföld felé.

Nem akadályozta meg mindezekben a tevékenységekben a magyar fővárost a gazdasági világválság sem. *Sipőcz* Jenő és kiváló pénzügyi munkatársainak bölcs óvatossága és termékeny takarékossága megmentette Budapestet a pénzügyi katasztrófától. Ha a gazdasági válság mégis nyomokat hagyott a főváros háztartásában is, akkor *Sipőcz* Jenő tizenöt esztendejének

koronájaképpen most az is az ő hivatása, hogy a főváros szanálását elvégezze. A kormány bölcsessége úgy kívánja és *Sipőcz* Jenő a főváros érdekében vállalta, hogy a szanálás nagy munkáját ő végezze el. Tizenöt év nagy alkotásai után most ezzel a tevékenységével tesz pontot. Teszi ezt azzal a nyugalommal, hogy a város vezetése gondos és méltó kezekbe jutott, amikor a főváros törvényhatósága *Szendy* Károly kezébe tette le *Sipőcz* Jenő munkájának folytatását.

NÉGY FEJEZET
Budapest életének legközelebbi jövőjéből

Rakovszky Iván nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak az új városháza építészeti részének megoldásáról, az Andrássy-út Rákospalotára vezető meghosszabbításáról, a Madách Imre-sugárút építkezésének megindításáról és egy új budai szinfoltnak a megfestéséről

A *Fővárosi Közmunkák Tanácsában* éppen az a bizottság ülésezik, amely *az utcák elkeresztelésével foglalkozik.* A főtéma ezúttal az új Lipótváros pompás oázisának, a látványos, új parknak elnevezése volt. Azt hisszük, hiábavaló munkát végzett a bizottság, mert a közönség már túl van a keresztelőn: az új parkot *Rakovszky-parknak* nevezte el a Közmunkatanács elnökéről, aki egyéb alkotásai mellett ennek az új városrésznek teremtő jószelleme volt. A Közmunkatanács azonban nem elégedhetik meg az ilyen szerelmi keresztelővel, az a hivatása, hogy törvényes nevet adjon utcának, térnek és parknak.

Így került az ügy az ülés elé, amelyen *Rakovszky* Iván elnökölt.

— *Természetesen Rakovszky-park lesz a neve,* — mondotta az egyik bizottsági tag, hiszen már úgy is hívják.

A méltóságos teremben szétáradó meleg hangulat kedves ováció volt *Rakovszky* Iván mellett, aki azonban csak tréfára fogta az indítványt és maga is tréfával felelt, amikor mondta:

— Hát már a végemet kívánjátok, hogy parkot akartok elnevezni rólam.

Természetesen sietve visszavonták az indítványt és az új parkot *Lipótvárosi-parknak* keresztelték el.

Az ülés után ebben a hangulatban találtuk a kegyelmes urat, akit azért kerestünk fel, hogy a városrendezésnek három nagy problémájáról megkérdezzük. Kettő ezek közül régen kísért már: *az új városháza,* amely egy sok vitára alkalmat adó terv révén lett aktuális, azután az *Erzsébet-sugárút,* amely időközben *Madách Imre-út* lett és amely körül az eddiginél biztatóbban mozdult meg az érdeklődés; a harmadik terv új keletű, érdekes, nagystílű gondolat megtestesítése: *az Andrássy-út elvezetése egy másik városba,* s azon túl bele az országút-hálózatba, hogy maga is a nyugatról bevonuló idegenek országútja legyen.

Ezekről a problémákról szóltak a kérdések s itt vannak

Rakovszky Iván dr.

válaszai, amelyek frappáns rövidségükben is teljesen kimerítik a problémák lényegét.

Az új városháza

— **Nem egy új épületet kell emelni a front-hoz, melyet valaki megtervez; ott van a régi, barokk stílusban megtervezett épület, s a feladat az, hogy ennek a barokképületnek frontját szervesen hozzuk át a körútra.**

A központi városháza városházutcai homlokzata Budapest egyik legszebb barokk emléke. Nem olyan ördöngös mesterség ezt a homlokzatot az igényekhez és a környezethez idomítva, a körúti oldalon megismételni. *Ezáltal olyan városházához jutunk, amelynek meg van a történelmi levegője és jogosultsága is* és amely annak a kornak barokk szellemét tükrözi vissza, amelyben Pest nagyvárossá való fejlődésének folyamata csakugyan megindult.

Hova vezet az Andrássy-út

— *Sehonnan sehova se vezet. Így jellemzi egy régi és nem igazság nélkül való mondás az Andrassy-utat. Most megcsináljuk az Andrássy-út folytatását, s ezután majd a Városligeten át Rákospalotára vezet és ezen túl Fóttal és Gödöllővel kap összeköttetést. Ide terelődhetik a Vác felől jövő forgalom egy része is és ekkor az autón érkező idegen pompás milión keresztül lép a fővárosba.*

— *Maga az új út, amely Rákospalota közepébe, a régi temetőből most alakuló, hatalmas méretű parkba visz, villa-építkezésre van szánva, szabadon álló épületekkel. A kiképzése körülbelül olyan fasoros, sétautas lesz, mint amilyen a jelenlegi külső Andrássy-út.*

— *Miután az Andrássy-út most majd valahova elvezet, nézzük a másik végét. Ezt előbb-utóbb rendezni kell. Beépített, nagyértékű belvárosi telkek komplexumáról van szó, sok nehéz feladattal állunk itt szemben, amelyek anyagi fedezetéről csak akkor lehet gondoskodni, amikor egy csomó sürgősebb feladatot már megoldottunk.*

A sugárút

— A pénzügyminiszter kijelentette, hogyha komoly építési szándék mutatkozik, a sugárút első szakaszára az adómentességet megadja. *Építési kedv határozottan van,* bár a telektulajdonosok egy része nehezen érti meg, hogy azoknak, akik az út megnyitása folytán a telkek értékének emelkedésében nagy előnyökhöz jutnak, *konjunkturális hasznukból áldozatot is kell hozniok,* hogy a hatóságoknak az út megnyitásával kapcsolatos kiadásait legalább részben megtérítsék.

— Mi nagyon jól ismerjük azokat az elveket, amelyekből az érdekelt telkek tulajdonosainak kalkulációi adódnak és tudjuk, hogy azoknak a feltételeknek betartása mellett, amelyeket a Közmunkák Tanácsa előír, *az építkezések rentabilitása biztosítva van,* s ezért hisszük, hogy *az az építkezési szándék, amely kétségtelenül mutatkozik, építkezésekre is fog vezetni.*

Egy új budai színfolt

— **Hunyadi János-út halászbástyai kanyarodójánál volt egy rendezetlen terület, s ezt most sikerült a Közmunkák Tanácsának rendelkezése alá vonni. Most ezt parkírozza, a környezethez méltóvá teszi. Nem nagyszabású rendezésről van szó, de szeretem az ilyen kisebb munkálatokra is felhívni a közönség figyelmét, mert, érzésem szerint, a Budapestet szerető polgárnak örömet okoz, ha a város érdekét szolgáló efféle szépítési munkálatokat azoknak folyamata alatt is figyelemmel kísérheti és megtekintheti.**

*

Erről az új, budai színfoltról nem kérdeztük meg a Közmunkák Tanácsának elnökét. Ezt a kis ismertetést — hogy úgy mondjuk — ráadásul kaptuk tőle. A nagy kérdések mellett egy kis parkocska, amelyről azért nyilatkozik, hogy örömet szerezzen vele a polgárnak, aki szereti Budapestet.

Ez is színfolt — *Rakovszky* Iván portréjához.

Előtérben a szanálás

A belügyminiszter és a főváros vezetői több napra terjedő értekezleten megvitatják a tennivalókat

Nagyjelentőségű tárgyalások indulnak meg a belügyminisztérium és a város vezetősége között abból a célból, hogy *a községi háztartás stabilitása minden körülmények között teljes mértékben biztosíttassék. Kozma* Miklós belügyminiszter, *Janda* Károly miniszteri tanácsos, a városi főosztály vezetője, *Szendy* Károly polgármester és *Lamotte* Károly dr. alpolgármester lesznek a tanácskozás állandó résztvevői, rajtuk kívül esetről-esetre berendelik a minisztériumba azokat a városi főtisztviselőket, akiknek resszortjába a megbeszélésre kerülő ügyek tartoznak.

A szanálás hátralévő munkája ezzel a legkomolyabb stádiumba jutott

és a valószínűség szerint ezúttal befejezésre is kerül. Legelsősorban *az üzemi gazdálkodást illető kérdések kerülnek megvitatásra, ezek letárgyalását azonban nyomon követi a közigazgatás racionálisabbá tétele is.* Akadályok nem lesznek, mert a székesfőváros vezetőségének époly komoly elhatározása a rendkívüli viszonyok folytán előállott nehézségek áthidalása, mint a felügyeleti hatóságnak. A minisztériumi megbeszélések kezdeti időpontjául a szerdai napot tűzték ki, mivel azonban a letárgyalandó anyag felöleli a főváros óriási ügykomplexumának legjelentősebb ágazatait, valószínűnek látszik, hogy az összes időszerű kérdések megvitatása több napra is kiterjed.

Kiterjesztették az alpolgármesterek felügyeleti hatáskörét

Szendy Károly polgármester rendeletet bocsátott ki, amelyben újból szabályozta a két alpolgármester felügyeleti hatáskörét. A polgármesteri intézkedés értelmében a jövőben *Liber* Endre alpolgármester gyakorolja a felügyeletet a IV., V., VII., IX., X. és XIV. ügyosztályok felett, *Lamotte* Károly dr. alpolgármester hatáskörébe viszont a II., III., VI., VIII., XI., XII. és XIII. ügyosztályok tartoznak.

Szendy Károly polgármester az ügyosztályok munkájának felülvizsgálatából *az elnöki ügyosztály ügyeit és az összes személyi ügyeket tartotta fenn saját magának.*

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és millimeter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizlós csavarok.

A legjobb sokszorosító gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-80

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
Budapest, V., Gr. Tisza István-utca 5. Telefon: 82-4-29.

Modern lakások kiadók
Bővebbet: V., Rudolf-tér 6. IV. 23.

Szendy Károly polgármester

a Fővárosi Hirlapban erélyesen megcáfolja

a tarifadrágítási rémhíreket, hadat üzen az élelmiszeruzsorának és hatalmas, új közmunkákat helyez kilátásba

„A legnehezebb időkön túl vagyunk, 1936-ban nem lesz deficit“

Nyári szabadságáról a napokban tért haza *Szendy* Károly polgármester. Távolléte alatt is úgyszólván állandóan figyelemmel kísérte a székesfővárosi adminisztráció munkásságát, megérkezése után pedig *nyomban hozzáfogott a törvényhatóság őszi szezonjának előkészítéséhez.* Egész sereg nagyjelentőségü ügy vár most elintézésre. Ezek között a legjelentősebb természetesen az 1936. esztendő költségvetési tervezetének elkészítése, mert hiszen *ez szabja meg Budapest életlehetőségeit 365 napra.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt hosszabb beszélgetést folytatni

Szendy Károly polgármesterrel

aki dióhéjban összefoglalta a legközelebbi hónapok egész munkaprogramját.

— A költségvetést, amelynek előkészítésében elsőízben veszek részt, mint polgármester, *egészen új rendszer szerint állítottam össze.* Az ügyosztályvezető-tanácsnokok és a fővárosi intézmények vezetői a nyári hónapokban már nagy vonalaiban feljegyezték azokat a szükségleteket, amelyek egyrészt évről-évre visszatérnek, másrészt nagymértékben hozzájárulnak ahhoz, hogy

városunk biztosan haladhasson a további fejlődés nyugodt útján.

Az ügyosztályvezetők összeállításai azonban nem nevezhetők még csak nyers tervezetnek sem, mert az az elaborátum, amelynek alapján az autonómia szervei elé terjesztendő költségvetési tervezetet fogjuk összeállítani, csak akkor alakul ki, amikor már munkatársaimmal a részleteket is a legbehatóbban megbeszéltem. Természetes, hogy az elnehezült viszonyok következtében

most sem téveszthetem szem elől azokat a takarékossági rendszabályokat, amelyek esztendők hosszú sora óta irányítják a fővárosi budget összeállítóit.

Minden körülmények között *számolnom kell a megcsappant bevételekkel és a megnövekedett kiadásokkal.* Nem gondolhatok ennélfogva arra, hogy olyan kivételes jelentőségű közmunkát állítsak be a költségvetéstervezetbe, amelyek gyümölcsüket csak később, esetleg esztendők után termik meg. Kezem ma még az általános pénzügyi helyzet következtében meg van kötve s bár él bennem az alkotási vágy, ezt vissza kell szorítanom a realitások határai közé. Egyébként

nem vagyok pesszimista.

Meggyőződésem ugyanis az — és ezt a meggyőződésemet a gazdasági életben mutatkozó sok jelenség támasztja alá —, hogy

a legnehezebb időkön már túl vagyunk és azok a kényszerrendszabályok, amelyek egy rendkívül produktív korszakot váltottak fel a város életében, nem kell, hogy újra visszatérjenek.

Nem jelenti ez azonban azt, hogy akkor, amikor a gyógyulásnak még csak előjelei mutatkoznak, máris olyan költségvetési tételeket állíthassak be, amelyeknek megvalósulását a jelenlegi viszonyok kétségen kívül akadályozzák. Minden törekvésem arra irányul, hogy

óvatos és mindenképpen reális budget legyen az 1936. esztendő költségvetése, mentes a deficittől, vagy annak lehetőségétől.

E pillanatban még nem tudom, *módom lesz-e arra, hogy eltekintsek a költségvetési tételek utóbbi években alkalmazott tízszázalékos zárolásától, remélem azonban, hogy igen.* Bizom abban is, hogy a viszonyok jobbrafordulásával megfelelő hitelműveletek elvégzése útján alkalmam nyílik arra, hogy olyan jelentőségteljes létesítményekre tehessek javaslatot, amelyeknek anyagi előfeltételeit a jelenlegi normális költségvetésben fedezni nem tudom. Vezérfonalam a költségvetésnél mindenképpen az lesz, hogy *a székesfőváros pénzügyi egyensúlyát megőrizzem, anélkül, hogy az adózó polgárságra újabb terheket kellene rónom!*

Andrássy-út Rákospalotáig?

A polgármester rátért ezután azokra az ügyekre, amelyek most vannak előkészítés alatt, vagy elindítás előtt.

— A státusrendezési kérdések mind üzemi, mind közigazgatási viszonylatban már kora ősszel foglalkoztatni fogják a szakbizottságokat és a törvényhatósági bizottságot. Az ezekre vonatkozó tervezetek teljesen készen állanak, nálam vannak és én most nézem át azokat. Meggyőződésem, hogy

a státusrendezési intézkedések életbeléptetése általános megelégedést kelt a fővárosi alkalmazottak körében és nagymértékben hozzájárul ahhoz, hogy a tisztviselői munka minden zavaró körülménytől mentesen, ütemesen folyjék.

— *A tervbevett közmunkáknál jelentős előrehaladásról számolhatok be.* Az *OTI*-tól kölcsönvett huszonegymillió pengő felhasználására megtettük az intézkedéseket oly értelemben, amiként azt a közgyűlés jóváhagyta. *A balatoni út munkálatait már vállalatba is adtuk,* a Közvágóhídon rövidesen munkábaállanak a kőművesek, hogy felépítsék *a hatalmas méretű modern hűtőházat, a Rudas-fürdő átalakítása és modernizálása szintén küszöbön van* és azt hiszem, hogy

egy esztendő mulva a munkák már teljes befejezést is nyernek.

Ez különösen nagyon fontos, mert mindaddig, amíg az új köntösbe öltöztetett Rudas-fürdő nem töltheti be hivatását, *nem lehet sort keríteni a Tabán területének végleges kialakítására.* Az itteni *forráskutatások* biztató eredményekkel járnak és a geológiai szakértők véleménye szerint

egészen páratlan értékű gyógyvízkincsekre számíthatunk.

Ezek a forráskutatások is befejeződnek addigra, amire a Rudas-fürdő átépítésével elkészülünk és ekkor teljesen tisztán fogjuk látni azokat a lehetőségeket, amelyek a Tabánban a főváros jövőjére nézve adódnak. Ha már a forráskutatásokról beszéltem, közölhetem azt is, hogy *a Széchenyi-fürdő előtti mélyfúrás is rövidesen megtörténik.* Ez a fürdő az utóbbi esztendőkben köztudomásúan igen sok gondot okozott nekünk, bevételeink egyre csökkentek és kihasználása semmiképpen sem felelt meg a várakozásoknak. Egy új forrás feltárásától ezen a téren is eredményeket várunk és

bár ma még korai erről beszélni, mégis elárulhatom, hogy a Széchenyi-gyógyfürdőből későbbi időben ugyanolyan nagyszabású gyógyintézményt óhajtunk létesíteni, amilyen a Szent Gellért-fürdő, vagy a most újjáépítésre kerülő Rudas.

Ennek a fürdőnek a körzetében egyébként az az örvendetes ujság van, hogy

a Fővárosi Közmunkák Tanácsa már kisajátította, illetőleg megvásárolta azokat a területeket, amelyek az Andrássy-út meghosszabbításához szükségesek.

Az új útvonal a Hajtsár-utat keresztezve, *Rákospalota határáig fog húzódni, negyvenöt méter széles lesz és megépítésére a jövő évben, az eddigi elhatározások szerint, feltétlenül sor kerül.* Ha ez bekövetkezik, a fővárosnak olyan része előtt nyitjuk meg a nagyarányú fejlődés lehetőségét, amely *eddig meglehetősen mostoha elbánásban részesült.* Igaz, hogy mindaddig, amíg a ceglédi vasútvonal keresztülmetszi ezt az útvonalat, *nehézségekkel kell számolnunk,* mivel azonban a MÁV igazgatósága a legkomolyabban foglalkozik azzal a gondolattal, hogy ezt a vasútvonalat más irányba vezeti, túlontúl nagy jelentőséget nem kell a dolognak tulajdonítani.

ANTONIA
MALÁTA
KÁVÉ
1 kiló 40 fillér
EGYEDÁRUSITÓ
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Erélyes cáfolat a tarifadrágításról

A közlekedési kérdésekre vonatkozóan is felvilágosítást kértünk a polgármestertől:

Nagy meglepetéssel olvastam a napokban az egyik déli lap híradását arról, hogy a BESZKÁRT igazgatósága már hónapokkal ezelőtt javaslatot terjesztett elénk a HÉV-nél, illetőleg a BESZKÁRT-nál tervbevett tarifamódosításról.

Meglepődtem, mert ilyen javaslatot én nem ismerek. A közönséget most egyre-másra riasztó hírekkel traktálják arról, hogy a főváros vezetősége tarifadrágításra készül. Én a polgárság mindennemű további megterhelésének elvi ellensége vagyok és semmiesetre sem járulok ahhoz, hogy a főváros valamely intézménye, vagy üzeme indokolatlanul megváltoztassa, még hozzá a közönség hátrányára, díjszabásait.

Az bizonyos, hogy a HÉV tarifaproblémájának megoldása igen nehéz dolog. Ha a főváros ma is olyan anyagi helyzetben lenne, mint tíz esztendő előtt volt, könnyebb lenne a helyzet, amidőn azonban a jövedelmek megcsappantak, a kiadások növekedtek, és a költségvetés egyensúlybantartása szinte emberfeletti feladatnak mondható, *minden intézkedést százszor is meg kell fontolni.* Ha a *HÉV* tarifáját a főváros határain belül a villamos-átszállójegyek mostani nívójára csökkentjük, *hatalmas összegű bevételi kieséssel kell számolnunk,* amit pedig éppen a mondott okoknál fogva, mindenképpen el kell kerülni. Teljesen átérzem a helyzet sérelmességét és az én felfogásom is az, hogy Budapest minden polgára egyforma menetdíjakat fizessen a főváros tulajdonában lévő közlekedési vállalatok kocsijainak igénybevétele esetén, és éppen, mert átérzem, nyugodt lehet a közönség, hogy indokolatlan megterhelésben senkit sem részesítünk. Azok a követelések, amelyek arra vonatkoznak és főként a környékbeli falvakban és városokban lakó polgárok részéről hangzanak el, hogy a HÉV távolsági tarifáit is jelentékenyen mérsékeljük, engem, Budapest polgármesterét, önként értődően *csak másodsorban érdekelnek.* Nekem

legelső kötelességem a reám bízott város érdekeinek megvédése.

És bár átérzem annak fontosságát, hogy a metropólis környékén elterülő vidékkel testvé-

ries jóviszonyban legyünk, *az ő óhajaik teljesítésére csak akkor gondolhatok, ha saját polgártársaimat már kielégítettem.*

Mindenféle drágítás ellen

— Most, a tél beállta előtt — folytatta ezután a polgármester — *újra előtérbe tolulnak a szociális ellátás kérdései.* Eddig követett politikánkon *nem óhajtok változtatni.* Minden erőnk megfeszítésével

gondoskodni kívánunk arról, hogy a nincsteleneket a főváros védőszárnyai alá vegyük,

ennélfogva a tényleges szükség mérvéhez képest

fenntartjuk összes bevezetett akcióinkat.

Eddig a bő termések idején nem okozott különösebb gondot a székesfőváros lakosságának általános közélelmezése. Most, sajnos, aszály átka szakadt Magyarországra és az élelmiszerek, még hozzá a legelsőrendűek, *jelentős mértékben megdrágultak.* Ez arra késztet bennünket, hogy

fokozott figyelmet szenteljünk a közélelmezési politikának és ugyanakkor, amidőn hivatalos szerveink útján a legszigorúbb ellenőrzésben részesítjük az áralakulásokat, el vagyunk tökélve arra is, hogy megfelelő befolyást gyakoroljunk a főváros téli élelmiszerellátására.

Ebben, meggyőződésem szerint, a kormányzat is segítségünkre lesz és éppen ezért megnyugtathatom a polgárságot, hogy azok a hírek, amelyek az élelmiszerellátás nehézségeiről szólnak, *legalább is túlzottak.*

*

— Nagy gondot fordítunk — mondotta ezután *Szendy* Károly — *közoktatási és közegészségi intézményeink színvonalának fenntartására is.* Új iskolák építésére csak korlátozott mértékben kerülhet sor, ehelyett azonban *egyre-másra modernizáljuk azokat az intézményeket, amelyek az idők folyamán elavultak,* vagy a város fejlődése folytán szűknek bizonyultak. Most, ezen a nyáron, az iskolák egész sorát hoztuk rendbe. Több új óvodát állítottunk fel. Ugyanekkor azonban a népegészségügy érdekeit szolgáló intézményeinkre is juttattunk pénzt. *Közkórházaink európai hírű színvonalát maradéktalanul megőrizzük.* És azok az új létesítmények, amelyek közé a Margit-kórházban felállítandó bőrgyógyászati osztály, továbbá a Bakáts-téri rádium-kórház tartozik, *ismét további lépéssel viszik előre kórház-ügyünket.*

— *Idegenforgalmunk* örvendetes kifejlődése szintén parancsolóan írja elő számunkra, hogy kultúrintézményeinket olyan nívón tartsuk fenn, amely vonzóerőt gyakorol külföldi vendégeinkre. Éppen ezért közművelődési téren is meghozzuk áldozatainkat, egyben pedig ügyelünk arra, hogy a város külső képe megnyerő és kellemes legyen.

— Hitem és meggyőződésem — fejezte be szavait —, hogy bár az 1936. év sem lesz a magyarság legboldogabb évei közé sorolható, könnyebb lesz a legutóbb elmúltaknál és Budapest polgársága, amely a legnehezebb napokban mutatta meg, hogy városát nemcsak szóval, hanem tettekben is tudja szeretni, *mind nagyobb és nagyobb mérvben halad a megérdemelt boldogulás felé.*

KÉT ÚJ ISKOLA VÁRJA a fejlődő XI. kerület tanulóit

Rendbehozták és modernizálták a régi iskolaépületeket — Ötven intézetben bevezetik a filmoktatást

A városháza tanügyi osztályában napok óta nagy a sürgés-forgás. *Felkay* tanácsnok előszobája valósággal megszállott vár képét mutatja, egymásután jelentkeznek az iskolaigazgatók, hogy átvegyék utasításaikat a most kezdődő új tanévre. *Felkay* Ferenc tanácsnok és közvetlen munkatársai, élükön *Boross* Pál dr. főjegyzővel a főszezon napjait élik, s az ügyosztályvezetőhöz párperces napjait élik, s az ügyosztályvezetőhöz párperces beszélgetésre bejutni most igazán nem gyerekjáték. A *Fővárosi Hirlapnak azonban,* óriási elfoglaltsága ellenére, készséggel állott rendelkezésére

Felkay Ferenc dr.
tanácsnok

és az alábbiakban ismertette a főváros legtöbb pénzbe kerülő ügyosztályának munkásságát.

— Minden előkészület megtörtént arra, hogy *pár nap mulva zavartalanul vehessük fel a munkát.* Régi iskolaépületeinket a nyár folyamán legnagyobbrészt tataroztattuk, s kisebb-nagyobb átalakításokat végeztetve, *teljesen alkalmassá tettük őket közegészségügyi szempontból is a tanulók seregének befogadására.* Két vadonatúj elemi iskolánk az utolsó szegig berendezve várja a tanév megnyitását; egyik a Sopron—Bánát-utca sarkán épült fel, a másikat a Fenyvesúton létesítettük. Ezzel

a két új iskolával ki tudjuk elégíteni az utóbbi években oly lendületes fejlődésnek indult XI. kerület igényeit.

Elemi iskolákban nincs is jelenleg hiány, bár, ha anyagi erőink engednék, készséggel javasolnánk a polgármesternek, hogy *főként a város periferiális részein újabbakat emeljünk.* Ezzel segíteni lehetne az osztályok túlzsúfoltságán, ami kedvező hatást gyakorolna az oktatási eredményekre is. Sajnos, erre *ma még nem gondolhatunk,*

egyelőre hálásaknak kell lennünk azért is, hogy a törvényhatóság valóban áldozatkész módon lehetővé tette az elavult iskolák és óvodák modernizálását.

Középfokú iskoláinkra is nagy gondot fordítunk, s hogy azokban a tanerők milyen jó munkát végeznek, bizonyíték rá diákjaink legutóbbi olaszországi tartózkodása, amelynek során a modern neveléstudományban az élen haladó Itália számos pedagógiai kiválósága állapította meg, majd

később maga Mussolini szögezte le, hogy a budapesti középiskolások valósággal példaadó magatartást tanusítottak.

Nagy megkönnyebbülésemre a közelmultban *dülőre jutott a várbeli Szilágyi Erzsébet leánygimnázium régóta huzódó ügye is.* Végre sor kerül az intézet koronaőrutcai palotájának megépítésére, s

ez a tanév az utolsó, amelyet az iskolatéri ősi épületben kell tölteniök a növendékeknek.

— Az 1935/36. tanév jelentős változást hoz iskoláink életébe azon a réven, hogy egyelőre

ötven intézetben bevezetjük az oktatófilmeket.

Jeles szakembereink ötletei alapján elkészítette a filmműhely azokat a filmtekercseket, amelyek szemléltető módon rögzítik a tanuló agyában az ismereteket, s azáltal, hogy érzékeltetik a magyarázat során szürkének ható momentumokat, *bizonyára hathatósan járulnak hozzá az oktatás sikeréhez.* Az első esztendő *kísérlet lesz,* azt hiszem azonban, hogy jó tapasztalatokat szerünk, s ebben az esetben fokozatosan bővítjük felszerelésünket, s tovább folytatjuk tanerőink kiképzését.

— Ebben az esztendőben is a megszokott létszám körül számítunk tanulókra. Polgári iskolai oktatásunk nívójának további emelésére mindent megteszünk, mert *ez az iskolatípus az, amelyet gyermekei továbbképzésére a szerényebb viszonyok között élő polgárság széles rétegei szívesen felhasználnak.* A mintaszerű polgáriiskolai oktatás óriási jelentőségű iparunk és kereskedelmünk szempontjából is, hiszen a tapasztalatok szerint *a polgári iskolát végzett gyermekek javarésze ezekre a pályákra kerül.*

— *Iparostanoncoktatásunk* a szakképzettség elsajátítása szempontjából igen fontos. Ezen a téren a legutóbb felállított tanoncotthonokkal végeztünk hézagpótló munkát. *A tényleges szükség hívta életre ezeket az intézményeket,* mert egyrészt az iparostársadalom leszegényedése, másrészt a tanoncok hozzátartozóinak nincstelensége miatt **ezek a serdülőkorban lévő mindkét nembeli ifjak nagyon gyakran voltak kitéve a züllésnek.**

Iparostanonc-otthonaink szervezetét tovább kívánjuk bővíteni, hitelkereteink megszűkülése azonban ezt *csak lassúbb tempóban teszi lehetővé.*

— Ügyosztályom mindenesetre azt tekinti főfeladatának, hogy mint a multban is mindig, a székesfőváros közoktatásügyének valamennyi ágazatára kiterjessze nemcsak figyelmét, hanem szorgos ellenőrzését is, *egyaránt őrködjék a tanulóifjúság tanulmányi és erkölcsi előmenetele fölött,* mert

a kultúra fegyverének talán sohasem volt akkora jelentősége, mint éppen napjainkban,

amidőn az élet úgyszólván *minden munkahelyén fokozott tudást kívánnak meg az alkalmazottaktól.*

Szurday Róbert a kenyérkérdés megoldásáról

A Lipótvárosi Társaskörben a minap megjelent az északi kerület egyik képviselője, *Szurday* Róbert, a társaskör társelnöke, aki nagyszabású beszédben mutatott rá, hogy manapság

a politika elsősorban kenyérkérdés és a jó kormányt leginkább a kenyérkérdés megoldása foglalkoztatja.

Az új parlament valóban *majdnem kizárólag gazdasági problémákkal foglalkozott,* sőt a szünet alatt is gazdasági rendeleteket vitt a harminchármas bizottság elé a kormány.

Bár ő a maga részéről a gazdasági élet szabadságának híve, mégsem lehet eltekinteni bizonyos állami beavatkozásoktól, mert hiszen ezt látjuk világszerte, tehát *praktikus okaink vannak arra, hogy mi magunk se maradjunk el a világtól.*

Ezután a kormány két legújabb intézkedésével, a nyolcórai munkaidő és a legkisebb munkabér megállapításának bevezetésével foglalkozott, kiemelve, hogy

Gömbös Gyula miniszterelnök szociális érzékére mutat e helyes és nagyon is szükséges intézkedések megvalósítása.

Bejelentette, hogy információja szerint a kereskedelmi minisztériumban legközelebb ankét lesz, amelyen az érdekeltek meghallgatásával

a kisiparosok és kiskereskedők aggkori biztosításáról fognak tárgyalni.

Örömmel állapította meg végül, hogy ma *Európában Magyarország az a hely, ahol teljes a nyugalom, a rend és ahol a polgár nyugodtan hajthatja álomra a fejét.* Mindezek alapján megállapította, hogy a *Gömbös*-kormány a legnehezebb viszonyok közt is eredményes munkát végzett.

Szurday Róbert után *Kauser* István dr., a *Nemzeti Egység Pártja* fővárosi szervezetének igazgatója mondott nagyhatású beszédet, amelyben *körvonalazta a NEP fővárosi célkitüzéseit.*

„IDEÁL" ACÉLCSŐ BUTOROK
kombinált szobák, hall, úri- és elöszobák, ülőbútorok, zsurkocsik állandó nagy választékban
„IDEÁL" MODERN CSŐBUTORÜZEM
Budapest, V., Sziget-utca 5-7. — Telefon: 99—2—54

Dieza Ignácz
szobafestő és mázoló mester
BUDAPEST, V., CSÁKY-UTCA 49
Telefon: 91—7—42

Központi fűtések
Egészségügyi berendezések
DOBRAY és SZÉKELY
okleveles mérnök
V., Katona József-utca 41. szám
(Ujpesti rakpart sarok.) Telefon: 21-0-19

MIKRON
ELEKTROMEDIKAI, ELEKTROTECHNIKAI
ÉS PRECIZIÓS MECHANIKAI ÜZEM
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 6
Telefonszám: 80-1-48. — Üzemzárlat után 81-6-24

Borlay Károly
CSATORNÁZÁS
KÖVEZÉS
ÚTÉPÍTÉS
FÖLDMUNKA
okl. mérnök, kövezőmester, építési vállalkozó
Buda, XI., Sashegyi-út 54.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Petőfi Sándor-u. 16. Tel.: 897—85

ÚTHENGERLÉST
vállal WOLFF ERNŐ
Budapest, I., Kelenföld-út 1. Tel.: 59-9-68.

Őrt állnak a NEP szakemberei

és minden tudásukkal résztvesznek a városigazgatás nehéz munkájában

Immár a harmadik sorozatát közöljük azoknak a nyilatkozatoknak, amelyekben a főváros törvényhatósági bizottságának a NEP táborába tartozó új tagjai mondják el, hogy milyen tervekkel, gondolatokkal vesznek részt abban a munkában, amelyet a főváros polgárságának bizalma rájuk hárított. Az újabb kijelentések, csakúgy, mint az előbbiek megerősítenek bennünket abban a megállapításunkban, hogy ezek az „új erők" csakugyan erőt reprezentálnak s nem ok nélkül való az a nagy bizalom, amellyel a milliós főváros a városháza új korszaka felé tekint a mai nehéz időkben, amikor annyi égető kérdés vár megoldásra.

A fiatalság hangja tölti be ezeket a vallomásokat: az építő fiatalságé, amely nemcsak élesztő ütemet visz bele a törvényhatósági munkába, hanem imponáló felkészültséget és ezen alapuló, életrevaló, a nehéz helyzettel is számoló gondolatokat. Olyanokat, amelyek nemcsak a papiron élnek, hanem a polgárság boldogulására meg is valósíthatók. Ezt árulják el a Fővárosi Hirlapnak adott legújabb nyilatkozatok is, amelyek itt következnek:

Egerváry Tibor dr.: Sok közegészségügyi kérdés vár sürgős rendezésre

Nemrég tért vissza külföldi útjáról *Egerváry* Tibor dr. orvos, a Nékám-klinika tanársegédje. Olasz-, Török-, Görög- és Oroszország szép folytatása volt a tavalyi olaszországi és afrikai útnak. A múlt évben is közegészségügyi tanulmányút volt az utazás, az idén egy lépéssel megtoldotta *Egerváry* dr. a célt. Azóta a főváros törvényhatósági bizottságának tagja lett, s most *a külföldi tapasztalatokat szinte kötelességszerűleg gyűjtötte, hogy hasznára tudjon lenni Budapest egészségügyének.* Ez nem csupán szépen hangzó gondolat, mert akaratlanul is lépten-nyomon eláruljа, mennyire betölti a feladat, amelyet a polgárság bizalma állított elébe az új munkaterületen. S az orvos, mint orvos akar hasznára lenni a fővárosnak, nem akar balra-jobbra mukedvelősködni, hanem ott dolgozik, a közegészségügyi bizottságban, ahol tudományát érvényesítheti.

A tudománnyal — nyomban megállapíthatjuk — erős gyakorlati érzék párosul nála és kitünő meglátás, akár a kórházak személyzeti viszonyairól van szó, akár az orosz nagyvárosok kietlen és minden rossz elképzelést felülmúló egészségügyéről. Ez a reflexió domborodik ki az itt következő nyilatkozatból is.

— A közegészségügyi bizottság tagja lévén — mondja *Egervary* Tibor dr. —, a szorosan vett közegészségügyi kérdésekkel óhajtanék foglalkozni. A tizennegyéves klinikai szolgálat, főleg a Rókusban töltött tíz esztendő bőséges tapasztalatokhoz juttatott, s megismertette azokat az orvosi szempontból megítélendő előnyöket, amelyeket a köz érdekében ki kell verekedni.

— Konnekszusban vagyok a kórházak igazgató-főorvosaival, s így ezekkel karöltve próbálom a kórházi vonatkozású és közegészségügyi kérdéseket a közönség érdekében megoldani, nem annyira adminisztratív, mint inkább praktikus szempontokat kidomborítva. Ide tartozik az ápolók és ápolónők státusrendezése, amely nemcsak szociális érdek, de főleg *a közönség érdeke.* Ezt a kérdést az egészségügyi kormányzat jószándékú támogatásával karöltve kívánom rendeztetni.

Igen jelentős kérdés a kórházak orvosellátása, amely a mai állapotában tarthatatlan.

Sérelmes ez a helyzet közegészségügyi szempontból és Budapest közönségének vitális érdekébe ütközik. A rendezést kívánják úgy a közönségérdek, mint az orvoserdek, tehát *ezt a kérdést sürgősen rendezni kell.*

— Megfontoló óvatosságra törekszem minden közegészségügyi kérdésnél. S ez az elv vezérel, amikor például *kényelmen vagyok helytelenníteni a legujabban kreált rákos kórház elnevezését és a helynek kijelölését.* Mert ugyan ki fogja az odakerült betegek tudatából kiiktatni, hogy ők nem rákos betegek, csak a tudományos diagnózis megállapításához szükséges individuumok. Orvostudományi szempontból idealisak a célkitüzései az új intézménynek, de a betegekkel szemben mindennek mondható, csak humánusnak nem.

— A már régen rendezésre megérett

iskolaorvosi kérdést

is napirendre óhajtom hozni. Státuson kívül, ideiglenes alkalmazásban végzik az iskolaorvosok nagyfontosságu feladatukat. Nem lehet közömbösen elmenni az ő jogos érdekük mellett sem, de ezenfelül a státus felállítása az eminens érdeke magának a fővárosnak is.

— Általában minden érdekel, ami Budapest jövőjéből összefügg, de az a felfogásom, hogy nekem *mindenekelőtt mint orvosnak kell a fővárost szolgálnom* a közegészségügy egész területén. Az említett, inkább példaképpen kikapott jelentős kérdések mellett sok a tennivaló ezen a téren. Hogy csak egyet említsek meg, itt a *köztisztaság kérdése:* az utcák portalanítása, okszerű öntözése, amely külön tanulmányt érdemel, annyira fontos.

— De akár közegészségügyről, akár másról van szó, az a vezérelvem, hogy

mindenkinek, aki közügyekkel foglalkozik, a legideálisabb célkitüzésekkel kell hivatását betölteni.

Nem elég a pozíciót elérni, hanem hűséggel meg kell tartani az ideális önzetlenség által diktált elveket s harcolni kell érvényrejutásáukért. Ebben a tekintetben a lehetőségek adva vannak a mai kormányzati rendszer mellett. Emellett bizonyít az is, hogy mi fiatalok bejutottunk a közügyek intézésébe. Be kell bizonyítanunk, hogy nem hiába jutottunk be.

Gerlóczy Endre dr.: Az autonómia legújabb szervének, a fellebbezési albizottságnak szerepéről

A főváros autonómiájának az 1934. évi novella alapján felállított legújabb szerve a *fellebbezési albizottság,* amely működését csak a legutóbbi napokban kezdte meg. Rendkívül fontos az a szerep, amelyet a törvény reá bíz, s amely a szélesebb köztudat előtt még meröben ismeretlen. *Gerlóczy* Endre dr., a budapesti ügyvédi kamara alelnöke, aki érdekképviseleti alapon vesz részt a törvényhatósági bizottságban, az összeférhetetlenségi és a közjogi bizottság mellett ennek az albizottságnak is tagja. Úgy reá, mint azokra, akik ebben az albizottságban résztvesznek, nagy és ugyanakkor nagyjelentőségü munka vár.

Kérésünkre a fellebbezési albizottság hatáskörét, jelentőségét az alábbiakban körvonalazta, elárulva aggódó figyelmét, amely az autonómia felé fordul.

— Az 1934. évi XII. tc. 26. §-a a székesfőváros közigazgatásáról szóló törvényt annyiban módosította, hogy a polgármesternek olyan ügyekben hozott határozatát, amelyeket nem a törvény, vagy miniszteri rendelet utalt a polgármester hatáskörébe, a törvényhatósági bizottsághoz meg lehet fellebbezni. A jövőben még számos ügycsoport másodfokú elbírálása fog a közgyűlés hatáskörébe tartozni, miután a fővárosi novella hivatkozott szakasza azokat az ügyeket is a közgyűlés jogorvoslati körébe utalja, amelyek elsőfokú intézése szabályrendelet alapján tartozik a polgármester hatáskörébe. A közgyűlés, mint igen nagyszámú tagból álló testület, ezeknek a fellebbezéseknek az elintézésével a plénumban természetesen nem foglalkozhatik, miért is a fővárosi novella előírta, hogy ezeknek az ügyeknek az elintézését

évenként megalakítandó albizottságokra kell bízni, amelyek átruházott hatáskörben gyakorolják a közgyűlést, mint fellebbezési fórumot megillető jogokat.

— Az 1934. XII. törvénycikk megalkotása óta nem került sor ezeknek az albizottságoknak a megalakítására és pedig azért, mert az albizottságok szervezetét külön szabályrendeletben kellett megállapítani. Ez a szabályrendelet felterjesztendő volt a belügyminiszterhez, ahonnan csak a közelmúltban érkezett vissza.

— A székesfőváros ez évi július 5-én tartott rendkívüli közgyűlése *megalkotta a két fellebbezési albizottságot, amely 4—4 tagból és 4—4 póttagból áll.* Tagjai nagyobb részben a közgyülésnek olyan tagjai, akik jogi képesítéssel bírnak.

— *A fellebbezési albizottságokhoz az ügyeknek egész jelentékeny csoportja kerül,* amennyiben az illetmény-ügyekkel, a kinevezett vagy megválasztott tisztviselők rangsorának megállapításával kapcsolatos kérdések, továbbá a csatornaépítési, útburkolási járulékok kivetése ellen beadott fellebbezések és még más fontos ügyek is a közgyűléshez kerülnek. *A kiküldött albizottság eddig egy ízben tartott ülést* és igen behatóan foglalkozott a hatáskörébe utalt ügyekkel, úgy hogy azok egyrészét alapos előkészítés végett az illetékes ügyosztálynak vissza is küldötte.

— **Mindenesetre nagy jelentőségű az, hogy az ideutalt ügyek az autonómia körében nyernek elbírálást,**

bizonyos fokig azonban nehézséget látszik jelenteni az, hogy az albizottságokban azok az előadók ismertetik az ügyeket, akik elsőfokon az ügyosztályban azoknak előadói voltak. A bizottság legutóbbi ülésén kifejezésre is jutott az az óhaj, hogy erészben a lehetőség szerint bizonyos változtatás történjék, mert az autonómia egyik hivatása éppen az, hogy a polgárság érdekeit megfelelően érvényre juttassa, ez pedig bárminő tárgyilagos és kitünő is a székesfőváros közigazgatása, jelentékeny mértékben kívánatossá teszi azt, hogy *az ügyek előadása ne ama fórum részéről történjék, amely azokban első fokon már állást foglalt* és így a legmesszebbmenő tárgyilagosság mellett is az érthető elfogultság szemszögéből nézheti a kérdéseket.

Vitéz Hajnóczy Béla dr.: Az emberi kérdések megoldása lesz a mi fő problémánk

„Hittel és lelkesedéssel": ez csendül ki minden szavából vitéz *Hajnóczy* Béla dr.-nak, aki — amint mondja — a fiatalságot képviseli a városházán. Amint megállapítható, nemcsak szóban, hanem imponáló energiával és munkakészséggel. szavai mögött mintha a riadó jelet hallanók, amely előre viszi az ideális célok szolgálatában.

A fővárosi politikában a frontharcosok érdekében kifejtett buzgó tevékenysége közben kapcsolódott bele. *Egyik elindítója volt az Egyesült Nemzeti Pártnak,* amely a frontharcosok, hadirokkantak, vitézek tömörüléséből alakult s a megmozdulás eredménye 1930-ban *kilenc törvényhatósági bizottsági tagság lett.* A háború befejezése

GÁZBIZTOS ACÉLAJTÓK

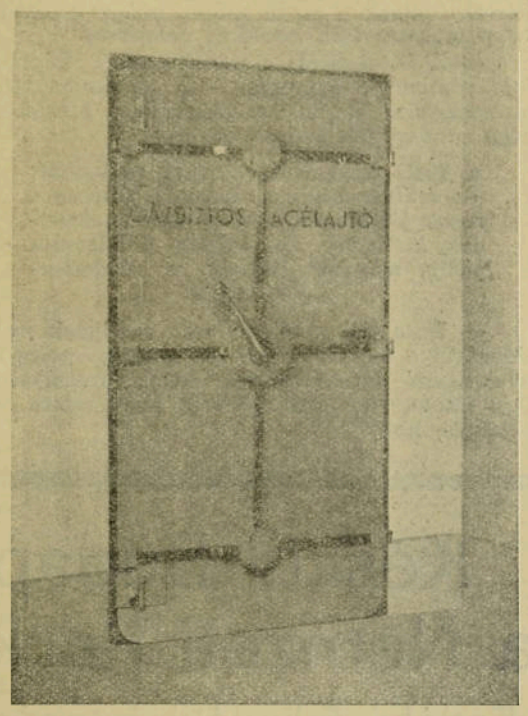

HAAS és SOMOGYI

óta foglalkozik nagy szeretettel ezekkel a kérdésekkel és nemcsak a politikai és társadalmi életben igyekezik kiharcolni a háború hőseinek és kárvallottjainak a méltó helyet, hanem *gazdasági téren is* hathatósan gondozza érdekeiket.

— *A fiatalság és a frontharcosok képviselője vagyok* — úgymond — a törvényhatósági bizottságban. Sajnos, a világháború befejezése után mintegy két évtizeddel

a testi épségüket vesztett rokkantak és a betegségüket hurcoló frontharcosok jogos igényei még mindig nincsenek kielégítve. Az ifjúság problémája pedig, már úgy látszik, a tehetetlenségbe fullad.

— Ez a két probléma az, amelynek megoldásával a legszívesebben és minden erőm és tehetségem latbavetésével fogok foglalkozni. Úgy látom, erre szükség van, mert szinte nevetséges, hogy

a mindent megoldó technika korszakában csak az emberi problémák megoldásáról feledkeztek meg.

Ezt a helyzetet akarjuk megváltoztatni, *az emberi kérdések megoldása lesz a mi fő problémánk a törvényhatósági bizottságban.* Tudjuk azt, hogy éppen ezek lesznek a legnehezebb kérdések, mert igen súlyos érdekekbe fognak ütközni. De mi, fiatalok, hittel, lelkesedéssel fogunk a munkához és hisszük, hogy ebben a nehéz gazdasági válságban, ha nem is végleges, de legalább részleges megoldást tudunk kiharcolni.

— Úgy érzem, hogy *ez a mai kormányzat,* amelynek lelkes támogatói vagyunk, bizonyára ezen a téren is, mint minden más téren, *segítségünkre lesz.* Hiszen a kormány legtöbb tagja frontharcos és érzik azt is, hogy az ifjúságot, a jövő kialakulásának reménységét kell minden módon megsegíteni és alátámasztani.

Készül Budapest új csodája: a Nemzeti Park a Gellérthegyen

Erdélyi, felvidéki, bánsági fák és virágok múzeuma

A Tabán lerombolása után a kietlen területen a fővárosi kertészet vette át szerepét s hamarosan pompás tájképet varázsolt oda. A Gellérthegy egész északi oldalát bekapcsolta a kertészet a rendezésbe, a munka nagyrészével el is készült már *s tavasszal teljesen végez az egész hegyoldallal.* Most már önként kívánkozik a folytatás: az egész Gellérthegy kertészeti „kiépítése", amelynek

tervét Morbitzer Dezső kertészeti igazgató el is készítette már.

A déli lejtőnek a felsőbb régiója nincs rendezve még, nem teljes még a keleti, dunai oldal, ahol most készül a szerpentinút, a nyugati oldal azonban még teljes egészében rendezésre vár.

Irredenta gondolat viragnyelven

S miközben az eddigi munkálatok folytak s az újabb és újabb tervek készülnek, a Gellérthegyen egy nagyon érdekes és szép terv alakul ki a megvalósulás felé: a *Nemzeti Park,* amely a szokásos kertészeti feladatokon túlmenőleg tudományos, botanikus munka, s amely

mai megcsonkítottságunkban megkapó irredenta gondolat a fák, bokrok, virágok nyelvén.

Mert mit akar megvalósítani ez a Nemzeti Park? *A Gellérthegyre akarja telepíteni Nagymagyarország flóráját.* Növénytípusokat, érdekességeket, specialitásokat, ritka fajtákat a mai, megszűkült Magyarország területéről, de *túl a kényszer-határokon, Erdélyből, a Felvidékről, Délmagyarországból is.* Kellő botanikus csoportosításban

valósággal a növények nemzeti múzeuma lesz ez a Nemzeti Park,

amelynek *az alapja már megvan,* anélkül, hogy a nagyobbik nyilvánosság erről tudomást vett volna. Szép csendesen

már sok mindent elültettek és gondoskodnak határon innen és határon túlról telepített növényekről.

S egyre szaporodik ennek a múzeumnak kiültetésre váró készlete a főváros vágányutcai kertészeti telepén, ahol egészen külön gondozzák ezeket a féltve őrzött növényeket.

Még a diplomáciát is igénybe kell venni

Ez a munka nem olyan egyszerű, sőt nagyon komplikált és rengeteg fáradságot, kísérletezést és szerető gondot kíván. Elárulja ezt már maga a papíron lévő tervezet is, ahol a szempontok egész variációja szerint beosztott csoportokba osztva látjuk a növényeket. Különböző éghajlati viszonyok, napsütés, árnyék, széljárás, nedvesség, szárazság, a talaj különbözősége diktálják a beosztást és ehhez képest jön számításba a Gellérthegy négy oldala, s a hegy meszes, dolomitos, márgás és agyagos talaja, amihez — szükség szerint — *mesterségesen preparált homokos vagy más talaj járul,* sőt oda kell telepíteni az őserdők fakorhadását, a sziket vagy a vízmenti iszapot is. Minden növénynek lehetőleg olyan viszonyok közé kell jutnia, mint aminőben élt, ami előtt idehozták.

A már kiültetett növények számára megteremtették ezt a környezetet és ezzel a gondossággal folyik a tenyésztés a kertészeti telepen is. *Morbitzer* igazgató évről-évre kis expedíciókat küld ki az elszakított országrészekbe a gyűjtésre. Kiváló munkatársait szemeli ki erre a kiküldetésre, ami — amint megjegyzi — nagy kitüntetés. *Még a diplomáciát is igénybe kell venni* arranézve, hogy a telepítésre kiásott növények kellő csomagolásban haladéktalanul megérkezhessenek Budapestre.

Megható találkozó

Nem lehet meghatottság nélkül nézni a kertészeti telepnek ezt a gyűjteményét, amelyben

a mi régi, szép Nagymagyarországunk virágaival találkozunk.

Itt üdvözöl a mesterséges sziklán a *Magas Tátrából* a havasi gyopár, a közelében többféle harangvirág és az Artemisia egy fajtája, sok más társaival egyetemben. Az *Alduna* tájékát többek között a Szent István szekfű, az Iris Ruthenica, a Pulsatilla Grandis és Montana, a Geranium Pratense képviselik. *Erdély bérceiből* jöttek ide a Saxifragák, a Sempervivum-fajták, a Gentiana Dinarica, a Draba Dedeana és a többiek. Mint egy nagy családi találkozón, *együtt vannak a tiszavidéki gólyahírrel és az árvalányhajjal,* amely a közvetlen közelben, a Hármashatárhegyen a legszebb.

A nagyszerű tervbe, amelyhez egymásután indulnak el a telepről a hazahozott növények a Gellérthegyre, *a déli lejtő török időkből megmaradt növényzete* illeszkedik bele. A Gellérthegynek ez a déli lejtője, mint egy kis Riviéra,

széltől védett, napsütéses darabja a fővárosnak, amely megőrizte mind máig a Pecanum Harmalát, amit török pirosítónak neveznek,

a *Ficus Edulist, az ehető fügét,* itt maradtak meg a későbbi időkből származó *mandulafák* s itt van *Gül Baba* tiszteletére a gyönyörű *rózsa-kultúra.* A mindenfelől telepített növényzet nagyrésze is a déli lejtőre került.

Reméljük, hogy benépesülnek a többi oldalok is, s majd messziről látható lesz, mint új színfolt a sárgán hullámzó *árvalányhaj-tábla.*

Ovatosan, mert hiszen ma ilyen komoly pénzáldozatról nem lehet beszélni, említi meg *Morbitzer* igazgató azt a

patakot, amely az ő képzeletében már ott csörgedezik a déli lejtő magasságáról le egészen a Gellért-szállóval szemben lévő platóig,

hol kiszélesedve, hol elágazva és szigetet ölelve, hol vízesésben szikrázva, hogy azután lenn beleömöljön a kis tóba, amelyet *a meleg forrás vize is táplál* a parton tenyésző melegvizi növények örömére.

Üdítő érzés még csak gondolni is erre a Nemzeti Parkra, amely itt az igazgatói szobában olyan szépen kiszínesedik.

A jó szülő szeretetével gondoskodik a főváros a szegény iskolásgyermekekről

A népoktatási törvények értelmében az iskolaköteles gyermekek iskoláztatásáról, a szükséges tanintézetek szervezéséről, a tanítók alkalmazásáról *elsősorban a községek tartoznak gondoskodni.* Csak, ahol a községek anyagi erőtlenségük miatt nem tudnak eleget tenni ennek a törvényes kötelezettségnek és más testület (pl. az egyház) se gondoskodik a népiskolák fenntartásáról, ott vállalja az állam végső megoldásként a népiskolák létesítését. Budapest székesfőváros is a törvényes kötelezettség alapján tartja fenn népoktatási intézeteit. *Az 1932/33. tanévben összesen 122 elemi iskolát, 88 óvodát s ezenkívül a polgári iskolák, tanonciskolák, gazdasági, háztartási, továbbképző és gyógypedagógiai népiskolák nagy számát.*

A népművelтség emelése céljából a népoktatási intézmények szervezése *után* legfontosabb feladata az iskolafenntartó fővárosnak ezeknek az intézményeknek benépesítése, illetőleg a tanköteles korú ifjúság beiskolázása. Ebből a célból külön szervezett intézmények születési törzskönyvek alapján állandóan számontartják az iskolaköteleskorú ifjúság iskolázását. Az utolsó tanévekben még mindig *több százezer iskolaköteles gyermeket tartottak nyilván* a hatóságok Budapesten, hogy ellenőrizzék iskolábajárásukat. Sajnos, az iskolaköteleskorú gyermekek száma állandóan apad Budapesten. Elég erre nézve két jellemző adatot megemlíteni. *Az 1931/32. tanévben még 6245 gyermek lépett hatéves (tankötelés) korba, az 1932/33. tanévben már csak 5782.* A csökkenés aránya egy év alatt hét és fél százalék. A másik adat: a tanköteleskor felső határát, a betöltött 15-ik évet az 1931/32. tanévben 8864 budapesti gyermek érte el, az 1932/33. tanévben már csak 8363. A csökkenés itt is 5.7%.

De a budapesti iskolásgyermekek számának fogyását az mutatja legjobban, ha az elemi iskolába *most* beíratkozó hatéves gyermekek számát hasonlítjuk össze az iskolaköteleskort elhagyók számával. Ha az 1932/33. tanévben hatéves korba lépett 5782 gyermek kivétel nélkül mind elérné kilenc év mulva a tanköteleskor felső határát, a 15-ik életévet, akkori létszámuk csak 69.2%-a lenne az iskolaköteleskorból most kilépő 15 éves gyermekek számának. 9—10 év mulva, 1943—44-ben tehát legalább 30%-kal kevesebb 15 éves gyermek lesz Budapesten, mint ahány ma elhagyja a tanköteleskort.

A székesfőváros, mint iskolafenntartó hatóság azonban nemcsak arról gondoskodik, hogy az iskolaköteleskorú ifjúság beiskolázása céljából szükséges intézeteket fenntartsa és benépesítse. Bár a törvény rendelkezéseinek ezzel teljes mértékben eleget tett. A főváros azonban a beiskolázáson túl is *valósággal a jó szülő szeretetével gondoskodik az iskolába járó szegény gyermekekről.*

A háború óta sorra megszervezte a székesfőváros *az iskolai jótékonyság nemes intézményeit.* Ezek az intézmények a népoktatási törekvéseknek leghatékonyabb támogatói, a népművelési munka sikerének legjobb előmozditói. A székesfővárosnak erről a kevesek által ismert iskolai jótékonyságáról igen sok érdekes, néha meglepő adatot olvasunk *Illyefalvi* I. Lajos dr.-nak, a Székesfővárosi Statisztikai Hivatal kiváló igazgatójának *„A gyermek Budapesten"* címmel most megjelent kitünő könyvében. Megtudjuk *Illyefalvi* I. Lajos dr. kitünő tájékoztatásából, hogy a főváros, mint iskolafenntartó hatóság, a tandíjmentességeken kívül *nagyarányú ingyen tankönyvsegéllyel, étkeztetéssel, gyermekfelruházási akciókkal és a napközi otthonok fenntartásával is támogatja a szegény szülőket gyermekeik tanulmányainak folytatásában.* Abban a mértékben, amint csökken a fővárosnak az iskolakötelesek beiskolázása körüli gondja, — mert a szülők ma már önként is elküldik gyermekeiket a népiskolákba, — egyre bővíti a főváros az iskolai jótékonyság kereteit.

A községi iskolákba járó tanulóknak több mint *felerésze kapott az utolsó tanévekben ingyen tankönyvet.* Evente átlag *százötvenezer* kötet könyvet oszt ki a főváros ingyen a szegénysorsú tanulók között. Főleg a polgári iskolákban, ahol a tanulóknak háromnegyed részét ingyen tankönyvekkel segélyezik, de a fővárosi középiskolákban is 55%-os a segélyezett tanulók száma. Az *iskolai étkeztetési akció* során évente több mint hárommillió ebédadagot osztott ki a székesfőváros a szegény tanulók között. Ebből 2.6 millió az elemi iskolai tanulóknak, 440.000 ebéd a polgári iskolai tanulóknak jutott. Egyetlen tanévben *csaknem 20.000 szegény iskolásgyermeket ruházott* fel a székesfőváros. Közülük 2127 szegény tanulót teljes ruházattal látott el. Az iskolákkal kapcsolatos *napközi otthonokban gondozott tanulók száma évente 15—16.000,* ami az összes tanulóknak mintegy 16%-a. Ezek a tanulók délidőben és délután sem mennek haza, mert a főváros szakképzett pedagógusok révén napközben, a tanítási órákon túl is gondoskodik a kenyérkereső munkában elfoglalt szegény szülők gyermekeinek felügyeletéről. Külön fejezetet szentel *Illyefalvi* I. Lajos dr. könyve *a Székesfővárosi Népmüvelési Bizottság* gyermeknevelő, szórakoztató, gyermekmüvelő tevékenységéről, amely részben a szülők és pedagógusok számára tartott előadásokból, részben a gyermekek játéktéri foglalkoztatásából és szórakoztatásából áll. A Népmüvelési Bizottság az 1934. évben 675 előadást tartott szülők és pedagógusok számára. A fővárosi gyermekeket a nyári hónapokban 12 játszótéren, 290 játszónapon foglalkoztatta, naponta átlag 1200—1300 gyermeket részesítve ezekben a léleküdítő foglalkoztatásokban.

Illyefalvi könyve pontos adatokkal tárja elénk, hogy mennyi áldozatkészséggel gondoskodik a város minden tényezője a gyermekekről. A *Nemzeti Gyermekhét* is ennek a szeretetnek jegyében igyekszik évről-évre a gyermek felé fordítani a főváros polgárságának figyelmét és szeretetét.

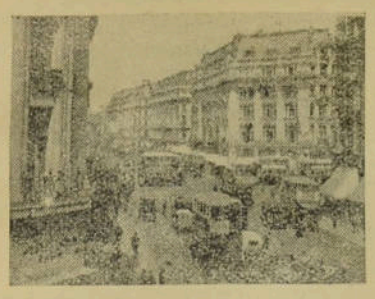

LONDON

Kis képek egy nagy nemzet életéből

Azok a monumentális látványosságok, amelyek a Londont járó utazót újra és újra lenyügözik, erejüket vesztik, ha a közvetlen benyomás helyett csak a leírás gyenge szavaival próbáljuk őket érzékeltetni. De a gigantikus forgalmat, a csodálatraméltó épületeket, intézményeket és egyéb páratlan látványosságokat már unos-untig megírták, sok újat etekintetben amúgysem lehetne kihozni az ujságcikk szükreszabott keretein belül. Tudott dolog azonban, hogy *a vízcseppben van a hatalmas tengerek minden titka,* így tehát meggyözödésem, hogy azok az apró kis pillanatfelvételek, amelyeket alább mutatok be, tökéletesen megmutatják Londonnak, ennek a csodavárosnak és csodálatos lakóinak tisztességében, tisztaságában és puritánságában irígylésreméltó szép életét.

Karkötő a canterburyi dóm előtt

A szokott óriási vasárnapi autóforgalom, végig az országutakon. Hármas, négyes sorokban, teaházakkal, benzinkutakkal, mentőállomásokkal szegélyezett aszfaltutakon rohannak a kocsik Canterburyn, Anglia ösi érseki városán keresztül. Rövid időre megállunk a csodálatos székesegyház előtt, ahol a térségen az autók már tucatszámra várakoznak. Körüljárunk, mindent megnézünk, aztán indulunk tovább a tenger felé. Ebben a pillanatban a földre nézek, látom, hogy ott hever egy brilliánsokkal kirakott arany női karóra. Felveszem és ahhoz a társasághoz fordulok, amely épp a földön heverő óra mellett készülödik ugyancsak az indulásra.

— Önök vesztették el ezt az órát?

Mindenki vet egy futó pillantást az órára, aztán megrázzák fejüket: *nem, nem az övék.*

Tovább kínálgattam az órát, fünek-fának megmutatom. Hiába, nem akad gazdája. Végre odaadom a posztoló rendőrnek, aki átveszi tőlem, elismervényt ad róla, majd megkérdi nevemet, lakásomat.

— Mire való ez? — kérdem meglepetve.

— Szükségem van a címére, — magyarázza a rendőr, — mertha három hónapig nem jelentkezik az óra gazdája, elküldjük az ön lakására. Végre is nem őrizhetjük az idők végéig.

— Hát nem megy át az állam tulajdonába?

— Ugyan, — legyint a rendőr, — az állam csak nem él elveszett karkötőórákból...

Bébik a borbélynál

Valamennyiünk gyermekkorának egyik legkeservesebb emléke a borbély. Különösen a falusi borbély. Ki ne emlékeznék azokra a kínszenvedésekre, amikor háromesztendős korában beültették a nagy karosszékbe, aztán jött a nagy szörös ember a rettenetes ollóval és nullás hajnyíró gépezetével, amely kicibálta, kitépte, kiszaggatta a zsenge börről a szöke tincseket. Bögés, ordítozás a gyerek részéről, fenyegetözés, esetleg egy-két nyakleves a szülő részéről volt mindig a pokoli müvelet kísérő koncertje.

Londonban most elvittük az unokát, a kis Mihály gyereket a bébi-borbélyhoz. Nagy, tágas terem, tele a legangyalibb gyermekjátszószerekkel. Nagy összevisszaságban hintalovak, beszélőbabák, kis autók, csónakocskák és ezernyi olyan rekvizitum, mintha Meseország tündéri csodái közé került volna az ember. Emellett édes-bájos hangzavar: a sarkokban gramofónok szólnak, amelyek érctorkából üde angyali gyermekdalok gögicsélnek. A bébik szájtátva, az elragadtatás káprázatával lépnek ebbe a meseországba, ahol szép, fiatal, fehérkabátos nénik veszik kezükbe az apróságokat, ültetik hintalóra, kis autóba és adják a kislányok mulatságára a gyönyörünél-gyönyörübb hajas babákat. A bébik — félévestől felfelé — öt perc mulva vidáman kacagnak, észre sem veszik, hogy közben már nyakuk köré kerekítették a fehér kendöt és a kedves nénik javában nyisszantgatják a selyempuha tincseket.

Azért persze itt sem megy minden és mindig simán. Egyik-másik bébi itt is hirtelen elbögi magát, *amikor nyírás után haza akarják vinni.*

Budapest dicsérete a londoni országúton

Vasárnap délután. Westcliff felé száguld az autónk, hosszú az út, egyszerre csak megszólal az egyik figyelmes utitársam:

— Unatkozik?

És máris folytatja:

— Tudok ám magának szórakozást, amely bizonyára érdekelni fogja. Most négy óra van, hallgassa csak meg, mit ad a londoni rádió.

Azzal már kattint is a kapcsolón, és pár pillanat mulva a tökéletes aszfalt-úton abszolut csendben suhanó autó belsejében zengeni kezd a hangszóró: *Magyary Imre zenekarának jólsikerült hanglemez-fevételeit adja a londoni rádió.* De csak rövid ideig, mert utána az angol szpíker beszélni kezd:

„Budapest Európa legszebb városa... látogasson el Budapestre, a gyógyforrások és gyógyfürdök Mekkájába... tizenhét fontért, beleértve az utiköltséget, szállodát, elsörangú ellátást és mindenfajta borravalót, hét napot tölthet Budapesten, a világ legkellemesebb városában...

És ez így megy tovább: a szpíker nem fogy ki Budapest dicséretéből, majd, amikor kissé abbahagyja, megint csak pompás cigánymuzsikát adnak.

El vagyok ragadtatva *a budapesti Kurkomissio zseniális ötletétől.* Ezt a nagyszerü reklámot itt Budapesten, a Vigadó-téri irodában, a kitünö *Szviczsényi* Zoltán találta ki és a londoni magyar követség útján sikerült is megvalósitania. Vasárnap délutánonkint, éppen akkor, amikor a weekendezök ráérnek a szórakozásra, London antennái remek magyar muzsikát sugároznak a strandokra és a weekendezöket Budapestre, a világ legszebb városába hívják.

Felöltő a Silver Grillben

Már vagy másfél órája szalad az autónk a tengerpart felé. Végig az országúton barátságos kis teaházak invitálják az utasokat pár perces üditő pihenöre. Az egyik ilyen teaháznál, a *Silver Grill* előtt megállunk, megpihenünk, majd néhány csésze tea után folytatjuk utunkat. Tíz perc mulva eszembe jut, hogy ott felejtettem a *Silver Grill*-ben a felöltömet.

— Forduljunk gyorsan vissza — mondom.

— Nincs sok értelme — jegyzi meg útitársam. Jó meleg idö van, nincs szükség a felöltőre. Majd este, ha hazamegyünk, megállunk a *Silver Grill* előtt.

Némi aggodalommal nézem a rengeteg kirándulót, a végeláthatatlan autósorokat, amelyek utasai egyre-másra szállnak ki az ilyen teaházaknál. Nem sok reményt érzek arra, hogy felöltömet este még viszontlássam. De az angol olyan természetesen beszél le visszafordulási szándékomról, hogy röstellek vitatkozni vele.

Este tizenegykor, visszafelé jövet, megállunk a *Silver Grill* előtt. A kis teaház tele van vendéggel. Egyenesen odamegyek a sarokhoz, ahol reggel teáztunk. A fogason ott a felöltöm, úgy, ahogy hagytam. Még csak hozzá sem nyúltak, odább sem tették, még csak a megőrzésére sem gondoltak. Veszem a felöltömet, hozom kifelé. Senki a pincérek közül egyetlen megjegyzést nem tesz, nem kérdi, miért jöttem be, mit csinálok, miért kapom fel a felöltöt.

A mészáros, a fűszeres és a többi

A családi villában, ahol lakom, éppenúgy, mint a többi családi villában, azonosak a szokások, a körülmények, söt bizonyos tekintetben az épitészi megoldások is. Igy például minden villának van egy főbejárata, de van oldalt egy kis gazdasági kapu is, amely a konyhához vezet. A konyha frontján csapóablak van, amely mögé egy kis asztalka-féle van felszerelve. Reggelenkint itt helyezi el a mészáros, a füszeres, a tejes, a zöldségárus, a pék és a többi élelmiszerszállító az előző este telefónon megrendelt holmit.

A hét végén, szombaton este, valamennyi szállító elhozza a számlát és leteszi a csapóablak mögé az asztalkára. A háziasszony pedig vasárnap este mindegyik számlára ráteszi a számlázott összeget. Hétfön reggel aztán jönnek a szállítók és ki-ki elviszi a részére elhelyezett összeget. *A kertkapu télen-nyáron, éjjel-nappal nyitva van.* Az igy elhelyezett pénzeket bárki ellophatná: idegen is, benfentes is, de a kihordók is, akik végrehajtják ezeket az inkasszókat.

Tudomásom szerint *Angliában még nem volt példa arra, hogy valaha egy penny hiányzott volna ezekből az Isten szabad ege alá közprédára kitett élelmiszerszámlák összegéből.*

Az angolok nyelvtudománya

Nem árulok el nagy angol nemzeti titkot, ha közlöm, hogy *az angolok csak angolul tudnak.* Más nyelv egyáltalán nem érdekli öket. Már csak ezért is mulatságosnak találtam az alábbi kis epizódot.

Ott állok az egyik legnagyobb londoni áruház elöcsarnokában, szemlélödöm, szeretnék egyet-mást vásárolni. Rögtön odajön hozzám az útbaigazító ember, sebesen darálni kezd angolul, mire én megjegyzem:

— No speak english.

— Parlez vous francais? — kérdi most hirtelen az emberem.

— Oui, Monsieur. — válaszolom megkönnyebbüléssel, hogy végre kezdjük megérteni egymást.

— Oui? — kérdi most szemmellátható megdöbbenéssel, aztán sarkonfordul és nehogy társalogni kezdjek vele, hirtelen eltünik az áruház forgatagában.

Világos, hogy az „oui" szócskában kimerült az egész francia tudománya.

ÉPÜLETFA, PARKETTA, BUTOR
szút, faromlást, gombásodást
megelözö, védekezési és javitási tanácsadás
LÉVAI ELEMÉR faipari szakértö
Budapest, VI., Szív-utca 11. Telefon: 282-57

Konrád Pál
PARKETT GYÁR
KÖZPONTI IRODA: Budapest, VI., Andrássy-út 6. Telefonszám: 16-5-58.

SÓS és HAVAS épületbontási vállalkozók építési anyag kereskedök
Budapest, IX., Mester-utca 11.
Telefonszám: 37—0—64. — Anyagtelep:
XIV., Hungária közép körút 215
Az Angol-park mögött

Parkett- és padlózati vállalat
STERNER G.
Budapest, V., Hold-utca 25. Tel.: 105—59

NAGY LAJOS
okleveles mérnök, épitési vállalata
BUDAPEST, VII., JÓSIKA-UTCA 15.
Telefon: 45-3-28

TAMÁSSY EMIL
épitömester
Budapest, VI., Eötvös-utca 43. szám. Telefon: 14—5—80.

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITÖMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5.
IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

CZUCZOR LÁSZLÓ
ÉPITÖMESTER
BUDAPEST II., Török-utca 4
Telefonszám 574-23

Gyári lerakat Telefon: 411-31
NYULASSY JÓZSEF
parkett és padózati vállalat
Bpest, IX., Dandár-u. 24. Vállal új és régi fektetést és mindenféle padozat munkát a legolcsóbban.

LIEBHARD BÉLA
ÉPITÖMESTER
BUDAPEST, ÜLLÖI-ÚT 64
TELEFON: 32-8-06

Események

FŐVÁROSI HÍRLAP

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A polgármester és az alpolgármesterek ünnepélyes beiktatása. A törvényhatóság nyári szünete letelőben van. A főtisztviselők javarésze ugyan még szabadságon van és vezető várospolitikusaink közül is alig néhányan tartózkodnak a fővárosban, szeptember derekán azonban jóformán mindenki itthon lesz már. *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármester külföldi tartózkodása után most Zebegényben üdül, s itt a közelmult napokban fogadta *Farkas* Ákos dr. tanácsnokot, aki tájékoztatta őt a fővárosi eseményekről. Szóbakerült az is, mikor üljön össze az őszi szezón folyamán elsőízben a törvényhatósági bizottság. Értesülésünk szerint e hónap közepe táján *rendkívüli közgyülésen* fogják ünnepélyesen beiktatni *Szendy* Károly polgármestert, akinek megválasztását a kormányzó a nyári szünet alatt hagyta jóvá. A főpolgármester az első *rendes közgyülést* szeptember 18-ára tüzi ki rendes napirendi tárgysorozattal, de ezen a közgyülésen fogják *Liber* Endre és *Lamotte* Károly dr. alpolgármestereket is ünnepi külsőségek között beiktatni.

Sipőcz Jenő főpolgármester és Szendy Károly polgármester a Magyar Egészség Hete védnökei. A Turul Szövetség által október 19—28-a között rendezendő *Magyar Egészség Hete* előkészületei nagyban folynak. *Sipőcz* Jenő főpolgármester és *Szendy* Károly polgármester vállalták a hét védnökségét, amelynek egyik legnagyobb eseménye az *országos egészségügyi kiállítás* lesz. A nagyszabású kiállítás és a vele kapcsolatos előadássorozat rendezőbizottsága, *Végváry* József országgyülési képviselő és *Bérczy* Ferenc, a *Turul Szövetség* országos vezérének vezetése alatt már megkezdte működését a kiállítás központi irodájában, IV., Petőfi Sándor-utca 9.

Szendy Károly polgármester a rokkantkérdésről. A *HONSz* központja és budapesti csoportjainak küldöttsége vitéz *Árvátfalvi Nagy* István országgyülési képviselő, elnök vezetésével tisztelgő látogatást tett *Szendy* Károly polgármesternél, akit arra kértek, hogy a főváros üzemeinél elsősorban hadirokkantakat alkalmazzon és ügyeljen a hadirokkant törvény szigorú betartására. *Sárkány* Ferenc társelnök, törvényhatósági bizottsági tag még arra kérte a polgármestert, hogy a *HONSz* vagyonőrző vállalatának juttatott utcai autó- és kerékpárőrzésnél a magasan megállapított helyfoglalási díjakat mérsékelje. *Szendy* Károly válaszában megígérte, hogy *a lehetőség keretein belül mindig figyelemmel lesz a hadirokkantak érdekeire.* A szükségmunkáknál tiz százalékon felül is fog hadigondozottakat alkalmazni, a helyfoglalási díjakat pedig *revizió alá veszi.*

Felkay tanácsnok Mohácson és Zalaegerszegen. A polgármester és a székesfőváros közönségének képviseletében a mohácsi hősök emlékművének országos fénnyel megtartott leleplezési ünnepségén *Felkay* Ferenc dr. tanügyi tanácsnok jelent meg, s koszorút helyezett a szobor talapzatára. A tanácsnok ezt az útját egyúttal arra is felhasználta, hogy Zalaegerszegre utazzék, s ott résztvegyen a várossá alakulás félszázados fordulója alkalmából rendezett emlékünnepen. A városi díszközgyülésen beszédet is mondott *Felkay* tanácsnok, majd megjelent a *Göcseji Hét* megnyitásán és megtekintette az azzal kapcsolatos kiállítást is.

A polgármester félévi jelentése. A közigazgatási bizottság szeptemberi ülésén, *amelyet 9-én tartanak meg*, szokás szerint nemcsak a havi jelentés, hanem az esztendő első feléről készült félévi jelentés is megvitatásra kerül. A polgármester e jelentése, amely az 1935. esztendő első hat hónapjáról ad képet, most készült el. *Szendy* Károly megállapítja ebben a jelentésében, hogy az a gazdasági fellendülés, amely 1934-ben megmutatkozott, nem haladt tovább, ami visszatükröződik a főváros üzemeinél és intézményeinél is. A polgármester hosszasan beszámol az egyes ügyosztályok által elvégzett munkákról, majd hangsúlyozza, hogy *a székesfőváros közönsége mindent megtesz üzemei és intézményei révén a munkanélküliség enyhítésére.* Januártól június végéig beruházásokra, illetőleg *közmunkákra a székesfőváros 27 millió 332.000 pengőt fordított.* Az üzemekkel összefüggésben arról is beszámol a polgármester, hogy az üzemi státusrendezés előmunkálatait teljesen elvégezték, de hasonlóképpen befejezték az üzemi alkalmazottak fizetésrendezésére vonatkozó munkákat is.

A 21 milliós beruházási kölcsönből 4½ millió pengőt már folyósított az OTI. A *Községi Takarékpénztár* közbenjöttével hétfőn délelőtt vette fel a főváros az OTI által nyujtandó huszonegymilliópengős beruházási kölcsön első ötödrészét, 4.2 milliót. A még hátralévő kölcsönösszeg további részleteit félévenként hívják le. Ez az eljárás lényeges kamatmegtakarítással jár és az egész összegre nincs is szüksége a fővárosnak, mert a kölcsönösszeg terhére elvégzendő beruházások nem egyszerre, hanem egymásutáni sorrendben, két éven belül, történnek. A pénz felvételével egyidejüen *Liptay* Lajos, a Községi Takarékpénztár vezérigazgatója átadta az azonos értékü kölcsönkötvényeket, amelyeket az értékpapírok előállításánál különleges biztonsági rendszabályok figyelembevételével a Házinyomda készített el.

Kölcsönösen áthelyezték a bicskei és a Hidegkuti-úti gyermekotthonokat. A törvényhatósági bizottság korábbi határozata értelmében megtörtént a bicskei és Hidegkuti-úti szeretetotthonok felcserélése. Szeptember 1-től kezdve azok a fiúnövendékek, akiket eddig a Hüvösvölgyben neveltetett a székesfőváros, már Bicskén élvezik a budapesti polgárság atyai gondoskodását, az eddig Bicskén tartózkodó leánykák pedig felkerültek a hajdani Holtzspach üdülőbe. Az árvagyermekek érdekében mindkét intézetet át is alakították. Budapesten egy toldaléképületet létesítettek, amelyen a közbejött építőmunkás sztrájk miatt most végzik az utolsó simításokat, Bicskén pedig új pavillonnal bővítették a férőhelyeket. Eredmény az, hogy mind a két intézetben húsz-húsz gyermekkel többet tudnak elhelyezni. A Hidegkuti-úti otthonban *Knoll* Andor dr. vette át a parancsnokságot, ez a csupaszív ember, aki már Bicskén is megmutatta, hogy nála igazibb édesapát alig találhatott volna a polgármester. Bicskén az árvaházi tanitói kar egy másik kiváló egyénisége, *Zathureczky* Dezső a vezető, s az ő személye is garancia arra, hogy a gyermekek jó és igazi otthonra találnak. Mindkét vezető tapasztalt, kitünő pedagógus, ami azt is jelenti, hogy a két intézet oktatási színvonala teljesen kifogástalan lesz. Bicskén egyébként további fejlesztésre készülnek. Az újonnan emelt barakképület bejárója elé nagyobb méretü fedett tornácot akarnak épiteni, hogy esős időben ne kelljen a gyermekeknek napközben felesleges en igénybevenni a hálótermeket. Ez az új létesitmény úgyszólván fillérekből elkészithető, viszont nagymértékben hozzájárul ahhoz, hogy az intézet még jobban megfeleljen rendeltetésének. A Hidegkuti-úti intézetben egyelőre csak leányokat helyeznek el, valószinü azonban, hogy később 3—6 év közötti életkorú fiúkat is beutalnak. A két intézet kölcsönös áthelyezése augusztus legvégén történt minden zavaró körülménytől mentesen. A cserére elsősorban racionalizálási okok miatt került sor.

Vázsonyi János lemondott fővárosi bizottsági tagságáról. *Vázsonyi* János országgyülési képviselő *Sipőcz* Jenő főpolgármesternek elküldte azt a lemondó levelet, amelynek értelmében *nem tart igényt fővárosi bizottsági tagságára.* Ilymódon a Nemzeti Szabadelvüpárt listáján az utána következő póttag, *Reisz* Sándor vállalati igazgató fog bekerülni a törvényhatóságba.

Túlzott telekárakat követelnek a balatoni út mentén. A Balatonhoz vezető új müút fővárosi szakaszának építési munkálatait csak akkor lehet megkezdeni, ha a ma még magánkézben lévő földterületet megszerezték. A városrendezési ügyosztály már hónapokkal ezelőtt érdeklődött az ingatlantulajdonosoknál és igen nagy részüknél túlzott igényekkel találkozott. Erre való tekintettel a kereskedelmi minisztérium most elrendelte a kisajátitási eljárást. Mielőtt azonban azt folyamatba tennék, a főváros a békés megegyezés érdekében ezúttal hivatalos formák között tárgyalni kiván az érdekeltekkel, s ezért azokat *szeptember 9. napjára* meghivta a Városházára.

Mi a fizetése a közszolgálati alkalmazottnak? Sokat vitatott kérdés, hogy végrehajtásokkal kapcsolatban *mi tekinthető a közszolgálati alkalmazott illetményének.* A végrehajtási novella értelmében ugyanis a közszolgálati alkalmazottak fizetését és *a fizetés természetével biró pótlékokat* évi 2000 pengő épségben hagyásával egyharmadrész erejéig végrehajtás alá lehet vonni. A gyakorlatban azonban sokszor válik vitássá az, hogy *mi tekinthető fizetés természetével biró pótléknak?* Figyelemreméltó, hogy etekintetben *ellentét van az igazságügyminiszter közleménye és a budapesti itélőtábla egyik multévi itélete között.* Éppen ezért a tiszti főügyész a közigazgatási bizottság legközelebbi ülése elé terjesztendő félévi jelentésében annak szükségességét hangoztatja, hogy *törvényhozási uton* kellene meghatározni a lefoglalhatóság szempontjából *a fizetés természetével biró pótlék fogalmát.*

A Köznunkatanács parcellázza az Orczy-ház és a Horizont-bérházak egész területét. A *Fővárosi Hirlapban* már jelentettük, hogy a bíróság a *Horizont Ingatlanforgalmi RT.*-nak visszaitélte azokat a hatalmas bérház-komplexumokat, amelyek a Király-utca 3. és Rombach-utca 14—16. számú telken terülnek el. A Horizont ezután a Közmunkatanácshoz folyamodott, amely *a Horizont ingatlanaira nézve is megállapitotta a parcellázást,* mégpedig olymódon, hogy *a mostani bérházak helyén mintegy tiz házhely létesül. A Horizont* ennek megfelelően új részvénytársaság létesitésén fáradozik, amely a *Községi Takarékpénztár* segitségét venné igénybe ahhoz, hogy *végre megnyithassák egy ilyen hatalmas épitkezéssel a Madách Imre-út első szakaszát.* A tárgyalások annyira komoly stádiumba jutottak, hogy *a Horizont-házak és az Orczy-ház lakóinak november elsejére fel is mondták a lakásokat.*

Ideiglenes próbaidő — tiz esztendeig. *Sipos* Dezső pénzügyőri szemlész, amikor nyugalombavonult, új állást vállalt. Budapest székesfőváros 1922 júliusában *forgalmi ellenőri teendőkkel bizta meg.* Tizenkét esztendővel később, 1934 júniusában polgármesteri rendeletet kapott, amely őt *szolgálata alól ugyanazon hó végével felmentette.* A forgalmi ellenőr azt vitatta, hogy a tizenkétéves szolgálat után *felmondási dijra és végkielégitésre is igénye van,* ezért összesen 4750 pengőt követelt a fővárostól. A tiszti ügyészség a kereset elutasitását kérte, majd bemutatta azt a polgármesteri rendeletet, amely két évvel *Sipos* alkalmaztatásának kezdete után kelt, szóval 1924-ben és azt tartalmazza, hogy *Sipos Dezsőt a főváros ideiglenesen próbaidőre alkalmazza,* mégpedig olyan kikötéssel, hogy *Sipos* „bármikor, minden felmondás és mindennemü jogigény nélkül elbocsátható". A munkaügyi bíróság *elfogadta ezt az álláspontot* és a felperest keresetével *elutasitotta.* Az itéletet a törvényszék fellebbviteli tanácsa is helybenhagyta. A megokolás hangsúlyozza, hogy a polgármesteri rendelet révén a felperes megbizatása *ideiglenes szolgálattá minősült,* kényszerhelyzetre pedig nem lehet hivatkozni, mert *1924-ben még nem voltak olyan rosszak a gazdasági viszonyok, hogy a felperes ne hagyhatta volna ott a fővárost, ha nem tetszett neki ez az átminősités.*

Új tisztviselő-társasház épül. A LÁB kettőszázezer pengős építési kölcsönének felhasználásával a FANSz kebelében tömörült tisztviselők tovább folytatják társasház-építési akciójukat. Ezuttal az Edömér-utcában szerzett meg a FANSz egy hatalmas telket, s ezen építi fel a teljesen modern, húsz kétszoba-hallos lakást magában foglaló házat, amelyet a FANSz érdemekben dús elnökének, *Liber* Endre alpolgármesternek nevéről *„Endre-udvar"*-nak neveznek el. A munkálatokat a napokban megkezdik, az elkészülés viszont jövő év nyarára várható.

A déli kerületi petició a közigazgatási bíróság előtt. Az áprilisban lefolyt országgyülési képviselőválasztások után a Keresztény Ellenzék peticióval támadta meg a választás eredményét. A közigazgatási bíróság most tüzte ki a petició tárgyalás határnapját, s azt szeptember 16. napjában állapitotta meg.

A Vízművek számlája vita tárgyává nem tehető. Magánfelek peres vitája azzal végződött, hogy az adósnak többi közt egy bérházát is elárverezték. A befolyt összeget tudvalevően a bíróilag megállapitott sorrend szerint kell felosztani a hitelezők között. Ezek közt jelentkezett a tiszti ügyészség is, mert *az adós három évre visszamenően 2780 pengővel tartozott a Vízműveknek.* A járásbíróság elfogadta a tiszti ügyészség előterjesztését, a végrehajtó hitelező azonban, aki az árverést kérelmezte és foganatosította, felfolyamodással élt. Azt állította, hogy a járásbíróság törvényellenesen járt el, amikor a Vízművek számlakivonatát minden további bizonyitás nélkül, mint bizonyító okiratot fogadta el. A felfolyamodással a budapesti törvényszék foglalkozott, amely kimondotta, hogy *a köztartozásokról az illetékes hatóság által szabályszerüen kiállitott kimutatás vita tárgyává nem tehető.*

Szeptember 5 és 10-én délután fél 3 órakor

Ügetőverseny

EREDETI ANGOL

TIMKEN-CSAPÁGYAK

DEÁK BÉLA VI., JÓKAI-TÉR 2. Telefon: 15—1—98

Gavora Zsigmond

okl. mérnök, épitőmester

Bpest, I., Enyedy-u. 12. Telefon 562-47

Szép, olcsó, jó **KERTE** csak a **Pollák-féle lehet**

Üzlet: Budapest, VII., Király-utca 89. sz.
Gyár: VII, Almássy-tér 2. Telefonszám 33—4—62

MATOVICS FERENC

lakatos és villanyszerelő mester

Budapest, I., Lágymányos-u'ca 5

Telefon: 69-3-37

CUSTODIS ALPHONS

MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉSEK RÉSZÉRE

ALAPITÁSI ÉV 1876

BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19.

TELEFON: 12—0—07

Gyárkéményépités, Gőzkazánbelalazás, Ipari kemencék épitése és tervezése

Gazdasági Értesítő

Winchkler István
az új kereskedelemügyi miniszter
Bornemisza Géza ezentúl egész munkásságát az ipari minisztérium vezetésének szentelheti

A hivatalos lap keddi számában jelent meg az a legfelsőbb kézirat, amellyel a kormányzó *Winchkler Istvánt nevezte ki kereskedelemügyi miniszterré.*

Winchkler István dr. kinevezése osztatlan örömet és megelégedést keltett mindenfelé, elsősorban azonban gazdasági körökben, mert hiszen az új kereskedelmi miniszter kiváló képességét, *főleg pedig külkereskedelmünk megszervezése és felvirágoztatása körül szerzett hervadhatatlan érdemei közismertek.*

Winchkler István a külügyminisztériumban kezdte pályafutását. Diplomáciai munkássága során nagy tudása és személyének rokonszenves varázsa rengeteg hívet szerzett neki, és nem csupán idehaza, hanem, — azt lehet mondani, — világszerte.

Összeköttetéseinek ez a földkerekséget átfogó hálózata szinte predesztinálta őt külkereskedelmünk megszervezésére. Fölösleges lenne itt, ezen a helyen, pár szóban méltatni annak a heroikus és rendkívül eredményes munkának jelentőségét, amely az ő nevéhez fűződik. Tény az, hogy rendszertelen és csekély exportunkat elsősorban megorganizálta, az egész külföldi hálózatot, mondhatni, tudományosan kiépítette, rendkívüli munkabírásával egész rövid idő alatt évtizedek hiányát pótolta, végül pedig, de elsősorban egyre emelkedő hatalmas külkereskedelmi forgalmat teremtett meg, holott ez annál nehezebb volt, mert hiszen a devizakorlátozások világszerte megbénították az egészséges vérkeringést.

Winchkler István az exporton át természetesen a legtökéletesebben megismerte az egész magyar gazdasági életet, így tehát, mint ennek legfőbb őre és irányítója, nyilván épp úgy fellendíti a belső gazdasági vérkeringést, mint ahogyan a külső forgalom hatalmas lendülete is az ő tevékenységének eredménye.

*

Ugyanakkor a kormányzó felmentette *Bornemisza* Gézát a kereskedelmi miniszteri teendők ellátása alól és ezzel százszázalékosan kezdetét veszi a *Gömbös*-kormány hatalmas gazdasági reformpolitikájának új korszaka.

Bornemisza Géza, a kiváló mérnök, most már maradék nélkül minden idejét, nagy lelkesedését, egész, kiváló tudását és tehetségét a magyar ipar felvirágoztatásának szentelheti, mint az új ipari minisztérium vezetője.

Bornemisza Gézától, az ipari minisztertől rendkívül sokat vár a magyar közvélemény. Még minisztersége előtt, amikor egész fiatalon, igen magas pozíciót, felelősségteljes vezetést bízott rá a magángazdaság, tanujelét adta kiváló képességeinek. Mint kereskedelmi miniszter, alkotásainak sokaságával és maradandó értékével, nemkülönben aktivitása fiatalos gyorsaságával egyaránt bebizonyította, hogy *Gömbös* Gyula itt is helyesen választotta meg munkatársát, amikor ezt az országos problémák megoldására hivatott férfiút hívta meg kormányába.

Bornemisza Géza, a kereskedelmi miniszter, kiválót produkált. De *Bornemisza* Gézától, az ipari minisztertől, egész ipar-gazdasági életünk megujhódását, talpraállítását, az ország életének jobbrafordultát várja a magyar közvélemény. És az eddigiek után — okkal és joggal.

Felelős-e a részvénytársaság az igazgatóság által az egyes igazgatósági tagokkal kötött szerződésért
Jogegységi döntvényt sürget a tiszti főügyész

A *Fővárosi Hirlapban* számos figyelemreméltó cikkben hívtuk fel a közgazdasági körök figyelmét arra a viszonyra, amely részvénytársaságoknál a részvényesek és az igazgatóság között fennáll. Konkrét esetekből indultunk ki és riportjaink keretében mutattunk rá ennek a viszonynak vitatható voltára. Így egyik utóbbi számunkban közöltük, hogy a cegbíróság megsemmisítette az *Országos Iparbank* közgyűlési határozatát és kimondta azt: *ha nincs osztalék a részvényesek számára, nincs elnöki járandóság sem.*

Mindezek után a *Fővárosi Hirlap* nagy örömmel vette tudomásul, hogy *Szemethy* Károly dr. tiszti főügyész a közigazgatási bizottsághoz terjesztett félévi jelentésében felveti a kérdést, hogy

mennyiben felelős a részvénytársaság azokért a kötelezettségekért, amelyek a részvénytársaság igazgatósága által az egyes igazgatósági tagokkal létesített szerződéseken alapulnak.

A főügyész jelentésének ez a problémája *minden bizonnyal élénken fogja foglalkoztatni a közgazdasági köröket is.* A jelentés ugyanis rámutat arra, hogy a részvénytársaság igazgatóságát a közgyűlés választja fizetéssel, vagy anélkül és ebből a Kúria 1927-ben még azt a következtetést vonta le, hogy *az igazgatóságnak nincs joga a részvénytársaság vagyoni megterhelésével olyan javadalmazást megállapitani saját maga, vagy az igazgatóság valamely tagja részére, amely nincs tüzetesen meghatározva az alapszabályokban, vagy amelyet nem a közgyülés határozott el.*

A Kúriának ezzel az álláspontjával kapcsolatban azonban az elmult években sokszor felmerült az a kérdés is, hogy vajjon alkalmazható-e ez a döntés akkor is, ha a vagyoni javadalmazás a részvénytársaság igazgatósága által létesített *külön szolgálati jogviszonyon* alapszik. Ebben a kérdésben

a Kúria egyes tanácsai között egymással homlokegyenest szembenálló joggyakorlat alakult ki.

Éppen ezért a tiszti főügyész szükségesnek tartja, hogy ezt

az ellentétes joggyakorlatot jogegységi döntvény útján küszöböljék ki.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ezzel az érdekes problémával kapcsolatban

illetékes helyen

érdeklődött és a következő felvilágositást kapta:

— Az egész probléma konkrét ügy kapcsán merült fel. A tiszti főügyész tanulmányozni kezdte az ilyen ügyekre vonatkozó kúriai ítéleteket és megállapította, hogy a Kúria 2. számú polgári tanácsa az elmúlt években *hat ítéletében* azt az álláspontot foglalta el, hogy

az igazgatóság által az egyes igazgatósági tagokkal kötött szerződés kötelezi a részvénytársaságot is.

Ugyanezen idő alatt a Kúria 4. számú polgári tanácsa *nyolc ítéletében* azt mondotta ki, hogy

az ilyen szerződések nem kötelezik

a részvénytársaságot. Végül a Kúria 7. számú polgári tanácsa *egyszer a 2. számú tanács, egyszer pedig a 4. számú tanács döntését tette magáévá.*

— Hétköznapi nyelvre lefordítva egy példával illusztrálhatjuk a probléma fontosságát. A részvénytársaság közgyülése megválasztja az igazgatóságot, ez az igazgatóság pedig, tegyük fel, *a maga kebeléből választ egy vezérigazgatót,* akit megbíz az adminisztrációval és ezért bizonyos fizetést ajánl fel. Most aztán megtörténhetik, hogy az igazgatóság nincs megelégedve a vezérigazgatóval és egyik napról a másikra kiteszi. A kereskedelmi törvények értelmében a vezérigazgató nyilvánvalóan követelni fogja a felmondási illetéket, esetleg végkielégítést, vagy kártérítést is. Már most ilyenkor szokott bekövetkezni a pör. Megtörtént ugyanis, hogy

a részvényesek egyszerűen kijelentették, hogy az igazgatóságnak nem volt joga a vezerigazgatót alkalmazni, miután erre sem az alapszabályokban, sem konkrét közgyülési határozattal felhatalmazást nem kapott.

És ezeknél a pöröknél derült aztán ki, hogy *a részvénytársasági törvény valóban nem precizirozza kellőképp ezt a kérdést,* amely annyira vitatható, hogy, mint említettük, a Kúria tanácsai homlokegyenest ellenkező döntéseket hoztak.

— A tiszti főügyész félévi jelentésében éppen ezért terjesztette a közigazgatási bizottság elé azt a véleményét, hogy

ebben a kérdésben szükségesnek látja a jogegységi döntést.

Ennek a menete pedig az, hogy a főváros felirattal fordul az igazságügyminiszterhez, aki aztán tudomására hozza ezt a problémát a Kúria elnökének. Ekkor már

a Kúria elnökének diszkrécionális joga, hogy összehívja-e teljes ülésre a Kúriát, vagy sem.

Amennyiben összehívja, az esetben a Kúria teljes ülése megvitatja az eddig ellentétes tanácsi döntéseket és *jogegységi döntvényt hoz,* amely is a jövőben valamennyi tanácsát arra kötelezi, hogy ennek értelmében hozzon ítéletet. A tiszti főügyésznek ez a jelentése, amely a részvénytársaságokat ily közelről érintő nagyfontosságú tisztázatlan problémát óhajt nyugvópontra juttani, *bizonyára nagy érdeklődést kelt közgazdasági körökben.*

A kamatláb leszállitása. A *Magyar Nemzeti Bank,* mint ismeretes, a hivatalos bankkamatlábat fél százalékkal *négy százalékra leszállitotta.* Ezt követően a *Hitelügyi Tanács* szombat délután ülést tartott és ott döntés történt arra nézve, hogy *a magánkamatot is minden vonalon fél százalékkal mérséklik.* A rátacsökkenés kedvező kihatását az összes gazdasági körök elismerik.

Haris Andor — a Ganz-gyár főtitkára. A Ganz-gyár lezajlott közgyülése után az igazgatóság ülést tartott, amelyen napirendre került a titkárság kitünő vezetőjének, *Haris* Andornak előléptetése is. Az igazgatóság minden tagja osztatlan elismeréssel nyilatkozott *Haris* Andor titkár érdemeiről és a részvénytársaság érdekében évek hosszu során keresztül kifejtett példás müködésének elismerése fejében *kinevezték igazgatósági főtitkárnak.* Haris Andor szimpatikus, közkedvelt tagja a magyar közgazdasági életnek és jól megérdemelt előléptetését úgy társadalmi, mint gazdasági körökben örömmel fogadták.

A TÉBE-bankok félévi mérlege. A TÉBE, a *Takarékpénztárak* és *Bankok Egyesülete* kötelékébe tartozó pénzintézetek egyesitett félévi mérlege az 1935. év első felében elert eredményről számol be. A három kúriába sorozott 22 budapesti pénzintézet *pénztárkészlete* 35.6 millió pengőt, giroszámlán fennálló követelései 19.3 milliót, pénzintézeteknél és bankcégeknél fennálló követelései 73.6 milliót reprezentálnak. A *betétek* összege 516.7 millió, a *folyószámlabetéteké* 630.4 millió. A 651.5 milliós tétele az előző évvel szemben 35.9 milliós növekedést tüntet fel, ami azt mutatja, hogy az intézetek a nehéz viszonyok között is jelentős új hiteleket bocsátottak a gazdasági élet rendelkezésére.

A MATEOSZ monopolisztikus jogát kikezdte egy vidéki kis autófuvarozó. Mint ismeretes, most lesz két esztendeje, hogy a *MÁV* számára kiadott helyközi teheráru-fuvarozási engedély-okirat alapján megszületett a *MATEOSZ,* amely az egész ország területén végzi a teheráruk autófuvarozását. A *MATEOSZ* egyik tagja volt *Molnár* Imre kecskeméti tollkereskedő és autófuvarozó. A *MATEOSZ* megtudta, hogy *Molnár* Imre saját üzemének keretein belül is végez fuvarozásokat és azt vitatta, hogy *MATEOSZ-tag üzemi fuvarozó nem lehet.* Miután *Molnár* Imre ezt a határozatot nem vette tudomásul, a *MATEOSZ* fegyelmi bizottsága *pénzbirságot szabott ki Molnár Imrére és felhivta őt arra, hogy kocsiját haladéktalanul állitsa le. Molnár* Imre erre keresetet nyujtott be a budapesti törvényszékhez és azt a kérelmet terjesztette elő: mondja ki ítélettel a bíróság, hogy neki a saját autóján, a maga üzemében, főként az ő külön tollkereskedésében *joga van teherautót tartani,* mert ezzel nem vét a *MATEOSZ*-féle üzemterv ellen. *Márffy* István dr. törvényszéki bíró *elfogadta Molnár Imre érvelését* és ítéletében hangoztatta, hogy *a fegyelmi bizottság intézkedései a fennálló rendeletek téves magyarázatán alapulnak.*

A Ganz közgyülése. A *Ganz és Tsa villamossági, gép, vagón- és hajógyár rt.* 1934. üzletévről szóló mérlege 3,951.375.90 pengő veszteséggel zárult. *A veszteség közel 3 millió pengővel kisebb az előző évinél* és az eredmény javulása elsősorban a foglalkoztatás mérvének emelkedésére vezethető vissza. Az idei év eddig elmúlt hónapjaiban a munkamennyiség a tavalyi szinten maradt, ami a hazai közhatóságok megbízásainak nagymérvü csökkenése mellett csakis külföldről és éles versenyben szerzett rendelések révén volt elérhető. A *Ganz és Társa rt.* augusztus 31-én tartotta rendes évi közgyülését, amely az igazgatóság összes előterjesztéseit egyhangúlag elfogadta.

Az Angolpark R. T. összes kvótális tartozását kifizette. Az *Angolpark rt.* alternatív egyezséget kötött hitelezőivel és rájuk bízta, hogy 50 százalékos kvótát akarnak-e kapni ez év októberében, vagy százszázalékot több év alatt. Az Angolpark idei szezónja, különösen a csütörtöki müvészesték oly jól sikerültek, hogy már *az elmult napokban nemcsak teljesen kifizette az októberban esedékes kvótális követeléseket, hanem még 70.000 pengőt is fizetett az előnyös tételekre, úgyhogy kvótális tartozása nincs már az Angolparknak.*

Vállalkozás

Új versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Burkoló munkára a Gubacsi-uti sertésvágóhídon építendő hutőháznál. Pályázni lehet szeptember 24-én. d. e. 10 óráig. Városháza, III. em. 350.

Lakatos munkára ugyanott. Pályázni lehet szeptember 24-én d. e. 10 óráig. Városháza, III. em. 350.

Föld, kőműves és elhelyező munkára ugyanott. Pályázni lehet szeptember 24-én d. e. 10 óráig. Városháza, III. em. 350.

Hőszigetelő és vasbeton munkára ugyanott. Pályázni lehet szeptember 24-én d. e. 10 óráig. Városháza III. emelet 350.

Asztalos munkára ugyanott. Pályázni lehet szeptember 24-én d. e. 10 óráig. Városháza, III. em 350.

Víz-, gáz- és csatornaberendezési munkára a Nagydiófa-utca 14. sz. ház átalakításánál. Pályázni lehet szeptember 17-én d. e. 10 óráig. Városháza, III. em. 350.

Papíráruk szállítására az üzemek részére. Pályázni lehet szeptember 17-én d. e. 10 óráig. Városháza, II. em. 235.

Útrendezési munkára az Orbánhegyi ároknál. Pályázni lehet szeptember 17-én d. e. 10 óráig. Városháza, II. em. 284.

Vasbeton felüljáró építésére a Balatonhoz vezető útnál. Pályázni lehet szeptember 10-én d. e. 10 óráig. Városháza, II. em. 284.

50 drb. ólomakkumulátor szállítására a BESZKÁRT részére. Pályázni lehet szeptember 17-én d. e. fel 10 óráig. Kertész-u. 10., III. 382.

Csónakház építésére a BESZKÁRT sportegyesület részére. Pályázni lehet szeptember 20-án d. e. 10 óráig. Akácfa-utca 15., III. em. 312.

Strandfürdő építésére ugyanott. Pályázni lehet szeptember 12-én d. e. 11 óráig. Akácfa-utca 15., III. em. 312.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Mahunka Imre-gyermekotthon **ácsmunkáira pályáztak:** Molnár Géza 3631, Helmtich János 3819, Fritz József 3887, Domonkos Béla 4566, Dombi Gyula 5134, Marcsik Ferenc 4346, Németh Ferenc 6183, Wellisch Mór 7065 P-vel.

A Bakáts-téri kórház **mázoló munkáira pályáztak:** Szegő József 3237, Steiner és Szimper 3602, Buday Gyula 3312, Hajható Ferenc 3839, Kölber Jakab 3912, Marton Ferenc 4064, Dietz Vilmos 6478 pengővel.

Ugyanitt **asztalos munkára:** Szauerland Péter 2479, Holes József 2531, Jauernik Ferenc 3839, Nyitray Károly 3331, Mecséry József 3635, Ranyák József 2919, Szeles Bertalan 3259, Komtenszky Mihály 2762, Várady József 4182 pengővel.

Ugyanitt **lakatos munkára:** Kajtár Lajos 3928, Ozsváth István 6156, Hodos Andor 5146, Skolkay Mátyás 4711, Kellner és Sándor 6011, Polgár Károly 5614, Majercsik Kálmán 5221, Nagy Gyula 4071, Farkas Kálmán 6201, Knausz Gyula 5875 pengővel.

Ugyanitt **padló- és falburkoló munkára:** Czeglédy Jenő 9105, Andrea rt. 11.065, Tafler Oszkár 11.316, Emptio kereskd. és ipari rt. 13.141, Sós Lajos 12.764, Marossi F. Lajos 12.645, Relle Miklós 13.115, Bartók Gusztáv 12.894, Porta épületburkoló rt. 12.340, Nagy István 12.520, Neuhauser Miksa 14.706 pengővel.

A Városi Színház **közp. fűtési átalakítási munkáira pályáztak:** Harsányi Testvérek 3032, Szentgyörgyi és tsa 3182, Törs és Ormai 3876, Knuth K. 3454, Ilkovits Gyula 4146, Bründl János 3509, Kovács Ödön 3355, Cross Charles 3626 pengővel.

A Központi városháza **kőműves tatarozási munkáira pályáztak:** Ilia Ferenc 5143, Tausz Alfréd 7346, Tamássy Emil 8248, Nagy Jenő 8702, Sattler Mihály 8833, Csengery Árpád 9166, Marton és Szalka 9337, Vágó Pál 9413, Szeili János 9751, Mészáros Sándor 10.271, Eisler Nándor 13.797, Méhes Emil 16.972 pengővel.

A Horánszky-utcai reáliskola **mázoló munkáira pályáztak:** Farkas Lajos 4498, Balczó Sándor 4599, Kováts István 4770, Kollár József 4797, Szimper József 4965, Zoller Ferenc 5051, Roskai Ernő 5186, Fock Géza 5290, Marton Ferenc 5874, Kiszely Géza 6701, Richter és Papp 7776 P-vel.

A Kun-utcai fiókkórház **különböző munkáira pályáztak:** Janisch János 5993, Cross Charles 8350, Rietschel és Henneberg 8580, Gyöngyösi István 8598, Körting B. és E. rt. 9137 pengővel.

A Szentendrei szigeten lévő terület **szifoncsőcsatorna és gyűjtőakna építési munkáira pályáztak:** Skuteczky és Boray 78.605, Klauber és Vajda 79.796, Teleki és Katona 81.591, Hacker Emil 84.851, Breuer Imre 86.204, Wersetz Márton 91.651, Fejér és Dános 92.378, Fábián, Somogyi és György 94.993, Palatinus rt. 123.005 pengővel.

1600 kg. hazai gyártmányú csapágyfémek szállítására pályázott: Polgár Henrik 8662 pengővel.

A Gubacsi-uti sertésvágóhíd részére szükséges **forrázókád szállítására pályáztak:** Magyar Vegyipari Gépgyár 2610, Bulicsek és tsa 2460, Adametz József 3450, Láng Gépgyár rt. 4950, Röck István 4950, Magyar Radiatorgyár rt. 5775 pengővel.

A Községi Élelmiszerüzem Széna-téri árudája részére szükséges **jégszekrény szállítására pályáztak:** Breitner Bernát 3570, Wiesel Adolf 3920, Mendelovits Aladár 4300, Egyesült gép- és fémárugyár rt. 4820 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL

Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

VADÁSZ GYULA
mozaiklapgyára és építési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

Krausz Ferenc
bronzöntő Budapest, VI., Babér-utca 80.
Telefon: 932—26

KARDOS JENŐ
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ, KÖZPONTI FŰTÉS, VÍZVEZETÉK ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Ó-u. 31. Tel.: 17-9-05

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-utca 47.
Telefon: 970—43.
TELEFON TAPOLCA 2.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
Telefonszám: 25—5—54, 25—5—55 és 25—5—56

Kelsch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

RÉVÉSZ ÉS HUSZÁR
autótechnika cikkek és láncok. Durex-dugattyú vezérképviselet
Budapest, VI., Jókai-tér 7. Tel.: 18-9-54

Fülöp Dezső
építőmester
Budapest, VII, Aréna-út 11
Telefon: 35—5—84

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESÍTŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8 52

ADAMITZ LÁSZLÓ
központi fűtés, melegvízberendezés, gáz, vízvezeték, csatornázás és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, II., Halász-utca 2. Tel.: 51-7-34.

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a **közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle** kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, **házi vízellátóberendezéseket,** bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tűzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett **Jobbágy**-féle folytonégőkályhák.

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK ÉPÍTÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

KORÁNYI ÉS FRÖHLICH
fa- és acélredőny, lakatosáru, napellenző és témporitál gyártmányai
anyagban és minőségben elsőrendűek
Budapest, VIII., Kisfaludy-u. 5. Tel.: 32-3-76, 45-9-86

ÜVEGCENTRUM
TAKÁCS IMRE TÁBLAÜVEG-SZAKÜZLET
BUDAPEST, II., ZSIGMOND-UTCA 24. SZ.
SÜRGÖNYCÍM: ÜVEGCENTRUM. TELEFON: 666—00.

STEINER ISTVÁN FIAI
FÉMÁRUGYÁR
Budapest, V., Kádár-utca 6. Telefon: 22-9-63
Gyártmányok: Fényvető vízállásmutató készülékek. Próba- és leeresztő csapok, olajozók, szelepek, gőzcsapok, vízállásmutatók

ZÖLD JÓZSEF lakatos és kazánkovács mester.
Budapest, VI., Szent László-utca 4/b. Telefon: 91-2-39
Készít: Boilereket, víztartányokat, gőz-, melegvíz- és engedélymentes kazánokat, ellenáramu készülékeket stb.

KIRCHLECHNER kertépítő
Budapest, II., Julia-utca 2. (Budakeszi-út sarok)
Kertépítő iroda telefonja 55—8—53 szám

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, XI., Szüret-utca 5/7. Telefon: 59—2—96

HEINICKE H. R.
Gyárkéményépítés, kazánbefalazás, kemenceépítés, hőszigetelés
BUDAPEST, V. AKADÉMIA-U. 6
Telefon: 22—6—20

Mihálka és Társai
reszelő- és szerszámáru iparvállalat k. f. t.
Budapest, V., Zápolya-utca 34. Telefon: 92-4-98.

Precíziós gépalkatrészek minden célra
Földváry Ernő
okl. gépészmérnök precíziós mechanikai üzeme
Budapest, VII., Tábornok-utca 20. — Telefon: 97—1—65

Macskásy Árpád
okl. gépészmérnök, műszaki vállalata, tervez, szerel és szállít vízvezetéki, csatornázási és gázberendezéseket, szivattyútelepeket, mindennemű központi fűtést, kazánházi- és szellőzőberendezéseket.
Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. Telefon: 27-6-70.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban . . . évi telj. kép.	12.000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban . . . „ „ „	5.000 „
	Dorogon . . . . . „ „ „	3.000 „
Téglagyárak:	Buda-Ujlak, Kőbánya Nyergesujfalu évi telj. kép.	60,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak „ „ „	8,000.000 drb.

Orenstein és Koppel
MAGYAR R.-T., BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31.
Motorosmozdonyok — Újjavítógépek — Kisvasutak — Iparvágányok — Autobuszkarosszériák

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

A LEGKEDVESEBB PESTI HELY AZ
ANGOL PARK
Uj tarka élet és nagy meglepetések. A nyár művészi életének szenzációi. Minden csütörtökön hazai és nemzetközi művészekkel nagy ellte-esték. A m. kir. Operaház tagjaiból alakult zenekar hangversenyei. A Budapesti Szimfónikus zenekar koncertjei. Berkes Béla 50 tagú cigányzenekarával és kedvenc művészekkel nagy magyar esték. The Great Melody Band monstre jazz tarka műsorai. Katonazene a rendőrzenekarral. Gyermekdélutánok. A ma emberének szórakozóhelye!

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 szeptember 11. — 37. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Rémhírek

A budapesti városházán megkezdődött ugyan a munka, a főtisztviselők átvették hivatalukat, bizottsági ülések kezdődnek és hamarosan benne leszünk a nagy őszi tevékenységben. Nem indulhatott meg azonban ezúttal sem a szezón a budapesti városháza régi kuvikmadarai, a rémhírterjesztők nélkül. Mindnyájan nagyon jól ismerjük ezeknek a rémhíreknek forrását és tendenciáját és miután Budapest közönsége sokkal bölcsebb és tapasztaltabb, semhogy rémhíreknek és rémhírterjesztőknek felüljön, eddig mindig, amilyen hitványak és közönségesek voltak, éppen annyira ártalmatlanoknak is bizonyultak. Ha babonásak volnánk, azt mondanánk, hogy az idén különösen nagy várakozással indulhatunk neki a munkának, mert a rémhírterjesztők is egészen különös, szinte eddig ismeretlen elánnal kezdték meg rút munkájukat.

A természetükhöz tartozik ezeknek a rémhírterjesztőknek, hogy aknamunkájuk eredményessé tétele érdekében rendesen keresnek valami alapot, amihez azután kombinációjukat és hazugságaikat köthetik. Az idén ez a valóság a belügyminiszternek az a tökéletes jószándékú és megnyugtató rendelzése volt, amelyben a főváros vezetőségét a szanálás végrehajtására utasította. Normális gondolkodással és a dolgok becsületes megítélésével a belügyminiszter rendeletét természetesnek kell mondani, hiszen semmi más nem történt, minthogy a miniszter teljesítette azt a kötelességét, hogy egy érvényben lévő törvény végrehajtását szorgalmazta. Minden rémhírterjesztés nélkül is megtörténik tehát a szanálásnak a végrehajtása éspedig az autonómia szerveivel egyetértésben, illetve a tizenhetes bizottság bevonásával.

De menjünk tovább. A másik csemegéjük a rémhírterjesztőknek a BESZKÁRT reformja. Ez a reform, amelyet talán még maga a BESZKÁRT sem ismer tökéletesen, mert hiszen a kísérletek és az eredmények mutatják majd csak meg, hogy mit kell és mit fognak csinálni. A rémhírterjesztők kacsái azonban valósággal fellegekkel akarják eltakarni a valóság napját. Miután tudják, hogy úgy a forgalmi téren, mint a pénzügyi politika terén reformokat kénytelen életbeléptetni a BESZKÁRT, tehát azonnal megszülettek a rémhírek, amelyek már tudják, hogy *megszüntetik a kisszakaszt, vagy fölemelik a kisszakasz árát és természetesen horribilis tarifaemelések vannak kilátásban.* Remélhetőleg ezeket a rémhír-kacsákat véglegesen sikerült *Szendy* Károly polgármesternek lelőnie, amikor a sajtó képviselői előtt a leghatározottabban kijelentette, hogy *a kisszakasznak semmiféle bántódása nem esik, a közönség oktalan és súlyos megterheléséhez pedig semmi szín alatt hozzá nem járulnak.*

A rémhír-szúnyogokból hamarosan elefántok lettek akkor, amikor ismét felbukkant a híre a főváros nagyüzemei egyesítésének. Itt azután fantasztikus találgatások és kombinációk keletkeztek. A világ legtermészetesebb eseményeit pertraktálták szóban és írásban, hogy *a főváros eladja nagyüzemeit, a Gáz-, Víz- és az Elektromos Műveket.* Már tudtak az amerikai pénzcsoportról, amely mások szerint svájci volt s amely a három nagyüzemre részvénytársaságot kívánt alapítani. Ezek a bárgyú idegenek a főváros kezében hagyták volna a részvénymajoritást, ötvenegy százalékot, ők maguk pedig szerényen megelégedtek volna negyvenkilenc százalékkal és ami ezzel jár, hogy semmiféle beleszólásuk nem lehetett volna az üzemek vezetésébe, de kéjes gyönyörűséggel fizették volna ki *a részvényminoritásért a kétszázmillió svájci frankokat.* Amily vakmerő ez a kombináció, éppen olyan együgyü is, de alaposan beleillik az egész rémhírkomplexumba, amelyből természetesen nem hiányzik az *újabb B-lista* és a *tömeges kényszernyugdíjazások,* továbbá *a villany- és gáztarifák emelésének* rémhíre sem. Nem törődnek azzal, hogy hányszor cáfolták már meg ezeket a híreket a legilletékesebb helyeken és a legerélyesebb formában.

Mindezek a lázálmok azonban azonnal összeomlanak, ha objektív szemmel nézünk rájuk. Vagy ki mondaná meg nekünk, hogy miért volna Budapestnek, a kontinens egyik legkonszolidáltabb világvárosának szüksége kényszeredett, erőszakos és képtelenül radikális eszközökre. Azért, hogy ötmillió deficitet eltüntessünk. Hiszen nem gyerekjáték ezt a legméltányosabb módon végrehajtani, mérlegelni a lehetőségeket és csak ott operálni, ahol senkinek fájdalmat nem okoz. Emellett pedig *Szendy* Károly polgármester ötvenéves születésnapján olyan szavakat intézett a sajtó képviselőihez, amely szavakból a bizalom és az optimizmus árad. *Álljon ott példának a rémhírterjesztők előtt ez a férfiú, aki, amig ők hazugságokkal bomlasztani akarnak, a polgármester alkotni, teremteni akar és telve tervekkel indul neki az őszi munkának.* De fussák át ezek a rémhírterjesztők a *Fővárosi Hirlap* néhány legutóbbi számát, amelyekben *a NEP friss erői, az új városatyák, a tervek és gondolatok áradatát hozzák és minden szavukból nyilvánvaló, hogy dolgozni és harcolni akarnak ezért a városért* és annak minden egyes lakosáért. Olyan légkör ez, amelyben nem szabad szóhoz jutnia a rémhírterjesztőknek, hanem amelyben csak a munkás, alkotnivágyó szellemek érvényesülhetnek.

Alkotó megtakarítás

Irta: TERBÓCZ IMRE országgyűlési képviselő, fővárosi bizottsági tag

A költségvetés közelgő tárgyalása a szanálás gondolatát hozza előtérbe. Természetesen én is híve vagyok a szanálásnak, de nem annak, amely rombol, összezsugorít, megmerevíti az életet, hanem igenis annak a szanálásnak, amely a szükségszerűleg kínálkozó racionalizálás és okos takarékoskodás mellett *alkot és épít,* új jövedelmeket teremt, ezzel munkaalkalmakat ad, s az alkotások révén emeli a jövedelmeket, vagyis megjavítja a mérleget. Ezt a felfogásomat már több ízben is kifejezésre juttattam és rámutattam a *közüzemekre,* amelyeknek keretében a szanálásnak ezt a módját mindenekelőtt keresztülvinni lehetne.

Itt van mindjárt *a Vizművek, amely vízfeleslegét a Budapesttel szomszédos városok és községek vízzel való ellátása révén hasznosíthatná.* Legközelebbről kínálkozik *Rákospalota,* amelynek képviselőtestülete rövidesen ismételten foglalkozik a vízkérdéssel. A maga erejéből nem tudja a vízvezetéket megoldani s az OTI-tól óhajt kölcsönt felvenni. Az illetékes tényezőknek mindenesetre támogatniok kell Rákospalota törekvését, hogy ez a fejlődő város nagyrészben fertőzött kútjai helyett egészséges vízhez jusson. Éppen így kívánatos a többi pestkörnyéki községnek a székesfőváros vizével való ellátása már csak azért is, mert Budapestre nézve nem közömbös, hogy a közvetlen közelében élő és vele szoros kapcsolatot tartó környékbeli közönség fertőzött vizet használ-e. Hiszen köztudomású dolog, hogy *a fertőző betegségek nagyrésze a környékbeli városokból és községekből jut be a fővárosba.*

A bővítési munkálatok a Vízművek kapacitását olyan nagyfokúvá emeli, hogy játszva el tudja látni vízzel a környező városokat és községeket. Rendkívül előnyös volna a Vízművek rentábilitására és így a főváros mérlegére nézve, ha a felesleges vízmennyiséget fruktifikálni lehetne.

*

Most nézzük ebből a szempontból másik két nagyüzemünket: az *Elektromos Műveket és a Gázműveket.* Nézetem szerint *sürgősen végre kellene hajtani e két üzem egyesítését,* mert, mint már ismételten kijelentettem, ez az egyesítés rendkívül nagy megtakarítást jelentene a főváros háztartására nézve. Hogy a nagy komplexumból csupán néhány példát ragadjak ki, utalok a két üzemnek *egy igazgatási centrumba* való összevonására, amely fütésben, világításban, de egyéb sok más dologi kiadásban is jelentős megtakarítást eredményezne. Itt felemlíthetem az órák leolvasását és a havi számlák beinkasszálását, amely házról-házra, lakásról-lakásra járva ma kettős munkával történik, holott ezt a munkát egyazon személyzet is elvégezhetné.

Megszüntetné az egyesítés a két üzem között fennálló *egészségtelen versenyt* is, s az egész vonalon kiküszöbölné a felesleges terheket, amelyek most mind a takarékosság rovására esnek.

Végre lehet hajtani ezt a munkamegtakarítási folyamatot *anélkül, hogy az a tisztviselők vagy munkások elbocsátását vonná maga után,* mert az itt elért megtakarítások újabb hasznothajtó beruházásokra fordíthatók, amelyek munkalehetőséget adnak tisztviselőknek és munkásoknak és ugyanakkor jövedelmet hajtanak a fővárosnak.

*

Ugyancsak *sürgős reorganizálásra szorul a BESZKÁRT üzempolitikája is.* A *kisszakasz* bevezetésével olcsóbbá tett közlekedés nagy könnyítést jelent a polgárság számára. Viszont tagadhatatlan, hogy ez a rendszer a BESZKÁRT számára jelentékeny bevételi kiesést eredményezett. Ezt a kiesést azonban, nézetem szerint, nem úgy kell helyrehozni, hogy most minden fantázia nélkül, kényelmesen és a közönség érdekével mitsem törődve, egyszerűen mondjuk ki, hogy elég volt a kisszakaszból, hanem pótolni kell elsősorban *technikai racionalizálással,* másodsorban *adminisztratív megtakarításokkal.*

A technikai térre jutva, rá kívánok mutatni a *fékrendszer kicserélésének* szükséges voltára. Ezt a kocsikon csak huszonöt százalékban vitték keresztül, s a kicserélési folyamat megfelelő beruházási tőke hiányában elmaradt. Pedig így a kocsijáratoknak a közönség részéről annyiszor panaszolt lassúságán nem lehet változtatni és a kocsikat nem lehet kellőképpen kihasználni. A fékrendszernek az egész vonalon való kicserélése nemcsak technikai fejlődést, hanem természetesen jelentős megtakarítást is jelentene.

Nagy hibának és felesleges költségszaporításnak tartom, hogy a BESZKÁRT *három javítóműhellyel* is rendelkezik, ahelyett, hogy *egy centrális javító műhelyt* tartana üzemben a kocsik karbantartására. Itt is alkalom kínálkozik a megtakarításra.

*

Ezekben kívántam rávilágítani az üzemek keretében néhány olyan kirívóbb részletre, ahol szinte önként kínálkozik a megtakarítás lehetősége. De lehetne még hosszasan folytatni a sort, amíg végére jutnánk. Véleményem szerint itt kell megfogni a kérdést, mert ez a terület, ahol a megtakarításra elsősorban kínálkozik mód, még pedig olyan formán, — s erre csak hangsúlyom, — hogy *a megtakarítással párhuzamosan új alkotásokat, a fővárosnak új jövedelmi forrásokat, a dolgozó tömegeknek pedig újabb munkaalkalmakat nyithatunk meg.*

TŐKEERŐS

magánérdekeltségek kapcsolódtak be az Andrássy-út meghosszabbításába

Budapest-Fürdőváros és a Világváros-Budapest párhuzamos fejlődése

A főváros külső területeinek fokozott benépesedésével kapcsolatban a legutóbbi időben *előtérbe került az Andrássy-út meghosszabbításának kérdése.* Ez a terv már évekkel ezelőtt megszületett, megvalósításának azonban most kettős aktualitást adott az a körülmény, hogy egyrészt az Államvasútak igazgatósága a legkomolyabb formában foglalkozik a ceglédi vasútvonal kitelepítésével, másrészt az, hogy a Városliget területe mögötti részen erőteljes építkezési tevékenység indult. A *Fővárosi Közmunkák Tanácsa* az utóbbi hónapokban teljes csendben ugyan, de *egyremásra vásárolta meg a tervezett útvonalba eső telkeket,* mégpedig nemcsak a főváros területén, hanem Rákospalota határában is. Ma már az a helyzet, hogy

részben e vásárlások, részben pedig a sorrakerülő kisajátítások folytán a 45 méter szélességűre tervezett út, biztosítva van.

A *Közmunkák Tanácsának* tevékenységével egyidejűen a főváros is komoly munkát végzett, főként abban az irányban, hogy *az útvonal mentén fekvő magánosok kezében lévő telekkomplexumok parcellázását véleményezte,* szem előtt tartva azt a valószínűséget, hogy

az Andrássy-út meghosszabbítására már a közeljövőben sor kerül.

Azokat a telektulajdonosokat, akik a birtokukban lévő ingatlan parcellázási jogát megkapták a Közmunkatanácstól, a székesfőváros arra kötelezte, hogy

a parcellázásra kerülő telekrészeket legkésőbb 1936 decemberéig közművekkel tartoznak felszerelni,

illetve gondoskodniuk kell ezen határidőn belül arranézve, hogy *a negyvenöt méter szélességben megállapított útból kilenc métert saját költségükön készíttessenek el.* Figyelmeztette a főváros a telektulajdonosokat arra is, hogy amennyiben az előírt munkálatokat a megadott határidőn belül be nem fejeznék, úgy saját közegeivel maga végezteti el azokat, *a költségekkel pedig az ingatlantulajdonosokat terheli.* E költségek biztosítására egyébként bekebelezési jogával is élt a főváros és a terhek törlése csak akkor következik be, ha 1936. év végén hiteltérdemlő módon igazolják a telkek gazdái az előírt munkálatok elvégzését.

Az Andrássy-út meghosszabbítási tervével kapcsolatban egyébként rendkívül érdekes újabb elképzelések is felmerültek. Arról van ugyanis szó, hogy nem elégszenek meg az új útvonalnak csupán a főváros határáig terjedő meghosszabbításával, hanem *azt Rákospalotán át tovább vezetik, egyrészt Vác felé, másrészt Gödöllő irányában.* Ha ez a terv valóra válik, úgy

Vác mintegy tíz kilométerrel kerül közelebb a fővároshoz, a Budapest-gödöllői út hossza pedig közel tizenkét kilométerrel rövidül meg.

Nemcsak hatósági tervek vannak azonban, hanem egyes tőkeerős magánérdekeltségek is komoly létesítményeket vettek tervbe az Andrássy-út meghosszabbításával kapcsolatban. Ezek közül legfigyelemreméltóbb az a terv, amely szerint

a Széchenyi-fürdő közvetlen közelében, tehát a meghosszabbításra kerülő Andrássy-út új szakaszának legelején teljesen modern, legalább száz ágyas reuma-szanatóriumot akarnak létesíteni.

A tőkecsoport ezt az intézményt a legkiválóbb magyar építészek tervei alapján szándékozik felépíteni, azzal a kifejezett céllal, hogy ugyanakkor, amikor a főváros a budai gyógyfürdők mellett az egyszerűbb igényeket kielégítő reumakórház létesítési tervével foglalkozik, *ez a létesítmény a luxushoz szokott, gazdag külföldiek minden felmerülhető igényét kielégítő szanatórium legyen.*

A szanatórium légvonalban körülbelül 70—80 méterre lenne a Széchenyi-fürdő épületétől s tervezőinek véleménye szerint

a forrástulajdonos fővárossal megállapodást kellene létesíteni arra, hogy a Széchenyi-fürdő hévvizét vagy közvetlenül használhassák fel, vagy szerves összeköttetést létesítve a fürdő főépületével, a szanatórium betegei abban kapják meg a szükséges kezeléseket.

Ha ez az utóbbi eset következnék be, akkor *a szanatórium és a Széchenyi-fürdő között alagutat építenének és a szanatórium betegei ezen keresztül jutnának át a fürdőbe, anélkül, hogy a szabad levegőre ki kellene lépniök.*

Egy másik magánérdekeltség viszont, — értesülésünk szerint — máris tárgyalásokat folytatott az Angol Park bérlőjével, abban az irányban, hogy területének egy részét, amely a Hermina-út felé eső oldalon van, mentesítse a jelenlegi berendezésektől, mert *ezen a részen teljesen újszerű, elegáns szórakozóhelyet szeretnének felépíteni.* Parkszerű kiképzésben kerülne kivitelre ez, s

keveréke lenne a kávéháznak, dancingnak és sporthelynek.

Ez utóbbi terv szoros összefüggésben áll azzal a gondolattal, hogy

az Andrássy-út e részén nemzetközi közönség befogadására alkalmas szállódát is építenének,

úgy okoskodva, hogy *az esztendők óta jobban gyarapodó idegenforgalom révén Budapestre kerülő külföldiek szívesen vennének igénybe olyan hotelt, amely a Városliget közvetlen-közelében lévén, mentes nemcsak a füstös levegőtől, hanem a nagyváros idegörlő zajától is.* Mindezek a tervek élénken bizonyítják, hogy az Andrássy-út meghosszabbításának ügye hosszú időre immár ki nem tolható. Az érdekeltségek megelégedéssel vették tudomásul, hogy a *Közmunkák Tanácsa* a legtöbb akadályt máris elhárította az útvonal megnyitásának útjából, emellett azonban az egészséges irányú városfejlődésre súlythelyező mérnöki szervek is hangsúlyozzák, hogy *a főváros e legszebb útjának folytatólagos kiépítése sokszorosan megéri a vele kapcsolatban meghozandó áldozatot.*

Pörbe fulladt Budapest központi távfűtése

Az érdekeltek összekülönböztek és beperelték egymást

A *Fővárosi Hírlap* részletes tudósításban számolt be annakidején arról a ngyszabású és komoly tervről, amely Budapest székesfőváros területének nagyrészét központi távfűtő-berendezéssel akarta ellátni. Ez a terv, ha valóra válik, lényegesen olcsóbbá tette volna a fővárosi lakások fűtését és Budapest közegészségügyét is előnyösen befolyásolta volna, mert a központi távfűtés megtisztította volna a főváros levegőjét a rengeteg koromtól, füsttől és egyéb káros égési melléktermékektől. A szép terv azonban egyelőre meghiusult, sőt az a tervet kigondoló és kidolgozó mérnökök, valamint a pénzügyi alapot garantáló vállalat között pereskedésre is vezetett.

A perben felperesként idősb és ifjabb *Bánó* László mérnökök szerepelnek, akikhez később érdektársaik is csatlakoztak és együtt

56 ezer 666 pengőt követeltek a Salgótarjáni Kőszénbánya r.-t. alperestől.

A tényállás szerint a központi távfűtés terve a két *Bánó* mérnöké volt, akik a hozzájuk csatlakozó *Marik* Ernő és *Juhász* Jenő dr. társaságában mindenekelőtt szerződéses megállapodást létesítettek a *Salgótarjáni Kőszénbánya r.-t.-gal,* amely vállalta a távfűtési vállalkozás sokmillió pengőre rúgó finanszírozását. A szerződés egyik lényeges pontja az volt, hogy a Salgó Bánóéktól és érdektársaiktól megvásárolta a távfűtési tervnek, mint eszmei értéknek a felét, továbbá

az elnyerendő koncessziónak a felerészét, százezer pengőért.

Bánóék ezután teljes részletességgel kidolgozták a központi távfűtés terveit és azt benyujtották a székesfőváros vezetőségéhez. A polgármester kiadta ezt a tervet az illetékes ügyosztálynak, ahol a benyujtott ajánlatot behatóan áttanulmányozták és észrevételeiket közölték Bánóékkal oly kikötéssel, hogy a feltételekre vonatkozó megjegyzéseiket nyolc napon belül tegyék meg a főváros illetékes ügyosztályánál. Az érdektársak közös tanácskozáson megtárgyalták a polgármesteri határozatban foglalt feltételeket, majd bejelentették a polgármesternek, hogy a feltételekre az ügyosztály javaslataival szemben ellenjavaslatot óhajtanak tenni. Aztán összeültek Bánóék és a Salgó megbízott igazgatói és egymás között tárgyalgattak, más és más beállításban különböző rentabilitási számításokat végeztek, de végeredményként nem tudtak egymással megállapodni.

A Salgó végre is megúnta a sok huza-vonát

és közölte Bánóékkal, hogy a központi fűtési tervre vonatkozó megállapodást megszüntnek tekinti és *az egész üzlettől visszalép.*

Ez meglehetősen drága gesztus volt a Salgó részéről, mert már egész jelentős összeget áldozott az ügyre. Csak szakértői díjakra 5000 pengőt fizetett le a fővárosnál. Óvadékként ugyancsak a fővárosnál 58.000 pengő értékű Nemzeti Bank-részvényt helyezett el, a százezerpengős vételárra 30.000 pengőt folyósított és a két Bánó mérnöki munkájára előleg címén 45.000 pengőt fizetett.

Bánóék tiltakoztak a *Salgó* visszavonulása miatt, kijelentették, hogy ahhoz nincs joga, mert az egyoldalú eljárás a koncesszió elnyerésének lehetőségét meghiúsítja. Kiszámították, hogy az alapszerződés értelmében a hátralékos vételár és egyéb fizetési kötelezettség alapján

nekik 170 ezer pengős követelésből, annak egyharmada, vagyis 56 ezer 666 pengő és 66 fillér jár és ezen összeg iránt a pert megindították.

A *Salgó* viszont elsősorban is a *Bánóék* javára letétbe helyezett 58 ezer pengő értékű Nemzeti Bank-részvényt követelte vissza és errevonatkozólag *viszontkeresetet támasztott.* Sok mindenféle jogi és ténybeli kiágazodása volt ennek a komplikált magánjogi pernek, amelynek kibogozása érdekében dr. *Márffy* István kir. törvényszéki bíró többféle iratot szerzett be, szakértőket és tanukat hallgatott ki. A bizonyítási eljárás befejezése után most hirdette ki a bíróság az ítéletet, amely

a Salgótarjáni Kőszénbánya r.-t.-ot arra kötelezi, hogy a két Bánó László felperesnek 23 ezer 333 pengő és 33 fillér tőkét és ennek kamatait 15 nap alatt fizessen meg.

A Salgót viszontkeresetével a bíróság elutasította. Az ítélet még nem jogerős, mert úgy a felperesek, mint az alperes is felebbeztek és így a komplikált perrel a felsőbíróságok is foglalkozni fognak.

Váczy István
okleveles építészmérnök és építőmester
Budapest, VIII., Baross-utca 82. Telefon: 40-8-54

IDENYKÜLÖNLEGESSÉGEK BEMUTATASA A GÁZMŰVEKNÉL
Gyümölcs- és zöldségfélék, jammek, befőttek elkészítésének gyakorlati bemutatása.
Bemutató és kiállítási termek:
VI., Vilmos császár-út 3. sz. I. emelet
Előadások:
Minden kedden és pénteken d. u. 5 órakor. Belépődíj nincs. Vendégeket szívesen látnak.

PESTI KIRAKAT

Koldusok nélkül

A polgármestertől és a szociálpolitikai tanácsnoktól kezdve ma a főváros egész apparátusa azzal foglalkozik, hogy bebizonyítsa: megélhet egy világváros koldusok nélkül is. Nagyon szép törekvés ez és mi, akik erről a kérdésről annyit írtunk, akik a budapesti utca megtisztítása érdekében annyiszor emeltük fel szavunkat, őszintén, nagy szeretettel sok szerencsét kívánunk. A kérdést egyszer már levették a napirendről, mert akkor nem sikerült megoldani, most a társadalmat kapcsolják bele és az egri mintát veszik alapul. Minta tehát van, a társadalom áldozatkészsége nem fog hiányozni, a Caritasok lelkes hölgyei és urai mindent el fognak követni, sőt még a szellemi szükségmunkások is igen hasznos szervei lesznek a kolduskérdés megoldásának. Ahogy mi a terveket látjuk, körülbelül kétmillió pengőt szándékoznak Budapest közönségétől behajtani olyan formában, hogy mindenki önként vállal, mondjuk havi egy pengő alamizsnát. Nem akarunk részletesen belemenni a tervek bírálatába, merthiszen egyelőre még csak tervekről és szándékokról van szó, de annyit máris elárulhatunk, hogy az önkéntes adakozás terén is nagyon szeretnénk progressziót látni. Helyeseljük mi azt is, hogy nem az adófizetés mértéke szerint akarják kiszámítani az önkéntes adományok nagyságát; de talán gondoskodni illenék, hogy miként lehetne elérni azt, hogy a dúsgazdag gyáros, vagy bankdirektor jövedelmeinek megfelelően lényegesen nagyobb áldozatra legyen hajlandó, mint amennyit, mondjuk, egy tengődő ügyvéd fog fizetni. Nehéz ezt a kérdést megfogni, mert csak önkéntes adományokról van szó, de éppen ezért valahogy pszichológiai hatásokkal kellene a jótékonyság igazságos megoszlását elérni.

Az is nagyon rendben van, hogy ezekután az ezernégyszáz koldulási engedélyt, amely ezidőszerint érvényben van, a rendőrség be fogja vonni. Ezt az ezernégyszáz embert, vagy családot könnyű szerrel el lehet látni a társadalom jóvoltából. Tulajdonképpen tehát hivatalosan elismert koldús nem lesz többé Budapesten. Akikről ezeken kívül gondoskodni fog a társadalom könyörületessége, azok is nyilván meg fogják érdemelni, hogy ha nehezen is, de megélhessenek azokból a garasokból, amelyekhez így hozzájutnak. A lényeg azonban tovább is az marad, ami eddig volt, hogy a főváros óriási szociális gondoskodása menti meg az életnek a legszegényebb osztályokat. A társadalomnak ez a kétmilliós hozzájárulása kétségkívül szükséges, de tényleg csak könyöradomány amellett a hatalmas szociális munka mellett, amelyet a főváros évtizedek óta állandóan, szakadatlanul kifejt.

Most következik azonban a mi aggodalmunk. Ez pedig az, hogy hivatásos, engedélyes koldus tényleg nem lesz Budapesten, de vajjon hogyan fogják kiirtani azokat az ál-koldusokat, azokat a munkakerülőket, akik az utcák az útunkat állják és akik miatt Budapest idegenforgalma olyan mérhetetlenül sokat szenved. Eddig sem az az ezernégyszáz hatósági engedéllyel ellátott koldus surrant oda hozzánk az utcán és erőszakoskodva, valósággal terrorizálva követelődzött, nem ez az ezernégyszáz koldus volt az, aki majdnem zsebünkbe nyúlt a pénzért és aki majdnem a szájunkból szedte ki a falatot. Az álkoldusok és a munkakerülők voltak ezek, akik, miután a főváros szociális gondoskodását élvezték, kimentek az utcára és útját állták a járókelőknek. Vajjon ki lehet-e ezeket írtani a jövőben és ha ki lehet írtani, hogyan lehet ezt a munkát elvégezni anélkül, hogy csorba essék humanitárius gondolkodásunkon. Ma is szégyenfoltja Budapestnek az, hogy az utcán járó-kelő polgárságot és a külföldi vendégeket egyaránt, valósággal lépésről-lépésre molesztálják a szemérmetlenül föllépő álkoldusok. Ennek az állapotnak megszüntetése szerintünk nincs összefüggésben azzal, ami most történik. A budapesti utcának ezek a poloskái, ezek a terrorizáló jasszai nincsenek benne abban a sorozatban, akikről most gondoskodni kíván a társadalom. Ezek voltak és maradnak is, ha kemény, de emberséges eszközökkel ki nem írtják őket. Ezek nem tágítanak a pesti utcáról akkor sem, ha több pénzük lesz, ha a társadalom könyöradományai is eljutnak hozzájuk, mert ezek parazitái még a koldusvilágnak is. Ezek azért zsarolják a járókelőket, hogy a kenyér mellett pálinkára, vagy kártyázásra és lóversenyre is jusson nekik. Ezek külön kaszt, amelyet jószívvel nem lehet megszüntetni, amelynek egyetlen ellensége van és ez a rendőrökől. A most készülő reform alapján eljutunk odáig, hogy ez a rendőrökől le is sujthasson. Eddig sohasem tudtuk, hogy nem igazi rászorult koldusra sujt-e le, a jövőben azonban, amikor papiroson már nem lesz koldus Budapesten, akkor az utcán sem szabad lennie.

Szeptember 12 és 17-én délután fél 3 órakor

Ügetőverseny

NEMES VERSENYGÉS a modern, szociális és világvárosi Budapestért

Az ügyosztályok javaslataiból most van kialakulóban a főváros új költségvetése

Egy hét óta ütemes tempóban haladnak előre a főváros 1936. évi költségvetésének összeállítására vonatkozó munkálatok. *Szendy* Károly polgármester az elmúlt hét folyamán három ízben tartott tanácsnoki értekezletet, amelyek mindegyike *a korareggeli óráktól délig tartott.* Ezeken az értekezleteken egymásután terjesztették elő az ügyosztályvezetők azokat az elképzeléseket, amelyek *a nyers költségvetési tervezethez szükségesek.* A szakreferensek meghallgatása még ezidőszerint is folyamatban van, értesülésünk szerint azonban

e hét végén már átveszi a megbeszélések anyagát Bódy László dr. tanácsnok, a pénzügyi ügyosztály vezetője, hogy összeállítsa a budget első, már konkrét adatokat is tartalmazó elaborátumát.

Mint azt a polgármester már több ízben is hangoztatta, a nehéz gazdasági viszonyok következtében *a fővárosnak nem lesz módja arra, hogy a jövő esztendő folyamán rendkívüli beruházásokat hajtasson végre,* vagy ha igen, ez *semmiesetre sem történhetik a költségvetés keretein belül,* hanem csak hitelművelet útján, amihez azonban *csak az elengedhetetlen szükség esetében kívánnak fordulni.* Ma még korai arról beszélni, milyen beruházásokat foglal majd magában a jövő évi költségvetés, nem érdektelen azonban annak áttekintése, hogy

melyek azok a szükségletek, amelyek megvalósítását az egyes ügyosztályok kívánatosnak tartanák.

Státusrendezés

Az elnöki ügyosztály költségvetésénél a jövő esztendőben nagy szerepet játszik *a státusrendezés megvalósítása.* Ez a probléma a legmesszebbmenően érdekli nem csupán a főváros valamennyi alkalmazottját, hanem a közönséget is, mert ez hozza magával a racionális közigazgatást, végül pedig *nyugalmi helyzetet teremt azok között a tisztviselők között, akik régóta sérelmezik az ideiglenesség bizonytalan helyzetét.* A státusrendezés megtakarításokkal jár ugyan, emellett azonban jelentős többkiadást is jelent, mert *az alkalmazottak egész seregét kell véglegesíteni,* ami egyértelmű azzal, hogy a dotációk emelkednek. Ennek

az ügyosztálynak költségvetésében feltétlenül benne lesz a két új előljáróság felállítását szolgáló fedezet.

Eltökélt szándéka ugyanis *Szendy* Károlynak, hogy 1936. folyamán már

mind a tizennégy kerület önálló életet éljen.

A templomépítési akció is folytatódik. A törvényhatósági bizottság korábbi határozata értelmében ugyanis a főváros *a református egyházat hozzásegíti új templomának felépítéséhez.*

Makadám helyett — műút

Az út- és csatornaépítések terén jelentősebb munkálatok nem várhatók. Mindenesetre igyekeznek a főváros területén túlzottan nagyszámú makadám út helyébe végleges burkolattal ellátott útvonalakat építeni, mert

az utóbbi évek tapasztalata mindinkább bebizonyította, hogy ha a makadám utak megépítése a legolcsóbb is, fenntartási költségük a legtöbb,

ennélfogva jobb üzletet csinál a főváros, ha az újonnan nyitott utcákat, ezenfelül pedig a nagyobb forgalomnak kitett makadám utakat *terméskő-, vagy aszfaltburkolattal látja el.*

Városfelmérés

A városrendezési ügyosztály jövő évi programját valójában már megszabták. Szeretnék befejezni a városfelmérés évekkel ezelőtt megkezdett munkáját, emellett pedig abban az esetben, ha a Tabán kérdésében döntés történik, ennek a városrésznek munkálatait végzik el. Arra való tekintettel, hogy a fürdőváros létesítésére a Rudasfürdő modernizálási munkálatainak végeztével valószínűen nyomban sor kerül, *a III. ügyosztály költségvetésébe jelentős összeget óhajtanak beállítani a Tabán céljaira.*

Villamos, vagy autóbusz

A közlekedési ügyosztály keretében súlyos gondot okoz *a villamosközlekedés* problémája. A jelek amellett szólnak, hogy

a BESZKART jelenlegi felszerelésével nehezen tud megbirkózni a közönség megnövekedett igényeivel,

mivel pedig az autóbuszközlekedés még nem áll a fővárosban olyan fokon, mint a többi nyugati nagyvárosban, *a vállalat tehermentesítését az autóbuszjáratok révén alig lehet remélni.* Nagyobbszámú új villamos kocsira lenne szükség, egyrészt a közlekedés gyorsabbá, másrészt ütemesebbé tétele érdekében. Igaz ugyan, hogy a *BESZKART* önálló vagyonkezelésü intézmény, minthogy azonban viszonyai az utóbbi években jelentékenyen romlottak,

a főváros vezetőségének is foglalkoznia kell azokkal a problémákkal, amelyeket a vasút igazgatósága önerejéből megoldani nem tud.

A közlekedési ügyosztályban már hosszú hónapok óta dolgoznak olyan átfogó közlekedési program alkotásán, amely, amikor megvédelmezi a vállalat érdekeit, alkalmas arra, hogy *a közönség is jóljárjon és nagyobb mértékben vegye igénybe a főváros tulajdonában lévő közlekedési eszközöket, végeredményben a vállalat rentabilitását fokozza.*

Filmoktatás

A közoktatási ügyosztály elképzelése szerint az 1936. esztendőben megint

sort kell keríteni három-négy új elemi iskola és óvoda felépítésére

a városnak ama részein, ahol a lakosság az utóbbi években erősen gyarapodott. Az elgondolás szerint *kisebb típusú iskolákat létesítenének,* emellett a jövő évben megnyitásra kerül a Szilágyi Erzsébet-leánygimnázium, amelynek tervezése most van folyamatban. Az új iskolák építési tervét nem tekintve azt javasolja az ügyosztály, hogy amint a most elmúlt nyáron is történt, *újra gondoskodjanak megfelelő fedezetről az elavult iskolák tatarozására.* Jelentősebb összeget óhajtanak felvétetni a költségvetésbe

a filmoktatás általánossá tétele

céljából is. Mint ismeretes, *egyelőre ötven iskolában indul meg kísérletképpen a filmoktatás,* a szakemberek felfogása szerint azonban annyira üdvös lesz ez az új tanítási mód, hogy általánossá tétele *az oktatás színvonala érdekében feltétlenül kívánatos.*

Modern piacok

A közélelmezési ügyosztály beruházásai a vágóhidak területén történnek meg. A zsírexport folytán szükségessé vált új modern hütöházat az *OTI*-kölcsön terhére építteti meg a főváros, ezen a létesítményen kívül szükség van azonban arra is, hogy

a sertésközvágóhidat új berendezésekkel lássák el.

Nem várathat sokáig például a központi zsírolvasztó berendezés felállítása, de *kívánatos lenne a vágócsarnok modernizálása is.* Fokozottabban áll ez a marhaközvágóhídra, amelynek berendezései meglehetősen elavultak és nem felelnek meg teljesen a legújabb követelményeknek. *A helyi kikötővel kapcsolatban is szükséges* bizonyos beruházások megtétele, nemkülönben kívánatos lenne *az ügyosztály véleménye szerint az, hogy a főváros belterületén mindenütt modern, fedett piacokkal cserélnék fel a régi nyilt piacokat.*

(Folytatás a 4. oldalon.)

RENÉ DUMONT

óriási sikert aratott!

A hüvös időjárás miatt

hétfőtől, 9-ikétől kezdve

a

Newyork kávéházban

délután és este játszik!

Gyermek-szeretetotthon

A *szociálpolitikai* ügyosztály költségvetése nagy vonalaiban azonos marad, valószínü azonban, hogy

a kolduskérdés tervbevett megoldásának esetében ki kell bővíteni a szellemi szükségmunka akciót.

Schuler Dezső tanácsnok véleménye szerint *szellemi szükségmunkások igénybevételével lehet a legmegnyugtatóbb módon elintézni a szociális gondozást.* Gondot okoz az ügyosztálynak az élelmiszerek jelentős mérvü megdrágulása, amely könnyen azt eredményezheti, hogy *a hatósági étkeztetéshez felveendő költségvetési tételeket emelni kell.* Ennek az ügyosztálynak költségvetésébe beállitják a Marcibányi-téren felállításra kerülő *gyermek-szeretetotthon* épitkezési költségeit, emellett azonban igyekeznek módot találni arra is, hogy *a régi szegényházakat modernizálják.*

Kórházak

A közegészségügyi ügyosztály müködési körébe tartozó rendkivüli kiadásokat, igy a rádiumkórház felállitását és több közkórházban új pavillonok létesitését *a beruházó kölcsönből fedezik.* Ennek ellenére is maradnak azonban olyan problémák, amelyek *megvalósitása rendkivüli hitelösszegeket tételez fel.* Az

orvosi státusban ugyanis jelentősebb átszervezésekre van szükség,

az egyes kórházak felszereléseit ki kell cserélni és szükség van arra is, hogy a nemibeteg rendelők hálózatát minél szélesebb körben épitsék ki. *Salamon* tanácsnok nagy súlyt helyez arra is, hogy *a budgetben a tervbevett reumakórház fedezetet kapjon.*

Idegenforgalom

A városgazdasági ügyosztály, amely egyúttal az idegenforgalmi ügyek intézője is, ugyancsak nagy tervekkel foglalkozik. *Kovácsházy* tanácsnok szeretné elérni, hogy

az idegenforgalmi propaganda céljaira előirányzott hitelt jelentős módon felemeljék.

Értesülésünk szerint *erre meg is van a hajlandóság a polgármesterben,* mert a maga részéről is a legnagyobb súlyt helyezi arra, hogy a főváros és az ország szempontjából jelentős hasznot eredményező idegenforgalom *minél zavartalanabbul és szélesebb körben fejlödjék.* Szó van itt arról is, hogy a Széchenyi-fürdő és a Gellért-fürdő hozamának fokozására *újabb berendezésekkel szerelik fel a két intézményt,* amelyeknek fontos szerepük van a Budapesten kialakuló modern fürdőváros életében.

A magasépitési ügyosztály költségvetési keretei nem igen változnak meg. Ez a szerv tovább folytatja megszokott munkakörét, arra törekedve, hogy müködésével jelentős mértékben elősegitse a székesfőváros intézményeinek müködését.

Müvészetek

A közmüvelödési ügyosztály az *Iskolánkivüli Népmüvelési Bizottság* áldásos munkáját az eddiginél is fokozottabb módon szeretné kibővíteni. Nagy szükség van arra is, hogy a *Fővárosi Könyvtárt* újabb müvekkel lássák el és biztositsák a kerületi fiókkönyvtárak nagyobb igénybevételét. Az irodalom és a müvészet terén az elnehezült gazdasági viszonyok következtében ma is nagy szükség van arra, hogy *az ország első közülete nyúljon az irók és müvészek hóna alá és megbizásaival, vásárlásaival fenntartsa azt a színvonalat, amelyet egy kultúrország fővárosában joggal megkivánhatnak.* Több új szobormü felállitását vették tervbe, ezenkivül *tovább folytatja az ügyosztály a képzőmüvészet egyéb ágainak támogatását is.* Az ügyosztály budgetje elöreláthatóan azonos marad a folyó esztendö költségvetésével.

Buza és Molnár
ácsmesterek
Budapest, I., Derék-utca 19.
Telefon. 605-46.

VADÁSZ GYULA
mozaiklangyára és épitési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
Budapest, V., Gr. Tisza István-utca 5. Telefon: 82-4-29.

A **CSÁSZÁRFÜRDŐ**
thermál uszodái megnyiltak.
Egész nap nyitva

Orvosi műhibáért 32.000 pengőre perelte a fővárost a Rókusban ápolt beteg

A törvényszék a felperest elutasította keresetével

Az utóbbi időben szinte sorozatosan előfordult, hogy a főváros kórházaiban ápolt elégedetlen betegek, a szerintük helytelen vagy téves kórházi gyógykezelés miatt kártérítési pert indítanak a főváros ellen. Ilyen pert indított *Bernát* Károlyné varrónö is, aki *havi kétszáz pengő járadékot, vagy pedig 36 ezer pengő tőkét és ennek járulékait követelte* a budapesti kir. törvényszék elé terjesztett keresetében.

A per során tényállásként megállapitotta a biróság, hogy *Bernát* Károlyné a Rókus-kórház szülészeti osztályán kisleánynak adott életet. A rendes és sima lefolyású szülés után hat nap mulva az asszony hirtelen rosszul érezte magát és

a gyógyeljárás során a kezelőorvostól kinininjekciót kapott.

A beteg állapota nem javult. Szörnyen fájlalta a lábát, alig tudott ráállni. Az orvosi vizsgálat azonban semmi komolyabb komplikációt az asszonynál megállapitani nem tudott, úgyhogy, amikor kéthetes lett a kicsike, az anyát is elbocsátották a kórházból. A további fejleményekről az asszony igy adta elö az esetet.

— Amikor kitettek a kórházból, a lábam megmerevedett és megdagadt. Szörnyü fájdalmaim miatt orvost kellett hivatni, aki megállapitotta, hogy

a kórházban idő előtt állitották talpra és túlkorán bocsájtották el.

A megeröltetéstől trombózist kaptam. A betegségem és a rókusbeli kezelés között okozati összefüggés van, ezért *a mühibáért a főváros tartozik kártérítést fizetni.*

Dr. *Hankovszky* Dezső budapesti kir. törvényszéki tanácselnök előtt megtartott tárgyaláson, amelyben a fővárost a tisztiügyészség képviselte, egy sereg tanút, majd ugyancsak nagyszámban orvosokat hallgattak ki. Beszerezték a kórházbeli kórleirást, meghallgatták a törvényszéki orvosszakértöket is és a széles keretekben lefolytatott bizonyitási eljárás után sem volt megállapitható, hogy történt-e mühiba vagy sem. Ezért a biróság

az összes iratokat felterjesztette az Igazságügyi Orvosi Tanácshoz,

hogy itt állapitsák meg, voltaképpen mi történt a felperesnövel. Ez a legfelsöbb igazságügyi orvosi fórum úgy döntött, hogy kiküldött orvostanárai személyesen vizsgálják meg a felperesnöt. E vizsgálat eredménye alapján az Orvosi Tanács megállapitotta, hogy a felperesnö szülése után bizonyos idö mulva csakugyan trombózisa keletkezett, de

hangsúlyozza ez a legmagasabb orvosi fórum, hogy a szülés utáni trombózis megelőzése nem áll az orvos hatalmában

és igy *a gyermekágyast kezelő orvos mulasztással, hanyagsággal nem vádolható.* Teljesen kizárt és orvosi képtelenség az, — igy szól az Orvosi Tanács további véleménye, — hogy a trombózis annak az injekciónak lenne a következménye, amelyet a felperesnek a Rókus-kórházban adtak.

A törvényszék magáévá tette az Orvosi Tanács szakvéleményét és annak alapján megállapitotta, hogy a rókusbeli orvosok részéröl mulasztás nem történt,

orvosi mühibát a felperesnő rovására senki el nem követett,

ennélfogva *a törvényszék a felperest keresetével* elutasitotta és kötelezte arra, hogy ezerötszáz pengö perköltséget fizessen a tisztiügyészségnek.

FANCSALY FERENC
közp. fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezési vállalkozó
Budapest, XI., Horthy Miklós út 80
Telefon: 59—1—88

Szép, olcsó, jó **KERTE**
csak a **Pollák-féle lehet**
Üzlet: Budapest, VII., Király-utca 89. sz.
Gyár: VII, Almássy-tér 2. Telefonszám 33—4—62

Az elegáns világ fogasa
egyedárusitója
DIÓSY JÁNOS
Budapest, VII., Rákóczi-út 24.

Újhután épül fel a segitő-alap üdülőháza

A városok szövetsége is követi Budapest példáját

A *Székesfővárosi Alkalmazottak Segitőalapja,* mint ismeretes, több hónapja foglalkozik azzal a gondolattal, hogy tagjai részére újabb üdülötelepet létesit. Ennek a tervnek megvalósitására több körülmény adott impulzust, amelyek közül egyik legjelentősebb az, hogy a balatonkenesei üdülötelep bármennyire kedvelt helye is a fővárosi alkalmazottaknak, *fekvésénél fogva nem mindenben alkalmas az utókezelésre.* A segitőalap orvosi karának véleménye szerint igen

kivánatos lenne, ha olyan intézménnyel is rendelkeznénk, amely erdős, hegyes vidéken fekszik és mintegy kiegészitője lenne a balatonkenesei üdülőhelynek.

A segitőalap vezetősége teljes mértékben csatlakozott az orvosi véleményhez és mert az intézőbizottság véleménye szerint az alap ezidőszerint mintegy félmillió pengöt tudna befektetni új üdülöház létesitésébe, sürgösen utánanéz, hogy az ország melyik hegyes vidékén lehetne megfelelő telekszerzés után az épületet megvalósitani. A nyár elején meg is kezdödtek az érdeklödések, az intézőbizottság több tagja, *Liber* Endre alpolgármester vezetésével, egymásután kereste fel a szóbajöhető vidékeket. Járt ez a bizottság Sopronban, Köszegen, a Mátrában és a Bükkben is, mindenütt nagy elözékenységgel találkozott a vidéki közületek részéről és ámbátor döntés nem történt még,

a valószinüség amellett szól, hogy a segitőalap új létesitménye Újhuta környékén épül fel.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt beszélgetést folytatni egyrészt *Liber* Endre alpolgármesterrel, másrészt *Dorogi* Farkas Ákos tanácsnokkal, akik mindegyike alaposan ismerik a kérdést. *Liber* alpolgármester kijelentette, hogy

az Újhuta határában kiszemelt terület látszik ezidőszerint a legalkalmasabbnak az új üdülötelep felépitésére,

nemcsak azért, mert ezen a környéken jelentős erdöségek terülnek el, kedvezöek a szélviszonyok és megfelelő mennyiségü viz is rendelkezésre áll, hanem azért is, mert *megközelitése igen könnyü,* emellett pedig

kultúrviszonyai is olyanok, amelyek az épitkezéssel kapcsolatban jelentős megtakarításokat valószinüsitenek.

Farkas Ákos tanácsnok hasonló véleményt nyilvánitott, de kijelentette azt is, hogy

a kiszemelt helyet már Szendy Károly polgármester is megtekintette és a maga részéről is mindenben alkalmasnak itélte arra, hogy ott épüljön fel a fővárosi alkalmazottak új üdülőháza.

Arra való tekintettel, hogy a *Székesfővárosi Alkalmazottak Segitőalapja* autonómiával rendelkező testület, döntésre természetesen csak akkor kerülhet sor, ha az intézőbizottság hoz határozatot. Értesülésünk szerint az intézőbizottságot még ebben a hónapban összehivják és amennyiben az új üdülöhely tekintetében megtörténik a döntés, *nyomban kiirják a tervpályázatot, hogy az épitkezési munkálatok a jövő év tavaszán feltétlenül megkezdödhessenek.*

Ezzel a tervvel kapcsolatban érdekesnek tartjuk felemliteni azt az értesülésünket is, hogy

a székesfővárosi alkalmazottak példáját a Magyar Városok Országos Szövetsége is követni kivánja.

A vezetőségben az a felfogás alakult ugyanis ki, hogy a vidéki városok tisztviselöinek számára *szintén nagyobbméretü üdülötelepet létesitsenek, lehetöleg klimatikus helyen.* Ez az elgondolás azonban még nem öltött konkrét formát, ennélfogva hozzávetölegesen sem lehet megállapitani, hogy ezt az intézményt az ország hegyes vidékének mely részén épitik majd fel. Csupán az bizonyos, hogy a szövetségnek figyelemmel kell lennie arra, hogy *nagyméretü üdülöházra van szükség, mert a kebelében tömörülö tisztviselök száma igen nagy.*

A NEP új tábora szeretettel vállalja Budapest fejlesztésének szétágazó munkáját

Új színek, új hangok az érdekes sorozatban, amelyben a Fővárosi Hirlap hasábjain a főváros törvényhatósági bizottságának a NEP-hez tartozó tagjai engednek bepillantást azokba a gondolatokba és elhatározásokba, amelyekkel a városháza küszöbét átlépték. A nyári izelítő után most a gyümölcstermő ősszel nyílik meg a munka aréná ja s jutnak érvényesüléshez a felvonuló erők. A színek, a hangok változata más-más ezekben a megnyilatkozásokban, de valamennyin átvonul, mint vezérlő motívum, az alkotó munka és ezen keresztül a szociális kérdések megoldásának gondja. Csupa gyakorlati, földönjáró terv, amely a papírról az életbe kívánkozik s a jobb élet lehetőségeit keresi. Reméljük, meg is fogja találni.

Juhász Jenő dr.: A helyes városrendezési tervről és az egységes élelmiszerforgalomról

Vitéz nemes *Juhász* Jenő dr. gazdasági főtanácsos, ügyvéd valahogyan felülről, a tudomány pódiumáról jutott el a problémák gyakorlati kezeléséhez. Az egyetemi professzor és az életben élő ujságíró összetétele stílusban, gondolkozásban, meglátásban. Ez a kettősség egész pályáján végigvonult. *Darányi* Ignác alatt a földmívelésügyi minisztérium sajtóreferense volt, sokat dolgozott egészen fiatalon a mezőgazdasági szaksajtóban, különösen a birtokrendezési és mezőgazdasági munkásszociális téren. *Serényi* Béla gróf Párisba küldte szaktudósítónak, majd Angliát, az egész nyugati kultúrvilágot bejárta s visszatérve ügyvédi irodát nyitott. Azóta állandóan foglalkozik agrárkérdésekkel, főképpen a földreform és *földteherrendezés problémáival s utóbbinak ő volt a legelső megmozgatója.* Nagyon széleskörű az irodalmi tevékenysége, amely a napilapok egész sorában, tudományos folyóiratokban és önálló tanulmányokban, főképpen a jogtörténelmi, közgazdasági, agrárszociális kérdések felé fordult.

Ezért céloztunk előljáróban a katedrai magaslatra, amelyről most mint új fővárosi városatya a gyakorlati élet kellős közepébe evezett Juhász Jenő dr. Ehhez az előfeltételt a tudósba oltott ujságíró szerezte meg, akinek tanulmányai alatt nyitva volt a szeme a köznapi praktikum számára is. Így *Párisban közvetlenül tanulmányozta a közélelmezés kérdését, járta a piacokat is és most a főváros javára akarja gyümölcsöztetni tapasztalatait.* Emellett *a városrendezés kérdése érdekli a legjobban* s erről a két problémáról szól nekünk adott nyilatkozata is:

— A városrendezés kérdésében a régebbi városvezetőség *nem számolt kellőképpen a helyi adottságokkal.* A Gellérthegyet és a Dunát nem lehet kimozdítani: ezt nem vették figyelembe. Tehát

szükségesnek látom egy olyan városrendezési terv megállapítását, amely elsősorban a természeti adottságokkal, másodsorban azokkal a meglévő épületekkel számol — mint például a Bazilika —, amelyeket nem lehet lebontani, vagy eltolni,

tehát az egész városrendezésnek örök időkre ezekhez kell alkalmazkodni. A másik szempont, amely szerint ennek az állandó és változatlan városrendezési tervnek kell kialakulnia,

a közlekedésnek, Budapest-fürdőváros jellegének figyelembevétele.

— Ezidőszerint a város belterületéről kifelé haladva, következnek mindig nagyobb és nagyobb telekegységek. Azok a kisebb igényű és kisebb vagyoni lehetőségű budapesti polgárok tehát, akik egészséges lakás és családi ház érdekében szívesen vállalják a távolság legyőzését s az időbeli és pénzbeli áldozatokat, *kénytelenek a környékre menni és a főváros területén kívül települni.* Az volna tehát kívánatos, hogy

a ma belterületnek számítható részeken túl egy parkövezetet tartsunk fenn

megfelelő szélességben, amelyen csak nyilvános parkok és erdők vagy nagy luxus-telkeken építhető villák legyenek engedélyezhetők és ezen az övezeten túl a már meglévő vagy ezután tervszerűleg létesítendő közlekedési vonalaknak végállomásai körül adassék meg a lehetőség 200—300 □ megszabásával arra, hogy ott

kertvárosszerű települések alakulhassanak ki,

még pedig Budapest határain belül.

— Ezek a végállomások környékén kialakuló és aránylag sűrűn lakott kertvárosok *megállítanák a kenyerét Budapesten kereső polgárságnak a környező községekbe való rendszertelen kiáramlását* és olyan állandó utaslétszámot biztosítanának a közlekedési vállalatoknak, hogy a perifériák felé való közlekedés is veszteség nélkül volna lebonyolítható.

— Mindenesetre *végét kell szakítani annak, hogy a városrendezési elgondolásokba ötletszerűleg* történjenek változtatások, mint ahogy a legutóbb is megtörtént a Németvölgyi-útnál, ahol pár évvel ezelőtt építési engedélyt adtak legfeljebb egyemelet magas családi házra és alig hogy az felépült, megengedték úgy a Böszörményi-úton, mint a Németvölgyi-úton a zártszerű építkezést és pedig ötemeletes palotákra is és ezzel a fél évvel ezelőtt megépített házzal az egész város képét elrontották és a tulajdonosnak is nagy kárt okoztak.

— A másik probléma, amellyel bőséges külföldi tapasztalataim és itthoni tanulmányaim alapján nagy szeretettel foglalkozom:

a városélelmezés.

Az egészséges városélelmezés előfeltétele — amint ezt Párizsban meg is valósították — az, hogy élelmiszerek nagyban és szabványmennyiségben való eladása és vétele

egy központi piacon legyen koncentrálva.

Amikor nálunk a régi vásárcsarnokokat építették, tulajdonképpen csak a piaci árusokat helyezték tető alá. A mi *„halljaink"* a *Halles Centrales*-ekhez csak mint épületek hasonlítottak. A *központi Nagyvásártelep* már azzal a gondolattal épült, hogy az élelmiszereknek első kéztőli eladása nagyban és szabvány-mennyiségben ezen a helyen bonyolódjék le, és ennek érdekében az odaérkező áruknak tarifális kedvezményeket is biztosítottak. Ez kétségen kívül alkalmas arra, hogy a budapesti élelmiszerpiac fejlődését egészséges irányba terelje, de egymagában nem vezethet végleges eredményhez és feltétlenül szükség lesz arra, hogy

az élelmiszer-forgalom Budapesten is egységes elgondolás szerint adminisztratíve szabályoztassék

és a piacrendezésnek legközelebbi feladata, nézetem szerint, az, hogy megtalálja azt a helyes módot, amely az egységes áralakulást biztosítja, a mesterséges konjunktúrát és a piaci visszaéléseket megakadályozza és megtalálja a módot arra is, hogy különösen az idénycikkeknél jelentkező árutorlódásokat kiküszöbölje és az árufölösleg értékét legalább egy töredékében megmentse.

Katona Béla: A termelő munka fokozhatja csak a nemzeti jövedelmet és vezethet boldogulásra

Katona Béla a realitások embere: mérnök, építési vállalkozó. Reális, de nem prózai, mert az ő gyakorlati elgondolásait lelkes érzés füti és erős magyar érzés festi meg minden szavát és tettét. Ha hallgatóságát meg akarja hódítani, mindig visszamegy Szegvárra, a faluba, ahonnan egykor Pestre jött és az alföldi kovácsmesterhez, aki az édesapja volt. Mindent ebből a magyar szemszögből néz és magához tudja hangolni hallgatóit is, amire bőven nyílik alkalma, hiszen a Józsefvárosban ő jelenti a lankadatlan tevékenységet gyüléseken, tanácskozásokon, buzdításban és agitációban a NEP-ért. Mint a Keresztény Párt főszervezője találta meg eszményeit a nemzeti egység gondolatában s ennek propagálásával tesz nagy szolgálatot pártjának erős szervező tehetségének és népszerűségének latbavetésével. Az eredmény a NEP mintaszerű, fegyelmezett szervezete a Józsefvárosban s az a különös siker, amelyet a nők sorompóba állításával ért el. A legbüszkébb azonban azokra a hódításokra, amelyeket a munkásság körében ért el.

— A munkanélküli tömegeket — mondja — a főváros, a társadalom gondozza. Noha a szociális vonatkozású intézményeket momentán leépíteni nem lehet, sehogysem tudok belenyugodni abba, hogy ez a mód helyettesítse a kenyérre felváltható munkát. Addig, amíg feltétlenül szükség van reájuk, a meglévő intézményeket fenn kell tartani, ez azonban, főképpen gazdasági vonatkozásban teljesen indokolatlan, mert a végcél mégis csak az lehet, hogy

a fővárosnak mindenféle munkára felette alkalmas népe termelő munkával keresse meg mindennapi életszükségletét.

— Arra kell törekedni, hogy *a fogyasztás szempontjából ma semmit sem jelentő munkástömegek beálljanak a komoly fogyasztók soraiba,* már csak azért is, mert a nemzeti jövedelem fokozása nélkül általános boldogulásra számítani sem lehet. A nemzeti jövedelem fokozása pedig a környező államok óriási önellátási politikája mellett *csak a belső fogyasztás emelésével érhető el.*

— Nagy súlyt vetnék magam részéről arra, hogy a magángazdasági élet terén munka nélkül lézengők beálljanak a dolgozók és ilyen módon a fogyasztók sorába, még pedig *nem a közületekben való elhelyezkedés révén, hanem*

a magángazdaságba való bekapcsolással.

Évégből a székesfőváros illetékes tényezőinek a súlyos viszonyok ellenére is *segíteniök kell a magángazdasági életet,* olyan módon, hogy *hasznos közmunkák* létesítésével az adófillérekből minél több kerüljön vissza a magángazdasági élet ereibe. Nem abban a formában kívánatos ez, mint ahogyan évek hosszú sora óta történik. Akkor, amikor a székesfőváros közönsége áldozatok árán, mint ebben az esztendőben is tette, sok milliónyi közmunkával siet a magángazdasági élet támogatására, kettős *célt kell szolgálnia: gazdasági és szociális célt egyaránt.* Nem csupán azért kell építeni, hogy újabb középületek díszítsék a főváros utcáit, hanem azért is, hogy az építkezéssel a munkanélküliek segítségére siessünk.

— De vajjon segítés-e az, ha a munkálatok kiadásánál

munkaalkalmakhoz olyan irreális ajánlattevők jutnak, akik számvetésükben a munkásság számára tisztességes munkabért beállítani nem tudnak.

Nagy szolgálatot tenne a székesfőváros a magyar munkásügynek, ha — mint az ország egyik legnagyobb munkaadója — a munkálatok kiadásánál megfontolás tárgyává tenné, *vajjon az ajánlattevő képes-e az ajánlott árak keretében emberséges munkabéreket fizetni.* Mert a helyzet ma az, hogy komoly fogyasztónak a lakosság az a része sem nevezhető, amely ilyen munkálatoknál talál foglalkozást. Mivel pedig a jobb jövő elengedhetetlen feltétele a nemzeti jövedelem emelése, ez pedig a mai viszonyok között függvénye a belső fogyasztásnak, nem lehet vitás, hogy a nagy tömegek kereseti lehetőségének emelése a nagy szociális érdeken kívül a legelső, a legszebb, a legmagyarabb nemzetgazdasági feladat, amely elől nem térhet ki a székesfőváros sem, amikor mint munkaadó jelentkezik.

Szentesi József: Első feladatunk a fővárost, mint értéket megőrizni és gyarapítani a jövő számára

Szentesi József részvénytársasági igazgató, a községi kenyérgyár alelnöke, azelőtt pedig a községi élelmiszerüzem választmányi tagja volt. Ez úgy hat, mint a próza, de a legszebb próza, amely mögött nagy szociális gondolat áll. A nagy városnak adni *a mindennapi kenyeret, amely a legolcsóbb,* irányítani az élelmiszerüzemet, amely minden viharokon keresztül csorbítatlanul teljesítette hivatását s *mindig jótékonyan folyt bele az árszabályozásba:* ezeknek a feladatoknak valahogyan romantikájuk van. A nagyváros életregényébe tartoznak.

És ahogy beszélünk *Szentesi* Józseffel, aki Budán, a Martonhegyi-út zöld pompájában lakik, meleg, szinte romantikus tónusban, a Ferencváros szegényeit halljuk emlegetni. A Ferencváros küldte a törvényhatósági bizottságba s ez volt a területe közéleti munkásságának, tizenhat éven át, azóta, hogy *Usetty* Ferenc és *Usetty* Béla oldalán a ke-

resztény pártban megkezdte a munkát, előbb mint a pártszervezet titkára, majd főtitkára. A dolgozó magyarok egysége, a szociális bajok gyógyitása volt az eszménye s így helyét a *Nemzeti Egység Pártjában* mindjárt a megalakuláskor megtalálta. Szervező tehetségére pedig ugyanakkor rátalált a párt. A szociális kérdések szerető gondozását a Ferencváros termelte ki benne, amint mondja „sok a szegény a Ferencvárosban s a párt zöme is belőlük tevődött össze."

A törvényhatósági bizottságban a szociálpolitikai, valamint a közegészségügyi és köztisztasági bizottság tagja, vagyis éppen azok a munkaterületek, amelyeken hajlandóságát és tehetségét legjobban érvényesitheti. Hogy a reá váró munkát miképpen szabja meg, arról a következő nyilatkozatában tesz vallomást:

— Pár esztendeje csak, hogy Budán lakom. A Ferencvárosban születtem, ott éltem, ott született és élt generációkra visszamenőleg az egész családom és lélekben ferencvárosi maradok mindhalálig. Anyai nagyapám a századfordulón volt tagja a főváros törvényhatóságának. A bizottsági tagság akkor még inkább csak afféle elismerés volt a polgárság részéről. Ma bizony sok terhes munkával járó kötelességet jelent. Minden délelőtt akad valami elintézni való a városházán és minden délután ott kell lenni — gyakran késő estig — a kerületben. *De talán éppen ezért nagyobb kitüntetés ma bizottsági tagnak lenni, mint volt a századfordulón.*

— A világháború választóvonalat jelent egész Európa, sőt az egész világ életében a mult és a jelen között. A trianoni békediktátummal megcsonkított Magyarország ezt különösen érzi. De érzi a főváros is. Igaz, hogy Trianonban csak az ország veszett el és a főváros csonkitatlanul megmaradt, de ha arra gondolunk, hogy

1920-tól 1930-ig Budapest lakossága 8 százalékkal emelkedett, ugyanakkor pedig Prága 30, Bukarest 80 és Belgrád 100 százalékkal szaporította lakosainak számát:

nem kell magyarázni, hogy mit vesztett Budapest Trianonnal?

— A főváros azonban nemcsak az egyetlen csorbitatlan része Nagymagyarországnak, ami még itt van, hanem az egyetlen is, ami már itt van. *Nekünk tehát első feladatunk ezt az értéket megőrizni és gyarapitani az eljövendő ország számára.*

Feladatunk teljesitését megkönnyiti, hogy Budapest, mint közület ma is egyike Európa legnagyobb vagyonnal rendelkező városainak, de hihetetlen mértékben megnehezíti, hogy *Budapest, mint lakóinak összessége, egyike a kontinens legszegényebb polgársággal rendelkező metropolisainak.* Kevés szerencsés kivételt leszámítva, a társadalom minden rétege, lateiner, iparos, kereskedő, tisztviselő és munkás egyaránt keserves anyagi gondokkal küzd.

Nehéz biztositani a főváros háztartásának egyensúlyát ott, ahol a magánháztartások egyensúlya majd mindenütt felborult.

Nem a kormány és nem a Nemzeti Egység Pártja, hanem az élet kényszeriti a fővárost a szanálásra és további takarékosságra.

— *Az inségesek segélyezése egyre súlyosabb teherként nehezedik az autonómiára.* A tragikum az, hogy minél nagyobb a segélyre szorulók száma, annál nehezebb a segélyezés összegét előteremteni. E téren a főváros heroikus munkát végez. A szociálpolitikai szakbizottságban e héten, szerdán fogjuk tárgyalni

a kolduskérdés megoldására vonatkozó javaslatot.

A legkoldusabb időkben kell keresnünk a kolduskérdés rendezésének lehetőségét. *Remélem, sor kerül a kiserdei nyomortelep megszüntetésére is.* Közegészségügyi, erkölcsi és szociális szempontból tarthatatlan, hogy emberek állati hajléknak is alkalmatlan vityillókban lakjanak.

— *A szociális probléma ma nem is annyira a munkabér, mint inkább a munkaalkalom kérdése.* Nemcsak nálunk: szerte a világon mindenütt.

Ezért fontos feladata a fővárosnak, hogy minél több közmunkával teremtsen munkaalkalmakat.

Emellett módot kell találni arra is, hogy *az iskolából kikerült és kikerülő ifjúságnak legalább egy részét fel tudja venni.*

— Befejezésül még csak egyet. Nem városházi feladat, hanem politika.

A nemzeti egység további kiépitését a főváros területén az országos politika szempontjából is fontosnak tartom.

Nézzünk szét Európában! Szinte azt lehet mondani, hogy az országok politikáját a fővárosok jelentik. Budapest legyen minden tekintetben az ország fővárosa. *Erkölcseiben legyen keresztény, szellemében erősen nemzeti és legyen a magyar jövőért folytatott küzdelem előharcosa.*

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

A polgármester a belügyminiszternél és a belügyi államtitkárnál

A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában jelentettük, hogy a belügyminiszter és a főváros vezetői több napra terjedő értekezleten megvitatják a legsürgősebb tennivalókat. Ezek az értekezletek előreláthatóan a napokban kezdődnek meg, de kedden délelőtt már fenn járt a belügyminiszteriumban *Szendy* Károly polgármester, akit *Kozma* Miklós belügyminiszter, majd *Preszly* Elemér belügyi államtitkár fogadott.

A polgármester a főváros felügyeleti hatóságával ismertette a legközelebb megvalósitandó terveket, egyben pedig intervenlált a még jóvá nem hagyott közmunkák mihamarabbi felülbirálása érdekében.

A polgármester üdvözlése. Szombaton töltötte be ötvenedik életévét *Szendy* Károly polgármester, akit ebből az alkalomból rengeteg küldöttség üdvözölt. Reggel korán *Liber* Endre és *Lamotte* Károly alpolgármesterek vezetésével a tanácsnoki kar jelent meg, ezt követően *Liber* alpolgármester a *FANSZ* küldöttségét vezette, majd a tiszti főorvos, a tiszti főügyész és a többi főtisztviselő fejezte ki jókivánságait. Az elöljárók testületét *Duday* Alajos tanácsnok vezette, az elnöki ügyosztály tisztviselőit *Farkas* Ákos tanácsnok, a tanügyi osztály tisztviselőkarát pedig *Felkay* tanácsnok. A *Keresztény Községi Párt* ötventagú küldöttségének élén *Petrovácz* Gyula jelent meg, majd a *BESZKART* igazgatósági küldöttsége tisztelgett nála *Usetty* Béla és *Perczel* György vezetésével. *Némethy* Károly vezette a *Népmüvelési Bizottság* tagjait. Ezenkivül a polgármester rengeteg gratuláló sürgönyt kapott, társadalmi és politikai előkelőségektől, valamint különböző intézményektől és egyesülésektől. A *Fővárosi Rovatvezetők Testülete* ugyancsak tisztelgő látogatáson jelent meg. A testület nevében *Paizs* Ödön üdvözölte a polgármestert, aki ezúttal is biztositotta az ujságírókat arról, hogy *a sajtó munkássága iránt különös megbecsüléssel viseltetik*, mert meggyőződése, hogy annak képviselői épp oly szeretettel munkálkodnak a főváros ügyeinek előhaladásán, mint ő maga és szükebb munkatársai.

A 17-es bizottság első ülése októberben lesz. A szanálási törvény által életrehivott ellenőrző-bizottság, amely a főpolgármester elnöklete alatt működik, az eddigi elhatározások szerint október első hetében tartja első őszi ülését.

Építészmérnökök budapesti tanulmányútja. Az Építészmérnökök Nemzetközi Szövetsége középeurópai tanulmányútja alkalmából Budapestet is felkeresi. Mintegy másfél száz angol, francia, holland, német, belga, svéd, dán, litván, norvég, osztrák, cseh, olasz, amerikai építész érkezik szeptember 13-án a fővárosba, ahol négy napig időzik. A magyar építészek, élükön *Kertész* K. Róbert államtitkárral, gazdag programmal várják külföldi kollégáikat, gondoskodva arról, hogy hü képet nyerjenek a hazai épitőművészetről.

Házasság. *Wertz* Béla hirlapiró és neje Oberbauer Mária leánya, *Adrienne*, e hó 14-én, déli ½1 órakor tartja esküvőjét cekeházai *Legány* Endrével a Ferdinánd-téri plébánia-templomban.

Az angol állampolgárok vizum-mentessége. Mint ismeretes, a kereskedelmi miniszter két évvel ezelőtt próbaképpen megengedte, hogy *az angol állampolgárok vizummentesen látogathassanak el Magyarországra.* Ez a rendelkezés igen üdvösen járult hozzá idegenforgalmunk fellendüléséhez, éppen ezért tavaly is meghosszabbitották, majd az idén szeptember 30-i lejárattal ugyancsak életbeléptették ezt az intézkedést. Tavaly *már a dominiumok lakósai is vizummentesen jöhettek ide* és természetesen az idén is. A kereskedelmi kamara most felterjesztéssel fordult a miniszterhez, hogy amig nem rendezik véglegesen ezt a kérdést, *hosszabbitsa meg a vizummentességet, mert a walesi herceg látogatása nyomán igen nagy angol idegenforgalomra van kilátás.* Nem lenne tehát helyes, ha azok az angolok, akik már egyszer vizummentesen voltak Budapesten és most ebben a tudatban vették útiprogramjukba a magyar fővárost, meglepetéssel tapasztalnák, hogy *útólagosan kötelezik őket* a vizumdij megfizetésére.

Örökellátásos új appartement-házat épit a Siesta Szanatórium

A „Siesta" szanatórium hézagpótló új intézményt létesit! A szanatórium Ráth György-utcai 8000 □-öles kertjével határos telkein teljesen különálló appartement-házat épit, amelyben egy összegnek egyszer és mindenkorra való megfizetése által a szerződő félnek élete végéig *előkelően bútorozott, modern összkomfortos lakást, elsőrangú — kivánatra diétás — élelmezést, fütést, világitást, kiszolgálást, gyógyszerellátást, orvosi kezelést, szükség esetén mütéti beavatkozást is — szabad orvosválasztással — és az összes szanatóriumi gyógyteényezőket* (laboratóriumi vizsgálatok, röntgen, szivvizsgálat, elektromos hő- és hidegviz-gyógykezelést) nyújt *minden további fizetési kötelezettség nélkül.* A szanatórium parkja, étterme, olvasó- és zeneterme a lakók rendelkezésére állnak.

Minden lakás tágas, erkélyes szobából, különbejáratú előszobából, fürdőszobából és ruhatárfülkéből áll. Állandó melegvizszolgáltatás, lift, telefon, központi fütés — a lépcsőházban és a folyosókon is — teszik tökéletessé az épületet.

Egy 60 éves egyén 29.000 pengőt, idősebb évjáratonként fogyó, fiatalabb emelkedő összeget fizet. Az öröklakás és örökellátás telekkönyvi bekebelezéssel biztositttatik.

Örökös luxuséletet biztosithatnak maguknak ezen ujitás folytán oly egyének, vagy házastársak, akik kevés tőkéjük kis jövedelméből csak legnagyobb gonddal tudják legegyszerübb életszükségleteiket rendezni.

Miután összesen 40 lakosztály fog rendelkezésre állni és a reflektánsok a jelentkezés sorrendjében vétetnek tekintetbe, sürgős érdeklődés ajánlatos.

Részletes felvilágositást nyújt és ismertetőt küld a Siesta Szanatórium vezérigazgatója, lécfalvai Bodor Pál, I. kerület, Ráth György-utca 5. szám.

Munkában a XI. kerületi NEP szervezet. A *NEP székesfővárosi XI. kerületi szervezete* népes pártvacsorát tartott az Albert-utcai Avar-vendéglőben. *Csiky* János gyárigazgató, a kerület 16. körzetének elnöke ismertette a kerület egyes városrendezési és közlekedési panaszait. *Szántay* István székesfővárosi bizottsági tag a 10. autobusz vonalának az Andor-utcáig való meghosszabbitását és a kerület külterületein a csatornázás tökéletesitését és az utcák világitásának a javitását sürgette. *Vályi* Lajos dr. bizottsági tag a közelgő tél szociális nehézségeire mutatott rá. Bár a NEP fővárosi tábora is kivánja a *korszerü választójogi reformot*, az ajánlási rendszerrel való visszaélések kizárását és a választói névjegyzéknek az élettel való összhangban való tartását, mégis, a legelső feladatnak *az ellátatlan tömegekről* való gondoskodást kivánja biztositani. A *szellemi szükségmunka* szélesebb alapokon való megszervezését követelte olyan rendkivüli feladatok megoldására, amelyekre folyamatos adminisztráció nem képes. A kerület NEP bizottsági tagjai társadalmi uton szándékoznak támogatást nyujtani az Ipari Munkások Barátai Társaságnak és a Középiskola után félbenmaradt Ifjak Barátai Társaságnak, e két védelemre szoruló intézménynek. Követelte a *HÉV kihelyezését* a Horthy Miklós-útról és az *egységes közlekedési tarifa* feltétel nélkül való azonnali bevezetését minden fővárosi lakos javára. Foglalkozott a sasadi autobusz és a Kelenföldi-pályaudvar rendezésének a kérdésével. A nagyszámban jelenlévő választók lelkes hangulatban a késő éjszakai órákig maradtak együtt.

Idegennyelvü tisztviselői tanfolyamok. *Sipőcz* Jenő polgármester korában meghonosította a tisztviselők részére szolgáló idegenvezető tanfolyamokat. Az elmult években is nagy érdeklődés mellett zajlottak le ezek, a résztvevők száma azonban idén összel még inkább gyarapodott. Októbertől kezdve 3 angol, 2 francia és 1 német kurzus kezdődik a fővárosi tisztviselők számára haladó és kezdő csoportokkal.

„Magyar Egészség Hetének" őszi nagy kongresszusa. Az október 20—28-ika között rendezendő *Magyar Egészség Hetének* előkészületei a Turul szövetség központi irodáiban a legnagyobb gonddal és a legszélesebb mederben folynak. Az Iparcsarnokban rendezendő Egészségügyi Kiállításon kivül hatalmas programot készitett elő a propaganda hét keretében megtartandó Országos Népegészségügyi Kongresszus előkészitő bizottsága. A népegészségügy összes nagy problémái a legkomolyabb megvitatás elé kerülnek ezen a nivójában, keretében és célkitüzéseiben egészen új kongresszuson. A kongresszus hét szakosztályának elnökségében az orvostudomány legkiválóbbjai, az előadók sorában az egészségügy, az egyes kérdések legjelesebb ismerői fognak szerepelni. A *Magyar Egészség Hete*, a rendezendő kongresszus és kiállitás minden részletéről felvilágositást nyujtanak a központi irodák (IV., Petőfi Sándor-utca 9.).

Jólét, nyugalom, boldogság — matematikai alapon. Sok töprengő ember súlyos problémáját oldotta meg egy egészen ujszerü elgondolás alapján létesülő intézmény. Ez a — ma már megoldott — probléma minden olyan javakorabeli férfit és nőt érint, kik a rendelkezésükre álló anyagi eszközökkel életük hátralevő részére tökéletes biztonság mellett akarják maguknak a jólétet, nyugalmat és egészségük védelmét megszerezni. Mindezt együtt és a legtökéletesebben nyujtja a *Siesta-szanatórium* égisze alatt újonnanépülő appartement-kertpalota, amelynek lakói matematikai alapon kalkulált, egyszersmindenkorra szóló megváltási összeg ellenében élvezhetik életük végéig a luxuséletet minden szépségét és kényelmét s ezzel jövőjük minden gondjától és kockázatától mentesitik magukat.

Gazdasági Értesítő

Sürgősen életbe kell léptetni az áruházi rendeletet

Mint ismeretes, ez év tavaszán a *Fővárosi Hirlap* egy hosszú, nehéz és küzdelmes harcát siker koronázta: *Fabinyi* Tihamér, az akkori kereskedelmi miniszter rendelet-tervezetet publikált, amelynek az volt a célja, hogy *megrendszabályozza a nagy áruházakat.* A legjobb adófizető alanyokért,

a kiskereskedőkért harcoltunk három éven át és mutattunk rá arra a gyilkos, mindent legázoló konkurrenciára, amellyel a nagyáruházak dolgoznak, hogy kiirtsák a virágzó magyar kiskereskedelmet.

Fabinyi Tihamér rendelet-tervezete elsősorban *megtiltotta újabb nagyáruházak létesítését,* a meglévőkre vonatkozóan lehetetlenné tette *a további terjeszkedést,* kimondván, hogy csak a miniszter diszkrecionális jogával, egész kivételes esetekben lehet szó bővítésről. A legfontosabb rendelkezés pedig az volt, hogy *az áruházakban korlátozza az élelmiszerkereskedelmet* és

a nagyáruházak nem foglalkozhatnak a vendéglátó ipar rovására ételek kiszolgálásával.

Ez nagyon fontos szempont volt, mert *tudvalevően az áruházi büffék ráfizetéses dömping-áruval csalják be nagy tömegekben a vevőket,* akik aztán, ha már ott vannak, vásárolnak is, mégpedig igen gyakran drágábban, mint a kiskereskedőnél.

Fabinyi Tihamér nem bocsáthatta ki ezt a rendeletet, mert időközben *átvette a pénzügyminisztérium vezetését.* Helyébe jött

Bornemisza Géza, aki miniszterségének első napjaiban fogadta a Fővárosi Hirlap munkatársát és hosszabb interjú keretében kijelentette, hogy teljesen magáévá teszi kiváló elődjének ezt a tervét és maga is azon van, hogy az mihamarább megvalósuljon.

Sajnos, erre sem került sor, mert időközben megindultak azok az előmunkálatok, amelyek a kereskedelmi minisztériumból kiváló új iparügyi minisztérium megszervezéséhez voltak szükségesek. Mondani sem kell talán, hogy ez a hatalmas munka, azonkívül az aktuális kérdések annyira lefoglalták a minisztert, hogy nem jutott hozzá az áruház-rendelet tető alá hozásához. Még kevésbé foglalkozott ezzel a kérdéssel az alatt az intervallum alatt, amikor mind a két minisztériumot ő vezette.

Most azután jött *Winchkler* István, az új kereskedelmi miniszter, aki a magyar kereskedelem problémáinak olyan kiváló és európai hírű szaktekintélye, hogy *egész bizonyosan a legrövidebb időn belül kezébe veszi ennek a hosszú idő óta húzódó nagy problémának sürgős rendezését.*

Illetékes helyen

egyébként kijelentették a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt, hogy most egyeztetik össze azokat a különböző gazdasági érdekeket, amelyek az áruházi rendelet kibocsátásánál szükségszerűen ellentétbe kerülnek egymással.

Tény az, hogy *a rendeletre a legsürgősebben szükség van,* mert

az áruházak, ismerve a rendelet intencióit, alaposan kihasználták ezt az átmeneti időt és egyre-másra bővítették ki üzemeiket, több helyen a tűzbiztonság rovására, tűzfalak áttörésével.

A bővítések még most is állandóan folyamatban vannak és mondani sem kell talán, hogy a kereskedők a legnagyobb elkeseredéssel nézik ezt a terjeszkedést. Mindenképpen az ő rovásukra megy ez, mert hiszen köztudomású, hogy *az áruházak gyakran bukott kiskereskedőtől veszik meg dömpingáron az egész raktárt és ebből rendezik* aztán meg azokat az úgynevezett alkalmi kiárusításokat, amelyeken *a tönkrement kereskedő egész életen át keservesen gyüjtött kis vagyonkáját herdálják el a nagy ragadozók.*

Meg kell adóztatni a margarint, hogy emeljük a vajfogyasztást

A *Fővárosi Hirlapban* már több ízben megemlékeztünk *a vaj és a margarin háborújáról* és ugyancsak több ízben rámutattunk arra a magyar mezőgazdaság szempontjából káros konkurrenciára, amellyel *a növényolajgyárak kontremineálják a nagyszerű magyar vajat.* Amilyen örvendetesen javult évről-évre a márkázott, kitünő magyar vaj exportja, ugyanolyan tempóban

csökken szinte állandóan a belföldi vajfogyasztás.

Ennek elsősorban az a magyarázata, hogy a különböző vaj- és zsírpótlékok, amelyek tápértéke és minősége természetesen közelébe sem jöhet a vajnak, *olcsóbb a vajnál,* ennélfogva a közönséget megtéveszti és bár

a vásárló publikum saját magát károsítja meg akkor, amikor olcsóbb pénzért hitványabb portékát vásárol,

de mégis megteszi, ezzel pedig *tönkreteszi a magyar mezőgazdaságnak ezt a fontos iparágát.* A kereskedelmi miniszter, nagyon helyesen, olymódon akart ezen az anomálián segíteni, hogy

kilónkint negyven filléres adóval terhelte volna meg a margarint.

A növényolajgyárosok azonban azt állították, hogy *ezzel ártanának azoknak a gazdáknak, akik napraforgótermeléssel foglalkoznak.* Egyelőre tisztázatlan a helyzet, kétségtelen azonban, hogy *sürgős segítségre van szükség.* Végre is a tej termelése és értékesítése az agrár Magyarország egyik legfontosabb kereseti lehetősége és azt

a néhány, nagyrészt külföldi tőkeérdekeltséghez tartozó olajgyár kedvéért nem szabad veszedelembe sodorni.

A margaringyárak természetesen azzal is érveltek, kénytelenek lennének munkásaikat elbocsátani. Tudni kell azonban, hogy *ez nem komoly érv,* mert

a margarin előállítása gyárilag, gépekkel történik és munkáskezeket alig foglalkoztat.

Amennyiben tehát valóban élnének az olajgyárak hatalmukkal és kizárnák néhány munkásukat, ez szociális szempontból *annál kevésbbé jönne számításba, mert a fellendülő vajszakmában azonmód elhelyezést nyerhetnének.* Az illetékes köröket természetesen nem tévesztik meg ezek a kilátásba helyezett fenyegetőzések és *a növényolajgyárak minden gáncsvetése ellenére is rendet teremtenek ezen a fronton.*

Elkészült a BESZKÁRT jövő évi költségvetése

54 millió pengős bevételre számítanak — 832 ezer pengő a HÉV deficitje

A *BESZKÁRT* igazgatósága *Usetty* Béla elnöklésével hétfőn tárgyalta a vállalat és az igazgatása alá tartozó közlekedési üzemek 1936. évi költségvetéstervezetét, amelyet az igazgatóság elfogadott. A költségvetés különösen a személyszállítási bevételek terén csökkenésre számít. A BESZKÁRT egyesített költségvetése — a HÉV kivételével —

54,227.035 pengő bevételt irányoz elő, ami az idei költségvetés végösszegénél 349.435 pengővel több.

A személyszállítási bevétel 44.9 millió pengő, vagyis 500.000 pengővel kevesebb, mint az idei előirányzat. A fogaskerekűnél 245.000, a siklónál 40.700, a trolleybusznál 52.000, az autóbuszüzemnél 6,851.000 pengőben irányozták elő a bevételt. A költségvetésben sok kiadási tételt csökkentettek,

a mérleg azonban sem nyereséget, sem veszteséget nem tüntet fel.

A HÉV 7.8 millió pengős bevétel mellett 832.000 pengő deficitet irányoz elő.

Az igazgatóság ezt a költségvetést felülbírálás céljából bemutatja a városháza illetékes fórumainak, elsősorban *Szendy* Károly polgármesternek.

HEGYI SÁNDOR
építő mes er
Telefon: 54-6-60 — Budapest, II., Gyorskocsi-u. 10.

Vállalkozás

Szabadkézből kiadott megbízást nem lehet megfellebbezni

Az iparügyi minisztérium elvi állásfoglalása nagy megnyugvást keltett a városházán

Még a nyári szünet előtt történt, hogy a polgármester a *Soroksári-úti központi csatornaszivattyútelep új szennyviznyomócsöve* építésének vállalatbaadása céljából tartott zártkörű versenytárgyalást *eredménytelennek* nyilvánította és a szóbanforgó munkálat elvégzésével a *László és Blum* vállalkozócéget bízta meg. A nagyjelentőségű építkezés vállalati összege 375.315 P és érthető módon más cégek is felsorakoztak a közmunka elnyerésére. A polgármesternek ezt a szabadkézből történt munkakiadását

a Fábián, Somogyi és György építővállalkozó cég megfellebbezte

és ilymódon az összes ajánlatok, valamint a mellékletek *az iparügyi minisztérium véleményezése alá kerültek.*

Hétfőn érkezett le a városházára a belügyminisztérium *Preszly* Elemér államtitkár részéről aláírt 35.805. számú leirata, amely közli, hogy *az iparügyi minisztérium véleményének meghallgatása után a polgármesteri határozatot a kormányhatóság helybenhagyja.* Teljesen jelentéktelen formai kikötések után

elvi jelentőségű álláspontnak ad kifejezést a miniszteri leirat, amikor kimondja, hogy a szabadkézből történt odaítélés ellen tulajdonképpen fellebbezni nem is lehet, mert a hatóság annak adja a munkát, akinek jónak látja.

Ilyen esetekben — folytatja a leirat — csak *panasszal lehet élni,* ha az odaítélő hatóság ténykedése *a közérdeket sértette.* A jelen esetben erről nem lehet szó, mert a munkát zártkörű versenytárgyaláson résztvett cégek közül a legolcsóbb kapta. Utal a leirat arra is, hogy *a munkálatok odaítélésénél a közszállításokban való foglalkoztatottságot is figyelembe kell venni:* a *Fábián, Somogyi és György* céget a fentiek tekintetében azonban nem érte sérelem, mert nagyértékű munkái vannak most is folyamatban (Horthy Miklós-híd, Margit-híd).

Ez a miniszteri leirat nagyjelentőségű elvi álláspontot ültet át a gyakorlatba, amikor kimondja, hogy

a szabadkézből történt odaítélés ellen fellebbezni nem lehet.

A városházán nagy megnyugvással fogadták a kormányhatósági döntést, amelytől joggal remélik, hogy

gátat vet az újabban mindsűrűbben jelentkező fellebbezési eljárásoknak,

mert azok végeredményben a közmunkák tényleges megindításának okoznak káros késedelmeket.

Versenytárgyalási megbizások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

X., Simor-u. 25/27. elemi és polgári iskola, **mázoló munka.** Fenk Sándor, IX., Üllői-út 103. 1875.40 P. — X., Városszéli telep, **külső és belső kerítés.** Vas és Kovács, II., Fő-u. 48. 7050 P, Jalcs Dezső, VIII., Staffenberger-u. 18. 2216 P. — VIII., Kun-u. 4., fiókkórház, **kőműves m.** Egry Bálint, VIII., Nap-u. 18. 2876 P. — Ugyanott **burkoló munka.** Piazza Antal, VI., Andrássy-út 88. 3296.05 P. — Tisza Kálmán-téri óvóda épület, **gőzfütőberendezés.** Janisch János és Fia, VII., Jósika-u. 12. 3088.35 P. — IX., Gubacsi-u. sertésvágóhid, **idomvasablak kieserélés.** Gaugusch Sándor, X., Zsivora-u 5. 4740 P. — Erzsébet szeretetotthon, **meszelési munka.** Breuer Lajos, VII., Szent Domonkos-u. 19. 5366 P. — Mahunka Imre-féle gyermekotthon, **emeletráépítés, kőműves munka.** Hegyi Sándor, Gyorskocsi-u. 10. 15.218.05 P. — XI., Sopron-Bánát-u. elemi iskola, **gumipadló.** Magyar Ruggyantaárugyár rt. X., Kerepesi-út 17. 10.437 P. — VI., Gömb-u. el. isk. és Üteg-utcai polg. isk., **kőműves munka.** Bodor Antal, VI., Hun-utca 4. 2629 P. — Új Szent János-kórház, **kazánfalazás.** Heinicke H. R. kazánfalazó, V., Akadémia-u. 6. 3600 P. — Szent Margit-kórház nemibeteg rendelő, **elektromos szerelő munka.** Szmatana József, III., Farkastorki lejtő 14. 2622.04 P. — Ugyanott **víz-, gáz- és csatorna munka.** Ecser és Vaska, II., Batthyány-u. 19. 4033.88 P. — Szent László-téri róm. kath. pléb. templom, **kerámia szobrász díszítő munka.** Zsolnay Vilmos, Pécs. 14.959 P. — VII., Rózsák tere, gör. kath. pléb. templom, **kőfaragó munka.** Seenger Béla, II., Kisrókus-u. 81. 2800 P.

ÉPÜLETFA, PARKETTA, BUTOR
Szút, faromlást, gombásodást
megelőző, védekezési és javítási tanácsadás
LÉVAI ELEMÉR faipari szakértő
Budapest, VI., Szív-utca 11. Telefon: 282-57

A fővárosi épületekben levő gáz- és vízvezetéki berendezések három éven át való karbantartására a következő bádogos és szerelő mesterek kaptak megbízást: I. ker.: Berecz Pál, II. ker.: Killmayer Lajos, III. ker.: Kőszegi István, valamint Rolly Béla, IV. ker.: Kósa Antal, V. ker.: Holländer Sándor, VI. ker.: Farkas Jenő, VII. ker.: Morzsányi Hermann, VIII. ker.: Móczár Gábor, IX. ker.: Ujváry Tibor és Nagy Károly, X. ker.: Vigh Lajos és Katz Márk, XI. ker.: özv. Löwy Mórné, XII. ker.: Rozs és Társa, XIII. ker.: Nyikulás János, XIV. ker.: Fliegl Mihály.

A Kelenföldi-út **útépítési munkálatait** Gravieser Albin kapta 11.909 pengőért.

A Balatonhoz vezető út mentén építendő **vasbetonhíd munkálatait** Nagy Jenő Károly kapta 23.556 pengőért.

Ugyanott egy másik vasbetonhíd **építési munkálatait** König, Román és Stein cég kapta 49.961 pengőért.

A Figyelő-utca **csatornázási munkálatait** Molnár Kálmán kapta 107.100 pengőért.

A Fogarasi-út **csatornázási munkálatait** Béky Barna kapta 28.881 pengőért.

A Fodor-utca **csatornázási munkálatait** Krausz Ferenc kapta 7567 pengőért.

A Kelenföldi-út **csatornázási munkálatait** Gravieser Albin kapta 8494 pengőért.

A Vörösvári-út **útépítési munkálatait** Krausz Ferenc kapta 6790 pengőért.

Kőszállításra a következő cégek kaptak megbízást: Badacsonyi bazaltbánya 40.848, Budavidéki egyesített kőbányák 6300, Csúcshegyi bazaltbánya 4915, Fábián és Katanics 825, Frank István 27.189, Gyöngyössághegyi kőbánya 4464, Inóci kőbánya 15.413, Klauber és Vajda 10.992, Kollmann Árpád 5113, ifj. Ritter Antal 9868, Rózsa Ernő 15.235, Schaffer Antal 420, Somoskői bazaltbánya és Hofbauer Jakab 27.458, Stágel és Späth 12.780, Szobi kőbánya 30.561, Zalahalápi bazaltbánya 37.700, Zinner Manó 19.180 P-ért.

Uj versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

A Mester-utcai polgári iskola **föld-, kőmíves- és elhelyező munkálataira.** Ajánlat tehető szeptember 24-én d. e. 10 óráig a magasépítési ügyosztályon.

A BESZKÁRT különböző telepein szükséges kátránypapír **tetőfedési és javítási munkákra.** Ajánlat tehető szeptember 18-án d. e. 11 óráig. Akácfa-utca 15. III. em. 311.

Ugyanott **500.000 kg. motalkó szállítására.** Ajánlat tehető szeptember 20-án d. e. 9 óráig. Kertész-utca 10. III. em. 378.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

Az Autóbuszüzem részére építendő **raktár és műhely-épület munkáira pályáztak:** Összmunkára: Juhász István 65.547, Csengery Árpád 65.717, Urbán Konrád 65.997, Bédy Aurél 66.792, Führer Miklós 67.007, Lantos Mihály 69.729, Faragó Rudolf 70.799, May Imre 70.809, Koch Mihály 71.735, Katona, Székely és Molnár 71.812, Varga Jenő 71.964, Breuer Imre 73.514, Fejér és Dános 73.929, Tausz Alfréd 74.575, Nagy Testvérek 75.191, Sorg Antal 75.319, Havas Ernő 76.776, Pruscha József 77.138, Wanner Henrik 78.343, Makovszky László 80.970, Marton és Szalka 83.251 pengővel.

Föld-, kőműves stb. munkára: Váczy István 36.257, Balogh Gyula 55.591 pengővel.

A Csáky-u. áramfejlesztőtelepen végzendő **átalakítási munkákra** pályáztak: **Bontási-, föld-, kőműves-, vasbeton lehelyező munkára:** Miltner Mihály 40.353, Tyroler József 41.972, Kárász Géza 49.765, Grätzer János 50.966, Ménes Emil 52.780, Bédy Aurél 52.930, Nagypál Imre 54.837, Dávid Károly 57.767, Streitz és Sipos 57.960, Gavora Zsigmond 63.457 pengővel.

Ugyanitt **központi fűtési munkára pályáztak:** Egri és fia 11.316, Halász Ernő 11.744, Frank és Társa 12.152, Farkas Izor 12.205, Wolff Márk 12.558, Sziller Károly 13.290, Tóth Imre 13.42, Dobray és Székely 14.406 P-vel.

Ugyanitt **vízvezeték és csatornázási munkára pályáztak:** Adler Henrik 8396, Farkas Izor 7718, Egri és fia 7843, Halász Ernő 7968, Sziller Károly 8287, Kardos Lipót 8299, Bajza és Czrika 8365, Tóth Imre 8586, Gaál István 8793, Dobray és Székely 9693, Marton Pál 9966, Burián Ármin 12.146 pengővel.

A Bakáts-téri rádiumkórház **különböző munkáira pályáztak:** Moczár Gábor 9630, Ujvári Tibor 11.083, Kovács Ödön 12.308, Knuth Károly 13.529, Kolbányi és Pákozdy 14.389, Thermolux 5881, Novák Pál 7105, Dreschel Rezső 7601, Hungler István 7861, Barta Károly 8223, Dobos Béla 4961 pengővel.

A Batthyány-téri Szt. Anna plébánia-templom **különböző munkáira pályáztak:** Barcsay Lajos 13.743, Czuczor László 13.857, Radó Sándor 13.930, Hoffer Gyula 13.894, Sándor Károly 14.474, Foerk Ernő 14.556, Németh Emil 14.876, Vaits Sándor 14.926, Lovas Sándor 14,971, Prokisch János 15.080, Niegresz Béla 17.669, Dreiacker Ödön 19.617, Grandits Gyula 20.100, Báthori és Klenovits 20.312 P-vel.

A Törökbálinti-, Érdi-út és az Ördögorom csárdához vezető út közti szakasz **útrendezési munkáira pályáztak:** Borlay Károly 24.977, Schaffer Antal 25.556, Schäffer György 26.604, Schäffer Károly 26.674, Reinisch Tivadar 27.826 pengővel.

A Szebeny Antal-tér **rendezési munkáira pályáztak:** Grósz Frigyes 9741, Wohl József 9984, Szendrő Zsigmond 10.240, Kimberger Géza 10.198, Lőrinczy Mihály 10.718, Méhes Emil 11.262 pengővel.

Az Eszéki-u. **öntött aszfalt gyalogút és kerámit kocsiút munkáira pályáztak:** Korek E. 7140, Magy. Kerámiagyár 27.956 pengővel.

A Soroksári-uti központi csatornaszivattyútelep összekötő csatornájában elhelyezendő háromtáblás **zsilipberendezés szállítási és szerelési munkáira pályáztak:** Állami Gépgyár 28.947, Farkasvölgyi vill. rt. 33.664, Vedres Dezső 35.295, Ganz és Társa 36.943, Röck István 38.810 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

FUMEX
mindenütt bevált legolcsóbb beton
KÉMÉNYFEJ
ANDREA cementárugyár
V., Tátra-utca 26
Telefon: 92-0-37

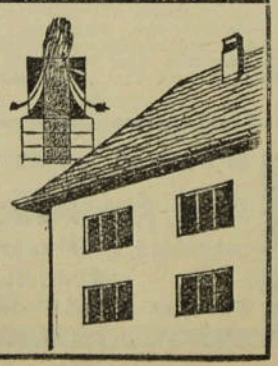

BALOGH GYÖRGY
vizsgázott tetőfedő mester
Budapest, II., Olasz-fasor 31 Tel.: 55-6-86

Weiss János, Budapest
Iroda: II., Iskola-u. 47. Műhely: Csalogány-u. 8b
Telefon 51—2—55.
Tervez és készít: Központi fűtés, gőzmosodák, gőzkonyhák, vízművek, vízvezeték, gázvezeték, fürdőberendezések, csatornázás és szellőző berendezéseket.

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESÍTŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8-52

WITTMANN ERNŐ tisztelettel közli, hogy cége
Fatermelő- Építő- és Fűtőanyag Kereskedelmi r. t.
V., Bodor-utca 1—3—5. sz. alatt megnagyobbított gőzfavágó iparvágányos telepén összes építési, épületfa és tüzelőanyagokkal bőven felszerel raktárával a legversenyképesebb árakon áll tisztelt vevő rendelkezésére.

PROTIWINSKY és BRAUN
parket és padlózási vállalat
Budapest, V., Csáky-utca 27. II/9. Telefon: 92-0-56.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nürnberg-utca 47. Telefon: 970—43.
TELEFON TAPOLCA 2

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Petőfi Sandor-u. 16. Tel.: 897—85

Krisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

Gavora Zsigmond
okl. mérnök, építőmester
Bpest, I., Enyedy-u. 12. Telefon 562-47

Macskásy Árpád
okl. gépészmérnök, műszaki vállalata, tervez, szerel és szállít vízvezetéki, csatornázási és gázberendezéseket, szivattyútelepeket, mindennemű központi fűtést, kazánházi- és szellőzőberendezéseket.
Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. Telefon: 27-6-70.

Mihálka és Társai
reszelő- és szerszámáru iparvállalat k. f. t.
Budapest, V., Zápolya-utca 34. Telefon: 92-4-98.

Gyári lerakat Telefon: 411-31
NYULASSY JÓZSEF
parkett és padózati vállalat
Bpest, IX., Dandár-u. 24. Vállal új és régi fektetést és mindenféle padozat munkát a legolcsóbban.

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföld-út 1. Tel.: 59—9—68.

Breitner Bernát
Jégszekrények és Hűtőkészülékek Gyára
Gyár, raktár és iroda: Budapest, VI., Király ucca 36
Alapittatott 1876

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN (DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
Telefonszám: 25—5—54, 25—5—55 és 25—5—56

HEINICKE H. R.
Gyárkéményépítés, kazánbefalazás, kemenceépítés, hőszigetelés
BUDAPEST, V. AKADÉMIA-U. 6
Telefon: 22—6—20

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

Borlay Károly
CSATORNÁZÁS, KÖVEZÉS, ÚTÉPÍTÉS, FÖLDMUNKA
okl. mérnök, kövezőmester, építési vállalkozó
Buest, XI., Sashegyi-út 54.

Krausz Ferenc
bronzöntő
Budapest, VI., Babér-utca 80. Telefon: 932—26

MATOVICS FERENC
lakatos és villanyszerelő mester
Budapest, I., Lágymányos-utca 5
Telefon: 69-3-37

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉSEK RÉSZÉRE
ALAPÍTÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépítés, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék építése és tervezése

„SANIT-ANTIFRIG" — 20 C-ig FAGYMENTES vakolást, betonozást biztosit
Posnansky és Strelitz Rt.
Budapest, V., Sólyom-utca 13. sz. Telefon 2-28-29, 2-82-85.

SEMPERNOVA
ELSŐ MAGYAR NEMESVAKOLATGYÁR
BALOGH GÉZA
VII., LÖVÖLDE-TÉR 4. TELEFON 213—66.

A legjobb sokszorositó gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34,
TELEFON: 18-8-59.

MARX és MÉREI
tudományos, elektromos műszerek és feszmérők gyára
Budapest, VI., Bulcsu-utca 7. sz.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonötödik évfolyam Budapest, 1935 szeptember 18. 38. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Három esztendő

Kicsit csodálkozva tekintünk körül, amikor az emlékezés eszünkbe juttatja, hogy immár három esztendeje annak, hogy a magyar politikai életben, de általában az egész magyar munkában és a nemzet világnézetében rendkívüli változás állott elő. Csodálkozva nézünk körül, mert *Gömbös* Gyula kormányának rövid három esztendő elegendő volt arra, hogy a meglazult politikai életet felfrissítse, a munka tempóját meggyorsítsa, életrekeltse és életbentartsa az „új stílus"-t, amelyet megalakulása első órájától kezdve hirdetett és gazdaságilag talpraállítsa azt az országot, amely akkor már hosszú idő óta a lejtőn járt. 1932 szeptember 29-én bízta meg vitéz nagybányai *Horthy* Miklós, Magyarország kormányzója vitéz jákfai *Gömbös* Gyulát a kormány megalakításával és az új kormány október 1-én már le is tette az esküt. Ezektől a nevezetes és a nemzet sorsában döntő fontosságú dátumoktól már csak napok választanak el. Úgy tudjuk, a kormány ezt a nevezetes évfordulót csöndben ünnepli meg, de annál mélyebben érzi a magyar nép lelkében azt az ünnepi hangulatot, amelynek természetszerüen életre kell kelnie, amikor a nagy sorsfordulat évfordulója elérkezik. A kormány méltó emléket állított azonban ennek az évfordulónak és ez az a *Kék könyv*, amelyről a napisajtóban mostanában olyan sok szó esik. Ennél a könyvnél meg kell állni, mert mértföldkő ez, ahonnan érdemes visszatekinteni.

Különös könyv. Csupa száraz, rideg adat és mégis érdekesebb egy izgalmas regénynél is. Ha szabad hasonlattal élni, ez a könyv száraz pezsgő a magyar élet asztalán, amelyből hiányzik minden édeskésség, hiányzik minden dicsekvés, távol áll tőle, ami ilyenkor szokásos, az öntömjénezés és mégis tele van tüzzel, mert egy új életre ébredt nemzeti társadalom hároméves kemény munkájának emlékkönyve. Jogosan mondja a könyv befejező része, hogy ez a könyv arra való, hogy „minden gondolkozó magyar, mentesen minden szenvedélytől, tendenciózus befolyástól és hamis hírek behatásától, ítéletet alkothasson a Gömbös-kormány hároméves működéséről". Egyszóval, a politikai élet és a nemzeti munka tükörképe ez a könyv, megalkotva olyan objektivitással, sőt mondhatnánk, olyan politikamentesen, hogy szinte a lehetetlent valósította meg. És mégis, aki elolvassa vagy csak végiglapozza is, meg fogja látni, hogy ez a kormány tervszerüen nagy célokat szolgált elszánt akarással és gigantikus munkával. A nemzeti munkának pompásan felépített regénye ez, amelyből meg kell érteni, hogy *három esztendő alatt a belső nyugalom, a béke és az alkotmányosság, a törvényes rend és jogbiztonság országa lett Magyarország*, amelyet egész Európa megcsodálhat. Kibontakoztak a nemzet belső életerői, amelynek segítségével átküzdöttük magunkat a gazdasági válság legveszedelmesebb időszakán és megvetettük alapjait egy boldogabb, jobb körülmények között élő és dolgozó kornak. Politikailag nagy és homogén parlament megteremtésével sikerült a kormányzás stabilitását biztosítani és megnyitni az útját azoknak a nagy reformoknak, amelyek tulajdonképpen háromesztendős hatalmas talajelőkészítés után kerülhetnek sorra. És végre, hogy Budapestről szóljunk, beszámol a Kék könyv arról is, hogy „a példát, amelyet az ország adott, a községi választásokon becsülettel követte a főváros népe. A választás a keresztény nemzeti gondolat döntő győzelmével és a NEP hatalmas előretörésével végződött. Az 1931. évi választáson az egykori Községi Polgári Párt százötven mandátumból tizenkilencet, 1935-ben pedig a Nemzeti Egység százhetvenöt mandátumból huszonkilencet kapott meg. Még a törvényhatósági bizottság első közgyülése előtt kialakult a nagy jobboldali többség, amely a Keresztény Községi Párt és a Nemzeti Egység Pártjának együttműködéséből állt elő."

Maga az a tény, hogy a főváros életének megreformálására, a politikai és nemzeti élet új vonalvezetésébe való beállítására utoljára került a sor, szinte a harmadik esztendő végén, élénk bizonyítéka annak, hogy milyen hatalmas életerő duzzad ebben a városban. Akkor, amikor mindenki, maga az ország a gazdasági élet lejtőjére került, amikor zavaros politikai viszonyok keletkeztek, amikor letargiába süllyedt a nemzet, amikor a lelkekben csak vágyak éltek reménységek nélkül: Budapest népe tartotta magát, élt és dolgozott. Az az érzésünk, hogy Magyarország miniszterelnöke, aki most hároméves munkáját tökéletes joggal ünnepelheti, büszke lehet ennek a városnak népére, amely annyi szeretettel, annyi megértéssel és annyi életerővel kapcsolódott bele az ő nagyvonalú politikájába, amelynek célja a nemzet egységének megalapozása, a békés alkotó munka életrekeltése és a nemzeti öncélúság gondolatának megvalósítása.

Kibővítik az Élelmiszerüzem tevékenységének működési területét az általános piacrendezés keretében

A legrövidebb időn belül betöltik az üzemvezérigazgatói állást

A *Községi Élelmiszerüzem*, a székesfővárosnak ez a hatalmas arányú intézménye, amely a budapesti népélelmezésen kívül, mint áralakító, és a vidék szempontjából, mint értékesítő tényező tölti be hivatását, *hosszú idő óta vezérigazgató nélkül áll*, de ugyanakkor, a vezetéstől függetlenül, *bizonyos megkötöttségekkel küzd*, amelyek abból az időből származnak, amikor egyes fővárosi üzemek leépítése vált aktuálissá. Az Élelmiszerüzemet akkor még sem vették egy kalap alá az azóta beszüntetett más ipari üzemekkel, de a belügyminiszter bizonyos kereteket állapított meg, amelyek között működnie kell. Így például kikötötte, hogy *új elosztóhelyiséget az Élelmiszerüzem csak akkor állíthat, ha más helyen egy már meglévőt beszüntet.*

Miután nehezen képzelhető el, hogy egy ilyen üzem állandóan megkötött keretek között mozogjon, felvetődik az a kérdés, hogy az Élelmiszerüzem a jövőben milyen elgondolások szerint tud eredményesen közreműködni a főváros élelmiszerellátásában és a piacfeleslegek felvételében. Ez a kérdés állandóan időszerű, de most külön aktualitást ad neki a hír, amely szerint a vezetés kérdésében a legrövidebb időn belül intézkedés történik. Ezért kérdést intéztünk

Juhász Jenő dr.
gazdasági főtanácsoshoz,

az Élelmiszerüzem üzemi választmányának elnökéhez, aki attól a perctől kezdve, hogy, mint a törvényhatósági bizottság új tagja, ezt a nagyfontosságú pozíciót betölti, széleskörü gazdasági tudása és európai tapasztalatai felhasználásával napról-napra foglalkozik az Élelmiszerüzem és a budapesti piac kérdéseivel.

— *A vezérigazgatói állás* — mondta kérdésünkre — *a legközelebbi napokban betöltésre kerül.*

Egyidejüleg történik-e valamilyen *átszervezés az üzem körében?* — kérdeztük.

— *Jelentősebb átszervezésről nincsen szó*, de annál komolyabban kell foglalkozni *az Élelmiszerüzem kereteinek új megállapításával* és annak *a fejlesztésnek lehetőségével*, amelyet az általános piacrendezés és ennek keretében az élelmiszerértékesítés terén betöltendő szerepe kíván meg.

A főváros egyik nagy problémájához jutottunk el ezzel, s a szakembereket, érdekeltségeket, de az egész nagyközönséget élénken érdeklő kérdést *Juhász* Jenő dr. a következőkben fejtette ki előttünk:

— A Községi Élelmiszerüzem a háború alatt és után alakult ki és érte el mai fejlődési fokát. Kifejlesztésére az alapot az akkori rendkívüli viszonyok és élelmezési válságok adták meg, így érthető, hogy *újabban számosan tagadják fenntartásának indokoltságát.*

— Akik így érvelnek, *túlságosan elvi és elméleti síkban mozognak.*

— Az Élelmiszerüzem fennállása alatt a városélelmezésnek olyan fontos tényezőjévé és olyan nagyértékű mintaintézményévé fejlődött, hogy annak leépítéséről, vagy magánkézbe adásáról csak olyanok beszélhetnek, akik magát az üzemet nem ismerik

és az Élelmiszerüzemet sub titulo városi üzem, egy kalap alá vonják az ugyancsak a háború végén és a háború után felburjánzott és kétségkívül kinövést jelentő, azóta egyébként már le is épített hivatali cipő- és szabóműhelyekkel, asztalos-, szerelő- és egyéb üzemekkel.

— Az Élelmiszerüzem *a folyó év első felében mintegy 6,600.000 pengős forgalmat bonyolított le*, melynek körülbelül fele esett a saját szűkebb üzleti tevékenységre, fele a kórházak, népjóléti intézmények, inségakciók stb. céljára szükséges beszerzésre és *csaknem 800.000 pengő az exportra.* Kitűnő minőségű zsírja az *angol piacon* talált elhelyezést.

— Az én szerény véleményem az, hogy az Élelmiszerüzemet, amely a reábízott feladatokat, minden nehézség ellenére, eddig is meg tudta oldani,

nem leépíteni, hanem fejleszteni kell.

Meg kell szüntetni azokat a mesterséges korlátokat, amelyeket vele szemben az általános üzemellenes hangulat hatása alatt felállítottak.

— Az Élelmiszerüzem legtöbb kritikusa egyszerre kifogásolja azt, hogy a rentabilitás csekély, hogy nem diktál, különösen a húspiacon olcsóbb árakat és hogy nem avatkozik be elegendő erővel akkor, amikor a túlfelhozatal árlemorzsolódásokat idéz elő. Nem kell hozzá semmi különös matematika, hogy megállapítsuk, hogy *mindezek a kívánalmak egyszerre meg nem valósíthatók*, mert úgy az olcsóbb árak, mint az intervenciós vásárlások csak a rentabilitás rovására történhetnek.

— Az észszerű az volna, hogy — mint már említettem — megállapítsuk végre, éspedig *nemcsak városélelmezés, hanem az élelmiszertermelés értékesítése szempontjából is*, azt a szerepet, amelyet a budapesti piacnak ez az egyetlen nagy közérdekű üzeme betölteni hivatott és azután ennek megfelelően

adjuk meg számára úgy a fejlődés lehetőségeit, mint annak eszközeit is.

— A budapesti élelmiszerpiacokon egy évben mintegy két és félmillió métermázsa különböző élelmiszer, körülbelül 800.000 métermázsa húsáru keres és talál elhelyezést (liszt és tejtermék nélkül). A magyar termelésnek ez a nagy és irányadó piaca nemcsak azt követeli meg, hogy az egyetlen hatósági üzem fenntartassék, hanem azt is, hogy annak

a piac által megkívánt fejlesztése, például a feleslegek raktározása, hűtőraktározás, konzervkészítés is lehetővé tétessék.

— A budapesti piac és a Községi Élelmiszerüzem a főváros népélelmezési érdekeit és a vidék értékesítési érdekeit egyaránt szolgálják. Jelentőségük túlnő a lokális érdekek keretén és egyetemes nemzetgazdasági, ezért nemcsak a városi lakosság, hanem az egész ország részéről megérdemlik a figyelmet, az érdeklődést és a szeretetet.

ITT A TÖRVÉNYHATÓSÁG őszi menetrendje

Előtérben a főpolgármester szanálási elgondolásai

Minden előkészület megtörtént arra nézve, hogy a törvényhatóság autonóm szervei *a közeli napokban megkezdjék a lebonyolításra váró, nagyjelentőségű ügyek tárgyalását.*

September 25-én, szerdán ül össze elsőízben a törvényhatósági bizottság, hogy rendkívüli közgyűlés keretében beiktassa díszes méltóságába a polgármestert.

Szendy Károly székfoglalója a megszokott ünnepélyes keretek között történik, s az eskü letétele után *a polgármester programot ad.* Egy héttel később már *rendes közgyűlést* tart a törvényhatósági bizottság s ez alkalommal teszi le hivatali esküjét az újból megválasztott *Liber* Endre és *Lamotte* Károly alpolgármester. E közgyűlés napirendjére felveszik a legsürgősebb természetű ügyeket.

Október hónap különben bővelkedni fog a törvényhatósági eseményekben. *Október hó 2-án* ül össze a pénzügyi bizottság, amely előbb az 1934. évi zárószámadást vitatja meg, majd *nyolc ülésnapon át tárgyalja a jövő esztendőre vonatkozó költségvetéstervezetet.* Ugyanebben az időpontban kerül sor

a szociálpolitikai szakbizottságban a kolduskérdés megoldását célzó előterjesztés megvitatására és az új lakbérleti szabályrendelet tárgyalására.

Az elnöki szakbizottság előveszi a státusrendezési javaslatokat és a közlekedési bizottság elé kerülnek *a téli menetrenddel* kapcsolatos előterjesztések, ezenkívül azonban

ülésre hívják össze majdnem valamennyi szakbizottságot.

A törvényhatósági bizottság őszi tárgyalásainak bevezetőjében a fentebb említett sürgős jellegű ügyeken kívül a mult esztendő zárószámadásának bírálata szerepel és miután ezzel végeztek, *máris sor kerül a jövő esztendei budget vitájára.*

Alapos foglalkoztatásban lesz része a tizenhéttagú, ú. n. *szanálási bizottságnak* is, mert *Sipőcz* Jenő főpolgármester — eleget téve a belügyminiszter ez irányban elhangzott kívánságának —

sürgősen tárgyaltatni kívánja azokat a kérdéseket, amelyeknek révén joggal várható a főváros anyagi stabilitásának megvédelmezése.

Elsősorban *üzemi vonatkozású ügyeket terjeszt* a főpolgármester a bizottság elé, így többek közt *a három nagyüzem közös igazgatás alá vonása érdekében készült előterjesztést, a villamosvasút tarifamódosítását, az üzemi és közigazgatási alkalmazottak státusrendezésének javaslatát, az üzemi szolgáltatások új árszabási javaslatát* s ezeken kívül több, kisebb-nagyobb jelentőségű üzempolitikai ügyet. *Az új törvényhatósági bizottság*

első érdemleges őszi közgyűlése október 18-án lesz,

napirenden előbb a zárszámadással, majd az új költségvetéssel.

Ezidőszerint lázas munka folyik úgyszólván valamennyi ügyosztályban és intézménynél, mert a legapróbb részletekig ki akarják dolgozni azokat az előterjesztéseket, amelyeknek letárgyalása és elfogadása úgyszólván *az egész jövő esztendő munkaterületére kihat,* sőt a szanálással összefüggésben *nem is egy, hanem több esztendőre* is kitolódik.

Itt említjük meg, hogy a törvényhatósági bizottság számos tagja részéről olyan kívánságok hangzottak el, hogy *a bizottsági üléseket ebben a ciklusban lehetőleg a délutáni órákban tartsák meg.* Ebben a kérdésben generális intézkedés természetesen nem történik, hanem a megoldás az lesz, hogy

az egyes bizottságok saját hatáskörükben, szavazás útján döntik el, délelőtt, vagy délután óhajtják-e az ülések összehívását.

Szendy Károly polgármester egyébként elhatározta, hogy az őszi munkarendet előzetesen megbeszéli a közgyűlési pártok vezetőségével s ebből a célból pártközi megbeszélést hív össze.

Megfigyelés céljából a fővárosnak joga van építkezéseinél a jótállási időt meghosszabbítani

A Maglódi-úton épült Horthy Miklós közkórház építkezésével kapcsolatban érdekes pere támadt a fővárosnak. *Kemény* Sándor mérnök-vállalkozó most egy esztendeje felszólította a fővárost, hogy *a közkórház kazánházának építési munkálatait vegye át és a letétben kezelt biztosítéki összeget utalja neki vissza.* A főváros azonban az átvételt megtagadta azzal, hogy jótállási időt meghosszabbította és annak leteltéig a mérnök-vállalkozó várni köteles. De *Kemény* Sándor nem várt, hanem beperelte Budapest székesfőváros közönségét. Arra kérte a bíróságot, hogy kötelezze a fővárost az építkezési munkálatok átvételére.

Szemethy Károly dr. tiszti főügyész a kereset elutasítását kérte. Előadta, hogy a felperessel megkötött vállalati szerződésnek van egy függeléke, amely különleges jogokat biztosít a főváros számára. Ez a függelék akképpen szól, hogy *ha az építkezési teljesítményen olyan hiányok mutatkoznának, amelyeknek megfigyelése a jótállási időnél hosszabb időt igényel, ez esetben jogában áll a fővárosnak a jótállási időt meghosszabbítani.* Ugyanez a függelék ilyen esetben felhatalmazza a fővárost a biztosítékösszeg visszatartására is. Végül még kikötötte a főváros azt is, hogy a jótállási idő meghosszabbításába a vállalkozó minden kárpótlási igény nélkül belenyugodni tartozik. Igazolta a tiszti főügyész, hogy *a szóbanforgó kazánház építkezésénél különböző hiányokat tapasztaltak.* A főváros ennélfogva a munkálatok átvételének határidejét kitolta és ugyancsak a jótállási idő meghosszabbításával az átvétel újabb határnapját 1935 szeptember 15-ére, illetve mert ez a nap vasárnapra esett, a rákövetkező napra tüzte ki. Ilyen körülmények között a felperes mérnök-vállalkozónak keresete mindenképpen idő-előtti volt.

Bóka Zoltán dr. kir. törvényszéki bíró magáévá tette a tisztiügyészség álláspontját és *felperest keresetével elutasította és arra kötelezte, hogy 500 pengő perköltséget fizessen a fővárosnak.*

Kidobott a kalauz a villamosból, — panaszolja a cipészsegéd a bíróság előtt

Vallomását nem tudta igazolni, keresetével elutasították

Alaptalan és koholt követelések tömegét támasztják föként a közlekedési vállalatok ellen a különböző rendű és rangú peres felek. Az úgynevezett tárgyi felelősség alapján a „veszélyes üzemek" kártérítési kötelezettségét minden „vétkesség" nélkül is megállapítja a bíróság, hacsak nem nyilvánvalóan alaptalan a kárkövetelés. Ilyen merőben alaptalan és koholt követelést támasztott a BESZKART ellen *Mecséri* András cipészsegéd. A törvényszékhez benyujtott keresetében az volt a panasza, hogy tavaly december hó elején villamoson utazott és

a kalauz minden elfogadható, komoly ok nélkül kidobta őt a kocsiból

s ez alkalommal olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy munkaképesége jelentékenyen csökkent és *ezért egy évig havi 150 pengős, további egy évig havi 75 pengős és ezt követőleg havi 30 pengős életjáradékot követel.*

Ádám András dr. budapesti kir. törvényszéki bíró előtt

a BESZKART jogi képviselője a kereset elutasítását kérte és tagadta Mecséri András minden tényállítását.

A bíróság erre elrendelte a bizonyítási eljárást. Ennek során tényként állapították meg, hogy tavaly, december 2-án, az Erzsébet-körút 27. számú ház előtt

a rendőr véres arccal, a padon ülve találta Mecséri Andrást.

Kikérdezése alkalmával azt adta elő, hogy egy 49-es villamoson utazott és a kalauz őt a Berlini-térnél ledobta a kocsiról. Akkor zúzta össze az arcát. Megindult e panasz folytán a rendőri eljárás is és pár hét mulva *Mecséri* András újra kihallgatták. Ez alkalommal már egészen más dátumot és helyet jelölt meg a balesetére nézve. Azt mondta, hogy december 12-én este nyolc óra tájban

az Erzsébet-körút és Dohány-utca sarkán a 6-os villamosról lökte ki az úttestre a kalauz.

A harmadik kihallgatása alkalmával viszont úgy vallott, hogy a 44-es villamosról akart átszállni az Erzsébet-körút felé haladó villamosra, de a kalauz kidobta a kocsiból és úgy esett az úttestre. Most már nem tudta megjelölni azt sem, hogy milyen számú villamoson történt a baleset. Amikor első alkalommal, még tavaly december 2-án, az Erzsébet-körúti padról a rendőrorvos elé állította a rendőrőrszem Mecséri Andrást, a sebeit kezelő orvos előtt úgy beszélte el balesetét, hogy a Váci-úton, a 11-es jelzésű kocsiról a villamoskalauz lelökte.

A törvényszék e zürzavaros vallomások után, törvényes következmények terhe mellett, felhívta a felperest, hogy jelölje meg pontosan balesetének ténybeli adatait, de egyúttal utasította arra is, hogy bizonyítékait is jelölje meg szabatosan. A bírói felhívásnak azonban a felperes nem tudott eleget tenni és ennélfogva *a törvényszék Mecséri András cipészsegédet kártérítési keresetével elutasította és elmarasztalta 240 pengő perköltség megfizetésében.*

Dicza Ignácz
szobafestő és mázoló mester
BUDAPEST, V., CSÁKY-UTCA 49
Telefon: 91—7—42

ÓS és HAVAS épületbontási vállalkozók építési anyag kereskedők
Budapest, IX., Mester-utca 11.
Telefonszám: 37—0—64. — Anyagtelep:
XIV., Hungária közép körút 215
Az Angol-park mögött

MIKRON
ELEKTROMEDIKAI, ELEKTROTECHNIKAI
ÉS PRECIZIÓS MECHANIKAI ÜZEM
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 6
Telefonszám: 80—1—48. — Üzemzárlat után 81—6—24

Reisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

LIEBHARD BÉLA
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, ÜLLŐI-ÚT 64
TELEFON: 32-8-06

Kialakult a munkakör, amelyet a NEP Budapest érdekében kifejt

Amint sokasodnak a megnyilatkozások, amelyekben a törvényhatósági bizottság NEP-táborának azok a tagjai tesznek a Fővárosi Hirlapban vallomást, akik először vesznek részt a főváros közéleti munkásságában, úgy nő az örömünk arra a tapasztalatra, hogy ezek az új erők milyen értéket képviselnek. Olyan üdítő, biztató, reménységet adó ez a nyilatkozat-sorozat, amelyben a meglátások, gondolatok, tervek egész légiója árad felénk. Mindenki hoz magával valamit, amivel, mint az építő kővel meg lehet erősíteni meglevő értékeinket, s ezen, mint alapon tovább lehet fejleszteni a megnehezült viszonyok közepette is az ország fővárosának életét.

Külön örvendetes megállapításunk, hogy a nyilatkozatok mindegyikéből kicsendül a szociális érzék hangja. Az, aki az elhanyagolt perifériákon azért akar városrendezést, hogy a nehéz helyzetben küzködő, szerény anyagi viszonyok között élő polgárság is kulturához jusson, csakúgy a szociális gondolatot képviseli, mint az, akinek az nyílal a szívébe, hogy éppen a mai küzdelmes kor nem foglalkozik elég szeretettel a kenyér-problémák megoldásán. Ezt olvashatják ki az itt következő nyilatkozatokból is.

Hencz Lajos dr.: A kincsekkel teli, gyönyörű Hegyvidéket szeretném kiaknázni

Hencz Lajos dr. postaigazgató a postavezérigazgatóságnál a szociális szívet képviseli. Országszerte tudják ezt a postások s patronusuknak tekintik társadalmi, szociális ügyeikben és sok mindenféle ügyes-bajos dolgukban. Egyik alapítója a Postaaltisztek Országos Egyesületének és az Országos Postáskaszinónak, s ő hívta életre az Országos Postás Zene- és Kultúregyesületet, melynek tizenöt éven át ügyvezető elnöke. De ez még nem minden: rátaláltak a posta hölgyei is: ügyvezető igazgatója volt a Postásnők Országos Egyesületének és a lapjukat is szerkesztette.

Hatalmas munkával jár ez a nagy és sokféle bizalom, de talán jutalma a nagy népszerűség is. Ez a népszerűség vitte azután *Hencz* Lajost a közéleti és politikai térre. A postaaltisztek tizenhat csoportja egyhangúlag kérte, hogy vállalja el a központi elnökséget s hogy *képviselje a postásságot a politikai életben.* Így lett képviselőjelölt a pestkörnyéki kerületben, s mint első pótképviselőre, *a Nemzeti Egység Pártjának megszervezését is rábízták.* Nagy sikerei után a budai *XII. kerületben állította a NEP a szervezés élére* s a széttagolt pártéletet a képviselőválasztások alkalmával mintaszerű egységbe tömörítette, a városatya-választásnál pedig még teljesebb lett az eredmény, úgy, hogy a Keresztény Párton kívül itt más párt szóhoz sem jutott, s a NEP három taggal jutott be a törvényhatósági bizottságba. A választók lelkes felkérésére vállalt itt jelöltséget s most a törvényhatósági bizottságban folytathatja az életével összeforrott szociális munkát. De alkalma nyílik arra, hogy szerelmét, a kerületébe tartozó szép *Hegyvidéket* is képviselhesse. Hogy ezt miképpen gondolja, ebben a nyilatkozatában árulja el:

— Várospolitikai programomban a *Hegyvidék jövendő sorsa áll előtérben.*

Ezt a gyönyörű Hegyvidéket, amely tele van kincsekkel, szeretném kiaknázni.

Amilyen szép, éppen annyira *el van hanyagolva, úgy a közlekedés, az utak, mint a közművek tekintetében.* Egyetlen komoly útja van: a Budakeszi-út s a közlekedést mindössze egy rövid autóbusz-járat képviseli. A Böszörményi-útról, a Sasadi-düllőig megy fel a *19-es autóbusz,* amely inga-járat, de ennek a léte is örökké bizonytalan, *mindunlalan be akarják szüntetni.* Egy ízben már el is rendelték a beállítását, *de NEP a Keresztény Párttal együttesen a sarkára állt és sikerült keresztül vinnie, hogy próbaképpen továbbra is meghagyták az autóbuszt, amely mind máig közlekedik.*

— Itt volna

a fogaskerekű vasút

is, ez az elavult intézmény, amely *nem elég friss a forgalom lebonyolítására.* A főváros nagy költséggel megjavította a fogaskereküt, s most ezt a költséget be akarja hozni: *ezért nem fejleszti* az autóbuszt. *Tudomásom szerint hétköznaponkint ráfizet a főváros a fogaskerekűre,* amely csak vasárnap rentábilis üzlet. Ha ez így van, talán *okosabb lenne hétköznap szüneteltetni a fogaskerekűt és autóbuszokat járatni, vasárnaponként azonban az autóbuszok helyett a fogaskerekűt helyezni üzembe.*

— A közlekedés mindenek előtt a kenyér kereső közönséget még pedig ezen a vidéken nagyon is intelligens közönséget érdekli mindennek előtt. De *a közlekedéstől függ a Hegyvidék fellendülése,* egész megérdemelt jobb jövője. Ez a pompás, egészséges vidék eldorádója lehetne a nyaralóknak s ideális szanatóriumok számára. E helyet ma szántóföldeket látunk a beépítetlen területeken. Igaz, hogy a sűrű közlekedési hálózat kezdetben nem fizetődnék ki, de akkor — ha a példát a postától veszem — kis községekbe nem kellene postahivatalokat felállítani s a perifériákra felesleges volna levélszekrényeket helyezni. Az államnak, a fővárosnak azonban ilyen álláspontra helyezkedni nem szabad, s azokért a befektetésekért, amelyek előfutárjai az építkezésnek, azokban kell megtalálni a kárpótlást, amelyek bőséges hasznot hoznak. Nem azt kell várni, hogy előbb jöjjön a fejlődés, a sűrű lakosság, amikor már nyilvánvalóan kifizetődnek a közlekedési eszközök, hanem

előbb kell rendezni a közlekedést, mert ez adja a lehetőséget a fejlődéshez.

Hogy visszatérjek a 19-es autóbuszra, ha nem akarja a főváros fenntartani, *engedje át a teret magánvállalatnak.* Hiszen akkor is, amikor a járat beszüntetésének híre ment, nyomban jelentkezett magánvállalkozó, aki a mainál jóval hosszabb távolságon akarta lebonyolítani a forgalmat.

— Gyengén állunk az utak tekintetében is.

S itt meg kell említeni azt az elavult és igazságtalan fővárosi rendelkezést, amely szerint *az utasok költségét a háztulajdonosokra nyomják.* Itt a Hegyvidéken ez kirívóan igazságtalan. A terület nagy részén *600 négyszögölesnél kisebb telkekre nem szabad építeni.* A nagy telkek előtt természetesen jókora darab útszakaszok vonulnak el a háztulajdonosok terhére. Holott az utat valójában azok használják ki, akik végig vonulnak rajta: a kirándulók, túrázók. Itt van a Balatoni-út, amelybe bele torkol a mi Budakeszi-utunk: ezt az egész ország használja. Ez az igazságtalanság enyhülne, ha kisebb, 300 négyszögletes telkeken is lehetne építkezni.

— A vízvezetékkel való ellátás is sok kívánni valót hagy.

Egész nagy területeken azért nem tud megújulni a fejlődés, mert hiányzik a vízvezeték. A kutak fúrása pedig nagyon költséges, mert a hegyen nagyon mély kutakat kellene fúrni. Van egyes helyeken forrás, ami kedvesen emeli a táj szépségét, de a források vize a benne feloldott anyagok miatt nem alkalmas az ivásra, sőt vannak egyenesen keserű vizű forrásaink is.

— Szomorúan áll a Hegyvidék

az utcai világítás tekintetében

is. Általában kevés a lámpa, de nincs is az egész terület bekapcsolva a közvilágításba.

— Ezeken a hiányokon szeretnék segíteni, s ezért fogom latba vetni szerény erőmet. Ha összefogunk, remélem, el is érünk valamit. Az ismert anyagi nehézségek miatt nem az egész terület egyszerre való rendezésére gondolok.

Egy-egy részletet kell kiszemelni s ezt kell ellátni utakkal, közművekkel, közlekedéssel,

felszabadítva az építtetőket a kötelezettség alól, hogy csupán 600 négyszögölre építkezhetnek. Ha azután rendelkezésre áll a modern városi kultúra, megfog indulni az építkezés s rálépünk a fejlődés útjára. De rendszert kellene teremteni az építkezési engedélyek megoldásánál is, olyan formán, hogy *egyes helyeken egyenlőre szüneteljen az építési engedély, a kulturába bekapcsolt területeken pedig minden kedvezmény megoldásával ösztönözzük a közönséget a letelepülésre.*

— Ezekkel a gondolatokkal veszek részt a törvényhatósági bizottság viszonyában s ebben hűségesen támogat a pártomhoz tartozó egész polgárság. De ezen felül *együtt akarunk dolgozni a Keresztény Párttal is,* mert mind két részről az a felfogás, hogy a pártérdek nem lehet elválasztó vonal ott, ahol a nagy közös fővárosi érdekekről van szó.

Kertész Elemér: A frontharcos táborból hozott fegyelmezett, nemzeti, demokratikus irányt és a kemény szókimondást képviselem

Illatos bokréták, színes cserépvirágok között találtuk otthonában *Kertész* Elemért. Önként kínálkozott a magyarázat a sok virághoz, meg ahhoz is, hogy hova siet ünneplő feketében. Negyvenedik születésnapjához érkezett s a zuglói választói lepték meg virággal, az ünneplőruhát pedig a vacsorához öltötte, melyet az Országos Frontharcos Szövetség rendez tiszteletére. Ebben a két ünnepies eseményben pontosan benne van Kertész Elemérnek mai élete és munkássága, amely a frontharcos-érdekek és a főváros között oszlik meg, sőt tulajdonképpen nem is oszlik meg, mert a törvényhatósági bizottságban a frontharcos-gondolatot testesíti meg.

A Frontharcos Szövetségnek lelkes és tetterős alapítója, aki hosszú háborús szolgálat után még hat évig tagja volt a nemzeti hadseregnek. Közbeeső epizód, hogy Hajduszoboszlón Számuellyék halálraítélték s csak az utolsó percben szabadult meg a kivégzéstől. *Gömbös* Gyula vezérkarában résztvett a MOVE mozgalmaiban s az egyesületnek örökös tagja. Ugyanilyen megtiszteltetést érdemelt ki nagy szervező munkájával az Országos Frontharcos Szövetségben is, amelynek jelenleg ügyvezető-alelnöke. Emléklapos százados nyolc katonai kitüntetéssel, ezek közül egy az olasz királytól való a magyar-olasz frontharcosok testvéries kapcsolata létrehozásáért. A NEP-nek azóta tagja, hogy Gömbös Gyula kibontotta zászlóját s a fővárosi törvényhatósági bizottságba erős szervező tehetsége, áldásos szociális munkássága és az ezeken felépült népszerűség vitte be. Mindenekelőtt a frontharcos-érdekeket akarja képviselni a városházán, de bő teret nyujtanak munkásságának nemzetgazdasági, agrár és munkásszociális tanulmányai is.

S még valamit akar képviselni. A közéleti tisztaságot és az egyenes utat. Keményen, katonásan, — mert hiszen lehetetlen benne meg nem látni a katonatisztet — jelenti ki, hogy semmit sem hajlandó elnézni, ami a főváros érdeke ellen van. S ezt is, mint minden dolgát, nagyon komolyan veszi. Még azt is megtette, hogy a Szondy-utcából a Nürnberg-utcába költözött, mert megígérte, hogy választói között fog lakni. Itt találtak rá ma a választók virágai.

— Kifejezetten *a tettek embere* voltam és akarok lenni a főváros politikai életében is — mondja nyilatkozatában. — Bár teljes a bizalmam a főváros vezetőségével szemben, de ha valahol esetleg méltánytalanságot vagy olyan dolgot látnék, amely a székesfőváros közönségének érdekeit jobban szolgálhatná, *mindenkor határozottan és nyiltan meg fogom mondani véleményemet.*

— Őszinte sajnálattal tölt el, hogy akkor, amikor tulajdonképpen a lehetetlenségek megoldásának korszakát éljük,

éppen a legfontosabb emberi problémákat, a kenyér- és szociális kérdéseket ez a kor nem tudta megoldani.

Tehát tulajdonképpen itt látom úgy országos, mint fővárosi viszonylatban a politikusok legnehezebb és legnagyobb feladatát, hogy végre *az igazságosabb vagyon- és jövedelemmegosztás kapcsán ezt a kérdést hozzák közelebb a megvalósuláshoz.*

— Én a *frontharcos táborból* indultam el, tehát azok közül, akik *a tulajdonképpeni fegyelmezettségen alapuló demokratikus érzést a harcterekről hozták magukkal* és fővárosi ténykedésemben is kifejezetten ez az ideálom, *a fegyelmezett, nemzeti, demokratikus irányzatnak leszek a szószólója.*

— Nagyon sok segíteni és változtatni valót látok úgy tisztviselői, mint munkás vonatkozásban azoknak a sorsán, akiket a főváros hivatalaiban, az előhaladásban vagy elhelyezkedésben az a tény akadályozott, hogy annakidején *négy éven keresztül fegyverrel kezükben teljesítettek állami szolgálatot.* Tehát túl a kerületem, valamint a főváros speciális érdekein, ezeknek a bajtársaimnak érdekében akarok a székesfőváros parlamentjében szükség esetében a lehető leghatározottabban is sikraszállni, azzal az irányelvvel, hogy

Magyarországon, a vitézség hazájában a háború életben maradt hősei legalább fővárosi vonatkozásban megkapják azt az elhelyezkedési és előléptetési lehetőséget, amit megkapnak azok, akik talán velük együtt kerültek

a hivatali, vagy más egyéb beosztásukba és mégis megelőzték őket.

— Természetes, hogy minden olyan kérdés, amely a nemzet egyetemes érdekeit szolgálhatja a fővároson keresztül, bennem és — azt hiszem — a hozzám hasonló gondolkozású bajtársaimban is határozott, ha kell, kemény, harcos katonákat fog találni.

— A sportnak komoly amatőralapon való fejlesztését,

amely szorosan összefügg a főváros *idegenforgalmával,* de ezen túlmenőleg fontos *nemzetvédelmi* kérdés is, külön figyelemmel óhajtom kísérni, annak ellenére is, hogy a sportügyi albizottságba nem kerülhettem be. Mert a sport az ifjúságé s az ifjúság: a jövőnk.

Szántai István: A végletek kerületének minden részébe el kell vinni a kultúrát

— Nézzen ki az ablakon — mondta *Szántai* István felügyelő, a kelenföldi állomás főnöke, akit hivatalában felkerestünk. — Az ország harmadik legforgalmasabb pályaudvarán vagyunk és amit innen az ablakból látunk, *kukoricaföld.*

A XI. kerületet akarta jellemezni ezzel, Budapestnek ezt a legvegyesebb összetételü kerületét, amelyben a végletek találkoznak. A parádésan szép városrésztől kezdve, amely a Gellérthegytől elindul, felében abbamaradt területek következnek emeletes házak mellett be nem épített térségekkel, majd villás részlet, azután egészen rendezetlen terület kis házakkal telehintve, mellette szántóföld, gyárváros, kilakoltatás alatt álló nyomortelep, parkos gyógyfürdő, nagy vasúti állomás egyfelől a vasutasok rendezett lakóház soraival, a másik oldalon a kukoricással, ahonnan az ablakon kinézve elindultunk, tovább a Sashegy lakott és kopár oldalával, s hosszan elnyúlik a „zöld terület": a Kamaraerdő, a hegyvidék. Végletek találkozása a táj látképében, de ugyanígy a városi berendezkedésben, közművekben, kultúrában.

Nehéz terület annak, aki érzi, hogy itt valamit csinálni kellene, *jó terület* annak, aki szeret valamit csinálni, aki feladatokat akar vállalni azzal a gondolattal, hogy azokat komolyan végre is hajtja. *Szántai* István, az állomásfőnök aranygallérján a felügyelői két csillaggal ilyennek mutatkozik így a meglátásra is. Bár túl van azon, hogy csak igéret legyen, mert már levizsgázott. *Salgótarjánban* volt legutóbb állomásfőnök s képviselőtestületi tagja a városnak. *Sztranyavszky* Sándor, a kerület képviselője vezette be a közéletbe s amikor elbúcsúzott Salgótarjántól, *harminckét egyesület nyujtotta át neki ezüstkoszorúját.* Annak a nagy munkának, amely a kietlen, vedlett, hátramaradt Salgótarjánból üdítően szép, modern várost varázsolt, Szántai István is egyik jelentős részese volt. Sztranyavszky Sándor egyenesbe törő erélyével dolgozott s közben lélekben egybeolvadt a munkásnéppel, az építés mellett a szociális téren fejtett ki gazdag tevékenységet. De volt még egy őrhelye, ahol a hazafias és társadalmi irányítást töltötte be: elnöke volt a TESz-nek.

Nem jött tehát üres tarsollyal Salgótarjánból a fővárosba, ahol a polgárság bizalma a törvényhatósági bizottságba választotta. Most ebben a minőségben nyilatkozott előttünk s mutatott illusztrálásul a kukoricásra.

— *A végletek kerülete ez* — mondotta. A Horthy Miklós-körtéren öt-hatemeletes paloták, a Gellért-téren előkelő komfort, kifelé pedig mind nagyobb hiánya azoknak a kultúreszközöknek, amelyekre a polgárságnak szüksége van. Arra a biztatásra jöttek ide lakni szerényebb tehetőségű emberek, hogy majd kinő körülöttük is a kultúra. De bizony ez nem történt meg. A közművek igen szegény erei hálóznak be nagy, lakott területeket, de sokfelé egészen hiányoznak.

Út, csatorna, világítás nagyon mostohán jut ki nekik s még rosszabbul állanak a közlekedéssel.

Kifelé a Horthy Miklós-úton, felfelé a Szent Imre herceg-útján jár csak a *villamos.* S itt volna még a *HÉV,* amely a Fejérváry-úton a közúti forgalmat bonyolítaná le, de *a drága tarifával, rossz közlekedéssel és kiszolgálással sehogysem oldja meg feladatát.* És alig enyhit valamit az óriási terület forgalmi életén az *autóbusz,* amely az Állatkerttől a Lenke-térig, a Gellért-tértől a hengermalomig jár s húsz perces időközökben közlekedik.

— Utak építése, a közművekbe való bekapcsolás, a közlekedés megjavítása elengedhetetlenül sürgős feladatok a XI. kerület külső részein.

A polgárság, amely a perifériákon lakik, éppen úgy részese a főváros életének, mint a többi, nekik is éppen úgy kijár a kultúra, amelyből most sokan a legelemibb részt sem kapják meg. Ezt a feladatot látom magam előtt, s ugyanakkor *a szociális segítést,* amikor az új közéleti területre lépek a régiről, amelyet Salgótarjánban elhagytam. *A közért való munkának szeretetét és a szegények szeretetét* hoztam magammal s ezekért az eszményekért akarok dolgozni a törvényhatósági bizottságban. Rendkívüli feladatok, de rendkívüli lehetőségek vannak ebben a kerületben, amelynek *csak ezután következik az igazi fejlődése.*

Ebben a fejlődési folyamatban két örvendetes eseményre akarok rámutatni. A kerületet szeli át

az épülő balatoni műút,

amelyre éppen ma járt le a pályázat, s itt épül a budaörsi határban

az új repülőtér,

amelynek érdekében most rendelték el a kisajátítási eljárást. Erős lökést ad mind a kettő a városrész fejlődésének, s reméljük, erős akarattal és kemény munkával *elhozzuk ide a kultúrát is.* Mert ma a világváros és a külső részek kultúrája között éppen akkora a különbség, mint a nagy pályaudvar és a szemben lévő kukoricaföld között. Ezt a távolságot kell áthidalni.

Modern lakások kiadók
Bővebbet: V., Rudolf-tér 6. IV. 23.

A KIJELÖLT ÚTON egyenesen haladunk előre

mondja Kauser István, a Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezetének igazgatója

Elkészült a fővárosi szervezet őszi munkaprogramja — Megindult a szervezkedés munkája a központban és a kerületekben

A politikai szünet végefelé közeledik. Végetért a legtöbb politikus szabadsága is, a politikai élet egész vonalán megindult az előkészítő munka, amely az őszi kampány programját dolgozza ki. A politikai szünetek minden időben bő alkalmat nyújtottak arra, hogy *esemény és anyag hiányában egyesek a fantázia szárnyaira bízva magukat, képzelt, koholt és tendenciózus híreket terjesszenek.* Nem kell ahhoz különleges jóstehetséggel, vagy látnoki erővel bírni, hogy ezeknek a nyárvégi álhíreknek minden esztendőben való elkerülhetetlen megjelenését megjósolja valaki, hiszen ezek akként ismétlődnek, mint az alkalmi vezércikkek aratás, szüret, újesztendő, vagy húsvét alkalmával.

Nem is tulajdonítunk tehát nagyobb jelentőséget azoknak a nem éppen új keletű és a nyári szünetben kitartóan hangoztatott rémhíreknek, amelyek egyhangúlag arról számoltak be, hogy *a Nemzeti Egység Pártjának fővárosi szervezete körül bajok vannak.* Kitartó makacssággal ismételgetik, hogy a fővárosi szervezet munkája megállott, különböző akadályokba ütközik a szervezet további kiépítése, egyre-másra hagyják el a pártfogok a szervezetet, s ezután semmi más nem következhetik, csak — az özönvíz.

Ha ezek a hírterjesztők azt a fáradságot vették volna maguknak, hogy most, a nyári szünet utáni első napokban felkeresik a párt központját és érdeklődésüket kiterjesztik a pártszervezés körül ismét megindúló munkára, bizonyára a rémhírekkel szöges ellentétben álló gazdag tapasztalatokat gyüjthettek volna.

A Fővárosi Hirlap munkatársa ugyanis az elmult hét folyamán többízben közelről szemlélte meg ezt az őszi előkészítő munkát, amely szerves, alaposan átgondolt és kidolgozott program alapján indult meg,

s az *alábbiakban számol be erről a munkásságról:*

Miután a fővárosi szervezetnél a vezetők szabadságukról megérkeztek, *Kauser* István, a szervezet igazgatója, megindította a munkát annak a programnak alapján, amelyet nyáron készített el. Egymásután magához kérette a kerületi titkárokat, majd pedig közös értekezletet tartott velük és ismertette előttük őszi munkaprogramjának fontosabb részleteit. Ezt megelőzően

Zsitvay Tiborral, a fővárosi szervezet elnökével folytatott Kauser István beható tanácskozást,

amelynek során *Kauser* István igazgató előterjesztette fentebb említett munkaprogramját s e tanácskozásuk során

Zsitvay Tibor és Kauser István megállapították az összes részletekre kiterjedően a végleges munkatervet.

Az első lépés természetesen az volt, hogy azt a szervezeti beosztást és azokat a szervezeti alapelveket, amelyek a választás idején a legkifogástalanabbul beváltak és működtek,

átállítják a választásokat követő nyugodt atmoszférájú időre, amelynek egyetlen jelszava: a munka, az alkotás, a szervezkedés a nemzeti egység jegyében.

Magától értetődő, hogy a választások alatt bevált szervezkedés nem alkalmas a békés munkaidőben megkivánt szervezkedéshez és *Kauser* István programjának irányító gondolata, fő elképzelése éppen az, hogy

a fővárosi szervezetet és annak munkáját a választások utáni viszonyokhoz alakítsa át.

és ebbe a programba nemcsak a kerület munkáját, hanem az egyes emberek munkáját is a kitüzött célok szerint összehangolja.

A megindúló tanácskozások során, mint említettük, a kerületi titkárok értekezletét már megtartották és a legközelebb

sor kerül a kerületi vezetők értekezletére is, s ez alkalommal is ennek a munkaprogrammak a részleteiről fognak tanácskozni.

A munka az egész vonalon megindult, a napokban volt *a pénzügyi bizottság ülése,* a szociális és kultúrális kérdések megvitatása napirenden van. A csütörtöki napon pedig *az orvoscsoport vezetői tanácskoztak behatóan Kauser István igazgatóval.* Ha mindehhez hozzávesszük, hogy a fővárosi bizottsági tagok a párttal állandó kapcsolatot tartanak fenn s

éppen azokról a célkitüzésekről, tervekről és elképzelésekről tanácskoznak Zsitvay Tiborral és Kauser Istvánnal, amelyeket a Fővárosi Hirlap hasábjain fejtettek ki,

s ha hozzávesszük még, hogy a kerületekben ugyanezzel a lendülettel és alapossággal megindult a szervezkedési, szociális és kultúrális munka, akkor azt hisszük, a fönt említett álhírek korrektsége, valódisága és jóhiszeműsége felől máris véleményt alkothattunk és a fővárosi szervezet munkájának ismertetésével felmentve érezhetjük magunkat az alól, hogy ezeknek a híreknek cáfolatába bocsátkozzunk.

Egyébként a *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt *Kauser Istvánnal, a fővárosi szervezet igazgatójával a megindúló őszi munkáról beszélgetést folytatni.*

Kauser István dr.

az alábbi nyilatkozatot adta:

— *A nyáron elkészült a fővárosi szervezet őszi munkaprogramja.* Erre szükség volt, mert a választásokra beállított szervezet ma a folytatólagos, kitartó munka idején, hogy eredményes legyen, más feltételeket kívánt meg. A szervezési, kultúrális és szociális munkánk nem állt meg, hanem ma *legnagyobb lendülettel és körültekintéssel halad tovább kijelölt útján. Zsitvay* Tibor őexcellenciája, szervezetünk elnöke, megjelölte ennek az útnak minden fontos állomását.

— *A tendenciózusan terjesztett hírekkel nem kívánok foglalkozni.* Mert ezeknek cáfolata esetleg még arra engedne következtetni, éppen e hírek terjesztői előtt, hogy ezeket mi komolyan vesszük, vagy hogy ezeknek valami alapjuk van. Csupán annyit mondhatok, hogy *a kijelölt úton egyenesen, minden fenntartás nélkül haladunk előre. Az építés munkájában dolgozunk Budapest népéért, Budapest boldogulásáért az összetartás — a Nemzeti Egység jegyében.*

*

Kauser István nyilatkozatából és a párt fővárosi szervezetének nagy lelkesedéssel és lendülettel megindúló munkájából leszürhetik a következtetést mindazok, akik a párt fővárosi szervezkedéséről, s ennek a munkának sikeréről idő előtt igyekeztek *„jólértesült"* híreket terjeszteni, vagy arról *„végleges"* véleményt mondani.

PESTI KIRAKAT

A pesti ősz

Valóban érdemes volna egy kis idegenforgalmi tanulmányt írni és most, ezekben a gyönyörű őszi napokban elmélyedni annak megállapításában, hogy mi hozta létre azt a varázslatos csodát, amely, íme, végre beteljesült. Mert legyünk tisztában azzal, hogy ami Szent István Hetében történt, annak természetes, normális okai voltak és amit könnyűszerrel nagyobb, szélesebb, művészibb program beállításával még hatalmasabban is ki lehet fejleszteni. De ami most történik, az váratlanul hullott az ölünkbe, mintegy főnyeremény. Igaz, hogy meghívtuk azt az ezer orvost a dermatológiai világkongresszusra, de ez csak annyit jelentett, hogy a sorsjegyet megvettük. A sorsjegyet azonban ki is kellett húzni, a főnyereményt meg is kellett ütni.

Amerre járunk, ahova lépünk, mindenhol idegen szó hallatszik a fülünkbe, érdekes, nyugati arcok tűnnek a szemünkbe, Budapestet és környékét elárasztották a külföldi vendégek. Nagyon valószínű, hogy mindebben elsőrendű érdeme Magyarország és Budapest fejedelmi barátjának, a walesi hercegnek, Chester grófjának volt.

A walesi herceg maga is, de a világ minden részéből összesereglett ezer orvos, a francia képviselők lelkes csoportja, a london—istambuli útkongresszus előkelő résztvevői végeláthatatlan sort nyit meg egészen Rickett úrig, aki maga is néhány órát szentelt a magyar fővárosnak. Történik pedig ez akkor, amikor a nyári nagy idegenjárás már az egész világon megszűnt. Nagyon vigaszfaló, nagyon reményteljes momentumok ezek, amelyek szép jövőt vázolnak elénk. Az üzleti élet a világ legérzékenyebb szeizmográfja. És azt kell mondanunk, hogy éppen csak, hogy kivirágzott ez a gyönyörű magyar ősz, ez a csodálatos szeptember, a nemzetközi üzleti élet máris tudomást vett róla. Hiszen már hireket kapunk arról, hogy két bezárt, előkelő svájci szálloda egész berendezésével Budapestre akar költözni, ahol az Eskü-téren két felhőkarcoló szállodát kívánnak építeni a pompás üzletemberek. Hát mi ez, ha nem a jövő záloga? Hát mi ez, ha nem annak a fölismerése, hogy itt Budapesten mérhetetlen perspektívája van az idegenforgalomnak? Nemzetközi pénzemberek, akik elhagyják Svájcot és sietnek Budapestre, ahol érzik, hogy ebben a pillanatban több a főka, mint az eszkimó, több a vendég, mint a szállodai szoba.

Ezek a nemzetközi üzletemberek majd tudni fogják, hogy miként kell a külföldit idecsábitani és hogyan kell azokat állandóan visszatérő vendégekké avatni. De nekünk is meg kell tanulnunk, amint hogy már vannak is nagyszerű magyarok, akik tudják a módját. A külföldinek, a pénzt költő, a magyar főváros jövendő gzadasági életét fölsegítő idegennek a gondolatát is el kell lesni és azt is meg kell valósítani. Az idegenforgalom legelső eszközei közé az udvariasság és a figyelem tartoznak. Igen, a figyelem, amely a legjobb üzlet. Nem tudjuk igaz-e, hogy a walesi herceg azt a kívánságát fejezte ki, hogy szeretné a Gyöngyös Bokrétát látni, vagy legalábbis érdeklődött, hogy mikor játszik Budapesten a Gyöngyös Bokréta. Nekünk az az érzésünk, hogy amikor ez a kérdés elhangzott, már repülni is kellett volna a sürgönyöknek Derecskére, Bulyákra, Szanyra, Mezőkövesdre, Várpalotára, meg a többi Isten hátamögötti kis falukba, hogy fiúk-lányok pakoljatok, gyertek táncolni a walesi herceg őfensége előtt. Amilyen pompás gazdasági érzéke van Kovácsházy Vilmos tanácsnoknak, biztosra vesszük, hogy jövőre, ha ismét eljön a walesi herceg, itt lesznek a szanyi legények és a nagykállói lányok is.

Mert idegenforgalmat, igenis, úgy kell csinálni, ahogyan azt a Dunapalota szálló remek igazgatója cselekszi. Akkor, amikor külföldi vendégről van szó, tehát vásárlóról, vevőről, akiből élünk, akkor nincsenek lehetetlenségek. Íme, a walesi herceg csak kimondta egy különleges ananász-szörpnek a nevét, amelyet úgylátszik, üdítő italnak szokott odahaza használni. Talán évtizedeken át soha senki nem kívánta ezt az ananász-szörpöt, tehát még a Dunapalotában sem lehetett kapni. Azaz, hogy igenis, lehetett — másfél óra mulva. A XX. század közepén élünk, amikor az ember odamegy a telefónhoz, fölveszi a kagylót, Bécsben megrendeli a különleges ananász-szörpöt, amelyet repülőgép szállít Budapestre és időben érkezik meg ahhoz, hogy a walesi herceg szomjúságát eloltsa. Tessék elhinni, nem idegen szellem ez a nagyszerű udvariassági és figyelmességi szellem a magyar lélektől. Csak egy apró példáját mondjuk ennek, amikor 1897-ben Tatán tartották meg a nagy hadgyakorlatot, amelyen Vilmos német császár is résztvett. A hatalmas uralkodó az Esterházy-kastély vendége volt és egy este azt az óhajtását fejezte ki, hogy másnap le akar utazni Budapestre, mert Tatán még telefón nem volt és ő telefónon kívánt Potsdammal beszélni. Másnap reggel a császár megkérdezte, mikor indulnak Pestre, mire figyelmes házigazdája a szomszéd szobára mutatott:

— Parancsoljon felség, az éjszaka bevezettük Tatára a telefónt, már hívtuk is Potsdamot.

Mert ez az a szellem, amely az idegenforgalmat megcsinálja és megtartja és ez az a szellem, amelyet grófoknak, szállodaigazgatóknak és villamoskalauzoknak egyaránt gyakorolniok kell.

Budapest nem vámolja meg az autósokat

A főváros országos akciót indított a kövezetvám eltörlésére

A Budapesten és Magyarországon át vezető London—Istanbuli transzkontinentális autóút megnyitása és a fővárosban rendezett nemzetközi útügyi kongresszus a magyar idegenforgalom nevezetes eseményei. Az automobilizmus fejlődése folytán egyre több azoknak a turistáknak száma, akik vonat, vagy hajó helyett gépkocsin utaznak. Ezt a rohamos fejlődést semmisem bizonyítja jobban, mint az a statisztikai adat, hogy

augusztusban közel négyezer gépkocsi érkezett Wien felől Budapestre.

A székesfőváros az első perctől kezdve felismerte az automobilizmus idegenforgalmi jelentőségét és eddig is minden tőle telhetőt elkövetett, hogy a külföldi úrvezetőket Budapestre invitálja és a Szent Kristóf plakett adományozásával is ezt a célt kívánta szolgálni.

A nemzetközi autósforgalom legnagyobb kerékkötője és akadálya azonban, amely ellen számtalan panasz hangzott el, a lépten-nyomon szedett kövezetvám. Ez az illeték sok apró bosszúságával, gyakran elkeserítette a gépkocsin utazó turistákat. A nemzetközi útügyi kongresszus alkalmából ennek az állapotnak a

gyökeres orvoslására tett most a főváros példaadó, kezdeményező lépést a Budapestre érkező személyautók vámjának eltörlésével.

A főváros ezzel a gesztussal számottevő anyagi áldozatot is hoz a magyar idegenforgalom érdekében, mert

közel 200.000 pengő az az összeg, amelyet a személyautók kövezetvámja évente jövedelmezett.

A személyautók városi vámjának megszüntetésére vonatkozó előterjesztés már elkészült és *beavatott helyről kapott értesülésünk szerint azt kedden már felterjesztették a belügyminiszterhez.* Amint a jóváhagyás a kormány részéről megérkezik, természetesen

azonnal életbelép a Budapestre érkező személyautók vámmentessége.

A nagyjelentőségű reform részletei iránt

Lamotte Károly dr.
alpolgármesternél

érdeklődtünk, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A személyautók városi vámjának eltörlésére irányuló elgondolásnál

a székesfőváros vezetőségét a hazai idegenforgalmi szempontok mellett a nemzetközi útügyi kongresszuson felmerült irányelvek és kívánságok irányították.

Hozzá akar járulni a főváros a nemzetközi autósforgalom zökkenésmentes kialakításához a maga eszközeivel is.

— A személyautók vámjának eltörlése a mi részünkről *számottevő áldozatot jelent*, mert hétről-hétre több a külföldről érkező gépkocsi. Kívánatos tehát, hogy

Budapest példáját kövessék a vidéki városok,

mert hiába töröljük mi el az 54 filléres vámot, ha az országhatártól Budapestig a közbeeső uton *Győrben 1.20 pengőt, Komáromban 68 fillért kell fizetniök.* Aránylag a budapesti autóvám volt a legalacsonyabb, mert például Szegeden 70 fillért, Székesfehérváron 1 pengőt, Hatvanban és Gyöngyösön 1—1 pengőt szednek a személyautók után. A

vidéknek is érdeke, hogy a vámtörléssel fokozzák autós idegenforgalmukat és megszünjék az a helyzet, hogy pl. egy lillafüredi út következtében 6 P 72 fillérjébe kerüljön az autótulajdonosnak.

Kérdést intéztünk az alpolgármesterhez a fővárosi vámszabályzat generális reviziója iránt is, amelyet évek óta sürgetnek a környék városai:

— A szabályrendelet-módosítás tervezete a pénzügyi ügyosztályban elkészült, s mielőtt a közgyülés elé kerülne, *bemutatjuk a szakképviseleteknek is hozzászólás céljából.* Az érdekeltségek megnyilatkozása után *a szakbizottságok tárgyalják le a tervezetet*, amely a régivel szemben számos könnyítést tartalmaz és *valószínüleg a vidék ily irányú kívánságait is kielégiti.*

Kész a szabályrendelet a Dunapartok rendezéséről

Megoldáshoz közeledik egy régóta kísértő probléma, *a főváros belterületén lévő Dunapart rendezése.* Az elhatározás már évekkel ezelőtt megérlelődött, kivitelre azonban, elsősorban *anyagi okok miatt, nem kerülhetett sor,*

a főváros nem nélkülözhette azt a közel 300.000 pengős összeget, amely a partterületek bérlőitől befolyt.

Az utóbbi időben mind örvendetesebb méretekben fejlődő idegenforgalom szempontjai azonban *most már szinte parancsolóan írták elő,* hogy

a Császárfürdőtől a Horthy Miklós-hídig terjedő Dunaszakasz mentesüljön azoktól a létesítményektől, amelyek elcsúfítják, gyakran egészségtelenné teszik a város e pompás részét.

Harrer Ferenc, a városfejlesztési bizottság elnöke, több ízben rámutatott azokra a szempontokra, amelyeknek figyelembevételével a folyam két partján kielégítő állapotokat lehet teremteni *Ezeknek a gondolatoknak alapján dolgozza most ki a városrendezési ügyosztály mérnökkara a megoldást.*

Nagy vonalaiban

már készen áll a szabályrendelet tervezete, amely a Dunapart hasznosítását egészen új alapokra helyezi.

A tervezet szerint a III., V., IX. és XI. kerület határvonalába eső Duna-szakasz két partján *semmiféle kereskedelmi vagy közlekedési vonatkozású berendezés nem létesíthető.* Hajók, dereglyék nem horgonyozhatnak ezeken a területeken.

A kikötőket áttelepítik az épülő Horthy Miklós-híd szomszédságába, a teherrakodókat pedig kihelyezik az újpesti rakpart külső területére.

Szoros összefüggésben áll ez a terv egyébként a *Dunapart közlekedésének rendezésével* is. A Petőfi-tér—Ferenc József-tér közötti szakaszon ugyanis korábbi elhatározás szerint *meg akarják változtatni a villamossinek helyét.*

A jelenlegi felsőpálya területét a korzó szélesítésére használnák fel,

a villamoskocsikat pedig az alsó rakparton járatnák. Ez a terv mindaddig, amíg a jelenlegi állapotok uralkodnak, megvalósíthatatlan, ha azonban a rakodópartok körül a fentemlített módon rendet teremtenek, aktuálissá válik a villamossinek áthelyezése is.

A szabályrendelet *már az egyik őszi közgyülésen megvitatásra kerül,* — a polgármester addig is igyekszik a megoldást előkészíteni *s a kérdéses területeken lejáró bérleteket nem újítja meg.*

GÁZBIZTOS ACÉLAJTÓK

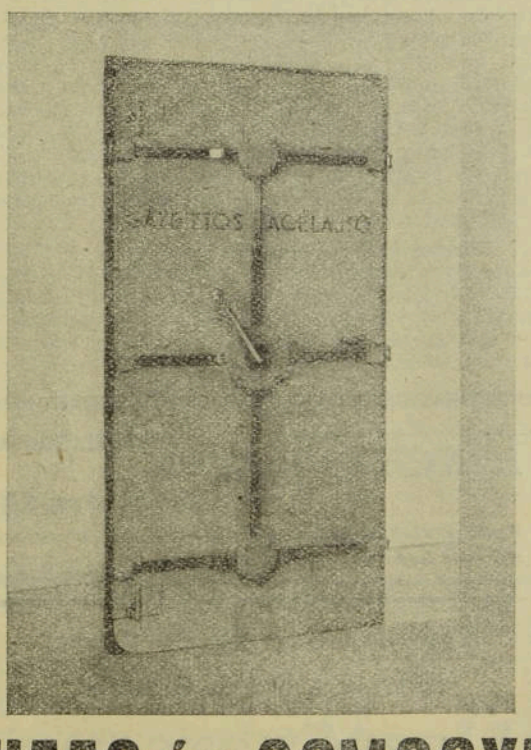

HAAS és SOMOGYI

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Sipőcz főpolgármester átvette hivatalát. *Sipőcz* Jenő főpolgármester hétfőn este hazaérkezett szabadságáról és kedden reggel átvette hivatala vezetését. A főpolgármester nyomban a Közigazgatási Bizottság egyik albizottságának ülésén elnökölt, majd meghallgatta *Csanády* Gusztáv dr. főjegyzőnek, a főpolgármesteri hivatal vezetőjének jelentését. A déli órákban *Szendy* Károly polgármesterrel folytatott megbeszélést a főpolgármester.

A főváros képviselete a római kertészeti kiállításon. Az olasz fővárosban most nyílt meg a nemzetközi kertészeti kiállítás, amelyre a világ minden részéből összesereglettek a szakemberek. A kiállításon a magyar főváros is képviseltette magát. A polgármester megbízásából *Király* Kálmán tanácsnok és *Morbitzer* Dezső, a székesfővárosi kertészet igazgatója pénteken elutaztak Rómába.

Dorogi Farkas Ákos ünneplése. Hónapokkal ezelőtt dorogi *Farkas* Ákos dr. tanácsnok, az elnöki ügyosztály vezetője a legmagasabb kormányzói kitüntetésben részesült, amennyiben az államfő *kormányfőtanácsossá* nevezte ki. Most, nyári szabadságáról visszatérve, a tanácsnokot meleg ünneplésben részesítette a *Fővárosi Rovatvezetők Testülete*, amely szombaton este a Gellért-szállóban baráti vacsora keretében üdvözölte dorogi *Farkas* Ákost. *Rátkay* Károly dr. mély gondolatokkal telített, rendkívüli hatású, ékesszóló beszédben köszöntötte az ünnepeltet, aki meghatottan válaszolt, hangoztatva azt a meleg kapcsolatot, amely közötte és a sajtó képviselői között mindenkor fennállott.

Hetessy Ferenc főjegyző halála. Budapesten mindenütt osztatlan részvétet keltett *Hetessy* Ferenc dr. főjegyző halála. A fővárosi magasépítési ügyosztály jogi osztályának volt kitűnő vezetője, egész életében a székesfőváros adminisztrációjának fáradhatatlan és hűséges munkatársa volt. Évekig volt az elnöki ügyosztály személyzeti referense, majd az I. kerületi elöljáróság helyettes vezetője lett. Később résztvett az üzemi státusrendezés előkészítésének munkájában. Évekig dolgozott a magasépítési ügyosztály jogi osztályán és mint ennek vezetője, a közszállítások és a magasépítési ügyek jogi részének kitűnő szakértője volt. Ötvenkét éves korában halt meg.

Házasság. *Wertz* Béla kollégánk *Mária* leányát szombaton vezette oltárhoz ifj. *Legány* Endre. A polgári esketés *Szendy* Károly polgármester előtt folyt le, aki meleg szavakkal fejezte ki jókívánságait a fiatal párnak. — Néhai *Borvendég* Ferenc, Budapest székesfőváros főpolgármestere és neje leánya, Piroska vasárnap házasságot kötött *Engel* Károly szobrászművésszel. Engel Ármin, a Budapestvidéki Kőszénbánya Rt. vezérigazgatója és neje fiával.

Gázfőzőtanfolyam Budán. Az Iskolánkívüli Népművelési Bizottság a II., Batthyány-utcai polgári leányiskolában új népművelési telepet nyit, melynek keretében a volt Iskolatársnők Szövetségének *gázfőzőtanfolyamai* e hó 19-én nyílnak meg. A tanfolyam tartama három hónap, hetenként kétszer 3—3 óra. Beírási díj 3 pengő, havi tandíj 8 pengő. A tanfolyam résztvevői mind a polgári, mind a különleges konyha ételeinek készítését megtanulják. Beiratkozni a fenti iskola igazgatói irodájában lehet minden nap délelőtt 9—12-ig (Tel.: 51-8-60).

Filléres hajó Wienbe és Pozsonyba. A MFTR közli, hogy legközelebb szeptember 25—29-ig indít filléres hajót Wienbe és Pozsonyba, egységes 12.80 pengő menetdíjjal. Teljes ellátással és hálással a wieni állás alatt is 43 P-től. Jegyek kaphatók az utazási irodákban és a MFTR utazási irodájában.

KIRCHLECHNER
kertépítő
Budapest, II., Julia-utca 2. (Budakeszi-út sarok)
Kertépítő iroda telefonja 55—8—53 szám

Szeptember 19 és 24-én délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

Hirek a pártból

Szerdán este lesz a NEP fővárosi központi pártkörének megnyitása. A NEP fővárosi szervezetének központi klubhelyisége az Eszterházy-utcában már a tavasszal elkészült, de a közbejött választások miatt megnyitásra eddig nem kerülhetett a sor. A fővárosi szervezet központi pártkörének megnyitása 18-án, szerdán este lesz, amelyen megjelennek a budapesti országgyűlési képviselők, az országos pártvezetőség tagjai is. A Klubnapot követő vacsorán Zsitvay Tibor, a fővárosi szervezet elnöke fogja köszönteni a tagokat az új törvényhatósági év küszöbén.

*

Mint értesülünk, Zsitvay Tibor hetenkint kétszer fogadónapot tart az Esterházy-utcai párthelyiségben.

*

A Kelenföldi Polgári Kör (Szentimrevárosi Kaszinó) a minap tartotta meg ezévi szezónnyitó vacsoráját, az egyesület XI., Horthy Miklós-út 29. szám alatti helyiségében, amikor is új elnökéknek, *Mikecz* Károly dr. kormányfőtanácsos, MOKTÁR igazgatónak szobrát, boldogfalvi *Farkas* Sándor szobrászművész alkotását, leleplezték. A termeket zsúfolásig megtöltötték az elökelő vendégek, akik közt ott voltak és felszólaltak *Becsey* Antal és *Dorner* Gyula dr. örökös bizottsági tagok, gróf *Teleky* Ferencné, *Krivoss* Árpád dr. és *Szacsvay* József dr. ügyvédek és számosan a Szentimrevárosi kerület elökelőségei közül. A megjelenteket és az ünnepelt elnököt *Fehér* János dr. ügyvezető igazgató üdvözölte és méltatta *Mikecz* Károly dr. közéleti érdemeit. *Mikecz* Károly dr. válaszában meghatottan köszönte meg az ünneplést és ígéretet tett, hogy a legjobb tudása szerint fogja vezetni a kerület egyik legnagyobb társadalmi egyesületét.

*

Megalakult a NEP fővárosi szervezetének pénzügyi bizottsága. A NEP fővárosi szervezetének törvényhatósági bizottsági tagjai Zsitvay Tibor elnöklete mellett értekezletet tartottak, melyen megjelent Szendy Károly polgármester és Lamotte Károly alpolgármester. Az értekezleten megalakították a párt pénzügyi bizottságát éspedig a törvényhatósági bizottság azon tagjaiból, akik a székesfőváros pénzügyi, illetőleg a 17-es bizottság tagjai. Glücksthal Samu behatóan ismertette az 1934. évi zárszámadásokat is. Glücksthal felszólalása után Harrer Ferenc, Demény Aladár, Petainek József és Usetty Béla szólaltak fel, majd Szendy Károly polgármester részletesen reflektált a felszólalásokra. A párt pénzügyi bizottsága a jövő szerdán folytatja tanácskozásait.

*

A Nemzeti Egység Pártjának VII. kerületi szervezete e hónap 12-én este félnyolc órakor központi párthelyiségében, Erzsébet-körút 1. szám alatt gyűlést tartott. *Hell* Ferenc dr. kerületi elnök megnyitója után az országos központnak képviseletében *Zech* Alfonz báró tartott nagyszabású előadást, amelyben a Nemzeti Egység mozgalmának lényegét fejtette ki. Beszéltek még *Ferenczy* alezredes és a kisiparcsok nevében pedig *Husztay* József. A nagyszámú hallgatóság lelkesen megtapsolta az előadókat.

Mihálka és Társai
reszelő- és szerszámáru iparvállalat k. f. t.
Budapest, V., Zápolya-utca 34. Telefon: 92-4-98.

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK
ÉPÍTÉSI ÉS KÖZLEKEDÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

HEINICKE H. R.
Gyárkéményépítés, kazánbefalazás, kemenceépítés, hőszigetelés
BUDAPEST, V. AKADÉMIA-U. 6
Telefon: 22—6—20

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Petőfi Sándor-u. 16. Tel.: 897—85

Preciziós gépalkatrészek minden célra
Földváry Ernő
okl. gépészmérnök preciziós mechanikai üzeme
Budapest, VII., Tábornok-utca 20. — Telefon: 97—1—65

RÉVÉSZ ÉS HUSZÁR
autótechnikai cikkek és láncok. Durex-dugattyú vezérképviselet
Budapest, VI., Jókai-tér 7. Tel.: 18-9-54

Katasztrófálisan elnéptelenedtek a polgári iskolák

Ezernyolcszázzal kisebb a tanulók létszáma
Megszünik 45 osztály, másutt kell elhelyezni 90 tanerőt

A pár nappal ezelőtt megnyílt tanév *kellemetlen meglepetést hozott.* A székesfővárosi

polgári iskolákba ezernyolcszáz tanulóval kevesebben iratkoztak be, mint az elmúlt esztendőben.

Ez a szomorú jelenség egyértelmű azzal, hogy *egész sereg osztályt nem lehet megnyitni,* s nagyszámú tanerő foglalkoztatás nélkül marad.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt

Felkay Ferenc dr.
tanügyi tanácsnokkal

beszélni, aki a következő felvilágosítást adta:

— Nagy meglepetéssel értesültem a polgári iskolai tanulók számának feltünő apadásáról annál inkább, mert

többi iskolatípusaink tanulói létszáma teljesen a megszokott szinten mozog.

A jelenség okait vizsgálva, valószínüen az a magyarázata, hogy *sok szülő anyagi helyzete nem engedi meg a gyermekek középfokú iskoláztatását.*

— Sajnos, a tanulók létszámának e jelentős visszaesés egyértelmű azzal, hogy

negyvenöt osztályt be kell szüntetnünk és mintegy kilencven polgári iskolai tanerőnek nem tudunk a képesítésének megfelelő oktatóintézetnél foglalkoztatást biztosítani.

Arra természetesen nem kerül sor, hogy az így feleslegessé vált tanerők méltánytalan helyzetbe jussanak, mert *valamennyit be fogjuk osztani, részben az elemi iskolákhoz, részben más tanintézetekhez.* Minthogy az iparostanoncok létszáma közel 2000 fővel gyarapodott, a felszabaduló polgári iskolai tanerők *jelentős részét itt fogjuk elhelyezni.*

— A kereskedelmi iskoláknál ebben az évben szintén mutatkozik kisebb létszámszaporulat, mivel azonban ez a gyarapodás mindössze 170 főnyi, a tanulók beosztása semmiféle nehézséget nem okozott.

— Új iskoláink közül a Fenyves-úti elemiben már megkezdődött a tanítás, a Horthy Miklós-úton és a Sopron-utcában pedig még ebben a hónapban megtörténik a tanítás. Ezzel az utóbbi elemi iskolával kapcsolatban egy új óvodát is üzembe helyezünk.

*

A magasépítési bizottság *Lamotte* Károly alpolgármester, *Felkay* Ferenc és *Wossala* Sándor tanácsnok vezetésével pénteken megtekintette az újonnan elkészült iskolákat. A Kelenföldi-pályaudvar közelében fekvő Horthy Miklós-úti iskola kertes környezetben fekszik és teljesen újszerű alaprajzi elrendezéssel készült. A folyosót központi csarnok helyettesíti, amelyet egyoldalt teljes hosszában végig futó ablakfelület világít meg. Hasonlóan modern kiképzésü a Sopron-utcai iskola is. Az épületeken most végzik az utolsó simításokat és a tanítás mindkettőben még ebben a hónapban megkezdődik.

STEINER ISTVÁN FIAI
FÉMÁRUGYÁR
Budapest, V., Kádár-utca 6. Telefon: 22-9-63
Gyártmányok: Fényvető vízállásmutató készülékek. Próba- és leeresztő csapok, olajozók, szelepek, gőzcsapok, vízállásmutatók

Krausz Ferenc
bronzöntő *Budapest, VI., Babér-utca 80. Telefon: 932—26*

„IDEÁL" ACÉLCSŐ BUTOROK
kombinált szobák, **hall, úri- és előszobák, ülőbútorok, zsurkocsik** állandó nagy választékban
„IDEÁL" MODERN CSŐBUTORÜZEM
Budapest, V., Sziget-utca 5-7. — Telefon: 99—2—54

ADAMITZ LÁSZLÓ
központi fütés, melegvízberendezés, gáz, vízvezeték, csatornázás és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, II., Halász-utca 2. Tel.: 51-7-34.

ZÖLD JÓZSEF lakatos és kazánkovács mester.
Budapest, VI., Szent László-utca 4/b. Telefon: 91-2-39
Készít: Boilereket, víztartányokat, gőz-, melegvíz- és engedélymentes kazánokat, ellenáramu készülékeket stb.

ÜVEGCENTRUM
TAKÁCS IMRE TÁBLAÜVEG-SZAKÜZLET
BUDAPEST, II., ZSIGMOND-UTCA 24. SZ.
SÜRGÖNYCÍM: ÜVEGCENTRUM. TELEFON: 606—00.

Gazdasági Értesítő

Winchkler István kereskedelmi miniszter

még ebben az évben kiadja és végrehajtja a nagyáruházakról szóló rendeletet

Új rendeletet dolgoznak ki, amely korlátozza a nagyáruházak működését — Az új rendelet főbb pontjai — Hogyan rendezték külföldön a kiskereskedelmet veszélyeztető áruházi kérdést

A nagyáruházak és egységáru-üzletek problémája úgyszólván az egész világon a rendezésre váró feladatok között szerepel, sőt legtöbb országban ez a rendezés már be is következett. A kérdés felvetésénél és megoldásánál az a cél állott az előtérben: *hogyan lehetne a gazdaságilag gyengébb kisexisztenciákat a rohamosan fejlődő nagyvállalkozásokkal szemben fenntartani és azokat a jövőre átmenteni.*

A *Fővárosi Hirlap* akciója nyomán annakidején *Fabinyi* Tihamér kereskedelmi miniszter rendelettervezetet dolgoztatott ki, amely újabb nagy áruházak létesítését megtiltotta, a további terjeszkedést, bővítést lehetetlenné tette és korlátozta az élelmiszerkereskedelmet és a vendéglátó ipar rovására történő árusítást. Ugyanezt a rendelettervezetet *Bornemisza* Géza helyeslésével vette át, amikor elsőnek a *Fővárosi Hirlapban* kijelentette, hogy a rendelet *mielőbbi kiadását éppen a kisexisztenciák érdekében szorgalmazni fogja.*

Ilyen előzmények után most, *Winchkler* István kereskedelemügyi miniszter hivatalbalépése óta *a kérdés új fordulatot vett.* Ugyanis értesülésünk szerint

új rendelettervezet készül, amely még ebben az évben kiadásra kerül és annak végrehajtásáról a miniszter még ebben az évben gondoskodni fog.

Az áruházkérdés külföldi rendezése

Mielőtt a rendelettervezet főbb pontjait ismertetnők, rövid áttekintést adunk *az áruházi kérdés külföldi rendezéséről.* Az Északamerikai Egyesült Államokból indult ki a nagyáruház és az egységáruüzlet fogalma: a *Woolworth* áruházban minden árut *hat pennyért* árusítanak. Ez a mammutáruház Európa legnagyobb városaiban fiókokat állított föl. Ennek visszahatása rövidesen jelentkezett elsősorban *Franciaországban* és pedig Párizsban, ahol a Woolworth üzeme nemcsak a közönséges üzleteket, de a nagyáruházakat is létében támadta meg. A kormány erre törvényjavaslatot készített, melyben eltiltja az ilyen áruházak alapítását, *a meglévőket súlyosan megadóztatja,* sőt tilosnak jelenti ki az ilyen üzem fenntartását, a meglévőket pedig három hónapon belül arra kötelezi, hogy normális áruüzletté alakuljanak át. Ez a törvényjavaslat *most áll tárgyalás alatt.*

Csehországban 1933-ban törvényt alkottak, amely az államnak a nagyáruházak fölött *igen tág felügyeleti jogot biztosít.* Kimondja a törvény, hogy egységáruüzletet csakis kormányhatósági engedéllyel lehet alapítani, ilyen engedélyt 1935 végéig senkinek nem adnak ki. Kimondja, hogy üzemeiket a nagyáruházak nem bővíthetik ki, új árucikkeket nem vezethetnek be, *Vendéglátóiparokat nem gyakorolhatnak,* s ahol már bevezették, méltányos időn belül kötelesek azzal felhagyni. Végül kimondja, hogy mindennemű üzleti hirdetés, levél, árjegyzék, vagy számla nem látható el olyan pótlással, amely egységárakon való árusításra utal.

Svájcban annyira elszaporodtak a nagyáruházak (három és félmillió lakosra százhetvenkilenc nagyáruház esett), hogy 1933-ban szövetségi törvénnyel *megtiltották 1935 végéig újabb nagyáruházak felállítását.* A meglévő áruházak szerzett jogait ugyan a törvény nem érinti, *működésüket azonban hatósági ellenőrzés alá helyezi* és eltiltja, hogy üzemeiket bővíthessék.

Ausztriában 1933-ban kiadott rendelet kimondja, hogy *nagyáruházak nem foglalkozhatnak élelmiszerek és élvezeti cikkek kicsinyben való forgalombahozatalával.*

Németországban igen nagyszámú rendelet jelent meg az áruház-kérdésben. Németország ismertette legkorábban a nagyáruházak veszedelmét a kis- és középkereskedelemre s már 1932 elején rendeletben kimondja, hogy a százezernel kisebb lakosú városban tilos 1934-ig a nagyáruházak létesítése. Ugyanez évben egy másik rendelet a nagyáruházak kibővítését tiltotta meg. Az 1933-ban kiadott rendeletek kimondják, hogy a jövőben *egyáltalán nem szabad egységáruüzletet felállítani,* majd egy *másik rendelet a nagyáruházak alapítását tiltotta meg,* a meglévőknek pedig több megszorítást hozott: az üzletterjedelem tíz százalékánál nagyobb bővítést nem engednek, *újabb üzlethelyiségek megszerzését, filiálék nyitását, új árunemeknek, különösen élelmiszereknek és élvezeti cikkeknek a beszerzését megtiltja.* Egy másik rendelet *eltiltja a vendéglátóipar gyakorlását* és a taxatíve felsorolt képesítéshez kötött iparok bevezetését. Végül 1934-ben a legújabb rendelet az összes határidőhöz kötött rendeleteket és az azokban foglalt tilalmakat *kitűzött időpont nélkül meghosszabbítja.*

Íme a külföldön igen határozott irányban, *a kiskereskedelem és kisexisztenciák megvédése irányában már megtörténtek az intézkedések a nagyáruházak működésének korlátozására.*

A készülő új rendelet főbb intézkedései

Mint említettük, az áruházi kérdésben új rendelettervezet készül, amelynek — *beavatott helyről nyert* értesülésünk szerint — főbb pontjai és intézkedései a következők:

1. Mindenekelőtt a nagyáruház fogalmát definiálják, mert maga a fogalom a joggyakorlatban meghatározva még nincs. A nagyáruház és egységáruüzletek fogalmának meghatározása azonban nehézségekbe ütközik. Külföldön is különböző szempontok voltak irányadók, Németországban az épület nagysága, az emeletszám, Svájcban az üzlet által forgalomba hozott áruk sokfélesége, másutt pedig az üzleti alkalmazottak száma, vagy az üzlet netto vagy brutto forgalmához viszonyítva állapítják meg a nagyáruház kritériumát. A vélemény nálunk az, hogy az összes ismérvék mindegyikét figyelembe kell venni.

2. Az új rendelet újabb nagyáruházak létesítésére vonatkozó engedélyt miniszteri elhatározástól teszi függővé.

3. Eltiltja a rendelet a fűszer, élelmiszer forgalombahozatalát, majd a vendéglátóipar üzését és általában a képesítéshez kötött ipar gyakorlását az ezután létesítendő áruházaknál, ha ilyenek létesítését egyáltalában engedélyeznék.

4. A rendelet hatálybalépésekor az ilyen iparok körébe tartozó üzleti tevékenység kereteit az áruházak nem bővíthetik.

5. Közvetlen az utcán keresztül való árusítást eltiltják.

Ezek a főbb rendelkezései a készülő rendeletnek, amelyekhez a következő megjegyzést fűzték azon a helyen, ahol a kérdést már hosszabb idő óta tanulmányozzák:

Még ebben az évben végrehajtják a rendeletet

A kormány a legnagyobb mértékben tiszteletben fogja tartani a szerzett jogokat, valamint jogrendszerünket és csak olyan rendelkezéseket ad ki, amelyek ebbe beleilleszthetők. Mindenesetre a kereskedelmi miniszternek elhatározott szándéka, hogy

a nagyáruházak kérdését éppen a kiskereskedelem érdekében rendezni kívánja, a rendeletet még ebben az évben kiadják és végrehajtják.

A rendelet figyelemmel lesz az említett szempontokon kívül *a szociális szempontokra is.* A hatósági jogosítvány alapján befektetett tőkék elértéktelenedése már nemzetgazdasági szempontból sem kívánatos, de ugyanígy nem kívánatos, hogy a mai nehéz gazdasági helyzetben *az óriási akadályokkal hősiesen küzdő kiskereskedők, vagy kisiparosok existenciája veszedelembe jusson.*

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, XI., Szüret-utca 5/7. Telefon: 59—2—96

Napirenden a BNV fejlesztése

Az alakuló részvénytársaságba a főváros is bekapcsolódik

Hónapokkal ezelőtt beszámolt arról a *Fővárosi Hirlap,* hogy a különböző ipari és kereskedelmi érdekeltségek felkérésére a székesfőváros vezetősége tárgyalásokat kezdett az évről évre fokozódó arányú és jelentőségű *Budapesti Nemzetközi Vásár* jövőjének végleges rendezése érdekében. Eddig a Budapesti Ipari és Kereskedelmi Kamara egyik osztálya intézte nagy lelkesedéssel a Vásár ügyeit, ez a megoldás azonban az érdekeltségek egy részét nem elégítette ki és szükségesnek tartottak, hogy a szervezet kereskedelmi jellege jobban kidomborittassék. Evégből a már régebben megkezdett tárgyalásokat ilyen irányban a közeljövőben folytatják és szó van olyan megoldásról is, hogy a GYOSZ, a Kamara és a székesfőváros részvételével *külön részvénytársaságot alakítanak a vásárok fenntartására és rendezésére.* A felmerült terv részleteiről *beavatott helyen* a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondották:

— A főváros már korábban is foglalkozott a gondolattal, hogy szervesen bekapcsolódik a Nemzetközi Vásár ügyeinek intézésébe. A tájékoztató tárgyalások már a tavasszal megindultak. Most bekapcsolódott a kérdésbe az iparügyi minisztérium is, ahol szintén örömmel látnák a főváros szerepét. A külön részvénytársaság közeli megalakulásáról, mint konkrétumról azonban korai volna még beszélni és arról is, hogy mekkora lesz az új társaság alaptőkéje. Tény azonban, hogy a főváros illetékes tényezői a legkomolyabban foglalkoznak a Nemzetközi Vásár fejlesztésének gondolatával.

A részvénytársaság igazgatósága nem állapíthat meg önmagának díjazást. Közgazdasági körök újabban élénk figyelemmel kísérik a törvényszéknek, mint cégbíróságnak működését, ahol tüzetes vizsgálat alá veszik a részvénytársasági alapon működő vállalatok alapszabályait és ahol olyan paragrafust talál a bíróság, amely nem fedi a törvényes rendelkezéseket, hivatalos végzéssel utasítja a társaságot és kötelezi megfelelő alapszabálymódosítás keresztülvitelére. E héten a részvénytársasági alapon működő *Szentlélek gyógyszertár* alapszabályainak felülvizsgálata során megállapította a törvényszék, hogy *az egyik paragrafus jogot ad az igazgatóságnak arra, hogy a részvénytársaság üzletének vezetésével, meghatározott hatáskörrel megbízott igazgatósági tagok részére fizetést, illetve díjazást adhat. A másik paragrafus viszont akképpen szól, hogy az igazgatóságnak jogában áll a részvénytársaság üzletének vezetésével és ellenőrzésével megbízott végrehajtóbizottsági tagoknak díjazást megállapítani.* Zsentkó Gyula dr. kir. törvényszéki bíró az alapszabályoknak e két paragrafusát jogellenesnek nyilvánította, mert az állandóan követett bírói gyakorlat értelmében a részvénytársaság igazgatóságának, illetve *az igazgatóság tagjainak díjazást csakis a közgyűlés jogosult megállapítani.* A bíróság végzéssel arra utasította a részvénytársaságot, hogy igazgatósága útján törvényes következmények terhe mellett, *a legközelebbi közgyűlésen az alapszabályoknak e két kifogásolt paragrafusát változtassák meg.*

Moratóriumot kérnek a „Kofabank"-nál eladósodott piaci kereskedők. Mint ismeretes, *Vass* József annakidején félmillió pengőnyi összeget bocsátott *a Magyar Mezőgazdasági Hitelintézet* rendelkezésére azzal a céllal, hogy ebből a piaci és csarnoki kereskedők hiteligényeit lássák el. Az elgondolás az volt, hogy *a kihelyezéseket a kölcsönvevők egyetemleges felelőssége mellett eszközölték.* Sajnos, a rossz gazdasági viszonyok következtében a piaci kereskedők nagyon eladósodtak, ezenkívül azonban, mint mindenütt, *itt is akadnak nagy számban fizetők és nemfizetők.* Így aztán most mindenkit terhelnek ezek az adósságok. Emellett sokalják a kamatot, úgyhogy *a Baross Szövetséghez fordultak segítségért.* Ötéves moratóriumot kérnek és *a Baross Szövetség ígéretet is tett, hogy interveniálni fog a pénzügyminiszternél.*

Kettős kitüntetés. A *Richter Gedeon Vegyészeti Gyár R.-T.*-ot az idén már *a második nagy kitüntetés érte.* Az *Országos Iparegyesület* közgyűlési határozattal ennek a gyárnak adományozta *1935. évi nagy aranyérmét,* amelyről az oklevelet most kézbesítették a hazai iparfejlesztés terén jelentékeny érdemeket szerzett vállalatnak. A második kitüntetést ugyancsak most kapták meg: *a brüsszeli világkiállításon elnyerték a Grand Prix-et.* Ez természetesen az európai elismerést jelenti és *minden bizonnyal az export terén éreztetni fogja hatását.*

VADÁSZ GYULA
mozaiklapgyára és építési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Kupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

Baráth György
hat. eng. villanyfelszerelési vállalata
Budapest, I., Olasz-fasor 4
Telefon: 609-67

VÁLLALKOZÁS

Félre a gáncsvetőkkel!

A belügyminiszter elutasította a csatornaiszap-elgázosító berendezés vállalatbaadása ellen beadott felebbezést

Szombaton leirat érkezett a fővároshoz a belügyminisztériumtól, amely leirat *jóváhagyta* a főváros vezetőségének azt a döntését, amellyel a csatornaiszap-elgázositó berendezés felállitását és a nagyarányú műszaki berendezés kivitelét a *Ganz R.-T.*-re bizza. A miniszteri döntés *alaptalannak ítélte azt a fellebbezést*, amellyel a fővárosi határozatot megtámadták. Ezzel *most már minden akadály elhárult az új létesitmény útjából.* Az elgázositó berendezés feladata az, hogy *a fögyüjtőcsatornából kiáradó különböző gázokat összegyüjtse, a csatornaiszapból kitermelje, s ezzel új bevételi lehetőségeket nyisson meg.* Külföldi nagyvárosok egész sora alkalmazott már hasonló készülékeket, amelyek esztendők sora óta a legteljesebb megelégedésre működnek.

Szomorú tünete mindenesetre a fővárosi közéletnek, hogy szinte minden olyan esetben, amikor a közérdeket szolgáló nagyobbarányu beruházásról van szó, *akadnak egyesek, vagy érdekeltségek, amelyek előbb protekciós útján kisérlik meg a munkát maguknak, vagy a hozzájuk közelállóknak megszerezni, majd amidön ezekkel a törevésekkel kudarcot valianak, a felsőbb hatóság előtt próbálják az ügyet elgáncsolni, vagy legalább is elodázni.* Veszélyes jelenség ez, amely ellen orvosszert találni nem könnyu ugyan, mégis feltétlenül szükséges, mert az ilyen beavatkozások azzal az eredménnyel jártak már nem egy esetben, hogy *az ajánlat elfogadása és a munka tényleges vállalatbaadásának időpontja között anyagár- vagy munkabéremelkedések álltak be,* s ez önként értetődően magával hozta az eredeti vállalati összegek felemelését, ami végeredményben a közületet sujtja. A székesfőváros autonómiájáról, mindenki, aki az ügyekkel csak kissé is tisztában van, nyugodtan állapithatja meg, hogy *a közmunkák vállalatbaadásánál legnagyobb gondossággal jár el* és a fellebbezési taktikázás csak a munka elodázását eredményezi.

A szóbanforgó berendezés tehát végre a megvalósulás stádiumába jutott. *Pénzügyi fedezete biztositva van,* ennélfogva rövidesen megindul a munka, amely kereseti lehetőséget jelent pár hónapra egy sereg kenyérnélküli budapesti szakmunkásnak.

Elkészült az első alagút a Duna alatt. Szerdán délben néhány órára, azt lehet mondani, legfelső fokon szünetelt a munka a budapesti városházán. *Szendy* Károly polgármester, *Liber* Endre és *Lamotte* Károly alpolgármesterek vezetésével ügyszólván az egész tanácsnoki kar kivonult Megyerre, hogy megtekintse a Vizművek most elkészült új Dunaalagutát. Fölösleges lenne itt e helyen részletesen beszámolni erről az érdekfeszitő szemléről, amelynek során *öt emelet mélységben a Duna alatt átmentek a szentendrei sziget jobbpartjára,* ahol az aknanyilasból felragyogó kék egboltozat jelezte, hogy az alagút végére értek. *Pap* Ferenc, a Vizművek vezérigazgatója részletesen kifejtette azt a szinte úttörőnek nevezhető munkát, amely *technikailag egészen új módszerekkel oldotta meg ezt a talajviszonyok következtében könyes problémát.* Emlékeztetett az elkedvetlenitő hirekre, amelyek akkor láttak napvilágot, amikor a vállalkozó *Mattyasovszky*-cég először konstatálta a váratlanul felbukkant nehézségeket. És elmondta történetét annak a hosszadalmas kisérletezésnek, próbálkozásnak, amelynek során belekapcsolták a munkába a *Palatinus R. T.*-t, ezt a tőkeerős vállalatot, amely *hatalmas technikai apparátusával, továbbá zseniális magyar mérnökeinek egészen újszerű találmányaival, úttörő és ennél a munkánál először kipróbált módszereivel végül is legyőzte az akadályokat. Szendy* Károly polgármester az élményszámbamenő szemle után *legmelegebb elismerését fejezte ki mindazoknak, akik e munka indításában, megszervezésében és kivitelében résztvettek.*

Központi fűtések
Egészségügyi berendezések
DOBRAY és SZÉKELY
okleveles mérnök
V., Katona József-utca 41. szám.
(Ujpesti rakpart sarok.) Telefon: 21-0-19.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda:
Budapest, VII., Nürnberg-utca 47.
Telefon: 970-43.
TELEFON TAPOLCA 2

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Textilnemüek szállitására a kórházak részére. Ajánlat tehető szeptember 24-én d. e. 10 óráig. Nagydiófa-utca 14. I. em.

Papiráruk szállitására az üzemek részére. Ajánlat tehető október 4-én d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

30.000 kg. tisztitőrongy szállitására a BESZKÁRT részére. Ajánlat tehető szeptember 27-én d. e. fél 10 óráig. Kertész-utca 10. III. em. 381.

Csapágyak szállitására a BESZKÁRT részére. Ajánlat tehető szeptember 24-én d. e. fél 10 óráig. Kertész-utca 10. III. em. 382.

30.000 kg. tisztitógyapot szállitására a BESZKÁRT részére. Ajánlat tehető szeptember 27-én d. e. fél 10 óráig. Kertész-utca 10. III. em. 381.

500 métermázsa fagyálló gépolaj szállitására a BESZKÁRT részére. Ajánlat tehető október 1-én d. e. 9 óráig. Kertész-utca 10. III. 381.

A rákospalotai felüljáró vasúti híd **mázolási munkáira.** Ajánlat tehető szeptember 20-án d. e. 11 óráig. Akácfa-utca 15. III. em. 302.

Ócska vas, huzal, lemezhulladék és gőzkazánok eladására a Vizműveknél. Ajánlat tehető szeptember 19-én d. e. 11 óráig. Reáltanoda-utca 1—3. I. em. 14. (Pályázati feltételek a mai számunkban közölt versenytárgyalási hirdetményben.)

Versenytárgyalási megbizások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállitásokat a következő cégek kapták:

Kőagyagcsövek szállitására: Ulrich B. J. 18.825 P-ért.
Portlandcementcsövek szállitására: Melocco Péter 9060, Nagybátony-ujlaki iparmüvek 9010 pengőért.
Útrendezési munkát az Esze Tamás-utcában: Obendorfer Rudolf 4888 pengőért.
Útrendezési munkát a Törökbálinti-úton: Borlay Károly 24.977 pengőért.
Útrendezési munkát a Szüret utcában: Hajnal Imre 3015 pengőért.
Csatornaépitési munkát a Vihar-utcában: Ámon Antal és Fia 4062 pengőért.
Fögyüjtőcsatorna boltozási munkálatait: Liska Jenő 2997 pengőért.
Csatornaépitési munkát a Branyiszkói-úton: Gravieser Albin 7515 pengőért.
Csatorna veszkiömlő javitási munkálatait: Röck István gépgyár 2935 pengőért.
Csatornához vezető lépcső javitását: Verdes Dezső 2520 pengőért.
Kőmives tatarozási munkát a Városházán: Tausz Alfréd 7346 pengőért.

Nyilvános árverési hirdetmény.

Budapest Székesfőváros Vizművei a káposztásmegyeri vizmütelepen (Ujpest, Váci-út 102.) és a központi anyagraktárban (VI., Váci-út 23—25. sz.) felgyülemlett **ócska kov. vasra, huzal és lemezhulladékra,** valamint 3 darab leszereltés szétszedett Babcock-Wilcox **gőzkazánra** nyilvános árverást hirdet.

Az árverés feltételei a következők: A káposztásmegyeri telepen tárolt 3 darab szétszedett Babcock-Wilcox rendszerü csöves gőzkazán, melynek összsulya cca. 450 q, folyó évi **szeptember hó 19-én d. e. 11 órakor** a Vizművek anyagbeszerző osztályában (IV., Reáltanoda-utca 1—3. I. 14.) kerül árverésre. A kazánokra árverezők az árverés előtt 500 pengő bánatpénzt tartoznak a Vizművek pénztárába befizetni. A kazánokra lehet külön-külön is ajánlatot tenni, azonban azt az ajánlattevőt, aki mind a három kazánra tesz együttes ajánlatot, a Vizművek előnyben részesitheti. A nyertes ajánlattevő a hozzáintézett felhivástól számitott 3 napon belül tartozik a megvett kazán teljes vételárát a Vizművek pénztárába befizetni és 8 napon belül a vizmütelepről saját költségére és veszélyére felrakatni és elszállitani. Amennyiben a befizetési felhivásnak a kitüzött határidőn belül eleget nem tennének, úgy a Vizműveknek jogában áll a bánatpénzt teljes egészében megtartani és az utána következő legtöbbet igérőnek ugyanilyen feltételek mellett a kazánt eladni. Aki az elszállitási kötelezettségének a kitüzött 8 napon belül eleget nem tenne, az tartozik kazánonkint és naponkint 5 pengő fekbért fizetni, mely összeget a Vizműveknek jogában áll a visszatartott bánatpénzből minden birói közbenjárás nélkül levonni.

A kazánokat a vizmütelepen lehet megtekinteni. A kazánok használhatóságáért a Vizművek kötelezettséget nem vállal és igy nem ezért, vagy bármilyen más cimen kártéritési igénnyel fellépni nem lehet. A kazánrészek elszállitása csak a Vizművek közegei által meghatározott sorrendben eszközölhető.

A kazánok könyvei a Vizművek anyagbeszerző osztályában (IV., Reáltanoda-utca 1—3. I. 14.) hétköznapokon 12—14 óra között megtekinthetők.

A káposztásmegyeri vizmütelepen, valamint a központi anyagraktárban tárolt cca 300 q ócska kovácsoltvas, huzal és lemezhulladék ugyanazon napon **szeptember hó 19-én délelőtt fél 12 órakor** ugyancsak az anyagbeszerző osztályban kerül árverésre. Ezen árverésen a résztvevők előzetesen 100 pengő, azaz Egyszáz pengő bánatpénzt tartoznak a Vizművek pénztárába befizetni. Késedelmes szállitás esetén 100 kg-kint 2 fillér kötbér fizetendő.

A Vizművek nem kötelezi magát arra, hogy a felajánlott mennyiség pontosan megvan, mert ez bármennyivel több vagy kevesebb lehet. Ajánlat csak 100 kg-kénti egységár mellett, egy tételben vegyesen, válogatás nélkül tehető.

Egyebekben a kazánokra kiirt feltételek az irányadók.

Az eladásra kiirt kazánok, valamint az ócska kov. vas hulladék megtekintésére jogositó belépési engedélyt a Vizművek üzemmérnökségénél (IV., Reáltanoda-utca 1—3. II. 21. sz.) a hivatalos órák alatt lehet megszerezni.

Budapest, 1935. évi szeptember hó 9-én.

Budapest Székesfőváros Vizművei
Pap Ferenc s. k.,
vezérigazgató.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESITŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8-52

CZUCZOR LÁSZLÓ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST
II., Török-utca 4
Telefonszám 574-23

ÉPÜLETFA, PARKETTA, BUTOR
szút, faromlást, gombásodást
megelőző, védekezési és javitási tanácsadás
LÉVAI ELEMÉR faipari szakértő
Budapest, VI., Szív-utca 11. Telefon: 282-57

TAMÁSSY EMIL
építőmester
Budapest, VI., Eötvös-utca 43. szám. Telefon: 14-5-80.

Fülöp Dezső
építőmester
Budapest, VII, Aréna-út 11
Telefon: 35—5—84

NAGY LAJOS
okleveles mérnök, épitési vállalata
BUDAPEST, VII., JÓSIKA-UTCA 15.
Telefon: 45-3-28

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP: VI., BÉKE-TÉR 5.
IRODA: VI., SZONDY-U. 34,
TELEFON: 18-8-59.

Konrád Pál
PARKETT GYÁR
KÖZPONTI IRODA:
Budapest, VI., Andrássy-út 6.
Telefonszám: 16-5-58.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
Telefonszám: 25—5—54, 25—5—55 és 25—5—56

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonötödik évfolyam Budapest, 1935 szeptember 25. 39. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Derű

Őszintén szólva nem tudnánk megmondani, hogy mi az oka annak, de valami becsületes, nyílt és lélekemelő derültséget éreztünk akkor, amikor Budapest székesfőváros új költségvetésének vaskos kötetét keresztülforgattuk. A máskor fázós számokon most napsugár táncol és ebből a rideg kötetből a hit és bizalom melege száll felénk. Budapest polgármestere nem kiesztergályozott, agyonfésült költségvetést adott, amelyről — ha akarták volna — leoperálhatták volna a deficit szemölcsét. Mert ne felejtsük el, hogy az az 5.7 millió pengős deficit egy 330 millió pengős költségvetésen a legkevésbé sem lehet anyajegyjellegű és legfeljebb csak kozmetikai operációra szorul. Hitünk és meggyőződésünk, hogy a költségvetésnek ez az őszintesége kelti bennünk a legnagyobb bizalmat. Akik a költségvetés készítésében, de akár csak a kettős könyvelésben is járatosak, nagyon jól tudják, hogy egy többszáz milliós költségvetésben pár milliót eltüntetni, vagy felszínre hozni, igazán csak gyerekjáték.

Ezt a régi és elavult stílust nem tette magáévá Budapest friss energiájú polgármestere és nagyszerű munkatársai, *Lamotte* Károly alpolgármester, valamint *Bódy* László tanácsnok. Kimutatták ezt a deficitet annak ellenére, hogy a megtakarítások a hiányt az év végéig ki fogják egyenlíteni. És kimutatták ezt a deficitet akkor is, ha a belügyminiszter csak az imént intézett leiratot a fővároshoz a szanálás végrehajtása érdekében. Ez a belügyminiszteri utasítás újabb takarékosságot és újabb terhek elhárítását teszi kötelezővé, de a megfrissült szellemű főváros mindezt nyugodt lélekkel vállaja. Vállalhatja is, mert ez a most nyilvánosságra jutott költségvetés az első nagy tanubizonysága annak, hogy a főváros mai vezetősége nagy elhatározó erővel, hatalmas invencióval és kezdeményező tehetséggel rendelkezik. Ahogy a költségvetést átlapozzuk, véges végig szinte minden tételnél az az érzés lesz úrrá fölöttünk, hogy akik ma a főváros ügyeit intézik, akik ennek a milliós metropólisnak hivatott vezetői, minden lépésnél figyelnek arra, hogy városuk lakosságának sorsán, életlehetőségein javítsanak.

Építő költségvetés ez. Bravúrokat, csodákat természetesen ma még nem lehet életrehívni, de a lehetőségekkel számolva, megvan a módja annak, hogy új alkotások dícsérjék az alkotók nevét. És itt elsősorban azt kell látnunk, hogy addig, amíg a főváros vezetősége teljesíti régi, tradicionális kötelességeit, ápolja világraszóló kultúránkat, emeli szociális tevékenységünket, ugyanakkor megkíméli a polgárt attól, hogy nagyobb terheket rójjon vállára. Sőt ellenkezőleg: *minden igyekezet megvan arra, hogy a polgárság terheit, legelsősorban a közszolgáltatások egységárának leszállításával csökkentsék.*

És ebben a nemes derűben, amelyet ennek a költségvetésnek bizakodása, reménykedése, hite és nyugalma reánk áraszt, éreznünk kell, hogy nem a csodaváróké a jövő, hanem a reális gondolkozású embereké. Tanuságát adta ennek *Szendy* Károly polgármester, akiről napok óta úgy beszélnek várospolitikai körökben, mint aki fölfedezte Kolumbus tojását: egyszerűen *túl akar adni a főváros* — ezt aztán igazán szószerint mondjuk — *parlagon heverő telkein, hogy a holt anyagból eleven, élő munkát teremtsen.* Úgy érezzük, hogy a költségvetés számrengetegének sűrű, sötét soraiban nemcsak ez az egyetlen szentjánosbogár húzódik meg, hanem számos világító ötlet mutatja az utat, merre kell haladni az új, a nagy Budapestnek. Őszintén és becsületes szívvel mondjuk, hogy hálásak vagyunk ezért az optimista, őszinte és tisztalelkű költségvetésért a főváros vezetőségének, amely, ha ezen az úton halad, sok nagy sikert fog elérni.

ZSITVAY TIBOR
tájékoztató nyilatkozata
a Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezetének őszi munkaprogramjáról és az aktuális városházi kérdések megvitatásáról — Szezonnyitó pártvacsora az új klubhelyiségben

A *Nemzeti Egység Pártjának* fővárosi szervezetében a nyári szünet után a legnagyobb elánnal indult meg a munka, amely a nyári hónapok alatt sem szünetelt, hiszen *Kauser* István dr. pártigazgató, aki szabadságon sem volt, munkatársaival együtt szakadatlanul dolgozott az őszi kampány előkészítésén. De igen gyakran megszakította visegrádi pihenését *Zsitvay* Tibor, a fővárosi párt elnöke is, aki sokszor megjelent az Eszterházy-utcai pártközpontban és személyesen adta meg az előkészítő munka számára szükséges direktívákat. Az előkészített program szerint azután az elmúlt héten hozzáláttak a szervezetben alakított szakbizottságok tevékenységük kifejtéséhez, a szerdai nagy összejövetellel pedig megindult a NEP fővárosi csoportjának eleven pártélete is.

A szerdai pártnap és az utána következett meleghangulatú pártvacsora volt az őszi kampány első nagy összejövetele, amely alkalommal egyúttal megtörtént a párt új központi klubhelyiségének megnyitása is. A meghitt berendezésű, kellemes termek már a délutáni órákban megteltek a párt tagjaival, az esti vacsorán pedig közel kétszázan vettek részt. A megjelentek soraiban ott láttuk többek között *Bessenyei* Zénó, *Szurday* Róbert, *Usetty* Béla, *Petrácsek* Lajos, *Pözel* István dr., *Terbócz Imre*, vitéz dr. *Tóth* András országgyűlési képviselőket, *Harrer* Ferenc, *Glücksthal* Samu felsőházi tagokat, ott voltak továbbá *Kauser* István dr. pártigazgató, *Andréka* Károly, vitéz *Barczi Barczen* Gábor, *Bánó* Dezső, *Becsey* Antal, *Dorner* Gyula, *Dési* Géza, *Lédermann* Mór, *Orova* Zsigmond, *Nagy* Antal, vágvecsei *Wellisch* Andor, *Girardi* Tibor, *Bényi* Károly, *Kövesligethy Büben* Miklós, *Deményi* Aladár, *Egerváry* Tibor, *Gazdy* Jenő, *Gaár* Vilmos, alsóvisokai *Gerlóczy* Endre, *Hajnóczy* Béla, *Hegedüs* Bertalan, *Hencz* Lajos, vitéz *Juhász* Jenő, *Pályi* Gyula, vitéz *Pesthy Müller* József Leó, *Petzrik* Jenő, *Sárkány* Ferenc, vitéz *Somogyi* Béla, *Szántai* István, *Szentesi* József, *Tóth* Gábor, *Vályi* Lajos, továbbá *Lamotte* Károly alpolgármester, báró *Babarczy* István tanácsnok, *Hoór Tempis* Móric, *Veress* Gábor MÁV igazgató és még sokan mások. Halaszthatatlan elfoglaltságuk miatt távolmaradásukat többen kimentették.

Az egybegyülteket *Zsitvay* Tibor köszöntötte néhány keresetlen szóval és közölte, hogy *a rendszeres pártnapokat és vacsorákat minden hét szerdáján tartják meg.* Vacsora után még sokáig maradtak együtt a párt tagjai *Zsitvay* Tibor és a képviselők társaságában, fesztelen eszmecserét folytatva a főváros időszerű kérdéseiről.

Az aktív pártélet megindulásának köszöbén

Zsitvay Tibor dr.

a párt legközelebbi munkaprogramjáról a következőket mondta:

— A munka az egész vonalon megindult. Pénzügyi- és közlekedési bizottságunk két ülésen át foglalkozott a BESZKART költségvetésével és a közlekedés kérdéseivel. Ezt a tanácskozást még nem fejeztük be, hanem a közeljövőben folytatjuk. Az utóbbi ülésen Usetty Béla nagy alapossággal ismertette a közlekedési problémák és a teendők egész komplexumát. A tanácskozásra meghívtuk Lamotte Károly alpolgármestert, báró Babarczy közlekedési tanácsnokot, továbbá meghallgattuk két kiváló szakértő: Hoór-Tempis Móric műegyetemi tanár és Veress Gábor Máv. igazgató, törvényhatósági bizottsági tag véleményét is.

— Szakbizottságaink az összes időszerű kérdéseket rendszeresen letárgyalják és feldolgozzák. Az így alaposan előkészített tárgyakat időnkint a törvényhatósági csoport együttes ülései elé terjesztjük. Ugyancsak így fogunk eljárni a zárszámadás, a költségvetés és a szanálás kérdéseinek a megvitatása körül is. A mostani szerdai ülésre pénzügyi bizottságunk a nagy közüzemek: a gáz-, víz- és villamosművek ügyét tűzte napirendjére.

— Természetesen a központ munkájához hasonló módon foglalkoznak az egyes helyi kérdésekkel a kerületi szervezetek is.

Az autonomia szellemében akarom a szanálást végrehajtani — mondja Sipőcz főpolgármester
Mentesen minden szándékosságtól, véletlenül történt, hogy a párközi konferenciáról a kereszténypárt tagjai távolmaradtak

A városháza nyári nyugalma e héten szinte átmenet nélkül befejeződött. Egyik napról a másikra megindult friss pezsgéssel új útjára a főváros törvényhatóságának élete, nemcsak a hivatali szobákban, hanem a tanácskozó termekben és a pártok helyiségeiben is. *Sipőcz* Jenő főpolgármester alighogy visszaérkezett nyári szabadságáról, máris intézkedett a közigazgatási bizottság rendkívüli ülésének összehívása iránt, mert határidőre, szeptember 22-ig kellett megválasztani azokat a kiküldötteket, akiket a közigazgatási bizottság tagjai közül a munkásbiztosító pénztárak mellett működő új tanácsba delegáltak, akiknek a feladata az lesz, hogy a biztosítási díjhátralékok elengedésére irányuló kérelmeket felülbírálják. A közigazgatási bizottság választása *Bessenyei* Zénóra, *Csilléry* Andrásra és *Bánóczy* Lászlóra esett és kívülök még kilenc póttagot is választottak a városházi szaktisztviselők közül. Az erős munkában eltöltött hétnek csupán egyetlen napján maradt távol hivatalából a főpolgármester: *csütörtökön, ami-*

kor csendes visszavonultságban 57-ik születésnapját ülte meg, elzárkózva minden gratulációs kisérlet és ünneplés elől. Közben több alkalommal behatóan tanácskozott *Szendy* Károly polgármesterrel, akivel egyetértően pénteken délelőttre konferenciára kérette magához a pártok vezetőit a közeli költségvetési tárgyalás megbeszélésére. Ezt az alkalmat használta fel *Szendy* polgármester arra, hogy a pártok delegátusait megismertesse a költségvetési tervezet részleteivel. *Élénk feltünést keltett a pártközi konferencián a kereszténypárt távolmaradása,* de csakhamar kiderült, hogy ennek mélyebbreható okai nincsenek, hanem merő véletlen folytán történt, hogy az első pártközi tanácskozáson senkisem képviselte a Keresztény Községi Pártot. *Wolff* Károly más elfoglaltsága miatt nem jelenhetett meg és ugyanakkor *Csilléry* András külföldön tartózkodott, ahol a nemzetközi orvosi szakértekezleten vett részt. A konferencián egyébként inkább technikai jellegű megbeszélések voltak, amelyek a költségvetés letárgyalásának rendjére vonatkoztak. A bizottsági tagok távozása után újabb, közel egyórás tanácskozást folytatott a főpolgármester és a polgármester.

Sipőcz Jenő dr.

főpolgármester

a pártközi konferencia után fogadta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát, aki előtt a jövő évi költségvetésről és a szanálás kérdéséről a következő felvilágosításokat adta:

— A pártközi tanácskozásnak inkább tájékoztató jellege volt, így magam sem kívánok a közeli napokban megindulló tanácskozásnak elébe vágni és nem tartom időszerűnek, hogy a költségvetési tervezet taglalásába bocsátkozzam. A jövő évi költségvetés általában a régi keretek között mozog és a régi szellemben, gondos körültekintéssel van összeállítva. Nem hozott a tervezet meglepetéseket sem, mert a jelentkező deficit előrelátható volt. Remélem azonban, hogy az év folyamán — megfelelő pénzügyi intezkedésekkel — ezt a hiányt is sikerül eltüntetni. A tervbevett szanálási intézkedések megtételénél is ez az egyik irányító szempont.

— A szanálást illetően a magam részéről egyébként változatlanul azt az álláspontot foglalom el, hogy a kérdést a törvényhatósági bizottsággal karöltve és vele harmonikusan akarom megoldani és ilyen szellemben fogom a szükséges intézkedéseket is végrehajtani. Remélem, hogy a törvényhatósági bizottság e feladatom keresztülvitele körül teljes mértékben a segítségemre lesz. Nem hiszem, hogy a törvényhatósági bizottságnak egyetlen tagja is akadna, aki kétségbevonná, hogy a szanálást az autonómia szellemében kívánom végrehajtani. Mindenki a legteljesebb mértékben meg lehet arról győződve, hogy én, aki főpolgármesterségem előtt tizenöt éven át a székesfőváros polgármestere voltam, ma is változatlanul az autonómia szellemétől vagyok áthatva.

— Arra a kérdésünkre, hogy mikorra várható a 17-es szanálási bizottság összehívása, a főpolgármester így válaszolt:

— Erre vonatkozóan határozott választ még nem adhatok. A törvényhatósági bizottság legközelebbi feladatai a zárszámadás és a költségvetés tárgyalásai lesznek, ezt a munkát előreláthatóan nem komplikáljuk a szanálási bizottság nagyfontosságú tárgyalásaival. A szanálási bizottság összehívásának időpontja ezidőszerint még egészen bizonytalan, és minden kombináció egyelőre korai.

Hatmilliós kölcsönt vesz fel a főváros a BESZKÁRT számára

A Berlini-tér után most a Baross-teret is megreformálják

Mint ismeretes, a BESZKÁRT-nál azok a beruházások, amelyeket a folyamatban, illetve előkészületben levő városrendezések, hídépítések és a vállalatnál végrehajtandó rekonstrukció tesz szükségessé, olyan jelentékenyek, hogy a vállalat kénytelen lesz

alaptőkéjét a duplájára felemelni,

azonkívül a szükségelt tőke előteremtésére hitelműveletekhez folyamodni.

A BESZKÁRT igazgatósága a szükséges kölcsön összegét hat millió pengőben állapította meg.

Ezt az összeget a főváros beilleszti a most kidolgozás alatt álló második fővárosi beruházó program keretébe és az erre a célra felvett kölcsönből a 6 millió pengőt kihasítja és rendelkezésére bocsátja a BESZKÁRT-nak.

Ettől függetlenül, a BESZKÁRT hivatalos megállapítása szerint, a tapasztalat azt mutatja, hogy *a Berlini-téren életbeléptetett reform megfelel a hozzáfüzött várakozásoknak.* Mind a Nagykörúton, mind pedig a Budára vezető útvonalon

egyenletessé vált a forgalom,

a Berlini-téren való átszállás pedig annyira nem fárasztó, hogy *ezt a kis kényelmetlenséget el kell szenvedni azért az előnyért, hogy kényelmesen lehet bármikor kocsit kapni.*

Az itt nyert tapasztalatok felhasználásával tovább módosítják a viszonylatokat. Ennek első etápja

a Baross-tér forgalmának hatalmas mértékű átalakítása lesz.

Nagy végállomás alakul itt ki, ahonnan a Thökölyút felé *négy járat* indul, a Fiumei-út felé *két járat,* a Rákóczi-út irányába pedig ugyancsak *kettő,* amelyek közül az egyik Kelenföldre, a másik az Új Szent János-kórházhoz vezet.

Budapesten megszünik a kórház-mizéria

Nem kell új kórház, de fejleszteni kell a meglévőket — Csökkeni a deficit

A számszéki igazgató nemrégiben kiadott jelentésében különös elismeréssel szól *a közkórházak gazdálkodásáról,* ami annál örvendetesebb, mert a racionalizálás megkezdése előtt meglehetősen zilált képet mutatott a közkórházak erősen deficites, nehézségekkel küszködő háztartása. A most nyilvánosságra hozott 1936. évi költségvetési tervezet szerint, — miközben 1933-ban a kórházi költségvetés deficitje kereken 3,200.000 pengő volt, — az idén a hiány mindössze 917.000 pengő, és *ez a szám jövőre előreláthatóan még csökkenni is fog.* A kórházak fenntartásának költsége is csökkent 14,000.000 pengőről 10,900.000 pengőre, anélkül, hogy ez a legcsekélyebb mértékben is csökkentette volna a betegek ápolásának, gyógyításának, ellátásának vagy magának az intézményeknek nívóját. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a kórházak gazdálkodásának kedvező alakulásáról és az ezzel összefüggő kérdésekről beszélgetést folytatott

Salamon Géza dr.

tanácsnokkal,

a közegészségi ügyosztály vezetőjével, aki munkatársunknak a következőket mondotta.

— A közkórházak gazdálkodásában jelentkező örvendetes eredmények a szerencsésen bevált és jól alkalmazott racionalizálás következményei. A mutatkozó javulás annál figyelemreméltóbb, mert

a deficit lemorzsolását és a kiadások csökkentését úgyszólván észrevétlenül tudtuk elérni, kizárólag a körültekintő és gondos beszerzések és a gazdálkodásban rendszeresített új módszerek segítségével.

A szóbanforgó jelentékeny megtakarítás ellenére az ellátás és az élelmezés határozottan javult, a panaszok megszüntek és *jutott pénz a berendezések tökéletesítésére, megújítására és az épületek renoválására is.*

— Ebben az évben is mindent elkövet a főváros vezetősége, hogy a közkórházak nívóját emeljük és ezért az egyes kórházi osztályok modernizálására már az idei nyár folyamán több, mint félmillió pengőt fordítottunk. Teljes erővel folynak a Bakács-téren az új rádiumkórház munkálatai, ezenfelül az Új Szent János-kórház modernizálására szintén még ebben az évben 600.000 pengőt költünk. Itt egy új nőgyógyászati pavillon épül, továbbá új Röntgen-intézet és új orvosi laboratórium létesül. Ezeknek *a munkáknak a vállalatbaadása már folyamatban is van.* A Szent László-kórházban új megfigyelő- és elosztó-pavillont létesítünk, 150 ezer pengő költséggel. Ennek az lesz a rendeltetése, hogy ide kerüljön minden felvett új beteg és

ebből az épületből csak akkor szállítják át az egyes osztályokra, ha betegségének diagnózisát már egészen pontosan megállapították.

Ezzel az új intézkedésünkkel

elkerülhetők lesznek az úgynevezett társfertőzések.

Eddig ugyanis *a legnagyobb elővigyázatosság mellett is előfordult, hogy egy-egy beteg a kórteremben valami más fertőzést is kaphatott.* Most ez lehetetlenné válik, mert *ugyanazon osztályokban csak azonos betegek lesznek.*

— Elkészültünk az Alföldi-utcai vegyeskórház *szülő- és nőbeteg-osztályának átalakításával.* Ez a modernizálás 30 ezer pengőbe került. Készen van az óbudai Margit-kórház keretében létesített nemibeteggondozó-intézet. Ez a negyedik venereás diszpanzer Budapesten. Építése 25 ezer pengőt igényelt. Természetesen a jövő évben is

folytatni fogjuk kórházi osztályaink modernizálását és az új költségvetésben e célra 50 ezer pengő áll rendelkezésre.

Jövőre épül meg a Horthy Miklós-kórház fertőtlenítője 30 ezer pengő költséggel. A következő év programjába tartozik az Új Szent János-kórház és a Szent László-kórház kazánházainak nagyszabású átalakítása, amihez 60 ezer pengőre lesz szükség.

Beszélgetésünk végén érdeklődtünk: történt-e valamilyen komoly lépés az OTI részéről tervezett Tisza Kálmán-téri új kórház létesítése tekintetében.

— Erről a tervről, amelyről már különböző híradásokat olvastam, *semminemű tudomásom nincs* és

úgy értesültem, hogy ilyen irányú lépés egyáltalában nem is történt az OTI részéről a fővárosnál.

Ami az új kórházépítési tervet illeti, erre vonatkozóan az az egyéni véleményem, hogy

ezidőszerint Budapesten új kórház építésére szükség nincs,

hanem *arra kell koncentrálni minden erőt,, hogy a meglévő intézményeket tökéletesítsük és az orvosi tudomány haladásának megfelelően fejlesszük.* Közkórházainkban ezidőszerint közel nyolcezer férőhely van, amiből több, mint ezer, állandóan üres, tehát

ma már kórházi mizériákról, ágyhiányról beszélni nem lehet.

Ellenben üdvös lenne és kívánatos *a meglévők fokozott és további modernizálása, amit a főváros meg is fog valósítani.*

Gyári lerakat Telefon: 411-31
NYULASSY JÓZSEF
parkett és padozati vállalat
Bpest, IX., Dandár-u. 24. Vállal új és régi fektetést és mindenféle padozat munkát a legolcsóbban.

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP Vi., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34,
TELEFON: 18-8-59.

ÉPÜLETFA, PARKETTA, BUTOR
szút, faroulást, gombásodást
megelőző, védekezési és javitási tanácsadás
LÉVAI ELEMÉR faipari szakértő
Budapest, VI., Szív-utca 11. Telefon: 282-57

FANCSALY FERENC
közp fütés, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezési vállalkozó
Budapest, XI., Horthy Miklós út 80
Telefon: 59—4—88

PROTIWINSKY és BRAUN
parket és padlózási vállalat
Budapest, V., Csáky-utca 27. II/9. Telefon: 92-0-56.

HEGYI SÁNDOR
épitőmester
Telefon: 54-6-60 — Budapest, II., Gyorskocsi-u. 10.

WITTMANN ERNŐ tisztelettel közli, hogy cége
Fatermelő- Épitő- és Fütőanyag Kereskedelmi r. t.
V., Bodor utca 1—3—5. sz. alatt megnagyobbitott gőzfavágó iparvágányos telepén összes épitési, épületfa és tüzelőanyagokkal bőven felszerelt raktárával a legversenyképesebb árakon áll tisztelt vevő rendelkezésére.

Pesti kirakat

A szállodák

Vannak éttermek, vendéglők és korcsmák. De elegen akadnak olyan budapesti polgárok, akik egyik-másik korcsmában jobb borjúpörköltet ettek, mint az első osztályúnak jelzett étteremben. Bizony, megesnek a mai időkben az ilyen furcsaságok. Merthogy nem elegendő kinevezni egy helyiséget etablismentnak, diningroomnak, vagy a jó Isten tudja minek, hanem szükséges az is, hogy a tulajdonosnak lelke legyen, becsületes ételeit, italait ellátni a vendégeit. Nem elegendők az almazöld függönyök, a piros kókuszszőnyegek, a kristálypoharak és csiszolt tükrök, de — engedelmet kérünk — becsületes magyar borjúpörkölt is szükséges ahhoz, hogy ez, vagy amaz a vendéglői helyiség közkedvelt legyen és megfeleljen hivatásának.

Most ehhez egészen hasonlatos intézkedéseket látunk fölmerülni a szállodaipar terén. Olvassuk, hogy szállodavizsgáló bizottságok alakulnak, amelyek szeretett hazánkban fölülvizsgálják a szállodák berendezését és tisztaságát. Sőt már működnek is ezek a bizottságok és értekezlet is volt a kereskedelemügyi minisztériumban, amelyen egy országos bizottság megalakulását is elhatározták. Ennek a felsőbb bizottságnak az a feladata, hogy amikor az alsóbb bizottságok elvégezték ellenőrző munkájukat, az általuk közölt adatok alapján az ország összes szállodáit kategóriák szerint osztályozzák. A jövendő pedig azt jelenti, hogy minden szálloda csak a hivatalosan megállapított kategória-jelölést használhatja és az idegenforgalmi szervek is a hivatalos osztályozás szerint fogják ajánlani az egyes szállodákat.

Ebben meg is nyugodhatnánk, ha hinni tudnánk abban, hogy a hivatalos márka egyszersmind az élet követelményeit is kielégítené. Honnan tudjuk azonban azt, hogy a hivatalosan fölülvizsgált szállodák ugyanazt a nívót, ugyanazt a tisztaságot, ugyanazt a korrektséget tartják meg a jövő számára is, amelyet a hivatalos vizsgálat alkalmával produkáltak. Nem hisszük, hogy hivatalos apparátus volna az, amely a magyar szállodák terén a legegészségesebb állapotot tudná létrehozni. A szállodaüzés is ipar, ezen a téren is a kereskedelem szabályai érvényesülnek. Mindig és mindenki azt a szállodát fogja elsőrendűnek tekinteni, amelyik igényeit tökéletesen kielégíti. Ítélő bírójuk nem lehet a hatóság, hanem egyedül és kizárólag csak maga a szuverén közönség, amely pénzét költi és amely pénzéért tökéletes kiszolgálást, tökéletes berendezést követel.

Budapesten azonban mindinkább fenyegető veszedelemmé válik az az örvendetes tény, hogy az idegenforgalom növekszik és pedig olyan mértékben, hogy a szállodaipar már nem tudja kielégíteni. Nem ijedünk meg ettől a veszedelemtől. Nem ijedünk pedig azért, mert a gazdasági élet mindenkor segítséget nyújt. Ahol sok a szálloda, mint ma a lejtőn lefelé menő Svájcban, onnan elmenekül a tőke, amely az idegenforgalommal kereste eddig a kenyerét. Hová menekül? Oda, ahol, mint például most Magyarországon, fejlődőben, felvirágzóban van az idegenforgalom. Svájci szállodák tulajdonosai vágyódnak Budapestre, hogy itt keressék meg befektetett tőkéjük busás kamatát.

Van aztán a szállodakérdésnek egy nagyon érdekes és nagyon komoly mellékága is. Ezek azok a kis egy- és kétemeletes szállodák, amelyek Budapesten is, mint minden világvárosban elrejtve, hangzatos, előkelő, sokszor világmárkát jelentő cégér alatt mellékutcákban húzódnak meg. Ezek veszedelmet rejtenek magukban abból a szempontból, hogy egy-egy idegen, a megtévesztő elnevezés káprázatában, betéved ide, ezekbe az obskurus szállodákba. Rettenetes kiábrándulás követhet egy-egy ilyen betévedést, mert a mellékutcabeli garnisszállót, a viszonyokkal ismeretlen idegen azonosíthatja — Budapesttel. Ugyanakkor azonban ezeket a kis szállodákat, amelyek tegnap még szégyenfoltjai voltak a városnak, holnapra hasznos idegenforgalmi pontokká lehet avatni. Budapesten ma kétségbeejtő a szálloda-szűke. A Pestre özönlő idegeneket nem lehet elhelyezni, nincs számukra kellő számú lakható szállodai szoba. Mi úgy véljük, hogy ezeket az obskurus kis szállodákat kevés költséggel és bámulatos gyorsasággal át lehetne alakítani, tisztességes kis szállókat lehetne belőlük varázsolni. A budapesti idegenforgalom páratlan nyeresége volna ez és azok, akik ezt a kis tőkét, amely ezekben a szállókban fekszik, hasznosítani akarják, soha, semmilyen módon jobban nem tudnák hasznosítani.

MIKES és BRAUN OPTIKAI CIKKEK NAGYBANI RAKTÁRA
TITÁN hőmérők vezérképviselete
BUDAPEST, VI., PODMANICZKY-UTCA 27. SZÁM
(Teréz-körút sarok) Telefon 23-2-49

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
Budapest, V., Gr. Tisza István-utca 5. Telefon: 82-4-29.

Hosszú idő óta ez az első költségvetés, amelyben emelkednek a bevételek

Szendy Károly polgármester a költségvetés optimizmusáról, amely - az ő optimizmusa is

A városháza őszi kampányának legkiemelkedőbb eseménye minden évben a költségvetéstervezet nyilvánosságra hozatala, majd letárgyalása. Az idén még fokozottabb érdeklődés előzte meg a budget-tervet, mint egyébkor, mert ellenőrizhetetlen forrásokból riasztó hírek kerültek forgalomba nagyarányú apasztásokról, deficitről és egyébb kellemetlen meglepetésekről, amelyek a szanálással függtek volna össze. A sok kósza hír végleges cáfolata maga a tervezet, amelyet a minap publikált a polgármester.

Az 1935. évi budgethez viszonyítva *kisebb mérvü emelkedés mutatkozik a bevételeknél és kiadásoknál egyaránt,* mert míg a folyó évre előirányzott kiadások összege az üzemekkel együtt 321,689.677 pengőt, a bevételek sommázata pedig 318,053.575 pengőt tett ki, addig a most megvitatásra kerülő tervezet szerint *329,495.216 pengő kiadással szemben 323,727.888 pengő bevételi előirányzat áll.* Ebből az összegből 153,038.506 pengő kiadás és 147,271.178 pengő bevétel a községi háztartás kereteit jelzi, a fővárosi intézetekre és üzemekre pedig 176,456.710 pengő kiadással szemben ugyanekkora összegü bevétel jut. Számszerűen tehát az a helyzet, hogy

míg az üzemi budget teljesen kiegyensúlyozott, addig a községi háztartás költségvetési tervezete 5,767.328 pengő látszólagos deficittel zárul,

annál az oknál fogva, hogy az előirányzatba olyan *új kiadási tételeket is be kellett állitani, amelyek a folyó esztendei költségvetést nem terhelték.* Mivel azonban ennek

a hiánynak fedezeti összegeit is megjelöli a polgármester, nyugodtan lehet állitani, hogy tényleges deficittel nem kell számolni,

vagyis *a székesfőváros anyagi helyzete megőrizte szilárdságát,* s különös aggodalomra semmiféle irányban nincs ok.

Szendy Károly polgármester

miután a tervezetet a főpolgármester és a törvényhatósági pártok vezetőtagjai előtt ismertette, az alábbiakban következő nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A költségvetés tervezete bizonyos optimizmust, *az én optimizmusomat* tükrözi vissza. Nyugodtan várom a jövő esztendőt, hiszen

hosszabb idő óta először sikerült olyan költségvetést összeállitanunk, amelyben a bevételek emelkedésére számithatunk.

Jóllehet, ez a többlet percentuálisan kifejezve nem nagy, mégis biznyitéka arra, hogy *a nehéz idők legnehezebbjén túl jutottunk, joggal számithatunk arra, hogy*

pénzügyi helyzetünk fokozatosan javulni fog.

A közgazdaság bármely ágazatát tekintsük is, biztató jelek fogadnak. A munkanélküliek száma jelentékenyen *apadt,* mert a lábrakapó ipar, — *különösen a nagyipar* igen sok munkanélkülinek juttatott kenyeret. *Üzemeink hozama is emelkedett,* s ez a körülmény kedvezően befolyásolja a községi háztartást.

— Ha formailag mégis deficites költségvetést produkáltunk, ennek az a magyarázata, hogy a jövő esztendőben olyan, jelentős kiadási tételeknek fedezetéről kellett gondoskodnunk, amelyek eddig nem voltak meg. Ezek a tételek adják végeredményben az 5.7 millió pengős hiányt, — aggodalomra azonban még nincsen okunk, mivel

a budget egyensúlyát részben a racionalizálás során előálló megtakarításokból, részben a költségvetés dologi kiadásainak 5%-os zárolásával, illetve az államrendőrségi hozzájárulás csökkentésével meg tudjuk őrizni.

— Bízunk abban, hogy a belügyminisztérium méltányolja megváltozott viszonyainkat, s hozzájárul ahhoz, hogy *a rendőrség céljaira átmenetileg egy millióval kevesebbet fizessünk.*

— Bevételeink a legutóbbi években hozott különböző kormányintézkedések következtében bizony alaposan megszűkültek. Hogy csak egyet említsek: amíg például 1930-ban *kereken 14 millió pengő* forgalmiadó részesedéssel számolhattunk, addig most mindössze *négy milliót* várhatunk. 1929. óta bevételeink *több, mint egyharmaddal apadtak.* Az

adóemelés nagyon kétes értékű fegyveréhez természetesen nem nyúlunk,

mert magam is, munkatársaim is tökéletesen tisztában vagyunk azzal, hogy *a székesfőváros polgársága exisztenciájának végromlása nélkül a terhek fokozását nem bírja el.*

— Más módokat kell tehát keresnünk helyzetünk javítására. Ezek közé sorolom azt, amely *a tulajdonunkban lévő közmüves telkek eladását célozza.* Egész sereg olyan ingatlanunk van, amelynek semmi különös rendeltetése nincs, ha tehát ezeket áruba bocsátanók és pedig azzal a kötelezettséggel, hogy a vevő azokon záros határidőn belül építkezni tartozik, *egyrészt bevételeink emelkednek, másrészt foglalkoztatáshoz jut az építőipar.* Mivel szóbajöhető telkeink javarésze jó helyen, *a város belterületén van,* az értékesítés *nem lesz nehéz.*

— Pénzügyeink szilárdulása mellett szól az a körülmény is, hogy ezúttal

végre eltekinthetünk a költségvetési kiadási tételek 10%-os zárolásától,

s ezt a megszorítást a jövő évben *csak a dologi tételeknél alkámazzuk 5 percentes alapon.*

— Ha már most nagyjából átgondolom a tervezetben foglaltakat, örömmel számolok be arról, hogy, jóllehet, takarékoskodnunk kellett, mégis

sikerült minden olyan szükségletre megfelelő fedezetet találni, amely a világvárosias fejlődés további lehetőségeit biztosítja.

Hogy több és nagyobb közmunkákat szerettünk volna előirányozni, az kétségtelen, *ma azonban a konkrét lehetőségek szabják meg a városfejlesztés mérvét* és annak a felelős tényezőnek, aki tisztán látja helyzetünk minden pontját, irányelve *egyedül a realitás lehet.*

— Az egyensúly megőrzése fontosabb az elképzeléseknél, s ha fűt is bennünket az ambíció, hogy a mi városunk, a Duna medence, legszebb és legmodernebb metropolisává fejlődjék, egyelőre türelmesnek kell lennünk, mert *a mai időkben az is óriási eredménynek számit, hogy a megszokott kereteket nem kell szükiteni.* Erről pedig, hála Istennek, szó sincs, kultúrintézményeink, szociális akcióink, egész adminisztrációs gépezetünk nyugodt mederben folytatja működését, sor kerül valamennyi halaszthatatlan beruházásra, egyszóval

nincs hanyatlás semilyen téren, ellenkezőleg: tovább tapossuk az igazi, boldog békéhez vezető utat.

— Úgy érzem, jó munkát végeztünk, s hiszem, hogy az autonómia is, a polgárság is meg van arról győződve, hogy *a legjobbat adtuk abból, amit adhattunk.*

*

Az 1936. évi költségvetéstervezet *először a pénzügyi bizottság vitatja meg* tizenegy ülésnapon és pedig október 3., 4., 8., 9., 10., 11., 14., 15., 16., 17. és 18. napján.

A közgyülés tizennégy napon át foglalkozik a budgettel, október 25., 28., 29., 30., november 4., 5., 6., 7., 8., 11., 12., 13., 14. és 15. napján, s határozatának meghozatala és a szokásos összegyeztetés után, *jóváhagyás céljából nyomban felterjesztik a belügyminiszterhez.*

Szép, olcsó, jó **KERET**
csak a **Pollák-féle lehet**
Üzlet: Budapest, VII., Király-utca 89. sz.
Gyár: VII, Almássy-tér 2. Telefonszám 33—4—62

Az elegáns világ fogasa
egyedárusitója
DIÓSY JÁNOS
Budapest, VII., Rákóczi-út 24.

Hogyan lesz humusz a pesti szemétből

Szikes földeket akarnak megjavítani a rengeteg hulladékkkal, amelynek nincs helye

A közegészségügyi- és köztisztasági ügyosztály behatóan foglalkozik olyan program kidolgozásával, amely Budapest köztisztaságában az összes hiányokat és kívánalmakat kielégítené. *Beavatott helyről* kapott értesülésünk szerint *Balló* Alfréd, a köztisztasági hivatal igazgatója, a Németországban tartott idei nemzetközi köztisztasági kongresszusról hazatérve és ottszerzett tapasztalatait értékesítve, máris kidolgozott egy nagyszabású és mindenre kiterjedő rekonstrukciós programot, amelyet e héten nyujtott át *Salamon* Géza tanácsnoknak, a közegészségi- és köztisztasági ügyosztály vezetőjének. A tervezet részleteit *egyelőre bizalmasan* kezelik és mindennek előtt *Szendy* Károly polgármesternek fogják bemutatni, azután kerül majd az ősz folyamán az illetékes szakbizottságok elé. A *Fővárosi Hirlap* munkatársának mindazáltal sikerült

beavatott helyről

a tervezet néhány olyan érdekes részletét megismerni, amely újszerű elgondolásainál fogva feltétlenül figyelmet érdemel:

— A főváros köztisztasági szolgálatának problémája két főcsoportra oszlik. Az egyik *az utcák tisztántartása és a szemétgyüjtés.* A másik az óriási tömegű szemét, *a milliós város hulladékának alkalmas elhelyezése.* Ami az utcák tisztántartását illeti, e téren elég kielégítő a helyzet, mert hiszen ezidőszerint már 14 benzines seprőgép, két villamos seprőgép, 92 lóüzemü, 40 autós locsolókocsi, továbbá két motoros és két lófogatú aszfaltmosógép végzi a munkát. *Más a helyzet a szemétgyüjtésnél,* ahol még mindig a régi kezdetleges lófogatú szemétgyüjtő kocsik vannak alkalmazásban és

mindössze 4 szemétgyüjtő automobil 1700 vasbádogtartánnyal a pormentes háziszemét gyüjtéshez.

A szemétgyüjtés mai módja nemcsak közegészségiés köztisztasági szempontból hiányos, hanem *drága is.* A pormentes háziszemét-gyüjtésre való áttérés gyorsabb munkát és kevesebb költséget jelentene.

— Még nehezebb a szemételhelyezés. A milliósnál nagyobb Budapest területén az elmult évben 259,520.307 kg szemét gyült össze. Ebből a gigászi tömegből 208 millió kg volt a háziszemét, 48 millió kg az utcai hullandék, 3 millió kg pedig a vásárcsarnokokban gyült össze. A szeméttömegek legnagyobb részét a legutóbbi időkig, mint tudjuk, Pestszentlőrinc határába szállították, de a környék egyre jobban benépesedik és *a környező városok egyre élénkebben és hangosabban sürgetik a kellemetlenné vált szomszédság megszüntetését.*

— Jelenleg az a terv, hogy a főváros szemét- és hulladék tömegeit talaj nemesítésre, talajjavításra fogják felhasználni. A fővárosi szemét

néhány év alatt elkorhad, kitünő humusszá változik és kiválóan alkalmasnak látszik eddig végzett kísérletek alapján, szikes talajok humusszá való átváltoztatására.

Ebben az ügyben a főváros köztisztasági szakértői a közeljövőben beható megbeszéléseket folytatnak a *Földtani Intézettel,* amely ki fogja jelölni azokat a területeket, amelyek ebből a szempontból elsősorban tekintetbe jöhetnének. Úgy tudjuk, hogy már ezidőszerint is több oldalról érdeklődnek igen élénken a főváros elgondolása iránt és *nincs kizárva, hogy önként fognak felajánlani nagyobb területet szemétlerakásra.* A főváros számára előnyösebb lenne, ha maga vásárolna ma úgyszólván *értéketlen, mezőgazdasági termelés szempontjából silány földeket, amelyeket aztán, később feljavítva, nagyobb áron lehetne értékesíteni.* Egy szerencsés ötlet folytán erre valószínüleg minden különösebb áldozat nélkül is meg lesz a fedezet. Kispest városa tudvalevően a télen inségmunka keretében a fővárosi szeméthegyek egy részét lehordatta, a területet planiroztatta *és az elhordott anyaggal a szomszédos téglagyárak agyaggödreit feltöltette.* A főváros

ezért a szolgálatért a felszabadított és termővé tett földek egy részét Kispest városának juttatta, de önmaga is közel 80 holdnyi értékes ingatlanhoz jutott,

amelyet rövidesen parcellázás útján értékesítenek és *ennek az árából akarják az új szemétlerakó helyet valahol az alföldi szikes területeken megvásárolni.* A fővárosnak legnagyobb problémája a vasúti szállítás, de

kilátás van arra, hogy a MAV a főváros tervét, különleges kedvezményes tarifa megszabásával, lehetővé fogja tenni.

Ma már a szemét egy részét belterületen levő mélyebb helyek töltésére használják fel mind a budai, mind a pesti oldalon, de ezt, úgylátszik, hamarosan be kell szüntetni, mert *a környező utcák lakói erősen panaszkodnak a patkányok és férgek elszaporodása miatt.* A búzre vonatkozó panaszok megszüntek, mert a szemétlerakásnál új módszert alkalmaznak, a hulladékot állandóan öntözik, úgyhogy a kellemetlen szagot árasztó öngyulladás most már sem Szentlőrincen, sem a Vizafogónál, sem pedig Budán nem fordul elő.

Üzemek és intézmények a számok tükrében

A fővárosi üzemek esztendők sora óta nagymértékben járulnak hozzá, hogy *Budapest lakosságának nem kellett elviselnie a közterhek felemelését.* A jól vezetett, rentábilis intézmények évről-évre beszolgáltatják tiszta nyereségüket a községi háztartásnál, s hogy ez a hozzájárulás milyen tekintélyes összegü, igazolja a költségvetés, amely szerint

1936-ban közel 8 és háromnegyed millió pengőt szállítanak be az üzemek, kétmillióval többet, mint a folyó esztendőben.

Legelsősorban természetesen a három nagyüzem: az Elektromos-, Gáz- és Vízmüvek jönnek e szempontból figyelembe, s éppen ezért nem érdektelen e három intézmény helyzetével közelebbről megismerkedni.

Az *Elektromosmüvek* tovább haladnak az örvendetes fejlődés útján és a *Plósz* Pál vezérigazgató által inaugurált mintaszerű gazdálkodás legszebb dicsérete, hogy

ugyanakkor, amikor majd kétmillió pengővel több bevételre számítanak, mintegy 600.000 pengővel tudják csökkenteni a kiadási tételek végösszegét.

Pedig az intézkedések a legcsekélyebb mértékben sem mennek a szolgáltatások, vagy a beruházások rovására, mert ha az üzem költségvetését alaposabban átnézzük, megállapíthatjuk, hogy *mindkét tétel meghaladja a folyó év számadatait.* Bevételi többletnek és kiadási csökkenésnek egyetlen oka az, *hogy az üzem vezetősége racionalizáló intézkedéseket foganatosított az igazgatásban, anélkül azonban, hogy ezek az alkalmazotti kart sujtották volna.*

A *Gázmüvek* helyzete már nem ilyen rózsás, — bár

ez az üzem is nyereséges vállalkozás.

Ennél a fővárosi vállalkozásnál ugyanis különleges szempontok is közrejátszanak az üzleti eredmény kialakulásában. A gázgyártáshoz magas kalóriájú külföldi szeneket fogyasztanak, aminek beszerzése meglehetősen megdrágítja az előállítást, emellett azonban a gáz használata sem olyan kiterjedt, mint a villamos áramé. A propaganda ugyan erőteljes, *ütő sikere mégis csak akkor lehet, ha olcsóbb tarifákat léptetnének életbe.* Ennek viszont első következménye a bevétel megszükülése, s a kiadások szaporodása, mert az árleszállítást nyomon követő többfogyasztás csak fokozatosan következik be, vagyis a meghozandó áldozat későbbi időben termi meg gyümölcsét. A felmerülő sok-sok probléma megoldását illetően mindenesetre nyugodtak lehetünk, a gázmüvek vezérkara, élén a kitünő *Véssa* Ede vezérigazgatóval, a szakemberek alaposságával végzik könnyünek éppen nem mondható feladatukat, de egészen bizonyos, hogy *az üzem további izmosodása, fejlődése mihamarabb bekövetkezik.*

Vízmüveink is a modern fejlődés töretlen útját járják. A nagymértékben előhaladt bővítési munkálatoknak konkrét eredményei *máris mutatkoznak,* s ezek visszatükröződnek a költségvetésben is:

félmillió pengővel több bevételre számít

Pap Ferenc vezérigazgató, s az üzleti helyzet további javulását helyezi kilátásba arra az esetre, ha a folyamatos üzemfejlesztési munkálatok befejeződnek.

A kisebb üzemek közül kedvező a *Községi Élelmiszerárusító üzem és a Hirdetővállalat helyzete,* ezzel szemben forgalmi visszaesés mutatkozik a *Községi kenyérgyárnál* és a *Lóhúsüzemnél.*

Javuló tendencia nyilvánul meg a székesfővárosi *fürdőknél* is, mert bár költségvetésük deficites, *a hiányelőirányzat a negyedét sem teszi ki annak az összegnek, amely az 1935. évi deficitet jelezte.*

A *Temetkezési Intézet* bevétele 144.000 pengővel csökkent, s *ennek megfelelően mintegy 20.000 pengővel kisebb feleslegre számítanak.*

A *BESZKART* költségvetését nyereség és veszteség nélkül állították össze, az előirányzott bevétel 54,227.000 pengőre rúg. A *HÉV* a jövő évben is deficites marad, költségvetési hiánya 832.000 pengő.

A főváros két pénzintézetének helyzete kedvező. A *Községi Takarékpénztár* új vezérigazgatója, *Liptay* Lajos ugyanazt a körültekintő, óvatos politikát folytatja, amelyet elődje, s ennek köszönhető, hogy 174.664 pengő tiszta felesleggel számolnak. Hasonlóan *szilárd a Kisipari Hitelintézet helyzete is,* amelynek gondos és óvatos vezetése *Szél* Jenő dr. kiváló és pénzügyi körökben általánosan elismert szaktudását dicséri.

VÁLLALKOZÁS

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Árokboltozási munkát a Németvölgyi ároknál: Kiss J. Jenő 8898 pengőért.

Földrendezési munkát a Bécsi-uti városi házak mögött: Szabó Endre 5880 pengőért.

Útrendezési munkát a Külső Jászberényi-út és a MÁV. keresztezésénél: Magyar Aszfalt rt. 67.547 pengőért.

Benzinszállitást: Magyar Petroleumipar 100 kg-ként 46.23 pengőért.

Pergamenpapír-szállítást: Neményi Testvérek 38.955 pengőért.

Papirszállitást: Diósgyőri papirgyár 2756, Hazai papirgyár 21.493 pengőért.

Toldalék épitést a Vágány-utcai kertészeti igazgatósági épületnél: Markó Elek 4937 pengőért.

Útrendezést a Branyiszkó-utcánál: Spányi Ernő 11.100 pengőért.

Útrendezést a Szüret-utcánál: Hajnal Imre 8015, Magyar Aszfalt rt. 3485 pengőért.

Útrendezést a Szebeny Antal-téren: Grózs Frigyes 9742 pengőért.

Útrendezést a Törökbálinti-úton: Borlay Károly 24.967 pengőért.

Útrendezést a Pacsirtamező-utcában: Heverdle Károly 9394 pengőért.

Központi fütőberendezési munkát a Váli-uti iskolánál: Ecser és Vaska 6749 pengőért.

Kőmives- és ácsmunkát a Reáltanoda-utcai iskolánál: Csengery Árpád 3956 pengőért.

Kőmives munkát a Szinyei Merse-utcai iskolánál: Beregszászy M. Dezső 4321 pengőért.

Föld-, kőmives- és elhelyező munkát a Bakáts-téri rádium-kórháznál: Pruschka József 11.746 pengőért.

Burkoló munkát a Horánszky-utcai iskolánál: Sós Lajos 2474 pengőért.

Kőmives munkát a Mahunka-gyermekotthon kibővitésénél: Hegyi Sándor 15.218 pengőért.

Kazánfalazási munkát az Uj Szent János-kórháznál: Heinicke H. R. 3600 pengőért.

Villanyszerelési munkát a Margit-kórháznál: Szmatana József 2622 pengőért.

Viz-, gáz- és csatornaberendezési munkát ugyanott: Ecser és Vaska 4033 pengőért.

Kőmives munkát a Gömb-utcai iskolánál: Bodor Antal 2629 pengőért.

Uj versenytárgyalási kiirások

megtalálhatók a mai számunkban megjelent versenytárgyalási hirdetményekben.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A marhaközvágóhidi épület **ácsmunkáira** pályáztak: Erdei Lajos 2401, Hartmann József 2463, Ekhárt József 2496, Töke György 2546, Ertl József 2585, Feuerstein Gyula 2682, Pásztor József 3054, Szász Imre 3309, Horváth Lajos 3597, Tolnai Elemér 3657 pengőért.

Ugyanitt **bádogos munkára:** Kardos Lipót 3764, Fliegl Mihály 3971, Harsányi Testvérek 4277, Orcsó Gyula 4328, Bus Gyula 4735, Berecz Pál 5112, Kricsner József 5133, Guth József 5865, Fort Oszkár 5482 pengővel.

Ugyanitt **facementfedési munkára** pályáztak: Biehn József 9482, Helvey Tivadar 11.024, Gosztonyi 11.205, Korek E. 11.994, Posnánsky és Strelitz 12.016 pengővel.

Ugyanitt **üvegtető munkára** pályáztak: Surányi István 4600, Skolkay Mátyás 5100, Kellner és Sándor 5254, Galambos jenő 5260, Hodos Andor 6158, Polgár Károly 7020 pengővel.

Ugyanitt **mázoló munkára** pályáztak: Balogh Ferenc 2707, Ludwig János 3143, Remsey Elemér 3365, Roskai Ernő 3372, Tomi Lajos 3541, Rácz Márton 4984, Mátéffy János 5897, Szücs József 6417 pengővel.

A Vámház-körúti vásárcsarnok **bádogos és szerelő munkáira** pályáztak: Szekér Gyula 5287, Horváth József 5841, Fürst Lajos 7880, Erményi Antal 7867, Juhász József 7119, Mönich István 8174, Thury Antal 7692, Ferber Géza 7614, Schreill János 8109, Szabó Lajos 8016, Fligl József 6725 pengővel.

A Reáltanoda-utcai reáliskola **kőmives- és burkoló-munkáira** pályáztak: Varsa János 2764, Breuer Lajos 3082, Elster Nándor 3099, Gát Ödön 3246, Poros István 3355, Fábián István 3987, Réhling Alajos 6371, Piros Béla 4344, Somogyi Béla 2098, Cristofoli Vince 2171, Januschek Béla 2241, Barcza Dezső 2288, Strasser Géza 2306, Pozsgay Dezső 2308, Neuhauser Miksa 2551 pengővel.

Ugyanitt **linoleum munkára** pályáztak: Urbán Ferenc 7038, Császár Imre 7260, Elsinger M. J. 7383, Magyar Asbest padlógyár 7764, Plökl Nándor 8097 pengővel.

A Hernád-u. iskola **viz- és gázberendezési munkáira** pályáztak: Frank Ödön 5395, Fekete Jenő 5633, Fliegl Mihály 5678, Oláh József 5838, Szentgyörgyi és társa 6074, Mittermayer István 6026, Valent Sándor 7037, Kulcsár Kálmán 6137 pengővel.

A Budai Vigadó épületén szükséges **kőmives és állványozási munkára** pályáztak: Dreicker Ödön 7581, Nekolny Antal 7979, Boghen György, Gavora Zsigmond 8946, Fónagy Béla 10.600, Makovszky László 2415, Marton László 2518, Szilágyi Lajos 2587, Horváth Lajos 2622 pengővel.

Az Orbánhegyi-árok Németvölgyi-út és Nárcisz-u. között lévő szakaszának **útrendezési munkáira** pályáztak: Böhm Gyula 9814, Vértes Albert 9905, Székely Kálmán 12.353, Handl Gyula 12.875, Csató Pál 13.158, Kis Jenő 13.601, Hollós Ferenc 14.188, Gattyán Pál 14.599, Kimberger Géza 14.892, Eisler Nándor 14.909, Hoffer és Preisich 14.985 pengővel.

A Bakáts-téri kórház **automata telefonberendezésének munkáira** pályáztak: Ericcson vill. rt. 5500, Müller Jenő 7400, Erőátviteli és vill. rt. 7500, Thermolux 7500, Alexy György 7500, Barta Károly 7810, Szánthó Károly 7970, Dial telefonkeresk. rt. 8730, Eliwes Priteg rt. 8940, Standard 9400 pengővel.

50 drb. amperórás ólomakkumulátor szállítására pályáztak: Barta Károly, Polus Sirius Müvek, Hajós és Szánthó, Hopeke, Wohl Gyula.

VADÁSZ GYULA
mozaikipargyára és épitési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

A NEP friss erői

befejezték vallomásukat

a tervekről, amelyekkel Budapest nagy érdekeit szolgálni kívánják

Augusztus elején indítottuk meg a nyilatkozatokat, amelyekben a székesfőváros törvényhatósági bizottságának a NEP táborához tartozó új tagjai tettek vallomást azokról a gondolatokról és tervekről, amelyekkel részt akarnak venni a köz javát szolgáló munkában. Sok értéket és érdekességet tártak fel ezek a nyilatkozatok, amelyek széles körben keltettek nagy érdeklődést. Minden újabb sorozat új színekkel járult a változatos kaleidoszkophoz, de a sokféle színt mindig harmóniába olvasztotta a lelkes hang, a lépten-nyomon megnyilatkozó szociális érzés és a friss tetterőről való tanuságtétel.

Az érdekes sorozatot most lezárjuk. A „NEP friss erőit", ahogy a bevezetőben neveztük őket, sorra megszólaltattuk. A bizottsági tagok közül kettő jelenleg külföldön tartózkodik, két bizottsági tag pedig külön, terjedelmes cikkben fog beszámolni elgondolásairól, mint ahogy ezt legutóbb Terbócz Imre országgyűlési képviselő tette „Alkotó megtakarítás" című cikkében.

Pőzel István dr.: A szociális kérdéseket kell megoldanunk minden más előtt és minden áron

Pőzel István dr. a közért való munkásságát, mint törvényhozó és mint a főváros törvényhatósági bizottságának tagja, kétfelé osztja. Egyelőre — amíg az országgyülés szünetel — egészen a fővárosé s mi eltöprengünk rajta, látva azt a lelkiismeretes munkát, amellyel a polgárság bizalmát megszolgálja, hogy miképpen pótolja meg a napnak rendelkezésre álló óráit, ha majd kétfelé is hívja a kötelesség.

Ügyvédi irodája, amióta városatya lett, olyan, mint egy nagy közhivatal, amelyet az ügyes-bajos dolgok elintézésére állítottak fel. Tömegesen veszik igénybe nagy és kis kérdések elintézésére, s ez utóbbiak a mai nehéz élet szociális vonatkozásai körül forognak. Igazán atyja a városnak és főképpen kerületének, a déli választókerületnek, amelyet a NEP-hez tartozó két másik bizottsági tagtársával úgy osztott meg, hogy elsősorban a X. közigazgatási kerületet, Kőbányát gondozza.

Ezt a gondozást azután a szó teljes értelmében ki is meríti. Sürün látogat el választói közé, s minden második hét péntekjén a NEP hivatalos helyiségében *fogadónapot tart.* Hogy milyen anyag, mennyi kérés, panasz és reménység gyül össze egy ilyen fogadónapra, csak az alkothat fogalmat róla, aki közvetlenül látja. Hüséges vezérkar áll segítségre a fogadónapokon, amelyeken minden alkalommal ott van *Dongó* Orbán, a NEP X. kerületi elnöke, *Király* Dezső kerületi titkár és *Lengyel* Arturné, a buzgó körzeti elnök. A mindenen elhatalmasodó, sohasem hiányzó kérés, amellyel ide bekopogtatnak, az állás és újból csak az állás. Ez a legfájdalmasabb pont, mert legtöbbször hiábavaló a jóakarat, az ajánlás, a fáradozás: állást szerezni még akkor is, ha a diplomás ember munkás akar lenni, a legnagyobb művészet ma. De *Pőzel* István senkit sem utasít el: megpróbálja a lehetetlent is, és bizony sokan köszönhetik neki kenyerüket.

Jönnek azután különböző áthelyezési kérésekkel s itt inkább nyílik alkalom segítésre, ha méltányos dolgokról van szó. S jönnek a panaszosok, sérelmesek, akik körül egész helyzettanulmányokat kell végezni, hogy az út az igazság felé vezessen.

A sok küzdelmes, bajos ember között azután vidítólag hat, amikor valaki olyan élelmes, mint egy legutóbb jelentkezett polgár, aki kijelentette, hogy a BESZKART-nál órás szeretne lenni. Hogy minek a BESZKART-nak órás, megmagyarázta. Minden villamoskocsivezető perrónján ott van a kis, kerek, fel- és lekapcsolható óra. Ilyen sok van s ezeket szeretné javítani. Lehet, hogy legközelebb már javítja is.

Ilyen és hasonló a sok kis, de tömegében idegeket, energiákat próbára tevő kérdés, ami a fogadónapokon sorra kerül. A nagy kerületi problémák az *elnöki bizottsági üléseken* jutnak *Pőzel* István elé. Sok komoly terv indul el a megvalósulás útján, új fejlődési folyamattal biztatva Kőbányát.

A szociális ügyekben is sok itt a tennivaló s legutóbb hathatósan lépett közbe a NEP, amikor az *Auguszta-telepről ki akartak lakoltatni 120 családot,* mert a bérelt lakásokat szükséglakásokká minősítették. Nyolc napjuk volt a családoknak a kiköltözködésre, de Pőzel István tábora megakadályozta a kegyetlen intézkedés végrehajtását.

Nagy ügy, kis ügy, mind, mind ott örvénylik a képviselő körül az ilyen kőbányai napokon, amelyekre reménységgel, szeretettel várják Pőzel Istvánt. És nem hiába várják...

*

A *másik* fogadónapon — mert hetenkint a Kaplony-utcai irodájában is fogad — kerestük fel *Pőzel* Istvánt. Itt is a kerület ügyei kavarognak a levegőben. Önkénytelenül is erre az ostromra terelődik a beszélgetés.

— Nagyon lefoglal — mondja *Pőzel* István — de szívesen csinálom. Szinte polgártársaimnak élek, bár, amit teszek, csak toldozás-foldozás, sürgős segítség, ott, ahol lehet. S ez nem maradhat így,

a szociális, az emberi kérdéseket meg kell oldanunk, minden más kérdés előtt és minden áron.

Ezzel a szemmel nézek mindent, minden alkotást amely fővárosunkat emeli, mint munkaalkalmat tekintek s ennek szolgálatába óhajtanám állítani mindenekelőtt *a közmunkákat, amelyeket az OTI-kölcsönből jelentősen fokozni tudunk.* Bízom a megoldás lehetőségében, hiszen *a kormány programjának is ez a gerince.* A reformok új élete előtt állunk.

— A főváros jövedelmeinek fokozását, az ipar, a kereskedelem nagy lendületét s ezzel a kereseti alkalmak megszaporodását látom

az erőteljesen megindult idegenforgalomban.

S itt aránylag a legkevesebb befektetéssel lehet célt érni s a befektetés a legdúsabban kamatozik. De nem szabad sajnálni az *áldozatot, nem ötszázezer pengőt, hanem ötmillió pengőt kell befektetni a propagandába,* hiszen az eredmények azt mutatják, hogy itt a befektetés *ötven százalékkal kamatozik.*

A szélesebb konturokból a kerülethez jutottunk vissza. Kőbánya közügyeiről beszélve, a sokat emlegetett, az évtizedek óta el nem intézett *aluljáró* kérdését nem lehet kihagyni.

— Az aluljáró most végre talán a megoldáshoz közeledne

— mondja a válasz. — A beruházási tételben 600.000 pengő van felvéve erre a célra, de, úgy lehet, még sem lesz meg az aluljáró, mert nem lesz rá szükség. *A fővárosi közlekedési vonalak átcsoportosítása megszünteti a nagy forgalmat, amely miatt a sorompó olyan sokszor és olyan sokáig elzárja a közlekedést.* Hiszen a forgalom, gyakran a mentők, tűzoltók közlekedésének elzárása a fő ok, amiért itt segíteni kell, mert a *„halálsorompóhoz"* fűződő veszedelmek ma már alig jönnek számításba.

— Nagyobb probléma ennél

a munkásinvázió leszerelése.

Kőbányát elözönlik az idegen, többnyire faluról jött munkások, akik nemcsak a mi sok munkanélkülink elől veszik el a kenyeret, de nem táplálják sem az ipart, sem a kereskedelmet. *Egész heti élelmüket magukkal hozzák, úgyszólván semmire sem költenek s a keresetüket elviszik.*

— A kérdés megoldása nem könnyű. A kormány közbejöttével *ankéten* kell eldönteni, hogy ezekkel a munkásrajokkal mit csináljunk, hogyan lehet őket elhelyezni másfelé a gyáriparban vagy mezőgazdaságnál.

A szociális térről lekerülve, megkérdeztük *Pőzel* Istvánt Kőbánya legújabb kultúrkérdéséről, *a leánygimnáziumról.*

— A leánygimnázium egyik kerületi programpontunk,

s mindent elkövetünk, hogy dülőre is juttassuk. Az egyetlen kerület, amelynek nincs leánygimnáziuma, de ez még nem minden. Ha a többi kerületek közül egyiknek nem volna, át lehetne sétálni a másik kerületbe az iskoláért. De Kőbányán ez nem így van, *Kőbánya egy külön, távoleső darabja Budapestünknek,* s ez a körülmény egymagában indokolttá teszi a közönség erős vágyát a leánygimnázium iránt.

Van tehát bőven megoldásra váró probléma Kőbányán s ezek között egy nagyon jelentős kérdésre mutatott rá a képviselő.

— Egy nagy környék fejlődésének új lehetőségével foglalkozom:

a sertésszállások eltávolításával.

Nem lehet tovább tűrni ezeket a szállásokat, amelyeket *Nagytéténybe kell telepiteni.* Ott el lehet helyezni a hízó sertésmennyiséget és foglalkoztatni a munkásságot. Mert ezt a szempontot nem szabad figyelmen kívül hagyni. A sertésszállások eltávolításával kétségen kívül *nagyobb arányú építkezés indul* meg ezen a környéken, ami munkaalkalmat ad és úgy a munka folyamán, mint később a kiépült városrészben kereseti lehetőséget iparosnak, kereskedőnek.

Még a Kőbányán hiányzó *gőzfürdő* terve, a *strandfürdő, az Auguszta-telep új útjai és a telepházak renoválása* kerültek szóba a megoldásra váró kérdések során, s mindenben a munkaalkalmak, a kereseti lehetőségek megteremtése foglalta el az első helyet, mint vezérlő motívum, amely *Pőzel* István gondolatait betölti.

Hajnóczy Béla dr., a legfiatalabb „friss erő", a Fővárosi Hirlap ankétjáról

Abból az alkalomból, hogy a NEP új bizottsági tagjainak ankétjét befejeztük, Hajnóczy Béla dr., mint ennek a tábornak legfiatalabb tagja, az „ifjúság jogán" a következő megtisztelő sorokkal kereste fel a Fővárosi Hirlapot:

Nagy figyelemmel kísértem azt a nyilatkozatsorozatot, amelyben a *Fővárosi Hirlap* — találóan elnevezve —

a NEP „friss erőit"

szólaltatta meg. Amilyen jó volt a gondolat, olyan értékessé vált az eredmény: a törvényhatósági bizottság új tagjainak vallomása azokról a gondolatokról, tervekről, kívánságokról, amelyekkel a közért való munkának nekiindulnak. Így, gyüjteménybe foglalva, imponáló erővel hat a sok nemes akarat, a felfelé törő, de mégis gyakorlati alapon álló sok elgondolás, amelyről bizonyára megelégedéssel vesz tudomást az a polgárság, amelynek bizalma a városi közéletben eddig nem szereplő férfiakat a törvényhatósági bizottságba küldte.

Különös örömmel tölt el, hogy a „friss erők", akármilyen téma-körről is nyilatkoznak,

minden egyéb megoldandó feladat elé helyezik az emberi problémák megoldását.

S ez az örömöm természetes, hiszen ezzel az elgondolással az én hitvallásom mellé állanak. Úgylátszik, tudatosan, vagy tudat alatt érzik a „friss erők" — és ezzel is jogot szereznek erre az elnevezésre —, hogy *az elmúlt évtizedek mulasztását kell mindenekelőtt jóvátenni.* Szükség van erre annál inkább, mert az elmúlt évtizedek gazdasági bősége talán nem tette olyan parancsolólag általánossá az emberi problémák megoldását, mint a nehéz viszonyok között vergődő mai kor.

S amennyire várja ez a korszak az orvost, annyira óvatosan kell ellenőriznie a kontárt. Mindenki ehhez a nagy kérdéshez akar hozzányúlni, de, úgy érzem, hogy *az álprófétákból kiábrándult tömegek a „friss erők" közül fogják kikeresni azokat, akiktől őszinte, önzetlen jóakaratot és ezzel párosult munkaképességet várhatnak.* S itt nagy szerepet látok a *frontharcosok* és frontharcos-vezetők számára, akik fiatalon, a harctérről, hozták magukkal haza *a sorsközösség tudatát és a tekintély elvén alapuló demokráciát.*

Mint *ennek a tábornak egyik legfiatalabb tagja,* lelkes hitvallója vagyok ennek a gondolatnak és állíthatom, hogy velem együtt ezek a „friss erők" ma már nem hajlandók a régi, elavult tanításokat magukévá tenni és különösen nem hajlandók az emberek értékét a birtokolt javak mennyisége szerint meghatározni, hanem azt vallják, hogy

ma az ember annyit ér, amennyi szolgálatot tud tenni munkájával a köznek.

A *Fővárosi Hirlap* hasábjain megjelent, sokfelé ágazó nyilatkozatok, amelyek különkülön színét a különböző tapasztalatok, tanulmá-

nyok, hajlandóságok, egyéni meghatározások, ízlések, sőt temperamentumok adták meg s amelyekbe változatot hozott a bizottságokban nyíló munkaalkalom, az általános fővárosi érdek mellett a kerületi érdek,

egy gondolatban mindig egymásra találtak.

Valamennyi a friss, szabad levegőt kereste, a nagy szellőztetést kívánva, hogy az elavult mult helyébe *a mának emberi problémái áradjanak szét az ország szivéből.*

„Mindent megelőző feladat a szociális bajok enyhítése": mondja az egyik nyilatkozat, amely mellett azt vallja a másik, hogy *„Magyarságunkban kell testvéri megoldást találni minden problémának és ellentétnek."* Ugyanazt akarja mindkettő, mint a harmadik, aki *„Szeretetet és megértést kér Budapesttől a hadigondozottak számára".* S aki *idegenforgalmunk* emeléséért és a *külföldi kultúrába* való bekapcsolásról szól, aki *a várost akarja szépíteni,* aki *új rendezési törvény* szerint akarja építeni Budapestet, éppen úgy munkát, munkaalkalmat, kenyeret akar s az alkotásokban az emberi problémák felé fordul, mint az, aki *az olcsó népélelmezésért* dolgozik vagy aki ennek érdekében az *élelmiszer-forgalmat akarja egységessé tenni. „Legfontosabb feladat a szerány magyar kenyér szociális megosztása",* fejezi ki ezeket a gondolatokat szózatos formában az egyik vallomás, csakúgy, mint a másik, amely munkaalkalmat termelő „alkotó megtakarítást" sürget vagy amely ezt mondja: *„A termelő munka fokozhatja csak a nemzeti jövedelmet és vezethet boldogulásra."* S aki *„Budapest értékeit akarja megmenteni és megőrizni",* miközben az ínségesek, a koldusok felé fordul, csak oda jut el, mint a *közegészségügyi kérdések* rendezéséről szóló megnyilatkozás, amely ugyancsak a szociális segítés gondolatával van telítve. Azok pedig, akik az összesség érdekéhez símulva, *a rendezetlen perifériákon* akarnak segíteni, az embert, akinek mostohább a sorsa a végeken, a kultúrához akarják közelebb hozni.

Ebben az egy gondolatban: az emberi problémák megoldására való törekvésben látom a legnagyobb értékét a felvetődött sok szép és komoly terv mellett a *Fővárosi Hirlap* ankétjének, amelyért mint a „friss erők" legfiatalabbja üdvözlöm az ujságot, s megengedem magamnak, hogy ideiktassam a magam elgondolását, amelyet így fejeztem ki:

„Az emberi kérdések megoldása lesz a mi fő problémánk."

S hogy mi ad nekünk fiataloknak erőt és jogosultságot arra, hogy ezt a harcunkat megvívjuk, arra utaltam már, amikor a frontharcos lelket aposztrofáltam, s elégtétellel állapítom meg, hogy testvéri együttérzéssel pontosan kifejezte ezt a gondolatot az a temperamentumos „friss erő", aki vallomásában kimondta: *„A frontharcos táborból hozott fegyelmezett, nemzeti, demokratikus irányt és a kemény szókimondást képviselem."*

Gyártja
Magyar Radiátorgyár rt.
Mintaraktár: V., Kálmán-utca 18

Szeptember 26-án délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

Események

Fővárosi Hirlap
Előfizetési ára:
egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Palermo főpolgármestere szombaton Budapestre érkezik. A nyáron nagyszabású magyar vonatkozású ünnepségek voltak két olasz városban: Palermoban, ahol a nagy olasz szabadsághős, a magyar *Tüköri* ezredes emléktábláját leplezték le a róla elnevezett hatalmas laktanya falán, továbbá Ascoli-Picenoban, Mátyás király híres történetírója, *Bonfini* szülővárosában, amelynek főterén leleplezték a tudós történetíró szobrát, amelyet a főváros ajándékozott. Az ünnepségeken a székesfővárost küldöttség képviselte, amelyet a polgármester képviseletében *Némethy* Károly dr. tanácsnok vezetett. A magyar főváros követeit Olaszországban lelkesen fogadták és nagy barátsággal megvendégelték. Palermo főpolgármestere az ünnepségek során ígéretet tett, hogy a látogatást rövidesen viszonozni fogja. Az ígéret most valósággá válik. Palermo főpolgármesterétől hétfőn értesítés érkezett, hogy *szombaton, 27-én Budapestre érkezik.* A palermoi főpolgármester méltó fogadására a főváros megtette a kellő előkészületeket. Cavallerió Di Grande Croce *Giuseppe Noto Sardegna* főpolgármester felesége, továbbá Palermo város szertartásmestere és a palermoi magyar konzul társaságában érkezik és több napon át lesz a magyar főváros vendége. A palermoi főpolgármestert a déli pályaudvaron *Szendy* polgármester és *Liber* alpolgármester ünnepélyesen fogadják.

Dorogi Farkas Ákost a görögkatolikusok országos szövetségének elnökévé választották. A magyarországi görögkatolikusok országos szövetsége Hajdudorogon közgyülést tartott, amelyen *Groch* István elnök megnyitóbeszédében bejelentette, hogy magas korára való tekintettel a szövetség elnöki tisztségéről lemond. *László* Vladimir rendőrtanácsos felszólalásában javasolta, hogy a dorogi egyházmegye határát és a joghatóságát terjesszék ki az országban élő összes görögkatolikusokra, továbbá szervezzék meg az önálló görögkatolikus püspökséget. Végül *Dorogi Farkas* Ákos fővárosi tanácsnokot *Groch* István lemondott elnök érdemeinek elismerése mellett *a szövetség elnökévé választották.*

Kinevezték az Élelmiszerüzem vezérigazgatóját. A *Fővárosi Hirlap* multheti számában figyelemreméltó cikket közöltünk az Élelmiszerüzem adminisztrációjának átszervezéséről, azonkívül megírtuk, hogy *ügyszólván órák kérdése az új vezérigazgató kinevezése.* Cikkünk megjelenését követő napon valóban megtörtént a kinevezés: *Baitz* József lett a főváros *Községi Élelmiszerárusító Üzemének* legfőbb vezetője. *Baitz* József kinevezése általános megelégedést keltett komoly szakmai körökben, ahol ismerik eddigi munkásságát és kiváló képességeit. *Baitz* József a budapesti 1-es honvédhuszárezred tisztje volt, harmincnyolc hónapig teljesített frontszolgálatot, amiközben *tizenkét kitüntetést nyert el.* A háború utolsó évében *Szurmay* Sándor báró adjutánsa volt, a forradalom kitörésekor nyugdíjba ment, de 1922-től 1924-ig *újra szolgálatot teljesített a honvédelmi minisztériumban.* Akkor szükség volt olyan tisztekre, akik idegen nyelveket beszélnek. *A németül, angolul, franciául és olaszul kitünően beszélő Baitz Józsefet ilymódon beosztották a minisztériumba,* de amikor az antantmissziók eltávoztak, *ismét nyugállományba helyeztette magát. Walder* Gyula, a *Hazai Takarék* vezérigazgatója, ekkor megbízta a *Frigor Hűtőházak rt.* vezetésével. Ez a vállalat abban az időben meglehetősen gyengén állt és *Baitz* József érdeme, hogy felvirágoztatta. Egészen a mult esztendeig vezette ezt a hűtőházat, amely egyébként a *Fővárosi Serfőzővel* állott szoros összeköttetésben. A gyárat és vele együtt a *Frigort* is tavaly megvette a *Polgári Serfőző. Baitz* József ekkor távozott állásából, de nyomban elhelyezkedett a *Magyar Élelmiszerszállító- és Árukereskedelmi Rt-nál,* ahol szintén a hűtőház igazgatója lett.

Moziplakátokat nem szabad elhelyezni az üzletek kirakataiban. Mint ismeretes, a székesfőváros hirdetővállalata háromszáz kereskedő ellen feljelentést tett, mert *kirakataikban moziplakátokat helyeztek el.* A feljelentett kereskedők hivatkoztak az 1909-ből való szabályrendeletre, amelynek egyik pontja szerint *„a székesfőváros engedélye nélkül alkalmazhatók a boltkirakatokban közszemlére kitett mindenféle hirdetések".* Amint azt laptársunk, az *Uj Főváros* hasábjain olvassuk, polgármesteri határozat jelent meg, amely az említett pontot olymódon magyarázza, hogy a boltkirakatokban közszemlére kitett mindenféle hirdetések alatt *csupán szorosan az illető üzlet viszonyaira, vagyis áruira és üzleti tevékenységére vonatkozó hirdetések értendők.* A hirdetővállalat feljelentésének nem volt egyébként súlyosabb konzekvenciája, mert, — tekintve, hogy ez a magyarázat később jelent meg, — *a kihágási bíró az eljárást megszüntette a háromszáz kereskedő ellen.*

RÁKOSVÁROS
székházának avatása

A Pétervárad- és Ujvidék-utca sarkán lévő házban hónapok óta szorgos munka folyik. Mesteremberek serege dolgozik, hogy pár nap mulva megkezdhesse működését a székesfőváros legfiatalabb kerületének, a XIV. kerületnek új elöljárósága. A polgármester már régebben kijelölte az új szerv vezetőjét,

Schmaderer Oszkár dr. tanácsnok

személyében s amint az átalakítási munkálatok előhaladtak, ő rögtön át is tette székhelyét új működési helyére.

Itt talált rá a *Fővárosi Hirlap* munkatársa is, amint javában intézkedett az elöljáróság berendezési tárgyainak megfelelő elhelyezésére nézve. Vele együtt tekintettük meg az új hivatalt, amely a hatalmas épületben kényelmes, praktikus beosztású elhelyezkedést talált.

Az elöljáróság tisztikarát most jelöli ki az elnöki ügyosztály, ezideig csupán arra adott ki a polgármester rendeletet, hogy

Schmaderer tanácsnok első helyettese Rimanóczy Olivér dr. főjegyző lesz,

aki eddig a közlekedési ügyosztályban teljesített szolgálatot, a másodhelyettesi teendők ellátása pedig *Hanzély* József dr. tanácsjegyzőre vár. Az elöljáróság teljes beosztott személyzete e hét csütörtökén foglalja el új hivatalát, hogy azután október elsején, mához egy hétre megindulLasson a munka.

Az ünnepség október elsején, kedden délelőtt háromnegyed tizenkét órakor kezdődik s azon megjelenik *dorogi Farkas* Ákos tanácsnok kíséretében *maga a polgármester is.* Az új elöljáróság kapujában *Schmaderer* Oszkár dr. tanácsnok, a kerület főtisztviselői és bizottsági tagjai fogadják *Szendy* Károlyt, akinek megérkezése után megkezdődik a házszentelés, majd ennek végeztével

a polgármester a tanácsteremben avató beszédet mond, amelynek során átadja Schmaderer tanácsnoknak a hivatali pecséteket.

Hátra van még most az új közigazgatási kerület keresztelője. Budapestenek úgyszólván valamennyi kerülete vagy a védőszent nevét viseli, vagy történelmi hagyományok megörökítője az elnevezés. Értesülésünk szerint a XIV. kerület az ősi multra emlékeztető nevet kap és a polgárság körében felmerülő óhaj szerint *Rákosvárosnak fogják hívni.*

Szepesváry Pál tanácsnok a BSE céllövő szakosztályának elnöke. A BSE elnöksége nevében *Szinte* László műszaki főtanácsos, *Reminiczky* Lajos tanácsjegyző és *Potoczky* Imre tanácsi fogalmazó, mint a BSE céllövő szakosztályának vezetői, küldöttség élén felkérték *Szepesváry* Pál dr. tanácsnokot, hogy vállalja el a BSE céllövő szakosztályának elnöki tisztségét. *Szepesváry* tanácsnok örömének kifejezésével elfogadta a nagyjövőjü szakosztály vezetését.

Elégtételt kaptak a Vásárpénztár meghurcolt vezetői. Mint ismeretes, több hónapig tartó vizsgálat után *Temesváry* Gyula dr. ügyészségi alelnök elkészítette a Vásárpénztárnál kipattant visszaélések bünügyében vádiratát, amelyben részletesen felsorolja azokat a személyeket és az általuk elkövetett bűncselekményeket, amelyek miatt a botrány kitört. Viszont *megszüntetett minden további eljárást* az ügyészség *Janics* Károly vásárpénztári igazgatóval, *Ereky* Károllyal, a Vásárpénztár elnökével, *Karch* Kristóffal, a Vásárpénztár alelnökével és *Demkó* Dezső vásárpénztári igazgatóval szemben. Az ügyészség vádiratának megállapításai szerint *egyikük sem követett el semmiféle bűncselekményt és egyiküknek sem tulajdonítható, hogy a Vásárpénztár bizonyos üzletekben veszteséget szenvedett.*

A Szent István-kórház jubileuma. A félszázados *Szent István-kórház* jubileumát ünnepelték szerdán. Budapest első modern, nagyszabású gyógyintézetének jubileumi ünnepségén a kormányt *Johan* Béla dr. orvostanár, a belügyminisztérium orvosállamtitkára, a fővárost *Liber* Endre alpolgármester és *Salamon* Géza tanácsnok képviselte. Megjelent még *Csilléry* András dr., ifj. *Wolff* Károly dr. központi kórházigazgató, *Béry* István és *Schafranek* János igazgató-főorvos. A *Magyar Hiszekegy* elhangzása után a beteg igazgató-főorvos, *Mihálkovits* Elemér dr. helyett adjunktusa olvasta fel a kórház történetét ismertető beszédet, majd *Bednárz* Róbert apátplébános hálaadó misét mondott.

Érdemes-e hirdetni? Ezt fényesen bizonyítja *Leopold Gyula hirdetővállalata,* Budapest, VII., Erzsébet-körút 39. Telefon: 42-1-55., ahol elsőrendü nagy cégek összpontosítják összes reklámjaikat. E megbízható, modern hirdető iroda nem sablonosan, hanem individuálisan négy évtized alatt szerzett tapasztalatok és tanulságok célszerű felhasználásával irányítja, intézi a propagandát. Odaadó lelkiismeretességgel és felülmúlhatatlan pontossággal teljesíti a rendeléseket és főtörekvése, hogy a reklámozás minél jobban sikerüljön és az eredmény biztos legyen.

Hír szerint hideg tél lesz. Már most szerezze be a legolcsóbb és kényelmes fütést biztosító *„Gyöngy"-kályhát.* Gyártja a *Magyar Radiátorgyár Rt.,* Budapest.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

LONDON

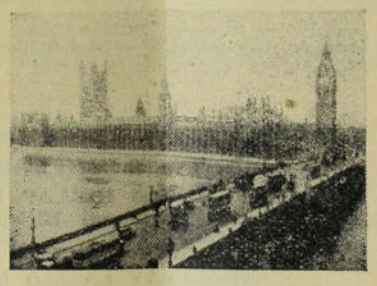

A magyar butoripar igéretes térhóditása Angliában

London, szeptember

A hatalmas méretü, tizenötezer alkalmazottat foglalkoztató *Selfridge's* áruházban az Oxford Streeten, amelynek káprázatosan tarka áruegyvelegében pihenőt jelent a nyugodalmas, sőt változatlanul dióbarna tónusával szinte monoton mintaszobáival *a butorosztály*, a magyar szív új örömet talál. Azért mondom: új örömet, mert Londonban kissé divatba jöttünk. Az ujságok sürün írnak rólunk, a folyóiratok legszebb képei a magyar népviseletet és népmüvészetet mutatják be, a rádió Európa legszebb városáról, rólunk és páratlan hatású gyógyvizeinkről zeng dicshimnuszt és az idegenforgalmi ügynökségek forgalmában is mind nagyobb számban szerepel a Magyarországba induló utas, ha mindjárt csak a szerényebb középosztályból való is.

Selfridge's-nél is csak a polgári osztályig jutottunk el, de mégis nagy diadalt arattunk az angol fölényen — *a magyar butorral*. Az elárusító szinte tiszteletet parancsoló hangon mutat itt is, ott is az ebédlőnek, vagy hálószobának berendezett fülkékre:

— *Magyar butor. Kitünő magyar butor. Made in Hungary.*

Holott amivel összeméri, az mind angol, mert másféle azután nincsen. Aki az angol lélektant ismeri, tudja, hogy mit jelent ez az egysorba helyezés, amelyben ki nem mondottan még az is benne van, hogy — *a magyar a primább*. Ha szolidságra nem is, — mert ugyan hogy lehetne valami angol szemszögből nézve az angol árunál megbizhatóbb! — de modernebb, kedvesebb, jobban díszíti az otthont.

Hát igen, imponáló az a hódítás, amelyet a magyar butoripar Angliában végzett. Nemcsak itt a nagy áruházban, hanem *az egész butorkereskedelemben lépten-nyomon találkozunk a magyar asztalosok munkáival*. A hódítás egészen friss keletü. Mintegy három év előtt kezdődött és bizony egy darabig küzdelmet folytatott az angol konzervatívizmussal, míg most ott tart a magyar import, hogy nemcsak egyre tömegesebben foglal tért a piacon, hanem *divatot diktál: csatát nyert az angol izlésen, s megszerettette a modern stílust*.

A hódítás területe egyelőre *a polgári osztály*, de az utóbbi évben már *az előkelőbb középosztály* érdeklődését is felkeltette a magyar butor, amelyet ehhez képest drágább kivitelben is készítenek az angol piac számára. Az egyszerübb is, a finomabb is kommersz-áru, de a szónak — hogy úgy mondjuk — egészen magas értékelésében: elsőrendü anyag, kitünő és precíz munka, egyszerüségében is választékos stílus az a mérték, amelyet pontosan meg kell ütni. És a magyar butor meg is üti ezt a szigorú angol mértéket.

Három év előtt, amikor a magyar iparnak ez a területfoglalása megindult, a hálószobáknak és ebédlőknek — mert egyelőre csak erre a kettőre szorítkozik a magyar butor — a polgári otthonok szokásos stílusát kellett követni. *Chippsdale* a neve ennek a kispolgári stílusnak, amely egy 1780-ban meghalt asztalos-mestertől kapta a nevét. A rokokónak leegyszerüsített, szigorúra stilizált változata ez, amely a derék Chippsdale halála óta változatlanul megmaradt.

Nem utolsó eredmény, hogy a *budapesti, ujpesti, györi* asztalosok ezen a divaton győzedelmeskedni tudtak és betörtek a konzervatívizmusba a modern bútorokkal, s miközben az angolok ezt elfogadták, rájöttek, hogy ezek az egyenes vonalak, síma felületek, s csak itt-ott alkalmazott merev ívelések egyenesen az ő pszihéjükbe találnak. És most már kizárólag modern stílusú butorokat rendel Anglia, úgy a hálószobánál, mint az ebédlőnél speciális angol változatban.

A hálószoba-berendezés a következő darabokból áll: kettős ágy, amelyek *szélessége 137 centiméter* (odahaza, Magyarországon 2 méter, de itt Angliában számítani kellett a hálószobák, a bedroomok szük térfogatával), egy kétajtós ruhaszekrény, egy kis, fiókos szekrény és egy háromrészes öltöző-tükör. Nem tréfa, nem skót vicc, hanem valóság: *a Skóciába szóló megrendeléseknél mindössze 122 centiméter a dupla-ágy szélessége*, tehát alig több valamivel, mint odahaza egy szimpla ágyé. *Az ebédlő berendezés:* egy 90×90 centiméter méretü kihúzható asztal, két oldalán egy-egy széles, teli lábbal, egy a tálalónak megfelelő, lapos tetejü, kis szekrény és négy, támlanélküli, négyszögletes ülőhelyü szék. Vitrin, karosszékek nem kellenek.

Minden diófából, dióbarna színben készül, dísz nélkül, intarzia nélkül, legfeljebb finom, keskeny szalag berakással. Egyszerüségük mellett mégis szépek ezek a bútorok, a magyar asztalosok keze a kevés lehetőséget pompásan kihasználja.

Az utóbbi évben az előkelőbb középosztály számára készült bútorok inkább csak a nagyobb méretben s a bővebben alkalmazott, de még mindig szerény szalagberakásban különböznek a kispolgári bútoroktól. Az olcsóbb típusú hálószobák és ebédlők ára *11—19 font* között váltakozik, a drágábbaké *20—29 font*.

Érdemes nyomon követni ezt a magyar térhódítást. Megtudtuk, hogy a Selfridge's áruházon kívül még két nagy londoni bútorkereskedő cég kapja a magyar szállítmányokat és hozza forgalomba a bútorkereskedelem révén egész Angliában. Eddig 5000 hálószoba és 1000 ebédlő, ehhez újabban még vagy 500 előkelőbb igényü bútor érkezett Magyarországból. A forgalmat az *Asztalosmesterek Kiviteli Szövetkezete Budapestről* és a győri *Cardo Faipari Rt.* bonyolítja le. A szövetkezet *budapesti, ujpesti, kispesti, rákospalotai* asztalosok készítményeit szállítja, a *Cardo* saját gyárának termékeit.

Volt alkalmunk a londoni dockban egy szállítmányt látni. A Csatornán át kompon jött az eredeti vagónban, az úgynevezett *kompvagónban* Budapestről. Rendkívüli gonddal, szinte gyöngédséggel volt becsomagolva minden a nagy útra és épen érkezett meg minden darab, mint rendesen. Ez alkalommal, ami sürün megtörténik, a szállítmánynak egy *budapesti megbizott kísérője* is jelen volt, aki elmondta, hogy a győri gyár mellett Budapesten és a környékén húsz asztalos dolgozik Angliának. *Kivülük 800 munkáscsaládnak jelent az angol bútorszállítás állandó kenyeret*. Itt a Themze partján, a londoni dockban értesültünk a magyar kísérőtől arról is, hogy az angliainál is nagyobb a magyar bútor régibb keletü térhódítása *Olaszországban*, ahol egészen más kívánalmaknak kell eleget tenni. Észak-Olaszország változatos formájú, modern bútort kíván, Dél-Olaszország azonban a cifra, szinte exotikus hatású bútort szereti. Teljes ellentétben áll ezzel a harmadik hódítási terület: *Hollandia*, ahol az angol egyszerüséget is megszégyenítő puritán bútorok a kelendők.

— És a mi magyar mestereink — halljuk a lelkes magyarázatot, ezt mind bírják. Mindent tudnak.

— Igazi mübútorokkal, a förangú világ berendezésével még nem próbálkoztak meg? — kérdeztük.

— A lordok kastélyaiba még nem jutottunk el, de itt is megállná a helyét Budapest, Ujpest, Győr és a többi.

S itt most egy érdekes ujságot hallottunk a magyar—angol bútorforgalom köréből. De ez egészen más lapra tartozik, mint a többi szállítás. *Legközelebb megérkezik Angliába az az íróasztal, melyet a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara ajándékozott nagy barátunknak, Rothermere lordnak*. Az íróasztal *Nagy* Antal kamarai alelnök mühelyében készült. Hatalmas méretü iparmüvészeti remek.

Ezzel az íróasztallal, ha ajándék formájában is, mégis csak megkezdtük a magyar bútor inváziját az angol kastélyba is.

A Vásárpénztár hizlalási akciójának kulisszatitkai. Mint ismeretes, most adta ki az ügyészség a vádiratot a Vásárpénztár összeomlásánál bünösnek látszó tisztviselők ellen. Ugyanekkor azonban polgári perek irataiból *érdekesen világlik ki, hogy a vétkes adminisztráció mulasztásai és hanyagságai hogyan járultak hozzá az összeomláshoz*. Az egyik ilyen polgári perben *Vétek* István sásdi gazdálkodó előadja, hogy a Vásárpénztár hizlaldájában 1179 sertést adott be felhizlalás céljára. Különböző differenciák merültek aztán fel közöttük, úgy, hogy végül is perre került a sor. A Vásárpénztár üzleti könyveinek megvizsgálásánál azonban meglepetéssel tapasztalták, hogy *a Vétek István nevére létesített üzleteket nem könyvelték el külön*. Nagy csodálkozással állapitották meg a szakértők azt is, hogy *a súlygyarapodást próbamázsálásokkal nem ellenőrizték*. Végül pedig *Vétek* István sertéseit *nem különitették el a Vásárpénztár sertéseitől*, ilymódon az elhasznált takarmánymennyiséget csak szakértői vélemény alapján lehetett megbecsülni. A bíróság egyébként elmarasztalta a Vásárpénztárt.

Büntetés jár a késedelmesen megtartott közgyülésért. Az *Intézeti Székház rt.* igazgatósági tagjai ellen a cégbiróság kereskedelmi vétség miatt eljárást indított, mert az 1933. üzletévre vonatkozó közgyülést késedelmesen hivták egybe és a későn megtartott közgyülés iratait újabb késedelemmel terjesztették a törvényszék elé. A lefolytatott eljárás után a cégbiróság *Hantos* Elemér, *Hantos* Aladár és *Nyáry* Pál dr. igazgatósági tagokat a panaszolt kereskedelmi vétségben elmarasztalta és fejenként 15 pengő pénzbirsággal sujtotta őket. A panaszlottak igazoló nyilatkozatban mentették ki késedelmességüket, de az ebben felhozott okokat a törvényszék csak enyhitő körülményként mérlegelte, mert az elmarasztalt igazgatósági tagoknak módjukban lett volna a közgyülés határidejének kitolására a kereskedelemügyi minisztertől uj határnapot kérni.

A szobafestő- és mázolóipar legyen rokonipar. *Szimper* József, az ismert iparos figyelemremeltó tanulmanyban számol be a pécsi szobafestő kongresszusrol. Különös figyelmet szentel az egyik határozatnak, amely az iparugyi minisztériumtól azt kéri, hogy *nyilvanitsa a szoobafestő- és mázolóipart rokoniparrá*. A határozat megokolása azt, hogy a két iparág *szervesen összefügg* és különösen, ha javitásokról, restaurálásokról van szó, *a munkáltatók nem hajlandók két iparossal tárgyalni* és igy vagy a festő, vagy a mázolóiparos ki van téve annak, hogy *a megrendeléstől elesik*. A kongresszus határozatának komolyságát jellemzi egyébként, hogy *a kocsi- és autófényezest külön szakképzettséghez kötötte*. Ilyképpen *az élet követelményeinek is eleget kivánnak tenni, anélkül, hogy a szakképesités elvét csorbitanák*.

A Fegyver- és gépgyár rt. igazgatósága 1935 szeptember 19-én tartott ülésében megállapitotta a társaság 1934. évi mérlegét, amely — értékcsökkenési leirás és különböző vagyontárgyakon szükségesnek mutatkozott összesen 2,995.395.27 P összegben eszközölt leirás után — *5 millió 845.940.05 P veszteséggel* zárult. A társaság igazgatósága az 1935 szeptember 30-ára összehivandó közgyülésnek javasolni fogja, hogy a veszteség fedezésére elsősorban a 4,538.975.95 P összegü *tőketartalék* és a 272.137.10 P-t kitevő *rendes tartalék* használtassék fel s ezenkivül a 3,000.000 alaptőke — 60.000 drb egyenkint 50 P névértékü részvénynek 3:2 arányban leendő összevonása útján — 2,000.000 pengőre szállittassék le, az ezekután fennmaradó 34.827 P veszteségegyenleg pedig a következő év számlájára vezettessék elő. Az igazgatóság egyúttal indítványt fog a közgyülés elé terjeszteni *az alaptőkének* — a leszállítást követőleg — *4,000.000 pengőre leendő felemelése iránt* akként, hogy minden egyes összevont régi részvényre egy darab, összesen tehát *40.000 darab egyenkint 50 pengő névértékü uj részvény bocsáttassék ki 75 pengős árfolyamon*. Az összes uj részvények a régi részvények tulajdonosainak fognak felajánltatni; az elővételi jog alapján átvételre nem kerülő uj részvényeknek a kibocsátási árfolyamon való elhelyezése biztositva van. *Frommer* Rudolf, a vállalatnak több évtized óta vezérigazgatója, közölte az igazgatósággal azt az elhatározását, hogy a vállalat vezetésétől visszavonul. Az igazgatóság mély sajnálattal vette tudomásul *Frommer* Rudolf elhatározását, aki a vállalat vezetése és a magyar fegyvergyártás megteremtése körül rendkivüli érdemeket szerzett. *Frommer* Rudolf, mint a vállalat igazgatóságának tagja, bő tapasztalatai és nagy tudását a jövőben is a vállalat rendelkezésére fogja bocsátani. Az igazgatóság a vállalat müszaki vezetésével *Dammang* András dr.-t ügyvezető-igazgatói minőségben bizta meg.

FUMEX
mindenütt bevált
legolcsóbb beton
KÉMÉNYFEJ
ANDREA
cementárugyár
V., Tátra-utca 26
Telefon: 92-0-37

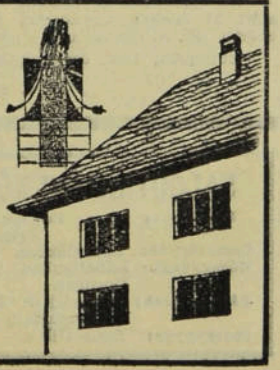

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósága ajánlattételre hívja fel mindazokat, akik az alanti telepeken tárolt, részletesen felsorolt, anyagokat megvenni kívánják.

A pályázat benyujtásának helye: *Budapest Székesfőváros Elektromos Művei*, Budapest V., Váci-út 74, II. em. 201. sz. Levelezési osztály.

A pályázat benyujtásának határideje: 1935 október hó 15, d. e. 10 óra.

a) Eladásra kerülő tárgyak részletezése:

Tutaj-utca 5. sz. alatti raktártelepen tárolt:

20.467 drb különféle gyártmányú árammérősségü árammérő;
65.348 drb kétsarkú kis főbiztosító, porcellánalapra szerelve;
18.700 drb A. 3-as porcellánbiztosító aljzat; 8146.44 kg különféle fémhulladék.

Dráva-utca 26. sz. alatt tárolt:

kb. 60.000 kg különféle ócskavashulladék;
kb. 22.000 kg kovácsolt és öntöttvascsövek;
kb. 43.690 kg 34 SK chamotte idomtégla.

Budafoki-út 52. sz. alatt tárolt:

50.000 kg különféle ócskavashulladék;
9000 kg ócska chamotte téglatörmelék.

b) A pályázók kötelesek az Elektromos Művek főpénztáránál az ajánlatuk benyujtásával egyidejüleg az összeg 5%-át óvadékul letenni. Ezen összeg szolgál annak biztosítására, hogy az ajánlattevők a benyujtástól számított 6 *(hat) hétig ajánlataikkal szóbanmaradnak.*

c) A felsorolt anyagok a tároló helyeken fognak átadatni a vevőnek.

d) Az eladásra kerülő anyagok megjelölt telepeinken bármely hétköznap megtekinthetők. Azok, akik pályázni kívánnak, V., Váci-út 74. sz. IV. em. 404. sz. ajtó alatt 0.50 P lefizetése ellenében megkaphatják az eladandó tárgyak részletes kimutatását, a jelen pályázati felhivás feltételeivel együtt, mely egyszersmind jogositványul is szolgál arra, hogy a felsorolt telepeken az érdeklődők a tárgyakat megtekinthessék.

e) A vevő tartozik ajánlatának elfogadása esetén a megvett tárgyak értékét *tiz napon belül kifizetni és azokat elszállittatni.* Ajánlatot lehet tenni bármely tételre különkülön, vagy a tételeknek tetszésszerinti csoportokba való összefoglalásával.

f) Az Elektromos Művek igazgatósága fenntartja magának a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok közül *szabadon választhasson,* amennyiben pedig a beérkezett ajánlatokat kielégitőnek nem találja, a szóbanforgó tárgyak eladásától eltekinthessen.

Budapest, 1935 szeptember hó 11-én.

Budapest Székesfőváros Elektromos Művei igazgatósága.

Versenytárgyalási hirdetmény

1. Utalással a *Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések"* rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek az I. ker. Mészáros-utca és Koronaőr-utca sarkán épitendő

„Erzsébet leányliceum" föld-, kőmüves-, elhelyező- és vasbeton munkáira.

A közszállitás költségei szabályszereün biztosítva vannak.

2. A közszállitás megkezdésének és befejezésének időpontja, valamint a jótállás időtartama tekintetében a vonatkozó költségvetési kiirás feltételei az irányadók.

3. Az ajánlatot a rendelkezésre álló ajánlati minta felhasználásával és a jelen hirdetményben, valamint az ezt kiegészitő általános ajánlati feltételekben foglaltak értelmében olykép kell szövegezni, hogy az ajánlat és mellékletei a szerződés minden adatát és feltételét tartalmazzák.

4. Az aláirt és megfelelően előkészitett ajánlatokat sértetlen boritékban elhelyezve, pecséttel lezárva a megrendelő hivatalnál (Központi Városháza, III. em. 350. ajtószám alatt)

1935. évi október hó 8. napján délelőtt 9—10 óra között személyesen vagy megbizott útján kell benyujtani.

A benyujtott ajánlatok a benyujtási határidőt követő egy órán belül a megrendelő hivatalos helyiségében kerülnek nyilvánosan felbontásra.

5. Azt az ajánlatot, amelyet az ajánlattevő nem a kijelölt helyen, a kijelölt időben nyujt be, vagy pedig nem a megállapitott feltételek és előirások értelmében készit elő, a Közszállitási Szabályzat idevonatkozó rendelkezései szerint figyelembevenni nem lehet.

6. Az ajánlati minta, a feltételek, a költségvetési űrlapok a megrendelő helyiségében: III. emelet 342. ajtószám, a hivatalos órák alatt 3 pengő 60 fillér áron megszerezhetők. Műszaki kérdésekben szükséges felvilágositásokat pedig Táby Ervin mérnöknél III. em. 337. (mansard) nyerhetők, ahol a tervek és rajzok is megtekinthetők.

7. Ugyanott nyerhetők a szükséges felvilágositások is a közszállitással kapcsolatosan felmerülhető kérdésekre.

8. A szerződési illetéket a vonatkozó pénzügyi szabályok szerint kell leróni.

Budapest, 1935. évi szeptember hó 19.

A polgármester rendeletéből:

Szinte s. k.
tanácsnok h.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt Általános Ajánlati Feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek Budapest székesfőváros közkórházai, népjóléti intézményei, valamint a hatósági étkeztetés részére 1935 október 4-től 1936 szeptember 30-ig bezárólag szükséges *élelmiszerek a szállitási feltételekben meghatározott módozatok szerint való szállitására.*

A bánatpénz tekintetében a fentebb emlitett „Ajánlati Feltételek" rendelkezései irányadók.

A vonatkozó kiirási nyomtatványok, valamint a szállitási feltételek *a polgármesteri VIII. ügyosztályban* (Központi Városháza II. emelet, 212. ajtószám alatt) *hétköznaponként 12—14 óra között átvehetők.*

Az ajánlatok

1935. évi október hó 4-én délelőtt 10 óráig

a polgármesteri VIII. (közélelmezési) ügyosztályban, II. emelet 212. ajtószám alatt adandók be.

Az ajánlatok ugyancsak 1935. évi október hó 4-én délelőtt 11 órakor ugyanazon ügyosztály üléstermében (II emelet 195. ajtószám alatt) nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1935. évi szeptember hó 16-án.

A székesfőváros polgármestere.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.

építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban . . .	évi telj. kép.	12.000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban . . .	„ „ „	5.000 „
	Dorogon	„ „ „	3.000 „
Téglagyárak:	Buda-Ujlak, Kőbánya Nyergesujfalu	évi telj. kép.	60,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak	„ „ „	8,000.000 drb.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos Hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdetek a székesfőváros üzemei részére szükséges **papiráruk** szállitására.

A teljes kiirási müvelet (vállalati feltételek, ajánlati űrlapok, minták) Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV. ker., Központi városháza, III. udvar) hétköznapokon 8—2 óra között díjmentesen beszerezhetők, illetve megtekinthetők.

Az ajánlatokat Budapest székesfőváros központi anyagszertárába **1935. évi október hó 4-én d. e. 10 óráig** kell benyujtani. Az ajánlatok a polgármesteri XI. ügyosztály hivatalos helyiségében (Központi városháza, II. em. 235.) ugyanaz nap 11 órakor kerülnek felbontásra, ahol az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1935. évi október 6-án.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL

Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában

Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESITŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8-52

Breitner Bernát
Jégszekrények és Hűtőkészülékek Gyára
Gyár, raktár és iroda: Budapest, VI., Király ucca 36
Alapittatott 1876

HEINICKE H. R.
Gyárkéményépités, kazánbefalazás, kemenceépités, hőszigetelés
BUDAPEST, V. AKADÉMIA-U. 6
Telefon: 22—6—20

A **CSÁSZÁRFÜRDŐ**
thermál uszodái megnyiltak.
Egész nap nyitva

SEMPERNOVA
ELSŐ MAGYAR NEMESVAKOLATGYAR
BALOGH GÉZA
VII., LÖVÖLDE-TÉR 4. TELEFON 213—66.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Petőfi Sándor-u. 16. Tel.: 897—85

„SANIT-ANTIFRIG" — 20 C-ig
FAGYMENTES vakolást, betonozást biztosit
Posnansky és Strelitz Rt.
Budapest, V., Sólyom-utca 13. sz. Telefon 2-28-29, 2-82-85.

Váczy István
okleveles épitészmérnök és épitőmester
Budapest, VIII., Baross-utca 82. Telefon: 40-8-54

Gavora Zsigmond
okl. mérnök, épitőmester
Bpest, I., Enyedy-u. 12. Telefon 562-47

Krausz Ferenc
bronzöntő *Budapest, VI., Babér-utca 80.*
Telefon: 932—26

Mihálka és Társai
reszelő- és szerszámáru iparvállalat k. f. t.
Budapest, V., Zápolya-utca 34. Telefon: 92-4-98.

CUSTODIS ALPHONS
MÉRNÖKI IRODA ÉS ÉPITÉSI VÁLLALAT IPARI BERENDEZÉSEK RÉSZÉRE
ALAPITÁSI ÉV 1876
BUDAPEST, V. KER., NÁDOR-UTCA 19.
TELEFON: 12—0—07
Gyárkéményépités, Gőzkazánbefalazás, Ipari kemencék épitése és tervezése

KARDOS JENŐ
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ, KÖZPONTI FÜTÉS, VIZVEZETÉK ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Ó-u. 31. Tel.: 17-9-05

BALOGH GYÖRGY
Budapest, II., Olasz-fasor 31
Tel.: 55-6-86
vizsgázott tetőfedő mester

Kreisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

MATOVICS FERENC
lakatos és villanyszerelő mester
Budapest, I., Lágymányos-utca 5
Telefon: 69-3-37

Macskásy Árpád
okl. gépészmérnök, műszaki vállalata, tervez, szerel és szállit vizvezetéki, csatornázási és gázberendezéseket, szivattyútelepeket, mindennemü központi fütést, kazánházi- és szellőzőberendezéseket.
Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. Telefon: 27-6-70.

Buza és Molnár
ácsmesterek
Budapest, I., Derék-utca 19.
Telefon. 605-46.

CSUCSHEGYI BAZALTBÁNYA R.-T.
NEMESGULÁCS
Központi iroda: Budapest, VII., Nárnberg-utca 47.
Telefon: 970—43.
TELEFON TAPOLCA 2

MARX és MÉREI
tudományos, elektromos műszerek és feszmérők gyára
Budapest, VI., Bulcsu-utca 7. sz.

Weiss János, Budapest
Iroda: II., Iskola-u. 47. Műhely: Csalogány-u. 8b
Telefon 51—2—55.
Tervez és készit: Központi fütés, gőzmosodák, gőzkonyhák, vízművek, vízvezeték, gázvezeték, fürdőberendezések, csatornázás és szellőző berendezéseket.

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföldi-út 1. Tel.: 59—9—68.

A legjobb sokszorositó gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-80

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonötödik évfolyam Budapest, 1935 október 2. 40. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavilonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Becsületes, bátor és magyar

Nyolc hónap alatt másodszor iktatta be a múlt héten Budapest székesfőváros közgyűlése *Szendy* Károlyt a polgármesteri székbe, aki ez alkalommal nyolc hónap alatt másodszor mondott programbeszédet. A két programbeszéd között elmúlt idő elegendő volt arra, hogy Budapest lakossága és a polgármester között hosszantartóvá erősödjék a frigy, amelyet az első polgármesterválasztáskor kötöttek. Ezalatt az idő alatt a polgármesternek talán nem volt még módjában a maguk teljességében megmutatni azokat az erőket, amelyek benne lakoznak, de azt is megállapíthatjuk, hogy kiváló egyénisége, jelleme, munkássága nem ígéret többé, hanem az egész város lakosságának meggyőződése, hogy alkotó erői a maguk teljességében kivirágozhatnak. De nemcsak a közönség bizalma erősödött meg *Szendy* Károlyban, hanem az államfőé, Magyarország kormányzójáé is, aki most másodszor hagyta jóvá megválasztását. Nemes és szép gesztusa volt *Szendy* Károly polgármesternek, amikor bemutatkozó beszédében kijelentette, hogy a kormányzó bizalmára úgy vél érdemesnek lenni, ha az ő legmagasabb személyének példaadása szerint becsületes, bátor és főleg magyar szellemben fogja a főváros ügyeit intézni. A polgármester munkásságának célját jobban kitűzni nem is lehetett volna, de egyben nyugodt lélekkel állíthatjuk már azt is, hogy a polgármester eddig való és jövendő munkáját jellemezni sem lehetett jobban, mint ezzel a három szóval: *becsületes, bátor és magyar.*

Maga a programbeszéd, amelyet hallottunk, minden pártot tökéletes megelégedéssel töltött el, mert realitásokban gazdag, hívő és becsületes munkaprogram volt ez, amely nem ígért csodákat, de amelynek célkitüzései annyira reálisak és annyira komolyak és a polgármester egyénisége olyan erős, hogy programjának megvalósításához nem férhet kétség. A távolabbi nagy célok mellett megnyugvással kell tudomásul venni, hogy *Budapest polgármestere legelsősorban a közelgő nehéz télre kíván fölkészülni.* Erős kéz és meleg szív kell ehhez a munkához, de *Szendy* Károlyban mind a kettő megvan és nem lehet kétség afelől, hogy az elmúlt nyár minden katasztrófája mellett Budapest polgármestere bajok és veszedelmek nélkül fogja kiteleltetni városának millió lakosát. Megnyugvással vesszük azt a kijelentését, hogy *Budapesten nem szabad éhező és lakástalan embernek lenni.* Ha talán nehezebb körülmények között is, mint más esztendőkben, de ugyanazt fogja cselekedni *Szendy* Károly is, amit eddig cselekedett nagynevű elődje a polgármesteri székben, mert Budapest székesfőváros polgárságának tradiciójává vált, hogy szociális téren vezet egész Európában. És hogy ez a szociális gondoskodás nem az az álhumanizmus, amelyet a szocialista álhumanizmus munkanélküli segélyekből táplál, bizonyítja *Szendy* Károlynak az a kijelentése, hogy *minden dolgozni akaró és tudó jó polgárnak munkát kell kapnia.* Igenis, ez az új stílus a szociálpolitikában, amely nem könyöradományokkal, hanem munkával segít azokon, akik nyomorba jutottak. Ennek a gondolatnak kell áthatnia Budapest egész kormányzatát, mert csak így juthatunk el ahhoz az új világhoz, amely jobb, erkölcsösebb és becsületesebb lesz, mint a régi.

Örülünk annak a bizakodó hangnak is, amely a polgármester beszédéből kicsendül. Hálásak vagyunk neki, hogy nem a temető csendjét, hanem az élet akarását hirdette. Önbizalmat, az élethez való ragaszkodást fognak kelteni az ő szavai Budapest polgárságában. Ahogy ő erről a városról beszél, az nem a siránkozás és nem a kétség hangja volt, hanem a határozott, a megingathatatlan bizalomé. Hiszen azt hallottuk tőle, hogy pénzügyi konszolidáltság tekintetében Budapest az európai nagyvárosok első sorában áll. Egy tönkretett, agyoncsonkított ország fővárosa a maga erejéből meg tud állni abban a hatalmas viharban, amely az egész világot végig szántotta. Tudomásul kell vennie ezt Budapest minden polgárának, mert azzal az optimizmussal kell nekiindulnj a jövőnek, hogy nem kell tartanunk semmitől, mert az a város, amely a világválságban is az európai metropolisok között az első sorban tudott maradni, annak nemcsak joga van az élethez, de módja, tehetsége, akarata és önbizalma a fejlődésre. Amikor újból munkába kezdünk a becsületes, bátor és magyar programot adó polgármester vezetése alatt, tudjuk, hogy nem süppedékes talajon vetjük meg a lábunkat, hanem szilárdan állunk a magyar glóbuszon, annak is legszilárdabb pontján, Budapest székesfőváros fejlődő, kiviruló, gazdagreményű földjén.

Magyar a polgármester munkálkodása, mert minden cselekedetének rugója nemcsak Budapest, de az egész ország magyarságának lelkes és odaadó szolgálata. Becsületes, mert nem akar többet, mint amennyit erőink elbírnak, de ezt maradék nélkül akarja és meg is valósítja egyre szaporodó alkotásaiban. Végül pedig bátor a polgármester tevékenysége, mert hittel, meggyőződéssel, elszántan és meg nem tántorodó akarattal oldja meg nehéz időkben, mostoha körülmények között a ma igazán súlyos és igazán kivételes feladatait.

PRESZLY ELEMÉR BELÜGYI ÁLLAMTITKÁR

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

a polgármesterrel történt tárgyalásairól és a főváros tervbevett telekeladásairól

A mult hét egyik utolsó napján *Szendy* Károly polgármester látogatást tett *Preszly* Elemér belügyi államtitkárnál, akivel hosszabb megbeszélést folytatott. A megbeszélésről különböző hírek keltek forgalomba és főként az a vélemény kapott lábra, hogy a belügyi államtitkár *Szendy* polgármesternek legújabb nagyszabású terveiről, a főváros heverő telkeinek gyümölcsöző célra való eladásáról tárgyalt. A *Fővárosi Hirlap* munkatársát fogadta *Preszly* Elemér belügyi államtitkár és nyilatkozott a polgármester látogatásáról. Az államtitkár nyilatkozatából kiderül, hogy ez a mínapi megbeszélés csak bevezetése volt a kormány és a főváros között megínduló szélesebbkörű tárgyalásoknak, amelyek során

minden aktuális kérdés, a költségvetés, a szanálás, a státusrendezés, az üzemi kérdések, elsősorban a tarifaproblémák kerülnek tárgyalás alá.

Nyilatkozott egyébként a Fővárosi Hírlapnak Preszly Elemér államtitkár a fővárosi telekeladásokról is és az államtitkár nyilatkozatát a Fővárosi Hírlapnak azzal a határozott értesülésével egészíthetjük ki, hogy

a polgármester megkapta a kormány előzetes hozzájárulását a telekeladások tervéhez.

Ezeket a terveket, amelyeket a polgármester már illetékes kormányköröknek bemutatott, *Bódy* László pénzügyi tanácsnok készítette el. A tervek szerint százharminchét olyan telke van a fővárosnak, amelyekre városrendezési szempontból szükség nincsen, amelyek parlagon hevernek és eladásuk nem ütközik akadályba. Ezek a telkek mind beépítetlenek, közöttük sok olyan is van, amely több házhelyből áll és így parcellázva adható el. *Végeredményben a terv szerint 75.455 négyszögölnyi terület kerül eladásra, amelyeknek forgalmi értéke meghaladja a tizenegy millió pengőt.*

A *Szendy* Károly polgármesterrel folytatott tanácskozásokról egyébként

Preszly Elemér,

a belügyminisztérium politikai államtitkára

a következő felvilágosítást adta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A polgármester úr azért volt nálam, hogy személyesen elhozza a főváros költségvetését és egyben referáljon a főváros összes ügyeiről. Ezt az alkalmat felhasználtam arra, hogy őt beiktatása alkalmából melegen üdvözöljem.

— A tárgyalások során megbeszéltük a polgármester úrral a fővárost érintő és a belügyminisztériumban elintézés alatt álló ügyeket. Megállapítottuk, hogy a főpolgármesterrel, a polgármesterrel és a főváros autonómiájával a legteljesebb összhangban tudjuk a kérdéseket megoldani. Ezek a kérdések pedig legelsősorban a minél reálisabb és minél kisebb deficitet feltüntető költségvetés, a szanálás, a státusrendezés és az üzemeknek függőben levő személyi és tárgyi problémái.

— **E tárgyalások,** — mondotta *Preszly* államtitkár, — **a közel jövőben a belügyminisztériumban folytatódni fognak.**

A telekeladásokra vonatkozó polgármesteri tervekről *Preszly* Elemér államtitkár a következőket mondta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A székesfőváros telekadási terveiről tudomásom van, közelebbről azonban a részleteket nem ismerem. Ha majd a főváros közgyűlése, a polgármester javaslatára, elhatározza ezeknek a telkeknek értékesítését, mi felügyeleti hatáskörünkben a közgyűlési határozatot behatóan felülvizsgáljuk és azt megfelelő módon elbíráljuk.

Budapest szépsége felülmúlja a fantáziát!

— mondja Notto Sardegna, Palermo főpolgármestere

Szent István jobbja, mint nemzeti ereklye: figyelmeztető, intő szimbolum az egész világ számára

Búcsúszózat Budapest népéhez

Négy napon át a magyar főváros szívesen látott vendége volt az újjászületett Itália egyik legmarkánsabb vezető egyénisége, Giuseppe *Notto-Sardegna*, a nagy délolasz főváros: Palermó főpolgármestere, aki már a multban is többször élénk tanújelét adta őszinte magyarbarátságának. A palermói podeszta mostani látogatása tulajdonképpen viszonzása volt annak, hogy a májusi palermói *Garibaldi—Tüköry*-ünnepségekre a magyar főváros *Némethy* Károly tanácsnok vezetésével elküldte küldöttségét, amely koszorút helyezett *Garibaldi* vezértársa, a legendás magyar szabadsághős, *Tüköry* ezredes emléktáblájára és elvitte a főváros ajándékát, egy művészi kivitelü örökmécsest *Tüköry* síremlékére, amely a palermói Panteonban áll. A palermói ünnepségek során a város vezetősége és az olasz társadalom a magyar kiküldötteket őszinte rokonszenvvel és meleg vendégszeretettel fogadta, Palermó város podesztája már akkor megígérte, hogy rövidesen viszonozza Budapesten a küldöttség látogatását. *Sardegna* főpolgármestert, aki feleségével, kabinetfőnökével és szertartásmesterével pénteken reggel érkezett a Déli pályaudvaron, ünnepélyes fogadtatásban részesítette a főváros és gazdag programot állított az itt tartózkodás idejére. Az első nap az olasz követségen és *Serédi* hercegprímásnál tett hivatalos látogatásokkal és a város megtekintésével telt el, szombaton délelőtt az olasz vendégek koszorút helyeztek a Hősök Emlékművére, résztvettek a jubiláló Pázmány egyetem díszelőadásán, azután *kihallgatás volt a távollevő miniszterelnök helyettesénél*, az olasz követség ebédje után pedig *Sardegna* professzor a Korvin Mátyás Társaságban előadást tartott az olasz-magyar történelmi kapcsolatokról, *különös vonatkozásban Tüköry ezredessel*. Este a *Missa Solemnis* bemutatóját nézték végig palermói vendégeink, utána pedig szükkörü vacsora volt a Hungária-szállóban, amelyet *Némethy* tanácsnok rendezett. Vasárnapi programjuk a *Garibaldi*-szobor megkoszorúzásával kezdődött, utána fogadás volt az olasz Fasció házában, majd séta a Fővárosi Képtárban, délután pedig a Aquincumi ásatások gazdag római emlékeit tekintették meg. Hétfön a főváros vezetőjénél, *Sipőcz* Jenő főpolgármesternél és *Szendy* Károlynál hivatalos látogatásokat tett *Sardegna* podeszta, a hátralevő idő pedig fővárosi intézményeink tanulmányozásával, kirándulásokkal, apróbb szórakozásokkal telt el.

Itt minden: remekmű

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa szombaton délután felkereste Palermó főpolgármesterét a Szent Gellért-szálló első emeletén levő lakosztályában, hogy megkérdezze, milyen benyomásokat szerzett budapesti útján. A podeszta mosolyogva fogadja az első kérdést s felcsillanó szemmel mondja:

— Budapestről, mostani utamról, nemcsak most, de *egész életemben mindig szívesen és örömmel fogok beszélni*. Mielőtt idejöttem, már sokat hallottam az önök gyönyörű fővárosáról és — megvallom — kissé féltem attól, hogy bizonyos csalódás ér majd, mint olyankor általában, ha az ember végre meglát valamit, amiről már nagyon sok szepet hallott. Rendszerint ugyanis a hallomások után s a fényképeken kialakult képzelet, hogy úgy mondjam, „túldolgozza" magát. Ilyenkor aztán a valóság csalódást hoz. De Budapest — teszi hozzá lelkesülten —

Budapest szépsége felülmúlja a fantáziát!

Amikor megérkezésem után végigtekintettem a fenséges Duna két partján, valami édes zsibongás futott át rajtam, aztán pedig *különös, felemelő érzés fogott el, ami napról-napra fokozódik ittlétem alatt.*

— Mi tetszett legjobban a magyar fővárosban? — kérdeztük.

— Legjobban? — szinte megütközik ezen a kérdésen. — Őszintén szólva, ezen még nem gondolkoztam, de *nem is hiszem, hogy ilyen szempontból disztingválni lehessen.* Jártam a Halász-bástyán, a Mátyás-templomban, a királyi várban, a parlamentben és ha most megkérdez, hogy mi tetszett legjobban: *nem tudnék felelni.*

Mindegyik remekmű és mindegyik páratlan a maga nemében: a magyar építőművészet csodálatraméltó.

Pillanatra elkomolyodik mosolygó arca. Elgondolkozik, aztán az eddig gyors ütemben pergő beszédével ellentétben, egészen lassan és halkan mondja:

— Különös dolog történt velem itt Budapesten. Amint a budai várat és a parlamentet jártam, amint végigtekintettem a Dunán, képzeletem önkéntelenül elkezdett visszafelé dolgozni és minél többet láttam a magyar fővárosból, *annál tökéletesebben kibontakozott előttem ennek a nemzetnek egész nagyszerű multja és történelmi elhivatottságának megdönthetetlen igazsága.*

— Egy nép, amely így tud alkotni, így tud némán és büszkén szenvedni s így tud újra és újra felemelkedni, kivirulni, élni! — folytatja emelkedő hangon—

annak a népnek elsőbbségi jogai vannak ebben a hatalmas völgyben, amelyen a Duna kanyargása húzza meg a történelem eltörölhetetlen vonalát.

Szent István jobbja, amit tegnap mutattak meg nekem, több, mint nemzeti ereklye: *figyelmeztető, intő szimbólum az egész világ számára!* Ez az elpusztíthatatlan örökké élő magyar kéz, amely alkotni, harcolni és áldást osztani egyformán tud.

Elhallgat. Kitekint a Dunára nyíló ablakán.

— *Igazi élő város* — mondja kis idő mulva. — *Szinte percről-percre látni, hogyan fejlődik.*

*

Most a városrendezési ügyek körül folyik a szó. Dicsérjük Palermót, Szicilia nagyszerű fővárosának páratlan fekvését, gyönyörü parkjait: a Favoritát, a Villa Giuliát, a Villa Tascat. Örül az elismerésnek, de a következő pillanatban már ismét Budapestről beszél.

— Bármilyen szépek is a mi parkjaink Palermóban, — mondja — amelyeket érdekessé tesz a szubtrópusi és trópusi növényzet, *nem vetekedhetnek az önök nagyszerű közkertjeikkel.* Itt van például a Margitsziget! Ennél csodásabb parkot elképzelni sem lehet. És

menjünk bárhová is a városban, mindenütt mintaszerűen elrendezett kisebb-nagyobb kertek, ligetek kötik le az ember figyelmét.

A fák, a díszbokrok és egyéb növények olyan változatos és művészi elrendezését látja itt az idegen, ami egyenesen páratlan. Valami nemzeti jelleg nyilvánul meg itt még a parkokban is.

*

— Sokat tanultam itt úgy is, mint polgármester és úgy is, mint tudós — kezdi ismét, de most szavába vágunk és mi kérdezösködünk.

Hamarosan megtudjuk, hogy Szicilia fővárosának podesztája

egyúttal tanár a palermói egyetemen, ahol a kereskedelmi jogot és közigazgatási jogot adja elő,

ezenkívül pedig — mint magántudós — néprajzi kutatásokkal is foglalkozik. Palermóban tavasszal nyitják meg azt a sziciliai néprajzi múzeumot, amelyet ő alkotott meg s amelyet *Pitré*, az elhunyt sziciliai tudósról *„Museo Etnografico Pitré"*-nek neveznek el.

Notto Sardegna főpolgármester és egyetemi professzor most már a magyar néprajzi vonatkozásokról beszél. *Sajnálja, hogy nem láthatta a Gyöngyös Bokrétát*, amelyről már ugyancsak hallott. Érdekli ez már csak azért is, mert hiszen a híres „Primavera Siciliana" (sziciliai tavasz), népi ünnepségei *bizonyos vonatkozásban rokonok a magyar bokrétás mozgalommal.*

Sokat, nagyon sokat szeretne még látni Budapestből és Magyarországból. Minden érdekli és mindent szeret, ami magyar. Nagyon sajnálja hogy most csak néhány napig marad. *De majd legközelebb!* Mert ide vissza kell jönnie. Az utazás? Igaz, hogy kicsit hosszú, de csak napokban és kilométerekben. Lélekben nem. Lélekben, szívben, gondolatban olyan közel vagyunk egymáshoz!

— Ez a fontos — mondja komoly hangsúllyal. — *Tüköry annak idején hosszabb ideig utazott gyalog és lóháton, hogy Garibaldi mellé álljon... És ezt nem feledtük el.*

*

Alkalmunk volt néhány szót váltani *Tagliavia Diacomó* palermói tiszteletbeli magyar konzullal is, aki a polgármestert Budapestre kísérte. *Tagliavia* konzul igen érdekesen jellemezte előttünk *Sardegna* palermói polgármester egyéniségét.

— Talán sokan nem is tudják, hogy

a palermói polgármester személyében a győzelmes olasz fasizmus egyik igen jelentős délolaszországi személyisége tartózkodik Budapesten.

A háborúelőtti Délolaszországot részben a csendes, álmodozó, nem túl hevékeny életszemlélet, részben a szenvedélyes, sokszor fékezhetetlen természet jellemezte. Ezt két szélsőséget vette át egyenletes, tevékeny, *az idők folyamán egyre törekvőbb és lelkesebb alkotó munkára.* A „Dolce far niente" országában egymást érték az újítások, kitünöbbnél-kitünöbb berendezések, rövid pár év alatt teljesen átformálták nemcsak az országot, hanem az egész lakosságot.

Délolaszország olyan lelkes férfiúnak köszönhette ezt az átalakulást, mint amilyen Notto Sardegna polgármester-kormányzó volt, Mussolini eszméjének bátor híve,

akit lelkesedése nagy teljesítményekre képesített, amiért is öt a *„Cavalerie di gran croce"* cím illeti meg.

Meleghangú búcsúzás a magyar fővárostól

Búcsúzás közben megkérdezzük *Palermo polgármesterét*, mit üzen a főváros közönségének, amire

Giuseppe Notto Sardegna

készségesen a következőket mondta tollba:

„Riporto la più bella delli impressioni dalla visita di Budapest. L'appellativo di „Regina del Danubio" è veramente l'espressione più aderente alla realtà; in mezzo a tanta dovizia di tesori di natura splende, nel pieno fulgore la più cavalleresca e squisita ospitalità. Parto commosso per le accoglienze calorose, indimenticabili ricevute, per le bellezze ammirate, per le istituzioni visitate, che mostrano come la amministrazione civica sia arrivata al conseguimento della perfezione nell' organizzazione di tutti i sevizi. Auguro all' Ungheria e alla nobile città di Budapest il più luminoso avvenire degno delle sue tradizioni, della sua generosità, della sua bellezza, auguro che il popolo ungherese, baluardo possente di diciviltà, tragga presto il più forte auspicio dalle vestigia romane che custodisce con filiale tenerezza."

Budapest, 30 settembre 1935.

G. Notto Sardegna
Podesta di Palermo

*

(Magyarul: Budapesti látogatásomról a legszebb emlékeket viszem magammal. A „Duna királynője" jelző tényleg a valóságot fejezi ki és a legtalálóbb jelzője a városnak, mert ezen a természet bőkezü kincseivel megáldott városban a leglovagiasabb és legtökéletesebb vendéglátás uralkodik. A meleg fogadtatástól mélyen megindulva távozom, amelyet még felejthetetlenebbé tesznek a város megcsodált szépségei, a meglátogatott nagyszerű intézmények, amelyek példát szolgáltatnak arra, hogy az összes szolgáltatások szervezésében a városi adminisztráció a tökéletességnek milyen fokára érkezett el. Szívemből kívánom Magyarországnak és nemes fővárosának a legragyogóbb jövőt, amely méltó lesz a tradicióihoz, nagylelkűségéhez, szépségéhez, kívánom, hogy a magyar népnek, a civilizációnak ezen valódi erősségének vágyait az itteni római emlékek, amelyeket most is fiúi szeretettel ápol, a jövő a legerőteljesebben valóra váltsa.)

*

Sardegna polgármester hétfön este 5 órakor elutazott a magyar fővárosból. Búcsúztatására a keleti pályaudvaron *Némethy* Károly tanácsnok jelent meg a polgármester képviseletében, ott voltak továbbá az olasz követség és a budapesti olasz fasció tagjai. A podeszta kíséretében levő hölgyeknek *Némethy* tanácsnok virágcsokrokat nyujtott át. A podeszta újból megköszönte a meleg, baráti vendéglátást és nem mulasztotta el ismételten hangoztatni, hogy Budapest felejthetetlen élmény volt számára, amelyről székvárosának híven fog beszámolni.

RÉVÉSZ ÉS HUSZÁR
autótechnikai cikkek és láncok. Durex-dugattyú vezérképviselet
Budapest, VI., Jókai-tér 7. Tel.: 18-9-54

PESTI KIRAKAT

Magnificent!

Magnificent! Magnificent és ahányszor valamit csak látott ebből a gyönyörű városból, Sir Edmond Wyldbore-Smith, a Cook-iroda londoni elnökigazgatója, mindannyiszor elragadtatással kiáltott fel: Magnificent!

Ha osztályozni akarnánk azokat a látogatásokat, amelyek az utóbbi időben Budapest idegenforgalmának emelkedése szempontjából döntőjelentőségűek voltak, akkor azt kellene mondanunk, hogy a walesi herceg ittartózkodása mellé kell sorolnunk a Cook-iroda londoni elnökigazgatójának budapesti és magyarországi útját. Mi tudjuk, hogy mit jelent az, ha a kapurtalai maharadzsa Budapestre jön. Mi tisztában vagyunk azzal, hogy előkelő és hasznos vendég Cunliffe Lister angol légügyi miniszter felesége, hogy boldogok lehetünk, ha lord Mottistone, a nagy diplomata ellátogat hozzánk, de semmi sem ér föl azzal, ha a Cook-iroda londoni elnökigazgatója elragadtatással beszél a magyar fővárosról.

Pedig ennél sokkal több történt. Sir Edmond Wyldbore-Smith kitünően üdült és remek vadászzsákmányt ejtett Magyarországon, de emellett, ami a legfőbb, budapesti tartózkodása alatt olyan tanulságokat vont le, amelyeknek értéke a magyar főváros számára ma szinte kiszámíthatatlan. Sir Wyldbore-Smith ugyanis elhatározta, hogy ezután Budapest lesz az a város, amelyet a Cook-iroda legelőkelőbb és legigényesebb ügyfeleinek fog ajánlani. Mi igazán szívesen látjuk az úgynevezett tarisznyás vendéget is, de idegenforgalmi értéke csak azoknak van, akik a Cook-iroda ízlésére, tapasztalataira, tudására bízzák a maguk nyaralását, üdülését és szórakozását. És itt el kell mondanunk azt is, hogy a Cook-iroda által szállított vendég nemcsak nyári vendég, hanem az év minden szakában gondoskodni tud ez a nagy világiroda arról, hogy Budapestet, amely most az elnökigazgatóját hódította meg, előkelő idegenekkel töltse meg. Ezeken a hasábokon sokszor beszéltünk már a Cook-irodáról. Nem ismerjük azokat az okokat, amelyek a magyar hatóságokat elidegenítik Cookéktól. De eddig bizony nem sok hasznunk származott belőle, mert hisz a világ összes kultúrállamai összeköttetésben állanak velük. Nyilván nem ok nélkül. Hiszen csak egy pár hét előtt írtuk meg a „Fővárosi Hirlap"-ban azt az esetet, amelynél jellemzőbbet Cookékról el sem lehet mondani, és amely szerint a Cook-iroda figyelmessége ötnegyedóráig tartotta vissza az Orient-expresst Ostendében, mert az iroda egyik alkalmazottja Dowerben egyetlenegy utast rossz hajóra dirigált.

Ezekután csak természetes, hogy Cook a világutazás koronázatlan királya. És ha ennek az irodának legelső funkcionáriusa azt állapítja meg, hogy Budapest az a hely, ahol mindent nyujtanak az embernek, amit csak kíván, akkor biztosaknak kell lennünk benne, hogy Budapest idegenforgalmának fejlődése tökéletesen biztos. Cookék vannak olyan üzletemberek, hogy szerződés nélkül is fölkarolják Budapestet, amelyet ők méltónak találnak arra, hogy legelőkelőbb vendégeik számára itt keressenek szórakozást és üdülést.

Nemcsak a Cook-iroda londoni elnökigazgatója, de minden pesti polgár boldogan sóhajthat föl, hogy: Magnificent! De ha ezt a világhírt, ezt a csodálatos és mindig növekvő vonzóerőt meg akarjuk tartani és növelni is szeretnénk, akkor a város kormányzásában is annak a világvárosi felfogásnak kell érvényesülnie, amelyet a nagy európai metropolisok vezetésében látunk. Szinte fáj, hogy nem is egyszerű polgára, de úgynevezett pénzügyi tekintély is akad Magyarországon, aki éppen az ellenkező érveket hirdeti. Arról az Éber Antalról van szó, aki ugyanazon a héten, amikor a legelőkelőbb angolok járnak itt, amikor a Cook-iroda elnökigazgatója elragadtatással beszél erről a városról, amikor a kapurtalai maharadzsa látogatását jelenti be, ismét agyoncsépelt teóriáit vagdossa a fejünkhöz. Hátborzongatva emlegeti, hogy akadhat ember, akinek eszébe jut, hogy Budapesten még szállodát építsen és talán halálos átkot kiáltana annak a fejére, aki fölvetette az ötletet, hogy a Tabánban hullámfürdőt kell építeni. Ezek azok a magántudósok, akikről Gömbös Gyula miniszterelnök már miniszterelnöksége első heteiben megmondta, hogy nem birja azokat a gazdag embereket, akik zsíros kalapban és kaucsuk-gallérban járnak. Nem, Éber Antal nem visel kaucsuk mandzsettát, de szeretné, ha ez a tündérváros zsíroskalapban és kaucsuk-gallérban jelenne meg a világ előtt. Erre ő is azt mondaná, hogy: Magnificent!

Október 3-án és 8-án délután fél 3 órakor

Ügetőverseny

Szendy Károly polgármester lesz a Nemzetközi Vásár elnöke

Bornemisza Géza iparügyi miniszter nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a Nemzetközi Vásár átszervezéséről

Bornemisza Géza iparügyi miniszter hosszabb idő óta nagyfontosságú tárgyalásokat folytat a *Nemzetközi Vásár* rendezésének átszervezése körül. Akkor, amikor minden eszközt, amelylyel a magyar kereskedelmet és ipart szolgálni lehet, amelyet a szépen fejlődő magyar idegenforgalom szolgálatába lehet állítani, a lehető legtökéletesebbé kívánunk tenni, akkor kétségkívül gondolni kellett a Nemzetközi Vásárokra is, amelyeknek eddig való fejlődése is igen nagyjelentőségű volt, de ezt a fejlődést a jövőben még erőteljesebbé kell tenni. A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt erről a nagyfontosságú tárgyról kérdést intézni *Bornemisza* Géza iparügyi miniszterhez, akinek válaszából az a nagyfontosságú tény derült ki, hogy a jövőben a *Nemzetközi Vásár* rendezésénél a legfontosabb szerep és hivatás Budapest székesfővárosára vár. Természetesnek kell ezt tartanunk akkor, amikor a magyar idegenforgalomnak fejlesztése terén eddig is a legkiválóbbat, a legtökéletesebbet produkálta a székesfőváros.

Az iparügyi miniszter nagyfontosságú nyilatkozatához hozzátehetjük még a *Fővárosi Hirlapnak* azt a legjobb helyről nyert értesülését, amely szerint

az újjáalakult és átszervezett Nemzetközi Vásár vezetője, illetve ennek elnöke maga Szendy Károly, Budapest székesfőváros polgármestere lesz.

Egyébként

Bornemisza Géza

iparügyi miniszternek

a *Fővárosi Hirlap* számára adott nagyjelentőségű nyilatkozata a következő:

— **A székesfőváros, az Iparkamara és a GYOSZ részvételével új alakulás veszi kézbe a Nemzetközi Vásár rendezését. Mint látom, a főváros örömmel vett részt ebben a munkában.**

— **Természetesen az állam nem kapcsolódik bele ebbe az új alakulásba, mert helyesebbnek tartja, ha az érdekelt intézmények, elsősorban pedig a főváros intézi a minden szempontból, tehát nemcsak kereskedelmi és ipari, hanem idegenforgalmi szempontból is oly nagyjelentőségű Nemzetközi Vásárt.**

Angyalföldi telepítéssel igyekszik a NEP levezetni a legsötétebb nyomorúságot

Riport a „fogadónapról"

Fogadónap az Angyalföldön... Olyan barátságosan, szinte vidáman hat. Pedig kietlen szomorúság, fájdalom és panasz az, ami kiterül előttünk egy ilyen fogadónapon, ahogyan a *NEP XIII-ik kerületi szervezete* nevezi azokat az órákat, amelyeken a lakosság különböző kéréseivel jelentkezhetik. A Mohács-utca 6. szám alatt a pártirodában 6 órától 9-ig nagy mozgalom van ilyenkor: az angyalföldi inségesek szomorú találkozója. *250—300 ember gyülekezik rendszerint össze,* s már maga a külső kép is mélyen elszomorító. A végsőkig lerongyolt ruhákban, spárgával, dróttal összekötözött felemás cipőkben, a nyomorúságnak lesiró jeleivel az arcukon jelennek meg férfiak és nők, fiatalemberek, lányok, munkások, tönkrement iparosok, régen végkielégített tisztviselők, lerongyolódott diplomások és soraikban *az ifjúság, amely, amióta az iskolából kikerült, még sohasem jutott munkához.*

A jelentkezők legtöbbje munkát kér, ha nincs munka, hát élelmiszerjegyet, kenyeret, segélyt, azután lakást.

A fogadónapokon a kihallgatás nehéz feladatát, amely igénybeveszi az idegeket és meggyötri a szívét,

Hegedüs Bertalan dr.

fővárosi bizottsági tag végzi a párttitkárok segítségével. Munkát, időt áldozni: ez a kisebb rész, de a kéréseket teljesíteni: *ez a nagy feladat,* mert a kérelmezők légiójával szemben *kevés a segítésre a lehetőség.*

— Közsegélyben csak az részesül, — magyarázza nekünk *Hegedüs* Bertalan dr., — aki az inségmunkát ledolgozta. Az ellenőrző statisztika szerint *a szükségmunkát mindenki elvégezte* s ezzel

az erre szorult munkanélküliek valamennyien bebizonyították munkakészségüket.

Nagyon kevés ember kért az inségmunka elvégzésére haladékot azzal, hogy *pár hetes munkalehetősége van.*

— Az inségesek részére a VI. kerületi elöljáróság szociálpolitikai osztályának rendelkezésére álló, aránylag kis összegekből tudunk a családok nagyságához mérten készpénz-segélyeket nyujtani. Igyekezünk a vállalatokhoz és egyes közmunkákhoz elhelyezni a munkanélkülieket, de, *sajnos, eddig csak korlátozott számban sikerült eddig ez az elhelyezés.*

— Nagyon sokan vannak a munka nélkül állók között elhelyezésre váró, igen érdemes, *sokszorosan dekorált frontharcos, vitéz és hadirokkant bajtársak* is, akiknek

mielőbbi elhelyezése igen fontos nemzeti érdek.

Az illetékeseknek legelsőrendű kötelessége, hogy mielőbb elhelyezze azokat a frontharcosokat, akik a haza védelmében véráldoztatot hoztak.

— Az inségbe jutott frontharcosok sorsán

kísérletképpen egy városszéli telepítéssel próbálunk segíteni.

Angyalföldön, a *Tarnay-pusztán* szemeltünk ki erre a célra kertészkedésre alkalmas területet. Miután tervünk az illetékes tényezők tetszésével is találkozott,

remélem, hogy a telepítési akcióba a legrövidebb idő alatt 100—150 családot be tudunk kapcsolni.

Ezek a családok olyan parcellákat kapnának, amelyek családi megmüvelésével *házi élelmiszer szükségletüket fedezni tudnák.*

— Amennyiben beválik ez a kísérlet, útmutatásul szolgál majd arra, hogy *Budapest külső részein a főváros tulajdonában lévő területeken hasonló telepítések történjenek* s ezzel az inségesek nehéz problémája részben megoldást találna. Tervünk még kezdeti stádiumban van, de minden igyekezetünk oda irányul, hogy összefogva *ezen az alapon próbáljuk meg levezetni a munkanélküliség egy részét.*

*

Szemlénken megdöbbentő adatok tárulnak elénk. Az *angyalföldi inséges családok száma 5000,* ami azt jelenti, hogy

16.000 lélek tengődik ebben a nyomorúságban.

A főváros minden részéből ide húzódnak a kilakoltatott emberek, mert itt van a legtöbb szükséglakás és a legtöbb bódételep. *Vannak családok 12—13 gyerekkel,* s akad több család, amelyben *16 olyan gyerek van,* akik között már dolgozni tudó is akadna, ha volna munka.

A Beretvás-telepen, a Madarász-telepen, az állami és fővárosi szükséglakások telepén van a nyomor fő fészke, de Angyalföld legszebb részei, még a villarajonban is tele vannak tüzdelve nyomorlakásokkal és fából összetákolt odúkkal, amelyekben 3—4 család is lakik,

s egy-egy sötét kis helyiségre 15—20 felnőtt és gyerek is jut.

Testileg, lelkileg leromlottan vergődnek egyik napról a másikra ezek az emberek, s nagyon sokan már panaszkodni is elfelejtettek: *a hosszú nyomorúság fásultsága ül rajtuk.*

A segítség, amit kapnak, nem elég, *a hatóság nem tudja biztositani számukra az életnek azt az örömét, hogy egyszer jóllakhassanak.* A legszomorúbb, a legnagyobb probléma ez, s minden figyelmet és elismerést megérdemel a nyomor fölé hajló férfiak terve, amellyel az angyalföldi kérdést valamiképpen meg akarják oldani.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen

BÉRKOMPRESSORT

LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, XI., Szüret-utca 5/7. Telefon: 59—2—96

Másfélmilliós költséggel épül az új hűtőház

Az óriási zsírexport miatt még ebben az évben modernizálni kell a sertésvágóhidat

Rosta János dr. tanácsnok, a közélelmezési ügyosztály vezetője, *Kazár* Gyula vágóhídi igazgató és egy műszaki szakértő társaságában *vasárnap reggel németországi tanulmányútra utazott.* A tanácsnok többhetes utazása alatt a nyugati országok nagyvárosainak közélelmezési berendezéseit fogja tanulmányozni, ami különösen azért aktuális, mert az utóbbi időben

a gazdasági helyzet szerencsés alakulása és a külkereskedelmi kapcsolatok kiépítése folytán a budapesti közvágóhíd újra Európa egyik fontos élelmezési centruma lett,

ahonnan *naponként zsúfolt vagónok indulnak szalonnával, zsírral és különböző húsproduktumokkal Berlin, Bécs, London és más világvárosok felé.*

Elindulása előtt beszélgettünk

Rosta János dr.

tanácsnokkal,

érdeklődtünk utazásának közelebbi programja felől, ugyanakkor megkérdeztük, milyen stádiumban van a közvágóhíd tervezett nagyszabású modernizálása és a külföldi export szempontjából igen nagyjelentőségű hűtőház építése. *Rosta* tanácsnok a *Fővárosi Hirlap* munkatársának ezeket mondotta:

— A polgármester megbízásából elsősorban *Dortmund* és *Breslau* vágóhídi berendezéseit tanulmányozzuk, amelyek *e téren a legújabb és legmodernebb alkotások.* Németországból Dániába utazom, hogy ebben a mezőgazdasági iparáról híres, nagykulturájú országban tanulmányozzam a közélelmezési berendezéseket. Így elsősorban egy Kopenhága közelében levő nagy zsírolvasztótelep berendezését és üzemét fogom megfigyelni, hogy tapasztalataimat itthon felhasználhassam. A főváros vágóhídjainak egyik időszerű és komoly problémája ugyanis a zsírolvasztás, amióta e téren exportunk olyan örvendetesen fellendült. A mi zsírolvasztó berendezéseink elavultak; *a szalonna kisütése nyílt lángon történik.* Az ilymódon készített zsír igen jóízű, a külföld legnagyobb része azonban más módszerhez szokott és *a teljesen iztelen zsírokat kedveli.* Ezeket a módszereket és berendezéseket fogom most figyelemmel kísérni és megismerni. Tanulmányutam előreláthatólag két hétig tart és remélem, hogy eredményes lesz.

— Ami a sertésközvágóhídon tervezett építkezéseket illeti, erre vonatkozóan közölhetem, hogy azok előkészítése most már *teljesen befejeződött és*

a munka a legrövidebb időn belül megindulhat.

A közel másfélmillió pengős építkezés két részre oszlik. Egyik a vágóhíd üzemének modernizálása, ez 710.000 pengőbe kerül, a másik az új hűtőház létesítése, amelynek kiadásait 690.000 pengőben irányoztuk elő. A vágóhíd modernizálása, a szúróberendezések tökéletesítése nélkülözhetetlen, mert

a megnövekedett kivitel mellett csak nagy nehézséggel, megfeszített munkával tudják a vágást és feldolgozás munkáját elvégezni.

A munkálat másik része azonban, az új hűtőház létesítése, talán még ennél is nagyobb jelentőségű. A székesfővárosi sertésközvágóhídon az utóbbi években örvendetesen megnövekedett zsírexport miatt ugyanis *a jelenlegi hűtő szűknek bizonyult.* Az új hűtő létesítésére a legsürgősebben szükség van, mert a túlzsúfolt régi hűtőt nehezen lehet úgy tisztítani, takarítani és karbantartani, ahogyan ezt az egészségügyi követelmények megkívánják. Ez a

túlzsúfoltság nem egy esetben a raktározott zsír-, szalonna- és húskészlet minőségének rovására és ezzel együtt az áru értékének csökkenésére vezetett.

— A sertésközvágóhídon az új hűtőház *az évek óta üresen álló tőzsdeépület* felhasználásával és kibővítésével létesül. Ezekre a munkálatokra már *megtörtént a versenytárgyalás* és a beérkezett ajánlatok elbírálása most van folyamatban, úgy hogy

a munkákat a vállalkozóknak néhány napon belül már ki is adjuk.

Az új építkezéssel a sertésközvágóhíd hűtőberendezése *ezerhétszázötven négyzetméterrel bővül.* A hűtőház földszintjén 420 négyzetméter alapterületen *rénvas*-szerkezettel, fogasokkal ellátott hűtőfülkék készülnek és ugyancsak *négyszázhúsz* négyzetméter nagyságú alapterületen külön szalonnahűtő épül. Az emeleti részen *410 négyzetméter* területű hűtőcsarnok fog rendelkezésre állani. Az újonnan épülő hűtőházban *270 vagón árut lehet tárolni.* Megkönnyíti a főváros helyzetét az a körülmény, hogy

most csak az épületről kell gondoskodni, a szükséges hűtőgépek már rendelkezésre állanak, csak be kell szerelni azokat.

Ezeket a berendezéseket a főváros már 1928-ban megvásárolta *350.000 pengő értékben* és csak a véletlenek sorozata okozta, hogy a hűtőház építése folyton késett. Az építkezés egyébként még ebben az évben elkészül és *valószínűleg már a jövő év első napjaiban rendelkezésre áll.* Az új hűtőházhoz természetesen megfelelő csatlakozó vasúti vágányzatot is kellett építeni, fedett rakodókkal. Ez a része a munkának már készen is van. *A vasúti berendezés létesítése 112.000 pengőbe került.*

Beszélgetésünk során érdeklődtünk a további exportkilátások felől, amire a közélelmezési tanácsnok így válaszolt:

— A sertésközvágóhíd ezidőszerinti forgalma, amely közelál a teljesítőképesség határához, egyelőre jó hosszú időre biztosítva van. Újabban

40.000 sertés exportálásáról van szó, aminek lebonyolítása hónapokat vesz igénybe.

Végül érdeklődtünk az általános közélelmezési helyzetről is és erre vonatkozóan a következő felvilágosítást kaptuk:

— A főváros közélelmezési helyzete *a legmegnyugtatóbb és legkielégítőbb.* Minden szükségletből

bőséges felhozatal és nagy készletek állnak a fogyasztók rendelkezésére.

A nyári hónapok fenyegető aszályát a nyárvégi esőzés szerencsésen ellensúlyozta és *ma már megszüntek az átmenetileg mutatkozó árkülengések is.* A főváros megfelelő raktárhelyiségek nyujtásával és egyéb eszközökkel *az idén is ép úgy, mint a multban,* segítségére lesz a nagykereskedőknek a télire szükséges tömegélelmezési cikkek, *elsősorban a burgonya kellő mennyiségű beszerzésében és tárolásában.* A közélelmezési üzem is állandóan figyeli a piac alakulását és

ha valamely nem várt esetben mégis szükség lenne a hatóság beavatkozására, az késedelem nélkül meg fog történni.

Rákosváros ünnepélyes felavatása

Születésnapját ünnepelte kedden *Rákosváros,* a Zuglóból és a környező részekből alakított új XIV. kerület, amelynek megnyitásával együtt felavatták a székházat is.

Az Ujvidék- és Pétervárad-utca sarkán álló impozáns, négyemeletes elöljárósági épület előtt hatalmas néptömeg gyülekezett össze déli 12 órára. Ünnepi színekkel dekorálták a közönséget a zászlók alatt felvonult egyesületek, frontharcosok, cserkészek, magyar ruhás iskolás gyermekek.

Schmaderer Oszkár dr. tanácsnok, az új kerület elöljárója, *Rimanóczy* Olivér dr. főjegyző, h. elöljáró és *Hanzély* József dr. tanácsjegyző segédletével fogadta az érkező előkelőségeket, akiknek sorában megjelent *Preszly* Elemér államtitkár, *Sipőcz* Jenő főpolgármester, *Szendy* Károly polgármester, *Lamotte* Károly alpolgármester, a tanácsnokok, az összes kerületi elöljáróságok képviselői, *Usetty* Béla és *Terbócz* Imre országgyülési képviselők, a törvényhatósági bizottság számos tagja. *Göde* Jenő miniszteri tanácsos és *Révay* Milán főorvos vezetésével *ötven tagú NEP-küldöttség* is résztvett az ünnepségen.

A Himnusz hangjai után az elöljárósági épület előtt *Petrovácz* Gyula fővárosi bizottsági tag üdvözölte az államtitkárt, a főváros vezetőit és a vendégeket. Köszönetet mondott *Szendy* Károly polgármesternek, amiért ilyen szép elöljárósági épülettel ajándékozta meg a kerületet s amiért kiváló tisztviselői kart helyezett a kerület élére. Köszönetet mondott a szegények nevében is azért, hogy ezután a közvetlen közelben jutnak gyámolításhoz. Végül engedélyt kért a polgármestertől arra, hogy az új kerület a *Rákosváros* nevet viselhesse.

Szendy Károly polgármester mondta el ezután avató beszédét, amelyben érdekes visszapillantást vetett ennek a rákosi területnek multjára, amelyet Magyarország alkotmányos életében egykor betöltött.

— *Megnyitom, elinditom az új kerületet* — mondta és átadta *Schmaderer* Oszkár elöljárónak a hivatali pecsétet, majd *együttérzésre, együttműködésre* kérte fel az elöljáróság vezetőit és tisztviselőit abban a munkában, melyet a főváros és a haza javára végeznek.

A zajos éljenzéssel fogadott beszéd után *Schmaderer* elöljáró kalauzolása mellett a vendégek megtekintették az elöljáróság helyiségeit.

Mintatűzőrséget kap az új kerület

Az új kerületben a rendészeti szolgálatot egyelőre továbbra is a VII. kerületi rendőrkapitányság látja el. A tűzőrség tekintetében azonban változás lesz, mert a Horthy Miklós-tér közelében létesülő XI. kerületi tűzőrség után sor kerül a XIV. kerületi tűzőrség felállítására is. Ezzel kapcsolatban érdekes tervet visznek keresztül, amelyről *Némethy* Károly tanácsnok, a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondta:

— Az a terv merült fel, hogy *az új XIV. kerületben az országos tűzoltószövetséggel karöltve megvalósítjuk az első minta-tűzőrséget,* amely berendezésével, felszerelésével *az egész ország hasonló intézményei számára példaképül szolgál majd.* A részletek kidolgozásával *Teasdale* Ottó tüzoltóparancsnok foglalkozik, aki helyet foglal az *Országos Tüzoltó Szövetség* vezetőségében is. Az új tűzőrség létesítésénél valószínűleg érvényesülni fognak a közeljövőben kiadásra kerülő új tüzrendészeti kormányrendelet intézkedései és szempontjai is.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizlós csavarok.

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESITŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8 52

MIKRON
ELEKTROMEDIKAI, ELEKTROTECHNIKAI ÉS PRECIZIÓS MECHANIKAI ÜZEM
BUDAPEST, V., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 6.
Telefonszám: 80-1-48. — Üzemzárlat után 81-6-24

Kreisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

LIEBHARD BÉLA
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, ÜLLŐI-ÚT 64
TELEFON: 52-8-06

A gazdaságos lámpa
fogyasszon olyan kevés áramot és adjon annyi fényt, mint a
Tungsram duplaspirállámpa

Magyar szénből megkezdődik a rendszeres gázgyártás

A fővárosi gázművek laboratoriumának szenzációs eredménye új korszakot nyit a hazai bányák életében

A székesfőváros nagy közüzemeinek évről-évre visszatérő hatalmas feladata, sőt az utóbbi években bizonyos tekintetben *gondja* az óriási tömegű szénszükséglet beszerzése. Különösen vonatkozik ez a Gázművekre, ahol a termeléshez szükséges köszenet *úgyszólván teljes egészében külföldről kell importálni.* A főváros üzemeinek és intézményeinek évi szénszükséglete ezidőszerint 32.800 vagón. Ennek a hatalmas szénszükségletnek beszerzésével, a tranzakciók lebonyolításával most készült el a közüzemi ügyosztály. Az üzemek szénszükségletéről, a beszerzés lebonyolításának körülményeiről és az üzemek egyéb időszerű kérdéseiről

Morvay Endre dr.
tanácsnokkal,

a közüzemi osztály vezetőjével beszélgettünk, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— Az üzemek szénszükségletének állandó és zavartalan biztosítása igen komoly feladatot jelent az adminisztrációnak *és örömmel állapithatom meg,* hogy

a jelentkező kisebb-nagyobb nehézségeket sikerült az egész vonalon elhárítani,

úgyhogy az Elektromos Müvek és a Gázművek üzemének fenntartásához szükséges mennyiséget, nemkülönben a többi üzem és intézmény szükségletét *maradéktalanul biztositottuk.*

— A Gázművek évi 15.000 vagónnyi külföldi kőszénszükségletét, a nemrégiben megújított szerződés alapján, 1936 augusztus 15-ig, a Ruhr-vidéki bányavállalatok szállítják, csaknem teljes egészében. A főváros 13.000 vagón német szenet kötött le, ennek a leszállítása már meg is kezdődött. A szénvonatok rendszeresen érkeznek az óbudai állomásra és bizton reméljük, hogy a jövőben sem lesz semmi fennakadás. *Örömmel állapithatjuk meg, hogy*

a Ruhr-szenet az új megállapodás alapján jelentékeny ármérséklléssel vásároljuk.

Ilymódon *a gázszén beszerzésénél 62.000 pengő megtakarítás jelentkezik.* Az új megállapodást is csak egyévre kötöttük, mert a mostani helyzetben nem volna célszerű a hosszabb szerződés, *hiszen állandó áringadozás mutatkozik* és a devizaszabályok is folyton változhatnak. A németországi szén árának fizetése a magyar-német államközi egyezmények keretében nyer lebonyolítást. A Ruhr-vidékről lekötött szénért *kereken három millió pengőt fizetünk.*

Arra a kérdésünkre, hogy a kísérletképen Törökországból vásárolt antracit használatát beszüntette-e a Gázgyár, a tanácsnok így válaszolt:

— *Ellenkezőleg.* A németországi szállítmányok kiegészítésére az idén is Anatóliából rendeltünk gázszenet. Körülbelül

ezer vagón török gázszenet használunk fel.

Ezt a mennyiséget kompenzációs alapon vásároltuk és ellenértékül *főleg magyar vasipari termékeket kap Törökország.*

Beszélgetésünk során feltettük a kérdést: hogyan sikerült a fővárosnak a korábbi szállítóval, a prágai *Guttmann Testvérek* céggel szemben fennállott tartozását rendezni?

— A csehországi szénvásárlást főleg azért kellett beszüntetni, mert *a devizakiutalások nehézsége folytán csak igen körülményesen lehetett esetről-esetre cseh koronát kapni.* A korábbi transzfermoratórium miatt az elszámolás igen sokáig elhúzódott és *a főváros kiegyenlítetlen számlatartozása lassankint 13 millió koronára emelkedett.* Miután Csehországgal megfelelő kereskedelmi egyezményünk nem volt, a szénszállítmányokat kompenzációs formában nem lehetett rendezni, a főváros vezetősége különböző megoldásokat keresett, hogy ezt a követelést rendezze. Végre sikerült is egy kedvező és mindenképen kielégítő megoldást találni. A hágai nemzetközi döntőbíróság kedvező ítélete után

a Nemzeti Bank engedelmével a Budapesti Pázmány Péter Tudomány Egyetem felvidéki birtokeladásából származott úgynevezett finánckövetelések egyrészét a Gázmű megvásárolta és a prágai Guttmann cégre engedményezte.

Ilyenformán a cég csehkoronában hozzájutott követeléséhez, a tartozás kisebb része pedig *magánkompenzáció révén nyert kielégítést az év folyamán.* A németországi márkafizetésnél is vannak kisebb nehézségek, de megközelítőleg sem olyan nagyok, mint amilyenek a csehországi szénvásárlásoknál előfordultak. Érdekes, hogy a prágai cég azóta ismételten érdeklődött a fővárosnál további szállítások lehetősége felől, mert szeretné újra felvenni a budapesti gázművekkel a kapcsolatot. A főváros ezt a lehetőséget *nem is ejti el véglegesen,* de egyelőre

a német szénszállítások jobb megszervezettsége a Gázművet és a főváros érdekeit teljes mértékben kielégíti és így a csehországi szénszállítást a közeljövőben nem veszi tervbe.

— A Gázművek minden eshetőségre felkészülve ezúttal is gondoskodtak megfelelő gázszéntartalékról, amely ezidőszerint *több mint ezer vagón,* ami körülbelül két és fél hónapi szükségletnek felel meg. A Ruhr-szindikátussal megújított szerződés szerint *húszezer tonnával kevesebb köszenet vásárolunk* a tavalyi mennyiségnél, egyrészt abból a célból, hogy a szénszállítások körül korábban mutatkozott nehézségek idején, biztonsági szempontból *felduzzasztott raktári gázszénszükségletünket csökkentsük,* másrészt pedig mivel

a jövő évben fokozottabb mértékben akarjuk a kőszéngáztermelésnél az e célra alkalmas hazai gázszenet felhasználni.

Részletesen érdeklődtünk a magyar szénből való gázfejlesztés lehetőségei és kilátásai iránt, mire a következő nagyjelentőségű és igen érdekes felvilágosítást kaptuk:

— Örömmel és megnyugvással állapithatjuk meg, hogy a magyar szenek gázosítására vonatkozó *kisérletek komoly eredménnyel jártak.* A huzamos és sokoldalú kisérletek arra az eredményre vezettek, hogy

a hazai szenek közül a nagymányoki bánya szene legalkalmasabb gázosításra.

A nagymányoki szenet bizonyos százalékban külföldi szénnel keverve fogjuk felhasználni. A nagymányoki szenet a kísérletek során szerzett tapasztalat tanusága szerint előbb különleges eljárásnak, úgynevezett *„szérelés"*-nek vetik alá, azután gázosítják. Ez a *szérelés* egy speciális tisztító és szárító eljárás, amelynek segítségével a szén palatartalmát is túlnyomó részben eltávolítja. *A szükséges berendezést a nagymányoki bánya tulajdonosa, a Salgótarjáni Kőszénbánya rt. létesíti.* Ennek a berendezésnek az építése ezév végére várható, úgyhogy *1936 első hónapjaiban már előreláthatóan rendszeresen megkezdődik a magyar szénből a világitógáz előállitása.* Egyelőre természetesen csak fokozatos áttérésről lehet szó és a jövő évben valószínüleg csak a szénszükséglet 10—15%-át lehet magyar bányákból, magyar szénnel fedezni. A kereséshez előreláthatóan, mintegy ezer-ezerkétszáz vagón hazai szenet tudnak felhasználni a Gázművek, amely mennyiség később, ha a tisztítóberendezés teljesítőképességét fokozzák, — *növekedni fog.* A magyar szénnek a gázgyártásba való bevonásáról a bányavállalattal intenzíven folynak a tárgyalások és határozott remény van a közeli eredményes befejezéshez. A főváros gázmüveinek törekvése, hogy nemzetgazdasági érdekből minél jobban sikerüljön ez a próbálkozás és *minél inkább lehessen csökkenteni a külföldi szénbehozatalt.*

— A gázosítási kísérleteknél egyidejig szó volt a pécsi szén felhasználásáról, azonban kiderült, hogy a pécsi szenet a Gázművek jelenlegi berendezése mellett gazdaságosan nem lehetne felhasználni, ellenben mint erősen kokszolódó szén, *sokkal nagyobb eredményt lehet vele elérni, ha kizárólag fütőkokszszá alakitják át.* A pécsi bányában a kokszgyártás hétezer vagón évi termeléssel meg is kezdődött. Ez a kérdés szintén közelről érinti a fővárost, mert szorosan összefügg a hazai kokszpiaccal. *A fővárosi Gázművekben és a pécsi bányában előállított koksz*

ma már teljesen feleslegessé teszi a külföldi importot.

A fővárosnak tehát a Gázművek kokszproduktuma és a pécsi koksz érdekében az az álláspontja, hogy

fütési célra a külföldi koksz importját meg kell tiltani.

Ebben az irányban történtek is bizonyos megbeszélések. A vasgyártásra szükséges öntödei kokszban azonban még nincs elegendő termelésünk, *ennek a szükségletnek egy részét továbbra is külföldről kell behozni.*

— Ellentétben a Gázművekkel, *az Elektromos Müvek* üzemi szénszükségletének biztosítása dolgában *még mindig nincs végleges intézkedés.* Az Elektromos Müvek 23 ezer vagón évi szükségletére júniusban irta ki a főváros a versenytárgyalást, de a benyujtott ajánlatok elbírálása még folyamatban van, illetve még mindig nem került sor döntésre. A fővárosnak ugyanis az az álláspontja, hogy

a mult évi szénárakkal szemben most jelentékeny ármérséklést kell kapnia.

Az erre irányuló tárgyalások az egyes bányavállalatokkal még folyamatban vannak. Megnehezíti a szénárak reális kialakulását és a szénellátás gazdaságosságának biztosítását, hogy *a vidéki kisebb bányák a versenytárgyalások során nem tudtak kielégitő ajánlatokat tenni,* minthogy alacsonyabb kalória értékü szenükhöz viszonyítva *a vasúti szállitás költsége magas* és így nem versenyképesek, hátrányosabb helyzetben vannak, mint a fővároshoz közelfekvő bányák. Feltétlenül kívánatos lenne, hogy a főváros a távolabbi és kisebb bányák termékeit is megfelelő mértékben igénybe vegye,

ezért olyan kormányhatósági intézkedésre volna szükség, amely vasúti díjtételek csökkentésével, vagy egyéb alkalmas könnyítések révén ezeknek a szeneknek versenyképességét megerősitené.

A főváros lehetőség szerint már most is arra törekedett, hogy szénszükségletét *minél több bányára elosztva szerezze be* és így az egyes bányavállalatokat teljesítőképességük arányában szállításban részesítse.

— Az Elektromos Müveken kívül *a főváros egyéb üzemeinek és intézeteinek külön 4800 vagón hazai szénre van szüksége.* Ennek a szállítására már meg volt a döntés. Kilenc vállalat között oszlik meg a főváros megbízása.

ANTONIA
MALÁTA
KÁVÉ
1 kiló 40 fillér
EGYEDÁRUSITÓ
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Dieza Ignácz
szobafestő és mázoló mester
BUDAPEST, V., CSÁKY-UTCA 49
Telefon: 91—7—42

CZUCZOR LÁSZLÓ
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST
II., Török-utca 4
Telefonszám 574-23

KIRCHLECHNER
kertépítő
Budapest, II., Julia-utca 2. (Budakeszi-ut sarok)
Kertépitő iroda telefonja 55—8—53 szám

ÜVEGCENTRUM
TAKÁCS IMRE TÁBLAÜVEG-SZAKÜZLET
BUDAPEST, II., ZSIGMOND-UTCA 24. SZ.
SÜRGÖNYCIM: ÜVEGCENTRUM. TELEFON: 666—00.

Október hó 1-én van huszonöt éve, hogy boldogult elődömtől, Wampetics Ferenctől az állatkerti vendéglő bérletét átvettem.

Úgy érzem: **nagy idő,** amit ez emberöltő alatt Budapest közönségének szolgálatában eltöltenem adatott és ha máma — az évfordulón — azt kell látnom, hogy ez időnek anyagi eredményeitől meg is fosztott a **trianoni** Magyarország polgárainak közös, keserű sorsa, — elégülten gondolhatok arra az erkölcsi sikerre, mely e negyedszázadon végigkisért.

Hálatelt szívvel fordulok tehát életem e bensőséges nagy ünnepén kedves vendégeim seregéhez: meleg köszönetet küldve elismerő támogatásukért, ragaszkodásukért és ígérem, hogy — míg a jó Isten engedi — az akarok maradni — aki eddig voltam.

1935 szept. 30.

GUNDEL KÁROLY
vendéglősmester.

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Szerdán lesz az alpolgármesterek és főtisztviselők beiktatása. A főváros legközelebbi rendes közgyülése szerdán délután 5 órakor lesz, amelyen az újra megválasztott alpolgármestereket: *Liber* Endrét és *Lamotte* Károlyt iktatják be méltóságába és ugyanakkor lesz *Csorna* Kálmán dr. árvaszéki elnök és *Szemethy* Károly dr. tiszti főügyész ünnepélyes eskütétele. A szétküldött meghivók szerint ennek a közgyülésnek az ünnepi aktuson kívül rendes napirendje is lesz. Az eskütételt azonban elválasztják a napirendtől, még pedig úgy, hogy *az installációk befejezése után fél órára felfüggesztik a gyülést* és csak hat órakor nyitják meg újra, amikor hozzáfognak az egyes ügyek tárgyalásához. A napirenden szerepel *a főváros 1934. évi zárszámadása*, az illetékjellegü fővárosi követelések törlesztésének megkönnyitésére vonatkozó polgármesteri javaslat, a BESZKART alaptőkéjének felemelése, a szakbizottságok ügyrendje, a Tabán, illetve a Gellérthegy északi lejtőjének további kertészeti rendezése, több személyi és telekpolitikai kérdés, a Pázmány Péter Egyetem jubileumára adományozott 800.000 pengő kiutalása, végül *Plosz* Pál, az Elektromos Müvek és *Véssei* Ede, a Gázmüvek új vezérigazgatóival kötött szerződések bemutatása. A közgyülésre több interpellációt és indítványt is bejegyeztek.

Csütörtökön kezdődik a költségvetés bizottsági vitája. A jövőévi költségvetés tárgyalása a pénzügyi bizottság előtt holnap, csütörtökön délelőtt féltizenegy órakor kezdődik meg. Az általános vita bevezetése előtt *Szendy* Károly polgármester tart expozét, majd *Lamotte* Károly alpolgármester és *Bódy* László tanácsnok ismerteti a szervezet lényegesebb részeit. A pénzügyi bizottság 11 ülésnapon át sorozatosan tárgyalja a hatalmas budgetet. Az ülések az első nap kivételével *állandóan délután lesznek*. Az ülések öt órától este 10 óráig tartanak. A pénzügyi bizottság a költségvetés elökészitésével *előreláthatólag október 21-ére végez* és a közbeeső ülésnapok október 8, 9, 10, 11, 15, 16, 17, 18 és 21-én lesznek. A költségvetés tárgyában a közgyülést *valószinüleg november 6-án nyitják meg és 15-én éjjel lesz a költségvetés egyeztetése és a szavazás.*

Thordai Lajos második kerületi elöljáró és Vezér Károly harmincéves szolgálati jubileuma. Szép és megható ünneplésben részesitették a II. kerületi elöljáróság tisztviselői és alkalmazottai marosvásárhelyi *Thordai* Lajos dr. tanácsnokot, a II. kerület elöljáróját és *Vezér* Károly dr. főjegyzőt, a II. kerületi elöljáróhelyettest, abból az alkalomból, hogy *mind a két főtisztviselő most ülte közszolgálata harmincéves jubileumát*. Az elöljáróság tisztviselői és alkalmazottai a II. kerületi székház nagytermében gyülekeztek, ahol *Rózsás* Pál székesfővárosi müszaki tanácsos intézett magas szárnyalású ünnepi beszédet a két jubiláló főtisztviselőhöz, különösen kiemelve *Thordai* Lajos tanácsnoknak a szegénygy szolgálatában szerzett érdemeit. *Thordai* Lajos tanácsnok meghatottan mondott köszönetet a bensőséges ünneplésért és helyettesét, *Vezér* Károly főjegyzőt köszöntötte meleg szavakkal. *Thordai* Lajos tanácsnok, aki hosszú időn át a központban

STEINER ISTVÁN FIAI
FÉMÁRUGYÁR
Budapest, V., Kádár-utca 6. Telefon: 22-9-63
Gyártmányok: Fényvető vízállásmutató készülékek. Próba- és leeresztő csapok, olajozók, szelepek, gőzcsapok, vízállásmutatók

TAMÁSSY EMIL
építőmester
Budapest, VI., Eötvös-utca 43. szám. Telefon: 14—5—80.

Mihálka és Társai
reszelő- és szerszámáru iparvállalat k. f. t.
Budapest, V., Zápolya-utca 34. Telefon: 92-4-98.

HEINICKE H. R.
Gyárkéményépités, kazánbefalazás, kemenceépités hőszigetelés
BUDAPEST, V. AKADÉMIA-U. 6
Telefon: 22—6—20

Hirek a pártból

A *Fővárosi Hirlap* multheti számában részletesen beszámoltunk arról a nagyfontosságú és alapos munkáról, amely a *Nemzeti Egység Pártja* fővárosi szervezeteinek szakbizottságaiban, *elsősorban a pénzügyi bizottságban folyik*. Jelentettük, hogy

a fővárosi szervezet pénzügyi bizottsága már hetek óta sorozatos üléseken tárgyalja a legnagyobb körültekintéssel és gondos mérlegeléssel a főváros 1934. évi zárszámadását

és a tárgyalások kapcsán foglalkozik az összes közérdekü kérdésekkel is. Igy elsősorban *a közlekedés problémáival, a közüzemekkel, a viz-, gáz- és villanyszolgáltatásnak a közönséget létérdekében érintő kérdéseivel*. Az egyes ülésekre meghivja a pártvezetőség a főváros intézkedő főtisztviselőit, hogy közvetlenül nyerjen tájékoztatást és kapjon felvilágositásokat. Rajtuk kivül rendszeresen meghivott szakértők véleményét is kikéri.

A BESZKART, a gáz- és a vizmüvek után a multheti szerdai ülésen *az Elektromos Müvek zárszámadása és a vele kapcsolatos problémák kerültek sorra a Nep fővárosi szervezetének pénzügyi bizottsága előtt*. Az ülésen, amelyet *Zsitvay* Tibor elnöklésével tartottak, résztvett *Lamotte* Károly alpolgármester és *Morvay* Endre tanácsnok, a közüzemi ügyosztály vezetője is. A pártvezetőség meghivta rajtuk kivül *Hoór-Tempis* Móric müegyetemi professzort és *Kendy Finály* István dr.-t, mint külső szakértőt.

Az *Elektromos Müvek* zárszámadásának ismertetése után megindult vitában *Harrer* Ferenc, *Becsey* Antal, *Glücksthal* Samu, *Hoór-Tempis* Móric, *Finály* István dr., *Deményi* Aladár dr. és mások vettek részt. *A párt pénzügyi bizottságának következő ülése tegnap, kedden volt, amelyen folytatták a zárszámadás tárgyalását.*

A szakbizottság ülése után rendezett társasvacsorán ott voltak: *Zsitvay* Tibor, *Bessenyey* Zénó, *Usetty* Béla, *Petracsek* Lajos, *Terbócz* Imre, *Pözel* István országgyülési képviselők, *Harrer* Ferenc és *Glücksthal* Samu felsőházi tagok, *Kauser* István dr. pártigazgató, *Andréka* Károly, *Becsey* Antal, *Dorner* Gyula, *Dési* Géza, *Lédermann* Mór, *Orova* Zsigmond, *Nagy* Antal, *Deményi* Aladár, *Egerváry* Tibor, *Gazdy* Jenő, *Hajnóczy* Béla, *Hencz* Lajos, vitéz *Juhász* Jenő, *Pályi* Gyula, *Petzrik* Jenő, *Sárkány* Ferenc, vitéz *Somogyi* Béla, *Szántai* István, *Szentesi* József, *Tóth* Gábor, *Vályi* Lajos, *Lamotte* Károly alpolgármester, *Morvay* Ferenc tanácsnok, *Hoór-Tempis* Móric, *Finály* István dr. és még sokan mások.

KERÜLETI HIREK

Szept. 23-án, hétfőn a Nemzeti Egység Székesfővárosi Szervezetének *IV. ker. Központja* helyiségében *Bikkhal* Dénes dr. tartott igen értékes és érdekes elolvasást *Érdekképviseleti rendszerek* cimen. Felolvasása folyamán kitért a német, olasz és lett érdekképviseleti rendszerekre, azokat ismertette tanulságos fejtegetés közben. Előadását nagyszámú közönség hallgatta végig.

Szept. 26-án, csütörtökön a szervezet XIII. kerületi központja értekezletet tartott, amelyen *Hegedüs* Bertalan, biz. tag, *Fülöp* Endre, *Babicz* Gyula és a kerület vezetői közül *mintegy 60-an vettek részt*. Az értekezlet tárgya a XIII. kerületet érintő problémák közül elsősorban az új elöljáróság felállitása volt. Általános óhajként merült fel az az elgondolás, hogy *az új elöljáróságnak lehetőleg XIII. kerületi lakósok legyenek a tisztviselői és munkásai*, akik a kerület napi életét ismerve, minden vonatkozásban fokozottabb mértékben tehetnek eleget hivatásuknak.

A 122. sz. körzetben érdekes felolvasást tartott *Hadnagy* Tibor tanár *Franciaország problémája* cimen.

Társasvacsorát rendezett a 126., 128. és 129. számú körzet.

A Nemzeti Egység Tanügyi csoportja ezen a napon este fél 8 órakor vezetői értekezletet tartott.

Szept. 30-án, hétfőn *Zech* Alfonz báró *a nemzeti egység eszméköréről tartott* előadást előadást a *NEP* VIII. kerületi központjában.

A NEP E HETI PROGRAMJA

Okt. 2-án, szerdán este 8 órakor XIV. kerület, Bosnyák-utca 1. szám alatt ülés lesz *Zech* Alfonz báró, *Göde* Jenő ny. miniszteri tanácsos, elnök, *Nikolszky* Zoltán társelnök és *Kosztandy* István alelnök részvételével.

Okt. 3-án, csütörtökön két ülést tart a *Nemzeti Egység Pártja. Este 7 órakor* X. kerület Belső Jászberényi-út 2. szám alatt *Zech* Alfonz báró, *Halter* Károly elnök, *Pözel* István országgyül. képviselő, *Dongó* Orbán, *Jóba* László és *K. Papp* Aladár társ-, illetve alelnökök közreműködésével. *Este 8 órakor* IX. kerület Üllői-út 115/b. I. em. helyiségben előadást tart *Zech* Alfonz báró *Paulik* János ny. rendőrfőfelügyelő részvételével. A péntek, szombat és vasárnapi program *a közbejött Déli-kerületi választás miatt változást szenved.*

A Lipótvárosi Polgári Kaszinó szerdán este rendezi évadnyitó vacsoráját, amelynek keretében az új elnökséget: *Zsitvay* Tibor dr. díszelnököt, *Bessenyei* Zénó dr. elnököt és *Szurday* Róbert társelnököt ünnepiesen beiktatják.

teljesitett szolgálatot és egyideig az elnöki ügyosztályban volt vezető szerepe, a IV. kerületi elöljáróság helyettes vezetőjeként működött közmegbecsülésre. *Különösen nagy elismerést érdemel* az a munka, amelyet, mint a kőbányai helyettes elöljáró, majd II. kerületi elöljáró *a szociális segités és a szegénygondozás terén végzett*. A II. kerületben rövid idő alatt megszervezte a polgári társadalmat, mégpedig olyan eredménnyel, hogy *ma már igen jelentékeny összegü magánadomány áll a hatóság rendelkezésére és a Vizivárosban minden nélkülözőn, éhezőn segiteni tudnak*. A kerületi elöljáróság tisztviselőinek és alkalmazottainak ünnepléséhez és jókivánságaihoz *őszinte együttérzéssel csatlakozott a II. kerület polgársága is.*

Fehéri Armand jubileuma. A magyar sajtó, de elsősorban a fővárosi rovatvezetők őszinte jókivánságai között érte meg a napokban harmincéves ujságirói jubileumát *Fehéri* Armand, a *Pesti Hirlap* fővárosi rovatvezetője. *Fehéri* Armand munkában és harcos ujságirói tevékenységben eltöltött három évtizede tiszteletet, szeretetet és megbecsülést váltott ki nemcsak kollégái és barátai, de mindazok között is, akik harmincéves küzdelmének és gazdag munkájának tanui és résztvevői voltak. Fehéri pályája kezdetén mint polihisztor tünt föl, müveltségével, irókészségével gyors karriert biztositott magának. Dolgozott az ujságirás minden ágában, mig végre a kommunális ügyek kiváló szakértőjévé nőtte ki magát. Itt is tudással és temperamentummal sok harcot vivott meg, keményen szállott síkra mindenkor az igazságért és a főváros érdekeiért. Jubileuma csak pillanatnyi pihenő, a kollégák, a barátok tiszteletadása lehet, amely után ez az örökké égő temperamentumú, kitünő ujságiró tovább harcol és dolgozik.

Zilahy Dezső, az idegenforgalmi hivatal igazgatója leányának esküvője. *Zilahy* Dezső, Budapest Székesfőváros Idegenforgalmi Hivatalának igazgatója és felesége, szülj. *Rákosi* Eugénia leányát, *Máriát* hétfőn este hat órakor vezette oltár elé ifj. *Gerő* László épitészmérnök, *Gerő* László dr. ny. mérnökkari alezredes és neje, *Saly* Lucia fia, a Ferencrendiek Pasaréti-úti templomában.

A déli kerületben a közigazgatási bíróság tiz képviselőt megfosztott a mandátumától. A Közigazgatási Bíróság hétfői ítélete, — amellyel megsemmisitette a budapesti déli kerületben megejtett országgyülési képviselőválasztásokat, tiz országgyülési képviselőt érint. Ezek a képviselők a NEP részéről *Usetty* Béla, *Pözel* István és vitéz *Tóth* András; a keresztény párt részéről *Petrovácz* Gyula, *Müller* Antal és *Szabó* József; a nemzeti szabadelvüek *Bródy* Ernő és *Magyar* Pál és végül a szociáldemokraták részéről *Farkas* István és *Buchinger* Manó. A Nemzeti Egység Pártjában nyugodtan itélik meg a helyzetet, mert a pártvezetőségnek meggyőződése, hogy a déli kerületben a párt erőviszonyai a választások óta lényegesen gyarapodtak. A közigazgatási bírósági itélet mindenesetre új helyzetet teremtett, ennek konkluziója azonban elsősorban a választási bizottság volt elnökét, *Verebély* Jenő felsőházi tagot érinti. Országgyülési választói és választóhatósági jogát a bíróság egy esztendő tartamára felfüggesztette, s most felvetődik a kérdés, hogy ezek után megtarthatja-e felsőházi tagságát, vagy pedig elveszti azt. *A választójogi törvény 22. §-a és 25. §-a értelmében felsőházi tagsága megszünik*, erre azonban természetesen csak akkor kerül sor, ha a felsőház foglalkozik a kérdéssel. Utóda a felsőházban *Botzenhardt* János jelenlegi póttag lesz. *Törvényhatósági bizottsági tagságát nem érinti az itélet*, mert a Közigazgatási Bíróság csak országgyülési választói jogait függesztette fel, törvényhatósági választói és választhatósági joga azonban érvényben maradt. A választás időpontját még csak hozzávetőlegesen lehet meghatározni. Az itéletet előbb a Ház elnöke kapja meg, aki arról jelentést tesz a képviselőházmak, amely a belügyminiszter útján intézkedik a főváros központi választmányának összehivására nézve. Ez a szerv állapitja meg azután a választás időpontját. Előreláthatóan november első felében lesz meg az új választás, amelyet, mivel a teljes választást megsemmisitették, az ajánlási eljárás előz meg.

Házasság. *Patz* Sándor dr. magyar kir. kormányfőtanácsos, BESZKART-igazgató és neje, *Heinrich* Hermina leányát, *Katót* eljegyezte *Molnár* József festőmüvész.

Soha nem csüggedő, mindig bizakodó sorsjegyvásárló vagyok! Miért? . . . Mert havonta 6 pengővel (naponta 20 fillér) részt veszek ezen kitünő állami intézményben. Nyertem is már évek hosszú sora alatt kisebb-nagyobb összeget, de remélem, hogy egyszer egy tekintélyes nyereménnyel is rám fog a „szerencse" mosolyogni. Sorsjegyem számát nem változtatom, mert igy tudom évek óta figyelemmel kisérni és bizalommal várom a főnyereményt. Igy ir: K. S. tisztviselő.

TÖRÖK A.
ÉS TARSA BANKHÁZ R.-T.
BUDAPEST, IV., SZERVITA-TÉR 3 SZ.
A M. kir. Osztálysorsjáték főárusitói.
Kisérelje meg szerencséjét és vásároljon osztálysorsjegyet TÖRÖKNÉL.
Elérhető legnagyobb nyeremény
500.000 pengő
Nyereményhúzás OKTÓBER 19-én és 22-én
Az I. Osztálysorsjegy árak:

Egész sorsjegy	Fél sorsjegy	Negyed sorsjegy
P 24.—	P 12.—	P 6.—

Központi fütések Egészségügyi berendezések
DOBRAY és SZÉKELY
okleveles mérnök
V., Katona József-utca 41. szám.
Ujpesti rakpart sarok.) Telefon: 21-0-19.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Petőfi Sándor-u. 16. Tel.: 897—85

Gazdasági Értesítő

Végre békét köt Budapest és a környék

Erdélyi Lóránd pesimegyei alispán a békekötés feltételeiről

Az a komplexum, amelyet esztendők óta úgy nevezünk, hogy *Budapest és a Pestkörnyék vitás kérdései*, most, úgy látszik, rendezésre kerül. Mindsürgetőbb a kívánság a pestkörnyéki városok és községek részéről és biztató hajlandóságot mutat a kívánságok lehető honorálására a székesfőváros is. Meröben gazdasági természetüek ezek a *„vitás kérdések"* és

a vita akörül forog: mekkora áldozatot akar és mekkora áldozatot tud hozni a főváros,

hogy végre elüljön a vita, vagy ahogyan ennek a a meglenetősen nehéz ügynek kapcsán mondani szoktak, *„megszünjön a súrlódási felület"*.

Az utóbbi évek folyamán sok tárgyalás folyt ebben a kérdésben, de közben csak a „súrlódási felület" növekedett, míg végre most, úgy látjuk,

a békekötés a közeli időben megtörténik.

A békefeltételeket Pest vármegye fogja körvonalazni, hiszen *Budapestnek a jóbarátságon kívül nem igen van más kívánsága.* Bár lehetne: az egészségügy terén volna kívánnivalója a szomszédsagtól, mert

nem közömbös számára, hogy a környező városok és községek egészségesek-e, hiszen sok járványos betegségnez ok juttatják Budapestet.

Ezt a kérdést elintézni még nehezebb lenne, mint azokat a gazdasági természetü kivánságokat, amelyeket most Pest varmegye állit össze a béketárgyalás anyagául. *Erdélyi* Lóránd dr. alispán megbízásából *Helle* László dr. pestszenterzsébeti helyettes polgarmester keszíti elo az anyagot s ebből a célból *egymásután anketra hivta össze a pestkörnyéki gazdasági érdekeltségeket:* külön a kereskedelem, az ipar, a mezogazdaság és a munkásság képviselöit. Erről a munkásságroi megkérdeztük

Erdélyi Lóránd dr.

Pest varmegye alispánját,

aki a következőket mondta a *Fővárosi Hírlapnak:*

— A soron levő tanácskozások *bizalmas jellegüek* s majd csak akkor érik meg az anyagunk a nyílvánosság számára, ha az összes érdkeltségek kívánságai harmóniába hozva, összesűritve, az egész Pestkörnyék közös érdekeinek kifejezői lesznek. Az egyes kategóriákkal folytatott tanácskozás után

a közös anketen forr ki majd az anyag, amelyet Helle László dr. feldolgoz,

hogy azután közös tárgyalás alapjául a főváros elé kerüljön. *Helle* László kiváló szakértője ezeknek a kérdéseknek, amelyekkel már évek óta foglalkozik s annak idején beható tárgyalásokat folytatott Budapest és a Pestkörnyék ügyeinek rendezéséről a főváros megbizottjával, *Harrer* Ferenccel is.

— Van-e kilátás arra, a multbeli sikertelenségek után, hogy a vitás kérdésekben valamilyen megegyezes jöjjön létre a fővárossal?

— *Feltétlenül* — felelte az alispán. — Megállapításom szerint

ma sokkal több hajlandóságot látok a fővárosnál, mint a multban,

s úgy *Karay-Krakker* Kálmán főispán úr, mint magam, *a legjobb reménységgel várjuk, hogy a gazdasági feszültség a főváros és a környék között végre meg fog szünni.* Elénken kivánja ezt *Preszly* Elemér államtitkár úr is, aki ezek iránt a kerdések iránt, amelyeknek alapos ismerője, nagy érdeklődéssel viseltetik.

— Mikorra remélhető, hogy ezekből a tárgyalásokból pozitív eredmény lesz? — kérdeztük.

— A legközelebbi időben. Ebben az esztendőben feltétlenül.

Megalakul az új Vásárpénztár. Mint ismeretes, a belügyminiszter néhány nappal ezelőtt *jóváhagyta* az új Vásárpénztár megalakításáról szóló közgyülési határozatot. Nem tette azonban magáévá a főváros eredeti elgondolását, hanem azt kivánja, hogy *az új intezmény nyujtson lombard-kölcsönöket* az állattenyésztők, állathizlalók, továbbá a zsirtermelők és kereskedők számára. A továbbiak során a Vásárpénztár feladatául tuzi ki *a vásártéri dijak lehető mérséklésének szorgalmazását*, végül felhívja a fővárost, hogy *a jövöben fokozottabb figyelemmel kisérje a Vásárpénztár működését.* Ezekután a Vásárpénztár megalakulásának semmi akadálya nincs, az október folyamán meg is fog történni, még pedig, mint ismeretes, *a Községi Takarékpénztár patronizálásával.* Ebből az következik, hogy a hitelek folyósitása körül *az átmeneti idő alatt sem lesznek nehézségek, tekintve,* hogy a *Községi Takarék* az igényekhez alkalmazkodva bocsátja rendelkezésre azokat az összegeket, amelyek *biztosítják az intézmény rugalmasságát.*

A Nemzetközi Gépkereskedelmi Rt. igazgatósága kedden tartott ülésében állapította meg az 1934. üzletév mérlegét, mely — 14½ millió pengő alaptőke mellett — leírásokból származó 467.136.51 pengő veszteséget tüntet fel (az 1933. üzletév 1,862.675.27 pengő veszteségével szemben). Az igazgatóság elhatározta, hogy az évi rendes közgyülésen javasolni fogja a veszteségegyenlegnek újszámlára való átvitelét. A vállalat 1934. évi üzletforgalmát az előző évvel szemben számottevön fokozta, a költségeknek további megfelelő apasztása mellett. Az inkasszó az adósvédelmi rendeletek figyelembevételével aránylag kielégitő volt. A most folyó 1935. üzletévben a társaság forgalma az elmult évhez képest több mint 50%-kal emelkedett. A mezögazdasági gépek, főként cséplőgépek iránt úgy belföldön, mint külföldön a kereslet eröteljesen tovább élénkült és a gépkocsiüzletben is erős fellendülés mutatkozott.

homoróuszentpáli
SZENTPÁLY JÓZSEF
épitész, épitési vállalkozó
Budapest, VIII., József-körút 68
TELEFON: 30-0-04

Vállalkozás

Másodizben is megsemmisitik a Széchenyi-fürdő kútfúrására kiirt versenytárgyalást. A Széchenyi-fürdő második forráskútjának munkálataira kiirt versenytárgyalást egyizben már meg kellett semmisíteni, mert az ajánlatok nem voltak megfelelöek. Ezt követően a munkálatokra szükebbkörü versenytárgyalást irtak ki, megfelelő eredmény azonban most sincs. A pályázók ugyan valamivel mérsékelték igényeiket, viszont nem hajlandók arra, hogy a munkát az eredeti feltételek szerint végezzék el. *Wossala* Sándor tanácsnok, a magasépitési ügyosztály vezetője az üggyel kapcsolatban kijelentette munkatársunknak, hogy felfogása szerint a mostani két ajánlat sem reális, így nem marad más hátra, kénytelen lesz *Szendy* Károly polgármesternek ennek az újabb versenytárgyalásnak a megsemmisítését is javasolni.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Az Ágoston-utca útépítési munkálatait Halmos János kapta 8455 pengőért.

Papirszállitást az üzemek részére: Neményi Testvérek 12.355 pengőért, Papir- és nyersfedéllemezgyár 8700 P-ért.

Uj versenytárgyalási kiirások

Teherfelvonó szállítására és szerelésére a sertésközvágóhidi hütőháznál. Pályázni lehet október 18-án d. e. 10 óráig. Városháza, III. em. 350. *(Versenytárgyalási hirdetmény mai számunkban.)*

Elektromos szerelési munkát ugyanott. Pályázni lehet október 18-án d. e. 10 óráig. Városháza, III. em. 350. *(Versenytárgyalási hirdetmény mai számban.)*

60.000 iv münyomópapir szállitására. Pályázni lehet október 15-én d. e. 10 óráig. Városháza, II. em. 235. *(Versenytárgyalási hirdetmény mai számban.)*

Sorsjegy nélkül nincs reménység!

Sorsjegy nélkül
se kis, se nagy, se főnyereményt nem nyerhet!

Sorsjegy nélkül
nincs alkalom, nincs lehetősége, hogy máról-holnapra váratlanul gazdag legyen. Pedig mily **jóleső érzés az a remény,** hogy egyszerre jómódú, vagyonos lesz.

Most itt az alkalom,
október 19-én
kezdődik az
új osztálysorsjáték.
óriási összegek nyerhetők ezen kitünő intézmény húzásainál.

Mindenkinek
és minden egyes sorsjegynek egyenlő az esélye, tehát JÓ SZERENCSÉT!
Rendeljen még ma egy sorsjegyet bármelyik főelárusitónál,
kifizetni van ideje, legkésőbb a huzás előtt!
AKI MER, AZ NYER!

Központi gőzfütőberendezés a Mester-utcai iskolában. *(Versenytárgyalási hirdetmény mai számban.)*

Föld-, kömüves- és vasbeton munkákra a Népligeti iskola-sporttelep tribünjénél. *(Versenytárgyalási hirdetmény mai számban.)*

Tejszállitás a hatósági inségenyhítő akció számára. *(Versenytárgyalási hirdetmény mai számban.)*

Üvegezettfalú várócsarnok épitésére a Krisztina-körút és az Alkotás-utca sarkán. Pályázni lehet október 14-én d. e. 9 óráig. Akácfa-utca 15., III. em. 302.

Üvegezettfalú várócsarnok épitésére a Vérhalom-tér és az Afonya-utca sarkán. Pályázni lehet október 14-én d. e. 9 óráig. Akácfa-utca 15., III. em. 302.

31.800 drb. tölgytalpfa szállitására. Pályázni lehet október 8-án d. e. 9 óráig. Akácfa-utca 15., IV. em. 435.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző nagyobbszabasu kozmunkakra és közszállitásokra a következő cégek pályáztak:

A Budafokon épitendő **strandfürdő munkáira** pályáztak: Urbán Konrád 71.476, Juhász István 84.535, Kapuváry Gusztáv 89.747, Csengeri Árpád 424.464, Gráff Lajos 51.960, Szász Albert 48.962, Boghen György 26.996, Fundamentum rt. 30.288, Tőke György 30.798, Pink Béla 56.424, Balogh Gyula 36.190, Hengl Andor 28.048, Kis Jenő 36.744, Nemecz József 27.121.

A Beszkárt sportegyesület részére a békásmegyeri Dunaparton épitendő **csónakház összmunkáira** pályáztak: Csengeri Árpad 30.995, Bucsi Gábor és Kovács György 32.993, Urban Konrád 33.090, Kapuvary Gusztáv 34.098, Tóth József 35.362, Kovatsek Ferenc 35.933, Szöke Elemer 37.315, Tőke György 40.838 P.

Föld, kömüves, vasbeton és elhelyező munkára: Nemecz József 15.900, Szeile János 17.928, Pruscha József 19.613, Gara János 23,387, Fundamentum rt. 29.227 P.

A Nagydióla-u. kórház muszer- és anyagraktár átalakitási munkaival kapcsolatban **viz, gáz és csatornaberendezési munkákra** pályáztak: Fancsaly Ferenc 8511, Moczár Gábor 8528, Gerő László 8543, Kardos Lipót 8633, Dobos Béla 8683, Csápai Jenő 9084, Róth Vilmos 9115, Orcsó Gyula 9224, Killer Pál 9261, Fliegl Mihály 9321, Kósa Antal 9548, Lakos Jenő 9754, Wolf Márk 9675, Tollár Lajos 9791, Ilkovits Gyula 9817, Farkas Izor 9880, Zimmermann József 10.097, Glück Sándor 10.175, Klement János 10.372, Kardos Jenő 10.419, Egri és Fia 10.438, Gaál J. István 10.622, Weisz Simon 10.908, Janisch János 10.998, Bilki Zoltán 11.121, Mittermayer István 11.128, Helényi Márton 11.134 P.

A Mester-u. polgári iskola **föld és kömüves munkáira** pályáztak: Szentpályi József 33.282, Pruscha József 33.524, Boda László 33.705, Zágonyi István 36.000, Boghen György 35.405, Gettler Jenő 36.786, Bier Mihály 38.270, Führer Miklós 38.302, Biber Gyula 38.826, Tausz Alfréd 39.024, Miltner Mihály 40.567, Molnár József 43.982, Marton és Szalka 46.459, Varsa János 48.570 pengővel.

A Budai Vigadóban végzendő **kőfaragó munkára** pályáztak: Kis József 7293, Weisinger György 8360, Gerenday és fia 8475, Seenger Béla 9985, Král Gyula 11.692 pengővel.

50 drb hengeresös csapgyár szállitására pályáztak: Hajdu Sándor 1858, Svéd golyóscsapágy 2042, Salgó Imre 1735, Szilárd Béla 2044 pengővel.

50.000 kg motalkó szállitására pályáztak: Magyar Petróleumipar, Ásványolajfinomító váll., Fantó, Shell, Nyirbogdányi, Steaua, Vacuum.

Textilanyagok szállitására pályáztak: Budakalászi Textilmüvek Klinger Henrik, Wein és Társa, Magyar Kender és Lenipar rt., Linum Taussig, Magyar Textilmüvek rt., Ádám Miksa, Minerva Textilipar, Ganz György, Ungar Miklós.

A sertésközvágóhidon épitendő **hütőház föld, kömüves munkára** pályáztak: Boghen György 130.788, Iparosok Ált. munkavállaló szöv. 131.927, Teleki László 134.066, Varjas Gyula 135.680, Tausz Alfréd 136.536, Pruscha József 137.181, Nagypál Imre 140.415, Radó Sándor 141.607, Breuer Imre 141.774, Böhm Károly 142.391, Fejér és Dános 142.807, Balogh Gyula 146.425, Fundamentum rt. 146.980, Wagner Lajos 148.441, Kapuvár Gusztáv 149.769, Bier és Wersetz 152.681, Stärk Marcel 157.223, László és Bollmann 158.855, Niegreisz Béla 160.325 pengővel.

Ugyanitt **höszigetelő munkára:** Fejér és Dános 95.785, Parafakögyár 149.405, Unió szigetelő váll. 152.900, Helvey Tivadar 153.751, Welward és Kutasi 157.080 pengővel.

Ugyanitt **asztalos munkára** pályáztak: Iparosok Ált. munkaváll. szöv. 14.525, Kertész Dezső 16.075, Schramm József 16.663, Ecclesi rt. 17.924, Fischer András 18.044, Gera Lajos 20.524, Polacsek Imre 22.184.

Ugyanitt **lakatos munkára:** Babirák József 10.164, Iparosok Munkaváll. szöv. 10.693, Dencs Lajos 15.539, Sóty Zoltán 19.227, Majercsik Kálmán 12.502, Madarász László 6616, Csörgey Gábor 19.042, Kellner és Sándor 18.123, Kajtár Lajos 22.613, Vitál András 15.718, Skolakay Mátyás 18.993 pengővel.

Ugyanitt **padló és faburkoló munkára:** Porta Épületburkoló szöv. 68.291, Refle Miklós 68.327, Burkoló kisiparosok szöv. 68.787, Budapesti Cementárugyár 78.367, Bartok Gusztáv 72.418, Balog Ferenc 71.164, Krauszner György 70.235, Mérei Ernő 76.357, Schillinger Vilmos 71.267, Cristofoli Vince 74.894, Andrea 69.056, Emptió ipari és ker. váll. 70.589 pengővel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek a székesfőváros üzemi részére szükséges s **60.000 iv valódi, famentes fehér** **nyomópapír** szállítására.

A teljes kiírási művelet (vállalati feltételek, ajánlati űrlapok, minták) Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV. ker., Központi Városhaza III. udvar) hétköznapon 8—2 óra között díjmentesen beszerezhetők, illetve megtekinthetők.

Az ajánlatokat Budapest székesfőváros központi anyagszertárába **1935 október hó 10-én d. e. 10 óráig** kell benyujtani. Az ajánlatok a polgármesteri XI. ügyosztály hivatalos helyiségében (Központi Városháza, II. em. 235.) ugyanaz nap 11 órakor kerülnek felbontásra, ahol az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1935 szeptember hó 25-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

1. Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a IX. ker., Mesterutca 19. sz. alatti irányító polgári iskola átalakításához szükséges

központi gőzfűtő berendezési munkákra.

A közszállítás költségei szabályszerüen biztositva vannak.

2. A közszállítás megkezdésének és befejezésének időpontja, valamint a jótállás időtartama tekintetében a vonatkozó költségvetési kiírás feltételei az irányadók.

3. Az ajánlatot a rendelkezésre álló ajánlati minta felhasználásával és a jelen hirdetményben, valamint az ezt kiegészítő általános ajánlati feltételekben foglaltak értelmében olykép kell szövegezni, hogy az ajánlat és mellékletei a szerződés minden adatát és feltételét tartalmazzák.

4. Az aláirt és megfelelően előkészített ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva a megrendelő hivatalnál (IV. ker., Központi városháza III. em. 350. ajtószám alatt)

1935. évi október hó 10. napján délelőtt 10 óra közt

személyesen vagy megbizott útján kell benyujtani. A benyujtott ajánlatok a benyujtási határidőt követő 1 órán belül a megrendelő hivatalos helyiségében kerülnek nyilvános fölbontásra.

5. Azt az ajánlatot, amelyet az ajánlattevő nem a kijelölt helyen, a kijelölt időben nyujt be, vagy pedig nem a megállapitott feltételek és előirások értelmében készit elő, a Közszállitási Szabályzat idevonatkozó rendelkezései szerint figyelembe venni nem lehet.

6. Az ajánlati minta, a feltételek, költségvetési űrlapok a megrendelő helyiségében: III. em. 342. sz. alatt a hivatalos órák alatt 0.60 pengőért megszerezhetők.

Műszaki kérdésekben szükséges felvilágositások Modrovich Károly főmérnöknél (III. em. 319. ajtószám) nyerhetők, ahol a tervek és rajzok is megtekinthetők. Ha a közszállitás vállalati összege vagy egy bizonyos munkanemre eső összege a 15.000 pengő összeget nem haladja meg, kisiparosok e kiadványokat díjtalanul kapják meg.

7. Ugyanott nyerhetők a szükséges felvilágositások is a közszállitással kapcsolatosan felmerülhető kérdésekre.

8. A szerződési illetéket a vonatkozó pénzügyi szabályok szerint kell leróni.

Budapest, 1935. évi szeptember hó 17. napján.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

1. Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a X. ker., Népligeti iskolai sporttelep tribünjének

föld-, kőmüves-, elhelyező- és vasbeton munkáira.

A közszállitás költségei szabályszerüen biztositva vannak.

2. A közszállitás megkezdésének és befejezésének időpontja, valamint a jótállás időtartama tekintetében a vonatkozó költségvetési kiírás felételei az irányadók.

3. Az ajánlatot a rendelkezésre álló ajánlati minta felhasználásával és a jelen hirdetményben, valamint az ezt kiegészitő általános ajánlati feltételekben foglaltak értelmében olykép kell szövegezni, hogy az ajánlat és mellékletei a szerződés minden adatát és feltételét tartalmazzák.

4. Az aláirt és megfelelően előkészített ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva a megrendelő hivatalnál (IV. ker., Központi városháza III. em. 350. ajtószám alatt)

1935. évi október hó 8. napján délelőtt 9—10 óra közt

személyesen vagy megbizott útján kell benyujtani. A benyujtott ajánlatok a benyujtási határidőt követő 1 órán belül a megrendelő hivatalos helyiségében kerülnek nyilvános fölbontásra.

5. Azt az ajánlatot, amelyet az ajánlattevő nem a kijelölt helyen, a kijelölt időben nyujt be, vagy pedig nem a megállapitott feltételek és előirások értelmében készit elő, a Közszállitási Szabályzat idevonatkozó rendelkezései szerint figyelembe venni nem lehet.

6. Az ajánlati minta, a feltételek, költségvetési űrlapok a megrendelő helyiségében, Központi városháza, III. emelet 342. sz. a hivatalos órák alatt 2 pengő 10 fillér áron megszerezhetők. Műszaki kérdésekben szükséges felvilágositások pedig Táby Ervin mérnöknél, III. emelet 337. (mansard) nyerhetők, ahol a tervek és rajzok is megtekinthetők.

7. Ugyanott nyerhetők a szükséges felvilágositások is a közszállitással kapcsolatosan felmerülhető kérdésekre.

8. A szerződési illetéket a vonatkozó pénzügyi szabályok szerint kell leróni.

Budapest, 1935. évi szeptember hó 19. napján.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

1. Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a IX. ker., Gubacsi-úti sertésközvágóhidon épitendő hűtőház **teherfelvonók szállitására és szerelési munkájára.** A közszállitási költségek szabályszerüen biztositva nincsenek.

2. A közszállitás megkezdésének és befejezésének időpontja, valamint a jótállás időtartama tekintetében a vonatkozó közgyülési kiírás feltételei az irányadók.

3. Az ajánlatot a rendelkezésre álló ajánlati minta felhasználásával és a jelen hirdetményben, valamint az ezt kiegészitő általános ajánlati feltételekben foglaltak értelmében olykép kell szövegezni, hogy az ajánlat és mellékletei a szerződés minden adatát és feltételét tartalmazzák.

4. Az aláirt és megfelelően előkészített ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva a megrendelő hivatalnál, IV., Központi városháza, III. em. 350. ajtószám alatt **1935. évi október hó 18. napján délelőtt 9—10 óra közt** személyesen vagy megbizott útján kell benyujtani. A benyujtott ajánlatok a benyujtási határidőt követő egy órán belül a megrendelő hivatalos helyiségében kerülnek nyilvános fölbontásra.

5. Azt az ajánlatot, amelyet az ajánlattevő nem a kijelölt helyen, a kijelölt időben nyujt be vagy pedig nem a megállapitott feltételek és előirások értelmében készit elő, a Közszállitási Szabályzat idevonatkozó rendelkezései szerint figyelembevenni nem lehet.

6. Az ajánlati minta, a feltételek, költségvetési űrlapok a megrendelő helyiségében, III. em. 342. sz. alatt a hivatalos órák alatt megszerezhetők. Műszaki kérdésekben felvilágositást nyujt szerdán és szombaton Alberti Gyula műszaki tanácsos vagy Kalmár István id. segédmérnök Központi városháza, II. em. 197. ajtószám alatt.

7. Ugyanott nyerhetők a szükséges egyéb felvilágositások is a közszállitással kapcsolatosan felmerülhető kérdésekre.

8. A szerződési illetéket a vonatkozó pénzügyi szabályok szerint kell leróni.

Budapest, 1935. évi szeptember hó 26. napján.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

1. Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a IX. ker., Gubacsi-úti sertésközvágóhidon épitendő **hűtőház elektromos szerelési munkáira.** A közszállitás költségei szabályszerüen biztositva nincsenek.

2. A közszállitás megkezdésének és befejezésének időpontja, valamint a jótállás időtartama tekintetében a vonatkozó közgyülési kiírás feltételei az irányadók.

3. Az ajánlatot a rendelkezésre álló ajánlati minta felhasználásával és a jelen hirdetményben, valamint az ezt kiegészitő általános ajánlati feltételekben foglaltak értelmében olykép kell szövegezni, hogy az ajánlat és mellékletei a szerződés minden adatát és feltételét tartalmazzák.

4. Az aláirt és megfelelően előkészített ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva a megrendelő hivatalnál, IV., Központi városháza, III. em. 350. ajtószám alatt **1935. évi október hó 18. napján délelőtt 9—10 óra közt** személyesen vagy megbizott útján kell benyujtani. A benyujtott ajánlatok a benyujtási határidőt követő egy órán belül a megrendelő hivatalos helyiségében kerülnek nyilvános fölbontásra.

5. Azt az ajánlatot, amelyet az ajánlattevő nem a kijelölt helyen, a kijelölt időben nyujt be vagy pedig nem a megállapitott feltételek és előirások értelmében készit elő, a Közszállitási Szabályzat idevonatkozó rendelkezései szerint figyelembevenni nem lehet.

6. Az ajánlati minta, a feltételek, költségvetési űrlapok a megrendelő helyiségében, III. em. 342. sz. alatt a hivatalos órák alatt 90 filléres árban megszerezhetők. Műszaki kérdésekben felvilágositást nyujt szerdán és szombaton Alberti Gyula műszaki tanácsos vagy Kalmár István id. segédmérnök, Központi városháza, II. em. 197. ajtószám alatt.

7. Ugyanott nyerhetők a szükséges egyéb felvilágositások is a közszállitással kapcsolatosan felmerülhető kérdésekre.

8. A szerződési illetéket a vonatkozó pénzügyi szabályok szerint kell leróni.

Budapest, 1935. évi szeptember hó 26. napján.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Nyilvános versenytárgyalást hirdetek Budapest székesfőváros hatósági inségenyhitő tevékenységének céljaira 1935. évi október hó 15-től 1936. évi december hó 31-ig bezárólag **szükséges tejmennyiségnek** a Szállitási Feltételekben meghatározott módozatok szerint való szállitására.

A bánatpénz tekintetében a fentebb emlitett Szállitási Feltételek rendelkezései irányadók.

A vonatkozó kiirási nyomtatványok a polgármesteri VIII. ügyosztályban (IV., Központi városháza II. em. 212. ajtószám alatt) hétköznapokon 12—14 óra között vehetők át.

Az ajánlatokat **1935. évi október hó 11-én délelőtt 10 óráig** a polgármesteri VIII. ügyosztályban, II. em. 212. ajtószám alatt kell beadni.

Az ajánlatok ugyancsak 1935. évi október hó 11-én délelőtt 12 órakor az emlitett ügyosztály üléstermében (II. em. 195. ajtószám alatt) nyilvánosan fognak felbontatni.

Budapest, 1935. évi szeptember hó 27-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

Preciziós gépalkatrészek minden célra
Földváry Ernő
okl. gépészmérnök preciziós mechanikai üzeme
Budapest, VII., Táborok-utca 20. — Telefon: 97—1—65

NAGY LAJOS
okleveles mérnök, épitési vállalata
BUDAPEST, VII., JÓSIKA-UTCA 15.
Telefon: 45-3-28

ZÖLD JÓZSEF lakatos és kazánkovács mester.
Budapest, VI., Szent László-utca 4/b. Telefon: 91-2-39
Készit: Boilereket, viztartányokat, gőz-, melegviz- és engedélymentes kazánokat, ellenáramu készülékeket stb.

SÓS és HAVAS épületbontási vállalkozók épitési anyag kereskedők
Budapest, IX., Mester-utca 11.
Telefonszám: 37—0—64. — Anyagtelep:
XIV., Hungária közép körút 215
Az Angol-park mögött

Baráth György
hat. eng. villanyfelszerelési vállalata
Budapest, I., Olasz-fasor 4
Telefon: 609-67

„IDEÁL" ACÉLCSŐ BUTOROK
kombinált szobák, hall, úri- és előszobák, ülőbútorok, zsurkocsik állandó nagy választékban
„IDEÁL" MODERN CSŐBUTORÜZEM
Budapest, V., Sziget-utca 5-7. — Telefon: 99—2—54

SZILÁGYI ELEK késáru-üzeme
Gyártja az összes hentes, mészáros és bélipar-ban használatos késeket, viszonteladók részére
Budapest, VIII., Gólya-u. 41. Tel.: 34-8-93

Krausz Ferenc
bronzöntő Budapest, VI., Babér-utca 80.
Telefon: 932—26

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

Fülöp Dezső
épitőmester
Budapest, VII., Aréna-út 11
Telefon: 35—5—84

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
Telefonszám: 25—5—54, 25—5—55 és 25—5—56

ADAMITZ LÁSZLÓ
központi fütés, melegvízberendezés, gáz, vizvezeték, csatornázás és épületbádogos munkák vállalata
Budapest, II., Halász-utca 2. Tel.: 51-7-34.

Konrád Pál
PARKETT GYÁR
KÖZPONTI IRODA:
Budapest, VI., Andrássy-út 6.
Telefonszám: 16-5-58.

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP: VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA: VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

VADÁSZ GYULA
mozaiklapgyára és épitési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK
ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 október 9. — 41. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Bizalom

Egy becsületes, nyiltszívű, őszinte költségvetés, egy bátor polgármesteri bemutató és egy bizakodó polgármesteri expozé a pénzügyi bizottságban: mindezekhez harmónikusan csatlakozik az a nyilatkozat, amelyben *Szendy* Károly polgármester a *Fővárosi Hirlap* mai számának hasábjain mégegyszer csoportosítja mondanivalóit és aláhúzza azokat a gestiókat, amelyeknek a jövő Budapestjét előre kell vinnie a természetes, a zökkenő nélkül való haladás útján. Sehol semmi zökkenő, sehol semmi fellengős ígérgetés, ábrándozás, hanem csupa reális elgondolás, férfias, egyenes, nyilt szembenézés a közeli jövendővel, amelynek szabad Budapest fölött tétlenül elszállnia.

Mindezeket hallva vagy olvasva, a felületes gondolkodó azt mondaná, hogy optimizmus. Becsületes, józan optimizmus. Ezt sem tartanánk ártalmasnak, bár az optimizmus, amely sarkal és előre visz, egy kicsit eltávolodik a reális földi talajtól és ha túlzásba megy, álmokba ringat. Ezzel szemben mi azt mondjuk, hogy a polgármester szavaiból, nyilatkozataiból, beszédeiből, sőt költségvetéseiből nem optimizmus csendül ki, hanem a földön járó realitásokba vetett bizalom, amely sohasem tekint kancsalul festett egekbe. Budapest székesfőváros közönsége bizalmát adta útravalónak a polgármester számára, aki nagy munkáját ennek a bizalomnak birtokában és jegyében kezdi meg újra. És ez a bizalom az, amely minden tényében, minden cselekedetében, minden tervében megnyilatkozik. Nem optimizmus, amely vagy valóra válik, vagy sem, hanem bizalom, amelyet a reménység és a hit koszorúznak meg, amely nélkül nagy feladatokba igazi férfi nem kezdhet bele.

Ez a bizalom az, amely erőt adott és ad a polgármesternek arra, hogy a mai nehéz időben is meggyőződéssel hirdethesse, hogy továbbra is Budapestnek kell lennie a szellemi központnak, amely semmivel sem maradhat el a nyugati nagyvárosok mögött. Ma már ennek a bizalomnak sem szabad megállnia ott, ahol talán a forradalmak viharа után megállhatott, hogy megtartsuk azt, amink van. Előbbre kell mennünk a fejlődés útján, alkotnunk, teremtenünk kell. Senki sem vár azonban a polgármestertől és kiváló munkatársától káprázatos csodákat, senki sem várja, hogy egy esztendő alatt megvalósítsa mindazt a gyönyörű tervet, amely természetszerüen valamennyiünk lelkében él, szinte a nagy világégés, nagy földomlás megkezdődése előtt való időkből. Ki ne tudna, hogy milyen gyönyörű tervek, álmok éltek valamennyiünk szivében a háború kitörése előtt. Ma csodálkozunk azon, hogy ezekből a tervekből és álmokból mégis rengeteg megvalósult, de rengeteg az, amely a jövőtől várja életrehivását. Ez a jövő szent hitünk szerint el is fog következni. De az az esztendő, amely *Szendy* Károly első költségvetésével nyílik meg, csak nyitány lehet. Ez a nyitány pedig a mi meggyőződésünk szerint és minden józan ítélő szerint a legnagyobb bizalmat váltja ki. A mai keserves időkben mérhetetlen jelentőségü az, ha egy egymillió lakosú város kilencven milliónál többet irányozhat elő költségvetésében arra, hogy közmunkákat végeztessen és beruházásokat eszközölhessen. De a polgármester itt sem áll meg, mert — mint mondja a *Fővárosi Hirlap*-ban adott mai nyilatkozatában, — a megszükült költségvetési kereteken túl is akar közmunkákat adni. Valószinü, hogy a vaskalapos és kaucsukmanzsettás pénzügyi politikusokban keresztben áll a lelkiismeret, amikor a polgármesternek ezt a nyilt, becsületes és hálával honorálandó kijelentését hallják. De hol vagyunk már azoktól az elméletektől, amelyeket ezek az urak magukénak vallanak és amelyek szemforgató módon azt állitják, hogy nincsen jogunk utódainkra adósságokat hagyni. A hitelmüveletek ma már nem olyanok, mint mikor a könnyelmü gavallérok eltékozolják őseik vagyonát. A hitelmüveletek ma már hozzátartoznak az élethez és a polgármesternek igenis, kötelessége túl a költségvetésen gondoskodni arról, hogy ennek a városnak a fejlődése egy pillanatra meg ne álljon és hogy ennek a lakosságnak minden egyes tagja megtalálja a maga munkáját, a maga kereseti lehetőségét. Ha a város alkot, akkor nincs éhező ember. És ha nem lesz éhező ember Budapesten, akkor ennek a városnak világcsodájára való fejlődése meg nem akadhat.

SZENDY POLGÁRMESTER:

Megszűkült költségvetési kereteinken túl is adunk közmunkákat

„Budapest legyen a szellemi központ, amely semmivel sem maradhat el a nyugati nagyvárosok mögött" — Gyors, kényelmes és olcsó közlekedés, szociális jólét és az idegenforgalmi ipar fejlesztése — a legközelebbi jövő feladatai

A polgármester költségvetési expozéjából kicsendülő optimizmus kedvező hatást gyakorolt az egész törvényhatóságra. Bár *Szendy* Károly polgármester egyórás beszédében összefüggő képét adta jelen helyzetünknek és a jövő esztendőhöz fűzött reménységeknek, úgy éreztük, helyénvaló, ha a költségvetési program kimunkálását illetően kikérjük a polgármester véleményét, elsősorban azokra a kérdésekre nézve, amelyek a közönség széles rétegeit érdeklik.

Szendy Károly polgármester

a következőkben válaszolt a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Általánosságban az a meggyőződésem hogy a jövő esztendő folyamán gazdasági helyzetünkben lassúbb menetü javulással számolhatunk. Az az egyetlen körülmény, hogy

bevételeinknél mintegy másfél százalékos többlet mutatkozik,

máris dokumentálja, hogy ebbeli *reményeim nem alaptalanok*. Üzemeink hozadékának gyarapodása örvendetes módon érezhető volt már a folyó esztendőben is és ha most figyelembe vesszük azokat a tervbevett intézkedéseket, amelyeket racionalizálási téren óhajtunk megvalósítani, számolhatunk azzal, hogy *ez a szaporulat egyrészt állandósul, másrészt percentuálisan is megnövekszik.*

— *Adóbevételeinknél nem tartunk attól, hogy azok visszaesnének.*

A két legnagyobb hozamú adónemnél, az általános kereseti adónál és a fogyasztási adónál a multhoz képest szaporulat mutatkozik,

s ez a többlet szinte teljesen kiegyensúlyozza a forgalmiadónál tapasztalható visszaesést.

— Bizonyos törekvések vannak mostanában arra nézve, hogy *vámjövedelmeink kulcsát mérsékeljük*. A főváros környékén elterülő községek és városok lakossága ugyanis sérelmesnek tartja magára nézve, hogy Budapesten következtvámot kell fizetnie, aminthogy igyekszik szabadulni a piaci és vásárcsarnoki illetékektől is. *Igen nagy jelentőségünek tartom magam is természetesen a környékkel való harmóniát, s a tárgyalásoknál,* amelyeket éppen mostanában folytatunk a környék és a főváros ügyeit illetően, arra igyekszem, hogy a surlódási felületeket kiküszöböljük. Arról természetesen *nem lehet szó, hogy a főváros intézményesen lemondjon vám- és egyéb jövedelmeiről,* mert hiszen a megszűkült bevételi lehetőségek idején fokozott gonddal kell ügyelnünk pénzügyeink egyensúlyára. Nekünk elsősorban az a kötelességünk, hogy saját közületünk helyzetének szilárdságát biztositsuk, s anyagi áldozatokat csak akkor és csak olyan mértékben hozhatunk, ha azok a legtávolabbról se veszélyeztetik pénzügyeink stabilitását. Polgárságunk terheit nem fokozhatjuk, ennélfogva

a környék és Budapest között való anyagi vonatkozású kérdéseket a kölcsönös belátás és megértés alapján intézhetjük csak el.

— Az a körülmény, hogy budget-tervezetünk 5.7 millió pengős hiánnyal zárul, bizonyítja legjobban, hogy felettünk sem suhant el nyomtalanul a gazdasági válság, s bár igaz, hogy ezt a deficitet részben a szanálási akció következményeként remélt megtakarítással, részben a költségvetés egyes dologi tételeinél keresztülvezetendő zárolással és az államrendőrségi hozzájárulás mérséklésével kiegyensúlyozhatjuk, helyzetünk még sem könnyű.

— *Takarékoskodnunk kell továbbra is,* mert nekünk, az ország fővárosának egész sereg olyan kiadásunk is van, amely éppen azért adódik, mert központja vagyunk a kulturális és szellemi életnek.

Budapestet nem elég megtartani a régi szinten, hanem előbbre is kell vinnünk a fejlődés útján,

ezt joggal várja el tőlünk mindenki. Közoktatási, közegészségügyi, városfejlesztési intézkedéseinknek továbbra is azt kell eredményezniök, hogy *az élen maradjunk.* Ez éppannyira országos, mint fővárosi érdek, manapság még hatványozottabban, mint régen.

— Költségvetésünknek ezernyi szempontja van, ezek azonban végeredményben mind abban csúcsosodnak ki, hogy *Budapest legyen a szellemi központ, amely semmivel se maradhat el a nyugati nagyvárosok mögött.*

— A jövő esztendő még nem hozza vissza a nagy alkotások boldog idejét. Még nem gondolhatunk arra, hogy az új intézmények hosszú sorával gazdagíthassuk városunkat, de máris megteszünk mindent arra, hogy a meglévőket fejlesszük és modernizáljuk.

Megszűkült költségvetési kereteinken túl is adunk közmunkákat. Hitelműveletet leszünk kénytelenek végezni, de szívesen tesszük, mert a fejlődés tempója nem állhat meg.

— Azok között a beruházások között, amelyeknek költségvetésünkben nem tudtunk fedezetet biztosítani, első helyen állanak a *közlekedés* megjavítását és kifejlesztését célzó intézkedések. Minden áldozatot meg kell hoznunk arra nézve, hogy gyors, kényelmes és nem drága közlekedés

álljon lakosságunk rendelkezésére. Jelentős mértékben fejlesztjük evégből autobuszforgalmunkat, a villamosvasutaknál viszont a meglévő berendezések modernizálása, új vágányok lefektetése útján igyekszünk kielégítő viszonyokat teremteni.

— *Szociális munkakörünk* rendkívüli jelentőségéről, azt hiszem, felesleges beszélnem.

— Úgy, mint a multban, a jövőben is

a legnagyobb gondot fordítjuk arra, hogy a munkanélküliség következtében előállott nyomort levezethessük.

Meggyőződésem az, hogy ezzel az áldozathozatallal sikerül biztosítanunk fővárosunk rendjét és békéjét. Tovább folytatjuk a jövő esztendőben a szeretetotthonok és a menhelyek kibővítését, emellett azonban az eddiginél is nagyobb gondot fordítunk arra, hogy a kilakoltatásra kerülők valamennyiének biztosítsuk a hajlékot.

— Nagyszabású beruházási munkák vannak folyamatban az *út- és csatornaépítési* ügyosztály munkakörében, ezeknek javarészét a felvett OTI-beruházókölcsönből fedezzük. Minthogy Budapest tipikusan iparos város, hiszen voltaképpen a hajdani kisiparostársadalom tagjainak munkája nyomán fejlődött a mai hatalmas metropolissá,

különleges megértéssel kezeljük a kisiparosság és a kiskereskedelem ügyeit.

A Kisipari Hitelintézet áldásos tevékenységét fokozott módon kívánjuk bővíteni, mert a jelenlegi pénzviszonyok mellett óriási jelentősége van annak, hogy ezek a kisegzisztenciák méltányos feltételek mellett részesüljenek hitelellátásban.

— A jövő esztendőben a költségvetési tervezet szerint

90.1 millió pengő az az összeg, amely közmunkák és beruházások formájában visszajut a székesfőváros közönségéhez.

Ennek a hatalmas összegnek minden egyes fillére arra szolgál, hogy ugyanakkor, amikor segítségével kielégítjük a székesfőváros beszerzéseit, munkaalkalmat juttassunk az iparosságnak és a kereskedelemnek. Többet legjobb akaratunk dacára sem sikerült előirányoznunk, de amint fentebb is mondottam, azokat a beruházásokat, amelyeknek költségvetési fedezetét a jelenleg rendelkezésünkre álló anyagi eszközök elégtelensége folytán biztosítani nem sikerült, *hitelműveletek igénybevételével fogjuk fedezni, ami további foglalkoztatást jelent.*

— Én

sokat várok annak a tervnek a keresztülvitelétől is, amely a főváros tulajdonában lévő közműves telkek eladására vonatkozik.

Ezeknek a telkeinknek javarésze olyan helyen terül el, amely a városias forgalom előterében áll, éppen ezért nem fog nagy nehézséget okozni az értékesítésük. Minthogy pedig az eladás azzal a köteleezttséggel fog történni, hogy a vevők záros határidőn belül építkezni kötelesek az ingatlanon, ezzel jelentős foglalkoztatáshoz juttatjuk az építőipart. Igyekezni fogunk természetesen arra, hogy megfelelő adómentességet biztosítsunk az építkezésekre.

— A székesfőváros örvendetesen megnövekedett idegenforgalmának érdekében is sok tennivaló vár reánk. Elsősorban azt kell biztosítani, hogy a magyar fővárost felkereső külföldi vendégek, a tehetősek és a középosztálybeliek egyaránt megtalálják az anyagi viszonyaiknak megfelelő *szállodákat*. A főváros igen természetesen saját maga nem építhet szállodákat. Ez nem az ő feladata, hanem a magánvállalkozásé, én azonban *mindent el fogok követni arra nézve, hogy amennyiben ilyen tervek merülnek fel, azoknak megvalósulását elősegítsem.* Propagandamunkánk alapossága voltaképpen

ebben az esztendőben mutatta meg először, hogy milyen óriási, szinte kimeríthetetlen lehetőségek rejlenek az idegenforgalom kimélyülésében.

Most, hogy divatosakká váltunk, bebizonyult, hogy *az idegenforgalmi ipar fejlesztése elsőrendű közérdek.* Elég, ha arra utalok, hogy a Szent István-hét alkalmából csak a legnagyobb nehézségek árán sikerült a Budapestre érkező külföldiek ezreit elhelyeznünk. Bízom abban, hogy idegenforgalmi téren még korántsem érkeztünk el a kulminációs pontra és megfelelő idegenforgalmi politikával e téren mutatkozó bevételeinket lényegesen tudjuk gyarapítani.

Október 10-én és 17-én délután fél 3 órakor

Ügetőverseny

MENNYIT „KERES" a főváros az inségakción

Beszédes számok egy ellenzéki bírálat kommentálásához

A főváros legutóbbi közgyülésén, a mult évi zárszámadás tárgyalása során az egyik ellenzéki szónok többi közt éles kritikával illette a főváros inségakcióját: azt állította, hogy *a fővárosnak ez a látszólagos nagy megterhelés tulajdonképpen nem jelent áldozatot, hanem valósággal haszna van belőle, keres az inségakciókon.* A nagy nyilvánosság előtt elhangzott szokatlan bírálat érthető meglepetést, sőt az első pillanatban megdöbbenést keltett, mert hiszen a köztudat szerint a főváros havonta közel egymillió pengőt költ különböző formában az inséges, munkaképtelen vagy munkanélküli lakosság helyzetének javítására abból, amit inségjárulék címén a polgárság fizet.

Illetékes helyre

fordultunk felvilágosításért, honnan származhatott a közgyülésen felszólaló bizottsági tagnak ez a súlyos tévedése és egyúttal érdeklődtünk az akció mult évi teljesítménye iránt.

— *A téves következtetés forrása* — mondotta a szociálpolitikai és közjótékonysági ügyosztályban informátorunk — *az 1935. évi költségvetés.* Ebben a költségvetésben ugyanis az inségmunkák, amelyek tulajdonképpen nem a szociálpolitikai budget, hanem a községi alap terhére történnek — *a szociálpolitikai ügyosztály költségvetésében szerepelnek.* Alaposabb

vizsgálat nélkül tényleg az lehetett ennél a beállításnál a látszat, mintha a fővárosnak feleslege maradt volna, a valóságban azonban nem így volt, hanem többszázezer pengőt kellett pótolnia a községi alapnak, hogy az akciókat minden vonalon zökkenésmentesen lebonyolíthassa.

A jövő évi költségvetés összeállítása éppen hasonló tévedések elkerülése érdekében már más módszerrel történt, és első pillanatra megállapítható, hogy a főváros az inségesek támogatására egymagában 7,444.596 pengőt költ, ezzel szemben az inségjárulékból származó jövedelem összege 6,500.000 pengő, végeredményben 430.596 pengős hiány fedezetéről kell gondoskodni. Ezekben az összegekben természetesen nem szerepelnek a szegénygondozásra, az árvaházakra, az anya- és csecsemővédelemre, a népszállóra, stb. költött hatalmas összegek, hiszen a főváros közjótékonysági és szociálpolitikai költségvetése *több, mint 13.5 millió pengőt mutat fel.*

— Annak illusztrálására, hogy a székesfőváros közönsége milyen óriási áldozatot hoz a hatóságilag nyilvántartott harmincezer közsegélyre szoruló család, tehát átlagban százezer lélek sorsának enyhítésére, leghelyesebb, ha felsorolunk néhány számadatot az 1934-es zárszámadásból és az idei év első feléről. 1934-ben

102 főzőhelyen szétosztottak 17,797.928 adag ebédet, 3,771.559 pengő értékben, — szegénysorsú anyáknak és csecsemőknek 1,166.123 liter tejet juttattak, aminek az értéke 186.579.— pengő,

ezenkívül az iskolákban és az ovódákban szétosztásra került 91.338 liter *tej*, 15.000 pengő értékben. A tüdőbeteg gondozó intézetek szétosztottak 180.195 liter *tejet*, 28.831 pengő értékben, az elöljáróságok az inségesek között ugyancsak 113.816 liter *tejet* osztottak szét 144.070 pengő értékben. Kiosztásra került továbbá 20.883 *élelmiszercsomag* és nagymennyiségü *burgonya* 65.014 pengő értékben, 20.720 kg *kenyér*, 971,325 drb *lóhús*, 310.069 drb *hentesáru* és 1,122.456 drb *tejutalvány*. Kiosztottak 385.400 adag *reggeli-* és *vacsoralevest*, *ruhát* kapott 11.695 felnőtt és 36.579 gyermek. Ennek az értéke 218.975 pengő volt. A *tüzelőszer* akció során szétosztásra került 36 ezer mázsa *szén* és *fa*, 95.723 pengő értékben,

a 15 melegedő szobában a leghidegebb hónapok alatt minden jelentkező éhes embernek naponta kétszer adtak levest és kenyeret,

ilyenformán szétosztottak 690.190 adagot, 34.363 pengő értékben. A Népszállóban és a Vörös-keresztes menhelyen naponta 244 egyénnek váltották meg *a hálóhelyét*, ezenkívül

több mint kétezer tönkrement családnak béreltek magánházakban szükséglakást,

494 kilakoltatott családot pedig *lakbérsegélyben részesítettek*. A szellemi *szükségmunka* 527.500 pengőjébe került a fővárosnak, a szegény betegek *öt ingyenes orvosi rendelője* útján 363.847 pengő értékü ingyen *gyógyszert* osztottak szét, végül mindezeken felül 250.000 pengő *munkanélküli segélyt*.

— 1935-ben, a folyó év első felében szegényeknek 77.818 esetben adtak *készpénzsegélyt* a hatóságok, 331.288 pengő összegben, — inségmunkásoknak kifizettek *készpénzsegélyt* 11.693 esetben, 93.148 pengő összegben, — *ebédjegyet* szétosztottak 1,023.525 heti adagot, továbbá 20.000 drb *élelmiszercsomagot*, 2,664.000 *félkilós kenyérjegyet*, 683.259 drb *húsutalványt* és 412.856 drb *húsutalványt* inségmunkásoknak. A *tejakció* így alakult: csecsemőknek jutott 1,782.068 *félliteres tejadag;* ovódásoknak 82.042, iskolás gyermekeknek 1,842.581 adag *kétdecis* és egészséges felnőtteknek 1,324.111 *félliteres tejadag*, tüdőbetegeknek 105.218 *egyliteres tejadag*. Kiosztottak ezenkívül 36.232 ötven kg-os *tüzelőszer* utalványt, felnőtteknek 10.875 drb *ruhanemüt*, gyermekeknek 5.999 drb *ruhanemüt*, hajléktalanoknak: 240.476 *ebédet*, 32.791 félliteres *tejadagot* és 247.298 drb *tejutalványt*. Mindezeken felül több, mint 10 ezer szegény ember és gyermek *cipőjét megjavíttatta és megtalpaltatta a főváros*. Ezekhez a számokhoz

felesleges hozzáfüzni bármiféle magyarázatot, hiszen legbeszédesebb, legközvetlenebb bizonyítékai annak a gigászi munkának, amelyet a főváros most már évek óta folytat,

hogy elhárítsa a nagyobb bajt és megmentsen a jobb jövő számára rengeteg embert, köztük tízezreit azoknak, akik résztvennének a termelőmunkában, de önhibájukon kívül jutottak olyan helyzetbe, hogy *kénytelenek igénybevenni a közület segítő kezét.*

— Nagy hiba lenne a szociálpolitikai tevékenység elbírálásánál a békebeli állapotokkal párhuzamot keresni, hiszen akkor mindössze néhány száz, legfeljebb néhány ezer elaggott, vagy magatehetetlen ember gondozása nehezedett a fővárosra, ma pedig, sajnos, *az összlakosságnak közel 10%-áról kell gondoskodni*, ami annyit jelent, hogy

kilenc dolgozó ember áldozatából kell eltartani a fővárosnak a tizediket.

Ez az óriási, áldozatos munka kibir minden bírálatot.

BECHT JÓZSEF
építészmérnök, építőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-utca 4
Telefon: 84-1-97

„SANIT-ANTIFRIG" — 20 C-ig FAGYMENTES vakolást, betonozást biztosít
Posnansky és Strelitz Rt.
Budapest, V., Sólyom-utca 13. sz. Telefon 2-28-29, 2-82-85.

Macskásy Árpád
okl. gépészmérnök, műszaki vállalata, tervez, szerel és szállít vízvezetéki, csatornázási és gázberendezéseket, szivattyútelepeket, mindennemü központi fütést, kazánházi- és szellőzőberendezéseket.
Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. Telefon: 27-6-70.

MIKES és BRAUN OPTIKAI CIKKEK NAGYBANI RAKTÁRA
Magyar gyártmányú TITÁN hőmérők vezérképviselete
BUDAPEST, VI., PODMANICZKY-UTCA 27. SZÁM
(Teréz-körút sarok) Telefon 23-2-49

A legjobb sokszorositó gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

SZILVESZTER LAJOS
Egészségügyi berendező, központi fütés, vízvezeték és csatornázási vállalata
Budapest, V., Báthory-utca 23. Telefon: 248-72.

Szép, olcsó, jó **KERET**
csak a **Pollák-féle lehet**
Üzlet: Budapest, VII., Király-utca 89. sz.
Gyár: VII, Almássy-tér 2. Telefonszám 33—4—62

FUMEX
mindenütt bevált legolcsóbb beton
KÉMÉNYFEJ
ANDREA cementárugyár
V., Tátra-utca 26
Telefon: 92-0-37

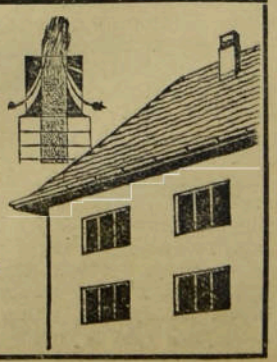

Antal István és Johan Béla államtitkár a sajtó fontosságáról a közegészségügyi propagandában

A *Fővárosi Hirlap* a mult héten meghivót kapott arra a sajtó-ankétre, amelyet *Végváry* József országgyülési képviselő, a *Turul Szövetség* fővezére hivott össze a *Magyar Egészség Hete* megbeszélésére. Mint ismeretes, ezt a mozgalmat az ifjúság inditotta el. Nagyszabású kiállitással és népszerü tudományos előadások sorozatával kivánják október végén országos propagandával sorompóba állitani mindazokat az eröket, amelyek a magyar egészség megmentésénél számbajöhetnek. A sajtóértekezleten részletesen megvitatták a propagandakérdéseket. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa az értekezlet után kérdést intézett a jelenvolt *Antal* István államtitkárhoz, hogy az egészség hetével kapcsolatban milyen szerepet szán a sajtónak.

Antal István dr.
államtitkár

a következőket mondotta:

— Mindenki csak helyesléssel fogadhatja, hogy a kormány minden anyagi és erkölcsi eszközzel támogatja a magyar ifjúságot abban a reálpolitikai megmozdulásában, hogy *most a magyar egészségügy problémáival foglalkozik*, hogy igyekszik megmozgatni a társadalom valamennyi rétegét e nemzeti szempontból nagyjelentőségű törekvésben. Csak el kell olvasnunk a *Statisztikai Közlönyben* levő népesedési táblázat adatait, hogy megdöbbenéssel állapithassuk meg:

a magyar népszaporodás lényegesen elmarad Európa számos országának népszaporodási adatai mögött.

Ha komolyan foglalkozunk a nemzet nagy problémáival, úgy sorompóba kell állítani a magyar egészségügyi kérdések megoldását, nehogy *kísértsen a jóslat, hogy a magyar nép felszivódik a körülötte elterülő germán és szláv tengerben.* Ezért tartom nagyfontosságúnak, hogy

a sajtó odaálljon a Magyar Egészség Hete mellé és ezért tartanám örvendetesnek, ha a magyar sajtó megértéssel nézné,

hogy *az ifjúság a magyar alkotó erőnek erre a produktiv területére lépett.*

Johan Béla dr.
államtitkár

a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— Vizsgálván a hibákat, amelyek eddig a közegészségügyi propaganda terén előfordultak, arra a megállapitásra jutottam, hogy például az egészségügyi előadásokat *mindig ugyanaz a száz-százötven ember hallgatja*, igy aztán az előadásokkal magukkal nem érhetjük el a kivánt eredményt. Lehetséges, hogy ott a hiba, hogy *nem tudunk orvosi kérdésekről oly módon beszélni, hogy az valóban érdekelje az embereket.*

Ezért tartom nagyfontosságúnak a sajtó közreműködését, mert az ujságokon át könnyebben és szórakoztatóbb formában juthat hozzá a közönség *a közegészségügyi tudnivalókhoz.*

Budapest közlekedésének nagy kérdései és a közel jövő feladatai

Veress Gábor dr. Máv. igazgató, fővárosi bizottsági tag nyilatkozata

A főváros közlekedésügye: örök probléma. Sohasem alszik el, mert mindig felveti az új kérdéseket a rohanó élet. De függetlenül ettől a szükségszerűségtől, ma mintha megsokasodtak volna az elintézésre váró kérdések s ezzel párhuzamosan a tettrekészség is új erőre kapott és az alkotás vágya is, úgy látszik, nem marad meg a vágynál, hanem valósággá váltódik az új korszakban, amely a városházán beköszöntött.

Dolgozni, épiteni a jelszó s ezzel együtt időszerűek az irányelvek, amelyekhez a munkának igazodnia kell, mint mindenben, úgy a közlekedés terén is. Éppen ezért tartottuk szükségesnek megszólaltatni a közlekedési kérdések egyik legeslő magyar tekintélyét,

Veress Gábor dr.
kormányfőtanácsos, Máv igazgatót,

aki vasútnál a kereskedelmi és tarifa főosztály főnöke s széleskörű tudását és tapasztalatait, amelyeket magas poziciójában szerzett, most mint a főváros törvényhatósági bizottságának új tagja, a közlekedésügyi bizottságban érvényesitheti. A közlekedési s főképpen tarifális kérdések egész komplexumával fordultunk hozzá s a következő értékes, bizonyára széles körben figyelmet keltő válaszokat kaptuk:

— Budapest közlekedése nem jobb és nem rosszabb, mint más nagyvárosé. A közlekedési probléma élő probléma. Ezt nem lehet *elintézni*, ezt *álandóan intézni* kell. Az élet változik és különösen a közlekedési igények állandó változásban vannak. Igy tehát azoknak, akik egy ilyen nagy világváros közlekedéséért felelősséggel tartoznak, a koronként felmerülő problémák tekintetében állandóan friss energiával, nagy körültekintéssel és a mindenkori legmodernebb szempontok szerint kell a közlekedési kérdéshez hozzányúlniok.

— Közlekedéspolitikai kérdésekben nemcsak nálunk, hanem — mentségünkre legyen mondva — másutt is, kerek e világon, *igen nagy szerep jut azoknak a kivülről bekiabáló dilettánsoknak*, akik handabandázásukkal a közönséget saját jogos igényei és valódi szükségletei tekintetében félrevezetik és a közlekedésügyek felelős vezetőinek munkáját állandó idétlenkedésükkel zavarják. *Budapest közlekedésügyének az tenné a legnagyobb szolgálatot, aki a dilettánsokat ettől a kényes kérdéstől távol tudná tartani.*

Hogyan vonatkoztatja Méltóságod megállapításait a BESZKÁRT-ra? — kérdeztük.

— A BESZKÁRT-nak ezidőszerint, ahogy mondani szokták, rossz sajtója van. Ez azonban távolról sem bizonyítja azt, mintha a BESZKÁRT-nál valóban nagy bajok volnának. Azt a körülményt, hogy vannak-e és milyen természetű bajok, csak igen beható, tárgyilagos vizsgálat állapithatja meg, amelynek céljaira szemmelláthatóan elégtelenek a BESZKÁRT üzemi és üzleti gesztiója tekintetében nyilvánosságra került adatok. A hangulatra, vagy a tárgyilagosság hijjával lévő szempontokra alapított véleményeken elindulni nem lehet.

A forgalomról általában és a BESZKÁRT-ról leszögezett alapelvek után a legfrissebb aktualitásról, az ujonnan bevezetett és sokat vitatott *inga-járatokról* kérdeztük meg *Veress* Gábor igazgatót

— Ami a rövidebb csereszakaszokon megvalósitott, illetve tervbevett inga-forgalmat, illeti — volt a válasz, — ez az újítás az üzem racionalizálása szempontjából igen jelentékeny és helyénvaló intézkedés lehet, ha emellett a BESZKÁRT arról is tud gondoskodni, hogy *a nagyobb távolságú forgalomban a jogos közlekedési igényeket kielégitse.* Ezt a kérdést egyébiránt *nem csupán közlekedéstechnikai*, hanem a vele szoros összefüggésben levő *városfejlesztési szempontok* szerint is el kell bírálni.

A másik levegőben lógó kérdés a *kisszakasz*, amely annak a kapcsán lett újból probléma, hogy a BESZKÁRT számitásai ezen a téren nem váltak be. Ezt vetette fel ujabb kérdésünk, amelyre a következő választ kaptuk:

— A kisszakasz-rendszer bevezetése a BESZKÁRT-ra határozottan nagy közönségsikert jelentett. Az ismeretes adatok szerint pénzügyi tekintetben azonban nem egészen felelt meg a hozzáfűzött várakozásoknak. Azt persze így kívülről nem igen lehet eltalálni, hogy *a kisszakasz díjtételét miért éppen 6 fillérben állapitotta meg a BESZKÁRT.* Hallottam egy elég különös magyarázatot, amely arra hivatkozik, hogy 8 kilométeres útért 24 fillért fizetnek, tehát a mintegy 2 kilométeres kisszakaszra 6 fillér jut. Az, hogy 8 kilométernek a 2 kilométer éppen a negyedrésze és hogy 24 fillérnek a negyed része éppen 6 fillér, elvitathatatlan szent igazság, azonban *ez aritmetika és nem tarifapolitika.* Ha a tarifapolitika valósításához elég volna a számtani alapműveletek ismerete, akkor mindazokat, akik ma a BESZKÁRT tarifapolitikáját kritizálják, többé-kevésbbé tarifapolitikusokként kellene tisztelnünk. Nyilvánvaló azonban, hogy ezek olyan bonyolult kérdések, amelyekhez csupán a BESZKÁRT birtokában lévő statisztikai anyag alapos megvizsgálásával lehet hozzányulni.

— *A kisszakasz bevezetésével a BESZKÁRT kétségtelenül bátor, úttörő munkát végezett és* azon nem lehet csodálkozni, hogy akik e bátor kezdeményezést követik és akik a rajtunk szerzett tapasztalatokon tanultak, mint például Bécs, ezt a feladatot jobban oldják meg. *De ha lehetséges jobb megoldás is, akkor egy ilyen jobb megoldásra előbb-utóbb a BESZKÁRT-nak is rá kell térnie.*

A napi aktualitások után önkéntelenül is *a jövő* kérdései következtek.

— Melyek volnának azok a feladatok, amik a legközelebbi időben megoldásra várnak a BESZKÁRT-nál? — volt a következő kérdésünk.

— Én innen, kívülről *két nagy problémát* látok ezidőszerint a BESZKÁRT legközelebbi fejlődésében — mondta *Veress* Gábor. — Mindenekelőtt elvitázhatatlan, hogy viszonylag nagyarányú beruházások útján *a villamos vasút üzemét a főváros számos helyén és igen sok vonalán racionalizálni kell és hogy a villamosüzem és az autobuszüzem között egy, a mainál sokkal szorosabb együttmüködést kell biztositani, úgy hogy azok tökéletesebben egészitsék ki egymást.*

— A másik nagy probléma pedig *egy átfogó, szerves tarifareform*, amely a BESZKÁRT pénzügyi egyensúlyát is biztositja, anélkül, hogy a főváros közönségének teherbíró képességén túlmenne. A tarifareform szükségét nem valamely mulasztás teszi időszerűvé, mert minden tarifarendszernek, a legideálisabbnak is az a sorsa, hogy *idővel elévül.* Elévül már csak azért is, mert a viszonyok változása folytán minden tarifán egyre többet és többet kell faragni, toldani-foltozni, s midőn már valamely tarifa össze-vissza toldozva-foltozva, csaknem hasznavehetetlenül bonyolulttá, nehézkessé és ezzel többnyire egyidejűleg gazdaságtalanná is válik: *akkor elérkezett a ideje annak, hogy újat kell csinálni.*

— A közeljövő feladatainak rendezésébe miként illeszthető bele a HÉV-kérdés?

— A HÉV ügye — kaptuk még a magyarázatot — a BESZKÁRT-kérdés komplexumában úgy műszaki, mint gazdasági szempontból jelentéktelen volumennek látszik, s e kérdés megoldása annál inkább reményteljes, mert hiszen végeredményben arról van szó, hogy *a főváros magjának és közvetlen környékének egymásközti közlekedési és szállitási viszonyai mindkét fél teljes megelégedésére minél hamarabb rendezést nyerjenek.*

Ezzel eljutottunk ahhoz a problémához, amelynek rendezésével most foglalkozik a főváros és Pestvármegye: *Pestkörnyék vitás ügyeihez*, melyek sorában legelől áll *a kövezetvám* kérdése. Közlekedés és kövezetvám: szorosan egymásra találó két kérdés. Belekapcsoltuk tehát ezt is ebbe a sok tanulságot nyujtó interviuba.

— A kövezetvám kérdésében — felelte *Veress* Gábor igazgató — magam is érdekelt fél vagyok. Tudvalevő ugyanis, hogy a vasúton szállított áruknál a MÁV szedi be a kövezetvámot még azoknál az áruknál is, amelyek közúti vámtárgyat még csak nem is érintenek. Ez a körülmény a vasútnak a közúttal való versenyében egyik legfigyelemreméltóbb jelenség. Ebben a kérdésben ezúttal, mint érdekelt fél annál kevésbé tartom opportunusnak nyilatkozni, mert, tudomásom szerint, *a kormány ezzel a rendkivül bonyolult problémával igen behatóan foglalkozik, s minden remény meg van arra, hogy ez a kérdés is előbb-utóbb közmegnyugvásra elintézést nyer.*

Két domb lehordásával megkezdik az új légikikötő építését

A budaörsi gazdák nagyrészével megállapodott a főváros — Budapesthez csatolják a repülőteret

A budaörsi határ közelében tervezett új repülő-pályaudvar építési munkáit rövidesen megkezdik. A repülőtérhez szükséges hatalmas terület megszerzésére irányuló tárgyalások annyira előrehaladott stádiumba jutottak, hogy elöreláthatóan *október közepén, 10—15-ike között, a főváros az ingatlanokat már birtokába is veheti.* Erre korábban már csak azért sem kerülhetett sor, mert *a földek túlnyomórészben mezőgazdasági művelés alatt állottak* és meg kellett várni a termés beérését, a termények betakarítását. A szóbanforgó területekre a kereskedelmi miniszter a legutóbbi hetekben *megadta a kisajátítási jogot,* egyidejüen elrendelte a kisajátítási eljárást és ennek megtörténte után *megengedte a munkálatok azonnali megkezdését.*

A kereskedelmi miniszter leirata alapján a polgármester most *csütörtökre, október 3-ára tüzte ki a kisajátítási tárgyalás időpontját.* Erre a napra a központi városházára beidéztek közel kétszáz telektulajdonost, akik közül a legtöbb budaörsi kisgazda. Ezeknek a kisgazdáknak a kezében van jórésze annak a területnek is, amely közigazgatásilag a fővároshoz tartozik, de tényleg budaörsi határnak számitott. A kisajátítási tárgyalást pénteken Budaörsön folytatták és

sikerült is az érdekeltek nagyrészével az átadás tekintetében már most megállapodni.

A többi gazdával is egy-két napon belül megköti a főváros az egyességet. *Teljesen alaptalanok tehát azok a hirresztelések, mintha a békés megegyezés felborult volna.* A kisajátítási tárgyalások állásáról és a budaörsi gazdákkal kötött megállapodásról

Kempelen Ágoston
műszaki főtanácsos,

a városrendezési ügyosztály vezetője, a *Fővárosi Hirlap* munkatársát a következőkben tájékoztatta:

— Az új repülőtér létesitéséhez kereken 145 hold földre lesz szükség, ennek körülbelül egyharmad része, *mintegy hatvan hold Budaörs határában fekszik.* Összesen 121 tagból áll az egész terület, amelyből 77 tartozik Budaörshöz. Ebből 63 magánosoké, 14 pedig a község tulajdona.

— A csütörtökön megindult tárgyalásokon a főváros részéről *Kubinyi* Pál tiszti ügyész, valamint az út- és csatornaépitési, a városrendezési és a közlekedési ügyosztályok megbizottai vettek részt, az érdekeltek részéről pedig *Forgó* Imre budaörsi főjegyző, *Ebner* Mátyás községi bíró és *Kussbach* Ferenc dr. ügyvéd. A csütörtöki és pénteki tárgyalások során

az érdekelt gazdák közül 64-el már sikerült az ingatlanátadások tekintetében megállapodást létrehozni, a többi 57-tel még folynak a tárgyalások.

A kérdés sürgősségére való tekintettel, a kártalanitási összeg mértékéről *most nem alkudozunk:* ez majd a bírói tárgyalások során dől el, közös megállapodás szerint. A kisajátítási eljárásnak ez a része azonban az ingatlanok átadását nem fogja késleltetni, miután a gazdák a légi kikötőnek kiszemelt földeket — a mezei munka véget értével — *haladéktalanul átadják.* A főváros

az érdekelt gazdák iránt a legmesszebbmenő megértést és előzékenységet tanusitja

és nemcsak a fákért, szőlőkért hajlandó méltányos kártalanitást fizetni, hanem megbecsültette a földeken kint levő kukorica és más egyéb termés értékét, amelyet teljes összegben megtérit a gazdáknak, akik ugyanekkor még a terményt is megtarthatják maguknak. Ilyen címen a főváros mintegy 14—15.000 pengőt juttat külön a gazdáknak.

*

A főváros már a kisajátítási kérelem benyujtásakor felhivta a miniszter figyelmét azokra a nehézségekre, amelyek abból származhatnak, hogy az új légikikötő területe *két különböző közigazgatáshoz tartozik,* éppen ezért azt javasolta, hogy *a kisajátitandó területet közigazgatásilag is csatolják Budapest határához.* A miniszter

ezeket a szempontokat teljes egészében magáévá tette és leiratában kilátásba helyezte, hogy a kisajátítandó terület átcsatolása iránt intézkedik,

egyben utasitotta a polgármestert az erre vonatkozó előkészületek eszközlésére. A miniszter közölte azt is, hogy az átcsatolásnál *a fővárost mentesiti az összes illetékek alól* és mindezekről *külön, háromszakaszos törvény fog intézkedni,* amelynek tervezetét ugyancsak ismeri a főváros. A leiratnak ez a része különösen azért érdekes, mert az 1930-iki fővárosi törvény alapján Budapesthez csatolt csepeli és budakeszi területek átvétele még mindig nem történhetett meg a magas illetékek és egyéb költségek miatt.

Az átadás, mint jeleztük, elöreláthatóan október közepén megtörténik, utána a kereskedelmi minisztérium megkezdeti a földrendezési munkákat, amelyek minden különösebb nehézség nélkül megoldhatók lesznek, tekintve, hogy mindössze két kisebb domb lehordásáról van szó.

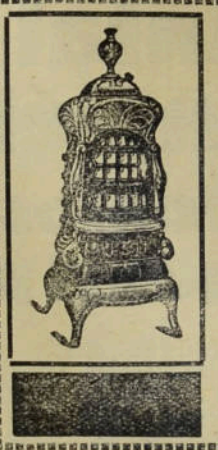

UNIO
amerikai
rendszerű
folytonégőkályhák
UNIO és OETL
tűzhelyek
Oetl Antal vasöntőde és gépgyár r.-t.
kályha és tűzhelyosztálya
VI., Andrássy-út 9
Telefon: 16-1-08, 27-5-87

Negyven esztendő a tiszta Budapest történetéből

Beszélgetés a jubiláns Balló Alfréddal a jubiláló Köztisztasági Hivatalról

Balló Alfréd műszaki főtanácsos, a fővárosi *Köztisztasági Hivatal* kitünő igazgatója *a mult héten jubilálta 35 éves közszolgálatát. Salamon* Géza tanácsnok méltatta *Balló* Alfréd eredményes, kitünő munkásságát, az alkalmazottak jókivánságait és köszönetét pedig *Fekete* Géza köztisztasági felügyelő juttatta kifejezésre, ő adta át az alkalmazottak ajándékát, a kitünően sikerült bronz mellszobrot, amelyet az igazgatóról *G. Fekete* Géza szobrászművész készitett, *Balló* Alfréd

jubileuma annál figyelemreméltóbb, annál érdekesebb és értékesebb, mert pontosan egybeesik a Köztisztasági Hivatal 40 éves jubileumával.

Felkerestük a jubiláló igazgatót és arra kértük, nyujtson bepillantást az elmult 35—40 év eseményeibe: a modern köztisztasági szolgálat hőskorába.

Balló Alfréd
igazgató,

a nála megszokott szerénységgel most sem szivesen nyilatkozik, de beszélgetés közben lassankint, észrevétlenül mégis megnyilnak az emlékezés zsilipjei.

— A *Fővárosi Köztisztasági Hivatalt* tulajdonképpen már 1894-ben felállitották, de *eröteljesebb fejlődése az 1901-ik évhez füződik.* Ebben az évben adták át ugyanis a Köztisztasági Hivatalnak kezelésre a budai városrészeket, addig csak a pesti kerületek szolgálatát végezte a hivatal. Ebben az időben a hivatali létszám a főnökön kivül összesen négy tisztviselő volt. A Köztisztasági Hivataltól az összegyüjtött szemetet

a Cséry-féle vállalat vette át és szállitotta vasúton tovább, a lerakodó helyre.

Ebben az időben a Köztisztasági Hivatal évi budgetje *másfél millió korona volt,* ebből a hóeltakarítás évi átalánya 120.000 korona, a locsoláshoz használt viz ára 206.000 korona. A tisztogatást 700 munkás végezte, 50 altiszt vezetése mellett. A Köztisztasági Hivatal irodája abban az időben a Molnár-utca 12. számú házban volt, ahol a Köztisztasági Hivatal főnöke lakott.

— 1905-ben költözött a Köztisztasági Hivatal a központi városháza épületébe. Ekkor készitették elő a Cséry-féle vállalat átvételét, amelynek szerződése 1906-ban járt le. Az átvétel 1906 december 25-én, Karácsony napján meg is történt. Ebben az évben már 32 emberrel szaporitották a munkáslétszámot, mert egyre több lett az átépitett és aszfaltozott utca, amelyek tisztogatására nagyobb gondot kellett forditani. 1907-ben vette kezelésbe a Köztisztasági Hivatal a kőbányai kerületet és

vele együtt a pesti oldalon a külterki utak tisztogatását, ami addig a kerületi elöljáróságok gondja és feladata volt.

— 1908-ban létesült a Köztisztasági Hivatal központi műhelye és raktára. A hivatal budgetje ekkor az utcai- és háziszemét fuvarozással együtt már 1,930.000 korona volt. A következő évben újra 91 emberrel szaporitották a munkáslétszámot és munkába állitottak 29 járdatisztitó fiút. Az utcák locsolását 107 lajtos kocsi végezte, de a belső területeken az úttestet tömlővel, vízvezetéki csapokról, *erős vizsugárral is mosták,* a locsolómunkát 148 ember végezte. 1910-ben vonták be a szemétfuvarozási övezetbe a villanegyedeket: *a Svábhegyet, a Zugligetet, a Pasarétet, a Lágymányost stb.* 1912-ben került sor a hivatal nagyszabású átszervezésére. Ekkor

teljesen megszünt a kerületi elöljáróságok köztisztasági tevékenysége, mindent a hivatal hatáskörébe utaltak, önálló pénztári kezelés beállitásával.

A hivatal tiszti létszáma a szervezés után 11 tisztviselőre növekedett, rajtuk kivül 60 altisztje, 160 elömunkása, 760 munkása, 31 járdatisztitója, 87 locsolója, 14 aszfaltmosója és a gépek kezelésére 27 gépésze volt a hivatalnak. Ebben az évben kezdték meg a makadámutak olajozását 220.000 korónás elöirányzattal, ugyanakkor szerzett be a hivatal két villamos utcamosót, 20 drb seprőgépet és 10 drb újrendszerü locsolókocsit.

— Ugyancsak 1912-ben vette a főváros kezelésébe a volt Cséry-féle szemétfuvarozási telepet, az átemelő állomással és a vasúti berendezéssel együtt. A főváros az egész berendezésért, telekkel, épületekkel, mozdonyokkal, sinpárokkal stb. együtt 3,207.655 koronát fizetett. A létszám az átvétel folytán hét tisztviselővel és 260 munkással szaporodott. 1914-ben a hivatal a Kun-utcai központba költözött, majd nem sokkal később megnyitották a IX. kerületi irodát, a kerületi raktárakat és műhelyeket. *1915-ben megszünt a tömlővel való locsolás is.* A hivatal évi budgetje ekkor már 6,389.000 koronára rúgott. 1918-ban vette át a hivatal a Bulyovszki-utcai telepet. 1919-ben újból átszervezték a köztisztasági szolgálatot, amely után a hivatal tisztviselőinek létszáma 20-ra emelkedett. 1920-ban *12 drb Pachard öntözőautót vásárolt a főváros a locsolás eredményesebb ellátására.* Azóta is

állandó az intézmény fejlődése, ha nem is olyan ütemü, ahogyan terveztük és ahogyan a főváros vezetősége szerette volna.

A hivatal létszáma ma már 45 tisztviselő, 193 altiszt és 2500 munkás, az évi költségvetése pedig meghaladja a 7 milliót. 1930-ban épült meg *a svábhegyi köztisztasági telep és munkáslaktanya,* 1931-ben adtuk át rendeltetésének a Csapláros-utcai telepet és garázst, amelyet 1932-ben követett a központi épület emeletes kibővitése.

— 1930-ban határozta el a közgyülés *a pormentes háziszemét rendszeres gyüjtését* és hat modern, higiénikus szemétgyüjtőautó vásárlását. Ebből azonban

csak hármat lehetett üzembe helyezni, mivel a valamennyi munkába állitásához szükséges tartányok beszerzésére nem lehetett fedezetet előteremteni.

A másik szemétgyüjtő autó átalakitva *ezidőszerint is locsoló szolgálatot végez.*

— Úgy a szemétégetés, mint a pormentes szemétfuvarozás ügye a gazdasági helyzet fokozatos romlásával *elakadt,* de a helyzet javulása után ezek lesznek *a hivatal legégetőbb és legsürgősebb kérdései, megoldásra váró feladatai.*

Balló igazgató az érdekes beszélgetést azzal fejezte be, hogy akkor lesz a legboldogabb, ha ezek a tervek nemcsak beteljesednek, hanem bővülnek és Budapest mintaváros lesz a köztisztasági szolgálat tekintetében.

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
Budapest, V., Gr. Tisza István-utca 5. Telefon: 82-4-29.

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK
ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

ÚTHENGERLÉST
vállal **WOLFF ERNŐ**
Budapest, I., Kelenföld-út 1. Tel.: 59-9-68.

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5.
IRODA VI., SZONDY-U. 34,
TELEFON: 18-8-59.

PROTIWINSKY és BRAUN
parket és padlózási vállalat
Budapest, V., Csáky-utca 27. II/9. Telefon: 92-0-56.

A **CSÁSZÁRFÜRDŐ**
thermál uszodái megnyíltak.
Egész nap nyitva

Európa minden országából özönlenek a betegek a Gellért gyógyszállóba

A különleges orvosi propaganda meglepő eredményei

A székesfőváros tulajdonában lévő fürdők az utóbbi években *állandó deficittel küzdöttek*, éppen ezért van *különös jelentősége* annak, hogy

a Szent Gellért-gyógyfürdő szeptemberi mérlege nyereséggel zárult.

Kiegyensúlyozódtak a hiányok, bár *a Hullámfürdő látogatottsága a meleg nyár ellenére sem érte el az 1934. évi forgalmat*, s

a rentabilitás kialakulásának főokát a gyógyító-osztályok munkájában találhatjuk meg.

Ez év januárjában *bilkei Pap* Lajos professzor került központi igazgató-főorvosi minőségben a Gellért-, Rudas- és Széchenyi-fürdő élére, s *a most bekövetkezett eredmény az ő és munkatársai által inaugurált magasértékü gyógyító tevékenység közvetlen folyománya.*

Annak ellenére, hogy a Gellértfürdő még ma is nélkülözi a klinikai osztályt, már ott tartanak, hogy

a fekvőbetegek napi létszáma meghaladja a negyvenet,

holott az év elején még öt-hatos átlag volt. Hasonló arányban emelkedett a járóbetegek száma, s *a gyógyfürdő orvosi traktusának bejáratánál kora reggeltől késő estig egyik kéz a másiknak adja a kilincset.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma nyílott arra, hogy

bilkei Pap Lajos dr.-tól

felvilágosításokat kérjen a Gellért-fürdőben folyó gyógyító-munkát illetően.

— Rajtam kívül — kezdte nyilatkozatát — három fiatal szakorvos kollega dolgozik itt. Közülök az egyik reuma, a másik az ortopédia szakorvosa, a harmadik pedig *belgyógyász.* A röntgenológiai vizsgálatokat természetesen külön szakorvos végzi. Segédszemélyzetünk három vöröskeresztes-növérből, s ugyanennyi masszázs-növérből áll.

— A forrásvíz gyógyhatásait az indikációknak megfelelően különböző gyógyászati segédeszközök igénybevétele útján igyekszünk kibővíteni, s hála a székesfőváros megértésének, nyugodtan elmondhatom, hogy

gyógyfelszereléseink mindenben megfelelnek a követelményeknek.

A törvényhatóság a közelmúltban 160.000 pengős hitelt biztosított a gyógyfürdők fejlesztésére, s

ez az összeg lehetővé teszi számunkra, hogy mindenben lépést tartsunk a külföld híres intézeteinek fejlődésével.

A fizikoterápiás, mechanoterápiás, rövidhullámú és Zander-kezelésre *a legkitünőbb gépek állanak rendelkezésre*, s talán egyedül röntgenapparátusunk az, amely elavult és *sürgősen pótolandó modern géppel.*

— Az új röntgen-gép *anyagi fedezete megvan*, s hogy eddig még nem tudtuk beszerezni, pusztán azon múlik, hogy ezideig nem kaptuk meg a behozatali engedélyt. *Nem kétlem azonban, hogy erre is rövidesen sor kerül, s az új metallixgép megkezdheti működését.* Örömmel állapítom meg, hogy

a Gellért-gyógyfürdő jó híre egyre inkább elterjed a külföldön.

Állandóan vannak *angol, dán, svéd és amerikai betegeink*, akik gyakran hónapokat töltenek nálunk, majd újra visszatérnek, vagy *maguk helyett más honfitársaikat küldik el Budapestre.* Sok belföldi és megszállott területi páciensünk is van, s

a beteglétszám szinte állandó gyarapodása folytán mindinkább előtérbe kerül a ma még csak elképzelésben élő klinikai osztály felállítása.

— A ma lehetőségei ugyanis eléggé korlátozottak, a betegek minden rétegétől nem kívánhatjuk meg, hogy a luxushotel-számba menő Gellért-szálló árait megfizessék, viszont meggyőződésem, hogy az orvosi propaganda fokozatos elmélyülésével nem olyan sok idő mulva

a világ minden tájáról özönleni fognak a betegek.

Hogy ennek idegenforgalmi szempontból milyen óriási jelentősége van, nem kell magyaráznom, elég, ha arra mutatok rá, hogy

a gyógykezelésben nincs holt szezón, télen-nyáron egyaránt folyik az,

és így *akkor is számolhatunk jelentős idegenforgalommal, amidön a turizmus nem hozza ide a külföldieket.*

— Az elmúlt esztendőhöz viszonyítva betegforgalmunk *megnégyszereződött*, s jelentékenyen emelkedett a betegek itt tartózkodásának tartama is. A *Gyógy- és Üdülőtelepi Bizottság* hathatós segítségével az elmúlt nyáron a külföld szakorvosai százával tanulmányozták fürdőinket, s úgy vélem, hogy *a propaganda e speciális faja nagy mértékben gyarapítja az általános jellegü idegenforgalmi propaganda által elért szép eredményeket.*

Fantasztikus perkísérletek a főváros ellen

A *Fővárosi Hirlapban* nemrégiben nyilatkozott *Szemethy* Károly dr. tiszti főügyész, aki többi közt rámutatott arra a furcsaságra, hogy

mostanában a rossz gazdasági viszonyok következtében az emberek egyre-másra találnak ki fantasztikus követeléseket a fővárossal szemben,

miután egyéb jövedelmi forrást nem tudnak maguknak kitalálni. A tiszti ügyészségnek a legravaszabb jogi kérdésekre kell berendezkedni tisztán azért, hogy *az alaptalan pereskedőknek ezt a pergőtüzet elhárítsák.* Hétről-hétre fordulnak elő ilyen furcsaságok, íme három az eheti csokorból.

*

Szeitl Károly felperes a Gázműveket perelte, mégpedig a sablontól teljesen eltérő módon. *Szeitl* valamikor a *Gázművek* alkalmazottja volt, elbocsátották, de nem a felmondási illetmények körül keletkezett a nézeteltérés, hanem, mint keresetében olvashatjuk, azt kívánta a bíróságtól:

„méltóztassék a Gázgyárat bírói ítélettel arra kötelezni, hogy engem újra alkalmazzon."

Két fórumon elvesztette perét, de a makacs pereskedő felment a Kúriáig, ahol *Tott* István dr. tanácselnök elnöklése és *Gallia* Béla dr. előadása mellett *a felülvizsgálati kérelmet szintén elutasították.*

*

Egy másik ügyben *a főváros nincs közvetlenül érdekelve*, csak a fővárosi kórházak. Ott feküdt valamiféle bénulással *Pituk* Istvánné, egy géplakatos felesége. Meggyógyulása után azt állította, hogy a fővárosi kórház orvosaitól nyert értesülése szerint, *ő a betegségét Pasteur-oltások következtében kapta.* Azt állította, hogy valami különleges oltóanyaggal kísérleteztek rajta, innen származott betegsége. *Horváth* Andor dr. törvényszéki bíró széleskörü bizonyítást rendelt el, amelynek során először is kiderült, hogy

a fővárosi orvosok soha nem hozták junktimba az asszony betegségét a Pasteur-oltásokkal.

A Pasteur-intézet orvosai viszont orvosi naplóval igazolták, hogy *semmiféle új szerrel nem kísérleteztek*, annyira nem, hogy a rendes bevált oltószerrel nem csupán az asszonyt, hanem annak férjét és gyermekét is kezelték, mert *az egész családot összeharapdálta egy veszettségre gyanus kutya.* A családnak

nem történt semmi baja,

hogy az asszony valamilyen fertőzés következtében gerincvelőgyulladást kapott, arról az orvosok természetesen nem tehetnek. A bíróság elutasította a keresetet.

*

A harmadik esetben özvegy *Balla* Józsefné havi ötvenpengős járulékot követelt per útján a *BESZKART*-tól, mégpedig azért, mert egyetlen fiát és eltartóját, *Balla József* iparossegédet tavaly *halálra gázolta az Üllői-úton a villamos. Hainkovszky* Dezső dr. budapesti törvényszéki bíró tárgyalta az ügyet és a szerencsétlenül járt fiatalember barátainak tanuvallomásából kitünt, hogy

Balla József erősen ittas állapotban került a villamos kerekei alá,

mégpedig olyan szinte eszméletlen körülmények közt, hogy *a szemtanuknak az első pillanatban az volt a benyomásuk, hogy a fiatalember öngyilkosságot követett el.* Itt is *elutasították* a keresetet.

PESTI KIRAKAT

Világlapok Budapesten

Körülbelül egy hétig tizenkét ország világlapjainak idegenforgalmi szerkesztői tartózkodnak Budapesten és kirándulnak néhány kedves vidéki városunkba is. A lapok, amelyek ezen a kiránduláson képviseltetik magukat, igen komoly, nagy organumok és valamennyien barátságos országok képviselői. Nem vártuk azt, hogy eljöjjenek hozzánk a cseh, jugoszláv és román ujságírók, de azt mondhatnánk, hogy kivülük azután tényleg minden számottevő országból jött egy-két ujságíró kolléga.

Szerencsés ötlete volt a Magyar Idegenforgalmi Ujságírók Szindikátusának, amely a Budapesti Központi Gyógy- és Üdülőhely Bizottsággal egyetértésben invitálta meg szükebb kollégáit. Hiába, bebizonyosodott már az is, hogy az idegenforgalom fejlesztéséhez nemcsak jóindulat és lelkesség szükséges, hanem az is, hogy az idegenforgalom ügyét intéző egyének valósággal szakemberekké képezzék ki magukat, bőségesen el legyenek látva tapasztalatokkal, ismeretekkel és cselekedeteikből sohasem hiányozzék az ötletesség. Ebben az esetben mindez a tényező szerepet játszik. Valaha rengeteg pénzt költöttünk el arra, hogy olyan vendégeket hívjunk, akik pénzbe kerülnek, akiknek ittartózkodása bizony valósággal vagyonokat emésztett föl. Sajnos, nem mindig tudtuk megválogatni azokat a csoportokat, amelyek hasznosak lettek volna abban a tekintetben, hogy Magyarországnak és a magyar fővárosnak reklámot csináljanak. Akármilyen nevetségesen hangozzék is, de az idegenforgalmi ujságírók meghívásán kívül az utóbbi esztendők legremekebb ötlete volt, hogy a szállodai portásokat invitáltuk meg Budapestre és töltettünk itt velük néhány kellemes napot. Ezek a nagyszerű ujságírók, akik most vendégeink, nem veszik rossznéven ezt az összehasonlítást, de kétségtelen, hogy egy ország szépségének, gazdagságának, élvezeteket nyujtó voltának ezen a két csoporton kívül talán senki sem használhat többet.

Gundel Károly

Gundel Károly jubilál, huszonöt esztendeje ő az Budapesten, aki a legízesebb falatokat tudja nyujtani az elökelő magyar és a még előkelőbb külföldi közönségnek. A Gundel-dinasztiának páratlan érdemei vannak Budapesten, de ezeket az érdemeket a család ma élő feje, Gundel Károly emelte legmagasabbra. Ha van Budapesten, ami tökéletesen és hiánytalanul európai, akkor az az asztal, amelyet Gundel Károly megterít és amelyet Gundel Károly lát el a legremekebb fogásokkal. Ízlés, ötletesség, a vendég megbecsülése, mind olyasmi, amelyekkel ebben az országban igazán Gundel Károly rendelkezik legjobban. Igenis, Gundel Károly tökéletes üzletember, aki valószínüleg megtalálja a maga számítását, emellett azonban a legbökezűbb gavallér és amit pénzért ad, az is olyan, mintha ajándék volna a vendég számára. Az igazi nagy világvárosok sem vetélkedhetnek ebben a tekintetben Budapesttel, mert nem mindegyiknek van Gundel Károlya. Aki pedig tudja azt, hogy a külföldit legelsősorban és legmaradandóbban a gyomrán és az inyén át lehet megfogni, az csak hálával gondolhat arra a huszonöt esztendőre, amióta Gundel Károly a magyar idegenforgalom fejlesztésének szolgálatába szegődött. Amit ő huszonöt esztendőn át mint becsületes és jó üzletember véghez vitt, az már valósággal hazafias cselekedet volt.

Hátha most sikerül?

Október 19-én kezdődik az új m. kir. osztálysorsjáték, óriási összegek nyerhetők ismét és sokan lehetnek váratlanul gazdagok!

Nem szabad a **reménységet** feladni, mindig törekedni kell az embernek és lehetőségeket keresni, hogy hátha most a „szerencsés véletlen" sikerül, mert **mindenkinek és minden egyes sorsjegynek egyenlő a nyerési esélye.**

Nyerni azonban csak annak lehet, akinek sosjegye van.

Vegyen vagy rendeljen

tehát egy sorsjegyet még ma bármelyik főárusítónál. **Fizetni** van **ideje legkésőbb a húzás előtt.**

A szerencse forgandó!

Hivatalos árak az I. osztályra:

Nyolcad	Negyed	Fél	Egész
3 P	6 P	12 P	24 P

az összes főárusítóknál.

Kisajátítás nélkül jutott a főváros a Horthy-bástya ingatlanaihoz

Megegyezett a főváros a kilenc előkelő ingatlantulajdonossal

Hónapokkal ezelőtt jelentette a *Fővárosi Hirlap*, hogy a főváros és a *Közmunkák Tanácsa* méltó ünnepségekkel, maradandó módon akarja emlékezetessé tenni Budavár felszabadításának jövőévi kétszázötven éves jubileumát. Ennek a világraszóló évfordulónak a szolgálatában a Fővárosi Közmunkák Tanácsa a közelmultban igen érdekes terv megvalósítását indította el: *elhatározta a néhány évtizeddel ezelőtt lebontott Bécsi Kapu eredeti helyreállítását.* A jubiláris ünnepség előkészítésével behatóan foglalkozik a székesfőváros közművelődési ügyosztálya is, ahol munkatársunknak a következőket mondották:

— A jövőévi ünnepségekkel — amelyek nemzetközi jelentőségükben méltóan kapcsolódnak a Pázmány Péter Egyetem most rendezett 300 éves jubileumához,

Magyarország dokumentálni kívánja a művelt világ előtt, hogy már évszázadokkal ezelőtt is bástyaként állott a nyugati műveltség és haladás elpusztítására irányuló ellenséges törekvésekkel szemben

és ezt a 250 esztendős fordulót arra is fel kell használnunk, hogy *a Magyarország iránt mindjobban ébredező szimpátiát, lehetőség szerint még jobban kimélyítsük.*

— A budai vár eddig is bővelkedett a pazar látnivalóban, jóllehet a kétszázötven évvel ezelőtti harcok, ostromlások következtében csak kevés emlék maradt meg épen, sőt *az idők során a romok nagy része is eltünt.* Így

a budai vár kapui közül ma már egyedül a Bécsi Kapu maradványa lelhető fel,

a többit a későbbi építkezések eltüntették. Ezért volt nagyon helyes a *Közmunka Tanács* gesztusa, amellyel elhatározta, hogy az egyetlen megmaradt kaput korhű leírások alapján, a *Műemlékek Országos Bizottságával* karöltve, *eredeti formájában helyreállítja.* A régi várfalmaradványok felhasználásával *Lechner* Jenő müépítész-tanár igen sikerülten és mély történelmi átérzéssel oldotta meg ezt a nehéz feladatot. A három boltíves kapu építése már annyira előrehaladt, hogy *rövidesen elkészülnek vele* és a poraiból feltámasztott várporta már a jubiláris év előtt is igen érdekes idegenforgalmi látványossága lesz fővárosunknak.

*

Nincs ugyan összefüggésben a jövőévi jubileummal, de mégis szorosan összefügg a Bécsi Kapu helyreállításával a pesti oldal új bástyasétányának közeli megnyitása, amely lehetővé teszi, hogy a szemlélődő, most már három oldalról, északról, nyugatról és keletről gyönyörködhessék az eléjetáruló panorámában, ha a várfalak mentén körülsétál.

A tervek erre vonatkozó részéről

illetékes helyen

ezeket közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A kormányzó 10 éves jubileumának emlékére elhatározott bástyasétány terveit a Közmunka Tanács jóváhagyta és az építkezés megkezdését csupán az a körülmény késleltette, hogy a sétány útvonalába eső tulajdonosokkal még nem volt meg a megegyezés. Erre most, *szombaton került* sor. *Kempelen* Ágoston müszaki főtanácsos, a városrendezési ügyosztály vezetője, *megbeszélésre kérette magához az érdekelt tulajdonosokat, illetve azok megbizottait.*

— Mindössze kilenc ingatlan részbenvaló igénybevételéről van szó, amelyek ezidőszerint báró *Hatvany* Józsefné, az angol királyi követség, a kincstár, özv. *Kuthvölgyi Fellegi* Viktorné, *Diewald* Henriette, *Cartier* Lajos, özv. gróf *Apponyi* Albertné, gróf *Zichy* Rafael és *Párdány* Oszkár dr. birtokában vannak. A megbeszélések,

a kölcsönös megértés és a terv iránti lelkesedés jegyében folytak le.

A tulajdonosok minden tekintetben átérzik a gondolat nagyszerüségét, a főváros pedig igyekszik úgy megvalósítani a tervet, hogy az ingatlantulajdonosoknak *minél kevesebb kellemetlenséget, vagy megrövidülést okozzon.* Éppen ezért

módosították is az eredeti terveket és nem foglalja el az épülő úttest teljes egészében a házak és várfal közötti területet, hanem annak csak egy részét hasítják ki, úgy hogy a házsor előtt előkert marad.

Ehhez a megoldáshoz a tulajdonosok *kivétel nélkül hozzájárultak.* A főváros a sétány keskenységét helyenkint *rondellaszerü kiugrókkal fogja ellensúlyozni.* A terv érdekében igen örvendetes ez a kölcsönös megértés és síma megállapodás, mert ellenkező esetben hosszú, bonyadalmas eljárásokra, jogvitákra szolgáltathatott volna okot a mai helyzet. Megállapították ugyanis, hogy

a szóbanforgó ingatlanok túlnyomó része eredetileg is közterület volt és csak későbbi, jóhiszemű elbirtoklások révén kerültek magántulajdonba.

— A megegyezések létrejötte után haladéktalanul vállalatba adják az építkezést és megkezdik a munkát, hogy az új bástyasétány minél hamarabb, a jubiláris ünnepségek megnyitására feltétlenül felavatható és megnyitható legyen. A restaurált Bécsi Kaput is úgy építik, hogy *a kapupárkány lesz az összekötő híd az északi primás bástya és a most épülő új bástyasétány között.*

HÍREK A PÁRTBÓL

Lelkes hangulat a déli kerületben

A Nemzeti Egység Pártjának valamennyi délkerületi szervezetében nagy erővel és lendülettel megindult a választási mozgalom. A Nemzeti Egység Pártja, ismerve a polgárság hangulatát és a Nemzeti Egység eszméjéhez való tántoríthatatlan ragaszkodását, a legteljesebb higgadtsággal néz a választás elé, amelynek győztes eredménye máris biztosnak tekinthető. A Józsefvárosban, a Ferencvárosban, Kőbányán és az új Rákosvárosban, az eddigi Zuglóban sorozatos nagygyüléseken fejtette ki a listavezető *Usetty* Béla, *Pőzel* István dr. és vitéz *Tóth* András a párt programját, törekvéseit, a nagyszámban egybesereglett választók előtt.

Usetty Béla beszédében megemlékezett vitéz jákfai *Gömbös Gyula miniszterelnök hároméves kormányelnöki munkásságáról,* azokról a feladatokról, amelyeket miniszterelnöksége alatt már megoldottak, továbbá a törvényhozási elintézésre előkészített gazdasági és pénzügyi javaslatokról, amelyekkel a mai rendkívül nehéz időkben is ki akarja harcolni a nemzet jobb sorsát.

A nagygyülés közönségének zajos helyeslése mellett *Usetty* Béla hangoztatta, hogy a közigazgatási bíróság döntése folytán megismételt választás *újból azt fogja bebizonyitani, hogy Gömbös Gyulának változatlanul hatalmas tábora van a fővárosban* és tévednek azok, akik ennek az ellenkezőjét hiszik.

— Tiszta, becsületes fegyverekkel fogjuk a választási küzdelmet megvívni, — jelentette ki *Usetty* — mert *a pártnak nincs szüksége arra, hogy akár a legélesebb harcban is letérjen az erkölcsi alapról,* hogy a keresztény nemzeti gondolat, a felebaráti szeretet és az önzetlen közéleti munka elveinek szemelőtt tartását feladja. A kerület választópolgársága — fejezte be beszédét — *tizenhat éve tünteti őt ki bizalmával,* amelyet azzal viszonoz, hogy igyekszik minden polgártársán segíteni, a főváros és a haza érdekeit pedig odaadóan szolgálni.

Pőzel István dr. programbeszédében elsősorban a főváros időszerü kérdéseivel foglalkozott. Sorra vette az *üzemi, a pénzügyi, az idegenforgalmi, városfejlesztési stb. problémákat,* amelyeknek fáradhatatlan szószólója akar lenni a parlamentben is. Majd azt hangoztatta, hogy *a mostani nehéz külpolitikai helyzet még az eddiginél is fokozottabban indokolja, hogy a nemzet egy emberként sorakozzék Gömbös Gyula és kormánya mögött,* mert az egész ország összefogása nélkül a miniszterlenök nem képviselheti akkora erővel és súllyal a nemzet érdekeit és eszményeit, ahogyan azt ma minden magyar ember óhajtja.

Vitéz *Tóth* András emlékeztette a választókat arra, hogy *Gömbös* Gyula volt az első, aki *népi politikát* kezdeményezett, aki *széleskörü reformokat* tervez és valósit meg és aki kormányprogrammá avatta *a békereviziót. Ha valaha, úgy ma nincs helye annak, hogy kicsinyes pártpolitikát üzzünk,* mert a mostani zivataros időben valóban el kell némulniok a magyart a magyartól elválasztó világnézeti, felekezeti és egyéb ellentéteknek. Ezután hangoztatta, hogy *a frontharcosok és rokkantak égető problémáinak megoldását fogja sürgetni* az illetékes fórumoknál.

A gyüléseken felszólaltak még *Pavlik* Ferenc királyi tanácsos, *Gazdy* Jenő ny. postafőigazgató, *Katona* János, *Dongó* Orbán, *Halter* Károly, *Göde* Jenő ny. miniszteri tanácsos és mások.

ELŐADÁSOK ÉS FOGADÓÓRÁK A VI. KERÜLETBEN

Okt. 9. este 8 óra: „A Nemzeti egység eszmetana". Előadó: *Zech* Alfonz br., a NEP sajtóosztályának vezetője. — **Okt. 10.** este fél 8 óra: Iparjogi tanácsadó a kézmüvesiparosok számára. Előadó: *Boross* András dr. ipartestületi főjegyző. — **Okt. 12. és 26.** d. u. fél 4 óra: Gyermekdélután. Vetitettképes előadás. Előadó: *Gereben* Kálmán kerületi titkár. — **Okt. 12.** este 8 óra: „A magyar dal". Előadás dalbetétekkel. Előadó *Tibolt* Zoltán hangmester. — **Okt. 14.** d. u. 5 óra: *Sárkány Ferenc szföv. bizottság tag fogadó órája.* — **Okt. 15.** este 8 óra: „Az árusitás lélektana". Előadó: *Nagy* Tivadarné dr. tanár. — **Okt. 17.** este 8 óra: „A képességvizsgálat". (Sorozatos előadás.) I. Képességvizsgálat a pályaválasztás szempontjából. Vetitettképes előadás. Előadó: *Bálint* Antal OTI főfelügyelő. — **Okt. 19.** (szombaton) este 9 óra: a párttagok ismerkedési estje, tánccal egybekötve. Ruhatár zenehozzájárulással 50 fillér. Förendező: *Rónay* Lajos kerületi titkár. — **Okt. 21.** du. 5 óra: *Sárkány Ferenc szföv. bizottsági tag fogadó órája.* — **Okt. 21.** este 8 óra: *„Aktuális kézmüvesipari kérdések".* Vita. Előadó: *Boross* András dr. ipartestületi főjegyző. — **Okt. 22.** du. 6 óra: *Szurday Róbert orszgy. képviselő fogadó órája.* — **Okt. 24.** este fél 8 óra, iparjogi tanácsadó a kézmüvesiparosok számára. Előadó: *Boross* András dr. ipartestületi főjegyző. — **Okt. 28.** du. 5 óra: *Sárkány Ferenc szföv. bizottsági tag fogadó órája.* — **Okt. 28.** este 7 óra: *Bessenyey Zénó dr. orszgy. képviselő fogadó órája.* — **Okt. 30.** este 8 óra: „Magánbiztositás a közgazdaságban". Előadó: *Tarcsay* Pál pénzintézeti igazgató.

A kerületi elnöki tanács tagjai hetenként a következő napokon este 7-től tartják fogadóóráikat: hétfőn: *Schoepflin* Lajos, kedden: *Resch* Aurél, v. *Papp* Gyula, szerdán: *Vogel* Béla dr., *Buday* Béla dr., *Raffay* István, csütörtökön: *Laubál* István dr., *Aczél* Endre dr., pénteken: *Groák* László dr., *Schilling* Endre dr. Az orszgy. képviselők és szföv. biz. tagok fogadó óráira a jelentkezéseket legalább három nappal előbb a ker. titkárságnál kell bejelenteni. Az előadásokat csak VI. kerületi *párttagjaink* részére tartják. Belépődij nincs.

GYÜLÉSEK A VIII. KERÜLETBEN

Hétfő, okt. 7. este 8 órakor a 190. sz. körzet gyülése, Festetich-u. 4., a Vasuti Altisztek Körében. — **Kedd, okt. 8.** este 8 órakor a 193. körzet gyülése a Szabó-féle vendéglőben, Erdélyi-u. 14. — **Szerda, okt. 9.** este 8 órakor a 197. körzet gyülése a kerületi központban, József körút 70. — **Csütörtök, okt. 10.** este 8 órakor a 212. körzet gyülése. (A hely még nincs megállapitva.) — **Péntek, okt 11.** este 8 órakor a 181. körzet gyülése a Bánáti-vendéglőben, Stáhly-u. 3. Minden alkalommal felszólalnak: v. *Tóth* András, *Katona* János, v. *Hajnóczy* Béla, *Gazdy* Jenő. — **Szombat, okt. 12.** A program még nincs megállapitva.

GYÜLÉSEK A IX. KERÜLETBEN

Hétfő, okt. 7, este fél 9 órakor 231. körzeti gyülés a Wien-vendéglőben, Soroksári-út 56. Este 7 órakor körzeti értekezlet a kerületi központban. — **Kedd, okt. 8,** este 8 órakor 217. körzeti gyülés a Sipos-vendéglőben, Ranolder-utca 9. — **Szerda, okt. 9,** este 8 órakor a 214. és 215. körzetek gyülése a Szép Ilonka vendéglőben, Lónyai- és Kinizsy-u. sarok. — **Csütörtök, okt. 10,** este 7 órakor szervezeti értekezlet a központban. — **Péntek, okt. 11,** este 8 órakor 218. körzeti gyülés a Szép Ilonka vendéglőben. 8 óra 30 perckor a kerületi központban, Zita-telep, értekezlet. — **Szombat, okt. 12,** este 8 órakor a 230. körzet értekezlete a Galambos-vendéglőben, Mihálkovits-u. 14. A körzeti értekezleteken minden alkalommal felszólalnak: *Usetty* Béla, *Soós* Sándor, *Szentesi* József, *Wellisch* A.

A Nemzeti Egység V. kerületi szervezetének egyik leghatalmasabb társadalmi egyesülése, a *Lipótvárosi Polgári Kaszinó* szerdán este ünnepi vacsorát rendezett abból az alkalomból, hogy beiktatták tisztségébe a kaszinó új elnökségét. Az évadnyitó vacsorán megjelent *Zsitvay* Tibor, akit a kaszinó díszelnökévé választott. Ott voltak továbbá *Bessenyei* Zénó és *Szurday* Róbert, a kaszinó elnöke, illetve társelnöke, *Terbócz* Imre, *Pőzel* István és még több országgyülési képviselő, sok törvényhatósági bizottsági tag, *Kauser* István pártigazgató, a kerületi szervezetek vezetői és a Lipótváros polgársága, úgyhogy az óriási terem zsúfolásig megtelt. Az üdvözlő beszédek után *Bessenyei* Zénó emelkedett szólásra. Bel- és küpolitikai kérdésekkel foglalkozva, megállapitotta, hogy *Budapestnek példát kell mutatni a nemzeti erők összegyüjtésének és megszervezésének munkájára is.* Ezért örömmel üdvözli a kaszinót, mint a polgárság egyik számottevő, hazafias kötelességét teljesítő közületét.

Usetty Béla, Pőzel István és v. Tóth András ünneplése Kőbányán. A NEP kőbányai szervezetének kebelében alakult Maglódi-úti kuglizó asztaltársaság *Lengyel* Arturné körzeit elnök és kerületi választmányi tag rendezésében szombaton vacsorát tartott, amelyen megjelent *Usetty* Béla, *Pőzel* István és v. *Tóth* András is. *Lengyel* Arturné üdvözölte őket s kijelentette, hogy a kedélyes vacsora keretében a politikáról is szónak kell esni, mert ezt diktálja a déli kerületben megváltozott helyzet. Biztositja a kerület három volt képviselőjét, hogy ezzel együtt a polgárság bizalma és szeretete nem változott irányukban és abban a reményben köszönti őket, hogy mihamarább ismét elfoglalják helyüket a törvényhozásban. *Dongó* Orbán igazgató, a X. kerületi pártszervezet elnöke üdvözölte még a volt képviselőket, akik nagy lelkesedés közben mondtak köszönetet a bizalomért.

Zech Alfonz báró előadásai. A Nemzeti Egység pártja székesfővárosi szervezetének felkérésére *Zech* Alfonz báró sorozatos előadásokat tart a nemzeti egység mozgalmának és pártjának ideológiai felépitéséről. Szerdán a zuglói kerületben, csütörtökön Kőbányán tartotta meg nagysikerü előadásait, melyek után a hallgatóság lelkesen ünnepelte a párt vezérét, *Gömbös* Gyula miniszterelnököt. Nagy érdeklődés kisérte az V. kerületben, a Lipótvárosi Polgári Kaszinóban és a IX. kerületben tartott előadásait is. A XII. kerületben *Kauser* István dr. ügyvezető igazgató és *Henczi* Lajos fővárosi bizottsági tag részvételével folyt le előadása.

A Nemzeti Egység Pártja budai kispolgárok és munkások csoportjának XI. ker. szervezete nagyszabású szüreti mulatságot rendezett a Lenke-út 115. sz. alatt lévő Balázsféle vendéglőben. Jelen voltak *Szántay* István törvh. biz. tag, *Pataky* Ferenc dr., a budai Kispolgárok és Munkások elnöke, *Somody* Pál XI. ker. központi titkár a Budai Iparos Kör részéről, *Tóth* István, ezenkívül a szervezet tisztikara, valamint 500 vendég. A jól sikerült rendezés *Linzmajer* Nándor förendező érdeme.

KARDOS JENŐ
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ, KÖZPONTI FŰTÉS, VIZVEZETÉK ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Ó-u. 31. Tel.: 17-9-05

Váczy István
okleveles épitészmérnök és épitőmester
Budapest, VIII., Baross-utca 82. Telefon: 40-8-54

Kreisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

Az elegáns világ fogasa
egyedárusitója
DIÓSY JÁNOS
Budapest, VII., Rákóczi-út 24.

Budapest nagy problémája:
az élelmiszerforgalom és a piac rendezése
Juhász Jenő dr. az Élelmiszerüzem fejlesztéséről és a budapesti piac reformjáról

Széles körben keltett nagy feltűnést az a nyilatkozat, amelyet a *Fővárosi Hirlapnak* adott *Juhász* Jenő dr. gazdasági főtanácsos, fővárosi bizottsági tag a *Községi Élelmiszerüzem* bizonyos szempontok szerinti történő fejlesztéséről és az általános piacrendezés keretében árszabályozó és árufelvevő hivatásának méltó betöltéséről. A napilapokban is megvitatásra került az érdekes nyilatkozat s úgy a sajtóban, mint az ipari és kereskedelmi érdekeltségek körében *bizonyos aggodalmak hangzottak el abban a tekintetben, hogy a fővárosnak ez az intézménye mennyiben érintené Jphász Jenő dr. elgondolásában az élelmiszeripar és kereskedelem érdekeit.* Az érdeklődés és megmozdulás, amely — értesülésünk szerint — a törvényhatósági bizottságban, a költségvetési vita során is megvitatás tárgyává teszi a kérdést, annál inkább érthető, mert *Juhász* Jenő ennek a piackérdésnek nemcsupán egyik legkiválóbb szaktekintélye, hanem *egyuttal az Élelmiszerüzem üzemi bizottságának elnöke is.*

A nagy visszhangra való tekintettel *újabb kérdésekkel fordultunk hozzá* s mindenekelőtt figyelmébe ajánlottuk azt az elhangzott kifogást, nogy ebben a kérdésben egyáltalában miért nyilatkozott.

Juhász Jenő dr.

a következőket mondta:

— Úgyis mint független polgárnak, s mint fővárosi bizottsági tagnak — felelte *Juhász* Jenő dr. — jogom van ahhoz, hogy véleményem legyen és hogy ezt ki is mondjam, különösen olyan kérdésben, amelyet évtizedek óta tanulmányozok. *De mint bizottsági tagnak kötelességem is, hogy foglalkozzam mindazokkal a kérdésekkel, amelyek a székesfővárosnak és közönségének érdekeit érintik.*

— Miben látja az okát annak, hogy a közérdek szolgálatára tett nyilatkozata kereskedelmi és ipari körökben *feltünést és némi aggodalmat is keltett?*

— Nyilatkozatomat bizonyos vonatkozásban nyilván *félreértették.* Pedig magából a nyilatkozatból kitűnik, hogy

az Élelmiszerüzem fejlesztése alatt nem azt értem, hogy az elárusító helyeket nyakló nélkül megszaporítsák,

hanem azt, hogy az Élelmiszerüzemnek meg kell adni az életlehetőséget arra, hogy *a forgalom, a piaci áralakulás és a mezőgazdasági terményértékesítés terén közgazdasági szempontból magasabb hivatást töltsön be.* Részletekről egyelőre nem tartom aktuálisnak nyilatkozni, mert ez a magasabbrendű hivatás

szoros összefüggésben van az élelmiszerpiac szerkezetének tökéletesítésével és gyakorlatiasabbá tételével.

Olyan problémák, olyan feladatok ezek, amelyek nagyon sok alátámasztást és nagyon sok megtárgyalást igényelnek és *természetes, hogy ezek során álláspontomat igyekezem majd érvényesíteni.*

A piacrendezés terve

Juhász Jenő dr.-nak erre az általános piacrendezésre nagyszabású tervezete van, mely egyelőre általános, szinte akadémikus jellegű, s arra szolgál alapul, hogy a közérdek szemmeltartása mellett ebbe a gyakorlati igények, a jogos és közérdeket nem sértő magánérdekek beleillesztésével *a nagy probléma megoldásához tárgyalási alapul szolgáljon.* Kérésünkre tervezetének, amely a szakembertől kezdve a gyomrán át érdekelt nagyközönség figyelmét egyaránt leköti, a következőkben ismertette alapelveit:

— Ha a a városélelmezés terén nem volnának mások a *termelő* és *fogyasztó* között, mint a készletek összegyüjtéséről és felfuvarozásáról polgári haszon mellett gondoskodó *szállító* és az elosztásról olcsón és jól gondoskodó *kereskedő,* vagy más szervezet,

a városellátási adminisztráció megelégedhetnék a piacok egészségügyi ellenőrzésével,

valamint a készletek és szükségletek informatív jellegű nyilvántartásával, mert *az árak automatice követnék a termelési költségeket,* a felhozatal pedig automatikusan követné a szükséglet mértékét.

— Azok a nagy lehetőségek azonban, amelyek a városélelmezés keretében a mesterséges konjunktúra termelésre és nagy konjunktúrális haszon elérésére a dolgok természeténél fogva kínálkoznak,

olyan tényezők beavatkozását és közbeékelődését is magukkal hozzák, amelyeknek voltaképpen gazdasági rendeltetésük nincsen.

Céljuk *kizárólag a minél magasabb haszon* és pedig akár a termelő, akár a fogyasztó, akár az ezek között szükségszerű és ezért hasznos közvetítést végző, tehát egyéb produktív tényezők *rovására.*

Ez teszi szükségessé a városélelmezés terén a közigazgatási beavatkozást.

Ha a mechanizmusban hiba van

— A termelő természetesen minél magasabb árat akar elérni, a fogyasztó szükségleteit minél olcsóbban igyekszik beszerezni. A közület nagy érdekeit szolgáló adminisztráció, amelynek szem előtt kell tartania a termelési költségeket, az élelmiszerellátás árainak csökkentésére helyesen

nem törekedhetik másképpen, mint egyrészt a termelési költségek leszállításával, másrészt az árdrágító tényezők kikapcsolása és a szállítási költségek leszállítása révén.

— A városellátásban fellépő zavarokat és bajokat kuruzslás volna egyszerűen a városélelmezésbe bekapcsolódott kereskedelem rovására írni. Ha árdrágítók, láncKereskedők, felvásárlás és beraktározás eszközeivel dolgozó mesterséges konjunktúraművészek jelennek meg a piacon, ezt

ne intézzük el azzal, hogy megromlott a kereskedői morál,

hogy a szállítók, vagy kofák sorában gazemberek helyezkedtek el, hanem azt, hogy

a városellátás mechanizmusában valami hiba van.

— Az élelmiszereknek a termelőtől a fogyasztóhoz jutása mechanikai folyamat, amelyet végeredményben egy jól vagy kevésbé jól látható mechanizmus lát el. *Az adminisztráció dolga az, hogy*

ezt a mechanizmust felismerje, tökéletesítse és biztosítsa egészséges működését.

— A kérdés gyakorlatilag voltaképpen azon múlik, hogy ezeket az adminisztrációs feladatokat *ki tudja gyorsabban, olcsóbban és tökéletesebben megoldani?* A magánalkalmazottakkal saját hasznára dolgozó *kereskedő,* avagy az *állam* a maga minden körülmények között egyformán fizetett, a hozzáértés szempontjából nehezen megválogatható és csak hosszadalmas fegyelmi eljárás erősen elméleti ellenőrzése alatt álló alkalmazottaival?

A párizsi példa és a bizományos

— Ha nem is ad abszolút érvényű választ erre a kérdésre, mégis figyelmeztethet a helyes útra ebben a tekintetben *a párizsi piac történelmi fejlődése.* Ez a piac erős adminisztratív ellenőrzése mellett voltaképen mindig abba az irányba tendált, hogy a város élelmiszerellátásában érintetlenül hagyja az árukat a termelési piacokon összegyüjtő és a fogyasztás helyére felszállító kereskedők, a „szállítók" tevékenységi területét,

magát az árut azonban, amint az a piackörzetbe, a város területére megérkezett, a legszigorúbb ellenőrzés alá veszi

és az élelmiszerek nagyban és meghatározott mennyiségben való eladásáról

minden további önálló kereskedői tevékenységet kizár.

— A központi élelmiszerpiacon a szállítók által felhozott árú már *csak a szabadalmazott csarnoki megbizottak, a mandatainak útján kerülhet eladásra,* akik egyes árukat alku útján, de az árak kikiáltása mellett, egyes árukat viszont kizárólag árverésen kötelesek kiárusítani. Ennek a rendelkezésnek a célja világos:

kikapcsolni az élelmiszerforgalomból az improduktív terhet jelentő közbeeső kereket,

a láncKereskedőket, ráigérőket és a beraktározás útján mesterséges ár- és készleteltolódásokat felidéző nyerészkedőket.

A nagyvásártelep szerepe

— *Budapest élelmiszerellátását* véve vizsgálat alá, mindenekelőtt meg kell állapítanunk azt, hogy akkor, amikor a vámház-körúti *központi vásárcsarnokot* és a *kerületi csarnokokat* létesítették, voltaképpen nem tettek mást, mint felépítettek néhány, a párizsi hallokra emlékeztető, kitűnő épületet és ezekben tető alá hoztak az azelőtt szabad ég alatt vagy sátrakban árusító kofákat.

Még a pár év előtt létesített központi *nagyvásártelep* megépítésekor is mintha inkább az építést magát tartották volna fontosnak. *Az egészséges piacrendezés első alapfeltételének,*

a kínálat és kereslet koncentrációjának megvalósítására azonban ez a nagyvásártelep szerencsére mégis megadja a lehetőséget,

mert ha egész területét kizárólag a nagyban és szokványmennyiségben való, első kézből eladás céljaira rezerváljuk, *ezidőszerint még átvezethető rajta a teljes budapesti élelmiszerforgalom is.*

Ha ez megtörténik, megtörtént az első és legfontosabb lépés a piac rendezése felé

és máris biztosíttatott az, hogy a napi kínálat és napi kereslet áttekinthető legyen. Ez ellen talán egyesek hajlamosak lennének ellenvetni azt, hogy ez voltaképpen inkább a jelenlevő kereskedők, mint a távollevő termelők érdekeit szolgálná, mert hiszen ebben az esetben a kereskedők túlméretezett felhozatalnál leszoríthatnák az árakat, viszont a felhozatal hiányait a jelen nem levő nem tudná a saját javára fordítani. Ez az ellenvetés azonban csak addig helytálló, amíg a nagyvásártelepen kizárólag a saját hasznukat kereső kereskedők állanak a termelők és szállítók kínálatával szemben. Ha tovább mentünk a párizsi példa nyomán és a vásárcsarnokba érkezett áruk nagyban és meghatározott mennyiségekben való eladását hivatalos díjszabás mellett dolgozó és hatóságilag ellenőrzött *bizományosok vagy megbizottak kezébe adhatnánk át,* ez az aggodalom eltünnék. A bizományos érdeke ugyanis, helyesen felfogva, *nem az árhullámzás és árutorlódás vagy hiány,* hanem az állandó, úgy árak, mint mennyiség szempontjából is *kiegyensúlyozott forgalom.* Igy, ha van módja közrehatni az árak alakulásában, *saját érdekében is arra fog törekedni, amit a köz is megkíván.*

A hatósági konzervgyártás és hűtőraktározás

— Egy további cél is elérhető volna ezen az úton: *az áruhiány és árutorlódás rendszertelen váltakozásának kiküszöbölése.* Idénycikkeknél nem kerülhető el, hogy a beérés idején torlódás ne legyen. Még ez is enyhíttetnék bizonyos mértékig azáltal, hogy a bizományos, ismerve a napi szükséglet keretét, saját szállítóiknak bizonyos irányítást tudnának adni arra, hogy áruikat mikor expediálják. Azokban az időszakokban viszont, amelyekben a beérés rohamossága miatt a felhozatal nem tartható a napi szükséglet általános keretei között, a fölösleg friss állapotban való exportjáról akár annak tömege, akár annak minősége szempontjából nem lehet szó,

a konzervkészítésnek és hűtőraktározásnak kell közbelépnie,

hogy a piac fölöslegeit felvegye és saját piaci tevékenységével azt elraktározásra alkalmassá tegye. A magánháztartások ilyen célból most is nagytömegű árut vesznek fel, a magánkonzervgyárak és magánhűtőházak is kiveszik a maguk részét. Vásárlásuk azonban természetesen spekulatív alapon áll és sokszor egészen rendszertelen. Igy évről-évre megismétlődik az, hogy olyan árukat, amelyekben néha pár nap mulva áruhiány keletkezik és amelyek konzervált állapotban épolyan keresettek, *vagóntételekben kell megsemmisíteni.* A budapesti piacon nemzetgazdasági szempontból és a mezőgazdaság érdekében elkerülhetetlennek tartom a hatósági beavatkozást olyan irányban, hogy

a napi fogyasztásra és magánkonzervgyártásra fel nem vett áruk is nemzetgazdasági értékekként megmentessenek.

A beavatkozás módja és mértéke az, amit a jövő feladataként meg kell oldani.

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

A főpolgármester és a polgármester a belügyminisztériumban. *Sipőcz* Jenő főpolgármester pénteken, a koradélelőtti órákban a belügyminisztériumba ment, ahol *Preszly* Elemér államtitkár fogadta, akivel beható megbeszélést folytatott a főváros küszöbön lévő déli kerületi képviselőválasztásáról. A délelőtt folyamán ugyancsak a belügyminisztériumban tárgyalt *Szendy* Károly polgármester is, aki *Kozma* Miklós belügyminiszternek jelentést tett a főváros időszerű kérdéseiről.

Liber, Lamotte alpolgármesterek, Csorna árvaszéki elnök és Szemethy tiszti főügyész ünnepélyes beiktatása. Egy héttel *Szendy* Károly polgármester ünnepélyes installációja után, mult szerdán iktatta be hagyományos külsőségek között a törvényhatósági bizottság közgyülése méltóságába az újonnan megválasztott négy főtisztviselőt: *Liber* Endre és *Lamotte* Károly alpolgármestereket, *Csorna* Kálmán árvaszéki elnököt és *Szemethy* Károly tiszti főügyészt. Az alpolgármesterekhez és a főtisztviselőkhöz ez eskü elhangzása után *Sipőcz* Jenő főpolgármester intézett ünnepi beszédet, amelyben hangoztatta, hogy *nem elég a nagy közigazgatási és jogi tudás, a modern közigazgatásban melegen érző szivet, igazi szociális érzést és őszinte felebaráti szeretetet kell belevinni.* A felavatott főtisztviselők érző lelkü és melegszivü férfiak, akiknek *az állás nemcsak dísz, nemcsak munka, hanem szent hivatás is.* Azzal fejezte be, hogy csak szabad államban, szabad országban és szabad közületben terem meg a munkának ez a legnemesebb és legeszményibb felfogása. A főtisztviselők nevében *Liber* Endre alpolgármester szólott, hangoztatva, hogy *valamennyien készséges segítőtársai lesznek a polgárságnak és vezérelvük az a nemzeti gondolat, amely előkészíti a magyar feltámadást.* A polgármesternek pedig mindannyian hűséges munkatársai lesznek a székes főváros életének felvirágoztatásáért folytatott nagy munkájában, hogy megsokszorozzák az ő nemes igyekezetét.

Szendy Károly dr. polgármester, a TESZ társelnökének üdvözlése. A Társadalmi Egyesületek Szövetségének országos elnöksége *Szendy* dr.-t, a TESz országos társelnökét polgármesterré történt beiktatása alkalmával nagyobb küldöttséggel fogja üdvözölni. Az üdvözlő beszédet az országos elnökség nevében *Karay-Krakker* Kálmán dr., Pest vármegye főispánja, a TESz országos társelnöke tartja. Az üdvözlő küldöttség *október 9-én, szerdán délután negyed 5 órakor* gyülekezik a polgármesteri hivatalban.

Nyolc napig tart a pénzügyi bizottság költségvetési vitája. A pénzügyi bizottság a mult hét csütörtökjén kezdi meg a jövő évi költségvetés tervezetének letárgyalását. Az első ülésen csak a polgármester expozéját hallgatták meg, magát a tárgyalást későbbre halasztották. A polgármester a pénzügyi bizottság költségvetési vitájának menetrendjét már összeállította és eszerint *a bizottság budgetvitája nyolc napig tart.* Tegnap, kedden kezdődött meg az általános vita, amely a mai ülésen is folytatódott. Holnap, csütörtökön kerül sor az elnöki ügyosztály, az út- és csatornázás, a városrendezés, a közjogi osztály, továbbá a közlekedési és közgazdasági ügyosztály költségvetéseinek megvitatására, majd pénteken, október 11-én a VI. *(Pénzügy)*, VII. *(Tanügy)*, VIII. *(Közélelmezés)* és IX. *(Szociálpolitika)* fejezetekre, mig az utána következő három ügyosztály: X. *(Közegészségügy)*, XI. *(Városgazdaság)* és XIV. *(Közmüvelődés)* fejezeteire a következő kedden kerül a sor. Ugyanekkor végeznek a Segítőalap és a községi háztartás keretében kezelt különböző intézmények költségvetéseivel. Jövő szerdán, október 16-án *az önálló vagyonkezelésü üzemek kerülnek sorra*, majd október 17-én, jövő csütörtökön *a részvénytársaságok.* Ugyanennek az ülésnapnak a feladata *az egyeztetés és a mérleg megállapítása.* Az ülések naponta délután *5 órától este 9-ig tartanak.* A pénzügyi bizottsági tanácskozás befejezése után *a pénzügyi osztály feldolgozza a vita anyagát*, átvezeti az esetleg szükséges módosításokat és *az ezek figyelembevételével elkészített végleges tervezet kerül előreláthatóan október 30-án a közgyülés elé*, amely tizenegy ülésnapon át tárgyal, úgyhogy november 15-ére, a törvénnyel megszabott időre pontosan a belügyminisztérium asztalán lesz a fővárosi költségvetés.

A központi választmány újjáalakítása. A főváros központi választmányát a törvény rendelkezése értelmében *az év végéig újjá kell alakítani.* Ez az újjáalakítás természetesen *semmiféle összefüggésben nincs a déli kerületben esedékes közeli időközi választással*, hanem az új fővárosi törvény rendelkezéseinek természetes folyománya. Az új központi választmánynak *összesen 24 tagja lesz* és a polgármester máris megtette a szükséges lépéseket az újjáalakítás előkészítésére. A közelmult napokban ebben az ügyben magához kérette a törvényhatósági pártok vezetőit, akikkel beható megbeszéléseket folytatott az újjáalakítás kérdéséről és a pártarányok megoszlásáról. Az új központi választmányban a három nagy pártcsoport minden valószínüség szerint egyenlő arányban foglal helyet. Az eddigi megbeszélésekből következtetve az új központi választmány összetétele előreláthatólag a következő lesz: *NEP* nyolc hely, *Keresztény Községi Párt* ugyancsak nyolc hely. A fennmaradó nyolc tagság pedig az ellenzéki pártok között oszlik meg, még pedig úgy, hogy a *Szocialista* párt 4, az *Egyesült Polgári Ellenzék* 3, a *Keresztény Ellenzék* egy taggal lesz képviselve.

Ünnepélyesen megnyitották a Szabad Egyetem negyedik évfolyamát. Csütörtökön este volt a *Székesfővárosi Szabad Egyetem* 1935—36-iki, *negyedik évfolyamának ünnepélyes megnyitása* a Tudományegyetem bölcsészeti karának nagy előadótermében. A *Székesfővárosi Szabad Egyetem* hároméves fennállása alatt rendkivül értékes és magasszinvonalú népmüvelési munkát végzett, amely azonban a főváros áldozatkészsége mellett csak a Tudományegyetem megértő támogatásával volt elérhető. A csütörtök esti megnyitó előadáson megjelent és beszédet tartott *Kornis* Gyula dr., a Pázmány Péter Tudományegyetem rektora, A kultuszminisztert *Tasnády-Nagy* András képviselte. Ott voltak továbbá: ifj. *Wlassits* Gyula báró, h. államtitkár, fülei *Szántó* Elemér és *Nevelős* Gyula miniszteri tanácsosok, *Moóhr* Gyula dr. jogikari dékán, *Pintér* Jenő és *Szakál* Zsigmond királyi főigazgatók, *Ősz* Béla királyi tanfelügyelő, *Barcsay* Ákos székesfővárosi testnevelési felügyelő, *Novágh* Gyula az iskolánkivüli népmüvelési bizottság igazgatója, *Gerevits* Tibor professzor, *Eyssen* Tibor miniszteri tanácsos, *Horváth* Henrik, számos egyetemi tanár, *Ilovszky* János törvényhatósági bizottsági tag és még sokan mások. A zsufolt padsorokban a társadalom minden rétege képviselve volt. *Liber* Endre alpolgármester megnyitó beszédében méltatta a Szabad Egyetem népnevelő szerepét, megemlékezett a Pázmány Péter Egyetem 300 éves jubileumáról és köszönetet mondott az egyetem részéről élvezett támogatásért. Utána *Kornis* Gyula rektor a Szabad Egyetem jelentőségét hangsúlyozta. Nemcsak a társadalomnak, hanem magának az egyetemnek is fontos érdeke, hogy ilyen irányú előadások útján minél szorosabb és mélyebb kapcsolat jöjjön létre a társadalom és az egyetem között. Végül *Gerevits* Tibor professzor a hallgatóság élénk érdeklődése mellett *Egyetem, muzeum, népmüvelés* cimmel tartott vetített képekkel illusztrált előadást, amelyben *ismertette a modern múzeum bekapcsolódását a népmüvelés munkájába.*

Golfszálloda helyett várótermet épit a BESZKÁRT a Fogaskerekü Széchenyi-hegyi végállomásán. A BESZKÁRT vezetősége már több alkalommal foglalkozott különféle elgondolásokkal, amelyek alkalmasak lennének a fogaskerekü vasút forgalmának fellendítésére. Igy felmerült az az ötlet is, hogy a fogaskerekü Széchenyi-hegyi végállomásánál, amely a külföldiektől is szívesen látogatott golfpálya közelében van, *modern sportszállót* kellene épiteni, olyan megoldással, amely az év minden szakában nagyszámmal vonzaná a sportot és kirándulást vagy üdülést kedvelő közönséget. Úgy látszik, hogy ez a terv most végleg elaludt, mert a BESZKÁRT igazgatósága úgy döntött, hogy a Széchenyi-hegyi végállomást bővíti ki, kisebb arányú toldalék hozzáépítésével, amelyben *egy tágas, télen fütheto várócsarnok és büffé-helyiség lesz.* Ezt az épitkezést nyomban el is kezdik, mert azt akarják, hogy mire a téli sportok a budai hegyekben megkezdődnek, a Széchenyi-hegyi fogaskerekü végállomás új helyiségeit már megnyithassák a nagyközönség számára.

A Közmunkatanács nem engedélyezte a hirdetéssel kombinált világító házszámtáblákat. Néhány héttel ezelőtt megirta a *Fővárosi Hirlap*, hogy *Komlós* István vállalkozó-mérnök ajánlatot nyujtott be, amelyben hosszabb időre koncessziót kért arra, hogy *a főváros utcáin és terein hirdetésekkel kombinált utcajelző táblákat helyezzen el.* A vállalkozó ezeket a jelzőtáblákat *teljesen ingyen* lett volna hajlandó a főváros rendelkezésére bocsátani, sőt feltüntetett volna rajtuk bizonyos *közérdekü tudnivalókat* is, igy például hol van a legközelebbi rendőrőrszoba, gyógyszertár, tüzejelző- vagy mentőállomás stb. A hirdetések jövedelméből pedig a *Fővárosi Hirdetővállalatnak bizonyos részesedést* is ajánlott fel a vállalkozó. A városházán vegyes érzelmekkel fogadták az esztétikai szempontból nem minden tekintetben kifogástalan ötletet, de a gyakorlati szempontok mérlegelése után még sem zárkóztak el a szerződés kiadása elöl. A megállapodásról értesitették a Közmunkatanácsot, amely most felülbirálta a kérdést és úgy döntött, hogy a hirdetéses utcajelző táblák felszerelését *városszépészeti okokból nem engedi meg.* A vállalkozó, úgy értesülünk, *megfellebbezi* a Közmunkatanács döntését a belügyminiszterhez.

Uj utca nyilik a Szövetség-utca és Hársfa-utca között. Az Apponyi Albert Poliklinika Egyesületnek a Hársfa-utca és Szövetség-utca között nagyobb ingatlanai voltak, amelyeket eredetileg az intézmény fejlesztésére akartak felhasználni. A körülmények változása folytán a Poliklinika Egyesület erről a tervéről lemondott és elhatározta az ingatlanok értékesitését, hogy az igy szerzett pénzen támassza alá a meglévő intézetet. A felosztási tervek szerint a parcellázott ingatlanon *tiz ház épül, a közepén pedig egy új, tizenöt méter széles utcát nyitnak, a Hársfa-utca és a Szövetség-utca között.* A főváros a parcellázást engedélyezte, most azonban a Poliklinika Egyesület azzal a kéréssel fordult a fővároshoz, hogy *kártalanitsa azért a területért, amely utca lesz.* A Poliklinika Egyesület hivatkozik arra, hogy igaz ugyan, hogy ő kérte az utcanyitás engedélyezését, viszont méltányossági szempontokra hivatkozik, miután altruista intézményről van szó. A főváros magánépitési és városrendezési bizottsága a legközelebbi ülésén tárgyalja a Poliklinika kérelmét.

Október 15-én új pályázatot hirdetnek a Fővárosi Cirkuszra. A városligeti *Fővárosi Cirkusz* jelenlegi bérlője: Jakob *Busch* német cirkuszvállalkozó, tudvalevően egy évre kapta meg tavaly a hajdani *Beketow Cirkuszt*, de ugyanakkor ötéves opciót biztositottak számára a bérlet meghosszabbitásához. *Busch* a szerződésnek pontosan megfelelt olyannyira, hogy *végeredményben 7000 pengővel többet, kereken húszezer pengőt fizetett a fővárosnak bér fejében.* Egyébként is minden téren kielégitette az új vállalkozó a hozzáfüzött várakozást, mindazáltal nem oldódott meg hosszabb időre a városligeti cirkusz évek óta vajúdó problémája, mert a német bérlő, értesülésünk szerint, *nem kivánja meghosszabbitani szerződését*, elkedvetlenedett és kivonul Magyarországról. Elkedvetlenedésének oka, a jólsikerült szezón dacára főleg az, hogy *a magyarországi számláján felgyülemlett pénzét, az érvényben lévő devizazárlat miatt nem viheti ki.* Ma már körülbelül befejezett tény *Busch* távozása, aki erről a szándékáról értesitette a főváros illetékes ügyosztályát is, ahol megtették az előkészületeket az uj szerződés kiirására. A *Fővárosi Cirkusz* bérletére október 15-én hirdet pályázatot a főváros. A cirkusz bérlete iránt a magyar artistavilágban *máris élénk az érdeklődés* és az illetékes városgazdasági ügyosztályban többen jelentették, hogy résztvesznek a pályázaton. Az egyik legkomolyabb pályázó, értesülésünk szerint az eddigi bérlő, *Busch budapesti megbizottja lesz.*

A járda sikosságáért sem a főváros, sem a főmérnök nem tartozik felelősséggel. A Fehérvári-út külső részén, üres telek előtt elhúzódó járdarészen *Hajdu* Imre albertfalvai cipészmester november végén, az esti órákban szerencsétlenül járt: *elvágódott és súlyos sérülésekkel kórházba vitték.* Általában minden testi szerencsétlenséget nyomon követ egy kártérítési per: *Hajdu* Imre is kártérítést követelt. Beperelte 10.000 pengő kártérítési töke és járulékai iránt Budapest székesfőváros közönségét, de egyúttal alperesként perbeidézte *Kanta* Jenő városi főmérnököt is. A tiszti ügyészség a főváros képviseletében a felperes keresetének *elutasitását kérte.* Védekezésül előadta, hogy a kérdéses járda *végig az egész útszakaszon kifogástalanul jóállapotban van.* A szerencsétlenségnek egészen más oka van. Amikor a baj megtörtént, *fagyos, hideg idő volt és Hajdu Imre a járdának fagytól síkos részén elcsúszott. Balogh* Árpád dr. törvényszéki bíró helyszini szemlét tartott. Kiderült, hogy *a tiszti ügyészség védekezése megfelel a valóságnak.* A törvényszék ezekután *Hajdu Imrét keresetével elutasította.* Az itélet megokolása leszögezi, hogy a főmérnököt a gyalogjáró felügyelete körül és annak karbantartási kötelezettsége tárgyában *semmiféle mulasztás nem terhelte, tehát Kanta Jenő főmérnököt kártérítési kötelezettség nem terheli.* De nem volt maraszthato a főváros sem, mert *a járda sikos voltáért a főváros felelősségre nem vonható.* A fagyos gyalogjáró felszórása és a sikosság megszüntetése, eltüntetése nem a főváros kötelessége. A törvényszék egyébként *a perveszte cipészmestert a felmerült 500 pengő perköltség megfizetésére kötelezte.*

Kihajolni veszélyes. Tavaly ősszel *Horváth* Jánosné kaposvári asszony édesanyja társaságában villamoson Pestszenterzsébet felé igyekezett. Amikor a Jókai-utcába *fordult be* a villamos, a pótkocsin Horváth Jánosné édesanyja jajveszékelni kezdett, mert *a leánya véres fejjel összeesett.* A súlyosan sérült asszony amikor magához tért, elmondta, hogy váratlanul erős hányingere támadt, ezért kihajolt a villamos ablakán és ekkor történt a szerencsétlenség. Megállapitották, hogy a pályajavító munkások az esti sötétség beállta előtt odakészitették a faoszlopokat, amelyek tetején a vörösfényü figyelmeztető lámpák állnak. Az asszony annyira kihajolt a villamos ablakán, hogy *egy ilyen lámpatartó faoszlopba ütötte a fejét. Horváth* Jánosné felgyógyulása után 8000 pengős kártérítési pert indított a BESZKÁRT ellen. *Mészáros* Béla dr. törvényszéki bíró előtt a BESZKÁRT az asszony keresetének elutasitását szorgalmazta, mert a szerencsétlenséget *a felperes saját hibája okozta.* A tanuk kihallgatása után a törvényszék helytadott a BESZKÁRT védekezésének. Az itélet megokolása hangsúlyozza, hogy *menetközben a villamoskocsiból való erős kihajolás olyan gondatlanság a felperes részéről, amelyből származó minden hátrányos következmény csak őt magát terhelheti.*

Megnyilik a fürdőképző tanfolyam. A *Gyógyhelyi Bizottság* elhatározta, hogy négyhónapos fürdőképző tanfolyamot nyit, amelyen a jelentkezőket *fürdő- és vizgyógytanra, gyógymasszázsra, testápolásra, első segélynyujtásra, közegészségtanra, angol és német nyelvre* fogják oktatni. A tanfolyam vezetője *Benczur* Gyula dr. egyetemi tanár, az előadók: *Pöltzel* Jenő dr., *bilkei Pap* Lajos dr., *Weber* János dr., *Laubál* István dr., *Dacsó* Mihály dr. és *Kunst* János dr. A tanfolyam november 14-én kezdődik.

Egy jó tanács mindennél többet ér! Ne mulassza el senki az alkalmat, hogy szerencséjét kipróbálja. Majdnem minden embernek van már osztálysorsjegye, mert ezáltal reménye van váratlanul vagyont szerezni. Akinek nincs sorsjegye, az nem is nyerhet. Most ismét itt az alkalom. Október 19-én kezdődik az új sorsjáték, rendeljen m é g m a bármelyik főárusitónál, fizetni van ideje legkésőbb a húzás előtt

Gazdasági Értesítő

Útban az áruházi rendelet: közben terjeszkednek az áruházak

A *Fővárosi Hirlapban* épp a legutóbb is részletesen beszámoltunk arról a fokozott üzemű munkáról, amely a kereskedelmi minisztériumban folyik *az áruházi rendelet mielőbbi megvalósítása érdekében.* Az új rendelet, amint azt már jelentettük, lehetetlenné teszi az új áruházak létesítését, *főleg pedig megszünteti a vendéglátó-iparok gyakorlását az áruházakban.* Ennek tudvalevően az az értelme, hogy

áruházakban dumping-áron árusított ennivalók és innivalók valójában csak a vevőcsalogatást célozzák.

Amiközben tehát tisztességtelen konkurrenciát okoznak a vendéglős- és kávés-iparnak, ugyanakkor a kereskedelmet is kontremineálják. Tekintve azonban, hogy rengeteg érdek összeegyeztetéséről van szó, *a minisztérium a lehető legnagyobb körültekintéssel igyekszik megszerkeszteni a rendeletet.* Ezt

a munkálati időt igyekeznek kihasználni az áruházak a mértéktelen terjeszkedésre.

Figyelemreméltó, hogy nyilván abban a hiszemben, hogy meglévő jogokat nem lehet elvenni, *nyakraföre bővítik vendéglátó depandanszaikat,* mert hiszen

a készülő rendelet ép ezek egzisztenciáját veszélyezteti.

Éppen most derült ki, hogy *az egyik Andrássy-úti áruház terjeszkedése közben magábaolvasztotta a szomszéd házat,* amelyben

évtizedek óta jólmenő vendéglő működött.

Mint háztulajdonos, *nem hosszabbította meg a vendéglős bérletét,* így ez kénytelen volt a szomszéd házban óriási költséggel új üzemet berendezni. Kiderült azonban az is, hogy

az áruház nem szándékozik a megszüntett büffét kirakat céljaira felhasználni, hanem vendéglői üzemet akar berendezni és már meg is kezdték az átalakítási munkálatokat.

A magyar kereskedelem és a magyar vendéglátóipar *a legélesebben tiltakozik az ilyen terjeszkedés ellen, amely számos kisegzisztencia rovására és a közérdekre való legcsekélyebb tekintet nélkül, egyedül a mammuttőke gyarapodását celozza.*

Életbelépett a vajvédelmi rendelet

A *Fővárosi Hirlapban* évek óta rámutattunk arra a nemzetgazdasági szempontból káros konkurrenciára, amelyet

az egész magyar mezőgazdasággal szemben támasztanak a margarin-gyárak,

amelyek a valóságban drágán, relatíve azonban olcsón hozzák forgalomba azokat a mesterséges ételzsírokat, amelyek minősége, tápértéke, íze és általában táplálék szempontjából való minősége

közelébe sem jöhet a híres magyar vajnak, amely tudvalevően egyre nagyobb tért hódít a külföldön.

Rámutattunk arra, hogy ezt a káros konkurrenciát *adókivetéssel kell paralizálni,* annál is inkább, mert a mesterséges ételzsírok előállításánál *legfeljebb néhány olajgyár parciális érdekeiről lehet szó,* amelyek a gyártásnál elenyészően kevés munkáskezet foglalkoztatnak, magyar érdekek pedig annál kevésbbé forognak kockán, mert *ezek az olajgyárak jórészt külföldi érdekeltségek kezében vannak.*

Érvelésünket, okfejtésünket

magáévá tette az egész magyar gazdasági élet, de a kormányzat is, amely rendeletet adott ki.

Ez a rendelet, amely október 15-én lép életbe, kimondja, hogy

a fogyasztási adó összege a margarin, a margarinsajt és a mesterséges ételzsír után kilogrammonként 40 fillér, az ételolaj után kilogrammonkint 25 fillér.

A gyárakkal együtt a fűszerkereskedőt is egyetemleges felelősség terheli és a kereskedőnek is be kell jelenteni készletét és le kell róni az adót.

Kibővítik a BESZKÁRT igazgatóságát

Az új fővárosi törvény az egyes üzemi igazgatóságok létszámát *hétben* állapította meg, tekintet nélkül az egyes üzemek jellegére, — így *hét* tagú igazgatósága van a BESZKÁRT-nak is. A HÉV-vel és az Autobuszüzemmel megduzzasztott BESZKÁRT igazgatósága a ráruházott feladatkört csak úgy tudja ellátni, hogy úgyszólván állandóan permanenciában van. Az igazgatósági tagok egyrésze túlságosan terhesnek érzi a megbízást, éppen ezért felmerült a gondolat, hogy fel kell emelni az igazgatósági tagok létszámát. Jól értesült helyről származó információnk szerint arról van szó, hogy az igazgatósági tagok számát hétről tizenegyre vagy tizenkettőre emelik. Ezt a törekvést azok, akik az igazgatóság átszervezését szorgalmazzák, a következővel okolják meg:

— Az új törvény életbeléptetése előtt a BESZKÁRT és a kötelékébe tartozó vállalatok ügyeit *külön-külön igazgatóság ellenőrizte, amelyeknek összesen 37 tagja volt.* Még pedig a BESZKÁRT-nak 16, a HÉV-nek 14 és az Autobuszüzemnek 7. Teljes képtelenség, hogy ugyanazt a munkát, ugyanazt a felügyeletet, amely azelőtt 37 igazgatósági tag között oszlott meg, felelősségérzet mellett most hét ember vállalja. Különösen ma érzik ezt a súlyos felelősséget az igazgatóság tagjai, amikor a vasút súlyos problémák és jelentékeny reorganizáció előtt áll, hogy az állandó bajoknak véget vessen. A héttagú igazgatóság ma annyira túl van terhelve, hogy behatóan, alaposan, a legjobb akarat és szándék mellett sem tud foglalkozni az eléje kerülő kérdésekkel, így pedig az önkormányzat érdekeit komolyan, eredményesen képviselni lehetetlen. Valamennyi párt átérzi a mai helyzet tarthatalanságát és *úgyszólván egyhangú az igazgatóság kibővítésére vonatkozó vélemény.*

Illetékes helyen ellenőriztük ennek a hírnek komolyságát, ahol a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondották:

— Hivatalosan ez a kérdés eddig *semmilyen formában nem került szőnyegre.* Hallottunk ugyan róla, hogy az egyes pártok körében felmerült az igazgatóság kiegészítésének gondolata, de ezzel mindezideig *konkrét formában senki nem foglalkozott és ilyen javaslat nem került a polgármester elé.* Egyébként sem olyan egyszerű a kérdés, mert az igazgatóság kiegészítéséhez *a törvényes rendelkezés megváltoztatására volna szükség legelsősorban.*

Ipari Címtár. Most jelent meg *Koffler* Károly dr., a *Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége* titkárának összeállításában a magyarországi iparvállalatok címtárának új kiadása, közel 600 oldalas kötetben. A most megjelent kötet mintegy *4000 gyári vállalat és speciális üzem címét és jellegzetes adatait tartalmazza.* A betűrendes árulajstrom közel 200 oldalon, mintegy 6000 iparcikket sorol fel, mindegyiknél feltüntetve, hogy *az illető iparcikket mely vállalatok állítják elő.* A *Címtár* szerkesztési munkálataiban ezúttal is segítségére voltak a szerkesztőségnek a *GyOSz* irodája és az ipari szakegyesületek, tehát minden megtörtént, hogy az Ipari Címtár, s különösen az árulajstrom megbízható, feltétlen tárgyilagos és hű képét nyujtsa az ipari termelésnek. Az *Ipari Címtár* kiadását a *Vállalkozók Lapja* (Budapest, VI., Teréz-körút 56.) vállalta, ugyanott rendelhető meg. *A kötet ára 10 pengő.*

Bankfiókáthelyezés. A *Pesti Magyar Kereskedelmi Bank* közli, hogy Szabadság-téri fiókosztályát október 7-től, hétfőtől kezdve, V., Nádor-utca 28. sz. alá helyezte át, ahol az *„Nádor-utcai fiók"* elnevezés alatt fog működni.

Vállalkozás

Borlay Károly a kövező ipartestület új elnöke. A budapesti kövező ipartestület október 1-én rendkívüli közgyülést tartott abból az alkalomból, hogy az árromboló iparosok eltávolítását követelte a többség. *Remete* Viktor tanácsjegyző, iparhatósági biztos jelenlétében folyt le nagy érdeklődés mellett a közgyülés. A felszólalók hangsúlyozták, hogy a jövőben nem szabad az egyéni érvényesülésnek szerephez jutni, hanem egyedül a köz érdekeit kell szem előtt tartani. Megállapították, hogy a főváros azért áldoz olyan súlyos összegeket a közmunkák céljaira, hogy az iparosokon segítsen, nem pedig azért, hogy táplálja az árromboló tevékenységet és az irreális módon pályázókat. A közgyülés impozáns módon foglalt állást az árrombolók ellen és olyan tisztikart választott, amelynek összetétele garanciát nyujt az eddigi visszásságok megszüntetésére. Egyhangúlag megválasztott elnök lett *Borlay* Károly okl. mérnök, a legrégibb budapesti kövező-dinasztia tagja, akinek kiváló tehetsége mellett önzetlen munkássága már eddig is a tagok nagy részének teljes megértésével találkozott. Az új tisztikarban helyet foglalnak *Schäffer* Károly mérnök, *Reinisch* Tivadar mérnök, *Obendorfer* József, mindhárman volt elnökök, továbbá *Hirsch* László, *Heverdle* István és *Hollós* Ferenc okl. mérnökök.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

A Bakáts-téri rádiumkórház átépítésének **kőműves munkái.** Pruscha József (X., Kelemen-u. 28.) 11.745 P. — XIV. ker. elöljáróság, **parketta munka.** Fircsa Béla (VIII., Rákóczi-út 13.) 2181.82 P, Simon János (VI., Aradi-u. 16.) 626.40 P. — Központi városház, **kőműves tatarozási munka.** Tausz Alfréd (VII., Thököly-út 145.) 7346.50 P. — IX. Bakáts-téri rádiumkórház **asztalos munkái.** Szauerland Péter (VII., Erzsébet királyné-út 84.) 2480 P. — Sertésközvágóhidon a **sertésszállások kibővítése és fedett rakodó terveinek elkészítése.** Bierbauer Virgil dr. (IV., Váci-utca 71.) 3000 P. — Bakáts-téri rádiumkórház átalakításánál **szobafestő- és mázoló munka.** Kovács István (IX., Viola-u. 18.) 3092.50 P. — Pesti Vigadó **homlokzatvizsgálat.** Fábián István (IV., Vámház körút 8.) 3127.50 P. — Reáltanoda-utcai főreáliskola **parketta munka.** Lesetár Dávid (VII., Rózsa-utca 30.) 3283.50 P. — III., Kavics-utcai Mahunka-gyermekotthon, **melegvízfütőberendezés.** Khayl Oszkár (III., Kolostor-utca 10.) 2975.13 P. — Állatkerti sasröpdében **sodronymunka.** Vas és Kovács (II., Fő-utca 48.) 2690 P. — II., Batthyány-téri Szent Anna-plébánia lakóépület, **kőműves munka.** Czuszor László (II., Török-utca 4.) 13.861.80 P. Állatkerti madárházban **kazán felszerelés.** Klein Józsefné (VII., Dembinszky-utca 33.) 4003.83 P. — Mahunka Imréféle gyermekotthon, **ács munka.** Molnár Géza (I., Derék-utca 19.) 3612.50 P. — IX., Bakáts-téri rádiumhórház, **villanyszerelés.** Bene Benedek (Thermolux) (VIII., Práter-utca 6.) 5981.01 P. — Ugyanott **vízvezeték szerelés.** Móczár Gábor (VIII., Magdolna-utca 4.) 9630.20 P. — VII., Nagydiófa-utca 14. szám alatti Közkórházi Központi Műszer- és anyagraktár, **parketta munka.** Schmergel Géza (V., Csáky-utca 37.) 2177 P. — Budafoki-úti árvízvédelmi és vízépítési telep műhely és iroda épületének **föld-, kőmüves, beton és szigetelő munkái.** Gavora Zsigmond I., Enyedi-u. 12.) 12.450.81 P. — Székesfővárosi Műszerüzem, **burkoló munka.** Higiénia burkoló vállalat (V., Hold-u. 15.) 7453 P. — Ugyanott **lakatos munka.** Polgár Károly (VII., Angol-u. 6.) 2720.10 P. — VI., Gömb-utcai iskolában **kőmüves munka.** Bodor Antal (VI., Hun-u 4.) 1050 P. — II., Széna-téri Közs. Élelmiszerárusító üzem üzlethelyiség átalakításának **kőmüves munkái.** Wusinszky Lajos (XI., Lejtő-u. 6.) 2316.20 P. — Szent István-kórház, **kazánkicserélési munka.** Vitéz Csongor Ernő (VI., Berlini-tér 2.) 21.580 P. — XIV. ker. elöljáróság, **villanyszerelési munka.** Farkas Jenő (VI., Andrássy-út 62.) 5949.45 P. — Belvárosi templom **terveinek elkészítése.** Lux Kálmán dr. (X., Szabóky-u. 40.) 6000 P. — Budai Vigadó, **kőmüves munka.** Nekolny Antal (IX., Vágóhíd-u. 11) 7491 P. — X., Maglódi-u. 8., elemi iskola, **linoleum burkoló munka.** Urbán Ferenc (IX., Sobieszky János-u 18.) 3997.50 P. — VII., Hernád-u. 3., VII., Peterdy-u. 17. sz. iskolákban **villanyszerelési munka.** 3398.49 P. — Bakáts-téri rádiumkórház **lakatos munka.** Kajtár Lajos (IX., Liliom-u. 26.) 3940.50 P.

Új versenytárgyalási kiírások

100.000 kg. gázolaj szállítására az üzemek részére. Pályázni lehet október 23-án d. e. 10 óráig. Városháza, II. em. 235. *(Lásd Versenytárgyalási hirdetményt.)*

A Széchenyi-fürdő **vendéglőjének bérletére.** Pályázni lehet október 21-én d. e. 11 óráig. Városháza, II. em. 245 *(Lásd Versenytárgyalási hirdetményt.)*

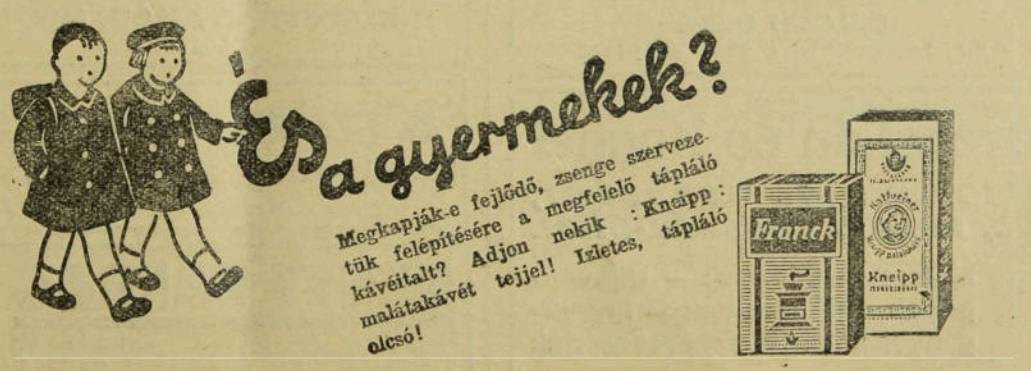

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző nagyobbszabású közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A sertésvágóhídi hűtőház **facementfedési, valamint padlószigetelő munkára** pályáztak: Schmidek Sándor 4835, Posnansky és Strelitz 4826, Helvey Tivadar 5200, Grozit rt. 5304, Aszfalt és fedéllemez ipar 5310, Kollár Ferenc 5505, Goudron váll. 5545, Molnár Gábor 5625, Korek E. 5925, Kőbányai kátránypapír 6152, Gruber János 6600, Helvey Tivadar 6930, Biehn János 7012, Gosztonyi és társa 7095, Parafakögyár 7590 pengővel.

A Hold-u., Hunyadi-téri és Klauzál-téri csarnok **mázoló munkáira** pályáztak: Boschán Ignác 3743, Egyedi László 3871, Gerő László 3992, Balassa András 4175, Fridrich Boldizsár 4381, Czizly Mihályné 4518, Lengyel Lajos 4811, Hollerbach János 2132, Fischer Ernő 2665, Szimper József 2847, Vásárhelyi Jánosné 3571, Boros Emil 3953, Papp Béla 4196 pengővel.

A Reáltanoda-utcai reáliskolában szükséges **melegvízberendezési munkákra** pályáztak: Wasser István 5683, Józsa Ernő 5750, Dobos Béla 5810, Nagy Károly 6012, Rozs és társa 6287, Keller Pál 6416, Farkas Jenő 6470, Hajda Károly 7084 pengővel.

A Mester-utcai polgári iskolában végzendő **linoleum padozati munkára** pályáztak: Kaszter Rezső 4095, Császár Imre 4121, Dénes József 4667, Bihari Pál 4802;

asztalos munkára: Ranyák József 4375, Klenker László 4385, Komlenszky Mihály 4805, Polacsek Imre 4965, Fischer András 4973, Gogola György 5152, Schramm József 5442, Madari Gyula 6424;

szigetelő munkára: Kőbányai Kátrány- és aszfaltipar 3026, Posnansky és Strelitz 3183, Gosztonyi és társa 3254, Biehn János 3286, Gruber János 3303, Korek E. 3465, Parafakögyár rt. 4145;

burkoló munkára. Nagy István 3040, Tafler Oszkár 3059, Cristofoli Vince 3140, Higiénia ép. burk. szöv. 3141, Balogh Ferenc 3200, Pozsgay Dezső 3446 pengővel.

A Szent László-kórházi megfigyelőpavillon **különböző munkáira** pályáztak: Zágonyi István 76.935, Pruscha József 78.993, Mészáros Imre 78.869, Urbán Konrád 82.738, Wihart Ferenc 82.256, Krebs András 84.696, Koncz Lajos 86.771, Morbitzer Nándor 84.964, Barcsay Lajos 93.846, Vágó Pál 93.267, Dreicker Ödön 98.620, Szeitz Richárd 114.965 pengővel.

A Corvin-téri Budai Vigadó **tetőfedési munkáira** pályáztak: Sporik Ferenc 2690, Győrffy Lajos 2899, Urbancsek 2944, Somogyi Béla 3124, From István 3141, Bory Lajos 3196, Rau József 3325 pengővel.

A helyikikötő **útépítési munkáira** pályáztak: Helfenstein Károly 3350, Szendrő Zsigmond 3436, Ámon Antal 4069, Szegedy Béla 4550, Halmos János 4860, Schäffer Károly 5982, Obendorfer Rudolf 5856, Reinisch és Wohl 6479 pengővel.

20.090 kg. különféle nyers öntvény alkatrészek szállítására pályáztak: MÁVAG, Salgótarjáni Gépgyár, Szalay István, Siemensművek, Lábasi-féle mezőgazdasági bank, Magyar Vagón és Gépgyár, Ganz és Társa, Oetl Antal, Donáth József.

A Kerepesi-úti hajléktalanok menhelyén szükséges **40 drb. irrendszerű kályha szállítására** pályáztak: Pascha és Társa 2360, M. Radiátorgyár rt. 3443, Heinrich A. és fia 3454, Somló Izsó 351, Bíró Béla 6429, Calorkályha 2459, Schopper I. G. 7101 pengővel.

A sertésvágóhídon készítendő **vasszerkezeti kerékpárállás munkáira** pályáztak: Stieber-féle építő és ipari rt. 3150, Kajtár Lajos 3620, Márkus Lajos 3650, Weiss Manfréd 3710, Csörgey Gábor 3801, Hodos Andor 4000, Ganz és Társa 4700, Haas és Somogyi 4750, Állami Gépgyár 5200 pengővel.

500 q raffinált fagyálló gépolaj járművek kenésére szállítására pályáztak: Hegedüs és Társa 33.500, Shell 33.500, Nyirbogdányi 19.600, Antal János 35.500, Glória 7100, Steaua 35.500, Schwartz Rudolf és társa 36.000 P-vel.

40.000 kg. kőolaj szállítására pályáztak: Nyirbogdányi 3200, Shell 3200, Gloria 3260, Antal János 3200, Steaua 3200, Vacuum Oil 3200 P-vel.

30.000 kg. színes törlőrongy szállítására pályáztak: Bunzl és Biach, Liebermann Ervin, Géptisztító Anyagipar rt., Duna Gőzmosó, Szécsi Gyula.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest székesfőváros polgármestere nyilvános versenytárgyalást hirdet a **Széchenyi-gyógyfürdő Hermina-uti oldalán levő vendéglőhelyiség**, annak berendezése és az ahhoz tartozó lakás, valamint a gyógyfürdő **ugyanazon oldalán levő népfürdő étkező (buffet)** bérletére.

A vállalati feltételek értelmében a hivatalos ajánlati mintán szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt borítékban elhelyezett **ajánlatokat 1935. évi október hó 21-ig d. e. 9—11 óra között** kell a polgármesteri XI. (városgazdasági) ügyosztály vezetője, vagy megbízottja, Sztankai István dr. fogalmazó kezéhez (IV. ker., Központi Városháza, II. em. 245. ajtószám alatt) közvetlenül beadni. Elkésve érkező ajánlatok, vagy olyanok, amelyek az előírt feltételeknek meg nem felelnek, figyelembe nem vétetnek.

Bánatpénz gyanánt ennek a hirdetésnek az ügyszámára való hivatkozással 500 P, azaz ötszáz pengőt kell letenni, a vállalati feltételekben körülírt módon. A versenytárgyalás 1935. évi október hó 21-én déli 12 órakor a IV. ker. Központi Városháza, II. em. 245. ajtószámú helyiségben lesz és azon az ajánlattevők, vagy igazolt képviselőik jelen lehetnek.

Az ajánlati űrlapokat, valamint a vállalati feltételeket és a szerződés tervezetét a vállalkozni szándékozók a városgazdasági ügyosztályban (Sztankai István dr. tan. fogalmazótól, Központi Városháza, II. em. 245. ajtószám) hétköznapokon d. e. 9—12 óra között szerezhetik meg.

A versenytárgyalásokon csak magyar állampolgárok és a vendéglői ipart Budapesten jelenleg is gyakorló egyének vehetnek részt. A székesfőváros polgármestere fenntartja magának azt a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között tekintet nélkül a megajánlott bérre, szabadon választhasson, vagy amennyiben a versenytárgyalás eredményét kielégítőnek nem találná, újabb nyilvános versenytárgyalást hirdethessen, esetleg a bérleménynek hasznosítása tekintetében tetszés szerint, bármilyen módon intézkedhessék. A székesfőváros a pályázók ajánlata felett tetszése szerint dönt, anélkül, hogy ebbeli döntése az ajánlattevők részéről vita tárgyává volna tehető.

Budapest, 1935 szeptember hó 26.

A székesfőváros polgármestere.

SEMPERNOVA
ELSŐ MAGYAR NEMESVAKOLATGYÁR
BALOGH GÉZA
VII., LÖVÖLDE-TÉR 4. TELEFON 213—66.

Orenstein és Koppel
MAGYAR R.-T., BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31.
Motorosmozdonyok — Útjavítógépek — Kisvasutak — Iparvágányok — Autobuszkarosszériák

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek a székesfőváros üzemei részére szükséges **100.000 kg. kedvezményes kinestári illetékű gázolajnak** szállítására.

A teljes kiírási művelet (vállalati feltételek, ajánlati űrlapok, stb. stb.) Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV., Központi Városháza, III. udvar) hétköznapokon 8—2 óra között díjmentesen beszerezhetők, illetve megtekinthetők.

Az ajánlatokat Budapest székesfőváros központi anyagszertárába **1935 október hó 23-án d. e. 10 óráig** kell benyujtani. Az ajánlatok a polgármesteri XI. ügyosztály helyiségében (Központi Városháza, II. em. 235.) ugyanaz nap 11 órakor kerülnek felbontásra, ahol az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1935 október hó 3-án.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek a székesfőváros intézetei és üzemei részére szükséges **szesszel kevert 0.736/40 fajsúlyú benzinnek szállítására.**

A teljes kiírási művelet (vállalati feltételek, ajánlati űrlapok, stb., stb.) Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV., Központi városháza, III. udvar) hétköznapokon 8—2 óra között díjmentesen beszerezhetők, illetve megtekinthetők.

Az ajánlatokat Budapest székesfőváros központi anyagszertárába **1935 október hó 28-án d. e. 10 óráig kell benyujtani.** Az ajánlatok a polgármesteri XI. ügyosztály helyiségében (Központi városháza, II. emelet 235.) ugyanaznap 11 órakor kerülnek felbontásra, ahol az ajánlattevők vagy igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1935 október hó 7-én.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos Hirdetések" rovatának élén közölt ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek a **székesfőváros üzemei részére szükséges papíráruk szállítására.**

A teljes kiírási művelet (vállalati feltételek, ajánlati űrlapok, minták (Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV. ker., Központi Városháza, III. udvar) hétköznapokon 8—2 óra között díjmentesen beszerezhetők, illetve megtekinthetők.

Az ajánlatokat Budapest székesfőváros központi anyagszertárába **1935 október hó 29-én délelőtt 10 óráig kell benyujtani.** Az ajánlatok a polgármesteri XI. ügyosztály hivatalos helyiségében (Központi Városháza II. em. 235.) ugyanaznap 11 órakor kerülnek felbontásra, ahol az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1935 október hó 7-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL

Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat

Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában

Felelős vezető:

NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESÍTŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8-52

Weiss János, Budapest
Iroda: II., Iskola-u. 47. Műhely: Csalogány-u. 8b
Telefon 51—2—55.
Tervez és készít: Központi fütés, gőzmosodák, gőzkonyhák, vízművek, vízvezeték, gázvezeték, fürdőberendezések, csatornázás és szellőző berendezéseket.

MARX és MÉREI
tudományos, elektromos műszerek és feszmérők gyára
Budapest, VI., Bulcsu-utca 7. sz.

FANCSALY FERENC
közp. fütés, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezési vállalkozó
Budapest, XI., Horthy Miklós út 80
Telefon: 59—4—88

Gyári lerakat Telefon: 411-31
NYULASSY JÓZSEF
parkett és padózati vállalat
Bpest, IX., Dandár-u. 24. Vállal új és régi fektetést és mindenféle padozat munkát a legolcsóbban.

HEINICKE H. R.
Gyárkéményépítés, kazánbefalazás, kemenceépítés, hőszigetelés
BUDAPEST, V. AKADÉMIA-U. 6
Telefon: 22—6—20

Krausz Ferenc
bronzöntő *Budapest, VI., Babér-utca 80. Telefon: 932—26*

HEGYI SÁNDOR
építőmester
Telefon: 54-6-60 — Budapest, II., Gyorskocsi-u. 10.

Gyártja:
Magyar Radiátorgyár rt.
Mintaraktár: V., Kálmán-utca 18

BALOGH GYÖRGY
vizsgázott tetőfedő mester
Budapest, II., Olasz-fasor 31 Tel.: 55-6-86

MATOVICS FERENC
lakatos és villanyszerelő mester
Budapest, I., Lágymányos-utca 5
Telefon: 69-3-37

WITTMANN ERNŐ tisztelettel közli, hogy cége
Fatermelő- Építő- és Fűtőanyag Kereskedelmi r. t.
V., Bodor-utca 1—3—5. sz. alatt megnagyobbított gőzfavágó iparvágányos telepén összes építési, épületfa és tüzelőanyagokkal bőven felszerelt raktárával a legversenyképesebb árakon áll tisztelt vevő rendelkezésére.

Gavora Zsigmond
okl. mérnök, építőmester
Bpest, I., Enyedy-u. 12. Telefon 562-47

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Petőfi Sándor-u. 16. Tel.: 897—85

Mihálka és Társai
reszelő- és szerszámáru iparvállalat k. f. t.
Budapest, V., Zápolya-utca 34. Telefon: 92-4-98.

Buza és Molnár
ácsmesterek
Budapest, I., Derék-utca 19.
Telefon. 605-46.

VADÁSZ GYULA
mozaiklapgyára és építési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 október 16. — 42. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

A déli kerület

Budapest déli kerületének választópolgársága újra az urnák elé vonul, hogy akaratát nyilvánítsa. Ma még egészen bizonytalan, hogy mely pártok lesznek azok, amelyek ebben a kierőszakolt új választásban résztvesznek. De a komoly ember meggyőződése nem lehet más, minthogy az eredmény nem igen változtat a mai helyzeten. A közigazgatási bíróság becsületesen teljesítette kötelességét, amikor a választást megsemmisítette, mert lelkiismerete erre kényszerítette. Az elmúlt választáson tehát nyilván történtek olyan szabálytalanságok, amelyek szükségessé teszik az új választást. Ezek körül a szabálytalanságok körül azonban legkisebb része sincs magának az egész választópolgárságnak, de azoknak a pártoknak sem, amelyek a választásban annak idején résztvettek. A közigazgatási bíróság döntését megelőzően már szinte hisztérikus agitáció folyt, amely azóta is csak fokozódik és amelyből a gyengébbek azt a benyomást nyerhetnék, hogy itt a kormány, vagy a pártja bűne, vagy mulasztása, vagy visszaélése miatt kell újból választani. Ezerszer és ezerszer alá kell húzni, hogy az új választás ténye nem ellenzéki győzelem és nem kormánypárti vereség, hanem szabálytalanság, amely a választás vezetői részéről történt.

Mielőtt azonban a polgárság az urnák elé járul a déli kerületben, legelsősorban ezeket az itt elmondottakat kell, hogy figyelemre méltassa. Nem egy istenhátamögötti falu választópolgársága, hanem Budapest székesfőváros fölvilágosodott, művelt, önérzetes lelkű lakossága fog ezen a választáson dönteni. Nincs tehát ok és jog az alantas, csekélyes választási agitációra, amely amúgy is hiábavaló lenne. Budapest déli kerületének tényeket kell figyelembe venni. Ilyen pedig kettő van. Egyik a világhelyzet, másik pedig az ország belső helyzete.

A déli kerület minden választója, aki a szavazatszedő bizottság elé lép, forgassa meg agyában még az utolsó pillanatban is azt a világhelyzetet, amely ma körülöttünk kialakult. Ebben a pillanatban egy gyarmati háború folyik, de egész Európa teste idegizgalomban rángatódzik. Ez az öreg földrész és annak minden jóérzésű lakója tele van félelemmel és aggodalommal a jövő iránt. Világtörténelmi napokat élünk, amikor egy erős, egységes magyar nemzetre van szükség, amely lelkében összeforrva, de külsőben is erőteljesen is mutassa meg ezt az egységet, amely nélkül ezt a kis országot senki figyelembe nem veszi. Nem tudjuk és nem kutatjuk ebben a pillanatban, mert amúgy is hiábavaló volna, hogy milyen szerep vár Magyarországra az elkövetkezendő hónapok világeseményeiben. De az a vágyunk és az az álmunk, hogy Európa felhős ege alatt mi maradjunk mindig az a derűs kis sziget, amely a földrész többi országaiba is hitet és bizalmat önt. És ha kitisztul az ég Európa fölött, akkor is mi legyünk azok, akik a nehéz órákban nemzeti egységünkkel példát adtunk. A déli kerület minden választópolgára részese lehet ennek a nagyszerű szerepnek, vagy ellensége, árulója az ország ügyének.

Ami pedig a belső helyzetet illeti, nem kívánunk egyebet, minthogy mindenki, aki a szavazatszedő bizottság előtt megjelenik, forgassa meg agyában annak a rövid időnek történetét, amely a legutóbbi választás óta végbement. Vessen egy pillantást a reformkormány alkotásaira és a reformparlament tevékenységére és munkakedvére. Ezek itt, ezen az oldalon tények, valóságok, eredmények. Minden, ami a másik oldalon történt, lehet bravúros szónoklat, lehet szellemesség, lehet durvaság és lehet forradalmi agitáció, de mindez nem szolgálja az ország érdekeit a mai nagy időkben. Csöndes, szótlan munka és alkotó tevékenység az, amit az ország népe es amit európai helyzetünk vár tőlünk. Ha megnehezednének az idők fölöttünk, hiszünk benne, hogy azok az ellenzéki férfiak, akikben mélyen él a hazafias aggodalom, abba fogják hagyni a mai időkhöz nem illő szerepüket. Ha pedig kiderül az ég fölöttünk, akkor a munkásembert igazán nem érdekli mások apró és jelentéktelen játéka. Egy bizonyos és ez az, hogy történelmi időket élünk, amikor semmire sincsen olyan nagy szükség, mint a nemzet egységére, amelyet, hogy hol munkálnak becsületes szeretettel és jóakarattal, azt a déli kerület minden választópolgára tökéletesen tudja.

BESSENYEY ZÉNÓ,

a Közmunkatanács új elnöke eskütétele után elsőnek nyilatkozik a Fővárosi Hirlapban

hivatásának feladatairól és a lelkes szeretetről, amellyel a reáruházott munkaterületen dolgozni akar

Hosszú hónapok óta híre járt már, hogy a Fővárosi Közmunkák Tanácsa elnöki állásában változás fog beállani. Most ez megtörtént, amennyiben a kormány *Rakovszky* Iván dr. nyugalmazott belügyminisztert állásától fölmentette és a magyar királyi minisztérium nagybessenyeői *Bessenyey* Zénó dr. országgyűlési képviselőt az 1870. évi X. törvénycikk alapján a Fővárosi Közmunkák Tanácsának elnökévé kinevezte.

A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére ebből az alkalomból megengedte, hogy *Rakovszky* Iván dr.-nak a főváros rendezése és szépítése körül szerzett kiváló érdeméül teljes elismerését tudtul adják. Erre a kormányzói elismerésre kétségkívül rászolgált Rakovszky Iván, aki igazán nagy tudással, hozzáértéssel, kiváló külföldi tapasztalatokkal vezette a Közmunkák Tanácsát és eredményesen igyekezett harmóniába hozni a Közmunkatanács és a főváros együttes munkásságát.

Bessenyey Zénó dr. munkásságához igen nagy reményeket fűz Budapest társadalma. Tiszteletreméltó és közkedvelt egyénisége mindenhol szimpátiával találkozik. Eddig a magyar közigazgatásban szerzett kiváló érdemeket, majd, mint politikus tette nevét ismertté és megbecsültté. Új munkakörében friss energiája, nagy műveltsége és a főváros iránt való szeretete lesznek azok a segítőtársai, amelyek kétségkívül szép és megbecsülésre méltó eredményeket hoznak neki és a magyar fővárosnak is.

*

Bessenyey Zénó sátoraljaújhelyi szőlőjében, ahol éppen reményen felüli jó eredménnyel szüretelt, értesült kinevezteléséről. Otthagyva a Hegyalját, hétfőn Budapestre érkezett, ahol lakásán már az üdvözlő táviratok egész tömege fogadta. Barátai ovációval készültek fogadni a képviselőház hétfői megnyitó ülésén, Bessenyey Zénó azonban nem jelent meg a Házban és nem vett részt a NEP esti pártértekezletén sem, elkerülve az ünneplést.

Kedden reggel háromnegyed kilenc órakor megjelent a miniszterelnökségen, ahol közvetlenül a kilenc órakor kezdődő minisztertanács előtt *Gömbös* Gyula miniszterelnök előtt *letette a hivatalos esküt.*

Nyomban az eskütétel után fogadta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát, akinek a következőket mondotta:

— **Most tettem le az esküt a miniszterelnök úr kezeihez, azután átvettem a kegyelmes úr utasításait. Szerdán fogadom a Közmunkák Tanácsa tisztviselői karát, a jövő héten tanácsülést tartunk, azután megkezdődik a komoly munka. Nagy szeretettel, lelkes ambícióval vállalom ezt a munkát, amelyhez nemcsak hajlandóságot, hanem hivatottságot is érzek, hiszen különben nem is fogtak bele. Régi, nagy szerelmem Budapest iránt mindig lelki problémáimmá tették Budapest problémáit, ezért fogadtam örömmel polgártársaim bizalmát is, amikor a törvényhatósági bizottság tagjává választottak, s mondanom sem kell, menynyi odaadással és munkával akarok fővárosunknak áldozni most, amikor a legfelsőbb bizalom a Közmunkatanács elnöki székében jelölte ki munkakörömet.**

— **A főváros ügyeibe való elmélyedésem, a vágy, hogy Budapestünket minél szebbnek lássam, sok szép gondolatot érlelt meg bennem, amelyeket most megpróbálók valóra váltani. Tervekkel, új gondolatokkal jövök, s bízom benne, hogy úgy a kormánynál, mint a fővárosnál, amelynek adminisztrációjában bizottsági tagságom rövid ideje alatt is sok jóindulatot és segítő készséget tapasztaltam, megértő támogatást találok.**

— **Programmot most nem adhatok, ez hivatalom átvétele előtt túlkorai lenne, azokhoz az irányelvekhez azonban, amelyeket legutóbb a Fővárosi Hirlapnak adott nyilatkozatomban leszögeztem, természetesen hű vagyok most is. Megemlítettem akkor, hogy nagy szeretettel kívánok foglalkozni a főváros külső szépségeivel, utak, utcák szabályozásával, a forgalom könnyebbé tételével, hogy a régi, kietlen háztömbök helyett artisztikus és célszerű épületeket s a levegőtlen városrészekben parkokat szeretnék látni. Ma sem mondhatok mást, mint amit a bizottsági tag mondott. Az elgondolásaim nem változhattak meg, de megnövekedett a lehetősége annak, hogy szerény erőmmel jobban tudjam szolgálni a megvalósulást fővárosunk javára.**

— Mondott azonban Méltóságod abban a nyilatkozatában egyebet is: elárulta nagy érdeklődését az idegenforgalom iránt. Vajjon ennek a kérdésnek előbbrevitelére gondol-e új pozíciójában? — kérdeztük.

— **Nekilendült idegenforgalmunkban rendkívüli lehetőségeket látok s ennek elősegítése érdekében minden tényezőnek össze kell fogni. Csak természetes, hogy felkarolom ezt a kérdést továbbra is. Új munkaköröm igazán sok alkalmat ad hozzá, hiszen ha Budapest szépítésén dolgozom, az idegenek számára is emelem a vonzóerőt, amely őket idehozza. Emellett gyarapítanunk kell azokat az alkotásokat, amelyek az idegenforgalmat elősegítik. Ez azonban már programm, s most — amint kijelentettem — programmot adni nem kívánok.**

Kétszázötven előléptetés, százötven kinevezés a főváros tantestületében

Alaptalanok a hírek a tanerők számának csökkentéséről — A modern iskola a szegény gyermek otthona

A főváros tanügyi ügyosztályában a szeptemberi napok után csillapodott az az idegtépő, megfeszített munkairam, amely próbára tette már augusztus második felétől az ügyosztályt vezető *Felkay* tanácsnok és a beosztott tisztviselők munkabírását, idegrendszerét. Ebben az esztendőben

különösen nehéz helyzetben volt az ügyosztály a tanerők óriási és szinte véget érni nem akaró ostroma miatt.

Az iskolai beírások eredménye tudvalevően tekintélyes visszaesést mutatott, *sokkal kevesebb osztályra volt szükség, mint az elmúlt esztendőkben.* Ezért természetszerűen bizonyos nehézségek merültek fel az ideiglenes és helyettes tanerők elhelyezésénél. Értheto, hogy ebben az atmoszférában a fővárosi tanerők körében *lábrakapott az az izgalmat keltő hír, hogy a fővárosnál csökkenteni fogják a tanerők számát,* elbocsátások lesznek. Ennek a hírkeltésnek az volt az alapja, hogy a polgári iskolaknál tényleg *felesleggessé vált* sok tanár és tanárnő, akiket azonban sikerült más beosztásban elhelyezni, úgynogy *az elbocsájtások hire alaptalannak bizonyult.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Felkay Ferenc dr.

tanácsnokot,

a tanügyi osztály vezetőjét, aki a fővárosi iskolaügyekről és a közoktatás időszerű problémáiról a következő nyilatkozatot adta:

— Az iskolákban beiratkozott gyerekek számának nagyarányu visszaesése

lényeges átcsoportosításokat tett szükségessé.

Különösen a polgári iskolákra vonatkozik ez, ahol váratlanul visszaesett a tanulók száma. A polgari iskolákban különösen nehéz volt a tanerők beosztása, mert itt

kilencvennel több tanerővel rendelkeztünk, mint amennyi a létesített osztályokhoz szükséges volt.

A polgári iskolákban ugyanis *1800-zal kevesebb tanuló* iratkozott be, mint a mult iskolaévben. Szerencsére sikerült azonban áthidalni a nehézségeket:

a polgári iskolai tanárok és tanárnők jelentékeny részét iparos-tanonciskolákhoz osztottuk be, ahol a létszám emelkedett.

— Az elbocsátásokról elterjedt hírek *alaptalanok.* Szó sincs arról, hogy a főváros csökkentse a tanerők számát,

ellenkezőleg: a polgármester úrnak az a szándéka, hogy betölti az üresedésben levő összes állásokat,

mindazokat a helyeket, amelyek halálozás, öregség, családi körülmények, vagy egyéb ok miatt *megüresedtek és átmenetileg voltak csak betöltve.* Mint hogy ideiglenes tanerők kerülnek ezekbe az állásokba, az ő helyük megüresedik és ezeket helyettes tanerőkkel töltjük majd be,

végeredményben tehát 250 fővárosi tanerő fog előlépni.

— Ami a kényszernyugdíjazásokat illeti, *a tantestületnél más a helyzet, mint a közigazgatásban.* A kényszernyugdíjazások tekintetében a minisztériumnak tanulmányi felügyelete révén, de a nyugdíjtörvény szerint is beleszólási joga van. A törvényben előírt *minősítési táblázatot már korábban felküldöttük a minisztériumba* és minden valószínűség szerint már októberben úgy alakul a helyzet, hogy

a főváros közoktatásügyi személyzetének soraiban végre lehet hajtani a nyugdíjtörvényt,

amelynek végrehajtásánál mindenesetre *a legmesszebbmenő módon érvényesíteni fogja a főváros a méltányossági és szociális szempontokat.*

— Előreláthatóan a legközelebbi napokban sor kerül a megüresedett állások pályázatának kiírására is. Összesen

százötven tanári és tanítónői állásra hirdet pályázatot a főváros.

A pályázati határidő november 1. A kinevezések is még ebben az évben megleszesnek: *karácsony körül várhatók.*

A beszélgetés során érdeklődtünk, milyen újítások várhatók a kormány részéről kilátásba helyezett közoktatási reformmal kapcsolatban, mire a következő választ kaptuk:

— A kormánynak errevonatkozó elgondolásait és terveit részletesen nem volt még alkalmunk megismerni, reméljük azonban, kellő időben közlik a fővárossal, hogy megtehessük a magunk észrevételeit. A *főváros,* úgy, mint a multban, most is és

mindig örömmel fogad minden hasznos és célszerű újítást a magyar nemzetnevelés szolgálatában és szivesen vállalja a példaadó szerepét.

— *Az elemi iskolák teljesen új, modern tanterve elkészült* és rövidesen megtörténik annak életbeléptetése. A polgári iskolákat népiskoláknak tekinti a polgármester és a főváros vezetősége, ezért különös gondot fordít erre az iskolatípusra, s arra, hogy *a kevésbé tehetősek gyermekei is akadály, nehézség nélkül látogathassák.* Az ipari továbbképző tanfolyamokat a fővárosnak, sajnos, *be kellett szüntetni,* mert nem akadt elég jelentkező. A fővárosi iparrajziskolában is csak a kifejezetten oktató jellegü műhelyeket fogják a jövőben fenntartani.

Beszélgetésünk végén *Felkay* tanácsnok hangsúlyozta, hogy a főváros közönsége *büszke lehet iskoláira,* mert nemcsak a régi, kiváló színvonal fenntaradása biztos, hanem új áldozatokkal, új reformokkal a fővaros oktatásügye *állandóan javul, tökéletesedik,* nemcsak országos vonatkozásban, hanem *nemzetközi viszonylatban is.* A főváros iskoláinak különös érdeme, hogy

ott nemcsak tanítanak, hanem azok valóságos otthonai is a gyermekek tízezreinek,

ahol szülői gondoskodásban van részük. A szegény gyermekeknek *nagyon sok esetben inkább igazi otthona ma az iskola, mint a sivár, nyomorúságos szülői hajlék,* ezért örömmel is ragaszkodnak az iskolához, ahol táplálékot, ruhát, napközben tiszta, kellemes otthont, szeretetet és ha kell, orvosi segítséget kapnak.

Áthelyezik a bécsi országút fővárosi torkolatát

A hüvösvölgyi villasoron át érkeznek ezután a külföldi autósok Budapestre

Több, mint egy évvel ezelőtt a *Fővárosi Hirlap* hívta fel az illetékes tényezők figyelmét arra, hogy a nemzetközi autóforgalmat lebonyolító wieni országút *olyan környezetben éri el a főváros területét, ami alkalmas arra, hogy az első percekben szétrombolja a hozzánk érkező külföldiek rólunk táplált jogos illúzióit.* A bécsi autóút rendezetlen, szük óbudai utcákon, nyomortanyákkal körülvett düledező teglagyarak között kanyarodik a fővárosba, ami nemcsak idegenforgalmi, hanem *közlekedésbiztonsági* szempontból is az első perctől kezdve jogos kifogás alá esett. A főváros vezetősége és az idegenforgalmi érdekeltségek exponensei is *kivétel nélkül ugyanezt a felfogást képviselték,* úgylátszik

ezt honorálja most a kereskedelmi miniszter, amikor elhatározta a bécsi országút Budapest előtti, utolsó szakaszának áthelyezését.

Erről a nagyjelentőségü elhatározásról szombaton leküldött 58.579/VIII. B. 1935. sz. leiratában értesítette a székesfőváros polgármesterét a kereskedelmi miniszter. A nagyjelentőségü leirat a következőképpen hangzik:

Értesitem polgármester urat, hogy a budapest—bécsi állami közút fővárosba vezető szakaszának a közlekedési és idegenforgalmi igényeket minden szempontból jobban kielégítő új irányba való áthelyezése és kiépítése kérdését tárgyalás alá vettem.

Fenti állami közút befejező szakaszának áthelyezésével, illetve szükségszerü kiépítésével kapcsolatban *időszerűvé válik a szóbanforgó útvonal fővárosi csatlakozó szakaszának megfelelő kiépítése is.* Erre való tekintettel felhívom a főváros vezetőségét, szíveskedjék intézkedni aziránt, hogy az említett állami közút terve műszaki szakosztályommal egyetértően elkészíttessék, avégből, hogy a szükséges anyagi fedezet rendelkezésre bocsátása esetén a székesfőváros területén végrehajtandó kiépítés az állami kezelésben lévő közútszakasz átépítésével egyidejüen legyen foganatosítható.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

illetékes helyen

kérdést intézett, hogy a főváros milyen intézkedésekre készül a kereskedelmi miniszter leirata kapcsán. A következő választ kaptuk:

— A fővárós vezetősége a kereskedelmi miniszter leiratát és elhatározását *a legnagyobb örömmel üdvözli,* annál is inkább, mert *a székesfőváros volt az, mely annak idején a kezdeményező lépéseket tette és az út áthelyezését szorgalmazta.* Összesen

mintegy hét és fél kilométer hosszúságú országút épitése válik szükségessé az áthelyezés révén.

Tulajdonképpen *nem is új út épül,* hanem *a Solymárnál elágazó és Hidegkúton át a főváros határához vezető utat építik át autóúttá.* A fővárosra *körülbelül 1000 méter hosszú útszakasz épitése vár.* Ez

a betorkoló útszakasz a hüvösvölgyi Nagyrét mellett fog haladni, a Nagykovácsi-útig, illetve a főváros határáig.

E megoldás segítségével a nyugatról érkező autósok és autobusz-utasok *mindvégig gyönyörü hegyvidéken, kellemes környezetben érik el Budapestet és a Hüvösvölgy imponáló villanegyedén át jutnak a város belsejébe.*

— Minden reményünk megvan arra, hogy az új útvonal fővárosi szakasza már a jövő év tavaszán megépülhet és az állami épitkezést is ezzel egyidejüleg megkezdik.

Gyakorlati főzőbemutatók a Gázműveknél

Budapest Székesfőváros Gázművei VI., Vilmos császár-ut 3. szám alatti bemutató-helyiségeiben a gáznak a háztartasban való célszerű alkalmazásáról gyakorlati főzőelőadásokat rendez minden **kedden és pénteken d.u. 5 órakor**

Belépés és ruhatár díjtalan

LIEBHARD BÉLA
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, ÜLLŐI-ÚT 64
TELEFON: 32-8-06

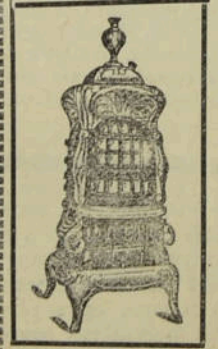

UNIO amerikai
rendszerű
folytonégőkályhák
UNIO és OETL
tűzhelyek
Oetl Antal vasöntőde és gépgyár r.-t.
kályha és tűzhelyosztálya
VI., Andrássy-út 9
Telefon: 16-1-08, 27-5-87

TAMÁSSY EMIL
épitőmester
Budapest, VI., Eötvös-utca 43. szám. Telefon: 14—5—80.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, XI., Szüret-utca 5/7. Telefon: 59—2—96

SZILÁGYI ELEK késáru-üzeme
Gyártja az összes hentes, mészáros és bélipar-ban használatos késeket, viszonteladók részére
Budapest, VIII., Gólya-u. 4. Tel.: 34-8-93

ZÖLD JÓZSEF lakatos és kazánkovács mester.
Budapest, VI., Szent László-utca 4/b. Telefon: 91-2-39
Készít: Boilereket, viztartányokat, gőz-, melegvíz- és engedélymentes kazánokat, ellenáramu készülékeket stb.

„IDEÁL" ACÉLCSŐ BUTOROK
kombinált szobák, **hall, úrl- és előszobák, ülőbútorok, zsurkocsik** állandó nagy választékban
„IDEÁL" MODERN CSŐBUTORÜZEM
Budapest, V., Sziget-utca 5-7. — Telefon: 99—2—54

Megtalálták Mátyás király egykorú szobrát a breslaui városházán

Magyarok és sziléziaiak történelmi kapcsolatának újabb emlékeiről hozott érdekes hiradást dr. FRIDRICH breslaui főpolgármester — A szenzációs felfedezést elsőnek közli a Fővárosi Hirlap

Német dalos vendégeink néhány felejthetetlen nap után hétfőn este elutaztak Budapestről. Mint ismeretes, a háromszáz sziléziai vendég dr. *Fridrich* breslaui főpolgármester vezetésével érkezett pénteken este Budapestre, hogy viszonozzák az *Országos Magyar Dalosszövetségnek* 1934-ben, németországi útjuk során Breslauban tett látogatását. *Beethoven IX. szimfoniája:* ez volt az a hatalmas zenei produkció, amivel a német dalosok fejlett zenei kulturájukat Budapesten bemutatták. A szívélyes fogadtatás és az az áldozatkészség, amellyel *Sipőcz* Jenő főpolgármester és *Szendy* Károly polgármester *Mackensen* budapesti német követtel karöltve lehetővé tették ennek a méreteiben is hatalmas programnak és látogatásnak megvalósítását, *még inkább kimélyítették azokat a baráti kapcsolatokat, amelyek a boroszlóiakat részint Magyarországhoz, részint pedig Magyarország történelméhez fűzik.*

Ezek a kapcsolatok a következő esztendőkben újabb személyes érintkezés révén még szélesebb körökre is ki fognak terjedni. Igy elsősorban 1937 decemberében látogatnak el nagy számban a magyar dalosok Breslauba, ahol *akkor szándékoznak megrendezni a világ zenei eseményeinek történetében szinte példátlanul nagyarányú Sängerbundfestet,* amelyre

a világ minden részéről nem kevesebb, mint 300.000 dalost várnak.

1938-ban pedig ugyanilyen arányok közt szándékoznak megvalósítani *a német nemzeti tornásznépünnepséget,* amelyre, valamint a nagy dalos ünnepre, *dr. Fridrich* főpolgármester *már mostani látogatása során meghívta a magyarokat, elsősorban az őket vendégül látó székesfővárost.*

A breslaui főpolgármester, akit Budapesten *Matéka* Béla dr., az Idegenforgalmi Hivatal titkára kalauzolt, szép ajándékot hozott a magyaroknak:

egy történelmi hiradást, amely magyar történelmi vonatkozásban a szenzáció erejével hat

és *Némethy* Károly dr. kultúrtanácsnok máris jegyzeteket készített magának az eseményről. Elmondotta a főpolgármester, hogy a közelmultban restaurálták a XV. században épült breslaui városháza belső termeit. A munkálatok folyamán

az egyik teremben levő négy szobor egyikéről most megállapították, hogy az Mátyás királyt ábrázolja.

Mondani sem kell talán, hogy a breslaui főpolgármester *nagyon is jól ismeri azokat a kapcsolatokat, amelyek Mátyás királyt Boroszló városához fűzik.* A magyar történelemből ismeretes, hogy nagy királyunk a fenyegető török veszély ellen oly módon igyekezett megvédeni az országot, hogy *a nagy nyugati erőket is maga mellé állította.* A pápa és III. Frigyes császár biztatására a huszitákat támogató *Podjebrád* cseh király ellen háborút indított és ennek során vonult be tízezer emberével Boroszló falai közé, ahonnan 1474-ben kikényszerítette a békét. Ennek folyományaként nyerte el aztán nemsokára *a cseh királyi címet* és kapta meg Sziléziát.

A breslaui városházán talált Mátyás-szobor valószínűvé teszi, hogy

ez az ősi, pompás és valósággal erődítménynyszámba menő hatalmas városháza volt Mátyás király főhadiszállása.

Ez az épület látta nagy királyunkat fénykorában és ez annál inkább megható emlék nekünk, mert hiszen tudvalevő, hogy *csonka országunkban vajmi kevés olyan épület, vagy épületrom maradt, amelynek eredete Mátyás király életének valamilyen eseményéhez fűződik.*

De a breslaui városháza közelében van a *Szent Erzsébet* templom is, amelynek

tornya épp Mátyás király ott tartózkodásának idején épült és mint Fridrich dr. mondotta, igen közeli a feltevés, hogy a nagy király az ostrom idején ebbe a hozzá legközelebb eső templomba járt a naponkinti istentiszteletre.

Végül, és nem utolsó sorban a boroszlóiak tudják, hogy *ehhez a városhoz fűzte Mátyás királyt szívének egyik legmélyebb vonzalma:* a források szerint az értékes lelki tulajdonságokkal megáldott *Borbálától, egy boroszlói polgárleánytól született egyetlen fia, a tragikus sorsú Corvin János.*

Ezek azok a legmélyebb és a történelem távlatában gyökerező, tehát elszakíthatatlan kapcsolatok, amelyek a boroszlóiakat hozzánk füzik. A történelmi kapcsolatoknak és a magyar főváros pazar vendégszeretetének harmoniájában telt el sziléziai vendégeink itt tartózkodásának néhány napja. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa a búcsúzás pillanataiban meglátogatta

Hans Fridrich dr. főpolgármestert,

aki itt szerzett ragyogó benyomásairól a következőket mondotta:

— Breslau városa azon a ponton fekszik, ahol az Odera szigetei miatt kényelmes az átjáró és ahol ennek folytán két ősrégi kereskedelmi út keresztezi egymást. Az egyik az, amelyik a Balkánról és az Adriától a Keleti tengerhez vezet, a másik pedig, amelyik Nyugateurópát Nürnbergen át, majd túl Lengyelországon, a messzi Oroszországgal köti össze. Városunk természetes hivatása tehát, hogy *közvetítő és átjáró legyen egyszersmind.* Miután az említett észak-déli útvonal mentén fekszik,

Breslaut régi kapcsolatok fűzik Magyarországhoz és fővárosához, Budapesthez.

Jelenleg egy szerencsés fejlődés van folyamatban, amely *ezeket a régi összeköttetéseket újra felveszi és megerősíti.* Éppen ezért *örömmel kell üdvözölnünk minden olyan alkalmat a személyes megismerkedésre és eszmecserére, amilyent a breslauiak részére a sziléziai dalosszövetségnek ez a mostani útja nyujtott.* Budapesten a baráti érzések olyan megnyilvánulásaiban volt részünk, hogy azokat

csak a legnagyobb hálával fogadhatjuk.

Egyúttal olyan lenyügöző hatást gyakorolt ránk Magyarország szépsége és *minden összehasonlításon felülálló fővárosa, hogy boldogsággal eltelten térünk vissza otthonunkba* azzal a reménnyel, hogy mihamarabb ismét városunkban üdvözölhetjük *magyar barátainkat és bebizonyíthatjuk nekik hálánkat és ragaszkodásunkat.*

EGY TÖRTÉNELMI ÜLÉS SAJTÓASZTALA MELLŐL

Az elmúlt hét országos és külpolitikai szempontból egyaránt kiemelkedő eseménye a *NEP országos tanácsának alakuló ülése volt,* amelyen *Gömbös* Gyula miniszterelnök elmondta azt a hatalmas beszámolót, amelyet az ország közvéleménye oly régen várt tőle. Tudvalevő, hogy amiközben az ellenzék három hónapon át handabandázott és személyeskedett a kormányelnök, valamint a kormányzat ellen a legválogatottabb, sőt többnyire egyáltalán nem válogatott eszközökkel, *Gömbös* Gyula nem válaszolt, nem beszélt, hallgatott. Hallgatott, mert *dolgozott.* Most aztán, a nyári munka gyümölcsei megérvén, kormányzása harmadik évfordulóján, az országos tanács megalakulásának ünnepi ülésén beszámolt a munka eredményeiről és *tájékoztatta az országot az aktuális bel- és külpolitikai,* elsősorban pedig a gazdaságpolitikai kérdésekről.

Ünnepi ülés volt ez, a pártnak, *a nemzeti egység gondolatának ünnepe,* amelyen épen ezért *csak azok vehettek részt,* akik ennek a nagy nemzeti gondolatnak nem csupán hívei, *hanem lelkes és törhetetlen harcosai is.* Ezeknek a megfontolásoknak megfelelően, mint ismeretes, a sajtónak is csak néhány képviselője jutott ahhoz a megtiszteltetéshez, hogy szemtől-szembe Gömbös Gyulával és legfelsőbb kormányzati vezérkarával, *legyen fül- és szemtanuja azoknak a történelmi fontosságú és világpolitikai szenzációszámba menő kijelentéseknek, amelyek a magyar miniszterelnök ajkáról elhangzottak ezen az ülésen.*

Azok, akik rendezték az alakuló ülést, nyilván megérezték, hogy az ünnepi aktuson túlmenően, nagyszabású politikai esemény készül, *ennek tulajdonitható az a külsőségeiben is felemelő és imponáló keret, amely ennek a két órának történéseit körülvette.* A *Nemzeti Lovarda* hatalmas csarnokát zsúfolásig megtöltötte a nemzeti gondolat harcosainak az a díszes és előkelő serege, amelyben *képviselve volt a magyar élet, a magyar társadalom színejava.* Ott láttuk a széksorokban mindazokat a köztiszteletben álló személyiségeket, akiknek a nevét *évtizedek nagyszerű munkássága után jegyezte meg magának a magyar közvélemény.* De ott voltak azok a kiváló fiatalok is, akiknek *a mai kormányzati szellem adta meg a lehetőséget arra,* hogy tudásukat és tehetségüket már a fiatalság virágában, *az aktivitás és tettrekészség teljében a köznek szentelhessék.*

Mennyezetig ért a magyar trikolór, amelyet a *Nemzeti Egység* jelvénye: *a kerék és a búzakalász* díszített. A falakon sorban ott díszelegtek a vármegyék zászlói, az ünnepi emelvénytől jobbra-balra pedig nyolc-nyolc zászlótartó emelte magasba a *Nemzeti Egység* hófehér selyemzászlóit, amelyek a *Nemzeti Hiszekegy* és a *Himnusz* hangjaira a tisztelet kifejezésével előrehajoltak.

*

De túl az országos politikai jelentőségen, az ország fővárosának kultúráját elsősorban érdeklő problémákról is szó esett ezen a gyülésen. *Gömbös* Gyula a nemzetnevelés új feladatairól beszélt és *ekkor odafordult Hóman Bálint kultuszminiszterhez, akit személy szerint szólított fel arra a munkára, amelynek eredménye kell, hogy legyen az új magyar lélek, a független új magyar lélek megteremtése.* És a miniszterelnöknek ezeknél a szavainál máris éreztük, hogy *itt most Budapestre, a fővárosra, az egész magyar élet szivére hárul a legnagyobb feladat.* Ahogyan *Gömbös* Gyula elsősorban *Hóman* Bálinthoz intézte szavait, ugyanúgy — ez volt első érzésünk — a kultuszminiszter minden bizonnyal Budapesthez intézi elsősorban szavait ebben a kérdésben. Budapest, amely a nagy nemzeti célok kiküzdésében mindig szívesen vállalta a példaadó szerepét, most is megteszi a maga kötelességét és máris reméljük, hogy *Gömbös Gyula, a magyar nemzet történelmi elhivatottságának legfanatikusabb hivője és propagálója, Budapest körengetegében fogja meglátni legelőször azt a termékenytalajt, ahol az ő nagy nemzeti gondolatai életre keltek.*

Gömbös Gyula nagy eszméi megértő hallgatóságra találtak a nemzeti egység magasztos gondolatának hivői közt és *azzal a hittel távoztunk erről az ülésről, hogy valóban megint egy lépéssel közelebb jutotiunk a független nemzet szebb és boldogabb jövőjéhez.*

(n. k.)

LUTZ LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR RT.
BUDAPEST, VII., ŐRNAGY-UTCA 4. SZ

KVARCLÁMPÁK
MINDEN ÁRAMNEMRE
MIKRON, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 6
TELEFONSZÁM: 80-1-48

Megszüntetik a ceglédi vasút városligeti szakaszát

Eltünik három halálsorompó és nem kellenek aluljárók – Szendy Károly polgármester személyesen tárgyal az Államvasútakkal

A főváros egyik legégetőbb és évtizedek óta állandóan napirenden tartott, de eddig megoldatlan problémája, az úgynevezett „halálsorompók" kérdése, *a jelek szerint most már rövidesen és véglegesen megoldódik.* A halálsorompók eltüntetésének szükségszerüsége az új XIV. kerület felállításával még inkább fokozódott, mert *ebben a fiatal városrészben a fejlődés és az épitkezés a közeljövőben előreláthatóan igen nagy méreteket ölt.*

A főváros közönségének állandó kifakadásait és panaszát most már átérzi és megértéssel kezeli az *Államvasutak igazgatósága is.* Ennek jele az az átirat, amely a közelmult napokban érkezett a városházára a Máv. igazgatóságától és amelynek nyomán *Szendy Károly polgámester a költségvetési vita terhes napjaiban is időt szakitott magának, hogy erről a páratlan jelentőségü városrendezési kérdésről közvetlenül tárgyaljon a minisztérium és a vasút illetékes tényezőivel.*

A *Máv.* elgondolásáról és a fővárossal folytatott, egyelőre informativ jellegü megbeszélésekről,

beavatott helyen

a következőket közölték a *Fővárosi Hirlap* mukatársával:

— Ha az eddigi jelekből következtethetünk, úgy valószinü, hogy

a Városliget környékét kettészelő ceglédi vonal, s ezzel a sokat felpanaszolt halálsorompó-probléma már a jövő évben megszünik.

Az Államvasutak igazgatósága nemrégiben közölte a főváros vezetőségével úgynevezett *hároméves programját,* amelynek *egyik sarkalatos pontja a ceglédi vasútvonal.* A közelmult napokban az átiratot bizalmas eszmecsere követte, amelyen

a főváros képviseletében Szendy Károly polgármester személyesen vett részt.

— A polgármester a legmelegebben támogatja az Államvasutaknak azt az elgondolását, hogy a ceglédi vonalnak a kőbányai sertéshizlaló és a Nyugati pályaudvar között levő szakaszát teljesen megszünteti *és a forgalmat a körvasúton át bonyolitják le.* A ceglédi vasút vonatjai az átépitett Józsefvárosi pályaudvarra futnának be, a többi helyi vonattal együtt, a távolsági vonatok pedig arányosan oszlanak majd meg a tehermentesített Keleti és Nyugati között. A vonalrész megszüntetésével kapcsolatos városrendezési problémákról még nem indultak meg részletekbe ható megbeszélések, de kézenfekvőnek látszik az a megoldás, hogy

a Kőbánya és a Nyugati p. u. között felszabaduló területeket a főváros veszi át az államtól,

helyette pedig olyan objektumokat ad át, amelyekre a vasútnak új pályaudvarok létesítéséhez és a további fejlesztéshez szüksége lesz. A ceglédi vonal megszünése esetén a vasútvonal mentén ma vakon végződő *összes utcákat megnyitják* és a szükséges városszabályozási munkák után fennmaradó területeket *parcellázás útján értékesitik.* Ez esetben

a Városliget határán egészséges település indulhat meg, kellemes, üde villanegyed épülhet a belső városrészek közvetlen közelében.

— A ceglédi vasútvonal megszüntetésével egyidőben a legkomolyabban foglalkozik a Máv. a Déli pályaudvar megszüntetésével is, mert ez *sem közlekedési, sem idegenforgalmi szempontból nem kielégitő, nem méltó a magyar fővároshoz.* A Déli pályaudvar helyett *a Lenke-tér mellett épitik fel az új budai állomást,* amelynek *„Budapest-Szent Imre város"* lesz a neve. Az új pályaudvar megnyitása után a Kelenföldi csak teher- és rendezőpályaudvar marad.

A *Máv.*-val folytatott tárgyalásokról még a következőket mondották:

— A polgármester úr személyes tárgyalásai során merült fel az a megoldás, hogy a ceglédi vasút belső szakaszát teljesen megszünteti a Máv. és

akkor egycsapásra eltünik mind a három halálsorompó, nem lesz szükség költségesen épitett aluljárókra vagy felüljárókra.

— Mindenesetre van a problémának egy igen komoly nehézsége és ez a pénzügyi rész. Előrelátható ugyanis, hogy

a főváros részéről jelentős áldozatokra lesz szükség.

Hogy ez milyen mértékü lesz s hogyan lesz megoldható, azt e pillanatban még tudni nem lehet.

A halálsorompó, illetve a ceglédi vonal megszüntetése, általában az egész nagyvasúti kérdéskomplexum, a pályaudvarok átépitése, az új pályaudvarok elhelyezése, stb. a közeli hetekben a városfejlesztési bizottság előtt is szőnyegre kerül.

A városfejlesztési bizottság szempontjairól *informátorunk* a következőket mondotta:

— A városfejlesztési bizottságnak először állást kell foglalnia olyan elvi megfontolások mellett, amelyekre a városfejlesztési program készitése kötelezett, tekintettel természetesen az Államvasutak elképzeléseire. Arra vonatkozóan, hogy a felszabaduló terület helyett milyen ingatlanokra reflektál az állam, illetve milyen kompenzációt kiván, *még nem történt nyilatkozat.* De reméljük, hogy a megindult tárgyalások eredményesek lesznek és ebben az esetben már a jövő esztendőben eltünhetik a főváros testéből a sokat kifogásolt és halálsorompókkal szegett vasútvonal, felszabadulhat a Zugló környéke és *a VII. kerületnek ezen az egészséges részén megindulhat az épitkezés.*

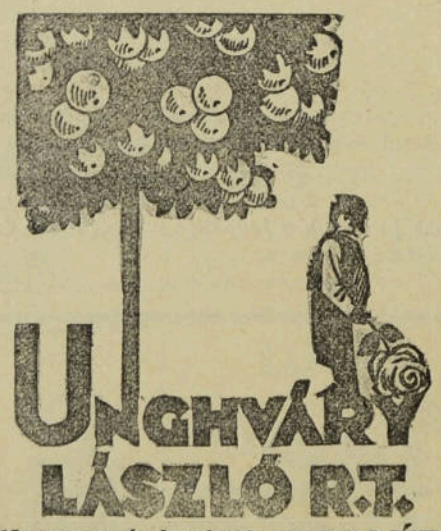

Magyarország legrégibb és legnagyobb faiskolája CEGLÉD
Budapesti iroda IV., Veres Pálné-u. 8. I. em. Tel. 86-3-31
Sürgősen rendeljen, rövidesen szállit. Kérjen árjegyzéket.

Már csak Soroksárpéterin »guberálnak«

Jelentés a köztisztaságról

A köztisztasági ügyosztály most készitette el jelentését a főváros köztisztasági szolgálatának elmúlt esztendejéről. A jelentés érdekesebb adatai a következők: A köztisztasági hivatal az elmúlt évben 7,232.000 négyzetméter nagyságú útterület állandó tisztántartásáról gondoskodott. Az öntözőautók 454.350 kocsikilométert futottak az előző évi 432.079 kocsikilométerrel szemben. A lóvontatású kocsik fuvarteljesitménye 20.309 kocsikilométer volt. *Az utak pormentesitésére felhasznált a köztisztasági hivatal 1,587.941 köbméter vizet.* Az előző télen a hóréteg átlagos magassága egy méter volt, a köztisztasági hivatalnak tehát 7232 köbméternyi hótömeg gyors eltakarításáról kellett gondoskodni. A hókotró

munkásoknak 246.604 pengő napszámot fizettek ki.

A köztisztasági hivatal 67 gépkocsija 392.265 liter motalkót, illetve nyersolajat, továbbá 13.631 kg motorolajat fogyasztott. A köztisztasági szolgálat

motorizálása meglehetősen lassan halad előre, mert a fuvartelepen még mindig 598 ló állott a köztisztaság szolgálatában.

A lóállomány elfogyasztott az elmúlt évben 14.530 mázsa zabot, 13.660 mázsa szénát, 11.561 mázsa szalmát, továbbá 1670 mázsa melaszt. A pestszentlőrinci régi szemétdombokon,

az úgynevezett „Cséri-koksz" kitermelése megszünt,

mivel Kispest *inségmunka keretében a szeméthegyeket elhordatta és téglagyári gödrök töltésére használta fel.* A Soroksárpéteri határában lévő szeméthegyeken még folyik az úgynevezett *„guberálás"*, a szemétválogatás. A házi szemétből összegyüjtött, iparilag felhasználható és

értékesithető hulladékokért a köztisztasági hivatal pénztárához a mult évben 52.543 pengő folyt be,

az eladott trágyáért pedig *11.632* pengőt kapott az intézet. A fuvartelep a főváros területéről elszállitott az elmúlt évben *259,520.300 kg szemetet, vagyis több mint negyedmilliárd kilogrammot.*

HÍREK A PÁRTBÓL

A főváros központi választmánya *Viczián* István ny. államtitkárt választotta meg a déli kerület választási bizottságának elnökévé, a királyi tábla teljes ülése pedig *Leitner* Emil tanácselnököt delegálta *a jövő szombaton és vasárnap* lezajló kerületi képviselőválasztás választási főbiztosává. Október 24-éig mindenkinek kézbesitik az új szavazóigazolványt, azok pedig, akik bármely oknál fogva nem kapják kézhez, *a kerületi elöljáróságokon vehetik át.*

Az utolsó agitációs héten

a Nemzeti Egység valamennyi déli kerületi szervezete *a lelkes hangulatú, népes választói gyülések egész sorát rendezte meg,* amelyen az egybesereglett polgárság tüntető ovációban részesitette a *NEP* megjelent képviselőit, *Usetty* Bélát, *Pőzel* Istvánt és vitéz *Tóth* Andrást. A gyüléseken lelkesen tüntettek a *Nemzeti Egység, Gömbös* Gyula miniszterelnök és a kormány mellett, a társadalom minden rétegét képviselő felszólalók pedig *a déli kerület polgárságának hüségéről és ragaszkodásáról biztositották a jelölteket* és hangoztatták, hogy *mindent elkövetnek a tavaszi választási siker megismétlésére,* hogy *ezúttal is fölényesen, legtöbb szavazattal vonuljanak be a párt képviselői a törvényhozás házába.*

Usetty Béla nagyhatású beszédében sorra vette azokat a szólamokat és jelszavakat, amellyel hasztalan igyekeznek hangulatot kelteni a kormányt támogató párt ellen, majd méltatta azokat az érdemeket, amelyeket *Gömbös* Gyula *a nemzetnek a pesszimista közhangulatból és tespedésből való felruházásával, a gazdasági leromlás megállapitásával és nagyarányú inveszticiókkal szerzett.* A mai nyomasztó külpolitikai légkörben félre kell tenni a pártpolitikai, világnézeti és személyi ellentéteket, hogy fölemelkedésünket irigy szemmel néző ellenfeleinknek ne adjunk alkalmat a belső harcaink fölött érzett károrömre.

Pőzel István aktuális gazdasági, pénzügyi és szociális kérdésekkel, a nép széles rétegeinek javát szolgáló reformtervekkel, kultúrális és idegenforgalmi problémákkal foglalkozott, majd vitéz **Tóth** András, a nagygyülések közönségének élénk tetszése mellett, többi közt ezeket mondotta:

— Mint jó katolikus, a templomon kivül is a legnagyobb tiszteletet adom meg az Isten szolgáinak. A reverenda azonban nemcsak megkülönböztetett megbecsülést biztosit a papnak, hanem *azzal a kötelezettséggel is jár, hogy viselője tartózkodjék még választási küzdelemben is a személyes élü, durvahangú támadásoktól, kormányférfiak és ellenjelöltek lepocskondiázásától.* Politikámat élesen birálhatják, de ahhoz még a legitimista apátplébánosnak sincs joga, hogy a jóizlést sértő, a valóságot elferditő módon nekirontson azoknak, akik nincsenek vele egy politikai véleményen.

A rendkivül lelkes hangulatú gyüléseken *Gazdy* Jenő, *Szentesi* József, *Katona* János, vitéz *Hajnóczy* Béla, *Zupka* Lajos dr., *Göde* Jenő, *Nikelszky* Zoltán, *Hellner* Péter, *Tamás* Miklós, *Bolyos* István, *Pozsgay* István dr., *Dongó* Orbán, *Reuthauser* Róbert dr. és mások szólaltak fel.

A szombat esti nagygyülésen *Usetty* Béla, beszédében *külpolitikai kérdésekkel is foglalkozott,* hangoztatva, hogy a meggyőződés, a helyesnek felismert út követése tiszteletet követel, még a velünk nem baráti viszonyban álló országokban is, *Gömbös* Gyula és kormánya számára.

A déli kerületi választási mozgalom vasárnap tetőfokára ért. A nap folyamán a *Nemzeti Egység* kerületi szervezetei *öt nagygyülést* tartottak, amelyeken *Hóman* Bálint kultuszminiszter, *Zsitvay* Tibor, a NEP fővárosi szervezetének elnöke, *Usetty* Béla, *Pőzel* István, vitéz *Tóth* András szólottak a nagy számban egybesereglett választópolgársághoz és kifejtették a *Nemzeti Egység* célkitüzéseit. A belvárosi nagygyülés színhelye a régi Saskör nagyterme, az épitőmesterek székházának helyisége volt, amelyet zsúfolásig megtöltött a IV. kerület intelligens polgársága. A józsefvárosi nagygyülést a Józsefvárosi Filmpalotában rendezték kétezer ember részvételével. A ferencvárosi szervezet nagygyülése a Ráday-utcai Ráday-mozgóban volt, a XIV. kerületi, az új rákosvárosi gyülés a Hermina-úti Homeros-mozgó hatalmas csarnokában zajlott le, mig a kőbányai választópolgárság az ottani kaszinó óriási színháztermét töltötte meg. Az összes nagygyülések termeit gazdagon feldiszitették a Nemzeti Egység jelvényeivel, cimerpajzsokkal, nemzeti szinü drapériákkal és az egyes szervezetek zászlaival. Több nagygyülésen énekkarok és zenekarok szerepeltek, s a gyülések bevezetéséül mindenütt elénekelték a Magyar Hiszekegyet. *Hóman* Bálint, *Zsitvay* Tibor, *Usetty* Béla, *Pőzel* István, vitéz *Tóth* András, *Nagy* Antal, *Gaár* Vilmos, *Pavlik* Ferenc kir. tanácsos, *Gazdy* Jenő, *Katona* János, vitéz *Hajnóczy* Béla, *Dongó* Orbán, *Gáspár* Béla református lelkész, *Göde* Jenő, *Szentesy* József, *Gündisch* Guidó voltak az egyes gyülések szónokai. A kultuszminisztert és *Zsitvay* Tibort, akik *Terbócz* Imre országgyülési képviselő és *Kauser* István pártigazgató kiséretében járták be a kerületeket, *mindenütt lelkes és szünni nem akaró ovációban részesitették.*

Mit kíván a környék Budapesttől

Karay-Krakker Kálmán főispán ismerteti a régóta beigért memorandumot

A *Fővárosi Hirlap* egyik utóbbi számában *Erdélyi* Lóránd dr., Pest vármegye alispánja, hosszabb nyilatkozat keretében bejelentette, hogy *Helle* László dr., Pestszenterzsébet polgármesterhelyettese az érdekeltekkel való értekezletek és diskussziók után hozzáfogott annak a memorandumnak az elkészítéséhez, amelyben a pestkörnyéki lakosság valamennyi sérelmét felsorolják. Ez a memorandum, mint ismeretes, *most készült el*, és az érdekeltek már be is nyujtották a főváros vezetőségéhez, illetőleg *Szendy* Károly polgármesterhez. A memorandumot egyelőre bizalmasan kezelik, tekintve, hogy *a főváros részéről természetszerüleg nem történhetett még állásfoglalás.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársa éppen ezért azzal a kéréssel fordult

Karay-Krakker Kálmán
főispánhoz,

mint az ügy egyik legalaposabb ismerőjéhez, hogy tájékoztassa olvasóközönségünket a beadvány részleteiről.

— A memorandum, amelyet *Helle* László, Pestszenterzsébet polgármesterhelyettese állított össze nagy gonddal és szakértelemmel, — mondotta a főispán, — hármas taglalásban öleli fel a Budapest-környéki városok és községek óhajait. Az

első fejezet a városi vámok kérdéseivel foglalkozik.

A pestkörnyéki közületek kereskedelmi és ipari népessége rendkivül súlyosan érzi a vámok terhét és javarészt azok folytán *versenyképtelenné vált a fővárosi iparral és kereskedelemmel szemben.* Hátrányosak azonban ezek a vámok a mezőgazdaságra nézve is, tehát a lakosságnak éppen legnagyobb létszámú társadalmi osztályai kerülnek előnytelen helyzetbe. Ennek kiküszöbölése érdekében általánosságban azt javasoltuk, hogy

a székesfőváros a vámtarifákat 25%-kal mérsékelje,

— emellett azonban *konkréte is felsoroltuk* azokat a kivánságokat, amelyeket a vámtarifákat illetően figyelembe vételt szeretnénk. Igy többek között azt óhajtjuk, hogy *a vasúton és hajón érkező szállitmányok után teljes visszatérítés adassék az esetben, ha az áru tulajdonosában nem áll be változás és az árut hatvan napon belül elszállitják Budapestről.* Olyan esetekben pedig, amikor csak azért irányitanak bizonyos küldeményeket Budapestre, mert a rendelő lakóhelyén nincs vasúti vagy hajóállomás, viszont a fővároson keresztül hamarább juthat ahhoz. *Teljes vámmentességet kérünk.* További óhaja községeinknek e téren, hogy az üres járművek vámmentesek legyenek, a vegyes rakományokat ne *en bloc*, hanem tételenkint vámolják meg,

az élőállatok után ne darabonkint, hanem tarifálisan kelljen illetéket fizetni,

stb. Főtörekvésünk az, hogy *a székesfőváros ne szedjen semmiféle vonatkozásban se magasabb dijakat, mint békeidőben szedett.*

— Beadványunk

második része az őstermelésre vonatkozó javaslatokat tartalmazza.

A termelők helyzete különösen azóta vált nagyon nehézzé, amióta Budapesten megkezdte működését az *Élelmiszer Nagyvásártelep*, s az akkor kibocsátott intézkedések következtében *a gazdálkodók kiszorultak a nyilt piacokról.* Felfogásunk szerint itt

csak akkor lehet a panaszokat orvosolni, ha a főváros újra megengedi a termelőknek legalább a város széléhez közel eső piacokon az árusitást.

A Lehel-téren, a Krisztina-téren, a Garay-, Flórián-, Teleky-, Haller-, Rákóczi-téren, továbbá a köbányai és a lágymányosi piacon feltétlenül engedélyezni kellene az őstermelőknek a kocsikról való árusitást, és pedig bármily mennyiségben. Arra való figyelemmel, hogy az őstermelői igazolványokkal sok visszaélés történik, azt javasoljuk, hogy *ilyeneket csak az kaphasson, akinek jogosultságát az illetékes gazdasági felügyelő kétségen kivül igazolja.* Helyesnek tartanók azt is, ha — a gépkocsivezetők mintájára — az őstermelői igazolványok tulajdonosait betétlapokkal szerelnék fel, s

ha valamilyen kihágás gyanuja forog fenn, e betétlapot vennék el a hatósági közegek.

Le kellene szállitani a felére *a fogyasztási adókat* és szükséges az élőállatok vásárdíjának csökkentése. Élőmarhánál öt, sertésnél hét ezreléket tartanánk elviselhetőnek. A vágódíjak tarifájának mérséklése is nagyon kívánatos éppúgy, mint a hústermeléssel kapcsolatos többi díj és illeték redukciója.

— A harmadik kérdés, amely szám szerint a legtöbb embert érdekel,

a közlekedés.

Az itteni panaszokat és sérelmeket két csoportra bontottuk. Ezek egyike az egyes városi és községi közületekre vonatkozik, s a területhasználati, útisztántartási, városrendezési szempontok miatt jelentőségteljes, a másik csoporthoz pedig *magának a közönségnek sérelmei tartoznak.* Különösen két szempont az, amelyre figyelmet fordítottunk és pedig

a tarifa, valamint a menetrendi bajok.

Meggyőződésünk az, hogy *a környékbeli közületeknek beleszólási jogot kell biztositani mind a tarifa, mind a menetrend megállapitásába,* s ennek gyakorlati lebonyolitása úgy történhetnék, hogy a székesfővárosi közlekedési vállalat vezetősége kiküldené megbizottait az egyes városok és községek vezetőségéhez, hogy velük minden időszerü ügyet részletesen és alaposan megvitassanak. Ettől

a közvetlen érintkezéstől igen sokat várunk,

mert igy ismeretessé válnék minden óhajtás s könnyebb lenne elintézésük. Általánosságban

szükség van a Helyiérdekü Vasutak tarifájának mielőbbi csökkentésére

és a vonatok menetrendjének a környékbeli lakosságot is kielégitő megváltoztatására. Rendkivül nagyjelentőségünek tartanók ezenkivül, *ha a környék nagyobb városai és Budapest között rendszeres autóbuszközlekedés létesülne.*

*

Szendy Károly polgármester most előbb maga tanulmányozza át a memorandumot, majd ezt követően kiadja a szükséges számadások és tanulmányok elkészítése céljából a főváros szakközegeinek. Ha ezek visszakerülnek hozzá, akkor juttatja a memorandumot és a vele kapcsolatos előterjesztéseket *az autonómia szervei elé.* Ezt megelőzően azonban újabb, — *egyeztető jellegü,* — megbeszélésre ül össze a környék érdekképviseleteivel.

Budapest és a környék harmonikus együttműködése feltétlenül kivánatos, azt azonban máris meg kell állapitanunk, hogy a

békés állapot megteremtését szertelen követelések erőszakolásával megzavarni nem szabad.

Budapest, hogy saját polgárai és az egész ország javára szolgáló szociális, kulturális, közegészségügyi és közlekedési feladatait ezentúl is maradéktalanul teljesithesse, bevételi forrásait nem apasztathatja anélkül, hogy ezzel háztartási egyensúlyát meg ne ingassa. Budapest készséggel nyujtja a környék felé testvéri jobbját, de ezért cserébe megértést és belátást követel.

ÜVEGCENTRUM
TAKÁCS IMRE TÁBLAÜVEG-SZAKÜZLET
BUDAPEST, II., ZSIGMOND-UTCA 24. SZ.
SÜRGÖNYCIM: ÜVEGCENTRUM. TELEFON: 606—00.

Gyártja:
Magyar Radiátorgyár rt.
Mintaraktár: V., Kálmán-utca 18

Utcát nyit a Poliklinika, hogy lefizesse adósságait

Lobmayer Géza dr. igazgató nyilatkozata a válságos esztendőkről és a Poliklinika új tervéről

Néhány nap előtt került nyilvánosságra az új utcanyitási terv az Erzsébetvárosban. A Poliklinika Egyesület *felparcellázza és eladja a Szövetség-utcai székháza mellett lévő 1800 négyszögöles telekkomplexumát,* amely átnyúlik a Hársfa-utcába és amelyen most rozoga, földszintes épületek állanak. Hogy jobb épitkezési lehetőségre nyujtson módot, a telek közepén a Szövetség- és Hársfa-utcát összekötő, *új utcát hasit a telken keresztül* és az utca két oldalán öt-öt, tehát összesen tiz ház számára a telkeket áruba bocsátja. A Közmunkatanács a tervhez a hozzájárulását már megadta.

Felkerestük ebből az alkalomból

Lobmayer Géza dr.
egyetemi m. tanárt,

a Poliklinika igazgatóját, aki a tervről a következőket mondta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A Poliklinikát a telektömb eladására anyagi körülményei kényszerítik. *Adósságunk van, amelyet a telkek eladási árából teljesen ki tudunk fizetni,* úgy, hogy azután adósságmentesen állunk. Intézményünk nemrégen még súlyos gondokkal küzdött, sőt, egyidőben egyenesen *válságos helyzetbe került,* úgy, hogy már árverések fenyegették fennmaradásunkat. 1929-től 1933-ig tartottak ezek a válságos idők, s akkor úgy segitettünk magunkon, hogy *az OTI-tól ápolási előleget vettünk fel.* Ebből az előlegből másfél év alatt „leapoltunk" 60.000 pengőt, úgy, hogy még 240.000 pengőt kell ápolással leszolgálnunk.

— Amióta *Szterényi* József báró elnökünk vette át a gazdasági vezetést, *pénzügyeink egyensúlyba jutottak.* Fenálló, régebbi tartozásainktól azonban meg akarunk szabadulni, s ezért adjuk el most 1800 négyszögöles telektömbünket. Ha megfelelő árat tudunk elérni, amire minden kilátás meg van, minden adósságunkat kifizetjük.

— A helyzet természetesen ezzel sem lesz rózsás. A magunk erejére vagyunk utalva, mert *a nehéz viszonyok között élő és túlságosan igénybevett társadalomtól semmit se várhatunk.* Klinikánk fejlesztésére s az új berendezések a legnagyobb nehézségekbe ütköznek. Pedig szeretnénk fejlődni, *a kórházat emeletráépitéssel kellene megnagyobbitani,* hogy a jelentkező betegeket felvehessük. Százhatvan ágyas kórházunk ma már elégtelen. Az ambulanciánk munkája azonban a régebbi állapothoz képest mérséklődött. Évenkint 80—100.000 bejáró betegünk volt, mig most a viszonyok rendezése és főképpen a vidéknek egyre jobban kiépült betegellátása következtében ez az óriási szám 36—40.000-re apadt le.

— A telektömb eladása mindenesetre még jobban biztositja az 54 éves intézmény nyugodt munkáját, s ha nem is marad fölös pénzünk a szükséges beruházásokra az eladásból, örülünk, hogy tervünkkel az Erzsébetváros fejlődéséhez hozzájárulhatunk. *Az új utca 15 méter széles lesz, s négyemeletes, manzardos* házak épülnek rája. A saroktelkeket 168 négyszögölben szabta ki a parcellázási terv, a többi telek 120—130 négyszögöles lesz. A Szövetség- és Hársfa-utcai vonalon az épitkezés a mainál öt méterrel beljebb történik, úgy, hogy a két utcának ezek a darabjai öt méterrel szélesebbek lesznek. Ezért a fővárostól kártalanitást kapunk.

Elhagyott minket, aki nekünk az örömöt, boldogságot jelentette, 19 éves korában, házasságának 2-ik évében nehéz szenvedések után váratlanul elhúnyt

F. Szabó Sándorné szül. Rátkai Piroska

Közülünk való távozása porig sujtott minket: férjét **F. Szabó Sándort** református segédlelkészt, **Dr. Rátkai Károlyt** és **Munkácsi Ilonát**, szüleit, **F. Szabó Piroskát**, leányát, **ifj. Rátkai Károlyt**, testvérét, **F. Szabó Balázst**, apósát, **id. Rátkai Károlynét, Hlavács Albinnét, Orbán Sándornét**, nagyszüleit, **Munkácsi Istvánt** és nejét nagybátyját és nagynénjét, **Munkácsi Margitot** és **Istvánt** unokatestvéreit, **F. Szabó Balázst** és nejét sógorát és sógornőjét és az összes rokonokat.

Budapest, 1935 október hó 12.

A szenvedések nehéz útján legyen szövétnekünk az ige: „Az én juhaim hallják az én szómat, és én ismerem őket, és követnek engem: és én örök életet adok nékik." Ján. 10. r. 27-28. v.

Események

Fővárosi Hiriap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Százhúsz tagú TESz küldöttség üdvözölte a polgármestert. A *Társadalmi Egyesületek Szövetségének* 120 tagú küldöttsége jelent meg szerdán délután a központi városházán, hogy tisztelegjen *Szendy* Károly polgármester előtt és *üdvözölje a nemzeti társadalom nevében újból való megválasztása és a közelmultban történt beiktatása alkalmából.* A küldöttséget *Karay-Krakker* Kálmán Pest vármegye főispánja vezette, a megjelentek soraiban többi közt ott volt: *Szörtsey* József, *Galánthay-Glock* Tivadar ny. tábornok, *Mándoky* Sándor tábori főesperes, *Samarjay* Lajos és még számos előkelőség. A küldöttség a tanácsteremben gyülekezett és lelkes éljenzéssel köszöntötte a belépő polgármestert, akit *Karay-Krakker* Kálmán főispán üdvözölt. Beszédében hangsulyozta, hogy a keresztény, magyar társadalom minden rétege *rendkívüli örömmel vette tudomásul, hogy újra Szendy Károly került a főváros polgármesteri székébe. Szendy* Károly polgármester meghatottan köszönte meg a *TESz* üdvözlését és hangoztatta, hogy eddigi célkitüzéseihez és programjához hiven igyekszik továbbra is megfelelni azoknak a várakozásoknak, amelyeket a nemzeti társadalom, a főváros közönsége az ő munkásságához füz. A polgármester ezután hosszasan elbeszélgetett a küldöttség tagjaival.

Rátkai Károly gyásza. Súlyos családi gyász érte kiváló kollégánkat, *Rátkai* Károly dr.-t, az *Esti Kurir* fővárosi rovatvezetőjét és az *Uj Főváros* felelős szerkesztőjét. Viruló fiatal leánya, *F. Szabó* Sándor ref. segédlelkész felesége, született *Rátkai* Piroska tizenkilenc esztendős korában tragikus körülmények között elhúnyt. A reménykedve várt boldog anyai örömöt, a fiatal, rajongva szeretett gyermek és feleség életével fizette meg. F. Szabó Sándorné október 11-én egészséges leánygyermeknek adott életet, alig, hogy a kisgyermek megszületett, bujdosó influenza tört ki az édesanyán, amely szinte órák alatt végzett vele. Két tisztelt és nagyrabecsült családot borított gyászba a megrendítő tragédia. Különösen mély és őszinte a részvét Rátkai Károly dr. és felesége iránt az ujságiró társadalomban, amely Rátkai Károly dr.-t legkiválóbb és legnépszerübb tagjai közé sorozza. A fiatal tiszteletes asszony temetése nagy részvét mellett ment végbe hétfön délután. A virágokkal borított ravatalt mintegy ezer fönyi közönség könnyező szemmel állta körül. Ott voltak *Márkus* Miksa udvari tanácsossal az élükön az ujságírói intézmények vezetői és az ujságírói rend minden számottevő tagja, továbbá *Rassay* Károly országgyülési képviselő vezetésével a Nemzeti Szabadelvü Párt, *Boros* László dr. főszerkesztővel az élén az Esti Kurir szerkesztőségének tagjai, a székesfőváros képviseletében *Lamotte* Károly alpolgármester, *Farkas* Ákos dr. és *Morvay* Endre tanácsnokok, *Csordás* Elemér tisztifőorvos és *Szécsi* Ernő h. tisztifőorvos, azonkivül számosan a városi főtisztviselők közül, valamint több országgyülési képviselő és igen sokan a törvényhatósági bizottság tagjai közül. *Szendy* Károly polgármester hatalmas koszorút küldött a ravatalra. Rátkai Károly szükebb kollégái, a városházi ujságírók testületileg vonultak ki a temetésre. A gyászszertartást *Szabó* Imre református esperes végezte és megrendítő gyászbeszéddel búcsúztatta el a virágzásában tragikusan elhunyt halottat. A porig sujtott szülök és a gyászoló férj iránt őszinte és általános a részvét.

A kormányzóné a magyar társadalomhoz

Mint minden esztendőben, Magyarország Nagyasszonya, vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzójának fennköltlelkü hitvese kérő szóval fordul a magyar társadalomhoz, amelyet felszólít, hogy segítsen a szükséget szenvedő embertestvéreken. Ennek a felhívásnak minden esztendőben méltó és nagysikerü eredménye szokott lenni, ami egymagában is biztositék már arra, hogy a kormányzóné szava ezúttal sem lesz pusztába kiáltott szó. Nem tekintve a főmagasságú asszony mérhetetlen tisztelettel körülvett alakját, ennek a segitőakciónak máris rendkívül mély gyökerei vannak a magyar társadalomban, amelynek több, igen nevezetes oka van. Ezek közül mi kettőt említünk meg. Az egyik az, hogy a régi magyar szokástól eltérően, az a szenvedőkért és szegényekért folytatott akció soha egyetlen fillér adminisztratív költséget fel nem emészt, ebből minden fillér a nyomorgóknak, elesetteknek, szerencsétleneknek jut. A másik hatalmas erénye ennek az akciónak az, hogy a szegények és elesettek között a társadalom nemeslelkü adományát soha becsületesebben, igazságosabban, testvériesebben még el nem osztották, mint azokat a filléreket, amelyeket a magyar társadalom a kormányzóné nemes személyén át kíván a szenvedőkhöz eljuttatni. Sok, számos esztendő nagyszerü próbáját állotta ki ez az akció, amely iránt mindenki, aki ad erre a célra és aki kap ebből az alapból, a legtökéletesebb bizalommal viseltetik.

A testvéri szeretet gyönyörü szava szól mindnyájunkhoz a kormányzóné fölhívásából, amelyet mindnyájunknak meg kell szívlelni és mindnyájunknak követni kell.

Liber alpolgármester avatta fel az esztergomi Országzászlót. Mult vasárnap országos jellegü ünnepség keretében *Liber* Endre alpolgármester avatta fel az esztergomi *Országzászlót* az *Ereklyés Országzászló Nagybizottság* nevében, mint a bizottság társelnöke. A lélekemelő ünnepségen jelen volt *Serédi* Jusztinián bíboros hercegprimás, *Karay-Krakker* Kálmán pestmegyei főispán, Esztergom vármegye és város vezetősége, társadalmának színejava, söt sokan jöttek el a szomszédos vármegyékből és az ország távolabbi részeiből is. Az *Országzászlót* az esztergomi várfok alatt, a Dunaparton állitották fel. Ez a kétszáznyolcadik *Országzászló*, amelyet a trianoni gyász jeléül és a magyar feltámadás szimbolumaképpen eddig felállitottak. — Itt van a helye az Országzászlónak, a félárbócra bocsátott, gyászban is erőt sugárzó és a remény színeiben csapongó lobogónak, amely lobogásával int a tulsó partnak, — mondotta *Liber* alpolgármester. Majd igy folytatta: — Előttünk hömpölyög a hatalmas folyam árja, amelynek most „idegen" a tulsó partja. Az innenső parton azonban hegy szökell a magasba: *a magyar Sion, a magyar reménység hirdetője.* Helyénvaló, hogy itt áll ez a zászló, ennek a hegynek tövében, amely bérc a kilenc évszázados magyar királyság, a magyar állami lét, a magyar nemzeti élet és egyben a magyar müvelődés bölcsője.

E héten befejezik a költségvetés tárgyalását a pénzügyi bizottságban. A törvényhatóság pénzügyi bizottsága eddig hat ülésnapon át tárgyalta a főváros jövő évi költségvetésének tervezetét, s ezalatt a tizennégy ügyosztály és a hozzájuk tartozó intézmények költségvetéseivel végzett. Hátra maradt az önálló vagyonkezelésü intézmények, a részvénytársasági üzemek, az önálló alapok tárgyalása es végül az egyeztetés. A vita során *Wolff* Károly, *Harrer* Ferenc, *Petracsek* Lajos, *Deményi* Aladár, *Terbócz* Imre, *Bessenyei* Zénó, *Rassay* Károly, *Párkány* Frigyes, *Bánóczy* László, *Peyer* Károly, *Révész* Mihály, *Bródy* Ernő, *Láng* Lajos, *Csilléry* András, *Temesváry* László, *Szőke* Gyula és még többen tartottak nagyobbszabású, szakszerü beszédeket.

A Központi Pénztár új helyettes igazgatója. A polgármester *Dingha* Árpád központi pénztári igazgató állandó helyettesitésével *Radványi* Károly pénztári aligazgatót, az ő akadályoztatása esetére pedig *Kozma* Lajost bizta meg.

Mit kell tudni az idegenvezetőnek. A minap tartotta első előadását a kereskedelemügyi minisztérium idegenvezetői tanfolyamán *Tarján* Vilmos, aki az idegenforgalom *szórakozási viszonylatairól beszélt.* Rámutatott Budapest páratlan előnyeire más országok vidékeivel és városaival szemben és felhivta a figyelmet arra a körülményre, hogy *a most folyó esztendőben idegenforgalmi bevételünk körülbelül 30 millió pengő lesz, amelynek rezsije mindössze egy millió, tehát mindössze három százalék.* Ez olyan előnyös üzleti kalkuláció, hogy újabb egymillió pengős amortizációs teherrel meg lehetne építeni mindazokat a hatalmas dunaparti és egyéb attrakciókat, amelyekre évek óta nem akad sehol pénz. Biztos üzlet ez, amit legjobban mutat az, hogy miközben valamennyi ország idegenforgalma *csökkent,* ugyanakkor *a mienk négy százalékkal emelkedett, a pénzbeli bevételben pedig tizenöt százalékkal.*

Pavlik Ferenc 80 éves. Most ülte meg nyolcvanadik születésnapját *Pavlik* Ferenc királyi tanácsos, nyugalmazott rendőrfőfelügyelő. Ebből az alkalomból meleg ünneplésben részesitették a Ferencvárosi Kaszinóban Pavlikot, akit elsőnek *Usetty* Béla dr. köszöntött fel. Usetty elmondotta, hogy ötvenegy éven át békében és háborúban, fontos, a legnagyobb tapintatot és körültekintést igénylő beosztásokban, az uralkodóház tagjai mellett a hadgyakorlatokon, a magyar miniszterelnök mellett Bécsben, a delegáció ülésezése alatt, a parlamentben, az obstrukció viharai idején kitünően szolgálta hazáját a jubiláns, akit *nemcsak az uralkodó ékesített fel rendjelekkel, hanem a magyar közönség is szeretetével és nagyrabecsülésével tüntette ki.*

Levente tüzoltócsapat alakult. A székesfővárosi Levente Egyesületek önként jelentkező tagjai közül tüzoltócsapatot alakitottak, amely október 1-én megkezdte müködését. A tüzoltócsapatba 20 leventét osztottak be, akik laktanyaszerü elhelyezés mellett 3 hónapon át kapnak alapos kiképzést a modern tüzoltás ismereteiből.

Közel tizezer környékbeli gyermek élvezi a fővárosi iskolák vendégszeretetét. A közelmult napokban nyujtotta át Pest vármegye vezetősége a polgármesternek a környékbeliek meglehetősen igényes memorandumát, amely az összes kivánságokat és panaszokat felsorolja. Ennek a memorandumnak az alapján indulnak meg a közeli jövőben a két fél közötti tárgyalások, amelyek során valószinüleg a főváros is módot talál arra, hogy *az elégedetlen környékbelieknek bemutassa az ellenszámlát.* Ehhez az ellenszámlához érdekes adatnak kínálkozik az a kimutatás, amely most készült el arról, *hány környékbeli gyermek jár a székesfővárosi községi iskolákba.* A pontos statisztika szerint, amely most készült el, 9598 tanuló jár be vidékről, ami kereken 10%-a a fővárosi iskolák össz tanulólétszámának. Ennek *a közel tizezer vidéki tanulónak az iskoláztatása évente két és fél millió pengő terhet ró a budapesti adófizető polgárság vállaira.* A környékről Budapestre bejáró tanulók legnagyobb része iparostanonciskolába jár. 4500 a környékről bejáró inas. 2600 környékbeli gyermek jár fővárosi polgári iskolába és több, mint ezer környékbeli tanulója van a főváros által fenntartott kereskedelmi iskoláknak.

Budapest Székesfőváros Elektromos Müvei figyelmezteti a novemberi negyedben lakást változtató fogyasztóit, hogy a költözések nagy tömegére való tekintettel a folytatólagos áramszolgáltatást csak az esetben tudja biztositani, ha a fogyasztók a költözködést legalább két héttel előbb személyesen jelentik be az *Elektromos Müvek* bejelentési osztályánál: *V., Honvéd-utca 22.* A helyes adatok könnyebb megszerzése végett célszerü, ha a fogyasztó az utolsó havi áramszámlái egyikét magával hozza. Ha a fogyasztó a bejelentések elvégzésére megbizottját küldi el, a megbizottnak irásbeli megbizást kell felmutatnia.

HOFFER JÓZSEF
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÉPITÉSI VALLALKOZÓ, EGESZSÉGÜGYI BERENDEZÖ
BUDAPEST,
V., GR. VIGYÁZÓ FERENC-U. 3. TEL.: 23-7-46.

STEINER ISTVÁN FIAI
FÉMÁRUGYÁR
Budapest, V., Kádár-utca 6. Telefon: 22-9-63
Gyártmányok: Fényvető vizállásmutató készülékek. Próba- és leeresztő csapok, olajozók, szelepek, gőzcsapok, vizállásmutatók

Diera Ignácz
szobafestő és mázoló mester
BUDAPEST, V., CSÁKY-UTCA 49
Telefon: 91—7—42

Baráth György
hat. eng. villanyfelszerelési vállalata
Budapest, I., Olasz-fasor 4
Telefon: 609-67

CZUCZOR LÁSZLÓ
ÉPITÖMESTER
BUDAPEST
II., Török-utca 4
Telefonszám 674-23

Október 17-én és 19-én délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

Központi fütések Egészségügyi berendezések
DOBRAY és SZÉKELY
okleveles mérnök
V., Katona József-utca 41. szám.
Ujpesti rakpart sarok.) Telefon: 21-0-19.

Kreisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

GAZDASÁGI ÉRTESÍTŐ

Nem olajozzák többé az utakat,

ha nem mérsékli magas árait az olajkartel

A főváros évek óta minden tavasszal kénytelen valósággal hadakozni az olajvállalatokkal a portalanítási munkálatok vállalatbaadása körül. *A polgármesternek úgyszólván minden évben meg kell semmisítenie a versenytárgyalást* a kartelkísérletek miatt, amelyek célja indokolatlanul magasra szöktetni a portalanításnál használt, úgyszólván értéktelen és hasznavehetetlen olajsalak árát. A főváros erélyes fellépése ugyan lényegesen letörte a három-négy év előtti hihetetlenül magas árakat és 79 fillér helyett *az idén már csak 21 fillért fizetett négyzetméterenkint.* A túlhajtott árak kényszerítették a fővárost, hogy fokozatosan redukálja az útolajozást. Így történt, hogy

a tavalyi 768.581 négyzetméterrel szemben az idén tavasszal már csak 580.000 négyzetméter úttestet olajoztattak, a jövőt illetően pedig komolyan foglalkoztatja az illetékeseket az a gondolat, hogy teljesen beszüntetik az olajjal való portalanítást,

ha nem sikerül az olajvállalatokat jobb belátásra bírni.

A fővárosnak erről a szándékáról

illetékes helyen

a következőket jelntették ki a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A főváros vezetősége eredetileg is átmeneti, kisegítő megoldásnak tekintette az olajozást, addig, amíg az összes makadámutat el nem látják végleges burkolóanyaggal. A pénzügyi nehézségek miatt ezt a tervet azonban *csak lassan lehet megvalósítani,* így még mindig sok a poros makadámút. Ez azonban

nem jelenti azt, hogy a főváros kiszolgáltatja magát az olajvállalatoknak.

Eddig kényszerhelyzetben voltunk, mert a vízművek a nyári időben nem tudtak elegendő menynyiségű locsoló vizet rendelkezésre bocsátani. *Most már egészen más a helyzet.* A vízművek fejlesztése közeledik a befejezéshez és

jövő nyárra nemcsak elegendő vizünk lesz, hanem bőséges fölöslegek is maradnak, úgy hogy a legnagyobb kánikula esetén is gazdagon öntözhetjük az úttesteket.

— A főváros vezetősége *a legkomolyabban és leghatározottabban foglalkozik azzal a gondolattal, hogy*

ha az olajozási versenytárgyalás során nem kap olyan előnyös ajánlatokat, amilyeneket joggal elvár és az olajozási árakat nagyon lényegesen nem szállítják le, úgy a város végleg lemond az olajjal való portalanításról.

A polgármester azzal a javaslattal fordul a törvényhatósághoz, hogy *a portalanítást kizárólag vízzel végeztesse, mind a bel-, mind pedig a külterületeken.*

Az Élelmiszerüzem igazi hivatása

Irta: Tóth Gábor fővárosi bizottsági tag, a Fűszerkereskedők Országos Egyesületének társelnöke

Amint látjuk, a *Fővárosi Hirlapban* az Élelmiszerüzemben történt személyi változással kapcsolatban elhangzott nyilatkozatok élénk vitát provokáltak. Különösen erős visszhangot keltettek azok a kijelentések, amelyek *az üzem fejlesztését, illetve terjesztését* tartják a rentabilitás és az üzem hivatásának tökéletesebb betöltése szempontjából szükségesnek.

Nagyon helyénvaló, hogy az Élelmiszerüzem kérdése napirendre került, mert ezzel a kérdéssel csakugyan foglalkozni kell. Mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy *az Élelmiszerüzem hivatásától eltért,* s ma nem más, mint egy afféle hentesárúgyár, amelyből van egynéhány a fővárosban, s amely fényes fióküzleteiben nem éppen a szegény néposztály számára halmozza fel a sok „húsárúkülönlegességet" és nem árban, hanem cifraságban versenyez. Az Élelmiszerüzemnek — ha már lenni kell — nem lehet hivatása a különlegességek előállítása, hanem *kizárólag elsőrendű közszükségleti cikkek:* nyers hús, zsír, olcsó kolbászfélék mérsékelt áron való forgalomba hozatala. Árnivellálás, az pedig egyáltalában nincsen.

A megjelent cikkek kapcsolatba hozzák az Élelmiszerüzemet *a nagyvásártelep* intézményével, amelynek feladatává teszik a kereslet és kínálat szabályozását és érvényesítését. Ez igen merész vállalkozás lenne, mert ez csak úgy járhatna eredménnyel, ha *hatósági bizományi üzemet létesítenének,* amelynek hivatása lenne a termelő és a kiskereskedő közé ékelődve a közvetítő szerepet vállalni. *Ezt azonban hatóság elvégezni nem tudja, ehhez fürge, élelmes kereskedő kell.*

Felmerült a kérdések komplexumában *a hatósági konzervüzem létesítése* a megmaradt áru feldolgozására. Sajnos, a magyar ember nehezen barátkozik meg a konzervvel, mondjuk, inkább az árával, mert a magyar konzerv drágább, mint a Kaliforniából hét országon keresztül ideszállított áru. De nem állítom, hogy a hatósági üzem olcsóbb lenne, mert, miként az Élelmiszerüzem, úgy a többi, létesítendő hatósági gyár is csak mint eggyel több tündökölne, anélkül, hogy Budapest közönségének javára válna.

Minden üzlet, gyár vagy bármely vállalat csak akkor állhat fenn és csak akkor rentábilis, ha abban helyes és gondos gazdálkodás folyik. A kereskedelmi vállalat (mert az üzem is olyan) nem lehet közhivatal hatalmas adminisztrációval, hivatalnokhadsereggel, hanem telepnek kell lennie szorgalmas munkáshadsereggel (de nem protekcióssal), kitünő, rátermett, erélyes vezetőkkel, akik értenek minden vállalkozás főfeltételéhez: *az ügyes és helyes gazdálkodáshoz.*

A Péti Nitrogén Műtrágyagyár Rt. páratlan üzleti mérlege. A *Péti Nitrogén Műtrágyagyár Rt.* f. évi június 30-án lezárta mérlegét, amelyből egy szinte magában álló üzleti fejlődés körvonalai bontakoznak ki. Az alig öt éve működő üzem utolsó esztendejének mérlege *két milliós alaptőke mellett kilencszázezer pengős nyereség.* Ez a *negyvenöt* százalékos rentabilitás nemcsak a mai gazdasági viszonyok közt, de normális időkben is páratlan teljesítmény. *Zsilinszky* Gábor vezérigazgató egész kivételes üzleti zsenialitását, szervezőképességét és kontinentális látókörét bizonyítja ez az eredmény. Tudni kell, hogy a Péti Só árát *negyven százalékkal leszállították,* ezáltal *a belső forgalom óriási módon megnövekedett,* ugyanekkor *Zsilinszky* Gábor megszervezte a külföldet is, úgy, hogy *Angliától Egyiptomig a legismertebb műtrágya a Péti Só.* A mérleg eredményén túlmenően a vállalat forgalmának növekedésére jellemző, hogy *a kintlevőségek összege 1.3 millióról 3.6 millióra emelkedett.*

Távbeszélő: 87—9—65.

LXXV. ÁLTALÁNOS AUKCIÓ

KIÁLLITÁS: 1935 október 13-tól 16-ig bezárólag, naponként d. e. 10—½2 óráig, azonkívül 14-én, és 15-én d. u. 4—½8 órák között.

ÁRVERÉSEK: 1935 október 17-től 30-ig, illetőleg a könyvanyag árverése nov. 4-től 8-ig bezárólag, naponként d. u. ½4 órai kezdettel. Vasárnap nincs árverés.

ÁRVERÉSRE KERÜLNEK: *Műbecsü festmények, rajzok, metszetek, szobrok, porcellánok, keleti szőnyegek, művészi és közhasználatú bútorok, ékszerek, érmék, kézimunkák, keletázsiai tárgyak, könyvek stb.*

Katalógus a helyszínen 1.20 P-ért kapható.

VÁLLALKOZÁS

Tabáni probléma

A napisajtóban állandóan felszínen van a Tabán kertészeti kiképzésének ügye. Nem is csoda, hiszen ez a hatalmas terület predesztinálva van arra, hogy itt megszülessen az úgynevezett *„idegenforgalmi park".* Ezen a budai részen domborodik ki a főváros „fürdőváros jellege", itt van a fürdőinek zöme. Ennek a területnek egyik oldalán a királyi vár, a másik oldalán pedig a gyönyörüen kiképzett gellérthegyi lejtő ad pompás keretet. A kertmüvész csak lázálmában álmodik ilyen területet és kiképzési lehetőségeket.

Itt is, ott is felbukkan a híre, hogy az épülő tabáni parkban százezer rózsa nyílik és olvasunk fenyőligetekről is. Mikor az ember megnézi az új Tabánt, azt látja, hogy bizony itt a százezer rózsák sokkal kevesebben vannak, a fenyőligetek pedig egyáltalán nem ligetek. De nem is lehet még! Hiszen a fővárosi kertészet minden dícséretet kiérdemelten a talajelőkészitő munkákat és a fümagvetéseket egész nyáron át készítette. Így az alap már megvan, csak hiányzik róla a növényanyag. Valahogy azt érzi a szemlélő, amikor az új Tabánt nézi, hogy a főváros valamilyen oknál fogva nem meri megcsinálni azt a bizonyos fürdővárosi idegenforgalmi parkot, amelyet azonban itt meg kell csinálni. Ennek a parknak éppen a gyógyfürdőket télen látogató külföldi vendégeknek való parknak kell lennie. A hangsúly a *télen* és az *idegeneken* van. Ide, az új Tabánba, olyan növényanyagot szabad, kell összehordani, amelyik télen is él, amelyik télen is zöld, amelyik tehát télen is parkot ad. *Itt a házak lebontása után keletkezett új, meszes talajba örökzöld cserjéket és fenyőket kell ültetni, melyek itt kitünően fognak disziteni.* Az örökzöld cserjék és koniferák a hófedte hatalmas pázsitfelületekből kiemelkedve, festői képet nyujtanak, mint ahogyan megszoktuk ezt a gellérthegyi lejtőkön.

Hírlik, hogy itt, a Tabán helyén, akarják felépittetni külföldi tőkével a „tényleges fürdővárost". Ha beérik ez az idea, akkor sürgösen meg kell csinálni ezt a parkot, mert hisz újabb hosszú esztendők kellenek ahhoz, amíg a parkból valóban „park" lesz! Minden körülmény tehát amellett szól, hogy: *készítsük el ezt a parkot most,* még ez év őszén, rózsákkal-fenyőkkel, százszázalékosan, európai nívón. Fenyőkkel és ténylegesen százezer rózsákkal, mert csak e két növény összhangja adja meg azt a harmóniát, amely a vázolt célnak megfelel. Mert, ha *a rózsa a virágok királynője, akkor a fenyő a park királya!*

Versenytárgyalási megbizások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

A szeretetházak ápoltjai és az árvaházak növendékei részére **felsőruhák** és **sapkák szállítására** megbizást kaptak: Csipak Sándor és Fiai 7225, Petrány Szilveszter 654, Storer Viktor 7085, Trunkhahn posztógyár és ruhagyár 4160, Freudiger Mózes és Fiai 1998, Farkas László 380 pengőért.

Textilneműek szállítására megbizást kaptak: Budakalászi textilmüvek 3895, Kiss Endre és Mahunka Ferenc 1445, Magyar Kender-, Len- és Jutaipar 8763, Soproni szőnyeg és textilmüvek 7485, Linum Taussig és Fiai 5797, Goldberger textilmüvek 1268, Salzmann-féle magyar textilipar 2208, Freudiger Mózes és Fiai 8490 pengőért.

A kórházak részére szükséges **textilneműek szállítására** megbizást kaptak: Ungár Miklós 3967, Minerva textilipari r.-t. 15.985, Salzmann-féle magyar textilipar 15.208, Ganz György 2185, Budakalászi textilmüvek 15.295, Linum Taussig 6417, Magyar Kender-, Len- és Jutaipar 7245, Wein és Társa 1357 pengőért.

A Pacsirtamező-utca **útépítési munkálatait** Heverdle Károly kapta 9394 pengőért.

Gyalogaszfaltozási munkálatokat az Eszék-utcánál: Korek E. 7140 pengőért.

Kocsiútrendezési munkát ugyanott: Magyar Kerámiai gyár 27.956 pengőért.

Útrendezési munkát a Vörösvári-úton: Krausz Ferenc 6790 pengőért.

Útrendezési munkát a Törökbálinti--útnál: Borlay Károly 24.977 pengőért.

Téliruhák, bundafélék és sapkaneműek szállítására az egyenruházott alkalmazottak részére: Petrik Béla 252, Textilipari feldolgozó és értékesítő szövetkezet 5970, Budapesti szabóiparosok 6560, Csipak S. és Fia 1737, Soós Zoltán 4900, IOKSZ 1322, Schönfeld Samu 1791 pengőért.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző nagyobbszabású közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Mészáros-utca és a Koronaőr-utca sarkán épitendő Erzsébet leányotthon **különböző munkáira** pályáztak: Pollacsek és Epstein 211.378, Barcsay Lajos 216.849, Führer Miklós 222.739, Fejér és Dános 223.678, Lukoy Emil 225.087, Csengery Árpád 225.555, Koch Károly 228.414, Teleki László 228.677, Molnár József 229.905, Fundamentum r.-t. 232.909, Fazekas László 243.698, Nagy Testvérek 244.852, Lovás Sándor 257.842, Balázs Farkas 257.314 pengővel.

A népligeti iskola sporttelep-tribünjének **különböző munkáira** pályáztak: Barcsay Lajos 94.438, Tóásó Pál 94.957, Führer Miklós 97.078, Kapuvári Gusztáv 100.969, Csengery Árpád 102.665, Wersetz Márton 104.956, Szilágyi Imre 102.219, Bácsalmássy Mihály 102.665, Barta Károly és Bleyer Sándor 105.592, Fejér és Dános 114.423 pengővel.

A Hieronimy-úti Új Szent János Kórház tüdőbetegosztálya B)-épületének **terrasz szigetelési munkáira** pályáz-

tak: Helvey Tivadar 5727, Goudron váll. 6203, Posnansky és Strelitz 6291, Hőszigetelő váll. 6518, Biehn János 6589 pengővel.

A Szent István-kórház C-pavillonjának **tetőfedő munkáira** pályáztak: Rau József 2754, Kuszeda György 2969, Garamszegi Ferenc 2980, Farkas József 3036, Kappich József 3074, Juhász Ferenc 3082, Mészáros és társa 6291, Biberál Józsefné 3385, Urbanik Ferenc 3582, Bleicher Mihály 3635 pengővel.

Talpfa és hídfa szállítására pályáztak: Kosztolitz László, Slavonia, Somssich Gyula, Marer Benő, Pollacsek J. és fia, Schwartz Testvérek, Matzner Ottó, Rosner Soma.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a **sertésközvágóhidi sütőház építésénél felmerülő magaspálya rényasszerkezet és az új hütő és húsvásár közötti összekötő folyosó szállítására és szerelésére.** A közszállítás költségei szabályszerüen biztosítva vannak.

A közszállítás megkezdésének és befejezésének időpontja, valamint a jótállás időtartama tekintetében a vonatkozó költségvetési kiirás felételei az irányadók.

Az ajánlatot a rendelkezésre álló ajánlati minta felhasználásával és a jelen hirdetményben, valamint az ezt kiegészítő általános ajánlati feltételekben foglaltak értelmében olykép kell szövegezni, hogy az ajánlat és mellékletei a szerződés minden adatát és feltételét tartalmazzák.

Az aláirt és megfelelően előkészített ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva a megrendelő hivatalnál (Központi Városháza), IV. ker., Városház-u. 9. sz., III. emelet 350. ajtószám alatt **1935. évi október hó 31. napján délelőtt 9—10 óra közt** személyesen, vagy megbizott útján kell benyujtani. A benyujtott ajánlatok a benyujtási határidőt követő 1 órán belül a megrendelő hivatalos helyiségében kerülnek nyilvános fölbontásra.

Azt az ajánlatot, amelyet az ajánlattevő nem a kijelölt helyen, a kijelölt időben nyujt be, vagy pedig nem a megállapított feltételek és előirások szerint készit elő, a Közszállitási Szabályzat idevonatkozó rendelkezései szerint figyelembe venni nem lehet.

Az ajánlati minta, a feltételek, költségvetési ürlapok pedig III. em. 342. ajtószám alatt, a hivatalos órák alatt 30 fillér áron megszerezhetők. Müszaki kérdésekben felvilágositást nyujt Alberti Gyula müszaki tanácsos, vagy Kalmár István id. s.-mérnök minden szerdán és szombaton 8—2 óráig. Központi Városháza, II. em. 197. sz. alatt, ahol a tervek is megtekinthetők.

Ugyanott nyerhetők a szükséges egyéb felvilágosítások is a közszállitással kapcsolatosan felmerülhető kérdésekre.

A szerződési illetéket a vonatkozó pénzügyi szabályok szerint kell leróni.

Budapest, 1935. évi szeptember hó 27. napján.

A polgármester megbízásából:
Wossala s. k.,
tanácsnok.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre nyilvános irásbeli versenytárgyalást hirdetek a székesfőváros intézetei és üzemei részére szükséges **0.720/0.730 fajsúlyú benzinnek szállitására.**

A teljes kiirási müvelet (vállalati feltételek, ajánlati ürlapok, stb., stb.) Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV., Központi városháza, III. udvar) hétköznapokon 8—2 óra között díjmentesen beszerezhetők, illetve megtekinthetők.

Az ajánlatokat Budapest székesfőváros központi anyagszertárába **1935 november hó 5-én, d. e. 10 óráig kell benyujtani.** Az ajánlatok a polgármesteri II. ügyosztály helyiségében (Központi városháza, II. emelet 235.) ugyanaz nap 11 órakor kerülnek felbontásra, ahol az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1935 október hó 14-én.

Székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL

Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában

Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

NAGY LAJOS
okleveles mérnök, építési vállalata
BUDAPEST, VII., JÓSIKA-UTCA 15.
Telefon: 45-3-28

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
Telefonszám: 25—5—54, 25—5—55 és 25—5—56

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a **közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle** kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, **házi vízellátóberendezéseket,** bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tüzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett **Jobbágy**-féle folytonégőkályhák.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

Preciziós gépalkatrészek minden célra
Földváry Ernő
okl. gépészmérnök preciziós mechanikai üzeme
Budapest, VII., Tábornok-utca 20. — Telefon: 97—1—65

HEINICKE H. R.
Gyárkéményépités, kazánbefalazás, kemenceépítés, hőszigetelés
BUDAPEST, V. AKADÉMIA-U. 6
Telefon: 22—6—20

Mihálka és Társai
reszelő- és szerszámáru iparvállalat k. f. t.
Budapest, V., Zápolya-utca 34. Telefon: 92-4-98.

homoródszentpáli
SZENTPÁLY JÓZSEF
építési vállalkozó
Budapest, VIII., József-körút 68
TELEFON: 30—0—04

Konrád Pál
PARKETT GYÁR
KÖZPONTI IRODA:
Budapest, VI., Andrássy-út 6.
Telefonszám: 16-5-58.

SÓS és HAVAS épületbontási vállalkozók építési anyag kereskedők
Budapest, IX., Mester-utca 11.
Telefonszám: 37—0—64. — Anyagtelep:
XIV., Hungária közép körút 215
Az Angol-park mögött

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Petőfi Sándor-u. 16. Tel.: 897—85

KIRCHLECHNER
kertépítő
Budapest, II., Julia-utca 2. *(Budakeszi-ut sarok)*
Kertépítő iroda telefonja 55—8—53 szám

RÉVÉSZ ÉS HUSZÁR
autótechnikai cikkek és láncok. Durex-dugattyú vezérképviselet
Budapest, VI., Jókai-tér 7. Tel.: 18-9-54

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP: VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA: VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

Krausz Ferenc
bronzöntő *Budapest, VI., Babér-utca 80.*
Telefon: 932—26

Fülöp Dezső
épitőmester
Budapest, VII, Aréna-út 11
Telefon: 35—5—84

VADÁSZ GYULA
mozaiklapgyára és építési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESÍTŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8-52

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK
ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

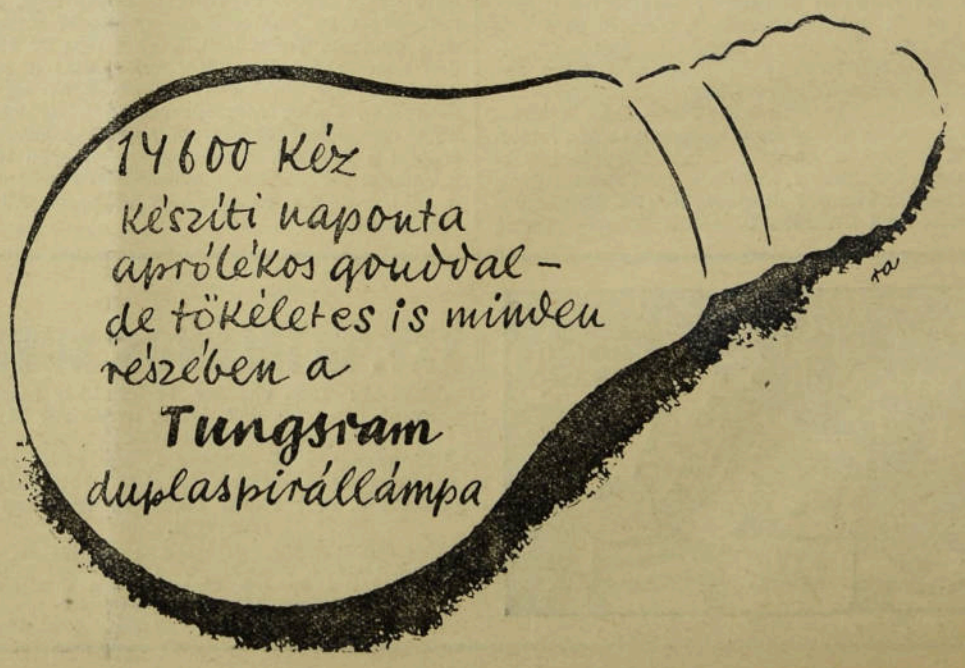

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 október 23. — 43. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Budapest egészsége

A magyar fővárosban szinte az egész esztendő során minden hónapban áldoztak a tudománynak és az emberiség előhaladásának. A kiállítások egész sorozata szolgálta a haladó életet és a tudományos kongresszusok szinte egymást érték a külföldiek nagy részvételével. Az egész esztendőnek azonban nem volt talán olyan tanulságos kiállítása, mint amelyet most rendezett a magyar fiatal orvosnemzedék, a Turul Szövetség keretében. Ez az Országos Egészségügyi Kiállítás, amely a magyar nép egészségügyi viszonyait tárja fel rendkívül plasztikusan és ami talán ennek a kiállításnak legnagyobb érdeme, páratlan őszinteséggel.

Ez az őszinteség rendkívül szomorú tapasztalatokat érlel meg az emberben, de aki okosan, a magyar fajta érdekében gondolkozik, annak tisztában kell lennie azzal, hogy csak ez a bátor, szinte goromba őszinteség segíthet rajtunk. Éreznünk kell, hogy a multban rengeteget mulasztottunk, töméntelen bűnünk van a magyar nép egészségével szemben. De ez a kiállítás nemcsak a mult hibáit és mulasztásait tárja fel, de szinte kezébe adja az illetékeseknek a lehetőségeket, amelyekkel segíteni lehet a jövőben. Ez a kiállítás harsogva követeli az egészségesebb magyar népet és meggyőz mindenkit arról, hogy a segítésnek egy percig sem szabad késnie. Mi itt nem soroljuk föl azokat a mérhetetlenül szomorú adatokat, amelyeket ez a kiállítás produkál, csak megállapítjuk, hogy kormánynak, hatóságnak, minden egyes magyar embernek gyors munkához kell fogni, mert nincs sürgősebb, mint a magyar nép egészségének megmentése.

Van azonban ennek a kiállításnak egy része, amelyre büszkén hivatkozhatik az egész magyar közvélemény és ez a kiemelkedő pont a főváros csoportja. Külön dicséret illeti meg a polgármestert és a tiszti főorvosi hivatalt, hogy ezt a kiállítást gyorsan és tökéletesen rendezte meg, mert mérhetetlenül szomorú adatok között a főváros egészségügyi berendezkedése az egyetlen világító pont. Igenis, tisztán és világosan áll a nagyközönség és mindenki előtt, hogy a magyar nép egészségének úgy kell kialakulnia, mint ahogy a főváros vezetősége és a polgárság áldozatkészsége Budapest egészségét kialakította. Budapest egyik legnagyobb büszkesége az, hogy idejekorán fölismerte, hogy a kommunitásnak legelső feladata a polgárság egészségének előzetes védelme és a betegek gyógyítása. Csak egyetlenegy statisztikai adatot mondunk erről, éspedig azt, hogy a budapesti egészségügyi személyzet harminc év alatt nem kellett, hogy kétszeresére emelkedjék, mert már 1905-ben az egészségügyi személyzet 2558 főt számolt, amely 1932-ig csak 4402-re emelkedett. Ebből a számból 1905-ben 1186 volt az orvosok száma, míg 1932-ben 3601 orvos működött Budapesten. Ez a bizonyítéka annak, hogy Budapest idejekorán kezdte meg egészségügyének fejlesztését, amely ma már szinte a tökéletességig fejlődött és nemcsak Budapestért van, hanem óriási mértékben segítségére van a magyar vidéknek is. Fájdalom, a mostani egészségügyi kiállításon, ott, ahol a tífuszról mutatnak be adatokat, azt olvassuk, hogy a betegek huszonnyolc százaléka jut csak el a kórházba, a kútvizek hetvennégy százaléka szennyezett, az illemhelyek kilencven százaléka nyitott, a falusi házaknak pedig csak ötvenkét százaléka kifogástalan. Általában, 3,868.000 falusi magyar él egészségügyi gondozás nélkül. Ezzel szemben áll Budapest, amelynek 88 kórháza és mintegy húszezer kórházi ágya van, nyolcvanöt tiszti-, kerületi és rendőrorvos, 3601 rendelőorvos és 180 gyógyszertár szolgálja a magyar főváros egészségét. Emellett Budapest lakossága a leghigiénikusabb körülmények között él, köztisztasága ideális, ivóvize ma már szinte felülmúlhatatlanul tiszta, a lakások higiénája is csodálatos módon emelkedik. A fürdőszobával rendelkező lakások száma például tizenkilencezerrel emelkedett egy év alatt. De ezen a kiállításon láthatja a közönség azt is, hogy a budapesti kórházak milyen sokoldalú és bonyolult munkát fejtenek ki és milyen páratlanul modern gyógyító eszközökkel dolgoznak.

A legnagyobb büszkeséggel tekinthet tehát Budapest erre a kiállításra és Budapest példájának országos hatásúnak kell lennie. De meg kell éreznie a magyar orvostársadalomnak és az egész magyar közvéleménynek azt is, hogy Budapest testvéri szeretettel áll a magyar fajta megvédésének szolgálatában is. Amit a tudomány és az emberi előhaladás rendelkezésre bocsát az egészségvédelem terén, mindazt testvéri szeretettel nyujtja a magyar főváros a magyar vidék népének is. Ez a kiállítás félreismerhetetlen dokumentumát szolgáltatja ennek.

Szendy polgármester bejelenti, hogy a főváros ezer család számára épít szükséglakást

A köbányai régi sertésszállások környékén épül a szükséglakástelep és befejezik a külső Jászberényi úton a városszéli telepítést

A főváros a kisiparosokért, rokkantakért, hadviseltekért, özvegyekért és árvákért

A főváros szociális gondjai között egyike a legsúlyosabbaknak a lakástalanná, bármely módon hajléktalanná vált polgárok elhelyezése, lakáshoz juttatása. Különböző ideiglenes és kisegítő megoldások után a főváros vezetősége most a kormánnyal egyetértően nagyvonalúan, lehetőleg véglegesen szeretné a lakásnélküliség kérdését megoldani. A főváros nagy áldozatkészséggel fenntartott nyomorenyhítő akciói már pár éve a hajléktalanok elhelyezésére irányuló tevékenységgel is kibővültek s az állam megértő segítségével sikerült is elérni, hogy a kilakoltatottakat mindig fedél alá juttassák. A multban azt a megoldást választotta a főváros, hogy magánházakban bérelt helyiségeket, most azonban *Preszly* Elemér dr. belügyi államtitkár kezdeményezésére szakítani fognak ezzel a gyakorlattal s *új, állandó jellegű szükségtelep építésének gondolatával foglalkoznak.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának ezzel összefüggésben

Szendy Károly polgármester

erről a nagyfontosságú kérdésről a következőkben volt szíves nyilatkozni:

— A tervbevett szükséglakástelepről már huzamosabb ideje folynak a tárgyalások a belügyminisztérium és a főváros között. A helyzet ismeretében kifejeztük azt a készségünket, hogy a budapesti hajléktalanok elhelyezése érdekében további áldozatokat hozunk, megszűkült anyagi lehetőségeinkre való tekintettel azonban nagyon alaposan meg kell fontolnunk a kérdést. Bár a felépítésre kerülő lakások végső számát illetően még nem állapodtunk meg,

máris kijelöltük azt a területet, amelyet a házak elhelyezésére legalkalmasabbnak vélünk. A kőbányai régi sertésszállások környékén hatalmas területekkel rendelkezünk és terveink szerint itt építtetjük fel a hajléktalanok elhelyezésére szolgáló házainkat.

— Ezzel a tervvel kapcsolatban szeretném megoldali *a Külső Jászberényi-út mentén lévő városszéli telepítés teljes befejezését* is, azzal az elhatározással, hogy itt és a sertésszállások mellett felépülő házakban *összesen ezer családnak biztosíthassunk megfelelő hajlékot.*

— Egyrészt ezeknek az építkezéseknek révén, másrészt egyéb földmunkák folyamatba tételével

mintegy 4—500 földmunkásnak akarok hosszabb foglalkoztatást nyujtani,

főként arra való tekintettel, hogy ezek az emberek az építési szezón megszűnésével mindennemű munkalehetőség nélkül maradnak.

— Főtörekvésem általában az, hogy a munkanélküliséget valami úton-módon enyhíthessük és közmunkáinknak óriási jelentősége éppen ebben áll. Persze nem teszek különbséget az egyes foglalkozási ágak között, hiszen jól tudom, hogy nemcsak a munkásréteg, hanem a hajdan oly szépen boldoguló *kisiparosság is válságos helyzetben van.* A megszűkült hitellehetőségek, a munkaalkalmak összezsugorodása, az általános nyomorúság következtében egyre inkább elszaporodott kontárok idézték elő ennek az annyira értékes társadalmi rétegnek elszegényedését. A székesfőváros, mint évek sora óta mindig, igyekszik most is elmenni a teljesítőképesség legszélső határáig, ha ennek dacára mégsem tud százszázalékos megoldást produkálni, ennek nem ő, hanem az általános helyzet az oka.

— Közmunkáink vállalatbaadásánál

fokozott figyelmet fordítunk a kisiparosság jogos igényeire

s hogy e téren nincsenek is bajok, bizonyítják azok a felszólalások, amelyek a pénzügyi bizottság előtt folyó költségvetési vita során a különböző pártállású bizottsági tagok ajkáról elhangzottak és azt a megállapítást tartalmazták, hogy

a közigazgatás ép úgy, akár a nagyüzemek, igyekeznek minél több kisembert minél gyakrabb foglalkoztatáshoz juttatni.

— Hogy ennek dacára vannak panaszok, az természetes. Sokkal több az igénylő, mint amennyi a munkalehetőség, *mindenkit meg-*

felelően kielégíteni ennélfogva a lehetetlenséggel határos.

— A kisemberek védelmét szolgálják azok az intézkedéseink is, amelyeket

a rokkantak, hadviseltek, özvegyek és árvák érdekében

tettünk. Két hete ismételtem meg azt a korábbi rendelkezésemet, hogy ezeket a kategóriákat azonos feltételek fennforgása esetében előnyben kell részesíteni, még pedig nemcsak azoknál a munkáknál és alkalmazásoknál, amelyeket maga a főváros ad ki, hanem a magánvállalatok által végzett közmunkáknál is.

— Ez a rendelkezés természetesen nem sérti a többi munkavállaló lehetőségeit, mert gondosan ügyelünk arra, hogy ugyanakkor, mikor a rokkantak és hadviseltek jogos érdekeit megóvjuk, ne kerüljenek a többiek se hátrányos helyzetbe.

November 2-án jár le a tanügyi pályázat

A *Fővárosi Hirlap* írta meg elsőnek, hogy a polgármester mintegy kétszáz állásra hirdet pályázatot a tantestületben megüresedett állások betöltésére és hogy ez a nagyszámú kinevezés igen sok egyéb előmeneteli lehetőséget is jelent az érdekelteknek. Amint a mult héten előre jeleztük, a pályázat kiírása szombaton megtörtént, s eszerint a fővárosnál a következő állásokat töltik be:

A *kisdedóvóknál* 9 óvónői állást; az *elemi iskoláknál* 57 tanítónői, 7 tanítói és két énektanítással egybekötött tanítói, illetve tanítónői helyet; a *polgári fiúiskoláknál* 2 magyar, 2 történelem-földrajz, 7 magyar-történelem, 3 magyar-német, 3 földrajz-természetrajz-vegytan, 4 mennyiségtan-természettan, 1 rajz, 3 ének, 3 testnevelés, 1 szlöjd-szakos tanári állást, — a *polgári leányiskoláknál* 7 magyar-történelem, 3 történelem-földrajz, 3 magyar-német, 1 német, 3 mennyiségtan-természettan, 1 természettan-földrajz, 1 természetrajz-vegytan, 1 rajz, 3 rajz-kézimunka, 3 ének, 2 testnevelési, 3 gyógytornatanítással egybekötött testnevelési-szakos tanári állás; a *fiú iparos tanonciskoláknál* 1 ruházati- és rokonipari, továbbá 1 szakrajz tanári állást; a *kereskedő tanonciskoláknál* 1 földrajz-vegytan-áruismereti szakos tanári állást; a *reáliskoláknál* 1 magyar-német, 1 latin-német és 1 német-francia szakos tanári állást; a *leány liceumoknál* 1 magyar-német, 1 angol-német, 1 latin, 1 latin-magyar, 1 történelem-földrajz, 1 mennyiségtan-természettan és 1 kézimunka szakos tanári állást; a *felsőkereskedelmi iskoláknál* (fiú-iskolák) 1 német-francia, 1 angol-francia, 1 német, 1 történelem-földrajz, 1 történelem, 1 földrajz-vegytan-áruismeret, 1 könyvitelkereskedelmi levelezés-gyorsírás szakos tanári állást; *női felsőkereskedelmi iskoláknál* 1 magyar-német, 1 mennyiségtan-természettan-kereskedelmi- és politikai számtan, 1 könyvviteli-kereskedelmi levelezési, 1 gyors-gép- és szépírás szakos tanári állást; *az ipari rajziskoláknál* 1 könyvkötő műhelyvezetői állást; *a felsőbb zeneiskoláknál* 1 zongora tanári állást; *a zenetanfolyamoknál* 1 zongora szakos és 1 hegedű szakos tanári állást.

Betöltésre kerül még 16 elemi iskolai igazgatói, 10 polgári iskolai igazgatói, egy leány-középiskolai igazgatói, 1 felsőkereskedelmi iskolai igazgatói, 1 iparrajz iskola igazgatói, 1 középiskolai létszámfeletti igazgatói állás is.

Az összes pályázatok határideje *november 2-án délben 12 órakor jár le,* ezidőig kell az érdekelteknek kérvényeiket a központi városházán benyujtaniok.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
Budapest, V., Gr. Tisza István-utca 5. Telefon: 82-4-29.

A legjobb sokszorosító gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-3-80

Amfiteátrum a Gellérthegyen, árkádos gyógysétahely a Várbazárban

Érdekes városszépítési tervek

Városházi körökben érdekes ötlet merült fel annak a megoldására, *hogyan lehetne a budapesti szabadtéri játékok számára megfelelő, egyben eredeti és látványosságszámba is menő helyet találni.* Először a *Gellérthegy északi oldalán lévő félköralakú horpadásra* gondoltak, de ezt a tervet az illetékes ügyosztályok a kertészeti szakértők meghallgatása után végleg elejtették, úgy, hogy máris folyamatban van a Gellérthegy északi oldalának parkirozása. A szabadtéri színpad számára kiszemelt helyen sziklás kert lesz és az egész északi hegyoldalnak az örökzöld növényzet, elsősorban a fenyő fogja megadni a jellegét. Felmerült egy másik terv is, hogy

a Gellérthegy nyugati oldalán elterülő régi kőbánya amfiteatrumszerű területét képezzék ki nagyszabású szabadtéri színpaddá és félköralakú nézőtérré.

A polgármester ezt a megoldást figyelemre méltatja és az illetékes tényezők foglalkoznak a kérdéssel. A Gellérthegy gyönyörű villaövezetébe ma már amúgysem illő, tátongó kőbánya helyett mindenesetre stílusosabb volna a szabadszínpad.

A szabadtéri előadások problémája egyébként foglalkoztatja a Budapest Fürdőváros Egyesületet is, amelynek minap tartott választmányi ülésén *Kaffka* Péter müépítész, a Közmunka Tanács főmérnöke ismertette a Gellérthegyen elképzelt szabadtéri színpad terveit. *A Kaffka-féle terv megvalósítása 200.000 pengőbe kerülne és szervesen illeszkedne a Gellérthegy parkirozási programjába.*

Egy másik, igen érdekes tervet is vetettek fel a közelmultban. A terv szerint a várkert alatt, a Duna-parttal párhuzamosan húzódó

Várbazárt, a karlsbadi és marienbadi sétányokhoz hasonlóan oszlopsoros csarnokká kellene átalakítani.

A Várbazárt, *Ybl* Miklós művészi alkotását, eredetileg valóban bazársornak szánták. A tervező építőművész elképzelése szerint ízléses, színes üzletsornak kellett volna itt kialakulnia, ez azonban soha nem következett be. A Várbazárban néhány szobrászművész kapott műtermet, de a műtermek céljára amúgy sem alkalmas helyiségek elhanyagolt állapota városszépészeti szempontból erős kritika alá esik.

A Várbazárnak ez az átalakítása nagyobb áldozat nélkül megvalósítható lenne, emellett ötletes és a Fürdőváros kialakítása szempontjából mindenképpen kívánatos megoldás. A Rudas-fürdő vagy az északi fürdőcsoport gyógyforrásai felől érkező

a kurával együttjáró sétákat végző betegek számára ideális központtá válna az oszlopcsarnokká átépített Várbazár,

amelyet úgy lehetne megoldani, hogy legkevésbé sem rontaná a műemlékszámba menő Ybl-féle alkotás építészeti konstrukcióját. A tervvel *a közeljövőben foglalkoznak az illetékes körök* és így remélhető, hogy ilyenformán esetleg már a jövő évben megnyílik a közönség számára a budai *„Kurpromenad"*, amely a Várkert-kioszk szomszédságában szinte predesztinálva van erre a célra.

Filmeket gyártat a főváros az üzemi propaganda szolgálatára

Ismeretterjesztő mozgóképek a tanulóifjúságnak és a közönségnek — A főváros intézményeinek megörökítése az utókor számára

A főváros pénzügyi bizottságának költségvetési vitája során több felszólaló bírálta az üzemek népszerűségét célzó propaganda akciókat. Elsősorban *a villany- és gázpropagandát,* ahol bizonyos változtatásokat és kiegészítéseket tartottak szükségesnek, amelyeket a polgármester kilátásba is helyezett. Az *Elektromos Művek* propagandája ellen az volt az egyik főkifogás, hogy a Honvéd-utcai kiállítási helyiségben csak modelleket, berendezéseket mutatnak be, de ha valaki kedvet kapna azok megvásárlására, ehhez már nem nyujtják azt a közreműködést, azokat a könnyítéseket, amelyek a propagandát eredményessé tehetnék. A gázpropaganda már mozgékonyabb és hatásosabb, de a bírálatok szerint még itt is sok gyakorlati javításra volna szükség. Felmerült az az óhaj is, hogy a fogyasztás fokozása érdekében helyes volna, ha az Elektromos Müvek is kölcsön adnák a berendezési tárgyakat a fogyasztóknak, amint azt a Gázművek teszi.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa beavatott *helyen* érdeklődött, hogy van-e lehetőség a villanypropaganda ilyen irányú tökéletesítésére, mire az alábbi választ kaptuk:

— Bármennyire helyesnek is tartjuk ezt a propozíciót, az pénzügyi okokból egyelőre, sajnos, megvalósíthatatlan, mert az elektromos fütő, főző és vízmelegítő berendezések most még olyan drágák, hogy az üzem nem tudná megtalálni a számítását, ha a jelentkező fogyasztóknak a készülékeket bérbeadná. A *részletfizetést* azonban már az Elektromos Müvek is bevezette.

— A fővárosi közüzemek népszerüsítését célzó tevékenységnek azonban van egy ennél sokkal érdekesebb és figyelmre méltóbb, minden bizonnyal hatásosabb újítása. *A közeljövőben megkezdik az üzemek filmpropagandáját,* s ezt mind az iskolás gyerekekre, mind a felnőttekre kiterjesztik. A főváros vezetősége abból a gondolatból indul ki, hogy a filmnek az oktatás terén történő térhódítása kedvező alkalomnak kínálkozik arra, hogy oktató filmek formájában, szórakoztató szemléltetéssel már a tanuló ifjúsággal megismertessék és megszerettessék a főváros nagy intézményeit, neves alkotásait. A didaktikai szempontok mellett ennek a bemutatásnak nagy propaganda értéke is van, mert az ifjúság lelkületét a főváros nagy intézményeinek szemlélete a szülőváros iránti szeretettel és a megbecsülés érzésével tölti el.

— A három nagy üzem, még a mult év folyamán felhatalmazást kapott arra, hogy a maga berendezéseiről, működéséről, üzeméről, termeléséről, az üzemi termékek értékesítéséről olyan ismertető leírást állítson össze, amely filmszcenáriumnak alkalmas. Az üzemek a szcenáriumokat megfelelő szakemberek közreműködésével is készíttették. Az így összeállított anyagot azután a tanügyi ügyosztály mellett működő filmoktatási bizottság vizsgálta felül és adta át a Pedagógiai Filmgyár utódának, a Magyar Filmirodának, amelynek a polgármester az üzemek útján a megbízást kiadta az oktató-, propagandafilmek elkészítésére.

— *Elsőnek a Gázművek filmje készült el, melynek most volt a házi bemutatója.* A film 1600 méter hosszú és az előállítása 14.000 pengőbe került. A gázművek propagandafilmje nemcsak az üzem berendezését, a gyártás módjait ismerteti, hanem a néző elé tárja a szén útját a bányától, a szállító uszálytól egészen a lakásban felállított modern gáztüzhelyig. A film a házi bemutatón igen nagy sikert aratott.

— *Most készülnek az Elektromos Művek filmjének felvételei.* Ez a film még nagyobb, 2300 méter hosszú lesz, előállítási költsége pedig 18.000 pengő. A közeljövőben kezdik el a *Vízművek filmfelvételeit* is.

— A fővárosnak az a terve, hogy az üzemi oktató és propaganda filmeket nemcsak az iskolákban mutatja be, hanem *mozgószínházakban a nagyközönség elé is vetiteti.*

A most készülő filmek sikerétől függ, hogy más fővárosi intézményekről is készítenek-e majd ismertető- és propagandafilmeket. A filmeknek van egy harmadik célja is, amely a már sokszor tervezett *filmmúzeum* ügyét is segíti elő. A filmek révén a főváros nagy intézményeiről az utókor számára is hüséges, minden leírásnál beszédesebb és többetmondóbb örökséget hagyna. További terv, hogy *film készül a főváros minden intézményéről,* nemcsak az üzemekről és így a levéltár holt betüit élő képekkel egészítik ki. Természetesen mindez csak fokozatosan történhet, mert a filmek előállítása, amint az első két film adataiból is kitünik, meglehetősen nagy költségekkel jár.

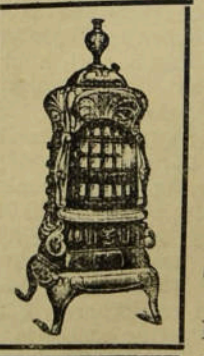
UNIO amerikai
rendszerű
folytonégőkályhák
UNIO és OETL
tűzhelyek
Oetl Antal vasöntőde és gépgyár r.-t.
kályha és tűzhelyosztálya
VI., Andrássy-út 9
Telefon: 16-1-08, 27-5-87

A tavalyinál nehezebb télre számít és készül fel a főváros

Teljesen sikerült kiirtani a jótékonyság parazitáit — Az élelmiszerdrágulás súlyos gondot okoz az étkeztetési akciónál

Liber Endre alpolgármester nyilatkozata

A közeledő tél küszöbén, a főváros kitünően kiépített intézményei, messzeágazó szervezetei újra felsorakoznak, hogy felvegyék a küzdelmet a mostoha évszakban fokozódó inség, egyre nagyobb területeket beárnyékoló nyomorúság enyhítésére, vagy leküzdésére. Sziszifuszi munka ez, mert a hatóságok a székesfőváros legmeszebbmenő és erejét szinte meghaladó áldozatkészsége dacára sem tudják azt a segítséget nyujtani, ami a főváros lakosságának közel tíz százalékát érintő inségkérdés óriási problémáját megoldaná. Megnyugtató azonban mégis az a tudat, hogy a székesfőváros a maga felkészültségével és emberszeretetével készenlétben áll és mindig ott van segítőkeze, ahol legkétségbeejtőbb, legnagyobb a nyomor.

A szociálpolitikai ügyosztályban és a kerületi elöljáróságok népjóléti irodáiban már megtörtént minden elökészület a téli, fokozott inségakció lebonyolítására és a főváros karitatív szervei valóságos haditervet dolgoztak ki, hogy a segítés minél szélesebb körü és minél hathatósabb legyen.

A főváros inségenyhítő programja iránt érdeklődtünk, aki a hozzáintézett kérdésekre a következőkben tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A főváros inségenyhítő tevékenysége általában a tavalyi keretek között mozog. A gazdasági helyzet, a főváros pénzügyei nem engedik meg, hogy ezeket a méreteket növeljük. A főváros törekvése azonban mindenesetre az, hogy a rendelkezésre álló eszközöket minél hatásosabban tudja felhasználni.

— A közsegélyre szoruló

inségesek száma az utóbbi időben ha nem is nagy mértékben, de tényleg csökkent,

ami nagyon örvendetes jelenség. A csökkenés részben annak az eredménye, hogy a gazdasági életben jelentkező élénkülés *bizonyos iparágakban új munkásfelvételeket tett lehetővé,* de csökkent a nyilvántartott inségesek száma azért is, mert a munkásság igazolására rendszeresített kötelező inségmunka bevezetése óta *kirostálódtak a dologkerülők, a hivatásos munkanélküliek.*

Kevesebb a munkanélküli, de mélyebb a nyomor

— Ezzel a javulással szemben azonban a másik oldalon, azoknak a soraiban, akiknek nem sikerült munkához jutni, az az elszomorító körülmény volt megállapítható, hogy *még mélyebbé vált a nyomor, mint eddig.* Ennek oka az, hogy rengeteg ember már olyan régen van munka nélkül, hogy önsegélyezési lehetőségeik teljesen kiapadtak, már nincs mit eladni, vagy zálogba tenni, sőt nagyon sokan már eladták a zálogjegyeket is. Igen sok esetben megállapítható, hogy azok a hozzátartozók, rokonok sem tudnak már segíteni, akik eddig valami támogatást nyujthattak, mert maguk rosszabb helyzetbe kerültek, vagy éppen munkanélkülivé váltak.

— A főváros jól begyakorlott szegénygondozó szervezetének ellenőrző munkája révén azonban ma már csak azok részesülhetnek hatósági támogatásban, közsegélyben, akik valóban rászorulnak,

a jótékonyság parazitáit úgyszólván teljesen sikerült kiirtani.

— A közsegélyre szorulók száma azonban a csökkenés dacára is még mindig olyan nagy, hogy a *rendelkezésre álló eszközök koránsem elegendők ahhoz, hogy eltarthassuk őket.* A rendelkezésre álló hitelösszegek önmagukban nem tudnak minden szükségletet kielégíteni, ezért *fokozott mértékben kívánatos a társadalom és az egyházak jótékonysága* a főváros karitatív működésének kiegészítésére.

— A legnagyobb ilyen társadalmi akció évek hosszú sora óta

vitéz nagybányai Horthy Miklósné, a főméltóságú asszony nyomorenyhítő mozgalma.

A főméltóságú asszony, aki csodálatos szeretettel, megértéssel és önfeláldozással fáradozik az akció sikerén, évről-évre hatalmas összegeket gyüjt össze és oszt szét legigazságosabban a rászorulók között. A főméltóságú asszony a főváros nyomorenyhítő tevékenységét is állandóan a legnagyobb figyelemmel kíséri és nagy szeretettel támogatja, a fővárosi akciókkal a legszorosabb kapcsolatot tartja fenn.

— *Az étkeztetési akció* is felkészült a téli fokozott tevékenységre. Ezidőszerint hetven főzőhelyen osztanak ebédet, de ha a szükség úgy kívánja, a konyhák számát százra szaporítja a főváros. Ezidőszerint naponta átlag 22.000 felnőtt és 15.000 gyermek részesül ebédsegélyben. A mostanában kiosztott ebédek átlagos napi száma 37.000 volt. Természetesen a tél beálltával számítani kell ennek a számnak az állandó fokozódására. Sajnos,

az élelmiszerek általános drágulása éreztetni a hatását az étkeztetési akciónál is, és sok gondot okoz, hogyan lehessen emelkedő árak mellett is ugyanabból a pénzből, ugyanannyi adagot előállítani.

A főváros természetesen mindent elkövet, hogy az élelmiszerek áremelkedése az étkeztetési akció zavartalan munkáját minél kevésbé, ha lehet, semmiképpen se érintse. Mindenesetre számítani kell arra, hogy *az idén nehezebb télre van kilátás a tavalyinál.*

— A főváros vezetősége egyébként fáradhatatlanul és szüntelenül dolgozik az akciók eredményességének fokozásán és *több újítást is tervez,* amivel részben hatékonyabbá akarja tenni a segélyezést, részben teljesebbé akarja kiépíteni a hatóság embervédelmi munkáját.

— Így reméljük, hogy az idén a társadalmi jótékonykodás megszervezésével, összefoglalásával

áldásosan fogja kifejteni működését a tavaly megalakult Embervédelmi Társadalmi Bizottság, amelynek ugyancsak a Kormányzóné főméltóságú asszony a fővédnöke.

Ezzel a bizottsággal az a célunk, hogy a főváros területén lévő összes jótékony egyesületek áldásos, de kissé túlságosan szétágazó és irracionális munkáját összefogjuk, egységbekovácsoljuk és a fővárosi karitász munkájával összhangba hozzuk. Már rövidesen, még *novemberben megindul az Embervédelmi Bizottság szakosztályának munkája,* a polgármester úr irányítása szerint. *Hat* ilyen szakosztály lesz, éspedig csecsemővédő, gyermekvédelmi, ifjúságvédelmi, nővédelmi, felnőttek egészségvédelmi, felnőttek általános szociális és karitatív védelmi szakosztálya. Az egyes szakosztályoknál több ülést tartottak és igen sok fontos javaslatot megvitattak. A szakosztályok közreműködésével a jótékonysági egyesületek munkájának kiegészítését akarjuk elérni.

— Fokozottabban akar gondoskodni a főváros a hajléktalanok elhelyezéséről is és tervbevettük, hogy

a hajléktalanokról nyilvántartást készítünk és ellenőrző bizonyítvánnyal látjuk el őket.

— A szegény néposztályok érdekeinek megfelelő képviseletét akarjuk megteremteni a kerületi elöljáróságok mellett tervezett *„Néphivatalok" felállításával,* amelyek a szegény embereknek ügyes-bajos dolgaikban tanáccsal, közbenjárással, szükség esetén jogi képviselettel is segítségére lesznek.

A negyvenórás munkahét és a legkisebb munkabér

— A polgármester úr a közmunkák kiegészítéseképpen a munkanélküliek megélhetésének elősegítése érdekében

fizetett szükségmunkákat is akar megindítani a téli időben. A főváros egyébként szinte erejét meghaladó mértékben végeztet közmunkákat,

csak azért, hogy csökkentse a munkanélküliséget. Egyetlen komoly orvosság azonban a munkaidőnek az egész vonalon való csökkentése lenne. Éppen ezért a főváros felterjesztést intézett az iparügyi miniszterhez a negyvenórás munkahét bevezetése érdekében. A felterjesztéshez csatoltuk a szociálpolitikai ügyosztálynak e kérdésről készített két terjedelmes tanulmányát. A munkaidő csökkentésével egyidőben természetesen *meg kellene oldani a legkisebb munkabérek szabályozásának kérdését is.*

— Hónapok óta foglalkozik a főváros vezetősége

a kolduskérdés megoldásával is, amely roppant bonyolult és nehéz probléma,

így még mindig nincs kialakult álláspont és még ezidőszerint is folynak a tárgyalások az állami hatóságokkal és a Karitász-szervezettel.

— A közelmultban 700-zal szaporította a főváros a szegényházi és menházi férőhelyek számát, de még mindig nem elegendő, úgyhogy e téren is intézkedésre van szükség.

— Ugyancsak pár nappal ezelőtt írt fel a főváros a belügyminiszterhez és

a téli kilakoltatások szüneteltetését kérte,

hogy legalább a legzordabb hónapokban megmeneküljenek a kilakoltatás keserves torturáitól, akik képtelenek a lakbért megfizetni.

— A hideg beálltával természetesen az idén is megnyitja a főváros melegedőszobáit, ahol az idén is naponta kétszer meleg levest és kenyeret fognak szétosztani. A tavalyihoz hasonlóan megindulnak a tüzelőszer, a felruházási és az egyéb segítőakciók is.

Csak februárban lép életbe az új lakbér-szabályrendelet

A beszélgetés végén érdeklődtünk az alpolgármesternél a közel két év óta vajudó

új lakbérleti szabályrendelet

életbeléptetése iránt, mire a következő választ kaptuk:

— A lakbérszabályrendelet módosítását, mint köztudomású, a szakbizottság a közelmult hetekben letárgyalta és a kormány által leiratban kívánt módosításokat végrehajtotta. A lakbérszabályzat életbeléptetése igen sürgős, hogy a mostani jogbizonytalanságot megszüntesse. A tervezetnek azonban most újra a közgyűlés elé kell kerülnie és erre

valószínűleg csak a költségvetés letárgyalása után kerülhet a sor, úgyhogy arról most már szó sem lehet, hogy a rendelet november 1-ére életbe léphessen.

Ellenben valószínűnek látszik, hogy az új lakbérszabályzat *február 1-én, a következő lakbérnegyedre valóban hatályba lép.*

BUDAPEST AZ EGÉSZSÉGÉRT

A főváros grandiózus felvonulása az egészségügyi kiállításon

„Az új Magyarországot egészséges emberekből kell felépíteni": ezzel a mondattal nyitotta meg *Gömbös* Gyula miniszterelnök az *országos egészségügyi kiállítást,* amely a városligeti Iparcsarnokba vonzza a látogatók ezreit. A *Turul Szövetség* szerzett nagy érdemeket ennek a kiállításnak megrendezésével, amely valóban szolgálatára áll annak a nagy gondolatnak, amelyet a miniszterelnök messzehangzóan kimondott.

Mély tanulságokkal ajándékozza meg a szemlélőt ez az impozáns terjedelmű kiállítás, amely újszerű ötletek alapján épült fel külső hatásában, de új abban is, hogy leplezetlenül őszintén tárja fel az egészségügy terén tett nagy haladásunk, a kincses értékek mellett egészségügyünk hiányait is. A szakemberek számára éppen úgy érdekes és tanulságos itt minden, mint a nagyközönségnek, amelyet valósággal lenyügöz az artisztikus elrendezésben feltálalt sok-sok látnivaló.

Végváry József dr. országgyűlési képviselő, a Turul Szövetség fővezére, *Antal* Lajos dr., az OTBA főorvosa és *Dérczy* Ferenc, a Turul Szövetség vezére állottak a Szövetség vezérkarával együtt annak a nemes, nagy munkának az élén, amely a magyar egészségügynek ezt a nagy bemutatóját létrehozta. *Gömbös* Gyula miniszterelnök, *Hóman* Bálint, *Bornemisza* Géza miniszterek, *Preszly* Elemér, *Johann* Béla és *Petneházy* Antal államtitkárok, *Sipőcz* Jenő főpolgármester, *Szendy* Károly polgármester és a megnyitó többi előkelő vendége a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkoztak a kiállításról, amelyről *Johann* államtitkár kijelentette, hogy *az első ilynemű kiállítás Európában.*

A fővárosi csoport hatalmas sikere

Az ország mindenrendű egészségügyi intézményei járultak hozzá a gazdag anyaghoz, amelyből kiválik a *Turul Szövetség* tudományos kiállítása, amely feledhetetlen élmény mindenki számára.

Hatalmas részt foglal el az Iparcsarnok gazdag tárházában a *székesfőváros,* amelynek grandiózus felvonulása sokoldalúságával és tartalmasságával domináló szerepet visz. Nagy elismerés illeti a főváros vezetőségét, amiért annyi munkával és áldozatkészséggel segítségére sietett az egészséges Magyarország jelszavával sikra szálló ifjúságnak.

A főváros közkórházai, egészségügyi intézményei és üzemei lelkes közreműködésével *Szécsi* Ernő dr. h. tisztifőorvos fáradságot nemismerő munkával, azt lehet mondani, napok alatt hozta létre a kiállítást, amelyben nemcsak a főváros nagyarányú egészségügyi- és higiénikus berendezéseit kívánta szemléltetően bemutani, hanem az egész kiállítást az egészségvédelem, a megelőzés szolgálatába állította.

Szendy Károly polgármester nagy megértéssel karolta fel a mozgalmat és nyomban intézkedett, hogy a főváros a kiállítást legmesszebbmenő erkölcsi és anyagi támogatásban részesítse. A kivitel és az organizáció munkáját *Szécsi* Ernő dr. helyettes tisztifőorvosra bízta a polgármester.

A kiállítás bemutatja a főváros magas színvonalon álló *közkórházait, a MARTA betegápoló szervezet* organizációját, a székesfőváros *ápolónőképző iskoláját.* Igen érdekes a *Rókus*-kórház gazdag kiállítása és sok régi emléke a magyar egészségügy hőskorából, a *Kun-utcai* kórház kollekciója a nemi betegségekről és a bőrbajokról, a *Szent István*-kórház gyermekosztályának „A lúgkő és a gyermek" című csoportja. Tanulságos csoportok mutatják be az egyes kórházak munkáját, érdekes eseteit. Demonstrálják a közkórházak nagyarányú fejlődését, kiküszöbölik a laikus közönség tudatából a kórház elrettentő, ijesztő fogalmát, bemutatják a legújabb gyógyeljárások fejlődését.

Bemutatják áldásos munkájukat a *Tüdőbeteggondozó Intézetek,* szerepel a fővárosi *Közegészségi és Bakteorológiai Intézet* is, amely főleg a fertőző, járványos betegségek: a Tbc, a diftéria, vörheny stb. elleni küzdelmet tárja fel. Bemutatja a kiállítás *a budapesti levegővizsgálatok* lehangoló eredményeit is.

Nagyon gazdag és tanulságos az *Élelmiszer és Vegyvizsgáló Intézet* anyaga, amely száz évre visszamenően mutatja be rendkívül fontos, érdekes munkáját, a szakadatlan harcot az élelmiszerhamisítók ellen. Külön érdekes kollekcióban mutatja be működését a *Fertőtlenítő Intézet* is.

Az *árvaszék* gyermekvédelmi munkájába enged belepillantást, a *Segítőalap* pedig a főváros sok ezer alkalmazottjának egészségügyi és szociális gondozását ismerteti. A *műszaki ügyosztályok* bemutatják a higiénikus útburkolatot, az ismeretlen titokzatos földalatti Budapestet, a csatornahálózat labirintusát. A *Fővárosi Kertészet* gyüjteményének egyik legérdekesebb tárgya a *Dunakorzó rendezési terve.* A *BESZKART* a munkásvédelmi berendezéseket és a tehetségvizsgáló állomás ötletes készülékeit sorakoztatja fel. A *városrendezési ügyosztály* képekben és rajzokban mutatja be a higienikus városépítés alapelveit. A *tanügyi osztály* az egészséges gyermeknevelés szempontjából állította össze a kiállítás anyagát. Igen gazdag és érdekes a *szociálpolitikai ügyosztály,* a *közélelmezési osztály,* a *statisztikai hivatal,* a közüzemek: az *Elektromos Művek, Gázművek, Vízművek,* a *gyógyfürdők* és *gyógyforrások* kiállítása is. Még a *Községi Élelmiszerüzem* sem hiányzik, amely a látogatók számára árusító pavillont nyitott.

A főváros most kiállított anyaga nem semmisül meg a mostani kiállítás után, hanem *a Fővárosi Múzeum újjonnan létesítendő jelenkori gyüjteményének magva lesz,* valóságos miniatür „Deutsches Museum."

Száz hold uj erdőt ültet a főváros az Uj-lipótváros és Ujpest határa között

A főváros vezetősége évről-évre igyekszik a város levegőjét és klimatikus viszonyait kedvezően befolyásoló erdősítést töle telhetően elősegíteni. A gyönyörű budai erdőségek mellett fokozott figyelmet fordít a főváros vezetősége *a pesti oldalon lévő véderdők, az úgynevezett határerdőkre is,* amelyeket évtizedekkel ezelőtt azzal a rendeltetéssel létesítettek, hogy

felfogják a Nagyalföld végtelen sikjáról a nagyváros felé áradó homok és porfellegeket.

Ez a véderdőövezet azonban *még a mai napig sem alakult ki hiánytalanul* és nagyon

sok kárt okozott a műveletlen tömegek forradalmi idők alatt végbevitt pusztítása is.

Az északi oldalon pedig mostanáig *teljesen hiányzott a véderdő.* Korábban nemis gondoltak erre, mert hiszen ez a terület annak idején *a nagy ipari üzemek, gyárak letelepedési helye volt,* azóta azonban megváltozott a helyzet. Nemcsak a gazdasági élet kedvezőtlen alakulása sorvasztotta le a város északi részén, a Váci-út környékén letelepült gyárakat, hanem

a városrendezés is szisztematikusan igyekezett a gyárakat a fővárostól délre áttelepíteni, miután rájöttek arra, hogy a Budapest feletti állandó északkelet-délnyugati légáramlás ezeknek a gyáraknak a füstjét szakadatlanul a város felé sodorja és erősen rontja a levegőt.

A legújabb városszabályozási tervezet, amely elkészítette az új építési övezetek beosztását és már tekintettel volt a Nagy-Budapest kialakulására is,

a Pesterzsébetről délkeletre elterülő vidékre és Csepel szigetére tartja elhelyezendőnek a kifejezett gyárterületeket,

míg a régi északi gyárterület helyén *üde kertvárost képzel, s a kibővített Városliget határait levezeti a Rákos-patak mentén egészen a Dunáig.* Ennek a gyönyörű tervnek a megvalósításához tette meg az első lépést csütörtökön délelőtt *Szendy* Károly polgármester.

A szokásos tanácsi értekezlet után a polgármester és az alpolgármesterek és az illetékes tanácsnokok kíséretében kiszállt a szóbanforgó városrészbe és bejárta a Váci-út és Lehel-utca között elterülő azt a hatalmas, több mint 100 holdas területet, amely *Kraus-Mayer-féle* ingatlan néven ismeretes és a legutóbbi időkig a *Tarnai* majorral együtt *mezőgazdasági művelés alatt állt.* A főváros ezeket az ingatlanokat bérbeadás útján szokta értékesíteni, az utóbbi időben azonban rengeteg bonyodalom forrássa volt az a bérlet, így mindenki emlékszik még a sokat szereplő *Palágyi*-féle ügyre. Miután a hatalmas ingatlan a fővárosnak jövedelmet alig hajtott, bérlet útján is nehezen értékesíthető és a mai viszonyok között eladásáról, vagy parcellázásáról sem igen lehet beszélni,

felmerült a gondolat, hogy a hatalmas területet erdősíteni kell.

A polgármester terve *minden vonalon a legmelegebb rokonszenvvel találkozott,* így biztosra vehető, hogy

rövidesen megkapja a szükséges szankciókat és már a tavasszal, vagy a télen megkezdik a 100 holdnál nagyobb terület fásítását,

s néhány év mulva *Budapest északi határán friss, üde, fiatal erdő fog kisarjadni, átalakítva a mostanáig kopár, sivár vidék egész karakterét.*

HÍREK A PÁRTBÓL

A NEP fővárosi szervezetének első őszi értekezlete

A *Nemzeti Egység Pártja* székesfővárosi szervezetének törvényhatósági csoportja pénteken este tartotta a nyári szünet után első értekezletét *Zsitvay* Tibor elnöklésével az Esterházy-utcai központban, amely értekezleten megjelent és résztvett *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármester is.

Teljes számban ott voltak az értekezleten a párt törvényhatósági bizottsági tagjai, akiket az elnöklő *Zsitvay* Tibor meleg szavakkal köszöntött az első értekezlet alkalmából. Majd üdvözölte a *Fővárosi Közmunkák Tanácsának* új elnökét, *Bessenyey* Zénót, aki a pártnak törvényhatósági bizottsági tagja marad. A pártértekezlet meleg ünneplésben részesítette Bessenyeyt kineveztetése alkalmából.

Az elnöki előterjesztések során *Zsitvay* Tibor javaslatot terjesztett elő a pártban működő szakbizottságok elnökeinek kijelölésére vonatkozóan. *A párt kebelében megalakított szakbizottságok elnökei a következők lettek: elnöki* bizottság vezetője vitéz *Lázár* Domokos, — az út- és csatornaépítési bizottság elnöke *Dorner* Gyula, — *városrendezési* és magasépítési bizottság elnöke *Harrer* Ferenc, — *közjogi-* és illetőségi bizottság elnöke *Andréka* Károly, — *közlekedési-* és közgazdasági bizottság elnöke *Veress* Gábor, — *a pénzügyi* bizottság elnöke *Zsitvay* Tibor, — *a közoktatásügyi* bizottság elnöke *Ősz* Béla, — *a közélelmezési* bizottság elnöke *Usetty* Béla, — *a közjótékonysági-* és szociálpolitikai bizottság elnöke *Gaár* Vilmos, — a *közegészségügyi* bizottság elnöke *Egerváry* Tibor dr., — a *városgazdasági* bizottság elnöke *Juhász* Jenő, — *vízvezetéki,* világítási- és közüzemi bizottság elnöke *Becsey* Antal, — a *magasépítési* bizottság elnöke vágvecsei *Wellisch* Andor és a *közművelődési* bizottság elnöke *Büben* Miklós.

A pártértekezlet a közélelmezési szakbizottságba *Zsitvay* Tibor elnök lemondásával megürülő helyre *Tóth* Gábort, a központi gyógyhelyi bizottságba pedig *Egerváry* Tibort jelölte.

A pártértekezlet ezután áttért a fővárosi költségvetés megvitatására. *Harrer* Ferenc volt az előadó. A pártértekezlet elhatározta, hogy a Nep székesfővárosi szervezete a költségvetési vitában teljes súlyával résztvesz és nemcsak az általános vitához szól hozzá, hanem az egyes fejezetek tárgyalásánál is ki fogja fejteni szempontjait. A költségvetés kérdéséhez *Becsey* Antal, *Deményi* Aladár és mások szólottak hozzá.

Harrer Ferenc még beszámolt a párt szakbizottságának eddigi munkásságáról és a jövőt illetően kialakult álláspontról.

Napirend után *Kertész* Elemér indítványt terjesztett elő a Hősök Emlékkövének átépítése, illetve ugyanott egy miniatür hősi múzeum létesítése érdekében.

A pártértekezlet után *Bessenyey* Zénó tiszteletére bensőséges hangulatú pártvacsora volt, amelyen nagy számban vettek részt a párt tagjai. Az értekezleten és az ezt követő pártvacsorán megjelentek soraiban ott voltak többek között: *Zsitvay* Tibor, *Sipőcz* Jenő, *Bessenyey* Zénó, *Petracsek* Lajos, *Pözel* István, *Terbócz* Imre, *Harrer* Ferenc, *Glückstha*l Samu, *Becsey* Antal, *Désy* Géza, *Dorner* Gyula, *Nagy Antal,* vágvecsei *Wellisch* Andor, *Girardi* Tibor, *Orova* Zsigmond, *Lédermann* Mór, *Dényi* Károly, *Büben* Miklós, *Deményi* Aladár, *Egerváry* Tibor, *Gaár* Vilmos, *Gazdy* Jenő, vitéz *Hajnóczy* Béla, *Hegedüs* Bertalan, *Hentz* Lajos, vitéz *Juhász* Jenő, *Pályi* Gyula, vitéz *Pesthy Müller* József Leó, *Petzrik* Jenő, *Sárkány* Ferenc, vitéz *Somogyi* Béla, *Szántay* István, *Szentessy* József, *Tóth* Gábor, *Vályi* Lajos, *Kállay* Tamás, *Kertész* Elemér, *Burghardt Bélavári* Rezső báró, *Kauser* István pártigazgató és még sokan mások.

Gyülések a déli kerületben

A választás utolsó előtti hetében a déli kerület NEP szervezetei fokozott lendülettel folytatták a választási agitációt. A Nemzeti Egység listavezetői *Usetty* Béla, *Pözel* István, *vitéz Tóth* András, *Nagy* Antal és mások részvételével a lelkes és nagyszámú gyülések egész sorát rendezték meg, így különösen nagy sikerüek és lelkes lefolyásúak voltak az Építőmesterek Székházában, a Belvárosi Iparos Körben, a Ferencvárosi Filmszínházban, a Tisztviselő-telepen, az Abonyi-kávéházban, a Mária Valéria-telepen és a Kőbányán rendezett gyülések. A választókat áthatotta az a szózat, amelyet *Gömbös* Gyula miniszterelnök intézett Budapest polgárságához, a Nemzeti Lovardában és a vasmunkások előtt az Állami gépgyárban tartott monstre gyüléseken. A jelölteken kívül a gyüléseken *Girardi* Tibor, vágvecsei *Wellisch* Andor, *Pavlik* Ferenc, *Kovacsek* Ferenc, *Szende* Dezső dr., *Gellért* Jenő, *Hollner* Péter, *Vizy* Henrik és mások beszéltek még a polgársághoz.

Harrer Ferenc Budapest és Pestkörnyék kérdéseinek rendezéséről és Nagy-Budapest problémájáról

A kérdés eldöntésében nagy szerep vár a Közmunkatanácsra

Napirenden van Budapest és a Pestkörnyék vitás ügyeinek rendezése. A vármegye memorandumba foglalta az érdekelt városok és községek kívánságait s legközelebb letárgyalják a főváros vezetőivel ezt az üdvös célzatú, de nem könnyű kérdést. A rendezés mögött a távolabbi horizonton ott áll ismét a most aktuális kérdésnél sokkalta nagyobb probléma: Nagy-Budapest, amely — ha a mai viszonyok között nem is időszerű — olyan kérdés, amelyet félretenni nem lehet.

Úgy a pestkörnyéki vitáról, mint a jövő nagy feladatáról sok nyilatkozat hangzott már el, de nem hallottuk a véleményét *Harrer* Ferenc dr.-nak, aki ezeknek a kérdéseknek a legalaposabb ismerője s aki a multban a városrendezés terén kifejtett gazdag munkássága révén, s úgyis, mint a NEP városrendezési szakbizottságának elnöke, a legnagyobb súllyal szólhat hozzá ehhez az ügyhöz.

Harrer Ferenc dr.

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Nagy-Budapest problémájának *két ágazata van.* Az egyik Budapestnek és a vele összeépült környékbeli városoknak és községeknek *egységes városfejlesztési irányítása* a kérdések egész komplexumának tekintetében, mint amilyen a szabályozási terv, építési szabályzat, közlekedési program, közszolgáltatási üzemekkel való ellátás és egyebek.

— Ezt az egységes városfejlesztési programot csak intézményesen lehet megoldani

és mivel az adott helyzetben senki sem gondol arra és megvalósíthatónak senki sem látja, hogy Budapestből és a környékből egy város legyen, csak köteléki megoldás lehetséges, amelyben ezek a feladatok megvalósulnak.

— Erre a feladatra a legmegfelelőbb, egykori megalakításának célja szerint valósággal predesztinált szerv a Közmunkák Tanácsa.

Hiszen eredetileg az a gondolat hívta életre, hogy a három egymásra utalt várost: *Pestet, Budát* és *Óbudát* a közös városfejlesztési érdekek tekintetében összefoglalja. Azóta, az eggyé lett Budapest körül, felnövekedtek új városok, amelyek a fővárossal együtt ma éppen úgy egymásra vannak utalva, mint hajdan Pest, Buda és Óbuda, s amint *akkor a probléma Budapest volt, úgy ma a Nagy-Budapest gondolata áll előttünk.* A pontosan megismétlődött helyzetben most, eredeti feladatához híven, az új kérdés gondozása a Közmunkák Tanácsára vár.

— *A probléma másik feladatköre a pénzügyi, gazdasági, közélelmezési kérdéseket öleli fel,* amelyek Budapestnek és a környéknek tényleges együttéléséből fakadnak. Kívánatos, hogy az együttélés harmonikus legyen és az egymásra utalt Budapest és Pestkörnyék a közös érdekű kérdések előbbrevitelében együttműködjék. Ez azonban, miután egészen más természetű probléma, mint Nagy-Budapestnek, az egységes városnak megalakítása,

csakis az érdekelt felek közötti megállapodás alapján s nem intézményes megoldás útján történhetik.

A változó viszonyokhoz képest időről-időre revizió alá kell kerülniök a megállapodásoknak s kívánatos, hogy az együttélésben levő két fél magatartása ne elválasztó, hanem összeforrasztó legyen.

Az új adófelszólamlási bizottságok elnökei és tagjai

I. kerület. Elnök: Dereanó István dr. H. elnök: Lampel Vilmos. Rendes tag: Prinner Ede, Tóth Gábor. Póttag: Puskás István, Stark Ferenc, Haidegger Ernő dr.

II. kerület. Elnök: Végh Mihály dr. H. elnök: Tóth József. Rendes tag: Divényi Károly dr., Pataki Ferenc. Póttag: Szlávik Ferenc dr., lovag Fehrentheil Gruppenberg László dr., Kruck Elemér dr.

III. kerület. Elnök: Botzenhardt János dr. H. elnök: Szepessy Ágoston. Rendes tag: Lopós Gyula, Szemkő Barna dr. Póttag: Frey István, Haluskay Sándor, Gittinger György.

IV. kerület. Elnök: Gaár Vilmos dr. H. elnök: Seidl Aurél dr. Rendes tag: Konta Jenő, Holló Géza dr. Póttag: Sipos Imre, Szende Dezső dr., Sándor László, dr.

V/A. kerület. Elnök: Krompaszky Miksa dr. H. elnök: Brezovszky Emil dr. Rendes tag: Fábián László dr., Szepes Béla. Póttag: Domokos Gyula dr., Alexi György, Muschek György.

V/B. kerület. Elnök: Kartsoke Alajos dr. H. elnök: Huszár Pál dr. Rendes tag: Krudy Andor dr., Krayer-Krausz Arnold. Póttag: Diera Ignác, Stamberger Pál dr., Enyedi Béla dr.

VI/A. kerület. Elnök: Farkas József dr. H. elnök: Homonnay Jenő. Rendes tag: Bakonyi Pál dr., Oszwald Róbert. Póttag: Lemle János, Hondl Pózsef, Klamál András.

VI/B. kerület. Elnök: Schillinger Endre dr. H. elnök: Fraknói Floxberger Károly. Rendes tag: Dóczy Imre dr., Szekeres Kálmán dr. Póttag: László Ferenc, Schmidt József, Király Sándor.

VI/C. kerület. Elnök: Br. Pongrácz Jenő dr. H. elnök: Fülöp Endre. Rendes tag: Barcs Kálmán, Prohászka János. Póttag: Tóth László, Krohn János dr., Ordódy Béla.

VII/A. kerület. Elnök: Bánó Dezső. H. elnök: Ferry Aladár dr. Rendes tag: Kalán Gyula, Martin István. Póttag: Janits Dezső dr., Fratricsevics Ernő, Wintermantel József.

VII/B. kerület. Elnök: Molnár Lajos. H. elnök: Munkácsy Gyula. Rendes tag: Knöpfler Oszkár, Ocskay Rudolf. Póttag: Szentgyörgyi Gyula dr., Tamás József, Jajczay Imre dr.

VIII/A. kerület. Elnök: Koós Jenő. H. elnök: Joanovits Emil dr. Rendes tag: Ilovszky János, Molnár Béla dr. Póttag: vitéz Szentiványi Ádám dr., Pekló József, Nagy Ferenc.

VIII/B. kerület. Elnök: Stefkovits Ferenc. H. elnök: Lázár Mihály. Rendes tag: Vaszary István dr., Bárány Ferenc. Póttag: Bónis István, Dán János, Gazdy Jenő.

IX/A. kerület. Elnök: Dósa Ottó dr. H. elnök: Csury Jenő dr Rendes tag: Jánosfy Jaczkovits Iván dr., Hamang József. Póttag: Blaskó János, Kolarits Béla dr., Fényffy Nándor.

IX/B. kerület. Elnök: Pavlik Ferenc. H. elnök: Stesser János dr. Rendes tag: Fürstner József, Zupka Lajos. Póttag: Kintzler Gyula, Zsinn Lajos, Tscheuke Hermann.

X. kerület. Elnök: Dongó Orbán. H. elnök: Pillis Károly. Rendes tag: Gratz Dániel, Koltay Károly. Póttag: Keresztény Béla, Franciscy Béla, Bodnár János dr.

XI. kerület. Elnök: Saly Árpád dr. H. elnök: Natzler Ervin dr. Rendes tag: Wehrmann Béla, Mikecz Károly dr. Póttag: Hunyadvári Arányi Béla dr., Várnay Alajos, Schlager Andor.

XIV. kerület. (VII/C. kerület.) Elnök: Klösz Pál. H. elnök: Szép Sándor. Rendes tag: Kerekes Ödön dr., Zsellér Imre. Póttag: ifj. Paulheim Ferenc, Vass Kálmán, ifj. Dressmann Károly.

Az adófelszólamlási bizottságok már megalakultak és megkezdték a munkát.

Válaszol az iparügyi minisztérium az iszapelgázosító „rejtélyére"

Nem vállalatok ellen, hanem a köz érdekében kell két részben kiírni a versenytárgyalást

Mint ismeretes, a főváros elhatározta, hogy a főgyüjtőcsatorna rácsiszapjának hasznosítása céljából *iszapelgázosító készüléket létesít,* amelynek metán-gázát aztán megfelelő motorok segítségével energiává alakítják át és ezzel látják el a főgyüjtőcsatorna erőszükségletét. Ez a kérdés hosszabb idő óta húzódott és ennek a huza-vonának okai mindezideig nem voltak ismeretesek. Most aztán olyan hírek terjedtek el, hogy *az iparügyi minisztérium késlelteti a 600.000 pengős közmunka vállalatba adását,* és beszélni kezdtek *„megdöbbentő rejtélyekről"* az iszapelgázosító körül. A hírterjesztők ebből az alkalomból jónak látták *megvédelmezni a Ganz-gyárat, amelynek pedig, ha jól tudjuk, legfőbb védelmezője: saját világhírneve.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársa éppen ezért

a legilletékesebb helyhez, az iparügyi minisztériumhoz

fordult, ahol nyomban megadták a kellő felvilágosítást.

A helyzet az, hogy egyrészt szabálytalan volt a versenytárgyalás kiírása, másrészt a pályázók adtak be szabálytalan ajánlatokat. Az iparügyi minisztérium azonban *a munka meggyorsítása érdekében eltekintett ezektől a szabálytalanságoktól,* megadta a hozzájárulását a munkálatok vállalatba adásához. Mindössze a közérdekre való tekintettel

annak a kívánságának adott kifejezést, hogy ezt a technikai és gazdasági szempontból feltétlenül két részre osztandó munkát két versenytárgyaláson írják ki.

Arról van ugyanis szó, hogy a berendezés *egyik része az elgázosító készülék,* a másik része pedig azoknak a motoroknak komplexuma, amelyek az iszapból nyert metán-gázt felhasználják. Az elgázosító berendezés *egyedülvaló ujdonság Magyarországon,* de a külföldön is csak ritkán alkalmazták eddig. A gyakorlati tapasztalatok *mindössze Hannover városának hasonló berendezésére szorítkoznak.* Bizonyos azonban, hogy Hannover városának csatornaiszapja vegyi összetételében merőben különbözik Budapest csatornaiszapjának kémikáliáitól. A Budapesten várható eredményt a főváros vegyvizsgáló intézetének idevágó kísérletei alapján számították ki. Nagyon valószínü, hogy ezeknek a tudományos kísérleteknek elméleti konzekvenciái a gyakorlatban is be fognak válni. Ez azonban

nem bizonyos, mint ahogy az elmélet és gyakorlat között úgyszólván állandóan mutatkoznak váratlan differenciák.

Megtörténhetik tehát, hogy a gázosító berendezés által termelt metán-gáz *töménysége és mennyisége egészen más lesz, mint amit az elméleti számítások alapján várni lehet.* Ez esetben *az előre,* az elméleti számításokra bazírozott gázmotorok

vagy hasznavehetetlenek lesznek, vagy pedig nem adják le a gazdaságosság és a modern technika követelményeinek megfelelő hatásfokot.

Mindenképpen megokolt tehát az iparügyi minisztériumnak ez az aggodalma és az ebből jövő konzekvencia, hogy tudniillik

építsék meg először az elgázosító berendezést, azután, a gyakorlati eredmények alapján írják ki a versenytárgyalást a gázmótorokra.

Ez az objektiv felfogás, — mondani sem kell talán, — *nem irányul egyetlen vállalat ellen sem, annál kevésbé, mert az eddigi rengeteg megbeszélés és javaslat után senki nem számol meglepetésekkel.*

FUMEX
mindenütt bevált legolcsóbb beton
KÉMÉNYFEJ
ANDREA cementárugyár
V., Tátra-utca 26
Telefon: 92-0-37

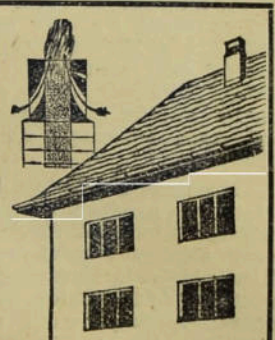

PAULHEIM LENÁRD
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER-U. 6/b. TEL.: 351—54.

FÉNYMÁSOLÓ INTÉZET
Fénymásoló papirok
Másoló papirok
MAGYAR VEGYKÉSZITMÉNYÜ PAPIRGYÁR
OSER JAKAB BUDAPEST VI., Ó-UTCA 48.
Alapíttatott 1893 Telefon: 238-90

A CSÁSZÁRFÜRDŐ
thermál uszodái megnyíltak.
Egész nap nyitva

Gyártja:
Magyar Radiátorgyár rt.
Mintaraktár: V., Kálmán-utca 18

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

BESSENYEY ZÉNÓ
látogatása a főváros vezetőinél és szemléje a városrendezési munkálatoknál

Bessenyey Zénó dr., a Közmunkatanács új elnöke hivatalbalépése után bemutatkozó látogatáson volt a főváros vezetőinél. Először *Sipőcz* Jenő főpolgármesternél jelent meg hivatalos látogatáson, azután *Szendy* Károly polgármestert kereste fel és mindkét helyen hangoztatta, hogy Budapest szeretetétől áthatva vállalta új megbízását és annak a reményének adott kifejezést, hogy a fővárossal harmónikus együttműködésben alkalom nyílik számos nagyjelentőségű és a főváros jövő kialakulása szempontjából fontos alkotás megvalósítására.

A Közmunkatanács referensei kíséretében *Bessenyey* Zénó, szemlét tartott a főváros területének azokon a helyein, ahol városrendezési munkák folynak. Igy megtekintette a *Jezsuita-lépcsőnél* megkezdett parkozási munkálatokat, azután a *Bécsikapu* építkezéséhez ment, amely annyira előrehaladt, hogy a közeljövőben elhelyezhetik ennek az új, történelmi emlékezetű és idegenforgalmi szempontból is számottevő látványosságnak a zárókövét. Sétát tett a Pozsonyi-út mellett lévő hatalmas *Rakovszky-parkban*, amelynek munkálatai közelednek a befejezéshez. Elragadtatással nyilatkozott a park szépségeiről és a pompás kilátásról, amely innen a Margitszigeten túl, a budai hegyekre nyílik.

Az új elnököt hivatalbalépése alkalmából a hivatalos körökön kívül a társadalom meleg rokonszenve is kíséri. A *Lipótvárosi Polgári Kaszinó*, amelynek *Bessenyey* Zénó az elnöke, tiszteletére nagyszabású ünnepi vacsorát rendezett. A vacsorán megjelentek a főváros részéről *Király* Kálmán, *Wossala* Sándor, *Kovácsházy* Vilmos tanácsnokok, ott volt *Görgey* István országgyülési képviselő, *Keblovszky* Lajos miniszteri tanácsos, *Usetty* Béla, *Kauser* István és még nagyon sokan a főváros politikai és társadalmi előkelőségei közül. Elsőnek *Tárkányi* Jenő ügyvezető elnök köszöntötte a vendégeket, majd *Fényes* László igazgató üdvözölte Bessenyeyt. *Bessenyey* Zénó az üdvözlésekre hosszabb beszédben válaszolt. Örömmel áll a Közmunkatanács élére — mondotta — mert abban bízik, hogy *így tág tere nyílik arra, hogy hazánk legnagyobb kincsének, a fővárosnak érdekében még eredményesebben dolgozhassék.* A főváros útrendészete, elsősorban gyors forgalmi hálózata, továbbá házrendészete, kertészete s általában a főváros fejlesztése érdekében nagyon sok a teendő. Természetesen csodákat senki sem várjon töle, de igéri, hogy tiszta szemmel és lelkes szívvel áll munkába és gyorsítani fogja a problémák megoldását. Hiszi, hogy a főváros keretén belül az általa képviselt északi kerületben a Lipótvárosnak is majd hasznos szolgálatot tehet. A vacsorán még vitéz *Antal* Lajos, *Weisz* Artur és *Körner* Jenő szóltak fel.

A *Fővárosi Közmunkák Tanácsa* október 24-én üdvözli új elnökét. A kinevezés alkalmából csütörtökön délelőtt 10 órakor székházában *ünnepi teljes ülést* tart.

Sipőcz főpolgármester levele a breslaui főpolgármesterhez. Néhány nappal ezelőtt a német dalosok társaságában Budapesten tartózkodott Hans *Fridrich* dr. breslaui főpolgármester is, aki ezt a látogatást felhasználta arra is, hogy meglátogassa és megismerje a főváros vezetőit. A breslaui főpolgármester a székesfőváros főpolgármesterénél és polgármesterénél hivatalos látogatásokat végzett, sőt emléket is nyujtott át: Breslau város emlékérmét és egy művészi rézkarcot. A nagy német főváros első polgárának látogatását és figyelmét *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármester igen meleghangú levélben köszönte meg, amely így hangzik: *„Igen tisztelt Főpolgármester Úr!* Nagy örömömre szolgál az a tudat, hogy kellemesen és jól érezte magát a magyar fővárosban. A látogatás nagyon megtisztelő volt számomra, mert személyében a nagy német nép kiváló fiát ismertük meg, aki nemzetünknek és fővárosunknak megértő, szerető barátja. Mélyen meghatott az a megemlékezés, amellyel személyemet kitüntette. A városa nevében küldött emlékérmet és gyönyörü rézkarcot, legszebb emlékeim között fogom megőrizni, mint annak a zálogát, hogy városaink között maradandó lesz mindenkor a baráti viszony és a kultúrális kapcsolat. Amikor a kedves megemlékezést hálásan megköszönöm a bölcs vezetése alatt álló nagymultú városnak, a magyar főváros meleg üdvözletét küldöm. Fogadja igen tisztelt Főpolgármester Úr őszinte tiszteletem nyilvánítását *Sipőcz* főpolgármester".

Fokozódó betegforgalomra készülnek fel a székesfőváros közkórházai

A kórházi ápoltaknak csak nyolc százaléka fizető beteg

A közkórházak idei költségvetésében 1.961.825 ápolási napot vettek számításba. Az elmúlt hónapok statisztikai adatai szerint azonban ebben az évben a kórházak sokkal több ápolási napot fognak elérni annál, mint amennyivel a múlt év végén az új költségvetés kalkulált. *Illetékes helyen* ennek az a magyarázata, hogy *a kórházak gyökeres tatarozása már-már egészen befejeződött és most már nem kell egész osztályokat a forgalom elől huzamosabb időre elzárni*, úgyhogy a nyáron már teljes létszámmal tudtak működni a kórházak. Ennek a következménye az ápolási napok számának az előirányzattal szemben való jelentős emelkedése.

— Ez az emelkedés — mondotta informátorunk, — az elmúlt háromnegyed esztendő tanusága szerint az év végéig 140.980 ápolási napot fog kitenni. Egy-egy ápolási napot 5.80 pengő kiadással számítva

ez a többlet a kórházak kiadásait 817.684 pengővel növelné.

A szigorúan végrehajtott takarékossági intézkedések azonban a kórházaknál jelentős megtakarítást eredményeztek, úgyhogy nem lesz szükség az egész 817.684 pengő pótlására, hanem

ennél jóval kisebb összeg hozzáadásával tudják biztosítani a kórházak jelentékenyen megnövekedett forgalmának zavartalan lebonyolítását.

— Mindössze *284.735 pengőt kell pótolni pót-hitel útján.* Ebből 179.000 pengő kell az élelmezésre, 105.736 pengő pedig gyógyszerre. A lényegesen nagyobbszámú beteg ápolásán kivül az élelmezési költségek emelkedésére is tekintettel kell lenni, miután

az utóbbi hónapokban jelentkező élelmiszerdrágulás a kórházak háztartásában is jelentősen érezteti hatását.

— A költségvetés tárgyalása során erős kritika hangzott el a kórházi ápolási díjak túlszigorúnak vélt behajtása miatt. Kifogásolták, hogy az ápolási díjak behajtása érdekében a főváros valóságos nyomozó szolgálatot végeztet és ha kiderül, hogy akár valamelyik hozzátartozónak van valamelyes ingatlana, a kórházi követelést hajthatatlanul bekebelezteti.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa e tekintetben is kérdést intézett, mire *illetékes helyen* a következő magyarázattal szolgáltak:

— Tény az, hogy a főváros a legutóbbi években a kórházi ápolási díjat a befizetést elmulasztó betegeknél, ha ingatlan vagyon van, *bekebelezéssel biztosítja.* Előre kell azonban bocsájtani, hogy

a főváros ezt a biztosítási eljárást a leggyobb kímélettel és méltányossággal hajtja végre.

Még egyetlen esetben sem fordult elő eddig, hogy ennek a telekkönyvi bekebelezésnek konzekvenciái lettek volna. A főváros nem akar senkit sem tönkretenni azért, mert beteg volt, ellenben

biztosítania kell a követelést arra az esetre, ha az ingatlan örökösök kezébe jut, akiknek természetesen kötelességük, hogy elsősorban az örökséget terhelő tartozást kielégítsék.

A főváros kénytelen volt ennek az eljárásnak a bevezetésére, mert ugyanakkor, amikor a vidéki kórházak már korábban sokkal szigorúbban kezelték a kérdést, szinte az egész országban híre járt, hogy, aki beteg, annak csak *Budapestre kell utazni, mert ott semmibe sem kerül a kórház.*

Igy aztán nagyon sokan nem fizettek ápolási díjat olyanok sem, akik azt megtehették volna és a díjtartozás döbbenetes módon egyre szaporodott, már-már válsággal fenyegette a kórházak fennmaradását. A helyzet még ma is az, hogy

a kórházban ápoltaknak mindössze 8%-a a fizetőbeteg, így érthető, hogy milyen óriási terhet ró a közületre az intézmények fenntartása.

A főváros azonban ennek ellenére igyekszik a kérdést a legemberségesebben kezelni és éppen legutóbb határozta el, hogy *nem veszi igénybe annak a kormányrendeletnek az engedményeit sem, amely lehetővé teszi, hogy a közös termekben ápolt fizetőbetegeknek is az ápolási díjon felül külön felszámítsák a speciális vizsgálatok és a különleges gyógyszerek árát.*

A polgármester munkaprogramot ad a rádióban. *Szendy* Károly polgármester november 3-án, vasárnap előadást tart a mikrofon előtt, amelyben beszámol a főváros munkaprogramjáról. A polgármester rádióelőadását általános érdeklődéssel várják.

Liber alpolgármester avatta fel a Mentők alapítójának emléktábláját. A *Budapesti Önkéntes Mentőegyesület* székházának falán szombaton délben lepleztók le az egyesület megalapítójának és első igazgatófőorvosának, dr. *Kresz* Gézának emléktábláját. Az emlékbeszédet *Liber* Endre alpolgármester, a Mentőegyesület társelnöke tartotta a gyengélkedő *József Ferenc* királyi herceg helyett. Kegyeletesen emlékezett meg dr. *Kresz* Gézáról, aki a székesfőváros V. kerületének hatósági orvosa és a törvényhatósági bizottság tagja volt. Mint ilyen, a főváros közgyülésén, a sajtóban és mindenütt, ahol csak lehetett, lelkesen agitált már a nyolcvanas évek elején a Mentőegyesület megalapítása érdekében. *Kresz* Géza Angliából hozta magával a nagyszerű emberbaráti gondolatot és *annak megvalósítását úgyszólván élethivatásává tette.* 1887 március 21-én az V. kerületi elöljáróság tanácstermében ismertette elgondolását. Néhány hónappal később, 1887 május 5-én már meg is tartották az alakuló közgyülést. *Kresz* Géza dr. az első perctől kezdve nemcsak igazgatója és irányítója volt az Egyesületnek, hanem *fáradhatatlan propagálója is, aki megszervezte az emberbaráti intézmény anyagi eszközeit.* Amikor a Mentők a közelmultban az egymilliomodik balesetnél adtak elsősegélyt, az Egyesület vezetősége ezt a fordulót *nem ünnepelhette volna meg méltóbban, mint úgy,* hogy elhatározta kiváló alapítója és első főorvosa, *Kresz* Géza dr. emlékének méltó megörökítését.

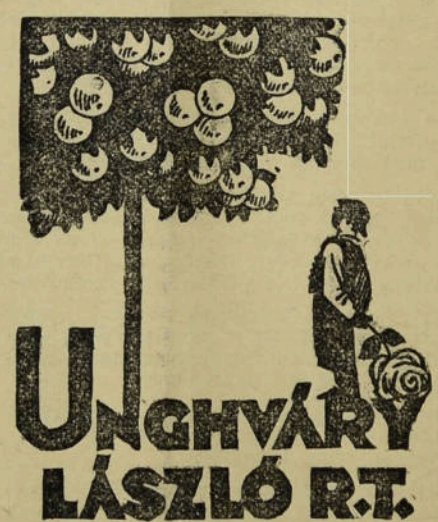

Magyarország legrégibb és legnagyobb faiskolája CEGLÉD
Budapesti iroda IV., Veres Pálné-u. 8. félem. Tel. 88-3-31
Sürgősen rendeljen, rövidesen szállit.
Kérjen árjegyzéket.

Diplomás városbíró. A községi bíráskodás apróceprő teendőit ellátó és a kerületi elöljáróságok mellett évszázadok óta működő városbírák pátriárchális kora, — amikor a főváros tisztes polgárai közül jelölték ki őket és nem számított, hogy borbélymester, vagy nyugalomba vonult kereskedő-e a jelölt, — a közeli napokban életbelépő új szabályrendelettel végetér. A rendelet megjelenése az új fővárosi törvény folyománya, amely kimondotta, hogy a városi bírói tisztet jogi képesítéshez kell kötni és ugyanakkor a városbírák hatáskörét is kiterjesztette bizonyos mértékben. Jövőben városbírává csak azt lehet megválasztani, aki királyi ítélő bírói, illetve ügyvédi oklevéllel rendelkezik. Az új városbíró szolgálati vonatkozásban ugyan a kerületi elöljárónak lesznek alárendelve, de fegyelmi tekintetben már kikerülnek a fővárosi hatóságok hatásköre alól. Az új rendelkezés ugyanis úgy szól, hogy a városbírók felett a fegyelmi bíráskodást elsőfokon a budapesti kir. törvényszék fegyelmi tanácsa, második és végső fokon pedig a budapesti kir. ítélőtábla fegyelmi tanácsa gyakorolja. Ilyen esetekben a közvádló szerepét az illető fegyelmi bíróság előtt szintén a vád képviseletére hivatott királyi ügyészség látja el. Jövőben a városbírók rendes fizetést is kapnak, ennek a tiszteletdíjnak mértéke azonban igen szerény, mert mindössze évi 1800 pengő.

Budapest története a honfoglalás előtt, különös tekintettel a római korra. A főváros vezetősége pályázatot irt ki a Ferenc József koronázási jubileumi alapítvány ezévi *tudományos irodalmi* díjára. A pályázóknak Budapest honfoglalás előtti történetét kell feldolgozniok, különös tekintettel a római időkre. A pályamüvek benyujtásának határideje október 15-ike. A pályadíj *kétezer pengő.* Ugyancsak az összel ítélik oda a Ferenc József-alapítvány *szobrászati* díját, amelyre szintén október 15-ig lehet pályázni. A legsikerültebb szobor alkotója *kétezernyolcszáz pengőt kap.*

Én és a kisöcsém. A Városi Színház szombaton felújította *Szilágyi* László és *Eisemann* Mihály népszerü operettjét, amelynek címe: *Én és a kisöcsém.* A kettős címszerepben ezúttal is a kedves és temperamentumos *Bársony* Rózsi aratott nagy sikert.

Gazdasági Értesítő

Huszonnyolcmillió pengő kölcsönt vesznek fel közmunkákra az OTI-tól a városok

A városi biztosítások és közmunkák kérdése a Magyar Városok Szövetségének első tanácsülésén

A nyár folyamán feloszlott Városok Kongresszusának helyébe lépett *Magyar Városok Országos Szövetsége* megkezdte rendes tevékenységét. A Szövetség elnökévé — mint jelentettük — *Szendy* Károly polgármestert választotta, ügyvezető elnöke pedig *Lukács* Ödön dr. miniszteri osztályfőnök, a pénzügyminisztérium városi osztályának nyugalmazott vezetője lett, aki a központi városháza első emeletén kapott hivatalos helyiséget és személyzetet a nagyvonalú munka elvégzéséhez, amelyek egyik célja az, hogy *a legharmónikusabb összhangot és kooperálást építse ki a székesfőváros és a vidéki magyar városok között.*

A Magyar Városok Országos Szövetségének most volt *Szendy* Károly elnöklésével az első tanácsülése, amelyen a polgármester bejelentette, hogy a szövetség adminisztratív vezetését *Lukács* Ödön alelnöknek adja át, akit arra kért, hogy a jövőben a magyar városok érdekében gyümölcsöztesse azokat a tapasztalatokat, amelyeket eddigi közéleti működése során szerzett. Lukács Ödön nemcsak, mint a pénzügyminisztérium városi osztályának főnöke jutott szoros kapcsolatba a városok szervezetével és életével, hanem már korábban, mint Nagyvárad egykori alpolgármestere, a legkiválóbb szakember hírében állott.

Lukács Ödön a tanácsülésen jelentést tett azokról a tárgyalásokról, amelyeket a Szövetség *a városok biztosítási problémájának egységes intézése és megoldása* érdekében tett folyamatba a biztosító-intézetekkel. A városok a túlságosan magas biztosítási díjtételekkel ma *túlontúl vannak terhelve,* ezért vetődött fel a Városok Kongresszusában az egységes biztosítás gondolata. A tárgyalásokat annakidején a Városok Gazdasági Központja kezdte meg, amely szerződéstervezetet is készített. A belügyminiszter azonban ezt a biztosító-intézetekkel kötött szerződést nem hagyta jóvá. Részben azért nem, mert a Városok Gazdasági Központja a szerződést csak *hat biztosítóval* kötötte meg, a miniszter pedig úgy látta jónak, hogy *minden intézet* számára lehetővé kell tenni a biztosítási akcióhoz való csatlakozást. Másrészt kifogásolta a miniszter, hogy *a Gazdasági Központ jutalékot kötött ki magának és ezzel megdrágította a biztosítást.* A miniszter felszólítására a Városok Gazdasági Központja egyébként felszámolt és sokkal helyesebbnek látszik, ha az ilyen természetű kérdéseket maga a szövetség intézi. A belügyminiszter felhívására a Magyar Városok Szövetsége *a biztosító-intézetekkel új tárgyalásokat kezdett, amelyek eredménnyel is jártak.* Jövőben a városok biztosítási ügyeiket *közös ügykezeléssel* bonyolítják le, ami jelentékeny gazdasági előnyökkel jár. A városok biztosításának díja több mint 350.000 pengő ezidőszerint és ennél az új rend folytán *20%-os megtakarítás várható.* A biztosítótársaságokkal az alapelvek tekintetében már készen van a megegyezés, sőt a szerződés megszövegezése is folyamatban van.

Lukács Ödön ismertette a városoknak *a munkanélküliség enyhítése,* illetve *a megindítandó közmunkák költségének fedezete* dolgában készített előterjesztést is. Bejelentette, hogy az OTI és MABI járuléktartalékjaiból négy év alatt *28,000.000 pengőt lehetne a városok által tervbevett közmunkák fedezetére hosszabb lejáratú kölcsön formájában megkapni.* Ennek a kérdésnek a letárgyalására a városok egy közös intézőszervet fognak alapítani.

A multévi zárszámadás és a jövőévi költségvetés elfogadása után a szövetség tanácsülése a Speyer-kölcsönt kibocsátó bizottság megüresedett helyére *Nendtvich* Andor pécsi polgármestert delegálta. Végül elhatározta a tanácsülés, hogy a szövetség számára *megfesteti Sipőcz Jenő főpolgármester arcképét* és a Városok Szövetségének közgyülése előtt ünnepélyesen fogja leleplezni.

Hosszú lejáratú kölcsönt kérnek a szállodások

A szállodás és vendéglős ipartestület szállodai szakosztályának elnöke, *Marencich* Ottó, levelet intézett a *Fővárosi Hirlap* szerkesztőjéhez. Ebből a levélből vesszük az alább következő figyelemreméltó sorokat.

Szállodáink nagy áldozatkészséggel üzemeiket nemcsak korszerüen fejlesztették, hanem *felkészültek a terjeszkedésre is.* Igy többek között az Astória, a Royal, a Britannia, a Palace, a Nemzeti szálló *a szomszédos telkeket, vagy épületeket már erre a célra meg is szerezte.* A dunaparti szállodák viszont úgy épültek, hogy *még két emeletet is lehet rájuk húzni.* Mindezek a terjeszkedések egy anya-üzem keretén belül *rentabilisen eszközölhetők,* ellentét az új szálloda-alapítással, amely a nagy befektetés miatt aligha fizetődne ki. Éppen azért a szállodák külföldi mintára *hosszú lejáratú és alacsony kamatozású kölcsönt kérnek.*

A Rimamurányi közgyülése. A *Rimamurány-Salgótarjáni Vasmü R. T.* igazgatósága a minap tartott ülésén megvizsgálta és jóváhagyta a zárszámadásokat. Negyven millió pengős forgalom mellett *a mérleg 984.603 pengő 70 fillér tiszta nyereséggel zárult.* Az igazgatóság az október 30-ára egybehívott rendes közgyülésnek *részvényenkint 2 pengő osztalék kifizetését fogja javasolni.* Az új üzletév eddigi szakában mind a termelés, mind a forgalom újabb emelkedést mutat.

A Magyar Hollandi Biztosító R. T. néhány nap előtt megtartott közgyülésén a biztosító vállalatok 1934. évi utolsó mérlegét tárgyalták. A mérleg adataiból kitünik, hogy *a szakszerü és körültekintő üzletvezetés kitünő eredményeket biztosit a gazdasági válság idején is.* A vagyontételek közül kiemelkedik a pénztárkészlet és a pénzintézeteknél elhelyezett *közel ¾ millió pengő összege,* amely a társaság *mobilitását jellemzi.* Ez azért jelentős, mert a társaság 1934-ben új ingatlan szervezésével ingatlan vagyonát közel *440.000 pengővel gyarapitotta* és ugyancsak emelkedést mutat értékpapír-állománya, amelynek értéke elérte az 1,507.914 pengőt. Végeredményben a tiszta nyereség *14.818 pengőt ért el* az előző évi 13.872 pengővel szemben, ami azt mutatja, hogy *a társaság minden tekintetben kedvezőbb eredményt ért el az előző évinél.*

Az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya RT igazgatósága az október 31-ére összehívott közgyülésének javaslatot tesz, hogy az 1933. üzletévről áthozott 560.397 pengő nyereség elővitel, valamint az 1934. üzletévben elért 615.673 pengő nyereség alapján rendelkezésre álló összesen 1,176.071 pengőből *részvényenkint 2.5 pengő osztalék kifizetését határozza el.*

A NOVA Közlekedési és Ipari R. T. mérlege 200.939 pengő 64 fillér tiszta nyereséggel zárult. A társaság október huszonhetedikén tartja évi rendes közgyülését.

A Nemzeti Balesetbiztosító október 22-én tartotta rendes közgyülését. A társaság mult évi *tiszta nyeresége* 7268 pengőt 48 fillér.

Október 31: a takarékosság napja. Tudvalevő, hogy a világ valamennyi müvelt és gazdaságilag fejlett államában október 31-e a takarékosság napja. Ezt a napot a nemzetek *a takarékosságról való megemlékezésre, a takarékossági erény ápolására fordítják.* Magyarországon altruista alapon a kormány megbizásából müködő *Országos Takarékossági Propaganda Bizottság* ebben az évben rendezi meg *a kilencedik takarékossági napot.* A bizottság, amelynek élén *Tormay* Béla, a *Postatakarék* vezérigazgatója áll, erősen dolgozik azon, hogy *ez a nap minél jobban kidomborítsa a takarékosság nemzeti szempontból való fontosságát.*

Milos György jubileuma

Október 21-én ülte meg negyvenéves jubileumát a magyar pénzügyi világ egyik legelsőrendü tekintélye, a magyar gazdasági életben általánosan tisztelt *Milos* György, a *Pesti Hazai Takarék* helyettes vezérigazgatója. Az a konzervatív, de mindig haladó és előkelő szellem, amely Milos György négy évtizedes tevékenységét jellemzi, általános megbecsülést és népszerüséget vívott ki számára, nemcsak a Pesti Hazai Első Takarékpénztár egyesület tradiciókban gazdag épületében, de az egész magyar társadalomban is. Milos György munkaképességének teljességében, alkotó erejének virágzásában érte meg a nevezetes évfordulót és kétségtelen, hogy ez a fáradhatatlan, páratlan képzettségü vezéregyéniség a jövőben is nagy eredményeket fog felmutatni.

Milos György igen fiatalon került a nagymultú pénzintézet szolgálatába, ahol ritka gyors előmenetelben részesült, úgyhogy már harmincöt éves korában a hatalmas intézet cégvezetője volt. A béke éveiben nemcsak idehaza emelte Milos György munkássága az intézet tekintélyét, de nagyvonalú és mégis mindig szolid üzleti politikája a külföldön is nagy súlyt biztosított az intézet számára. *Walder* Gyula és *Erney* Károly mellett ritka eredményeket ért el, majd a háború és a forradalmak, végül pedig a küzdelmes békeévek alatt *Erney* Károly és *Milos* György páratlan munkájával sikerült az intézet régi fényét visszaállitani.

De túl az intézeten, a magyar gazdasági világban is páratlan tekintélyhez és ritka szerephez jutott *Milos* György munkássága. Tizenegy éven át ő töltötte be a TEBE sajtóbizottságának elnökségét és rendkívüli szolgálatokat tett a magyar gazdasági életnek a Pénzintézeti Központ, a Magyar Pénzügyi Szindikátus és a Budapesti Giró és Pénztáregylet igazgatóságában is. Munkásságának és értékeinek nagy elismerése, hogy 1932 óta Milos György az elnöke a bankközi megállapodásnak is, tagja az Országos Hitelügyi Tanácsnak, igazgatósági tagja a Hazai Banknak és a Pesti Hazai Első Takarékpénztár Egyesület érdekkörébe tartozó több intézetnek. Ilyen munkásság után természetes, hogy messze túl saját intézetének keretein, az egész magyar gazdasági világban és az egész magyar közéletben szeretettel ünnepelték meg Milos György negyvenéves jubileumát.

Gömbös miniszterelnök nyujtotta át a Baross-láncot egy érdemes magyar iparosnak. Pénteken délelőtt megható ünnepség volt a Váci-út egyik gyártelepének udvarán. Becsületes munkában megöregedett iparost, *Hirmann* Ferenc fémárugyárost tüntette ki *Gömbös Gyula miniszterelnök az ipari érdemek jutalmazására alapított ezüst Baross-láncal.* Az ünnepségen megjelent *Szendy* Károly polgármester, *Bessenyey* Zénó, a Közmunkatanács elnöke, *Ivády* Béla volt miniszter, a *NEP* országos elnöke, *Majthényi* Béla, továbbá a Baross Szövetség vezetősége és sokan mások. *Gömbös* Gyula miniszterelnököt, aki *Bornemisza* Géza iparügyi miniszter, *Antal* István államtitkár és *Ilovszky* János, a Baross Szövetség elnöke kíséretében érkezett, a megjelentek lelkes éljenzéssel fogadták. A nyolcvanegy esztendős *Hirmann* Ferenc, aki ötvenöt esztendő óta vezeti a maga alapította gyárat, *könnyekig meghatva vette át a nagy kitüntetést és hallgatta meg a miniszterelnök magasröptü avatóbeszédét.*

Az elegáns világ fogasa
egyedárusítója
DIÓSY JÁNOS
Budapest, VII., Rákóczi-út 24.

Október 24, 26 és 30-án
délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

ÜVEGCENTRUM
TAKÁCS IMRE TÁBLAÜVEG-SZAKÜZLET
BUDAPEST, II., ZSIGMOND-UTCA 24. SZ.
SÜRGÖNYCÍM: ÜVEGCENTRUM. TELEFON: 606—00.

Precíziós gépalkatrészek minden célra
Földváry Ernő
okl. gépészmérnök precíziós mechanikai üzeme
Budapest, VII., Tábornok-utca 20. — Telefon: 97-1-65

KVARCLÁMPÁK
MINDEN ÁRAMNEMRE
MIKRON, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 6
TELEFONSZÁM: 80-1-48

Konrád Pál
PARKETT GYÁR
KÖZPONTI IRODA:
Budapest, VI.,
Andrássy-út 6.
Telefonszám 16-5-58.

KŐSZÉNBANYA
'S TÉGLAGYÁR
TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
Telefonszám: 25—5—54, 25—5—55 és 25—5—56

Vállalkozás

828.000 pengő értékű építkezést indít a főváros

A középítési bizottság legutóbbi ülésén a nagyszabású és nagyértékű építkezések egész sorát tárgyalta és döntött a beérkezett pályázatok felett. A munkák odaítélése után az építkezéseket még ebben a hónapban mindenütt megkezdik, úgy, hogy a munkanélküliség enyhítése szempontjából is számottevő lesz a megindított városi építkezés. A közeli napokban kiadásra kerülő fővárosi közmunkák a következők:

A Mészáros- és Koronaőr-utca sarkán épülő Szilágyi Erzsébet leánygimnázium föld, kőműves, vasbeton stb. munkái, amelyek előirányzata 240.000 pengő; — a Szent László-kórház új megfigyelő és elosztó pavillonjának föld, kőműves, vasbeton és elhelyező munkái, előirányzott 78.000 pengő; — a sertésközvágóhidon épülő hütőház föld, kőműves, vasbeton és elhelyező munkái, 169.710 pengő értékben; — a hütőház hőszigetelő munkái, ahol az előirányzat 156.780 pengő és ugyancsak az építendő hütőház burkolási munkái, amelyek előirányzata 78.676 pengő. Ugyancsak most adják vállalatba a népligeti ifjúsági sport stadion tribünjének föld, kőműves és vasbeton munkáit, amely építkezés 105.000 pengőt reprezentál. A felsorolt munkák értéke összesen 828.166 pengő.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző nagyobbszabású közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Krisztina-körúton az Alkotás-utcánál felállítandó **várócsarnak készítésére** pályáztak: Kajtár Lajos 2700, Haas és Somogyi 2800, Jungfer Gyula 2900, Torony építőmunkások term. szöv. 3076, Skolkay Mátyás 3200, Márkus Lajos 3180, Márkus Miksa 3450, Foerk Ernő 3300, Stieber-féle ép. és ipari rt. 3630 P.

A Vérhalom-téri **várócsarnok munkáira** pályáztak: Torony szöv. 1444, Jungfer Gyula 1450, Kajtár Lajos 1486, Haas és Somogyi 1500, Skolkay Mátyás 1580, Foerk Ernő 1650, Márkus Lajos 1680, Márkus Miksa 1850 pengővel.

A Nagydiófa-u. műszerüzem **átalakítási munkáira** pályáztak: Eckhárdt Rudolf 1048, Szász Imre 1014, Rudolf János 1201, Marinka Imre 1351, Kurtán Gyula 1372, Kozma Pál 1585, Erdei Lajos 1955 pengővel.

A Pesti Vigadó külső homlokzati **kőműves munkáira** pályáztak: Kapuváry Gusztáv 7140, Fábián István 7336, Wihardt Ferenc 8400, Lovas Sándor 8610 pengővel.

A Váci-u. elemi iskola **linoleum munkáira** pályáztak: Elsinger M. és fia 4492, Császár Imre 4139, Magyar Asbest padlógyár 4700, Bihari Pál 4815 pengővel.

A Verpeléti-uti elöljárósági épület **kőműves tatarozási munkákra** pályáztak: Zágonyi István 2825, Belinszky János 2695, Szabó Árpád 3018, Czuczor László 3000, Szeitz Richárd 3349, Katona János 3479, Vaits Sándor 3544, Grandits Gyula 3924, Barcsay Lajos 6225 pengővel.

A Mester-u. polgári iskola **központi fütőberendezési munkáira** pályáztak: Dobray és Székely 9390, Csépay Jenő 10.200, Fancsaly Ferenc 10.501, Fliegl Jenő 10.569, Róth Vilmos 11.124, Simkó Béla 11.263, Tóth Miklós 11.210, Egri és fia 11.386, Macskásy Árpád 11.333, Rietschel és Henneberg 11.357, Dobos Béla 11.401, Janisch János 11.409, Wolf Márk 11.476, Ecser és Vaska 11.828, Tollár Lajos 11.832, Keszler Jenő 12.231, Fort Oszkár 12.484, Rohonci Hugó 12.303, Szentgyörgyi és tsa. 12.363, Szekendy György 12.484, Bruckner és Orolin 13.071 pengővel.

A Károlyi-palota **kőműves munkáira** pályáztak: Eisler Nándor 4787, Deutsch Hermann 4990, Báthory és Klenovits 5363, Radó Sándor 5555, Zimmermann Lajos 5752, Weininger és Paulheim 5875, Wagner Gyula 5807, Poros István 6108, Czipauer János 6575, Egri Bálint 8615 pengővel.

Ugyanitt **ácsmunkára** pályáztak: Hellebrandt Ödön 6141, Tőke György 7200, Junghancz József 8335, Aschenbrenner János 8836, Eckhárdt István 9712, Kurtán Gyula 11.026, Horváth Lajos 12.064 pengővel.

Ugyanitt **tetőfedő munkára**: Krumpholz Ferenc 3648, Trom István 3686, Fekete János 3800, Dobai János 4022, Tomsay József 5170, Urbancsek József 5180, Háber Sándor 4468 pengővel.

Ugyanitt **bádogos munkára**: Gerő László 6135, József Géza 6501, Hutterer és Kósa 6534, Moharos János 6537, Janisch János 6631, Schóber Ferenc 7100, Nagy László 7265 pengővel.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos Hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek a székesfőváros hivatalai, iskolái, intézetei és üzemei részére szükséges 10.000 kg. világos tarka és 3000 kg. fehér törlőrongy szállítására.

A teljes kiírási müvelet (vállalati feltételek, ajánlati ürlapok, minták) Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV. ker., Központi városháza, III. udvar) hétköznapokon 8—2 óra között díjmentesen beszerezhetők, illetve megtekinthetők.

Az ajánlatokat Budapest székesfőváros központi anyagszertárába 1935 november hó 4-én d. e. 10 óráig kell benyujtani. Az ajánlatok a polgármesteri XI. ügyosztály hivatalos helyiségében (Központi városháza, II. em. 235.) ugyanaz nap 11 órakor kerülnek felbontásra, ahol az ajánlattevők, vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1935 október hó 16-án.

Székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

Szép, olcsó, jó **KERET** csak a **Pollák-féle lehet**
Üzlet: Budapest, VII., Király-utca 89. sz.
Gyár: VII, Almássy-tér 2. Telefonszám 33—4—62

MIKES és BRAUN OPTIKAI CIKKEK NAGYBANI RAKTÁRA
Magyar gyártmányú TITÁN hőmérők vezérképviselete
BUDAPEST, VI., PODMANICZKY-UTCA 27. SZÁM
(Teréz-körút sarok) Telefon 2-2-49

WITTMANN ERNŐ tisztelettel közli, hogy cége
Fatermelő- Építő- és Fűtőanyag Kereskedelmi r. t.
V., Bodor-utca 1—3—5. sz. alatt megnagyobbitott gőzfavágó iparvágányos telepén összes épitesi, épületfa és tüzelőanyagokkal bőven felszerelt raktárával a legversenyképesebb árakon áll tisztelt vevő rendelkezésére.

MATOVICS FERENC
lakatos és villanyszerelő mester
Budapest, I., Lágymányos-utca 5
Telefon: 69-3-37

HEGYI SÁNDOR
építőmester
Telefon: 54-6-60 — Budapest, II., Gyorskocsi-u. 10.

PROTIWINSKY és BRAUN
parket és padlózási vállalat
Budapest, V., Csáky-utca 27. II/9. Telefon: 92-0-56.

BECHT JÓZSEF
építészmérnök, építőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-utca 4
Telefon: 84-1-97

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESITŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8-52

Mihálka és Társai
reszelő- és szerszámáru iparvállalat k. f. t.
Budapest, V., Zápolya-utca 34. Telefon: 92-4-98.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Petőfi Sándor-u. 16. Tel.: 897—85

Krausz Ferenc
bronzöntő Budapest, VI., Babér-utca 80.
Telefon: 932—26

Váczy István
okleveles építészmérnök és építőmester
Budapest, VIII., Baross-utca 82. Telefon: 40-8-54

KARDOS JENŐ
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ, KÖZPONTI FŰTÉS, VIZVEZETÉK ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Ó-u. 31. Tel.: 17-9-05

SZILVESZTER LAJOS
Egészségügyi berendező, központi fütés, vízvezeték és csatornázási vállalata
Budapest, V., Báthory-utca 23. Telefon: 248-72.

FANCSALY FERENC
közp. fütés, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezési vállalkozó
Budapest, XI., Horthy Miklós út 80
Telefon: 59—4—88

Gyári lerakat Telefon: 411-31
NYULASSY JÓZSEF
parkett és padozati vállalat
Bpest, IX., Dandár-u. 24. Vállal új és régi fektetést és mindenféle padozat munkát a legolcsóbban.

Krisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

„SANIT-ANTIFRIG" — 20 C-ig FAGYMENTES vakolást, betonozást biztosit
Posnansky és Strelitz Rt.
Budapest, V., Sólyom-utca 13. sz. Telefon 2-28-29, 2-82-85.

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

Gavora Zsigmond
okl. mérnök, építőmester
Bpest, I., Enyedy-u. 12. Telefon 562-47

Buza és Molnár
ácsmesterek
Budapest, I., Derék-utca 19.
Telefon. 605-46.

MARX és MÉREI
tudományos, elektromos műszerek és feszmérők gyára
Budapest, VI., Bulcsu-utca 7. sz.

BALOGH GYÖRGY
vizsgázott tetőfedő mester
Budapest, II., Olasz-fasor 31
Tel.: 55-6-86

Macskásy Árpád
okl. gépészmérnök, műszaki vállalata, tervez, szerel és szállit vízvezetéki, csatornázási és gázberendezéseket, szivattyútelepeket, mindennemü központi fütést, kazánházi- és szellőzőberendezéseket.
Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. Telefon: 27-6-70.

HEINICKE H. R.
Gyárkéményépités, kazánbefalazás, kemenceépités, hőszigetelés
BUDAPEST, V. AKADÉMIA-U. 6
Telefon: 22—6—20

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

VADÁSZ GYULA
mozaiklapgyára és épitési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

Diera Ignácz
szobafestő és mázoló mester
BUDAPEST, V., CSÁKY-UTCA 49
Telefon: 91—7—42

homoródszentpáli
SZENTPÁLY JÓZSEF
épitési vállalkozó
Budapest, VIII., József-körút 68
TELEFON: 30—0—04

Fülöp Dezső
épitőmester
Budapest, VII., Aréna-út 11
Telefon: 35—5—84

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 október 30. — 44. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Megértő, békés szellemet hoztunk...

A NEP még a nyári szünet előtt bevonult a városházára és cselekvő módon vett részt a közgyűlés munkájában. Igazi bemutatkozása azonban most, pénteken történt meg, amikor *Zsitvay* Tibor, a NEP fővárosi szervezetének elnöke első nagy beszédét mondta és valóságos programot adott, nemcsak a NEP, de az egész főváros számára. Olyan beszéd volt ez, amely helyet követel magának Budapest székesfőváros történetében és amely a közgyűlés összes pártjai előtt, de főként Budapest székesfőváros polgársága előtt a legteljesebb rokonszenvet keltette nemcsak *Zsitvay* Tibor személye, de a NEP fővárosi programja számára is.

Sablonba süllyednénk, ha föl akarnánk fedezni *Zsitvay* Tibor ritka szónoki kvalitásait, lelkének költői emelkedettségét, de azt meg kell állapítani, hogy ez a beszéd hosszú időkre megvetette a békés és nyugodt városi kormányzás alapjait. Nem lehet Budapestnek olyan lakosa, aki egyet ne értene a NEP fővárosi szervezete elnökével, aki a tradiciók tiszteletét, a haladó szellemet, a főváros intézményeiben és az autonómiához való ragaszkodást, valamint a keresztényi szeretetet hirdette. Ezután a beszéd után megsemmisül minden kompromittáló hadjárat, amelyet a NEP ellen a politika irígység, vagy a politikai tehetetlenség indított.

Ebben a beszédben *Zsitvay* Tibor azt hirdette, hogy a NEP megértő és békés szellemet hozott magával és odaadó munkássággal akarja a főváros ügyeit vinni. Budapest törvényhatósági bizottságában ezeknek a gondolatoknak mindenkit le kell szerelnie, akiben él a magyar fővároshoz való hűség és szeretet. Párt és párt között, de ember és ember között sem lehet nézeteltérés abban a tekintetben, hogy az egész fővárosi törvényhatósági bizottságnak száz százalékig magáévá kell tenni azt a programot, amelyet *Zsitvay* Tibor, mint a NEP programját adott egyetlen tömör mondatban, de amelynek Budapest programjává kell emelkednie:

— Az emberi szeretet, — mondotta — a békés együttműködés jegyében a főváros autonómiája iránt való őszinte ragaszkodással állunk helyt, bízva az itt élő tradiciók szellemében és mindenki jószándékában. Összefogásra és alkotómunkára állunk készen a nemzetért, fővárosért, korunk keresztfáit hordozó magyar véreink, embertársaink boldogulásáért. Remélem, hogy ebben mindnyájan összetalálkozunk.

Ebben a szellemben ajánlotta föl *Zsitvay* Tibor a közgyűlésnek, a harmonikus együttműködést, a megértő, vállvetett munkát, a főváros érdekeinek, a lakosság, a polgárság és munkásság jogos törekvéseinek becsületes szolgálatát. És maga hozzátette, hogy megkönnyíti ennek a harmóniának kialakulását az a tradicionális szellem, amely a közgyűlési teremben elevenen él és „az az egészséges atmoszféra, amely pártkereteken felül emelkedve, minden becsületes és őszinte törekvést egybekapcsol."

Hinni kell és velünk együtt egész Budapest lakossága hiszi is, hogy erre a nobilis, emelkedett szellemű felhívásra az összes pártok részéről nem is igen lesz a válasz, hanem mindjárt a tevékeny, alkotómunkában való őszinte részvétel.

*

Nemes és előkelő gesztus volt, amikor *Zsitvay* Tibor mintegy tisztelgett minden elvi alapon felépülő meggyőződés előtt, de ugyanakkor kijelentette azt is, hogy ő és pártja joggal várja el ugyanezt saját meggyőződése számára. Pártunk, — mondotta, — a keresztény nemzeti világnézet alapján áll. És itt láttuk *Zsitvay* Tibort igazi emberi és politikai nagyságában. Amikor ezt a világnézeti alapot, amely ma az egész művelt emberiség vezéreszméje, méltatta, egy pillanatra sem tévedt bele a divatos frázisok és a puffogó, üres mondatok rengetegébe. Az ő számára a keresztény és nemzeti világnézet nem jelszó, hanem olyan lényeg, amely egész gondolkozását és minden tettét irányítja. Frázisok és jelszavak helyett *Zsitvay* Tibor magát a keresztény szellemet magyarázza és alkalmazza. Szerinte a keresztény kultúra korunk dekadens törekvéseivel szemben az egészséges és emelkedő vonalú haladás útját világítja meg és tárja föl előttünk. A keresztény kultúra, a keresztény erkölcsök és mindenekfölött a keresztény felebaráti szeretet a jövendő kommunális politikájának alapelve.

*

Felvilágosodott, haladó és emberszerető városi politika az, amelyet *Zsitvay* Tibor hirdet. És ez nemcsak szellemi és kulturális vonatkozásban nyilatkozik meg, hanem a gazdasági politikában is. A NEP városházi vezére haladó, modern, emberszerető szemmel nézi a költségvetést is. Az ötmilliós deficit nem kelt benne — mint egyes más várospolitikusokban — hisztérikus ijedelmet, hanem büszke örömmel köszönti a polgármestert, aki *őszinte* költségvetéssel állt a közgyűlés elé. Erre az őszinteségre, a tetterőre, a bátor elhatározásra van szüksége ma Budapestnek. Ezt képviseli ma *Szendy* Károly polgármester és ezt kell képviselnie a székesfőváros egész közgyűlésének is.

Különös játéka a véletlennek, hogy talán éppen abban az órában, amikor a főváros polgármesterének őszinte költségvetését nyílszívű és bátor kommentárral kísérte *Zsitvay* Tibort, *Éber* Antal, a „pénzügyi ortodoxia" immár unalmassá váló képviselője ismét, mint már annyiszor, síránkozó cikket írt a főváros további „eladósodása" ellen. Ennek a két álláspontnak a szembeállítása élénken tükrözi azt, hogy kik járják Budapest haladásának igazi útját és kik azok, akik idejét múlt elméletek mocsarából igyekeznek Kasszandra-jóslataikkal az emelkedés, a boldogulás, a fejlődés útját megakadályozni. A pénzügyi ortodoxia mondvacsinált vezére „újabb eladósodásra ösztönző pártvezérek"-ről beszél. Ezzel szemben a tárgyi igazság az, hogy nem pártvezérek, de maga a polgármester és maga egész Budapest lakossága érzi azt, amit *Szendy* Károly oly bölcsen fejezett ki, hogy rendes bevételekből csak rendes kiadások fedezhetők. A zsíros kalap és a kaucsukmanzsetta lovagjai még ma sem értik meg, hogy egy nemzedék nem vállalhatja el mindazt a terhet, amelynek fejében egymást követő nemzedékek részesülnek a kultúra, a városrendezés, a korszerű intézmény szaporításának áldásaiban.

Maga a polgármester mondta expozéjában, hogy a budget terhére végrehajtott beruházások túlságosan terhelnék a ma élő nemzedéket és szükségképpen a közterhek emeléséhez vezetnének. Ezt pedig a mai viszonyok között a mai nemzedék már nem bírja el. Értsék meg végre, a pénzügyi ortodoxia mamelukjai, hogy egy iskola, egy kórház nem nekünk, hanem a gyermekeinknek és az unokáinknak, sőt talán azok gyermekeinek is épül. Ez a nemzedék a beruházásoknak leginkább csak annyiban veszi hasznát, hogy ezek forrásai a szociális tevékenységnek, amely minden fillérjét visszaviszi a gazdasági vérkeringésbe. Ezek a beruházások, amelyeket ma kölcsönből eszközlünk, apasztják a munkanélküliséget, foglalkoztatják az iparost, a kereskedőt és biztosítják azt a társadalmi békét, amelyre talán sokkal nagyobb szüksége van a pénzügyi ortodoxiának, mint azoknak, akik ma a várost mély szociális érzékkel kormányozzák.

Csak egy példát idézünk ezeknek az uraknak az emlékezetébe. A felvidéki tótokét, akik a háború előtt kivándoroltak Amerikába. Az amerikaiak nagyon megbecsülték ezeket, mint munkásokat és mégis, valósággal kinézték őket az újvilágból, mert amit kerestek, nem költötték el, hanem vártak öt esztendeig, gyüjtötték a pénzt és visszavándoroltak ugyanabban a ruhában, ugyanabban a csizmában, amelyben betették a lábukat Amerikába. Nagyon sok igazuk van ebben az amerikaiaknak, mert a gazdasági élet egészséges vérkeringését csak akkor lehet biztosítani, ha mindenki keresetének, jövedelmének és vagyonának megfelelően költ is. Költenie kell tehát a fővárosnak is és Budapestnek nem szabad hallgatnia azokra, akik a mindenáron való takarékosságot, a temető csöndjét akarják rákényszeríteni erre a világvárosra.

Feleljenek rá, vajjon miért? Hiszen a polgármestertől és a NEP fővárosi szervezetének elnökétől azt hallottuk, ami a polgármester őszinte költségvetéséből is kiderül, hogy alig van ma nagyvárosa a világnak, amely ne küzdene hatalmas deficitekkel. „Pedig azok — tette hozzá *Zsitvay* Tibor — nem vesztett annyit, mint mi és nem szenvedtek át egy trianoni katasztrófát".

*

Amikor *Zsitvay* Tibor hitvallást tett a békés és eredményes munka mellett, amikor leszögezte magát az autonómia mellé és amikor egy felvilágosodott széleslátókörű pénzügyi politikát hirdetett, ugyanakkor még két rendkívüli fontosságú nyilatkozatot is tett.

Az egyik a főváros tisztviselőire, a másik a szanálásra vonatkozott.

Kifejtette, hogy a főváros költségvetési deficitjének csökkenése bekövetkezett anélkül, hogy a polgármester „a tartalékoskodás legszerencsétlenebb oldalát fogta volna meg." A takarékoskodás legszerencsétlenebb oldalának azt tartom, — mondotta, — ha a tisztviselők és munkások amúgyis lecsökkentett illetményéhez nyulunk, de szerencsétlennek tartom azt is, ha minden évben tovább nyirbáljuk a költségvetés kereteit.

A szanálásról pedig nem kevesebbet állapított meg, mint hogy erről a fővárossal kapcsolatban beszélni helytelen dolog, mert a főváros háztartása szilárd alapon nyugszik. A szanálás helyett a főváros az állam közös kérdésének tisztázására van szükség és itt Budapest lakosságának előre is kiérdemelte a háláját *Zsitvay* Tibor, akinek szavaiból kiérzett, hogy tevékenyen és hatékonyan kíván ennek a kérdésnek rendezésébe beleavatkozni. Hosszú, nagyon hosszú idő óta igen súlyosan érzi a főváros, hogy ezek a kérdések állandóan napirenden szerepelnek, de a legjobb esetben is csak provizórikus megállapodások jöttek létre. Olyanok voltak ezek a megállapodások, amelyek nem biztosítottak a főváros számára határozott létalapot. Könnyen fölborítható, visszavonható, vagy megszüntethető megállapodások voltak, amelyek ideig-óráig talán nyugalmat hoztak, de a főváros és az állam feladatköreit eddig soha senki komolyan nem határolta el. Zsitvay Tibor

érzi azt, hogy ezt a méltatlan helyzetet meg kell szüntetni és ha van erre alkalmas férfiú, akkor elsősorban ő az. *Zsitvay* Tibor a maga személyében és vele együtt a NEP fővárosi szervezete, amely épp oly közel áll a kormányzathoz, mint a fővároshoz. Zsitvay Tibor pénteki beszéde után Budapest polgárságának nincs oka kételkedni abban, hogy komoly eredményeket lehet elérni, hiszen maga *Zsitvay* mondta:

— Biztató jelenségnek tartom a miniszterelnök úrnak azt a többizben megtett, előttem és a nyilvánosság előtt hangoztatott kijelentését, hogy a legmelegebb érdeklődéssel viseltetik a főváros problémái iránt és teljes készségét nyilvánította aziránt, hogy az eddig fájó és elmérgesedő problémák megoldásában segítségünkre fog jönni.

A bizakodás, a megnyugvás és a reménység érzéseinek kell Budapest lakosságában kelnie ezután a beszéd után. Nem lehet kétség aziránt, hogy meg kell indulnia a közgyűlés békés és alkotó munkájának, meg kell indulnia azoknak a tárgyalásoknak, amelyek tisztázzák az állam és a főváros viszonyát és meg kell indulnia az élet lehetőségei tekintetében megnyugtatott fővárosi tisztviselők között az alkotómunkának, amelyet betetőz a polgárság nyugodt atmoszférában folyó tevékenysége.

Néhány napon belül eldől: folytatja-e a főváros a pestkörnyéki földgázkutatást?

A munkálatok finanszirozásának feltételei

Közel egy éve annak, hogy a főváros és az állam között megindultak a tárgyalások a pestkörnyéki földgázkutatás vitás szempontjainak végleges rendezésére. A főváros megbízásából a *Földtani Intézet* végezte a kutatást, amelynek olyan meglepően biztatóak voltak az eredményei, hogy a város garanciát kért a kormánytól arra nézve, hogy *eredményes kutatás esetén koncessziót kap a kitermelt földgáz felhasználására.* Annak idején a minisztérium elutasító álláspontra helyezkedett, arra való hivatkozással, hogy a földgázkutatást nem tekinti fővárosi feladatnak. Közben azonban *megváltozott az álláspont,* különösen azóta, amióta, amióta a kérdés a pénzügyminisztériumból az iparügyi minisztérium hatáskörébe ment át.

Bornemisza Géza miniszter, akivel a főváros ebben az ügyben több alkalommal tárgyalt, igen nagy érdeklődést, megértést és készséget tanusított a főváros szempontjainak honorálására, úgyhogy ma odáig jutott a dolog, hogy

egészen rövid időn, esetleg néhány napon belül eldől, hogy a főváros folytatja-e a pestkörnyéki földgázkutatást,

A meglepően érdekes fordulatról

beavatott helyen

a következőket közölték a *Fővárosi Hirlap* munkatársával:

— A főváros vezetősége a közelmúlt hetekben újabb felterjesztéssel kereste meg a kormányt és megsürgette a földgázprobléma végleges rendezését, amelytől függ a főváros további állásfoglalása ebben a kétségkívül óriási jelentőségü és a főváros gazdasági életére beláthatatlan perspektivájú kérdésben.

— A főváros, mint ismeretes, hajlandó három éven át 150.000 pengőt, vagyis összesen közel félmillió pengőt földgázkutatásra fordítani, esetleg ezt az összeget az állam rendelkezésére bocsátani, ha a kivánt rendelkezés létrejön. A pénzügyminisztérium korábbi elzárkózottságával szemben az iparügyi minisztérium más álláspontra helyezkedett és

hajlandó a kutatást a fővárosnak átengedni.

A főváros érdekében is azonban tisztázandónak tartja, hogy *várható-e a főváros környékén komoly eredmény és a kisérletek megérik-e az áldozatot.* Eddig ugyanis mindössze egyetlen 600 méteres fúrás történt, holott legalább 15—20 fúrásra van szükség, hogy tiszta képet lehessen látni. Az iparügyi minisztériummal folytatott tárgyalások alapján most

rövidesen összeül az a legkiválóbb tekintélyekből alakított szakbizottság, amely meg fogja vizsgálni a budapesti földgázkutatás kilátásait

és ennek a szakvéleményetől függ részben a minisztérium döntése, másrészt a város állásfoglalása.

— A főváros vezetősége ugyanis most már a felajánlott 450.000 pengőt, illetve *a kutatások folytatásának financirozását feltételekhez kötötte.* Ezek közül az első az, hogy érdemlegesen nyilatkozni csak a szakértő bizottság végleges véleményének birtokában fog. Másik kikötés az, hogy

az eddigi áldozatokat és a további hozzájárulások értékét a feltárandó földgáz árába a kincstár betudja és a fővárossal elszámolja.

Harmadik feltétel pedig az, hogy a főváros eredményes kutatás esetén a kitermelt *földgáz köbmétere után 0.5 fillérnél nagyobb kincstári részesedést nem fog fizetni.*

Mindezeknek a kérdéseknek tisztázására a legközelebbi jövőben, valószínüleg nyomban a költségvetés letárgyalása után kerül a sor, úgyhogy megegyezés esetén az *Örszentmiklósi* földgázfúrásokat még ebben az évben újból, az eddiginél sokkal nagyobb felkészültséggel elkezdik.

Ez pedig élesen ellentétben áll a főváros városfejlesztési programjával. Kétségtelen — mondották

illetékes helyen

a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, — hogy a székesfővárosból a sasnalmi baraktáborba került és a szociális nyomor legmélyére sodródott családok ma már úgy az állami, mint a megyei és községi szegénygondozás számára nagyfoku megterhelést jelentenek, de tény az is, hogy

a főváros, a budapesti inségesek támogatásából anyagi erejének megfeszítésével olyan mértékben veszi ki a részét, hogy a határain kivül letelepült munkanélküliek segélyezésére nem vállalkozhatik.

A sashalmi állami lakótelep szükséglakásaiba történt kitelepítésekben *a fővárosnak semmi része nem volt* és azok következményeiért a székesfőváros közönségét felelősség nem terhelheti. A sashalmi 59 holddal szemben

a főváros törvényhatósága sokkal inkább szeretné látni az uj fővárosi törvény szerint Budapesthez csatolt csepeli és budakeszi területek elintezését.

A törvény *Csepel-sziget északi csúcsát, az állami kikötő területét és Budakeszi határából a főváros birtokában lévő tekintélyes erdőséget csatolta át a székesfőváros határához,* de

az átcsatolás csak papíron történt meg,

tényleg még nem esett semmi változás, holott valóban komoly közigazgatási és egyéb érdekek kivánnák, hogy ezek a területek szervesen Budapest határain belül legyenek. A főváros vezetősége már több alkalommal tett sürgető lépéseket, de *eredmény nélkül,* most azonban a törvénynatósági bizottság részéről megnyilvánuló kivánság hatása alatt ujból eljárnak és felkérik a belügyminisztériumot a kérdés végleges elintezésére.

Az átcsatolás késedelmének okairól és a várható kibontakozás iránt érdeklődött a *Fővárosi Hirlap* munkatársa és a következő felvilágositást kapta:

— A csepeli és budakeszi területek átvételének városszabályozási akadályai *egyáltalán nincsenek* és közigazgatási szempontból is minden simán menne, sőt a csepeli állami kikötő számára fokozott előnyöket jelentene, ha ügyei a székesfővárosi közigazgatás hatáskörébe tartoznának. Az átvétel egyetlen akadálya az érdekelt községek túlzott és kielégithetetlen követelése. Csepel és Budakeszi községek ugyanis a területekért *anyagi kártalanitást kernek,* elsősorban

azt akarják, hogy a főváros váltsa meg és kárpótolja őket azokért az adójövedelmekért, amelyektől az átcsatolás révén elesik.

A főváros nem is zárkózott el ilyen kérések elől, de *az emlitett községek igénye olyan horribilis,* amit a fővárosnak reális számitások mellett vállalnia nem lehet és nem szabad. A tárgyalások az érdekelt közületek makacs álláspontjan akadtak meg. A főváros most

a belügyi kormánytól várja a vitás kérdés meltányos és igazságos eldöntését.

Ez a reménye annál indokoltabb, mert az új repülőtér létesitéséhez szükséges budaörsi területek átcsatolásával kapcsolatban a kormány egyik közelmultban küldött átiratában kijelentette, hogy

ennek a területnek az átcsatolását az illetékek és egyéb költségek elengedésével, díjmentesen fogja eszközölni.

Miután a csepeli állami kikötő ugyanolyan fontos tényezője a gazdasági életnek, mint a repülőtér, *a főváros számit arra, hogy hasonló méltányosságot fog gyakorolni a kormány a csepeli terület átcsatolásának tényleges végrehajtásánál is.*

Budapest nem fogadja el Sashalom kétesértékű ajándékát

59 holdat és 3000 munkanélkülit akarnak átadni a fővárosnak
Sürgősebb Csepel és Budakeszi törvényileg biztosított átcsatolása

A belügyminiszter a mult hónap végén leiratban közölte a fővárossal Pestmegye alispánjának a Sashalom községhez tartozó állami lakótelep további sorsáról szóló előterjesztését, amelyben a vármegye Sashalom községnek azt a fővárossal közvetlenül szomszédos területét, 59 holdat, amelyen az állami lakótelep fekszik, *Budapesthez javasolja átcsatoltatni.* A vármegyének ez a javaslata korántsem valami altruista gesztus és nem is Nagy-Budapest megvalósulását akarta szolgálni, hanem

indító oka egyszerüen az volt, hogy mind a vármegye, mind a község meg akart szabadulni a baraktelep inséges lakóinak segélyezésétől és ezt a tekintélyes terhet a fővárosra akarta áthárítani.

A nyomortelepnek 3.050 lakója van, akiknek *legnagyobb része munkanélküli, vagy keresetképtelen.* Munkája mindössze 201 családfőnek van. A lakók 60%-a lerongyolódott, a legtöbb család alkalmi munkából, kéregetésből, segélyekből és, vagy — mint a vármegyei előterjesztés mondja — *„lopásból tengeti életét".* Államköltségen csupán száz gyermek kap ebédet és uzsonnát. A vármegye attól fél, hogy a barakok túlzsúfoltsága és a nyomor *járványhoz vezet, amelynek beláthatatlan következményei lehetnek.* Az állami lakótelep inségeseinek ellátásáról a község nem gondoskodik, a közsegélyre beállított összeg pedig nem elég. Arra hivatkoznak, hogy a lakótelepen élőket kivétel nélkül Budapestről telepitették ki és ezért azt kérik, hogy az állami lakótelepet csatolják át a főváros közigazgatásához, amely esetben

a fővárosra hárulnának a nyomortelepen lakó szerencsétlen emberek ellátásának gondjai és költségei is.

A főváros ezt a kétesértékü ajándékot azonban *nem fogadta el.* Arra hivatkozott, hogy a baraktelep lakóit valóban nagyobbrészt Budapestről lakoltatták ki, de

ezek nem voltak sohasem helybeliek,

hanem Budapestre beözönlött vidékiek, akik csak rövidebb ideig húzódtak meg a székesfővárosban és budapesti illetőségüket megállapitani nem lehet. A lakótelep átvétele pedig nemcsak az ottélő inségesek gondozásának terhét jelentené, *hanem az új terület átépitését és közművekkel való ellátását is.*

TEISZLER GYULA
irógépkellékek, irodai szerek, papír- és grafikai cikkek készitési és szállitási vállalata
Budapest, VI., Aréna-út 140.
Telefon: 920-78.

ERMÉNYI ANTAL
bádogos és szerelő mester
BUDAPEST, IX. TŰZOLTÓ-U. 33/B
Telefonszám: 31—2—38

RÉVÉSZ ÉS HUSZÁR
autótechnika cikkek és láncok. Durex-dugattyú vezérképviselet
Budapest, VI., Jókai-tér 7. Tel.: 18-9-54

KIRCHLECHNER kertépitő
Budapest, II., Julia-utca 2. (Budakeszi-ut sarok)
Kertépitő iroda telefonja 55—8—53 szám

ÜVEGCENTRUM
TAKÁCS IMRE TÁBLAÜVEG-SZAKÜZLET
BUDAPEST, II., ZSIGMOND-UTCA 24. SZ.
SÜRGÖNYCIM: ÜVEGCENTRUM. TELEFON: 666—00.

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESITŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8 52

Szendy Károly polgármester új beruházási programot készít

„Pár hónap mulva már javaslatot tehetünk egy újabb hitelműveiet eszközlésére.“ — Arra kell törekednünk, hogy rendkívül sok beruházással a külföldiek igényeinek mindenben megfelelő modern fürdővárost teremtsünk

A főváros közgyülésén pénteken másodszor szólott *Szendy* Károly polgármester a főváros 1935. évi költségvetéséről. A polgármester „nehéz idők szülte vázlatköltségvetés"-nek nevezte ezt a hatalmas munkát, a pártok vezetői pedig a polgármester felszólalását követő vitában ennek a költségvetésnek legfőbb értékét az őszinteségében jelölték meg. Mind a kettő tökéletesen igaz és éppen mert így van, nyugodtan hajthatja álomra fáradt fejét a budapesti polgár. Mert ez a költségvetés hitet, reménységet, magabízást sugároz és ennek a költségvetésnek, de a polgármester egész tevékenységének igenis, az a célja, hogy a budapesti polgár mindennap munkában fáradjon ki és estére úgy érezze, hogy megérdemelte a pihenőt, amely nyugodt álomban nyilatkozik meg.

A polgármester expozéja nem festett hamis reményeket, nem áltatja a város lakosságát beteljesülhetetlen álmokkal, igen halkan, igen csöndesen állapítja meg, hogy Budapest helyzete a világvárosoké között kedvezőnek mondható. Emögött a szerény mondat mögött azonban az a megnyugtató tudat húzódik meg, hogy Budapest polgárságának nem kell tartania az adóbevételek emelésétől, sőt attól sem, hogy az a takarékossági folyamat, amely évek óta megbénítja a polgárság tevékenységét, továbbra is emelkedni fog. A polgármester nem a meddő takarékosság híve, hanem az észszerű költekezésé, amit legjobban bizonyit, hogy nem elégszik meg a költségvetésben előirányzott kilencvenmillió közmunkával, hanem még hitelmüveletek útján is akarja és fogja emelni ezt az összeget. És mindenekelőtt megnyugtató, hogy a város életenergiájának kifejlesztését új utakon keresi a polgármester és itt legelsősorban az üzemek tevékenységének fokozására, költségeinek racionalizálására gondol, hogy az üzemi szolgáltatások árának általános drágítása nélkül a főváros háztartása komolyabb, nagyobb bevételekhez jusson.

A magángazdaság támogatása, a magángazdaság adózóképesebbé tétele a nagy elv, amely Szendy Károly elképzeléseiben él. Ezeken a hasábokon esztendők óta kívánjuk azt, ami, úgy látszik, most általános elvvé válik, hogy az adózó elemek erősítésével maga a főváros közülete is gyarapszik erőben és bátran törhet nagy céljai felé. A költségvetési expozé elhangzása után

Szendy Károly polgármester

az alább következő nyilatkozatot tette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt. Ez a nyilatkozat, amint itt következik magyarázata, kiszélesítése, konkretizálása azoknak a kijelentéseknek, amelyeket a polgármester a magángazdaság megerősítéséről, a főváros elkövetkezendő hitelműveleteiről és közmunkaprogramjáról mondott:

— A főváros szerintem — mondotta a polgármester, — hatalmas ellenálló képességéről tett tanuságot, mert bár a gazdasági krízis hullámai már 1931-ben elérkeztek Magyarországra, három esztendőn keresztül óvatos és következetes takarékossággal sikerült deficitmentesen összeállítani a költségvetést és csupán 1934-ben következett be az az eset, hogy hiánnyal kellett zárni a budgetet.

— A szinte állandóan változó viszonyok, a lecsökkent jövedelmekhez való alkalmazkodás emberfeletti feladatok elé állította a közületeket és voltaképpen ez az oka annak, hogy csaknem minden állam és minden város deficittel küszködik és legkevesebb képes közülük arra, hogy gazdálkodásukat úgy szervezzék át, hogy kiadásaikat a megcsappant jövedelmekből tudják fedezni. Székesfővárosunknak nem volt lehetősége arra, hogy a bevételeket emelni próbálja, viszont kiadásait az elmúlt öt esztendőn már annyira restringálta, hogy

1930-al szemben ötven millió pengő differencia mutatkozik.

Az elnehezült idők során csak az állami adóbevételek emelkedtek, a főváros adóbevételei azonban nagy mértékben csökkentek. Lényegesen megváltozott az adómegosozlás kulcsa, mégpedig a főváros hátrányára, minek következtében szükségszerűen állott elő ez a költségvetési hiány.

— A közmunkákat illetően az a felfogásom, hogy

a beruházásokat csak hitelműveleti alapon, kölcsöntőkék igénybevételével lehet végrehajtani.

Minden beruházás óriási jelentőségű, mert a város gazdasági vérkeringésének ad erőt, elősegíti az ipar, kereskedelem és általános polgárság ellenállóképességének megnövekedését, vagyis végeredményben magát a várost erősíti. A székesfőváros anyagi helyzete a vagyon szempontjából teljesen kifogástalannak mondható, ennélfogva további kölcsön felvételének komoly akadálya nincs.

— Már foglalkozott is az újabb beruházási programm összeállításával és elképzelésem szerint pár hónap mulva javaslatot is tehetek a városfejlődés érdekeit szolgáló gyümölcsöző beruházások érdekében egy újabb hitelműveiet eszközlésére.

Alapelvem a beruházásoknál az, hogy mivel azoknak hasznát több nemzedék látja, a terheket meg kell osztani annál inkább, mert a gazdasági depresszió idején, a nemzeti jövedelem apadásakor nem lehet a lakosságot a beruházásokkal is megterhelni. Ezeknek a beruházásoknak a város, mint közület, fejlődési érdekein túl a magángazdaság támogatásának szempontjából is beláthatatlan jelentőségük van. A székesfőváros háztartásának helyreállítását akkor szolgáljuk legjobban, *ha a magángazdaságokat a lehetőséghez képest megerősítjük,* ez pedig legelsősorban a közmunkák és a közszállítások révén történik.

— A jövő esztendei költségvetés minden megszűkítése dacára is közel 100 millió pengő értékű közmunkával és közszállítással siet a magángazdaságok megsegítésére és a munkanélküliség enyhítésére. Ezzel szemben még nem merültek ki terveim, mert

mindent igyekszem megtenni a magánépítkezés fellendítésére.

A városi tulajdonban lévő közműves telkek egy részének értékesítése is ezt a célt szolgálja, mert az ingatlanok eladásakor a vevőket arra fogjuk kötelezni, hogy azokon *záros határidő alatt építkezzenek.* Ezen a réven az egyik legfontosabb iparág, amelynek közel negyven rokonszakmája van, jelentős foglalkoztatáshoz fog jutni. A telekpolitika gyakorlati érvényesítésére különben is nagy súlyt helyezek, mert meggyőződésem, hogy a városfejlődést egyrészt a helyes telekpolitikával, másrészt a jó közlekedési politikával lehet erőteljesen irányítani és egyedül ez a mód alkalmas arra, hogy

megakadályozzuk a városépülésnek a spekuláló magánérdekek szerint való igazodását.

Rendkívüli jelentősége van ennek a kérdésnek a *fürdőváros* szempontjából is. A régi vágy, amely Budapestet páratlan természeti kincsei révén a világ egyik legnagyobb jelentőségű fürdőhelyévé akarja tenni, még sokáig csak óhaj marad, annak ellenére, hogy idegenforgalmi terén éppen a legutóbbi esztendők biztató eredményeket produkáltak. Azt a tényt, hogy a magyar fővárost egyre nagyobb számban és mind hosszabb tartózkodásra keresik fel a külföldiek, gazdasági szempontból óriási jelentőségünek kell mondani, de korántsem szabad megállni, hanem hatalmas munkával

arra kell törekednünk, hogy a külföldiek igényeinek mindenben megfelelő modern fürdővárost teremtsünk.

Ehhez *rendkivül sok beruházásra van szükség,* amelyeket egy-két esztendő alatt elvégezni nem lehet.

— A jövőt illetően optimizmussal tekintek az elkövetkezendő idők felé. Meggyőződésem, hogy a nemzet és a főváros életereje talán sokkal ellenállóképesebb, mint volt ezelőtt húsz évvel. A gazdasági élet nagyot fejlődött, kultura költözött a régen olyannyira elhanyagolt vidékre, modern és piacképes lett a mezőgazdasági termelés és a termelésnek minden más ága alkalmazkodott a viszonyokhoz. Ezek a jelenségek joggal adnak alapot a bizakodásra és a jövő fejlődésébe vetett hitnek.

— *A függő pénzügyi kérdéseket illetően megegyezést kell keresni a kormánnyal,* intézményesen rendezni szeretnénk az adómegosztás kérdéseit, egyúttal

tisztázni kívánjuk az állam és a főváros között fennálló pénzügyi természetű függő kérdéseket is.

Ebben az irányban már meg is tettem a kezdeményező lépéseket és egészen bizonyosnak látszik, hogy a kormány a székesfőváros méltányos kéréseit honorálni fogja.

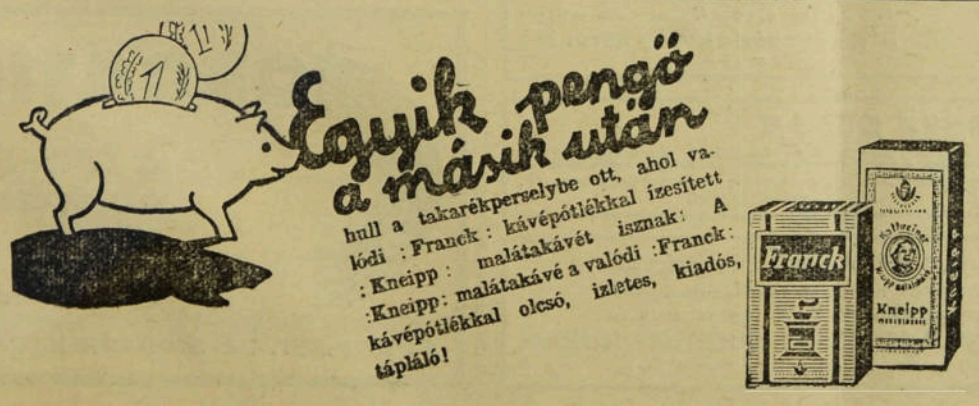

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Petőfi Sandor-u. 16. Tel. 897—85

Diera Ignácz
szobafestő és mázoló mester
BUDAPEST, V., CSÁKY-UTCA 49
Telefon: 91—7—42

Mihálka és Társai
reszelő- és szerszámáru iparvállalat k. f. t.
Budapest, V., Zápolya-utca 34. Telefon: 92-4-98.

Központi fütések
Egészségügyi berendezések
DOBRAY és SZÉKELY
okleveles mérnök
V., Katona József-utca 41. szám.
Ujpesti rakpart sarok.) Telefon: 21-0-19.

Gyártja
Magyar Radiátorgyár rt.
Mintaraktár: V., Kálmán-utca 18

Jubilál az 50 éves Segítőalap,

az ország legmodernebb és legmozgékonyabb betegsegélyzője

30.000 család egészségére 28 tisztviselő ügyel

Multheti számunkban megemlékeztünk a székesfőváros nagyszerű szerepléséről a nemrégiben megnyitott *Egészség-hét* keretében és az azzal kapcsolatos nagyszabású kiállításról. A székesfőváros egészségvédelmi berendezéseit feltáró nagyszerű kiállítás egyik legérdekesebb és tanulságosabb része, *a székesfővárosi alkalmazottak segítőalapjának anyaga,* amelyből kitünik, hogy

az intézmény a fővárosi tisztviselők egészségének valóságos védőbástyája.

Ezt a törekvést és gondolatot szimbolizálja a segítőalap pavillonja, amelynek tornyos bástyafalain állították ki azokat a modelleket és grafikonokat, amelyek az intézmény működését érzékeltetik. Ott látjuk sokatmondó szóban a segítőalap történetét, amelyből kitünik, hogy a közigazgatási tisztviselők részére már 1885-ben állítottak fel segítőalapot, de abból annakidején még csak alkalmi segítségeket tudtak nyujtani:

az alap tehát az idén üli 50 éves jubileumát.

Igen szemléltető érdekes képek, grafikonok számolnak be az intézmény működéséről, amely segítséget nyujt a kötelékébe tartozó családoknak jóban-rosszban, a születéstől a temetésig, emellett *kulturális és egyéb jóléti céljaikat is elősegíti,* a megszorultaknak pedig előnyös feltételü pénzkölcsönt ad. Érdekes a kimutatásban, hogy

milyen hatalmas összegeket fizet ki az intézmény orvosi költségekre: az összes kiadásoknak csaknem 50%-a jut az orvosoknak.

Ennek a magyarázata az, hogy a főváros segítő alapja

az első és a maga nemében egyetlen nagyobb magyarországi betegsegítő intézet, amely a szabad orvosválasztás alapján áll.

Kinevezett és munkával túlterhelt orvosok helyett *a tagok többezer kezelő- és szakorvos közül választhatják meg orvosukat.* A segítőalapnak ez a különleges berendezkedése magyarázza, hogy az intézmény szolgáltatásaival, szervezeteivel és annak előnyeivel

az orvosi szakirodalom is élénken foglalkozik, mint ezt a kiállított munkák is bizonyítják.

Megdöbbentően érdekes, hogy a súlyosodó gazdasági viszonyok és a fizetéscsökkentések a Segítőalap tagjainak családalapításában is mennyire érezteti hatásukat. A Segítőalap statisztikájának tanusága szerint

a fizetések csökkentése óta feltünően zuhant a születések száma a fővárosi alkalmazottak családjainál.

Igen érdekes és vonzó képek, diapozitívek és vetített képek mutatják be az intézmény balatonkenesei üdülőtelepét. Amióta kormányintézkedéssel az üdülőhelyet nyilvános jellegüvé tették, azóta

az előkelő idegenek egész sora is bizonyságot tehet róla, hogy a Balaton környékén, Magyarországon alig van még egy kulturált üdülőhelyünk, mint a kenesei fővárosi üdülő, 53 holdas parkjával és legelsőrendü szállodáival.

Ezen az üdülőhelyen a tagok nyaralásának és szórakozásának biztosítása mellett az egészségügyi követelményeket is gazdagon kielégíti az intézmény, még pedig úgy, hogy a *Budapesti Sportegyesülettel* karöltve *támogatja a szabadtéri és vizisportok üzését,* játszótereket, tenniszpályákat, futballpályát, vitorlásokat, mótorosokat bocsájt rendelkezésre és időközönkint *az egyes sportágakból gazdag programú versenyeket rendez.*

A *Segítőalap* közel 30.000 tagjának ügyes-bajos dolgát a vezetőkön kívül

összesen 28 tisztviselő és négy ellenőrző orvos látja el.

Az intézmény helyiségeiben a legmodernebbül organizált adminisztráció órák, vagy legfeljebb egy-két nap alatt elintéz minden kérelmet.

A kiállított anyag azzal a megnyugtató érzéssel tölt el mindenkit, hogy a főváros alkalmazottjainak tízezrei a nehéz viszonyok dacára is legalább betegségek és sorscsapások esetén *hathatós és jól megszervezett támogatásra számithatnak.*

Ötnapos szünet a budget-vitában

A költségvetés közgyülési tárgyalásának menetrendje

A főváros törvényhatósága pénteken délután *Szendy* Károly polgármester nagyszabású expozéjával megkezdte a jövő évi költségvetés vitáját. Az első két napot az általános vita foglalta le, amelynek során az egyes pártok vezérszónokai nyilatkoztak. A pénteki első nap eseménye kétségtelenül *Zsitvay* Tibor beszéde volt, aki pártja legteljesebb és leghatékonyabb együttműködését ajánlotta fel a főváros jobb jövőjéért folytatott küzdelemhez. A beszéd *a közgyülés minden oldalán élénk visszhangot váltott ki, a szélső jobbtól, a szélső balig.* Nemcsak *Zsitvay* tekintélyes, tiszteletreméltó és rokonszenves egyéniségének szólott az a meleg fogadtatás, amelyben városházi „szüzbeszede" részesült, hanem azoknak a bölcs, világos, és komoly kijelentéseknek is, amelyekben a NEP fővárosi szervezetének vezére kijelölte azt az utat, amelyen a fővárosért felelős tényezőknek haladniok kell. A pénzügyi és gazdasági szakkérdéseket *Glücksthal* Samu fejtette ki a párt részéről, az ő elismert kitünő szakértelmével.

Rajta kívül a kereszténypárt nevében *Wolff* Károly és *Szőke* Gyula, a szociáldemokraták részéről *Peyer* Károly és *Deutsch* Jenő, a szabadelvü párt részéről *Boross* László dr. és *Párkány* Frigyes, a Keresztény Ellenzék soraiból *Friedrich* István beszéltek pénteken, illetve hétfőn, amikor *az általános vita a késő éjjeli órákban megtartott szavazással lezáródott.*

Kedden kezdődött a részletes vita, amelynek első napján az általános közigazgatás és az útcsatornaépítés, kertészet ügyei kerültek szőnyegre. **Szerdán** a városrendezési, közjogi és illetőségi fejezetek tárgyalása foglalja le az ülés idejét. A közbeeső ünnepi napok miatt

öt napra megszakad a költségvetés tárgyalása és a következő ülés november 5-én lesz,

amikor a költségvetési vitát a közlekedési, pénzügyi és tanügyi fejezetek tárgyalásával folytatják. November 6-án, **szerdán,** az előző napi megkezdett közoktatási fejezet mellett a közélelmezési és szociálpolitikai költségvetés foglalkoztatja a közgyülést. **Csütörtökön** folytatják a szociálpolitikai budget részletes tárgyalását és megvitatják a közegészség, köztisztaság kérdéseit. November 8-án, **pénteken,** a városgazdaság, gyógyfürdők, idegenforgalom és a közmüvelődési budget bírálatával foglalkozik a törvényhatósági bizottság, a rákövetkező ülésnapon, november 12-én, **kedden** viszont a segítőalap, a házinyomda, az anyagszertár, a gazdasági hivatal, a müszer- és gyógyszerüzem költségvetéseinek letárgyalásával

az ügyosztályokat, illetve az egyes fejezeteket érintő részletes vita véget is ér.

Két napot szánnak az önálló vagyonkezelésü üzemek és intézmények letárgyalására. **November 13-án,** szerdán, az elektromos-, gáz- és vízmüvek költségvetését tárgyalják részletesen, novemer 14-én, **csütörtökön** pedig az élelmiszerárusítóüzem, kenyérgyár, lóüzem, hirdetővállalat és temetkezési intézet költségvetései lesznek szőnyegen. A tizenkétnapos költségvetési vita utolsó napján, **november 15-én** a BESZKART, a Községi Takarék, a Kisipari Hitelintézet és a Nagytétényi Sertéshízlaló r.-t. költségvetéseinek részletes tárgyalása lesz soron. Ugyanezen a napon lesz a végleges szavazás, a költségvetés mérlegének megállapítása és a kormányhatósághoz intézendő javaslatok, adómegállapítások stb. tekintetében az állásfoglalás. Ezt

az előre megszabott menetrendet a törvényhatósági bizottság pontosan betartja és pártközi vitarendező bizottság gondoskodik arról, hogy az egyes csoportokhoz arányosan történjenek e hozzászólások.

A költségvetés idei vitája, az első napokon elhangzott felszólalásokból következtetve, rendkívül magas színvonalú és harmónikus lesz, amelynek minden megnyilatkozásából kisugárzik Budapestnek pártok fölött álló szeretete.

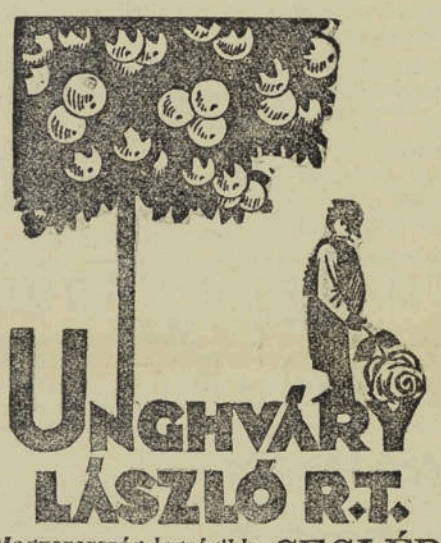

UNGHVÁRY LÁSZLÓ R.T.
Magyarország legrégibb és legnagyobb faiskolája CEGLÉD
Budapesti iroda IV., Veres Pálné-u. 8. (élem. Tel. 68-3-31
Sürgősen rendeljen, rövidesen szállit. Kérjen árjegyzéket.

KVARCLÁMPÁK
MINDEN ÁRAMNEMRE
MIKRON, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 6
TELEFONSZÁM: 80-1-48

Preciziós gépalkatrészek minden célra
Földváry Ernő
okl. gépészmérnök preciziós mechanikai üzeme
Budapest, VII., Tábornok-utca 20. — Telefon: 97—1—65

ZÖLD JÓZSEF lakatos és kazánkovács mester.
Budapest, VI., Szent László-utca 4/b. Telefon: 91-2-39
Készít: Boilereket, víztartányokat, gőz-, melegvíz- és engedélymentes kazánokat, ellenáramu készülékeket stb.

SZILÁGYI ELEK késáru-üzeme
Gyártja az összes hentes, mészáros és béliparban használatos késeket, viszonteladók részére
Budapest, VIII., Gólya-u. 41. Tel.: 34-8-93

TAMÁSSY EMIL
építőmester
Budapest, VI., Eötvös-utca 43. szám. Telefon: 14—5—80.

CZUCZOR LÁSZLÓ
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST
II., Török-utca 4
Telefonszám 574-23

NAGY LAJOS
okleveles mérnök, építési vállalata
BUDAPEST, VII., JÓSIKA-UTCA 15.
Telefon: 45-3-28

HOFFER JÓZSEF
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ
BUDAPEST, V., GR. VIGYÁZÓ FERENC-U. 3. TEL.: 23-7-46.

SÓS és HÁVAS épületbontási vállalkozók építési anyag kereskedők
Budapest, IX., Mester-utca 11.
Telefonszám: 37—0—64. — Anyagtelep:
XIV., Hungária közép körút 215
Az Angol-park mögött

VADÁSZ GYULA
mozaiklapgyára és építési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

„IDEÁL" ACÉLCSŐ BUTOROK
kombinált szobák, hall, úri- és előszobák, ülőbútorok, zsúrkocsik állandó nagy választékban
„IDEÁL" MODERN CSŐBUTORÜZEM
Budapest, V., Sziget-utca 5-7. — Telefon: 99—2—54

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban ... évi telj. kép.	12.000 v.	
Mészgyárak:	Lábatlanban ... „ „ „	5.000 „	
	Dorogon ..... „ „ „	3.000 „	
Téglagyárak:	Buda-Ujlak, Kőbánya Nyergesujfalu évi telj. kép.	60,000.000	drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak „ „ „	8,000.000	drb.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Csökkenteni akarják az iskolaorvosok számát a fővárosnál

Egerváry Tibor dr. védelmére kel a példásan működő intézménynek

A költségvetés részletes vitája során, mint értesülünk, fel fog szólalni *Egerváry* Tibor dr., hogy védelmébe vegye a főváros iskolaorvosait. Néhány hét előtt a *Fővárosi Hirlapnak* adott nyilatkozatában Egerváry Tibor a közegészségügyi kérdések egész sorát vetette fel s akkor az ideiglenes minőségben működő iskolaorvosok véglegesítését sürgette. Mostani felszólalásában is ennek az álláspontjának igyekszik érvényt szerezni, de ezenfelül fel akarja venni a küzdelmet egy terv ellen, amely, hír szerint, az *iskolaorvosok számának igen jelentős csökkenését* akarja keresztülvinni.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ebben az ügyben kérdést intézett

Egerváry Tibor dr.

törvényhatósági bizottsági taghoz, aki a felszólalásával kapcsolatos körülményekről a következőket mondta:

— A főváros iskolaorvosi intézménye világviszonylatban is a legelsők közé tartozik. Tíz év óta működik és évi átlagban *96.000 tanulónak testi és lelki egészségét gondozza, továbbá az egészségügyi oktatást végzi.* És ez az intézmény mindössze évi *460.000 pengőjébe* kerül a fővárosnak.

— Nem akarok rámutatni a közegészségügyre kiadott tételek helyes megosztásának bírálatára, de megállapítható, hogy a legkisebb tételek egyike az, amellyel az iskolaorvosi intézményt dotálják.

— Megdöbbenéssel hallottam egyes nyilatkozatokból, hogy

az eddig ideiglenes alkalmazásban működő iskolaorvosok véglegesítése csak úgy volna keresztülvihető, hogy közülük 20—50 százalékot elbocsátanak.

Ma, amikor az iskolaorvos egy-egy iskolakörzetben körülbelül 1500—1800 gyermeket lát el és ezen az orvosi ténykedésen kívül az egészségtan tanítását is köteles külön díjazás nélkül végezni, ez az egyébként is méltánytalan létszámapasztás képtelenség és ezért indítványozni fogom a költségvetés részletes vitájának keretében, hogy

az összes iskolaorvosokat jelenlegi javadalmazásuk mellett véglegesítsék.

— Az iskolaorvosi preventatív munka értékét és szükségességét megvilágítja az 1934—35-iki iskolai év néhány vizsgálati eredménye. Eszerint 94.000 tanuló közül 2200 beszédhibás, 20.000 beteg mandulájú, 12.000 ferde gerincű, 5600 nagy fokban ideges, 1500 középfülbeteg, 3000 szervi szívbajos vagy arra gyanus, 500 fertőző tuberkulotikus beteg gyermeket állapítottak meg. Ezenkívül 10.000 esetben nyujtottak első segélyt, 3000 esetben volt röntgen átlámpázásra szükség és 40.000 gyereket oltottak diftéria ellen.

— Ezeknek a kiáltó számoknak az illetékeseknél nagyobb súllyal kell latba esniök, mint a költségvetés kisebb eltérése. Remélem azonban, hogy *a polgármester megértő személye biztosítja majd, hogy indokolt indítványom elfogadásra talál.*

Maximumig kell fokozni az üzemek teljesítményét

Becsey Antal a tarifarevizió és az üzemegyesítés kilátásairól

A főváros pénteki közgyülésén nagy hatást keltett és igen élénk visszhanggal találkozott *Zsitvay* Tibor felszólalásának az a része, amely az üzemek kérdésével foglalkozott és megállapította, hogy mindaddig nem lehet komolyan tarifarevizióról beszélni, amíg alaposan fel nem dolgozzák és meg nem ismerik azt a gazdag anyagot, amelyet a különböző üzemvizsgálatok produkáltak és amelyek rengeteg figyelemreméltó javaslatot is tartalmaznak a követendő lépések, a megteendő reformok tekintetében. Zsitvay Tibor mindenekelőtt pártközi konferencia összehívását és annak eredményeképpen egy *szükebbkörű üzempolitikai bizottság* alakítását javasolta, amelynek feladata lenne az összes lehetőségek tanulmányozása és *egy új* racionalizálási szempontokat is figyelembevevő *üzemi politika inaugurálása.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint *a főpolgármester ezt a pártközi konferenciát, amely kizárólag üzempolitikai kérdésekkel foglalkozik, rövidesen összehívja* annál is inkább, mert az összes pártok tetszésével találkozik az üzempolitikai bizottság kiküldetésének a közgyülés színe előtt megpendített gondolata.

A Nemzeti Egység fővárosi pártelnökének ez az indítványa az ellenzéki oldalon annál inkább rokonszenves, mert gyakorlati módon, rövid úton ugyanazt célozza, amit Láng Lajos az ellenzék részéről a költségvetés pénzügyi bizottsági tárgyalása során felvetett.

Törvényhatósági körökben az utóbbi időben igen sok vélemény hangzik el pro és kontra az üzemegyesítés problémájáról is. A kiküldendő bizottságnak egyik feladata lenne, hogy

a kérdésnek ezt a részét is alaposan megvilágítsa és kézzelfoghatóan feltárja, milyen előny származhatik ebből a reformból és egyáltalán időszerű-e ma ilyesmivel foglalkozni.

Az egyesítés ellen és mellett állásfoglalók azonban megegyeznek abban, hogy *valamennyien helytelenítik azt az egyreinkább kiélesedő üzleti versenyt, amely az utóbbi időben a gáz- és a villamosművek között kifejlődött.* Helytelennek tartják, hogy a közös tulajdonos, a főváros közönségének zsebére és egymás fogyasztásának rovására csinálják, az egyébként helyes, egészséges üzleti szellemre való és ügyes propagandát, *ahelyett, hogy a két üzem érdekeinek összeegyeztetésével próbálnák növelni a fogyasztást.*

Ezekről a kérdésekről és az üzemek időszerű problémáiról általában

Becsey Antal

törvényhatósági bizottsági taggal,

a közüzemi kérdés egyik legalaposabb ismerőjével és a *NEP* fővárosi szervezetében alakított üzemi bizottság elnökével beszélgetést folytatott a *Fővárosi Hirlap* munkatársa, akinek *Becsey* Antal a következőket mondotta:

— *Zsitvay* Tibornak, pártom elnökének a közgyülésen elmondott szavaihoz nem sok hozzátennivalóm lehet. Tény az, hogy a tarifarevizió és az üzemegyesítés kérdéséhez *nem lehet ötletszerüen hozzányúlni,* hanem igen alapos előtanulmányokra, nagy körültekintésre és mélyenjáró koncepcióra van szükség, mielőtt valamilyen irányban elhatározó lépést tenne a törvényhatóság. A

tarifarevizió csak végső konkluziója, következménye, eredménye lehet azoknak a reformoknak, amelyekre elkerülhetetlenül szükség van, ha az üzemek sorsát biztositani akarjuk.

Már több ízben korábban is hangoztattam, hogy az

egyetlen út a kérdés megoldásához az üzemi termelés fokozása.

Ennek az eléréséhez pedig nemcsak a termelés olcsóbbátétele szükséges, hanem *új fogyasztási területek felkutatása és megteremtése is.*

— Különösen áll ez a Gázgyárra, amelynek fogyasztása az utóbbi években a gazdasági helyzet romlása és a technika fejlődése folytán önmagától értetődően csökkent. Az üzem propagandája révén a mult évben 5000 új fogyasztót sikerült szereznü, de a fogyasztás ennek ellenére sem emelkedett, *az akció csak a fogyasztás további csökkenését tudta megakadályozni.* Az egyes háztartások évi gázfogyasztása ugyanis az előző 700 köbméterről 500 köbméterre esett vissza a nehéz viszonyok miatt.

— Tarifareviziós próbálgatások helyett tehát, ismétlem, helyesebb, ha a termelés és a fogyasztás növelésének lehetőségeit kutatjuk. Mindent

el kell követni, hogy az üzemek a termelés maximumát produkálhassák, mert ez esetben jelentkeznek a tömegtermelés összes előnyei, tehát az olcsóbbodás is.

— Üzemeinknél a tecnikai adottságok részben meg vannak ehhez, részben meg kell őket teremteni, ugyanez áll a pénzügyi adottságokra is. Ami pedig az új fogyasztási területeket illeti, keresni kell az utat ahhoz, hogy a kisipar is azzal az energiával dolgozzon, amit közüzemeinktől vásárol, olyan feltételekkel és olyan áron, hogy előnyt jelentsen számára a reform.

— Ha a *mai kétszázmillió kilowatt óra helyett elektromos berendezésünk ezermillió kilowatt órát* tud majd termelni a szükségek kielegitésére, a Gázmű pedig a *mostani nyolcvanmillió köbméter helyett egymilliárd köbmétert,* akkor majd másképp alakul az üzemek egész élete. *A termelő gondolatot kell belevinni a szükséges reformokba mindenek előtt.* Erről a kérdésről egyébként alkalmam lesz az üzemek részletes vitájánál szempontjaimat kifejteni.

November 5 és 9-én délután fél 3 órakor

Ügetőverseny

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Breslau főpolgármestere meghívta Sipőcz Jenőt és a magyar dalosokat. Multheti számunkban közöltük *Sipőcz* Jenő főpolgármester levelét, amelyet a közelmultban német dalosok társaságában Budapesten járt breslaui főpolgármesterhez intézett és amelyben megköszönte az átadott ajándékot. *Sipőcz* főpolgármester levelével úgyszólván egyidőben érkezett meg *Fridrich* breslaui főpolgármester rendkívül szívélyes hangú levele, amelyben utólag még egyszer megköszöni a főváros vendégszeretetét. A breslaui főpolgármester most érkezett sorai így hangzanak: „Mélyen tisztelt kollégám! Hazaérkezésem és legsürgősebb teendőim elintézése után mégegyszer, utólag köszönetet szeretnék mondani Önnek azért a sok kedvességért és szívességért, amelyben engem, mint Breslau városának vezetőjét a szász dalosszövetség budapesti tartózkodása alkalmából részesítettek. Ez alkalommal *megköszönöm személyes kedvességét és azt a reményt, hogy Breslauban viszontláthatjuk egymást. Különösen örülök, hogy ezt kérésemre kilátásba helyezte.* Mindenkinek, akik a budapesti szép napokat végigélték, felejthetetlenek lesznek Önök. Útban hazafelé egyhangúan az öröm és hála szavai hallatszottak mindenki szájából, azért, amiben Budapesten részük volt. A levél végén Hans *Fridrich* breslaui főpolgármester annak a reményének ad kifejezést, hogy *a közeljövőben rendezendő breslaui kiállításon a székesfőváros szerepelni fog.* A kiállítás idejéről — mondja — a főpolgármestert mihamarább értesíteni fogja. Ezzel a levéllel egyidőben érkezett a szász Dalos Szövetség elnökének, Emil *Fuchs* főtanácsosnak levele is, amely a magyar dalosokat meghívja a német Dalos Szövetség legközelebbi XII. ünnepségére. A szász *Dalos Szövetség* vezetőjének levele többek között így hangzik: „Mélyen tisztelt Főpolgármester Úr! Budapesti utunkról hazaérkezve, meg kell Önnek köszönnöm a hazájuk szép fővárosában eltöltött csodálatosan szép napokat, amelyek nekünk felejthetetlenek maradnak. Mélységesen adósuknak érezzük magunkat és már most gondolunk arra, hogyan láthatnánk viszont a magyar dalosokat a német dalosszövetség XII. ünnepségén, mert *viszonozni szeretnénk azt a sok kedvességet és azt az eröteljes támogatást, amelyben Ön, Főpolgármester Úr minket részesíteni szíves volt.* Engedje meg, hogy már most arra kérjük Főpolgármester Urat, hogy *a magyar dalosokat ez alkalomból hozzánk elkísérni szíveskedjék.* Arra is kérem, hogy *Szendy* Károly polgármester, *Liber* alpolgármester, *Kovácsházy* és *Némethy* tanácsnokok, valamint *Zilahy* igazgató úrnak budapesti hangversenyeink támogatásáért Főpolgármester Úr hálás köszönetünket tolmácsolni szíveskedjék."

Bessenyey Zénó tizennégy pontja. A Közmunkatanács immár beiktatta elnöki tisztébe *Bessenyey* Zénó dr.-t s az ünnepies aktus után „megkezdődik a komoly munka", ahogyan ezt az új elnök eskütétele után közvetlenül a *Fővárosi Hirlapnak* adott nyilatkozatában mondta. Ennek a munkának programját Bessenyey Zénó tizennégy pontba foglalta össze. A program felöleli a közlekedés javítását, a viziforgalom népszerüsítését, a Máv.-pályaudvarok és vonalak rendezését. A szorosan vett városépitési tervek között szerepel a Duna-part rendezése, az Andrássy-út meghosszabbítása, a Madách Imre-út kiépítése, új parkok létesítése, a Tabán további rendezése, végül az új épitésügyi szabályzat elkészítése. A repülőtér, nemzeti sportcsarnok és stadion, a házadómentesség ügye, az új hidakkal kapcsolatos problémák mellett nem feledkezik meg Bessenyey Zénó az *idegenforgalom* kérdéséről sem, amelynek nagy jelentőségét eddig is meggyőzően hangsúlyozta. Helyet foglal a tizennégy pontban *a fővárost övező városokkal és helységekkel a szerves összekapcsolás megteremtése,* a nagy probléma, amelynek előbbrevitelére éppen a Közmunkatanács jogosult s amely a főváros és a vármegye tárgyalása révén most különösen időszerű.

FÉNYMÁSOLÓ INTÉZET
Fénymásoló papirok
Másoló papirok
MAGYAR VEGYKÉSZITMÉNYÜ PAPIRGYÁR
OSER JAKAB BUDAPEST VI., Ó-UTCA 49.
Alapittatott 1893 Telefon: 238-90

Tisztújítás a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetségében. A *Fansz* tisztviselő-osztályának választmánya *Liber* Endre alpolgármester, szövetségi elnök vezetésével e héten tisztújító ülést tartott. A szavazás eredménye alapján ügyvezető elnökké újra *Duday* Alajos dr. tanácsnokot választották meg. *Alelnökök: Csorna* Kálmán dr., árvaszéki elnök, *Wossala* Sándor tanácsnok, *Sebő* Béla főszámvevő, *Szécsy* Ernő dr. tisztifőorvos helyettes, *Honffy* Lajos adóhivatali igazgató lettek. *Főtitkárrá* a lemondott *Budó* Jusztin helyébe *Fazekas* Béla dr. árvaszéki jegyzőt, titkárokká *Kiss* Zoltán tanácsjegyzőt, *Juhász* István dr. és *Schlosser* János dr. tanácsi fogalmazókat választották meg. Az egyéb tisztségek betöltése a következő: főpénztáros: *Kosztolányi* Sándor pénztári igazgató, pénztáros: *Kiss* Ferenc, pénztári aligazgató, főellenőr *Groszmann* Béla főszámtanácsos, ellenőr *Benesch* István főszámtanácsos, jegyzők: *Wurm* Gyula dr. tanácsi fogalmazó, *Horváth* Ákos számvevőségi főtiszt és vitéz *Rónaszéki* Ferenc adóhivatali főtiszt, ügyész: *Szelle* József dr. tiszti ügyész, könyvtáros: *Vavrinecz* Dezső dr. főkönyvtáros, háznagy: *B. Axmann* Gyula ny. segédhivatali igazgató, gazda: *Honffy* István, kezelő főtiszt. Az igazgatótanács tagjaivá megválasztották *Salamon* Géza és *Bódy* László tanácsnokokat, *Szokolay* Leó árvaszéki ülnököt, *Feygler* Károly dr. tisztiügyészt, *Király* Kálmán műszaki tanácsnokot, *Bánóczy* Béla műszaki főtanácsost, *Györky* Tibor dr. tiszti orvost, *Illyefalvi Lajos* dr. statisztikai igazgatót, *Budó* Jusztin dr. fölevéltárost, *Enyváry* Jenő könyvtári igazgatót, *Hunkár* Béla vegyészeti igazgatót, *Blazsek* Gyula állategészségügyi főtanácsost, *Klázer* Kálmán h. főszámvevőt, *Prückler* Frigyes és *Kleisz* Alajos adóhivatali főszámtanácsosokat, *Dingha* Árpád pénztári igazgatót, *Burg* Ferenc vásárigazgatót, *Csizmazia* László erdőfőtanácsost, *Morbitzer* Dezső kertészeti igazgatót, *Teasdale* Ottó tűzoltó-főparancsnokot, *Vadkerti* János gazdasági felügyelőt, *Tordy* Győző és *Hessky* Ferenc segédhivatali főigazgatókat, vitéz *Gonda* Jenő kórházi felügyelőt, *Boldizsár* Béláné főkezelőnőt, *Klaudy* József nyomdai c. igazgatót, *Strössner* Ödön dr. bakteorológiai intézeti igazgatót, *Zilahy* Dezső idegenforgalmi igazgatót, *Dulácska* Jenő segítőalapi igazgatót, *Kaszper* Károly dr. kórházi igazgatófőorvost és *Csizmarek* József főgépészt. A választás eredményének kihirdetése után *Liber* Endre alpolgármester elnök meleg szavakkal nyujtotta át a *Fansz* volt főtitkárának, *Budó* Jusztin dr. fölevéltárosnak *a szövetség tiszteletbeli tagjává történt megválasztásáról szóló díszoklevelet,* amelyet *Budó* Jusztin meghatottan köszönt meg. A különböző folyó ügyek tárgyalása után *a szövetség 300 pengőt szavazott meg és ajánlott fel a kormányzóné inségakciója javára.*

Magyar egyetemi tanárt választott tagjává a német birodalmi jogi akadémia. Mint ismeretes, a német birodalmi jogi akadémia tagjává választotta *Magyary* Zoltán dr. egyetemi tanárt, a budapesti Pázmány Egyetem közigazgatási jogi intézetének igazgatóját. A választásról szóló okmányt *Mackensen* budapesti német követ vette kézhez, hogy továbbítsa a kitüntetett professzornak. Tekintve, hogy *Magyary* Zoltán, a *Tatai Piarista Öreg Diákok Szövetségének* elnöke, az öreg diákok nagy szeretettel készülnek az első novemberi összejövetelre, a József-téri *Posch*-vendéglőben, ahol ebből az alkalomból kis házi ünnepség lesz.

Lejárt a Bécsi Idegenforgalmi Iroda helyiségének bérlete. 1931-ben bérelte ki a főváros bécsi idegenforgalmi irodája részére azt a Kärntnerstrassei helyiséget, amely azóta valóban központja lett az osztrák fővárosban megforduló túristáknak és idegeneknek. Annakidején öt évre kötötték meg a szerződést, amely most lejárt. Az évi bérösszeg 25.000 schillingben volt megállapítva, azzal a kikötéssel, hogy ezt a pénzt egy összegben, mindig február 1-én tartozik a főváros kifizetni. Most tárgyalnak a bérlet megújításáról, amely valószínüleg sikerül is. A főváros azonban az évi bért most már nem hajlandó egyösszegben fizetni, hanem negyedévenkint, főleg azért, mert az átutalás így könnyebb. A bécsi idegenforgalmi iroda fenntartása minden körülmények között szükséges, s az eddig elért eredmények bizonyítják legjobban ennek az ötletnek a helyes voltát. A bécsi iroda révén szinte évről-évre szemmelláthatóan növekedett idegenforgalmunk és megsokszorozódott az iroda működése óta a hozzánk látogató osztrákok és külföldiek száma is. Így például 1932-ben mégcsak 17.186, 1933-ban már 22.939, 1934-ben pedig 24.989 osztrák vendégünk volt Budapesten. Az idei eredmény még kedvezőbb lesz, mert már eddig több mint tízezer vendéggel szaporodott az osztrák látogatók száma a bécsi iroda eredményes propagandája folytán.

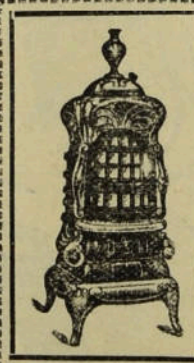

UNIO
amerikai
rendszerű
folytonégőkályhák
UNIO és OETL
tűzhelyek
Oetl Antal vasöntőde és gépgyár r.-t.
kályha és tűzhelyosztálya
VI., Andrássy-út 9
Telefon: 16-1-08, 27-5-87

Az új központi választmány. A főváros törvényhatóságának központi választmányát a törvény rendelkezéséből folyóan ezév végéig újjá kellett alakítani. Ennek a kötelezettségnek a főváros törvényhatósági bizottsága megfelel és megválasztotta a központi választmány új tagjait. *A közgyülés elő pártközi megállapodás folytán csak egy lista került,* amely változatlanul keresztül is ment a szavazásnál. Az új központi választmány tagjaivá a közgyülés a következőket választotta meg: *Baján* Ferenc, *Bechtler* Péter, *Bényi* Károly, *Bródy* Ernő, *Büchler* József, *Cselényi* Pál, *Halmay* Zoltán, *Kabakovits* József, *Kunze* Lajos, *Miklós* Ferenc, *Mohaupt* Gyula, *Monus* Illés, *Nagy* Ferenc (Nep), *Nagy* László, *Nemes Nagy* Mihály, *Petracsek* Lajos (Nep), *Pőzel* István (Nep), *Szentesi* József (Nep), *Szepessy* Albert, *Szőke* Gyula, *Terbócz* Imre (Nep), *Usetty* Béla (Nep), *Vályi* Lajos (Nep) és *Vörösváry* Miklós. A polgármester rövidesen intézkedik az új központi választmány összehívása és formai megalakítása iránt.

Házasság. *Zólyomi* Ily, *Zólyomi* Dezső hirlapíró kollégánk leánya, november 5-én házasságot köt *Kozmányi* Eduárd székesfővárosi mérnökkel. — *Dubsky* Marianne, dr. Dubsky Alfréd ny. h. államtitkár, a Weiss Manfréd Acél- és Fémművei Rt. igazgatójának leánya és dr. *Bálint* Péter, Bálint Zoltán épitőművész fia, eljegyezték egymást.

A Fővárosi Cirkusz sorsa. Néhány nappal ezelőtt érkezett meg *Busch* igazgató értesítése a városgazdasági ügyosztályba, amelyben közölte, hogy lemond a *Fővárosi Cirkusz* további bérbevételéről. *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok már előkészítette az új pályázatot, ami a városgazdasági szakbizottság keddi ülése elé került. A pályázat határideje *december 15.* Tagadhatatlan, hogy Buschék vendégszereplése komoly nyeresége volt a nyári Budapestnek, mert ismét kvalitásos és világvárosi műsor került hosszú idő után a budapesti közönség elé. Az épület most esedékes hasznosításánál nem lehet más vezérlőszempont, minthogy *folytatni kell ezt a magasnívójú cirkuszkultúrát, amihez Buschék hozzászoktatták a publikumot.* Éppen ezért nem lehet kísérletezni olyan mesterkedésekkel, hogy a vurstli Néparénájának stílusa vonuljon be ebbe az épületbe és becsempéssze oda a kikiáltós vásári csepürágást. Tökéletes hozzáértést, teljes szakismeretet és megfelelő tőkeerőt kell követelni a fővárosnak a leendő cirkuszbérlőtől és nem szabad hozzájárulni az egyébként tisztes vendéglősipari képesítésü dilettánsok kétes értékü próbálkozásaihoz, amikor a *Fővárosi Cirkusz* a nyári évadban mint *idegenforgalmi vonzóerő* is erősen számításba jön. Megnyugvással halljuk, hogy a pályázók között lesz *Back* A. Dolly igazgató és *Illés* László kiváló hírlapírótársunk, akik mindketten résztvettek a nagysikerü és elismert Busch Cirkusz irányításában. Nem kétséges ugyanis, hogy a *Fővárosi Cirkusz* a bérbeadó főváros és a közönség szempontjából, *csak akkor jelent biztonságot és értéket, ha ennek élén kipróbált szakmabeliek és nem laikusok állanak.*

A Belvárosi Polgári Kör évadnyitó társasvacsorája. A *Belvárosi Polgári Kör* kedden, folyó hó 29-én este tartotta évadnyitó társasvacsoráját Eskü-tér 8. alatti helyiségeiben. A vacsorán megjelentek a Kör elnöke, dr. *Kállay* Miklós ny. földmívelésügyi miniszter és a Belváros társadalmi életének vezető tényezői. Az estély borgazdája dr. *Vajda* Ákos kincstári főtanácsos, a Pesti Hazai Takarékpénztár ügyvezető igazgatója volt.

humoros szinpali
SZENTPÁLY JÓZSEF
épitési vállalkozó
Budapest, VIII., József-körút 68
TELEFON: 30-0-04

Fülöp Dezső
épitőmester
Budapest, VII, Aréna-út 11
Telefon: 35-5-84

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5.
IRODA VI., SZONDY-U. 34,
TELEFON: 18-8-59.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
Telefonszám: 25-5-54, 25-5-55 és 25-5-56

Gazdasági Értesítő

Budapest és a Pestkörnyék vitás gazdasági problémái az iparosok fóruma előtt

Budapest és a Pestkörnyék sokat emlegetett, vitás ügyeinek elintézésével most foglalkozik *Pest vármegye és a főváros vezetősége*, sőt bizonyos vonatkozásokban a *Közmunkatanács* is programmjába vette a kérdések rendezését. Nyilvánvalóan azzal a célzattal, hogy a vármegye akcióját alátámassza, a pestkörnyéki iparosság is beleszólt a vitába hétfőn este az ujpesti ipartestületben tartott *nagygyülésén*, amelyen a környékbeli városok és községek ipartestületei érdekeik védelmére *szövetséget alakitottak*.

A *Gyárfás* Emil ujpesti ipartestületi elnök vezetésével lefolyt gyülés különböző pestkörnyéki iparos sérelmek letárgyalása mellett az úgynevezett vitás kérdéseket is sorra vette. Így mindenekelőtt foglalkozott *a fővárosi vámmal* és ismételten leszögezte a vámtételeknek a békebelire való leszállítására és a tranzitó forgalomban a vámmentességre vonatkozó kivánságát.

A gyülésre meghivott *Helle* László dr. pestszenterzsébeti h. polgármester ismertette a vármegye és a főváros között foganatban levő tárgyalásokat, majd

Moór Jenő

a kereskedelmi és iparkamara titkára azokról a tárgyalásokról szólott, amelyeket ebben az ügyben a kamara és a főváros folytat.

— *Szendy* Károly polgármesterben — mondta — meg van a készség arra, hogy a kérdés közmegnyugvásra elintéztessék. Miután a főváros költségvetésében jelentős szerepet játszik ez a vám, ennek eltörléséről nem lehet szó, de minden kilátás megvan arra, hogy találkozni fog a két érdek a leginkább sérelmesnek nevezett kérdések kiegyenlítésében, mint amilyen *a bútoripart érdeklő vámtételek leszállitása és a mezőgazdasági termelőket érintő tranzitó forgalomhoz fűzött kivánság*.

A gyülés a vámkérdésen kivül egész sereg kivánságot sorakoztatott még fel. Igy kivánta, hogy a főváros a Beszkárt és a Gázmüvek mint a környék közönsége részéről használt üzemek szükségleteinek ellátásában a pestkörnyéki iparosságot is részeltesse. Különös sérelemnek minősítették, hogy a tattersalli hetipiacokon a környékbeli iparosság nem vehet részt.

A gyülés után kérdést intéztünk

Helle László dr.

pestszenterzsébeti h. polgármesterhez, aki a vármegye megbízásából a vitás kérdések rendezésének előmunkálatait végzi, az eddigi tárgyalásokról.

— *Szendy* Károly polgármester részéről — mondta — Pestkörnyék problémáival szemben *a legmegértőbb magatartást tapasztaltuk*. Minden reményünk megvan arra, hogy a vele való tárgyalások során a pestkörnyéki lakosság számára *jelentős eredményeket fogunk elérni*.

*

Megkérdeztük ebben az ügyben

Juhász Jenő dr.
gazdasági főtanácsot

a NEP városgazdasági bizottsága és az Élelmiszerüzem elnökét, aki a következőket mondta:

— Az újpesti gyűlés egész komplexumával, amelyben most úgyis tárgyalást folytat a főváros és a vármegye, nem tartom szükségesnek foglalkozni, csupán a legtöbbször emlegetett kövezetvám kérdésére térek ki.

— Ami a kövezetvám kérdését illeti, megitélésénél figyelemmel kell lenni arra, hogy ez voltaképpen *az út használatáért, elfoglalásáért és koptatásáért* fizetett hozzájárulás. Ezeket az útakat a főváros közönsége saját költségén létesitette. Elvileg tehát teljesen indokolható az, hogy azoktól, akik az útaknak épitéséhez és fenntartásához hozzá nem járultak, de használják, ilyen címen bizonyos hozzájárulást szedjen.

— Ebből az elvből kiindulva, voltaképpen nincs különbség az itt maradó és a tranzitó áru között. Nézetem szerint ebben a tekintetben nem *a kövezetvám jogosultsága*, hanem legfeljebb az vitatható, hogy méltányos-e a kulcs mai mértéke és szükséges-e különbséget tenni tranzitó és nem tranzitó áru között.

A Hungária Műtrágyagyár budapesti telekbérlete

Mint ismeretes, nemrégiben *Szendy* Károly polgármester a főváros pénzügyi bizottságának napirendjére tüzte a *Hungária Műtrágyagyár rt.* telekbérleti kérését, amelyet azonban a pénzügyi bizottság *tárgyalás nélkül levett a napirendről*. Mint utólag kiderült, *a bizottsági tagok nem voltak kellőkép tájékoztatva a polgármesteri javaslat lényegéről és hátteréről*, ennek tulajdonitható, hogy még csak tárgyalásra sem került ez a probléma, amely pedig *a főváros szempontjából igen nagy fontossággal bir*. Tudvalevő, hogy az egyik legnagyobb magyar vegyészeti üzem, *a Spóaium gyár*, az új nagyvásártelep közelében van. Már pedig a Spódiumgyár közelsége nem kívánatos az élelmiszer-nagyvásártelep szempontjából, éppen ezért az erre illetékes hatóságok úgy határoztak, hogy *a Spódium gyárat tizenöt esztendőn belül jelenlegi helyén meg kell szüntetni*. A Spódiumgyár a Hungária mütrágyagyár rt. érdekeltségébe tartozik, és a Hungária ezután elhatározta, hogy

a megszüntetendő Spódiumgyár helyett megfelelő és nem kifogásolható helyen, de természetesen itt, Budapesten új gyárat létesit.

A Hungária szakemberei ki is szemelték a város tulajdonát képező azt a megfelelő telket, amely *összhangban van a legújabb városrendezési tervekkel es amely telek a déli gyárövezethez tartozik*. A Hungária ezekután beadvánnyal fordult a fővároshoz, amelyet arra kért, hogy

biztositson számára, illetőleg a felépitendő új modern vegyészeti üzem számára ötven esztendős telekbérletet.

Ez a mindenképpen helyes elgondolás került azután a pénzügyi bizottság elé, amely annakidején a fent ismertetett határozatot hozta. A *Hungária Műtrágyagyár rt.* természetesen nem nyugodott bele ebbe az elutasitásba, annál kevésbé, mert *időközben az iparügyi minisztérium is tudomást szerzett a kérdésről és pártolólag interveniált*. E nagyon helyes álláspont szerint ugyanis a fővárosnak elsőrangú érdeke, hogy

egy ilyen hatalmas üzem, amely évi hat. millió pengős forgalmat bonyolit le és ennek megfelelő adót szolgáltat be a főváros pénztárhoz, feltétlenül itt maradjon Budapesten,

és ne költözzék vidékre. E felvilágosítások után a főváros vezetősége ismét kezébe vette az ügy elintézését, úgyannyira, hogy *értesülésünk szerint*

a főváros szakemberei már meg is tartották a helyszini szemlét,

amely a Hungária kérését *illetően kedvező eredménnyel járt*. Tekintve, hogy az autonómiát a most következő két héten át egyfolytában foglalkoztatja a költségvetés közgyülési tárgyalása, a Hungária telekbérleti kérésével *a budget-tárgyalás utáni legközelebbi ülésen foglalkozhatik csak ismételten a pénzügyi bizottság*, amely előreláthatóan *ezúttal nem fog elutasító álláspontra helyezkedni*.

Egymillió pengő értékű élelmiszerszállítás a közkórházak részére

A közkórházak hatalmas tömegü, kereken egymillió pengő értéket reprezentáló élelmiszerszükségletére a főváros nyilvános versenytárgyalást hirdetett. Azelőtt az Élelmiszerüzem útján gondoskodott a főváros ilyen szükségletéről, de az új fővárosi törvény életbeléptetése óta az Élelmiszerüzemnek ez a kiváltsága megszünt és csak a magáncégekkel azonos feltételekkel vehet részt a versenytárgyaláson.

A megtartott versenytárgyalásra összesen huszonhét ajánlat futott be, amelyek közül egy érvénytelen volt. A többi ajánlatot a közegészségügyi osztály és a közélelmezési osztály együttesen bírálták felül, s az így kialakult javaslatot terjesztették hétfőn délben a közegészségügyi bizottság elé. A bizottság elfogadta az ügyosztály javaslatát, mely szerint *a kórházak élelmiszerszükségletét hét cég fogja szállitani*. Az Élelmiszerüzem ajánlata a többi ajánlattevővel szemben annyira előnyös volt, hogy a szükséglet legnagyobb részének szállitásával a Községi Élelmiszerüzemet bizták meg. *A Községi Élelmiszerüzem a következő élelmiszereket fogja szálltani a korházaknak:* 2,300.000 darab tojást, 36.000 kg. rizst, 6000 kg. kockacukrot, 130.000 kg. kristálycukrot, 6000 kg. porcukrot, 100 kg. burgonyacukrot, 100 kg. szaloncukrot, 200 kg. csokoládét, 500 kg. csokoládéport, 200 kg. csokoládé mártógyurmát, 2300 kg. kakaót, 50 kg. kakaóvajat, 4500 kg. pörköltkávét, 6500 kg. pótkávét, 10.000 kg. malátakávét, 500 kg. teát, 16.000 kg. búzadarát, 40.000 kg. nullás-lisztet, 100.000 kg. duplagrízes nullás-lisztet és 52.000 kg. 2-es lisztet, 5000 kg. kekszet, 500 csomag tortalapot, 10.000 darab fagylaltostyát, 3500 kg. vegyes befőttet, 10.000 kg. aszalt szilvát, 1500 kg. szilvaizt, 2000 kg. barackizt, 300 kg. finom lekvárt, 3600 üveg sört, 15.000 liter fehérbort, 1000 liter vörösbort, 800 kg. húskivonatot, 500 kg. fügét, 450 kg. mazsolát, 750 kg. mogyorót, 250 kg. mandulát, 100 kg. cukrozott-gyümölcs-törmeléket, 500 kg. diót, 2600 kg. dióbelet, 18.500 liter ecetet, 175 kg. ételolajat, 380 kg. málnaszörpöt, 360 kg. mustárt, 45.000 kg. sót, 600 doboz szardiniát, 2 kg. vanilinport, 5 kg. vaniliát, 180 kg. egész borsot, 100 kg. törött borsot, 20 kg. egész fahéjat, 22 kg. törött fahéjat, 240 kg. köménymagot, 850 kg. paprikát, 8 kg. babérlevelet, 5 kg. majorannát, 4000 kg. mákot, 2000 kg. árpagyöngyöt, 12.000 kg. fehérbabot, 6000 kg. fürjbabot, 8000 kg. sárgaborsót, 8000 kg. zöldborsót, 8000 kg. lencsét, 8000 kg. mézet, 8000 kg. savanyu uborkát, 3000 kg. ecetes paprikát, 23.000 kg. savanyitott káposztát, 10.000 kg. paradicsomkonzervet, 1000 kg. lecsót, 6000 kg. tök-konzervet. A *Duna-Kekszgyár r.-t.* kapott megbízást 100 kg. csokoládédara szállitására, az *Élelmiszer- és Áruszállitó Kft.* szállit 60 kg. rizslisztet és 100 kg. ételzsirt, a *Glasner Miksa*-cég 100.000 csomag kétszersült, 2400 doboz gyermekpiskota, 3000 drb. levegőkenyér, 650 drb. aleuronat-kenyér és 100 drb. graham-kenyér szállitására kapott megbízást. 6000 kg. vegyes gyümölcsíz szállitására *Platter János* ajánlatát tartották legelőnyösebbnek, 850 liter rumot a *Hazai Likör-, Rum- és Szeszgyar r.-t.* szállit, 500.000 kg. burgonya szállitására a *Kisgazdák és Birtokosok Szovetkezete* kap megbízást, végül 5000 kg. vajbab-konzervet és 2000 kg. zöldborsó-konzervet a *Dick Fidél és Társa*-cégtől fog beszerezni a főváros.

A szocialpolitikai ügyosztály *Liber* alpolgármester elnöklete alatt ülést tartott, amelyen döntöttek a népjóléti intézmények, árvaházak és a hatósági étkeztetési akció részére szükséges élelmiszerek szállitásáról is.

Uj kincstári főtanácsosok. A kormányzó a pénzügyminiszter előterjesztésére *Polder* Móric Jánosnak és dr. *Baranyai* Lipótnak, a *Magyar Nemzeti Bank* igazgatóinak, a köz érdekében pénzügyi téren szerzett érdemeik elismeréséül a *magyar királyi kincstári főtanácsosi* címet adományozta.

A Nova közgyülése. *A Nova Közlekedési és Ipari Rt.* pénteken megtartott közgyülése elé terjesztett igazgatósági jelentés kiemeli, hogy az igazgatóság *a társaság mobil tőkéinek megfelelő vállalkozásba való fektetése tervével foglalkozik* és ebben az irányban már huzamosabb idő óta folytat tárgyalásokat. A közgyülésen szokatlanul nagy számban megjelent részvényesek az elnöklő *Wolf* Jenő felvilágositása alapján az összes igazgatósági indítványokat egyhangúlag tudomasul vette.

A városligeti és az Erzsébet-téri tejivók bérletének meghosszabbitását kéri a Központi tejcsarnok. A városligeti tejivót 1927 óta a Budapesti Központi Általános Tejcsarnok bérli. Ez a szerződés a jövő évben lejár. A bérlő most azzal a kéréssel fordult a fővároshoz, hogy hosszabbitsa meg a szerződést 1944-ig. Arra hivatkoznak, hogy ekkor jár le az Erzsébet-téri tejivócsarnok bérlete is, így indokolt lenne, hogy a vállalat két testvérintézményét egyenlő elbirálás alá vonják. A tejcsarnok hivatkozik arra is, hogy az utóbbi években a városligeti tejivót 160.000 pengővel átépittette, amelynek az amortizációját csak hosszabb idő alatt tudja biztositani.

270 vagón takarmányt vásárolt a főváros. A főváros fuvartelepe, köztisztasági hivatala és a közvágóhidak részére 27.000 métermázsa (270 vagón) takarmány szállitására több budapesti takarmánykereskedő cég adott be ajánlatot. A 230.000 pengős szállitást több cég között megosztották. A *Rotter* Zsigmond cég 3500 métermázsa, a *Klein* Lajos cég pedig 3000 métermázsa zabot szállit 18.66 pengős egységárban, 10.000 métermázsa rozsszalmát 5.30 pengős árban. 10.500 métermázsa anyaszénát 11.30 pengős árban a *Glas* Béla cég szállit.

Megválasztották a borellenőrző bizottságok tagjait. A kormány rendelete folytán újjá kell alakitani a kerületi borellenőrző bizottságokat, amelyekbe a főváros törvényhatósági bizottsága két-két tagot delegál. A borellenőrző bizottságokba a következőket választották meg: *I. ker.: Avar* László dr., *Hoffmann* János; *II. ker.: Guttenberger* Antal, *Zsigmond* László; *III. ker.: Sipos* Károly, *Baksa* Mihály; *IV. ker.: Holub* Rezső, *Baldauf* Mátyás; *V. ker.: Pentz* Jakab, *Pentz* István; *VI. ker.: Babitz* György, *Posch* Ferenc; *VII. ker.: Bánó* Dezső, *Dési* Géza dr.; *VIII. ker.: Werner* János, *Kugler* Ferenc; *IX. ker.: Bischoff* Ignác, *Klein* János; *X. ker.: Szücs* Lajos, *Lukács* Gyula; *XIV. ker.: Schrankó* Gyula, *Schultz* Ferenc.

VÁLLALKOZÁS

„Mindenki kapjon közmunkát" — ez a kövezőipartestület új vezetőségének programja

Megírtuk, hogy a *Budapesti Kövezők Ipartestülete* új vezetőséget választott Az új elnök, *Borlay* Károly mérnök, érdekes tervvel foglalkozik. Még *szorosabbra akarja fonni azokat a kapcsolatokat,* amelyek a főváros vezetőségét és Budapesti Kövezők Ipartestületét összefűzik. *Borlay* Károly érdekes akciót kezdeményezett, amelynek az a célja, hogy az *ipartestület minden tagja részesüljön a fővárosi közmunkákból.* Az új vezetőség programjának három fő pontja: *iparvédelem, munkamegosztás és árvédelem.* Ki akarják küszöbölni azt a helytelen gyakorlatot, hogy az ipartestület egyes tagjai többfajta munkát kapjanak a fővárostól, míg mások *egész évben egyszer sem juthatnak közmunkákhoz.* De küzdeni akar az ipartestület az árrombolás ellen is. Ezért *Borlay* Károly körlevelet intézett az ipartestület tagjaihoz, amelyben elsősorban felhívta figyelmüket arra, hogy az ipartestület csak akkor tud eredményes munkásságot kifejteni, ha tagjai betartják a közgyűlés által jóváhagyott megállapodásokat és kifelé *erőteljes testület egységét mutatják.* Felszólítja körlevelében az ipartestület tagjait, hogy az elmult év tapasztalataira, esetleges hibáira vonatkozó megjegyzéseiket sürgősen közöljék az ipartestület vezetőségével. A vezetőség ugyanis *programot kíván adni a főváros vezetőségének* és ebben a programban ki akarja emelni, hogy melyek a Budapesti Kövezők Ipartestületének kívánságai. Ennek a programnak középpontjában — értesülésünk szerint — elsősorban az áll, hogy az *ipartestület minden tagja közmunkához jusson.*

Az érdekeltek *nagy örömmel* fogadták az új elnök kezdeményezését.

LIEBHARD BÉLA
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, ÜLLŐI-ÚT 64
TELEFON: 32-8-06

Krausz Ferenc
bronzöntő Budapest, VI., Babér-utca 80.
Telefon: 932—26

HEINICKE H. R.
Gyárkéményépítés, kazánbefalazás, kemenceépítés hőszigetelés
BUDAPEST, V. AKADÉMIA-U. 6
Telefon: 22—6—20

Konrád Pál
PARKETT GYÁR
KÖZPONTI IRODA: Budapest, VI., Andrássy-út 6.
Telefonszám: 16-5-58.

Baráth György
hat. eng. villanyfelszerelési vállalata
Budapest, I., Olasz-sasor 4
Telefon: 609-67

STEINER ISTVÁN FIAI
FÉMÁRUGYÁR
Budapest, V., Kádár-utca 6. Telefon: 22-9-63
Gyártmányok: Fényvető vízállásmutató készülékek. Próba- és leeresztő csapok, olajozók, szelepek, gőzcsapok vízállásmutatók

Keisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK
ÉPÍTÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Acsmunkát a Ferenc József-laktanyánál: Nagy József 1162 pengőért.

Kőmivesmunkát a városmajori tenniszpályánál: Barcsay Lajos 1476 pengőért.

Bútorszállítást ugyanott: Goshy Miklós 1319 pengőért.

Asztalosmunkát a Mária Terézia-laktanyánál: Hencz Ferenc 1105 pengőért.

Mázolómunkát az Uj Szent János-kórháznál: Czibere István 1562 pengőért.

Kőfaragómunkát a Községi Élelmiszárusító Üzemnél: Král Gyula 1096 és Lorencz Károly 1240 pengőért.

Kapcsolóház építési munkát a Rudolf-téren: Méhes Emil 48.000 pengőért.

IX., Bakáts-téri rádiumkórház, **központi fűtőberendezés,** Szentgyörgyi és Társa (VIII., Baross-utca 88). — IX., Marhaközvágóhíd, **bádogosmunka.** Kardos Lipót, 3764 P. — II., széna-téri Községi Élelmiszerárusító Üzem fiók részére **jégszekrényszállítás.** Breitner Bernát (VI., Király-utca 36), 3570 P. — IXX., soroksári-uti Marhaközvágóhídon **ragacsnélküli üvegtető.** Surányi István (X., Román-utca 14), 4600 P. — XIV. kerületi elöljáróság részére **házi telefon.** Dial telefonkereskedelmi részvénytársaság (VI., Eötvös-utca 11), 8990 P. — VII., Nagydiófa-utca 14, központi kórházi anyagraktár **melegvízberendezés készítése,** Rietschel és Henneberg (VIII., Práter-utca 12), 7865 P. Csépei Jenő (IV., Kossuth Lajos-utca 8) 6438 P. — IX., soroksári-uti Marhaközvágóhíd **facementtetőfedés,** Biehn János, 9.482.70 P. — V., váci-úti Fertőtlenítő Intézet **kazánfalazás,** Custodis Alfonz, 3600 P. — VIII., Városi Színház, **központi fűtés,** Zimmermann József (VIII., Nagyfuvaros-utca 18), 3033.02 P. — IX., vámház-körúti vásárcsarnok, **bádogos- és csatornajavítás,** Kulcsár Kálmán (VII., Columbus-utca 14) 5586 P. — IX., Bakáts-téri rádiumkórház **burkolómunkálatai,** Andrea cementárugyár részvénytársaság (V., Tátra-utca 26) 11.015 pengő.

Uj versenytárgyalási kiirások

A hengermalomúti iskolabarakk **bontására és az Ógyalla-térre való átszállítás összes munkálataira.** Ajánlat tehető november 15-én délelőtt 10 óráig a magasépítési ügyosztályon. **(Versenytárgyalási hirdetmény mai számunkban.)**

A templom-utcai barakkiskola **bontására és az Egressy-útra való átszállítás összes munkálataira.** Ajánlat tehető november 15-én délelőtt 10 óráig a magasépítési ügyosztályon. **(Versenytárgyalási hirdetmény a mai számunkban.)**

30.000 darab juta surolóruha szállítására. Ajánlat tehető november 11-én délelőtt 11 óráig a városgazdasági ügyosztályon. **(Versenytárgyalási hirdetmény a mai számunkban.)**

A déligyümölcs árverési jog bérletére. Ajánlat tehető november 11-én délelőtt 10 óráig a közélelmezési ügyosztályon.

A Kőérberki-út repülőtér melletti szakaszának **útrendezési munkálataira.** Ajánlat tehető november 11-én délelőtt 10 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon. **(Versenytárgyalási hirdetmény a mai számunkban.)**

1500 q kiöntőanyag szállítására a BESZKÁRT részére. Ajánlat tehető november 5-én délelőtt ¼10 óráig a BESZKÁRT-nál.

250.313—1935. pm. XIII. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a

XI. ker., Hengermalom-út 66. sz. elemi iskola I. sz. baraképületének lebontásával s a XIV. ker. Ógyallatérre Lőcsei-út) való átszállításával kapcsolatos összes iparos-munkákra.

A közszállítás költségei szabályszerűen biztosítva vannak.

Ez a közszállítás a Közszállítási Szabályzat 51. §-a értelmében kisiparosok, kisiparosok szövetkezete, alkalmi egyesülése, szállítócsoportja részére van fenntartva; másnak csak akkor lehet odaítélni, ha elfogadható kisipari ajánlat nincs.

A közszállítás megkezdésének és befejezésének időpontja, valamint a jótállás időtartama tekintetében a vonatkozó költségvetési kiírás feltételei az irányadók.

Az ajánlatot a rendelkezésre álló ajánlati minta felhasználásával és a jelen hirdetményben, valamint az ezt kiegészítő általános ajánlati feltételekben foglaltak értelmében olyképp kell szövegezni, hogy az ajánlat és mellékletei a szerződés minden adatát és feltételét tartalmazzák.

Az aláírt és megfelelően előkészített ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva a megrendelő hivatalnál (Központi Városháza) IV. ker., Városház-u. 9. sz. III. emelet, 350. ajtószám alatt

1935. évi november hó 15. napján d. e. 8—10 óra közt

személyesen, vagy megbizott utján kell benyujtani. A benyujtott ajánlatok a benyujtási határidőt követő 1 órán belül a megrendelő hivatalos helyiségében kerülnek nyilvánosan felbontásra.

Azt az ajánlatot, amelyet az ajánlattevő nem a kijelölt helyen, a kijelölt időbe nyujt be, vagy pedig nem a megállapított feltételek és előírások értelmében készít elő, a Közszállítási Szabályzat idevonatkozó rendelkezései szerint figyelembe venni nem lehet.

Műszaki kérdésekben szükséges felvilágosítások a polgármesteri XIII. ügyosztályban, III. emelet 337 manzard) Kovács mérnöknél nyerhetők, ahol a tervek és rajzok is megtekinthetők. Az ajánlati minta, a feltételek, költségvetési űrlapok pedig III. emelet 342. ajtószám alatt a hivatalos órák alatt 60 fillér áron megszerezhetők. Ha a közszállítás vállalati összege, vagy egy bizonyos munkanemre eső vállalti összeg a 15.000 P összeget nem haladja meg, kisiparosok a kiadványokat díjtalanul kapják meg.

Ugyanott nyerhetők a szükséges felvilágosítások is a közszállítással kapcsolatosan felmerülhető kérdésekre.

A szerződési illetéket a vonatkozó pénzügyi szabályok szerint kell leróni.

Budapest, 1935. évi október hó 23. napján.

A polgármester megbízásából:

Wossala, s. k.,
tanácsnok.

39.071/1935—II. pm. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

A XI. ker., Kőérberki-út repülőtér mellett levő szakaszának útrendezési munkáira nyilvános versenytárgyalást hirdetek.

Az ajánlatok megtételénél a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt ajánlati feltételeken, továbbá az 50.000/1934. K. M. számú Közszállítási szabályzaton, valamint a székesfőváros vonatkozó Általános, Részletes, Különleges, Ajánlati, Szerződési feltételein kivül a jelen versenytárgyalási hirdetmény alábbi kikötései érvényesek.

Bánatpénzül az ajánlati összeg 2%-át, biztosítékul pedig megbízás esetén a vállalati összeg 5%-át kell letenni.

A munkások alkalmazására nézve az 1934. évi február hó 28-án kelt 18.312/1934—XII. számú polgármesteri rendeletben foglaltak irányadók, amely szerint a munkánál csak olyan munkások alkalmazhatók, kik igazoltan legalább 1 (egy) év óta állandóan Budapesten laknak.

Vállalkozó tartozik ajánlatához a szállítandó építési anyagokból mintát csatolni és a székesfővárosi útügyi intézet bizonyítványával igazolni, hogy a mintázott anyagok a székesfőváros előírásának megfelelnek. Csak megfelelő anyagok használhatók fel.

A vállalkozónak az általa végzett munka jóságáért a Részletes feltételekben előírt időtartamra jótállást kell vállalnia.

A Közszállítási Szabályzat 27. §-ának 5. pontja értelmében ennél a munkánál az ingás az egyes munkanemek értékének 20%-ánál magasabb is lehet és a 62. §. 4-ik pontja szerint az esetleg felmerülő több vagy kevesebb munka címén sem kártérítés, sem új egységár, vagy határidő megállapítás nem követelhető.

Vállalkozó cég köteles munkadijkimutatásában és számlájában külön feltüntetni, hogy az útrendezéshez felhasznált főanyagok mind forgalmiadó-váltság alá esnek-e és hogy a váltságkulcs valamelyik főanyagra nézve nem 0%-e. Ellenkező esetben a számlát a főváros nem fizeti ki.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a Központi Városháza, II. emelet, 289. ajtószám alatt 3 pengő 90 fillér ellenében kaphatók.

A szükséges felvilágosítás a Központi Városháza, II. emelet 294. ajtószám alatt nyerhető, ahol a tervek is megtekinthetők.

A kellően felbélyegzett és aláírt ajánlatokat sértetlen borítékba helyezve, pecséttel lezárva.

1935. évi november hó 11. napján délelőtt 10 óráig

kell a Központi Városháza, II. emelet, 284. ajtószám alatt benyujtani.

Az ajánlatok felbontása ugyanaznap délelőtt 11 órakor lesz a Központi Városháza, II. emelet, 285. ajtószámú helyiségében, ahol a magukat igazoló ajánlattevők, vagy azok meghatalmazással ellátott képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlat borítékját a következő felirattal kell ellátni: „Ajánlat a 39.071/1935—II. pm. számú versenytárgyalási hirdetményben közölt XI. ker., Kőérberki-út repülőtér mellett levő szakaszának útrendezési munkálataira."

Budapest, 1935. évi október hó 23-án.

A székesfőváros polgármestere.

228.562—1935. XI. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetek a székesfőváros hivatalai, iskolái, intézetei és üzemei részére szükséges

30.000 darab juta (hessain) surolóruha szállítására.

A teljes kiírási művelet (vállalati feltételek, ajánlati űrlapok stb) Budapest székesfőváros központi anyagszertárában (IV., Központi Városháza, III. udvar) hétköznaponon 8—2 óra között díjmentesen beszerezhetők, illetve megtekinthetők. Az ajánlatokat Budapest székesfőváros központi anyagszertárába

1935 november hó 11-én délelőtt 10 óráig

kell benyujtani. Az ajánlatok a polgármesteri XI. ügyosztály hivatalos helyiségében (Központi városháza, II. em. 235.) ugyanaznap délelőtt 11 órakor kerülnek felbontásra, ahol az ajánlattevők vagy azok igzolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1935 október 22-én.

A Székesfőváros polgármestere.

250.325—1935. pm. XIII. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a

III. ker., Templom-utcai barakiskola épületének lebontásával és a XIV., Egressy-út—Kövér Lajos-utcára való átszállításával kapcsolatos összes iparos-munkákra.

A közszállítás költségei szabályszerűen biztosítva vannak.

Ez a közszállítás a Közszállítási Szabályzat 51. §-a értelmében kisiparosok, kisiparosok szövetkezete, alkalmi egyesülése, szállítócsoportja részére van fenntartva; másnak csak akkor lehet odaítélni, ha elfogadható kisipari ajánlat nincs.

A közszállítás megkezdésének és befejezésének időpontja, valamint a jótállás időtartama tekintetében a vonatkozó költségvetési kiírás feltételei az irányadók.

Az ajánlatot a rendelkezésre álló ajánlati minta felhasználásával és a jelen hirdetményben, valamint az ezt kiegészítő általános ajánlati feltételekben foglaltak értelmében olyképp kell szövegezni, hogy az ajánlat és mellékletei a szerződés minden adatát és feltételét tartalmazzák.

Az aláírt és megfelelően előkészített ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva a megrendelő hivatalnál (Központi Városháza) IV. ker., Városház-u. 9. sz. III. emelet, 350. ajtószám alatt

1935. évi november hó 15. napján d. e. 9—10 óra közt

személyesen, vagy megbizott útján kell benyujtani. A benyujtott ajánlatok a benyujtást határidőt követő 1 órán belül a megrendelő hivatalos helyiségében kerülnek nyilvánosan felbontásra.

Azt az ajánlatot, amelyet az ajánlattevő nem a kijelölt helyen, a kijelölt időben nyujt be, vagy pedig nem a megállapított feltételek és előírások értelmében készít elő, a Közszállítási Szabályzat idevonatkozó rendelkezései szerint, figyelembe venni nem lehet.

Műszaki kérdésekben szükséges felvilágosítások Központi Városháza, III. emelet, 314/a., Katona építésznél, nyerhetők, ahol a tervek és rajzok is megtekinthetők. Az ajánlati minta, a feltételek, költségvetési űrlapok pedig III. emelet 342. ajtószám alatt a hivatalos órák alatt 60 fillér áron megszerezhetők. Ha a közszállítás vállalati összege, vagy egy bizonyos munkanemre eső vállalati összeg a 15.000 P összeget nem haladja meg, kisiparosok e kiadványokat díjtalanul kapják meg.

Ugyanott nyerhetők a szükséges felvilágosítások is a közszállítással kapcsolatosan felmerülhető kérdésekre.

A szerződési illetéket a vonatkozó pénzügyi szabályok szerint kell leróni.

Budapest, 1935. évi október hó 24. napján.

A polgármester megbízásából:

Wossala, s. k.,
tanácsnok.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, XI., Szüret-utca 5/7. Telefon: 59—2—96

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 november 6. — 45. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Budapest munkaprogramja

Vasárnap este két zenei szám között *Szendy* Károlynak, Budapest székesfőváros polgármesterének hangja csendült fel, hogy ezúttal nem is annyira Budapest polgárságához, mint inkább az egész ország közönségéhez szóljon. Meg kell vallanunk, hogy a magyar rádió becsülettel teljesítette Budapest iránt való kötelességét, igen jó szolgálatot tett a fővárosnak, mert az a kép, amelyet a polgármester nyílt őszinteséggel, de önérzetesen, szeretettel és jogos optimizmussal az ország népe elé tárt, egészen más, mint amit Budapest ellenségei oly szorgalmasan, kitartóan és oly hihetetlen elfogultsággal terjesztenek. Aki ezt a rádióbeszédet hallotta, megérthette, hogy *Budapest a világvárosok között a legszilárdabb gazdasági viszonyok között él és sem az államkasszára, sem az adózó polgárság újabb megterhelésére nem szorul rá.* Ennek dacára mégis: alkot, teremt, intézményekkel gazdagszik, amelyek az országnak is hasznára és dicsőségére válnak. Megérthette *Szendy* Károly rádióközönsége, hogy ez a főváros nagy szeretettel viseltetik a magyar vidék iránt, mert — mint a polgármester mondotta — *Budapest az egész nemzeté, mi és a magyar vidék egymásért vagyunk.* Szeretetet kért a polgármester Budapest számára, amely ezt a szeretetet mindenkor százszorosan visszaadta és a jövőben is százszorosan fogja visszaadni.

Bizalomnak kellett érnie a rádióbeszéd hatása alatt a polgármester jövő évi tervei, bátor elhatározásai iránt, hiszen mint maga mondta, ezeket a terveket a lakosság újabb megterhelése nélkül „a higgadt munka keretei között" kívánja megvalósítani. És miközben a közmunkák tömegével kívánja a polgármester a főváros gazdasági életét fellendíteni és szociális békéjét biztosítani, bevételeinek nagy részét összeömleszti a magángazdaság vérereibe, amikor a költségvetés keretein belül kilencvenegy milliót és azon túl is igen jelentékeny összeget juttat a város polgárságának és munkásságának.

A rádióhallgatók meggyőződhettek arról, hogy a polgármesternek hatalmas, de határozott programja van, amelyben szinte mindenki számára van valami, ami a mai nehéz viszonyok között valósággal ajándékszámba megy. Néhány hangfoszlányt szeretnénk csak itt megörökíteni a polgármester hatalmas programjából, amely olyan vígasztaló, biztató mindnyájunk számára. Mi-mindent épít tehát a főváros a jövő évben? Csak most adták át munkájának az egyik új előljáróságot és a főváros máris hozzáfog a másik új, az angyalföldi előljáróság felállításához. Ugyanakkor több évi programot tölt be a templomok egész sorának tatarozása, legelsősorban és főként a belvárosi templom átépítése. A közlekedés javítása érdekében ötven új autóbusz épül a huszonegymilliós kölcsönből, de a villamosvasút is nagy beruházásokra készül (a közúti sínhálózatnak az úttest közepére való áthelyezése, a Pálffy-téri végállomás áthelyezése, számos hurokvágány építése stb.) természetesen mindez újabb hitelművelet igénybevételével. Budapest hű marad az idén is ősi tradíciójához, hogy a hasznothajtó beruházások mellett a kultúráért is bőséges áldozatot hoz, amikor a kölcsönből három milliót ad új iskolák emelésére. Igen jelentős tételek a nagyvásártelepen és a sertésközvágóhidon végrehajtandó átalakítások és főként az útépítés terén a balatoni országút budapesti szakaszának megépítése, a Hungária-úti és egyéb csatornák építése, a parkirozás további nagyarányú fejlesztése és itt főként a Tabán hatalmas kertészeti rendezése. Budapest és az ország egészsége érdekében kétmilliót fordít a főváros az új Szent János-kórház nőgyógyászati pavillonjának megépítésére és a Szent László-kórház beruházásaira, végül pedig 1.350.000 pengőbe kerül a Rudas-fürdő átépítése is.

Kétségtelen, hogy az egész ország büszke erre a programra, Budapest közönsége pedig szívből szerette volna a polgármestert megtapsolni. Budapest népének most csak egy sürgős kérése van, amit a NEP szónokai többen is tolmácsoltak a költségvetési vitában. Ez pedig az, hogy a magánépítkezés november elsejével szinte teljesen megszünt, most a fővárosnak kötelessége a munkanélküliség ellen való küzdelmet minél több közmunka gyors kiadásával megindítani. Budapesten sem szabad senkinek fedél és kenyér nélkül maradnia: ezek a polgármester szavai. A közvélemény pedig azt mondja: kapjon mindenki kenyeret és fedelet, de aki egészséges és munkabíró, az ne kapja ingyen, hanem munkáért.

ZSITVAY TIBOR

a Fővárosi Hirlapban

megvilágítja a Nemzeti Egység Pártja törvényhatósági munkájának szakszerű előkészítését, amely a nyilvánosság kizárásával állandóan folyik

A főváros törvényhatósági bizottságának most folyó költségvetési vitájában *a legkiemelkedőbb esemény kétségtelenül a hatalmas, új pártnak, a Nemzeti Egység Pártjának bemutatkozása.* Az egész törvényhatósági élet nagy érdeklődéssel várta ezt a bemutatkozást, mert hiszen számbeli fölényénél fogva nyomban a választások után nyilvánvalóvá vált, hogy *döntő tényezője lesz az autonómiának.* Amennyire megokolt volt ez az előzetes értékelés, ugyanannyira megokolt az a most megnyilvánuló figyelem, amellyel *politikai pártállásra való tekintet nélkül kísérik minden oldalról a Nemzeti Egység Pártja valamennyi tagjának felszólalását.* Ezek a beszédek ugyanis nem egyszerű, alkalmi hozzászólások, amelyeknek csupán az aktualitás nyujt érdekességet, hanem *egy hatalmas centrális elgondolás megnyilatkozásai,* amelyekben a higgadt tárgyilagosság mellett elsősorban *az egész kivételes szakszerűség dominál.* Politika fütötte szenvedélynek és szenvedély által felkorbácsolt egyoldalúságnak, elfogultságnak nyoma sincs ezekben a felszólalásokban, amelyek mindegyikén látszik, hogy *alapos előtanulmány, a témában való komoly elmélyedés előzte meg azokat.*

Már multheti számunkban rámutattunk ezekre a jelenségekre, mégpedig *Zsitvay* Tibor hatalmas beszédével kapcsolatban. *Zsitvay* Tibor közgyülési „szüzbeszéde" egyszersmind a *Nemzeti Egység Pártjának* bemutatkozása is volt és az azóta lepergett viták során a *NEP* szónokai *méltóknak bizonyultak ehhez a nagykoncepciójú bemutatóbeszédhez.* Ezek közül is kiemelkedett a városrendezési szakbizottság elnökének, *Harrer* Ferencnek, a *Nemzeti Egység Pártja* városrendezési szakértőjének szerdai felszólalása a költségvetés III. fejezetének tárgyalásával kapcsolatban. A napilapokban részletesen ismertett beszéde során *Harrer* Ferenc tudvalevően annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy

racionális városfejlesztést csak Nagy-Budapest keretében lehet elképzelni.

Ennek a városfejlesztésnek pedig *két alapfeltétele* van: az egyik a szoros értelemben vett városrendezés, a másik a főváros környékével való megértő és szoros együttmüködés. Minthogy ez az utóbbi kérdés *főként gazdasági vonatkozású,* jelentős mértékben érinti a főváros adópolitikáját. Ennek ellenére azonban meg kell találni a módot arra, hogy

a székesfőváros és a környék lakossága között mesterségesen szított ellentéteket végleg kiküszöböljék.

Harrer Ferenc beszédét a közgyülés valamennyi pártja olyan megkülönböztetett figyelemmel hallgatta meg, hogy a *Fővárosi Hirlap* munkatársa időszerünek látta megtudakolni *Zsitvay* Tibor véleményét erről a beszédről, amelyhez *éppen ő gratulált elsőnek.*

Zsitvay Tibor dr.,

a Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezetének elnöke

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— **Pártunk, a Nemzeti Egység Pártja, most mutatkozik be, a költségvetési vita során a főváros törvényhatósági közgyűlésének. Ezt a bemutatkozást azonban a nyilvánosság kizárásával tartott értekezletek egész sora előzte meg a párton, illetve a párt keretein belül. Ezeken az értekezleteken sorra vettük Budapest székesfőváros valamennyi problémáját és, hogy a tények ismerete tekintetében a legcsekélyebb hiány se mutatkozhassék, a megbeszélésekre számos egészen kiváló és elsőrangú szakértőt is meghívtunk.**

— **Ezeknek a szakszerű ankéteknek eredménye az, hogy a pártunk részéről történt felszólalások sohasem pillanatnyi, esetleg egyénieskedő ötletekből fakadnak, hanem céltudatosan jelentkezik bennük az egész pártprogram, amely nem más, mint Budapest boldogulása.**

— **Ugyanezen az alapon vesz részt a párt a szakbizottságok munkájában is, ahol ugyancsak soha nem feledkezünk meg a nagy és távolbalátó programon kívül a ma égető feladatainak megoldásáról, ami annál inkább természetes, mert hiszen a mai gazdasági viszonyok mellett ez kötelessége is a főváros legnagyobb pártjának, amellett egészen közel áll az általa ápolt magyar testvériség nagy gondolatához.**

Eddig szól *Zsitvay* Tibor nyilatkozata, amelyhez azt hisszük, felesleges kommentárt fűzni, mert a benne foglalt konkrétumok tömör tartalmassága kommentálja legméltóbban azt a hatalmas és alkotó munkát, amelyet a *Nemzeti Egység Pártja* kíván folytatni a főváros törvényhatósági életében.

Védekezik a főváros az alaptalan kártérítési perek ellen

Ezentúl harminckét évig megőrzik minden kórházi beteg kórtörténetét

Az utóbbi időben egyre gyakrabban fordulnak elő olyan esetek, hogy betegek, akiket a főváros közkórházaiban eredménytelenül ápoltak, távozásuk után *műhiba címén pert indítottak a főváros ellen* és a székesfővárost tették anyagilag felelőssé azért, mert remélt gyógyulásuk elmaradt. Ezekben a perekben a főváros tiszti ügyészségének, amelynek a minduntalan változó másodorvosi kar miatt sokszor évekre visszamenően kellett nyomozást folytatni a valódi tényállás tisztázására sokszor igen nehéz helyzete volt, mert a szükséges adatok nem mindig állottak rendelkezésre. Hasonló esetek elkerülése céljából a polgármester most radikális és fontos újítást rendelt el, amelyről

Salamon Géza
tanácsnok,

a közegészségi ügyosztály vezetője a *Fővárosi Hirlap* munkatársát a következőkben tájékoztatta:

— Az utóbbi időben szinte divatba jött, hogy betegek, akik bármilyen oknál fogva a főváros közkórházaiban, a legodaadóbb kezelés és ápolás ellenére sem találtak gyógyulást, pereket indítottak a főváros ellen és műhibákra, orvosi mulasztásokra hivatkozva, *súlyos anyagi kárpótlást követeltek.* Bár a főváros ügyszólván minden esetben bizonyítani tudta a maga igazát és *a kereseteket szinte kivétel nélkül elutasította a bíróság,* mégis

sok utánjárással és kellemetlenséggel járt az ilyen perek lebonyolítása.

Ezért a polgármester a jövőt illetően igen komoly és perdöntő óvóintézkedést rendelt el, amely *előreláthatóan alkalmas lesz az ilyen alaptalan zaklatások megakadályozására.* Elrendelte ugyanis, hogy

a kórházi osztályok ezentúl a kórtörténeteket necsak a legalaposabban szerkesszék, hanem a leggondosabban meg is őrizzék.

Ezekben a perekben ugyanis mindig döntő bizonyítékul szolgált az illető ápolt *kórtörténete,* annál is inkább, mert *az alorvosok, segédorvosok gyakran változnak,* sokszor ki sem hallgathatók, vagy tanúzásuk bonyodalmakkal, nehézségekkel jár. Tekintettel arra, hogy ezideig még nem volt szabályozva, hogy a kórtörténeteket mennyi ideig és hogyan kell megőrizni,

ismételten előfordult, hogy a kórházak nem tudták produkálni a tiszti ügyészség által kért kórtörténeteket,

mert azokat kiselejtezték, elkallódtak és ennek következtében egyes perek a főváros kárára nyertek befejezést. A kórházak igazgató főorvosi értekezletének előterjesztésére és a tiszti ügyészség javaslatára a polgármester most elrendelte, hogy

a közkórházakban ápolt betegek kórlefolyásáról készült kórtörténeteket ezentúl 32 esztendeig kell megőrizni.

Az első három esztendőben a kórtörténetek őrzéséről az egyes kórházi osztályok tartoznak gondoskodni, utána pedig a kórtörténeteket egy *külön irodának adják át, amelyet a polgármester e célra most újonnan létesített.* Az új iroda neve *„A Székesfőváros közkórházainak központi kórlap irodája"*, ahol a kórtörténeteket kórházankint csoportosítják, törzskönyvi szám szerint sorozzák és úgy őrzik meg, hogy bármikor, bármelyik beteg kórtörténetét hosszú idő mulva is percek alatt előkeríthessék. Az új iroda

már november 1-én megkezdte működését.

A központi iroda az Uj Szent János-kórházban működik, ahol megfelelő helyiséget bocsátottak az intézmény rendelkezésére.

Ezt az öreg, többszázéves épületet már annak idején átadták a szociálpolitikai ügyosztálynak szeretetotthon céljára, amikor a törvényhatósági bizottság úgy döntött, hogy a Maglódi-úti építkezés mégsem szeretetotthon, hanem kórház legyen. Közben merült fel az a gondolat, hogy a centrális fekvésű és eredetileg is kórháznak készült épületet úgy kell berendezni, hogy *ide koncentrálják a szeretetotthonok önmagával tehetetlen, ágyban fekvő betegeit.* A közelmúltban fejezték be a régi János-kórház épületének belső átalakítását, még pedig úgy, *hogy a kórházi ápolás követelményeinek is megfelelő legyen.* Az emeletes főépület mellett három földszintes és a kertben álló külön egyemeletes épületben helyezik el az öregeket, illetve a betegeket, ilyen módon

290 férőhelyet tudtak biztosítani.

Az orvosi gyógykezelést egyelőre egy kirendelt rendelő orvos végzi, két irgalmas nővérrel, három segédápolónővel és két ápolóval. Abban az esetben azonban, ha kifejezetten a gyógyíthatatlan betegek kórházának jellegét kapja az intézet, az orvosi és ápolói létszámot *megfelelően szaporítani fogják.* A gyógyíthatatlan betegek kórházába természetesen szegényházi ápoltakat vesznek fel, de olyan külső betegeket is, akik eddig a közkórházak helyeit foglalták el.

Ötödik emeletet építenek a Gellért-szállóra

Az idegenforgalom örvendetes fellendülése óta, főként a nyári hónapokban, mindinkább jelentkezik Budapesten a szállodahiány, illetve az üzemben levő szállodák befogadóképességének elégtelensége. Az utazásokat intéző hatóságok és az idegenforgalmi szervezetek a nyári főszezón alatt sokszor komoly nehézségekkel tudták csak vendégeinket szálláshoz juttatni, s nem egyszer a nagyobb szanatóriumok is pótszállodák gyanánt szerepeltek.

Ilyen körülmények között különösen figyelemreméltó az a beadvány, amelyet *Hegedüs* Ármin műépítész, a Gellért-szálló tervezője nyujtott be a napokban a főváros vezetőségéhez. A beadvány arra hívja fel a főváros figyelmét, hogy a Szent Gellért-szállót egy emelet ráépítésével nagyarányúan kifejleszteni lehetne és ami ezzel egyértelmű, jelentősen emelkednék a szálloda jövedelmezősége is. A Gellért-szálló közös helyiségeit annakidején olyan tágasra méretezték, hogy ezek az emeletráépítés esetén is bőségesen kielégítik a lukszus-szálloda igényeit. A beadvány szerint

az ötödik emelet ráépítésével a szálló és a gyógyfürdő építészetileg még inkább fog érvényesülni, befogadóképessége pedig 50 új szobával és 24 fürdőszobával bővül.

Az építkezés 290.000 pengőbe kerülne, a berendezéshez pedig 90.000 pengő szükséges.

A figyelemreméltó tervvel rövidesen foglalkoznak a törvényhatóság illetékes fórumai.

VEVŐ JELENTKEZETT az Attila-utcai szeretetotthonra

Telekértékesítéssel oldja meg a főváros az aggok elhelyezését

A székesfőváros az utolsó évben kereken hétszázzal gyarapította a szeretetotthonok és menhelyek férőhelyeinek számát, hogy a közellátásra szorulók egyre nagyobb táborát fedélhez juttassa. Az évekkel ezelőtt tervezett nagyszabású szeretetotthon, mint köztulomású, *nem valósult* meg. Azóta a főváros kisegítő megoldásokkal, toldozással-foldozásokkal próbálja ezt a kérdést megoldani. Így a többi közt *november első napjain megszűntek a város belterületén lévő összes éjjeli menedékhelyek,* illetve valamennyit *fiókszeretetotthonná alakítottak át.* A hajléktalanok most már *kizárólag a Kerepesi-úti és a Liliom-utcai hatalmas intézetekben találnak menedéket.* A főváros vezetősége azonban a nehéz viszonyok ellenére sem mondott le a szeretetotthon-kérdés alaposabb rendezéséről, amelynek a közelmúlt napokban egy igen érdekes véletlen adott lendületet.

Az történt, hogy

a budai szeretetotthon Attila-utcai fiókintézetének telkére akadt érdeklődő.

Ez a régi, közel százéves épület eredetileg *a Sándor grófok tulajdona volt,* amelyet valaha kaszárnyának használtak, s csak később jutott a főváros kezére, amikoris 1867-ben szeretetotthonnak rendezték be. A hatalmas földszintes épülethez — ahol 260 öregről gondoskodnak — óriási, 1700 öles telek tartozik, amelyet parcellázva *igen könnyen és nagyon előnyösen lehetne értékesíteni.* Az értékesítés gondolata a *Fővárosi Hirlap* munkatársának értesülése szerint, *rokonszenves a főváros vezetősége előtt* és már foglalkoztatja a városrendezési ügyosztályt is, amely a tervbevett telekértékesítések ügyét készíti elő. Az *Attila-utcai ingatlan eladásából olyan tekintélyes összeghez juthat a főváros, amelyből a szeretetotthon-kérdésnek legalábbis egy igen tekintélyes részét meg tudja oldani.* Erről az elgondolásról

BEAVATOTT HELYEN

munkatársunkat a következőkben tájékoztatták:

— Az Attila-utcai szeretetház 1700 négyszögöles telkét az elgondolás szerint 12 drb, egyenkint 140 öles telekre parcelláztatja a főváros és *azt reméli, hogy legalább 300 pengőért tudja az ingatlanok négyszögölét értékesíteni.* Az Attila-utca képe az utóbbi években teljesen megváltozott. A Vérmezőre néző útvonal mentén modern, előkelő palotasor emelkedett és a szeretetház öreg, süppedt épülete szinte kirí ebből a környezetből, amely az idegenforgalomnak is egyik sűrűn látogatott centruma. Másrészt *valósággal könnyelműség lenne a fővárostól, ha ezen a nagyértékű ingatlanon meghagyná a hasznot egyáltalában nem hajtó épületet és megtartaná szeretetotthonnak.* Az ingatlanok megvásárlására máris van érdeklődő, de

a főváros természetesen nyilvános versenytárgyalás útján fogja az eladást lebonyolítani.

A tizenkét telek értékesítése esetén, az előbb említett áron,

a főváros több mint 500.000 pengőhöz jut, amelyet természetesen nyomban újabb szeretetotthon létesítésére fog felhasználni.

— Az elgondolás az, hogy az *új szeretetotthont* egészséges helyen, alkalmas környezetben, ott emeljék, ahol a fővárosnak ingatlanai vannak és ezért *nem kell külön fizetni.* Elsősorban a budai oldal jöhet számításba, s a felmerült különböző kombinációk közül

Legkézenfekvőbb az a megoldás, hogy a kamaraerdei szeretetotthont bővítik ki új pavillonokkal, új épületekkel.

Ez a megoldás gazdaságos is, mert a kamaraerdei szeretetotthonnak *saját majorsága van,* ahol a szükségletek egy részét maga termeli. Az Attila-utcai telekeladás, úgy hírlik, *rövidesen aktuálissá válik* és ez esetben hozzá kell kezdeni az új szeretetotthon pavillonok építéséhez is, hogy arra az időre, amikor a régi épületet lebontják, az új már rendelkezésre álljon.

*

A főváros vezetőségét évek óta foglalkoztatja *a gyógyíthatatlan betegek* elhelyezésének problémája is. A közkórházi helyek tekintélyes részét állandóan olyan, nagyobbrészt elaggott szegény betegek foglalják el, akiknek a betegsége *vagy belőthatatlan hosszú időre nyúlik, vagy olyan az állapotuk, hogy teljes gyógyulásukra egyáltalán nincs kilátás.* Az ilyen betegek ápolása igen erősen terheli a közkórházak budgetjét, de egyelőre nem lehet kitérni előle, mert a szeretetotthonok házikórháza amúgyis állandóan zsúfolt és az egyetlen magánintézet, a San-Marco-utcai irgalomház, *csak igen korlátolt számban tud ápoltakat befogadni.* Most, úgy látszik, ez a kérdés is közelebb jut a megoldáshoz és

a régi János kórház lesz a budapesti gyógyíthatatlan betegek kórháza.

Krausz Ferenc
bronzöntő Budapest, VI., Babér-utca 80.
Telefon: 932—26

MIKES és BRAUN OPTIKAI CIKKEK NAGYBANI RAKTÁRA
Magyar gyártmányú TITÁN hőmérők vezérképviselete
BUDAPEST, VI., PODMANICZKY-UTCA 27. SZÁM
(Teréz-körút sarok) Telefon 23-2-49

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK ÉPÍTÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

Kreisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

Macskásy Árpád
okl. gépészmérnök, műszaki vállalata, tervez, szerel és szállít vízvezetéki, csatornázási és gázberendezéseket, szivattyútelepeket, mindennemű központi fűtést, kazánházi- és szellőzőberendezéseket.
Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. Telefon: 27-6-70.

A legjobb sokszorosító gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 8
TELEFON: 19-8-80

Politikusok nyilatkoznak a déli kerületi NEP-győzelem rendkívüli jelentőségéről

Az új stílus matematikája és csalhatatlan statisztikája

A magyar választások során úgyszólván *még nem volt példa arra, hogy egy párt oly pontosan, ingadozás és kétely nélkül tartotta volna meg három egymásután való választáson hadállásait, mint ahogyan ezt a Nemzeti Egység Pártja tette most.* A tavaszi országgyülési választásokon, majd a törvényhatósági választáson, végül a megpetícionált déli kerületben most lezajlott képviselővválasztáson a *NEP* pontosan megtartotta azt a pozíciót, amelynek elérését pártszervezetének tökéletes és hibátlan statisztikai jelentéséből *elérni szándékozott és előre tudott.* Ami is azt jelenti egyszersmind, hogy

nagyobb eredmény és hatalmasabb győzelem elérése a NEP részéről pusztán csak a szervezettség további kiépítésének kérdése,

amelyre azonban a szükre szabott idő egyelőre nem adott alkalmat. A titkos szavazatoknak ez a biztosan és minden kétséget kizáróan megismétlődött beözönlése mutatja a *Nemzeti Egység* szervezkedésének egyik legnagyobb erejét, azt tudniillik, hogy

végre először történt meg ebben az országban, hogy egy párt nem a puszta kortéziára, nem a párhetes választási kampány csábzengzeteire rendezkedett be, hanem befogadta a pártba, — amely Magyarországon eddig egy csomó politikus exkluzív társasága volt, — a tömegeket,

befogadta azokat a tömegeket, *amelyeket eddig kirekesztettek a politikából, holott a politika elsősorban őket érdekelte, miután az ő bőrükre ment.* A *Gömbös* Gyula által hirdetett népies politikának ez az egyik legnagyobb ereje és ennek tulajdonítható, hogy *miközben a petició nyársán az ellenzéki pártok gondolták a maguk pecsenyéjét megsüthetni,*

a választásból a NEP került ki győztesen, az ellenzék pedig még inkább szétforgácsolódott.

A titkosan választó Budapest lakossága ezzel a választással az egész országnak példát adott a nemzeti gondolathoz való hűségről és ez adta meg az alkalmat arra, hogy a *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkeresse azokat a képviselőket, akik elsősorban hivatottak megvilágítani a budapesti *NEP*-győzelem hátterét és jelentőségét. Az első szó természetesen *Usetty* Bélát illeti, aki személyi presztizsénél és a déli kerület polgársága érdekében évtizedek óta kifejtett munkássága révén *a NEP egyik legerősebb támasza a déli kerületben.*

Usetty Béla dr.

a következőket mondotta:

— A választás eredményével a magam részéről *meg vagyok elégedve,* mert tizenkét választást csináltam eddig magam végig, *de ilyen nehéz körülményekkel még nemigen találkoztam,* amikor *az ellenzék valósággal pergőtüz alá fogta a maga közönségét.* Minden párt arra törekedett, hogy *a kormányzópártot minél jobban gyöngítse és erre a célra minden eszközt fel is használt.* Különösen

azzal operáltak, hogy három év alatt elért gazdasági eredményeket igyekeztek meg nem történtté nyilvánítani, vagy legalább is kisebbíteni.

Amint azonban az eredmény mutatja, *a választóközönség jórésze végre átlátott ezeken a mahinációkon* és rendületlenül kitartott a párt mellett. Az eredmény elérésében nagy része volt annak a tervszerű munkának is, amelyet a *Nemzeti Egység Pártja* évek óta kifejt, ami abban csúcsosodik ki, hogy a maga

szervezetei állandóan résen voltak és elvégezték a szükséges felvilágosító munkát.

A párt tevékenységének legszebb eredménye az, hogy

a baloldaltól sikerült ismét elhódítani a harmadik mandátumot és ezzel elérni azt, hogy a maga választó tömegét éppen erről az oldalról tudta erősíteni és gyarapítani.

Bizton remélem, hogy *ez az eredmény a közel jövőben méginkább fokozódik,* mert rá kell jönnie mindenkinek, hogy a Nemzeti Egység Pártjának erősítése a saját maga és a nemzet érdekében áll. De rá kell jönnie arra is, hogy

a kis pártoknak semmi értelmük és jelentőségük nem lehet,

már csak azért sem, mert *a maguk kicsiny számánál fogva a parlamentáris életben eredményes befolyást nem gyakorolhatnak.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ezután felkereste

Terbócz Imrét,

a *Nemzeti Egység Pártja* fővárosi szervezetének főtitkárát, aki a következőket mondotta:

— **A legutóbbi székesfővárosi képviselővválasztás eredménye csak újabb tanubizonyságát adta annak, hogy a Nemzeti Egység Pártjának fővárosi szervezete milyen komoly tömegekre támaszkodik, mert az ellenzék minden törekvése, hogy a politikai erőviszonyokat megváltoztassa, kudarcba fulladt. Mondanom sem kell talán: növeli a választás politikai jelentőségét az a körülmény, hogy a választás titkos volt.**

Petracsek Lajos dr.,

országgyülési képviselő, törvényhatósági bizottsági tag a következőket mondta:

A most elért számottevő politikai győzelem ellenére sem kívánok a győzelemhez politikailag hozzászólni, mert ez a győzelem a tények és számok erejénél fogva kétségtelen és előreláthatő volt. Politika-statisztikai szempontból van ennek a választásnak egy sajnálatos konzekvenciája, amely valamennyi polgári pártra érvényes. Nevezetesen: amiközben számottevő polgári tömegek tartózkodtak a szavazástól, ugyanakkor a szocialistáknál ilyen természetű veszteség alig van. Nem a három mandátumról beszélek. Hogy azt megnyertük, az természetes, ellenben figyelembe kell venni, hogy a titkos szavazásnál a tapasztalat szerint bármilyen új párt az újdonság ingerlésénél fogva bármilyen programmal is megszerzi a szavazatok öt százalékát. Ez történt most is, ezért jósoltam meg, hogy a NEP ezen a választáson 25 százalékot fog kapni. Az a tény, hogy Gömbös Gyula miniszterelnök a választási kampány során beszédet mondott a MÁV-kolónia helyiségében, egymagában több mint két százalék pluszt hozott be javunkra.

Uj problémákat vetnek fel a főváros közlekedésében

A Boráros-téri híd, a balatoni műút és az új repülőtér

Az épülő Boráros-téri híd, a jövő évben megnyíló kelenföldi repülőtér és a balatoni műút élénken beleszólnak a XI. kerület életébe s időszerűvé teszik a kerület sok problémájának már régen kívánt megoldását. A költségvetési vita tárgyalása során, november 5-én, kedden, amikor a negyedik és ötödik ügyosztály tételei kerülnek napirendre, a NEP részéről *Szántai* István fog felszólalni a XI. kerület rendezésre váró kérdéseiről, különösen a közlekedésről, amely szervesen beletartozik abba a feladatkörbe, amellyel a híd, a műút és a repülőtér kapcsán már most foglalkozni kell. Felkerestük ebből az alkalomból

Szántai István

Máv felügyelő, kelenföldi állomásfőnököt,

a közlekedési kérdések kiváló szakemberét, aki kerületének helyzetéről és a megoldásra érett problémákról a következőket mondta:

— Másfél év múlva előreláthatólag átadják a forgalomnak a *Boráros-téri hidat,* s ezzel kapcsolatban a híd környékén utcák, terek szabályozása, parkosítás, kisajátítás, egyszóval nagyobbszabású rendezés válik szükségessé. *Ezekkel a rendezési munkálatokkal egyidejüleg új közlekedési hálózatnak egyik ere a HÉV.,* amely azonban meg fog indulni a közuti közlekedés, ami majd kihat úgy a pesti, mint a budai oldal egész közlekedési hálózatára.

— Ez a körülmény már most, még idejekorán szükségessé teszi, hogy a *XI. kerület közlekedési mizériáival* foglalkozzunk s ne mulasszuk el az alkalmat, amelyhez fogható többé soha nem kínálkozik arra, hogy a kerület közlekedési kérdéseit generálisan rendezzük.

— Erre a rendezésre nagyon rászorul a XI. kerület, amely a közlekedés tekintetében valósággal mostohája a fővárosnak. *A gyér közlekedési hálózatnak egyik ere a HÉV,* amely azonban sem a forgalom ellátása, sem a tarifa tekintetében nem felel meg azoknak az igényeknek, amelyeket a főváros lakossága a közuti közlekedéstől megkívánhat. Velem együtt mindazok, akik ebben a kerületben a polgárság jóvoltával törődünk, pártállásra való tekintet nélkül azt kívánjuk, hogy

a HÉV-nek a Gellért-tértől a főváros határáig terjedő vonalait olvasszák be a BESZKART-ba.

— A Fehérvári-út egész környékének lakossága ma drágábban közlekedik, mint az a lakosság, amely a BESZKART vonalait használhatja, holott ezen a környéken, ahol gyárak vannak, éppen olyan szegény néposztály lakik, amely a magas HÉV-tarifát nem tudja megfizetni. Akkor, amikor Rákospalotáról Ujpesten, Budapesten, Kispesten át Pestszentlőrincre lehet utazni 24 fillérért, képtelenség, hogy itt néhány kilométeres vonalon 34 fillér legyen a tarifa. Nem lehetnek első- és másodrendű polgárai a fővárosnak, mert mindenkinek egyforma joga van ahhoz, hogy a közlekedési eszközöket használhassa.

— A XI. kerület közlekedésének rendezését az új hídon kívül a jövő évben esedékes két fontos esemény teszi még időszerűvé.

1936-ban nyilik meg a kerületen átfutó balatoni műút és ugyanebben az évben adják át a forgalomnak a kelenföldi repülőteret.

A két alkotás természetszerüleg szükségessé teszi az autobuszforgalmat, s ezzel együtt alkalomszerűvé válik *a Sasadi-út közlekedési problémája.* Az út mentén, a legpompásabb vidéken villák sorakoznak, s mintegy ötezer ember lakik itt, akiknek legnagyobb része kenyerét a főváros szivében megkereső tisztviselő. S ennek a lakosságnak *semmiféle közlekedési eszköz sem áll rendelkezésére.* Vagyis ők is másodrendü polgároknak számítanak a főváros szerencsésebb polgáraival szemben. Amiért évek óta kérvényeznek, hogy autobuszforgalomhoz jussanak, nem luxust, sőt nem is kényelmet jelent, hanem a mindennapi élet elengedhetetlen szükségletét. Legutolsó memorandumukban azt kérték, hogy kísérletképpen vezessék be az autobuszt, mert biztosak afelől, hogy az utasok száma kifizeti a forgalmat, de kérésüket nem teljesítették. Most a repülőtér és a balatoni műút remélhetőleg jótékonyan fog beleszólni ebbe a közlekedési problémába is.

— Ez a két alkotás, amely nagyjelentőségü idegenforgalmi tényezője lesz a fővárosnak és nagy nyeresége a XI. kerületnek, kézenfekvővé teszi

a keserüvizek környékének rendezését.

A Dobogókő, Őrmező és Péterhegy között fekvő terület a gyógyvizek Kánaánja s ezek a kincses kutak összevisszaságban, faházikókban éktelenkednek ma. *Ivócsarnokot, gyógyszállót* kell emelni ezen az áldott területen, s parkokkal, sétautakkal kell megadni hozzájuk a miliőt. Ez a költség igazán azok sorába tartozik, amelyek a legbusásabban kamatoznak, mint minden, amit a nagyszerüen nekilendült idegenforgalmunk érdekében áldozunk.

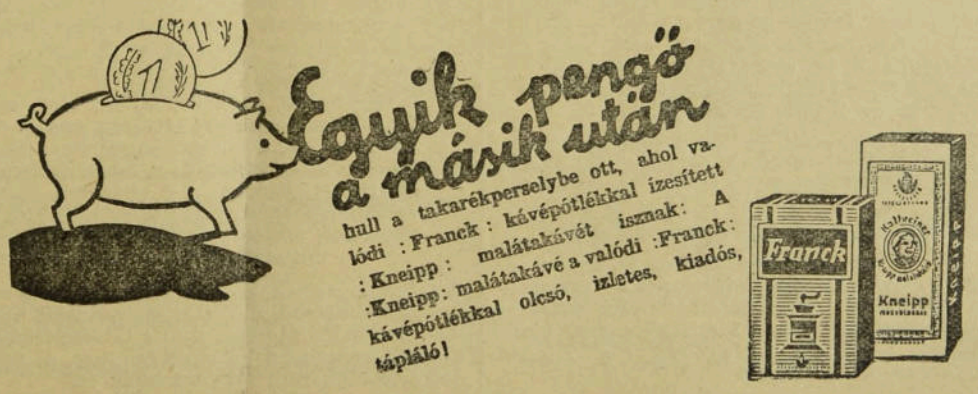

LUTZ LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR RT. BUDAPEST, VII., ORNAGY-UTCA 4. SZ.

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—01.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu präcizios csavarok.

Már »gyalulják« a budaörsi fensíkot,

ahol a jövő évben megnyílik a főváros új légikikötője

A *Fővárosi Hirlapban* időről-időre részletesen beszámoltunk a budapesti új, modern és egyre jobban fejlödö nemzetközi légiforgalom igényeit kielégítő repülötér létesítésének elökészületeiről, a tárgyalások egyes fázisairól és a közbeeső kisebb-nagyobb nehézségekről. *Örömmel állapítjuk meg, hogy a nehézségeket, az akadályokat minden vonalon sikerült elhárítani, kiküszöbölni* és az új légikikötö munkálatait a gyönyörü környezetben lévő budai fensíkon, a Kőérbereki-út és a budaörsi határ között

már meg is kezdték.

Hónapokig tartó előzetes tárgyalások és közvetlen megbeszélések után, a kormány kisajátítási engedélye alapján

a törvényszék, a kisajátítási bíróság az elmult kedden, október 22-én, kiszállott a helyszinre és a székesfővárost a repülötér céljára kijelölt területek birtokába behelyezte.

Birtokbavétel után a főváros nyomban érintkezésbe lépett az illetékes kereskedelmi és közlekedési minisztériummal, amely *haladéktalanul intézkedett az új repülötér munkálatainak megkezdése iránt.* Erről a nagyszerü és a főváros jövője, nemzetközi kapcsolatai és az egész internacionális légiközlekedés szempontjából oly nagyjelentöségü fordulatról

illetékes helyen

a *Fővárosi Hirlap* munkatársát az alábbiakban tájékoztatták:

— Örömmel közölhetjük — mondotta informátorunk, — hogy az új repülöteret, illetve a légikikötő céljára kijelölt területet a főváros birtokába vette és azon

már egy hete nagy lendülettel folyik az építési munka.

Az átvétel aktusánál a királyi törvényszék kiküldöttein kivül a székesfőváros részéről *Kubinyi* Pál tiszti ügyész, *Rózsavölgyi* István dr. tanácsjegyző, a városrendezési ügyosztály h. vezetője és az érdekelt út-, csatornaépítési, közlekedési ügyosztályok tisztviselöi vettek részt. A bíróság egyelöre a százegyvennégy holdnyi területböl *csak a főváros határán belül elterülő ingatlanok birtokbaadása iránt intézkedett,* azonban a fővárosnak sikerült *Budaörs községgel* is olyan barátságos megállapodást létrehozni, hogy addig is, amig a kisajátítási eljárás a budaörsi határhoz tartozó ingatlanok tekintetében annak rendje és módja szerint megtörténik, *átveheti az ingatlanokat és akadálytalanul megkezdheti azokon a szükséges munkálatokat.*

— A repülötér céljára kisajátított területek kártalanítási értékének megállapítása tekintetében csak később fog dönteni a törvényszék. A székesfőváros ezen a héten deponálta a kisajátítandó területek kataszteri tiszta jövedelme negyvenszeresének megfelelő összeget, *72.371 pengöt,* amit a kisajátítási törvény szerint, *mint minimumot, elöre letétbe kellett helyezni.* Ez az eljárás azonban most már nem befolyásolja a repülötér építkezését és a megtörtént birtokbavételt.

— A budaörsi gazdákkal október 21-én volt legutóbb a kisajátítási eljárás, amelyen

Pest vármegye kisajátítási bizottsága a bemutatott kisajátítási tervet, kisebb módositással elfogadta.

A megváltási ár tekintetében itt sem jött létre megállapodás, azonban a mindkét részről megnyilvánuló barátságos hangulatból arra lehet következtetni, hogy *ez simán fog megtörténni.* Igen kedvezően befolyásolta az eleinte mereven elzárkózó és barátságtalan budaörsi kisgazdák hangulatát az a körülmény is, hogy a főváros már ezen *a héten készpénzben kifizette nekik az igénybevett területeken maradt öszi vetemények árát,* még pedig gavallérosan, jóval a becslési és a piaci árakon felül. Ilyen módon

15.000 pengő nem várt ajándékhoz jutottak a gazdák, akiknek megengedték, hogy a földeken lévő és készpénzben is kifizetett burgonyát, kukoricát, répát, fákat, bokrokat stb. el is szállithatják, mert a fővárosnak arra szüksége nincs.

— A repülötéren egyelöre a földrendezési és egyengetési munkákat kezdte meg a kereskedelmi minisztérium illetékes osztálya. Néhány kisebb emelkedést lehordanak, a mélyebben lévő részeket feltöltik és az egész *talajt valósággal simára gyalulják.* Ez a munka hatalmas gépekkel, *úgynevezett földgyalukkal történik,* ezeket a hatalmas gépeket az Állami Gépgyár bocsátotta rendelkezésre.

— Egyidejüen a főváros *talajkutatásokat és próbafúrásokat* is végez, amire azért van szükség, mert az új repülötér egy része közel van a keserüvíz forrásokhoz, már pedig, ha ezek az úgynevezett *„agresszív vizek"* a talajban fellelhetök, úgy *különleges módon kell elvégezni a sorra kerülö építkezéseket és csatornázásokat.* A nagy erövel meginduló munka amellett szól, hogy az egyengetés, a földmunka az összel és a télen teljesen elkészül és *az építkezésekkel egyidejüen kora tavasszal akadálytalanul elvégezhetik a hatalmas terület megfelelö füvesitését is.*

— Miután az új légipályaudvar megvalósításának ügye most már egészen komoly stádiumba jutott, a főváros út- és csatornaépítési ügyosztálya is fokozott tempóval dolgozik a Kőérbereki-út áthelyezésén és a repülötérhez vezetö új müút elkészitésén, úgy hogy ezek arra az időre, amikorra a repülötéren a hangárok és a forgalmi épületek építkezései megindulnak, *már készen, rendelkezésre fognak állani.*

Világhírességek »Emlékfolyosója« lesz a Vigadó emeleti oszlopcsarnoka

Liszt Ferenc magyar sikereinek helyén nemsokára Wagner is emléket kap

A székesfőváros méltó módon vette ki részét a *Liszt* Ferenc születésének 125-ik és halálának 50-ik évfordulója alkalmából rendezett ünnepségekből. A *Liszt Emlékév* és a nagy magyar zseni budapesti szerepléseinek méltó megörökitésére, sikereinek színhelyén, a pesti Vigadóban emlékművet állittatott, amelyet a magyar társadalom reprezentánsainak jelenlétében lepleztek le ünnepi külsőségek között az elmúlt héten. A fehér márvány emlékművet *Beck* Ödön Fülöp szobrászművész alkotta. Liszt Ferenc dombormüvü portréja alatt következik az Emlékmü felirata:

„Liszt Ferenc, Pest város diszpolgára itt mutatta be először Szent Erzsébet legendája cimü oratóriumát, 1865 augusztus 15-én. Itt vezényelte először Koronázási Miséjét 1869 április 26-án. Ugyanitt fogadta társadalmunk hódolatát első pesti fellépésének 50-ik évfordulóján, 1873 november 9-én. Budapest székesfőváros közönsége 1935 október 22."

A Vigadó elsöemeleti oszlopcsarnokában felállitott emlékművet *Liber* Endre alpolgármester avatta fel ünnepi beszéddel, amelyben többek között ezeket mondotta:

— Ez az épület még hallotta az ö müvészi zenéjét és ezzel az emléktáblával is biztositani akarjuk, hogy aki ide belép, ezen az ö személyes varázsával megszentelt helyen sohasem szünjön megemlékezni Liszt Ferencre, akire gondolni büszkeség és gyönyörüség minden magyarnak. Liszt Ferenc

hazájához és a fővároshoz való ragaszkodásának, nemes lelkének akkor adta legtündöklöbb jelét, amikor ez a város egy szörnyü sorscsapás folytán romokban hevert.

Amikor eljutott hozzá Velencébe a két magyar testvérváros, Pest és Buda rombadöntö árvizének hire, rögtön haza sietett, segiteni. Bécsben és Budapesten rendezett hangversenyeket, az ujjai alatt megszólaló csodatevö hangok révén 25.000 forintot juttatott inségbe jutott magyar honfitársainak, a szegény pestieknek. Ennek a nemes gesztusnak a szerény hálája volt az ö diszpolgárrá választása.

A Liszt Ferenc Emlékmü felállitásával egyidejüen igen figyelemreméltó és úgy idegenforgalmi, mint városhistóriai és kulturális szempontból nagyjelentöségü és érdekes terv merült fel *a Fővárosi Vigadóval kapcsolatban.* Arról van szó, hogy

a nagymultú, gyönyörü épület első emeleti folyosószerü oszlopos előterét, ahol a Liszt Ferenc-emlék áll, Pantheonszerüen „Emlékfolyósóvá" alakitják és a falak mentén felállitják mindazoknak a világhirességeknek emléktábláját, szobrát, vagy másfajta emlékművét, akik a pesti Vigadóban megfordultak és közreműködtek,

igy tervbe vették *Wagner* Richard emlékművének közeli felállitását. A gyönyörü gondolat megvalósulása esetén fővárosunk újabb látványossággal gazdagszik, amely dokumentálás lesz a világ előtt kultúréletünk régi ragyogásának is.

HEGYI SÁNDOR
építömester
Telefon: 54-6-60 — Budapest, II., Gyorskocsi-u. 10.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövezömester
Budapest, IV., Petöfi Sándor-u. 16. Tel.: 897—85

WITTMANN ERNŐ tisztelettel közli, hogy cége
Fatermelő- Épitő- és Fülöanyag Kereskedelmi r. t.
V., Bodor-utca 1—3—5. sz. alatt megnagyobbitott gőzfavágó iparvágányos telepén összes épitési, épületfa és tüzelőanyagokkal bőven felszerelt raktárával a legversenyképesebb árakon áll tisztelt vevő rendelkezésére.

BECHT JÓZSEF
épitészmérnök, épitőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-utca 4
Telefon: 84-1-97

PAULHEIM LÉNÁRD
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER-U. 6/b. TEL.: 351—54.

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34,
TELEFON: 18-8-59.

BALOGH GYÖRGY
Budapest, II., Olasz-fasor 31 Tel.: 55-6-86
vizsgázott tetőfedő mester

KARDOS JENŐ
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ, KÖZPONTI FÜTÉS, VIZVEZETÉK ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Ó-u. 31. Tel.: 17-9-05

SZILVESZTER LAJOS
Egészségügyi berendező, központi fütés, vizvezeték és csatornázási vállalata
Budapest, V., Báthory-utca 23. Telefon: 248-72.

MARX és MÉREI
tudományos, elektromos műszerek és feszmérők gyára
Budapest, VI., Bulcsu-utca 7. sz.

Gavora Zsigmond
okl. mérnök, épitőmester
Bpest, I., Enyedy-u. 12. Telefon 562-47

MATOVICS FERENC
lakatos és villanyszerelő mester
Budapest, I., Lágymányos-utca 5
Telefon: 69-3-37

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
Építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

FUMEX
mindenütt bevált legolcsóbb beton
KÉMÉNYFEJ
ANDREA cementárugyár
V., Tátra-utca 26
Telefon: 92-0-37
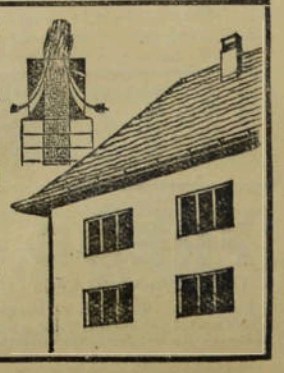

Legéletrevalóbb szociális tevékenység: a közmunkák haladéktalan megindítása

Az építkezés kritikus novembere és a huszonegymilliós kölcsön igénybevétele

A magánépítési tevékenység novemberi fordulópontján, amely erősen beleszól a munkanélküliségbe, fokozottabb szerepe jut a közmunkának. A főváros vezetősége, támogatva a NEP-nek erős szociális érzéstől áthatott táborától, léptennyomon elárulja, hogy ezt a kérdést tartja a minden mást megelőző, legégetőbb problémának. Ennek a gondolatnak ad erőteljes kifejezést az alábbiakban

Katona János
építész-mérnök, fővárosi bizottsági tag,

aki úgy is, mint az építő munka egyik tekintélye, s mint a szociális kérdések állandó propagálója, kellő súllyal szólhat hozzá ehhez a nehéz problémához. A tél közeledtével a fővárosi munka megoldási lehetőségeiről hozzá intézett kérdésünkre, a következőket mondta:

— Az építőipar november elsejével nagyjában befejezte azokat a munkálatokat, amelyeknek megrendelője a magántőke volt. Novembertől a jövő év tavaszáig aligha számíthat a magántőke részéről komolyabb megrendelésre, s most *a közületektől várja a munkálatoknak gyorsabb tempóban való kiadását:*

s várja elsősorban azokat a munkákat, amelyeket a székesfőváros még az év tavaszán a huszonegy milliós hitel keretében megvalósítani szándékozott.

Noha e munkák közül igen sok műszaki előmunkálat tekintetében kifogástalanul elő van készítve, érthetetlen okokból *még mindig késik azoknak vállalatba adása.* Pedig a hosszú tél folyamán csak ez volna az egyedüli lehetőség arra, hogy a még mindig nagyarányú munkanélküliséget bizonyos mértékben enyhítse. Nem látom semmivel sem megindokoltnak ebben az ügyben a további halogatást, már csak azért sem, mert *a következő évben további, ugyanilyen terjedelmű és azonos célt szolgáló hitelt szándékozik a székesfőváros az OTI és MABI tartalékából felvenni.* Nem lehet célja a székesfőváros vezetőségének, hogy az inségeseket továbbra is ebédeltetési és az egyéb szociális akciók révén támogassa, mégpedig két okból. Először, mert erre a rendelkezésre álló fejezetben felvett összeg úgysem elegendő, másodsorban pedig nem lehet a fővárosnak célja, hogy a munkanélküliek szomorú táborát továbbra is fenntartsa.

Csak az építőipar az, amely mindenféle foglalkozásbeli ágat el tud helyezni és így úgyszólván általa kínálkozik az egyetlen mód a munkanélküli tábor leépítésére.

S akkor, amikor nemcsak a polgármester úr, hanem maga a kereskedelemügyi miniszter úr is ismételten hangsúlyozta annak szükségességét, hogy a lakosság fogyasztóképességének emelése a legfontosabb eszköze a mai nyomorúság megszüntetésének, akkor ez a probléma nem a munkanélküli inségesek ebédeltetésével és szükséglakásokban való elhelyezésével, hanem komoly munkaalkalmak nyujtásával oldható csak meg. Addig is, amíg a súlyos viszonyok között tengődő magángazdasági élet másképpen nem tud magán és ilymódon a benne érdekelt munkásnépen segíteni, a közületek kötelessége az átmeneti időben minden lehetőt elkövetni atekintetben, hogy a még meglevő értékeket átmentse arra az időre, amikor a magángazdasági élet közületi mankó nélkül tud a saját lábán járni.

— Az adózás kulcsa annyira maximálisan ki van építve, hogy *az adó további emeléséről beszélni sem lehet* és hogy az adózásnak ez a mérve, amelyre a székesfővárosnak és az államhatalomnak feltétlen szüksége van, továbbra is biztosítható legyen, ahhoz a meglévő adóalanyok olyan mértékig való istápolása szükséges, hogy legalább is a mai adófizetőképességük megóvható legyen. Éppen ezért a rendelkezésre álló és *a magántőke vérkeringésének felfrissítését célzó tőkéket haladéktalanul vezessük vissza annak ereibe,* mert csak így biztosítható a magántőkének olyan értelmű életképessége, hogy a későbbiekben önmagában is megállhassa a helyét.

ANTONIA
MALÁTA
KÁVÉ
1 kiló 40 fillér
EGYEDÁRUSITÓ
PÁRISI NAGY ÁRUHÁZ

Úri szegények menháza a Vizivárosban

Új Népszállót építenek a Ferencvárosban — Hatalmas lendülettel indult meg a kerületekben a társadalom jótékonysági szervezkedése

A főváros vezetősége a közelmultban több alkalommal hivatalosan úgy nyilatkozott, hogy a szegénysegélyezés és szociális megsegítés terén jelentkező fokozódó igényeket *egyedül, a maga erejéből nem tudja kielégíteni, ezért a társadalom fokozottabb megmozdulására számít.* A főváros vezetőinek ez az őszinte és megszívlelésre méltó felhívása a jelekből következtetve erős visszhangra is talált, amennyiben a közelmult napokban megkezdett és máris szép eredményt produkáló *hólabdarendszerű ruhagyüjtési akció mellett a II. kerületből és a IX. kerületből is komoly mozgalmak hire érkezik.*

A Vizivárosban buzgólkodik *Thorday* Alajos tanácsnok, kerületi elöljáró, az ottani vöröskereszt fiókegylet elnöke, akinek máris sikerült a polgárság beszervezésével az alamizsnakérdést megoldania. Társadalmi adakozásból havonta olyan tekintélyes összeg gyülik össze az elöljáróság pénztárába, hogy *abból minden kerületbeli szegény legégetőbb inségét enyhíteni tudják.* A II. kerületben azonban foglalkoznak egy ennél sokkal nagyobbszabású és egészen újszerű tervvel is: meg akarják alapítani a középosztályhoz tartozó szegények otthonát, amely az *első ilynemű intézmény lenne Budapesten.*

Thorday Alajos
tanácsnok — elöljáró,

erről a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az utóbbi időben egyre több olyan szemérmes „úri szegényt" láthatunk, akik még nem tudták, vagy nem is fogják soha levetni szeméremérzetüket, a multhoz való kapcsolatukat és *inkább a legnagyobb nyomorúságot elszenvedik, semhogy igénybevegyék a rendelkezésre álló hatósági támogatásokat, vagy a szeretetotthonok gondozását.* A budai társadalom és a Vöröskereszt együttes munkájával, remélem,

rövidesen megnyithatjuk az első középosztály-otthont, ahol egyelőre 20—25 férőhelyet tudunk biztosítani, de később fokozatosan és állandóan fejlesztjük az intézményt.

Ebben az otthonban a helyek egyrésze *teljesen ingyenes lesz,* de a fizetőket is csak néhány fillér fogja terhelni a napi ellátásért. *Nem több, mint amennyit a Népszállóban fizetnének,* ezzel szemben azonban régi társadalmi helyzetükhöz méltó környezetet és szállást kapnak.

*

A IX. kerületben *Batlay* Imre elöljáróval az élén a napokban megkezdődött a *Ferencvárosi Közjótékonysági Egyesület* megszervezése. Évtizedekkel ezelőtt az V. kerületben alakult meg az első közjótékonysági egyesület, amelynek áldásos munkája hamarosan életrehívta *a Vág-utcai Népházat,* amely még ma is mintaszerüen tölti be szociális hivatását. Annakidején úgy képzelték — s ez volt *Bárczy* István elgondolása is, — hogy

minden kerületben lesz közjótékonysági egyesület, épül Népszálló, vagy Népház.

A világháború és a megpróbáltatások korszaka lehetetlenné tette a tervek megvalósulását és most *Szendy Károly polgármestert illeti elismerés, hogy ezen az úton megtette az első további lépést.* Erről a mozgalomról

Battlay Imre
tanácsnok,

a IX. kerület elöljárója a következőket mondotta:

— A Ferencváros polgársága, amely áldozatkészségének mindenkor látható tanujelét adta, remélem, rövidesen megalakítja az egész kerület társadalmát összefogó jótékonysági egyesülést, a *Ferencvárosi Közjótékonysági Egyesületet.* Célunk a mozgalommal *a megorganizált jótékonyságnak minden irányban való intenziv gyakorlása* és minél rövidebb időn belül meg akarjuk nyitni az egyesület melegedő szobáit és otthonait, a szegények, nyomorgók, elesettek istápolására.

Terveink között szerepel egy gyermeküdültető létesítése, egy távolabbi programpont, de, remélem, ez sem késik soká: a IX. kerületi Népház felállítása, amelyre ebben a népes és oly sok szegény által lakott kerületben igen nagy szükség van.

A IX. kerületi *Népház* elgondolásom szerint nemcsak étkeztetőt és éjjeli szállást fog nyujtani, hanem *lesz bölcsődéje, napközi otthona és a testi szükségletek kielégítése mellett gondoskodni fog a szellemi táplálékról is és ezért könyvtárat, olvasó termeket, nagy előadótermet is tervezünk,* ahol kultúrelőadásokat, népies hangversenyeket, nemesítő szinielőadásokat lehet rendezni. A nagy jótékonysági összefogásra az előkészitő bizottság már megalakult és *a polgárság csatlakozására most bocsátottam ki a polgármester úr megbízásából a körleveleket.* Nincs kétségem az iránt, hogy ez a megindított mozgalom, a polgárság legszélesebb rétegeihez is utat talál, szeretettel és támogatással találkozik és az akció teljes sikerrel fog járni, annál is inkább, *mert erre most sokkal nagyobb szükség van, mint bármikor a multban volt.*

FÉNYMASOLÓ INTÉZET
Fénymásoló papirok
Másoló papirok
MAGYAR VEGYKÉSZITMÉNYÜ PAPIRGYÁR
OSER JAKAB BUDAPEST VI., Ó-UTCA 49.
Alapittatott 1893 Telefon: 238-90

Szép, olcsó, jó KERET csak a Pollák-féle lehet
Üzlet: Budapest, VII., Király-utca 89. sz.
Gyár: VII., Almássy-tér 2. Telefonszám 33—4—62

FANCSALY FERENC
közp. fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezési vállalkozó
Budapest, XI., Horthy Miklós út 80
Telefon: 59—4—88

Gyártja:
Magyar Radiátorgyár rt.
Mintaraktár: V., Kálmán-utca 18

Események

Fővárosi Hiriap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Nincsenek „szanálási ellentétek". A fővárosi szanálás kérdésével kapcsolatban az utóbbi időben téves és tendenciózus hírek láttak napvilágot egyes sajtóközlemények formájában. *Illetékes helyen* felhatalmazták a *Magyar Országos Tudósító* munkatársát annak a közlésére, hogy a szanálás kérdésében semminemű ellentét nem merült fel az illetékes tényezők között. Igy a téves hírekhez füzött politikai kombinációk maguktól elesnek.

Szendy polgármester névnapi üdvözlése. Hétfőn *Szendy* Károly polgármester névnapját ülte, és ebből az alkalomból elárasztották a polgármestert a közélet és a társadalom részéről megnyilvánuló jókívánságokkal. A reggeli óráktól késő délutánig, az üdvözlő küldöttségek egész sora jelent meg a polgármesteri hivatalban, hogy kifejezze szerencsekívánatait Budapest első polgára előtt. Az üdvözlő küldöttségek sorát *Liber* Endre alpolgármester vezetésével a tanácsnoki kar nyitotta meg és ugyancsak *Liber* alpolgármester tolmácsolta a FANSz küldöttségének jókívánságait is. Testületileg jöttek el a kerületi elöljárók is *Duday* Alajos vezetésével. Egymásután érkeztek az üzemek, intézmények vezetői, a tantestület küldöttsége, a színész szövetség kiküldöttei, a főváros kegyurasága alá tartozó plébánosok, a Nep tanügyi szervezete, a Nemzeti Hajós Egylet *Kertész* K. Róbert ny. államtitkár vezetésével. Délben a Kereszténypárt szerencsekívánatait *Csilléry* András tolmácsolta népes küldöttség élén. A Városházi ujságírók testülete teljes számban jelent meg a polgármester előtt és nevükben *Kelemen* Géza testületi elnök biztosította a polgármestert a sajtó őszinte nagyrabecsüléséről,.

A gráci polgármester Budapesten. A stájer tartományi főváros, Grác polgármestere Hans *Schmid* vasárnap este Budapestre érkezett. A polgármester kíséretében van Ernst *Schober* dr., a gráci közüzemek igazgatója, aki több napon át a székesfővárosi üzemeket és intézményeket fogja tanulmányozni. A gráci polgármester hétfőn délelőtt hivatalos látogatáson jelent meg *Szendy* Károly polgármesternél. Az udvariassági aktus rendkívül szívélyes lefolyású volt. A polgármester a gráci vendégek mellé tisztviselőket rendelt ki, akik kalauzolni fogják őket, felvilágosításokkal szolgálnak nekik és rendelkezésükre bocsátják a kívánt adatokat.

Téves hiresztelések a „Lipótvárosi Park" elkereszteléséről. A fővárosi közmunkák tanácsa a lapokban elterjedt hírrel szemben kijelenti, hogy az elnök kinevezése óta az utcaelnevező bizottság ülést még nem tartott és így egyetlen utca vagy park elnevezésében sem történhetett változás. Az *Ujlipótvárosban* létesített parkot a tanács *Lipótvárosi Park* névvel még *Bessenyey* Zénó elnökké való kinevezése előtt nevezte el.

Budapesti Hivatali Útmutató. Most jelent meg *Radó* Richárd és *Gárdonyi* Jenő kitünő szerkesztésében a *Budapesti Hivatali Útmutató* bővített és javított kiadása. Ez a hasznos és szinte nélkülözhetetlen kézikönyv mindenkinek a kezében világos és áttekinthető kalauz a városháza labirintusában. De a gondos és figyelmüket mindenre kiterjesztő szerkesztők nemcsupán hivatali névsort adnak, hanem népszerű fogalmazásban megmagyarázzák mindazokat a jogi, közigazgatási, vagy bármilyen vonatkozású ügyeket és azok elintézési módját, amelyek a várossal, illetve annak intézményeivel kapcsolatosak. *Radó* Richárd és *Gárdonyi* Jenő a szakember alaposságával és az ujságíró brilliáns tollával és ötletességével oldotta meg ezt a nehéz feladatot.

Millió kötet forgalma volt a Fővárosi Könyvtárnak

Impozáns számok mellett súlyos panaszok az új évkönyvben

Budapest nagyszerü intézménye, a *Fővárosi Könyvtár* életéről most jelent meg a beszámoló, a legújabb *évkönyv*, amely — amellett, hogy büszkén mutatja a gyüjtemény értékeit és nagy kulturális hivatását, őszinte és súlyos panasszal áll az olvasó elé. „Évről-évre kevesebb eszköz áll rendelkezésünkre ahhoz, — mondja a bevezetőben *Enyvváry* Jenő igazgató — hogy a közönség növekvő igényeit kielégíthessük. Az idén ismét tíz százalékkal kevesebb összeget fordíthattunk új könyvek beszerzésére s ha könyvbeszerzési büdzsénket az 1931. évi állapothoz mérjük, 42—77 százalék apadást kell látnunk. A kölcsönzés forgalma már az 1933. esztendőben 35.000 kötettel esett. Ez a szám a jelentés évében megkétszerezödött." Statisztikát sorakoztat fel ezután, amely szerint a kiselejtezett kötetek száma 72.525, vagyis több, mint amennyi a fiókok egész könyvállománya 1924 elején.

Aggodalmakat füz ehhez a szegénységünkből fakadó visszaeséshez az igazgató, azzal a világos és nemes célzattal, hogy ennek a kultúrtényezőnek, a Fővárosi Könyvtárnak sorsára felhívja a figyelmet. Az agitatív erejü, sötét számok után pedig mégis csak büszkén látjuk, hogy mekkora arányú kultúrintézmény, s milyen nevelő hivatást tölt be a Fővárosi Könyvtár. Mert ha azt olvassuk az Évkönyvben, hogy a Fővárosi Könyvtár 1934-ben 14.700 kötetet szerzett be (7234 kötetet a központi könyvtár és 7526 kötetet a tizenhárom fiókkönyvtár számára) és hogy a könyvtárnak 15.856 állandó kölcsönzője volt, akik 894.593 kötetet vettek kölcsön, olvasótermeiben pedig 153.645 kötetet használtak, meg kell állapítanunk, hogy *a könyvtár 1,048.238 kötetnyi összes forgalma oly nagyarányú*, amilyennel semmi más közművelödési intézetünk sem vetekedhetik.

A nagyterjedelmü évkönyv gazdag anyaga szemléltetően tünteti fel a könyvtár sokoldalú tevékenységét, kimutatásai, idexe sok kérdésre nyujtanak felvilágosítást s feltárják a legújabb gyarapodást is.

Érdekes olvasmány *Drescher* Pál értekezése: „Mit olvas a Fővárosi Könyvtár fiókjainak közönsége?" Nyolc nap forgalmába enged ez a beszámoló bepillantást. *Jajczaj* János, *Koch* Lajos tanulmányai mellett *Hóma* Gyula és *Witzmann* Gyula az aktuális nemzetpolitika-kérdéseknek a Fővárosi Könyvtárban levő irodalmát ismerteti.

Karkas Rezső tanácsnok síremlékavatása. *Karkas* Rezsönek, a középitési ügyosztály néhány éve tragikus hirtelenséggel elhúnyt nagytehetségü vezetőjének kartársai és barátai díszes síremléket emeltek, amelyet az elhúnyt karakteréhez illően, halottak napján csendben, minden ünnepi külsőség nélkül avattak fel a Kerepesi-úti temetőben. A kegyeletes aktuson az özvegyen és a családtagokon kívül ott voltak *Wossala* Sándor tanácsnok, a magasépitési ügyosztály mostani vezetője, *Szinte* László és *Fridrich* Lajos müszaki főtanácsosok, az ügyosztály mérnöki kara és számos jóbarát. A főváros és a kartársak koszorúját *Fridrich* főtanácsos, tette le a síremlékre. Az impozáns emlékoszlop haraszti márványból, *Merza* Dezsö székesfővárosi mérnök tervei szerint készült.

Előadás a légvédelemről. A *Kelenföldi Társaskör* okt. 29-én tartotta évadnyitó előadó estéjét, amelyen *Lantos* Zoltán székesfővárosi főmérnök ismertette nagy városok légvédelmi készülödéseit és azokat a teendöket, amelyek ebben a tekintetben a magyar hatóságokra és a főváros közönségére várnak. Előadó az elmúlt évben tanulmányozta New-York, Washington és Csikágó légvédelmi berendezéseit és számos, a helyszínen felvett fényképen bemutatta az épitkezés és városépités terén tapasztalt technikai újításokat. Ismertette az egyéni védekezés módszereit és készülékeit is. Végül beszélt a székesfőváros légvédelmi készülödéséről és hangoztatta, hogy a gyakorlati megvalósítás a nemzetvédelem szempontjából immár sürgős és halasztathatatlan feladat. A vetített képekkel illusztrált előadást a szép számmal egybegyült közönség nagy érdeklödéssel kisérte. A mindvégig tanulságos és érdekfeszítő ismertetést a társaskör elnöke, *Becsey* Antal köszönte meg.

Házi ünnep az Abbáziában. Budapest életének kétségkívül egy jellegzetes szinfoltja az Abbázia-kávéház, ahol most ünnepelték az üzletvezető *Roboz* Ernő huszonötéves szakmai jubileumát. Ahogy a kávéház, ugyanúgy *Roboz* Ernő is szervesen hozzátartozik a pesti kávéházi élethez, amely pedig tudvalevöen mindig is kovásza volt a magyar politikai, társadalmi és müvészi mozgalmaknak. Igy *Roboz* Ernő jubileuma több, mint egy közszeretetben álló kedves és rokonszenves férfi háziünnepe, hanem résztvesz abban úgyszólván mindenki, aki ennek a nagymultó pesti kávéházi életnek részese.

Adám Lajos előadása a fájdalomcsillapítás fejlődéséről. *Adám* Lajos dr. egyetemi tanár november 7-én, csütörtök este fél 9 órakor a Lipótvárosi Társaskörben (V., Lipót-körút 1.) társasvacsora keretében *„Fájdalomcsillapítás fejlödése a sebészetben"* címen előadást tart. Vendégeket szívesen lát a kör.

A Székesfővárosi M. Kir. Pénzügyigazgatóság felkéri a közönséget, hogy amennyiben meg akarják tartani a címükrte küldött állami sorsjegyeket, a mellékelt postatakarékpénztári befizetési lap felhasználásával azok árát mielőbb fizessék be. Akik a részükre küldött sorsjegyet nem kívánják megtartani, szíveskedjenek a csatolt portómentes boríték felhasználásával visszaküldeni ahhoz, akitől kapták. Az állami sorsjáték *jótékonycélt* szolgál, akik a megtartani nem kívánt, birtokukban levő sorsjegyet vissza nem küldik, *a jótékonycélt károsítják meg*. A sorsjegyek visszaküldése *díjtalan*.

Tízezer darab mosószappan az inségeseknek. Értékes adomány érkezett Horthy Miklósné nyomorenyhitőakciója részére. A *Hutter* és *Lever Rt.* tízezer darab mosószappant adományozott az akciónak szétosztás céljából.

Próbáljon szerencsét!

VEGYEN

M. Kir. Államsorsjegyet

A sorsjegy ára:

Egész ar. P. 3.— Fél ar. P. 1.50

Főnyeremény

40.000

ar. Pengő

A sorsjáték közhasznú és jótékonycélú. A sorsjegyek kaphatók a pénz elözetes beküldése ellenében a Székesfővárosi M. Kir. Pénzügyigazgatóságnál, Budapest, V., Szalay-utca 10., az összes dohánytözsdékben, főárusítóknál, sorsjegyárusítóknál és bankokban.

November 9 és 12-én délután fél 3 órakor

Ügetőverseny

PROTIWINSKY és BRAUN
parket és padlózási vállalat
Budapest, V., Csáky-utca 27. II/9. Telefon: 92-0-56.

Gyári lerakat Telefon: 411-31
NYULASSY JÓZSEF
parkett és padozati vállalat
Bpest, IX., Dandár-u. 24. Vállal új és régi fektetést és mindenféle padozat munkát a legolcsóbban.

HEINICKE H. R.
Gyárkéményépités, kazánbefalazás, kemenceépités, hőszigetelés
BUDAPEST, V. AKADÉMIA-U. 6
Telefon: 22—6—20

Mihálka és Társai
reszelő- és szerszámáru iparvállalat k. f. t.
Budapest, V., Zápolya-utca 34. Telefon: 92-4-98.

VADÁSZ GYULA
mozaiklapgyára és épitési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

Orenstein és Koppel
MAGYAR R.-T., BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31.
Motorosmozdonyok — Útjavitógépek — Kisvasutak — Iparvágányok — Autobuszkarosszériák

TAMÁSSY EMIL
épitőmester
Budapest, VI., Eötvös-utca 43. szám. Telefon: 14—5—80.

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a **közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle** kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, **házi vízellátóberendezéseket,** bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tüzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett **Jobbágy**-féle folytonégókályhák.

Gazdasági Értesítő

Rosszul megy a szénsavkartelnak, nem teljesíti vállalt fizetési kötelezettségét

A leállított gyár perelt, a bíróság elmarasztalta a kartelt

Közgazdasági szempontból rendkívül érdekes per folyik a szénsav-kartel tagjai ellen. Élénk figyelemmel kísérik ezt a pert úgy a kereskedelmi jogászok, mint valamennyi szakmának kartelba tömörült tényezői, mert az elvi jelentőségű kérdések jogi érdekessége mellett azt a vitát is el kell dönteni, hogy *a szakmában bekövetkezett dekonjunktúra miatt szabadul-e a kartel korábban vállalt fizetési kötelezettsége alól.*

A perbeli tényállás a következő: 1932. év január havában, amikor a szénsavkartel megalakult, a kartelba tömörült gyárak megállapodást kötöttek a *Vulkán Oxigéngyár rt.-gal,* amely szerint a gyár kötelezte magát, hogy *1935 december 31-ig Magyarországon szénsavgyárat nem alapít, ilyennek alapítását sem közvetve, sem közvetlenül nem támogatja és szénsavat semmiféle formában forgalomba nem hoz.* Egyidejüleg a szénsavkartelba tömörült gyárak arra is kötelezték magukat, hogy

a szerződés tartama alatt, tehát 1935 december 31-ig évi 16 ezer pengő kártalanítást fizetnek negyedévi részletekben a Vulkán Oxigéngyárnak.

A kartel tagjai: *a Hidroxigén Gázelválasztó rt., a Szénsavipar rt., a Szénsav- és Oxigéngyár rt., a Magyar Szénsavértékesítő rt., a Favorit Szénsavgyár, a Budapesti Szénsavgyár rt. és az Egyesült Gép- és Fémgyárak rt.* egyideig pontosan teljesítették fizetési kötelezettségüket. Utóbb azonban már nehézkesen, apróbb részletekben fizettek, majd

teljesen beszüntették a fizetést.

Arra hivatkoztak, hogy a szénsavszakmában beállott nagyfokú dekonjunktura lehetetlenné teszi, hogy a kartel vállalt köteleztetségének eleget tegyen, mert nincs az a haszon, amelyből a kikötött magas összeget fizethetné.

A *Vulkán Oxigéngyár* ezek után pert indított a szénsavkartel tagjai ellen. Ezek az alperesek azt a jogi védekezést terjesztették a bíróság elé, hogy az 1932. év január havában vállalt fizetési kötelezettségüknek azért nem tesznek eleget, mert a gazdasági lehetetlenülés következett be. Ezt azzal magyarázták, hogy a szerződés megkötésének ideje óta a szénsavkartelba tömörült gyárak anyagi helyzete lényegesen rosszabbodott,

olyan dekonjunktúra állott be, amely lehetetlenné teszi a nemdolgozó gyárnak évi 16 ezer pengővel való dotálását.

Köházi Endre dr. budapesti kir. törvényszéki bíró a bizonyítási eljárás befejezése után most hirdette ki ebben az ügyben az ítéletet. A törvényszék a szénsavkartel tagjai által emelt kifogás elutasításával

alpereseket egyetemleg kötelezte, hogy az eddig esedékessé vált és ki nem egyenlített 8890 pengő tőkét, ennek kamatait és 460 pengő perköltséget végrehajtás terhe mellett a felperesnek kifizessék.

A törvényszék álláspontja szerint a perbeli esetben a gazdasági lehetetlenülést megállapítani nem lehet. Ahhoz, hogy valamely szolgáltatást gazdaságilag lehetetlennek lehessen minősíteni, nem a teljesítésre köteleztett fél helyzetében beállott változást kell figyelembe venni, hanem az általános gazdasági helyzet kedvezőtlen alakulását. Hangsúlyozza a törvényszék ítélete, hogy 1932. év januárjában, amikor a peres felek között a szerződés létrejött, már jelentkeztek a gazdasági életben olyan eltolódások, aminőkkel alpereseknek a rendes kereskedő gondosságával számolniok kellett. Ennek ellenére

a szerződést négyévi időtartamra megkötötték és ezzel vállalták a kockázatot, amit viselniök is kell.

Az alperes szénsavgyárak a törvényszék ítélete ellen fellebbezéssel éltek. Azzal érvelnek, hogy a szénsav ára 9.50 pengőről 2.50-re esett. Amikor a felperessel a szerződést megkötötték, a szakma könnyen fizethetett évi 16 ezer pengő rentét a felperesnek, mert ilyen összegű kárpótlást könnyen leadhatott a nemdolgozó gyárnak a nyereségéből. De most, amikor a működésben levő szénsavgyárak az önköltségen jóval alul árusítják gyártmányaikat, akkor nem fizethetnek a nemdolgozó gyárnak. Az ilyen passzív gyár csak nyer azzal, hogy nem dolgozik, mert ha üzembe tartaná a gyárát, akkor az önköltségen alul történő árusítás révén ő is csak veszíthetne.

A nagy érdeklődéssel kísért perben legközelebb a kir. ítélőtábla fog ítélkezni.

Mozgalmat indítottak a nagyvásártelep kereskedői a vasúti kedvezmények visszaszerzéséért

A ferencvárosi élelmiszer nagyvásártelep kereskedőinek régi sérelme és panasza, hogy *a Máv. fokozatosan csökkentette, majd végleg megszüntette azokat a tarifakedvezményeket, amelyeket a kereskedők részére a nagyvásártelep megnyitásakor engedélyezett.* Az érdekelt kereskedők azóta többízben, más-más utakon kerestek orvoslást e sérelemre, majd panasszal fordultak a kereskedelemi miniszterhez is. A minisztérium a kérelmet és panaszt továbbította az Államvasutak Igazgatóságához, amely azután arról értesítette a nagyvásártelepi kereskedők érdekeltségét, hogy

újra megkaphatják a tarifakedvezményt,

azzal a feltétellel, ha kötelezik magukat és vevőik nevében is kötelezettséget vállalnak, hogy 30 km-nél nagyobb távolságról nem szállítanak fel tengelyen élelmiszert a Nagyvásártelepre és a mult évinél legalább 50%-kal nagyobb forgalmat bonyolítanak le a Máv. útján.

A Nagyvásártelepen működő kereskedők a vasútnak ezt a feltételét meglepetéssel fogadták és *arra az álláspontra helyezkedtek, hogy azt a mai viszonyok között elfogadhatatlannak tartják.* Arra még csak kötelezettséget vállaltak volna, hogy 30 km-nél nagyobb távolságon tengelyen, fuvarral nem szállítanak árut, ellenben ma, amikor a fogyasztás az egész vonalon feltünő módon visszaesett, *semmiképpen sem vállalhatnak kötelezettséget a tekintetben, hogy 50%-kal több árut fognak vasúton szállítani a csarnokba,* mint eddig. Ennek a kockázatát egyetlen kereskedő sem vállalhatja, mert hiszen

a felhozott áruk mennyisége nem tőlük,

hanem a fogyasztás méretétől, a jelentkező szükséglettől függ.

A nagyvásártelepi kereskedők a Máv. döntésébe nem tudnak belenyugodni és újabb lépéseket tesznek a tarifakedvezmények érdekében, amelynek *kivívásához a főváros segítségét is kérték.*

A főváros vezetősége az élelmiszer nagyvásártelepi kereskedők mozgalmát természetesen megértéssel figyeli és igyekszik segítségére lenni nemcsak a kérés méltányos volta miatt, hanem azért is, mert

a Máv-tarifaengedmény igen kedvezően hatna a fővárosi élelmiszerárak alakulására,

ami különösen most, az emelkedő tendencia idején és folytonos drágulási jelenségek mellett, felette kívánatos lenne.

Kitüntetett bankigazgatók. A kormányzó a pénzügyminiszter előterjesztésére *Beck* Róbertnek és *Perényi* István dr.-nak, a Magyar Általános Hitelbank ügyvezető igazgatóinak pénzügyi téren szerzett érdemeik elismeréséül a magyar *királyi kincstári főtanácsosi címet* adományozta. A két nagytudású, tehetséges és rokonszenves bankigazgató kitüntetése közgazdasági, pénzügyi és társadalmi körökben általános örömet és megelégedést keltett.

Hallóssy István dr. jubileuma. Húsz esztendővel ezelőtt lépett *a Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara* szolgálatába *Hallóssy* István dr., a *Budapesti Nemzetközi Vásár* igazgatója. Kitünő megalapozottsággal kezdte el pályafutását, amely *mindvégig felfelé ívelt.* Hosszú ideig működött első adjunktusi minőségben *Heller* Farkas müegyetemi tanár mellett, aki tudvalevően a Müegyetem közgazdasági fakultását vezette. *Hallóssy* István dr. 1931-ben, mint *tanárhelyettes,* igen értékes előadásokat tartott *az iparpolitikáról.* Az elmúlt húsz esztendő alatt *szolgálati éveinek túlnyomó részét a Budapesti Nemzetközi Vásár intézményénél töltötte el* és amint ez közismert, ebben a müködési körében *rendkívül értékes szolgálatokat tett a magyar közgazdasági életnek,* a Vásár nemzetközi jelentőségének elérésében pedig *mindenkor jelentős része volt az ő hozzáértésének és kitartó munkájának.*

Rimamurány-Salgótarjáni Vasmü Részvénytársaság. A *Rimamurány-Salgótarjáni Vasmü Részvénytársaság* 54-ik rendes évi közgyülése az 1934—1935. üzletév zárszámadásait egyhangúlag elfogadta és az igazgatóság részére a felmentvényt megadta. *A részvényenkénti 2 pengő osztalék* f. év november 4-töl kezdve kerül kifizetésre. Az igazgatóság *Aczél* Tivadar cégvezetőt az igazgatóhelyettesi címmel ruházta fel, *Podlussányi* Kálmán és *Biró* János dr. főtisztviselőket pedig cégvezetőkké nevezte ki.

Az Urikány-Zsilvölgyi Magyar Kőszénbánya Részvénytársaság 1935 október 31-én tartott közgyülése az 1934. üzletévre szóló osztalékot részvényenként 2.50 pengöben állapitotta meg. A 100 P n. é. részvények 44. sz. szelvénye 1935 november hó 4-töl kezdve a Magyar Általános Hitelbanknál kerül beváltásra.

Az Union des Usines et des Exploitations Forestieres de Nasic október 29-én tartotta Genfben *Hirsch* Albert dr. elnök elnöklete alatt évi rendes közgyülését. A beterjesztett igazgatósági jelentés szerint a lefolyt üzletév *sv. fr. 344,705.72 tiszta nyereséggel zárult.* A közgyülés elhatározta, hogy az előző évi nyereségáthozattal együtt 704,586.61 svájci frankot kitevő összegből a tartalékalapnak szabályszerü dotálása után *600.000 svájci frankot külön tartalékba helyez és az igy még fennmaradó összeget új számlára vezeti elő.*

39.003/1935—II. pm. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek az V. ker., Vizafogó-gát 25.884. hrsz. alatt létesitendő angyalföldi szennyvízátemelőtelep részére szükséges

2 darab szürőrács és a rácsszemét szállítására szolgáló gumiszállítószalag szállítási

munkálataira.

Az ajánlatnak zsinórral való egybefüzésénél ügyelni kell arra, hogy a rajzmellékletek az összefüzés után is kinyithatók és megtekinthetők legyenek.

Az ajánlat borítékját a következő felirattal kell ellátni: „Ajánlat a 39.003/1935—II. polgm. számú versenytárgyalási hirdetményben közölt és az V. ker., Vizafogó-gát 25.884. hrsz. alatt létesitendő angyalföldi szennyvízátemelőtelep részére szükséges 2 darab szürőrács és a rácsszemét szállítására szolgáló gumiszállítószalag szállítási és szerelési munkálataira."

Az aláirt és megfelelően elkészitett ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva a polgármesteri II. ügyosztályban, IV. ker. Központi Városháza, II. emelet 284. ajtószám alatt

1935. évi december hó 3. napján délelőtt 10 óráig

személyesen vagy megbizott útján kell benyujtani.

A benyujtott ajánlatok a IV. ker., Központi Városháza, II. emelet 281. szám alatti helyiségben a benyujtás napján délelőtt 11 órakor kerülnek felbontásra, amikor a magukat igazoló ajánlattevők, vagy azok meghatalmazással ellátott képviselői jelen lehetnek.

Azt az ajánlatot, amelyet az ajánlattevő nem a kijelölt helyen, a kijelölt időben nyujt be, vagy pedig nem a megállapitott feltételek és előirások értelmében készit el, a Közszállítási Szabályzat idevonatkozó rendelkezései szerint figyelembe venni nem lehet.

A közszállitással kapcsolatban felmerülő kérdésekre a szükséges felvilágositások a hivatalos órák alatt a Központi Csatornaszivattyútelepen (IX. ker. Soroksári-út 31) nyerhetők, ahol a tervek is megtekinthetők.

A nyertes ajánlattevő a vállalati összeg 5 (öt) %-át kitevő biztositékot köteles a hozzáintézett felhivás kézhezvételétől számitott 8 nap alatt letenni. Jogában áll a bánatpénzét, ha ez kiegészithető biztositékul, a vállalati összeg 5%-ára kiegészíteni. Ha a vállalkozó a biztositék letevését elmulasztja, a közszállitásra való minden igényét és bánatpénzét elveszti.

A Közszállitási Szabályzat 27. §-ának 5. pontja értelmében ennél a munkálatnál az ingás az egyes munkanemek értékének 20%-ánál magasabb is lehet.

A vállalkozó cég köteles munkadijkimutatásaiban és számlájában külön feltüntetni, hogy a közszállitásnál felhasznált főanyagok mind forgalmiadóváltság alá esnek-e és hogy a váltságkulcs valamelyik főanyagra nézve nem 0%-e?

A főváros a közszállitást esetleg megosztva fogja kiadni.

Ajánlatokat csak az egész mennyiség szállitására, vagy csak az egész munkálatra lehet tenni.

A közszállitás külön szerződési okiratba való foglalása esetén a szerződési illetéket a vonatkozó pénzügyi szabályok szerint kell leróni.

A munkálatot elnyerő vállalkozó köteles a polgármesteri II. ügyosztály vezetője által kijelölt, a budapesti Magyar Királyi József Müegyetemet (Magyar Királyi József Nádor Müszaki és Gazdaságtudományi Egyetem) végzett okleveles mérnököt az odaitélés időpontjától a munka befejezéséig legalább heti 30 pengő kezdőfizetés mellett a meglévő alkalmazottakon kivül foglalkoztatni.

Budapest, 1935. évi október hó 29-én.

A székesfőváros polgármestere.

Az elegáns világ fogasa
egyedárusitója
DIÓSY JÁNOS
Budapest, VII., Rákóczi-út 24.

Váczy István
okleveles épitészmérnök és épitőmester
Budapest, VIII., Baross-utca 82. Teleton: 40-8-54

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Vállalkozás

Új rend a közszállításoknál

Megalakult az ügyosztályközi közszállítási bizottság

A kormánynak a közszállítások lebonyolításáról kiadott legutóbbi rendelete szerint az ajánlatok feletti döntés előkészítésére és az odaítélési javaslat megszerkesztésére a székesfőváros törvényhatóságának *külön bizottságot*, zsüritkellett alakítani. A polgármester a napokban intézkedett ennek az ügyosztályközi közszállítási bizottságnak a megalakítása iránt, amelynek elnökévé *Lamotte* Károly dr. alpolgármestert, jegyzőjévé pedig *Wagner-Weiss* István tanácsi fogalmazót nevezte ki. A közszállítási zsüri megalakulásáról és működéséről

illetékes helyen

a következőkben tájékoztatták a *Fővárosi Hirlap* munkatársát:

— A polgármesteri hatáskörbe tartozó közszállítások közül *a tízezer pengőnél nagyobb értékű szállításoknál és a húszezer pengőnél nagyobb értékű munkálatoknál* az odaítélési előterjesztés elkészítésére esetről-esetre ügyes osztályközi közszállítási bizottságot kell alakítani, amely az elnökkel együtt legalább *öt tagból áll.* A zsüriben

mindig helyet foglal annak az ügyosztálynak a vezetője, amely a szőnyegen levő szállítás, illetve közmunka versenytárgyalását előkészítette,

továbbá annak az ügyosztálynak a vezetője is, amelynek hatáskörébe tartozó intézmény, vagy hivatal részére a szállítás, vagy a munka történt. Minden esetben tagjai a zsürinek az ipari és kereskedelmi, továbbá a pénzügyi ügyosztályok vezetői. A polgármester hatáskörébe tartozó *tízezer pengőnél kisebb értékű* közszállítások és húszezer pengőnél kisebb közmunkák odaítélésének előkészítésére a közszállítási ügyekkel foglalkozó *ügyosztályok keretén belül* esetről-esetre alakítanak *háromtagú zsürit,* amelynek elnöke az ügyosztályvezető, illetve annak helyettese. A kerületi elöljáró hatáskörébe tartozó közszállítások odaítéléséhez a kerületi elöljáróságok keretén belül alakítanak esetről-esetre ilyen háromtagú szükebb bizottságot. Úgy az ügyosztályközi, mint az ügyosztályi, illetve kerületi közszállítási bizottságok egy vagy több *szakértővel is kiegészíthetők.* A szakértők meghívása iránt mindig az elnök, illetve az ügyosztályvezető, vagy a kerületi elöljáró intézkedik. Építési munkálatoknál *a tervezőt mindig meg kell hívni* a közszállítási bizottságnak.

— A közszállítási bizottság tagjai *nem lehetnek olyanok, akik egymással rokonságban, sógorságban, gyámi, vagy gondnoki viszonyban vannak.* A bizottság tagjai nem vehetnek részt olyan ajánlatok tárgyalásán, amelyen rokon vagy más családi kapcsolatban álló személyek ügyei szerepelnek. A közszállítási bizottságok mindig névszerinti szavazással határoznak, amelyben az elnök is résztvesz. Ötvenezer pengőt meghaladó értékű munkáknál és közszállításoknál természetesen továbbra is szerepe lesz az ügyosztályok mellett működő szakbizottságnak, de az ügyosztály állásfoglalása után, *az ilyen ügyek még az ügyosztályközi közszállítási bizottság elé kerülnek.* Hasonló közszállítási zsürik létesülnek az önálló vagyonkezelésű üzemek kötelékében is.

Versenytárgyalási megbízások

Gömbfa szállítására: Danubius fakereskedelmi rt. 2600 pengőért.

A Pesti Vigadó **homlokzattatarozási munkálataira:** Fábián István 6636 pengőért.

A Mester-utcai iskola **ácsmunkálataira:** Molnár Géza 7650 pengőért.

A marhaközvágóhíd **ácsmunkálataira:** Erdei Lajos 2399 pengőért.

A BESZKART budafoki strandfürdőjének **föld-, kőmíves-, elhelyező-, ács-, műkő- és burkolómunkálataira:** Csengeryárpád, a **vízvezetéki munkára:** Bründl János.

A BESZKART dunaparti csónakházának **föld-, kőmíves-, elhelyező munkálataira:** Nemec József.

A Fővárosi Képtár átalakításával kapcsolatos **föld-, kőmíves- és elhelyező munkákat:** Eisler Nándor 4787 P-ért.

Ugyanott **ácsmunkát:** Hellebrandt Ödön 6141 pengőért.

Ugyanott **bádogosmunkákat:** Gerő László 6135 P-ért.

A kerületi vásárcsarnokok **mázolási munkálatait:** Hellebrandt János 2132 pengőért.

A ferencvárosi kikötő **útépítési munkálatait:** Szendrő Zsigmond 3236 pengőért.

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
Budapest, V., Gr. Tisza István-utca 5. Telefon: 82-4-29.

Új versenytárgyalási kiírások

410 drb. piassava seprőhenger szállítására a Köztisztasági Hivatal részére. Ajánlat tehető november 22-én d. e. 10 óráig a Köztisztasági Hivatal igazgatóságánál, Kun-utca 8. **(Versenytárgyalási hirdetmény mai számunkban.)**

Az angyalföldi szennyvízátemelőtelepnél szükséges **2 drb. zsilip, 5 drb. kovácsolt zsilipberendezés, 3 drb. daru, 2 drb szűrőrács stb.** szállítására és készítésére. Ajánlat tehető november 26, illetve december 3-án d. e. 10 óráig az út- és csatornaépítési ügyosztályon. **(Versenytárgyalási hirdetmények mai számban.**

Az üzemek részére szükséges **kőolaj szállítására.** Ajánlat tehető november 20-án d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Az üzemek részére szükséges **benzin szállítására.** Ajánlat tehető november 19-én d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

A BESZKART részére szükséges **10.000 kg. orosz terpentin szállítására.** Ajánlat tehető november 19-én d. e. 12 óráig. Akácfa-utca 15. IV. em. 429.

39.002/1935—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek az V. ker., Vizafogó-gát 25.884. hrsz. alatt létesítendő angyalföldi szennyvízátemelőtelep részére szükséges

2 darab hárommotoros szerelődaru és 1 darab markolódaru szállítási és szerelési

munkálataira.

Az ajánlatnak zsinórral való egybefűzésénél ügyelni kell arra, hogy a rajzmellékletek az összefűzés után is kinyithatók és megtekinthetők legyenek.

Az ajánlat borítékját a következő felirattal kell ellátni: „Ajánlat a 39.002/1935—II. polgm. számú versenytárgyalási hirdetményben közölt és az V. ker., Vizafogó-gát 25.884. hrsz. alatt létesítendő angyalföldi szennyvízátemelőtelep részére szükséges 2 darab hárommotoros emelődaru és 1 darab markolódarab szállítási és szerelési munkálataira."

Az aláírt és megfelelően elkészített ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva a polgármesteri II. ügyosztályban, IV. ker. Központi Városháza, II. emelet 284. ajtószám alatt

1935. évi november hó 26. napján délelőtt 10 óráig

személyesen vagy megbízott útján kell benyujtani.

A benyujtott ajánlatok a IV. ker., Központi Városháza, II. emelet 281. szám alatti helyiségben a benyujtás napján délelőtt 11 órakor kerülnek felbontásra, amikor a magukat igazoló ajánlattevők, vagy azok meghatalmazással ellátott képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi Városháza, II. emelet 289. szám alatti helyiségében — a hivatalos órák alatt — az előírt díjazás ellenében kaphatók.

A közszállítással kapcsolatban felmerülő kérdésekre a szükséges felvilágosítások a hivatalos órák alatt a Központi Csatornaszivattyútelepen (IX. ker. Soroksári-út 31) nyerhetők, ahol a tervek is megtekinthetők.

A nyertes ajánlattevő a vállalati összeg 5 (öt) %-át kitevő biztosítékot köteles a hozzáintézett felhívás kézhezvételétől számított 8 nap alatt letenni. Jogában áll a bánatpénzét, ha ez kiegészíthető biztosítékul, a vállalati összeg 5%-ára kiegészíteni. Ha a vállalkozó a biztosíték letevését elmulasztja, a közszállításra való minden igényét és bánatpénzét elveszti.

A vállalkozó cég köteles munkadíjkimutatásaiban és számlájában külön feltüntetni, hogy a közszállításnál felhasznált főanyagok mind forgalmiadóváltság alá esnek-e és hogy a váltságkulcs valamelyik főanyagra nézve nem 0%-e?

A főváros a közszállítást esetleg megosztva fogja kiadni.

Ajánlatokat csak az egész mennyiség szállítására, vagy csak az egész munkálatra lehet tenni.

A közszállítás külön szerződési okiratba való foglalása esetén a szerződési illetéket a vonatkozó pénzügyi szabályok szerint kell leróni.

A munkálatot elnyerő vállalkozó köteles a polgármesteri II. ügyosztály vezetője által kijelölt, a budapesti Magyar Királyi József Műegyetemet (Magyar Királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem) végzett okleveles mérnököt az odaítélés időpontjától a munka befejezéséig legalább heti 30 pengő kezdőfizetés mellett a meglévő alkalmazottakon kívül foglalkoztatni.

Budapest, 1935. évi október hó 29-én.

A székesfőváros polgármestere.

206.153/1935—X. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetünk a Köztisztasági Hivatal gépüzeme részére az 1936. évben szükséges mintegy

410 darab piassava seprőhenger

szállítására.

A bánatpénz tekintetében a fentebb említett „Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a hirdetés megjelenésétől kezdve hétköznap délelőtt 10—2 órák között a Köztisztasági Hivatal igazgatóságánál (VIII., Kún-utca 8. sz.) vehetők át.

A kellően felbélyegzett és zárt, lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat

1935. évi november hó 22-én (pénteken) délelőtt 10 óráig

a Köztisztasági Hivatal igazgatóságánál (VIII., Kún-utca 8. szám) kell benyujtani.

Az ajánlatokat 1935. évi november hó 22-én 12 órakor a Központi Városházán, Gerlóczy-utcai rész, I. em. 72. sz. helyiségében a X. ügyosztályon bontják fel, mikor is az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1935. évi október hó 16.

A Köztisztasági Hivatal igazgatója:
Balló Alfréd s. k.

A CSÁSZÁRFÜRDŐ
thermál uszodái megnyíltak.
Egész nap nyitva

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESÍTŐ
ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8-52

39.001/1935—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek az V. ker., Vizafogó-gát 25.884. hrsz. alatt létesítendő angyalföldi szennyvízátemelőtelep homokfogójába és szabadkiömlőjébe beépítendő

5 darab kovácsoltvas zsilipberendezés szállítási és szerelési

munkálataira.

Az ajánlatnak zsinórral való egybefűzésénél ügyelni kell arra, hogy a rajzmellékletek az összefűzés után is kinyithatók és megtekinthetők legyenek.

Az ajánlat borítékját a következő felirattal kell ellátni: „Ajánlat a 39.001/1935—II. polgm. számú versenytárgyalási hirdetményben közölt és az V. ker., Vizafogó-gát 25.884. hrsz. alatt létesítendő angyalföldi szennyvízátemelőtelep homokfogójába és szabadkiömlőjébe elhelyezendő 5 darab kovácsoltvas zsilipberendezés szállítási és szerelési munkálataira."

Az aláírt és megfelelően elkészített ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva a polgármesteri II. ügyosztályban, IV. ker. Központi Városháza, II. emelet 284. ajtószám alatt

1935. évi november hó 26. napján délelőtt 10 óráig

személyesen vagy megbízott útján kell benyujtani.

A benyujtott ajánlatok a IV. ker., Központi Városháza, II. emelet 281. szám alatti helyiségben a benyujtás napján délelőtt 11 órakor kerülnek felbontásra, amikor a magukat igazoló ajánlattevők, vagy azok meghatalmazással ellátott képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi Városháza, II. emelet 289. szám alatti helyiségében — a hivatalos órák alatt — az előírt díjazás ellenében kaphatók.

A közszállítással kapcsolatban felmerülő kérdésekre a szükséges felvilágosítások a hivatalos órák alatt a Központi Csatornaszivattyútelepen (IX. ker. Soroksári-út 31) nyerhetők, ahol a tervek is megtekinthetők.

A nyertes ajánlattevő a vállalati összeg 5 (öt) %-át kitevő biztosítékot köteles a hozzáintézett felhívás kézhezvételétől számított 8 nap alatt letenni. Jogában áll a bánatpénzét, ha ez kiegészíthető biztosítékul, a vállalati összeg 5%-ára kiegészíteni. Ha a vállalkozó a biztosíték letevését elmulasztja, a közszállításra való minden igényét és bánatpénzét elveszti.

A Közszállítási Szabályzat 27. §-ának 5. pontja értelmében ennél a munkálatnál az ingás az egyes munkanemek értékének 20%-ánál magasabb is lehet.

A vállalkozó köteles az alkalmazott segédmunkásoknak legalább 36 fillér, azaz: Harminchat fillér órabért fizetni még akkor is, ha akkordban végzett munka esetén a kiszámított heti keresetből egy munkaórára 36 fillérnél kevesebb esik.

A főváros a közszállítást esetleg megosztva fogja kiadni.

Ajánlatokat csak az egész mennyiség szállítására, vagy csak az egész munkálatra lehet tenni.

A közszállítás külön szerződési okiratba való foglalása esetén a szerződési illetéket a vonatkozó pénzügyi szabályok szerint kell leróni.

A munkálatot elnyerő vállalkozó köteles a polgármesteri II. ügyosztály vezetője által kijelölt, a budapesti Magyar Királyi József Műegyetemet (Magyar Királyi József Nádor Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem) végzett okleveles mérnököt az odaítélés időpontjától a munka befejezéséig legalább heti 30 pengő kezdőfizetés mellett a meglévő alkalmazottakon kívül foglalkoztatni.

Budapest, 1935. évi október hó 29-én.

A székesfőváros polgármestere.

39.000/1935—II. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek az V. ker., Vizafogó-gát 25.884. hrsz. alatt létesítendő angyalföldi szennyvízátemelőtelep nyomóaknájába beépítendő

2 darab zsilip, továbbá a Tatai-úti vészkiömlőbe elhelyezendő 2 darab öntöttvas-zsilip szállítási és szerelési

munkálataira.

Az ajánlatnak zsinórral való egybefűzésénél ügyelni kell arra, hogy a rajzmellékletek az összefűzés után is kinyithatók és megtekinthetők legyenek.

Az ajánlat borítékját a következő felirattal kell ellátni: „Ajánlat a 39.000/1935—II. polgm. számú versenytárgyalási hirdetményben közölt és az V. ker. Vizafogó-gát 25.884. hrsz. alatt létesítendő angyalföldi szennyvízátemelőtelep nyomóaknájába beépítendő 2 darab zsilip, továbbá a Tatai-úti vészkiömlőbe elhelyezendő 2 darab öntöttvas zsilip szállítási és szerelési munkálataira."

Az aláírt és megfelelően előkészített ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva a polgármesteri II. ügyosztályban, IV. ker., Központi Városház, II. emelet 284. ajtószám alatt

1935. évi november hó 26. napján délelőtt 10 óráig

személyesen vagy megbízott útján kell benyujtani.

A benyujtott ajánlatok a IV. ker., Központi Városház, II. emelet 281. szám alatti helyiségben a benyujtás napján délelőtt 11 órakor kerülnek felbontásra, amikor a magukat igazoló ajánlattevők, vagy azok meghatalmazással ellátott képviselői jelen lehetnek.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a IV. ker., Központi Városház, II. emelet 289. szám alatti helyiségében — a hivatalos órák alatt — az előírt díjazás ellenében kaphatók.

A közszállítással kapcsolatban felmerülő kérdésekre a szükséges felvilágosítások a hivatalos órák alatt a Központi Csatornaszivattyútelepen (IX., ker. Soroksári-út 31) nyerhetők, ahol a tervek is megtekinthetők.

A nyertes ajánlattevő a vállalati összeg 5 (öt) %-át kitevő biztosítékot köteles a hozzáintézett felhívás kézhezvételétől számított 8 nap alatt letenni. Jogában áll a bánatpénzét, ha ez kiegészíthető biztosítékul, a vállalati összeg 5%-ára kiegészíteni. Ha a vállalkozó a biztosíték letevését elmulasztja, a közszállításra való minden igényét és bánatpénzét elveszti.

A Közszállítási Szabályzat 27. §-ának 5. pontja értelmében ennél a munkálatnál az ingás az egyes munkanemek értékének 20%-ánál magasabb is lehet.

A vállalkozó köteles az alkalmazott segédmunkásoknak legalább 36 fillér, azaz: Harminchat fillér órabért fizetni még akkor is, ha akkordban végzett munka esetén a kiszámított heti keresetből egy munkaórára 36 fillérnél kevesebb esik.

A főváros a közszállítást esetleg megosztva fogja kiadni.

Ajánlatokat csak az egész mennyiség szállítására, vagy csak az egész munkálatra lehet tenni.

A közszállítás külön szerződési okiratba való foglalása esetén a szerződési illetéket a vonatkozó pénzügyi szabályok szerint kell leróni.

Budapest, 1935. évi október hó 29-én.

A székesfőváros polgármestere.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

Huszonötödik évfolyam Budapest, 1935 november 13. 46. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Termékeny kritika

Megszoktuk azt, hogy Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságának közgyűlési vitája rendszerint magas nívón mozog. Nem is történt hiba ezen a téren, legföljebb akkor, amikor a forradalmak után a politikai izgalmak nem tudták megkímélni a fővárosnak ezt az ünnepi aktus-számba menő nagy eseményét sem. Mindenkor a felelősségérzés és a komolyság, valamint a tárgyismeret szokott uralkodni a főváros közgyűlési vitájában. Az idén fokozottan szép, magasnívójú, szinte tökéletes közgyűlési vitát hallgattunk végig. Az előző héten az általános vita hozta meg a maga nagyvonaluságát, amikor a pártok vezérei vonultak föl egymásután és amikor *Zsitvay* Tibor, a NEP fővárosi szervezetének elnöke mondta el hatalmas, mindenre kiterjedő, haladó szellemtől és szociális érzéktől áthatott beszédét.

A második hét a részletes vita hete volt, hogy azután ezen a héten az üzemek költségvetésének letárgyalásával befejeződjék a költségvetés vitája. Erről a részletes vitáról el kell mondanunk, hogy abban a legtökéletesebb hangszereléssel szólalt meg Budapest lakosságának minden rétege és ezeknek a rétegeknek minden vágya és kívánsága. A pártok tömegesen állítottak szónokokat, akikről meg kell állapítani, hogy valamennyiüknek komoly, a partikuláris érdekeket mellőző mondanivalója volt. Legelsősorban azonban a NEP szónokai voltak azok, akik csodálatos gazdagsággal öntötték az ötleteket és adták tanuságát annak, hogy szoros együttműködésben dolgoznak és eredményesen kutatják a lakosság kívánságait. Friss és gazdag szellemet vittek bele a vitába és tanuságot tettek arról, hogy a néptől jöttek, hogy a népet képviseljék és a nép érdekében cselekedjenek. Annak a népies politikának kivirágzása ez, amelyet Magyarország miniszterelnöke és a NEP vezére, *Gömbös* Gyula hirdet.

Érdemes és szükséges lenne, hogy Budapest lakossága minél szélesebb rétegeiben és minél részletesebben megismerje azt a fölvonulást, amelyet a NEP rendezett a költségvetési vitában. Szükség volna erre azért, hogy lássa ez a lakosság, hogy nem hiába ajándékozta meg bizalmával a Nemzeti Egységet, amely, ime, biztos visszhangja volt a lakosság ezer panaszának és kívánságának. Csak, aki a munkásság és polgárság soraiban él, ismeri életszükségleteit, tisztában van a hiányokkal és pótolnivalókkal, amelyek nélkül a világváros élete nem haladhat, csak az tud egész lelkével és egész energiájával a legszegényebb néprétegek érdekében eredményesen dolgozni.

De köszönettel és elismeréssel tartozik a polgármester és a főváros adminisztrációjának legfőbb vezetősége is azért a hatalmas anyagért, amelyet ezekben a napokban a NEP fővárosi bizottsági tagjai a közvélemény elé tárnak. Mert hatalmas ez az anyag, a tennivalók egész légiója sorakozott föl a figyelő szem előtt. A lakosság panaszai és kívánságai azonban bármily tömegben jelentek meg is a közgyűlés szine előtt, nem mutattak riasztó képet. Mindnyájan tudjuk azt, hogy egy millió lakosú város állandóan a fejlődés vajudásában él, hogy ennek a hatalmas apparátusnak, amely ezt a világvárost kormányozza, mindig új és új ötletekre, új és új reparatúrákra, sőt új építményekre van szüksége. És éppen az árulja el ennek a most lezajlott költségvetési vitának komolyságát és lelkiismeretességét, hogy a panaszok hangja nem volt rikoltó, nem volt forradalmi, nem volt követelő, hanem a népet és magát a fővárost szolgáló becsületes tanácsadásra hivatott.

Az a sok-sok millió, amelyet a főváros költségvetése egy esztendőre megszavazott, áldásthozó lesz. Gondos kezek takarékoskodnak, de egyben építenek is belőlük. A milliós város rengeteg természetes panaszát nehéz időkben egyszerre nem lehet megszüntetni, de olyan emberek állanak a város élén és olyan emberek ülnek a nép bizalmából a közgyűlési teremben, akik atyai gondossággal vizsgálnak meg minden panaszt, minden vágyat, hogy ott segítsenek először, ahol a veszedelem a legnagyobb, ahol a hiány a legégetőbb. Bizalommal nézünk a jövő elé és hiszünk benne, hogy a panaszok száma és nagysága évről-évre csökkenni fog és Budapest lakossága boldog megelégedéssel halad a mind gazdagabb, mind nyugodtabb életű világváros felé.

ANTAL ISTVÁN

államtitkár:

Budapest példaadó nemzeti érzése útmutató az egész országnak

A sajtófőnök a Fővárosi Hirlapban mutat rá a déli kerületben elért NEP-győzelem rendkívüli jelentőségére

Közvetlenül a déli kerületben lezajlott újabb választás után, a *Fővárosi Hirlap* munkatársa kérdést intézett vezető politikusokhoz hogy mivel magyarázzák és milyen jelentőséget tulajdonítanak a *Nemzeti Egység Pártja* győzelmének, amely abban csúcsosodott ki, hogy miközben a *NEP* továbbra is megtartotta a tavaszi országgyűlési választások során szerzett hadállásait, ugyanakkor

az ellenzék erőlködése feltűnően szétforgácsolódott és a petíciónak csupán az lett az eredménye, hogy a baloldal még inkább meggyöngült.

A különböző politikusok nyilatkozatukban egyöntetüen rámutattak *a nemzeti egység gondolatának egyre inkább kidomborodó térhódítására* és valamennyien megállapították az úgynevezett liberális gondolat vereségét. Elméleti és gyakorlati megjegyzésekkel támasztották alá a választási eredményről való megállapításaikat, amelyek

tulajdonképen a Gömbös Gyula által meghirdetett új magyar szellem különböző oldaláról történt megvilágításai voltak.

Azóta újabb petíciós kerületekben választottak, így a csurgóiban és az enyingiben, ahol a lezajlott választások szintén azt igazolták, hogy *a tavaszi eredmények helyesek voltak*, még akkor is, ha szabálytalanság történt a választási adminisztráció lebonyolításánál.

A budapesti és a debreceni titkos szavazás után a nyiltkerületekben is azonosan nyilvánult meg a népakarat, világos tehát, hogy *a nemzeti egység gondolata nem is lassankint, hanem azzal a gyorsvonati tempóval, amelyről a miniszterelnök szokott volt említést tenni, hódítja meg és szaturálja át a széthúzásra — sajnos — hajlamos magyar lelkeket.*

Ennek a nemzeti egységnek, ennek a nagy nemzeti összefogásnak közismerten *egyik leglelkesebb hirdetője, harcosa és regisztrálója Antal István dr. igazságügyi államtitkár*, a miniszterelnökségi sajtóosztály vezetője. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa éppen ezért hozzá fordult azzal a kéréssel, hogy *nyilatkozatával világítsa meg, a győztes eredményen túlmenően, a választás elvi jelentőségét.*

Antal István dr. államtitkár

a hozzá intézett kérdésre a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— **Budapest déli kerületének választási eredménye nekünk egyáltalán nem volt meglepő, az ellenzéknek annál inkább. Ismét bebizonyosodott ugyanis, hogy a nemzeti egység gondolatának hívei nagy tömegekben és tántoríthatatlanul kitartanak Gömbös Gyula zászlaja alatt, politikai eltolódások ennek megfelelően csupán a meg nem szervezett és lelkileg az „ad hoc" választási kortéziára beidegzett tömegeknél mutatkoznak. Ha petíciónak valaha lehetett volna kormányellenes sikere, úgy ennek a déli kerületben kellett volna bekövetkeznie, mert a Nemzeti Egység Pártjától teljesen távolálló választáseljárási hibák minden ódiumát a kormányzó pártra próbálták hárítani az ellenzéki pártok, amelyek egyébként ebben az egyetlen akciójukban voltak csak egységesek. A világnézlet nélkül való politikának ez az ellenzéki kakofóniája azonban ma már egyáltalán nincs hatással a nemzeti öntudatára ébredt polgárságra és ennek a megváltozott lelkiségnek pregnáns bizonyítékai a petíciós választások, — akár titkosak, akár nyiltak. A déli kerületi győzelemnek azonban különös jelentőséget ad az a körülmény, hogy ezt a győzelmet Budapesten arattuk, Budapesten, az ország szivében, a fővárosban, amelynek példaadó nemzeti érzése útmutatás az egész országnak.**

Eddig szól a nyilatkozat, amelyhez semmi hozzáfüzni való nincs. Mi, a magunk részéről, örömmel szegezzük le, hogy Budapest, ez az örök nagy szerelmünk, *a magyar élet megpróbáltatásának mai keserű napjaiban is hű maradt nagysága, megbecsültsége és tisztessége éltetőforrásához, a nemzethez.* Mondani sem kell talán, hogy ez így volt a multban és remélhetőleg még inkább így lesz a jövőben. Budapest, az ország szive, *példaadó nemzeti érzésével útmutatója lesz az egész országnak.*

A NEP felvonulása a költségvetési vitában

Az elmúlt hét keddjén kezdte meg a költségvetés részletes vitáját a főváros törvényhatósági bizottsága, amely még mindig hatása alatt állott az általános vita maradandó értékü eseményének, *Zsitvay* Tibor dr. hatalmas beszédének. A NEP fővárosi szervezetének elnöke ezúttal szólott először a közgyülés színe előtt, s ehhez az alkalomhoz mérten a beszéd ünnepies deklaráció volt: hitvallás, iránymutatás, gazdag programmal telített szózat, amely a párt erös alapján állva, túl a pártokon mindenkihez szólt, aki a munka új korszakában a közérdekért akar dolgozni.

A tiszta hang, amelyet az elnök megütött, sorra felcsendült azokban a felszólalásokban, amelyekkel a *NEP* táborának tagjai tették értékessé a költségvetés részletes tárgyalását. Különös érdekessége volt a vitának a NEP szervezetéhez tartozó új bizottsági tagok felszólalása: megannyi szüzbeszéd, imponáló komoly tartalommal és meglepő parlamentáris készséggel.

Hencz Lajos volt a párt első szónoka, aki a Hegyvidék közigazgatásának rendezését sürgette. *Dorner* Gyula a müszaki igazgatás egységes vezetés alá helyezéséről, majd az útepités kérdéséről szólott. *Juhász* Jenö dr. erös szociális érzékkel az út- és csatornaepitesi járulékok terheit kifogásolta a családi házakba költözö kisemberek érdekében, majd a Nagymagyarországot jelképező gellérthegyi növénykert létesítésére tett indítványt. Újabb felszólalásában a városrendezés hiányait tárta fel, majd a barakiskolák eltüntetését sürgette. *Bényi* Károly dr. az út- és csatornakérdés bírálata mellett a zuglói kerület úthálózatának rendezését sürgette. *Wellisch* Andor figyelemreméltó gondolatokat vetett fel Nagy-Budapest elökészitéséhez. *Vályi* Lajos dr. városrendezési problémákat vetett fel és a Tabán területén turistaszálló épitését javasolta.

Harrer Ferenc dr. nagy távlatokat felölelő beszédében leszögezte, hogy racionális városfejlesztési programot csak Nagy-Budapest keretében lehet elképzelni. A helyes irányú épitkezési tevékenységről és a közlekedési politikáról adott még érdekes programot. *Kertész* Elemér frontharcoskérdésekkel foglalkozott, több szeretetet kérve a háború hösei számára. A millenniáris emlékmünél 680.000 magyar halott katona emlékét megörökitö miniatür müzeum létesítését indítványozta. *Sárkány* Ferenc a kisiparos- és kiskereskedötársadalom megsegitéséért szállott sikra. *Szántai* István a XI. kerület közlekedésének megjavitását sürgette abban a helyes elgondolásban, ahogyan ezt legutóbb a *Fövárosi Hirlapnak* adott nyilatkozatában kifejtette.

Petrácsek Lajos dr. országgyülési képviselö a kormány pénzügyi politikájának helyességét és a fővárosi novella szükséges voltát fejtegette. *Gazdy* Jenö elismeréssel szólott a főváros iskolapolitikájáról és a polgári iskolatipus továbbfejlesztését tartotta kívánatosnak. *Egerváry* Tibor dr. az iskolaorvosok mielöbbi véglegesitését sürgette. Másik felszólalásában a közegészségügy racionalizálásáról tartott előadást. A két, különös figyelmet keltő felszólalása alkalmából Egerváry Tibor dr. a *Fövárosi Hirlapnak* értékes nyilatkozatokat adott, amelyek egyikét mai számunkban közöljük. *Tóth* Gábor szakértő alapossággal bírálta az élelmiszerkihágások rendszerét. *Staub* Elemér a gazdaérdekeltségek nevében a piackérdések rendezéséről szólott az élelmiszerellátás és a termelök közös érdekében. *Hegedüs* Bertalan dr. az inségenyhitésre elöirányzott összeg felemelését kivánta s melegebb figyelembe ajánlotta az inséges hadigondozottakat és hadviselteket. *Szentesi* József a gazdasági válságból fakadó nagy nyomort festette le és a szociális bajok orvoslásáról szólott, a segélyek igazságos elosztását követelve. *Vályi* Lajos dr. a munka és kenyér kérdésének minden áron való megoldásáról és a végzett fiatalság reménytelen helyzetéről beszélt, az állástalan ifjúság kataszterének összeállitását kívánva.

Dési Géza dr. az idegenforgalom emelése érdekében tartott nagyobbszabásü beszédet, azzal a konklúzióval, hogy itt minden cselekedetnek a revizió érdekében kell történnie. *Hencz* Lajos dr. azt ajánlotta, hogy az idegenekkel alkalmas módon ismertessék meg a müvészetet, szépmüvészetet s gondoskodjanak több szórakoztatásról. *Becsey* Antal a forráskutatásra hívta fel a figyelmet és állandó geológus alkalmazását kívánta. *Büben* Miklós dr. az iskolánkívüli népmüvelés fejlesztéséről és népszerüsitéséről, a néphigiéniának bekapcsolásáról szólott és hangoztatta, hogy Budapestnek még nincsen kultúrháza. Meggyözöen tárta fel a tanoncok lelki válságát.

A *Keresztény Községi Párt* szónokai között *Wolff* Károly dr. emelkedett ki nagyobbszabásü beszédével. A pénzügyi igazgatás tételénél szólalt fel s a főváros és az állam viszonyáról, majd az adózás kérdéséről beszélt, a főváros forgalmiadó jövedelmének rendezésére indítványt nyujtva be. A párt részéről résztvettek a vitában még: *Kossalka* János dr., *Kuncze* Lajos dr., *Cselényi* Pál dr., *Hatolkay* Kázmér, *Mohaupt* Gyula dr., *Schodits* Lajos, *Csoma* Zsigmond, *Gidró* László dr., *Temesváry* László, *Szakál* Antal dr., *Vályi* Ferenc dr., *Mihalovits* Zsigmond, *Szabó* Imre, *Csik* László dr., *Krizs* Árpád, *Ilovszky* János.

A *Polgári Szabadságpárt* szónokai voltak: *Kabakovits* József dr., *Dioszeghy* János, *Pfeiffer* Ignác dr., *Szegő* Béla, *Vörösváry* Miklós dr., *Magyar* Miklós, *Vitéz* Aladár, *Vass* Imre, *Boross* László dr.

A *szocialdemokrata párt* tagjai közül felszólaltak: *Gyürey* Rudolf, *Lévai* Sándor, *Szepessy* Albert, *Farkas* Zoltán dr., *Bechtler* Péter, *Steinherz* Simon, *Gál* Benö, *Pásztor* Imre, *Milloh* Sándor, *Lázár* Emil, *Deutsch* Jenö, *Pollákné Stern* Szerén, *Berkes* Jenö dr., *Halász* Alfréd, *Révész* Mihály.

A *pártonkivüliek* sorából *Klár* Zoltán dr. vett részt a vitában.

Az ügyosztályok költségvetési vitája pénteken véget ért. A költségvetés tárgyalását kedden délután folytatták. Az üzemek, intézmények és részvénytársaságok tételei vannak soron. A jövő évi költségvetés tizenkét napos vitája pénteken éjjel lezárul.

Kürtjék az utcákról a bódékat és az ordító reklámtáblákat

A belügyminiszter lacsalás helyett elrendelte az utcák éjszakai mosását. – Külön úttestek épülnek a kerékpárosok számára, a villamos vágányokat pedig az úttest közepére helyezik át

Budapest örvendetesen fejlödö autóforgalma és a minap kiadott csendrendelet, mely megtiltotta az autók dudálását, szükségessé tették, hogy a közlekedés biztonságának emelésére és gyorsitására nagyobb gondot fordítsanak a hatóságok. A főváros közlekedési ügyosztálya hetekig tartó alapos elökészület és az államrendörséggel folytatott beható tárgyalás után elkészitette a tervezetet, amelyben mindazok az intézkedések benne vannak, amelyeket a főváros utcáin és terein rövidesen életbeléptet a polgármester a járműforgalom zavartalansága és a járókelök biztonsága érdekében. Ezekről a küszöbönálló intézkedésekről *beavatott helyen a Fövárosi Hirlap* munkatársát az alábbiakban tájékoztatták:

— Bár a baleseti lehetőség teljes kiküszöbölése, az abszolút biztonság sohasem lesz keresztülvihető, mégis minden lehetöt meg kell tenni, hogy a biztonságot a legmagasabbra fokozzuk éspedig úgy, hogy ezek az intézkedések a közlekedést minél kevésbé akadályozzák, vagy bénitsák. A szükséges intézkedéseknek több lényeges kérdésre kell kiterjeszkedni, amelyek egy része minden költség nélkül azonnal megvalósitható, egyrészéhez azonban hosszabb idö és nagyobb pénzáldozat szükséges. A nyomban megvalósitható intézkedések közé tartoznak:

az utcakeresztezéseknél és torkolatoknál a jó kilátás biztosítása, a jelzőtáblák és jelzőberendezések olyan elhelyezése, hogy szembeötlők legyenek.

El kell távolitani tehát a látást gátló akadályokat, megfelelően ki kell szélesiteni a kocsiutakat és a gyalogjárókat, hogy azok megfelelöek legyenek a forgalom számára. A kerékpárosok részére lehetöleg külön úttestet kell létesiteni, meg kell akadályozni a járművek csúszását és pontosan ki kell jelölni a gyalogosok átkelő helyeit.

— Már a közlekedési kódex is elrendelte, hogy utcakeresztezéseknél és torkolatoknál a saroképületek élétöl számitott tiz méteren belül a járdán bódék, árusitófülkék stb. fel nem állithatók. A főváros nem adott ki az utóbbi időben ilyen területekre engedélyeket, de még a mai napig sem történt intézkedés a régebbi bódék eltávolitása iránt, amelyek pedig sokszor nagyon veszélyesek és rengeteg balesetnek lehetnek okozói.

A belügyminiszter néhány héttel ezelőtt külön megkeresésben, 180.050/1935. VIII. számú leiratával felhivta a polgármester figyelmét az utcatorkolatoknak és keresztezéseknek a bódéktól és pavillonoktól való megtisztitására és arra, hogy a megállókat, a taxiállomásokat az ilyen helyekről máshová tegyék.

Felhivta a miniszter a polgármestert arra is, hogy városrendezési tervek készitésénél, épitési tervek kiadásánál különös figyelmet fordittasson arra, hogy útkereszteződéseknél készülő új épületek homlokzata ne végződjék éles sarokban, hanem *letompitottan. A leirat hangsúlyozta, hogy*

sürgős intézkedésre volna szükség a forgalmasabb pontokon minden hirdetőoszlop, fülke, bódé, pad, fa haladéktalan eltávolitására s a megállóhelyek, taxiállomások áthelyezésére.

— A főváros elgondolása szerint a villamos- és autobuszmegállókat az utcasarkoktól és kereszteződésektől mindenütt áthelyezik tiz méter távolságra. Nemkülönben a taxiállomásokat is. Közvetlenül a sarkokon jövöben csak jelzőtáblák, jelzöberendezések és az utcai világitást szolgáló kandeláberek maradhatnak, egyébként minden más pavillont, bódét, padot, hirdetöoszlopot eltávolitanak. Ott, ahol a közlekedés biztonsága megkivánja,

eltávolitják a kiugró, nagyméretü reklámtáblákat is, elsősorban, amelyek akadályozzák az utcai szemaforokra és a villanyrendőrökre való szabad kilátást.

Kivételek csak a 4.5 méternél magasabban elhelyezett fényreklámtáblák lesznek, amelyek a jövöben a fél járdaszélességig, de legfeljebb 2.5 méterre nyúlhat be közterületre. Kivétel lesz továbbá a portállal egybeépitett reklámtábla, amelynek benyúlása azonban szintén nem lehet 80 cm-nél nagyobb. Ezek az intézkedések nemcsak a forgalom biztonságát fokozzák, hanem

város-esztétika szempontjából is kivánatos, hogy a fővárost elcsufitó, levantei utcákra emlekeztető táblák alkalmazását a jövöben eltiltsák, illetve a meglevök leszerelését elrendeljék.

— A kocsiutak, illetve a gyalogjárók kiszélesitését sok esetben nem lehet majd megvalósitani. Ilyen esetben — sajnos — csak az utcai fák eltávolitásával lehet segiteni. A Rákóczi-útnak a Nagy körút és a Baross-tér közötti szakaszán a gyalogjáró például annyira keskeny, hogy a közönség kenytelen a kocsiutat használni, mert a járdán a nagy tolongás miatt az előrehaladás szinte lehetetlen. A Baross-utcának a Mária Terézia-tér és a Szigetvári-utca közötti részén, az Üllöi-ut Kálvin-tér torkolatában és még több más helyen a villamos vágányok között elterülő kocsiúton egyszerre csak egy jármü fér el. Itt viszont az úttestet a gyalogjáró rovására kell kiszélesiteni. Hasonló a helyzet a Kossuth Lajos-utcaban, ahol nem fér el az autobusz a villamosvágány és a járda mellett várakozó kocsisor között.

— A kivezető forgalmi útvonalakon, igy a Váci-úton, a Lehel-, Thököly-, Kerepesi-, Kőbányai-, Üllöi-, Soroksári-, Budafoki-, Fehérvári-, Budaörsi-, Budakeszi-, Bécsi- és Szentendrei-utakon stb., ahol az úttest szélessége megengedi,

a kerékpárosok számára külön úttestet kell sürgősen épiteni.

— A járművek sok balesetet okozó csúszásának megakadályozására *a kocsiutak locsolását minél előbb lehetőleg teljesen abba kell hagyni és a locsolás helyett a mosásra kell áttérni.* A napközben többször fellocsolt úttestről a por és szemet sohasem távozik el, hanem úgyszólván csak percekre válik sárrá. Felszáradás után a por éppúgy száll az utcán, mint locsolás előtt. Egészségügyi szempontból tehát a locsolás nem jár eredménnyel, forgalombiztonság tekintetében azonban nagy veszélyt jelent.

Az utcai sár csúszós masszája nemcsak az aszfaltos, a hézagmentes úttesteken teszi veszélyessé az autóközlekedést, hanem még ott is, ahol még kockakőből készült a burkolat.

Téli időben, amikor a fagyveszély miatt nem lehet az utcákat locsolni, a por egyenesen türhetetlen.

— A közlekedési és biztonsági szempontok és emellett a közegészségügy érdekében tehát sürgösen szükséges, hogy a

locsolás helyett éjjel tömlővel, erős vízsugárral mossák az úttesteket, úgy, ahogy háború előtt tették.

A belvárosban, ahol már évek óta úgy mossák az egyes utcákat, lényegesen kevesebb a por és piszok, mint a város egyéb pontjain.

— A közlekedés biztonsága érdekében elengedhetetlen továbbá

az összes villamosvágányoknak az úttest közepére való áthelyezése és a legforgalmasabb terek átépítése.

Ezek a feladatok azonban csak később valósithatók meg, mert az ilyen munkálatokhoz hatalmas, többmilliós áldozatokra van szükség.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, XI., Szüret-utca 5/7. Telefon: 59—2—96

MOLNÁR KALMÁN
DISZMŰ-BÁDOGOS, GÁZ- és VIZVEZETÉK SZERELÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., József-körut 69. (Pál-utca 6—8.)
Telefon: 35-7-91. Speciális hőszigetelő lemezburkolatok készitője.

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESITŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8-52

BESSENYEY ZÉNÓ

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapban

a Közmunkatanács feladatairól és a munkanélküliség enyhítésére szolgáló közmunkák sürgős megindításáról

Bessenyey Zénó dr.-nak, a Közmunkatanács új elnökének első ténykedéseiből, valamint a főváros vezetőségével folytatott tárgyalásaiból örvendetesen állapíthatta meg a közvélemény, hogy figyelme éberen kiterjed a legégetőbb, legnagyobb problémára, a munkaalkalmak minél gyorsabb ütemben való szaporítására. Közmunkatanács és közmunka: soha hivatást nem teljített meg szebb és komolyabb tartalom, mintha ez a kettő ma egyet jelent. S hirdethetjük örömmel: *Bessenyey* Zénó legfőbb kötelességének azt tartja, hogy minél több építőmunkához, minél több munkalehetőséghez juttassa a fővárost. Mikor ebben az irányban kérdéssel fordultunk hozzá,

Bessenyey Zénó dr.

a következő nyilatkozattal válaszolt a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Ebben a kérdésben az Építőmesterek Országos Egyesülete gyűlésén volt alkalmam nyilatkozni és most is csak megismételhetem azt, hogy nézetem szerint a Közmunkák Tanácsának, a szépészeti, városforgalmi és városrendezési program szemelőtt tartása, illetve előkészítése mellett, feltétlenül hivatása

az építkezések és közmunkák kezdeményezése és megkönnyítése.

Ezt a célt *két úton* óhajtom elérni. Az egyik irányelvem az, hogy *soha nem szeretnék megvalósítható és reális tervet egy megvalósíthatatlan, nagyszabású tervvel agyonütni.* Vagyis: pozitív munkalehetőséget nem áldoznék fel a bármennyire is kecsegtető reménységért. Legfeljebb arról lehet szó, hogy a közvetlenül előttünk álló feladatokat úgy oldjuk meg, hogy *ezek a későbbi, nagyobbszabású terveket ne akadályozzák.* Ha ilyen realitások útjára lépünk, akkor *az már maga építkezést és közmunkát jelent.*

— A másik út, amely ehhez a célhoz vezet, a Közmunkák Tanácsának az a gyakorlata, hogy minden elébe kerülő kérdést abból a szempontból bírál el, *vajjon jelent-e az újabb munkalehetőséget?* És éppen ebből az elvből kiindulva, újabb építkezések elé csak akkor gördít akadályokat, ha a tervezők fontos városrendezési szempontokat hagynak figyelmen kívül. Itt is előzékenyek akarunk lenni s ha a tervezők eredeti terveik tekintetében, valamint a kivánt módosítások keresztülvitelénél hasonló előzékenységet és megértést mutatnak,

minden építkezési ügyet soronkívül, a legrövidebb úton, esetleg szóbeli tárgyalások útján kivitelhez fogunk segíteni.

Kérlelhetetlen szigorúságot csak ott fognak részünkről tapasztalni, ahol a szabályok rosszindulatú és céltudatos kijátszására törekednek.

E legfontosabb irányelv leszögezése mellett csupán egy alapvető kérdésben fordultunk a Közmunkatanács elnökéhez. Arról a nagy feladatkörről kérdeztük meg, amelyet 14 pontból álló programjában maga is felsorolt, s amelyre legutóbb a *Fővárosi Hirlap* mutatott rá, mint a Közmunkatanácsnak alapításától kezdve egyik legjelentősebb, de az idők folyamán szinte feledésbe ment hivatására. A *Pestkörnyék problémáinak* bizonyos szempontok szerint való gondozása ez az újabban erősen aktualitást nyert kérdés, amelyről *Bessenyey* Zénó a következőket mondta:

— Nem csak az én felfogásom szerint, hanem minden illetékes faktor és a főváros közvéleményének megnyilatkozása szerint is feltétlenül szükséges, hogy

az építkezés, forgalmi utak és városrendezés szempontjából Budapest és környéke egységes irányítás alá helyeztessék.

Azt hiszem, ez nem csak Budapestnek, hanem a környékbeli városoknak és községeknek is érdeke.

— Tudomásom szerint *a kormány ezzel a kérdéssel foglalkozik* és remélhetőleg erre vonatkozóaan

törvényhatósági intézkedés is fog történni.

*

Azt hisszük, a fővárossal való viszonylatában meglehetősen gazdátlan pestkörnyéki problémát illetőleg közmegnyugvást kelt ez a jelentős nyilatkozat.

A jelenlegi fúrásterület nincs összefüggésben a Duna másik partján lévő Lukács- és Császárfürdők forrásmedencéjével. Az ottani hévizek felszín alatti kutakból, gépi erővel kerülnek napvilágra, míg a Margitsziget mostani fúrásá felszökő, forró vizet eredményezett.

A munka tovább folyik, s bár *Pávai Vajna* Ferencet gyengélkedése visszatartja attól, hogy személyesen is jelen legyen, úgyszólván negyedóránként érdeklödik a pillanatnyi helyzet iránt. Boldogan mesélte, hogy a hajdúszoboszlói, debreceni, karcagi fúrások után itt is kitünő eredmény várható, amely a Margitsziget további fejlödésének szinte beláthatatlan perspektiváját nyitja meg.

A szenzációs felfedezés felöl megkérdeztük a főváros geológiai viszonyainak másik kitünő és alapos ismeröjét,

Becsey Antal

törvényhatósági bizottsági tagot,

aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következő felvilágositással szolgált:

— A margitszigeti fúrás eredményes volta újabb bizonyíték arra, hogy

alapos geológiai feltárás útján felmérhetetlen értékű természeti kincsekkel gazdagíthatjuk Budapestet.

Pávai Vajna Ferenc a földgázkutatással kapcsolatban végzett mostanában munkát, s miközben ezeket a geológiai redőket kereste, rájött arra a feltevésre, hogy *a fúrás jelenlegi helyén meglehetősen felszínesen vonuló redőnyalábnak kell beágyazva lennie.*

Feltevését a szinte páratlan eredmény igazolja,

egyúttal azonban megerősítette azt a meggyőződést is, hogy nem szabad megállani, hanem intézményesen tovább kell folytatni a forráskutatást.

A most feltárt forrás máris fontos geológiai támpontot nyujt a rétegeződésre,

s igazoltnak látszik az a megállapítás is, hogy a Margitszigeten két jelentős geológiai redő van. Egyik a felső forrásnál mintegy 100 méter mélységben, a másik a mostani fúrás helyén, 300 méter körül. A sziget középtáján is fúrtak nemrégiben, itt azonban úgynevezett „redővölgy" van, s bár 300 méterig lementek, se hévizet, se felszálló vizet nem találtak.

— Az én felfogásom szerint

a mostani eredmény egyenesen megköveteli, hogy intézményesen folytassák a forrásfeltárást.

Nem lett volna szabad abbahagyni a munkát a Rácfürdőnél sem, mert ott is biztató jelek mutatkoztak.

— Budapest fürdőváros jövője függ attól, hogy szakszerűen, alapos munkával minél több forrást hozunk felszínre. Ha a fúrásokat rendszeresítik, egészen bizonyos, hogy e téren nem is remélt perspektívák nyílnak meg előttünk. Még, ha gyógyvizeket nem is találunk, — pedig ez szinte kizárt! — akkor is óriási hordereje van a fúrásoknak, mert

a hévizekkel egész városrészek fűtését oldhatjuk meg.

Bízom abban, hogy a legutóbbi eredmény végre megszünteti a közönyt és a margitszigeti fúrást az alkalmas pontokon további munka követi.

*

Eddig szól *Becsey* Antalnak a legkomolyabb megfontolást érdemlő szakvéleménye, amely egyúttal felhívja az intéző körök figyelmét a fokozottabb méretü forráskutatásokra. Minden jel arra mutat, hogy Budapest földalatti kincsei még távolról sincsenek föltárva, amit egyenesen bün volna továbbra is parlagon hevertetni.

Hétfő dél óta

18 méteres, derékvastagságú, 74 fokos gejzir szökik a magasba

a Margitsziget forráskutató munkájánál

Becsey Antal a páratlan természeti tüneményről

Az alsó Margitszigeten, a MAC-pálya északi csücskénél gőzfelhök törnek az ég felé. A Fővárosi Közmunkák Tanácsának megbízásából, *Holl* Gyula min. osztálytanácsos kezdeményezésére a *Zsigmondy* Béla mélyfúróvállalat fúrója dolgozik a talajban azon a helyen, amelyet *Pávai Vajna* Ferenc dr., az ismert nevü geológus kijelölt. A fúró hétfőn reggel elérte a 300 méteres mélységet, s az a hévízmennyiség, amely eddig mutatkozott, egyszerre meghatszorozódott.

Emberderék vastagságú, hetvennégy fokos hévíz szökött fel tizennyolc méter magasságba

olyan bőségben, ami forráskutatásoknál még a rendkívüli vízmenyiséghez szokott szakemberek előtt is feltünést keltett. Huszonnégy óra alatt közel másfélmillió liter

kénes-bitumenes melegvíz kerül felszínre,

s ezzel még korántsem érték el a várható vízhozam maximumát.

A fúrás még a budai márga néven ismert kőzetben halad, s a felszínre jutó víz csak a kőzet hasadékaiból fut össze.

Pávai Vajna Ferenc dr. bányafőtanácsos — akit a *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt a továbbiakban várható eredmények felöl megkérdezni — azt mondja, *hogyha sikerül elérni a dolomitréteget,* amely a tulajdonképpeni vízvezető réteg,

az eddigi vízhozam többszöröse remélhető,

de egyúttal emelkedni fog a hőfok is. *Pávai Vajna* felfogása szerint remény van arra, hogy legfeljebb 400 méter mélységben eljut a fúró a dolomitig és ha ez bekövetkezik,

páratlan eredménnyel lehet számolni.

Összehasonlításul felemlítjük, hogy a Margitsziget régi forrása, amelyet 69 éve *Zsigmondy* Vilmos fúrt, 119 méter mélységből 41 fokos vizet hoz felszínre, a városligeti ártézi kút 972 méteres mélységből pedig 74 fokos gyógyvizet produkál.

November 14, 17 és 19-én délután fél 3 órakor

Ügetőverseny

FÉNYMÁSOLÓ INTÉZET
Fénymásoló papirok
Másoló papirok
MAGYAR VEGYKÉSZITMÉNYÜ PAPIRGYÁR
OSER JAKAB BUDAPEST VI., Ó-UTCA 49.
Alapittatott 1893 Telefon: 238-90

UJRA RENDEZIK A BERLINI-TERET

A budai villamoskocsik a téren épülő hatalmas járdaszigetnél visszafordulnak — A Lipótkörúton és a Margithídon középre helyezik a vágányokat

A Margithíd pesti hídfőjének átépítése, az úttest alatt készített aluljáró építése a héten befejeződött és a Személynök-utcát a Pozsonyi-úttal összekötő kényelmes, tágas földalatti folyosót szombaton átadják a közhasználatnak. Néhány nappal később sor kerül a Margithíd pesti végénél levő villamosmegállók áthelyezésére is. Az új közlekedési rend ellen az elmúlt napokban a sajtóban és egyebütt élénk kritikák hangzottak el, szükségesnek tartottuk tehát, hogy *illetékes helyen* szerezzünk információt az új rend várható előnyei és az intézkedések okai iránt. Érdeklődésünkre a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondották:

— A Margithíd pesti hídfőjénél létesített aluljáró ellen remélhetőleg senkinek sem lehet kifogása, mert

ez a közönség teljes biztonságát és nyugalmas közlekedését szolgálja.

Tévedés, hogy ez az aluljáró nehezen, fáradságosan lesz megközelíthető, vagy járható, hogy gyönge, vagy beteges emberek nem is használhatják, mert a legrosszabb esetben négy lépcsőfok vezet az aluljáróba, de az is lehet, hogy ezt a négy lépcsőt is kiküszöböljük és egészen kényelmes lejtőn lehet majd lejutni az alagútba, akár gyermekkocsikkal is.

— A pesti hídfőnél lévő két villamosállomás áthelyezésére nem kerül momentán sor, hanem csak később, ha a közönség az aluljáróval teremtett új rendet már megszokta. A villamosmegállók áthelyezése egyébként nem új gondolat. Régi terve ez a BESZKART-nak, amely terv eddig csak azért nem valósulhatott meg, mert a közlekedési rendőrség más véleményen volt. A rendőrség és a főváros véleménye azonban most már teljesen megegyezik és

közlekedési, gyorsasági, biztonsági szempontokból szükséges a megállók távolabb való helyezése,

amelyek helyességét minden bizonnyal egész rövid idő alatt be fogja látni maga a nagyközönség is.

Beszélgetésünk további során érdeklődtünk a Margithíd átépítésével kapcsolatos egyéb közlekedési újítások iránt, mire beavatott informátorunktól a következő választ kaptuk:

— A közeljövőben sorrakerül a Lipót-körúton a villamosvágányoknak az úttest közepére helyezése is, mivel

a kiszélesített Margithídnak ugyancsak a közepén lesznek a vágányok.

Ez a vágányáthelyezés azonban valószínűleg hamarabb elkészül, mint a híd kiszélesítése, miután szorosan összefügg a *Berlini-téren kívánatos, végleges rendezési munkákkal.* A főváros, mint ismeretes, a nyár folyamán a közlekedés javítása és gyorsítása érdekében módosította a 4-es és 7-es viszonylatokat, amelyek azóta a Nyugatinál, illetve a Berlini-téren fordulnak vissza Budára, miután közönségük átszállt a 6-os villamosra. Ez a megoldás, amely egyébként is csak kísérletnek számított, nem minden tekintetben vált be és a publikum panaszai sem szüntek meg, amit főleg az magyaráz, hogy a kocsik visszafordulása meglehetősen szűk helyen történik, két ellenkező irányban. Másik baja ennek a megoldásnak az, hogy a járműveknek túl sok helyen kell metszeniök a villamossíneket és a közlekedés irányítása szinte lehetetlen.

— A vágányok középre való áthelyezése után

a Lipót-körútról, illetve Budáról érkező kocsik nem mennek be a Nyugati pályaudvarig, mint most, hanem a Berlini-téren fordulnak meg és egy hurokvágányon, amely a mai járdasziget helyén épülő hatalmas új járdaszigetet fogja megkerülni

és úgy halad vissza a Margithíd felé. Ugyancsak a Berlini-téren fordulnak vissza a Vilmos császár-úton közlekedő relációk is, a Sólyom-utcán, illetve Klotild-utcán át. Az újpesti kocsik végállomása változatlan marad, ellenben a 6-os vágánya, a mostani hirtelen kanyar helyett, ugyancsak kimegy majd a nagy járdaszigetig és ott fog visszafordulni. Ilyen módon a tér sokkal megnyugtatóbb képet kap, a közlekedést könnyebben lehet irányítani és megszűnik a mostani meglehetősen bonyolult állapot, szabadabbá válik az autó- és autóbuszközlekedés. *A térről természetesen eltünnek az oda nem való és a szabad kilátást is akadályozó oszlopok, bódék, az utcai zöld házikó az úgynevezett „Banán-toronnyal" együtt.*

— A Berlini-tér átrendezése és a Lipót-körúti vágányok áthelyezése legkésőbb a jövő tavaszra elkészül. A nagykörúti villamosvágányoknak középre helyezésére egyelőre, bármennyire fontos és sürgős is lenne, aligha kerülhet a sor, mert ehhez kilencmillió pengőre volna szükség, amit a BESZKART ma nem tud előteremteni.

Budapest lelki Baedekere

Liber Endre alpolgármester előadása a Cobden Szövetségben

Liber Endre, a székesfőváros ragyogó tollú és ékes szavú alpolgármestere, *„Budapest lelki Baedekere"*, igen érdekes előadást tartott abban a sorozatban, amelyet a *Cobden Szövetség* rendez kiváló magyar írók bevonásával abból a célból, hogy a mi fővárosunkat mi budapestiek is minél jobban megismerjük és ezeknek az ismereteknek az alapján még jobban megszeressük.

Liber Endre alpolgármester nagy érdekességű előadását azzal kezdte, hogy ha a budapesti ember külföldre megy, mindenütt ahova eljut, arra törekszik, hogy minél alaposabban, minél jobban megismerje annak a városnak művészi és kulturális intézményeit, természeti szépségeit. Nem így áll a dolog a saját városunkkal szemben. Itt, ahol a mi mindennapi életünket folytatjuk, a sok gond és bajlódás között kevesebb idő jut arra, hogy a magunk városát is megismerjük, hogy annak szépségeiben is gyönyörködjünk és intézményeit értékeljük. Így van ez például természetadta kincseinkkel, amelyekben olyan gazdagok vagyunk. Milyen *sokan vannak Budapesten, akik nem ismerik fővárosunk termálforrásait,* nem ismerik Budapest kiváló gyógyfürdőit és milyen sokan utaznak el külföldre gyógyulást keresni, ahelyett, hogy itthon használnák ki a lábunk előtt felfakadó gyógyforrások hatását. Sokszor még az orvosaink sincsenek tudatában annak, hogy milyen gyógyító kincsekkel rendelkezünk itt Budapesten.

Majd így folytatta az alpolgármester: — Magyarország a háború előtti időkben csak kevéssé volt ismeretes a nagy nemzetközi forgalomban, mégis mintegy száz évvel ezelőtt, már 1833-ban megjelent Londonban ismeretlen szerzőtől egy idegenforgalmi irat, amelyik azt akarta a magyar közvélemény előtt érthetővé tenni, hogy fordítson nagyobb gondot országának megismerésére. Már annak a száz év előtti utazási iratnak a névtelen szerzője is utalt arra, hogy Magyarország a keleti országok és Bécs között fekszik, kézenfekvő tehát az a gondolat, hogy Magyarországot be kellene illeszteni az idegenforgalom útvonalába és felette kívánatosnak tartotta, hogy a magyar útlevelek kiadásánál ne legyünk olyan tartózkodók. És amint nem volt ismeretes a nemzetközi idegenforgalomban Magyarország, éppen olyan kevéssé ismerték a mi fővárosunkat, ami nem is csodálatos, hiszen gróf *Széchenyi* István müveiben szinte megdöbbentő képet festett a város akkori állapotáról. Már a *Világ* című művében sötét színekkel ecseteli Pestet és nyiltan kimondja, hogy semmi látnivalója nincs, hiányzik a magyar színháza, múzeuma, kaszinója, sétatere. Egyik művének meg éppenséggel „A pesti por és sár" címet adta, amelyben éles látással mutat rá a meglévő nagy hibákra, a város elhanyagoltságára, s hátramaradottságára, hogy megjelölje a fejlődés útjait. Széchenyi szándéka nemes volt és ő, aki a nyugati nagyvárosokkal való összehasonlítás révén jutott el ehhez a keserű ítélethez, a buzdításnak, serkentésnek kivánt nagyobb erőt adni minden visszásság erős kiemelésével. Pedig ez a kettős város már akkor is nagy fejlődésen ment át és például *Kazinczy,* aki élete alkonyán, 1828-ban tett pesti útján elragadtatva néz mindent, ami új: szépnek találja Pestet, úgyhogy naplója az akkori, még Széchenyi kritikája előtti Pest élénk dicsérete. Kazinczy rajongó szeme nagyszerű müveket, fényes utcákat látott, amelyek „Párisba is beillenének", palotát, amely „a gyönyör lakja" és pesti utazása végén látnoki szóval így kiáltott fel: *„És mi lesz itt egy század alatt!"* Az ostorozó dorgálás és a dicséret egyformán jó talajra talált, a látnok jól látott.

— Amennyire mi magunk nem is törődünk eléggé a mi városunk megismerésével — folytatta —, arra mégis súlyt kell helyeznünk, hogy az idegenek megismerjek fővárosunkat, természeti és kulturális értékeinket.

— Közvetlenül a háború előtti évben, 1913-ban ünnepelte Budapest egyesítésének negyvenéves jubileumát. Ebben az évben Budapest élén *Bárczy* István polgármester állott, az a *Bárczy István, akinek köszönhetjük azt, hogy fővárosunk a maga modern haladásával és fejlődésével valóban a világvárosok sorába emelkedett.* Bárczy István ezt a jubileumot többek között azzal kívánta megünnepelni, hogy megalapította *„Budapest Barátainak Társaságát"*, összegyüjtötte Budapest barátait és rajongóit, írókat, művészeket, tudósokat, városépítőket, esztétikusokat, várospolitikusokat és hirlapírókat, akik kultuszt akartak csinálni Budapest szeretetéből. Ennek a szövetségnek egyik célja volt az is, hogy felolvasásokat rendezzen, amelyeken kitünő tudósok és írók ismertessék meg az érdeklődőkkel Budapest történetét, mert hiszen már akkor is tudták, hogy Budapest lakosainak nagy része mennyire közönyös városa dolgai iránt, amely kenyeret ad, s amelynek életéhez a maga adófilléreivel sokszor bizony keservesen járul hozzá. *Bárczy* István mozgalmának megindítása után nemsokára bekövetkezett a világháború, amely annyi szép és nemes gondolat megvalósulását akadályozta meg. Így *Budapest Barátainak Társaságának célkitüzéseit is keresztülhúzta a háború, a társaság megszünt,* s a főváros lakóinak nagyrésze ahelyett, hogy Budapest szeretetét tanulta volna meg, fegyverrel kezében elment a harcterekre, hogy megvédje hazája határait. Az utána következő szomorú idők, forradalmak, összeomlás, kommunizmus, „trianoni béke" és a gazdasági válságok egész sora következett, de a magyar élniakarás és a magyar öserő nem csügged, hanem még a trianoni lesújtottságban is összeszedte minden erejét, hogy megmutassa az egész világ előtt ősi erényeit, életerejét és íme, annak dacára, hogy ez a főváros az összes világvárosok között talán legjobban sinyli a világgazdasági válságot, bátran és derekasan állja meg a helyét a világ nemzeteinek küzdelmében.

Ebből a szempontból rendkívül fontosnak és értékesnek látja a *Cobden Szövetség* előadássorozatát, amely minden bizonnyal igen eredményes lesz és megvan győződve arról, hogy Budapest megismertetése azok számára, akik ezeket az előadásokat meghallgatják, nemcsak érdekes ujságokkal fog szolgálni, de meglesz az a hasznos következménye is, hogy a budapesti ember, megismerve a maga városát, szebbnek, kedvesebbnek és kellemesebbnek fogja látni itt az életet.

Az alpolgármester előadását a nagyszámú és előkelő hallgatóság nagy érdeklődéssel hallgatta, s a végén hosszasan és melegen ünnepelte az illusztris előadót.

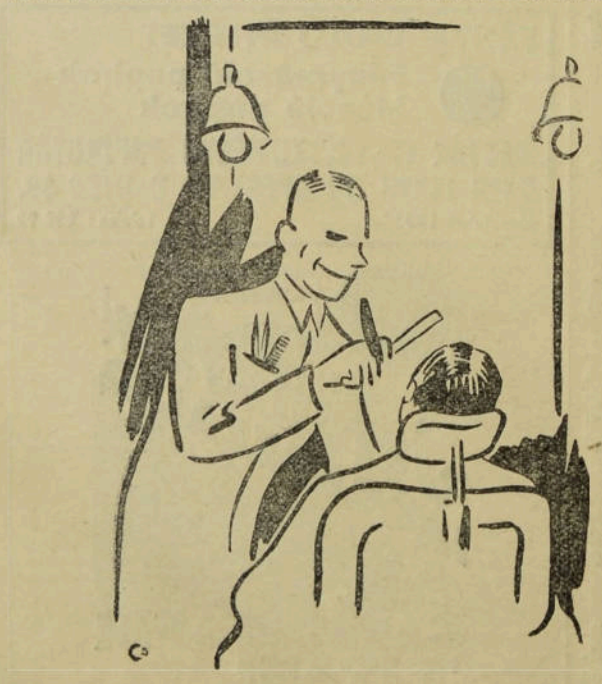

— Ilyen jól se borotvált még!

— Nem csoda — Tungsram Duplaspirállámpát vettünk. Egész más a fénye annak!

(Segéd ur, a legfontosabbat elfelejtette! A Tungsram Duplaspirállámpa nemcsak jobb fényt ad — de kevesebb áramot is fogyaszt. Egyszóval takarékos lámpa.)

ZÖLD JÓZSEF lakatos és kazánkovács mester.
Budapest, VI., Szent László-utca 4/b. Telefon: 91-2-39
Készít: Boilereket, viztartányokat, gőz-, melegvíz- és engedélymentes kazánokat, ellenáramu készülékeket stb.

VADÁSZ GYULA
mozaiklapgyára és épitési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

„IDEAL" ACÉLCSŐ BÚTOROK
kombinált szobák, **hall, úri- és előszobák, ülőbútorok, zsúrkocsik** állandó nagy választékban
„IDEAL" MODERN CSŐBÚTORÜZEM
Budapest, V., Sziget-utca 5-7. — Telefon: 99—2—54

Egerváry Tibor a főváros közegészségügyének átszervezéséről és egységes irányításáról

Többé-kevésbé fontos közegészségügyi kérdésekben jelenleg kilenc ügyosztály önállóan intézkedik

A költségvetés tárgyalása során nagy érdeklődést keltett *Egerváry* Tibor dr. felszólalása a közegészségügyi ügykezelés racionalizálásáról. Amikor elismeréssel adózott annak a nagy haladásnak, amelyet közegészségügyünk az utolsó másfél évtized alatt megtett, rámutatott a szervezeti hibákra, s mindjárt — jó orvos módjára — az orvosságot is előírta. A segítő módok elsejének a tiszti főorvosi hatáskör szabályrendeletben való megállapítását javasolta, amihez a polgármester hozzá is járult.

Egerváry Tibor dr.

az alapelveket, amelyek indítványának megtételére késztették, a következőkben ismertette a *Fővárosi Hirlap* munkatársa előtt:

— A főváros az utóbbi tizenöt évben nagyot haladt. Sok egészségügyi intézményt létesített, amelyek az egészségvédelmet a preventív intézkedésekkel szolgálják, valamint olyanokat, amelyek a nagy város egészségvédelmének tényezőit egészítették ki. Éppen ezért tartom elérkezettnek az időt arra, hogy szemlét tartsunk az eddigi és a jövőben megalkotandó intézmények fölött, hogy rámutassunk a jövő egészségpolitikájának helyes irányítására.

Foglalkoznunk kell a közegészségügy racionalizálásával,

vagyis olyan *átszervezéssel*, amely *az egészségügy irányítását gazdaságosabbá teszi, a bürokratikus intézési módot csökkenti* s ugyanekkor *a közegészségügy érdemi szempontjait kidomborítja.* Az élet szükségleteihez rugalmasabban kell hozzá alkalmazni az közegészségügyi intézkedéseket, ezért mindenekelőtt *meg kell szüntetni ennek széttagoltságát* és az orvosi elgondolással megegyezően azt *egységes szakirányítás alá kell helyezni.*

— A főváros közegészségügye, mint erre pontonkint rámutattam, jelenleg az első, második, harmadik, ötödik, hetedik, nyolcadik, kilencedik, tizedik és tizenegyedik ügyosztályba van széttagolva, vagyis

egészségügyi vonatkozású ügyeket egymástól független kilenc ügyosztályban végeznek.

Még meg kell itt jegyezni azt a lehetetlen helyzetet is, hogy *a tizedik, közegészségügyi ügyosztályban nincs orvos.* Amikor a műszaki ügyosztály vezetősége és személyzetének nagyrésze szakemberekből áll, tarthatatlan állapotnak tartom, hogy a közegészségügyi ügyosztály hivatásos szakember nélkül működjön. Ez a képtelen helyzet teremtette az anomáliák egész sorát, kezdve azon, hogy a kórházak központi igazgató-főorvosának fizetése azonos a gyepmesteri telep vezetőjének a fizetésével, egészen addig az intézkedésig, hogy amikor a rádiumkórházra 2 milliót költünk, a Szent László-kórház dizentériás betegeinek nincsen elég lepedőjük, sőt *a társfertőzés szempontjából oly fontos, sok emberéletet megmentő megfigyelő pavillon építkezését még ma sem kezdték meg.*

Az ügyosztályokban teljesen széttagolt ügyintézés mellett lehetetlen a főváros egészségügyének átfogó és a főváros közönségének érdekét szolgáló egységes elvi irányítás. Lehetetlen az egyes problémák fontosságának és nagyságának megmérése és természetes észszerűség alapján egyensúlyba helyezése; lehetetlen a problémák pénzügyi vonatkozásainak racionalizálása is.

Feltétlenül egységes egészségügyi szakirányítás alá helyezendők mindazok az intézmények, amelyek az egészségügyi közigazgatással és egészségvédelmi tényked éssel foglalkoznak,

mert ha egy kéz diszponál arról az összegről, amely ezeknek az intézményeknek szükségleteit fedezi, akkor egységes elgondolás alapján a szükségletek kiengyensúlyozása az aktuális problémák fontosságához mérten történik. Szükséges továbbá, hogy bármely ügyosztályba tartozó egészségügyi vonatkozású ügy elintézése előtt a *közegészségügyi szakközeg véleménye kikéressék.*

— A törvény szerint a „székesfőváros szakközege *a tiszti-főorvos,* aki, mint ilyen, orvosi és közegészségügyi ügyekben a polgármester szakelőadója és a közigazgatási orvosi személyzet szakfőnöke". De csak abban az esetben, ha a kérdéses törvény értelmében a tiszti-főorvosra vonatkoztatott hatáskört a törvényhatósági bizottság megállapítja, amit eddig megtenni elmulasztott. Ezért indítványoztam, hogy utasítsa a törvényhatósági bizottság a polgármester urat az 1930: XVIII. t.-c. 50. §-ának 3. bekezdése értelmében, hogy

a tiszti-főorvos hatáskörének megállapítására szabályrendelet-tervezetet készítsen

és azt terjessze a törvényhatósági bizottság elé.

— Nagy örömömre szolgált, hogy indítványom a közgyűlés jelenlevő tagjai részéről pártkülönbség nélkül a legnagyobb helyesléssel találkozott. És ha a polgármester úr indítványomnak azt a részét, hogy az elkészítendő szabályrendeletben a szociális egészségügy és egészségvédelem szempontjai olyan mértékben domborodjanak ki tiszti főorvosunk tervezett működésében, ahogyan azok a nyugati nagyvárosok városegészségügyi hivatalainak szervezetében és működésében kidomborodnak, nem fogadta el, bizonyára ezt csak azért tette, mert *nem akart prejudikálni a törvényhatósági bizottság által elfogadandó szabályrendeletnek.*

Néhány hónapon belül üzembe helyezik a budai új vízművet

Elkészült a „bujtató" és gyors ütemben halad a második Dunaalagút építése is

Néhány héttel ezelőtt nagyobb budai küldöttség járt a polgármesternél, akit arra kért, hogy minél sürgősebben orvosolja a jobbparti lakosság, különösen a hegyvidékiek régi és egyre inkább elviselhetetlenebb panaszt, a súlyos vízhiányt, amely nemcsak a nyári hónapokban szerzett sok kellemetlenséget, kárt és bosszúságot, hanem lehetetlenné teszi a legegészségesebb és a fejlődésre leghivatottabb területek kiépülését is. Így például a fenyveserdővel körülvett Guggerhegyen, amelyet a jó Isten is üdülőhelynek teremtett, lehetetlen volt eddig minden megmozdulás, mert még ma is egészen primitív, ősi módon: kannában, vagy szamárháton, puttonyban hordják fel a szükséges vizet.

A Vízművek fejlesztésének munkálatai az utóbbi hetekben olyan fordulóponthoz értek, hogy az említett panaszok máris megszüntnek tekinthetők és mostmár biztosra vehető, hogy

a budai új Vízmű, amely egész Budapest vízellátása szempontjából is sokszoros biztonságot és új korszakot jelent, a jövő tavasszal üzembehelyezhető lesz.

Az új budai Vízmű üzembehelyezéséről és a Vízművek fejlesztési munkálatairól *illetékes helyen* a *Fővárosi Hirlap* munkatársát a következőkben tájékoztatták:

— A káposztásmegyeri vízművek bővítése, fejlesztése és ezzel parallel a budai új Vízmű építési munkálatai olyan mértékben haladnak előre, hogy az eredménnyel minden tekintetben meg lehetünk elégedve. Most már nyugodtan nézhetünk bármilyen szárazság, vagy kánikula elé, mert a Vízművek minden körülmények között biztosítani tudják a maximális szükségletet. A korábban elkészített első számú alagútban a belső munkálatokat végzik, most folyik az aknák vakolása, az aknafenekek vasbetonnal való lezárása, hogy megszüntessék az előforduló vízbeszivárgásokat. Ezután rövidesen sor kerül a vízátvezető főcsövek szerelésére is.

A második számú alagút építése körülbelül felénél tart, eddig mintegy 390 méter készült el belőle.

Itt is, mint a már elkészült másik alagútnál, a marógömbös pajzs segítségével, légnyomásos térben végzik a föld kiemelését. Eleinte naponta 4—4.5 métert haladtak előre, mostmár azonban a legnagyobb napi előrehaladás 9.74 méter volt. A haladás gyorsasága mindig a közeti viszonyoktól és a vízátszivárgástól függ. A munka azonban eddig minden zökkenő nélkül, zavartalanul haladt, a mostmár kitünően begyakorolt munkások 1.8—2 atmoszféra nyomás alatt végzik a nehéz munkát.

— Igen hatalmas teljesítményt produkáltak a megyeri szigetnél a budai Vízműhöz vezető és a budai vízszolgálat biztosítására hivatott kisebb Duna-alagút, az úgynevezett *„bujtató"* építésénél is. Ez a kisebbméretű, nem járható, de ugyancsak a Duna alatt vezetett és a másik két nagy alagúthoz hasonló módszerrel épített vízátvezető berendezés is *már teljesen elkészült.* A „bujtatót" és a végaknákat két heti próbaterhelésre vízzel megtöltötték. Ezután kiszivattyúzták belőle a vizet, átvizsgálták, a kisebb észlelt hibákat pótolták, véglegesen vakolták és most újból megtöltik, nyomás alá veszik. A második próba után kezdik majd a további szerelést. A „bujtató" szigeti végaknájára vezetett körmedence építését szintén megkezdték. Ugyancsak

elkészült a szentendrei sziget déli csúcsán 600 méter hosszú gravitációs csatorna,

amelyet ugyancsak próbaképpen már megtöltöttek vízzel is, söt a nyomáspróba megtörténte után tapasztalt hibákat is kijavították. Most folynak az előkészületek az újabb próbaterheléshez.

— Megkezdődött a békásmegyeri oldalon *az új budai Vízmű főgépházának építkezése.* Itt már a falak készen állanak, most a tetön dolgoznak, úgyhogy a transformátorház belső munkálataihoz a télen már hozzá foghatnak. A *Szentendrei sziget keleti oldalán is épül egy új gépház,* az úgynevezett C/2 terület új kútjaihoz. Teljesen elkészült az e területhez tartozó 2000 méteres gravitációs csatorna, ugyanitt nagyrészt elvégezték a szifon főcsatorna és a gyüjtőakna föld- és betonmunkáit. Az 52 drb újonnan készült csökút próbaszivattyúzásához is hozzáfogtak.

— A budai Vízmű és a hozzácsatlakozó berendezések, a „bujtató", a csatornák, gépházak stb. munkálatai a tél folyamán feltétlenül annyira előrehaladnak, hogy

a tavaszra az új budai Vízművet okvetlen üzembehelyezzük és a vízszolgáltatás az új alagutakon át, már márciusban megkezdődik.

A „bujtató" segítségével tavaszra a budai oldal vízellátása napi 25—30.000 köbméterrel javul egyelőre. Ezt a pluszmennyiséget 84 új „interpolárt kút" üzembehelyezése teszi lehetővé, amelyeket a szigeti, második számú átemelőtelep aknakútjai közé iktattak be.

— A Vízművek fejlesztési programmjának további etapjaihoz szükséges területek megszerzésének kérdése még mindig nem zárult le. Szigetmonostor község kisbirtokosaival *még mindig folynak a tárgyalások.* Legutóbb, a mult hetekben a monostori községházán ültek össze a vármegyei kisajátítási bizottság tagjai és kiküldöttei. A vármegyei kisajátító bizottság döntése nem minden tekintetben volt megfelelő, ezért a főváros fellebbezett ellene a kereskedelmi és a földmüvelésügyi miniszterhez. Ezek a tárgyalások arra az *ötszáz holdra vonatkoznak,* amelyet a fővárosnak a szentendrei sziget nyugati oldalán kell megszereznie a vízellátás biztosítására. Remélhető, hogy ez az eljárás is hamarosan lezáródik és akkor a kora tavasszal mindenütt megindulhatnak a munkák.

— A kisajátítandó területeken

172 további új kutat fúrat a főváros és végeredményben 5.2 millió pengőt költ a Vízművek fejlesztésére.

Ebből az összegből *a további földvásárlás, mintegy 500.000—600.000 pengőt emészt föl,* a kutak építése szintén közel félmillió pengő költséggel jár. A megoldandó feladatok között szerepel a trianoni gát folytán csaknem állóvízzé vált meder megtisztítása, az iszaptól való mentesítése, amely munkálatok folytán lényegesen meg fog javulni azoknak a kutaknak a vize is, amelyek ellen az utóbbi években kifogások merültek fel.

TEISZLER GYULA
irógépkellékek, irodai szerek, papír- és grafikai cikkek készitési és szállitási vállalata
Budapest, VI., Aréna-út 140.
Telefon: 920-78.

ERMÉNYI ANTAL
bádogos és szerelő mester
BUDAPEST, IX., TŰZOLTÓ-U. 33/B
Telefonszám: 31—2—38

TAMÁSSY EMIL
épitőmester
Budapest, VI., Eötvös-utca 43. szám. Telefon: 14—5—80.

ÜVEGCENTRUM
TAKÁCS IMRE TÁBLAÜVEG-SZAKÜZLET
BUDAPEST, II., ZSIGMOND-UTCA 24. SZ.
SÜRGÖNYCIM: ÜVEGCENTRUM. TELEFON: 666—00.

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Szendy Károly polgármester az Americana főprotektora. Vasárnap 15 éves fennállása alkalmával az *Americana* ünnepélyes *nagykáptalant* tartott, amelynek keretében *főprotektorává avatta Szendy Károlyt*, Budapest polgármesterét. *Bittner* Illés kommendátor megnyitó beszédében elmondotta, hogy az Americana azért alakult, hogy *visszaállítsa a harmóniát Budapest és a magyar lélek között*, azt akarta, hogy a főváros ismét egy legyen Magyarországgal. Ezt a célt kívánja szolgálni most is, mikor főprotektorává választja Budapest polgármesterét. *Szendy* polgármester ezután letette az esküt, majd köszönő beszédében ígéretet tett, hogy *az Americana ifjúsága mindenkor lelkes vezetőjét és megértő testvérét fogja megtalálni benne.* A lelkesedéssel fogadott szavak után *Óriás* Nándor akadémiai tanár és *Mátyássy* István szenior mondott még beszédet.

Az Élelmiszerüzem vezérigazgatójának beiktatása. *Baitz* József, a Községi Élelmiszerüzem új vezérigazgatója az elmúlt hét első napján foglalta el hivatalát, majd résztvett az Élelmiszerüzem üzemi bizottságának ülésén. Első megjelenése alkalmából *Juhász* Jenő dr. gazdasági főtanácsos, a bizottság elnöke üdvözölte meleg szavakkal a vezérigazgatót, akinek ez volt az ünnepies beiktatója.

A közélelmezési ügyosztály új helyettes vezetője. A polgármester *Kis* Zoltán dr. tanácsjegyzőt a közélelmezési ügyosztályból a IV. kerületi elöljárósághoz helyezte át, ahol az élelmiszerhamisításokban ítélkező bíróságnál jut fontos szerephez. Tudvalevő, hogy a IV. kerületi elöljáróságra központosították az összes élelmiszer kihágási ügyeket és *Kis* Zoltán tanácsjegyző ennek a kérdésnek egyik legalaposabb ismerője. A közélelmezési ügyosztály helyettes vezetésével *Horony-Pálfy* Aurél dr. főjegyzőt, az elnöki ügyosztály eddigi tanácsnok-helyettesét bízta meg a polgármester, aki új munkakörét már el is foglalta. Az új helyettes vezetőben *Rosta* János dr. tanácsnok, az ügyosztály vezetője kiváló képességű, értékes munkatársat kapott.

Télen is lesz vikend a városházán. A kormány tudvalevően minap kiadott rendeletével az állami hivatalok számára a téli hónapokra is engedélyezte a vikendet. *Szendy* Károly most úgy intézkedett, hogy hasonlóképpen az állami hivatalokban életbeléptetett hétvégi szünethez, a november 1-én véget-ért vikendet a székesfővárosi hivatalaiban, intézményeinél és üzemeiben is állandósítja. Minden szombaton és az ünnepnapok előtti hétköznapokon tehát déli 12 órakor véget ér a hivatalos munkaidő.

Halálozás. Súlyos veszteség és gyász érte *Garamvölgyi-Gregorovits* Ernőnét, szül. *Bertalanfy* Blankát, a főpolgármester általános szimpátiának örvendő titkárnőjét, akinek édesapja felsőkulai és pornoki *Bertalanfy* Imre gyógyszerész az elmúlt héten váratlanul elhúnyt. Az általános szimpátiának örvendő titkárnő gyásza a társadalom legszélesebb köreiben osztatlan részvéttel találkozott. — A kérlelhetetlen halál másik áldozata: *Juhász* István dr. tanácsi fogalmazó, aki néhány napos betegség után tragikus körülmények között elhúnyt. *Juhász* István dr. legutóbb a közélelmezési ügyosztályban teljesített szolgálatot.

Tisztujító közgyülés a Fővárosi Rovatvezetők Testületében. A Fővárosi Rovatvezetők Testülete *Kelemen* Géza elnöklésével kedden délben tisztujító közgyülést tartott. A testület melegen ünnepelte *Fehéri* Armandot, a Pesti Hirlap Fővárosi rovatvezetőjét abból az alkalomból, hogy most töltötte be ujságírói müködésének harmincadik esztendejét. A tisztujitás során titkos szavazással egyhangúan a régi vezetőséget választották meg. Díszelnök: *Schwét* Henrik (Pester Lloyd), elnökök: *György* Endre (Ujság), *Kelemen* Géza (Uj Nemzedék), dr. *Rátkai* Károly (Esti Kurir), jegyző: *Pakots* György (Magyarország).

A Városok Szövetsége közgyülésén leplezik le Sipőcz Jenő főpolgármester arcképét. *Szendy* Károly polgármester, mint a Városok Szövetségének elnöke november 19-ére összehívta a *Magyar Városok Országos Szövetségének* közgyülését. Megelőzően *ünnepélyesen leleplezik Sipőcz Jenő főpolgármester, a Szövetség volt elnökének arcképét* s ebből az alkalomból *Szendy* Károly polgármester fogja üdvözölni a szövetség volt elnökét. A tárgysorozaton a városok gazdasági életére és a városi polgárság helyzetének javítására vonatkozóan több fontos javaslat szerepel, amelyek közül nagy jelentőségüek azok, amelyeket az inség enyhítése, a megindítandó közmunkák költségének fedezése, a kisiparosok és kiskereskedők helyzetének javítása érdekében terjesztenek elő. Nem kevésbé fontosak a városok függő adósságainak rendezése és a forgalmi adóból való részesedésük emelése érdekében készített előterjesztések. A városok kárbiztosítása ügyében is javaslattal lép a vezetőség a közgyülés elé. A javaslatokat *Lukács* Ödön dr. ny. miniszteri osztályfőnök, ügyvezető alelnök ismerteti. Módosítják az alapszabályokat is és új tisztikart is választanak a közgyülésen, amelyet megelőzően, 18-án délután a választmány ülésezik. November 18-án, délelőtt a *városok kiküldöttei tanulmányozás céljából megtekintik az élelmiszer nagyvásártelepet, a szükség-menhelyeket, a városszéli telepitést, a portalan szemétgyüjtő kocsikat, az Elektromos Müvek és Gázmüvek kiállitását.*

Lakott területen nem engedélyeznek többé motor- és autóversenyt. Néhány nappal ezelőtt a Guggerhegyi-úton súlyos katasztrófa történt egy autóversenyen. A versenyző meghalt és egy úrnő életveszélyesen megsebesült. Ezen az eseten okulva és a minden oldalról megnyilvánuló kívánságokat mérlegelve, a főváros vezetősége kimondotta, hogy motor- és autóversenyek céljára belterületen útvonalat többé nem fog átengedni és felkéri a fökapitányt, hogy jövőben ilyen útvonalakon versenyeket semmi körülmények között se engedélyezzen.

A városi mérnökök jubiláris közgyülése. A Városi Mérnökök Országos Szövetsége *ujjászervezése tizedik évfordulója* alkalmából, november 13-tól 16-ig közgyülést tart Budapesten, a Mérnök- és Épitész Egyesületben. Az első napon este 6 órakor az épitészeti szakosztály, 7 órakor a mérnöki szakosztály ülésezik. 14-én este 6 órakor az üzemi szakosztály, 7 órakor a gépészeti szakosztály tart ülést. 15-én este 6 órakor a közigazgatási szakosztály, 7 órakor a kari ügyek szakosztálya jön össze ülésre. A délelőttöket a főváros nevezetességeinek megtekintésével töltik. 16-án délután fél 5 órakor választmányi ülés lesz, este 6 órakor az *ünnepi közgyülést* tartják meg *Berzenczey* Domokos szegedi városi müszaki főtanácsos elnöklésével, fél 9 órakor pedig közös vacsorával fejezik be a budapesti mérnök-napokat. Az ülések előadói lesznek: *Fridrich* Lajos és *Viola* Rezső dr. fővárosi müszaki főtanácsosok, *Pap* Ferenc, a Vízművek vezérigazgatója, *Karfner* János és *Bánóczy* Béla fővárosi müszaki tanácsnok és *Hoepfner* Pál dr. fővárosi mérnök.

Magánautóban közlekedés a Guggerhegyre és a Hármashatárhegyre. A polgármester a kereskedelmi miniszter hozzájárulásával Tavasz Gusztáv vállalkozónak engedélyt adott, hogy a Pasaréti-út és Csévi-út kereszteződésétől a Nagybányai-úton át a Guggerhegyig, továbbá Bécsi-úttól a Szépvölgyi-úton és a Guckler Károly-úton át a Hármashatárhegyi menedékházig autobuszjáratokat tarthasson fenn. A viteldíjat a főváros állapítja meg. Az engedély egyelőre 1936 végéig szól.

KVARCLÁMPÁK
MINDEN ÁRAMNEMRE
MIKRON, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 6
TELEFONSZÁM: 80-1-48

Krisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

Dieza Ignácz
szobafestő és mázoló mester
BUDAPEST, V., CSÁKY-UTCA 49
Telefon: 91—7—42

SÓS és HAVAS épületbontási vállalkozók építési anyag kereskedők
Budapest, IX., Mester-utca 11.
Telefonszám: 37—0—64. — Anyagtelep:
XIV., Hungária közép körút 215
Az Angol-park mögött

Konrád Pál
PARKETTGYÁR
KÖZPONTI IRODA:
Budapest, VI., Andrássy-út 6.
Telefonszám: 16-5-58

CZUCZOR LÁSZLÓ
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST
II., Török-utca 4
Telefonszám 574-23

Mihálka és Társai
reszelő- és szerszámáru iparvállalat k. f. t.
Budapest, V., Zápolya-utca 34. Telefon: 92-4-98.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Petőfi Sándor-u. 16. Tel.: 897—85

NAGY LAJOS
okleveles mérnök, építési vállalata
BUDAPEST, VII., JÓSIKA-UTCA 15.
Telefon: 45-3-28

SZILÁGYI ELEK késáru-üzeme
Gyártja az összes hentes, mészáros és bélipar-ban használatos késeket, viszonteladók részére
Budapest, VIII., Gólya-u. 4. Tel.: 34-8-93

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK
ÉPITÉSI ÉS KÖ-VEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

RÉVÉSZ ÉS HUSZÁR
autótechnika cikkek és láncok. Durex-dugattyú vezérképviselet
Budapest, VI., Jókai-tér 7. Tel.: 18-9-54

Fülöp Dezső
épitőmester
Budapest, VII, Aréna-út 11
Telefon: 35—5—84

Krausz Ferenc
bronzöntő
Budapest, VI., Babér-utca 80.
Telefon: 932—26

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5.
IRODA VI., SZONDY-U. 34,
TELEFON: 18-8-59.

Kokszfogyasztók figyelmébe!
Megkezdődött a fűtés! Ha kazán, vagy kályha tüzelésénél bármilyen felvilágositást óhajt, forduljon:
Budapest Székesfőváros Gázművei
"Melléktermékosztályához„
VIII., Tisza Kálmán-tér 20. Telefon: 309—83, 309—16, 422—07.
Fűtőtechnikusaink a legrövidebb időn belül adnak díjtalanul szakszerű felvilágositást kokszfogyasztóinknak.

HOFFER JÓZSEF
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ
BUDAPEST, V., GR. VIGYÁZÓ FERENC-U. 3. TEL.: 23-7-46.

PROTIWINSKY ÉS BRAUN
parket és padlózási vállalat
Budapest, V., Csáky-utca 27. II/9. Telefon: 92-0-56.

Váczy István
okleveles épitészmérnök és épitőmester
Budapest, VIII., Baross-utca 82. Telefon: 40-8-54

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
Telefonszám: 25—5—54, 25—5—55 és 25—5—56

LIEBHARD BÉLA
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, ÜLLŐI-ÚT 64
TELEFON: 82-8-06

Gazdasági Értesítő

Jóváhagyta a kormány az új vásárpénztár felállítását

Leiratban közölte a közgyűlési határozat megerősítését — A Községi Takarékpénztárral folynak a tárgyalások a koncesszió szerződésbe foglalásáról — Az új intézet január 1-én megkezdi működését

A sok bonyodalom és vita központjába került régi Vásárpénztár likvidálása után hamarosan kiderült, hogy a főváros gazdasági élete, állatvásárai, vágóhídjai, élelmiszerkereskedelme az ilyen intézményt a jövőben sem nélkülözheti. Beható megbeszélések után az a megoldás látszott legmegfelelőbbnek, ha a főváros az új intézmény megszervezését a *Községi Takarékpénztárra* bizza és a redelkezésére bocsátandó koncessziót szerződésileg szabályozza. A törvényhatósági bizottság közgyűlése magáévá tette ezt a megoldási formát és a belügyminiszter, a kereskedelmi és pénzügyminiszter előzetes meghallgatása után, most döntött a főváros állásfoglalása tekintetében.

Kozma Miklós belügyminiszter pénteken leiratban közölte a fővárossal, hogy az új vásárpénztár felállítására vonatkozó határozatot megerősíti.

A leirat az elintézés lényegére és a lebonyolításra vonatkozóan több kívánság teljesítését is kiköti.

A miniszteri leirat értelmében a főváros vezetősége és a *Községi Takarékpénztár* között a tárgyalások már megkezdődtek. Az *újjászervezett Vásárpénztár, a Községi Takarékpénztár égisze alatt, január 1-én megkezdi működését.*

Kudarcba fullad a BESZKÁRT alkalmazottait ellátó áruház alapítása

A kereskedelmi érdekeltségek állásfoglalása az erkölcstelen terv megvalósítása ellen — A kereskedelmi miniszter, a polgármester és Usetty Béla tiltakozása

A küzdelem, amelyet a mind nehezebb helyzetbe került kereskedőtársadalom folytat az áruházak túltengése ellen, most a téli szezon küszöbén, amikor a kevéspénzü közönséget mégis csak vásárlásra kényszeriti az idő, másrészről, amikor a közeledő karácsonyi ünnepek ígérnek egy kis lendületet, újabb erőre kapott. Ennek a valósággal élet-halál harcnak hüséges támogatója volt mindenkoron a *Fővárosi Hirlap*, amely az első sorban állva követelte az *áruházak megrendszabályozását.* Kezdeményező és irányító szerepet vittünk ebben a küzdelemben s a munkának, amelyet a kereskedők ezreinek életérdekeiért folytattunk, honorálását láttuk abban, hogy *Fabinyi* Tihamér kereskedelemügyi miniszterségének idején *el is készült az áruházi szabályrendelet tervezete.* A felső jóakarat nem hiányzott a helyzetet szanáló intézkedés megvalósításához, s nem hiányzik ez a sok szociális érzéket mutató kormányzatunknál ma sem, de a közbejött változások, amelyek nemcsak személyiek voltak, hanem az új iparügyi minisztérium felállításával a kereskedelemügyi minisztérium szervezetét is megváltoztatták, kitolták ennek a rendeletnek életbeléptetését.

Miután kétségtelen, hogy a kormány minamarabb a kereskedőtársadalom segitségére siet, az átmeneti időt az áruházak fokozottabb tevékenységre használják fel. Egyre fejlesztik üzemük terjedelmét és ezzel újabb és újabb darabot törnek le abból a kevés kenyérből, ami a kereskedelem számára még megmaradt. Sietnek a falánk terjeszkedéssel, mert a készülő rendelet csak a miniszter külön engedélye alapján teszi lehetővé új áruházak alakulását és a meglévők üzletkörének kiterjesztését.

Ennek az áruház-túltengésnek egyik rikító példájáról értesülünk: egy kis érdekcsoport merész tervéről, amely a *BESZKART tisztviselői és alkalmazottai* ellátására akar összehozni *szövetkezetet, amely a cél szolgálatára nagyarányú áruházat szándékozik létesiteni.* A terv ellen élesen foglalt állást a *Fővárosi Kereskedők Egyesülete* legutóbbi ülésen *Dán* Leó elnök, aki rámutatott arra a veszedelemre, amelyet ez a szövetkezet a kereskedők számára jelentene.

Beszéltünk a mindenfelé megütközést keltő alapitási tervről

Dán Leóval,

a Fővárosi Kereskedők Egyesületének elnökével, aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondotta:

— A szövetkezeti terv mögött hármas érdekcsoport áll, amelynek tagjai *Migray* József, *Borsi* főtitkár és *Reitzer* Emil volt textilkereskedő. *Tervük szerint textiláruval akarják ellátni a BESZKART alkalmazottainak tömegét, nyolc havi hitelezéssel, olyanformán, hogy a részleteket hivatalból vonja le az alkalmazottak fizetéséből a BESZKART.* Amint a tervről értesültem, *felkerestem Usetty Bélát, a BESZKART elnökét, aki kijelentette, hogy amig ő ül az elnöki székben, ilyen szövetkezet nem alakulhat. Hasonló megnyugtató választ adott Szendy Károly polgármester is. Felkerestem Winchkler István kereskedelemügyi minisztert is és figyelmeztettem a veszedelmes tervre. Közölhetem, hogy a miniszter úr is megnyugtatott.* Az összes mértékadó tényezők kijelentése szerint a szövetkezet megvalósításától nem kell tartani, s ezzel szemben azonban *az alapitó csoport ma is kitart amellett, hogy a szövetkezet minden körülmények között megalakul.*

Rövidesen elválik, kinek akarata fog érvényesülni: *Migray* úr és társaié, vagy a miniszteré, a polgármesteré és a BESZKART elnökéé?

Bauxit-termelés — papíron. *Hungária-Bauxit* rt. néven új vállalat alakult Magyarországon, állitólag német tőke bekapcsolódásával, amit igazolni látszik az a körülmény, hogy az új bauxit-vállalat igazgatóságában helyet foglal a közismert *Opel* autógyáros és nagyiparos is. Beavatottak szerint ugyan a Hungária-Bauxit igazgatója csak a fia Opelnek, a kéz azonban igy is jó lenne, ha az alaptőkét tényleg befizetné. Beavatottak szerint azonban a két millió pengő alaptőke tényleges befizetése egyelőre nem történt meg és nem is fog megtörténni, mert azt a vállalatban csak befagyott német könyvkövetelések jóváirása útján szimbolikusan fogják szerepeltetni. A német érdekeltségü vállalkozást gazdasági körökben nem tartják komolynak. Nem lenne ugyan elképzelhetetlen, hogy egy komoly vállalkozas új bauxittelepek feltárásával foglalkozzék és azt éppen úgy, mint a *Bauxit Trust* magyar vállalata, az *Aluminium Ércbánya rt.*, Németországban értékesitse, vagy pedig azt egy aluminiumgyár felállításával idehaza földolgozza. Ez a „célkitüzés" azonban egyáltalában nem látszik valószínünek, mert a vállalat igazgatóságában helyet foglal *Fayer* Sándor is, akinek eddigi pályafutása egyáltalán nem alkalmas arra, hogy az új alakulás komolyságát megerősitse. *Fayer* Sándor igen érdekes karriert futott meg. Igen fiatalon ügyvezető igazgatója lett a Magyar Len-, Kender- és Jutaiparnak, ahol milliókat keresett. Mint nagyvagyonú gyárigazgató, aki társadalmilag is jól érvényesült és egész fiatalon kincstári főtanácsos lett, előkelően tudta reprezentálni vállalatát. Azonban az inflációs korszak elmúltával összekülönbözött sógorával, *Fuchs* Leóval, a Magyar Kender elnökével, s miután végkielégitették, megvált a vállalattól. Azóta évek hosszú során át foglalkoztatta a nyilvánosságot azokkal a polgári és bünvádi perekkel, amelyeket sógora ellen folytatott és amelyek teljes csalódást hoztak az ifjú kormányfőtanácsosnak. A nagy lecsúszás egyik meglepő állomása volt, amikor kiderült, hogy *Fayer* Sándor, bár *egyáltalán nem árja származású*, a német horogkeresztes mozgalom egyik magyarországi képviselője lett. Úgy látszik, a külpolitikai kapcsolatok eredménye, hogy *Fayer* Sándor előkelő szerepet kapott ebben az egyelőre kétes alapítási új vállalkozásban, őszinte örömére azoknak, akik *Fayer* Sándor pereit és közéleti szereplését finanszirozták. Kétséges azonban, hogy ezek a remények valóra válnának, minthogy maga az alapítás sem látszik komolynak s az a hir, hogy az összes szabadkézben lévő bauxit-zárkutatmányi jogokat fölvásárolták volna, eddig nem bizonyult valónak, legalább is a bányakönyv ezt a tényt egyáltalán nem igazolja, mert az erre vonatkozó bejegyzések ott nem történtek meg. Közgazdasági körökben azt hiszik, hogy az egész alapítás csak arra irányul, hogy a nagy garral beharangozott új vállalkozás ellen a már működő bauxit-vállalat akcióba lépjen és hogy nagy pénzzel „megvásárolják az alapitók célkitüzéseit". Nem tudjuk, hogy megéri-e a meglévő bauxitvállalatnak az új versenytárs leszerelésére áldozatot hozni, tény az, hogy nem tartozik a ritkaságok közé, hogy csak azért gründolnak vállalatokat, hogy nagy összegek ellenében azok megvalósitásától elállhassanak.

Piackutató intézet a fővárosban. A költségvetés tárgyalása során érdeklödést keltett *Temesváry* László indítványa, amelyben korszerü *piackutató intézet* felállítását tartotta szükségesnek. A főváros vezetőségét máris foglalkoztatja a terv, amelynek, mint illetékes helyen mondták a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, létjogosultságot ad az a körülmény, hogy a főváros lakossága évenkint átlag 350.000.000 pengő értékü élelmiszert fogyaszt. A piackutató intézet feladata nemcsak az lenne, hogy a főváros szükségletének biztosításába beleszóljon, hanem az is, hogy a fővárosi piaccal kapcsolatot tartó gazdák termelését bizonyos fokig irányitsa. Éppen azért ez a szerv vizsgálná és kutatná a fővárosi fogyasztók igényeinek alakulását és az élelmiszertermelést ilyen irányban tájékoztatná. Az intézet legcélszerübben a Fővárosi Statisztikai Hivatal keretében szervezhető meg.

A Fegyver- és Gépgyár rt. és a *Magyar Fém- és Lámpaárugyár rt.* igazgatóságai 1935 november 4. napján tartott üléseikben elhatározták, hogy a társaságok részvényeseinek 1935 november hó 15. napjára összehivandó közgyülései elé javaslatot fognak terjeszteni a két vállalat egyesítése iránt. Ezzel kapcsolatban a Fegyver- és Gépgyár rt. alaptőkéje P 4.000.000-ról 28.800 darab egyenként P 50.— névértékü részvény kibocsátása útján P 5.440.000-re fog felemeltetni és a kibocsátásra kerülő új részvények a Magyar Fém- és Lámpaárugyár rt. részvényeinek 1:1 arányban való becserélésére fognak fordittatni. Ennek megtörténte után az egyesitett vállalat alaptőkéje P 5.440.000-t, tartalékalapja pedig P 1.360.000-t fog kitenni. A fuzionált vállalat „Fémáru-, Fegyver- és Gépgyár rt." cég alatt fog működni.

Nova Közlekedési és Ipari Rt. közgyülésén a vállalat igazgatósági tagjai lettek: *Haupt-Stummer* Ágost báró, *Magyar* Miklós, *Leising* Hermann, *Mandl-Weilen* Frigyes, *Munk* Péter, *Nesurco* Ödön, *Reichter* Kurt, *Ugron* Gábor, *Wolf* Jenő, *Wolf* Sándor. A felügyelőbizottságba *Csáky* Károly grófot, *Mestitz* Jánost, *Neugebauer* Kornélt, *Schmiedl* Dávidot, *Schönberger* Zsigmondot, *Szekeres* Edét választották be.

Preciziós gépalkatrészek minden célra
Földváry Ernő
okl. gépészmérnök preciziós mechanikai üzeme
Budapest, VII., Tábornok-utca 20. — Telefon: 97-1-65

Központi fütések Egészségügyi berendezések
DOBRAY és SZÉKELY
okleveles mérnök
V., Katona József-utca 41. szám.
Ujpesti rakpart sarok.) Telefon: 21-0-19.

STEINER ISTVÁN FIAI
FÉMÁRUGYÁR
Budapest, V., Kádár-utca 6. Telefon: 22-9-63
Gyártmányok: Fényvető vizállásmutató készülékek. Próba- és leeresztő csapok, olajozók, szelepek, gőzcsapok, vízállásmutatók

Baráth György
hat. eng. villanyfelszerelési vállalata
Budapest, I., Olasz-fasor 4
Telefon: 609-67

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban ... évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban ... „ „ „ 5.000 „
Dorogon ... „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Vállalkozási Hirlap

Huza-vona az iszapgázositó berendezés vállalatbaadása körül

Szociális szempontok és a főváros anyagi érdekei forognak kockán

Ahányszor fővárosi közmunkáról van szó, állandóan kisért a vád, hogy a munkálatoknak vállalatbaadása elhúzódik és lassú tempóban történik meg. Ezeknek a vádaknak a multban nem egyszer volt is alapja, de a főváros vezetősége mindent elkövet, hogy minél kevesebb ilyen panasz merülhessen föl. Kötelessége is ezt cselekednie, mert hiszen *minden nagyobb összegbe kerülő közmunka, vagy vállalatba adott munka a munkások százainak ad kenyeret.* És minden darab kenyér a főváros számára takarékoskodik, mert hiszen ezen a téren eleget tesz szociális kötelezettségeinek. Annál fájdalmasabb most, hogy egy igen jelentős munka, amely sok embernek adna kenyeret és sok pénzt mozgatna meg, már több, mint félesztendő óta vajudik.

A *Fővárosi Hirlap* már több izben megemlékezett ennek a nagyértékü munkának a vállalatbaadásáról, amely *az iszapelgázositás gondolatából keletkezett.* Magát a gondolatot a *Ganz-gyár* vetette föl és részletesen kidolgozott ajánlattal járult a főváros elé. Ennek már körülbelül egy esztendeje van, a munka azonban, amely mintegy hatszázezer pengő értékü, még mindig nem kezdődött el és azok a munkások, akik itt kenyeret találtak volna, még mindig kenyér nélkül állanak. A fővárosra nem hárul semmi felelősség, hiszen maga vélte sürgősnek a kérdés megoldását, mert *az iszapelgázositó eljárás a főváros számára nagy összegü megtakarítást jelentene.* Oly sürgősnek találta a főváros vezetősége a munkát, hogy első izben versenytárgyalás mellőzésével akarták megbízni a vállalatot, ezt a tervet azonban a főváros közgyülése meghiúsította. Kiírták tehát a versenytárgyalást, amelynek megejtése után kerek hat hónapra volt szükség, amig a kormányhatóság a kérdésben döntött. A fővárost tehát nem illeti semmiféle szemrehányás a hathónapos huzavonáért, csak arról van szó, hogy most azután, amikor legalább a kormányhatóságok elutasitó döntése megszületett, *újabb gyors intézkedéssel siessen a főváros úgy a maga anyagi érdekeinek védelmében, mint a munkásság kenyérhez juttatása érdekében a versenytárgyalás újabb kiirására.*

Az történt ugyanis, hogy az iparügyi minisztérium véleménye alapján a belügyminiszter megsemmisitette az iszapelgázositó berendezés készitésére kiirt versenytárgyalást. *A belügyminiszter most arra utasitotta a fővárost, hogy ismételje meg a versenytárgyalás kiirását, mert az iparügyi minisztériumnak az az álláspontja, hogy két részben kell kiirni a hatszázezer pengős közmunkát.* A minisztérium szerint külön versenypályázatra tartozik az elgázositó készülék berendezése és külön versenypályázatra a speciális motorok berendezése. A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint *a főváros polgármestere a maga szakembereinek meghallgatása után technikai lehetetlenségnek tartja a versenypályázatnak az iparügyi minisztérium elgondolása szerint való kettéválasztását.* Ilyenformán a polgármester nem is írta ki a versenytárgyalást, hanem feliratban fordult a kormányhoz, amely feliratban mindenekelőtt megállapítja, hogy az *iszapelgázositó megépitésének késlekedése már eddig is horribilis kárt okozott a fővárosnak.* Ennek megállapítása után a polgármester kimutatja, hogy *az iparügyi minisztérium müszaki lehetetlenséget kíván a fővárostól.* De egyébként is megteszi ellenvetéseit, kimutatván, hogy *a Ganz-gyár által ajánlott szisztémáról többesztendős gyakorlat után bebizonyosodott annak teljes használhatósága,* így tehát nem áll meg az iparügyi minisztériumnak az az aggodalma, hogy ezt az eljárást még nem próbálták ki eléggé. El kell azonban oszolnia az iparügyi minisztérium aggodalmainak azáltal is, hogy *a vállalkozó felelősségét már a pályázati kiirás is kellőképpen megállapitotta,* de különben is a főváros müszaki közegei az iszapgázositó eljárást alaposan kitanulmányozták.

Megállapitja azután a polgármester felirata, hogy abban az esetben, ha kétfelé választanák a versenytárgyalást, akkor nem lehetne megállapitani, hogy sikertelenség esetében kit terhel a felelősség. Egészen kétségtelen ugyanis, hogy a kettéválasztott versenytárgyalás esetén pereskedésre kerülne a sor, hiszen egyik vállalkozó sem vállalná a felelősséget, mig abban az esetben, ha a versenytárgyalást egyszerre írják ki, *az a vállalkozó, aki a munkálatokra megbizást kap, teljes mészetszerüen minden felelősséget is vállalni tartozik.*

Igen jelentős összegről van itt szó, amelynek késlekedése nem lehet sem szociális szempontból érdektelen, amellett azonban számolni kell a főváros gazdasági érdekeivel is, amelyek minden nappal többet és többet veszítenek.

Leromboltatja a hatóság az engedélynélküli épitkezéseket. *Szendy* Károly polgármester elrendelte, hogy a kerületi elöljárók jövőben az épitkezések végrehajtását *még fokozottabb mértékben ellenőriztessék* és engedélynélküli épitkezések esetén a megtorló eljárás folyamatba tételén kivül saját hatáskörükben intézkedjenek az engedély nélkül létesitett épületek *haladéktalan lebontása iránt is.* A polgármester ezzel kapcsolatban felhívja az épittetők és vállalkozók figyelmét arra, hogy a jövőben saját érdekükben is csak épitési engedély birtokában kezdjenek hozzá az épitkezések végrehajtásához, mert egyébként a megtorló eljárás lefolytatásán kivül az engedély nélkül megkezdett épületek lebontása folytán anyagi károsodást is fognak szenvedni. Erre az erélyes intézkedésre azért volt szükség, mert az utóbbi időben egyre több visszaélés és mulasztás volt tapasztalható e téren. Igen sokan az épitkezés megkezdése, sőt befejezése után folyamodtak csak engedélyért és befejezett helyzet elé állították a fővárost, amely igyekezett mindig a legmesszebbmenő méltányosságot gyakorolni és igen elnéző volt, amikor az új épitkezésről volt szó.

Versenytárgyalási megbizasok

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

A Népligeti iskolai sporttelep tribünjének **föld-, kőmíves- és elhelyező munkálatait:** ifj. Führer Miklós 92.407 pengőért.

A sertésvágóhidi hütőház **föld-, kőmíves- és elhelyező munkálatait:** Bogen György 130.830 pengőért.

A Bakáts-téri kórház **telefonberendezési munkálatait:** Ericcson villamossági rt. 5639 pengőért.

A budai Vigadó **tetőjavitási munkálatait:** Sporik Ferenc 2690 pengőert.

Ugyanott **bádogos munkálatokat:** Nagy Pál 5785 P-ért.

A kerületi vásárcsarnokok **bádogosjavitási munkálatait:** Boschán Ignác 3743 pengőért.

A Szent István-kórház **palafedési munkálatait:** Rau József 2754 pengőért.

A vásárcsarnokok **kőmíves tatarozási munkálatait:** Kiss József 2141 pengőért.

Ad. A/2948. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Gázművei Igazgatósága különféle **hulladék és egyéb fémet** ad el nyilvános versenytárgyalás útján.

Az ajánlattételre szükséges nyomatatványok a Gázművek Anyagbeszerző osztályánál szerezhetők be.

A szabályszerűen kiállitott ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva, a Gázművek Anyagbeszerző osztályánál (VIII., Tisza Kálmán-tér 20.)

1935 november hó 20-án délelőtt 10 óráig

kell személyesen, megbizott vagy posta útján benyujtani.

Bánatpénzül az ajánlat szerinti érték 10%-át kell az ajánlat benyujtásának időpontjáig, 1935 november 20-ig készpénzben a Gázművek főpénztáránál (VIII., Tisza Kálmán-tér 20.) lefizetni.

Az ajánlatok felbontása 1935 november hó 20-án d. e. 11 órakor a Gázművek Igazgatóságánál (VIII., Tisza Kálmán-tér 20.) fog megtörténni, mikoris az ajánlattevők, illetőleg azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1935 november 5.

Budapest Székesfőváros Gázművei.

206.698/1935—X. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Utalással a Fővárosi Közlöny ,,Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános írásbeli versenytárgyalást hirdetünk a Köztisztasági Hivatal részére évenkint szükséges, körülbelül **67.000 drb. nyirfaseprünek** 1936. évi április hó 1-től 1939. évi március hó 31-ig való készitésére és szállitására.

A bánatpénz tekintetében a fentebb említett ,,Hivatalos hirdetések" rendelkezései az irányadók.

Az ajánlat benyujtásához szükséges nyomtatványok a hirdetés megjelenésétől kezdve hétköznap délelőtt 10—2 órák között a Köztisztasági Hivatal igazgatóságánál (VIII., Kún-utca 8. sz.) vehetők át darabonkint 50 fillérért.

A kellően felbélyegzett és zárt, lepecsételt borítékban elhelyezett ajánlatokat

1935. évi november hó 22-én (pénteken) délelőtt 10 óráig

a Köztisztasági Hivatal igazgatóságánál (VIII., Kún-utca 8. sz.) kelll benyujtani.

Az ajánlatokat 1935. évi november hó 22-én 12 órakor a Központi városházán, Gerlóczy-utcai rész, I. em. 72. sz. helyiségben, a X. ügyosztályon bontják fel, mikor is az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

Budapest, 1935. évi október hó 17.

A köztisztasági hivatal igazgatója:
Balló Alfréd s. k.

250.512/1935.—XIII. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

(1) Utalással a Fővárosi Közlöny ,,Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a IX. ker. Gubacsi-út 6. sz. sertésközvágóhíd épületén végzendő különleges vasszerkezeti munkákra. A közszállítás költségei szabályszerüen biztosítva vannak.

(2) A közszállítás megkezdésének és befejezésének időpontja, valamint a jótállás időtartama tekintetében a vonatkozó költségvetési kiirás feltételei az irányadók.

(3) Az ajánlatot a rendelkezésre álló ajánlati minta felhasználásával és a jelen hirdetményben, valamint az ezt kiegészítő általános ajánlati feltételekben foglaltak értelmében olykép kell szövegezni, hogy az ajánlat és mellékletei a szerződés minden adatát és feltételét tartalmazzák.

(4) Az aláirt és megfelelően előkészített ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva a megrendelő hivatalnál (Központi városháza) IV. ker., Városház-utca 9. sz., III. emelet 350. ajtószám alatt

1935. évi november hó 29. napján délelőtt 9—10 óra közt

személyesen, vagy megbízott útján kell benyujtani. A benyujtott ajánlatok a benyujtási határidőt követő 1 órán belül a megrendelő hivatalos helyiségében kerülnek nyilvánosan fölbontásra.

(5) Azt az ajánlatot, amelyet az ajánlattevő nem a kijelölt helyen, a kijelölt időben nyujt be, vagy pedig nem a megállapitott feltételek és előirások értelmében készit elő, a Közszállítási Szabályzat idevonatkozó rendelkezései szerint figyelembe venni nem lehet.

(6) Muszaki kérdésekben szükséges felvilágosítások Serényi Ödön dr. főmérnöknél III. 331. nyerhetők, ahol a tervek és rajzok is megtekinthetők. Az ajánlati minta, a feltételek, költségvetési űrlapok pedig III. emelet 342. ajtószám alatt a hivatalos órák alatt megszerezhetők.

(7) Ugyanott nyerhetők a szükséges felvilágositások is a közszállitással kapcsolatosan felmerülhető kérdésekre.

(8) A szerződési illetéket a vonatkozó pénzügyi szabályok szerint kell leróni.

Budapest, 1935. évi november 5. napján.

A székesfőváros polgármestere.

250.331/1935.—XIII. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

(1) Utalással a Fővárosi Közlöny ,,Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a XIV. ker., Állat- és Növénykerti majomháznál kivitelre kerülő **vasszerkezeti** munkákra. A közszállitás költségei szabályszerüen biztosítva vannak.

(2) A közszállítás megkezdésének és befejezésének időpontja, valamint a jótállás időtartama tekintetében a vonatkozó költségvetési kiirás feltételei az irányadók.

(3) Az ajánlatot a rendelkezésre álló ajánlati minta felhasználásával és a jelen hirdetményben, valamint az ezt kiegészitő általános ajánlati feltételekben foglaltak értelmében olykép kell szövegezni, hogy az ajánlat és mellékletei a szerződés minden adatát és feltételét tartalmazzák.

(4) Az aláirt és megfelelően előkészitett ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva a megrendelő hivatalnál (Központi városháza) IV. ker., Városház-utca 9. sz., III. emelet 350. ajtószám alatt

1935. évi november hó 15. napján délelőtt 9—10 óra közt

személyesen, vagy megbízott útján kell benyujtani. A benyujtott ajánlatok a benyujtási határidőt követő 1 órán belül a megrendelő hivatalos helyiségében kerülnek nyilvánosan fölbontásra.

(5) Azt az ajánlatot, amelyet az ajánlattevő nem a kijelölt helyen, a kijelölt időben nyujt be, vagy pedig nem a megállapitott feltételek és előirások értelmében készit elő, a Közszállitási Szabályzat idevonatkozo rendelkezései szerint figyelembe venni nem lehet.

(6) Muszaki kérdésekben szükséges felvilágosítások Feszelyi Sándor müszaki felügyelő III. 314. nyerhetők, ahol a tervek és rajzok is megtekinthetők. Az ajánlati minta, a feltételek, költségvetési űrlapok pedig III. emelet 342. ajtószám alatt a hivatalos órák alatt megszerezhetők. Ha a közszállitás vállalati összege, vagy egy bizonyos munkanemre eső vállalati összeg a 15.000 pengő összeget nem haladja meg, kisiparosok e kiadványokat díjtalanul kapják meg.

(7) Ugyanott nyerhetők a szükséges felvilágosítások is a közszállitással kapcsolatosan felmerülhető kérdésekre.

(8) A szerződési illetéket a vonatkozó pénzügyi szabályok szerint kell leróni.

Budapest, 1935. évi október hó 24. napján.

A székesfőváros polgármestere.

40.095/1935. VM. szám.

Versenytárgyalási hirdetmény

Budapest Székesfőváros Vízművei, az 1936. év január 1-től 1936. év december 31-ig terjedő időre szükséges kb. 41.950 q **szén,** 15.300 q **brikett** és 2900 q **lignit** szállitására nyilvános versenytárgyalást hirdet.

Az ajánlati és szállitási feltételek, valamint az ajánlati űrlapok Budapest Székesfőváros Vízművei anyagbeszerző osztályánál (IV., Reáltanoda-utca 1—3. sz. I. em. 16. sz.) a hivatalos órák alatt 3.50 pengő lefizetése ellenében megszerezhetők. Érdeklődők felvilágositást ugyanitt nyerhetnek.

Ajánlatot csakis a Vízművek által kibocsátott űrlapok felhasználásával lehet tenni és úgy az ajánlatot, mint a szállitási feltételeket cégszerűen, illetőleg két tanuval előttemezve kell aláirni.

Az ajánlatokat

1935 november hó 20-án délelőtt 10 óráig

kell a Vízművek anyagbeszerző osztályánál benyujtani. A jelzett határidőn túl benyujtott ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

A beérkezett ajánlatok ugyanaznap délelőtt 11 órakor lesznek a Vízművek fent jelzett hivatalos helyiségében nyilvánosan felbontva. Bánatpénzül az ajánlati érték 2%-át kell az ajánlat benyujtásának időpontjáig készpénzben, vagy egyéb értékben a Vízművek pénztáránál letenni.

Budapest, 1935 október hó 31-én.

Budapest Székesfőváros Vízművei.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVAROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLO igazgató

homokosszentpáli
SZENTPÁLY JÓZSEF
épitési vállalkozó
Budapest, VIII., József-körút 68
TELEFON 30-0-04

KIRCHLECHNER kertépitő
Budapest, II., Julia-utca 2. (Budakeszi-ut sarok)
Kertépitő iroda telefonja 55—8—53 szám

Huszonötödik évfolyam | Budapest, 1935 november 20. | 47. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

BIZALOM

BESZKÁRT... villany... gáz... víz... tarifaemelés... huszonnyolc fillér... tíz fillér... húsz fillér... szanálás... Értelmetlenül és zagyván kavarnak ujsághasábokon és kávéházi beszélgetéseken ezek a fogalmak és mindenki tud a most valami riasztót mondani, vagy írni. Véleményben pedig az igazság az, hogy senki sem tud semmit. Egyelőre nincs tisztában még a főpolgármester, a polgármester, a közlekedési és üzemi tanácsnok, vagy akár a tizenhetes bizottság sem azzal, hogy mi történik. Csak eggyel vannak tisztában és ez az, hogy valaminek történnie kell. Történnie kell pedig olyan módon, hogy a közönség egyetlen rétegét sem szabad igazságtalanul, vagy jogtalanul megterhelni, egyben pedig rendbe kell hozni a székesfőváros hatalmas közlekedési vállalatát, amely immár magában egyesíti az összes közlekedési eszközöket, de amely az egészségtelen, egyenlőtlen, már az egész világon idejétmult tarifa miatt súlyos gazdasági helyzetbe került.

Ennyi a valóság és ennyi az, amit ma biztosan tud a főváros vezetősége. Aziránt sem lehet senkinek kétsége, hogy a kérdést sürgősen el kell intézni, ahol operatív beavatkozásra van szükség, ott nem szabad késlekedni, mert a sebek elüszkösödhetnek. Maga a közönség volt az, amely a főváros vezetőségének segítségére sietett tervekkel és ötletekkel, memorandumokkal ostromolták meg a polgármestert. Egészen valószínű, hogy mindenki olyan tervvel foglalkozik, amely őt magát és sorstársait megkíméli az újabb terhektől és igyekszik másokra hárítani a nagyobb áldozatot. De éppen az a hivatásuk azoknak, akik a város élén állanak, hogy senki által befolyásolni ne engedjék magukat, hanem a legszigorúbb igazságosság elvei alapján teremtsék meg a jobb helyzetet. Ezek a vizsgálódások, ezek a kalkulációk vannak most folyamatban és meggyőződésünk, hogy az egészséges megoldás sem el nem marad, sem nem késik.

Nyugtalanságra és bizalmatlanságra tehát igazán senkinek semmi oka nincs. A főváros törvényhatósági bizottsága a lakosság tökéletes bizalmából kelt életre és ült össze. A főpolgármester személye a népszerűségnek olyan magaslatán áll, a lakosság szeretetének olyan áradata veszi körül, amilyenre szinte kevés példa volt még Budapest történetében. A polgármestert mindenki úgy ismeri, mint városának szerelmesét, igazságos és bölcs férfiú, akit a törvényhatósági bizottság minden pártja és minden egyes tagja a legtökéletesebb bizalommal ajándékoz meg. De a főváros vezetőségének többi tagjai is mind közszeretetben és köztiszteletben álló férfiak, akiknek ügyszeretetét és közéleti tisztességét mindenki elismeri. Kérdezzük tehát, hogy mitől kell itt félni, miért kell itt idegeskedni, ha ezeknek az embereknek a kezében van a város sorsa letéve. Heteken, hónapokon át csak dicséretet, csak elismerést hallunk ezekről a férfiakról, akik azt tökéletesen meg is érdemlik. A bizalomnak olyan teljessége veszi őket körül, hogy igazán nyugodtan, felelősségük tudatában mindent megtehetnek, ami a főváros érdekében való.

Budapest közvéleménye a legtökéletesebb bizalommal van a főváros vezetősége iránt, és nyugodtan várja azt, ami történni fog és aminek történnie kell. Nem a bizalom ingott meg, csak a demagógia próbálkozik megint egyszer, amelyről már azt véltük, hogy örökre eltemettük. A próbálkozásnak azonban nem lesz eredménye, mert Budapest lakossága mindig és most is tökéletes bizalommal van azok iránt a férfiak iránt, akik ezt a várost az egészséges fejlődés és a jobb jövő útján vezetik.

SZENDY KÁROLY
polgármester
hadüzenete az árdrágítóknak
„Soha annyi illegális kéz nem igyekezett belekapcsolódni az élelmiszerrel való kereskedésbe, mint manapság" – Erélyes lépések a tejfronton.

Minden intézkedés megtörténik, hogy élelmiszerhiány vagy uzsora ne következzék be

Az utolsó napokban a közönség körében is, de főként a sajtóban meglehetősen idegesen tárgyalták az élelmiszer árak emelkedését. Általában az a vélemény, hogy ma Budapest közönsége táplálkozását 25—30 százalékkal drágábban fizeti meg, mint az elmúlt esztendőben ugyanilyenkor. A kérdésnek ideges tárgyalására azonban semmi ok nincsen. Túlzott ugyanis annak konstatálása, hogy a termelői árak megdrágultak volna, mert igaz ugyan, hogy a kormánynak sikerült végre megmenteni a gazdát a veszteséges termeléstől, ugyanakkor azonban a fogyasztóközönség létfenntartási saldója is olcsóbb lett. Meg kell állapítani, hogy a liszt és a kenyér ára a körülöttünk fekvő országokban magasabb, mint nálunk, annak ellenére, hogy a multtal szemben a búza ára is kétszeresre emelkedett. Ezzel szemben a termelőnél esett a hús és a tej ára, ami kétségkívül meglátszik a piaci árakon is.

Budapest élelmiszer árai körül azonban mégis baj van. Megállapítható ez abból a nagyfontosságú és őszinte, tiszta képet adó nyilatkozatból is, amelyet *Szendy* Károly polgármester adott a *Fővárosi Hirlapnak* és amely alább következik. A polgármester egy pillanatig sem a termelőt teszi felelőssé az élelmiszerdrágulásért, hanem a közvetítő kereskedelmet és ha a főváros a közeljövőben akcióba lép az élelmiszerdrágítás megakadályozására, akkor ezen a területen fogja a kérdést eliminálni. A polgármester maga hangoztatja, hogy soha annyi illegális kéz nem igyekezett annyira bekapcsolódni az élelmiszerkereskedésbe, mint manapság, ami egész természetesen azt eredményezi, hogy minél több kéz akar a maga számára hasznot elvonni, annál drágábban fizeti meg mindennapi megélhetését a főváros közönsége. Budapest székesfőváros vezetőségének azonban megvannak a szükséges eszközei arra, hogy ezeket az eléggé meg nem bélyegezhető törekvéseket a legszigorúbban letörje.

Szendy Károly polgármester

részletesen tájékoztatta a *Fővárosi Hirlap* munkatársát ama tervekről, amelyek valóra váltása után a székesfőváros a közellátás normális menetét a rendelkezésre álló eszközökkel biztosítani kívánja.

— Meglehetősen nehéz a helyzet — mondotta a polgármester, — mert az áralakulásba hatalmi eszközökkel nem avatkozhatunk bele, csak a legvégső esetben, ha azt lennénk kénytelenek tapasztalni, hogy az áremelkedéseknek uzsora jellegük van. Egyelőre kettős irányú működést fejtünk ki,

egyrészt abban az irányban dolgozunk, hogy a szoros értelemben vett népélelmezési cikkekből bőséges készletek álljanak rendelkezésünkre, másrészt tovább folytatjuk közélelmezési szerveink útján a hetekkel ezelőtt megkezdett ár- és áruellenőrző munkát.

— A Községi Élelmiszerárusító Üzem bevásárlói fáradhatatlanul járják a vidéket, s munkájuk nyomán *tárházainkban máris igen nagy burgonya, zsír, hús, tojásmennyiségek vannak, a Községi Kenyérgyár viszont hatalmas lisztkészleteket halmozott fel raktáraiban.* Arról természetesen szó sem lehet, hogy az egymillió budapesti lakos legfőbb ellátó szervei a mi üzemeink legyenek, mert a tömegélelmezés lebonyolítása a magánkereskedelem feladata. A fővárosi üzemek is résztvesznek persze az árusításban, főhivatásuk azonban az, hogy árnivelláló hatást gyakoroljanak, s

abban az esetben, ha indokolatlanul magas árak terhelnék a fogyasztókat, nagy mennyiségek normális áron való piacradobásával letörjék az esetleg felbukkanó áruuzsorát.

Ezen a feladatkörön kívül nagy jelentősége van azonban *a piacellenőrzési tevékenységnek* is. Figyelemmel kísérjük a fővárosba érkező készleteket attól a pillanattól kezdve, amint a kocsik, autók, vagy vagónok átlépik határainkat, egészen a fogyasztóig. Az Élelmiszer-Nagyvásártelepen éppen úgy ott vannak ellenőreink, akár a kerületi piacokon. Gondosan szemmeltartják az árak kialakulását, ugyanekkor pedig arra is vigyáznak, hogy

a nagyközönséghez csak minőségileg is kifogástalan áruk kerülhessenek.

— A hozzám napról-napra befutó jelentésekből azt látom, hogy a szigorú ellenőrzés teljesen indokolt, mert talán, — a háborús éveket leszámítva, — még

soha annyi illegális kéz nem igyekezett bekapcsolódni az élelmiszerekkel való kereskedésbe, mint manapság.

Kétségtelen, hogy ennek a jelenségnek egyik főoka az, hogy *a termelői árak és a fogyasztói árak között olyan lényeges különbségek vannak, hogy egyre-másra előfordul a két pont között a 4—500 százalékos differencia.* Ez persze csábítja az üzleti szellemmel bíró embereket, s mind többen akadnak olyan batyuzók, vagy szekerezők, akik bejárják a vasútvonalaktól távoleső tanyákat, falvakat, potom pénzért összeszedik a tájékozatlan termelőktől a tojást, vajat, baromfit, s Budapesten horribilis haszonnal értékesítik. Mi önként értetődően

a legerélyesebben védekezünk az ilyen batyuzás ellen, mert az élelmiszercsempészet meggátlása éppúgy érdeke a legális kereskedelemnek, akár a fogyasztónak.

— Sajnos, elharapózott *az élelmiszerhamisítás is.* Kihágási bíróságaink elé egyre

több delikvens kerül, minthogy azonban az első visszaesésnél is drákói szigorral járunk el, a legtöbb manipulálónak elmegy a kedve a további kísérletezéstől.

— Különös gondot fordítunk *a tejellátás ellenőrzésére.* Október 15-e óta ötven ellenőr igyekszik megakadályozni az ú. n. „betörő" tej szállítását, s az elmult hónap megmutatta, hogy erre nagy szükség van. Jóllehet, minden legális kereskedőt és termelőt akadálytalanul ellátnak a vidéki közgazdasági szervek a szállításhoz szükséges jogosítvánnyal, naponta mégis százával jönnek azok, akiknek ilyen igazolványuk nincs. Minthogy rendkívül fontos közegészségügyi szempontok forognak kockán, a legrigorózusabban folytatjuk az ellenőrzést. A külvárosokban

egész sereg titkos tejdepót fedeztünk fel, s több ízben előfordult, hogy ugyanaz az ember, akitől két-három nap egymásután 150—200 liter tejet koboztak el a kannákkal együtt, negyednap újból megkísérelte sok pénzbe kerülő új kannákkal a csempészést.

A lefoglalt tejmennyiségeket vegyészeink vizsgálják meg; hamisítás esetén a csempész ellen nyomban megindul az eljárás, ha pedig a tej minősége megfelelő, alapos pasztőrözés után jóléti intézményeinkhez juttatjuk el.

— Hogy milyen arányokban folyik a csempészés, bizonyítja, hogy *vannak tejellenőrök, akik az első hónapban egyenként 1500—2000 litert foglaltak le.*

— Ami az előttünk álló tél kilátásait illeti, én bízom abban, hogy komoly munkánknak komoly eredményei is lesznek s egyetlen cikknél sem következik be fennakadás. A kormányzat hozzánk hasonlóan, erélyes intézkedést tesz, hogy

élelmiszerhiány, vagy uzsora be ne következzék, emellett azonban arra is ügyel, hogy a főváros felé irányuló szállítmányokat a vasút minden késedelem nélkül továbbítsa.

Valamennyien tudatában vagyunk annak, hogy az agrár Magyarország fővárosában még a mostanihoz hasonló ínséges esztendőben sem szabad nehézségeknek bekövetkeznie a népélelmezés terén. A megszűkült anyagi lehetőségek idején ez a kérdés egyenesen életbevágó, ezt fokozottan érezzük s éppen ezért *akadályokat nem ismerve, biztosítani is fogjuk a fővárosi lakosság kenyerét.*

Szendy Károly polgármesternek ez a nyilatkozata a legtökéletesebb mértékben megnyugtathatja Budapest székesfőváros közönségét. Senki sem irígyli és méltányosnak tartja, ha az ország mezőgazdasággal foglalkozó lakossága becsületes megélhetéséhez visszatérhet, de egészen kétségtelen az is, hogy a közélet régen ismert haszonlesőinek ezúttal nem szabad megengedhetetlen módon kiuzsorázni az amúgyis nehéz körülmények között élő fővárosi polgárságot és munkásságot. A kormány és a főváros összefogása és erélyes fellépése minden valószínüség szerint rövidesen gátat vet ezeknek a törekvéseknek és így nyugodtan nézhetünk a tél elé.

A polgármester egyébként intézkedett, hogy a közélelmezési bizottságot összehívják, ahol *Kosta* János dr. tanácsnok majd részletesen beszámol a helyzetről és a tervbevett intézkedésekről.

Másfél évig tart még
a koronázó templom restaurálása

Fridrich Lajos székesfővárosi műszaki főtanácsos figyelemreméltó előadást tartott a *Magyar Mérnök és Építész Egyletben* a budavári koronázó főtemplom folyamatban lévő restaurálásáról. Ismertette a XIII. századból származó templom különböző korszakait és az előző átépítéseket, majd az 1873-i átépítést, amelyet I. Ferenc József rendeletére *Schulek* Frigyes, a nagynevü müépítész végzett el 1,660.000 forint költséggel. Az illusztris előadó többiközt ezeket mondta:

— A templom keletkezésének idejére nézve biztos adataink nincsenek. Kétségtelen, hogy a jelenlegi templom, amint az alapfalak elrendezése mutatja, a XIII. századból ered. Ezt igazolja IV. Bélának 1255-ben és 1269-ben kelt két oklevele, amely *az építkezés megkezdéséről és befejezéséről tesz említést.* A török hódoltság előtti utolsó nagyobb építkezés a templomon 1470-ben történt, amikor

Mátyás király a díszes déli tornyot építtette fel, magasratörő arányokban, vörösréz sisakkal.

A templomnak ez a Mátyás-korabeli elrendezése lényegében fennmaradt a multszázadbeli restaurálásáig, habár eredeti szépségeitől megfosztották az ostromok rongálásai, a későbbi építkezések és tatarozások pedig eredeti lényegéből forgatták ki.

— Az 1896-ban befejezett újjáépítés után senki sem gondolhatott arra, hogy a templomot újra rövidesen restaurálni kell. Az újjáépítés után azonban 11 évre *az egyes részeket már javítani kellett,* mert

az építésnél felhasznált bácstoroki kő nem tudott ellenállni az időjárásnak.

Ekkor Erdélyből, *Magyarigen* községből hozattak követ. Mint most kiderült, *ez az anyag sem volt időálló,* mert sok anyagot tartalmazott, így

a víz oldotta, a fagy pedig repesztette.

— Az utolsó időben már nemcsak a torony forgott veszedelemben, hanem a járókelők épsége és élete is. Ekkor határozta el a főváros 1933-ban a restaurálást és erre a célra 300.000 pengőt szavazott meg. Az újjáépítési tervek elkészítésével és a munka irányításával a nagy restaurátor fiát, *Schulek* János építészmérnököt bízta meg a főváros. Körülményes bányavizsgálatok eredményeképpen a szakemberek megállapították, hogy az újjáépítéshez legalkalmasabb a süttői „haraszti" kő. Ebből az édesvízi, kemény mészkőből készült el az új torony. Az új restaurálásnál

a régi formákat pontosan betartották, sem a főméretekben, sem a részletekben változtatás nem történt.

A 75 méter magas toronyból *31 métert kellett lebontani,* illetve újraépíteni. Az újraépítéshez 280 köbméter követ használtak fel. Az újjáépítés befejeződött és most már megkezdték fokozatosan az állványzat lebontását is.

— A következő lépés a régi pénzügyminisztérium felé néző, úgynevezett lépcsőtorony restaurálása és ezzel egyidejüleg a nagy toronytest felületének kijavítása. Ezután kerül sor a főhajó nagy oromzatának és a bejárati kapu teljesen elpusztult végződéseinek kijavítására. Ezek befejezése után rendszeresen sorra veszik a templom egész külsejét, hogy annak minden elpusztult része újjal legyen pótolható.

A Mátyás-templom külső restaurálása még legalább 1—1½ évig eltart, s ha ezzel is elkészültek, a templom belső renoválására kerül a sor. Ennél legfontosabb a szellőzőberendezés és a fütőberendezés elkészítése, mert *a templom meglehetősen nedves belül és a gyönyörü freskók és diszes ornamentikák is pusztulásnak vannak kitéve.*

JENŐ-NAP AZ ÚJ VÁROSHÁZÁN
Sipőcz Jenő főpolgármester ünneplése

Névnapja alkalmából meleg ünneplésben részesitették hétfőn *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármestert, aki ugyan igyekezett magától elhárítani minden demonstratív megnyilatkozást, azonban az őszinte szeretetnek és ragaszkodásnak nem lehetett gátat szabni, s az egyszerü, közvetlen formák között még imponálóbban hatott az a bensőséges ragaszkodás, amely a főpolgármester személye iránt megnyilatkozott. Egy nagy család: a főváros vezetősége, tiszviselői kara, a törvényhatósági bizottság tagjai és a különböző testületek pirosbetüs ünnepnappá avatták a főpolgármester névnapját.

Az üdvözlések sorát a kora reggeli órákban a főpolgármesteri hivatal tisztviselőinek és alkalmazottainak tisztelgése nyitotta meg, akiknek jókívánságait *Csanády* Gusztáv dr. főjegyző fejezte ki.

Nem sokkal utána *Szendy* Károly polgármester érkezett, *Liber* Endre és *Lamotte* Károly alpolgármesterek és az összes tanácsnokok társaságában. A polgármester meleg szavakkal köszöntötte *Sipőcz* Jenőt és biztosította a maga és a főváros egész vezetőségének leghathatósabb támogatásáról. A főpolgármester köszönő szavaiban hangoztatta, hogy a jövőben is a polgármesterrel és a főváros vezetőségével összhangban akar a közért dolgozni.

Ezután a *FANSz küldöttsége* jelent meg, amelynek élén *Liber* Endre alpolgármester, a szövetség elnöke a főpolgármestert, mint a tisztviselők és alkalmazottak karának őszinte barátját köszöntötte. *Sipőcz* Jenő köszönő szavaiban hangsúlyozta, hogy ma is szívvel-lélekkel fővárosi tisztviselőnek érzi magát s nálánál senki sem tudja jobban értékelni a tisztviselői kar odaadó munkáját. A kerületi elöljárók is testületileg jöttek el. Nevükben *Duday* Alajos tanácsnok üdvözölte a főpolgármestert, aki arra kérte az elöljárókat, hogy atyai érzéssel gondozzák a rájuk bizott városrészeket.

A *NEP fővárosi szervezetének* népes küldöttsége: *Usetty* Béla, *Terbócz* Imre, *Pőzel* István és *Petracsek* Lajos országgyülési képviselők vezetésével a déli órákban tisztelgett a főpolgármesternél. *Usetty* Béla öntötte őszinte és meleg érzéseket sugárzó szavakba a jókívánságokat és bejelentette, hogy a vidéken tartózkodó pártelnök, *Zsitvay* Tibor őt bízta meg, hogy tolmácsolja az egész párt üdvözletét.

— Úgy érezzük, — mondotta —, hogy ez az ünnep nemcsak Méltóságodé, hanem azé az *egymillió fővárosi lakosé, akikért Méltóságod tizenhat év óta szakadatlanul dolgozott.* Végtelenül boldogok vagyunk, hogy ilyen frissen, szellemileg és testben épen állhat még mindig ennek a fővárosnak élén és érvényesítheti azokat az elveket, amelyek mindnyájunk javára szolgálnak. A *Nemzeti Egység Pártja az első perctől fogva készséggel csatlakozott főpolgármester úr mellé* és azóta sem mulasztott el egyetlen pillanatot sem, hogy azokat a terveket, amelyeket Méltóságod felvetett, végrehajtani segítse. Megígérjük, hogy *a jövőben is hűségesen fogunk Méltóságod mellett dolgozni a főváros továbbfejlődéséért.* Kérjük a magyarok Istenét, hogy áldja meg Méltóságodat erővel és egészséggel: tartsa meg a mi pártunk, de a nemzet számára is, mert *a főváros vagyoni, erkölcsi jóléte és boldogulása szorosan összeforr ennek a nemzetnek boldogulásával.*

Sipőcz Jenő főpolgármester meghatottan válaszolt az üdvözlő beszédre és mindenek előtt megköszönte a szép, baráti, meleg szavakat, amelyekkel *Usetty* Béla köszöntötte. Legfőbb feladatom nehéz, zajló, viharos időkben — mondta a főpolgármester — a *kiegyenlítés és a harmónia keresése volt.* Nekem mindig az volt a célom, hogy a szembenálló világnézeteket valamiképpen egy közös nevezőre tudjam hozni, a békés polgári munka érdekében. Amikor átköltöztem a főpolgármesteri székbe, magammal hoztam az én régi eszményemnek, a keresztény nemzeti gondolatnak a törhetetlen szolgálatát. És áthoztam ide a nyomorral, az ínséggel küzködő néposztályok iránt való szeretetet, mert az én álláspontom az, hogy nekünk nem szabad érdektelenséget mutatnunk az alsóbb néposztályok szenvedéseivel, igényeivel és küzködéseivel szemben.

— *Én mindig az egységet hangoztattam* — folytatta a polgármester — *és örülök, hogy olyan párttal működöm együtt, amely az egységet írta zászlajára.* Rendkívül fontosnak tartom, hogy a két kormányzó párt itt a fővárosban, megtalálja azt a harmóniát, amelyet végre már békés munkának lehet mondani. Az elmúlt költségvetési tárgyalások nagy boldogsággal töltenek el, mert itt a fővárosban ez a költségvetési vita — azt mondhatnám — a *harmónikus egységet* mutatta a nagy célok érdekében. *Ez az, amire nekünk törekednünk kell. Ez az, amire vezérünk, Gömbös Gyula is törekszik, hogy a világnézeti kérdések fenntartásával egyesülni tudjunk a nagy alkotó munkára.*

Végül melegen megköszönte a párt bizalmát és szeretetét, majd újra kifejtette azt a reményét, hogy harmonikus összefogással sikerül a főváros és az egész ország javára komoly eredményeket elérni.

A *Nep női táborának* népes küldöttsége is elhozta jókívánságait, amelyet dr. *Takách* Istvánné fejezett ki. Küldöttséggel tisztelegtek még a Saskör, a fővárosi tantestület, a Budai Katholikus Legényegylet, a Sipőcz Jenő internátus és még sokan mások, főként a törvényhatósági bizottsági tagok igen nagy számban pártkülönbség nélkül.

A *városházi ujságírók* is testületileg üdvözölték a főpolgármestert. *Kelemen* Géza, a Fővárosi Rovatvezetők Testületének elnöke fejezte ki a jókívánságokat, amelyért meleg hangon mondott köszönetet a főpolgármester.

BALOGH GYÖRGY
vizsgázott tetőfedő mester
Budapest, II., Olasz-fasor 31
Tel.: 55-6-86

PAULHEIM LENÁRD
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER-U. 6 b. TEL.: 351—54.

PROTIWINSKY és BRAUN
parket és padlózási vállalat
Budapest, V., Csáky-utca 27. II/9. Telefon: 92-0-56.

BECHT JÓZSEF
építészmérnök, építőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-utca 4
Telefon: 84-1-97

A legjobb sokszorositó gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

USETTY BÉLA

a Fővárosi Hirlapban

pontos képet nyújt a BESZKÁRT anyagi helyzetéről

Miért kell tarifarevízió és mi igaz az „ árdrágítási" rémhírekből?

Néhány nap óta az egész budapesti napisajtó érdeklődésének úgyszólván a homlokterében állt a *BESZKÁRT* tervezett tarifarevíziója. Kétségtelen, hogy a főváros polgárságát nagyon is közelről érdekli ez a probléma, következéskép a napisajtónak elsőrendű feladata, hogy azt megvitassa és a felmerült terveket tárgyilagos és jogos kritikával illesse. Kétségtelen azonban az is, hogy a tarifa-arányosítást tarifaemelésnek nevező ujságcikkek és az „árdrágító" *BESZKÁRT-ról* szóló hangulatkeltő híradások *nélkülözik a kereskedelmi és műszaki számadásoknak azt a komplexumát, amely nélkül ehhez a nagy kérdéshez hozzászólni valójában nem lehet.* Elképzelhetetlen ugyanis, hogy a *BESZKÁRT*, amely elsősorban üzleti vállalkozás, másrészt a kommunitás egyik legvirágzóbb üzeme, olyan terveken törje a fejét, amelyek a közönséget, az adófizető polgárságot bármi módon megkárosíthatnák. Ami bejön a réven, elmegy a vámon, hangzik a magyar közmondás. Ez a *BESZKÁRT* tarifapolitikájának nyelvére lefordítva annyit jelent, hogy vagy az adózók fizetik meg a *BESZKÁRT* deficitjét, vagy azok, akik utaznak. Mindenki jól tudja, hogy vannak szociális szempontok, amelyek ez esetben olymódon érvényesülnek, hogy az autón járó gazdag ember adópótléka olcsóbbá teheti a messzi kültelekről hajnalonta munkahelyére sietö szegény ember amúgy is terhes utazási költségét. Mindezeknek az ellentétes szempontoknak azonban megvan a maga határa, ezt *a határt pedig nem a kortézia, hanem a szakszerü és számszerü adatokkal megalapozott méltányosság döntheti el.* Hogy ez a méltányosság milyen formában és milyen mértékben fog érvényesülni, azt előre nem tudhatjuk. A szakszerü adatokkal azonban máris szolgálhatunk. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa evégből felkereste

Uselty Béla dr.

országgyűlési képviselő,

fővárosi bizottsági tagot, a *BESZKÁRT* elnökét, aki, mint a kérdés legalaposabb és egyben legautentikusabb ismeröje, a következőkben ismertette a *BESZKÁRT* mai helyzetét:

— Kezdjük először is a *BESZKÁRT* megalakulásának anyagi részével, amely néhány könnyen ellenőrizhető számadattal nyomban megmagyarázza, honnan van az a rengeteg adósság, amelyet szívesen vetnek mostanában minduntalan a *BESZKÁRT* szemére. Minden egyéb befektetéstől függetlenül, 200 millió koronát fizetett be a főváros a részvénytársaság számára. Ez a 200 millió papírkorona, akármilyen nagy összeg is, átszámítva végeredményben *mégis csak 480.000 pengő össze-vissza.* Nem szabad azonban elfelejteni, hogy a több, mint tíz év előtt történt átvételnél saját bőrünkön tapasztalhattuk, hogy *töröttablakú, minduntalan meg-megálló villamosokból állt a BESZKÁRT kocsiparkja.* Ezeken

a villamosokon nem lehetett utazni, következéskép mindent rekonstruálni kellett.

Ahhoz azonban, hogy a *BESZKÁRT* valóban közlekedési vállalat legyen és ne csak a neve mondja ezt, *pénzre volt szükség.* Sokkal

több pénzre, mint az alig félmillió pengő.

Egyedül a *BESZKÁRT* rekonstrukciója *huszonnyolc és félmillió pengőbe került,* de nem mondok meglepő újdonságot, ha közlöm, hogy később átvállaltuk a *HÉV* 4 millió pengős tartozását is. Az autobuszüzemnél 1,300.000 pengő, a fogaskerekűnél pedig 2,500.000 pengő volt a beruházás, illetőleg a rekonstrukciós költségek összege. Mindezt

a 480.000 pengőből csak oly módon lehetett megvalósítani, hogy egymásután vették fel a kölcsönöket, tekintve, hogy ezeket a beruházásokat megkövetelték.

Tény az, hogy miután a *BESZKÁRT*-nak nyugdíjalapja van, azonkívül különböző tartalékokkal is rendelkezett, vezetősége követte a józan ész szabályait: *nem szaladgált fúhöz-fához hosszadalmas elérhető és megkapható költségekért, hanem ezeket a kézenfekvő pénzeket vette igénybe.* Ezt a pénzt, nagyon helyesen, belefektette a vállalatba, mert

sinek nélkül nem lehet menni, kocsik nélkül nem lehet közlekedni.

Ezek előrebocsátásával, viszont szégyenkezés nélkül vallhatjuk be, hogy a *BESZKÁRT-nak valóban 54 millió pengőt kitevő tartozása van.* Szégyenkezés nélkül mondhatjuk ezt meg, tekintve, hogy *mindennek megvan az ellentétele.* Ha még a bécsi, a berlini és az egyéb külföldi vállalatokkal szemben összehasonlítást teszünk, azt is megállapíthatjuk, hogy a *BESZKÁRT* helyzete nem olyan rossz, mint amilyennek feltűntetik és nincs is deficitje. Be kell vallanom azonban nyiltan, hogy az *említett tartalékalapokat nem tudjuk úgy dotálni, ahogyan kellene.* Mindebből tehát az következik, hogy valamilyen revizióra sor kell, hogy kerüljön. E tekintetben abban a rendkívüli és egészen szokatlanul szerencsés helyzetben vagyunk, hogy *nem kell a magunk fejét törni, mert a BESZKÁRT vezetőségének minden tagja úgyszólván naponta a reggelijéhez mellékelten egy-egy újabb tarifareform-javaslatot kap.* Kijelenthetem, hogy

manapság minden második ember óriási szakértő a BESZKÁRT-tarifa ügyeit illetően.

Arról nem is beszélek, hogy a *BESZKÁRT*-nak igen kiváló tisztviselői kara van, ott vannak a legkiválóbb szakértők és magamat nem említve, az igazgatóság minden tagja is becsületesen megteszi a maga kötelességét. Mindazonáltal szükségesnek tartom a *Fővárosi Hirlapon* keresztül felhívni a közvélemény figyelmét *egynémely adatszerü és ellenőrizhető tényre.* Igy például a *BESZKÁRT*-ot, mint a közület tulajdonát, a legkülönbözőbb egyesületek, egyesülések, testületek és kategóriák presszionálják kedvezmények és ingyenjegyek utalására. Kár szaporítani a szót:

a BESZKÁRT-nak hivatalosan 3.8 millió pengőt elemésztő potyautasa van évente.

Próbálna csak kitérni a *BESZKÁRT* ezek elől a követelések elől, nyomban a fejére olvasnák, hogy nem profitra alapított üzleti vállalkozás, tehát vegye tekintetbe a vele szemben mutatkozó jogos követelményeket. Azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy

jelenleg a BESZKÁRT kocsijain 24 fillérért a világ végére lehet utazni.

Tudni kell azt is, hogy az 50-es vonalnak azon a részén, amely Szentlőrinctől egészen a vecsési határig jár, nincsen jövedelme a vállalatnak, mert *az egész vonal mindössze 1691 pengőt jövedelmez.* Végül arról is szoktak panaszkodni, hogy békében olcsóbban lehetett utazni. Számokkal bizonyíthatom, hogy *ez nem igaz.* Csak néhány példát ragadok ki:

Pestszentlőrincről Ujpestre, vagy Rákospalotára 1913-ban 66 fillér volt a menetdíj. Ha ezt átszámítjuk pengőre és levesszük a közlekedési adót, úgy kiderül, hogy manap 71.2 százalékkal olcsóbb az utazás. Káposztásmegyerről Pestszentlőrincre 60 fillért kellett fizetni, amivel szemben a mostani menetdíj 68.3 százalékos olcsóbbodást jelent. Ha valaki Zugligetből Pestszentlőrincre utazott, 54 fillért fizetett, ami azt jelenti, hogy most 64.8 százalékkal olcsóbban utazik. Pestszenterzsébetről Hűvösvölgybe 50 fillér volt a menetdíj, következéskép most 62 százalékkal olcsóbb az utazás. A földalatti vasút bármely állomásáról 30 fillér volt a menetdíj Zuglóba, igy tehát 36.6 százalékkal olcsóbbodott a közlekedés.

Kár lenne folytatnom ezt a felsorolást, amelyből elvitatlanul kiderül, hogy *a távolsági forgalomban a legolcsóbbak vagyunk a világon.* Számítás dolga természetesen, hogy mindezekből az adatokból *hogyan lesz tarifarevizió.* Bizonyos, hogy nem elintézés az olyan propozició, amely egyik percről a másikra úgy véli megoldani a *BESZKÁRT* anyagi helyzetét, hogy *20 fillérért lehessen utazni Budapest egész területén és akkor több jövedelme lesz a BESZKÁRT-nak.* Ez nem áll, mert az emberek túlnyomó része nem luxusból, hanem kényszerűségből utazik. Akkor kellene tehát csak félnünk, amikor már olyan magas tarifára gondolnánk, hogy az emberek inkább *biciklire* ülnének és úgy közlekednének. A *főváros utcáiba reggelenkint bevonuló biciklis mezei hadaktól kell tehát csak tartanunk, olyan arányú tarifarevizióra azonban senki nem gondol.* Mondanom sem kell talán, hogy ezek a kérdések állandóan foglalkoztatják a *BESZKÁRT* igazgatóságát, amely egyetlen pillanatot sem mulaszt el, hogy a vállalat és a közönség jogos érdekeit méltányosan összeegyeztesse.

Köhögsz ?
Végy Bronhy-t
Stühmer-gyártmány

ÁTTEKINTHETŐ

és egységes nyilvántartás a főváros alkalmazottairól

A polgármester már a mult esztendöben szabályozta a közigazgatási alkalmazottak adatszolgáltatási kötelezettségét és intézkedett, hogy a beérkezett adatok alapján az elnöki ügyosztály végezze el a *Központi Személyzeti Nyilvántartó* átszervezési munkálatait. Az elnöki osztály a napokban jelentette a polgármesternek, hogy a székesfőváros hivatalai, intézetei, üzemei adatszolgáltatási kötelezettségüknek *eleget tettek* és az elnöki ügyosztály ezeket már fel is dolgozta. Az ellenörzés és a nyilvántartás pontossága érdekében most *Szendy* Károly polgármester rendeletére több egyéb fontos újítás is történt, amelyekről

illetékes helyen

a *Fővárosi Hirlap* munkatársát a következőkben tájékoztatták:

— A fővárosi személyzetre vonatkozó adatok feldolgozása ezideig csupán a státusrendezési javaslat elökészítésének és megalapozásának mértékéig volt elvégezhető. A státusrendezési javaslat elkészítése után a központi személyzeti nyilvántartás átszervezési munkálatait *most tovább kell folytatni.* Ezért az összes vezetők utasítást kaptak, hogy a hozzájuk beosztott alkalmazottakat egyenként vegyék nyilvántartásba, tekintet nélkül arra, hogy ezek tisztviselők, hivatalnokok, altisztek vagy munkások-e. A jövöben

jelenteni kell esetről-esetre, ha a közigazgatási alkalmazottak hivatali állásában, családi állapotában, iskolai képzettségében vagy szolgálati beosztásában valamilyen változás áll be

és jelenteni kell a lakásváltoztatást is. Erre a célra külön *„Jelentőlapok"* készültek.

— A különböző üzemeknél, hivataloknál és intézményeknél eddig is voltak ilyen kimutatások, de azokat részben hiányosan kezelték, másrészt másmás rendszerek alapján készítették, úgyhogy lehetetlen volt az egyöntetü áttekintés. Most az egész vonalon azonos módon történik a nyilvántartás és a személyi lapok kitöltése, kezelése. Az egész nagyfontosságú szervezési munka, amely szintén egyik lépcsőfoka a végrehajtás előtt álló státusrendezésnek, — az elnöki ügyosztály kezében fut össze, ahol ezeknek az ügyeknek az intézésére és ellenörzésére *külön tisztviselőket jelölt ki a polgármester.*

TÖRLEY
RÉSERVÉ AMÉRICAIN

Ahol két óra alatt kiadják az építési engedélyt

Pillanatfelvételek az amerikai közigazgatásról

Mikor *Szendy* Károlyt két évvel ezelőtt alpolgármesterré választották, egyik legelső hivatali tényked ése az volt, hogy megreformálta az építési engedélyek kiadásának keserves, bürokratikus rendszerét és úgy intézkedett, hogy *az építtető most már egy ügyosztályban el tudja intézni a kérvény beadásával és az engedély kiadásával járó teendőket,* nem kell fühöz-fához, hat-hét helyre szaladgálnia. De még ez a meggyorsított tempó is olyan messze áll a modern amerikai közigazgatástól, mint amilyen a különbség a legmagasabb budapesti ház és a gigászi newyorki felhőkarcolók között, amelyek építési engedélyét órák alatt intézik el a newyorki városházán.

Nemrégen érkezett haza amerikai tanulmányútjáról a főváros egyik tehetséges fiatal mérnöke, *Lantos* Zoltán, aki kintartózkodása alatt beült a csikágói, a newyorki, clevelandi városháza építészeti ügyosztályába, hetekig együtt dolgozott a hivatalnokokkal, közvetlen tapasztalatok alapján ismerte meg az ottani közigazgatás szédületesen gyors iramát és tapasztalatairól most számolt be a főváros vezetőségének. A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt

Lantos Zoltán

mérnökkel beszélgetnie, akinek rendkívül érdekes és tanulságos megfigyeléseiből csak néhány adatot ragadunk ki, mint jellemzőt.

— Az előrelátás józansága, a szabadság tisztelete és az élettel való számolás az amerikai adminisztráció legnagyobb erénye. Az a lázas tempó, amely odaát az életet jelenti, valóban csak korlátok nélkül való közigazgatás mellett képzelhető el. Ez a tempó hozta előtérbe az idő drágaságának fogalmát, a más idejével való takarékoskodást. Mert azt tartja az amerikai hivatal, hogy

a hivatalnokok és a felek ideje egyformán drága.

Ezért van az, hogy senkivel sem tárgyalnak hosszadalmasan, hanem az ügyeket azonnal igyekeznek megoldani. A közigazgatás gépezetének egész beállítottsága olyan, hogy *restancia nem lehet.* Kézről kézre megy az ügydarab, úgy mint a bankban, vagy a nagy ipartelepeken szokás. Természetesen vannak hibái az amerikai közigazgatásnak is. Korrupció, könnyelműség, megvesztegethetőség, valamikor nagyon divatos volt egyes városokban. Mégis, ha valaki betekint az amerikai adminisztráció szerkezetébe, meglátja, hogy ezt a gyors és tervszerű igazgatást a nép, a szegények iránti szeretet hatja át.

*

— Mr. Hampton *Moore* philadelphiai polgármester mondta nekünk, hogy jóindulatot kell mutatni a szolgálat iránt, mert tudni kell, hogy az emberek a hivataltól segítséget, biztatást, barátságot várnak. És Philadelphiában, ebben a nagy polgárvárosban valóban egészen régimódon, patriárkálisan folyik a közigazgatás. Igaz, hogy ehhez a közigazgatáshoz az amerikai nép bizalmas közvetlensége, jóhiszeműsége, igazságossága és őszintesége kellett. Protekciót európai értelemben senki sem ismer. Éppen úgy a hatóságot sem meri senki félrevezetni, mert ezt kíméletlen szigorúsággal büntetik.

*

— Az amerikai közigazgatás a sajtón keresztül oktatja és neveli a népet, ezért van az, hogy *csak nagyritkán akad panasz a hivatalok ellen.* A szakszerűséget kereső amerikai közigazgatás kezdettől fogva az élet területén járt, így természetes volt, hogy számolt a technika fejlődésével, a találmányokkal és mindazon követelményekkel, amit a modern építészet és ipar, kereskedelem követelt. Ezért nem válhatott merevvé az adminisztráció gépezete sem. Így történt, hogy

a műszaki közigazgatást kizárólag mérnöki szaktudásra bízták.

Lassankint eltávolították a sokszor végzettség nélküli, könnyen megvesztegethető hivatalnoktípust és helyükre szakembereket, jogászt, orvost, mérnököt állítottak. A szakszerű amerikai igazgatásban vezető szerephez jutott mérnök nemcsak a toronyházas csodákat teremtette meg, hanem a közigazgatás csodáját is, az azonnal elintézésre képes műszaki és bankszerű alapon berendezett szakszerű igazgatást.

*

— Newyork alpolgármestere, a budapesti származású *Deutsch* Alfréd, a *Newyorki Városi Évkönyvben* írta a következőket: „Lassankint odajutottunk, hogy

az ügyek elintézése nem tart tovább a hivatalokban, mint a kiszolgálás Wannamaker óriási áruházaiban, vagy az autógyáros Ford üzleteiben.

Jó és gyors minden, ahogy az amerikai nép kívánta." Lehet — mondja *Lantos* mérnök —, hogy túlzás ez, de minden esetre van komoly alapja.

*

— Amilyen pontos azonban a hivatalokban a kiszolgálás, éppen olyan pontosságot kívánnak a felektől is a beadványok megszerkesztésében. Erre a célra külön nyomtatványok vannak, amiket ki kell tölteni. Minden ügyre vannak felvilágosító füzetek, amit ingyen kap a fél, de az utasítások betartását szigorúan meg is követeli a hatóság. A *pontatlanul, hiányosan kitöltött nyomtatványt tárgyalás és indokolás nélkül adják vissza.*

*

— Még 1903-ban létesült a *Városok Vezetését Ellenőrző Hivatal:* a törvényhatósági ellenőrző iroda. Ennek a munkája két irányban indult meg: először *oktatni és nevelni a közönséget,* másodszor a *hivatalnokokat* felruházni olyan *tudással és jellemmel,* ami a harmónikus együttműködést biztosítja. Az amerikai közigazgatásnak az a törekvése, hogy a hivatalban mindenki jól érezze magát. Ebből a törvényhatósági ellenőrző irodából fejlődött ki a mai hatalmas közigazgatási vizsgáló szerv: a *Nemzeti Közigazgatási Intézet.* A newyorki polgármester támogatásával kerültünk mi is ide, hogy megismerhessük a racionalizált igazgatás és a kutatás tudományos alapjait. A barátságos fogadtatást, amiben részünk volt, *Magyary* Zoltán dr. professzornak köszönhettük, akiről elmondták, hogy bámulják Európában szokatlan őszinteségét, bátorságát és rendkívül tárgyilagos ítéleteit. Utitársam, *Vajna* Ernő dr. fővárosi fogalmazó, a jogi részeket és a műszaki igazgatás gyakorlati és elméleti ismereteit tanulmányozta.

*

— A gazdag Amerikában könnyű volt a jó közigazgatást kigondolni. Ezernyi lehetősége van a közalkalmazottnak a tanulásra. Ebben az intézetben találtuk azokat a mérnököket, akiket a különböző városokból azért küldtek oda, hogy a világ műszaki tudományát tanulmányozzák, a saját hivatalukat érdeklő részeket sokszorítsák és az egyes előadókhoz juttassák. Nemcsak hatalmas könyvtár, tudományos elméleti laboratórium, de a technikai kísérleti állomások is rendelkezésre állnak az intézetben. Külön laboratóriumai vannak a városépítészetnek.

*

— A *Közszolgálati Kiképző Iskolák* főleg gyorsintézkedésű, erős akaratú hivatalnokokat nevelnek. Az aktagyártás megszüntetésére szolgáló törekvések már ott tartanak, hogy pl. a mérnöki osztályok *az ügyeknek majdnem 40%-át rövid úton intézik el.* Akta nélkül, rádió vagy telefón útján intézkednek és ezzel *megoldották a legolcsóbb közigazgatást.* Nemcsak időben rendkívüli e megtakarítás, hanem anyagiakban is igen sokat jelent a perceken belüli intézkedés. *Iktató helyett csak számozott kartotéklapok vannak.* Egyedül a számvevőségi és egészen fontos ügydaraboknál használják az iktatás régi, megszokott módjait. Az ügydarabokat vagy maga a fél viszi tovább vagy egyik referens asztalától közvetlen tovább adják a másikához, esetleg csőpostán továbbítják.

*

— Igen érdekes *az egy-aláírásos rendszer is,* ami annyit jelent, hogy az elintézett ügy véghatározatát az a tisztviselő írja alá, aki benne intézkedett, azt mondják: *így lehet pontosan megállapítani a felelősséget.* Az

építési engedélyek elintézése egy-két óra alatt történik.

Az előadó a benyujtott kérvényt a tervekkel összehasonlítva, *mingyárt elbírálja.* Ezután bélyegzőt üt rá, *az elintézés jeléül,* bevezetteti a kartotéklapra és nyomban tovább kerül az ügy másolás végett az irodába. Egyik newyorki városi főmérnök mondotta, hogy az építési szabályzatnak olyannak kell lenni, hogy elősegítse, megkedkveltesse az építkezést a felesleges kiadásoktól megvédje az építtetőt és az építőt egyaránt.

*

— Építési engedélyek kérése csak hatósági kérdőíven lehetséges. A tussal kihúzott tervet a beadásnál a szakreferens mingyárt felülbírálja. Ha a félnek ez ellen kifogása van, azonnal fellebbezhet az ügyosztály vezetőjéhez, aki *mint másodfokú hatóság, az ügyosztály többi előadójával megbeszéli az ügyet és dönt.* A harmadfokú fellebbviteli hatóság három vizsgálóbiztosból áll, akik közül egyet a hivatalfőnök, egyet a fél, egyet pedig a közbiztonsági hivatal delegál.

Ha a félnek ad igazat a bíróság, az előírás szerint letétbe helyezett 150 dollárt a hatóság a fellebbezőnek nyomban visszaadja, ha pedig elutasították a fellebbezést, akkor a 150 dollár is visszamarad.

Ez azért van így, hogy elejét vegyék a sorozatos és alapnélküli fellebbezéseknek.

*

— Nagyobb építkezéseknél, négyemeletes bérházaktól a 150 emelet magasságú felhőkarcolókig, — amit ma Newyork megenged, — *az engedélyek kiadása 14 napon belül történik.* Ideiglenes engedély kiadása nem szükséges ebben a gyors igazgatásban. Az építkezések engedélyezése *„Rádió Patrol"*-rendszer alapján történik. Ennek az a lényege, hogy a rádiók utasítják az ellenőrző úton járó építészeket az egyes építkezések vizsgálatára. Újabban repülőgépen történnek az ellenőrzések és a bejárások a nagyobb városokban. Ezt fontosnak tartják azért is, mert a városépítési ügyosztály a légi felvételeket igen jól felhasználhatja.

— Ez a sok újítás — fejezte be szavait *Lantos* mérnök — nekünk a jövő világa, amit csak Amerikában tudnak megvalósítani. Az odakinti rengeteg lehetőség természetes alapot ad mindannak, ami Európában a mai atmoszférában és a mai gazdasági helyzetben elképzelhetetlen.

LÉGVÉDELMI TANÁCSADÓ A VÁROSHÁZÁN

Az egész világon, minden nagyváros komoly problémája a légvédelem szempontjainak megfelelő építkezés. Nálunk, ahol ezen a téren még alig történt valami, az ilyen építkezések tekintetében is meglehetős bizonytalanság uralkodott és komoly nehézségei voltak nem egyszer olyan építtetőnek, aki a polgári légvédelem szempontjainak megfelelő módon akarta házát, vagy üzemét felépíttetni. Addig is, amíg az új építészeti szabályrendelet — amely az ilyen kérdésekre is kiterjeszkedik — elkészül, átmenetileg ,

igen helyes megoldást találtak a városházán: tanácsadó irodát létesítettek

mindazoknak, akik különleges építkezést vettek tervbe. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa

beavatott helyen

érdeklődött, hogy van-e forgalma az újszerű tanácsadó irodának, mire a következő választ kapta: , ,

— A tanácsadó irodát felállítása óta meglepően sokan keresik fel építészek és építtetők. Budapesten, mintegy száz olyan építkezés történt, ahol a polgári légvédelem speciális szempontjait tartották irányadónak. Természetesen vannak érdekes esetek is, így például egyik Gellért-hegyi villatulajdonos

olyan óvóhely építésére kért engedélyt, amely a legtökéletesebb komfortot biztosítja, még fürdőszobája is van.

— A tanácsadó iroda minden kérelmet és kérést készséggel elbírál és megadja a szükséges tájékoztatást, útmutatásokat.

Rózsafák és **sirkövek**
megóvására lagy, nedvesség ellen vízhatatlan varrható erőpapirt használjon.
Gyártja: Oser Ó-utca. 49. Tel.: 23-8-90

Szép, olcsó, jó **KERET** *csak a* **Pollák-féle lehet**
Üzlet: Budapest, VII., Király-utca 89. sz.
Gyár: VII, Almássy-tér 2. Telefonszám 33—4—62

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESITŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8 52

Keisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

Váczy István
okleveles építészmérnök és építőmester
Budapest, VIII., Baross-utca 82. Telefon: 40-8-54

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
Budapest, V., Gr. Tisza István-utca 5. Telefon: 82-4-29.

Az elegáns világ fogasa
egyedárusítója
DIÓSY JÁNOS
Budapest, VII., Rákóczi-út 24.

Négy fillér a telepen, tizenhat a fogyasztónál a villany önköltségi ára

Mit várhatunk a nagyüzemek egyesítésétől?

Mint ismeretes, a főváros törvényhatósági közgyülésének minapi ülésén *Deményi* Aladár dr., a *Nemzeti Egység Pártja* fővárosi frakciójának tagja, *határozati javaslatot terjesztett elő,* amelynek értelmében a közgyülés utasítja a polgármestert, hogy

az Elektromos- és Gázművek egyesítésének kérdését vizsgáltassa meg sürgősen szakemberek bevonásával és a szakértői jelentést az összes vonatkozó adatokkal együtt terjessze mielőbb az illetékes szakbizottságok elé.

Amint a *Fővárosi Hirlapban* már a nyár folyamán többizben beszámoltunk erről, a *NEP* fővárosi szervezetének *egyik sarkalatos programpontja a nagyüzemek egyesítése,* mert hiszen *az ilymódon racionalizált adminisztrációtól várják a rentabilitás fokozódását.* A *Fővárosi Hirlap* munkatársa éppen ezért nyomban, határozati javaslata elmondása után, kérdést intézett *Deményi* Aladárhoz, hogy melyek azok a főbb szempontok, amelyek megokolttá teszik a nagyüzemek egyesítését.

Deményi Aladár dr.

errevonatkozóan a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Hogy a két üzem egyesítése óriási jelentőségü a főváros háztartásának jövő fejlődése szempontjából, azt *legjobban magyarázza költségvetésük.* Ennek *a két üzemnek együttes bevétele 1936-ra kerek számban 76 millió pengőt tesz ki, amiközben kiadásuk hatvannyolcmillió pengő.* Nyilvánvaló tehát, hogy

ez a két üzem nem csupán a fővárosnak, hanem az országnak is két legnagyobb üzeme, következéskép a kérdéssel nagyon komolyan kell foglalkoznunk.

Nem hiszem, hogy bárhol a világon akadhatna szakember, vagy laikus, *aki az üzemegyesítés előnyeit kétségbe vonná.* Mielőtt azonban közelebbről rámutatnék a koncentráció előnyeire, foglalkozni kívánok a leggyakrabban hangoztatott ellenérvekkel. Ezek közt is az első az a szuppozició, hogy *egyesítés esetén rengeteg tisztviselőt és munkást kellene elbocsátani.* Erről azonban

szó sincs, mert az egységes adminisztráció elsősorban lehetővé tenné, hogy a meglevő munkaerőket célszerűbben használják ki és az üzemellenőrzést gazdaságosabbá tegyék.

Ugyanekkor azonban megvalósulna *az anyagbeszerzések egységes irányítása,* továbbá a külső és belső adminisztráció olyan kiépítése, hogy az eladási szervezet nagyobb hatóterületen nagyobb árutömegekkel demonstrálhassa gazdasági hatását. Azt is fel szokták hozni, hogy műszakilag alig megoldható kérdéseket vetne fel vezetés tekintetében az üzemegyesítés, mert *aki jó elektromos szakember, az talán nem jó gáz szakember, vagy megfordítva.* Az az érzésem, hogy ezt a kérdést *a fogalmak tisztázatlansága vetette fel.* Nyilvánvaló ugyanis, hogy

a műszaki vezetés és a gazdasági vezetés között olyan különbség van, mint a mérnök és a kereskedő munkája között,

ami azt is jelenti, hogy *gazdasági üzem élére nem műszaki vezető, hanem gazdasági vezető kell.* Nem óhajtok részletkérdésekbe belemélyedni, mindössze rámutatok arra a tényre, hogy például a villanyáram kilowattóránként a telep helyén nem egész 4 fillérbe kerül, ennek ellenére 16 fillér az elektromos áram önköltségi ára addig, amíg eljut a fogyasztóhoz. Ez magyarán azt jelenti, hogy

az önköltségi árnak több, mint háromnegyed része esik nem a műszaki, hanem a gazdasági számlára.

Nem lehet tehát túltennünk magunkat azon a természetes óhajtáson, hogy *ezt a háromnegyedrészt, ezt a 12 fillért valahogyan le kell faragni.* Határozati javaslatomnak egyébként az a célja, hogy végre halljunk és lássunk *reális számokat,* mert azok nélkül nem szerezhetünk magunknak kellő tájékozódást.

Csütörtökön felterjeszti a főváros a kormányhoz a jövő évi költségvetést

A székesfőváros törvényhatósági bizottsága közel négyhetes tanácskozás után, amely idő alatt tizenkét ülésnapot tartottak, befejezte az 1936. évi költségvetés vitáját. Pénteken éjjel 11 óra előtt történt a szavazás és az 1936. évi budget a következőképpen alakult:

Rendes kiadás	147.218.154 P
Rendkívüli kiadás	6.333.862 „
Összes kiadás:	153.552.016 P
Rendes bevétel	146.462.178 P
Rendkívüli bevétel . . .	1.200.000 „
Összes bevétel:	147.662.178 P

A főváros jövő évi költségvetése *5.889.838 pengő hiánnyal* zárul.

A közgyülés a polgármester javaslatára *a pótadó kulcsát változatlanul 50 százalékban, az általános kereseti adó kulcsát 5 százalékban, a házbérkrajcár kulcsát 3 százalékban, a szemétfuvarozási illeték kulcsát 1½ százalékban állapította meg.*

A Vízművek által szolgáltatott víz köbméterenkinti ára változatlanul 18 fillér, a gáz egységára 20 fillér, a villany egységára 4.5 fillér lesz.

A kórházi ápolási díjat napi 5.80 pengőben állapították meg.

A közgyülés felhatalmazta a polgármestert, hogy a százezer pengő értéken aluli ingatlanokat az illetékes szakbizottság meghallgatása után, legjobb belátása szerint értékesíthesse, illetve helyükbe újakat vásárolhasson.

A költségvetési tárgyalás befejezése után a pénzügyi ügyosztály nyomban hozzáfogott a végleges előterjesztés és a kormányhoz intézendő kísérő felterjesztés megszerkesztéséhez és a tömegesen benyujtott, *közel 300 indítvány* feldolgozásához. Ezzel a hatalmas munkával *hétfőn délre készült el az ügyosztály,* amit *Bódy* László dr. tanácsnok nyomban jelentett *Lamotte* Károly alpolgármesternek és *Szendy* Károly polgármesternek.

A polgármester aprobálása után az átdolgozott költségvetést leküldték a nyomdába, az eszközölt változtatások korrigálására. A nyomda munkája szerdán elkészül.

Bódy László dr. tanácsnok csütörtökön délelőtt fogja személyesen átnyujtani a belügyminiszternek a főváros jövő évi költségvetését és az ezt kísérő felterjesztést.

A *szóbeli jelentés azonban már szombaton délben megtörtént* és a belügyminisztérium illetékes tényezőjével rövid úton közölték, hogy a *törvényes határidőre, november 15-ére, percnyi késedelem nélkül elkészült a főváros 1936. évi költségvetése.*

*

A költségvetési vita mindvégig minden mozzanatában nívós, magasszinvonalú és tárgyilagos volt. A *Nemzeti Egység Pártjának* szónokai, mint erre az előző hetek vitájának ismertetésénél már rámutattunk, egytől-egyig nagy felkészültséggel, alapossággal és a párthoz méltó, imponáló komoly tartalommal és rátermettséggel szerepeltek. Nagy figyelemmel találkozott *Deményi* Aladár dr. felszólalása, aki a nagyüzemek egyesítésének kérdéseiről szólt és nagy szakszerüséggel fejtegette, hogy gazdasági szempontok követelik az üzemek közös igazgatás alá helyezését. *Gazdy* Jenő rámutatott, hogy kívánatos lenne, ha a Segitőalap központi rendelőintézetet és külön kórházat állítana fel. *Becsey* Antal elvileg helyeselte Deményinek az üzemegyesítésre vonatkozó indítványát, ezzel egyidejüen azonban fontosnak tartotta, hogy minél nagyobb mértékben fokozzák az üzemek termelési lehetőségét. *Kertész* Elemér a frontharcos és hadviselt közüzemi alkalmazottak érdekében beszélt meggyőzően. *Hentz* Lajos a Vízművek fejlesztésének szükségességét hangoztatta, *Sárkány* Ferenc fürdőügyi- és idegenforgalmi kérdésekkel foglalkozott. *Bényi* Károly a községi Lóhúsüzem feladatairól szólott. Vitéz *Hajnóczy* Béla dr. a közlekedés problémáit fejtegette és hangoztatta, hogy a BESZKÁRT értékcsökkenési alapját jobban kell dotálni, s hogy a HÉV tarifamérséklésénél sokkal sürgősebb a BESZKÁRT viteldíjának rendezése. Ezután a frontharcosok érdekéért szállt síkra. A párt részéről *Usetty* Béla mondott még nagy beszédet a közlekedési problémákról és a BESZKÁRT ügyeiről.

A *Keresztény Községi Párt* részéről *Gidró* László, *Mohaupt* Gyula, *Szabó* József, *Eszterházy* Móric gróf, vitéz *Mátyásfalvy* Erich, *K. Császár* Ferenc, *Homonnay* Tivadar, *Temesváry* László, *Bocsári Spur* Kálmán, *Nemes Nagy* Mihály szólaltak fel. A *Polgári Szabadság Párt* szónokai *Pfeiffer* Ignác dr., *Boros* László dr., *Láng* Lajos dr. voltak. A *Szociáldemokrata Párt* tagjai közül *Horovitz* Gábor, *Steinherz* Simon, *Pásztor* Imre, *Szepessy* Albert, *Lázár* Emil, *Gál* Benő, *Lévay* Sándor, *Halász* Alfréd, *Millók* Sándor dr., *Farkas* Zoltán dr., *Büchler* József beszéltek. A *pártonkivüliek* soraiból pedig *Sümegi* Vilmos és *Klár* Zoltán vettek részt a vitában. A *Keresztény Ellenzék* kritikáját *Friedrich* István mondta el.

Kötelező a fővárosi üzemeknél is a háborús pótlék fizetése

Kertész Elemér sikraszállt a frontharcos érdekekért

A számok, tarifális és fogyasztási problémák, technikai kérdések tömkelegében, amely a költségvetési tárgyalás üzemi napjai alatt kavargott a közgyülési teremben, *Kertész* Elemér, híven ahhoz a programjához, hogy ő a törvényhatósági bizottságban mindenekelőtt a frontharcos érdeket képviseli, módot talált arra, hogy a frontharcos tábor érdekeit szolgáló indítványokkal lépjen a közgyülés elé.

— Gondoskodjon a polgármester úr arról — így szólt az egyik indítványa —, hogy a székesfőváros közigazgatási és üzemi alkalmazottai *az 1922. évi miniszteri rendelet értelmében megállapított havi pótdijukat szolgálati helyükön teljes egészében megkapják.* Ez a járandóság a volt tiszti állományú alkalmazottaknál havi 7.20 pengő, a volt legénységi állományúaknál 3.60 pengő.

Másik indítványában azt kérte, hogy minden tisztviselő és alkalmazott törzslapján, valamint a névsoros kimutatásban feltüntetve legyen, hogy *mennyi időt töltött a fronton, mennyi időt katonai szolgálatban és milyen kitüntetéseket kapott,* hogy ezek a körülmények úgy a betöltésre kerülő állásoknál, véglegesítéseknél, kinevezéseknél és előléptetéseknél komolyan számbavehetők legyenek.

Beszéltünk ezekről az általános helyesléssel fogadott indítványokról

Kertész Elemérrel,

a Frontharcos Szövetség országos alelnökével, aki a következőket mondta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Az Elektromos- és a Gázművek költségvetésénél meglepetéssel tapasztaltam, hogy abból hiányzik egy tétel, amely az általános közigazgatási fejezeteknél, valamint a főváros más intézményeinek és üzemeinek költségvetésében szerepel. Ez a negatív tétel

a frontot járt közalkalmazottak háborús pótléka,

amelyet bizonyos feltételek mellett az 1922-ben kelt miniszteri rendelet biztosít számukra. Ez a havi pótdíj, amelyben a két üzem alkalmazottait kivéve, a főváros összes alkalmazottai részesülnek 1923 óta, a volt tiszti állományúaknál havi 7.20 pengő, a volt legénységi állományúaknál havi 3.60 pengő. *A két üzemnél követett eljárás méltánytalan, de nemzetnevelési szempontból is káros és hátrányos.*

— A másik indítványom nem ilyen kirívó részletkérdésre, hanem az összes közigazgatási ágazatokon és üzemeken keresztülvonuló, általános sérelemre hívta fel a figyelmet és kérte az orvoslást. Sokan vannak, akik annakidején mint fiatal, ideiglenes alkalmazottak lelkesedéssel mentek el a harctérre, s amikor visszatértek, szomorúan tapasztalták, hogy lecsúsztak a hivatali ranglistán, vagy háttérbe szorultak munkahelyükön és nem tudják utólérni az annakidején velük egyenrangú tisztviselőket és alkalmazottakat, akiket itthagytak az irószatalok mellett, vagy a műhelyekben. Nem akarom tagadni, hogy a háborús évek alatt itthon is nehéz volt az élet és több volt a munka, de azért a harctéri és itthoni szolgálat között különbség van,

mégis csak más szolgálatot végeztek azok, akik a gránát- és puskatűzben védték a hazát,

a városok és községek nyugalmát, valamint az irószatalok mellett és műhelyekben dolgozók munkalehetőségeit.

— Ez a tény a főváros tisztviselőinek és alkalmazottainak minősítésénél nem jut kifejezésre. Ezeknek az érdekében szólaltam fel és amint láttam, nem vették a közgyülés tagjai rossz néven, hogy ismét frontharcos vonatkozású témával állottam elő. Kötelességemnek tartom, hogy

a NEP zászlója alatt is a frontharcos gondolatnak legyek igazságos és becsületesen szókimondó képviselője.

Még egy harmadik szociális természetü indítványt is terjesztett elő *Kertész* Elemér. Arra hívta fel a figyelmet, hogy a Gázműveknél a felső ipariskolát végzett alkalmazottakat legjobb esetben az altiszti státusba nevezik ki, s tíz év óta közülük senkit sem léptettek elő tisztviselővé, holott egy 1909. évi miniszteri rendelet értelmében

a felső ipariskola elvégzése köztisztviselői minősítés tekintetében egyenrangú a középiskolai végzettséggel,

s ezt a rendeletet a katonai, az állami szolgálatnál, valamint a főváros közigazgatásánál tényleg alkalmazzák is.

— Az igazságosság egyéb szempontjai mellett — mondta nekünk *Kertész* Elemér —, arra való tekintettel, hogy az ipariskolát végzettek önkéntességi joguknál fogva nagy százalékban emléklappal ellátott tisztek, már csak nemzetvédelmi szempontból is lehetetlennek tartom a képesítésnek ezt a deklasszifikálását és a miniszteri rendelet figyelmen kívül hagyását.

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Tisztelettel felkérjük a hátralékos előfizetőket, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni szíveskedjenek.

Kinevezések. A kereskedelmi- és közlekedési miniszter *Király* Kálmán székesfővárosi műszaki tanácsnokot *az országos közlekedési bizottság* tagjává kinevezte, *Felkay* Ferenc székesfővárosi közoktatási tanácsnokot pedig a *Testnevelési Főiskola* tanácsának tagjává nevezte ki a kultuszminiszter. A *Nemzeti Úszósport Alapítvány* igazgatóságában az alapítólevél szerint a székesfővárost négy tag képviseli. Ezekre a helyekre a polgármester most *Bódy* László dr., pénzügyi-, *Felkay* Ferenc tanügyi-tanácsnokokat, *Boros* Pál dr. főjegyzőt és *Hodászy* Miklós székesfővárosi testnevelési igazgatót delegálta.

A főváros képviseltette magát a Pécsi Tudomány Egyetem ünnepségén. A *Pécsi Erzsébet Tudomány Egyetem* hétfőn, az egyetem névünnepén nagyobbszabású ünnepséget rendezett, amelyre hivatalosan meghívta a székesfőváros vezetőségét is. *Szendy* Károly polgármester intézkedett, hogy a székesfőváros résztvegyen a Pécsi Egyetem ünnepélyén: képviseletében *Felkay* Ferenc dr.-t, a székesfőváros tanügyi tanácsnokát delegálta az ünnepségre.

Büben-Kövesligethy. *Kövesligeti Büben* Iván dr. orvos, egyetemi m. tanár és *Kövesligeti* Miklós dr. ügyvéd, székesfővárosi törvényhatósági bizottsági tag családi nevüket a kormányzó hozzájárulásával régi magyar nemességük és „Kövesligeti" előnevük épségbentartásával *Kövesligethy*-re változtatták meg.

Andréjka Árpád műszaki főtanácsos ünneplése. *Andréjka* Árpád műszaki főtanácsos, a IV. kerületi elöljáróság mérnöki hivatalának népszerű vezetője most tölti be huszonötödik szolgálati évét. Kartársai ebből az alkalomból meleg ünneplésben részesítették. Szombat este ünnepi vacsora keretében történt az üdvözlés, amelynek során *Goszleth* Ernő dr., a Belváros elöljárója méltatta *Andréjka* főtanácsos hivatali és kartársi érdemeit. Az ünnepi beszéd végén a kartársak nevében művészi kivitelű emléktárgyat nyujtott át az ünnepeltnek.

A Városi Mérnökök Országos Szövetségének közgyűlése. A Városi Mérnökök Országos Szövetsége újjászervezésének tízéves fordulója alkalmából közgyülést tartott, ezzel kapcsolatban szakosztályi üléseket és tanulmányi kirándulást rendezett. Az építészeti szakosztály ülésén *Fridrich* Lajos fővárosi műszaki főtanácsos a budavári koronázó főtemplom restaurálásáról, a mérnöki szakosztály ülésén *Viola* Rezső dr. fővárosi műszaki főtanácsos Budapest „kivezető útvonalairól", az üzemi szakosztály ülésén *Pap* Ferenc fővárosi vízmü-vezérigazgató a Vízművek bővítési munkáiról, a gépészeti szakosztályban *Karfner* János műszaki tanácsos a főváros fütésellenőrző tevékenységéről, a közigazgatási szakosztály tagjai előtt *Bánóczy* Béla fővárosi műszaki tanácsos, a községek, járások, megyék és városok igazgatására vonatkozó adatgyüjtés megindításáról, — végül a „kari ügyek" szakosztályán *Hoepfner* Pál föv. mérnök a község és városi mérnökök kari törekvéseiről tartott előadást. Az ünnepélyes közgyülés a Mérnökegylet székházában folyt le. *Berzenczey* Domokos elnöki megnyitója után *Bánóczy* Béla főtitkár utalt a szövetség tizesztendös munkájára. Az indítványok során *Pap* Ferenc Vízművezérigazgató javaslatára megalakították a *Vízművek Országos Szövetségét* s elfogadták *Bánóczy* Béla főtitkár gondolatát, amely szerint a Mérnöki Kamara a *VÁMOSZ* és egyéb illetékes testületek bevonásával a kormány által olyan szerv volna létesítendő, amelynek feladata városok, megyék, járások és községek műszaki igazgatására vonatkozó adatok gyüjtése, feldolgozása. A közgyülés után a Tisztviselő Kaszinóban ünnepi vacsora volt.

Végleges hajlékot kap minden iskola. Az utolsó évtizedekben komoly megterhelést jelentett a közoktatási igazgatás számára a magánépületekben elhelyezett iskolák lakbére. Az utolsó öt évben a főváros iskolaépítkezési tevékenysége újabb örvendetes lendületet kapott, úgyhogy ezen a réven, másrészt egyes iskolák összevonásával mindig több és több magánépületben lévő iskolát sikerült saját épületbe áthelyezni, egyre több bérletet lehetett felmondani. Néhány évvel ezelőtt a *magánépületekben elhelyezett iskolák lakbére még 100.000 pengő körül mozgott.* Még az idén is 40.000 pengő bért kellett ilyen címen kifizetni, *a jövő évben viszont már mindössze 10.000 pengő bér terheli a fővárost.* A főváros vezetősége reméli, hogy rövidesen ezen is segíteni tud *és egy-két éven belül minden iskolának megteremti a maga végleges hajlékát.*

Baleset a szemétgyüjtőkocsi előtt. Május elsején történt, hogy a Fóti-út egyik háza előtt megállt a lófogatú szemétfuvarozó kocsi. *Szabó* János kocsis leszállt a bakról és a lovak előtt beszélgetett egy barátjával, *Szibauer* Károly napszámossal. Eközben a bakon ülő csöngettyüsfiú hirtelen megindította a lovakat. Szabó János kocsis félreugrott, de olyan szerencsétlenül, hogy a mögötte álló Szibauer barátját feldöntötte. Ez hanyatvágódott és eltörte a lábát. Harmadfél hónapon át kórházi ápolás alatt állott és ezalatt nem keresett, de egyébként is elvesztette munkaképességének ötven százalékát. Ezért *Szibauer* a főváros ellen kártérítési pert indított, amelyet most tárgyalt a törvényszék. A tisztiügyészség a kereset elutasítását kérte azzal, hogy a fővárost semmiféle vétkesség, vagy gondatlanság nem terheli, mert kifejtette a szükséges gondosságot, amikor a szemétgyüjtő kocsira megfelelő embert alkalmazott és a szemétgyüjtéshez szükséges tökéletes eszközöket bocsátott rendelkezésre. A törvényszék magáévá tette a tisztiügyészség álláspontját és *a felperest keresetével elutasította.* Az indokolás szerint a bíróság nem tulajdonított jelentőséget annak, hogy a szemeteskocsit egy gyerek hajtotta, mert Szabó János nem a főváros utasítására engedte át a gyereknek a lovak hajtását.

Villanyáramlopásért egy hónapi fogház. Figyelemreméltó ítéletet hozott egy lopási ügyben a büntetőtörvényszék. Nemrég a Székesfővárosi Elektromos Művek egy villanyszerelő villanyóráját tartozás miatt kikapcsolta. Az Elektromos Művek közegei egy este meglepetésszerüen vizsgálatot tartottak és megállapították, hogy a szerelő az Elektromos Művek tudta és beleegyezése nélkül a villanyt ismét bekapcsolta. Minthogy a jogtalan áramvételezés lopásnak minösitendö, az Elektromos Művek a villanyszerelö ellen bünvádi feljelentést tett. Ebben az ügyben most ítélt a büntetőtörvényszék Fonyódi-tanácsa és *a villanyszerelőt áramlopás vétsége miatt egy havi fogházbüntetésre ítélte.* Különös jelentőséget az ad az ítéletnek, amely egyébként még nem jogerős, a szigorú büntetés megállapítása. A bíróság súlyosbító körülménynek tulajdonítja, hogy az áramlopást szakember, villanyszerelő követte el.

Megjelent Budapest Székesfőváros Üzemeinek és Részvénytársaságainak Évkönyve. *Szendy* Károly polgármester ismét kitünö gyakorlati érzékéről adott bizonyságot, amikor elrendelte a közigazgatási évkönyvhöz hasonlóan az *Üzemi Évkönyv* összeállítását. Ennek a münek a kiadása régen érzett hiányt pótol, mert eddig nem volt lehetséges az üzemi alkalmazottakról és azoknak beosztásáról összefüggő képet kapni. A most megjelent *Üzemi Évkönyv*, amelyet a polgármester intenciói szerint *Morvay* Endre dr. tanácsnok és *Reminiczky* Lajos tanácsjegyző állított össze, tartalmazza az összes üzemi választmányok, felügyelő bizottságok és igazgatóságok összeállítását, egyes üzemek rövid ismertetését és az üzemi tisztviselők pontos névjegyzékét, lakcímét, beosztását, szolgálati minöségét és mind azokat a tudnivalókat, amelyek az üzemek helyes megismeréséhez szükségesek.

Hírek a pártból

Kulturális munka a kerületi szervezetekben

Félesztendőn belül háromszor választott Budapest lakossága, illetőleg annak egy része. Volt országgyülési választás, volt törvényhatósági választás, utána pedig a déli kerületben peticiós választás zajlott le. Amiközben a szétforgácsolódott ellenzék különböző pártjainak szavazatai és mandátumaránya részint a multhoz, részint a jelenhez képest *folyton megváltozott, a Nemzeti Egység Pártja* elöretört és az

így szerzett hadállásait a legképtelenebb vádaskodások után is szilárdan, biztosan megtartotta.

A *Fővárosi Hirlap* hasábjain már többizben rámutattunk arra, hogy a *Nemzeti Egység* gondolatának szuggesztivitásán kivül része van ebben annak a kitünő pártszervezetnek is, amely *szisztematikus munkával toborozza a Nemzeti Egység zászlaja alá a nemeti gondolathoz hü magyar tömegeket.* Ez a többi közt azt jelenti, hogy a *NEP* fővárosi szervezete nem a választások aktualitására berendezkedett alkalmi csoportosulás, hanem egy kiválóan felépített adminisztráció, amely

a választások közti időben éppen olyan, ha ugyan nem nagyobb agilitással dolgozik, mint a közvetlen harc napjaiban.

Mint ismeretes, ennek a szervezetnek élén *Zsitvay* Tibor áll, aki rendkívüli *tudásával, bölcsességével és a szeretet jegyében indult munkásságával minden ellentétet kiegyenlít és egyéniségének személyes varázsával a nemzeti táborba tömöriti az azelőtt a legkülönbözőbb pártokhoz tartozott tömegeket.* Egyik legkitünőbb munkatársa viszont *Kauser* István dr. pártigazgató, aki föleg szorgalmával s mindenre kiterjedő alaposságával végzi azt a szinte láthatatlan munkát, amely a szervezés belső adminisztratív megalapozása körül folyik. Ennek a hatalmas munkának minduntalan újabb érdekes, tanulságos és figyelemreméltó jelét látjuk. Épp a napokban küldte szét a párt VI. kerületi szervezete azt a dús programot, amely egész novemberre biztositja, hogy a NEP VI. kerületi szervezetének tagjai napról-napra megtaláljak a kölcsönös érintkezésnek azokat az alkalmait, amelyek lehetővé teszik, hogy

családilag, kulturálisan, gazdaságilag és politikailag egyaránt hozzájussanak egy müvelt társadalom mindenfajta jogos igényéhez.

Érdekességére való tekintettel az alábbiakban közöljük ennek a gazdag programnak azt a részét, amely *a hónap még hátralevő napjaira vonatkozik.*

A VI. ker. programja

Előadások: 19-én este fél 8 órakor: *Magánbiztositás a közgazdaságban.* Előadja *Tarcsay* Pál pénzintézeti igazgató. — 24-én d. e. 10 órakor *az OTI székházának és képességvizsgáló állomásának megtekintése.* Találkozó a székház 18 emeletes tornyának a tetején. A lift díjtalan. Vezető: *Bálint* Antal OTI főfelügyelő. — 26-án este 7 órakor: *„Nyugat-tibeti utam Körösi Csoma Sándor nyomdokain."* Előadja *Baktay* Ervin dr., a híres ázsiai utazó.

Fogadó órák: *Bessenyey* Zénó dr. orsz. gyül. képviselő 28-án este 7 órakor, *Sárkány* Ferenc szőv. bizottsági tag 25-én d. u. 5 órakor. A jelentkezéseket legalább három nappal előbb a kerületi titkárságnál kell bejelenteni.

A kerületi elnöki tanács tagjai hetenkint a következő napokon este 7-től tartják fogadóóráikat. *Hétfőn: Schoepflin* Lajos dr. elnök, *Vogl* Béla dr., v. *Papp* Gyula. *Kedden: Resch* Aurél dr., *Buday* Béla dr. *Szerdán: Wittenberg* István, *Raffay* István. *Csütörtökön: Laubál* István dr., *Aczél* Ernő dr. *Pénteken: Groák* László dr., *Schilling* Endre dr.

Kereskedők aktuális problémái. Megbeszélés 25-én este 7 órakor. Tartja *Wittenberg* István, a Terézvárosi Kereskedők Egyesületének elnöke.

Iparjogi tanácsadó a kézmüvesiparosok számára. 21-én este fél 8 órakor. Tartja *Boross* András dr. ipartestületi főjegyző.

Adóügyi tanácsadó. 22-én este 7 órakor. Tartja *Groák* László dr. v. adófelszólamlási bizottsági tag.

Gyermekdélutánok. Vetitettképes előadások, mesék. Minden szombaton délután fél 4 órakor. Előadók: *Bányay* Antalné dr.-né okl. tanítónő és *Jakécs* Elemérné okl. óvónő. Beléptidíj nincsen.

Kirándulások: *Dec. 1-én:* Hüvösvölgy, Máriaremete, Nagyszénás, Nagykovácsi, Hüvösvölgy. Gyülekezés reggel 8 óráig a Berlini-téren, a Banántoronynál. Vezető: *Tibolt* Zoltán.

Tánctanfolyam. A tanfolyam december 2-án kezdődik és két hónapig tart. Tanítás hetenként kétszer, okleveles tánctanár vezetésével. Tandíj a két hónapra 5 pengő. Jelentkezni folyó hó 30-ig lehet a kerületi titkárságnál.

Énekes tagjainkkal megalakítjuk kerületi *„Egység Dalkör"*-ünket. Tagjainkat kérjük, hogy jelentkezzenek a kerületi titkárságnál. A dalórák minden héten hétfőn és csütörtökön este 7—8-ig lesznek.

Sakk-kört alakítunk. Sakkozni tudó tagjainkat kérjük, jelentkezzenek *Gereben* Kálmán központi h. titkárnál.

Sportszakosztályunk felállítása folyamatban van. Aktiv tagjainkat kérjük, jelentkezzenek a kerületi titkárságnál.

Előadás a kerületekben

Kedden, e hó 19-én este, a *VI. ker. pártlhelyiségében Bikkal* Dénes dr. tartott előadást: „A külföldi érdekképviseleti államok és a magyar érdekképviseleti állam kiépítése" cimen. Utána *Tarcsay* Pál olvasott fel: „A biztosítás gazdasági jelentőségéről." A *XIV. kerületi pártlhelyiségben Dell* Lajos tartott felolvasást „Biztosítás célja és gazdasági jelentősége" címen. Az előadás után a pártszervezet sportfilmeket mutatott be. A *VIII. ker. pártlhelyiségben* este munkás- és iparos összejövetel volt. *20-án, szerdán* este fél 8 órakor a VII. kerületi párthelyiségben (Erzsébet-körút 1.) *Hoffbauer* Arthur törvényszéki szakértő tart előadást „Az adózók érdeke a bevallásoknál" címmel. *X. kerület párthelyiségében* (Belső Jászberényi-út 2.) este 7 órakor *Dell* Lajos előadása: „A biztosítás célja és gazdasági jelentősége" címmel, ezt követőleg a pártszervezet oktató sportfilmeket mutat be. *21-én, csütörtökön: A IV. kerület párthelyiségében* (Eskü-tér 8.) este fél 8 órakor *Raith* Tivadar dr. előadása „Az üzleti siker titka" címmel. *A VII. kerületi párthelyiségben* (Erzsébet-körút 1.) este fél 8 órakor *Részegh* Lajos dr. előadása „Hogyan ápoljuk szánkat és fogainkat" címmel. *XI. kerületi párthelyiségben* (Verpeléti-út 4.) este fél 8 órakor *Bikkal* Dénes dr. előadása: „Külföldi érdekképviseleti államok és a magyar érdekképviseleti állam kiépítése" címmel. *XIII. kerület párthelyiségében* (Mohács-u. 6.) este 8 órakor *Szendi* Sarolta „Abesszín riportja" kerül előadásra.

Usetty Béla és Pőzel István ünneplése. A régi, nagyhírű *Saskör* szombaton megtitt ünnepség keretében köszöntötte a Budapest déli választókerület két új nemzeti egységpárti képviselőjét: *Usetty* Béla dr.-t és *Pőzel* István dr.-t. A nagyszámban megjelent sasköri tagok előtt és nevében *Nagy* Ferenc üdvözölte meleg szavakkal az új képviselőket. Az ünneplést elsőnek *Pőzel* István köszönte meg, majd felszólaltak még *Szende* Dezső, *Birgmayer* Győző, *Usetty* Béla és *Lóskay* István.

*

Karácsonyi segély-akció. *A Nemzeti Egység Pártja V. kerületi szervezetének Női csoportja* a kerület szegényeit felruházó és segitő karácsonyi mozgalmat indit. A mozgalom fővédnökségét *Melczer* Lilla országgyülési képviselő vállalta. A hölgybizottság pénteken este alakult meg a kerület párthelyiségében.

*

A Budai Klub jubileuma. Tízéves jubileumát üli a *Budai Klub*, amely *most avatta fel Margit-körút 48. szám alatti új helyiségeit is.* Az évforduló és felavatás alkalmából ünnepi társasvacsora volt, amelyen *Harrer* Ferenc dr. elnök megnyitó beszéde után *Bárczy* István dr. ny. igazságügyminiszter, díszelnök, majd *Hegedüs* Miklós dr., *Orbók* József dr., *Vadász* Mihály dr., *Wolff* Jenő kormányfőtanácsos, *Bicskey* Jenő müszaki főtanácsos, *Spanyol* Sándor HÉV-igazgató és mások méltatták a klub tízéves működésének jelentőségét.

*

A NEP V. kerületi szervezetének új helyisége. *A Nemzeti Egység Pártjának V. kerületi szervezete új párthelyiségbe költözött át: a Hold-utca 9. számú házba.* A kerületi pártszervezet rendkívül népes megnyitó értekezletet tartott, amelyen a pártvezetőség képviseletében *Kauser* István dr. központi pártigazgató vett részt és megjelentek az értekezleten *Szurday* Róbert és *Terbócz* Imre országgyülési képviselők. *Krompaszky* Miksa kerületi pártelnök bevezető szavai után *Szurday* Róbert tartott lelkesítő szónoklatot, majd *Kende* Béla központi párttitkár terjesztette elő a mult évadra szóló titkári jelentését és befejezésül *Kauser* István dr. központi pártigazgató tartott előadást a Nemzeti Egység Pártjának legközelebbi célkitüzéseiről. Az értekezlet után a résztvevők úgyszólván *valamennyien a Lipótvárosi Társaskörbe vonultak át,* ahol társasvacsora keretében *Dési* Géza törvényhatósági bizottsági tag, *Krompaszky* Miksa pártelnök, *Szurday* Róbert országgyülési képviselő, *Kauser* István dr. pártigazgató és *Gémessy* Piroska dr., a női csoport vezetője szólaltak föl.

Gazdasági Értesítő

Uj szinfolt, amely rávilágít a pékkartel üzelmeire

A törvényszék szerint a kartel választott bíróságának szervezete a közrendbe és a jóerkölcsökbe ütközik

A pékek legujabb akciója: emelik az árakat és beszüntették a barna kenyér sütését

Érdekes ítéletet hozott most a budapesti törvényszék a pékkartel sok bonyodalomra okot adó szervének, a választott bíróságnak egyik döntésével kapcsolatban. Ezzel a bírósági ítélettel megvilágításba került azoknak a kínos ügyeknek egyike, amelyek a pékkartel működéséhez fűződnek, s amelyek egész sorozatára mutatott rá már a *Fővárosi Hirlap*.

Tavaly, január elején tömörültek kartelbe a fővárosi és környékbeli sütőmesterek. Sokáig tagadták a kartel létezését, amelyet a *Sütők Iparvédő Egyezményének* neveztek el. Az alakulattal kapcsolatos kellemetlen ügyek során összeütközésbe kerültek a kartellel a kívülálló mesterek, de perbe keveredtek vele olyanok is, akik annakidején három évi időtartamra beléptek az Egyezménybe.

A kartelszerződésbe foglalt külön megállapodás szabályozza a peres ügyek lebonyolításának módozatait, még pedig akként, hogy *a kartel tagjai a vitás kérdések eldöntését az Egyezmény kebelében működő választott bíróságra tartoznak rábízni.* Ennek a választott bíróságnak csak az lehet a tagja, aki egyúttal tagja az egyezménynek, vagyis a kartelalakulatnak. A választott bírák ugyancsak a kartel kebeléből jelölhetik ki a bíróság elnökét.

A legújabb afférban *Kertész* Béla budapesti sütőmesternek jogvitája keletkezett magával a kartellel, amely *5200 pengős követelést támasztott ellene* és mert *Kertész* Gyula ezt a követelést jogtalannak nyilvánította ki, a sütőkartel *választott bírósági eljárást indított ellene.* Felperesként maga a pékkartel szerepelt, aki megnevezte a maga választott bíróját. Amikor összeült a három tagból álló választott bíróság, Kertész Gyula sütőmester meglepő bejelentést tett.

— Ez a bírói fórum — mondotta — nem lehet illetékes annak a jogvitának az eldöntésére, amely köztem és a kartel között keletkezett. Éppen ezért *a választott bírák ellen kizárási indítványt terjesztek elő* és ezenfelül *pergátló kifogást* támasztok, mert *a választott bíróságnak nincs hatásköre olyan ügyek eldöntésére, amelyekben peres félként maga a kartel szerepel.*

A választott bíróság Kertész Gyula sütőmester kifogásait elutasította és ítéletet hozott, amelyben *kötelezte Kertész Gyulát az 5200 pengő megfizetésére.*

Kertész Gyula erre a budapesti kir. törvényszék előtt beperelte a pékkartelt s a választott bíróság által meghozott ítélet érvénytelenítését kérte. *Medveczky* László dr. kir. törvényszéki bíró a pékkartel ügyiratainak, a választott bírósági eljárás módozatait tartalmazó egyezmény-megállapodásoknak áttanulmányozása alapján megállapította, hogy *a választott bírói eljárás csak azon jogvitákra köttetett ki, amelyek a kartel tagjai között merülnek fel.* Arranézve nincs előzetes megállapodás, hogy választott bíróság intézkedhetik olyan esetben is, *ha az egyik peres fél maga a kartel lenne.* Éppen ezért a törvényszék *a választott bíróság által hozott marasztaló ítéletet érvénytelennek mondotta ki* és arra kötelezte a pékkartelt, hogy *300 pengő perköltséget* fizessen Kertész Gyula sütőmesternek.

Az ítélet indokolása megállapítja, hogy a kartelnak a saját tagjával támadt jogvitája már azért sem bízható a kartelbeli választott bíróság döntésére, mert ebben az esetben a kartelnak a hármasbírói tanácsban voltaképpen két választott bírája ül, az elnök és a kiválasztott bírói s ezzel szemben a peres fél csak egy bírót delegálhat. Az ilyen szervezetű választott bíróság — mondja az ítélet — *már eleve nélkülözi a pártatlanságnak, érdektelenségnek és függetlenségnek azokat a feltételeit, amelyek a bírói döntés függetlenségének és pártatlanságának, valamint az ügyfél egyenlőségének közérdekű követelményeit biztosítják.* A választott bíróság megalakításának ez a módja, mint *a bírói ítélkezés általános alapelveibe és a közrendbe ütköző, ellenkezik a jóerkölcsökkel is,* minélfogva a választott bíróság ily szabályozásának joghatálya nincs. Ezért a törvényszék *a választott bíróság ítéletét érvénytelennek nyilvánította.*

Sztrájkol a barnakenyér

A pékek különböző mesterkedései és okvetetlenkedései állandóan izgatják a közvéleményt, de *legújabb eljárásuk egyenesen felháborító* és joggal váltja ki a legsúlyosabb erkölcsi megítélést. Mint ismeretes, a *Budapesti Sütőipartestület* hétfőn este értekezletet tartott, amelyen *Ruzicska* Ede ipartestületi elnök bejelentette, hogy

a mai árakon nem hajlandók tovább is árusítani a kenyeret, éppen ezért felemelik a kenyérárakat.

Ugyanekkor *Georgevics* Béla dr. főjegyző határozati javaslatot terjesztett elő, amelynek kalkulációs adatai nyomán *a pékek beszüntetik a barnakenyér sütését.* A határozati javaslatot elfogadták, ilyenformán

kedd reggel óta Budapesten nincs barnakenyér.

Nem foglalkozunk most a pesti pékek kalkulációs adataival, mert *épp a minap olvashattuk, hogy a szegedi pékek leszállították a kenyérárakat.* Ez éppen elég ok arra, hogy *a legelsőben tiltakozzunk mindennemű drágítás ellen.* De **a drágításnál is felháborítóbb az az antiszociális eljárás, hogy a legszegényebb néposztály táplálékának, a barnakenyérnek előállítását egész egyszerűen beszüntették.**

Remélhetőleg meg van *a törvényes mód arra,* hogy a hatóságok közbeléphessenek és meghiúsíthassák a pékek kíméletlen hadjáratát, amelynek nyilvánvaló célja az, hogy *kikényszeríthessék a magasabb árakat.* Nem lehet türni, hogy a pékek kivonják magukat az árellemző bizottság, a kamara, általában minden szociális szerv ellenőrzése alól és

a maguk szakállára döntsék el, hogy lesz-e a milliós nagyvárosnak másnap kenyere, vagy sem.

Mindettől függetlenül azonban az ilyen jelenségek rendkívüli jó alkalmat szolgáltatnak arra, hogy

a Községi Kenyérgyár bebizonyítsa létezésének szociális és ármérséklő hatását és jelentőségét.

Ha a *Községi Kenyérgyár* valóban hivatása magaslatán áll, úgy most *az egészséges konkurrenciával könnyen letörheti azt az akciót, amelyet a pékek indítottak a betevő falat kenyér ellen.*

Autobusz-baleset érte Guthard Tódort, amelyben a táblai itélet így döntött:

a balesetért egyformán felelős az IBUSZ volt vezérigazgatója és a BESZKÁRT

A tavasszal *Guthard* Tódort, aki akkor még az IBUSZ aktív vezérigazgatója volt, közlekedési baleset érte. Március 25-én a Margit-körút és a Keleti Károly-utca torkolatánál, a járdaszigeten állva, várta a 12-es autobuszkocsit. Az autobusz soffőrje rosszul állott a járdasziget mellé, mert amíg a kocsi első része közvetlenül odasimult a járdaszigethez, a kocsi hátsó része legalább félméternyi távolságban maradt a járdasziget szélétől. *Guthard* Tódor a járdaszigetről közvetlenül lépett fel az autobusz hátsó perronjára, de eközben megcsúszott, *a perronnak esett és megsérült.*

Bejelentette balesetét a *Fonciére Általános Biztosító Intézetnél,* ahol akadálytalanul likvidálták a káröszeget, de *Guthard Tódor jogán a Fonciére 2014 pengő követeléssel lépett fel a BESZKÁRT ellen.* A járásbíróság azonban a felperes biztosító társaságot kárigényével *elutasította,* azzal az indokolással, hogy a baleset kizárólag *Guthard* Tódor hibája folytán következett be, mert messziről, jelentékeny távolságról akart felugrani az autobusz perronjára. Fellebbezés folytán *a törvényszék megváltoztatta az elsőbíróság ítéletét és megállapította a BESZKÁRT kártérítési kötelezettségét a felmerült kár feleösszegének erejéig.*

Az ítélet ellen mind a két peres fél felülvizsgálati kérelmet adott be a kir. ítélőtáblához, ahol *Alcsuti* Ágost dr. tanácselnök tanácsa *mindkét kérelmet elutasította.* Az ítélet indokolása szerint *a balesetért egyaránt felelős Guthard Tódor és a BESZKÁRT.* A közlekedési szabályrendelet és a BESZKÁRT szabályzata is előírta az autobusz-soffőrök számára, hogy a lehetőség szerint a járdasziget széléhez egészen közel kell a kocsival megállani, ami ellen a soffőr vétett. A BESZKÁRT kártérítési kötelezettsége emiatt fennáll. De hibás *Guthard* Tódor vezérigazgató is, — mondja az ítélet, — mert a kötelező gondosságot elmulasztotta, amikor a járdaszigettől kissé távolabb megállott autobuszra közvetlenül a járdaszigetről szállt fel. Hogy az autobusz szabálytalanul állt a járdasziget mellé, ez nem mentesíti az utast a kötelező gondosság kifejtése alól.

Az iratokat az ítélőtábla most visszaküldi a járásbírósághoz, hogy megállapítsák, mennyi pontosan a kár, amit a baleset folytán *Guthard* Tódor szenvedett. *Ennek a kárnak felét köteles megtéríteni a BESZKÁRT.*

Kitüntetések a II. osztályú érdemkereszttel. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Domony* Móric dr.-nak, a Magyar Folyam- és Tengerhajózási Részvénytársaság vezérigazgatójának három évtizedet meghaladó időn át kifejtett értékes és eredményes munkásságáért nyugalombavonulása alkalmából a II. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta. Domony Móric, a MFTR-gal összeforrva, magyar folyami hajózás és általában a közlekedésügy terén rendkívüli érdemeket szerzett, s mindenütt elöljárt a társadalmi munkában is, sok tiszteletet és barátot szerzett magának. Egyidejüleg még három magas kitüntetés került nyilvánosságra. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére ugyancsak a II. osztályú magyar érdemkeresztet adományozta *Reményi-Schneller* Lajos dr. országgyülési képviselőnek, a Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége vezérigazgatójának és *Kállay* Rudolfnak, a Magyar Általános Hitelbank ügyvezető igazgatójának a pénzügyi élet terén szerzett érdemeik elismeréséül. Ugyancsak a II. osztályú magyar érdemkeresztet kapta *Deschán* Achill dr. miniszteri tanácsos, a Pénzintézeti Központ vezérigazgatóhelyettese, a felülvizsgáló és kiegyenlítő hivatal igazgatói állásában kifejtett különösen érdemes tevékenysége elismeréséül. Mind a hárman elökelő, nagyértékü reprezentánsai a magyar pénzvilágnak és kitüntetésük úgy politikai, mint a közgazdasági és társadalmi téren örömet szerzett.

Nem tágítanak a gründolók, mindenáron megalakítják a BESZKÁRT alkalmazottainak bevásárló szövetkezetét. A *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában megemlékezett arról a *szövetkezeti tervről,* amelynek keretében *egy hármas érdekcsoport a BESZKÁRT alkalmazottait szeretné a maga üzleti céljaira megszerezni.* Ismertettük ennek a vállalkozási tervnek hátterét és beszámoltunk arról az érthető tiltakozásról, amellyel a *Fővárosi Kereskedők Egyesülete* ezt a tervet fogadta, annál is inkább, mert a gründoló urak eredeti elgondolása az volt, hogy szövetkezetüket, amely a BESZKÁRT tisztviselőit és alkalmazottait textiláruval látná el, szinte a BESZKÁRT védnöksége alá akarták helyezni. Valójában a maguk számára szerették volna BESZKÁRT vezetőségét megnyerni, olyan formában, hogy a szövetkezetnél hitelt igénybevevő alkalmazottak tartozását *havi részletek formájában fizetésükből a BESZKÁRT vonja le.* Dán Leó, a Fővárosi Kereskedők Egyesületének elnöke kellő súllyal szállt síkra a kereskedelmet fenyegető szövetkezetnek ez ellen az összeházasodási terve ellen, s — mint megírtuk — határozott ígéretet kapott úgy *Winchkler* István kereskedelemügyi minisztertől, mint *Szendy* Károly polgármestertől és *Usetty* Bélától, a BESZKÁRT elnökétől, hogy *ebből a tervből semmi sem lesz.* Az alapító érdekcsoport azonban, úgylátszik, fel akarja venni a harcot a miniszterrel, a polgármesterrel és az elnökkel, s ha nem is az elgondolt formában — amelyről a kijelentések után bizonyára nem is lehet szó — mégis meg akarja alakítani a szövetkezetet. Elárulja ezt a szándékukat az a tény, hogy *a cégbíróságtól már a szövetkezet bejegyzését kérték.* A kereskedőtársadalom bizonyára nem fogja tétlenül nézni ennek a vállalkozásnak megalakulását, ha bármilyen formában akarják azt nyélbe ütni.

A mezőgazdasági iskolát beleolvasztották a kertészképzőbe. Hat évvel ezelőtt a főváros vezetősége elhatározta, hogy különböző ipari, kereske-

November 21, 24 és 26-án délután fél 3 órakor

Ügetőverseny

delmi, kertészeti iskoláia mellé *külön mezőgazdasági szakiskolát is létesit.* Ennek a középfokú iskolának felállítását főleg a polgárságnak az a még mindig elég népes és tekintélyes rétege szorgalmazta, amely Budapest határában őstermeléssel foglalkozik. Az iskolát Óbudán állították fel és bár igen szép eredmények mutatkoztak, a tanulók létszáma mégsem lett annyi, amennyire számitottak. Nehézséget okozott az is, hogy az iskola gyakorlótelepei nem voltak egy helyen. Beható tanácskozások után a főváros vezetősége most azt a megoldást választotta, hogy a *felső mezőgazdasági iskolát összeköltöztette a kertészképző iskolával.* A tanítás azóta a Fővárosi Kertészképző Iskola Egressy-úti telepén folyik, amelynek *hatvan holdas mintagazdasága* teljesen megfelelő a felső mezőgazdasági iskola tanulóinak képzéséhez is.

Érdekes táblai ítélet egy nyugalmazott vásárpénztári cégvezető fizetéscsökkentési pörében. Amikor megjelentek a tisztviselők fizetésének leszállításáról szóló kormányrendeletek, a székesfőváros tisztviselőinek az illetményeit is az egész vonalon le kellett szállitani. Most egy ilyen fizetéscsökkentés körül érdekes per keletkezett, amelyet *Erdős* Sándor ny. cégvezető indított a *Budapest Székesfővárosi Vásárpénztár rt.* felszámolás alatt álló cég ellen. Erdős Sándor cégvezetőnek a fizetését 1931-ben és 1932-ben csökkentették, de *mindkét alkalommal jogfenntartással élt.* Erdős Sándornak utóbb a Vásárpénztárnál viselt cégvezetői állását felmondották. A felmondási idő tartama alatt, 1933 március 1-től kezdődőleg harmadszor is csökkentették a fizetését hat százalékkal. Ez ellen Erdős újból tiltakozott és azt vitatta, hogy *rá a kormányrendelet hatálya nem terjed ki, mert a Vásárpénztár a székesfővárosnak részvénytársasági formában működő kereskedelmi vállalata,* rendes bejegyzett cég. Neki tehát *nincs közhivatalnoki jellege* és reá csak az általános munkaügyi rendelet vonatkozhatik. Mivel a Vásárpénztár ezt az álláspontot nem fogadta el, a közben nyugállományba került Erdős *pert indított a Vásárpénztár ellen, de a munkaügyi bíróság, majd a törvényszék is elutasította a keresetét.* Erdős felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő, úgyhogy végső döntésre az ítélőtábla elé került az ügy. Itt főként azzal érvelt a felperes, hogy a harmadik fizetéscsökkentés idején, mint felmondás alatt álló tisztviselőnek, semmiképp sem lehet az illetményeit joghatályosan csökkenteni. A kir. ítélőtábla ezt az érvelést sem tette magáévá és *a felülvizsgálati kérelem elutasításával jóváhagyta az alsóbíróságok ítéletét.* Az indokolás hangsúlyozza, hogy a fizetést csökkentő rendeletek a tisztviselők minden csoportjára kiterjednek és nem veszi ki a felmondásban levő tisztviselők csoportját sem. Hangsúlyozza a tábla indokolása, hogy ez a fizetésleszállítás, amelyre a Vásárpénztár is kötelezve volt, *nem a munkaadó, mint szerződő fél akarata gyanánt jelentkezett, hanem ettől függetlenül, felsőbb rendeletre következett be.*

VÁLLALKOZÁS

Megnyitották a Margithid gyalogos aluljáróját

Hétfőn délben adták át a forgalomnak a Margithíd pesti hídfőjénél épült gyalogos aluljárót. A híd kiszélesítésének tervezetébe illesztve építtette a kereskedelemügyi miniszter az aluljárót, amely egyrészt a hídon áthaladó forgalom zavartalanságát biztositja, másrészt a gyalogos közönség biztonságának érdekét szolgálja. Eddig a híd átmenő forgalmát a Személynök-utca—Pozsonyi-út vonalában gyalogosan áthaladó közönség miatt időnkint le kellett állítani, ami nemcsak a forgalmat akadályozta, hanem veszélyes helyzetet teremtett a nem eléggé óvatos közönségre is.

Ezeken a bajokon segített a kereskedelemügyi minisztérium Dunahidépitési szakosztálya, amelynek főnöke, *Algyay-Hubert* Pál dr. miniszteri osztálytanácsos, újszerű megoldással megtervezte az aluljárót. Két és fél hónapig éjjel-nappal tartott a munka, amely alatt a forgalom a hídon egy percre sem szünetelt.

A hétfői megnyitáson megjelent *Winchkler* István dr. miniszter képviseletében *Algyay-Hubert* Pál dr. s ott voltak a főváros részéről *Király* Kálmán, *Morvay* Endre dr. és *Babarczy* István dr. tanácsnokok, valamint a Közmunkatanács és a rendőrség képviselői. Miután a bizottság semmi kifogásolni valót nem talált, *Algyay-Hubert* Pál dr. köszönetet mondott az építkezésnél résztvett mérnököknek és munkásoknak és a kereskedelemügyi miniszter nevében megnyitotta a gyalogjárót. A főváros nevében a miniszteri tanácsosnak sikerült munkájáért *Király* Kálmán tanácsnok mondott köszönetet.

A fehér csempével kirakott, falba mélyített lámpákkal világított, 50 méter hosszú, 4 méter széles aluljárón nyomban megindult a forgalom.

A jövő év tavaszán a *Margithid budai hídfője előtt hasonló aluljárót építenek.*

Versenytárgyalási megbizások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

IV., Reáltanoda-u. főreáliskola, **kőműves munka.** Varsa János (VI., Teréz-körút 33.) 2768.68 P. — Ugyanott **burkoló munka.** Somogyi Béla (VI., Zichy Jenő-u. 34.) 2149.60 P. — Uj Szent János-kórház részére **új gőzmosó és öblitőgép szállítása.** Magyar Vegyipari Gépgyár (X., Noszlopy-u. 1.) 4450 P. — Központi Műszer- és Anyagraktár átalakitásnál **víz-, gáz- és csatornaberendezés.** Móczár Gábor (VIII., Magdolna-u. 4.) 8537.10 P. — Budai Vigadó épület, **palatető munka.** Sporik Ferenc (III., Pacsirtamező-u. 53.) 2690 P. — Ugyanott **bádogos munka.** Nagy Pál (II., Fő-u. 20.) 5785.50 P — V., VI. és VII. kerületi vásárcsarnokoknál **bádogos munka.** Boschán Ignác (V., Honvéd-u. 29.) 3743.60 P. — IX., Vámház- és I., Krisztina-körúti vásárcsarnokokban **kőműves munka.** Kis József (IX., Tüzoltó-u. 40.) 2141.10 P. — IX., Nagyvásárcsarnok, **másoló munka.** Petrik István (IX., Bokréta-u. 30.) 2834 P. — V., Hold-u., VI., Hunyadi- és VII., Klauzál-téri csarnokokban **mázoló munka.** Hollerbach János (VII., Akácfa-u. 49.) 2132.30 P. — Bakáts-téri rádiumkórház, **telefonberendezés.** Ericcson villamossági r.-t. (XI., Fehérvári-út 70.) 5639 P. — IX., Ferencvárosi helyi kikötő, **útépítés.** Szendrő Zsigmond (IX., Sobiesky János-u. 42.) 3236.25 P. — Pesti Vigadó, **homlokzat helyreállítás.** Fábián István (IV., Vámház-körút 8.) 6636 P. — IX., Mester-u. 19., polgári iskola, **ácsmunka.** Molnár Géza (I., Derék-u. 19.) 7650 P. — Szent István-kórház C. pavillon, **palafedés.** Rau József (III., Kerék-u. 6.) 2754.80 P. — IV. ker., Fővárosi Képtár, **bádogos munka.** Gerő László (VII., Columbus-u. 14.) 6135 P. — IV., Egyetem-u., Főv. Képtár, **tetőfedő munka.** Tromm István (VIII., Népszinház-u. 40.) 3686 P. — Ugyanott **ácsmunka.** Hellenbrand Ödön (VII., Fürész-u. 59.) 6141.40 P. — Ugyanott **föld-, kőműves-, elhelyező munka.** Eisler Nándor (IV., Károly király-út 10.) 4787.48 P. — Középferencvárosi r. k. templom, **tetőfedő munka.** Tomschay József (VIII., Práter-u. 59.) 5410.25 P. — Ugyanott **bádogos munka.** Schreil János (IX., Gr. Haller-u. 40.) 4992.30 P. — VII., Nagydiófa-u. 14. Műszerüzem és Anyagraktár épület, **villanyszerelő munka.** Alexy György (V., Falk Miksa-u. 26/28.) 5131.36 P. — Marhaközvágóhídon **mázoló munka.** Ifj. Ludwig János (IX., Angyal-u. 34.) 3163.50 P. — IX., Sertésközvágóhídi hűtőház, **föld-, kőműves-, vasbeton- és elhelyező munka.** Boghen György (II., Nyul-u. 8.) 130.840.59 P. — Népligeti Sporttelep tribün, **föld-, kőműves-, elhelyező- és vasbeton munka.** Ifj. Führer Miklós (IV., Molnár-u. 53.) 92.407.98 P. — Középferencvárosi r. k. templom, **ácsmunka.** Buza és Molnár (I., Derék-u. 19.) 8650 P. — Marhaközvágóhídon **ács munka.** Erdei Lajos (IX., Telepi-u. 22/a.) 2399.75 pengő. — Duna-uszodák és Lágymányosi ingyenstrand, **gömbfa-szállítás.** Danubius fakereskedelmi rt. (XI., Fehérvári-út 14.) 2600 P. — IV., Reáltanoda-u. főreáliskola **linoleum munka.** Urbán Ferenc (IX., Sobieski-u. 18.) 7038.60 pengő.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Cserepes-utcai kőtári iroda **építési munkáira** pályáztak: Böhm és Kállay 2282, Demény Lajos 2647, Krischka János 2944, Gavora Zsigmond 2985, Wiedermann Ágoston 3101 pengővel.

A Kerepesi-úti menhely épületén végzendő **melegvíz- és zuhanyfürdő berendezési munkáira** pályáztak: Orcsó Pál 3576, Berecz Pál 3829, Józsa Ernő 3911, Szentgyörgyi és társa 4119, Fekete Jenő 4311, Schmidt Mihály 5216, Oláh József 5973 pengővel.

A Központi városháza **kőműves munkáira** pályáztak: Makovszky László 2600, Vagner Gyula 3387, Wihart Ferenc 3945, Báthory és Klenovits 4017, Delmár Béla 4334, Vágó Pál 6420 pengővel.

A Szív-u. elemi iskola **linoleum burkoló munkáira** pályáztak: Péter József 2788, Császár Imre 2821, Haas Lipót 2899, Magyar Asphalt 2899, Plökl Nándor 3146, Bihari Pál 3180 pengővel.

A Szent István-kórház **kőműves munkáira** pályáztak: Tamássy Emil 3790, Ditler Ferenc 3908, Nakolny Antal 1379, Mészáros Sándor 4598, Ilyés Ferenc 4598, Horesényi József 4675, Bier Mihály 4686, Liebhard Béla 6060 P-vel.

A Kőérbereki-út repülőtér melletti szakaszának **makadámszerű útrendezési munkáira** pályáztak: Schuster András 57.280, Spányi Ernő 59.700, Hacker Emil 60.600, Neumann Ferenc 62.415, Szász Albert 62.582, Rózsa Ernő, 63.763, Grósz Frigyes 64.000, Barta Károly 64.610, Obendorfer József 64.764, Vadas Mihály 64.945, Schafer Antal és Helfenstein Károly 65.280, Helfenstein Ferenc és Krausz Ferenc 65.780, Simon László 68.925, Handl Gyula 69.975, Heverdle Károly 70.915, Biró László 74.851, Bálint Imre 75.110, Murt 78.927 pengővel.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában

Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

FANCSALY FERENC
közp fütés, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezési vállalkozó
Budapest, XI., Horthy Miklós út 80
Telefon: 59—4—88

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3 Telefon: 41-1-65

Macskásy Arpad
okl. gépészmérnök, műszaki vállalata, tervez, szerel és szállit vízvezetéki, csatornázási és gázberendezéseket, szivattyútelepeket, mindennemü központi fütést, kazánházi- és szellőzőberendezéseket.
Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. Telefon: 27-6-70.

KARDOS JENŐ
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ, KÖZPONTI FŰTÉS, VÍZVEZETÉK- ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Ó-u. 31. Tel.: 17-9-05

Avenarius Művek
Különleges szigetelő anyagok, saválló és nedvességálló tesiékek yára
Raktár és iroda: Budapest, VII., Almásy-tér 10.
Telefon 431—38.

MIKES és BRAUN OPTIKAI CIKKEK NAGYBANI RAKTÁRA
Magyar gyártmányú TITÁN hőmérők vezérképviselete
BUDAPEST, VI., PODMANICZKY-UTCA 27. SZÁM
(Teréz-körút sarok) Telefon 2-2-49

HOFBAUER ES PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

HEGYI SÁNDOR
épi o mester
Telefon 54-6-60 — Budapest, II., Gyorskocsi-u 10.

Mihálka és Társai
reszelő- és szerszámáru iparvállalat k. f. t.
Budapest, V., Zápolya-utca 34. Telefon: 92-4-98.

VADÁSZ GYULA
mozaik-langyára és épitési anyagtelepe
Budapest, II., Lajos-utca 89. és Kupp Imre-utca 46.
Telefon 62-9-06.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Petőfi Sandor-u. 16 Tel. 897—85

Gavora Zsigmond
okl. mérnök, épitőmester
Bpest, I., Enyedy-u. 12. Telefon 562-47

Gyári lerakat Telefon: 411-31
NYULASSY JÓZSEF
parkett és padozati vállalat
Bpest, IX., Dandár-u. 24. Vállal új és régi fektetést és mindenféle padozat munkat a legolcsóbban.

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK
ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Rakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban ... évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban ... „ „ „ 5.000 „
Dorogon ..... „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8.000.000 drb.

SZILVESZTER LAJOS
Egészségügyi berendező, központi fütés, vízvezeték és csatornázási vállalata
Budapest, V., Báthory-utca 23. Telefon: 248-72.

MARX és MÉREI
tudományos, elektromos műszerek és feszmérők gyára
Budapest, VI., Bulcsu-utca 7. sz.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonötödik évfolyam — Budapest, 1935 november 27. — 48. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Munkaközösség

Az elmúlt héten a Nemzeti Egység mozgalmának keretében újszerű tevékenység indult meg. A nemzeti munkaközösség megtartotta első előadását és vitaestjét. Jelentőségét az első est sikeréből már élénken láthatta a magyar közönség, amelynek valószínűen nagyrésze emlékszik arra, hogy az olasz fasiszta rendszer is megteremtette annakidején a munkaközösséget. Olyan gondolat és olyan tevékenység ez, amelyet még ellenzéki részről sem lehet megtámadni, mi pedig Budapest közönségének véleményét érezzük tolmácsolni, amikor azt kívánjuk, hogy a Nemzeti Egység mozgalma kapcsolja be a nemzeti munkaközösség tevékenységébe a főváros nagy problémáit is, kerüljenek sorra azok a hatalmas kommunális kérdések, amelyek szerény véleményünk szerint nincsenek megoldva, csak incidentaliter intéznek el a hatalmas problémakörökbe eső kérdéseket.

Nézzünk szembe egy pillanatra a nemzeti munkaközösség gondolatával és eljövendő tevékenységével. Mindenekelőtt legyünk tisztában azzal, hogy itt nem politikáról van szó, amint hogy a Nemzeti Egység gondolata is mindig azt hirdette, hogy nem pártpolitikát, hanem olyan magasabb irányzatot jelent, amely mélyrehatóan és hosszú időre akarja megoldani a nagy magyar problémákat. A nemzeti munkaközösség a pártpolitikai kereteken felül való, minden értéket magába kapcsoló szellemi együttműködés, amelynek hivatása, hogy az eszmék és az elvek a nagy célok irányában összehozzák a szakembereket és politikusokat. Sajnos, nálunk hosszú évtizedeken át minden nagy nemzeti vagy városi probléma a politikusok kezén oldódott meg, vagy sikkadt el. A politikus nem arra való, hogy szerves és gyökeres reformokat hozzon létre, elméleteket formáljon és irányelveket állítson föl. A politikus lehet katonája, harcosa vagy akár hadvezére is nagy elveknek, eszméknek és terveknek, de sohasem azoknak megteremtője. Most arról kell gondoskodni, hogy a harcba induló politikus alaposan föl legyen szerelve argumentumokkal és a tervek megvalósításának eszközeivel.

Ugyanez áll azokra a férfiakra is, akik a főváros népét a közgyűlési teremben képviselik. Akár a Nemzeti Egység munkaközösségében, akár a Nemzeti Egység fővárosi csoportjának külön munkaközösségében, igenis, alapvető módon meg kell vitatni szakemberek bevonásával azokat az óriási problémákat, amelyek soha a fejünk fölül el nem múlnak. A mult gyakorlata az volt, hogy ezekben a nagy problémákban nem alakult ki egységes álláspont, hanem az adott helyzethez alkalmazkodott mindig az elhatározás és a taktika. A töméntelen kérdésből csak néhányat említünk. Itt van talán legelsősorban az *üzemi kérdés,* amelynek alapelemeiben megvitatott elvei sohasem alakultak ki, hanem mindig csak a politikai célszerűség volt az irányadó. Hasonlóképpen óriási munkaterület kínálkozik a fővárosi politikával foglalkozók számára akkor, amikor a *városrendezés* kérdését veszik napirendre. Kiváló szakembereink vannak, akiknek talán divergáló véleményük van, de éppen arra való a munkaközösség, hogy ezeket az egymástól eltérő álláspontokat egységesítse, közös, nagy irányelvet alakítson ki. Vagy vessünk egy pillantást *Budapest közélelmezésére* vagy *közlekedésére,* vagy akár *közegészségére.* Nagy alkotások vannak ezeken a területeken, de ezeknek az alkotásoknak mindig folytatása van, ezek sohasem szünetelhetnek. A főváros nemzeti munkaközösségének tehát ki kell dolgoznia a legmarkánsabb irányelveket, amelyektől célszerűségi okokból lehet kissé eltérni, de amelyek a maguk egészében szilárdak és tartós értékűek legyenek. Mit hogyan és hol kell cselekedni, mit előbb és mit később, ezek azok a kérdések, amelyekre általánosságban választ kell adni, mert különben nem lehet igazán eredményes munkát végezni. De hogy még csak egy területet említsünk, itt áll előttünk a *takarékosság* kérdése. Hol van a határa az okos takarékosságnak, hol kezdődik a pazarlás, hol végződik a zsugoriság? Vajjon ki tudna ezekre a kérdésekre felelni anélkül, hogy egy nagy szellemi munkaközösség eszmecseréje meg ne vitatta volna ezt a hatalmas problémát.

Csak néhány kérdést vetettünk föl, amelyeket mindenki ismer és amelyeknek fontosságával mindenki tisztában van. De mindenkinek ismernie kell az összes érveket és ellenérveket is és ismernie kell azokat az irányelveket, amelyeknek Budapest polgárságát ezekben a kérdésekben vezetnie kell. Ez volna a feladata a főváros nemzeti munkaközösségének, amely hitünk és reményünk szerint nem késhetik soká.

Teljes erővel megindult az új beruházási program végrehajtásának előkészítése

Szendy Károly polgármester nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a BESZKÁRT hatmilliós kölcsönéről, a budai Szent István sugárút kiépítéséről és a magánvállalkozás kötelességeiről

Alig pár napja terjesztette föl a főváros a belügyminiszterhez a jövő esztendei költségvetést, amelyet a törvényhatósági bizottság széles és nívós vita keretében fogadott el, máris újabb munka kezdődött a városházán. *Szendy* Károly polgármester és munkatársai, elsősorban *Lamotte* Károly alpolgármester és *Bódy* László pénzügyi tanácsnok, a legnagyobb odaadással és eröteljes munkával dolgoznak annak az újabb beruházási programnak megállapitásán, amelynek napirendre való hozatalát a polgármester már a költségvetés beterjesztésekor elmondott expozéjában bejelentette a közgyülésnek.

Erről a beruházási programról érdeklödött a *Fővárosi Hirlap* munkatársa *Szendy* Károly polgármesternél, aki természetesen ma még csak a legfőbb irányelvekben nyilatkozhatott. Maga ez az első nyilatkozat, amely a beruházási programról a sajtóban megjelenik, olyan nagyvonalú képét tárja föl a polgármester alkotó tevékenységének, hogy azt a legnagyobb örömmel és reménykedéssel kell Budapest közönségének fogadnia.

A polgármester beruházási programja ki fog terjedni a városigazgatás minden terére, hiszen mindenütt épiteni, alkotni akar. A legnagyobbszabású ez a program a városrendezési kérdésekben, ahol óriási összegeket kell majd mozgósítani, természetes azonban, hogy ezeknek a rendkívüli beruházásoknak a tervét egy nemzedék nem viselheti és így a fővárosnak hitelmüveletekre lesz szüksége. Ezeknek a városrendező terveknek nagyvonalúságára jellemző, hogy nem kisebb alkotásokról van szó, mint a Horthy Miklós-híd már folyamatban lévő építése, a Nagykörútnak budai folytatását alkotó Szent István-sugárút kiépítése, a kelenföldi pályaudvar problémájának megoldása, az Andrássy-út meghosszabítása, a budai hegyvidék úthálózatának fejlesztése. A városépítési tervekkel kongruens Budapestnek, a világvárosnak jobb és gyorsabb közlekedéssel való ellátása. Ez a BESZKÁRT vállaira ró súlyos terheket, de a főváros nélkül természetesen a problémákat megoldani nem lehet, mert a BESZKÁRT-nak nincs arra pénze, hogy a sürgősen szükséges hatmilliós beruházásokat maga eszközölje.

A polgármester maga is csak néhány példát hozott föl beruházási programjából, amelynek nagyszerüsége máris kidomborodik. Mi is csak ízelítőt adtunk itt a jövendő nagy tervekről, amelyekről egyébként

Szendy Károly polgármester

a következőket volt szives a *Fővárosi Hirlap* munkatársának elmondani:

Ebben a pillanatban — mondotta *Szendy* Károly — még nem alakult ki pontosan, mekkora összegre lesz szükségünk, hogy a város fejlődése érdekében halaszthatatlanul szükséges legfontosabb beruházásokat elvégezhessük. Részben kiforrott tervek állanak ugyan már előttem, vannak azonban olyan szempontok is, amelyekről még gondolkodnunk kell. A helyzet ugyanis az, hogy

ámbár a székesfőváros vitathatatlanul kitünő vagyoni helyzete nagyösszegü kölcsön felvételét is lehetővé tenné, takarékoskodni akarunk és a jövő esztendő folyamán csak a múlhatatlan szükség mértékéig szándékozunk újabb hitelt igénybe venni.

— Azt már tudom, hogy *a közlekedés megjavítása,* elsősorban pedig *meggyorsítása* érdekében *késedelem nélkül el kell végezni a villamoskocsi-motorok kicserélését,* emellett pedig gondoskodnunk kell *az autobuszforgalom kiterjesztéséről* is. Mivel a most folyamatos hídépítési munkálatok nagyösszegü rendkívüli terhet rónak az amúgy is nehéz helyzetben levő közlekedési vállalatra,

gondolni sem lehet arra, hogy a BESZKÁRT külön hitel igénybevétele nélkül megfelelhessen a felsorolt követelményeknek.

Itt előreláthatóan *mintegy hat millió pengő szükséges* és ezt az összeget csak kölcsön útján tudjuk előteremteni.

— A Horthy Miklós-híd építési munkálatainak ütemes előhaladása is el nem ódázható befektetéseket kíván tőlünk. 1937-ben a hidat átadják a közforgalomnak, s erre az időpontra *készen kell állania a Nagykörút budai folytatását tevő Szent István-sugárútnak,* amely nyílegyenesen halad a kelenföldi pályaudvar szomszédságában lévő Etele-térig.

A kisajátításokon kívül nagyméretü csatornázási és útépítési munkák várnak itt reánk,

amelyek annál sürgősebbek, mert a XI. kerület gyors fejlődése folytán e téren máris hiányok mutatkoznak. A híd megnyitása további nagyméretü települést hoz magával különösen akkor, ha — amint reméljük — a kormány megadja a 30 éves adómentesség kedvezményét a Dunapart, Bertalan-utca, Horthy Miklós-út és Körtér, Fehérvári-út, összekötő vasúti híd töltése, Dunapart közötti területre.

— További áldozatokat kíván itt tőlünk a *közvilágítás* kiterjesztése és a *közműhálózat megteremtése,* de ezenfelül nem lehet majd kitérni a hatalmas terület általános jellegü városiasítása elől sem. Minthogy pedig a XI. kerület modernizálásával

az elavult kelenföldi pályaudvar megszüntetésének kérdése

is előtérbe fog kerülni, azt hiszem, felesleges mondanom, hogy bőven akad helye a pénznek.

— A Szent Imre-város benépesedésével nő annak a szüksége is, hogy előbb-utóbb új kórházat állítsunk fel ebben a kerületben, de természetesen ez már csak a későbbi évek egyikében történhetik meg.

— A budai Hegyvidék úthálózatának fejlesztése is fontos érdekünk, viszont semmivel sincs kisebb jelentősége

az Andrássy-út meghosszabbításának.

Minden erőnkkel küzdünk persze a közülettől nagy anyagi áldozatokat igénylő külterjes fejlődés ellen, de e téren sok akadály van. A székesfőváros egyes belső kerületeinek házsorai elavultak, a szűk utcácskákban levegőtlen, komfort nélküli lakások vannak, viszont a mai nagyvárosi ember megnövekedett igényeinek kielégítése elől nem lehet elzárkózni.

— Mi, a közület, itt nem segíthetünk.

A magánvállalkozásnak kell átvenni az irányítást, neki kell lerombolni a régi házakat s helyükbe napos, komfortos, olcsóbérű otthonokat varázsolni.

Minthogy a gazdasági életben már észlelhető bizonyos javulás, nem is kétlem, hogy erre rövidesen sor kerül.

— Az újabb beruházóprogrammot tehát *hitelművelet igénybevételével fogjuk végrehajtani.* Felfogásom szerint ez a helyes megoldás, mert olyan létesítmények terhét, amelynek hasznát több generáció élvezi, az évek sorozatára kell felosztani annál inkább, mert a mai polgárság, amely csodálatos önfegyelemmel tartott ki az áldozathozatalban nagyon nehéz esztendőkben, képtelen újabb megterheléseket viselni.

— Meg vagyok győződve arról, hogy a törvényhatósági bizottság, amelynek minden tagja őszintén dolgozik Budapest szebb jövendőjéért, új programmomat is azzal a megértő szeretettel fogadja majd, mint amellyel akkor tüntetett ki, amikor az év elején az első beruházó kölcsön felvételére kértem felhatalmazást.

A szanálás: gyors és könnyű operáció

A jövő hét első napjaiban kikézbesítik a tizenhetes bizottság tagjainak meghívóját

A sajtó állandóan foglalkozik a szanálás kérdésével, a találgatások tömege jelenik meg nyomtatásban és bizony sok egymással ellentmondó híresztelés lát nap-nap után nyomdafestéket. Mindezek a híresztelések meglehetősen félrevezetik a főváros közönségét, amelynek azonban tudomásul kell vennie, hogy mindössze

két dolog bizonyos: az egyik az, hogy a szanálásnak, amelyről a törvény szól, bizonyos enyhe keretek között végbe kell mennie, a másik pedig az, hogy ez a szanálás csak az autonómia, a tizenhetes bizottság bevonásával történhetik meg.

A szanálás azonban *gyors és könnyű operáció lesz,* éppenséggel nem úgy, ahogy megboldogult *Borvendég* Ferenc főpolgármester tervezte, hanem, szinte azt szeretnénk mondani, hogy *fájdalommentesen megy végbe.*

Ezeknek a kérdéseknek megtárgyalása elsősorban azon a bizalmas értekezleten történt, amelyet az elmúlt hét péntekjén *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármesternél tartottak meg és amelyen az összes törvényhatósági pártok vezetői megjelentek. Ezen az ankéten kerültek először szóba a közeljövőben megindúló szanálással kapcsolatos kérdések, illetőleg ezeknek az a része, amelyekre vonatkozóan a főpolgármester már kidolgoztatta a részletes javaslatokat.

Az értekezlet szigorúan bizalmas volt. A *Fővárosi Hirlap* munkatársának mégis sikerült tájékozást szerezni a tanácskozáson fölmerült kérdésekről. Értesülésünk szerint

a főpolgármester óhaja az, hogy legelsősorban a közigazgatási és üzemi alkalmazottak státusrendezési ügyét vigyék a tizenhetes bizottság elé, de rövidesen sor kerül a BESZKÁRT tarifarendezésére vonatkozó javaslatra is.

A státusrendezést megelőzően természetesen megtörténnek *a kényszernyugdíjazások is.* A kényszernyugdíjazások révén a közigazgatásnál mintegy nyolcvan, az oktatószemélyzetnél pedig közel kétszáz hely üresedik meg és kerül hamarosan betöltésre.

A BESZKÁRT tarifarendezési terveiben az utolsó órákig nem történt változás. Kedden délben azonban a BESZKÁRT igazgatósági ülést tartott, amely valószínűleg a végleges rendezés tárgyában való előterjesztést meghozta. A tarifaemelés kérdésében teljesen kialakult álláspont tehát még nem jöhetett létre, de egészen bizonyos, hogy

a tarifaemelés el nem maradhat, mert az évről évre visszatérő deficitet másként eliminálni nem lehet.

A törekvés nem is az, hogy a BESZKÁRT komolyan hasznothajtó vállalat legyen, hanem inkább az, hogy *Budapest közúti közlekedését gyorsan, simán, zökkenő nélkül lehessen lebonyolítani, egyben pedig a vállalat a kibirhatatlan ráfizetésektől megmenüköljön.*

A *Fővárosi Hirlap* értesülése szerint *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármester tizenhat szanálási javaslatot kíván előterjeszteni. A tizenhat javaslat közül eddig kilenc teljesen elkészült. A többi pedig munkában van, úgy, hogy a szanálási eljárás igen gyorsan fog lebonyolodni. Ez

a szanálási eljárás egyébként minden ellenkező híreszteléssel szemben már a legközelebbi napokban megkezdődik.

Sipőcz Jenő főpolgármester ugyan még nem döntött a tizenhetes bizottság tagjainak összehívásáról, az azonban bizonyos, hogy *a meghívókat a jövő hét első napjaiban szétküldik.*

Nem nélkülözheti tovább a Hegyvidék az önálló kerületi előljáróság felállítását

Liber alpolgármester vezetésével bizottság szállt ki, amely helyszíni szemlén megvizsgálta a szóbajöhető telkeket

A Hegyvidék közönségét élénken foglalkoztatja most az elöljáróság felállításának terve, amely az utóbbi napokban a közeli megvalósulás lehetőségével biztat. A NEP kerületi szervezete a Keresztény Párttal együttesen legutóbb tanácskozásokat folytatott az elöljáróság helyének kiválasztása körül, *Liber* Endre alpolgármester vezetésével pedig ebben az ügyben már helyszíni szemlét is tartottak. A tárgyalásokról és általában az elöljáróság felállításának lehetőségeiről megkérdeztük

Henez Lajos dr.

postaigazgató, fővárosi bizottsági tagot,

aki a *Fővárosi Hirlap* hasábjain már bizonyságot tett arról a szeretetről, amellyel a Hegyvidék minden nagy és kis ügyével foglalkozik. Természetes, hogy most lelkesen karolja fel az elöljáróság ügyét is.

— Az egész ügynek — mondta — lökést adott az a kerületben elterjedt hír, hogy *az Olasz-fasorban lévő városi házban akarják felállítani az elöljáróságot.* A Lipótmezőt és a Hűvösvölgyet kivéve, a kerület egész területétől távol van ez a pont, úgyhogy közlekedési szempontból kedvezőtlennek mutatkozott a terv. De arra jó volt, hogy most már gyorsan akcióba lépett a NEP és vele együttesen a Keresztény Párt. Közös értekezletet tartottunk, hogy a felmerülő különböző álláspontokat összegyeztessük. Sok más ügyben is meghonosítottuk ezeket a közös tárgyalásokat, mert az az elvünk, hogy *a köz érdekében félre kell tenni a pártszempontokat.*

— A Keresztény Párt részéről *Cselényi* Pál népsürüségi, ipari és kereskedelmi szempontokra hivatkozva a *Márvány-utca környékét* ajánlotta az elöljáróság helyéül, mint ahová a XII. kerület súlypontja esik. *Petracsek* Lajos dr. a NEP részéről a Kékgolyó- és Alkotás-utca sarkán álló egykori *Martinovich-börtön* épületének helyére szeretné az elöljáróságot elhelyezni. Ez a hely közlekedési szempontból leginkább megfelelő, mert elérhető az 59-es, 75-ös villamossal, míg innen Hűvösvölgy felé a 44-es jár. Jól bekapcsolódik az autobuszforgalomba is.

— Nézetem szerint *a közlekedési szempont és a legkönnyebb megközelíthetőség a döntő a hely kiválasztására* s ezért leszögeztem, hogy az elöljáróság helyét feltétlenül *a Széll Kálmán-tér és a Déli-vasút közötti területen kell kiválasztani.* A hegyvidéki lakosság túlnyomó része hivatalba jár, a nők pedig a Széll Kálmán-téri piacra, vagy a Déli-vasút melletti vásárcsarnokba mennek vásárolni s így útközben érik az elöljáróságot. Ha a Cselényi által ajánlott helyet választanák, feltétlenül gondoskodni kellene arról, hogy a *Hűvösvölgy és a Hegyvidéknek a Déli-vasút felé eső része között megfelelő összekötő utak és közlekedési eszközök álljanak rendelkezésre. Cselényi* Pál azt az érdekes kijelentést tette erre, hogy tudomása szerint *rövid idő kérdése a hegyvidéki körvasút megvalósulása.* Hosszú vitatkozás után *Cselényi* Pál azt a telket jelölte meg, amelyen jelenleg *a Vízművek hegyvidéki átemelő telepe* van a Kékgolyó-utcában. Arra az esetre, ha ez nem felelne meg, *a 75-ös végállomásnál* lévő fővárosi, nagy üres telket ajánlotta.

— Az értekezlet után kijött a helyszínre *Liber* Endre alpolgármester és a helyszíni tárgyaláson megjelentek: *Morvay* Endre dr. tanácsnok, *Papp* Ferenc, a Vízművek igazgatója, *Farkas* Ákos dr. tanácsnok, az elnöki osztály vezetője, *Hencz* Lajos és *Cselényi* Pál törvényhatósági bizottsági tagok. A bizottság a két ajánlott városi telket nézte meg. A *Vízművek telepénél* megállapították, hogy ott *kevés a hely.* El lehetne ugyan helyezni az elöljáróságot, de az idővel a vízmű-telep fejlődését akadályozná. *A 75-ös végállomásnál* kiszemelt terület jobban megfelelne, de már *nagyon kiesik a közlekedési vonalak gócpontjából.*

— A tárgyalások mindenesetre hozzájárultak a kérdés tisztázásához, az alpolgármester úr helyszíni szemléje pedig a közelebbi megvalósulás reményével biztat. Erre annál inkább is szükségünk van, mert immár *halaszthatatlan az elöljáróság felállítása.* Végét kell vetni annak a lehetetlen állapotnak, hogy *a közönség a Hegyvidékről előbb lejöjjön a völgybe, hogy azután a legrosszabb összeköttetéssel felmenjen a Várba,* a Szent Háromság-térre, ha valami dolga akad az elöljárósággal. Nem is beszélve arról, hogy a várbeli elöljáróság Budapest legódonabb épületében van elhelyezve, amely kívülről-belülről nagyon rászorult már a restaurálásra.

— Bízom benne, hogy *a hegyvidéki elöljáróságot a kelenföldivel egyidőben, még 1936-ban fel tudjuk állítani.* Ha a költségvetésben nincs is a fedezet felvéve, majd lehet segíteni hitelművelettel.

KVARCLÁMPÁK
MINDEN ÁRAMNEMRE
MIKRON, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 6
TELEFONSZÁM: 80-1-48

Konrád Pál
PARKETTGYÁR
KÖZPONTI IRODA:
Budapest, VI., Andrássy-út 6.
Telefonszám: 16-5-58

MOLNÁR KALMÁN
DISZMU-BÁDOGOS, GÁZ és VIZVEZETÉK SZERELÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., József-körut 69. (Pál-utca 6-8.)
Telefon: 35-7-91. Speciális hőszigetelő lemezburkolatok készítője.

ERMÉNYI ANTAL
bádogos és szerelő mester
BUDAPEST, IX. TŰZOLTÓ-U. 33/B
Telefonszám: 31—2—38

HOFFER JÓZSEF
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, EGÉSZSÉGUGYI BERENDEZŐ
BUDAPEST,
V., GR. VIGYÁZÓ FERENC-U. 3. TEL.: 23-7-46.

Pesti kirakat

A Madarász-telep és társai

Pénteken éjszaka szomorú küldöttségek járták végig a budapesti napilapok szerkesztőségeit. Kétségbeesve és bizony nem minden indulatok nélkül mondták el, hogy ki akarják őket lakoltatni, az utcára kerülnek, kétségbeejtő helyzetben vannak. Az úgynevezett Madarász-telep lakosai voltak ezek, akiknek kilakoltatása nem egészen huszonnégy óra alatt tényleg be is következett. Az ideges deputációk szónokai bizony úgy tüntették fel a dolgot, mintha valami rettenetes igazságtalanság történne, másnap azonban kiderült, hogy a szerencsétlen embereknek saját érdekükben kell elhagyniok régi lakásukat. Minden hatóság egyetértően úgy találta, hogy a kommün idején épített épületekben lakó százötven család közül száz család lakása életveszélyes. A kerületi mérnöki hivatal, az iparügyi és a belügyminisztérium építész szakértői egyetértőleg állapították ezt meg. Bevalljuk, nem láttuk a madarásztelepi nyomortanyákat, de a mi szemünk, amely sok fájdalmat és elesettséget látott már, el tudja képzelni, hogy miről kellett lemondani ezeknek a szerencsétlen embereknek. És mégis. Megható és elgondolkozásra késztető, hogy még a Madarász-utcai nyomortelepen is áll az örökigazság, hogy az én házam az én váram. Ezek az emberek már azonnal a kiköltözködés után elhelyezkedtek az ottani iskolában, kaszinóban, szükség-otthonban, ahol valószínűleg tisztább és épebb falakat, jobb levegőt találtak, mint a régi odúkban. Mégsem tudtak lemondani a régi nyomorról, amelyet szebbnek, jobbnak tartanak, mint az új nyomort. Ott talán ennivalójuk sem volt, emitt az élelmezésükről is a hatóság gondoskodik és bizonyos, hogy mind a száz család megsiratta mégis a régi nyomorfészket.

Nem lehet erről meghatottság nélkül beszélni, de beszélni kell, mert a világváros arculatához igenis, hozzátartozik, hogy ezek a szörnyűséges odúk eltűnjenek, mert a boldog és szép Budapest csak akkor születik meg, ha nemcsak virágos Dunapartunk, ívlámpás körutaink és gyönyörű parkjaink lesznek, hanem akkor, ha majd a legszegényebb ember is emberhez méltó fedél alatt élheti csöndes napjait.

Budapest hamupipőkéje

Az óbudaiak megint valamit kérnek, mert szegény óbudaiaknak mindig van valami kérnivalójuk. Ezúttal azt olvassuk, hogy kívánságuk az óbudai Gázgyártól az országútig vezető út kikövezése. Megszoktuk már azt, hogyha az óbudaiak valamit kérnek, akkor az óbudaiaknak igazuk is van. A főváros vezetőségének és a törvényhatósági bizottságnak is tudomásul kell végre venni, hogy Budapest hamupipőkéje Óbuda, amely olyan keserves állapotban van, mintha a nagy világváros családjában ő lenne a szegény rokon. Egészen bizonyos, hogyha szociológusok és városrendezők komoly vita tárgyává tennék az óbudai problémát, rájönnének arra, hogy valami oka van ennek a csodálatos elmaradottságnak és annak a hihetetlen különállásnak, hogy a fővárosnak ez a része sehogysem tud tökéletesen belekapcsolódni Budapest életébe. Az az érzésünk, hogy okos, célszerű és méltányos lenne ezzel a kérdéssel foglalkozni és fölvetni azt a kérdést, hogy vajjon a világváros kiépülése nem haladhatna-e olyan irányban, hogy ez a városrész is méltó és nem szégyelnivaló testrésze lenne a fővárosnak. Mert meggyőződésünk az, hogy ma nincs Budapesten olyan elszánt idegenvezető, aki a fővárosnak annyira ellensége volna, hogy a külföldi vendéget azzal mulattatná, hogy Óbuda szépségét mutatná be neki. Egészen fantasztikus, hogy ezért a városrészért igen sokan, derék, jószándékú emberek exponálták már magukat az évek során és nem lehetett sehogysem kimozdítani hamupipőke mivoltából. Talán kevesen tudják, de érdemes följegyezni, hogy 1873-ban, amikor a három várost, Pestet, Óbudát és Budát egyesítették, a fiatal Apponyi Albert gróf Óbuda érdekeinek védelmében mondta el a képviselőház pénzügyi bizottságában szűzbeszédét, amelyhez annakidején az akkori pénzügyminiszter, Ghiczy Kálmán, nagyon melegen gratulált. Bizony nem mondunk sokat, ha azt állítjuk, hogy az Apponyi szép beszédén kívül alig-alig történt azóta valami ennek az elhagyott, jobb sorsra méltó városrésznek az érdekében.

OLCSÓ CSALÁDI HÁZHELYEK BUDAPESTEN
a Piarista Rend zuglói parcellázásán közcsatornával ellátva, már 2000 pengőtől kedvező fizetési feltételek mellett vehetők, a 68-as villamos végállomástól 1 percre.
Érdeklődni lehet BIKFALVY BÉLA okl. mérnöknél
Budapest, X., Simor-utca 7. - Telefonszám: 36—8—94

Törv. védett K. H. lámpatestekkel
Nagy árammegtakarítás! Nagyobb fény!
KOMOR HENRIK-féle fénytechnikai-, villamossági- és műszaki vállalat K. F. T.
Budapest, VII., Wesselényi-utca 59. Telefon 41 4-76.

A nagyüzemek teljes kapacitásának kihasználásával a termelés és jövedelmezőség lényegesen fokozódna

Becsey Antal szerint tarifaemelés nélkül ez volna az egyetlen mód a költségvetési deficit eltüntetésére

Az üzemekről soha annyi szó nem esett a városházán, mint mostanában. A korszerű reformok, a közönség jobb kiszolgálása, az okszerű takarékosság mellett a fő probléma — és ezt a költségvetés deficitje különösen aktuálissá tette — *az üzemek jövedelmezőségének fokozása.* Mint gondolat természetesen a legszebb, mert egyúttal magában hordja a legkínosabb takarékossági módszer: *a leépítés elkerülését.*

Ezt a vigasztaló lehetőséget meggyőző erővel képviselte a nagy budget-vitában *Becsey* Antal, az üzemi kérdéseknek kiváló ismerője, akinek fiókjában a tervek egész komplexuma várja a nyilvánosságot és a végrehajtást. A műszaki ember alapossága és az egészséges, másokra is dinamikus erővel ható optimizmus nyilatkozik meg ezekben a tervekben, amelyekről

Becsey Antal

két nagyüzemünk: a *Gázművek* és az *Elektromosművek* jobb kihasználására vonatkozó elgondolásait a *Fővárosi Hirlapnak* adott következő nyilatkozatában vázolja:

— A most lezajlott költségvetési vita során megállapítást nyert, hogy a főváros háztartási egyensúlyát fenntartani se a kiadások csökkentésével, se az adózók és adótermészetű közjövedelmek fokozásával tovább nem lehet.

Az egyedüli biztató lehetőség az üzemekben rejlő gazdasági erők kihasználása és az üzemi jövedelmek felfokozása.

Amint költségvetési beszédemben is kimutattam, két lehetőség áll fenn ebben a tekintetben. Az egyik felfogás *az üzemek egységesítésének adminisztratív kihasználása és az ebből származó előnyöknek pénzügyi kialkuzása.* Ennek az álláspontnak pártunk részéről *Deményi* Aladár dr. adott kifejezést. Errevonatkozó indítványa, amely a kérdés tüzetes tanulmányozását javasolta, el is fogadtatott. A tanulmányozás eredményei fogják megmutatni, hogy ebben az irányban vannak-e és milyen mérvű gyakorlati eredmények.

— A másik felfogásnak én igyekeztem kifejezést adni. Meggyőződéssel vallom, hogy *az üzemektől igen sokat várhatunk,* úgy a közönség szempontjából, mint a központtár érdekében is. Nem szabad ugyanis elfeledkeznünk arról, hogy az üzemekkel szemben *két igény* jelentkezik: az egyik a fogyasztóközönség köréből, amely a közszolgáltatások árát kívánja revízió alá venni, vagyis magyarul szólva, *olcsóbbá tenni,* a másik igény a központtár részéről jelentkezik és *a bevételek fokozását várja az üzemektől.* Nyilvánvaló, hogy ez a két, egymással szemben álló kívánság bizonyos tekintetben ellentmondást jelent, legalább is nehéz elképzelni azt, hogy a tarifák redukcióját a közjövedelmek fokozásával együttesen megoldani lehet.

— Nézetem szerint ez a probléma csak egy módon oldható meg:

az üzemek produkciójának legintenzívebb felfokozása által.

És ebben a megállapításban egyúttal benne vannak a probléma technikai és gazdasági előfeltételei. Benne van az, hogy *új fogyasztóterületeket kell az üzemek részére biztosítani,* benne van az, hogy *a közszolgáltatások árait a fogyasztók részére olcsóbbá kell tenni,* mert csak így tudjuk az új fogyasztópiacokat megszerezni és az ilyképpen felfokozott nagyarányú termelés felfokozott jövedelméből a központtár hozadékát is gyarapítani.

— Példákkal kívánom elgondolásomat illusztrálni két nagy üzem: az *Elektromosművek* és a *Gázművek* szempontjából.

— Az *Elektromosművek* évente körülbelül 300 millió hektowattóra áramot termel. Az elektromos centrále csúcsteljesítménye a szükséges tartalékok figyelembevételével óránként kereken 90.000 kilowatt. Tudvalevő dolog, hogy a fogyasztásban a napi, vagy évszakonkénti változásokban igen nagy hullámzások vannak, s amennyiben sikerülne megfelelő üzemi és tarifapolitikával a telep kapacitásának teljes kihasználását megközelíteni, úgy *az évi termelés a jelenleginek két-háromszorosára volna felfokozható* anélkül, hogy akár a centrálében, akár a személyzetben lényegesebb beruházásra, illetőleg többletre lenne szükség. Mivel pedig az elektromos áram termelése ma szén- és olajköltségben kilowattóránként körülbelül 2 fillérbe kerül, nyilvánvaló, hogy *a többtermelés értékesítésénél minden fillérnyi bruttó kereset 3—4 millió pengő újabb jövedelemtöbbletet jelentene.* Költségvetésünk deficitje a polgármesteri jelentés szerint csaknem 6 millió pengőre van értékelve, megállapítható tehát, hogy a centrálé kapacitásának fokozásával, illetve új fogyasztóterületek bekapcsolásával

a deficit kiküszöbölése nem lehetetlen magának az Elektromosműveknek ügyes és céltudatos kihasználásával.

— Teljes objektivitással kívánom megállapítani, hogy az az üzletpolitika, amelyet az Elektromosművek vezetősége néhány év óta követ, ebben az irányban halad, csak az a véleményem, hogy ezt a politikát éppen most kellene *eröteljesebben és nagyobb határozottsággal* folytatni, mert az az út, amelyre rá kell térnünk: *felfokozni egyfelől a fogyasztást évi 600 millió kilowattórára, amely mennyiséget 8—10 filléres kilowattóránkénti egységárban nemcsak olcsóbbá lehetne tenni a fogyasztás részére, hanem ezzel egyidejűleg*

a főváros bevételeit is 10—15 millió pengővel lehetne felfokozni.

— Ennek az elgondolásnak keretében az *új fogyasztóterületek* néhány jellegzetesebbjére is rá akarok mutatni. Ilyen területek lennének: az *ipar,* mégpedig nemcsak a nagyipar, hanem a kis- és középipar szükséglete, esetleg gépsegélyek állami támogatásával alátámasztva; *közlekedő eszközeink az autobusz- és autóforgalom energiaszükségletének elektromos úton való ellátása,* ami által nemcsak a járművek szaporodásával fokozódó benzin- és kőolajbúzt tudnánk kiküszöbölni, hanem külkereskedelmi mérlegünk javítására az olajfélék behozatalát is csökkenthetnénk; ilyen terület lenne azután *a háztartási szükségletek intenzívebb ellátása,* továbbá a kereskedelem által sürgetett *éjjeli kirakatvilágítás* eröteljes felkarolása és más egyebek.

— Még nagyobb lehetőségek kínálkoznak a Gázművek jövedelmének fokozása tekintetében.

Ezt adminisztratív átszervezéssel a termelés jelenlegi formáinak olcsóbbátételétől nem remélem, mert ugyancsak teljes objektivitással kell megállapitanom, hogy a Gázművek vezetése ebben a tekintetben semmi kívánnivalót nem hagy. A lehetőségek azonban nem itt vannak, hanem abban a felismerésben, hogy a *Gázművek immár öt évtizedes termelési formáit kell revízió* alá venni és azt gazdasági cél kitüzésével összhangba hozva, átalakítani.

— A gáztermelés jelenleg külföldi kőszénfajták igénybevételével, úgynevezett száraz lepárlás útján történik. *Ennek a lepárlásnak termékei a gáz- és különböző egyéb melléktermékek.* Jellemző, hogy a Gázművek körülbelül *30 millió pengős bruttó bevételének fele csik gázbevételre, fele pedig melléktermékekre* (koksz, kátrány, ammoniák, benzol).

A főváros monopóliuma azonban csakis a gáz előállítására és elosztására szorítkozik, a melléktermékek értékesítése terén a szabadverseny érvényesül.

Minden árhullámzás tehát, amely a melléktermékek-konjunktúráját kedvezőtlenül befolyásolja, *veszélyezteti a monopóliumot élvező gáz árát is.* Számolnunk kell tehát olyan eshetőségekkel is, amelyek *a tarifarevíziót a kényszerüség erejével éppen az ellenkező irányba terelik, mint ahogy azt a fogyasztóközönség kívánja és sürgeti.*

— Ezenfelül rá kell mutatnom arra, hogy a Gázművek évi termelése jelenleg 90 millió köbméter, amiből 80 millió kerül eladásra.

A jelenlegi 20 filléres gázegységárnak minden fillérnyi leszállítása tehát 800.000 pengő jövedelemkiesést jelentene.

Ez a megállapítás tette indokolttá, hogy a polgármester úr a tarifarevíziótól egyelőre eltekintett, mert bármiféle kombináció csak áldozatokat kívánt volna a központtártól anélkül, hogy abból a fogyasztóközönségnek haszna származhatott volna.

— Ezért mondom én, hogy *új utakat és új formákat kell keresnünk.* Azzal is tisztában kell lennünk, hogy

a Gázművek és Elektromosművek nem állhatnak örök versenytársak gyanánt egymással szemben

és lehetetlen ezt a versengést parancsszóval fékentartani. Ez nem érdeke sem az üzemeknek, sem a közönségnek. *Az elektromos áram legyőzhetetlen versenytársnak bizonyult a világítás területein és most veszedelmes konkurrens gyanánt jelentkezik a háztartások fogyasztási területein is.* Idejében rá kell térni tehát olyan fogyasztóterületekre, amelyeken ennek a két nagyüzemnek érdekei nem kerülhetnek összeütközésbe. Ez a terület a meleggazdálkodásnak az a része, amely a *fütések* és az *ipari melegszükségletek* területén jelentkezik.

Ez a szükséglet pedig a jelenlegi gáztermelésnek tizenöt-húszszorosára való felfokozását jelentené.

— Szakkörökben, külföldön is, nálunk is hétről-hétre fokozódó érdeklődés mutatkozik a széngazdálkodás e problémája iránt. *Nekünk külön magyar probléma az, hogy a külföldi szén mellőzésével hazai szénből állítsuk elő gazdaságosan és minél olcsóbban a fütésre és ipari melegellátásra szükséges gázt, és speciálisan budapesti probléma ezt a gázt mentessé tenni a kéntől* és egyéb termékektől, nehogy *a mi kéndús szenünk eröteljesebb használata veszélyeztesse Budapest-fürdőváros akcióját,* amelynek a tiszta, füst-, korom- és kénmentes levegő életfeltétele.

Gyakorlati tanácsok a gyógyfürdő-politika fejlesztéséről

Nélkülözhetetlen az orvos-társadalom bevonása és a legszélesebbkörű propaganda kifejtése

A gyógyfürdők kérdésével foglalkozott a költségvetési vita során *Sárkány* Ferenc vegyészeti gyáros, aki a gazdasági szakemberek mélyrelátásával világította meg ezt a kérdést, érdekesen kettéválasztva az általános idegenforgalmat a gyógyfürdőproblémától. Nagy készültségre való fejtegetései általános helyeslésre találtak, indítványaihoz pedig hozzájárult a polgármester.

Sárkány Ferenc

törvényhatósági bizottsági tag,

akit ebből az alkalomból a *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkeresett, a mindnyájunkat érdeklő kérdéshez a következő érdekes megjegyzéseket füzte:

— Abból a tényből indulok ki, hogy a *Széchenyi-fürdő bevétele, valamint a Gellért-fürdő gyógyfürdőjének forgalma csökken.* A szeretet, amely Budapest felvirágzásáért mindnyájunkban él, arra késztet, hogy keressük a módokat és lehetőségeket arra, hogy gyógyfürdőink forgalmát emeljük, élénkségét biztosítsuk és ezáltal a székesfővárosón keresztül az egész ország gazdasági és egészségügyi életének szolgálatot tegyünk. A kitermelt ideák megvalósítása azonban nehezen halad előre, bármennyire meg is van a jóakarat az illetékes fővárosi és társadalmi tényezőkben, a mai pénztelenség közepette minden tekintetben eredményre vezető fürdőpolitikát csinálni nagyon nehéz. Mindamellett az legyen a jelszó, hogy

népszerűsítsük és ismertessük meg Budapest fürdőit, forrásait mind belföldi, mind külföldi vonatkozásokban.

Ma már nem vitás, hogy Budapestből világhírű fürdővárost lehet csinálni, de döntő súllyal esnek számításba a módozatok, hogy *a propagandát mikor és hol alkalmazzuk.*

— Hogy az igazi fürdőélet megindulhasson, *legelsősorban is fürdővendégekre, gyógyulást kereső betegekre van szükség.* A betegség minéműségének, *a diagnózisnak megállapításához pedig orvosok kellenek.* Nem én vagyok az első és az egyetlen, aki kénytelen megállapítani, hogy

Budapest fürdő-szakorvosokban nagyon szegény.

De kevés azoknak a száma is, akik a székesfőváros fürdőpolitikája mellé leszögezték magukat és azt szívvel-lélekkel támogatják. A magángyakorlatot folytató orvosnak a mai küzdelmes létfenntartás közepette nem lehet tisztán önzetlen célokat szolgáló feladata, hogy prakszisát és a hozzá bizalommal forduló betegeket a főváros gyógyfürdőinek egész egyszerűen rendelkezésére bocsássa, mert ez részére súlyos anyagi áldozattal járna. Gondoskodni kell tehát olyan eszközökről, amelyek biztosítják az orvosi társadalmat arról, hogy a fürdők thermal-kezelései az ő esetleges fizikális kezeléseikkel karöltve fognak haladni. *Közelebb kell tehát hozni a gyógyfürdőt a magánprakszist folytató orvoshoz.*

— Nem lehet megnyugtató részünkre az a statisztika, amely szerint ennek az évnek januárjában a Gellért-fürdőben a gőz- és kádfürdőket 9000 ember, a Széchenyi-fürdőben pedig 10.000 ember használta, mert ez azt mutatja, hogy a fürdőket 70—80 százalék erejéig nem gyógykezelés, hanem tisztálkodás szempontjából látogatják.

— El kell választanunk az idegenforgalmi politikát a gyógyfürdő-politikától, mert nekünk fürdőpolitika szempontjából nem kvantitatív, hanem kvalitatív idegenforgalomra van szükségünk.

Az idegenforgalom végezze el a maga feladatát, viszont a fürdőpolitika igyekezzék gyógyulást kereső vendégeket verbuválni, akik 3—4—6 hetet töltenek fővárosunkban. A legújabb statisztika szerint, amely az 1935 január 1-től augusztus 31-ig szóló adatokat tartalmazza, az idegenforgalom 10.000 emberrel többet hozott Budapestre az idén, mint 1934-ben, viszont a kvalitatív oldal azt mutatja, hogy amíg 1934-ben 2136 vendégünk volt 15—30 napig terjedő időre, addig 1935-ben 2752, vagyis 600 látogatóval volt több. Ez az emelkedés fürdőpolitikai szempontból nem fogadható el kedvező eredménynek.

— Addig is tehát, amíg egészségügyi és gazdasági szakértőink a leghelyesebb propagandaeszközök megtalálásával és felhasználásával a gyógyfürdőéletet fellendítik, *nyissuk meg a fürdők kapuit a belföldi betegek előtt.* Létesítsünk hetenként *propagandanapokat,* amikor rendkívül kedvezményes díjazás ellenében küldheti el magángyakorlatot folytató orvos betegét a Széchenyi-, Rudas- és Szent Imre-fürdőkbe *és biztosítsuk a magánorvosokat, megnyugtatásuk céljából arról, hogy a főváros fürdői nem reflektálnak megbízás nélkül a magánorvos betegének gyógykezelésére,* hanem a fürdők szakorvosai csakis tanácsadószervek, akik az elrendelt fürdőkkel hozzásegítik a gyakorlati orvost a gyógyítás eredményének fokozásához.

— Tökéletesítsük a fürdők környékén a közlekedést, igyekezzünk a fürdővendégek kényelmét biztosítani, ízlésüket kielégíteni, velük fővárosunkat megkedveltetni, a fürdővendégeket megtartani, látogatásukat az elkövetkezendő évekre is biztosítani és őket valóságos propaganda-eszközül felhasználni.

Megfelelően iskolázott személyzet, a legudvariasabb hang és kiszolgálás, tökéletes ellátás, fürdőink kiváló gyógyhatása mellett biztosítani fogják Budapest-fürdőváros kialakulását.

És ne csak a külföldieknek adjuk meg az *utazási kedvezményeket,* hanem biztosítsuk azt a belföldiek számára. is.

— Végül pedig ne sokaljunk semmiféle propagandát. Gyógyfürdőink kiváló gyógyító hatását, ideális fekvését, az ivókúrák felülmúlhatatlanságát kürtöljük világgá. *Propaganda-füzeteink és prospektusaink az orvosi gazdasági szakértők útmutatásai alapján készüljenek és kiállításban, tartalomban múljak felül a velünk versenyző fürdők kiadványait.* És barátkozzunk meg azzal a gondolattal, hogy olcsó árak, a legfigyelmesebb kiszolgálás, a vendégek megbecsülése nélkül nem fejlődhetik ki intenzív fürdőélet.

Taktikázás a Spodiumgyár kitelepítése körül

A *Hungária Műtrágyagyár* sokat szereplő telekügye e héten végre a főváros közgyűlése elé kerül. Ez a lépés azonban még mindig nem jelenti azt, hogy ez a régen vajudó ügy eljutott volna az utolsó stációhoz. A sok tárgyalás eredménye ugyanis az, hogy *a főváros egyetlen fillér anyagi áldozatot sem akar hozni a Spodiumgyár kitelepítéséért* és hogy az anyagi terhektől mentesüljön, inkább belenyugszik abba, hogy

ez a büzös gyártelep még 15 évig fennálljon,

noha a vállalat tulajdonosai már ajánlatot tettek arra, hogy hat hónapon belül beszüntetik a Spodiumgyár működését.

Az ügy hosszadalmas előzményei már az unalomig ismeretesek. Hosszú évekre nyúlnak vissza a Spodiumgyár megszüntetését célzó tárgyalások, amelyek során a legkülönbözőbb anyagi alkudozások, telekcserék, ingatlanátengedések, sőt a főváros részéről a telekengedély megvonásának gondolatai is kombinációba kerültek. Egész a legutóbbi időkig a főváros hajlandó lett volna mérsékelt anyagi áldozatokra. Nemrégen már

200.000 pengő körüli összeget fel is ajánlottak költöztetési megtérítés címén

a Hungária Műtrágyagyárnak, *ha a Spodiumgyár üzemét leállítja* és gépeit a létesítendő új gyárba helyezi át. Úgy látszott már, hogy ilyen alapon létrejön a megállapodás, hisz a városrendezési bizottság a mult héten tartott ülésen is ezt a megoldást javasolta. *A pénzügyi ügyosztály azonban nem egyezett bele ebbe a megállapodástervezetbe és ragaszkodott az anyagi megterhelés nélküli megoldáshoz.*

A *Hungária Műtrágyagyár* november 16-án nyujtotta be a fővároshoz utolsó ajánlatát, amelyben kötelezettséget vállalt arra, hogy

a Spodiumgyár üzemét két éven belül leállítja.

18 hónap alatt felépítette volna az Illatos-úton új gyártelepét és ide szállította volna át a leállított Spodiumgyár gépberendezését. A kérdés anyagi oldalát — az átköltöztetési hozzájárulást — úgy oldották volna meg az ajánlat szerint, hogy a főváros 20 évig nem kér bért a Hungária Műtrágyagyár által elfoglalt 15.000 négyszögölnyi terület után. Ez a bérösszeg évente 18.750 pengőt tenne ki.

A pénzügyi ügyosztály a bérelengedéshez sem járul hozzá.

Inkább lemond a Spodiumgyár gyors megszüntetéséről és megelégszik azzal, ha a gyártelep csak 15 év mulva szünik meg. Ezzel szemben

a Hungária Műtrágyagyárnak 50 évre bérbeadják az általa igényelt 15.000 négyszögölnyi területet

évi 1.25 pengős négyszögölenkénti bérletdíj mellett és a bérletet a vállalat az első évtől kezdve tartozik fizetni.

Ezzel a megállapodással a főváros érdekei szenvednek csak kárt, mert hiszen eredetileg nem az volt a cél, hogy a Műtrágyagyárat juttassák új területhez, hanem az, hogy

a Spodiumgyár mielőbb tűnjön el az élelmiszernagyvásártelep szomszédságából.

Most épp az ellenkezője történik. Nemcsak a Spodiumgyár marad meg mai helyén 15 évig, hanem még egy nagy büzös gyártelep létesül. Ez utóbbi ugyan nagy hasznára lesz az egész gazdasági életnek, nemcsak a 4 milliós építési költség révén, hanem azáltal is, hogy nagytömegű munkást fog foglalkoztatni. A fővárosnak meg kellett volna hozni azt a csekély anyagi áldozatot, hogy bérelengedés révén azonnal szabaduljon meg a Spodiumgyártól, de úgylátszik, a fővárosnak nagyobb szüksége van erre az évi 18.750 pengőre, mint a Spodiumgyár eltávolítására. De hát akkor miért tárgyaltak éveken át a büzös gyár kitelepítéséről?

Feleslegesen nem szabad új kávéházakat alapítani

A polgármester elvi jelentőségű döntése

Újabban ismét sok kávéházalapítási terv van a levegőben. Egyre-másra átalakítják, modernizálják a régi helyiségeket és létesítik az új kávéházakat. A régi kávéháztulajdonosok persze nem jó szemmel nézik a szaporodó konkurrenciát és ismét követelik a numerus clausus bevezetését, amint azt egyes kerületekben a közelmultban már meg is valósították. Jellemző tünet, hogy *mostanában inkább kis kávéházakat létesítenek,* egyrészt mert a közönség ezeket családias jellege miatt szívesebben látogatja, de másrészt azért is, mert a kis helyiségben a rezsi is kevesebb. *De épp ezekkel a kis kávéházakkal van baja a hatóságnak.* Egy érvényben lévő régi szabályrendelet szerint ugyanis kávéház csak olyan helyiségben létesülhet, amelynek *alapterülete 150 négyzetméter és ahol legalább két billiárdasztal is elfér.* Az új kávéházalapítási vállalkozásoknál sokszor áthágják ezeket a szabályokat. Most azonban a polgármester, konkrét esetből kifolyóan, utasította az illetékes városi hatóságokat, hogy az eredeti szabályokhoz szigorúan ragaszkodjanak, egyben *megtagadta az engedély kiadását egy olyan kávéházalapítástól, amelyet kisebb alapterületű helyiségben akartak létesíteni.*

A szóbanforgó eset egy belvárosi új kávéháznyitással van kapcsolatban. A kávéháznyitási engedélyt már elsőfokon a kerületi elöljáró is megtagadta és az érdekelt fél fellebbezése folytán az ügy a polgármester elé került. A polgármester az elutasító véghatározatot rendelkező részében helybenhagyta, indokaiban azonban megváltoztatta. Az érdekes indokolás szerint egy új kávéház létesítéséhez szükséges iparengedély kiadása iránti kérelem elbírálásánál vizsgálat tárgyává kell tenni azt a körülményt: *fennforog-e szüksége annak, hogy a kérelmezett helyen új kávéház létesüljön?* A konkrét esetben a véleményezésre hivatott szervek, a Kereskedelmi és Iparkamara az engedélyt javasolta, ellenben a *Kávésok Ipartestülete a kérelem elutasítását kérte* azzal az indokolással, hogy a tervezett új kávéház környékén a meglévő kávéházak a közszükségletet bőségesen kielégítik és újabb kávéház nyitása szükségtelen. A polgármester a kávésipartestület álláspontját tette magáévá és így a kérelmet elutasította. Érdekes véghatározatában közli azt is, hogy a szóbanforgó helyen a kávéházipar gyakorlása egyébként is jogszabályba ütközne, mert a megjelölt helyiség alapterülete csak 100 négyzetméter, holott a szabályrendelet erre a célra minimálisan 150 négyzetmétert ír elő. A polgármester rendeletében felhívta a kerületi elöljárókat, hogy a jövőben a kávéházi iparra kért iparengedélyekre vonatkozó kérvények elbírálásánál szigorúan ragaszkodjanak a szabályrendelet intézkedéseihez és *kisebb alapterületű kávéházak nyitására javaslatot se tegyenek.*

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK
ÉPÍTÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

Kaisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESÍTŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8-52

ÜVEGCENTRUM
TAKÁCS IMRE TÁBLAÜVEG-SZAKÜZLET
BUDAPEST, II., ZSIGMOND-UTCA 24. SZ.
SÜRGÖNYCÍM: ÜVEGCENTRUM. TELEFON: 66-00.

Riasztó hírek

a tömeges tanügyi nyugdíjazásokról

Őszinte beszélgetés Felkay tanácsnokkal a fővárosi tanerők sorsáról és egyéb időszerű közoktatási kérdésekről

Néhány nappal ezelőtt *ismeretlen forrásból* riasztó hír látott napvilágot. Arról szólt ez a hír, hogy a fővárosi iskolák tanárai és tanítói sorában *nagyszabású kényszernyugdíjazás* lesz: közel 200 ember várhatja a *B-listát*. Ez a híresztelés a tantestület tagjainak sorában érthető nyugtalanságot és ijedelmet okozott, ami annál is inkább érthető, mert a fővárosi iskoláknál működő pedagógusok kivétel nélkül kitünően és lelkiismeretesen végzik feladatukat, úgy hogy náluk a kényszernyugdíjazás kritériuma nincs meg. Az értékes és nagyszámú tantestület és velük együtt a nagyközönség megnyugtatására *illetékes helyre fordultunk* felvilágosításért és megkérdeztük, hogy van-e valami alapja a 200 pedagógus kényszernyugdíjazásáról terjesztett hírnek.

Felkay Ferenc dr.
tanácsnok,

a közoktatási ügyosztály vezetője, a hozzáintézett kérdésekre a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A kényszernyugdíjazásról egészen

túlzott és téves hirek kerültek forgalomba.

Olyan fantasztikusnak tetsző számokat kolportáltak ezek a híradások, amelyek *a valószínüség, a realitás látszatát már az első pillanatra nem viselték magukon.* Kétségtelen, hogy az új nyugdíjtörvény, az 1934. évi I. t.-c. nemcsak lehetőséget ad arra, hogy indokolt esetben soronkívüli nyugdíjazások történhessenek, hanem egyenesen kötelez arra, hogy azokat a pedagógusokat, akiknek szolgálata nem megfelelő, a közszolgálatból szabályszerű végelbánással eltávolítsák. Ennél a kérdésnél azonban a székesfőváros vezetősége a legnagyobb körültekintéssel akar eljárni, mert hiszen itt a tanügyi igazgatás szempontjain kívül és a pedagógiai érdekektől eltekintve, gondosan mérlegelni kell a szociális kihatásokat és a nyugdíjazással együtt járó következményeket. A főváros a maga hatáskörében eddig is mindenkor megtette a szükségesnek mutatkozó intézkedéseket és azokat, akiknek a szolgálatideje lejárt,

akik átlépték a korhatárt, a tényleges szolgálat alól késedelem nélkül felmentette és intézkedett olyan esetekben is, amikor egyesek működése és magatartása ellen komoly kifogások merültek fel.

Ezek az esetek azonban, hála Istennek, *igen szórványosak,* mert a főváros oktatói kara kötelességtudás és erkölcsi érzék szempontjából olyan magas színvonalon áll, hogy radikálisabb intézkedések nem volnának indokoltak. Ilyenre szükség nincsen. De

mindentől eltekintve, a mai súlyos helyzetben pénzügyileg is nagyon nagy terhet jelentene egy tömegnyugdíjazás, hiszen a szolgálat alól felmentett pedagógusok helyét újakkal kellene pótolni.

— A személyzeti kiadások csökkentése érdekében a polgármester már eddig is intézkedett bizonyos iskolaösszevonások iránt, ott, ahol a tanítási érdekek sérelme nélkül ez lehetővé vált. Ezen túlmenően azonban további létszámredukcióról nem lehet és nincsen is szó.

Most megkérdeztük, hogy mikorra várható a napokban lejárt pályázat 210 állásának betöltése és *igaz-e, hogy a kinevezések már karácsony előtt megtörténnek.*

— A 210 tanügyi állás betöltése, a kinevezések aláírása a legnagyobb valószínüség szerint *csak január közepén fog megtörténni.* Az állásokra köztudomás szerint olyan nagytömegü pályázat érkezett, hogy ezek feldolgozása bizony jó néhány hétig eltart. A rengeteg kérvény alapos, pontos átvizsgálásához idő kell, már pedig

a pontos és alapos elbirálás a pályázóknak is elsőrendű érdeke.

A pályázókról a legnagyobb precizitással, pontossággal és körültekintéssel készíti el az ügyosztály a névsort, a kimutatást, amelyet azután a polgármesternek és az egyéb illetékes tényezőknek mutat be.

Beszélgetésünk során érdeklődtünk, milyen kilátása lehet a fővárosnál működő nagyszámú ideiglenes és helyettes tanerőknek, akiknek soraiban nem egy 10—15 éve várja a véglegesítést.

— A végleges állásokat — hangzott a válasz — közel két éve nem töltötték be a fővárosnál, ezért sokasodott meg az ideiglenes tanerők száma. Bizony, elég sokan vannak, ezidőszerint 500 ideiglenes tanerő működik iskoláinkban, a véglegesítettek száma pedig 3500. A véglegesítés *azért késett eddig,* mert

nem lehetett elébe vágni a létszámrendezési munkálatoknak.

Minthogy ezek a munkák most befejeződtek, azonkívül a tanév elején beiratkozott tanulók száma is irányítóul szolgált, most már *sor kerülhet a végleges állások betöltésére.* Az így felszabaduló ideiglenes állásokat

kifogástalanul működő és régen szolgáló helyettesek fogják elnyerni.

*

A fővárosi közoktatásügy egyéb időszerü kérdései iránt érdeklődve, *Felkay* tanácsnok elmondotta munkatársunknak, hogy a Népligetben épülő *ifjúsági stadion* munkálatai annyira előrehaladtak, hogy kedvező időjárás esetén még ebben a tanévben, vagyis

a jövő év elején meg lehet nyitni a fővárosnak ezt a legújabb és legmodernebb sporttelepét,

amely valóban méltóan fogja viselni a stadion elnevezést, annál is inkább, mert szabályszerüen, olimpiai méretekkel készül.

— A népligeti stadionban — mondotta — az összes atlétikai ágak számára készülnek versenypályák, gyakorlóterek, de helyet kap a futball, a tennisz, a kosárlabda, söt a ritmikus tánc is, amelynek külön tánchely készül. Higiénikus fürdők, öltözők egészítik ki a gyönyörüen füvesített, virágos parkkal övezett stadiont, amely Európa egyik legmintaszerübb ilyen intézménye lesz. Az iskolák testnevelési tanárai már nagyban előkészítik a gyerekeket a stadion impozánsnak tervezett megnyitó ünnepségére.

*

Beszélt a tanácsnok az *ifjúsági színielőadások* hatalmas sikeréről is. A főváros tudvalevően az Operaházban és a Városi Színházban havonta három előadást rendeztet operaházi és nemzetiszínházi művészek közreműködésével az iskolák ifjúsága számára. Ezek

az előadások olyan közkedveltek, hogy a jelentkező igényléseket alig tudják kielégiteni a jegykezelő hivatalok.

Az előadások a tanuló ifjúság ismereteinek kiegészítését szolgálják és a pedagógiai szempontok mellett *természetesen a nemzeti szempontok figyelembevételével jelölik ki az előadásra kerülő színdarabokat.* Az idei tanév ifjúsági előadásainak müsorát a kultuszminisztériumban a közelmult napokban külön ankéten állapitották meg, amelyen ifj. *Wlassits* Gyula báró h. államtitkár elnökölt. Az ankéten a székesfőváros képviselőin kívül résztvettek az állami színházak vezetői, *Herczeg* Ferenc és a beosztott szakreferens.

*

— Meg kell emlékezni — mondotta befejezésül *Felkay* Ferenc dr. tanácsnok — a *Székesfővárosi Pedagógiai Szeminárium idei jubileumi tanévéről is. A Pedagógai Szeminárium ebben az évben ünnepli negyedszázados fennállását. Bárczy* István polgármester gondolata volt annak idején a mintaiskola felállítása, ahol azóta többezer pedagógus kapott nagyszerü továbbképzést.

Lázas kultúrtevékenység a NEP kerületi szervezeteiben

Kauser pártigazgató a nemzeti egység magasztos gondolatának beillesztéséről az épitő munkába

A napilapok hírrovatában néhány nap óta új rovatot látunk, amelynek ez a cime: *a Nemzeti Egység fővárosi szervezetének kultúrnaptára.* Aki ezt a kultúrnaptárt figyelemmel nézi át, azt látja, hogy a legkülönbözőbb ismeretterjesztő és szórakoztató előadások mellett mesedélutánok, kultúresték és *mindazok a programpontok szerepelnek, amelyek egy család bármelyik tagjának, korra és nemre való különbség nélkül kulturális szükségleteit maradék nélkül kielégitik.* A magyar politika történetében, jól tudjuk, erre még nem volt példa, hogy egy politikai párt ne csupán a választások idején foglalkozzék a választókkal, hanem általában *nagy családba igyekezzék tömöriteni azokat,* és a családi elgondolásnak megfelelően, *mint családtagokkal foglalkozzék velük.* Figyelemreméltó emellett *az a megélénkült, tervszerüen és jól irányitott sajtópropaganda,* amelynek révén a publikum minderről tudomást is szerez. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa éppen ezért ellátogatott a pártba, ahol most is állandó lendülettel folyik a munka. Ennek okát és magyarázatát

Kauser István dr.
pártigazgató,

a következőkben fejtette ki:

— Nem győzöm elégszer ismételni és hangsúlyozni, hogy a *NEP* nem csupán választásokra alakult pártszervezet, s *a nemzeti egység nem alkalmi választási jelszó,* hanem a nemzetet egyesíteni akaró cél, amely a magyar erkölcsi, gazdasági, kulturális és szociális erők harmonikus összegeződését jelenti. Az itt folyó munkának nem az a célja, hogy csak éppen megerősítse a pártot, mert hiszen *az áprilisi, de meg az időközi választásokon is megmutatta már pártunk az erejét.* Mi azt akarjuk, hogy

céltudatos, lépésről-lépésre haladó meggyőző munkával, pártkülönbségre való tekintet nélkül minden magyar lelkébe eljuttassuk a nemzeti egység magasztos gondolatát és igyekezzünk mindenkit társadalmi helyzetének és képességeinek megfelelően beilleszteni az épitő munkába.

Ez az elgondolás megmagyarázza és egyben megokolja, hogy *pártunkban miért mozgalmasabb most az élet és miért folyik talán még nagyobb lendülettel a munka, mint folyt ez a választások idején.*

— Ami már most ennek a munkának elökészítését illeti, *Zsitvay* elnök úr Őexelenciájával *még kora ősszel megállapitottuk szervezetünk egész esztendei munkájának irányát.* Következésképp a legapróbb részletekig kidolgozott munkaterv már szeptemberben készen állott, most pedig *az egyes kerületi központok nyilvános megmozdulásaiban kezdenek kibontakozni ennek az egész nagyszabású előkészítő munkának látható eredményei.* Munkánk nagyon fontos várospolitikai részét törvényhatósági tagjaink a törvényhatósági közgyülésen és a városházi szakbizottságban végzik el,

a kulturális, gazdasági és szociális program pedig a kerületi szervezetekben bonyolódik le.

— Tekintve, hogy feladatunk legfontosabb része a felvilágositás és a nevelés, *programunk legelső pontjai közé az előadás-sorozatokat iktattuk.* A már eddig is publikált nevekből kitünik, hogy

előadóink a legtekintélyesebb szakemberek, akik készséggel vállalták a fáradságos munkát, hogy tizennégy kerületi központunk mindegyikében megtartsák előadásukat.

Az előadások tárgyai úgy vannak összeválogatva, hogy minden társadalmi osztály, foglalkozási ág, korra és nemre való tekintet nélkül, megtalálja a számára érdekes és gyakorlati ismereteit gazdagitó előadást. A szociális szervezés első lépése

az a nagyszabású felruházási akció, amelyet a párt hölgycsoportjai máris megindítottak és a legnagyobb lelkesedéssel folytatnak.

Ifjúsági szervezeteink *lövészcsoportok* alakításával, továbbmenőleg pedig *sporttelepek* létesitésével foglalkoznak. Női gárdánk és ifjúsági csoportjaink együttes munkájának eredményei *az egymást követő kerületi műsoros esték, teadélutánok, amelyek nivójuknál, de meg bensőséges hangulatuknál fogva máris közkedvelt szórakozásai a párttagoknak.* Érdekes megemliteni, hogy milyen kitörő örömmel fogadták vetítettképes és rendszeresített mesedélutánjainkat a gyermekek.

— Nagyon komoly munkát végeznek a kerületi szervezetek mellett a már megalakult vagy épp most alakulóban levő

szakcsoportok

is. A szakcsoportokon belül *az egyes foglalkozási ágak* képviselőinek alkalmuk van megvitatni legközvetlenebb problémáikat, és amennyiben kialakul vélemény, vagy terv,

módjuk van eljuttatni azt megvalósitás végett a megfelelő fórumokhoz.

Ha a most vázolt programnál, — fejezte be *Kauser* István, — figyelembe vesszük a legfontosabbat, azt tudniillik, hogy *a programban való részvételhez minden jószándékú magyar embert várunk és szeretettel hivunk,* akkor azt hiszem, már meg is van a magyarázata a nemzeti egység tapasztalt hőditó erejének és népszerüsége feltartóztathatatlan térhódításának a fővárosban is.

Rózsafák
és **sirkövek**
megóvására fagy, nedvesség ellen vízhatlatlan varrható erőpapirt használjon.
Gyártja: Oser Ó-utca. 49. Tel.: 23-8-90.

Események

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ára:

egész évre . . . . . 24 pengő
fél évre . . . . . 12 pengő

Sipőcz Jenő és Szendy Károly, a Teleia tiszteletbeli tagja. Az egészségügyi és társadalmi téren áldásos munkát kifejtő *Teleia Egyesület Sipőcz* Jenő dr. főpolgármestert és *Szendy* Károly polgármestert tiszteletbeli tagjaivá választotta. Az erről szóló oklevelet személyesen adta át a főpolgármesternek és a polgármesternek *Harrer* Ferenc dr., a Teleia társelnöke és *Emődy* Aladár dr. igazgatóőorvos.

Szente Miklós ny. elöljáró kitüntetése. A kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére *Szente* Miklós ny. székesfővárosi tanácsnoknak négy évtizedes közszolgálata alatt kifejtett odaadó és buzgó tevékenysége elismeréséül a *magyar kormányfőtanácsosi címet* adományozta.

A főváros közgyűlése. *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármester november 29-én, pénteken délután 5 órára rendes közgyülésre hívta össze a törvényhatósági bizottság tagjait. Napirenden több kisebb jelentőségü személyi kérdésen kívül különböző telekeladási, telekcsere és bérbeadási ügyek szerepelnek, foglalkozik továbbá a törvényhatóság a kisipari hitelalap tízezer pengös felemelési ügyével, továbbá az új vásárpénztári intézmény létesítése ügyében kötendő szerződés módosításával, az átdolgozott lakbérleti szabályrendelettel, a hatósági inségenyhítő tevékenység póthitelének ügyével és több, a szociálpolitikai ügyosztály hatáskörébe vágó üggyel.

Új plébánosok a fővárosban. A főváros kegyúri bizottsága pénteken délelőtt ülést tartott, amelyen megejtette az üresedésben lévő óbudai és tisztviselőtelepi római katolikus plébánosi állások és a budai új görögkatolikus lelkészi állás betöltését. A kegyúri bizottság tagjai részéről rendkívüli érdeklődés nyilvánult meg, amit bizonyit az is, hogy az ülésen a bizottság minden tagja résztvett. Az *óbudai Szent Péter és Pál egyházközség plébánosává* 16 szavazattal *Leiner* Mihályt választották meg. A második helyen jelölt *Kátay* Béla 15 szavazatot kapott, vagyis az óbudai plébánosi javadalom sorsa egy szavazaton dőlt el. A *budai görögkatolikus lelkésszé* egyhangúan *Balogh* Bálint érdemesült esperest választották meg, *a tisztviselőtelepi plébánosi állás* pedig 30 szavazattal *Légrády* Jánosnak jutott.

Tíz éves a FANSz oktató osztálya. Hétfőn tartotta a FANSz oktató osztálya tizedik jubiláris közgyülését. Ebből az alkalomból *Erődi* Kálmán dr. tankerületi főigazgató, az oktató osztály elnöke érdekesen méltatta a tíz év történetét és küzdelmeit, amelyet a nemtörödömséggel kellett folytatni.

— Az elmult tíz év munkássága során — mondta a főigazgató — *kiharcoltuk a tanügyi alkalmazottak státuszrendezési szabályzatát*, mely hosszú évekre nyugalmat varázsolt körünkbe. Az öt év óta beállott visszaesés, a sorozatos fizetésredukciók megállították a szépen induló fejlödést. Szociális téren is igyekeztünk tagjainkon segiteni. A *tanulmányi segélyek* és *gyorssegély-alapunk* nem egy kartársat szabadítottak meg a nehéz anyagi gondoktól. A jövőben sem fogjuk szemelőtt téveszteni tagjaink jól felfogott érdekeit. Minden törekvésünk az lesz, hogy a fővárosi alkalmazottak más csoportjával is fentartsuk az együttmüködést, mert érdekeink nagyrészt azonosak.

Hírek a pártból

A NEP. KULTÚRNAPTARA

November 21-én, csütörtökön: *IV. kerületi helyiségében* (Eskü-tér 8.) este fél 8 órakor *Raith* Tibor dr. előadást tartott „Az üzleti siker titka" címmel; *XI. kerületi* helyiségében (Verpeléti-út 4—6.) este fél 8 órakor *Bikkal* Dénes dr. tartott előadást „Külföldi érdekképviseleti államok és a magyar érdekképviseleti állam kiépítése" címmel; *VII. kerületi* helyiségében (Erzsébet-körút 1.) este fél 8 órakor *Részegh* Lajos dr. előadása volt „Hogyan ápoljuk szánkat és fogainkat" címmel; a *XIII. kerületi* párthelyiségben (Mohács-utca 6. szám) este 8 órakor *Szendy* Sarolta „Abesszin riport"-ja került előadásra.

November 23-án, szombaton: *VIII. kerületi* helyiségében (József-körút 70.) este fél 8 órakor *Károlyi* Ferenc dr. tartott előadást „A légvédelemről"; *X. kerületi* helyiségében (B. Jászberényi-út 2.) este 7 órakor *Baktay* Ervin dr. „Tibeti utam Körösi Csoma Sándor nyomdokain" címmel; *XIII. kerületi* helyiségében (Mohács-utca 6.) délután fél 5 órakor *Szabó* Endre dr. „Magyar ifjúsági szervezetek és az ifjúság jövője" címmel tartott előadást.

November 24-én, vasárnap: *XIV. kerületi* helyiségében (Bosnyák-utca 1.) este fél 6 órakor, nagy müsoros-est keretében, *Szendy* Sarolta „Abesszin riport" címmel tartott előadást.

November 25-én, hétfőn: *IV. kerületi* helyiségében (Eskü-tér 8.) este fél 8 órakor *Deil* Lajos vezértitkár „A biztosítás jelentősége a köz- és magángazdaságban" címmel; a *VII. kerületi* helyiségében (Erzsébet-körút 1.) este fél 8 órakor *Bikkal* Dénes dr. „Érdekképviseleti rendszerek és magyar érdekképviseleti állam kiépítése" címmel tartott előadást; a *XI. kerületi* helyiségében (Verpeléti-út 4—6.) este 7 órakor oktató sportfilmek bemutatása volt; *XIII. kerületi* helyiségében (Mohács-utca 6.) este 8 órakor „erdélyi képeket ismertettek felolvasással".

November 26-án, kedden: *V. kerületi* helyiségében (Hold-utca 9.) este 8 órakor *Dell* Lajos tartott előadást „Biztosítás jelentősége a köz- és magángazdaságban" címmel, utána oktató és sportfilmeket mutattak be. *VI. kerületi* helyiségében (Teréz-körút 21.) este 7 órakor *Baktay* Ervin dr. vetitettképes előadását „Tibeti utam Kőrössy Csoma Sándor nyomdokain" címmel nagy siker kisérte.

November 27-én, szerdán: *VII. kerületi* helyiségében (Erzsébet-körút 1.) este fél 8 órakor *Baktay* Ervin dr. vetitettképes előadása „Tibeti utam Körösi Csoma Sándor nyomdokain" címmel; *X. kerületi* helyiségében (Belső Jászberényi-út 2.) este 8 órakor *Raith* Tivadar dr. előadása „Az üzleti siker titka" címmel.

*

Az iparügyi minisztérium munkaterve. A Nemzeti Egység Pártja *VII. kerületi iparosszervezete* vacsorát adott, amelyen az iparügyi minisztérium képviseletében *Halla* Aurél dr. miniszteri tanácsos jelent meg. *Kauser* István dr. pártigazgató üdvözölte *Halla* Aurélt, *Hell* Ferenc, *Gelb* Lajos, *Lőkös* Vilmos, *Dózsa* Mihály az iparosság súlyos helyzetére mutatott rá. Ezután *Halla* Aurél dr. miniszteri tanácsos szólalt fel és kijelentette, hogy az iparügyi minisztérium egyik főcélja az *ipari képesítés emelése*, amelyet az ipartörvénynovella módosításával kívánnak elérni. *Kötelezővé teszik a mestervizsgát*, amely a legfontosabb része a szakképzettség előmozdításának. Az iparügyi minisztérium egyik legelső feladatának tekinti *az iparosság bevonását a közszállításokba.* Végül kijelentette *Halla* Aurél dr., hogy az iparügyi minisztérium foglalkozik az ipartörvény 4. és 47. §-ainak módosításával.

*

A NEP karácsonyi akciója. A *Nemzeti Egység Pártja Székesfővárosi Szervezete* a beálló tél és a közelítő karácsonyi ünnepekre való tekintettel nagyarányú karácsonyi akciót szervezett, hogy a székesfőváros szegényeinek a szent ünnepeket egy karácsonyi csomaggal vidámabbá tegye. A párt tagjait a közeli napokban fel fogják keresni igazolt gyüjtők, valamint az akcióba a „jó munka" jegyében bekapcsolódott cserkészcsapatok tagjai, akik *az akció részére ruhát, játékszereket, élelmiszereket vagy készpénzt kérnek. A szétosztás pártkülönbségre való tekintet nélkül a kerületi központokban történik*, a begyüjtött dolgok használhatóvá tétele után, amelyre a hölgybizottság tagjai vállalkoztak. Az adományok szétosztása karácsony hetében történik. A karácsonyi akció sikerének előmozdítására a kerületi hölgybizottságok teadélutánokat és müsoros estéket rendeznek, amelyre ezúton is felhivjuk a párttagok figyelmét.

A jövő munkásság célkitüzéseit ismertette ezután. Ebben a programban van az új státuszszabályzat életbeléptetésének szorgalmazása, a kinevezések évenkinti megtartásának kieszközlése, a tanügyi hozzátartozók fővárosi alkalmazásának állandósítása, a fizetéscsökkentések fokozatos megszüntetése, az egyenlő elbánás elvének biztosítása, a szakszerüség fokozatos elökészítése, a jóléti intézmények kiépítése, a kultúrház megvalósítása, a főváros összes alkalmazottainak szorosabb együttmüködése, valamint az Országos Szövetség szervezetének megvalósítása.

Az olasz hősi temető felavatása. A székesfőváros áldozatkész megértéssel az olasz kormány rendelkezésére bocsátotta az új-köztemető hősi parcellájának legelőkelőbb részét, hogy ott összegyüjthessék a magyar földben nyugvó olasz katonák földi maradványait. Vasárnap kegyeletes ünnepség keretében avatták fel a baráti nemzet e hősi temetőjét, amelynek sírkeresztjei alatt 1530 hős alussza örök álmát. Az olasz kir. kormány nevében herceg *Colonna* budapesti követ, az olasz hadsereg képviseletében Italo *Garibaldi* altábornagy beszélt. A kormányzó képviseletében megjelent vitéz *Shvoy* István gyalogsági tábornok, a székesfővárost *Szendy* Károly polgármester képviselte. Az ünnepség végeztével *Garibaldi* altábornagy szívből jövő köszönetét fejezte ki *Szendy* Károly polgármesternek, *Salamon* Géza tanácsnoknak és vitéz *Bárány* László tanácsjegyzőnek azért az értékes munkáért, amellyel lehetővé tették az olasz hősök porladozó maradványainak egy helyen való összegyüjtését.

Ingyenes szövetségi helyiséget kaptak a frontharcosok a fővárostól. A fővárosnak a frontharcosok iránti elismerése és hálája kifejezéséül *Szendy* Károly dr. polgármester a Rákóczi-út 27. szám alatt levő helyiségeket, amelyeket eddig a Frontharcos Szövetség központi hivatala számára bérelt, a közterhek átvállalása mellett ingyenes használatára bocsátotta a szövetségnek. *Takách-Tolvay* József gróf ny. altábornagy, országos elnök, *Kertész* Elemér fővárosi bizottsági tag és *Engelbach* Aladár ny. alezredes, országos alelnökök és *Hegedüs* Bertalan dr. fővárosi bizottsági tag vezetésével megjelent küldöttség előtt közölte a polgármester elhatározását, annak a reményének adva kifejezést, hogy kezdeményezése a magyar városoknak és községeknek példát mutat.

Az ügetőversenyzés az idegenforgalom szolgálatában. A főváros idegenforgalmi osztályában *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok vezetése alatt tárgyalások folynak arról, hogy *a téli ügetőversenyeket belekapcsolják a fővárosnak olyan attrakciói közé, melyek alkalmasak lennének az idegenforgalom fellendítésére.* A terv az lenne, hogy télen, mikor meglehetösen ritkák Budapesten az igazi sportszenzációk, nagy díjak kitüzésével nemzetközi versenyeket tartanának az új ügetőpályán, melyekre Európa minden részéből érdemes lenne a legkiválóbb ügetölovakat ideszállitani.

A Piarista rend olcsó telkei a Zuglóban. A piarista rend olcsó házhelyeket bocsát a családiházakat épitő közönség rendelkezésére a Jeszenák- és Övutca, Bonyhádi- és Hajtsár-út közötti területén, amely egy percnyire van csupán a 68-as villamos végállomásától s a fővárosnak rohamosan fejlödő körzetébe esik. A 60—170 négyszögöl között váltakozó csatornázott területen 18—50 pengő közötti áron, 5 évi törlesztésre kaphatók a telkek. Értekezni lehet a Vezér-utca 115. számú irodában.

„IDEAL" ACÉLCSŐ BÚTOROK
kombinált szobák, **hall, úri- és előszobák, ülőbútorok, zsúrkocsik** állandó nagy választékban
„IDEAL" MODERN CSŐBÚTORÜZEM
Budapest, V., Sziget-utca 5-7. — Telefon: 99—2—54

VADÁSZ GYULA
mozaiklapgyára és épitési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

KIRCHLECHNER kertépitő
Budapest, II., Julia-utca 2. (Budakeszi-ut sarok)
Kertépitő iroda telefonja 55—8—53 szám

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, XI., Szüret-utca 5/7. Telefon: 59—2—96

TEISZLER GYULA
irógépkellékek, irodai szerek, papír- és grafikai cikkek készitési és szállitási vállalata
Budapest, VI., Aréna-út 140.
Telefon: 920-78.

November 28, dec. 1 és 5-én
délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

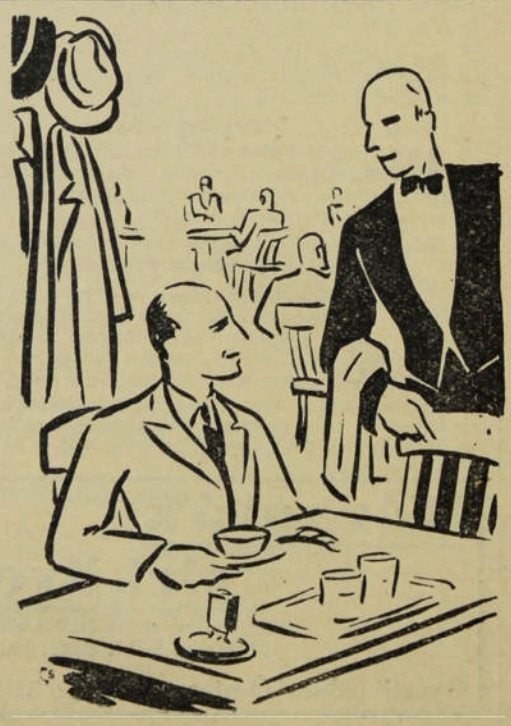

— Micsoda kivilágitás van itt ma?

— Nem kivilágitás ez — csak épen kicseréltük az eddigi lámpákat uj Tungsram Duplaspirál-lámpákra.

(Jó csere volt — a Tungsram Duplaspirállámpa nemcsak jobban világit, de kevesebb áramot is fogyaszt. Takarékos ember lámpája.)
— *tatsache.*

Gazdasági Értesítő

Bonyodalmas kártérítési perlavina a főváros vezetői ellen kilenc túlitatott borjú miatt

A *Fővárosi Hirlap* annakidején beszámolt arról a perről, amelyet *Steiner* Dezső állatkereskedő indított Budapest székesfőváros közönsége ellen. Jelentettük, hogy harmincezer pengő kártérítést követelt a fővárostól azért, mert közigazgatási véghatározattal *egy esztendőre kitiltották a budapesti állatvásárok területéről.* Azért hozták ellene ezt a szigorú határozatot, mert a panasz szerint

Steiner kilenc szopósborjút mesterséges súlygyarapodás elérése érdekében erőszakos módon túlitatott.

Amikor ezt az állatorvosok megállapították, nemcsak a kitiltó határozatot hozta meg a főváros VIII. ügyosztálya Steiner ellen, hanem

feljelentést tettek ellene állatkínzásért a rendőrségen és okirathamisításért az ügyészségen.

Ezt az utóbbi bűncselekményét a marhalevelek állítólagos meghamisítása által követte el. A VIII. ügyosztály elrendelte, hogy

a kitiltó határozatot egy esztendőn keresztül állandóan függesszék ki az állatvásárok területén

és meghagyta az igazgatóságnak, gondoskodjék arról, hogy Steiner sem maga, sem pedig helyette bárki más a budapesti állatvásárokon részt ne vehessen.

Meg kell állapítani, hogy

a sokféle hatósági eljárás végén mindenütt megnyerte a perét Steiner Dezső.

A kihágási eljárás ügyében a rendőrkapitányság a büntetőjárásbírósághoz tette át az iratokat, ahol Steiner sikeresen védekezett, felmentették az állatkínzás vádja alól. Ugyancsak felmentő ítéletet hozott a büntetőbíróság az okirathamisítás miatt megindult bűnügyben is.

Ezt követőleg Steiner offenzivába lépett és

harmincezer pengős kártérítést követelt

azért, mert egy teljes esztendőn át jogosulatlan és kellő ténybeli adatokkal alá nem támasztott véghatározattal kirekesztették őt üzleti tevékenységének területéről. A székesfőváros képviseletében a tiszti ügyészség — mint azt annakidején megírtuk — jogi indokokkal kérte a bíróságot, hogy *Steiner keresetét utasítsa el.* Azzal érvelt, hogy az új fővárosi törvény értelmében Budapest székesfőváros közönségét csak akkor lehet kártérítésért felelőssé tenni valamely tisztviselőjének törvényellenes intézkedése miatt, ha a kárt szenvedő először az önkormányzati tisztviselőket perli be, akik állítólag hivatali kötelességük vétkes megsértésével kárt okozhat neki. Ha a károsult az önkormányzati tisztviselőn nem tudná behajtani a megítélt kárösszeget, csak akkor fordulhat peres követelésével a főváros ellen. Mivel Steiner Dezső nem tartotta be ezt a sorrendet, hanem az önkormányzati tisztviselők felelősségrevonása nélkül közvetlenül a főváros ellen indította meg kártérítési perét,

a törvényszék követelésével elutasította.

Steiner fellebbezett, de a Tábla indokainál fogva helybenhagyta a törvényszék ítéletét. *Steiner felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő* és azzal érvelt, hogy ő nem láthat a kulisszák mögé. Neki sejtelme sincs, kik azok az állatorvosok, akik ténybeli adat nélkül adták azt a szakvéleményt, hogy az ő borjúit súlygyarapítás okából túlitatták. *Azt sem tudja, ki hozta meg ellene a kitiltó határozatot, mert hiszen a fővárosi törvény értelmében minden határozatot a polgármester nevében adnak ki.*

E héten hirdette ki az ítéletet a Kúria, amely *ugyancsak elutasítja Steiner Dezsőt keresetével.* A legfelsőbb bíróság ítéletének indokolása kiemeli, hogy a peres akták mellett a közigazgatási iratokból minden kétséget kizáró módon megállapítható, hogy ki hozta azt a polgármesteri határozatot, amelyről a felperes azt állítja, hogy az jogellenes és alaptalan. De arról is pontos akták vannak a közigazgatási iratok között, hogy a polgármesteri határozatot milyen jelentés és milyen húsvizsgálati lelet előzte meg, kitűnik azokból, kik azok a személyek, akik a polgármesteri határozatot megelőző hivatalos eljárásokat folytatták, ki volt a határozat előadója és ki vezette annakidején a székesfőváros VIII. ügyosztályát. Mivel a fővárosi törvény csakugyan úgy intézkedik, hogy a kártérítési igényt elsősorban az eljáró és azért felelős önkormányzati tisztviselők ellen kell érvényesíteni, s ezt a felperes elmulasztotta, tehát

a fővárossal szemben folyamatbatett kártérítési pere időelőtti,

azt el kell utasítani.

A kilenc borjú túlitatása tárgyában megindult per tehát a Kúria ítéletével sem fejeződött be.

Steiner Dezső újra perel

és kártérítési keresetének alperese most már nem Budapest székesfőváros közönsége lesz, *hanem azok az állatorvosok, akik a húsvizsgálatot foganatosították és a túlitatásról jelentést tettek, továbbá Vajna Ede ny. tanácsnok, azonkívül a vágóhíd és az állatvásár igazgatósága* és rajtuk kívül

alperesként szerepel még Sipőcz Jenő dr. főpolgármester is,

aki abban az időben Budapest székesfőváros polgármestere volt.

Halom Dezső halála. Az építőmunka ünnepének jegyében egy év mulva éri meg a *Magyar Általános Ingatlanbank* alapításának harminc-éves jubileumát. Az intézet, mint a magyar közgazdasági élet jelentős tényezője tovább halad majd a virágzás útján, de hiányozni fog az élről az a férfiú, akivel, mint az alapítók egyikével, az Ingatlanbank élete kezdettől fogva, mindmáig összeforrott. *Halom* Dezső dr., az intézet alelnök-vezérigazgatója *vasárnap délután, 60 éves korában elhúnyt.* Halálával nemcsak intézetét érte veszteség, hanem az egész magyar pénzügyi és közgazdasági életet is, amelynek *Halom* Dezső egyik kimagasló alakja volt. Az invenció, a tetterő és a fáradhatatlan munka egyesült benne, aki három évtized előtt, amikor mint fiatal ügyvéd az akkor alakult Ingatlanbank élére állott, egyszerre minden hozzáértéssel vértezetten indult el a pénzügyi pályán. Intézete, amely szerény alapon kezdte, magához ragadta a vezetőszerepet az ingatlanforgalomban s nagy érdemeket szerzett az épülő Budapest életében. A gyászban osztozik a *Magyar Általános Takarékpénztár* is, amelynek *Halom* Dezső igazgatósági tagja volt, de meggyászolja az érző szívű, jó ember halálát az egész magyar társadalom.

Kiknek ad kölcsönt az új Vásárpénztár. Két hét előtt a *Fővárosi Hirlap* jelentette elsőnek, hogy a belügyminiszter jóváhagyta azt a szerződési tervezetet, amelyet a főváros a *Községi Takarékpénztárral* köt az új *Vásárpénztár* felállítására. A szerződés szerint a főváros és a Községi Takarékpénztár között a Vásárpénztár fentartására *harminc évre szóló megállapodás* jön létre. Az új intézmény a marha- és sertésvásárok forgalmának növelése, az értékesítés elősegítése, valamint a husiparosok beszerzésének megkönnyítése mellett *kölcsönöket is folyósít. Tenyésztők, mezőgazdák, hizlalók, állat- és húskereskedők és állatbizományosok* vehetik igénybe a kölcsönt megfelelő fedezet mellett. Ezenkívül köteles a Vásárpénztár a vásártelepekre érkező összes élőállatokat megbízás hiányában is azonnal átvenni és a szállítási költségeket fedezni. Az új Vásárpénztár felállítását *minden körben örömmel és bizalommal fogadják,* amiben nagy része van annak, hogy az ügyvitelt a *Községi Takarékpénztárra,* erre a kiváló vezetés alatt álló, a megbízhatóságot és erőteljes üzletpolitikát reprezentáló intézetre bízta a főváros. Az új vásárpénztár alaptőkéje egyelőre 500.000 pengő lesz és a vállalat hivatalos neve: *Budapest Székesfőváros Állatvásári és Pénzforgalmi Részvénytársasága.*

Kitüntetett vezérigazgató. A kormányzó *Kemény* Béla kereskedelmi tanácsosnak, a Hazai Mechanikai Palackgyár R. T. vezérigazgatójának közhasznú, érdemes tevékenysége elismeréséül a *magyar kormányfőtanácsosi címet* adományozta.

A „Hermes" Magyar Általános Váltóüzlet rt. igazgatósága folyó hó 25-én tartott ülésében megállapította az intézet 1935 június 30-ra lezárt mérlegét, mely 127.065 pengő 15 fillér (tavaly 124.035.57 pengő) nyereséggel zárult. Az igazagtóság a december 7-én tartandó közgyülésnek indítványozni fogja, hogy osztalék fizetése mellőztessék és az elért nyereség a tartalékalap és a nyugdíjpénztár javadalmazása után az új üzletév számlájára vitessék át.

Megjelent a Kallós-Kompasz 1935—1936. évfolyamának második része. A *Pesti Tőzsde* kiadásában és *Kallós* János szerkesztésében most jelent meg tizenegyedik évfolyamában a Kallós-féle *„Gazdasági, Pénzügyi és Tőzsdei Kompasz" második része,* amely az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági, közlekedési részvénytársaságok és biztosító intézetek stb. legújabb és legpontosabb személyi- és mérlegadatait tartalmazza. A június havában megjelent első rész leközölte a kormányzóság, az országgyülés, a minisztériumok, Budapest székesfőváros, az állami, községi és magánkölcsönkibocsátások, a TÉBE, a Budapesti Áru- és Értéktőzsde, a Magyar Bankárok és Értékpapírkereskedők Országos Egyesülete, az Értéktőzsdei Egyezmény, a budapesti bankok és takarékpénztárak, a magánbankházak, a kamarák, a szakegyesületek és testületek, az Országos Társadalombiztosító intézet és Magánalkalmazottak Biztosító Intézete, a budapesti szövetkezetek, a vidéki városok és vidéki pénzintézetek, a vidéki hitelszövetkezetek legújabb adatait az 1933. és 1934. évi mérlegekkel és az utolsó békeév aranymérlegével. Így most már komplett a négykötetes kompasz, mely pontos beszámolója a Magyarország gazdasági életében szerepet játszó vállalatoknak. *A kompasz mind a négy kötetének ára csak 60 pengő. Megrendelhető a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában, Budapest, VI., Anker-köz 2. I. 4.*

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8.000.000 drb.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
Telefonszám: 25—5—54, 25—5—55 és 25—5—56

A Magyar Általános Takarékpénztár Rt. igazgatósága mélységes gyásszal tudatja, hogy igazgatóságának hosszú időn át kiváló és nagyrabecsült tagja,

Dr. Halom Dezső

m. kir. kormányfőtanácsos, a Magyar Általános Ingatlanbank Rt. alelnök-vezérigazgatója stb. november 24-én elhúnyt.

A megboldogultban igazgatóságunk igen értékes, nagytehetségű, szilárd jellemű tagját becsültük és nagyra értékeltük azt a buzgóságot és bölcs tanácsokat, amelyekkel intézetünk érdekeit mindenkor előmozdította.

Nemes emlékét mindig kegyelettel fogjuk megőrizni.

A Magyar Általános Ingatlanbank r.-t. igazgatósága, felügyelő-bizottsága és tisztikara mélyen lesujtva tudatja, hogy az intézetnek megalapítása óta vezetője, irányítója

Dr. Halom Dezső

m. kir. kormányfőtanácsos,

a Magyar Általános Ingatlanbank r.-t. alelnök-vezérigazgatója, a Magyar Általános Takarékpénztár r.-t. igazgatósági tagja, stb. november 24-én elhunyt.

A Megboldogultban jeles képességű, kristálytiszta jellemű férfiút tiszteltünk, akiben a polgári kötelességtudás erényei nagy látókörrel, műveltséggel, tudással párosultak. Benne nemcsak vezetőnket tiszteltük, hanem a megbízható hű barátot és a tisztikar megértő, melegszívű, jóakaratú támogatóját. Az ő távozása nagy ürt hagy hátra. Megfogadjuk, hogy emlékét mindig szerető kegyelettel fogjuk megőrizni.

VÁLLALKOZÁS

Elhárultak az akadályok a Boráros-téri híd környékének rendezési munkái elől

Az új Boráros-téri híd környékének rendezési munkálatai úgy a budai, mint a pesti oldalon rövidesen megkezdődnek. Elsősorban a budai rész szabályozását kezdik meg, melyre vonatkozóan a végleges terveket már elfogadták. Mint ismeretes, a Közmunkatanács néhány nap előtt a helyszíni bejárást is megtartotta ebben az ügyben. A munka megindítása eddig azért késett, mert még voltak az új híd budai környékén területek, amelyeket a főváros nem vehetett birtokba. De végre az utolsó telektulajdonossal is sikerült megegyezést létrehozni, úgy hogy most már a szükséges területek kivétel nélkül mind köztulajdonba kerültek. Ennek az utolsó, még kisajátításra váró teleknek özv. *Mann* Józsefné volt a tulajdonosa. A szóbanforgó telek, mely a Budafoki-út mentén van, elzárta a Verpeléti-út és a jövőben megnyitandó Szent István-út területét. Összesen 3177 négyszögöl kisajátításában állapodtak meg. A kisajátított ingatlanért a főváros 185.000 pengő kártalanítást fizet, amit a jövő évben kell kiegyenlíteni.

Létrejött a megállapodás a *Residentia Ingatlanforgalmi r.-t.*-gal is, azoknak a Budafoki-úti ingatlanoknak a megszerzése ügyében, amelyek szintén az új hídfő környékének kialakításához szükségesek. A Residentia már egy Dohány-utcai városi telekért többször felajánlotta cserébe ezeket az ingatlanokat, de az illetékes bizottságok mindig arra az álláspontra helyezkedtek, hogy a főváros ne kössön telekcsere-ügyleteket, hanem készpénzért adjon és készpénzért vásároljon telkeket, ha arra szüksége van.

Miután azonban a szóbanforgó Budafoki-úti telkek megvásárlása 110.000 pengőbe kerülne, amivel a főváros nem rendelkezik, mégis a telekcsere mellett döntöttek, annál is inkább, mert a kérdéses Dohány-utcai telekkel a főváros amúgy sem tud mit kezdeni. Ezekkel a telekszerzésekkel *a budai hídfő rendezése elől az összes akadályok elhárultak.*

Kiadták a Kőérbereki-út rendezési munkáit. Az út- és csatornaépítési szakbizottság *Király* Kálmán tanácsnok elnöklésével ülést tartott. A Kőérbereki-útnak az új repülőtér építése miatt szükségessé vált útrendezését tárgyalták s a munkálatok elvégzésével *Spányi* Ernő mérnök-vállalkozót bízták meg 58.900 pengő vállalati összeggel.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szűkkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

A Mester-utcai iskola **vasgerenda szállítási munkálatait** a Vasgerendákat Árusító R. T. kapta 9792 pengőért.

Ugyanott a **föld-, kőmíves és elhelyező munkákat** Prusca József kapta 33.521 pengőért.

Az Uj Szent János-kórház **ácsmunkálatait** Fritz József kapta 8369 pengőért.

A Pillangó-utcai menhely **vízvezetékberendezési munkálatait** Orcsó Gyula kapta 16.101 pengőért.

Ugyanott a **gőzfertőtlenítő berendezés munkálatait** a Magyar Vegyipari Gépgyár kapta 4830 pengőért.

A sertésvágóhídi hűtőház **szigetelési munkálatait** a Parafakőgyár rt. kapta 132.000 pengőért.

Ugyanott a **burkoló munkát** a Porta építőszövetkezet kapta 68.296 pengőért.

Ugyanott a **bádogos munkát** Erményi Antal kapta 3732 pengőért.

Uj versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

Az Angyalföldi-uti menhely **ruha és cipőszükségletének** szállítására. Pályázni lehet november 30-án d. e. fél 11 óráig a szociálpolitikai ügyosztályon.

Ugyanott **500 drb vaságy és 400 drb faruhaszekrény** szállítására. Ajánlat tehető november 30-án d. e. 11 óráig a szociálpolitikai ügyosztályon.

Ugyanott **textilanyagok** szállítására. Pályázni lehet november 30-án d. e. 10 óráig a szociálpolitikai ügyosztályon.

100.000 kg. gázolaj szállítására az üzemek részére. Pályázni lehet december 6-án d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Papíráruk szállítására az üzemek részére. Pályázni lehet november 26-án d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

36.500 drb utazási igazolványtok szállítására a BESZKART részére. Ajánlat tehető december 3-án d. e. negyed 10 óráig a BESZKART igazgatóságánál.

Bőranyagok szállítására a BESZKART részére. Ajánlat tehető december 17-én d. e. fél 10 óráig a BESZKART igazgatóságánál.

7000 pár új cipő készítésére és 6000 pár cipő talpalására és javítására a BESZKART részére. Pályázni lehet december 17-én d. e. háromnegyed 10 óráig a BESZKART igazgatóságánál.

Üvegezett várócsarnok építésére a BESZKART részére. Pályázni lehet november 28-án d. e. 9 óráig a BESZKART igazgatóságánál.

Faanyagok szállítására a BESZKART részére. Ajánlat tehető november 29-én d. e. 9 óráig a BESZKART igazgatóságánál.

A Gyáli-uti megfigyelő pavillon **asztalos munkálataira.** Pályázni lehet december 17-én d. e. 10 óráig a magasépítési ügyosztályon.

250.872/1935. pm. XIII. sz.

Versenytárgyalási hirdetmény

(1) Utalással a Fővárosi Közlöny „Hivatalos hirdetések" rovatának élén közölt általános ajánlati feltételekre, nyilvános versenytárgyalást hirdetek a IX. ker., Gyáli-út 5—7 szám alatti megfigyelő pavillon építkezésénél szükséges **asztalos munkákra.** A közszállítás költségei szabályszerűen biztosítva vannak.

(2) Ez a közszállítás a Közszállítási Szabályzat 51. §-a értelmében kisiparosok, kisiparosok szövetkezete, alkalmi egyesülése, szállítócsoportja részére van fenntartva; másnak csak akkor lehet odaítélni, ha elfogadható kisipari ajánlat nincs.

(3) A közszállítás megkezdésének és befejezésének időpontja, valamint a jótállás időtartama tekintetében a vonatkozó költségvetési kiírás feltételei az irányadók.

(4) A különböző őstermelési vagy iparág köréhez tartozó cikkekre külön-külön is lehet ajánlatot tenni.

(5) Az ajánlatot a rendelkezésre álló ajánlati minta felhasználásával és a jelen hirdetményben, valamint az ezt kiegészítő általános ajánlati feltételekben foglaltak értelmében olykép kell szövegezni, hogy az ajánlat és mellékletei a szerződés minden adatát és feltételét tartalmazzák.

(6) Az aláírt és megfelelően előkészített ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva a megrendelő hivatalnál (Központi Városháza) IV. ker., Városház-u. 9. sz. III. emelet 350 ajtószám alatt

1935. évi december hó 17. napján délelőtt 9—10 óra közt

személyesen, vagy megbízott útján kell benyujtani. A benyujtott ajánlatok a benyujtási határidőt követő 1 órán belül a megrendelő hivatalos helyiségében kerülnek nyilvánosan fölbontásra.

(7) Azt az ajánlatot, amelyet az ajánlattevő nem a kijelölt helyen, a kijelölt időben nyujt be, vagy pedig nem a megállapított feltételek és előírások értelmében készít elő, a Közszállítási Szabályzat idevonatkozó rendelkezései szerint figyelembe venni nem lehet.

(8) Műszaki kérdésekben szükséges felvilágositások III. em. 309. alatt Neumayer József műsz. hiv.-nál nyerhetők, ahol a tervek és rajzok is megtekinthetők. Az ajánlati minta, a feltételek, költségvetési űrlapok pedig III. em. 342. ajtószám alatt a hivatalos órák alatt 30 fillér áron megszerezhetők. Ha a közszállítás vállalati összege, vagy egy bizonyos munkanemre eső vállalati összeg a 15.000 P összeget nem haladja meg, kisiparosok e kiadványokat díjtalanul kapják meg.

(9) Ugyanott nyerhetők a szükséges felvilágositások is a közszállítással kapcsolatosan felmerülhető kérdésekre.

(10) A szerződési illetéket a vonatkozó pénzügyi szabályok szerint kell leróni.

Budapest, 1935. évi november hó 20. napján.

A polgármester megbízásából:
Wossala s. k.
tanácsnok.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

Dietz Ignácz
szobafestő és mázoló mester
BUDAPEST, V., CSÁKY-UTCA 19
Telefon: 91—7—42

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP Vi., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34.
TELEFON: 18-8-59.

Mihálka és Társai
reszelő- és szerszámáru iparvállalat k. f. t.
Budapest, V., Zápolya-utca 34. Telefon: 92-4-98.

RÉVÉSZ ÉS HUSZÁR
autótechnika cikkek és láncok. Durex-dugattyú vezérképviselet
Budapest, VI., Jókai-tér 7. Tel.: 18-9-54

NAGY LAJOS
okleveles mérnök, építési vállalata
BUDAPEST, VII., JÓSIKA-UTCA 15.
Telefon: 45-3-28

nőmérőszentpáli
SZENTPÁLY JÓZSEF
építési vállalkozó
Budapest, VIII., József-körút 68
TELEFON 30-0-04

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Petőfi Sandor-u. 16. Tel.: 897—85

SÓS és HAVAS épületbontási vállalkozók építési anyag kereskedők
Budapest, IX., Mester-utca 11.
Telefonszám: 37—0—64. — Anyagtelep:
XIV., Hungária közép körút 215
Az Angol-park mögött

Precíziós gépalkatrészek minden célra
Földváry Ernő
okl. gépészmérnök precíziós mechanikai üzeme
Budapest, VII., Tábornok-utca 20. — Telefon: 97—1—65

CZUCZOR LÁSZLÓ
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST
II., Török-utca 4
Telefonszám 574-23

Fülöp Dezső
építőmester
Budapest, VII., Aréna-út 11
Telefon: 35—5—84

Krausz Ferenc
bronzöntő Budapest, VI., Babér-utca 80.
Telefon: 932—26

SZILÁGYI ELEK késáru-üzeme
Gyártja az összes hentes, mészáros és bélipar-ban használatos késeket, viszonteladók részére
Budapest, VIII., Gólya-u. 41. Tel.: 34-8-93

LIEBHARD BÉLA
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, ÜLLŐI-ÚT 64
TELEFON: 32-8-06

Központi fűtések
Egészségügyi berendezések
DOBRAY és SZÉKELY
okleveles mérnök
V., Katona József-utca 41. szám.
Ujpesti rakpart sarok.) Telefon: 21-0-19.

Baráth György
hat. eng. villanyfelszerelési vállalata
Budapest, I., Olasz-fasor 4
Telefon: 609-67

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

STEINER ISTVÁN FIAI
FÉMÁRUGYÁR
Budapest, V., Kádár-utca 6. Telefon: 22-9-63
Gyártmányok: Fényvető vízállásmutató készülékek. Próba- és leeresztő csapok, olajozók, szelepek, gőzcsapok, vízállásmutatók

Távbeszélő: 87—9—65.

LXXVI. ÁLTALÁNOS AUKCIÓ

KIÁLLÍTÁS: 1935. november 28-tól december 1-ig bezárólag, naponként d. e. 10—½2 óráig, azonkivül 28-án, 29-én és 30-án d. u. 4—½8 órák között.

ÁRVERÉSEK: 1935. dec. 2-től 14-ig naponként d. u. ½4 órai kezdettel. Vasárnap nincs árverés.

ÁRVERÉSRE KERÜLNEK: *Műbecsű festmények, rajzok, metszetek, szobrok, porcellánok, ezüst tárgyak, keleti szőnyegek, művészi és közhasználatú bútorok, ékszerek, érmék, kézimunkák, keletázsiai tárgyak, bibliofil könyvek stb.*

Katalógus a helyszínen 1.20 P-ért kapható.

Huszonötödik évfolyam Budapest, 1935 december 4. 49. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Az ujságíró

(P. B.) Sohasem beszélünk magunkról, csak amikor valamelyiknek közülünk beleszakad a szíve a munkába, vagy valamelyikünk a közélet harcának hősi halottjaként bukik le az örök küzdelmek, az örök lázak és égések színpadáról. Ma is meg kell állanunk egy-két percre *Dunay* Ödön frissen hantolt sírja előtt, mert az igazi, a makulátlan, a nemes, a glóriásan szenvedő ujságírónak volt ő a mintaképe. Ha vannak magyar ujságírók, amint hogy vannak bőven, akik önzetlenül, lelkesen, szívszakadásig dolgoznak a közért, az élet ideáljaiért, akkor *Dunay* Ödönnek a legelső sorban volt a helye.

A sors, de talán nagyrészt a hajlandósága is, arra a munkaterületre vetette, amely a magyar ujságírónak egyik legszebb, legdíszesebb posztja. A főváros életéről adott nap-nap után képet és mert Budapest iránt határtalan szeretet élt szivében, époly lelkesedéssel, odaadással és hűséggel szolgálta a székesfővárost, mint lapjait: a *Fővárosi Hirlap*-ot és a *Magyar Országos Tudósító*-t. És ma, amikor még föl sem száradtak a könnyeink, látjuk *Dunay* Ödön példájából, hogy érdemes volt hűnek, becsületesnek, odaadó munkásnak lennie. Az ő koporsójánál megnyilatkozott ennek a városnak nagyszerű lelke, láttuk, hogy Budapest őszintén hálás tud lenni azzal szemben, aki neki szolgálatokat tesz, aki érte küzd, aki a magyar főváros nagyságáért, szépségéért emelkedett cselekedetekben száll síkra.

Mert Budapest hálás lelke nyilatkozott meg azokban a mélyen megható szavakban, amelyekben *Sipőcz* Jenő főpolgármester a törvényhatósági bizotság közgyűlésének elnöki székéből a halott *Dunay* Ödön halhatatlan érdemeiről emlékezett meg és a közgyűlésnek abban a nemes gesztusában, hogy a szerény, a névtelenség pajzsa mögött hősi küzdelmet folytatott ujságíró érdemeit jegyzőkönyvben örökitette meg. Ezek a cselekedetek az igazi kultúrvárosra, a nyugati világvárosra vallanak, amelynek erényei között ott vannak a hűség és a hála érzései is.

De meghatottan, múlhatatlan hálával vessük emlékezetünkbe magának *Sipőcz* Jenő főpolgármester nemes gesztusát is, hogy *hogyan* szólott az ujságíróról. „*Dunay* Ödön — mondotta — önzetlen és hazaszerető munkásságával elismerést és tiszteletet szerzett magának, a székesfőváros iránt tanusított szeretetével és érdemes sajtótevékenységével kiérdemelte mindnyájunk hálás elismerését és azt, hogy nevét megörökítsük mai ülésünk jegyzőkönyvében." Igazán és tökéletesen csak az tudja értékelni a főpolgármester cselekedetét, aki, mint mi, egy életen át küzdöttünk, verejtékezünk, szenvedünk, tűrünk az ujságírás mesterségében. *Dunay* Ödön sírjánál nem panaszkodunk és nem panaszkodunk különösen akkor, amikor ennél a sírnál Budapest székesfőváros főpolgármestere adott fényes elégtételt az ujságíróknak. Mert mi igazán ritkán halljuk, hogy érdemeink is vannak; de mi vagyunk az okai mindennek, ami baj a magyar közéletben előfordul. Karrierek indulásához mi adjuk meg a kezdeti sebességet, közéleti nagyságok, hatalmasságok a szegény ujságíró vállain emelkednek a magasba, hogy hálából ott és akkor állítsák bűnbaknak a sajtót, ahol maguknak kellene férfiasan vállalni a felelősséget. A hasonlat nagyon szerénytelennek látszik, de szerénytelenségében is találó: mi ujságírók olyan bűnbakjai vagyunk állandóan a magyar közéletnek, mint amilyen ez a kultúrát, szociális megsegítést két kézzel szóró világváros, a mi Budapestünk. Szegényes tehetségünkkel mi ujságírók is a kultúra terjesztésén dolgozunk, az ország boldogulásán fáradozunk és amint a mi nemes Budapestünket rossz testvérnek, az országból kiszakadt résznek szokták nevezni, azonképpen nem szűnik meg a vád soha a sajtó munkásai, az ujságírók ellen sem.

El kell jönnie az időnek, amikor a sajtót mindenki meg fogja becsülni és nemcsak azok lesznek jószívvel az ujságíró iránt, akiknek magas műveltsége, kultúrája, államférfiúi vagy közéleti nagysága ezt természetessé teszi. Nem elég az, hogy az ország miniszterelnöke, a kormány tagjai, a főváros vezetősége az ujságíró tökéletes megbecsülésének számtalan jelét adja: általános hitté és meggyőződéssé kell lenni, hogy az ujságíró a magyar társadalom hasznos, munkás, nemes hivatást teljesítő tagja. Sajnos, az ujságírót a nagyközönség nem a *Dunay* Ödönhöz hasonló csendben dolgozó, észrevétlenül elégő nemes jellemek után ismeri és ha ez a feledhetetlen, emlékezetünkben mindenkor követendő példaként élő drága barátunk valaha hibát követett el, akkor ez a hiba velószületett, megmásíthatatlan, kiirthatatlan, magasztos szerénysége volt. Budapest, a csodálatos kultúrváros és nagyszerű főpolgármestere előtt azonban nem lehetett láthatatlanná tevő köpönyeg a *Dunay* Ödön szerény visszavonultsága, csak a munkának és ideáljainak élő nemeslelkűsége. És ez az, ami megvígasztal bennünket: *Dunay* Ödön jelleme a sírból is világít, rávilágít az ujságírók legszebb, legnemesebb fajtájára, a névtelenül dolgozókra és hősiesen elpusztulókra.

SIPŐCZ JENŐ

főpolgármester

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a szanálásról és a vele összefüggő problémákról, a fokozottabb méretű szociális tevékenységről, az alkalmazottak karácsonyi segélyéről és az idegenforgalommal kapcsolatos kérdésekről

Lassankint a vége felé közeledik ez az esztendő is, amelyik mindenképpen nevezetes dátuma marad a főváros történetének. Erre az esztendőre jutott a főváros legfőbb vezetőségének átszervezése, a törvényhatósági választások és a gazdasági rekonstrukció, a szanálás. A várospolitikai életben sürü szóbeszéd tárgya, hogy tulajdonképpen *mikor kezdődik a pénzügyi problémák megoldása*, amikor nemsokára esedékes a szanálásra törvényhozásilag megállapított két év elmúlása? Erre a kérdésre csak az adhat érdemleges választ, aki tisztában van a szanálás terjedelmének mértékével és ebből a szempontból irányadó *Zsitvay* Tibornak, a *Nemzeti Egység Pártja* fővárosi szervezetének elnöke részéről elmondott az a nagyjelentőségü költségvetési beszéd, amelyben nagyjelentőségüen fejtegette, hogy *drákói rendszabályokkal alátámasztott szanálásra szükség nincsen.* A NEP alkotmányos felfogásának elővetítése rokonszenvet és lelkesedést váltott ki a közgyülés minden oldalán és ilymódon általánossá vált az a meggyőződés, hogy *a szanálást végezze el az önkormányzat.*

A szanálásra vonatkozó minden terv és elgondolás *Sipőcz* Jenő főpolgármester elé kerül, aki a legaprólékosabb gondossággal vizsgálja át az összes előterjesztéseket. Változatlanul döntő tényező a főpolgármester a szanálás megindításának és mértékének megállapításánál, tehát a legilletékesebb is arra, hogy ezekről a fontos problémákról a nyilvánosságot tájékoztassa. Mindezekre az égetően fontos kérdésekre vonatkozóan a *Fővárosi Hirlap* munkatársa kérdést intézett

Sipőcz Jenő dr. főpolgármesterhez,

aki a következőket volt szíves mondani:

— Több alkalommal kifejtettem azt az álláspontomat, hogy a főváros gazdasági ügyeinek rendbehozására az összes szervek összefogására van szükség. A javaslatok kidolgozására és előkészítésére az adminisztráció vállalkozott és tudomásom szerint

elkészítette a javaslatok túlnyomó részét.

Beletartoznak ebbe az összes, az utóbbi időben felmerült problémák, közigazgatási és üzemi természetűek egyformán. A javaslatokat áttanulmányozom és a törvény előírásának megfelelően *meghallgatom annak a 17-es bizottságnak a véleményét, amelyben az összes közgyűlési pártok képviselve vannak.* Az ügyeknek tüzetes és aprólékos megvitatása után

érvényesülhetnek előnyös szellemben a szanálásra vonatkozó intézkedések,

amelyeknél természetesen fokozott éberséggel vigyázunk arra, hogy *összhangzás teremtődjön a főváros gazdasági megalapozottsága és a lakosság érdekei között.*

— Az volt az elgondolás, hogy a szanálási bizottságot már *a legközelebbi jövőben* összehívom, azonban olyan fontos kérdések előkészítéséről van szó, amelyeknél a legnagyobb gondosságot és figyelmet kell érvényesíteni. Éppen ezért

a 17-es bizottság ülésének pontos dátumát még nem állapitottam meg,

de számításom szerint a bizottság foglalkoztatására már *a legközelebbi jövőben feltétlenül sor kerül.*

Közeledik az év legszomorúbb időszaka: a tél, a maga minden gondjával és nyomorúságával. A főpolgármester a főváros vezetésében mindenkor első vonalba helyezte *a hatósági jótékonykodást*, hogy a főváros mindenben eleget tehessen a sürgető kívánalmaknak.

— Nagy érdeklődéssel figyelem — úgymond — és a magam részéről minden erővel támogatom azt a törekvést, hogy *a főváros szegénysorsú lakossága az idei télen is hozzájuthasson az elemi szükségletekhez.* Nem győzöm eléggé kiemelni a törvényhatósági bizottság megértő jóindulatát mindezeknek a nagyjelentőségű kérdéseknek elintézésénél. Legutóbb is másfél millió pengőt szavazott meg a polgármester előterjesztésére a közgyűlés, hogy

hiánytalan gondoskodás történhessen az ingyenebédek és a ruhaneműek kiosztásáról, a menhelyek számának szaporításáról és a munkanélkülisegélyek folyósításáról.

Ahogy a közgyűlés felfogását ismerem, *nem lesz akadálya a szellemi szükségmunkaakció megindításának sem,* ami az elmúlt évek óta egyik igen sikeres formája volt a főváros jóté-

konykodási hálózatának. Annak ellenére, hogy a főváros jövedelmei inkább csökkennek, mint emelkednek,

mindig megtaláljuk az eszközöket

ahhoz, hogy a szegények gyámolításában szűkkeblűség vagy visszaesés be ne következzen.

Ráterelték a beszélgetést *az idegenforgalom ügyeire* és megemlítettük, hogy a mögöttünk lévő esztendő ebben a vonatkozásban nagy haladást és fejlődést hozott.

— Örvendetes az idegenforgalom lendületének erősbödése — mondotta a főpolgármester —, amit annak a céltudatos propagandának tulajdonítok, amely *Budapestet mind fokozottabban tárja a külföldi utazóközönség figyelmébe.* Bekapcsolódott ebben az évben az idegenforgalmi ügyek intézésébe az elnökletem alatt működő gyógyhelybizottság is, ahol ugyancsak mozgékonysággal és ötletességgel dolgoznak ennek a nagy horderejű mozgalomnak a fellendítésén. Letagadhatatlan az az örvendetes tény, hogy

Budapest igenis divatbajött a külföldön

és én a legszebb reményekkel nézek a tavaszkor beálló új idegenforgalmi szezon növekedése felé. Budapest, ez a szép és vonzóerejű város, feltétlenül meghódítja azokat, akik falai között csak egyszer is megfordulnak.

Végül megkérdeztük a főpolgármestert, hogy a közelgő karácsonykor *számíthatnak-e az alkalmazottak a szokásos segélyekre?*

— Az évek óta tartó gazdasági nehézségek a fővárost is meggátolják abban, hogy *a tisztviselőtársadalom számára oly kiérdemelt karácsonyi segélyezések mértékét változatlanul fenntartsa.* Tudomásom van arról, hogy a Fővárosi Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége ezirányban kérést terjesztett elő és

nem hiszem, hogy akadálya volna annak, hogy a kérés méltányos elintézést ne nyerjen.

A tisztviselők és a tanszemélyzet ebben az évben is *hozzájutnak a karácsonyi segélyezéshez* és nyilvánvalóan értékelik, hogy a főváros megnehezedett viszonyai között is melegebbé akarja tenni számukra a szeretet ünnepét.

Sipőcz Jenő főpolgármester nyilatkozata minden irányban nagy megnyugvást jelent. A főváros szeretetétől áthatva, az ügyek legalaposabb ismeretében, keresi azokat a megoldásokat, amelyek feltétlenül Budapest javára és előnyére fognak szolgálni.

Elloptak egy batyut a villamoson

Fizet a BESZKÁRT

A BESZKÁRT-nak rengeteg baleseti kártérítési pere van, most azonban azt az érdekes kérdést kellett eldönteni, hogy a BESZKÁRT felelös-e, vagy sem az utas poggyászáért.

Özv. Horváth Lajosné, egy szegény éttermi munkásasszony, elég terjedelmes és nehéz batyujával felszállt a villamosra. A kalauz rendelkezésére a poggyászt az ülés alá kellett helyezni. Alig mentek néhány megállóhelynyi távolságot, az asszony észrevette, hogy eltünt az ülés alól a batyuja. A következő pillanatban már látta azt is, hogy egy suhanc a keresztutca felé cipeli a csomagját. Az özvegy rémületében kiabálni kezdett:

— *Kalauz úr, kalauz úr, állitsa meg a kocsit! Ellopták a drága asztalnemüeket! Ott viszi a tolvaj, fogják meg!...*

A kalauzra nem ragadt át az izgalom. Egykedvüen, szinte unottan válaszolt:

(— Ez nem megállóhely!)

És nem csengette le a kocsit. A következő rendes megállóhelyen leszállt az asszony, de akkorra a tolvaj a batyuval együtt eltünt.

Az asszony a bírósághoz fordult. Beperelte a BESZKÁRT-ot 474 pengő tőke és járulékai iránt, mert ennyi értékü holmi volt a poggyászában.

A központi járásbíróság, ahol ezt az ügyet első fokon tárgyalták, az asszony keresetét *elutasította.* Fellebbezés folytán került az ügy a törvényszék elé, ahol *Ehrlich* Ármin dr. tanácselnök vezetése mellett foglalkoztak ezzel a perrel. A törvényszék a perbeli adatok alapján a járásbíróság ítéletét *közbenszóló ítélettel megváltoztatta* és a BESZKÁRT kártérítési kötelezettségét *megállapította.* Elrendelte, hogy az iratokat terjesszék vissza a járásbírósághoz, hogy ott *a kár összegszerüségének megállapitása után hozzanak új ítéletet.*

Ennek a közbenszóló ítéletnek indokolása rendkívül érdekes. Köztudomás szerint a villamos utasa megfelelő terjedelmü poggyászát a villamoskocsikon utazva magával viheti. Ebből következik — mondja az ítélet, — hogy

azzal az utassal szemben, aki ilyen, magával vihető poggyásszal száll fel a villamosra és a villamosjegyét megváltotta, a BESZKÁRT szerződés alapján arra kötelezettnek tekintendő, hogy nemcsak az utast, hanem az ennek birtokában levő poggyászt is elszállítsa olyképpen, hogy ez a poggyász az utas leszállásáig ennek birtokában maradhasson.

A BESZKÁRT-nak a jegy megváltásakor keletkezett szerződéses kötelezettségét *megsértette a kalauz,* amikor megtagadta a villamoskocsinak e rendkivüli alkalomból rendkivüli helyen való megállítását. Ezzel *meghiusította azt, hogy a felperesnő a töle ellopott poggyászt visszaszerezhesse.*

Statisztika készült Budapest nyomoráról

Óbudán a legtöbb, a Belvárosban a legkevesebb az inséges

Schuler Dezső tanácsnok, a szociálpolitikai ügyosztály vezetője, elkészitette a budapesti inségesek megoszlásáról szóló első hivatalos statisztikai kimutatást, amelyet részletesen feldolgoztak. Ebből a munkából sok érdekes adat derül ki Budapest népességének nyomoráról. Az újszerü statisztikai felvétel eredményeiről

Schuler Dezső
tanácsnok,

a következőket mondotta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A közjótékonysági és szociálpolitikai ügyosztály az inségesek viszonyainak megvizsgálása érdekében az elöljáróságok népjóléti osztályaival statisztikai felvételt készített a nyilvántartásukban szereplő inségesekről. Ez a felvétel *első izben terjed ki az inségesek nem és korcsoportonkint való megoszlására.* A statisztikai adatok feldolgozását az ügyosztály végezte. A statisztikai felvétel jelentősége az abból levonható tanulságokban rejlik, *felhasználásának lehetőségét a gyakorlat fogja megmutatni.* Azt azonban meg kell állapitani, hogy a fővárosnak a részletek kutatására irányuló ez az első kisérlete *csak a legsürgősebb kérdéseket világitotta meg.* A kerületi elöljáróságok népjóléti osztályai

96.414 inségest irtak össze, akik közül 44.103 férfi és 52.311 nő.

Az inségesek *az összlakosság 9.2%-át teszik.* Az inségesek közül 12.233 a magános, 24.295 pedig családos. *A legnépesebb családok a X. kerületben vannak.* A legkisebb a családok lélekszáma a IV. kerületben. A korszerinti megoszlást mutató összeirásból kitünik, hogy

az inségesek zöme, számszerint 8016 egyén, 30—40 év között van, 80 éven felüli inséges mindössze 803 él Budapest területén.

Az egyes kerületek közül *a III. kerület dicsekedhetik azzal a szomorú hirrel,* hogy területén él a legtöbb nyomorgó.

Óbudán 1000 lakos közül 147 tartozik a hatósági támogatásban részesülők sorába.

Ezután következik a IX. kerület, ahol az arányszám 132, majd a X. kerület 124-es aránnyal. Magától értetödöen a legjobb helyzetet mutatja ebben a szomorú statisztikában a Belváros, ahol *1000 lakos közül „csak" 26 nyilvántartott inséges van.* Az egyes kerületekben azonban az inségesek megoszlása időnkint változik. Bizonyos *vándorlás jelentkezik az egyes kerületek közt.* Vannak okok, amelyek az egyes kerületek inségeseinek számában felduzzadást, vagy csökkenést eredményeznek. Igy például,

ha valamely kerületben egy tömeglakásos telep megszünik, ennek nyomában a kesület inséges statisztikája is kedvezőbbé válik.

Ahol ma az új Lipótváros modern bérpalotái állanak, ott pár évvel ezelőtt a Suhajda-telep volt. Ennek lebontása után az itt élő sok ezer inséges *a szomszédos kerületbe költözött.* Ugyanilyen szétszórás állott be a Tabán lebontása után, valamint a különböző bódételepek eltávolításával.

— Térképet is készittettünk Budapest nyomorgóinak megoszlásáról. Ez a térkép azt mutatja, hogy az inségesek arányszáma a Lenke-uti állami lakótelep körzetében a legsürübb. A VI. kerületben a Babér-utcai és Madarász-utcai szükséglakótelepeken él a legtöbb inséges. De igy van ez minden kerületben, ahol fővárosi, vagy állami lakótelepek vannak.

— A statisztikai felvételből kiderül az is, hogy a munkaképes inségesek száma a kereső népesség 7.2%-át teszi, tehát ilyen tömeg nem tud bekapcsolódni a termelő munkába.

Százötven hajléktalan család

A főváros szociálpolitikai bizottságának legutóbbi ülésén *Sárkány* Ferenc fővárosi bizottsági tag felhivta a figyelmet arra, hogy *Budapesten ma is mintegy százötven többgyermekes család él fedél nélkül.* Erről a szomorú tényről megkérdeztük

Sárkány Ferenc
vegyészeti gyárost, a HONSZ kerületi elnökét,

aki a következőket mondta:

— A napokban egy szerencsétlen, kilakoltatás előtt álló, beteg házaspár ügyében a lakásügyek miniszteri biztosával léptem érintkezésbe és kértem, hogy részére egy szükség-szobát utaljanak ki. Mint a HONSZ leginségesebb budapesti kerületének két év óta elnöke, ismerem az ezen a téren fennálló szomorú helyzetet és igy, őszintén szólva, nem sok reménnyel terjesztettem elő kérésemet. A nyert válasz alapján meg kellett tudnom, hogy *Budapesten ma körülbelül 150 többgyermekes család, köztük hadirokkantak is kilakoltatva, udvarokon, lépcsőházakban várja a hatósági intézkedést, hogy fedél alá jusson.* A székesfőváros igen súlyos áldozatokat hoz és terheket visel a nyomor enyhitéséért. *Liber* Endre alpolgármester és *Schuler* Dezső tanácsnok urak igen kiváló munkát fejtenek ki szociálpolitikai és közjótékonysági téren is és éppen ezért tartottam kötelességemnek, hogy az orvoslás reményében, a legszomorúbb valóságot a szociálpolitikai szakbizottság ülésén is szóbahozzam. Az ember azért ember, hogy ne éljen állat módjára. Feltétlenül segiteni kell azokon, akik akár betegség, akár a mai gazdasági viszonyok szülte okok miatt fedél nélkül vannak, mert nemcsak felnőttek, hanem ártatlan serdülő gyermekek, a magyar jövő társadalma is szenved fájdalmasan a nélkülözések súlya alatt. Úgy érzem, hogy *ezt a rettenetes állapotot a legrövidebb időn belül meg fogják szüntetni.*

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34,
TELEFON: 18-8-59.

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK
ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Rakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

KARDOS JENŐ
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ, KÖZPONTI FŰTÉS, VIZVEZETÉK ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Ó-u. 31. Tel.: 17-9-05

PROTIWINSKY és BRAUN
parket és padlózási vállalat
Budapest, V., Csáky-utca 27. II/9. Telefon: 92-0-56.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban ... évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban ... „ „ „ 5.000 „
Dorogon ..... „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8,000.000 drb.

Rózsafák és sirkövek
megóvására lagy, nedvesség ellen vízhatatlan varrható erőpapirt használjon.
Gyártja: Oser Ó-utca. 49. Tel.: 23-8-90.

Avenarius Művek
Különleges szigetelő anyagok, saválló és nedvességálló festékek gyára
Raktár és iroda: Budapest, VII., Almásy-tér 10.
Telefon 431—38.

A legjobb sokszorositó gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

Hatalmas programmal megindult a Közmunkatanács új szezónja

Az elmaradt Óbuda a fejlődés iramában

A *Fővárosi Közmunkák Tanácsa* az új vezetés alatt fiatalos hévvel, mintegy ujjászületve folytatja közhasznú munkásságát. Ma, szerdán tart teljes ülést a Tanács és azon *Bessenyey* Zénó elnök előterjeszti a *Közmunkatanács* 1936. évi munkaprogramját, amelynek keretében helyet találnak mindazok a nagyfontosságú alkotási tervek, városrendezési elgondolások, amelyek az új elnök székfoglaló programbeszédéből már ismeretesek. Igy a jövő év folyamán meg akarja valósítani a *Közmunkatanács* a *Dunakorzó* kiszélesítését, aminek előfeltétele a dunaparti villamosok eltávolítása. Ezirányban egyébként a Közmunkatanács, a főváros és a BESZKART között már folynak a tárgyalások és a BESZKART részéről megvan a hajlandóság e vonalak feladására. A jövő évben

feltétlenül meg akarja nyitni a Közmunkatanács a Madách Imre sugárutat és ezzel egy több évtizedes előkészület eredménye születik meg,

nagy fejlődési lehetőséget biztositva annak a városrésznek, amelyen az új sugárút végig vonul. Dönteni akarnak az év folyamán *a Tabán sorsa felett is,* ami még mindig a levegőben lóg, mert hiszen a mai kertészeti elrendezés nem végleges jellegü intézkedés. A Tabán beépitési tervei felett még nem hangzott el a döntő szó, azokat *még sem el nem utasitották, sem el nem fogadták.* A *Közmunkatanács* jövő évi programja keretében feltétlenül

foglalkozni kíván a Tabán problémájával és reméli, hogy sikerül kielégitő megoldáshoz juttatnia ezt a nagyfontosságú városrendezési ügyet.

A jövő évi program öleli fel az új hidak környékének végleges rendezését, amelynek előkészületei *már most folyamatban vannak.* Feltétlenül megvalósitják a jövő év folyamán az új *Epitésügyi Szabályzatot,* amely már készen áll a tárgyalásra. De még ezenkívül is sok jelentős kérdés van felvéve a *Közmunkatanács* új vezetősége által kidolgozott munkaprogramba és bizonyos, hogy *a kidolgozott munkatervet a vezetőség végre is hajtja.*

A szerdai közmunkatanácsi ülésen foglalkoznak a közterületi foglalási díjak új megállapitásával annak kapcsán, hogy *a Baross Szövetség ezeknek a díjtételeknek a leszállitását kérte.* Napirenden szerepel a terjedék egyezmény meghosszabbitása. Letárgyalják a mult évi zárszámadásokat, jelentést tesznek a *Fővárosi Pénzalap* helyzetéről és biztositják azokat a költségeket, amelyek a jövő évi munkaprogramban szereplő tervek megvalósitása céljára szükségesek.

Itt emlitjük meg, hogy a főváros a *Közmunkatanáccsal* történt együttmüködés során

kidolgozta és végleg megállapitotta Óbuda és Ujlak szabályozási terveit és a jövő héten, hétfőn, december 9-én, a városrendezési bizottság elé terjeszti a nagyszabású tervet.

Ezen a héten, szerdától kezdve, *a városszabályozásra vonatkozó rajzok az ügyosztályban már megtekinthetők.* A közgyülés is még karácsony előtt letárgyalja az előterjesztést és felterjesztésben fogja kérni a kormányt, hogy *annak megvalósitásához szükséges anyagi eszközök előteremtését törvényhozási úton biztositsa.* Óbuda és Ujlak szabályozási terve nagyrészt ismeretesek, azokon az utóbbi időben lényegesebb változtatások nem történtek, csupán a részletek kidolgozásával foglalkoztak a szakhivatalok. Egyelőre

körülbelül 30.000 négyszögölnyi terület sürgős kisajátitására van szükség, de még ezen felül is jelentékeny területet kell megszerezni.

A sürgösen igényelt területek a tervezett Óbudai-híd budai hídfőkörnyékének kialakitásához szükségesek. Ezt a területet ugyanis *már most rendezni kivánják,* hogy a hídépités megindulásakor, amire legkésőbben *két éven belül kell számitani, ezek a területek már rendezett állapotban álljanak rendelkezésre.* A szabályozási terv az óbudai híd tengelyét veszi kiindulópontul,

innen nyilnak majd Óbuda 40 méter széles főútvonalai,

amelyek részben a Bécsi-úttal, részben a Szentendrei-úttal teremtik meg a kapcsolatot és biztositják a forgalmat *a budai hegyvidék felé.* A többi útvonalak *mind észak-déli irányúak.* Modern beépitési módokat irnak elő a városrészben, amely évtizedes visszamaradás után most megindulhat a fejlődés magasraivelő útján. A Dunapart lesz a városrész egyik főútvonala, amely kitünő szabályozást kap és végig sétánnyá fejlesztik ki.

Modern sugárutak Óbudán

A most ismertetett tervekkel kapcsolatban kérdést intéztünk

KEMPELEN AGOSTON főtanácsoshoz,

hogyan és miként kerül sor Óbuda szabályozási tervének megvalósitására?

— Ez a kérdés — mondotta — nemcsak müszaki, hanem anyagi vonatkozásokban is bővelkedik. A városrész tipikus *mezőváros jellegét* mutatja, nekünk viszont *egy világváros szerves részét kell ott megteremtenünk.* El kell tünni a szük kis sikátoroknak, a girbe-görbe utcácskák helyébe *széles, modern sugárutak* kellenek. A III. kerületben törpe telkek váltakoznak óriási kiterjedésü parcellákkal, s ha itt máról-holnapra — ami alatt persze legalább egy évtized értendő — modern, nagyvárosi jellegü, kertes várost akarunk teremteni, ehhez *rengeteg pénzre van szükség. Tiz-tizenkét millió* úgy kell ehhez, akár egy fillér, s ha a magántőke erősen be is kapcsolódik reményünk szerint a munkálatokba, jelentős áldozatok háramlanak magára a közületre is. Bizunk természetesen abban, hogy a városszabályozás nyomán *óriási erővel indul meg a magánépitkezés,* ennek ellenére szükség lesz azonban arra, hogy a legközelebbi beruházási program megfelelő hitelösszegekről gondoskodjék Óbuda modernizálását illetően.

Feltétlenül életbeléptetik a jövő év elején az új lakbérleti szabályrendeletet

Liber Endre alpolgármester nyilatkozata

A főváros pénteki közgyülésének napirendjéről *váratlanul levették az új lakbérleti szabályrendelet tervezetét,* minthogy *Vályi* Lajos bizottsági tag azt javasolta, s ehhez a polgármester is hozzájárult, hogy az ügy fontosságára való tekintettel, azt külön tárgyalják.

A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma volt a szabályrendelettel összefüggésben

Liber Endre

alpolgármesterrel

beszélgetést folytatni. *Liber* alpolgármesternél jobban senkisem ismeri ezt a kérdést, mert amióta nyolc esztendővel ezelőtt, megkezdődtek az új tervezet összeállitására vonatkozó munkálatok, mindig ő állott azok élén.

— *Magam is helyeslem, ha a szabályrendelettel külön foglalkozunk* — mondotta Liber alpolgármester —, mert a kérdés jelentősége ezt teljes mértékben indokolja. Meg vagyok arról győződve, hogy

a tervezetből most már rövidesen valóság lesz,

mert a törvényhatósági bizottság új tagjai előtt is, akik csak pár hónapja kapcsolódtak be az önkormányzati munkába, tisztán állnak azok a célok, amelyeket a rendelettel megvalósitani szándékozunk.

— Voltaképpen csak három olyan tétele van a szabályrendelettervezetnek, amelyek közül ezidőszerint még nincs teljes egyetértés a bizottsági tagok között. Egyik

az albérlőtartás, a másik a felvonódijak kérdése, a harmadik a tulajdonos zálogolási joga.

Mindhárom igen fontos dolog, minthogy azonban ennek a tervezetnek úgyszólván nincsen olyan mondata, amelyet *az autonómia a szakminisztériumokkal a legapróbb részletekig meg ne vitatott volna,* biztosra veszem, hogy a közgyülésen, amelyet értesülésem szerint a főpolgármester még karácsony előtt szándékozik egybehivni, *közös nevezőre jutnak a különböző vélemények.* Ha ez megtörténik, *a szabályrendeletet nyomban felterjesztjük a belügyminiszterhez jóváhagyás kikérése céljából,* s bizunk abban, hogy a szankcionálás hamarosan megtörténik. Ebben az esetben

esetleg már februárban, nagyobb valószinüség szerint azonban a májusi negyed kezdetén életbelép a szabályrendelet,

amely teljes mértékben megfelel a megváltozott idők és viszonyok követelményeinek.

Miért csökken Budapesten a gázfogyasztás?

A Gázművek vezérigazgatójának meglepő felvilágosítása

A legutóbbi polgármesteri jelentés *a gázfogyasztás csökkenéséről* számolt be. Ha megelégszünk a gazdasági helyzet romlásával, mint sok visszaesésnek okozójával ezen a téren is, akkor tovább mehetünk a nem éppen örvendetes hatású megállapitás mellett. Kár azonban az események mellett egyszerüen továbbhaladni, de még károsabb a kérdések beható ismerete nélkül következtetéseket levonni. Igazolja ezt a gázfogyasztás csökkenésének ténye is, amely mögött igen érdekes jelenségeket találunk, sőt — ha első pillanatban paradoxonnak látjuk — *örvendetes jelenségeket is.*

A polgármesteri jelentés nyomán felkerestük

Véssei Ede dr.

kormányfőtanácsost, a Gázművek vezérigazgatóját,

akit megkérdeztünk a gázfogyasztás csökkenésének okáról. Érdekes és meglepő megállapitásokat tartalmazó válasza a következő volt:

— A gázfogyasztás visszaesése nem csupán budapesti, hanem *európai jelenség, ami a mai gazdasági viszonyokkal áll összefüggésben.* A háztartások mindenütt mindennel takarékoskodnak, igy, bármilyen háztartási szükségletről van is szó, Európaszerte visszaesést lehet megállapitani.

— A budapesti gázfogyasztás visszaesése, más külföldi nagyvárosok gázfogyasztásának csökkenéséhez mérten, *aránylag csekély.* De hogy visszaesés mégis van, annak oka, az általános gazdasági körülményeken kivül is meglehetős pontossággal megállapitható. Az egyik okot abban lehet keresni, hogy

a fogyasztóknál levő gázfogyasztó készülékek a legmodernebbek,

tehát *a legnagyobb hatásfokkal dolgoznak,* ami természetszerüleg fogyasztás-csökkenéssel jár.

— Egy másik oka a visszaesésnek az, hogy állandó *propaganda-előadásaink és főzőkurzusaink eredménye kezd már mutatkozni.* Ezek az előadások és tanfolyamok kitüzött céljukat pontosan beváltják s az azokon résztvevő

háziasszonyok megtanulnak a gázzal takarékosan bánni és mérsékelt fogyasztással főzni.

A Gázműveknek ugyanis nem érdeke, hogy a fogyasztó pazaroljon a gázzal, hanem érdeke az, hogy a melegszükségletét a főzésnél, fürdőszobában, mosásnál, fütésnél okszerüen és gazdaságosan gázzal lássa el. A megelégedett fogyasztó azután a legjobb propagálója a gázfogyasztásnak.

— A csökkenés egyik lényeges oka végül az, hogy *többezer háztartás a főváros perifériáin és a környező községekben telepedett le,* olyan helyeken, ahol gázfőcsövünk nincsen és igy a gázfogyasztásba nem kapcsolhatók be. Ezt igazolja az a tény, hogy

a fővárosban ma is 12.000 lakás áll üresen, amiből körülbelül 7000 gázvezetékkel van felszerelve.

Ezeknek a lakásoknak lakói még a közelmultban fogyasztóink voltak.

— *A fogyasztók létszáma ennek ellenére is emelkedőben van,* mert állandó propagandánk évről-évre nagyobb tömegeket hódit a gázfogyasztás számára. Örvendetesen emelkedik az *ipari fogyasztók* száma is, mert az érdekelt iparágak fokozatosan belátják a gáztüzelés olcsóságát, biztonságát és gazdaságosságát.

Beér Sándor
zománctáblái
a legszebbek
Budapest, V., Gr. Tisza István-utca 5. Telefon: 82-4-29.

DUNAY ÖDÖN

Még nem ocsúdtunk fel a ránk szakadt szörnyű fájdalomból, még mindig nem tudjuk hinni, hogy *Dunay* Ödön, a legkitűnőbb, legintaktabb, legtiszteltebb, legnemesebb jellemű ujságírók egyike, a mi feledhetetlen barátunk nincs többé: a kötelesség máris az íróasztalhoz szólít, hogy akadozó tollal, fájdalomtól dermedt szavakban számoljunk be olvasóinknak a mély gyászról, amely a *Fővárosi Hirlap*-ot sujtotta. Mert *Dunay* Ödön hitvese és édesanyja után talán a *Fővárosi Hirlap* az, amely a legtöbbet vesztette az ő szomorú elmúlásával. Mindennapi munkájának területe a *Magyar Országos Tudósító* volt, de a mi gyönyörű Budapestünkért rajongó lelke igaz valójában itt, ezeken a hasábokon bontakozott ki, ahol szinesen, teremtő szellemének megnyilatkozásával számolhatott be a nagy tervekről és szándékokról, amelyek ezt a világvárost fejleszteni, széppé és naggyá tenni hivatottak.

Dunay Ödönről mindenki tudta, hogy milyen hős volt a háborúban; de még inkább mindenkinek látnia kellett, hogy milyen csodálatos, utolérhetetlen hőse volt a munkának. Nagyon kevés lenne, ha csak azt mondanánk, hogy nélküle semmi sem történhetett a budapesti városházán; valójában átélt minden megszülető tervet, ott volt, munkájával segített mindennek a megvalósításában és végül ő volt az, aki a nagyközönségnek tudomására hozta, hogy — mások mit alkottak. Nem volt szakbizottsági ülés, közgyűlés, ahol ott ne láttuk volna az ő gyönyörű magyar fejét, értelemtől sugárzó, szelíd szemét, feledhetetlenül jellegzetes fekete tatár-bajuszát. Mindennapos vendége volt a főpolgármesternek, polgármesternek, alpolgármestereknek, tanácsnokoknak, sietős léptei naponta százszor kocogtak végig a városháza folyosóin és a híres „MOT" szobából órákon át hangzott ki az ő csengő, fáradhatatlan hangja, amint tudósításait telefónon diktálta géphe.

Mérhetetlen volt a munka, amit végzett és mi, akik vele éltünk, akik őt kimondhatatlan szeretettel dédelgettük, tudtuk, hogy milyen hősiesség ez, amikor a tüdejében mindig újra és újra jelentkezik a háborús srapnel, amely időnként ágynak döntötte, hogy azután újra nekigyűrkőzzék a munkának és folytassa a robotot panaszos szó nélkül, mint a munka örök szerelmese és javíthatatlan áldozata.

Dunay Ödön nemes jelleméről, jóságáról, közmondásos puritánságáról beszélni azonban szinte valóságos pleonazmus lenne. Ő volt az, aki soha senkiről rosszat nem mondott és akiről soha senki másként, mint tisztelettel, szeretettel nem nyilatkozott. De ebből a néhány sorból nem hiányozhatik annak a megállapítása, hogy *Dunay* Ödönnél jobb kollégával, nemesebb baráttal soha az életben nem találkoztunk. A legjobb kollégát, a legnemesebb barátot elveszteni pedig több, mint amit az emberi szív kibír.

Dunay Ödönt nem felejtjük el soha, mindig mint az igaz embert, a tiszta lélek és a tökéletes ujságíró mintaképe fog emlékezetünkben élni.

Dunay Ödön pályája, betegsége és halála

Dunay Ödön, a *Főváros Hirlap* főmunkatársa, úgyszólván halála pillanatáig ott harcolt az ujságírás békés harcmezején: az elmúlt szombaton délután két órakor még ott volt speciális posztján, szerkesztőségi szobájában a városházán. Innen indult el utolsó, halálos útjára. Amikor a lakása elé ért, hirtelen rosszul lett, úgy, hogy már csak segítséggel jutott el az ágyig, amelyből nem kelt fel többet. A Szibériában szerzett alattomos, gyilkos kór, amely közel két évtizeden át ásta alá épségét, egészségét, végül is megrendítő és brutális gyorsasággal végzett vele. Amikor a *Fővárosi Hirlap* legutolsó száma szerdán reggel megjelent, *Dunay Ödön már halott volt.* Jó tíz esztendeje, hogy a *Fővárosi Hirlap Dunay* Ödön kiváló írásaival jelent meg, legutóbbi számunkból azonban már hiányoztak cikkei: a nagyszerű és fáradhatatlan ujságíró akkor már a halállal viaskodott.

Ujságírói pályáját *Székesfehérváron* kezdte, ahol rövidesen a *Fehérvári Napló* főszerkesztője lett. Innen vonult be 1914-ben a Hindenburg-bakákhoz. Nemsokára már kikerült a harctérre, ahol, hosszú hónapokig tartó súlyos szolgálat után, *majdnem halálos tüdőlövést kapott.* A srapnelszilánkot nem is tudták soká eltávolítani testéből: valójában ez a sérülés, *ez a tüdejében maradt szilánk okozta végül halálát.* A harctéri sérülés súlyos voltát fokozta az a külön szerencsétlenség, hogy *sebesülten került orosz hadifogságba,* amelynek során megjárta Szibéria jeges poklát és évek mulva, haláltmegvető bátorsággal tudott csak kerülő úton, szökés útján, hajmeresztő kalandok árán hazakerülni.

Itthon a *Magyar Országos Tudósító* hívta meg városházi rovatvezetőjének, ugyanekkor a *Fővárosi Hirlap* a városházi rovat vezetésével bízta meg, főmunkatársi minőségben. Az elmult esztendők során *Dunay* Ödön nem csupán elsőrangúan töltötte be ezt a kettős hivatását, hanem ujságíró szempontból valósággal *úttörő munkát végzett.* Ebben pedig nem csupán tehetségének és fáradhatatlan agilitásának volt domináns része, hanem elsősorban szeretetreméltó egyéniségének, szives, mindenkit lekötelező tiszta jellemének. Ezek a szubjektív adottságai pártállásra való tekintet nélkül rokonszenvessé és megbecsülttté tették őt mindenki előtt, aki a városházi közéletben, akár az adminisztrációban, akár a politikában bármiféle szerepet játszott. Ily módon hovatovább elérte azt, hogy ő a maga egyedüli személyében valóságos hírközpont lett, akihez a szimpátia huzalain befutottak mindazok a hírek, értesülések, információk, tervek és elgondolások, amelyek a milliós nagyváros életében irányító elvek vagy döntő események voltak. Igy aztán könyomatos ujságjának hírszolgálatát oda tökéletesítette, hogy a soha „le nem maradó" MOT városházi hírszolgálata a legtökéletesebb és legbiztonságosabb kútforrása lett minden városházi ujságírónak.

Szerényen, névtelenül és pillanatig sem lankadó kedvvel csinálta ezt a közönség előtt láthatatlan és a napilapokba szinte nyomtalanul bedolgozott munkát, amiközben ő maga egyike volt a legkitünőbb ujságíró-stilisztáknak. A *Fővárosi Hirlapban* megjelent városházi riportjainak, az interjúknak és színes cikkeknek elegáns, könnyed és fordulatos hangjából képet alkothattak maguknak Dunay Ödön stiláris készségéről.

Végül, de nem utolsó sorban meg kell emlékeznünk *gyászolóinak arról a sokaságáról,* amely nem tartozott sem rokonsága, sem ismeretsége, sem pedig szükebb barátainak körébe. A gyászolóknak ez a tömege: azok a gyámoltalanok, azok a szegény emberek, az életnek azok az elesettjei, akik nap-nap után bizalommal várakoztak a városháza folyosóján *Dunay* Ödönre, *a mindenki gyámolitójára.* Ő volt az, aki jó szóval, tanáccsal és pártfogással állt minden szegény ember mellé, akinek valami ügyes-bajos dolga akadt a városházán. Ezeknek a szegény embereknek éppen olyan fájdalmas veszteség Dunay Ödön halála, mint amilyen pótolhatatlan nekünk, akik vele, az ő szeretetreméltó társaságában éltük le életünk egy jelentős és küzdelmes szakaszát.

A városházi ujságírók gyásza

Szerdán hajnalban halt meg Dunay Ödön és *Szendy* Károly polgármester, akinek hivatalbaérkezése után rögtön jelentették a gyászesetet, nyomban részvétét fejezte ki az özvegynek és a városházi ujságíróknak, díszsirhelyet ajánlott föl a Kerepesiúti temetőben és *Salamon* Géza tanácsnokkal együtt mindenképpen segítségére sietett a temetés rendezőinek.

Ugyanaznap délben 12 órakor a *Fővárosi Rovatvezetők Testülete* rendkívüli ülést tartott, ahol *Rátkai* Károly dr. testületi elnök a következő gyászbeszédet tartotta:

— Mai ülésünk egyetlen tárgya egy szomorú bejelentés. Gyászbaborult szívvel jelentem, hogy szeretett barátunk és pályatársunk, *Dunay* Ödön, kétnapi kinos betegség után meghalt. Bár a Mindenható Isten kifürkészhetetlen akaratában való megnyugvás mindnyájunk keresztényi kötelessége, mégis nagy a mi szivünk szomorúsága, mert jóbarátot és igaz embert vesztettünk el benne. Nagy a mi gyászunk már csak azért is, mert kedves, közvetlen, szeretett egyénisége néhány nappal ezelőtt még itt járt, beszélt, dolgozott közöttünk és azért is, mert jó kolléga, *a fővárosi közérdekek önzetlen szolgája, a magyar ujságirás egyik kitünősége távozott el körünkből örökre.* Távozása betölthetetlen ürt hagy hátra a városházán és mindnyájunk megszomorodott szivében. Emlékét kegyelettel fogjuk megőrizni.

A Fővárosi Rovatvezetők Testületének tagjai állva hallgatták végig e kegyeletes szavakat.

Nagy részvét a temetésen

Két nappal később, pénteken délután volt a temetés a Kerepesi-temetőben. Rendkívüli nagy részvét kísérte utolsó útjára Dunay Ödönt. A temetésen *Szendy* polgármester halaszthatatlan akadályoztatása miatt nem jelenhetett meg, a székesfővárost *Liber* Endre és *Lamotte* Károly alpolgármesterek, a tanácsnoki kart és a fővárosi tisztviselőket, akik nagy számban jelentek meg: dorogi *Farkas* Ákos, *Bódy* László, *Morvay* Endre és *Némethy* Károly tanácsnokok képviselték. A *Keresztény Párt* nevében *Bednárz* Róbert apátplébános jelent meg, a *szociáldemokrata pártot* pedig hattagú küldöttség képviselte. Barátai, szükebb kollégái, a városházi ujságírók teljes számmal megjelentek, de képviselve volt az egész magyar ujságírótársadalom minden rétege, valamint ott voltak az összes ujságíró intézmények kiküldöttei is.

Koszorút küldött *Kozma* Miklós belügyminiszter, („Hűséges régi munkatársamnak, kegyelettel" felirással), *Szendy* Károly polgármester, *Liber* Endre alpolgármester, a *Székesfőváros*, a *Távirati Iroda*, a *MOT* és a *Fővárosi Hirlap* szerkesztősége, a *Fővárosi Rovatvezetők Testülete*, a *volt 69-es ezred tisztikara*, az *ujságíró testületek*, *Németh* Imre és felesége, *Dacsó* Emil és felesége, *Elek* László dr., *Halász* Árpád és még sokan mások.

A gyászszertartást *Mihalovits* Zsigmond kanonok, az Actio Catholica ügyvezetője, az elhunyt személyes jóbarátja végezte. A *Fővárosi Rovatvezetők Testülete és az összes ujságíró intézmények* nevében *Paizs* Ödön, az Ujságírók Szanatórium Egyesületének alelnöke, a többi közt ezeket mondotta:

— Nemcsak mi temetünk, hanem meg kellene fujni a harci kürtöket, a Jókai-lepel mellett a hadilobogónak kellene ráhullani erre a sírra, mert ezúttal nem frázis, nem üresen csillogó szó, hogy *höst búcsúztatunk*... Többet tett, mint ami egy embertől telik... *A nemzeti érdekeket szolgálta, mint katona és mint harcos ujságíró.* A kötelesség hősi halottjától búcsúzunk...

Ezután a MOT szerkesztősége nevében *Németh* Imre országgyülési képviselő, főszerkesztő vett búcsút.

— Eleted — mondotta — a példaadás, a heróikus kötelességteljesítés volt. Beteg tested felett de sokszor győzedelmeskedett töretlen lelked, amelyet az igazi magyar ujságíró, a hűséges magyar ember ideáljai hevítettek. Jó és szerény ember voltál, aki kerülve kerültél minden elismerést. Földi pályádat az emberi sorsot irányító magasabbrendű hatalom megmásíthatatlan akaratából korán kellett befejezned. Be kellett fejezned akkor, amidőn telve voltál munkakedvvel, ambícióval. Isten végzésében alázatos szívvel megnyugszunk, mert tudjuk, hogy csak tested hagyott itt bennünket. Az igazért, a szépért, a nemesért hevülő lelked továbbra is velünk marad, új munkára serkent, eredmények elérésére sarkall bennünket...

A közgyűlés kegyelete

A temetés délutánján, a főváros közgyűlésén, *Sipőcz* Jenő főpolgármester megható, nemes és igaz baráti gesztussal nyitotta meg a közgyűlést. *Dunay Ödön emlékének adózott kegyeletes szavakkal és indítványára a közgyűlés jegyzőkönyvileg örökítette meg Dunay Ödön érdemeit és tiszta emlékét.*

MEGJELENT A

KALLÓS JÁNOS-féle

„GAZDASÁGI, PÉNZÜGYI ÉS TŐZSDEI KOMPASZ"

1935—1936. évi évfolyamának második része két kötetben

TARTALMAZZA: az összes budapesti és vidéki ipari, kereskedelmi, biztosító, stb. vállalatok legújabb adatait. A már előzőleg megjelent két kötettel együtt — amely a budapesti és vidéki pénzintézetek adatait közölte — most már négy kötetből áll a komplett kompasz

Mind a négy kötet ára együtt 60 P

Megrendelhető: a Pesti Tőzsde kiadóhivatalában Budapest, VI., Anker-köz 2. I. em. 4. — Telefon: 22-0-96 és 21-3-86

✝

Dunay Ödönné Adler Margit felesége, özv. **Dunay Józsefné Varjas Lujza** édesanyja, **Kolbe Ferencné Dunay Gizella** testvére úgy a maguk, mint az egész rokonság nevében is fájdalomtól összetört szívvel tudatják, hogy a legjobb férj, a leghálásabb gyermek, a legodaadóbb testvér, sógor és rokon

DUNAY ÖDÖN

hirlapíró, a „Mot" fővárosi rovatvezetője, a „Főváros Hirlap" főmunkatársa

folyó évi november hó 27-én életének 45-ik, boldog házasságának 11-ik évében, a szentségek felvételével megerősítve visszaadta nemes lelkét Teremtőjének.

Budapest, 1935. évi november hó 27-én.

Nem haltál meg, mert drága lelked örökké köztünk él!

Áldás és béke poraira!

Rendelettel akadályozza meg a polgármester a zugirászok betörését a főváros hivatalaiba

Szendy Károly polgármester előtt a *Magyar Ügyvédpolitikai Társaság* küldöttsége jelent meg, amelynek élén *Pályi* Gyula dr. törvényhatósági bizottsági tag *a zugirászat leküzdése érdekében készült memorandumot* nyujtott át és arra kérte a polgármestert, hogy támogassa a társaság mozgalmát. A polgármester kijelentette, hogy teljesen egyetért az ügyvédek jogos törekvésével és *azonnal intézkedik, hogy a főváros hivatalaiban jelentkező zugirászok ténykedését megakadályozzák.*

Az ügyvédségnek erről a mozgalmáról és a kérdésnek fővárosi vonatkozásairól megkérdeztük

Pályi Gyula dr.
fővárosi bizottsági tagot,

aki a következőket mondta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— A *kontármunka* az iparban, a *zugirászat* a szellemi foglalkozások terén, édes testvérek. A kontárok üldözése az utóbbi időben mindegyre jobban előtérbe lépett, a hatóságok előtt is megértésre talált az az elv, hogy a munkát az kapja meg, akit képzettsége és megszerzett jogai révén megillet. De másrészről meg kellett védeni a közönséget is, amelynek a kontár károkat, gyakran pótolhatatlan veszteséget okozhat. Hasonló álláspontot kell elfoglalni a zugirászatnak a szellemi térre, mindenekelőtt az ügyvédi munkába való betolakodásával szemben, annál is inkább, mert az utóbbi években mind többen vetették rá magukat a minden jog és képesítés nélküli zugirászati tevékenységre.

— A kormány a zugirászatot betiltotta, 1934-ben szigorú törvény készült a zugirászok ellen, azonban a törvényes üldözés csak másodlagos védekezés, *nagyobb jelentősége van a preventiv intézkedésnek,* amely a zugirászat lehetőségét akadályozza meg.

— Ez a felfogás vezette a Magyar Ügyvédpolitikai Társaságot, amikor küldöttségileg jelent meg *Szendy* Károly polgármester úr előtt, akit arra kértem, hogy rendeletben *utasítsa a főváros hivatalait a törvény rendelkezéseinek fokozottabb mértékü végrehajtására.* Igazoltassák a közönség érdekében eljárókat, állapitsák meg, hogy milyen jogon látnak el képviseleteket, amelyek csak bizonyos körülmények között, például rokoni alapon végezhetők. Fővárosi vonatkozásban főleg az ellen merültek fel kifogások, hogy *ipari és adóügyekben végeznek sokan zugirászati tevékenységet.*

— Ez a tevékenység, meggyőződésem szerint, még a kontármunkánál is veszedelmesebb. Nem csak az ügyvédi karnak okoz károkat, amelyek a mai nehéz viszonyok között különösen számításba esnek, de *bajba sodorják a közönséget is,* amely hozzánemértő képviseletre bízta az ügyét. Mozgalmunkban tehát elsősorban társadalompolitikai törekvés vezet: *a kispolgár védelme,* aminek külön etikai alapot ad az a körülmény, hogy az ügyvéd szegényjogon mindent ellát.

— *Szendy* Károly polgármester úr, mint egyebekben is a korrektség mintaképe, *a legnagyobb megértéssel fogadta kérésünket.* Meghallgatásunk után azonnal átküldött doroghi *Farkas* Ákos dr. tanácsnokhoz, az elnöki osztály vezetőjéhez, azzal, hogy a kiadandó rendelet részleteit tárgyaljuk le. Ez nyomban meg is történt.

*

Szendy Károly polgármester 24.427/935. I. szám alatt egyébként kedden már kibocsátotta a zugirászat megrendszabályozására vonatkozó rendeletét, amelyet valamennyi székesfővárosi hivatal, üzem és intézmény vezetőjének kikézbesítettek. A polgármester a székesfővárosi alkalmazottak figyelmét felhívja arra, hogy minden olyan esetben, amidön valamely ügyfél helyett más akar eljárni, követeljék be tőle az ügyvédi vagy ügyvédjelölti igazolványt, illetőleg igazoltassák vele azt a jogcimet, amelyen másnak képviseletében megjelenni jogosultak. *Ennek az igazoltatásnak, mondja a rendelet, szigorúnak kell lennie és csak abban az esetben tekinthet el tőle a tisztviselő, ha előtte az eljáró személye és hivatása ismeretes.*

Az ügyvédi társadalomban gyorsan híre terjedt a polgármester energikus intézkedésének, amely hivatva lesz a zugirászok nyüzsgését a főváros hivatalaiban megakadályozni. A válsággal küzdő ügyvédi rend joggal reménykedik, hogy a polgármester intézkedése révén több foglalkoztatáshoz fog jutni.

Befejeződik az állam és a főváros vitája a hidak karbantartási költségéről

Nemcsak az újonnan épülő hidak adnak gondot a fővárosnak, hanem *a meglévő Dunahidak is.* Köztudomású, hogy az államnak már régebben az a terve, hogy a hidak fenntartását és gondozását a fővárosra bízza, természetesen *az ezzel járó teher viselésével együtt.* Évekre visszamenően sok tárgyalás folyt már erről, de a felmerülő nagy anyagi differenciákat a hídkérdésben — hogy a kinálkozo szó-viccel éljünk — *nem tudták áthidalni.* A kormány részéről azonban sürgösen tisztázni kívánják a kérdést, annál inkább, mert az államra a jövő évben a hidakkal kapcsolatosan még nagyobb anyagi kötelezettség válik aktuálissá. Épp ezért a kereskedelmi miniszter a közelmultban újabb leiratot intézett a polgármesterhez és

felhívta, hogy az évek óta folyó tárgyalásokat igyekezzék befejezéshez juttatni és kölcsönös engedékenységgel teremtsenek olyan megállapodási alapot, amelynek révén az összes budapesti Dunahidak mielőbb a főváros kezelésébe kerüljenek át.

Az ügy előzményeihez tudni kell, hogy a hidak tisztogatása, fenntartása, javítása és világítása *az állam kötelessége.* Ezeknek a feladatoknak az állam mindig tökéletesen eleget is tett, de felmerültek olyan költségek, mint például a hidak világítása, sepertetése, amelyeket a főváros végzett az állam helyett, de az állam számlájára és amelyeknek megtérítését a főváros joggal követelte. Ezek az összegek *az évek során százezrekre emelkedtek,* de az állam várt a kiegyenlítéssel, mert már akkoriban foglalkozott a gondolattal, hogy a hidakat teljesen a főváros gondoskodására bízza.

1936-ban pedig esedékessé válik az a 40.000 forint is, amelyet az államnak a Lánchíd-koncesszió megváltásából kifolyóan kell a fővárosnak fizetnie.

Ezt a közel egymilliót sem akarja az állam megtéríteni. A kormány azon az álláspónton van, hogy a budapesti hidak más elbírálás alá esnek, mint a vidéki hidak, amelyek a legtöbb esetben országútjellegüek, fenntartásuk tehát tényleg az állam feladata. Ezzel szemben a budapesti hidak tulajdonképpen a főváros úthálózatának kiegészítő részei, a két városrész közötti összeköttetést biztosítják. Addig, amíg a hídvám fennállott és ennek jövedelméből a budapesti hidak fenntartására fedezet volt, az államnak nem okozott terhet a budapesti hidak fenntartása. *A hídvám eltörlése óta azonban az állam saját pénzéből kénytelen a terheket viselni.* A hídvám idején is a főváros közönsége fizette ezeket a terheket, mert hiszen *a hidakon a budapesti polgárság fizette a legtöbb vámot.* Minden körülmény amellett szól, az állam szerint, hogy a budapesti hidak fenntartásával járó összes terhek kizárólag a fővárost illetik. *Az állam azonban hajlandó méltányos megegyezésre.* Bizonyos terheket kész továbbra is viselni, de a kiadások nagyrészét a fővárosra kívánja áthárítani. Értesülésünk szerint

a városházán belátják, hogy voltaképpen a kormány álláspontja helyes ebben a kérdésben.

Mindazonáltal rámutatnak a főváros nehéz pénzügyi helyzetére, ami főként onnan ered, hogy *az állam egyre több és több anyagi teher átvállalására kényszeriti a várost.* Ha a hidak fenntartási költségét is Budapestnek kell viselnie, ez a helyzet még jobban megnehezül, és az államtól elvállalt terhek száma ismét növekedni fog. Mindezek ellenére a főváros részéről is megvan a hajlandóság e sokat tárgyalt kérdés dülöre juttatására és ennek érdekében a karácsonyi ünnepek után újra felveszik a tárgyalásokat a kereskedelmi minisztériummal. Addigra mindazok a fővárosi hivatalok, amelyek ennél a kérdésnél érdekelve vannak, így elsősorban a pénzügyi ügyosztály, a közlekedési, az útépítési ügyosztályok elkészítik előterjesztéseiket, úgyhogy a főváros képviselői a tárgyalásokra már teljesen kidolgozott propozicióval mennek. Hír szerint hasonló megállapodás készül az Alagútra vonatkozóan is, amelyet az állam most teljesen restaurál, modernizál és jókarbahelyezve akarja végleges gondozásra átadni a fővárosnak.

Nagyarányú fejlesztés előtt a Segitőalap

Belépnek az üzemi alkalmazottak

Január 1-én meg akarják valósitani a fővárosi alkalmazottak egy régi tervét, *az üzemi tisztviselőknek és alkalmazottaknak a Segitőalapba való belépését.* Az erre vonatkozó előkészület már régen megtörtént és *eddig is csak adminisztrációs okok késleltették a terv létrejöttét.* Most azonban már semmi akadálya sincs annak, hogy a *Segitőalap* szociális intézményében a főváros összes alkalmazottai helyet foglaljanak és egészségük megvédéséről, jólétükről ezen az úton gondoskodjanak. A Segitőalap

tagjainak száma, az üzemiek bekapcsolásával, mintegy 6000 fővel fog szaporodni, ami körülbelül a taglétszám egyharmaddal való növekedését jelenti.

Ennek megfelelően szaporodnak majd az intézmény bevételei, de kiadásai is, sőt

talán a kiadások még nagyobb mértékben fognak növekedni, miután az üzemi tisztviselők és alkalmazottak jóléti ellátása eddig sok kívánni valót hagyott maga után

és így *a felgyülemlett igények kielégitése nagy teherpróbára teszi majd a Segitőalap képességeit.* Az intézmény vezetősége felkészülten várja az új feladatokat és bízik abban, hogy kötelességeit teljes mértékben teljesiteni tudja. Az egyes üzemek a *Segitőalapnak* adják majd át azokat a vagyonrészeket, tartaléktőkéket, amelyeket tisztviselőik és alkalmazottaik szociális és jóléti ellátására eddig gyüjtöttek, úgy, hogy

a Segitőalap az üzemi alkalmazottak bekapcsolásával igen jelentős vagyonállaghoz is jut.

Most azután már nem késlekedhetnek tovább az intézmény *külső fejlesztésével sem.* A régen aktuális épitkezéseket hamarosan dülöre viszik, hogy kora tavasszal az épitkezéseket megindithassák és a létesitmények egy részét *már a jövő nyáron használatba is adhassák.*

A *Segitőalap* intéző bizottsága a jövő héten tart ülést, hogy ezeket a függőben lévő problémákat végleg letárgyalja, meghatározza a tervezett épitkezések helyét és felhatalmazást adjon a szükséges területek megszerzésére, valamint az épitkezési előkészületek megtételére. A *Segitőalap* körülbelül

egymilliót óhajt a szóbanforgó épitkezésekbe fektetni.

Elsősorban a kenesei telep bővitését hajtják végre, amit 4—5 hónap alatt be is fejezhetnek, a program második pontjában szerepel *a magaslati üdülőhely épitése,* amelyre nézve Budapest környéke van előtérben, tekintve, hogy *az utazási költségek minimális volta mellett ez az üdülési lehetőség a legolcsóbb az alkalmazottak számára.* De egyidöben kezdenék meg a tavasszal négy-öt helyen tervezett gyógyfürdő penziók épitését is.

A *Segitőalap,* amely a szabad orvosválasztás alapján áll, minden év végén lehetővé teszi, hogy a tagok kezelő orvosaikat megváltoztathassák. Most is megjelent az igazgatóság felhivása, amely közli, hogy

az orvosváltoztatást december 10-ig lehet bejelenteni.

Az orvosok csak az évi 3600 pengőnél kisebb jövedelmü segitőalapi tagokat kezelik az intézmény által átalánydij ellenében, míg a cenzuson felüli jövedelmü tagoktól külön honorariumot követelhetnek. A kezelőorvosok száma az üzemi alkalmazottak bekapcsolódása folytán *szaporodni fog,* de növekszik majd az orvosok jövedelme is, ha több tag ellátását sikerül a maguk számára biztositani.

Az intézmény nagy propagandát fejt ki annak érdekében, hogy a balatonkenesei üdülőtelep *egész éven át foglalt legyen* és így telep rentabilitása biztosittassék. Ezért a hosszabb tartózkodások esetére *nagyobb árengedményeket nyujtanak.* Kéthónapos tartózkodásnál *15% engedményt adnak a vendégeknek, úgy, hogy számos nyugdijas költözött már Kenesére állandó tartózkodásra,* mert sokkal olcsóbban tudnak ott megélni, mint a fővárosban.

BECHT JÓZSEF
épitészmérnök, épitőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-utca 4
Telefon: 84-1-97

December 5, 8 és 12-én délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

Keisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

TÖRLEY
RÉSERVÉ AMÉRICAIN

Események

Huszonöt év a székesfőváros szolgálatában

Január elsejével nevezetes küszöböt lép át a FŐVÁROSI HIRLAP. Az elkövetkező esztendőben

alapításának huszonötödik évét tölti be.

Ha elnézünk az immár multtá lett negyedszázad elvesző évei felett, úgy érezzük, hogy jogot szereztünk a pirosbetűs dátumhoz, az ünneplésihez. Munkával, tisztességgel és a közérdekért vívott önzetlen harcunkkal szereztük meg ezt a jogot, a jubileumi ajándékot pedig barátaink, előfizetőink, olvasóink megértése és megbecsülése jelenti számunkra a huszonötödik születésnapon.

Minden magyarok büszkesége, a mi nagy, szép, millió szívtől dobogó Budapestünk szolgálatában töltöttük el ezt a negyedszázadot. Szent szolgálatnak tartottuk mindenkor, amelyért öröm életerőt, energiát, szívet és lelket áldozni. Büszkeség ráeszmélni, hogy a kövekhez, amelyekből a világváros feltornyosult, egyet-kettőt mi is odaraktunk, hogy a gondolatokhoz, amelyek a széthulló köveket összeragasztották, mi is hozzájárultunk. És jóleső érzés megállapitani, hogy egy percre sem hagytuk el az őrhelyet, ahonnan a millió magyar szív nyugodt álmára vigyáztunk.

Hogy ezt a feladatot betölthessük, súlyra, tekintélyre, a főváros vezető köreinek és a nagyközönségnek elismerő figyelmére volt szükségünk. Elégtétellel mondhatjuk el, hogy ezt a fegyverzetet már az első születésnapján megszerezte

a FŐVÁROSI HIRLAP, az az első sajtóorganum, amely a közönség figyelmét ráirányitotta a fővárosra, reflektor-fénybe állitva a Városházát, a nagy kohót, ahol mindnyájunk érdeke, sorsa, boldogulása forr ki az alkotás és adminisztráció tüzében.

Lélekben és formában új utakat keresett és talált a FŐVÁROSI HIRLAP ennek a feladatnak betöltéséhez, amikor egyrészt a várospolitika irányitásában kellő súllyal kért szót, másrészről pedig úttörő munkát kezdett a fővárosi hirszolgálat terén mindig kitűnő értesültségével, élénk hangjával, friss színeivel és azzal a robogó ütemmel, ami mind újdonság és meglepetés volt ezen az eddig kiaknázatlan területen. Ez szerezte meg a felfigyelő érdeklődést a FŐVÁROSI HIRLAP számára alapitása kezdetén, s tette a legelterjedtebb várospolitikai orgánummá mind a mai napig.

A huszonöt év leperdült, de a FŐVÁROSI HIRLAP nem fáradt el, mert mindig új lángra lobbantották energiáit a jelentkező feladatok és megacélozták erejét a küzdelmek, amelyeket a megnehezült idők hoztak azokra, akik a világváros gigantikus gépezetét igazgatják és azokra, akik a nagy víz két partján élnek.

Csak el nem fáradni és nem csüggedni: ez szította bennünk mindig a lelket, s ez a jelszó vezérel minket a negyedszázadra virradó jövőben is, amely felé

Gömbös Gyula mutatja a magyarok útját.

Az ő politikájának követésében látjuk fővárosunk boldogulását is, s hitvallásunknak vállaljuk a Nemzeti Egységet, amelynek letéteményese a főváros életében Zsitvay Tibor.

Bízó lélekkel indulunk tovább az ő útjukon, amely fővárost, országot a jobb jövő felé vezet. Megyünk előre az új ütem zenéjében régi jelszavunkkal: munka, tisztesség, közérdek.

Fővárosi Hirlap

Január elsejével új előfizetést nyitunk a FŐVÁROSI HIRLAPRA, amely a jövő évben tölti be alapitásának huszonötödik évét. Lapunk életének nevezetes eseményét

nagyszabású jubileumi szám

kiadásával tesszük emlékezetessé, amelyre már most felhívjuk előfizetőink és olvasóink figyelmét.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

egész évre . . . . . 24 pengő,
félévre . . . . . 12 pengő.

„DOLGOZZUNK“
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESITŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8 52

Hírek a pártból

Előadások a Közmunkatanács hatáskörébe eső feladatokról. A *Nemzeti Egység Székesfővárosi Szervezete* a Közmunkatanács hatáskörébe eső feladatoknak ismertetése céljából a központi kör helyiségében (VIII., Eszterházy-utca 30.) előadássorozatot rendez. Az első előadás *december 4-én*, szerdán délután ¾7 órakor lesz, amelyen *Fodor* Sándor miniszteri tanácsos ad elő „Budapest fejlesztésének főbb irányelvei" címmel. A következő előadás *december 11-én*, szerdán este ¾7 órakor lesz. Előadást tartanak: *Münnich* Aladár műépitész: „Városi telepitési politika" címmel; *Alpay-Huber* Pál miniszteri osztálytanácsos: „Új Duna-hidak: Horthy Miklós-híd, Margit-híd, Óbudai-híd" címmel; *Holl* Gyula miniszteri osztálytanácsos: „Budapest mint gyógy- és üdülőhely" címmel.

*

A NEP tanügyi szervezetének értekezlete A NEP tanügyi szervezetének fővárosi tagozata az Eszterházy-utcai központ márványtermében rendkívül népes taggyülést tartott. *Dávid* Antal, a tanügyi szervezet elnöke nyitotta meg az ülést. *Milos* Béla főtitkár tartotta meg ezután jelentését a tanügyi szervezet elmult évi működéséről. Ezután *Bernáth* István ügyvezető igazgató ismertette a fővárosnál betöltésre kerülő tanügyi állások sorsát s kijelentette, hogy a tanügyi bizottság tagjai teljes optimizmussal tekinthetnek a tanügyi állások betöltése elé. Majd kifejtette a NEP munkaközösség-mozgalmát és célkitűzéseit és felkérte a tanügyi bizottság tagjait, hogy abban mentül nagyobb számban vegyenek részt. *Holló* Lajos, *Balás* Ferenc és *Kerényi* József, *Vásáry* Dániel dr., *Filip* Kálmán dr. és vitéz *Benkő* Lajos középiskolai tanárok felszólalása után *Hencz* Lajos kormánytőtanácsos, törvényhatósági bizottsági tag — akinek felszólalásához csatlakoztak *Andréka* Károly, *Hegedüs* Bertalan és *Juhász* Jenő biz. tagok is — biztositotta a Nemzeti Egység Pártjának leghathatósabb támogatásáról a tanügyi szervezet tagjait. *Kertész* Elemér biz. tag beszéde után *Dávid* Antal elnök berekesztette az értekezletet, majd ezután *Bernáth* István ügyvezető igazgató, a tanügyi szervezet titkárja bejelentette a tanügyi szervezet vegyeskarának megalakulását. A tanügyi szervezet a vegyeskar elnökévé *Petracsek* Lajos országgyülési képviselőt, törvényhatósági bizottsági tagot választotta meg, ügyvezető igazgató *Bernáth* István lett, míg a karnagyi tisztségre *Vidor* Józsefet választották meg.

*

A Nemzeti Egység V. kerületi női csoportja karácsonyi akciója javára jól sikerült műsoros teaestélyt rendezett, amelyen megjelent az akció fővédnöke, *Melczer* Lilla országgyülési képviselő is. A pártvezetőséget *Fábián* László dr. alelnök és *Kende* Béla központi párttitkár képviselték. A nagyszámú közönség élén volt *Gémessy* Piroska dr. vezetésével az akció lelkes hölgybizottsága csaknem teljes számban.

*

András-nap a VIII. kerületben. Nagyszabású és bensőséges András-napot tartott a NEP VIII. kerületi szervezete 29-én, pénteken este vitéz *Tóth* András, a kerület képviselője tiszteletére. Az ünnepségen mintegy kétszázan vettek részt és melegen ünnepelték *Tóth* András.

Szendy polgármester a kormányzónál. *Szendy* Károly polgármestert hétfőn délelőtt 11 órakor a kormányzó külön kihallgatáson fogadta.

Sipőcz főpolgármester gyengélkedik. *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármester néhány nap óta gyengélkedik. Meghült és orvosi rendeletre nem hagyhatja el lakását. Megbetegedése szerencsére csak könnyebb természetü és előreláthatóan a hét végén újból átveheti hivatala vezetését.

Liber Endre névnapja. A székesfőváros közmegbecsülésben és közszeretetben álló alpolgármestere, *Liber* Endre szombaton ünnepelte nevenapját. Hagyományos szokáshoz híven valóságos virágoskertté vált ebből az alkalomból a hatalmas dolgozószoba, amelynek kilincsét egyik kéz a másiknak adta. Kora reggel elsőnek *Szendy* Károly polgármester kereste fel az ünnepeltet, majd *Lamotte* Károly vezetésével *a tanácsnoki kar* fejezte ki jókívánságait. *Duday* Alajossal élükön *a kerületi elöljárók* következtek ezután, utánuk pedig a *FANSZ* tisztviselői, illetve oktató-osztályának reprezentánsai érkeztek meg. *Schuler* Alajos vezetésével a József fiúárvaház volt növendékeinek egyesülete tisztelgett, ezt követően a *Pannónia Evezős Egyesület* küldöttsége, a fővárosi üzemek és intézmények vezetői, végül *a Fővárosi Rovatvezetők Testülete* tisztelegtek. Az ujságírók jókívánságait *B. Virágh* Géza tolmácsolta. Rengetegen irták alá a kitett iveket, és a titkári asztalon magasra tornyosultak a postán érkezett üdvözlőiratok.

Megalakult az üzempolitikai bizottság. *Deményi* Aladár dr. törvényhatósági bizottsági tag a költségvetési vita során azzal az indítvánnyal fordult a közgyülléshez, *alakitson a főváros üzempolitikai bizottságot* és tegye ennek feladatává azoknak a kérdéseknek tanulmányozását, amelyek *az üzemek jobb, eredményesebb működését* szolgálhatják. s amelyek általában alkalmasak *a közérdekü üzemi politika kialakitására.* Ilyen fontosabb kérdések: az üzemvitelnél irányadó elvek megállapitása, továbbá ezzel kapcsolatban az üzemigazgatás mikénti megszervezésében való állásfoglalás, az egyes üzemek viszonyának szabályozása a községi háztartáshoz, a rokontermészetü üzemek kapcsolatának kérdése, a tarifapolitika stb. *Szendy* Károly polgármester méltányolta az indítványt és annak megvalósitása érdekében a pénteki közgyülés elé javaslatot terjesztett a bizottság megalakitására vonatkozóan. Az üzempolitikai bizottság tagjai a következők lettek: *Bánóczi* László, *Bessenyey* Zénó, *Burchard-Bélaváry* Rezső, *Büchler* József, *Cselényi* Pál, *Gidró* László, *Harrer* Ferenc, *Láng* Lajos, *Miklós* Ferenc, *Párkány* Frigyes, *Révész* Mihály, *Temesváry* László, *Terbócz* Imre, *Vály* Ferenc és *Zsitvay* Tibor. Az új bizottság *a héten tartja alakulóülését*, amelyen saját kebeléből *elnököt választ*, majd megállapitja legközelebbi munkaprogramját.

Módositják a fővárosi törvényt. A belügyminisztériumban törvényjavaslat készült, amely *a jelenleg érvényben lévő fővárosi törvény kiegészitésére tartalmaz határozmányokat.* A javaslat szerdán az országgyülés elé kerül. A hat szakaszból álló novella *az elöljárósági szervezetek módositására, hatáskörük kibővitésére vonatkozó rendelkezésekből áll.*

Házasság. *Buzáth* János dr. Budapest székesfőváros nyugalmazott alpolgármestere és felesége, *Mezey* Margit örömmel tudatják *Klári* leányuknak selmeczi *Pöschl* Imre dr. okleveles gépészmérnökkel 1935. évi december hó 14-én, déli fél 1 órakor a tabáni róm. kat. plébánia-templomban tartandó házasságkötését. — Selmeczi *Pöschl* Imre müegyetemi nyilv. rendes tanár örömmel tudatja, hogy az ő és néhai felesége, *Güllemot* Józsának fia, selmeczi *Pöschl* Imre dr. techn. 1935. évi december hó 14-én, déli fél 1 órakor tartja házasságkötését *Buzáth* Klárival, a tabáni róm kat. plébánia-templomban.

Két új doktor. Az elmúlt napokban két kitünő, fiatal városházi tisztviselő nyerte el a doktorátust: *Pásztor* Tamás és *Radó* György. A közpályán mozgó ember életének ezt a fontos állomását két kiváló ujságirókollégánk: *Pásztor* Mihály és *Radó* Richárd fia érte el, ami külön örömet okoz nekünk.

Harrer Ferenc előadása Budapest fejlődéséről. A *Magánmérnökök Országos Szövetsége* hétfőn este társasvacsorát rendezett, amelyen megjelentek a müegyetemi tanárok, a fővárosi politika számos tagja és az épitészvilág kitünőségei, hogy meghallgassák *Harrer* Ferenc dr. előadását Budapest városfejlesztési programjáról. *Schiffer* Miksa üdvözlő szavai után *Harrer* Ferenc rámutatott arra, hogy Budapest fejlődését sokáig csak a pillanatnyi szükségletek szabták meg. A városrendezési bizottság, amelynek ő az elnöke, rövidesen befejezi munkáját: *az egységes városfejlesztési program* megalkotását. A legnagyobb nehézség az, hogy Budapest települése *rendszertelen.* Csökkenteni kell *az épitkezés intenzitását* és végre *meg kellene állapitani Nagy-Budapest fejlődési területét.* A közlekedés feladatain túl a legnagyobb és legszebb probléma a Kálvin-tér—Andrássy-út közti vonal nagyszabású rendezése, a sugárút kérdés. *Ezen a vonalon van a négy nagy felekezet főtemploma* és mindenképp ez a környék alkalmas impozáns városkép kialakitására. *Harrer* Ferenc érdekes előadását *Forbáth* Imre mondott köszönetet.

Egységesen rendezik az idegenforgalmi kérdéseket. Szerdán nagyszabású idegenforgalmi értekezlet lesz a kereskedelmi minisztériumban *Winchkler* István kereskedelmi miniszter elnöklésével. A miniszter ugyanis elhatározta a különböző idegenforgalmi tevékenységek egységesitését, éppen ezért meghivta az értekezletre az összes érdekeltségeket, amelyeknek módjuk lesz megtenni előterjesztéseiket. Az egységesités lényege: *meghatározni a fővárosban és a vidéken rendezendő ünnepségek alapelveit.*

Teljesen elkészült a Bakáts-téri kórház. A rádiumkezelésre berendezett Bakáts-téri kórház átalakitási és és berendezési munkálatait most fejezték be. Pár napon belül megtörténik az orvosi személyzet kirendelése. A kórház igazgató-főorvosa *Manninger* Vilmos professzor lesz, aki elismert szaktekintélye a sugaras gyógykezelésnek. Az új intézményt háziünnepség keretében a jövő héten adja át rendeltetésének a polgármester.

Megnyiltak a téli melegedőszobák. A polgármester intézkedésére december 1. napján újból megnyiltak a téli melegedőhelyiségek. A rászorultak délben meleg levest és kenyeret kapnak ezekben a helyiségekben, amelyek esztendők sora óta minden télen megnyitják ajtaikat az inségesek előtt.

A Belvárosi Nemzeti Club megalakulása. A *Belvárosi Nemzeti Club* az elmult héten tartotta alakuló közgyülését a Bristol-szállóban. A Club elnökévé választották *Simon* Béla dr. egyetemi magántanárt, ügyvezető alelnökévé ifj. *Sándor* László dr.-t, alelnökökké: *Csukássy* Lóránt dr.-t, ifj. *Dajkovich* István dr.-t és *Gündisch* Guidó dr.-t. Az alakuló közgyülésen jelen voltak: *Usetty* Béla dr., *Pözel* István dr. és vitéz *Tóth* András dr. országgyülési képviselők.

NAGY SÁNDOR
CIPÉSZMESTER
úri-, női- és orthopädcipész
IV., Magyar-utca 52. Telefon 87-5-59

Macskásy Árpád
okl. gépészmérnök, műszaki vállalata, tervez, szerel és szállit vizvezetéki, csatornázási és gázberendezéseket, szivattyútelepeket, mindennemü központi fütést, kazánházi- és szellőzőberendezéseket.
Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. Telefon: 27-6-70.

Pelikan
CARBONPAPIR
VEZÉRKÉPVISELET
Stalla Lajos Budapest, V.,
Vilmos császár-út 42.

Gazdasági Értesítő

A Rokkantegylet és a Hermes biztosító fuziójának kuliszatitkai

A bíróság 12.000 P-t itélt meg a tranzakció közvetitéséért

A *Magyar Rokkantsegélyző és Nyugdíjegylet* vezetőségének kebelében már régebben felvetődött az a gondolat, hogy az intézmény nagy üzleti állományát *biztosítási alapra helyezik*. A tervbevett átszervezés dolgában a Rokkantegylet vezetői mint régi, kiváló szakembert, felkeresték *Villányi* Nándor ny. vezérigazgatót, hogy kikérjék tanácsait. Villányi azt a javaslatot tette *Bárdos* Ferencnek, a Rokkantegylet vezérigazgatójának, hogy *az intézet önmaga rendezkedjék be biztosítási alapon.* Ajánlotta még, hogy a Rokkantegylet szerezzen magának egy nemműködő biztosítási vállalatot és azt reaktiválva, azon keresztül valósítsa meg célját. *Bárdos* vezérigazgató erre megkérte *Villányi* Nándort, kerítsen a Rokkantegylet számára egy ilyen biztosítási vállalatkeretet. Villányi rövid idő múlva a *Prudentia biztosító intézet* keretét ajánlotta fel megvételre, ami azonban meghiusult. Bárdos ezalkalommal, de a későbbiek során is nyomatékosan figyelmeztette Villányi Nándort, hogy a Rokkantegylet nevét eljárásai során sehol ne említse. Utóbb Villányi a *Hermes biztosító* megvételét ajánlotta Bárdosnak. Ez a tranzakció beható tárgyalások után meg is történt.

Ezt követően Villányi egy éven át tartó működéséért és szakszerű tanácsaiért *12 ezer pengő honoráriumot követelt.* Amikor követelésének elismerését kívánta és erre vonatkozólag írást kért, Bárdos Ferenc ezt megtagadta azzal, hogy írást nem ad, mert a szava is elégséges, és Villányi igényeit, ha azok nem túlzottak, ki fogja egyenlíteni. Hosszabb időn át hiába várakozott tiszteletdíjának kiegyenlítésére Villányi, végül *beperelte 12 ezer pengő és járulékai iránt a Magyar Rokkantsegélyző és Nyugdíjegyletet.* A per során a Rokkantegylet fővédekezése az volt, hogy tulajdonképpen *nem is ő áll jogviszonyban a felperessel, hanem Bárdos Ferenc vezérigazgató a maga személyében.* A bíróság kihallgatta a felperest és Bárdos Ferencet és több más tanut. Végül a törvényszék Villányi vallomása alapján megállapította, hogy *Bárdos Ferenc a felperes számára a megbízásokat a Rokkantegylet nevében adta.*

Most hozott a törvényszék ítéletet, melyben kötelezte az alperest, hogy *12 ezer pengő tőkét, ennek kamatait, további 1100 pengő perköltséget 15 nap alatt fizessen a felperesnek.*

Pervesztes lett a régi Vásárpénztár öt év óta folyó bonyodalmas birtokperében

A Kúria a negyedmilliós értékű parcellát odaitélte a felperesnek

A *Vásárpénztár* intézménye, mint megírtuk, a *Községi Takarékpénztár* ügyvezetése alatt január elsejével új életre támad. A likvidálás alatt álló régi Vásárpénztár viharos multjának aktái azonban még mindig nem záródtak le. Most is napirendre került a Kúria ítélete kapcsán a régi ügyek közül egy bonyodalmas per, amelyben öt év után mondta ki a legfelsőbb bíróság az utolsó szót.

Egy nagyobb kiterjedésü zalamegyei ingatlan tulajdonosa hosszabb időn át küzdött a folyvást erősbödő gazdasági bajokkal és hitelezőivel. Egyik legnagyobb hitelezője volt a Budapest Székesfővárosi Vásárpénztár r.-t., amelynek követelését rátábláztatta ingatlanára. A hitelezők végül is árverést kértek az ingatlanra, amelyet öt esztendővel ezelőtt megtartottak. *Gárdony* Andor földbirtokos vette meg az elárverezett birtokot 251 ezer pengőért. A vételárat a bíróság a hitelezők között a követelések rangsora szerint osztotta fel.

Ekkor érdekes komplikáció keletkezett. Az ingatlannak volt egy része, *55 holdnyi terület, amelyet még az árverés előtt megváltási eljárás alá fogtak.* A telekkönyvben fel is jegyezték ezt a megváltási eljárást, de az árverés időpontjában maga a megváltás még foganatosítva nem volt. Az árverés után a hitelezők és ezek élén a Vásárpénztár, felvetették azt a kérdést: *kié ez a megváltás alá fogott 55 hold?* A Vásárpénztár azt az álláspontot foglalta el, hogy ez az 55 holdas birtokrész nem kerülhetett árverés alá, tehát az, mint különálló birtoktest, *a hitelezők követelésének újabb fedezésére használható fel.* Ezzel szemben *Gárdony* Andor árverési vevő az 55 holdas birtokrészt is *a maga számára követelte.* Miután a hitelezőkkel nem tudott megegyezni, *pert indított valamennyi jelzálogos hitelező, tehát a Vásárpénztár ellen is.*

A per során *Gárdony* azzal érvelt, hogy a telekkönyvbe foglalt egy jószágtestet vásárolt meg az árverésen, a bíróság az egész ingatlanra tűzte ki az árverést és az általa kifizetett 251 ezer pengő árverési vételárban benne van az 55 hold birtokrész ára is. Mivel ezt az összeget a hitelezők között felosztották, a felperes szerint a jelzálogos hitelezőknek a birtokkal kapcsolatban semmi követelnivalójuk nincs.

A törvényszék és a kir. ítélőtábla a felperes álláspontjára helyezkedett, de a Budapest Székesfővárosi Vásárpénztár az alsóbíróságok ítéletét felülvizsgálati kérelemmel támadta meg és így került az ügy a Kúria elé.

Öt esztendő óta folyik a per az 55 holdas birtokparcella körül, amíg most *a Kúria végítélettel befejezte ezt a hosszú pereskedést.* A legfelsőbb bíróság, a felülvizsgálati kérelem elutasításával, szintén helyt adott a keresetnek és *a vitás 55 holdas birtokot a felperes Gárdony Andornak ítélte meg.*

»HUNGARIA«
HŐSZIGETELŐ VÁLLALAT
Cégtulajdonos: Baka Ferenc
BUDAPEST II., OLASZFASOR 1
Telefonhívó 4-7-7. (Tamás)

Szendy Károly polgármester a Nemzetközi Vásár elnöke

A Kamara, a GYOSZ és a főváros együttesen vesz részt a rendezésben

A *Fővárosi Hirlap* megírta már a *Budapesti Nemzetközi Vásár* történetében új fejezetet jelentő tervet, amely szerint a vásár rendezésében a *Budapesti Kereskedelmi* és *Iparkamara,* valamint a vele két év óta együtt működő *Magyar Gyáriparosok Országos Szövetsége* mellett *a székesfőváros is résztvesz.* Ebben az ügyben a fővárossal hosszabb idő óta tárgyalások folytak, *az elvi megállapodás már létre is jött,* amelynek értelmében *a hármas rendezésre vontakozólag három évre szóló megállapodást fognak kötni.*

A vásár elnöke Szendy Károly polgármester lesz, aki mellett mint társelnökök a GyOSz részéről *Chorin* Ferenc dr., a Kamara részéről pedig *Székács* Antal felsőházi tagok fognak helyet foglalni a vezetőségben. A vásár ügyvezetése személyi tekintetben változatlan marad. A vezérigazgatói teendőket továbbra is *Hallóssy* István dr. kamarai titkár fogja ellátni, aki mellett *Vértes* Emil ügyvezető-alelnök és *Lengyel* Géza, a GyOSz titkára vesznek részt a vásár igazgatásában. A vásár adminisztrációs helyiségei továbbra is a Kamarában maradnak. A mintegy 300.000 pengőt kitevő forgó tőkét továbbra is a Kamara fogja rendelkezésre bocsátani. De amíg a multban ezt kamat nélkül tette, a jövőben a mindenkori bank-kamatláb mellett fogja a vásárnak juttatni.

Éber Antal, a Kamara elnöke kijelentette, hogy ezek a tárgyalások csak általánosságban bonyolódtak még le, a részletekre nézve azonban továbbra is folyamatban vannak. A maga részéről ezeknek az elvi kérdéseknek elintézése mellett *a vásár jövőjét biztosítottnak látja, abban az értelemben is, hogy a vásár rendezésében az össszes tényezők a legnagyobb megértéssel kooperálhassanak* egymással és a vásár ne legyen olyan terület, ahol gazdaságpolitikai nézeteltérések ennek a fontos intézménynek a fejlődését akadályozhatnák.

Import-felár és árdrágítás

Egész furcsa alkalomszerűségből és egész furcsa megokolással tapasztalunk néhány nap óta *árdrágítási kisérleteit.* Mint ismeretes, az osztrák forgalomban bevezetik *a 13%-os importfelárat,* három más viszonylatban pedig növelik a már érvényben levő felárat. Bizonyos ipari és kereskedelmi érdekeltségek nyomban jóslásokba bocsátkoztak, *hogy ezek az importfelárak drágulást fognak előidézni.* De gondoskodtak arról is, hogy jóslatuk beváljon: egyre-másra kezdték bejelenteni bizonyos cikkek megdrágítását. Ebben a manőverben különösképp *előljárt a papírszakma,* amely vásárlóival szemben a legridegebb módszereket alkalmazta. Figyelemreméltó egyébként, hogy

ez a magyar viszonylatban egészen fiatal és új szakmai ág tudvalevően a legeslegnagyobb fokú állami privilégiumokkal terjeszkedik,

az iparfejlesztő politika legsúlyosabb védelmi eszközeivel fejlődik és *az érdekében hozott vámvédelem már valósággal prohibiciós jellegü.* Mondani sem kell talán, hogy az állam nem fogja türni a különböző oldalról megindított árdrágítási kisérleteket, mert

az Árelemző Bizottság révén módjában van betekintenie a drágítások kalkulációjába

és megállapítania, hogy például a 13%-os osztrák importfelár mennyiben járul hozzá bizonyos itt, Magyarországon elkészített iparcikkek drágulásához. Az bizonyos, hogy *a készárukat nem tekintve,* a 13%-os importfelárat nem lehet felhasználni 13%-os lineáris árdrágítás alátámasztására.

Szerdán megalakul az új Vásárpénztár. Multheti számában megírta a *Fővárosi Hirlap,* hogy az új vásárpénztár a *Községi Takarékpénztár* égisze alatt január 1-én megkezdi müködését. Az 500.000 pengő alaptőkét a Községi Takarék bocsátja az új intézmény rendelkezésére, amely Budapest Székesfővárosi *Állatvásár Pénzforgalmi Részvénytársasága* cég alatt fog müködni és alakuló közgyülését szerdán, e hó 4-én tartja meg.

Smirnai és várnai polgármester a budapesti Nemzetközi Vásárt tanulmányozza. Érdekes vendége volt szombattól hétfőig Budapestnek. *Behcet* Usbey, Smirna fővárosának főpolgármestere és a smirnai árumintavásár elnöke kereste fel a magyar fővárost, kizárólag abból a célból, hogy a *Budapesti Nemzetközi Vásár intézményét,* elhelyezését és szervezetét tanulmányozza. Rövid pár hét alatt ez a második látogatás, amelyet a Budapesti Nemzetközi Vásár a Keletről kap, mert alig egy hónapja Bulgáriából *Várna* városának főpolgármestere, az ottani kereskedelmi és iparkamara elnöke és a vásár vezetője hasonló célzattal tanulmányozták a budapesti árumintavásárt.

A BESZKÁRT vezetősége minden közösséget megtagad az alakuló BESZKÁRT szövetkezettel. A kereskedelem védelme érdekében a *Fővárosi Hirlap* több izben felhívta a figyelmet arra a szövetkezeti tervre, amelyet egy hármas érdekcsoport akar megalapítani a BESZKÁRT alkalmazottainak szövetkezetbe tömörítése céljából, azzal a merész kivánsággal, hogy a hitelre vásárolt árukért *a BESZKÁRT az alkalmazottak fizetéséből hivatalból vonja le a részleteket.* A kereskedelmi érdekképviseletek természetesen élenken tiltakoznak a terv ellen, amely *ebben a formában nem is valósulhat meg.* A BESZKÁRT igazgatósága legutóbbi ülésén foglalkozott ezzel a szövetkezeti tervvel és kimondta, hogy *a szövetkezetet nem tekinti a BESZKÁRT alkalmazottai körében megalakult intézménynek,* mert tagjai nemcsak a BESZKÁRT-alkalmazottak lehetnek és mert az alapitók a BESZKÁRT szolgálati szabályzat 38. §-ában kifejezett rendelkezése ellenére *a kereskedelemügyi miniszter előzetes engedélye nélkül alapították.* Ebből az okból kifolyólag az igazgatóság úgy határozott, hogy a hozzá a kereskedelemügyi miniszterhez való felterjesztés végett benyujtott alapszabályok tekintetében *állást nem foglal* és bejelenti a miniszternek, hogy a szövetkezetnek azt a kívánságát, hogy *követeléseit az alkalmazottak illetményeiből hivatalból vonja le, nem teljesítheti.*

A Dreher—Haggenmacher—Első Magyar Részvényserfőződe Rt. a napokban tartotta meg *Metzler* Jenő dr. elnöklete alatt rendes évi közgyülését a Magyar Országos Központi Takarékpénztár tanácstermében. A közgyülés a zárszámadások megállapítása után *3.60 pengő osztalék kifizetését határozta el* és a szelvények folyó hó 5-től kezdve a MOKTÁR-nál és a Pesti Magyar Kereskedelmi Banknál váltatnak be.

Tisztítórongy és Textilhulladék kft.
Budapest, XIV., Francia-út 46.
Tisztítórongyok legjobb kivitelben!
Telefon: 96-1 75.

Az elegáns világ fogasa
egyedárusítója
DIÓSY JÁNOS
Budapest, VII., Rákóczi-út 24.

VÁLLALKOZÁSI HÍRLAP

Súlyos károsodás éri a fővárost az iszapgázosító berendezés halogatásával

Járványosan elszaporodtak a közmunkák kiadása ellen beadott fellebbezések

A *csatornaiszap-elgázosító berendezés* ügye, úgylátszik, *teljesen elaludt*. A minisztériumok döntése nagyon lehangolólag hatott a városházán és bár eleinte arról volt szó, hogy felterjesztéssel fordulnak az iparügyi miniszterhez és álláspontja megváltoztatására kérik, *ezt a lépést a főváros még sem tette meg*. Pedig a városháza csatornaépítési ügyosztályán elkészült a felterjesztés szövege, melyben a főváros ismételten leszögezte ebben a kényes műszaki kérdésben eredeti álláspontját és hangsúlyozta, hogy *a munkálatok kettéválasztása technikai okokból nem vihető keresztül. Szendy* Károly polgármesternek ugyanis az volt a véleménye, hogy ezt az ügyet csak előzetes szóbeli tárgyalások útján lehet tisztázni, mert kizárólag írásos felterjesztéssel eredmény nem remélhető. A feliratterveztet ezért félretették, *de a kívánatos szóbeli tárgyalások sem kezdődtek meg mind a mai napig.*

A városházán az a nézet, hogy az egész ügy annyira el van rontva, hogy minden kísérletezés, amely a főváros álláspontjának érvényre juttatását célozza, ebben a percben teljesen meddőnek bizonyulna. A főváros ezért *az iszapgázosító problémát egyelőre pihenteti* és megvárja, amíg kedvezőbb légkör alakul ki és a siker több eredményével veheti fel a tárgyalások fonalát. Lehetségesnek tartják, hogy talán az érdekelt vállalatok egyike-másika részéről tesznek kezdeményező lépéseket a kormánynál. A főváros már azért sem foglalkozik szívesen a kérdéssel, mert *különböző célzatos beállításban igyekeznek szerepeltetni az általa előterjesztett javaslatokat* és könnyen megtörténhet, hogy ezek a híresztelések újabb tápot nyernek abban az esetben, ha a főváros az ügy megoldását tovább szorgalmazza. Annyi tény, hogy a csatornaiszap-gázosítás megvalósításának elhúzódásával *a főváros erősen károsodik*, mert hiszen kimutatták és szakértők megerősítették, hogy *évente 150—180.000 pengő megtakarításra, illetve több bevételre lehetne szert tenni, ha az iszapgázosítást bevezetnék.* Most már a második év mulik el, amióta ezt a tervet először komolyan felvetették, illetve a megvalósítást programmba vették. Ezidőszerint a helyzet az, hogy a főváros a maga részéről semmi újabb lépést nem kezdeményez, hanem bevárja, amíg az ügy tovább érik és más oldalról sürgetik a probléma újbóli napirendre tüzését.

*

A csatornaépítési ügyosztályt egyébként most sokkal inkább foglalkoztatja egy másik bonyodalom, mely *az angyalföldi új csatorna szivattyútelep létesítése* körül támadt. Már az elején kezdődött ennek a közmunkának a bonyolodása, amikor az illetékes szakbizottság a munkák vállalatbaadása tekintetében nem fogadta el az ügyosztály hivatalos előterjesztését és a *Hajnal* Imre cég helyett a *Fejér és Dános* cégnek juttatta a megbízatást. Ekkor már előrelátható volt, hogy ezt a döntést megfellebbezik.

Az utóbbi időben különben is, mint már erre többször rámutattunk, *valósággal fellebbezési járvány dúl a közmunkák körül. Minden második vállalatbaadás ellen fellebbezéssel élnek a versenyben lemaradt cégek,* ezzel is dokumentálva azt a sajnálatos tényt, hogy milyen elkeseredett konkurrencia dúl az iparban a közmunkák elnyeréséért. Az ilyen fellebbezéseknek a köz szempontjából is súlyos hátrányuk van, mert a panaszok jogerős eldöntéséig a munkálatok nem kezdhetők el. Az angyalföldi csatorna szivattyútelep szóbanforgó munkálatai ellen, amelyek az építmények vállalatbaadására vonatkoznak, a *Skuteczky és Bóray cég és a Pittel és Brausewetter cég adott be fellebbezést az iparügyi miniszterhez.* Most ismét hetek, esetleg hónapok fognak eltelni, amíg a fellebbezésben a jogerős döntés megtörténik és addig a munkálatok el sem indíthatók.

Ilyenformán nem okoz zavart az a körülmény sem, hogy a csatornaszivattyútelep különböző gépi berendezéseinek szállítására és felszerelésére kiírt pályázati határidőt két héttel meghosszabbították. Az érdekelt gépgyárak közölték, hogy az eredeti határidőre nem tudnak elkészülni kalkulációjukkal, ezért *a polgármester december 10-ig hosszabbította meg az ajánlati határidőt.*

Kora tavasszal megkezdődik a Tisza Kálmán-téri kórházépítkezés. Az *OTI* és a székesfőváros között a Tisza Kálmán-téri régi gázgyári telek megszerzésére irányuló tárgyalásokban *jelentős fordulat állott be.* Az Intézet igazgatósága hozzájárult a főváros telekszakértői által megállapított árakhoz, ennélfogva *3,415.320 pengőt ajánl fel,* négyszögölenként 360.— pengöt számítva, *a szóbanforgó területért.* Az OTI ajánlata már meg is érkezett a Városházára, s a városrendezési ügyosztály hamarosan a szakbizottság elé viszi a telekeladási ügyet. Az *OTI* átirata sürgös döntést kér, mert a telken *kora tavasszal meg akarja indítani a kórházépítkezést.*

Teljes erővel folyik a balatoni műút építkezése. A főváros ez évi útépítési programjának egyik legjelentősebb alkotása az új balatoni műút budapesti szakaszának megépítése. A munkálatok már egy hónap óta teljes lendülettel folynak az útvonal három szelvényén, amire azért van szükség, mert a jövő esztendő forgalmát már itt akarják lebonyolítani.

Újévre elkészül a második Duna-alagút. A Vízművek rekonstrukciós munkálataival kapcsolatban épülő második Duna-alagút befejezéséhez közeledik. Hétfőn jelentették *Morvay* Endre tanácsnoknak, hogy 1936. január 1. napjára a fúrást teljesen befejezik. A rendkívüli felkészültséget és óvatosságot igénylő műszaki munka gépies pontossággal folyik, s teljes bizonyítékot szolgáltat a magyar mérnökök kiválóságára.

Uj versenytárgyalási kiírások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

360.000 méter fehérített gaze szállítására. Pályázni lehet december 10-én d. e. 10 óráig a Kórházi Központi Műszerraktárnál, Nagydiófa-utca 14.

Papíráruk szállítására az üzemek részére. Pályázni lehet december 17-én d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Benzin szállítására az üzemek részére. Pályázni lehet december 16-án d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Ecset, kefe és lószőrseprő szállítására a hivatalok részére. Pályázni lehet december 7-én d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Tej- és tejtermékek szállítására a kórházak és népjóléti intézmények részére. Pályázni lehet december 9-én d. e. 10 óráig a közélelmezési ügyosztályon.

Hengerelt folytacél és fekete vastemezek szállítására a BESZKÁRT részére. Pályázni lehet december 10-én d. e. 9 óráig a BESZKÁRT igazgatóságánál.

Versenytárgyalási megbízások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörű versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

Papíráruk szállítására megbízást kaptak: Hazai Papírgyár 26.250, Diósgyöri papirgyár 1712, Neményi Testvérek 2008, Papír- és Nyersfedéllemezgyár 3282 pengőért.

Az Elektromosművek Csáky-utcai telepén végzendő átalakítási munkálatokat a következő cégek kapták:

Bontási-, föld-, kőmíves-, vasbeton- és elhelyező munkát: Tyroler József 34.817 pengőért.

Vasgerendák szállítását: Vasgerendákat árusító rt. 10.679 pengőért.

Vasszerkezeti munkát: Magyar vegyipari gépgyár 9099 pengőért.

Lakatos munkát: Nagy gyula 8805, Márkus Miksa 2600 pengőért.

Asztalos munkát: Brichta József 2483 pengőért.

Üveges munkát: Silmann Béla 2001 pengőért.

Központi fűtési munkát: Egri és Fia 11.326 pengőért.

Vízvezetéki és csatornázási munkát: Farkas Izor 7587 pengőért.

Mázoló munkát: Németh József 1331 pengőért.

Padlóburkoló munkát: Hungária magyar hézagmentes padlógyár 2835 pengőért.

Felvonó munkát: Magyar Felvonó és Gépgyár 3057 pengőért.

Szép, olcsó, jó KERET csak a Polák-féle lehet
Üzlet: Budapest, VII., Király-utca 89. sz.
Gyár: VII, Almássy-tér 2. Telefonszám 33—4—62

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3. Telefon: 41-1-65

MIKES és BRAUN OPTIKAI CIKKEK NAGYBANI RAKTÁRA
Magyar gyártmányú TITÁN hőmérők vezérképviselete
BUDAPEST, VI., PODMANICZKY-UTCA 27. SZÁM
(Teréz-körút sarok) Telefon 25-2-49

HEGYI SÁNDOR
építőmester
Telefon: 54-6-60 — Budapest, II., Gyorskocsi-u. 10.

Gavora Zsigmond
okl. mérnök, építőmester
Bpest, I., Enyedy-u. 12. Telefon 562-47

FANCSALY FERENC
közp. fűtés, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezési vállalkozó
Budapest, XI., Horthy Miklós út 80
Telefon: 59—4—88

Mihálka és Társai
reszelő- és szerszámáru iparvállalat k. f. t.
Budapest, V., Zápolya-utca 34. Telefon: 92-4-98.

PAULHEIM LENARD
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER-U. 6/b. TEL.: 351—54.

Váczy István
okleveles építészmérnök és építőmester
Budapest, VIII., Baross-utca 82. Telefon: 40-8-54

SZILVESZTER LAJOS
Egészségügyi berendező, központi fűtés, vízvezeték és csatornázási vállalata
Budapest, V., Báthory-utca 23. Telefon: 248-72.

Gyári lerakat Telefon: 411-31
NYULASSY JÓZSEF
parkett és padozati vállalat
Bpest, IX., Dandár-u. 24. Vállal új és régi fektetést és mindenféle padozat munkát a legolcsóbban.

BALOGH GYÖRGY
vizsgázott tetőfedő mester
Budapest, II., Olasz-fasor 31
Tel.: 55-6-86

VADÁSZ GYULA
mozaiklapgyára és építési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Petőfi Sandor-u. 16. Tel. 897—85

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonötödik évfolyam Budapest, 1935 december 11. 50. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE . . . . . 24 PENGŐ
FÉLÉVRE . . . . . 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavillonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Libák az Andrássy-úton

A háború alatt, amikor az osztrák hadvezérek az egyik vereséget a másik után inkasszálták, még bőven akadtak olyan pesszimisták Budapesten, akik keserűen sóhajtottak fel: meglassátok, lesz még idő, amikor libák fognak legelni az Andrássy-úton. Hála a Mindenhatónak és Budapest önkormányzatának, ez az idő nem következett be és nem is fog bekövetkezni, mert a magyar székesfőváros szebb, mint valaha, becsületesebb, lelkesebb tempóban fejlődik talán, mint bármikor. Közben az anyagi viszonyai is rendben vannak, vagyona csak növekedett, háztartasaban pedig, ha pillanatnyilag van is némi hiány, ennek eltüntetésére kész tervek és kész ígéretek vannak a polgármester kezében. Hogy pedig nem jutottak el a libák az Andrássy-uti legelőre, annak egyetlen magyarázata van, és ez az, hogy józan takarékossággal, de nem zsugorisággal gazdálkodott a háború befejezése óta mindenkor a magyar székesfőváros vezetősége. Egy cikket olvastunk e héten, amelynek nyoman megborsodzott a hatunk, mert éreztük, láttuk, hogy a háború pesszimistáinak igaza volt, ha olyan ortodox pénzügyi igazgatók, mint a cikk iroja, vehették volna kezukbe Budapest székesfőváros gazdálkodásának és fejlődésének irányitását, akkor igenis, már régesrégen libák legelnének az Andrássy-úton. Az a gazdasági ortodoxia, amelynek sötét fellegeit a cikk irója, a bámulatos Teleszky-imitátor, szinte hétről hétre föl akarja vonultatni Budapest egére, régen megölte volna ezt a várost és ma már a rákoskeresztúri temető a Károly-kaszárnyánál kezdődnék.

A költségvetési vita lezárása után már vártuk a Teleszky-imitátor jelentkezését, aki hál' Istennek, ezúttal is csak a fekete ólombetűkön át hirdetheti hatborzongató elméleteit. Ezekkel az elméletekkel nem azért foglalkozunk, mert vitatkozni akarnánk velük, hiszen nincs ebben a városban egy lélek sem, aki a zsugoriság demagógiájához tanítványul hajlandó volna csatlakozni; de foglalkozunk velük azért, mert a magunk és a székesfőváros vezetőségének álláspontját semmivel sem lehet jobban megerősíteni és igazolni, mint ezekkel a magán-jeremiádokkal. Azt mondja ugyanis kedvenc teoretikusunk, hogy: „Legyünk végre tisztában azzal, hogy a főváros deficitjét ki kell küszöbölni, hogy a főváros lakosságát nem lehet semmiféle új adóval terhelni s a főváros adósságait nem lehet tovább szaporítani." Bevalljuk, hogy nem tudjuk megállapítani, miként juthatott el a cikkíró ehhez a konklúzióhoz, amelyet kétharmadban mi is elfogadunk. Igenis, igaz az, hogy a főváros deficitjét ki kell küszöbölni, aminthogy ebben senkinek egy pillanatig sem volt kétsége. Egy kis jóhiszeműséggel meg lehetett volna mingyárt azt is állapitani, hogy a polgármester már legalább ötvenszer rámutatott azokra a korlátokra, amelyekből ezt a jelentősnek igazán nem mondható deficitet, az öt-hat milliót, pótolni fogjuk. Az is tökéletesen igaz, hogy a főváros lakosságát több és nagyobb adóval sujtani nem lehet. De vajjon van-e ebben a városban olyan süket ember, aki ne hallotta volna a polgármester szavát, aki őszintén, nyiltan s a lehető leghangosabban azzal kezdi minden felszólalását, hogy a főváros lakosságának terheit pedig szaporítani nem lehet és az szándékában sincs a világon senkinek.

Egyharmadrészben azonban nincs igaza a zsugoriság nemtőjének. Budapest székesfőváros adósságait ugyanis mérsékelten, okosan, hasznos beruházásokra fordítva igenis, lehet és kell is szaporítani. Ez is benne van a polgármester programjában, aki bölcsen és elvitathatatlan igazsággal állapította meg nem egyszer, hogy a székesfővárosnak vannak olyan feladatai, amelyeket megoldani kétségkívül kötelessége, de amelynek terheit egyetlenegy nemzedék elviselni nem tudja, egyetlenegy nemzedék vállaira rakni olyan terheket, amelyeknek előnyeit és áldásait majd a következő nemzedékek egész sora fogja élvezni, nem lehet.

Íme, nem vitatkoztunk, csak mégegyszer és hangsúlyozottan elmondottuk a főváros polgármesterének és az autonómia összes pártjainak egyöntetű felfogását. El kellett mondani, hogy tisztán és világosan látható legyen, hogy itt csak egy exkluzív elme próbálja különállását bizonyítani, a város egészével szemben. Az exkluzív elme számára nem mi, hanem a talmud ad bölcs tanácsot, amelyet mi igyekszünk udvarias formába önteni: ha ketten mondják, hogy többet ittál (mondjuk a gazdasági tudományokból) a kelleténél, menj haza és feküdj le. Pedig nem csak ketten mondják neki.

Tárgyalásokat folytat a főváros az állammal a forgalmiadókulcs megváltoztatásáról

Szendy Károly polgármester nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak a deficit eltüntetéséről, a státusrendezési javaslatról és a főváros egyéb aktuális kérdéseiről

A karácsony előtti hetek erőteljes munkában telnek el a budapesti városházán. *Szendy* Károly polgármester minden erejével azon dolgozik, hogy lehetőleg már az új esztendő megkezdése előtt tiszta helyzetet teremtsen a székesfőváros háztartásában. Erre vonatkozóan nagyfontosságú nyilatkozatot tesz a *Fővárosi Hirlap* mai számában. Ebben a nyilatkozatban képét adja azoknak a tárgyalásoknak, amelyeket a kormánnyal folytat és amelyek között legnagyobb fontosságú a fővárosnak a forgalmiadókulcs megváltoztatására vonatkozó kérelme. Úgy ebben a kérdésben, mint minden más, a kormánnyal együtt megoldandó problémákban a kormány a legnagyobb megértéssel viseltetik a főváros iránt. A polgármester tehát örömmel számolhat be arról, hogy a kormány nagy megértéssel viseltetik Budapest ügyei iránt és így minden remény megvan arra, hogy a belügyminiszterrel, de a kormány más tagjaival folytatott tárgyalások is végeredményben alapos megoldást hoznak. A polgármester amellett a maga hatáskörében is mindent megtesz, a deficit eltüntetésére, így máris *határozott szándéka annak elrendelése, hogy az új költségvetési évben, vagyis 1936 január 1-től kezdve a költségvetésben szereplő összes dologi kiadásokat öt százalékkal zárolják,* ami azt jelenti, hogy a jövőben minden kiadási tételt csak 95 százalék erejéig lehet igénybe venni. *Az ötszázalékos zárolásnak 2,800.000 pengő megtakarítás lesz az eredménye.*

Szendy Károly polgármester

egyébként a *Fővárosi Hirlap* számára adott és itt következő nagyszabású nyilatkozatában rátér a főváros minden aktuális problémájára és teljes képét adja a főváros adminisztrációjában folyó erőteljes munkának:

— Legelső feladatunknak — mondotta a polgármester — *a költségvetési hiány eltüntetését kell tekintenünk.* Nem akarom megismételni azt a sokszor hangoztatott felfogásomat, hogy a székesfőváros nem jutott volna mai nehéz helyzetébe, ha nem követik egymást különböző intézkedések, amelyek ugyanakkor, mikor a főváros által ellátandó feladatkörök költségeinél nem apadás, hanem emelkedés mutatkozott, azt eredményezték, hogy megszokott jövedelmeink tekintélyes részét elvesztettük. Ezek közül a rendelkezések közül legsúlyosabban érintett bennünket a forgalmiadó elvonása, amely az egyre több területen bevezetésre kerülő fázisrendszer következtében észrevehető, sőt húsbavágó bevételcsökkenéssel járt. Ezen a réven

közel 10 millió pengő bevételi kiesés mutatkozik

és valahogy úgy vagyunk vele, hogy mindannyiunkban, akik alaposan ismerjük a székesfőváros háztartási ügyeit, önkéntelenül felvetődik a gondolat, szabad-e szanálni akkor, amikor erre *nem a közület rossz gazdálkodása miatt van szükség, hanem végeredményben csupán azért, mert biztosnak látszó bevételi lehetőségeink megcsökkentek.* Korántsem okoljuk mindezért a államot. Hiszen senki sem akadt közöttünk, aki tisztában ne lenne azzal, hogy az állam helyzete sem könnyű és ha kénytelen volt olyan jövedelmeket is igénybe venni, amelyek eddig más közületet illettek meg, erre komoly oka volt. Mi belátjuk, hogy

a székesfőváros boldogulása szempontjából nem közömbös, milyen lehetőségei vannak az államnak és teljes mértékben bizunk abban, hogy velünk szemben ugyanezt belátja az állam is.

A milliós főváros háztartási létalapjait nemcsak a székesfőváros, hanem az állam érdekében is minden körülmények között biztositani kell, mivel pedig *az adóemelés eszközéhez folyamodni lehetetlen,*

nincs más megoldás, csak az, hogy a forgalmiadókulcs megváltoztatásával nagyobb bevételekhez jusson a főváros. Ebben az irányban a kormánnyal meg is indultak már a tárgyalások és örömmel számolhatok be arról, hogy a kormány is megértéssel viseltetik Budapest ügyei iránt.

A mi jelenlegi deficitünk kiegyensúlyozásához *legalább ¼ millió pengő összegre van szükség.* Ez az összeg rendelkezésre is fog állani, ha a kormány hozzájárul a főváros által fizetett államrendőrségi hozzájárulás 1 millió pengővel való csökkentéséhez, amellett pedig úgy változtatja meg a forgalmiadó megosztási kulcsát, hogy *ennek révén további 3 millió pengő bevételi szaporulatra számithatunk.* Természetesen,

amikor ezekről az életkérdést jelentő pénzügyi vonatkozású problémákról folynak a tárgyalások, arra is törekszünk, hogy elintézzük az állam és a főváros között fennálló egyéb financiális kapcsolatokat is. Hosszú megbeszélések fogják követni egymást, én azonban bizom abban, hogy

miután nemcsak a belügyminiszter úr, hanem az egész kormány megértéssel kiséri a székesfőváros életét, e tárgyalások végeredménye az alapos megoldás lesz.

Azt hiszem, nem kell arról beszélnem, hogy a békés úton való megegyezés egyaránt üdvére válik az államháztartásnak és a székesfővárosnak.

A polgármester ezután munkatársunk kérdésére *a státusrendezési javaslatokról* volt szíves nyilatkozni.

— Úgy terveztük, — mondotta — hogy a *státusrendezési javaslatokat* mindennél sürgősebben letárgyaljuk, mert magunk is érezzük, hogy a közigazgatási személyzet és az üzemi alkalmazottak egyaránt várják az új rendelkezések életbeléptetését, amellett azonban a legközelebbi jövő szemponjából is fontos a javaslatok elfogadása. A státusrendezési javaslat különben kifejezetten a szanálással összefüggő intézkedés és mint ilyen, a főpolgármester ur hatáskörébe tartozik, akinek szuveren joga: mikor és milyen körülmények között kíván azzal foglalkozni. Minthogy a főpolgármester úr ezidőszerint könnyebb természetü betegsége miatt nem járhat be hivatalába, természetesen mindaddig, amíg ő az ügyek vezetését újra át nem veheti, szóba sem jöhet bármilyen, a szanálási komplexumba tartozó ügynek napirendre tüzése. Utasítására mi

már korábban elkészítettük az általa kívánt javaslatokat és azokat átküldöttük hozzá.

Erről az ügyről különben, minthogy nem az én hatáskörömbe tartozik, nyilatkozatot nem tehetek.

— Mi mostanában nagyjelentőségű folyóügyekkel foglalkozunk. Mindenképpen *szeretnők, ha az új lakbérleti szabályrendeletet a legközelebbi negyedkor, tehát február elsején életbeléptethetnők, s erre meg is van minden reményünk,* mert a főpolgármester úr, értesülésem szerint, a jövő hét valamelyik napjára közgyűlésre hívja össze a törvényhatósági bizottságot és ennek az ülésnek *egyetlen napirendi pontja a lakbérleti szabályrendelet-tervezet megvitatása lesz.*

— Erősen foglalkoztat bennünket ezenkívül a jövő esztendő folyamán lebonyolításra kerülő *út- és csatornaépítési program.* Egyrészt az *a* körülmény, hogy a törvényhatósági bizottság határozata szerint

a jövőben fokozatosan ki kell küszöbölni a főváros makadámútjait,

másrészt az újonnan kialakuló városrészek, így nem utolsósorban a XI. kerület nagymérvű fejlődése igen sokirányú munkásságot követel meg mérnökeinktől.

Angyalföldön és Lágymányoson lesznek a legköltségesebb és legnagyobb körültekintést igénylő munkálatok,

az előbbi területen *az új szivattyútelep* felállítása és berendezése, az utóbbi helyen pedig a *Horthy Miklós-híd* közvetlen és távolabbi környékének csatornázási és útépítési teendőivel kapcsolatban.

— Ugyanígy sok dolgunk lesz a városrendezést illetően is. Óbuda elkészült szabályozási terveit, ha egyszerre nem is, de több esztendő programjába beállítva, életre kell hívnunk; foglalkoznunk kell a Fővárosi Közmunkák Tanácsának működésével párhuzamosan

a Madách Imre-sugárút és az Erzsébet-sugárút megnyitási kérdéseivel

és természetesen nem szabad elhanyagolnunk a Tabánra vonatkozó elképzeléseket sem.

— *Tanügyi vonatkozásban* a jövő esztendő nem fog sok új munkát adni. A költségvetésben biztosítottuk ugyan több külterületi polgári iskola és gyermekotthon felépítését, tovább fogjuk folytatni a szociális jellegű intézetek életrehívását is és különös súlyt helyezünk arra, hogy az ipari irányú szakképzés továbbfejlődjék; megszükült anyagi lehetőségeink miatt azonban nagy általánosságban mégis csak arra törekszünk, hogy mindenképpen fenn tudjuk tartani iskoláink eddigi színvonalát.

— *A közélelmezési feladatok,* az elmúlt pár esztendőkhöz képest egyre nagyobb mértékben helyezkednek előtérbe. Ez természetes, mert saját bőrünkön tapasztaljuk, hogy az országnak aszályos esztendeje volt és ezt a körülményt az üzleti spekuláció mindenképpen igyekszik kiaknázni a maga javára. Egyebet nem tehetünk, csak annyit, hogy élénk figyelemmel kisérjük az áruk felhozatalát és az árak kialakulását és saját intézményeinknél is igyekszünk a legelsőrendű tömegélelmezési cikkekből olyan készleteket felhalmozni, amelyek révén

egyrészt biztosíthatjuk a legszegényebb néposztály szükségleteinek fedezését, másrészt letörhetjük a spekuláció túlkapásait.

Közélelmezési intézményeinket egyébként tovább modernizáljuk és bővítjük. A sertésközvágóhidon aligha kerülhetjük el az export szempontjából olyannyira fontos *központi zsírolvasztó-berendezés felállítását,* emellett azonbar elodázhatatlanul szükséges az is, hogy *a hűtőházak befogadóképességét növeljük.* Az errevonatkozó munkálatok egyébként már hónapok óta folyamatban is vannak.

— *Szociális akcióink* a megszokott hatalmas keretek között folynak.

Pár hét mulva újból megindítjuk a szellemi szükségmunkaakciót és nagyon szeretnénk módot találni arra is, — nem is módot, hanem fedezetet — hogy fizikai szükségmunkát is in-

díthassunk

és ennek révén pár ezer nagycsaládú munkanélkülit szerény kenyérhez juttathassunk.

— *Közegészségügyi téren,* a legutóbb felvett 21 millió pengős beruházó kölcsön terhére, egész sereg beruházást végeztetünk el. Rövidesen

megnyilik a rádiumkezelésre berendezett Bakáts-téri intézet, az Uj Szent János-kórház területén épülőfélben van az új női osztály

és nemsokára eltünnek a Szent László-kórház állandójellegű épületei közül a teljesen elavult, lebontásra már régen megérett fabarakkok is.

— Ugyancsak a beruházó kölcsön ad fedezetet a *Rudas-fürdő modern kiképzésére, s a vele kapcsolatos gyógyszálló felépítésére.* Kora tavasszal itt is elkezdődik a munka és bizunk abban, hogy ez a páratlan forrásokkal rendelkező fürdő újból való megnyítása után egy-kettőre a legkedveltebb intézményévé válik a fővárosnak.

— Egyszóval: dolgozunk a szebb és jobb jövő kiépítésén.

Óbuda a római kor emlékeinek kincsesbányája

Beszélgetés Nagy Lajos egyetemi magántanárral, az Aquincumi Múzeum igazgatójával

A napilapok most jelentették, hogy a Ferenc József koronázási jubileumi alapítvány tudományos díját a zsüri egyhangúlag *Nagy* Lajos dr. egyetemi magántanárnak, az *Aquincumi Múzeum* igazgatójának *ítélte.* Megoldandó feladat *„Magyarország történelme a honfoglalás előtti időben, különös tekintettel a római korra"* volt. És talán először fordult elő az, hogy bár a díj egyáltalán nem megvetendő összeget tett ki, mert hiszen *összege 2000 pengő, Nagy Lajoson kívül más komoly pályázó nem akadt.* A pályamű bírálatát egyik legnevesebb történetbúvárunk: *Alföldy* Endre dr. egyetemi professzor végezte, aki a döntőbizottság elé terjesztett szakvéleményében a legnagyobb elismeréssel emlékezett meg az Aquincumi Múzeum tudós igazgatójának prominens érdemeiről és tudományos felkészültségéről. A *Fővárosi Hirlap* munkatársának alkalma nyilt

Nagy Lajos dr.-ral

beszélgetést folytatni azokról a folyamatban lévő ásatásokról, amelyeket ezidőszerint is az ő közvetlen felügyelete mellett végeznek a főváros területén.

— Ásatásaink esztendők sora óta állandóan folynak — mondotta, s bár meglehetősen szerény anyagi eszközök állanak csak rendelkezésünkre, *a mutatkozó eredményekkel nagyon meg vagyok elégedve.* A feltárások nyomán megállapítható, hogy

a római korban, majd az azt követő későbbi századokban, a mai III. kerület helyén virágzó élet uralkodott.

Napról napra előfordul, hogy Óbudán egy-egy kisebb városrendezési munkával kapcsolatban ősi építmények köveibe ütközik a csákány, bizonyítékául annak, hogy *bár Aquincum csak a római légió katonai állomása volt, mégis Pannónia jelentősebb gócpontjához tartozott.*

— Kevesen tudják, hogy a legutóbbi hónapokban Óbuda területén egy újabb amphiteatrum feltárási munkálatai kezdődtek meg. A Nagyszombat-utca, Pacsirtamező-utca és Viador-utca által határolt köralakú területről van szó, amelyen *az ásatásokat csak nemrégiben kezdhették meg,* annál az oknál fogva, mert az itt álló düledező viskók kisajátítása és lebontása csak ekkor vált lehetővé. Egyelőre még a munka kezdetén vagyunk, mert rendkívül nagymennyiségű földet kell elszállítani,

máris kibontakoznak azonban a római-kori építmény hatalmas méretei.

Az eddigi jelek után ítélve, *ez az amphiteatrum lényegesen nagyobb, mint az aquincumi római telep közvetlen közelében lévő cirkusz.* De nemcsak itt folynak a mult emlékeinek feltárására irányuló munkák. Az óbudai református templom előtt húzódó Kálvin-utcában csatornafektetési munkálat közben

hatalmas méretű székesegyház nyomaira bukkantunk, amelynek azokat a részeit, amelyek a területet határoló, használatban lévő építmények sérelme nélkül felszínre hozhatók voltak, — feltártuk.

— Most különben nagyszabású lehetőségek előtt állunk. Valószínüleg rövidesen sor kerül Óbuda szabályozási terveinek valóraváltására és ezekkel a munkálatokkal kapcsolatban egészen bizonyosnak látszik, hogy *kutatómunkánkat újabb eredmények fogják gazdagítani.* Azok az eredmények, amelyek a közelmult esztendőkben az ásatások nyomán mutatkoztak, könnyen valószínüsítik azt a feltevést, hogy a föld mélyében még igen sok és igen nagy érték rejtőzik, éppen ezért az ásatások folytatása *tudományos és kultúrszempontból egyaránt kívánatos.* Elég, ha utalok arra, hogy a Kórház-utcában felszínre került *cella trychora,* a nemrég megtalált viziorgona stb. mind olyan érték, *amilyennel kevés ország dicsekedhetik.* Természetesen a régmult idők minden emlékét nem fogjuk tudni napvilágra hozni, mert az egész városrészt nem dúlhatjuk fel, mindenesetre arra törekszünk azonban, hogy a lehetőség szerint a különleges értékeket feltárhassuk és ezekkel gyarapíthassuk hajdankori történelmünk adatait.

Szép Heléna, Plinchard trombitás és a Cigánybáró karácsonya

A karácsony szent varázsával közeledik felénk. A szíveket az ajándékozás gondolata melegíti, de a másik oldalon ott áll megcsappant lehetőségével a pénztárca, amely gátat állít a szív hajlandóságai elé. Ez a harc azért valahogyan úgy alakul mindig, hogy a szív győz a küzdelemben és a költségvetés kitágul, hogy az ajándék beleférjen.

Így történt ez most a *Budapesti Népszínházi Nyugdíjintézet*-ben is, amely a napokban azért ült össze, hogy a régi Népszínház nyugdíjasainak karácsonyi segélyéről határozzon. Hogy a nehéz viszonyok között miképpen sikerült ezt a kérdést az idei karácsonyra megoldani, arról

Ilovszky János,

a Nyugdíjintézet elnöke

a következőket mondta a *Fővárosi Hirlap* munkatársának:

— Örömmel ujságolhatom, hogy a karácsonyi segélyek dolgát sikerült megoldanunk. Minden intézkedés megtörtént, hogy *a Népszínház nyugdíjasai december 16-án és 17-én kézhez kaphassák a segélyösszegeket.* Még pedig nagyon szép összegeket, úgy, hogy boldog karácsonyuk lesz a nyugdíjasoknak az idén. Helyzetük, egészségi állapotuk szerint gondoskodtunk róluk, nagy szeretettel, gyöngéd figyelemmel, hogy karácsonyra örömet szerezzünk a művészeknek, akik — nagyon kevés kivétellel — öregségükre mind szegényen élik le napjaikat. Annak a néhány kivételnek is, aki rendezett viszonyok között él, vagy pláne fehér hollóként jómódban van, juttattunk valamit, inkább figyelemből, mert az ajándék mindig jól esik.

— Kedves, a letünt boldog időkre emlékeztető nevek vannak ezen a karácsonyi listán: *Pálmay* Ilka, a legszebb Szép Heléna, *Szirmay* Imre, a felejthetetlen Plenchard, Lili szerelmes trombitása, *Pintér* Imre, *Nyárayné, Nárcisznő, Lenedich,* az örökemlékü Cigánybáró, *Veröné Margó* Célia, az egykor hódító Saffy, *Lubinszky,* a legöregebb nyugdíjas, aki, hosszú betegségére való tekintettel, dupla adagot kapott.

— De segélyben részesültek a kegydíjasok is, akik sohasem fizettek be a nyugdíjpénztárba, így *Ledovszky* Gizella, *Tompa* Kálmán, aki Szombathelyen él és *Zilahy* Gyula, a híres Zsüle, aki immár nyolcvan éves.

— Megajándékoztuk *Devecsiné Harmath* Ilonát és *Littkéné Komáromy* Mariskát is, akik segélyre nem szorulnak, mert jól mentek férjhez. Ezt lehetne mondani *Szirmay* Imréről is, aki megcsinálta azt a csodát, hogy mindig rendezett viszonyok között élt. Az ő külön takarékossági rendszerével olyan művésze tudott lenni az életnek, mint a színpadnak.

A HÉV tarifájának rendezése

csak az egész közlekedési politika reformja keretében oldható meg

Tarifális kooperáció a MÁV és a HÉV között

Közgyülési teremben és ujságokban, javaslatok, tervek és panaszok formájában állandóan napirenden van a *Hév. tarifája.* Ez a folyamat azóta erösödött meg, amióta a BESZKÁRT átvette a Hév-et Nem mintha azóta megdrágult volna a tarifa, hanem mert közelebbről látszik megvalósithatónak valamilyen megoldás lehetösége, másrészről az egyre nehezebbé váló gazdasági viszonyok, a pénztelenség miatt a közönség nehezebben fizeti a tarifát, mint azelött. De napirenden tartja a kérdést a Pestkörnyéknek mind jobban szervezett fellépése is.

Ennek a legforróbbá lett közlekedési problémának megvilágítására kérdést intéztünk

Veress Gábor dr.

MAV igazgató, fővárosi bizottsági taghoz,

aki nemrégen a *Fővárosi Hirlap* hasábjain az egész közúti közlekedésünk legfőbb elveit ismertette feltünést keltő, érdekes nyilatkozatában.

— Mi a véleménye a Hév.-tarifa körül jelentkező különböző tervekről és kívánságokról? — kérdeztük.

— A Hév.-tarifák tekintetében — volt a válasz — a forgalmi, statisztikai és a bevételi adatok alapos ismeretének hiányában mindenféle nyiltkozatok — akármelyik oldalról is jöjjenek — könnyelmüségnek tekinthetők.

— Hogyan lehetne a különösen sürgető kívánságoknak eleget tenni? — volt a további kérdésünk.

— Igen nagy a valószínüsége annak, — felelte *Veress* Gábor — hogy a Hév. díjszabása kérdésében *minden jogos igényt kielégitő, partikuláris megoldást nem lehet találni* és elfogadható megoldást csak *a BESZKÁRT egész tarifapolitikájának komplexumában* kell keresnünk.

— És mi a véleménye a tarifa szemszögéből nézve a Hév. megváltásáról?

— Eltekintve attól a tulajdonképpen túlhaladott, de állandóan előráncigált kérdésről, — hangzott a válasz — hogy helyes volt-e a Hév. megváltása vagy sem, és függetlenül erre a kérdésre adható választól, az egész székesfővárosi közlekedés egységesitése egy kézben *alkalmat és lehetöséget ad a Hév. díjszabási problémájának a megoldásához is,* ami pedig enélkül az egységesités nélkül aligha lett volna lehetséges. Tehát használjuk ki azt a kedvező helyzetet, hogy közlekedésünk egy kézben van.

— A BESZKÁRT és a Hév. egy kézben vannak, de vajjon Budapest, továbbá a vele szorosan összefüggő környék egész közlekedési komplexumának rendezésében nem kell-e számolni a MÁV és a HÉV bizonyos kooperációjával is? — volt az utolsó kérdésünk.

— Ami a Hév.-kérdés tarifális oldalát illeti, kaptuk meg a választ —

A MÁV és a HÉV között bizonyos tarifális kooperációt el tudok képzelni,

és megvalósithatónak tartok olyan megoldásokat, amelyek a közönség igényeit kielégitik, anélkül, hogy a két érdekelt üzemnek különösebb megterhelését okozná. Ilyen megoldások — mert több is van — részleteiről annál kevésbé nyilatkozhatnám, mert a MÁV tarifapolitikája a közlekedési minisztérium főhatóságának lévén fenntartva, ennek a főhatóságnak előzetes hozzájárulása nélkül nyilvánosság előtt egyik megoldás sem volna tárgyalható.

Pelikan
IRÓGÉPSZALAG
VEZÉRKÉPVISELET
Stalla Lajos Budapest, V.,
Vilmos császár-út 42.

Véget vet a főváros a kültelki épitkezéseknek

A rengeteg kihasználatlan közmű rontja az üzemek rentabilitását — Elutasították végleg a szigetmonostori gazdák túlzott kisajátitási igényét

Néhány hét óta a főváros üzemi ügyosztályában érdekes kimutatásokhoz gyüjtik az anyagot. A Vízmüvek, a Gázmüvek és az Elektromos Müvek készitik ezeket az összeállításokat egy polgármesteri rendelet alapján, amelynek célja pontosan megállapitani ezt, hogy a három nagyüzem hálózata milyen mértékben gyarapodott az utolsó esztendőkben. Negyediknek csatlakozik hozzájuk az út- és csatornaépitési ügyosztály, amely viszont a kiépitett útvonalakról és az újonnan fektetett csatornahálózatról ad összefoglaló képet.

Morvay Endre dr.

tanácsnok,

az üzemi ügyosztály vezetője, erről a munkáról a *Fővárosi Hirlap* munkatársát a következőkben tájékoztatta:

— Már hosszabb idő óta tapasztaljuk, hogy a főváros külterjes fejlődése óriási feladatok elé állitja üzemeinket és közülük *egyesek alig képesek a felmerülő szükségleteket kielégiteni.* Voltaképpen a háború után bekövetkezett általános elszegényedés volt az oka annak, hogy a város fejlődése a messzefekvő periferiális kerületeken indult meg, mert *egyrészt ott olcsóbbak voltak a telkek, másrészt a családi ház és a kertes házépitő irányzat* mindinkább előtérbe került. Tizenöt esztendeje tapasztaljuk azt, hogy

Budapest belterülete mindinkább elnéptelenedik és a fővárosba állandóan beszivárgó vidéki lakosság a város centrumától messze telepdik le.

Különösen a budai hegyvidékeken, szinte *gombamódra elszaporodtak a kisebb-nagyobb települések* és a családi ház után vágyakozóknak az sem volt akadály, ha otthonukat gyakran több kilométer távolságban épitették fel a már régebb idő óta kulturált területektől. Pár évig, amíg a perifériákon elszigetelten 5—6 házból álló épitkezések voltak, ezek a települések nem jelentettek reánk semmi néven nevezendő terhet,

de mikor már negyvenen-ötvenen kerültek össze, jelentkeztek a városi kultúrberendezések utáni igények.

Egymásután jelentek meg a deputációk, megindult a társadalmi szervezkedés, hogy

utat, csatornát, vízvezetéket, villamosáramot és gázt adjon a főváros.

Ez a mind erőteljesebben megnyilvánuló óhajtás sok helyen konkretizálódott is, *a nagy távolságok miatt azonban*

a beruházott sokszázezer pengő észrevehetően megterhelte üzemeinket.

A helyzetet még súlyosabbá tette az, hogyha meg is csináltuk a nagy befektetést igénylő vezetékeket, *az új települések lakosságának fogyasztása többnyire minimális, igy*

az általunk befektetett összegek amortizálódása a normálisnál sokkalta hosszabb ideig tart.

— Különösen a Vízmüvekre volt nagyon hátrányos ez a külterjes fejlődés, amely nem egyszer *alig megoldható feladatok elé állitotta az üzem igazgatóságát.* A jobbpart és a balpart fejlődése között óriási differenciák mutatkoznak. Most érkezett be a Vízmüvek igazgatóságától az általunk bekért statisztika, amelynek adataiból megállapitható, hogy amíg *Pesten 1920. és 1935 között az újonnan lefektetett vízvezetéki csövek hossza 20%-kal emelkedett,* addig a budai oldalon *45%-kal kellett emelni a vízszállító csövek hálózatát.* Az *Elektromos Művek* kimutatása még nem érkezett ugyan be az ügyosztályba, máris megállapitható azonban, hogy *ez az üzem nincsen annyira súlyos helyzetben a külterjes fejlődés miatt, mint a Vizmüvek.* Ennek az a magyarázata, hogy

a világitási hálózattal a közigazgatási határokon belül eső területet mindenképpen el kell látni és mivel a külterületeken légvezetékek vannak, az új települések csak annyiban jelentenek külön terhet, hogy a közutak mellett húzódó légvezeték-hálózatból az egyes házakig kell egy-egy, rendesen rövidebb, kevés pénzbe kerülő, levezetést csinálni.

A *Gázmüveknél* is folyik már az adatgyüjtés és értesülésem szerint még ebben a hónapban beterjesztik hozzánk az összeállitott statisztikát.

— A főváros vezetősége már hosszú idő óta aggódva figyeli, a mind erőteljesebbé váló külterjes fejlődést és *elérkezettnek látja az időt arra, hogy minden szóbajöhető eszközzel gátat vessen annak.* Az üzemeinkre háruló rendkivül nagy költségek ugyanis

károsan befolyásolják a közszolgáltatások árait.

Az üzemek szociális hivatásuk mellett üzleti vállalkozások is, amelyeknél *nagyon fontos a pénzügyi egyensúly kérdése.* Ha a normális méretü városfejlődés folytán emelni tudnók a fogyasztást, önként adódnék az a lehetőség, hogy a régóta tervbevett árcsökkentésekre sor kerüljön, ebben a pillanatban azonban az a helyzet, hogy

a szórványos településekhez kiépitett vezetékek költségei hátrányosan befolyásolták az önköltségi árat,

amely *semmiképpen sem maradhat eddigi szintjén,* hanem emelkedik.

— Érezzük természetesen más vonatkozásokban is a külterjes fejlődés okozta nehézségeket. A közmühálózat kiépitésével egyidejüen utakat, csatornákat, közúti közlekedést, közoktatási intézmények és piacok létesitését követelik tőlünk és *mindez rengeteg sok pénzbe kerül.* Helyzetünk általában nem könnyü, mert amennyire kivánatos a közület szempontjából az üzemek szolgáltatásainak fokozottabb igénybevétele,

annyira káros ez a jelenleg csak befektetéseket követelő, de hasznothajtónak egyáltalán nem mondható, óriási területeken megoszló városfejlődés.

Zsinórmértékül vehetjük azt a megállapitást, hogy a városiasodás csak akkor lehet célszerü, *ha a települők igényei harmonizálnak a főváros tulajdonában lévő közmüvek érdekeivel.* Minden erönkkel

arra kell ennélfogva törekednünk, hogy az ötletszerü fejlődést tervszerü városfejlesztés váltsa fel,

mert csak ebben az esetben képesek üzemeink arra, hogy *jóelőre elkészithessék a jövő fejlődés útját jelölő céltudatos beruházási programmot.* Ezen a réven kevesebb költséggel többet tudunk produkálni, s ha ez bekövetkezik, az lesz a végeredmény, hogy *közönségünk olcsóbban juthat a közszolgáltatásokhoz.* A polgármester úrral való többszöri megbeszélés eredményeként

rövidesen kezdeményező lépések történnek a városrendezés és városfejlesztés megfelelő tervszerü szabályozása érdekében.

Ebbe a munkába elsősorban a vezetésem alatt álló ügyosztály, továbbá az út- és csatornaépitési, meg a városrendezési ügyosztály kapcsolódik be és *szoros együttmüködéssel igyekszik minden lehetőt elkövetni a területek irányitása érdekében.* Elsősorban az épitésügyi szabályzat módositására gondolunk, de ennél semmivel sem tartjuk jelentéktelenebbnek a telekpolitika széleskörü, állandó irányitását.

A kereskedelmi miniszter is elutasította a monostori gazdák túlzott követelését

Számos cikkben foglalkozott a *Fővárosi Hirlap* a Vízmüvek fejlesztésével kapcsolatos kisajátitási ügyekkel. Miután a gazdákkal nem lehetett megállapodni, a kisajátitási ügy törvényes útra terelődött. Elsőfokon a főváros meg is nyerte a pert, de az érdekelt gazdák fellebbezéssel éltek. Most

döntött a kereskedelmi miniszter az ügyben és teljes mértékben elfogadva a főváros álláspontját, a gazdákat jogosulatlan kérelmük igényeivel elutasította.

Ezek után a szükséges területek most már akadálytalanul a főváros rendelkezésére állanak, úgyhogy a szentendrei sziget partjain a 25 méter szélességben kisajátitott területsávon *az új kútfúrások gyors tempóban megindulhatnak.* A Vízmüvek fejlesztése egyébként az előirt program szerint folyik tovább. Ezidőszerint *a káposztásmegyeri főtelepen és a II. számú átemelőtelepen folynak jelentősebb épitési munkálatok.* A vízmü bővitéssel kapcsolatban az I. számú tartalékalagútnál megkezdték a csövek alátámasztására szolgáló bakok betonozását, a vízszivárgások miatt egyes helyeken megrongálódott vakolat kijavitását és az aknákba vezető lépcsőlejáratok készitését.

Gyorsan folyik a II. számú alagút épitése is, ahol már elérték a 600 méteres távolságot, amivel ennek az alagútnak a fúrása is befejezést nyert. Ez a munka zavartalanabb volt, mint az előző alagút-fúrás, mert az épittetők kellő tapasztalatokkal rendelkeztek. Volt nap, amikor *tiz méter hosszúságú alagút-szakasz készült el.* A békásmegyeri új fögépház, valamint a szentendrei sziget keleti oldalán tervezett gépház épitése is előrehaladt. Ez utóbbi területen folyamatban van a szifóncsőcsatorna betonozása és a gyüjtőakna süllyesztése.

Szétválasztják a Budapestről induló főutvonalakon az autó- és a bicikliforgalmat

A városfejlesztési külön bizottság sorozatos üléseken foglalkozik mostanában az úthálózat kérdésével. Egyelőre *javarészt elvi jelentőségü problémák eldöntéséről van szó,* de mert ezután nyomban sor kerül *az úthálózat gyakorlati megjavítására is,* időszerünek tartottuk az út- és csatornaépítési ügyosztály vezetőjét,

Király Kálmán
tanácsnokot,

arranézve megkérdezni, melyek azok az elképzelések, amelyekkel a nagyvárosi forgalom igényeit szolgálni kívánná.

— Felfogásom szerint, — mondotta, — mindjobban előtérbe tolul az a kérdés, hogy a főváros területéről a környék nagyobb gócpontjaiba vezető főforgalmi utakon a közlekedést meg kell gyorsítani. Minthogy az utóbbi esztendőkben ismét egyre erőteljesebben fejlődik a főváros gépjárműforgalma, sürgősen és komolyan kell foglalkozni azzal,

hogyan lehet a gyorsütemű közlekedés útjából elhárítani a forgalmi akadályokat.

Ilyen akadálynak kell minősíteni *a kerékpárosokat,* mert a tapasztalatok szerint miattuk történik egyrészt a legtöbb baleset, másrészt a közúti közlekedés akadozása. Külföldi mintára a környéket Budapesttel összekötő jelentős szélességü utakból

külön részt szándékoznak kihasítani a bicikli-közlekedés számára, sőt, ahol erre mód kínálkozik, ott a lófogatú járművek forgalmát is elterelik.

Külön oszlopban fognak tehát haladni a lassúbbjáratú szekerek és a biciklik.

a géperejű járművek pedig egyedül maradnak a nekik kijelölt úttesten.

Ezek a munkálatok természetesen nagy áldozatokat kívánnak a főváros vezetőségétől, éppen ezért *csak lassan lehet rendszerré tenni a közlekedési utak ilyetén megosztását.*

Megkérdeztük *Király* Kálmán tanácsnokot arra nézve is, milyen tapasztalatokat szerzett a gépjárműveket érintő csendrendelet életbelépése óta.

A tanácsnok megállapította, hogy bár a tülkölés egyes főútvonalakon való megszüntetésétől kezdve javult a gyalogjárók figyelme és óvatossága, e téren *még mindig nincsenek kielégítő állapotok.* Még ma is százszámra fordul elő az, hogy felnött emberek gondolataikba elmerülten és fittyet hányva minden hatósági rendelkezésre, keresztül-kasul járkálnak az úttesten, *veszélyeztetve saját testi épségüket és meglassítva a közlekedés iramát.* Ezen a téren erélyes eszközökkel kell rendet teremteni és ugyanakkor, amikor kijelölik minden nagyforgalmú útvonalon az átkelőhelyeket, nyomban meg kellene büntetni azokat a gyalogjárókat, akik másutt akarnak átkelni az utca egyik oldaláról a másikra.

A jövő esztendő folyamán lebonyolításra kerülő jelentősebb útépítési munkákról ezeket mondotta *Király* Kálmán:

— Már az ősszel megkezdtük az óbudai alsó rakpart kiépítését és *ezt a munkát tavasszal teljes erővel folytatni fogjuk.* Ezenkívül nagy feladatok várnak reánk a XI. kerületben, ahol a befejezéséhez mindinkább közeledő új Dunahíd létesülése szükségszerüen előírja *részben a hídfő közvetlen környékének rendezését, részben pedig azoknak a csatlakozó útvonalaknak megteremtését, amelyek az új fejlődést hivatottak szolgálni a főváros e részében.* E munkálatok első etapja *a Szent István-út kiképzése lesz,* de természetesen sor kerül a bekötőútvonalak megépítésére is. Az útépítőipar jelentős foglalkoztatását biztosítja a farkasréti temető mögül kiinduló új útvonal, amelynek életrehívása egészen új fejlődési lehetőségeket fog megnyitni a budai hegyvidék e szépségekben bővelkedő területei előtt.

— Az útépítésekkel párhuzamosan fognak haladni a csatornaépítkezések és mert 1936-ban sor kerül az angyalföldi új szivattyútelep létesítésére is, ebben az irányban nagyon sok munkára *van kilátás.*

Hó- és jégcsuszamlás következtében a járdán bekövetkezett balesetért a bíróság megállapította a főváros felelősségét

A most beállt időszak aktualitást ad annak a bírói ítéletnek, amelyet ehéten hozott a budapesti kir. törvényszék, mint fellebbezési bíróság *Ehrlich* Ármin dr. tanácselnök vezetése mellett. A pert *Krisztinkovich* Pálné, zenedei tanárnő inditotta Budapest székesfőváros közönsége ellen. A kereset szerint tavaly január 28-án a déli órákban a felperesnő a Margit-rakpart dunai oldalán az aszfaltjárdán sétált és a havas, síkos járdán elcsúszott, elesett. *Az elszenvedett sérülés folytán 3000 pengő kára származott* és annak megtérítését követeli a fővárostól, mert a havat a járdáról nem takarították el, sőt az elesés helyén a járdát a frissen esett hó alatt jégréteg borította. Ezt a síkos jeget a felperesnő nem láthatta, azon csúszott el. *A felperesnő szerint a főváros hóeltakarítási kötelezettségének nem tett eleget és a főváros hibája az is, hogy a járdát a jégrétegtől nem tisztittatta meg.*

A járásbíróság előtt, ahol első fokon tárgyalták ezt a kártérítési pert, a *tiszti ügyészség a felperesnő keresetének elutasítását kérte* azzal a megokolással, hogy a főváros minden tekintetben eleget tett a hóeltakarítási kötelezettségének. Azt pedig, hogy a frissen esett hó alatt a járdát jégréteg borította, az ügyészség egyszerüen tagadásba vette. Megindult a bizonyitási eljárás. *A főváros hét tanut állitott a bíróság elé, valamennyien a köztisztasági hivatal alkalmazottjai, akik eskü alatt vallották, hogy a baleset helyén a járdát a havazás idején többször felseperték és megtisztitották.* Vallomásukat azonban a bíróság nem fogadta el, mert hiszen ezek *a tanuk tulajdonképpen a saját tényükről tettek vallomást és ha másként vallottak volna, akkor önmagukat kötelességmulasztással vádolták volna meg.* De kihallgatott a bíróság *három érdektelen tanut is, akik viszont azt vallották, hogy a baleset színhelyén a járdát jégréteg borította* és a lehullott hótól a járda megtisztításával a hókaparók sokáig késedelmeskedtek. A baleset egyik szemtanuja szerint a baleset színhelyén a járda nagyon síkos, csúszós volt. *Ezek után a járásbíróság megállapította a főváros kártérítési kötelezettségét.* Az ügyészség fellebbezése folytán az ügy a törvényszék elé került. Itt a bizonyitási eljárást hivatalos irányban is kiterjesztették. Megkeresést intéztek a meteorológiai intézethez, hogy adjon tanusitványt, milyenek voltak az időjárási viszonyok a baleset idején. *A meteorológiai intézet közölte, hogy január 20-tól 24-ig minden nap volt nappali olvadás, 25-től 29-ig pedig nappal is kemény fagy volt, tehát nincs kizárva, hogy január 20-án, a baleset napján a járdán jégréteg képződött.*

A törvényszék előtt a tiszti ügyészség a fővárosi törvény rendelkezéseire hivatkozva, a kereset elutasítását kérte azon az alapon is, hogy a felperes előbb azokat a fővárosi alkalmazottakat köteles perelni, akiknek a hibájából a baleset bekövetkezett. Ha a bíróság a főváros alkalmazottjának kártérítési kötelezettségét megállapitaná és a felperes a közalkalmazott vagyontalansága miatt nem tudná behajtani a számára megitélt kártérítési követelést, csak ebben az esetben nyilik módja a felperesnek arra, hogy alperesként perrel támadja meg Budapest székesfőváros közönségét.

A törvényszék nem fogadta el a tiszti ügyészségnek ezt a jogi érvelését, még pedig érdekes, elvi jelentőségü indokolással. A sortartási kötelezettség a bíróság meggyőződése szerint, — mondja az ítélet — csak abban az esetben nyerhet alkalmazást, *ha a székesfővárosi tisztviselő hatósági funkciója közben okoz kárt az ügyfélnek.* A peresített esetben erről szó sem lehet, mert *a járda tisztántartása nem tisztviselői kötelezettség,* mert ez a munka a fővárosnál állandóan alkalmazott munkásokat terheli. *A hóeltakarítási munkálatokra kirendelt alkalmazottaknak tisztviselői utasítás nélkül is tudni kell, hogy a járdát tisztán és a járókelőkre veszélytelen állapotban kell tartani.* A sortartási kötelezettség csak tisztviselők által okozott mulasztások esetén nyerhet alkalmazást és nem akkor, ha a tisztviselői státuson kívül álló munkás mulasztásáról van szó.

Törv. védett **K. H.** lámpatestekkel
Nagy árammegtakarítás! Nagyobb fény!
KOMOR HENRIK-féle fénytechnikai-, villamossági- és műszaki vállalat K. F. T.
Budapest, VII., Wesselényi-utca 59. Telefon 41-4-76.

ERMÉNYI ANTAL
bádogos és szerelő mester
BUDAPEST, IX., TŰZOLTÓ-U. 33/B
Telefonszám: 31—2—38

Konrád Pál
PARKETTGYÁR
KÖZPONTI IRODA:
Budapest, VI., Andrássy-út 6.
Telefonszám: 16-5-58

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESITŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8-52

HÍREK A PÁRTBÓL

Nagygyűlést tartottak az Uj-Lipótváros problémáiról. Az Uj-Lipótváros problémáinak megbeszélése céljából a Nemzeti Egység Pártjának V. kerületi szervezete mintegy félezer főnyi résztvevővel nagygyülést rendezett hétfőn este a Lipótvárosi Társaskör helyiségeiben. A gyülésen megjelent előkelő közönség soraiban voltak *Bessenyei* Zénó, a Közmunkatanács elnöke, *Dési* Géza dr. fővárosi bizottsági tag, *Usetty* Béla dr., a BESZKART elnöke, *Papp* Sándor vezérigazgató, a székesfőváros közlekedési ügyosztályának képviseletében *Meggyesy* István müszaki főtanácsos, az V. kerületi elöljáróság megbizásából *Vadon* Géza h. elöljáró és még sokan mások. A nagygyülésen *Krompaszky* Miksa pártelnök mondott megnyitót, majd *Dunay* Béla előterjesztése alapján a nagygyülés határozati javaslatot fogadott el, amelyben kimondották, hogy sürgetik az Uj-Lipótváros villamos- és autóbuszközlekedésének a követelményeknek megfelelő módositását, kérik, hogy a Markó-utcai gimnáziumot helyezzék át az Uj-Lipótváros területére, úgyszintén sürgetik egy új postahivatal felállitását és egy rendőrörszoba létesitését és végül, hogy több kereszt-utcát oly irányban nyissanak meg, hogy azok a város fő forgalmában teljesen bekapcsolódhassanak.

Városfejlesztési előadássorozat. Az elmült héten kezdődött meg a NEP fővárosi szervezetének Esterházy-utcai központjában a szervezet által rendezett *városfejlesztési előadássorozat. Zsitvay* Tibor, a NEP székesfővárosi szervezetének elnöke mondott bevezető beszédet, amelyben bejelentette, hogy az előadássorozat célja a városrendezési problémáknak kiváló szakelőadók által való ismertetése, másrészt pedig az egységes közvélemény kialakitása ezekkel a problémákkal szemben. Ezután *Fodor* Sándor miniszteri tanácsos tartott előadást „Budapest városfejlesztésének főbb irányelvei", majd *Harrer* Ferenc „A városrendezés jogi és pénzügyi előfeltételei"-ről beszélt. *Zsitvay* Tibor köszönő szavai után a klubtermekben vacsora volt. Az előadásokat *december 11-én és 18-án folytatják.*

A KERÜLETEK PROGRAMMJA SZERDÁTÓL SZERDÁIG

IV. kerület. 11-én este fél 8 órakor: Énekóra. — 12-én este fél 8 órakor: Baktay Ervin előadása: „Tibeti utam Körösi Csoma Sándor nyomdokain" cimmel. — 13-án este 7—8 óráig: Pőzel István dr. országgyülési képviselő fogadó órája. — 14-én este 8—9 óráig: Pőzel István dr. országgyülési képviselő fogadó órája a Sas-körben. D. u. fél 4 órakor: Gyermek karácsony est. Este fél 8 órakor: Énekóra. — 15-én d. e. 10 órakor: Szén- és fakereskedők ülése. — 16-án este 7—8 óráig: Szende Dezső dr. ügyv. alelnök fogadó órája.

V. kerület. 11-én este 6—7 óráig: Krompaszky Miksa ker. pártelnök fogadó órája. — 12-én 6—8 óráig: Fábián László dr. alelnök fogadó órája. — 14-én fél 9 órakor: Müsoros teaest a Lipótvárosi Társaskörben. — 16-án 6—8 óráig: Varannai István dr. alelnök fogadó órája. 6—8 óráig: Dési Géza dr. törvh. biz. tag fogadó órája. — 17-én este 6—7 óráig Bessenyey Zénó dr. orszgy. képv. fogadó órája. Bridge verseny a Lipótvárosi társaskörben. ¾7 órakor: Szecsődi Imre dr. főorvos előadása „Ideges járványok, különös tekintettel a kuruzslásra és habonára" cimmel. 4 órakor: Gyermekdélután.

VI. kerület. 11-én este fél 9 órakor: Táncóra. — 12-én 7 órakor: Bessenyey Zénó dr. orszgy. képv. fogadó órája. 131. és 132. körzeteknek körzet-nap. 7 órakor: Énekóra. — 13-án fél 9 órakor: Táncóra. — 14-én: d. u. fél 4 órakor: Gyermekdélután. — 15-én: délelőtt 11 órakor: Ünnepélyes tagavatás. — 16-án este fél 7 órakor: Szurday Róbert orszgy. képviselő fogadó órája. 7 órakor: Schoepflin Lajos ker. elnök fogadó órája. 7 órakor: Énekóra. — 17-én 7 órakor: Györgyi Dénes müépitész előadása „A brüsszeli világkiállitás tanulságai" cimmel.

VII. kerület. 12-én este 7 órakor: Adó és OTI tanácsadó óra, tartja Kicsi Péter adótiszt. — 15-én: 8 órakor: Kulturest női csoport rendezésében, a karácsonyi akció javára. — 18-án 7 órakor: Havi taggyülés.

VIII. kerület. 11-én 5 órakor: Körzeti titkári értekezlet. 4—5 órakor: Altórjai adóügyi tanácsadóia. — 12-én 7—8 óráig: Könyvtárnap. Kállay János előadása a magyar irodalom köréből. 8 órakor: Ifjusági ülés. — 13-án 7—8 óráig: Gazdy Jenő fogadó órája. Tóth András dr. orszgy. képviselő fogadó órája. Hajnóczy Béla törvh. biz. tag fogadó órája. 8 órakor: Dalárda. — 14-én d. u.: Kördélután a szervezet vezetősége részére (kártya, sakk, könyvtár). — 15-én 3—4 óráig: Gyermekelőadás 4—7 évesek részére. 5—6 óráig: Gyermekelőadás 8—14 évesek részére. — 16-án fél 8 órakor: Pártnap. Fél 8 órakor: Füredy Lajos előadása: „Az iparosság szerepe a Nemzeti Egységben" cimmel. 6 órakor: Dalárda és zenekari bemutatkozó a Központban (Eszterházy-u. 30.).

X. kerület. 11-én este fél 8 órakor: „Gömbös Gyula élete és jellemraiza", felolvassa: Spáda János titkár. — 12-én este 6—8 óráig: Dongó Orbán kerületi elnök fogadó órája. 5 órakor: Mesedélután. — 17-én 6 órakor: Pártnap. 6—7 órakor: Dongó Orbán kerületi elnök fogadó órája.

XI. kerület. 14-én d. u. fél 4 órakor: Gyermekdélután, vetitettképekkel. — 17-én este 7 órakor: Grauer Maximilián dr. előadása: „A forgszuvasodás időszerü megelőzése" cimmel. Utána Müller Gyula előadása: „Magyar kereskedelem" cimmel.

XIII. kerület. 11-én: 90. 91. 121. 122. 127. 128. 123. körzetek fogadó napja. — 12-én: Hegedüs Bertalan dr. törvh. hat. biz. tag fogadó órája. Tanügyi értekezlet. — 13-án: 124. körzet fogadó napja. Táncóra. — 14-én: 120. körzet társasvacsorája. 129. körzet müsoros estje. — 15-én d. u. 6 órakor: Táncos teadélután. — 16-án fél 7 órakor: Szurday Róbert orszgy. képviselő fogadó órája. D. u. 4 órakor: Gyermekdélután.

XIV. kerület. 12-én 4 órakor: Gyermekdélután (bábszinház, kisfilmek). 7—9 óráig v. Tóth András fogadó órája. 7—9 óráig: Kertész Elemér fogadó órája. 7—8 óráig: Verebélyi Hugó dr. ügyvéd jogi tanácsadóia. — 13-án 6—8 óráig: Bényi Károly dr. fogadó órája. — 16-án 8—9 óráig: Usetty Béla dr. fogadó órája. — 17-én 7 órakor: Szvoboda Ödön dr. előadása: „A magyar dal multja és jelenje" cimmel.

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK
ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

FELNŐTTEK OKTATÁSA a magyar kultúra szolgálatában

Irta: **Kövesligethy Miklós dr.**
ügyvéd, szekesfővárosi törvényhatósági bizottsági tag

A szociális kérdéseknek felkarolása mellett, nem szabad figyelmen kivül hagyni *az iskolánkivüli népmüvelés* fontosságát. Az ország mai helyzetében kétszeresen fontos, hogy az általános müvelődési színvonalunk megfelelően fejlődjék, mert ezáltal az állampolgári érzés és a nemzeti összetartozandóságunk fejleszthető.

A szociális gondoskodást ma kultúrális gondoskodással kell egybekötni.

A civilizáció, amikor a lelkeket finomitja, egyúttal a lelki egység összeforrásának is a leghathatósabb eszköze. Nekünk mindig arra kell gondolnunk, hogy nemcsak a Csonkaország magyarjai számára alkotunk, nemcsak az itteni társadalmi berendezkedésünk, a gondoskodásunk tárgya, hanem mindig arra is kell ügyelnünk, hogy a határokon túl még legalább négy millió magyar figyel reánk és főleg, ha kulturális tevékenységünk eredménye jut el a mondvacsinált határokon keresztül. *A főváros számára is elsőrendü az a probléma, hogy az iskolánkivüli müködésnek megfelelő gócpontjává váljék.*

Sokat hangoztattuk az elmult évtizedben a „kultúrfölény" fontosságát: azonban meg kell állapitanunk, hogy egy bizonyos vonatkozásban elferdült a cél eléréséhez vezető egyenes út, mert az általános kultúrfokot nem az jelenti, hogy egy országban mennyi az egyetemi tanár vagy a doktori címet viselő ember, hanem az elsősorban, hogy mennyi az analfabéta, másodsorban, hogy az általános müveltségi foka mekkora a népünknek. Nem rekriminálásképpen említem a sok egyetemet, főiskolát és tudományos intézetet, mint a halbiológiai intézet, mert hisz azonközben 5000 elemi iskola is épült: mégis nem hagyhatom szó nélkül, hogy az elmult tiz esztendőben az iskolántúli müvelődés terén alig történt valami.

Sorra kell venni mindazt a teret, amelyet fel kell karolni és müvelni, hogy minél kiterjedtebb, minél hatásosabb legyen az az általános lelket müvelő oktatás, hogy biztositsuk a nemzeti kultúra terjedésével fajunk erkölcsét is.

A székesfőváros elöljár ebben a munkában. Az itteni iskolánkivüli népmüvelés minden más nyugati kultúrállaméval vetekedik.

Itt olyan hatásos munka folyik a székesfővárosi népmüvelési bizottság révén, hogy az ember nem győz csodálkozni, hogy olyan szük anyagi eszközök mellett mégis annyi mindenre telik: és *olyan óriási programot tudnak évenként megvalósitani.* Az a számtalan ismeretterjesztő tanfolyam, különféle gazdasági és tudományos előadás, családi délután: mind, mind a legnagyobb elismerésre méltók.

Azonban a népmüvelési tevékenységet — legföképpen itt a fővárosban —

ki kell terjeszteni munkástestvéreink számára is.

Ott is elsősorban a *tanoncokat* kell belevonni ebbe a gondoskodásba, hogy az iskola padjait elhagyva, felszabadulásuk után is — akár el tudnak helyezkedni szakmájukban, akár nem — foglalkoztassuk, neveljük és amikor szociálisan gondoskodunk róluk, az az idő, amelyet esetleg munka nélkül kénytelenek tölteni, lelkük nemesitésére, tapasztalataik bővitésére szolgáljon, hogy ne züljenek el az utca porában, hanem megfelelő rendes iparossá vagy munkássá váljanak.

Éppigy a felnőttebb munkások számára is hozzáférhetővé kell tenni az olyan kulturális müvelődést, amely munka után, szórakozással egybekötve, csöpögteti beléjük a müveltséget. A „Doppolavoro", a munka utáni üdülés intézményesítése: úgy olvastuk, az iparügyi miniszter úr munkatervének egyik pontja. Azelőtt a békében a katonaság volt egyedül az iskolántúli müvelődés eszköze. Bármennyire groteszkül hangzik is ez és bármennyire szidtuk annakidején a „k. u. k.." szellemet, amely pedig — utólag meg kell állapitanunk — huszonegy éves koron túl az egyetlen iskolántúli müvelődésterjesztő volt azáltal, hogy fegyelemre, becsületre szoktatta a rekrutákat, nevelte és ismeretekkel is ellátta. Az altisztképző iskolák pedig egyenesen magasabb müveltséget árasztottak.

A háborúutáni új világban a nyugaton is mindenütt átérezték az iskolántúli népmüvelés fontosságát. Elég rámutatnunk arra, hogy Németországban rövid évek alatt 178 kultúrpalota emelődött a felnőttek oktatásának céljaira, ahol a legmodernebb olvasótermek, kisérletezési termek, előadótermek mellett még főzőhelyek is vannak, ahol az egyszerü leány megtanulhat gazdaságosan és az egészség követelményeinek megfelelően főzni, majd ugyanott csecsemővédő iskolák és egyéb, a népi egészségügyre fontos berendezések is feltalálhatók.

És Budapestnek nincsen kultúrháza!

Ahelyett, hogy minden kerületben volna egy, amely a kerületnek kulturális gócpontja volna, megfelelő kényelmi berendezkedésekkel, mert az idősebb generáció, ha tanulni óhajt is, nem szivesen ül egyszerü padokban, szereti a nagyobb kényelmi berendezést, Kultúrházak kellenek tehát, ahol a földszinten, a konyhában főzőtanfolyamokat tartanak az egyszerü nép gyermekeinek a vitamindús, helyes táplálékkal való főzésről, ahol bölcsődék vannak állandó előadásokkal a higiéniáról, az egyke elleni küzdelemről, az emeleten olvasószobák és laboratóriumok, munkaszobák és műhelyek. Ezekben a kultúrházakban képződnek ki azok is, akiket a tehetségkiválasztással később előadókul alkalmaznának és vállalnának az ő rendjük vezetőivé.

Intézményesiteni kell a népmüvelést. Kevés pénzzel is nagy eredményeket lehet elérni.

Közgyülési felszólalásommal, de jelen cikkemmel is az a célom, hogy *a társadalom figyelmét felhivjam erre az elsőrendü nemzeti ügyre,* hogy végre foglalja el a köztudatban is a népmüvelés azt a helyet, amelyet jelentőségénél fogva megérdemel. Emelni akarjuk népünk kultúrnivóját, mert régen megbukott az a balga felfogás, hogy a népet nem szabad kiemelni, mert akkor hajlamosabb a téveszmék befogadására. Éppen ellenkezőleg tapasztaljuk a szegény orosz muzsikokon, akik igazán elmaradottak a civilizációban, hogy mindjobban uralkodni tud rajtuk a bolsevizmus világa.

Nem az iskolai végzettséget elsajátítható müveltséget, hanem az iskolán kivül megszerezhetőt szeretnénk propagálni. Mert, ha mindenkit a tehetsége szerint kell megbirálni és minden tehetséget az eredménye után értékelni, akkor

lényegileg az új, protekció nélküli világ kialakitásának alappilléreire mutatunk rá.

Mert igy érthető meg az, hogy a mai legkulturáltabb népek élén többnyire olyanok állanak, akik nem születtek bele a hatalomba és a müveltségbe, hanem kizárólag önmüvelés által lettek népüknek vezérei.

Nincs hely arra, hogy a gazdasági oktatás terén való iskolánkivüli népmüvelés fontosságára rámutassunk, amelyre a praktikus élet számára való nevelés szempontjából pedig nagy szükség van.

Szükség van minderre, mert magas népi kultúra mellett emelkedni fog a nép erkölcsi színvonala is, a gazdasági élet becsületessége, életerős lüktetése és faji összetartozandóságnak az érzése is. *Lelki egységet kell teremteni minden magyar között,* mert ez omlasztja le a foglalkozási ágak közötti válaszfalakat és a nemzeti szolidarizmusban feloldva, könnyebben viseli el mindenki a mostani idők nagy megpróbáltatását.

CELLO RAGASZTÓ SZALAG
sérült, szakadt rajzok kijavításához. • Nedvesítés nélkül azonnal tapad a papirhoz és arról — ha szükséges — könnyen lehúzható. • 10 m. hosszú tekercs ára 2·80 P. Az ULIPA fénymásolat percek alatt készül el.
Magyar Vegykészitményü Papirgyár, Oser Jakab Budapest, VI., Ó-utca 49. sz. Telefon: 23-8-90.

Árvagyermekek részére ipari nevelőintézet épül a Marcibányi-téren

A nagyszabásu intézmény létesítése alkalmával a belügyminiszter elismerését fejezte ki a polgármesternek

Ipari és szociális szempontból egyaránt nagyjelentőségü intézménnyel gazdagodik rövidesen a főváros: *a Marcibányi-téri hatalmas székesfővárosi telken nagyszabásu átmeneti fiúotthont és ipari nevelőintézetet létesitenek.* Mint ismeretes, másfél esztendővel ezelőtt *Nagy* László dr. törvényhatósági bizottsági tag inditványa alapján született meg az elhatározás, amelyet a NEP mindvégig támogatott és amely ennek az intézménynek létesitéséhez vezetett. A törvényhatósági bizottság közgyülése megszavazta az inditványt, amely igy került végső döntés céljából a felügyeleti hatósághoz. *Illetékes helyről* nyert értesülésünk szerint

Kozma Miklós belügyminiszter most jóváhagyta a törvényhatóság elhatározását és amikor helyeslően tudomásul vette a tiszteletreméltó szándékot, külön leiratban fejezte ki elismerését a polgármesternek,

hogy Budapest közönsége nem riad vissza az áldozattól, hanem nagy szeretettel megteremti ezt a maga nemében, nálunk páratlan jelentőségü intézményt. A belügyminiszteri jóváhagyás után most már semmi akadálya nincs az előkészitő munka azonnali megindításának,

tavasszal pedig előreláthatóan megkezdik magát az épitkezést is.

A terv realizálásának annál kevésbé van akadálya, mert hiszen rendelkezésre áll a teljes fedezet, azoknak az alapitványoknak vagyonából, amelyek egyesitését éppen ebből a célból rendelték el. A Vécsey—Szathmáry-alapitvány, az I. Ferenc József-alapitvány, meg a Rökk Szilárd-alapitvány értékei adják a fedezet javarészét, mivel pedig

az összevont vagyon a másfél millió pengőt is meghaladja,

az alapitványi összeg nem csupán az épitkezési költség fedezésére elegendő, hanem majdnem *teljesen biztositja az intézet fenntartását is.*

Az uj létesitmény egyébként előhirnöke az egész árvaházi kiképzési rendszerünk gyökeres megváltoztatásának. Az elméleti oktatást felváltja a gyakorlati irányú ipari nevelés, amelyet az elemi ismeretek megszerzése után nyomban megkezdenek.

A növendékek létszáma összesen kétszáz lesz.

Ezek közül a fele a 2—14 életévek között az átmeneti otthonban fog lakni. Ezek a gyermekek valamennyien az árvák, továbbá az elhagyott és lelencgyerekek sorából fognak kikerülni, és amikor elérkeznek az inaskorba, átlépnek a különleges szakirányokban nevelő ipari tagozatba. Figyelemreméltó, hogy bár egyelőre csak nevelőintézet jellege lesz az intézménynek, már az első év eltelte után az egész vonalon megszüntetik azt a ma divó rendszert, hogy az árvaházi lakók künn a városban, magániparosoknál tanulják meg szakmájukat. *A főváros ugyanis a társadalom e szerencsétlen hajótöröttjeiből a legkiválóbb, legtanultabb és legszakképzettebb iparosokat kivánja nevelni, akik egy részét majd elhelyezi saját nagyüzemeiben, más részükből pedig*

megfelelő anyagi támogatással önálló kisiparosokat akar nevelni.

Ezt a mindenképpen dicséretreméltó tervet különben, értesülésünk szerint, osztrák példák szem előtt tartásával és tanulmányozása után igyekeznek megvalósitani.

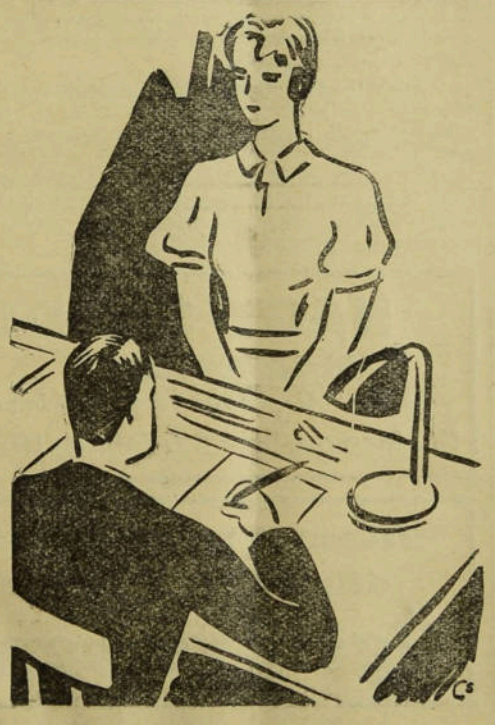

— Sokkal rendesebbek most a levelei, kisasszony!

— Igen — uj Tungsram Duplaspirállámpa mellett dolgozom.

(Kitünő a fénye a Tungsram Duplaspirállámpának — amellett csekély az áramfogyasztása. Takarékos embernek való lámpa.)

Események

Huszonöt év
Budapest szolgálatában

Január elsejével nevezetes küszöböt lép át a FŐVÁROSI HIRLAP. Az elkövetkező esztendőben

alapításának huszonötödik évét tölti be.

Ha elnézünk az immár multtá lett negyedszázad előző évei felett, úgy érezzük, hogy jogot szereztünk a pirosbetüs dátumhoz, az ünneplőshez. Munkával, tisztességgel és a közérdekért vívott önzetlen harcunkkal szereztük meg ezt a jogot, a jubileumi ajándékot pedig barátaink, előfizetőink, olvasóink megértése és megbecsülése jelenti számunkra a huszonötödik születésnapon.

Minden magyarok büszkesége, a mi nagy, szép, millió szivtől dobogó Budapestünk szolgálatában töltöttük el ezt a negyedszázadot. Szent szolgálatnak tartottuk mindenkor, amelyért öröm életerőt, energiát, szivet és lelket áldozni. Büszkeség ráeszmélni, hogy a kövekhez, amelyekből a világváros feltornyosult, egyet-kettőt mi is odaraktunk, hogy a gondolatokhoz, amelyek a széthulló köveket összeragasztották, mi is hozzájárultunk. És jóleső érzés megállapitani, hogy egy percre sem hagytuk el az őrhelyet, ahonnan a millió magyar szív nyugodt álmára vigyáztunk.

Hogy ezt a feladatot betölthessük, súlyra, tekintélyre, a főváros vezető köreinek és a nagyközönségnek elismerő figyelmére volt szükségünk. Elégtétellel mondhatjuk el, hogy ezt a fegyverzetet már az első születésenapján megszerezte

a FŐVAROSI HIRLAP, az az első sajtóorgánum, amely a közönség figyelmét ráirányította a fővárosra, reflektor-fénybe állitva a Városházát, a nagy kohót, ahol mindnyájunk érdeke, sorsa, boldogulása forr ki az alkotás és adminisztráció tüzében.

Lélekben és formában új utakat keresett és talált a FŐVAROSI HIRLAP ennek a feladatnak betöltéséhez, amikor egyrészt a várospolitika irányításában kellő súllyal kért szót, másrészről pedig úttörő munkát kezdett a fővárosi hirszolgálat terén mindig kitünő értesültségével, élénk hangjával, friss színeivel és azzal a robogó ütemmel, ami mind ujdonság és meglepetés volt ezen az eddig kiaknázatlan területen. Ez szerezte meg a felfigyelő érdeklődést a FŐVAROSI HIRLAP számára alapitása kezdetén, s tette a legelterjedtebb várospolitikai orgánummá mind a mai napig.

A huszonöt év leperdült, de a FŐVAROSI HIRLAP nem fáradt el, mert mindig új lángra lobbantották energiáit a jelentkező feladatok és megacélozták erejét a küzdelmek, amelyeket a megnehezült idők hoztak azokra, akik a világváros gigantikus gépezetét igazgatják és azokra, akik a nagy víz két partján élnek.

Csak el nem fáradni és nem csüggedni; ez szította bennünk mindig a lelket, s ez a jelszó vezérel minket a negyedszázadra virradó jövőben is, amely felé

Gömbös Gyula mutatja a magyarok útját.

Az ő politikájának követésében látjuk fővárosunk boldogulását is. hitvallásunknak valónak a Nemzeti Egységet, amelynek letéteményese a főváros életében Zsitvay Tibor.

Bizó lélekkel indulunk tovább az ő útjukon, amely fővárost, országot a jobb jövő felé vezet. Megyünk előre az új ütem zenéjében régi jelszavunkkal: munka, tisztesség, közérdek.

Fővárosi Hirlap

Január elsejével új előfizetést nyitunk a FŐVAROSI HIRLAPRA, amely a jövő évben tölti be alapitásának huszonötödik évét. Lapunk életének nevezetes eseményét

nagyszabású jubileumi szám

kiadásával tesszük emlékezetessé, amelyre már most felhivjuk előfizetőink és olvasóink figyelmét.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

egész évre	24 pengő,
félévre	12 pengő.

Január 1-én megkezdik a választói névjegyzék összeállítását. *Szendy* Károly polgármester rendelkezése alapján a polgármesteri IV. ügyosztály január 1-én a *Fővárosi Statisztikai Hivatallal* karöltve, megkezdi *az új törvényhatósági választói névjegyzék összeállítására irányuló munkálatokat.* Minthogy statisztikai felvétel előzi meg a névjegyzék tulajdonképpeni összeállítását, a feladat bevégzése három-négy hónapot fog igényelni.

Új szerkesztők a Városok Lapja élén. A Magyar Városok Országos Szövetsége legutóbbi közgyülésén a *Városok Lapját,* amelynek eddig *Várhidy* Lajos volt a főszerkesztője és kiadótulajdonosa, a maga tulajdonába vette át. A lap főszerkesztői tisztét a Szövetség elnöksége ügyvezető alelönkére, *Lukács* Ödön ny. miniszteri osztályfönökre ruházta, a lap felelős szerkesztője és kiadója pedig az elnökség megbizásából *Baján* Gyula, a Fővárosi Közlöny szerkesztője, a kiváló ujságíró lett. A *Városok Lapja* legújabb számát gazdag és érdekes tartalmával már az új szerkesztőség irta és állitotta össze, amely, mint programjában mondja, munkatársaival, a közigazgatás és közüzemi szakirók legkitünőbb tagjaival azon fáradozik, hogy a *Városok Lapját* minden városi közigazgatási, vagy üzemi tisztviselő számára nélkülözhetetlenné tegye. A lap szerkesztősége és kiadóhivatala a Központi Városházán, I. emelet 82. szám alatt van.

Petrik Béla főjegyző jubileuma. *Petrik* Béla tanácsi főjegyző a polgármesteri V. ügyosztály h. vezetőjét 25 éves szolgálati jubileuma alkalmából meleg, bensőséges ünneplésben részesitette az ügyosztály, valamint az annak ügyköréhez tartozó intézmények tisztikara. Az ünnepeltet báró *Babarczy* István dr. tanácsnok, az ügyosztály vezetője köszöntötte elsőnek, kiemelve *Petrik* Béla kiváló tisztviselői és emberi tulajdonságait, majd *Szél* Jenő dr., a Budapesti Kisipari Hitelintézet vezérigazgatója üdvözölte az ügyosztályhoz tartozó hivatalok és üzemek tisztviselői nevében. *Petrik* Béla dr. az elnöki ügyosztályban, majd a VI. kerületi elöljáróságon működött pályája kezdetén, 1912-ben pedig — segédfogalmazóvá történt megválasztásakor — az akkor felállitott közgazdasági- és ipari ügyosztályba nyert beosztást s azóta, tehát 23 esztendeje megszakitás nélkül ebben az ügyosztályban dolgozik és ott közhasznú munkásságot fejt ki.

Halálozás. Súlyos csapás érte özv. dr. *Szilágyi* Hugónét, a *Városi Ujság* kiadóját. Fia, *Szilágyi* Endre másodéves bölcsész, a nagyműveltségü, sok reményre jogositó fiatalember, hosszú szenvedés után vasárnap éjjel meghalt. Az elhunyt fia volt néhai *Szilágyi* Hugó dr.-nak, a kitünő ujságirónak, a *Fővárosi Hirlap* volt társszerkesztőjének és unokaöccse *Fodor* Oszkárnak, az *Esti Kurir* szerkesztőjének. Szilágyi Endrét kedden délután temették el a Kerepesi-uti temetőben nagy részvét mellett. A lesújtott család gyászában őszinte érzéssel osztozik a *Fővárosi Hirlap* szerkesztősége is.

Gyógyszállóvá akarják átalakitani a Bethlen-udvart. Mint ismeretes, a Bethlen-udvar hatalmas komplexuma nagyon kényelmetlen akadálya a Tabán kiépitésének. A városfejlődési tervek útjában áll ez a háztömb, amely, akár csak a Fehérsas-téri iskola, sehogysem illeszthető be az ide tervezett városképbe, éppen ezért felmerült a gondolat, hogy valamint a főváros a Fehérsas-téri iskola lebontásával óriási áldozatot hozott a Tabán érdekében, úgy az állam is hozzon hasonló áldozatot és *bontassa le a Bethlen-udvart.* Ez azonban az abba fektetett négymillió pengő teljes elvesztését jelentené. A Bethlen-udvar értékesitésére *Berczel* Jenő dr. nyugalmazott alpolgármester, Budapest-fürdőváros kiépitésének előharcosa, most *Fellner* Sándor műépitésszel együttesen kitünő tervet dolgozott ki. Ennek lényege az, hogy *a Bethlen-udvar felső emeletét lebontják,* az igy nyert homlokzatot modern kiképzéssel látják el, *az épületet mind a négy oldalán árkádokkal veszik körül* és az igy kialakult épületet, mint a tabáni fürdőváros centrumát, *modern gyógyszállóvá* alakitják át. Az érdekes tervet már az illetékes kormánykörök elé beterjesztették, ahol azonban döntés még nem történt, ami természetes is, mert hiszen ilyen nagyfontosságú ügyben valóban nem lehet egyik napról a másikra dönteni.

Andréka Károlyné halála. *Andréka* Károly ny. főkapitányhelyettest, a törvényhatósági bizottság örökös tagját mélységes gyászba borította hitvesének elhúnyta. *Andréka* Károlyné temetésén rendkivül nagyszámban vettek részt a törvényhatósági élet vezető tagjai és őszinte részvétükkel osztoztak a III. kerület szegényei, akiknek *az elhúnyt nagyasszony nemeslelkü jótevőjük volt.*

Idegenek „Eldorádója" — az Arizona

Feltünő ítéletet hozott a minap *Csathó* István rendőrtanácsos, a VI. kerületi kapitányság rendőri büntetőbirája:

kihágás miatt tiznapi elzárásra és 1000 P pénzbüntetésre ítélte Rozsnyai Sándort, az Arizona mulató tulajdonosát.

Az ügy előzménye novemberbe nyúlik vissza, amikor *Jusszuf* és *Omar* egyiptomi hercegek itt jártak Budapesten. A két herceg az *Arizonában* szórakozott, kiegyenlitett egy 900 pengős számlát, majd távozáskor újabb 900 pengős számlát prezentáltak nekik, végül másnap, nagy meglepetésükre egy harmadik 900 pengős számla várta őket szállójukban. Végeredményben tehát

2700 pengőjükbe került az Arizonában eltöltött éjszaka.

A rendőrség megállapitotta, hogy a kérdéses éjszakán számos szabálytalanság történt a mulatóban, ezért hozta meg *Csathó* rendőrtanácsos a kemény ítéletet, amely

reméljük, példaadó szigorúságával észreteríti azokat, akik nincsenek tisztában azzal, hogy az ilyen balkáni eljárás elvadítja tőlünk az idegeneket.

Különösképp vigyázni kell a tökéletes kiszolgálásra olyan idegenforgalmi gócponton, mint az *Arizona,* ahol úgyszólván minden előkelő külföldi vendégünk megfordul.

Rozsnyai egyébként *fellebbezett.*

Gázgyártás barnaszénből. A Magyar Mérnök- és Építészegyletben *Schön* Győző, a Gázművek h. vezérigazgatója nagyszámú és előkelő közönség előtt igen értékes és tanulságos előadást tartott: *„A barnaszénnek felhasználása a gázgyártáshoz, különös tekintettel a hazai viszonyokra."* Előadó saját külföldi tapasztalatai alapján részletesen ismertette a német energiagazdaság célkitüzéseit és ennek keretében a gázgyártásnak eddig elért eredményeit. Továbbiakban foglalkozott azokkal a nagyméretü kisérletekkel, amelyeket a barnaszénből való gázgyártás érdekében Németországban végeztek, majd számszerüen vizsgálta az egyes eljárások rentabilitását is. Ez utóbbinak kedvezőtlen alakulása eredményezi, hogy a barnaszénből való gázgyártás Németországban sem tud tért hódítani. Áttérve a hazai viszonyokra *Schön* Győző ismételten rámutat azokra, főleg gazdasági okokra, amelyek nálunk a barnaszénnek gázgyártáshoz való felhasználását akadályozzák. Az előadó megállapitja, hogy a kokszolható magyar szén — a pécsi és mányoki szén — bizonyos korlátolt mennyiségben máris utat talált a koksz- és gázgyártásban. Nagyobb mennyiségben való felhasználása azonban a kén és hamutartalom lecsökkentését kivánja meg, amelynek rentabilis megoldása a bányamérnökök feladata. A nem kokszolható barnaszenek felhasználása ezidőszerint még gazdaságosan nincs megoldva, azt, mint *Schön* Győző megállapitja, az eddigi módszerektől eltérő utakon járva kell megtalálni. Befejezésül azt javasolja, hogy a Magyar Mérnökegyesület elnöksége felterjesztéssel forduljon az iparügyi miniszterhez, hogy az ezzel a kérdéssel foglalkozó bizottságot, amelynek albizottságai az egyes kérdéseket máris behatóan tanulmányozták, mielőbb hivja össze.

NAGY SÁNDOR
CIPÉSZMESTER
úri-, női-, sport- és orthopädcipész
IV., Magyar-utca 52. Telefon 87-5-59

December 12, 15 és 19-én délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

RÉVÉSZ ÉS HUSZÁR
autótechnika cikkek és láncok. Durex-dugattyú vezérképviselet
Budapest, VI., Jókai-tér 7. Tel.: 18-9-54

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34,
TELEFON: 18-8-59.

Kocsis Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

Krausz Ferenc
bronzöntő Budapest, VI., Babér-utca 80. Telefon: 932—26

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52

Cementgyár:	Lábatlanban . . . évi telj. kép.	12.000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban . . . „ „ „	5.000 „
	Dorogon . . . . . „ „ „	3.000 „
Téglagyárak:	Buda-Ujlak, Kőbánya Nyergesujfalu évi telj. kép.	60,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak „ „ „	8,000.000 drb.

Gazdasági Értesítő

Félmilliós alaptőkével megkezdte működését az Állatvásár Pénzforgalmi R.-T.

A mult hét végén tartotta alakuló közgyülését a likvidált *Vásárpénztár* hatáskörét átvevő új hitelszervezet, amely a főváros elhatározása szerint *Székesfővárosi Állatvásár Pénzforgalmi Részvénytársaság* címen fog működni. Az új intézmény szoros együttműködésben dolgozik a Községi Takarékpénztár Részvénytársasággal, éppen ezért a *Fővárosi Hirlap* munkatársa,

Lipthay Lajos dr.-t,

a *Községi Takarékpénztár* vezérigazgató-helyettesét kérte meg arra, vázolja az új szerv feladatkörét.

— Egyelőre ötszázezer pengő alaptőkével kezdi meg hivatását az *Állatvásár Rt.*, — mondotta *Lipthay* Lajos, — amelyet szabályszerüen bejegyeztettünk a cégbíróságnál. Az alapszabályok elkészítésénél pontosan körülhatároltuk azokat a teendőket, amelyeknek elvégzését a részvénytársaság feladatává tüztek ki. A dolog természeténél fogva monopolisztikus hatásköre van az *Állatvásár Pénzforgalmi Rt*-nak, mert hiszen egyéb megoldással el sem képzelhető a termelőknek és a husiparosoknak nyujtandó hatósági hitelművelet. Legfőbb

célja az intézménynek, hogy fővárosunk közélelmezési érdekeit szolgálja, természetesen elsősorban a húsellátást és zsírellátást.

Indokolt esetekben és megfelelő fedezet mellett hiteleket, vagy előlegeket folyósítunk az állattenyésztőknek abból a célból, hogy *állataikat a fővárosi vásárokon vagy vágóhidakon bizományi ügylet keretében értékesithessék.* De segitségére sietünk a budapesti husiparosoknak is abban az irányban, hogy megfelelő kölcsönnel akadálytalanul fedezhessék üzleteik áruellátását. Bizonyos hatósági jogkört is átvállal a részvénytársaság, amelynek

feladatává tették azt, hogy az állatvásáron forgalomba kerülő marhák ellenértékét beszedje és az eladóknak kifizesse.

E tevékenységéért bizonyos jutalék illeti meg a részvénytársaságot, e jutalék főrendeltetése *a vállalat fenntartása és állandó jellegü működésének biztositása.* Önként értetődik, hogy az *Állatvásár Pénzforgalmi Részvénytársaság* működési körébe sorolták mindazokat a teendőket, amelyek *a vágóállatok Budapestre érkezésének pillanatától kezdve a hústermékeknek a kisiparoshoz való jutásáig felmerülnek.*

— A részvénytársaság, amelynek igazgatósági tagjai között *Morvay* Zsigmond dr., *Buzáth* János dr., *Szakál* Géza, *Szentgály* Antal, *Várkonyi* Kálmán dr., *Faber* Fülöp és *Mónus* Illés foglalnak helyet, már meg is kezdte alapszabályszerü működését, amit

az állattenyésztők és a húsiparosok egyaránt nagy megnyugvással fogadtak.

Nagyon éreztette ugyanis hatását, mégpedig károsan, az a körülmény, hogy a régi Vásárpénztár likvidálása óta *az üzleti forgalom egyenletességét biztositó állandó jellegü hitelakció stagnált.* Mint mindenben, úgy itt is, akadtak gáncsoskodók, akik azt hangoztatták, hogy az új vállalat ötszázezer pengös alaptőkéje oly csekély, hogy annak fedezetével nem fogja tudni ellátni a reábizott feladatokat. Én *ellenkező véleményen vagyok*, mert meggyőződésem szerint az intézmény teljes mértékben meg fog felelni a hozzáfüzött reményeknek, de ha későbbi időben esetleg mégis arra kerülne a sor, hogy a forgalom elmélyülésével nagyobbösszegü alaptőke biztosítása mutatkoznék szükségesnek, *meg fogjuk találni a módot arra, hogy az emelés megtörténjék.*

A tárgyalásokat a *Községi Takarékpénztár* közvetitésével bonyolitották le, amely a városi biztosítások dolgában is megtartja ezt a közvetitő szerepet. A biztosító intézetek

kötelezettséget vállaltak a díjtételek mérséklésére.

Különösen a középületek biztosítási díjait csökkentik nagy arányban, azonkívül kötelezték magukat, hogy *már január 1-től kezdve a főváros által megállapitott új becslések alapján vetik ki a díjtételeket.* Az újraértékelési eljárás hosszabb ideje folyik, de a főváros tulajdonában lévő sok épület és egyéb vagyontárgy felbecsülésének munkája *a tavaszi hónapokba fog benyúlni.* A főváros ezért csak a jövő évben, a munka befejezése után, fogja közölni a biztosító intézetekkel a biztositandó vagyontárgyak új értékelését, de az intézetek, mint említettük, már január 1-től kezdődően, *a később közlendő leértékelés alapján, állapitják meg a díjtételeket.* Az engedmények ellenében

a főváros tizéves megállapodást köt a biztosítókkal,

annak kikötése mellett, hogy a maga részéről *a szerződést félévi felmondással ez időn belül is bármikor felmondhatja.* Előreláthatóan

a főváros igen számottevő megtakarításhoz jut az új biztosítási szerződések révén,

annál is inkább, mert a jövő évtől kezdődően, kivétel nélkül, az összes üzemek is az egységes biztosítás keretébe kerülnek, úgyhogy főleg

az üzemi biztosítások költségénél jelentkezik majd a lényeges megtakarítás.

A városgazdasági bizottság szerdai ülésén terjesztik elő az erre vonatkozó javaslatot és miután előreláthatóan a bizottság hozzájárul ehhez a megoldáshoz, *a szerződések aláirásának nem lesz akadálya.* A *Községi Takarék* osztja majd fel az egyes biztosító intézetek között *egységes feltételek mellett a biztosított értékeket,* úgy hogy a fővárosi vagyontárgyak biztosításában a Magyarországon képviselt intézetek nagyrésze közreműködik.

Ijedelem a Községi Élelmiszerüzem drágaságellenes intézkedései miatt

A Kereskedelmi Kamara átirata a polgármesterhez

A főváros közélelmezési bizottsága néhány nappal ezelőtt foglalkozott *a drágaság kérdésével. Rosta* János dr. tanácsnok, a közélelmezési ügyosztály vezetője *részletes előterjesztésben ismertette a jelenlegi helyzetet* és ebből kiderült, hogy

az utóbbi időben valóban rohamos drágulás állott be az élelmiszerek frontján.

Ilyen viszonyok mellett *a fővárosra nagy feladatok hárulnak,* különösen most, amikor a kereseti lehetőségek, *a jövedelmek nem tartanak lépést a drágulási folyamattal,* sőt ellenkezőleg: *a jövedelmekben további visszaesések mutatkoznak. Rosta* János tanácsnok a közélelmezési bizottságban megnyugtató kijelentéseket tett és hangsúlyozta, hogy a főváros illetékes tényezői mindent elkövettek, hogy a budapesti közönség élelmiszerszállítását zavartalanul és megfelelő áron biztosítsák és

az erre hivatott közélelmezési üzemek hatalmas készleteket halmoztak fel, amelyeket adott pillanatban piacra dobnak és megakadályozzák az élelmiszerhiányt, vagy az élelmiszeruzsora bekövetkezését.

Bizonyos oldalon azonban félreértik a főváros intencióit és kereskedelmi körökben attól tartanak, hogy ezek a hatósági intézkedések, előkészületek jogcimet nyujtanak majd arra, hogy a sokat kifogásolt és mindig támadott közüzemek újból erőre kapjanak és olyan térre terjesszék ki működésüket, amely már a magánkereskedelem területe. Az érdekelt élelmiszerkereskedelem különösen a *Községi Élelmiszerárusító* üzemmel szemben táplál nagyfokú bizalmatlanságot és ettől az érzelemtől eltelve *a Kereskedelmi és Iparkamara közbelépését kérte.*

A budapesti *Kereskedelmi és Iparkamara* a magánkereskedelem intervenciójára és a sajtóban is megjelent hírek hatása alatt átirattal fordult a polgármesterhez és felvilágositásokat kért arra nézve,

miként képzeli el a főváros a Községi Élelmiszerüzem harcbaindítását a drágaság ellen.

A kamara eddig is minden eszközzel tiltakozott az ellen, hogy a hatóság beavatkozzék a magánkereskedelmi áralakulásba, mert szerinte az erőszakos beavatkozás sohasem célravezető. A kamara a polgármesterhez intézett átiratában kifejti, hogy bár a jogosulatlan árdrágitást nem kívánja védelemben részesiteni, mégis felhívja a figyelmet arra, hogy az áralakulásba való, a kellő szakszerüséget nélkülöző hatósági beavatkozások a kereskedelem és az ipar felesleges és káros zaklatásának forrásává lehetnek, sőt legális egzisztenciák veszélyeztetését is maguk után vonhatják. A kamara készségesen felajánlja közreműködését az egyes élelmiszerek és termények árainak megvizsgálására, hogy igy együttesen állapitsák meg az áralakulás útját és az esetleges árdrágulások okozóit. A Kereskedelmi és Iparkamara átiratban arra kéri a polgármestert, hogy mielőtt a főváros bármiféle intézkedést foganatosit, a közmegnyugvás érdekében előzetesen ismertesse azokat a kamarával és *kérje ki a testület szakvéleményét a tervezett hatósági intézkedések felől.*

Elvi jelentőségű döntés a részvényes osztalékjogának védelméről

A cégbíróság nem engedélyezte a Péti Nitrogén alapszabálymódosítását

Cégjogi és részvényesi szempontból igen érdekes végzést hozott most a budapesti kir. törvényszék, mint cégbíróság *Czermann* Andor dr. bíró elnöklésével. A *Péti Nitrogén Műtrágyagyár Részvénytársaság* néhány hónappal ezelőtt közgyülést tartott, amelyen az alapszabályainak egyik paragrafusát módositotta és a módositott alapszabályokat az igazgatóság beterjesztette a cégbirósághoz. A kereskedelmi cégbejegyzések kihirdetésére felügyelő miniszteri biztos az alapszabály módositását *előterjesztéssel támadta meg* azon az alapon, hogy *az új szöveg nem felel meg a kereskedelmi törvény rendelkezéseinek.* A cégbíróság a miniszteri biztos előterjesztésének helyt adott és felhívta a *Péti Nitrogén Rt.* igazgatóságát, hogy hívjon össze újabb közgyülést, amelyen *alapszabályainak módositását a törvény rendelkezéseinek megfelelően határozza el.*

A *Péti Nitrogén Műtrágyagyár* alapszabályainak 30-ik szakaszát módositotta és az új szöveg szerint *a társaság nyereségének felosztásáról az igazgatóság előterjesztésére a közgyülés határoz.* A miniszteri biztos kifogás tárgyává tette, hogy ez az új alapszabály-szöveg *a nyereség felosztásának módozatait közelebbről nem állapitja meg.* A cégbíróság most meghozott végzésének indokolása kiemeli, hogy a kereskedelmi törvény előirása szerint *az alapszabályoknak tartalmaznia kell a nyereség felosztásának a módozatait is.* Hivatkozik a törvényszék a kereskedelmi törvény 163-ik szakaszára is, amelynek értelmében *a részvényes igényt tarthat arra a tiszta haszonra, amely az alapszabályok szerint a részvényesek közt felosztásra kerül.* Utal a cégbíróság végzése a Kúria állandó gyakorlatára, amely szerint a részvénytársaság alapszabályai korlátozhatják ugyan az egész tiszta nyereség felosztását azzal, hogy a tiszta nyereségből bizonyos célokra meghatározott összegnek a levonását elrendelik, a közgyülés többségének szabad tetszésére mégsem lehet bizni azt, hogy a tiszta nyereségnek esetleg az alapszabályszerü levonások után fennmaradó részét is kizárni kívánja a felosztásból. Hangsúlyozza a törvényszék, hogy *a tiszta jövedelemben való részesedés a részvényhez füződő, annak forgalmi értékét elsősorban érintő alapvető jog.*

Mivel a konkrét esetben a Péti Nitrogéngyárnál a közgyülés által elhatározott módositás a társaság tiszta nyereségének a felosztását a közgyülés tetszésére bizza, ez az új alapszabálypont alkalmas lehet arra, hogy a részvényesek osztalékjogát sértse. A cégbíróság végzése szerint utasitani kellett a társaság igazgatóságát, hogy *alapszabályaiban juttassa határozottan kifejezésre azt a tényt, hogy a nyereségfelosztás csakis a részvényesek sérelme nélkül történhetik.*

Olcsóbban biztosítja vagyontárgyait a főváros

Január 1-én életbelép az új megállapodás

Hosszas tanakodás után *dülőre jutott a fővárosi biztositások nehéz kérdése.* Amióta a jelenlegi állapot fennáll, számtalan terv merült fel a városi biztosítások megreformálására. Nemcsak a fővárosnál okozott ez a kérdés nagy gondokat, hanem, mint a közelmult eseményei mutatták, *a vidéki városoknál is.* Az eddigi rendszer túlságos nagy költséggel járt és ezzel arányban *túlságos sok hasznot jelentett a biztositók számára.* A kérdés minden variációja szerepelt a tárgyalóasztalon, végül a régi állapot meghosszabbitását határozták el, azzal a korrekcióval, hogy

a biztosítási költségeket a biztositandó vagyontárgyak leértékelésével és a biztosítási díjtételek csökkentésével mérsékelik.

A főváros hasonló szerződést köt, mint amilyet néhány hét előtt a vidéki városok hoztak létre a biztosító intézetekkel. Természetesen a szerződés egyes pontjai *a fővárosi viszonyokhoz alkalmazkodnak.* Ez év végével jár le az a megállapodás, amelyet hat évvel ezelőtt kötöttek, tehát

majdnem az utolsó pillanatban teszi meg a főváros az elhatározó lépést a biztosítások folyamatossága érdekében.

Vállalkozási Hirlap

A megfiatalodó alagút. Budapest látványosságainak és az idegeneket vonzó attrakcióinak száma ismét szaporodik. Az öreg, kietlen alagút változik át varázsszóra a legfrisebb látványossággá az átalakítási munkák révén, amelyek már meg is indultak. Eltűnnek a nedves hámló falak, lehull a piszkos vakolat és az alagutat fényes, új mezbe öltöztetik. Mint a megkezdett munkálatok mutatják, *a falakat köszerü, márványhoz hasonló, csillogó lapokkal burkolják,* amelyek nagyon jó benyomást keltenek. A megoldás szerencsés, mert alkalmazkodik az alagút egész jellegéhez, patinás hatásához, amelyet szem elött tartottak a szakértők az átalakítás tervénél. Ujból vakolják a menyezetet is, és megfelelő világítással teszik teljessé az artisztikus hatást. Az eddig egészségtelen, nedves, zordon alagút helyett az építőművészet új szépséghez juttatja a mi kincses fővárosunkat.

Újszerű világító hirdetések a járda szegélyén. A *Fővárosi Hirlap* hónapokkal ezelőtt jelentette, hogy a főváros *Komlós* István mérnöknek koncessziót adott utcajelző táblával kombinált, házfalakra szerelhető hirdetéses táblák alkalmazására. A főváros örült ennek az ajánlatnak, mert ezzel részben megoldhatónak vélte a kivilágított utcanév jelzőtáblák problémáját, másrészt új jövedelmi forrásra is tett volna szert. A Közmunkatanács esztétikai okokból *nem hagyta jóvá* a főváros által kiadott engedélyt és az érdekelt fél fellebbezését most *a felsőbb fórum is jogaposen visszautasította.* A főváros azonban a hirdetéses részt illetően *gyorsan kárpótolta magát* és sietve új engedélyt adott ki egy másik vállalatnak *világított hirdetések alkalmazására.* Rövid idő óta a Váci-utca és Kristóf-tér sarkán, a járda szegélyzetén, esténkint világított hirdetés jelenik meg. A járdaszegélyköbe helyezett hirdetések szabadalmi tulajdonosa a *Kronmüper József vasúti jelzőlámpa- fém- és bádogárugyár rt.* A hirdetést úgy helyezik el, hogy a kijelölt helyen a járda rendes szegélykövét kiemelik és helyette olyan új szegélykövet helyeznek el, amelybe már a világító hirdetésszerkezetet építették. Az említett részvénytársaság most végleges engedélyt kért hasonló hirdetések további alkalmazására. Miután a próbahirdetés ellen nem merült fel kifogás, *a polgármester három évi időtartamra kiadta a koncessziót.* A főváros minden egyes hirdetés után *évi 50 pengő engedélmi díjat kap,* ha tehát ez az újszerű hirdetési eszköz beválik, a fővárosnak *igen tekintélyes jövedelme lesz ebből.*

Versenytárgyalási megbizások

A mult héten tartott nyilvános és szükkörü versenytárgyalások alapján a különböző közmunkákat és közszállításokat a következő cégek kapták:

A Verpeléti-uti elöljárósági székház **szobafestő munkálatait** Gyurocsik Antal kapta 1000 pengőért.

Ugyanott **vízvezetéki és csatornázási munkát** Friedmann József kapta 1652 pengőért.

Ugyanott **villanyszerelési munkálatokat** Szabó László kapta 1550 pengőért.

A Reáltanoda-utcai iskola **parkettázási munkálatait** Politzer és Oklejszky cég tapta 1993 pengőért.

A Rózsák-terei templom **villanyszerelési munkálatait** Farkos Jenő kapta 1889 pengőért.

A Hidegkuti-uti leányotthon **asztalos munkálatait** Koszorú Imre kapta 1982 pengőért.

A Vámház-körüti vásárcsarnok **kerámiai munkálatait** Zsolnay Vilmos kapta 1116 pengőért.

A Rókus-kórház **kőmives munkálatait** Belinszky János kapta 1695 pengőért.

A Rottenbiller-utcai iskola **festőmunkálatait** Szkokán József kapta 1271 pengőért.

A Horthy Miklós-uti iskola **bútorberendezési munkálatait** Mucsy Imre kapta 1006 pengőért.

Az Aréna-uti iskola **burkoló munkálatait** Janusek Béla kapta 1837 pengőért.

A Ferenc József-laktanya **vízvezetékjavitási munkálatait** Vozáry Pál kapta 1294 pengőért.

A Szvetenay-utcai iskola **linoleum burkoló munkálatait** Császár Imre kapta 1168 pengőért.

A Verpeléti-uti elöljárósági épület **burkoló munkálatait** Kraszner György kapta 1853 pengőért.

A Reáltanoda-utcai iskola **fütőberendezési munkálatait** Wasser István kapta 5703 pengőért.

A Mester-utcai iskola **szigetelő munkálatait** Korek E. cég kapta 3207 pengőért.

A Váci-uti iskola **linoleum burkoló munkálatait** Császár Imre kapta 4149 pengőért.

A Kelenföldi barakiskola **áthelyezési munkálatait** Hoffer Gyula kapta 12.339 pengőért.

Az Új Szent János-kórház **szigetelő munkálatait** Csató Pál kapta 2673 pengőért.

A Nagydiófa-utcai műszerraktár átalakításával kapcsolatos **ácsmunkálatokat** Szász Imre kapta 1018 pengőért.

A Mester-utcai iskola **tölgyfapadozati munkálatait** Fircsa Béla kapta 5186 pengőért.

Beérkezett ajánlatok

A mult héten tartott versenytárgyalásokon a különböző közmunkákra és közszállításokra a következő cégek pályáztak:

A Gubacsi-uti sertésközvágóhid épületén végzendő **különféle szerkezeti munkára** pályáztak: Kőbányai Gép- és Vasszerk. munely 31.280, Ganz és Társa 32.057, Markus Lajos 32.790, Állami Gépgyar 33.409, Magyar Vegyipari Gepgyár rt. 33.567 pengővel.

Az Egressy-uti községi temetkezési intézet **vasszerkezeti munkára** pályáztak: Ajax Acélmüvek rt. 6480, Markus Lajos 6680, Kőbányai Gép- és Vasszerkezeti munely 7140, Haas és Somogyi 7350, Roessemann és Kühnemann 7800 pengővel.

Kispesten a Hősök-terén felállitandó várócsarnok **elkészitesere és felállitására** pályáztak: Markus Miksa 1915, Skolakay Mátyás 2150, Jungrer Gyula 2300, Haas és Somogyi 2370, Fodor Béla 2580, Markus Lajos 2750 pengővel.

A Mester-u. polgári iskola **villanyvesengő berendezési munkára** pályáztak: Lukacs Sándor 4066, Farkas Béla 4217, Turcsak János 4244, Jankovits Győzőné 4326, Novák Sándor 4395, Frisch Béla 4528, Kainráth Antal 4623, Geiringer Ödon 5365, Turcsányi István 5724 pengővel.

A Fenyvesi-uti iskola **vízvezeték és csatornazási munkára** pályáztak: Koszer Károly 2744, Farkas Jenő 2974, Csihák Károly 2991, Kovács Oszkár 3006, Riemer Miksa 3243, Keller Pál 3246, Margittay Gyula 3320, Duska és Riedelmayer 3489 pengővel.

Az Erzsébet szeretetotthon épületének felszereléséhez szükséges **500 darab vasagy szállitására** pályáztak: Madarasz László, Novotny Vilmos, Hutter és Schrantz, Soór Sándor, Buchwald Sándor, Bruck I., Hikker Gyula, Haidekker Sándor, Kellner és Sandor, Szudár Rezső, Beke Lajos.

A BESZKART részére szükséges **faanyagok szállitására** pályáztak: Polák Jenő, Tisch és Társa, Nasici Tanningyár, Havas Béla, Tiberus rt., Slavonia magyar faipari rt., Haas Lipót, Ripner és Tausz, Schuzdek és Vajda, Bálint Zsigmond, Erdőkitermelő és fakeresk. rt., Klein Pál, Löwy David, Strausz Jenő, Fischer Henrik, Szabó Vilmos, Spády Arpad, Steiner és Spitz, Kostelitz László, Leimdörfer és Revesz, Cilcer Aladár, Spira Emil, Frommer és Ernst, Pásztor Miksa, Pestszentlőrinci parkettagyar, Polacsek J. és tia.

Az Erzsébet szeretetotthon fióképületének felszereléséhez szükséges **400 drb. egyajtos ruhanaszekreny szállitasara** pályaztak: Brichta József, Dören Henrik, Gera Lajos, Goscny Miklos, Rosenfeld Andor, Schneider Janos, Palya Zoltán, Kertész Dezső, Jauernik Ferenc, Kiss Ernő, Bergsmann F., Kiss Ernő, Ecclesia, Szuromy József.

Ugyanitt **textilanyagok** és **ruhanemuek szállitására** pályáztak: Beer és tsa, Freudiger Mózes, Ganz György, Budakalaszi textilmüvek, Salzmann-féle, Wein és Társa, Magyar Kender-, Len- és Jutaipar, Linum-Taussig, Belvarosi vászonáru, Storer Viktor, Goldberger Sándor, Zádovszky Ferenc, Csipak Sándor, Első magyar nemez és posztogyár.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

Preciziós gépalkatrészek minden célra
Földváry Ernő
okl. gépészmérnök preciziós mechanikai üzeme
Budapest, VII., Tábornok-utca 20. — Telefon: 97-1-65

SÓS és HAVAS épületbontási vállalkozók építési anyag kereskedők
Budapest, IX., Mester-utca 11.
Telefonszám: 87—0—64. — Anyagtelep:
XIV., Hungária közép körút 215
Az Angol-park mögött

VADÁSZ GYULA
mozaiklapgyára és épitési anyagtelepe
Budapest, III., Lajos-utca 89. és Rupp Imre-utca 46.
Telefon: 62-9-06.

NAGY LAJOS
okleveles mérnök, építési vállalata
BUDAPEST, VII., JÓSIKA-UTCA 15.
Telefon: 45-3-28

MOLNÁR KALMÁN
DISZMU-BÁDOGOS, GÁZ- és VIZVEZETÉK SZERELÉSI VALLALKOZÓ
Budapest, VIII., József-körut 69. (Pál-utca 6-8.)
Telefon: 35-7-91. Speciális hőszigetelő lemezburkolatok készitője.

SZILAGYI ELEK késáru-üzeme
Gyártja az összes hentes, mészáros és bélipar-ban használatos késeket, viszonteladók részére
Budapest, VIII., Gólya-u. 41. Tel.: 34-8-93

Mihálka és Társai
reszelő- és szerszámáru iparvállalat k. f. t.
Budapest, V., Zápolya-utca 34. Telefon: 92-4-98.

CZUCZOR LÁSZLÓ
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST
II., Török-utca 4
Telefonszám 574-23

Diera Ignácz
szobafestő és mázoló mester
BUDAPEST, V., CSÁKY-UTCA 49
Telefon: 91—7—42

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépitési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Petőfi Sandor-u. 16. Tel. 897—85

STEINER ISTVÁN FIAI
FÉMÁRUGYAR
Budapest, V., Kádár-utca 6. Telefon: 22-9-63
Gyártmányok: Fényvető vizállásmutató készülékek. Próba- és leeresztő csapok, olajozók, szelepek, gőzcsapok vízállásmutatók

Baráth György
hat. eng. villanyfelszerelési vállalata
Budapest, I., Olasz-fasor 4
Telefon: 609-67

homoródszentpáli
SZENTPÁLY JÓZSEF
épitési vállalkozó
Budapest, VIII., József-körút 68
TELEFON 50—0—04

Beton, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, XI., Szüret-utca 5/7. Telefon: 59—2—96

Fülöp Dezső
épitőmester
Budapest, VII, Aréna-út 11
Telefon: 35—5—84

LIEBHARD BÉLA
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, ÜLLŐI-ÚT 64
TELEFON: 82-8-06

TEISZLER GYULA
irógépkellékek, irodai szerek, papír- és grafikai cikkek készitési és szállitási vállalata
Budapest, VI., Aréna-út 140.
Telefon: 920-78.

KVARCLÁMPÁK
MINDEN ÁRAMNEMRE
MIKRON, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 6
TELEFONSZAM: 80-1-48

HOFFER JÓZSEF
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÉPITÉSI VÁLLALKOZÓ, EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ
BUDAPEST, V., GR. VIGYÁZÓ FERENC-U. 3. TEL.: 23-7-46.

„IDEAL" ACÉLCSŐ BÚTOROK
kombinált szobák, hall, úri- és előszobák, ülőbútorok, zsúrkocsik állandó nagy választékban
„IDEAL" MODERN CSŐBÚTORÜZEM
Budapest, V., Sziget-utca 5-7. — Telefon: 99—2—54

Központi fütések
Egészségügyi berendezések
DOBRAY és SZÉKELY
okleveles mérnök
V., Katona József-utca 41. szám.
Ujpesti rakpart sarok.) Telefon: 21-0-19.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN
(DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
Telefonszám: 25—5—54, 25—5—55 és 25—5—56

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Huszonötödik évfolyam Budapest, 1935 december 18. 51. szám

Fővárosi Hirlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavilonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

Aranyhét

Karácsony a szeretet és az öröm ünnepe. Az ember, így Krisztus születésének ünnepe előtt szinte úgy érzi, hogy egész esztendei munkájának, szenvedésének, idegizgalmának, nélkülözésének jutalma érkezik el. Karácsony az egész esztendőn át végzett becsületes munkának a koronája. Ezek a hetek pedig, amelyek karácsonyt megelőzik, az édes, a boldog izgalom hetei. A Názáreti eljövetelekor, 1935 évvel ezelőtt, az emberiséget valami mérhetetlen izgalom fogta el, valahogy a levegőben reszketett a csodavárás és az emberek szíve valami kivételeset, valami olyat várt, ami szenvedéseiktől, küzdelmes hétköznapjaiktól megváltja. Ebből a nagy és szent izgalomból él ma is az emberi szívben valami, amikor a szép, fehér, adventi napokon fokozott erővel dolgozunk, hogy minél szebbé, minél magasztosabbá, minél emlékezetesebbé tudjuk tenni az idei karácsonyt.

Magyarország gazdasági helyzete ebben az esztendőben kétségkívül erőteljes javulást mutat. A meghatványozott emberi munka, az öntudatos nemzeti termelés nagyon szép eredményeket hozott. Kétszeresen érezzük ezt most, a karácsony előtt való héten, amelyet a gazdasági élet „aranyhét"-nek nevez. Valami egészen különös izgalomban él ennek az országnak és ennek a nagyvárosnak a népe az idei karácsony közeledtén. Szebbnek, fölemelőbbnek, talán gazdagabbnak is várja az idén az egész ország a család és a gyermek ünnepét. Mindenhol fokozott erővel és fokozott szeretettel készülnek a karácsony-ünnepségekre. Első helyen természetesen Budapest székesfőváros az, aki ebben a városnak a legnagyobb áldozatot hozza azért, hogy karácsony ünnepére mindenkinek nyugodt napjai legyenek. Négyszázezer pengőt oszt ki a főváros a szegények között, a maga alkalmazottainak pedig eljuttatja a szokásos karácsonyi segélyt, hogy széppé és kellemessé varázsolja karácsonyi ünnepjüket. De ünnepi estre készülnek a szegényházak és árvaházak is és boldog örömmel tölti el a szívünket az a remény, hogy a szentestén az idén sem éhezni, sem dideregni nem fog senki. Az idén teszi kellemesebbé a karácsonyi ünnepélyt és igyekszenek mindenki számára nyugodt napokat biztosítani a NEP összes kerületi szervezetei, amelyeknek áldásos szép munkája méltó a nemzeti egység nagy gondolatához. Ezeken kívül még egy nagyon vígasztaló és reménytkeltő tünettel találkozunk az idei Aranyhéten. Eddig Budapest karácsonyi örömeiből és karácsonyi gazdasági föllendüléséből hiányzott egy olyan tényező, amely nyáron igenis, nagy segítségére van már Budapest életének. Ez pedig az idegenforgalom. Budapesten az idén várunk először komoly karácsonyi idegenforgalmat.

Nagyon biztató jelek ezek most, amikor az aranyhét üzleti forgalma megindul. Sajnos, a mai gazdasági világban a kereskedő és az iparos a hétköznapokból nem tud megélni. Egyidő óta az ipar és kereskedelem abból táplálkozik főként, hogy mesterségesen csinálunk idegenforgalmat, mesterséges ünnepségeket rendezünk, hogy a hétköznap takarékosságát egy kicsit az ünnepi hangulat bőkezűsége váltsa föl. Annál reményteljesebb azonban a karácsony közeledte és a karácsonyt megelőző Aranyhét, mert a karácsony az emberiség legőszintébb, legemelkedettebb lelkű ünnepe, megöl minden cinizmust, megöli a takarékosságot és amely az emberi összetartozandóságot, az emberiség nagy lelki harmóniáját valósítja meg. Nagy és szép reményekkel indul Budapest kereskedőinek, iparosainak aranyhete, ami nemcsak a kereskedő és iparosvilágra örvendetes, hanem Budapest egész lakosságára is, mert a gazdag Aranyhét mindig boldog karácsonyt hoz.

Falu és város

Irta: TÖRS TIBOR országgyűlési képviselő

Régi probléma. Sok szó esett róla évtizedeken át. Sajnos azonban anélkül, hogy a legutóbbi időkig valaha is komoly lépések történtek volna a magyar élet e fontos kérdésének, a falu és város viszonyának rendezésére. Falu és város! Valljuk meg, hogy ebben a formában emlegették: „falu *és* város", a kötőszó nem összekötötte a falut meg a várost, hanem inkább elválasztotta. Mert falut és várost divat volt úgy kezelni, mint egymással szembenálló feleket, egymással szembenállókat keletkezés, fejlődés és kultúra, gazdasági és társadalmi, sőt politikai célkitűzés szempontjából.

Szinte megmagyarázhatatlan, hogy az idők során miért és hogyan került olyan messzire a város a falutól, vagy — ha úgy tetszik — a falu a várostól. Különösképpen érthetetlen volt ez nálunk. Az ugyanis, hogy túlnyomórészt agrárjellegű országban élünk, nemcsak magyarázatul nem szolgálhat, sőt inkább még indokolatlanabbá tette a szakadékot, amely a falu és város között tátong. Hiszen a legmagasabb szinten álló agrártermelés is semmis és eredménytelen, ha nincs meg a harmonikus kapcsolata a centrális emporiumokkal, s ezeknek a vidéki centrumoknak az ország centrumával, a fővárossal. A főváros pedig a vidéki városokkal együtt elveszti életerejét, ha nem gyökerezik mélyen a magyar humuszban, amely ad neki és vesz tőle: adja azt, amire a városnak szüksége van, s veszi tőle, amit a város produkál, s ami a falunak kell.

Érdekellentét

Ebben a primitívségig egyszerű beállításban nem csodálatos-e tehát, ha azt látjuk, hogy főváros és vidék, város és falu a tökéletes szellemi és anyagi egybekapcsolódás helyett a politikai, gazdasági és kulturális életben nem egyszer, mint ellenfelek jelentkeztek? Hogy az érdekek különbözők, az természetes. Más igénye van Budapestnek, mint Szegednek, s más igénye van Balassagyarmatnak, mint a tanyavilágnak. Az érdekek különbözősége azonban nem indokolja a szembekerülést, csupán csak azt teszi szükségessé, hogy az érdekek kielégítésénél a méltányos, igazságos és helyes kiegyenlítődést keressék azok, akik erre hivatottak.

Egység

A múltak sok hibájával szemben ma meg kell állapítanunk, hogy a nemzeti újjászületés politikájának egyik főtörekvése éppen arra irányul, hogy az egységet, mint minden más vonatkozásban, a város és falu, a főváros és a vidék viszonyában is megteremtse. A nemzeti egység immár évek óta hirdetett eszméje a magyar közélet szomorú jellegzetességével, a cinizmussal szemben sikerrel vette fel a harcot s menten minden politikai tendenciától, megállapíthatjuk, hogy túl az ellenzéki politika zajlásán, mélyen és kitörölhetetlenül bele véste magát a köztudatba. Az eszme sikerét jelenti az egyre erősbödő igyekezet, amely a várost és a falut egymáshoz közelebb kívánja hozni s ezzel a magyar élet egyik legkárosabb és legveszedelmesebb széttagoltságát *akarja* megszüntetni. Ma harcosabb szószólói vannak a magyar falu érdekeinek a közélet fórumain, mint valaha is voltak, de nincs köztük egy se, amelyik a városi élet elsorvasztása árán akarná az agrárgondolat érvényesülését kiharcolni. S éppen így a városi polgárság vezetői és irányítói is a nagy magyar egység jegyében nyujtják kezüket a falu felé, mert keserű tapasztalatok tanították meg arra, hogy kéz a kézben kétszeres erő, ököl az ököl ellen mindkét fél pusztulása.

Sorsközösség

Ám a valóban örvendetes nemcsak az, hogy a város és a falu reprezentánsai megértették az idők szavát, s az összefogás és közös munka termékeny gondolatát propagálják kölcsönösen, de örvendetes az, hogy maga a város és maga a falu, mindkettő társadalmának valamennyi rétegével egymásra talált. Valósággal népszerűvé vált a fővárosban a magyar vidék, s felébredt a vidék rokonszenves érdeklődése a város iránt. Okos és szívós propaganda eredményeképpen rájött a magyar ember — városi és falusi egyaránt —, hogy legelső kötelességünk megismerni saját országunkat. A filléres gyorsak ebben a tekintetben tökéletesen beváltak: a téli hónapok kivételével úgyszólván hétről-hétre szállítják Budapest közönségét a legszebb magyar tájakra, a legkarakterisztikusabb magyar vidékekre, a Szent István-hét pedig hatalmas arányú fejlődésében a vidéknek egyre nagyobb tömegeit vonzza a fővárosba.

Az idők szava

A filléres gyors intézménye, a Szent István-hét a keret, s benne az értékes és gyümölcsöző tartalom: a város és falu egymásra eszmélése. Ha nyitott szemmel járjuk a magyar élet rögös országútját, lehetetlen nem meglátnunk micsoda és milyen sok lehetőség rejlik a föld népének, s a kőrengetegek lakóinak ebben az egymásra eszmélésében. Ma a problémák világát éljük, hiszen nap nap után új és új helyzetek új és új feladatokat rónak csonka országunk vezető államférfiaira. Ezekkel a helyzetekkel megküzdeni, ezeket a feladatokat megoldani mindenképpen emberfeletti munka, de legalább nem kilátástalan, ha a magyar élet frontján a sokféle irányú partikularizmus kiirtásával minden vonatkozásban sikerül megteremteni a nagy ás átfogó egységet. A sokféle irányból egy — nem éppen a legjelentékenyebb — a város és a falu egymáshoz való viszonya, örülnünk kell tehát, ha azt látjuk, hogy ez a viszony végre-valahára javulóban van.

Korántsem szabad azonban megelégednünk azzal az eredménnyel, ami eddig mutatkozik. Mindegyikünknek, akinek sorsa akár a város életében, akár a faluéban szerepet juttatott, arra kell törekednünk, hogy a harmoniát mennél teljesebbé tegyük, s ezzel a magyar közélet ellenálló és teljesítőképességét a legmagasabbra felfokozzuk. Ha valahol kell a trianoni magyarságot a sorsközösségre figyelmeztetni, akkor minden bizonnyal, leginkább ebben az esetben kell, mert senkinek és semminek a világon nem lehet elválaszthatatlanúl közösebb sorsa szenvedésben, küzdésben, munkában, eredményben, nekilendülésben és új virágzásban, mint éppen a magyar falunak és a magyar városnak.

Beszélgetés Kovácsházy Vilmos tanácsnokkal, idegenforgalmunk mindegyre fokozódó emelkedéséről és a gyógyfürdők és gyógyszállók fejlesztéséről

A jövőévi nemzetközi erdészeti kongresszus előkészületei

Most jött haza bécsi ellenőrzőútjáról *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok, aki nyomban hazaérkezése után megállapította, hogy *a bécsi idegenforgalmi iroda működése egyre nagyszerűbb eredményeket produkál.* Amiközben ez az iroda nem ad el jegyeket, általában semmi kimondott üzleti tevékenységet nem fejt ki, ugyanakkor

kiváló információs szolgálataival a legnagyobb mértékben segítségére van a Bécsben működő tíz idegenforgalmi vállalatnak, amelyek ezt azzal hálálják meg, hogy lépten-nyomon hirdetik Budapestet, mint tündérvárost, országunkat, mint csodaföldet és általában a propaganda legtalálékonyabb eszközeivel igyekeznek felénk irányítani az utazókat.

Ennek tulajdonítható, hogy *az idén karácsonykor rekord-idegenforgalomra számíthatunk.* Egyedül Bécsből *kétezer vendég* érkezését jelezték, akik számára már hetekkel ezelőtt lefoglalták az utazási irodák a szállodai szobákat. A karácsonyi nagy idegenjárás annyira nem jóslás, hogy például

december 24-től január 2-ig valamennyi budapesti szálloda már is kiteheti a „telt ház" táblát.

Hazaérkezése alkalmából a *Fővárosi Hirlap* munkatársa felkereste

Kovácsházy Vilmos

tanácsnokot,

aki az alábbiakban ismertette egyrészt az idegenforgalom legközelebb várható eseményeit, másrészt

a vezetése alatt álló városgazdasági ügyosztály jövő évi munkatervét, amelyet elsőnek publikál a Fővárosi Hirlap.

— Annak az óriási érdeklődésnek — mondotta a tanácsnok —, amely Budapest iránt mutatkozik, nem csupán turisztikai szempont az indítóoka, hanem az is, hogy

az osztrák és a magyar árak között a mi javunkra jelentékeny differenciák mutatkoznak.

A kispénzű emberek is örömmel jönnek el, mert ugyanabból az összegből, amelyből saját városuk környékén tölthetnének el nehány pihenonapot, Budapesten tartózkodhatnak,

megismerhetik azt a várost, amely ezidőszerint egyik legdivatosabb helyévé vált Európának és nem utolsósorban élvezhetik a számukra mesebeli magyar konyhát, meg az osztrák viszonyokhoz képest garasokért versenyképes magyar borokat.

Mi természetesen mindent megteszünk arra nézve, hogy az ideérkező vendégek kellemesen gondoljanak vissza azokra a napokra, amelyeket a magyar fővárosban töltöttek el és bízunk abban is, hogy akik most először fognak felkeresni bennünket, azoknak ez nem utolsó látogatásuk lesz.

— A jövő esztendő első felére *Angliából, Németországból, Olaszországból máris több jelentős csoport közölte érkezését* és az egészben legörvendetesebb az, hogy *külföldi vendégeink ma már nem úgy kerülnek hozzánk, hogy eredetileg Bécs megtekintésére indultak,* hanem szinte kivétel nélkül már otthon elhatározták a magyar fővárosnak útiprogrammjukba való beállítását. Ennek az állításnak igaz volta főképpen abban mutatkozik, hogy

míg pár esztendővel ezelőtt jelentékenyen több volt azoknak a száma, akik csak egy-két napot töltöttek el körünkben, addig ma azok kerültek többségbe, akik három napnál tovább maradnak Budapesten.

Éppen ez a körülmény szól amellett, hogy külföldi vendégeink egyre nagyobb számban ismerik fel Budapest jelentőségét, amihez természetesen nem kis mértékben járul az is, hogy a gyógy- és üdülőhelyi bizottság fáradhatatlan tevékenysége folytán *a külföldi szakorvosok is mind gyakrabban hívják fel pácienseik figyelmét a gyógyforrásainkban rejlő kincsekre.*

— Azokat a nagyobbszabású és vonzó hatású eseményeket továbbra is igyekszünk propagandánkban kiemelni és kihangsúlyozni, amelyek már a multban is vonzóerőként hatottak. Nagyobbszabású idegenforgalmi eseménynek ígérkezik ennekfolytán a márciusban sorrakerülő *tenyészállatvásár,* amely eddig is nagyszámú külföldi vendéget vonzott, áprilisban pedig, *húsvét táján* számíthatunk nagyobbarányú idegenforgalomra. A tavaszi idegenforgalmi események központja természetesen a *Budapesti Nemzetközi Vásár* lesz.

— Június közepén kerül sor az 1935. évben első ízben s nagy sikerrel megrendezett *Júniusi Hetekre.* A jövőévi „Júniusi Hetek" *zenei életünk nagy eseménye lesz.* Propagandánkban

igyekszünk majd Liszt Ferenc születésének 125 éves és halálának 50 éves évfordulója alkalmából megrendezésre kerülő zenei eseményeket külföldön mennél tágabb körben hirdetni és a zenei világ figyelmét Budapest felé irányítani.

— A *Szent István-hét* előkészítését már a jövő év elején megkezdjük. *Budavár visszavételének 250 éves évfordulóját,* s az ez alkalomból rendezendő ünnepségeket is *igyekszünk majd idegenforgalmunk növelése érdekében kihasználni.*

— Bécsi idegenforgalmi irodánk valutáris *nehézségeit sikerült elhárítani és így az iroda tovább folytathatja elismert munkásságát.*

A fürdők és a gyógyszállók fejlesztése

— A 20 millió pengős beruházási kölcsön terhére a jövő év tavaszára tervbe vettük a Rudasfürdő átépítését. Az új gyógyszálló *Hültl* Dezső dr. müegyetemi tanár *már elfogadott tervei szerint fog felépülni.* Az építkezés előreláthatólag egy évet fog igénybevenni. *A szállóban 60 vendégszoba épül, a szobák egyszerűen, de a legmodernebb kényelemmel lesznek berendezve*

és mert a szálló kizárólag gyógycélokra épül, ehhez fognak igazodni a szállóvendégek közös használatra szánt helyiségek is.

A szállóval kapcsolatban a jövő év folyamán ugyancsak felépül az *új ivócsarnok* is, amelyet a szállóvendégek rossz idő esetén fütött folyosón közelíthetnek meg és az ivókúrák céljára így mind a három forrást a legnagyobb kényelemben vehetik igénybe.

— A legrövidebb időn belül megkezdődik a Széchenyi-fürdő új kútjának fúrása is. Ha sikerül a kívánt hőfokú vizet feltárni,

megoldjuk majd a Széchenyi-strandfürdő melegvíz ellátását is.

A fúrás további eredményeképpen a Széchenyi-fürdőt melegvízzel fűthetjük és ezzel *naponta egy vagón szenet fogunk megtakarítani.* A fúrás előreláthatólag 300.000 P költséget igényel, amely összegnek fedezetéről gondoskodás történt.

— Budapest idegenforgalmának fellendülése következtében *a nyári csúcsforgalom idejében a Gellért-szálló szűknek bizonyult és ezért tárgyalások folynak a Gellért-szállóra egy emelet fölépítéséről.*

Az anyagbeszerzés központosítása

— A központosított anyagbeszerzés felé *a kezdő lépések már az 1935. évben megtörténtek* a központi anyagszertár feladatkörének kibővítésével. A mai rendkívül súlyos és a székesfőváros háztartását is nagymértékben érintő gazdasági viszonyok között

különösen szükségesnek tartom a főváros összes intézményei anyagszükségletének központi ellátását, valamint az anyagfogyasztás szigorú ellenőrzését, mert megállapításom szerint az eddig még csak részben központosított anyagbeszerzés is igen jelentős anyagi eredményekkel járt a fővárosra nézve.

— A legközelebbi jövőben sor kerül az anyagszertár ügyvitelének és számadási rendszerének *racionalizálására,* előkészítés alatt áll továbbá *a fogyasztási anyagok normalizálása,* amely a célnak teljesen megfelelő, szakszeruen megválasztott legolcsóbb anyagok fogyasztását lesz hivatva biztosítani.

Állatkert és erdészet

— Az *Állatkertben* a jövő évben folytatjuk a már megkezdett építkezéseket. *Az általános karbantartási munkákon kívül sor kerül a majomház és a kis ragadozóház átalakítására.*

Az *erdősítéseket* tovább folytatjuk, az erdei sétautak jókarbantartására nagy gondot fordítunk és *tervbe vettük a sétautakon lévő padoknak újakkal való pótlását.* Az erdősítések közül fel kell említeni a VI. ker. Angyalföldön fekvő *úgynevezett Krausz—Mayer-telkek erdősítését.* Ezzel az Angyalföld lakosságának régi kívánságát teljesítjük.

— Itt említem meg, hogy az 1936. évben Budapesten lebonyolításra kerülő *II. Nemzetközi Erdőgazdasági Kongresszus* megrendezésében résztveszünk.

A kongresszus a Kormányzó Úr fővédnöksége alatt kerül megrendezésre és arra több száz résztvevőt várunk.

Ugyancsak jövő év szeptember havában tartják Budapesten az *Erdészeti Kutató Intézetek Nemzetközi Szövetségének IX. kongresszusát.* Ennek a kongresszusnak megrendezésében is közreműködünk. A fentemlített két kongresszuson *40 állam legkiválóbb erdőgazdasági szakemberei vesznek részt, úgyhogy a kongresszusok erdőgazdasági és idegenforgalmi szempontból egyaránt igen nagyjelentőségűek.*

Nem tartozik kártérítéssel a HÉV, ha tilos átjárónál történt a halálos baleset

A pestvidéki törvényszék elvi jelentőségű ítélete

A HÉV kártérítés kötelezettsége ügyében, egy halálos baleset kapcsán, érdekes ítéletet hozott a pestvidéki törvényszék.

Április elején, az esti órákban, amikor már besötétedett, Békásmegyer közelében *a HÉV szentendrei kocsija halálra gázolta Fetcser Ferenc munkást.* Özvegye kártérítésert perelte a HÉV-et, mert a halálos baleset révén eltartóját vesztette el. A tárgyaláson *Lengyel* Endre dr., mint a HÉV jogi képviselője a kereset elutasítását kérte.

— Nem baleset történt — mondotta — hanem *öngyilkosság,* Fetcser Ferenc a robogó vonat elé vetette magát.

Az özvegy tagadta az öngyilkosság fennforgását, tanukat nevezett meg arra, hogy Fetcser Ferencnek semmi oka sem volt az öngyilkosságra.

Horváth Andor dr. kir. törvényszéki bíró elrendelte a bizonyítási eljárást. Kihallgatta azokat, akik szemtanui voltak Fetcser halálának. A vonatvezető és a motorvezető egybehangzóan olyan vallomást tettek, hogy Fetcser egy villamososzlop mögül a vonat előtt körülbelül négy méternyi távolságról *a teljes sebességgel haladó vonat elé vetette magát.*

Az özvegy kifogást emelt a két szemtanu vallomása ellen. Azzal érvelt, hogy mindketten az alperes alkalmazottjai, tehát *függőségi viszonyban vannak.* A baleset idején *már egészen sötét este volt,* a kivilágított kocsikból nem is lehetett a külső sötétben semmit sem látni. A bíró kiszállt a baleset színhelyére és ott a késő esti órákban, a sötétben helyszíni szemlét tartott. Ennek során megállapította, hogy a tanuk szavahihetőségét a sötétség miatt kétségbevonni nem lehet, mert *a villamosvasút reflektorainak fénye mellett a pálya 15—20 méternyire betekinthető volt.* Megállapította még a bíróság, hogy a gyalogösvény, ami a pályatesten keresztülvezet, *nem rendes átjárót, a rajta való közlekedés, különösen sötétben, igen veszélyes.*

A törvényszék ezen az alapon *özv. Fetcser Ferencnét kártérítési keresetével elutasította* indokolás szerint a perbeli adatok nem zárják ki annak a lehetőségét, hogy *az elhalt mégis csak öngyilkosságot követett el.* De ettől függetlenül azért is elutasította a törvényszék a keresetet, mert Fetcser azon a gyalogösvényen haladt keresztül, amely nem rendes átjáró és ahol *a járkálás tilos. Az ilyen helyen bekövetkezett balesetekért csakis az elhalt, vagy sérült tehető felelőssé.*

Macskásy Árpád
okl. gépészmérnök, műszaki vállalata, tervez, szerel és szállít vízvezetéki, csatornázási és gázberendezéseket, szivattyútelepeket, mindennemű központi fűtést, kazánházi- és szellőzőberendezéseket.
Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. Telefon: 27-6-70.

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34,
TELEFON: 18-8-59.

Keisch Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK
ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

KARDOS JENŐ
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ, KÖZPONTI FŰTÉS, VÍZVEZETÉK ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Ó-u. 31. Tel.: 17-9-05

PESTI KIRAKAT

A hajléktalanok

A hajléktalanoknál szánalmasabb lények nincsenek a föld kerekségén. A nagyváros eddig szinte meddő küzdelmet folytatott annak érdekében, hogy a hajléktalanságot száz százalékig megszüntesse. Igy volt ez eddig Budapesten is, most azonban a főváros erélyeskezű polgármestere nagy elszántsággal és áldozatkészséggel vetette rá magát ennek a kérdésnek megoldására. Természetesnek kell ezt tartani ma, amikor nemcsak az ember szivét ejti meg a hajléktalanok nyomora, hanem amikor a hajléktalanok a világvárossá serdült Budapestnek szégyenei is és súlyos akadályai az idegenforgalom fejlődésének. Sajnos, a napisajtó nem szentelt kellő figyelmet a polgármester nagyfontosságú előterjesztésének, amely a székesfőváros területén tartózkodó magányos hajléktalanok nyilvántartásáról és segélyezéséről szól. Pedig érdemes ezt az előterjesztést Budapest minden polgárának szinte szószerint elolvasni.

Szomorú dolgok derülnek ki belőle. Nemcsak azt tudjuk meg, hogy a tavalyi télen 4418 magányos hajléktalanról gondoskodott a főváros és gondoskodtak jobban, vagy rosszabbul az egyes jótékonysági intézetek, hanem azt is, hogy ezen a 4418 ellátott hajléktalanon kivül volt még vagy ezer olyan is, akik az utcákon bolyongva, vagy pályaudvarokon, villamos várócsarnokokban, telefonfülkékben, kapuk aljában, vagy sétányok padjain töltötték az éjszakát. Ez az ezer szegény nyomorult ember volt eddig Budapest-világváros legsúlyosabb szégyenpontja. Ezer embert minden éjszaka a rendőrség azonban nem foghat össze, a főváros pedig nem tudhatott róla, hogy ezek a szegény páriák melyik padon, vagy melyik telefonfülkében rendezik be éjszakai pihenőjüket. Annál inkább találkozott velük azonban Budapest polgársága és sajnos, a közöttünk járó idegen is, akinek számára nem igen volt biztató, megnyugtató és kellemes látvány a bokrok aljában nyujtózkodó rongyos és valljuk be, félelmetes külsejű hajléktalan.

A főváros eddig nem azért nem oldotta meg ezt a kérdést, mintha annak pénzügyi akadályai lettek volna. Hiszen ott, ahol súlyos milliókat költenek el szociális célokra, nem játszhat szerepet az, hogy még ezer ember számára biztositsanak szegényes, de tisztességes fedelet, kemény, de tiszta fekvőhelyet. Ez nem lehet pénzkérdés, de lehet szervezeti probléma. A hajléktalanok ellátását akarja most tehát megszervezni a főváros, amely ezentúl tudni akarja és tudni fogja, hogy kinek nincs éjszakára fekvőhelye. Mindössze egy központi irodát fog szervezni a főváros, amelynek fenntartása azonban egyetlen fillér többköltséget sem jelent. Hogy pedig ezután az utcán csavargó és füben háló, szinte makacs hajléktalanok is kénytelenek legyenek jelentkezni, annak megoldása az, hogy a központi iroda felállítása után a magányos hajléktalanok csak ennek az irodának útján részesülhetnek támogatásban, amely támogatás főleg természetbeni élelmiszer és ruhasegélyek, továbbá ingyenes éjjeli szállás kiutalására szoritkozik. De elérjük azt is, hogy a hajléktalanok ezentúl nem lesznek társadalmon kivüli lények, mint eddig voltak. Szinte nevetséges elmondani azt a jogászi abszurdumot, ami eddig tényleg komolyan és véresen fennállott, hogy a társadalom legkétségbeesettebb helyzetben lévő tagjai ezideig még csak szegénységi bizonyitványhoz sem tudtak jutni. A szerencsétlen hajléktalan tehát, ha netán megbetegedett, a kórházbajutásnak csak azt a módját választhatta, hogy szépen előre kifizette volna az ápolási dijat. Hogy miért nem kaphattak szegénységi bizonyitványt? A világ legotrombább circulus vitiosusa: mert nem volt bejelentett lakásuk. Szegénységi bizonyitványt ugyanis csak az kaphat, akinek bejelentett lakása van. Ilyenformán se ingyenes orvosi kezelésben nem részesülhettek, sem ingyenes gyógyszert nem kaphattak, sem pedig okmányaikat ingyenesen nem szerezhették be.

Most talán emberi sorba kerülnek ezek a szegény, úgynevezett magányos hajléktalanok. Mindenekelőtt hajlékuk, azaz fekvőhelyük lesz, amelyet még a rigorózus jogászi elme is nyugodtan tekinthet bejelentett lakásnak. De ha nem tekintenék annak, akkor is lesz ellenőrző igazolványa mindenkinek, amiáltal megszünik a társadalom kitaszitottjának lenni. És ha már egyszer a főváros, ez a szociális intézményektől áthatott, nagyszerű kommunitás kezébe veszi ezeknek a szerencsétlen embereknek a sorsa irányitását, akkor talán türhetőbb állapotok közé is kerülnek. Mert eddig még azok között is, akik éjszakára tető alá jutottak, voltak bizony igen szánalomraméltóak. Volt például vagy 1800 ember, akiknek a rendőrség által létesitett melegedők juttattak éjszakai menedéket. Elképzelni is szörnyü azonban, hogy ezek a szerencsétlenek, ha hajlékhoz jutottak is ingyen, de eddig csak padokon ülve tölthették az éjszakát. Budapest jószive mindezeken az állapotokon segiteni fog és ha számon tudjuk tartani a társadalom legsúlyosabban megtiport tagjait, akkor az irgalom és a szeretet ezeket jobb sorba is juttatja.

SZENDY KÁROLY:
Nem szabad visszautasítani a Schmidt-féle hagyatékot

Ez elkedvetlenítene más örökhagyókat és a közület elesnék jelentékeny vagyontárgyaktól

A törvényhatósági bizottság csütörtök délután összeülő közgyülése, amely egyébként az utolsó az 1935-ik évben, *végleges jellegü döntést hoz a szinte legendás hirnévre szert tett Schmidt-féle örökség sorsára nézve.*

A hivatalos becslés során a kastélyban levő ingóságok értékét félmillió pengőre becsülték. *Az ingatlanok értéke viszont 1,200.000 pengő körül mozog.* Jóllehet, igy

közel kétmillió pengő értékü hagyatékról van szó, a főváros vezetősége mégis sokáig vonakodott az örökség átvételétől.

Az értékét ugyanis jelentékenyen csökkentik azok a terhek, amelyek fennállannak s amelyekből *csupán az adótételek mintegy 200.000 pengőre rúgnak.* Ezen a tartozáson kivül az örökhagyó kikötései folytán további terhek háramlanak az örökösre, amelyek közül *tekintélyes az a kikötés, hogy a fővárosnak a kastélyban múzeumot kell fenntartani.* Ha ehhez még hozzávesszük az esetleg kirovandó örökösödési illetéket, továbbá az épület karbantartása érdekében feltétlenül szükséges munkálatok közel *másfélszázezer pengős összeget,* akkor könnyen meg lehet érteni, hogy Budapest, amely természetszerüen alaposan érzi az elnehezült időket, alaposan megfontolta, *elfogadja-e Schmidt Miksa hagyományát, vagy visszautasitsa azt.*

Szendy Károly polgármester hosszas megfontolás után úgy döntött, hogy határozati javaslattal fordul a törvényhatósághoz, amelyet arra kér, *ne utasitsa vissza Schmidt Miksa hagyatékát,* hanem azt az örökhagyó akaratának megfelelő feltételek szerint vegye át, *rendezze be a kiscelli kastélyban a kivánt múzeumot,* az összefüggő telkekből létesitsen nyilvános parkot, egyben pedig kérje fel a pénzügyminisztert arra, hogy a hagyomány közvagyon jellegére való tekintettel, *mentesitse a székesfővárost az örökösödési- és ingatlanvagyon átruházási illeték alól.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ezzel kapcsolatban felkereste

Szendy Károly polgármestert

aki a következőkben vázolta felfogását:

—A Schmidt Miksa-féle örökség átvételét nemcsak azért tartom szükségesnek, mert *a III. kerület e vidékén múzeum nincs,* hanem az oknál fogva is, mert

arra kell gondolnom, hogy ha a hagyományt visszautasitanók, ez rossz hatást gyakorolna másokra, akik esetleg végrendeletükben szintén megemlékeznének különben a közületről.

Az átvétel számunkra azt jelenti, hogy *kizárólagos tulajdonosaivá válunk egy érdekes, müemlék jellegü épületnek,* amely Budapesten, eredeti müemlékeink csekély száma miatt, mint jóformán átépitetlen tiszta barokképület, *különleges értéket jelent és mindenképpen megmentendő.* A kastélyban, egy különösen ismeretterjesztő szempontból, *jelentős iparmüvészeti és bútortörténeti gyüjtemény létesitésére nyilik lehetőség a kastély meglévő berendezési tárgyaiból.*

— A hagyomány másik részét alkotó ingatlanterület átvétele következtében *majdnem 28 hold területü közparkot tudunk létesiteni,* amelyet Óbuda új városrendezése alkalmával *kiválóan tudunk felhasználni aránylag kisebb költségek mellett terveinkben.* Nagy

előnye ennek a parknak, hogy a Margithídtól 10 perc alatt megközelithető, de gyarapszik közel 30 holddal erdőterületünk is, emellett pedig még körülbelül 8000 négyszögölnyi terület marad szabad rendelkezésünkre,

mert ez, *a közpark határainak megállapitása után,* annak kereteibe *nem illeszthető be.* Ezt a területet későbbi időpontban parcellázás útján *valószinüleg értékesiteni fogjuk,* ami, ha nem is fog nagy összegeket eredményezni, de

tagadhatatlanul növeli a főváros vagyonát.

Persze a sok teherrel is kell számolnunk, mert a legszükségesebb tatarozási munkák elvégzése *egyedül 88.000 P-be* kerül, a fenntartás is fel fog emészteni évente körülbelül 50.000 P-t, ezenkivül pedig *nagy csomó adóhátralék terheli a hagyatékot.* Ezek a terhek nem teszik ki ugyan a hagyomány értékének még negyedrészét sem és normális időkben nem is lenne semmi nehézség, nem kellene gondolkoduk amiatt, elfogadjuk-e a hagyatékot vagy nem. Manapság azonban duplán meg kell becsülnünk a garast, éppen ezért tartott olyan sokáig, amíg végre az elfogadás mellett szóló javaslatot készítettem.

Pontról-pontra átvizsgálják a Rudas-fürdő nagy port felvert kalkulációját

„Vannak differenciák, de félmillióról szó sem lehet"

A napokban riasztó hirek terjedtek el arról, hogy a Rudasfürdő átépitésével kapcsolatban *közel kétmillió pengős költség fedezéséről kell gondoskodnia a székesfővárosnak.* Ismeretes, hogy az új épitkezés terveit *Hültl* Dezső müegyetemi tanárra bizta a főváros, amely hangsúlyozta, hogy *a Rudasból polgári igényeknek megfelelő intézményt akar kiképezni.* Ez az elhatározás szükségszerü kiegészitője volt annak a ténynek, hogy *a Gellértfürdő költséges amortizációja miatt az ottani árakat nem lehet olyan mértékben leszállitani,* hogy azok a szerényebb sorsban élő közönség teherbiró képességének megfelelnének. Igy került előtérbe az a gondolat, hogy

a Rudasfürdő modernizálását elsősorban a szerényebb viszonyok között élő kispolgári társadalom céljaira kell megfelelővé tenni.

Annakidején a székesfőváros magasépitési ügyosztálya a *Hültl* Dezső által bemutatott tervek alapján elkészitette a kalkulációt, amely *kerek számban 1,350.000 pengőt eredményezett* és a törvényhatósági bizottság ezen az alapon biztositotta is a fürdő átlakitásának és a fürdővel kapcsolatos szállodának épitési költségeit. Most *Hültl* professzor végleges tervei bemutatásával egyidejüen azt a megállapitást tette, hogy *a megszavazott összeg semmiképpen sem elegendő, mert az elvégzendő munkálatok 1,800.000 pengőt igényelnek.*

A *Fővárosi Hirlap* munkatársa ezzel kapcsolatban a magasépitési ügyosztály vezetőjéhez,

Wossala Sándor

tanácsnokhoz,

fordult kérdéseivel. *Wossala* Sándor tanácsnok elismerte, hogy

vannak differenciák az ügyosztály által készitett költségvetés és a Hültl-féle kalkuláció között.

Rámutatott azonban arra, hogy *a különbözet semmiesetre sem lehet ilyen jelentékeny abban az esetben, ha a főváros tartja magát ahhoz az eredeti elképzeléshez, hogy az új Rudasfürdő a polgári igényeket kielégitő intézmény legyen.* A XIII. ügyosztály mindenesetre tételről-tételre átvizsgálja, mind a saját maga által készitett, mind a *Hültl* Dezső által bemutatott költségvetést, hogy megállapithassa,

voltaképpen miből tevődnek össze azok az összegek, amelyek végeredménye közel jár a félmillió pengőhöz.

Az ügyosztály beosztott mérnökei már bele is fogtak ebbe a munkába és

Wossala tanácsnok véleménye szerint azzal 8—10 napon belül elkészülnek.

Nem lesz tehát akadálya annak a tervnek, amely szerint a Rudas átépitését a koratavasszal meg kell kezdeni, mert *január első felében már az ügyosztály szakbizottsága elé kerülhetnek a tervek,* hogy az ottani letárgyalást követően a törvényhatósági bizottság is véglegesen állást foglalhasson a fürdő felépitésének módjára és méreteire nézve.

Pelikan
CARBONPAPIR
VEZÉRKÉPVISELET
Stalla Lajos Budapest, V.,
Vilmos császár-út 42.

A budapesti gázművek 25 éves közüzemi évfordulója

Visszaemlékezés az alapítástól kezdve a mai hatalmas fejlődésig

Ünnepi eseményhez érkezett el a *Székesfővárosi Gázművek*. December 16-án volt *huszonöt éve* annak, hogy a főváros közönségének birtokába jutott. Az olajlámpák korszaka után, amelyek Budán 1777, Pesten 1790 óta világították az utcákat, a múlt század harmincas éveiben néhány budai és pesti polgár kísérletezett a világító gázzal saját házi készüléke segítségével, majd 1837-ben a Nemzeti Színház lepte meg először a nyilvánosságot világító gázzal. 1856-ban az Általános Osztrák Légszesztársulat azután felépítette a Lóvásártéren, a mai Tisza Kálmán-téren az első pesti gázgyárat és szerződéses alapon szolgáltatta a világítást előbb Pestnek, azután Budának. 1866-ban épült fel a mai Margit-körúton a budai gázgyár, 1884-ben és 1899-ben pedig a két ferencvárosi gázgyár. Mindhármat az osztrák vállalat építtette, mely 1891-ben az *Általános Osztrák-Magyar Légszesztársulat* nevét vette fel.

Bárczy István polgármestersége idejében, 1910 december 15-én, huszonöt év előtt, váltotta meg és vette házikezelésbe a főváros a gázgyárakat, amelyek élére *Heltai* Ferenc, az osztrák vállalat igazgatója, került mint vezérigazgató. Az elavult gázgyárak üzemét ekkor beszüntették és helyettük felépítették az óbudai gázgyárat, napi 270.000 köbméter termelőképességgel, amely körübelül megfelelt a négy leszerelt gázgyár együttes termelőképességének.

Az új üzemre rátört azután a világháború és ezzel a küzdelem a külföldi gázszénért, amely azzal végződött, hogy 1919-ben rá kellett térni a hazai barnaszenek gázosítására. Óriási károkat okozott a szén kéntartalma a Gázműveknek.

Ripka Ferenc vezérigazgató vezetése alatt, a proletárdiktatúra bukása után, tovább folyt ez a küzdelem, amelynek újabb fázisa volt a saarvidéki, majd francia szén behozatala, 1923-ban a megegyezés a csehekkel karvini és felsőszileziai szén szállítására, amibe nagy nehézségeket okozva szólt bele a koronaromlás.

Új termelési ágak

A Gázművek — mint *Véssei* Ede vezérigazgató az ünnepi évfordulón megállapította — *a válságok közepette sem szünt meg fejleszteni az üzemét. 1920-ban berendezkedett az addig nem értékesített barnaszén-kátrány feldolgozására, 1921-ben a cseppfolyós ammóniák és szalmiákszesz gyártására; 1927-ben létesült Óbudán a vízgázgyár*, amely a gáz fűtőértékét 15 százalékkal emelte, az egységár emelése nélkül, 1929 és 1931 között kapcsolódott be a gázhálózatba a Svábhegy, a Zugliget, Kispest és a Római-fürdő. 1931-ben olvadt be a Gázművekbe a Központi Tüzelőszerraktár, azóta a gázgyár szerzi be — a BESZKART, Elektromosművek és a Vízművek kivételével — a főváros minden hivatalának, intézményének és alkalmazottjának szén- és tüzifaszükségletét. Ugyanakkor kapcsolódott be a gázgyár a pestkörnyéki *földgázkutatás* munkájába is. 1934-ben került üzembe az óbudai gázgyárban létesített *benzolgyár*. Ugyanebben az évben *járt le a cseh bányákkal kötött szénszerződés*, amelyet már nem hosszabbítottak meg és most *a gázgyár Németországtól vesz ruhrvidéki gázszenet.*

1913-tól 1934-ig a gázfogyasztók száma 47.121-ről 111.360-ra, a bérbeadott gázfogyasztókészülékek száma 4000-ről 148.233-ra emelkedett. A *Gázművek az 1934. év végéig összesen 151.9 millió pengő értékü szolgáltatást juttatott a fővárosnak*, amely összeg a befektetett tőkének 211 százaléka.

Jubiláris díszközgyűlés

Vasárnap az óbudai telep munkássága és tisztviselőkara emlékezett meg az elmúlt időkről, hétfőn délelőtt pedig *az üzemi választmány* díszülést tartott. *Becsey* Antal, az üzemi bizottság elnöke, elnökölt, a polgármestert *Lamotte* Károly dr. alpolgármester képviselte. Ott volt *Morvay* Endre dr. tanácsnok, továbbá az üzemigazgatói, főtisztviselői és a munkások küldöttsége is.

Becsey Antal megnyitójában kimentette a másirányú elfoglaltsága alatt távolmaradt *Szendy* Károlyt, majd felolvastatta *Ripka* Ferenc levelét, amelyben Isten áldását kéri a Gázművek további fejlődésére. Javaslatára *Némethy* Károly v. b. t. t., ny. államtitkárt, *Buzáth* János ny. alpolgármestert, *Sipőcz* Jenő dr. főpolgármestert, *Bárczy* Istvánt és *Ripka* Ferencet táviratilag üdvözölték. Az elnök meleg szavakkal méltatta a nap jelentőségét, hangsúlyozva, hogy a Gázművek huszonöt év előtti megszerzése az önrendelkezés gondolatának győzelme volt, amely kikristályosodása annak az eszmének, hogy a polgárság tömegszükségletének ellátása köztevékenység.

Lamotte Károly alpolgármester emlékezett meg ezután a lepergett huszonöt év munkájáról, s elismerését fejezte ki az üzem vezetőségének és valamennyi alkalmazottjának.

Véssei Ede dr. vezérigazgató tartotta meg ezután komoly tanulmánynak is beillő beszámolóját, amelyben visszapillantást vetett a Gázgyár nagymértékü fejlődésére. Hálás szeretettel emlékezett meg *Heltai* Ferenc, *Ripka* Ferenc, *Rózsa* Károly vezérigazgatókról, *Bárczy* Istvánról, *Buzáth* János és *Borvendég* Ferenc alpolgármesterekről, majd *Morvay* Endre tanácsnok, a közüzemi ügyosztály jelenlegi vezetőjének kiváló tevékenységét méltatta. Köszönetet mondott végül szükebb munkatársainak, a tisztviselői karnak és a példás hűséggel dolgozó munkásságnak.

A vezérigazgató nagyszabású előadását mindvégig lelkes figyelemmel kísérte a díszülés hallgatósága.

Tiltakozik a közművelődési ügyosztály a reklámoszlopok eltávolítása ellen

Közlekedési reform és hirdetési bevétel — Súlyos aggályok a világító járdaszegély-reklámokkal szemben

A *Fővárosi Hirlap* is megemlékezett azokról a tervekről, amelyekkel a főváros a járműforgalom meggyorsítását, veszélytelenebbé tételét, a közlekedési berendezések jobb kihasználását igyekszik előmozdítani. Az érdekes tervezetet a közlekedési ügyosztály dolgozta ki és a polgármester hozzájárulásával véleményadásra kérte fel a társügyosztályokat. *Hat pontba foglalták a szükségelt intézkedéseket:*

1. Az utcakeresztezésekben és torkolatokban a jó kilátás biztosítása.

2. Jelzőtáblák és berendezések jó meglátásának biztosítása.

3. A kocsi-, illetőleg a gyalogúttestnek a terhelés által megkivánt szélesítése.

4. A kerékpárok részére külön úttest létesítése.

5. A gyalogosok részére átkelő sávok létesítése.

6. A járművek csúszásának megakadályozása.

E pontok keretében többek között arról van szó, hogy a forgalom biztonsága érdekében *az utcasarkok közeléből eltávolítsák a bódékat, hirdetőoszlopokat, kiugró reklámtáblákat.* Szó volt több útvonal gyalogjárdájának kiszélesítéséről, illetve keskenyítéséről, hasonló intézkedésekről a kocsiúttesteknél és megjelölték azokat az útvonalakat is, ahol a kerékpárosok számára külön úttest volna létesítendő.

A közlekedési ügyosztály tervezetét a városrendezési, útépítési, pénzügyi, közművelődési és közegészségügyi ügyosztályok kapták meg, hogy arra nézve észrevételeiket megtegyék. Most érkeztek vissza a válaszok, amelyek

egy kivételével mind helyeslik a tervbevett intézkedéseket és azok megvalósítását célszerűnek, hasznosnak és halaszthatatlannak mondják.

Egyedül a közművelődési ügyosztály volt az, amely válasziratában a leghatározottabban tiltakozik a közlekedésügyi ügyosztály szándékai ellen. Mint említettük, a tervezetben arról van szó, hogy az utcakeresztezéseknél 10—10 méter körzetben lebontanák a hirdetőoszlopokat és eltávolítanák a kereskedők, iparosok kiugró reklámtábláit. A közművelődési ügyosztály, amelynek felügyelete alá tartozik a *Hirdetővállalat*,

anyagi okok szerint bírálta el ezeket a terveket és ebből a szemszögből tiltakozik azok megvalósítása ellen.

Az ügyosztály rámutat arra, hogy a hirdetőoszlopokat csakis forgalmas helyekre lehet állítani, *mert csak ott van értékük a hirdetéseknek.*

Az oszlopokat nem helyezhetik el mellékutcákba, mert a mellékutcák keskeny járdáin hely sincs ilyen építmények számára. Végül, különösen a belterületeken, a legtöbb hirdetőoszlopon villanyórák is vannak, *ezeket nem lehet mellékutcákba eldugni.* Ami a kiugró reklámtáblákat illeti, azok tekintetében sem osztja az ügyosztály a tervezet álláspontját. A táblákat az építési szabályzatnak megfelelően legalább 3 méter magasságban szerelik fel. Minden egyes tábla elhelyezését gondos helyszíni szemle előzi meg. Nem áll az, hogy a kiugró reklámtáblák zavarják a szabad látást. Hangoztatta az ügyosztály, hogy

ha ezeket a terveket megvalósítanák, nemcsak a főváros károsodnék, hanem a kereskedelem és az ipar is.

A ragasztott hirdetések évente *több, mint negyedmillió pengő, a kiugró reklámtáblák hirdetése több, mint 200.000 pengő bevételt jelent a fővárosnak*, ami jórészt elveszne, ha ilyen drákói intézkedéseket alkalmaznának. *De károsodnék a nyomdaipar, a cimfestészet, a bádogos- és szerelőipar is, amelynek tekintélyes foglalkoztatást nyujtanak ezek a reklámobjektumok.*

A többi ügyosztály, mint említettük, mind pártolja a javaslatot és érdekes ötletekkel is támogatja annak megvalósulását. A főváros most a rendőrség közlekedési osztályával tárgyalja meg a kérdést, hogy azután a kivitelhez mielőbb hozzákezdhessen.

*

Ezzel kapcsolatban itt mutatunk rá annak *a reklámtervnek* ugyancsak közlekedési szempontból számbajöhető nehézségeire, amely tervet a *Fővárosi Hirlap* legutóbbi számában ismertettünk. Ez a terv: *a járdaszegélyeknek világító reklámkockákkal való ellátása.* A terv ellen, értesülésünk szerint, *már is súlyos aggályok merültek fel.* Idős emberek, rövidlátók, továbbá gyerekek, szóval olyanok, akinél az ösztönös lélekjelenlét vagy *már*, vagy *még* nem szuperál a legkifogástalanbbul, könnyen zavarba jönnek, amikor *a sötét járdán egyszerre csak világító üveget vesznek észre.* Nem mernek hágni, *megpróbálják átlépni*, ugyanekkor azonban *már le is lépnek a járdáról*, tekintve, hogy a világító reklám *épp a járda szegélyén van.* Ebből az következik, hogy

bukdácsolnak, ami különösen forgalmasabb útvonalakon szerencsétlenségre vezethet.

Értesülésünk szerint *ilyen irányú kifogások komolyan foglalkoztatják a törvényhatósági bizottság tagjait.*

„DOLGOZZUNK“
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESÍTŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII. Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63. 52-8 52

Avenarius Művek
Különleges szigetelő anyagok, saválló és nedvességálló festékek gyára
Raktár és iroda: Budapest, VII., Almássy-tér 10.
Telefon: 431—38.

Tisztítórongy és Textilhulladék kft.
Budapest, XIV., Francia-út 46.
Tisztítórongyok legjobb kivitelben!
Telefon: 96-1 75.

»HUNGÁRIA«
HŐSZIGETELŐ VÁLLALAT
Cégtulajdonos: Baka Ferenc
BUDAPEST II., OLASZFASOR 1
Telefonhívó 4-7-07. (Tamás)

Szép, olcsó, jó KERET csak a Polák-féle lehet
Üzlet: Budapest, VII., Király-utca 89. sz.
Gyár: VII, Almássy-tér 2. Telefonszám 33—4—62

MIKES és BRAUN OPTIKAI CIKKEK NAGYBANI RAKTÁRA
Magyar gyártmányú TITÁN hőmérők vezérképviselete
BUDAPEST, VI., PODMANICZKY-UTCA 27. SZÁM
(Teréz-körút sarok) Telefon 23-2-49

Becr Sándor VÉSNÖK MESTER
V., Gr. Tisza István út 5. sz. ● Telefon: 83-4-29
szivacsalátétes BÉLYEGZŐJE
tartós, szép és üzta

A legjobb sokszorosító gép
a
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

Egységes elvi alapon kell megvalósítani az új lakbérleti szabályrendeletet, hogy mintául szolgálhasson az egész ország számára,— mondja Vályi Lajos

Az új lakbérleti szabályrendeletről, a fővárosnak erről a most készülő jogalkotásáról igazán el lehet mondani, hogy mindenkit érdekel. Ehhez képest megfelelő, nagy érdeklődés is kíséri a szabályrendelet megalkotásának fázisait, s így azt a fordulatot is, hogy a legutóbbi közgyülés napirendjéről levették. Ezzel kapcsolatban olyan hírek is terjedtek el, hogy a minden oldalról várt szabályrendeletet hosszabb időre félretették, amit nem fogadott szívesen a közvélemény. A napirendről való levételt *Vályi* Lajos dr. indítványozta, aki a NEP fővárosi szervezete részéről a szabályrendelet előadója. Éppen ezért megkérdeztük ebben az ügyben

Vályi Lajos dr.-t,

aki a tárgyalás elhalasztásáról és a szabályrendelet előkészítő munkájáról a következőket mondta:

— Szó sincs arról, hogy a lakbérleti szabályrendelet tárgyalását akár a Nemzeti Egység Pártja, akár más párt bizonytalan időre akarná levenni a közgyülés napirendjéről, vagy bármelyik párt részéről halogatási tendencia érvényesülne a szabályrendelet megvalósításával szemben. Természetes, hogy a legtávolabb áll minden ilyen törekvés a Nemzeti Egység Pártjától, annál is inkább, mert köztudomású, hogy a kormány a lakbérleti szabályrendelet megalkotását azért is sürgeti, hogy végre

az egész ország területén megfelelő minta álljon rendelkezésre a lakbérleti szabályrendeletek egységes, elvi alapokon nyugvó megreformálása céljából.

— Mindössze az történt, hogy a Nemzeti Egység Pártja annak az új szellemnek a képviseletében, amelyet hirdet, kifogásolta, hogy az igen nagy jelentőségű szabályrendelet megfelelő előkészület nélkül vétessék plenáris tárgyalás alá. Már pedig ez lett volna az eset, ha a tervezet szövegének a közzétételét követő 48 óra mulva kellett volna ezt a szabályrendeletet egyéb fontos tárgyak közé beékelve letárgyalni. Ez volt az oka annak, hogy a Nemzeti Egység Pártja megbízásából a legutóbbi közgyülésen a lakbérleti szabályrendelet tervezetének a napirendről való levételét és egyik legközelebbi közgyülés napirendjére való kitüzését kértem, amit a polgármester úr is elfogadott, de magukévá tettek az összes többi közgyülési pártok is.

— Azt a felfogást, hogy a tervezetet a régi közgyülés már letárgyalta és így részletesebb megvitatást nem igényel, a Nemzeti Egység Pártja nem tette magáévá. Ezt annál kevésbé tehette, mert a régi közgyülésben a Nemzeti Egység Pártja mai szervezetében és szellemében képviselve nem volt s mert a Nemzeti Egység Pártjához tartozó bizottsági tagok a lakbérleti szabályrendelet számos intézkedésével szemben érdemleges kifogásokat és kiegészítő javaslatokat tettek. Azt hiszem, semmi sem jellemzi jobban azt, hogy a Nemzeti Egység Pártja milyen súlyt helyez az autonómia igazi szellemének az érvényesülésére, mint a párt imént ismertetett álláspontja.

— Egyébként, úgy tudjuk, hogy ma már szinte egységessé vált a fentebb ismertetett felfogás és [illegible] *legkomolyabban készülnek arra, hogy tár[illegible], a köz érdekében minél tökéletesebben [illegible] ezt az autonómiára bizott fontos jog[illegible]roblémát.*

[illegible]nek tudható be, hogy a két nagy párt [illegible]ak tartotta a szabályrendelet tárgyalásának a jövő évi január hó első felére halasztását, mint már említettem, nem halogatási szándékból, hanem azért, mert arra a meggyőződésre jutott, hogy a felmerült érdemleges és közérdekü javaslatok előkészítéséhez erre az időre szükség van.

— A felmerült újabb javaslatok részben jogászi természetüek. Ami érthető is, mert az adott esetben tulajdonképpen magánjogi jogalkotásról lesz szó. Megfontolandó például

a főbérleti jogviszony szabatosabb megszerkesztésének, a bérbeadó és bérlőtársaság és az ellenérdekü fél jogviszonya helyesebb szabályozásának

a gondolata. A Nemzeti Egység Pártja éppen szociális szempontokból *egyszerüsíteni akarja az írásbeli közlések rendszerét.* Komplikált viták és bizonyítások kikerülése céljából egységesen *tértivevényes ajánlott levéllel* kívánja foganatosíttatni mindazokat az írásbeli közléseket, amelyekhez jogkövetkezmények füződnek és amelyeknél komoly érdek füződik ahhoz, hogy a közlés ténye tárgyában ne álljon elő vita. Ugyanebből a szempontból a közlés tényének megtörténtét a bizonytalan átvételi időpont helyett egyszerüen *a közlés feladásának biztos időpontjához kívánja rögziteni.*

— Megszívlelendő javaslatok merülnek fel

a lifthasználat szabályozása

körül is, amely kérdésben a NEP a javaslat álláspontján van, mert a felvonó korlátlan használatának mégis csak gátat kell vetni és ez elsősorban a felvonódíjra vonatkozik, ami egyébként úgy is minimálisan van kontemplálva. Ki kell emelni továbbá, hogy a tervezet 27. §-a szerint a felvonó használata elvileg úgyis díjtalan, csak megvan engedve a felek megegyezése a rendeletadta korlátok között.

— Gondolatok merülnek fel

a felmondási határidő egyszerüsítése

körül is. Megoldást keresünk annak a tarthatatlan állapotnak a kiküszöbölésére is, hogy a felmondó vagy a felmondást szabályszerüen elfogadó bérlő a kiköltözködés pillanatában ne tagadhassa meg a kiköltözködést illetőleg, hogy az ilyen magatartással szemben megfelelő jogsegély álljon rendelkezésre a bérbeadó és az új bérlő érdekeinek megvédésére. És foglalkoztatja ez a kérdés pártunkat *a házfelügyelői jogviszony* szempontjából is.

— Természetesen csak példaképpen soroltam fel néhány kérdést azok közül, amelyek most alapos és tárgyilagos megfontolás alatt állnak és amelyek nagyon is indokolttá tették azt a négyhetes halasztást, amit az alapos előkészítés céljából ez a szabályrendelet adott.

— Még egy szempontot akarok befejezőül kiemelni, és pedig azt, hogy

teljesen téves az az egyes oldalakról nyilván tendenciózusan felmerült beállítás, mintha a NEP egyoldalúlag a háztulajdonosi érdekekért exponálná magát.

Ezt a rosszindulatú hiresztelést a legjobban meg fogják cáfolni azok az indítványok, amelyeket ez a párt a közgyülésen előterjeszteni fog. Természetes, hogy mi egyáltalában *nem látunk a felmerülő problémákban bérbeadói és bérlői érdekeket, hanem csak közérdekeket,* amelyeket az igazságosság és a méltányosság szellemében óhajtunk érvényre juttatni úgy a bérbeadók, mint a bérlők érdekei oldalán.

Mentesítik az utcákat az egészség nagy veszedelmétől: a portól

Hatósági feladattá teszik a járdák tisztántartását — A köztisztasági szolgálat gyökeres átszervezése — A hatósági orvosok státusrendezése

A főváros mozgalmas közigazgatási életében örvendetes jelenség, hogy mind nagyobb figyelem fordul a közegészségügy kérdései felé. Nagy része van ebben *a NEP közegészségügyi bizottságának,* amely éber figyelemmel kísér minden közegészségügyi kérdést, s a szükségszerü javaslatok és tervek egész sorát készíti elő, amihez segédkezet nyujtanak a bizottság tanácskozásaiba bevont, a törvényhatósági bizottságon kívülálló kiváló szakemberek.

A napirenden lévő közegészségügyi problémákról beszéltünk

Egerváry Tibor dr.

egyetemi tanársegéddel, a bizottság elnökével, aki a következő, több érdekes egészségügyi vonatkozású újdonságot is magábanfoglaló nyilatkozatot tette:

— Tudomásom szerint

leérkezett a fővároshoz a belügyminiszter rendelete, amelynek alapján eltünik majd a budapesti utcákról a légzőszervek legnagyobb átka: a por.

A rendelet értelmében az utcákat a mai locsolás helyett *mosni fogják,* úgy, ahogyan ezt többékevésbé a múltban is megtették. A mai permetezés csak rövid időre köti le a port, míg a régi, vízsugárral való elárasztás, eltávolította. A régi rendszer megszüntetésének oka a vízzel való takarékoskodás volt, de kifogás alá esett ez a rendszer azért is, mert a megnövekedett forgalom miatt sok kalamitást okozott a közlekedés terén. Most azonban, hogy a Vízművek teljesítőképessége a közel jövőben lényegesen megnövekedik, *az utcák mosásához a kellő vízmennyiség rendelkezésre fog állani* és hogy a vízsugárral való elárasztás a forgalmat ne zavarja, azon *éjjeli munkával* lehet segíteni. A belügyminiszter üdvös rendeletét tehát végre lehet hajtani, amiről nagy örömmel számolok be a bizottságnak.

Az utcák tisztántartásának kérdésével kapcsolatban érdekesen szólott hozzá *Egerváry* Tibor dr. azokhoz a kalamitásokhoz, amelyeket legutóbb a hó késedelmes eltakarítása okozott.

— Az olvadó hó eltakarítása körüli nehézségeknek — mondta, a megállapítások szerint; az volt az oka, hogy a csatornák a hirtelen olvadó havat nem tudták levezetni, mert *a hó eldugaszolja a csatornát.* Ennek az akadálynak kiküszöbölésére vannak példák a külföldön, ahol *meleg víz* igénybevételével segítenek. Budapest hőforrásokban gazdag város, s így helyénvaló a gondolat, hogy

a hőforrások vízét kellene igénybevenni arra, hogy a csatornába jutott havat gyors ütemben felolvasszák és eltávolítsák.

— Napirenden van különben — mondta *Egerváry* dr. a továbbiakban — a *Köztisztasági Hivatal szervezetének bizonyos megreformálása* is, amit *Salamon* Géza dr. tanácsnok kezdeményezett. Uj feladatot ró a Köztisztasági Hivatalra az a terv, hogy ezután

a járdák söprése is a Köztisztasági Hivatal hatáskörébe tartozzék.

Eddig a háztulajdonosok tartoztak gondoskodni a járdák tisztántartásáról, de ez a rend köztisztasági szempontból nem bizonyult megfelelőnek. A Köztisztasági Hivatal munkás személyzete ettől függetlenül új szervezésre szorul, mert jelenleg, a munkások létszámához mérten, sok az altiszt.

— Az *új lakbérszabályrendelet* is kapcsolatot talál a közegészségüggyel. Kívánatosnak tartanám, hogy

a hatósági és OTI-orvosok mentesíttessenek a kapupénz és liftpénz fizetésétől.

Az orvosi karnak ez a része ugyanis szegény betegeket, cselédeket látogat s a legkevésbé sem méltányos, hogy ilyen irányú orvosi tevékenységük közben még kapupénzt és liftpénzt is fizessenek. Remélem, hogy nemcsak a NEP közegészségügyi bizottságában, hanem az egész pártban keresztül tudom vinni, hogy tervem érvényre jusson az új lakbérleti szabályrendeletben.

— A NEP közegészségügyi bizottságában az említetteken kívül az érdekes kérdések egész sora kerül napirendre. *Gaál* András dr., az Országos Közegészségügyi Intézet egyik előadója, be fog számolni arról, hogy a legutóbbi időben a belügyi kormány milyen közegészségügyi intézkedéseket foganatosított és milyen eredményekkel jártak ezek. *Petres* József dr., az OTI alelnöke, pedig beszámol az orvoskamarai javaslatnak képviselőházi vitájáról és a törvényjavaslat végleges formájáról számol be.

Az érdekes nyilatkozat végén *Egerváry* Tibor dr. még az orvosok szociális kérdésére tért ki.

— Remélem — mondta —, hogy a státusrendezéssel kapcsolatban *Sipőcz* Jenő főpolgármester úr megértő lesz *az orvosok státusrendezésének kérdésében* és *Szendy* Károly polgármester úr megindokolt javaslatát, amely az orvosi kar önfeláldozó munkáját kellőképpen méltányolja, magáévá teszi.

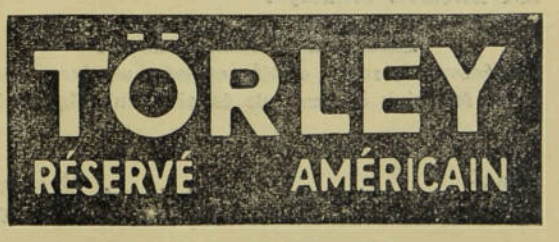

Események

Huszonöt év
Budapest szolgálatában

Január elsejével nevezetes küszöböt lép át a FŐVÁROSI HIRLAP. Az elkövetkező esztendőben

alapításának huszonötödik évét tölti be.

Ha elnézünk az immár multtá lett negyedszázad előző évei felett, úgy érezzük, hogy jogot szereztünk a pirosbetűs dátumhoz, az ünneplőshez. Munkával, tisztességgel és a közérdekért vivott önzetlen harcunkkal szereztük meg ezt a jogot, a jubileumi ajándékot pedig barátaink, előfizetőink, olvasóink megértése és megbecsülése jelenti számunkra a huszonötödik születésnapon.

Minden magyarok büszkesége, a mi nagy, szép, millió szívtől dobogó Budapestünk szolgálatában töltöttük el ezt a negyedszázadot. Szent szolgálatnak tartottuk mindenkor, amelyért öröm életerőt, energiát, szívet és lelket áldozni. Büszkeség ráeszmélni, hogy a kövekhez, amelyekből a világváros feltornyosult, egyet-kettőt mi is odaraktunk, hogy a gondolatokhoz, amelyek a széthulló köveket összeragasztották, mi is hozzájárultunk. És jóleső érzés megállapítani, hogy egy percre sem hagytuk el az őrhelyet, ahonnan a millió magyar szív nyugodt álmára vigyáztunk.

Hogy ezt a feladatot betölthessük, súlyra, tekintélyre, a főváros vezető köreinek és a nagyközönségnek elismerő figyelmére volt szükségünk. Elégtétellel mondhatjuk el, hogy ezt a fegyverzetet már az első születésenapján megszerezte

a FŐVÁROSI HIRLAP, az az első sajtóorgánum, amely a közönség figyelmét ráirányította a fővárosra, reflektor-fénybe állítva a Városházát, a nagy kohót, ahol mindnyájunk érdeke, sorsa, boldogulása forr ki az alkotás és adminisztárció tüzében.

Lélekben és formában új utakat keresett és talált a FŐVÁROSI HIRLAP ennek a feladatnak betöltéséhez, amikor egyrészt a várospolitika irányításában kellő súllyal kért szót, másrészről pedig úttörő munkát kezdett a fővárosi hírszolgálat terén mindig kitünő értesültségével, élénk hangjával, friss színeivel és azzal a robogó ütemmel, ami mind ujdonság és meglepetés volt ezen az eddig kiaknázatlan területen. Ez szerezte meg a felfigyelő érdeklődést a FŐVÁROSI HIRLAP számára alapítása kezdetén, s tette a legelterjedtebb várospolitikai orgánummá mind a mai napig.

A huszonöt év leperdült, de a FŐVÁROSI HIRLAP nem fáradt el, mert mindig új lángra lobbantották energiáit a jelentkező feladatok és megacélozták erejét a küzdelmek, amelyeket a megnehezült idők hoztak azokra, akik a világváros gigantikus gépezetét igazgatják és azokra, akik a nagy víz két partján élnek.

Csak el nem fáradni és nem csüggedni; ez szította bennünk mindig a lelket, s ez a jelszó vezérel minket a negyedszázadra virradó jövőben is, amely felé

Gömbös Gyula mutatja a magyarok útját.

Az ő politikájának követésében látjuk fővárosunk boldogulását is, hitvallásunknak választjuk a Nemzeti Egységet, amelynek letéteményese a főváros életében Zsitvay Tibor.

Bízó lélekkel indulunk tovább az ő útjukon, amely fővárost, országot a jobb jövő felé vezet. Megyünk előre az új ütem zenéjében régi jelszavunkkal: munka, tisztesség, közérdek.

Fővárosi Hirlap

Január elsejével új előfizetést nyitunk a FŐVÁROSI HIRLAPRA, amely a jövő évben tölti be alapításának huszonötödik évét. Lapunk életének nevezetes eseményét

nagyszabású jubileumi szám

kiadásával tesszük emlékezetessé, amelyre már most felhívjuk előfizetőink és olvasóink figyelmét.

ELŐFIZETÉSI AR:

félévre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő,

Hírek a pártból

Városrendezési ankét

A NEP székesfővárosi szervezete 11-én, szerdán este folytatta városrendezési ankétjét, amelyen ezuttal is *Zsitvay* Tibor elnökölt. *Münnich* Aladár müépitész a városi telepitési politikáról tartott előadást, azt bizonyitva, hogy várospolitikai szempontból milyen hátrányt és mennyi veszteséget jelent a helytelen települési rendszer. A tetszéssel fogadott előadás után *Algyai Huber* Pál miniszteri osztálytanácsos az új Duna-hidak (Horthy Miklós-híd, Margit-híd, Óbudai-híd) problémájával foglalkozott. Ezután *Holl* Gyula miniszteri osztálytanácsos Budapest gyógy- és üdülőhely kérdéseit tárgyalta. A főváros 89 forrása csaknem kiaknázatlanul hever, holott minden eszköz megvan arra, hogy a kultúrállamok között gyógy- és fürdőhely szempontjából az első helyet foglalja el. Több értékes felszólalás után a nagy tetszéssel fogadott előadásokat klubvacsora követte. December 18-án, szerdán este háromnegyed hét órakor *Kertész* K. Róbert ny. államtitkár „Új városközpont létesitése", *Harrer* Ferenc v. meghatalmazott miniszter. „A városrendezés jogi és pénzügyi előfeltételei" címmel tartanak előadásokat, amelyeket vita követ. Az előadások után az Országos Klub márványtermében vacsora lesz. Vendégeket szívesen látnak.

Az elnöki tanács ülése

A Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezetének központi elnöki tanácsa december 20-án, pénteken délután 6 órakor az Esterházy-utcai központban, *Zsitvay* Tibor elnöklésével ülést tart. A szervezet megalakulása óta ezúttal ül össze ülésre első izben az elnöki tanács.

A lakbérleti szabályrendelet a pártértekezleten. A NEP fővárosi szervezete december 17-én, kedden este pártértekezletet tartott, amelynek napirendjén a lakbérleti szabályrendelet szerepelt *Valyi* Lajos dr. előadásában.

A V. kerületi szervezet női csoportja közli, hogy december 14-re a Lipósvárosi Társaskörben hirdetett táncestélyét december 19-én tartja meg. Meghivókat az V., Hold-utca 9. szám alatti párthelyiségben lehet igényelni.

A VIII. kerület dalárdájának bemutatkozása. A NEP fővárosi szervezete VIII. kerületi önképző- és dalköre, amely a NEP-nek első teljesen megszervezett dalárdájával büszkélkedhetik, az Alföldi-utca 13. szám alatti Protestáns Körben ünnepi estét rendezett. Ezúttal mutatkozott be a dalárda a nyilvánosság előtt. A premiernek, amelyen nagy közönség volt jelen, meleg sikere volt. A dalosokat és karnagyukat, *Vidor* József tanárt lelkesen ünnepelték. Az önképző- és dalkörnek vitéz *Tóth* András dr. országgyülési képviselő az elnöke, *Katona* János fővárosi bizottsági tag a társelnöke, a titkára és sajtópropaganda vezetője pedig *Bátai* László.

Iparos ismerkedési est. A NEP fővárosi szervezetének VII. kerületi szervezőbizottsága jóléti alapja javára december 26-án, karácsony másodnapján a kerületi központ Rákóczi-út 50. számú helyiségében zártkörü iparosismerkedési estet tart. Az est érdekes müsora keretében *Cselényi* József, *Dévay* Ica előadóművésznő, *Balog* Bandi, külföldön járt cigányprimás és a zongoránál *Alpár* János zongoraművész és *Szalvó* Albert tanár szerepelnek.

MUNKAPROGRAMM
DECEMBER 17-TŐL, DECEMBER 24-IG.

IV. kerület. 20-án 7—8 óráig Nagy Ferenc törv. hat. biz. tag fogadó órája. — 21-én fél 4 órakor gyermekdélután.

V. kerület. 17-én háromnegyed 7 órakor Szecsődi Imre dr. előadása: „Ideges járványok, különös tekintettel a kulásra és babonára."

VI. kerület. 18-án fél kilenc órakor táncóra. — 21-én fél 4 órakor gyermekdélután.

VIII. kerület. 20-án 7—8 órakor törvényhatósági bizottsági tagok fogadó órája.

X. kerület 17-én 6—8 órakor Dongó Orbán kerületi elnök fogadó órája. — 22-én 8—12 óráig táncóra.

XIII. kerület. 19-én Hegedüs Bertalan törvényhatósági bizottsági tag fogadó órája. — 21-én a 130. körzet müsoros estje. — 23-án 4 órakor gyermekdélután.

XIV. kerület. 20-án 7—8 óráig Verebélyi Hugó jogi tanácsokkal szolgál.

Szendy Károly egy éve polgármester. A főváros törvényhatósági bizottságának közgyülése 1934 december 14-én választotta meg első izben polgármesterré *Szendy* Károlyt. Az évfordulón, szombaton reggel számos üdvözlő küldöttség jelent meg a polgármesteri hivatalban. Kora reggel a polgármesteri hivatal személyzete köszöntötte *Szendy* Károlyt, majd a Keresztény Községi Párt jókivánságait tolmácsolta előtte *Csilléry* András dr. A Nemzeti Szabadelvü Párt képviseletében *Rassay* Károly jelent meg a polgármesteri hivatalban. A pártok üdvözlésén kivül számos magános is jelentkezett, igy többek között a fővárosi plébánosok, a szakfelügyelői kar és a polgármester több jóismerőse és barátja. Az évforduló alkalmából hatalmasan megduzzadt a polgármester napi postája is, rendkivül sok táviratot és üdvözlőlevelet érkezett titkári hivatalába.

Bornemisza miniszter és Szendy polgármester ünneplése a frontharcosok teaestjén. Az Országos Frontharcos Szövetség pénteken este teaestét adott a Bristol-szálló különtermében *Bornemisza* Géza iparügyi miniszter és *Szendy* Károly polgármester tiszteletére. Az estélyen résztvett *Takách-Tolvay* József gróf, a szövetség elnöke, *Engelbach* Alajos és *Kertész* Elemér alelnök, valamint számos elökelőség. A szövetség nevében *Takách-Tolvay* József gróf üdvözölte a minisztert és a polgármestert.

— Valahogy úgy van az ember, — mondta az üdvözlésre *Bornemisza* Géza, — hogy azok az érzések, amelyek a csatamezőn vésödtek a férfiszivekbe, kiirthatatlanul élnek ma is. *Büszke vagyok arra, hogy ezekből a bajtársi sorokból indultam el* és vállt vállnak vetve haladhatunk az úton, szembenézve az élet frontjával, amely az ország második ezerévéhez vezet.

Szendy Károly polgármester válaszában *példaképül állitotta a társadalom elé a frontharcosokat*, mert meggyőződése szerint, minden magyar polgárnak a nemzeti ujjáépités katonájául kell szegődnie. Reméli, hogy a főváros kezdeményezése nyomán az ország minden városa és községe megtalálja a módját annak, hogy biztositsa a frontharcosok számára a megérdemelt mindennapi kenveret. A miniszter és a polgármester a késö esti órákig maradtak együtt a frontharcostársadalom vezetöivel.

Halálozás. *Kerekes* Aladár dr. régi, ismert ujságíró a Szent István kórházban 58 éves korában elhunyt. *Kerekes* Aladár dr. régebben *A Nap*-nak, majd utána több éven át a Budapesti Hirlapnak volt fővárosi rovatvezetője, és munkásságával kartársai és a közönség megbecsülését vivta ki. Pénteken délután temették a rákoskeresztúri katolikus temetőben nagy részvét mellett. A temetésen nagy számban jelentek meg az elhunyt kartársai, élükön *Hegedüs* Gyula szerkesztővel, az Ujságirók Szanatórium Egyesület elnökével. A gyászbeszédet az összes ujságíró intézmények és a jóbarátok nevében *Kun* Andor dr. mondta.

Lapot adott ki a BESZKART Közművelődési Egyesülete. Nivós tartalommal, tetszetős formában új lap jelent meg: A *BESZKART Közművelődési Egyesületének Időszaki Értesitője*. A lap főszerkesztője *Horváth* Zoltán dr., felelős szerkesztője *Németh* Géza, kiadója *Palotás* Ferenc. A lapot útra indító beköszöntőt *Márkus* Jenő dr., a BESZKART vezérigazgatóhelyettese, a Közművelődési Egyesület elnöke irta. Ismerteti a lap a Közművelődési Egyesület klasszikus estéit, majd az egyesületi férfikarnak a Dalosszövetség budapesti kerületi válogató versenyén kivivott győzelme alkalmával megtartott serlegavatásáról számol be. *Kádár* Béla dr. főtitkár, a testnevelési törvényről és a BESZKART Levente Egyesületéről, *Németh* Géza a BESZKART zenekarnak a rádióban való szerepléséről, *Tihanyi* János Lajos „A középosztály és képzőművészet" címmel irt cikket a gazdag rovatokkal tarkitott számba.

A TÉBE karácsonyfa ünnepe. A Takarékpénztárak és Bankok Egyesületébe tömörült pénzintézetek az idén rendezték *a tizenegyedik karácsonyfa-ünnepet*, amelyen dr. *Kresz* Károly kincstári főtanácsos és *Némethy* Kálmán igazgató fogadták a vendégeket és látták el a megjelent *3000 gyermeket* meleg kabáttal, új cipővel és fehérneművel. Az ünnepségen *Hegedüs* Lóránd, a TÉBE elnöke üdvözölte a kormányzónét.

Szellemi szükségmunka. Január 15-én újabb szellemi szükségmunka indul meg, amelynek keretében három hónapra alkalmazzák az intelligens osztályhoz tartozó munkanélkülieket. Csupán az lehet szellemi szükségmunkás, akinek, amennyiben egyedül él, 70 pengőnél magasabb jövedelme nincsen. Ha másodmagával él, 120 pengős jövedelem ez a határ, amely még családtagonként 40 pengővel emelkedhetik. A szellemi szükségmunkásoknál, ha már voltak köztisztviselők vagy magántisztviselők, az iskolai végzettség legalább négy középiskola, egyébként pedig érettségi. Húsz évnél fiatalabb és 65 évnél idősebb szellemi szükségmunkást nem alkalmaznak. *A fizikai szükségmunka*, amelynek keretében három turnusban 3000 munkanélküli munkást juttatnak keresethez, a kora tavaszi hónapokban indul meg.

Érdekes könyv a budapesti gyógyszertárakról. A közigazgatás és a gyakorlati ember számára egyaránt hasznos könyv jelent meg *„A gyógyszerészetre és a budapesti gyógyszertárakra vonatkozó adatok"* címmel. A könyv szerzője *Sztankai* István dr. székesfővárosi fogalmazó, aki a gyógyszerészeti jog ma érvényes anyagát összegyüjtötte és rendszerbe foglalta, ügyes megoldással, úgy, hogy a könyv tanácsadóul is szolgál. Érdekesen ismerteti a mü a főváros közel kétszáz gyógyszertárának keletkezését és egyéb adatait, úgy, hogy a könyvnek ez a része visszapillantást nyujt Pest és Buda egész egészségügyi helyzetére. A gazdag levéltári anyagot is tartalmazó munka a legrégibb patikák okmányait is közli. A könyvhöz *Salamon* Géza dr. tanácsnok, a közegészségügyi ügyosztály vezetője irt előszót, amelyben elismeréssel méltatja a szerző munkásságát.

CELLO
RAGASZTÓ SZALAG
sérült, szakadt rajzok kijavításához. • Nedvesítés nélkül azonnal tapad a papirhoz és arról — ha szükséges — könnyen lehúzható. • 10 m. hosszú tekercs ára 2·80 P. Az ULIPA fénymásolat percek alatt készül el.
Magyar Vegykészitményü Papirgyár, Oser Jakab Budapest, VI., Ó-utca 49. sz. Telefon: 23-8-90.

December 19 és 22-én délután fél 3 órakor
Ügetőverseny

Gazdasági Értesítő

Zsírexportunk hatalmas fellendülésének nemzetgazdasági jelentősége

Rosta János tanácsnok szenzációs leleplezése a pékek antiszociális kalkulációjáról

Az érdeklődés homlokterébe kerültek manapság a közélelmezési problémák. Budapest közönségnek százezreit a legközvetlenebbül erdekli az inséges esztendő következményeként mutatkozó drágaság és az a kérdés, hogy meglehet-e akadályozni a további drágulást, vagy el kell-e készülni arra, hogy a tavaszi hónapok egyre újabb és újabb megterheléseket hoznak. A *Fővárosi Hirlap* munkatársa éppen ezért felkereste Budapest közélelmezési vezetőjét,

Rosta János dr.

tanácsnokot,

aki a következőkben ismertette azokat a problémákat, amelyek a közellátás terén részben már felmerültek, részben pedig elkövetkezésükkel a legközelebbi heteken belül számolni kell.

— A polgármester úr több ízben hangoztatott intencióinak megfelelően — mondotta *Rosta* tanácsnok, — már *eddig is tettünk különböző alapvető intézkedéseket, amelyeket alkalmasaknak ítélünk arra, hogy általuk a komolyan fenyegető árdrágulási folyamatot elkerülhessük. A Községi Élelmiszerüzem* hónapok óta erőteljes vásárlási akciót folytat, *elsősorban megfelelő burgonyakészlet beszerzésére vonatkozóan.* Ez a müvelet jelentős eredményeket produkált,

tárházainkban már is nagy készletek fekusznek, de még jelentékenyebb az az árumennyiség, amelyet a burgonyatermelő központokban későbbi szállításra kötöttünk le.

Érezhető mindenesetre a nagytermelők egy részénél az a törekvés, hogy a későbbi árdrágulási lehetőségekre való tekintettel *vonakodnak bevásárlóinknak a jelenleg érvényben lévő napi árakon készleteiket eladni.* Ez azonban, hála Istennek, csak szórványos, éppen ezért nagyobb veszélyeket nem rejt magában és én

biztosra veszem, hogy a tömegélelmezés szempontjából olyannyira fontos cikk megfelelő mennyiségeit mindenképpen biztosítani tudjuk.

— Erőszakos beavatkozásra *nem gondolunk az árnivellálást illetően,* hanem egyelőre megelégszünk azzal, hogy *piaci és vásári szerveink erélyesen ellenőrzik a Budapestre szállított élelmiszer készletek sorsát,*

erélyesen lépnek fel a feleslegesen közbe- és éppen ezért a voltaképpeni árt okát jelentő illegális kereskedelemmel szemben,

t fordítanak arra is, hogy *a termelői fogyasztói árak között megengedhetetlen eltérések ne mutatkozzanak.*

— Közélelmezési intézményeinknél egyébként hónapok óta munka folyik. Az utóbbi evek folyaman egyre örvendetesebben fejlődő *zsírexport* már eddig is azt eredményezte, hogy az évtizedekkel ezelőtt épült vágóhidak és a velük kapcsolatos nutóházi berendezések szüknek bizonyultak. Jellemzésül, azt hiszem, elegendő egyetlen adatot felemlítenem s ez az, hogy

míg békeidőben a sertésvágóhidon az évi vágások száma 8—10 ezer volt, addig a mult esztendőben és az idén ez a szám 20, illetőleg 25 ezerre szökött fel.

Ennek a nagy forgalomnak lebonyolítását el sem lehet másként képzelni, mint hogy *megfelelő mértékben bővitjük létesitményeinket.* A kozgyülés áldozatkészsége folytán a legutóbb felvételre került 21 milliós *OTI* kölcsönből *1,900.000 pengo hitelösszeget használhatunk fel,* egyrészt az új hütőház megépítésére, másrészt a vágóhelyek jelentős kibővitésére. Ezek az épitkezések már folyamatban is vannak és *a jövő év első felében a munkák befejeződnek.*

— Ugyancsak a zsírexporttal szorosan összefüggő kérdés *a központi zsírolvasztó berendezés felállítása.* Mint ismeretes, a polgármester utasításának megfelelően pár hónappal ezelőtt alaposan átttanulmányoztam a külföld egyes nagyvárosaiban üzemben lévő hasonló berendezéseket. A látottakról részletesen beszámoltam a polgarmester úrnak és ezidőszerint az a helyzet, hogy minden valószínüség szerint *már a legközelebbi jövőben előterjesztéssel fordulunk a törvényhatósági bizottsághoz a zsírolvasztó berendezés felállítása céljából.* Mint az már ilyenkor szokásos, — jóllehet még az elhatározás sem történt meg. —

Egyik ajánlattevő a másiknak adja a kilincset.

Egyik is dicséri saját gyártmányának kiválóságát, másik is meg akar győzni bennünket arról, hogy csak az ő általa készitett berendezés lehet megfelelő Budapestnek, ezek a tervezgetések és befolyásolásra irányuló törekvések azonban *önként értetődően meddők maradnak,* nem csak azért, mert mindenképen idöelöttiek, hanem még sokkal inkább annál az oknál fogva, mert ha majd az előterjesztés elkészítéséig eljutunk, akkor is

arra fogunk törekedni, hogy első legyen a székesfőváros közönségének érdeke és ennek rendeltessék alá minden egyéni érdeket szolgáló óhajtás.

Ebben a pillanatban én éppen olyan kevéssé tudom megmondani, hogy német, angol, dán, vagy egyéb szabadalom alapján létesítjük-e a központi zsírolvasztót, mint ahogy *ennek megállapitására ezidőszerint senki sem hivatott.*

— A berendezés létesítése *a zsírexport szempontjából elkerülhetetlenül szükségesnek látszik.* A kérdés megoldása azonban túl megy egy rendes gépi berendezés felállításán, mert *pillanatig sem szabad szemünk elől téveszteni, milyen óriási érdekei füződnek az agrártársadalomnak a sertészsir és sertéshús exportjához.* Nekünk általános nemzetgazdasági szempontból mindenekfelett

ügyelnünk kell arra, hogy egy nem kellő gondossággal kötött megállapodás kényszerü következményeként zuhanás ne következzék be az amúgy sem normális szinten mozgó élősertés áraknál.

Ugyanilyen mértékben kell védelmeznünk a szekesfőváros közönségét is, ennélfogva *rendkivüli alaposságú megfontolásra van szükség, mielőtt a végső szót kimondanók az új létesitmény kérdésében.*

Antiszociális sülőiparosok

— Az utóbbi időben egyre gyakrabban halljuk azt a szemrehányást, hogy a községi kenyérgyár nem tudja betölteni ármérséklő szerepkörét. Azzal érvelnek, hogy a kenyérgyár által készített termékek ára szinte hajszálnyira azonos a magánipar felfelé tendáló áraival, közben ennek ellenére sem jövedelmező az üzem. Ezek a vádak, — őszintén meg kell mondanom, — *igazságtalanok.* A *Községi kenyérgyár* ugyanis saját üzemében *mindig szemelött tartotta alkalmazottainak szociális helyzetét is.*

A pékek akkor, amikor bekövetkezett a gabonaárak emelkedése és ennek velejárójaként az őrlemények megdrágulása, úgy igyekeztek kiegyensúlyozni az üzleti kalkulációjukban mutatkozó eltéréseket, hogy a sütőmunkások bérét nagyon jelentékenyen csökkentették.

Manapság a pékiparban a szakmunkások átlagosan *18 P hetibérrel dolgoznak,* ami azonban

nem követtük a magánipart ezen az úton, hanem sütőmunkásaink továbbra is a régi keresetet érik el munkájukkal.

A magánipar 18 P-s béreivel szemben, *a mi pékiparosaink 48 P-t keresnek,* tehát a lisztárak emelkedését nem hárítottuk át a munkásságra. Hogy aztán általános élelmezési szempontok miatt a kenyérgyári termékek árát nem emelhettük, az természetes, viszont ennek a két körülménynek egybevetése *tökéletes magyarázatát adja annak, hogy a községi kenyérgyár jövedelmezősége jelentékenyen megcsappant.*

Biztosítási ügynökök a vasúti állomások pénztárában

— Levél a szerkesztőhöz —

Mélyen tisztelt Szerkesztő úr!

Mindenekelőtt ki kell jelentenem, hogy a tekintélytisztelők mindjobban kiveszö fajtájából való vagyok. Ezen az alapon nagy tisztelettel viseltetem az Államvasutak iránt, mint amely legnagyobb üzeme az országnak és már réges-régen az európai kultúrát jelentette, amikor sok mindenben még ennek mögötte voltunk. Éppen ez a tekintélytiszteletem és nem a gáncsoskodó hajlam késztet arra, hogy rámutassak egy olyan jelenségre, amely az Államvasutak tekintélyén csorbát üt.

Legutóbbi szegedi utam hívta fel a figyelmemet erre a meglehetősen kirívó szépséghibára. Megváltottam a gyorsvonati másodosztályú jegyemet Szegedre és a 17 pengő 50 fillér fedezetére letettem a pénztáros hölgy elé 20 pengőt. Megkaptam a jegyet és a pénzemből vissza 1 pengő 50 fillért.

— Tévedni tetszett, — mondtam, — 2 pengő 50 fillér jár vissza.

— Tudniillik benne van már a biztosítás is: 1 pengő, — felelte mosolyogva a pénztárosnő.

— Ha tudniillik is, *én nem tudom, milyen biztosítást von le, amikor én nem kértem mást, mint menetjegyet Szegedre.*

— Tetszik tudni *a balesetbiztosítás,* amely 1 pengő díj után 5000 pengő.

— En nem kértem és nem is fizetem meg az 1 pengőt, már csak azért sem, mert baleset ellen már biztosítva vagyok.

— *De már rá is ragasztottam a jegyre az 1 pengős bélyeget.*

Megnéztem. Csakugyan rá volt ragasztva a jegyemre, az *Európai Áru- és Poggyászbiztositó R.-T.* 1 pengős bé.yege. A pénztárosnő tehát balesetbiztosítási ügyletet kötött velem, anélkül, hogy erre felkértem volna. Nemcsak ügynöke volt tehát a társaságnak, hanem olyan ügynöke, aki még rá sem beszél, hanem befejezett tény elé állít. Es mindezt bájos mosollyal kiséri.

A mosolyát vegyem el, vagy az 1 pengőt ? Otthagytam az 1 pengőt, de azzal az érzéssel szálltam be a szegedi vonatra, hogy a pénztárosnő rontott az aranyzsinóros uniformisa tekintélyén ezzel a cselekedetével. Azonban csakhamar revizió alá kellett vennem megállapitásomat. A kocsiban ismerősök akadtak és ennek is, annak is a jegyén biztositási bélyeg volt, amelyhez hasonló körülmények között jutott, mint én. *Már ráragasztotta a pénztáros.* Nem az enyém, hanem a másik, meg a harmadik pénztáros vagy pénztárosnő. Tehát nem egy eset csupán, hanem *gyakorlat: az Államvasutak pénztárai ügynökölnek az Európai Áru- és Poggyászbiztositónak.* Ez nem méltó az Államvasutakhoz, ugy-e nem? En legalább igy gondolom s lehet, hogy bennem van a hiba, mert tisztelem a tekintélyeket és az Államvasutakat is olyan tiszteletben tartom, hogy fáj, ha valami a tekintélyenek a rovására megy.

G. M. *cégvezető-mérnök.*

Bonyodalmak a Spódiumgyár kitelepítése körül

Az új beadvány felett csütörtökön dönt a közgyülés

A *Fővárosi Hirlapban* jelentettük, hogy a főváros elintézte a *Hungária Mütrágyagyárral* az ismeretes telekbérleti ügyet és ennek kapcsán a *Spódiumgyár* megszüntetésének régen húzódó problémáját. A hosszadalmas tárgyalások azzal zárultak, hogy a városrendezési bizottság hozzájárult a 15.000 négyszögöles Illatos-úti telek bérbeadásához, annak kikötésével, hogy *ennek ellenében a Spódiumgyár üzemét a vállalat két éven belül tartozik megszüntetni.* Méltányosságból azt is javasolta a bizottság, hogy ez esetben a főváros vállalja magára a Spódiumgyár gépiberendezésének átköltöztetési költségeit és hogy a pillanatnyi anyagi megterheléstől mentesülj.ön, *a megtérítést olyan formában oldják meg, hogy a főváros 20 évre lemond a telekbérlet összegéről.* A közgyülés azonban *nem fogadta el ezt az anyagi terhet,* hanem kimondta, hogy az Illatos-úti telekkomplexumot csak abban az esetben engedi át *a Hungária Mütrágyagyárnak, ha minden anyagi feltételtől függetlenül jelenlegi telepén két éven belül leállítja a Spódiumgyár üzemét.* Előrelátható volt, hogy a Mütrágyagyár a közgyülésnek ezt a határozatát nem fogadja el. *Igy is történt.*

A vállalat a napokban újabb bedavánnyal fordult a polgármesterhez és közölte, hogy az ismertetett közgyülési döntést nem fogadhatja el. Még

egy utolsó kísérletet tesz a vállalat a megértő megegyezésre és ennek érdekében újabb ajánlatot terjesztett elő.

Uj ajánlatában közli, hogy az igényelt telek rendelkezésre bocsátása ellenében a Spódiumgyár üzemét 12 év mulva megszünteti, *addig is azonban az üzemet a jelenlegi keretek között folytatja.* Az esetben, ha a főváros az üzem azonnali megszüntetéséhez ragaszkodna,

kéri, hogy az Illatos-úti telekkomplexumot

a főváros 15 évi bérelengedéssel bocsássa a vállalat rendelkezésére, amely engedménnyel a Spódiumgyár költözködési költségeit kiegyenlítettnek tekinti.

Hangsúlyozta a vállalat, hogy ha a főváros ezt az utolsó ajánlatát sem fogadja el, úgy számára

nem marad más hátra, mint a budapesti gyártelep kibővítéséről végképpen lemondani, új gyártelepét tehát kénytelen lenne Pestkörnyéken, vagy a vidéken felépíttetni.

Számszerüleg is kimutatja a vállalat, hogy az új gyár építésével kapcsolatban befektetendő négymillió pengő tőkéből legalább kétmillió pengő kerül közvetlenül, vagy közvetve (budapesti tégla, gép, kábel, stb. gyáraknak juttatandó anyagrendelések formájában) budapesti lakósoknak kezéhez kifizetésre. Ehhez járul a régi gyártelep leszerelésével, átköltöztetésével és felszerelésével járó, ugyancsak föként munkabérekre eső 348.000 pengő. Közel két és félmillió pengő munkabér jutna tehát a fővárosi munkások számára a tranzakció kapcsán kifizetésre, aminek egyrésze most azonnal, még a tél folyamán kiadandó gépi és egyéb rendelések következtében, tehát épp a legnagyobb fővárosi munkanélküliség idején lenne esedékes. Ettől a szociális jelentőségü körülménytől eltekintve a fenti *közel két és félmillió pengős munkabérből* különböző közvetett és közvetlen városi adók és illetékek formájában

mintegy 400.000 pengő azonnali városi bevétel-növekedés

és ezzel egyidejüleg. a munkanélküliség csökkenése révén, a szociális kiadásoknál legalább 100.000 pengőt takaríthatna meg a főváros. Azonkivül a főváros csupán az új gyár építése és a régi gyár áthelyezése következtében *kereken félmillió pengő új bevételhez jutna.*

A fordulat nem lepte meg a főváros vezetőit, mert az előzmények után erre el voltak készülve. A polgármester ezért újból fontolóra vette az ügyet és a csütörtöki közgyülés elé javaslatot terjeszt a korábbi közgyülési határozat *módosítása iránt.* Az előterjesztésben a polgármester most sem hajlandó anyagi megterhelést vállalni, ellenben *elfogadja a Hungária Műtrágyagyárnak azt az ajánlatát, hogy az Illatos-úti telek rendelkezésére bocsátása ellenében 12 év mulva szünteti be a Spódiumgyár üzemét.* A főváros ilyenformán csakugyan mentesül az anyagi terhek alól, azonban a *Spódiumgyár* még 12 évig fogja kellemetlen büzét árasztani *az Élelmiszernagyvásártelep szomszédságában.*

Városházi körökben azt hiszik, hogy

ez az intézkedés sem lesz az utolsó aktus ebben az ügyben,

mert valószínütlen, hogy *a belügyminiszter, aki már több alkalommal megsürgette a fővárosnál a Spódiumgyár kitelepítését,* jóváhagyná a módosított közgyülési határozatot és belenyugodnék abba, hogy *a Spódiumgyár további 12 évig változatlan keretek között folytassa működését.*

Budapest a kereskedelemnek köszönheti fejlődését

A Kamara elnökválasztó közgyülése

A budapesti kereskedelmi és iparkamara közgyülésén, amelyen *Éber* Antalt elnökké, *Székács* Antalt és *Nagy* Antalt alelnökökké választották, *Felkay* elnök a választás megkezdése Károly polgármester megbizottja.

Felkay tanácselnök a választás megkezdése előtt a kamarai tagokhoz beszédet intézett, amelyben megállapította, hogy ezúttal nem mutatkozott különösebb érdeklődés a kamarai választások iránt, de *a főváros tudatában van a kereskedelmi és iparkamara fontos hivatásának.* Nemcsak a kormány, hanem a főváros is méltányolja a kamara működésének fontosságát. *Budapest fejlődését és világvárosi kialakulását a kereskedelemnek köszönheti.* A kamara kötelékébe tartozó iparosok és kereskedők nagymértékben vannak ráutalva a kamara védő és támogató működésére.

Felkay tanácsnok elismerő szavait lelkes tapsokkal és éljenzéssel fogadták a kamarai tagok.

Az új Vásárpénztár tisztikara. A *Budapest Székesfővárosi Állatvásár Pénzforgalmi R.-T.* most tartotta alakuló ülését. Az ülésen megválasztották az új intézmény igazgatóságát, az új igazgatóság pedig kinevezte a vezető tisztviselőket. Ügyvezető igazgatók lettek: *Bárány* Károly és *Furtkovics* Béla, mindketten régi vezető tisztviselői a Községi Takarékpénztárnak, igazgató *Erdey* Zoltán, aki szintén régi vásárpénztári ember, azelőtt a Vásárpénztár bankosztályának vezetője volt, aligazgató: *Szigeti* Lajos, cégvezetők: *Horváth* Ernő és *Podhradszky* István dr., akik közül az első kettő szintén régi vásárpénztári tisztviselő, a harmadik új ember.

NAGY SÁNDOR
CIPÉSZMESTER
úri-, női-, sport- és orthopädcipész
IV., Magyar-utca 52. Telefon 87-5-59

A főváros biztosításai. *Szendy* Károly polgármester a városgazdasági szakbizottság hozzájárulása után előterjesztéssel fordul a csütörtöki közgyüléshez, ahol azt javasolja, hogy a székesfőváros legközelebbi napokban lejáró biztosítási szerződéseit tizesztendei időtartamra olyképp hosszabbítsák meg, hogy *a biztosítási szerződések félévenkint bármikor felmondhatók.* Ennek a megkötésnek tudvalevően az a magyarázata, hogy a törvényhatósági bizottság a költségvetés tárgyalásakor határozatot hozott, hogy önbiztosítási alapot létesít. A most megkötésre kerülő biztosítási szerződéseket 16 intézettel köti meg a főváros által megbizott *Községi Takarékpénztár.* Az Első Magyar Általános Biztosító és a Gazdák Biztosító Intézete 22—22, a Generali és az Adria 11—11, a Magyar-Francia 8, a Fonciere 7%-kal részesedik a biztosításban, a többi intézet pedig 1—3 percentjét kapja meg a biztosításoknak.

VÁLLALKOZÁS

251.212/1935.—XIII.

Versenytárgyalási hirdetmény

Nyilvános versenytárgyalást hirdetek az I., Kútvölgyi-úti Szent János kórházban a szülészeti és nőgyógyászati pavillon építésével kapcsolatosan szükséges **burkolómunkákra.** A közszállítás költségei szabályszerüen biztosítva vannak.

A közszállítás megkezdésének és befejezésének időpontja, valamint a jótállás időtartama tekintetében a vonatkozó költségvetési kiírás felételei az irányadók.

Az ajánlatot a rendelkezésre álló minta felhasználásával és a jelen hirdetményben, valamint az ezt kiegészítő általános ajánlati feltételekben foglaltak értelmében olyképpen kell szövegezni, hogy az ajánlat és mellékletei a szerződés minden adatát és feltételét tartalmazzák.

Az aláírt és megfelelően előkészített ajánlatokat sértetlen borítékban elhelyezve, pecséttel lezárva, a megrendelő hivatalnál (Központi Városház, harmadik emelet, 350. szám alatt) 1936 január hó 4-én délelőtt 9—10 óra között személyesen, vagy megbizott útján kell benyújtani. A benyújtott ajánlatok a benyújtási határidőt követő egy órán belül a megrendelő hivatalos helyiségében kerülnek nyilvánosan felbontásra.

Azt az ajánlatot, amelyet az ajánlattevő nem a kijelölt helyen, a kijelölt időben nyújt be, vagy pedig nem a megállapított feltételek és előírások értelmében készít elő, a Közszállítási szabályzat idevonatkozó rendelkezései szerint, figyelembe venni nem lehet.

Műszaki kérdésekben szükséges felvilágosítások a Központi Városháza, III. em. 308. szám alatt nyerhetők, ahol a tervek és rajzok is megtekinthetők. Az ajánlati minta, a feltételek, költségvetési úrlapok pedig III. em. 342. szám alatt a hivatalos órák alatt megszerezhetők.

Ugyanott nyerhetők a szükséges felvilágosítások is a közszállítással kapcsolatosan felmerülhető kérdésekben. A szerződési illetéket a vonatkozó pénzügyi szabályok szerint kell leróni.

Budapest, 1935 december 10.

A székesfőváros polgármestere.

Versenytárgyalási megbizások

Pillangó-utcai menhely, **villanyszerelési munka,** vitéz Rozs és Társa (VIII., Nagytemplom-utca 28) 2666.17 pengő.

Szent István-kórház, kazánház, **kőművesmunka,** Tamássy Emil VI., Eötvös-utca 43) 3790 pengő.

Uj versenytárgyalási kiirások

A polgármester versenytárgyalást hirdet:

A Szent János-kórház nőgyógyászati pavillonjának **burkolómunkálataira.** Ajánlat tehető január 4-én d. e. 10 óráig a magasépítési ügyosztályon.

Cipők szállítására az egyenruházott alkalmazottak részére. Ajánlat tehető január 3-án d. e. 10 óráig a Gazdasági Hivatalnál, Gyáli-út 3/b.

Ruhaanyagok szállítására az egyenruházott alkalmazottak részére. Ajánlat tehető január 2-án d. e. 10 óráig a Gazdasági Hivatalnál, Gyáli-út 3/b.

Benzin szállítására az üzemek részére. Ajánlat tehető december 30-án d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Iskolai füzetek szállítására. Ajánlat tehető január 3-án d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Különböző papíráruk szállítására a hivatalok, iskolák és üzemek részére. Ajánlat tehető január 8-án d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Füzetek, rajztömbök szállítására az iskolák részére. Ajánlat tehető január 10-én d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Jegyzőtömbök, iratgyüjtők, íróaljzat stb. szállítására a hivatalok, iskolák és üzemek részére. Ajánlat tehető január 14-én d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Az Elektromosmüvek kelenföldi telepén szükséges **tereprendezési és útépítési munkákra.** Ajánlat tehető január 3-án d. e. 9 óráig, Váci-út 74, I. em. 114. hivatalnál (Központi Városháza, harmadik emelet,

A Gázmüvek részére az 1936. évben végzendő **csőfektetésekkel kapcsolatos útburkolatfelbontási, helyreállítási munkákra.** Ajánlat tehető január 15-én d. e. 10 óráig, Tisza Kálmán-tér 20.

Ugyanott **járda- és úttest-aszfalthelyreállítási munkákra.** Ajánlat tehető január 16-án d. e. 10 óráig, Tisza Kálmán-tér 20.

A Vizmüvek békásmegyeri főtelepe **kazánházának és bujtatóvégaknájának villanyszerelési munkáira.** Ajánlat tehető január 9-én d. e. 10 óráig, Reáltanoda-utca 1—3, I. emelet 16.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LÁSZLÓ igazgató

SZILVESZTER LAJOS
Egészségügyi berendező, központi fütés, vizvezeték és csatornázási vállalata
Budapest, V., Báthory-utca 23. Telefon: 248-72.

BALOGH GYÖRGY
Budapest, II., Olasz-fasor 31 Tel.: 55-6-86
vizsgázott tetőfedő mester

Mihálka és Társai
reszelő- és szerszámáru iparvállalat k. f. t.
Budapest, V., Zápolya-utca 34. Telefon: 92-4-98.

PAULHEIM LÉNÁRD
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER-U. 6/b. TEL.: 351—4.

Váczy István
okleveles építészmérnök és építőmester
Budapest, VIII., Baross-utca 82. Telefon: 40-8-54

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3 Telefon: 41-1-65

HEGYI SÁNDOR
építő mester
Telefon: 54-6-60 — Budapest, II., Gyorskocsi-u. 10.

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Petőfi Sandor-u. 16. Tel. 897—85

Gyári lerakat Telefon: 411-31
NYULASSY JÓZSEF
parkett és padozati vállalat
Bpest, IX., Dandár-u. 24. Vállal új és régi fektetést és mindenféle padozat munkát a legolcsóbban.

BECHT JÓZSEF
építészmérnök, építőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-utca 4
Telefon: 84-1-97

FANCSALY FERENC
közp. fütés, vizvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezési vállalkozó
Budapest, XI., Horthy Miklós út 80
Telefon: 59—4—88

Gavora Zsigmond
okl. mérnök, építőmester
Bpest, I., Enyedy-u. 12. Telefon 562-47

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám.
Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-53

Cementgyár:	Lábatlanban . . .	évi telj. kép.	12.000 v.
Mészgyárak:	Lábatlanban . . .	„ „ „	5.000 „
	Dorogon . . .	„ „ „	3.000 „
Téglagyárak:	Buda-Ujlak, Kőbánya Nyergesujfalu	évi telj. kép.	60,000.000 drb.
Cserépgyár:	Buda-Ujlak	„ „ „	8,000.000 drb.

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusitás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

Bq 352/68 352

Huszonötödik évfolyam Budapest, 1935 december 25. 52. szám

Fővárosi Hírlap

Előfizetési ár:
EGÉSZ ÉVRE ..... 24 PENGŐ
FÉLÉVRE ..... 12 PENGŐ
EGYES SZÁM ÁRA: 50 FILLÉR
Árusítják az összes IBUSz-pavilonokban

FELELŐS SZERKESZTŐ
DACSÓ EMIL

MEGJELENIK MINDEN SZERDÁN
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-ÚT 60
Telefon: 13-7-15 — Postacsekk: 40.424

1022

Karácsony

A *Fővárosi Hírlap* számára írta:

Sipőcz Jenő dr.

Budapest székesfőváros főpolgármestere.

Még néhány évtized és a kereszténység kétezredszer üli meg Krisztus urunk születésének boldog, szívet vidító, lelket örvendeztető estéjét. Azóta minden emberi lélekben él a vágy, hogy ezen az estén fehér asztal terüljön a karácsonyfa alatt, a béke gyertyái világítsanak az egyszerű vacsorához és a kalyha barátságos melegében áhítatos hangulat töltse el a szíveket. Egyszerűség, szerénység, melengető érzések adják az igazi karácsonyt, nem pedig a lakmározás és a pompa: így kell ennek lennie, mert a karácsony minden emberi léleké és ha valaha, akkor ezen az estén mindennek az emberi egyenlőséget kell jelképeznie és minden imádságnak azért kell az ég felé szállnia, hogy ne legyen a földön olyan szegény ember, akinek hajléka ezen az estén is fény, melegség és tápláló étel nélkül maradna.

A szerény fehér asztal és a békesség gyertyafénye mellett az emberi jóságnak, a meleg szívnek, a tiszta elménck kell uralkodnia. Mert Krisztus urunk eljövetele nem azért történt, hogy a törvénytől eltávolítson bennünket, hanem azért, hogy a törvényt betöltse. A törvény pedig nem a betű, hanem a lélek. Krisztus tanítása, hogy a léleknek kell újjászületnie és az újjászületett léleknek kell mindenhol uralkodnia, bennünk egyes emberekben, a családban és a nemzetben, hogy eljöjjön az Ő országa. A világ mai válsága, az elmék zavara, a lelkek meghasonlása pedig csak az Ő országának eljövetelével szünik meg. Az Úr nekünk Megváltót, Messiást küldött, s az ember a kereszt tövében mégis ellenségeskedést, viszályt, gyűlölködést merészelt kezdeni.

Hisszük, tudjuk, hogy föl kell eszmélni az emberiségnek, meg kell születni a békének és ikertestvérének, a szeretetnek. Újjá kell születni a léleknek, amely meghozza az egyes emberek számára a belső megnyugvást, a családnak a tiszta életet, az egységes nemzetnek pedig az egyetemes nagy eszmékért való eredményes küzdelmet. Ma már kezdjük Krisztus útját járni: tudjuk már, hogy annál kisebbek vagyunk, minél önzőbb módon éljük életünket, annál nagyobbak, minél hasznosabban dolgozunk az emberiség és a nemzet számára, minél kevésbbé élünk önmagunknak, hanem minél áldozatosabb lélekkel adjuk oda munkánkat és tehetségünket a köznek.

Budapest székesfőváros lakossága példaadó módon gyakorolja ezeket az erényeket. Ennek a városnak a polgársága és munkássága mindenkor készen állott az egyetemes nagy, nemzeti érdekekért való munkára. Budapest népe krisztusi szeretettel öleli ma is magához az egész magyar nemzetet és kultúrájának fényével, szociális gondolkodásának eredményeivel kész örömmel árasztja el az országot. Igy, karácsony estéjén, boldog örömmel állapíthatjuk meg azt is, hogy Budapest az egész művelt világon a legbékésebb, legnyugodtabb sziget, amely méltán büszkélkedhetik azzal, hogy ebben a tekintetben Európa legelső városa. De különben is, ennek a városnak minden polgára abban a nyugodt meggyőződésben hajthatja álomra fejét a szent estén, hogy egymás segítésében, a szegényekért és elesettekért való áldozathozatalban, a kultúra fényének élénkítésében mindent megtettünk, ami tőlünk telik. Ez az önfeláldozó polgári s népi öntudat tette meg Budapestet Európa legbékésebb szigetévé, mert a szociális gondolkodás, a krisztusi szeretetnek valósággá váltása egyedül az, amely egy világváros békéjét tökéletesen biztosítani tudja. Mi öntudatosan tekinthetünk a békesség gyertyafénye mellett, szerény fehér asztalunk mindennapi áldására, mert a szeretet ünnepén elmondhatjuk, hogy Magyarország fővárosát az emberszeretet és az emberi haladás őszinte vágya kormányozza.

ZSITVAY TIBOR:

A főváros lakosságának jobb jövendőjéért, a szebb álmok valóraválásáért dolgozunk

A nagy ünnep fénye aranyozza be a világot, a nagy ünnep csendje állítja meg a munkát. Pihenőt tart a közélet is, amely a fővárost kormányozza, a férfiak, akiknek a város a családjuk, a szűkebb családi otthonukban élik néhány napon át a maguk életét. Ezek az érzések, a rövid időre való búcsúzás előtt tették meleggé a Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezetének utolsó találkozóját ebben az évben azon a klubesten, amikor Budapest jövendő képének ragyogó színeit festette meg a tudós előadó. A városrendezési ankét első ciklusát zárta le *Kertész* K. Róbert államtitkár előadása, s a hallgatóság élén ott ült *Zsitvay* Tibor, a pártszervezet elnöke. Szinte meghatottan élvezte a harmóniát és szépséget, amelyet a jövendő Budapest képeiből elébe vetítettek, s bizonyára büszke öntudattal érezte, hogy ezt a ragyogó *jövendő* városképet az a harmónia valósítja meg, amely a *máé*, amely mind hatalmasabb egységbe olvasztja a nemzetet s amely mindnyájunkat bíztató hittel és erővel vesz rész a főváros új életének kialakulásában. Ebben a hangulatban fordultunk

Zsitvay Tiborhoz,

hogy a tudós előadó jövendő városképe mellé állítsa oda a jelennek harmóniáját, amelynek kifejezője a Nemzeti Egység. Ezt a nyilatkozatot kaptuk tőle:

— Amikor zászlót bontottunk, Gömbös Gyula táborában egységes szervezet voltunk. Azután érezhetők voltak olyan törekvések, amelyek részre akarták szakítani a pártot. Most ismét egységesen haladunk kitűzött célunk felé és hogy megint együtt vagyunk, a Nemzeti Egység átfogó gondolatának köszönhető.

Most legutóbb, a főváros költségvetési vitájában is megállapíthattuk, hogy nem volt a párt részéről olyan felszólalás, amely ne domborította volna ki a teljes egységet. A párt ezzel az egységével és fellépésével a legnagyobb tiszteletet érdemli ki.

Ez a párt soha nem élt demagógiával, mert szorgalmas munkával kívánja megvalósítani céljait és ebben nem akadályozhatja meg semmiféle kicsinyes intrika és rosszindulatú vélemény. Ezek az intrikák nem tudják megbontani a párt egységét. Bízunk erőnkben, amely meg fogja törni a gáncsoskodást és el fognak némulni azok a törekvések, amelyek egyesek elgondolását célozzák

A főváros lakosságának jobb jövendőjéért, a szebb álmok valóraválásáért dolgozunk és bízunk abban, hogy ebben a munkában a főváros vezetőségének támogatására számíthatunk, éppen úgy, amint a főváros vezetősége is mindenkor számíthat a párt barátságára és törhetetlen támogatására akkor, amikor a köz érdekéről van szó. Bízunk abban, hogy a fővárossal való harmónikus együttműködés a párt célkitűzései és a Gömbös-kormány programja nyomán a jövőben is eredményes munkára fog vezetni.

*

Amint *Zsitvay* Tibornak kijelentéseit olvassuk, úgy érezzük, hinni kell ebben a jobb jövendőben és hinni abban, hogy az álmok valóra válnak. Hiszen nem csak egy szuggesztív erejű megnyilatkozásról van szó, mert most, amikor az esztendőt lezárjuk, immár egy fejezetet zárunk le a *Nemzeti Egység* életéből, amelynek már dús eredményei vannak. A fejezet *Gömbös* Gyula miniszterelnök zászlóbontásával kezdődött.

— Táborba hívlak benneteket, Budapest népe, — mondta Gömbös Gyula — hogy kiépítve fővárosunk kulturális, gazdasági és szociális jólétének bástyáit, igaz testvérként harcoljuk ki együtt a magyar igazságot, munkáljuk a magyar jövendőt, amelynek egyetlen záloga az *egység*.

— Küzdeni akarok Budapestnek, az ország szívének magyar dobogásáért, mindenki nyugodt megélhetéséért, a kisemberek boldogulásáért s a boldogulás egyenlő feltételeinek megteremtéséért.

Az egységet, a harmóniát hirdette *Gömbös* Gyula, s ma *Zsitvay* Tibor az elmult esztendőre visszatekintve, megállapítja, hogy pártja maradék nélkül mutatta meg ezt az egységet, s találta meg a harmóniát a közért való munkában.

A program, amelyet *Gömbös* Gyula hirdetett volt az útjelző, s hívő lélekkel hisszük, hogy a jövő szép álmai, amelyeket *Zsitvay* Tibor hangoztat, nem maradnak álmok, ha ez a program beteljesül.

A FŐVÁROS SZIVE

A szociálpolitikai és a közjótékonysági tevékenység fejlődése

A Fővárosi Hirlap számára írta:

LIBER ENDRE alpolgármester

Az utóbbi években mind gyakrabban hallunk olyan kifogásokat a főváros hatósága ellen, hogy főként a nyomor pillanatnyi enyhítésére, a szociális bajok tüneti kezelésére törekszik és a megelőzés, a szegényebb néprétegek életszínvonalának emelését szolgáló szociálpolitikai tevékenységet a közjótékonyság mellett háttérbe szoritja.

Ha felelni akarunk erre a kifogásra, akkor előbb fel kell vázolnunk azt a vonalat, amelyet a főváros ezen két, egymástól gyakran nehezen elhatárolható tevékenysége az utóbbi három évtized alatt leirt.

A XX. század első éveiben a főváros területén nagyobb arányban fellépő nyomor ellen elsősorban a társadalom vette fel a küzdelmet egyesületei és alapitványai utján. A hatóság a társadalom tevékenységének ellenőrzésén kivül, az aránylag csekély anyagi áldozatokkal végrehajtott közjótékonysága keretében majdnem kizárólag csak a munkaképtelen öregek támogatására és közjótékonysági intézmények létesítésére szorítkozott.

A székesfőváros szociálpolitikai tevékenysége tulajdonképpen akkor kezdődött, amikor a kiváló érzékkel rendelkező dr. *Bárczy* István polgármester vette kezébe a főváros szociálpolitikájának irányitását és a külföldi tanulmányutakra kiküldött tisztviselők tapasztalatai alapján *olyan nagyszabásu és évtizedekre szóló szociálpolitikai programot dolgozott ki, amely ha megvalósul, fővárosunk ezen a téren is versenyezhetett volna Nyugat-Európa nagy kulturális és szociális centrumaival.* A szociálpolitikai ügyosztály megszervezése, az üzemi munkások szociális problémáinak rendezése, nagyarányu épitkezési akció keretében olcsóbb *kislakások és szükséglakások, kislakásos telepek* létesitése (1909—1912) a *Népszálló és Népház* felépitése, amely intézményekhez hasonlókat majdnem minden kerületben tervezett, — már az előbb emlitett szociálpolitikai programm gyakorlati megvalósításának egyes részletei voltak, azonkivül Bárczy polgármester kiváló munkatársaival *elkészittette a népjóléti igazgatásról szóló s ma is érvényben lévő szabályrendeletet,* megszervezte annak keretében *a népjóléti központot* és megszigoritotta a jótékony egyesületek ellenőrzését. Felhivta a fővárosi tisztviselők figyelmét *az első magyar szociálpolitikai tanfolyamra,* amelyet a Népmüvelő Társaság rendezett.

Ennek a szépen fejlődő szociális érdeklődésnek és lendületes munkának *egyszerre véget vetett a világháború* és az azt követő forradalom. Az 1919. év második felében már *a külföldi missziók* siettek az inséggel küzdő magyarság segitségére.

A kommunizmus után a főváros vezetősége már programjába vette a szociális problémák megoldását és a főváros akkori polgármestere, *Sipőcz* Jenő dr. a lakósság áldozatkészségének az igénybevételével *nagyarányú nyomorenyhitő akciót kezdeményezett.* Megalakult azután *a népjóléti és munkaügyi minisztérium is,* amely a főváros vezetőségével együttesen rendszeresitette azt az inségakciónak nevezett közjótékonysági tevékenységet, amelyből az inségenyhités mai formája kialakult. A főváros inségenyhitése eleinte a kormány inségakciójához kapcsolódott, de miután 1925 májusában megindult az *inségadó* behajtása, a főváros 1925/26 telén már külön, az inségadó terhére folytatta inségenyhitő tevékenységét, amelyet azóta is igyekszik minél tökéletesebben kiépiteni.

Az 1920/26 évek közé eső periódust a koronának hihetetlen mértékü leromlása és ezzel egyidejüleg a spekuláció hatalmas fellendülése jellemzi. Valutánk romlása következtében a magánvállalkozási kedv megerősödött s igy a munkanélküliség csökkent, a munkabérek viszont emelkedtek, igy az inségenyhités terén kevesebb feladat hárult a közre.

A rövid ideig tartó fellendülés után megkezdődött a gazdasági viszonyok romlása, tisztviselők és munkások tömeges elbocsátása, a mezőgazdasági termények árának zuhanása, amelynek következtében *megindult a vidéki inségeseknek a fővárosba való özönlése.*

A főváros folytatni akarta a háboru kitörésekor megszakitott szociálpolitikai tevékenységét és elsősorban a katasztrófális méreteket öltő *lakáshiányon* igyekezett egy nagyarányu *kislakásépitési és szükséglakásépitési* program megvalósításával segiteni és ezzel egyben a *magánvállalkozás kedvét is fokozni.* Tudjuk, hogy a főváros szociális lakáspolitikája szép eredményeket produkált és nagy része volt a lakásinség megszüntetésében. Az *anya- és csecsemővédőintézetek, bölcsődék és gyermekotthonok, árvaházak és nyaralótelepek* létesitése és kibővitése, a *gyermeknyaraltatás* megszervezése, *az iskolaorvosi és iskolanővéri intézmények* megalakitása, *a népmüvelési bizottság* életrehivása, *népfürdők* létesitése mind annak a korszaknak szociális alkotásai, amely korszakot *a rendkivüli arányu gazdasági válság* és az annak következtében fellépő *munkanélküliség* zárt le néhány évvel ezelőtt. A közsegélyre utaltak száma és nyomora a munkanélküliség következtében évről-évre fokozódott és például a fővárosban 1932. év végén a kerületi előljáróságok már *200.000 hatósági támogatásra utalt inségest* tartottak nyilván, a fővárosban tehát *minden ötödik embert közsegélyből kellett eltartani.* Ez olyan megterhelést jelentett, hogy költséges szociálpolitikai intézmények létesitésére éveken át gondolni sem lehetett. A helyzetet még sulyosabbá tette, hogy a karitász terén régebben nagy jelentőséggel biró egyesületek gazdasági és pénzügyi viszonyaink leromlása következtében annyira elszegényedtek.

Ez a helyzet már mintegy öt év óta, és habár közben az állam és a főváros között az inségenyhités fedezetének kérdése már rendezést nyert és az utóbbi két évben a munkanélküliek száma kis mértékben csökkent is, a *nagyarányu inségenyhitő tevékenység még mindig túlnyomó részét köti le a szociálpolitikára és közjótékonyságra forditható összegeknek.* Igy 1934-ben a közjótékonysági és szociálpolitikai kiadásokra fordított összeg a zárszámadás szerint 16,701.745 pengő volt, amely összegből 10,169.602.97 pengőt kellett inségenyhitésre fordítani. A hatóságoknak erre a közjótékonysági tevékenységére azonban továbbra is szükség van.

Teljes mértékben tudatában vagyunk annak, hogy erkölcsi kötelesség és nemzeti érdek a puszta létfenntartásért verejtékes küzdelmet vivó népesség komoly megsegitése. Ezért törekszünk minden erőnkkel már meglévő szociálpolitikai berendezéseink fenntartása és fokozatos fejlesztésére. *De a kor követelményeinek megfelelő eredményes szociálpolitikai tevékenységet csak akkor épithetünk ki, ha az államhatalom már megtette a kezdeményező lépést,* mert átfogó szociálpolitikai programmot csak a törvényhozás erejével rendelkező államhatalom valósithat meg.

A főváros vezetősége azonban addig is, mig egy ilyen átfogó és országos szociálpolitikai tevékenység kialakul, állandóan arra törekszik, hogy fenntartsa és fejlessze már meglévő szociálpolitikai intézményeit, továbbá, hogy költségvetése keretében fokról-fokra olyan elkerülhetetlenül szükséges új szociálpolitikai intézményeket is életre hivjon és olyan új szociális intézkedések útját egyengesse, amelyek lehetővé teszik, hogy *a közjótékonyságot fokozatosan visszafejleszthessük és helyébe intézményes szociálpolitikai tevékenységet állithassunk be.*

Az elmondottak talán meggyőzik a közvéleményt arról, hogy miért nem számolhatunk be nagyobbszabásu szociálpolitikai munkásságról, de hiszem, hogy meggyőzik arról is, milyen változatlan kitartással igyekszünk a főváros polgárságának szociális megsegitésére. Hivő lélekkel bizunk abban, hogy *egy békére, igaz emberszeretetre törekvő és jobb gazdasági viszonyokat teremtő irányzat a közeljövőben segitőtársunk lesz szociálpolitikai feladataink megvalósításában.*

Emelik a civillistát

Irta: Pásztor Mihály

Születésének negyedszázados évfordulójához közeledik a *Fővárosi Hirlap.* Milyen más volt a világ huszonöt évvel ezelőtt Budapesten. Milyen furcsa lepergetni most azt a régi filmet, amely mi bennünket huszonöt évvel fiatalabbnak mutat. Milyen mások voltak akkor az idők és mások voltak az emberek is. Ferenc József volt a király, Khuen Héderváry volt a miniszterelnök; a városházán Bárczy István, a bankok között pedig Lánczy Leó és Ullmann Adolf uralkodott. Pénz már akkor is kevesebb volt a kelleténél és mivel Budapest idehaza nem tudott olcsó kölcsönt kapni, Londonba meg Párisba ment pénzért. Már akkor is panaszkodtak az emberek és javában dühöngött a balkán háború, de a levegőben lógott már a világháború is.

A legérdekesebb, ami ebből az időből mint emlék a fejembe maradt, hogy drágaság volt már akkor is, elsősorban húsdrágaság, mert 1909-ben nem engedtük be a szerb disznót az országba. A városházán drágasági ankétet rendeztek, amelyen megjelent valamennyi érdekképviseletet: az OMGE, az OMKE, a Kereskedelmi és Iparkamara, a Mészárosok és hentesek ipartestülete, de eljött erre az ankétre, amelyen Bárczy István elnökölt, Budapest valamennyi országgyülési képviselője is. Sok szó esett az anketen a szerb határzárról, amelyet az agráriusok nyomására rendelt el a kormány. A fogyasztók oldalán azt mondták, hogy azért van húsdrágaság, mert a szerb sertést nem engedik át a határon. Erre aztán az OMKE egyik vezére, Rubinek Gyula hosszú szónoklatban válaszolt és fejtegetései során oda lyukadt ki, hogy a szerb határzár megszüntetését követelni: hazaárulás. Rubinek után Vázsonyi Vilmos beszélt a húsdrágaság okairól. Hosszú és érdekes beszédet mondott, de természetesen nem értett egyet Rubinekkel. Beszéde végén Rubinek hazaárulós kijelentésére célozva azt mondta:

— Uraim, mint a vezérlő bizottság tagja, voltam már én hazafi is. És megtanultam, hogy hazafi-e valaki vagy hazaáruló, az mindig attól függ: kinek a kezében van a bélyegző, mellyel a másikat megbélyegzi.

Érdekes beszédek voltak ezek, de a hús nem lett tőlük olcsóbb. Mert ha a drágaság egyszer nekidurálja magát, ankéttől, gyüléstől meg nem ijed. Megy az tovább a maga útján. Igy esett most is és mikor már nem volt más segitség, a főváros deputációban ment a miniszterelnök elé, hogy kipanaszkodja magát a drágaság miatt.

Amint mondván, gróf Khuen Héderváry Károly volt akkor a miniszterelnök. Szelid, kékszemü ember, aki jóságosan mosolyogva hallgatta meg a deputáció szónokát. Azután megnyugtatta a panaszkodókat.

— Az én véleményem szerint, — mondta Héderváry — a baj nem olyan nagy, mint ahogyan az urak gondolják, mert a húsdrágaság végeredményben az általános jólét jele. Az általános jóléttel együtt jár, hogy most többen esznek húst, mint azelőtt és a nagyobb húsfogyasztás következtében természetesen emelkednek a húsárak. Szóval a húsdrágaság tulajdonképpen a jómódnak és az életstandard emelkedésének a fokmérője, úgyhogy panaszkodás helyett inkább örülni kell a húsdrágaságnak...

Annyi szeretetreméltósággal mondta ezeket Héderváry, hogy a deputáció még válaszolni is elfelejtett. Már lefelé jöttek az urak a lépcsőn, mikor eszükbe jutott, mit is kellett volna válaszolni.

De hogy drágaság volt, azt nem lehetett letagadni, mert az abból is kiderült, hogy munkások, tisztviselők egyre hangosabban követelték a fizetésemelést. Azt mondták, hogy ekkora drágaság mellett a régi fizetésből nem tudnak megélni. Egy napon aztán maga a kormány is elismerte, hogy csakugyan van drágaság, mert törvényjavaslatot nyujtott be a Háznak, hogy a drágaságra való tekintettel emeljék fel a civillistát, még pedig kilenc millióról tizenegy millióra. A kisemberek megdöbbentek.

— Borzasztó — mondogatták egymásnak — hát már a király se tud kijönni a fizetéséből?! Micsoda idők, micsoda idők!

Nagyon lojálisak voltunk mi abban az időben. De azért az öreg király fizetésemelése nem ment olyan símán, mint ahogy a kormány szerette volna. Még a városházán is foglalkoztak vele. Eötvös Károly szólalt föl és feltételekhez kötötte Őfelsége fizetésének a felemelését. Kurucbeszéd volt az nagyon. Avval kezdte, hogy a királyi család nem bánik úgy Budapesttel, ahogy bánnia kellene. A város nevében benne van ugyan, hogy „*székes*főváros", de csak a szék van itt, nem ül benne senki. Nagy dolog az, ha Őfelsége olykor-olykor ellátogat hozzánk. Már pedig fontos dolog volna, hogy az udvar évenként huzamosabb időt töltsön Budapesten, mert akkor legalább tudnók, hogy a civillista egy részét itt költik el a magyar fővárosban és a magyar iparnak, kereskedelemnek is lenne valami haszna belőle. Valamicske megtérülne abból, amit adóban a civillistára befizetünk, mert az a helyzet, hogy a civillista nagyrésze a nagy család, a sok rokon, a temérdek főherceg és főhercegnő segítésére megy. Magának a királynak igazán nem kell sok. Irjon fel tehát a főváros a képviselőháznak, indítványozta Eötvös Károly, hogy Budapest csak abban az esetben hajlandó megszavazni a civillista felemelését, ha garanciát kap arranézve, hogy a király és az udvar minden évben hat hónapot Budapesten tölt.

— Ha pedig nem, akkor nem emeljük fel a civillistát, — mondta a Vajda. — Mélyen tisztelt közgyülés, Őfelsége legkegyelmesebben uralkodó királyunknak én megadok mindent, amire szüksége van. Megadom sörit, borát, testi ruházatját, éjjeli szállását, de tovább minket ne zaklassanak.

Mint a bomba, úgy csapott le Eötvös Károly kurucul hangzó befejezése. De az igazi szenzáció az volt, hogy a közgyülés első ijedtségében egyhangúlag elfogadta Eötvös Károly indítványát. Még Ehrlich G. Gusztáv is Ferencz József ellen szavazott, pedig abban az időben Ehrlich volt a leglojálisabb, legkirálypártibb városatya.

Mikor a közgyülés határozata felérkezett a képviselőházba, akkor már Tisza István volt a miniszterelnök és a t. Ház észre sem vette, amikor 130 más városi és vármegyei felirat között napirendre tért Budapest kurucfelirata fölött is.

Célkitűzéseink

A Fővárosi Hirlap számára írta:

SZENDY KÁROLY polgármester

Megkísérlem képét adni annak, mit jelent nekünk a főváros. Nemcsak lakóhelyet a bölcsőtől a sírig, nemcsak egy keretet, amelynek határai között életünk eseményei lepereg nek. Nekünk, budapesti polgároknak, sokkal többet jelent a főváros fogalma. Elsősorban *kötelességeket* és *jogokat*. Kötelességeket *a múlt, a jelen, s a jövendővel szemben*. Hagyományok alapjain épültek falaink. A hozzájuk való ragaszkodás emelt bennünket a mai nagyságra, de valamennyien érezzük, hogy nem elegendő a tényleges helyzet megőrzése, mert bár ez a város a miénk, karcsú tornyai és impozáns középületei, a végtelen utcasorok és szemgyönyörködtető ligetek elődeink és a mi folyamatos munkánk eredménye, — *nem örökösei, csak kezelői vagyunk annak, amit úgy hívunk: Budapest.*

Nemcsak azért kell okosan, áldozatkészen sáfárkodnunk, mert ezzel a ma és a legközelebbi holnap érdekét szolgáljuk, hanem sokkal inkább azért, hogy az utánunk következő generációknak csorbítatlanul, fejlődőképesen adjuk át eleink hagyományát. *Nem tulajdonosok, csak birtokosok vagyunk.* S ha jogokkal is rendelkezünk, ezek nem arra szolgálnak, hogy általuk lehetetlen feladatok elé állítsuk a közületet, amely végeredményben nem más, mint önmagunk.

Polgármester, tisztviselő, de minden polgár előtt is eszményképek lebegnek. Ezek az eszmények a jövendő reménységeiben gyökereznek, s látva a sivár jelen szűkkörű lehetőségeit, gyakran úgy érezzük, hogy csak ábrándképek. De mégsem adjuk fel a reményt. Mégis dolgozunk, mert *az emberiség magasabbrendűsége éppen abban nyilvánul meg, hogy pillanatnyi sikertelenségek nem szegik kedvét.* Célkitűzések irányítják gondolatainkat, s a célok valóra váltása érdekében készek vagyunk a munka harcára. Mindegy az, hogy hatalmas, modern, új városrészek szépséges képe ködlik-e fel előttünk, vagy arra törekszünk-e, hogy szociális intézkedések inaugurálásával hulló könnyeket apasszunk el.

Nincs lényegi különbség abban, hogy a szélesebb hatáskörrel rendelkező tisztviselő százezrek üdvét szolgáló berendezések megteremtésén töri a fejét, a kicsiny hivatalnok pedig a maga szűk szobájában csak egy-egy elesett ember baján akar segíteni. Mind a két cselekedet azonos értékű. *A sok-sok tisztviselő együttesen ezernyi ezer polgár érdekét szolgálja, de ugyanez a kötelessége az egyetlen polgármesternek is.*

Midőn ifjú fejjel először ültünk le a hivatali szoba dolgozóasztala mellé, valamennyiünkben ott élt a szent, benső fogadalom: szolgálni akarom ezt a várost híven, becsülettel. Egyőnket szárnyára kapott a szerencse, a közbizalom s deresedő halántékkal magas pozicióba jutott. Másikunk megmaradt a kicsiny szobák aktarengetege mellett, de ez senkit sem csábított a régi, benső fogadalom megmásítására. *Mi, tisztviselők, szent kötelességet teljesítünk, amidőn hűségesek maradunk a fővároshoz, amelynek igaz, őszinte szolgálata általános érdek.* Vannak célkitűzéseink és lesznek mindig, még akkor is, ha egyet se tudunk közülük megvalósítani. A körülmények lehetnek ugyanis olyanok, hogy a folyó kiadások fedezésére kell igénybe venni minden bevételt, ez azonban nem jelenti azt, hogy ne készíthetnők elő a jobb időkben sorra kerülő munkákat a legapróbb részletekig.

Most, hála Istennek, *már dereng felettünk az ég.* Már érezzük a rendkívül súlyos idők után a könnyebbülést, s ha gondos előrelátással továbbra is az óvatos takarékosság útján haladunk, már nyíladoznak előttünk a jövőt szolgáló intézmények és berendezkedések létesítésére vonatkozó lehetőségek. Örülünk ennek és bízunk önmagunkban, hogy fogunk építeni, fogunk alkotni.

LUTZ LAKK- ÉS FESTÉKGYÁR RT.
BUDAPEST, VII., ŐRNAGY-UTCA 4. SZ.

Lantos Mihály
építőmester
V., Váczi-út 34. — Telefon: 93-6-52

Lázár Andor
igazságügyminiszter
beszél a Fővárosi Hirlapnak
Budapestről, a világ legszebb és legnagyszerűbb városáról

Lázár Andor dr. igazságügyminiszter, ez a nemes gondolkozású, világlátott, nagytudású magyar politikus, az alábbiakban azzal örvendezteti meg a *Fővárosi Hirlap* olvasóit, hogy karácsonyi számunkra interviuvjut adott Budapestről — mint ő mondja — „a világ legszebb és legnagyszerűbb városáról". Sőt, nemcsak Budapestről beszél, de alaposan belemélyed nagyfontosságú szakkérdésekbe is, rendkívül érdekes, okos, szép városrendezési problémákat vet föl és azoknak egyéni megoldásait közli. Budapest közönsége nagy hálával fogadja, hogy a magyar igazságügyminiszter ilyen szeretettel viseltetik az ország fővárosa iránt és boldog örömmel tölti el ennek a városnak minden polgárát, hogy az igazságügyminiszter nagy elfoglaltsága mellett, a politika izgalmas világában is időt szakít magának arra, hogy simogató szeretettel gondoljon ennek a városnak a problémáira. Nagy öröm az, hogy Magyarország igazságügyminiszteréről kiderül, hogy szívesen és becsületes törekvéssel tölti be az egyszerű pesti polgár szerepét is, annak a pesti polgárnak a szerepét, aki törődik a városával és kész ideákat szolgáltatni a város fejlesztése és jövője érdekében.

*

Lázár Andor szeretettel, helyenkint elragadtatással beszél Budapestről. Amint lassan belemelegszik a városrendezési és közlekedési problémákba, egyre világosabb lesz, hogy az igazságügyminiszternek egyik kedves témája Budapest jövője és fejlődése. Természetesen ezúttal politikáról szó sincs. Mindjárt az elején ki is jelenti:

— A fővárosi politikával nem foglalkozom, engem Budapest, a magyar főváros, a Duna Királynője érdekel.

A világot járt ember széles látóköre, gazdag tapasztalatai lépten-nyomon összehasonlításra vezetik *Lázár* Andort, amikor Budapestről van szó. De az összes kérdéseken át a vezetőgondolat mégis csak ez, — amit ő maga szögez le a beszélgetés elején:

— Budapest a világ legszebb városa. De ezen túl a legnagyszerűbb városa is, mert óriási fejlődési lehetőségei vannak. És talán azért is, mert Budapesten az összes foglalkozási, megélhetési lehetőségeket megtaláljuk. Valóban az ország életének, nemzeti erejének, társadalmi jellemvonásainak összes jellemzői itt sűrűsödnek össze, Budapesten, az ország szívében.

Városfejlesztés és városrendezés nyitott szemmel

Az igazságügyminiszter így folytatta:

— A legtöbb európai nagyvárosban megfordultam. Alkalmam volt megfigyelni, hogy évek során miként alkalmazkodik a felmerült szükségletekhez és a növekedő arányokhoz a város fejlesztése. Például *Londonban* utcaszélesítési, vagy közlekedési problémák helyes megoldásáról volt szó, házsorokat bontottak le (Piccadelly, Oxford Street, Regent Street), hogy a fejlődés követelményeinek, rohanó ütemének megfelelő feltételeket biztosítsanak és egyedül a gyakorlati, egyedül a célszerűségi szempontokat honorálják.

— Nyitott szemmel kell járni, — folytatta *Lázár* Andor, — hogy ezeket a szempontokat a gyakorlatban meglássuk, hogy a hibákat, a hiányokat összehasonlítás, vagy a kirívó aránytalanságok útján megállapíthassuk. Tudnunk kell, hogy a közlekedési útvonalnak tágasnak, egyenesnek, — a lakóházakkal szegélyezett utcának pedig csendesnek és jólevegőjűnek kell lenni. A városfejlesztés lehetőségeinek meglátása azonban nem elégséges, ehhez járul az említett gyakorlati szempontok betartása mellett a keresztülvitelnél legalaposabb és a legmélyebb felelősségérzet. Aki a felmerült problémát, városrendezési feladatot megoldani kívánja, annak szeme előtt a jövő képének kell lebegnie. Vissza kell vetíteni a jelenbe a fejlődés jövőbeli képét és ha ezen az alapon végezzük el a kalkulációt, készítjük el a terveket, akkor a gondolkodásunk reálisabb lesz, mert az előrelátás sok olyan helyzettel is számolni fog, amely talán a jelen pillanatban enélkül figyelmen kívül maradna.

— Csak egy példát hozok fel, Budán építenek egy középületet. Leromboltak egy fél utcasort, melynek folytatásában a házak a gyalogjárónál beljebb állanak és így az építkezésnek ehhez igazodó vonala kitünő és költségmentes alkalmat nyujtott a nagyforgalmú útvonal előbb-utóbb elodázhatatlan kiszélesítésére. Ám, de a krisztinatéri templom egy szöglete egy ponton beugrik az utcavonalba, ami nem volna nagy baj. A józan ész kicsufolásával azonban azt a megoldást választották, hogy a nagy, új középület utcavonalát ehhez a beugráshoz idomítva, a nagyforgalmú utcát elkeskenyítették és fölépítenek egy drága új épületet, amely rövidesen épp úgy útban lesz, mint ma a Bethlen-udvar.

Az árkádos Egyetem-utca

Ezután *Lázár* Andor arról beszélt, hogy régebben maga is sokat foglalkozott városrendezési problémákkal, voltak elképzelései, tervezgetései, mert „nyitott szemmel járta" a fővárost.

— Egyik legkedvesebb elképzelésem az Egyetem-utca rendezése volt, amelyet akként gondoltam keresztülvihetőnek, hogy az utcát a Károlyi-palota és vele egy sorban álló házak földszinti utcafrontjának árkádokká alakításával, árkádokkal kellene szélesebbé tenni. Ez az átalakítás lehetséges és az utca képét stílszerűvé és a Belváros nívójához méltó megoldásban intim természetűvé alakítja át. Ez a tervem azonban még ma is él bennem, és nem hiszem, hogy ez a megoldás kivihetetlen volna.

A villamosnak el kell tünnie a Belvárosból

Végül forgalmi kérdésekre terelődik a szó és *Lázár* Andor ezen a téren is egész csomó tervet és elgondolást hord magában.

— A városrendezés egyik alapfeltétele, — mondja, — a közlekedési kérdések lehető legjobb megoldása és a forgalmi kérdések rendezése. A közlekedési eszközök rohamos fejlődése, valamint a belvárosi népsűrűség azt követeli, hogy a villamosközlekedés legalább is a Belváros területéről tünjék el. Az összes nyugati metropolisokban már ezeket a forgalmi kérdéseket évek előtt rendezték. Földalatti, földfeletti vonatok és autobuszok bonyolítják le a megnövekedett forgalmat, de semmiesetre sem csilingelő sínen járó villamos.

— Egy kis gazdasági fellendülés elég ahhoz, hogy az autók száma, amely Magyarországon világviszonylatban nézve, rendkívül csekély, ugrásszerűleg meg fog szaporodni. Ez pedig Budapest közlekedésében nagy zavart okozhat, mert az autóforgalom növekvőben van. Viszont nem gondoskodtak megfelelő férőhelyekről és ezért egyik legsürgősebb feladat szerintem az autóforgalomhoz alkalmazkodóan megfelelő autóparkozó helyek létesítése, szem előtt tartva a nagyvárosokban már mindenütt kifejlődött azt a felismerést, hogy a városban vannak közlekedési (kereskedelmi) útvonalak és vannak utcák, melyek lakóhelyül szolgálnak, s a két kategória kívánalmai egymástól eltérnek, sőt sokszor ellentétesek.

*

Lázár Andor nem mint igazságügyminiszter, nem mint politikus, hanem mint Budapest társadalmi közösségének egyik tagja, — „a budapesti polgár" szólott hozzá a főváros kérdéseihez. Tette pedig ezt annyi tapasztalattal, gyakorlati érzékkel és a világjárt ember emelkedettebb szemléletével, hogy szavait komolyan meg kell szívlelni. Ami pedig az átütő erőt e gondolatnak megadja, az nem más, mint a nagy szeretet, mint a nagy aggódás az ország legszebb, legdrágább kincséért: Budapestért.

Mohar József dr.

Városrendezési tervek és végrehajtások

A Fővárosi Hirlap számára írta:

Harrer Ferenc dr.

v. miniszter, törvényhatósági bizottsági tag

Budapestnek tudvalevőleg *egységesen készült városrendezési terve nincs.* Ilyen még leginkább az 1870-ben az akkori Pestre, a mai belső részekre a Közmunkatanács által, tervpályázati eredmények által készült,, rendezési terv volt, Azóta csak egyes városrészekre, gyakran ezeknek csak egy-egy kis területére készültek rendezési tervek. A legújabb ilyen nagyobb területet átfogó terv *Óbudának most kiépítés alatt álló terve.*

Budapestnek egységesen átgondolt városrendezési tervezete még csak elkészítendő. Erre *a készülőben lévő építésügyi törvény is kötelezni fogja.* A terv alapjául kíván szolgálni *a főváros városfejlesztési programja,* amelyet a közgyűlés által kiküldött külön bizottság már három év óta készít és amely előreláthatólag *egy éven belül el is fog készülni.* Valószínű, hogy az új fővárosi rendezési tervet meg fogja előzni a Budapestet és a környékét, az úgynevezett *Nagy-Budapestet átfogó, általános rendezési terv.*

A főváros új rendezési terve természetszerűleg, — amennyire ez ma még lehetséges, — ki fog terjedni *már beépített területekre,* kívánatossá fogja tenni itt-ott parcellázott területeknek is az átalakítását, a külső részeken pedig olyan területekre fog akadni, amelyeknek rendezése merőben a terv alapján, a magánosok kezdeményezéséből aligha sikerülhet. Ezek a körülmények szükségessé teszik, hogy a jövő városrendezés számára *olyan jogi lehetőségek álljanak rendelkezésre,* amelyek egyrészt a hatósági beavatkozást mindenütt, ahol ez a városrendezési terv a magántevékenység útján nem valósulhat meg, biztosítják, másrészt módot adnak arra, hogy a főváros könnyebb pénzügyi feltételek mellett hajthassa végre a rendezéseket. Ezeket a jogi feltételeket a már említett építésügyi törvény fogja biztosítani. *A törvény teljesen elő van készítve és remélhetőleg már rövid idő alatt tető alá is kerül.* A törvény rendelkezései biztosítják a városnak a kisajátítás jogát és összes elképzelhető rendezési esetekre lehetővé teszik ingatlanoknak is részben való kisajátítását (például emeletek leszedését), amit a mai kisajátítási törvény nem enged meg és ami a legfontosabb, megalkotja a sokféle már meglévő *telekátalakítási eljárást,* még pedig külföldi példáknál gyökeresebben és egyszerűbb, vagyis hatályosabb formában.

Ennek a törvénynek rendelkezése nélkül jelentékenyebb városrendezési műveletet a fővárosban már nem is lehet végezni, legkevésbé pedig a most annyira előtérben lévő Óbudán.

„DOLGOZZUNK"
IPARI, TERMELŐ, ÉRTÉKESÍTŐ ÉS FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET
Budapest, VIII., Gyulay Pál-u. 7. Tel: 35-5-63, 52-8-52

„IDEAL" ACÉLCSŐ BÚTOROK
kombinált szobák, hall, úri- és előszobák, ülőbútorok, zsúrkocsik állandó nagy választékban
„IDEAL" MODERN CSŐBÚTORÜZEM
Budapest, V., Sziget-utca 5-7. — Telefon: 99—2—54

Konrád Pál
PARKETTGYÁR
KÖZPONTI IRODA: Budapest, VI., Andrássy-út 6.
Telefonszám: 16-5-58

KVARCLÁMPÁK
MINDEN ÁRAMNEMRE
MIKRON, VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 6
TELEFONSZÁM: 80-1-48

BESSENYEY ZÉNÓ

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

a lázas érdeklődésről, amely a városfejlesztés kérdései felé fordul

Impozáns érdeklődés és nagy siker mellett folyt le az az előadás-sorozat, amelyet a NEP fővárosi szervezetében rendeztek a városrendezés kérdéséről és ezzel kapcsolatban a Közmunkatanács feladatairól. *Zsitvay* Tibor, a pártszervezet elnökének vezetésével tartották meg az ankétté szélesült előadásokat, amelyekhez az iránymutatást ő maga adta meg bevezetőjében.

A várospolitika új korszakának jellemző eseményei ezek az előadások, amelyek termékenyítő tanulságuk mellett azt a célt szolgálják, hogy a közügyek felé tereljék az érdeklődést, másrészről, hogy nyilvánosságot adjanak ösztönző gondolatoknak, vagyis egybekapcsolják a közügyek intézéseit az élettel.

Ez az új demokratizmus, amely a közügyekben alkalmas módon részvételt enged hivatott embereknek, csendül ki az alábbi nyilatkozatból is, amelyet

Bessenyey Zénó dr.,

a Fővárosi Közmunkák Tanácsának elnöke

adott a *Fővárosi Hirlap* munkatársának, amikor erről az érdekes kezdeményezésről megkérdezte.

— Hivatalom elfoglalásának első percétől, — mondotta, — azt tapasztaltam, hogy *nemcsak a szakértő körök, de a nagyközönség is lázas érdeklődéssel viseltetik minden olyan terv és lehetőség iránt,* amely gyönyörű fővárosunk megszépítése, egészségesebbé tételére, idegenforgalmának fellendítésére és közlekedésének helyesebb lebonyolítására vonatkozik. Ebben a tekintetben *számos indítvány, terv és gondolat érkezett be hozzám,* amelyek között sok érdemes van, de sok olyan is, amely a Közmunka Tanács hatáskörével, a kivihetőség lehetőségével és a kitűzött nagy célokkal nincs összhangban.

— Ez a helyzet tette indokolttá azt, hogy

megoldásra váró, nagyobb feladatok köréből olyan előadássorozatot kezdeményezünk, amely hivatva van a főbb problémák ismertetésére,

de alkalmas arra is, hogy komoly szakértői helyről és a közönség köréből is eredő felszólalások útján a helyzet tisztázódjék és további helyes gondolatok alakuljanak ki. Ez az elgondolás helyesnek is bizonyult. Az eddigi előadásokon *nemcsak az előadók tettek ki magukért világos, szakszerű és rövid előadásukkal, hanem a hallgatóság köréből is számos, nagyon érdekes felszólalást hallottunk.* A hallgató közönség pedig előadásról-előadásra nagyobb számban jelenik meg, amivel az a célom, hogy

a vezetésem alatt álló hivatal tevékenységét minél közelebb hozzam az élethez és tervekből ne csináljak műhelytitkot,

hanem az arra illetékes közönségnek is beleszólást engedjek. Nagy örömmel vállalkozunk arra, hogy kellő érdeklődés esetén *előadásainkat a jövőben is folytassuk.*

— Az előadások nívóját nagyban emelte *Zsitvay Tibor elnökünk magasszárnyalású, bölcs és tapintatos vezetése.*

Fokozatosan megszünteti a Közmunkatanács az óbudai téglagyárakat, amelyek helyébe parkok és villák kerülnek

Évekkel ezelőtt a *Fővárosi Hirlap* hasábjain hívtuk fel az illetékes tényezők figyelmét arra az anomáliára, amely *Óbudán a téglagyárak mértéktelen és a városrendezési szempontokat figyelembe nem vevő bányászása miatt tönkretette ennek a városrésznek fejlődését,* azonkívül egész hatalmas területen *életveszélyes lett az ottlakás,* mert kisebb földcsuszamlások állandóan történnek. Mint ismeretes, számos bizottság vizsgálta meg ezt a kérdést, de mindeddig döntés nem történt, ugy, hogy mármár azt kellett hinnünk, hogy a téglagyárak kérdését levették a napirendről. A közmunkatanács új elnöke, *Bessenyey* Zénó azonban a tőle megszokott aktivitással nyomban hivatalbalépése után hozzáfogott ennek a kérdésnek megoldásához és amint az alábbiakból kiderül, máris meg vannak a likvidálás alapfeltételei.

— *A téglagyárak* — mondja Bessenyey Zénó — *végleg semmi körülmények között nem maradhatnak mai helyükön.* Ezek a gyárak a telepen olyan óriási változásokat idéznek elő, amelyek városias környezetbe nem illeszthetők bele. Nem szabad továbbá azt a körülményt sem figyelmen kívül hagyni, hogy *olyan hatalmas területet foglalnak el, ami a városi úthálózat kialakításának komoly akadálya.* Másfelől azonban számolnunk kell azzal is, hogy a téglagyártásra magának a fővárosnak is szüksége van a fejlődés szempontjából és általában a téglagyártó ipar a közgazdaság igen jelentős tényezője.

— A helyzet tehát az, hogy

sem az ipar, sem a városfejlesztés szempontjából nem lehet a téglagyárakat máról-holnapra megszüntetni, hanem rendszeres program alapján bizonyos meghatározott időn belül kell ezt végrehajtani.

A legelső teendő, hogy annak a vidéknek, ahol ezek a gyárak vannak, tehát a Bécsi-úttól nyugatra eső területen, *a szabályozást mielőbb végleg megállapítsuk,* hogy a főforgalmi útak vonalát ugyancsak megállapítva, megépítésüket biztosítsuk is.

— A téglagyárak területeinek ennélfogva a gyártás megszünése után olyannak kell lenniök, hogy ebbe *a már eleve megállapított szabályozási tervbe beilleszkedhessenek.* El kell tehát már előre készíteni azokat a terveket is, amelyek szerint a téglagyári területek a gyártás megszünése után ki fognak alakulni, hogy más célt szolgáljanak. A gyárak területei éppen a nagy és meredek leásás következtében nem lesznek teljes terjedelmükben alkalmasak lakhatásra.

Ezeket a meredek lejtőket parkok létesítésére kell majd felhasználni. A kialakuló sík, vagy kislejtésű területeken viszont villák építésére alkalmas telkeket lehet parcellázni,

következésképp a hasznosításnak megvan a módja. E villatelkek között utcasorok lesznek majd és természetesen ezeknek az utcáknak szerves kapcsolatba kell jutniok az egész környező vidék úthálózatával.

— A végrehajtás menete tehát az, hogy a földleásás és az egyengetés oly módon történjék, hogy *a gyártás megszünésével egyidejűleg a telep területe ennek a már előre megállapított tervnek megfelelően álljon készen.* Ezek a gyártelepek olyan nagy számmal, olyan nagy terjedelemmel és olyan sűrűn vannak egymás mellett, hogy *jelenlegi területükön túlmenőleg a bányászást már nem lehet megengedni.* Jelenlegi határaikon belül azonban biztosítani kell számukra *a gyártás megszüntetésének fokozatosságát,* annál is inkább, mert ez nemcsak közgazdasági, hanem városfejlesztési érdek is, tekintve, hogy e területeket, mint már kifejtettem, jelenlegi állapotukban városfejlesztési szempontból is rendkívül hátrányos lenne átvenni.

Törv. védett K. H. lámpatestekkel
Nagy árammegtakarítás! Nagyobb fény!
KOMOR HENRIK-féle fénytechnikai-, villamossági- és műszaki vállalat K. F. T.
Budapest, VII., Wesselényi-utca 59. Telefon 41-4-76.

homoródszentpáli
SZENTPÁLY JÓZSEF
építési vállalkozó
Budapest, VIII., József-körút 68
TELEFON: 80-0-04.

Kegyetlen emlékezés az eltünt városrészre

Irta: Pogány Béla

Tabán nincs többé. Azon a helyen, ahol talán igazában nem is szép ódonságának különös költészete valamennyiünket, akik még láttuk, éreztük, szerettük, megejtett, épülhetnek tündérpaloták és kacsalábon forgó várkastélyok; de Tabánt soha semmi föléleszteni nem fogja. Mi azonban, akik élünk, soha nem felejtjük el a Tabánt, amely szinte nem is volt, hanem a nagy *Krudy* Gyulát, aki életet adott a Tabán-legendának. Bevallom, — ami talán a mai túlzóan romantikus korszakban még bünnek számit — hogy mi, modern nemzedék, igenis résztvettünk Tabán halálraitélésében. Kegyetlenek, szivtelenek, cinikusak voltunk? Lehet. De a haladó, a lüktető élet pereatot kiált a szentimentálizmusnak és Tabán meddő „szépségei" helyére kenyérkereső fürdővárost parancsol.

És mégis Tabán örökéletü marad. Tabán romantikája az, amit sohasem lehet majd elfelejteni. Ha soha egy sort le nem irtak volna róla, ha soha egy rozoga tabáni házról fényképet nem készitettek volna, örökké élne áldott emlékü Krudy Gyulának irásaiban. A tabáni romantikát ő csinálta néhány hiszékeny, kedves, könnyen hevülő költőtárs segitségével. Kétségtelen, hogy velük a Tabánnak szépségei, amelyek azonban megsokasodtak, megfinomodtak Poldi bácsi Mély-pincéjének vasrácsos ablakából. Hát még ha a költő, aki ezeket a szépségeket nézte, a Poldi dupla krétával jegyzett kétesértékü borától megmámorosodott: Krudy Gyula volt! Ez a vénséges vén, bornemissza, de borizü hangú kocsmáros egyszál vályogvető cigányával csinált tabut a Tabánból. Vagy öt esztendő előtt tévedtem be egyedül a Mély-pincébe, Krudy Gyula korcsmájába. Amikor Poldival, ezzel a vénséges borcsiszárral beszélgetni kezdtem és az megszimatolta mesterségemet, elövett egy hatalmas noteszt, amelyben az irók, ujságirók, müvészek és más, fejfájító bora által vazallusi sorsban tartott csirkefogók hatalmas névsorában nem talált meg engem, keserü szemrehányásokat tett. Krudy Gyula megtisztelő barátsága ellenére sem jártam soha a Mély-pincében: ez feloldozásra nem jogositó bün volt. Csatlakoznom kellett a Tabán álromantikáját ápoló bohém-társadalomhoz — meglehetősen meggyőződés nélkül. Soha nem láttam szépeknek ezeket az ütött-kopott házikókat, csak mikor Krudy Gyula csodálatos lelkének fénycsóvája esett rájuk, amikor az ő édes szavai a zenélő óra megejtő muzsikájaként hálózták be a szivünket.

Most olvasok egy könyvet és nézegetem a benne lévő pompás képeket. Különösen a képek tömege hat erőteljesen. *Somogyi* Aladár, egy magasrangú katonatiszt lelkesedése, fiatalos tüze örökitette meg a Tabánnak vagy száz finoman beállitott, müvészi képét. Maga a könyv ezek miatt a gyönyörü képek miatt született meg. A könyvben a képek, a zene, amelyhez kellemes, nem túlzóan lelkesedő szöveget *Rexa* Dezső irt gazdag adottságának felhasználásával. Amilyen szeretettel készültek Somogyi tábornok képei, olyan kiábrándító Rexa Dezső szövege, amely legelső soraiban maga megjelöli a Tabán költészetének genezisét: „... emlékek között, amelyek nekünk drágák, hiszen ifjonti korunk annyi gazdag, meleg, feledhetetlen apró történetének volt színhelye, önfeledt bolyongásoknak, csatangolásoknak, sétáknak, amikor a világon nem létezett más, egyedül csak ő, meg én, meg ő..."

Azt hiszem, valóban csak ez volt a Tabán szépsége... Az ifjúság, amely a mi vérünkben verte a marsot és a szerelem, amely itt bújt meg a púpos-kockás utcák, boltives kapuk közé. Mert — ezt is el kell mondani az eltünt városrészről szóló kegyetlen megemlékezés során — vénségére tényleg megtelt a Tabán: fiatal, fehér szerelmek búvóhelyévé lett, pedig még 1848-ban is igy ir róla az *Ungar* cimü lap: „A Gellérthegy apró házikóiban szép, csunya, kövér, sovány és Isten tudja még, milyen kvalitásü nimfák laknak, akik esténként az egész Tabánt ellepik, sőt többen pillangóként Pestre is átillannak. Ezek közül a nemtőrség ma éjjel harmincat elfogott és a városházára kisértette őket. Ott kétségkivül consilium abeundi-t kapnak, hogy többé ne vigyenek minket a kisértetbe."

Bizony, hosszú időnek kellett elmúlnia, meg kellett vénülni és Krudy Gyulának sok betüt kellett leirnia, miközben a Poldi borát itta, amig még Ilniczky jazz-költöt is megihlette a multját felejtő, leplező és letagadó városrész, amely pirulás nélkül hallgatta a melódiát:

Este hétkor, kis babám,
Vár a csendes, vén Tabán.
Száz muskátlis ablak integet,
Add kezembe kis kezed...

De különben is a Tabán már régen nem élt, amikor most lebontották. Rexa Dezső azt irja, hogy a főváros közgyülése 1909 július 6-ikán mondotta ki az ítéletet: esse delendum. Tudomásom szerint már két évvel előbb, 1907-ben jutott Budapest székesfőváros közönsége erre az elhatározásra. Ekkor határozta el a közgyülés, hogy az Árok-utca vonalán új körutat létesit. Ez már halálos ítélet volt. Az 1909-iki határozat azt mondta ki, hogy a Naphegy és Gellérthegy között elterülő egyéb városrészt szabályozni fogják. Az anyagiakról részben az 1908. XLVIII. t.-c., részben pedig a közgyülés (1910. december 23.) gondoskodott. Wargha László, az európai hirü városrendező, aki akkor városi főmérnök volt, elkészitette a szabályozási terveket. Eszerint az egyéb szabályozás 22.8 millió koronába került volna, amiből azonban 17.2 millió korona megtérülését várták. Közben megindultak a kisajátitások, a régi, rozoga viskók egymásután tüntek el, de a háború álljt parancsolt. A Tabán azonban, amely ezután is vagy másfél évtizedig itt maradt, még a régi sem volt már. Hiszen egy év alatt (1911) nem kevesebb, mint negyedfélmillió értékü telket vett meg a főváros és alig valamivel több, mint négymillió értékü (123 darab) ingatlan maradt meg magánkézben.

Krudy Gyula adott életet a Tabán-legendának, amely csak az ő müveiben él tovább. Más igazi költője nem is volt. A poéták megénekelték Budapest minden részét: Virág Benedek még a Kelenhegyről is daloit:

Lásd, mint fejérlik s domborodik magas
Hótól Kelenhegy? Terhe alatt heves
Gőzt izzad és mégis Dunánknak
Hasztalanul melegiti hátát.

A Tabánról csak Ilniczkyék énekeltek, hacsak Kosztolányi Dezső nem gondolt erre az akkor még csak elsütendő városrészre, amikor ezt irta:

Gyenge doh-bűz, kis csiriz-szag,
Otkolón és szappan illat
Csendbe foly egymásba által,
Mint a parfüm illatával
A konyhába fojtva föl ő
Káposztának illata.

Ime, ez volna a költő kegyetlen sirfelirata az elünt városrész számára.

A divatbajött Budapest

A Fővárosi Hirlap számára irta:

vitéz József Ferenc dr. kir. herceg,

a Budapest Fürdőváros Egyesület elnöke

Az elmult évtized céltudatos propagandájának köszönhető, hogy Budapest mint érdekes város és mint európai látványosság, átment a világ köztudatába. A Székesfőváros vezetősége bölcs előrelátással nagyon sokat tett a háború utáni Budapest kialakitására és a forradalmak, a kommunizmus és román megszállás dúlásának nyomait nemcsak hogy eltakarította, hanem egy káprázatos szép, új köntösben mutatkozó világvárost varázsolt elénk. Tényleg gyönyörűek a parkok, a köztisztasági, világitási viszonyok mintaszerűek, úgy hogy etekintetben Európa világvárosai között az elsők közé tartozik Budapest.

Az elnökletem alatt álló Budapest Fürdőváros Egyesület célkitűzéseiben Budapest fürdő- és gyógyértékeit igyekezett népszerűsiteni és a köztudatba átvinni és örömmel állapitható meg, hogy a „Budapest Fürdőváros" jelszó ma már tartalommal telitett valóság. A szép város adva van, a gyógyfürdők ugyancsak meg vannak, tehát minden kellék meg van arra, hogy az idegen Budapesten magát jólérezze. A háború utáni első évtizednek egy koncentrált idegenforgalmi tevékenységben kell kibontakozni és Budapestnek helyzeti előnyeit, magas kulturális felkészültségét, nagyszabású idegenforgalmi értékeit kell a külföldön népszerűsiteni és propagálni.

Kétségtelen, hogy igen nagy sikere a divatbajött Budapestnek a walesi herceg látogatása és Budapestnek nemzetközi értékelését igen nagymértékben elősegitette az a körülmény, hogy előkelő vendégünk ismételten is ellátogatott hozzánk és itt-tartózkodásával is bizonyságot tett amellett, hogy Budapest a legválasztékosabb és legkényesebb ízlést is ki tudja elégiteni.

A folyó esztendő nagyszabású idegenforgalmi eredményei mindenkit megerősithetnek abban, hogy ez a tevékenység hasznos, úgy a főváros, mint az ország számára és arra kell törekedni, hogy Budapestnek a jóhirét megőrizzük, még jobban kiépitsük a nemzetközi hálózatokat, hogy az idegenforgalom fejlődésével új kereseti lehetőségeket teremtsünk a nép széles rétegeinek.

WINCHKLER ISTVÁN

kereskedelmi miniszter nyilatkozik

az idegenforgalmi szervek harmonikus együttműködéséről

A Fővárosi Hirlap multheti számában *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok, a Székesfővárosi Idegenforgalmi Hivatal tevékenysége kapcsán ismertette az egyre fokozódó budapesti idegenforgalom nagyszerű eredményét, amely ma már nemzetgazdasági és szociális szempontból egyaránt számbajövő tényezője a magyar gazdasági életnek. Mondani sem kell talán, hogy az idegenforgalom hallatlan jelentőségét legelsősorban annak legfőbb irányitója, a kereskedelemügyi miniszter érzi át, aki külügyi, majd külkereskedelmi munkássága idején, mint kivételesen nagytudású szakember, tökéletesen megismerte ennek a kérdésnek minden vonatkozását.

Karácsony előtt ujságirók küldöttsége, köztük a *Fővárosi Hirlap* munkatársa is tisztelgő látogatást tett **Winchkler István dr. kereskedelemügyi miniszternél,** aki az idegenforgalommal kapcsolatban, többi közt a következőket mondotta:

— Gyönyörű eredményeket értünk el már eddig is idegenforgalmi téren, de be kell látnunk, hogy hiányzik az az igazi organizáció, amely egy ilyen óriási mozgalomnál elkerülhetetlen. Arra kell tehát törekednünk, hogy a rengeteg és decentralizált idegenforgalmi szerv megkapja azt a hatalmas organizációt, amely az eredményes munkának alapfeltétele.

Értesülésünk szerint a kereskedelemügyi minisztériumban már befejezés előtt áll egy ilyen organizációnak megalkotása és a megfelelő fórumok útján rövidesen a nyilvánosság is tájékozódni fog erről az alkotásról, amely bizonyára hozzájárul az idegenforgalom további erőteljes fejlesztéséhez.

Beér Sándor VÉSNÖK MESTER
V., Gr. Tisza István út 5. sz. ● Telefon: 53-4-28
szivacsalátétes BÉLYEGZŐJE
tartós, szép és tiszta

Orenstein és Koppel
MAGYAR R.-T., BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZÁR-ÚT 31.
Motorosmozdonyok — Útjavitógépek — Kisvasutak — Iparvágányok — Autobuszkarosszériák

Pelikan
IRÓGÉPSZALAG
VEZÉRKÉPVISELET
Stalla Lajos Budapest, V.,
Vilmos császár-út 42.

Lamotte Károly alpolgármester

nyilatkozik a Fővárosi Hirlapnak

a Balatonhoz vezető nemzetközi útvonal és más nagyszabású útak építéséről, az állandó kiállítási terület megvalósításának esélyeiről és az angyalföldi csatornatelep építésének előrehaladásáról

Az elkövetkező esztendőre, amelytől annyi sok szép probléma megoldását várjuk, gazdag útépítési programmal készül a főváros. Mind forgalmi, mind városrendezési szempontból nagyon jelentősek ezek a munkálatok, amelyek részben folyamatban vannak és a jövő évben befejeződnek, részben pedig új kezdeményezések, amelyek régi kívánságok beteljesülését jelentik. Erről az útépítési programról megkérdeztük

Lamotte Károly dr.

alpolgármestert,

aki a *Fővárosi Hirlap* munkatársának a következőket mondta:

— Útépítési programmunk rendkívül fontos mozzanata a székesfőváros területéről

a Balaton nemzetközi útvonalához kivezető hatalmas szakasz megépítése.

A munkálaton kora ősszel kezdtek dolgozni és egészen a legutóbbi napokig, míg csak a fagy be nem állott, a serény munkáskezek százai talicskázták a földet és építették az alapokat. Ez az új útvonal egészen elsőrendű megoldása lesz annak a lehetetlen helyzetnek, amelynek következtében ezideig csak Albertfalván és Budafokon keresztül, szörnyű útviszonyok mellett volt mód a kifogástalan balatoni országútra eljutni. *Az új útvonal európai viszonylatban is meg fogja állani helyét* és bizonyosan nagymértékben járu majd ahhoz, hogy a *magyar tenger felé irányuló nemzetközi forgalom* gyarapodjék és ezzel az ország e kiemelkedően szép helye közkedvelt tartózkodási helyévé válhasson a Budapestet felkereső külföldieknek.

— Még csak tervezési stádiumban van ezidőszerint

az óbudai Dunapart folytatólagos kiépítése.

Ennek a munkának technikai akadályai úgyszólván nincsenek, mert a szükséges területek kisajátítása már huzamosabb idő előtt majdnem mindenütt megtörtént. Hogy a hatalmas anyagi áldozatot igénylő munkát aránylag kényelmes tempóban folytatják, annak az a magyarázata, hogy mindaddig, amíg Óbuda városrendezési terveinek gyakorlati megvalósítása sorra nem kerül, nincsen különösebb szükség a dunaparti részek teljes rendezésére sem. *1937-re azonban minden körülmények között készen kell lenni a Dunapart kiépítésének.*

— Élénken foglalkoztat bennünket

a Svábhegyre vezető főútvonal

megépítésének a problémája. Valamennyien érezzük, hogy soká nem várhatunk ennek a munkálatnak megkezdésével, mert a Svábhegy területe éppen olyan alkalmas az állandó jellegű településre, mint a város belterületének bármely más része s ha eddig ez nem történt meg, annak csupán az volt az oka, hogy

rendkívül siralmas útviszonyok uralkodnak,

amelyek kedvét szegték a vállalkozásnak, s ezzel a Svábhegy javarésze beépítetlenül maradt és a városfejlődés sokkal messzebb eső, de könnyebben megközelíthető területeken lendült előre. Hangsúlyozom, hogy véglegesen leszűrt tervek az új főútvonal vezetésére még nem állanak rendelkezésünkre, annyi azonban máris bizonyosnak látszik, hogy

a farkasréti temetőtől kell kiindulnia, esetleg a jelenlegi Hóvirág-utcán keresztül az új közlekedési útnak.

Természetesen, nagy feladat elé kerülnek mérnökeink, mert a terep jelentős nívókülönbségeit úgy kell kiegyensúlyozniok, hogy ott 5—6 százalékos emelkedéseknél nagyobbak ne legyenek, mert feltétlenül szükséges, hogy a svábhegyi út az akadálynélküli autóközlekedést biztosíthassa.

— Másként áll a helyzet

a Horthy Miklós-híd budai fejétől kiinduló útvonalnál.

Ezek a tervek már a legapróbb részletekig kidolgozva készen állanak, van azonban egy olyan akadály, amely súlyos fejtöréseket okoz. Ez az akadály a *hihetetlen nagymérvű feltöltési területül* szemeltek ki. Én őszintén szólva,

nem bízom abban, hogy a kiállítási terület feltöltésére belátható időn belül sor kerüljön,

mert *ez a munkálat olyan óriási összegbe kerülne,* amelyet még normális körülmények között is csak minden erőnk megfeszítésével tudnánk előteremteni. Minthogy a híd felépítése gyors tempóban folyik és 1937-ben már a megnyitásra is sor kerül, legalábbis az útvonalak elhelyezésére alkalmas területeket a jövő esztendő folyamán fel kell töltenünk, mert *1937-re az új útvonalaknak is készen kell állniok.*

— **Az angyalföldi csatornatelep építése** *kedvező stádiumban van.* Egyes megbízásokat már vállalatba adtunk és a munkálatok zavartalanul folynak, *kora tavasszal pedig megtörténik mindazoknak a munkaágazatoknak vállalatbaadása,* amelyekre eddig, a beállott téli időszak folytán, sor nem kerülhetett.

Problémák, amelyek Európát mozgatják

A Fővárosi Hirlap számára írta:

Becsey Antal

a székesfőváros törvényhatósági bizottságának örökös tagja

Ilyenkor, amikor az ó-évtől búcsúzunk, hogy az újnak szemébe nézzünk, nem árt egy pillantást vetni egyik-másik olyan problémára, amely talán nem is tűnik fel Európa örökké nyugtalan víztükrén, de azért ott dübörög mélyen a felszín alatt. Nem szólnak róla vezércikkek, nem viaskodnak érte a parlamentek porondján öblöshangú politikusok; mégis mindenki, aki belelát e vizek mélyébe, tisztában van vele, hogy nagy erőfeszítések folynak a hatalomért a létfeltételek olyan területein, amelyek a felfokozott energiák autarkikus birtokát jelentik. Valamikor az volt a jelszó: akié a föld, azé az ország; ma új köntösben jelentkezik a régi igazság: *akié az energiák birtoka, azé a hatalom.*

Az utolsó évtizedek természettudományi és technikai fejlődése hatalmas rendet vágott a politikai és katonai tudományok területein is. Nem vitatható, hogy ez a tudományokban való előretörés nem mindig a magasabb emberi eszményeket szolgálta; sőt legtöbb esetben ezzel ellenkező célok szolgáltatába kényszerült. De ez nem a tudományoknak, vagy a tudósoknak bűne: inkább a politikáé, vagy a diplomatáké.

A probléma, amely ezidőszerint Európa laboratóriumaiban és közgazdaságának kohóiban a legforróbb érdeklődést köti le: *a folyékony tüzelőanyagok előállításának problémája.* Annyi bizonyos, hogy ezen a téren Németország vezet. A német tudomány évtizedek óta foglalkozik a szén kémiai tulajdonságainak kutatásával; hihetetlen szívóssággal, kitartással és áldozatkészséggel keresvén azt az utat, amely a német gazdasági életnek és állambiztonságnak külföldi eshetőségektől való függetlenítését biztosítja. Ebből a szempontból a német nemzet *szénvagyona* az a bázis, amelyre építeni kell és lehet. Ezért alapították még 1912-ben a *„Kaiser Wilhelm Institut für Kohlenforschung"*-ot, amely intézmények fő célja *folyékony tüzelőanyagoknak szénből való előállítása és ezzel rokon szénproblémák megoldása volt.*

Kétségtelen jele ez az elhatározás annak a felismerésnek, hogy Európa népeinek sorsában döntő szerepe lesz ezeknek a tudományosan alátámasztott technikai és közgazdasági problémáknak. Az a hatalmas evolució, amelyet az erőgépek területén a Diesel- és benzin-motorok jelentenek, az energiagazdálkodást új irányba terelte; egyfelől leegyszerűsítette az erőgépeket, másfelől a régi szilárd tüzelőanyagok helyébe a cseppfolyós tüzelőanyagokat állította; ami azzal a hátránnyal járt, hogy egyes országok nyersanyagaikat rendszerint távoleső, idegen országokban levő forrásokból nyerték. Hogy ez a körülmény az egyes országok nemzeti, gazdasági és politikai függetlenségét hadászati tekintetben pedig biztonságát veszélyeztette, ahhoz kétség nem fér. Németország az első nemzet volt, amely ezt a veszedelmes függőséget azzal igyekezett elhárítani, hogy természetbeni adottságait a német tudás és szorgalom segítségével törekedett nemzete szolgálatába állítani. Körülbelül húsz éve, hogy *Bergius* tanár a szén hidralizálásával *megoldotta a szénből előállított benzin és olaj problémáját;* azóta nyomában az új módszerek egész sora fejlődött fel, amelyek a *Fischer—Tropsch*-féle katalizátoros eljárásban érték el kulminációjukat. Németországban ma négy hatalmas iparteleo épül a benzin- és olajfélék, általában cseppfolyós tüzelőanyagok nagy arányogban való előállítására, alapanyag gyanánt mindenütt a szén, mégpedig legtöbbnyire a *gyengébb minőségű barnaszén* használtatik fel.

Ez a német törekvés azonban nem áll izoláltan Európában. Nagy arányokat öltött ezeknek a cseppfolyos tüzelőanyagoknak szintétikus előállítása Angliában és más országokban is. Franciaországban a nemzetközi jellegű *Carbon Carburant Társaság* célkitűzéseivel és munkájával ad lendületet e törekvéseknek. *De felfigyeltek a mi szerény keretekben, de nagy tudományos készültséggel folyó magyarországi törekvéseinkre is.* Ennek jellemzésére rámutatok arra, hogy a Carbon Carburant *1936. év szeptemberében tartandó nemzetközi kongresszusának helyéül Budapestet jelölték ki* a magyar mérnöki tudás és szorgalom elismeréséül.

Úgy véltem, hogy jó szolgálatot teszek a magyar ügynek, ha fenti problémákra irányítom a figyelmet. *A székesfőváros üzemeiben a magyar széngazdálkodásnak ezek az új sorsdöntő problémái kell, hogy idejében érvényesüljenek.* Üzemeinkben a szén feldolgozásának sokoldalú kapcsolatainál fogva hatalmas lehetőségek kínálkoznak annak a gondolatnak kimélyítésére, *miként lehet az ország közgazdasági és nemzetvédelmi feladatiba a közüzemek munkáját bekapcsolni és a termelés eredményeit a közszolgáltatások árának csökkentésével összekapcsolni,* mert erre megvannak az elméleti és — a tapasztalatok szerint — gyakorlati lehetőségek is. A cseppfolyós szén poblémája sokoldalú és számos komplex feladat megoldását jelenti; érthető tehát, hogy az egyes feladat-csoportnak megoldása egymással szerves kapcsolatban áll és célszerű irányítással egyikkel a másikat elősegíteni, olcsóbbá tenni lehetséges. Elképzelhető a megoldások oly sorrendje és folyamata, amelyeknél a motorikus tüzelőanyag előállítása, mint fő feladat mellett, a többi közgazdasági érték (például a gáz), csak másodlagos melléktermék, amelyet olcsón lehet a közfogyasztás rendelkezésére bocsátani.

A magyar mérnökök, kémikusok, kohászok és tüzelőtechnikusok hetek óta tartó előkészítő munkával egyengetik a jövő évi szeptemberi kongresszus előkészületeit, hogy kellő szervezettséggel állítsák Európa közvéleménye elé azt az anyagot, amely már eddig is megbecsülést szerzett a magyar névnek. Azonban *ebbe a szervező munkába bele kell kapcsolódnia a közüzemeknek és a kormányzatnak is,* a maguk erkölcsi és anyagi támogatásával. A szóbanforgó problémák nagy jelentőségénél fogva ez nemcsak a magyar mérnöki tudás ügye, hanem a nemzet legfontosabb érdekeit szolgáló egyetemes nemzeti probléma.

Nem időszerű a 40 órás munkahét

Bornemisza Géza iparügyi miniszter nyilatkozata

A nagyüzemek adminisztrációjának, általában üzemvitelének racionalizálása rengeteg gondot okoz a főváros vezetőségének. Ennek a súlyos feladatnak ebben az esetben nem csupán a szokásos, általános nehézségei vannak, mert lényegesen növeli a racionalizálás keresztülvitelének jelentőségét, de egyúttal nehézségeit is az a körülmény, hogy a fővárosnak, mint az ország legnagyobb vállalkozójának *nagyon is szem előtt kell tartania a szociális szempontokat.*

A sok terv között, amely az utóbbi időben felmerült, az egyik és a legérdekesebben hangzó az volt, — amelyről a *Fővárosi Hírlap*-ban is beszámoltunk és amelyben felterjesztés is történt a kormányzóhoz, — hogy *az iparügyi miniszter vezesse be a fővárosnál a negyven órás munkahetet.* Miután ez a kérdés közvetlenül is, de főleg közvetve százezres tömegeket érdekel, a Fővárosi Hírlap munkatársa a legilletékesebb fórumhoz fordult felvilágosításért.

Bornemisza Géza iparügyi miniszter

volt szíves fogadni a *Fővárosi Hírlap* munkatársát, akinek a következő nyilatkozatot adta:

A 40 órás munkahét bevezetésének az eszméje a nemzetközi munkaügyi értekezleteken is csak a legutóbbi időkben vetődött fel. Egy-kétnagyipari állam is csak szórványosan, kísérletképen fordult ehhez a megoldáshoz. Ezen a nemzetközileg még nem járt úton Magyarország kísérletképen sem indulhat meg.

A munkaidő szabályozása terén a Gömbös-kormány junius végén a 48 órás munkaidő bevezetésével uttörő intézkedéseket tett. Az eddigi tapasztalatok alapján, az összes gazdasági és szociális tényezők beható mérlegelése után határozzuk meg, hogy a 48 órás munkahét bevezetésénél milyen milyen ütemben haladjunk előre. Hangsulyozom anonban, hogy az ellentétes érdekek összehangolása után is csak lépésről-lépésre fokozotosan kell előre jutnunk.

Eddig szól *Bornemisza* Géza iparügyi miniszter nyilatkozata, amelyből kitünik, hogy a 40 órás munkahét nem időszerü, következésképp nincs további értelme annak a vitának, amely ezzel a problémával kapcsolatban már eddig is megindult.

Az ipar védelme és az áruházi törvény

Itt említhetjük meg, hogy — amint azt annak idején a *Fővárosi Hírlap olvasó*közönsége éppen *Bornemisza* Géza miniszternek lapunkban megjelent nyilatkozatából tudhatja — a jelenlegi iparügyi miniszter még kereskedelemügyi miniszter korában

elhatározta a nagy áruházaknak törvényhozási úton való megrendszabályozását.

A rendelet vázlata el is készült, de ennek végleges elkészítése most már az új kereskedelemügyi miniszterre, *Winchkler* Istvánra vár. *Az áruházi rendelet megszövegezése körül azonban előreláthatóan az iparügyi minisztériumnak is lesz szerepe. Beavatott helyről* származó információnk szerint ugyanis a készülő ipartörvénynek lesz olyan fejezete, amely

az áruházak ipari tevékenységének megrendszabályozásával foglalkozik.

Főleg a budapesti kisiparosság körében kelt majd nagy megnyugvást az a rendelkezés, amely

a nagyáruházakat eltiltja mindenféle iparűzéstől.

Igy tehát az áruházak kereskedelmi üzemük keretein belül nem tarthatnak fent például szabóműhelyeket, de az iparnak még olyan mértékű gyakorlására sem vállalkozhatnak, hogy valamit megjavítsanak.

Pártunk legszebb sikere...

Beszélgetés Kauser Istvánnal pártigazgatói munkásságának első évfordulóján

Pontosan egy esztendeje, a karácsonyi ünnepek idején kezdte meg működését és szervező munkáját a *Nemzeti Egység Pártjának székesfővárosi szervezete.* A karácsonyi ünnepek alatt bízták meg *Kauser* István dr. pártigazgatót annak a munkának irányításával, amelynek politikai eredményeit mindenki nagyon jól ismeri,

társadalmi, kulturális és szociális eredményei azonban éppen most, a karácsonyi ünnepek alatt bontakoztak ki megkapó körvonalakban.

Két nap óta járja *Kauser* István dr. a kerületi központokat, két nap óta mond beszédeket, de aki azt hinné, hogy a szeretet ünnepén politikáról akár csak szó is esik, — *téved.*

A kerületi központokban karácsonyfa alatt gyülnek össze ezekben a napokban a nemzeti egység gondolatának hívei és *ez a gyülekezés a szeretet nevében történik.* A szegénysorsúaknak itt osztják ki azokat az ajándékokat, amelyeket *spontán adtak össze mindenféle felszólítás nélkül a párt-tagok.*

Nálunk Magyarországon egész furcsán hangzik ez a szó: „párt-tag", amikor szeretetről, szociális gondoskodásról, általában a szív megnyilatkozásáról van szó.

Nálunk a politikai párt egész a legutóbbi időkig, néhány száz politikus ekluzív társasága volt, amelyhez semmi köze nem volt azoknak a tömegeknek, amelyek sorsáról ezek a politikus urak döntöttek.

A *Nemzeti Egység Pártja* valósította meg először ezt a modern értelemben vett pártot, amely

a politikai együvétartozáson kívül, valósággal egyetlen nagy családdá egyesíti a gondolat híveit.

Egy esztendeje kezdte el munkáját

Kauser István dr.

és most egy esztendő után a kerületi központban, a karácsonyfa mellett ezeket mondja a *Fővárosi Hírlap* olvasóinak:

— Küzdelmes esztendő volt, rengeteg munkával, fáradtsággal járt ennek a modern értelemben vett pártszervezetnek a megteremtése és kiépítése, de hogy ez milyen mértékben sikerült már a kezdet-kezdetén, azt *az első választás megmutatta.*

— Az utána következő két választás pedig bebizonyította, hogy

nem egy választásra összetoborzott apróbb szervezet alakult itt, hanem egy olyan emberi közösség, amelyet a nemzeti egység gondolata valóban és minden körülmények között összetart.

Ennek megfelelően természetszerüen *nem hagytuk abba a munkát akkor, amikor már a politikai sikeren túl voltunk,* sőt, ha jól vesszük, ekkor kezdődött el az az igazi mélyreható társadalmi szervezkedés, amelyből kialakult az a hatalmas család, amelyet ma a *Nemzeti Egység Pártja Székesfővárosi Szervezetének* nevezhetünk. Ez a hatalmas család igyekszik gondoskodni önmagáról kulturális, gazdasági és szociális vonatkozásban. Megteremtettük a klubéletet, amely lehetővé teszi, hogy az egyforma gondolkodású emberek és azok, akik velem együtt fanatikusan hisznek a nemzeti egység gondolatának átütő erejében, állandóan érintkezhessenek egymással, kicserélhessék eszméiket és segítsenek egymáson. Előadássorozatainkon nem feledkeztünk meg egyetlen kategóriáról sem, emellett gondoltunk az asszonyokra, a gyerekekre is úgy, hogy ezzel *elválaszhatatlan kapcsolat fejlődött ki a párt tagjai között.* A szakbizottságok megalakításával viszont lehetővé tettük, hogy szakemberek fontos gazdasági problémái a megfelelő fórumok előtt érvényre juthassanak.

— Ennyit az úgynevezett szervezési munkáról. Most pedig rá akarok térni arra a megható, gyögyörü áldozatkészségre, amely ezeket a karácsonyfa ünnepélyeket eredményezte. Mi

nem indítottunk semmiféle akciót, mi nem folytattunk ezirányban propagandát: tagjaink spontán, a saját jószántukból, tudva azt, hogy sok a szegényember és sok a rászoruló, küldték be hozzánk egész rendkivüli tömegben azokat az adományokat, amelyeket most szétosztottunk.

Ebben a szeretetteljes összetalálkozásban látom én a mi munkánk legnagyobb sikerét és a szeretetben való eme összetalálkozás erősít meg abban a fanatikus hitemben, hogy

ennek az országnak igenis szüksége volt erre a szervezetre,

a mai súlyos viszonyok közepette és rengeteg sorscsapástól meglehetősen elfásultan, most kezdenek az emberek magukhoz térni abból a háború utáni letargiából, amely már-már a cinizmusba hajtott sokakat. Ez

a mi szervezetünk hézagpótló volt Budapest életében és szent meggyőződésem, hogy a szervezet egyre inkább megerősödik

és a szeretet és megértés erejével *vonzza magához az újabb és újabb tömegeket.* Hiszem, hogy *megsegít bennünket a magyarok Istene* és megerősödve a nemzeti egység mindent magábafoglaló szent és magasztos gondolatában, egyre jobb, szebb és boldogabb karácsonyokat érünk meg.

HÍREK A PÁRTBÓL

A PART A SZEGÉNYEK KARÁCSONYÁÉRT

Az elmúlt héten mozgalmas napjai voltak a NEP fővárosi szervezete Esterházy-utcai központjának. Karácsonyra, a szegények karácsonyára készülődtek. Függetlenül a kerületek szeretetmunkájától a központ is gondoskodott a kerületi szegényekről. A párttagok önkéntes pénzbeli és természetbeli adományokkal árasztották el a központot, ahonnan azután a szeretetadományokat készen, becsomagolva küldték szét a kerületekbe. Egy-egy csomag 2 kg lisztet, 2 kg burgonyát, 1 kg zsírnak valót, ½ kg cukrot, egy adag szemeskávét, pótkávét, mákot és ½ kg szappant tartalmazott. A gyermekes családok részére különböző ruhanemüeket is küldtek szét.

Amíg a szeretetadományok rendeltetési helyükre jutottak, napokon át nagyarányú munka, reggeltől késő estig tartó sürgés-forgás, csomagolás folyt a központban *Kauser* István pártigazgató vezetésével *Kovács* István dr. egyetemi magántanár, főorvos felesége, *Kemény* Ödön központi titkár és a munkára önkéntesen vállalkozó hölgyek és urak egész tábora buzgólkodott azon, hogy az adományok a szeretet ünnepére a kerületekben eljussanak.

Budapest tizennégy kerületében szombaton, vasárnap és hétfőn tartották meg a NEP karácsonyfa-ünnepeit s ez alkalommal osztották ki a kerületek szeretetadományaival együtt a központból kiküldött csomagokat is. Minden ünnepségen *Kauser* István tartott beszédet a szeretet napjáról az egybegyült párttagoknak és a szeretetadományokban részesülő szegényeknek.

*

Zsitvay Tibor Visegrádon tölti a karácsonyt. *Zsitvay* Tibor dr., a Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezetének elnöke, aki szerdán este résztvett a párt városrendezési ankétján, csütörtökön kerületébe, Kecskemétre utazott, ahonnan rövid időre visszatért a fővárosba. A karácsonyi ünnepeket az elnök Visegrádon, családi körben tölti.

A NEP fővárosi szervezetének karácsonyi szünete. A Nemzeti Egység Pártja fővárosi szervezetének Esterházy-utcai központjában *december 24-től január 2-ig szünet van,* amely alatt a fogadtatások is elmaradnak. A szervezet tisztikara az idei mozgalmas nyáron nem kapott szabadságot s ennek kárpótlása most a tíznapos karácsonyi vakáció.

Az elnöki tanács ülése. A NEP fővárosi szervezetének elnöki tanácsa pénteken este *Kauser* István pártigazgató elnöklésével ülést tartott. Megjelentek az ülésen az összes kerületi pártszervezetek elnökei, akik ezúttal nemcsak a havi munkáról, hanem az egész esztendei tevékenységükről tartottak beszámolót, amely szerint a kerületekben lelkes és eredményes munka folyt. *Kauser* István pártigazgató, a jelentések tudomásulvétele után, a jövő esztendő nagyvonalú programját vázolta az elnökök elé. Az ülés befejezése után bemutatkozott *a NEP VIII. kerületi dalárdája Vidor* József tanár, karnagy vezetésével. A kiváló dalárdának, amely a múlt héten szerepelt először a nyilvánosság előtt, ezúttal is nagy sikere volt.

TÖRLEY
RÉSERVÉ AMÉRICAIN

Hogyan vonult be a szent szeretet az árvák két otthonába

Látogatás az Erzsébet leányárvaházban és a József fiúárvaházban

A mindennapi élet háromszázhatvannégy napos robotját, tülekedését pár órára felváltja a világot megváltó szeretet. Karácsonyi harangok csendülnek, s a világon úrrá lesz az Istenemberre való emlékezés. Jól esik ilyenkor a családi élet szeretetében sütkérezni és sokszorosan fáj ezeken a napokon az elhagyatottság. Az árvák jutnak eszünkbe, akiket megfosztott a sors a családi otthon melegétől: milyen az ő karácsonyuk, tudja-e pótolni az emberszeretet a szülő szeretetét, s be tudja-e tölteni az árvaházat szent misztériumával az ünnep? Mintha megnyugvást akarnánk keresni erre a kérdésekre, bekopogtattunk a főváros két árvaházba: abba, ahol a leányokat és ahol a fiúkat nevelik. Lássuk az apró emberpalánták életét azokon a napokon, amikor a magasságokból a szeretet sugárzik a földre.

Szent Imre herceg-útján, a székesfővárosi Erzsébet Leányárvaházban

Krén Margit
igazgatónő

fogad, az árvák nagy családjának édesanyja. A szeretet aranya olvad fel hangjában, amikor feltárja előttünk az árvaház karácsonyi életét.

— Csupa láz, csupa készülődés az intézet — mondja. — Aki ismeri az internátusi életet, elképzelheti, hogy ilyen alkalmakkor a 150 gyermekből és 32 fönyi alkalmazottból álló nagy család a nyüzsgő méhrajhoz hasonlít.

A 3—6 éves ovódás növendékeket kis karácsonyi mesejátékra, a nagyobb növendékeket történelmi tárgyú karácsonyi színdarabra tanította be az intézet tantestülete. Próbák, vezényszavak, utasítások, lótás-futás, szörnyű nagy aggodalom, hogy nem fog sikerülni semmi, s mint az évek tapasztalatai mutatják, minden nagyszerűen megy, úgy, hogy a látogatók csodálkoznak leginkább, illetve ők hiszik legkevésbbé, hogy árvaházban vannak. A szomorú kép azután, amely az „árvaház" fogalmára általában az emberek szívében megjelenik, lassan eltünik, hogy helyet adjon egy gyönyörű gyermeknevelő intézmény körvonalának. A főváros gyermekvédelmi intézményei s ezek között elsősorban az árvaházak ma már tényleg nem úgy élnek a köztudatban, mint csak egy-két évtizeddel ezelőtt is. *Ezekre az intézményekre méltán lehet büszke a főváros,* nemcsak azért, mert minden anyagi nehézség ellenére is igazán jó ellátásban részesíti az árvákat, hanem azért is, mert azok *olyan szeretetteljes bánásmódban részesülnek, amelynél különbet a szülői ház is aligha adhatna.*

Ennek a szeretetnek természetesen ott van a nyoma minden gyermekarcon. És ott van minden gyermekszívben is. Végtelenül kedves megfigyelni, hogy a hivatalos ünnepre való készülődés mellett, hogyan készül a kis szívek igazi karácsonya. Nem akarunk, nem is lehet szigorú határvonalt vonni a nyilvános ünnep és a belső készülődés kis örömei között, hisz amazt is a szeretet rendezi, — *hála ezért úgy a Főméltóságú Asszony jóságos szívének, mint a székesfőváros vezetőségének,* — de bizonyos, hogy a gyermekek ezt még nem tudják a maga értékében teljesen átérezni s az ő szívükben a karácsony a maguk apró kis örömein és örömszerzéseiken keresztül az igazi ünnep.

Készülődés, lázas izgalom

Az ünnepet hetekkel megelőzően, kisebb csoportokban, a tanítónői szobákban megbújva, varrják a nagyobb leánykák kisebb árva testvérkéik számára a babaruhát. A találékonyságnak ezer apró jelével, s minden igyekezetükkel, hogy az olcsó kis babákból minél szebb tündérkisasszonyt, minél szebb mesehercegnőt kaphassanak a kicsinyek. A tanítónők szabad délutánjaikon nyakukba veszik a várost, s ha a saját gyermekeikről volna szó, nem törekedhetnének már jobban azzal, hogy minél többet, minél jobbat, minél kedvesebbet szerezzen be, ki-ki a maga „családja" számára. Az igazgatónő a 20-as csoportú családok vezetőinek kiosztotta ugyanis a karácsonyi átalányokat. Nagyban folyik hát a vásárlás. Az iskolás növendékek társasjátékokat, kézimunkákat, könyveket, hasznos dolgokat kérnek és kapnak. A könyvek írói között *Jókai* és *Gárdonyi vezet.* Ezeket kérik leginkább a Jézuskához írott levelekben.

A nagy, intézeti karácsonyi ajándék: *egy hangos grammofon.* Ennek valamennyi gyermek különösen örül. Legkedvesebb mulatságuk, ha kedvenc lemezeik mellett kézimunkázhatnak. *Ezt az örömet is a Főméltóságú Asszony szerezte a gyermekeknek.*

Az egymásnak készített ajándék mellett nem *feledkeznek* meg a gyermekek arról sem, hogy hozzátartozójuknak, a félárvák édesanyjuknak valamilyen apró örömet szerezhessenek. Néha csak egy-egy kis rajz, vagy papírmunka az egész ajándék, de benne van egy kis szív minden szeretete. Legtöbbször azonban valamilyen kis terítő, meleg keztyü, vagy hasonló kézimunka készül. Titokban dolgoznak rajta s a tanítónéniknek néha nincsen szíve számonkérni egy-egy illetéktelenül égő villanykörtét. Pedig ez általában — máskor — főbenjáró vétség.

Mikor minden elkészült, minden ajándék megvan már, a nagy izgalmak megfékezésére még lebonyolítják a növendékek a karácsonyi nagytakarítást is. A 150 kis pirosfejkendős fej újra lótfut, porol, bútort húz és tol, és kefél, és söpör, és töröl s csak a takarítási főbiztos, — aki szintén az intézet egyik jelesen érettségizett volt növendéke — tudná elmondani, hogy mi módon, de egy-kettőre kész a nagytakarítás is. Ragyog minden, a folyosókon csak óvatosan lehet járni, mert tükörfényesek. A bútorok peremén, tetején és egyéb elképzelhetetlen helyeken sem talál egyetlen egy porszemet, még az igazgatói felülvizsgálat sem.

Jöhetnek hát a vendégek, örülhetnek a gyermekek életbenlévő szülői, nagyobbára özvegy anyák és egyéb hozzátartozók. Gondterhelt, fáradt anyai arcok kisimulnak s tudjuk, hogy küzdelmes életüknek egy kedves napja ez az ünnepség.

Akiknek senkijük sincs

A karácsonyi iskolai szünidőre hazaviszi leánykáját a javarésze. Aki ágyrajáró, vagy annyira szegény, hogy nem tudja ellátni, az bent hagyja az intézetben a szünidőre is. És bent maradnak *a teljesen árvák. Ezeknek a számára szent karácsony estéjén újra az intézetben gyujtjuk fel a nagy karácsonyfát.* Akkor már nincsenek vendégek, csak magunkban vagyunk. Az igazgató néni és egy-két néni, akik maguk is árvák. Aztán fölhangzik újra a „Mennyből az angyal"... Csendesebben, bátortalanabbul, mint mikor 150 torok énekelte, de nem kevesebb melegséggel. Az intézeti díszterem meghitt családi szobává szükül és kis szívek, nagy szívek kitárulnak a betlehemi Gyermek elé.

Vidám, karácsonyesti vacsora következik utána s lefekvéskor az ügyeletes tanítónéni még több szeretettel járja végig a kis ágyak sorát...

*

A Székesfővárosi Erzsébet Leányárvaház 1861-ben létesült. Megalapítása óta 1180 árvának adott hajlékot. 1931-ben került jelenlegi helyére, a Szent Imre herceg-útja 29. sz. alá, teljesen modern, 4500 négyszögöles, parkkal és gyümölcsössel körülvett intézetbe. Befogadóképessége: 150 gyermek. *Ez a létszám azonban a közeljövőben emelkedni fog.*

A növendékek a VI. elemi vagy a IV. polgári elvégzése után az intézeti háztartási továbbképző tanfolyamot, vagy pedig az Országos Stefánia Szövetség gyermekgondozói tanfolyamát végzik. Jelenleg négy növendék a nőipariskola növendéke, tanítóképzőbe és felsőkereskedelmi iskolába mindössze hat növendék jár, mert amint a tapasztalatok igazolják, a gyakorlati pályákon a növendékek a nehéz viszonyok ellenére is inkább boldogulnak. Az 1935. tanév végén kilépett növendékek közül 2 gyermekgondozó, 3 iparostanonc, a többi pedig üzleti alkalmazást kapott.

A fiúk „családját" is beragyogja a szent ünnep

Most már meleg érzésekkel eltelve folytattuk tovább karácsonyi látogatásunkat: a leányok után a fiúknál, a székesfőváros *József Fiúárvaházában.* Itt is nagy család él együtt, s az „édesapa",

Schuler Alajos
igazgató

A legszebb munkába nemesült meg, de most, az ünnep várásában még melegebben önti el a szeretet, amikor az árvák karácsonyáról szól.

— Minden évben — mondja — a szeretet ünnepe a karácsony est, gyüjti össze az *intézet mai növendékei mellé az intézet volt növendékeit is.* Összejön a nagy család a karácsonyfa alatt.

— A karácsonyfa minden örömét növendékeink a karácsonyfa-ünnepély napján élik át. Ekkor ragyog fel a gyönyörű, hatalmas karácsonyfa, ekkor jönnek el a hozzátartozók a kisárvák örömét látni, ekkor kerül kiosztásra a sok édesség és a karácsonyi ajándékok, amiket a székesfőváros és a nemeslelkü emberbarátok juttatnak a karácsonyfa alá. A legtöbb gyermeket a hozzátartozóik az ünnepély után magukkal viszik, hogy az apanélküli otthonban, a szeretet szent estélyén, a családból ne hiányozzék senki.

Kiürül az árvaház, csak egy kis töredék marad itthon, akiknek hozzátartozóik nincsenek, akik *teljesen árvák.*

És eljön a szent este.

Szabad-e ezeknek az elhagyott, elárvult gyermekeknek érezni azt, hogy a szent estén nekik nincsen ünnepük, mert hiszen nincsen család, amelyik a körébe fogadja őket? Szabad-e tudatára ébreüni annak, hogy ők nem hiányzanak senkinek, hogy őket nem kívánja, nem várja senki?

A szent este áldozatos este és az árvaházi nevelő, akit ez estén szintén hív és vár az otthona, hozza meg a szeretetnek legszebb áldozatát. Az, aki lelkét és szívét az árvaügynek adta, annak nem lehet más családja, más otthona ezen az estén, mint az árvaházban ez a kis család.

A nagy ebédlő némán várja a kis családot karácsonyi vacsorára. A gyermeksereg nevelőivel együtt a karácsonyfával díszített asztalhoz ül, lobognak a fácskán a szeretet lángjai, s a néma ebédlő vidám, zajongó család jókedvétől hangos.

Mosolygó arcok üdvözlik az ünnepi vacsora pompás fogásait, borlevest, rántotthúst salátával és az elmaradhatatlan diós- és mákospatkót.

Vacsora után a rendes szokástól eltérően együtt marad a társaság a késői órákig. Előkerülnek a közös társasjátékok, pereg a kocka, harsog a vidám kacagás és elfelejtünk minden bajt és bánatot. Elfelejtjük árvaságunkat és elhagyatottságunkat..

*

Csaknem 100 éve, hogy a főváros nemeslelkü emberbarátok adományából megalapította *József nádor* nevéről elnevezett székesfővárosi *József Fiúárvaházat.* Az elmult 92 év alatt 2862 növendéke volt az intézetnek. Ezek közül a nagy átlag a tizennegyedik életév betöltése után ipari pályára lépett. A szorgalmas, jóviseletü és tehetséges növendékeink közép- és főiskolát végezve léptek az életbe.

Volt növendékeink legnagyobb része tehát iparos és kereskedő, de alpolgármester, bíró, pap, ügyvéd, orvos, katonatiszt, tanár, tanító, állami és fővárosi tisztviselő is számos van köztük. Az idén megalakult a *Volt Növendékek Egyesülete,* amely ma 150 tagot számlál.

Tisztítórongy és Textilhulladék kft.
Budapest, XIV. Francia-út 46. Telefon: 96-1-75.
Tisztítórongyok legjobb kivitelben!

»HUNGÁRIA«
Cégtulajdonos: Baka Ferenc
BUDAPEST II., OLASZFASOR 1
Telefonhívó 4 7— 7. (Tamás)

Központi fűtések Egészségügyi berendezések
DOBRAY és SZÉKELY
okleveles mérnök
V., Katona József-utca 41. szám.
(Ujpesti rakpart sarok.) Telefon: 21-0-19.

Váczy István
okleveles építészmérnök és építőmester
Budapest, VIII., Baross-utca 82. Telefon: 40-8-54

Avenarius Művek
Különleges szigetelő anyagok, saválló és nedvességálló festékek gyára
Raktár és iroda: Budapest, VII., Almásy-tér 10.
Telefon: 431—38.

Fülöp Dezső
építőmester
Budapest, VII, Aréna-út 11
Telefon: 35—5—84

HEGYI SÁNDOR
építőmester
Telefon 54-6-60 — Budapest, II., Gyorskocsi-u. 10.

Szép, olcsó, jó **KERET** csak a **Pollák-féle lehet**
Üzlet: Budapest, VII., Király-utca 89. sz.
Gyár: VII., Almássy-tér 2. Telefonszám 33—4—62

Beszéljen önmagáról, tanácsnok úr...

Vallomások a legemlékezetesebb napról

A karácsonyi számok fiumei cápája, az olvasó fanyar mosolyának leggazdagabb termőföldje: a körintervju. Nem a műfaj ellen van kifogása a közönségnek, hanem az ellen, hogy kik adják a nyilatkozatokat. Tudni kell ugyanis, hogy mindenki szívesen elolvassa, ha Herczeg Ferenc vagy Móricz Zsigmond mondja el ötven sorban szellemesen, okosan, művészi módon — mondjuk — az elmúlt esztendő történetét. De ki kíváncsi arra, hogy a Kültelki Színház kóristanője — az a kis barna a második sorban — hogyan táncolta bele magát a közönség kegyeibe.

Mert eddig a körintervjunak leginkább csak ezt a formáját ismertük. A *Fővárosi Hírlap* most mégis ezzel a műfajjal jön és komoly emberekhez, kiváló férfiakhoz intéz komoly kérdést, akik önmagukhoz méltó módon válaszolnak. Budapest székesfőváros főtisztviselőit, ügyosztályvezető tanácsnokait kérdeztük meg, hogy mi volt életük legkimagaslóbb eseménye, mi volt az az esemény, ami leginkább megragadt az emlékezetükben.

Ime a válaszok, amelyek érdekesebbek, tanulságosabbak, mint ha világhíres primadonnákat kérdeztünk volna meg. Ezek a férfiak igazán megérdemlik életük nagy munkájával, hatalmas tevékenységükkel, hogy a közönség arról is tudjon valamit, hogy miként gondolkoznak a maguk sorsáról:

Dorogi Farkas Ákos dr.,
az elnöki ügyosztály vezetője:

— Legemlékezetesebb élményem *1928. évi amerikai útam volt.* A székesfővárosi küldöttség tagjaként vehettem részt a Kossuth-zarándoklaton. A newyorki megérkezéskor a magyarokat nagy parádéval, óvációval fogadták, s egy-kettőre mindenkit autóra ültettek és szállásukra vitték, csak én, a Benjámin maradtam ott a kikötőben azokkal a hatalms csomagokkal, amelyek az amerikai városoknak hozott ajándékainkat rejtették. A vámügyeket hamarosan elintéztem, utána a csomagokat feldobták egy végtelen szalagra, amely a kikötőből szempillantás alatt az utcára röpítette azokat. Éjszaka volt s én ott álltam egyedül. Végre felfedeztem a tehertaxit, amelynek bakján két gyanús legény ült. Felszedtek és megindultak keresztül egy óriási pályaudvaron, ahol se sorompó, se jelzőlámpa nem volt. Ide-oda cikkáztunk, gyakran hajszálnyira a tolatómozdonyoktól. Észvesztő száguldás után egyszer csak egy sötét utcában megállt a kocsi, *s a két gentleman hatvan dollár kifizetését követelte,* nem nagyon biztató gesztusok mellett. Mit tehettem? Fizettem, viszont becsületükre szolgáljon, most már símán elröpítettek a szállodámhoz. Persze, mindjárt a polgármester után érdeklődtem, s egy-kettőre előtte álltam a XIV. emeleten.

— Na, Ákos, szép helyre jutottunk! — ezzel fogadott.

Kinyitotta az utcára néző ablakot, s ahogy lepillantottam, *üvöltő, ordító tömegre lettem figyelmes, amely ökölrázva, martalóc bandának tisztelt bennünket.* De ez még csak a kezdet volt. *Sipőcz* polgármester úr ugyanis arról is beszámolt, hogy *„most ment el a detektív, bombát keresett, de nem talált!"*

Király Kálmán,
az út- és csatornaépítési ü. o. vezetője:

— *My house is my castle.* Az angolnak ezt a mondását újabban a főváros lakosságának tekintélyes része is vallja. Ennek tulajdonítható, hogy Budapest az utolsó évtizedben erősen, külterjesen fejlődött. Nemcsak új utcák, hanem egész városnegyedek keletkeztek: Sasad, Mártonhegy, Pasarét-út környéke és a többi.

Az út- és csatornahálózat nem tartott lépést ezzel a külterjes fejlődéssel. A hiány pótlására, valamint a kivezető főútvonalak végleges burkolattal való ellátására és a munkanélküliség enyhítésére a székesfőváros törvényhatósági bizottsága 1932 szeptember 28-án tartott közgyülésén *9 millió pengőt engedélyezett.* A sok ügy között, amelyet a közgyülésen referálni alkalmam volt, ezt tartottam a legfontosabbnak. Nem tévedtem, mert ma, midőn az említett program már végre van hajtva, látszik csak, milyen nagyjelentőségű volt annak megszavazása. Villanegyedek a közegészség szempontjából annyira fontos csatornákhoz jutottak és a nyáron poros, télen sáros makadámburkolat helyett a közlekedés főütőerén ma már modern hézagmentes burkolat várja a külföldről jövő idegent. Erre az eredményre mindig elöszeretettel gondolok vissza.

Kempelen Ágoston
műszaki főtanácsos, a városrendezési és magasépítési ü. o. vezetője:

— Ambár három évtizedet meghaladó közszolgálatomnak több meglepő eseményére tudok visszaemlékezni, mégis legemlékezetesebbnek tartom annak a polgármesteri rendeletnek a kézhezvételét, amellyel 1932 szeptember 27-én megbízást kaptam a városrendezési és magasépítési ügyosztály vezetésére, ami által lehetővé vált, hogy fővárosunk fejlesztése és minél szebbé tételére vonatkozó elgondolásaim a lehetőséghez képest megvalósulhassanak.

Szepesváry Pál dr.,
a közjogi és katonai ü. o. vezetője:

— *Soha sem fogom elfelejteni az 1926-os polgármesterválasztást. A nagymultú Bárczy István, a hatalom bizalmát élvező Ripka* Ferenc *és Sipőcz* Jenő *mérkőzött egymással, s valamennyien éreztük, hogy többről van szó egyszerű választásnál. Arról, megmaradjon-e a keresztény politikai irányzat, vagy visszatérjenek a régi idők. Idegtépő izgalmak uralkodtak heteken át, s lassan-lassan az a felfogás alakult ki, hogy ha a három jelölt közül Ripka lemarad, Sipőcz polgármestersége majdnem bizonyos. A szavazás napján ember-ember hátán tolongott az előszobákban, a tanácstermekben, ahol szavaztak, szintén óriási volt a feszültség. Nekem kötelességem volt, hogy gazdámat minél előbb értesítsem a helyzet alakulásáról, csakhogy a szavazatszedő-bizottság emberei Cerberusként őrizték az ajtókat. Cselhez kellett hát folyamodnom. Megkértem az egyik tisztviselőt, hogy ha a Ripkára leadott szavazatok száma ismeretessé válik, s reá nézve kedvezőtlen, kezdjen erősen köhögni. Olyan csend volt, hogy az előszobában hallani lehetett a zárt ajtókon keresztül az urnába dobott golyók koppanását. Egyszer csak felhangzott a köhögés, belőlem meg kitört:*

— Ripka kibukott!

Úgy néztek rám, akár az őrültre, amint elrohantam a telefonhoz.

Másnap, ha lehet, még izgalmasabb napok következtek: jött a pótválasztás. A titkos megállapodás most az volt, hogy ha Sipőcz győz, tisztviselő barátom azt mondja jó hangosan:

— Küldhetnek a harangozóért!

Polgármesterválasztáskor ugyanis meghúzzák a belvárosi templom ősi harangját.

Vártunk, de most már mindenki köröttem tolongott, azt hivén, hogy látnoki erővel érzem meg az elkövetkezendőket. Végre meghallottam, amire vártam, mire felkiáltottam:

— Éljen Sipőcz Jenő!

Valaki felrántotta az utcára néző ablakot s a lenn tolongó polgároknak tudtul adta a hírt. Riadó éljenzés harsant fel, majd felzúgott a himnusz s ez olyan jelenet volt, amelyet elfeledni nem lehet.

Babarczy István báró dr.,
a közlekedési, közgazdasági és ipari ü. o. vezetője:

— Legnagyobb jelentőségű eseménye életemnek az a nap volt, amidőn az egyesített ipari, közgazdasági és közlekedési ügyosztály élére állított a polgármester bizalma. Ebben a munkakörben, amely a mindennapi életnek úgyszólván valamennyi vonatkozására kiterjed, komoly munka folyik, s én minden órában arra törekszem, hogy tevékenységemmel hasznosan szolgálhassam a várost.

Bódy László dr.,
a pénzügyi ü. o. vezetője:

— Az 1910-es esztendőknek az a napja volt számomra a legemlékezetesebb, amidőn Bárczy István polgármester ideiglenes hivatalnokká nevezett ki. Ekkor indultam el a közszolgálati pályán s amidőn deresedő fejjel emlékszem vissza ifjúságomnak erre a napjára, mindig őszinte meghatottság és hálaérzet fog el.

Felkay Ferenc dr.,
a közoktatásügyi ü. o. vezetője:

— Legkellemesebb meglepetés akkor ért, amidőn ideiglenes segédfogalmazó koromban a IX. kerületi elöljáróságról berendeltek az elnöki ügyosztályba szolgálattételre. A másik esemény, amelyre mindig hálásan emlékszem vissza: 1916-ban bekövetkezett véglegesítésem volt. Ezek régi emlékek, amelyek talán jelentéktelenek látszanak, de mégis ezek voltak azok az első lépések, amelyek módot adtak arra, hogy később nagyobb hatáskörben szolgálhassam munkával és szeretettel a főváros érdekeit.

Rosta János dr.,
a közélelmezési ü. o. vezetője:

— Közszolgálati működésem legnagyobb jelentőségű eseményének kétségen kívül azt a napot tartom, amelyen a polgármester úr és az autonómia bizalmából *Vajna* Ede örökét, a közélelmezési tanácsnok székét foglalhattam el. Erre büszke voltam, de igazán boldog akkor, amikor köztisztviselőtársaim üdvözöltek és láttam, hogy örülnek a boldogságomnak. Erre a napra mindig kicsorduló hálával emlékszem vissza és természetes, hogy munkámmal igyekszem kiérdemelni az előlegezett bizalmat.

Schuler Dezső dr.,
a közjótékonysági és szociálpolitikai ü. o. vezetője:

— 1916 őszén, a Doberdó fennsíkján a Sanct Michele csúcsáért folyt a küzdelem. Az olasz „pokolból" pár napos szabadságra érkeztem haza. Itt örömhír várt. Több tanácsjegyzői állásra volt kiírva pályázat s én soron voltam.

„A fronton küzdők az elsők", — hallottam mindenütt és örültem, hogy nem kell felvennem a hivatalt kérők fekete kabátját, hanem rövid szabadságomat családom körében tölthetem.

Nyugodtan mentem vissza a Doberdóra s csak kint tudtam meg a lesújtó hírt: bár soron voltam, engem nem váltasztottak meg.

Ekkor égette belém a keserűség azt a gondolatot, amely később hivatali pályámon életprincípiumommá vált, hogy az igazságért is küzdeni kell és hogy csak céltudatos munkával és törhetetlen akarattal érhetjük el kitűzött céljainkat.

Kint a fronton megtanultuk, hogy a parancsot teljesíteni kell és hogy nincs lehetetlen. Ez a belém idegzett szabály irányította a háború utáni munkámat is. Ez tette lehetővé, hogy visszatérve a frontról, a népélelmezés kérdését, amit, bárhogyan szorgalmazta is Bárczy polgármester úr, két éven keresztül sem tudtak kielégítően megoldani, pár hónap alatt megszerveztem. És ugyanez a gondolat sokszorozta meg erőmet akkor, amidőn a lakásinség megszüntetését, majd a fokozódó inség enyhítését jelölték ki feladatomul.

Vallom, hogy a céltudatos és kitartó munka a lehetetlennek látszó kérdéseket is megoldja és hogy erre a munkára az inség elleni „harcban", a nyomorúság „poklában" küszködő embertársaink megsegítése érdekében most százszorosan szükség van; és hiszem, hogy a főváros polgármesterének, a főváros törvényhatóságának irányításával és munkatársaimnak támogatásával a főváros ebből a harcból győztesen fog kikerülni.

Salamon Géza dr.,
a közegészségügyi ü. o. vezetője:

— Közszolgálati pályafutásom legemlékezetesebb eseménye az a nap volt, amelyen ezelőtt huszonnégy esztendeje az V. ker elöljáróságtól berendelték a tanácsi X. ügyosztályba, amelynek jelenleg vezetője vagyok. Beosztásommal meg vagyok elégedve, úgy gondolom azonban, ennél a szubjektív érzésnél sokkal nagyobb jelentőségű az, ha feletteseim és a székesfőváros közönsége is úgy vélik, hogy megfelelően végzem kötelességemet.

Kovácsházy Vilmos,
a városgazdasági ü. o. vezetője:

— Tisztviselői működésemnek két olyan állomása van, amelyekre mindig nagyon szívesen, sőt meghatottan gondolok vissza. Az egyik esemény volt, amidőn hosszú évekkel ezelőtt módomban állott a Külső-Lipótváros területén lévő szörnyű nyomortanya, az úgynevezett *Suhajda-telep felosztása,* mert ennek a területnek a helyén emelkedik ma az a büszke palota-sor, amelyet *Uj-Lipótvárosnak* neveznek. A másik esemény a *székesfőváros bécsi idegenforgalmi irodájának létrehozása* volt. Meghatottan gondolok vissza arra a napra, *amidőn az első külföldi vendégek átlépték ennek az intézménynek küszöbét,* mert a modern idegenforgalmi propaganda első gyökerei itt kapcsolódtak be a talajba.

Morvay Endre dr.,
a világítási és vízvezetéki ü. o. vezetője:

— Nem élek abban az illúzióban, hogy kis életem nagy élményei a nyilvánosságot érdeklik, de igen tisztelt Szerkesztő úr kérésére, készséggel beszámolok arról, ami városházi pályámon mélyebb nyomokat hagyott lelkemben.

A nagyüzemek ügyosztályában mint kifelé ismeretlen katona, legjobb tudásom szerint lelkiismeretesen és szorgalmasan igyekeztem ellátni azt a munkát, amelyet hivatali főnököm számomra kiszabott, nem vezetve a nagy előretörések álmaitól, csupán a jól végzett kötelesség felemelt tudatát ambicionáltam magamnak.

Évek során át dolgoztam az ügyosztályban, koromhoz viszonyítottan eléggé elmaradva az előrehaladásban, mert meglehetősen későn, — 26 éves koromban, a tanári oklevélnek és a jogtudományi doktorátusnak a megszerzése után léptem csak a székesfőváros szolgálatába. Minthogy nem rendelkeztem semmiféle olyan kapcsolattal, amely alkalmas arra, hogy az előbbrejutás nagyobb lendületéhez az energiát szolgáltassa, csak arra számíthattam, hogy kizárólag munkásságomra támaszkodva jutok fel ama bizonyos létra egymást követő fokozataira.

Nem is fűztem semmiféle nagyobb várakozást az 1931. évi tisztújításhoz.

Mikor a tanácsnoki választásokra került a sor, a jelölések napján magához hivatott Borvendég Ferenc — akkor alpolgármester — és közölte velem, hogy jó munkásságomat méltányolva, a jelölést megelőző bizalmas éjszakai értekezleten sikerült olyan megállapodást létrehozni, amely az első helyen való jelöléssel tanácsnokká való megválasztatásomat biztosítja.

Az elismerésnek ez a spontán megnyilatkozása, a jószándék, a jóindulatnak ez a mértéke mélyen meghatott, annak a tudatában, mily nehéz, mennyi fáradságot igényel valakit az ismeretlenség homályából ennyire előtérbe emelni.

Megválasztásom ugyan akkor nem sikerült, de harmadik helyen mégis jelöltek, — főjegyzőnek megválasztottak, ami békebeli igényekhez szokott ember számára bőséges kielégítést jelentett.

Wossala Sándor,
a magasépítési ü. o. vezetője:

— Életem legnagyobb élménye *négy és félesztendős harctéri szolgálatom volt.* A mozgósítás legelső napjaitól az összeomlásig a fronton szolgáltam és Isten különös kegyelméből nemcsak sebesülés, hanem a legcsekélyebb betegség nélkül repültek el felettem a nehéz hónapok. Közszolgálati pályám folyamán sok érdekességet jegyezhettem fel, ezek azonban szükségszerű folyományai voltak hivatásomnak, éppen ezért a reájuk való visszaemlékezés gyakran kellemes is, de úgy érzem, hogy a róluk való beszéd másokat nem érdekelhet.

Némethy Károly dr.,
a közművelődési ü. o. vezetője:

— Ha régi emlékeimben tallózgatok, egyik legérdekesebb jelenetnek azt kell tartanom, amit most elmondandó vagyok. A polgármester előszobájában ültem, mint *Bárczy* István titkára. Egyszer félénk, halk kopogtatás hangzott az ajtón, amelyen kisvártatva belépett egy kopott reverendás pap és szerényen mosolyogva megkérdezte:

— Itt van a polgármester úr?

Igenlő válaszomra szépen leült és várt-várt türelmesen. Végre sor került reá s minthogy beléptekor nevét nem mondta meg, megkérdeztem, kit jelentsek be.

— *Én lennék az új hercegprímás, az a Csernoch,* — mondta, mire persze én majd sóbálvánnyá dermedtem.

Amíg benn volt, széjjelnéztem a külső előszobában, ahol már akkortájt is altisztjeink tanyáztak. Megállapítottam, hogy a padon *egymás mellett üldögél a primási irodaigazgató, meg a titkár, akiket a prímás egyszerűen kinn hagyott.*

— Hivatali pályafutásom legemlékezetesebb eredményének *a Fővárosi Képtár megszületését* tartom. Fiatal tanácsjegyző koromtól kezdve dolgoztam azon, hogy az intézményt életrehívjuk s amidőn két éve megnyílt a Képtár, igazán boldog voltam.

Budapest és a frontharcosok

A Fővárosi Hirlap számára írta: KERTÉSZ ELEMÉR

fővárosi bizottsági tag, az Országos Frontharcos Szövetség ügyvezető alelnöke

Amikor budapesti vonatkozásban a magyar frontharcosokról emlékezem, nem hallgathatom el, hogy hosszú éveken át a főváros társadalma nem érezte át olyan mértékben a frontharcos ügy nemzeti fontosságát, mint ahogy ezt az ezeresztendős katonai multtal rendelkező Magyarország fővárosától elvárhattuk volna.

Ennek oka részben a világháboru utáni Budapest ezernyi megoldatlan problémájában, valamint a visszatért frontharcosok passzivitásában is keresendő. Régi magyar közmondás, hogy „néma gyereknek anyja sem érti a szavát", — már pedig a magyar frontharcosok a világháború befejezésétől számítva több, mint egy évtizeden keresztül néma gyerekek voltak. Sérelmeiket, bajaikat legfeljebb csak egymás között vitatták meg.

Az előbbi törvényhatósági ciklusban a városatyák között *először jelentek meg a frontharcos gondolatnak elkötelezett képviselői* és rávilágítottak ezeknek a kérdéseknek a fontosságára, majd *az újonnan összeült törvényhatóság rövid élettartama után hallottunk komoly, határozott felszólalásokat,* amelyek igyekeztek reális megvilágításba helyezni, úgy az illetékesek, mint a főváros társadalma előtt a világháborús frontharcosok erkölcsi és szociális bajait.

Jól esett látni és hallani, hogy a közgyüléseken ezirányban elhangzott felszólalások — pártpolitikai különbség nélkül — *kedvező fogadtatásra és megértésre találtak.*

Szendy Károly polgármestersége lényegesen hozzájárult ahhoz, hogy a főváros ügyvitelében is komoly, számottevő problémává lett a már-már majdnem elfelejtett frontharcosok ügye.

Meg kell állapítanom azonban, hogy ezen a téren *még igen sok mulasztást kell pótolni.*

A fővárosnak a jövőben *még fokozottabb mértékben* oda kell állni a frontkatonák igazságos ügye mellé és orvosolnia az e téren tapasztalható sérelmeket.

Igy például rá kell mutatnom arra a visszás helyzetre, hogy egyes fővárosi közüzemeknél az 1922. évben kiadott rendelet ellenére

sem a volt tiszti, sem a volt legénységi katonai állományba tartozott jelenlegi alkalmazottak nem kapják meg az úgynevezett hadipótdíjat.

Az előléptetési rangsorsolási sérelmek egész külön studiumra szolgálnak alapul és ha valaki ezeknek a tanulmányozásába belemélyed, csak akkor látja, hogy sokaknak mennyi hátrányt jelent az a tény, hogy *négy esztendőn keresztül fegyverrel a kezükben védték az itthon maradt íróasztalok, munkapadok nyugalmát, munkalehetőségét.*

A fővárosra és a törvényhatóságra hárul elsősorban az a feladat, hogy — megkésve bár — de *munkaadói minőségben orvosolja ezeket a sérelmeket* és visszaadja hitét és bizalmát azoknak, akik négyesztendős harctéri szolgálatuk eredményeként

kimaradtak a pályázati és előléptetési lehetőségekből.

Nem akarok egyoldalú lenni és jól tudom azt, hogy a háború alatt az itthonmaradottaknak sem volt rózsás az életük, de azért a harctéri és itthoni szolgálat között mégis csak volt némi különbség.

Akik kint voltak, azok fagyban, hóban emberfeletti megerőltetések és folytonos életveszedelmek közepette, távol otthonuktól, polgári életlehetőségektől, teljesítették feladatukat, míg az itthonmaradottak viszonylagos nyugalomban megkezdett életpályájuk folytatásaként előrejutásuk jegyében éltek és dolgoztak.

Hány kihült és összeomlott családi tűzhely, elárvult műhely, lehúzott üzletredőny jelentette a harctéri szenvedések folytatását a háború utáni élet polgári frontján?

Ezért a sok-sok áldozatért és rendkívüli szolgálatért

kérünk mi a magyar fővárostól, mint minden egyes lakójától megkülönböztetett, — de igazságos elbánást és megbecsülést az összejukasztgatott testű magyar frontharcosok részére,

hogy az élet színpadáról letűnő világháborús frontharcosok után jöjjön egy olyan nemzedék, amely gyakorlati vonatkozásban is azt látja, hogy a hazáért küzdeni, szenvedni, fegyverrel helytállni, nemcsak hősi éposz-anyagot, hanem *kenyeret, megélhetést és megbecsülést is jelent.*

A legjobb sokszorosító gép
Gestetner
D. GESTETNER
BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 9
TELEFON: 19-2-20

MAGYAR KIR. ÁLLAMI VAS-, ACÉL- ÉS GÉPGYÁRAK
Budapest, X., Kőbányai-út 21.
Lakóházak felszereléséhez a közismerten elsőrangú Teudloff-Dittrich-féle kivitelben gyártunk kézi- és erőhajtású
kútszivattyúkat
és kútfelszerelési alkatrészeket, házi vízellátóberendezéseket, bor- és savszivatyúkat stb.
Városok és egyéb közületek részére tűzoltósági, közegészségügyi és köztisztasági szereket, eszközöket és berendezéseket.
Lakóházak, középületek stb. részére a legalkalmasabbak a hazai barnaszéntüzelésre szerkesztett Jobbágy-féle folytonégókályhák.

SZILVESZTER LAJOS
Egészségügyi berendező, központi fűtés, vízvezeték és csatornázási vállalata
Budapest, V., Báthory-utca 23. Telefon: 248-72.

SALGÓTARJÁNI KŐSZÉNBÁNYA R. T.
Építőanyag ipara: Budapest, V., Sas-utca 25. szám. Telefon: 23-0-71, 10-3-59, 14-1-52
Cementgyár: Lábatlanban . . . évi telj. kép. 12.000 v.
Mészgyárak: Lábatlanban . . . „ „ „ 5.000 „
Dorogon . . . . . „ „ „ 3.000 „
Téglagyárak: Buda-Ujlak, Kőbánya
Nyergesujfalu évi telj. kép. 60,000.000 drb.
Cserépgyár: Buda-Ujlak „ „ „ 8.000.000 drb.

Mi fáj és mi kell a kerületeknek

Megoldásra váró tervek és gondolatok

I.

A közeledő újesztendő a reménységek és tervek képeit vetíti a főváros horizontjára. Ezek a képek a mai borúban is színesek, mert megfesti őket a bizalom és a munkakedv, amely mostanában imponáló erővel jelentkezik a városi közéletben. Itt, alább is egy sereg színes kép vonul fel: tervek, elgondolások a főváros kerületeiből. *Mi várna megoldásra az eljövendő esztendőben, s mit kell ébren tartani a távolabbi idők számára.* Ezt mondják el a törvényhatósági bizottság tagjai, akik ezúttal saját kerületeik szemszögéből nézik a fővárost.

Tizennégy kerületből tizennégy megnyilatkozás sorakozik majd fel egymásután a *Fővárosi Hírlap mai és következő számaiban.* A tizennégy kerület összeadva, harmóniába olvadva az egész főváros. Budapest élete lüktet a tizennégy fejezetben, amelyet hivatottak mondanak el, sok érdekes problémát vetve fel és sok szeretetet árulva el a mindnyájunk Budapestje iránt.

A sok figyelemre méltó nyilatkozatok *első sorozatát* a következőkben adjuk:

Gaár Vilmos dr.: Az ősi Belváros, amelyből kifejlődött a világváros

— Székesfővárosunk ősi magva a *Belváros*, amely mint a IV. kerület szerepel a közigazgatási szervezetben. Régente Pest csupán a falakkal körülvett Belvárosból állott, amely körül kelettek az új városrészek. A falak eltüntek, de a Belváros nem bővült nagyobb közigazgatási kerületté, bár kerületi adminisztrációja ugyanaz, mint a 70—100.000 lakossal bíró kerületeké. Innen van, hogy a IV. kerületi elöljáróság az egész fővárosra kiterjedő hatáskörrel ruháztatott fel bizonyos fajú közigazgatási kihágások elbírálására. Ez a nagy hatáskör a távoli perifériákat ide a Belvárosba kényszeríti, másrészt a kerületi közigazgatás egyéb részében a teendők mennyisége nem áll arányban az adminisztrációs szervezettel, amely még csonka is, mert például nincs saját kerületi tisztiorvosa.

— A Belváros első kívánsága tehát, — ami általános közérdek is abból a szempontból, hogy az egyes kerületek terület és lélekszám szerint arányos nagyságuak legyenek, — hogy a *Belváros észak felé a Tisza István útig kikerekíttessék.* Ennek a kikerekítésnek célszerű s hasznos voltáról már többször részletesen nyilatkoztam a nyilvánosság előtt; most csak mint a Belváros első kívánságát sorolom fel.

— A Belváros második kívánsága, hogy *a közúti közlekedése olykép reformáltassék, hogy egyrészt a legszebb s legnagyobb üzletek fókusa, a főváros minden részéről megközelíthető legyen, másrészt, hogy a Belváros élénk forgalmát ne zavarja.* Az autobuszközlekedésre gondolok elsősorban. A nagy, nehéz s erős zajt keltő autóbuszok nem állanak meg sem a belső Váci-, sem a Petőfi-utcában, mégis e keskeny utcákban robognak végig. Az 1. számú autóbusz, a Ferencz József-hídról kikanyarodva, végig roboghatna a Ferencz József-rakparton, az Erzsébet-híd alatt befordulhatna a Mária Valéria-utcába; viszont a Harmincad-utcából jövet a Városház-utcán át jöhetne az Apponyi-térre s haladhatna tovább a Ferencz József-híd felé. A 9. és 15. számú autóbuszok az Irányi-utcán át az Erzsébet-híd alatt a Mária Valéria-utcán keresztül a Ferencz József-térre futhatnának ki.

— *A dunaparti villamosközlekedés megszüntetése* olyképpen volna megoldható, hogy a villamosok a Belvároson keresztül *a föld alá* vezettetnének. Ez persze drága megoldás s most pénzünk nincs; tehát el kell fogadni *az autóbuszra való átszállást.* Ám akkor nem szabadna a drága autóbusztarifákkal operálni; hiszen a kényszerű átszállás már magában véve is károsodás a siető utazó közönségre nézve. *Az Erzsébet-híd villamosközlekedése* is megoldásra vár. Igazán csak a közönség fegyelmezettsége teszi lehetővé, hogy az Erzsébet-hídnál a fel- és leszállás nincs összekötve a balesetek nagy számával. Persze a kérdés rendszerint összefügg a *belvárosi főplébánia templom miként való elhelyezésével.* Ha, ami valószínű, már pénzkérdés okából is, a templom mai helyén marad, akkor a Budára vezető villamosok, a híd előtti utolsó megállóhelyét beljebb, a város felé kellene tenni, a járdaszigeteket megszüntetni és ezzel a hídrajutást a kocsiknak megkönnyíteni.

— *A belvárosi főplébánia így nem maradhat külsejében, ahogy ma van.* Nagy érték az, ami a külső falazat leverése után mint középkori román és gót építkezés élénk tárul. De vagy ki kellene képezni teljesen ebben a stílusban a templom külsejét, vagy le kellene fejteni a középkori töredékeket s múzeumba elhelyezni tanulságul a jelen és a jövő nemzedéknek, hogy mit tudott teremteni a magyar mult. De viszont, a templom külsejét rendbe kell hozni, mert ez a felemás állapot, — amely ezenfelül még az idegen előtt olyannak látszik, mintha anyagi erőink híjján romladozna a templom, — nem maradhat meg.

— További kívánsága a Belvárosnak, hogy a plébániatemplom mellett feltárt római népvándorlási és középkori építkezési maradványokból alakított *földalatti múzeum mielőbb adassék át a nagyközönség részére megtekintés és okulás céljára.* Ne rejtsük véka alá kincseinket.

— *Az Erzsébet-hídtól a Ferencz József-hídig terjedő rakpart sivárságán is mielőbb segíteni kell.* Hál' Istennek, a nyílt piac összes piszkával eltünt erről a rakpartról; de egyszer utcai kőkockák halmaza, máskor vasúti sínek garmadája van a rakparton felhalmozva, ami igazán ellentétben van a főváros szívét alkotó Belváros jogosan elvárható képalakulatával. *Tünjenek el az időközi raktárak,* mert e rakparti részen sem a villamos és esetleges autóbusz, sem egyéb kocsiforgalom nem olyan nagy, hogy bizonyos parkozás ne volna létesíthető. Kívánatos volna, ha az elkorhadt öreg akácok helyett a nyári forróságot kibíró lombfák és virágágyak díszítsék a Gellérthegy gyönyörű panorámájával szemben fekvő s a belvárosiak kedvelt sétahelyét.

— *A belvárosi dunapartnak világhíres szépségét nagyban rontja a DGT és MFTR két kikötője,* az ő állandóan füstöt okádó hajóival. Persze a kikötők elhelyezésének kívánsága a jövő évben nem valósulhat meg, mert míg a Ferenc József-híd után fekvő pesti Dunapart szabályozva nincs, a hajókikötőket nem lehet régi helyükről elmozdítani. De arról már a jövőre lehet gondoskodni, hogy a személyszállító hajók a kikötőben *füsteméstő készülékkel* legyenek ellátva s a Dunapart útra készülő hajók kazánjainak befűtési ideje alatt ne legyen füsttel és korommal elborítva.

— *A főváros kertészete világhíres a díszkertek rendezése terén. Csakhogy ebből édeskeveset élvez a Belváros.* Kivétel a piarista rendház előtt elterülő kert és a Károlyi-kert. Nincs pázsitos, vagy kertes rész a Belvárosban, de ami van, az sincs virágokkal díszítve. Pedig milyen szép volna az Apponyi-szobor előtti pázsitos rész virágos ágyakkal díszítve; amilyen szép volna a Fővárosi kis park, ha elvinnék onnan a Községi Élelmiszerüzem árusítási bódéját, ha a Vámpalota felé kibővülne a park és ha ebben a parkban olyan díszbokrok volnának, amelyek felváltva a tavasz és a nyár minden hónapjában nyílnának, ha szép virágágyak pompáznának s ha a parkőr nem vonulna el délután öt órakor, hogy azután a pajkos gyereksereg letiporhassa most a gyep, majdan a virágágyakat s tördelje a bokrok ágait. Ne csak Budán vigyék el az élelmiszer bódét a Döbrentei-térről s ne csak ott nagyobbítsák a parkot.

Hencz Lajos dr.: „Az én gyönyörű Hegyvidékem..."

— Az én szeretett, gyönyörű *Hegyvidékem* részére talán túl sokat is kívánok az új esztendőtől, amikor szeretném a XII. közigazgatási kerületben üdvözölni, mint élő valóságot;

szeretném, ha a Hegyvidéknek az a része, mely ma még természetellenesen és közlekedési szempontból is hibásan a XI. kerületi elöljárósághoz tartozik, ide csatoltatnék;

ha *közlekedési útvonalai* nemcsak a Széll Kálmán-tér és a Déli-vasút felé, hanem keresztben is kiépülnének;

ha kétségtelenül felfedezhető és már ismert forrásainak a felhasználásával itt is *fürdők és strandok létesülnének;*

ha a főváros közlekedési vállalatai megfelelő intézkedésekkel lehetővé tennék, hogy a legegészségesebb levegőjű helyen *nagy sporttelepek létesülhessenek,* ahol nagy versenyeket rendezhetnénk;

ha a *vilamosok* és az *autóbuszok* közlekedése lehetővé tenné az itteni lakosságnak és a kirándulóknak, hogy az *út egy részét rajtuk tehessék meg;*

ha az *utcák és terek karbantartására,* azok *világítására* és *vízzel, gázzal* való ellátására nagyobb gond fordíttatnék.

Hogy ezekből mit fog megvalósítani az új év, nem tudom, de hogy mi, a Hegyvidék törvényhatósági bizottsági tagjai ezek megvalósítására minden tőlünk telhetőt megteszünk, az bizonyos.

Kövesligethy Miklós dr.: Mit kíván a Ferencváros

— Az elmúlt esztendő legkimagaslóbb eseménye Budapest székesfőváros szempontjából az új törvényhatóság megválasztása és az a körülmény, hogy az új közgyűlés minden zökkenő nélkül életképesnek bizonyulván: hathatósan támogatja a főváros vezetőségét abban a nehéz munkában, amelylyel a legjobban reászorulók létminimumát biztosítani törekszik. Idegenforgalmi szempontból kétségtelenül jelentőségteljes az angol trón várományosának kétszeri látogatása és az a közvetítéssorozat, amelyet Budapestről az angol rádió az ősz folyamán több estén keresztül rendszeresen átvett és így Hazánkat és a Fővárost a külföld érdeklődési körébe vonta.

— A törvényhatóság legszükségesebb feladata az új esztendőben a minél hatékonyabb szociális segítés további biztosítása és a költségvetés keretein belül új gazdasági és kultúrszociális berendezkedések létesítése. Az előbbi kategóriában kerületemben, a Ferencvárosban elsősorban a vágóhíd kibővítésére, teljesen modern felszerelésére és hűtőházzal való ellátására gondolok, hogy az a kifelé jól megindúló állatexportunknak megfelelő gyüjtőhelyévé fejlődhessék ki. Az utóbb említett kulturális berendezések tekintetében szükséges volna a Ferencvárosban is egy olyan Kulturpalota, amely kellően felszerelve az egészen széleskörű értelemben vett iskolánkívüli népművelésnek állíttatnék a szolgálatába főzőiskolákkal, bölcsődékkel, munkás és iparos ifjak gondozásával és nagy előadóteremmel. Egy játszótér kellene a Mester-utca tájékán, közfürdő és a borárostéri híddal kapcsolatosan utcarendezés, kövezés stb.

— Program volna bőven, de a nehéz viszonyok miatt csak a lakosság létfenntartásának biztosítását lehet keresztülvinni.

Sárkány Ferenc: Égetően sürgős feladatok a Terézvárosban

— A törvényhatósági bizottság őszi ciklusában a pártok és azok kiváló tagjai szinte egymással versenyezve szálltak síkra azoknak a feladatoknak megoldásában és előbbrevitelében, amelyek akár gazdaságpolitikai, városrendezési, avagy egészségügyi vonatkozásban gyönyörű fővárosunknak fejlődését célozzák. Csak természetes, hogy szakszerűség szempontjából nagyfontosságú volt az egyes kerületek képviselőinek a helyi viszonyok javítására szolgáló munkája is, amely végeredményben nemcsak, hogy a főváros összességét érdekli, hanem az azokkal való foglalkozás elengedhetetlen kelléke a fejlődésnek és a szociális haladásnak.

— *A Terézváros a városházától olyan égetően sürgős feladatok megoldását kéri és teljes joggal várja is,* amelyek elintézése már husszú évek óta esedékes és az elintézés halasztása, az általános fővárosi érdeket is figyelembe véve, káros hatással vannak a közre is.

— Csak egy pár egészen kirívó témával foglalkozom, amelyek egyrészének már a közgyűlés termében is alkalmam volt hangot adni.

— A legutóbbi években a város belterületén

TRAUB ÖDÖN
aszfalt, szigetelő, tetőfedő vállalata
Budapest, X., Rezső-tér 3. Telefon: 41-1-65

csaknem mindenütt *középen függő utcai villany*-világítást létesítettek, amely közlekedési szempontból nagyon bevált. A *VI. kerületben, sajnos, még mindig nincs felszerelve a következő útvonalakon:* A Vilma királynő-úton, Bulyovszky-, Munkácsi-, Bajza-, Lendvay-utca és Délibáb-utcában, *Szomorú helyzetben van a világítás tekintetében a kerület külső része:* A Lehel-utca, amely a Váci-út mellett fő útvonalként szerepel, szintén nélkülözi a középvilágítást és igen gyenge közvilágításban van részük a Szabolcs-utcának, Dévai-útnak, Fóthy-útnak és a többi környékező utcáknak is, amelyeknek fokozottabb megvilágítása közrendészeti szempontból is nagyon kívánatos. El van hanyagolva maga a Ferdinánd-tér is, sőt az ottani piac világítása egyenesen határos a tarthatatlan állapot fogalmával.

— *Közlekedési szempontból* érthető panasza a kerületnek, hogy *a város belsejében nincs autóbusz összeköttetés* és így teljesen rá van utalva a hosszú távolságot futó Lehel-utcai villamosközlekedés bizonytalan forgalmára.

— Örömömre szolgál, hogy egyik közgyülési felszólalásomból kifolyólag a polgármester úr megértéssel fogadta a kerület polgárságának *az autóbuszösszeköttetésre* vonatkozó törekvését és kilátásba helyezte, hogy *az új autóbusz-járatok jövő évi megindításánál a Terézváros külső részét is bevonják a forgalomba.*

— A kerület *közélelmezésének* szempontjából nagy fontossággal bírna *a Ferdinánd-téri piac átalakítása,* az árusító bódéknak megfelelő csoportosítása és beosztása. Ezzel meg tudnók szüntetni azt az éles és feltétlenül káros versenyt, amely a piaci árusok és az őstermelők között fennáll, mert jelenleg a piac helytelen beosztása állandó súrlódási felületet jelent az őstermelő és a piaci kereskedő között.

— *Közoktatásügyi szempontból* jelenleg főleg csak az *óvódák helytelen elhelyezésére* hívom fel az illetékesek figyelmét, mert azok, különösen a külső részekben, *egymástól nagyon távol feküsznek,* nehezen közelíthetők meg, miáltal szociális szempontból értékükből veszítenek.

— Még csak a Bulcsú-utcát és Podmaniczky-utcát összekötő *alagútról* akarok egy pár szóval megemlékezni. Ez az alagút igen élénk forgalmat lebonyolító útvonal, annál szomorúbb, hogy *teljesen elhanyagolt állapotban van,* vakolata lehullt, az esővíz sok helyen becsurog, dohos levegőjében egészségtelen a közlekedés. Éjjeli és nappali menedékhelye egyes hajléktalanoknak, kik ott hevernek és kéregetnek.

— Nagyon kívánatos lenne, ha ez alagút a Nyugati pályaudvar egészségtelen füstjével egyetemben már a *multé lenne* és nem akadályozná meg a kerület egészséges fejlődésének megindulását.

Ötletes nyomor

Órás akar lenni a Beszkártnál — Hézagpótló a studióban — Aki minden párthoz tartozik. — Büffékibic

Budapest nem elveszett város: állapították meg már az elmúlt, vészfelleges időkben, amikor minden recsegett-ropogott körülöttünk. Az ötletekből soha nem fogyott ki, sőt a humorból sem, amellyel önmagát tréfálta meg. Valahogyan abban különbözött mindig más városoktól, — amint ezt egy régi politikus mondta, — hogy meg tudta mutatni az éremnek a harmadik oldalát is.

Az ötleteknek a konjunktúrája ott virágzott legjobban, amiben éppen dekonjunktúra van. Ma az álláskeresés ez a terület. Elszánt csatamező, amelyen az ütközetek tűnyomó része a főváros körül folyik. Első gondolata minden álláskeresőnek „a fővárosba bejutni" vagy más változatban a fővárost igénybevenni a legkézenfekvőbb formában: a városatyák révén. A városatya a kerületet jelenti és mindenki, akinek baja, elintézni valója van, mint a kerület tartozéka jelentkezik.

Állás, alkalmazás: ez csendül ki a legtöbb kérésből. De nem fukarkodnak ötletekkel sem a kilincselők. Hát nem ötletes ember volt például az, aki Pözel István országgyűlési képviselő kőbányai fogadóestjén jelentkezett azzal, hogy órás szeretne lenni a Beszkártnál.

— És minek a Beszkártnak órás? — kérdezték tőle.

— Senkinek sincs annyi órája Pesten, mint a Beszkártnak — volt a válasz. Minden villamoskocsi perronján van egy kis óra. Ha a kocsikhoz kell egy vezérigazgató, akkor szükség van a kocsikon levő órákhoz egy órásra is.

A válasz frappáns volt. S lehet, hogy a derék kőbányai választó a fertőtelenítő intézetnél kapott állást, de ezt mégis a Beszkárt óráinak köszönheti.

*

De még ötletesebb volt az a hajdani vidéki jellemszínész, aki azzal állott egyik bizottsági tag elé, hogy a studióba akar bejutni.

— Ez szép, de nem olyan egyszerű — mondták neki.

— Egszerű, mert én ott hézagpótló leszek.

— Hézagpótló?

— Pardon, nem fejeztem ki magamat elég precizen. Így kellett volna mondanom: én leszek a hézagpótló.

— Most még kevésbé értem.

— Mindjárt, kérem. Amint tudni méltóztatik, a studióban szindarabok is kerülnek sorra, szindarabok szereplőkkel. Ott várni nem lehet egy percet sem. Mi történik tehát, ha egy szereplő elkésik, vagy nem jön el egyáltalán. Ilyenkor jut szerepe a hézagpótlónak. A hézagpótló hivatalból mindig jelen van és a rendezői könyvből felolvassa a hiányzó színész szerepét. Hát nem hézagpótló egy ilyen hézagpótló?

*

Nem is volt rossz ötlet, de hol van ez a rekordertől, attól a fiatal embertől, aki egyszerűen így mutatkozott be az egyik új bizottsági tagnál:

— Jani vagyok. Alázatos tisztelettel járdafoglalási engedélyt kérek részemre kieszközölni.

— És minek magának a járdafoglalási engedély?

— Hogy a rendőr ne zavarjon el.

— Mit csinál, ha elzavarja?

— Semmit a világon. Egyszerűen csak állok. A körúton a büffé előtt állok. Nem szólok semmit, nem kérek senkitől semmit, nem vagyok tolakodó. Némán nézem a kirakatba kitett ennivalókat. Őszintén nézem, mert csakugyan éhes vagyok. Benn a vendégnek, aki mustárral eszi a forró debrecenit, vagy az automatacsap alá tartja a pohárát, torkán akad a falat. Ez kellemetlen, tehát kiküld nekem is valamit. Esküszöm, hogy a bácsikám csinálta ezt először Pesten, tehát a mi családunk találmánya. De ezt is utánozzák, kérem és most már minden büffé és minden hentes előtt áll valaki. A rendőrség végre megsokalta és most már elkergetnek... De ha járdafoglalási engedélyem lenne, akkor ott lehetnék. A bácsikám reám ruházta a jogát. Alázatos tisztelettel kérném az engedély kieszközlését.

A „kieszközlés" nem történt meg, de haragudni még erre a kérelmezőre sem lehet, hiszen nem azért akarja nézni a kirakatot, mert jól van lakva.

*

És lehet-e haragudni arra a szegény asszonyra, aki a Katona János bizottsági tag feleségéhez kopogtatott be karácsony hetében? A VIII. kerületben Katona János, a NEP kerületi alelnökének felesége szervezte meg a karácsonyi akciót sok szívvel és nagyon szép eredménnyel. A körzeti vezetőknél kellett jelentkezni azoknak, akiknek szomorú helyzetük révén jussuk van a szeretetadományokra, a mi asszonyunk azonban jobbnak látta a jószív-központot, az alelnök feleségét felkeresni.

Katona Jánosné türelemmel meghallgatta panaszait, amelyekbe az asszony a gyerekét is befoglalta, végül azután megkérdezte:

— Hogyan talált ide? Ki küldte, a párt talán? S melyik párthoz tartozik?

— Amelyikhez akarja, drága nagyságos asszony — volt a válasz — csak vegyen fel a karácsonyi listába.

Felvették. Őt is, meg a gyermekét is „pártkülönbség nélkül".

Tóth Gábor : A fürdővárosi programm megvalósítását várja az I. kerület

A hatalmas igényekkel fejlődő *Szent Imre-város,* ahogyan a XI. kerületet nevezték el, az elmult évben a méltó továbbfejlődés néhány olyan jelentékeny biztositékához jutott, mint a közforgalmi *repülőtérnek* az odahelyezése, az *új balatoni út* megépítése, a *Mérnöki Kamara* épülete helyének e kerület területén való kijelölése. A kicsi és nagy kívánságok és feladatok tömege áll előtérben a kerület problémái között. El kell ismerni, hogy *sokat tett a székesfőváros e kerületben eddig is az utcák rendezéséért, de mégis elenyésző ez ahhoz képest, amire szükség van.* Halaszthatatlan az úgynevezett *Bibic-telep utcáinak a megnyitása,* a Fehérvári-út és Andor-utca felé. Halaszthatatlan az *Őrmező rendezése,* a 200 négyzetöl magánterülettel három darabra vágott *Otthon-utca megnyitása, az új transzverzális út portalanítása, a* Sashegy lejtőjén keletkezett *új utcák járhatóvá tétele,* a *Soproni-út burkolása,* a *Hengermalom-út kiépítése* stb. Örömmel kell regisztrálni a Sopron—Bánáti-utcai elemiiskola és kisdedóvó építkezési munkálatainak befejezését.

— És örvendetes a *Horthy Miklós-híd* építkezésének az előhaladása is, viszont ezzel kapcsolatban halaszthatalanná válik a *budai hídfő környékének és általában a Lágymányosnak a rendezése,* ezzel kapcsolatban a *Nemzetközi Vásár Lágymányoson elhelyezendő állandó telepére a pályázat kiírása.*

— A Tabán csodaszép rendezésével kapcsolatban meg kellene valósitani a *Gellért-hegynek az erdélyi, felvidéki, bánsági flórával való betelepítését és a magyar kálvária* megépítését, amelynek minden egyes stációja egy-egy rabságban görnyedő magyar város szenvedésének volna a szimbóluma.

— Most terjesztek elő indítványt *a felhagyott tabáni temető, a Schweidel-utca és a Budafoki-út külsőbb részeinek megfelelő megvilágításáért.* Addig is, míg a tabáni temető parkozása megtörténhetik, a kiépített átjáró utat *közvilágítással kell ellátni,* mert mostani állapotában este ez az út használhatatlan.

— A gyönyörűen fejlődő *Sasad közlekedése nincs megoldva.* Lehetetlen, hogy meg ne lehessen találni a módját a *sasadi-úti autóbusz* rentabilitásának. De addig is a *8-as autóbuszvonalat az 59-es villamos végállomásáig kell meghosszabbítani, a 4-es és az 1-es autóbuszvonalakat pedig ki kellene vezetni a kelenföldi pályaudvarig,* hogy e pályaudvar gyors és kényelmes összeköttetést kapjon Buda és Pest szívével. A *10-es autóbuszvonalat pedig az Andor-utcáig kellene meghosszabbítani.*

— Városképi szempontból rendet kell teremteni a *gellérthegyi kőporbánya* tekintetében. Talán egy hatalmas, monumentális épülettel kellene elviselhetőbbé tenni a megcsonkított hegyoldal szomorú képét. Viszont maga a sziklafal szinte kínálkozna arra, hogy abban a környék kielégítésére szolgáló *hatalmas gázvédelmi kavernák létesíttessenek.*

— Ilyen és ehhez hasonló problémák várnak megoldásra a XI. kerületben, amelynek részletes felsorolása e keretben még távirati stílusban sem folytatható.

Vályi Lajos dr.: Nagy fejlődés, de még sok tennivaló van a Szent Imre-városban

— A mi I. kerületünk, amelyben kirívó hiányok, rendezetlen viszonyok nincsenek, s amely a Tabán lebontásával megszabadult álladó problémájától, most új fejlődésének lehetőségeit a fürdővárosi program keresztülvitelétől várja. Nekünk kétszeres vágyunk tehát, hogy a Rudasfürdő a nagyszabású elgondolás szerint felépüljön, hogy Buda áldásos forrásai minél jobban kihasználtassanak, s ezek révén hozzájussanak az idegen vendégekhez, akiket ez a kultúra kétségtelenül nagy számban ide vonz.

— Remélem, hogy ebben az évben befejezik a Tabán pompásan megindult parkozását. Itt figyelmébe ajánlom kitűnő fővárosi kertészetünknek, hogy bőségesen alkalmazza a magyar virágok díszét, főképpen ott, ahol idegenek megfordulnak.

Függetlenül a Gellérthegy külön „magyar virág múzeumától, másfelé is juttassa érvényre a magyar virágot.

— A kertészeti és egyéb rendezés nagyon ráférne a Vérmezőre és környékére. A katonai kincstárral kellene ebben az irányban megegyezésre lépni és a Vérmezőt mindenekelőtt növényszegélyekkel körülvenni.

— A környék szépségének emeléséhez hozzájárul a Szeretetház lebontásával felszabadult terület, amelyen tizenkét parcellára osztva megindul az építkezés. Talán nem is kell a Közmunkatanács kiváló elnökének figyelmébe ajánlanom, hogy ez a terület a milliőhöz illeszkedő, stílusos építkezést kíván.

— Mint távolabbi időben megoldandó terv lebeg előttünk az aréna helyébe építendő kőszinház. A befektetés rentabilitását mindenesetre biztosítaná, ha nyáron szinházi-, télen mozi-előadásokat tartanának benne.

— Szép terveinket, amelyeket Buda nagy szeretete érlel bennünk, ezután még inkább módunkban lesz melengetni. Január 1-én megnyílik a Déli-vasút indóházi épületében a NEP I. kerületi szervezetének klubja. Pompás helyiségeiben eddig nélkülözött otthonra talál a polgárság, amelynek a klubbal kapcsolatos pártirodájában a fővárosi bizottsági tagok és a vezetőség majd rendelkezésére állanak ügyes-bajos dolgaik elintézésében.

KŐSZÉNBÁNYA 'S TÉGLAGYÁR TÁRSULAT PESTEN (DRASCHE)
BUDAPEST, V., KLOTILD-UTCA 3.
Telefonszám: 25—5—54, 25—5—55 és 25—5—56

A főváros gazdálkodása

A Fővárosi Hirlap számára irta

Usetty Béla dr.,

a BESZKÁRT elnöke, törvényhatósági bizottsági tag

Sok szó esik ma a gazdálkodásról. Természetes, mindig azzal foglalkoznak az emberek, ami a legközvetlenebbül érdekli, amit orvosolni szeretnének. Azt pedig nem lehet vitatni, hogy az egész világon beteg a közgazdasági helyzet, ami a magángazdaság helyzetével szorosan összefügg. A kettő egyenes arányban áll egymással és azt minden kisgazda tudja, hogy a magángazdaság talpraállása nélkül lehetetlen a közgazdasági életet rendbehozni. Bizonyos, hogy a világ magángazdasági helyzetét meg kell változtatni és akkor minden ország közgazdasági helyzete rendbe fog jönni. Addig, amíg ez bekövetkezik, sokat kell dolgozni, sok kísérlet lesz hiábavaló, de azért mégis meg kell ennek történni, mert tétlenül nem nézhetjük és nem várhatjuk a sült galambot.

A főváros előljár ebben a keresésben és kutatásban és igyekszik a maga részéről mindent megtenni, hogy tűrhető gazdasági helyzet alakuljon ki és ebben valóban tettekkel tényező. Ezt igazolja az is, hogy a mai súlyos időkben is igen nagy összegű beruházásokat igyekszik eszközölni. Talán egyetlen közület nem léphet nyomába. *Egyetlen egy főváros sem tudott ilyen gazdasági viszonyok mellett, ilyen súlyos helyzetben annyi alkotásra és beruházásra rámutatni, mint a mi fővárosunk. Egyetlen város nem teljesített annyi szociális kötelességet, mint a főváros.* Elég, ha rámutatunk arra, hogy a Tabánt rendezi, a különböző üzemeknél milliókra menő beruházást eszközöl. Új autóbuszokat rendel, új villamosmotorokat szerel fel, új élelmiszercsarnokokat emel; vágóhelyiségeket és hűtőházat szaporít, hogy a megindult exportot elősegítse úgy élőállatban, mint különösen állati termékekben. Mindmind nagyszerű alkotások, amelyek pénzt vannak hivatva hozni és megindítani a magángazdasági életet. A közület veszi itt kezébe az irányító munkát, ő kezdeményez és segít a végrehajtásban. Még évekkel ezelőtt erre nem is gondoltunk, mert akkor még azt az elvet vallottuk, hogy nem szabad a magángazdaságba belenyúlni. Annak önmagát kell ellátni és önmagából kell kiindulni és önmagába kell visszatéri. Az államok autarkiás felfogása azonban megtörte ezt az elvet és egyenesen arra kényszerítette az egyes közületeket, hogy ők nyúljanak bele ezekbe a kérdésekbe és ők igyekezzenek ezen kérdéseket megoldani, vagy legalább is hatékonyan elősegíteni. Ma is állani kell változatlanul azon elvnek, hogy a magángazdasági tényekedést az iparos és kereskedőnek magának kell elvégezni, de átmenetileg kénytelen e változást mindenki tudomásul venni.

Ha a főváros ennek alapján ma erősebb és nagyobb súlyt helyez ezen magángazdasági tényekedés elősegítésére és támogatására, azt természetesnek kell tartani és annak rülni kell, mert enélkül a viszonyok még nehezebbé válnának, sőt talán elviselhetetlenek lennének. *Ha a főváros most a német zsír- és húsexportnál nem állana a maga vásárpénztárával úgy rendelkezésre, megakadt volna talán az export, vagy legalább is nagyobb nehézségek lettek volna.* A főváros vezetősége azonban résen állott, figyelte az eseményeket és igyekezett annak elébe menni. Sajnos, itt korlátot szabott a pénzügyi lehetősége, mert ma nincsenek a fővárosnak tartalékai, amelyeket egyszerűen igénybe vehetne, hanem legtöbbször kölcsönnek kellett és kell még mindig ezen problémákat megoldani. Ez azonban nem baj, ha hasznos beruházások történnek, mert nagy dolgokat még a gazdaság fénykorában sem tudtak közületek a folyó bevételekből megteremteni. A legjobb időkben is kölcsönből épültek a fürdők, iskolák, kölcsönből épültek csaknem az összes intézmények és kölcsönből váltattak meg nagy közüzemek és ez helyes is volt, mert nagy dolgokra a nagy pénzeket nem lehet olyan egyszerűen csak folyó bevételekből fedezni és éppen ezért, ha most, amikor kölcsön alig kapható a pénzpiacon, bizonyos mérvű deficit mutatkozik, nem szabad kétségbeesni, mert ez csaknem természetes volt. Természetesen ebből rendszert csinálni nem szabad és ezért nem lehet kifogásolni a kormányzat abbeli törekvését, hogy ezt megakadályozni igyekszik. Erre óva int és figyelmeztet, mert ha rendszerré válna, nagyon nagy károk származhatnak belőle.

A főváros vezetősége ezt maga is felismerte és igyekszik ezt megszüntetni, de egyszerre nem megy. Ha egyszerre történne minden leépítés, az megállást és így katasztrófát jelentene, amit senki nem akar. A kormányzatot jóindulat vezeti ebben a kérdésben és bizonyos, hogy megtalálja majd a főváros vezetősége a megoldást, de katasztrófa eddig nem fenyeget, mert mindenki, a legfelsőbb vezetőségtől a legkisebb rendelkező közegig, megteszi a maga kötelességét. Ezért nem féltem én a főváros közgazdasági helyzetét, mert mindenki segítségére siet és kell is sietnie, mert senkinek nem érdeke, hogy bármiféle tévedés, vagy félreértés legyen, hanem harmóniába kell felolvadni mindenkinek, akinek a fővárossal bármiféle vonatkozása van. *A fővárosi pártoknak pedig ezekben a kérdésekben teljes mértékben egyet kell érteni és itt minden politikát száműzni kell.* Egyedül csak azt szabad keresni, hogyan tudunk minél több jót tenni és minél hamarabb teremteni rendes gazdasági életet.

A *Nemzeti Egység Pártja* ezt az álláspontot vallja és eszerint járt el eddig is, természetes, hogy ezután is ebben a szellemben akar és fog dolgozni az 1936-os esztendőben is és reméljük, hogy ez az esztendő tartós javulást fog eredményezni, ha mindnyájan egyértelműen és egy akarattal fogunk össze. Adja az Isten, hogy ezen reményeink valóra váljanak.

Ötvenmilliós beruházási program a BESZKÁRT-nál

Elkészültek a nagyszabású tervek az összes közlekedési vállalatok átreformálására

A BESZKÁRT poblémáinak rendezése most már egyre fokozottabb tempóban közeleg a kialakuláshoz. A különböző racionalizáló intézkedések kapcsán *a legfőbb reform a tarifák módosítása lesz,* amivel a vállalat pénzügyi helyzetét akarják szilárd bázisra segíteni. A BESZKÁRT igazgatóságának hétfői rendkívüli ülésén terjesztették elő

azt a nagyszabású tervezetet, amely a vasútvállalat minden irányú átreformálására vonatkozó javaslatokat tartalmazza.

A hatalmas előterjesztés felsorolja mindazokat az intézkedéseket, melyeket a vállalat vezetősége eddig tett a pénzügyi egyensúly biztosítása érdekében.

A jelentés mellékletében a BESZKÁRT felsorolja azokat *a beruházásokat, amelyek a legközelebbi öt évben szükségesek,* úgyszintén azokat is, amelyek *a későbbi években* válnak esedékessé.

A sürgős program 19,430.000 pengőt, a későbbi program 25,064.000 pengőt igényel a BESZKÁRT-nál, míg a HÉV sürgős szükséglete 2.9 millió, a későbbi szükséglete 1.450.000 pengő.

A BESZKÁRT a legközelebbi öt évben a következő beruházásokat teljesíti: A Thököly-úti vonal átépítése 300.000, az Üllői-úti vonal átépítése 350.000, a Ferenc József-hídi vonal 200.000, a Gubacsi-úti vonal 600.000, a Váci-úti vonal 800.000, vezetéktartó oszlopok kicserélése 330.000, sínheggesztések 200.000, a Boráros-téri hídi vonal és az ezzel kapcsolatos vágányrendezés 1.3 millió, a Margit-hídi vonal kábelfektetéssel 1.1 millió, a Kálvin-téri vágányfektetés 300.000, a racionálizálási vágányépítések 790.000, a Szép Ilonai kocsiszín bővítése 285.000, tápkábelek megújítása Óbudán, a Pálffy-téren, a Margit-körúton, a Nagymező-utcában és a Népszínház-utcában 800.000, a kispesti kábelhálózat megerősítése 650.000, a telefonközpontok automatizálása 300.000, a várócsarnokok létesítése 100.000, tetőszerkezetek megújítása 250.000, a kocsiszínvilágítás átalakítása 60.000 pengő, 1436 kocsimótor átalakítása 2,936.000, sínfékberendezések 1.6 millió, életmentőfelszerelések, szerkezetek felszerelése 300.000 pengő, 130 kocsimótor átalakítása 195.000, autók javítása 150.000, a szerszámgépek pótlása 150.000, műhelyberendezések 310.000, az áramátalakítóállomások berendezésének megújítása és új eszközök beszerzése 232.000, új autóbuszok beszerzése és a felszerelések megújítása 484.000 pengő.

A későbbi beruházó program a következő: A Váci-úti vonal folytatólagos átépítése 400.000, a nagykörúti vágányok középrefektetése 1,500.000, a pesterzsébeti Baross-utca—Határ-úti vonal átépítése 250.000, a vezetéktartó oszlopok folytatólagos cseréje 220.000, a tápkábelek megújítása a Nagykörúton, a Vilmos császár-úton, a Károly-körúton és az Eskü-úton 1,150.000, további 1972 darab mótor átalakítása és kicserélése 9,264.000, további sínfékberendezések 2,275.000, a távkapcsolású kocsik mótorjainak kiegészítése 300.000, a kocsik világítási és jelzőberendezésének szabványitása 975.000, 132 kiselejtezendő mótorkocsi helyett új kocsik beszerzése 7,400.000 pengő, 77 kiselejtezendő mótorkocsinak pótkocsivá való átalakítása 270.000, az áramátalakító-állomások berendezésének megújítása 450.000, a Szép Ilonai áramátalakító-állomás áthelyezése 220.000 pengő.

A HÉV-nél a legközelebbi öt évben a következő beruházásokat teljesítik: Sínhegesztés és talpfasürítés 400.000, a Pálffy-téri állomás áthelyezése 200.000, a pestújhelyi vonal összeköttetése a BESZKÁRT Erzsébet királyné-úti vonalával 200.000, sínheggesztés 150.000, a cinkota—gödöllői kábel kicserélése 600.000, az áramtáplálás erősítése az egész hálózaton 150.000, a telefonhálózat átalakítása 250.000, a ráckevei vonal villamosítása 300.000, az áramátalakító-állomások kiegészítése 350.000, a járművek alkatrészeinek megújítása 300.000 pengő.

A HÉV későbbi programjában szerepel 37 kiselejtezendő kocsi helyett 20 pótkocsi beszerzése 1 millió és az autóbuszok pótlása 450.000 pengő költséggel.

A szeretet ünnepe a karácsonyfa alatt

Nagyszabású karácsonyfa-ünnepség színhelye volt csütörtökön délben a Vigadó, ahol 1450 iskolás- és 3500 ovodásgyermek felruházásával egybekötött jubiláris ünnepséget tartottak, abból az alkalomból, hogy *Horthy Miklósné, a kormányzó felesége tíz évvel ezelőtt indította meg segítőakcióját.* Az ünnepélyen megjelent *Horthy* Miklósné is, akit a hatalmas tömeg élén a teremben *Gömbös* Gyuláné, *Bornemisza* Gézáné, *Hóman* Bálintné, *Imrédy* Béláné, *Kozma* Miklósné, *Raffay* Sándorné, *Szendy* Károly polgármester és *Liber* Endre alpolgármester fogadtak. Amikor a kormányzóné a terembe lépett, megszólalt az orgona és a gyermeksereg elénekelte a Mennyből az angyal-t. *Felkay* Ferenc közoktatásügyi tanácsnok megnyitóbeszédet mondott, a Mária Terézia-téri ovodások karácsonyi játékot mutattak be. *Kósa* Ferencné ünnepi beszéde után az Erzsébet leányárvaház növendékei a budapesti gyerekek hódolatát fejezték ki a kormányzóné előtt.

A karácsonyi ünnepek alkalmából *Szendy* Károly dr. polgármester a frontharcos törvényhatósági bizottsági tagok és az Országos Frontharcos Szövetség elnökségének előterjesztése alapján *hatszáz rászorult inséges frontharcost részesít fejenkint karácsonyi segélyben.*

A *Hadirokkantak, Hadiözvegyek és Hadiárvák Országos Nemzeti Szövetségének* legnagyobb székesfővárosi szervezete, *a VI. kerületi HONSz* fényes díszhangversenyt rendezett abból a célból, hogy ennek jövedelméből a hadirokkantak és hadiözvegyek karácsonyi felsegélyezését szolgálja. A Zeneművészeti Főiskola termét zsúfolásig megtöltő közönség élén ott volt *Auguszta* főhercegasszony fővédnök és *Sipőcz* Jenőné díszelnöknő is. A hangversenyt, amelyben a legelőkelőbb művészek szerepeltek, *Sárkány* Ferenc elnök, fővárosi törvényhatósági bizottsági tag nyitotta meg magasszínvonalú beszéddel. A díszhangverseny jövedelméből rendezett karácsonyfa-ünnepséget a VI. kerületben 21-én, szombaton rendezték. Megjelent azon *József* kir. herceg, *Auguszta* kir. hercegnő, *Sipőcz* Jenőné, *Lamotte* Károly alpolgármester, a vegyesdandár-parancsnokság tiszti küldöttsége, a VI. kerület számos előkelősége s ott voltak a hadirokkantak százai. *Sárkány* Ferenc elnök ünnepi megnyitója után műsoros est következett, amelynek keretében *Cseh Szombathy* László társelnök, országgyűlési képviselő mondott ünnepi beszédet, *2036 pengőt, valamint sok szeretetcsomagot* osztottak ki ezután a kerület hadigondozottjai között. A munkában *Boross* Miklós ügyvezető igazgató, *Schödl* Ferenc alelnök, *Langer* Jenő titkár és *Herzung* János társelnök áldozatkész szeretettel vettek részt.

Események

Huszonöt év
Budapest szolgálatában

Január elsejével nevezetes küszöböt lép át a **FŐVAROSI HIRLAP. Az elkövetkező esztendőben**

alapításának huszonötödik évét tölti be.

Ha elnézünk az immár multtá lett negyedszázad előző évei felett, úgy érezzük, hogy jogot szereztünk a pirosbetűs dátumhoz, az ünnepléshez. Munkával, tisztességgel és a közérdekért vívott önzetlen harcunkkal szereztük meg ezt a jogot, a jubileumi ajándékot pedig barátaink, előfizetőink, olvasóink megértése és megbecsülése jelenti számunkra a huszonötödik születésnapon.

Minden magyarok büszkesége, a mi nagy, szép, millió szivtől dobogó Budapestünk szolgálatában töltöttük el ezt a negyedszázadot. Szent szolgálatnak tartottuk mindenkor, amelyért öröm életerőt, energiát, szívet és lelket áldozni. Büszkeség ráeszmélni, hogy a kövekhez, amelyekből a világváros feltornyosult, egyet-kettőt mi is odaraktunk, hogy a gondolatokhoz, amelyek a széthulló köveket összeragasztották, mi is hozzájárultunk. És jólesö érzés megállapitani, hogy egy percre sem hagytuk el az őrhelyet, ahonnan a millió magyar szív nyugodt álmára vigyáztunk.

Hogy ezt a feladatot betölthessük, súlyra, tekintélyre, a főváros vezető köreinek és a nagyközönségnek elismerő figyelmére volt szükségünk. Elégtétellel mondhatjuk el, hogy ezt a fegyverzetet már az első születésenapján megszerezte

a FŐVAROSI HIRLAP, az az első sajtóorgánum, amely a közönség figyelmét ráirányította a fővárosra, reflektor-fénybe állítva a Városházát, a nagy kohót, ahol mindnyájunk érdeke, sorsa, boldogulása forr ki az alkotás és adminisztárció tüzében.

Lélekben és formában új utakat keresett és talált a FŐVAROSI HIRLAP ennek a feladatnak betöltéséhez, amikor egyrészt a várospolitika irányításában kellő súllyal kért szót, másrészről pedig úttörő munkát kezdett a fővárosi hírszolgálat terén mindig kitünő értesültségével, élénk hangjával, friss színeivel és azzal a robogó ütemmel, ami mind ujdonság és meglepetés volt ezen az eddig kiaknázatlan területen. Ez szerezte meg a felfigyelő érdeklődést a FŐVAROSI HIRLAP számára alapítása kezdetén, s tette a legelterjedtebb várospolitikai orgánummá mind a mai napig.

A huszonöt év leperdült, de a FŐVAROSI HIRLAP nem fáradt el, mert mindig új lángra lobbantották energiáit a jelentkező feladatok és megacélozták erejét a küzdelmek, amelyeket a megnehezült idők hoztak azokra, akik a világváros gigantikus gépezetét igazgatják és azokra, akik a nagy víz két partján élnek.

Csak el nem fáradni és nem csüggedni; ez szította bennünk mindig a lelket, s ez a jelszó vezérel minket a negyedszázadra virradó jövőben is, amely felé

Gömbös Gyula mutatja a magyarok útját. Az ő politikájának követésében látjuk fővárosunk boldogulását is, hitvallásunknak vállaljuk a Nemzeti Egységet, amelynek letéteményese a főváros életében Zsitvay Tibor.

Bízó lélekkel indulunk tovább az ő útjukon, amely fővárost, országot a jobb jövő felé vezet. Megyünk előre az új ütem zenéjében régi jelszavunkkal: munka, tisztesség, közérdek.

Fővárosi Hirlap

Január elsejével új előfizetést nyitunk a FŐVAROSI HIRLAPRA, amely a jövő évben tölti be alapításának huszonötödik évét. Lapunk életének nevezetes eseményét

nagyszabású jubileumi szám

kiadásával tesszük emlékezetessé, amelyre már most felhivjuk előfizetőink és olvasóink figyelmét.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

félévre . . . . . 12 pengő.
egész évre . . . . . 24 pengő,

KARÁCSONY ÜNNEPE és a közbeeső újév napja miatt, amikor ugyanis nyomdaszünet van, a Fővárosi Hirlap legközelebbi száma január 8-án, szerdán jelenik meg. Az elmaradt lapszámot azzal kárpótoljuk előfizetőinket és olvasóinkat, hogy ezúttal kettős terjedelmű lapot adunk.

Szabadságra ment a polgármester. *Szendy* Károly polgármester szombaton két heti szabadságra ment. A polgármester ugyanis most veszi igénybe nyári szabadságidejének azt a részét, amelyet az akkori eseménytorlódás miatt fel nem használhatott. A polgármester a karácsonyi ünnepeket családja körében tölti, majd december utolsó napjaiban többnapos tartózkodásra vidékre utazik. Az eddigi elhatározása szerint újév napján megjelenik a városházán, hivatalát azonban csak január 7-én veszi át.

Zsitvay Tibor az üzempolitikai bizottság elnöke. Az üzempolitikai bizottság, amlynek felállítását a törvényhatóság közgyülése *Zsitvay* Tibor és *Deményi* Aladár javaslatára határozta el, csütörtökön tartotta alakuló ülését. A bizottság elnökéül közfelkiáltással *Zsitvay* Tibort választották. Alelnök *Miklós* Ferenc dr. lett.

Választások a bizottságokban. Csütörtökön tartott közgyülésén a főváros törvényhatósági bizottsága megválasztotta *az igazoló választmány* nyolc tagját, akik a következők: *Bocsáry-Spur* Kálmán, *Diószeghy* János, *Divény* Károly, *Farkas* Zoltán, *Pályi* Gyula, *Petracsek* Lajos, *Viczián* István és *Vörösvári* Miklós. A *közigazgatási bizottság* öt tagsági helyére a következők kerültek: *Bánóczi* László, *Csillér*y András, *Fábián* Béla, *Lázár* Ferenc és *Petrovácz* Gyula. Az *I. fellebbezési albizottság* rendes tagjai: *Farkas* Zoltán, *Harrer* Ferenc, *Lázár* Ferenc és *Wolff* Károly; a *II. fellebbezési albizottság* rendes tagjai pedig: *Bednárz* Róbert, *Dési* Géza, *Diószeghy* János és *Gerlóczy* Endre lettek. *A testnevelési bizottság* hat tagsági helyét: *Homonnay* Tivadar, *Katona* János, vitéz *Mátyásfalvi* Erich, *Petracsek* Lajos, *Pollatschek* Elemér és *Szepessy* Albert nyerte el. Ezután *a XII. és XIII. kerület kivételével megválasztották valamennyi kerület testnevelési bizottságának tagjait.* Bejelentette végül a főpolgármester, hogy törvényadta jogánál fogva az *igazoló választmány elnökévé Usetty* Bélát, *helyettes elnökévé* pedig *Viczián* Istvánt nevezte ki.

A „Budapest-Fürdőváros" film bemutatója. Előkelő közönség jelenlétében mutatták be a *Gyógyhelyi Bizottság* érdekes és kitünő propaganda filmjét, amelynek címe: *Budapest-Fürdőváros.* A bemutatón ott voltak: *József Ferenc* királyi herceg, *Winckhler* István kereskedelmi miniszter, *Kozma* Miklósné, *Bornemisza* Gézáné, valamint *a közélet és a fürdőváros-propaganda számos kiválósága.*

Bódy László tanácsnok édesanyjának tragikus halála. Megrendítő csapás érte *Bódy* László dr. tanácsnokot, akinek édesanyja szerdán délután váratlanul rosszul lett, a Mária Terézia-téren összeesett és amikorra a mentők megjöttek, *már csak a beállott halált konstatálták.* Özv. *Bódy* Józsefné temetésén kint volt az egész városháza, a barátok és tisztelők nagy serege, hogy *együttérzésükkel részt vegyenek a tanácsnok mélységes gyászában.*

A Gázgyár új igazgatói. A *Székesfővárosi Gázművek* 25 éves jubileumával kapcsolatban *Szendy* Károly polgármester rendeletet adott ki, amelyben *több érdemes régi tisztviselő előléptetéséről intézkedik.* A rendelet értelmében igazgató lett *Bordás* Lajos, a *Gázművek* csőfektetési- és közvilágitási osztályának vezetője, aki *hosszú esztendőkön át teljesitett felelősségteljes és érdemes munkásságának honorálását nyerte el az előléptetéssel.* Ugyancsak igazgatóvá lépett elö *Streck* Ede és *Herglotz* Tivadar helyettes igazgató, valamint *Kun* Attila osztályfőnök, akik valamennyien *régi, kipróbált és érdemes tisztviselői* a Gázgyárnak.

A munkanélküliek karácsonyi segélye. A szociálpolitikai ügyosztály pénteken tette postára azt a 240.000 pengős összeget, amelyből *30.000 inséges családnak jutott a karácsonyi ünnepekre 8—8 pengő.* A segélyt a kerületi népjóléti osztályok jelentése alapján a legjobban rászorult családos munkanélküliek kapják. A pénzadományokon felül az inségenyhítő akció keretében közel *100.000 szeretetcsomagot* is szétosztanak, de ezenkívül *fa- és szénsegély is van.*

Báró Eötvös-rádiumkórház. A főváros közegészségügyi bizottsága Liber Endre alpolgármester elnöklésével tartott ülésén a január elején megnyíló rádiumkórház ügyeivel foglalkozott A bizottság ezúttal elkeresztelte az új kórházat, amelynek neve *Budapest Székesfőváros Báró Eötvös Rádium- és Röntgenterápiás Intézete lesz.* A rákkórház elnevezés tehát véglegesen elmarad, s ezzel érvényesül az a felfogás, amelynek a *Fővárosi Hirlap* is kifejezést adott, amikor felhívta a figyelmet arra, hogy a rákra való utalás nyugtalanítólag, sőt lesujtólag hatna a kórházba kerülő betegre.

Idegenforgalmi Naptár. A megszokott ízléses kiállításban most jelent meg a főváros idegenforgalmi naptára, amely két év tapasztalatai alapján jó propagandaeszköznek bizonyult. Miután pedig azok a külföldiek, akik eddig is megkapták a naptárt, köszönölevelükben azt kérték, hogy *a jövőben se maradjanak ki* az elosztásból, *a főváros szinte erkölcsi kötelességének tartja a naptárak megjelentetését.* 7000 angol, 4000 német, 3000 francia és 2000 olasznyelvű példányban jelent meg az 1936. évi idegenforgalmi naptár, amelynek szép képeit nagyrészt az 1935. évi idegenforgalmi fényképpályázat anyaga szolgáltatta. Az egész, kitünő ötlet egyébként, mint ismeretes, *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok érdeme.

Beperelték a Hévet a bérletjegyek fémtokjai miatt. A közlekedési vállalatok a Beszkárt, az Autóbusz-üzem és a Hév. a bérletjegyeket és igazolványokat *saját maga által készített fémtokokban hozza forgalomba,* amelyeket a felek megfizetnek. *Bienenstock J. és Társa* budapesti optikus *tisztességtelen verseny címén pert indított a bérletjegy-tokok előállítása miatt a Hév. ellen,* azzal az indokolással, hogy konkurenciát csinál a kereskedőknek. Az alsóbíróságok Bienenstock igényét *elutasították,* mire felülvizsgálati kérelemmel a Kuriához fordult. A legfelsőbb bíróság ugyancsak *elutasító itéletet hozott,* amelynek indokolása hangsúlyozza, hogy *a vasút szabadon választhatja meg azt az anyagot, alapot és kiállítást, amelyben az általa kibocsájtott jegyeket és igazolányokat* forgalomba hozza. Az optikus tulajdonképpen *próbapert* indított a Hév. ellen, mert ha a bíróság a felperes álláspontjára helyezkedett volna, akkor tisztességtelen verseny címén beperelte volna a többi közlekedési vállalatot is.

Autóbuszt kapott Sasad. A közlekedési szakbizottság legutóbbi ülésén a 4-es jelzésü autóbuszreláció útvonalvezetését olykép módosították, hogy a kocsik a jövőben a Lenke-téri végállomás helyett *a Sasadi-út elejéig közlekednek.* Ezzel a határozathozatallal egy modern, fejlödésnek lendült szép városrész kpcsolódik be a nagyvárosi életbe. Tavasszal bizonyára újabb épitkezések indulnak meg a XI. kerületnek ezen a részén.

A Rózsadomb problémái. A *Rózsadomb és Vidéke Egyesület Harrer* Ferenc elnöklésével népes tanácsülést tartott, amelyben *Nádas* Béla dr. ügyész-főtitkár beszámolt az egyesület eredményes müködéséről, amely *a közlekedés megjavításában, a rendőrörszemek és az utcai telefonfülkék számának szaporításában* már eddig is nagyjában megoldotta azokat a fontos problémákat, amelyek az egyesület alapvető célkitüzéseiben elsősorban szerepeltek. Az ülésen elhangzottakhoz hozzászóltak *Vály* Ernö dr., almási *Balogh* Lóránt alelnökök; *Tholt* József dr., *Jónás* Géza dr., hámosfalvi *Hámos* Róbert, *Bánlaky* Adorján, *Medek* Béla, *Sásdy* János, *Abos* Brunó és ifj. *Hoffmann* Károly tanácstagok.

Karácsonyi vásár az Iparművészeti Kiállításon. Az *Iparművészeti Társulat* nagyarányú *Szép Otthon — Boldog Élet* jubiláris kiállításával kapcsolatban rendezett karácsonyi vásár *belépőjegy nélkül* naponta délelőtt 10-től este 7-ig megtekinthető. Szilveszter napján délután 6 órakor, újév napján 2 órakor van a záróra.

December 25 és 29-én délután fél 3 órakor

Ügetőverseny

Gazdasági Értesítő

A fővárosi adminisztráció, az élelmiszerüzem és a drágaság

A Fővárosi Hirlap számára írta:

Juhász Jenő dr.

gazdasági főtanácsos, fővárosi bizottsági tag

A drágaság kérdésével ugy vannak az emberek, mint a fogfájással. Amig nincs a nyakukon nem törődnek vele, amikor azután sajogni kezd, szidják az orvost, az életet és az egész világot. Arra nem gondolnak, hogy a bajt részben maguk okozták azzal, hogy az egészség napjaiban megfeledkeztek az előrelátásról, a megelőzhető baj megelőzéséről.

A drágaságnak, helyesebben a fogyasztási cikkek időszaki drágulásának ugyanis vannak kétségkívül elháríthatatlan és szükségképpeni okai, vannak azonban olyanok is, amelyek legalább részben elháríthatók. Ez az elhárítás, megelőzés azonban valóban hatásosan nem a betegség, hanem az egészség napjaiban végzendő el.

A fogyasztási cikkek árának emelkedése szükségképpen következik be akkor,

ha a termelési költségek a mezőgazdaságban az átlagon aluli terméshozam, az iparban a nyersanyagár és a munkabér emelkedése folytán felmagasodnak;

ha a mezőgazdasági és ipari termelés közterhei megnövekednek:

ha az áru szállítási tarifája drágul.

A drágulásnak ezek az esetei azok, amelyek sem a termelő, sem az iparos, sem a kereskedő által saját exisztenciájuk feláldozása nélkül nem orvosolhatók, amelyeknél a termelő, iparos és kereskedő áremelése nyerészkedésmentes, amelyért tehát ezek az elemek felelössé igazságosan nem is tehetők.

A drágulásnak ezekben az eseteiben nem is lehet más remedium, *mint a közterhek megfelelő esetleg egyes kategóriákra szorított átmeneti csökkentése és a szállítási díjtételeknek megfelelő egyes árukra szorított esetleg helyi és átmeneti leszállítása.*

Bizonyos mértékben a drágulás elháríthatatlan esetének kell tekintenünk azt is, amidőn egyes cikkek árát az időközi, abnormisan megnövekedett nemzetközi kereslet emeli magasan a termelési költségek felé, mert bár ez esetben vagy a termelő, vagy a kereskedő konjunkturális haszonhoz is jutnak, az áremelkedés itt egy olyan konjunktúra következménye, amelybe a belföldi termelés és kereskedelem irányitóan bele nem szólhat.

Az ilyen nemzetközi konjunktúrán alapuló áremelkedésnek árdrágító hatása a belföldi piacon csak adminisztratív úton küszöbölhető ki és pedig, amennyiben ez gyakorlatilag keresztülvihető, oly módon, ha a belföldi értékesítés az exportértékesítéstől tökéletesen különválasztható s ha a belföldi fogyasztás igényeihez mérten alacsonyan maximált belföldi értékesítési ár kiegészítését biztosítani lehet az exportértékesítés konjunktúrális nyereségeiből.

Kétségtelen az, hogy a fogyasztási cikkek mai drágulásában a főszerepet a termelési költségnek a rossz termés folytán való emelkedése és talán még inkább az a nemmzetközi értékesítési konjunktúra játssza, amely a közismert nemzetközi bonyodalmak és háborús aggodalmak folytán az egész világon érezteti hatását.

Igy a mai drágasági hullámot lecsendesíteni sem a termelés, sem a kereskedelem nem képes. A mezőgazdaság termelési költségeit visszamenőleg leszállítani nem lehet, a nemzetközi értékesítési konjunktúrából magasabb nemzeti közgazdasági és politikai érdekek sérelme nélkül kikapcsolódni nem tudunk.

A drágulásnak ebben a vonatkozásában a főváros tehát maga is fegyvertelen. Itt ismétlem, nem lehet más remedium, mint a termelés közterheinek legalább átmeneti mérséklése, de főképpen a fogyasztási cikkek belföldi szállítási költségeinek átmeneti redukciója, esetleg árkiegészítés a belföldi értékesítés javára és a konjunktúrális exporthaszon kontójára.

Kétségtelen az, hogy hiányos piacellenőrzés és helytelen piacadminisztráció mellett a maihoz hasonló drágulási periódusok könnyen alkalmat adhatnak arra, hogy a spekuláció, kihasználva e folyamat lélektani lehetőségeit, mesterséges árhullámzást, mesterséges helyi konjunktúrát is teremtsen, áttérjen a konjukturális kalkulációra és a bünös árdrágitás mesgyéjére.

A drágulásnak ezek között az okai között tehát különbséget kell tenni és pedig úgy az általános megitélés, mint a főváros vezetőségének felelössége szempontjából. Erről a közvélemény, a politika és a mindennapi élet jelenségeivel a napilapok hasábjain foglalkozó kritika sokszor megfeledkezik. Igy a drágulás igazi okai felderitetlenek maradnak s az orvoslásért kiáltók is megelégszenek azzal, ha bünbakot találnak, legyen az kereskedő, termelő, kartel, kormány, vagy adminisztráció.

A mostani drágaság letörését is sokan a főváros adminisztrációjától és nem utolsó sorban az igen szük müködési területre szorított *községi élelmiszerárusító üzemtől* várják.

Legyünk tisztában azzal, hogy a *főváros adminisztrációja és a községi élelmiszerárusító üzem nem lehet képes és nem is hivatott arra, hogy a termelési költségek emelkedése és a nemzetközi értékesitési konjunktúra által elháríthatatlanul felidézett áremelkedést letörje.* Sem a főváros adminisztrációjának, sem a községi élelmiszerárusító üzemnek nem hivatása az, hogy a közjövedelmekből rendelkezésére bocsátott anyagi erőket a mezőgazdasággal és élelmiszerkereskedelemmel szembeni árdömpingre használja fel, mert ezzel a drágaságon csak alig enyhítene, viszont polgárainak egész tömegét tenné hetek, vagy hónapok alatt földönfutóvá.

A községi élelmiszerárusitóüzem a saját müködési területén mindenesetre alkalmas arra, hogy *megakadályozza a konjunktúrális kalkuláció érvényesülését,* a főváros adminisztrációja viszont hivatott arra, hogy fokozott éberséggel figyelve a piacot, *megakadályozza a mesterséges konjunktúrák kiépitését* és a bünös árdrágitást. Ennél többet nem szabad tölük követelnünk, mert ezzel csak helytelen irányba terelnénk úgy magának a kérdés lényegének, mint a felelösségnek megitélését is.

Figyelmeztető viszont a mai drágulási folyamat arra is, hogy *a piac és az élelmiszerforgalom kérdéseit a napirendről levenni soha sem szabad és hogy az élelmiszerforgalom adminisztrációjának reformja immár hovatovább elodázhatatlan szükségesség.*

ELKÉPZELEM...

Ilovszky Jánoshoz, fővárosi bizottsági taghoz, a *Baross Szövetség* elnökéhez a karácsony alkalmából lirikusan hangzó, de alapjában fogas gazdasági kérdéssel fordultunk.

— Hogyan képzeli el a mai nehéz helyzet alakulását 1936 karácsonyára.

Ez volt a kérdés. És igy hanzik

Ilovszky János

hasonlóképpen lírai tenorban tartott, de a gazdasági élet mélyére szántó felelete:

— 1936 karácsonyára egészen más világot merek elképzelni, mint az idei karácsony. Azt képzelem, hogy az országgyülés addig meg fogja csinálni *a kartelltörvény módosítását,* úgy, hogy a közérdekü kereset megindítását nemcsak, hogy a kereskedelemügyi miniszter elrendelheti, hanem az ilyen irányú kompetens helyekről beérkező javaslatok alapján el is fogja rendelni.

— Elképzelem azt is, hogy addigra *az új adókódex* is, amely a mai visszásságokat és sokféle adónemeket kevesebbre csökkenti és igazságosabb adóztatásra fogja reformálni, szintén elkészül.

— Elképzelem azt is, hogy *az ifjúság problémáinak,* igy elsősorban az elhelyezkedés lehetőségeinek sorsa is közelebb fog jutni a megoldáshoz azokkal az intézkedésekkel, amelyeket máris trevbe vett a kormány.

— Mindig vallottam és mondottam, hogy az egész gazdasági életre — a külső és belső viszonyoknak alakulása bármit is jelentett, — semmi sem volt olyan súlyos, mint a tisztviselői fizetések lineáris csökkentése. Tehát elképzelem, hogy vagy *a közalkalmazottak fizetésének új rendezése,* vagy pedig a fizetéseknek gazdasági pótlékkal való felemelése fog elkövetkezni.

— Elképzelem még azt is, sőt nemcsak elképzelem, de egészen biztosra veszem, hogy az elkövetkezendő karácsonyra *az áruházak versenye* többé nem lesz olyan súlyos, mint a megelőző esztendőkben, mert addigra máris éreztetni fogja üdvös hatását *az új, áruházakat szabályozó törvény,* amely azonkívül, hogy szabályozza az áruházaknak müködési körét, szabályozni fogja az áruházak igazságos és egyes osztályokra terjedő adózási rendszerét is. Bízom benne, hogy me gfog szünni az a visszás helyzet, hogy egy milliós forgalmat lebonyolító áruház ugyanannyit fizessen évente adóban, mint egy Rákóczi-úti kiskereskedő, akinek üzlethelyisége és forgalma még egy ötszázad részét se teszi ki egy jelentékenyebb áruház forgalmának.

— Mindezek az elképzelések azon a bizakodáson nyugszanak, hogy olyan esztendő következik, amelyet sem országos választás, sem pedig jelentősebb hatású külpolitikai esemény nem zavar meg. Vagyis, hogy a többségi párt, a *Nemzeti egység Pártja, teljes erejét bele tudja vinni a nemzetmentő munka szolgálatába.*

— Bízom benne, hogy a *Baross Szövetség,* most már kellő alapok lerakása után, még erősebb mértékben ki tudja venni részét a magyar kereskedelem és ipar etikai alapjának további kiépitéséből és hogy mindazok a célkitűzések, amelyek a magyar kereskedelem és ipar helyzetének javítása érdekében máris kidolgozás alatt állanak, meg fognak valósulni és az a tábor, amely ma a Baross Szövetségben felsorakozik, nemcsak Budapesten, hanem az ország számos városában igen jelentős mértékben meg fog növekedni.

— Általábanvéve a nemzeti irányzatnak és a magyar sors megítélésének jobb esztendejét várom, hogy valamit le tudjunk tenni 1936 karácsonyán abból a kálváriából, amelyet olyan súlyos megterhelésként hordunk most a vállainkon.

Liptay Lajos a Községi Takarékpénztár vezérigazgatója. Mint ismeretes, *Reményi-Schneller* Lajos dr. országgyülési képviselőt nemrégiben a *Magyar Földhitelintézetek Országos Szövetsége* vezérigazgatójává nevezték ki. *Reményi-Schneller* Lajos dr. ennek folytán megvált a *Községi Takarékpénztártól,* ahol addig a vezérigazgatói tisztséget viselte. Az átmeneti időre *Liptay* Lajos dr., az addigi vezérigazgatóhelyettes látta el a vezérigazgatói teendőket. Pénteken tartott ülésén azután a *Budapesti Székesfővárosi Takarékpénztár Rt.* igazgatósága *Liptay* Lajos dr. eddigi vezérigazgatóhelyettest *a takarékpénztár vezérigazgatójává nevezte ki.* Az új vezérigazgató *Reményi-Schneller* Lajossal együtt részt vett abban a hatalmas és eredményes vezetőmunkában, amelynek tulajdonítható a *Községi Takarékpénztár* virágzó és teljes elismerést érdemlő müködése. Ilymódon tehát a vezetőszellem kontinuitása nem szakadt meg és *Liptay Lajos dr. személye, eddigi munkássága és számos kiváló érdeme biztositék arra, hogy a Községi Takarékpénztár nem csupán megtartja eddigi előkelő pozicióját, hanem tovább halad azon az úton, amely eddig is a folytonoos fejlődés jegyében haladt előre.*

Uj kormányfőtanácsosok. A kormányzó *Oravetz* Árpád dr. m. kir. állami vas-, acél- és gépgyári igazgatóhelyettesnek, továbbá *Péterffy* Józsefnek, a *Községi Takarékpénztár* ügyvezetőigazgatójának közhasznú érdemes tevékenységük elismeréséül *a m. kir. kormányfőtanácsosi* címet adományozta.

Vállalkozás

A Gázművek új megállapodása a magánszerelőkkel

A Gázművek és a magánszerelők hosszú harc után a közelmultban a fogyasztóknál történő szerelések végzése dolgában megegyezést létesítettek, amellyel a szerelők egy része nem volt megelégedve, úgy, hogy szükségesnek mutatkozott új megállapodás készítése. Ez most meg is történt. A Gázművek igazgatósága e héten terjesztette a polgármester elé jóváhagyás végett a kötendő megállapodás szövegét.

Az új megállapodás kétféle munkát ismer. Egyik az akvizíciós munka, melyet az iparos szerez meg és közvetít a Gázműveknek. Ilyen munkát a Gázművek csak annak az iparosnak adhat ki, aki a munkát hozta, másik munkanem a kiadott munka, melyet a Gázművek közvetlenül bíz a lajstromozott szerelőkre. Ilyen munkát csak az az iparos kaphat, aki egy éven belül 10.000 pengőt meghaladó összegű munkát a Gázművek részére nem végzett. A megbízást a lajstromozás sorrendjében adják ki, úgy, hogy minden szerelőiparos 2—2000 pengő értékű munkához jut. A hadirokkant szerelők legalább 4000 pengő értékű munkában részesülnek és sorrendben is megelőzik a többit.

Pár méter hiányzik csak a Dunaalagútból. *Pap* Ferenc, a Vízművek vezérigazgatója jelentést tett *Morvay* Endre tanácsnoknak, a Vízművek második számú Dunaalagútjának folyamatban lévő építkezési munkáiról. A hivatalos szakértői megállapítás szerint a mederalatti építkezés munkálatai *pár nap mulva teljesen befejezést nyernek*, mert mindössze pár méter hiányzik az alagútból. A fúrás befejezése után elvégzik a szükséges utánjavítási munkákat és januárban alapos műszaki vizsgálatnak vetik alá az új létesítményt.

Uj versenytárgyalási kiírások

Papír és rongy szállítására az intézetek és üzemek részére. Pályázni lehet január 17-én d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Szivacs és szarvasbőr szállítására az iskolák, hivatalok és üzmek részére. Pályázni lehet január 9-én d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Borítékok szállítására a hivatalok és üzemek részére. Pályázni lehet január 21-én d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

Irószerek szállítására az üzemek, hivatalok és iskolák részére. Pályázni lehet január 15-én d. e. 10 óráig a városgazdasági ügyosztályon.

A szerkesztésért és kiadásért felelős: DACSÓ EMIL
Kiadja: FŐVÁROSI HIRLAP lapkiadóvállalat
Nyomatott a Budapesti Hirlap nyomdájában
Felelős vezető:
NEDECZKY LASZLÓ igazgató

CELLO RAGASZTÓ-SZALAG
sérült, szakadt rajzok kijavításához. • Nedvesítés nélkül azonnal tapad a papírhoz és arról — ha szükséges — könnyen lehúzható. • 10 m. hosszú tekercs ára 2·80 P. Az ULIPA fénymásolat percek alatt készül el.
Magyar Vegykészítményü Papirgyár, Oser Jakab
Budapest, VI., Ó-utca 49. sz. Telefon: 23-8-90.

Dieza Ignácz
szobafestő és mázoló mester
BUDAPEST, V., CSÁKY-UTCA 49
Telefon: 91—7—42

FANCSALY FERENC
közp. fűtés, vízvezeték, csatornázás és egészségügyi berendezési vállalkozó
Budapest, XI., Horthy Miklós-út 80
Telefon: 59—4—88

SZILÁGYI ELEK késáru-üzeme
Gyártja az összes hentes, mészáros és bélipar-ban használatos késeket, viszonteladók részére
Budapest, VIII., Gólya-u. 41. Tel.: 34-8-93

Mihálka és Társai
reszelő- és szerszámáru iparvállalat k. f. t.
Budapest, V., Zápolya-utca 34. Telefon: 92-4-98.

CZUCZOR LÁSZLÓ
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST II., Török-utca 4
Telefonszám 574-23

HOFFER JÓZSEF
OKL. GÉPÉSZMÉRNÖK, ÉPÍTÉSI VÁLLALKOZÓ, EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ
BUDAPEST, V., GR. VIGYÁZÓ FERENC-U. 3. TEL.: 23-7-46.

BECHT JÓZSEF
építészmérnök, építőmester
Budapest, IV., Kecskeméti-utca 4
Telefon: 84-1-97

MIKES és BRAUN OPTIKAI CIKKEK NAGYBANI RAKTÁRA
Magyar gyártmányú TITÁN hőmérők vezérképviselete
BUDAPEST, VI., PODMANICZKY-UTCA 27. SZÁM
(Teréz-körút sarok) Telefon 28-2-49

PAULHEIM LENÁRD
ÉPITŐMESTER
BUDAPEST, VII., ROTTENBILLER-U. 6/b. TEL.: 351—54

Gyári lerakat Telefon: 411-81
NYULASSY JÓZSEF
parkett és padozati vállalat
Bpest, IX., Dandár-u. 24. Vállal új és régi fektetést s mindenféle padozat munkát a legolcsóbban.

BALOGH GYÖRGY
Budapest, II., Olasz-fasor 31
Tel.: 55-6-86
vizsgázott tetőfedő mester

Gavora Zsigmond
okl. mérnök, építőmester
Bpest, I., Enyedy-u. 12. Telefon 562-47

KARDOS JENŐ
EGÉSZSÉGÜGYI BERENDEZŐ, KÖZPONTI FŰTÉS, VIZVEZETÉK ÉS CSATORNÁZÁSI VÁLLALATA
Budapest, VI., Ó-u. 31. Tel.: 17-9-05

Macskásy Árpád
okl. gépészmérnök, műszaki vállalata, tervez, szerel és szállít vízvezetéki, csatornázási és gázberendezéseket, szivattyútelepeket, mindennemű központi fűtést, kazánházi- és szellőzőberendezéseket.
Budapest, VI., Dessewffy-utca 5. Telefon: 27-6-70.

Betón, makadám, aszfalt felvágásához vegyen
BÉRKOMPRESSORT
LISKA JENŐ okl. gépészmérnök, kompressor-bérbeadó
Budapest, XI., Szüret-utca 5/7. Telefon: 59—2—96

SCHÄFFER KÁROLY
OKLEVELES MÉRNÖK
Vasút-, út-, betonépítési vállalkozó, kövezőmester
Budapest, IV., Petőfi Sandor-u. 16. Tel.: 897—85

SÓS és HAVAS épületbontási vállalkozók építési anyag kereskedők
Budapest, IX., Mester-utca 11.
Telefonszám: 37—0—64. — Anyagtelep:
XIV., Hungária közép körút 215
Az Angol-park mögött

TEISZLER GYULA
írógépkellékek, irodai szerek, papír- és grafikai cikkek készítési és szállítási vállalata
Budapest, VI., Aréna-út 140.
Telefon: 920-78.

Baráth György
hat. eng. villanyfelszerelési vállalata
Budapest, I., Olasz-fasor 4
Telefon: 609-67

NAGY LAJOS
okleveles mérnök, építési vállalata
BUDAPEST, VII., JÓSIKA-UTCA 15.
Telefon: 45-3-28

Precíziós gépalkatrészek minden célra
Földváry Ernő
okl. gépészmérnök precíziós mechanikai üzeme
Budapest, VII., Táboruok-utca 20. — Telefon: 97—1—65

HOFBAUER ÉS PIAZZA
ÉPITŐMESTEREK
TELEP VI., BÉKE-TÉR 5. IRODA VI., SZONDY-U. 34,
TELEFON: 18-8-59.

Kriseh Fekete János
TETŐFEDŐMESTER
Budapest, I., Karolina-út 16. Telefon: 69-5-59.

Krausz Ferenc
bronzöntő
Budapest, VI., Babér-utca 80.
Telefon: 932—26

RÉVÉSZ ÉS HUSZÁR
autótechnikai cikkek és láncok. Durex-dugattyú vezérképviselet
Budapest, VI., Jókai-tér 7. Tel.: 18-9-54

GROSZ FRIGYES
OKL. MÉRNÖK ÉPITÉSI ÉS KÖVEZÉSI VÁLL.
Budapest, IX., Bakáts-u. 1. Telefon: 86-0-64.

STEINER ISTVÁN FIAI
FÉMÁRUGYÁR
Budapest, V., Hádár-utca 6. Telefon: 22-9-63
Gyártmányok: Fényvető vízállásmutató készülékek. Próba- és leeresztő csapok, olajozók, szelepek, gőzcsapok, vízállásmutatók

CORDATIC
a tökéletes autópneu
Főelárusítás:
BUDAPEST, VI., MOZSÁR-UTCA 9

NAGY SÁNDOR
CIPÉSZMESTER
úri-, női-, sport- és orthopädcipész
IV., Magyar-utca 52. Telefon 87-5-59

FREUD FRIGYES
VI., Teréz-körut 19. Telefon: 11—2—91.
Csavarok vas-, acél és sárgarézből, Witw és milliméter menettel raktáron. Saját gyártmányu precizios csavarok.

ERMÉNYI ANTAL
bádogos és szerelő mester
BUDAPEST, IX., TŰZOLTÓ-U. 33/B
Telefonszám: 31—2—38

MOLNÁR KALMÁN
DISZMŰ-BÁDOGOS, GÁZ- és VIZVEZETÉK SZERELÉSI VÁLLALKOZÓ
Budapest, VIII., József-körut 69. (Pál-utca 6—8.)
Telefon: 35-7-91. Speciális hőszigetelő lemezburkolatok készitője.

LIEBHARD BÉLA
ÉPÍTŐMESTER
BUDAPEST, ÜLLŐI-ÚT 64
TELEFON: 82-8-06